MARTYROLOGIVM ROMANVM.

ECCLESIA.
RELIGIO.
GLORIA HÆC
EST OMNIBVS
SANCTIS EIVS.
SOLA CORONAT.
ESSE MARTYR
NON POTEST
QVI IN ECCLESIA
NON EST.
Cypr. de unit. Eccl.
NEC LILIA NEC
ROSÆ DESVNT
PAX ET ACIES HABET
FLORES SVOS
QVIBVS
CHRISTI MILITES
CORONENTVR.

MARTYROLOGIVM ROMANVM

ad nouam Kalendarij rationem & Ecclesiasticæ Historiæ veritatem restitutum,

GREGORII XIII. PONT. MAX.

IVSSV EDITVM,

CÆSARIS BARONII SORANI ex Congregatione Oratorij S. R. E. Presb. Cardinalis Tit. SS. Nerei & Achillei, & S. Apostolicæ Sedis Bibliothecarij NOTATIONIBVS illustratum.

Nouißimæ & correctißimæ huic editioni seorsim accedit VETVS ROMANVM MARTYROLOGIVM, *hactenus à Cardinale* BARONIO *desideratum, vnà cum* MARTYROLOGIO ADONIS, *ad* MSS. *exemplaria recensito, opera & studio* HERIBERTI ROSWEYDI *è Soc.* IESV.

ANTVERPIAE,

EX OFFICINA PLANTINIANA,

Apud Viduam & Filios Ioannis Moreti.

M. DC. XIII.

MARTYROLOGIVM ROMANVM

ad nouam Kalendarij rationem & Ecclesiasticæ Historiæ veritatem restitutum,

GREGORII XIII. PONT. MAX. IVSSV EDITVM,

CÆSARIS BARONII SORANI ex Congregatione Oratorij S. R. E. Presb. Cardinalis Tit. SS. Nerei & Achillei, & S. Apostolicæ Sedis Bibliothecarij NOTATIONIBVS illustratum.

Nouissimæ & correctissimæ huic editioni seorsim accedit VETVS ROMANVM MARTYROLOGIVM, *hactenus à Cardinale* BARONIO *desideratum, vnà cum* MARTYROLOGIO ADONIS, *ad* MSS. *exemplaria recensito, opera & studio* HERIBERTI ROSWEYDI *è Soc.* IESV.

ANTVERPIAE,

EX OFFICINA PLANTINIANA,

Apud Viduam & Filios Ioannis Moreti.

M. DC. XIII.

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

MENDATO *iam Kalendario, curauimus (quod anteà quoque decreueramus) Romanum Martyrologium nonnullis in locis librariorum typographorumque negligentia mendosum, per viros eruditos ad fidem historiæ, quæ rerum gestarum, personarum, locorum, temporum veritate continetur, adhibitis etiam codicibus vetustioribus atque emendatioribus, corrigi, correctumque & multis in locis auctum, proposita etiam atque explicata Epactarum, Lunæque singulis diebus numerandæ ratione, edi, vetustissimoque Ecclesiæ more in Choro legendum proponi, ad Dei gloriam, ad Sanctorum ipsorum, quorum memoria celebratur, laudem, ad eorum qui legunt, quique audiunt, fructum. Habet enim Sanctorum innocentiæ, charitatis, fortitudinis, ceterarumque virtutum commemoratio stimulos quosdam acerrimos, quibus tum maximè incitamur, cùm illorum propositis exemplis, nostram desidiam agnoscimus; quamque procul ab illorum laude & perfectione absumus, cogitamus. Mandamus igitur omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, ceterisque Ecclesiis, Monasteriis, Conuentibus, Ordinibus, siue sæcularibus siue regularibus quibuscumque Præfectis, vt in peragendo diuino in Choro Officio, omni alio Martyrologio amoto, hoc tantùm nostro vtantur, nulla re addita, mutata, adempta. Si quos alios habuerint Sanctos in suis Ecclesiis aut locis celebrari solitos, eos in hunc librum ne inferant, sed separatim descriptos habeant, eumque illis locum atque ordinem tribuant, qui regulis hîc descriptis traditur. Eadem etiam iis qui in Horis Ecclesiasticis priuatim Martyrologio vti voluerint (quod quidem magnopere cuperemus vt omnes facere vellent) mandamus; omnibusque aliorum Martyrologiorum omnium publicè priuatimque in Ecclesiasticis Horis vsu interdicimus. Typographis etiam prohibemus, ne in posterum hoc nostrum vlla in re minutum, auctum, mutatum edere audeant. Si quis aliter quàm hoc nostro decreto comprehensum est, fecerit; nouerit se in Dei omnipotentis, beatorumque Apostolorum Petri & Pauli indignationem incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die* XIV. *Ianuarij* M. D. LXXXIV. *Pontificatus nostri anno duodecimo.*

Ant. Buccapadulius.

SAN-

SANCTISSIMO ET BEATISSIMO PATRI ET D. N. SIXTO QVINTO PONT. MAX.

CAESAR BARONIVS SORANVS Congregationis Oratorij Presbyter S.

ONFECI, Pater Beatiſſime, non mediocri ſanè labore ac diligentia, in Martyrologium Romanum, annis proximis reſtitutum, Notationes ad omnem Eccleſiaſticæ antiquitatis hiſtoriam illuſtrandam accommodatas; quibus multiplices difficultates, multiſque interdum obſcuritatibus inuolutas, explicare, pro mea ingenij mediocritate ſum conatus. Id mihi, vt facerem, mandauerat vir ſingulari pietate, ſumma eruditione, piæ recordationis Gulielmus Sirletus Cardinalis & Bibliothecarius Apoſtolicus; qui Martyrologio iam Romæ edito, cùm à pleriſque viris bonis & ſtudioſis, multarum quæſtionum, vt fit, explicationem requiri, vberioremq; rerum notitiam deſiderari animaduerteret; eorum ſiue dubitationibus, ſiue deſiderio ſatiſfieri, ſiue commodo atque vtilitati conſuli, hac potiſſimùm ratione cupiebat. Illius ergo ampliſſimi Cardinalis auctoritate permotus, plus fortaſſe oneris ſuſcepi, quàm ferre poſſem; ſuſcepi tamen, diuinæ gratiæ præſidio fretus. Tametſi ad hanc ſcriptionem non omnino imparatus acceſſerim; qui multos iam annos in tota Eccleſiaſtica hiſtoria tractanda, & accurata in primis temporum diſtinctione diſponenda, ita verſor, vt non ſolùm peruul-

gatis historicis legendis, sed sanctorum Patrum scriptis & monimentis peruoluendis & perscrutandis, ijs præsertim, quæ in optimis codicibus refertissima, & toto terrarum orbe nobilissima Sanctitatis V. Vaticana Bibliotheca recondita sunt, magnam ætatis partem contriuerim. cuius rei (vt spero) testes aliquando erunt Annales nostri Ecclesiastici, quos ad Dei gloriam, pro ea exigua talenti portione, quæ mihi à Domino credita est, Sanctitatis vestræ auspicijs, & patrocinio optimi & doctissimi Cardinalis Antonij Carafæ Bibliothecarij Apostolici, diligentiùs pertexere & perpolire non desistimus. Verè enim hoc mihi dicere liceat, Pater Sancte: semper quidem Sanctitas vestra, cùm Cardinalem gereret, & mihi ad hæc currenti adderet calcaria, studiosis hominibus suffragata est; nunc autem maximè illorum industriam excitat sua ista Pontificia solicitudine & animi magnitudine, cuius proprium est, magna & præclara semper agere; alijs item boni aliquid ad communem vtilitatem molientibus benignè admodum fauere. Intereà verò, Pater Beatissime, nostras hasce in Martyrologium Romanum Notationes, atque hoc quidquid est diligentiæ & lucubrationis, tuis sanctissimis pedibus offero atque subijcio; non quòd Sanctitati vestræ tantum à grauissimis publicis curis otij superesse putem, vt hæc possit legere; sed vt sua paterna & salutari benedictione communitæ, suoque beatissimo nomine ornatæ Notationes nostræ vtiliores & commendatiores ad eorum manus perueniant, qui otio abundantes, eiusmodi rerum cognitione, religiosis hominibus planè digna, delectantur. Hanc igitur benedictionem, Pater Sanctissime, omni animi demissione postulo; & Sanctitati vestræ pro Ecclesiæ Catholicæ pace & amplificatione dies noctesque laboranti, vnà cum fratribus meis Congregationis Oratorij, seruis vestris, à summo Deo diuturnam vitam, & fausta omnia ac felicia precor.

PIO AC VERITATIS STVDIOSISSIMO LECTORI

CÆSAR BARONIVS S.

QVID præstiterim in his meis ad Romanum restitutum Martyrologium Notationibus, tuum erit, amice & erudite Lector, iudicium. Elaboraui certè, ne multa de hoc genere desiderares: nam alia Martyrologia Latinorum, & Græcorum Menologium, cum hoc Romano accuratè contuli; res gestas & actiones Sanctorum ex omni antiquitatis memoria collegi; ac pro institutæ scriptionis ratione, ita quidē breuiter attigi, vt fontes vnde vberiùs hauriri possint, indicarem. Qui scriptores, quæve narrationes probatiores & fideliores sint, admonui; certa ab incertis distinxi; difficultates, dubitationes & controuersias complures, siue quæ iam à nonnullis afferebantur, siue quæ oriri possent, explicare, dissoluere, sedare studui; ac certis argumentis ostendere, nihil temerè, nihil parum consideratè actum. Tum etiam plurimarum dictionum sanè obscuram notionem & vim declaraui, earum præsertim, quæ ea instrumenta & machinas designant, quibus teterrimi fidei oppugnatores fortissimos Martyres miris modis cruciarunt, diuexaruntque. in quorum instrumentorum, aliarumque nonnullarum rerum explicatione aliqui interdum à veritate fortasse aberrarunt: homines enim sumus omnes: nec nobis ipsis tantum tribuimus, vt nusquam putemus offendisse; sed quæ diuturno studio & labore nobis comparauimus, nunc, quando ita iis visum est, quibus non obtemperare nefas erat, in medio proponimus ad Dei gloriam & communem vtilitatem, doctorumque iudicio examinanda peruulgamus. Præfiximus operi, ne quid in hoc genere haberes quod vlteriùs cuperes, de Romano Martyrologio scriptionem. Hæc tu, beneuole Lector, boni consule, dumque sacra Martyrologij lectione te crebrò oblectas, & Sanctorum, in quibus admirabilis est Deus, gloriam & triumphos miraris, eorum quoque virtutem & pietatem imitari, diuina adiutrice gratia, ne pigeat.

CAN-

CANDIDO LECTORI CHRISTIANO ANTIQVITATIS ECCLESIASTICÆ STVDIOSO S.

OMMENTARII venerabilis Christi sacerdotis D. Cæsaris Sorani in Martyrologium Romanum à nobis locis omnibus, ex iussione Sanctissimi Domini nostri Sixti Papæ Quinti, recogniti, nobis quidem nihil obiecerunt, quod iustam censuram mereri æquis Lectoribus videatur, quod ad orthodoxam quidem fidem, doctrinamque Catholicam pertinet. Si quæ paradoxa quibusdam fortè videbuntur, illa equidem eo esse loco habenda arbitror, vt auidiùs expetantur, & cum solida firmaque veritate consistant, libentiùs accipiantur: quod in ijs insunt, vt & in aliis huius auctoris lucubrationibus, erudita in primis, præclara, & incredibili Christianæ antiquitatis studio in lucem eruta; quæ admirandam scriptoris arguunt in Ecclesiasticis historicis aut corrigendis, aut conciliandis, aut de caligine, morsuq; blattarum eruendis industriam, sicuti & rarum eiusdem, idque argutum variis de historicis æquo minùs exactis, aut fide dignis iudicium, & elaboratissimum antiquitatis Ecclesiasticæ inter tot salebrosa & spinosa veluti dumeta inuestigandæ studium. Ad cognoscendam enim venerandam illam Religionis Christianæ non modò antiquitatem, sed sanctorum etiam Patrum & Synodorum, actarumque in Christi Ecclesia ab vsque sui exordio rerum veritatem, certam annorum seriem, liquidamque temporũ intricatissimorum supputationem faciant eximiè, potissimùm iis qui serio historiæ Ecclesiasticæ ex vero cognoscendæ studio tenentur, vanas, apocryphas, & aniles, ne dicam superstitiosas execrati fabellas; quæ longum post somnum, scriptis, immò doctis alioqui scriptoribus sensim irrepentes Ecclesiasticis, non leuiter sacras contaminauerunt SS. Martyrum historias. Denique vt finem faciam, incomparabile tibi adferant momentum ad solidam rerum in Ecclesia dubiarum in posterũ constituendarum confirmationem aduersus vertiginosa, ne dicam semidelira, quorumdam huius sæculi ardelionum, leuißimorumque nouatorum (quorum hodie, proh dolor, magna est natio) ingenia; qui sursum deorsum omnia voluentes, illas iam pridem à SS. nostræ Religionis Catholicæ Patribus definitas conantur in dubium reuocare. Manifestam enim in his agnoscas Romani Pontificis in Apostolica S. Petri Christi Iesu Vicarij Pastoris cathedra successionem; quod nunc tempestatis contra vnam Dei supra Petrum fundatam Ecclesiam infestißimæ, tot inter fidei vndique oppugnatißimæ controuersias caput est: quo vno euicto & constabilito, facessat, concidat facilè, immò suos in fumos vanissimos euanescat oportet omnis infestissimorum Christi hostium, & cælestem illam Sion odientium inanis molitio, vereq; Theomachica coniuratio, & futilissima exagitatio; vt ad illustrem solis splendorem nebulosa diffluit caligo. Vale, Christiane Lector, & his commentariis felix fruere, breui Annalibus Ecclesiasticis eiusdem Scriptoris, maiori studiorum tuorum emolumento, & fructu incomparabili, perfruiturus. Romæ XIV. Kal. Septemb. Anno M. D. LXXXV.

Tuis piis studiis adiuuandis atque ad Dei gloriam promouendis in Christo Iesu deditissimus ex animo

Vuilhelm. Damasi Lindanus, Episcopus Ruremundensis.

DE MARTYROLOGIO ROMANO.

Præcapitulatio dicendorum.

CAPVT I.

De exacta diligentia adhibita à S. ROMANA ECCLESIA *in conscribendis rebus gestis sanctorum Martyrum.*

IHIL antiquius apud S. R. Ecclesiæ Præsules fuisse videtur, quàm vt Christianorum acta fortia, ipsæ sanctorum Martyrum res præclarissimè gestæ, perpetuæ memoriæ monimentis consignarentur. Cui rei egregiam nauatam operam primùm fuisse à S. Clemente Romano Pontifice, testatum habetur in libro de Rom. Pontific. qui à quibusdam recentioribus citari consueuit nomine Damasi, vbi hæc in Clemente leguntur: Hic fecit septem regiones diuidi Notarijs fidelibus Ecclesiæ, qui gesta Martyrum solicitè & curiosè, vnusquisque per regionem suam, perquirerent. Hæc ibi. Licet verò testimonio antiquorum scriptorum, Taciti, Plinij, Sex. Rufi, Publij Victoris, & aliorum, exploratissimum sit, Romanam vrbem illis temporibus in regiones quatuordecim fuisse diuisam: tamen olim à Romanis Pontificibus in septem tantùm regiones fuisse partitam, secundùm numerum septem Diaconorum, qui Regionarij dicebantur, docent vetera Romanæ Ecclesiæ monumenta. Perseuerasse diutiùs, vt in Romana Ecclesia nonnisi septem Diaconi ordinarentur, auctor est Sozom. hist. lib. 7. c. 19. His ergo septem cùm diuisæ dicantur à Fabiano Papa regiones Vrbis, quatuordecim illas in septem fuisse conflatas, fatendum necessariò videtur. Porrò sicut septem erant Diaconi, sic & totidem Subdiaconi, & his par numerus Notariorum, qui ijsdem Subdiaconis & Diaconis subiecti erant. vnde in eodem lib. de Rom. Pont. hæc leguntur in Fabiano: Hic regiones diuisit Diaconibus, & fecit septem Subdiacones, qui septem Notarijs imminerent, qui gesta Martyrum in integrum colligerent. Habetur de his recentius exemplum ex Paulino S. Ambrosij Notario, qui & vitam eius conscripsit, in qua ait, se fuisse sub cura Casti Diaconi, ad quem cuncta referret. Ex his perpende, quàm diligens studium olim adhibitum fuerit, vt Acta sanctorum Martyrum purè ac sincerè conscriberentur; cùm non modò Notarij in id opus gnauiter incumberent, sed & qui præerant Notarijs Subdiaconi, ac Diaconi, ijdemq; iure dicti oculi Episcopi, quorum esset munus, cuncta exactè perue-

peruestigare, ac Pontifici nota facere; qui à Notariis scripta, qualia ea demum essent, probaret, atque inter Ecclesiastica monumenta reconderet. Id est enim quod de Antero Papa scriptum habes in hunc modum: Hic gesta Martyrum diligenter à Notariis exquisiuit, & in ecclesia recondidit. Hæc ille. Ad hæc, non tantùm Acta Martyrum scribere, sed & cetera quæ ad Ecclesiam pertinerent, eorum muneris fuisse, expressum est in eodem libro de Rom. Pontific. in Iulio. Atqui non solùm Romana Ecclesia in perquirendis atque scribendis sanctorum Martyrum Actis sedulam curam impendit, sed & aliæ nobiles ecclesiæ in iisdem haud segniter laborasse noscuntur. Extant de his clarissima antiquitatis monumenta, vt Smyrnensis ecclesiæ epistola de Martyribus illic passis sub Marco Aurelio & Lucio Vero Impp. apud Eusebium hist. lib. 4. cap. 14. Viennensis & Lugdunensis ecclesiarum litteræ ab eodem Eusebio ex parte recitatæ lib. 5. cap. 2. & 3. Dionysij Alexandrinæ ecclesiæ Episcopi complures epistolæ ad diuersos conscriptæ, apud eumdem Euseb. lib. 6. cap. 33. & 34. lib. 7. cap. 10. Scimus in ecclesia Carthaginensi S. Cyprianum fuisse solicitum, vt dies quibus Martyres essent martyrio coronati, exactè adnotarentur, prout constat ex eius epistola, quam dedit ad presbyteros & diaconos ecclesiæ Carthaginensis: ponitur ordine 37. edit. Pamel. Quin & longè ante Cypriani tempora à maioribus eidem rei egregiam constat nauatam esse operam. Audi quid de antiquioribus Pontius diaconus scribat: Maiores nostri, inquit, plebeis & catechumenis martyrium consecutis, tantum honoris pro martyrij ipsius veneratione dederunt, vt de passionibus eorum multa, aut (propè dixerim) pænè cuncta conscripserint; vt ad nostram quoque notitiam, qui nondum nati fuimus, peruenirent. Hæc in Cypriano Pontius eius diaconus. Erant & illa Acta Martyrum pura atque sincera, quæ cùm de illis coram Iudicibus quæstio haberetur, à Notariis publicis exceptoribus excepta, in Acta publica, quæ Proconsularia sæpè dicta inuenimus, inferebantur, atque inter alia publica monumenta asseruabantur: horum extant adhuc nonnulla, eorumque in Notationibus mentionem facimus. Citat aliquando eadem Pontius diaconus in Cypriano, dum ait: Et quid Sacerdos Dei, Proconsule interrogante, responderit, taceam: sunt Acta quæ referant. Hæc ille.

CAPVT II.

Quæ de Sanctorum historiis ab hæreticis vel aliis falsa scripta sunt.

SED quid? Quamuis optimi patresfamilias (vt habet parabola Euangelica) bonum semen seminassent in agro: nihilominùs inimicus homo, qui fuit homicida ab initio, veritatis aduersarius ipse satan superseminauit zizania: ipsoque pænè initio exurgentis Ecclesiæ, falsa veris, inania atque incerta certis ac solida firmitate constantibus admiscenda curauit: idque non tantùm per hæreticos, Catholicæ fidei perduelles, sed & per Catholicos ipsos, eos tamen, qui quæstum pietatem putarent, vel qui zelum quidem haberent, sed non secundùm scientiam. Satis modò sit de his vnum tantùm in exemplum adducere Asianum presbyterum, de quo Tertullianus hæc scribit in libro de Baptismo: Si quæ Pauli perperàm scripta legũt, exemplum Theclæ ad licentiam mulierum docendi tingendiq; defendunt: sciant in Asia presbyterum, qui eam scripturam construxit, quasi titulo Pauli de suo cumulans, conuictum atque confessum id se amore Pauli fecisse, loco excidisse. Hęc Tertul. Inscriptus erat liber ille περίοδος Pauli & Theclæ, continens & baptizati Leonis fabulam, vt testatur S. Hieronymus de Scriptoribus Eccles. in Luca. Eiusdem generis illa erant insomnia, nimirum Circuitus Petri, Circuitus Ioannis, Circuitus Thomæ, Actus Andreæ, Actus Ioannis, Actus Philippi, Actus Petri, Actus Pauli, Itinerarium Clementis; quæ omnia damnant Athanasius in Synopsi, Philaster de hæresibus, & Gelasius in Concil. Rom. Hæc enim & alia huiuscemodi ab hæreticis esse excogitata, certissimum est. Ab Ebione in primis hæc factitata, ab eoque falsa Acta Apostolorum inuenta, & Circuitus Petri esse corruptos, & Pauli Acta referta blasphemiis introducta, tradit Epiphan. in Panar. hæresi 30. A Gnosticis de S. Dei genitrice Maria portentosum librum esse cõscriptum, testatur idem Epiphan. in Panar. hęresi 26. Encratitas in medium adduxisse, ad stabiliendam suam ipsorum hæresim, Actus Andreæ, Ioannis, & Thomæ, & alia huiuscemodi, idem auctor narrat hęres. 47. Manichæos id generis commenta excogitasse, Apostolorumque nomine conscripsisse falsas historias, fidem facit Augustinus lib. de fide contra Manichæos, aliisque in locis; idemque Philaster, Cyrillus Ierosolymitanus, & alij. Priscillianistas & ipsos alios adinuenisse Actus Apostolorum, Orosius affirmat in Epist. ad Augustinum de error. Priscil.

Exem-

Exempla alia complura hic omittimus. Sanè quidem qui talia præsumpserunt de sanctis Apostolis, nequaquam putandum erga sanctorum Martyrum Acta fuisse modestiores: quę sic corruperunt, deprauaruntque, vt eorumdem quamplurima in suspicionem adduxerint; adeò vt S.R.Ecclesia, ab illis abstinere, consultius aliquando esse putarit. Vnde Gelasius in Rom. Concilio: Gesta, inquit, sanctorum Martyrum, secundùm antiquam consuetudinem, singulari cautela in S.R.Ecclesia non leguntur: quia eorum, qui conscripsere, nomina penitus ignorantur, & ab infidelibus, aut idiotis superflua, & minùs apta quàm rei ordo fuerit, scripta esse putantur; sicut cuiusdam Quirici & Iulittæ, sicut Georgij, aliorumque huiusmodi passiones, quæ ab hæreticis perhibentur compositæ: propter quod (vt dictum est) ne vel leuis subsannandi oriretur occasio, in S. Romana Ecclesia non leguntur. Hæc Gelasius de Romanæ Ecclesię in recipiendis ac promulgandis Actis Martyrum disciplinâ. Ceterùm non tantum cautelæ adhibitũ in alijs fuisse videtur ecclesijs: quandoquidem in ecclesia Africana in sacris conuentibus posse legi Acta Martyrum, decretũ est in Concilio Carthaginensi celebrato post Consulatum Stiliconis, anno Domini quadringentesimo primo, vt habet eius canon 13. his verbis: Liceat etiam legi passiones Martyrum, cùm anniuersarij dies eorum celebrantur. Hæc canon. Apud Hadrianum Rom. Pont. in epistola ad Carolum Magnum hæc in eamdem sententiam leguntur: Vitæ enim Patrum sine probabilibus auctoribus minimè in ecclesia leguntur: nam ab Orthodoxis titulatæ, suscipiuntur & leguntur. magis autem passiones sanctorum Martyrum sancti canones censuerunt vt liceat eas etiam in ecclesia legi, cùm anniuersarij dies eorum celebrantur. Hæc ibi. In ecclesia Gallicana eamdem viguisse de legendis Actis sanctorum Martyrum in ecclesia consuetudinem, satis significant ea quæ Gregorius Turonensis lib. de gloria Mart. cap. 86. testatur his verbis: Dies passionis erat Polycarpi martyris magni, & in Ricomagensi vico ciuitatis Aruernæ eius solemnia celebrabantur. Lecta igitur passione cum reliquis lectionibus, quas canon sacerdotalis inuexit, &c. Sed vt de Actis Martyrum per hęreticos deprauatis cœptam sequamur narrationem, est de his canon 63. sextę Synodi his verbis cõscriptus: Quæ a veritatis hostibus falsò confictæ sunt Martyrum historiæ, vt Dei Martyres ignominia afficerent, & qui eas audituri essent, ad infidelitatem deducerent; in ecclesia non publicari, iubemus, sed eas igni tradi: qui autem eas admittunt, vel tamquam veris his mentem adhibent, anathematizamus. Hæc S. Synodus; cuius auctoritate Græci Episcopi exactiorem curam adhibere consueuerunt, vt dum suas ecclesias visitarent, de sanctorũ Martyrum Actis conscriptis subtiliùs inquirerent. vnde Theodorus Bals. eo in loco hæc de Nicolao Muzalo Patriarcha testatur: Cùm ille, inquit, vitam S. Parasceues, quæ in quodam Callicratiæ vico colebatur, à quodam vicano ineptè ac indoctè & sancta angelica viuendi ratione indignè compositam inuenisset, eam igni mandari iussit; & diacono illi Basilico mandauit, Deo gratam & acceptam eius vitam conscribere. Hæc ille.

CAPVT III.

De immensa iactura quam passa sunt Acta sanctorum Martyrum.

SED vt de rebus quæ ad Romanam Ecclesiam spectant, de cuius agimus Martyrologio, cœptum prosequamur institutum: ex his quæ nuper ex Gelasio recitauimus, satis declarari videtur, Acta illa sanctorum Martyrum tanta cura ac diligentia perquisita, per Notarios S. R. Ecclesiæ conscripta, per Subdiaconos & Diaconos cognita, ac demum per ipsos Romanos Pontifices probata atque recondita, esse collapsa, deperdita, vel saltem adulterata. Nam si integra remansissent, qua ratione (quod ait Gelasius) secundùm consuetudinem in Romana Ecclesia non legebantur; cùm præsertim, à quibus essent scripta, probata, ac consignata, & vnde accepta, sic exploratum esset, vt nullus penitus de eorum integritate dubitandi scrupulus superesset? Fuisse namque deprauatas, quæ à maioribus commendatæ essent, res gestas sanctorum Martyrum, Arnobius lib. I. aduersus Gentes declarat his verbis: Sed neque hæc omnia conscribi, aut in aures omnium peruenire potuerunt, gesta gentibus in ignotis, & vsum nescientibus litterarum: aut si qua sunt litteris conscriptionibusque mãdata, maleuolentia dæmonum, quorum cura & studium est hanc intercipere veritatem, & consimilium his hominum, interpolata quædam & addita, partim mutata atque detracta, verbis, syllabis, litteris, vt credentium tardarent fidem, & gestorum corrumperent auctoritatem. Hæc Arnobius. At nequaquam adduci possumus, vt credamus eadem Acta vel omnino esse sublata, vel ab hæreticis penitus adulterata.

Romæ ſiquidem Catholici ſemper vixere Pontifices, nec alterius ſectæ illic aliquando ſedit Epiſcopus. Quòd ſi vel ſub Conſtantio Auguſto Ariano, vel ſub Odoacre Herulo, Theodorico, aliiſque Gothorum Regibus itidem Arianis, Romanę Eccleſiæ negotium factum eſt: non tamen fuit huiuſmodi, vt illi Sanctorum memoriis vim inferrent (de Sanctis enim eorumque cultu æquè cum Catholicis ſentiebant) adeò vt nec cùm Vrbs obſideretur, his, quæ foris extra mœnia erant, baſilicis irrogarent iniuriam; nec Vrbe capta, in eas, quæ intus erant, more barbarorum ſæuirent, profanarent, vel ad ſua ſacra peragenda ſibi vendicarent: ſed tamquam ſacra ſepta, atque aſyla diuinitus inſtituta, ab illis fuerint exiſtimata; adeò vt & iis etiam (licet hoſtes haberentur) qui ad ea confugiſſent, pepercerint. Sunt de his fideles teſtes ſcriptores illorum temporum, Oroſius lib. 7. Auguſtinus de ciuitate Dei, & Procopius de bello Gothico. Vnam illam, quam ſub Gothis Regibus Ariani ſibi vendicarunt eccleſiolam, dictam S. Agathæ in Suburra, vix credi poteſt quàm ſumptuosè ac piè, licet impij, ornauerint liberalitate Gothi hominis Ricimeri V. C. vt ſuo loco pluribus in Notationibus dicemus inferiùs. Omnis ergo ſuſpicio de Arianorum perfidia tollitur, vt ab eis vis aliqua in Acta Martyrum ſit illata. Ad alios potiùs tanta eſt referenda clades: quam quidem non aliunde manaſſe credimus, quàm ex iniuſtiſſimis illis atque ſæuiſſimis Diocletiani Imperatoris edictis, quibus omnes Chriſtianæ religionis codices incendio damnati ſunt. Meminit eiuſmodi feralis ſanctionis Euſebius hiſt. lib. 8. cap. 2. & 3. Quando (inquit) diuinas & ſanctas ſcripturas medio foro in rogum impoſitas oculis noſtris aſpeximus. De eodem edicto plura habet Arnobius, Optatus, & S. Auguſtinus, quoties agit de ſchiſmate Donatiſtarum, occaſione traditionis ſacrorum librorum conflato: noſq. de eodem pluribus inferiùs in Notationibus agimus. Tunc temporis in tanto Chriſtianarum ſcripturarum naufragio factam eſſe lacrymabilem illam Actorum Martyrum iacturam, nulla eſt penes nos dubitatio; tuncq. ſublata illa nobiliſſima rerum geſtarum monumenta, tanto labore collecta, tot cognitoribus comprobata, ac tanto deniq; ſtudio cuſtodita: vixque ex tam immenſo naufragio perpaucas tabulas remanſiſſe putamus: tabulas, inquam; quoniam haud integra atque perfecta & omnibus numeris abſoluta illa eſſe putamus, quæ titulo Notariorum Romanæ Eccleſiæ Acta Martyrum à quibuſdam edita habentur: cùm ſi vel ad exactam cenſuram rerum ac temporum eas adducas, vix perpauca reperias, quæ aliqua ſaltem ex parte non arguantur erroris; vt perinde ſit aliqua ex his reperiri, quæ emendatione non indigeant, vt poſt vindemiam eſſe ſolet racemus vnus vel alter, & ſicut (quod eſt apud Iſaiam c. 7.) excuſſio oleæ duarum vel trium oliuarum in ſummitate rami, ſiue quatuor vel quinque in cacuminibus eius. Periiſſe ea funditus, numquam diximus, ſed diminuta. Vnde Gregorius Turon. de glor. Mart. cap. 40. hæc ait: Multi quidem ſunt Martyres apud vrbem Romam, quorum hiſtoriæ paſſionum nobis integræ non ſunt delatæ. Hæc ille: qui & inferiùs cap. 51. & 64. teſtatur iterùm, Acta Gallicanorum Martyrum in Italia à Gallis quæſita, & inuenta, miſſa eſſe in Gallias: vt ex his poſſis intelligere, magnum olim à noſtris adhibitum eſſe ſtudium in colligendis Actis ſanctorum Martyrum; & qui collegerunt aliarum prouinciarum Martyrum commentarios, ſuorum Acta minimè prætériiſſe. Obiiciet fortaſſe prudens Lector: Quidnam cauſæ fuit, vt cùm edicto Diocletiani Chriſtianorum libri damnati ſunt igni; ſacræ Scripturæ codices, vtriuſque Teſtamenti volumina remanſerint illibata: ea etenim integra atque ſincera, vt Patres noſtri olim ante Diocletiani tempora, poſſidemus. Ad hæc perfacilis eſt reſponſio, ſi vtriuſque Scripturæ diuerſa ratio attendatur. Sacra enim volumina non tantùm penes vnam vel alteram erant eccleſiam, ſed præter quamplurima illa, quæ priuato vſui Epiſcoporum, presbyterorum, ceterorumque miniſtrorum, vel aliorum ex populo inſeruiebât, apud cunctas Orbis eccleſias ob neceſſitatem ſacrarũ functionum cuſtodiri ſolita, certum eſt. Eſſe enim conſueuerant in eccleſia duo ſecretaria, à dextro ſiniſtroq. latere apſidis poſita, in quorum altero ſacra Euchariſtia, in altero diuinæ Scripturę ſacri codices aſſeruabantur. De vtriſque ſanctus Paulinus epiſt. 12. ad Seuerum, cùm de Nolana à ſe erecta baſilica agit, meminit his verſibus in frontibus eorum affixis: aitque in primis: In ſecretariis verò duobus, quæ ſuprà dixi, circa apſidem eſſe, hi verſus indicant officia ſingulorum. A dextera apſidis:

Hic locus eſt veneranda penus qua conditur, & qua
Ponitur alma ſacri pompa miniſterij.

A ſiniſtra eiuſdem:

Si quem ſancta tenet meditanda in lege voluntas,
Hic poterit reſidens ſacris intendere libris.

Hæc de ſecretario ſacrorum librorum Paulinus; quorum voluminum ſicut erat frequentior vſus, ita abſque dubio numerus multiplicior; atque ob id non mirum, ſi non omnes ſimul

ſimul diuinæ Scripturæ codices periere. Non ſic quidem de ceteris libris, licet Eccleſiaſticis, licet pernecesſariis: nam immenſam raritatem illorum fuiſſe conſtat. Exemplo ſit vulgatus ille per orbem liber Euſebij Cæſarienſis de temporibus, vnicus eo argumento conſcriptus, quem Alipius vir eruditus Epiſcopus Tagaſtenſis in Africa non inuentum, à prædicto Paulino apud Nolam commorante quæſiuit: qui cùm non tantùm apud ſe non haberet, ſed nec nomen auctoris agnoſceret (appellat enim eum Euſebium Epiſcopum Conſtantinopolitanum) Romæ quæſitum, ac tandem apud Domnionem inuentum, ad eum miſit, vt conſtat ex epiſtola eiuſdem tunc ad Alipium ſcripta, apud Auguſt. epiſt. 35. His itaque in exemplum de raritate aliorum librorum adductis, hæc inferimus: Si liber ad ſupputanda rerum ſacrarum tempora, quæ in diuina Scriptura continentur, vnicus, atque adeò Eccleſiæ pernecesſarius, eaque de cauſa à S. Hieronymo Latinitate donatus, tanto labore quæſitus, vix tandem repertus fuit: quid de ſcriptis aliis dicendum, quæ alicuius eccleſiæ viderentur eſſe peculiaria, quæ nec vno vel paruo codice continebantur, ſed permultis, iiſdemque prægrandibus, vt par eſt credere (Acta enim vnius tantùm Martyris multas impleſſe chartas, ſi accuratè ſcripta eſſent, certisſimum eſt) quorum nec facilis eſſet deſcribendi facultas, vt videmus accidere in his quæ in archiuis ſumma diligentia aſſeruantur; itemque impenſæ nimiæ deterrerent, & labor immenſus auerteret? Quid ergo mirum, ſi talium perpauca quæ erant exemplaria, tanta terræmotu orbis Chriſtiani fuerint obruta, vniuerſalique incendio concremata; ita vt ex buſto perpaucæ vix reliquiæ ſuperfuerint? At quis numerare ſufficiet aliorum Eccleſiaſticorum librorum funera, qui licet vbique gentium ſparſi (vt taceam de aliarum eccleſiarum peculiaribus Actis Martyrum) tamen eadem ſunt conflagratione conſumpti? Sed de his hactenus: iam cetera proſequamur.

CAPVT IIII.

De antiquo cultu ſanctorum Martyrum, vnde ſcribendi Martyrologium manauit occaſio.

SICVT olim Romæ Notariis de conſcribendis ſanctorum Martyrum Actis, ita & in aliis eccleſiis, etiam transmarinis, alicui ex clero negotium fuiſſe videtur impoſitum, qui cuiuſque Martyris natalem diem (ſic enim appellare conſueuerunt ex hac vita ad cælum tranſitum) conſcriberet, vt per ſingulos annos, eodem recurrente die, in eiuſdem ſancti Martyris memoriam Deo offerretur ſacrificium. Hoc ipſum eſt quod Tertullianus lib. de Corona militis ait: Pro natalitiis annua die facimus. Facere enim, idem eſſe penes antiquos, quod ſacrificare, opportuniori loco inferiùs, cùm agimus de Pontificis voce, monſtramus. Porrò illic agi à Tertulliano non de natalitiis more Gentilium, vt perperàm interpretatur infelix Rhenanus, ſed de die quo ſancti Martyres victores in cælum à Deo recepti ſunt; conſule in eum locum pientisſimi & eruditisſimi viri Pamelij adnotationem. Habes de eodem priſtino vſu epiſtolam ſancti Cypriani ad preſbyteros & diaconos eccleſię Carthaginenſis, eſt in edit. Pamel. 37. in qua hæc verba deſcripta habentur: Denique & dies eorum, quibus excedunt, adnotate; vt commemorationes eorum inter memorias Martyrum celebrare poſſimus. quamquam Tertullus fideliſſimus & deuotisſimus frater noſter pro cetera ſolicitudine & cura ſua, quam fratribus in omni obſequio operationis impertit, qui nec illic circa curam corporum deeſt, ſcripſerit, & ſcribat, ac ſignificet mihi dies quibus in carcere beati fratres noſtri ad immortalitatem glorioſæ mortis exitu tranſeunt, & celebrantur à nobis hic oblationes & ſacrificia ob commemorationes eorum; quæ citò vobiſcum, Domino protegente, celebrabimus. Hæc Cyprianus; qui & ad clerum & plebem ſcribens epiſt. 34. ſic in eamdem ſententiam: Sacrificia pro eis ſemper (vt meminiſtis) offerimus, quoties Martyrum paſſiones & dies anniuerſaria commemoratione celebramus. Hęc ille. Quod porrò ait, ſacrificia pro illis offerre: nemo putet pro peccatis illorum expiandis id fieri ſolitum; cùm omnia mundentur in ſanguine: maioremque (teſte ipſomet Domino) hac charitatem nemo habeat, vt animam ſuam ponat quis pro amicis ſuis. Si enim flenti mulieri peccatrici dimiſſa ſunt, ex ſententia Saluatoris, peccata multa, quoniam dilexit multùm; quis dicere audeat, poſt imbrem ſanguinis, conſummato martyrio, adhuc ſupereſſe expiandas ſordes? ſed ſic accipiendum, ſacrificia pro eis offerre, ac ſi diceret, in eorum commemorationem illud facere, prout ea, quę ponuntur inferiùs, verba declarant, & quæ ex dicta epiſt. 37. ex eodem auctore ſuperiùs recitauimus. Vnde S. Auguſtinus tractatu 84.

in Ioannem hæc habet: Ideò quippe ad ipsam mensam non sic eos cõmemoramus, quemadmodum alios qui in pace requiescunt, vt etiam pro eis oremus; sed magis vt orent ipsi pro nobis, & eorum vestigiis inhæreamus. Hæc ibi. Et de verb. Apost. ser. 17. cap. 1. in eamdem sententiam sic ait: Habet Ecclesiastica disciplina (quod fideles norunt) cùm Martyres eo loco recitantur ad altare Dei, ibi non pro ipsis oretur; pro ceteris autem commemoratis defunctis oratur. Iniuria est enim pro Martyre orare, cuius nos debemus orationibus commendare. Hęc Augustinus: ex quibus omnibus dilucidiùs intelligere potes, quid sit offerre pro Martyre. Si hæc vberiùs cupis, consule in citata loca Tertulliani ac Cypriani, notationes Pamelij. Recitabantur post Apostolos nomina sanctorum Martyrum, prout etiã docet sacræ Missæ canon, qui habet: Communicantes & memoriam venerantes in primis, &c. Recitabantur ex scripto secundùm prærogatiuam status & meritorum, nec tantùm nomina Martyrum, sed & aliorum Sanctorum. Vnde & August. lib. de sancta virginit. cap. 45. hæc ait: Perhibet Ecclesiastica auctoritas, in qua fidelibus notum est, quo loco Martyres, & quo loco defunctæ sanctimoniales recitantur. Hæc ille. Ex prædicta igitur nota dierum natalium sanctorum Martyrum pro commemorationibus faciendis, Martyrologij cõscribendi prouenit occasio: cùm etenim frequens esset Martyrũ numerus (decem enim illis, quas numerant, persecutionibus in vnaquaque prouincia necatos fuisse quamplurimos, nemo poterit dubitare) atque in chartis Ecclesiæ singulorum nomina, & dies quibus martyrium consummassent, notata haberentur: ex iisdem Ecclesiasticis monumentis pridie diei natalis (vt hodie fit in Martyrologio) annũtiabantur nomina in ecclesia, quorum natalitia recensenda essent die sequenti, eorumdemque vnà cum sacrificio foret commemoratio facienda. Eiusmodi Ecclesiasticas tabulas, quibus singulorum Martyrum natalitia conscripta haberentur, à Tertulliano Fastos fuisse appellatas, optimè eruditeque notat Pamel. in dicta epist. 37. Cypriani. ille enim in libro de Coron. milit. hæc ait: Habes tuos census, tuos Fastos, nihil tibi cum gaudiis sæculi, &c. Hæc Tertullianus idcircò, quòd in dictis sanctorum Martyrum natalitiis solebant Christiani mutua inter se charitate gaudere, quando & conuiuiũ, quod Agapen dicebant, celebrare in ipsa Memoria, in ecclesia inquam Martyris, consueuerant: licet, quod ad locum spectat, vsum illum Concilium Laodicenum can. 38. restrinxerit. Reperimus apud Gregorium Nazianzenum in carm. de vitæ differentiis eiusmodi Agapas dici alio nomine Sacrum epulum natalitium. Idemque in orat. in laud. Cypriani hæc de commemoratione Martyrum: Omnium quidem Martyrum memoria læta solemnitate colenda est. In eamdẽ sententiam Theodoretus de Euang. verit. cognit. lib. 8. qui de Martyribus inscribitur, in fine hæc ait: Illos (deos Gentium scilicet) cassos gloria, vanosq́, Deus reddidit, suis autem Martyribus honorem illorum dedit: pro Pandiis, Dasiisque, ac Dionysiis, hoc est, Iouis, Liberique patris solemnitatibus, Petro, Paulo, Thomæ, Sergio, Marcello, Leontio, Antonino, Mauritio, aliisque sanctis Martyribus solemnitates populari epulo peraguntur: proque illa veteri pompa, pro turpi obscœnitate & impudentia, fiunt modestæ, castę, ac temperantiæ plenæ festiuitates, non illæ quidem mero delibutæ, non comessationibus leues, non cachinnis solutæ, sed diuinis canticis personantes, sacris sermonibus audiendis intentæ, quibus ad Deum preces non sine sanctis lacrymis & suspiriis summittuntur. Hæc ille. Similiter Gregorius Nyssenus in vita magni illius Gregorij cognomento Thaumaturgi, qui vixit temporibus Decij, hæc de populari lætitia in natalitiis Martyrum ab illo instituta: Descendit, inquit, rursus in vrbem, & omni circà regione vndique peragrata ac perlustrata, additamentum & quasi corollarium studij sui erga numen diuinum instituebat: apud omnes vbique populos sanciens, vt nomine eorum qui pro fide certassent, dies festi, atque solemnes conuentus celebrarentur: cumque alius in alium locum corpora Martyrum diduxissent, per anniuersarij circuli ambitum congregati lætabantur, in honorem Martyrum ferias agentes, &c. Et paulò inferiùs: Cùm animaduertisset enim quòd propter corporis voluptates simplex & imperitum vulgus in errore simulacrorum cultus permaneret, quo maximè id quod præcipuum est, interim in eis assequeretur; nempe vt vanis superstitionibus relictis, ad Deum conuerterentur: permisit, vt in memoriam Sanctorum sese exhilararent & oblectarent, atque in lætitiam effunderentur. Hæc Nyssenus translat. Sifan. Quæ cuncta voluimus recitasse ob exactam prædictæ Tertulliani sententiæ explicationem, quòd scilicet Christiani suos haberent census & Fastos; nec esse videlicet, quòd vana illorum gaudia inuiderent: per Fastos nimirum intelligentis Ecclesiasticas tabulas, in quibus Christianorum solemnitates, ipsaque natalitia Martyrum certis diebus notata haberentur, è quibus (vt diximus) Martyrologij conscribendi profluxit origo. Hæc de his satis. At antiquitas veneranda, & ab Apostolis manans, semperque seruata atque propagata traditio non tantùm eget vt anni-

anniuersaria celebritate sanctorum Martyrum commemoratio ageretur, sed etiam vt in ipsorum honorem Memoriæ passim erigerentur: eo quippe nomine à Maioribus nominatæ sunt ecclesiæ, quæ in honorem sanctorum Martyrum Deo consecrarentur, vt sanctus Augustinus testatur de ciuitate Dei lib. 22. cap. 10. Qui quidem laudabilis vsus Apostolorum temporibus (vt dictum est) visus est duxisse principium, ea nimirum occasione, quòd veneranda Martyrum corpora sub altare recondi consueuerint, secundùm illud Ioannis Apocal. c. 6. (vt omnes, præsertim antiquiores, declarant interpretes) Vidi sub altare Dei animas interfectorum propter verbum Dei, & propter testimoniū quod habebant. Cumq; ipsa altaria sepulchra esse Martyrum videretur, ac subinde eadem pręclara memoria Martyrum haberentur; quæ eadem ex causa superædificarentur ecclesiæ, æquè Martyrum Memoriæ dicebantur. Accedit insuper, vt pium ardensque Fidelium in Martyres studium non satis esse putaret, si vnius vel alterius Martyris in vno tantùm loco esset Memoria collocata, sed plures optaret. Quamobrem factum est, vt non sine reliquiis eiusdem Martyris, in eius honorem altare erigere, & Memoriam superstruere liceret, id legibus Ecclesiasticis prohibentibus, Concil. African. cap. 50. Quamobrem cùm ex corpore Martyris sumptæ reliquię in pluribus altaribus collocarentur, id effecerūt, vt plura vnius eiusdemq; Martyris sepulchra atque Memoriæ dicerentur, proque numero altarium, sepulchrorum numerus augeretur. Sed ex his ansam calumniandi nacti sunt Nouatores, vt sicut stultè, ita & temere dicerent, Catholicos quibusdam illusisse præstigiis, vt frequenter vnius Martyris corpus diuersis in locis traderent situm esse: ignorantes, vel nescire dissimulantes, nos non dicere in diuersis sepulchris vnum idemque integrum esse corpus, sed in singulis (vt dictum est) sepulchris vnius Martyris conseruari reliquias, ac proinde eidem honorem eumdem impendi, ac si integrum esset corpus. Nam sententia Gregorij Nazianzeni est in orat. 1. in Iulianum, easdem præstare virtutes quaslibet Martyris sanguinis guttas & exigua passionis signa, quas integra corpora: ac proinde non esse indecens, vt vnius Martyris plura erecta appareant monumenta: cùm alioqui (nisi lex Christiana prohiberet) nec indecens videri posset, etiam sine ipsorum reliquiis eisdem excitari Memorias, vtpote testes eorum virtutis egregiæ, & beneficiorum eorumdem ope consecutorum. Nam (si licet ad sacra profanum exemplum adducere) de multis Aeneæ & aliorum sepulchris Dionysius Halicarnassæus hanc ipsam affert rationem lib. 1. histor. Rom. sic dicens: Quòd si quem perplexum facit, quòd Æneæ sepulchra monstrentur in multis locis, nec possit nisi in vno esse conditus; cogitet hanc dubitationem esse vulgarem; & intelligat, quòd quamuis vnicus locus capiat corpora talium, apud multos tamen monumenta eis facta sunt in gratiam acceptæ vtilitatis cuiuspiam. Hæc ille. At de cura sacrarum reliquiarum sanctorum Martyrum agemus in fine huius de Martyrologio scriptionis.

CAPVT V.

A quibus primùm scripta sint Martyrologia.

PRIMVS omnium qui scribendo Martyrologio operam dedit, ab omnibus prædicatur Eusebius Pamphili, Episcopus Cæsariensis. Id etenim inprimis testatum habetur in epistola quæ fertur nomine S. Hieronymi ad Heliodorum, de cuius fide inferiùs disputabimus; id profitetur Beda in retract. in Act. Apost. cap. 1. Hoc ipsum etiam Vualfridus Strabo lib. de reb. Eccles. cap. 28. in fine. Id denique recentiores omnes, ac nouissimè Molanus in libello quem scripsit de Martyrologiis, cap. 2. Post Eusebium, id ipsum præstitisse S. Hieronymum, iidem omnes affirmant; non quòd ipse auctor illius fuerit, sed quòd Martyrologium ab Eusebio Græcè scriptum, à se translatum Latinis tradiderit. id enim Beda vbi suprà his verbis: Adstipulatur, inquit, & liber Martyrologij, qui beati Hieronymi nomine ac præfatione attitulatur: quamuis idem Hieronymus illius libri non auctor, sed interpres, Eusebius autem auctor extitisse narretur. Hæc Beda. Vualfridus item in eamdem sententiam hæc ait: Hieronymus Martyrologium, secutus Eusebium Cæsariensem, per anni circulum conscripsit; ea occasione ab Episcopis Chromatio & Heliodoro illud opus rogatus componere, quia Theodosius religiosus Imperator in Concilio Episcoporum laudauit Gregorium Cordubensem Episcopum, quòd omni die Missas explicans, eorum Martyrum, quorum natalitia essent, nomina plurima commemoraret. Hactenus ille; nec aliunde, quàm ex dictis epistolis, quæ in hanc diem editis Martyrologiis præfigi consueuerunt, quas & nos (quo de rei veritate exactior certiorque cognitio habeatur) suis titulis hic describimus: sunt autem huiusmodi:

Epiſtola Chromatij & Heliodori Epiſcoporum ad beatum Hieronymum, de opere Martyrologij colligendo.

Domino ſancto Patri Hieronymo, Chromatius & Heliodorus Epiſcopi, in Domino ſalutem.

CVM religioſiſſimus Auguſtus Theodoſius Mediolani vrbem eſſet ingreſſus, vniuerſoſque Italiæ Epiſcopos ad ſe inuitaſſet; & ob cauſam aliquantulorum Epiſcoporum, qui ex Ariana face ſuas animas inquinaſſent, inquireret: contigit & noſtram paruitatem in eodem adeſſe Concilio. In quo, cùm dicenda dicta eſſent, & definienda definita, cœpit Chriſtianiſſimus Princeps ſanctum Gregorium Cordubenſis eccleſiæ in eo præferre Antiſtitem, quòd omni die, ſiue non ieiunans, matutinas; ſiue ieiunans, veſpertinas explicans Miſſas, eorum Martyrum, quorum natalitia eſſent, plurima nomina memoraret. Factumq́; eſt, vt omnes ſtatueremus, ad tuam ſcribere charitatem, vt famoſiſſimos Feriales de archiuio ſancti Euſebij Cæſareæ Palæſtinæ Epiſcopi inquirens, Martyrum ad nos dirigas feſta; vt poſſimus hoc officium per tuã ſanctam induſtriam meliùs perfectiuſq; ad honorem Dei Martyribus exhibere. Hactenus illi.

Sequitur Hieronymi nomine epiſtola huiuſmodi inſcriptionis titulo conſignata:

Beati Hieronymi ſuper eo ipſo ad eoſdem reſponſio.

Chromatio & Heliodoro ſanctis Epiſcopis, Hieronymus preſbyter.

CONSTAT *Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum omni die Martyrum ſuorum triumphos excipere, quorum paſſiones à ſancto Euſebio Cæſarienſi Epiſcopo ſcriptas reperimus. Nam Conſtantinus Auguſtus, cùm Cæſaream fuiſſet ingreſſus, & diceret memorato Antiſtiti, vt peteret aliqua beneficia Cæſarienſi eccleſiæ profutura: legitur, reſpondiſſe Euſebium: Opibus ſuis eccleſiam ditatam, nulla petendi beneficia neceſſitate compelli: ſibi tamen deſiderium immobile extitiſſe, vt quidquid in Republica Romana geſtum ſit erga Sanctos Dei, Iudices Iudicibus ſuccedentes in vniuerſo orbe Romano, ſolicita perſcrutatione, monumenta publica diſcutiendo, perquirerent; & qui Martyrum, à quo Iudice, in qua prouincia vel ciuitate, qua die, quáve perſeuerantia, paſſionis ſuæ obtinuerunt palmam, de ipſis archiuiis ſublata, ipſi Euſebio, regio iuſſu, dirigerent. Vnde factum eſt, vt idoneus relator exiſtens, & Eccleſiaſticam hiſtoriam texeret, & omnium penè Martyrum prouinciarum omnium Romanarum trophæa diligens hiſtoriographus declararet; quatenus omni die ſacrificiũ Deo offerentes, eorũ nomina meminiſſent: ſtudentes, qui die ipſo, quo ſacrificiũ offerretur, victores diaboli extitiſſent, & martyrij ſui triumpho pollentes atq; ouantes ad Regem ſuum perueniſſent Chriſtum. Hac de cauſa ſingulorum menſium, ſingulorumq́; dierũ feſta conſcripſimus, vt iubere dignabamini, perennem noſtræ paruitatis memoriam fore credentes, cùm diebus omnibus per tot annorum ſpatia ſancta Sanctorum nomina fuerint feſtiuè celebrata. Et quoniam per ſingulos dies, diuerſarũ prouinciarum, diuerſarumq́; vrbium pluſquam octingentorum & nongentorum Martyrum ſunt nomina nominata: vt nullus dies ſit, qui non intra quingentorum numerum reperiri poſſit adſcriptus, excepto die Kalendarum Ianuariarum: conſiderans inter innumerabiles turbas, Lectoris animũ intra vnũ menſem poſſe laſſeſcere: ne id eueniat, breuiter & ſuccinctè eorũ qui ſunt in ampliſſima feſtiuitate in ſuis locis tantùm præ omnibus memoratus ſum; vt amputato faſtidio, vnus de omnibus ſufficiat libellus adſcriptus. Sanè in prima parte libelli, omniũ beatorum Apoſtolorũ feſta conſcripſimus, vt dies varij nõ videantur diuidere, quos vna dignitas Apoſtolatus in cæleſti gloria fecit eſſe ſublimes.*

Hucuſque epiſtola Hieronymi nomine ſcripta: cui quidem primo aſpectu adſtipulari videtur & Caſſiodorus, omnibus prædictis auctoribus antiquior; in libro enim de Inſtitut. diuinarum lect. cap. 32. hæc ait: Et ideò futuræ beatitudinis mores, vitas Patrum, confeſſiones Fidelium, paſſiones Martyrum legite conſtãter, quas inter alia in epiſtola ſancti Hieronymi ad Chromatium & Heliodorum deſtinata proculdubiò reperitis, qui per totum orbem terrarum floruere: vt ſancta imitatio vos prouocans, ad cæleſtia regna perducat. Hæc ille. Ioannes Molanus, vir quidem pius & eruditus, in ſua tractatione quam ſcripſit de Martyrologiis, quamque auctam poſuit in appendice ſui Vſuardi ſecundò editi; ſicut prædictas nuper recitatas epiſtolas non eſſe memoratorum Antiſtitum, nec Hieronymi putat, ſed illorum nomine eſſe ſuppoſitas; ita nec Caſſiodorum de prædicta Hieronymi nomine ſcripta epiſtola exiſtimat intellexiſſe. Certè quidem Molani ſententię haud inuitus adſtipulor: ſed quoniã prædictæ epiſtolæ iam antiquitus videntur receptæ, ac pænè temporum diuturnitate præſcriptæ, habentque grauem aſſertorem Vualfridum Strabonem, quem ante

ante annos octingentos claruisse constat, cuius de prædictis epistolis graue testimonium recitauimus: non perfunctoriè tanta res tractanda videtur, sed de illarum fide accuratiùs agendum, ac solicitiùs perscrutandum; ipsasq; ad lapidem Lydium, ad ipsam, inquam, rerũ ac temporum exactam historicam rationem afferre atque conferre, operæpretium fuerit: vt quid verum, quidve adulterinum sit, perfacilè dignosci queat. Agemus ergo de singulis, ac in primis, quidnam qualéve fuerit Eusebij, quod dicunt, Martyrologium; simulque tractabimus de Hieronymi versione, ac denique de fide prædictarum epistolarum.

CAPVT VI.

De Eusebij libro de Martyribus, ac versione Hieronymi.

ERRARE omnino certum est, qui existimarunt Eusebij librum de Martyribus non alium fuisse, quàm compendiosam omnium sanctorum Martyrum collectionem, ea breuitate contextam, qua Martyrologia noscuntur esse conscripta, hacq; de causa illum ab eo scriptum librum de Martyribus, esse à pluribus Martyrologium appellatum. Sed quàm mendaciter hæc dicantur, non aliunde, nec ab alio, quàm ab ipsomet libri auctore Eusebio testimonium petamus. Ipse enim in suis Historiarum libris de eo frequentiùs meminit, & qualis fuerit, non obscurè describit. Ac primùm quidem lib. 4. cap. 14. cùm agit de Pionio martyre perillustri, hæc ait: Qualem denique & quàm insignem mortem, præter alias omnes res ab eo tanta cum admiratione gestas, eos quibus libitum est cognoscere, ad libellum à nobis de veterum Sanctorum martyriis in vnum redactis editum, qui quidem omnia facta illius plenissimè complectitur, amandamus. Idem lib. 5. cap. 1. de eodem commentario agit his verbis: Tota illa epistola, scilicet Lugdunensis Ecclesiæ, quę accuratissimam istarum rerum explanationem complectitur, in libro de Martyribus à nobis composito, qui non solùm veram rerum gestarum narrationem, sed etiam illustria virtutum exempla, ad vitam piè degendam accommodata, continet, posita est: tamen quæcumque ad hoc institutum spectare videantur, ea in præsentia ex eodem repetens, in hunc Historiæ nostræ locum colligabo. Et inferiùs eodem lib. cap. 4. in hunc modum: Perfacilè (inquit) si cui visum fuerit, licet ista plenissimè cognoscere: modò illã epistolam, quam in libro nostro de Martyribus (vt dictum est) posuimus, accuratè voluerit euoluere. Hæc ille. Ex quibus planè colligitur, tantum abesse, vt ille Eusebij liber de Martyribus fuerit ex Actis Martyrum in compendium redacta narratio; vt potiùs, respectu prolixitatis eius, ipsi eiusdem auctoris Historiarum libri videantur fuisse in his quæ ad Martyres spectant, illius epitome. Sed audiamus cetera, quibus eadem certiora redduntur. Idem Eusebius eodem lib. 5. cap. 20. cùm agit de Apollonio senatore martyre, hæc habet ad calcem: Istius verò coram Iudice verba, & responsa quæ ad Perennij Iudicis rogata dabat, & orationem apologeticam apud Senatum habitam, si cui libitum fuerit accuratè cognoscere, ex libro nostro, quem de veteribus Martyribus composuimus, manifestò intelliget. Hactenus de eo libro Eusebius. Quantum ergo putandum est illud fuisse volumen, quod non tantùm ipsa Acta Martyrum, rogata, & responsa, ac cetera ad eorum martyrium spectantia continebat, sed etiam ipsorum apologias, etsi non aliorum, certè Apollonij, descriptas habebat? De Apollonio verba faciens S. Hieron. lib. de Script. Ecclesiast. hæc ait: Impetrato vt rationem fidei suæ redderet, insigne volumen composuit, quod in Senatu legit, &c. Ex his itaque plus satis conspicuo potest intelligi, qualis quantúsve fuerit Eusebij de Martyribus liber. Quibus quidem in primis erroris redarguuntur, qui putarunt illum non aliud fuisse, quàm breue Martyrologium, idemque à sancto Hieronymo in Latinum conuersum, Latinis ecclesiis legendum traditum. Rursum ex ipsis impostura detegitur eius epistolæ, quæ Hieronymi nomine scripta, superiùs est recitata, qua dicitur Eusebius operâ Constantini Imperatoris collegisse totius Christiani orbis Martyres, eoque libro illorum certamina conscripsisse. Quonam pacto, quæso, vnus liber, volumen vnum, tot Martyrum Acta continere valuisset, ad quorum tantùm nomina recensenda vix sufficere potuisset? Equidem, si tam prolixè, vt fecit in aliis, totius Ecclesiæ Catholicæ ab ipso scribendæ fuissent res gestæ sanctorum Martyrum; non vnus liber, non centum (audacter dicam) non denique mille fuissent satis: immò vsurpare liceat & illam Euangelicam hyperbolen, nec ipsum mundum capere potuisse eos, qui de ea re scribendi fuissent, libros. Quod autem ad Hieronymum spectat; nequaquam cum illis dixerimus, ipsum in Latinum transtulisse librum illum Eusebij de Martyribus. Quî enim fieri potuit, vt vna epistola, quam de ea re cõscripsisse testatur Cassiodorus, prægrande volumen comprehendere potuisset? quin potiùs existimandum est,

Hieronymum breui summa librum illum Eusebij in compendium redegisse, ipsumque opus posteà Martyrologium esse dictum, ac Hieronymi nomine nuncupatum. Hæc autem etsi satis esse videantur ad prædictarum litterarum imposturam arguendam: tamen quò nullus remaneat dubitandi locus, & cuncta sint toto cælo lucis veritate perspicua, age de rebus singulis in eis contentis paulo fusiùs disseramus.

CAPVT VII.

De fide epistolarum, quæ Chromatij, Heliodori, & Hieronymi nomine inscriptæ sunt.

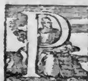
QVOD pertinet ad epistolam Chromatij & Heliodori Episcoporum nomine ad Hieronymum scriptam, in primis ex eiusdem inscriptione imposturam facilè deteges, si illorum temporum loquendi generis habueris rationem: dum in ea prædicti Episcopi, immò ipsa Synodus (Synodi enim, quam prætexunt, nomine scribere profitentur) ipsum Hieronymum presbyterum appellant Patrem, cuius quidem nomenclaturæ nullum prorsus penes illorum temporum scriptores exemplum inuenies, vt in inscriptione litterarum, Episcopi, vel ipsa Synodus presbyterum cuiusuis meriti dicant Patrem, cùm alioqui & amplissimarum sedium Episcopos & Patriarchas nonnisi fratres consueuerint appellare. Habetur mentio in eadem Epistola de quodam Concilio ex totius Italiæ Episcopis Mediolani Theodosio Imp. præsente coacto. Verùm istud commentum esse, non dubites: quî enim fieri potuit, vt tam celebris Synodus sic è scriptorum monumentis exciderit, sic silentio fuerit obuoluta, vt nullus illorum temporũ scriptorum, quorum sanè haud exiguus fuit numerus, nec nominetenus eius meminerit? Sed hæc manifestiora reddentur, si lucubrationum Hieronymi temporis exacta ratio habeatur. Quando, rogo, volunt illam Synodum coram Theodosio Mediolani congregatam? num cùm primùm, aduersus Maximum tyrannum pugnaturus, Constantinopoli anno decimo sui imperij in Italiam venit? certè id dici non posse, quæ S. Hieronymus scribit, vehementer repugnant: dum enim in libro de Scriptoribus Ecclesiasticis, ad calcem, cunctas quas hactenus vsque ad annum decimumquartum eiusdem Theodosij Imp. elaborasset lucubrationes recenset, nec verbum quidem de conscripto, vel à se translato libro illo de Martyribus habet, quem statim post illam Synodũ scriptum esse, illæ ipsæ recitatæ epistolæ indicant: ex quibus satis apparet, dictam Synodum commentitiam ad primum Theodosij Mediolanum aduentum non posse referri. Quòd si ad secundum aduentum eius (bis tantùm post adeptum Imperium in Italiam venisse, certum est) quando iterùm ad expugnandum Eugenium tyrannum ex Oriente in Italiam descendit, eamdem Synodum Mediolani celebratam esse dixerint: certè ratio temporum cõtradicit. Descendit Theodosius in Italiam cum exercitu anno decimosexto, eodemq; vltimo sui Imperij; decernensq; cum Eugenio, sexta die Septembris illum obtinuit, inde Mediolanum se contulit. quæ autem tunc ab eo illic sunt facta vsque ad diem xvij. Ianuarij, qua ex hac vita migrauit, Ambrosius ea oratione quam habuit in eius funere, & alij illorum temporum scriptores exactè describunt: adeò vt nullum eiusmodi cogendi Concilij reliquum fuisse tempus appareat. Ex his itaque totum illud commentum de litteris ex prædicta Synodo datis, aliisque rebus quæ iisdem continentur epistolis, planè clara luce detegitur: vt quod in illis habetur de Gregorio Episcopo Cordubensi matutinas ac vespertinas Missas agente: Augustinus etenim, qui iisdem temporibus vixit, id tantùm quinta feria maioris hebdomadæ in Cœna Domini in Ecclesia Catholica fieri consueuisse, testari videtur, scribens ad Ianuarium epist. 118. c. 5. Licet sciamus olim temporibus Cypriani, matutinum ac vespertinum sacrificium in Africa offerri, in vsu fuisse, vt idem Cypr. testatur ad Cæcilium scribens epist. 63. edit. Pam. quem morem apud Ægyptios tantùm perseuerasse, auctor est Sozom. hist. lib. 7. cap. 19. Quamuis etiam sciamus in Concilio Agathensi secundùm recentiorum lectionem haberi mentionem de Missis matutinis & vespertinis, & ex eo c. 13. dist. 15. Sed in hæc non obnitimur, cùm sciamus Ecclesiasticorum rituum diuersam fuisse diuersarum ecclesiarum consuetudinem. Deprehenditur & in eo de Gregorio impostura, dum dicitur, ipsum etiam ieiunij tempore celebrasse natalitia Martyrum: diuersam quippe ab his fuisse Ecclesiæ consuetudinem, testantur antiqui canones, vt Concil. Laodic. can. 51. apud Mart. collect. c. 48. & 33. q. 1. Non licet in Quadrag. Quòd insuper tam in dicta Episcoporum epistola, quàm in ea quę ad eosdem Hieronymi nomine reddita habetur; Eusebius Episcopus Cæsareæ sanctitatis elogio commendatur, pro monstro quidem habetur. Etenim etsi olim sanctitatis titulus communior esse videretur, vt non solùm (vt hodie) illis tribueretur Christianis, qui vita functi in cælo regnant cum Christo,

sed

sed & quibuscumque laudabilioris vitæ fidelibus: datum tamen aliquando homini hæretico, nemo dicere iure poterit. At verò quibus titulis idem Hieronymus Eusebium ipsum nominare consueuerit, ab ipso audiamus: qui ad Pammachium scribens epist. 65. hæc de eo: Impietatis Arij apertissimus propugnator est, &c. In fine etiam plura habet in eamdem sententiam. In Apologia aduersus Ruffin. lib. 1. hæc de eodem: Eusebius Episcopus Cæsarienlis, Arianæ quondam signifer factionis. Et lib. 2. eumdem principem Arianorum appellat. Idem ad Ctesiphontem agens de scriptis ipsius: Eum (inquit) fuisse Arianum, nemo est qui nesciat. Et ad Minerium epist. 152. ipsum errasse in dogmatum veritate, apertè testatur. Ecce tibi quibus titulis, & quàm diuersis à præconio sanctitatis Eusebius à Hieronymo nuncupetur: vt ex his saltem liquidò cognoscas, alium longè diuersum à Hieronymo fuisse epistolæ illius auctorem: quem (etsi aliud non esset, ac cetera de eodem consentirent) ab eo esse longè diuersum, ex dicendi stylo, non est qui eam epistolam legens, facillimè non cognoscat. Hæc de verbis: Quòd si res ipsas in ea conscriptas disquiras, magis magisque imposturam intelliges. Si enim vera sunt, quæ inter Constantinum Augustum & Eusebium acta idem auctor enarrat; quæ tanta modestia in Eusebio, qui suarum laudum egregius prædicator semper est visus, vt illa silentio prætererit, cùm eadem sæpiùs repetēdi, quoties agit de libro à se de Martyribus scripto, opportuna se daret occasio? Consueuit enim ipse res à se cum Constantino gestas narrare, extollere, easdemq; sæpiùs inculcare, vt de vita Constantini lib. 2. c. 44. & 45. lib. 3. c. 57. 58. 59. & 60. & lib. 4. c. 33. 34. & 35. Quòd demum auctor (quisquis ille fuerit) in eadem epist. excipit de Kalend. Ianuar. quasi ea die nullus passus sit Martyr: quàm mendax ac friuola ea sit de Kalendis exceptio, consule quæ inferiùs notantur die 1. Ianuarij, B. Hæc iam satis (etsi alia quoque superessent) ad coarguendam prædictarum epistolarum falsitatem sufficere existimamus.

CAPVT VIII.

De antiquo Martyrologio Romano sæpiùs aucto.

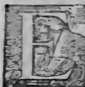
PVTARVNT nonnulli (vt vidimus) primum omnium Martyrologij scriptorem Eusebium fuisse: quem quidem nec Martyrologium scripsisse, ex eiusdem auctoris sæpè iterata atque testata sententia superiùs demonstrauimus: ab ipso enim Acta sanctorum Martyrum copiosissimè fuisse conscripta, & non compendiosam de illis narrationem, vt communi loquendi vsu Martyrologium dici possit, satis est superiùs declaratum. Quòd si ob id tantùm, quòd scripserit res gestas Martyrum, Martyrologij auctor dicendus est: cur non potiùs eadem ex causa in eo genere S. R. E. Protonotariis primæ sunt deferendæ, iidemque dicendi, conscribendi Martyrologij primi auctores? ipsi enim (vt in nostræ narrationis exordio dictum est) initio nascentis Ecclesiæ sub Clemente Romano Pontifice id locupletiùs ac diligentiùs præstiterunt: quorum etsi exciderint commentarij, nomina saltem Martyrum, quæ in Romano Martyrologio hactenus recensita reperiuntur, integra remāsisse, nemo negarit. Vnde meritò iureque dicere possimus, non à Hieronymo, non ab Eusebio, sed ab ipsis S.R.E. Protonotariis, iam inde à temporibus S. Clementis Papę, Romanum Martyrologium originem ducere, & initium auspicari: quod diuersis temporibus (vt auctus est subinde Martyrum atque aliorum Sanctorum numerus) incrementum accepit; ac in primis ex scriptione illa Hieronymi, quam Cassiodorus vbi suprà c. 32. appellat epistolam: perbreuem certe fuisse libellum, Vsuardus in sui Martyrologij præfatione testatur: putamus etenim, etsi non anteà, tunc saltem Orientalis Ecclesiæ Martyres eidem accessisse: quos enim ex Eusebio Martyres Hieronymus summatim collegit, maiori ex parte fuisse Orientalis Ecclesiæ, facilè potest intelligi. Quidnam verò, qualéve fuerit Martyrologiū Romanum sic auctum, S. Gregorius Papa scribens ad Eulogium Episcopum Alexandrinum epist. 29. lib. 7. Ind. 1. exactam in hæc verba reddidit rationem: Nos (inquit) pænè omnium Martyrum, distinctis per dies singulos passionibus, collecta in vno codice nomina habemus, atque quotidianis diebus in eorum veneratione Missarum solemnia agimus. non tamen eodem volumine, quis qualiter sit passus, indicatur; sed tantùm locus & dies passionis ponitur. Vnde fit, vt multi ex diuersis terris atque prouinciis per dies (vt prædixi) singulos cognoscantur martyrio coronati. Sed hæc habere vos beatissimos, credimus. Hactenus Gregorius; qui dum ait, se existimare eamdem collectionem Martyrum, quam nos Martyrologium dicimus, æquè ac Romę reperiri apud Eulogium Episcopum Alexandrinum, & alios collegas, satis insinuare videtur, fuisse in vniuersali Ecclesia hac etiam ex parte declaratam communionem Sanctorum, vt quos Romana coleret, eosdem & ceteræ longè positæ venerarentur

Ecclesię. Hoc ipsum simplex absque alio additamento Romanum Martyrologium, idemque perbreue, in quo tantùm nomina Martyrum, locus ac dies passionis positi haberentur, est illud ipsum cuius meminit Ado in sui Martyrologij præfatione his verbis: Huic operi vt dies Martyrũ verissimè notarentur, qui confusi in Kalendariis satis inueniri solent, adiuuit nos venerabile & perantiquum Martyrologium ab vrbe Aquileia cuidam sancto Episcopo à Pontifice Romano directum, & mihi postmodum à quodã religioso fratre aliquot diebus præstitum: quod ego diligenti cura transscriptum, positus apud Rauennam, in capite huius operis ponendum putaui. Hæc Ado. Porrò in omnibus quæ viderim Martyrologiis Adonis impressis, illud ipsum Româ acceptum desideratur. Egregiam certè, ac viris eruditis dignam optatamq; nauasset operam Mosander, si eiusmodi illustre vetustatis monumentum, quod in suo manuscripto Adone haberi testatur, vnà cũ ipso Martyrologio Adonis, quod post Surium ad septimum tomum Vitarum Sanctorũ adiecit, edidisset. Ceterùm post hęc Romani Martyrologij diuersa esse cœperunt exemplaria: quorum alia absque additamento, in eadem, qua sunt scripta, simplicitate remãserunt; alia autem alias ac diuersas in dies accessiones acceperunt; ac in primis, vt non tantùm (quod habet Gregorius) ipsa nomina Martyrum, diem, locaque passionum contineret; sed (quod desiderari videbatur) quid quis sit passus, sæpè perbreuiter narraretur. auctumq; insuper est Sanctorum numero, aliis superadditis Martyribus & Confessoribus, cùm diuersarum ecclesiarum particulares Martyres, quorum annua celebritate natalitia agerentur, Martyrologio illi antiquo coniungerentur. Cùm autem non æquè omnes ab omnibus adderentur ecclesiis (de omnibus enim omnium ecclesiarum Martyribus simul agere, visum est nimis prolixum atque laboriosum (inde accidit, vt quot essent ecclesię, totidẽ ferè haberentur Romani Martyrologij exemplaria, eademq; inter se diuersa. Nam (quod satis sit in exemplum adduxisse) ecclesia Principis Apostolorum in Vaticano, diuerso à ceteris Vrbis Ecclesiis, prædicta ex causa, vtebatur Martyrologio, quod manuscriptum in eiusdem ecclesiæ bibliotheca hactenus asseruatur. Verùm cùm non tantùm essent inter se diuersa, sed mirum in modum deprauata: optimè consultum est, vt sicut Catholicę fidei vnitate omnes ecclesiæ vnum corpus sunt in Christo sub vno visibili capite coagmentatæ; ita etiam vno eodemq; emendato, ex aliisque aucto vtentes Martyrologio, eadem communione Sanctorum, vno eodemq; ritu, atque vno spiritu pariter omnes in Sanctis suis Deũ collaudarent. Scimus in eo restituendo piorum ac eruditorum virorum sudasse ingenia; summaq; adhibita diligentia, antiquorum multiplicium exemplarium collatione, qui irrepsissent errores, ac menda esse emaculata atque purgata: ita tamen, vt ab illo antiquo simplici ac minùs affectato dicendi genere, quantum licuit, recedere non placuerit. Tantum enim venerandæ antiquitati noueris esse tributum, vt non verba, sed errores displicuisse cognoscas. Habentur in eo ex omnibus Christiani orbis prouinciis collecti Martyres. Ipsa etenim Romana Ecclesia, quæ Apostolica auctoritate ceteris pręest, & materna charitate fideles omnes suos filios esse nouit, non tantùm Romę passos Martyres censuit esse suos, sed omnes vbique gentium se cum dolore peperisse congaudens materno fouet amplexu; & quos scit coronis triumphalibus auctos, in cęlesti gloria collocatos, debito religionis obsequio veneratur. Verùm non datur singillatim singulorum nomina recensere: tum quòd (vt ait S. Gregorius homil. 27. in Euang.) ipsi sancti Martyres Deo numerabiles, nobis super arenam multiplicati sunt; quia quot sint, à nobis comprehendi non possunt: nouit enim eos tantũ ille, qui (vt habet Psal. 146.) numerat multitudinem stellarum, & omnibus eis nomina vocat. tum etiam quòd ex instituto antiqui ritus Ecclesiæ, breuitati esset consulendum. Nec est prætereà, quòd quis miretur, si in eodem ipso de quo agimus Romano Martyrologio, clarissimos illos Martyres videat prætermissos, quos nostro sæculo, ob tuendam propagandamque Catholicam fidem, pœnas atrocissimas, si qui alij olim Martyres, in Anglia potissimùm atque in Galliis ab hæreticis passos, & in cælum (vt par est credere) inter alios Martyres æquali scimus triumphi gloria cooptatos: nec insuper illos inueniat recensitos, qui velut tonitrui filij, in similitudinem fulguris coruscantis nouo Orbi Euangelico lumine illuxerũt, ac fidei causa martyrium subiere. Non enim (vt apparet) fuit in præsens Romanæ Ecclesiæ institutum, nouum conscribere Martyrologium, sed vetus (vt diximus) ex veteribus exemplaribus restituere. De quo etiam illud necessariò Lectorem monendum putamus, Romani Martyrologij triplicem hactenus in Vrbe esse factam editionem, eiusque primam & secundam esse mendosam, nec satis dignam, quæ iterùm prælo tradatur: quod cuius culpa acciderit, libentiùs silentio præterimus. Tertia editio purior est atque sincerior, facta anno Domini millesimo quingentesimo octogesimoquarto: illi enim tantùm, vt legitimæ atque germanæ, accesserunt litteræ Apostolicæ, datæ die decimaquarta Ianuarij, eodem anno: cui

cui etsi ex nostris Notationibus leuis certè aliqua accessit emendatio, vel si quid additum reperitur (quod quidem perrarò factum inuenies) id nos eius, cuius summa est in Ecclesia auctoritas, constanti voluntate fecisse, Lector intelligat.

CAPVT IX.

De ceteris antiquis Martyrologiis.

ETsi hac in re nostrum præcipuum institutũ sit de Romano dumtaxat Martyrologio agere: tamen ab eo alienum non putamus, si summatim & reliquorum meminerimus; cùm præsertim eadem omnia ab ipso ducant originem, ab eoque, veluti è fonte riui, dimanent. Habet, si quis plura quærat, eius argumenti luculentam piamque valdè ac eruditam lucubrationem R.D. Ioannis Molani Theologi Louaniensis, quam in secunda sui Vsuardi editione posuit, Appendicis de Martyrologiis titulo prænotatam; de qua illud, quod dignum admiratione videtur, Lectorem commonendum putamus: Cur nempe ille de cunctis Martyrologiis eruditam instituens tractationem, de Romano tamen Martyrologio agere prætermiserit? Id quidem non iniuria, vel (quod procul abest à viro pientissimo) dolo malo factum noueris: sed quòd existimauit Romanam Ecclesiam non alio quam Vsuardi vti Martyrologio: id enim ipse testatur eodem libello cap. 4. sicque agens de Martyrologio Vsuardi, ea ratione & Romano satisfactum putauit: credidit enim nullum aliud reperiri Romanum Martyrologium ab eo, quod typis excusum Venetiis, scriptum, emendatum, editumque habetur, auctore Alexandro de Peregrinis presbytero Brixiensi. Præterierunt enim Molanum quamplurima antiqua manuscripta Romani Martyrologij exemplaria, ex quibus, quodnam, qualéve esset germanum ipsum Romanum Martyrologium, intelligere certiùs potuisset. Tolerabilis quidem & venia dignus error; cùm ipse tam longè positus ea nesciuerit, quæ illi qui Romæ agunt vix magno labore, peruigili diligentia, & summa sunt industria consecuti. Gauisus verò non mediocriter fui, cum nuper opportunè admodum, accincto iam ad secundam editionem typographo, coniecturam suspicionemque hanc meam ex litteris R. D. Henrici Grauij Theologi Louaniensis minimè vanam aut inanem fuisse cognoui. Scribit is enim ad me, R.D. Molanum, accepto iam recèns edito Romano Martyrologio, notationes mox suas, quas in Vsuardum iampridem scripserat, probè recognitas auctasque eidem Martyrologio attemperasse atque accommodasse, sed eo præmatura morte subtracto, minùs facere licuisse. Quæ proinde mihi causa fuit, vt apud prædictum D. Grauium per litteras agere cœperim, vt eruditissimi viri monumentum edere non prætermitteret: ita enim futurum, vt duorum vel trium concurrente testimonio, veritati possit firmiùs esse consultum. Equidem tanti viri, de Ecclesia Dei & veritate Catholica optimè meriti, nec breuem scedulam deperire æquanimiter patior: cui (dicam ingenuè) istæc omnia hac ex parte accepta fero, quòd in densissimam siluam primus ipse ingressus, mihi aliisque aditum patefecit: quo etiam nomine cùm ego, tum eruditi omnes plurimum ei debere, lubenter agnoscimus & confitemur. Id hoc loco inserere visum fuit, partim boni viri memoriæ causa, partim ne quis eius consilij ignarus, secùs quàm se res habeat, factum eius accipere aut interpretari fortasse possit. Verùm ea de re hactenus: iam ad institutum redeamus. Post Martyrologium Romanum, quod æquè & Hieronymi nomine olim editũ reperimus, illud Bedæ primo loco ponitur, de quo auctor Catalogi Scriptorum eius, qui habetur excusus post præfationem eiusdem Bedæ lib. de temp. hæc ait: Martyrologium scripsit de natalitiis Sanctorum diebus, in quo omnes quos inuenire potuit, nõ solum qua die, verùm quo genere certaminis, vel sub quo Iudice vixerint diligenter adnotare studuit. Hæc ibi. Mea quidem sententia nihil aliud Beda fecisse videtur, nisi quòd Romanum Martyrologium, cuius (vt vidimus) S. Gregorius meminit, in Angliam per Augustinum vel successores allatum, aliquibus additionibus auxit; quas aliquanto prolixiores fuisse, argumento sunt ea quæ ex eodem recitat Amalarius de Offic. Ecclesiast. lib. 2. cap. 24. & de Ord. Antiph. cap. 28. aliquot tamen dies nominibus Martyrum vacuos reliquisse (causa autem ignoratur) eosque Flori additamentis suppletos, Ado in sui Martyrologij præfatione testatur. Meminit eiusdem Flori Vsuardus, necnon & Sigebert. de viris illustr. cap. 94. Fuit monachus ordinis S. Benedicti in monasterio S. Trudonis Leodiensis diœcesis, vt testatur Trithem. de viris illustr. ord. S. Benedict. cap. 44. Post Bedam ac Florum, post annos circiter septuaginta, temporibus Caroli Magni, Vsuardus & ipse monachus ordinis S. Benedicti, natione Gallus (vt de eodem tradit Trithemius) scripsit Martyrologium; & quod ab aliis pretermissum vidisset, adiecit: id enim ipse sua præfatione testatur, dum ait: Venerabilium Hieronymi scilicet & Bedæ

& Bedæ presbyterorum piis quamuis & succinctis super hoc prouocabar descriptis; quorũ prior breuitati studens, alter verò quamplures Kalendarum dies intactos relinquens, multa inueniuntur huius operis præteriisse necessaria: quos tamen secutus, censui & Flori, memorabilis viri, latiora iam in eo ipso negotio sequi vestigia, præsertim in secundo eiusdem libro; ibi enim multa, quæ in priori omiserat, & correxit, & addidit. & si quid, præter quod ab illis accepi, hoc tempore auctum vel mutatum est, sagaci à me indagine id perquisitum agnosci poterit. Hęc Vsuardus: quibus constat, non tantùm ceterorum antiquorum Martyrologia ab eo fuisse per suum aucta, sed etiam emendata. Post annos ab his circiter quinquaginta Vuandelbertus diaconus & monachus Prumiensis cœnobij, qui claruit sub Lothario Imp. anno Domini 850. inter illorum temporum poëtas non ignobilis, heroico carmine Martyrologium scripsit, cuius meminit Sigebert. de viris illust. cap. 130. & Trithem. pluribus lib. de vir. illust. ord. S. Benedicti cap. 36. Putatur illud ipsum esse, quod apud Bedę tomum primũ legitur sub titulo Ephemeridum Bedæ: sed cùm in eo nonnulla recenseantur quæ post Bedæ tempora contigerunt, certè Bedæ non esse, exploratum habetur. Post prædictos, Ado Episcopus Viennensis, vir laudatissimus, qui claruit temporibus Gregorij Papę Septimi, & ipse locupletius scribens Martyrologiũ, non tantum quę ab aliis viderentur prętermissa superaddidit; sed & quę à ceteris breuiùs dicta essent de passionibus Martyrum, fusiùs enarrauit. Qui autem post hæc diuersis temporibus in eodem scribendi genere versati sint (quoniam de antiquioribus tantùm agere animus est) qui scire cupit, consulat prædictum Molani libellum. Ceterùm si quis horum omnium quæ à nobis sunt recensita Martyrologia, & quæ posteà accesserunt, originem petat, & ad suum principium reducere velit: omnia è Romano, velut ex trunco ramos, producta esse cognoscet. quæ etiam si (vt de fluminibus accidit, quæ cùm è suo fonte modica scaturigine fluant, licet maiorũ fluminum accessione turgescant, tamẽ nomen, quod ab eo acceperant, non tantùm non amittunt, sed communicant ceteris) sic à suo principio nomen sumerent: prædicta omnia, non Hieronymi, non Bedæ, vel Flori, non Vsuardi, Adonis, aliorúmve nomine essent inscribenda, sed Romani Martyrologij ab hoc vel illo aucti, essent potiùs titulo consignanda.

CAPVT X.

De falsis hæreticorum martyribus, eorumdemque pseudomartyrologiis.

His iam de Romano Martyrologio enarratis, & è claris purisque Ecclesię Catholicæ fontibus ductis, ac quæ quisque pius sequi debet ostensis: non ab re fore existimamus, immò operæpretium ducimus, si & de falsis martyribus, atque pseudomartyrologiis ab hæreticis scriptis agamus: ac primùm ostendamus, nusquam gentium, nisi in Ecclesia Catholica esse cum corona martyrium. Haud longior vel ambigua de huiusmodi quæstione disputatio esse potest, quàm Apostolus, iam prolata sententia, definiuit, dum ad Corinthios scribẽs 1. cap. 13. hæc de seipso (ne cuiusuis meriti sibi homo blandiatur) ait: Si tradidero corpus meũ, ita vt ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest. Sic ille, & non aliunde quàm ex lege Christi apud Lucam aientis cap. 11. Qui non est mecum, contra me est; & qui non colligit mecum, dispergit. In eamdem sententiam plura in Constit. Clement. lib. 1. c. 9. Sed audiamus, quid de his scribat sanctus Cyprianus ad Antonianũ epist. 52. edit. Pamel. Si (inquit) ab Ecclesia durè & crudeliter segregatus, ad Gentiles se vias & sæcularia opera conuertat, vel ad hæreticos & schismaticos, reiectus ab Ecclesia, transeat, vbi etsi occisus propter nomen postmodum fuerit extra Ecclesiam constitutus, & ab vnitate atque charitate diuisus, coronari in morte non poterit. Et in fine: Apostatæ verò & desertores, vel aduersarij, & hostes, & Christi Ecclesiam dissipantes, nec si occisi pro nomine foris fuerint; admitti, secundùm Apostolum, possunt ad Ecclesiæ pacem, quando nec spiritus, nec Ecclesiæ tenuerunt vnitatem. Hæc ibi. Idem ad Cornelium Papam epistola 54. Idoneus (inquit) esse non potest ad martyrium, qui ab ecclesia non armatur ad prœlium, &c. Et ad eumdẽ epist. 57. Non est quòd sibi in confessione nominis blandiatur; cùm constet, si occisi huiusmodi extra Ecclesiam fuerint, fidei coronam nõ esse, sed pœnam potiùs esse perfidiæ; nec in domo Dei inter vnanimes habitaturos esse, quos videmus de pacifica & diuina domo furore discordię recessisse. Hęc & alia in eamdem sententiam ad Iubaianum epistola 73. de oratione Dominica, & de vnit. Ecclesiæ sæpiùs ingerit; vt cùm ait: Esse Martyr non potest, qui in Ecclesia non est: ad regnum peruenire non poterit, qui eam, quæ regnatura est, derelinquit. Et paulò pòst: Cum Deo manere non possunt, qui esse in Ecclesia Dei vnanimes noluerunt: ardeant licet flammis, vel ignibus traditi, vel obiecti bestiis animas suas ponant;

non

non erit illa fidei corona, sed pœna perfidiæ, nec religiosæ virtutis exitus gloriosus, sed desperationis interitus: occidi talis potest, coronari non potest. Hæc Cyprianus,& alia plura eodem argumento. Eadem Optatus Mileuit. contra Parmenian. libro 3. cum ait: Si suprà memoratos videri martyres vultis, probate illos amasse pacem, in qua prima sunt fundamenta martyrij, aut dilexisse Deo placitam vnitatem, aut habuisse cum fratribus vnitatem, sine qua nullum vel nomine potest, vel re esse martyrium, &c. Hæc ipsa sanctus Augustinus, agens contra Donatistas, sexcentis ferè locis inculcat, quæ breuitatis causa enumerare prætermittimus. Hæc Ioannes Chrysostomus & Hieronymus dixere, ac omnes quotquot fuerunt in Ecclesia Catholici Patres. Sed quid ampliùs? Dei Ecclesia sicut omnes respuit hæreticos pseudomartyres, sic non omnes recipit cõmunionis Catholicæ qui videntur Martyres, sed eos tantùm, quos sicut fide, ita & charitate nouit esse probatos. Nam & in his multæ subesse possunt causæ subeundi martyrium, quæ Deo displicent; quales erant illi, quorum meminit sanctus Augustinus in Breuic. collat. diei 3. cap. 13. In eamdem sententiam S. Hieronymus in comment. in epist. ad Galat. lib. 3. cap. 5. hæc ait: Vide quantum bonum sit charitatis. si ita martyrium fecerimus, vt nostras velimus ab hominibus reliquias venerari: si opinionem vulgi sectantes, intrepidi sanguinem fuderimus, & substantiam nostram vsque ad mendicitatem propriam dederimus; huic operi non tam præmium, quàm pœna debetur, & perfidiæ magis tormenta sunt, quàm corona victoriæ. Hæc ibi, & eadem ferè infrà cap. 4. A cultu talium pseudomartyrum auocat Fideles Concilium Laodicenum can. 34. itemq; Conciliũ Carthaginense primum can. 2. his verbis: Martyrum dignitatem nemo profanus infamet, neque ad passiua corpora, quæ sepulturæ tantùm propter misericordiam ecclesiasticam commendari mandatum est, redigat; vt aut insania præcipitatos, aut aliquo tali pacto, aut alia ratione peccati discretos, non ratione vel tempore competenti, quo martyria celebrantur, Martyrum nomine appellet. At si quis ad iniuriam Martyrum, claritati eorum adiungat infamiam: placet eos, si laici sint, ad pœnitentiam redigi; aut si sunt clerici, post commonitionem, & post cognitionem honore priuari. Vniuersi dixerunt: Rectè statuit sanctitas vestra: hoc & singulis Conciliis statutum est. Hactenus Concil. Carthag. tempore Constantis filij Constantini Imp. Docuerunt hoc ipsum exemplo & ipsi sancti Martyres, qui ad vltimum vsque spiritum cum hæreticis, qui Christianæ fidei causa eodem detinebantur inclusi carcere, licet breui supplicium subituri martyrij, communicare vel saltem verbo recusabant, vt testatur Apollinaris Hierapolis Episcopus, antiquus Theologus, apud Eusebium hist. lib. 5. cap. 15. in fine. Cùm autem viderent hæretici Catholicam Dei Ecclesiam spiritualibus charismatibus affluentem, innumerisque sanctorum Martyrum trophæis nobilitatam: eius gloriam æmulantes, & ipsi Martyres fingere, pseudomartyres habere, & falsa Martyrologia conscribere studuerunt. Qui eiusmodi laborarunt insania, fuerunt in primis Marcionitæ, ac subinde Cataphrygæ, qui & Montanistæ sunt appellati; de quibus idem qui suprà Apollinaris hæc scribit: Cùm iam omnia illorum argumenta, quæ suprà posuimus, sint penitus confutata, & nihil habeant quod dicant amplius: ad Martyres confugiunt, seque affirmant complures habere Martyres, atque hoc certum argumentum esse virtutis & potentiæ, quæ est in prophetico illorum spiritu. Ceterùm istud (vt videtur) à veritate alienissimum est: etenim non pauci aliarum hæresum propugnatores permultos venditant se habere Martyres: non tamen propterea illis consentiemus, neque illos veritatem penes se habere fatebimur. Qui primi ex Marcionis hæresi Marcionitæ vocati sunt, permultis se Christi Martyribus abundare prædicant: sed tamen Christum ipsum (vti veritas postulat) minimè confitentur. Hæc ille apud Eusebium hist. lib. 5. cap. 15. Porrò iidem, aduersus quos scribit, Cataphrygæ, quo maiorem Martyrum numerum coagmentarent, quasi ex Paracleto iactabãt, non esse fugiendum tempore ingruentis persecutionis, vt habes non tantùm expressum, sed & defensum à Tertulliano, dum & ipse iisdem mali spiritus agitaretur furoribus, eo libro cuius est titulus, De fuga in persecutione. Ceterum quales fuerint eiusmodi nebulones, qui martyrij gloriam venabantur, satis sit in præsentiarum in exemplum adducere Alexandrum pseudomartyrem, de quo Apollonius, clarus inter antiquos scriptores Ecclesiasticos hæc scribit apud Eusebium hist. lib. 5. cap. 17. Vt non de pluribus verba faciamus, dicat nobis ipsa prophetissa de Alexandri facinoribus, qui se Martyrem prędicat, & quem ipsa conuiuio excepit familiariter: quem etiam alij complures adorant: cuius latrocinia & alia flagitiorum genera, pro quibus debitas pœnas persoluerit, nihil nostra interest commemorare, præsertim cùm in ipsas tabulas publicas satis accurate relata sint, &c. Prosequitur scelerum eius longiorem historiam. Eiusmodi erant & pseudomartyres Nouatiani, in quos sæpè Cyprianus

prianus inuehitur. Quid memorem Euphemitas hæreticos, qui ob multitudinem suorum pseudomartyrum, Martyrianos seipsos cognominarunt? Agit de his Epiphanius in Panar. hæres. 80. Norunt omnes & Donatistas: quibus etsi tempore pacis Ecclesiæ deficeret persecutor, adeò insani martyrij gloria capti erant, vt spontanea deligerent præcipitia, vel mille modis aliunde ex industria neces voluntariè comparatas oppeterent: de quibus Optatus Mileuitanus, Augustinus sæpissimè, ac etiã Theodoretus scripserunt. Habuerunt & Ariani pseudomartyres, inter quos excelluit execrandus ille carnifex Georgius pseudo-episcopus Alexandrinus, de quo scribit Epiphan. in Panar. hæres. 76. contra Anomœos. Nec hisce monstris caruere Priscillianistæ. At omnes recensere, longum nimis esset. Sed dissimulare non possumus nostri sæculi hæreticorum extremam dementiam, qui (proh dolor) apostatarum, sacrilegorum, sicariorum, flagitiosorum, turpissimorum, ac denique omnibus sordibus inquinatorum hominum catalogum texentes, & ipsi pseudomartyrologia conscripsere, Augiæ planè stabulum. Sed quid mirum? Habent vespæ, sicut & apes (inquit Tertullianus aduersus Marcionem lib. 4.) fauos suos? quę etsi in cellularum constructione illas omnino imitari videntur; tamen non sicut illæ in vnam eamdemque domum conueniunt: carent enim alueario, quia nesciunt vnitatem, nec insuper mel, quod illuc inferant, habent: ac licet fauum summo labore confecerint, cellulas cellulis intexendo; tamen inanis, aridus, ac melle vacuus semper esse conspicitur. Porrò fauus mellis in Ecclesiæ alueario tantummodò reperitur, quem vnà cum parte piscis assi post resurrectionem Christo obtulerunt Apostoli, de quo & scriptum est in Cant. cap. 4. Comedi fauum cum melle meo: quem & à sanctis Martyribus in persecutorum rabie coagmentandum (quod habet Iud. cap. 14.) fauus ille mellis ex ore leonis à Sampsone depromptus, typicè demonstrauit. Sic etenim fauus Ecclesiæ est melle plenus, vt scateat; sic sacris charismatibus affluens ac redundans, vt effluat. Audi quid vertex ille Theologorum S. Gregorius Nazianzenus de Catholicæ Ecclesiæ Martyribus dicat, scribens in Iulianum Apostatam: Ab his dæmones pelluntur, & morbi curantur, quorum apparitiones & prędictiones, quorũ vel sola corpora idem possunt quod animę, siue manibus contrectentur, siue honorẽtur; quorum vel solæ sanguinis guttæ atq; exigua passionis signa idem possunt quod corpora. Hæc ille in Iulian. orat. 1. sed eodem argumento hæc locupletiùs in Cygn. carm. dum ait: Orbem igitur hunc pænè totum, instar siderum serenis splendoribus, sublimibus thronis, doctrinis, cœtibus, concursibus integrarum familiarum, hymnis conuenientibus collustrant hi, qui iugulati, Christi gloriosi sunt victores. Estque adeò frequens horum luctæ certaminumque veneratio, vt exiguus puluis, aut reliquiæ veterum ossium, totius ad honorem sufficiat; & nonnullorum saltem appellationem reliquiarum omnino expertem scio locis certis inditam esse pro toto Martyre, quæ tamen eamdem vim obtinuerit. O rem prodigiosam! salutem affert sola recordatio. Quid si commemorem morborum, malorumque dæmonum purgationem incredibilem à sepulchris profectam, quæ meruerunt aliquando recipere, spirituum illorum incursionibus resistentia? talia sunt meorum athletarum miracula. Hæc Gregor. vbi suprà de summiss. animi, castitate, & temp. edit. Leuencl. Magna sunt hæc; sed quod ad reliquias spectat, maiora his addimus; quod non tantùm tenuis puluis ex ossibus Martyrum, capillus, vel pannus vilis, aliaque tenuiora eorumdem Martyrum monumenta talia præstent; sed etsi super illorum sepulchra flores, vel alia huiusmodi admoueantur, tantam ex his quæ intus sunt sacris reliquiis virtutem hauriant, vt ad animarum corporumq; salutem consequendam, ac insuper ad mortuos excitandos potestatem accipiant. Est de his omnibus locuples testis sanctus Augustinus, qui de ciuitate Dei libro 22. cap. 8. aliisque in locis hæc fusiùs est prosecutus. Sed adhuc maiora his accipe. Puluis ipse, qui situ sepulchrum obducit, vel circa ipsum iacens pedibus teritur, virtute Martyrum miracula ingentia edere consueuit: quam ob causam Christiani peregrinantes ad veneranda Martyrum sepulchra, pro magno munere sanctum illum colligere puluerem, vt magni pretij margaritas recondere, secum ferre, & ad conciliandam sibi sanctorum Martyrum gratiam domi asseruare consueuerunt. Habes de his egregium testimonium Gregorij Nysseni in orat. in laudem magni Martyris Theodori, in hunc modum dicentis: Si quis puluerem, quo conditorium, vbi Martyris corpus quiescit, obsitum est, auferre permittat: pro munere puluis accipitur, atque tamquam res magni pretij condenda terra colligitur, &c. Porrò quot quantáve miracula ex puluere tumulis Sanctorum collecto Deus operari consueuerit, consule eum, qui hæc est sæpè expertus, fidum testem Gregorium Turonensem lib. 2. de mirac. S. Mart. cap. 1. lib. 3. cap. 12. lib. 4. cap. 22. & 33. & sequent. de glor. Mart. libro 1. cap. 62. & libro 2. cap. 24. 33. & 45. vbi admiranda reperies. Sed quod adhuc prædicta omnia superare videtur: ipsum oleum, quod nec sepulchra Mar-

Martyrum tangit, ſed circa vel deſuper ipſa in lampadibus ardet, eamdem omnino, quæ ex ſacro Martyris corpore manare conſueuit, gratiam miraculorum nanciſci ſolitum, iam plurima de ea re edita tam apud Græcos quàm Latinos exempla declarant. Habes id in primis egregiè teſtatum à Theodoreto in hiſtoria ſanctorum Patrum, Theophilis appellata, cap. 21. in Iacobo, vbi admiranda leges de lecytho olei ex lychnis ad Martyrum ſepulchra appenſis collecti. Venantius Fortunatus & ipſe, quam ex eodem oleo ſit gratiam conſecutus, egregiè carmine cecinit libro 4. vit. S. Mart. in fine: cui & adſtipulatur Paulus diaconus de geſtis Longobard. lib. 2. cap. 9. Id generis complura narrat Gregorius Turonenſis, quæ ſuis temporibus acciderunt, vt lib. de gloria Confeſſ. cap. 3. & 9. Id ipſum de cera cap. 10. & 69. aliiſque in locis. Hæc ſunt quæ obiter, prædictorum occaſione, ex Catholicæ Eccleſiæ fauis mella deprompſimus. Sed premant hæretici licet atque contorqueant veſparum ſuarum fauos aridos & inanes, non eſt quòd vel ſaltem guttulam vnam diuinæ virtutis in operatione miraculorum elicere valeant: ad ſtabiliendam enim fidei veritatem eiuſmodi ſigna atque prodigia ex ſacris Martyrum reliquiis Deus oſtendi voluit, vt pluribus docet ſanctus Auguſtinus de ciuitate Dei lib. 22. cap. 9. & 10. à qua cum illi ſemel exciderint, his carere neceſſe eſſe quis dubitat? Ad hæc mox illi, ex diuina Scriptura comparata tergiuerſatione, vel potiùs honeſta fuga: Signa, inquiunt, non fidelibus, ſed infidelibus. Sic olim & Vigilantius, in quem Hieronymus: Nolo, ait, mihi dicas, Signa infidelium ſunt: ſed reſponde, quomodo in viliſſimo puluere & fauilla, neſcio qua, tanta ſit ſignorum virtutumque præſentia. Sentio, infeliciſſime mortalium, quid doleas, quid timeas: ſpiritus eſt immundus, qui hæc te cogit ſcribere; ſæpè hoc viliſſimo tortus eſt puluere. Hæc ille, & alia plura id generis. Eſto, ſigna ſint infidelium, quales nos eſſe iactatis: certè nobis illa debentur, qui falſis dogmatibus veſtris non credentes, adeò aduerſamur, veſtroſque pſeudomartyres execramur. Exhibeantur ab illis illa diuina miracula, quæ olim à ſanctis Martyribus, Gentilibus non credentibus, deteſtantibus, ac perſequentibus, vt crederent, benedicerent, atque adorarent, ſunt exhibita. Si tantopere conamini vt vobis aſſentiamur, vel vnum ſaltem ex tanta pſeudomartyrum turba diuinum miraculum editum demonſtrate. Sed quid? numquid colligere poterunt ex ſpinis vuas, aut de tribulis ficus? Certe ex ſententia Domini, non poteſt arbor mala bonos fructus facere. Sed habent non tantùm quod de ſuis ſic excuſent, ſed & de noſtris accuſent. Cùm etenim ex ſanctis Martyribus prodimus certa fide teſtata miracula; quid ad hoc illi, niſi quæ ipſorum patriarchæ dixerunt in Chriſtum Dominum Scribæ & Phariſæi: In Beelzebub principe dæmoniorum eiicit dæmonia? vt habet Matth. 9. Marc. 3 & Luc. 11. Hæc eadem olim (vt auctor eſt S. Hieronymus in Vigilant.) impius Porphyrius, Iulianus Apoſtata in Chriſtianos. hæc Eunomius hæreſiarcha, Vigilantius, Euſtathius Sebaſtenus, & Claudius Taurinenſis in Catholicos: hæc denique noſtrorum temporum Hagiomachi, fæces hæreticorum, vnà cum prædictis effutiunt. Sed ago gratias Chriſto meo, qui has & ipſe calumnias paſſus, pro ſe ſuiſque Martyribus in ſacro Euangelio apud Marcum cap. 3. & Lucam cap. 11. luculentam defenſionem inſtituere, & ad curandam tantam mentis inſaniam præſentaneum antidotum præparare dignatus eſt: quo vtinam miſelli iſti vterentur, vt aliquando tandem, licet ſerò, ſed ſeriò reſipiſcerent. Verùm de his ſatis, ac fortaſſe pluſquam inſtituti ratio patiatur: cùm non ſit meum conſilium in præſentiarum de dogmatibus diſputare: id etenim cùm præſtitere complures diſertiſſimi viri, tum præſertim R. D. Alanus Copus, Anglicanæ Eccleſiæ ornamentum, in hoc ſcribendi genere magna cum laude verſatus eſt, qui aduerſus huiuſcemodi pſeudomartyrologos, piè admodum, diſertè valdè, ac luculenter noſtris temporibus ſcripſit.

*** EXPLI-

EXPLICATIO EORVM QVÆ IN MARTYROLOGIO ROMANO AD PRONVNTIATIONEM LVNÆ PERTINENT.

IN hoc Martyrologio litteræ quæ ordinatim supra Sanctorum historias sunt dispositæ, indicant singulis diebus totius anni, quota Luna sit pronuntianda, suntque numero 30. quot nimirum sunt Epactæ, ex quibus cyclus Epactarum compositus est: quarum hæc est significatio: Littera a, significat Epactam j; b, Epactam ij; c, Epactam iij; d, Epactam iiij. & sic deinceps aliæ litteræ alias Epactas significant; vt in apposita tabella perspicuum est, in qua singulis Epactarum numeris singulæ quoque litteræ respondent, modò maiusculæ, & modò minusculæ.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l
j	ij	iij	iiij	v	vj	vij	viij	ix	x	xj
m	n	p	q	r	ſ	t	u	A	B	
xij	xiij	xiiij	xv	xvj	xvij	xviij	xix	xx	xxj	
C	D	E	F	f	G	H	M	N	P	
xxij	xxiij	xxiiij	xxv	25	xxvj	xxvij	xxviij	xxix	*	

Vltima tamen Epacta non est signata numero arithmetico, sed hac nota *, cui respondet littera P, maiuscula. Substituuntur autem huiusmodi triginta litteræ in locum triginta numerorum Epactarum, secundùm antiquam Ecclesiæ consuetudinem, quæ loco Aureorum numerorum litteras ponebat, ne fortè in Luna pronuntianda fiat error & confusio inter numeros cycli Epactarum, & numeros designantes quot dies habeat Luna. Ceterùm quamuis Martyrologium sit constructum ex triginta litteris significantibus triginta numeros cycli Epactarum; ad inueniendum tamen Lunæ coniunctiones, & dies Lunares, non vtimur omnibus triginta, sed tantùm decem & nouem adhibemus, quot nimirum sunt Aurei numeri, per quos huiusmodi triginta litteræ & Epactæ æquantur, progrediunturque; & in quorum locum, ad ostendendum quota sit Luna, nouemdecim Epactæ succedunt, quemadmodum in proposita

Tabella litterarum Martyrologij respondentium Aureis numeris & Epactis ab Idibus Octobris anni correctionis 1582. detractis priùs decem diebus, vsque ad finem anni 1699.

Aur. num.	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Epactæ.	xxvj	vij	xviij	xxix	x	xxj	ij	xiij	xxiiij	v
Litt. Mart.	G	g	t	N	k	B	b	n	E	e
Aur. num.	16	17	18	19	1	2	3	4	5	
Epactæ.	xvj	xxvij	viij	xix	i	xij	xxiij	iiij	xv	
Litt. Mart.	r	H	h	u	a	m	D	d	q	

tabella apparet, in qua decem & nouem Aureis numeris respondent totidem Epactæ & litteræ, quæ ab Idibus Octobris anni correctionis 1582. (detractis priùs decem diebus) vsque ad annum 1699. inclusiuè, pro quo tempore tabella hæc composita est, assu-

assumendę sunt, donec ad aliud tempus perueniatur, in quo alia tabella accipienda erit, in qua eisdem decem & nouem Aureis numeris aliæ Epactæ & litteræ respondebunt. Diuersis enim modis inuicem disponuntur & coniugantur Aurei numeri cum Epactis & litteris Martyrologij, prout Solaris & Lunaris anni magnitudo exposcit, vt in libro nouæ rationis restituendi Kalendarij Romani explicatur; atque exemplum habes in sequentibus duabus tabellis, quarum prioris vsus incipit ab anno 1700. inclusiuè, duratque vsque ad finem anni 1899. Posterior autem vsum habet ab anno 1900. inclusiuè, vsque ad finem anni 2199. Reliquæ verò litteræ, quę in margine exteriore Martyrologij rectà descendunt, sunt litterę Dominicales, quibus hebdomadæ, dies Dominicæ, atq; hebdomadarum feriæ denotantur. Numeri item, qui prope litteras Dominicales antiquis numerorũ notis sunt descripti, spectant ad cyclum Epactarum, è regione quorum semper inuenies singulis diebus totius anni Lunæ coniunctionem, seu Lunam primam sub littera ipsius Epactæ significatiua. In margine denique interiore dies mensium vulgaribus numerorum notis sunt expressi.

Tabella litterarum Martyrologij respondentium Aureis numeris & Epactis ab anno 1700. *inclusiuè, vsque ad finem anni* 1899.

Aur. num.	10	11	12	13	14	15	16
Epactæ.	ix	xx	j	xij	xxiij	iiij	xv
Litt. Mart.	i	A	a	m	D	d	q
Aur. num.	17	18	19	1	2	3	4
Epactæ.	xxvj	vij	xviij	*	xj	xxij	iij
Litt. Mart.	G	g	t	P	l	C	c
Aur. num.	5	6	7	8	9		
Epactæ.	xiiij	xxv	vj	xvij	xxviij		
Litt. Mart.	P	F	f	ſ	M		

Tabella litterarum Martyrologij respondentium Aureis numeris & Epactis ab anno 1900. *vsque ad finem anni* 2199.

Aur. num.	1	2	3	4	5	6	7
Epactæ.	xxix	x	xxj	ij	xiij	xxiiij	v
Litt. Mart.	N	k	B	b	n	E	e
Aur. num.	8	9	10	11	12	13	
Epactæ.	xvj	xxvij	viij	xix	*	xj	
Litt. Mart.	r	H	h	u	P	l	
Aur. num.	14	15	16	17	18	19	
Epactæ.	xxij	iij	xiiij	25	vj	xvij	
Litt. Mart.	C	c	P	F	f	ſ	

Ad pronuntiandum itaque quota sit Luna, sumendus est primùm Aureus numerus anni currentis in superiori ordine proximæ tabellæ, vel Epacta currens in medio ordine tabellæ: deinde littera, quæ in tertio & inferiori ordine eiusdem tabellæ illi Aureo numero vel Epactæ respondet. Hæc enim littera per numerum qui in Martyrologio sub ea re-

reperitur, oſtendet quota Luna ſit pronuntianda ſingulis diebus totius anni currentis.

Exemplum. Anno correctionis 1582. Aureus numerus currens eſt 6. & Epacta xxvj: ſub quo Aureo numero, vel Epacta in ſupraſcripta tabella inuenies litteram G, maiuſculam. Hęc ergo ab Idibus Octobris, detractis priùs decem diebus, indicabit quot dierum ſit pronuntianda Luna in Martyrologio Romano ſingulis diebus vſque ad vltimam diem Decembris prædicti anni correctionis 1582. Item anno 1583. iam emendato tam Aureus numerus quàm Epacta erit vij. ſub quo Aureo numero, vel Epacta in eadem tabella reperitur littera g, minuſcula, quæ toto eo anno oſtendet in prædicto Martyrologio, quota ſit Luna pronuntianda. Ita vides Lunam primo die Ianuarij pronuntiandam eſſe octauam, ſecundò die nonam, tertio decimam, &c. Lunam autem eſſe primam nono Kalend. Februarij, hoc eſt die 24. Ianuarij, & ita de ceteris.

Quemadmodum autem ſingulis annis mutatur Aureus numerus & Epacta in Kalen. Ianuarij, ita etiam cum Aureo numero & Epacta mutatur littera Martyrologij. Vt quemadmodum anno 1587. Aureus numerus eſt 11. & Epacta xxj. Anno verò 1588. in Kalendis Ianuarij Aureus numerus eſt 12. & Epacta ij. Ita quoque anno 1587. littera Martyrologij eſt B, maiuſcula, reſpondens Aureo numero 11. & Epactæ xxj. Anno verò 1588. in Kalend. Ianuarij aſſumenda eſt littera Martyrologij b, minuſcula, reſpondens Aureo numero 12. & Epactæ ij. adeò vt vltima die Decembris anni 1587. pronuntietur Luna ſecunda ſub littera B, maiuſcula, in Kalendis verò Ianuarij ſequentis anni 1588. dicatur Luna tertia ſub littera b, minuſcula.

Notandum autem eſt, in anno quo currit Aureus numerus 1. Lunam in Kalendis Ianuarij ſemper pronuntiandam eſſe vna die minorem, quàm in Martyrologio adnotatur, & ſic deinceps in aliis diebus vſque ad finem illius Lunationis tantùm. Exemplum: Anno Domini 1595. tam Aureus numerus quàm Epacta erit xix. littera verò Martyrologij eo anno crurrens erit u, minuſcula, ſub qua pronuntiabis pridie Kalendas Ianuarij, ſiue vltima die Decembris, Lunam trigeſimam: poſtridie verò in Kalend. Ianuarij anno 1596. in quo curret tam Aureus numerus quàm Epacta j. pronuntiabis Lunam primam ſub littera a, minuſcula; quamuis ſub ea inuenias annotatam Lunam ſecundam: & ita proſequeris quotidie pronuntiando Lunam vna die minorem, quouſque peruenias ad finem illius Lunationis, hoc eſt, vſque ad quartum Kalend. Februarij, à quo die excluſiuè vſque ad finem illius anni pronuntiabis Lunam, vti ſub eadem littera annotatum inuenies. Itidem in futurum faciendum erit, quotieſcumque dicto Aureo numero 1. eadem vel aliqua alia littera reſpondebit, excepta tamen littera P, maiuſcula, ſub qua ſemper Luna pronuntianda eſt, vt numerus indicat: quemadmodum & in aliis annis fieri ſolet, in quibus non currit Aureus numerus 1. ſed alij Aurei numeri: in his enim Luna pronuntianda eſt, vt indicat numerus ſub littera deſcriptus.

Vt autem intelligas vnde præcedentes tres tabellę depromptæ ſint, & qua arte aliæ conſtrui poſſint, addidimus ſequentem tabellam litterarum Martyrologij reſpondentium cyclo Epactarum perpetuam, vnà cum tabula æquationis cycli Epactarum, ex qua cuiuſque anni Epacta, & littera Martyrologij reſpondens perpetuò inuenietur, hoc modo:

Tabella litterarum Martyrologij reſpondentium Cyclo Epactarum perpetuâ.

P	l	C	c	p	F	f	f	ſ	M	i
*	xj	xxij	iij	xiiij	xxv	25	vj	xvij	xxviij	ix
A	a	m	D	d	q	G	g	t	N	k
xx	j	xij	xxiij	iiij	xv	xxvj	vij	xviij	xxix	x
B	b	n	E	e	r	H	h	u		
xxj	ij	xiij	xxiiij	v	xvj	xxvij	viij	xix		

Tabula

Tabella temporaria litterarum Martyrologij.

Anni Dñi.	Aur.Num.	Epactæ.	Litt. Mart.
1643	10	x	k
1644	11	xxj	B
1645	12	ij	b
1646	13	xiij	n
1647	14	xxiiij	E
1648	15	v	e
1649	16	xvj	r
1650	17	xxvij	H
1651	18	viij	h
1652	19	xix	u
1653	1	j	a
1654	2	xij	m
1655	3	xxiij	D
1656	4	iiij	d
1657	5	xv	q
1658	6	xxvj	G
1659	7	vij	g
1660	8	xviij	t
1661	9	xxix	N
1662	10	x	k
1663	11	xxj	B
1664	12	ij	b
1665	13	xiij	n
1666	14	xxiiij	E
1667	15	v	e
1668	16	xvj	r
1669	17	xxvij	H
1670	18	viij	h
1671	19	xix	u
1672	1	j	a

RVBRICÆ MARTYROLOGII.

LECTIO Martyrologij recitatur quotidie in Choro ad Primam ante Verſ. Pretioſa, excepto triduo ante Paſcha, quibus diebus omittitur.

Legitur autem ſemper præcedenti die lectio illa, quæ memorias Sanctorum ſequentis diei continet, præponendo Kalendas, Nonas, vel Idus, & quantitatem Lunæ eiuſdem ſequentis diei.

Lector non petit benedictionem, ſed abſolutè incipit à Kalendis, vt ſuprà: qui etiam in fine leget Lectionem breuem ad abſolutionem Capituli.

Feſta, de quibus eo die fit Officium, ſemper primo loco ponuntur: quòd etiam ſeruandum erit & in feſtis mobilibus, quæ pronuntianda ſunt vt infrà dicetur; & in Sanctis propriis particularium Eccleſiarum in hoc Martyrologio non appoſitis, qui in iis tantùm Eccleſiis & locis, vbi præcipuè memoria eorum celebris habetur, legi poterunt etiam primo loco, ſi de illis ibidem agatur Officium: ſi verò non agatur, poſt Sanctos in hoc Martyrologio deſcriptos, ordine ſuo, videlicet Martyres poſt Martyres, Confeſſores poſt Confeſſores, & Virgines poſt Virgines.

In fine cuiuſlibet diei ſemper additur: Et alibi aliorum plurimorum ſanctorum Martyrum, & Confeſſorum, atque ſanctarum Virginum. Et reſpondetur à Choro: Deo gratias.

Feſta mobilia cùm ſingulis annis mutentur, non potuerunt in Martyrologio adſcribi; ſed hoc loco poſita ſunt, vt vnumquodque poſt Kalendarum & Lunæ pronuntiationem immediatè præponatur lectioni Martyrologij illius diei, in qua eo anno celebrabitur, hoc modo:

Sabbato ante Dominicam Septuageſimæ.

Dominica Septuageſimæ, in qua deponitur Canticum Domini, Alleluia.

Feria tertia poſt Dominicam Quinquageſimæ.

Dies Cinerum, & initium ieiunij ſacratiſſimæ Quadrageſimæ.

Sabbato

Sabbato ante Dominicam Palmarum.

Dominica Palmarum, quando Dominus noſter IESVS CHRISTVS, iuxta Zachariæ prophetiam, ſedens ſuper pullum aſinæ, Ieroſolymam intrauit; cui turba cum ramis palmarum obuiàm venit.

Feria quarta maioris Hebdomadæ.

Cœna Dominica, quando CHRISTVS IESVS, pridie quàm pro noſtra ſalute crucifigeretur, myſteria Corporis & Sanguinis ſui diſcipulis tradidit celebranda.

In die ſancto Paſchæ, antequam legantur Kalendæ.

Hac die quam fecit Dominus, Solemnitas ſolemnitatum, & Paſcha noſtrum: Reſurrectio Saluatoris noſtri IESV CHRISTI ſecundùm carnem.

Deinde pronuntiantur Kalendæ, & Martyrologium ſequentis diei.

In Vigilia Aſcenſionis.

In Monte Oliueti Aſcenſio Domini noſtri IESV CHRISTI.

In Vigilia Pentecoſtes.

Dies Pentecoſtes, quando Spiritus ſanctus Ieroſolymis ſuper diſcipulos igneis linguis aduenit.

Sabbato infra Octauam Pentecoſtes.

Feſtum ſanctiſſimæ & indiuiduæ Trinitatis.

Feria quarta poſt Octauam Pentecoſtes.

Feſtum ſacratiſſimi Corporis Chriſti.

functorum prima die post festum omnium Sanctorum in suis monasterijs fieri præcepit: quem ritum posteà vniuersalis Ecclesia recipiens comprobauit. Alexandriæ depositio sanctæ Euphrosynæ [q] virginis, quæ in monasterio virtute abstinentiæ ac miraculis claruit.

¶ Et alibi aliorum plurimorum sanctorum Martyrum, & Confessorum, atque sanctarum Virginum. ℟. Deo gratias.

Sic semper terminatur lectio Martyrologij.

IANVARII 1.

KALENDIS [a] Ianuarij.] Dies hæc olim celeberrima fuit Romanis: nouis enim Consulibus magistratum ineuntibus, nouus etiam annus inchoabatur. Id etenim (vt omittam scriptores Ethnicos) Christiani etiam auctores testantur. extat de his in primis Valentiniani & Valentis Imperatorum rescriptum L. 1. Ne quid pub. læt. C. Theod. & nouel. constit. Maioriani Imp. tit. 3. de ritu Imperij. Idem Saluianus Massiliensis de vero iudicio & prouid. Dei lib. 6. Sidonius Apollinaris lib. 1. epist. 9. Cassiodorus Variar. lib. 2. epist. 1. & lib. 6. epist. 1. itemque plures alij tradunt. Cùm autem in anno auspicando diuersi fuerint diuersarum gentium mores: cur à Kal. Ianuarijs potiùs quàm ab alio aliquo mēse apud Romanos annus sumat exordium, Plutarchus in problem. q. 19. eam affert rationem, quæ probatur ab omnibus: nimirum quòd sol progrediendi fine facto, conuertitur, & ad nos cursum reflectit: Tunc enim in ipsa (inquit) quoque natura conuersio quædam fit, quæ luminis tempus auget, & tenebrarum minuit, nobisque propiùs admonet principem ac dominum vniuersæ fluxæ naturæ. Hæc ille. Vt autem Christiani eamdem inirent rationem auspicandi anni, non tantùm dicta naturalis ratio persuasit, sed quæ huic accessit persimilis, ac longè præclarior: nimirum quòd his fermè diebus nouus Sol, ipse Christus Redemptor noster, mundo offuso tenebris nascens, illuxit; sicque diuino planè consilio accidit, vt eodem fermè tempore vterque Sol diuersa luce orbi terrarum affulserit. Vnde egregiè Prudentius in Cataëmer.

Quid est quòd arctum circulum
Sol iam recurrens deserit?
Christúsne in terris nascitur,
Qui lucis auget tramitem?

His igitur simul concurrentibus, placuit Christianis Ecclesiastica monumenta ex Consularibus Fastis perpetua memoria commendare. Primus omnium (vt auctor est Beda de ratione temp. c. 45.) Dionysius cognomento Exiguus, scribens Paschales circulos, ab Incarnatione Domini nostri Iesu Christi maluit tempora numerare. qualis autem quantúsve hic fuerit, Cassiodor. illi æqualis lib. 1. instit. diuin. lect. pluribus docet. Porrò ipsæ Kalendæ Ianuarij primitijs Christi Redemptoris nostri sanguinis consecratæ, & multo præclariori purpura illustratæ, nobis sacrosanctæ sunt redditæ. At verò sicut huius diei celebrandi diuersa fuit causa Gentilibus, ac Christianis: ita & diuersus atque adeò contrarius fuit colendi modus vtrisque. Vt enim illi multiplicatis victimis, auctis superstitionibus, indecoris corporis motibus choreas ducentes, dapium publicarum ingluuie, nefandis cruentisque spectaculis fœdabant potiùs diem, quàm colebant: sic isti contrà, summa illum sanctitate ac puritate transigere studebant: atque vt illorum superarent impietates, & in Deum iniurias quodammodò vindicarent; propensiori studio, additis ieiunijs & litanijs, quibusdam velut expiationis hostijs, diuinum offensum numen placare satagebant. Vnde S. Ambros. de Kal. Ian. ser. 11. edit. Rom. Tunc (inquit) nos simus sobrij atque ieiuni, quò intelligant lætitiam suam nostra abstinentia condemnari, &c. In quam etiam sententiam hæc ait sanctus Augustinus in Psal. 98. Per istos dies ad hoc ieiunamus, vt quando ipsi lætantur, nos pro illis gemamus. hæc ipse De ieiunio prætereà eius diei ab Ecclesia olim celebrari solito agit Ordo Rom. c. 20 & Albinus Flac. de diuin. offic. cap. 4. Litanias etiam eadem ex causa ea die celebrandas, sanctos patres statuisse, testatur secunda Synodus Turonensis can. 18. Ne prætereà ea die lætitiæ canticum caneretur Alleluia, vetuit Synodus Toletana c. 10. Perdurauit eiusmodi religiosus ritus in Ecclesia, quousque Gentilium superstitio permansit: qua demum abolita, de ea veluti triumphans sancta Dei Ecclesia, spirituali gaudio exultans (secundùm illud propheticū Isai. c. 61.) coronam pro cinere, oleum gaudij pro luctu, & pallium laudis pro spiritu mœroris accepit. At quoniam praui frutices, quamuis semel excisi, iterùm pullulare non desinunt: vix credi potest, quantum laboris insumpserint sancti patres, vt infaustos palmites iterùm exurgentes non tantùm verbi falce præciderent, sed & radicitus prorsus euellerent. Hinc illæ ipsorum de Kalendis Ianuarij ad populum declamationes, vt in dicto S. Ambrosij ser. 11. itemque S. Augustini, cuius sermonis tantùm habetur fragmentum in edit. Louan. tom. 10. S. Maximi Taurinensis, & S. Petri Chrysologi ser. 155. qui & perbellè describit turpes illos Gentilium ritus nondum planè ea ætate extinctos, quibus quales essent dij Gentium, ipsi cultores eorum sua sponte facilè demonstrarent. è Græcis S. Ioannes Chrysostomus id ipsum præstitit homilia in Kalendis habita; idemque homilia prima de Lazaro commendat auditorum pietatem, qui diem Kalendarum spiritualibus officijs transegissent, atque: Hesternum

num diem, cùm esset festum satanæ, fecistis festum spiritus, &c. Nec tantùm patres pro concione, sed & in sacris Concilijs, ea die fieri solitas superstitiones, sancitis sanctis legibus, vetuerunt; vt in Synodo Turonen. 2. c. 23. in Antisiodoren. c. 1. quo præsertim strenæ adhuc vsu retentæ, sunt prohibitæ; quas etiam à Tiberio Imperatore olim esse moderatas scribit Suetonius cap. 34. ac demum à Maioriano Imp. vetitas esse, nouella constit. de curialib. edita monstrat. Quænam fuerint strenæ, & cur sic dictæ, declarat Festus verb. strenæ. Ex Græcorum Synodis Martinus Bracharen. collect. c. 73. recitat vetitum esse Christianis, ea Kalendarum die, viridi lauro, vel alijs virentibus arborum ramis ornare domos, eadem 26. q. 5. cap. Non liceat. Romę Gregorius Tertius inueteratam in ceteris abusionem tollendam curauit, eiusque successor Zacharias malæ arboris ramos vsque in Gallias propagatos Apostolica falce succidit; vt apparet ex epistola S. Bonifacij Episcopi Moguntini scripta ad Zachariam Papam, aliaque eiusdem Pontificis ad eumdem Bonifacium. Est canon pœnitentialis 88. de obseruantibus Kalendas Ianuarij, vt annis tribus pœnitentiam agant. Porrò non tantùm Ianuarij, sed & Martij Kalendas ijsdem Gentilium ritibus labefactatas, Sexta Synodus can. 62. restituit, purgauitque.

[b] Luna.] Luna in Martyrologio pro die ponitur; idque à diuersis nationibus olim vsurpatum constat. vnde S. Ambrosius in epist. ad Episc. per Æmiliam constitutos: Naturalis (inquit) vsus nationum exterarum Lunam pro diebus appellat. hæc ipse. Sanè quidem Varro de re rust. lib. 1. c. 37. Lunam primam & Lunam extremam, diem primum & nouissimum mensis dicit. In hanc sententiam Plinius lib. 2. c. 97. hæc ait: Æstus tribus diebus consistit, septima, octaua, & nona Luna. hæc Plin. Idemque lib. 35. c. 2. Luna vigesima sacrificari solitum Natali tradit. Athenienses itidem, de quibus Iosephus antiq. lib. 14. c. 16. ait: Miserunt ad eum decretum scriptum in hanc sententiam: Sub Iudice & sacerdote Dionysio Asclepiadis, Pameni mensis Luna vigesima oblatum est. Agit de his sanctus Gaudentius Brixianus in tractatu in Exod. Quòd verò Kalendæ, Idus, & Nonæ anteà præmittantur, cùm Martyrologij dies annuntiatur; id ea ex causa Latina Ecclesia antiquitus facere consueuit, vt ex certis numeri notis adiectis legitimæ Lunæ certiora essent tempora ad festa Paschalia celebranda; cùm alioqui Gentiles leuibus ex causis intercalare consueuerint dies. Ceterùm congruunt ea nomina Kalendæ, Nonæ, & Idus, tribus Lunæ mutationibus, vnde etiam nomina acceperunt, vt eruditè docet Plutarchus in probl. Rom. quæst. q. 24. licet alij alias afferant rationes. Vide Macrob. Satur. lib. 1. c. 15. Sic igitur per Kalendas, Nonas, & Idus, dies singulos recensendo, idem est, Lunæ cursum trifariàm distinctum significare. Quòd autem antiqui patres, ac ipsa denique Ecclesia Catholica mensis Lunaris dies, Lunas potiùs quàm dies dixerint: ea de causa id factũ apparet, vt distinguerentur dies mẽsium Lunarium à diebus mẽsium Solariũ, vt sicut sunt inter se diuersi, ita, ne confusio nominum fieret, esset & distincta vtriusque nomenclatura. Cur autem in Martyrologio antequam sanctorum martyrum natalitia recenseantur, ponitur tabella duplicis numeri, ac duplicis litterarum ordinis respondentium Aureo numero & Epactis, quam Beda de temporum rat. c. 21. appellat Libellum annalem, qua vnà cum die mensis Solaris, dies etiam mensis Lunaris pronuntiatur: id quidem constat factum more maiorum, vt ex diebus mensium anni Lunaris cognosci possit tempus festi Paschalis, aliarumque solemnitatum mobilium: ex diebus autem anni Solaris, quibus sunt descriptæ festiuitates immobiles, conferendo eos cum diebus anni Lunaris, possit intelligi, quota Luna sint pronuntiandæ ipsæ festiuitates immobiles. Antiquitus etenim ante obseruationem anni Solaris, cùm apud Hebræos, Ægyptios, Romanos, atque alias nationes, obseruarentur anni Lunares: eam consuetudinem, occasione diei Paschatis cuiusque anni peruestigandi, vnà cum obseruatione anni Solaris Catholica recepit Ecclesia, & transmisit ad posteros, vt in Kalendarijs simul iungerentur Lunaris annus atque Solaris. Cùm igitur olim in Fastis (de quibus diximus) Christianorum, exactissima diligentia natales dies martyrum adnotari iuberentur: eos tam Lunaris quàm Solaris mensis diebus consignari consueuisse, putandum est. Sic itaque vt olim descripta sunt natalitia martyrum, ita idem recitandi vsus in Ecclesia laudabiliter perseuerat. Agit de prædictis pluribus vir eruditus Aloysius Lilius in libro quem scripsit de noua ratione restituendi Kalendarij Romani, quem proximè edendum putamus.

[c] Circumcisio.] Duplex reperitur huius diei inscriptio. Nam & Circumcisio Domini, & Natiuitatis Octaua dicitur. In antiquis manuscrip. nonnumquam titulo tantùm Octauę Natalis Domini prænotatus hic dies legitur: idque & can. 1. de consecr. dist. 3. & homiliæ patrum eo die habitæ sua inscriptione significant. Sed cùm eodem die Circumcisio Domini nostri præcipuè coleretur, inde factum est, vt etiam Circumcisionis Dominicæ nomine insignitus reperiatur. In præfatione huius sacri diei, quam legimus in Sacramentario S. Gregorij Papæ, hæc habentur: Per Christum Dominum nostrum, cuius hodie Circumcisionis diem & Natiuitatis Octauam celebrantes, &c. sic habet vetus codex Vaticanus. secundùm quod vetustatis monumentum in huius diei inscriptione primum quidem Circumcisio, deinde Octaua poni videtur: cùm alioqui hi qui egerunt de diuinis officijs, tantùm de Octauis Domini tractatus inscribant, prout habet Ordo Romanus, Albinus Flaccus cap. 3. Amalarius libro 4. cap. 32. Micrologium cap. 30. idque etiam in Conc. Mogunt. cap. 36. Cetera de huius solemnitatis mysterio consule Ord. Rom.

[d] Almachij mart.] De eodem hac die Bedæ, Vsuardi, & Adonis Martyrologia. Albinus Flaccus eiusdem meminit de diuin. offic. c. 4. Hic quidem non temporibus Diocletiani passus est (vt putarunt aliqui, nullius veterum testimonio ducti) sed imperante Honorio Augusto (vt refert Theodoretus) siue potiùs Theodosio, cuius tempore Alipius, de quo hîc agitur, Vrbanam præfecturam administrauit. Hic ille est Alipius Gentilis homo, ad quem extant scriptæ plures epistolæ Symmachi Consularis lib. 6. dictusque reperitur

 ritur

titur Faltonius Probus Alipius, frater vterinus Q. Clodij Hermogeniani Olybrij, qui cum Ausonio Gallo gessit Consulatum; cuius hæc inscriptio legitur Romæ in basi cuiusdam statuæ in vico qui ducit ad Græcorum collegium posita: Q. CLODIO HERMOGENIANO OLYBRIO V. C. FRATRI ADMIRANDÆ PIETATIS FALTONIVS PROBVS ALIPIVS V. C. Hic itaque Almachius, de quo agitur, ille esse videtur, quem Theodoretus lib. 5. hist. c. 26. Telemachum vocat; sic etiam appellat eum Paulus diac. seu potiùs Ioannes diac. in miscel. histor. Nec quemquam moueat, si aliquantum diuersa videantur nomina, cùm facile sit in his errare: nam quem Almachium dicimus, Otho lib. 4. c. 19. Dirimachium appellat; fortasse quòd dirimat bellum. Nec illud cuiquam dubitationem faciat, quòd ille quem ponit Theodoretus, lapidibus obrutus, hîc autem à gladiatoribus necatus dicatur: cùm etiam in sacris historijs reperiatur frequenter aliquid ab alio enarrari, quod alius omiserit. Verùm cùm locus, persona Præfecti, tempus, & necis causa conueniant, videtur superfluum de alijs dubitare. Quòd autem idem auctor hunc, quem nominat Telemachum, dicat adscriptum ab ipso Imperatore in numerum martyrum: id sic accipias, vt quod Catholica Ecclesia statuit, ipse sanctione munierit: sicut videmus ceteras Christianorum ferias Imperatorum legibus stabilitas: quod quidem tam in Codice Theodosiano, quàm Iustinianeo sanctiones sub titulo de ferijs positæ indicant. Iam reliquum esse videtur, vt dubitationi illi occurramus, quæ ex Constantini Imp. lata lege de gladiatoribus manare videtur, quæ in Codice Theodosiano atque Iustinianeo tit. de gladiat. habetur, qua gladiatorum spectacula sunt vetita. Si enim ea munera iam Constantini sunt legibus antiquata; quomodo accidere potuit, quod scribit Theodoretus, sub Honorio Imp. hunc ea de causa, quòd gladiatorum spectacula impedire voluerit, martyrium subijsse? Ad hæc dicimus, eam Constantini legem cum ipso auctore esse extinctam: nam sub Constantio eius filio eadem gladiatorum munera edebantur, vt apparet ex L. 2. de glad. C. Theod qua constat Constantium ea restrinxisse, non tamen omnino, ne fierent, prohibuisse. quin etiam Honorij temporibus eiusmodi editiones fieri solitas, ex L. 3. eiusdem tituli satis constat. Hæc prætereà testatur S. August. lib. 6. confess. c. 8. qui ea se spectacula Romæ vidisse doluit ingemuitque. Eadem frequentissima fuisse illis temporibus, Prudentius satis docet, dum agens aduersus Symmachum, in fine operis ad Valentinianum Augustum conuersus, vehementer rogat, vt iubeat ea funesta spectacula aboleri. Symmachus etiam de exhibitione gladiatorum in Consulatu Flauiani, ad ipsum scribens lib. 2. epist. 46. pluribus agit. Hæc itaque tam dira spectacula edi cùm videret S. Almachius, de quo agimus, diuino afflatus Spiritu, sanguinem sanguine abstergendum putauit; nec eum fefellit opinio. quid enim cruori martyris inconcessum, cùm omnia mundentur in sanguine? Ecce etenim quod Imperator lege sanciendo non valuit perficere, Almachius effundendo sanguinem impetrauit. vnde apposité ea de causa fortè idem à Græcis Telemachus appellatur, paululùm immutato nomine, quòd finem pugnæ illi gladiatoriæ imposuerit, ἀπὸ τοῦ τέλος καὶ μάχης.

[e] Coronæ sanctorum Militum triginta.] De ijsdem Beda, Vsuardus, Ado, & vet. manuscr. Hîc animaduertere libet, sanctam Dei Ecclesiam, quæ Spiritu sancto docente, veram verborum ac rerum proprietatem didicit, acerbissimas martyrum passiones, Coronas, ac vitæ exitum, Natalem diem appellare consueuisse. Fuit nonnullorum sententia, ipsis Kalendis Ianuarij temperatum esse à cæde martyrum, eò quòd Gentiles mira celebritate eam diem colerent; quodque in quadam epistola, quæ fertur nomine S. Hieronymi ad Chromatium, hæc scripta habeantur: Nullus sit dies, quo non intra quingentorum Martyrum numerus reperiri possit adscriptus, excepto die Kalendarum Ianuarij. hæc ibi. His quidem cùm in primis refragentur omnia Martyrologia, ac etiam S. Gregorius lib. 7. indict. 1. epist. 29. dum ibi nullum excipit diem, quo non celebrentur natalitia martyrum: repugnant etiam quæ scribit Sueton. in Tiberio cap. 61. his verbis: Nullus à pœna hominum cessauit dies, ne religiosus quidem & sacer. animaduersum in quosdam ineunte anno nouo. hæc ibi. Idem in Claudio cap 29. hæc verba: Syllanus abdicare se prætura ante quartum Kalend. Ianuarij, morique initio anni coactus. hæc Suetonius de sæuissimis principibus; quibus certè non fuerunt mitiores, qui in Christianos, promulgatis edictis, acerbissimè sæuierunt. Ceterùm scimus iure antiquo Romanorum non tantùm ipsis Kalendis Ianuarij, sed etiam reliquorum mensium Kalendis, & Idibus, ac ceteris eorum ferijs, non tantùm à cæde, sed à quacumque læsione Romanos magistratus cessasse: ipsis enim ferijs vim alicui, licet ex lege, inferre, piaculare erat, vt pluribus docet Macrob. Saturnal. lib. 1. cap. 15. & tamen innumeros ferè martyres illis ipsis diebus passos esse, exploratissimum est. Nec tantùm id Imperatorum voluntate, sed & furentium Præsidum iussu. Habes de his Philonis Iudæi testimonium in libro quem scripsit in Flaccum Ægypti Præsidem, vbi hæc leguntur: Mos est in neminem damnatum animaduertere, donec solemnes celebritates, natalitiaque Augustorum festa prætereant. At ille per eos ipsos dies iniustis pœnis affligebat homines innoxios. Et paulò pòst: Noui (inquit) quosdam cruci affixos, instante tali festo de cruce depositos, & ad sepulturam cognatis ex more redditos: quandoquidem decebat vel ad mortuos redire aliquem fructum ex Imperatoris natalibus. at iste non mortuos deponi de crucibus, sed viuos crucifigi iubebat, &c. hæc Philo.

[f] Martinæ.] De eadem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri. Habentur res gestæ ipsius, quas retulit Surius in tomo 1. In cod. manuscrip. nostræ biblioth. legimus eam passam anno quarto Alexandri Imperatoris: necnon & milites septemdecim martyrum carnificinæ præfectos, & sanctæ Martinæ opera ad Christum conuersos, ad decimumseptimum Kalend. Nouembris, truncato capite, martyrij corona donatos. Extant in hunc diem vestigia celebrioris memoriæ sanctæ Martinæ Romæ ad radices Capitolij, apud arcum Seueri. Meminit oratorij sanctæ Martinæ Ioannes diaconus in vita sancti Gregorij libro 4. cap. 93.

a Sub Alexandro Imp.] Hic non leui quidem obiectioni occurrẽdum mihi videtur: Quonam pacto S. Martina, & alij martyres, quorum non est exiguus numerus, sub Alexandro Imperatore passi dicantur, cùm veterum historicorum auctoritate probetur, ipsum fuisse Christianorum studiosissimum, multaque in eos beneficia & officia contulisse: vtpote Mammeę filium, quæ (vt scribit Eusebius hist. lib. 6. cap. 15.) erat Christianorum cupidissima: quamobrem non tantùm Christianos suo iure viuere permisit; sed (vt scribit Lampridius in Alexandro) in larario, vbi matutinis horis rem diuinam facere consueuit, inter superstitiosas deorum imagines, Christi etiam nostri redemptoris posuit effigiem; habuitque in animo Christo, sicut & dijs, templum erigere, sed ab idolorum sacerdotibus est impeditus; cùm ex illorum responsis affirmarent, omnes futuros Christianos, si quod moliebatur effecisset, ac reliqua iam templa deserẽda. Addit etiam, eumdem Imperatorem in curandis prouincijs, ac præficiendis Præsidibus, laudatissimos Christianorum mores fuisse sectatum: ac denique de eodem refert, in iudiciaria controuersia rescripsisse pro Christianis aduersus Gentiles. Quod autem dubitationem auget, est illud, quod scribit Herodianus libro 6. eumdem Alexandrum, quatuordecim annis, quibus regnauit, inter alia eius humanitatis officia, sine sanguine Imperium gubernasse. Non leuis quidem difficultas, sed tamen quæ facilè tolli possit, si ex Lampridio Herodianus declaretur, qui ait, Imperium Alexandri sic dictum esse ἀναίματον, hoc est incruentum, vel sine sanguine, eò quòd nulli senatorum necem intulerit, quod alij fecerant ante ipsum Imperatores; cùm alioqui (vt idem ait) durus, tetricus, & seuerus admodum habitus fuerit, & ob id cognomento Seuerus sit appellatus, quòd plurimos iustis, vt sibi videbatur, ex causis occidi mandauerit: immò propter nimiam seueritatem, quam in milites exercuit, ab ijsdem tandem occisum fuisse tradit. hæc ex Lampridio, quibus ex Herodiano obiectio diluitur. Illa autem quæ spectant ad Christianos, in quos multa ab eo collata beneficia idem auctor commemorat, sic accipias; ipsum nullum aduersus Christianos persecutionis edictum promulgasse; non tamen erga ipsos ita affectum fuisse, vt antiqua iura Romanorum, & prædecessorum edicta, quibus Christiani plecterentur, silere iusserit. Antiquo etenim Romanorum iure peregrinos deos, eorumque cultum in Vrbem introduci vetitum esse, nemo ignorat: id enim cùm Ethnicorum complures testantur, tum etiam Tertullianus scribit in apologet. Recitat eam legem Cic. lib. 2. de legibus, quæ est huiusmodi: Separatim nemo habessit deos: néve nouos, sed ne aduenas, nisi publicè adscitos, priuatim colunto. hæc lex xij. tab. Quin & Mecœnas (vt Dio est auctor libro 52.) non tantùm deos peregrinos non inferendos in Vrbem, verùm etiam exteros homines alienæ religionis cultores ad Romanorum deorum cultum diris etiam supplicijs adigendos, Augusto persuasit: eam potissimùm rationem obtexens, vt securitati Reipublicæ consultum esset. At nec Imperatori liberum erat absque senatusconsulto deos in Vrbem adsciscere alienos; vt de Tiberio Augusto testatur Tertullianus in apologet. His autem in suo robore manentibus iuribus, multas deinde aduersus Christianos ab Imperatoribus leges superadditas fuisse, nullus dubitat: quas quidem omnes sub Alexandro Imperatore vim ac robur obtinuisse, quamplurima vetera monumenta, ipsa martyrum Acta testantur. Alexander enim optimè Reipublicę consultum cupiens, bellicis ipse negotijs occupatus, prætoriam præfecturam credidit Domitio Vlpiano, illique cum Paulo, vt præstantissimis illius ætatis iureconsultis, rerum summam delegauit, vt Lamprid. scribit in Alexandro; illisque relicta Reipub. administratione, in expeditionibus militaribus totus erat. Iam verò quonam modo in Christianos affecti essent ij, quibus Reip. administrandæ cura demandata erat, ex eo constare satis potest, quod idẽ Paulus I.C. aduersus Christianos, suppresso religionis nomine, lib. 5. sent. tit. 21. ita respondisse legitur: Qui nouas & vsu & ratione incognitas religiones inducunt, ex quibus animi hominum moueantur, honestiores deportentur, humiliores capite puniantur. hęc Paulus. Sed parua hęc sunt, si cum ijs conferantur, quæ cùm alios illius temporis iureconsultos, tum præsertim Domitium Vlpianum illorum omnium coryphæum, penes quem præfecturæ munus & summa rerum erat, Christianis infensissimum, Lactantius fecisse deplorat lib. 5. c. 11. cùm ait: Quinetiam sceleratissimi homicidæ contra pios impia iura condiderunt: nam & constitutiones sacrilegæ, & disputationes iurisperitorum leguntur iniustæ. Domitius de officio Proconsulis lib. septimo rescripta principum nefaria collegit, vt doceret quibus pœnis affici oporteret eos, qui se cultores Dei confiterentur. hæc Lactant. Excidit liber ille Vlpiani de officio Proconsulis, à Christianis (vt putamus) Imperatoribus ex albo ceterarum legum expunctus: remansẽrũt tamen quædam fragmenta eiusdem, ex quibus possimus cetera facilè iudicare, vt L. Congruit. ff. de officio Præsidis: qua agitur, vt Præses cùm ingreditur prouinciam, primùm omnium inquirat de sacrilegis. porrò sacrilegos à Gentilibus dici consueuisse Christianos, Iustinus martyr, Tertullianus, Arnobius, ac ceteri qui scripserunt apologias, planè demonstrant. Ad hoc ipsum spectat illud, vt Proconsul prouinciam ingressus, templa lustret & circumeat. L. Si in aliam. ff. de off. Proc. Eiusdem etiam est illud respõsum, vt improbatæ religionis libri tollerentur. L. 4. ff. famil. hercisc. Ex his omnibus quisque facilè poterit existimare, quo statu esset Christianorum causa sub talibus Orbis iudicibus: ne habeat quid ampliùs miretur, cùm audierit, sub Alexandro Imperatore complures martyres esse passos. Verùm ipse Domitius, penes quem summa rerum erat, suæ sæuitiæ meritas pœnas dedit, sæuissimè cæsus à militibus prætorianis, vt Lampridius scribit. Egimus de his pluribus in Annal. Ecclesiast. vnde & hæc descripsimus. Illud postremò Lectorem monendum putamus, vt cùm in vita S. Martinæ vel alijs legerit, Christianos causam dixisse coram Alexandro Imperatore, sciat illa non esse purissima ipsa martyrum Acta publica, excepta à notarijs actuarijs coram Præside, sed potiùs esse Actorum paraphrases superadditas, prout quiuis prudens facilè poterit iudicare.

b Martyrij palmam.] Non tantùm apud Indos

dæos (vt ex plerisque diuinæ Scripturæ locis apparet) erant palmæ victoriæ insignia, sed & apud Græcos, ex quibus ad Romanos eadem prouenit consuetudo, vt victoribus palmæ darentur: sed id non ante debellatos Samnites, vt habet Liu. l. 10. in fine decad. 1. Quòd sit in palma victoriæ symbolum, habes ex Plutarch. lib. 8. q. 4. symposiac. narratum à Gellio lib. 7. c. 6. Certè his insignibus nobilitatos sanctos martyres vidit S. Ioannes Apoc. c. 7. vt non mireris si in Martyrologio sæpiùs leges sanctos martyres palmam accepisse martyrij: est enim ea dicendi phrasis ex diuinis Scripturis comparata, atque antiquitus vsurpata.

[i] Concordij Episcopi.] De ipso etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij, hisque consentiunt vet. manuscrip. Eius res gestas descripsit Sur. to. 1. sed aliqua in eis insunt corrigenda, ijsdemque nonnulla addenda, vt vidimus in amplioribus eiusdem Concordij Actis manuscrip. Si Deus concesserit, in omnes sanctorum vitas, quę hactenus editæ reperiuntur, scholia elaborabimus; quibus quid in eis veri certique, quid item ambigui vel falsi reperiatur, aperiemus. Plura de Concordio habentur in vita S. Constantij Episcopi Perusini, quam manuscrip. accepimus ab illa ecclesia. Habet & Mombrit. descriptum martyrium S. Concordij to. 1. vit. sanct.

[k] Antonini Imp.] Persecutio sub Antonino ponitur quarta à S. Augustino lib. 18. de ciuit. Dei, cap. 52. & ab Orosio lib. 7. cap. 15. à Seuero autem lib. 2. quinta numeratur, vbi quartam dicit fuisse sub Hadriano. His autem qui decem tantùm numerant persecutiones Ecclesiæ sub typico numero decem plagarum Ægypti, idem S. Augustin. minùs assentire videtur eod. lib. 18. c. 52. de ciuit. Dei. Hæc autem persecutio ab Antonino excitata, non quidem ab illo Antonino, qui dictus est Pius, facta est, cuius tempore fuisse pacem in Ecclesia scribit Seuer. lib. 2. (Tertullianus enim in apologetico recenset Antoninum Pium inter illos Romanos Imperatores, qui Christianis nihil negotij per leges fecerint) sed ab illo Antonino, qui dictus cognomento Philosophus, ab Antonino Pio adoptatus, in Imperium illi successit, persecutionem excitatam esse, omnes prædicti auctores affirmant. Et licet Tertul. in apologet. dicat, nullas ab eo aduersus Christianos leges fuisse scriptas: tamen absque promulgatis edictis, eo tempore, furente populo, grauissimam in Christianos persecutionem conflatam esse, Euseb. hist. lib. 5. c. 1. declarat his verbis: Ad decimum septimum annum Imperij Antonini Veri (sic enim appellat M. Aurelium, sicut & in aliquibus inscriptionibus Verus dictus habetur, licet à L. Vero sit longè diuersus) grauis & acerba in nonnullis terræ partibus persecutionis procella ex temerario populi impetu per singulas vrbes excitata contra nos ingrauescere cœpit, in qua (sicut in illis martyrijs, quæ in vna natione confecta erant, coniectura planè licet assequi) infiniti propè martyres in reliquis etiam terrarum regionibus, generosa cæde pro Christo tolerata, nobilitati sunt. hæc Eusebius de persecutione sub Antonino Philosopho. Ceterùm constat, nec Antonini Pij Imperium cæde Christianorum fuisse vacuum, vt apparebit inferiùs suis locis.

[l] Magni martyris.] Plures eiusdem nominis reperiuntur martyres: hic autem, qui in veteri Romano Martyrologio, sicut & in manuscriptis hac die positus habetur, quando vel vbi sit passus, nusquam inuenimus.

[m] Depositio S. Basilij Episcopi.] Non tantùm Latina omnia Martyrologia, sed & Græci de eodem hac die agunt, vt constat ex eorum Menologijs. Moritur S. Basilius (vt scribit sanctus Hieronymus de script. Eccl.) Gratiano imperante, anno videlicet Domini trecentesimo septuagesimooctauo, quo, posteà extincto Valente, idem Gratianus Orientis quoque sibi administrandum suscepit Imperium. Gregorius Nyssenus eius germanus in epist. ad Olympium monachum de vita S. Macrinæ, testatur S. Basilium ex humanis sublatum nouem mensibus ante illud Concilium Antiochenum, quod celebratum est post Valentis Imp. obitum. Sedit (vt idem ait) annis octo, nono inchoato: totidem annos sedi illius tribuit Gregor. Nazianz. in epitaph. Ex quibus erroris arguitur Nicephorus lib. 10. c. 25. dum ait Basilium etiam temporibus Iuliani sedisse Episcopum. Laudes Basilij post eius obitum dixerunt pręstantissimi theologorum & oratorum clarissimi S. Gregorius Nazianzenus, & ipsius Basilij germanus S. Gregorius Nyssenus. Extat Amphilochij nomine scripta vita Basilij, quæ tamen prudentiorum omnium sententia, alterius cuiuspiam potiùs, quàm Amphilochij æqualis Basilio esse putatur; cùm aliqua illic habeantur, quæ illi minùs conuenire videntur. dedit eam Latinitati Vrsus S. R. E. subdiaconus, cuius præfationem, quæ desideratur in ceteris, legimus in vet. manuscripto codice nostræ bibliothecæ, quam possidemus liberalitate piæ memoriæ optimi ac eruditissimi viri Achillis Statij Lusitani. In ijsdem præterea quædam miracula eiusdem S. Basilij, Helladio auctore, scripta habentur, in Latinum versa ab Anastasio Bibliothecario temporibus Nicolai Primi Romani Pontificis, cuius ibidem habetur præfatio ad prædictum Vrsum conscripta. S. Ioannes Damascen. testatur in orat. 1. de imag. vitam S. Basilij fuisse scriptam à prædicto Helladio eius discipulo & successore. Porrò eiusdem Basilij res gestas tam à Græcis, quàm à Latinis auctoribus acceptas, in Annal. Ecclesiast. iuxta ordinem temporum, per annos singulos disposuimus: ibique exactiùs quę de S. Basilio germana, quæve spuria habeantur, expendimus. Omittimus hîc coaceruare innumera patrum elogia de sancto Basilio, quæ vix volumine comprehendi possent.

[n] Fulgentij Episcopi.] De eo cetera etiam Martyrologia. Habentur eius res gestæ fideliter scriptæ à quodam ex discipulis eius ad Felicianum Episcopum illius successorem. extant apud Surium tom. 1. Claruit S. Fulgentius doctrina & sanctitate notissimus sub Symmacho Roman. Pont. Anastasio Imperatore, & Trasamundo Rege Wandalorum in Africa. fuit vnus ex numero illorum ducentorum viginti Episcoporum, quos idem Rex in Sardiniam relegauit, quibus B. Symmachus Papa quotidiana subsidia ministranda curauit, vt constat ex lib. de Rom. Pont. qui fertur nomine Damasi, in Symmacho, & histor. Miscel. lib. 15. Eius ingenij monumenta recenset S. Isidorus de vir. illustr. c. 14. & alij posteriores, qui ab eo acceperunt. Fuit alius eiusdem

eiusdem nominis Fulgentius Episcopus Vtriculanus, qui celebris sanctitate vixit temporibus Vigilij Papæ, & Totilæ Regis Gothorum, imperante Iustiniano: de eo scribit S. Gregorius Papa lib. 3. dialog. cap. 12. Rursus alius eiusdem nominis fuit in Hispania Episcopus, qui claruit tempore Inuigij Regis Goth. de quo in thes. concion. tom. 2.

[o] Eugendi abb.] De eo hac item die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Huius Acta ab eius discipulo conscripta recitat Sur. tom. 1. & dum in eis legitur Eugendus fuisse discipulus sanctorum monachorum Lupicini & Romani, apparet quibus temporibus vixit: cùm constet prædictos floruisse sub Chilperico Rege Clotharij filio, cùm imperaret Iustinus, ac post eum Tiberius. sic Greg. Turon. vit. patr. lib. 1. cap. 1.

[p] Odilonis abb.] Alij de eo die sequenti; verùm hæc est ipsa dies natalis eius: nam Petrus Damian. qui eius res gestas conscripsit, hæc de eius transitu habet: Ea nocte, quæ Dominicæ Circũcisionis solemnia præcedebat, salutaris Eucharistiæ sacramenta percepit, & sic beatum Deo reddidit spiritum, &c. Migrauit ex hac vita sub Clemente Secundo Rom. Pont. imperante Henrico Secundo, anno à Christo Domino 1048. ætatis suæ anno 87. ita Petrus Dam. in vita ipsius, & Sigeb. in Chron. Meminit de S. Odilone S. Bernardus in apolog. ad Guiliel. abb. Trithem. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 2. c. 75. & lib. 3. c. 235. & alij plures. de eo inferiùs iterùm quarto Non. Nouemb. agemus.

[q] Euphrosynæ virg.] De ea tam Latinorum Martyrologia hac die, quàm etiam Græcorum Menologia agunt. Eius res gestas edidit Metaphrastes ex antiquioribus monumentis acceptas. Confundunt aliqui Euphrosynam cum Euphrasia, de qua agitur tertio Id. Martij: de Euphrasia enim, & non de Euphrosyna scribit Ioan. Damasc. orat. 3. de imag. quem citant.

2 Quarto Nonas Ianuarij. Luna. B xxix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	ſ	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2			

OCTAVA [a] sancti Stephani protomartyris. Romæ commemoratio plurimorum [b] sanctorum martyrum, qui spreto Diocletiani Imperatoris edicto, quo tradi sacri codices iubebantur, potiùs corpora carnificibus, quàm sancta dare canibus maluerunt. Antiochiæ passio beati Isidori [c] Episcopi. Tomis in Ponto sanctorum trium fratrum Argei [d], Narcissi, & Marcellini pueri [e], qui sub Licinio Principe inter tyrones comprehensus, cùm nollet militare, cæsus ad mortem, & diu in carcere maceratus, demum in mare mersus, martyrium consummauit: fratres verò eius gladio perempti sunt. Mediolani sancti Martiniani [f] Episcopi. Nitriæ in Ægypto beati Isidori [g] Episcopi & confessoris [h]. Ipso die S. Siridonis [i] Episcopi. In Thebaide sancti Macarij [k] Alexandrini abbatis.

IANVARII 2.

OCTAVA [a] sancti Stephani.] De ea etiam Amalar. lib. 4. c. 37. De ratione celebrandi diem octauam pluribus agunt hi qui tractatus scripserunt de diuinis officijs: & vt omittamus diei octauæ mysterium, eam sanctissimam ac celeberrimam esse debere, diuina lex sanxit Leuit. c. 23. vnde sancta Ecclesia tempore Euangelicæ gratiæ est mutuata exemplum, vt celebriores quasdam solemnitates, etiam Octauarum additione illustraret: sanctè etenim pieque Dei Ecclesiam ex antiquis illis ritibus quædam accepisse testatur S. Leo Papa serm. 7. de ieiunio septimi mensis.

[b] Plurimorum sanctorum martyrum.] Sunt hi ex veteribus monumentis restituti. Quod spectat ad edictum Diocletiani Imperatoris de tradendis cremandisque religiosis Christianorum codicibus, scribit S. August. lib. 7. de baptis. c. 2. promulgatum illud fuisse post passionem B. Cypriani annis quadraginta & quod excurrit, Coss. (vt apparet) Constantio quartùm & Galerio. Concordant his ea quæ idem August. scribit lib. 3. contra Crescon. cap. 27. vbi agit de Cirtensi Synodo habita (vt ait) anno sequenti à præ-

à prędicto edicto de libris comburendis, Diocletiano octauùm & Maximiano septimùm Coss. Numeratur is annus promulgati edicti decimusnonus Imperij Diocletiani: quando (inquit Eusebius hist. lib. 8. c. 3.) mense Martij Diocletianus & Maximianus Impp. de diruendis cunctis Christianorum ecclesijs, sacrisque codicibus igne cremandis promulgarunt edictum. Sicque numerantur anni quadragintaduo à martyrio Cypriani vsque ad promulgatum de libris comburendis edictum. Deplorat eiusmodi sacrorum librorum conflagrationem Arnobius aduersus Gentes l. 4. Optatus Mileuit. in libris suis contra Parmenianum frequenter meminit eiusdem edicti, sicut & S. Aug in epistolis & alijs commentarijs aduersus Donatistas conscriptis. Acta præterea publica sanctorum martyrum, de quibus agemus inferiùs, de eodem edicto sæpiùs agunt. Porrò etsi Imperatorum edicta de abolitione librorum Christianorum non præcesserunt tempora Diocletiani; sanè quidem responsa prudentum de ea re iam antè fuisse prolata, constat ex Vlpiani sententia L. 4. ff. fam. hercisc. nam cùm Christiani à Gentilibus magi haberentur, eorum libri eiusdem artis sunt existimati, aduersus quos extat responsum Pauli lib. 5. sent. tit. 23. Sed quis miretur hæc illos statuisse de libris Christianorum, cùm & Ciceronis libros illos de nat. deorum, ac quos scripsit de diuinat. eò quòd ex illis idolorũ superstitio impugnari videretur, aboledos esse ex senatusconsulto, nonnullorum fuisse consilium, scribat Arnobius lib. 3. aduersus Gentes? Hæc persecutio sub Diocletiano & Maximiano censetur decima ab Augustino lib. 18. de ciuit. Dei cap. 52. & ab Orosio lib. 7. c. 27. à Seuero autem lib. 2. nona numeratur. Ante promulgatas in Christianos prædictas leges à Diocletiano & Maxim. AA. quibusdam præludijs persecutionis complures cæsi sunt Christiani milites, vt scribit Euseb. in chron. anno 14. Diocletiani Imp. & hist. lib. 8. cap. 4.

[c] Isidori Episc.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, & vet. manuscrip. Cuius autem fuerit ciuitatis Episcopus, nullus prodit: qui etsi Antiochię ponatur, nequaquam tamen videtur fuisse Antiochenus Episcopus: Eusebius enim, qui tam in chronico, quàm etiam in historia recenset omnes Antiochenos Episcopos, nullum eius nominis ponit, sicut nec Nicephorus Episcopus Constantinop. in serie quam texit Antiochenorum Antistitum.

[d] Argei, Narcissi.] Agunt de ijsdem hîc Beda, Vsuardus, Ado, & vet. manuscrip. omnesque sub Licinio Imperatore hos passos esse confirmant: de quo hæc Seuer. sacr. hist. lib. 2. Tunc Licinius, quia aduersus Constantinum de Imperio certauit, milites suos litare præceperat, abnuentes à militia reijciebat: sed inter persecutiones non computatur; adeò res leuioris negotij fuit, quàm vt ad ecclesiarum vulnera perueniret. hæc Seuerus; qui etiam noluit persecutionem appellare, quia toto orbe terrarum contra Christianos non erat indicta, sed in Oriente tantùm, vbi idem Licinius imperabat Eusebius, qui illis temporibus vixit, in vit. Constantini lib. 1. cap. 44. plures à Licinio editas leges aduersus Christianos testatur. S Basilius etiam in oratione habita in quadraginta martyres sub eodem Licinio passos, scribit ipsum per præconium & edictum omnibus denunciasse, ne quis Christum profiteretur: in professores autem fidei Christianæ omnia tormentorum genera ab eodem fuisse proposita. Porrò quamplurimos martyres sub Licinio martyrio coronatos, tam Latinorum Martyrologia, quàm Græcorum Menologia attestantur. Huius autem excitandæ persecutionis in Christianos causam Gregor. Nyssen. orat. secunda de sanctis quadraginta martyribus scribit his verbis: Primùm quidem improbus dæmon exercitus duci, simulacrorum insano cultui dedito, persuadere conatur, non aliter eum de barbaris victoria potiturum esse, nisi priùs mactaret eos, qui Christum adorarent. hæc Gregorius Nyssenus.

[e] Marcellini pueri.] De eodem prædicti. Quòd autem hic inter tyrones recensendus, puer dicatur; sic accipe puerum, vt saltem esset annorum decem & septem: ea enim ætate tyrones adscribebantur militiæ, vt auctor est Gellius lib. 10. cap. 18. Quòd item hic dicitur peremptus ob eam causam quòd nollet militare; id non odio militiæ (vt de C. Vettieno Valer. Max. scribit l. 6. c. 3. de seuerit. qui sibi manus digitos amputauit, ne militaret) sed quòd (vt ex Seuerc nuper diximus) Licinius suos milites litare præcepisset. Est de his L. 1. de filijs militarium, C. Theod. lata sub eiusdem Licinij Consulatu aduersus eos qui cum dispendio corporis, resectis digitis, militiæ necessitatem conarentur euadere. Id ipsum L. 4. 5. & 10. De tyron. item C. Theod. Quanto autem cum periculo impietatis Christiani militarent in castris Gentilium, pluribus docet Tertullianus lib. de corona milit.

[f] Martiniani Episcopi, aliàs Materniani.] De eo tabulæ Mediolanensis ecclesiæ, quas R. D. Petrus Galesinus Protonotarius Apostolicus, doctus in primis ac disertus, nobilissimi ingenij hac ætate scriptor, quique in hoc argumenti genere magna cum laude versatus est, luculentissimè illustrauit. De Materniano, seu Martiniano Episcopo Mediolan. extat epigramma Ennodij Episcopi Ticinensis. est eius exordium: Mens niuei, &c. Claruit temporibus Papæ Zosimi.

[g] Isidori Episcopi.] Ex manuscrip. ita ponitur: quem putamus esse illum sanctitate clarum, cuius meminit S. Hieronymus in epitaph. Paulæ ad Eustoch. epistola 27. his verbis: Occurrente sibi sancto & venerabili Episcopo Isidoro confessore, & turbis innumerabilibus monachorum, &c. Scias tamen longè alium hunc esse ab illo Isidoro Ægypti monacho, qui magna aliquando fama ijsdem temporibus vixit, sed factus Origenistarum propugnator & ductor, pristinam laudem obscurauit. scribit de eo S. Hieronymus epist. 61. ad Pammachium, & ad Ctesiphontem aduersus Pelagianos.

[h] Et confessoris.] Cum S. Hieronymus hunc Confessorem appellet; ne quid lateat, sciendum est, diuersa admodum significatione à præsentis temporis vsu hanc vocem à maioribus vsurpatam. Illi enim neminem eo nomine appellabant, nisi eum qui Christi fidem interpellatus, coram fidei hostibus confessus esset. Si verò aliquod genus tormentorum esset expertus, nec tamen martyrio occubuisset; tunc & martyr vocatus, idemque aliquando etiam dictus reperitur Confessor,

quòd

quòd scilicet nondum martyrium consummasset. Licet si vim harum vocum expendas, eædem sint; nihilominùs tam apud Tertullianum, quàm etiam Cyprianum, & alios plerosque antiquorum, eo sensu quò diximus, eas voces accipi consueuisse, perspectum satis, exploratumque habetur. Consule, si hæc exactiùs scire cupis, inprimis Cypriani epistol. 7. 9. 10. 15. 30. 37. 52. & 81. edit. Pamelij, qui eadem adnotauit in schol. epist. 9. vir quidem etsi facie mihi incognitus, eruditione tamen satis perspectus. Iuxta eiusdem Cypriani sententiam, qui non interpellatus se martyrio ingerebat, hic dicebatur Professor si adhuc autem quis timore correptus, ne fidem proderet, sua suosque relinquens, exilio spontaneo procul à patria vitam ageret, hic appellabatur Extorris: cuius non erat despicienda conditio; nam & numero martyrum recensendus erat, si ea de causa mortem oppetijsset. Hęc omnia more maiorum, atque vetusto loquendi genere. Obtinuit postmodum vsus, vt omnes qui sancta & laudabili vita vixissent, sanctoque demum ac probato fine in Domino quieuissent, Confessores appellarentur.

[i] Siridonis Episcopi.] De quo etiam hac die vet. manusc. sed cuius fuerit ciuitatis Episcopus, hactenus obscurum remanet. Fuit & alius Siridon, aliàs Seridon dictus, qui inter sanctos anachoretas claruit, de quo in vit. patr.

[k] Macarij Alex. abb.] De eodem hac die Beda, Ado, & manuscrip. Constat duos fuisse Macarios sanctitate celebres, Ægyptios ambos; quorum alter Alexandrinus dictus est, eo quòd (vt scribit Palladius) in ecclesia Alexandrina functus esset presbyterio: alter autem simpliciter Ægyptius est appellatus. Agunt de his pluribus veteres historici, Socrat. libro 4. histor. cap. 18. Sozom. libro 6. cap. 29. Rufin. libro 2. cap. 4. Hieron. epistol. 27. Cassian. collat. 5. cap. 12. & collat. 24. cap. 13. in vit. patr. par. 1. Pallad. Galata cap. 8. Suidas, & alij. Fuerunt & alij Macarij fama conspicui, sed de duobus tantùm agitur in Martyrologio. Vixit enim eodem sæculo Macarius ceteris iunior, ad quem Rufinus translationem Periarchon Origenis inscripsit, nec non etiam apologiam pro Origene, qui & eiusdem Rufini discipulus fuit; de quo, tacito nomine, hæc S. Hieron. epist. 16. Tunc discipulus ἄξιος, & verè nominis sui, si in talem magistrum non impegisset, &c. Hæc idcircò Hieronymus, quoniam in Origenismum ipsum lapsum deplorat. At ne quis aliqua fortè suspicione saltem leui pulsetur, hunc de quo scribit S. Hieron. fuisse alterum ex duobus illis, quos colimus; satis rei veritas perspicua redditur, dum constat Macarium Ægyptium magistrum fuisse Euagrij, vt scribit Socrat. lib 4. cap. 18. & Gennad. de vir. illust. cap. 10. & 11. qui quidem Euagrius habuit discipulum Rufinum, vt S. Hieron. scribit ad Ctesiphontem; Rufinus autem (vt vidimus) Macarium iuniorem Origenistam erudiuit. Si itaque Macarius Ægyptius fuit magister Euagrij, cuius Rufinus fuit discipulus: quomodo Macarius Rufini discipulus vnus idemque erit cum Macario Ægyptio? Nec est etiam quòd quis existimet S. Hieronymum de Macario altero, Alexandrino videlicet, esse locutum: quem etsi aliquantò iuniorem Ægyptio scribat Palladius cap. 8. tamen illius temporibus claruisse, prædicti auctores testantur, Socrat. libro 4 cap. 18. Sozom. libro 6. cap. 29. & Rufin. libro 2. cap. 4. sicque Macario Rufini discipulo seniorem fuisse apparet. Ad hæc addimus: Illum Macarium, quem Hieronymus insimulat hæresis Origenis, fuisse aliquando Romæ, idem insinuare videtur; at Alexandrinum, de quo est quæstio, numquam Romam venire voluisse, Palladius ipse testatur. Claruit ijsdem temporibus alius virtutibus insignis, qui ob homicidium inuoluntarium olim perpetratum, dictus est cognomento Homicida: de ipso scribit Sozom. lib. 6. cap. 29. & Pallad. ad Laus. cap. 6. Alius etiam reperitur Macarius Romanus, qui ex Vicaria præfectura monasticam vitam amplexus est, de quo idem Pallad. cap. 36 in fine. Romani huius res gestæ habentur in vit. patrum, auctore Theophilo quodam, sed quæ minùs probentur. Ex his omnibus Macarijs duos tantùm, quos diximus, Dei Ecclesia recenset inter sanctos; de quibus & Græci agunt vna eademque die, decimoquarto Kal. Februarij. Ex his item omnibus duo adnumerantur inter scriptores Ecclesiasticos, Macarius ille senior dictus Ægyptius, de quo agit Gennad. de vir. illustr. cap. 10. & ille iunior Rufini discipulus, de quo idem Gennad. cap. 28.

Tertio

3. Tertio Nonas Ianuarij. Luna. C xxviij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	28	29	30	1	2	3			

OCTAVA [a] ſancti Ioannis Apoſtoli & Euangeliſtæ. Romæ via Appia natalis [b] ſancti Anteri [c] Papæ, qui ſub Iulio Maximino [d] paſſus eſt, & in cœmeterio [e] Calliſti ſepultus. Eodem die ſancti Petri [f], qui apud ciuitatem Aulonam crucis ſupplicio eſt interemptus. In Helleſponto ſanctorum martyrum Cyrini [g], Primi, & Theogenis. Cæſareæ in Cappadocia ſancti Gordij [h] centurionis, de cuius laudibus extat præclara Baſilij Magni oratio in eius die feſto habita. In Cilicia ſanctorum martyrum Zoſimi [i], Athanaſij commentarienſis, Theopempti, & Theonæ, qui in perſecutione Diocletiani illuſtre martyrium obierunt. Patauij ſancti Danielis [k] martyris. Viennæ in Gallijs ſancti Florentij [l] Epiſcopi, qui tempore Gallieni Imperatoris in exilium relegatus, illic martyrium conſummauit. Lutetiæ Pariſiorum ſanctæ Genoueſæ [m] virginis, quæ à beato Germano Antiſiodorenſi Epiſcopo Chriſto dicata, admirandis virtutibus & miraculis claruit.

IANVARII 3.

OCTAVA [a] ſancti Ioannis.] Meminit eiuſdem Octauæ Amalar. de eccleſ. offic. lib. 4. cap. 37. in fine. Agit de eadem Ado in Martyrologio.

[b] Natalis ſancti, &c.] Vetus loquendi vſus, vt dies migrationis ex hac vita appelletur dies Natalis: cuius quidem rei exactè rationem reddit Origenes lib. 3. comment. in Iob, & Albin. Flac. de diu. offic. cap. de ſexta feria pag. 60. Et Nicolaus Papa in epiſtola ad conſulta Bulgarorum cap. 5. in fine hæc habet: Natus dicitur, qui ex hac vita migrauit: quomodo enim vſitato more dicitur naſci, quando quis ex vtero materno procedens in hanc lucem exit; ſic quoque iure natus appellari poteſt, qui liber ab huius ſæculi tenebris, ad lucem pertingit viuentium. Pro qua ergo re aptè conſuetudinem tenet Eccleſia, vt ſolemnes beatorum martyrum vel confeſſorum Chriſti dies, quibus ex hoc mundo ad regionem migrauerunt viuorum, nuncupentur Natales: ſed & eorum ſolemnia, non funebria, tamquam morientium, ſed (vtpote in vera vita naſcentium) Natalitia vocitentur. Hæc ibi. Præterea dies Natalis etiam dici reperitur, quo quis ordinatur Epiſcopus, vt apparet ex S. Ambroſio libro 8. epiſt. 60. ad Felicem edit. Rom. ex S. Paulin. epiſt. 16. ad Delphinum, & ex Hilarij Papæ epiſt. ad Aſcanium.

[c] Anteri Papæ.] Succeſſit hic Pontiano, vt conſtat ex libro de Rom. Pontific. qui fertur nomine Damaſi, & indicibus Vaticanis, quos exſcripſimus. id ipſum teſtatur Optatus Mileuit. libro 2. contra Parmenian. Auguſt. epiſt. 165. ad Generoſum, Euſeb. in chron. & hiſt. libro 6. cap. 22. Nicephorus Epiſcop. in chron. & alij, qui omnes poſt Pontianum ponunt Anterum. In Actis quibuſdam S. Vrſulæ poſt Pontianum Cyriacus quidam Rom. Pōtifex perperàm fingitur. Conſule ea quę habentur adnotata inferiùs, die 21. Octobris, vbi de Actis illis pluribus egimus.

[d] Sub Iulio Maximino.] Quod ſpectat ad perſecutionem Maximini, ſub quo Anterus paſſus dicitur, ſextam eam ponunt ordine Auguſt. de ciuit. Dei lib. 18. cap. 52. & Oroſ. hiſt. lib. 7. cap. 19. Seuer. autem hanc inter perſecutiones non numerat; quam tamen fuiſſe pergrauem, conſtat. De ea ita Euſeb. lib. 6. cap. 21. Maximinus propter grauem inuidiam, qua contra Alexandri familiam, in qua complures fideles & Chriſtiani verſabantur, flagrabat, acerbam perſecutionis tempeſtatem concitauit; iuſſitque ſolos eccleſiarum præſides, tamquam auctores doctrinæ Euangelicæ, neci dari. hæc Euſeb. Porrò qualis quantave fuerit hæc perſecutio, ex eo ſaltem coniectare licet, quod Iulius Capitolinus de ipſo teſtatum reliquit, cùm ait: Tam crudelis fuit

fuit Maximinus, vt alij illum Cyclopem, alij Busiridem, alij Scironem, nonnulli Phalarim, multi Tiphonem, vel Gygem vocarent. Senatus eum adeò timuit, vt vota templis publicè priuatimque mulieres cum suis liberis facerent, ne ille vmquam vrbem Romam videret: audiebat enim alios in cruce sublatos, alios animalibus nuper occisis inclusos, alios feris obiectos, alios fustibus cæsos, &c. quæ quidem cùm in suos milites exercuisset, quanto his maiora in Christianos, aduersus quos immenso flagrabat odio, sæuus barbarus sit molitus, quisque poterit existimare.

[e] In Cœmeterio Callisti.] Vox notissima, Cœmeterium, qua Christiani illum locum dicere consueuerunt, in quem fidelium defunctorum corpora sepelienda inferuntur; inde deducto vocabulo, quòd sicut diuina Scriptura obitum iustorum, somnum dicere solita est; eadem significatione locum illum, vbi sepelirentur, Cœmeterium, hoc est, dormitorium, à κοιμάω, quod est dormio, voluit appellari: quæ etiam loca, modò Concilia sanctorum, de qua voce agemus inferiùs; modò etiam à natura loci denominatione deducta, Arenaria, Cryptæ, Catacumbæ, seu Catatumbæ in veteribus Martyrologijs appellata inueniuntur. Apud Afros eadem loca Areæ dictæ reperiuntur. vnde Tertullianus ad Scapulam, ex verbis persecutorum: Non sint Areæ: hoc est, loca sepulturarum Christianorum destruantur, ne ad ea vlteriùs conuenirent, &c. In ea enim loca cùm precum causa conuenire consueuissent frequenti cœtu Christiani, magis magisque Gentilium furor sæuire atque grassari solitus est, vt scribit Tertul in apologet. & Minutius Felix in Octauio. Vsurpata reperitur eadem vox à Pontio diacono in Actis martyrij S. Cypriani, vbi in fine dicit, illum fuisse sepultum in Area Candidi procuratoris. Erant Romæ complura Cœmeteria, quorum tantùm quadragintatria ex tabulis Vaticanis descripsi, de quibus vberiùs agit Onuphrius. Desiderantur adhuc aliqua, de quibus egi in Annal. Ecclesiast. Erant autem Cœmeteria omnia, vel Areæ extra ciuitatem positæ: vigentibus etenim Gentilium legibus, ex leg. xij. tabularum nefas erat intra mœnia mortuum sepelire, sed omnia illa iura Gentilium, cùm per contrarium vsum, tum etiam per prudentissimam Leonis Imp. nouellam constit. 53. quæ incipit, Mea quidem sententia, &c. sunt antiquata, ac prorsus abrogata. Ex Cœmeterio Callisti, de quo agimus, effossum corpus sancti Anteri Papæ translatum est intra Vrbem in ecclesiam S. Siluestri in Campo Martio, vbi in lapidea tabula eiusmodi vetus inscriptio legitur: Hæc est notitia Natalitiorum Sanctorum hic requiescentium: Mense Ianuario, die tertia NATALIS SANCTI ANTERI PAPÆ, &c.

[f] Petri.] De eo etiam Beda, Vsuardus & vet. manuscrip. Extant eius passionis Acta, & quidem germana, ab Anastasio S. R. E. Bibliothecario Latinitate donata: retulit ea Surius in tomo 1.

[g] Cyrini, Primi, & Theogenis.] Beda de Theogene tantùm hic agit, cuius Acta recitat Mombrit. tom. 2. vit. sanct. Petrus in cat. lib. 2. cap. 41. breui compendio perstringit Theogenis martyrium, qui passus est sub Licinio Imp. vt prædicta Acta testantur. Vsuard. de ijsdem tribus omnibus hic agit.

[h] Gordij.] Extat de ipso præclarum encomium S. Basilij agunt de eodem hac die Græci. Passus reperitur sub Licinio Imp. vt legimus in peruetusto Menologio, quod asseruatur in bibliotheca Ill. ac Reuerendiss. Guilielmi Sirleti Card. ampliss. illudque ab ipso Latinitate donatum, propriaque manu maiori ex parte conscriptum, velut ingentem thesaurum eius liberalitate possideo, & (vt Hieronymi verbis vtar de codice Pamphyli martyris) tanto amplector & seruo gaudio, vt Crœsi opes habere me credam. Meminisse itaque Lector debet, cùm in his scriptis allegatur Menologium, me de eo semper intelligere.

[i] Zosimi & soc.] Græci itidem de ijsdem hac die agunt, vt constat ex Menologio, vbi de Zosimo & Athanasio seorsum ab alijs agitur, passique ponuntur sub Domitiano Imp. Theopemptus autem & Theonas sub Diocletiano.

[k] Danielis.] Hæc est dies inuentionis eius corporis, vt accepimus ex tabulis ecclesiæ Patauinæ. De eadem inuentione agit Petrus in catal. lib. 2. cap 40. & Scard. in Annal. Patau.

[l] Florentij Episcopi.] De ipso hac item die Beda, & Ado Treuer. nec non vet. manuscrip. Ado Viennen. in chron. anno 241. hæc de eo: Florentius quoque Episcopus Viennensis vita & doctrina emicuit; mansit ad Gallieni & Volusiani Imperium, exiliatusque martyrium compleuit. hæc Ado. An autem sub Gallieno aliqua fuerit excitata persecutio, dicemus inferiùs 13. Ianuarij.

[m] Genouefæ.] De eadem agunt hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij omnes. Scribit de ea Gregorius Turonen. de gloria confess. cap. 91. & de gestis Francorum lib. 4. cap. 1. Extant præclara eius vitæ Acta, quæ recitat Surius tomo 1. plura etiam de ipsa reperies in vita S. Germani Episc. Antisiodorensis, quam scripsit Constantius. Sigebert. item in chron. anno 457. Claruit temporibus Valentiniani Tertij Imp. ac peruenit vsque ad Clodoueum Regem Franc.

Pridie

4 Pridie Nonas Ianuarij. Luna. D xxvj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

OCTAVA [a] ſanctorum Innocentium. In Creta natalis ſancti Titi [b], qui ab Apoſtolo Paulo Cretenſium Epiſcopus ordinatus, poſt prædicationis officium fideliſſimè conſummatum, beatum finem adeptus, ſepultus eſt in eccleſia, vbi à B. Apoſtolo dignus miniſter fuerat conſtitutus. Romæ ſanctorum martyrum Priſci [c] presbyteri, & Priſcilliani clerici, ac Benedictæ religioſæ feminæ: qui tempore impijſſimi Iuliani gladio martyrium compleuerunt. Item beatæ Dafroſæ [d] vxoris ſancti * Fabiani martyris, quæ poſt interfectionem viri ſui primùm exilio relegata, deinde ſub præfato Principe capite plexa eſt. Bononiæ ſanctorum Hermetis [e], Aggæi, & Caij martyrum, qui ſub Maximiano Imperatore paſſi ſunt. Adrumeti in Africa commemoratio ſancti Mauili [f] martyris, qui in perſecutione Seueri Imperatoris à Scapula ſæuiſſimo Præſide damnatus ad beſtias, martyrij coronam accepit. Item in Africa præclariſſimorum martyrum Aquilini [g], Gemini, Eugenij, Marciani, Quincti, Theodoti, & Tryphonis. Apud Lingonas ſancti Gregorij [h] Epiſcopi miraculis clari. Rhemis in Gallia ſancti Rigoberti [i] Epiſcopi & confeſſoris.

* Flauiani

IANVARII 4.

OCTAVA [a] ſanctorum Innocentium.] Scribit Poſſidius in indiculo, ſanctum Auguſtinum duos ſermones habuiſſe in die Octauarum Infantium. de eadem Octaua Amalarius de Eccleſ. offic. lib. 4. cap. 37. Microlog. cap. 36. Ado item hac die in Martyrologio.

[b] Titi.] Agunt de eodem Beda hac die, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio 25. Auguſti. De Tito frequenter Paulus Apoſt. meminit, ad quem & ſcripſit epiſtolam. Sanctus Ignatius etiam in epiſtola ad Philadelph. Euſeb. hiſt. lib. 3. c. 4. Hieron. Ioan. Chryſoſt. & Theodoret. in commentarijs in epiſt. ad Titum, Sophronius apud Hier. de ſcript. Eccleſ. Iſidorus, ſiue alius ſit auctor, de vita & morte ſanct. c. 88. Doroth. in ſynopſi, & alij de eodem agunt. habet Menologium, eum natum annos nonagintaquatuor in pace quieuiſſe.

[c] Priſci & ſoc.] De ijſdem hac die Beda, Vſuar. Ado, ac ceteri. horum res geſtæ narrantur in Actis ſanctæ Bibianæ: quæ tamen aliqua cenſura indigent, & in ijs præſertim, quę de Iuliano Apoſtata narrantur, eum Romæ vixiſſe, deque martyribus habuiſſe quæſtionē: quod enim per Vrbis Præfectum in martyres geſtum eſt, id ipſi Iuliano tribuitur, quem numquam Romam aduentaſſe, certum eſt; idque omnes qui antiquas callent hiſtorias, atque ea ſciunt quæ Ammianus Marcel. conſcripſit, facilè intelligunt. Idem lib. 26. ſcribit, Vrbanam præfecturam à Iuliano creditam fuiſſe Aproniano: quem cùm idem auctor Ethnicus dicat aduerſus magos ſæuiſſimas quæſtiones exercuiſſe, Chriſtianos per magos, more Gentilium, intelligere, haud obſcurum eſt illis, qui apologias, quas patres aduerſus Gentiles pro Chriſtianis ſcripſerunt, aliquando legerunt. At quomodo Iulianus magos iuberet impugnari, qui eoſdem honorificentiſſimè habuit, eoſque longè poſitos accerſiuit? vt teſtantur Eunapius Sardianus de vit. philoſ. in Maximo, Ammian. Marcel. lib. 22. & Socr. lib. 3. cap. 1. extant & de his eiuſdem Iuliani litteræ. Porrò reperiuntur etiam horum martyrum Acta ſeorſum ab Actis S. Bibianæ in vet. manuſcrip. noſtræ bibliothecæ.

[d] Dafroſæ.] De qua etiam ijdem qui ſuprà agunt

agunt hac die. eius res gestæ leguntur in iisdem Actis S. Bibianæ eius filiæ. Errare admodum constat Petrum in catal. lib. 2. c. 45. dum citans Adonem (apud quem nihil tale reperi) dicit hanc Dafrosam vxorem fuisse Fabiani Papæ, deceptus nimirum nomine Fabiani Expræfecti, parentis sanctarum virginum Bibianæ atque Demetriæ, qui vixit temporibus Constantij & Iuliani Impp. cùm tamen Fabianum Papam constet martyrio coronatum esse sub Decio Imperatore.

[e] Hermetis & soc.] Vsuardus etiam de his hac die, adstipulanturque vet. manuscr. Hos autem sub Maximiano Imperatore passos esse, testantur etiam tabulæ Bononiensis ecclesiæ.

[f] Mauili.] Præclaro elogio hunc martyrem Tertullianus exornat, scribens ad Scapulam Præsidem; cui etiam exprobrat cladem diuinitus immissam in Africam in martyris vltionem. Scapulam autem Præsidem, cuius cùm hic, tum apud Tertullianum mentio habetur, illum reor Tertyllum Scapulam, ad quem extat rescriptum Commodi Imp. L. Diuus Marcus. ff. de offic. præs. nam paulò post Commodum Seuerus imperat, sub quo Scapula in Africa exercuit sanctorum carnificinam, inter quos Mauilus, de quo agitur, martyrio coronatus est.

[g] Aquilini & soc.] De his etiam Beda hac die, qui fatetur horum Acta suis temporibus extare; quæ postmodum excidisse videntur. Agunt de iisdem Vsuardus, Ado, & alij. Passos hos esse in persecutione Wandalica, tradit Petrus in catal. lib. 2. c. 44. ex Adone, quem citat.

[h] Gregorij Episcopi.] De eodem vet. manuscrip. huius res gestas scripsit Gregorius Turonen. in vita sanct. patrum cap. 7. qui de eodem agit de gest. Franc. lib. 3. cap. 15. & 19. ex quibus apparet eum claruisse temporibus Theodorici filij Clodouei Regis Franc. Interfuisse reperitur Gregor. Lingon. Episcopus tribus Galliarum Concilijs, Epaunensi, Aruernensi, necnon etiam tertio Aurelianensi, sed huic per legatos tantùm. In tabulis Episcoporum Lingonien. quas descripsit Democh. decimus sextus hic eius sedis numeratur Episcopus. Mombrit. etiam de ipso agit tomo 1. vit. sanctorum.

[i] Rigoberti Episcopi.] Extant eius præclara Acta, quæ recitat Sur. to. 1. Floruit iis temporibus, cùm Pipinus & Carolus Martellus regnum Francorum administrarent pro Childerico Rege; peruenitq. vsque ad tempora Hadriani Papæ, qui, ipso defuncto, reiecto Milone, in locum eius subrogauit Turpinum, vt eius Acta testantur. de ipso item Sigeb. in chron. anno 723. Ponitur hic in tabulis Democh. 28. eius sedis Episcopus.

5 Nonis Ianuarij. Luna. E xxvj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	30	30	1	2	3	4	5			

VIGILIA [a] Epiphaniæ Domini. Romæ sancti Telesphori [b] Papæ, qui sub Antonino [c] Pio post multos labores pro Christi confessione illustre martyrium duxit. In Ægypto commemoratio plurimorum [d] sanctorum Martyrum, qui in Thebaide sub persecutione Diocletiani diuerso tormentorum genere cæsi sunt. Antiochiæ sancti Simeonis [e] monachi, qui in [f] columna stans multos annos vixit, vnde & Stylitæ cognomen accepit: cuius vita & conuersatio extitit admirabilis. In Anglia sancti Eduardi [g] Regis, virtute castitatis, & gratia miraculorum insignis. Alexandriæ sanctæ Syncleticæ [h], cuius res præclarè gestas sanctus Athanasius litterarum monumentis commendauit. Romę sanctæ Æmilianę [i] virginis, amitæ sancti Gregorij Papæ, quæ vocante Tharsilla sorore, quæ ad Deum præcesserat, hac ipsa die migrauit ad Dominum. Eodem die sanctæ Apollinaris [k] virginis.

IANVARII 5.

VIGILIA [a] Epiphaniæ.] De qua Ordo Rom. Gregorius Turon. de gest. Franc. lib. 10. c. 31. in Perpetuo Episc. Microlog. & alij qui agunt de diuinis offic. Celebrabatur etiam in ecclesia Africana vigilia Epiphaniæ, in qua sanctus Eugenius Episcopus Carthaginensis Felicem cæcum Dei virtute illuminauit, vt scribit Vict. de persec. Wandal. libro 2. Egimus satis de vigilijs Ecclesiæ in Annalibus Eccles. Hic autem illud vnum nequaquam dissimu-

dissimulandum videtur, nonnullos affirmare, sanctum Ambrosium persuasione sanctæ Monicæ, vsum vigiliarum ea de causa ab Ecclesia proscripsisse, quòd Christianorum plurimi illud noctis tempus ludendo ac choreas ducendo transigerēt: quod firmant auctoritate sermonis, qui S. Augustini nomine scriptus reperitur ad fratres de eremo; est ordine vigesimus quintus. Hoc autē quid magis à veritate alienum potest excogitari, cùm eo tempore, quo sancta Monica fuit Mediolani, occasione persecutionis Arianorum, ibidem vigiliæ vigilantiùs, sanctiùs, puriùs, ac propensiori studio, quàm vnquam anteà, fuerint celebratæ? Nam præter longiores excubias, frequentiorem cœtum, conciones ad populum, S. Ambrosius addidit vigiliis sacros hymnos. Præstò illis erat vnà cum ceteris sancta Monica, & in eis (vt S. Augustinus scribit lib. 9. confess. cap. 7.) primas partes tenebat. Quàm solerti studio Mediolanensis ecclesia sacras vigilias ageret, accedat auctoritas ipsius S. Ambrosij, qui in sermone in Psal. 109. edit. Rom. de festo Pentecostes, commendans exactam vigiliarum obseruationem, ait: Ieiunauimus Sabbato, vigilias celebrauimus, orationibus pernoctáter institimus, &c. In ecclesia verò Africana tantum abest (quod præsefert sermo ille) vt ea occasione demptæ fuerint nocturnę sacrę vigilię, vt eædem maius tunc temporis acceperint incrementum, & in exactiorem purioremque religionis cultum fuerint restitutę. Nam vsus citharæ, qui ea occasione irrepserat, quod scriptum esset in Psal. 70. Psallam tibi in cithara sanctus Israel, Augustini opera fuit ablatus, vt ipse scribit concione 1. super Psalmum 32. Erant igitur in vsu vigiliæ nocturnæ, illæque puræ, & Christiana obseruatione dignissimæ, vt idem testatur in concione ad catechumenos contra Iudæos tom. 6. Ad quas etiam frequentandas suos consueuit hortari, vt apparet ex serm. 251. de temp. Insuper addimus, tantum abesse, vt occasione chorearum, vel aliorum abusuum, sacræ vigiliæ fuerint abolitæ, vt in omnibus contrarium prorsus acciderit; nimirum vt ex sacro religiosoque vsu vigiliarum sublati fuerint perditissimi illius temporis mores, qui anteà irrepsissent. Est de his locus egregius S. Augustini in sermone habito in die natali sancti Cypriani, est ordine 115. de diuersis, vbi hæc leguntur cap. 5. tom. 10. pag. 593. edit. Louan. Aliquando antē annos non valdè multos istum locum inuaserat petulantia saltatorum. Istum tam sanctum locum, vbi iacet sancti martyris corpus (sicut meminerunt multi qui ætatem habent) locum, inquam, tam sanctum inuaserat pestilentia & petulantia saltatorum. Per totam noctem hîc cantabantur nefaria, & cantantibus saltabatur. Quando voluit Dominus per sanctum fratrem nostrum Episcopum vestrum, ex quo hîc cœperunt sanctæ vigiliæ celebrari, illa pestis aliquantulùm reluctata, posteà cessit diligentiæ, erubuit sapientiæ, &c. Ex his omnibus luce clariùs cognosces, cuius fidei sit sermo ille, qui nomine Augustini ad fratres de eremo circumfertur, quem cum alijs schola Louaniensis in hac recentiori editione reiecit in angulum. Non itaque Ambrosius, non Augustinus, nec quiuis alius Orthodoxorum, his temporibus vigilias nocturnas Ecclesiasticas abrogauit, vel minuit: sed impurissimus hæresiarcha Vigilantius vigilias, sui nominis hostis, impugnauit, sicque minuere conatus est, vt non nisi semel in anno, in Paschali solemnitate vigilias peragendas esse iactaret. Hieronymus aduersus Vigilant.

[b] Telesphori Papæ.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac vet. manuscrip. In Romanis Pontificibus ea tantùm quæ spectant ad successionem, hîc annotare visum est: in Annal. Ecclesiasticis cetera vberiùs explicabimus. Quod itaque attinet ad successionem Telesphori, agit in primis Irenæus aduersus hæres. libro 3. cap. 3. Epiphan. hæres. 37. Euseb. in chron. & hist. lib. 4. cap. 5. Optatus lib. 2. contra Parmen. August. epist. 165. ad Gener. Niceph. Episc. in chron. & alij complures recentiores.

[c] Sub Antonino Pio.] Hoc loco fortassè erit qui dubitet, quomodo sub Antonino Pio Telesphorus vel alij passi dicantur, cùm sub eo pacem fuisse in Ecclesia, testetur Tertull. in apologet. Seuerus lib. 2. Oros. lib. 7. cap. 14. & alij. Constat etiam Antoninum pro Christianis edictum amplissimum proposuisse, vt scribit Euseb. in chron. & hist. lib. 4. cap. 12. quod apud Iustinum martyrem leges in appendice apologiæ. Respondemus, martyrium Telesphori vel aliorum contigisse ante scriptam à Iustino apologiam, & promulgatum pro Christianis edictum, prout idem testatur Eusebius hist. lib. 4. cap. 11. & 12. Porrò ex eadem Iustini apologia satis apparet, ante illud tempus, cùm idem imperaret Antoninus, non esse temperatum omnino à cæde Christianorum; non quidem Imperatoris mandato, sed ex sententia Præsidum, & furore Gentilium, conclamantibus illis contra fideles: ad quorum coërcendum furorem Iustinus (vt apparet) nobilissimam illam elaborauit apologiam Christiano philosopho dignam. Suppetunt & aliæ rationes, cur tempore pacis Ecclesiæ, vel sub iustissimis Principibus multi reperiantur martyres passi: sed ea quæ suprà diximus de temporibus Alexandri Imperatoris, & quæ paulò inferiùs dicturi sumus de Traiano, satis ad hanc rem explicandam esse poterunt.

[d] Plurimorum sanctorum martyrum.] Horum singulorum certamina Eusebius digessit in libro quem scripsit de Martyribus, qui non extat. Omnium verò simul agonē summatim complexus est hist. lib. 8. cap. 9. Cùm autem innumera ferè Ægyptiorum martyrum multitudo passa habeatur tam ex monumentis Grecorum, quàm Latinorum scriptorum: de ea gente illud ad memoriam reuocaui, quod scribit Cicero lib. 5. Tuscul. his verbis: Ægyptiorum morem quis ignorat? quorum imbutæ mentes prauitatis erroribus quamuis carnificinā priùs subierint, quàm ibin, aut aspidem, aut felem, aut crocodilum violent; quorum si imprudenter quippiam fecerint, nullam pœnam recusent. hæc Cicero. Porrò si olim Ægyptij tanti vitrum; quanti illos margaritum (vt habet parœmia) fecisse putandum est, corroborante eos præsertim diuina gratia?

[e] Simeonis.] De eodem hac etiam die ceteri Latinorum, Græci autem 24. Maij, vt apparet ex Menologio. Huius adhuc viuentis quasdam res gestas cōscripsit Theodoretus Episcopus Cyri libro sanctorum Patrum Deum amantium c. 26. Euagrius etiam nonnulla lib. 1. hist. c. 13. & 14. Niceph.

Niceph. lib. 14. c. 51. qui etiam testatur, Metaphrastem vberiùs eius Acta fuisse prosecutum, sed non extant. de eo prætereà ceteri Græcorum, vt Suidas, Cedrenus, Michaël Glycas; plura de eo in vita Danielis Stylitæ, & in Actis sancti Theodosij Cœnobiarchæ: ex Latinis Gregorius Turon. de gloria confess. cap. 26. & alij recentiores. In vit. patrum par. 1. c. 48. eiusdem Simeonis, incerto auctore, vita scripta reperitur. Huius egregia sanctitas, admirandumque vitæ genus quod excoluit, non tantùm in Syria vbi agebat, sed toto innotuit orbi: Romæ etenim, vt præsens, adeò notus fuit, vt opifices in omnium officinarum vestibulis, alij in porticibus (vt scribit Theodoretus) imaginem eius affigerent; hinc vnusquisque (vt ait) sibi auxilium ac tutelam parantes. In Galliis etiam notissima extitit eius fama, prædicante eius admirabilem sanctitatem sancta Genouefa, quæ licet longè absens, eum tamen velut præsentem diuinitus nouerat, vt constat ex eiusdem sanctæ Genouefæ Actis. Plurimi eum fecerunt Imperatores Catholici, vt Theodosius Iunior, cuius adhuc legitur epistola ad illum scripta, inserta in Actis Cōcilij Ephesini to. 5. c. 15. edit. Pelt. Scripsisse etiam ad ipsum reperitur Leo Magnus Imp. vt scribit Euag. hist. lib. 2. c. 9. De tempore quo vixit, ex Theodoreto eius primordia colligi possunt, dum ait columnam iam incoluisse temporibus Meletij Episcopi Antiocheni, qui sub Valente Imp. vixit, desijtq. ab humanis eo anno, quo celebrata est magna Synodus Constantinopolitana, Syagrio & Euchario Coss. qui numeratur annus à Christo, iuxta veriores chronographos, trecentesimus octogesimusprimus. Superuixit autem Simeon (vt ait Cedrenus) vsque ad quartum annum Leonis Magni Imp. quod etiam colligitur ex Actis Danielis Stylitæ: est annus is à Christo 460. qua ratione iam centenario maior obdormisse dignoscitur. De translatione reliquiarū eius facta Constantinopolim, & ecclesia in eius honorem erecta ab eodem Leone Imperatore, habetur mentio in Actis eiusdem Danielis Stylitę. Non omittendum illud videtur, quosdam eodem nomine deceptos ex duobus vnum conflasse Simeonem. Nam duos fuisse Simeones, seniorem, ac iuniorem, exploratum habetur. Præter seniorem de quo agimus, fuit etiam alius eiusdem nominis & exercitationis, idemque dictus Stylita, quem à prædicto esse diuersum, tempora, loca, maiorumq. testimonia declarant. Quonam tempore vixerit Simeon senior, iam vidimus. Iunior autem (vt auctor est Euagrius li. 6. cap. 22. qui eum nouit, & vsus est familiarissimè) claruit temporibus Iustini Imperatoris vsque ad Mauritium. Extant eiusdem Simeonis litteræ ad Iustinum August. recitatæ postmodum in actione quinta Nicęnæ secundę Synodi, vt eius testantur Acta; vbi & cognominatus est hic, Simeon Stylita admirandi montis, iisdemque notis nuncupatur à Ioanne Damasceno in orat. 3. de imag. circa finem. Sic enim est dictus, quòd (vt idem scribit Euagrius lib. 6. cap. 22.) vixit in columna seorsum in summo montis vertice posita. Vixerunt prædicti ambo in Syria. Fuit & tertius Simeon Stylita in Cilicia, quadraginta ferè milliaribus ab Ægis ciuitate: huius meminit Sophronij Pratum spirit. cap. 57. hic percussus fulmine interiit: ex quo quidem genere mortis diuersum hunc esse à prædictis duobus Simeonibus, nulla est dubitatio. De prædictis duobus Græci agunt in Menologio; de seniori (vt diximus) 24. Maij, de iuniori autem prima Septembris.

[f] In columna.] Super vnam columnam cellulam ex tabulis struere, primus omnium docuit C. Męnius Rom. qui cùm ad ędificandā basilicam domum suam venderet, excepit sibi ius vnius columnę, super quam tectum proiiceret cōpactum ex tabulis, vnde ipse & posteri eius munus gladiatorium spectare possent, quod tum edebatur in foro. hæc Ascon. Ab eodem Męnio dicta est Męniana structura, cuius posteà fuit frequentior vsus; cuius meminit Festus in verb. Mæniana.

[g] Eduardi Regis.] Cuius egregia facta conscripsit Alredus abbas, quæ retulit Sur. in tom. 1. Hunc Alexander Papa Tertius adscripsit Sanctorum numero; cuius rei gestæ extant monumenta in appendice ad vitam eius. Habentur etiam in bibliotheca Vaticana litteræ Innocentij Quarti Rom. Pont. de celebratione diei festi S. Eduardi Regis, in Regist. an. 2. num. 255. pag. 527. Obiit idem sanctus anno Domini millesimo sexagesimosexto.

[h] Syncleticæ.] Græci etiam de eadem hac die agunt, vt vidimus in Menologio. Tradit Niceph. Callist. lib. 8. c. 4. sanctum Athanasium scripsisse vitam Syncleticæ: eadem, inquit, ratione, qua scripserat vitam Antonij; vt sicut in hoc viri, ita in illa haberent mulieres, quod imitari assiduè possent. hæc ille. Vtinam extaret; deperijt enim non sine graui totius orbis Christiani iactura, quam expendimus ex ingenti emolumento, quod Ecclesia est consecuta ex Antonij vita ab eodem auctore conscripta. Eiusdem nominis virginem Sedulius presbyter in epistola ad Macedonium, quæ est præfatio Paschalis operis, summis laudibus celebrat; necnon eius sororem Perpetuam coniugij vinculo adstrictam. Extant senioris Syncleticæ grauissimæ sententiæ recitatæ atque descriptæ in Vit. patrum. Vixit Syncletica iunior ijsdem cum Sedulio temporibus, senior autem temporibus Constantini Imp.

[i] Æmilianæ.] Agit de sancta Æmiliana S. Gregorius Papa homilia 38. quam refert, post multa præclarè gesta, hac die quieuisse in pace. Fuit alia sancta Æmiliana, cuius nomine Romæ titulus erat: quę & vixit longè ante huius tempora: nam eius tituli habetur mentio in Concilio secundo Romano sub Symmacho Papa.

[k] Appolinaris virg.] Eius res gestas edidit Metaphrastes; de quibus Lectorem monitum velim, inesse ibi errorem, dum filia Anthemij Imperatoris dicitur, qui post Seuerum imperauit in Occidente. Sciat potiùs hanc fuisse genitam Anthemio Consulari viro religiosissimo, qui sub Arcadio Imperatore gessit Consulatum, ad quem extat Ioannis Chrysostomi epistola 147. de quo & Theodoretus meminit lib. sanct. patr. cap. 8. Habitus est autem hic velut Imperator, dum defuncto Arcadio, pro Theodosio impubere administrauit Imperium.

xxv. F Octauo Idus Ianuarij. Luna. 6

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6			

EPIPHANIA [a] Domini. In territorio Rhemenſi paſſio ſanctæ Macræ [b] virginis, quæ in perſecutione Diocletiani, iubente Rictiouaro Præſide, cùm in ignem eſſet præcipitata, & permanſiſſet illæſa, dehinc mamillis abſciſſis, & ſqualore carceris afflicta, ſuper teſtas etiam acutiſſimas ac prunas voluta, orans migrauit ad Dominum. In Africa commemoratio plurimorum ſanctorum [c] Martyrum, qui in perſecutione Seueri ad palum [d] ligati, igne conſumpti ſunt. Rhedonis in Gallia ſancti [e] Melanij Epiſcopi & confeſſoris, qui poſt innumerabilium ſigna virtutum, iugiter cælo intentus, glorioſus migrauit à ſæculo. [f] Geris in Ægypto ſancti Nilammonis recluſi, qui dum ad Epiſcopatum traheretur inuitus, in oratione ſpiritum Deo reddidit.

IANVARII 6.

EPIPHANIA [a] Domini.] Græci etiam hac die eamdem celebrant ſolemnitatem, quam aliqui & Theophaniam dicunt; licet Greg. Nazianzenus Theophaniam appellet diem, quo Dominus Ieſus Chriſtus eſt natus: hanc autem diem, qua non tantùm aduentus Magorum, ſed etiam inter alia myſteria, Baptiſmatis Chriſti ſolemnitas agitur, vocat feſtum ſanctorum luminum, eo quòd baptiſmus etiã illuſtratio diceretur, vt apparet ex eiuſdem oratione In ſancta lumina; quo etiam nomine appellat eam Cyrillus monachus in Actis quæ de S. Euthymio exactè conſcripſit. Apud Ægyptios autem vna eademq. die Natalis Chriſti atq. baptiſmus agi conſueuit, vt conſtat ex homilia Ioannis Chryſoſtomi in Lucam c. 2. in Nat. Domini, to. 2. & Ioanne Caſſiano collat. 10. de oratione cap. 1. Epiphanius in panar. hæreſi 51. paulò diuerſus ab Ægyptiis, dicit, hac die, vel (vt habent alij codices) quinta huius, natum eſſe Dominum, baptizatum autem ante ſextum Idus Nouemb. hac autem die, qua & Ægyptij Natalem Domini celebrant, primum illud à Domino miraculum eſſe factum, cùm aquam mutauit in vinum. At S. Hieronymus in commentario ſuper Ezechielem cap. 1. hac ipſa die baptizatum tantùm fuiſſe Dominũ, non autem natum, affirmat. Conſultiùs itaque Occidentalis Eccleſia vna eademq. die, quam Epiphaniam appellat, aduentum Magorum, Chriſti baptiſmũ, & primum illud inſigne miraculum recolit. His diuinis myſteriis S. Auguſtinus ſerm. 32. de temp. qui eſt quartus Epiphanię, addit & quartum, nimirum excellens illud ſignum, quando quinque panibus quinque hominum millia Chriſtus pauit in deſerto. Paulinus in Natali 9. ſancti Felicis nonniſi prædicta tria myſteria ea die habita recenſet, ſicut & S. Maximus Taurinenſis. Celeberrimam fuiſſe ſemper Chriſtianis eiuſmodi ſolemnitatem, declarat Cæſarum pręſentia, adeò vt ne impij quidem Principes ab ea celebritate abeſſent. Siquidem Iulianus Apoſtata, qui pallio Chriſtianæ ſimulatæ religionis latentem impietatem ſtudebat contegere, cùm eſſet in Gallijs, voluit ea die cum ceteris Chriſtianis ſacris intereſſe myſterijs, vt ſcribit Ammian. Marcellin. lib. 21. Id ipſum pręſtitit Valens Imperator Arianus, vt de eo ſcribit S. Greg. Nazian. oratione in laudem Baſilij. Viſus enim fuiſſet à Chriſtiana fide prorſus extorris, qui tantis ſolemnibus non adeſſet. Theodoſius Imp. ſic huius diei celebritatem coli iuſſit, vt ſeptem diebus qui præcedunt, ac totidem qui ſubſequuntur, iudicialem ſtrepitum conticeſcere iuſſerit, vt L. 2. Cod. de ferijs.

[b] Macræ.] De eadem hac die Beda, Vſuardus, Ado, conſentiuntque manuſcripta, Petrus item in catal. lib. 2. c. 50. Additũ hîc eſt, eam paſſam ſub Diocletiano Imperatore: nam Rictiouarum Pręſidem, qui eam ſub titulo Chriſtianitatis damnauit, ſub eodem Imperatore exercuiſſe præfecturam, declarant Acta ſanctorum Criſpini & Criſpiniani, & aliorum Gallicanorum martyrum. Quod autem ad nomen Pręſidis ſpectat, Rictiouarum in aliquibus antiquis codicibus in duas dictiones diſtinctum inuenimus in hunc modum, Rictius Varus; quæ lectio mihi magis arridet.

[c] Plurimorum martyrum.] Reſtituti ſunt hi ex veteribus monumentis, quibus perbellè adſtipulatur Tertullianus in apologetico, vbi hęc circa finem habet, cùm in Gentiles inuehitur: Licet nunc Sarmenticios & Semaxios appelletis: quia ad ſtipitem dimidij axis reuincti exurimur. Is eſt habitus victoriæ noſtræ, hæc palmata veſtis; tali curru triumphamus, &c. Conſule de

his

his ſcholion Pamelij ibi appoſitum 619.

[d] Ad palum ligari.] Ad palum ligabantur rei aliquando ad comburendum, vt hic habes; aliquando verò ad torquendũ, vt legitur apud Suetonium in Claudio c. 34. De vtroque plura ſuppetũt exempla in Actis martyrum. Illi etiam qui ſecuri plectendi eſſent, ligabantur ad palũ, vt Valer. lib. 5. c. 8 dum ait: Virgis cęſos, & ad palum religatos ſecuri percuti iuſſit. eadem ſuprà lib. 3. c. 8. Rurſus etiam palus adigebatur per medium hominem vſque ad ſummum oris, ac ſic miſerè mori cogebatur. de quo ſupplicio Seneca lib. 2. ep. 14. ait: Cogita adactum per medium hominẽ, qui per os emergebat, ſtipitem, &c. De quo genere mortis Procop. lib. 1. de bello Wandalic. & alij.

[e] Melanij Epiſc.] De eo etiam Vſuardus. Hic reperitur interfuiſſe Concilio primo Aurelianenſi, temporibus Clodouei celebrato, vt eius Acta teſtantur. Scribit de Melanio Gregor. Turon. de gloria confeſſ. c. 55. & Petrus in catal. lib. 2. c. 49. Fuit & eiuſdem nominis Melanius alter Viromandenſis Epiſcopus, qui eadem vixit ætate, eidemq. Concilio pręſens fuit. Alius inſuper Melanius Epiſcopus Rothomagenſis, de quo ſcribit Gregorius Turonenſis de geſtis Franc. lib. 7. c. 19.

[f] Geris in Ægypto S. Nilammonis.] Geris ciuitas eſt in Ægypto, diſtans à Peluſio ferè quinquaginta ſtadijs: cui præficiendus cùm eſſet à Theophilo Alexandrino Nilammon, antequam res ageretur (vt optauit & precibus impetrauit) in eadem cellula, qua clauſus tenebatur, diem obijt; vbi in eius memoriã templum eſt erectum, annuaq. ſtatuta commemoratio, vt ſcribit Sozomenus hiſt. lib. 8. c. 19. & Niceph. lib. 13. c. 17.

7 Septimo Idus Ianuarij. Luna. G xxiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

RELATIO [a] pueri IESV de Ægypto. Eodem die natalis beati Luciani [b] Antiochenę eccleſię preſbyteri & martyris, qui ſatis clarus doctrina & eloquentia, paſſus eſt Nicomediæ ob Chriſti confeſſionem in perſecutione Maximini, ſepultuſque eſt Helenopoli in Bithynia: cuius laudes S. Ioannes Chryſoſtomus celebrauit. Antiochiæ S. Cleri [c] diaconi, qui pro confeſſionis gloria ſepties tortus, ac diu carcere maceratus, ad vltimum decollatus, martyrium conſummauit. In ciuitate Heraclea ſanctorum martyrum Felicis [d] & Ianuarij. Eodem die ſancti Iuliani [e] martyris. In Dania ſancti Canuti [f] Regis & martyris. Papiæ ſancti Criſpini [g] Epiſcopi & confeſſoris. In Dacia ſancti Nicetæ [h] Epiſcopi, qui feras & barbaras gentes Euangelij prędicatione mites reddidit ac manſuetas. In Ægypto beati Theodori [i] monachi, qui tempore Conſtantini Magni floruit ſanctitate, cuius ſanctus Athanaſius meminit in vita S. Antonij.

IANVARII 7.

RELATIO [a] pueri Ieſu de Ægypto.] Agit de eadem Beda hac die, Vſuardus, Ado, & alij, quibus omnibus adſtipulantur vet. manuſcr. Id verò contigiſſe poſt ſeptimum Chriſti annum, pluribus demonſtrauimus in Annalibus Eccleſiaſticis.

[b] Luciani.] De eodem Latini omnes hac die, Græci autem agunt decimaquinta Octobris. Hunc ſub Maximino paſſum, Euſebius tunc viuens, ac geſta martyrum ſcribens, teſtatur lib. 9. cap. 5. Id ipſum Hieron. de ſcrip. Eccleſ. in Luciano. Errore factum videtur, vt tam Metaphraſtes, quàm Suidas eum ſub Maximiano martyrio occubuiſſe dicant. Præclariſſima hic ſui ingenij reliquit monumenta, quæ à maioribus Lucianea ſunt appellata, cuius etiam nomine dicta eſt diuinæ Scripturæ verſio ab ipſo elaborata, quam Græci Communem, ſeu Vulgatam dixere, eáque (vt ſæpiùs teſtatur S. Hieronymus ad Chromatium epiſt. 107. & ad Suniam 131.) Orientales omnes qui interiacent à Conſtantinopoli Antiochiam vſque, ſunt vſi. Nouiſſimè demum, ea vrgente perſecutione grauiſſima, cùm apologiam pro Chriſtiana religione ſcripſiſſet, nobili corona martyrij eſt inſignitus. Non ſic tamen felix in diſcipulis fuit: nam præter Pelagiam Antiochenam, quæ eum ſectata, præclarum pro fide certamen ſubijt; ceteri in apoſtaſiam primùm eo tem-

pore persecutionis sunt prolapsi; postmodū reddita pace Ecclesiæ, se Ario coniunxere, vt scribit Niceph. lib.8. c.31. Porrò ijdem, quo illustriori gloriarentur auctore, non erubuerunt & sanctissimum martyrem, quasi auctorem hæresis in crimen adducere, sese que ab eodem Collucianistas appellare: eo etenim nomine Arius suos dicebat, ad quos scribebat epistolas. Extat adhuc exemplum litterarum Arij ad Collucianistas apud Epiphan. in panar. hæres. 69. & Theodoret. lib. 1. c. 5. Id aliquando, primis illis rerum exordijs, Catholici verum rati, in eumdem Lucianum declamarunt, vt fecisse videtur sanctus Alexander Episcopus Alexandrinus, scribens ad æquè sanctum Alexandrum Constantinopolitanum Antistitem, cuius epistola recitatur à Theodoreto li. 1. hist. c.4. Transijt idem nomen ad posteros; nam & Marius Victorinus lib. 1. aduersus Arianos, eosdem Lucianistas appellat. Ne quid autem de tanto martyre leuis suspicionis in alicuius animum irrepat, ex ipsis etiam Arianorum actis, quàm pura sinceraque esset Luciani fides, apparet. Siquidem Antiochiæ ijdem Constantij Imp. tempore conuenientes, vt abolerent nomen illud Consubstantialitatis, fidei professionem ediderunt Luciani martyris, quam recitat Sozom. hist. lib.3.c.5.& Niceph. lib.9.c.5. In qua communis Filij cum Patre substantia, potentia, gloria, imago, & alia demum omnia insunt, quæ Catholicæ Ecclesiæ filij profitentur: nisi tantum quòd Consubstantialitatis verbum illic non reperitur expressum; cuius occasione & à Nicæno symbolo illud adimere conabantur. sed nulla quidem in eo esse poterat culpa, eam vocem omittendo, quam scimus ad eludendos omnes Arianorum cauillos (vt pulchrè docet S. Athanasius in decretis contra Arian. col. 381.) à sacrosancta Nicæna Synodo primùm fuisse sapienter appositam. Quod itaque religiosè vereque ante Nicænum Concilium Lucianus profiteri potuit, eo ipso in damnationem eiusdem vocis abusi sunt Ariani, sicut & ipsam Scripturam etiam in prauum sensum sæpiùs torquere non erubuerunt. Satis vel illud sit ad S. Luciani defensionem testimonium Athanasij, qui dum in Synopsi, quam ad Constantem Augustum scripsit, de diuinis Scripturis agit, appellat Lucianum sanctum magnum religiosumq. martyrem. Sed non prætereat (quod mente exciderat) nobile illud de martyre Luciano, quod est apud Origenem elogium, quo ait: Quòd autem secundùm ipsam historiā testis lacerati atque pernecati fuerint sancti martyres, manifestum est atque irrefutabile. Nam post vniuersa tormenta recludentes eos in carceres, & testas multas in eis sternentes, & per quatuor partes eos impij extendentes, crudeli morte eos pernecabant. Ita consummatus est beatus atque gloriosus Lucianus, lucidus vita, lucidus & fide, lucidus etiam tolerantiæ consummatione. Ob hoc enim Lucianus cognominatus est tamquam lucidus, aut proprio lumine sibi fulgens, aut alijs lucens. Hic namque beatus duodecim diebus supra testas multas extensus, tertiadecima die est consummatus; alijque innumeri sancti martyres eodem modo mortem transeuntes consummati sunt. Hucusque auctor, non tamen Origenes, vt præfert titulus: nam longè ante Luciani tempora ille obijt, nempe sub Gallo & Volusiano: Lucianus autem (vt vidimus) vltima persecutione sub Maximino est coronatus martyrio. Nec est quòd de alio Luciano ea scripta esse dici possint: nam eiusmodi genere mortis, quod auctor recenset, Lucianum, de quo agimus, esse sublatum, eius Acta à Metaphraste descripta declarant. Eius venerandum corpus post martyrium, delphinorum obsequio, Drepanum in Bithyniam delatum, egregia basilica ab Helena Constantini matre fuit ornatum, qui & locum illum Imperialibus munificentijs auctum, Helenopolim appellauit, vt scribit Socrat. lib. 1. c. 13. & Niceph. hist. lib. 8. c. 31. Quòd hîc habetur, S. Ioannem Chrysostomum præclara oratione laudasse Lucianum: scias eam vt rem pretiosissimam asseruari in bibliotheca eruditissimi Card. Sirleti, prout ipse mecum, vt de pretioso margarito, gloriatus est. Agit & de Luciano Suidas in historicis, & alij.

[c] Cleri diaconi.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, manuscr. ac ceteri, Petrus item in catalog. lib. 2. c.54.

[d] Felicis & Ianuarij.] Agit de his item hac die Vsuardus, consentiuntque vet. manusc.

[e] Iuliani.] Sicut in veteri Rom. Martyrologio, ita & in manuscrip. idem reperitur: quando autem, vel vbi passus sit, latet.

[f] Canuti Regis.] De eo plura Saxo Grammat. hist. Dan. lib. 13. Ioannes Magnus hist. Goth. lib.18.c.11.12.& 13. Floruit temporibus Gregorij Septimi Rom. Pont. circa an. Domini 1080. Fuit alius eiusdem nominis Danorum Dux, qui & ipse innocentissimè necatus est, & inter sanctos relatus; de quo idem Saxo Grammat. & Ioannes Magnus lib. 18. c.14. & lib.19. c.7.

[g] Crispini Episcopi.] Claruit hic temporibus S. Leonis Papæ, interfuitque Mediolanensi Concilio tunc congregato, vt constat ex synodica eiusdem ad S. Leonem scripta. Successit huic S. Epiphanius sanctitate & eruditione non impar. Ennodius Ticinensis Episcopus de eo in vita S. Epiphanij Episcopi, & in carmine quod scripsit, hæc habet de S. Crispino:

Salue sancte parens, saluete ò sæpè recepti
Crispini cineres, ad cuius vota redundat,
Quicquid in hoc Christi miramur dogmate dignū, &c.

Eiusdem nominis fuit Episcopus Patauinus, qui vixit temporibus Constantij, cuius meminit Athanasius in apolog. ad Constantium col. 316. d.

[h] Nicetæ Episcopi.] Hic licet Dacorum esset Episcopus, optimè tamen notus fuit Romanis, quem S. Paulinus in 10. epist. ad Seuer. doctissimum etiam ac Romanis admirandum prædicat: peregrinari enim in Italiam ad loca sancta consueuit: de cuius reditu eidem Paulinus carmen sapphicum perelegans scripsit, quo eius præclara gesta cecinit, & inter alia de Bessis populis ad Christum conuersis meminit. Gens præ ceteris fera: nam (vt Strabo testatur) ob consuetudinem latrocinandi, ijdem omnes proprio vocabulo sunt appellati Latrones: de quorum ad Christum conuersione hæc ibi Paulinus:

Nam simul terris, animisq; duri,
Et sua Bessi niue duriores,
Nunc oues facti, duce te gregantur
Pacis in aulam.

De his etiam S. Hieronymus epist. 3. ad Heliodorum: Bessorum (inquit) feritas, & pellitorum turba populorum, qui mortuorum quondam inferijs

ferijs homines immolabant, ſtridorem ſuum in dulce Chriſti fregerunt melos. Hæc Hieron. De Beſſis monachis præterea habetur mentio in vita S. Theodoſij Cœnobiarchæ. Porrò de Niceta idem Paulinus rurſum in Natali nono S. Felicis agit.

[a] Theodori.] Duo reperiuntur fuiſſe Theodori; quorum alter, de quo hic agitur in Martyrologio, diſcipulus fuit S. Antonij, cuius S. Athanaſius in vita eiuſdem Antonij meminit: alter verò etiam ſanctitate celebris fuit, cuius geſta narrantur in vita S. Pachomij, cuius diſcipulus extitit, de quo etiam mentio habetur in lib. vit. patrum part. 1. agit de eo & S. Nilus abbas in libro de oratione. Infrà quinto Kal. Ianuarij eius dies natalis agitur.

8

Sexto Idus Ianuarij. Luna.

A xxiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

BELLOVACI in Galliis ſanctorum martyrum Luciani [a] presbyteri, Maximiani, & Iuliani: quorum duo vltimi à perſecutoribus gladio perempti ſunt: beatus autem Lucianus, qui cum S. Dionyſio in Galliam venerat, poſt nimiam cædem cùm Chriſti nomen viua voce confiteri non timuiſſet, priorum ſententiam & ipſe excepit. Item S. Eugeniani [b] martyris. In Libya ſanctorũ martyrum Theophili [c] diaconi, & Helladij; qui primò laniati, ac teſtulis peracutis compuncti, demum in ignem coniecti, animas Deo reddiderunt. Hierapoli in Aſia S. Apollinaris [d] Epiſcopi, qui ſub Marco Antonino Vero ſanctitate atque doctrina floruit. Neapoli in Campania natalis S. Seuerini [e] Epiſcopi, fratris beati Victorini martyris: qui poſt multarum virtutum perpetrationem, plenus ſanctitate quieuit. Papię S. Maximi [f] Epiſcopi & confeſſoris. Metis S. Patientis [g] Epiſcopi. Eodem die apud Noricos ſancti Seuerini [h] abbatis, qui apud eam gentem Euangelium propagauit, & Noricorum dictus eſt Apoſtolus. Eius corpus ad Lucullanum [i] prope Neapolim diuinitus delatum, inde poſteà ad monaſterium S. Seuerini tranſlatum eſt.

IANVARII 8.

LVCIANI & ſoc. [a]] De his etiam hac die Beda, Vſuard. Ado, quibus & manuſcrip. aſſentiuntur. Meminit Luciani Petrus Cluniacenſis libro 1. epiſt. 2. Vincent. in ſpec. Antonin. prima part. tit. 6. cap. 26. §. 3. Petrus in catalog. libro 2. cap. 55. & alij. Agitur de Luciano Bellouacenſi in Actis ſancti Quinctini, quæ extant apud Sur. tom. 5. die 31. Octob. In Actis ſanctorum Criſpini & Criſpiniani, habetur mentio de Luciano vnà cum Quinctino: ſed cùm ad tempora Diocletiani referatur, alius eſſe videtur ab hoc de quo hîc agitur, quem Petri Apoſt. diſcipulum eſſe tradunt.

[b] Eugeniani.] Vſuardus item de ipſo agit hac die, nec non Wandelbertus. qui hexametro carmine Martyrologium ſcripſit ante ſexcentos annos.

[c] Theophili & Helladij.] Gręci etiam de ijſdem agũt hac die, vt ex Menolog. ipſorũ conſtat, vbi etiam crudele ipſorum martyrium enarratur.

[d] Apollinaris Epiſc.] Huius celebris memoria eſt apud Euſebium libro 4. cap. 6. & lib. 5. cap. 15. & 18. de eodem S. Hieronymus de ſcrip. Eccleſ. & in epiſt. 84 ad Magnum. Recitantur ab Euſebio aliqua ſcriptionum eius fragmenta, in quibus ex eo præ ceteris animi ipſius candor effulget, dum nihil proprio ingenio ſe in rebus ſacris velle ſcribere, vel definire profitetur. Longè hic alius ab illo Laodiceno Apollinari, à quo Apollinariani ſeu Apolliniariſtæ ſunt hæretici nuncupati, qui vixit temporibus Theodoſij ſenioris.

[e] Seuerini Epiſcopi.] De quo etiam hac die Beda, Vſuard. Ado, ac ceteri omnes. Seuerini ac Victorini germanorum res geſtas pluribus ſcribit Ado ſub Non. Septemb. vbi & nos fuſiùs agimus.

mus, deque veritate historiæ disserimus. Consule ea quæ etiam notamus in Seuerino Septempedano infrà ad sextum Idus Iunij.

f Maximi Episcopi.] De quo etiã tabulę Papiensis ecclesiæ, quas inde missas accepimus. feruntur eius Acta fuisse scripta à Paulo diacono. Successit hic S. Epiphanio eiusdem ciuitatis Episcopo: interfuit quarto & sexto Concilio Romano pro Symmacho Papa aduersus Laurentium, vt eorumdem Acta testantur. Est dictio Ennodij Ticinensis in laudem eiusdem Maximi, cuius est exordium, Prodit religiosæ votum conscientiæ, &c.

g Patientis Episcopi.] Agitur item de eo in vet. manuscrip. In tabulis Metensium Episcoporum, quas descripsit Demochares, recensetur hic quartus ordine eius ciuitatis Antistes. Fuit eiusdem nominis alius Lugdunensis Episcopus, de quo plura inferiùs tertio Idus Septembris.

h Seuerini abb.] Hic ipse est dies natalis ipsius, vt eius testantur Acta, quę sincerissimè scripta sunt ab Eugipio abbate ad Paschasium, vt auctor est Isidorus de vir. illustr. c. 13. descripsit eadem Surius to. 1. habemus in nostra bibliotheca eadem Acta manuscrip. vnà cum epistola Paschasij diaconi ad Eugipium, cùm accepisset ab eo vitam eiusdẽ S. Seuerini. Obijt temporibus Odoacris Regis Italię, circa annũ Domini 482. Corpus autem ipsius translatum fuisse in Lucullanum prope Neapolim, idem auctor affirmat. De eius ecclesia in Lucullano posita, sacrisque ipsius reliquijs, frequens mẽtio habetur in epistolis S. Gregorij Papæ, vt lib. 7. epist. 85. ad Fortunatum, lib. 8. epist. 18. ad Anthemium. Idem Pontifex dedicaturus Romæ ecclesiam eiusdem sancti nomine dictam, inde sibi reliquias mitti postulauit, scribens ad Petrum diaconum epist. 19. lib. 2.

i Ad Lucullanum prope Neapolim.] Sic dicta villa à Lucio Lucullo. Appositè hîc dictũ, Prope Neapolim: nam duo Luculli vixere eodẽ tempore, M. Lucullus, & L. Lucullus: ab illo in Tusculano, ab isto prope Neapolim extructæ sunt sumptuosissimę villę. de vtrisq. meminit Varro lib. 3. de re rustica, cùm de vtriusq. piscinis agit, additque ea ex causa à L. Lucullo montẽ esse perforatum; signans quidem famosissimã cryptam Neapolitanam, quam Seneca lib. 7. epist. 58. describẽs, sic incipit: Nihil illo carcere longius, nihil illis faucibus obscurius, &c. Si hęc cupis, consule eum. De obitu vtriusq. Luculli meminit idem Seneca libro de consolatione ad Polybium cap. 33.

xxij. B Quinto Idus Ianuarij. Luna. 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9			

ANTIOCHIÆ sub Diocletiano & Maximiano natalis sanctorum Iuliani a martyris, & Basilissæ virginis vxoris eius; quæ cum viro suo virginitate seruata, in pace vitam finiuit: Iulianus verò (postquam multitudo sacerdotum, ministrorum Ecclesiæ Christi, quæ propter immanitatem persecutionis ad eos confugerat, igne cremata est) Marciani Præsidis iussu plurimis tormentis cruciatus, capitalem sententiam accepit: cum quo etiam Antonius presbyter, & Anastasius, quem ipse Iulianus à morte suscitatum, gratiæ Christi participem fecerat; & Celsus puer, vnà cum matre sua Marcionilla, ac septem fratres, alijq. plurimi passi sunt. In Mauritania Cęsariensi sanctę Marcianę b virginis, quę bestijs tradita, martyrium cõsummauit. Smyrnę sanctorũ martyrum Vitalis c, Reuocati, & Fortunati. In Africa sanctorum martyrum Epicteti d, Iucundi, Secundi, Vitalis, Felicis, & aliorum septem. Sebastę in Armenia S. Petri e Episcopi, fratris S. Basilij. Anconę S. Marcellini Episcopi f, qui vrbem illam (vt S. Gregorius scribit) diuina virtute ab incendio liberauit.

IANVARII 9.

IVLIANI & Basilissæ a.] De his hac etiam die Beda, Vsuardus, Ado, ac demum ceteri omnes recentiores. Horum Acta ex veteribus monumentis edidit Metaphrastes, quæ habet Lipom. tom. 7. Mombrit. to. 2. & Sur. tom. 1. Habemus eadẽ in vet. manuscr. Extat in Breuiario Toletano S. Isidori sacer hymnus, quo horum Acta egregiè describuntur. Basilissa autem licet martyrium non obierit, tamen quia multa grauiaq. passa est, & dux martyrum

martyrum extitit, censita etiam inter martyres reperitur, præsertim à Venantio Fortunato in carmine quod scripsit de gaudijs & spe vitę ęternę. Horum omnium meminit sanctus Eulogius Cordub. lib. 1. Memor. sanct. ducens eosdem ceteris in exemplum. Erat apud Antiochiam celeberrima ecclesia nomine Iuliani, de qua Procop. lib. 2. de bello Persic. Adiunctum erat eidem monasterium, cuius presbyter fuit impius Nestorius.

[b] Marcianæ.] Vsuardus, Ado, & alij de eadem hac die. Habet eius Acta Mombritius tom. 2. Vincentius in specul. lib. 13. c. 36. 37. Petrus in catal. lib. 2. c. 58. Hęc etenim ob fractum simulacrum Dianę tertiò lenonibus data est prostituenda; sed diuino fulta præsidio semper intacta permansit. Respondent his omnibus quę Tertullian. in apologetico in Gentiles exprobrat his verbis: Proximè ad lenonem damnando Christianam potiùs quàm ad leonem, confessi estis labem pudicitiæ apud nos atrociorem omni pœna & omni morte reputari. Nec quidquam tamen profuit. Exquisitior quęque crudelitas vestra, illecebra est magis sectæ, &c. Agitur de eadem die 12. Iulij, qua nimirum reliquiæ eius translatæ putantur.

[c] Vitalis, Reuocati, & Fort.] De his prætereà Vsuardus & Wandelbertus agunt, assentiunturque vet. manuscr. ac recentiores omnes.

[d] Epicteti, Iucundi, & soc.] Ita vet. manuscr. ex quibus restituti sunt. Fuit Epictetus Episcopus Assuritanus in Africa, ad quem extat S. Cypriani epist. 64. edit. Pam. Passus est cum socijs sub Decio Imp. Quanta autem præditus esset animi mansuetudine, satis docet in ea epistola testimonium Cypriani.

[e] Petri Episcopi.] Græci de eodem. Eius res gestas nonnullas scribit Gregorius Nyssenus eius germanus in epist. ad Leontium de S. Macrina, legitur apud Lipom. tom. 2. De eodem Theodoret. hist. lib. 4. c. 28. Niceph. lib. 11. c. 19. Migrauit ex hac vita temporibus Valentis Imp. De anniuersaria die natalis eius meminit idem Gregorius in epist. ad Flauianum Episcopum.

[f] Marcellini Episcopi.] De ipso agit S. Gregorius lib. 1. dialog. c. 6. Legimus eius Acta atque miracula post obitum facta in manuscr. quæ accepimus ab ecclesia Anconitana. de eo etiam Petrus in catalog. lib. 2. c. 59.

10 Quarto Idus Ianuarij. Luna. C xxj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10

IN Cypro beati Nicanoris [a] diaconi de septem primis; qui gratia fidei & virtute admirandus, gloriosissimè coronatus est. Romæ sancti Agathonis [b] Papę [c], qui sanctitate & doctrina conspicuus quieuit in pace. Mediolani sancti Ioannis [d] Boni Episcopi & confessoris. In Thebaide natalis beati Pauli [e] primi eremitę, qui à sextodecimo ætatis suæ anno vsque ad centesimum decimumtertium solus in eremo permansit: cuius animam inter Apostolorum & Prophetarum choros ad cęlum ferri ab Angelis S. Antonius vidit. Eius autem dies festus decimooctauo Kalendas Februarij celebratur. Constantinopoli S. Marciani [f] presbyteri.

IANVARII 10.

NICANORIS [a].] De eodem hac die ceteri Latinorum; Græci autem de ipso agunt ad 5. Kalend. Aug. vnà cum Procoro, Timone, & Parmena. De eo in Actis Apost. c. 6. Doroth. in synopsi scribit, hunc eodem die, quo S. Stephanus protomartyr, vnà cum multis occubuisse martyrio. ex quo dicendum esset, non in Cypro, sed Ierosolymis esse passum. Verùm in Cypro agi diem natalem eius, ob sacratum reliquiarum, quæ illic habentur, translationem factam, contigisse potuit. At nec Dorothei adeò firma auctoritas in omnibus subsistit, vt sæpè docuimus.

[b] Agathonis.] Eius res gestas per lectiones distinctas habemus manuscrip. In aliqua ecclesia eas legi consueuisse, ex ijsdem satis liquet. De eius successione, tam ex lib. de Rom. Pontific. quàm ex Indicibus Vaticanis, alijsque recentioribus scriptoribus, certa habetur ratio. Cetera de ipso cumulatè satis in Annalibus Ecclesiasticis diximus.

[c] Papæ.] Putarunt nonnulli hanc vocem, Papa, complexā esse ex duabus dictionibus, vt idem sit PA. PA. quod Pater Patrum, meritoq. Romano tantùm Pontifici tribui solitam. PA, pro patre positum in Saliari carmine, testatur Festus. Ne in his refellendis multùm immorer; sciendum est, quòd etsi eiusmodi titulus, Pater Patrum, tribui consueuit Rom. Pontifici, vt totius Catholicæ Ecclesię Episcopo; nihilominùs Papę nomen diuersum ab eo esse, & accipi solitū à maioribus, exempla antiquarum inscriptionum facilè monstrant;

ſtrant;quorum vnum tantùm ſatis ſit hîc recitare. Extat ex Concilio prouinciali Epiri ad Hormiſdā Papam ſynodalis epiſtola ſcripta, cuius eiuſmodi eſt inſcriptio: Synodus veteris Epiri, Ioānes, Mattheus, Constantinus, &c. domino noſtro per cuncta ſanctiſſimo & beatiſſimo Patri Patrum, Comministro, ac Principi Epiſcoporū Hormiſdę Papę. Incipit epiſtola: Si dignis pręmijs, &c. Exſcripſimus eā ex codice manuſ. Vaticano, integramq. exhibemus in Annal. Eccl. ſimulque alias, in quibus eadē habetur nomēclatura. Cùm itaq. idem Hormiſda & Pater Patrū, & Papa, vna eademq. inſcriptione dictus reperiatur; planè conſtat diuerſę ſignificationis eſſe vtramq. vocem. Porrò germana eſt eius interpretatio, vt à Gręca voce πάππας, id eſt, pater, deſcendat. Licet alij deducāt à πάππος, id eſt, auus. At verò in prima ſignificatione accipi conſueuiſſe vidimus: eoq. ſenſu accepta (vt ſcribit Walfridus Strabo de reb. Eccl. c. 7.) tranſiit in dignitatis nomen, vt clerici venerandi eodē nomine appellarētur. poſteà tamen nomen illud cœpit eſſe peculiare Epiſcoporū, vt ijdem Papę dicerētur. Sunt de his innumera exempla apud Cyprianum, Hieronymū, Auguſtinum, Rufinum, Prudētium, Sulpitium Seuerum, Sidoninm Apollinarem, Venantium Fortunatū, & nouiſſimè apud ſanctum Eulogiū Cordubenſem, qui floruit anno Domini 850. Vſque enim ad illud tēpus id nomen commune fuit omnibus Epiſcopis, licet frequētiùs ac peculiariùs tribui cōſueuiſſet Romano Pontifici: idque quiſq. facilè obſeruare poterit ex epiſtolis Caſſiodori. Ex his itaq. erroris arguitur Nicephorus lib. 14. c. 34. dum ait Cęleſtinum Romanum Pontificem conceſſiſſe ex priuilegio Cyrillo Epiſcopo Alexādrino à ſe cōſtituto legato in SS. Concilio œcumenico Epheſino, vt Papa diceretur, ac vteretur mitra. Nam ſi Papę nomen tunc tēporis (vt patet) cōmune erat omnibus Epiſcopis, quidnam eo nomine contulit Cęleſtinus Cyrillo? Non ſic quod Theodorus Balſ. in Nomocan. Photij tit. 8. c. 1. vbi ait à Cęleſtino cōceſſum eſſe Cyrillo, vt in ſacris ſolemnibus, more Romani Pontificis, phrygio vteretur, quo quidem (vt ait) ex eo tempore ſemper vſi ſunt Epiſcopi Alexādrini. Quidnam verò phrygiū eſſet, fuſiùs diſſeremus in noſtris Annalibus, cùm agemus de Concilio Epheſino, deq. litteris Cęleſtini ad Cyrillum datis. Sed quod ad Papę nomen pertinet, cùm futuris temporibus obtinuiſſet communis vſus, vt Papæ nomen tātummodò Romano tribueretur Pontifici; & ſchiſmatici illud ſibi in odium eiuſdem Romani Præſulis faſtu ſuperbo vindicarent, aliaq. non conceſſa pręſumerent; Gregorius Septimus Papa anno à Chriſto Domino 1075. ſui verò Pontificatus anno tertio, ſexto Kal. Martij, Indict. 13. habuit Romę Synodum aduerſus ſchiſmaticos, vbi ſtatuit inter alia plura, vt PAPÆ nomen vnicum eſſet in vniuerſo orbe Chriſtiano, nec liceret alicui ſe ipſum vel alium eo nomine appellare. Hæc in regiſtro epiſtolarū Gregorij Septimi, quod aſſeruatur in biblioth. Vaticana, vbi canones eius Synodi ſcripti habentur. Seruant id ipſum Gręci, vt nomine Papæ Romanum Pontificem intelligant, vt ex Nicetæ Choniatæ ſcriptis apparet.

[d] Ioannis Boni.] De quo tabulę eccleſ. Mediolanenſis, & Boſſius in Annal. Mediolan. agunt.

[e] Pauli primi eremitę.] Eius vitā ſcripſit ſanctus Hieronymus. Solutus eſt vinculis carnis anno ſexto Conſtantij Imp. agens iam ętatis annum decimumtertium ſupra cēteſimum: nam Antonius, qui poſt eius obitum vixit annos quindecim (vt idem Hieronymus ſcribit in chron.) migrauit ex hac vita anno vigeſimoprimo Conſtantij, cùm iam anteà nonagenarius Paulum proximè moriturum inuiſiſſet, ac pòſt vixiſſet vſque ad annum centeſimum quintum. Meminit eiuſdem Pauli idem Hieronymus ad Euſtochium epiſt. 22. Porrò vitam eius, quam ſcripſit, miſit ad Paulum Concordienſem, vt teſtatur in epiſt. 21. in fine.

[f] Marciani.] Gręci de eodē pluribus in Menologio hac die. Hic ille qui opulentiſſimum patrimoniū Chriſti amore profudit in pauperes, erexit eccleſias, & inter alia ędiculam illam Anaſtaſię, in qua Gregorius Nazianzenus collapſam fidem excitarat, in ampliſſimam baſilicam, ſecundùm propheticum illius oraculū, auxit, ornauitque. Huius præclara geſta deſcripſit Metaphraſtes. habet eadem Lipom. to. 5. & Surius tom. 1. Alius Marcianus hic ab illo Nouatiano, qui vixit temporibus Valentis Imp. cuius etiam filias erudiuit. Hic autem claruit ſub Leone Imp. qui etſi & ipſe Nouatianis aliquādo fauit, tamen extemplò referēs pedem, ob ſinceram fidem Catholicam & egregiam ſanctitatem factus eſt œconomus Conſtātinopolitanæ eccleſiæ. Alius inſuper eadem ætate vixit Marcianus in Syria apud Cyrum ciuitatem, profeſſione monachus, meritis clariſſimus, cuius res geſtas ſcripſit Theodoret. lib. ſanct. patr. cap. 3.

xx. D **Tertio Idus Ianuarij. Luna.** 11

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

OMAE natalis S. Hyginij [a] Papæ, qui in perſecutione Antonini glorioſè martyrium conſummauit. In Africa B. Saluij [b] martyris, in cuius die natali S. Auguſtinus ſermonem habuit ad populum Carthaginenſem. Alexandriæ ſanctorum martyrum Petri [c], Seueri, & Leucij. Firmi in Piceno S. Alexandri

andri [d] Episcopi & martyris. Ambiani S. Saluij [e] Episcopi & martyris. Brundusij S. Leucij Episcopi & confessoris. In Cappadocia in vico Magariasso sancti Theodosij [g] cœnobiarchæ, qui multa pro fide Catholica passus, in pace tandem quieuit. In Thebaide S. Palæmonis [h] abbatis, magistri S. Pachomij. Suppentoniæ [i] apud montem Soractem S. Anastasij [k] monachi, & sociorum, qui diuinitus vocati migrauerunt ad Dominum. Papiæ S. Honoratæ [l] virginis.

IANVARII II.

HYGINII Papæ [a].] De eo Beda pridie huius diei, Ado, & alij hac die. De eius successione agit liber de Rom. Pontificibus Damasi nomine inscriptus, Irenæus lib. 3. c. 3. Epiphan. in panar. hæres. 27. Eusebius in chron. & hist. lib. 4. c. 10. Optatus lib. 2. contra Parmen. August. epist. 165. Meminit eiusdem Cyprianus in epistola 74. ad Pompeium. Sub persecutione Antonini coronatum esse martyrio, idem lib. de Roman. Pontif. Eusebius in chron. & alij omnes testantur. Cetera de ipso dixi in Annal. Eccles.

[b] Saluij.] De eodem hîc Beda, ac ceteri Latinorum, nec non vet. manuscrip. Meminit Possidius in Indiculo cap. 3. de sermone S. Augustini habito de S. Saluio, & cap. 9. agit de alio eiusdem auctoris tractatu in eiusdem die natali habito. Ne quis autem aliqua occasione in errorem ducatur, nosse debet fuisse item in Africa alium Saluium, sed pseudomartyrem, ipsúmque Donatistam ex parte Maximianistarum: quem alij Donatistarum, sed ex factione Parmeniani, post multas illatas contumelias occiderunt, in cuius honorem suarum partium homines basilicam erexerunt, adscriptumque in suorum martyrum numerum coluerunt, vt scribit S. Augustinus aduersus Parmen. lib. 3. cap. vlt. & contra Cres. lib. 4. cap. 48. & 49.

[c] Petri, Seueri, & Leucij.] De his etiam hac die Beda, Vsuard. Ado, ac reliqui omnes.

[d] Alexandri Episc.] De eo etiam tabulę Firmanæ ecclesiæ, quas Romam allatas accepimus, licet in eis passionis tempus desideretur.

[e] Saluij Episcopi.] Alij Saluinum appellant. Hunc Sigebert. in chron. Saluum pro Saluio dicit, occisúmque tradit anno 33. Caroli Magni Imperatoris, anno Domini 801. de eodem Petrus in catal. lib. 2. cap. 65. In tabulis Episcoporum Ambianensium ponitur Saluius quinto loco, vt constat ex Demochare, qui eas descripsit. Confundunt hunc nonnulli cum Saluio Episcopo Albigensi, qui sub Chilperico Francorum Rege doctrina claruit & sanctitate, de quo Gregor. Turonen. hist. lib. 5. cap. 44.

[f] Leucij Episcopi.] Restitutus est ex vet. manuscript. Licet enim Brundusinus esset Episcopus, Romæ etiam colebatur. Erat enim quinto ab Vrbe lapide ecclesia sancti Leucij, cuius meminit S. Gregorius lib. 9. Regist. epist. 73. cumq. inde fuissent ablatæ eius reliquiæ, idem Pontifex alias eiusdem sancti ad se reliquias mitti iussit. Legimus Acta eius ab eadem ecclesia accepta erroribus quidem scatentia, ob maximam tum in personis, tum etiam in tempore discrepantiam. ponitur hic confessor, sicut in propria ecclesia colitur: cùm alioqui S. Gregorius appellet eum martyrem beatissimum.

[g] Theodosij.] Agunt præterea de eodem Grȩci hac die in Menologio. Spectatissimus fuit non tantùm ob exactã vitȩ monasticȩ exercitationem, verùm etiam ob egregios labores pro fide Catholica aduersus Acephalos hæreticos exantlatos. Florere cœpit temporibus Leonis Imp. peruenitque vsque ad tempora Iustiniani, cùm Ierosolymitanæ ecclesiæ præesset Petrus, qui eius funus curauit. Extant eius res gestæ omni acceptatione dignissimæ à Metaphraste ex antiquioribus monumentis descriptæ, quas habet Lipom. tom. 5. & Sur. to. 1. De eodem mentio habetur in vita S. Sabȩ abb. necnon apud Suidam in Anastasio, & infrà in Theod. Monemus Lectorem fuisse eiusdẽ nominis eodem sæculo sub Marciano Augusto alium Theodosium item Cœnobiarcham in eadem regione Palȩstinȩ versatum, qui fuit hȩreticus Eutychianus, homo nequissimus & inuasor sedis Ierosolymitanæ, tempore Iuuenalis eius sedis Antistitis, quem S. Leo Papa pellendum curauit; quem etiam constat ex Actis S. Euthymij à Cyrillo conscriptis, fuisse ex humanis sublatum eiusdem Marciani Imperatoris tempore.

[h] Palæmonis.] Huius res gestæ habentur intextæ in vita S. Pachomij, quam habes apud Lipoman. tom. 6. & Sur. tom. 3.

[i] Suppentoniæ ad montem Soractem.] De loco Suppentoniæ diu multumque laboraui: cumque non inuenirem quid certi afferrem, consului tandem accolas regionis, qui ex veteribus monumentis locum ipsum optimè norunt, à quibus illud accepi: Monasterium S. Anastasij fuisse iuxta locum qui hodie dicitur, Castellum S. Eliȩ, à Nepesina ciuitate duobus milliarijs distans, vbi est adhuc nobilis ac vetus ecclesia nomine S. Eliæ atque S. Anastasij Deo dicata, non longè à monte Soracte, illudque ipsum olim Suppentoniam appellatum esse.

[k] Anastasij & soc.] Iidẽ ex manuscr. restituti sunt, quorũ felicem exitũ scribit S. Greg. in Dial. lib. 1. c. 7. & 8. & in Regist. lib. 2. epist. 50. c. 89. Ind. 11. appellaturq. ibi Anastasius de Pentumis.

[l] Honoratæ.] De ipsa etiam hac die tabulæ ecclesiæ Papiensis. Fuit hæc soror S. Epiphanij Episc. Ticinensis, ab eodem Deo consecrata eo anno, quo reuersus est Romã à legatione Anthemij Imp. Ticinum. fuit is annus Domini 471. vt habent Acta eiusdem Epiphanij ab Ennodio fusiùs scripta.

Pridie

apud Euseb.lib.7.cap.18. Habetur prætereà eiusdem Gallieni rescriptum ad Episcopos, quo omnia loca religiosa, Christianis olim adempta, illis mandauit restitui, vetuitque ne quis Christianis negotium faceret: addidit aliud item rescriptum, quo iisdem cœmeteria more maiorum adeundi tribuit facultatem. Hæc omnia habes apud Eusebium hist.l.7.c.12. Sed quòd aliqui sub Gallieno passi dicantur, id quidem præter sententiam Principis, vt etiam factũ videmus sub Antonino Pio & Alexandro Impp. de quibus superiùs egimus.

c Potiti.] Accepimus eius Acta manuscr.è Sardinia Romam missa. De eo etiam Fara de rebus Sardois. In Sardinia autem & Pisis agitur de Potito & Ephisio Idibus Nouembris; sed illa est translatio.

d Hermyli, & Stratonici.] De iisdem hac die Græci etiam in Menologio, vbi eorum martyrium paucis complexum describitur. Porrò fusiùs Metaphrastes apud Lipom.tom.5. & Sur.tom.1.

e Gumesindi, & Seruidei.] Horum agonem & coronam scripsit sanctus Eulogius in Memoriali sanctorum lib.2.cap.9. Passi sunt hi hac die, æra 890.à Christo autem anno 852.

f Hilarij Episcopi.] Hac etiam die de ipso ceteri Latinorũ. Scribit de eodem in primis S.Hieron.de scrip.Eccles.in apolog. aduersus Rufin. in epist. 6. ad Florentium, in epist. 7. ad Lætam, ad Magnum epist. 84. aduersus Luciferianos, aliisque in locis, Sener. lib. 2. sacr. hist. Rufin. lib. 2. cap.30.31. Socrat.lib.3.cap.8. Sozom.lib.3.c.13. & lib. 5.c.12. Fortunatus res gestas Hilarij duobus libris conscripsit, sed ex multis vix pauca perstrinxit: habet & Venantius Fortunatus de eodem epigramma lib.2. de eius miraculis Gregor. Turon.de gloria confess.cap.2. Porrò de S.Hilario quis non miretur Centuriatorum inscitiam, vel potiùs dolum? quorum illud præcipuum studium est, vt tamquam emortuæ muscæ perdant odorem vnguenti: dum vt sanctissimo atque eruditissimo viro Galliarum ornamento, cuius scriptionibus, ac vitæ moribus omnes ipsorum hæreses confutantur, notam inurant, hunc eumdem esse dicant cum Hilario diacono, quem S. Hier. agens aduersus Luciferianos, ob anabaptismum, in quod miser lapsus inciderat, orbis Deucalionem appellat, cum quo quidem hic noster nonnisi nomen commune habet, erat hic iam Episcopus Pictauiensis, multaque ob Catholicam fidem obierat certamina, iamque exul missus erat in Phrygiam, cùm ille diaconus esset, & in hæresim lapsus excidit gradu ordinis. Collegimus vberiùs egregia tanti patris acta, & prout gesta sunt, secundùm ordinem temporum disposuimus in Annalibus Eccl.

g Leontij Episc.] Hic ille Leontius, de quo scribit S.Gregorius Nazianz. in oratione habita in funere patris, quòd iturus ad Nicęnũ SS.Concilium, Nazianzum diuertens, suum patrem baptizauit. Ab hoc etiam celebris ille S. Gregorius Armenus fuit Episcopus ordinatus, vt eius Acta testantur, quæ recitat Metaphrastes die 30. Septembris. Eiusdẽ Leontij meminit sanctus Athanasius in oratione prima contra Arianos, recenseṫque inter ceteros Catholicæ fidei vertices. Gregorius presbyter Cæsariensis in oratione habita de sanctis patribus Nicænæ Synodi his laudibus eum exornat, cùm ait: Angeli pacis Leontij Cæsariensis ecclesiæ sanctissimi Præsulis, antequam veniret in Nicænam Synodum, multi quidem emanarunt sudores propter fidem: multi autem per ipsum martyres & victores athletæ prostrauerunt aduersarium, multique vsi vitæ eius doctrina, euasere ciues cælestes, &c. Habet & Africa suum S.Leontium Episcopum Tagastensem, de quo S.Augustinus serm.13.de diuer. ibidem & de basilica Leontina ab ipso sic dicta.

h Agritij Episc.] De eo etiam hac die Beda, Ado, & alij. claruit hic temporibus Constantini Magni Imp. interfuisseque reperitur Concilio Arelatensi secundo, vt eiusdem Acta demonstrãt. ponitur hic vigesimusquartus Treuerensis Episcopus in tabulis Episcoporum eius ecclesię, quas recitat Demochares de Sacrif.Missæ.

i Vincentij.] Vixit hic sanctitate celebris temporibus Cõstantij Imp. vt eius indicant Acta, quę summatim restricta refert Petr. in catal. l.2.c.71.

k Glaphyræ.] Eius res gestas scripsit Ioannes presbyter ecclesiæ Nicomediensis, qui illis ipsis temporibus vixit, intexuitque in Actis S. Basilei Episcopi Amasęę, quę habet Metaphrast.ad diem 26. Aprilis: qui quidem vt Glaphyrę virginitatem tueretur, comparauit sibi coronam martyrij sub Licinio Imp. cuius petulantiam atque procaciam eadem virgo, vt Dauid olim coram Abimelech mutans ora, mira arte delusit.

xvij. G Decimonono Kal. Februarij. Luna. 14

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14			

NOLÆ in Campania natalis S. Felicis [a] presbyteri, qui (vt sanctus Paulinus Episcopus scribit) cùm à persecutoribus post tormenta in carcerem mitteretur, & cochleis ac testulis vinctus superpositus iaceret, nocte ab Angelo solutus atque eductus fuit: postmodum verò cessante persecutione, cùm vitæ exem-

exemplo ac doctrina multos ad fidem Christi conuertisset, clarus miraculis in pace quieuit. In Iudæa sancti Malachiæ [b] Prophetæ. In monte Sina sanctorum trigintaocto Monachorum [c] à Sarracenis ob Christi fidem interfectorum. In Ægypto in Raithi regione sanctorum quadragintatrium [d] Monachorum, qui pro Christiana religione à Blemmijs occisi sunt. Mediolani sancti Datij [e] Episcopi & confessoris, cuius meminit beatus Gregorius Papa. In Africa sancti Euphrasij [f] Episcopi. In Syria sancti Iuliani [g] Sabæ senioris, qui Valentis Imperatoris tempore, fidem Catholicam Antiochiæ pænè collapsam, virtute miraculorum erexit. Neocæsareæ in Ponto sanctæ Macrinæ [h] discipulæ beati Gregorij Thaumaturgi, auiæ sancti Basilij, quæ eumdem educauit in fide.

IANVARII 14.

FELICIS [a].] De eodem hac die Beda, ac ceteri Latinorum. Huius cùm Acta, tum miracula scripsit carmine sanctus Paulinus eiusdem ciuitatis Episcopus, celebrans eumdem decem Natalibus, ex quibus Beda soluta oratione eiusdem vitam descripsit, vt ipse in fine operis profitetur. Scripsit & Marcellus presbyter res gestas sancti Felicis ad Leonem Episcopum. Habemus eas in vet. manuscrip. quæ in quibusdam ecclesijs legi consueuerunt. Vix credi potest (superant enim humanum captum) quot Deus pet S. Felicem miracula sit operatus: adeò etenim increbuit fama virtutum eius, vt ab extremis orbis finibus ad sacrum eius sepulchrum fideles supplices aduentarent. Obstupuit hoc ipsum sanctus Augustinus epist. 1[illegible]. qui & de eodem agit libro de cura agenda pro mort. c. 16. Itemque S. Damasus in carmine, quod de eo scripsit, vota persoluens, hæc inter cetera:

Qui ad te sollicitè venientibus omnia præstas,
Nec quemquam pateris tristem repedare viantem,
Te duce seruatus, mortis quod vincula rupi.

Habentur cetera in Collectaneis poëtarum Christianorum. Scribit adhuc de eo Greg. Turonen. libro de gloria mart. cap. 104. Erat & Romæ celebris solemnitas S. Felicis confessoris, in cuius die natali in eius basilica S. Gregor. Papa habuit homil. 13. in Euang.

[b] Malachiæ Prophetæ.] Græci autem in Menologio agunt de eodem ad tertium Non. Ianuarij. Putant Hebręi, Malachiam esse eumdem cum Esdra. de his Hieron. in Malach. Proph. proœm. & in præfatione 121. refellitur ab eodem de Malachia Origenis opinio, qui eum esse Angelum humana carne indutum putauit. Cur autem à Iudæis Malachil (hoc est, Angelus) sit appellatus, scribit sanctus Epiphanius lib. de Proph. vita & & interit. cap. 22. de eodem Isid. de vita & mort. sanct. cap. 51. & Dototh. in synopsi cap. 12.

[c] Trigintaocto monachorum.] Græci etiam de ijsdem agunt in Menologio. Sanctus Nilus abbas, qui dictorum martyrum suo tempore coronatorum res gestas conscripsit, cùm de his agit, Mortui sunt (inquit) post septimum diem Epiphaniæ Domini, qui est decimusquartus mensis Ianuarij. Ac paulò inferiùs: Interempti sunt quoque alij multis antè temporibus; quorum quoque commemorationem, propter viæ longitudinem, & eorum qui congregantur multitudinem, eodem die peragunt, &c. Extat is sancti Nili abbatis commentarius apud Sur. tom. 1. cui adstipulatur Niceph. lib. 14. cap. 54. cùm de lucubrationibus ipsius agit. Contigit eiusmodi grauissima incursio barbarorũ in monasteria Syriæ Palęstinę & Ægypti anño decimonono Anastasij Imp. Indictione secunda, vt colligitur ex Actis S. Ioannis Silentiarij, & Euthymij abbatis. Cedrenus autem eam reponit anno decimo eiusdem Imp. De eadem grassatione Sarracenorum mentio habetur in vita sancti Sabæ abbatis, & in Prato spirit. cap. 4 & cap. 21. & in vit. Patrum.

[d] Quadragintatrium monachorum.] Agunt de his etiam hac die Græci, vt constat ex ipsorum Menologio. Cæsi sunt ijdem sub incursione Sarracenorum, qui dicti sunt Blemmij, de quibus Niceph. lib. 14 cap. 54. De Blemmijs meminit Strabo lib. 17. & Flauius Vopisc. in Valeriano, de ijsdem Procop. lib. 1. de bello Persico: quos Christianam fidem suscepisse temporibus Iustiniani Imp. affirmat. De ijsdem autem scripsit fabulosa Plinius nat. hist lib. 5 cap 8. in fine, sed ex prædictis arguitur. Meminit & de Blemmijs Seuerus in dialog. 1 cap 15.

[e] Datij Episcopi.] Scribit de eo sanctus Gregorius Papa lib. 3 dialog. cap. 4. Interfuit hic Synodo habitæ Constantinopoli à Vigilio Papa, in qua depositus est Theodorus Episcopus Cæsareæ Cappadociæ, cuius Acta habentur inter decreta eiusdem Vigilij Papæ edita Iustiniani Imperatoris anno vigesimoquinto, post Consulatum Basilij anno decimo; numeratur is annus à Christo nato 551. Celebrior redditur Datius, dum (vt ibidem S. Gregorius scribit) causa fidei est exactus, & confessor egregius Constantinopolim se contulit. Extat ad eumdem egregia Cassiod. Var. epist 27. lib. 12. De eo etiam Procop. de bello Goth. lib. 2. iterùm. Peruenit Datius ad ea tantùm tempora, quibus Narses in Italiam venit aduersus Totilam. cap. Non vos. 23. quæst. 5 in fine. est is annus Domini 552. Ex his errare conuincuntur

tur hi qui eius obitum ponunt anno Domini quingentesimo sexagesimoprimo.

[f] Euphrasij Episcopi.] vel Eucrathij, de quo etiam Vsuard. hac die. Fortasse hic ille Eucrathius, ad quem extat Cypriani epist. 61. qui etiam interfuisse reperitur Concilio Carthaginensi sub eodem Cypriano celebrato.

[g] Iuliani Sabæ.] Græci itidem. Scribit plura de eo Theodoret. libro sanct. patr. cap. 2. & hist. libro 3. cap. 19. & lib. 4. cap. 25. Hic ille Iulianus, quem sanctus Ioannes Chrysostomus dignis laudibus exornat homil. 21. in epist. Pauli ad Ephes. Alius ille est Sabas, de quo inferiùs agitur Non. Nouemb.

[h] Macrinæ.] Hæc senior dicta est respectu eius neptis, sororis Basilij Magni; hęc etenim auia fuit eiusdem Basilij, mater nimirum eius patris. Hæc enim illa, quæ temporibus Decij Imp. & successorum vixit Neocæsareæ in Ponto, erudita à Magno illo Gregorio Thaumaturgo, vt idem Basilius scribit epistola 64. ad Neocæsarienses. Hæc item ipsa sanctum Basilium nepotem infantulum sacris imbuit disciplinis: quam ob causam ipse eam suam in fide nutricem appellat, gloriaturque se eamdem retinere fidem, quam velut lac purum è pectore S. Macrinæ olim ebibisset, vt idem scribit Basilius epist. 64. 75. & 79. Meminit eiusdem nepos alter, ipse Greg. Nyssenus in epist. ad Leontium monachum de vita S. Macrinæ iunioris, de qua suo loco agemus inferiùs.

xvj. A Decimooctauo Kal. Februarij. Luna. 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	10	11	12	13	14	15			

IN territorio Andegauensi beati [a] Mauri abbatis, discipuli sancti Benedicti, cuius disciplinis ab infantia eruditus, quantum in eis profecerit, inter alia quæ apud eum positus gessit (res noua, & post Petrum inusitata) pedibus super aquas incedens patefecit. In Gallias inde ab eo directus, constructo ibi celebri monasterio, cui quadraginta annis præfuit, miraculorum gloria clarus in pace quieuit. In Iudæa sanctorum Habacuc [b] & Michææ Prophetarum, quorum corpora sub Theodosio seniore diuina reuelatione reperta sunt. Anagniæ sanctæ [c] Secundinæ virginis & martyris, quæ sub Decio Imperatore passa est. Caralis in Sardinia sancti Ephisij [d] martyris, qui in persecutione Diocletiani sub Flauiano iudice plurimis tormentis diuina virtute superatis, demum abscissis ceruicibus victor migrauit in cælum. Nolæ in Campania sancti Maximi [e] Episcopi. Aruernis in Gallia sancti Boniti [f] Episcopi & confessoris. In Ægypto sancti Macarij [g] abbatis, discipuli beati Antonij, vita & miraculis celeberrimi. Item beati Isidori [h], sanctitate vitæ, fide & miraculis clari. Romę sancti Ioannis [i] Calybitę, qui aliquamdiu in angulo domus paternæ, deinde in tugurio in insula Tiberina ignotus parentibus habitauit, à quibus in morte agnitus, clarus miraculis in eodem loco sepultus est: vbi posteà in eius honorem ecclesia constructa fuit.

IANVARII 15.

MAVRI abbatis [a].] De eodem hac die Beda, & ceteri omnes. Huius in monachismo tyrociniū scribit S. Gregorius Papa lib. 2. dialog. cap. 3. Faustus monachus cetera est prosecutus, scribens rerum gestarum ipsius commentarium temporibus Bonifacij Tertij Rom. Pontificis: successit hic Sabiniano. de eodem Fausto scriptore agit Sigebertus de vir. illustr. cap. 32. Habemus in nostra bibliotheca eamdem Fausti scriptionem, alia tamen præfatione præposita, cuius est exordium, Postquam diuinitas, &c. Quod spectat ad Mauri tempora,

pora, oblatus eſt hic à patre Eutychio ſancto Benedicto, anno à Chriſto Domino quingenteſimo vigeſimotertio, manſitque apud eum annos viginti, deinde ab eo eſt miſſus in Gallias: vbi cùm annum quadrageſimumprimum ageret, qui & erat annus quadrageſimusprimus ab obitu ſancti Benedicti, migrauit ad Dominum; eſt autem is annus Chriſti quingenteſimus octuageſimusquartus. Hæc ex eius vitę Actis, ex vita S. Placidi, & ex Leone Oſtienſi collegimus: licet Acta Placidi nonnulla indigeant caſtigatione. ſed quod ad tempus ſpectat, conſule quæ dicta ſunt in Annalibus Eccleſ.

[b] Habacuc & Michææ.] Agunt de eiſdem hac die ceteri Latinorum, Græci autem ſeorſum ab inuicem, de Habacuc 2. Decembris, de Michæa 24. Auguſti, vt vidimus in eorum Menologio. De eorum corporum inuentione, cuius hìc habetur mentio, ſcribit Sozom. hiſt. lib. 7. cap. vlt. Caſſiod. in Tripart. lib. 1. cap. 49. Niceph. lib. 12. cap. 48. De eorum ſepultura Epiphan. de vita & interit. Proph. cap. 13. & 18. Iſidorus de vit. & mort. ſanct. cap. 17. licet alterius potiùs quàm Iſidori illud ſit opus. Dorotheus in ſynopſi c. 3. Hieron. epiſt. 27. ſcribit ſepulchrum quondam Michææ Moraſthi poſitum, mutatum fuiſſe in eccleſiam, quam ſancta Paula (vt ait) inuiſit religionis ergò.

[c] Secundinæ.] Eius res geſtas, præter illas quæ miſſæ ſunt Romam ab eccleſia Anagnina, reperimus etiam in vet. cod. manuſcrip. noſtræ bibliothecæ, quarum præfatio ſic exorditur: Martyrum triumphos, &c. Ex iiſdem Actis apparet, præfuiſſe eidem Eccleſiæ illis temporibus S. Magnum Epiſcopum, de quo ſuo loco inferiùs.

[d] Ephiſij.] Huius martyrij Acta è Sardinia miſſa accepimus. Agit de eodem Fara de rebus Sardois.

[e] Maximi Epiſcopi.] Agit de eodem ſanctus Paulinus in Natali S. Felicis quarto & quinto. Beda etiam pluribus in vita eiuſdem S. Felicis, & Marcellus presbyter in vita eiuſdem.

[f] Boniti Epiſcopi.] De eodem hac die Vſuardus. Extant res geſtæ ipſius, quas Surius retulit in tomum primum. In tabulis Epiſcoporum Aruernenſis eccleſiæ hic ponitur quadrageſimus primus eius ſedis Antiſtes. Claruit temporibus Theodorici Quarti Francorum Regis.

[g] Macarij abb.] Tam de Macario Ægyptio, quàm de eo qui Alexandrinus dictus eſt, ſatis ſuprà dictum ad quartum Nonas Ianuarij.

[h] Iſidori.] Longè alium hunc exiſtimaro ab illo Iſidoro, quem laudibus proſequitur Socrates lib. 6. cap. 9. Sozom. lib. 8. cap. 12. & 13. Rufinus lib. 2. cap. 4 & Euagrius Ponticus in vit. Patrum: nam ille ad Origeniſtas defecit, illorumque dux inuentus eſt, vt ſanctus Hieronymus de illo ſcribit epiſtola 61. ad Pammachium, & ad Cteſiphontem contra Pelagianos. hic autem alibi potiùs quàm in Ægypto vixiſſe videtur: nam de alio Iſidoro Ægyptio ſuperiùs actum eſt quarto Nonas Ianuarij.

[i] Ioannis Calibytæ.] Græci etiam de eodem agunt hac die in Menologio. Habet eius Acta Metaphraſtes, quæ recitat Lipom. tomo 7. & Sur. tom. 1. Legimus alia manuſcripta ab illis paulò diuerſa. De eo meminit Niceph. hiſt. lib. 15. c. 23. Claruit, ſecundùm eumdem auctorem, Leonis Imperatoris temporibus, licet manuſcrip. ſub Theodoſio eum vixiſſe dicant. Extat peruetuſta ac nobilis memoria eiuſdem Romæ in inſula Tiberina, de qua hìc mentio habetur.

16 Decimoſeptimo Kal. Februarij. Luna. B xvi

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16

ROMÆ via Salaria natalis ſancti Marcelli[a] Papæ & martyris, qui ob Catholicæ fidei confeſſionem, iubente Maxentio[b] tyranno, primò fuſtibus cæſus, deinde ad[c] ſeruitium animalium cum cuſtodia publica deputatus, ibidem ſeruiendo amictu indutus cilicino, defunctus eſt. Marrochij in Africa paſſio ſanctorum martyrum ordinis Minorum, Berardi[d], Petri, Accurſij, Adiuti, & Othonis. Arelate ſancti Honorati[e] Epiſcopi & confeſſoris, cuius vita doctrina & miraculis fuit illuſtris. Opitergij ſancti Titiani[f] Epiſcopi & confeſſoris. Rhinocoluræ[g] in Ægypto ſancti Melæ[h] Epiſcopi, qui ſub Valente exilium & alia grauia pro fide Catholica paſſus, in pace quieuit. Fundis in Campania ſancti Honorati[i] abbatis, cuius meminit beatus Gregorius Papa. In monaſterio Pe-

ronæ sancti Fursei[k] confessoris. Romæ sanctæ Priscillæ[l], quæ se, suaque martyrum obsequio mancipauit.

IANVARII 16.

ARCELLI [a] Papæ.] De eodem hac die Beda, ac ceteri omnes. In Marcello Græci prorsus errare conuincuntur, dum eumdem eum putant cum Marcellino, vt Euseb. in chron. Niceph. Episc. in chron. & Niceph. Callist. lib. 6. cap. 34. sicut & fecisse noscuntur de Cleto & Anacleto. Porrò longè diuersum esse Marcellum à Marcellino, Latini omnes, qui res Romanæ Ecclesiæ præ alijs calluerunt, absque aliqua ambiguitate profitentur. Post librum de Rom. Pontific. & Vaticanos indices id ipsum Optatus Mileuit. lib. 2. contra Parmen. & August. epist. 165. ad Generosum confirmant.

[b] Sub Maxentio.] Non autem sub Maximiano, vt mendosè legitur in aliquibus codicibus: sed inde videtur irrepsisse error, dum totum illud decennium, quod secutum est ab indicta persecutione per Diocletianum & Maximianum (licet alij post eos successerint in Imperium) illis tribuitur, atque ab eis persecutio est denominata; de quo quidem innumera sunt exempla. Quod autem ad Maxentium spectat, sciendum est, ipsum primis illis temporibus, quibus inuasit Imperium, quò etiam Christianos ad sui deuotionem alliceret, non tantùm præterita edicta aduersus eos promulgata silere iussisse; verùm etiam quibus valuit officijs de ijsdem optimè meritum esse, seque eamdem religionem amplexatum esse simulasse, prout scribit Euseb. hist. libro 8. cap. 26. & Optatus contra Parmen. lib. 1. His consentiunt quæ S. August. refert in Breu. post collat. diei 3. cap. 13. ex Actis Donatistarum, his verbis: Melchiades tunc Romanus presbyter misit diaconos cum litteris Maxentij, atque etiam litteris Præfecti prætorio ad Præfectum Vrbis, vt ecclesiæ vtensilia reciperent, quæ tempore persecutionis ablata fuerant, &c. Post hæc autem (vt scribunt Orosius, Victor, Eutropius, & alij) extinctis tyrannis Seuero & Alexandro, qui Maxentio negotium fecerant, omnia sibi tuta ratus, cunctos despiciens, non tantùm in Christianos, sed & in quoscumque Romanos ciues, ac præcipuè Senatores se crudelissimum præbuit, erga milites tantùm benignum; ad quos sibi conciliandos, his pro concione vsus est vocibus: Fruimini, dissipate, & prodigite. Qualis autem quantáve fuerit eius sæuitia, scribit Eusebius in vita Constantini libro 1. cap. 27. 28. & seq. & in hist. lib. 8. cap. 26. 27. Non tantùm enim Italiam, sed & Africam immani feritate vexasse, cōstat ex panegyrico dicto in Constantini laudem post debellatum Maxentium.

[c] Ad seruitium animalium.] Hîc opportunè interpretamur locū illum, qui legitur in Marcello Papa in lib. de Roman. Pontific. qui fertur nomine Damasi, vbi hęc de Marcello Papa: Damnatus est in Catabulum: cumque diebus multis seruiret in Catabulo, &c. Et paulò pòst: Iussit Maxentius in eadem ecclesia interim plācas excsterni, vt ibidem animalia Catabuli congregata starent, & ipsis beatus Marcellus deseruiret. Hæc ibi. Primùm autem quod ad plancas pertinet, appellat Festus plancas tabulas planas. Quod verò spectat ad Catabulum, quantum ex prædictis licet assequi, erat stabulum animalium, non quidem siluestrium (loca enim illis deputata dicebantur Viuaria, quæ erant in angulo Vrbis, in regione quinta, prope portam Prænestinam, longè ab his ædibus Lucinæ, vt scribit Procop. lib. 1. de bello Goth.) sed iumentorum, quæ publicæ vtilitati ad vehenda onera deseruirent; vnde & Catabulenses hi dicti esse reperiuntur, qui prædicta oneraria iumenta ductabant. Id intelliges ex epistola Theodorici Regis ad Festum, apud Cassiod. Var. lib. 3. epist. 10. in qua hæc verba: Præsenti admonitione declaramus, vt marmora, quæ de domo Pinciana constant esse deposita, ad Rauennatem vrbem per Catabulenses vestra ordinatione dirigantur. Rursusque de Catabulensibus lib. 4. ep. 47. idem Rex: Et ideò (inquit) quinquaginta solidorum mulctam non iam Veredarius, sed Catabulensis incurrat, quisquis vltra centum libras Parhippum crediderit onerādum. Est titulus de Pistoribus & Catabulensibus Cod. Theod. lib. 14. vbi & lib. 9. agitur de illis: erat enim Romę corpus Catabulensium ex vili genere hominum, eidem planè muneri adscriptorum.

[d] Berardi & soc.] Relati sunt hi à Sixto Quarto Rom. Pont. inter sanctos martyres: extatque de ea re diploma datum anno Domini 1481. Horum certamen descriptum habetur apud Surium hac die tom. 1. De ijsdem chron. Franciscan. par. 1. lib. 4. per tot. & Thes. conc. tomo 2.

[e] Honorati Episc.] De eodem hac die Beda, Vsuard. Ado, ac ceteri. Scribit S. Isidorus de vir. illustr. cap. 16. S. Hilarium Episcopum Arelatensem Honorati successorem scripsisse eius vitam; quam quidem deperijsse dolebamus; sed eam latentem diu carie situque obductam in lucem nuper edidit Genebrardus. Illam verò quæ tribus libris scripta reperitur, alterius potiùs quàm Hilarij esse constat: multa etenim habet, quæ indigent correctione, nec tanto est scriptore digna. Habuit idem Hilarius sermonem luculentum in natali die S. Honorati. Successit Honoratus de quo agimus, Patroclo, qui sancti Herotis, discipuli sancti Martini, sedem inuasit, vt scribit S. Prosper in chron. Præfuit Arelatensi ecclesiæ S. Honoratus temporibus Theodosij iunioris & Valentiniani Tertij Impp. cùm Romanam Ecclesiam regeret Cælestinus, ac post eum Sixtus. S. Eucherius in præfatione lib. 1. instruct. ad Salonium hęc de Honorato: Enutritus (inquit) es ab Honorato patre, illo, inquam, primò insularum, posteà Ecclesiarum magistro. Hæc idcirco Eucherius, quoniam sanctus Honoratus antequam præficeretur ecclesiæ Arelatensi, celebri illi cœnobio insulæ Lirinensis præfuerat abbas. Meminit eiusdem Sidonius Apollinaris in carmine eucharistico ad Faustum, in fine.

[f] Titiani Episcopi.] De eodem hac die Vsuardus, vet. manuscr. & Petrus in catal. lib. 2. cap. 99.

[g] Rhino-

[g] Rhinocoluræ.] Posita est in Ægypto Rhinocolura, cuius S. Melas fuit Episcopus: meminit eiusdem ciuitatis Iosephus Antiq. lib. 14. cap. 25. & alijs in locis. Meminit de eadem Epiphan. in panar. hæresi 66. contra Manichæos; eamdemque alio nomine Neel dictam esse testatur à sortibus, quòd illic Noe sortibus diuisit terram tribus filijs suis. Idem de eadem ciuitate agit in Ancorato, testaturque sitam esse inter Ægyptum & Palæstinam è regione maris Rubri. Eiusdem nominis in Syria etiam ciuitas fuit, cuius mentionem facit Seneca lib. 3. de ira cap. 20. & Strabo lib. 16. qui & cur sic dicta sit, historiam narrant. Meminit eiusdem etiam quæ est in Syria Iosephus Antiq. lib. 13. cap. 24. edit. Gelen.

[h] Melæ Episcopi.] Scribit de eo Sozom. hist. lib. 6. cap. 31 & Cassiod. lib. 8. cap. 1. qui certamen eius pro fide Catholica aduersus Valentem Imp. Arianum susceptum narrant.

[i] Honorati abbatis] Huius Acta scripsit sanctus Gregorius Papa lib. 1. dialog. Fundanam ecclesiam nobiliorem reddidit S. Paulinus, qui posteà fuit Nolanus Episcopus. Ipse etenim agro Fundano diues, paruam illic positam ecclesiolam ac iam collabentem in augustiorem formam erexit, picturis ornauit, muneribus auxit, & sacris reliquijs positis, dedicandam curauit, vt idem ipse scribit Paulinus in epistola 12. ad Seuerum. Quod quidem egregium sanctissimi viri monumentum tempore Longobardorum prorsus dirutum fuit, adeoque ea est ecclesia desolata, vt opus fuerit, Agnellum eius ciuitatis Episcopum, iubente Gregorio Rom. Pontifice, Tarracinam migrare, vt constat ex Regist. lib. 2 epist. 13.

[k] Furlei.] De ipso etiam hac die Beda, Vsuardus & alij. Agit de eodem item Beda de gestis Angl. libro 3. cap 19. Aimo de gest. Franc. libro 1. cap. 18. Trithem. de vir. illustr. ordin. sanct. Bened. libro 3. cap. 86. & alij. Claruit circa annum Domini 650.

[l] Priscillæ.] Plures fuerunt huius nominis sanctæ mulieres, quarum illa antiquior, cuius mentio habetur in Actis Apost. cap. 18 & à Paulo ad Corinth. 1 cap. 16. de qua alia agitur die. Rursus autem alia reperitur Priscilla, de qua mentio fit in Actis sanctarum Pudentianæ & Praxedis, cuius cœmeterij etiam Pastor meminit in Actis sanctæ Praxedis. Alia item Priscilla reperitur in lib. de Rom. Pont. in S. Marcello Papa; licet complures codices non habeant ea quæ de cœmeterio nomine sanctæ Priscillæ via Salaria illic ponuntur; quod quidem Priscillæ seniori Pastor tribuit in dictis Actis S. Praxedis. Ceterùm in ipso titulo Pastoris, vbi erant thermæ Nouati, quæ & Timothinæ dictæ, ipsæ balnei inferiores cellæ instar porticuum sibi concameratione coniunctæ, quæ vsque in hanc diem cernuntur penè integræ, cœmeterij loco ad sepeliendos sublatos occultè martyres inseruisse creduntur. Agitur autem de seniori Priscilla, cuius Pastor meminit, quæ & fuit Apostolorum discipula, mater verò Pudentis senatoris, vt Acta Pudentianæ, quæ habemus manuscrip. quæ & paulò diuersa recitat Mombrit. tom. 2. testantur.

17 Sextodecimo Kal. Februarij. Luna. C xiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17			

IN Thebaide [a] sancti Antonij [b] abbatis, qui multorum monachorum Pater, vita & miraculis præclarissimus vixit: cuius gesta sanctus Athanasius insigni volumine prosecutus est. Eius autem sacrum corpus [c] sub Iustiniano Imperatore diuina reuelatione repertum, atque Alexandriam delatum, in ecclesia sancti Ioannis Baptistæ humatum fuit. Apud Lingonas sanctorum tergeminorum [d], Speusippi, Eleusippi, & Meleusippi, qui cum auia sua Leonilla martyrio coronati sunt tempore M. Aurelij Imperatoris. Romæ Inuentio sanctorum [e] martyrum Diodori presbyteri, Mariani diaconi, & sociorum, qui sub sancto Stephano Papa, cùm in Arenario natalitia martyrum agerent, obstructa à persecutoribus ianua cryptæ, & diruta desuper mole, ipsi quoque martyrium sunt assecuti. Apud Bituricas depositio sancti Sulpicij [f] Episcopi, cognomento Pij, cuius vita & mors pretiosa gloriosis miraculis

commendatur. Romæ in monasterio sancti Andreæ, beatorum monachorum Antonij[s], Meruli, & Ioannis, de quibus scribit S. Gregorius Papa.

IANVARII 17.

N Thebaide[a].] Hieronymus lib. de Hebraic. quæst. Thebaidem eam putat esse regionem, quæ olim dicta est Gessen, in qua habitauit Iacob Patriarcha cum filijs suis, cùm venisset in Ægyptum. Gen. cap. 45. & 46.

[b] Antonij abb.] Tam Latini quàm Græci de Antonio agunt hac die. Est vetus memoria in Actis S. Euthymij, quæ fidelissimè scripsit Cyrillus monachus ante annos ferè mille & ducentos, hac eadem die sanctos illos monachos natalem diem sancti Antonij celebrare consueuisse. Obijt diem humanæ vitæ, anno 21. Constantij Imp. vt S. Hieronymus testatum reliquit in chron. Scripsit egregia illius Acta S. Athanasius: quæ quidem Euagrius, non ille Ponticus Origenista, sed qui posteà præfuit ecclesiæ Antiochenæ, in Latinum sermonẽ conuertit, vt auctor est S. Hieron. de scrip. Eccles. in Euagrio. Præstitit hoc ipsum idem Hieron. postulante Pammachio, vt ipse profitetur, ad eumdem scribens, epist. 101. de opt. gen. interpret. quam illam esse putamus, quæ habetur præ manibus: Cumque (vt ipse ait) in ea vertenda, more suo, non verba verbis, sed sententias reddiderit sententijs; inde fortasse factum est, vt Gelasius Papa eum non tam vertisse, quàm scripsisse Antonij vitam testetur, cùm ait: Vitas Patrum Pauli, Antonij, Hilarionis, & omnium eremitarum, quas tamen vir beatissimus descripsit Hieronymus, cum omni honore suscipimus. Ea est vsus cautela Gelasius, quoniam & Euagrius Ponticus scripsit vitas Patrum, & miscuit Origenistas nonnullos, quos idem Hieronymus notat scribens ad Ctesiphontem. Miror eosdem quos ipse respuit, hactenus sub Hieronymi auctoris nomine latitare. Indicabimus eos, cùm, si Deo placuerit, ea de causa in vitas Patrum scholia pernecessaria elaborauerimus. Quod autem ad Antonium spectat, primus omnium Acta eius adhuc viuentis S. Athanasius ab Arianis pulsus, Romam profugus attulit: quantum autem nobiles Romani ex illis profecerint, declarat idem Hieronymus scribens ad Principiam epistola 16. & ad Eustochium 27. Quantum prætereà ceteris attulerint adiumenti, locuples testis est S. Augustinus lib. 8. confess. cap. 6. Scripserunt de Antonio Græcorum veteres historici Socrates, Sozomenus, & Theodoretus. meminit eiusdem Chrysostomus homil. 8. in Matth. Latinorum Rufinus, ac plurimi ex recentioribus.

[c] Eius sacrum corpus.] De inuentione corporis eius atque translatione Alexandriam, id ipsum Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri profitentur: quam anno Domini 529. factam esse, scribit Sigeber. in chron. Marian. Scot. post Cons. Lampadij & Orest. est annus Domini 531. Cuspinianus anno 541. eamdem translationem posuit. Sed cùm ea de re eiusdem temporis scriptorum testimonia minimè inueniantur; cui magis ex dictis auctoribus assentiamus, haud est liberum definire.

[d] Tergeminorum.] De his etiam ceteri Latinorum. Res gestas eorum à Neone conscriptas recitant Mombrit. to. 2. & Sur. to. 1. habent tamen quod indiget castigatione, vt quod ibidem fertur, hos sub Aureliano Imp. passos esse temporibus Polycarpi Episcopi. Nulla est prorsus cohærentia Polycarpi Smyrnæ Episcopi temporum cum Aureliano Imp. loco cuius Marcus Aurelius restituendus est, cuius tempore, ex Quarto Præside, qui illic ponitur, hi passi noscũtur. Quartus enim Consularis temporibus Marci Aurelij, & Lucij Veri in Vrbe claruit; gessit & Consulatum vnà cum Lucio Vero: est frequens de Quarto mentio apud Herodianum & Iulium Capitolinum in Marco Aurelio. De horum sanctorum martyrum translatione agitur in vita sancti Annonis Episcopi Coloniensis, lib. 1. cap. 38.

[e] Inuentio sanctorum.] Hac die de ipsorum agitur inuentione, dies autem natalis Kalen. Decemb. Historiam inuentionis ex antiquis manuscrip. recitat Sur. to. 1. Legimus eamdem in veteribus exemplaribus per sex lectiones distinctam, vt olim in ecclesijs quibusdam legi consueuit. Inuenta sunt horum corpora sub Stephano Papa Sexto, temporibus Caroli Crassi. Porrò Chrysanthi & Dariæ corpora, quæ in eadem crypta erant sepulta, longè antè reperta sunt; quę sanctus Damasus Papa versibus ad eorum tumulum positis exornauit, vt scribit Gregorius Turonen. lib. de gloria martyrum cap. 38.

[f] Sulpitij.] De eodem Vsuardus, Ado, & alij. Dictus hic est Sulpitius Pius, respectu alterius Sulpitij eiusdem ciuitatis Episcopi, cognomento Seueri. De Sulpitio Pio scribit Gregor. Turonen. in procem. hist. Dormientium, & Guibertus in apologia pro Seuero. Hic successit Remigio Episcopo temporibus Gunthramni Regis Franc. anno Domini quingentesimo octogesimoseptimo, vt idem testatur Gregor. hist. Franc. lib. 6. cap. 39. licet in vita eius, quam descripsit Sur. to. 1. habeatur successisse Austregisilo temporibus Clotarij Regis. sed in his plus tribuimus Gregorio Turonensi, cuius sententiam certissimam reddunt Acta Concilij secundi Matisconensis, quod celebratum est anno vigesimoquarto eiusdem Regis Gunthramni: cui quidem Synodo Sulpitius interfuit atque subscripsit. Temporibus enim Clotarij Regis, non Sulpitius, aut Austregisilus, sed Probatianus, Felix, Honoratus, & Arcadius Bituricensi ecclesiæ præfuerunt, prout Concilia, quæ illius temporibus celebrata sunt, indicant. Eadem censura castigandæ sunt tabulæ Episcoporum Bituricensium Demochar. in quibus & ille grauior error apparet, dum Sulpitius Seuerus putatur ille, qui interfuit Concilio secundo Matisconensi sub Gunthramno Rege; cùm certum atque perspicuum habeatur, illum Seuerum vixisse temporibus Theodosij senioris, & eius filij Honorij Impp.

Impp. Secundùm Acta S. Austregisili, quæ recitat Sur. tom. 3. adhuc tertium euisdem nominis ei ecclesiæ præfuisse Episcopum, dicere oportet. Sed satis de his. Sulpitius autem Pius, de quo agimus (vt scribit Aimo. lib. 4. cap. 16. & alij) migrauit ex hac vita anno Domini quingentesimo nonagesimoquarto; ipse est annus decimussextus Childeberti Regis, quo eum obijsse, auctor est Greg. Turon. hist. Franc. lib. 10. cap. 26. Habuit successorem Eustasium.

[g] Antonij & soc.] De quibus pluribus agit sanctus Gregorius Papa lib. 4. dialog. cap. 47.

18 Quintodecimo Kal. Februarij. Luna. D xiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	13	14	15	16	17	18			

CATHEDRA [a] sancti Petri Apostoli, qua primùm Romæ sedit. Ibidem passio sanctæ Priscæ [b] virginis & martyris, quæ sub Claudio Imperatore post multa tormenta martyrio coronata est. In Ponto natalis sanctorum martyrum Mosei [c] & Ammonij, qui cùm essent milites, primò ad metalla damnati, nouissimè igni traditi sunt. Ibidem sancti Athenogenis [d] antiqui Theologi, qui per ignem consummaturus martyrium, hymnum lætus cecinit, quem & discipulis scriptum reliquit. Turonis in Gallia sancti Volusiani [e] Episcopi, qui à Gothis captus, in exilio spiritum Deo reddidit. Ibidem sancti [f] Leobardi reclusi, qui mira abstinentia & humilitate refulsit. In Britannia sancti Deicolæ [g] abbatis, discipuli beati Columbani. Nouocomi sanctæ Liberatæ [h] virginis.

IANVARII 18.

CATHEDRA [a] sancti Petri.] De eadem solemnitate Beda, ac ceteri, vt Vsuardus, Ado, & antiquum Romanum Martyrologium manuscr. In aliquibus antiquioribus Breuiarijs de Romanæ Cathedræ celebritate hac die positum habetur officium Ecclesiasticum, vbi & hæc oratio descripta legitur: Omnipotens sempiterne Deus, qui ineffabili sacramento Apostolo tuo Petro principatum Romanę vrbis tribuisti, vnde se Euãgelica veritas per tota mundi regna diffunderet: præsta, quæsumus, vt quod in orbem terrarum eius prædicatione manauit, vniuersitas Christianæ deuotionis sequatur. Hæc ex peruetusto Breuiario, quod erat apud Illustriss. & Reu. D Card. Sirletum S.R.E. Bibliothecariũ. Ceterùm hanc ipsam sacram solemnitatem, quę iam in aliquibus ecclesijs exoleuerat, sanctiss. memoriæ Paulus Papa Quartus restituit, datis de ea re litteris Apostolicis anno Domini M.D.LVII. octauo Idus Ian. Est illarum exordium: Ineffabilis diuinæ prouidentiæ altitudo, &c. De cathedra Petri Romæ posita adeò notissima ac orbi conspicua res est, vt nec hæreticus homo possit dissimulare. Vnde grauissimus auctor Optatus Mileuitanus Parmenianum Donatistam compellat his verbis lib. 2. Negare non potes, scire in vrbe Roma à Petro primò cathedram episcopalem esse collocatam, &c. Omittimus hic omnium tam Latinorum quàm Grecorum Patrum referre testimonia, cùm non sit præsentis instituti, ac de his locupletissimè egerimus in Annalibus Ecclesiasticis. Quod autem ad præsentem solemnitatem spectat, laudabilis in Ecclesia viguit antiquus vsus, vt dies anniuersaria ageretur, qua quis alicui sedi præfectus esset Episcopus. Id etenim tam in Occidentali Ecclesia, quàm in Orientali etiam obseruatum, innumera ferè docent exempla. De consuetudine Romanæ Ecclesiæ scribit S Paulinus epist. 16. ad Seuerum: extant de ea re sermones sancti Leonis Papæ ea die habiti. Conuenire enim vndique ex Italia Episcopi tunc Romam consueuerunt ad celebrandum natalem diem Romani Pontificis, vt pulchrè demonstrat epistola Hilari Papæ ad Ascanium ac ceteros Episcopos prouinciæ Tarraconensis, dum in ea hæc leguntur: Lectis ergo in conuentu fratrum, quos natalis mei festiuitas congregauerat, litteris vestris, &c. Quinam autem hi fuerint, ex quibusve Italiæ ciuitatibus Romam confluxerint, indicant ipsę synodicæ tabulæ illic superiùs recitatæ. Accipe & de vsu aliarum ecclesiarum exempla, vt illud, quod S. Ambrosius scribit de Felice Comensi Episcopo lib. 8. ep. 60. edit. Rom. item quod sanctus Augustinus habet

de

de die natali Aurelij Episcopi Carthaginensis ser. 32. de verbis Domini in fine, deque suę ipsius etiam anniuersaria die ordinationis homil. 24. & 25. De consuetudine Orientalis ecclesiæ satis monent Græcorum Menologia, in quibus S. Basilij, Ioannis Chrysostomi, & aliorum agitur sedis eorum natalis dies. Quo etiam vsu & ratione Romana Ecclesia eam diem solẽniter agere consueuit, quo Romanæ natalis est Cathedræ, quando (inquam) S. Petrus Romæ diuino consilio primùm sedere cœpit, translata illuc sede, quam septem annos tenuit Antiochiæ. Porrò tanto celebrior hæc est solemnitas illa, qua Antiochiæ sedit, quòd mobilis illa, vel ad tempus tantùm, ac quasi per transitum sita est; Romæ verò stabiliuit firmauitque Deus eamdem in æternum in Petri successoribus permansuram; quam (vt tradit Irenæus lib. 3. cap. 3.) doctrina munitam, traditionibus locupletatam, meritis illustratam, dotibus auctam, idem Apostolus vnà cum Paulo etiam sanguine consecrauit. Verùm hac die non illa tantùm solemnitas agi videtur, qua Petrus Romæ sedere cœpit, sed etiam sacrosancta illa recolitur institutio, qua à Domino Petrus, petra fundamentalis Ecclesiæ constitutus, perpetuæ stabilitatis promissionem, & claues regni cælestis accepit; quod in omnibus præsefert sacrum officium ecclesiasticum, ac præsertim in antiqua præfatione, quę scripta repetitur in Sacramentario S. Gregorij, quod vetustissimum habetur in Vaticano, vnde hæc descripsimus: Verè dignum, &c. te laudare mirabilem in sanctis tuis, in quibus glorificatus es vehementer, per quos Vnigeniti tui sacrum corpus exornas, & in quibus Ecclesiæ tuæ fundaměta constituis, quam in Patriarchis mundasti, in Prophetis præparasti, & in Apostolis condidisti, ex quibus beatum Petrum Apostolorum Principem ob confessionem vnigeniti Filij tui, per os eiusdem Verbi tui confirmatum in fundamento domus tuæ, mutato nomine, cælestium claustrorum Præsulem, custodemque fecisti, diuino ei iure concesso, vt quæ statuisset in terris, seruarentur in cęlis. In cuius veneratione hodierna die maiestati tuę hęc festa persoluimus, ac gratiarum & laudis hostiam immolamus, per Christum Dominum nostrum, &c. Hæc ibi. At quoniam Petrus non Vrbis tantùm, sed totius Catholicæ Ecclesiæ à Christo est institutus Episcopus; meritò vniuersalis Ecclesia eamdem in vniuerso Christiano orbe agit solemnitatem. Extant de ea sermones duo sancti Augustini, 15. & 16. de Sanctis, quorum priorem miramur reiectum in appendicem à schola Louaniensi, cùm nihil habeat quod Augustini esse impediat, sed multa quę persuadeant, vt vetusta exemplaria, ipsa dicendi phrasis non dissimilis, & quæ ibi tractantur de praua consuetudine inferendi ad sepulchra defunctorum cibum & potum, à qua populum auocare conatur. Porrò abusum illum inoleuisse in Africa, idem auctor testatur lib. de moribus Ecclesiæ aduersus Manichæos cap. 23. serm. de diuers. 120. & epist. 64. ad Aurelium, ante ipsum Tertull. lib. de Resurrect. carn. Idem prauus vsus etiam irrepsit in Gallias, vt in solemnitate Cathedræ S. Petri ad sepulchra mortuorum cibos inferrent, quem canon 34. secundæ Synodi Turonensis antiquauit, prorsusque abrogauit. Habes de his & canones 68. & 69. Græc. Synod. à Martino Bracharensi collectos, recitatos à Gratiano de consecrat. distinct. 1. cap. Non oportet. Asseruatur hactenus in basilica Vaticana ipsa cathedra lignea, in qua olim Romæ Petrus sedisse perhibetur. Nec quis hoc miretur: si enim sedes ipsa lignea, cathedra Iacobi Apostoli, Ierosolymitani Episcopi, post tot tantaque Iudaici populi naufragia, post illud pauendum Ierosolymorum excidium, seruata nihilominùs est integra vsque ad tempora Constantini Magni Imp. (vt scribit Eusebius hist lib. 7. cap. 14.) quam & successores Episcopi decenti honore custoditam sunt venerati: quid tam mirum, Apostolorum verticis cathedram pari saltem fuisse diligentia conseruatam? ipsa etenim, quis super se sederit, virtute miraculorum prædicat, in ligno arido viridem gratiam curationum consecuta, cùm per eam Deus diuinam opem implorantibus, beneficia præstare non desinat. Conseruatam nouimus etiam Alexandriæ cathedram Marci Petri discipuli, in qua successores ob cælestem in ea splendorem diuinitus ostensum, insidere in posterum non sunt ausi. Consueuerunt maiores nostri cathedras, sedes ipsas Episcoporum, ad diuinum quoddam tribunal velis ornare. Vnde Pontius diac. in Actis S. Cypriani in fine hæc habet: Sedile autem erat fortuito linteo tectum, vt sub ictu passionis Episcopatus honore frueretur. Hæc ille. Augustinus epist. 203. ad Maximinum hæc de cathedris velatis: In futuro iudicio non apsides gradatæ, nec cathedræ velatæ, nec sanctimonialium occursantium greges adhibebuntur ad defensionem, &c. Linteatas appellat eas sedes Pacianus epist. 2. ad Sympronianum de Nouatiano: Quem, inquit, consecrante nullo, linteata sedes accepit. Et Ennodius Ticinensis in libello pro defensione Synodi Rom. pro Symmacho: Ecce nunc ad gestatoriam sellam Apostolicæ confessionis vela mittunt, &c.

[b] Priscæ.] De eadem hac die ceteri Latinorum. Hìc primùm ea opinio refellenda est, quæ affirmat, hanc illam esse Priscam, cui Paulus Apostolus scribens ad Romanos cap. 16. salutem dicit: quam opinionem qui astruunt, addunt etiam hanc sub illo Claudio Imperatore esse passam, qui in Imperio Neronem præcessit. Sed hæc falsa omnino esse, ex ipsis Apostoli Actis arguuntur, quibus ostenditur, Priscam illam fuisse superstitem post obitum Claudij, vixisseque etiam Neronis temporibus. Ea etenim epist. Pauli ad Romanos scripta est (vt planè constat) eo tempore, quo (vt ipse ait) recessurus Corintho, Ierosolymam versus parabat iter: quando (vt pluribus monstrauimus in Annalibus) defuncto Claudio, Nero administrabat Imperium. Idem Paulus Romæ cùm esset (vt omnibus liquet) temporibus Neronis (sicut in epist. ad Romanos fecerat, mandans salutari Priscam & Aquilam) scribens secundam epist. ad Timotheum, in eius cap. 4. eisdem Priscæ & Aquilæ salutem impartitur. Ex his itaque prædictus error arguitur: qui quidem inde prouenisse videtur, quòd in Actis S. Priscæ, de qua agimus, eius corpus sepultum feratur in ecclesia Aquilæ & Priscillæ, seu Priscę ab Eutychiano Papa, vt Petrus in catal. lib. 2. cap. 96. in fine. Sed licet hanc aliam dicerent ab illa quæ Pauli epistolis commendatur, nihilominùs passam esse sub illo primo Claudio, nemo poterit affirmare: nam

nam eius Acta testantur coronatam esse martyrio anno tertio Claudij Imp. quo item anno ipsum defunctam esse confirmant: quæ quidem nequaquam accõmodari possunt primo Claudio, quem annos quatuordecim imperasse constat; sed satis conueniunt secundo Claudio, quem licet Eutropius & Victor dicant imperasse duobus tantùm annis, tamen secundùm Trebellium, & veriorem per Consules deductam annorum rationem, constat eumdẽ anno quoque tertio in Imperio vixisse, quod etiam ex Porphyrio in vita Plotini testatum inuenies. Si prætereà anno tertio Claudij senioris dixerimus S. Priscam consummasse martyrium, ipsi certè & non Theclæ essent primæ deferendæ: cùm alioqui omnium tam Latinorum, quàm Græcorum sententia, Thecla prima martyrum ex feminis dicatur. Qui autem Priscam passam scribit Asiatico & Cornelio Coss. id quidem proprio ingenio absque alicuius testimonio. Legi enim sanctæ Priscæ Acta tam manuscr. quæ habemus, quàm typis excusa, & nihil eiusmodi potui reperire. Ceterùm si dixerimus hanc (vt habent complura eiusdem S. Priscæ ecclesiæ monumenta) passam esse viuente Petro Apostolo sub Claudio seniore: vtique affirmare necesse est in Actis eius errorem irrepsisse in numerum annorum Claudij, ac restituendum, passam esse anno eius Imperij decimotertio, nõ autem tertio. Quod quidem haud impossibile videri debet: quandoquidem ante primam, quæ sub Nerone facta est, persecutionem, sæpè vexatos atque repressos Romæ fuisse Christianos, verba Taciti lib. 15. Annal. demonstrare videntur, quibus ait: Repressáque in præsens exitialis superstitio rursus erumpebat. Hęc ille, agens de persecutione in eos à Nerone tunc excitata. Sic igitur haud adeò mirandum, si vltimis Claudij senioris tẽporibus S. Prisca martyrium passa dicatur; cùm præsertim (vt dictum est) id eius ecclesiæ vetera monumenta suadeant: nam inter alia, altare ibi sanctus Petrus sacrasse traditur, quod & Edinerus in vita S. Anselmi testatur lib. 2. cùm agit de reliquijs S. Priscę. Sed de his satis. Extat hactenus vetus titulus Romæ sanctę Priscę, cuius mentio habetur in secunda Synodo Romana sub Symmacho Papa. Quod autem ad Claudium iuniorem spectat, complures martyres sub eo passi reperiuntur. occiso etenim Gallieno, cui successit, protinus illius edicta pro Christianis anteà promulgata, fuerunt abrogata, atque persecutio illa à Gallieni parente excitata, sua sponte reuixit: quam idem Claudius, legibus contra Christianos latis, auxit. In Actis etenim sanctorum Marij & Marthæ legitur eius rescriptum, quo iussit non tantùm Christianos carceribus detentos, sed etiam qui inuenti essent in vulgo, capite puniri. Sed eius impietati obstitit Deus: nam (vt scribit Trebellius) tyrannorum factione compressus, à Christianorum persecutione, quam cœperat, reuocatur.

[c] Mosci & Ammonij.] De his item Beda, Vsuardus, Ado, & Petrus in catal. lib. 2. cap. 97.

[d] Athenogenis.] De quo extat egregium sancti Basilij elogium in lib. de Spiritu sancto ad Amphilochium c. 29. qui eum & in testimonium citat de Diuinitate Spiritus sancti. Fuit & alius eiusdem nominis Sebastenus Episcopus, de quo suo loco inferiùs. Huius Athenogenis, de quo hìc agitur, esse commentarium illum pereruditum aduersus Gentiles scriptum, quod fertur nomine Athenagoræ, aliquando sum opinatus: cùm de Athenagora nulla penes Græcos vel Latinos mentio habeatur, Athenogenes verò Græcis notissimus fuerit tum doctrina, tum martyrij corona celebris. facilè potuit error irrepsisse, vt pro Athenogene, Athenagoræ nomine, librariorum vitio, ille commentarius sit inscriptus, quod tamen affirmare non auderem.

[e] Volusiani Episcopi.] De ipso Gregorius Turonen. in hist. Franc. lib. 2. cap. 26. & lib. 10. cap. 31. vbi auctor agens de Episcopis Turonensibus suis prædecessoribus, hunc septimum ordine numerat. vixit temporibus Childerici filij Clodouei Regis Francorum.

[f] Leobardi.] Huius res gestas conscripsit Gregor. Turonen. in lib. sanct. patr. cap. vlt. Floruit circa annum Domini 583. cùm iam ipse auctor præsideret Ecclesiæ Turonensi.

[g] Deicolæ.] De eo Petrus in catal. lib. 2. c. 98. & Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Benedict. lib. 3. cap. 61.

[h] Liberatæ.] De ipsa tabulæ ecclesiæ Comensis, ibique eius Acta asseruari dicuntur.

19 Quartodecimo Kal. Februarij. Luna. E xij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19			

ROMÆ via Cornelia sanctorum martyrum Marij [a] & Marthæ coniugum, & filiorum Audifacis & Abachum nobilium Persarum, qui Romam temporibus Claudij Principis ad orationem venerant: è quibus post toleratos fustes, equuleum, ignes, vngues ferreos, manuumque præcisionem, Martha in Nympha [b] necata est, ceteri sunt decollati; & corpora eorum incensa.

Smyrnæ

Smyrnæ natalis beati Germanici [c] martyris, qui cùm primæuæ ætatis venustate floreret, sub Marco Antonino & Lucio Aurelio, per gratiam virtutis Dei metum corporeæ fragilitatis excludens, sponte præparatam sibi bestiam damnatus à iudice prouocauit; cuius dentibus comminutus, vero pani Domino IESV Christo, pro ipso moriens, meruit incorporari. In Africa sanctorum martyrum Pauli [d], Gerontij, Ianuarij, Saturnini, Successi, Iulij, Cati, Piæ, & Germanæ. Apud Spoletum passio S. Pontiani [e] martyris, tempore Antonini Imperatoris: quem Fabianus iudex pro Christo vehementissimè virgis [f] cæsum iussit super carbones nudis pedibus ambulare; à quibus nil læsus, equuleo & vncinis [g] ferreis iussus est suspendi, & sic in carcerem trudi, vbi angelica visitatione meruit confortari: post quæ leonibus expositus, & plumbo feruenti perfusus, tandem gladio percussus est. Laude sancti Bassiani [h] Episcopi & confessoris, qui aduersus hæreticos vnà cum sancto Ambrosio streñuè decertauit.

IANVARII 19.

ARII. Marthæ, & soc. [a]] Agit de his item hac die Beda, Vsuardus die sequenti. Extant ipsorum Acta, quæ habet Sur. tom. 1. die 14 Februar. Mombrit. tom. 2. & alij. sunt eadem apud nos in vet. manuscr. De reliquijs sanctæ Marthæ martyris meminit S. Gregor. lib. 3. dialog. cap. 30. Porrò horum omnium reliquias Romæ haberi in insula Tiberina in ecclesia sancti Ioannis Calybitæ nomine dicta, & in diaconia sancti Hadriani, earumdem ecclesiarum vetera monumenta testantur.

[b] In Nympha.] Quis autem sit locus ad Nymphas dictus, vbi hi, alijque nonnulli martyres passi reperiuntur, indicant eorumdem martyrum Acta in fine; feruntque fuisse locum via Cornelia milliario 13. ab Vrbe. erat ea via inter Aureliã & Triumphalem. Longè diuersæ Nymphę à Nymphæo, qui est fluuius in Latio, de quo Plin. lib. 3. cap. 5. Est & cœmeterium ad Nymphas dictum, via Nomentana, de quo Pan. de cœmet. cap. 3.

[c] Germanici martyris] Beda item ac ceteri Latinorum hac die. Eius nobile certamen scribit Euseb. hist lib. 4. cap. 14. ex quo Nicephorus ac ceteri descripserunt.

[d] Pauli, Gerontij, & soc.] Hi omnes restituti sunt ex vetustissimo Martyrologio manuscripto, quod Romæ in monasterio sancti Cyriaci in Thermis visui erat. Habemus illud apud nos: cumque vetus manuscriptum Martyrologium citamus, illud præcipuè intelligimus, quod cetera, quæ vidimus, Martyrologia vetustate antecedit.

[e] Pontiani.] De eodem prætereà Beda, ac reliqui omnes. habentur eius res gestæ, quas Sur. recitat tom. 1. die 14. Ianuarij. Mentio de eodem habetur in Actis sancti Constãtij Episcopi Perusini.

[f] Virgis cæsum.] Licet ignominiosum sit genus animaduersionis cædere virgis, leuius tamen ceteris fuisse, argumento est L. vn. C. de emendat. seruor. & L. 2. de public. cursu, Cod. Theod. Diuersorum generum reperiuntur animaduersionis virgæ. Erant virgę vlmeę, quibus serui corripiebantur, vt apud Plautum frequens est inuenire, qui in Milite glorioso:

Nisi mihi supplicium vlmeum de te datur.

Et in Asinaria act. 2.

Ipsos qui tibi subuectabant rure virgas vlmeas.

Et act. 3.

Vbi sæpè ad languorem tua duritia dederis octo
Validos lictores vlmeis affectos lentis virgis.

Hæc de virgis vlmeis.

Virgas autẽ magistratuum ex betulla fuisse confectas, auctor est Plinius nat. hist. lib. 16. cap. 18. cùm ait: Gallica hæc arbor mirabili candore atque tenuitate, terribilis magistratuum virgis, eadem circulis flexilis, item corbium sportis. Hæc Plin. Vbi non esset betulla, salix has suppeditabat. Vnde Prudentius hym. 10. in Romano, cùm puer torqueretur iussu Præsidis:

Impacta quoties corpus attigerat salix,
Tenui rubebant sanguine vda vimina.

Habes & virgas sanguineas, quibus parricida, antequàm culleo insueretur, verberandus erat. sed de his vberiùs, cùm agemus de culleo. Arbores, ex quibus dictæ virgæ sumebantur, ab illis dicebantur infelices. Plin. lib. 16. cap. 16. illas dicit arbores infelices ac religione damnatas, quæ neque seruntur vmquam, neque fructum ferunt. eadem lib. 24. cap. 9. Lex Porcia virgas ab omnium ciuium Romanorum corpore amouit. Sic Cic. orat. pro Rabir. At longè antè Valerius Publicola legem tulerat de non verberando ciue Romano. Valer. lib. 4 cap. 1. de animi moderatione. Verùm de Porciæ & Valeriæ legum differentia agit Liuius lib. 10. decade 1. Hæc fuit iusta querela Pauli Apostoli, cùm virgis cæsus iussu magistratuum Philippẽsium, Cæsos, inquit, nos publicè indemnatos homines Romanos, &c. Act 16. Verberandus iterùm, excepit se Romanum ciuem esse, dicens: Si hominem Romanũ & indemnatum licet

vobis flagellare? Act. cap. 22. Iosephus de bello Iud. lib. 2. cap. 14. in fine, quasi pro monstro habuit, quòd Cæstius Florus Iudæos Romana ciuitate donatos virgis ceciderit, atque patibulo affixerit.

g Vncinis ferreis.] Erant vnci ad torquendum parati. de his Prudentius in Peristeph hym. 5. *Stridentibus laniatur vncis*, &c. Ammian. Marcel. lib. 7. Intendebantur equulei, vncosque parabat carnifex. & lib. 26. Vnci & cruentæ quæstiones, &c. Meminit & Arnobius de vncis tortorijs lib. 1. prope finem. Erat adhuc vncus non tantùm ad torquendum, sed ad trahendum reum ad pœnas instrumentum. vnde Iuuen. satyr. 10. *Impactus Seianus ducitur vnco.* Cicero in prima Philippica: Vncus impactus est fugitiuo illi. Sueton in Tiber. c. 54 Cùm ei carnifex quasi ex Senatus auctoritate laqueos & vncos ostētaret, &c. Sidon Apollin. epist. 7. lib. 1. in fine: Vncum, inquit, & gemonias, & laqueum per horas turbulenti carnificis perhorrescens, &c. Insuper vnco trahebantur aliquādo corpora damnatorum. Seneca lib. 3. de ira: Cadauera quoque vncus trahens. Et Lamprid. in Commodo Imp. acclamatum dicit in Commodum: Carnifex vnco trahatur, more maiorum, cadauer vnco trahatur. dictum pluries. Habes & de his exemplum in Actis sancti Sebastiani, vbi in fine hæc leguntur: In cloaca, quæ est iuxta Circum, quære, & ibi inuenies corpus meum pendēs in vnco. Hęc sanctus Sebastianus de corpore suo, quod vnco protractum fuerat in cloacam Maximam. Sunt & de his complura alia exempla, quæ breuitatis causa referre omittimus.

h Bassiani Episc.] De sancto Bassiano agitur in Concilio Aquileiensi celebrato sub Gratiano Imperatore, cui vnà cum S. Ambrosio interfuit, quocum etiam collaborauit aduersus Iouinianum nouum hæresiarcham: subscriptus enim reperitur epistolæ sancti Ambrosij ad Siricium Papam aduersus illius ac sociorum portentosas hæreses, lib. 1. epist. 7. edit. Rom. Meminit eiusdem Bassiani sanctus Ambrosius in epist. quinta ad Felicem lib. 8. epist 60. edit. Rom. itemque Paulinus in vita sancti Ambrosij. Habet eius res gestas fusiùs scriptas Mombrit. tom. 1. Petrus in catal. lib. 2. cap. 101. & alij.

20 Tertiodecimo Kal. Februarij. Luna. F xj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20

OMÆ Natalis sancti Fabiani [a] Papæ, qui tempore Decij martyrium passus, in cœmeterio Callisti sepultus est. Ibidem ad Catacumbas [b] S. Sebastiani [c] martyris, qui Diocletiano Imperatore cùm haberet principatum primę cohortis, sub titulo Christianitatis [d] iussus est ligari in medio campo, & sagittari à militibus, atque ad vltimum fustibus cædi, donec deficeret. Nicææ in Bithynia S. Neophyti [e] martyris, qui quintumdecimum annum ætatis agens, flagris cæsus, in fornacem immissus, feris obiectus, cùm permaneret illæsus, & Christi fidem constanter profiteretur, gladio tandem occisus est. Cæsenæ S. Mauri [f] Episcopi, virtutibus & miraculis clari. In Palæstina natalis sancti Euthymij [g] abbatis, qui zelo Catholicæ disciplinæ, & virtute miraculorum tempore Marciani Imperatoris in Ecclesia floruit.

IANVARII 20.

ABIANI Papæ [a].] Beda, ac ceteri antiquorum, necnon recentiorum, de eodem agunt hac die. De cuius successione pręter librum de Rom. Pont. agit etiam Eusebius in chron. & hist. lib. 6. c. 22. Optat. Mileuit. lib. 2. contra Parmenian. Aug. ad Generosum epist. 165. Niceph. Episc. in chron. & alij. Hunc sub Decio martyrio vita functum constat ex epist. cleri Romani ad Cyprianum, quæ recēsetur 31. inter Cypriani epistolas edit. Pamel. ac etiam ex S. Epiphanio in lib. de mensuris & pond. & S. Hieron. de script. Eccles. in Origene. Cetera de ipso præstitimus in Annal. Eccles. Corpus autem eius translatum esse à Sergio Iuniori in titulum Equitij, docet vetus inscriptio, quæ in eadem ecclesia asseruatur.

b Ad Catacumbas.] Loquendi obtinuit vsus, vt Catacumbæ pro Catacumbis dicerentur: ex Græca enim & Latina dictione, compositum est nomen κατὰ iuxta, & tumbas, vt sic locus ille, qui

ad fores est cœmeterij Callisti, diceretur, Catacumbę, hoc est, iuxta tumbas eiusdem cœmeterij, vbi est vetus ac nobilis memoria S. Sebastiani martyris, quæ numeratur inter septem Vrbis ecclesias, Innocētij Papę & Honorij Imp. temporibus illustrata, vt docet illic postea vetus inscriptio marmori incisa. In Actis S. Cornelij Papæ Catacumbę, non Catatumbę dictus reperitur ille locus: sic & in rebus gestis S. Sebastiani, sicut in compluribus veteribus Martyrologijs: at verò apud S. Gregorium in regist. lib. 3. epist. 30. ad Catatumbas scriptum reperitur. Non tamen errasse dixerim, qui Catacumbas legunt; nam κατακύμβη, est locus cauus atque profundus, qualia Romæ præsertim cœmeteria esse solebant in arenarijs profundis cryptis excauata.

[c] Sebastiani.] De eodem hac die ijdem qui suprà auctores, Græci autem de ipso agunt 18. Decembris. Descripsit ex antiquioribus monumētis eius res gestas Metaphrastes, quas habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1. Habemus Latina exemplaria in veteribus codicibus. De eo præterea S. Ambros. in Psal. 118. S. Aug. in die natali sanctorum Fabiani & Sebastiani tractatum habuit, est 100. de diuersis. In Breuiario Toletano extat sacer hymnus, quo Sebastiani ac sociorum Acta canuntur. De sacris eius reliquijs agit S. Gregorius in dial. lib. 1. c. 10. qui idem sanctus Pontifex in eius ecclesia habuit homiliam trigesimam septimam. Est ipsa (vt diximus) via Appia ad cœmeterium Callisti, vna ex septem ecclesijs, non tantùm Vrbi, sed & orbi Christiano notissima. Egregium etiā sancti martyris monumētum, veneranda eius imago opere musiuo expressa atque hactenus integra extat in titulo Eudoxiæ ad Vincula S. Petri, senili aspectu & barba: quod pictores admoneat, qui eum iuuenem palo alligatum perperàm pingunt. Diuino monitu etiam altare ibidem ad luem propulsandam erectum est tēporibus Papæ Agathonis; cuius rei veritati adstipulatur etiam Paulus diac. hist. de gestis Longob. lib 6. c. 5. vnde etiam prouenisse videtur, vt posteri fideles eumdē sanctum ad euitandam imminentem pestis cladem cōsueuerint habere patronum. De eiusdem martyris reliquijs translatis in Galliam scribit Ado Viennen. in chron. anno 815. Sigebertus item anno 825. in chron. & Marian. Scot. anno 828.

[d] Sub titulo Christianitatis.] Qualis esse consueuisset eiusmodi titulus Christianitatis, habes exemplum in epistola ecclesiæ Lugdunēsis, quam recitat Eusebius hist. lib. 5 cap. 1. his verbis: Cùm vndique per amphitheatrum circumduceretur Attalus martyr, tabula, in qua Latinis litteris hæc erat inscriptio, præcedente: Hic est Attalus Christianus, &c. Hæc ibi. Sunt de his alia in alijs Actis martyrum exempla. Præcedere consueuit eiusmodi titulus, vt Suet. in Caio cap. 32. monstrat his verbis: Manibus abscissis atque ante pectus à collo pendentibus, præcedente titulo, qui causam pœnę indicaret, per cœtus epulantium circumduceretur, &c.

[e] Neophyti martyris.] De eodem agunt etiam Græci hac die, in quorum Menologio eius passio describitur, & ad tempora Diocletiani refertur.

[f] Mauri Episcopi.] Scripsit eius res gestas Petrus Damian. Legimus eas in codice manuscrip. Card. Sirleti. Accepimus à Cæsenate ecclesia Acta sanctorum Mauri & Seueri eius ciuitatis Episcoporum. Antiqua est ecclesia Cęsenas, cuius Episcopus nomine Florianus (vt scribit Optatus Mileuit.) tempore Melchiadis Papę interfuit Romano Concilio celebrato in causa Cæciliani Episcopi Carthaginen. Alius dictus Florus præsens fuit Romanę Synodo habitę sub Agathone Papa, vt eius Acta declarant, quę sunt inserta in Sexta Synodo. Hic autem, de quo agimus, Maurus Episcopus reperitur interfuisse Rom. Concilio à S. Martino Papa & martyre celebrato, tenuisseque in eo locum Archiepiscopi Rauennatis, vt eiusdem Synodi Acta significant.

[g] Euthymij abb.] Hæc dies natalis eius, cùm sanctus, agens nonagesimumnonum ætatis annū, sub Leone Magno, anno decimosexto eius Imperij, migrauit in cęlum: est is annus à Christo, iuxta Fastos Onuphrij, 472. Scripsit eius Acta fidelissimè quidem Cyrillus monachus, eiusdem sæculi scriptor. habet ea Metaphrastes recensita hac die, Lipom. to. 5. & Sur. to. 1. De eodem idem auctor in vita S. Sabæ, vbi & de natali eius hac die celebrari solito. De eodem Niceph. hist. lib. 14. c. 30. 34. & 52. Spectatissimi sunt sancti huius labores, quos pro SS. Synodo Chalcedonensi aduersus hæreticos Eutychianos impendit. Hæc de S. Euthymio. Tu verò caue ne in altero fallaris eiusdem nominis monacho, qui clarus habitus est in Ægypto temporibus Arcadij Imp. sed in veritate non stetit: nam Origenismum professus, factus est scandalum & ruina multorum. Scribit de ipso S. Hieronymus ad Ctesiphontem, & Theophilus in epist. ad Epiphanium 67. apud Hieron.

x. G Duodecimo Kal. Februarij. Luna. 21

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21

ROMÆ passio sanctæ Agnetis [a] virginis, quæ sub Præfecto Vrbis Symphronio ignibus iniecta, sed ijs per orationem eius extinctis, gladio percussa est. De ea beatus Hieronymus hæc scribit: Omnium gentium litteris atque linguis præcipuè in ecclesijs Agnes vita laudata est, quę & ætatem vicit & tyrānum,

&

& titulum castitatis martyrio cōsecrauit. Athenis natale S. Publij [b] Episcopi, qui post S. Dionysium Areopagitam Atheniensium ecclesiam nobiliter rexit, & præclarus virtutibus, ac doctrina presulgens, ob Christi martyrium gloriosè coronatur. Tarraconæ in Hispania sanctorum martyrum Fructuosi [c] Episcopi, Augurij & Eulogij diaconorum, qui tempore Gallieni, primò in carcerem trusi, deinde flammis iniecti, exustis vinculis, manibus in modum crucis expansis, orantes martyrium compleuerunt: in quorum die natali S. Augustinus sermonem ad populum habuit. Trecis S. Patrocli [d] martyris, qui sub Aureliano [e] Imperatore martyrij coronam promeruit. In Gallijs in monasterio Augiensi S. Meinardi [f] eremitæ à latronibus cæsi. Papiæ sancti Epiphanij [g] Episcopi & confessoris.

IANVARII 21.

GNETIS [a].] De eadem hac die ceteri Latinorum agunt. Locus S. Hieronymi, qui hìc citatur, est in epist. 8. ad Demetriadem, iunctis simul quæ circa principium & in fine eiusdem habentur epistolæ. Frequenter de ea S. Ambrosius, qui de eadem sermonem habens, eumdem fusiùs productum in tres libros digessit sub titulo de Virginibus; de ea rursus lib. 1 offic. c. 41. Fertur & epist. ad Virgines S. Ambrosij nomine lib. 4. epist 34. editionis Romanæ, de cuius fide alibi pluribus egimus. Sanctus Augustinus de ea etiam ser 101. de diuers. vbi hæc de eius nomine: Virgo (inquit) quæ vocabatur erat: Agnes Latinè agnam significat, Græcè castam. Prudentius sacro hymno cecinit eius triumphum. S. Damasus de eadem & basilica ipsius duo scripsit epigrammata, quæ habentur in collectaneis Christianorum poëtarum. Habuit S. Gregorius Papa in eadem ecclesia homiliam 11. & 12. Meminit eiusdem Fortunatus in vita S. Martini ex Seuero. De reliquijs eius translatis Constantinopolim sub Pulcheria Augusta temporibus Marciani Imp. scribit Theodorus lector lib. 2. collect. & Niceph. lib. 14. c. 10. De tempore autem passionis eius etsi nullibi inueniatur expressum; ex his tamen, quæ in prædicta epist. 3. scripta habentur, satis apparet ipsam in vltima Ecclesiæ persecutione fuisse martyrio coronatam: nam adhuc superstites aliquos auctor fuisse testatur, qui ea quæ de Agnete narrantur, oculis vidissent, eademque Constantię filię Constātini retulissent. Extat non tantùm eius insignis basilica via Nomentana: sed & ille locus, vbi est producta, vt eius virginitas violaretur, sacrosanctus habetur, fornices ipsi nimirum Circi Agonalis. Sat constat auctoritate S. Hieron. in Isa. c. 2. (vt prætermittam Gentilium poëtarum testimonia) in fornicibus spectaculorum manere consueuisse publica scorta, & alias publicæ libidinis illecebras, donec (inquit) sub Constantino Imp. Christi Euangelio coruscante, & infidelitas vniuersarum gentium, & turpitudo deleta est. Hæc Hieron. Loquens de his turpissimis locis Cyprianus lib. de Spectacul. hæc ait: Si rursum perrogem, quo ad illud spectaculum itinere perueneperuenerit; confitebitur, per lupanarium, per prostitutarum nuda corpora, per publicam libidinem, per dedecus publicum, per vulgarem lasciuiam, per communem omnium contumeliam. Hęc Cyprianus, & alia plura de fornicibus theatrorum. Et in eam sententiam Vibius apud Senecam in controuer. 2. lib. 2. Redoles (inquit) adhuc fuliginem fornicis. Ex eadem controuersia, quàm infelix & miseranda esset conditio virginis à lenone prostitutæ, pluribus demonstratur. Misera includebatur cellula, in cuius fronte titulus superpositus nomen virginis prostitutæ & pretium constitutum indicabat; moxque fiebat concursus libidinosorum ad meretricem nouam. Hæc omnia habes apud Senec. in citato nuper loco lib. 2. cōtr. 2. Ex his omnibus disce virtutem Christi, qui in tali discrimine positas virgines nouit sæpissimè liberare. testantur hæc ipsa Acta martyrum, adstipulaturque S. Basilius, dum ait: Cùm ferueret persecutionis immanitas, electę virgines propter sponsi fidem, ad illudendum impijs hominibus traditæ, corporibus inuiolatæ durarunt; eo scilicet, cuius gratia id perferebant, impiorum conatus in earum carne irritos arguente, & integra earum corpora non sine prodigio & virtute custodiente, &c. Hæc Basilius lib. de vera virgin.

[b] Publij Episcopi.] De ipso hac eadem die Vsuardus, & Ado. Scribit Dionysius Corinthiorum Episcopus Publium hunc successisse Dionysio Areopagitæ in ecclesia Atheniensi, Publio autem suffectum esse Quadratum, apud Euseb. hist. lib. 4. c. 22. & Hieron. de script. Eccles. in Quadrato. Fuit aliquorum sententia, hunc illum esse Publium, cuius patrem Melitæ Paulus (vt habent Act. Apost. c. 28.) curauit dysenteria, quod etiam hìc Ado profitetur in Martyrologio.

[c] Fructuosi Episc, & soc.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij de eodem hac die, qua etiam antiquitus agi consueuisse demonstrat S. August. ser. 101. de diuers. edit. Louan. Scripsit eius & sociorum res gestas Prudentius hymno 4. Peristeph. Alia prætereà habentur eorum Acta soluta oratione conscripta apud Sur. tom. 1. & Mombrit. tom. 1.

[d] Patrocli.] De eodem Beda, ac ceteri. Eius Acta sincera quidem recitat Sur. tom. 1. De ipso etiam

etiam Greg. Turon. lib. de gloria mart. c. 64. edit. Morel. Idem addit, huius Acta martyris ex Italia petita, collata fuisse cum his quæ in Gallijs apud clericum quemdam habebantur, eademque fidelia esse inuenta. Clarus etiam in Gallijs habitus est Patroclus alius, qui temporibus Childeberti Regis Francorum emicuit sanctitate, de quo idem Gregor. de gest. Franc. lib. 5. cap. 10.

e Sub Aureliano Imp.] Nona ordine ponitur hæc persecutio ab Orosio lib. 7. c. 23. & August. de ciuit. Dei lib 18. cap. 52. à Seuero autem octaua numeratur. Aurelianus itaque cùm aliquandiu in pace agere Ecclesiam permisisset, immò de eadem esset optimè meritus (nam aduersus execrandum Paulum Samosatensem hæresiarcham Antiochiæ damnatum, secundùm sancita Patrum rescripsit, vt tradit Eusebius hist. lib. 7. cap. 23. & 24.) tandem velut quodam insano furore correptus, vltimo sui Imperij anno, sæuissimam in Christianos persecutionem concitauit. Legitur adhuc eius edictum in Christianos promulgatum in Actis S. Symphoriani martyris. De eadem persecutione idem Eusebius in chron. huncque licet dicat terrore vindictæ ab instituto reuocatum, cùm scribens edictum, eius brachium debilitaretur: tamen eumdem in sentẽtia perstitisse adhuc, nec fulmine cęlitus immisso resiliuisse, ac tandem in itinere occisum esse, tradit Orosius lib. 7. c. 23. Quàm autem sæua, licet breuis fuerit, hæc persecutio, ex immanibus crudelibusque supplicijs, quibus in suos milites Gentiles homines animaduertit, coniectare licet. Nam Flauius Vopiscus in eius vita scribit, militem quemdam ob violata iura hospitij, duobus duris arborum ramis deorsum inflexis, manibus pedibusque ligatum, relaxato mox illorum naturalis roboris impetu, scidisse medium. Si hæc in suos de Republica aliàs optimè meritos pœnarum genera commentus est; quid in Christianos, quos deorum hostes & Imperij perduelles existimabat, fecisse putandum? Sed de his fusiùs in Annal. Eccles.

f Meinardi.] Habentur eius Acta apud Surium tom. 1. Meiginradum hunc appellat Sigebert. in chron. eumque martyrio vita functum testatur. Necatus est sub Ludouico Quarto Imp. anno à Christo Domino 860. licet Sigebertus opinetur id contigisse anno 856. De eodem Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 209.

g Epiphanij Episc.] Hac item die tabulæ Ticinenses. Scripsit eius res gestas Ennodius eiusdem ciuitatis Episcopus, successor ipsius: habet eas Sur. tom. 1. sed non integras; prolixiores enim legi in bibliotheca Vatic. in cod. manuscrip. Eiusdem Ennodij etiam extat ibidem sermo dictus in die natali ipsius, carmen insuper de eodem. Claruit temporibus Anthemij & successorum Impp. atque Odoacris Regis Italiæ. Claruit iisdem temporibus alter Epiphanius, cognomento Scholasticus, Cassiodoro perfamiliaris, quem eruditissimum sæpè nominat; à quo pariter complures Græcorum Patrum commentarios in Latinum esse translatos affirmat lib. 1. Inst. diuinar. lect. sæpiùs, & in præfatione ad hist. tripartitam. De eodem Sigebertus de vir. illustr. cap. 12. Complura quæ huius sunt, S. Epiphanio Episcopo Constantiæ in Cypro esse adscripta reperi.

ix. A Vndecimo Kal. Februarij. Luna. 22

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22			

VALENTIÆ in Hispania Tarraconensi S.[a] Vincentij Leuitę & martyris, qui sub Daciano impijssimo Præside carceres, famem, equuleum [b], distorsiones membrorum, laminas candentes, cratem ferream ignitam, aliaque tormentorum genera perpessus, ad martyrij præmium euolauit in cælum: cuius passionis nobilem triumphum Prudentius luculenter versibus exequitur, & beatus Augustinus, ac sanctus Leo Papa summis laudibus commendant. Romæ ad Aquas Saluias S. Anastasij [c] Persæ monachi, qui post plurima tormenta carceris, verberum, & vinculorum, quæ in Cæsarea Palæstinæ perpessus fuerat, à Cosrhoe [d] Persarum Rege multis pœnis affectus, ad vltimum decollatus est, cùm priùs septuaginta socios in fluenta demersos ad martyrium præmisisset. eius caput Romam delatum est, vnà cum veneranda eius imagine, cuius aspectu fugari dæmones, morbosque curari, Acta secundi Concilij Nicæni testantur. Ebreduni in Gallia sanctorum martyrum Vincentij [e], Orontij, & Victoris, qui

qui in persecutione Diocletiani martyrio coronati sunt. Nouariæ sancti Gaudentij [f] Episcopi & confessoris. Soræ sancti Dominici [g] abbatis, miraculis clari.

IANVARII 22.

INCENTII [a].] De eodem hac item die cetera Latinorum Martyrologia. Putatur mendum esse in codice, dum Greg. Turon de glor. mart. cap 90. ait celebrari solitam solemnitatem S. Vincentij duodecimo Kalend. vndecimi mensis, vt textus sit restituendus xj. Kal. vt hic habetur. Huius Acta non tantùm Latinis, sed & Græcis ob suam excellentiam sunt facta conspicua. A Latinis ea mutuatus descripsit Metaphrastes, quæ Latinitati iterùm restituta habet Sur. tom. 1. Ipsa autem originaliter Latina legimus in vet. manuscrip. quæ publico vsui erant quibusdam ecclesijs, & inter alia in codice S. Mariæ ad Martyres: Prudentius eadem sacro hymno complexus est in Peristeph. hym. 5. meminitque eiusdem, cùm agit de martyribus Cæsaraugustanis hym. 4. Habuit S. Augustinus in natali die ipsius (vt auctor est Possidius in Indiculo) tractatus quatuor, quorum duo habentur inter serm. de Sanctis 12. & 13. ceteri duo superadditi à Parisiensibus ser. 8. & 9. Rursus autem in eiusdem natali habuit prolixum illum tractatum de Iacob & Esau, vt apparet in fine ipsius: est de diuers. serm. 44. Alium adhuc exhibuit editio Louan. habitum in basilica Restitutę, serm. de diuers. 102. extat de eodem sermo S. Leonis Papæ. Meminit eiusdem martyris Fortunatus lib. 7. ad Bod. ducem. scripsit idem epigramma de eius basilica lib. 1. S. Bernar. de ipso serm. paru. 66. De tunica sancti martyris translata & miraculis illustrata agit Gregor. Turon. hist. de gest. Franc. lib. 3. cap. 29. Ado Vien. in chron. anno 527. & Sigebert. an. 542. Alia de eiusdem Vincentij miraculis agit idem auctor Gregor. de gloria mart. cap. 89. & 90. De eiusdem martyris capite in ecclesia Cenomanensi collocato à S. Domnolo Episcopo, eiusdem Acta significant, quæ habes apud Sur. die 16. Maij tom. 3. Fuerunt alij eiusdem nominis illustres martyres in Hispania, de quibus suis locis inferiùs.

[b] Equuleum.] Fuisse equuleum tortorium lignum, omnes consentiunt: eumdemque fuisse cochleatum ad extendendum & remittendum compositum, ijdem ex Nonio affirmant, cùm hęc dicat ille:

Et vbi insilui in cochleatum equuleum,
Ibi tolutim tortor, id est, volubiliter torqueor.

Isidorus lib. 5. orig. equuleum ab extendendo dictum putat. Cyprian. lib. de lapsis: Nunc equuleus extenderet. Cùm etenim equuleus intenderetur, corpora simul extendi necesse erat. vnde Ammianus Marc. lib. 14. Intendebantur equulei. Et Hier. epist. 49. ad Innoc. Cùm equuleus (inquit) corpus extenderet. Sigonius, etsi vir sanè eruditus sit, tamen cùm de equuleo egit, tam de eo, quàm de fidiculis, rem parum feliciter videtur assecutus lib. 3. de Iudicijs cap. 18. Confundit enim non tantùm equuleum cum catasta, de qua plura nos 16. Martij, sed etiam cum genere illo compedum, quo rei in carcere positi, iniectis ad quartum vel quintum foramen pedibus, ad ingem cruciatum sic vincti detinerentur. Id habes ex epistola ecclesiæ Lugdunensis apud Euseb. lib. 5. cap. 1. quod genus torquendi Rufinus lib. 5. cap. 2. non impropriè, loco compedum, dixit neruum; Christophorsonus autem propriùs crassam compedem appellauit. De eodem genere compedum, quibus martyres in carcere positi distinebantur, eleganter Prudentius Peristeph. hym. 4. de S. Vincentio ait:

In hoc barathrum conijcit
Truculentus hostis martyrem,
Lignoq; plantas inserit
Diuaricatis cruribus.

De ijsdem compedibus Euseb. lib. 6. cap. 32. cùm agit de Origene: Multis, inquit, diebus pedes in compedes ligneos intrusi, distractione quadam ad quartum foramen distenti fuerunt. Et lib. 8. cap. 11. Post verbera in compedibus ligneis positi erant, & pedes alter ab altero ad quartum foramen distenti districtique adeò, vt necessariò supini iacerent, nec possent propter plagarum vulnera recèns toto corpori inflicta, se vllo modo commouere. Et inferiùs cap. 14. de Apphiano martyre: In carcerem concluditur, in quo vnum diem noctemque vtroque pede compedibus ad cruciatum paratis, longè à se mutuo distento diuexatus, &c. Agit de ijsdem cõpedibus Metaphrastes in Trophymo martyte. Ex his omnibus compedes ab equuleo esse longè diuersos, qui non in carcere reum, nec eius tantùm distendebat pedes, sed totum corpus ad fossionem vngularum, quisque potest facilè intelligere; cùm idem Eusebius diuersè admodum à compedibus describat equuleum lib. 8. cap. 11. cùm ait: Quidam enim primùm manibus à tergo religatis, ligno appensi, & machinis quibusdam membra eorum vniuersa distenta, distractaque, &c. Hæc de equuleo esse intelligenda, ea quæ S. Hieronymus epist. 49. ad Innocentium scribit, planè indicant, cùm ait: Cùm equuleus corpus extenderet, & sordidas fœtore carceris manus post tergum vincula cohiberent, &c. Prudentius item sic:

Vinctum retortis brachijs
Sursum ac deorsum extendite,
Compago donec ossium
Diuulsa membratim crepet. Idem in Romano martyre hymno 10.

Miserum putatis, quòd retortis pendeo
Extentus vlnis, quòd reuelluntur pedes,
Compago neruis quòd sonat crepantibus.

Sunt hæc Romani martyris verba pendentis in equuleo. Quàm autem erret Sigonius dicto loco, cùm putet corpus in equuleo alligari fidiculis, idemque esse torquere fidiculis, quod equuleo distendi, dicemus paulo inferiùs.

Quænam esset equulei forma, haud facilè describi posse videtur: & cùm multi in his laborauerint, neminem adhuc eam assecutũ fuisse cognoui; at nec ego id mihi arrogo. Describam hic

tarùm quæ ex veteribus accepi, ceteris rem ipsam exactiùs examinandam relinquens. Stipitem quemdam in equuleo fuisse, tradit S. Hieronymus dicta epist. 49. cùm ait: Crines ligantur ad stipitem, & toto corpore ad equuleum fortiùs alligato, vicinus pedibus ignis apponitur, vtrumque latus carnifex fodit, &c. Ex eodem stipite totam illam machinam Prudentius in Romano hym. 10. appellat noxialem stipitem, cùm ait:

Iubet amoueri noxialem stipitem,
Plebeia clarum pœna ne damnet virum.

Si adhuc fidem integram præstas Actis S. Dorotheæ virginis & martyris, quæ extát apud Surium tom. 1. die 6. Februarij, habes ex illis equuleum formam quodammodò expressisse crucis. sunt ibi hæc verba Theophili pendentis in equuleo: Ecce modò Christianus sum, quia in cruce suspensus sum: equuleus enim crucis quamdam similitudinem gerit. Hæc ibi. Secundùm autem prædicta haud difficile esset describere formam equulei, nimirum erectum stipitem validum & cochleatum, qui transuersum habeat lignum, quod intendatur ac remittatur, ad quod ligata membra distendantur tortoris arbitrio. Sed ab hac equulei imagine, vel alia huic persimili cogit me dissentire Ammianus Marcellinus, cùm hominem non rectum in equuleo extensum docet, sed curuum: sic enim ait lib. 16. prope finem: Innocentes tortoribus exposuit multos, aut sub equuleo cœpit incuruos, &c. Clariùs autem lib. 18. his verbis: Quamquam incuruus sub equuleo staret, pertinaci negabat instantia. Hæc Ammian. quibus quidem alia à prædictis planè diuersa equulei forma præscribitur, qua quidem & vocis etymologiam possumus intelligere, vt equuleus ab equulo, quòd homo ad eum alligatus atque distensus & accuruus quodammodò equuli formam præseferret, sit dictus. Verùm aduertas, sic curuum sub equuleo distẽdi hominem, vt tamen cælum versus facies conuersa esset, liberumque illi fuisse sursum oculos tollere, ac cælum aspicere. Hæc habes ex S. Hieronymo dicta epist. 49. Ex his itaque omnibus quæ diximus, tibi formam equulei, vt lubet, effingito. De fidiculis iam agamus. Increbuit hactenus complurium error, vt fidiculas à fidibus deriuatas putarent, nihilque aliud esse fidiculas, quàm vincula neruea, quibus ad equuleum manus pedesque hominis ligarentur; sicque torquere fidiculis reum, idem esse quod ligatum in equuleo fidiculis hominem intendendo, ossium commissuras cum immenso dolore distrahere. Sensit hæc Sigonius lib. 3. de Iudic. c. 18. Sic etiam errauit in his & Valla lib. 1. dum ait, fidiculas esse instrumentum ex duobus obliquatis lignis compactum, ita dictum vel ab extorquenda fide, vel à nerueis funibus, quibus torquendi alligantur. Omittimus alias hîc referre complurium Iureconsultorum de fidiculis à veritate prorsus remotas sententias. Miratus sum vehementer, cùm sanctus Isidorus lib. 3. origin. exactè monstrarit quid sint fidiculæ, eruditos viros, eo prætermisso, in perquirendo de illis adeò laborasse, ac à rei veritate tantopere aberrasse. Fidiculas enim idem esse quod vngulas, restatur, cùm ait: Vngulæ dictæ, quòd effodiant: hæ & fidiculæ, quia ijs rei in equuleo torquentur, vt fides inueniatur. Hæc Isidorus. Cùm itaque fidiculis æquè ac vngulis finderentur latera hominis in equuleo distensi, easdem vngulas ea de causa dictas esse puto fidiculas, quòd reorum latera finderent, sicque à findendo dictas fidiculas esse, quasi findiculas: vel à fodicando, quòd illis latera reorum fodicarentur; dictasque esse fidiculas, quasi fodiculas. fodicare latera fidiculis, vsurpatum apparet ab Ammiano, vt dicemus paulò inferiùs. His in primis adstipulatur Prudentius hym. 10. Peristeph. in Romano, cùm quas vocat fidiculas, easdem vngulas dicat. Sunt hæc verba Asclepiadis iudicis:

——— *Vertat ictum carnifex*
In os loquentis, inque maxillas manum,
Sulcosque acutos & fidiculas transferat:
Verbositatis ipse rumpatur locus.

Et paulò pòst, per fidiculas Asclepiadem intellexisse vngulas, quæ mox auctor subdit, declarant his versibus:

Implet iubentis dicta lictor improbus,
Charaxat ambas, vngulis scribentibus,
Genas, cruentis & secat faciem rotis.
Hirsuta barbis soluitur carptim cutis,
Et mentum adusque vultus omnis scinditur.

Hęc Prudentius. Eodem sensu fidiculæ accipiuntur L. Decuriones. C. de quæst. nam fidiculis torqueri Imperator appellat cruentam conditionem. Sic apud Ammianum lib. 29. qui hæc genera cruciamentorum recensens, ait: Intercluduntur equulei, expediuntur pondera plumbea, cum fidiculis & verberibus. Cumque paulò inferiùs reorum maiestatis latera dictis tormentis fodicata dicat, fidiculis id factum apparet. In hac eadem sentẽtia fidiculas accipere tam apud Senec. lib. 3. de ira, quàm apud Valer. de patiẽtia lib. 3. c. 3. 4. 5. vel alios, nihil vetat. Tantùm apud Suetonium in Tiberio aliud genus cruciamenti inuenies dictas esse fidiculas, dum ait: Excogitauerat inter genera cruciatus etiam, vt larga meri potione per fallaciam oneratos, repentè veretris deligatis, fidicularum simul vrinæque tormento distenderet. Hæc Suetonius. Sed remotissimum est eiusmodi genus tormenti ab eo quod in Actis SS. martyrum, alijsque citatis locis per fidiculas testatum apparet. Inuenies frequenter equuleo iunctas esse fidiculas, vel vngulas; ea nimirum ex causa, quòd extento corpore in equuleo, fidiculis vel vngulis à tortoribus membra sulcarẽtur, quibus aliquando succederet ignis tormentum. Hæc cùm habeas in nonnullis Actis sanctorum martyrum, sanctus Cyprianus demõstrat, dum ait lib. de lapsis: Nũc equuleus extenderet, nunc vngula effoderet, nunc flamma torreret. Et August. epist. 59. ad Marcellin. Non extendente equuleo, non sulcantibus vngulis, non vrentibus flammis, &c. Eadem Hieronymus epist. 49. Prudentius sæpè, & alij. Ante hos omnes Seneca lib. 3. controuers. 14 pluribus.

[c] Anastasij Persæ.] De eodem hac die ceteri Latinorum, Græci autem decimaquinta huius. Metaphrastes eius ac sociorum Acta descripsit: habet ea Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1. Habemus in nostra bibliotheca eiusdem res gestas à Gregorio quodam clerico è Græcis Latinè redditas; quibus præmittitur præfatio, cuius est exordium: Vnigenitus Filius, &c. fortasse illa, quam malè translatam Beda (vt ipse ait) emendauit. Habetur illic insuper post eadem Acta elegans historia de arreptitia puella virtute martyris liberata Romæ in ecclesia S. Mariæ ad Aquas Saluias: eo nomine olim

olim ea ecclesia dicebatur, quæ postea ob illata illuc ſanctorum pignora Vincentij & Anaſtaſij, illorum nomine dicta eſt. Habet eadem hiſtoria miram conſenſionem cum his quæ Legati Apoſtolici Hadriani Papę in Concilio Niceno ſecundo actione 4. teſtati ſunt de capite eiuſdem martyris vnà cum eius vultus imagine Romam tranſlato. Aſſeruatur eadem hactenus religioſè in eadem eccleſia, licet ſacræ imagini ab aliquo rei ignaro ſit inſcriptum nomen Pauli Apoſtoli, qui eodem in loco capite truncatus eſt. De paſſione ſancti Anaſtaſij eiuſque reliquijs Romam tranſlatis agit Beda de ſex ætat. ſub Heraclio Imp. Ado Viennen. in chron. anno 604. Sigeber. anno 620. Marian. Scot. martyrium refert anno 617. & tranſlationem in vrbem anno 626. reponit. Porrò conſtat S. Anaſtaſium conſummaſſe martyrium (vt eius Acta teſtantur) anno 17. Heraclij Imp. eſt is annus à Chriſto Domino 627. Quòd autem alij laqueo, alij verò gladio vitam finiſſe dicant: placent quæ in Græcorum Menologio de ea re ſcripta ſunt his verbis: Ipſius collo ita laqueo aſtricto, vt reſpirandi facultatem non haberet, poſtremò ſecuri percutitur, capite pro Chriſti fide abſciſſo. Hæc Græc. Menol. die 15. Ianuarij.

[d] Coſrhoe Perſarum Rege.] Ne de Coſrhoe ambiguitas oriatur: noſſe debemus duos eiuſdem nominis fuiſſe Reges Perſarum; quorum ſenior regnauit temporibus Iuſtiniani Imp. & Iuſtini Iunioris, perueniſque vſque ad Tiberium, ac vita functus eſt anno Domini 579. vt ex Agath. colligitur lib. 4. pag. 538. regnauitque annos 48. Huic autē Coſrhoi ſucceſſit Hormiſda eius filius; quo extincto, ipſius filius nomine Coſrhoes regnum capeſſit, vt ait Niceph. hiſt. lib. 18. cap. 18. 21. & 22. Porrò Coſrhoes, de quo agimus, eſt ille iunior ſenioris nepos.

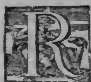
[e] Vincentij, Orontij, & ſoc.] De his etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij, pluribus autem Petrus in catal. lib. 2. c. 112.

[f] Gaudentij.] Nouarienſes hac item die celebrant natalem ipſius, tranſlationem autem iterùm factam, menſe Auguſti, & Octobris, vt conſtat ex tabulis eiuſdem eccleſiæ. Acta eius, tempore Leonis Epiſcopi ſucceſſoris, qui ſedit temporibus Pauli Papæ (vt teſtantur eiuſdem eccleſiæ tabulæ) conſcripta habet Mombrit. tom. 1. Claruit temporibus Theodoſij ſenioris & filiorum Impp. optimè notus Ambroſio, vt ex iiſdem Actis accipitur.

[g] Dominici abbatis.] De eo hæc Leo Cardinalis Oſtienſis in chron. Caſſin. lib. 2. c. 62. Hoc anno 1031. beatus Dominicus innumerabilium patrator miraculorum, multorumque cœnobiorum fundator apud Soram Campaniæ ciuitatem iam ferè octogenarius migrauit ad Dominum, ſepultuſque eſt in monaſterio Soræ vicino, quod nunc eiuſdem vocatur ex nomine. Hactenus Leo. Huius ſancti vitam ſcripſiſſe Albericum diaconum monachum eiuſdem ordinis, teſtatur idem Leo Oſtienſis in chron. lib. 3. cap. 33. qui eiuſdem etiam meminit eodem lib. 3. c. 18 & 38. & alibi. In Vaticana bibliotheca, in codice qui inſcribitur, Liber cenſuum, tam de eodem cœnobio, quàm de immunitate Sorani Epiſcopi, vt Romano tantùm Pontifici ſubditus ſit, habetur narratio.

23 Decimo Kal. Februarij. Luna. B viij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23			

OMÆ ſanctæ Emerentianæ [a] virginis & martyris, quæ adhuc catechumena, dum oraret ad ſepulchrum ſanctæ Agnetis, cuius fuerat collactanea, à Gentilibus lapidata eſt. Philippis in Macedonia ſancti Parmenæ [b], qui fuit vnus de ſeptem primis diaconis. Hic traditus gratiæ Dei, iniunctum ſibi à fratribus officium prædicationis plena fide conſummans, ſub Traiano [c] martyrij gloriam eſt adeptus. Cæſareæ in Mauritania ſanctorum martyrum Seueriani [d] & Aquilæ vxoris eius ignibus combuſtorum. Apud Antinoum Ægypti vrbem ſancti Aſclæ [e] martyris, qui poſt diuerſa tormenta pretioſam Deo animam, in flumen præcipitatus, reddidit. Ancyræ in Galatia S. Clementis [f] Epiſcopi, qui ſæpiùs cruciatus, tandem ſub Diocletiano martyrium conſummauit. Ibidem ſancti Agathangeli [g], qui eodem die ſub Lucio Præſide paſſus eſt. Alexandriæ S. Ioannis [h] Eleemoſynarij, eiuſdem vrbis Epiſcopi, miſericordia in

pauperes celeberrimi. Toleti sancti Ildefonsi [i] Episcopi, qui ob singularem vitæ integritatem, susceptamque defensionem aduersus hæreticos Dei genitricis virginitatem impugnantes, ab eadem candidissima veste donatus est, ac demum sanctitate celebris in cælum vocatus. In prouincia Valeriæ [k] sancti Martyrij [l] monachi, cuius meminit B. Gregorius Papa.

IANVARII 23.

MERENTIANÆ [a].] De ipsa hac eadem die Beda, Vsuard. Ado, & alij. Acta passionis eius narrantur apud Ambrosium libro 4. epistola 34. edit. Romanæ.

[b] Parmenæ.] De quo Act. Apost. cap. 6. Beda ac ceteri Latinorum de eodem hac die, Græci autem vndecima Martij, ac iterùm tertia Maij, vt apparet ex eorum Menologio.

[c] Sub Traiano.] Persecutio sub Traiano tertia recensetur ab Augustino de ciuit. Dei lib. 18. cap. 52. Oros. lib. 7. cap. 12. & Seuer. lib. 2. Quæ quidem non ex edictis Traiani sumpsit exordium, sed (vt scribit Euseb. hist. lib. 3. cap. 26.) sigillatim in vnaquaque ciuitate sub eius Imperio ex seditione populi excitata est: cui tamen ex eiusdem Imperatoris edictis magnum accessit additamentum: sed posteà litteris Plinij iunioris illo persuaso, sic temperata est, vt prohiberet inquiri Christianos, delatos tamen puniri, vt Tertullianus scribit in apologet. Posset fortasse alicui dubitationem facere, quid est quòd laudatissimus principum, idemque æquissimus (sic etenim Gentilium omnium testimonio habetur) in Christianos tantùm se iniquissimum atque sæuissimum exhibuerit? Ad hoc primùm dicimus (quod quidem Patres in apologijs sunt prosecuti) complures hæreticos, ac præcipuè Gnosticos nomine Christiano censitos, turpibus execrandisque facinoribus impollutæ Christianæ religioni ignominiam irrogasse, suisque impurissimis obscœnitatibus effecisse, vt genus, fides, nomen ipsum denique Christianum blasphemaretur inter Gentes: adeò vt (secundùm Domini futura prædicentis sententiam) obsequium se Deo præstare existimarent, si Christianos, vt nequissimum genus hominum, internecioni traderent, inuidiosumque nomen prorsus abolerent. Erant & aliæ mentitę vel simulatę causæ, quas in Annalibus sigillatim recensuimus, quibus principes persuasi, illi ipsi qui apud Gentiles habiti sunt æquiores, ijdem sæuiores in Christianos se exhiberent, illis in hoc non dissimiles, qui etiam Gentilium iudicio pessimi fuerunt, vt Nero, Domitianus, & alij. Sed quod in primis Traiani animum in eosdem vehementissimè incendit, illud fuit, quod ex litteris Plinij Secundi, quæ habentur lib. 10. epist. 103. accepit, nimirum Christianum genus adeò inualuisse, sicque illorum numerum auctum, vt idolorum templa deserta desolataque remanerent; & nedum in ciuitatibus, sed & in vicis & agris sacra deorum essent intermissa, & (vt ait) rarissimus victimarum emptor inueniretur. Quibus ille acceptis, vt collabenti idolorum cultui consuleret, ac dijs, quibus Imperium acceptum ferebat, rependeret gratias, Christianos vt impios, deorumque contemptores è medio tollendos edixit; & quo magis erga deos pius, & reipublicæ studiosus, eo ampliùs in Christianos seuerus videri cupiebat. Sed explorata demum per eumdem Præsidem illorum innocentia, non vltrà inquirendos, sed oblatos tantùm puniendos esse rescripsit: de cuius adeò iniqua sententia inquit Tertullianus in apologetico: O sententiam necessitate confusam! negat inquirendos, vt innocentes: mandat puniri, vt nocentes: parcit, & sæuit; dissimulat, & animaduertit, &c. Sed quonam pacto alij prædicant Traianum æquissimũ & optimum omnium principem, qui erga se ipsum impurissimus, ac ob eam causam etiam iniquissimus fuit? id quidem ijdem scriptores Ethnici, qui eum laudibus tollunt, scriptis testatum reddunt; adeò vt ex eorum censura, non tantùm ex optimorum albo eum expungendum esse, sed nec boni viri laudem mereri, immò inter turpes esse adnumerandum, quisque ęquo iure censeret. Dio etenim & Spartianus grauissimi scriptores, quod verum est non dissimulantes, eumdem adeò impurum fuisse narrant, vt etiam in senectute in masculos insanisse testentur. Iam ergo tam abductum in præceps hominem, datum in reprobum sensum, in ignominiam passionum, quis miretur Christianis fuisse aduersum? Hominem certè indignissimum, quem ab inferis eductum precibus S. Gregorij Papæ quidam scribant: quam opinionem fusiùs in Annalibus Eccl. confutauimus, & friuolas rationes illorum, qui eam astruunt, & quoquo modo firmare conantur, exactè firmiterque historiæ veritate refellimus.

[d] Seueriani, & Aquilæ.] De his etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catalog. libro 3. cap. 16. & alij.

[e] Asclæ.] Vsuardus de eodem hac die. Eius res gestas recitat Metaphrastes in Actis Thyrsi martyris 14. Decemb. quæ habentur apud Lipom. tom. 5. De eo item Petrus in catal. lib. 3. cap. 15.

[f] Clementis Episc.] De eodem hac die Græci in Menologio. Huius sæpiùs iterata certamina descripsit ex antiquis monumentis Metaphrastes, quæ recitat Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1. De ipso etiam Niceph. lib. 7. cap. 14. quem ait annis vigintiocto continuis vexationibus ob Christi fidem à Gentilibus agitatum. Sed multa in eis displicent, & ab eodem planè auctore, qui Georgij martyris Acta conscripsit, videntur fuisse coagmentata.

[g] Agathangeli.] Greci etiam de eodem hac die in Menologio. Huius Acta habentur intexta cum rebus gestis S. Clementis, de quo modò egimus. De eodem Niceph. lib. 7. & 14. qui de vtrisque

hæc

hæc ait: Eos omnes martyres, meo quidem iudicio, Clemēs & cum ipso Agathangelus superauit.

[h] Ioannis Eleemosynarij.] Agunt itidem de eodem hac die Græci, licet natalis dies sit tertia Februarij: puto hanc ipsam esse diem ordinationis eius, quam & natalem dici consueuisse, & solemniter etiam celebrari, suprà diximus, dum egimus de Cathedra S. Petri. Scripsit admirandas eius res gestas Leontius Episcopus Neapolis Cypri, cuius fidei subscribunt Patres in S. Synodo Nicæna secunda Act. 4. & Ioannes Damascenus de imag. orat. 3. dum eum producunt testem aduersus Iconoclastas. Eadem Ioannis Acta à Leontio scripta Anastasius Bibliothecarius iussu Nicolai Romani Pontificis Latinitati donauit, vt auctor est Sigeb. de vir. illustr. cap. 57. in Leontio, & cap. 104. in Anastasio. Eorum duplex repetitur editio atque translatio inter se diuersa; in quarum altera aliqua habentur, quæ in altera desiderantur. vide apud Lipom. tom. 2. & Sur. tom. 1. Sedere cœpit sub Heraclio Imp. vt eius Acta restantur, & non sub Phoca (vt aliquis putauit) sub quo sedit Eulogius notissimus S. Gregorio Rom. Pontifici. Præfuit hic illi sedi annos decem, vt scribit Niceph. in chron. Corpus eius Venetias translatum esse tradunt.

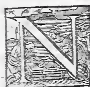
[i] Ildefonsi Episc.] Hunc alij Illefonsum, Alfonsum alij appellant: successit Eugenio secundo eiusdem sedis Antistiti, imperante Heraclio, sub Vitaliano Rom. Pont. & Recceswintho Hispaniarum Rege, anno à Christo Domino 662. seditque annos nouem, & menses duos, habuitque successorem Quiricum, qui præfuit Synodo Toletanæ vndecimæ, anno quarto Bambæ Regis. Habentur Ildefonsi res gestæ conscriptæ à Iuliano eiusdem vrbis Episcopo, quas refert Surius tom. 1. Porrò non tantùm inter sanctos, sed etiam inter celebres scriptores Ecclesiasticos adnumeratur. Libuit hîc referre quæ in appendice operis illius, quod idem scripsit Ildefonsus de vir. illustr. legi in vet. manuscrip. Vaticanæ bibliothecæ. Sunt hæc ad verbum descripta: Scripsit Ildefonsus quamplurimos libros luculento sermone potissimos, quos inde in tot partibus censuit diuidendos: Id est, librum prosopopeiæ imbecillitatis propriæ, libellum de Virginitate S. Mariæ contra Infideles, opusculum de proprietate personarum Patris & Filij & Spiritus sancti, opusculum annotationis de viris illustribus, opusculum annotationis in sacris, librum de cognitione baptismi, & de progressu spiritualium. Partis quoque secundæ liber epistolarum est, in quo ad diuersos scribens, ænigmaticis formulis egit, personasque interdum induxit, in quo etiam à quibusdam luculentiora scriptorum responsa promeruit. Partem sanè tertiam Missarum esse voluit hymnorum & sermonum. Altioris denique partis liber quartus versibus, prosaque contextus, in quo epitaphia, & quædam sunt epigrammata adnotata. Scripsit & alia multa, quorum, varijs molestiarum occupationibus impeditus, aliqua cœpta, aliqua semiplena reliquit. Adscitus autem in pontificatum nono gloriosi Reccesuinthi principis anno, nouem annis & duobus ferè mensibus clarus habitus fuit vitæ meritis, & recto regendi modo: expleto decimooctauo prædicti principis anno, sequente die x. Kal. Febr. domicilio carnis exuitur, atque in ecclesia beatæ Leocadiæ tumulatur, ad pedes sui conditus decessoris, cum quo creditur æterno frui receptaculo. Hactenus ibi. Quæ licet præter institutum, tamen cùm nondum apud aliquem ea edita inuenerimus, hic describere operæpretium duximus. Reperimus eundem ob solidam fidei constantiam, anchoram fidei, & ob dicendi facundiam, Chrysostomum appellatum aliquando, cùm citatur. Plura de eodem in flor. sanct. vberiùs in thesaur. concion. tom. 2. Quòd autem sanctus Ildefonsus perstringi admodum videatur in Cōcilio Francofordiensi, quòd dixerit Christum filium Dei adoptiuum secundùm carnem; non ita accipiendum est, vt more Nestorianorum duas in Christo personas voluerit constituere, sed duas distinguere naturas; impropriè licet, per personam, naturam significans: sicut econtrà Cyrillus Alexandrinus aliquando fecisse videtur, cùm in Christo vnam tantùm dixerit esse naturam, nimirum naturam pro persona accipiens in secundo anathematismo. Quod testatur etiam Leontius lib. de sectis, & Ioan. Damasc. de fid. orthodoxa lib. 3. cap. 40. Qua loquendi licentia Eutychiani abusi, hæresim de vna in Christo natura confirmare conati sunt. Condonandum est Patribus, si aliquando impropria vsi sunt voce, cùm ex eorumdem scriptis, quod de fide Catholica rectè senserint, mille locis probari possit. Hæc eadem dicta sint de sanctis Episcopis Toletanis, Eugenio, & Iuliano, qui in eadam Synodo eadem dictione notantur.

[k] In prouincia Valeriæ.] De hac prouincia ne alicui errandi tribuatur occasio, sicut accidisse vidimus, sciendum est duas fuisse eiusdem nominis prouincias; quarum alteram in Pannonia ita appellatam esse à Valeria filia Diocletiani Imp. auctor est Ammianus Marcellinus lib. 19. cuius meminit etiam S. Ambrosius de fide lib. 2. cap. 4. in fine, & Zosim. hist. lib. 2. Erat & Valeria ciuitas sic dicta ad ripam Danubij, cuius meminit Ennodius Ticin. in Actis S. Antonij monachi. ea itaque Valeria Pannoniæ dicitur ad differentiam Valeriæ prouinciæ in Italia, quæ dicta est à via Valeria, quæ à Tiburtinis incipiens, per Marsos transiens, Corfinium vsque ducebat, eratque eadem via ciuitas Valeria nomine. de his Strabo lib. 5. pag. 159. de hac ipsa hîc agitur in Martyrologio, deque ea scribit sanctus Greg. Papa lib. 1. dialog. cap. 11. Hanc quidem prouinciam & Vestini populi habitabant, cuius metropolis erat Amiternum, hodie Aquila. Amiterno autem diruto, loci illius Episcopi is erat titulus, N. Episcopus Castrorum Amiterninæ ciuitatis, vt apud S. Gregorium reperies lib. 1. dialog. c. 4. Constat autem tum ex locis ipsis, eorumque limitibus, tum ex sanctorum memorijs, quæ illic hactenus asseruantur, S. Gregorium Papam, dum de Valeria prouincia mentionem habet, de hac vtique nostra, quæ in Italia sita est, & non de Pannonica, locutum fuisse. De eadem Valeria prouincia mentio habetur L. 5. tit. 30. quibus equorum vsus. Cod. Theod. lib. 9. planiùs Paulus diac. de gestis Longobard. lib. 2. cap. 11.

[l] Martyrij monachi.] Scribit de eo S. Gregorius lib. 1. dialog. cap. 11. Fuit & alius eiusdem nominis sanctus monachus, cuius idem meminit hom. 39. in Euangel.

vij. C Nono Kal. Februarij. Luna. 2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24			

NATALIS S. Timothei[a] diſcipuli B. Pauli Apoſtoli, qui ab eodem Epheſi ordinatus Epiſcopus, poſt multos pro Chriſto agones, cùm Dianę immolantes argueret, lapidibus obrutus, paulò pòſt obdormiuit in Domino. Antiochiæ ſancti Babylæ[b] Epiſcopi, qui in perſecutione Decij, poſteaquam frequenter paſſionibus ſuis, ac cruciatibus glorificauerat Deum, glorioſæ vitæ finem ſortitus eſt in vinculis ferreis, cum quibus & ſuum corpus ſepeliri mandauit. Referuntur etiam paſſi cum eo tres pueri, Vrbanus, Prilidianus, & Epolonius, quos ille in fide Chriſti inſtruxerat. Neocæſareæ ſanctorum martyrum Mardonij[c], Muſonij, Eugenij, & Metelli, qui omnes igni traditi ſunt, & eorum reliquiæ in flumen diſperſæ. Fulginij S. Feliciani[d], qui à Victore Papa eiuſdem ciuitatis Epiſcopus ordinatus, poſt multos labores, in vltima ſenectute ſub Decio martyrio coronatur. Item ſanctorum martyrum Thyrſi[e] & Proiecti. Bononiæ ſancti Zamæ[f] primi eiuſdem ciuitatis Epiſcopi, qui à S. Dionyſio Romano Pontifice ordinatus, illic Chriſtianam fidem mirificè propagauit. Item beati Surani[g] abbatis, qui tempore Longobardorum ſanctitate floruit.

IANVARII 24.

TIMOTHEI[a].] Agunt de eodem hac die ceteri Latinorum, Græci autem vigeſimaſecunda huius, vt apparet ex eorum Menologio, & ex Euſtachio presbyt. in vita S. Eutychij Epiſc. Conſtantinopolitani. Notiſſimus hic eſt Pauli Apoſtoli diſcipulus, cuius tum in eius epiſtolis, tum etiam in Actibus Apoſtolorum eſt frequẽs mentio. Commentarius rerum geſtarum, martyrij, atque tranſlationis eius habetur apud Metaph. 22. Ianuarij. eadem omnia Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1. Paſſionem Timothei à Polycrate ſcriptam fuiſſe, auctor eſt Sigeb. de vir. illuſt. cap. 3. ſed ignotum id prorſus Euſebio atque Hieronymo, qui agunt de Polycrate. Dictus eſt Timotheus primus Epiſcopus Epheſi, vt tradit Euſeb. hiſt. lib. 3. cap. 4. cui Oneſimum ſubrogatum eſſe ſcribit Ignatius ad Epheſios. Conſtat tamen ante Timotheum eccleſiam Epheſinam à Paulo atque à Ioanne Apoſtolis fuiſſe collectam & eruditam. vnde ad eos S. Ignatius: Cum Apoſtolis (inquit) in virtute Chriſti ſemper conuerſati eſtis, Paulo, Ioanne, & fideliſſimo Timotheo. Idem ſcribens ad Philadelphos, adnumerat eumdem Timotheum inter ſanctiſſimos viros, qui in virginitate vitam puram tranſegerunt. De eius tranſlatione agemus ſuo loco inferiùs.

[b] Babylæ Epiſc.] Beda ac ceteri omnes de eodem hac item die, Græci autem agunt 4. Septemb. De tempore paſſionis Babylæ, conſtat maiorum auctoritate, eſſe paſſum ſub Decio. Id in primis Euſebius in chron. & hiſtor. lib. 6. cap. 32. Confirmat hoc ipſum S. Epiphan. in lib. de menſuris & pond. & S. Hieronymus lib. de ſcriptor. Eccl. in Origene. His meritò maiorem adhibemus fidem, quàm Nicephoro Calliſto, & Metaph. qui dicunt ipſum paſſum ſub Numeriano Imp. qui ijdem certi arguuntur erroris, dum conſtat temporibus Numeriani nullum eius nominis Antiochenę eccleſię præfuiſſe Epiſcopum, prout apparet ex ſucceſſione Antiochenorum Epiſcoporum, quam Euſebius in primis, inde Nicephorus Conſtantinopolitanus Epiſcopus texuit. Ex quibus etiam & hi errare conuincuntur, qui eiuſdem ciuitatis duos Babylas excogitarunt. Alij autem, inter quos Nicephorus, cùm ponunt duos Babylas, alterum eorum Antiochenæ ſub Numeriano Imp. præfuiſſe eccleſiæ, alterum verò Nicomediæ dicunt fuiſſe Epiſcopum. Rurſus in Menologio eadem die 4. Septemb. de duobus agunt Babylis, de ipſo

in

in primis Antiocheno Episcopo, atque de alio eius nominis ludimagistro, eodemque vnà cum octogintatribus pueris obtruncato. Non est hæc recens quæstio. Suidas planè testatur diuersas de Babyla fuisse sententias, dicentibus alijs, eum sub Decio, alijs verò passum sub Numeriano: ad quas conciliandas, duos Babylas à prædictis esse excogitatos. In his autem, si meum licet interponere iudicium, antiquioribus tam Latinorum quàm Græcorum inhærens, vnum tantùm fuisse Babylam, eumdemque Episcopum Antiochenum, subscribo. Quis enim sibi persuadeat, vt cùm penes Græcorum antiquos historicos tam frequens de Babyla Antiocheno sit facta mentio, nullo vmquam in loco vel per occasionem saltem, de altero Babyla æquè illustri, itemque cum pueris martyrio coronato sit facta mentio? De certaminibus Babylę, & trium puerorum, quorum hîc recitantur nomina, S. Ioannes Chrysostomus sæpiùs agit, nimirum in oratione contra Gentiles, in homilia de martyribus Iuuentino & Maximo, hom. 4. de Lazaro, & homil. 9. in epist. Pauli ad Ephesios. De eodem item Theodoret de Euangelica verit. lib. 10. De ipso item & tribus pueris extat sacer hymnus in Breuiario Toletano, Aldelmus etiam de laudib. virginitatis de eodem agit. At verò non simul cum ipsa morte finis fuit certaminis Babylæ; quin velut rediuiuus, grauiores contra Gentiles est aggressus pugnas: nam & more Samsonis ossibus pugnans, in fugam vertit Philisthæos. Huius enim illustris martyris ossa Gallus Cęsar in Daphnem ad Antiochena suburbia transtulit, quò tanti martyris reuerentia inolitæ ibi Græcorum superstitiones cessarent, & effusus deliciarum luxus contineretur. Res accidit ex sententia: nam præsentiâ sacrorum pignorum mox loquax illud Apollinis oraculum obmutuit, nec vltrà responsa dedit, prout scribit Sozom. hist. lib. 5. cap. 18. Cùm autem Imperium impius Iulianus Apostata accepisset, vt silentis Apollinis linguam solueret, inde tollendum Babylæ corpus Christianis imperauit; quo tandem sublato, & in locum pristinum restituto, mox mutum idolum, & nonnisi sui silentij causam fari permissum, illapso de cęlo fulmine contritum est, ingensque eius ædes cælesti illo igne conflagrauit. Huius triumphi Babylæ extant antiquorum scriptiones, velut egregiæ columnæ victorijs illius insculptæ in monumentum sempiternum erectæ. Tantæ enim rei oculatus testis Ioan. Chrysostomus tunc adolescens interfuit, & (vt ipse testatur) vidit, eademque scripsit præclara illa oratione contra Gentiles, & homil 4. de laudibus Pauli. Id etiam & ceteri antiqui historici præstiterunt, Rufinus lib. 1. cap. 35. 36. Sozom. lib. 5. cap. 19. Socrat. lib. 3. cap. 16. Theodoret. lib. 3. cap. 10. Euagrius lib. 1. cap. 16. & alij. Id factum esse 11. Kalend. Nouemb. Ammianus Marcel. Gentilis historicus lib. 22. testatur, licet homo Christianis infensus causam profiteri erubuerit.

[c] Mardonij & soc.] De ijsdem Beda etiam, Vsuardus, Ado, & alij, consentiuntque vet. manuscr. Petrus in catal. lib. 3. cap. 19. apud Zenocęsaream Mauritaniæ hos passos dicit; sed mendosè ita illic legi putatur, cùm veteres omnes ab illa lectione dissentiant.

[d] Feliciani Episc.] Huius res gestas accepimus ab ecclesia Fulginate, sed quæ castigatione aliqua indigeant. Scribit Sigebert. in chron. anno Christi 969. huius sancti reliquias per Theodoricum Metensem Episcopũ sub Othone Imp. in Gallias fuisse translatas. de ijsdẽ Crantz. in Sax. lib. 1. c. 9.

[e] Thyrsi & Proiecti.] Agitur de his pluribus in Breu. Toletano S. Isidori, vbi etiam sacer hymnus habetur, quo Thyrsi egregia facta describuntur.

[f] Zamæ Episc.] De eodem tabulę ecclesiæ Bononiensis. Legi commentarium nondum typis excusum de ecclesia Bononiensi, quo series Episcoporum eius atque ipsorum res gestæ narrantur, quem Sigonius vir quidem disertus conscripsit hortatu amplissimi Cardinalis Paleoti Archiepiscopi Bononiensis.

[g] Surani abb.] De quo S. Gregor. lib. 4. dial. cap. 22. Prouinciæ illius quam Suram dictam Gregor. tradit, meminit Plin. lib. 3. cap. 14. poniturque inter Vmbros.

25 Octauo Kal. Februarij. Luna. D vij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	20	21	22	23	24	25			

CONVERSIO [a] sancti Pauli Apostoli, quæ fuit [b] secundo ab Ascensione Domini anno. Apud Damascum natalis sancti Ananiæ [c], qui eumdem Apostolum baptizauit. Hic cùm Damasci, & Eleutheropoli, alibique Euangelium prædicasset, sub Licinio iudice neruis cæsus & laniatus, demum lapidibus oppressus martyrium consummauit. Antiochiæ sanctorum martyrum Iuuentini [d] & Maximi, qui sub Iuliano Apostata martyrio coronati sunt: in quorum die natali sanctus Ioannes Chrysostomus sermonem

monem ad populum habuit. Aruernis sanctorum Proiecti[e] Episcopi, & Marini viri Dei, qui à proceribus eiusdem vrbis passi sunt. Item sanctorum martyrum Donati[f], Sabini, & Agapis. Tomis in Scythia sancti Bretannionis[g] Episcopi, qui mira sanctitate & zelo Catholicę fidei sub Valente Imperatore Ariano, cui fortiter restitit, in Ecclesia floruit. Atrebati in Gallijs sancti Popponis[h] abbatis miraculis clari.

IANVARII 25.

ONVERSIO[a] sancti Pauli.] De ea Act. Apost. cap. 9. & 22. Agunt de eadem solemnitate hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij, adstipulanturque vet. manuscrip. Augustinus in ea sermones plures habuit, 14. de Sanctis, & de diuersis 34. 35. 36. edit. Louan. Eamdem festiuitatem vsu pretermissam restituit Innocentius Papa Tertius.

[b] Quæ fuit secundo ab Ascensione Domini anno.] Eadem verba non tantùm in veteri Romano Martyrologio scripta reperiuntur, sed etiam apud Vsuardum, atque antiquiora manuscripta exemplaria leguntur. De tempore conuersionis Apostoli diuersæ admodum inter se sententiæ reperiuntur. Fuit enim quorumdam opinio, sanctum Paulum post septennium ab Ascensione Domini Christo nomen dedisse: idque ex Hippolyto Thebano Michaël Glycas in tertia Annalium parte, & Niceph. lib. 2. cap. 3. Euodij auctoritate confirmare nituntur; censentque omnes ij, post septem annos ab Ascensione Domini sanctum Stephanum lapidatum esse. Eusebius contrà, eam factam recenset anno à Natiuitate Christi 34. & 19. Imperij Tiberij Cæsaris; id enim profitetur in chronico. Sed sicut illa opinio falsa arguitur, ita & hæc etiam non subsistit. Prior confutatur, cùm tempus martyrij sancti Stephani eodem anno Ascensionis Domini contigisse certum sit, vt suo loco dicemus inferiùs. Posterior autem certissimis rationibus refellitur. Cùm enim à lapidatione Stephani (quam, vt celebrat Ecclesia, 26. die Decembris contigisse suo loco infrà monstrabimus) vsque ad Pauli conuersionem non ampliùs quàm triginta dierum spatium intercedat: quomodo tot tantaque, à nece Stephani vsque ad conuersionem Pauli tam breui tempore accidere potuerunt? Post enim eius martyrium (vt habent Acta cap. 8.) Saulus vastabat Ecclesiam, intrans per domos, & trahens viros & mulieres, ducebat in custodiam: eo etiam tempore facta est dispersio discipulorum per regiones, quando & Ananias Damascum profectus, ibi Euangelium prædicauit, conuertensque ad fidem nonnullos, collegit Ecclesiam, deque ea re perlatus est nuntius Ierosolymam: quem cùm accepisset Saulus (vt habent Act. cap. 9.) accessit ad Principem sacerdotum, & petijt ab eo epistolas in Damascum ad synagogas: acceptas deferens & appropinquans Damasco, admirabili modo ad Christum conuertitur. Hæc quidem omnia si accuratè considerentur, non mensis vnius, sed vix integri anni spatio impleri potuisse, perspicuum est. Verior itaque est de anno secundo opinio prædicta, cui etiam subscribit Oecumenius in Act. Apost. cap. vlt. Locus ille prope Damascum, ob tantæ rei memoriam, nobili est illustratus basilica, cui alludere videtur S. Augustinus, cùm in dicto ser. 34. hæc ait: Hodie in illis regionibus etiam ipsa loca testantur, quod tunc gestum est, & nunc legitur & creditur. Extat egregium carmen S. Damasi Papæ de conuersione S. Pauli, in collect. Christianorum poëtarum.

[c] Ananiæ.] De eodem hac die Beda, ac ceteri, Græci autem ad Kal. Octobris in Menologio, vbi habetur, eum non tantùm Damasci Euangelium annuntiasse, sed etiam Eleutheropoli in Palæstina (prout hîc scribitur) ac demum egregium martyrium consummasse.

[d] Iuuentini & Maximi.] Post natalem diem sancti Babylæ in Antiochena ecclesia de his martyribus agebatur, vt auctor est S. Ioannes Chrysostomus in homilia habita in ipsorum die natali, quæ habetur tomo 3. in fine. Fuerunt hi Romani milites, quorum certamen scribit Theodoretus hist. lib. 3. cap. 14. vbi in fine hæc habet verba: Istos Antiochia velut strenuos pietatis athletas venerata, magnifico tumulo mandauit, & ad hodiernum vsque diem quotannis festo publico eos honorificè celebrat. Hæc ille. De his etiam Nicephorus lib. 10. cap. 12. in fine.

[e] Proiecti Episcopi, & Marini.] De Proiecto hac die etiam Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Horum res gestas habet Surius tom. 1. Petrus in catalogo lib. 3. cap. 22. Passum Proiectum refert Sigebertus in chron. anno Domini 670. sub Childerico Secundo Francorum Rege.

[f] Donati & soc.] De eis vet. manuscrip. ex quibus etiam recentiores hac die.

[g] Bretannionis Episc.] Huius egregia certamina aduersus Valentem Arianum Imp. scribit Sozomenus histor. lib. 6. cap. 22. Niceph. lib. 11. cap. 29. Huic successit Gerontius, qui interfuit œcumenicæ Synodo Constantinopolitanæ sub Theodosio Imperatore.

[h] Popponis abb.] Extant Acta eius, quæ fidelissimè scripsit Euerhelmus abbas, quæ habet Sur. tom. 1. De eodem Sigeber. in chron. anno Domini 1048. Trithem. in chron. Hirsaugiensi, & de vir. illustr. ord. S. Bened. libro 3. cap. 242. Claruit sub Henrico Imp. & Chunrado eius successore.

26 Septimo Kal. Februarij. Luna. E v.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	23	24	25	26			

SMYRNÆ natalis S. Polycarpi [a], qui beati Ioannis Apostoli discipulus, & ab eo eiusdem ciuitatis Episcopus ordinatus, totius Asiæ princeps fuit: posteà sub Marco Antonino & Lucio Aurelio Commodo, sedente Proconsule, & vniuerso populo in amphitheatro aduersus eum personante, igni traditus est, & cùm ab eo minimè lęderetur, gladio cõfossus, martyrij coronam accepit: cum quo etiam alij duodecim ex Philadelphia venientes, in præfata vrbe martyrio consummati sunt. Hippone regio in Africa sanctorum Theogenis [b] Episcopi & aliorum trigintasex, qui in persecutione Valeriani contemnentes temporalem mortem, coronam vitæ æternæ adepti sunt. Apud Bethlehem Iudæ dormitio sanctæ Paulæ [c] viduæ, matris Eustochij virginis Christi: quæ cùm esset è nobilissimo Senatorum genere, renuntians sæculo, & facultates suas pauperibus distribuens, ad Præsepe Domini se recepit: vbi multis virtutibus prædita, & longo coronata martyrio, ad cælestia regna transiuit: cuius vitam virtutibus admirandam sanctus Hieronymus scripsit. In territorio Parisiensi sanctæ Bathildis [d] Reginæ, sanctitate & miraculorum gloria illustris.

IANVARII 26.

POLYCARPI [a].] De eodem hac die ceteri Latinorum, Græci autem 23. Febr. vt constat ex Menologio. Quæ verò hîc habentur, accepta noscuntur à S. Hieronymo de scrip. Eccles. in Polycarpo. Passus est (vt scribit Euseb. in chron.) anno septimo Imperij Marci Aurelij Antonini, & Lucij Veri. Coss. Luc. Aurel. tertiùm & Quadrato. Eius nobile certamen & sociorum à Smyrnensi ęcclesia exactè descriptum, idem Eusebius recitat hist. libro 4. cap. 14. Qualis autem quantúsve fuerit Polycarpus, S. Ignatij epistola ad ipsum scripta facilè significat. Eius aduentum Romam & congressum cum Aniceto scribit sanctus Irenęus aduersus hæres. lib. 2. cap. 3. & Eusebius ex eodem auctore lib. 5. cap. 24. Extat insignis epistola Polycarpi ad Philippenses, cuius meminit S. Hieronymus, quam piæ memoriæ vir doctissimus pariter & religiosissimus Franciscus Turrianus Societatis Iesu, longè prolixiorem illa, quæ habetur typis excusa, apud se esse Græcè scriptam, cùm viueret, testatus est: speramus eam vnà cum ceteris egregijs vetustatis monumentis, quę summo labore collegit, propediem esse edendam. De celebrando die natali sancti Polycarpi hæc vbi suprà Smyrnensis ecclesia: Nobis in vnum aliquando coactis, Dominus præstabit, vt celebrem eius martyrij diem instar natalis festi cum exultatione & gaudio quantum fieri potest maximo recolamus, &c. Consueuisse legi in ecclesia sancti Polycarpi, testatur Greg. Tur. de glor. mart. cap. 86.

[b] Theogenis Episcopi.] De ipso ac socijs item Beda, Vsuardus, ac ceteri hac die. Hic ille Theogenes Hipponensis Episc. esse cognoscitur, qui vnà cum S. Cypriano interfuit Concilio Carthaginensi, vt ex eius Actis apparet, quæ habentur apud Cyprianum, & Augustinum in lib. 6. de baptismo contra Donatistas. Erat Hippone basilica nomine S. Theogenis, cuius meminit sanctus Augustinus serm. 101. de diuers. vbi ait: Quando audistis apud memoriã S. Theogenis: Offero tibi Petre, offero tibi Paule: numquam audistis, &c.

[c] Paulæ.] De eadem Beda, Vsuardus, Ado, & alij die sequenti. Porrò hac die, sept. Kal. Februarij, tertia sabbati, ex hac vita migrasse, S. Hieronymus, qui ad filiam eius Eustochium epist. 27. eius vitam præclarè conscripsit, apertè testatur: qui & Consules recitat anni obitus, Honorium sextò, & Aristenetum; numeratur is annus, secundùm

Fastos Onuphrij, à Christo 404. cùm S. Innocentius Romanæ præesset Ecclesiæ. Ne quis erret in Paulæ nomine; sciendum est, fuisse aliam Paulam, iuniorem dictam, huius senioris neptem ex Toxotio filio & Læta genitam (vt ibidem Hieronymus ait) ex repromissione martyris: vouerunt enim eam parentes, antequam conciperetur, Domino. Ad eam adhuc infantulā instituendam S. Hieronymus paræneticam epistolam scripsit ad Lætam eiusmatrem, eamque Ierosolymam mitti quamprimùm, eadem epistola vehementer rogauit. Eo tandem perlata, in monasterio Bethlehemitico apud Eustochiū educata, cum eadem semper vixit post obitum Paulę auię. Hęc illa, cuius meminit idem Hieronymus in epist. ad August. 79. & 94. nam quo tēpore eas dedit litteras, iam multò antè S. Paula senior ex humanis excesserat, vt pluribus docuimus in Annalibus Ecclesi.

[d] Bathildis.] De ipsa etiam Vsuard. Wandelbertus, & alij. Fuit hæc vxor Clodouei Secundi Francorum Regis, mater Clotarij, Childerici, & Theodorici Regum, vt scribit Aim. de gest. Franc. lib. 4. c. 42. & 43. Quę eò sanctior, quò viro impurissimo iuncta, non tantùm illius non est inquinata sordibus, sed & virtutibus aucta. Soluta viro, monasterium petijt, vbi ministrās ceteris, reliquum tempus vitæ transegit. Plura de ipsa leguntur in vita S. Wandregisili Episcopi. Agit de ea Sigeb. in chron. anno 662. Petrus in catalog. lib. 3. c. 59. Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti cap. 112. Testatur Molanus eius Acta integra reperiri in monasterio Rubræ vallis.

iiij. F Sexto Kal. Februarij. Luna. 27

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27

CONSTANTINOPOLI sancti Ioannis [a] Episcopi, propter aureum eloquentiæ flumen cognomento Chrysostomi, qui verbo & exemplo Christianę religioni plurimùm profuit, & post multos labores, in exilio vitam finiuit. Eius sacrum corpus sub Theodosio Iuniore hac die Constantinopolim, inde posteà Romam translatum, in basilica Principis Apostolorum conditum fuit. Soræ sancti Iuliani [b] martyris, qui in persecutione Antonini comprehensus, cùm idolorum templum, dum ipse torqueretur, corruisset, truncato capite, martyrij coronam accepit. In Africa S. Auiti [c] martyris. Ibidem sanctorum martyrum Datij [d], Reatri, & sociorum, qui in persecutione Vuandalica passi sunt. Item sanctorum Datiui [e], Iuliani, Vincentij, atque aliorum vigintiseptem martyrum. Romæ Vitaliani [f] Papæ. Apud Cenomanos depositio S. Iuliani [g] primi eiusdem vrbis Episcopi, quem S. Petrus illuc ad prędicandum Euangelium misit. In monasterio Bobacensi sancti Mauri [h] abbatis.

IANVARII 27.

IOANNIS [a] Chrysostomi.] Tam Latini quàm Græci de eodem agunt hac die, licet apud nonnullos Latinorum natalis hic dicatur dies; Græci tamen (vt vidimus in Menologio) translationem eius hac die celebrant, quando sub Theodosio Iuniore & S. Proclo Episcopo Constantinopolitano Commanis corpus eius relatum est Constantinopolim. Ibi enim hæc leguntur: Relatio reliquiarum sancti Ioannis Chrysostomi in vrbem Constantinopolitanam, in templum sanctorum Apostolorum tempore Procli Patriarchę, & Theodosij Minoris: celebratur autem dies festus, sicut in decimatertia Nouembris. Hæc ibi. In eam etenim diem Græci transferunt natalem ipsius, quòd festo Exaltationis sanctę Crucis impediatur, quo die eum obijsse omnes testantur: hanc etenim rationem ijdem in Menologio reddunt. Errat omnino, nisi sit mendum in codice, Theodorus lect. dum libro 2. collectan. in fine dicit, die sequenti, quinto Kal. Febr. corpus sancti Ioannis Chrysostomi esse depositum ad sanctos Apostolos: nam hac die, & non sequenti id factum esse, omnes testantur. nisi velit dicere, hac die esse perlatum Constantinopolim, sequenti verò in dicto loco reconditum:

tum: ſed tranſlationis & non depoſitionis agitur feſta dies. Facta eſt huiuſmodi ſolemnis tranſlatio (vt ſcribit Marcellinus in chronico) Theodoſio xvj. & Fauſto Coſſ. eſt is annus à Chriſto ſecundùm veriores chronograph. 438. cùm Sixtus Papa Romanæ præeſſet Eccleſiæ. Eius rei geſtæ hiſtoriam ſcribit Theodoretus lib.5. cap. 36. Niceph. lib.14. cap. 36. & 43. Theodorus lector in collectaneis lib.2. circa finem, & Suidas. Vberiùs ceteris eam rem proſecutus eſt Coſmas Veſtiarius ſermone quem habuit in eadem ſolemnitate. Habemus eum in noſtra bibliotheca manuſcriptum, vbi etiam egregiam ſancti Procli Epiſcopi concionem nacti ſumus, quam habuit, cùm populum Conſtantinopolitanum hortaretur vt venerandum corpus Ioannis Chryſoſtomi ab Imperatore reſtituendum expoſceret. Eſt eius orationis exordium: Certè gratias ago Deo, &c. exſcripſimus eam in Annalibus. Hæc ſunt quæ ad tranſlationem ſpectant, cetera autem ſuo loco opportuniùs.

[b] Iuliani.] Reſtituitur ex Martyrologio baſilicæ Vaticanæ. Viget in Sorana ciuitate eius martyris memoria, eo in loco poſita, vbi martyrium paſſus dicitur. Habentur illic & eiuſdem martyris Acta manuſcripta.

[c] Auiti.] De eo Vſuardus hac die, & alij. Confunditur alicubi Auitus cum Adiuto, ſed longè diuerſi ſunt inter ſe: nam hic martyr in Africa paſſus dicitur; ille autem abbas confeſſor in pago Carnotenſi claruit ſanctitate, de quo tamen hac etiam die agit Petrus in catalog. lib.3. cap.32.

[d] Datij & ſoc.] De his vet. manuſc. ex quibus etiam recentiores hac die.

[e] Datiui & ſoc.] Beda etiam de his agit, ſed mendoſè pro Datiuo Dotum, vt exemplaria antiqua docent.

[f] Vitaliani Papæ.] De eodem vet. manuſcrip. liber de Roman. Pontif. Beda de geſtis Anglor. lib. 4. cap. 12. cetera in Annal. Eccleſiaſtic. diximus.

[g] Iuliani Epiſc.] Habentur eius Acta ſcripta à Lethaldo monacho, vt teſtatur Molanus; meminit eiuſdem Petrus Cluniac. lib. 1. epiſt. 2. Petrus in catal. lib. 3. cap.35. & alij.

[h] Mauri abb.] Alij Marium pro Mauro legunt. eius vitam ſcriptam eſſe à Dinamio, teſtatur Sigeb. lib. de vir. illuſtr. cap. 115. & Petrus in catal. lib.3. cap.32.

28 Quinto Kal. Februarij. Luna. G iij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28			

ROMAE ſanctæ Agnetis [a] ſecundò. Ibidem ſancti Flauiani [b] martyris, qui ſub Diocletiano paſſus eſt. Apolloniæ ſanctorum martyrum [c] Thyrſi, Leucij, & Callinici, qui tempore Decij Imperatoris varijs tormentorum generibus cruciati, primus & vltimus abſciſſione capitis, medius cęleſti voce euocatus ſpiritum reddens, martyrium conſummarunt. In Thebaide ſanctorum martyrum Leonidis [d] & ſociorum, qui tempore Diocletiani palmam martyrij ſunt aſſecuti. Alexandriæ commemoratio [e] plurimorum ſanctorum martyrum, qui hac ipſa die factione Syriani Ducis Ariani, dum in eccleſia ſynaxim agerent, diuerſo mortis genere ſunt interempti. Item ſancti Cyrilli [f] eiuſdem vrbis Epiſcopi, qui Catholicæ fidei præclariſſimus propugnator, doctrina & ſanctitate illuſtris quieuit in pace. Cæſarauguſtę ſancti Valerij [g] Epiſcopi. Conchæ in Hiſpania natalis ſancti Iuliani Epiſcopi [h], qui erogans in pauperes bona eccleſiæ, opere manuum ſibi more Apoſtolico victum quærens, clarus miraculis, quieuit in pace: cuius celebrior ſolemnitas agitur quinta Septembris. In monaſterio Rhemenſi depoſitio ſancti Ioannis preſbyteri [i], viri Dei. In Palæſtina ſancti Iacobi [k] eremitæ, qui poſt lapſum diu in ſepulchro pœnitentiæ cauſa latuit, & clarus miraculis migrauit ad Dominum.

GNETIS secundò. [a] Est hæc vetus huius diei inscriptio: idq. ob eam causam, quoniā non de octaua primæ diei agitur, vt octaua dicatur; sed quę die octaua ostensa est cęlitus visio, celebratur. Recolitur enim hac die memoria, quando parentibus ad sepulchrū eius vigilantibus, choro sanctarum virginum comitata apparuit, & gloriam sempiternam sibi à Deo largitam testata, consolata est eos: prout continent eius res gestæ, quæ habentur apud S. Ambrosium lib. 4. epist. 34. edit. Rom. De eadem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Vide præterea quæ Durand. scribit lib. 7. cap. 3.

[b] Flauiani.] De eodem vet. manuscr. Petr. autem in catal. lib. 3. c. 41. Hic etenim cùm Romæ administraret Vicariam præfecturam, ad Christum conuersus, ad Centumcellas vnà cum ceteris martyrio coronatur. Extant eius res gestæ, quæ aliqua indigent castigatione.

[c] Thyrsi, Leucij, & Callinici.] Agunt de ijs Beda ac ceteri Latinorum hac die, Græci autem 14. Decembris, prout testatur Menolog. vbi etiam eorum martyrium describitur. Integra autem ipsorum Acta recitat Metaphr. quæ habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. Penes Græcos Lucius pro Leucio ponitur, & aliqui legunt Gallenicum pro Callinico; sed Martyrologij lectio magis arridet. Iustinianus Imp. in honorem S. Thyrsi martyris erexit ecclesiam, de qua Procop. lib. 1. de ædif. Iustiniani Imp. De alia olim erecta à Cæsario V. C. agit Sozom. hist. lib. 9. c. 2.

[d] Leonidis & soc.] De ijsdem hac die Gręci, adnumerantque inter eos Asclam martyrem, de quo seorsum Latini ad x. Kal. Febr. Habentur eorumdem martyrum Acta recensita à Metaphr. post res gestas prædictorum sanctorum Thyrsi & sociorum, quas habet Lipom. tom. 5. & Surius tom. 6. De ceteris autem martyribus, qui ijsdem Actis continentur, infrà certis diebus agemus.

[e] Commemoratio plurimorum, &c.] Scripsit horum miserandam stragem ecclesia Alexandrina circulari epistola ad omnes Christi fideles, vbi hæc leguntur: Acta sunt hæc post Consulatum Arbetionis & Lolliani, v. Kal. vel (vt habent alij codices) prid. Kal. Febr. Est is annus à Christo (secundùm Fastos Onuphrij) 356. De his Athanas. in epist. ad Solit. in fine, in apologia ad Constantium, ac etiam in apolog. de fuga sua, Suidas etiam, & alij.

[f] Cyrilli Episc.] De eodem hac die ceteri Latinorum, Græci autem in Menolog. 9. Iunij his verbis: Natalis S. Cyrilli, viri eruditissimi, & Catholicæ fidei propugnatoris egregij: quem Summus Pont. Cęlestinus idoneum iudicauit, cui suas vices in Ephesino Concilio delegaret. Hæc ibi. Sedere cœpit S. Cyrillus post Theophilum (vt scribit Socrates lib. 7. cap. 7.) Honorio nonùm & Theodosio quintùm Coss. Kalend. Nouemb. seditque annis 32. prout habent Acta SS. Concilij Chalcedonen. Act. 3. in libellis Athanasij presbyteri, & Theodori diaconi. eadem Liberatus diac. in Breuiar. c. 10. & Niceph. in chron. Ex quibus omnibus luce clariùs apparet, sedere cœpisse Cyrillum anno Christi 412. ac sedisse vsque ad annum 444. Hęc tam exacta annorū Cyrilli supputatio, tam ad errores aliorum arguendos, quàm ne ipse arguerer ab his qui aliter senserunt, sit posita. De legatione Cyrilli extant adhuc litterę Cęlestini Papę. De pallio eidem tunc ab eodem Cęlestino concesso meminit Theodorus in Nomoc. Photij tit. 8. c. 1. De alijs insignibus Niceph. lib. 14. c. 34. quem tamen superiori censuræ subijcimus. Præclara eius certamina tam aduersus Nestorium quàm schismaticos Orientales exercita, produnt Acta Ephesina. Cetera autem aduersus Anthropomorphitas, aduersus Gentiles, & alios Ecclesiæ hostes ab eo gesta, per annos singulos ordine temporum digessimus in Annalibus. Hìc tamen admonitum velim Lectorem, ne Socrati de Cyrillo sæpiùs obloquenti lib. 7. cap. 13. 14. 15. incautè nimis fidem adhibeat: nam Nouatianæ sectæ addictus homo, erga Cyrillum idcircò parum æquus fuit, quòd ille statim vt est creatus Episcopus, acre bellum aduersus Nouatianos excitauit, qui tolerati ad eam diem fuerant; prout idem auctor queritur lib. 7. cap. 7. Porrò tanti Patris pręconia non vnius tantùm vel alterius inueniuntur testimonio comprobata, sed duorum œcumenicorum Concil. Ephesini & Chalcedonensis Actis celebrata, atque firmata.

[g] Valerij Episc.] De eodem alij die sequenti, vt in Breu. Toletano, & Flore sanct. Cùm autem reperiatur S. Valerius Episcopus Cęsaraugustanus interfuisse Concilio Eliberino; suborta est mihi dubitandi occasio, num duo fuerint eiusdem nominis Episcopi Cæsaraugustani, quorum prior sederit temporibus Daciani, qui sub Maximiano & Diocletiano Impp. rexit Hispanias, quando & eius diaconus sanctus Vincentius nobili martyrio triumphauit; posterior autem vixerit temporibus Constantini, sub cuius Imperio dicta Synodus Eliberina est celebrata; nam interfuit illi Osius Episcopus Cordubensis, qui præsens fuit sacrosancto Concilio Nicæno. Auxit mihi Prudentius dubitandi occasionem, dum Peristeph. hym. 4. agens de eiusdem ecclesiæ martyribus, hæc de Vincentio & Valerijs pluribus:

Inde Vincenti tua palma nata est,
Clerus hinc tantum peperit triumphum,
Hinc sacerdotum domus infulata
Valeriorum.

Hæc autem cùm optimo iure dici posse videantur: tamen vnum eumdemq. dicendum esse Valerium, qui sedebat tempore quo sanctus Vincentius martyrio coronatus est, cum eo qui interfuit Concilio Eliberitano, satis apertè demonstrauimus secundo Annalium tomo, ex quo ista in hac recenti editione corrigimus.

[h] Iuliani Episcopi.] Quod ad Iulianum spectat, consule quæ à nobis quinta Septembris notata sunt.

[i] Ioannis presbyteri.] De eodem Beda ac ceteri. Scribit Gregorius Turonen. libro de gloria confess. c. 23. res gestas cuiusdam Ioannis presbyteri, non Rhemis (vt hìc habetur) sed Turoni sepulti; qua ratione alius ille esse videtur ab hoc de quo agimus. De alio Ioanne idem Gregorius Turon. de gloria confess. cap. 87.

[k] Iacobi eremitę.] Scripsit eius Acta Metaphr. quæ Lipoman. recitat tom. 7. & Surius tom. 1.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	29

ROMÆ via Nomentana natalis ſanctorum martyrum Papiæ [a] & Mauri militum, tempore Diocletiani Imperatoris: quorum ora iuſſit Laodicius Vrbis Præfectus ad primam Chriſti confeſſionem lapidibus contundi, & ſic eos in carcerem trudi, ac poſteà fuſtibus cædi [b], atque ad vltimum plumbatis percuti, donec expirarent. Peruſiæ ſancti Conſtantij [c] Epiſcopi & martyris, qui vnà cum ſocijs ſub Marco Aurelio Imperatore ob fidei defenſionem martyrij coronam accepit. Edeſſæ in Syria ſanctorum martyrum Sarbelij [d] & Barbeæ ſororis eius, qui à beato Barſimęo Epiſcopo baptizati, in perſecutione Traiani ſub Lyſia Præſide martyrio coronati ſunt. In territorio Tricaſſino ſancti Sabiniani [e] martyris, qui, iubente Aureliano Imperatore, pro fide Chriſti decollatus eſt. Mediolani ſancti Aquilini [f] preſbyteri, qui ab Arianis gladio in gutture tranſuerberatus, martyrio coronatur. Treueris depoſitio beati [g] Valerij Epiſcopi, diſcipuli ſancti Petri Apoſtoli. Apud Bituricas ſancti Sulpitij Seueri [h] Epiſcopi, diſcipuli ſancti Martini, virtutibus & eruditione conſpicui.

IANVARII 29.

PAPIÆ & Mauri [a].] De his hac die Beda, Vſuard. & vberiùs Ado ex Actis S. Marcelli, ſeu potiùs Marcellini Papæ, in quibus horum certamina intexta habétur. Ipſorum corpora primùm à Sergio Iuniori Rom. Pontif. in titulum Equitij tranſlata (vt docet vetus inſcriptio in marmore ſculpta, eodem in loco poſita) inde à Gregorio Nono in ſancti Hadriani diaconiam, demum verò opera Illuſtriſſimi Auguſtini Cuſani Cardinalis, Sixto Quinto concedente, in noſtram eccleſiam S. Mariæ & ſancti Gregorij in Vallicella tranſlata fuere tertio Idus Februarij MDXC.

[b] Fuſtibus cædi.] Hi cùm ſint milites, fuſtibus cæduntur. Polybius auctor eſt libro de tribus politijs, duo in primis ſuppliciorum genera fuiſſe in militiæ diſciplina, decimationem, & fuſtuarium. De decimatione agemus inferiùs in notation. diei 22 Septembris in Mauritio. Modeſtinus quoque Iureconſultus inter pœnas militares fuſtium caſtigationem recenſet. Id ſupplicium eſt huiuſmodi: Accepto fuſte Tribunus vix tantùm attingit damnatum: quod vbi factum eſt; omnes qui in caſtris ſunt, cædentes eum fuſtibus, lapidibuſque, plerumque in ipſis caſtris conficiunt: at ſi qui euaſerint, nec ſic quidem ſeruari poſſunt. & quonam pacto, quibus nec in patriam redire liceret, neque aliqui ex neceſſarijs domi eos excipere auderent? Fuſte autem cædebatur, qui furto quippiam ex caſtris ſuſtulerat, quique falſum teſtimonium dixerat, & ſi quis ætatis flore abuteretur. Marcellus ſentire videtur, liberum cędi fuſtibus, flagellis ſeruum, &c. Hæc & alia de fuſtuario notat Cęlius Rhodig. lect. antiq. lib. 10. cap. 5. Erat etiam illud militare ſupplicium, cùm delinquenti militi ad dimittendum ſanguinem ſoluebatur vena. tam de eo, quàm etiam de pane ordeaceo, quo ignaui milites veſci cogebantur, Gellius libro 10. c. 2. Quod autem ad fuſtes pertinet, conſtat non tantùm milites Chriſtianos, ſed & ceteros fideles ea pœna affici ſolitos; quòd legibus Romanorum ex prudentum reſponſis cautum eſſet, vt qui ſe Deo plenos ſimularent, fuſtibus cæderentur. Paul. lib. 5. ſent. tit. 21. de vaticin. De fuſtibus, quibus ſæpè initiari conſueuit quæſtio Chriſtianorum, pulchrè Cyprian. epiſtola 77. ad Nemeſianum, Felicem, & alios.

[c] Conſtantij Epiſc.] Accepimus Acta ſancti Conſtantij manuſcr. ab eccleſia Peruſina, eademque apud nos aſſeruantur: ex quibus erroris arguitur, qui Conſtantium Herculani diſcipulum & ſucceſſorem fuiſſe dicit. Quiſnam autem fuerit ſucceſſor Herculani, vide inferiùs in not. diei 7. Nouembris, vbi agitur de Herculano.

[d] Sarbelij & Barbeæ.] De his Græci etiam; licet in aliquibus Menologijs hac die agatur,

in aliquibus autem ad xv. Kalend. Octobris, vbi & ipsorum martyrium sic describitur: Sarbelius idolorum sacerdos vnà cum sorore Barbea conuersus est ad fidem Christi per Barsimæum Edessæ Episcopum, & ambo tenti; post grauissima tormenta Sarbelius inter duo ligna ligatus, sectus est; soror autem capite truncata. Hæc ibi.

[e] Sabiniani.] De quo item Vsuardus, & Petrus in catal. lib. 3. cap. 42. Vincentius in spec. lib. 10. cap. 165. Recitat eius res gestas Mombrit. tom. 2. vit. Sanctorum.

[f] Aquilini.] Tabulæ etiam ecclesiæ Mediolanensis de eodem. Huius vitam ad Breuiarij Ambrosiani vsum accommodatam Galesinus ex antiquis monumentis conscripsit.

[g] Valerij Episcopi.] Beda, Vsuardus, Ado, ac demum ceteri de eodem agunt hac die. Pauca quædam ex veteribus codicibus de Actis ipsius edidit Sur. tom. 1. Petrus Cluniacen. lib. 1. epist. 2. dum recenset Episcopos à sancto Petro in Gallias missos: Misit, inquit, in Galliam, Treuerim, & Coloniam Maternum, Eucharium, & Valerium. De his etiam hæc Mar. Scot. lib. 2. sex ætat. anno Dominicæ incarnationis 54. Claudij anno 12. Episcopatus Petri Romæ anno 8. Eucharius cum socijs Valerio atque Materno ad prædicandum Gallicis gentibus missi sunt, &c. Inferiùs autem anno Domini 75. Valerium Euchario successisse scribit. In tabulis autem Episcoporum Treuerensium, quas Democh. edidit, Eucharius primo loco ponitur, deinde Maternus, tertius autem Valerius numeratur.

[h] Sulpitij Seueri Episcopi.] De eodem vet. manuscrip. ex quibus etiam Molan. in addit. ad Vsuardi Martyrologium, quod non tantùm restituit, & additionibus auxit, sed & doctissimis annotationibus locupletauit, vir quidem in tot tantisque hæreseon tenebris pietate ac eruditione fulgentissimus. Memini me legisse huius Sulpitij Seueri vitam in Vaticana bibliotheca plut. 4. num. 234. Hic discipulus fuit sancti Martini Episcopi Turonensis. Admiratus est vehementer S. Paulinus susceptum à Seuero vitæ institutum, cùm primam ordine positam ad eum scripsit epistolam; adiecit postmodum alias subsequentes, quibus qualis quantúsve Seuerus esset, quasi ex vnguibus leonem facilè quis intelliget. Gennadius de vir. illustr. cap. 19. dum scribit de Seuero, ait eum in senectute fuisse deceptum à Pelagianis, sed facti mox pœnituisse; atque vt crimen expiaret, arctissimis se silentij vinculis coarctasse, ex eoque lapsu ad altiora virtutum culmina per pœnitentiam sibi iter aperuisse. sic enim diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, etiam mala. Fertur pro Seuero scripsisse apologiam Guibertus abbas, fundator monasterij Gemblacensis, sanctitate clarus, cuius vitam scripsit Sigebertus eiusdem monasterij monachus, prout ipse fatetur libro de viris illustribus cap. 169.

j. B Tertio Kal. Februarij. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	25	26	27	28	29	30			

ANTIOCHIAE passio beati Hippolyti [a] presbyteri, qui Nouati schismate aliquantulùm deceptus, sed operante gratia Christi correctus, ad vnitatem Ecclesiæ rediјt, pro qua & in qua posteà illustre martyrium consummauit. Hic rogatus à suis, quænam secta verior esset; execratus dogma Nouati, eam fidem dicens esse seruandam, quam Petri cathedra custodiret, iugulum præbuit. In Africa passio sanctorum martyrum Feliciani [b], Philappiani, & aliorum centum vigintiquatuor. Edessæ in Syria sancti Barsimæi [c] Episcopi, qui cùm Gentiles plurimos conuertisset ad fidem, & præmisisset ad coronam, eos secutus est sub Traiano cum palma martyrij. Ibidem sancti [d] Barsen Episcopi, gratia curationum illustris, qui à Valente Imperatore Ariano in extremas illius regionis oras ob fidem Catholicam relegatus, vitam finiuit. Item beati Alexandri [e], qui in persecutione Decij comprehensus, longæuæ ætatis veneranda canicie & confessione iterata resplendens, inter carnificum tormẽta reddidit spiritum. Ierosolymis natalis sancti Matthiæ [f] Episcopi,

ſcopi, de quo mira & plena fide geſta narrantur: qui ſub Hadriano [g] multa pro Chriſto perpeſſus, demum in pace quieuit. Romę ſancti Felicis [h] Papæ Tertij, qui pro fide Catholica plurimùm laborauit. Papiæ ſancti Armentarij [i] Epiſcopi & confeſſoris. In Malbodio Hanoniæ monaſterio ſanctæ [k] Aldegundis virginis, tempore Dagoberti Regis. Mediolani ſanctæ Sauinæ [l] feminæ religioſiſſimæ, quæ ad ſepulchra ſanctorum Naboris & Felicis martyrum orans, obdormiuit in Domino.

IANVARII 30.

HIPPOLYTI presbyt. [a]] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij, adſtipulanturque vet. manuſcrip. Quæ hic de ipſo habentur, fuſiùs ſcribit carmine Prudentius in Periſtephan. hym. 11. Ne tamen alicui errandi detur occaſio, ſciendum eſt, eumdem auctoré tres Hippolytos conflaſſe in vnum, videlicet militem, presbyterum, & Epiſcopum, eorumque res geſtas quaſi vnius tantùm narraſſe: Hippolyti enim militis, quem S. Laurentius baptizauit, Hippolyti presbyteri Antiocheni de quo agimus, atque Hippolyti Epiſcopi Portuenſis facta coniunxit. hi cùm nomine tantùm conueniant, locis, temporibus, vitæ ſtudijs, ac denique martyrij genere diſtinguuntur. Miles etenim paſſus eſt apud Vrbem, via Tiburtina, ſub Valeriano Imp. die 13. Auguſti, raptatus atque diſcerptus ab indomitis equis. Hippolytus hic, de quo agimus, presbyter fuit Antiochenus ſub Fabio Epiſcopo, qui vixit temporibus Decij, vt conſtat ex Euſeb. chron. qui etiam in hiſt. lib. 6. cap. 35. 36. & 37. recitat epiſtolas Cornelij Rom. Pontif. & Dionyſij Epiſcopi Alexandrini ad Fabium Antiochenum in dogma Nouati propenſiorem. Hippolytus autem Epiſcopus Portuenſis doctrina clariſſimus ſub Alexandro Imper. merſus aquis in Portu Romano, die 22. Auguſti, martyrij coronam accepit. Vberiùs agemus de duobus reliquis infrà ſuis locis.

[b] Feliciani & ſoc.] Reſtituti ſunt ijdem ex veteri Martyrologio Romæ in eccleſia legi ſolito, cuius ſuprà meminimus.

[c] Barſimæi Epiſcopi.] De eodem Græcorum Menologiũ; vbi tam huius, quàm Sarbelij & Barbeæ martyrum, quorum memoria pridie huius diei agitur, habentur Acta ſummatim expreſſa.

[d] Barſen Epiſcopi.] Græci itidem. Huius res geſtas ſcribit Theodoret. hiſt. lib. 4. cap. 15. & Niceph. lib. 11. cap. 22. Huic ſucceſſit Eulogius, qui interfuit Concilio œcumenico Conſtantinop. ſub Theodoſio Imp.

[e] Alexandri.] De quo hac die Beda pluribus agit, ac etiam Ado, conſentiuntque vet. manuſcripta. Longè alius autem eſt Alexander hic ab illo Ieroſolymitano Epiſcopo, de quo ijdem 18. Martij.

[f] Matthiæ Epiſcopi.] Beda item, Vſuardus, Ado, ac ceteri. Ponitur hic octauus Ieroſolymorum Epiſcopus, ſeditque temporibus Hadriani Imp. & non Traiani, vt quidam voluerunt. De eo Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 4. cap. 5. & Niceph. in chron. de ſucceſſione ſedis Ieroſolymitanæ.

[g] Sub Hadriano.] Numeratur hæc quarta ordine perſecutio à Seuero lib. 2. At verò Oroſ. lib. 7. c. 27. & Auguſt. de ciuit. Dei lib. 18. cap. 52. nullam ſub Hadriano numerant perſecutionem; quartam enim ponunt ſub Antonino: fortaſſe ea de cauſa, quòd Tertullianus in apologet. nullum edictum dicat ab Hadriano aduerſus Chriſtianos promulgatum: tamen ex iam ſancitis Traiani legibus, quibus Chriſtianos delatos pœnæ ſubijciendos iuſſerat, adhuc ſub Hadriano gladium in Chriſtianos ſæuiſſe, par eſt credere. Non deerant enim ex Chriſtianorum hoſtibus Iudæis atque Gentilibus, qui abſq. ſubtili aliqua inquiſitione, quam Traianus edicto abrogarat, eos quotidie puniendos deferrent. Porrò vehementem ſub Hadriano factam fuiſſe aduerſus Chriſtianos perſecutionem, ſatis docent grauiſſimæ illæ tunc à ſanctis Patribus ſcriptæ apologiæ, quibus ſanè gladium perſecutionis à ceruicibus Chriſtianorum arcere conati ſunt, vt Quadratus & Ariſtides philoſophi, quorum ſanctus Hieronymus lib. de ſcrip. Eccleſ. ſumma cum laude meminit. Quis enim dubitet Hadrianum minimè ceſſaſſe à vexatione Chriſtianorum, qui ipſorum loca, quæ pręceteris ſacroſancta Ieroſolymis erant, abominationibus idolorum profanauit atque fœdauit? vt ſcribit Seuer. lib. 2. Paulinus ad Seuer. epiſt. 11. Hieronym. epiſtola 13. & Ambroſ. in Pſal. 47. Aut quonam pacto ſe temperarit à gladio, qui Chriſtianos Alexandriæ degentes, datis litteris ad Seuerianum Ægypti Proconſulem, innumeris calumnijs proſciderit? Habentur illæ apud Spartianum in Saturnino tyranno. Quæ omnia ſi deeſſent, ſufficerent ſaltem litteræ vnæ Sereni Granij, quarum Euſeb. meminit in chron. an. 9. Hadriani, & lib. 4. hiſt. c. 8. ex quibus ſatis apparet, quòd etſi de Chriſtianis inſequendis ſilerent Imperatoris edicta; perſtreperent tamen vulgi clamores, quibus Chriſtiani paſſim petebantur ad necem; atque adeò, vt opus fuerit Præſides prouinciarum miſeratos illorum cladem, ea de re ſcribere ad Hadrianum; ipſum verò Imperatorem de compeſcendo populorum furore reſcribere ad Rectores prouinciarum. Eiuſmodi generis reſcriptum datum ad Minutium Fundanum Aſię Proconſulem extat apud Iuſtinum in fine apologiæ ad Antoninum, & apud Euſebium lib. 4. c. 8. Non imus inficias, Hadrianum in melius eſſe mutatum, adeò q. profeciſſe Chriſtianorum philoſophorum apologijs, vt templum Chriſto erigere, eumque inter deos recipere, & (quod mireris) templa in omnibus ciuitatibus abſque ſimulacris erigere, animo conceperit, vt de eo ſcribit Lampridius in Alexandro.

h Felicis Papæ.] Præter ea quæ de ipso habentur in lib. de Rom. Pontif. gestisque Synodicis, complura collegimus ex vet. manuscr. descripsimusque in Annalib. Ecclesiast.

i Armentarij Episcopi.] De eodem tabulæ Ticinensis ecclesiæ, & Gaal. qui eas locupletauit.

k Aldegundis.] De eadem Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Plura de ipsa scripta reperies in vita sancti Gisleni, quam habet Sur. tom. 5. Vide & Molan. in indic. sanctorum Belgij, vbi etiam ponit aliam Aldegundem virginem filiam S. Basini Regis & martyris, cuius vitam editurus proximè est R. P. Michael Ghierius abbas S. Iudoci in Nemore in finibus Artesiæ, de qua agitur 20. Iunij. Hæc autem, de qua præsens est sermo, floruit sub Dagoberto Rege Francorum circa annum Domini sexcentesimum quadragesimum.

l Sauinæ, aliàs Sabinæ.] De ea etiam tabulæ eccles. Mediolan. à Galesino egregiè illustratæ.

* C Pridie Kal. Februarij. Luna.

a b c d e f g h i k l m n p q r s
2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18
t u A B C D E f F G H M N P
19 20 21 22 23 24 25 26 26 27 28 29 30 1

ROMAE via Portuensi sanctorum martyrum Cyri & Ioannis [a], qui post multa tormenta pro confessione Christi capite truncati sunt. Alexandriæ natalis sancti Metrani [b] martyris, qui sub [c] Decio Imperatore cùm ad iussionem Paganorum [d] nollet impia verba proferre, illi totum eius corpus fustibus colliserunt, vultumq. & oculos præacutis calamis terebrantes, ipsum extra vrbem cum cruciatibus expulerunt, ibique lapidibus oppressum interemerunt. Ibidem sanctorum martyrum Saturnini [e], Thyrsi, & Victoris. In eadem ciuitate sanctorum martyrũ Tharsicij [f], Zotici, Cyriaci, & sociorum. Cyzici in Hellesponto sanctæ Triphenis [g] martyris, quæ plurimis tormentis superatis, à tauro demum necata, martyrij palmam promeruit. Mutinæ sancti Geminiani [h] Episcopi, miraculorum gloria illustris. Mediolani sancti Iulij [i] presbyteri & confessoris, tempore Imperatoris Theodosij. Romæ sanctæ Marcellæ [k] viduæ, cuius præclaras laudes beatus Hieronymus scripsit. Eodem die Translatio [l] sancti Marci Euangelistæ, cùm sacrum eius corpus ex Alexandria Ægypti vrbe à barbaris tunc occupata Venetias allatum, ibidem in maiori ecclesia eius nomine consecrata honorificentissimè conditum fuit.

IANVARII 31.

ROMÆ via Portuensi sanctorum martyrum Cyri & Ioannis [a].] Sic etiam aliquot manuscr. habent. Hæc autem non ita accipias velim, vt Romę hos passos existimes; sed quoniam prædictorum martyrum corpora Alexandriâ Romam translata, illic sunt posita. Est enim via Portuensi è regione basilicę S. Pauli trans Tiberim vetus ecclesia vulgò dicta sancta Passara, sed in antiquis codic. S. Praxedis nomine appellata reperitur, in qua de prædictis SS. Cyri & Ioannis corporibus incisa in marmore hæc leguntur carmina:

Corpora sancta Cyri renitent hî, atque Ioannis,
Quos quondam Romæ dedit Alexandria magna.

Translationis historiam extare ferunt in codice peruetusto diaconiæ S. Mariæ in via Lata. De eadem ecclesia prope Tiberim posita meminit Ioannes diac. in vita S. Greg. Papæ lib. 4. c. 91. Non est itaque, vt quis aliquam fidem præstet Petro, dum in catal. lib. 3. cap. 63. ait, hos Romæ passos esse; licet tempus, iudicem, & genera tormentorum, quibus afflicti fuerint, se ignorare profiteatur. miramur profectò hominem non incidisse aliquãdo in Acta ipsorum, quæ tam Græcis quàm Latinis fuere notissima: habemus & nos ea in quinto, septimo, ac decimo tomo antiquorum codicũ manuscr. qui aliquibus ecclesijs Romę vsui erant, vbi secundùm ordinem mensium scriptæ

habentur

habentur sanctorum vitæ: in his ergo Acta prædictorum martyrũ nacti sumus auctore Petro quodam, qui ea scripsit, exposcente Gregorio Ioannis Consularis filio. rursus eadem inuenimus in manuscrip. codice S. Mariæ ad Martyres; in quibus omnibus habetur expressum, hos passos esse Alexandriæ anno ix. persecutionis Diocletiani Imp. tuncq. etiam martyrium subijsse tres sanctas virgines, Theodoram, Theotistam, & Eudoxiam cum matre Athanasia. Eadem omnia habentur Græcè edita penes Metaphrast. hac die 31. Ianuar. quæ Latinè reddita habet Lipom. tom 5. & Sur. tom. 1. in quibus desideratur tempus martyrij; habent tamen quædam superaddita miracula, quæ apud dictos Latinos cŏdices non inuenimus. Habuit Sophronius Episcopus Ierosolymitanus præclaram orationem de ijsdem martyribus, quæ citatur in Concilio Nicæno secundo Act. 4. & à sancto Ioan. Damasc. orat. 3. de imaginibus.

[b] Metrani, aliàs Metrę.] Agunt de ipso hac die Beda, ac ceteri Latinorum: scripsit egregium certamen eius S. Dionysius Episcopus Alexandrinus. extat eius epistola de ea re scripta apud Eusebium hist. lib. 6. cap. 34. & Niceph. lib. 5. cap. 30.

[c] Sub Decio.] Cæsis Philippis patre simul ac filio Principibus Christianis, Decio & Etrusco Coss. Decius accipiens Imperium, acerbissimam aduersus Christianos persecutionem concitauit, quam septimam ponunt ordine Hieron. de scrip. Ecclesiast. in Alexandro, Seuerus lib. 2. Oros. lib. 7. c. 21. & August. de ciuit. Dei lib. 18. cap. 52. Seuerissimo enim edicto promulgato, vbique locorum Romani Imperij in eos sæuiri voluit. Quale autem fuerit eiusmodi edictum, Dionysius Episcopus Alexandrinus, qui tunc viuebat, hæc scribit: Decij edictum erat iam vulgatum, illudq. tale profectò videbatur, quale Dominus prædixerat futurum, in quo terribilissima illa iam propemodum expectabatur sententia: nimirum electos, si possibile esset, in errorem inducendos. Hinc omnes certè metu periculi obstrepuerunt. Hæc Dionys. apud Euseb. hist. lib. 6. cap. 34. De huius persecutionis acerbitate cùm alij plures, tum S. Hieron. scribit in vita Pauli primi eremitę, & de script. Eccles. in Origene, itemq. S. Gregorius Nyssen. in vita Gregorij Thaumaturgi. Perdurauit hæc persecutio, quousque Decius vixit: de cuius Imperij tempore licet diuersæ reperiantur sententiæ, verior tamen videtur Eusebij & Cassiodori chronographia, dicentium imperasse annum vnum ac menses tres, quam & nos sequimur in nostris Annalibus, ex quibus etiam corrigas ea quæ ad chronographiam pertinentia in his Notis à nobis anteà posita ab ijs discrepare noscuntur. Quo quidem elapso tempore, mox crudelissimus tyrannus meritas dedit pœnas impietatis; dum prælians aduersus barbaros, in paludem incidens, cœno absorptus, vltrà visus non fuit, ita vt nec eius cadauer potuerit reperiri: eo prælio & eius filius Decius Minor occisus est. Horum omnium integer testis est Aurelius Victor. Vnde autem acciderit, vt martyres passi post Decium, in persecutione Decij passi dicantur; vel cur nonnumquam sub nomine Decij & Valeriani vna eademque persecutio censeatur, dicemus inferiùs ad quartum Idus Augusti in Laurentio martyre.

[d] Ad iussionem Paganorum.] Eadem verba non tantùm in antiquo Martyrologio, sed etiam apud Vsuardum sunt scripta, eademque vox etiam vsurpatur à Beda & Adone hac die in eodem Metrano martyre, licet Dionysius apud Euseb. lib. 6. cap. 34. eosdem non Paganos, sed Gentiles appellet. At quoniam diuerso sensu hoc vocabulum accipitur ab Ethnicis, quàm à Christianis sumatur: non abs re fore existimo, si originem nominis & causam varietatis adducam in medium, cùm frequens sit vsus eius vocis; nec alicubi eam, mea quidem sententia, satis explicatam inuenerim. Vt autem eius nominis origo petatur, sciendum est, Paganos à pago dictos, pagosq. à fontibus esse appellatos, quòd eadem aqua vterentur: aquas enim lingua Dorica παγὰς dictas esse, scribit Festus. Vnde & eleganter Perrotus: Fons Gręcè παγὴ dicitur: vnde simul plures domus rusticæ, hoc est, plures villæ, pagus vocatur, quòd circa fontes condi huiusmodi villæ consueuerint; hinc Pagani dicti, quasi eodem fonte potantes. Hæc ille. At verò posteà vsu receptum est, vt non tantùm in pago degentes à Gentilibus dicerentur Pagani; sed & omnes qui non essent adscripti militiæ, atque in Paganico esse dicerentur, qui nondum inter milites censiti essent, vt constat ex L. 1. Cod. de militari testamento, & alijs. In eodem sensu etiam accipienda sunt verba Tertulliani libro de corona militis, dum ait, Christianum hominem militiæ adscriptum eadem pro Christi nomine præstare debere, quæ (inquit) fides Pagana condixit: ac si diceret: Eadem est lex Christiani hominis militantis cum illa quæ fuerat illi præscripta, cùm adhuc Paganus, nondum inter milites esset adnumeratus. Subdit & hæc verba in eamdem sententiam: Nec enim delictorum impunitatem, martyriorum immunitatem militia promittit. Et paulò pòst: Apud hunc (Christum scilicet) tam miles est Paganus fidelis, quàm Paganus est miles infidelis, &c. quæ verba malè à Rhenano esse interpretata, quisque facilè intelliget: miramurque Pamelium virum eruditum eum esse secutum: nullo enim pacto Paganus illic pro Ethnico, sed pro eo tantùm qui non est miles, sumitur. Quòd autem Pagani posteà appellati sunt & ij qui non sunt Christiani, sed Gentiles: non quidem antiqua, sed recens fuit ea vocis significatio: quæ licet reperiatur in eo sensu posita in nonnullis vitis sanctorum martyrum; eam tamen non ex illorum Actis olim conscriptis, sed ab illis qui postmodum eadem paraphrasticè descripserunt, vel è Græco fortasse transtulerunt, vsurpatum scias, vt apparet hìc in Metrano, de quo hac die agitur in Martyrologijs: quod & Prudentius fecisse videtur hymno 10. de sancto Romano. Primus quem inuenerim antiquorum, qui Paganum pro Ethnico acceperit, est Optatus Mileuitanus, qui libro 3. contra Parmenianum sic ait: Paganum vocas eum, qui Deum Patrem per Filium eius ante omnia rogauerit? Quicumque enim credidit, in nomine Patris & Filij & Spiritus sancti credidit: & tu eum Paganũ vocas post professionem fidei? Si aliquid Christianus (quod absit) vnusquisque deliquerit, peccator dici potest, Paganus iterùm esse non potest. Hæc Optatus. Et sanctus Augustin. lib. 2. retract. cap. 43. Deorum falsorum cultores, inquit, vsitato nomine Paganos vocamus. Hæc ille Et Honorius Imperator

rator eamdẽ vocem quasi nouiter eo sensu vsurpatã declarat, cùm ait: Qui profano Pagani ritus errore, seu crimine polluuntur, hoc est, Gentiles, nec ad militiam admittantur, &c. L. 21. de Pagan. C. Theod. Eodẽ sensu accepta ea vox reperitur in alijs rescriptis Imperatorum Christianorum, vt constat C. Theod. & Iustinian. tit. de Paganis.

Vnde autem Pagani appellati sint cultores idolorum, diuersorum antiquorum ac recentiorum sententias recensebimus. Philastrius libro de hæresibus cap. 3. ex Hesiodo Græco poëta, quem citat, ait fuisse Deucalionis & Pyrrhæ filium Paganum nomine, eumdemq. Regem, quem posteri vt deum coluerunt, atque ab eo Pagani sunt denominati. Isidorus lib. 8. origin. sic ait: Pagani ex pagis Atheniensibus dicti, vbi exorti sunt: ibi enim in locis agrestibus & pagis Gentiles lucos idolaque statuerunt, & à tali initio Pagani vocabulum sortiti sunt. Hæc Isidorus. Est aliorum eiusdem vocis tropologicus sensus: Beda enim pluries, vt in Cantic. lib. 6. c. 30. & in Marcum capite 15. in Luc. lib. 6. c. 23. & homilia in feriam tertiam Palmarum: Pagani, inquit, à villis sunt dicti, eò quòd sint longè à supernę ciuitatis habitatione. Rursum Alciatus & alij Paganos aiunt dictos esse Gentiles, eò quòd non sint adscripti Christianę militiæ, qua quis aduersus diabolum certaturus, arma capessit. Hæc sunt aliorum de eius nominis significatione ac deriuatione sententiæ. Quod autem me magnopere reddit ancipitem, atque à Philastrij & Isidori opinione maximè distrahit, illud est: Quid ergo, si tam vetus est in eo sensu eius nominis interpretatio, vt idolorum cultores Pagani dicti sint, quòd nec in diuinis scripturis, neque apud auctores Ethnicos ante tempora Constantini, vel Constantij eius filij alicubi ea vox eo sensu vsurpata reperitur? id quidem, vt à prædictis dissentiam, cogit. At nec illis acquiesco, qui eius nominis interpretationem per tropologiam & non proprium germanumque sensum deducunt. Dicam quid in re ambigua sentiam. Opinor quidem à temporibus Christianorum Imperatorum eam vocem in eam transisse significationem, vt Pagani dicerentur Gentiles, ea nimirum ex causa, quòd legibus Imperatorum clausis idolorum delubris, sacrisque vetitis; Gentiles sic sua ipsorum superstitione exclusi, Pagos adirent, illicque suos deos colerent, ac clandestina sacra peragerent. In pagis enim & villis illorum superstitionis cultum fuisse frequentem, docet Cicero lib. 2. de legibus. Erant enim illic celebria festa, Paganalia dicta, ferięq. Paganicę, quorum omnium meminit Varro lib. 5. de lingua Latina. Vnumquemque Gentilium in suo agro habuisse partem aliquam dijs sacratam, in qua eos colerent, auctor est Censorinus lib. de die natali cap. 1. Prædictis his omnibus ea consentiunt, quæ scribit Plinius in epist. ad Traianum, dum queritur, iam ob cultum Christianæ religionis non tantùm (vt ait) in ciuitatibus, sed & in vicis & agris sacra deorũm esse intermissa; sicque accidisse, vt Ethnicus homo, quòd in pagis deos coleret, diceretur Paganus. In hanc sententiam Romanus martyr apud Prudentium sic ait:

Non erubescis, stulte, pago dedite?

Idemque aduersus Symmachum libro primo in fine hæc habet:

Nec pago implicitos per debita culmina mundi
Ire viros prohibet, &c.

Sicque pago deditos, pagoq. implicitos Gentiles ipsos vocat. Vsque etenim ad tempora Honorij Imp. quæ erat in pagis idololatria, adhuc residua fuisse videtur. Vnde sanctus Augustinus, qui ijsdẽ temporibus vixit, serm. 6. de verbis Dom. Hæc de idolis: Multi Pagani habent istas abominationes in fundis suis. Numquid accedimus & confringimus? priùs enim agimus, vt idola in eorum cordibus cõfringamus, &c. hęc August. His consentiunt ea quæ decreta sunt in Concilio quinto Carthaginensi eodem tẽpore celebrato; nimirum, vt peterent ab Imp. vt quæcumque residuæ essent superstitiones Gentilium siue in simulacris, vel in lucis, vel arboribus, omnino delerentur. can. 15. Conc. 5. Carthag. Sicq. ex his omnibus iure dici posse videtur, Paganos Gentiles homines sic à pago esse dictos, quòd exclusi ciuitatibus, in pagis adhuc idola colerẽt. Sanctus Zeno Episcopus Veronen. in Psalm. 49. de triplici genere sacrificiorum hæc habet: In prædijs autem vestris fumantia vndique sola fana non nostis. In singulis pagis fuisse locum dicatum dijs tutelaribus, actaque ibi festa Paganalia dicta, testatur Dionys. Halicarnass. lib. 1. hist. Rom. qui plura habet de origine Paganorum; additque Paganis etiam olim militare fuisse concessum. Cùm autem militia priuati essent, probro vertebatur aliquem dici Paganum. Vnde illud Tacit lib. 3. histor. Mox infestus Prætorianus: Vos, inquit, nisi vincitis, Pagani. Sub Christianis verò Imperatoribus Gentiles (vt dictum est) eiusmodi nota ignominiæ affecti sunt. Tunc verò ipsos extra militiam positos, à militibus ac ceteris Christianis Paganos esse dictos, sicque in posterum eodem censitos esse nomine, facilè contingere potuit. Hæc est nostra de nomine Pagani sententia; quam sic proponimus, vt ceteris meliora afferentibus parati simus libenter assentiri.

[e] Saturnini & soc.] De his etiam Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri: tempus autem martyrij incertum habetur.

[f] Tharsicij & soc.] Restituti sunt ijdem ex vetustissimo Martyrologio monasterij S. Cyriaci in Thermis, cuius suprà meminimus.

[g] Triphenis.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio.

[h] Geminiani Episcopi.] Vide eius res gestas apud Mombrit. tom. 1. & Petr. in catal. li. 3. c. 57. quas eiusmodi esse comperies, vt emendatione vehementer indigeant: quod nuper pręstitisse videtur Ioannes Varesanius, qui adiecit nonnulla miracula eiusdẽ Sancti virtute patrata. Interfuisse reperitur Geminianus Episcopus Synodo habitæ Mediolani aduersus Iouinianum hæresiarcham, cui præsens subscripsit per Aprum presbyterum, vt apparet ex synodica epistola tunc ad Siricium Papam directa. extat apud S. Ambros. epist. 7. lib. 1. edit. Rom. licet ibi, cuius fuerit ciuitatis Episcopus, non exprimatur. Fuit & alius Geminianus Episcopus, qui vixit tẽporibus S. Leonis Papæ, quem vnà cum Domitiano Episcopo idem Rom. Pont. legatum misit Constantinopolim ad Leonem Imp. qui redeuntes, Gennadij Episc. Constantinopolitani litteras eidem Pontifici Romanó reddiderunt, vt apparet ex eiusdem Leonis epist. 100. ad Gennadium. Quarũ autem

ciuitatum

ciuitatum hi fuerint Episcopi, non inuenimus. Si autem hunc Geminianum, qui vixit sub Leone Papa, quis putauerit esse Episcopum Mutinésem, optimè illi conuenirent res gestę cum Attila. Sed de his prolixior esset habenda disputatio.

[i] Iulij presbyteri.] De eodem tabulæ ecclesiæ Mediolanensis. Eius Acta, vtcumque sint, recitat Mombrit. tom. 2. Nouarienses eumdē sibi Iulium vendicant; qui etiam hac die de ipso agunt ac eius socio Iuliano, habentq. de his priuatum officium ecclesiasticum publicè recitari solitum.

[k] Marcellę viduę.] De clarissimæ feminæ sanctitate & eruditione extat egregia epist. S. Hieronymi 16. ad Principiam: in alijs epistolis ceterisq. eius scriptionibus Marcella est sẽper in ore, semper in calamo: numquam tamen satis laudata. Ipsa etenim prima in Vrbe monasticā vitam ab Athanasio Alexandrino Episcopo sibi traditā, ingentibus animis calcans fastū nobilitatis, exercuit. Ipsa itidem prima hęreses Origenis vnà cum libro Periarchon à Rufino translato Romam inuectas, ac in animos plurimorū illapsas, in ipsumq. Apostolicum thronum quodammodò irrepere pręsumẽtes, incredibili fidei zelo & animi constantia detexit, atque damnandas curauit. Hęc & alia de ipsa S. Hieronym. cuius etiam auctoritate obijsse constat paulò post Vrbem ab Athalarico expugnatam, anno à Christo quadringentesimo decimo.

[l] Translatio S. Marci.] Quonam tempore eiusmodi trāslatio facta sit, diuersa à diuersis scripta reperimus. Referemus primo loco illorū, quos non probamus, sententiam. Sigebertus in chron. anno Domini 471. sub Simplicio Rom. Pont. factam refert: quam quidem sententiam à veritate nimiùm discrepare, cùm euidens ratio, tum etiam ceterorum omnium auctoritates facilè monstrāt. Id ipsum ferè Petrus in catal. lib. 2. cap. 61. qui rei gestæ texens historiam (nisi legatur mendosè) ait, eam translationem factam anno Domini 465. sub Iustiniano Duce, & Vrso Episcopo, quorum tempora post multa sæcula inciderunt. Nactus sum aliquando codicem manusc. in bibliotheca Vatic. sub num. 44. plur. 1. ibique scriptum legi, eam translationem factam esse anno à Christo 800. ibidem & de ecclesia sancti Marci, quam absolutam scribit auctor anno 1071. Sabellicus autem, qui res Venetorum plus ceteris calluisse videtur, id contigisse scribit sub Iustiniano Venetorum Duce, cuius magistratus incidit in annum 831. nam annis 809. pater eius Angelus, Particiacus dictus, Dux creatus administrauit Rempublicam annis 22. His consentire videtur Platina, dum ait, eiusmodi translationem factam sub Gregorio Quarto Rom. Pont. qui sedere cœpit anno 828. seditque annos 16. At cùm prædictum Iustinianum duobus tantùm annis fuisse in magistratu dicant, necesse est affirmare eius Pontificis anno quarto, vel quinto eam translationem esse factam. Constat autem longè à veritatis scopo aberrare omnes, qui eam ante quingentesimum, vel sexcentesimum Christi annum referunt; cùm numquam illis temporibus Alexandrina ciuitas fuerit sub Sarracenorum dominio, quando ea accidisse omnes fatentur.

FEBRVARIVS.

I Kalendis Februarij. Luna. D xxix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2

Natalis sancti Ignatij [a] Episcopi & martyris, qui tertius [b] post beatum Apostolum Petrum Antiochenam rexit ecclesiam, atque in persecutione Traiani damnatus ad bestias [c], Romam vinctus mittitur, vbi præsente Traiano, circumsedente Senatu, immanissimis pœnarum supplicijs primò affectus, leonibus dehinc obijcitur; quorum dentibus præfocatus, hostia Christi efficitur. Smyrnæ S. Pionij [d] presbyteri & martyris, qui post apologias pro fide Christiana conscriptas, post squalorem carceris, vbi multos fratrum ad martyrij tolerantiam suis exhortationibus roborauit, cruciatibus multis vexatus, clauis confixus, & ardenti rogo superpositus, beatum pro Christo finem sortitus est: cum quo & alij quindecim passi sunt. Rauennæ sancti Seueri [e] Episcopi, qui ob præclara merita signo columbæ fuit electus. Trecis S. Pau-

S.Pauli [f] Episcopi, cuius vita virtutibus claruit, & mors pretiosa miraculis commendatur. Eodem die sancti Ephræm [g] Edessenæ ecclesiæ diaconi, qui post multos labores pro fide Christi susceptos, sub Valente Imperatore sanctitate & doctrina conspicuus quieuit in Domino. In Scotia sanctæ Brigidæ [h] virginis, quæ cùm lignum altaris tetigisset in testimonium virginitatis suæ, statim viride factum est.

FEBRVARII I.

IGNATII [a].] De eodem hac die ceteri Latinorum, Græci autem ad 20. mensis Decembris, vt constat ex Menologio. Contigit eius martyrium vndecimo anno Traiani Imp. vt scribit Euseb. in chron. & S. Hieron. de scrip. Eccles. in Ignatio. Quibus erroris arguũtur, qui dicunt passũ anno tertio Traiani, vt inter alios Zonaras; vel anno nono eiusdem, vt Michael Syncellus in Dionysio. Ado Viennen. licet dicat eum martyrium obijsse anno vndecimo Traiani, tamen cùm addit, sub Consulatu Attici & Marcelli, & ipse errat: nam prędicti Marcelli Consulatus anno septimo Traiani Fastis adscribitur, vndecimo autẽ eius Imperatoris anno Gallus & Bradua adierunt Consulatum. Martyrium S. Ignatij descripsit ex antiquioribus monumentis Metaphrastes. Portò Ignatij effigiem ipsæ eius epistolæ viuam ac germanam exprimunt, quæ omnium sanctorum Patrum & sacrorum Conciliorum auctoritate probantur. Reperimus inter vetusta monumenta Vaticanæ bibliothecæ perbreuem sermonem S. Heronis, eiusdem S. Ignatij discipuli ac successoris, quo etiam enixiùs eumdem interpellat, vt quem in fide erudierat, protegere suis precibus non desineret. Intexuimus eum in Annalibus Ecclesiasticis: prolixiores nimis fuissemus, si hîc exscribere, vel præclara omnia de Ignatio Patrum elogia recensere voluissemus. De translatione corporis eius iterùm facta, suo loco inferiùs: hîc autem de successione ipsius modò restat soluenda ambiguitas, quæ sequitur.

[b] Qui tertius post beatum Apost. Petrum Antiochenam rexit ecclesiam.] Primus enim Petrus, secundus Euodius, tertius Ignatius est substitutus Episcopus Antiochenus. Id etenim non obscurè Eusebius in chron. & hist. lib. 3. c. 16. & S. Hieron. lib. de scrip. Eccles. in Ignatio, & alij hos secuti profitentur: quod ipse Ignatius absque vlla ambiguitate testari videtur in epist. 12. ad Antiochenos, cùm ait: Mementote Euodij beatissimi patris vestri, qui primus post Apostolos gubernacula ecclesię vestrę sortitus est. Hęc cùm ita se habeant, quid est quod S. Ioannes Chrysostomus, eiusdem ecclesię olim presbyter, in præclara illa oratione quam habuit de translatione corporis eius Româ Antiochiam, absque vlla hæsitatione asseuerat, Ignatium immediatè successisse Petro? quod & confirmare videtur Felix Rom. Pontifex in epistola quam scripsit ad Zenonem Imp. quæ recitatur in Quinta Synodo Constantinop. Act. 1. vbi ait S. Ignatium dextera Petri fuisse ordinatum Episcopum ecclesiæ Antiochenæ. Insuper & Theodoretus in Immutabili dialog. 1. hæc ait: De illo enim Ignatio omnino audisti, qui per magni Petri dexteram Pontificatum suscepit, &c. Quid ad hæc dicimus? Non aliud sanè, nisi quod coniectura nobis persuademus; vt sicut olim Clemens Romanus, quamuis ordinatus à Petro, cessit tamen Lino & Cleto, sic & Ignatius Euodio locum dare voluerit. Nec verò inanis hæc cuiquam esse fictio videatur: nam ex libris Constitutionum Clementis, quas non omnino despexisse visi sunt Patres, hæc quæ dicimus, satis probari possunt: in libro enim septimo cap. 46. duo dicuntur electi esse Antiochiæ Episcopi, Ignatius à Paulo, & Euodius à Petro. Neque hoc quidem adeò mirandum: nam propter exortum ibi dissidium, alterum ijs qui ex Gentibus ad Christum venissent, alterum verò ijs qui ex Circumcisione credidissent, Episcopum præfici oportuit; quod optimè ex ijs conijcere licet, quæ S. Paulus scribit ad Galatas cap. 2. Composita autem dissensione, cùm in vnum lapidem angularem Iudæi simul & Gentiles conuenissent, non vltrà duobus, sed vno tantùm Episcopo opus erat: sicque Ignatius cessit Euodio, atque ita in serie Episcoporum Antiochenorum primo loco Petrus, secundo Euodius, tertio verò poneretur Ignatius, quia iterùm sedit post Euodium. Puto tamen irrepsisse errorem in citatum locum Clementis, dum Euodius à Petro, & Ignatius à Paulo dicantur substituti Episcopi, cùm potiùs secundùm prædictorum auctoritatem, Petrus Ignatium ordinauerit. Vtcumque sit, optima ratione Ignatius & secundus & tertius dici potest Episcopus Antiochenus: secundus nimirum, quia ab Apostolo ordinatus, eius loco sedit: tertius, quia ea ratione qua diximus, cedens Euodio, post ipsum iterùm sedit. Vide insuper quæ de his sunt scripta à Turriano in Constit. Apost. c. 46.

[c] Damnatus ad bestias.] Quòd Christianos frequenter reperias damnatos ad bestias, id ea de causa contigisse putamus, quòd eiusmodi supplicium vilioribus in primis personis à legibus irrogabatur, vt L. 3. ff. ad leg. Corn. de sicar. Cumq. Christiani apud Gentiles talis essent æstimationis (vt habes pluribus apud Tertullian. in apol.) idcircò frequens erat illa aduersus eos vulgi conclamatio: CHRISTIANI AD LEONEM. id ipse in apologet. Vel sic: CHRISTIANI AD BESTIAS. ita idem in exhortat. ad castitat. Nec quis putet aduersus vulgares personas tantũmodò sic à Gentilibus conclamatum, sed & aduersus Episcopos. Vnde Cyprianus in epist. 55. ad Cornelium Papam hęc de se ipso: Toties ad leonẽ petitus in Circo. & paulò pòst item: Clamore popularium ad leonem denuò postulatus in Circo, &c. Eadem de eodem Cypriano Pontius diaconus in vita ipsius: vt scias ea verba Cypriani in dicta epistola,

epistola, non ad Cornelium, vel alium esse referenda, sed ad ipsum, ab eo de se ipso dicta. Sunt de his alia innumera ferè exempla.

[d] Pionij.] De eodem Beda hac die, ac ceteri Latinorum; Græci autem (vt apparet ex Menologio) agũt vndecima Martij; in quo passus ponitur in persecutione Decij Imp. quod eiusdem Pionij martyrij Acta testantur, quæ à nobis diligentiùs cognita, legitima inuenta sunt atque sincera: quorum planè auctoritate & nos in eam sententiã libentiùs imus, vt affirmemus, Pionium passum esse sub Decio: quod & professi sumus in Annalibus Ecclesiasticis, vbi eorumdem Actorum fidem multis testificationibus certam firmamq. reddidimus. At excusabilis planè error, qui in Latinis omnibus Martyrologijs in hanc diem positus legitur, dum in his Pionius passus habetur sub Marco Aurelio & Lucio Vero; cùm id ipsum testari videatur expresè Eusebius lib. 4. cap. 14. ad finem, dum ait, testimonio epistolæ Smyrnensis ecclesię, Pionium eodem planè tempore quo Polycarpus subijsse martyrium: at non de persecutionis tempore, sed de anni mense epistolam locutam esse, Pionij Acta inde exscripta declarant, in quorum exordio hæc leguntur: Vigesimatertia mensis Februarij, cùm Sabbatum magnum instaret, natalis scilicet beati martyris Polycarpi, vigente Decij persecutione, Pionius presbyter & socij comprehensi sunt. Et in fine: Hæc acta sunt Iulio Proculo Quinctiliano magistratum gerẽte, Consule Messio Quincto Traiano Decio, & Grato secundùm. Quòd autem diuersis diebus Latini à Græcis celebrent festa Pionij ac Polycarpi; multę, vt in alijs, causæ adduci possent, nempe reliquiarum inuentio, aut translatio, depositio, seu in honorem ipsorum martyrum ecclesiæ dedicatio.

[e] Seueri Episc.] Beda etiam de eo hac die, tabulæq. Rauennates. De Seueri successione, ambigua nimis & incerta scripta reperiũtur. Nam primùm in Actis ipsius quę Sur. recitat to. 1. habetur eum vixisse eodem tempore, quo Geminianus Episcopus Mutinensis. Rursus autem Hieron. Rub. qui scripsit res ecclesiæ Rauennatis, agens lib. 2. de obitu Seueri, confutat illam historiam de Seuero & Geminiano; at verò scribens de eiusdem Seueri ordinatione, creatum dicit Episcopum temporibus Aureliani Imperatoris, cùm Gaius Pontifex Romanæ præesset Ecclesiæ: quod quidem nullatenus mihi probatur; nam reperitur Seuerus Episcopus Rauennas interfuisse atque subscripsisse Concilio Sardicensi, habito Rufino & Eusebio Coss. vt indicant eius Synodi Acta, & Athanasius in apologia 2. vbi etiam recensentur nomina Episcoporum, qui illi Synodo interfuerunt. Porrò si dixerimus Seuerum ordinatum temporibus Aureliani Imp. & Gaij Pontificis, sedisseque vsque ad Sardicense Cõcilium; necesse esset affirmare eumdem vixisse in Episcopatu annos ad minus sexagintaquatuor: nam Gaius Papa sub Aureliano creatur, anno Christi 283. Concilium autem Sardicense celebratum est anno 347. qui quidem annorum numerus nimiùm diuturnus videtur, cùm præsertim grauissimarum Ecclesiæ persecutionum tempora annis illis includãtur. Rursus autem non satis video, quonam pacto idem auctor sub eiusdem Aureliani temporibus eumdem Seuerum scribit successisse Marcellino, si paulò ante Concilium Sardicense sedebat Agapitus: id etenim non hic, vel ille absque auctore scriptus codex, sed Synodica Acta testantur; nam Concilio Romano habito sub Consulatu Feliciani & Maximiani, aliàs Titiani, (vt in fine ipsius notatum habetur) sub Iulio Papa, inter alios Episcopos Agapitus Rauennas legitur interfuisse: decem verò annis ab eo tempore celebratum est Concilium Sardicense, cui reperitur (vt diximus) interfuisse ac subscripsisse Seuerus Rauennas Episcopus, de quo agimus. Nec est quòd quis quoquo modo ex falsa nota Indictionis textę ibi positę dicere possit, Concilium illud esse celebratum post Concilium Sardicense: nam successores horum Episcoporum, qui huic Synodo interfuerunt, reperiuntur præsentes fuisse Concilio Sardiceno: nempe quòd Benedictus, qui huic Synodo præsens fuit, habuit successorem Fortunatianum, qui interfuit Concilio Sardiceno, vixitq. etiam temporibus Liberij Papæ, habuitque successorem Chromatium. Rufus item Episcopus Carthaginensis, qui eidẽ Synodo interfuit, habuit successorem Gratum, qui etiã Sardiceno Concilio præsens fuit: cui posteà successit Aurelius, qui sedit temporibus etiam Honorij Imperatoris. Iulius Mediolanen. qui inter alios Episcopos eiusdem Synodi numeratus habetur, successorem habuit Protasium, qui Sardicenę Synodo interfuit: eique est suffectus Dionysius, post quem intrusus Auxentius. Cùm ex his certissimè constet, dictum Romanum Concilium sub Iulio celebratum ante Sardicense, in eoque Agapitum Rauennatem Episcopum interfuisse; postque inde in Sardicensi reperiatur subscriptus Seuerus; necessariò dicendum est, Seuerum post Agapitum, nec anteà, sed Iulij sedis tempore, sub Constante & Constantio sedere cœpisse. Ex his itaque, quo tempore Seuerus sedere cœperit, cuíve successerit, satis compertum habetur. Hæcque licet Synodicis Actis satis certa habeantur, aliquid adhuc tamen firmitatis nanciscuntur ex ea vita Seueri, quam Mombrit. recitat tom. 2. vbi exactè ponitur tempus creationis Seueri, Constantio quartùm & Constante tertiùm Coss. quorum Consulatum ponit Cassiodorus ante Amantium & Albinum Consules, cùm prædicti Augusti agerent in Imperio annum octauum: licet alibi ponatur idem Consulatus Constantij & Constantis post prædictorum Amantij & Albini Consulatum, qui est annus decimus eorumdem Augustorum, ante Concilium Sardicẽse anno vno, quod vndecimo ipsorum anno est celebratum. Si itaque adhuc contenderint Seuerum successisse Marcellino, dicant necesse est, alium ab isto illum fuisse Seuerum, vel post Agapitum alium sedisse Marcellinum, quod nec ipsi admittunt. de his satis. De eodem S. Seuero extat sermo Petri Damiani. De translatione reliquiarum eius, ac vxoris Vincentiæ, & filię Innocentiæ Moguntiam, scribit Sigeb. in chron. anno Domini 824.

[f] Pauli Episcopi.] Agunt etiam de ipso Beda, Vsuard. Ado, Petrus in catal. lib. 3. cap. 71. & alij. In tabulis Episcoporum Trecensium ponitur hic trigesimusquartus: habes eas apud Democh. de sacrific. Missæ.

[g] Ephræm.] De eodem hîc Beda & alij, Gręci autem 28. Ianuarij, vt apparet ex Menologio. Huius celebris sanctitas & eruditio non tantùm Syris, atque Mesopotamis, penes quos vixit, fuit con-

conspicua, sed fines suos egressa, longè lateq. diffusa, tum Græcis, tum Latinis optimè nota atque perspecta euasit: tantæque eum existimationis esse habitum, & ad tantam venisse claritudinem scribit S. Hieronymus, vt post lectionem Scripturarum publicè in nonnullis ecclesijs eius scripta recitarentur. Huius primordia si quis repetat, vnde eum magis admiretur, inueniet: Nisibi enim natus (vt scribit Sozom. hist. lib. 3. cap. 15.) admirabilis illius Iacobi Episcopi fuit alumnus, eruditionis discipulus, & sanctitatis heres. Habuit de eo egregium encomium S. Greg. Nyssen. quod recitat Lipom. tom. 2. Simeon Metaph. ex antiquis monumẽtis descripsit eius Acta. Mentio habetur de ipso in vita S. Basilij, quę fertur nomine Amphilochij, itemq. in vita Abrahę eremitæ: sed nullibi, mea sententia, feliciùs, quàm in suis ipsius scriptis, tum doctrinæ, tum sanctitatis elucet eius imago. S. Hieronymus de ipso agens in lib. de scrip. Eccles. eum ex hac vita decessisse scribit sub Valente Imp. quando præclarum illum scripsit commẽtarium, qui dicitur Testamentum Ephræm. habet eum Lipom. tom. 3. & Sur. tom. 1. quo inter alia Vitalianos hæreticos cauendos monet. isti à Vitale Antiocheno sunt dicti, cuius meminit S. Hieronymus scribens ad Damasum. Porrò Vitaliani Apollinarianis manus dederunt vltimis eiusdem Valentis temporibus. Constat Ephręm reliquisse post se complures discipulos doctrinæ & sanctitatis alumnos, præter Paulinum, quem scribit Gennad. de vir. illustr. cap. 3. primatus amore lapsum esse in hæresim, reclamante licet ac resistente magistro. Rursum verò plura de Ephræm habes apud Vitas Patrum c. 17. Est verò de hoc quod gratulemur ætati nostræ: siquidem eruditus vir Gerardus Vossius Belga, quocum magna mihi intercedit familiaritas, scripta sancti Ephræm summa cum diligentia perquisita, & ex præcipuis Italiæ bibliothecis collecta, Latinitati daturus est: reddetque nostris temporibus Syrum Theologum Latinè loquentem, cui Græcè dicendi sanctus Basilius olim tribuisse facultatem traditur.

g Brigidæ virginis.] De eadem item Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Habentur quædam eius Acta apud Sur. tom. 1. Verùm longè prolixiora legi in vet. cod. manuscrip. monasterij S. Cęciliæ trans Tiberim, vigintiquatuor distincta capitibus, scripta à quodam, nomine Cogitoso. Incipit: Me cogitis, fratres, &c. Habet de eadem in fine versus quosdam. De tempore obitus eius Marianus Scotus scribit in chron. clausisse diem extremum anno tertio Iustini senioris Imperatoris: est is annus à Christo secundùm Fastos Onuphrij 521. Sigebertus autem in chron. diem obijsse scribit anno Domini 518.

xxviij. E Quarto Nonas Februarij. Luna. 2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	28	29	30	1	2	3			

PVRIFICATIO [a] beatæ Mariæ Virginis, quæ à Græcis Hypapante Domini appellatur. Romæ via Salaria passio sancti Aproniani [b] commentariensis, qui adhuc Gentilis, cùm sanctum Sisinium è carcere educeret, vt Laodicio Præfecto præsentaret, vocemq; è cælo factam audiret, Venite benedicti Patris mei, percipite regnum, quod vobis paratum est à constitutione mundi; credens baptizatur, & posteà in confessione Domini finem vitæ capitali sententia accepit. Item Romæ sanctorum martyrum Fortunati [c], Feliciani, Firmi, & Candidi. Cæsareæ in Palæstina sancti Cornelij [d] centurionis, quem beatus Petrus Apostolus baptizauit, & apud præfatam vrbem Episcopali honore sublimauit. Aurelianis sancti Flosculi [e] Episcopi. Cantuariæ in Anglia natalis sancti Laurentij [f] Episcopi, qui post sanctum Augustinum eam ecclesiam gubernauit, & Regem ipsum ad fidem conuertit.

FEBRVARII 2.

PVRIFICATIO [a].] De eadem solemnitate Beda, ac cæteri Latinorum, Græci etiam hac die, vt constat ex Menologio & nouel. constituit. Emmanuelis Imp. de ferijs. In vetustis codicibus inuenimus multifariàm appellatam esse eius diei celebritatem: nimirum dici festum Simeonis & Annæ, Pręsentationis, Occursus, & quod vsu receptum magis est, Purificationis, à Græcis autem Hypapante, seu Hypante, ὑπαπάντη, vel ὑπάντη.

ὑπαντῆ. est enim ἀπαντᾶν obuiàm ire officij gratia, & occurrere; quo verbo vtitur Ecclesia, & rem quoque ipsam satis explicat in Inuitatorio nocturni officij, cùm ait: Ecce venit ad templum sanctum suum dominator Dominus: Gaude & lætare Sion, occurrens Deo tuo. Humilis autem occursus adhuc magis exprimitur voce ὑπαπάντη. Sub Iustiniano Imp. solemnitatem hanc Constantinopoli celebrari cœptam esse, tam Græci quàm Latini testantur auctores, Niceph. hist. libro 17. cap. 28. Paulus diac. seu potiùs (vt aliàs diximus) Ioannes diaconus in hist. Miscel. anno 15. Iustiniani Imp. licet Georg. Cedren. in comp. anno 9. Iustini Imp. sub eodem Iustino seniore Imp. eamdem celebritatem institutam fuisse dicat. Sigebert. in chron. anno Christi 542. occasionem huius diei celebrandæ declarat his verbis: Constantinopoli, mortalitate magna insurgente, statuta est solemnitas beatæ Mariæ, quæ Græcè ὑπαπάντη, id est, obuiatio dicitur, &c. Est qui putet nullam Nicephoro tribuendam esse fidem de tempore solemnitatis huius, ea potissimùm ratione persuasus, quòd dicat reperiri tum Gregorij Nazianzeni, tum aliorum Patrum homilias in eadem solemnitate dictas; affirmans homiliam sancti Gregorij Nazianzeni tam celebrem, inscriptam Ad sancta lumina, in huiusmodi festo die Occursus Domini esse habitam: at verò eam die Epiphaniæ, quo etiam Græci celebrare consueuerunt Christi baptismum, habitam esse, superiùs, dum egimus de Epiphania Domini, apertè demonstrauimus. Ego sanè illud asseuerare non dubito, nullum vel Latinorum vel Græcorum Patrum, qui ante Iustinianum Imp. vixerunt, sermonem in festo die Occursus Domini scriptum reliquisse: nisi quis accipiat Patrum commentarios in secundum caput Lucæ Euang. quo rei gestæ historia enarratur, quæ vel ab illis explicata est in suis ipsorum commentarijs, vel certè de ea ad populum verba fecerunt; vt apud Latinos S. Augustinus fecisse videtur, qui in sermone quodam habito in die Natalis Domini multa de Simeone Domino occurrente recenset. est hic sermo de temp. 13. quem laudabiliter Dei Ecclesia huic aptauit solemnitati. Eiusmodi generis ferè sunt homiliæ Patrum, quas Surius descripsit tom. 1. Sed aliud prorsus est Christi Domini facta laudibus prædicare, aliud eorum causa festos dies indicere & celebrare. Constat autem Gelasium Romanum Pontificem, qui annis triginta ante Iustiniani tempora Romanæ Ecclesię pręfuit, huius diei celebrandæ in Occidentali Ecclesia aperuisse viam, dum Lupercalia mense Februario agi solita (vt scribit Varro lib. 5. de ling. Lat.) Romæ ad ea tempora permanentia legibus Ecclesiasticis abrogauit. Extat eiusdem Pontificis de ea re eruditissimus commentarius aduersus Andromachum senatorem ac ceteros Romanorum, studiosos Lupercalium. habemus illum manuscriptum in nostra bibliotheca, quem & exscripsimus integrum in Annalibus Ecclesiasticis. est eius exordium: Sedent quidam in domibus suis nescientes neque quę loquãtur, &c. Iure itaque opinamur, abrogatis Lupercalibus, Romæ (sicut in multis accidit) eiusmodi fuisse solemnitatem introductam: quam paulò pòst, Iustiniani temporibus (vt vidimus) Orientalis Ecclesia ea occasione recepit. Missa ea die dici solita, in Sacramentario sancti Gregorij, quod manuscr. legimus in Vaticano, inscribitur: AD COLLECTAM: eò quòd eleemosynę publicè colligerentur, quas indici cõsueuisse ab ipso Rom. Pont. indicant sermones quinque S. Leonis Papæ de collectis habiti; in quorum tertio, alludens idem Pontifex ad prædictas Gentilium superstitiones ea die magis magisque exerceri solitas, ait: Quoties cæcitas Paganorum in superstitionibus suis est intentior, tunc præcipuè populus Dei orationibus & operibus pietatis instaret, &c. Addidit huic solemnitati Sergius Papa (vt habet Ordo Rom.) litanias sic institutas, vt exeunte clero cum populo ab ecclesia S. Hadriani, procederet cum cereis ad talem vsum benedictis ad basilicam S. Mariæ Maioris. Nec quis putet eumdem etiam cereorum vsum ab eodem Sergio esse institutum: nam S. Eligius Episcopus Nouiomensis, qui ante Sergij tempora vixit, obijtque (vt scribit Sigeb. in chron.) anno Domini 665. in sermone, quem in ea solemnitate habuit, pluribus disserit de eo mysterio cereorum. Porrò ante Christi aduentum, cereorum in singulos distributio à Gentilibus fieri consueuit in Saturnalibus, quæ agebantur mense Decembri, vt tradit Macrob. libro 1. Saturn. Putamus (sicut & de multis alijs contigit) vsum illum superstitionis Gentilium sacris ritibus expiatum, ac sacrosanctũ redditum, in Dei Ecclesiam esse laudabiliter introductum. Olim autem (vt auctor est Beda libro de temp. ratione cap. 10.) non tantùm in celebritate Purificationis beatissimæ Virginis, sed & in ceteris eiusdem Dei genitricis festiuitatibus eiusmodi distributio cereorum fieri consueuit. Reddimus verba eius, quò hæc certiora habeantur. Sunt hæc ipsa: Sed hanc lustrandi consuetudinem benè mutauit Christiana religio, cùm in mense eodem, die sanctæ Mariæ, plebs vniuersa cum sacerdotibus ac ministris hymnis modulatæ vocis per ecclesias, perque congrua vrbis loca procedit, datosque à Pontifice cuncti cereos in manibus gestant ardentes: & augescente bona consuetudine, id ipsum in ceteris quoque eiusdem beatæ Matris & perpetuæ Virginis festiuitatibus agere didicit, &c. Hæc Beda. Scripsit de eadem celebritate sermonẽ Authbertus abb. Cassinensis, alium item sanctus Bruno Episcopus Signiæ, vt testatur Petrus diac. lib. de vir. illustr. mon. Cassin. c. 13. & 34. Extant prætereà de eadem re tres sermones sancti Bernardi, totidemque Absalonis abb. & sex Guerrici abb. Agunt de eiusdem solemnitatis mysterio Albin. de diuin. offic. Amal. lib. 3. cap. 43. Micrology. cap. 48. Rupert. abb. de diuin. offic. lib. 3. c. 25. & alij omnes, qui de eiusmodi sacris Ecclesiæ functionibus libros scripserunt. Concilium Moguntinum, quod celebratum est sub Carolo Magno, eiusdem solemnitatis meminit c. 36. itemque capitul. Regum Franc. lib. 1. cap. 164. lib. 2. c. 35. & lib. 6. c. 186.

[b] Aproniani.] De eodem hîc Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Habentur eius res gestæ adnexæ Actis S. Marcellini Papæ, quæ sub nomine S. Marcelli recitat Sur. tom. 1. Commentariensis hic fuisse dicitur. Erat Commentariensis carcerum custos, qui in commentariolo coniectos in carcerem scribere solitus erat, de quo ordine tam militiæ palatinæ, quàm castrensis, vide quæ inferiùs notata habentur die 27. Martij.

[c] Fortunati & Feliciani.] Agit de his etiam Vſuardus, aſſentiunturque vet. manuſcrip.

[d] Cornelij Centur.] De eodem Beda ac ceteri Latinorum hac die, Græci autem in Menologio ad 13. Septembris. De functione autem epiſcopatus eccleſiæ Cæſarienſis, de quo hîc agitur, mentio habetur etiam apud Clementem conſtitut. libro 7. cap. 47. licet Metaphraſtes ſermone in natali Apoſtolorum 29. Iunij dicat Cornelium factum eſſe Epiſcopum Ilij; ſed id nullius auctoritate probatur. Acta Cornelij ex vetuſtioribus monumentis deſcripſit Metaphraſtes ad 13. Septembris. Quod ſpectat ad ſedem Cæſarienſem, ea occaſione, quòd ex conuerſione Cornelij (Deo monente) illic primùm apertum eſt oſtium fidei Gentibus, meruit ſingulari prærogatiua exaltari, vt non Ieroſolymitana, ſed ipſa fieret metropolis Palæſtinæ: quod non tantùm conſtat ex Concilij Nicæni can. 7. ſed etiam auctoritate ſancti Hieronymi epiſt. 61. ad Pammachium, & ex Actis Porphyrij Gazenſis Epiſcopi, quæ recitat ex Marco diac. Metaphraſtes die 26. Februarij. Iuuenalem Ieroſolymitanæ ſedis Epiſcopum hæc iura mutare conatum ſanctus Leo Papa repreſſit epiſt. 62. Quamobrem manifeſtè errare conſtat Theodorum Balſam. in expoſitione can. 7. Nicæni Concilij, dum affirmat ex Nicæni Concilij decreto eccleſiam Ieroſolymitanam inſtitutam eſſe ſedem Patriarchalem, quæ nec tempore Leonis Papæ, ipſo refragante, eam dignitatem conſequi potuerit. Sed de his pluribus in Annalibus. Non omittimus, quòd adhuc ætate ſancti Hieronymi, Cæſareæ domus Cornelij Centurionis in eccleſiam iam mutata, ſuperſtes erat; quam pietatis ergô ſancta Paula Româ veniens Ieroſolymam, in itinere inuiſit, vt idem ſcribit Hieronymus epiſt. 27.

[e] Floſculi Epiſcopi.] De quo etiam hac die Vſuardus, Ado, & alij, Petrus in catalogo lib. 11. cap. 47. In tabulis Epiſcoporum Aurelianenſis eccleſiæ, quas deſcripſit Democh. de ſacr. Miſſę. hîc ponitur decimus tertius eius ciuitatis Epiſcopus, Proſperi ſucceſſor, ad quem extat epiſt. Sidonij Apollinaris 15. lib. 9.

[f] Laurentij Epiſcopi.] Huius egregia facta proſecutus eſt Beda in hiſtoria de geſtis Anglorum libro 2. cap. 4. 6. & 7. vbi hac illum die ex vita migraſſe teſtatur. Narratur autem in catalog. ſcriptorum Britanniæ, ſcriptam fuiſſe vitam eius à Gothzelino monacho S. Bertini. Agit de eodem Trithemius de vir. illuſtr. ord. S. Benedicti libro 4. cap. 49. claruit circa annum Domini 620.

xxvij. F Tertio Nonas Februarij. Luna. 3

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

SEBASTÆ in Armenia paſſio ſancti Blaſij [a] Epiſcopi & martyris, qui multorum patrator miraculorum, ſub Agricolao Præſide poſt diutinam cæſionem, atque in ligno ſuſpenſionem, vbi ferreis pectinibus carnes eius diruptæ ſunt; poſt teterrimum carcerem, & in lacum demerſionem, vnde ſaluus exiuit, iubente eodem iudice, vnà cum duobus pueris capite truncatur. Ante eum verò ſeptem mulieres, quæ guttas ſanguinis eius defluentes, dum torqueretur, colligebant, deprehenſæ quòd eſſent Chriſtianæ, poſt dira tormenta gladio percuſſæ ſunt. In Africa ſancti Celerini [b] diaconi, qui decem & nouem dies cuſtodia carceris ſeptus, in neruo [c] & ferro, varijſque pœnis glorioſus fuit Chriſti confeſſor: & dum inexpugnabili firmitate certaminis ſui aduerſarium vicit, vincendi ceteris viam fecit. Item ſanctorum martyrum Laurentini [d] eius patrui, Ignatij auunculi, & Celerinæ [e] auię, qui anteà martyrio coronati fuerant: de quorum omnium glorioſis laudibus extat beati Cypriani epiſtola. Ibidem ſanctorum martyrum Felicis [f], Symphronij, Hippolyti, & ſociorum. In oppido Vapingo ſanctorum Tigidis [g] & Remedij Epiſcoporum, Lugduni ſanctorum Lupicini [h] & Felicis itidem Epiſcoporum. Eodem

dem die sancti Anscharij [i] Bremensis Episcopi, qui Sueuos & Danos ad fidem Christi conuertit.

FEBRVARII 3.

Blasii Episcopi. [a]] Agunt de eodem hac die Beda & alij, Græci autem vndecima huius mensis. Huius martyrij ac sociorum eius Acta Metaphrastes paraphrasticè prosecutus est: quæ etiam descripsit Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1. Habemus eorumdem Latina exemplaria peruetusta, quæ in quibusdam ecclesijs legi consueuerunt, quibus ipsorum res gestæ fusiùs explicantur, tempusque persecutionis describitur, videlicet sub Diocletiano Imp. quod quidem in Metaphraste desideratur: Mombrit. prætereà recitat eorumdem Acta tom. 1. & alij plerique. Mentio habetur de eodem sancto Blasio Episcopo in Actis sanctorum martyrum Eustratij, Auxentij, & sociorum in fine. habes ea ex Metaphraste apud Surium tom. 6.

[b] Celerini.] De eodem Beda, ac ceteri Latinorum hac die. Pluribus de ipso Cyprianus epistola 16. 23. 34. Censetur hic idem Celerinus cum eo, de quo scribit Cornelius Papa ad Fabium Antiochenum Episcopum. Extat epistola apud Eusebium histor. libro 6. cap. 35. vbi eum præclaro hoc ornat elogio: Celerinus, vir qui Dei clementia adiutus, omnia tormentorum genera maxima tolerantia pertulerat, & corporis imbecillitate vi ac robore fidei confirmata, strenuè ac viriliter de aduersario victoriam reportauerat, &c. Erat hic enim optimè notus Cornelio Papæ: nam ei Cyprianus ad ipsum dabat Romam litteras, vt constat ex libro de Rom. Pontificibus in Cornelio, & ex Cypriano epistola 16. Fungebatur etenim Celerinus apud Cyprianum munere tabellarij, vel potiùs dicam legati. Moris enim erat, cùm Episcopus ad Episcopum scriberet, non cuilibet ignoto homini litteras credere, sed tantùm alicui ecclesiæ ministro, cuius fides & probitas esset in omnibus explorata. Huius quidem rei cùm innumera exempla suppetant, satis sit allegare testimonium eiusdem Cypriani in epistola 24. cùm ait: Vrgente causa, clero in Vrbe consistenti litteras me misisse sciatis: & quoniam oportuit me per clericos scribere (scio autem nostros plurimos absentes esse, paucos verò, qui illic sunt, vix ad ministerium quotidiani operis sufficere) necesse fuit nouos aliquos constituere, qui mitterentur. Fecisse me autem sciatis lectorem Saturum, & hypodiaconum Optatum confessorem, &c. Extat egregia huius Celerini epistola ad Lucianum apud Cyprianum 21. edit. Pamel. rursus alia Luciani ad ipsum scripta 22.

[c] In neruo.] Est neruus ferreum vinculum, quo pedes impedirentur, quo etiam & ceruices implicarentur, vt Festus est auctor: sunt de his apud Plautum nonnulla exempla. Item & Isidorus libro 9. origin. Neruus est, inquit, vinculum ferreum, quo pedes vel ceruices impediuntur. Est de neruo apud Gellium libro 11. cap. vltimo festiua Catonis sententia, qua dicere solebat: Priuatorum fures in neruo & compedibus ætatem agunt: publici in auro & purpura visuntur.

[d] Laurentini & sociorum.] De his etiam Beda ac ceteri. Horum meminit sanctus Cyprianus epistola 34. aitque se eorum annuam agere commemorationem, sicut & ceterorum martyrum. Sunt hæc eius verba: Sacrificia pro eis semper (vt meministis) offerimus, quoties martyrum passiones & dies anniuersaria commemoratione celebramus. At quòd dicit, Pro eis offerre, non sic accipias, quasi pro eis orarent sacrificantes: sed quòd in eorum commemorationem sacra agerent; vt declarat Augustinus serm. 17. de verb. Apost. cap. 1. & in Ioannem tract. 84.

[e] Celerinæ auiæ.] Erat in Africa illustris memoria sanctæ Celerinæ, de cuius basilica habetur mentio in titulo sermonis 236. S. Augustini de temp.

[f] Felicis & soc.] Restituti sunt hi omnes ex vetustissimo codice manuscrip. monasterij sancti Cyriaci in Thermis.

[g] Tigidis & Remedij Episcoporum.] Agit de his Vsuar. etiam, adstipulantur vet. manuscr.

[h] Lupicini & Felicis Episcoporum.] Beda de Lupicino tantùm, de quo etiam Wandelbertus. Ponitur hic Lugdunensis ecclesiæ Episcopus 24. vel 28. secundùm diuersas tabulas, quas descripsit Democh. Felix autem cùm in illis non inueniatur, alterius ciuitatis Episcopus existimatur.

[i] Anscharij Episcopi.] Scripsit eius insignia facta Rembertus eius discipulus, ac in eamdem sedem Episcopus successor. Plura etiam de eo habentur in vita eiusdem Remberti, quam habet Sur. tom. 1. die 4. Febr. item Albert. Crantz. in hist. eccles. Saxon. lib. 20. & in Sax. lib. 2. cap. 25. & 29. & Trith. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 4. c. 84. Ordinatus hic fuit Episcopus Bremensis anno à Christo Domino 833. temporibus Gregorij Quarti Rom. Pont. qui ad eumdem misit pallium; & (vt Trithemius ait) à Sergio Papa Secundo in Archiepiscopum sublimatus est Bremensis ecclesiæ, cùm anteà Hamburgensis fuisset consecratus Episcopus.

xxvj. C **Pridie Nonas Februarij. Luna.** 4
25.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	1	30	1	2	3	4	5			

ROMÆ ſancti Eutychij [a] martyris, qui illuſtre martyriũ conſummauit, ſepultuſq. eſt in cœmeterio Calliſti: cuius ſepulchrũ ſanctus Damaſus Papa verſibus exornauit. Foroſempronij ſanctorum martyrum Aquilini [b], Gemini, Gelaſij, Magni, & Donati. Thmuis in Ægypto paſſio beati Philęę [c] eiuſdẽ ciuitatis Epiſcopi, & Philoromi tribuni militũ, qui in perſecutione Diocletiani, cùm à cognatis & amicis ſuaderi non poſſent vt ſibi parcerent, ambo datis ceruicibus palmas à Domino meruerunt: cum quibus etiam innumera multitudo fidelium ex eadem vrbe, paſtoris ſui ſequens exemplum, martyrio coronata eſt. Eodem die ſancti Remberti [d] Bremenſis Epiſcopi. Trecis ſancti Auentini [e] confeſſoris. Peluſij in Ægypto ſancti Iſidori [f] monachi, meritis & doctrina conſpicui. Eodem die ſancti Gilberti [g] confeſſoris.

FEBRVARII 4.

EVTYCHII [a].] Reſtitutus eſt ex antiquis monumentis. Huius cùm Acta exciderint, libuit ſaltẽ eius epitaphium, cuius hîc habetur mentio, à Damaſo Papa ſcriptum, recitare, quo martyrij eius cognitio habeatur. Extat inciſum in tabula marmorea in eccleſia ſancti Sebaſtiani ad cœmeterium Calliſti, via Appia. Eſt huiuſmodi:

Eutychius martyr crudelia iuſſa tyranni,
Carnificumq; vias pariter tunc mille nocendi
Vincere quod potuit, monſtrantis gloria Chriſti:
Carceris inluuiem ſequitur noua pœna per artus:
Teſtarum fragmenta parant, ne ſomnus adiret.
Bis ſeni tranſiere dies, alimenta negantur.
Mittitur in barathrum ſanctus, lauat omnia ſanguis
Vulnera, quæ intulerat mortis metuenda poteſtas.
Nocte ſoporifera turbant inſomnia mentem.
Oſtendit latebra inſontis quæ membra teneret.
Quæritur, inuentus colitur, fouet, omnia præſtat.
Expreſſit Damaſus: meritum venerare ſepulchrum.

Corpus S. Eutychij è dicto cœmeterio Calliſti tranſlatum eſt ad baſilicam S. Laurentij, in Damaſo dictam, ad Theatrum Pompeij.

[b] Aquilini & ſoc.] De his etiam hac die Beda, Vſuardus, & vet. manuſcripta, ex quibus in veriorem lectionem textus eſt reſtitutus, qui dicebat: Romę in Foro Sempronij, &c. Nam ex Foris Romę poſitis, quę decem & nouem numerantur, nullum ex illis Sempronij dicebatur. Cùm itaque in vetuſtioribus codicibus abſque Romę nomine ſic tantùm legeretur, In Foro Sempronij; cumque & Beda etiam ita legeret: in hunc modum eſt germana lectio reſtituta. Optimè nota eſt ciuitas in Vmbria Foroſempronium dicta, cuius & meminit Plinius libro 3. c. 14. & alij. Agit de iiſdem martyribus Wandelbertus in ephemerid. & Petrus in catal. lib. 3. cap. 82.

[c] Philææ & Philor.] Beda item hac die, ac ceteri omnes. Porrò martyrij Acta Philææ & Philoromi ſcribit Euſebius hiſt. lib. 8. cap. 10. & 11. Paſſi ſunt hi anno primo perſecutionis Diocletiani Imperatoris, vt idem auctor teſtatur lib. 8. cap. 12. in fine. De iiſdem alij complures agunt, quos omittimus referre, cùm omnes eadem ex eodem auctore deſcripſerint.

[d] Remberti Epiſcopi.] Huius res geſtas ex antiquis eius eccleſiæ monumentis edidit Surius tom. 1. hac die. Sanctus Bauo abb. Corbeienſis ſcripſit ſancti viri inſigne miraculum, quod inuenies apud Albertum Crantz. qui plura habet de Remberto in hiſt. eccleſ. Saxon. lib. 2. cap. 2. 10. & 11. Succeſſit hic ſancto Anſchario, de quo pridie huius diei. Claruit ſub Ludouico Pio Imp. & eius filijs. Accepit hic pallium à Nicolao Primo Romano Pont. Exceſſit ex hac vita anno Domini 888. vt idem auctor teſtatur.

[e] Auentini.] Irrepſerat huic nomen Epiſcopi, ſicut etiam apud Vſuardum in prima editione Molani; qui in ſecunda id emendauit, auctoritate (vt apparet) Gregorij Turonenſis, qui in libro de gloria confeſſ. cap. 68. non dicit ipſum fuiſſe Trecenſem Epiſcopum, ſed miniſtrum S. Lupi Trecenſis Epiſcopi. Cui veritati adſtipulantur etiam tabulę Epiſcoporum eius eccleſię, quas Democh. edidit lib. de ſacrif. Miſſæ. in quibus ſanè nullus eius nominis legitur Trecenſis Epiſcopus.

[f] Iſidori.] Gręci etiam de eodẽ hac die in Menologio. Scribit de Iſidoro Peluſiota Euagrius Scholaſt. li. 1. c. 15. Suidas, Photius in bibl. & Niceph. hiſt. li. 14. c. 28. 30. & 53. Fuit hic S. Ioannis Chryſo-

Chrysostomi discipulus, & celebris inter Ecclesiasticos scriptores Græcos. Extant eiusdem Isidori Pelusiotæ tres libri epistolarum nuper à Billio Latinitate donati,& Parisijs impressi. Claruit temporibus Theodosij Iunioris, multa nobilia relinquens posteris & sanctitatis & scriptorum monumenta. Huius Isidori est aurea illa sententia prædicata in Concilio 2. Niceno Act. 1. qua dicitur: Templi nulla ratio, quòd non ornatur imagine. eamdem etiam sanctus Ioannes Damascenus exscripsit libro 3. de imaginibus.

s Gilberti, aliàs Giliberti, siue Guiberti.] Fuit is fundator nobilis monasterij Gemblacensis. Wicbertum hunc vocat Sigebertus, quem è vita migrasse ait anno Domini 962. De eodem Petrus in catalog. libro 3. cap. 83. & Molanus in Indic. & in natal. sanct. Belg. Eius vitam à Sigeberto eiusdem cœnobij monacho scriptam retulit Surius in tom. 3. die 23. Maij.

5 Nonis Februarij. Luna. A xxiiij, xxv.

a b c d e f g h i k l m n p q r s
7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23
t u A B C D E f F G H M N P
24 25 26 27 28 29 1 2 1 2 3 4 5 6

CATANÆ in Sicilia natalis sanctę Agathę [a] virginis & martyris, quæ temporibus Decij Imperatoris sub Quinctiano iudice post alapas & carcerem, post equuleum & torsiones, post mamillarum abscissionem, post volutationem in testulis & carbonibus, tandem in carcere Deum precando consummata est. In Ponto commemoratio plurimorum [b] sanctorum martyrum, quorum alij in persecutione Maximiani plumbo liquenti perfusi, alij acutis arundinibus in vnguibus cruciati, ac multis horrendis tormentis vexati, ijsdemque sæpiùs iteratis, palmas à Domino & coronas illustri passione meruerunt. Alexandriæ sancti Isidori [c] martyris, qui in persecutione Decij à Numeriano exercitus duce pro fide Christi capite cæsus est. Viennæ beati Auiti [d] Episcopi & confessoris, cuius fide, industria, atque admirabili doctrina ab infestatione Arianæ hæresis Galliæ defensæ sunt. Brixinone sanctorum Episcoporum * Genuini [e] & Albini, quorum vita miraculis extitit gloriosa. * Ingenuini.

FEBRVARII 5.

AGATHÆ [a].] Beda ac ceteri Latinorum, necnon & Græci in Menologio de eadem agunt hac die. Eius præclara Acta tam Latinis quàm Græcis fuere notissima; ea etenim Gręcis edidit Metaphrastes, quę Latina reddita habet Lipom. to. 5. & Sur. tom. 1. Ipsa autem Latina exemplaria repetiuntur in vetustis codicibus, qui vsui erant ecclesijs, quos & Passionaria, seu Sanctoralia vulgò appellabant. Habemus in nostra bibliotheca in vno eorum eiusdem Agathæ Acta cum die & Coss. annotata. Passa nimirum fertur hac die, Decio tertiùm Consule. Numeratur in Fastis Onuphrij hic annus à Christo 252. cùm Cornelius Papa Romanæ Ecclesiæ præesset: ex quibus sanè Beda & alij emendandi sunt, qui eam dicunt passam temporibus Diocletiani Imp. Scripsit pręterea de eius die natali sacrum hymnum S. Damasus Papa. Incipit: *Martyris ecce dies*, &c. habetur in collectaneis poëtarum Christianorum. Duo insuper hymni scripti leguntur in Breuiario Toletano S. Isidori, quibus canuntur eius triumphi. Meminit eiusdem Venant. Fortun. in carmine de gaudijs vitæ æternæ. & lib. 8. in carm. de virginitate; itemque Aldelmus in lib. de laude virginit. In Vrbe natalis eius solemniter agi consueuit: nam in sacramentario S. Gregorij specialis eius diei præfatio legitur. Erat in Vrbe, & hactenus permanet celebris memoria S. Agathę in Suburra dicta, cuius meminit S. Gregorius in registro lib. 3. epist. 19. quam olim ab Arianis vendicatam idem S. Gregorius Catholico cultui mancipauit, vt ipse scribit lib. 3. dialog. cap. 30. Hadrianus Papa in epistola ad Carolum Magnum Imp. de imagin. affirmat eamdem fuisse à S. Gregorio picturis sacris ornatam, diuersis (vt ait) historijs tam in musiuo, quàm in coloribus. Porrò illis temporibus, quibus Gothorum illustres viri ciuitate Romana donati, ibidem Consulatus & præfecturas gesserunt, ea ecclesia peculiari vsui Gothorum cessit, quorum Ricimer Consularis vir potentissimus, gener Anthemij Augusti illum locum

marmorum crustis, & nobilibus picturis musiuo opere intextis, quibus sacrosanctæ Saluatoris & duodecim Apostolorum imagines exprimuntur, magnificentissimè ornauit. Declarat id enim vetus inscriptio, quæ ibidem in apside his verbis legitur: FL. RICIMER V. I. MAGISTER VTRIVSQVE MILITIÆ PATRICIVS ET EXCONS. ORD. PRO VOTO SVO ADORNAVIT. Post hæc autem cùm Reges Gothi, iijdemque Ariani Romæ regnarent, illorum sacerdotes eamdem sibi vt propriam quasi hereditario iure vendicarunt, tenueruntque, donec Roma & Italia pulsi sunt.

[b] Plurimorum sanctorum martyrum.] Horum certamina egregia summatim complexus est Euseb. hist. libro 8. cap. 24 narrans paucis illorum sæuissimos cruciatus; passosque refert anno nono persecutionis Diocletiani & Maximiani Imperatorum.

[c] Isidori mart.] Agunt de eo hac item die Græci in Menologio. passus traditur sub Decio Imperatore. extant eius Acta apud Metaphrastem, quæ & descripsit Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1. hac die.

[d] Auiti Episc.] De eo etiam Beda, ac ceteri hac die. Hic Alcimus Auitus dictus est: pluribus agit de ipso Ado eiusdem Viennensis sedis Episc. in chron. anno 492. Isidorus de vir. illustr. c. 23. Greg. Turonen. de gestis Franc. lib. 2. cap. 34. & alij. Interfuit Auitus, subscripsitque Concilio Epaunensi, citatur in Concil. Turonen. secundo can. 21. & 22. meminit eiusdem Sidon. libro 8. epist. 11. ad Lupum, necnon Ennodius in vita sancti Epiphanij Episcopi Ticinensis fusiùs scripta. Extat eius sepulchri epitaphium carmine scriptum, vbi in fine hæc leguntur soluta oratione: Claruit sub Zenone & Anastasio Impp. sepultus in monasterio SS. Petri & Pauli apud senatoriam Viennensium vrbem. Extant eiusdem egregij auctoris quinque libri carminum, quibus sacram Genesim versu heroico cecinit; liber insuper de laude castitatis ad Fuscinam sororem, necnon etiam homilia de institutione Rogationum. Habemus insuper nobile monumentum sanctissimi viri, epistolam manuscrip. ad Hormisdam Papam, datam tertio Kalend. Februarij, Consule Agapito. est eius exordium: Dum religionis statui, &c. itemque eiusdem Hormisdæ ad eumdem redditam epistolam sub eodem Cõsulatu xv. Kalend. Martij, incipit: Qui de his quæ ad disciplinam Catholicam pertinent, &c. Intexuimus eas integras in Annalib. Eccles. Eiusdem nominis Auitus Episcopus Aruernorum doctrina pariter & pietate insignis claruit circa annum Domini 580. sub Chilperico Rege Franc. qui (vt scribit Greg. Turon. hist. Franc. lib. 5. cap. 11.) omnes Iudæos Aruernis consistentes supra quingentos conuertit ad fidem Christi. Ad hunc extant duo epigrammata Venantij Fortunati lib. 3. quibus auctor immensas eius laudes celebrat. Sæpiùs de eo Greg. Turon. tam libro de gloria martyrum, quàm de gloria confessor. meminit de eo, cùm de Aruernensi ecclesia habet sermonem: quod frequenter accidit.

[e] Genuini & Albini Episcoporum.] Aliqui codices pro Genuino legunt Ingenuinum, cuius meminit Paulus diaconus de gestis Longob. li. 3. cap. 12. Scripsit eius vitam Barthol. Tridentinus. De Genuino & Albino simul Petrus in catal. L. 3. c. 85. Fuit prior Episcopus Sabionensis, qui cùm temporibus Longobardorum in exilium pulsus esset, ibi mortuus est: corpus autem eius Brixinonem translatum esse, associatumq. sancto Albino Episcopo Brixinonensi, idem auctor testatur.

xxiij. B **Octauo Idus Februarij. Luna.** 6

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7			

CÆSAREÆ in Cappadocia natalis sanctę Dorotheę [a] virginis & martyris, quæ sub Sapricio illius prouinciæ Præside primùm equulei extensione vexata, dehinc palmis diutissimè cæsa, ad vltimum capitali sententia punita est: in cuius confessione Theophilus quidam scholasticus [b] ad Christi fidem conuersus, & mox equuleo acerrimè tortus, nouissimè gladio cæsus est. Eodem die sanctorum martyrum Saturnini [c], Theophili, & Reuocatę. Emessæ in Phœnicia sancti Siluani [d] Episcopi; qui cùm eidem ecclesię annis quadraginta pręfuisset, sub Maximino Imperatore vnà cum duobus alijs obiectus feris, membratimque discerptus, martyrij palmam accepit. Aruernis in Gallia sancti Antholiani [e] martyris. Eodem die sanctorum Episcoporum Vedasti [f] & Amandi [g], quorum vita

vita & mors plurimis miraculis extitit gloriosa: è quibus prior Atrebatensium, alter verò Traiectensium rexit ecclesiam. Bononiæ sancti Guarini [h] Episcopi Cardinalis Prænestini, vitę sanctitate conspicui.

FEBRVARII 6.

Dorotheæ. [a]] De ipsa etiam hac die Beda, Vsuard, Ado, & alij: Beda addit Christianam, seu Christetam & Callistam martyres; quas, cùm excidissent à fide, Dorotheæ monitis, audacioribus animis iterato certamine, igne fortiores inuctas, corona martyrij decorauit. Porrò Dorotheę res gestas & sociarum sacer hymnus celebrat, qui extat in Breuiario Toletano: describit etiam eius Acta Aldelmus libro de laude virginit. Thomas de Kempis de eadem martyre sermonem habuit: Mombrit. insuper tom. 1. Recitat eius res gestas item Sur. tom. 1. Aliam ab ista Dorotheam fuisse constat eam, cuius Rufinus meminit lib. 8. suæ paraphrasis ad Euseb. cap. 17. licet Eusebius scribens eius historiam lib. 8. cap. 27. nomen non exprimat.

[b] Scholastici.] Qui dicti sint Scholastici, habes ex Tacito libro de orat. & alijs. Eo nomine nuncupati sunt rhetores, & declamatores litium fictarum, qui deinde transirent ad tractandas veras. In eadem sententia Plinius lib. 4. epist. 3. ad Nepotem, vbi ait eosdem à fictis litibus transire ad causas cẽtumuirales, quas in basilicis orabant, spectante populo: de ijsdem eodem libro epist. 14. ad Maximum, & epist. 18. ad Mauricum. Ante ipsum Seneca in lib. declamat. & lib. controuers. Talis erat S. Hieronymus, dum adhuc iunior Romę esset, vt ipse testatur his verbis: Aliquoties cùm adolescentulus Romę controuersias declamarem, & ad vera certamina fictis in litibus exercerer, currebam ad tribunalia iudicum, &c. Hęc ipse in comment. in epist. ad Galat. cap. 2. Scholastici etiam ipsi Aduocati dicti reperiuntur: sic in Concil. Sardicen. cap. 13. & L. 2. C. de lucris aduoc. lib. 12. & L. 1. de concussion. aduocat. Cod. Theod. & Synes. epist. 1 & 2. ad Domitianũ Scholast. Dicere scholasticè, idem est quod rem aliquam rhetoricè pertractare: sic Gennad. de vir. illustr. in Saluiano, & Greg. in registro libro 7. epist. 63. Verùm hodie scholasticè dicere, idem est quod rem per controuersiam disputare: vnde & Theologi Scholastici illi sunt dicti, qui res diuinas logicè disputando perquirunt; idque non impropriè: nam scholas pro controuersijs, seu disputationibus Cicero lib. 1. Tuscul. vsurpasse videtur, cùm ait: Dierum quinque scholas (vt Græci appellãt) in totidem libros contuli. Scholares autem etsi à scholis dicti sint, non tamen ijdem qui Scholastici. dicebantur enim scholę cuiusq. ordinis classes. Erant scholę militię castrensis, & militiæ palatinę, quarum est frequens mentio in Cod. Theod. & (vt mittamus dicere de scholis ludi litterarij) erant & scholæ ecclesiasticę diuersi ordinis; vt schola cantorum, cuius frequẽs est mentio apud veteres qui agunt de diuinis officijs; schola notariorum, schola subdiaconorum, quarum meminit sanctus Gregorius in regist. lib. 7. epist. 17. & aliæ diuersorũ ordinum, à quibus & scholares dicti, non scholastici: sicque intelligas locum illum in Actis martyrij sancti Cypriani, in fine, cùm hæc habet: Inde cum cereis & scholaribus in area cuiusdam Candidi procuratoris cum magno triumpho sepultum est, &c. Scholares enim appellat auctor diuersarum classium clericos.

[c] Saturnini & soc.] De his etiam vet. manuscrip. atque recentiores.

[d] Siluani Episc.] Greci etiam de eodem Siluano agunt hac die in Menologio. Eius res gestas habet Eusebius hist. lib 8. cap. 25. & lib. 9. c. 5. & Niceph. lib. 9. cap. 16. & 27. ex quibus ceteri.

[e] Antholiani.] De eodem Beda, Vsuardus, & alij. De eius corporis inuentione Gregor. Turonen. de glor. mart. cap. 65. & hist. Franc. lib. 1. cap. 33. Acta tam ipsius, quàm aliorum martyrum Aruernensium, scripta esse à sancto Proiecto Episcopo Aruernensi, Molanus testatur: ea nondum vidi.

[f] Vedasti.] Beda item ac ceteri. Huius egregia facinora scripsit Albinus Flaccus, quæ descripta habentur apud Sur. tom. 1. Miracula ipsius feruntur scripta ab Aimone. Fuit hic ordinatus Episcopus à sancto Remigio Rhemensi Episcopo anno Domini 542. Sedit vsque ad annum 570. quo ex hac vita migrauit, vt scribit Sigebert. in chron. Celebris est memoria monasterij sancti Vedasti Atrebatensis, multorum scriptorum monumentis consignata.

[g] Amandi.] De eo etiam ijdem qui suprà, Beda, ac ceteri. Huius vitæ Acta (vt auctor est Sigeber. de vir. illustr. cap. 106.) scripsit metro Milo monachus monasterij S. Amandi, scientia clarus; sed non apparent: extant autem eadem soluta oratione, quæ eidem Miloni tribuuntur; habet ea Surius tom. 1. hac die. Plura de eodem scripta sunt à Nothgero Episcopo Leodiensi in vita S. Landoaldi, quam recitat Surius tom. 2. die 19. Martij. ibi de accessu eius ad sanctum Martinum Romanum Pontif. & alijs: pluribus item de eo in vita sancti Banonis apud Surium tom. 5. Oct. 1. in Actis sancti Gisleni; ibi de eius obitu, & de visione tunc ostensa sanctę Aldegundi. De eadem apud eumdem Surium tom. 5. die nona Octobris. Sigebertus in chron. eum natum scribit anno Domini 571. obijsse verò anno 661. nonagesimum suæ ætatis annum agentem. De eo Trithem. item de vir. illustr. ord. sancti Benedicti lib. 3. cap. 4. & lib. 4. cap. 135. & Molanus in Indic. sanctorum Belgij. Ad hunc Amandum extat sancti Martini Papæ epistola, quam inuenies tom. 2. Conciliorum.

[h] Guarini Episc.] De eo tabulæ ecclesiæ Bononiensis. Vitam eius scripsit Augustinus Ticinensis, quæ extat apud Surium tom. 7. vbi legitur, eum esse creatum Episcopum Prænestinum à Lucio Secundo Romano Pontifice.

Septi-

xxij. C **Septimo Idus Februarij. Luna.** 7

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

OMVALDI [a] abbatis monachorum Camaldulensium Patris, cuius dies natalis agitur tertiodecimo Kalend. Iulij. Augustæ in Britannia natalis beati Auguli [b] Episcopi, qui ætatis cursum per martyrium explens, æterna præmia suscipere meruit. In Phrygia sancti Adauci [c] martyris, qui ex Italia genere clarus, & omni ferè dignitatum gradu ab Imperatoribus honoratus, dum adhuc Quæstoris officio fungeretur, martyrij corona pro fidei defensione dignatus est. Item plurimorum sanctorum [d] martyrum vrbis vnius ciuium, quorum dux erat idem Adaucus; qui cùm omnes Christiani essent, & constanter in fidei confessione persisterent, à Maximino Imperatore igne consumpti sunt. Heracleæ sancti Theodori [e] ductoris militum, qui Licinio imperante, post multa tormenta truncatus capite, victor migrauit in cælum. In Ægypto sancti Moysis [f] Episcopi venerabilis, qui primùm in eremo vitam solitariam duxit; deinde, petente Mauuia Regina Sarracenorum, Episcopus factus, gentem illam ferocissimam magna ex parte ad fidem conuertit, & gloriosus meritis quieuit in pace. Lucæ in Tuscia depositio sancti Richardi [g] Regis Anglorum. Bononiæ S. Iulianæ [h] viduæ.

FEBRVARII 7.

OMVALDI [a] abb.] Eius festum Clemens VIII. Pontifex Max. duplicis officij ritu hac die celebrari pręcepit, qua ipsius corpus Fabrianum oppidũ in Piceno translatum, ibi honorificè conditum fuit in ecclesia S. Blasij ordinis Camaldulensis, vbi magna veneratione piè colitur. Vide quæ infrà de eodem sancto notantur 19. Iunij.

[b] Auguli Episc.] De eo hac die Beda, Vsuardus, Ado, Wandelbertus, & Petrus in catal. lib. 3. cap. 105. Quo autem tempore passus sit, hactenus mihi obscurum.

[c] Adauci.] Fuit hic genere Italus, apud Imperatorem inter primos adnumeratus, passusque est anno octauo persecutionis Diocletiani Imperatoris. Scribit eius res gestas Eusebius histor. lib. 8. cap. 23. ex quo Niceph. lib. 7. cap. 10. qui eum Adauctum appellat.

[d] Plurimorum sanctorum martyrum.] Eorumdem certamen describit Eusebius lib. 8. cap. 23. & Niceph. lib. 7. cap. 10. Horum meminit Lactantius lib. 5. cap. 11. dum Gentilibus suam ipsorum exprobrat sæuitiam, aitque: Vnus in Phrygia vniuersum populum cum ipso pariter conuenticulo concremauit, &c.

[e] Theodori duct.] Gręci etiam de ipso agunt hac die in Menologio, festumque diem celebrant, vt constat ex Nouel. constit. Emmanuelis Imp. quam habes apud Theod. Bals. in Nomoc. Photij tit. 7. cap. 1. Alius est item Theodorus, qui ad differentiam huius, cognomento dictus est Tyro, de quo pluribus acturi sumus ad diem 9. Nouemb. Ob nominis tamen conuenientiam alter pro altero acceptus aliquando reperitur. Huius res gestas ab Augaro quodam, qui spectaculo præsens fuit, conscriptas recitat hac die Metaphrastes, quas retulit Lipom. in tom. 5. & Surius in tom. 1.

[f] Moysis Episcopi.] De eodem Beda, ac ceteri Latinorum. Prosecuti sunt autem res gestas ipsius in primis Rufin. hist. lib. 2. cap. 6. Socrat. lib. 4. cap. 29. Sozom. hist. lib. 6. cap. 38. Theodoretus lib. 4. cap. 2. Huius Moysis alumni fuerunt Christiani illi, qui sub eadem Mauuia Regina Constantinopolitanam ciuitatem post Valentis Imp. interitum à Gothis obsessam, quasi diuinitus missi, liberauere, vt scribit Socrat. hist. lib. 5. cap. 1. & Sozom. lib. 7. cap. 1. Fuit & alius Moyses anachoreta, Æthiops dictus, de quo Gręci in Menologio 28. Augusti.

[g] Richardi Regis.] Huius res gestas descri-

pſit Sur. tom. 1. hac die. Vixit temporibus Zachariæ Papæ, qui ſedere cœpit an. Dom. 741.

[h] Iulianæ.] De eadem tabulæ eccleſiæ Bononienſis. Iulianam viduam laudibus cumulat ſanctus Ambroſius in exhortat. ad virgines; ſed illa (vt apparet) Florentiæ nobiliſſima femina claruit, quę erexit illic illuſtrem Baſilicam, quam ſanctus Ambroſius dedicauit, locupletauitq. ſacris reliquijs ſancti Agricolæ martyris, quas Bononiâ ſecum tulerat. Floruit ijſdem ferè temporibus Iuliana Romana clariſſima femina, filia ſanctę Probę, & mater S. Demetriadis ex illuſtri Aniciorum familia, ipſaq. non minùs ſanctorum Patrum præconio commendata; laudat enim eam S. Hieronymus ſcribens ad Demetriadem epiſt. 8. Innocentius Rom. Pontif. ad eamdem epiſt. 15. S. Auguſtin. epiſt. 45. & 179. ac denique Ioannes Chryſoſtom. ſcribens ad eam ipſam epiſt. 169. qua legatos à ſe Romam ad Innocentium Papam miſſos commendat. Dicta eſt hęc Tyrannia Anicia Iuliana, vxor Q. Clodij Hermogeniani Olybrij V. C. vt produnt antiquæ inſcriptiones marmoribus inciſæ, quas deſcripſimus in Annalib. Eccleſiaſt. Eiuſdem familiæ & nominis claruit Conſtantinopoli Iuliana, inſigni pietate mulier, temporibus Iuſtini ſenioris Imp. cuius habemus manuſcrip. epiſt. ad Hormiſdam Rom. Pontif. quam etiam intexuimus in Annalib. Eccleſ.

8 Sexto Idus Februarij. Luna. D xxj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
27	28	29	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9

ROMÆ ſanctorum martyrum Pauli [a], Lucij, & Cyriaci. In Armenia Minori natalis ſanctorum martyrum Dionyſij [b], Æmiliani, & Sebaſtiani. Alexandriæ paſſio ſanctæ * Cointhæ [c] martyris, tempore Decij Imperatoris: quam Pagani correptam, ad idola perducentes, adorare cogebant; quod cùm illa execrans recuſaret, pedes eius vinculis innectentes, & eam per plateas ciuitatis trahentes, horrendo ſupplicio diſcerpſerunt. Conſtantinopoli natalis ſanctorum martyrum monachorum [d] monaſterij Dij [e], qui ob defenſionem fidei Catholicę, cùm ferrent litteras ſancti Felicis Papæ aduerſus Acacium, diriſſimè cæſi ſunt. In Perſide commemoratio [f] ſanctorum martyrum, qui ſub Cabade Rege Perſarum ob Chriſtianam fidem diuerſis ſupplicijs necati ſunt. Papiæ ſancti Iuuentij [g] Epiſcopi, qui ſtrenuè in Euangelio laborauit. Mediolani depoſitio ſancti Honorati [h] Epiſcopi & confeſſoris. Viroduni in Gallia ſancti Pauli [i] Epiſcopi, miraculorum gloria illuſtris.

* Quintæ

FEBRVARII 8.

PAVLI & ſoc. [a]] Reſtituuntur ijdem ex ſępiùs citato vet. manuſc. Martyrologio monaſterij S. Cyriaci. Vbi cùm nec tempus, quo paſſi ſunt hi, vel alij, qui ibidem habentur martytes, exprimatur; quis mirari non debet: nam S. Gregorius Papa ad Eulogium ſcribens epiſt. 29. lib 7. Indict. 1. dum de Romano Martyrologio, quod vſui erat, meminit, ait, nomina, loca, & diem paſſionis in eo poſita haberi; de tempore autem nihil teſtatur.

[b] Dionyſij & ſoc.] Agunt de his hac item die Vſuardus, Ado, Wandelbertus, conſentiuntque vet. manuſcrip.

[c] Cointhæ, aliàs Quintæ.] De eadem Beda hac die, ac ceteri Latinorum. Scribit certamen eius Dionyſius Alexandrinus ad Fabium Epiſcopum Antiochenum, apud Euſeb. hiſtor. libro 6. cap. 34. Nicephorus ex eodem auctore libro 5. cap. 30.

[d] Martyrum monachorum.] De his Nicephorus hiſt. lib. 16. c. 17. in fine ex Baſilio Cilice. Extant Felicis Papæ litteræ de anathemate Acacij Epiſcopi Conſtantinopolitani poſt legationem Vitalis & Miſſeni Epiſcoporum miſſam Conſtantinopolim, quas dicti ſancti martyres vulgauere, quam ob cauſam ſubiere martyrium. Erant hi monaſterij Acœmetarum; quorum, illis calamitoſiſſimis temporibus, quibus Alexandrina,

Antio-

Antiochena, & Constantinopolitana, ac demum ferè omnes Orientis ecclesię desciuerũt à Catholica vnitate, sincera fides & zelus enituit. Incipit epistola Felicis Papę ad Acacium: Multarũ transgressionum reperiris obnoxius, &c. data v. Kalend. Augusti, Venantio V. C. Consule. est annus à Christo (secundùm Fastos Onuphrij) 484. quo & prædicti forti occubuere martyrio, quòd dictas litteras per Tutum Defensorem allatas publicare, & eidem Acacio mira constantia atque arte porrigere non sint veriti. at pluribus de his in Annalib. Ecclesiast. egimus.

[e] Monasterij Dij.] Fuit Dius nomine Archimandrita sanctitate celebris, cuius diem natalem Græci celebrant 19. Iulij, vt constat ex eorum Menologio: huiusq. nomine appellatum est monasterium Dij, de quo agitur. Sicque illum locum intelligas Ierosol. Synodi Act. 1. vbi mentio habetur de atrio Dijtico: sicut enim monasterium, ita & atrium, ab eodem sic est nuncupatum.

[f] Sanctorum martyrum.] De his etiam Georgius Cedren. anno 22. Anastasij Imp. qui ait: Persecutus est Cabades, qui fuit Rex Sarracenorum, aliquando Christianos: tuncque ingens in eis virtus miraculorum effulsit: nam cùm quosdam vncis gladijs concidisset, illi nihilosecius posteà ambulauerunt. Hæc ipse. De his Niceph. hist. lib. 16. cap. 36. in fine. & hist. Miscel. ex Theophane lib. 15. Addit Nicephorus eumdem Regem post hæc fauisse Christianis.

[g] Iuuentij.] Confunditur Iuuentius & Euentius aliquando. Agitur de Iuuentio iterùm pridie Idus Septembris. Accepi ex litteris ecclesię Ticinensis, ante annos quinque fuisse inuẽtum Euentij venerandũ corpus cum huiusmodi inscriptione: HIC IACET CLARVS MIRACVLIS EVENTIVS. Opinatus sum aliquando, Euentium alium esse à Iuuentio, ambosque Episcopos Ticinenses, diuersisque temporibus claruisse; & quem dicunt Euentium, vixisse temporibus Theodosij Imperat. Reperitur enim Euentius subscriptus epistolæ Synodicæ S. Ambrosij de damnatione hæresis Iouiniani ad Siriciũ Papam lib. 1. epist. 9. edit. Rom. quẽ & illũ esse existimaui, qui in Concilio Aquileiẽsi mendosè scriptus reperitur Euentius Episcopus Citinensis: vt restituendus textus esset, Ticinensis. Sed quoniam in recentiori editione S. Ambrosij Romæ facta, Cenetensis, pro Citinensi positum habetur, ampliùs non laboro.

[h] Honorati Episc.] Tabulæ Mediolanenses nuper diligentia viri eruditi Galesini restitutæ de eodem agunt: meminit eiusdem Honorati Paulus diac. de gestis Longob. lib. 2. cap. 12.

[i] Pauli Episcopi.] Huius Acta in primis Bertharius mira breuitate scripsit: alia superaddita habet Sur. tom. 1. hac die. summatim verò Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Benedicti lib. 3. cap. 258. Claruit temporibus Dagoberti Regis Francorum: ordinatusque est Virdunensis Episcopus anno Domini 621. recensetur que xiij. eius sedis Antistes, vt Democh. de sacr. Miss. ex tab. eccles. Virdunen. testatur.

xx. E Quinto Idus Februarij. Luna. 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
28	29	1	2	3	4	5	6	5	6	7	8	9	10

ALEXANDRIÆ natalis sanctæ Apolloniæ [a] virginis, cui persecutores tempore Decij dentes omnes primùm excusserunt: deinde constructo ac succenso rogo, cùm comminarentur viuam se eam incensuros, nisi cum eis impia verba proferret; illa paululùm intra semetipsam deliberans, repentè se de manibus impiorum proripuit, & in ignem quem parauerant, maiori sancti Spiritus flamma intus accensa, sponte prosiliuit, ita vt perterrerentur etiam ipsi crudelitatis auctores, quòd promptior inuenta esset ad mortem femina, quàm persecutor ad pœnam. Romæ passio sanctorum martyrum [b] Alexandri, & aliorum trigintaocto coronatorum. Soli in Cypro sanctorum martyrum Ammonij [c] & Alexandri. Antiochiæ S. Nicephori [d] martyris, qui sub Valeriano Imperatore capite cæsus, martyrij coronam accepit. In Africa in castello Lemelense sanctorum martyrum Primi [e] & Donati diaconorum, qui cùm altare in ecclesia tutarentur, à Donatistis occisi sunt. In monasterio Fontanella sancti Ansberti [f] Rhotomagensis Episcopi. Canusij in Apulia sancti Sabini [g] Episcopi & confessoris.

POLLONIÆ [a].] De eadem hac item die Beda, Vsuardus, Ado, ac Latinorum ceteri. Egregium certamen eius scribit Dionysius Alexandrin. in epist. ad Fabium Episcopum Antiochenum, apud Eusebium lib. 6. cap. 44. & Niceph. lib. 5. cap 30. Baptista Mantuan. eiusdem agonem egregio carmine cecinit.

[b] Alexandri & soc.] Restituuntur ijdem ex vet. cod. manuscrip. monasterij S. Cyriaci.

[c] Ammonij & Alexandri.] Agunt de ijsdem Beda, Vsuardus, & alij omnes hac die, consentiuntque vet. manuscrip. Licet alia, Ægyptus, loco Cypri ponant, & alia habeāt Soli, loco Sueui, estque mea sententia verior lectio. Soli dicta est ciuitas in Cypro, de qua Strabo lib. 14. & alij.

[d] Nicephori.] Græci etiam de eodem in Menologio hac die. Extant res gestæ eius à Metaphr. descriptæ, quas Lipom. retulit in tom. 5. & Sur. tom. 1.

[e] Primi & Donati.] De his martyribus, locoque vbi passi fuerunt, Optatus Mileuitanus lib. 2. contra Parmenianum scribit, aitque: Cùm altare defenderent diaconi Catholici, tegulis plurimi cruentati sunt, duo occisi sunt, Primus filius Ianuarij, & Donatus filius Nini, vrgentibus & præsentibus coëpiscopis vestris superiùs memoratis, &c. Innumera ferè fuit multitudo Catholicorum in Africa, quam abstulit furor Donatistarum, & rabies Circumcellionum: de quibus sæpissimè Augustinus meminit, eosque vt martyres honore dignos monstrat epist. 158. ad Marcellin. Erat etiam Carthagine illustris martyr, Prima dicta, in cuius honorem Iustinianus Imp. nobilem erexit basilicam, cuius meminit Procop. lib. 6. de ædific. Iustiniani Imp.

[f] Ansberti Episc.] Huius vitam scripsit Ansgardus monachus, quam descripsit Sur. to. 1. hac die. Plura de ipso in vita S. Audoeni eius prædecessoris scribit Odo diaconus, quam recitat Surius tom. 4. die 24. Augusti: vbi cùm dicit cap. 29. S. Audoenum ex hac vita migrasse anno à Christo Domino 677. satis potest intelligi quo tempore eius successor Ansbertus sedere cœperit; nam (vt habent Acta ipsius) mox in locum Audoeni subrogatus est: assentiūtur ijs ea quæ scribit Odo, dum narrat, an. Domini 682. Indictione 10. Ansbertum in Episcopatu egisse annum 5. Obijt autem anno Domini sexcentesimo nonagesimoquinto, vt eadem Acta testantur. De eodem Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 4. cap. 52. Molan. in Indic. SS. Belg. Petrus in catal. lib. 3. cap. 108. & alij. Ex prædictis corrigendus est Sigeb. in chron. dum ait, prædecessorem Ansberti Audoenum ex hac vita migrasse anno Domini 690. Adscribitur Ansbertus eius ciuitatis Episcopus vigesimussecundus in tabulis Democh.

[g] Sabini Episcopi.] Agit pluribus de Sabino Episcopo Canusino S. Greg. Papa lib. 2. dialog. cap. 15 & lib. 3. cap. 5. Porrò integra Acta eius habemus in antiquo manuscrip. codic. nostræ bibliothecæ, ac in fine eorum plura subduntur miracula ab eo facta post obitum. Est vitę exordium: Voluntati tuæ, summe Pontifex, &c. Habetur ibidem, eum sedisse annis quinquagintaduobus, atque hac die ex hac vita migrasse. Consentiunt his quæ de longæua ætate eius ibidem leguntur, ea quæ scribit S. Gregorius, cùm ait, eumdem ob longum senium, oculorum lumine orbatum esse. Fuit quidem non tantùm vitæ sanctitate spectatissimus, ac barbaris ipsis hostibus reuerendus, sed in obeundis muneribus Ecclesiasticis vigilantissimus: siquidem functus est legatione Apostolica Constantinopoli aduersus Anthimum hæreticum Patriarcham Constantinopolitanum, post Consulatum Belisarij, Indict. 14. ann. Domini 536. vt apparet ex Actione 1. Quintæ œcumenicæ Synodi. Mentio habetur de eodem S. Sabino in Actis S. Placidi martyris, quæ scripta à Gordiano feruntur.

10 Quarto Idus Februarij. Luna. F xix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	1	2	3	4	5	6	7	6	7	8	9	10	11			

OMÆ sanctorum martyrum Zotici [a], Irenæi, Hyacinthi, & Amantij. Ibidem via Lauicana [b] sanctorum decem militum [c] martyrum. Item Romæ via Appia sanctæ Soteris [d] virginis & martyris, quæ (vt scribit sanctus Ambrosius) nobili genere nata, parentum Consulatus & præfecturas ob Christum contempsit; iussaque immolare, non acquiescens, grauiter & diutissimè alapis cæsa est: & cùm cetera quoque pœnarum genera vicisset, percussa gladio, læta migrauit ad sponsum. In Campania sancti Siluiani

* Pa-
risiési

uiani [e] Episcopi & confessoris. In Stabulo Rhodis [f] in territorio * Senensi sancti Guilielmi [g] eremitæ. Apud montem Cassinum sanctæ Scholasticæ [h] virginis, sororis sancti Benedicti abbatis, qui eius animam instar columbæ migrantem è corpore in cælum ascendere vidit. In pago Rhotomagensi sanctæ Austrebertæ [i] virginis, miraculis celebris.

FEBRVARII 10.

OTICI & soc. [a]] Agit de ijsdem Vsuardus, Ado, & alij. Non quidem sub Decio passi sunt, vt nonnulli perperàm opinantur: habemus etenim in nostra bibliotheca eorum Acta peruetusta, in quibus martyrio coronati dicuntur sub Hadriano Imp. & Licinio, aliàs Iunio Consulari, in fundo Capreoli, via Lauicana, decimo ab Vrbe lapide. In Auentino in vinea Capranicorum, è regione hortorum Farnesiorum, superest adhuc ædes in memoriam sancti Zotici erecta, in cuius parietibus, more maiorum, eius martyrij historia depicta cernitur: adest & Cōfessio, vbi aliquādo sancti martyris corpus asseruatum fuisse conijci potest

[b] Via Lauicana, aliàs Labicana.] Incipiebat (vt auctor est Strabo) via Labicana à porta Esquilina, ex qua etiam & via Prænestina: illa enim Labicos, hæc autem Præneste ducebat. Extra portam Esquilinam de sontibus olim supplicia sumi consueuisse, auctor est Tacitus lib. 2. Annal. cùm ait: In P. Martium Consules extra portam Esquilinam, cùm classicum canere iussissent, more prisco aduertêre. Et Suetonius in Claudio cap. 25. hæc ipsa: Ciuitatem Romanam vsurpantes in campo Esquilino securi percussit. Ad hæc alludit Horatius 5. epod. cùm ait: *Pòst insepulta membra deferent lupi, & Esquilini alites*. Notat illic Porphyrio, in regione aggeris extra portam Esquilinam solita fuisse pauperum corpora comburi, vel proijci. De eadem re Cicero orat. pro Cluentio hæc ait: Extra portam Esquilinam in arenarias quasdā perductus occiditur. Cæl. Rhodig. antiq. lect. libro 10. cap. 17. tum ex Varrone, tum ex alijs demonstrat, extra portam Esquilinam fuisse publicum locum, quem dicebant Puticulos: quoniam illic essent sepulchra, in quę plebeiorum cadauera inferebantur: Sic dicti Puticuli, vel Puticulæ (vt idem Varro auctor est) quòd putrescebant ibi cadauera proiecta. Festus item agit de puticulis, vetustissimumque genus esse ait sepulturæ in puteis fieri solitum. Extant eiusmodi sepulchrorum species in arenarijs cryptis cœmeteriorum extra Vrbem positis. Sed non omnes in puticulis sepeliebantur: nam Martialis lib. 1. epigrammatum ad Alcinam de puero defuncto:

Labicana leui cespite velat humus.

Lege autem duodecim tabul. intra Vrbem mortuos sepeliri vetitum erat. Cic. lib. 2. de legib. & L. 3. ff. de sepulch. violar. Licet olim in domo sua quisque sepeliretur, vt testatur Isid. orig. lib. 15. cap. 11. Eam autem legem duodecim tab. de non sepeliendo mortuum intra Vrbem, contrario vsu pænè abolitam restituit Theodoricus Rex Italiæ. Est cap. 111. At ea omnia iura Leo Imp. nouel. const. 53. irrita prorsus reddidit. Quod autem pertinet ad viam Labicanam, de qua agimus; complures martyres extra portam Esquilinam, more maiorum, cùm passi essent; eorum corpora à Christianis sublata inferebantur in cœmeterium, quod ea via erat nobile, sanctorum Marcellini & Petri nomine dedicatum. Verùm ea omnia intra eamdem portam Esquilinam, in vicum, ad Vrsum pileatum dictum, in cœmeterium quod sancti Anastasij Papæ nomine appellatum est, putantur illata; qui locus hodie dicitur Sancta Bibiana. Panuin. de cœmet. 22.

[c] Decem militum.] De his item Beda, Vsuar. Ado, & alij: passi ijdem dicuntur via Lauicana.

[d] Soteris.] De ea Beda ad diem 6. Februar. Vsuard. autem & Ado hac die: sed quòd habent passam in Oriente, mendum irrepsisse, certum est. Vetus illud exemplum Martyrologij monast. S. Cyriaci sic habet: Romę via Appia passio S. Soteris virginis. assentitur huic lectioni antiquum Martyrologium Cassinense, & alia: roboranturque hæc auctoritate S. Ambrosij, qui dum de ea agit in exhortatione ad virgines prope finem, & lib. 3. de virg. Romanam fuisse genere, ortamque parentibus Consularibus, nec alibi quàm Romæ passam esse significat. Quod autē spectat ad tempus martyrij, in Actis S. Pancratij martyris, quæ describit Sur. tom. 3. die xij. Maij, hæc verba leguntur: Eodem tēpore passa est sacratissima virgo Soteris nobili genere orta, Diocletiano IX. & Maximiano VIII. Coss. vt manifestum est. Hęc ibi. Est is annus à Christo Domino secundùm Fastos Onuphrij 304. Quod autem spectat ad nomen ipsum Soteris; ipsum inditum compluribus Romanis feminis, cognoscere potes ex antiquis inscriptionibus ab Aldo editis lib. de orthograph. rat. pag. 350. 366. & alijs locis. Erat cœmeterium nomine sanctæ Soteris, quod restaurauit Stephanus Papa II. vt auctor est Anastasius in Actis eiusdem Stephani Papæ. habemus ea apud nos manuscripta. Corpus autem eiusdem S. Soteris translatum est à Sergio Iuniori Papa in titulum Equitij, vt docet vetus inscriptio marmori incisa, illic posita.

[e] Siluiani Episc.] Agit de eodem Beda hac die. Varia lectio reperitur in manuscr. dum alia Siluianum, Siluanum, siue Siluinum alia habet. Quòd autem hîc fuisse ponatur Episcopus in Campania, nec cuius fuerit ciuitatis Episcopus declaretur: in re ambigua quid dicamus, non habemus: nisi quòd inuenimus claruisse tēporibus Symmachi Papę Siluianū, siue Siluinum Episcopum Veliternum, qui interfuit Romanis Concilijs tunc aduersus schismaticos habitis. Sciendum prætereà, quòd licet ea ciuitas in Volscis ponatur ab antiquis, vt Liu. lib. 2. & Dionys. lib. 7. & alijs: obtinuit

obtinuit tamen loquendi vsus, vt eadem prouincia & Campania diceretur: probant hæc Acta Synodica Romani Concilij sub Agathone, in quibus subscriptus reperitur Placentius Episcopus Veliternus prouinciæ Campaniæ. Extat ea Synodus descripta in Actione quarta Sextæ Synodi œcumenicæ: id & de plerisque alijs accidit.

[f] In Stabulo Rhodis in territorio Senensi.] Error irrepserat, vt pro Senensi, Parisiense territorium in nonnullis codicibus scriptum haberetur. Porrò ex Actis eiusdem S. Guilielmi, quæ fidelissimè scripta sunt à Theobaldo Episcopo, prędictus error manifestus apparet, dum describuntur finitima loca. Idem enim auctor cap. 18. & 21. cùm agit de eius vltimo aduentu in Tusciam, meminit de Silua Liuallia, de Castellione, Castro Burianensi, Monte Petritio, & Stabulo Rhodis, quod hodie dicitur Malauallis, posita in agro Senensi; quo in loco extat vetus memoria eiusdem sancti, nimirum ecclesia, ac monasterium; ibique venerabile sepulchrum eiusdem habetur, vbi sacrum corpus eius conditum fuit, licet pars eius translata fuerit Castellionem, quod à prędicto loco tribus milliaribus distat, ibique condita in ecclesia sancti Ioannis Baptistæ. Hæc accepimus fida relatione, atque certa attestatione religiosorum fratrum Augustinianorũ, qui prædicto monasterio in Stabulo Rhodis posito præsunt, eadẽ nobis suggerente optimo & erudito viro Reu. D. F. Augustino Fiuizano Apostolicę sedis Sacrista.

[g] Guilielmi.] Hic ille, quem spirantem minarum & cędis, tamquam alterum Saulum, in discipulos Domini Catholica vnitate coniunctos, & sæuo schismate perturbantem Ecclesiam sanctus Bernardus abbas Claraualensis ad Ecclesiæ coniunctionem reduxit, induxitque ad sæculi contemptum, & Christi humilitatem amplectendam, prout constat ex Bernar. abb. Bonæuallis in vita S. Bernardi. Eius autem res gestas locupletiùs prosecutus est Theobaldus Episcopus, quas exscripsit Sur. tom. 1. Scripsit easdem Albertus eius discipulus, quas & Cornelius Grapheus carmine cecinit. Migrauit ex hac vita anno Domini 1156. sepultus (vt dictum est) in Stabulo Rhodis, in agro Senensi.

[h] Scholasticæ.] De eadem etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, alijque omnes. Huius Acta scripsit S. Gregor. Papa lib. 2. dialog. cap. 33. & 34. Extat apud Bedam tomo 7. sermo de S. Scholastica, carmenque additum in laudem eius: quæ quidem alterius esse auctoris reperimus in nostra bibliotheca in antiquis manuscrip. nimirum Bertharij abbatis Cassinensis. Confirmat hoc ipsum Petrus diac. bibliothec. Cassin. in lib. de vir. illustr. monasterij Cassinen. cap. 12. vbi agens de S. Berthario, scripsisse eum dicit homiliam de sancta Scholastica: testatur idem auctor cap. 34. S. Brunum Episcopum Signiensem de eadem scripsisse sermonem. Aldelmus Episcopus etiam tam soluta oratione, quàm carmine laudauit sanctam Scholasticam lib. de virginit.

[i] Austrebertæ.] Vsuardus item de ea agit hac die. Habentur eius vitæ Acta, quæ refert Sur. to. 1. Floruit temporibus Dagoberti Regis Franc. circa annum Domini 640. Errare autem conuincitur Petrus in catal. lib. 3. cap. 111. dum putat hanc sororem fuisse Ansberti Episcopi, vt eius Acta planè demonstrant.

11 Tertio Idus Februarij. Luna. G xviij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	7	8	9	10	11	12			

IN Africa natalis sanctorum martyrum [a] Saturnini presbyteri, Datiui, Felicis, Ampelij, & sociorum, qui conuenientes ad Dominicum ex more celebrandum, in persecutione Diocletiani à militibus comprehensi, sub Anolino Proconsule passi sunt. In Numidia commemoratio plurimorum [b] sanctorum martyrum, qui in eadem persecutione comprehensi, cùm iuxta Imperatoris edictum diuinas scripturas tradere noluissent, grauissimis excruciati supplicijs, occisi sunt. Hadrianopoli sanctorum martyrũ Lucij [c] Episcopi, & sociorum eius: qui sub Constantio ab Arianis multa perpessus, in vinculis martyrium consummauit: ceteri verò nobiliores ciuium, cùm Arianos in Sardicensi Concilio tunc damnatos recipere noluissent, à Philagrio Comite capitalem sententiam exceperunt. Lugduni sancti Desiderij [d] Episcopi Viennensis & martyris. Rauennæ sancti Caloceri [e] Episcopi & confessoris.

Mediolani sancti Lazari [f] Episcopi. Capuæ sancti Castrensis [g] Episcopi. In castro Nantoniensi sancti Seuerini [h] abbatis monasterij Agaunensis, cuius precibus cultor Dei Rex Clodoueus à diutina infirmitate liberatus est. In Ægypto sancti Ionæ [i] monachi virtutibus clari.

FEBRVARII II.

SATVRNINI & soc. [a]] De his non tantùm vetus Rom. Martyrolog. sed & alia pleraque manuscripta agunt hac die; Vsuardus autem iuxta ritum ecclesiæ Africanæ agit die sequenti. Horum autem omnium martyrum Acta, prout excepta sunt à notarijs, & relata in Proconsularia gesta, integra habentur. Descripsit ea Surius tom. 1. hac die. Porrò sciendum est, hæc illa ipsa esse, quorum S. Augustinus meminit ex gestis cum Donatistis in breuic. collat. diei 3. cap. 17. his verbis: Gesta martyrum, quibus ostendebatur tempus persecutionis, Consulibus facta sunt Diocletiano nouies, & Maximiano octies, pridie Idus Februarij, &c. Et paulò pòst: Sicut in gestis martyrum monstrabatur, qui confitebantur in passionibus suis, se Collectam ac Dominicum egisse, &c. Si quis autem hæc, & alia quæ ibidem sanctus Augustinus scribit, attentè legat, conferatque cum prædictis martyrum Actis, eadem omnino esse conspiciet. Hæc autem Acta Donatistæ in ea collatione certam ob causam, quæ ibi expressa est, produxerunt, & quidem germana & vera, ita vt Catholici Episcopi nihil exciperent. Scito tamen eadem posteà ab ijsdem Donatistis additione & appendice esse deprauata, mentientibus ea de Mensurio Episcopo Carthaginensi, quę hactenus ibi in fine leguntur. Intelliges autem calumnias Donatistarum de Mensurio laudatissimo Episcopo Carthaginensi, si consulas ea quæ de eodem scribit Optatus Mileuitanus lib. 1. contra Parmenianum, & quæ Augustinus in breuic. diei 3. cap. 13. & de vnico baptis. contra Petil. cap. 16. Tu intereà, Lector, ea Acta martyrum germana atque sincera percurras inoffenso pede, ea, inquam, quæ de quæstionibus publicis excepta sunt à notarijs: cetera autem quę prope finem de Mensurio alijsque habentur, vt commentum Donatistarum euita.

[b] Commemoratio plurim.] Hos ipsos martyres absque dubio signare S. Augustinus videtur in gestis cum Donatistis, in breuic. collat. diei tertiæ cap. 13. cùm ait: Recitantur etiam scripta Secundini Tigisitani ad eumdem Mensurium pacificè data: vbi ipse narrauit, in Numidia persecutores quid egerint: & qui comprehensi scripturas sanctas tradere nolentes, & multa mala passi, & grauissimis supplicijs excruciati, & occisi sunt, eosque honorandos pro martyrij sui merito commendauit, &c. Hæc Augustinus.

[c] Lucij Episcopi & soc.] Horum nobilissimum certamen pro fide Catholica exantlatum descriptum inuenies à S. Athanasio in epistola ad solitariam vitam agentes col. 459. meritoque tanto auctore tanta martyrum constantia meruit monumentis perpetuis commendari.

[d] Desiderij Episcopi.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Lugduni scias peni, non quòd fuerit Episcopus Lugdunēsis, sed quia apud Lugdunum occisus est, vt hîc optimè notat Ado. Agit de eodem Beda 23. Maij, qua die martyrio occubuit: nam hac die Viennam in suam sedem pristinam venerandum corpus eius translatum est. Hic iubetur occidi iussu Brunichildis Reginæ Francorum: causam iniquissimam narrat Ado eiusdem sedis Episcopus in chron. ann. Domini 583. Recenset eius exilium Sigebertus in chron. anno 608. necem verò anno 612. Vixit temporibus sancti Gregorij Papæ, qui ad eum sæpiùs dedisse litteras reperitur, quæ habentur in regist. lib. 5. epist. 54. lib. 7. epistola 116. libro 9. epist. 48. & lib. 12. epist. 5. De eodem prætereà fit mentio in Actis sancti Columbani abbatis, vbi cap. 26. de exilio & nece eius agitur.

[e] Caloceri Episcopi.] De eodem tabulæ Rauennates, quæ tradunt hunc fuisse discipulum sancti Apollinaris, eoque absente, illam ecclesiam administrasse, deinde post alios quintum ordine subrogatum, ac demum temporibus Antonini Pij quieuisse in pace. Rub. hist. Rauen. lib. 1. eadem apud Sur. tom. 7.

[f] Lazari Episcopi.] De eo item tabulæ Mediolanensis ecclesiæ. Extat de eodem egregium epigramma ab Ennodio Ticinensi Episcopo in laudem eius conscriptum.

[g] Castrensis Episcopi.] De eodem tabulæ eius ecclesiæ. Extant eius Acta, quorum est exordium: Textus sacræ historiæ edocet, &c. Sunt ibi nonnulla, quæ censura indigent. Vide quæ notauimus inferiùs ad Kalend. Septembris. In Prisco sancti Castrensis venerandum corpus extat in metropolitana ecclesia Montis regalis in Sicilia, vbi & hi versus inscripti sunt:

Conseruat nautas, & dæmonis eripit iræ,
Quem priùs obsesso de corpore fecit abire.

Est in eadem ciuitate antiqua ecclesia sub eiusdem sancti inuocatione, aliaque ibidem extant eiusdem vetera monumenta. Petrus diaconus in libro de vir. illustr. monast. Cassinen. cap. 6. testatur Laurentium monachum Cassinensem scripsisse versibus vitam sancti Castrensis Episcopi.

[h] Seuerini abbatis.] Vsuardus de eodem hac die. Scripsit eius res gestas Faustus eius discipulus, quas in compendium redactas edidit Surius tomo 1. De eodem Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 257. & Petrus in catal. lib. 3. cap. 115.

[i] Ionæ abb.] Cuius Acta descripta inuenies in vita S. Pachomij abb. apud Lipom. tomo 6. Græci de Iona abbate agunt in Menologio die 21. Septembris. Sed diuersus omnino hic est ab illo: nam Sabaita ille dictus, quòd in Palæstina in monasterio S. Sabæ exercuit vitam monasticam: hic autem Ægyptius, quòd in Ægypto vixit sub disciplina S. Pachomij.

12 Pridie Idus Februarij. Luna. A xvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13			

BARCINONÆ in Hiſpania ſanctæ Eulaliæ [a] virginis, quæ tempore Diocletiani Imperatoris equuleum, vngulas, flammaſque perpeſſa, demum cruci affixa, glorioſam martyrij coronam accepit. In Africa ſancti Damiani [b] militis & martyris. Carthagine ſanctorum martyrũ Modeſti [c] & Iuliani. Apud Beneuentum ſancti Modeſti [d] Leuitæ & martyris. Alexandriæ ſanctorum Modeſti [e] & Ammonij infantum. Antiochiæ ſancti Meletij [f] Epiſcopi, qui pro fide Catholica ſæpè exilium paſſus, demum Conſtantinopoli migrauit ad Dominum: cuius virtutes ſanctus Ioannes Chryſoſtomus & Gregorius Nyſſenus ſummis laudibus celebrarunt. Conſtantinopoli ſancti Antonij [g] Epiſcopi tempore Leonis Sexti Imperatoris. Veronæ ſancti Gaudentij [h] Epiſcopi & confeſſoris.

FEBRVARII 12.

EVLALIÆ [a].] Beda, Vſuardus, Ado, & alij de eadem hac die. Duæ eiuſdem nominis traduntur Eulaliæ in Hiſpania clariſſimæ virgines, eædemque martyres, ac iiſdem perſecutionis temporibus paſſę, ſub vno eodemque Præſide Datiano, imperantibus Diocletiano & Maximiano, ſed diuerſis locis ac diebus, diſparique pœnarum genere, prout earumdem diuerſa Acta ſignificant. Hæc etenim, de qua agimus, Barcinone cruci affixa, nobile certamen exegit. Illa autem Emeritæ igni tradita, martyrij coronam accepit, cuius agonem Prudentius in Periſteph. egregio carmine cecinit. De vtraque illud æquè legitur, ad inſtar columbæ animam viſam è corpore egredientem, cælum conſcendere. Huius, de qua agimus, Acta ſacro hymno in Breuiario Toletano ſancti Iſidori inuenimus celebrata. de hac eadem Eulalia Barcinonenſi ſanctus Eulogius meminit in memor. ſanct. lib. 1. Flos ſanct. Hiſpan. pluribus, & Theſaur. concion. tom. 2.

[b] Damiani.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, conſentiuntque vet. manuſcrip.

[c] Modeſti & Iuliani.] Reſtituti ſunt iidem ex prædicto antiquo exemplari.

[d] Modeſti Leuitæ.] Petrus diaconus Caſſinen. in libro de vir. illuſtr. monaſterij Caſſinen. cap. 21. teſtatur vitam ſancti Modeſti ſcriptam eſſe ab Alberico eiuſdem monaſterij diacono.

[e] Modeſti & Ammonij.] Vſuardus ac ceteri omnes agunt de iiſdem. Tot ſanctorum eiuſdem nominis ſub vna die coaceruationem ea de cauſa à maioribus aliquando factam animaduertimus, quòd natalis alicuius martyris dies incertus eſſet; vt eſt exemplum de Columba Cordubenſi, cuius quamdiu natalis dies latuit, eadem die qua agitur ſolemnitas Columbę Senonen. eius commemoratio celebrari conſueuit, vt ſuo loco dicetur inferiùs.

[f] Meletij Epiſcopi.] Græci etiam de Meletio agunt in Menologio hac die. Encomium ſancti Ioannis Chryſoſtomi de Meletio, quod hîc citatur, habet Lipom. tom. 5. & Surius tom. 1. quòd germanum eſſe, nouit Synodus Nicæna ſecunda, in cuius Actione quarta ex eo fragmentum recitatur. Extat etiam egregia oratio Gregorij Nyſſeni dicta Conſtantinopoli in conuentu Patrum, in eius funere. Eumdem ſanctus Gregorius Nazianzenus mirificè laudat in carmine de vita ſua, agitque de eius aduentu Conſtantinopolim, de obitu, funere, & reductione corporis Antiochiam; alludenſque ad nomen eius, hæc ait his iambicis:

Qui erat reapſe quod audiebat nomine,
Mores habebat atque nomen melleum, &c.

Sequitur recenſere egregios labores eius pro Catholica fide exantlatos. Obijt idem Conſtantinopoli poſt œcumenicam Synodum celebratam, cui ſubſcripſit. De eius item obitu, atque tranſlatione tunc Antiochiam facta agit Socrat. lib. 5. cap. 8. & 9. & Sozom. lib. 7. cap. 10. Illud autem hoc loco neceſſariò admonendum duximus, ne de eius ſanctitate dubitatio aliqua vel ſuſpicio poſſit oriri, eò quòd ſederit in ſchiſmate aduerſus Paulinum Epiſcopum Antiochenum; cùm præſertim, conſulente Hieronymo Damaſum epiſt. 57. & 58. cui potiùs inhærere deberet, Meletiò, Paulinóve, an Vitali, quem ſibi delegerant Apollinariſtæ Epiſcopum Antiochenum; de Paulino reſpondiſſe

Damasum, certum sit, eò quòd ab eo idem Hieronymus ordinatus est presbyter. Sed sciendum est, constare S. Basilij testimonio, S. Damasum (vt accidere solet) falsis quibusdam relationibus fuisse deceptum: quem excusans, hæc ait idem Basilius: Non admiror istud: quidam enim ignorant ea quæ in istis partibus fiunt: quidam autem etsi videantur scire, certando magis, quàm veritatem dicendo, eis referunt: & illos quidem nihil mirum est ignorare veritatem, aut occultare causam, propter quam ad scribendum Paulino perductus est beatissimus Episcopus Athanasius, &c. Hęc & alia S. Basilius de causa adiudicata Paulino à Romano Pontifice, cuius sententiam secutus Athanasius eidem plus detulit. Extat hæc Basilij epistola ad Terentium, quam in edit. Nutiana inuenies pag 764. Quidquid sit, cõstat etiam inter Meletium & Paulinum fuisse transactum, (vt scribit Socrates lib. 5. cap. 5. Sozomenus lib. 7. cap. 3.) ac ita in vnitate totius Ecclesiæ absoluta Synodo œcumenica, in Domino quieuisse.

[g] Antonij Episcopi.] Scripsit eius res gestas Nicephorus philosophus, quas retulit Surius in tom. 1. De eius electione & obitu agit etiam in compendio. Migrauit è vita anno à Christo Domino nongentesimo primo.

[h] Gaudentij Episcopi.] De eodem tabulæ ecclesię Veronensis illustratę cõmentario R. D. Augustini Valerij eius sedis Episcopi S. Rom. Eccl. Card. vbi de eo pag. 7. & 39.

xvj. B **Idibus Februarij. Luna.** 13

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14			

ANTIOCHIÆ natalis sancti Agabi [a] Prophetæ, de quo beatus Lucas in Actibus Apostolicis scribit. Rauennæ sanctarum Fuscæ [b] virginis, & Mauræ nutricis eius, quæ Decio imperãte multa sub Quinctiano Præside perpessæ, demum gladio transfixæ, martyrium consummarunt. Melitinæ in Armenia sancti Polyeucti [c] martyris, qui in persecutione eiusdem Decij multa passus, martyrij coronam adeptus est. Lugduni sancti Iuliani martyris [d]. Tuderti sancti Benigni [e] martyris. Romæ S. Gregorij [f] Papæ Secundi, qui Leonis Isaurici impietati acerrimè restitit, & sanctum Bonifacium ad prædicandum Euangelium in Germaniam misit. Andegaui depositio S. Lucinij [g] Episcopi, venerabilis sanctitatis viri. Lugduni S. Stephani [h] Episcopi & confessoris. Reate S. Stephani [i] abbatis, miræ patientiæ viri: in cuius transitu (vt refert beatus Gregorius Papa) sancti Angeli, ceteris etiam videntibus, adfuerunt.

FEBRVARII 13.

AGABI [a].] De quo Act. Apost. cap. 11. & 21. Agit de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij.

[b] Fuscæ & Mauræ.] Agitur de his etiam hac die in tabulis ecclesiæ Rauen. quarum martyrij Acta summatim collecta recitat Petrus in catal. lib. 3. cap. 119. & Rub. hist. Rauen. lib. 1. in fine. Eadem apud Sur. tom. 7.

[c] Polyeucti.] De eodem hac die Beda, Vsuard. & alij, Græci autem in Menologio 9. Ianuarij: porrò ex Actis eius quæ Metaphrastes descripsit, quæ habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1. martyrio occubuisse 10. Ianuarij constat. hîc fortasse translatio celebratur. Mentio habetur de eo in Actis S. Euthymij, quem eius martyris repromissione procreatum scribit Cyrillus monachus. De miraculis ad sepulchrum eius fieri solitis scribit Gregorius Turon. de gloria martyrum cap. 103. Meminit eiusdem & in hist. lib. 7. cap. 6.

[d] Iuliani.] De eodem vet. manuscrip. & monumenta eccles. Lugdun. quæ citat Galesin. in Martyrologio.

[e] Benigni.] De eo etiam vetera monumenta ecclesiæ Tudertinæ, quæ vidimus, impartita nobis à Reuerendiss. D. Angelo Cæsio eius ciuitatis Episcopo, quibus etiam testatum habetur, eius martyris corpus religiosè asseruatum haberi in monasterio monialium, quod dicitur, de Militijs.

[f] Gregorij Secundi.] Beda, Ado, & alij de eodem hac die. De rebus gestis eius aduersus Leonem Isauricum, de quibus hîc agitur, inter alia multa, satis esse potest hîc recensere testimonium Hadriani

Hadriani Rom. Pont. in epistola ad Carolum Magnum de imaginibus, his verbis: Dominus Gregor. Papa Secundus, iunior, vnà cum septuaginta nouem sanctissimis Episcopis ante Confessionem beati Petri Apostolorum principis præsidens, vnà simul multorum sanctorum Patrum testimonia roborantes, venerari ac adorare sacras imagines censuerunt, &c. Inferiùs item plura de eodem id generis. Extat insuper eiusdem epistola de cultu sanctarum imaginum ad Germanum Episcopum Constantinopolitanum, quæ recitata habetur in Act. 4. Nicæni secundi Concilij. De rebus gestis eius cum S Bonifacio Episcopo Moguntino, cuius hîc etiam mentio habetur, inuenire est in Actis eiusdem Bonifacij, quæ habet Sur. to. 3. die 5. Iunij. Cetera autem de Gregorio fusiùs egimus in Annal. Ecclesi. quæ per singulos annos digessimus.

[g] Lucinij, aliàs Licinij.] De eodem hac die Vsuardus. Andegaui cùm hic ponatur, scias non fuisse Episcopum Andegauensem; sed (vt scribit Greg. Turon. lib 2. Franc. hist. c. 39.) patriâ Andegauẽsis, præfuit Ecclesiæ Turonen. Idem Greg. lib. 10. cap. 31. vbi texit catalogum Turonensium Episcoporum, recenset eum nonum ordine, eiusque res gestas paucis perstringit. Claruit temporibus Clodouei Regis Francorum, atque vndecimo suæ sedis anno ex hac vita migrauit, vt idem scribit vbi suprà lib. 2. cap. 43

[h] Stephani Episc.] Agit de eodem Beda hac die. Successit hic S Rustico, recenseturque vigesimussextus vel septimus Lugdunensis ecclesiæ Episcopus, secundùm diuersas tabulas, quas Democh. de sacrif. Missæ descripsit.

[i] Stephani abb.] Agit de ipso sanctus Gregorius Papa lib. 4. dialog. cap. 19. & homil. in Euangel. 35. vbi eundem virum valdè sanctum, & virtute patientiæ singularem appellat.

14 ## Sextodecimo Kal. Martij. Luna. C xv.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	10	11	12	13	14	15			

ROMÆ via Flaminia natalis beati Valentini [a] presbyteri & martyris, qui post multa sanitatum & doctrinæ insignia fustibus cæsus & decollatus est sub Claudio Cæsare. Item Romæ sanctorum martyrum Vitalis [b], Feliculæ, & Zenonis. Interamnæ sancti Valentini [c] Episcopi & martyris, qui post diutinam cædem custodiæ mancipatus, cùm superari non posset, mediæ noctis silentio eiectus de carcere, decollatus est iussu Placidi vrbis præfecti. Ibidem sanctorum Proculi [d], Ephebi, & Apollonij martyrum, qui cùm ad corpus sancti Valentini vigilias agerent, iussu Leontij Consularis comprehẽsi, gladio cæsi sunt. Alexandriæ sanctorum martyrum Bassi [e], Antonij, & Protolici, qui demersi sunt in mare. Item sanctorum martyrum Cyrionis [f] presbyteri, Bassiani lectoris, Agathonis exorcistæ, & Moysis, qui omnes igne combusti euolauerunt ad cælum. Ibidem sanctorum [g] Dionysij & Ammonij decollatorum. Rauennæ sancti Eleuchadij [h] Episcopi & confessoris. In Bithynia sancti Auxentij [i] abbatis. Apud Surrentum sancti Antonini [k] abbatis, qui è monasterio Cassinensi à Longobardis deuastato in solitudinem eiusdem vrbis secedens, ibidem sanctitate celebris obdormiuit in Domino: cuius corpus multis quotidie miraculis, & præsertim in liberandis energumenis effulget.

FEBRVARII 14.

VALENTINI [a].] Beda item, Vsuardus, Ado, & alij hac eadem die. Extãt eius Acta ac sociorum, quæ Surius recitat tom. 1. vnde & ceteri accepisse noscuntur. Agitur de eodem in Sacramentario S. Gregorij Papæ. In huius martyris honorem Theodorus Papa erexit ecclesiam via Flaminia, vt constat ex libro de Roman. Pontificibus in Theodoro.

[b] Vitalis, Feliculæ, & Zenonis.] De ijs etiam

Beda, Vſuardus, Ado, Wandelbertus, & alij eadem die.

[c] Valentini Epiſc.] De eo etiam Beda, Vſuardus, & alij. Habetur eius Acta, quæ retulit Mombrit. in tom. 2. vit. ſanct. & Sur. tom. 1. Habemus eorumdem vetuſtiora exemplaria manuſcrip. in noſtra biblioth. Paſſus hic videtur temporibus perſecutionis Gentilium Romanorum Imperatorum, vt eius Acta ſignificant. Porrò de alio Valentino eiuſdem ciuitatis Epiſcopo meminit Petrus in catal. lib. 1. cap. 15. qui (vt ait) vixit temporibus Iuſtini Imperatoris.

[d] Proculi & ſoc.] De ijs etiam ijdem qui ſuprà auctores. Horum paſſionis Acta intexta habentur cum rebus geſtis S. Valentini, quorum modò meminimus; licet in eis non vna eademque die cum eo paſſi habeantur. Alius ab hoc eſſe videtur Proculus Interamnenſis Epiſcopus, de quo infrà ad xviij. Kal. Maij.

[e] Baſſi & ſoc.] De his item Beda hac die, Vſuardus, Ado, & alij. Petrus in catal. libro 3. cap. 124. alios plures addit, quorum & recenſet nomina.

[f] Cyrionis & ſoc.] De his omnibus ijdem qui ſuprà auctores agunt hac eadem die.

[g] Dionyſij & Ammonij.] Agunt de his item Beda, Vſuardus, Ado, & alij, conſentiuntque vet. manuſcripti.

[h] Eleuchadij Epiſc.] De eodem tabulæ eccleſiæ Rauennatis. Petrus Damiani in die natali S. Eleuchadij ſermonem habuit, quem inuenies apud Sur. tom. 7. hac die. Fuit hic vnus ex diſcipulis S. Apollinaris, ab ipſo ad fidem conuerſus, de quo etiam Hier. Rub. hiſt. Rauen. lib. 1. vbi eum migraſſe ex hac vita ſcribit an. Domini 112.

[i] Auxentij abb.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio. Huius res geſtas purè germaneque conſcriptas habet Metaphraſtes hac die, ex quo Lipom deſcripſit tom. 5. & Sur. to. 1. Meminit eiuſdem Niceph. hiſt. lib. 14. cap. 52. in fine. De eius tyrocinio ſcribit Sozom. hiſt. lib. 7. cap. 21. in fine. Peruenit ætate vſque ad Zenonem Imperatorem, vt eius Acta teſtantur.

[k] Antonini abb.] Plura de ipſo in monumentis eccleſiæ Surrentinę, quibus tam eius res geſtę, quàm miracula poſt obitum facta intexuntur: edidit eadem Paulus Reg. Migrauit ex hac vita (vt ferunt) anno Domini 625. Honorio Rom. Pont. Quę autem noſtra ętate ad ſepulchrum eius admiranda fiunt, eademq; crebriùs iterantur, percepi non à quibuſuis narrata, ſed à ſinceriſſimis prudētiſſimiſque ſacerdotibus, qui interfuerunt.

xiiij. D Quintodecimo Kal. Martij. Luna. 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	11	12	13	14	15	16			

BRIXIÆ natalis ſanctorum martyrum Fauſtini [a] & Iouitæ, qui ſub Hadriano Imperatore, poſt multa præclara pro Chriſti fide ſuſcepta certamina, victricem martyrij coronam acceperunt. Romæ ſancti Cratonis [b] martyris, qui cum vxore ſua & vniuerſa domo à beato Valentino Epiſcopo baptizatus, non multò pòſt vnà cum illis martyrio conſummatus eſt. Interamnæ ſanctæ Agapis [c] virginis & martyris. Item natalis ſanctorum martyrum Saturnini [d], Caſtuli, Magni, & Lucij. Vaſione in Gallijs ſancti Quinidij [e] Epiſcopi, cuius mortem in conſpectu Domini pretioſam miracula crebra teſtantur. Capuæ ſancti Decoroſi [f] Epiſcopi & confeſſoris. In prouincia Valeriæ ſancti Seueri [g] preſbyteri, de quo beatus Gregorius ſcribit, quòd fuſis lacrymis defunctum reuocauit ad vitam. Antiochiæ ſancti Ioſeph [h] diaconi. Aruernis ſanctæ Georgiæ [i] virginis.

FEBRVARII 15.

FAVSTINI & Iouitæ. [a]] De ijſdem hac die Beda, Vſuardus, ac ceteri. Habentur eorum res geſtæ vberiùs enarratæ. edidit eas Mombrit. tom. 1. & Sur. to. 1. Paſſi dicuntur ſub Imperatore Hadriano, ac coram ipſo: quod nos tunc accidiſſe putamus, cùm ille anno ſecundo ſui Imperij, tertiùm gerens Conſulatum, ex vrbe in Gallias profectus eſt, vt ſcribit Spartianus in Hadriano. Agitur de ijſdem martyribus in Actis S. Marciani

Episcopi Dertonensis, quæ recitat Mombrit. tom. 2. Non est quòd mireris, si Hadrianus perrecturus in Gallias, ad carnificinas martyrum constiterit Brixiæ: cùm semel enim monstra illa ferinos animos imbuissent, auidissimi erant illorum spectaculorum, in quibus miseri homines excogitatis artibus torquerentur. Sit tibi satis in exemplum, quæ Suetonius scribit in Claudio cap. 34. cùm ait: Tormenta quæstionum, pœnasque parricidarum repræsentabat, exigebatque coràm. Cùm spectare antiqui moris supplicium Tiburi cócupisset; & deligatis ad palum noxijs, carnifex deesset: accitum ab Vrbe, ad vesperam vsque opperiri perseuerauit. Hæc Suetonius de Claudio, quo quidem longè molestior nobis fuit Hadrianus, de quo agitur.

[b] Cratonis.] Agunt de eodem ijdem qui suprà, Beda, ac ceteri. Eius Acta adnexa sunt vitæ S. Valentini Episcopi Interamnensis, à quo etiam ad fidem perductus & baptizatus fertur.

[c] Agapis.] De qua hac item die Beda, Vsuard. Wandelbertus, & alij recentiores agunt.

[d] Saturnini & soc.] Beda hîc agit de Saturnino & Castulo: ceteri autem redditi sunt ex prædicto Martyrologio manuscripto.

[e] Quinidij Episcopi.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, assentiunturque vet. manuscripti.

[f] Decorosi Episc.] Claruit hic temporibus Agathonis Romani Pontificis, reperiturque interfuisse ac subscripsisse Romano Concilio sub eodem Pontifice celebrato, anno à Christo nato 680. vt apparet ex eiusdem Concilij Actis, quæ intexta habentur in Sexta Synodo Act. 4.

[g] Seueri presbyt.] Agit de eodem hac die Ado. Admiratur eius sanctitatem S. Gregorius lib. 1. dialog. cap. 12.

[h] Ioseph diaconi.] Beda, Vsuardus, ac ceteri de eodem hac die, Græci autem 3. Aprilis, vt apparet ex eorum Menologio. Fuit hic sacrorum hymnorum scriptor, qui temporibus Theophili Imp. ob cultum sanctarum imaginum factus est confessor illustris. De eo egit Niceph. lib. 21. cuius libri tantùm habetur summarium.

[i] Georgiæ virg.] De ea scribit Gregor. Turonen. lib de glor. confess. cap. 34.

16 Quartodecimo Kal. Martij. Luna. E xiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	12	13	14	15	16	17			

NATALIS beati Onesimi[a], de quo S. Paulus Apostolus ad Philemonem scribit; quem etiam post sanctum Timotheum Ephesiorum Episcopum ordinauit, prædicationisque verbum illi commisit. Hic vinctus Romam perductus, ac pro fide Christi lapidatus, primò ibidem sepultus fuit; inde ad locum vbi Episcopus fuerat ordinatus, corpus eius delatum est. Cumis in Campania Translatio sanctæ Iulianæ[b] virginis & martyris, quæ Nicomediæ sub Maximiano Imperatore primùm à patre suo Africano grauiter cæsa, deinde ab Euilasio Præfecto, cui nubere recusarat, variè cruciata, & postmodum in carcerem detrusa, vbi palàm cum diabolo conflixit; demum flammas ignium, & ollam[c] feruentem superans, capitis decollatione martyrium consummauit. In Ægypto sancti Iuliani[d] martyris, cum alijs quinque millibus. Cæsareæ in Palæstina sanctorum martyrum Ægyptiorum Eliæ[e], Ieremiæ, Esaiæ, Samuelis, & Danielis, qui cùm spontaneè ministrassent confessoribus in Cilicia ad metalla damnatis, inde reuertentes, comprehensi, & à Firmiliano Præside sub Maximino Imperatore sæuissimè torti, gladio demum percussi sunt. Post quos sanctus Porphyrius[f] Pamphili martyris famulus, & S. Seleucus[g] Cappadox, qui iteratis certaminibus sæpè vicerant, rursus cruciati, alter incendio, gladio alter martyrij coronam acceperunt. Brixiæ sancti Faustini[h] Episcopi & confessoris.

NESIMI [a].] De eodem Beda, Vſuardus,& alij omnes, Greci autem pridie huius diei in Menologio. Laudatur egregiè ab Apoſtolo ſcribente ad Philemonem.S.Ignatius epiſt.14.ad Epheſios eumdem præclaro elogio commendat, meminitque eiuſdem in epiſt. 12. ad Antiochenos. Habentur eius Acta, quæ ex veteribus monumentis Metaphraſtes in lucem prodidit, & Lipom. recitat tom.5.Sur.autem tom. 1. Paſſus reperitur ſub Traiano Imp. & Tertullo Vrbis præfecto. Nicephorus lib.3.cap.11.prorſus conuincitur errare, dum ſcribit eum ſub Domitiano conſummaſſe martyrium. Si enim conſtat poſt ſanctum Ignatium fuiſſe ſuperſtitem, certumque habetur, eumdem Ignatium anno Traiani Imperatoris vndecimo martyrio coronatum; quonam pacto effici poteſt, vt ſub Domitiano Oneſimus martyrio occubuerit? Errat planè in Oneſimo, ſicut & in Dionyſ. Areopagita, de quo ſuo loco inferiùs. Vixit iiſdem ferè temporibus Oneſimus Epiſc. Byzantinus, tertius ordine, de quo Niceph. Epiſc. in chron. & Niceph. Calliſt. lib. 8. cap. 6. Alius adhuc extitit eius nominis Epiſcopus Sueſſionenſis ſanctitate celebris, cuius meminit Molanus in Indic.ſanctorum Belg.cuius natalis agitur 13.Maij.

[b] Iulianæ.] Beda item ac ceteri Latinorum hac die, Græci autem in Menologio die 21. Decembris. Extant eius Acta apud Metaphraſtem, ex quo Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1. Habemus eadem in vet. cod. manuſcrip. è Græco Latinè reddita à Petro quodam, qui ea ad Petrum Neapolitanum Epiſcopum direxit, vt docet eius præfatio. Ponitur ibidem paſſa anno à Chriſto nato 290. De reliquijs eius meminit S. Gregorius Papa in epiſt. ad Fortunatum Epiſcopum Neapolit.84.& 85.lib.7.ſub eius diœceſi enim ſanctę martyris corpus quieſcebat.

[c] Ollam feruentem.] De huiuſmodi genere tormenti mentio habetur lib. 2. Machab. cap. 7. Recenſet Ioſeph.lib.de Machab.ad Polyb. ollam æneam inter exquiſita tormenta, quam & his verbis deſcribit: Carnificum manibus ollę æneæ imponitur (hoc pœnali ſupplicio nomen eſt) prælo gyrato, ſanctum caput ad genua pellitur: ſicque corpore deorſum redacto, pugil in eam quam diximus ollam miſerrimè delituit. Hæc ibi, ex verſione Eraſmi, quem alium ab eo qui communiori vſu habetur præ manibus, textum nactum eſſe putandum; niſi eum turpiter ſæpiùs hallucinatum, immò impudenter ex animi ſententia mutaſſe verba velimus affirmare, cùm Græcus textus ſe aliter habeat.

[d] Iuliani.] De eodem iidem qui ſuprà Latinorum auctores; at Græci in Menologio de ipſo agunt die 21. Iunij, vbi & breui compendio certamen eius deſcribunt; paſſumque eſſe in perſecutione Diocletiani, ſub Marciano Pręſide, eumdemque à S.Ioanne Chryſoſtomo celebri oratione laudatum, ibidem teſtantur. Fuit clarus item in Ægypto Iulianus Epiſcopus Alexandrinus, qui primo anno Commodi Imp.ſedere cœpit, de quo Euſeb.hiſt.lib.5.cap.9.& alij.

[e] Eliæ, Ieremiæ, & ſoc.] Scripſit horum certamen Euſeb.hiſt.lib.8.cap.22. Hi etenim, vt ad Chriſtum conuerſi ſunt, profana ſibi indita à parentibus nomina reſpuentes, ſanctorum Prophetarum ſibi imponi nomina cupierunt. Scribit Dionyſius Alexandrinus, peculiare olim fuiſſe nuper conuerſis ad fidem, vt Apoſtolorum, aliorumque ſanctorum, quorum fidem eſſent amplexi, etiam ſibi nomina ſumerent. Apud Euſeb. lib.7. cap.20. In eamdem ſententiam plura diſſerit S.Ioannes Chryſoſtomus homil.21.in Geneſ. multiſque inculcat, non nomina Gentilium & auorũ eſſe filijs imponenda, ſed ſanctorũ, qui virtutibus effulſerunt, & Dei amicitia digni fuerunt.

[f] Ad metalla damnatis.] Differentiam ponit Iureconſultus L.Aut damnum. ff. de pœn. inter damnatos ad metalla, & ad opus metalli. grauioribus enim premebantur vinculis, qui ad metalla damnati erant. De ærumnis Chriſtianorum, qui ea pœna damnati eſſent, habes egregiam epiſtolam Cypriani 77. ad Nemeſianum, Felicem, & collegas Epiſcopos. Damnabantur Chriſtiani etiam ad alia opera publica, vt ad fodiendam arenam, ad lapidicinas, & alia, vt eorum Acta teſtantur. Illa tantùm pœna immunes fuiſſe videntur, quæ dicebatur, ad ludum; de qua Vlpianus L.Aut damnum. §. qui ad ludum. ff. de pœnis. & Paul. lib. 5. ſentent.tit.17.& L.2.de abolit. Cod.Theod. Id enim accidiſſe arbitror non humanitate Gentilium, ſed potiùs verecundia Chriſtianorum; vt qui mallent duriora quæque ſupplicia perpeti, quàm inter gladiatores, ferarum venatores, comœdos & tragœdos, pyrrhicharios & ſaltatores in theatro connumerari, nec ea agere, quæ vel ſpectare tantùm Chriſtianis erant interdicta, vt Cyprian. de ſpectac. Cùm alioqui ſicut feminas ad lenones, ita viros ad ludum eſſe damnatos, appareat ex Clemen.conſt.lib.5.cap.1.vbi hæc verba: Si quis Chriſtianus propter nomen Chriſti & charitatem erga Deum ac fidem ab impijs ad ludos, aut ad beſtias, aut ad metallum fuerit damnatus, &c. Vetuit poſtmodum Valentinianus Imp. vllum Chriſtianorum ob quoduis facinoroſum delictum ad ludum damnari, L.8.de pœn. Cod.Theod.

[g] Porphyrius.] Agit pluribus de eodem Euſeb. hiſt. lib. 7. cap. 20. alij inſuper ex eodem auctore eadem deſcripſerunt.

[h] Seleucus.] Huius anteactæ vitæ curſum Euſebius lib.8.cap.22.teſtatum reliquit.

[i] Fauſtini Epiſcopi.] Recenſetur is ſeptimus Brixianæ eccleſ.Epiſcopus. de eo & Galeſin.

Tertio-

17 Tertiodecimo Kal. Martij. Luna. F xij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	13	14	15	16	17	18			

ROMÆ paſſio ſancti Fauſtini [a], quem alij quadragintaquatuor ſecuti ſunt ad coronam. In Perſide natalis beati Polychronij [b] Epiſcopi Babylonis, qui in perſecutione Decij, ore lapidibus cæſo, manibus extenſis, oculos ad cælum eleuans, emiſit ſpiritum. Concordiæ ſanctorum martyrum Donati [c], Secundiani, & Romuli, cum alijs octogintaſex eiuſdem coronæ conſortibus. Cæſareæ in Palęſtina ſancti Theoduli [d] ſenis, qui ex familia Pręſidis Firmiliani, martyrum excitatus exemplo, cum Chriſtum conſtanter confiteretur, cruci affixus, martyrij palmam nobili triumpho promeruit. Ibidem ſancti Iuliani [e] Cappadocis, qui exoſculans necatorum martyrum corpora, vt Chriſtianus delatus, & ad Præſidem ductus, lento igne iuſſus eſt comburi. In pago Taruanenſi ſancti Siluini [f] Epiſcopi Toloſani. In Scotia ſancti Fintani [g] preſbyteri & confeſſoris.

F E B R V A R I I 17.

FAVSTINI & ſoc. [a]] Reſtituti ſunt ijdem ex eodem exemplari vetuſtiſſimo, cuius ſæpiùs antè meminimus.

[b] Polychronij Epiſc.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, Wandelbertus, ac ceteri. habentur eius Acta ante vitam S. Laurentij apud Sur. tom. 4. die 10. Auguſti, ſed multùm ſanè ambigua. Quod autē ad Decium ſpectat, conſtat quidem illum aduerſus barbaros prælijs difficillimis decertaſſe, vt ſcribit Aurelius Victor, Eutropius in Decio, & Paulus Oroſ. lib. 7. cap 21. & licet de Perſis nulla apud eos mentio habeatur, veriſimilis tamen eſt coniectura, Perſas bello laceſſiſſe, vexaſſéque; aduerſus quos etiam Valerianum ſucceſſorem, Imperij heredem, infeliciter pugnaſſe conſtat, vt Trebellius ſcribit in Valeriano. Satis liquet tempora Decij ſcriptorum inopia remāſiſſe obſcuriſſima, eáque tantùm de eo facta eſſe perſpicua, quæ de perſecutione ab ipſo in Chriſtianos excitata produnt Chriſtianorum ſcriptiones, & Acta ſanctorum martyrum. Fuit eiuſdem nominis S. Polychronius Epiſcopus Virdunenſis in Gallia, diſcipulus S. Lupi Trecenſis, de quo habetur mentio in Actis eiuſdem S. Lupi in fine, apud Sur. tom. 4. die 29. Iulij.

[c] Donati & ſoc.] Agit de ijſdem hac die Vſuardus, adſtipulanturq́ue vet. manuſcrip.

[d] Theoduli.] Euſebius, qui eius martyrium ſcribit lib. 8. cap. 22. paſſum refert anno ſeptimo perſecutionis Diocletiani & Maxim. Impp.

[e] Iuliani Cappadocis.] Idem auctor Euſebius eius certamen deſcribit lib. 8. c. 22. eumdemque etiam perſecutionis anno ſeptimo martyrio coronatum teſtatur.

[f] Exoſculans necatorum martyrum corpora.] Conſueuiſſe Chriſtianos oſculari ſacra martyrum vulnera, habes etiam ex Prudentio in Periſteph. hym. 5. de S. Vincentio his verſibus:

Ille vngularum duplices
Sulcos pererrat oſculis.

Et in fine:

Per quam trementes properi
Exoſculamur lectulum.

Admouit & Conſtantinus Magnus Imp. labra cicatricibus ſanctorum martyrum. Theodoret. hiſt. lib. 1. cap. 11. Datum eſt crimini à Cæciliano diacono Carthaginenſi Lucillæ feminæ apud Optatum, non quòd os martyris ori admoueret, ſed quòd importuno tempore, & os illud non eſſet martyris vindicati, hoc eſt, recepti. Optat. lib. 1. contra Parmen. Deoſculationem pro adoratione poni in antiquis ſacris litteris, notatum habes à S. Hieron. ad Pammachium in apolog. aduerſus Rufin. Id ipſum fuiſſe in vſu apud Gētiles, ex Plinio & Apuleio obſeruat Cæl. Rhodig. lect. antiq. lib. 10. cap. 8. in fin. Apud Minucium Felicem in Octauio id expreſſum quoque habes his verbis: Cęcilius ſimulacro Serapidis denotato (vt vulgus ſuperſtitioſiùs ſolet) manum ori admouens, oſculum labijs preſſit. Hæc ille. Vide notata ibi in margine edit. Rom. ann Domini 1583. quibus adde quod Lucianus ſcribit lib. de Sacrific. Adorare oſculo manum, eſſe ſacrificium pauperum, & quid vltrà offerant non habentium.

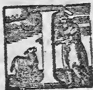
[g] Siluini

g Siluini Episc.] De eo etiam Vsuard. hac die. Eius Acta haberi testatur Molanus in Indiculo sanctorum Belgij, vbi plura de ipso; redditque rationem, cur hunc Vsuard. appellet Episcopum Taruanensem, prout etiam à nonnullis est creditus, eò quòd in Morinis mirãda religione enituit, & virtute miraculorum claruit, apud quos etiam diem obijt, anno (vt ait) à Christo nato 715.

h Fintani presbyt.] Vsuardus item de eo hîc agit, consentiuntque manuscrip.

xj. G Duodecimo Kal. Martij. Luna. 18

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19			

IEROSOLYMIS natalis beati Simeonis [a] Episcopi & martyris, qui filius Cleophæ, & propinquus Saluatoris secundùm carnem fuisse traditur. Hic Ierosolymorum Episcopus post Iacobum fratrem Domini ordinatus, in persecutione Traiani multis supplicijs affectus, martyrio consummatus est, omnibus qui aderant, & iudice ipso mirantibus, vt centum viginti annorum senex crucis supplicium fortiter constanterque pertulisset. Apud Ostia Tiberina sanctorum martyrum Maximi [b] & Claudij fratrum, & Præpedignæ vxoris Claudij, cum duobus filijs Alexandro & Cutia: qui cùm essent præclarissimi generis, iubente Diocletiano, tenti sunt, atque in exilium deportati, deinde incendio concremati odoriferum martyrij sacrificium Deo ipsi obtulerunt: quorum reliquiæ in flumen proiectæ, & à Christianis perquisitæ, iuxta eamdem ciuitatem sepultæ sunt. In Africa sanctorum martyrum Lucij [c], Siluani, Rutuli, Classici, Secundini, Fructuli, & Maximi. Constantinopoli sancti Flauiani [d] Episcopi, qui cùm fidem Catholicam Ephesi propugnaret, ab impij Dioscori factione pugnis & calcibus percussus, atque in exilium actus, post triduum vitam finiuit. Toleti sancti Heladij [e] Episcopi & confessoris.

FEBRVARII 18.

SIMEONIS Episc. [a]] Beda, Vsuardus, ac ceteri Latinorum de eodem agunt hac die, Græci autem in Menologio 27. Aprilis. Eius martyrium ab Hegesippo egregiè conscriptum Eusebius recitat lib 3. cap. 26. ex quo etiam ceteri complures eadem descripsere: eumdem consobrinum Domini, natum ex Cleopha fratre Ioseph, idem auctor affirmat lib. 3. cap. 10. qui & in chronico tradit, eumdem consummasse martyrium anno decimo Traiani Imp.

b Maximi, Claudij, & soc.] De his item Beda, Vsuardus, Ado, atque alij omnes. Habentur horum res gestæ iunctæ simul Actis S. Susannæ, apud Sur. tom. 4. die 11. Augusti: ex quibus & ceteri, qui de his scribunt, quos recensere omittimus, accepisse noscuntur.

c Lucij, & soc.] Hos omnes restitutos scias ex eodem codice peruetusto, cuius sæpè meminimus: prætermissi sunt aliàs fortasse, quòd nec ciuitas vbi passi, nec tempus ibidem haberetur expressum.

d Flauiani Episcopi.] De eodem Græci agunt in Menologio hac die; vbi testantur Flauianum actum in exilium, & confectum ærumnis obijsse, idque ex sententia Marcellini Comitis in chron. sub Protogene & Asterio Coss. vbi ait eum exulasse factione Dioscori & Saturnini. Sed hęc quidem omnia repugnare videntur Actis sacrosancti Concilij Chalced. In Actione etenim prima & tertia Eusebius Dorilæi, & in Actione quarta Archimandritæ Catholici, oblato S. Synodo libello, conclamarunt aduersus Dioscorum, sanctum Flauianum factione Dioscori necatum esse: id

id ipsum etiam Liberatus diaconus in breuiar. hæres. Nestor. & Eutych. exactè describit cap. 12. factumque refert, antequam Epheso recessissent Episcopi. Id etiam Euagrius Scholast. hist. lib. 2. cap. 2. id denique Nicephorus (vt præteream recentiores) pluribus testatur lib. 14. c. 47. Ceterùm contigit vtrumque esse verum: nimirum Flauianum à Dioscoro ita vt aiunt malè habitum, sicque affectum continuò missum esse in exilium, & tertia die vita functum. Confirmantur hæc ex libro manuscrip. qui habetur in bibliotheca Vatic. num. 1855. in quo descriptæ habentur complures epistolę Rom. Pontif. vbi inest libellus incerti auctoris, sed quem tamen sui sæculi res scripsisse constat. est eius exordium: Nostro quidem sæculo, sed interuallo temporis Nestorius & Eutyches, &c. In eo igitur hæc de Flauiano leguntur: Ducitur in exilium Flauianus, & apud Epypam, quæ est ciuitas Lydiæ, seu superueniente, seu ingesta morte, defunctus est. Hæc ibi de exitu Flauiani, dum duceretur in exilium. Est illa hæc ciuitas Lydiæ, quam Ptolemæus Hypepam vocat, & apud Plinium deprauatè legitur Euippa, lib. 5. cap. 29. Contigit obitus Flauiani sub Consulatu Asterij & Protogenis, mense Augusto, postquam Hilarus diaconus legatus Apostolicus inde clàm aufugiens, Romam redijt ad S. Leonem Papam. Ne quis ergo miretur, si idem Pontifex in litteris quas dedit ad Theodosium & Pulcheriam Augustos, & quas etiam ad alios tertio Idus Octobris ijsdem Coss. dedit, nihil de Flauiani nece meminerit: nam, quod post discessum Hilari fuit factum, ignorans, putans adhuc viuere Flauianum, ad eum etiam eadem die scripsit epistolam. Celebratur hac die solemnis translatio, quando venerandum corpus eius per Marcianum Augustum & S. Pulcheriam coniugem summo cum honore Constantinopolim translatum est, cuius translationis meminit S. Leo Papa in epist. 44. ad Marcianum August. sub Consulatu Adelphij data: est is annus, secundùm Fastos Onuphrij, à Christo nato 451. Ex quibus planè conuincitur errare Nicephorus lib. 14. cap. 49. dum eam translationem factam dicit sub Theodosio Minore Imp. Extant prætereà de ea re litteræ S. Pulcheriæ ad S. Leonem Papam, quæ recitantur in præambulis Concilij Chalcedonensis. Mirificis laudibus S. Flauianum prosecuti sunt Patres, ij pręsertim, qui Chalcedonem ad Concilium conuenerũt; vbi inter alia eius pręconia, hęc in Actione vndecima sunt acclamata: Flauiano æterna memoria: ecce vltio, ecce veritas: Flauianus post mortem viuit, martyr pro nobis exorat: Flauianus post mortẽ fidem exposuit, &c. Accedat ad eius laudem constitutio Marciani Imp. quę habetur in L. Quoniam. C. de Episc. & cleric. cuius de Flauiano promulgatæ sanctionis habes integrum exemplar in Actione tertia eiusdẽ Conc. Chalced. prope finem. Secundus Abel appellatur à Sebasteno Episcopo in epist. ad Leonem Imp. Extat tom. 2. Conc. recent. edit. De restituendo nomine eius in diptycha, & abolenda memoria Eutychij, extat L. Quoniam. C. de Episc. & cleric. Ceteras autem eius res gestas, tam synodicas, quàm priuatas, intexuimus in Annal. Ecclesiasticis, per annos singulos seruata temporũ ratione.

[e] Helladij Episcopi.] Huius Acta summatim complexus est S. Ildefonsus in libro quem scripsit de vir. illust. quem nacti in Vaticana bibliotheca, diligenter exscripsimus: at quoniam eundem nondum editum scimus, operæpretium visum est, hìc ea recitare, quæ de sancto sanctus suis scriptis testata reliquit his verbis: Helladius Episcopus post Aurasium sedis eius adeptus est locum. Hic cùm regiæ aulæ illustrissimus, publicarumque rector existeret rerum, sub sæculari habitu votum monachi explebat & opus: nam ad monasterium meum illud Agaliense, cuius me susceptio monachum tenuit (quod munere Dei, perennisque ac patentis sanctitatis decore, & opinabile cunctis & palàm est totis) cùm sæpè discursantium negotiorum ductus itinere perueniret, remota clientum sæcularisque pompa decoris, adeò monachorum peculiaritatibus inhærebat, vt turmis iunctus eorum, stipularum fasciculos ad clibanum deportaret. Cumque inter decorem insolentiamque sæculi, solitudinis & amaret & sectaretur arcana: celeri fuga, relictis omnibus quæ esse nouerat mundi, adijt sanctum monasterium, quod frequentauerat voto; venit permansurus optati voti vsu. Ibi factus monachus, pariter meritis & studijs sanctis vitam monachorum debitè rexit, & statum monasterij totius rei communis diuitijs cumulauit. Ex hoc, fessis pęnè senio artubus, ad Pontificatus apicem euocatur: & quia vocaretur victus pariter & inuitus, illic maiorum virtutum exempla, quàm monachus, dedit: quia statum mundi, quem contempsit virtute, magna perhibetur rexisse discretione; miserationes eleemosynarumque cõpias tam largiter egenis contulisse probatur, ac si illius stomacho putares inopum & artus pendere & viscera confoueri. Scribere renuit, quia quod scribendum erat, quotidianæ operationis pagina demonstrauit. Me, ad monasterium rediens memoratum, vltimo vitæ tempore Leuitam fecit: senex obijt, decem & octo annos sacrum regimen tenuit, temporibus Sisibuti, Suntillani, & exordijs Sisenandi Regum. Beatus habitus fuit, & post beatam gloriam cælestis regni bona plenus senectute promeruit. Hactenus de S. Helladio S. Ildefonsus, qui mox ad eius successorem Iustum calamum vertit. De eodem Rodoric. Tolet. libro 2. cap. 17. & alij recentiores.

x. A Vndecimo Kalend. Martij. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20			

ROMÆ natalis ſancti Gabini [a] preſbyteri & martyris, fratris beati Caij Papæ; qui à Diocletiano diu in cuſtodia vinculis afflictus, pretioſa morte cæli gaudia comparauit. In Africa ſanctorum martyrum Publij [b], Iuliani, Marcelli, & aliorum. In Palæſtina commemoratio ſanctorum monachorum [c], & aliorum martyrum, qui à Sarracenis ſub duce Alemundaro ob fidem Chriſti ſæuiſſimè cæſi ſunt. Ieroſolymis ſancti Zambdæ [d] Epiſcopi. *Solis Solijs * ſancti Auxibij [e] Epiſcopi. Apud Beneuentum ſancti Barbati [f] Epiſcopi, qui ſanctitate celebris, Longobardos & eorum ducem ad Chriſtum conuertit. Mediolani S. Manſueti [g] Epiſcopi & confeſſoris.

FEBRVARII 19.

GABINI, vel Gabinij [a].] De eo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Iuncta ſunt eius Acta rebus geſtis ſanctæ Suſannæ. habet eas Sur. tom. 4. die 11. Auguſti. Paſſus eſt Diocletiano ſextùm & Conſtantio ſecundùm Coſſ. vnà cum Caio Papa ipſius germano, vt legitur in libro de Roman. Pontificibus. In prædictis autem rebus geſtis S Suſannæ de domo Gabini in eccleſiam conuerſa hæc leguntur: Caij Epiſcopi domus beati Gabini domui propinqua erat, atque ex illo tempore Chriſtianorum ſtatio deputata eſt in duabus ædibus vſque ad hodiernum diem. Factum eſt hoc Romæ in regione ſexta, apud vicum Mamuri, ante Saluſtij forum. Hæc ibi. Ex qua loci deſcriptione facilè apparet, eam fuiſſe domum Gabini, quæ nunc dicitur eccleſia ſanctæ Suſannæ, ac domum Caij eccleſiam illi propinquam, cuius dumtaxat ſuperſunt veſtigia ex aduerſo poſita.

[b] Publij & ſoc.] Agit de his etiam Beda, Vſuardus, & alij recentiores hac die.

[c] Sanctorum monachorum.] Iiſdem cæſi ſunt hi Sarracenorum incurſionibus, quarum mentio habetur in rebus geſtis ſancti Ioannis Silentiarij, quas refert Metaphraſtes die 13. Maij, itemque in vita S. Sabæ abb. apud eumdem die 5. Decembris, ac in Actis etiam ſancti Euthymij abb. quæ idem recitat die 20. Ianuarij: cõſentiunt ijſdem, quæ habentur in prato ſpirituali, cap. 21. & 99. Vna eademque perſecutio Sarracenorum ſanctos monachos diuerſis in locis poſitos vexauit, diuerſiſque diebus occidit: vt non mireris, ſi inferiùs de monachis cæſis à Sarracenis ſæpè agatur. Scias autem ipſum Sarracenorum principem Alemundarum ad Chriſti fidem tandem eſſe conuerſum, vt ſcribit Niceph. hiſt. l. 17. c. 35. hiſtor. Miſcel. ex Theophane lib. 15. & alij.

[d] Zambdæ Epiſcopi.] De eo ſcribit Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 7. cap. vlt. in fine, Epiphanius in panar. hæreſ. 66. licet in mendoſo codice Baza legatur. De eo item Niceph. Epiſcopus in chron. de Epiſc. eccleſ. Ieroſol. & Niceph. Calliſt. lib. 6. cap. 34. Adſcribitur hic trigeſimusnonus eius ſedis Epiſcopus; ſucceſſit Hymenæo, ſeditque temporibus Diocletiani Imperatoris.

[e] Auxibij Epiſcopi.] Agunt de eodem Græci in Menolog. hac die. Eius Acta habet Metaphraſtes, quæ Lipom. retulit in tom. 5. & Sur. tom. 1. Fuit proximus Apoſtolorum temporibus; nam à S. Marco Euangeliſta baptizatus fertur.

[f] Barbati Epiſcopi.] De eo vet. manuſcrip. & inter alia Martyrologium Caſſinenſe. Habemus eius Acta ſincerè ſcripta: eſt eorum exordium: Sicut euidentiſſimè, &c. Interfuit Synodo Romæ celebratæ temporibus Papæ Agathonis, anno Domini 680. eidemque ſubſcripſit, prout eius Concilij Acta indicant, quæ inſerta ſunt in Actione quarta ſextæ Synodi œcumenicæ Conſtantinopolitanæ.

[g] Manſueti Epiſcopi.] De eodem tabulæ Mediolanenſis eccleſiæ. Claruit idem temporibus Agathonis Rom. Pontificis: nam ipſe etiam interfuit præfatæ Synodo Romanæ, eidemque ſubſcripſit, vt eiuſdem Synodi indicant Acta inſerta in Act. quarta ſextæ Synodi. Habemus manuſcriptam epiſtolam erditiſſimam eiuſdem Manſueti Epiſcopi ad Conſtantinum Imperatorem Conſtantinopolitanum, dignam tanto viro, tantæque ſedis Epiſcopo: incipit: Si apicem Imperialis faſtigij, &c.

20 Decimo Kal. Martij. Luna. B ix

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	16	17	18	19	20	21			

TYRI in Phœnicia commemoratio beatorum [a] martyrum, quorum numerum ſolius Dei ſcientia colligit, qui ſub Diocletiano Imperatore à Veturio militum magiſtro multis tormentorum generibus ſibi inuicem ſuccedentibus occiſi ſunt; primò quidem flagris toto corpore dilaniati, inde diuerſis beſtiarum generibus traditi, ſed ab illis diuina virtute nil læſi, pòſt addita feritate ignis ac ferri, martyrium conſummarunt. Horum glorioſam multitudinem ad victoriam incitabant Tyrannio [b], Siluanus, Peleus, & Nilus Epiſcopi, ac Zenobius preſbyter, qui felici agone vnà cum illis martyrij palmam adepti ſunt. In Cypro inſula ſanctorum martyrum Pothamij [c] & Nemeſij. Conſtantinopoli ſancti Eleutherij [d] Epiſcopi & martyris. In Perſide natalis ſancti Sadoth [e] Epiſcopi, & aliorum centum vigintiocto, qui ſub Sapore Rege Perſarum, cùm Solem adorare renuiſſent, crudeli nece præclaras ſibi coronas compararunt. Catanæ in Sicilia ſancti Leonis [f] Epiſcopi, qui virtutibus atque miraculis coruſcauit. Eodem die ſancti Eucherij [g] Epiſcopi Aurelianenſis, qui eo magis miraculis claruit, quo pluribus inuidorum calumnijs fuit oppreſſus. Tornaci in Gallijs S. Eleutherij [h] Epiſcopi & Confeſſoris.

FEBRVARII 20.

COMMEMORATIO beat. mart.[a]] Agunt de ijſdem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Horum Acta ſummatim complexus eſt Euſeb. lib. 8. cap. 7. ex eodem Niceph. hiſt. libro 7. cap. 7. ac ceteri.

[b] Tyrannio, Siluanus, &c.] De his item Euſebius hiſt. lib. 8. cap. 25. & Niceph. lib. 7. cap. 16. De ſingulis agitur certis diebus natalis dies.

[c] Pothamij & Nemeſij.] Beda item de his agit, additque Didymum; Vſuardus autem & Martyrius de duobus tantùm.

[d] Eleutherij Epiſc.] De eodem & Græci. ponitur hic octauus ordine Byzantius Epiſcopus, ſeditque annis ſeptem, vt tradit Niceph. eius ſedis Epiſc. in chron. De eo etiam Nicephorus Calliſt. libro 8. cap. 6. Narrat idem auctor libro 15. cap. 23. pauendum iudicium eiuſdem ſancti aduerſus clericum impuriſſimum, editum temporibus S. Gennadij Epiſcopi Conſtantinopolitani, & Leonis Imp. indeque penes nonnullos excommunicatio S. Eleutherij in ore verſatur vſque hodie. Licet potiùs imprecatio, quàm excommunicatio dici debeat.

[e] Sadoth & ſoc.] Alibi, Sadhoc, vel Saduch, legitur. De ijſdem Græci in Menologio hac die. Horum omnium Acta ex antiquis codicibus edidit Metaphraſtes: habet ea Lipom. tomo 5. & Surius tomo 1. Paſſi ſunt hi ſub Sapore Rege Perſarum, qui vixit temporibus Conſtantini, ac eius ſucceſſoris Conſtantij, peruenitque vſque ad tempora Valentiniani, & Gratiani eius filij Impp. vt auctor eſt Ammian. Marcellin. lib. 27. qui illum eam ob cauſam Saporem longæuum appellat. Succeſſit Sadoth, de quo agimus, Simeoni, qui ſub Conſtantino martyrio vita functus eſt: ipſe autem Sadoth paſſus eſt temporibus Conſtantij. De his etiam ſcribit Sozom. lib. 2. cap. 8. 9. & 10.

[f] Leonis Epiſc.] Agunt etiam de eodem Græci in Menologio, magnorumque miraculorum effectorem prædicant.

[g] Eucherij Epiſc.] Extant eius Acta, quæ deſcripſit Surius tom. 1. Claruit temporibus Caroli

Martelli Principis Francorum, à quo multa & grauia passus est: sed quas pœnas dederit apud inferos eius anima, & quàm terribile iudicium de humato cadauere Deus ostenderit, vide ibidem capite 6. quæ & nuper in Decretorum libro sunt descripta 16. q. 1. De eo Sigeb. in chron. anno Domini 723. Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 192. & lib. 4. cap. 186. Paul. Æmil. lib. 2. de gest. Franc. Ioan. Placentius in catal. Episc. Leodiensium, & Molan. in Indic. Sanctorum Belgij. Adscribitur hic in tabulis Democh. trigesimustertius sedis Aurelianensis Episcopus.

[h] Eleutherij Episcopi.] De eo autem Beda die sequenti. Huius res gestas breui compendio scribit Molanus in Indic. Sanctorum Belg. eumque ordinatum dicit Episcopum anno Domini 484. sedisseque annos 45. translatum verò corpus eius anno 881. De Eleutherij pueritia, ordinatione, & obitu habes in vita S. Medardi à Fortunato conscripta, cap. 2. & 18.

viij. C **Nono Kalend. Martij. Luna.** 21

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	17	18	19	20	21	22			

IN Sicilia natalis sanctorum martyrum [a] septuagintanouem, qui sub Diocletiano per diuersa tormenta confessionis suæ coronam percipere meruerunt. Adrumeti in Africa sanctorum martyrum Veruli [b], Secundini, Syricij, Felicis, Seruuli, Saturnini, Fortunati, & aliorum sexdecim, qui in persecutione VVandalica ob Catholicæ fidei confessionem martyrio coronati sunt. Scythopoli in Palæstina sancti Seueriani [c] Episcopi & martyris. Damasci sancti Petri Mauimeni [d], qui cùm diceret Arabibus quibusdam ad se ægrotum venientibus: Omnis qui fidem Christianam Catholicam non amplectitur, damnatus est, sicut & Mahumet pseudopropheta vester; ab illis necatus est. Rauennæ sancti Maximiani [e] Episcopi & confessoris. Metis sancti Felicis [f] Episcopi. Brixiæ sancti Paterij [g] Episcopi.

FEBRVARII 21.

MARTYRVM septuagintanouem. [a]] Agit de ijsdem hac die Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 3. c. 138. & alij recentiores.

[b] Veruli & soc.] De his etiam Beda & Vsuardus. Quòd hîc additum est, hos passos esse in persecutione Wandalica, ex dicto vetere manuscripto scias restitutum.

[c] Seueriani Episc.] Scribit de eius nece per hæreticos Eutychianos illata Niceph. libro 15. cap. 9. De eadem hæreticorum persecutione tunc in Catholicos in Palæstina grassante agit Euag. lib. 2. cap. 5. Cyrillus monachus in Euthymio, apud Metaphrast. die 20. Ianuarij. Habetur mentio etiam de Seueriani Episcopi nece in litteris Marciani Imp. datis tunc temporis ad monachos Palæstinæ: habentur tomo 2. Concil. recent. edit. Est secunda ordine epistolarum illustrium virorum pro S. Synodo Chalcedonensi. S. Leo Papa eo tempore ad sedandam eam seditionem, & ad comprimendum furorem hæreticorum, scripsit ad Marcianum Imp. & ad Pulcheriam & Eudociam A A. nec non etiam ad monachos Palæstinæ, quò illorum turbatos animos conciliaret.

[d] Petri Mauimeni.] Græci etiam de eodem agunt. De eius martyrio habes ex Theophane in hist. miscel. libro 22. anno 2. Constantini Sexti Imp. vbi hæc etiam recitantur: Hunc declamationibus sermonum honorauit sanctus pater noster Ioannes, qui cognominatus est Chysooras propter auream & fulgidam Spiritus sancti gratiam, quæ in ipso tam in verbo, quàm in vitæ actu effloruit: quem videlicet Constantinus Imp. impius propter eminentem orthodoxiam eius anathemati subijciebat, & pro Mansur, quod eius auitum nomen est, quodque redemptus interpretatur, sensu Iudaico, nouum Ecclesiæ magistrum, Manseron, mutato nomine, vocitabat. Hæc ibi: per quæ planè constat intelligi sanctum Ioannem Damascenum, iuxta ea quæ de eodem scribit Suidas. Passus est hic anno Domini 742. secundùm Fastos Onuphrij, secundùm verò Græcorum supputationem anno 745. Sigebert.

gebert. tamen in chron. recenset eius martyrium anno 745.

[e] Maximiani Episcopi.] De eodem hac die tabulæ Ecclesiæ Rauennatis. Consecratus hic est Episcopus sub Consulatu Basilij quinto, ann. Domini 546. De eo plura Hier. Rub. hist. Rauen. l. 3.

[f] Felicis Episc.] De eodem ex tabulis Metensis ecclesiæ Molan. in addit. ad Vsuard. Ponitur hic tertius Metensis sedis Episcopus, seditque annos 42. vt habent tabulæ Democh.

[g] Paterij Episc.] De eodem tabulæ ecclesiæ Brixianæ. Numeratur 23. eius sedis Episcopus, post S. Philastrium autem 16. prout Rampert. in serm. de S. Philast. affirmat.

22 Octauo Kal. Martij. Luna. D vij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22	23			

ANTIOCHIÆ Cathedra [a] sancti Petri Apostoli, vbi primùm discipuli cognominati [b] sunt Christiani. Hierapoli in Phrygia beati Papiæ [c] eiusdem ciuitatis Episcopi, qui sancti Ioannis Senioris auditor, Polycarpi autem condiscipulus & sodalis fuit. Salaminæ in Cypro sancti Aristionis [d], qui (vt idem Papias testatur) fuit vnus de septuagintaduobus Christi discipulis. In Arabia commemoratio plurimorum [e] sanctorum martyrum, qui sub Maximino Imperatore sæuissimè cæsi sunt. Alexandriæ sancti Abilij [f] Episcopi, qui secundus post beatum Marcum eiusdem ciuitatis Episcopus, sacerdotium virtute conspicuus ministrauit. Viennæ sancti Paschasij [g] Episcopi, eruditione & morum sanctitate præclari.

FEBRVARII 22.

ANTIOCHIÆ Cathedra [a].] Sedere cœpit Petrus Antiochiæ vltimo Tiberij Imp. anno, & à Christo nato trigesimonono, prout exactè Eusebius scribit in chron. De vsu pristino celebrandæ diei Cathedræ, cùm scilicet aliquis Episcopus alicui præficeretur ecclesiæ, satis diximus suprà in festo die Romanæ Cathedræ. Quod autem attinet ad Cathedram Antiochenam, miratus sum vehementer R.P. Onuphriũ Panuinium, virum alioqui eruditum, sed citò nimis ex humanis præreptum, vt non potuerit suas lucubrationes emendare, nouam quamdam hactenus inauditam, nec ab aliquo excogitatam opinionem de Cathedra Antiochena adstruere conatum esse: dum in suis ad Platinam additionibus, absque vllius antiquorum vel recentiorum testimonio affirmat, Petrum Romæ primùm, ac demum sedisse Antiochiæ. Quæ quidem opinio quàm sit falsa, quàm aduersa sinceræ veritati, quàm denique faueat nouantibus qualemcumque occasionem captantibus, quotque ex ea sequantur absurda, vix credi potest. Legi aduersus huiuscemodi nouam opinionem eruditissimum commentariolum R. D. Siluij Antoniani, pientissimi ac disertissimi viri, cuius censuræ scriptiones meas subiicere consueui: expectamus si aliquando ab inuito poterimus extorquere eius editionem, simulque è latebris Christianæ modestiæ ipsius cetera feracissimi ingenij monumenta in publicum vindicare. Tu interim, Lector, accipe de ea re hæc testimonia sanctorum Patrum. Post Anacletum, Antherum, Marcellum, & alios, satis tibi instar omnium potest esse sancti Hieronymi auctoritas in comment. epist. ad Galat. cap. 2. & de scriptoribus Ecclesiast. in Petro. Si ex historicis hæc cupis, habes Eusebium, qui primùm in ea facultate locum tenet, quique in chronico hæc ait: Petrus natione Galilæus, Christianorum Pontifex primus, cùm primùm Antiochenam Ecclesiam fundasset, Romam proficiscitur, ibi Euangelium prædicans, vigintiquinque annis eiusdem Vrbis Episcopus perseuerat. Hæc Eusebius, quem ceteri Græcorum (ne laborem omnes enumerando) absque aliqua controuersia secuti sunt, à quibus nec Latinorum aliquis dissentit. Hæc etiam sanctus Leo in serm 1. in natali Apostolorum: Gelasius Papa in Romano Concilio, vbi actum est de libris apocryphis, eadem professus est: id Pelagius Papa in epistola ad Benignum, & Greg. Papa ad Eulogium libro 6. epistola 37. id denique alij omnes qui de ea re egerunt, absque aliqua dubitatione testati sunt. De leuissimis autem quibusdam obiectionibus, quæ aduersus

hæc siue ab Onuphrio, siue ab alio eius studioso obijciebantur, consule quæ diximus in 1. tomo Annal.

[b] Cognominati sunt Christiani.] Id Lucas Act. cap. 11. Qua autem ratione id acciderit, sanctus Athanasius in disputatione contra Arium eiusmodi affert causam: Omnes, inquit, qui credebant in Domino nostro Iesu Christo, non Christiani, sed discipuli tantummodò vocabantur: & quia multi nouorum dogmatum auctores extiterant, doctrinæ obuiantes Apostolicę; omnes sectatores suos discipulos nominabant; nec vlla erat nominis discretio inter veros falsosque discipulos, siue Christi, Dosithæi, siue Iudæ cuiusdam, siue Ioannis sectatores, qui se quasi Christi Ecclesiæ confitebantur; quin potiùs vno discipulorum nomine censebantur. tunc Apostoli conuenientes (sicut Luca narrante, Acta testantur) omnes discipulos vno nomine Christianos appellant, discernentes à communi discipulorum vocabulo; & vt diuini per Isaiam oraculi sermo compleretur, quo ait cap. 62. Seruientibus mihi vocabitur nomen nouum, &c. Hæc Athanasius. Porrò & hoc ipsum nomen non post multum temporis hæretici æmulati sunt, Carpocratianique primùm vsurparunt, vt scribit S. Epiphan. hæres. 27. Hos secuti sunt ceteri, irrogantes contumelias tanto nomini falsa doctrina, ac morum prauitate: quam ob causam (vt conquesti sunt sæpè Patres apologijs) execrandum factum est aliquando Gentilibus nomen Christianum, adeò vt ipsum solum absque aliqua noxa (vt scribit pluribus Tertullianus in apologetico) esset in crimen.

[c] Papiæ.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. De Papia scribit sanctus Irenæus, quem recitat Eusebius hist. libro 3. cap. 33. Idem Eusebius cap. 30. Hieron. de scrip. Eccles. in Papia. Extabant eius scripta vsque ad eiusdem Hieronymi tempora, vt ipse scribit epistola 28. ad Lucinium. Eadem de eo Niceph. libro 3. cap. 18. & 20. Hîc monitum velim Lectorem, ne qua suspicio de Papia in mentem irrepat, eò quòd assertor fuerit improbatæ sententiæ de mille annis, vnde dicti sunt hæretici Millenarij: nam sancta Dei Ecclesia Catholica aliquamdiu de ea re supersedit, iudiciumque suspendit, nec aliquid de his qui ea sentiebant, definiuit; cùm præsertim non vulgares homines, sed sanctissimi atque doctissimi viri id affirmarent, vt post Papiam Irenæus, Iustinus martyr (mittimus Tertullianum & Nepotem extra classem Catholicorum vagantes) Lactantius, Victorinus, Seuerus, & alij, prout testatur S. Hieronymus in comment. super Ezech. cap. 36. lib. 11. & in proœm. lib. 18. in Isaiam. De quorum sententia idem auctor in Ierem. cap. 19. lib. 4. hæc habet: Quæ, licet non sequamur, tamen damnare non possumus: quia multi Ecclesiasticorum virorum & martyrum ista dixerunt: & vnusquisque in suo sensu abundet, & Domini cuncta iudicio reseruentur. Hæc S. Hieron. quo tempore nihil adhuc ab Ecclesia de ea re fuisse definitum apparet. Paulò pòst autem cùm Apollinaris hæresiarcha hanc de Millenario sententiam niteretur adstruere, totisque neruis defendere conaretur, atque vt dogma Catholicum stabilire, scriberetque (vt ait sanctus Hieron. in proœm. lib. 18. in Isaiam) duo volumina aduersus Dionysium Alexandrinum, qui de ea re contra Irenæum librum ediderat: mox in eum atque alios Millenarios zelus sanctorum Patrum exarsit, ita vt in hæresim ac patronum eius liberiùs inueherentur: cùm præsertim ille adderet alias ad eam opinionem impietates, diceretque homines resurrecturos esse ad legem, circumcisionem, & sabbata seruanda, ad cibos electos, vt olim, & templum materiale constructuros. id de eo scribit S. Basilius in epistola 74. ad Occidentales. Tunc autem, sicut ceteræ prauæ opiniones Apollinaris, ita hæc de Millenario à Damaso Papa Romæ putatur esse damnata.

[d] Aristionis.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Meminit de Aristione Papias, quem refert Irenæus apud Eusebium lib. 3. cap. 33. & Hieron. de scrip. Eccles. in Papia.

[e] Plurimorum sanct. mart.] Horum agonis Eusebius hist. lib. 8. cap. 24. meminit.

[f] Abilij Episcopi.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Scribit de Abilio Euseb. in chron. eum sedere cœpisse anno quarto Domitiani Imp. & cùm sedisset annos tredecim, sub Nerua Imp. ex hac vita migrasse. Ex his restituendus est locus eiusdem Eusebij in editione Christophorsoni lib. 3. cap. 12. cùm ait: Quarto anno Domitiani Anianus primus ecclesiæ Alexandrinæ præfuit: qui cùm annos vigintiduos in eo munere compleuisset, exijt è vita: in cuius locum suffectus est Abilius. Hæc ibi; sed sic restituenda, vna tantùm mutata dictione, vt dicat: Quarto anno Domitiani, Anianus, qui primus ecclesiæ Alexandrinæ præfuit, cùm annos vigintiduos, &c. quam lectionem confirmant etiam ea quæ idem Eusebius scribit lib. 2. cap. 23. vbi ait, octauo anno Neronis Imperij Anianum post Marcum sedere cœpisse.

[g] Paschasij Episc.] Beda item & Ado de eo hac die. De Paschasio Episc. Viennen. scribit Ado in chron. floruisse videlicet temporibus Constantini, cùm Melchiades Romanæ præesset Ecclesiæ. Successisse huic videtur sanctus Verus, qui reperitur interfuisse Concilio Arelatensi 2. sub Constantino Imp. & Siluestro Romano Pontifice celebrato, vt apparet ex Actis eiusdem Synodi. Ex his redduntur ambigua, quæ idem scribit Ado, Verum sedisse temporibus Traiani; & quòd ait, Paschasio fuisse suffectum Claudium. sed de his in Vero pluribus infrà ad Kalendas Augusti.

Septi-

23 Septimo Kal. Martij. Luna. E vj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	19	20	21	22	23	24			

In Anno Bissextili omittitur Vigilia sancti Matthiæ Apostoli: *quia transfertur in sequentem diem, quæ est 24.*

VIGILIA [a] sancti Matthiæ Apostoli. Apud Sirmium beati Sireni [b] monachi & martyris, qui, iubente Maximiano Imperatore, tentus, cùm se Christianum esse confiteretur, capite cæsus est. Ibidem natalis sanctorum septuagintaduorum [c] martyrum, qui martyrij certamen in præfata vrbe consummantes, regna mansura perceperunt. Romæ sancti Polycarpi [d] presbyteri, qui cum beato Sebastiano plurimos ad fidem Christi conuertit, atque ad martyrij gloriam exhortando perduxit. In ciuitate Asturicensi sanctæ Marthæ [e] virginis & martyris sub Decio Imperatore, & Paterno Proconsule. Constantinopoli S. Lazari [f] monachi: qui cùm sacras imagines pingeret, Theophili Imperatoris Iconoclastæ iussu diris supplicijs excruciatur, & manus ei candenti ferro comburitur: sed Dei virtute sanatus, abrasas imagines sanctas pingendo restituit, ac demum in pace quieuit. Brixiæ sancti Felicis [g] Episcopi. Hispali in Hispania sancti Florentij [h] confessoris. Tuderti sanctæ Romanæ [i] virginis, quæ à sancto Siluestro Papa baptizata, in antris & speluncis cælestem vitam duxit, & miraculorum gloria claruit. In Anglia sanctę Milburgis [k] virginis, filiæ Regis Merciorum. Et alibi aliorum, &c.

¶ *In anno Bissextili bis pronuntiatur* Sexto Kalendas Martij, *& eadem Luna, scilicet die 24. & 25. Prima die, id est 24. hoc modo:* Sexto Kalend. Martij. Luna, *quota fuerit. Deinde,* Vigilia sancti Matthiæ Apostoli. Item commemoratio plurimorum sanctorum Martyrum, & Confessorum, atque sanctarum Virginum. ℞. Deo gratias, *Secunda die, id est 25.* Sexto Kalend. Martij. Luna... In Iudæa, &c. *vt in sequenti lect.*

FEBRVARII 23.

VIGILIA S. Matthiæ [a].] De eadem Beda, & Microlog. cap. 47. atque alij recentiores.

[b] Sireni.] De ipso etiam Beda, ac ceteri. Hic cùm dicatur fuisse monachus: satis apparet ex Euseb. hist. lib. 8. cap. 22. Maximiani temporibus fuisse monachos, & ex eis quamplurimos coronatos esse martyrio, vt & Seleucus, de quo suprà egimus. quin & ipse sanctus Antonius martyrij cupidus conuolauit Alexandriam, sed consequi non potuit, vt scribit S. Athanasius in vita ipsius. Agit etiam de Sireno Petrus in catal. libro 3. cap. 147. licet eum etiam Episcopum fuisse dicat.

[c] Septuagintaduorum martyrum.] Alij legunt sexagintaduos tantùm; sed ex pluribus manuscrip. prædictus numerus habetur certior, prout etiam Petrus in catal. lib. 3. cap. 150.

[d] Polycarpi.] De eodem Beda, Vsuardus, & alij. Habentur eius Acta iuncta rebus gestis S. Sebastiani apud Sur. tom. 1. die 20. Ianuarij.

[e] Marthæ.] Tabulæ eius ecclesiæ. Eius Acta paucis enarrantur in thesaur. concion. tomo 2. die 23. Februarij.

[f] Lazari monachi.] Agunt autem Græci de eo die 17. Octob. quando ex Cithiensi vrbe translatum est corpus eius Constantinopolim, vt testatum habetur in dicto Menologio, ea die. Scribunt de Lazaro Zonaras in tertia parte Annal. in Theophilo Imp. Cedrenus in eodem, & alij.

[g] Felicis Episcopi.] De quo tabulæ ecclesiæ Brixian. Recensetur hic vigesimus à tempore Philastrij eius sedis Episcopi, successitque Dominico, vt scribit Rampertus eius ciuitatis Episcopus, cùm agit de translatione sancti Philastrij.

[h] Florentij.] Agitur de eo in flore sanctorum Hispan. vbi & sepulturæ eius epitaphium recitatur: itemque in thesaur. concion. tomo 2. die vigesimatertia Februarij.

[i] Romanæ.] De ea tabulæ ecclesiæ Tudertinæ, vnde etiam eius Acta accepimus. Claruit temporibus Constantini, cùm sanctus Siluester præesset Romanæ Ecclesiæ.

[k] Milburgis.] Fertur eius vita scripta esse à Gothzelino monacho S. Bertini, deque ea re testimonium est in catal. scrip. Britan. Agit de ea etiam Molanus in addit. ad Vsuardum.

v. F Sexto Kal. Martij. Luna. 24

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25			

IN Iudæa natalis sancti Matthiæ Apostoli[a], qui post Ascensionem Domini ab Apostolis in locum Iudæ proditoris sorte electus, pro Euangelij prædicatione martyrium passus est. Romæ sanctæ Primitiuæ[b] martyris. Cæsareæ in Cappadocia sancti Sergij[c] martyris, cuius gesta præclara habentur. In Africa sanctorum martyrum Montani[d], Lucij, Iuliani, Victorici, Flauiani, & sociorum, qui fuerunt sancti Cypriani discipuli, & sub Valeriano Imperatore martyrium consummarunt. Rhotomagi passio sancti Prætextati[e] Episcopi & martyris. Treuiris sancti Modesti[f] Episcopi & confessoris. In Anglia sancti Edilberti[g] Regis Cantiorum, quem sanctus Augustinus Anglorum Episcopus ad fidem Christi conuertit. Ierosolymis prima inuentio[h] capitis Præcursoris Domini.

FEBRVARII 24.

MATTHIÆ Apost.[a]] Latini omnes de eo agunt hac die, Græci autem IX. Augusti, vt constat ex Menologio, & ex constitutione Emmanuelis Imp. tit. de ferijs. Præter illa quæ de ipso leguntur in Act. Apostol. cap. 1. scribunt eum non tantùm in Iudæa, sed etiam in vlteriori Æthiopia Euangelium prædicasse, vt Sophron. apud Hieron. de scrip. Eccl. Niceph. libro 2. cap. 40. Doroth. in synop. De prædicatione in Iudæa meminit Isid. de vit. & obit. sanct. cap. 81. Matthiæ nomine ferebatur Euangelium, quod à Gelasio in Romano Concilio est reiectum inter apocrypha, cap. sancta Rom. dist. 15. eadem æstimatione iam antè habitum ab Origene homil. 1. in Luc. & ab Euseb. lib. 3. cap. 25. Eiusdem item classis existimatæ sunt traditiones nomine Matthiæ editæ, ex quibus Marcion suam ipsius hæresim adstruebat, vt scribit Clemens Alexand. lib. 2. strom. cap. 7. qui ex eis quædam recitat fragmenta, & Euseb. histor. lib. 3. cap. 23. Acta etiam Matthię, quę scripta feruntur ab Abdia, vt spuria reijciuntur. Habetur mentio de Matthia apud Dionysium Areopagitam de Eccles. hierarch. c. 5. par. 3. Fertur sermo de S. Matthia, quem alij Augustino, Bedę autem alij tribuunt. Scribit Petrus diac. Cassinen. scriptum fuisse ab Authperto abbate Cassinen. sermonem de eodem Apostolo, quem legimus in codice manuscr. S. Mariæ ad Martyres. Incipit: Inclytam gloriam, &c. Habemus & nos eumdem charactere Longob. conscriptum.

[b] Primitiuæ.] De ea consentiunt vet. manuscrip. quorum suprà meminimus.

[c] Sergij.] De eo etiam Beda, Vsuardus, Ado, & alij hac die. Alius censetur hic ab illo Sergio, qui vnà cum S. Baccho pro Christi fide certauit, de quo suo loco inferiùs.

[d] Montani, Lucij, & soc.] Restituti sunt ijdem ex vet. manuscr. Habentur eorum Acta germana, quæ recenset Sur. tomo. 1. hac die. De Montano, Lucio, Iuliano, & Victorico mentio habetur separatim in diuersis epistolis sancti Cypriani. De Montano in epistola Celerini, apud eumdem epist. 21. De Victorico in inscriptione epistolæ 54. De Lucio & Iuliano sæpè, & in Concilio Carthag. sub eodem Cypriano. An autem hi

nostri ijdem sint cum illis, non auderem affirmare; licet ijsdem passi reperiantur temporibus, ac in eadem regione.

[e] Prætextati.] Recensetur hic xvij. eius sedis Episcopus secundùm tabulas Democh. Reperitur interfuisse Concilio Turonensi 2. Parisiensi 1. & Aurelianensi 5. quibus & subscripsit. Claruit sub Childeberto Rege circa annum Domini 580. de quo Gregor. Turon. hist. Franc. lib. 5. cap. 18. lib. 7. cap. 16. & lib. 8. cap. 20. & 31. vbi de nece ipsius, itemque lib. 9. cap. 20. Quod pertinet ad antiquam familiam & nomen Prætextati, consule Macrob. lib. 1. Saturnal. cap. 6.

[f] Modesti Episc.] De eo etiam Molan. in addit. ad Vsuard. secundæ editionis.

[g] Edilberti Regis.] De quo plura Beda de gest. Angl. lib. 1. cap. 25. 32. 33. & lib. 2. cap. 3. 4. & 5. Ad hunc S. Gregor. Papa scripsit epistolam 60. lib. 9. regist. extat eadem apud Bedam lib. 1. cap. 32. Migrauit ex hac vita anno Domini 616. vt idem testatur Beda in epitome. Ex qua emendatur quòd idem dixerat lib. 2. cap. 5. eum decessisse anno Domini 613. nam (vt ipse ait) viginti & vnum annos regnauit ab eo tempore quo Augustinus est profectus in Angliam.

[h] Prima inuentio capitis Præcurs.] De eadem capitis inuentione hac die Beda, Vsuardus, Ado, consentiuntque vet. manuscrip. Græci etiam in Menologio hac item die agunt de eadem. Rursusque viij. Kalend. Iunij aliam celebrant inuentionem, quando Comanis, vbi in aureo vase latebat, iterùm repertum, Constantinopolim translatum est. Consule ea quæ notantur infrà ad quartum Kalend. Septembris.

25 Quinto Kal. Martij. Luna. G iiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

IN Ægypto natalis sanctorum martyrum Victorini [a], Victoris, Nicephori, Claudiani, Dioscori, Serapionis, & Papiæ, sub Numeriano Imperatore: quorum duo primi pro confessione fidei exquisita suppliciorum genera constanter tolerantes, capite plectuntur; Nicephorus post craticulas candentes, ignesque superatos, minutatim concisus est; Claudianus & Dioscorus flammis incensi, Serapion verò & Papias gladio cæsi sunt. In Africa sanctorum martyrum Donati [b], Iusti, Herenæ, & sociorum. Romæ natalis sancti Felicis [c] Papæ Quarti*, qui sancti Gregorij Papæ atauus fuit; de quo is refert, quòd sanctæ Tharsillæ nepti apparens, illam ad cęlestia regna vocauit. Constantinopoli sancti Tharasij [d] Episcopi, eruditione & pietate insignis, ad quem extat Hadriani Papæ Primi epistola pro defensione sanctarum imaginum. Nazianzi sancti Cæsarij [e], fratris beati Gregorij Theologi, quem idem Gregorius inter agmina beatorum se vidisse testatur.

*Tertij,

FEBRVARII 25.

VICTORINI, Victoris, & soc. [a]] De his hac item die Beda, Vsuardus, & Ado pluribus, Petrus etiam in catal. lib. 3. cap. 151. Græci autem in Menolog. ad diem 31. Ianuarij.

[b] Donati, Iusti, & soc.] Beda de ijsdem hac die, qui & ceterorum recenset singula nomina. In vet. Martyrol. monasterij S. Cyriaci, præter hos recensitos, superadduntur & alij quadragintaquatuor. Videntur hi illi esse, quos Lucianus in epistola 22. apud Cyprian. refert, & inter alios nominat Donatum & Herenem; licet Pamelius in annot. eiusdem epistolæ, auctoritate cuiusdam alterius manuscrip. bibliothecæ Guilielmitarum Burgensium, diuersis diebus illos esse passos affirmet; nos autem Romano plus deferimus.

[c] Felicis Papæ.] Cùm hic Felix, de quo hac die agitur, dicatur atauus S. Gregorij Papæ, cuius idem S. Gregorius meminit homil. 38. in Euang. & libro 4. dialog. cap. 16. existimauit Ioannes diacon. in vita S. Gregorij libro 1. cap. 1. & Leo Ostiens. in chron. Cassin. lib. 1. c. 1. in fine, hunc esse quartum eius nominis Roman. Pontificem.

Ego

Ego autem in eam sententiam sum propensior, vt opiner, non Felicem Quartum, sed Tertium fuisse atauum S.Gregorij; idque non leuibus rationibus persuasus: nam Felix Tertius Romanus fuit, Quartus autem Samnis natione, & patriâ Beneuētanus: at perspicuum est omnibus, S.Gregorium non ex Samnitibus originem ducere, sed ab antiquis Romanis senatoribus; quod & ipse Ioannes diac. absque vlla dubitatione confirmat. Ad hæc addimus: si quis numeret annos, menses, & dies, quibus sedit Felix Tertius, inueniet ipsum ex hac vita migrasse hac ipsa die, quinto Kal. Martij, quod & diligenter obseruauit Panuin. in Fastis: Felix autem Quartus obijsse dicitur quarto Idus Octob. licet fortasse ob translationem agatur commemoratio natalis eius 30. Ianuarij. Ad postremum si tempora attendamus, quibus vixit vterque Felix: magis congruit, vt Felix Tertius, quàm Quartus, atauus S.Gregorij dici debeat: si enim numeres annos ab obitu Felicis Tertij vsque ad electionem S. Gregorij Papæ iam senis, intercurrisse inuenies annos nonagintaocto: si autem recenseas annos ab eo tempore quo Felix Quartus ex hac vita decessit, vsque ad eiusdem S.Gregorij Pontificatum; annos tantùm sexaginta numerabis. Hac itaque habita vtriusque Felicis temporis ratione, æquius esse videtur, vt Felix Tertius potiùs dicatur eius atauus, quàm Quartus; qui eodem S.Gregorio iam nato, gessit Pontificatum.

[d] Tharasij Episcopi.] Agunt de eodem hac die Greci etiam. Acta autem eius scripsit Ignatius diaconus custos vasorum, vt Suidas testatur in Ignatio. Habet ea Lipom. to. 5. & Sur. tom. 1. De eodem prætereà sæpiùs habetur mentio in Actis secundæ Nicænæ Synodi. Obijt humanæ vitæ diem anno à Christo Domino 806. multis pro fide Catholica laboribus exantlatis.

[e] Cæsarij.] Huius egregia facta eius germanus S. Gregorius Nazianzenus in ea oratione, quam habuit in funere ipsius, feliciter explicat. De eodem plura in carmine de rebus suis. Locus hìc citatus, habetur in fine eius orationis his verbis: Te Cęsarium ipsum videbo non iam peregrinantem, non iam ab alijs funere elatum, non iam hominum animos mœrore ac miseratione permouentem, sed clarum, insignem, & sublimem; qualis sæpè mihi in somnis visus es, ô fratrum charissime, & fratrum amantissime, siue cupiditate mea, siue ipsa veritate hanc mihi formam repræsentante. Hæc Greg. citat eumdem locum S. Ioan. Damasc. in oratione de his qui in fide migr. Extát eiusdem Cæsarij dialogorum libri quatuor eruditissimi nuper ęditi: licet Billius in suis obseruationibus eius esse neget. Corrigitur ibidem ab eo error Nicephori de Cæsario.

iij. A **Quarto Kal. Martij. Luna.** 26

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27			

PERGE in Pamphilia natalis beati Nestoris [a] Episcopi, qui in persecutione Decij cùm die noctuque orationi insisteret, postulans vt grex Christi custodiretur, comprehensus, ac nomen Domini mira libertate & alacritate confessus, iussu Pręsidis Pollionis equuleo crudelissimè tortus est, ac demum cùm se Christo semper adhæsurum constanter profiteretur, crucis suspendio victor migrauit in cælum. Ibidem passio sanctorum [b] Papiæ, Diodori, Cononis, & Claudiani, qui S. Nestorem martyrio præcesserunt. Item sanctorum martyrum Fortunati [c], Felicis, & aliorum vigintiseptem. Alexandriæ sancti [d] Alexandri Episcopi, gloriosi senis, qui post beatum Petrum eiusdem ciuitatis Episcopum, Arium presbyterum suum hæretica impietate deprauatum, & diuina veritate conuictum, de Ecclesia eiecit, ac posteà inter trecentos decem & octo Patres in Nicæno Concilio eumdē damnauit. Bononiæ S.Faustiniani [e] Episcopi, qui eam ecclesiam, Diocletiani persecutione vexatam, verbo prædicationis firmauit & auxit. Gazæ in Palæstina S.Porphyrij [f] Episcopi, qui tempore Arcadij Imperatoris Marnam [g] idolum, eiusque templum euertit, ac multa passus quieuit in Domino. Florentię S.Andreæ

dreæ [b] Episcopi & confessoris. In territorio Archiacensi S. Victoris [i] confessoris, cuius laudes sanctus Bernardus conscripsit.

FEBRVARII 26.

NESTORIS Episc. [a]] De eo etiam Beda, Vsuardus, & Ado. Ipsius Acta extant apud Sur. tom. 1. Alius hic ab eo, de quo Niceph. libro 7. cap. 15. & Metaphrastes in Demetrio.

[b] Papiæ & soc.] Eadem Acta S. Nestoris continent horum certamina. Passi sunt hi sub eadem Decij persecutione ante Nestoré consummatum.

[c] Fortunati & Felicis.] Redditi sunt ij ex prędictis vet. manuscr. Diuersi prorsus censentur ab illis, quorum natalis est dies 11. Iunij; quod saltem ex sociorum numero potes intelligere.

[d] Alexandri Episc.] Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri de eodem hac die. Meminit huius sæpiùs S. Athanasius, qui inter alia, in oratione secunda contra Arianos, hæc in eos: Nostis (inquit) quomodo beatus Alexander vsque ad mortem contra hanc hæresim depugnauit, & quot tribulationes, quantos labores, quamquam iam senex, in decrepita ætate sustinuerit, qui & ipse ad Patres appositus est. Hæc Athanasius eius in Episcopatu successor. De eo etiã Epiphanius in panar. hæres. 69. Pluribus Theodoret. hist. lib. 1. cap. 2. Socrat. hist. lib. 1. cap. 3. Sozom. lib. 1. cap. 14. & Cassiod. ex eisdem. Extat huius egregia epist. scripta ad Alexandrum Episc. Constantinopolitanum contra Arium; ex qua ipsa, qualis quantúsve fuerit, potest existimari. Recitat eam Theodoret. hist. lib. 1. cap 6. Interfuit SS. Nicæno Concilio, atque sequenti anno, qui numeratur à Christo nato 326. ex hac vita migrauit. Claruerunt ijsdem temporibus eiusdem nominis duo alij illustres sanctitate Episcopi, Alexander Constantinopolitanus, quem diximus, de quo agunt Græci in Menolog. 30. Augusti; & Alexander Episcopus Thessalonicensis, cuius extat epistola ad Athanasium, descripta in apologia secunda eiusdem Athanasij. de hoc Græci in Menologio ad septimum diem Nouembris.

[e] Faustiniani Episcopi.] De eo prætereà tabulæ ecclesiæ Bononiensis: recensetur eiusdem sedis secundus Episcopus. Scripsit de eodem Sigonius in historia de ecclesia Bononiensi.

[f] Porphyrij Epi c.] De eodem Græci iterùm agunt in Menologio, hac nimirum die, & secunda Martij. Extant eius Acta fidelissimè scripta à Marco diac. quæ descripsit Metaphrastes; eadem Latinè reddita habet Lipom. tom. 5. & Sur. to. 1. Interfuisse hic reperitur Synodo Theopolitanæ habitæ in causa Pelagij, vbi tantus hæresiarcha subdolè recantauit palinodiam, de quo S. Augustinus de pec. orig lib. 1 cap. 10.

[g] Marnam idolum.] Famosissimum erat Gazæ in Palæstina idolum, Marnas dictum, celeberrimumque templum eius. Marnam Gazenses Iouem appellabant, vt auctor est Marcus diac. in Actis S. Porphyrij; qui etiam testatur, non solùm Marnæ templum Gazæ fuisse, sed & Apollinis, & aliorum Gentilium deorum: de Apollinis templo Gazę posito meminit Iosephus antiq. lib. 13. c. 21. edit. Gelen. Porrò Marnæ templum erat omnium celeberrimum, quod egregiè ab eodem Marco diacono describitur: de eo sæpè S. Hieronymus meminit, in vita S. Hilarionis, in epist. 7. ad Lætam, cùm ait: Marnas luget inclusus, & euersionem templi iugiter pertimescit. Et in Isa. cap. 7. cùm inquit: Serapium Alexandriæ, & Marnæ templum Gazæ in ecclesias Domini surrexerunt. Hæc Hieron. Adscribenda sunt hæc S. Porphyrio, prout eius Acta testantur.

[h] Andreæ Episc.] De eodem tabulæ ecclesiæ Florentinæ. Plura de ipso in vita S. Zenobij, cui in Episcopatu successit. Extat apud Sur. tomo 3. die 25. Maij.

[i] Victoris.] De eo scripsit officium Ecclesiasticum sanctus Bernardus (vt ipse testatur in epist. 312. ad Guidonem abbatem) continens sermones duos, quibus eiusdem sancti laudes & res gestas complexus est; item hymnum & responsoria duodecim cum antiphonis vigintiseptem & alia, iuxta consuetos sacri ordinis ritus. Id præstitit S. Bernardus, exposcente eodem Guidone abb. Habes dictos sermones in editione Niuel. pag. 55. & 56.

27 Tertio Kalend. Martij. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	23	24	25	26	27	28			

ROMÆ natalis sanctorum martyrum [a] Alexandri, Abundij, Antigoni, & Fortunati. Alexandriæ passio sancti Iuliani [b] martyris: qui cùm ita [c] podagra constrictus esset, vt neque incedere, neque stare posset; vnà cum duobus famulis, qui eum in sella gestabant, Iudici offertur; quorum alter fidem negauit,

gauit, alter nomine Eunus cum Iuliano in confessione Christi perdurans, ambo simul camelis impositi, per totam vrbem circumduci iubentur, & flagris laniari, ac tandem incenso rogo [d], hinc inde spectante populo, comburi. Ibidem sancti Besæ [e] militis, qui cùm insultantes in prædictos martyres cohiberet, delatus ad Iudicem, pro fide constanter agens, capite truncatus est. Hispali in Hispania natalis sancti Leandri [f] eiusdem ciuitatis Episcopi, cuius prædicatione & industria Visigothorum gens, adiuuante Reccaredo eorum Rege, ab Ariana impietate ad Catholicam fidem conuersa est. Constantinopoli sanctorum confessorum Basilij [g] & Procopij, qui tempore Leonis Imperatoris pro cultu sanctarum imaginum strenuè decertarunt. Lugduni sancti Baldomeri [h] viri Dei, cuius sepulchrum crebris miraculis illustratur.

FEBRVARII 27.

LEXANDRI & soc. [a]] De his etiã hac die Beda; licet Thessalonicæ mendosè, loco Romæ, & deprauatè pro Antigono, Androgonus in eo legatur: quæ omnia ex vet. manuscrip. sunt emendata, in quibus additur & Ianuarius.

[b] Iuliani.] De Iuliano & Euno agunt etiam hac die Beda, Vsuar. Ado & alij. Horum martyrium conscripsit Dionys. Episcopus Alexandrinus in epist. ad Fabium Antiochenum, quam recitat Euseb. hist. lib. 6. cap. 34. & Niceph. libro 5. cap. 30. Passi sunt temporibus Decij Imperatoris.

[c] Podagra constrictus esset.] De sistendo iudicio ægroto homine, vide quæ de lege duodecim tabularum lepidè disputat Phauorinus cum Sexto Cæcil. Iurecons. apud Gelium lib. 20. c. 1.

[d] Incenso rogo comburi.] Quòd tam frequenter legas in Martyrol. vel in ipsis Actis martyrum, Christianos post multa tormenta igni traditos; eam puto ob causam esse factum, quòd cùm penes Gentiles Christiani haberentur magica arte imbuti, eos vt magos puniebat Gentilitas: ea enim pœna afficiendos esse magos, eorum legibus statutum erat. Paul. lib. 5. senten. tit. 23. Pro Christianis hisce calumnijs impetitis complures antiq. Patrum scripsere apologias.

[e] Besæ.] Agit de eo idem Dionys. in epist. ad Fabium Episc. Antiochenum: habetur apud Eusebium lib. 5. cap. 30. ex quo alij eadem referunt.

[f] Leandri Episc.] De eo etiam Beda, Vsuard. Ado, ac ceteri. S. Gregorius de eo sæpiùs, vt qui vsus est eo familiarissimè, antè etiam quàm Pontifex esset, prout declarat in præfatione Moralium. De eodem insuper lib. 3. dialog. cap. 31. Extant prætereà eius epistolæ ad eum scriptæ in regist. lib. 1. epistola 41. lib. 4. epistola 46. & lib. 7. epist. 125. Isidor. de vir. illustr. cap. 28. recenset eius scripta. Reperitur idem S. Leander interfuisse primo Concil. Hispalensi, habito anno 5. Reccaredi Regis, æra 628. à Christo autem nato anno 590. Idem S. Leander habuit luculentam orationem de laude Ecclesiæ, & conuersione gentis Gothorum ad fidem Catholicam, quam exscripsimus ex codice manuscr. quem reperimus in bibliotheca Sfortiana, vbi habentur & aliæ Synodi Toletanæ nondum typis excusæ. Adnumerat Trithem. S. Leandrum inter professores regulæ S. Bened. lib. 2. cap. 9. & lib 4. cap. 130. de vir. illust. ord. S. Bened. Obijsse ferunt anno Domini 603. De eodem in thesaur. concion. to. 2. die 12. Martij.

[g] Basilij & Procopij.] Græci etiam de his agunt hac die, vt apparet ex eorum Menologio, vbi eorum Acta paucis enarrantur.

[h] Baldomeri.] De eo itẽ hac die Beda, Vsuar. Ado, & alij, consentiuntque vet. manuscripti.

j C Pridie Kalend. Martij. Luna. 28

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	24	25	26	27	28	29			

OMÆ natalis sanctorum martyrum Macarij [a], Rufini, Iusti, & Theophili. Alexandriæ passio sanctorum Cærealis [b], Pupuli, Caij, & Serapionis. Ibidem commemoratio [c] sanctorum presbyterorum, diaconorum, & aliorum plurimorum, qui

qui tempore Valeriani Imperatoris, cùm pestis sæuissima grassaretur, morbo laborantibus ministrantes, libentissimè mortem oppetiere; quos velut martyres religiosa piorum fides venerari consueuit. In territorio Lugdunensi, locis Iurensibus, depositio S. Romani [d] abbatis, qui primus illic eremiticam vitam duxit, & multis virtutibus ac miraculis clarus, plurimorum posteà Pater extitit monachorum. Papiæ Translatio corporis sancti Augustini [e] Episcopi ex Sardinia insula, opera Luithprandi Regis Longobardorum.

FEBRVARII 28.

MACARII & soc. [a]] De his agitur in vet. manuscript. præcipueque in veteri Martyrolog. monasterij Cassinensis.

[b] Cærealis & soc.] Beda etiam de his hac die, consentiuntque vet. manuscrip. monasterij sancti Cyriaci, in quibus adduntur Claudianus & Iustus.

[c] Commemoratio sanctorum presbyt.] Horum res gestas multis laudibus prosecutus est sanctus Dionysius Episcopus Alexandrinus in epistola quam scripsit ad Hieracem Episcopum: extat apud Eusebium hist. lib. 7. cap. 16. & 17. vbi in fine hæc leguntur: Ex Patribus qui virtute erant præstantissimi in hunc modum mortem oppetiuerunt, quorum nonnulli erant presbyteri, alij diaconi, quidam è populo virtutis ergô multùm laudati: adeò vt istud mortis genus, quod propter incredibilem pietatem & robustam fidem suscipiebatur, nihil à martyrij splendore abesse videretur. Hæc Dionysius.

[d] Romani abb.] De eo Beda, Vsuardus, Ado, & alij hac die. Non hic ille Romanus est, qui sanctum Benedictum in specu aluit, de quo agitur natalis dies 22. Maij: sed est Romanus germanus S. Lupicini, quorum Acta Gregorius Turonensis scribit in vit. sanct. patr. cap. 1. De eodem Romano & Lupicino plura in vita sancti Eugendi apud Sur. tom. 1. die 1. Ianuarij. Loca Iurensia, quorum hîc habetur mentio, sic dicta sunt fortasse à Iura monte, Cæsaris commentarijs illustrato, qui diuidit Sequanos ab Heluetijs. Sed sunt eius textus aliæ lectiones; vt quæ dicit, Locis virentibus, prout legunt Beda, Vsuardus, & Ado: alia quæ habet, Locis Lorensibus, eaque ex historia prædictorum sanctorum: Lorensis enim dicta est eremus (vt ibidem scribit Gregorius Turon.) vbi sanctus Romanus vnà cum Lupicino fratre excoluit monasticam vitam temporibus Chilperici Regis Francorum, circa annum Domini 565. Porrò Lorensis eremus (inquit Gregorius) inter Burgundiam & Alemanniam sita, Auenticæ adiacet ciuitati. Vsitatior tamen ea reperitur lectio, vt dicat (vt hic habetur) Locis Iurensibus: nam & sanctus Eugendus horum discipulus, in Actis eius, quę extant apud Surium tom. 1. Iurensis monachus appellatus reperitur.

[e] Translatio corporis sancti Augustini.] Huius translationis meminit Paulus diac. de gestis Longobard. lib. 6. cap. 14. & Beda, qui illis temporibus vixit, lib. de sex ætat. in fine, vbi ait: Luithprandus audiens, quòd Sarraceni, depopulata Sardinia, etiam loca fœdarent illa, vbi ossa sancti Augustini Episcopi propter vastationem barbarorum olim translata & honorificè fuerunt condita; misit, & dato magno pretio accepit, & transtulit ea in Ticinum, ibique eum debito tanto Patri honore recondidit. Hæc Beda. Porrò ea olim in Sardiniam ex Hipponeregio delata fuerunt, cùm à Trasamundo Wandalorum Rege Ariano Africani Episcopi relegati essent in eam insulam, temporibus Symmachi Papæ, id in primis operante sancto Fulgentio Episcopo Ruspensi, anno à Christo Domino (vt probabilius opinamur) quingentesimo quarto. At verò eo tempore non tantùm corpus, sed mitram eiusdem & baculum pastoralem, aliasq; sanctorum reliquias ab eisdem Episcopis illuc translatas fuisse, auctor est Fara de rebus Sardois. Ticinum autem translatum esse venerandum eius corpus tradit Marian. Scot. anno Domini 734. Ado verò in chron. anno 718. & Sigeb. anno 721. Extat de hac translatione Ticinum facta Petri Oldradi Archiepiscopi Mediolanensis epistola ad Carolum Magnum, data anno Domino septingentesimo nonagesimosexto: est eius exordium: Opus quod celsitudo vestra, dum in vrbe Mediolanensi moraretur, &c. Habetur illic in fine epistolæ, factam esse hanc translationem, cùm Gregorius Papa Secundus Romanæ Ecclesiæ præsideret.

MARTIVS.

*D Kalendis Martij. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	25	26	27	28	29	1			

ROMÆ ſanctorum martyrum [a] ducentorum ſexaginta, quos iuſſit primò Claudius pro Chriſti nomine damnatos extra portam Salariam arenam fodere, deinde in amphitheatro militum ſagittis interfici. Item natalis ſanctorum martyrum Leonis [b], Donati, Abundantij, Nicephori, & aliorum nouem. Maſſiliæ ſanctorum martyrum Hermetis [c] & Hadriani. Heliopoli ſanctæ Eudociæ [d] martyris, quæ in perſecutione Traiani à Theodoto Epiſcopo baptizata, & ad certamen munita, Vincentij Præſidis iuſſu percuſſa gladio, martyrij coronam accepit. Eodem die ſanctæ Antoninæ [e] martyris, quæ in perſecutione Diocletiani cùm Gentilium deos irriſiſſet, poſt varios cruciatus in vaſe quodam incluſa, in paludem vrbis Ceæ demerſa eſt. Apud ciuitatem VVerdam ſancti Suitberti [f] Epiſcopi, qui tempore Sergij Papæ apud Friſones, Batauos, & alios Germaniæ populos Euangelium prędicauit. Andegaui ſancti Albini [g] Epiſcopi & confeſſoris, viri præclariſſimæ virtutis & ſanctitatis. Apud Cenomanos ſancti Siuiardi [h] abbatis. Peruſiæ Tranſlatio ſancti Herculani [i] Epiſcopi & martyris.

MARTII 1.

MARTYRVM ducentorũ, &c. [a]] De his item Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habemus horum res geſtas vnà cum actis ſancti Valentini presbyteri apud Sur. die 14. Februarij. De quibus monemus Lectorem, ne, cùm nomen Calliſti in illis poſitum legerit, putet illum eſſe Romanum Pontificem ita appellatum; qui non ſub Claudio Iuniore Imperatore, ſed longè antè ſub Macrino Aug. ſedit.

[b] Leonis, Donati, & ſoc.] Reſtituti ſunt ijdem ex dicto vetuſto Martyrologio monaſterij ſancti Cyriaci.

[c] Hermetis & Hadriani.] Vſuardus de ijſdem hac die, conſentiuntque vet. manuſcrip.

[d] Eudociæ.] Græci itidem de ipſa hac die in Menologio, vbi etiam ijſdem ferè verbis eius paſſio habetur expreſſa.

[e] Antoninæ.] Agunt de ea etiam hac die Græci in Menologio, vbi eius certamen paucis deſcribitur. De Cea inſula, vnde & ciuitas eſt dicta, agit Plinius, Antonin. & alij. Quodnam illud fuerit vas, quo Antonina ob id quòd deos Gentilium irriſiſſet, incluſa eſt; conſule ea quæ notata habentur inferiùs de ſupplicio decreto aduerſus irriſores legum, die 28. Iulij.

[f] Suitberti Epiſc.] Beda, Vſuard. Ado, & alij hac die. Extât eius Acta à Marcellino presbytero fideliſſimè ſcripta. Agit de eo item Beda hiſt. Anglor. lib. 5. cap. 12. Obijt diem anno Domini 717. De eodem etiam Trithemius de vir. illuſtr. ordinis ſancti Benedicti lib. 3. cap. 165.

[g] Albini Epiſcopi.] De ipſo etiam Beda & Vſuardus. Scripſit eius vitam Fortunatus presbyter, vt teſtatur Greg. Turon. de glor. confeſſ. c. 96. vbi de ſanctis Albino atque Martino agit; recenſet eam Surius tom. 2. Reperitur hic interfuiſſe Concilio Aurelianenſi tertio, habito an. 26. Childeberti Regis Francorum, anno à Chriſto (ſecundùm Faſtos Onuphrij) 540. Hinc errare conuincitur Trithem. de vir. illuſtr. ord. ſancti Benedicti lib. 3. c. 103. dum ait eum vixiſſe an. Domini 720. Alius hoc vetuſtior fuit ſanctus Albinus, cui S. Maximus Epiſcopus Regienſis erexit baſilicã, vt

vt ſcribit Dinamius in vita ſancti Maximi: eſt fortaſſe ille ſanctitate celebris Epiſcopus Catalaunenſis, diſcipulus S. Lupi Trecenſis Epiſcopi, de quo habetur mentio in Actis eiuſdem ſancti Lupi in fine, apud Sur. tom. 4. die 29. Iulij. Alius inſuper fuit S. Albinus Epiſcopus Lugdunenſis, de quo inferiùs xvij. Kalend. Octob.

[h] Siuiardi abb.] Huius Acta recitat Surius tomo 2. Claruit temporibus Theodorici Regis Francorum, cuius regni anno octauo ex hac vita migrauit.

[i] Tranſlatio S. Herculani.] Plura de ipſo vide inferiùs ſeptima Nouemb. qua die natalis ipſius celebritas agitur.

2 Sexto Nonas Martij. Luna. E xxix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	26	27	28	29	1	2			

ROMÆ via Latina ſanctorum martyrum [a] Iouini & Baſilei, qui paſſi ſunt ſub Valeriano & Gallieno Imperatoribus. Itẽ Romæ plurimorum ſanctorum [b] martyrum, qui ſub Alexandro Imperatore & Vlpiano Præfecto diu cruciati, ad extremum capitali ſententia damnati ſunt. In Portu Romano ſanctorum martyrum Pauli [c], Heraclij, Secundillæ, & Ianuariæ. Cæſareæ in Cappadocia ſanctorum martyrum Lucij [d] Epiſcopi, Abſalonis, & Lorgij. In Campania commemoratio ſanctorum octoginta [e] martyrum; qui cùm nollent carnes immolatas comedere, nec caput capræ adorare, à Longobardis [f] ſæuiſſimè cæſi ſunt. Romæ ſancti Simplicij [g] Papæ & confeſſoris. In Anglia ſancti Ceaddæ [h] Epiſcopi Merciorum & Lindisfarnorum, cuius præclaras virtutes Beda commemorat.

MARTII 2.

IOVINI & Baſilei [a].] De his Beda, Vſuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 3. cap. 169 & alij recentiores.

[b] Plurimorum ſanctorum] Additum eſt nomen Vlpiani Præfecti ex vet. manuſcrip. Conſtat etenim, eum crudeliſſimum fuiſſe in perſequendis Chriſtianis, vt diximus ſuprà, dum egimus de temporibus Alexandri Imperatoris. Agunt de his martyribus hac item die Beda, Vſuardus, Ado, & alij.

[c] Pauli, & Heraclij.] Beda de Paulo tantùm agit, & Heraclium omittit, ſed reſtituitur ex dictis vet. manuſcrip.

[d] Lucij & ſoc.] Beda legit Lucam, pro Lucio; ponitque ſeorſum ſocios, nominibuſque eorum deprauatis: ſed vt ſic poneretur, vetuſta dicta exemplaria monuerunt.

[e] Octoginta martyrum.] Horum hiſtoriam ſcribit S. Gregorius Papa lib. 3. dialog. cap. 27. & 28. Conſtat hos martyres paſſos eſſe anno Domini quingẽteſimo ſeptuageſimonono: quẽ quidem prætaxatum annorum numerum hac ratione ſupputamus. Affirmat enim dicto loco S. Gregorius, hos paſſos eſſe ante annos fermè quindecim ab eo tempore quo hæc ſcribebat in ſuis dialogis, cùm videlicet ageret in Pontificatu annos quatuor, quod conſtat ex lib 4. dialog. c. 36. vbi agens de peſtilentia, quæ primo ſui Pontificatus anno contigit, ante triennium ab eo tempore contigiſſe teſtatur. Si igitur à prædicto anno 579. vſque ad quartum annum Gregorij Pontificatus enumeres interlapſos illos annos quindecim, dicto tempore eos martyrium conſummaſſe comperies.

[f] A Longobardis ſæuiſſimè cæſi.] Obtinuit vſus, vt Longobardi pro Langobardis dicantur: Langobardos enim à maioribus eſſe dictos, complurium auctoritate probatur: ſic appellat eos Cornel. Tacit. lib. 2. Annal. & lib. de morib. German. Velleius Paterculus itidem in hiſt. lib. poſter. pag. 131. noſtrorum autem S. Proſper in chron. ſub Conſulatu Auſonij & Olybrij. ſic & Paul. diac. de geſt Longob. ſed in his non immoror. Quod autẽ ad Longobardorum Chriſtianitatem pertinet, Procopius clariſſimus hiſtoricus, qui vixit temporibus Iuſtiniani Imp. lib. 2. de bello Gothico, cùm agit de Longobardis, eos non Gentiles fuiſſe & idololatras, ſed Chriſtianę fidei profeſſores, abſque dubitatione teſtatur. Quo autem tempore ad fidem Chriſtianam venerint, nulla quidem apud Paulum diaconũ, qui eorum geſta eſt proſecutus, reperitur mentio. Ex his autem quæ in dialogis Gregorius Papa ſcribit, colligitur, Longobardorum alios fuiſſe idololatras, vt hi de quibus hic agitur, quos caput capræ immolaſſe

lasse auctor est idem S. Gregor. dialog. libro 3. cap. 28. (Baccho enim hircos Gentiles consueuisse immolare, testatur Varro lib. 1. de re rustic. redditque causam. Auctor etiam est Minucius Felix in Octauio, consueuisse Gentiles immolare atque colere caput veruecis. Greg. Papa lib. 7. epist. 5. ad Brunichildem Reginam Francorum scribens, conqueritur adhuc superesse in Gallijs qui animalium capita immolarent.) Alios Christianos fuisse, sed Arianos, constat ex his quæ idem narrat lib. 3. dialog. cap. 29. & in regist. lib. 2. epist. 2. Alios autem Christianos Catholicos extitisse, colligitur ex libro 3. regist. epistola 2. & 4.

[g] Simplicij Papæ.] De quo eodem die Beda, Ado, & alij. Tiburi præsertim eius natalis solemnitas agitur, ibique eius sacras reliquias haberi accepimus. Sunt apud nos nonnullæ eius epistolæ, quas descripsimus in Annal. Ecclesiasticis, vbi de ipso pluribus egimus.

[h] Ceaddæ Episc.] De eo scribit Beda hist. de gest. Angl. lib. 3. cap. 28. & lib. 4. cap. 3. vbi agit de eius obitu. Idem in epitome recenset eius ordinationem anno Domini 664. Claruit (vt idem scribit temporibus Vitaliani Pontificis.

xxviij. F Quinto Nonas Martij. Luna. 3

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3			

CÆSAREÆ in Palæstina sanctorum martyrum Marini [a] militis, & Asterij Senatoris, in persecutione Valeriani: quorũ prior accusatus à commilitonibus quòd esset Christianus, & interrogatus à Iudice, cùm Christianum se esse voce clarissima testaretur, martyrij coronam capitis abscissione suscepit: cumque Asterius corpus martyris capite truncatum, subiectis humeris & substrata veste qua induebatur, exciperet, honorem quem martyri detulit, continuò ipse martyr accepit. In Hispania natalis sanctorum martyrum Hemiterij [b] & Cheledonij, qui cùm apud Legionem Gallecia vrbem in castris militarent, exurgente persecutionis procella, pro confessione nominis Christi plurimis tormentis afflicti, Calagurrim vsque perducti, atque ibi martyrio coronati sunt. Eodem die passio sanctorum Felicis [c], Lucioli, Fortunati, Marciæ, & sociorum. Item sanctorum militum Cleonici [d], Eutropij, & Basilisci, qui in persecutione Maximiani sub Asclepiade Præside crucis supplicio feliciter triumpharunt. Brixiæ sancti Titiani [e] Episcopi & confessoris. Bambergæ sanctæ Chunegundis [f] Augustæ, quæ Henrico Primo Imperatori nupta, cùm virginitatem ipso annuente seruasset, bonorum operum meritis cumulata, sancto fine quieuit, & post mortem miraculis claruit.

MARTII 3.

MARINI & Asterij [a].] De his item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij omnes Horum certamina, quæ Cæsareæ Palæstinæ subiere, Eusebius eiusdem ciuitatis Episcopus exactè describit libro 7. c. 14. à quo etiam Niceph. lib. 6. c 13. & 14. & alij eumdem secuti auctorem. De reliquijs S. Marini martyris meminit Ioan. Damasc. orat. 3. de imag.

[b] Hemiterij & Cheledonij.] De his etiam ijdem qui suprà, Beda, & alij. Horum passionis triumphos Prudentius sacro hymno cecinit; deque pio fidelium cultu eius exhiberi solito hæc ibi eleganter pangit:

Illitas cruore sancto
Nunc arenas incolæ
Confrequentant obsecrantes
Voce, votis, munere.
Exteri, necnon & orbis
Huc colonus aduenit, &c.

In breuiario Toletano institutionis S. Isidori, duo præterea

præterea habentur ſacri hymni, quibus eorumdem martyrum Acta & laudes canuntur. Agit de iiſdem Greg. Turonen. lib. de gloria martyr. c. 93. Meminitque eorumdem S. Eulogius lib. 1. mem. ſanct. mart. Nouiſſimè de iiſdem in flore ſanct. Hiſpan. & in theſaur. concion. tom. 2.

c Felicis, Lucioli, & ſoc.] Beda de his hac die, adſtipulanturque vet. manuſcrip.

d Cleonici & ſoc.] Agunt de his etiam Græci in Menolog. hac die, eorumque Acta ſummatim complexa referunt.

e Titiani Epiſcopi.] De quo tabulæ eccleſiæ Brixianæ. Rampertus Epiſcopus in ſerm. de tranſlat. S. Philaſtrij huius meminit, nonumque ponit ordine ab ipſo Philaſtrio; à primo autē eius ciuitatis Epiſcopo hic numeratur decimusquintus.

f Chunegundis Auguſtæ.] Extant eius Acta, quæ Sur. retulit in tom. 2. De eadem Trithem. de vir. illuſtr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 159. Albert. Crantz in Saxon. Metrop. lib. 5. cap. 5. & alij plures, res Germanorum proſecuti. Claruit ſanctitate circa annum Domini 1030.

4 Quarto Nonas Martij. Luna. G xxvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
22	23	24	25	26	27	28	29	28	29	1	2	3	4

ROMÆ via Appia natalis ſancti Lucij [a] Papæ & martyris, qui primò in perſecutione Valeriani ob Chriſti fidem exilio relegatus, & poſtmodum diuino nutu ad Eccleſiam ſuam redire permiſſus, cùm plurimum aduerſus Nouatianos laboraſſet, martyrium capitis obtruncatione compleuit: quem ſanctus Cyprianus ſummis laudibus celebrauit. Romæ item via Appia ſanctorum martyrum nongentorum [b], qui poſiti ſunt in cœmeterio, ad ſanctam Cæciliam. Eodem die S. Caij [c] Palatini [d] in mare demerſi, & aliorum vigintiſeptem. Nicomediæ ſancti Hadriani [e] martyris, cum alijs vigintitribus, qui omnes ſub Diocletiano Imperatore martyrium crurifragio conſummarunt: cuius memoria ſexto Idus Septembris, quando eius corpus Romam tranſlatum fuit, potiſſimùm agitur. Item paſſio ſanctorum Archelai [f], Cyrilli, & Photij. Apud Cherſoneſum paſſio ſanctorum Epiſcoporum Baſilij [g], Eugenij, Agathodori, Elpidij, Ætherij, Capitonis, Ephræm, Neſtoris, & Arcadij. Vilnæ in Lituania B. Caſimiri [h] filij Caſimiri Regis; quem Leo X. Romanus Pontifex in beatorum numerum retulit.

MARTII 4.

VCII Papæ [a].] Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. De huius ſucceſſione Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 7. cap. 2. Optat. lib. 2. contra Parmen. & Auguſt. epiſt. 165. Extat ad Lucium Papam epiſt. Cypriani, tanto viro digna, 58. edit. Pam. Eiuſdem meminit ſcribens ad Stephanum Rom. Pont. epiſt. 67. Huius exilium contigit ſub Gallo & Voluſiano Imperatoribus; ſub quibus item, cùm poſtliminio reuerſus eſſet, martyrij coronam accepit, Valeriano & Gallieno Conſulibus. De his pluribus diſſeruimus in Annalibus. Cur autem hic ponatur S. Lucius iſta paſſus in perſecutione Valeriani, vide quæ diximus in iiſdem Annalibus, & infrà 10. Auguſti.

b Martyrum nongentorum.] De his iidem qui ſuprà, Beda, Vſuardus, & alij. Quòd autem hîc habetur, hos poſitos eſſe in cœmeterio ad S. Cæciliam, non ſic accipias, vt fuerit aliquod cœmeterium ita dictum: ſed quòd in ipſo cœmeterio Calliſti locus erat, dictus ſanctæ Cæciliæ, cuius ibidem adhuc memoria perſeuerat in marmore ſcripta, iuxta quem locum hi ſepulti erant martyres. De tempore paſſionis eorum nihil prorſus penes antiquos: ſi quis autem tempus deſcribit, additque Conſules, id coniectura tantùm ſua facere videtur.

c Caij & ſoc.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij.

d Palatini.] Etſi commune id ſit nomen omni-

bus qui militant in Palatio ex familia Imp. tamen erat peculiaris ordo militiæ Palatinæ, vt apparet ex tit. de Palatinis, Cod. lib. 12. & Cod. Theod. lib.6.tit.30. Minores hi erant Comitibus, atque his qui dicebantur Agentes in rebus: hi in diuersas prouincias ad diuersa negotia mittebantur, aliquando etiam ad exigendum censum, vt constat ex constit. nouella Theodosij & Valentiniani Impp.tit.43.de Palatin. in his quæ nuper à Petro Pith. sunt editæ, pag. 36.

[e] Hadriani & soc.] Agit de his item Beda. Extant eorum Acta, & quidem germana, quæ habes apud Sur. tom. 5. die 8. Septembr. & Mombrit. tom. 1. Porrò de Hadriano & socijs Græci agunt in Menologio 26. Augusti. Illustrissimus sanè martyr Hadrianus, qui licet passus sit Nicomediæ in Bithynia, Romæ etiam clarissimus est habitus, cuius peruetusta memoria extat apud arcum Seueri, de qua mentio habetur in Ordine Romano: ibi sacrum corpus eius Nicomedia translatum, reconditum est; eademque inter veteres Cardinalium diaconias connumeratur. Est sermo Honorij Augustodunensis de S. Hadriano: cetera autem de translatione eius inferiùs ad sextum Idus Septembris dicentur.

[f] Archelai & soc.] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio.

[g] Basilij & soc.] De his itidem Græci in Menologio hac die.

[h] Casimiri.] Extant eius Acta scripta accuratè à Zacharia Ferrerio Vicentino, Episcopo Gardensi, legato Apostolico in Polonia: qui etiam auctoritate Romani Pontificis diuinas preces, sacros hymnos, ac denique integrum officium ecclesiasticum in eius honorem recitandum conscripsit. Obijt hic sanctus anno à Christo Domino millesimo quadringentesimo octogesimonono.

xxvj. A Tertio Nonas Martij. Luna. 5

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	30	29	1	2	3	4	5			

ANTIOCHIÆ natalis sancti Phocæ [a] martyris, qui post multas, quas pro nomine Redemptoris passus est iniurias, qualiter de antiquo illo serpente triumphauerit, hodie quoque populis eo miraculo declaratur, quòd si quispiam à serpente morsus fuerit, vt ianuam basilicæ martyris credens attigerit, confestim euacuata virtute veneni sanatur. Cæsareæ in Palæstina sancti Hadriani [b] martyris, qui primò in persecutione Diocletiani iussu Firmiliani Præsidis ob Christi fidem leoni obiectus, deinde gladio iugulatus, martyrij coronam accepit. Eodem die passio sanctorum Eusebij [c] Palatini, & aliorum nouem martyrum. Cæsareæ in Palæstina S. Theophili [d] Episcopi, qui sub Seuero Principe sapientia & vitæ integritate conspicuus emicuit. Item in Palæstina ad ripam Iordanis S. Gerasimi [e] anachoretæ, qui tempore Zenonis Imperatoris floruit.

MARTII 5.

PHOCÆ [a].] De eo etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij Latinorum, Græci autem in Menologio 22. Septembris. Alius hic est ab illo eiusdem nominis Episcopo, qui passus est sub Traiano, de quo inferiùs 14. Iulij. Quæ hîc de Phoca martyre habentur, in Gregorio Turon. etiam leguntur lib. de gloria martyr. cap. 99. Extat autem de eodem Phoca præclara oratio S. Asterij Episcopi Amaseæ, cuius quidem mentio habetur in Nicæna secunda Synodo: ex eaque hæc ibi leguntur: In regia ciuitate Italiæ principe & totius mundi regina celebratur Phocas martyr, & extructa est ei ædes insigni pulchritudine; non minùs autem colunt Romani Phocam, quàm Petrum & Paulum. Hæc S. Asterius hyperbolicè. Eidem martyri Basilius Imp. ingentem basilicam erexit Constantinopoli, quam etiam celebri monasterio auxit, vt scribit Cedren. in Basilio Imp.

[b] Hadriani.] Agunt Græci de hoc Hadriano Palæstino 4. Februarij: sed malè sub Decio passum ferunt: siquidem eius gentilis Eusebius lib. 8. cap. 21. in fine, coronatum esse martyrio, testatur, in persecutione Diocletiani & Maximiani Impp.

[c] Eusebij & soc.] De his item Beda, Vsuardus, & alij, quibus assentiuntur vet. manuscrip.

[a] Theophili Episc.] De eo Euſebius hiſt. lib. 5. cap. 21. & 26. & Hieron. de ſcript. Eccleſiaſt. & alij. Hic inter Orientales Epiſcopos, ſub Victore Rom. Pontifice, aduerſus Quartodecimanos magis magiſque inualeſcentes ſtrenuè ſe geſſit. Ad hunc potiùs ſcripta videtur Victoris Papæ epiſtola, quæ mendosè inſcripta eſt ad Theophilum Epiſcopum Alexandrinum, quem conſtat vixiſſe temporibus Theodoſij Iunioris Imperatoris.

[c] Geraſimi.] Græci in Menologio agunt de Geraſimo pridie huius diei Conſtat tamen ex Cyrillo monacho, qui iiſdem cum Geraſimo vixit temporibus, in Actis ſancti Euthymij, quæ ſcripſit, ipſum deceſſiſſe quinta Martij, Indict. decimatertia, ſub Conſulatu ſecundo Zenonis Aug. qui annus ex ſupputatione recentiorum ponitur à Chriſto nato quadringenteſimus ſeptuageſimusquintus. multa ibi de Geraſimo habet idem auctor, necnon in vita S. Sabæ abb. apud Lipom. tomo 5. & Sur. tomo 6. In Actis item ſancti Quiriaci anachoretæ agitur de eius obitu: habentur apud Sur. tomo 5. De alijs admirandis eiuſdem rebus geſtis habes in Prato ſpirituali cap. 107. Cedrenus in compend. ſub Zenone, & alij. Ex illis aliqua ſcriptor ille vitæ ſancti Hieronymi, de quo agemus inferiùs, & quis fuerit oſtendemus, eidem S. Hieronymo falsò adſcripſit.

6 Pridie Nonas Martij. Luna. B 25. xxv.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6

NICOMEDIÆ natalis ſanctorum martyrũ Victoris [a] & Victorini, qui per triennium cum Claudiano, & Baſſa vxore eius, tormentis multis afflicti, & retruſi in carcerem, ibidem vitæ ſuæ curſum impleuerunt. Terdonæ S. Marciani [b] Epiſcopi & martyris, qui ſub Traiano pro Chriſti gloria occiſus coronatur. Conſtantinopoli ſancti Euagrij [c], qui tempore Valentis à Catholicis electus Epiſcopus, ab eodem Imperatore in exilium miſſus, migrauit ad Dominum. In Cypro ſancti Cononis [d] martyris, qui ſub Decio Imperatore pedibus clauis confixis, ante currum iuſſus currere, in genua procumbens, in oratione reddidit ſpiritum. Item paſſio ſanctorum quadragintaduorum martyrum [e], qui in Amorio comprehenſi, & in Syriam perducti, illic egregio peracto certamine, victores palmam martyrij perceperunt. Bononiæ S. Baſilij [f] Epiſcopi, qui à ſancto Silueſtro Papa ordinatus, verbo & exemplo creditam ſibi eccleſiam ſanctiſſimè gubernauit.

MARTII 6.

VICTORIS & Victorini [a].] De his Beda, Vſuard. Ado, Petrus in catal. lib. 3. c. 180. Agunt itẽ Græci de Victore & Victorino 31. Ianuar. quos tamen non Nicomediç, ſed Corinthi ſub Decio Imperatore paſſos affirmãt: ſed fortaſſe illi ab his ſunt diuerſi.

[b] Marciani Epiſcopi.] Extant eius Acta, quæ ex antiquioribus monumentis Mombrit. recitat tom. 2. breui autem compendio Petrus in catal. lib. 3. cap. 189. Paſſus eſt (vt eadem Acta teſtantur) ſub Hadriano Imperatore.

[c] Euagrij Epiſc.] Græci itidem. Porrò de eo ſcribit Socrates hiſt. lib. 4 cap. 13. Adſcribitur hic trigeſimus Epiſcopus Conſtantinopolitanus à Nicephoro Epiſc. in chronico. Vixit eodem ſæculo Euagrius S. Hieronymi perneceſſarius; qui, defuncto Paulino, ſubrogatus eſt Antiochenus Epiſcopus: alius item Euagrius, natione Ponticus, aliquando clarus eodem ſæculo vixit, ſed Origenis labe conſperſus, extra claſſem Catholicorum eſt eiectus: in quẽ ſępè inuehitur idem S. Hieron.

[d] Cononis.] De eo etiam Græci in Menologio hac die agunt; quem Nazareth oriundũ, præclaris certaminibus pro fide ſuſceptis nobilitatũ ferũt, dum breui compendio martyriũ eius deſcribunt.

[e] Quadraginta duorum martyrum.] Græci etiam de his hac die in Menologio: recenſentque inter ipſos Theodorum, Conſtantinum, Theophylum, & Baſſum.

[f] Baſilij Epiſc.] De eo item tabulæ Bononienſis eccleſiæ, & Sigon. libro de eccleſ. Bononien. de quo ſuprà.

xxiiij. C **Nonis Martij. Luna.** 7

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	|f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

N monaſterio Foſſenouæ prope Tarracinam ſancti Thomæ [a] Aquinatis confeſſoris & doctoris, ordinis Prædicatorum, vitæ ſanctitate, & Theologiæ ſcientia illuſtris. Tuburbi in Mauritania natalis ſanctarum martyrum Perpetuæ [b] & Felicitatis; quæ cùm eſſet prægnans (vt S. Auguſtinus ait) expectata, iuxta leges, vt pareret, dum parturiebat, dolebat; obiecta feris gaudebat: paſſique ſunt cum eis Reuocatus [c], Saturninus, & Secundolus; quorum vltimus quieuit in carcere, reliqui omnes beſtijs traditi ſunt, ſub Seuero Principe. Cæſareæ in Palæſtina paſſio ſancti Eubuli [d], qui cùm eſſet ſocius ſancti Hadriani, biduo poſt illum laniatus à leonibus, & gladio trucidatus, vltimus omnium in ea ciuitate martyrij coronam accepit. Nicomediæ ſancti Theophili [e] Epiſcopi, qui ob cultum ſanctarum imaginum in exilium pulſus, illic defunctus eſt. Peluſij in Ægypto ſancti Pauli [f] Epiſcopi, qui eadem ex cauſa exul occubuit. Brixiæ ſancti Gaudioſi [g] Epiſcopi & confeſſoris. In Thebaïde ſancti Pauli [h] cognomento Simplicis.

MARTII 7.

HOMÆ Aquinatis [a].] Celeberrimi Doctoris Acta ſcripta fuſiùs habentur à Dauid Romæo, Paulo Regio, & Surio tom. 2. Plura S. Antoninus in 3. parte tit. 23. cap. 7. & ſeq. Extare dicuntur in bibliotheca Vaticana Apoſtolicæ litteræ Gregorij Decimi Rom. Pontificis ad ipſum ſcriptæ, quibus eum vocauit ad Lugdunenſe Concilium: illas autem Clementis Quarti ad ipſum datas legi in illius regiſtro. Relatus eſt inter ſanctos à Ioanne XXII. Papa, cuius canonizationis extãt litteræ Apoſtolicæ. Vix quiſquam enarrare ſufficeret, quot vir ſanctiſſimus atque eruditiſſimus Theologorum præconijs celebretur; quantumque eius illibatæ doctrinæ à ſanctis Patribus in SS. œcumenico Tridentino Concilio conſidentibus fuerit acclamatum: iureque ob eam cauſam à ſanctiſſimæ memoriæ Pio Quinto Rom. Pontifice inter celebriores Doctores Eccleſiæ fuit adnumeratus, dum huius diei celebritatem iiſdem ſacris ſolemnibus peragi voluit, quibus Bonifacius Octauus Papa ſanctorum quatuor Doctorum Gregorij, Ambroſij, Auguſtini, & Hieronymi feſtiuitates celebrandas conſtituit. Extat de his ſacrum diploma datum an. Domini 1567. tertio Idus Aprilis, Pontificatus eius anno ſecundo.

[b] Perpetuæ & Felicitatis.] De his etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri. Harum frequenter meminit S. Auguſtinus, digniſque laudibus celebrat, vt in tractatu habito de tempore barbar. eſt quintus de diuer. ibique capite 5. item in Pſalmum 47. ac de origine animæ ad Vincentium lib. 3. cap. 9. & lib. 4. cap. 18. rurſus etiam ad Renatum lib. 1. cap. 10. ac denique ſerm. de cultura agri, cap 4 tom. 9. pag. 318. edit. Louan. Scribit Poſſidius in Indiculo, S. Auguſtinum tres tractatus habuiſſe in harum martyrum die natali, quos excidiſſe dolemus. In ſacro Canone Miſſæ Perpetuæ & Felicitatis nomina recenſentur. Meminit Tertullianus de ipſarum altera, Perpetua ſcilicet, libro de anima; ex quo errare conuincuntur hi, qui has paſſas referunt temporibus Gallieni: nam Tertullianus, qui de ea ſcribit, vixit ſub Seuero Imp. Expectata eſt Felicitas vt pareret, iuxta L. Prægnantis. ff. de pœn. cui S. Auguſtinus videtur alludere. Eiuſmodi legem ab Ægyptijs primò latam, & ab iis à Græcis acceptam, tandemque ad Romanos dilapſam, auctor eſt Plutarchus libro de his qui ſerò à numine puniuntur, cap 4. Poſita erant harum ſacra corpora Carthagine in maiori baſilica, vt auctor eſt Victor Epiſc. Vtic. libro 1. de perſecut. Wandal. Eamdem puto eſſe baſilicam, ab eademque Perpetua martyre denominatam, de qua in præfatione ſecundi Concilij Carthaginenſis mentio habetur: ibi enim Perpetua Reſtituta appellatur eccleſia,

clesia, in qua dicta Synodus est celebrata. Est præterea altera Felicitas insignis martyr, de qua inferius sexto Idus Iulij.

[c] Reuocatus & soc.] Ex eorumdem Actis Vsuardus, Ado, & Petrus in catalog. libro 3. cap. 182. agunt hac die.

[d] Eubuli.] Græci etiam. Scribit de Eubulo Eusebius hist. lib. 8. cap. 21. in fine, passumque refert anno septimo persecutionis Diocletiani Imperatoris.

[e] Theophili Episcopi.] Agunt de eo item Græci in Menolog. hac die, eiusque pro fide Catholica certamen paucis describunt.

[f] Pauli Episcopi.] Itidem de eo Græci hac die in Menologio agunt, eademque referunt, quæ hic ponuntur.

[g] Gaudiosi Episcopi.] De eo etiam tabulæ ecclesiæ Brixianæ. Ponitur in tabulis duodecimus eius ecclesiæ Episcopus: à Philastrij autem tempore, qui numeratur eius sedis Episcopus ordine septimus, sextus ponitur à Ramperto Episcopo Brixiano in serm. de translat. S. Philastrij.

[h] Pauli Simpl.] Græci etiam de eo in Menologio hac die. Fuit discipulus Antonij Magni, vixitque temporibus Constantini Imperatoris. Plura de ipso in vit. Patrum par. 1.

8 Octauo Idus Martij. Luna. D xxiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8

APVD Antinoum Ægypti vrbem natalis sanctorum martyrum Philemonis[a] & Apollonij diaconi, qui tenti, & ad Iudicem adducti, cùm constanter idolis sacrificare renuissent, perforatis calcaneis per ciuitatem horribiliter tracti, nouissimè gladio cæsi martyrium compleuerunt. Item ibidem passio sanctorum Ariani[b] Præsidis, Theotici, & aliorum trium, quos Iudex submersos in mare necauit; sed delphinorum obsequio corpora eorum ad littus delata sunt. Nicomedię sancti Quinctilis[c] Episcopi & martyris. Carthagine sancti Pontij[d] diaconi beati Cypriani Episcopi, qui vsque ad diem mortis illius cum ipso exilium sustinens, vitæ & passionis eius egregium volumen reliquit, atque in suis passionibus Dominum semper glorificans, coronam vitæ promeruit. Item in Africa sanctorum Cyrilli[e] Episcopi, Rogati, Felicis, item Rogati, Beatæ, Hereniæ, Felicitatis, Vrbani, Siluani, & Mamilli. Toleti in Hispania depositio B. Iuliani[f] Episcopi & confessoris, sanctitate & doctrina celeberrimi. In Anglia sancti Felicis[g] Episcopi, qui Orientales Anglos ad fidem conuertit.

MARTII 8.

PHILEMONIS & Apollonij [a].] De his Vsuardus hac die, Græci autem in Menologio ad xviiij. Kal. Ianuarij, vnà cum Thyrso, Lucio, & Callinico, & socijs; quorum omnium Acta scripsit Metaphrastes ex vetustioribus monumentis; retulit ea Lipom. in tom. 5. & Sur. in tom. 6. De his etiam in vit. Patrum par. 1. cap. 19.

[b] Ariani Præsidis, & soc.] Agit de his omnibus Vsuardus, Græci autem in Menologio quinta Iunij. Erat Arianus ferocissimus omnium persecutor, prout prædicta Acta martyrum Thyrsi & sociorum indicant: res gestæ etiam Paphnutij martyris, quas recitat Metaphrastes ad 28. Aprilis, necnon Acta Sabini martyris, de quo Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 2. die 13. Martij, persecutiones ab eo excitatas referunt. de eius autem conuersione atque martyrio agitur in Actis prædictorum martyrum Thyrsi, Lucij, Callinici, & sociorum, apud Metaphrast. die 14. Decembr.

[c] Quinctilis Episcopi.] Beda de eo hac die, additque Capitolinum, sed Quinctilium, pro Quinctili: adstipulantur item vet. manuscr.

[d] Pontij diac.] De eo Beda, Vsuardus, Ado, & vet. manuscripta. Agit de Pontio Hier. de scriptoribus Ecclesiast. Cōfundunt hunc nonnulli cum

Pontio

Pontio qui passus est in Gallijs; sed alius ille à Pontio Carthaginensi diacono, qui & Carthagine quieuit, notissimus ob scripta à se Acta S. martyris Cypriani. De Pontio autem in Gallia martyre inferiùs agitur pridie Idus Maij.

[e] Cyrilli Episcopi & sociorum.] Agit de his Beda, & alij eum secuti, consentiuntque vet. manuscrip.

[f] Iuliani Episcopi.] De eo hac die in breuiario Toletano, Vsuardus autem 6. huius. Successit hic Quirico Episcopo, quem præcessit S. Ildefonsus successor S. Eugenij: interfuit Concilio Toletano duodecimo, celebrato anno primo Eringij Regis, à Christo autem 680. vt ex eius Actis constat, licet mendosus codex Iulium pro Iuliano dicat in subscriptione Episcoporum, sed rectè cap. 1. Sedit autem annos decem, mensem vnum, & dies septem; migrauit ex hac vita anno Domini 691. Mirum quidem dictu, communi omnium pænè errore irrepsit, vt omnes hunc appellent Iulianum cognomento Pomerium, eiusque scriptiones eodem inscribant cognomine. Quàm autem diuersus sit à Iuliano Pomerio hic de quo agimus, longum quod extat inter vtrumque temporis interuallum facilè persuadet: nam Iulianus Pomerius vixit temporibus Gelasij Papæ; quod ex eo cognosces, dum Gennadius scribens ad eumdem Pontificem librum illum de vir. illustr. (vt ipse testatur cap. 100.) cùm agit de Pomerio cap. 98. illum adhuc viuere testatur. & ne quis existimet Pomerium illum de quo scribit Gennadius, alium esse à Iuliano Pomerio de quo vertitur controuersia, consulat Isidorum de vir. illustr. cap. 12. & Honorium Augustod. cap. 12. & intelliget vnum eumdemque esse; quem (vt diximus) constat floruisse temporibus Gelasij Papæ circa annum Domini 495. At verò Iulianus Episcopus Toletanus, de quo hîc agitur, post annos ferè ducentos vixit. Prætereà Iulianus ille Pomerius, natione Maurus, presbyter tantùm, in Gallijs vixisse dicitur, vt tam Gennadius, quàm Honorius attestantur, nec reperitur fuisse ecclesiæ alicuius Episcopus. Accedit etiam, quòd eumdem Iulianum Pomerium Isidorus insimulat hæresis Tertulliani, cùm in libris quos scripsit de natura animæ, illam conatus est affirmare esse corpoream: quæ quidem indigna sunt, quæ tribuantur Iuliano Episcopo Toletano, fidei Catholicæ integritate probatissimo. Certè in vita huius antiquitus scripta, quam citat Vasæus in Annalibus Hisp. nullam prorsus de huiusmodi cognomine fieri mentionem affirmat. Trithem. cùm agit de scrip. Ecclesi. in eumdem errorem lapsus est, vt vnum eumdemque putarit Iulianum Pomerium cum Iuliano Episcopo Toletano. Cautiùs quidem Sigebertus, qui in lib. de viris illustr. cap. 54. & 56. alium esse Iulianum Pomerium ab Episcopo Toletano demonstrat. Vnde autem errandi occasio prouenerit, inuestigemus. Conueniunt nomine, atque sacrarum litterarum professione, dum vterque inter scriptores Ecclesiasticos adnumeratur; &, quod maius est, eiusdem facultatis & nominis commentarios ediderunt. Scripsit enim ille Pomerius (vt testatur S. Isidorus de vir. illust. cap. 12. itemque Honorius) commentarium tribus libris distinctum, quem Prognosticon appellauit, de vitæ futuræ contemplatione: elaborauit idem opus sanctus Iulianus Episcopus Toletanus totidem libris distinctũ, eodemque nomine Prognosticon nuncupatum; vnde (vt diximus) accepta est erroris occasio. Porrò si quis legerit Prognosticon Iuliani Episcopi Toletani, longè aliud esse illud opus ab eo inueniet, quod Pomerius elaborauit: nam sæpiùs citat in eo S. Gregorium Papam, quem constat longè post illius Pomerij tempora vixisse. At quod omnem prorsus aufert difficultatẽ: in eodem opere idem Toletanus Episcopus allegat plus decies Iulianũ Pomerium. Ad postremũ, cùm in eo commentario idem profiteatur se habuisse præceptorem S. Eugenium, quis sit auctor, & quo vixerit tẽpore, apertè significat. Huius etiam, & non Iuliani Pomerij (vt falsò inscribitur) est ille egregius commentarius cõtra Iudæos ad Eringium Regẽ; vbi in fine auctor, cùm numeret ab incarnatione Domini vsque ad illud tempus, quo librũ absoluit, annos sexcentos octogintasex; longè alium se esse ab illo declarat.

[g] Felicis Episc.] De eo scribit Beda hist. de gest. Angl. lib. 2. cap. 15. Floruit circa annum Domini sexcentesimum trigesimum.

xxij. E Septimo Idus Martij. Luna. 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9			

APVD Sebasten Armeniæ natalis sanctorum Quadraginta [a] militum Cappadocum, qui tempore Licinij Imperatoris sub Præside Agricolao post vincula & carceres teterrimos, post cæsas [b] lapidibus facies * in rigens stagnum [c] missi sunt, vbi gelu constricta eorum corpora disrumpebantur, ac demum crurifragio martyrium consummarunt. Erant autem inter eos nobiliores Cyrion & Candidus: quorũ omnium præclaras glorias sanctus Basilius,

*nudi sub dio expositi sunt.

Basilius, aliíque Patres scriptis suis celebrarunt. Nyssæ depositio sancti Gregorij [d] Episcopi, fratris beati Basilij Magni, vita & eruditione clarissimi, qui ob fidei Catholicæ defensionem sub Valente Imp. Ariano ciuitate sua pulsus est. Barcinone in Hispania S. Paciani [e] Episcopi, tam vita quàm sermone conspicui, qui tempore Theodosij Principis in vltima senectute finem vitæ sortitus est. In Morauia sanctorũ Episcoporum Cyrilli [f] & Methodij, qui multas illarum regionũ gentes cum earum Regibus ad fidẽ Christi perduxerunt. Romę beatę Franciscę [g] viduæ, nobilitate generis, vitæ sanctitate, & miraculorum gratia celebris.

MARTII 9.

QVADRAGINTA militum [a].] Tam Latini, quàm Græci de iisdem agunt hac die. Extat de his egregius sermo S. Basilij; duæ insuper ornatissimæ orationes S. Gregorij Nysseni, seu potiùs vna, duobus diebus vix absoluta ob frequentissimum cœtum, quo impediente, eam prima die absoluere minùs licuit. Horum Acta ex vetustioribus monumentis accepta edidit Metaphrastes, eaque habet Lipom. tom. 7. & Sur. to. 2. Fuerunt omnes (vt scribit sanctus Basilius) natione Cappadoces, ex diuersis ciuitatibus oriundi. De inuentione reliquiarum ipsorum operâ S. Pulcherię Augustæ scribit Sozom. lib. 9. c. 2. Niceph. lib. 14. cap. 10. & Beda de sex ætat. Aliæ autem eorumdem sanctorum reliquiæ, quæ asseruabantur Cæsareæ Cappadociæ in monasterio sanctarum virginum, à nepte S. Basilij, diuino monitu, concessæ sunt S. Gaudentio Episcopo Brixiano, dum in regiones illas Dei nutu peregrinaretur: qui tamquam ingentem adeptus thesaurum, summo perfusus gaudio, illas detulit in Italiam, quas in basilica à se erecta honorificentissimè collocauit, & in eius dedicatione habuit homiliam, qua non solùm rei gestæ historiam retexit; verùm etiam occurrens tacitæ de sanctis reliquijs obiectioni, hæc ait: Licet enim cineres exustorum corporum mandato persecutoris in fluuium iacerentur; non defuerunt religiosæ manus, quæ partem cineris vel furto eriperent, vel pretio compararent. Hæc Gaudentius. Præter hæc etiam constat ex prædictis eorumdem martyrum Actis, ipsas reliquias in profluentem proiectas, diuina operante virtute, ad fluminis ripam esse delatas, & ab Episcopo Petro summa cum diligentia collectas. De loco martyrij idem S. Gaudentius affirmat, passos esse Sebaste ciuitate metropolitana Minoris Armeniæ. Erexit basilicam Constantinopoli in honorem prędictorum martyrum Tiberius Imp. quam Mauritius eius successor absoluit. hist. Miscel. lib. 17. anno quinto Mauritij Imp.

[b] Cæsas lapidibus facies.] Polybius libro 6. dum recenset supplicia militaria, non tantùm illos cædi fustibus, sed etiam contundi lapidibus solitos narrat, prout etiam in hos milites factum apparet. de ceteris autem militaribus pœnis notauimus suprà die 29. Ianuarij, dicturi & inferiùs suo loco de decimatione in Mauritio martyre, die 22. Septembris.

[c] In rigens stagnum missi sunt.] Eadem ferè S. Basilius in oratione de Quadraginta mart. his verbis: Igitur sancti Dei sub dio pernoctare in stagno quodam iussi sunt, quod pro mœnibus ciuitatis erat, &c. Sic interpres, sed turpiter lapsus, dum pro πρὸ τῆς πόλεως κατάκειται, dixit, pro mœnibus ciuitatis erat: cùm alioqui ipse Basilius disertè describat, media in vrbe, atque in stagno, circum quod vrbs habitabatur, martyres fuisse cruciatos: dubium non est, stagnum frigidarij ibi iuxta calidarium de more fuisse extructũ. Eadem videtur affirmare Greg. Nyssen. orat. 2. de iisdem martyribus, vbi hæc verba: Imperat tyrannus, vt gelu athletæ excruciati extinguantur, &c. Certè nisi vitium sit in translatione; cùm gelu sit concretio aquæ ex frigore; prædictos in aquam positos esse, quisque intelligit. Confirmare hæc videntur, quæ paulò pòst sequuntur, his verbis: Vnanimiter vniuersi hoc occupato loco, qui publicis tunc balneis vacabat, quasi & ipsi lauacro corpora curaturi & extersuri, haud cunctanter tunicarum amictum deponebant. Paulò pòst item sic: Elementorum quidem natura congelationi succumbebat: martyrum verò natura quasi indomita & inuicta erat. Itémque inferiùs: Defluebant digiti gelu paulatim carptimque excisi. S. Ephræm Syrus quoque in ea oratione quam habuit de sanctis Quadraginta martyribus, expressum habet eosdem passos in stagno. Hæc omnia autem multò planiora apud Metaphrastem ac vetera Martyrologia habentur expressa: quæ tamen redduntur ambigua ex his quæ inferiùs de iisdem sanctis martyribus idem S. Basilius eadem oratione, vitiosa translatione confusa, scribit his verbis: In terra primùm exerciti, deinde in aëre sub dio; postremò igne crematos aqua excepit, &c. Significare volens hisce quatuor elementis eo ordine sic esse probatos, vt postremò eos igne crematos tunc aqua exceperit, & non priùs; sed sub nudo aëre nudos expositos, fuisse frigore cruciatos. In eamdem sententiam S. Gaudentius Episcopus Brix. in sermone quem habuit de dedic. basil. illorum describens certamen, hæc habet: Iudex prospiciens regionis naturam nimijs rigentem frigoribus, tempus etiam, quo maxima hiemis asperitas, Aquilone flante, violentiùs incumbebat, montes niuibus, pruinis arua tegebantur: stagnum quoque vrbi, in qua ista gerebantur, subiacens longè lateque diffusum, validissimo gelu durante, iter solidum plaustris gementibus accommodabat. hac ergo vi loci, & temporis imma-

immanitate perſpecta, ſacrilegij Gentilis exactor iſtud ſupplicij genus ſanctis adhibere imperat, vt nudati corporibus, religati in aperti aëris pruinoſa duritie pernoctarent, balneis non longè ſub conſpectu eorum fumantibus, vbi velox remedium victis callidus perſecutor, animas eorum magis interficere geſtiens, promittebat, &c. Hæc Gaudentius, qui in eas (vt diximus nuper) regiones peregrinatus, eorumdem ſanctorum martyrum ſacras reliquias à S. Baſilij nepte accipere meruit. Secundùm itaque S. Baſilium, & S. Gaudentium, poſita eſt hîc in margine alia diuerſa lectio. Quæ conciliari facilè poſſit, ſi dixerimus balnei frigidarium altè concretum longo hiemis tempore, vt ingentia deſuper ſubire onera potuiſſet, in eoque ſic glacie conſtricto ſub dio poſitos eſſe martyres frigore cruciandos. Quod autem abſque eo quod dimitterentur in ſtagnum, plus ſatis eſſet ad cruciatum, nudos eos exponi ſub dio; docent ea quæ de immanitate frigoris & algoris illarum regionum, ex his quæ paſſi ſunt Romani milites illic agentes in expeditione ſub Corbulone, ſcribit Corn. Tacit. lib. 13. his verbis: Ambuſti multorum artus vi frigoris, & quidam inter excubias exanimati ſunt; annotatuſque miles, qui faſcem lignorum geſtabat, ita præriguiſſe, vt manus oneri adhærentes, truncis brachijs deciderent. Hæc Tacit. Nec præterimus, quod ſanctus Ioannes Chryſoſtomus, qui in Armenia exulauit, pluries ſuis epiſtolis queritur de eius regionis frigoris immanitate, præſertim ad Olympiadem ſcribens epiſt. 4. & 6. Plutarchus in Lucullo inter genera tormentorum recenſet ſtationem ſub dio, ardente Sole, & frigoris tempore in luto ac glacie. Rurſum verò in eadem Armenię prouincia paſſi reperiuntur alij quadragintaocto numero martyres, quorum meminit Gregorius Turonenſis hiſt. lib. 10. cap. 24. & de gloria martyrum cap. 96. & Sigebert. in chron. anno 58.

[d] Gregorij Epiſc.] Vſuardus item hac die de eo, Græci autem in Menologio quarto Idus Ianuarij. Plura de ipſo S. Gregorius Nazian. in oratione dicta in laudem Baſilij: ſcripſitque ad eum egregiam epiſtolā, qua ipſum è rhetoricis ſtudijs ad ſacros perſcrutandos libros reuocauit: eſt epiſt. 43. Sunt & aliæ ab eodem ad ipſum ſcriptæ, videlicet, 34. 35. 36. 37. 42. 95. & 142. Quomodo autem in exilium actus ſit ab Arianis ob fidei Catholicæ defenſionem, meminit ſanctus Baſilius epiſtola 10. idemque ipſe Gregorius de re ipſa in epiſtola ad Olympium monachum de vita ſanctę Macrinæ ſororis. Poſt Valentis Imp. Ariani obitum, ab Antiochena Synodo ad reparādas Orientales eccleſias iam collapſas deſtinatus eſt, vt idem ipſe in eadem epiſtola teſtatur. Alia inſuper honorificentiſſima legatione functus eſt, cùm à SS. œcumenico Concil. Conſtantinopolitano ſub Theodoſio habito ad viſitandas eccleſias Arabiæ miſſus eſt, vt ipſe ſcribit in epiſtola ad Flauianum. Tantus denique fuit, vt inter præcipuos Catholicę fidei patronos adnumerari, & ſanctione Imperiali laudari mereretur. eſt conſtitutio Theodoſij Imp. L. 3. de fide Cath. Cod. Theod. De eodem S. Hieron. tamquam de homine ſatis ſibi cognito cùm eſſet Conſtātinopoli, ſcribit lib. de ſcrip. Eccleſ. Vixit autem vſque ad vltimam ſenectutem: conſtat enim eum interfuiſſe aliæ Synodo Conſtantinopolitanę habitę anno decimoſexto Theodoſij Imp. qui eſt annus Domini trecēteſimus nonageſimusquartus, vt apparet ex illius Synodi Actis apud Theodorum Balſ. in nomoc. Photij pag. 390. & 391. Hunc etiam plurimùm celebrat Suidas, eique inter illuſtres illius temporis oratores primas defert. Vincētius Lerinēſis in libro aduerſus hęreſes eumdem eiuſmodi exornat elogio: S. Gregorius Nyſſenus, fidei, conuerſationis, integritatis, & ſapientię merito frater Baſilio digniſſimus. Niceta in ſchol. 19. ad orat. Greg. Nazian. in funere Baſilij, dicit hunc fuiſſe aliquando coniugio obligatū; idque teſtatur Niceph. hiſt. lib. 11. c. 19. Annuit hoc ipſemet in libro de laude virgin. Coniugem appellatam eſſe Theoſebiam, inſignē que fuiſſe ſanctitate mulierem, teſtatur S. Gregorius Nazian. epiſt. 95. ad ipſum Gregorium ſcripta, cùm eum de obitu illius conſolatur.

[e] Paciani Epiſcopi.] De eo item Vſuardus hac die, aſſentiunturque vet. manuſcrip. Agit de Paciano ſanctus Hieronymus lib. de ſcrip. Eccleſ. in ipſo, & in Dextero eius filio: qui in ſæculo etiam clarus, præfectura Prætorij fuit decoratus; ad quē idem ſanctus Hieronymus inſcripſit librum de ſcriptoribus Eccleſiaſticis: porrò Dexter eruditione inſignis ſcripſit hiſtoriam ad ſanctum Hieronymum, prout ipſe teſtatur de ſcript. Eccleſ. in Dextero, & in apologia aduerſus Rufinum lib. 2. Extant Paciani opuſcula ad Symphorianum de Catholico nomine, & parænesis de pœnitentia, atque etiam de baptiſmo opuſculum.

[f] Cyrilli & Methodij Epiſcoporum.] Habentur horū res geſtæ in breuiario religioſiſſimæ Polonorū eccleſiæ, ſex lectionibus ſecundùm ritū Eccleſiaſticum diſtinctæ. Dicti ſunt ambo Morauorum & Slauorum Apoſtoli; & licet Methodio Morauia tantùm tribuatur, tamē ex regiſtro Ioannis Octaui Papæ ſatis apparet etiam Methodium fuiſſe Slauorū Epiſcopum: qui ordinatus ab Hadriano Secūdo Rom. Pōtifice prędeceſſore eiuſdē Ioannis Octaui, ab eo ad Slauorū populum miſſus fuit, prout eiuſdē Ioannis Papæ indicāt litteræ ad ipſum Regē datæ decima Iunij, Indict. 12. an. Domini 879. qui item ad eumdem Methodium ſcripſit epiſtolā 202. datā eodem die & anno quo ſuperior ad Regem, qua eum vocat Romam, vt de fide, quam illis gentibus prædicaret, redderet rationem: falſis enim quibuſdam calumnijs fuerat accuſatus, aliter docere, quā ipſe accepiſſet à Romana Eccleſia: qui anno ſequēti Indict. 13. menſe Iunio Romam venit, & in Synodo cauſam dixit: probataq; ſua fide, obtinuit quod optabat à Rom. Pontifice; nimirum vt Slauorum lingua laudes Deo dicere, & ſacra peragere licitè poſſet; ita tamen, vt priùs Latina lingua Euangelium coram populo legeretur. Extat de his omnibus epiſtola eiuſdē Ioānis Papæ 252. data 12. Iunij, Indict. 13. ad Slauorum Principem. Reuerſus S. Methodius ad Slauos, cùm vberes fructus de Euangelica prędicatione colligeret, grauiſſima fuit perſecutione vexatus; quem idem Pontifex, datis ad eum litteris, eſt conſolatus, epiſt. 278. dat. Kal. April. Indict. 14. Habetur in dictis eorumdem Actis, ipſorum operā corpus S. Clementis Romani Pont. Romam fuiſſe delatum, & in baſilica S. Clemētis reconditum: ſed de his conſule quæ habentur in die natali ſancti Clementis inferiùs. Porrò ijdem Romæ morientes, miraculis clari ſepulti ſunt; quorū ſacras reliquias nuper ſub altari in eiuſdem eccleſiæ

ecclesiæ ſacello peruetuſto repertas eſſe accepi. Agit de iiſdem Martinus Polonus in ſupput. temporum, anno Domini 859. Æneas Siluius hiſt. Boëm. libro 1. cap. 15. Mart. Chromer. de reb. Polon. lib. 3. & alij plures.

[g] Franciſcæ viduæ.] Legi ex archiuo eius monaſterij duos manuſcrip. codices, quibus eius præclariſſima acta, & miracula quidem inſignia, quibus tam viuens adhuc, quàm etiam poſt obitum claruit, teſtibus examinatis, ſunt ſcriptorum monumentis perpetuis conſignata.

10 Sexto Idus Martij. Luna. F xxj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

APAMEÆ in Phrygia natalis ſanctorum martyrum Caij [a] & Alexandri, qui (vt ſcribit Apollinaris Hierapolitanus Epiſcopus in libro aduerſus Cataphrygas hæreticos) in perſecutione Marci Antonini, & Lucij Veri, glorioſo martyrio coronati ſunt. In Perſide paſſio ſanctorum quadragintaduorum [b] martyrum. Corinthi ſanctorum martyrum Codrati [c], Dionyſij, Cypriani, Anecti, Pauli, & Creſcentis, qui in perſecutione Decij & Valeriani, ſub Iaſone Præſide, gladio cæſi ſunt. In Africa ſancti Victoris [d] martyris, in cuius ſolemnitate ſanctus Auguſtinus ad populum tractatum habuit. Ieroſolymis ſancti Macarij [e] Epiſcopi & confeſſoris, cuius hortatu loca ſancta à Conſtantino & Helena expurgata, & ſacris baſilicis illuſtrata ſunt. Lutetiæ Pariſiorum depoſitio S. Droctouei [f] abbatis, diſcipuli beati Germani Epiſcopi. In monaſterio Luxouienſe ſancti Attalæ [g] abbatis, miraculis clari.

MARTII 10.

CAII, & Alexandri [a].] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & vet. manuſcrip. Eorum martyrium ſcripſit ſanctus Dionyſ. Epiſcopus Alexandrinus: extat apud Euſeb hiſt. lib. 5. c. 15. in fine.

[b] Quadragintaduorum martyrum.] Agunt de his etiam ijdem qui ſuprà, Beda, ac ceteri.

[c] Codrati, & ſoc.] Græci item de his hac die in Menologio, quorum egregium martyrium ex veteribus monumentis ſcripſit Metaphraſtes; quod & recitat Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 2.

[d] Victoris.] Scribit Poſſidius in Indiculo c. vult. S. Auguſtinum in eius die natali tractatum habuiſſe. Plures reperiuntur eiuſdem nominis in Africa martyres, vt ille inter alios, quem ſcribit Lucianus in epiſtola ad Celerinum, vnà cum ſocijs in carcere fame occubuiſſe. eſt 12. apud Cyprian. edit. Pamel.

[e] Macarij Epiſcopi.] Interfuit hic Magno Nicæno Concilio aduerſus Arium, cui ſemper ab exordio naſcentis hęreſis acerrimè reſtitit, vt eiuſdem Arij litteræ teſtantur, quas recitat S. Epiphanius in panar. hæreſ. 69. & Niceph. lib. 8. cap. 9. Extat ad hunc ipſum Conſtantini Imp. epiſtola apud Socrat. lib. 1. c. 2. Plura de eo Rufin. lib. 1. c. 2. Sozom. lib. 1. cap. 3. & alij, qui ab iiſdem acceperunt. Ne quis autem Macarij nomine decipiatur; ſcire debet, fuiſſe eiuſdem nominis, eiuſdemque ſedis Epiſcopum temporibus Iuſtiniani Imp. qui ob hæreſim Origeniſtarum ſede excidit: de quo ſcribit Euagrius hiſt. lib. 4. cap. 36. licet tandem cantans palinodiam, fuerit reſtitutus.

[f] Droctouei abb.] De eo etiam Vſuardus, & Aim. de geſt. Franc. libro 3. cap. 16. claruit circa annum Domini quingenteſimum ſeptuageſimum.

[g] Attalæ abb.] Beda item, Vſuardus, Ado, & alij hac die. Scripſit eius vitam fideliſſimè Ionas abbas, quæ habetur apud Bedam tom. 3. quam & Sur. retulit in tom. 2. Eſt autem de eodem mentio in vita S. Walerici apud Sur. tom. 2. die 1. April. Sigeb. in chron. an. 624. Petrus in catal. lib. 3. c. 190. & Trithem. de vir. illuſtr. ord. ſancti Benedicti lib. 3. cap. 71.

xx. G Quinto Idus Martij. Luna. 11

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

CARTHAGINE sanctorum martyrum [a] Heraclij & Zosimi. Alexandriæ passio sanctorum Candidi [b], Piperionis, & aliorum viginti. Laodiceæ in Syria sanctorum martyrum Trophimi [c] & Thali, qui in persecutione Diocletiani post multa sæuaq. tormenta coronas gloriæ sunt assecuti. Antiochiæ commemoratio plurimorum [d] sanctorum martyrum, quorum alij Maximini Imperatoris mandato candentibus craticulis superpositi, non ad mortem, sed ad diuturnum cruciatum assati, alij alijs sæuissimis affecti supplicijs ad palmam martyrij peruenerunt. Item sanctorum Gorgonij [e] & Firmi. Cordubæ sancti Eulogij [f] presbyteri, qui eiusdem vrbis martyribus in persecutione Sarracenorum adiungi meruit, quorum pro fide certamina scribendo fuerat æmulatus. Sardis sancti Euthymij [g] Episcopi, qui ob cultum sanctarũ imaginum à Michaële Imperatore Iconoclasta in exilium missus, demum Theophilo imperante martyrium consummauit. Ierosolymis S. Sophronij [h] Episcopi. Mediolani S. Benedicti [i] Episcopi. In finibus Ambianensium sancti Firmini [k] abbatis. Carthagine sancti Constantini [l] confessoris. Babuci in Hernicis S. Petri [m] confessoris, miraculorum gloria insignis.

MARTII 11.

HERACLII, & Zosimi [a].] Agit de his Beda hac die, additq. Alexandrum. Petrus in catal. lib. 3. cap. 191. Hiradum pro Heraclio legit, additq. tres alios martyres: sed seorsum eos esse ponendos, docent antiqua manuscripta.

[b] Candidi, & Piperionis.] De his item Petrus in catal. lib 3. cap. 191. vnà cum prædictis, alijque recentiores.

[c] Trophimi, & Thali, aliàs Thalei.] Agunt de his etiam Græci in Menologio hac die; passique dicuntur sub Diocletiano Imperatore, & Asclepiade Præside Laodiceæ.

[d] Plurimorum sanctorum.] Scribit horum martyrium Eusebius hist. lib. 8. c. 24. ex quo Nicephorus lib. 7. c. 11. & alij.

[e] Gorgonij, & Firmi.] De his etiam Vsuardus in 2. edit. Molani, consentiuntque manuscripta.

[f] Eulogij.] Vsuardus de eo 20. Septembris. Porrò hic dies natalis eius: nam martyrio coronatus habetur quinto Idus Martij, die sabbati, hora nona, vt testantur Acta ipsius, quę scripsit Aluarus Cordubẽsis eius sodalis: sed feliciùs, mea sententia, sua ipsius scripta viuam ipsius imaginem reddunt. Hic ille pręclarus Christi athleta, qui, cedẽtibus ceteris, vexillum confessionis aduersus Arabum impietates erexit, ac plurimos ad martyrij coronam perduxit; quorum triumphos ipse in carcere positus scripsit. Extant, hac nostra ętate è latebris antiquitatis eruta, pręclarissima scriptorum ipsius monumenta, quæ Apostolicum spiritum redolent, & purissimam pristinã illam sinceritatem præseferunt: edidit eadem, ac scholijs illustrauit eruditus vir Ambrosius Moralis historicus regius. S. Eulogij corporis translatio contigit æra 898. anno à Christo Domino 860.

[g] Euthymij Episcopi.] Græci etiam de hoc agunt in Menolog. hac die. pleraq. de eo Georg. Cedren. in comp. in Mich. Balbo, & Zonar. Annal. in eodem Imp.

[h] Sophronij Episcopi.] Gręci itidem in Menologio hac die, his verbis: Sancti Patris nostri Sophronij Patriarchę Ierosolymitani ex ciuitate Damasco, multiplici eruditione, diuinarũ litterarum scientia, & pietate insignis. Hęc ibi. Floruit hic temporibus Heraclij Imp. successitq. Modesto Episcopo, temporibus Honorij Papę, anno Domini 634. Errare constat eos qui dicunt eum sedisse tantũ annos duos; nam peruenit vsque ad

tempora

tempora Ioannis Quarti Romani Pontif. quando habuit Ierosolymis Synodum aduersus Monothelitas, & Synodicam scripsit ad eumdem Ioannem Papam, vt habetur in hist. Miscel. libro 18. anno 2. Heraclij Imp. & lib. 19. anno 26. eiusdem Imper. Cedren. in comp. anno 20. eiusdem Imp. & Zonar. in 3. par. Annal. in Heraclio. Illa ipsa Synodica recognita est in Sexta Synodo Act. 13. atque Patrum omnium consensu probata fuit. Citatur eiusdem Sophronij titulo Pratum spirituale à secunda Synodo Nicæna Act. 4. & à sancto Ioanne Damasceno orat. prima de imaginibus. Alius ab hoc ille Sophronius, de quo agit sanctus Hieronymus lib. de script. Eccles. qui (inquit) apprimè eruditus nonnulla conscripsit, & opuscula mea in Græcum sermonem elegantissimè transtulit, &c.

[i] Benedicti Episcopi.] De eo tabulæ ecclesiæ Mediolan. & Paulus diaconus de gestis Longob. lib. 6. cap. 10. his verbis: Fuit autem idem venerabilis Episcopus Benedictus vir egregiæ sanctitatis, de quo per vniuersam Italiam bonæ opinionis fama flagrauit. Floruit temporibus Heraclij Iustiniani Imperatoris, & Ariperti Iunioris Regis Longobardorum, qui regnare cœpit anno Domini septingentesimo sexto.

[k] Firmini abb.] De eo Kalendarium Ambianensis ecclesiæ, aliaque vet. monumenta eiusdem.

[l] Constantini.] Molanus in addit. ad Vsuardum de eodem agit hac die.

[m] Petri.] Huius res gestas accepimus à Reuerendiss. Flaminio Philonardo Episcopo Aquinate, viro optimo & erudito.

12 Quarto Idus Martij. Luna. A xix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
30	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9	10	11	12			

ROMÆ sancti Gregorij [a] Papæ, & Ecclesiæ Doctoris eximij, qui ob res præclarè gestas, atque Anglos ad Christi fidem conuersos, Magnus est dictus, & Anglorum Apostolus appellatus. Item Romæ sancti Mamilliani [b] martyris. Nicomediæ passio beati Petri [c] martyris, qui cùm esset cubicularius Diocletiani Imperatoris, & liberiùs de immensis martyrum supplicijs quereretur, iubente eodem, in medium adducitur, ac primò suspensus, diutissimè flagris torquetur, deinde aceto ac sale perfusus, ad vltimum in craticula lento igne assatur, sicque verè Petri extitit & fidei heres & nominis. Ibidem sanctorum Egdunij [d] presbyteri, & aliorum septem, qui singuli diebus singulis suffocati sunt, vt ceteris metus incuteretur. Constantinopoli sancti Theophanis [e], qui ex ditissimo pauper monachus effectus, ab impio Leone Armeno pro cultu sacrarum imaginum biennio detentus in carcere, inde in Samothraciam deportatus, ibidem ærumnis confectus reddidit spiritum, multisque miraculis claruit. Capuæ sancti Bernardi [f] Episcopi & confessoris.

MARTII 12.

GREGORII Papæ. [a]] De eo Beda, ac ceteri Latinorum; Græci etiam in Menologio hac die, qui habent eius res gestas, sed perpaucas ex multis, quas Metaphrastes descripsit: eas recitat Lipom. tom. 7. Latinorum autem scripsit eius Acta Paulus monachus Cassinensis, tempore Caroli Imp. vt auctor est Sigeb. lib. de vir. illustr. cap. 80. Post eum Ioannes diaconus temporibus Ioannis Octaui Papæ, & Caroli Calui Imp. Habet ea Lipom. tom. 4. & Sur. tom. 2. sed in nonnullis corrigendus, vt patefecimus in Annalib. Ecclesiast. De Gregorij creatione agit Greg. Turonen. qui illis temporibus vixit, lib. 10. de gestis Franc. cap. 1. Isidorus præterea de eo lib. de vir. illustr. cap. 27. & sanctus Ildefonsus de vir. illustr. cap. 2. qui his laudibus eum exornat: Ita, inquit, cunctorũ meritorum claruit perfectione sublimis, vt exclusis omnium virorum illustrium comparationibus, nihil illi simile demonstraret antiquitas: vicit enim sanctitate Antonium, eloquentia Cyprianũ, sapientia Augustinum, &c. enumerat post hæc

eius scripta. Constat quidem testimonio Synodi Toletanę octanę c. 2. eum in ethicis assertionibus cunctis Ecclesiæ Doctoribus præferendũ esse. De eo præterea scribit Beda hist. de gest. Angl. lib. 2. cap. 13. Paulus diac. de gest. Longob. lib. 3. cap. 11. & 12. Prat. spirit. c. 192. Ioan. Damasc. orat. de fid. defunct. Leo Ostiens. in chron. Cassin. lib. 1. & alij ferè innumeri. Olim autẽ, cùm tempore Quadragesimę sanctorũ natalitia minimè celebrarentur, trãslata erat ea solemnitas in diem qua fuerat ordinatus, vt scribit Radulph. de obseru. can. c. 16.

[b] Mamiliani.] Beda de eo hac die, sed Maximilianum eum appellat. Agitur de ipso in Actis sancti Vrbani Papæ, & S. Cæciliæ, apud Sur. die 22. Nouemb. tom. 6.

[c] Petri.] De eo item Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Scripsit eius egregium certamen Euseb. hist. lib. 8. cap. 6. & ex eo Niceph. lib. 7. cap. 5. & alij acceperunt.

[d] Egdunij, aliàs Migdonij.] De quo ijdem qui suprà, Beda, & alij. Passus reperitur Migdonius vnà cum Petro, de quo egimus, in persecutione Diocletiani, vt & testantur Acta Indes & Domnæ apud Metaphrastem 26. Decemb. quæ refert Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. & Niceph. lib. 7. cap. 5. ex quibus hos illos ipsos esse, locus, tempus, & personæ demonstrant; licet historia de ipsis diuersa feratur.

[e] Theophanis.] Gręci etiam de eo in Menologio hac die: cuius Acta describit Metaphrastes, quæ habet Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 2. Cedrenus de ipso agit in compend. in Leone Armeno. Alius hic ab illo Theophane, qui eadem ex causa multa ac grauia passus est sub Theophilo Imp. vt idem auctor testatur in Theophilo, & Zonar. in 3. par. Annal. in Leone, & Theophilo.

[f] Bernardi Episcopi.] De eodem tabulæ ecclesiæ Capuanæ.

xviij. B Tertio Idus Martij. Luna. 13

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11	12	13			

NICOMEDIÆ natalis sanctorũ martyrum Macedonij [a], Patriciæ vxoris eius, & Modestæ filiæ. Nicææ sanctorũ martyrum Theusetę [b], & Horris filij eius, Theodorę, Nymphodoræ, Marci, & Arabiæ, qui omnes pro Christo igni traditi sunt. Hermopoli in Ægypto sancti Sabini [c] martyris, qui multa passus, tandem proiectus in flumen martyrium consummauit. In Perside sanctæ Christinæ [d] virginis & martyris. Cordubæ sanctorum Ruderici [e] presbyteri & Salomonis martyrum. Constantinopoli sancti Nicephori [f] Episcopi, qui paternarum traditionum propugnator acerrimus, Leoni Armeno Imperatori Iconoclastæ pro cultu sanctarum imaginum se constanter opposuit, à quo mulctatus exilio, ibidem quatuordecim annis longum ducens martyrium, migrauit ad Dominum. Apud Camerinum sancti Ansouini [g] Episcopi & confessoris. In Thebaide depositio sanctæ Euphrasiæ [h] virginis.

MARTII 13.

MACEDONII & soc. [a]] De his Beda, Vsuardus, Ado, & alij hac die, Petrus item in catal. lib. 3. c. 198. Quo autem tempore passi sint, nullus antiquorum prodit. Ponant qui velint ad libitum annos & Consules; nobis certè nisi ex certis auctoribus quidquam affirmare, religio est.

[b] Theusetæ & soc.] Agunt de his etiam ijdem qui suprà, Beda, ac ceteri recentiores.

[c] Sabini.] De eo item hac die Gręci in Menolog. Huius res gestas ex antiquis monumentis recitat Metaphrastes, quas & descripsit Lipom. to. 7. & Sur. tom. 2. Passus est in persecutione Diocletiani sub Ariano Prefecto, de quo suprà 8. Martij.

[d] Christinæ.] Græci itidem de ea in Menologio hac die.

[e] Ruderici & Salomonis.] Scribit de his S. Eulogius in apologetico, passosque refert hac die, anno Domini 857. æta (vt numerat) 895.

[f] Nicephori Episcopi.] Agunt de eo hac die Græci in Menolog. Metaph. habet eius Acta, quæ retulit Lipom. in tom. 7. & Sur. tom. 2. De eo Zonar. & Georg. Cedren. in Leone Armeno Imp. & hist. Miscel. ex Theophane lib. 24. Meminit eiusdem Theosterictus in oratione quam habuit de sancto Niceta, quæ extat apud Metaphr. die 3. Aprilis. Scripsit hic, de quo agimus, Nicephorus nonnulla, & inter alia chronographiam, quam citare consueuimus, Synodicam insuper ad Leonem Papam Tertium, ad quem prouocauit, cùm iniustè accusaretur. Legi eiusdem aliam insignem epistolam manusc. ad eumdem Leonem Pontif.

in

in bibliotheca S. Mariæ super Mineruam, quam posteà reperi typis excusam, ac post Acta Concilij Ephesini editionis Contianæ positam.

g Ansouini Episcopi.] De eo tabulæ ecclesiæ Camerin. quas inde missas accepimus.

h Euphrasiæ.] Vsuardus de eadem hac die, Græci autem in Menolog. 25. Iulij. Eius res gestas ex manuscrip. codice Sur. descripsit tom. 2. Ioannes Damascenus ex eius Actis, vt legitimè scriptis, petit auctoritatem orat. 3. de imagin. Claruit temporibus Theodosij Imp. Alia ab ista est Euphrasia Nicomediensis, quæ mira arte elusit procaciam lasciuientis iuuenis, de qua Niceph. lib. 7. cap. 13.

14 Pridie Idus Martij. Luna. C xvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14

ROMÆ natalis sanctorum quadragintaseptem [a] martyrum, qui baptizati sunt à beato Apostolo Petro, cùm teneretur in custodia Mamertini [b] cum coapostolo suo Paulo, vbi nouem menses detenti sunt: qui omnes sub deuotissima fidei confessione Neroniano gladio consumpti sunt. In Africa sanctorum martyrum Petri [c] & Aphrodisij, qui in persecutione VVandalica martyrij coronã perceperunt. Carrhis in Mesopotamia S. Eutychij [d] patricij, & sociorũ, qui ab Euelid Arabum Rege ob fidei confessionẽ interempti sunt. In prouincia Valeriæ sanctorum duorum [e] monachorum, quos Longobardi suspendio necauerunt in arbore: in qua, licet defuncti, ab hostibus ipsis auditi sunt psallere. In ea etiam persecutione diaconus ecclesiæ Marsicanæ in confessione fidei capite truncatus est. Halberstatti in Germania dormitio beatæ Mathildis [f] Reginæ, matris Othonis Primi Imperatoris, humilitate & patientia celebris.

MARTII 14.

QVADRAGINTASEPTEM martyrum [a].] De his Beda, Vsuardus, & Ado hac die. Agitur de horum agone in Actis sanctorum martyrum Processi & Martiniani, quę habet Sur. tom. 4. die 2. Iulij. De his item Petr. in catal. lib. 3. cap. 199.

b In custodia Mamertini.] Sic appellatus reperitur carcer ille, qui nobilitatus vinculis sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, aliorumque sanctorum martyrum, ad radices Capitolij, supra locum quem hodie Forum dicunt, positus, subterraneos habens descensus, à Christianis statutis diebus, religionis ergô, frequenti cœtu inuisitur, atque in honore habetur. Præsefert illius carceris speciem, qui à Sallustio in Catil. sic describitur: Est locus in carcere, quod Tullianum appellatur, vbi paulatim descendens ad læuam circiter duodecim pedes humi depressus, eum muniunt vndique parietes, atque insuper camera lapideis fornicibus iuncta, & inculta tenebris, odore fœda, atque terribilis eius est facies. Hæc Sallustius de loco carceris Tulliani: de eodem & Varro lib. 4. de lingua Lat. his verbis: Carcer à coërcendo, quòd exire prohibentur. In hoc pars quæ sub terra, Tullianum; ideò quòd additum à Tullio Rege: quòd Syracusis, vbi simili de causa custodiuntur, vocantur Latomiæ, & de Latomia translatum; quòd hîc quoque lapidicinæ fuerunt. Hęc Varro. Et vt ex nostris aliquid afferamus, in Actis sanctorum Chrysanthi & Darię hęc scripta habentur de carcere Tulliano: Coniectus est igitur in carcerem Tullianum profundissimum ac teterrimum atque fœdissimum, &c. Ex his autem multi in eam sententiam ducti sunt, vt opinati sint Tullianum carcerem illum ipsum esse, quem dicimus Mamertinum; de quo est præsens sermo. Certè sunt complura, quę me à prędictorũ sentẽtia distrahunt, coguntq. vt existimem Tullianũ carcerem in alia parte Capitolij fuisse positũ, iuxta locum quem & maiores nostri carcerem Tullianum dixisse reperiuntur; vbi & est ecclesia, antiquus titulus, dictus sancti Nicolai in carcere Tulliano, quod nomen hactenus perseuerat. In ea Capitolij regione fuisse antiquum carcerem, in primis demonstrat Plinius, dum lib. 7. cap. 36. affirmat partem carceris, quo capitalium criminum rei tenebantur, ad locum vsque, vbi posteà Theatrum Marcelli erectum est, peruenisse. Porrò Theatrum

Marcelli inter rupem Tarpeiam ac Tiberim esse constructum, nullus est qui dubitet. Rursus idem Plinius ex antiquo Romanorum horologio, qua parte Capitolij fuerit carcer, declarat his verbis: A Columna Mænia ad carcerem inclinato sidere, supremam pronuntiabat. Hęc Plin. lib. 7. cap. vlt. quibus significatur, Occidentem versus positum esse antiquum carcerem: nam Solis occasum fuisse supremam diei tempestatem dictam, ex lege xij. tab. auctor est Macr. Saturn. l. 1. c. 3. refertque verba legis, quę hęc sunt: Solis occasus suprema tempestas esto. Hęc ille. De his & Censorin. de die natali c. 19. Cùm itaq. Sol in Occidentem declinans, carcerem (vt scribit Plinius) haberet aduersum: proculdubiò alius ille fuisse videtur ab eo, quem dicimus Mamertinum, de quo agimus, qui spectat ad Orientem. Ad hæc insuper planè constat, quòd ex loco carceris absq. dubio intelligitur situs carceris: at cùm dicat Festus fuisse locum in carcere dictum Robur, ex quo pręcipitarentur malefactorum genus, illumq. item dictum esse Saxum Tarpeium, quòd esset in rupe Tarpeia, quę vergebat ad Tiberim, idq. Liuius, Plutarchus, Dio, atque alij demum omnes testentur; reliquum est, vt dicamus, illorsum fuisse antiquũ carcerem, vbi & erat rupes Tarpeia. Consentiunt his, quæ nuper ex Varrone recitauimus, dum ait, in similitudinem Latomiarum Syracusanarum à Tullio Rege additum esse carcerem subterraneum in lapidicinis; cùm nulla Capitolij pars illi operi magis apta videatur: nam partes reliquę, vt depressę, mœnibus fultæ erant, vt videmus in carcere Mamertino, alijsq. locis, quos saxo quadrato extructos fuisse constat. At nec his repugnant quæ scribit Liuius, Foro imminentem fuisse constructum carcerem: immò & prędicta confirmant, cùm & Dionysius etiam dicat, rupem Tarpeiam Foro supereminentem fuisse. sunt hęc verba eius: Duci eum iussit in superstantem Foro collem. Est enim is collis rupes vasta, vnde mos est eis, deijcere aduersarios. Hęc ille de situ Fori, & rupe Tarpeia. Vetus insuper tabula descriptionis antiquæ Vrbis è rnderibus paucos ante annos effossa, ea parte contra rupem Tarpeiam positum esse Forum Romanum, apertè demõstrat. His etiam consentiũt, quæ Cic. in 7. Verrin. scribit de triumphantibus, his verbis: Cùm de Foro in Capitolium currum flectere incipiunt, illos adduci in carcerem iubet, captiuos scilicet, qui ducebantur in triumphum. Ex pręd ictis itaque apparet antiquum carcerem apud rupem Tarpeiam fuisse, eiusque locum, seu partem carceris dictam Robur, in ipsa rupe fuisse. Erat loci illius, quod saxum Tarpeium dictum est, quo præcipitabantur criminosi, eiusmodi facies, quam apud Senecam lib. 1. controu. 3. Aurelius Fuscus describit his verbis: Erat pręruptus locus, & immensę altitudinis. Stat moles abscissa in profundum frequentibus exasperata saxis, quæ aut elidant corpus, aut de integro grauiùs impellant: inhorrent scopulis enascentibus latera, & immẽsę altitudinis tristis aspectus. Electus potissimùm locus, ne damnati sæpiùs deijciantur. Hæc ille. Et apud eumdem Cornelius Hispan. in declamat. 3. lib. 1. Erat, inquit, altitudo montis etiam securè aspicientibus horrenda, &c. Lege duodecim tab. id cautum erat: Qui falsum testimonium dixerit, saxo Tarpeio deijcitor. id Gellius lib. 20. cap. 1. in fine. Scribit Tacitus li. 2. Lucium Pituanium magum saxo Tarpeio deiectũm. Itemq. Apuleius in ea oratione, qua magię crimẽ à se alienum defendit, hæc ait: O mirum commentum, ô subtilitas digna carcere & Robore. Cùm autem constet magos è Robore præcipitari solitos: quis dubitet complures Christianorũ (cùm à Gentibus malefici haberentur) eo mortis genere accepisse coronã martyrij? Etenim non tantùm magos, sed & alios plerosque grauis facinoris reos è saxo præcipitari solitos, cùm Seneca in controuersijs, tum alij docent. Quod item ad pręcipitationem reorum pertinet, nec illud prætermittimus: E saxo reum criminis præcipitare, non tantùm Romæ in vsu fuit, sed & penes Gręcos eadem viguit consuetudo, vt habes apud Valer. Max. lib. 1. c. 8. exter. 8. Quod autem spectat ad Romanum antiquum carcerem, in ea sumus sententia (quod & ex pręd ictis colligi potest) fuisse illum amplissimum; cùm nonnisi vnus in tanta Vrbe, ad detinendos capitalium criminum reos, fuisse olim carcer reperiatur: nam carcer ille, qui dicebatur Centumuirorum, in regione nona positus, cuius meminit Publius Victor, & Sextus Rufus, & alij complures antiquorum, illos tantùm continebat, qui litigarent, & obnoxij essent ære alieno. Centumuirorum tribunal tantummodò lites iudicabat, nec habebat ius gladij, vt auctor est Cicero lib. 3. de leg. & lib. 1. de orat. & alij. His itaque de antiquo Romæ carcere ad rupẽ Tarpeiam posito dictis, iam de Mamertino carcere, de quo hîc agitur, disseramus. De eo non tantùm mentio habetur in Actis sanctorum martyrum Processi & Martiniani, sed & in alijs, vt S. Laurentij, in quibus tamen priuatus carcer appellatur; in Actis sanctorum Abundij & Abundantij; in rebus gestis sanctorũ martyrum Eusebij presbyteri, Marcelli diaconi, & soc. in Actis insuper S. Callisti Papę, necnon S. Stephani Romani Pontif. & alijs. Cur autem dictus sit carcer ille Mamertinus, haud facile erit assequi. Potuit namque sic dici à Mamerte, qui (vt docet Varro lib. 4. de lingua Latina) idem quod Mars, significat, & Mamertinus idem quod Martius, & à Mamerte Mamercus, & Mamerca familia: cùm alioqui reperiantur nonnulli Romanorum nobilissimi ex alijs familiis nomine Mamertini. Temporibus Traiani Mamertinus administrauit præfecturã Vrbanam, vt patet ex Actis S. Clementis Papæ apud Sur. tom. 6. Rursus meminit Lampridius in Commodo de Mamertino, qui eiusdem Imper. anno tertio vnà cum Rufo gessit Consulatum. Alius adhuc fuit Mamertinus ex Flauia familia, qui tempore Iuliani Apostatę vnà cum Neuitta creatus est Consul, de quo Symmachus l. 10. epist. 53. Si ab aliquo pręd ictorũ nomẽn accepisse illum carcerem velis: non tamen putes à quopiam pręd ictorũ fuisse extructũm. Siquidem vetus inscriptio in eius fronte posita auctores demõstrat, qui erexerunt: est huiusmodi: C. VIBIVS C. F. M. COCCEIVS NERVA EX S. C. Gesserunt iidem vnà simul Consulatũ, vt & alia vetus docet inscriptio, quæ ab Aldo in lib. de orthograph. ratione ex antiquis monumentis descripta reperitur his verbis:

M. COCCEIO NERVA
C. VIBIO RVFINO COSS.
IVLIA PRIMA PATRONO SVO.

Creati sunt hi Coss. anno 718. ab Vrbe cond. Imp. Aug. anno 7. Ex qua quidẽ inscriptione Dio in primis, itemq. Fasti Consulares Cassiodori, penes

nes quos ponitur collega Cocceij Neruæ Publicola, sunt supplendi. Auctor est Tacitus lib. 3. Annal. Augustum sub suo Consulatu sexto, ad correctionem perditissimorũ, qui inoleuerant, morum, acriora parasse vincula, atque indidisse custodes. Ex his videmus Regum ac Imperatorũ temporibus Romę carcerẽ auctum, ac nouiter extructum esse; contrà verò, Christianis imperantibus: nam Constantino ac successoribus Augustis vsque ad Phocam summæ laudi datùm est, quòd cùm amplissima erexerint ędificia, carcerẽ tamen (vt olim erat) humilẽ reliquerint ac debilem, vt auctor est Glyc. Annal. libro 4. Carcer itaque Mamertinus SS. Apostolorũ Petri & Pauli, aliorumq. sanctorum martyrũ vinculis consecratus, ex quo desiere superstitiosę Gentilitatis Imperatores, desijt etiam esse criminosorum ergastulum, ac mutatus est in ecclesiam. Nam ex quo Christiani homines sumpserunt habenas Imperij, non ampliùs quempiam inuenies detrusum in carcerem Mamertinum, sed atrocium criminum rei in Tiberinam insulã coniiciebantur. Habes de his exemplum apud Sidonium Apollinarem lib. 1. epist. 7. cùm agit de Aruando illo Galliarum Prefecto, maiestatis reo; qui conuictus crimine, in eam insulam coniectus est; illic (vt ait) vncum, & gemonias, & laqueum expectans. Hactenus de carcere Mamertino. Præter hos quos recensuimus famosos carceres, vt Tullianum, Latomias Syracusanas, & Mamertinum, nominati & alij reperiuntur: nempe Barathrum Athenis, à scriptoribus pęnè omnibus decantatũ, Ceada Spartæ, vbi vncini erant infernè atque supernè dispositi: meminit amborũ Suidas in verbo Barathrum. Tetetrimus quoque erat carcer Cyzicenus, dictus, Profundum maris, de quo inferiùs dicturi sumus xx. Septemb. not. c. Rursum Carthaginis obscurissimus carcer erat, Ancon dictus, cuius item Suidas meminit in verbo ἀγκών. Monemus adhuc Lectorẽ, Christianos persecutionis tempore, nõ tantùm in prædictum carcerem Tullianum & Mamertinum mancipatos esse, sed sępè etiam apud priuatorum domos militari custodia esse detentos. Suppetũt de his ex Actis martyrum plurima exempla: nam in rebus gestis S. Stephani Papę & martyris inuenies Lucillam datam Maximo, & Sempronium traditũ Tertullo custodiendum. In Actis S. Callisti Papę reperies Dalmatium Simplicij senatoris curæ commissum; & in Actis S. Alexandri Papę habes Hermetem traditũ Quirino Tribuno. Sunt & alia de his exempla. Dicebatur eiusmodi custodia, liber carcer, quo etiam capitalium criminum rei detinebantur, vt habes expressum à Sallustio in Catilinario, dum agit de coniurationis socijs traditis singulis senatoribus custodiendis, his verbis: Decreuit senatus, vt abdicato magistratu Lentulus, itemq. ceteri in liberis custodijs habeantur. Itaque Lentulus P. Lentulo Spintheri, qui tunc ædilis erat, Cethegus Q. Cornificio, Statilius C. Cæsari, Gabinius M. Crasso, Cæparius Cn. Terentio senatori traduntur, &c. Libero carcere & S. Paulum Apostolum Romæ detentum habent Act. Apost. cap. 28. Habes de eodem carcere libero not. in L. 1. & L. Diuus Pius. ff. de cust. reorum. Constat etiam priuatum carcerẽ legibus vetitum, de quo L. vn. C. de priuat. carc. & Cic. in Verr. 7. meminit, Christianos experiri esse coactos. est de his inter alia perspicuum exemplum de S. Anastasia à Publio viro priuato carcere afflictata. At de his satis.

[c] Petri & Aphrodisij.] Agit de his etiam Vsuardus hac die, & alij recentiores.

[d] Eutychij & soc.] Quorum martyrium narratur in Miscel. hist. ex Theophane lib. 21. his verbis: Eodem anno, quo Euelid interfecit Christianos captiuos in omni ciuitate, inter quos & Eutychius filius Mariani Patricij martyr verus ostensus est in Carrhis Mesopotamię, vbi & reliquię eius sanitates per Dei gratiã operantur, multi alij per sanguinem consummati sunt. Hæc ibi eo anno, quo obiit Leo III. Imp. & regnare cœpit Constantinus Sextus: is annus à Gręcis ponitur, à Christo 733. à Latinis autem recẽtioribus septingentesimus quadragesimusprimus numeratur.

[e] Duorum monachorum.] De his scribit sanctus Greg. lib. 4. dial. cap. 21. Item de diacono ecclesiæ Marsicanę, de quo hîc item agitur, eod. lib. cap. 23.

[f] Mathildis Reginæ.] De ea pluribus Luithprand. Ticin. lib. 4. cap. 7. Witich. Sax. lib. 3. Albert. Crantz. in Metrop. Saxon. lib. 3. mirẹque sanctitatis fuisse feminã ferunt. Fuit eiusdem nominis alia Mathildis virgo, de qua Trithem. de viris illust. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 222. hæc ait: Mathildis filia Regis Henrici Imp. Primi, soror beati Brunonis Coloniensis Archiepiscopi, virgo sanctæ conuersationis, multis effulsit clara virtutibus: ad hanc Witichindus monachus Corbeiensis historiam & gesta Saxonum scripsit. Claruit anno Domini 930. Hæc ille. Extitit etiam alia Mathildis clarissima femina, Comitissa, ecclesiæ propugnaculum, & vindex ecclesiasticæ libertatis aduersus schismaticos Principes, ad quam scriptæ extant egregiæ epistolæ Gregorij Septimi Romani Pontificis.

DE LOCO CARCERIS TVLLIANI SENTENTIÆ ASSERTÆ DEFENSIO.

DVM secundam hanc in Romanum Martyrologium Notationũ meditarer editionẽ, hoc ipso anno Dom. M. D. LXXXVIII. *opportunè accidit, vt ab Vgonio erudito viro, qui humaniores litteras hîc in Vrbe publicè profitetur, lingua Italica scriptus liber ederetur de Stationibus Vrbis: vbi in statione trigesimasecunda nostram sentẽtiam de carcere Tulliano impugnat. At quoniã non Tractatus, sed Notationes scribere fuit consilium, haud licuit orationi laxiores habenas dimittere. Nunc autem quoniã ad rerum nostrarũ defensionem impellimur, paululũ liceat ex angustis Notationum limitibus in latiorem disputationis campũ progredi. Ignoscat Lector, si ad*

si ad hæc præter institutū diuertimus: ipseq́ auctor (rogamus) boni cōsulat, hacq́ nos nō altercandi libidine, sed veritatis studio, atque adeò coactos esse conatos, intelligat. Quod igitur ipso suæ narrationis ingressu, dum de carcere Tulliano à me assertas rationes refellit, nouæ cuipiā innititur lectioni Sextij Rufi & Publij Victoris; vt quod legitur apud eos: Carcer C. virorum: legendū esse dicat: Carcer CL. xvir. primisq́ litteris non numeri nota, sed Claudij nomen exprimatur, vt dicere velit: Carcer Claudij Decemuiri: sicq́ ipse legens, nostrā lectionē vt peregrinam respuit: dignum existimo, vt in limine nostræ defensionis de his in primis agamus. Dum igitur legitimam ait esse lectionem, Carcer Cl. xvir. me autem non admittere illam, sed legere, C. Vir. contra omnium sententiam, & receptam ab omnibus lectionem: miratus sum hominē eruditum prætenjsse Onuphrium Panuinium, qui in recensendis Vrbis antiquitatibus, sentētia omnium eruditorum, est facilè princeps. Ipse enim dum in primo lib. Commentariorū Reipublicæ Romanæ, exscripsit opuscula Sextij Rufi, & P. Victoris, nec nisi ex antiquis codicibus facta collatione plurium exemplarium ex diuersis Italiæ bibliothecis acceptorū: sic legit Sext. Rufum in regione quæ dicta est Circus Flaminius: CARCER C. VIRORVM. *& in Pub. Victore in eadem regione Vrbis:* CARCER C. VIRORVM, *alias* CLX. VIRORVM. *sicq́ apparet quæ sit germana & quæ spuria lectio, cùm ipse Onuphrius in eodem libro à se descripto absq. alia ambiguitate legat, Carcer C. virorum. Ipsum ergo in primis arguat, ostendatq́ quisnam antiquorum scriptorū, vt ipse, legerit; vetustioresq́ promat codices, quibus sua lectio confirmetur, & Onuphrij & aliorum plurimorū antiquorū codicum conuellatur, & adscititia esse monstretur; quæ & ex rebus gestis certam sibi vendicet auctoritatē, nimirum ex Iudicio celeberrimo Centumuirûm: de quo quidem, ne immorer singulas antiquorū retexere sententias, legat, qui hæc cupit, Sigonium lib. 1 de Iudicijs cap. 22. vbi in primis, auctore Festo, institutum ait Iudicium, ex singulis tribubus ternis cooptatis, numero centum quinque Iudicum: sed quò faciliùs appellarētur, Centumuiros dictos: additq́ alia ex alijs. Ad hos spectabat iudicia, quæ ciuilia dicimus, iudicare; vnde & causæ sunt dictæ Centumuirales, & Centumuirale iudiciū: cùm econtrà capitales causæ decernerentur in Senatu, à quo Triumuiri, Capitales dicti, cōstituti erant, qui custodiam carceris haberent; vt cùm in sontes animaduerti oporteret, interuentu eorum fieret, vt idem auctor lib. 3. de Iudic. cap. 7. pluribus tradit. Sic igitur patet nihil pertinuisse ad Centumuiros, vel ad Centum quinque, carcerem illum, quo cohiberentur delinquentes: qui si ab his, qui ei præessent, nomē accepturus fuisset, carcer potiùs Triumuirûm dici debuisset. Posita igitur germana lectione Centumuirorum, nihil est quod eludi possit sententia Plinij superiùs recitata de parte carceris Tulliani, extendente se vsque ad sibi proximū Theatrum Marcelli. Stat ergo firma cōclusio, vnum illum carcerem, nimirum capitaliū criminum, Tullianum dictum, à Plinio esse significatum.*

Hæc verò cùm tam aperta sint, vt refutari nullatenus possint: qui tamē aduersam sententiam sectati, dixerunt carcerem Mamertinum eumdem esse cum Tulliano; eum verò qui ponitur à Plinio fuisse prope Theatrum Marcelli, ab illo diuersum, ab Appio Claudio esse ædificatum ad ciues Romanos tyrannica potestate coërcendos: nituntur probare id etiam Liuij auctoritate, cùm lib. 3. decad. 1. Virginius de Appio Claudio tyrannicè agente hæc ait: Illi carcerem ædificatum esse, quòd domiciliū plebis Romanæ vocare sit solitus. Sed miror hūc illos verbis istis sensum accommodasse, vt ab Appio velint dicere carcerem ædificatum; cùm potiùs illi, nempe vt in eū ipse detruderetur, scilicet qui illum dixisset esse Romanæ plebis domiciliū, & non vt ab eo fuerit ædificatus: quem sensum esse germanum, nec aliquam pati posse calumniam, idem qui nostra impugnat auctor ingenuè profitetur: tamen ipse probabili, vt ait, coniectura existimandum esse tradit, carcerem illum ab Appio Claudio ædificatum esse, cuius meminit Sext. Rufus, & P. Victor; subditq́ id manifestiùs probari ex verbis C. Claudij à Liuio paulò inferiùs recitatis, quibus ait: Is magno iam natu, cùm ad pericula eius deprecanda redisset, cuius vitia fugerat, sordidatus cum gentilibus clientibusq́ in Foro prensabat singulos, orabatq́ ne Claudiæ genti eam inustam maculam vellent, vt carcere & vinculis viderentur digni; virum honoratissimæ imaginis futurum ad posteros, legum latorem, conditoremq́ Romani iuris iacere vinctum inter fures nocturnos & latrones.] At quid hæc de Claudio dicta, ne carceri manciparetur, commune habent, vt carcer sit à Claudio ædificatus? vel certò quòd in eum cōiectus sit, velit ab eo denominatū, cùm in eum non vnus ipse nobiliū ciuium Romanorū, sed innumeri diuersis tēporibus detrusi fuerint? Sed nec insuper eidem suffragatur lectio S. Rufi & P. Victoris, quā refellimus. Sed ad hæc omnia, liberat nos prorsus omnibus angustijs Iuuenalis satyr. 3. in fine, dum tradit antiquitus tēpore Regum & Tribunorum non nisi vnum carcerem delinquentium fuisse Romæ: sic enim ait:

Felices proauorum atauos, felicia dicas
Sæcula, quæ quondam sub Regibus atque Tribunis

Viderunt

Viderunt vno contentā carcere Romam. Si vnus igitur in Vrbe sub Tribunis perseuerauit carcer: quinā alius fingi potest ab Appio Claudio ædificatus, vel aliter denominatus? De Tribunis autem dum mentionē facit Iuuenalis, si velimus intellexisse de Tribunis militum, constat post extinctū A.Claudiū, quatuor tantùm Consulatibus interlapsis, mutato statu Reipub. creari cœptos Tribunos militum Consulari auctos potestate. Si ergo post extinctum A.Claudium adhuc sub Tribunis perseuerabat carcer vnus in Vrbe: quid laborandū, vt dicāt ab Appio Claudio alium carcerem esse ædificatum, vel ab ipso denominatum? Contigit enim magistratū Decemuirum desiisse anno trecentesimo quinto ab Vrbe condita, & vsque ad ea tempora vixisse A.Claudium, ac denique post quatuor Consulatus, anno ab Vrbe condita trecentesimo nono, per Tribunos militum cœptam esse administrari Rempublicā; quorum tempore (vt diximus) vnus tantū erat carcer in Vrbe. Si autem quis velit Iuuenalis verba esse intelligenda de Tribunis plebis; cùm is magistratus in Rom. Repub. longiori tempore perdurarit; dicere oporteret; quamdiu hi permanserunt, nonnisi vnum in Vrbe fuisse carcerem. Sic igitur cùm de vno tantùm in Vrbe carcere tam patens ac certa sit Iuuenalis assertio; & vbinā fuerit, Plinij testimonio satis perspectū exploratumq́; habeatur: nullus prorsus ampliùs dubitādi locus relictus est. Nam sicut noster Vgonius dicebat, alterius carceris assertione omnes à nobis de loco carceris Tulliani firmas rationes posse eludi atque dissolui; eodem quoq. modo statuta atque penitus stabilita sententia de vno tantū carcere delinquentiū, cetera omnia redduntur prorsus irrita, quæ tā ab ipso quàm ante ipsum ab alijs cumulata sunt argumēta.

At sicut ipse locū Plinij tam patentem nouo excogitato carcere frustrà nisus est accommodare: ita pariter locum Festi æquè perspicuum de loco carceris perperā tentauit eludere. Nam cùm ille dicat, esse locum in carcere, Robur dictum, quo præcipitabatur malefactorū genus; dumq́; Flaccus hæc de Robore addat: Video carcerem publicum saxis ingentibus stratum, angustis foraminibus & oblongis lucis vmbrā recipiētibus: in hunc abiecti rei Robur Tullianum aspiciunt, &c.] ipse putat, Robur, non dici locum carceris (vt Festus expressè declarat) sed Robur esse cippum, ad quem innixi rei capite plecterentur, vel aliquod alied genus tormentorum; Lucretijq́; citat hos versus:

Carcer, & horribilis de saxo iactus eorum,
Verbera, carnifices, Robur, pix, lamina, tedę.

Sed videat si penes antiquos legerit vmquam damnatorū aliquem ad Robur vel cippum esse percussum: qui tantùm (quod notauimus superiùs die 6. Ianuarij) ad palū alligati securi percuti soliti erant: siue vmquā ab antiquis dictū inuenerit, aliquem tortū Robore: sed tantum (quod ad hæc spectat) Robur dictum esse locum carceris duriorem, quem Plautus in Curcul. Act. 5. Robustum appellat carcerem, cùm ait: Ego vos ambo dabo in Robusto carcere, vt pereatis:] quòd illic collocarentur qui præcipitandi essent de quo, secundùm Festi sententiam, Valerius Max. lib. 6. cap. 3. de seuerit. 4. Quinetiam, inquit, familiares eorum, ne Reipublicæ inimicis amicus esse vellet, de Robore præcipitati sunt.] His igitur de Robore tam perspicuè explicatis, haud locus esse potest nouæ eius vocis interpretationi. nam etsi verum esset, Robur esse cippum, vel instrumentū tortorium; tamen cùm à Festo, tum à Valerio poni pro loco ex quo delinquētes præcipites darentur, eumq́; locum in carcere esse idem dicat Festus: certè illa ex parte fuisse carcerem, vbi Robur erat, negari nullatenus potest; nisi qui dixerit totum Capitolium fuisse vnum carcerem, ipsumq́; integrum occupasse montem à Septemtrione in Meridiem: quod neminē adeò vecordem puto dicturum, maximè qui nouerit omnia reliqua Capitolij ædificia. Firmatis igitur in hunc modum rationibus de carcere Tulliano à me in Notationibus positis, reliquum est, vt quæ ab ipso pro sua, suorumq́; quos sectatur, sententia confirmanda afferuntur, in medium adducamus. Ac primùm quidem illud ex Liuio, dum ait de carcere Tulliano: Carcerem ad terrorem increscentis audaciæ in media Vrbe imminens Foro ædificauit.] quasi hæc nō possint adscribi loco à nobis posito carceris Tulliani, quod non sit in medio Vrbis, nec Foro imminens, vt à Liuio ponitur. Verùm hæc omnia firmiorem reddunt nostram rationem: nam columna milliaria, siue dicere velimus, Milliarium aureum, quod diceretur in medio Vrbis situm, locatum erat (vt Plinius lib. 3. cap. 5. tradit) in capite Fori Romani. At vbi esset Forum Romanum, Tacitus lib. 1. hist. de eodem Milliario aureo agens, sub æde Saturni fuisse positum tradit, sic de Othone dicens: Per Tiberianam domum in Velabrū, inde in Milliarium aureum sub ædem Saturni pergit.] Eadem fermè verba habet Suetonius itidem in Othone c. 6. At cùm omnium ferè sententia, ac potissimū Onuphrij lib. 1. Reipub. Rom. pag. 181. exploratissimum sit, ædem Saturni positam vbi nunc visitur ædicula S. Saluatoris in Statera, seu in Ærario dicta, prope ecclesiam S. Mariæ in Porticu: liquidò cernitur Liuius, locum carceris describendo, intellexisse de loco à nobis asserto, vbi à Panuinio ponitur vmbilicus Vrbis: non quidē, puto, vt tamquam ex punctis deductis lineis ad circumferentiam, ille

ille medius Vrbis locus omnino esset, sed quòd ille antiquior esset locus Vrbis, vbi (vt Festus in verbo, Saturnia, testatur) ante Vrbem cõditam & ante bellum Troianũ castrum statutum esset cum ara Saturni, ex quo mons proximus Saturnius dictus est, qui posteà nominatus est Capitolium. Eadem & Dionysius Halic. lib.1. aramq́; illi primũ dicatam ait, iuxta viam, qua à Foro in Capitolium ascenditur. Optimè igitur à Liuio locus carceris describitur in medio Vrbis. Sed quòd addit Foro imminentẽ carcerem fuisse: hæc vt intelligantur, exactiùs exquirendum est, vbinã esset Forum Romanum. Licet autẽ ex loco carceris Tulliani à nobis tam patenter demõstrato, perspicuè æquè possit intelligi vbinam Forum esset, cui carcerẽ imminere Liuius tradit: tamen quò hæc magis magisq́; perspecta reddãtur, hîc reddimus in primis locũ Dionysij Halic. lib.7. Antiq. Rom. sic dicẽtis: His dictis, iussit eum duci in imminentem Foro tumulũ: est autem locus vasta rupe horrendus, vnde solent damnatos præcipites dare.] Et suprà lib.3. Cùm indicassent imminentẽ Foro tumulũ, qui Tarpeius dictus, nunc Capitolinus vocatur, &c.] Et item lib. 5. de P. Valerio: Domũ sibi in loco inuidioso extruebat, collem eligens imminentẽ Foro, valdè altum & præruptum, quem Romani Veliam vocant] nempe eminentiorẽ partẽ Tarpeij collis. Ex his igitur alijsq́; tum dictis, tum maximè dicendis, perspicuò liquet Forum Romanũ infra Tarpeium montẽ fuisse positum. Sed quòd carcerem non tantũ prope Forum, sed ipsi Foro imminere Liuius dicat; egregiè eumdem locum describit: nam cùm rupi Capitolinæ aliqua ex parte carcer coniungeretur, quòd validior pars eius, Robur dicta, ibi posita esset; satis congruè Foro carcerem eminentiorẽ fuisse dixit; cùm præsertim Forum Romanum depressius esset vnde Plautus in Curcullione, cùm ea loca describit, & quid in singulis ageretur refert, sic primùm à foro piscario incipit:

Symbolarum collatores apud forum piscarium.
In foro infimo boni homines atque dites ambulant.
In medio, propter canalem, ibi ostentatores meri, &c.

His igitur sic de loco carceris declaratis, tantũ abest vt Liuius nostra destruat, vt illis potiùs adstipuletur atque consentiat, eumdemq́; concinnè descripsisse videatur. Rursum verò quod obijcit de eo quòd dicitur à Cicerone in tertia Catilinaria, & de Diuinatione lib. primo, nimirum præcepto Aruspicum statuam Iouis ad Solem orientem Forumq́; spectantem ex Occidentali parte esse conuersã, quod & Dio li.37. testatur; ac proinde Forum positum fuisse in Orientali parte Capitolij: Ad hæc primùm dicimus, sicut tota Capitolij aduersa pars ad Occidentem spectare dicitur: ita integra huic opposita regio cõuersa rectè ponitur ad Orientẽ. quamobrem & Forum in extrema eius parte positũ rectè vergere dicitur ad Orientem: nec quid prohibet, vt carcer, qui imminere Foro traditur, in eadẽ parte esse nõ possit: cùm præsertim per Forum Romanũ non tantùm illud, quod Magnũ seu Vetus dictum habetur, intelligatur: sed ipsa integra octaua regio à S. Rufo, P. Victore, & alijs scriptoribus sic nominata habeatur; in qua etiã alia plura fora ponãtur. Hæc qui non cõsiderat, in deformes errores incidat necesse est. Nam & templũ Pacis ædificatum prope Forũ à Suetonio in Vespas. c.9. idcircò ponitur, quòd scilicet contiguum esset regioni octauæ, dictæ Forũ Romanũ, cùm alioqui ipsum positum esset in regione quarta, quæ etiã ab ipso denominata, Templũ Pacis (vt habet S. Rufus, & P. Victor, & alij) dici consueuit. Nec rursum ad rem pertinet illud Virgilianum de Euandro & Aenea ab ipso citatum:

—— Passimque armenta videbant
Romanoq́; Foro & lautis mugire carinis.]

Quasi non potuissent, quæ longiùs essent, hinc inde spectare atque audire boues mugientes. Cetera his leuiora habentur; quæ omnia ijsdem à nobis positis rationibus refelluntur: quibus tamen alias adhuc addimus, in primisq́; illud petitũ ex Dione lib. 56. qui cùm agit de Seiano, sic dicit: Nulla interiecta mora, ea die prope carcerem in ædem Concordiæ cõuenit Senatus.] Ex eo apparet fuisse carcerem prope Concordiæ ædem. At vbi fuerit illud templũ, complures hallucinatos reperimus; qui manifesta ratione ab antiquioribus redarguuntur: semel enim errore lapsi de situ Fori, & loco carceris Tulliani, in alios complures ferri necessariò compulsi sunt. Quamobrem, qui vnus mihi instar omnium est, Seruius Grammaticus, Romæ versatus, vbinã fuerit Concordiæ ædes, quod oculis spectauit, conscripsit, dicens in 2. Aeneidos, Saturni templum fuisse ante Cliuum Capitolinum, vbi ædes erat Concordiæ. Sic igitur ex loco Saturni templi, vbi ædes Concordiæ esset, & qui etiam dictus fuisset Cliuus Capitolinus, facilè potest intelligi. Porrò Saturni templũ, de quo est sermo, tum à Marliano, tum etiam à Panuinio rem exactiùs peruestigante, alijsq́; etiam pluribus absque cõtrouersia poni prope ecclesiam S. Mariæ in Porticu, in æde S. Saluatoris in Statera, seu in Aerario dicti, certum est: nam & Prudentius lib.1. aduersus Symmachum agens, planè demonstrat Tiberim versus templum Saturni fuisse, cùm ait:

Fluminis ad ripam statuã Saturnia vobis.

Quod quidem, haud dubium est, ipsum potissimùm diu Romæ versatum vidisse: quapropter & illorsum fuisse templum Concordiæ & Cliuum

unam Capitolium, dicere necesse est. His concordat, quod Festus in verbo, Senacula, tradit, ædē scilicet Concordiæ positam fuisse inter Capitolium & Forum: nam prope Forum fuisse, pariter est demonstratum. Scimus tamen aliam ædem Concordiæ fuisse in Area Vulcani, in regione quarta; de qua Liuius lib. 9. in fine decad. 1. sed de ea nihil ad rem, de qua agitur.

Quòd insuper idem Festus dicat in verbo, Saturnia fuisse templum Saturni in imo Cliuo Capitolino; errare quidem conuincuntur, qui Cliuum Capitolinum viam aliquam arbitrati sunt, per quam in ipsum summum Capitolium ascenderetur: nam ea ex parte nullus patebat ascensus in Capitoliū, nisi in rupem Tarpeiam per scalam centum graduū, cuius etiam meminit Tacitus lib. 3. histor. & Ouidius hoc versu:

Quà fert sublimes alta Moneta gradus.

De ascensu Capitolij per gradus, hæc quoque à Dione lib. 43. de Cæsare triumphante ponuntur: Cæsar verò gradus in Capitolio genibus ingressus conscendit.] & de Claudio libro 60. Tum per gradus in Capitolio genibus ascendens, &c.] Consentit verò his quæ dicta sunt de Cliuo Capitolino Dionysius Halic. libro 6. in principio sic dicens: His Coss. ferunt templum Saturno dicatum in Cliuo Capitolino, quà à Foro ascenditur.] In eamdem sententiam hæc Ouidius:

Inde velut nunc est, per quem descenditis, inquit,
Arduus in valles & fora Cliuus erat.

Quòd igitur ea ex parte Capitolij nullus esse posset Cliuus, qui sursum ad summū Tarpeium collē duceret, repugnante natura loci, sed tantùm scala illa centum graduum ibi esset; nec rursum in alia Capitolij parte cliuus esset, nisi (vt vidimus) prope Forum iuxta templū Saturni & ædem Concordiæ: ex his, inquam, cogimur pariter existimare, locum illum à maioribus dictum esse Cliuum Capitolinū, ascensum ipsum modò leuem, olim autem difficiliorem, quà è via deorsum posita prope ecclesiam S. Mariæ in Porticu sursum ascenditur versus ecclesiā S. Mariæ Consolationis dictam; quem olim fuisse eminentiorem atque longiorē, nullum est dubium: nam licet aggeribus ex ædificiorum ruinis congestis repletus fuerit, tamen adhuc Cliui speciem retinet. His rectè accommodantur, tum quæ à Festo dicuntur in verbo Sterc. fuisse in medio Cliui angiportum, qui locus clauderetur porta, quæ dicta est Stercoraria; tum ea quæ ait Varro li. 5. de ling. Latina: Eo die ex æde Vestæ stercus verritur, & per Capitolinum Cliuum in locum defertur certum.] Nam si ex æde Vestæ stercus verrebatur, & efferebatur per Cliuum Capitolinum in ipsum angiportum; cùm nulli sit dubium ædem Vestæ non in Capitolio fuisse, sed foris, in loco (vt pluribus disputat Marlian. lib. 2. cap. 11.) vbi nunc sita est ecclesia S. Mariæ Gratiarum, hospitali S. Mariæ Consolationis coniuncta: quomodo in Capitolium summum ascendebat Cliuus intus positus, & non magis extrà, vt in eius angiportum delatum fimum, inde (vt idem auctor lib. 2. cap. 8. ait) inferretur in Tiberim? Quis vmquam dicet à Vestæ æde collectum fimum sursum in Capitolium deferri per Cliuum, & non magis deorsum per Cliuum in angiportum, & in flumen?

Qualis autem fuerit eius loci facies, Tacitus cùm agit de Vitellianis, occupatū Capitolium ab aduersarijs oppugnantibus, hæc ait lib. tertio historiarum: Cito agmine forum & imminentia foro templa prætervecti, erigunt aciem aduersus collem vsque ad primas Capitolinæ arcis fores.] & paulò pòst de his qui intus Capitolium erant, sic ait: Erant antiquitus porticus in latere Cliui dextera subeuntibus; in quarū tectum egressi, saxis tegulisq́; Vitellianos deturbabant.] dexteram partem Capitolij nominat, quæ respicit Meridiem, secundū Numæ dimensionem, qua læuam partem dixit ad Septemtrionē positam, dexterā ad Meridiem, vt est apud Liuium lib. 1. decad. 1. Extant adhuc ibi proximè aliqua vestigia porticus Capitolinæ, nimirum compaginationes in rupe excisæ. Sicq́; videas Cliuum extra Capitolium fuisse, illius tamen porticui inhærentem; vt ex his quæ idē auctor tradit inferiùs, liquet; dum primam pugnam inter illos initam desuper tecta templorū, ac Capitolinam porticum, Cliuo Capitolino mediū posito, recēset; quam factam esse constat extra ipsum Capitolium: nam hæc subdit idem Tacitus, narrās quid post hæc fuerit consecutum: Tum diuersos Capitolij aditus inuadūt; iuxta lucū Asyli, & qua Tarpeia rupes centū gradibus aditur. Improuisa vtrisq́; vis, &c.] Si igitur (vt multi existimarunt) Cliuus Capitolinus ab imo vsque ad summum Capitolij euntibus via erat: quid opus fuit Vitellianis, alios quibus ascenderēt, quærere aditus, & ex tectis templorū pugnare, Cliuo medio prætermisso, quo ad Capitoliū pateret ascēsus? His verò de Cliuo sic narratis; ad ædem Concordiæ, cuius occasione digressi sumus, redeamus; quam, auctore Dione, diximus prope carcerem fuisse sitam. Affirmare videtur hoc ipsum Lampridius, dum eam Curiæ coniunctā tradit, sic dicēs: Cùm Senatus frequens in Curiam, hoc est, in ædē Concordiæ cōuenisset, &c.] Curiam quidem fuisse in foro, certum est: de qua & Liuius lib. 3. decade 1. Agite dum hic Curiam circumsederitis, & forum infestum feceritis; & carcerem impleueritis principibus, &c.] Ex his igitur quæ dicta sunt, manifestò apparet, Carcerem, Curiam, Aerarium, & Forum fuisse sibi coniuncta. Quibus egregiè respon-

respondet, quæ Vitruuius lib. 5. c. 2. sic scribit: Ærarium, Carcer, Curia, sunt Foro iungenda.] His omnibus, Tiberim versus, propinqua erant scalæ Gemoniæ, per quas vnco tracta in forum è carcere cadauera damnatorum in flumen eijciebantur. Vnde Valerius Maximus lib. 6. c. 9. de seuerit. 13. ait: In scalis Gemonijs iacens magno cum horrore totius fori Romani conspectum est, &c.] Ex quibus patet (vt dictum est) in ea parte Tiberim versus situm fuisse forum Romanū prope scalas Gemonias, ac prope carcerem; de quo hæc Dio lib. 60. in fine: Qui necantur in carcere, magnis vncis in forum carnifices, ac in profluentem protrahunt.] Sed de his satis.

At demum quòd item ait Vgonius, carcerem Mamertinū, illum ipsum esse Tullianum, quòd eamdem prorsus repræsentet speciem carceris Tulliani, quæ describitur à Sallustio, quam recitauimus superiùs in Notationibus: non est quòd in his diutiùs immoremur; cū ex insculpta in facie eius ædificij inscriptione, à quo illud fuerit excitatum, & quo tempore, satis superq́ fuerit demōstratum; cùm ridiculū planè sit, illum à Sallustio esse descriptū carcerē velle dicere, quem longè post Sallustij tempus constat fuisse erectum. Quòd verò nullam speciem carceris dicat reddere in præsentia locum dictū in carcere Tulliano cogitet vir prudens ex frequentissimis summisq́ Vrbis ædificijs collapsis altissimos esse superiniectos aggeres: insuper meminisse etiam debet, ipso auctore Varrone, constare, partem illam carceris, quæ Tulliani custodia dicebatur, deorsum pressam sub terra positā fuisse. sunt hæc enim verba Varronis lib. 4. de lingua Latina: In carcere pars quæ sub terra, Tullianum, ideò, quòd additum à Tullo Rege.] Si igitur olim Tullianus carcer erat sub terra; quanto depressius, super inducto ruderum aggere, modò esse necesse est?

Stat igitur firma de vno tantùm carcere Romæ sub Regibus atq. Tribunis ex Iuuenale asserta sententia, illumq́ esse Tullianum, locumq́ tenuisse, vbi nunc est ecclesia S. Nicolai, dicta in carcere Tulliano, & alia illi contigua: quippe cùm nonnisi vnus carcer in tanta Vrbe esset, fuisse amplissimum, dicere opus est. Hæc si tam vera, tamq́ certa accipiantur: de Foro Romano, Curia, æde Concordiæ, templo Saturni, ipsoq́ Ærario, & Cliuo Capitolino, vbinam sita fuerint, erit facilis demonstratio; cùm è contra ex loco carceris errore semel accepto, omnia simul loca confundi, reddi ambigua, ac perperàm poni (vt à compluribus hactenus factum vidimus) eruditos quoslibet perfacilè putem intellecturos.

xvj. D Idibus Martij. Luna. 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
3	4	5	6	7	8	9	10	10	11	12	13	14	15

CÆSAREÆ in Cappadocia passio sancti [a] Longini militis, qui latus Domini lancea perforasse perhibetur. Eodem die natalis S. Aristobuli [b] Apostolorum discipuli, qui cursu prædicationis peracto, martyrium consummauit. Thessalonicæ sanctæ Matronæ [c] ancillæ cuiusdam Iudææ, quæ cùm occultè Christum coleret, & furtiuis orationibus quotidie ecclesiam frequentaret, à domina sua deprehensa, & multipliciter afflicta, nouissimè robustis fustibus vsque ad mortem cæsa, in confessione Christi incorruptum Deo spiritum reddidit. Eodem die sancti Menigni [d] fullonis, qui sub Decio passus est. In Ægypto sancti Nicandri [e] martyris, qui cùm sanctorum martyrū reliquias studiosè perquireret, & ipse martyr effici meruit sub Diocletiano Imperatore. Cordubæ sanctæ Leocritię [f] virginis & martyris. Romę natalis sancti Zacharię [g] Papæ, qui Dei Ecclesiam summa vigilantia gubernauit, & clarus meritis quieuit in pace. Reate sancti Probi [h] Episcopi, cui morienti Iuuenalis & Eleutherius marty-

martyres adfuerunt. Romæ sancti Speciosi [i] monachi, cuius animam germanus eius ferri vidit in cælum.

MARTII 15.

LONGINI [a].] De eo etiam hac die Vsuardus, Græci autem 16. Octobris in Menologio, adduntque natalem diem duorum militum, qui cum eodem pro Christi nomine passi sunt. Longini res gestas habet Metaphrastes eadem die 16. Octobr. ex quo Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 2. aliqua de eo Petrus in catal. lib. 3. c. 201. S. Longini venerandum corpus Romæ asseruari percepi in ecclesia sancti Augustini.

[b] Aristobuli.] Græci etiam de eo in Menologio hac die. Meminit huius Paulus ad Rom. cap. 16. Dorotheus in synopsi scribit, hunc esse missum ad Britannos prædicationis Euangelicæ causa, quod & Græci profitentur in dicto Menologio.

[c] Matronæ.] De ea Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Agunt Græci de eadem 27. huius mensis in Menolog. Fuit & alia Matrona, Pergensis dicta, de qua Metaphrast. agit 8. Nouembris, & Sozom. hist. lib. 7. cap. 21. Duæ aliæ eiusdem nominis habentur martyres: quarum alterius vigesima Martij, alterius verò decimaoctaua Maij dies natalis agitur inferiùs. Rursus verò duæ aliæ Matronæ nomine martyres passæ habentur in Africa sub Diocletiano Imperatore, vnà cum pluribus alijs, quorum res gestæ ex Proconsularibus Actis descriptæ habentur apud Surium die vndecima Februarij in Saturnino & socijs. Existimamus harum alteram illam esse, quę apud Capuam in Campania habetur in honore: eò enim putamus translatam ab Episcopis Africanis profugis tempore persecutionis Wandalicæ, vt de multis alijs sanctorum martyrum reliquijs accidit, vt de Casto, Æmilio, Marcellino, & Saturnino dicimus die 5. Octobr. Ad eiusmodi coniecturam quidem libentiùs in re obscura nos adduci patimur, quàm fidem præstare Actis quibusdam nulla ex parte subsistentibus, quibus dicitur Matrona ex Lusitania Capuam concessisse.

[d] Menigni.] Græci etiam hac die de eo in Menologio, vbi summatim complexa eius Acta referunt.

[e] Nicandri.] Græci itidem de eo hac die in Menologio, resque ipsius gestas compendio ibidem narrant.

[f] Leocritiæ, aliàs Locritiæ.] De hac scribit Aluarus in vita sancti Eulogij presbyteri & martyris: vbi legitur, sanctum Eulogium quinto Idus Martias consummasse martyrium, & quarta pòst die Locritiam, de qua agimus, esse decollatam, corpusque eius proiectum in flumen Betim. Habetur ibidem sacer hymnus de sanctis Eulogio & Locritia.

[g] Zachariæ Papæ.] De eo Ado pridie huius diei; sed hic est dies natalis eius: cuius res præclarissimè gestas per annos singulos intexuimus in Annalibus Ecclesi. Successit hic Gregorio Papę Tertio, anno Domini septingentesimo quadragesimoprimo.

[h] Probi Episcopi.] Scribit de eo sanctus Gregorius libro 4. dialog. cap. 12. Fuit & alius Probus, de quo ibidem sanctus Gregorius, atque etiam cap. 17. & 19.

[i] Speciosi.] De eo scribit idem S. Gregorius lib. 4. dialog. c. 8. ex quo ceteri accepere.

16 **Decimoseptimo Kal. April. Luna.** E xvi

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16			

ROMÆ passio sancti Cyriaci [a] diaconi, qui post longam carceris macerationem liquata pice perfusus, & in catasta [b] extensus, attractus etiam neruis, & fustibus cæsus, ad vltimum cum Largo & Smaragdo, & alijs viginti, iubente Maximiano, capite truncatus est. Horum tamen festiuitas sexto Idus Augusti recolitur, quo die à beato Marcello Papa eorum corpora sunt leuata, ac venerabiliter tumulata. Aquileiæ natalis beati Hilarij Episcopi [c], & Tatiani diaconi, qui sub Numeriano Imperatore & Beronio Præside, post equuleum atque alia tormenta, vnà cum Felice, Largo, & Dionysio martyrium terminarunt. In Lycaonia sancti Papæ [d] martyris, qui ob

Christi fidem verberibus cæsus, vngulis ferreis [e] laceratus, clauatis calceis incedere iussus est; deinde arbori alligatus, migrans ad Dominum, eamdem arborem ex sterili reddidit fructuosam. Anazarbi in Cilicia sancti Iuliani [f] martyris, qui sub Marciano Præside diutissimè cruciatus, demum in sacco vnà cum serpentibus inclusus, in mare demersus est. Rauennæ sancti Agapiti [g] Episcopi & confessoris. Coloniæ sancti Heriberti [h] Episcopi, sanctitate celebris. Aruernis depositio sancti Patricij [i] Episcopi. In Syria S. Abrahæ eremitæ [k], cuius res gestas beatus Ephræm diaconus conscripsit.

MARTII 16.

CYRIACI [a].] De eo Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Habentur eius simulque sociorum Acta iuncta rebus gestis S. Marcelli Papę apud Sur. 16. Ianuar. Fuit Romæ titulus sancti Cyriaci in Thermis, penes quem & monasteriū monialium erat, quod ipsum etiam excidit; cuius loci Martyrologium peruetustum habemus in nostra bibliotheca, ex quo nonnulla vetustatis monumenta hîc descripta habentur. Est mentio tituli sancti Cyriaci in Synodo secunda Romana sub Symmacho Papa, & in registro sancti Gregorij lib. 9. epist. 22. qui cùm vetustate collapsus esset, à Sixto Papa Quarto ad ecclesiam sanctorum Quiriaci & Iulittæ translatus est: sed nuper à Sixto Papa Quinto statio, quæ ibi erat, est restituta in Diaconia S. Mariæ in Via lata, cui inhærebat eiusdem Cyriaci monasterium, quod diximus, monialium.

[b] In catasta extensus.] Diuersa significatione catasta tam apud Gentiles scriptores, quàm etiam Christianos, ac penes ipsa Acta martyrum accepta reperitur. Aliquando pro machina longæ ac magnę compedis formam habente, qua serui detenti, venales exponebantur. sic apud Plin. libro 35. cap. vlt. Stat. 2. silu. Pers. sat. 6. Mart. lib. 6. & 10. & alios. Erat & catasta instrumentum torquendi, diuersum tamen ab equuleo, de quo habes in Actis S. Dorotheæ, & in Actis S. Marcelli Papę & martyris, & alijs. In eo sensu Saluianus Massil. de recto iudic. lib. 3. Scalas, inquit, sibi quodammodò de equuleis, catastisque fecerunt, martyres videlicet. Et Gilda Sapiens in orat. inuect. in ord. Eccles. ait: Multo digniùs profectò, vt ad carcerem, aut catastam pœnalem, quàm ad sacerdotium traheremini. Catasta insuper aliquando suggestum significat lignis compactum, quem vulgò dicimus, tabulatum. In hoc sensu in Actis sanctorum martyrum Mariani lectoris & Iacobi, quæ quidem germana esse noscuntur, hęc habentur: Erat illic catasta non vno tantū, sed multis distincta gradibus & sublimi ascensu, &c. apud Sur. tom. 2. die 3. Aprilis. Super eiusmodi catastam eleuabantur cruciandi martyres, quo illorum tormenta possent ab astantibus conspici: sicque intelligas locum Prudentij in Romano martyre hymno 10. cùm ille suspēsus equuleo super catastam concionabatur ad populum, dicens:

Audite cuncti, clamo longè, prædico,
Emitto vocem de catasta celsior.

Erat etiam catasta cratis ferrea ad comburendum parata, de qua idem Prudentius Peristeph. in Laurentio, hymno 2. sic canit:

Postquam vapor diutiùs
Decoxit exustum latus,
Vltrò è catasta Iudicem
Compellat affatu breui:
Conuerte partem corporis,
Satis crematus iugiter.

Idem Peristeph. hymno 1.

Verbera post vim crepantum
Post catastas igneas, &c.

Et Iosephus lib. de Machab. ad Polyb. his verbis de eadem catasta: Exhibentur lebetes, catastæ frixoriæ, &c. Paulò inferiùs sic: Igni in catasta martyr obijcitur. Hæc iam satis de catasta.

[c] Hilarij, & Tatiani.] Agit de his item hac die Vsuardus, Petrus in catal. lib. 3. cap. 203. & hist. ecclesiæ Aquileien. lib. 2.

[d] Papæ martyris.] De eo etiam Græci in Menologio, vbi & pluribus eius martyrij cruciatus narrantur.

[e] Vngulis ferreis.] Erant vngulæ bisulcæ; sic Prudentius eas frequenter appellat, vt Perist. hym. 1.

Illa virgas & secures,
Et bisulcas vngulas
Vltrò fortis expectabat.

Idemque hymno 5.

Ille vngularum duplices
Sulcos pererrat osculis. Et hymno 10.
Costas bisulcis exarandas vngulis.

Dictæ sunt autem vngulæ, quòd ea instrumenta ferarum imitarentur vestigia; quarum cùm referrent exemplum, eodem etiam dicta nomine inuenies L. 1. C. de emendatione seruorum: Ferarum, inquit, vnguibus latera persecando. sed in Cod. Theod. eod. tit. sic: Ferarum vestigijs latera persecando.

[f] Iuliani.] Gręci etiam de eo hac die in Menologio, vbi & certamen eius describitur.

[g] Agapiti Episcopi.] De eo tabulæ ecclesiæ Rauennatis. Reperitur hic interfuisse Romano Concilio sub Iulio Papa habito, anno primo Constantij & Constantis AA. Qua ratione suprà diximus, hunc præcessisse Seuerum, & non ei successisse: nam anno vndecimo prædictorum Imperatorum habita est Synodus Sardicensis, cui præsens fuit Seuerus, atque subscripsit.

[h] Heriberti Episc.] Scripsit eius res præclarè gestas Rupertus abbas Tuitiensis, quas retulit Sur. tom. 2. Porrò egregia sanctissimi viri miracula Lambertus Leodiensis scriptis mādauit.

Sigebert.

Sigebert. de eo agens in chron. ordinatum eum refert Episcopum anno à Christo Domino 977. ex humanis autem decessisse anno 1021.

[i] Patricij Episcopi.] De eo Vsuardus hac die. Miratus sum hunc non recenseri in tabulis Democharis inter Episcopos Aruernenses: puto errore prætermissum; nisi alterius fortasse fuerit ciuitatis Episcopus.

[k] Abrahæ Eremitę.] Gręci autē in Menologio 29. Octob. Scripsit S. Ephręm eius Acta, quę extant apud Lipom. tom. 2. meminitq. eiusdem in libello, qui Testamentū Ephręm inscribitur. recitat & Metaphrastes eius res gestas fusiùs enarratas: habet eadē Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 2. hac die. Sozom. meminit de Abraham S. Ephræm discipulo lib. 3. cap. 15. & Nicephorus lib. 9. c. 16.

17 Sextodecimo Kal. April. Luna. F xiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17			

IEROSOLYMIS sancti Ioseph [a] ab Arimathia nobilis decurionis, discipuli Domini; qui eius corpus de cruce depositum in monumento suo nouo sepeliuit. Romæ sanctorum Alexandri [b] & Theodori martyrū. Alexandriæ commemoratio plurimorum sanctorum martyrum [c], qui à Serapidis cultoribus comprehensi, cùm idolum adorare constanter renuissent, sæuissimè cæsi sunt, tempore Theodosij Imperatoris: qui mox rescriptum dedit, vt Serapidis templum destrueretur. Constantinopoli sancti Pauli [d] martyris, qui sub Constantino Copronymo cùm sanctarum imaginum cultum defenderet, igne combustus est. In Hibernia natalis sancti Patricij [e] Episcopi & confessoris, qui primus ibidem Christum euangelizauit, & maximis miraculis & virtutibus claruit. Cabilone in Gallijs sancti Agricolæ [f] Episcopi. Niuigellæ in Brabantia sanctæ Gertrudis [g] virginis, quæ clarissimo genere orta, despiciens mundum, & toto vitæ suæ cursu in omnibus sanctitatis officijs se exercens, Christum sponsum in cælis habere meruit.

MARTII 17.

IOSEPH ab Arimath. [a]] De quo Matth. cap. 27. Marc. cap. 15. Luc. cap. 23. & Ioannes cap. 19.

[b] Alexandri, aliàs Nicandri, & Theodori.] Restituti sunt hi ex eo quod diximus vet. manuscrip. exemplari. Nicandri & Theodori martyrum corpora translata sunt à Sergio Iuniori Papa in titulum Equitij, vt vetus inscriptio marmori incisa illic posita testatur.

[c] Plurimorum sanctorum mart.] Agit de his Rufin. hist. li. 2. c. 22. Socr. li. 5. c. 16. & 17. Sozom. lib. 7. c. 15. & 16. Niceph. li. 12. c. 25. & 26. De subuersione Serapidis scripsit Sophronius æqualis S Hieronymo insignē librum, vt ipse Hieron. restatur lib. de scrip. Ecclesi. in Sophronio. Meminit S. Augustinus de Serapidis ruina lib. de diuinat. dęmonū; de eius verò cultu & vana Ægyptiorum superstitione latè de ciuit. Dei lib. 18. c. 5. & 6 De eiusdē templi ruina S. Hieron. ad Lætam epist. 7. & ex externis Eunapius Sardianus. Sciendum prætereà, in locum deiecti Serapidis extructam fuisse basilicam nomine S. Ioannis Baptistæ, in quam illatæ sunt eiusdem sancti reliquiæ, vt scribit Rufinus vbi suprà; eam Theophilus dedicauit quarto Kal. Septembris, vt scribit Beda de sex ætat. in Iuliano: idem Acta de inuent. capitis eiusdem sancti Ioannis in princ. De origine autem eius templi consule Tacitum Annalium l. 20.

[d] Pauli martyris.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio. passus reperitur circa annum Domini octingentesimum.

[e] Patricij Episc.] De eo Beda, Vsuardus, Ado, & alij hac die. Huius res gestas scripsit Probus Hibernus, vt apparet in fine eius vitæ, quæ extat apud Bed. tom. 3. De puteo S. Patricij historiam recenset Mombrit. tom. 2. Cùm autem in prædictis auctoribus, quos citauimus, legatur sanctus Patricius primus omnium Scotis prædicasse Euangelium, & ad Christi fidem eosdem perduxisse: nos maiorē fidem adhibere cogimur S. Prospero

Aquitano, qui illis tēporibus vixit, ac rem gestam ob oculos penè habuit: ipse in chronico in Consulatu Dionysij & Florentij, & iterū in Cōsulatu Bassi & Antiochi testatur, Scotos, antequā S. Patricius prædicationē Euangelij aggrederetur, conuersos ad fidem fuisse per Palladium, quem Rom. Ecclesię diaconum S. Cęlestinus Papa illuc ad prędicandum Euangelium miserat. Agit de hoc etiā idem Prosper lib. aduersus Collatorem in fin. Beda hist. de gest. Angl. lib. 1. c. 13. & libro de sex ætat. & Marian. Scot. lib. 2. sex. ętat. anno Domini 432. Ex his itaq. erroris arguitur Probus, dum ait, Palladium, intactis rebus Scotorum, ab illis fuisse repulsum, ac in munere quo fungebatur archidiaconatus, esse defunctum; cùm prædicti omnes affirment, illum ordinatū esse à Cælestino primū Scotorum Episcopum, cui successit sanctus Patricius consecratus ab eodem Cęlestino Papa; qui & ad Hibernos missus, ibi per annos quadraginta in signis atque mirabilibus prędicans, totam insulam Hiberniam conuertit ad fidem. Hæc etiam testatur Mar. Scot. vbi suprà. Scribit Sigeb. in chron. sanctum Patricium obiisse anno Domini 491. annos natum 122. De eodem sancto Patricio habetur mentio in Actis S. Winuualoci abbatis: extant apud Sur. tom. 2. die 3. Martij; fuit enim illi æqualis.

[f] Agricolæ Episc.] Scribit de eo Greg. Turon. hist. de gest. Franc. lib. 5. c. 20. & 45. Interfuit subscripsitq. quarto & quinto Concilio Aurelianensi, vt eorum Acta indicant: celebratum est autem quintum illud Concilium anno 38. Childeberti Regis Franc. qui numeratur an. Domini 552. Hęc ponimus, vt tēpora quibus vixit Agricola cognoscantur. Scribit de eodē elegans epigramma Venant. Fortunat. lib. 3. Meminit eiusdem Fortunat. in Actis S. Germani Episcopi Parisiorum cap. 7. Aim. de gest. Franc. lib. 3. cap. 42. Sedit (vt scribit Gregorius Turon. vbi suprà) annos 48. vixitq. annos 83. Reperitur interfuisse etiā primo Lugdunensi Concilio vnà cum sancto Nicetio Episcopo Lugdunensi; quæ Synodus celebrata est temporibus Gunthramni Regis, & Ioannis Papæ Tertij.

[g] Gertrudis.] De ea etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Recitat eius Acta Sur. tom. 2. sed perpauca quidem, & longè breuiora his quæ testatur Molanus reperiri tribus libris digesta Niuellæ Brabantiæ oppido. Plura de eadem idem auctor in Indiculo SS. Belg. vbi refert eam ex hac vita migrasse anno 664. quod etiam testatur Sigeb. in chron. & Trithem. de vir. illust. ord. sancti Bened. lib. 3. cap. 113. Relata est in sanctorum classem ex decreto Honorij Papæ Tertij.

xiij. G Quintodecimo Kal. Aprilis. Luna. 18

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	13	14	15	16	17	18			

CÆSAREÆ in Palęstina natalis beati Alexandri Episcopi [a], qui de Cappadocia ex propria ciuitate, vbi erat Episcopus, sanctorum locorum desiderio Ierosolymam veniens, cùm Narcissus eiusdem vrbis Episcopus iam senex ecclesiam regeret, diuina reuelatione eius gubernacula suscepit: postmodum verò in persecutione Decij, cùm iam longæuæ ætatis veneranda canitie præfulgeret, ductus Cæsaream, & clausus in carcere, ob confessionem Christi martyrium compleuit. Augustæ sancti Narcissi [b] Episcopi, qui primus in Rhætia Euangelium prædicauit: deinde in Hispaniam profectus, cùm Gerundæ multos ad Christi fidem conuertisset, ibidem in persecutione Diocletiani cum Felice diacono martyrij palmam accepit. Nicomediæ sanctorum decem millium [c] martyrum, qui pro Christi confessione gladio percussi sunt. Item sanctorum martyrum Trophimi [d] & Eucarpij. In Britannia sancti Eduardi [e] Regis, qui dolis nouercæ necatus, multis miraculis claruit. Ierosolymis S. Cyrilli [f] Episcopi, qui ab Arianis multas fidei causa perpessus iniurias, & ab ecclesia sua sæpè pulsus, tādem sanctitatis gloria clarus in pace quieuit; cuius intemeratę fidei Synodus œcumenica, Damaso scribens, pręclarum testimonium dedit. Lucæ in Tuscia natalis sancti Frigidiani [g] Episcopi, virtute miraculorum illustris: cuius festiuitas quartodecimo Kalend.

Decem-

Decembris, quando eius corpus translatum fuit, potissimùm recolitur. Mantuæ sancti Anselmi [h] Episcopi & confessoris.

MARTII 18.

ALEXANDRI Episc. [a]] Beda itẽ, Vsuardus, Ado, & alij, Greci autem in Menologio 15. Maij. Res gestas ipsius scribit Eusebius hist. li. 6. c. 7. 8. & 32. Hieronymus de script. Eccles. in Alexandro, Niceph. ex prædictis lib. 5. c. 9. & 10. & alij recentiores.

[b] Narcissi Episc.] Augustę autem agitur 29. Octob. Nec mirum, si (quod sæpè accidit) alio die in Romano Martyrologio, alio verò alibi de eodẽ agitur sancto: siquidem alicubi translatio, vel eius ecclesiæ dedicatio, vel, quod de Episcopis accidit, ordinatio celebratur. Porrò ea die 29. Octob. agitur de Narcisso Episcopo Ierosolymitano, hîc autem de Augustano Episcopo, quem eius gentis appellant Apostolum. Scimus autem aliquos confundere hos duos Narcissos simul; vt videtur fecisse Petrus in catal. li. 7. c. 28. dum Ierosolymitano tribuit Afræ martyris conuersionẽ: alios econtrà distinguere hunc à Narcisso Gerundense, qui vnà cum Felice illic martyrium passus est. Porrò tam in Actis S. Afræ martyris, quã in flore sanct. Hisp. vnus idemq. esse fertur: quibus & adstipulantur qui scripserunt Annales Hisp. vt Ant. Beuter, & Ioan. Vasæus. Illustratur tumulus eius multis miraculis; quorum illud est celeberrimum sub Petro Rege Aragonum, quando capta Gerunda per Carolum Siciliæ & Philippum Francorum Reges, ex sepulchro S. Narcissi, quod violare attentarunt milites, muscarum examen egressum, in exercitum infesto agmine irruens, ingentem cladem intulit, & in fugam egit, à cœptisq. desistere coëgit. Contigerunt hæc 8. Septembris, anno Domini 1286. Ex his apud eos in prouerbium abierunt Muscæ S. Narcissi. De Felice diacono, cuius hîc habetur mentio, meminit etiam S. Eulogius in mem. sanct. Sed de eo plura infrà 1. Augusti.

[c] Decem millium mart.] Græci de his etiam in Menologio hac die. Nec sanè mirandum est, non tantùm eos de quibus hoc loco agitur, sed alia multa prætereà martyrum millia pro Christi nomine Nicomediæ fortissimè occubuisse, in quorũ certamina sæpè incurrimus: nam Diocletianus Imperator sæuissimam illam persecutionem excitans, Nicomedię resedit, illicq. de Christianis immanissimam carnificinam exercuit, vt produnt Acta martyrum, Euseb. lib. 8. & alij.

[d] Trophimi & Eucarpij.] Græci item de his hac die in Menologio agunt.

[e] Eduardi Regis.] Extant eius res gestæ, quas ex antiquis manusc. edidit Sur. tom. 2. De eodem plura in vita sancti Dunstani Episcopi, & in Actis S. Edithę virginis, eius germanę. Necatus est anno à Christo Domino 981. cùm regnasset annis quatuor. De celebratione diei festi S. Eduardi Regis extat epistola Innocentij Papæ Quarti in Vaticana bibliotheca, in registro ipsius, an. 2. pag. 527.

[f] Cyrilli Episc.] Agunt de eo Græci etiã hac die in Menologio. Meritò pro S. Cyrillo testimonium œcumenicæ Synodi hîc citatur: quod satis esse videtur ad apologiã aduersus eos, qui fidem Catholicam ipsius suspectã habuere. Extat eiusmodi S. Synodi elogium de Cyrillo in Synodica, apud Theodoret. li. 5. c. 9. ad Damasum Papam his verbis: Ecclesiæ Ierosolymitanæ, quæ est omniũ mater, reuerendissimũ ac sanctissimũ Cyrillum Episcopum vobis ostendimus, tum ab Episcopis prouinciæ (vt canon vult) iampridem esse creatum, tum plurima prælia aduersus Arianos varijs in locis confecisse. Hæc Patres. Plures eiusdem nominis, aliumq. post alium Ierosolymis temporibus Constantij Imp. sedisse, refert S. Hieronymus in chronic. anno vndecimo eiusdem Constantij Imp. Cùm autem idem de script. Eccles. in Cyrillo dicat, eum ab Arianis Principibus sæpè pulsum exilio, satis insinuat fidem ipsius Catholicam probatam atque testatam. Vixit vsque ad annum octauum Theodosij Maioris, vt idem Hieron. est auctor. Recensetur hic annus (secundùm Fastos Onuphrij) Christi Domini 386. Habentur eius Acta nuper collecta operà Ioannis Grodecij, cuius etiam diligentia Catecheses, aureum planè opus, diu occultatæ prodiere in lucem.

[g] Frigdiani, aliàs, Frigidiani.] De eo legimus Lucenses tabulas Romam allatas. Scribit de ipso S. Greg. Papa lib. 3. c. 9. & alij ex eodem auctore.

[h] Anselmi Episc.] De eo etiam tabulæ ecclesiæ Mantuanæ, eiusdemque vetera monumenta à Galesino ad vsum Breuiarij accommodata.

19 Quartodecimo Kal. April. Luna. A xij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19			

IN Iudæa natalis sancti Ioseph [a] sponsi beatissimæ Virginis Mariæ. Surrenti sanctorum martyrum Quincti [b], Quinctillæ, Quartillæ, & Marci cum alijs nouem. Nicomediæ sancti Pancharij [c] Romani, qui sub Diocletiano truncatus capite, martyrij coronam accepit. Eodem die sanctorũ Apollonij [d] & Leontij Episcoporum. Gandaui sanctorũ Landoaldi [e] presbyteri Romani, & Amantij diaconi: qui à sancto Martino Papa ad prædicandum

 dum

dum Euangelium missi, multis post obitum sunt illustrati miraculis. Apud Pinnensem ciuitatem natalis beati Ioannis [f], magnæ sanctitatis viri, qui de Syria ad Italiam veniens, & constructo illic monasterio, multorum seruorum Dei per quatuor & quadraginta annos Pater existens, clarus virtutibus quieuit in pace.

MARTII 19.

IOSEPH [a].] De eo hac die Ado & alij, Græci autem 26. Decembris in Menologio. Huius res gestas non ab alijs, quã à testibus præordinatis à Deo, ab ipsis, inquã, sanctis Euangelistis conscribi meruerunt. Omittimus hîc de sanctissimo viro innumera sanctorum Patrum elogia, silemus & miracula recensere. De eius ætate, virginitate, & obitu pluribus disseruimus in Annalibus Ecclesi. Erat eius nobile sepulchrũ in valle Iosaphat, prope tumulũ S. Simeonis senis, vt legitur apud Bedam lib. de locis sanctis cap. 6. Sancti Ioseph vita ex diuersis auctoribus collecta habetur in thesaur. concion. to. 2. Isidorus Isolanus scripsit de donis S. Ioseph commentarium ad Hadrianum VI. Rom. Pont. Extat de eodem carmen Bonad. lib. 3. monod. 16.

b Quincti & soc.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij de ijsdem hac die agunt.

c Pancharij.] Græci etiam hac die in Menologio agunt de eodem.

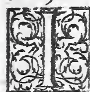
d Apollonij & Leontij.] De his vetus Martyrol. Rom. cui adstipulantur manuscr. nullibi tamen, cuius ecclesię Episcopi fuerint, habetur expressũ.

e Landoaldi & Amantij.] Scripsit horum res gestas Nodgerus Episcopus Leodiensis, quas habet Sur. to. 2. Plura Molanus in Indic. SS. Belgij.

f Ioannis.] De eo pluribus Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Habet eius Acta Mombrit. tom. 2. vit. sanct. Petrus in catalog. lib. 3. c. 207. Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 283. vbi eum virum sanctum & doctum prædicat. de ciuitate, cuius hîc mentio habetur, varia admodum lectio reperitur, cũ alij habeant Pennarensem, alij Pinnariẽsem, Pinnensem alij, seu Pennẽsem, vel Pennatensem, vt Trithemius: porrò magis germana lectio prabatur, vt Pennẽsem dicat; est enim Pennensis ciuitas apud Vestinos, vt scribit Ptolem. lib. 3. tab. 6. & Plin. l. 3. c. 12. In lib. enim de Pontificibus Rom. in Zacharia Papa hæc leguntur: Eidem Transamundo se subdiderunt Marcicani, Furocenses, atque Valuenses, seu Pennenses, aliàs Pinnenses, &c. vulgò dicitur, Ciuita de Penna.

xj. B Tertiodecimo Kal. Aprilis. Luna. 20

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20			

IN Iudæa S. Ioachim [a] patris beatissimæ Virginis genitricis Dei Marię. In Asia natalis S. Archippi [b] commilitonis beati Pauli Apostoli, cuius ipse in epistola ad Philemonem, & ad Colossenses meminit. In Syria sanctorum martyrum Pauli [c], Cyrilli, Eugenij, & aliorum quatuor. Eodem die sanctorum Photinę [d] Samaritanę, Ioseph & Victoris filiorum, itemque Sebastiani ducis, Anatolij, Photij, Photidis, Parasceues, & Cyriacę germanarum: qui omnes Christum confessi, martyrium sunt assecuti. Amisi in Paphlagonia sanctarum septem mulierum [e], Alexandrę, Claudię, Euphrasiæ, Matronę, Iulianæ, Euphemię, & Theodosię, quæ in cõfessione fidei cæsæ sunt; easque secutæ sunt Derphuta, & soror ipsius. Apolloniæ sancti Nicetæ [f] Episcopi, qui pro sanctarum imaginum cultu eiectus in exilium, reddidit spiritum. In monasterio Fontanellæ S. Vulfranni [g] Episcopi Senonensis, qui relicto Episcopatu, ibidem clarus miraculis decessit è vita. In Britannia depositio sancti Cuthberti [h] Episcopi Lindisfarnensis, qui à pueritia ad obitum vsque sanctis operibus & miraculorum signis effulsit. Senis in Tuscia beati Ambrosij [i] Senensis, ordinis Prædicatorum, sanctitate, prædicatione, & miraculis clari.

IOACHIM [a].] De eo autẽ Græci agunt 9. Septemb. in Menologio. De S. Ioachim etsi nihil expressum habeatur in diuinis Scripturis; tamẽ patrem fuisse Dei genitricis Mariæ, ex certis probatisq. maiorũ traditionibus S. Patres tam Latini quàm Græci absq. aliqua difficultate affirmarunt. id in primis S. Epiphanius, qui res Hebræorũ præ ceteris calluisse videtur, in panar. hæres. 79. & in orat. de laudibus S. Mariæ Deiparę. item S. Ioannes Damasc. qui pluribus agit de laudibus S. Annæ & Ioachim tribus illis orationibus habitis in die natali Dei genitricis Mariæ. S. Augustinus agẽs contra Faustum Manichæum lib. 23. c. 9. etsi neget in libris canonicis genealogiam Dei genitricis recenseri; Ioachim tamen, quem ille ex tribu Leui sacerdotem fuisse dicebat, eumdem ex tribu Iudæ potiùs prouenisse contendit. Non prætermittimus dicere, Gnosticos hæreticos excogitasse portentosum quemdam librum inscriptum, Stirps Mariæ: quem vt alienum ab Ecclesia Catholica sanctus Epiphanius procul reijcit in panar. hæresi 26. At nihil ex illo Patres accepisse certum est; idque loca Epiphanij nuper citata satis indicant.

[b] Archippi.] De eo Paulus Apostolus ad Coloss. c. 4. & ad Philem. Agunt de eodem hac die Vsuardus, Ado, & alij.

[c] Pauli & soc.] De his item Vsuardus, & alij eum secuti.

[d] Photinæ Samaritanæ.] Agunt de ea item Græci hac die in Menologio, feruntq. eamdem fuisse mulierem Samaritanã, de qua Ioan. Euang. c. 4. In vet. Martyrol. Cassin. de eadem agitur, eademq. fuisse affirmatur. Eius caput Romę apud S. Paulum à monachis Cassinensibus asseruatur.

[e] Septem mulierũ.] De his etiam Grçci in Menolog. hac die: ibiq. earumdẽ nomina recitantur, inter quas & Parasceue recẽsetur. Agunt Grçci de Parasceue seorsum itidem in Menologio ad sext. Kalend. Augusti, passamq. tradunt tẽporibus Antonini Imp. Romanamq. genere fuisse scribunt; quã diuersam esse ab hac, de qua hîc cum ceteris agitur, facilè existimo. Theod. Balsam. in sexta Synodo Constantinop. can. 63. hæc ait: Nicolaus Muzalon Patriarcha, cùm vitam S. Parasceues, quæ in quodam Callicratiæ vico colebatur, à quodam Vicario ineptè & indoctè, ac sancta angelica viuendi ratione indignè compositam inuenisset, eam igni mandari iussit; & diacono Basilico mandauit, Deo gratam & acceptã eius vitam cõscribere. Hęc Theodorus; qui & de Metaphraste, quem constat in eo genere plurimum laboris insumpsisse, hæc ait: Magna itaque beato Metaphrasti agenda est gratia, qui martyricas pro veritate fossas non sine multis laboribus & sudoribus repurgauit & exornauit, ad Dei laudem, & sanctorum martyrum perennem gloriam. Hæc ille.

[f] Nicetæ Episcopi.] Græci itidem de eodem hac die in Menologio agunt.

[g] Vulfranni Episc.] Scripsit eius res gêstas Ionas abbas: habet eas Sur. tom. 2. Plura de eo in vita S. Wilebordi apud Sur. tom. 6. Molan in Indic. SS. Belg. Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 168. Petrus in catal. lib. 3. cap. 213. & alij. Migrauit ex hac vita anno Domini septingentesimo vigesimo.

[h] Cuthberti Episc.] De eo Beda, Vsuardus, Ado. Eius Acta Beda exactè conscripsit; habentur to 3. qui & in pręfatione hist. de gest. Angl. fatetur se scripsisse vitam ipsius, non tantùm soluta oratione, sed etiam versu heroico. Idem de eo lib. 4. hist. Angl. cap. 27. 28. & 29. Sedere cœpit anno Domini 685. Migrauit è vita anno 688. Sigebertus autem anno 687. diem obijsse affirmat.

[i] Ambrosij Senensis.] Extant eius Acta iussu Honorij IIII. Summi Pont. conscripta à quatuor Theologis eiusdẽ ordinis ipsi Ambrosio contẽporaneis, typis excusa, quę magnã redolẽt pietatem. De eo S. Antonin. 3. par. chron. tit. 23. c. 10. § 5. & c. 11. § 1. & tit. 24. c. 14. § 15. & B. Raimundus Capuanus in vita S. Catharinę Senen. li. 2. c. 35. vbi testatur illũ suo tempore & centũ annis anteà multis claruisse & adhuc clarere miraculis. Leander Albert. de viris illustr. ord Præd. in vita eiusdem sancti per Sebast. Flamin. & in vita B. Iacobi de Meuania per Barthol. Mortariũ conscripta. Ioan. Nider in Pręceptorio, pręcep. 1. c. 6. in fine, vbi testatur festiuitatẽ ipsius celebrari de licentia Romani Pontificis. Anton. Lusitanus in chronico eiusdẽ ord. anno 1260. & 1262. & 1280. & 1285. vbi ait festũ huius sanctissimi viri feria sexta ante Dominicam Passionis celebrari Senis multa cum pompa, & Senatus populiq. Senensis concursu & munificentia, quo die in illius honorem à seruili opere omnis feriatur populus. Ferdinand. de Castigl. 1. par. hist. S. Dominici, lib. 3. c. 49. 51. 52. & 53. & alij prętereà, quos breuitatis causa omittimus. Migrauit ex hac vita anno Dom. 1286. die 20. Martij. Hunc Martyrologio Romano adscribi S. D. N. Clemens VIII. meritò præcepit.

21 Duodecimo Kal. April. Luna. C x.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21			

IN monte Cassino natalis sancti Benedicti [a] abbatis, qui monachorum disciplinam in Occidente pænè collapsam restituit, ac mirificè propagauit: cuius vitam virtutibus & miraculis gloriosam beatus Gregorius Papa conscripsit. Alexandriæ commemoratio sanctorum martyrum [b], qui sub Constantio

ſtantio Imperatore & Præfecto Philagrio, irruentibus Arianis & Gentilibus, in eccleſia in die Paraſceues cæſi ſunt. Eodem die ſanctorum martyrum Philemonis [c] & Domnini. Catanę ſancti Birilli [d], qui à beato Petro ordinatus Epiſcopus, cùm multos Gentilium conuertiſſet ad fidem, in vltima ſenectute quieuit in pace. Alexandriæ beati Serapionis [e] anachoretæ & Epiſcopi Thmueos [f], magnarum virtutum viri, qui Arianorum furore in exilium actus, migrauit ad Dominum. In territorio Lugdunenſi ſancti Lupicini [g] abbatis, cuius vita ſanctitatis & miraculorum gloria fuit illuſtris.

MARTII 21.

BENEDICTI abbatis [a].] Beda ac ceteri Latinorum de eo hac die, Gręci autem in Menolog. 14. huius, his verbis: Sancti Patris noſtri Benedicti multorum monaſteriorũ Patris celeberrimi, pietate & miraculorũ multitudine illuſtris. Hęc ibi. Huius pręclariſſimas res geſtas cõplexus eſt toto ſecundo libro dialogorum S. Gregorius Papa: plurima item de eo in vita ſancti Mauri, necnon in vita S. Placidi. Marcus monachus S. Bened. (vt ſcribit Sigeber. de vir. illuſtr. c. 35.) Acta S. Benedicti ex Greg. lib. 2. dialog. ſcripſit heroico carmine: Adalbertus autem monachus Floriacen. (vt idem auctor teſtatur c. 101. & 102.) ſcriptis mãdauit volumen miraculorum eius, quæ ad ipſius ſepulchrũ ſunt facta: quod opus Annonius monachus eſt proſecutus. Bertharius abbas Caſſinenſis etiam ſcripſit de vita, obitu, & miraculis S. Benedicti volumen, vt teſtatur Petrus diac. Caſſin. de vir. illuſtr. monaſt. Caſſin c. 12. Idemq. eodem lib. cap. 18. refert Victorem Rom. Pont. ex abbate Caſſinen. ſcripſiſſe quatuor libros de miraculis S. Benedicti, quę facta ſunt in cœnobio Caſſin. Vitam eius carmine fuiſſe ſcriptam etiam à Rainaldo monacho Caſſin. idem Petrus affirmat ibidem c. 17. Paulus diaconus Aquileienſis ſcripſit ſacros hymnos de eodem, vt idem refert cap. 8. Bruno autem Epiſcopus Signienſis ex monacho Caſſinenſi ſcripſit homiliam de eodem legi ſolitam in ea eccleſia die natali eiuſdem, quod teſtatur idem Petrus c. 34. Addidit & Guerricus abbas Igniacenſis ſermones tres, Odo abbas Floriacen. ſermonem vnum de eadem ſolemnitate. De eodem pretereà Paulus diac. de geſt. Longob. li. 1. cap. 17. Leo Oſtienſis lib. 1. chron. Caſſinen. & alij plures. Petijt eremum S. Benedictus (vt ex hiſtoria Caſſin. probamus in Annalibus) anno à Chriſto Domino quadringenteſimo nonageſimoquarto. Obdormiuit autem in Domino ſecundùm aliquos anno quingenteſimo quadrageſimoſecundo, vel ſecundùm Leonem Oſtienſem quingenteſimo quadrageſimotertio. Verùm de his conſule quę diximus in ijſdem noſtris Annalibus.

[b] Sanctorum martyrum.] Scribit de his ſanctus Athanaſius epiſtolã ad Orthodoxos omnes, quo cunctis innoteſceret Catholicorum conſtantia, & Arianorum ſæuitia: agit & de his in apologia ſecunda: Socrates etiam li. 2. cap. 8. Sozom. lib. 3. cap. 5. Theodoret. libro 2. cap. 4. Cæſi ſunt hi Conſtantio tertiùm & Conſtante ſecundùm Coſſ. anno à Chriſto Domino (iuxta Faſtos Onuphrij) treceteſimo quadrageſimoſecundo.

[c] Philemonis & Domnini.] De his item Græci hac die in Menologio agunt.

[d] Birilli Epiſcopi.] Græci etiam de eo hac die in Menologio. Diuerſus planè hic Birillus à Berillo, de quo agit ſanctus Hieronym. de ſcript. Eccleſ. quem vixiſſe dicit temporibus Alexandri Imp. & ſucceſſorum eius.

[e] Serapionis anachoretæ & Epiſc.] De eo Beda, Vſuardus, Ado, & alij; licet eum tantùm dicant anachoretam: verùm inſignem illum Serapionem ab Athanaſio fuiſſe ordinatum Epiſcopum, conſtat ex epiſtola eiuſdem Athanaſij ad Dracontium. Extat de eo Alexandri Epiſcopi Theſſalonicę ad Athanaſium epiſtola, quam intexuit idem Athanaſ. in apolog. 2. Agit de eodem S. Hieronymus libro de ſcript. Eccleſ. & in epiſtola ad Magnum 84. Ad hunc Serapionem extat epiſtola inſignis eiuſdem S. Athanaſij aduerſus eos, qui muſſitare incipiebant, Spiritum ſanctum eſſe creaturam: item commentarius de blaſphemia in Spiritum ſanctum, & epiſtola alia de morte Arij, & ſtatu illius temporis. Eiuſdem nominis Serapio cognomento Syndonius claruit ſanctitate, de quo plura Palladius in Lauſiacis.

[f] Thmueos.] Sic dicta ciuitas in Ægypto ab hirco, vt teſtatur ſanctus Hieronymus contra Iouin. lib. 2. Thmuis, inquit, interpretatur hircus. Meminit eiuſdem ciuitatis Caſſian. collat. 14. c. 4. & collat. 16. c. 1. Poſita hæc ciuitas erat in ea prouincia Ægypti, dicta, Scethi; quæ & à Scythis Orientalibus Scythia appellata ſæpiùs reperitur: à Scythis enim Ægyptios fuiſſe debellatos, auctor eſt Iuſtinus hiſtor. libro 2. De eremo Scethi, quę & Scythiæ dicitur, frequens eſt mentio apud Pallad. in Lauſiac. Euagr. Caſſian. Sozom. Niceph. & alios. De vrbe Scethi, & Scythiaca regione meminit Ptolem. libro 4. Quòd dicta ciuitas Thmueos in Scethi fuerit, conſtat ex epiſt. S. Germani Epiſcopi Capuani & aliorum legatorum ad Hormiſdam Papam, quam habemus apud nos manuſcr. in qua hæc leguntur de monachis Scethi, ſeu Scythiæ: Iſti de ſua prouincia Epiſcopos accuſant, inter quos eſt Paternus Thmuitanæ ciuitatis Antiſtes, &c.

[g] Lupicini.] De eo etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Scripſit res geſtas ipſius Gregorius Turon. in vit. ſanct. Patr. c. 1. Fuit & alius

alius Lupicinus reclusus sanctitate conspicuus, de quo idem auctor eod. lib. cap. 13. De eodem Lupicino, de quo agimus, plura habes in Actis S. Eugendi, apud Surium tom. 1. die 1. Ianuarij.

22 Vndecimo Kal. April. Luna. D ix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
10	11	12	13	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22

NARBONÆ in Gallia natalis sancti Pauli [a] Episcopi, Apostolorum discipuli, quem tradunt fuisse Sergium Paulum Proconsulem, qui à beato Apostolo Paulo baptizatus, & cùm in Hispaniam [b] pergeret, apud Narbonam relictus, ibidem Episcopali dignitate donatus est: vbi prædicationis officio non segniter expleto, clarus miraculis migrauit in cælum. Tarracinæ sancti Epaphroditi [c] Apostolorum discipuli, qui à beato Petro Apostolo Episcopus illius ciuitatis ordinatus fuit. In Africa sanctorum martyrum Saturnini [d] & aliorum nouem. Eodem die natalis sanctarum martyrum Callinicæ [e] & Basilissæ. Ancyræ sancti Basilij [f] presbyteri & martyris, qui sub Iuliano Apostata grauissimis cruciatibus affectus, animam Deo reddidit. Carthagine sancti Octauiani [g] archidiaconi, & multorum millium martyrum, qui ob fidem Catholicam à VVandalis cæsi sunt. Ibidem sancti Deogratias [h] Episcopi Carthaginensis, qui plurimos à VVandalis captiuos ab Vrbe ductos redemit, alijsque sanctis operibus celebris quieuit in Domino. Auximi in Piceno sancti Benuenuti [i] Episcopi. In Suetia sanctæ Catherinæ [k] virginis, filiæ sanctæ Brigittæ. Romæ sanctæ Leæ [l] viduæ, cuius virtutes & ad Deum transitum sanctus Hieronymus scribit.

M A R T I I 22.

[a] PAVLI Episcopi.] Agit de eo Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri, licet diuersis diebus: nam Vsuard. prid. Id. Decemb. Ado verò ad 11. Kal. Febr. Meminit huius Prudentius in Peristeph. hymno 4. cùm ait:

Surget & Paulo speciosa Narbo.

Item Greg. Turon. de gest. Franc. lib. 1. cap. 30. vbi tamen manifestè errat, dum eum vnà cum alijs, quos illic recitat, tempore Decij Imp. in Gallias peruenisse testatur. De eodem Petrus Clun. lib. 1. epist. 2. & alij plures ex recentioribus.

[b] Cùm in Hispaniam pergeret.] Eadem quæ hîc habentur de profectione S. Pauli in Hispanias, prædicta omnia Martyrologia attestantur: id ipsum tam Latini, quàm Græci Patres affirmant: à quibus dissentire videtur Gelasius Papa, cuius sententia recitata habetur 22. q. 2. cap. Beatus Paulus. Sunt ea verba Gelasij prolata in Synodo Romæ habita, in qua actum est de absolutione Miseni Episcopi anteà damnati: habemus eam apud nos manuscriptam. Sed re vera eò tendit sententia eius, vt Paulus, Deo aliter disponente, quod tunc se facturum pollicitus est, minùs implere potuerit: non autem vt neget omnino, numquam Paulum in Hispanias aduenisse. De profectu autem eius in Hispanias, vt de re certa, scribit S. Athanasius in epistola ad Dracontium: id ipsum S. Hieronymus, qui apocryphis non facilè adhibere fidem consueuit, in Isai. c. 11. & in Amos c. 5. hoc & profitetur sanctus Cyrillus Ierosol. catechesi 17. S. Epiphanius in Panar. hæres. 27. S. Ioan. Chrysost. homil. 76. in Mat. & homil. 7. de laudibus Pauli, Theodoretus in comment. epist. 2. Pauli ad Timoth. cap. 4. in epist. ad Philip. c. 1. & super Psalm. 116. S. Gregorius Papa lib. 31. moral. cap. 22. in fin. S. Isidorus de vit. & obit. sanct. c. 71. licet non putetur eius illud opus. Extat in bibliotheca Card. Sirleti libellus Hippolyti martyris de duodecim Apostolis, quo firmiter auctor asserit, S. Paulum prædicasse Euangelium in Hispania: profitetur id ipsum Sophro-

Sophronius Episcopus Ierosol. in sermone in natali Apost. Ado Viennen. in chron. Michael Glyc. & alij ex recentioribus plurimi, quos prætermus; satis esse arbitrati, tot tantorumque Patrum vnam omnium de eadem re sententiam retulisse. Sed de his locupletiùs agimus in Annalibus.

c Epaphroditi.] De quo Paulus ad Philip. c. 2. & 4. Præfectum hunc fuisse ecclesiæ Tarracinensi, est auctor Metaphrast. in serm. in natal. Apost. die 29. Iunij: Dorotheus autem in Synopsi ait, Adriæ eum datum Episcopum.

d Saturnini & soc.] De his etiam Beda agit hac die. Multi eius nominis passi habentur in Africa: quorum nec illum prætereamus, de quo est tam nobile testimonium S. Celerini martyris in epistola ad Lucianum, his verbis: Salutat te Macarius cum sororibus, &c. paulò post: Saturninus, qui & ipse luctatus est cum diabolo, qui & Christi nomen est fortiter confessus, qui & in pœna vngularum fortiter est confessus, &c. est epist. 21. apud S. Cyprian. edit. Pamel.

e Callinicæ & Basilissæ.] Agunt de his item Græci hac die in Menologio.

f Basilij presbyteri.] De eodem hac die Græci in Menologio his verbis: Sancti martyris Basilij presbyteri Ancyranæ ecclesiæ, qui cùm in Christiana confessione constanter persisteret, Iuliano Apostata Imp. & Saturnino Præside Ancyræ, post multos cruciatus Christi martyr volauit in cęlum. Hæc ibi. agit de eo Sozom. lib. 5. c. 10. Ne autem alicui errandi daretur occasio, vt quis existimaret hunc illum esse Basilium item Ancyranũ, sed Episcopum Arianum, qui iisdem tẽporibus vixit idcircò hîc presbyteri nomen, & quę sequuntur, videntur expressa. Ad omnẽ autem prorsus tollendam ambiguitatẽ de Basilio Episcopo: sciendum est, illum nõ occubuisse martyrio sub Iuliano, sed post illum fuisse superstitẽ: nam obtulit vnà cum alijs Arianis libellũ Iouiniano Imperatori, quo se Nicænæ fidei professorem esse testatus est, vt scribit Sozom. hist. lib. 6. c. 4. Quod autem spectat ad Iuliani Apostatæ persecutionem, in qua Basilius presbyter, de quo agimus, passus est; exploratũ habetur, ipsum potiùs dolis egisse, quàm armis sęuisse: tamen (vt de eo scribit S. Gregorius Nazianzenus oratione prima in Iulianum) ita se ille comparauit, vt vtrisq. vteretur ad libitum; & licet nullo promulgato in Christianos edicto, tamen tum populo, tum etiam magistratibus, ipsisq. prouinciarum rectoribus non obscurè significaret, sibi fore gratissimum, si omnes vbiq. Christianæ religionis delerentur cultores. Quanta inde in Christianos clades euenerit, ex his etiam quæ ab historicis Ecclesiasticis & Patribus scripta sunt, opinari cuique facile est. Verùm eius persecutionis maiora ea fuere certamina, quæ non ferro, sed auro; non vulneribus, sed muneribus; nec sæuitijs, sed blanditijs sunt illata. sed ea fuerunt quædam tantùm pręludia atrocioris certaminis, si licuisset: nam profecturus in expeditionem contra Persas, vouit se, cùm rediret victor, dijs suis Christianorum sanguine litaturum; insuper etiam in cunctis Christianorum ecclesijs Veneris simulacrum collocaturum. Hæc Greg. Nazianz. oratione 2. in Iulianum, Ioan. Chrysost. orat. aduersus Gentiles, & Theodoret. hist. lib. 3. cap. 18. Hæc summatim de persecutione Iuliani; sed longè pluribus in Annalibus Ecclesiasticis egimus.

g Octauiani archidiaconi.] Gregor. Turon. hist. de gestis Francorum lib. 2. c. 3. in fin. tam de ipso quàm ceteris in Africa tunc passis meminit.

h Deogratias Episc.] Victor Vtic. de ipso plura libro 1. de persecutione Wandal. Successit hic Quoduultdeo, qui subrogatus est Capreolo, qui per legatum interfuit SS. Concilio Ephesino: ipse autem Capreolus in locum Aurelij fuerat subrogatus. Sedit Deogratias annis tribus; inde verò S. Eugenius substituitur. Hęc ex Vict. & Vinc. Lir.

i Benuenuti Episc.] De eo tabulæ ecclesiæ Auximanę, quas inde allatas vidimus. Claruit viuens & post obitum plurimis miraculis. Vixit circa annum Domini 1260. Extitit & alius eiusdem nominis fama celebris, de cuius miraculis inquirendis Gregorius Papa Nonus mandatum dedit. Est de his epistola in eius registro anno octauo sui Pontificatus, à Christo Domino 1234.

k Catherinæ.] Huius res gestę extãt apud Sur. tom. 2. Migrauit ex hac vita anno Domini 1381.

l Leæ.] De hac S. Hieronymus epistola 24. ad Marcellam. Fuit hæc vidua, & non virgo, vt putauit aliquis: idque satis docet epistola eiusdem Hieron. 15. de laudibus Asellæ ad Marcellam.

viij. E Decimo Kalend. April. Luna. 23

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23			

IN Africa sanctorum martyrum Victoriani a Proconsulis Carthaginis, & duorum germanorum Aquisregiensium, item Frumentij, & alterius Frumentij mercatorum, qui in persecutione VVandalica (vt scribit Victor Africanus Episcopus) sub Hunnerico Rege Ariano pro constantia Catholicæ confessionis immanissimis supplicijs cruciati, egregiè coronati sunt. Item in Africa sancti Fidelis b martyris. Ibidem sancti Felicis c, & aliorum

aliorum viginti. Cęsareæ in Palæstina sanctorum martyrum Niconis [d], & aliorum nonagintanouem. Item Coronæ sanctorum martyrum Domitij [e], Pelagiæ, Aquilæ, Eparchij, & Theodosiæ. Antiochiæ S. Theoduli [f] presbyteri. Cęsareæ S. Iuliani [g] confessoris. In Campania sancti Benedicti [h] monachi, qui à Gothis in ardenti clibano inclusus, sequenti die inuentus est illæsus.

MARTII 23.

ICTORIANI & soc. [a]] De eo hac die Beda, Ado, Vsuardus, ac ceteri. Scribit autem horum omnium sanctorum certamina Victor de persecutione Wandal. lib. 3.

[b] Fidelis martyris.] De quo etiam vet. manuscript. ex quibus restituitur.

[c] Felicis & soc.] Beda item, & Wandelbert. de his hac die, alijque recentiores.

[d] Niconis & soc.] De his item hac die Græci in Menologio.

[e] Domitij & soc.] Agunt de his etiam Græci in Menologio hac die.

[f] Theoduli.] De eo item Vsuardus, Ado, & Wandelbertus, licet pro Theodulo Theodorum nonnulli legant: sed huic lectioni adstipulantur vetustiora exemplaria superiùs citata.

[g] Iuliani.] De eo etiam Vsuardus, & Wandelbertus, assentiunturq. vet. manuscripta.

[h] Benedicti.] Scribit de eo sanctus Gregorius Papa lib. 3. dialog. cap. 18. & Sigebert. in chron. anno 538.

24 Nono Kalend. Aprilis. Luna. F vij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24			

OMÆ sanctorum martyrum Marci [a] & Timothei, qui sub Antonino Imperatore martyrio coronati sunt. Ibidem sancti Epigmenij [b] presbyteri, qui in persecutione Diocletiani sub Turpio Iudice gladio cæsus, martyrium consummauit. Item Romæ passio beati Pigmenij [c] presbyteri, qui sub Iuliano Apostata pro fide Christi præcipitatus in Tiberim, necatus est. Cæsareæ in Palæstina natalis sanctorum martyrum Timolai [d], Dionysij, Pausidis, Romuli, Alexandri, alterius Alexandri, Agapij, & alterius Dionysij, qui in persecutione Diocletiani sub Vrbano Præside securi percussi, vitæ coronas meruerunt. In Mauritania natalis sanctorum Romuli [e] & Secundi fratrum, qui pro Christi fide passi sunt. Tridenti passio sancti Simeonis [f] pueri à Iudæis sęuissimè trucidati, qui multis posteà miraculis coruscauit. Synnadæ in Phrygia sancti Agapiti [g] Episcopi. Brixiæ sancti Latini [h] Episcopi. In Syria sancti Seleuci [i] confessoris.

MARTII 24.

ARCI & Timothei [a].] Restituti sunt ij ex vet. manuscript. monasterij sancti Cyriaci de quo suprà.

[b] Epigmenij.] Mentio de eo habetur in Actis sancti Crescentij martyris, quem idem Epigmenius baptizauit. Accepimus ea ab ecclesia Perusina.

[c] Pigmenij.] De eo, Beda Vsuardus, Ado, & alij. Habentur eius res gestæ in Actis S. Bibianæ, licet ea admodum sint deprauata. Dicturi sumus de his inferiùs suo loco.

[d] Timolai & soc.] Agit de his Euseb. histor.

histor. libro 8. cap. 15. vbi hos omnes hac die martyrium consummasse anno secundo persecutionis Diocletiani, affirmat. Securi percussi cùm hi omnes dicantur; errare conuincuntur, qui securis vsum intermissum fuisse tradunt. Sed quid dicam de temporibus Diocletiani, cùm etiam sub Theodorico Rege Italiæ eiusmodi animaduersionem perseuerasse constet ex Cassiodoro variar. lib. 11. c. 40 vbi hæc verba: Abstine noxiam, lictor, securim, &c. Prudentius etiam in Peristeph. hymno 1. sic:

- præbenda ceruix ad bipennem publicam.

[e] Romuli & Secundi.] De his Vsuardus, & Wandelbertus; licet alicubi Secundolus, pro Secundo, legatur.

[f] Simeonis pueri.] Huius martyrium scripsit Ioannes Tiberinus eodem quo passus est anno, habet illud Surius tom. 2. Necatus est anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimoquinto. De eo etiam Molanus in addit. ad Vsuardum.

[g] Agapiti.] De eodem Beda, & Vsuardus; licet mendosè Agabus, vel Agabius, legatur alicubi. De eodem Agapito Episcopo Synnadorum agit Suidas his verbis: Hunc Eusebius Pamphili multùm celebrat, mentionem faciens ingentium eius miraculorum, vt sunt translationes montium & fluminum, & mortuorum resuscitationes; quem, dum esset miles, Maximinus occidere voluit, quòd multos eius facta supra modum mirari videret. Hæc Suidas. Ex quibus apparet, librum nonum Eusebij, vbi de Maximino agitur, apud nos non haberi integrum, cùm hæc & alia multa ibi desiderentur: nisi velis hæc scripsisse Eusebium non eo lib. hist. sed in commentarijs quos de Martyribus se scripsisse testatur.

[h] Latini Episc.] Tabulæ Brixianæ ecclesiæ de eodem. Ibidem nobile vetustatis monumentum extat, quo eiusdem Latini ecclesiasticæ functiones sic descriptæ habentur: FL. LATINO EPISCOPO AN. III. M. VII. PRESB. AN. XV. EXORC. AN. XII. ET LATINILLÆ. ET FL. MACRIANO LECTORI. FL. PAVLINA NEPTIS B. M. P. Habes illud descriptum ab Aldo libro de orthograph. rat. pag 589.

[i] Seleuci.] De eodem Beda & Vsuardus hac die: licet Beda simul iungat Seleucum & Agapitum, vel (vt mendosè legitur) Agabum. Habet alia lectio sic; Seleuciæ S. Agapiti. in quam lectionem cùm incidissem, in mentem venit Agapitus, aliàs Agapetus Episcopus Seleuciæ, qui interfuit SS. Nicæno Concilio, cui & subscripsit. Verùm omnes ferè codices distinctum ponunt Agapitum à Seleucio, vt hîc legitur.

vj. G Octauo Kalend. April. Luna. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	20	21	22	23	24	25			

ANNVNTIATIO [a] beatissimæ Virginis genitricis Dei Mariæ. Romæ sancti Quirini [b] martyris, qui sub Claudio Imperatore post facultatum amissionem, post carceris squalorem, post multorum verberum afflictionem, gladio interfectus est, & in Tiberim proiectus: quem Christiani in insula Lycaonia inuenientes, in cœmeterio Pontiani condiderunt. Ibidem sanctorum ducentorum [c] sexagintaduorum martyrum. [d] Sirmij passio sancti Irenæi [e] Episcopi & martyris, qui tempore Maximiani Imperatoris sub Præside Probo primùm tormentis acerrimis vexatus, deinde diebus plurimis in carcere cruciatus, nouissimè abscisso capite consummatus est. Nicomediæ sanctæ Dulæ [f] ancillæ cuiusdam militis, quæ pro castitate seruanda occisa, martyrij coronam promeruit. Ierosolymis commemoratio sancti Latronis [g], qui in cruce Christum confessus, ab eo meruit audire: Hodie mecum eris in paradiso. Laodiceæ sancti Pelagij [h] Episcopi, qui ob fidem Catholicam tempore Valentis exilium & alia passus, quieuit in Domino. Pistorij sanctorum confessorum Barontij [i] & Desiderij. In Antro insula Ligeris fluminis

nis sancti Hermelandi [k] abbatis, cuius gloriosa conuersatio miraculorum præconio commendatur.

MARTII 25.

ANNVNTIATIO [a].] Tam Latini quàm Græci de eadem solemnitate hac die agunt, vt constat ex omnibus Martyrologijs ac Menologijs. Sanctus Augustinus libro 4. de Trinitate cap. 5. hæc ait: Sicut à maioribus traditum, suscipiens Ecclesiæ custodit auctoritas, octauo Kalend. Aprilis conceptus creditur, quo & passus, &c. De eius diei celebritate, vt de re antiqua, mentio habetur in Sexta Synodo cap. 12. apud Theodor. Bals. pag. 228. Extat insignis oratio in ea solemnitate habita, quæ adscribitur sancto Athanasio; quam tamen aliquando Cyrillo potiùs tribuendam putaui; cùm ibidem auctor tam acriter pugnet contra dogma Nestorij, quem longè post Athanasium vixisse constat. in eius orationis exordio hæc de ea celebritate leguntur: Primùm hoc memoriæ subijciendum, festum hoc vnum esse ex Dominicis festis, atque adeò primarium & prorsus venerandum, vtpote quod pro ordine & digestione rerum, quæ in Euangelijs de Christo prædicantur, sacrosanctum habeatur: quippe in quo de Filij Dei è cælis descensu agatur, &c. Extant insuper de Annuntiatione Dominica duo sermones sancti Augustini, licet ipsorum posterior ab aliquibus tribuatur sancto Fulgentio: alij insuper extant sancti Petri Chrysologi. Scripsit sanctus Ioannes Damascenus de eodem mysterio & solemnitate sacrum hymnum. Extant & aliæ luculentæ orationes Hesychij presbyteri, & Andreæ Ierosolymitani, tres Absalonis abbatis, & totidem Guerrici abbatis Igniacensis, & aliorum tam Græcorum, quàm Latinorum, quos omittimus recensere. His omnibus longè antiquiorem prodidit ex suo antiquitatum promptuario Illustrissimus ac Reuerendiss. Cardinalis Sirletus conscriptam à sancto Gregorio Thaumaturgo, quam eruditissimus R. D. Wilielmus Lindanus Episcopus Ruremundensis, Romæ dum esset, ab eo acceptam, Latinitati donauit: est eius exordium: Hodie angelica acie hilariores splendescunt Dei laudes, &c. Extat prætereà de eadem solemnitate festiua epistola Theodoreti 25. Agebatur olim in multis ecclesijs ea solemnitas ad XV. Kalend. Ianuarij; ea nimirum ex causa, quòd Quadragesimæ tempus luctui potiùs & mœrori deberetur, vt apparet ex Concilio Laodicensi cap. 51. idque Toletana decima Synodus in Hispania faciendum indixit can. 1. quod etiam in alijs ecclesijs agi consueuisse testatur. De eadem solemnitate Ordo Rom. Sacramentarium sancti Gregorij, alijque plures, qui agunt de diuinis officijs, vt Microlog. cap. 48. Radulf. cap. 16. ac ceteri.

[b] Quirini.] De eo Beda, Vsuardus, Ado & alij. Extant eius res gestæ in Actis sancti Valentini presbyteri, apud Surium tom. 1. die 14. Februarij. Petrus item in catal. lib. 3. cap. 232.

[c] Ducentorum sexagintaduorum martyrum.] De his in vet. manuscript. quibus assentitur Vincentius lib. 10. cap. 98. spec. hist.

[d] Sirmij.] Erat Sirmium metropolis totius Illyrici, vt constat ex Concilio Aquileiensi tempore Gratiani Imperatoris celebrato: sed deuastata ab Attila Hunnorum Rege illa regione, translatum est ius metropolis in ecclesiam Thessalonicensem; ac demum à Iustiniano Imperatore redacta est sub Prima Iustinianea. Hæc habes in authent. const. eiusdem Iustiniani Imperatoris tit. de priuileg. Primæ Iustinian. in addit. nouel. collat. 10. titulo 12. Olim autem lege Vatinia prouincia Illyrici iungebatur Galliæ Cisalpinæ, vt auctor est Suet. in C. Iulio cap. 22. Perseuerasse aliquamdiu eam prouinciarum aggregationem, ex eo potest intelligi, quòd sanctus Ambrosius electionem Sirmiensis Episcopi sedulò curans, illuc profectus, ea in re ius præcipuum sibi debitum vindicauit, vt constat ex Paulino in vita sancti Ambrosij.

[e] Irenæi Episc.] De eo etiam Beda, Vsuardus, Ado, & alij; Græci autem x. Kalend. Septembris in Menologio, vbi & certamen eius paucis describitur, consentiens Latinis in omnibus: Petrus item in catalog. lib. 3. cap. 229. de eo agit.

[f] Dulæ.] Beda item, Vsuardus, Ado, & Petrus in catalog. libro 2. cap. 230. & alij recentiores.

[g] S. Latronis.] Dimam hunc plerique appellant: sed quoniam id ex apocryphis proditur, ea de causa hîc nomen proprium consultò prætermissum videtur. De Cruce & Latrone extat homilia S. Ioannis Chrysostomi, & sancti Ambrosij sermones duo, 49. & 50. edit. Rom. Reperiuntur autem S. Dimæ Latronis nomine nonnulla sacella dicata, & memoriæ erectæ eodem titulo.

[h] Pelagij Episcopi.] De eo plura Theodoret. hist. lib. 4. cap. 12. & Nicephorus ex eo libro 11. cap. 21. Præsens fuit sancto Concilio Antiocheno pro stabilienda Nicęna fide, vt scribit Sozom. lib. 6. cap. 4. & Nicephorus lib. 10. cap. 40. Interfuit etiam SS. Concilio œcumenico Constantinopolitano sub Theodosio Imperatatore, cui & subscripsit, vt eius Synodi Acta demonstrat, & Nicephorus lib. 12. c. 11. Eius spectatissima fides Theodosij Imp. sanctione laudatur, & imitanda proponitur, L. 3. de fide Cathol. Cod. Theod.

[i] Barontij, & Desiderij.] Horum Acta è Pistoriensi ecclesia Romam missa accepimus.

[k] Hermelandi.] De eo Vsuardus hac die. Sigebert. in chron. recenset eius obitum anno Domini sexcentesimo nonagesimo. Extant res gest[æ] ipsius, quas recitat Surius tom. 2.

v. A Septimo Kalend. Aprilis. Luna. 26

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	23	24	25	26			

ROMAE via Lauicana ſancti Caſtuli [a] martyris, qui cùm eſſet Zetarius Palatij, & hoſpes ſanctorum, à perſecutoribus tertiò appenſus, tertiò auditus, in confeſſione Domini perſeuerans, miſſus eſt in foueam, & dimiſſa ſuper eum maſſa arenaria, martyrio coronatus eſt. Ibidem coronæ ſanctorum martyrum Petri [b], Marciani, Iouini, Theclę, Caſſiani, & aliorum. Pentapoli in Libya natalis ſanctorum martyrum Theodori [c] Epiſcopi, Irenæi diaconi, Serapionis & Ammonij lectorum. Sirmij ſanctorum martyrum Montani [d] preſbyteri, & Maximæ, qui ob Chriſti fidem in flumen demerſi ſunt. Item ſanctorum martyrum Quadrati [e], Theodoſij, Emmanuelis, & aliorum quadraginta. Alexandrię ſanctorum martyrum Eutychij [f], & aliorum, qui Conſtantij tempore ſub Georgio Epiſcopo Ariano pro fide Catholica gladio cæſi ſunt. Eodem die ſancti Ludgeri [g] Epiſcopi Monaſterienſis, qui Saxonibus Euangelium prędicauit. Cæſarauguſtæ in Hiſpania ſancti Braulij [h] Epiſcopi & confeſſoris. Treuiris ſancti Felicis [i] Epiſcopi.

MARTII 26.

CASTVLI [a].] De eo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Paſſus eſt tempore Diocletiani Imp. cuius Palatij Zetarius erat. Quid ſit Zeta, vnde Zetarius dicitur, ex Plinij epiſtol. lib. 2. epiſt. 7. & li. 6. epiſt. 5. explicat hîc Molanus: erat enim locus capax vnius lecti cum duabus ſellis, qui velis obductis & reductis modò adijciebatur cubiculo, modò auferebatur. Mentio habetur de Caſtulo Zetario in Actis S. Sebaſtiani martyris in fin.

[b] Petri & ſoc.] Reſtituti ſunt ex vet. manuſcrip. Agit de his etiam Galeſinus hac die.

[c] Theodori Epiſcopi & ſoc.] De his item Beda, Vſuardus, & alij. Pentapolitana prouincia, cuius hîc mentio habetur, dicta eſt, ſecundùm Plinium, etiam Cyrenaica, cuius frequens eſt mentio in epiſtolis Syneſij Epiſcopi, & in litteris Dionyſij Alexandrini apud Euſebium.

[d] Montani, & Maximæ.] Agunt de his Beda, Vſuardus, Ado, Wandelbert. & Petrus in catalog. lib. 3. cap. 233. Cùm autem Montanum & Maximam audis, ne quid tibi ſubrepat ob ſimilitudinem nominum, de Montano illo & Maximilla, qui fuerunt hęreſiarchę Cataphrygarum dogmatis: qui nec martyres occubuere; ſed (vt ſcribit Apollinaris Hierapolitanus Epiſcopus apud Euſebium lib. 5. cap. 15.) arrepti malo ſpiritu, ſibi ipſis laqueo mortem conſciuere: hi autem pro Chriſti fide certantes, in mare merſi ſunt.

[e] Quadrati & ſoc.] De his item hac die Gręci in Menologio.

[f] Eutychij & ſoc.] Agit de his martyribus ſanctus Athanaſius in epiſt. ad ſolit. col. 479. necnon in apolog. 2. col. 335. & 336. vbi Ægyptiorum Arianorum ſæuitiam, & conſtantiam, qua Catholici atrocia paſſi ſunt, pluribus ſcribit. Ægyptios inter furendum crudeliſſimos fuiſſe, ſcribit Polyb. lib. 15.

[g] Ludgeri Epiſc.] De eodem Beda, & Ado. Extant eius res geſtæ ſcriptæ à monachis Verdenenſibus, quas recitat Sur. tom. 2. Trithem. de viris illuſtr. ord. ſancti Benedicti lib. 3. cap. 196. & libro 4. cap. 187. Albertus Crantz. in Metrop. Saxon. lib. 2. cap. 16. & hiſt. Saxon. lib. 1. cap. 5. dictumque tradit Apoſtolum Saxonum. Claruit temporibus Caroli Magni Imperatoris. obijt autem anno Domini octingenteſimo nono.

[h] Braulij Epiſc.] Hic ſucceſſit Ioanni ſuo germano, ſeditque fermè annis viginti, temporibus Seſinandi, Chintillę, Tulgani, & Chindaſunti Regum, vt de eo ſcribit S. Ildefonſus lib. de vir. illuſt. Interfuit Cōcilijs Toletanis quarto, quinto, & ſexto, vt ex eorū Actis apparet. Extant duę eius epiſtolæ ad S. Iſidorum, quatuor autem Iſidori ad ipſum ſcriptæ. Inuentum eſt venerandum corpus eius, reuelante ſancto Valerio Epiſcopo, anno Domini

Domini 1270. translatũ reconditumq. solemniter fuit in ecclesia S. Mariæ Maioris. Hæc ex antiquis monumentis eiusdem ecclesiæ Cæsaraugustanæ, quæ Romam missa accepimus. De eo insuper in floribus sanct. & in thesauro conc. tomo 2.

[i] Felicis Episcopi.] Duos eius nominis recenset Marian. Scotus Episcopos Treuerenses; Felicem primum, qui successit Celso, quem & martyrem fuisse scribit; alium item, qui tertius post sanctum Paulinum sedit, qui & temporibus Maximi tyranni adhęsit schismaticis: hi quidem, atque plerique alij, quos idem auctor recenset, desiderantur in tabulis Democharis, in quibus vnus tantùm recensetur Felix, qui successit Celso, de quo hîc agi existimamus: qui fortasse desideratur in tabul. Treuerensibus, eò quòd schismaticus fuit: id enim idem Marianus Scotus testatur anno Domini 379. de quo pariter agitur in Concilio Tauritano can. 5. Verùm qui cum Martino lapsus est, cum eodem pariter surrexit, & dignus est habitus, qui sicut idem sanctus Martinus, inter sanctos receptus sit.

27 Sexto Kalend. Aprilis. Luna. B iiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27			

RIZIPARÆ in Pannonia sancti Alexandri [a] militis, qui sub Maximiano Imperatore post multos pro Christo agones superatos, multaque miracula edita, martyrium capitis abscissione compleuit. Eodem die sanctorum Phileti [b] senatoris, Lydiæ vxoris, & filiorum Macedonis & Theoprepidis: itemque Amphilochij ducis, & Cronidæ commentariensis [c], qui pro Christi confessione cæsi sunt. In Perside sanctorum martyrum Zanitæ [d], Lazari, Marotæ, Narsetis, & aliorum quinque, qui sub Sapore Rege Persarum sæuissimè trucidati, martyrij palmam meruerunt. Salisburgi sancti Ruperti [e] Episcopi & confessoris, qui apud Bauaros & Noricos Euangelium mirificè propagauit. In Ægypto sancti Ioannis [f] eremitæ, magnæ sanctitatis viri, qui inter cetera virtutum insignia etiam prophetico spiritu plenus, Theodosio Imperatori victorias de tyrannis Maximo & Eugenio prædixit.

MARTII 27.

LEXANDRI [a].] De eo Vsuardus. De eius sepulchro à Caiano profanato, & terribili vltione qua vltus est Deus scelesti hominis impietatem, lege hist. Miscellã, quę fertur nomine Pauli diac. lib. 17. in anno duodecimo & decimooctauo Mauritij Imp.

[b] Phileti & soc.] Agunt de his Græci hac die in Menologio, passíque referuntur sub Hadriano Imperatore.

[c] Commentariensis.] Qui sint Commentarienses, in L. De his. C. de custodia reorũ, declaratur his verbis: Nisi intra tricesimum diem semper Commentariensis ingesserit numerum personarum, varietatem delictorum, clausorum ordinem, ętatemq. vinctorum: officium viginti auri libras ærario nostro iubemus inferre, &c. Spectabat ad eumdem vinctorum custodia, vt L. Commentariensem. C. eod. Est insuper & aliud genus Commentariensium; vt illi, quibus commentarij Imp. committebantur: eorum etenim manu Acta apud Fiscum subscribi solebãt, vt Paulus L. In fraudẽ. §. A debitore. ff. de iure Fisci. Reperitur etiam Commentariensis nomen esse ordinis & promotionis in militia castrensi, sicut Princeps, Accensus, & Cornicularius, de quo Ascon. in orat. 3. in Verrem: eoque sensu accipitur in L. 1. C. ad leg. Iul. de ambit. De eodem & Cælius Rhodig. antiq. lect. lib. 17. cap. 10. Dicti repeiuntur in castrensis militię ordine Commentarienses Actarij, seu Actuarij, quorum pitacijs & schedulis erogabatur militaris annona: de quibus est mentio L. 11. 13. & 16. C. de erog. milit. annon. & L. 15. de numeratijs. Cod. Theod. De Actar. in antiqua inscriptione sic: ACTARIVS LEG. VII. &c. apud Aldum de orthograph. pag. 339.

[d] Zanitæ, & soc.] Item Græci. Porrò horum martyrij Acta iuncta habentur rebus gestis sanctorum Ionæ & Barachisij, apud Metaphrasten, quæ recitat Lipom. tom. 7.

[e] Rupert i Episcopi.] Extant eius præclaræ

res gestæ, quas retulit Sur. in tom. 2. Floruit temporibus Childeberti Secundi Regis Francorum, & Theodoberti eius filij. *Hic Bauariæ Apostolus dici meruit.* De eodem plura in Annal. Boiorum. Fuit & sanctitate conspicua eius neptis nomine Erentrudis abbatissa, de qua Trith. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 206. cuius dies natalis agitur prid. Kal. Iulij.

[f] Ioannis eremitæ.] Agunt de eo hac die Beda, ac ceteri Latinorum, Græci autem Idibus Decembris. Egregia eius sanctitas meruit clarissimorum virorum scriptionibus illustrari. Scribit enim de eo S. Hieronymus ad Ctesiphontem contra Pelagianos, S. Augustinus de ciuit. Dei lib. 5. cap. 26. & de cura agenda pro mort. cap. 17. Rufin. hist. lib. 2. c. 32. Theod. hist. lib. 5. c. 24. Sozom. lib. 7. c. 22. Euagrius in vit. patr. cap. 1. Nicephorus lib. 12. c. 29. Prosper Aquit. in chron. Arcadio tertium & Honorio secundum Coss. Cassiod. trip. lib. 9. cap. 55. hist. Miscel. lib. 13. in Theodosio, & Palladius in Lausiacis c. 22. qui eum vidit, & familiariter vsus est.

iij. C Quinto Kalend. April. Luna. 28

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28			

CÆSAREÆ in Palæstina natalis sanctorum martyrum Prisci [a], Malchi, & Alexandri: qui in persecutione Valeriani cùm in suburbano agello supradictæ vrbis habitarent, atque in ea cælestes martyrij proponerentur coronæ, diuino fidei calore succensi, vltrò Iudicem adeuntes, cur tantum in sanguinem piorum desæuiret, obiurgant: quos ille continuò pro Christi nomine bestijs tradidit deuorandos. Tarsi in Cilicia sanctorum martyrum Castoris [b] & Dorothei: Item sanctorum Phileti [c] & sociorum, qui sub Hadriano Imperatore martyrium susceperunt. In Africa sanctorum martyrum Rogati [d], Successi, & aliorum sexdecim. Romæ S. Sixti [e] Tertij Papæ & confessoris. Apud Nursiam sancti Spei [f] abbatis, miræ patientiæ viri, cuius anima cùm ex hac vita migraret, in columbæ specie à cunctis fratribus visa est in cælum ascendere. Cabilone in Gallijs depositio sancti Gunthramni [g] Regis Francorum, qui spiritalibus actionibus ita se mancipauit, vt relictis sæculi pompis, thesauros suos ecclesijs & pauperibus erogaret.

MARTII 28.

PRISCI [a], Malchi, & Alexandri.] De his hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Agit de his Euseb. hist. lib. 7. cap. 11. Niceph. lib. 6. c. 11. atque ex eodem Eusebio ceteri recentiores.

[b] Castoris & Dorothei.] Vsuardus etiam de his hac die, consentiuntque vet. manuscripta.

[c] Phileti & soc.] Agunt de ijsdem Græci in Menologio, vbi & nomina reliquorum habentur expressa, nimirum Lydiæ vxoris eius, Macedonij & Theoprepidi filiorum, Amphilochij ducis, & Chronidæ commentariensis.

[d] Rogati & Successi.] Agit de his Beda hac die. Leguntur in Synodica ad Cornelium Papam eorumdem nominum Episcopi Africani apud Cyprian. epist. 54. Extat & epist. 82. Cypriani ad Successum de persecutione nuper excitata per Valerianum Imperatorem. An autem ijdem sint, non audeo affirmare.

[e] Sixti Tertij.] De eo hac Beda, Ado, & alij. Pręter ea quę de ipso habentur in libro de Rom. Pont. alia plurima hinc inde expiscati digessimus in Annalibus Eccles. idcircò ex instituto nostro hîc breuiores sumus: cùm alioqui eius res gestæ sint amplissimæ, quæ volumine prægrandi potiùs, quàm breui annotatione indigeant.

[f] Spei abb.] Scribit eius insignes virtutes S. Gregorius Papa lib. 4. dialog. cap. 10. vnde accepta hæc sunt, quæ hîc de eo sunt posita.

[g] Gunthramni Regis.] De eo hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij. Scribit de eo Gregorius Turon. de glor. martt. cap. 76. & in hist. de gestis Franc. lib. 4. c. 24. & sequen. Paulus diaconus de gestis Longobard. lib. 3. cap. 17. Petrus in catal. lib. 4. cap. 8. Obijt idem (vt scribit Sigebertus in chron.

chron. anno Domini quingentesimo nonagesimoseptimo. De eius miraculis, cùm adhuc viueret, agit Greg. Turon. hist. Franc. lib. 9. c. 21.

Moritur anno 33. sui regni, sepultusque fuit in basilica sancti Marcelli, quam in suburbano Cabilonensi erexit.

29 Quarto Kal. Aprilis. Luna. D ij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	29			

IN Persia sanctorum martyrum Ionæ [a] & Barachisij, sub Sapore Rege Persarum: quorum Ionas pressus in cochlea, confractis ossibus, medius dissectus est; alter, oppletis faucibus, pice ardenti suffocatus. Heliopoli apud Libanum sancti Cyrilli [b] diaconi & martyris, cuius iecur disciso ventre auulsum Gentiles sub Iuliano Apostata feraliter depasti sunt. Nicomediæ passio sanctorum martyrum Pastoris [c], Victorini, & sociorum. In Africa sanctorum confessorum Armogastis [d] Comitis, Masculæ [e] Archimimi, & Saturi regiæ domus procuratoris, qui tempore VVandalicæ persecutionis sub Geiserico Rege Ariano pro cõfessione veritatis multa & grauia perpessi supplicia atque opprobria, cursum gloriosi certaminis impleuerunt. In vrbe Astensi sancti Secundi [f] martyris. In monasterio Luxouiensi depositio sancti Eustasij [g] abbatis, discipuli sancti Columbani, qui fermè sexcentorum monachorum Pater fuit, & vitæ sanctitate conspicuus, etiam miraculis claruit.

MARTII 29.

IONÆ & Barachisij [a].] Habentur eorum Acta sincerissima, scripta ab Isaia Adami filio, qui præstò fuit: descripsit eadem Lipoman. tom. 7. & Sur. tomo 2.

[b] Cyrilli diaconi.] Agunt de eodem Græci hac die in Menologio. Scribit eius certamẽ Theodoretus hist. lib. 3. c. 6. item & Suidas in hist. Addunt Græci & Marcum Episcopum Arethusium, quem sub eodem Iuliano Apostata multa grauiaque passum tradunt Greg. Nazian. orat. prima in Iulianum, Theodoret. vbi suprà cap. 6. Cassiod. trip. lib. 6. c. 12. & alij. At Romana Ecclesia non recipit Marcum illum inter sanctos, quem constat Arianum fuisse, & Arianorum antesignanũ. Decepit nonnullos Gregorij Nazianzeni de ipso elogium. porrò eum laudandi alia fuit eius ratio: ipse enim aduersus Apostatam duabus illis orationibus acerrimè inuectus, illorum omnium Christianorum virtutes obijcit & exprobrat, quos ille fuerat insecutus; adeò vt eadem ex causa etiam Constantium Augustum Arianum in cælum ferre illius comparatione visus sit. An autem Marcus Arethusius ad Catholicam Ecclesiam sit reuersus, nullum est testimonium: immò contrarium potiùs videtur: nam in Concilio Antiocheno post interitum Iuliani habito temporibus Iouiniani Augusti, in quo Arianorũ antesignani, more suo cum Principe mutantes & fidem, cantarunt palinodiam; nulla prorsus de Marco Arethusio mentio habetur in illa serie Episcoporum, quam recenset Socrat. libro 3. cap. 21. & Sozom. libro 6. cap. 4. Quod autem spectat ad sæuissimam rabiem Heliopolitanorum aduersus Christianos exercitam; idem Iulianus Apostata, in cuius gratiam hæc omnia agebantur, hæc habet in Misopogone: Hi deorum templa quamprimùm restituerunt; sepulchra verò atheorum omnia, signo à me nuper dato, euerterunt, ita elati & erecti animis, vt scelera eorum, qui deos violarunt, acriùs etiam, quàm mea ferebat voluntas, vindicarint. Hæc Iulianus Apostata Imp.

[c] Pastoris & sociorum.] Agunt de his etiam Maurolycus, & Galesinus: adstipulantur & vet. manuscrip.

[d] Armogastis Comitis.] De eo item Beda, Vsuardus, & Ado. Scripsit eius Acta Victor lib. 1. de persecut. Wandal. in fine.

[e] Masculæ Archimimi.] Alia lectio ex vetusto Victoris exemplari sic habet: Archimimi Masculani: quasi ex Mascula ciuitate nobilissima in Africa: quæ lectio magis arridet Molano in annotat. ad Vsuardum secundæ edit. Probarem eamdẽ, si persuadere mihi aliquis possit, Archimimum fuisse aliquando nomen proprium Christiani alicuius: nam si scenici, & histriones, & alij

id generis non admittebantur ad sacrum baptisma, nisi priùs eadem ludicra exercitia abdicassent; quomodo insignis obscœnitatis nomen cum baptismate non ablutum fuisset atque mutatum? Itaque magis placet, vt secundùm magis communem lectionem, hic Mascula dictus sit proprio nomine, cognomento Archimimus: fortasse ea de causa, quòd eam artem aliquando exercuisset, & nomen inde acceptum (vt accidit in his, quæ aliorum pendent arbitrio) numquam potuerit abolere. Nisi magis placeat lectio Cochleanæ editionis, vbi non Archimimus, sed Archiminus legitur; cui lectioni benè arridet & Masculanus. Agit de Mascula & Saturo idem Victor lib. 1. in fine.

[f] Secundi.] In Actis S. Marciani Episcopi Dertonensis plura habẽtur de eo; recitat ea Mombrit. tom. 2. vit. sanct. Petrus in catalogo li. 4. c. 12. Legimus Acta eius perbreuia, passumque vidimus tempore Hadriani sub Sapritio Vicario. Delata sunt ad nos etiam ab ecclesia Astensi de eiusdem martyris manifestatione & translatione authentica scripta, quæ apud nos asseruantur. Fuit & alius item Secundus, qui passus est temporibus Diocletiani, quinto Kalend. Septembris, cuius res gestas habet idem Mombrit. tom. 2. agitque de translatione corporis eius Taurinum facta.

[g] Eustasij abb. aliàs Eustatij, vel Eustachij.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Scripsit vitam eius Ionas Abbas, quam habes apud Bedam tom. 3. & Surium tom. 2. licet eam nonnulli Bedæ adscripserint; sed auctorem esse Ionam, testatur Sigebertus de vir. illustr. c. 61. qui agit de eodem in chron. anno Domini 624. & Trithem. de vir. illustr. ordinis sancti Benedicti lib. 3. cap. 70.

j. E **Tertio Kalend. April. Luna.** 30

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	f
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	25	26	27	28	29	30			

ROMÆ via Appia passio beati Quirini [a] Tribuni, qui à sancto Alexandro Papa, quem habebat in custodia, cum omni domo sua baptizatus est, & sub Hadriano Imperatore traditus Aureliano Iudici, cùm in confessione fidei persisteret, post linguæ abscissionem, equulei suspensionem, manuumque ac pedum detruncationem, agonem martyrij gladio consummauit. Thessalonicę natalis sanctorum martyrum Domnini [b], Victoris, & sociorum. Constantinopoli commemoratio sanctorum plurimorum [c] martyrum Catholicæ communionis, quos Constantij tempore Macedonius hæresiarcha inauditis tormentorum generibus cruciatos occidit: nam inter cetera, fidelium mulierum vbera inter labra arcarum compressa dissecuit, & candenti ferro combussit. In castro Siluanectensi depositio sancti Reguli [d] Arelatensis Episcopi. Aureliani in Gallia sancti [e] Pastoris Episcopi. Syracusis sancti Zosimi [f] Episcopi & confessoris. In monte Sina sancti Ioannis [g] Climaci abbatis. Apud Aquinum sancti Clinij [h] confessoris.

MARTII 30.

QVIRINI [a].] De eo Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Habentur eius res gestæ in Actis sancti Alexandri Rom. Pontif. apud Sur. tom. 3. die 3. Maij, ex quibus ceteri acceperunt. Cùm autem passus dicatur vltimo Traiani anno, mendum inesse certum est; cùm non sub Traiano, sed anno decimotertio Hadriani martyrio coronatus sit, vt diximus in Annalibus.

[b] Domnini & Vict.] Vsuardus de his etiam, Beda autem de Domno & alijs ab his diuersis. De Domnino Thessalonicensi, de quo hîc agitur, Græci habent ad Kalend. Octobris in Menologio, vbi eius Acta summatim complexa narrantur; passumque ferunt in persecutione Maximiani Imp. Agunt itidem de Domnino Thessalo, qui Nicomediæ primùm, inde in Mesopotamia grauissima passus est.

[c] Sanctorum plurimorum martyrum.] Crudelissimas carnificinas Macedonij hæresiarchæ in Catholicos scribit Socrat. hist. libro 2. cap. 12. vbi ait ad ter mille & centum quinquaginta eius factione necatos esse: idem cap. 30. Sozom. libro 3. cap. 8. Metaphrastes in Paulo

Episcopo Constantinopolitano, vj. Nouemb. apud Lipom. tomo 6. Apposite hic additum videtur, Communionis Catholicæ; quoniam & Nouatiani hæretici, cùm & ipsi sanctissimæ Trinitatis in distinctione personarum consubstantialem Deitatem profiterentur, ab eodem Macedonio grauia passi sunt. Agit de his martyribus etiam Suidas in historicis, verbo, Macedonius.

[d] Reguli.] De eo Vsuardus. Ferunt hunc fuisse discipulum sancti Ioannis Apostoli. Habet eius res gestas Mombritius tomo 2. Antoninus 1. par. tit. 28. §. 2. Petrus in catalogo lib. 4. c. 15. Adscribitur hic secundus eius sedis Episcopus, subrogatus sancto Trophimo.

[e] Pastoris Episcopi.] De eo apud Adonem. Agit de eodem Petrus in catalogo libro 11. numero 104. & Maurol. hac die.

[f] Zosimi Episcopi.] Agunt de eodem Græci hac die in Menologio.

[g] Ioannis Climaci.] Græci item de eo in Menologio hac die. Scripsit res gestas eius Daniel monachus, quas recenset Sur. tomo 2. Porrò animæ illius diuina quædam effigies multò clariùs perspicitur in eius scriptis. Vixit non longè post tempora Iustiniani Imp. ac post S. Sabam abbatem, cuius eâ quæ scribit, aliquando confirmat auctoritate.

[h] Clinij.] De eo antiqua monumenta ecclesiæ Aquinatis, nobis communicata à R. D. Flaminio Philonardo eius sedis Episcopo.

31 Pridie Kalendis Aprilis. Luna. F *

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1			

THECVÆ in Palæstina sancti Amos [a] Prophetæ, quem Amasias sacerdos frequenter plagis afflixit, & filius eius Osias vecte per tempora transfixit: qui posteà semiuiuus in patriam deuectus, ibidem expirauit, sepultusque est cum patribus suis. In Africa sanctorum martyrum Theoduli [b], Anesij, Felicis, Corneliæ, & sociorum. In Perside sancti Beniamin [c] diaconi, qui cùm Dei verbum non desisteret prædicare, sub Isdegerde Rege vnguibus arundinibus acutis confixus, & spinosa sude per aluum transmissa, martyrium consummauit. Romæ sanctæ Balbinæ [d] virginis, filiæ beati Quirini martyris, quæ à sancto Alexandro Papa baptizata, post deuictum huius sęculi cursum sepelitur via Appia iuxta patrem suum.

MARTII 31.

AMOS Prophetæ [a].] Vsuardus etiam de eo agit hac die. Vitam eius scribit sanctus Epiphanius libro de vit. & interit. Prophet. cap. 12. De eo item Hieron. in procem. in Amos, & in Isaiam cap. 1. vbi ait alium hunc fuisse ab eo quem Isaiæ Prophetæ patrem fuisse ipse scribit cap. 1. cùm (vt ait) nec nomen idem sit apud Hebræos. De eodem apud S. Isid. de vit. & mort. sanct. cap. 43. & Doroth. in synopsi cap. 2.

[b] Theoduli & sociorum.] Vsuardus mendosè legit Diodolum: Beda agit tantùm de Anesio. De his etiam Wandelbertus, adstipulanturque vet. manuscripta.

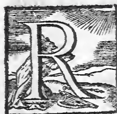
[c] Beniamin diaconi.] Græci de eodem hac die in Menologio, celebrantque simul natalem sancti Abdæ Episcopi & sociorum Persarum. Scribit de his Theodoretus hist. libro 5. cap. 38. & ex eo Nicephorus libro 14. cap. 20. Concitata est hæc persecutio ab Isdegerde Rege Persarum in fine regni ipsius, vt idem Theodoretus scribit lib. 5. cap. 38. licet dicat Socrat. lib. 7. cap. 18. hanc persecutionem factam esse sub Bararane eius filio. Sed verius videtur, cœptam esse sub Isdegerde Rege, & sub eius filio auctam, vt scribit Cyrillus monachus in Euthymio. Marcellinus in chron. inchoatam hanc refert Theodosio nonùm & Constantio tertiùm Coss. est is annus à Christo quadringentesimus vigesimus: eamque annis triginta perdurasse scribit Theodoretus li. 5. cap. 38. Meminit eiusdem persecutionis S. Augustinus de ciuitate Dei lib. 18. cap. 12.

[d] Balbinæ.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij omnes de ea hac item die. Acta eius intexta sunt in rebus gestis sancti Alexandri Papæ, apud Surium tom. 3. die 3. Maij. Ex quibus plures qui de eadem scripsere, quos non numeramus, acceperunt. Antiquus est Romæ titulus sanctę Balbinæ, cuius mentio est in Romana Synodo sub Gregorio Papa, in eius registro lib. 4. epist. 44. Indict. 13.

APRILIS.

ix. G Kalendis Aprilis. Luna. I

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ	
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2				

ROMÆ paſſio ſanctæ Theodoræ [a] ſororis illuſtriſſimi martyris Hermetis, quæ ſub Hadriano Imperatore ab Aureliano Iudice affecta martyrio, ſepulta eſt iuxta fratrem ſuum via Salaria, non longè ab Vrbe. Eodem die ſancti Venantij [b] Epiſcopi & martyris. In Ægypto ſanctorum martyrum [c] Victoris & Stephani. In Armenia ſanctorum martyrum Quinctiani [d] & Irenæi. Conſtantinopoli ſancti Macarij [e] confeſſoris, qui ſub Leone Imperatore pro aſſertione ſanctarum imaginum in exilio vitam finiuit. Gratianopoli ſancti Hugonis [f] Epiſcopi, qui multis annis in ſolitudine vitam exegit, & miraculorum gloria clarus migrauit ad Dominum. Apud Ambianum ſancti VValerici [g] abbatis, cuius ſepulchrum crebris miraculis illuſtratur.

APRILIS I.

THEODORÆ [a].] De ea item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Certamen eius habetur in Actis S. Alexandri Papæ, apud Surium tom. tertio, die tertia Maij.

[b] Venantij Epiſcopi.] Beda etiam, Vſuardus, Ado, ac ceteri; licet nullus dicat, cuius fuerit ciuitatis Epiſcopus, vel quo tempore paſſus ſit. Corpus eius aſſeruatur in oratorio, quod dicitur ſancti Venantij, apud Baptiſterium Conſtantini, vnà cum corporibus ſancti Domnionis Epiſcopi & aliorum ſanctorum martyrum, quorum omnium dies anniuerſaria agitur hoc eodem menſe, tertio Idus Aprilis. Cùm autem ea omnia tranſlata fuerint è Dalmatia & Iſtria à Ioanne Papa Quarto; par eſt credere, ſanctum Venantium alicuius illarum prouinciarum ciuitatis fuiſſe Epiſcopum. Extat ibidem in apſide, ſicut & ceterorum, imago eiuſdem S. Venantij muſiuo opere compacta. Hæc in monumentis SS. eccleſiæ Lateranenſis. Claruit in Africa alius Venantius Thyniſæ Epiſcopus, titulo confeſſionis illuſtris, qui interfuit Concil. Carthaginenſi ſub Cypriano, vt conſtat ex illius Synodi Actis.

[c] Victoris & Stephani.] Vſuard. de iiſdem hac die. Licet hi conueniant nomine, cenſentur tamen diuerſi à Victore & Corona, de quibus idem Vſuard. agit pridie Idus Maij: nam hi in Ægypto, illi in Syria paſſi leguntur.

[d] Quinctiani & Irenæi.] Agunt de his hac die Græci etiam in Menologio.

[e] Macarij.] Greci item de eo in Menologio hac die, ibiq́ue illius tum fortia certamina pro fide Orthodoxa ſuſcepta, tum etiam miracula paucis narrantur.

[f] Hugonis Epiſc.] Hunc egregium ſanctitate virum Innocentius Papa Secundus retulit inter ſanctos, mandauitq́ Guidoni Carthuſię Priori, vt eius res geſtas conſcriberet: habentur ipſæ apud Surium tom. 2. Eſt autem hic ille Guido, ad quem extant ſcriptę duę epiſtolę S. Bernardi, 11. & 12. vbi plura de laudibus Carthuſianorum. Inuiſit aliquando idem Bernardus Hugonem, quo ſicut familiariſſimè, ita etiam honorificentiſſimè vſus eſt, vt conſtat ex vita ſancti Bernardi lib. 3. cap. 1. Plura de eodem in vita ſancti Brunonis apud Surium tom. 5. die octaua Octobris. Petrus Cluniac. lib. 2. cap. 28. Vincentius lib. 27. c. 8. & 12. Petrus Surius de vit. Carthuſianorum, & alij.

[g] VValerici abb.] De eo hac item die Beda, Vſuard. autē tertio Idus Decemb. Extant Acta ipſius apud Sur. tom. 2. Scriptam fuiſſe vitam eius à Rangiberto abbate, tradit Molanus in annotat. ad Vſuardum: idem inſuper ab incerti nominis ſcriptore eius res geſtas narratas teſtatur. De eo item Vincentius lib. 23. cap. 23. & 24. Petrus in catalog. lib. 4. c. 21. Trithemius de vir. illuſtr. ordinis ſancti Benedicti lib. 3. cap. 78. Fuit hic diſcipulus ſancti Columbani, vixitq́ue circa annum Domini ſexcenteſimum vigeſimum.

2 Quarto Nonas Aprilis. Luna. A xxviij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	28	29	30	1	2	3			

SANCTI Franciſci [a] de Paula, ordinis Minimorũ inſtitutoris, quem virtutibus & miraculis clarũ Leo X. Sanctorum numero [b] adſcripſit. Cæſareæ in Palęſtina natalis S. Amphiani [c] martyris, qui in perſecutione Maximini cùm Vrbanum Pręſidem idolis immolantem arguiſſet, ſęuè dilaniatus, ac pedibus lino in oleum intincto, eoq; incenſo obuolutis [d], acerbiſſimè cruciatus, demum in mare demerſus, tranſiens per ignem & aquam, eductus eſt in refrigerium. Ibidem paſſio ſanctæ Theodoſiæ [e] virginis Tyriæ, quæ in eadem perſecutione cùm ſanctos confeſſores ante tribunal ſtantes publicè ſalutaſſet, atque rogaſſet, vt cùm ad Dominum perueniſſent, ſui recordarentur, à militibus tenta, & ad Vrbanum Præſidem ducta, eius iuſſu lateribus & mammis ad interiora vſque dilaniatis, in mare tandem proijcitur. Lugduni ſancti Nicetij [f] eiuſdem vrbis Epiſcopi, vita & miraculis clari. Apud Comum ſancti Abundij [g] Epiſcopi & confeſſoris. Apud Lingones ſancti Vrbani [h] Epiſcopi. In Palæſtina depoſitio ſanctæ Mariæ [i] Ægyptiacæ, quæ Peccatrix appellatur.

APRILIS 2.

FRANCISCI de Paula [a].] Huius pręclaræ res geſtæ expreſſæ habentur in bulla canonizationis eius data à Leone X. Rom. Pont. quam retulit Surius tom. 2. Porrò ſingula eius Acta miraculaque à Dauid Romeo Neapolitano Latino ſermone copioſiſſimè ſunt conſcripta, & Italicè à R.P. Paſſarino ordinis Minim. Generali. Migrauit vir ſanctus ex hac vita anno Dom. 1507. Nonnulla de ipſo habes in theſ. con. tomo 2. Anno autem Domini 1586. auctoritate S. D. N. Sixti PP. V. idem ſanctus illatus eſt in Kalendarium Romanum cum officio duplici. Extant de his litteræ Apoſtolicæ.

[b] Sanctorum numero adſcripſit.] Conſtat quidem, peruetuſtum fuiſſe morem in Eccleſia Catholica, vt nullus, nec martyr quidem, abſque aliqua præuia diſcuſſione & approbatione, inter Sanctos recenſeretur, quos pietas Chriſtiana, more maiorum, colere cõſueuit. Quod enim ad martyres ſpectat; eſt de ea re egregius locus Opt. Mileuitani l. 1. aduerſus Parmenianum, cùm de Lucilla potenti ac factioſa femina Donatiſtarum patrona hęc ait: Cùm correctionẽ archidiaconi Cæciliani ferre nõ poſſet, quę ante ſpiritualem cibum & potum os neſcio cuius martyris, ſi tamen martyris, libare dicebatur: & cùm præponeret calici ſalutari os neſcio cuius hominis mortui, etſi martyris, ſed nondum vindicati; correpta, cum confuſione irata diſceſſit, &c. Quibus planè Optatus ſignificat, nefas fuiſſe venerari reliquias martyris alicuius non vindicati, hoc eſt, nondum probati & recepti. Moris enim erat, vt cùm aliquis martyrio occubuiſſet, Epiſcopus, ſub cuius ditione id accidiſſet, rem geſtam ſcriberet ad Primatem Epiſcopum; à quo maturè, adhibitis in conſilium collegis Epiſcopis, an inter martyres eſſet recipiendus, decernebatur. Cuius rei ritum & ordinẽ ſatis monſtrant ea quæ S. Auguſtinus ſcribit in breuic. coll. diei 3. c. 13. dum habet, quòd Secundus Tigiſitanus Epiſcopus in Numidia ſcripſit ad Menſurium Epiſcopum Carthaginenſem de his qui in ea prouincia tunc feliciter martyrio occubuiſſent, eò quòd ſacros codices, iuxta Diocletiani edictum, tradere noluiſſent: quos omnes martyrũ honore & cultu eſſe dignos, ille reſcripſit. Qui idem Menſurius alijs quibuſdam paſſis, nomen martyris & venerationem deferẽdam eſſe, certis ex cauſis negauit, vt ibid. c. 13. idem teſtatur: quinam autem hi eſſent, ſubdit his verbis: Quidam etiam in ea epiſtola facinoroſi arguebantur, & fiſci debitores, qui occaſione perſecutionis vel carere vellẽt oneroſa multis debitis vita, vel purgare ſe putarent, & quaſi abluere facinora ſua, vel certè acquirere pecuniam, & in cuſtodia delicijs perfrui de obſequio Chriſtianorum, &c. Hi etenim (vt paulò ſuperiùs ibidem dicitur) his ex cauſis ſe offerebant perſecutoribus non rogati, vltroq. dicebant, ſe habere ſacras ac diuinas ſcripturas, quas tradituri non eſſent: quos ipſos Menſurius inter martyres recenſeri vetuit. quod quidem Donatiſtas offendit: qui

in eumdem Africę Primatem, ac etiam in eius archidiaconum inuidiam & odium concitarũt. Sed de his aliàs. Erat autem pernecessaria huiusmodi de martyribus inquisitio, nõ tantùm ob prędictas causas: sed quoniam & hęretici atque schismatici aliquando pro Christi nomine à persecutoribus tormẽta pati videbantur & mortẽ; & quidem ipsis ferè nascentis fidei exordijs, cùm omnia martyrum sanguine redundarẽt, vt scribit Euseb. hist. li.4.c.14. prope finem, li.5.c.15 & li.8.c.20. in fine, & S. Augustinus de Donatistis sæpè testatur: quos omnes, vt alienos à fide & cõmunione Catholica, Dei Ecclesia respuere consueuit; cùm ex sententia Cypriani, & Augustini, omniumq. Orthodoxorum, quidquid aliquis extra Ecclesiã patitur, non martyrium censendum, sed dicenda sit pœna perfidiæ. Hæc de his quæ spectant ad martyres. Possumus ex his inferre: Si de illis qui pro Christo occidebãtur, tamen de eorum fide & charitate, sine qua nihil prodest, etiam si det quis corpus suum ita vt ardeat, tam exquisitam peruestigationẽ haberi motis fuit; sanè mirum videri non debet, sanctam Dei Ecclesiam veritatis columnam maius studium, multoq. exactiorem diligentiam adhibere solitã in adscribendo ceteros Sanctorum numero. Vt & meritò tanti ponderis negotium non Primati, vel Patriarchę alicui, sed ipsi tantùm Romano Pontifici, pro summa ei à Christo Domino in beatissimo Petro Apostolo tradita potestate, sit creditum. De his satis: nam de canonizatione Sanctorum scimus commentarios esse editos, aliosque complures, tam sacros Theologos, quàm Canonici iuris consultos de his agere; quos consulat, qui cetera auidiùs cupit.

[c] Amphiani.] Beda de eodem hac die; sed tamen perperàm hunc iungit cum alijs quos ponit in Africa: nisi fortassè ille, de quo agit, sit alius ab isto. Vsuardus & Ado de eodem Nonis Aprilis: apud quos etiam mendosè legitur, Apud Cæsaream Lyciæ; cùm potiùs apud Cæsaream Palæstinæ metropolim, atque hac die martyrem effectum, testetur Eusebius eiusdem ciuitatis Episcopus lib.8. c.14.&15. recenseatq. inter eos martyres, qui passi sunt anno tertio persecutionis Diocletiani Imp. Græci autem de eodem in Menologio hac die, & Metaphrastes; licet de Lycia & ipse (vt diximus) errare videatur.

[d] Obuolutis.] Hoc genus cruciamenti speciem quamdam pręsefert tormenti illius acerbissimi, quod veteres dicebant Tunicam molestam: quæ ignium alimentis illita & intexta (vt Seneca docet epist. 14.) ac mox succensa, cruciabiliter obuolutos nocentes, qui sceleris comperti grauioris forent, amburebat. Est & Iuuenalis satyra 8. de tunica molesta is versus:

Ausi quod liceat tunica punire molesta.

[e] Theodosię.] De eadem tam Latini, quã Gręci hac die; apud aliquos autem mendosè Theodora pro Theodosia legitur. Irrepsit error apud nonnulla Martyrologia, vt loco Cęsareę Palęstinę, ponatur Cęsarea Cappadociæ: rati sunt enim auctores illorum, diuersam esse Theodosiam Cappadocem à Theodosia Palæstina; eò quòd illa capite truncata, hęc autem in mare demersa dicatur. Sed præter illa quę de Theodosia scribit Eusebius hist. lib.8.c.17. habemus in nostra bibliotheca eius vitam vberiùs scriptã antiquo charactere, cuius est exordium: In illis diebus, &c. vbi Præses, sub quo passa est, ponitur, Vrbanus scilicet; quem constat, eodem Eusebio auctore, illis tẽporibus persecutionis Diocletiani vsque ad suum obitum administrasse prefecturam Palęstinæ. Ex Imperatore itaque atque Præside, non duas, sed vnam tantummodò fuisse Theodosiam, compertum habemus; eamdemq. esse Palęstinam, & non Cappadocem. Nam & cùm in mare constet esse demersam; quonam pacto hæc Cęsareæ Cappadocię fieri potuerunt, quę à mari lõgissimè, in meditullio eius prouincię sita est? Idq. etiam (vt modò cosinographos citare prætermittamus) testatur Gregor. Nazianz. orat. in laudem Basilij, cùm ait: Nos procul à mari degimus. Cùm itaq. nomen, ætas, spontanea fidei professio, tempus persecutionis, dies martyrij, nomen Præfecti, ac loci simul conueniant; vna tantùm dicenda est Theodosia, hęcq. illa Cęsareę Palęstinæ sub Vrbano Præside passa, de qua agimus; quàm etiam Græcos celebrare in Menologio, ex ipsorum verbis exploratum habetur; quæ sunt huiusmodi: Die secunda Aprilis sanctæ virginis Theodosiæ, quæ ex vrbe Tyro originem ducens, cùm decimumoctauum annum ageret, Vrbano Præsidi Palæstinæ oblata, & Christi fidem liberè professa, ac flagris cæsa, in mare deiecta, Deo ipsi spiritum reddidit. Hæc in dicto Menologio peruetusto Cardin. Sirleti. De ea ibidem iterùm ad sext. Kal. Iunij, ijsdem ferè verbis, & de Vrbano Pręside Palęstinę, & demersione in mare habetur mentio: de Cęsarea autẽ Cappadocię nec verbum quidem, quemadmodum nec de capitis abscissione. Quòd autem de eadem iterũ agunt, contingit, vt in alijs multis sanctis, quòd nõ tantũ dies natalis, sed translationis sacrarum reliquiarũ, vel dedicationis ecclesię ab ijsdem solemnitas celebretur.

[f] Nicetij Episc.] De eo Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri. Plura de Nicetio Lugdunensi Greg. Turon. de gest. Franc. lib.5.cap.5.& 20. in vit. sanct. Patr. c.8. & lib. de glor. confess. c.61. 62. & 63. Claruit tẽporibus Iustini Iunioris Imp. cùm Romanæ Ecclesiæ præsideret Ioannes Papa Tertius, circa annum Domini 570. Interfuit primo Concilio Lugdunensi, vt eius Acta testantur. Vixit eodem sæculo alius eiusdem nominis S. Nicetius Episcopus Treuerensis, de quo Beda & Vsuardus secunda edit. Mol. Kalend. Octobris; qui reperitur interfuisse Concilio Aruernensi, habito post Consulatum Paulini Iunioris, qui numeratur annus à Christo quingentesimus quadragesimusprimus. Narrat eius egregia opera Gregorius Turonen. in vit. sanct. Patr. c.17. Scribit de eo elegans epitaphium Venantius Fortunatus libro tertio.

[g] Abundij Episc.] Celebris hic quidem tum sanctitate, tum eruditione Episcopus reperitur interfuisse Synodo Mediolanensi sub Euseb. Episcopo, tempore S. Leonis Papæ; licet alicubi, errore librarij, Abundantius pro Abundio subscriptus inueniatur. Huic etiam ad reparandas acerbissimas clades Orientalis Ecclesiæ ex illo Latrocinio Ephesino nuper illatas S. Leo Papa maximi ponderis credidit legationem, vt testantur eiusdem Pontificis litteræ ad Theodosium Imperatorem 34. & ad Pulcheriam August. 36. Qui quidem vnà cum eiusdem legationis collegis ex sententia felicissimeque negotium confecit. Habita enim tunc Synodo, in primis Constantinopolitanum Episcopum Anatolium, Maximum Antiochenum, aliosque lapsos Episcopos ad Catholicam

cam fidem & Ecclesiæ vnitatem redeuntes suscepit, eosdemque sedibus restituit. Legi fragmenta eius Synodi, necnon epistolam Theodoreti Cyri Episcopi tunc ad eumdem Abundium scriptam. Habet ea omnia Mombrit. tomo primo de vit. sanctorum. Egi de his pluribus in Annalibus Ecclesiasticis.

[h] Vrbani Episcopi.] De eo Molanus in additione ad Vsuardum hac die. Ponitur hic eius sedis Episcopus ordine sextus in tabul. Democharis de sacrificio Missæ.

[i] Mariæ Ægypt.] Vsuardus item hac die, Greci autem in Menologio pridie huius diei. Eius res gestas scriptas esse à Sophronio Episcopo Ierosolymitano, testatur Nicephorus hist. lib. 7. cap. 5. Citantur eędem in Nicæna secunda Synodo Act. 4. & à S. Ioan. Damasceno in orat. 3. de imaginibus in fine. Latinè eas reddidit Paulus diaconus, non ille Aquileiensis historicus, sed Neapolitanus, cuius meminit Sigebertus de vir. illustr. c.69. Habentur in vit. Patrum. Porrò Hildebertus Episcopus Cenomanensis eadem Acta metro cecinit, vt de eo refert Henricus de vir. illustr. cap. 8. Claruit Maria Ægyptiaca temporibus Iustini senioris Imperatoris, circa annum Domini quingentesimum atque vigesimum. Extat de eadem carmen Bonad. Santon lib. 3. monod. 29. Vixit iisdem ferè temporibus alia item ex meretrice pœnitens, Maria dicta, Tarsensis patriâ, quæ in monasterio apud Ægas posito exercuit vitam monasticam, de qua mentio habetur in Prato spirituali cap. 31.

3 Tertio Nonas Aprilis. Luna. B xxvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

TAVROMENII in Sicilia sancti Pancratij [a] Episcopi, qui Christi Euangelium, quod à sancto Petro Apostolo illuc missus prædicauerat, martyrij sanguine consignauit. Tomis in Scythia natalis sanctorum martyrum Euagrij [b] & Benigni. Thessalonicæ passio sanctarum virginum Agapis [c] & Chioniæ sub Diocletiano Imperatore: quæ cùm Christum negare nollent, primò in carcere maceratæ, posteà in ignem missæ, sed à flammis intactæ, ibi oratione ad Dominum fusa, animas reddiderunt. Tyri sancti Vlpiani [d] martyris, qui in persecutione Maximiani cum aspide & cane insutus culleo [e], in mare demersus fuit. In monasterio Meditij in Oriente sancti Nicetæ [f] abbatis, qui ob cultum sanctarum imaginum sub Leone Armeno multa passus est. In Anglia sancti Richardi [g] Episcopi Cicestrensis, sanctitate & miraculorum gloria conspicui. Ibidem sanctæ Burgundoforæ [h] abbatissæ & virginis.

APRILIS 3.

PANCRATII Episc.] De eo item hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri; Græci auté in Menologio quinto Idus Iunij; vbi legitur, hunc Antiochenū genere sanctum Petrum secutum, ab eo Siculis esse pręfectum Episcopū. Agit de eodem Nicephorus hist. lib. 2. cap. 35. Metaphrastes in serm. in die natali Apost. De eodem in Actis S. Marciani Episcopi, quæ accepimus ab ecclesia Caietana.

[b] Euagrij & Benigni.] De his etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri.

[c] Agapis & Chioniæ.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij agunt de his hac die, de Irene autem harum sorore Nonis Aprilis; Græci autem de tribus sororibus simul sextodecimo Kal. Maias. Discrepare videntur à Græcis Latini, dum hi virgines, illi verò mulieres tantùm has dicunt; licet Tertul. lib. de velan. virg. mulieris nomine virgines etiam comprehendi, pluribus disputet. Cur verò Latini his diebus agant, Gręci autem diuerso, nobis hactenus incompertum, cùm pręsertim nulla ipsarum illis passa diebus reperiatur. Extant etenim ipsarum Acta sincera & pura, prout à notarijs exceptoribus ad verbum scripta sunt; in quibus de Irene, quæ nouissima omnium passa est, hæc in fine leguntur: Consummata est in Consulatu Diocletiani nono, Maximiani autem octauo, Kalend. Aprilis, &c. Recitat ea integra Metaphrast. quæ

Latinè reddita habet Lipom. tomo 7. & Sur. tom. 2. prima die Aprilis. Agit de iisdem Niceph. hist. lib. 7. cap. 14. necnon Aldelm. lib. 2. de virg.

[d] Vlpiani.] Huius martyris ſæuiſſimum ſupplicium, parricidis tantũ ſolitum irrogari, deſcribit Euſeb. hiſt. li. 8. c. 15. ex quo & cęteri deſcripſerũt.

[e] Inſutus culleo.] Saccus is erat ex corio factus, quo cum cane, gallo, ſerpente, & ſimia incluſus parricida mergebatur in mare, ex pręſcripto legis Romanorum, quam tulit Pompeius in ſuo Conſulatu, de qua Modeſtinus, ff. ad legẽ Pompeiam de parricidis. Non tamen Pompeius fuit cullei ſupplicij primus inuentor: Cicero enim, qui ante latam legẽ Pompeiam de parricid. habuit orationẽ illam pro Roſcio Amerino, cùm de cullei ſupplicio agit, à maioribus dicit illud fuiſſe excogitatum: at dum ibidẽ de cullei pœna eleganter diſputat, rationemq. reddit, cur maiores viuum hominem culleo inſutum in flumẽ deijci præceperint; cùm nullam habeat mentionẽ de gallo, ſerpente, & cane; ſatis apparet, illud ipſum cullei ſuppliciũ à maioribus inuentum, & à Pompeio illis pœnis auctum, & in necatores etiam propinquorum ac patronorũ fuiſſe extenſum: cùm alioqui olim omne homicidium diceretur parricidium, vt auctor eſt Feſtus verb. parricid. quæſtores. Quinetiam temporibus Tarquinij Regis conſtat M. Tullium, aliàs Attilium Duumuirum inſutum culleo, & in mare proiectum, non quidem ob parricidium, ſed quòd ſacros libros deſcribendos dediſſet, vt teſtatur Dionyſ. Halicarnaſſ. lib. 4. & recitat Valer. Max. lib. 1. c. 1. 13. Decretum poſteà ſupplicium cullei in parricidas Publicium Malleolum, matre occiſa, primùm fuiſſe expertum, tradit Liu. libro xviij. In Rhet. ad Heren. verba antiquæ legis recitantur, quæ ſunt huiuſmodi: Si quis parentes occiderit, vel verberarit, ei damnato obuolu atur os folliculo lupino, ſoleæ ligneæ pedibus inducantur, & in carcerem ductus, ibi ſit tantiſper, dum paretur culleus, in quem coniectus in profluentem pręcipitetur. Hæc ibi. Colligit & Cuiac. lib. 9. Paratitl. tit. 17. ex ſententia Hadriani, damnatum culleo, illo incluſum, ſuprà plauſtrum imponi ſolitum, quod traherent boues nigri, ac ſic ad mare deferri. De eodem ſupplicio Iuuenal. ſatyr. 13. his verſibus:

Et deducendum corio bouis in mare, cum quo
Clauditur aduerſis innoxia ſimia fatis.

Porrò tam acerbum ſupplicium ob nimiam ſui atrocitatẽ vſu deſierat, vt ſcribit Paulus I. C. li. 5. ſentent. tit. 24. ad leg. Pomp. de parric. his verbis: Etſi anteà inſuti culleo in mare pręcipitabantur, hodie tamen viui exurũtur, vel ad beſtias dantur. Hęc Paul. Sic etiam exhorruit pœnam cullei Auguſtus Imp. (vt auctor eſt Suetonius in Octauio c. 33.) quòd ne ex lege cogeretur irrogare pœnam cullei, reum parricidij à confeſſione diſtraheret, ita reum compellans: Certè patrem tuum non occidiſti. Hæc Suet. Ex his perpende immanitatem & furorem Gentilium in Chriſtianos, quos ſæuiora parricidis cogebãt ſubire ſupplicia; vt pœna cullei in parricidas abolita, in Chriſtianos innocẽtiſſimos tantũ ſui atrocitate vigeret. At Conſtantinus Imp. reſcribens ad Verinũ Vicarium Africę, eamdem legem in vſum priſtinum, nempe in parricidas reuocauit, L. 1. tit. de parricid. Cod. Theod. Non prętermittimus, quòd apud Senecam li. 7. declam. 1. inuenies & culleum ligneum, ſic dictã nauis exarmata, in quam reus impoſitus, maris diſcrimini committeretur: quo ſupplicio ſæpè damnatos eſſe Chriſtianos, inuenimus.

[f] Nicetæ abbatis.] Græci etiam de eo hac die in Menologio. Res geſtas ipſius Theoſterictus eius diſcipulus ſcripſit luculenta oratione. Recitant eam Metaphraſtes, Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 2. Vixit temporibus Tharaſij Epiſcopi Conſtantinopolitani, à quo preſbyter ordinatus fuit, circa annum Domini 780.

[g] Richardi Epiſc.] Huius Acta duobus libris complexus eſt Radulphus Cieeſtrenſis, quæ deſcripſit Sur. tom. Hunc Vrbanus Papa Quartus (vt idem teſtatur auctor lib. 2. cap. 15.) adſcripſit ſanctorum numero. Habemus in noſtra bibliotheca exemplaria plurimarum litterarum Vrbani Quarti, vbi etiam litteræ de canonizatione eiuſdem Richardi ſcriptę leguntur. eſt ipſarum exordium: In cæleſti, &c. num. 268. Claruit ſub Innocentio Quarto Rom. ad quem confugit vexatus perſecutione Regis Anglorum.

[h] Burgundoforæ.] Eius præclaras res geſtas ſcripſit Ionas abbas, licet Bedæ aliqui tribuant: extant apud Bedam tom. 3. Habetur de eadem mentio in vita ſancti Columbani cap. 12. Claruit circa annum Domini 610.

25. xxvj. C **Pridie Nonas Aprilis. Luna.** 4

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	1	30	1	2	3	4	5			

THESSALONICÆ ſanctorum martyrũ Agathopodis [a] diaconi & Theoduli lectoris, qui ſub Maximiano Imperatore & Fauſtino Præſide ob Chriſtianæ fidei confeſſionem, alligato ad collum ſaxo, in mare demerſi ſunt. Mediolani depoſitio ſancti Ambroſij [b] Epiſcopi & confeſſoris, cuius ſtudio, inter cetera doctrinæ & miraculorum inſignia, tempore Arianæ perfidiæ

diæ tota ferè Italia ad Catholicam fidem conuersa est [c]. Hispali in Hispania sancti Isidori [d] Episcopi, sanctitate & doctrina conspicui, qui zelo Catholicæ fidei, & obseruantia Ecclesiasticæ disciplinæ Hispanias illustrauit. Constantinopoli sancti Platonis [e] monachi, qui pluribus annis aduersus hæreticos sanctarum imaginum effractores inuicto animo decertauit. In Palæstina sancti Zosimi [f] anachoretæ, qui funus sanctæ Mariæ Ægyptiacæ curauit.

APRILIS 4.

GATHOPODIS, & Theoduli [a].] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio. Horum Acta ex antiquis monumentis erura edidit Metaphrastes: habet ea Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 2.

[b] Depositio sancti Ambrosij.] De eadem Beda hac die, & pridie Kalend. Aprilis, ceteri omnes hac item die. De tempore obitus sancti Ambrosij Paulinus in vita ipsius testatur, non intercessisse triennij spatiũ ab obitu Theodosij Imp. ad mortem S. Ambrosij. Rursus etiam exploratũ habetur ex Concilio Carthaginensi tertio can. 48. S. Ambrosium non vixisse vltra annum Consulatus Attici & Cęsarij: nam eodem anno ex eadem Synodo scripta est consultario ad Siriciũ Papam, & sanctũ Simplicianum S. Ambrosij successorem, mense Septemb. Nec est quòd quis dicat, errorem esse in Consulibus, videlicet vt canon ille sit alterius Concilij sequẽti anno celebrati, & sub canonibus prędicti Concilij recensitus: nam sequenti anno, eo mense Siricius Papa, ad quem ea scripta est cõsultatio, non erat ampliùs in humanis: siquidẽ eo anno, Coss. Honorio quartùm & Eutychiano, 8. Kalend. Martij ex hac vita migrauit. Contradicit his etiam Paulini auctoritas, dum ait, ferè triennio, & non post trienniũ à morte Theodosij superuixisse Ambrosium. Hæc de tempore eius obitus: quibus si aduersari videas Gregorium Turonensem, nihil vltrà habemus dicere; nisi, quòd non plus ei tribuo, quàm illi concedat Hilduinus vir eruditus in Areopagiticis ad Ludouicũ Pium Imp. Tu interim consule quę inferiùs scripta sunt die vndecima Nouembris in S. Martino. De ętate autem, collegimus ex scriptis eius, habita diligẽti ratione temporũ, vixisse annos sexagintaquatuor: quod pluribus monstrauimus in Annal. Eccles. & in vita eiusdẽ S. Ambrosij, quam contexuimus ex antiquis Patribus, ipsiusq. scriptis, ceterisq. vetustatis monumentis, id nobis pręcipiente Illustrissimo ac Reuerẽdissimo D. Felice à Montealto tituli S. Hieron. Cardinale amplissimo; qui ad summum Catholicæ Ecclesiæ Pontificatum euectus, eamdem typis excusam in fronte tomi quinti operum S. Ambrosij, in quibus restituendis & illustrandis felicissimè laborauit, collocari præcepit.

[c] Tota ferè Italia ad Catholicam fidem conuersa est.] Habent Beda, Vsuardus, Ado, & alij, totam Italiam studio S. Ambrosij ad fidem Catholicam esse conuersam. Scias autem hæc verba non aliunde mutuata, quàm à S. Hieronymo, qui dum in chronico, anno vndecimo Valentiniani Imp. agit de obitu Auxentij & electione S. Ambrosij, hęc ait: Post Auxentij seram mortem, Mediolani Ambrosio constituto, omnis ad fidem rectam Italia conuertitur. Hęc Hieronymus: quæ (si consulas historiæ veritatem) intelliges hyperbolicè dicta esse, vt interdum fieri solet. Nam Damaso Papa sedente, ceteræ partes Italiæ, excepta Gallia Cisalpina, vbi Auxentius vixerat, & Iustina Augusta Arianorum patrona hęresim illam fouebat, Catholicam fidem, Nicęnumq. ipsum symbolum profitentes pacificè agebant. Iampridem enim ex eo tempore, quo Constantius Imperator è vita excesserat (vt idem ipse testatur Hieronymus contra Luciferianos) Catholici Episcopi ab exilio reuocati fuerunt, quando & S. Eusebio Episcopo Vercellensi, restituta fide Catholica, redeunte, in eius aduentu Italia (vt ait idem Hieronymus) lugubres vestes mutauit. Tunc etiam (vt idem auctor testatur) Episcopi Occidentales, qui in Conciliabulo Ariminensi lapsi fuerant, perpetrati erroris statim pœnitentes, vnà cum fide Catholica, etiam sedes, indulgente Romano Pontifice, receperunt: nec alicubi sub Catholico Principe Valentiniano in Occidentali Ecclesia vexatio contigit, præterquam in Gallia Cisalpina, vbi Iustina Auxentio ceterisque Arianis ibi degentibus quibus poterat studijs fauebat; sed defuncto Auxentio, Ambrosius creatus Episcopus illi fortiter restitit, mulierisque insaniam pastorali zelo coërcuit, ac denique collapsam Catholicam fidem ibidem, vel in finitimis locis restituit: sicque intelligas Hieronymi verba, vt dicere velit, opera Ambrosij actum esse, vt sic tota Italia ad Catholicam fidem conuersa diceretur, quòd pars illa quæ remanserat ab hæreticis occupata, ab eo restitúta, nulla iam ex parte esset hæretica.

[d] Isidori Episc.] De eo Vsuardus & alij hac die. Pluribus de ipso scribit S. Braulius Episcopus Cęsaraugustanus, qui & eius scripta recensuit, ex quo ceteri. habes ea apud Sur. tom. 2. In cod. manuscrip. operum S. Isidori legi, eumdẽ esse natum patre Seueriano, Præfecto vrbis Carthaginis; habuisse fratres Leandrum Episc. Hispal. & Fulgentium Episc. Carthagin. ac sororem Florẽtiam virginem, omnes sanctitate claros. Floruerunt in Hispania eiusdem nominis plures doctrina & probitate nobiles viri: quos omnes præcessit tempore Isidorus Episc. Cordubensis, ob idque Senior appellatus: vixit enim temporibus Honorij Imp. Nouit eum S. Augustinus, atque Paulus Orosius illi æqualis; ad quem Isidorus ipse scripsit commentarios in quatuor libros Regum, vt scribit Trithem. lib. de scrip. Eccles. Post illum est Isidorus, Iunior dictus, de quo hîc agimus, qui successit S. Leandro, interfuisseq. reperitur Hispalensi secundo

secundo Cõcilio, & Toletano quarto. De eo etiam agit S. Ildefonsus in lib. de vir. illustr. quem & sedisse ait annis ferè quadraginta. Hunc Patres, qui conuenerunt ad Concilium Toletanum octauum, can. 2. eiusmodi encomio celebrant: Nostri sæculi doctor egregius, Ecclesiæ Catholicæ nouissimum decus, præcedentibus ætate postremus, doctrinę comparatione non infimus, atque, quod maius est, sæculorum finitorum doctissimus, cum reuerentia nominandus Isidorus in libro sententiarum, &c. Fuit & tertius Isidorus, Pacensis Episcopus, qui & chronicon barbaricè admodũ scripsisse reperitur, de quo Vasęus meminit in chron. Hispan. his ipsis verbis: Isidorus Pacensis Episcopus etiam scripsit chronicon Hispaniæ; cuius si est chronicon illud, quod eius titulo prænotatum vidi, portentum potiùs dixerim, quàm chronicon: adeò prodigiosè scribit, & Gothicè potiùs, quã Latinè. Hęc ille. Ex quibus certè errasse arguitur, qui hunc illum esse putauit Isidorum, qui collegit epistolas Romanorum Pontificum atque Concilia, qui & in eius voluminis exordio commentariolũ edidit de ordine celebrandi Concilij. Errant & Hincmarus Rhemensis Episcopus, Trithemius, & alij qui illam collectionem tribuunt Isidoro Hispalensi. Id quidem in primis refellitur, quòd Braulius, & Ildefonsus, qui illis vixere temporibus, catalogum texẽtes scriptorum ipsius, nullam prorsus mentionem de eo opere habuerunt. Insuper omnis de ea re dubitatio tollitur, dum auctor operis, ibidem agens de ordine celebrandi Concilij, recitat verba primi canonis vndecimi Concilij Toletani, atque etiam in pręfatione meminit Agathonis Papæ: porrò longè ante eius Synodi ac Papæ Agathonis tempora Isidorus Hispalensis ex humanis desierat. In antiquis manuscrip. codic. hunc Isidorum collectorem Conciliorum, Mercatorem cognomento dictum inuenimus, vt in his, quos in nostra bibliotheca habemus: at in nuper impressis, non Mercator, sed Peccator inscriptus reperitur, secundùm morem nonnullorum antiquorum Patrum, qui humilitatis ergô se sic inscribere & subscribere consueuerunt. Irrepsit, puto, error, vt Mercator, pro Peccator, sit scriptus. Cùm autem eiusdem collectionis auctor recensendo in sua præfatione Synodos vniuersales, sextam vltimo loco ponat; manifestum est post dictam sextam Synodum vixisse, nec ad septimæ tempora peruenisse. quam ob causam, cùm collectores sacrorum canonum recensemus, quintum hunc ordine numeramus, primoq. loco ponimus Dionysium Exiguum, inde Ferdinandum diaconũ, tertiò Martinum Bracharensem Episcopum, quartò Cresconium, ac demum post hos omnes Isidorum. Hęc de Latinis collectoribus, habita exactè cuiusque eorum temporis ratione. Græcorum autem collectorum alia est causa. De Isidoro, de quo hîc agitur, vide quæ collecta sunt in Thesauro concion.

[e] Platonis monachi.] Græci etiam de eodem agunt hac die in Menolog. Scripsit eius Acta Theodorus Studita luculenta oratione, quam recitat Lipomanus tom. 7.

[f] Zosimi.] Agunt itidem de eo Gręci hac die in Menolog. Porrò eius res gestas scriptas esse à Sophronio Episcopo Ierosolymitano, est auctor Nicephorus lib. 17. c. 5. De eo etiam Euagr. Scholast. hist. lib. 2. c. 7. Claruit temporibus Iustini & Iustiniani Impp. Fuit eadem circa tempora alius Zosimus Cilix, de quo in Prat. spiritual. cap. 123. Est præclarum elogium de Zosimo Iustiniani Imp. authen. de monach. collat. 1. tit. 5.

25. xxiiij. D **Nonis Aprilis. Luna.** 5

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	1	2	1	2	3	4	5	6			

HESSALONICÆ sanctæ Irenes [g] virginis, quæ cùm sacros libros contra Diocletiani edictum occultasset, post tolerantiam carceris, sagitta percussa est, & igne cremata iussu Dulcetij Præsidis, sub quo & sorores eius simul Agape & Chionia passæ anteà fuerant. In Lesbo insula passio quinque [b] sanctorum martyrum. Eodem die sancti Zenonis [c] martyris, qui detracta pelle, pice illitus, in ignem coniectus est. In Africa passio sanctorum martyrum [d], qui in persecutione Geiserici Regis Ariani in die Paschæ in ecclesia cæsi sunt: quorum lector, dum in pulpito Alleluia [e] cantaret, sagitta in gutture transfixus est. Venetiæ in Britannia Minori sancti Vincentij [f] confessoris, cognomento Ferrerij, ordinis Prædicatorum, qui potens opere & sermone, multa millia infidelium conuertit ad Christum.

APRI-

RENES [a].] De ea hac etiam die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri, Græci autem sextodecimo Kalend. Maias: licet eius Acta, quę habet Lipom. tom. 7. manifestè testentur ipsam obijsse martyriū Kal. Aprilis, Diocletiano nonùm & Maximiano octauū Coss. qui numeratur annus Domini (secundùm Fastos Onuphrij) 304. De ea insuper ac sororibus plura in Actis S. Anastasię, quę extant apud Sur. 25. Decemb. tom. 6. Niceph. de eadem li. 4. c. 14. Quę autem hìc habentur, quòd sagitta percussa est, atque igni inde tradita; in prędictis quidem Actis de sagitta nulla fit mentio, quod tamen Latini omnes profitentur. Vide superiùs notata tertio Non April. in Agape & Chionia. In honorem S. Irenes martyris Iustinianus Imperator excitauit nobilem ecclesiam, vt tradit Procopius lib. 1. de ędific. Iustiniani Imp. Ante ipsum Marcianus Imp. (vt scribit Nicet. Chon. lib. 7. Annal.) id ipsum pręstitit.

[b] Quinque martyrum.] Græci item hac die in Menologio de ijsdem agunt.

[c] Zenonis.] Agunt etiam de eo Gręci hac die in Menologio, vbi & passio eius paucis narratur.

[d] Sanctorum martyrum.] De his agit Victor Vticensis Episcopus de persecutione Wandal. lib. 1. prope finem.

[e] Alleluia cantaret.] Victor ibidem hęc verba: Lector vnus pulpito sistens, Alleluiaticum melos canebat, &c. Vsum canendi hanc vocē in ecclesia ex Aggæo Propheta prouenire, qui primus omnium cantauit Alleluia, cùm nouam templi structurā vidit, testatur S. Epiphanius lib. de Prophet. vit. & interit. c. 20. idq. secundùm Tobię prophetiam c. 13. cùm alioqui multi Psalmi Alleluia titulo inscripti ante illorū tempora haberentur. Hanc quidem vocem peculiarem ecclesiæ Ierosolymitanæ Romanam Ecclesiam ab ea esse mutuatam opera S. Hieronymi, temporibus Damasi, scribit S. Gregorius in regist. lib. 7. indict. 2. epist. 63. licet S. Aug. in Psalm. 106. testetur antiquam eam esse Ecclesię traditionem. In ecclesia Africana tantùm tempore Quinquagesimæ cantari Alleluia moris esse, idem affirmat; additque de tempore diuersas fuisse ecclesiarum diuersarum consuetudines, ad Ianuar. epist. 109. c. 17. homil. 16. & in Psalm. 110. Quòd autem narrat Sozom. li. 7. c. 19. semel tantùm in anno eam vocem Romæ solitam decātari, omnino errare videtur: nam eiusmodi vsum non Romanę Ecclesię, sed Vigilantij hęresiarchæ dogma fuisse testatur S. Hieronymus in Vigilant. cuius etiam auctoritate exploratū habetur, in sacris etiam officijs defunctorum Romæ eiusmodi vocem cani consueuisse: sic enim ait epist. 30. ad Oceanum de funere Fabiolæ: Sonabant Psalmi, & aurata tecta templorum reboans in sublime quatiebat Alleluia. In ecclesia Gallicana eumdem vsum viguisse, affirmare videntur Acta sanctę Radegundis libro 2. Romæ itidem cum primis elementis ea etiam voce infantes imbui solitos, idem sanctus Hieronym. scribit epistola 7. & 27. In Palæstina autem eadem voce symbolica excitari ac vocari solitos monachos ac monachas ad diuinas preces, idem refert epist. 27. Erat & Alleluia carmen musicum rusticorum: cùm etenim illi rusticum opus agerent, Alleluia cantabant, vt idem testatur epistola 17. De significatione autem vocis huius idem pluribus agit scribens ad Marcellam epist. 137. Cetera autem de eius vsu in Ecclesiasticis officijs, si cupis scire, eos consule qui commentarios conscripsere de offic. Ecclesiast.

[f] Vincentij.] Huius res gestas quatuor libris digestas conscripsit Petrus Rau. ordinis Prędic. Plura de eodem S. Antoninus in tertia par. tit. 23. cap. 8. Obijt anno Domini 1419. adnumeratusque est inter sanctos à Callisto Tertio Papa. Vide quæ de eo nuper collecta sunt in thesauro concion. tomo 2. In eius canonizationis Actis habetur diem obijsse quinta Aprilis, feria quarta ante Dominicam Palmarum, quo anno (vt ex computu liquet) celebrari contigit Pascha die decimaseptima mensis Aprilis: vnde corrigendi sunt textus qui habent decessisse anno Domini 1418. nam eo anno mense Martio Pascha contigit celebrari: quod disertè docuit frater Vincentius Iustinianus Antistius in vita eiusdem sancti Vincentij, quam (vt testatur) iussu Valentinorum Consulum ex processu canonizationis collectam typis excudendam curauit anno Domini 1575. vir quidem cum primis disertus ac pius, qui litteris suis de his me monuit.

6 Octauo Idus Aprilis. Luna. E xxiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7			

OMÆ natalis beati Sixti [a] Papæ & martyris, qui temporibus Hadriani Imperatoris regens Ecclesiam, demum sub Antonino Pio, vt sibi Christum lucrifaceret, libenter mortem sustinuit temporalem. In Macedonia sanctorum martyrum Timothei [b] & Diogenis. In Perside sanctorum centum viginti [c] martyrum. Ascalone passio sanctorum Platonidis [d], & aliorum duorum martyrum. Carthagine S. Marcellini [e] martyris, qui ob Catholicę fidei defen-

defenſionem ab hæreticis occiſus eſt. Romæ ſancti Cæleſtini [f] Papæ, qui Neſtorium Conſtantinopolitanum Epiſcopum damnauit, Pelagiumque fugauit: cuius etiam auctoritate ſancta vniuerſalis Synodus Epheſina aduerſus eumdem Neſtorium celebrata eſt. In Hibernia ſancti Celſi [g] Epiſcopi, qui beatum Malachiam in Epiſcopatu præceſſit. In Dania ſancti Gulielmi [h] abbatis, vita & miraculis clari.

APRILIS 6.

SIxti Papæ [a].] De eo hac etiam die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Fuit huius nominis primus, de cuius ſucceſſione agit liber de Romanis Pontificibus, qui inſcribitur nomine Damaſi, Irenęus aduerſus hæreſ. lib. 3. cap. 3. Euſebius in chron. & hiſt. lib. 4. cap. 4. & 5. Optat. lib. 2. contra Parmen. Epiphan. hæreſ. 27. Auguſtinus epiſt. 165. Niceph. in chron. & alij recentiores. De rebus autem ab eo ſumma cum laude geſtis diximus in Annal. Eccleſiaſt. per ſingulos annos.

[b] Timothei & Diogenis.] Vſuardus item de his agit hac die, adſtipulanturq. vetera manuſcr.

[c] Centum viginti martyrum.] Agunt de his etiam Græci hac die in Menologio: paſſi feruntur in Adiabenorum regione. De his etiam Sozom. lib. 2. cap. 11. in fine.

[d] Platonidis & ſoc.] De his etiam Græci in Menologio hac die agunt.

[e] Marcellini.] Vir fuit fama notiſſimus: hic Tribunus notariorum ab Honorio Imp. in Africam miſſus eſt ad coërcendam rabiem Donatiſtarum, quorũ opera tandem innocens occiſus eſt, vt ſcribit S. Hieron. contra Pelagianos lib. 3. in fin. procurarunt enim necem eius per Marinum ducem, qui meritas pœnas dedit, vt ſcribit Oroſ. lib. 7. cap. 42. & Ado in chron. anno 420. Digna habetur viri memoria in reſcripto Honorij Imp. quo cuncta ab eo contra Donatiſtas peracta in perpetuum confirmauit: extat L. 55. Cod. Theod. de hæret. Ad hunc ſunt ſcriptæ plurimæ ſancti Auguſtini epiſtolæ; eo etenim vſus eſt familiariſſimè: ad quem etiam ſcripſit præclaros libros de ciuit. Dei. Quod autem ſpectat ad Tribunatus muneris functionem, erant Tribuni notarij Principibus à ſecretis, deligebanturq. ad hoc integerrimæ vitæ viri. de his hæc Caſſiod. var. libro 1. epiſt. 4. Honor, qui dabatur egregijs, dum ad Imperiale ſecretum tales conſtet eligi, in quibus reprehẽſionis vitium nequeat inueniri. Apud eumdem Caſſiod. lib. 6. form. 16. idem Primicerius notariorum appellatus videtur.

[f] Cæleſtini.] De eo hac die Beda, & Vſuardus, ſed Ado die ſequenti. De eius ſucceſſione agit liber de Rom. Põtificibus, Proſper Aquit. in chron. Marcellin. Comes, Socrat. hiſt. lib. 7. c. 11. Euagr. lib. 1. c. 4. Niceph. Epiſc. in chron Niceph. Calliſt. lib. 14. cap. 30. Res autem ab eo geſtas digeſſimus per annos ſingulos in Annal. Eccleſ.

[g] Celſi Epiſcopi.] Plura de ipſo ſcribit ſanctus Bernardus in vita ſancti Malachiæ Epiſcopi cap. 7. Migrauit ex hac vita anno Domini 1128. cùm nonnulla ſuæ ſanctitatis & doctrinæ monumenta reliquiſſet.

[h] Gulielmi abb.] Habentur eius Acta fideliter cõſcripta ab eius diſcipulo, quę recitat Sur. tom. 2. Obijt diem anno Domini milleſimo ducẽteſimo ſecundo, ſuę verò ętatis anno nonageſimooctauo. Honorius Papa Tertius, cũ de eius vita mandaſſet diligenter inquiri: certior redditus à Gregorio Rom. ciue nobilis familiæ Creſcentianæ, tunc S. Theodori diacono Cardinale, Legatum à latere agente in Dania, Suecia, atq. Boëmia, retulit inter ſanctos. Extant in ipſius regiſtro de eiuſdem ſancti canonizatione litterę Apoſtolicę datę 12. Febr. anno octauo ſui Pontificatus, Domini verò 1224. Claruit eiuſdem nominis miræque ſanctitatis Gulielmus, ſiue Willelmus Epiſcopus in Dania, tempore Suenonis Daniæ Regis, de quo plura ſcribit Saxo Grammat. hiſtor. Daniæ lib. 11.

xxij. F **Septimo Idus Aprilis. Luna.** 7

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

IN Africa natalis ſanctorum martyrum Epiphanij Epiſcopi [a], Donati, Rufini, & aliorum tredecim. Synope in Ponto ſanctorum ducentorum [b] martyrum. In Cilicia ſancti Calliopij [c] martyris, qui ſub Maximo Pręfecto poſt alia tormenta verſo in terram capite [d] cruci affixus, nobili corona martyrij decora-

decoratus est. Nicomediæ sancti Cyriaci [e], & aliorum decem martyrum. Alexandriæ sancti Peleusij [f] presbyteri & martyris. Romæ sancti Hegesippi [g], qui vicinus Apostolorum temporibus Romam venit ad Anicetum Pontificem, ibique mansit vsque ad Eleutherium, & Ecclesiasticorum Actuum à passione Domini vsque ad suam ætatem sermone simplici texuit historiam: vt quorum vitam sectabatur, dicendi quoque exprimeret charactere. Veronæ sancti Saturnini [h] Episcopi & confessoris. In Syria sancti Aphraatis [i] anachoretæ, qui Valentis tempore Catholicam fidem virtute miraculorum aduersus Arianos defendit.

APRILIS 7.

Piphanii & soc. [a]] De eo Vsuardus hac die: cuius autem hic fuerit ciuitatis Episcopus, vel quando sit passus, nusquam potui inuenire.

[b] Ducentorum martyrum.] Græci etiam de his hac die in Menologio agunt.

[c] Calliopij.] De quo item Græci. Porrò eius Acta descripsit Metaphrastes, quæ recitat Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 2.

[d] Verso capite cruci affixus.] Non tantùm coryphæus Apostolorum Petrus eo modo crucifixus est, sed & complures Christianorum maioris ignominię causa, & inter alios illi, quorũ Eusebius meminit lib. 8. c. 8. in fin. non enim vno eodemq. modo omnes cruci addicti crucifigebãtur, sed diuerso, vt culpa delinquentis poscebat, vel seueritas Iudicis imperabat. de his Seneca his verbis: Video, inquit, istic cruces non vnius quidem generis, sed aliter ab alijs fabricatas. Sunt qui capite in terram verso suspendant; alij per obscœna stipitem agunt; alij brachia patibulo explicuerunt, &c. Hęc Seneca in libro de consolat. ad Marciam. Quòd autem ait: Alij per obscœna stipitem agunt: quodnam genus crucis eiusmodi fuerit, idem Seneca declarat lib. 17. epist. 102. crucem enim eam acutam appellat, dum inuehitur in Mecœnatem voluptuosum. Apud antiquos crux, patibulum, & furca erat idem ferè supplicium: sicut enim cruci, ita furcæ affigebantur, vt habes ex Callistrato L. Capitalibus. §. Famosos. ff. de pœnis. famosos enim latrones furcæ affigendos esse, respondit Iureconsultus. Patibulum crucem esse, docet Nonius: furcam etiam dictam esse patibulum, habet Isid. lib. 5. orig. scriptores Gentiles etiam, vt Liu. lib. 2. Lactan. lib. 2. c. 8. consentiunt & sacræ litteræ, Genes. 40. Deuteron. 21. Iosue 8. Esther 5. 6. 7. Erat & nota quædam infamiæ, ipsam furcam ferre, nec vltimum supplicium consummabatur per eam: vt Suet. in Nerone cap. 49. his verbis: A Senatu iudicatum, & quæri, vt puniatur more maiorum. Interrogauit, quale esset id genus pœnæ: & cùm comperisset, nudi hominis ceruicem inseri furcę, corpus virgis ad necẽ cædi, & (vt legit Eutropius) è saxo præcipitari, &c. Cùm enim serui etiam quid grauius deliquissent, furca eorum collo apponebatur, sicque verberati per viciniam ducebantur. Plautus in Menæch. Cæsum virgis sub furca scio. Cicero lib. 1. de diuinat. sic: Seruus per Circum, cùm virgis cæderetur, furcam ferens, ductus est. Plutar. etiam in Coriolan. & problem. c. 70. Inde dicti furciferi. Valer. Maxim. lib. 1. c. 7. & 4. habes aliqua de his notata per Alciat. lib. 9. parerg. c. 24. Cæl. Rhodig. antiquit. lib. 10. c. 8. & nuper à Couar. lib. 4. var. resol. Infame fuisse, ac humilibus tantùm personis irrogari solitũ suppliciũ crucis, consentiunt omnes ex L. Aut damnum. §. Sed enim. ff. de pœn. Itemq. summum omnium suppliciũ fuisse crucem, habes ex Paulo I. C. li. 5. senten. tit. 21. cùm ait: Summo supplicio, id est, cruce afficiuntur, &c. Hoc est quod exaggerat de Domino nostro Iesu Christo Paulus Apostolus scribẽs ad Philippen. 2. dicens: Factus pro nobis obediens vsq. ad mortem, mortem autem crucis. Si quando autem accidisset, vt eminẽtioris status quispiã crucis supplicio necandus esset; id ille præ ceteris consecutus esse reperitur; vt altiorem crucem nancisceretur. Sunt de his complura exempla, vt ex diuinis Scripturis Esther cap. 6. & 7. de patibulo Aman. Iustinus hist. lib. 18. de cruce Cartali, Suetonius in Galba cap. 9. de ciuis Romani cruce; itemq. ad crucem Polycratis tyranni delectum fuisse altissimum omnium montium, recitat Valer. Max. lib. 6. c. 9. exter. 5. Eadem puto ratione Augustum Imp. mandasse suffigi malo nauis Erotem suum in Ægypto procuratorem, de quo Plutarch. in apophtheg. Errant qui putant crucis supplicium sublatum fuisse à Constantino Magno Imp. statim post debellatum Maxentium: quandoquidem nec post biennium sublatum noscitur: extat etenim lex eius lata Volusiano & Aniano Coss. qua reum maiestatis patibulo affigendum sanciuit, L. 1. li. 9. tit. 5. ad leg. Iuliam maiest. Cod. Theod. Sed de his fusiùs diximus in Anna lib. Eccles. Quod autem pertinet ad crucifixorum corpora, nec illud silentio prętereundũ; quòd etsi Iudæi lege præciperentur eadem die corpora in patibulo suffixa deponere, Deut. cap. 21. Gentiles tamen vsque ad putrefactionem eadem in cruce pendere sinebant. vnde Theodorus ille Cyrenęus hęc ad Lysimachum Regem: Mea quidem nihil interest, humíne, an sublimè putrescã. Valer. Max. lib. 6. cap. 3. exter. 3. & lib. 6. cap. 9. exter. 5. Porrò Christianos consueuisse redimere corpora sanctorum martyrum ad sepeliendum ea, Acta diuersorum martyrum sæpè testantur.

[e] Cyriaci, ac soc.] Agit de his item hac die Beda, consentiuntque vet. manuscripta.

f Peleusij presbyt.] De eo item Beda, Vsuardus, & alij recentiores.

g Hegesippi.] Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum de eo hac die. Scribit res gestas ipsius Euseb. hist. lib. 4. cap. 8. & 21. S. Hieronym. de script. Eccles. Niceph. lib. 2. cap. 28. & lib. 4. cap. 7. Recitat Eusebius nonnulla fragmenta scriptorum eius, quæ maximo cum detrimento veritatis historicæ primorum illorum temporum periere.

h Saturnini Episcopi.] De eo tabulæ ecclesiæ Veronensis, & commentarius, cuius suprà meminimus, R. D. Augustini Valerij eiusdem ciuitatis Episc. Cardinalis.

i Aphraatis.] Græci item, inter quos Theodoretus pluribus de ipso agit hist. lib. 4. c. 24. ex quo & Niceph. hist. lib. 11. c. 25. Quantum autem hic Catholicæ fidei fuerit adiumento, cùm furor Arianorum magis magisque inualesceret, idem Theodoretus testatur pluribus.

xxj. G Sexto Idus Aprilis. Luna. 8

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9			

ALEXANDRIÆ sancti Ædesij [a] martyris, fratris beati Apphiani; qui cùm impium Iudicem, quòd Deo dicatas virgines lenonibus traderet, palàm argueret, à militibus tentus, sæuissimisq. affectus supplicijs, in mare demersus est pro Christo Domino. In Africa sanctorum martyrum Ianuarij [b], Maximæ, & Macariæ. Carthagine S. Concessæ [c] martyris. Eodem die commemoratio sanctorum Herodionis [d], Asyncriti, & Phlegontis, de quibus scribit beatus Paulus Apostolus in epistola ad Romanos. Apud Corinthum beati Dionysij [e] Episcopi, qui eruditione & gratia quam habuit in verbo Dei, non solùm suæ ciuitatis & prouinciæ populos, sed & aliarum prouinciarum & vrbium Episcopos epistolis erudiuit; Romanosque Pontifices adeò coluit, vt eorum epistolas publicè legere in ecclesia diebus Dominicis consueuerit. Claruit autem temporibus Marci Antonini Veri, & Lucij Aurelij Commodi. Turonis sancti Perpetui [f] Episcopi, admirandæ sanctitatis viri. Ferentini sancti Redempti [g] Episcopi, cuius meminit beatus Gregorius Papa. Apud Comum sancti Amantij [h] Episcopi & confessoris.

APRILIS 8.

AEDESII [a].] De eo item Greci. Porrò eius egregium certamen pro Christiana fide exantlatum describit Euseb. hist. lib. 8. cap. 15. De Apphiano eius germano superiùs quarto Nonas Aprilis.

b Ianuarij & soc.] Beda agit de his hac item die, cui etiam assentiuntur manuscripta.

c Concessæ.] De qua etiam hac die Beda, quem & alij sunt secuti.

d Herodionis, & soc.] De his hac die Græci in Menologio. Sunt hi, quorum meminit S. Paulus in epistola ad Roman. cap. 16. De singulis Dorotheus in synopsi, vbi ait, Herodionem Patrarum præfectum Episcopum, Rufum Thebarum, Asyncritum Hyrcaniæ, Phlegontem autem Maratoniæ. At verò Hippolytus libel. de 72. discip. de Herodione testatur, fuisse Episcopum Tarsi.

e Dionysij Episcopi Corinth.] Agit de eodem Vsuardus hac die: scribit de eo Eusebius in chron. & hist. lib. 4. cap. 22. Hieronym. de scrip. & epist. 84. ad Magnum. De Clementis epistola ad Corinthios scripta testatur Eusebius, suâ memoria in plurimis ecclesijs legi solitam, hist. lib. 3. cap. 12. Id ipsum non de vna tantùm, sed ceteris Encyclicis eiusdē Clementis affirmat sanctus Epiphan. in panar. hæres. 30. contra Ebioneos. Quod autem spectat ad epistolas Romanorum Pontificum, Gelasius in Rom. Concilio hæc est locutus: Decretales epistolas, quas beatissimi Papæ diuersis temporibus ab vrbe Romana pro diuersorum Patrum consolatione dederunt, venerabiliter recipiendas. Habentur eadem etiam dist. 15. cap. Sancta Romana.

f Perpetui Episcopi.] De eo item Beda hac die,

die, Vſuardus, Ado, ac recentiores. Plura de eo ſcribit Greg. Turonen. hiſt. lib. 2. c. 14. lib. 10. cap. 31. & lib. 1. mirac. ſancti Martini, ſextumq. hunc numerat illius ſedis Epiſcopum. Extat Sidonij Apollin. ad hunc epiſtola 9. lib. 7. Laudat eumdem ſcribens ad Lucentium epiſt. 18. lib. 4. vbi meminit de baſilica ab eo conſtructa, de qua etiam Greg. Turonen. lib. 10. in fine. Interfuit S. Perpetuus primo Concil. Turonen. celebrato ſub Conſulatu Seuerini, anno Dom. 482. ſeditque (vt idem Greg. ſcribit) annis 30. Agit de eodem Sigebert. in chron. anno 473.

g Redempti Epiſc.] De eo ſanctus Gregorius li. 3. dialog. cap. 38. Claruit temporibus Iuſtiniani atque Iuſtini Iunioris Impp. Prævidit cladem Longobardorum, quæ mox ſecuta eſt anno à Chriſto Domino 568. Indict. 1. vt in hiſt. Miſcel. lib. 16. in fine, Paul. diaconus, & alij.

h Amantij Epiſcopi.] Præceſſit hic ſanctum Abundium eius ciuitatis Epiſcopum; ſucceſſit autem ſancto Felici, qui vixit temporibus ſancti Ambroſij, cuius ad eum extat epiſtola. Meminit de Amantio Epiſcopo Mombrit. in vita ſancti Abundij.

9 Quinto Idus Aprilis. Luna. A xx.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	1	2	3	4	5	6	5	6	7	8	9	10			

ANTIOCHIÆ ſancti Prochori [a], qui fuit vnus de ſeptem primis diaconis, & fide ac miraculis clarus martyrio coronatus eſt. Romæ natalis ſanctorum martyrum Demetrij [b], Conceſsi, Hilarij, & ſociorum. Sirmij paſsio ſanctarum ſeptem virginum [c] & martyrum, quæ dato ſimul pretio ſanguinis, vitam mercatæ ſunt æternam. Cæſareæ in Cappadocia ſancti Eupſychij [d] martyris, qui ob euerſum Fortunæ fanum ſub Iuliano Apoſtata martyrium conſummauit. In Africa ſanctorum martyrum Maſſylitanorum [e], in quorum die natali ſanctus Auguſtinus tractatum habuit. Amidę in Meſopotamia ſancti Acatij [f] Epiſcopi, qui pro redimendis captiuis etiam eccleſię vaſa conflauit ac vendidit. Rhotomagi ſancti Hugonis [g] Epiſcopi & confeſſoris. In ciuitate Dienſi ſancti Marcelli [h] Epiſcopi, miraculis clari. In Iudæa S. Marię Cleophę [i], ſororis ſanctiſsimę Dei genitricis Mariæ. Romæ tranſlatio [k] corporis ſanctę Monicæ matris beati Auguſtini Epiſcopi, quod ex Oſtijs Tiberinis Martino Quinto Summo Pontifice [l] in Vrbem delatum, in eccleſia eiuſdem beati Auguſtini honorificè reconditum fuit.

APRILIS 9.

PROCHORI [a].] De quo Acta Apoſt. cap. 6. Agit de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Metaphraſtes eiuſdem meminit in ſerm. in natali Apoſt. die 29. Iunij, Dorotheus in ſynopſi, qui eum primum Nicomediæ Epiſcopum fuiſſe teſtatur: id etiam Petrus in catal. lib. 4. cap. 39. Legi id ipſum apud Hippolyt. mart. in libello de 72. diſcip. qui habetur Gręcè ſcriptus in biblioth. Cardinalis Sirleti.

b Demetrij & ſoc.] Reſtituti ſunt ijdem ex prædicto vet. manuſcript. ſancti Cyriaci.

c Septem virginum.] De quibus hac item die Beda, Vſuardus, Ado, & alij, conſentiuntque vet. manuſcripta.

d Eupſychij.] Gręci etiam de eo hac die in Menolog. De delubro Fortunæ euerſo, cuius hic habetur mentio, ſcribit Gregorius Nazianz. orat. in funere patris, & orat. prima in Iulianum; quem irridens ob dirutum templum illud, eleganter Fortunam infortunatam appellat. Scribit de Eupſychio Sozom. hiſt. lib. 5. cap. 10. narratque eius martyrium, itemque Niceph. lib. 10. cap. 10. Quòd autem hunc dicunt ea de cauſa martyrium paſſum eſſe, quòd Fortunæ templum celeberrimum Cæſareæ Cappadociæ euertendum curauit temporibus Iuliani Apoſtatæ; ſanè aliquis exiſtimare poſſet, hunc eam ob cauſam martyris nomine non fuiſſe decorandum, propterea quòd repugnare videatur canon 60. Concilij Eliberini,

quo cautum reperitur, vt si quis idcircò occidatur à Gentilibus, quòd idolum fregerit, non habeatur inter martyres. Quod tamen ita intelligendum est, cùm quis sponte, citra Christianam mansuetudinem, ex nullo legis præscripto, sed furore quodam percitus insilierit in idolum. At verò Eupsychium constat id perpetrasse auctoritate legum Constantini Magni, atque Constantij Impp. Christianorum, quibus Iuliani Apostatæ tyrannis aduersabatur: illorum enim iteratis sanctionibus templa clausa, idola prostrata, illorumque sacra prorsus fuerant antiquata: quæ omnia Iuliani impietas restituere conabatur. Est & de his etiam sancti Augustini doctrina in epist. 50. ad Bonifacium Comitem, qua significat, à martyris titulo illum non esse excludendum, qui ex rescripto Imp. Christiani idola frangens, occisus sit. Quòd si iustè quis id facit, cùm Princeps iubet, & meretur laudem: multo magis licebit, cùm Deus iubet, & priuato quodam diuini Spiritus instinctu quis ad id faciendum impellitur, vt multos fecisse constat. Alia multa essent in eamdem sententiam dicenda, quæ præterimus. Meminit Gregorius Nazianzen. de ecclesia sancti Eupsychij martyris, in eaque Episcoporum Synodum factam scribit, epistola 26. quę est 32. apud Basilium. Fuit insuper alius eiusdem nominis Eupsychius martyr in eadem prouincia Cappadociæ, quem passum Græci tradunt temporibus Hadriani Imp. de quo ijdem agunt in Menologio vij. Idus Septembris. Itemq. alius Eupsychius Episcopus Tianensis in Cappadocia, qui interfuit Concil. Nicęno, quem & sanctus Athanasius in oratione prima contra Arianos adnumerat inter præcipuos Catholicæ fidei defensores.

[e] Martyrum Massylitanorum.] Extat de his martyribus tractatus S. Aug. 42. de diuersis, cuius etiam Possidius meminit in Indiculo.

[f] Acatij Episcopi.] Græci itidem. At verò eius res gestæ scriptæ sunt à Socrate lib. 7. cap. 21. Ex eo Cassiod. trip. lib. 11. cap. 16. & Niceph. lib. 14. cap. 22. Claruit temporibus Theodosij Iunioris, hostibus etiam ob egregiam virtutum præstantiam venerandus.

[g] Hugonis Episc.] De quo etiam Molanus in additione ad Vsuardū, his verbis: In Gallijs, ciuitate Rhotomagensi, beati Hugonis pręfatæ vrbis Archiepiscopi & confessoris; cuius corpus magna reuerentia asseruatur & fulget in præpositura S. Vedasti, Haspris dicta, in diœcesi Cameracensi. Hæc Molanus. In tabulis Episcoporum Rhotomagen. quas descripsit Demochares, ponitur vigesimusquintus eius sedis Episcopus. Claruit circa annum Domini septingentesimum vigesimum.

[h] Marcelli Episcopi.] Scribit de eo Gregor. Turonen. lib. de glor. confess. cap. 70.

[i] Mariæ Cleophæ.] De qua Ioannes Euangelista cap. 19. & in eum locum interpretes.

[k] Translatio S. Monicæ.] Facta est sub Martino Papa Quinto, extatque diploma in registro anno xiij. sui Pontificatus. Legimus & sermonem eiusdem Pontificis ad Fratres Augustinianos, quo etiam historia texitur de eadem tum facta translatione, insuper & de miraculis, quę tunc etiam contigerunt. est eius exordium: Gaudeo mihi quoque, fratres religiosissimi, &c. Facta est hæc translatio anno Domini 1430.

[l] Pontifice.] Duplex huius nominis penes antiquos interpretatio reperitur: altera Scæuolæ, Varronis altera. refert vtramque idem Varro de ling. Lat. lib. 4. his verbis: Pontifices (vt Q. Scæuola Pont. Max. dicebat) à posse, & facere. Pontifices, ego à ponte arbitror: nam ab ijs Sublicius factus est primū. Hęc Varro. Cùm plures autem inhęreant Varronis sententię: ego verò Scęuolæ magis assentior. Nam antequā Sublicius pons intexeretur ab Anco Martio, vt Liuius & alij tradunt, iam à Numa Pompilio Pontifices quatuor, ac Pontifex Maximus creati fuerant; atque adeò prius est nomen Pontificis, quàm pons Sublicius. Quod autem ad Scęuolę interpretationem pertinet; ea quidem verba, Posse facere, duobus modis possunt accipi: Primò namque, vt idem sit facere, quod sacrificare: eo enim sensu hæc vox ab antiquis vsurpata sæpiùs reperitur: vt Varro. lib. 5. de ling. Latin. cùm ait: Agnam Ioui facit. & illud Plauti Aul. 18. Faciam tibi fideliam. Cicero pro Murena: Nolite à sacris patriæ Iunonis sospitæ, cui omnes Consules facere necesse est, domesticum & suum Consulē potissimùm auellere. Censorin. in die nat. cap. 1. Quid causæ sit, vt merum fundendū Genio, non hostia faciendum putauerit. Et Virg. Buc. eclog. 3. *Cùm faciam vitula, pro frugibus ipse venito.* At non tantùm penes Ethnicos ac profanos auctores frequens est, eam vocem tali significatione positam reperiri, sed etiam in diuinis Scripturis: vt Regum 3. cap. 18. Ego faciam bouem alterum, & imponam super ligna, &c. Et paulò inferiùs sic: Eligite vobis bouem vnum, & facite primi. Rursumq. in nouo Testam. Luc. 22. Hoc facite in meam commemorationem. Eadem Paul. 1. ad Corinth. cap. 11. Sacrificium sanctissimæ Eucharistiæ per eadem verba esse mandatum, communis consensio Patrum confirmat. Rursus autem eadem Scæuolæ verba, A posse facere, ius quoddam & facultatem quamdam amplissimā faciendi significant. Qualis autem quantáve esset in Pontificibus auctoritas etiam supra Consules, pluribus explicat Cic. lib. 2. de nat. deorum, & lib. 2. de leg. Eodem quoque sensu Pontificium dictum est ius ac facultas quędam aliquid agendi: hanc etenim propriā esse eius vocis significationem, compluribus antiquarum scriptionum monumentis facilè demonstratur: vt L. 1. de bonis maternis, Cod. Theod. vbi hæc leguntur verba: Sint in parentum potestate ac dominio: vt fruendi pontificium habeant, alienandi eis licentia denegetur. Sic & in L. 1. C. quæ res export. non deb. secundùm antiquam lectionē legit Cęlius Rhodig. lib. 6. c. 6. Ad Barbaricum transferēdi vini, olei, & liquaminis nullum quisquam habeat pontificium. Arnob. in Psal. 68. Hi, inquit, accipiunt pontificium iudicandi & corripiendi. Gelasius Papa ad Episcopos Dardaniæ: Satis, inquit, constat, Acatium nullum habuisse pontificium sententiam sedis Apostolicæ sine eius notione soluendi. Complura alia loca cùm ex epistolis Symmachi, tum etiam ex alijs, diuersisque Impp. rescriptis colligit Iuretus in not. ad epist. Symmach. 27. lib. 7. Eadem etiam significatione Dei Ecclesia in precibus illis recitari solitis in solemnitate Cathedræ S. Petri vtitur illis verbis: Deus qui beato Petro Apostolo tuo collatis clauibus regni cęlestis, animas ligandi atq. soluendi pontificium tradidisti, &c. Congruit ergo his omnibus, vt Pontifex à Posse facere, & Pōtificium

ab

ab agẽdi facultate ius ipsum sit appellatũ. Transijt cum proprietate sui sensus vtrumque nomen in vsum Christianę religionis, vt Episcopi sint dicti Pontifices, iusque ipsum diuinitus concessum, Pontificium appelletur. Fuit olim vetus ille vsus in Ecclesia, vt Episcopi omnes non tantùm Pontifices, sed & summi Pontifices dicerẽtur, eò quòd Episcopatus summum sacerdotium appellaretur: vnde Ambrosius ad Felicem Episcopũ Comens. li. 8. epist. 60. edit. Rom. Suscepisti, inquit, gubernacula summi sacerdotij, &c. vnde & Episcopi appellati inueniuntur (vt diximus) summi Pontifices. Suppetũt de his quamplurima exempla, quorum pauca referimus. Habes in epistola Zosimi Papę ad Hesychium Episcopum Salonitanum de clerico qui gradatim per singulos ordines Ecclesiasticos meruerit, hæc verba: Iure inde summi Pontificis locum sperare debebit. Gelasius in epistola ad Episcopos Lucaniæ c. 8. Nec sibi, inquit, meminerit vlla ratione concedi, sine summo Pontifice subdiaconum vel acolythum ius habere faciendi, &c. per summum Pontificem Episcopum quemlibet intelligens. Sidonius Apollinaris item lib. 5. epist. 14. lib. 6. epist. 10. lib. 9. epist. 15. & Gaudentius Brixianus serm. de sui ordinatione. Habent hæc etiam Synodica testimonia: vt in Concil. 1. Aurelian. cap. 3. his verbis: Cùm auctore Deo in Aurelianensi vrbe fuisset Concilium summorum Antistitum congregatum, &c. Concil. Agathen. c. 6. sic: Pontifices verò, quibus in summo sacerdotio constitutis, &c. & can. 35. Si Metropolitanus Episcopus ad comprouinciales Episcopos epistolas direxerit, in quibus eos aut ad ordinationem summi Pontificis, aut ad Synodum inuitet, &c. In pręfatione Concilij Toletani sexti sic: Conuenientibus nobis Hispaniarum, Gallicięq. Pontificibus summis, &c. In hoc sensu sunt & illa verba Hieronymi ad Asellam epist. 99. Omnium pęnè iudicio dignus summo sacerdotio decernebar, &c. Quæ quidẽ verba, qui antiquum illum loquendi vsum minùs callent, ad Pontificatum Romanę Ecclesię referunt. Cur autem Episcopi dicantur summi sacerdotes, habes ex Augustino in q. 10. ex vtroque mixt. Quid, inquit, est Episcopus, nisi primus presbyter, hoc est, summus sacerdos? denique non aliter quàm compresbyteros hîc vocat & consacerdotes suos. Hæc Augustinus. Posterior autem laudabilior & magis propria obtinuit loquendi consuetudo, vt Summus vel Maximus is Pontifex diceretur, qui ceteris præest Episcopis, & vniuersalis Ecclesiæ moderatur habenas. hic est Christi præcipuus Vicarius, & successor Petri, Romanus Episcopus, vt qui non tantùm Vrbi, sed & Orbi præest: de cuius sede hæc S. Prosper libro de ingrat.

Sedes Roma Petri, quæ pastoralis honoris
Facta caput mundo, quidquid non possidet armis,
Relligione tenet, &c.

10 Quarto Idus Aprilis. Luna. B xix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	1	2	3	4	5	6	7	6	7	8	9	10	11			

EZECHIELIS [a] Prophetæ, qui à Iudice populi Israel, quòd eum de cultu idolorum argueret, apud Babyloniam interfectus, in sepulchro Sem & Arphaxad Abrahæ progenitorum sepultus est: ad quod orationis causa multi confluere consueuerunt. Romæ natalis plurimorum [b] sanctorum martyrum, quos sanctus Alexander Papa, cùm detineretur in carcere, baptizauit. Hos autem omnes Aurelianus Præfectus naui vetustæ impositos, in altum mare deduci, & illic ligatis ad colla lapidibus mergi præcepit. Alexandriæ sanctorum martyrum Apollonij [c] presbyteri, & aliorum quinque, qui in persecutione Maximini in mare demersi sunt. In Africa sanctorum martyrum Terentij [d], Africani, Pompeij, & sociorum, qui sub Decio Imperatore & Fortuniano Præfecto virgis cæsi, equuleis torti, alijsque supplicijs cruciati, demum capitis obtruncatione martyrium compleuerunt. Eodem die sancti Macarij [e] Episcopi Antiocheni, virtutibus & miraculis clari.

EZECHIELIS Prophetæ [a].] Agunt Beda ac ceteri Latinorum de eodem hac die, Greci autem xij. Kal. Augusti in Menolog. Præter ea quæ in diuinis ſcripturis de eo teſtata habentur, ſcribunt Ioſephus antiq. lib. 4. c. 8. Epiphan. de Prophet. vit. & interit. c. 9. Iſidorus de vit. & obit. ſanct. c. 39. Dorotheus in ſynopſi cap. 16. De tempore autem eius prophetiæ agit S. Hieronym. in Ezechiel. cap. 1. & cap. 14. De frequenti cœtu populi concurrentis ad ſepulchrum eius hæc ſanctus Epiphanius vbi ſuprà: Multi ad monumentum eius confluunt ad precationem & obſequium: ſanè quando tanta eò frequentia vnà ad monumentum eius conueniunt, formidant Chaldęi ac metuunt, ne illum auferant; quapropter egredientes comitantur & deducunt. Hæc Epiphanius.

[b] Plurimorum ſanctorum martyrum.] De his item Beda, Vſuardus, Ado, & alij; omneſque ex actis ſancti Alexandri Papæ, quæ extant ex antiquis monumentis apud Sur. tom. 3. die 3. Maij. Habemus eadem manuſcripta.

[c] Apollonij & ſociorum.] Vſuardus de his item hac die, Petrus in catalogo lib 4. cap. 44. Habentur horum res geſtæ in Vit. Patrum parte 1. cap. 19.

[d] Terentij & ſociorum.] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio; quorum Acta recitat Metaphraſtes, ex quo Lipoman. tom. 7. & Sur. tom. 2. Scribit Theodor. lector in collectaneis lib. 2. horum ſanctorum martyrum reliquias tranſlatas eſſe Conſtantinopolim x. Kalendas Octobr. Theodoſio Minore imperante.

[e] Macarij Epiſcopi.] Extant eius Acta relata à Sur. in tom. 2. Migrauit è vita anno Domini duodecimo ſupra milleſimum.

xviij. C Tertio Idus Aprilis. Luna. II

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

ROMÆ ſancti Leonis [a] Papæ & confeſſoris, qui virtutum excellens meritis, dictus eſt Magnus. Eius temporibus celebrata fuit ſancta Synodus Chalcedonenſis, in qua ipſe per legatos Eutychem damnauit; cuius etiam Synodi decreta auctoritate ſua confirmauit: cumque multa ſanxiſſet, & luculenter ſcripſiſſet, de ſancta Dei Eccleſia & vniuerſo grege Dominico paſtor bonus optimè meritus, in pace quieuit. Pergami in Aſia ſancti Antipæ [b] teſtis fidelis, cuius meminit ſanctus Ioannes in Apocalypſi. Is ſub Domitiano Imperatore in bouem ęneum [c] candentem coniectus, martyrium conſummauit. Salonę in Dalmatia ſanctorum martyrum Domnionis [d] Epiſcopi, cum militibus octo. Gortinę in Creta ſancti Philippi [e] Epiſcopi, vita & doctrina clariſſimi; qui temporibus Marci Antonini Veri, & Lucij Aurelij Commodi eccleſiam ſibi creditam regens, à furore Gentilium, & hæreticorum inſidijs eamdem tutatus eſt. Nicomediæ ſancti Euſtorgij [f] preſbyteri. Spoleti ſancti Iſaac [g] monachi & confeſſoris, cuius virtutes ſanctus Gregorius Papa commemorat. Apud Gazam Palęſtinæ ſancti [h] Barſanuphij anachoretæ, ſub Iuſtiniano Imperatore.

APRILIS 11.

LEONIS Papæ [a].] De eodem hac die Beda, & alij nonnulli. Habetur eius vita in principio operũ eius, ſed longè breuior, quàm tot tantaq. præclara geſta ſpatio vnius & viginti annorum patrata expoſcere videantur; quæ ſingula, vt contigerunt, per annos ſingulos digeſſimus in Annal. Eccleſ.

[b] Antipæ.] Teſtem fidelem hunc appellat ſanctus Ioannes in Apocalyp. cap. 2. Agunt de eodem hac die Græci in Menolog. Acta autem eius edidit

edidit Metaphrastes, quæ & refert Lipom. tom. 7. & Surius tom. 2.

[c] In bouem æneum candentem.] Decantata ore omnium antiquorum est historia de huius cruciamenti inuentione & vsu, de Perillo auctore, qui primus illud experiri coactus est à Phalaride tyranno Agrigentino. vnde illud Ouidij de arte amandi:

Et Phalaris tauro violenti membra Perilli
Torruit: infelix imbuit auctor opus.

Gentiles autem ea furoris rabie insiluerunt in Christianos, vt vetera quæque ac antiquata genera tormentorum in illorum interitum excitarent. Non tantùm enim aduersus Antipam testem fidelem, de quo agimus, sed aduersus Eustachium Romanum nobilissimum ciuem ac socios id generis exercuit cruenta sæuitia impiorum ormenta. Sed quid nostri? In bouem candentem (inquiunt Acta ipsorum) omnes simul alacri animo insilierunt. Plus etenim præstitisse nostri noscuntur, quàm de suis potuit animo fingere, non autem polliceri, ipsa Gentilitas. Nam Cicero lib. 2. Tuscul. quæst. cùm hæc ait de sapiente: Talis in Phalaridis tauro si erit, dicet; Quàm suaue hoc est, quàm hoc non curo: mox subdit: Ego tantum non tribuo sapienti cõtra dolorem: si fortis in perferendo, officij satis est: vt lætetur, non postulo. Hæc ille. Porrò Antipas noster gratias immensas Deo agens, Eustachius cum suis exultans, candentem ingressus est taurum, & Pelagia virgo Tarsensis illic cecinit hymnum Deo.

[d] Domnionis Episcopi & soc.] De his etiam Vsuardus hac die; consentiuntq. vet. manuscr. Sociorũ nomina hęc sunt, Paulinianus, Telius, Asterius, Anastasius, Maurus, Septimius, Antiochianus, & Caianus: quorum corpora Ioannes Papa Quartus Dalmata translata è Dalmatia, prope baptisterium Constantini recondidit in oratorio à se decentissimè exornato. Asseruatur illic etiam corpus sancti Venantij. Hæc eiusdem ecclesiæ Lateranensis vetera monumenta testantur.

[e] Philippi Episc.] De eo item Beda, Vsuardus, Ado, & alij hac die. Agit de eodem Eusebius hist. lib. 4. cap. 24. Hieronymus de script. Ecclesiast. & alij, qui ex eisdem acceperunt.

[f] Eustorgij presbyt.] Vsuardus item de eo hac die, & alij recentiores.

[g] Isaac monachi.] De quo scribit sanctus Gregorius libro 3. dialog. cap. 14. Viget adhuc Spoleti, vbi claruit sanctitate, eius illustris memoria.

[h] Barsanuphij.] Agit de eo Euagr. hist. lib. 4. cap. 32. & Niceph. hist. lib. 17. cap. 22. Floruit temporibus Iustiniani Imperatoris.

12 Pridie Idus Aprilis. Luna. D xvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13			

VERONAE passio sancti Zenonis [a] Episcopi, qui inter procellas persecutionis eam ecclesiam mira constantia gubernauit, & Gallieni tempore martyrio coronatus est. In Cappadocia sancti [b] Sabæ Gothi, qui sub Valente Imperatore, cùm Athanaricus Gothorum Rex Christianos insequeretur, post dira tormenta in flumen proiectus est: quo etiam tempore (vt sanctus Augustinus scribit) quamplurimi ex Gothis Orthodoxis martyrij corona sunt insigniti. Bracari in Lusitania sancti Victoris [c] martyris, qui adhuc catechumenus, cùm idolum adorare noluisset, & Christum Iesum magna constantia confessus fuisset, post multa tormenta capite abscisso meruit proprio sanguine baptizari. Firmi in Piceno sanctæ Vissiæ [d] virginis & martyris. Romæ via Aurelia natalis sancti Iulij [e] Papæ, qui aduersus Arianos pro fide Catholica plurimùm laborauit, ac multis præclarè gestis, sanctitate celebris quieuit in pace. Apud Vapingum oppidum sancti Constantini [f] Episcopi & confessoris. Papiæ sancti Damiani [g] Episcopi.

ENONIS Episcopi [a].] De eo item hac die Beda, Vsuardus, & alij recentiores. S. Gregorius Papa, dum agit de insigni illo miraculo inundatis Athesis in eius ecclesia edito, martyrem atque Pontificem eumdẽ appellat li. 3. dialog. c. 19. Paulus diaconus etiam de gestis Longobardorũ lib. 3. c. 1. appellat eumdem Zenonem martyrem. Audiui aliquando nonnullos dubitare, an fuerint duo Zenones, vel vnus tantũ. Hanc controuersiam, mea sententia, dirimit epistola S. Ambrosij Episcopi Mediolanen. ad Syagrium Episcopũ Veronensem: est 46. lib. 6. edit. Rom. in qua habetur mentio de alio Zenone, cuius iudicio probata fuit ac Deo dicata Indicia virgo, de qua illic agitur: eiusdemq. Zenonis suspicari quis fortasse posset esse sermones illos qui nomine Zenonis martyris editi sunt; quod quidem ex eo quoq. probabilius efficitur, quòd ille auctor lib. 3. serm. 5. de Natiu. Christi egregiè sugillat hæresim Arij, cùm agit de hæreticis illis, qui dicerẽt Dei Filium esse Deum, sed non Patri coęternum, & tẽpus fuisse quando non fuit. Erant hæc enim Arij pręcipua dogmata, quæ illis Zenonis Iunioris temporibus Auxentius, Mediolani cùm esset, studuit roborare. Eiusmodi portentosas voces atq. sententias numquã anteà auditas, quàm post Arij emergentem hæresim, nemo est qui nesciat, qui illorũ temporum res gestas calleat. Nam etsi Cherinthus, Artemon, Ebion, Carpocras, ac Paulus Samosatenus Christum tãtùm hominem, nec Deum Patri ęqualem impiè dixerunt: nullus tamen qualem Arius doctrinam docuit, vt pluribus disserit Athanas. in decret. contra Arian. & alijs locis. Sed vt ad Zenonem, de quo agitur, reuertamur; ipsum tantùm inter sanctos Episcopos recenset ecclesia Veronensis: quæ & iuniorẽ Zenonem agnoscit, ac inter ceteros eius ecclesię Episcopos numerat; obijsseq. temporibus S. Ambrosij, qui sanctę memorię Zenonem Syagrij Episcopi prędecessorẽ appellat, optimè nouit. Ex quo autem (vt accepimus) non recepit Veronensis ecclesia duos Zenones, à priori nostra sententia haud inuiti recedimus: tametsi negandum non sit, nonnullos sermones inter opuscula S. Zenonis impressos, martyri qui sub Gallieno coronatus est, conuenire nõ posse, in quibus arbitramur eos esse qui Arij hæresim confutant manifestè: quod, ni fallimur, multis rationibus & optimis coniecturis probari posset, si id notationis angustię pateretur. Et certè nouum non est in operibus vnius veteris scriptoris aliquid alterius admisceri, siue ex nominis similitudine, siue ex argumẽti affinitate. Quod verò ad Zenonem martyrem spectat; errare certè illi nobis videntur, qui vnum asserentes Zenonẽ, eum Ambrosij tẽporibus vixisse volunt; eaq. potissimùm nisi ratione, quòd auctor in oratione de pudicitia numeret ab Apostoli Pauli ad Corinthios primam scribentis epistolam tẽpore annos (vt ait) fermè quadringẽtos, & eò ampliùs. Certè si quis numeret annos quadringentos ab anno Domini quinquagesimoseptimo, quo illam esse à Paulo scriptam epistolam, in Annalibus demonstrauimus; oportuit auctorem eam scripsisse anno Domini quadringentesimo quinquagesimoseptimo; post obitum verò Ambrosij, qui (vt habet Marcellinus in chronico) obijt anno Domini trecentesimo nonagesimoseptimo, annis sexaginta. Quamobrẽ cùm illa numeri nota nec (vt volunt) Ambrosij temporibus aptari possit; mẽdosam esse, neminem puto iure posse negare. Sed his accedit, quòd dum auctor in eodem sermone inuehitur vehementer in feminas quæ Gentilibus nubunt; dumq. apertissimè mõstrat idolorum templa tunc fuisse patentia, & victimas solitas immolari: aliud prorsus ab Ambrosij temporibus illud fuisse sæculum, auctor apertè significat; cùm constet iam olim non tantùm à Constantino, vt ait Eusebius in vita ipsius lib. 2. cap. 42. 43. & à Constantio, vt Ammianus lib. 19. & alij testantur, victimas fuisse vetitas, & templa iussa claudi; sed eo tempore nec Romanos obtinere potuisse vel aram vnam erigere Victoriæ, vt pluribus ad Valentinianum scribit Ambrosius, & aduersus Symmachũ disputat. Sic igitur cũ ex his quæ dicta sunt, nulla ratione ea lectio subsistere possit, annorum quadringẽtorum, nec minùs trecentorum, superadditis illis quinquaginta septem, qui pręcedunt illius Pauli epistolæ scriptionem; iure meritoq. in recentiori editione restitutus est numerus annorum ducentorum. Nam numerando ducentos annos & ampliùs (quod habet vetus lectio) ab anno Domini quinquagesimoseptimo, quo (vt diximus) ea ad Corinthios epistola scripta est, ad Gallieni tempora, qui imperare cœpit anno Domini ducentesimo quinquagesimoquinto, sub quo Zeno ponitur passus, deducitur numerus restitutus. Rursum verò dum in serm. secundo de auaritia auctor ait in nummis excudi solere signa idololatrię, eademq. idola quæ colerentur in templo; clarè demonstrat auctorem longè ante Christianorum Impp. tempora claruisse: nam à Constantino Magno iussum esse vt nummus Crucis signo imprimeretur, testatur Sozom. li. 1. c. 8. sed multo apertiùs numismata ipsius & successorũ Augustorum, quę extant, id demonstrant. Adhuc insuper cùm auctor in serm. de Spirit. ędif. domus Dei, planè demonstret, eo tẽpore nullum templum, aut perrarum fuisse erectum, quod posset comparari cum ędibus idolorũ; prorsus significat se ante Constantini tempora claruisse; cuius opera, certum est, tam in Occidente (pręsertim verò Romæ) quàm in Oriente, vt Ierosolymis, Antiochiæ, & Constantinopoli, alijsq. in locis augustissimas erectas esse basilicas. Multa his addenda essent: sed quoniam notationes tantùm scribimus, nõ apologias; his cõtentus, Lector, esto. Plura autem eodem argumento eruditè notata habes in præfatione operum sancti Zenonis, quæ iussu & diligentia Ill. & R. August. Valerij Cardinalis ampliss. Episcopi Veronensis nuper sunt edita: probamus quidem ea, vt multo studio egregiè curatum opus; licet in aliquibus (vt diximus) in his quæ ad veritates quorumdem sermonum spectant, non æquè eidem assentiamur.

[b] Sabæ Gothi.] Agunt de eodẽ Gręci decimoquarto Kal. Maij in Menolog. Extant eius Acta, quæ Metaphrast. ex antiquioribus exemplaribus descripsit: refert eadem Lipom. tom. 7. & Surius tom. 2. hac die. Meminit de ea persecutione S. Augustinus de ciuitate Dei li. 18. c. 52. cuius locus hîc consultò citatur: ne videatur hic ex numero illorũ esse,

esse, quos in Arianam hæresim lapsos tradunt historici. Passus est Sabas (vt eius Acta testantur) Modesto & Arintheo Coss. qui est annus Domini, secundùm Fastos Onuphrij, trecentesimus septuagesimus secundus.

[c] Victoris.] De eodem hac die agitur in breuiario Toletano S. Isidori. Recenset hunc Vasæus in chron. Hispan. anno Domini 306. inter eos qui passi sunt sub Diocletiano Imperatore. Eadem in Flor. sanct. Hispan.

[d] Vissiæ.] De qua etiam tabulæ Firmanæ ecclesiæ, quas Romam allatas vidimus.

[e] Iulij Papæ.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij; in quibus omnibus corrigenda sunt, quæ de exilijs ipsius habent. Nam tantum abest, vt Iulius sedis suæ tempore exilia passus sit, vt ipse in tranquillissima pace agens, exturbatos ab Arianis, Constantij tempore, Episcopos Romæ benignè acceperit, optimeque de illis meritus sit; vt inter alios sanctum Athanasium Episcopum Alexandrinum, & Paulum Episcopum Constantinopolitanum. Licet autem Oriens vniuersus Arianorum procellis eo tempore agitaretur; Occidentalis tamen Ecclesia summa fruebatur tranquillitate: nam Constans Orthodoxus Imperator tunc regnabat in Occidente; cuius ope, agente eodem sancto Iulio Papa, coacta est aduersus Arianos Synodus Sardicensis, ex qua extorres & exules Catholici Episcopi postliminiò ad propria redierunt. At hæc quidem, cùm ex Græcis historicis atque Latinis, tum etiam ex Athanasio in apologia secunda, & in epistola ad solitarios, probata quisque cognoscet.

[f] Constantini Episcopi.] De eo etiam Vsuardus hac die. Hic interfuit Concilio Arausicano habito sub Cyro Consule, anno Domini 441. Est mentio item de Constantino Episcopo in Synodo Gallicana celebrata tempore Leonis Papæ, vt constat ex eius Synodica ad eumdem S. Leonem tunc scripta.

[g] Damiani Episcopi.] Tabulæ ecclesiæ Papiensis de eodem agunt hac die. Laudat hunc mirificè Paulus diaconus de gest. Longobar. lib. 5. c. 15. atque huius dicit esse epistolam scriptam nomine Mansueti Episcopi Mediolanensis lib. 6. cap. 3. Sed miror quidem: nam non Damianus, sed Magnus Episcopus Ticinensis interfuit vnà cum Mansueto illi Romanæ Synodo sub Agathone Romano Pontifice, vt apparet ex subscriptione Synodicæ tunc scriptæ, quæ recitatur in Actione quarta Sextæ Synodi. Opinatus est ea de causa Latinius noster, eumdem Damianum cognomento Magnum esse dictum.

13 Idibus Aprilis. Luna. E xvj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14			

PERGAMI in Asia natalis sanctorum martyrum Carpi [a] Episcopi Thyatirensis, Papyli diaconi, & Agathonicæ sororis eius optimæ feminæ, Agathodori quoque eorum famuli, aliorumq. multorum, qui post varios cruciatus, pro beatis confessionibus martyrio coronati sunt in persecutione Marci Antonini Veri, & Lucij Aurelij Commodi. In qua etiam persecutione Romę passus est vir mirabilis Iustinus [b] philosophus, qui cùm secundum librũ pro religionis nostræ defensione pręfatis Imperatoribus porrexisset, eamq. ibidem disputando strenuè propugnasset, Crescentis Cynici, cuius vitam & mores nefarios redarguerat, insidijs accusatus quòd Christianus esset, remunerationem linguæ fidelis, martyrij munus accepit. Hispali in Hispania sancti Hermenigildi [c] filij Leuuigildi Regis VVisigothorum Ariani, qui ob Catholicæ fidei confessionem in carcerem coniectus, cùm in solemnitate Paschali communionem ab Episcopo Ariano accipere noluisset, iussu perfidi patris securi percussus, regnum cæleste pro terreno Rex & martyr intrauit. Eodem die passio sanctorum Maximi [d], Quinctiliani, & Dadæ, in persecutione Diocletiani. Rauennæ sancti Vrsi [e] Episcopi & confessoris.

ARPI Episcopi, & sociorum [a].] Agunt de his item hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menelog. ad tertium Idus Octobris. Scribit de his Eusebius histor. libro 4. cap. 14. & Niceph. libro 3. cap. 36. Pluribus autem Metaphrastes horum Acta prosecutus est, quæ recitat Lipom. tom. 6. & Surius tom. 2. hac die.

[b] Iustinus Philosophus.] De quo ijdem qui suprà Latini auctores, licet malè eum iungant prædictis martyribus, qui passi sunt Pergami; cùm nihil sit inter eos commune præter tempus persecutionis. Consultiùs de Iustino martyre Græci, qui in Menologio de eo agentes Kalend. Iunij, Romæ passum affirmant, vt se res habet. Narrant ibidem passum esse sanctum Iustinum sub Rustico Præside vnà cum Caritone, Caritina, Euelpisto, Hierace, Peone, & Valeriano, seu Liberiano, quorum omnium Acta habet Metaphrastes tertio Idus Iunij, relata à Lipom. tomo 7. & Surius tomo 3. ea die: qui tamen incertum sibi esse dicit, an sit ille ipse Iustinus philosophus, de quo hac die agitur; seque in contrariam sententiam procliuiorem esse fatetur. At verò sancti Epiphanij auctoritate omnis de Iustino Philosopho & martyre tollitur difficultas: dum enim in Panario agens contra Tatianum hæres. 46. narrat eumdem sanctum Iustinum philosophum passum esse sub Rustico Præside; planè demonstrat, hunc de quo agimus, vnum eumdemque esse cum illo, cuius Acta ex antiquioribus monumentis Metaphrastes descripsit: quibus expressum habetur, eum cum socijs esse passum sub Preside Rustico: optimè enim nota sancto Epiphanio ea Acta fuisse videntur, dum eadem de sancto Iustino ipse testatur. Sunt sanè germana atque sincera, nullisque paraphrasibus circumducta, sed prout descripta fuerunt ex Actis publicis. Errore tamen librariorum factum scias, vt apud eumdem Epiphanium legatur idem sanctus Iustinus passus sub Hadriano Imperatore; cùm ipse probè nouerit, ab eodem Iustino scriptam fuisse apologiam ad Antoninum Pium, qui post Hadrianum imperauit. irrepsit error, vt pro Antonino Hadrianus positus habeatur. Habes itaque, Lector, ipsissima Iustini philosophi & martyris Acta, relata apud Metaphrastem, Lipom. & Surium ad tertium Idus Iunij, qua die (vt diximus) de eo Græci agunt in Menologio. Scribit etiam de eius martyrio Eusebius histor. libro 4. cap. 15. & sanctus Hieronymus de script. Ecclesiast. in Iustino. Si autem primordia eius scire cupis, habes ipsa optimè ab ipsomet descripta in dialogo cum Tryphone. De sua ad Christi fidem conuersione meminit in oratione quam habuit in Senatu. De tempore quo vixit, idem agit in apologia quam obtulit Antonino Pio, dum supputat annos à Christo Domino centum & quinquaginta: est is annus duodecimus Antonini Pij, Consulibus autem Orfito & Prisco, licet Eusebius in chronic. dicat ipsum eamdem dedisse apologiam anno Domini 143. Agit de eodem Iustino sanctus Irenæus libro 1. cap. 31. qui ex illius scriptis (vt idem scribit Eusebius lib. 4. cap. 17.) sæpiùs testimonium petere consueuit. De eodem Theodoretus libro hæretic. fabul. in Menandro, & alij antiquorum Patrum. Nouissimè verò Perionius ex eius commentarijs texuit vitam eius, quam recitat Surius tomo secundo: sed quæ maioris erant ponderis, Acta publica eius martyrij prætermisit.

[c] Hermenigildi.] De quo hac item die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Scripsit martyrium eius sanctus Gregorius libro 3. Dialog. cap. 31. Quæ autem præcesserunt necem eius, narrat Gregorius Turonen. hist. Franc. libro 5. cap. 38. libro 6. cap. 43. & libro 8. cap. 28. Martyrio coronatur anno Domini 584. sequenti verò anno (vt habet Isidori chronicon) Leuuigildus pater decessit. Vasæus item dicto anno Hermenigildum occisum tradit, Ado autem in chronic. anno 583. Marian. Scot. & Sigebert. anno 586. Qui omnes in his quæ sunt temporis errare noscuntur, ac plus ceteris Gregorius Turonen. dum libro 8. cap. 28. de eius cæde agens, recenset eam factam anno decimo Childeberti Regis, qui est annus Christi 588. Miror admodum hominem in his quæ suis temporibus facta sunt, errasse, atque res gestas eiusdem Hermenigildi adeò parum calluisse. Priori sententiæ de annis 584. adstipulantur Acta Synodica Concilij Toletani tertij, quibus dicitur illud celebratum esse anno quarto Reccaredi Regis successoris Leuuigildi, æra (vt habent) sexcentesima vigesimaseptima, qui est annus à Christo 589. Ex quibus patet prædictum Regem regnare cœpisse anno Domini 585. quo extinctus est Leuuigildus, qui (vt etiam Gregorius Turonen. affirmat) post annum à cæde filij Hermenigildi ex hac vita decessit.

[d] Maximi, & soc.] Agunt de his item hac die Græci in Menologio.

[e] Vrsi Episc.] De eo etiam tab. eccl. Rauen. Pluribus Hieron. Rub. hist. Rauen. lib. 2. Successit (vt ait) Liberio: claruit tempore Theodosij Imp. eiusq. nomine dicta est basilica Vrsiana.

14 Decimooctauo Kalend. Maij. Luna. F xv.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	10	11	12	13	14	15			

ROMÆ via Appia natalis sanctorum martyrum Tiburtij [a], Valeriani, & Maximi sub Alexandro Imperatore, & Amachio Præfecto: quorum primi beatæ Cæciliæ exhortatione ad Christum conuersi, & à sancto Vrbano Papa baptizati, ob fidei confessionem fustibus cæsi, gladio percussi sunt: Maximus verò Præfecti cubicularius, horum permotus constantia, & angelica visione firmatus, in Christum credens, tamdiu plumbatis verberatus est, donec spiritum exhalaret. Interamnæ sancti Proculi [b] Episcopi & martyris. Item sanctæ Domninæ [c] virginis & martyris, cum socijs virginibus coronatæ. Alexandriæ sanctæ Thomaidis [d] martyris. Eodem die sancti [e] Ardalionis mimi, qui cùm sacris Christianorum in theatro illuderet, de repentè mutatus, ea non solùm verbis, sed & testimonio sui sanguinis comprobauit. Lugduni sancti Lamberti [f] Episcopi & confessoris. Alexandriæ sancti Frontonis [g] abbatis, cuius vita sanctitate & miraculis claruit. Romæ sancti Abundij [h] mansionarij ecclesiæ sancti Petri.

APRILIS 14.

TIBVRTII, Valeriani, & Maximi [a].] De his item hac die Beda, Vsuardus, Ado, atque alij Latinorum, Græci autem vnà cum S. Cæcilia ad decimum Kalend. Decembr. in Menologio. Habentur horum martyrum Acta in vita S. Cæciliæ. In cœmeterio Callisti, vbi conditi sunt, nota sunt loca eorum, vbi hactenus lapide insculptus est locus Maximi; dictaque est ea pars cœmeterij à maioribus, Ad S. Cæciliam, vt etiam suprà notauimus. De tempore quo passi sunt, plura inferiùs in natali S. Cæciliæ.

[b] Proculi Episcopi.] De eodem etiam Beda, Vsuardus, Ado, & alij hac die. Diuersus hic videtur ab illo Proculo, de quo suprà xvj. Kal. Martij, de quo in rebus gestis sancti Valentini mart. Episcopi Interamnen. Extant apud Sur. tomo 1. 14. Februarij. De hoc autem vide Petrum in catal. lib. 1. cap. 15. vbi ponitur passus sub Totila; quod si verum est, duos Valentinos Episcopos Interamnenses, duos itidem Proculos dare oportet: nam alter Valentinus passus reperitur temporibus Gentilium Imperatorum, vt ex eius Actis constat, in quibus de Proculo & socijs mentio habetur.

[c] Domninę.] De eadem ijdem qui suprà, Beda, & alij. Habentur eius Acta iuncta simul cum rebus gestis sancti Proculi, de quo modò egimus.

[d] Thomaidis.] Agunt de eadem hac item die Græci in Menologio: plura de ea in Actis sanctæ Febroniæ.

[e] Ardalionis.] Gręci itidem de eo hac die in Menolog. vbi etiam paucis magna historia texitur, quomodo hic, sicut olim Genesius ille, ex histrione factus est martyr. Consueuerunt Gentiles in derisũ Christianæ religionis, personas in theatrum introducere, quæ Acta Christianorum repræsentarent: sed Deus, qui illusores irridet, iocos in rem seriam, fabulam in historiã, & mimum conuertebat in martyrem. Legimus huius generis celebre exemplum de Dioscoro architheatro apud sanctum Augustinum epist. 67. ad Alipium.

[f] Lamberti Episc.] De eo item Molanus in addit. ad Vsuardum, & in annotat. recentioris editionis. De eius electione alijsque pluribus scribit Angradus monach. in vita S. Ansberti, quam recitat Sur. tom. 1. die 9. Februarij. Successit hic sancto Genesio eiusdem ciuitatis Episcopo. Dicitur hic alio modo, Landebertus, numeraturque quadragesimus, vel quadragesimustertius Episcopus Lugdunen. secundùm diuersas tabulas, quas descripsit Demochares de sacrif. Missæ. Scripsit & eius vitam idem Angradus monachus, vt ipse testatur in Ansberto. Claruit circa annum Domini sexcentesimum septuagesimum.

[g] Frontonis abb.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij

alij de eodem hac die. Habentur eius res gestæ in vitis Patrum, parte 1. cap. 47.

[h] Abundij.] Agit de Abundio mansionario sanctus Gregorius lib. 3. dialog. cap. 24.

xiiij. G **Decimoseptimo Kalend. Maij. Luna.** 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	11	12	13	14	15	16			

ROMÆ sanctarum Basilissæ [a] & Anastasiæ nobilium feminarum, quæ cùm essent Apostolorum discipulæ, & constantes in fidei confessione persisterent, sub Nerone Imperatore lingua pedibusq. præcisis, percussæ gladio, martyrij coronam adeptæ sunt. Eodem die sanctorum martyrum Maronis [b], Eutychetis, & Victorini, qui primò cum beata Flauia Domitilla apud insulam Pontiam in Christi confessione exules, postmodum sub Principe Nerua [c] liberati, cùm plurimos ad fidem conuertissent, in persecutione Traiani à Valeriano Iudice varijs pœnis iussi sunt interfici. In Perside sanctorum martyrum Maximi [d] & Olympiadis, qui sub Decio Imperatore fustibus & plumbatis cæsi sunt, & ad vltimum capita eorum fustibus tunsa, donec emitterent spiritum. Ferentini in Hernicis sancti Eutychij [e] martyris. Myræ in Lycia S. Crescentis [f], qui per ignem martyrium consummauit. Item sanctorum martyrum Theodori [g] & Pausilippi, qui sub Hadriano Imperatore passi sunt.

APRILIS 15.

BASILISSÆ & Anastasiæ [a].] Agunt de his etiam hac die Græci in Menolog. earumq. res gestas, prout hîc narrantur, pluribus referunt: adduntque ab ipsis curata esse corpora sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, cùm martyrio occubuissent, ob eamque causam comprehensas, atque interemptas fuisse.

[b] Maronis & sociorum.] De his item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij, licet Beda Maronem prætereat. Quorum omnium passionis Acta recensita habentur in vit. sanct. martyrum Nerei & Achillei apud Sur. tom. 3. die 12. Maij. Ad sepulchrum autem S. Victorini eiusmodi habetur inscriptio: IVBENTE DEO CHRISTO NOSTRO, SANCTO MARTYRI VICTORINO QVODVVLTDEVS DE SVO FECIT.

[c] Sub Principe Nerua liberati.] Consulto hæc addita videntur: ex quibus etiam illorum Acta sunt corrigenda, vbi legitur illos sub Nerua redactos esse in seruitutē. constat etenim Neruam Imp. non tantùm Christianos non vinxisse, sed vinctos potiùs è custodia eduxisse, & exules proscriptosq. restituisse, promulgato de ea re edicto, vt testatur Euseb. in chron. & hist. li. 3. c. 15. cuius edicti vigore etiā S. Ioannes Euangelista ex insula Patmos, vbi à Domitiano fuerat relegatus, liber eo tempore Ephesum redijt, vt idem Eusebius scribit, & sanctus Hieronymus de script. Eccles. in Ioanne. Irrepsit error in illa Acta, vt loco Neruæ Traiani, Nerua simpliciter positus habeatur.

[d] Maximi & Olympiadis.] De his item hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij. Extant horum Acta in exordio vitę S. Laurentij apud Sur. tom. 4. vbi legitur, hos passos esse Cordubæ in Perside. Interdum suspicatus sum, pro Corduba, Corduena esse restituendum. Est Corduena ciuitas in Perside, cuius meminit Ammian. Marcellin. lib. 23. circa med. & lib. 24. in fine. Meminit & Plin. de Corduenis populis ad Tigrim positis. De his pleniùs infrà vigesimasecunda huius mensis, in Parmenio. De eadem quoque Corduena pluribus Æthicus in Cosmographia, vbi agit de Tigri fluuio.

[e] Eutychij.] Quando hic passus sit, non inuenimus: meminit eius ecclesiæ sanctus Greg. Papa lib. 3. dialog. cap. 38. in Redempto Episcopo.

[f] Crescentis.] De eodem hac die Græci etiam in Menologio.

[g] Theodosij & Pausilippi.] Græci itidem de his in Menologio agunt hac die.

Sexto-

16 Sextodecimo Kal. Maij. Luna. A xiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	12	13	14	15	16	17			

CORINTHI natalis ſanctorum martyrum Calliſti [a] & Chariſij, cum alijs ſeptem, qui omnes in mare demerſi ſunt. Cæſarauguſtæ in Hiſpania natalis ſanctorum decem & octo martyrum, Optati [b], Luperci, Succeſſi, Martialis, Vrbani, Iuliæ, Quinctiliani, Publij, Frontonis, Felicis, Cæciliani, Euentij, Primitiui, Apodemij, & aliorum quatuor, qui Saturnini vocati eſſe referuntur. Hi omnes ſub Daciano Hiſpaniarum Præſide ſimul pœnis affecti, atque interempti ſunt: quorum illuſtre martyrium Prudentius verſibus exornauit. Ibidem ſanctæ Encratidis [c] virginis & martyris, quæ laniato corpore, mamilla abſciſſa, & iecore auulſo, adhuc ſuperſtes in carcere incluſa eſt, donec vlceratum corpus putreſceret. In eadem ciuitate ſanctorum Caij [d] & Crementij, qui ſecundò confeſſi, & in fide Chriſti perſeuerantes, martyrij calicem guſtauerunt. Item ibidem ſancti Lamberti [e] martyris. Palentiæ ſancti Turibij [f] Epiſcopi Aſturicenſis, qui ope ſancti Leonis Papæ hæreſim Priſcilliani ex Hiſpania penitus profligauit, claruſque miraculis in pace quieuit. Bracharę in Luſitania ſancti Fructuoſi [g] Epiſcopi. Eodem die ſancti Paterni [h] Epiſcopi Abricenſis. In Belgis apud Valencenas ſancti Drogonis [i] confeſſoris.

APRILIS 16.

CALLISTI & ſoc. [a]] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, Petrus in catalogo libro 4. cap. 55.

[b] Optati, & ſoc.] Agunt de his etiam ijdem qui ſuprà. Scripſit de his ſacrum hymnum Prudentius in Periſtephan. Paſſi feruntur in perſecutione Diocletiani Imperatoris, vt Vaſæus in chron. Hiſpan. teſtatur.

[c] Encratidis.] Vulgò Engratia. De ea etiam Prudentius eodem hymno, his verſibus:

Hic & Encrati recubant tuarum
Oſſa virtutum, quibus efferati
Spiritum mundi violenta virgo
Dedecoraſti.

Pluribus de eadẽ in Flore ſanct. Hiſp. ac in Theſauro conc. to. 2. vbi plura de eius ſacris reliquijs.

[d] Caij & Crementij.] Agit de his etiam idem Prudent eodem hymn. 4. Periſteph. his verſibus:

Additis Caio (nec enim ſilendi)
Teq; Crementi, quibus incruentum
Ferre prouenit decus & ſecundo
Laudis agone.
Ambo confeſſi Dominum, ſteterunt
Acriter contra fremitum latronum:
Ambo guſtarunt leuiter ſaporem
Martyriorum.

[e] Lamberti.] De eodẽ Vaſæus in chron. Hiſp. anno 306. Pluribus autem in Flore ſanct. Hiſpan.

[f] Turibij Epiſc.] Extat inſignis S. Leonis Papæ epiſt. 93. ad Turibium Epiſcopum Aſturicenſem conſcripta aduerſus hæreſim Priſcilliani iterùm pullulantem, qua etiam idem agit de cogenda Synodo in Hiſpania: quod nauiter impletum eſt; nam tunc temporis ea de re coacta eſt Synodus Galliciæ, qua omnes Priſcilliani errores reciſi ſunt. Extat eiuſdem Synodi aſſertio fidei recenſita errore quodam ſub primo Concilio Toletano, quod celebratũ fuit Stilicone iterùm Conſule, anno à Chriſto Domino 405. Porrò ſi quis eam conferat cum dicta epiſtola Leonis Papæ, facilè intelliget ea omnia excerpta eſſe ex illa epiſtola quæ ſcripta reperitur Alipio & Ardaburio Coſſ. anno Domini 447. quo etiam dicta Synodus coacta eſt, dicenda iure Synodus Galliciæ. Mentio habetur eius Synodi in præfatione primi Concilij Bracharenſis, ex qua conſtat Turibium fuiſſe etiam Notarium ſedis Apoſtolicæ. Plura de eodem in Theſaur. conc. tom. 2. hac die.

[g] Fructuosi Episc.] De eodem in Breuiario Toletano, quinto Idus Aprilis. Hunc sancta Synodus Toletana, decima dicta, transtulit à sede Dumiensi in Bracharensem, vt metropolim Galliciæ gubernaret, vt constat ex dicto Concilio in decreto de Potamio. De eo item pluribus in Flore sanct. Hispan. & in Thesaur. concion. tom. 2. hac die. Habent & Segobienses suum Fructuosum, quem vt patronum colunt, de quo in Thesauro concion. tom. 2. die 25. Octobris.

[h] Paterni Episc.] Huius Acta ex antiquis monumentis eruta habet Sur. tom. 2. Ad hunc ipsum olim abbatem extat carmé Venantij Fortunati de emendatione codicis. Numeratur quartus Abricensis sedis Episcopus in tab. Democh. Claruit circa annum Domini quingentesimum sexagesimum, temporibus Childeberti Regis Francorum.

[i] Drogonis.] Agit de eodem Molan. in addit. ad Vsuard. Pluribus autem in Indic. sanct. Belg. quem obijsse ait anno Domini 1186.

xij. B Quintodecimo Kal. Maij. Luna. 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	13	14	15	16	17	18			

ROMÆ sancti Aniceti [a] Papæ & martyris, qui in persecutione Marci Aurelij Antonini, & Lucij Veri, martyrij palmam accepit. In Africa natalis beati Mappalici [b] martyris, qui (vt scribit sanctus Cyprianus in epistola ad martyres & confessores) cum alijs pluribus martyrio coronatus est. Ibidem sanctorum martyrum Fortunati [c] & Marciani. Antiochiæ sanctorum martyrum Petri diaconi [d], & Hermogenis eius ministri. Cordubæ sanctorum martyrum Eliæ [e] presbyteri, Pauli & Isidori monachorum. Viennæ sancti Pantagathi [f] Episcopi. Terdonæ S. Innocentij [g] Episcopi & confessoris. Cistertij in Gallia sancti Stephani [h] abbatis, qui primus eremum Cistertiensem incoluit, & sanctum Bernardum cum socijs ad se venientem lætus excepit.

APRILIS 17.

ANICETI Papæ [a].] De eo item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. De eius successione Irenæus lib. 3. cap. 3. Optat. lib. 2. contra Parmen. Epiph. in panar. hæres. 27. Euseb. in chron. & hist. lib. 4. cap. 13. & 21. August. epist. 165. Niceph. in chron. & alij recentiores. Cetera de ipso in Annal. Eccles. diximus.

[b] Mappalici.] Agunt de eodem ijdem qui suprà. Crebrò de eo S. Cyprianus epist. 922. & 23. edit. Pamel.

[c] Fortunati & Marciani.] De his item hac die Beda & alij recentiores agunt.

[d] Petri & Hermogenis.] Beda etiam, Vsuardus, & Ado hac die de ijsdem.

[e] Eliæ & sociorum.] De his agit hac die Vsuard. Scribit horum martyrium sanctus Eulogius lib. 3. in memor. sanct. cap. 15. vbi hac die hos passos affirmat, æra octingentesima nonagesimaquarta, à Christo autem anno octingentesimo quinquagesimosexto. Vnde miror cur Vasæus hos adnumeret inter martyres passos in persecutione Diocletiani.

[f] Pantagathi Episcopi.] Agit de eodem hac die Beda. Ado eiusdem sedis Episcopus hæc de ipso in chronic. anno 564. Hic Consularibus fascibus primùm sublimis, sed Christi humilitate primus, postmodum quinque annis Episcopalem sedem fidelissimè rexit, sub Consulatu Paulini Iunioris & Basilij vita functus est. Hæc Ado. Recensetur hic vigesimus eius sedis Episcopus, interfuitque Concilio Aurelianensi tertio, vt eius Acta testantur.

[g] Innocentij Episc.] Huius res gestas, easdemq. germanas ex veteribus monumentis edidit Mombritius tom. 2. Vixit sub Diocletiano Imperatore: multisq. afflictationibus agitatus, demum sub Constantino Imp. quieuit in pace.

[h] Stephani abb.] Plura de ipso habentur in vita sancti Bernardi lib. 1. cap. 3. 4. 5. & in vita sancti Roberti primi abbatis Cistertien. quam recitat Sur. tom. 2. die 29. Aprilis. De eo Sigebert. in chron. anno Domini 1107. Ad hunc sanctus Bernardus auspicaturus tyrocinium monasticæ exercitationis accessit anno Domini millesimo centesimo decimotertio.

18 Quartodecimo Kal. Maij. Luna. C xj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19			

ROMÆ beati Apollonij [a] ſenatoris, qui ſub Commodo [b] Principe, & Perennio [c] Præfecto, à ſeruo proditus quòd Chriſtianus eſſet, iuſſus vt rationem fidei ſuæ redderet, inſigne volumen compoſuit, quod in Senatu legit, & nihilominùs ſententia Senatus pro Chriſto capite truncatus eſt. Meſſanæ * natalis ſanctorum martyrum Eleutherij [d] Epiſcopi Illyrici, & Anthiæ matris eius: qui cùm eſſet vitæ ſanctimonia & miraculorũ virtute illuſtris, ſub Hadriano Principe lectum ferreum ignitum, craticulam, & ſartaginem [e] oleo, pice, ac reſina feruentem ſuperans, leonibus quoque proiectus, ſed ab illis nil læſus, nouiſſimè vnà cum matre iugulatur. Ibidem ſancti Corebi [f] Præfecti, qui per Eleutherium conuerſus ad fidem, gladio percuſſus eſt. Brixiæ ſancti Caloceri [g] martyris, qui à ſanctis Fauſtino & Iouita conuerſus ad Chriſtum, ſub eodem Hadriano glorioſum confeſſionis certamen compleuit. Cordubæ ſancti Perfecti [h] presbyteri & martyris, à Mauris, quòd in Mahumetis ſectam inueheretur, perempti. Mediolani ſancti Galdini [i] Epiſcopi, qui, concione aduerſus hæreticos expleta, ſpiritum Deo reddidit.

*Meſſapiæ

APRILIS 18.

APOLLONII [a].] Beda, Vſuardus, Ado, & alij de eodem hac die. Scribit de eo Euſeb. hiſt. lib. 5. cap. 20. & in chron. anno octauo Commodi Imp. S. Hieronymus de ſcript. Eccleſ. Niceph. hiſt. lib. 4. cap. 26. & alij recentiores.

[b] Sub Commodo.] Conſtat ex Euſeb. hiſt. lib. 5. c. 20. non tantùm à Commodo nullam fuiſſe in Chriſtianos excitatam perſecutionem, ſed etiam pœnas in delatores ipſorum decretas irrogataſq. ita vt ſeruus nebulo delator Apollonij crurifragio peremptus ſit. Ipſe autem, delata ſemel cauſa in Senatum, dum Chriſtianam religionem defendendam ſuſcipit, volumenq. de ea re conſcriptum ibidem recitat, ex ſenatus cõſulto ſubijt ſententiam capitis. Mirabitur fortaſſe aliquis, Dei Eccleſiam ſub Commodo quieuiſſe, homine Reipublic. perincommodo: quem & publico populi clamore appellatum eſſe Nerone crudeliorem, & Domitiano impuriorem, ſcribit Lampridius ex Mario Maximo, antiquo hiſtorico. Id etenim non clementiæ vel pietatis ergò, ſed commodi ſui cauſa Commodum feciſſe conſtat, vt ex Lampridio, ſimulq. Tertulliano elicitur. Lampridius quidem hæc de Commodo: Vendidit ſuppliciorum diuerſitates & ſepulturas, &c. Quæ clariora redduntur ex ijs quæ Tertullianus ſcribit lib. de fug. temp. perſecut. dum ait, his temporibus Dei Eccleſiam pacem redemiſſe, cùm eccleſiæ tributum Fiſco penderent, vt rurò agerent Chriſtiani: quem quidem vſum nouiter inuentum, ipſe Tertullianus, qui iam Montani ebiberat venenum, & cum ipſo docebat non eſſe fugiendum tempore perſecutionis, ſcriptis editis improbabat. His ad pacem Chriſtianorum acceſſit, quod ſcribit Dio in Commodo, Martiam, quæ præ ceteris fuit Commodo in delicijs, fuiſſe Chriſtianorum ſtudioſiſſimam, multaq. in illos contuliſſe beneficia.

[c] Perennio.] Dictus aliàs Perennis reperitur: ita eum appellat Lampridius, de quo ait: Perennis cuncta ſibi vendicauit; quos voluit interemit, ſpoliauit plurimos, omnia iura ſubuertit, &c. Dedit Chriſtianorum hoſtis mox debitas pœnas: nam (vt idem auctor ſcribit) cùm exercitui redditus eſſet infenſus, datus eſt militibus lacerandus. Miranda contigerunt prodigia, & illatæ ſunt Vrbi clades poſt necem Apollonij ſenatoris: nam (vt ſcribit Euſeb. in chron.) anno octauo eiuſdem Imp. percuſſum eſt fulmine Capitolium, magnoq. aucto incendio, concremata eſt bibliotheca, & propinquæ ædes exuſtæ. Addit Herodianus, ex leui terræmotu, vomente terra ignem, ſubitò Pacis templum conflagraſſe. Item Dio ait,

 etiam

etiam Palatium igne consumptum, famem, luemque esse subsecutam. His itaque immensis cladibus vltus est Deus nobilissimi senatoris occubitum; cuius operâ, nisi inuidia nominis Christiani pertinacibus studijs restitisset, omnis Senatus in Christum credere potuisset.

[d] Eleutherij Episcopi.] De eodem hac die Beda ac ceteri Latinorum; Græci autem de eo & matre Anthia in Menologio xviij. Kal. Ianuar. Descripsit horum Acta Metaphrastes, quæ & Lipom. recitat tom. 5. & Sur. tom. 2. & Mombrit. tom. 1. Agit de eodem Niceph. hist. lib. 3. c. 29. qui dum ait ex Metaphraste, Eleutherium Romæ eruditum ab Aniceto Rom. Pont. cùm testetur illum passum esse sub Hadriano Imp. manifesti erroris redarguitur: nam Anicetus sedit post obitum Hadriani. puto irrepsisse mendum, & Anicetum pro Anacleto posuisse qui descripserunt.

Quòd autem Beda hîc dicit, Eleutherium ordinatum esse Episcopum Aquileiæ, vnde acceperit non inuenimus, nec in tabulis ipsis Aquileiensis ecclesiæ aliquid huiusmodi legitur. Agitur tamen in illis xv. Kal. Aprilis de Eleutherio & Lucia: sed planè ille diuersus est ab hoc de quo agimus. Verùm existimamus errorem irrepsisse, vitioque librariorum factum, vt loco Apuliæ, scriptum sit Aquileiæ: nam idem ipse Beda paulò superiùs ponit natale ipsius apud Messanam in Apulia. Similiter Vsuardus & Ado itidem in Apulia ponunt. Petrus insuper in catalogo iterùm, nempe lib. 2. c. 20. vbi Latina voce ex Græco ἐλεύθερος Liberalē appellat: & lib. 4. c. 61. in Apulia factum Episcopum dicit ciuitatis Cannensis. Ceterùm cùm æquè omnes in Apulia ponant, loci autem varia lectio est: nam cōplures tum manuscrip. tum impressi legunt, Misserij, aliter Miseni in Apulia, alij Messanæ, itidem in Apulia: qui verò recenter addiderunt, Miseni in Campania, id quidem absque auctoritate fecerunt; sed ea coniectura, quòd nimirum Misenum in Campania situm sit, & non in Apulia: sicut & qui Messanæ legentes, intelligi putauerunt de Messana nobili in Sicilia ciuitate: quos hallucinatos manifestum est. nam neque Miseni in Campania, neque Messanæ in Sicilia aliqua est eiusdem Eleutherij Episcopi mentio. Si igitur consensu omnium Latinorum locus ponendus est in Apulia, cùm nec Misenus nec Messana in ea prouincia sit ciuitas reperiri; coniectura ducimur, vt loco Messanæ, legendum sit, Messapiæ, quod est oppidū prope Tarentum, cuius Plinius meminit lib. 3. cap. 11. sic dicens: Oppida per continentem à Tarento, Varia, cui cognomen Apulæ, Messapia, Aletium.] Omnem enim illam quę post Calabriam est regio, quę spatio trecentorum ac decem stadiorum clauditur, ab accolis appellari solitam Apuliam, auctor est Strabo lib. 6. Verùm Græci eumdem Eleutherium in Illyrico factum Episcopum dicunt; quod & Martyrologium Romanum confirmat. Quamobrem in tantis rerum ambagibus, quid de his præterea dicamus, nihil est, nisi vel eumdem Eleutherium in vtraque prouincia Euangelium prædicasse; vel (vt frequenter in alijs accidisse vidimus) duo fuerunt Eleutherij in vnum conflati, eorumdemq. simul Acta confusa.

[e] Sartaginem.] Cruciamentum sartaginis vetus esse reperitur. De eo Machab. lib. 2. cap. 7. Rex iussit sartagines & ollas æneas succendi. Et paulò pòst: Iussit ignem admoueri, & adhuc spirantem torreri in sartagine. Hæc ibi. Iosephus item lib. de Machab. de sartagine frequenter meminit, vt cùm ait: Stabat flammiuomis ignibus succensa sartago ad torrendum præparata passuros, &c. Inferiùs autem sic: Igniuomam sartaginem sponte conscendit. Ac iterùm: Flammiuomæ addicta sartagini, &c. Frequens est mentio in Actis martyrum de sartagine.

[f] Corebi.] Hunc Correum Beda appellat, dum de eo agit hac die. De eius martyrio agitur in Actis S. Eleutherij, quorum nuper meminimus.

[g] Caloceri.] Habentur eius res gestæ annexæ Actis sanctorum martyrum Faustini & Iouitæ apud Sur. tom. 1. die xv. Febr. itemque in vita S. Marciani Episcopi Dertonen. apud Mombrit. tom. 2. ac denique in vita S. Secundi martyris Astensis: apud Petrum in catalogo lib. 4. cap. 12.

[h] Perfecti.] De eo etiam hac die Vsuardus. Scribit eius martyrium S. Eulogius lib. 1. & lib. 2. memor. sanct. cap. 1. passumq. tradit hac die, æra 888. à Christo Domino anno 850. Vide illic schol. Ambros. Moral.

[i] Galdini Episcopi.] De eo etiam tabulæ ecclesiæ Mediolanensis. Habet eius res gestas Mombrit. tom. 1. vit. sanct. Claruit temporibus Alexandri Papæ Tertij, cui, schismaticos respuens, constantissimè adhæsit, eligens potiùs in ærumnis exulem vitam agere, quàm habitare in tabernaculis peccatorum.

x. D Tertiodecimo Kal. Maij. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
9	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20

NATALIS sancti Timonis [a] diaconi de septem primis, qui primò apud Berœam doctor resedit, ac deinde verbum Domini disseminans venit Corinthum, ibique à Iudæis & Græcis (vt traditur) flammis iniectus, sed nihil læsus, demum cruci affixus martyrium suum impleuit. Melitine in Armenia sanctorum martyrum Hermogenis,

nis [b], Caij, Expediti, Aristonici, Rufi, & Galatæ vna die coronatorum. Caucoliberi [c] in Hispania Tarraconensi passio sancti Vincentij martyris. Eodem die sanctorum martyrum Socratis [d] & Dionysij, qui lanceis confossi sunt. Ierosolymis sancti Paphnutij [e] martyris. Cantuariæ in Anglia sancti Elphegi [f] Episcopi & martyris. Antiochiæ Pisidiæ sancti Georgij [g] Episcopi, qui ob cultum sanctarum imaginum exul occubuit. Romæ sancti Leonis [h] Papæ Noni, virtutum & miraculorum laude insignis. In cœnobio Laubiensi sancti Vrsmari [i] Episcopi. Florentiæ sancti Crescentij [k] confessoris discipuli beati Zenobij Episcopi.

APRILIS 19.

IMONIS diaconi [a].] Agunt de eo hac item die Beda, Vsuard. Ado, ac ceteri. De eo Acta Apostolorum c.6. Licet Petrus in catal. li. 4. c.67. alium hunc putet ab illo diacono ex septem. Erroris arguitur & Dorotheus, dum in synopsi hunc nō Berœensem, sed Bostrensem fuisse Episcopū scribit.

[b] Hermogenis & soc.] De his item hac die ijdem qui suprà, Beda, Vsuardus, & alij.

[c] Caucoliberi in Hispania Tarrac. passio S.Vincentij.] Loci nomen compositum ex duobus nominibus, dictum quasi Cauco Celtiberi. Scribit enim Plinius li. 3. c.3. Caucenses populos esse in Celtiberis. Hodie dicitur vulgò *Colibre*: est in Catalonia prouincia Tarraconensi iuxta Perpinianum & Helenam. De eodē Vincentio hac item die agunt Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores, consentiuntq. vet. manuscrip. Plures eiusdem nominis reperiuntur insignes martyres in Hispania: Vincentius diaconus Cæsaraugustanus, cuius Acta Prudentius cecinit hymno sacro. Alius, qui patriâ Eborensis, Abulæ vnà cum Sabina & Christeide sororibus passus est: de quo pluribus in breuiario Eborensi. Tertius, de quo hîc agitur. Quartus, qui cum Orontio & Victore diacono passus est, cuius corpus Ebredunum delatū ferunt, de quo Vasæus in chron. Hispan. & flos sanct. Hispan. Quintus etiam abbas monasterij S.Claudij temporibus Gothorum martyrio vitam conclusit, cuius dies natalis agitur tertio Idus Septembris: de quo narratur in flor. sanct. Hispan.

[d] Socratis & Dionysij.] Græci item in Menologio hac die agunt.

[e] Paphnutij.] De ipso etiam hac die Græci in Menologio.

[f] Elphegi Episc.] Scripsit res gestas ipsius Osbertus abbas, quas descripsit Surius tomo secundo: plura item Edinerus in vita S. Anselmi. Mouit aliquando Lanfranci Episcopi animum, cur Angli venerarentur sanctum Elphegum, & martyrem reputarent; cùm non fidei confessionis causæ, vel testandæ veritatis, sed tantùm cæsus sit, eò quòd barbari aurum, quod poscebant, apud ipsum non inuenissent. de hac re ille solicitus consuluit S. Anselmum: qui respondit, se firma ratione nouisse, Elphegum esse martyrem, eò quòd pro iustitia occubuisset. Hæc Edinerus in vita S.Anselmi. Quod autem maiorem affert admirationem (si tamen Ethnico rerum nostrarum imperito credendum esse putamus) non solùm illos, quos tyrannorum sæuitia, seu hostium rabies iniustè occidisset, sed quos etiam Romanorum magistratus iniustè damnasset, habitos esse martyres scribit Ammianus Marcellinus lib. 27. dum Eupraxij ad Imperatorem Valentinianum verba refert, quæ hæc sunt: Parciùs agito, pijssime Principum: hos enim, quos interfici tamquam noxios iubes, vt martyres, id est, Diuinitati acceptos, colit religio Christiana. Hæc ille: qui etiam tradit de Diodoro & Diocle tunc iniustè necatis: quorum, inquit, memoriam apud Mediolanum colentes nunc vsque Christiani, locum vbi sepulti sunt, ad Innocentes vocant. Hactenus de his Marcellinus; quem imperitia rerū nostrarum hallucinatū putamus: nullum enim eiusmodi rei exemplum in Ecclesia reperitur, vt martyr habitus sit, quem Christianus Catholicus magistratus, licet iniustè, occidi mandasset. Tentauit aliquando Phocas Imperator illos etiam adscribendos in numerum martyrum, qui in bello ab infidelibus hostibus fidei cæsi essent: sed huic eius studio restiterunt Orientales Episcopi nixi auctoritate canonis 13. S.Basilij, vt in commentario super eo scribit Theod. Bals. Decreuit enim sanctus Basilius, vt annis tribus abstinerent à cōmunione, qui in bello occidissent homines, quamuis (vt ait) hi inter homicidas non essent adnumerandi: diuina etenim lege (vt habet liber Num. c.31.) iubentur die tertio & septimo lustrari homines, qui hostes occidissent, licet iussu Domini. Canon pœnitentialis autem quadraginta dies præcipit eiusmodi interfectores hostium abstinere. Ea de causa Theodosius Imperator post ingentem illam hostium stragem, qua Eugenius tyrannus sublatus est, sponte abstinuit à perceptione sacramentorum, vt scribit laudatq. sanctus Ambrosius ea oratione quam habuit in funere eiusdem Imperatoris, cùm ait: Pręclaram adeptus victoriam, tamen quia hostes in acie strati sunt, abstinuit à consortio sacramentorum, donec, &c. Ex quibus omnibus satis liquet, quàm temerè Phocas Imperator prædicta tentaret. Ab Ethnicis enim potiùs, quàm à Christianis mutuatus videtur exemplum; qui his qui in bello decessissent, summos honores habendos esse censuerunt. Nam Lycurgus eorum tantùm qui in bello desiderati essent, laudes pro concione celebrari, inscriptiones incidi, & sepulchra erigi mandauit, vt tradit Plutar-

Plutarchus in apophth. Laconic. Scribit & Dio in Traiano, eis qui bello aduersus Dicebalum occisi essent, ab eodem Imperatore iussas erigi aras, & annua parentalia celebrari. Sunt de his alia complura exempla. Vt autem eò vnde discessimus, reuertamur; quæ superiùs ex Ammiano Marcellino (si quæ fides Ethnico homini res nostras tractanti est adhibenda) narrauimus, non sic posuimus, vt in omnibus comprobemus, sed ne quid rerum antiquarum Lectorem prætereat. Tu autem si hæc pleniùs nosse cupis, & quænam requirantur vt quis martyr verè dici possit, consule S. Thomam 2. 2. q. 124. art. 4. & art. 5. & ad 2. & in 4. dist. 49. quæst. 5. artic. 3. quæstiun. 2. & ad 10. 11. & 12. & Rom. 8. lect. 7. & ad Ephes. 3. lect. 1. in principio. Consule & quæ superiùs diximus die secunda Aprilis de canonizatione Sanctorum.

[g] Gregorij Episcopi.] Agunt de eodem hac die Greci in Menologio, vbi & Acta eius paucis referunt.

[h] Leonis Papæ Noni.] De eodem hac die item Molanus in addit. ad Vsuardum, Petrus in catalogo lib. 4. c. 65. & alij recentiores. Huius res præclarè gestas duobus libris comprehensas extare in monasterio S. Hadriani in Geraldi monte, idem Molanus testatur. Porrò Itinerarium eius scriptum esse ab Anselmo monacho Rhemensi, tradit Sigebertus libro de vir. illustr. c. 153. Desiderius abbas Cassinensis de eodem Pontifice plura scripsit libro tertio dialog. quos manuscr. legimus. Plura de eo aliunde accepta digessimus in Annalibus Ecclesiasticis.

[i] Vrsmari Episc.] Vsuardus autem agit de eo pridie huius diei, quo etiam ex hac vita migrasse, Acta eius ferũt, quę scripsit Ratherius Episcopus Veronensis: recitat ea Surius tomo secundo hac die: Herigerus autem abbas Lobiensis eadem metrico stylo cecinit. De vtroq. Sigebertus de vir. illustr. cap. 118. & 138. Anso item Lobiensis abbas & ipse scripsit libellũ vitę eiusdem, itemq́. S. Erminus, vt testatur Fulquinus abbas in chron. an. 776. Ipse autem Fulquinus litteris cõsignauit eiusdem sancti miracula. Trithem. de eodem libro 3. de vir. illustr. ord. S. Benedicti cap. 157. & lib. 4. c. 174 Molanus item pluribus in Indic. SS. Belgij, & in annotat. ad Vsuardum secundæ edit. Traditq́ue migrasse ex hac vita anno Domini 713. Agit ibidem de eius trãslatione facta anno 1409. ad Binchium Hannoniæ oppidum, post eleuationem, quæ facta est anno 823.

[k] Crescentij.] Habetur mentio de Crescentio in vita S. Zenobij Episcopi Florentini, quam habet Surius tom. 3. die 25. Maij.

ix E Duodecimo Kalend. Maij. Luna. 20

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	16	17	18	19	20	21			

ROMAE sanctorum martyrum Sulpicij [a] & Seruiliani, qui prędicatione & miraculis beatæ Domitillæ virginis ad Christi fidem conuersi, cùm nollent idolis immolare, in persecutione Traiani à Pręfecto Vrbis Aniano capite cęsi sunt. Eodem die sanctorum martyrum Victoris [b], Zotici, Zenonis, Acindini, Cęsarij, Seueriani, Chrysophori, Theonæ, & Antonini, qui sub Diocletiano variè tentati, martyrium compleuerunt. Tomis in Scythia S. Theotimi [c] Episcopi, quem ob insignem eius sanctitatem atque miracula etiam infideles barbari venerati sunt. Ebreduni in Gallijs sancti Marcellini [d] primi eiusdem vrbis Episcopi, qui Dei monitu cum sanctis socijs Vincentio & Domnino ex Africa veniens, maximam partem Alpium maritimarum verbo & signis admirandis, quibus vsque hodie refulget, ad fidem Christi conuertit. Antisiodori sancti Marciani [e] presbyteri. Eodem die sancti Theodori [f] confessoris, cognomento Trichinas, qui ab aspera cilicij veste qua tegebatur, multis virtutibus, pręsertim aduersus dęmones, claruit: ex cuius corpore vnguentum scaturiens, ęgrotis sanitatem impertit. In Montepolitiano sanctæ Agnetis [g] virginis miraculis claræ.

SVLPICII, & Seruiliani [a].] De his item Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Extant eorum Acta intexta cum gestis sanctorum martyrum Nerei & Achillei, apud Sur. tom. 3. die 12. Maij. Nos autem non sub Nerua, sed sub Traiano esse passos, diximus suprà in Marone, decimoseptimo Kal. Maij.

[b] Victoris & soc.] Agunt de his etiam Græci in Menologio, eorumque martyrium referunt.

[c] Theotimi Episcopi.] De eo item Græci, inter quos Sozomenus lib. 7. c. 25. & lib. 8. c. 14. & Socrat. lib. 6. cap. 11. Floruit temporibus Arcadij Imperatoris, interfuitque Synodo Constantinopolitanę, stetitq. pro S. Ioanne Chrysostomo, in qua actum fuit de abolendis operibus Origenis; fuitque de ea re eius sententia, ne Origenis scripta tollerentur, quæ esse sinceræ fidei probarentur: in eamdem sententiam scripsit sanctus Hieronymus epist. 75. ad Tranquillinum, & sanctus August. epist. 9. ac denique Gelasius Rom. Pont. in canone de script. authent. apud Gratian. distinct. 15. cap. Sancta Romana.

[d] Marcellini Episc.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores de eodem hac die. Extant eius gestæ recitatæ à Mombrit. tom. 2. Agit de eodem Gregorius Turonensis lib. de glor. confess. cap. 69. Petrus in catalog. lib. 4. c. 69. Claruit temporibus Constantij Imp. vt eius Acta significant.

[e] Marciani.] De eo item Maurol. qui addit & Mamertinum. De eo item Molan. in addit. ad Vsuardum.

[f] Theodori.] Gręci etiam de eo hac die in Menologio, vbi eius res gestas summatim explicant.

[g] Agnetis.] Eius Acta conscripta esse à beato Raimundo ordinis Præd. testatur Andreas Pisanus in appendice eiusdem vitæ, quam ex Latino sermone in linguam Italicam transtulit. Qualis autem, quantave hæc fuerit, exinde disces, quòd (vt auctor est idem beatus Raimundus in vita S. Catharinæ Senensis lib. 3. cap. 14.) eadem S. Catharina cælesti nuntio monita, se illi parem fore in gloria beatorum accepit: quæ & summa cum laude in suis epistolis eiusdem sæpè meminit. Asseruatur venerandum corpus eius in ciuitate Montepolitiano in Hetruria, illudque iugi illustratur miraculo, dum rore quodam mirifico assiduè perfusum conspicitur. Extat diploma Clementis Septimi, quo eius celebritatem illic agi debere, & ecclesiasticum officium ad eam accommodatum publicè recitari præcepit.

21 Vndecimo Kalend. Maij. Luna. F viij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
11	12	13	14	15	16	17	18	17	18	19	20	21	22

IN Perside natalis sancti Simeonis [a] Episcopi Seleuciæ & Ctesiphontis: qui, iubente Sapore Persarum Rege, comprehensus, ferroq. onustus, iniquis tribunalibus exhibitus, cùm Solem ipsum adorare nollet, & de IESV Christo voce libera & constantissima testaretur; primùm carcerali ergastulo cum alijs centum (ex quibus alij Episcopi, alij erant presbyteri, alij diuersorum ordinum clerici) longo tempore maceratus est: deinde cùm Vsthazanes Regis nutricius, qui antè iam lapsus à fide, sed per eum ad pœnitentiam fuerat reuocatus, martyriū constanter subijsset; postridie, qui erat annuus Dominicę passionis dies, omnibus ante Simeonis oculos, qui vnumquemque eorum strenuè exhortabatur, gladio iugulatis, nouissimè & ipse decollatus est. Passi sunt etiam cum eo clarissimi viri Abedechalas & Ananias eius presbyteri: Pusicius quoque præfectus Regis artificum, eò quòd Ananiam titubantem corroborasset, collo circa tendinem perforato, & lingua exinde extracta, crudeli morte occubuit; post quem & filia eius, quæ erat sacra virgo, necata est. Alexandriæ sanctorum martyrum Aratoris [b] presbyteri, Fortunati, Felicis, Siluij, & Vitalis, qui in carcere quieuerunt. Item sanctorum Apol-

Apollinis [c], Isacij, & Crotatis, qui sub Diocletiano passi sunt. Cantuariæ in Anglia sancti Anselmi [d] Episcopi, sanctitate & doctrina conspicui. Antiochiæ sancti [e] Anastasij Sinaitæ Episcopi.

APRILIS 21.

SIMEONIS Episcopi, & sociorum [a].] De his hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac denique ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio ad xv. Maij: qui & præter hos qui hîc narrantur, addunt mille alios ac centum quinquaginta martyres. Horum omnium probatum ac nobile certamen describit Sozom. hist. lib. 2. cap. 8. ex eoque ceteri, vt Cassiod. lib. 3. cap. 2. & Niceph. lib. 8. cap. 36. Passi sunt hi temporibus Constantij Imperatoris, non Constantini, vt affirmare videtur Sozomenus: nam sanctus Hieronymus in chron. anno septimo Constantij Augusti eiusmodi persecutionem in Perside aduersus Christianos excitatam esse testatur.

[b] Aratoris, & sociorum.] Agunt de his item Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 4. cap. 72. & alij. Fuit eiusdem nominis Arator subdiaconus Romanæ Ecclesiæ, poëta non obscurus, qui Acta Apostolorum scripsit heroico versu, obtulitq. Vigilio Rom. Pontifici, vt docet eius epigramma ante exordium operis positum.

[c] Apollinis, & soc.] De his item hac die Græci in Menologio, passosque ferunt sub Diocletiano Imperatore.

[d] Anselmi Episcopi.] Huius egregia facta conscripsit Edinerus eius contubernalis: quæ retulit Surius in tom. 2. Mandauit scriptis eadem Edmundus monachus Cantuariensis, qui etiam alium addidit commentarium de discordia orta inter ipsum, & Regem Anglorum, vt auctor est Henric. de viris illustr. cap. 7. Migrauit ex hac vita anno à Christo Domino 1109. vt idem Edinerus & Sigebertus in chronic. attestantur; de eo item Trithem. de viris illustr. ord. sancti Benedict. lib. 2. cap. 101. ibique recenset eius scripta, lib. 3. cap. 327. lib. 4. cap. 122. & lib. de scriptorib. Eccles. Item auctor catalogi script. Britan. & alij plures.

[e] Anastasij Sinaitæ.] De eodem agunt & Græci hac die in Menologio. Sinaita hic dictus est, quòd antequam Antiochenæ præficeretur ecclesiæ, in Sina monte exercuit monasticam disciplinam, vt tradit Niceph. lib. 17. cap. 29. prope finem. Claruit temporibus Iustiniani Imp. & Iustini Iunioris, à quo ob fidem Catholicam in exilium pulsus est: restitutus est autem tempore Mauritij Imp. cùm Romanæ Ecclesiæ præesset sanctus Gregorius Papa: qui ad eumdem plures scripsit epistolas, quæ extant in eius registro, libro 1. epist. 24. 25. lib. 4. epist. 36. 37. lib. 6. epist. 24. 31. & lib. 7. Ind. 1. epist. 3. quę est vltima ad eum scripta: nam & eodem anno diem obijt, qui numeratur annus Domini 598. Sequenti autem secunda Indictione scribit idem sanctus Gregorius ad eius successorem Anastasium item dictum, cùm ab eo, ex more, fidei ipsius professionem accepisset: est epist. 47. lib. 7. Indict. 2. Duo etenim eiusdem nominis Episcopi, alter post alterum successiuè, præfuerunt ecclesiæ Antiochenæ temporibus Mauritij, & Phocæ eius successoris Impp. vt apparet ex serie Antiochenorum Episcoporum, quam scribit Niceph. Episcopus in chron. & Niceph. Callist. hist. lib. 18. cap. 44. qui tamen in eo reperitur errasse, dum Anastasium primum, Sinaitam dictum, necatum scribit à Iudæis: quod quidem secundo contigit Anastasio: nam (vt idem ipse testatur) id sub Phoca Imp. factum est, quod & exploratum habetur: anno etenim septimo Phocæ à Iudæis excitatam eam seditionem, testatur historia Miscella, Cedrenus, & Zonaras; quo quidem tempore non Anastasius Sinaita, sed eius successor sedebat: ille etenim biennio ante Phocæ Imperium sub Mauritio Imp. ex humanis decessit. Agitur de secundo Anastasio ad decimum Kalend. Ianuarij. Errore lapsus est idem Niceph. lib. 18. c. 44. dum nomen Sinaitæ tribuens secundo, eidem prioris Anastasij lucubrationes adscribit: Sinaitæ etenim esse omnes illas scriptiones, nullus est qui dubitet: nam cùm (vt dictum est) sedere cœpisset temporibus Iustiniani Imp. sub quo multa passus, ac etiam sede pulsus est, in eius locum Gregorius suffectus est; sed tandem Mauritij Imp. tempore restituitur, vt scribit Euagrius hist. lib. 4. cap. 38. 39. 40. & lib. 5. cap. 1. & 5. Niceph. lib. 17. cap. 29. 30. & 36. Optauit S. Gregorius hunc cum honore suo Romæ secum viuere, si ad sedem suam illum reuerti minimè licuisset. Extat de his epist. 27. lib. 1. regist. Restituto autem, eidem litteris gratulatur libro 4. epist. 37. Ind. 13. Editum reperitur eiusdem auctoris nobile opus de rectis dogmatibus, & sermones nonnulli, quos olim monachus in Sina positus scripserat; quorum aliquot Latinè reddidit ediditq. noster Achilles Statius dignæ memoriæ. Habemus & in eiusdem bibliotheca librum Pastoralem sancti Gregorij Papæ, quem idem Anastasius in Græcum sermonem transtulit: quod & testatur Sigebertus de viris illustribus cap. 42.

Decimo

22 Decimo Kalend. Maij. Luna. G vij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22	23			

ROMÆ via Appia natalis ſancti Soteris[a] Papæ & martyris. Ibidem ſancti Caij[b] Papæ, qui ſub Diocletiano Principe martyrio coronatus eſt. Smyrnę ſanctorũ Apellis[c] & Lucij ex primis Chriſti diſcipulis. Eodem die ſanctorum plurimorum[d] martyrum, qui ſequenti anno poſt obitum Simeonis, annuo item die, quo paſſionis Dominicæ memoria celebrabatur, per totam Perſidis regionẽ pro Chriſti nomine ſub Rege Sapore gladio cæſi ſunt. In quo fidei certamine paſſus eſt Azades eunuchus Regi cariſſimus: Milles[e] Epiſcopus, ſanctitate & miraculorum gloria inſignis: Acepſimas Epiſcopus, cum preſbytero ſuo Iacobo, item Aithala & Ioſepho preſbyteris, Azadane & Abdieſo diaconis, & compluribus alijs clericis: Mareas quoque & Bicor Epiſcopi, cum alijs viginti Epiſcopis, & clericis ferè ducentis quinquaginta, monachis etiam, & ſacris virginibus plurimis; inter quas & ſancti Simeonis Epiſcopi ſoror nomine Tarbula, cum pediſſequa ſua, quæ ſtipitibus alligatæ, ſerraque ſciſſæ, crudeliſſimè necatæ ſunt. Cordubæ * in Perſia ſanctarum Parmenij[f], Helimenæ, & Chryſoteli preſbyterorum, Lucæ & Mucij diaconorum: quorum triumphus martyrij in paſſione ſanctorũ Abdon & Sennen habetur. Alexandriæ natalis ſancti Leonidis[g] martyris, qui ſub Seuero paſſus eſt. Lugduni ſancti Epipodij[h], qui in perſecutione Antonini Veri cum Alexandro collega tentus, poſt dira tormenta martyrium capitis abſciſſione compleuit. Apud Senonas ſancti Leonis[i] Epiſcopi & confeſſoris. Anaſtaſiopoli ſancti Theodori[k] Epiſcopi, miraculis clari.

*Corduenę

APRILIS 22.

SOTERIS Papæ[a].] Beda autem & Ado de eo pridie huius diei: ſed hanc eſſe diem natalis eius, habet liber de Rom. Pontificibus. De eius ſucceſſione Irenęus lib. 3. cap. 3. Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 4. cap. 22. Optat. lib. 2. contra Parmen. Aug. epiſt. 165. & alij. Cetera in Annal. Eccleſ. diximus. Soteris Papæ corpus tranſlatum eſſe à Sergio Iuniori Papa in titulum Equitij, docet vetus inſcriptio ibidem apud tranſennam poſita.

[b] Caij Papæ.] De eo item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. De eius ſucceſſione Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 7. cap. vlt. Optat. lib. 2. Auguſt. epiſt. 165. Niceph. in chron. & alij. Extant nonnullæ res eius geſtæ inter Acta ſanctæ Suſannæ, & in Actis S. Sebaſtiani. Cetera de eo in Annal. Eccl. diximus.

[c] Apellis & Lucij.] Agunt de his Græci etiam hac die in Menolog. qui item optima ratione affirmant, Lucium hunc alium eſſe à Luca Euangeliſta; adduntque hunc fuiſſe præfectum eccleſiæ Laodicenſi; Apellem autem Smyrnenſi: aſſentiturque his etiam Dorotheus in ſynopſi. Sunt hi, quorum S. Paulus Apoſtolus meminit ad Romanos cap. 16. De Apelle conſentit Hippolytus libel. de 72. diſcip. de Lucio autem ſecùs, quem dicit Olympiadis fuiſſe Epiſcopum.

[d] Plurimorum martyrum.] Agunt de his hac item die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Scribit horum certamina glorioſa Sozom. hiſt. lib. 2. cap. 11. 12. & 13. ex quo Caſſiod. hiſt. trip. lib. 3. cap 2. Niceph. lib. 8. cap. 37. & 38. Metaphraſtes autem ceteris locupletiùs. recitat ea Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 2.

e Milles Episc.] Hunc Beda & alij suprà dicti appellant Milesium. De eodem Sozom. vbi suprà, & alij ex ipso. Peregrinatum tradunt Ierosolymam ad sancta loca, necnon in Ægyptum, ad inuisendos sanctos Patres eremi cultores.

f Parmenij & soc.] Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri hac die. Agitur de his in præambulis Actorum S. Laurentij martyris, extant apud Sur. to. 4. die 10. Augusti. Errore librariorum accidisse puto, vt alicubi Cordulæ in Persia hi passi habeantur. Nihil enim habet commune Cordula, siue Cordyla cum Perside: nam in prouincia Cappadociæ ponitur à Ptolemæo in tab. 1. Asiæ, sicut & à Plinio lib. 6. cap. 3. quæ Cappadocia Themyscirena appellatur. Itaque magis placet, vt hi Cordubæ in Persia (vt habent ea Acta martyrum, qualiacumque sint) ponantur: vel pro Corduba, restituendum potiùs erit, Corduena, quæ est ciuitas prope Tigrim, cuius meminit Ammianus Marcellinus lib. 23. & 24. Æthicus autem in cosmograph. appellat Cordubennam. De Cordubenna regione est mentio etiam apud Dionem lib. 37. Sed de ea superiùs 15. April. d. Nec adeò mirandum, si eiusdem nominis ciuitas reperitur in Hispania, ac in Perside: nam (sicut ex Varrone docet Plinius lib. 3. cap. 1.) Persę & Iberi in Hispaniam peruenerunt cum suis colonijs: licet Socrates hist. lib. 1. cap. 16. dicat Iberos Hispanorum esse coloniam: sed ex prædictis errare conuincitur.

g Leonidis.] Fuit hic pater Origenis. Scribit de eius martyrio Eusebius hist. lib. 6. c. 11. S. Hieron. de script. Eccles. in Origene, & Niceph. hist. lib. 5. cap. 2. De eodem agens Suidas in hist. in verbo Origenes, ait, eumdem fuisse Episcopum & martyrem.

h Epipodij.] De eo item Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Extant Acta Epipodij, & Alexandri eius in martyrio collegæ, quæ recitat Sur. tom. 2. De eodem habetur homilia nomine quidem Eusebij Emisseni, sed re vera S. Eucherij Episcopi Lugdunensis, vt alibi pluribus disseruimus. De calceamento Epipodij martyris Gregorius Turonensis de glor. confess. cap. 64.

i Leonis Episc.] Veter. manuscrip. & alij hac die. Interfuit hic Concilijs Aurelianensi secundo per vicarium, & tertio; obijtq; anno Domini 591. Numeratur decimusseptimus eius sedis Episcopus, cui præfuit annis 23. Hæc tradunt Democh. tabulæ. Sed cùm tot tantùm annis eum sedisse tradant, reperiaturque interfuisse per vicarium secundo Concilio Aurelianensi, quod celebratum reperitur anno Domini 536. impossibile videtur ad prædictum annorum numerum peruenisse.

k Theodori Episc.] De eo item hac die Græci in Menolog. Hic ille celebris Archimandrita cognomento Sicæota, cuius Acta sincerissimè scripta à Georgio eius discipulo recitat Metaphrastes, ex quo Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 2. hac die. Migrauit ex hac vita anno Domini 613. Heraclij Imp. anno tertio, prout eius Acta testantur.

vj. A Nono Kalend. Maij. Luna. 23

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	19	20	21	22	23	24			

NATALIS sancti Georgij a martyris, cuius illustre martyrium inter coronas martyrum Ecclesia Dei veneratur. Valentiæ in Gallia passio sanctorum martyrum Felicis b presbyteri, Fortunati & Achillei diaconorum: qui à beato Irenæo Lugdunensi Episcopo ad prædicandum verbum Dei missi, cùm maximam partem illius ciuitatis ad fidē Christi conuertissent, à Cornelio duce in carcerē trusi sunt, deinde diutissimè verberati, cruribusq; confractis, circa rotarum c vertiginem stricti, fumū quoque in equulei suspensione perpessi, ad extremum gladio consummati sunt. In Prusia natalis S. Adalberti d Pragensis Episcopi & martyris, qui Polonis & Hungaris Euangelium prędicauit. Mediolani S. Maroli e Episcopi & confessoris. Tulli in Gallia S. Gerardi f eiusdem ciuitatis Episcopi.

APRILIS 23.

GEORGII a.] De eodem hac item die Latini omnes, Græci item in Menolog. his verbis: Memoria sancti & gloriosi & magni martyris Georgij, cognomento Tropelophori. Fuit Cappadox genere, passus sub Diocletiano Imperatore. Hæc ibi. De Actis sancti Georgij martyris est censura Gelasij in decreto de libris apocryph. apud Grat. distinct. 15. cap. Sancta Romana. Ea etenim quæ ab hæreticis esse composita dicuntur, in Ecclesia Romana nō legi testatur. Sexta Synod. etiam can. 63. profitetur quasdam martyrum historias ab hæreticis

ticis esse conscriptas, eo nimirum (vt ait) consilio, vt Dei martyres afficerent ignominia, & qui illas audirent, ad incredulitatem deducerent: quas omnes eadem sancta Synodus vetuit publicari, ignique tradi mandauit. Id etiam à Manichæis hæreticis factitatum, sanctus Augustinus testatur, scribens contra Adimantum, alijsque in locis, agens aduersus Manicheos. Quænam autē essent Acta Georgij à Gelasio improbata atque reiecta, exquirendi studio fatigatus, ea me tandem inuenisse arbitror. In nostra bibliotheca, tertio tomo Vit. Sanct. antiquissimo ac pænè vetustate consumpto codice, pag. 159. inueni Acta quædam sancti Georgij multis haud dubium referta mendacijs: ibi portentosa quędam ab omni miraculorum ratione aliena feruntur; quæ quidem (vt prędictæ Synodi vtar verbis) non ad pietatem legentes, sed ad infidelitatem adducant. Insunt prætereà illic quædam accepta ab hæreticis atque Gentilibus, vt conflictus ille Georgij cum Athanasio mago: alludit nimirum auctor impius ad Georgium Arianum Episcopum inuasorem sedis Alexandriæ, & Magni Athanasij eius sedis Episcopi pugnacissimum persecutorem: Athanasium enim ab Arianis esse magum appellatum, Acta Tyrij Conciliabŭli satis docent: apud Gentiles etiam eamdem de eo sparsam esse calumniam, constat ex Ammiano Marcel. lib. 15. At Georgium Arianum Episcopum defuncto Constantio Imp. occisum esse ob sua scelera Alexandriæ, relatumque à suis inter martyres, liquet, testante id etiam Marcellino lib. 22. Ex quibus sanè apparet totam illam de Actis Georgij fabulam fuisse commētum Arianorum. Leguntur in ijsdem alia nonnulla indigna martyre: vt phanatica quædam & portentosa, suspectum contubernium viduæ, ars dolosa eiusdem ad perdendos Gentilium magos, atque enecandos Gentiles quosque; innumera prætereà tormentorum genera, quibus agitatus Georgius, nec mori potuit; vt præter equuleos, vngulas, crates ferreas ignitas, rotamque mucronibus vndique præfixam, calceosque armatos clauis, quæ & in alijs leguntur Actis, etiam arca ferrea clauorum cuspidibus intus ad feriendum aptata, præcipitium, contusiones malleis ferreis iteratæ, columna ingentis ponderis super eum posita, ingentisque molis saxum super caput reuolutum, ferreum ignitum stratum, liquens plumbum supereffusum, quadraginta igniti claui, quibus est confossus, æneus bos candens, mersio in puteum, ingentis ponderis saxo ad collum ligato; quibus nec quidem occidi martyrem potuisse tradunt. Ad hæc insuper fingitur ibi Dacianus quidam Imp. qui Persis dominetur, & septuagintaquinque Regibus imperet, sub quo Georgius passus sit, & alia multa, quæ potiùs delirantium somnia, quàm sinceram historiam martyris præseferant: quæ Gelasij censura proscripta esse, absque aliqua difficultate quisque sibi suadere potest. Quibus reiectis, quænam germana, quæ item dubia de tanto martyre scripta reperiantur, in medium adducamus. Extant Acta Georgij à Metaphraste edita, sed in ijsdem displicent quæ de Athanasio mago feruntur. Alia rursus Acta habentur nomine Pasicratis Georgij serui scripta: quæ omnia Lipomanus Latinè reddidit: habet ea Sur. tom. 2. quæ alienæ potiùs quàm meæ censuræ subijcio. Vidi ea etiam quæ Iacobus de Vorag. habet in Legend. Sanct. quæ quidem non mediocri indigent castigatione. Legi & in vet. manuscrip. quæ in quibusdam ecclesijs recitari consueuerunt, Acta Georgij, vbi & annus passionis describitur ducentesimus nonagesimus, ibique hæc solummodò tormenta Georgius passus narratur, verbera, rotam, ignitamque sartaginem; ac demum gladio capite truncatus legitur: quæ licet ob longiores paraphrases, & carmina quæ in eis habentur intexta, minimè referant pristinum illum candorem ac sine fuco dicendi stylum, tamen ceteris probabiliora videntur. habemus ea in nostra bibliotheca, tomo 9. Vit. Sanct. pag. 74. His enarratis, iam accipe quæ ex certis probatisque auctoribus de egregio martyre scripta reperiuntur.

Non tantùm in Oriente, vbi passus est, sed & in Occiduis oris clarissimus fuit. Extat epigramma Venantij Fortunati de basilica eiusdem nomine erecta in Gallijs, in quo hi versus de eius martyrio leguntur:

Carcere, cæde, sui, vinclis, fame, frigore, flammis
Confessus Christum, duxit ad astra caput.
Qui virtute potens Orientis in arce sepultus,
Ecce sub Occiduo cardine præbet opem.

De reliquijs eius Parisijs positis Aim. lib. 2. de gest. Franc. cap. 20. S. Germanus Parisiorum Episcopus cùm Ierosolymam peregrinatus esset, rediens diuertit Constantinopolim, vbi à Iustiniano Imperatore inter alias nobiles reliquias donatus est brachio sancti Georgij martyris, quod condidit Parisijs in basilica S. Vincentij. id Aim. de gest. Franc. lib. 3. c. 9. Fuit & Romæ, quæ adhuc perseuerat, illustris memoria S. Georgij ad Velum Aureum, vbi & caput eius venerādum asseruatur, quod Zacharias Papa in theca repertum cum inscriptione Græcis litteris exarata, ibidem recondidit, vt testatur liber de Romanis Pontificibus in Zacharia. S. Gregorius Papa item ecclesiam eiusdem martyris vetustate labefactatam restituit: est de his epistola ipsius 68. libro 4. Indict. 4. Brachium eiusdem martyris Coloniam Agrippinam delatum, & multis miraculis illustratum, indicant Acta sancti Annonis Episcopi Colonien. De reliquijs eiusdem atque miraculis editis scribit Gregorius Turonen. de gloria mart. cap. 101. In Galatia prętereà celebris fuit eiusdem sancti memoria: de cuius miraculis ibidem sępiùs iteratis multa narrantur in vita sancti Theodori Sicæotæ, cuius nuper meminimus: habet eam Lipom. tom. 7. & Sur. to. 2. Procopius scribit lib. 1. ædif. Iustin. ipsum Iustinianū Imperatorem eidem martyri basilicam erexisse. Reges enim in militari conflictu S. Georgium martyrem inuocare solitos, eumdemq; propitium nactos esse, satis significant ea quæ de Nicephoro Imp. scribit Cedren. in cōpend. histor. & quę Paulus diaconus de gest. Longob. lib. 6. cap. 5. tradit de Chuniperto Rege: hi enim ob ingentem de hostibus adeptā victoriam, basilicam & monasterium in honorem eiusdem martyris erexerunt. Romanā ipsam Ecclesiam ad expugnandos fidei hostes, hos præcipuè martyres inuocare consueuisse, Mauritium, Sebastianum, & Georgium, testatur Ordo Roman. de diuin. offic. in fine. Est in Sacramentario S. Gregorij in natali S. Georgij specialis de eodem sancto præfatio. Pictura illa S. Georgij, qua effingitur eques armatus, qui hastæ cuspide draconem interficit, iuxta quem etiam virgo posita manus supplices

 tendens,

tendēs, imploret auxilium; symboli potiùs, quàm historiæ alicuius, opinor esse expressam imaginem: in nullis enim, quæ recensuimus, sancti Georgij Actis antiquis, quidquam eiusmodi legitur: sed à Iacobo de Voragine absque aliqua maiorum auctoritate ea ad historiam referuntur: quę potiùs in virgine illa typum exprimunt (more maiorum) prouinciæ, vel ciuitatis alicuius, quæ aduersus diaboli vires tanti martyris imploret auxilium. Symbolicas eiusmodi picturas pingi à Christianis olim consueuisse, satis docet Eusebius in vita Constantini Imp. lib. 3. cap. 3. vbi agit de pictura Constantini, deque dracone ab eo medio ventre transfixo, & in mare proiecto. Non imus inficias, S. Georgium vt equestris militiæ militem, equestri imagine referri consueuisse: nam & de equo picto S. Georgium gestante, hinnitumque edente, mira habes descripta à Nicephoro Gregora hist. lib. 8. pag. 31. & 32. De imagine S. Georgij, ex qua sanguis fluxit, vide Georg. Pachimer. hist. lib. 7. pag. 61.

[b] Felicis, & soc.] De his item hac die Beda, Vsuard. & Ado. Recitat Sur. horum Acta tom. 2.

[c] Circa rotarum vertiginem stricti.] Perantiquum fuisse rotarum supplicium, docet Cæl. Rhodig. lect. antiquarum lib. 10. cap. 5. Meminit S. Basilius homil. in Quadrag. martyres de rotæ tormento. Frequens reperitur in Actis martyrum rotæ cruciamentum: de eodem Iosephus libro de Machab. ad Polyb. his verbis: Decretum dat, vt si quis eorum in patria consistens, ad sacrificia migrare noluisset, districtus rotæ impetu rumperetur. Hæc ibi, sed ex versione Erasmiana. Et inferiùs de eiusdem cruciamenti exhibitione his verbis: Illi igitur mole pedibus appēsa, atque innecti rotæ iubetur Machabæus: ita etiam in gyrum circuli porrectus, vt solutis hinc inde visceribus, venisq; distentis, dolores ipsius & pœnę crescerent. Et infrà: Vt erat affixus rotæ ignis, in catasta obijcitur: atque ita tendētibus corpus radijs, & contrahentibus flammis, costis deinde patentibus, laterum vitalia rumpuntur, &c. Ac deinde hæc de alio tormentis exposito: Rotę, inquit, postmodum affigitur: nec tendi magis iam poterat, &c. Ex his quidem satis accipi posse videtur, rotæ tormentum non ad incidendum corpus, sed ad extēdendum & dissoluendum esse compositum; idque Apuleius lib. 3 de asin. aur. qui cùm agit de paratis tormentorum generibus ad torquendum, hæc ait: Nec mora, cùm ritu Græciensi, ignis & rota, tum omne flagrorum genus inferuntur. Et lib. 10. Nec rota, nec equuleus deerat. Hæc ille. Verùm non vnius tantùm, sed multiplicis generis rotæ inueniuntur in Actis sanctorum martyrum.

[d] Adalberti Episc.] De eodem hac die agitur apud Bedam & Adonem. Habet eius res gestas Sur. tom. 2. Alias ab his diuersas legimus in cod. manuscrip. monasterij S. Cæciliæ Transtiberim, quarum est exordium: Est locus, &c. Plura de eodem in breuiario Polonico, in epist. Petri Damiani de renuntiando Episcop. De eodem in Actis S. Stephani Regis Hungariæ, Sigebert. in chron. anno 994. Æneas Silu. hist. Boëm. cap. 16. item chron. vet. Polon. & nouissimè Mart. Chrom. de reb. Polon. lib. 3. qui eum martyrio occubuisse refert anno Domini 997. Dies translationis eius agitur tertiodecimo Kal. Nouemb. cuius etiam rei gestæ historiam sub Othone Imperatore legi in vet. manuscrip. vbi agitur etiam de translatione sanctorum Abundij & Abundantij.

[e] Maroli Episcopi.] De quo etiam tabulæ ecclesiæ Mediolanensis. Extat Ennodij Episcopi Ticinensis de eodem elegans epigramma quod incipit: *Marolus extremæ*, &c. Successit hic sancto Venerio.

[f] Gerardi Episc.] De eo Sigebert. in chron. anno Domini 1052. hæc scribit: Leo Papa Gerardum Leucorum supra se quintum Episcopum sanctitate vitæ mirabilem, habita Synodo, per auctoritatem Apostolicam decreuit in numero sanctorum confessorum in Ecclesia solemniter habendum. Hæc ille.

v. B Octauo Kalend. Maij. Luna. 24

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25			

ROMÆ sancti Sabæ [a] ductoris militum, qui accusatus quòd Christianos in carcere detētos visitaret, coram Iudice Christum liberè confessus est: à quo facibus adustus, in lebetem [b] picis feruentis iniectus, cùm euasisset illæsus, eo miraculo septuaginta viros ad Christum conuertit: qui omnes in confessione fidei constanter permanētes, gladio cæsi sunt: postremò ipse demersus in flumen, martyrium consummauit. Lugduni in Gallia natalis sancti Alexandri [c] martyris, qui in persecutione Antonini Veri post carceris custodiam primò ita laniatus est crudelitate verberantium, vt crate soluta costarum, patefactis visceribus, interiora corporis panderentur:

rentur: deinde crucis affixus patibulo, beatum ſpiritum exanimatus emiſit. Paſſi ſunt cum eo & alij numero trigintaquatuor, quorum memoria alijs diebus agitur. Eodem die ſanctorum martyrum Euſebij [d], Neonis, Leontij, Longini, & aliorũ quatuor, qui in perſecutione Diocletiani poſt diros cruciatus gladio percuſſi ſunt. In Anglia depoſitio ſancti Melliti [e] Epiſcopi, qui à ſancto Gregorio in Angliam miſſus, Orientales Saxones, & Regem ipſorum ad fidem conuertit. Illiberi in Hiſpania ſancti Gregorij [f] Epiſcopi & confeſſoris. Brixiæ ſancti Honorij [g] Epiſcopi. In Hibernia ſancti Egberti [h] preſbyteri & monachi, admirandæ humilitatis & continentiæ viri. Rhemis ſanctarum virginum Bonæ [i] & Dodæ.

APRILIS 24.

SABÆ martyris [a].] Agunt de eodem hac die Grȩci in Menologio, Romȩq; paſſum tradunt tẽporibus Aurel. Imp.

[b] In lebetem.] De lebete, ſic dicto cruciamenti genere, habes Machab. lib. 2. cap. 7. & Ioſeph. lib. de Machab. ad Polyb. Frequens eſt mentio de eiuſmodi tormento in Actis ſanctorum martyrum.

[c] Alexandri, & ſoc.] De his hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri. Refert eorum Acta Sur. tom. 2. Extat de ſancto Alexandro & Epipodio ſermo ſancti Eucherij Lugdunenſis, falsò adſcriptus Euſebio Emiſſeno. Diuerſus planè ab hoc Alexander ille medicus & martyr, qui cum Attalo poſt diuerſa pœnarum genera, gladio cæſus, occubuit, cuius & cineres in Rhodani fluenta merſi fuerunt, vt conſtat ex epiſtola eccleſiȩ Lugdunenſis, quam recitat Euſeb. hiſt. lib. 5. cap. 1. Meminit & ſanctus Auguſtinus lib. de cura agenda pro mort. cap. 6. de cineribus martyrũ Lugdunenſium in flumen iniectis: Alexander autem, de quo agimus (ne quis exiſtimet eumdem eſſe cum illo) ſupplicio crucis martyrium conſummauit, eiuſq; corpus inter dumeta abſconditum, poſteà ſepulturæ mandatum fuit, vt eius Acta teſtantur.

[d] Euſebij, & ſoc.] Agunt de his item Grȩci hac die in Menolog. paſſoſq; ſub Diocletiano referũt.

[e] Melliti Epiſcopi.] De eo etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Scripſit Beda eius res geſtas in hiſt. de geſt. Angl. lib. 1. cap. 20 & 30. lib. 2. cap. 3. & ſeq. Eiuſdem meminit S. Gregorius Papa in regiſt. lib. 9. epiſt. 48. 52. 56. & 71. Ioannes diac. in vita S. Gregorij lib. 1. cap. 31 Migrauit ex hac vita anno à Chriſto Domino ſexcenteſimo vigeſimoquarto, vt ſcribit Beda lib. 2. de geſt. Anglor. cap. 7. in fine.

[f] Gregorij Epiſcopi.] Vſuardus item de eo hac die. Agit de eodem ſanctus Hieronymus lib. de ſcrip. Eccleſiaſt. Iſidor. de vir. illuſtr. cap. 1. in Oſio, Honorius Auguſtod cap. 105. pluribus autem Marcellinus presbyter in libello oblato Theodoſio Imperatori. Huius Gregorij commentarios carie obſitos, obliuione obrutos, mendiſque labefactatos purgauit edíditque noſter Achilles Statius laudabilis memoriæ.

[g] Honorij Epiſc.] De quo etiam tabulæ Brixianæ eccleſiæ. Ponitur hic decimusnonus eius eccleſiæ Epiſcopus: à Philaſtrij autem tempore, qui eius ſedis Epiſcopus adſcribitur ſeptimus, hic numeratur ordine duodecimus, vt ſcribit Rampertus Epiſc. Brixianus in ſermone de tranſlatione ſancti Philaſtrij.

[h] Egberti.] De eo plura ſcribit Beda de geſtis Angl. lib. 3. cap. 4. & 27. lib. 4 cap. 3. & lib. 5. c. 10. & 23. vbi ait, eum ex hac vita exceſſiſſe anno ab incarnatione Domini ſeptingenteſimo vigeſimooctauo. Fuit & Egbertus Epiſcopus, cuius natalis dies agitur prid Nonas Maias, licet eum Eadbertum alij dicant.

[i] Bonæ & Dodæ.] Agit de his Molanus in additione ad Vſuard. De alia Bona Petrus in catal. lib. 8. cap. 71.

25 Septimo Kalend. Maij. Luna. C iiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

ALEXANDRIÆ natalis beati Marci [a] Euangeliſtæ. Hic diſcipulus & interpres Apoſtoli Petri, rogatus Romæ à fratribus, ſcripſit Euangelium, quo aſſumpto perrexit in Ægyptum, primuſque Alexandriæ Chriſtum annuntians, conſtituit

ecclesiam: ac posteà pro fide Christi tentus, funibus vinctus, & per saxa raptatus, grauiter afflictus est: deinde reclusus in carcere, primò angelica visitatione confortatus, & demum ipso Domino sibi apparente, ad cælestia regnà vocatus est octauo Neronis anno. Romæ Litaniæ [b] maiores ad sanctum Petrum. Syracusis sanctorum martyrum Euodij [c], Hermogenis, & Callisti. Antiochiæ sancti Stephani [d] Episcopi & martyris, qui ab hæreticis Synodum Chalcedonensem impugnantibus multa passus, in Orontem fluuium præcipitatus est, tempore Zenonis Imperatoris. Ibidem sanctorum Philonis [e] & Agathopodis diaconorum. Alexandriæ sancti Aniani [f] Episcopi, qui beati Marci discipulus, eiusque in Episcopatu successor, clarus virtutibus quieuit in Domino. Laubijs natalis S. Ermini [g] Episcopi & cõfessoris.

APRILIS 25.

ARCI Euangelistæ [a].] De eodem hac die Beda, ac ceteri omnes Latinorum, ac Græcorum, qui eumdem etiam martyrem dicunt, describuntque eius passionis Acta in Menologio. Agit de eo item Eusebius hist. lib. 2. cap. 14. 15. & lib. 3. c. vlt. Hieronymus de scrip. Ecclesiasticis, Isidorus de vit. & obitu sanctorum: quorum cùm nullus dicat eum occubuisse martyrio, ab aliquibus dubitatum fuit, an re vera martyrium consummarit. At Gelasius, cuius præcipua est in Ecclesia Dei auctoritas, de eius martyrio expressè testatur, cùm ait: Marcus à Petro Apostolo in Ægyptum directus, verbum veritatis prædicauit, & gloriosè consummauit martyrium. Hæc Gelasius in Rom. Concil. in decret. de lib. authent. & apocryph. Hoc ipsum Niceph. hist. lib. 2. cap. 43. Metaphrastes hac die, Procopius diaconus in encomio de eodem, quod recitat Lipom. tom. 7. & Sur. to. 2. Cetera autem de sancto Marco, an idem sit cum consobrino Barnabæ, qui Ioannes Marcus dictus est, & an Latinè vel Greçè Euangelium scripserit, quoniam non sunt huiusmodi, quæ paucis absolui queant, satis de his dissertuisse sufficiat in nostris Annalibus Ecclesiast. vbi & de alijs quæ ad Marcum pertinent, pluribus egimus.

[b] Litaniæ maiores.] De his item Beda, Vsuardus, Ado, & alij Latinorum; quorum nonnulli cùm dicant institutas à S. Gregorio, sic intelligas, non vt ipsas maiores Litanias sanctus Gregorius primus inuenerit, sed quòd ad sanctum Petrum eas indixit. Extat decretum eiusdem Pontificis de Litaniarum maiorum annua celebritate in princ. lib. 2. registri his verbis: Solemnitas annuę deuotionis nos, fratres dilectissimi, admonet, vt Litaniam, quæ Maior ab omnibus appellatur, solicitis ac deuotis debeamus (auxiliante Deo) mentibus celebrare, &c. Idem S. Pontifex occasione ingruentis pestilentiæ illam Litaniam instituit, quam septiformem appellauit. Extat de ea re eius constitutio data 4. Kalen. Septemb. lib. 11. cap. 2. cuius etiam meminit Greg. Turonen. de gest. Franc. lib. 10. c. 1. Paul. diac. de gestis Longobard lib. 3. cap. 11. & alij. Idem S. Gregorius, vrgente aliqua necessitate, non tantùm Romanis, sed etiam externis Litanias indicebat, vt apparet ex libro 9. regist. epist. 45. Indict. 4. Cur autem hæ, de quibus hîc agimus, Litaniæ maiores dictæ fuerint: constat ad minorum Litaniarum differentiam sic appellatas esse. Non enim vnæ tantùm in anno, sed plures solitæ erant fieri Litaniæ pro consuetudine cuiusque ecclesiæ, vt apparet ex epist. S. Gregor. 76. lib. 7. Indict. 2. ad Castorium, vbi habetur mentio de quatuor vel quinque solemnibus Litanijs in Rauennate ecclesia celebrari solitis. A quo autem Litaniæ primùm fuerint institutæ, adhuc mihi est inexploratum: vetustissimum sanè morem fuisse in Ecclesia Litanias peragere, certissimum est. nam quod spectat ad Ecclesiam Orientalem, S. Basilius in epist. 63. ad Neocæsarienses tradit, in ea ecclesia in vsu fuisse Litanias etiam temporibus S. Gregorij cognomento Thaumaturgi, eius ciuitatis Episcopi, qui vixit temporibus Decij Imperatoris; quas postmodum in ceteris Orientis ecclesijs constat fuisse frequentatas, adeò vt eas solemniori pompa etiam Ariani fuerint æmulati, vt scribit Socrat. lib. 6. cap. 8. & Sozom. lib. 8. cap. 8. quas tamen Arcadius Imp. edicto promulgato illis inhibuit, L. 30. de hæretic. Cod. Theod. Litaniæ etiam reperiuntur dictæ Processiones cap. 17. Concilij Laodic. edit. 2. Constat autem penes Latinos vetustiorem fuisse vsum procedendi ad loca martyrum, vt Tertul. lib. 2. ad vxorem, & Hieron. epist. 22. ad Eustoch. Easdem itaque siue Litanias, siue Processiones dicere velimus, vnusquisque Episcopus in suis ecclesijs studiosè agere consueuit. vnde de S. Honorato Episcopo Massiliensi hæc pro magna laude Gennadius cap. 99. Hic Litanias ad supplicandum Dei clementiam cum plebe sibi credita pro viribus agit. Hæc ille. Porrò percelebres, & ab vniuersa pænè Ecclesia receptæ sunt illæ, quas S. Mamertus Episcopus Viennensis restituit in Gallijs, temporibus Valentiniani Tertij Imp. anno circiter 452. vt scribit Ado Episcopus Viennen. in chron. quæ & Rogationes appellatæ sunt: cuius piæ institutionis occasionem scribit in sermone quodam Alcimus Auitus eiusdem ecclesiæ episcopus, successorque Esichij, quem præcessit S. Mamertus. Extat præ-

tereà de iiſdem epiſtola Sidonij Apollinaris ad eumdem S. Mamertum ſcripta lib. 7. epiſtola 1. alia ad Aprum 14 lib. 5. vbi (vt mittamus cetera) hæc inter alia de priſtina Litaniarum obſeruatione iam negligentia torpeſcente: Erant, inquit, quidem priùs (quod ſalua fidei pace dictum ſit) vagæ, tepentes, infrequenteſque, & (vt ſic dixerim) oſcitabundæ ſupplicationes; quæ ſemper interpellantium prandiorum obicibus hebetabantur: ad quas, vt nihil ampliùs dicam, figulo pariter & hortulano non oportuit conuenire. In his autem, quas ſuprafatus ſummus ſacerdos & protulit pariter & contulit, ieiunatur, oratur, pſallitur, & fletur, &c. Hæc Sidonius. Ex his quidem Sidonij verbis apparet, S. Mamertum Epiſcopum non tam inſtituiſſe, quàm reſtituiſſe, & in meliorem formam reduxiſſe ſacras Rogationes. Sanè quidem S. Auguſtinus, qui tempore præceſſit S. Mamertum, de iiſdem Rogationibus, quæ præcedunt celebritatem Aſcenſionis Dominicæ, non obſcurè meminit ſerm. 173. de temp. in vigilia Aſcenſ. tomo 10. pag. 338. edit. Louanien. Eſt eius exordium huiuſmodi: Scire debemus & intelligere, fratres chariſſimi, quia dies compunctionis & pœnitentiæ celebramus, &c. Circa finem autem ſic: Nullus ſibi de induſtria aliquas occupationes inquirat, per quas ſe de Eccleſiæ conuentu ſubducat. Sine dubio peccatorum ſuorum vulnera diligit, qui in iſtis tribus diebus, ieiunando, orando, & pſallendo, medicamenta ſibi ſpiritualia non inquirit, &c. Quibus quidem eumdem de ſacris Rogationibus verba facere, nullum eſt dubium. Extat de Rogationibus canon 29. primi Concilij Aurelianenſis, item cap. Rogationes. de conſecrat diſtinct. 3. & in Capitular. Franc. lib. 5. cap. 85. De iiſdem Cæſarius Epiſcopus Arelat. homil. 33. hæc habet: Tribus iſtis diebus, quos regulariter in toto mundo celebrat Eccleſia, nullus ſe à ſancto conuentu ſubducat, &c. Reliqua autem de Rogationibus vide apud eos qui ſcripſerunt de diuin. offic. Aliæ inſuper Rogationes ab his ſunt, quas inſtituit S. Gallus Epiſcopus Aruernenſis, quæ media Quadrageſima agi ſolitæ erant; de quibus Gregorius Turon. libro 4. cap. 5. Celebrabantur olim in eccleſia Gallicana etiam Litaniæ noni menſis, de quibus agitur in Concilio primo Lugdun. cap. 6.

[c] Euodij, & ſoc.] De his item hac die Vſuardus, Maurolycus, & alij recentiores.

[d] Stephani Epiſc.] Agit de huius martyrio Euagr. hiſt. lib. 3. cap. 10. & Niceph. lib. 15 cap. 28. ex Ioanne Rhetore. Porrò non tantùm Stephanum, ſed & alios Orthodoxos Epiſc. ab hæreticis tunc Antiochiæ occiſos eſſe, indicant litteræ S. Simplicij Papæ ad Zenonem Imp. qui de ſacrilegis pœnas ſumpſerat. Habemus eam epiſtolam manuſcriptam, datam x. Kal Iulias poſt Conſulatum Illi. eſt eius exordium: De eccleſia Antiochena venerandos, &c.

[e] Philonis & Agathopodis.] Hi eſſe videntur, qui ex Syria Romam comitati ſunt S. Ignatium Epiſcopum Antiochenum, eiuſq; reliquias Antiochiam retulerunt, vt conſtat ex Actis ipſius martyrij. Fuit Philo Tarſenſis eccleſiæ, Agathopos Antiochenæ diaconus. Meminit eorumdem frequenter S. Ignatius ſcribens ad Tarſenſes, ad Philadelphos, & ad Antiochenos.

[f] Aniani Epiſc.] De eo Euſebius in chron. & hiſt. lib. 2. cap. 23. & lib. 3. c. 12 Hieron. de ſcrip. Eccleſiaſt. in Marco, Niceph. hiſt. lib. 3. cap. 2. Niceph. Epiſc. in chron & alij: multa habet de eo Petrus in catal. lib. 9. cap. 19. ſed quæ videntur apocrypha. Erat Alexandriæ eccleſia nomine S. Aniani, cuius meminit Epiphan. in panar. hæreſi 69. Eius autem ſacrum corpus Venetias eſſe tranſlatum accepimus. Fuit alius eiuſdem nominis Anianus Aurelianenſis Epiſcopus; alius item Meldenſis, de quo agitur in Actis S. Genoueſæ; iidemque ſanctitate nobiles.

[g] Ermini Epiſcopi.] De eo etiam Molan. in addit. ad Vſuard. pluribus autem in Indic. ſanct. Belg. Succeſſit hic ſancto Vrſmaro anno Domini 713. Extare de eius Actis librum ſcriptum, idem auctor affirmat.

26 Sexto Kalend. Maij. Luna. D iij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27

ROMÆ natalis beati Cleti[a] Papæ, qui ſecundus poſt Apoſtolum Petrum rexit Eccleſiam, & in perſecutione Domitiani martyrio coronatus eſt. Ibidem ſancti Marcellini[b] Papæ & martyris, qui ſub Diocletiano pro fide Chriſti vnà cum Claudio, Cyrino, & Antonino capite truncatus eſt: quo tempore magna fuit perſecutio, ita vt intra vnum menſem, decem & ſeptem millia Chriſtianorum martyrio coronarentur. Amaſeæ in Ponto ſancti Baſilei[c] Epiſcopi & martyris, qui ſub Licinio Imperatore illuſtre martyrium conſummauit: cuius corpus in mare proiectum, & ab Elpidipho-

pidiphoro Angeli monitu repertum, honorificè tumulatum fuit. Bracari in Lusitania sancti [d] Petri martyris, primi eiusdem ciuitatis Episcopi. Viennæ sancti Clarentij [e] Episcopi & confessoris. Veronæ sancti Lucidij [f] Episcopi. In monasterio Centula sancti Richarij [g] presbyteri & confessoris. Trecis sanctæ Exuperantiæ [h] virginis.

APRILIS 26.

Cleti Papæ [a].] De eodem hac die Vsuardus, Ado, & alij; Beda autem hîc de Anacleto, de Cleto autem ad 3. Nonas Maij. Ob nominis similitudinem magna tum apud Latinos, tum etiam apud Græcos facta est de Cleto & Anacleto confusio: vt nisi vitium sit in codice, librariorum oscitantia non leues quidem, immò grauissimi scriptores in his nominibus errasse noscantur. Sanctus Ignatius in primis in epistola ad Mariam Cassabolitem pro Cleto habet Anacletum. id ipsum sanctus Irenæus fecisse videtur aduersus hæres. lib. 3. cap. 3. Eusebius etiam in chron. & hist. lib. 3. cap. 12. Nicephorus item hist. lib. 3. c. 2. & Niceph. Episc. in chron. Ex Latinis itidem Optatus Mileuitanus lib. 2. contra Parmen. & Augustinus epistola 165. putantes, credo, Cletum eumdem cum Anacleto, illum præterierunt. è contrà autem plerique, qui nouerunt Cletum, nesciuerunt Anacletum, vt inter alios sanctus Epiphanius, qui in Panar. hæres. 27. ponens Cletum, prætermittit Anacletum. Sed in his quæ sunt Romanæ Ecclesiæ, maior est adhibenda fides eius alumnis, quàm ceteris. Post librum de Romanis Pontificibus, S. Hieronymus de scrip. Ecclesiast. in Clemente, post Linum recenset Cletum. Positum habetur nomen Cleti in canone Missæ antiquitus scripto. De eodem prætereà indices Vaticani, quos exscripsimus. Quòd autem Cletus ante Clementem sederit, aliaque plura de eo egimus in Annalibus Ecclesiasticis.

[b] Marcellini Papæ.] De ipso item hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri. Ecce tibi iterùm penes Græcos in nominibus facta confusio, putantes itidem eumdem esse Marcellinum cum Marcello: vnde Eusebius præteriens Marcellum, Marcellinum tantùm numerat in chron. & hist. lib. 7. cap. 26. quem errorem & ceteri secuti esse videntur, vt Niceph. Callist. hist. lib. 6. cap. 34. & Nicephorus Episcopus in chron. Non sic quidem Latini, vt Optatus lib. 2. contra Parmen. & August. epistola 165. ac ceteri omnes recentiores. Ipsa eorum Acta inter se diuersa, diuersos prorsus esse, planè declarant. Successit Marcellinus Caio, vt omnes tam Græci quàm Latini citati auctores testantur. Cetera de ipso in Annalibus Ecclesiasticis.

[c] Basilei Episcopi.] Agunt de eodem item hac die Græci in Menologio, vbi & martyrium, corporis inuentio, atque translatio narrantur. Metaphrastes ex antiquioribus monumentis edidit eius Acta, quæ recitat Lipom. tomo 7. & Sur. tom. 2. Ex quibus omnibus erroris arguitur Nicephorus, dum libro 8. cap. 14. adnumerat S. Basileum inter Episcopos qui interfuerunt Nicæno Concilio, cùm constet eumdem sub Licinio Imperatore martyrio coronatum obijsse diem.

[d] Petri.] De eodem Vasæus in chron. Hisp. Flos sanct. Hispan. & Thesaur. concion. tomo 2. hac die.

[e] Clarentij Episcopi.] De eo item hac die Beda, Ado Viennen. in chron. anno 641. Ponitur hic trigesimus eius sedis Episcopus sub Vitaliano Papa in tabul. Democharis.

[f] Lucidij Episcopi.] In tabulis ecclesiæ Veronen. & in sæpiùs citato codice pag. 8. & 39. Est & Lucillus nomine eiusdem ciuitatis Episcopus, de quo in dictis tabulis agitur pridie Kalen. Nouembris: quem illum ipsum puto, qui interfuit Concilio Sardicensi, vbi loco Lucilli, Lucius subscriptus reperitur tomo 1. Concil. nam apud Athanasium in apologia secunda inter Episcopos Italiæ, qui illi Synodo interfuerunt, Lucillus ponitur post Seuerum Rauennatem Episcopum. Vocat eumdem cum ceteris in testimonium Athanasius in apologia ad Constantium.

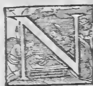
[g] Richarij.] Agit de eodem Vsuardus hac die. Eius res gestas scripsit Albinus Flaccus ad Carolum Magnum Imperatorem. habet eas Sur. tomo secundo. Agit de eo item Vincentius libro 23. cap. 96. 97. & 81. Trithem. de vir. illustr. ordinis sancti Benedicti libro 3. cap. 98. & 295. Claruit temporibus Dagoberti Regis Franc. circa annum Domini sexcentesimum atque trigesimum.

[h] Exuperantiæ.] Maurolycus, & Molanus in addit. ad Vsuardum hac die de eadem agunt.

Quinto

27 Quinto Kalend. Maij. Luna. E ij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	23	24	25	26	27	28			

NICOMEDIÆ natalis ſancti Anthimi [a] Epiſcopi & martyris, qui in perſecutione Diocletiani ob confeſſionem Chriſti, martyrij gloriam capitis obtruncatione ſuſcepit. Secuta eſt quoque illum vniuerſa pænè gregis ſui multitudo; quorum alios Iudex gladio obtruncari, alios ignibus conflagrari, alios nauiculis impoſitos pelago immergi fecit. Tarſi in Cilicia ſanctorum Caſtoris [b] & Stephani martyrum. Romę depoſitio beati Anaſtaſij [c] Papæ, viri ditiſſimæ paupertatis, & Apoſtolicæ ſolicitudinis: quem (vt ait ſanctus Hieronymus) diu Roma habere non meruit, ne Orbis caput ſub tali Epiſcopo truncaretur: nam haud multò poſt eius obitum Roma à Gothis capta fuit. Bononiæ S. Tertulliani [d] Epiſcopi & confeſſoris. Brixiæ ſancti Theophili [e] Epiſcopi. Conſtantinopoli ſancti Ioannis [f] abbatis, qui pro cultu ſacrarum imaginum ſub Leone Iſaurico plurimùm decertauit.

APRILIS 27.

ANTHIMI Epiſcopi [a].] De eo item hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio 3. Non. Septembris. Scribit de Anthimo Euſebius hiſt. lib. 8. cap. 6. & Niceph. hiſt. lib. 7. cap. 6. & 16. Extant eius Acta à Metaphraſte deſcripta; retulit eadem Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 2. Succeſſit hic ſancto Cyrillo eiuſdem ciuitatis Epiſcopo, vt teſtantur Acta ſanctorum martyrum Indes & Domnæ, quæ recitat Metaphraſt. ſeptimo Kalen. Ianuarij, ex quo Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. In honorem ſancti Anthimi Iuſtinianus Imp. nobilem memoriam excitauit, vt ſcribit Procop. lib. 1. de ædif. Iuſtiniani Imperatoris.

[b] Caſtoris & Stephani.] Vſuardus de Caſtore tantùm, Maurolycus de vtroque, cui adſtipulantur vet. manuſcrip.

[c] Anaſtaſij Papæ.] Agunt de eo item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Locus ſancti Hieronymi hîc citatus extat in epiſt. 16. ad Principiam. De eius ſucceſſione Auguſt. epiſtola 165. Proſp. in chron. Socrat. lib. 7. cap. 9. Theod. lib. 5. c. 23. Sozom. lib. 8. cap. 24. Eius Acta in Annal. Eccleſiaſt. ſcripſimus. De Vrbe capta à Gothis, cuius hîc mentio habetur, conſtat id contigiſſe Varari & Tertullo Coſſ. vt ſcribit Caſſiod. & Proſper in chron. quod & omnes profitentur: numeratur is annus (ſecundùm Faſtos Onuphrij) à Chriſto 410. ſedis autem Innocentij nonus. Corpus ſancti Anaſtaſij Papæ à Sergio Iuniori tranſlatum eſt in titulum Equitij, vt vetus inſcriptio in eadem eccleſia poſita docet.

[d] Tertulliani Epiſc.] Succeſſit hic Paterniano, poniturque octauus eius ſedis Epiſcopus.

[e] Theophili Epiſcopi.] Numeratur hic decimus eius ſedis Epiſcopus, tertiusque poſt ſanctum Philaſtrium: de eo Rampert. in ſerm. de tranſlatione ſancti Philaſtrij.

[f] Ioannis abbatis.] De eo item Græci hac die in Menologio, vbi etiam paucis eius res geſtæ deſcribuntur.

Quarto

Quarto Kalend. Maij. Luna.

j. F

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	24	25	26	27	28	29			

RAVENNÆ natalis ſancti Vitalis[a] martyris, patris ſanctorum Geruaſij & Protaſij: qui cùm beati Vrſicini corpus ſublatum honeſtate debita ſepeliſſet, tentus à Paulino Conſulari, poſt equulei tormenta iuſſus eſt deponi in profundam foueam, & terra ac lapidibus obrui; taliq; martyrio migrauit ad Chriſtum. Mediolani ſanctæ Valeriæ[b] martyris, coniugis ſancti Vitalis. Atinæ ſancti Marci[c], qui à beato Petro Apoſtolo Epiſcopus ordinatus, Æquicolis primus Euangelium prædicauit, & in perſecutione Domitiani ſub Maximo Præſide martyrij coronam accepit. Alexandriæ paſſio ſanctę Theodoræ[d] virginis, quæ idolis ſacrificare contemnens, cùm eſſet in lupanar tradita, repentè quidam ex fratribus nomine Didymus miro Dei fauore commutatis veſtibus illam eripuit; qui poſteà in perſecutione Diocletiani ſub Euſtratio Præſide ſimul cum eadem percuſſus, ſimul coronatus eſt. Eodem die ſanctorum Aphrodiſij[e], Caralippi, Agapij, & Euſebij martyrum. In Pannonia ſancti Pollionis[f] martyris, ſub Diocletiano Imperatore. Pruſæ in Bithynia ſanctorum martyrum Patricij[g] Epiſcopi, Acatij, Menandri, & Polyæni. Turiaſone in Hiſpania ſancti Prudentij[h] Epiſcopi & confeſſoris. Corfinij in Pelignis ſancti Pamphili[i] Valuenſis Epiſcopi, charitate in pauperes, & gratia miraculorum illuſtris: cuius corpus Sulmonæ conditum eſt.

APRILIS 28.

VITALIS[a].] De eo item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Extant eius res geſtæ iunctæ Actis ſanctorum Geruaſij & Protaſij ex epiſtola nomine ſancti Ambroſij, quam recitat Sur. tom. 3. decimanona Iunij: Mombritius item recenſet huius Acta tomo ſecundo. De eius venerando ſepulchro Venantius Fortunatus lib. 4. vit. ſancti Martini meminit his verſibus:

Inde Rauennatum placitam pete dulciùs vrbem,
Pulpita ſanctorum per relligioſa recurres,
Martyris egregij tumulum Vitalis adora, &c.

Et alibi:

Vitalem ac reliquos tot chara Rauenna ſepultat.

Libro 7. ad Bod. ducem. Extat de eodem ſermo Petri Damiani apud Surium to. 2. Pluribus Hieron. Rub. hiſt. Rauen. libro 1. qui & de veteri inſcriptione ad eius ædem agit libro 3. Fuit eiuſdem nominis Vitalis Epiſcopus eiuſdem eccleſiæ Rauennatis: quem miror admodum prætermiſſum ab ijs qui res Rauennates tractarunt, præcipuè verò nouiſſimè à Hieron. Rubeo, viro alioqui pererudito, qui in poſteriori edit. ſuarum hiſtoriarum Rauennatum, quam conatur, vel ſua ex his eſt emendaturus, vel fortaſſe his noſtris obiectionibus pleniùs ſatisfacturus: quod ſi fiet, à veritate nos vinci libentiſſimo accipiemus animo. Feliciter quidem accidit, vt obortis inter nos hiſce contentionibus, non inde, vt aſſolet, liuor vel æmulatio aliqua interceſſerit, ſed velut quibuſdam tenacioribus amoris vinculis mutua inter nos beneuolentia ſtringeretur. Mirificus quidem in homine, quem inſpexi, candor animi, ſinceri amoris illex, me penitus illi deuinxit. Sed ad Vitalem, vnde digreſſi eramus, redeamus. Ad hunc Vitalem Epiſcopum ſcripſit Venantius Fortunatus duo epigrammata; fuit enim illi æqualis: agitque de baſilica ſancti Andreæ ab ipſo erecta, quam idem Rubeus ex antiquis eius eccleſiæ monumentis tribuit ſancto Petro Chryſologo, redarguens eos etiam, qui eamdem adſcribunt Maximiano. Porrò Vitalem Epiſcopum eam erexiſſe, ex duobus illis epigrammatibus luce clariùs apparet: habentur eadem lib. 1. in principio.

cipio. Vixit hic Vitalis Episcopus circa annum Domini quingentesimum septuagesimum, quibus etiam temporibus claruit Venantius Fortunatus, qui Rauennæ nutritus, ibidem etiam liberales didicit disciplinas, vt scribit Paulus diaconus de gestis Longobardorum lib. 2. cap. 9. Maneant hæc de Vitale Episcopo, quousque noster Rubeus in secunda sui commentarij editione hæc ex Venantio obiecta diluat, & sua euidentiori probatione confirmet.

[b] Valeriæ.] De eadem Beda, Vsuardus, Ado, & alij hac die. Huius martyrij Acta intexta habentur cum rebus gestis sancti Vitalis, quas nuper citauimus.

[c] Marci Episcopi.] Legimus eius Acta tam soluta oratione quàm metro conscripta Atinâ Romam transmissa; in quibus licet auctorum nomina desiderentur, compertum tamen habemus ex Petro diacono bibliothecario Cassinate in lib. de vir. illustr. monast. Cassinen. cap 45. scriptam esse passionem eiusdem sancti Marci à Petro diacono Chartulario eiusdem monasterij ad Odesirium abbatem; qui quidem auctor narrat, additum ab eodem etiam tractatum de excidio & restauratione eiusdem ciuitatis Atinæ, necnon libellum de eiusdem sancti translatione atque miraculis, compositumq; Canticum Ecclesiasticum in eius solemnitate canendum, ac demum de eadem celebritate sermones octo. hæc Petrus diaconus, quem illum ipsum puto Petrum, qui ea scribens de se ipso, tamquam de alio extraneo modestiæ causa locutus est. Quod ad opus metricum spectat, idem scriptor eodem libello cap. 43. refert, PetrumRomanę Ecclesię subdiaconum scripsisse versibus res gestas eiusdē sancti Marci Episcopi.

[d] Theodoræ.] Beda, ac ceteri qui suprà auctores hac die, Græci autem Nonis Aprilis. Censetur hæc eadem cum ea de qua scribit sanctus Ambrosius libro 2. de virgin. licet pro Alexandria ibi Antiochia legatur, quod librariorum potiùs vitio accidisse existimamus. Græci etenim ac Latini omnes vno ore illam Alexandriæ passam esse testantur: idque etiam eius Acta profitentur, quæ ex antiquis monumentis edidit Metaphrastes: extant apud Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 2. Consule annotationem inferiùs positam die 3. Maij in Alexandro & Antonina.

[e] Aphrodisij & sociorum.] Agunt præterea hac item die de his Beda, Vsuardus, Ado, ceterique recentiores.

[f] Pollionis.] De eodem Beda, ac ceteri qui suprà. Huius Acta summatim complexa recitat Petrus in catalogo libro 4. cap. 94. licet in mendoso codice, pro Pollione Pullio, pro Cibali Ciualis, & pro Sirmio Firmus legatur.

[g] Patricij Episc.] Græci itidem de eo hac die in Menologio, vbi pluribus eius res gestas referunt.

[h] Prudentij Episc.] De eo Vasæus in chron. Hisp. qui scribit fuisse Episcopū Tarraconensem, vixisseq; temporibus Diocletiani. Plura de eodem in Flore sanct. Hispan. & in Thesaur. conc. tom. 2.

[i] Pamphili Episcopi.] Huius Acta Romam allata accepimus à D. Federico Ranaldo, Vaticanæ bibliothecæ præcipuo custode, viro integerrimo, cui me plura debere profiteor: eius etenim officio & propensiori erga me beneuolētia ac studio eiusdem bibliothecę sæpè penetralia patuere, ex quibus magna facta est rebus nostris accessio.

29 Tertio Kalend. Maij. Luna. G*

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	25	26	27	28	29	1			

MEDIOLANI sancti Petri [a] martyris, ordinis Prædicatorum, ab hæreticis ob fidem Catholicam interempti. Apud Paphum in Cypro sancti Tychici [b] discipuli beati Pauli Apostoli, quem idem Apostolus in suis epistolis carissimum fratrem, ministrum fidelem, & conseruum suum in Domino appellat. Cirthæ in Numidia natalis sanctorum martyrum Agapij [c] & Secundini Episcoporum, qui post longum apud præfatam vrbem exilium, in persecutione Valeriani, in qua tunc maximè Gentilium rabies ad tentandam iustorum fidem inhiabat, ex illustri sacerdotio effecti sunt martyres gloriosi. Passi sunt in eorum collegio Æmilianus miles, Tertulla & Antonia sacræ virgines, & quædam mulier cum suis geminis. Eodem die sanctorum septem Latronum [d], qui à sancto Iasone ad Christum conuersi, martyrio vitam adepti sunt sempiternam. Brixiæ S. Paulini [e] Episcopi & confessoris. In cœnobio Cluniacensi

censi sancti Hugonis [f] abbatis. In monasterio Molismensi sancti Roberti [g] primi abbatis Cistertij. Romæ sanctæ Catharinæ [h] virginis Senensis, ordinis sancti Dominici, vita & miraculis claræ, quam Pius Secundus in sanctarum Virginum numero adscripsit.

APRILIS 29.

PETRI mart. [a]] Huius res præclarè gestas scripsit Thomas Lentinus, Patriarcha Ierosolymitanus, quas Surius descripsit tom. 2. Plura de eodem Vincent. libro 31. cap. 103. & Antoninus in 3. par. tit. 23. c. 6. Martyrium subijt anno Domini 1252. Sequenti verò anno ab Innocentio Papa IV. adscriptus est in numero Sanctorum, vt de eo scribit Bernardus in chron. Cetera collecta habes simul in Thesauro concion. tom. 2. hac die. Porrò officium ei duplex persolui, Sixtus Quintus Pontifex Maximus, datis de ea re Apostolicis litteris, præcepit anno Domini 1586.

[b] Tychici discip.] Scribit de eo Paulus Apostolus ad Ephesios 6. ad Coloss. 4. & 2. ad Timoth. cap 4. Lucas etiam in Act. Apost. cap. 20. Agit de eodem hac die Vsuardus, Ado, & alij. Tradit Dorotheus in synop. hunc fuisse primum Chalcedonensis ecclesiæ Episcopum.

[c] Agapij & Secundini.] De his item hac die Vsuardus, Ado, & alij, Beda autem tertio Kalend. Aprilis. Extant horum res gestæ vnà cum Actis sanctorum Mariani & Iacobi, quæ recitat Surius tom 2. & 3. in principio.

[d] Septem Latronum.] Agunt de his item hac die Græci in Menologio, à quibus etiam recensentur eorum nomina, videlicet, Saturninus, Iaciscolus, Faustianus, Ianuarius, Marsalius, Euphrasius, & Mammius; quos omnes Iason & Sosipater Christi confessores eodem cum illis inclusi carcere, primùm ad Christi fidem, inde ad confessionem eius nominis, ac tandem ad promerendam martyrij coronam incitarunt. Hæc ipsa in dicto Menologio recitantur.

[e] Paulini Episcopi] De quo & tabulæ ecclesię Brixianæ, ex quibus etiam alij acceperunt.

[f] Hugonis Abbatis.] Scripsit eius Acta monachus Cluniacensis, Hugo item nomine; habet ea Surius tom. 2. Eadem item monumentis mandata à Gilone atque Reinaldo tradit Mol nus. Recenset eumdē sanctus Bernardus, cùm meminit de sanctis abbatibus cœnobij Cluniacensis in apologia ad Gulielmum. De eodem Petrus Cluniacensis lib. 1. & 2. miracul. Vsus est eo familiarissimè Gregorius Septimus Rom. Pontif. cuius ad illū extat epistola data anno Christi 1078. Kalen. Iulij primæ Indict. qua ærumnas deplorat, quibus assiduè angebatur. Obijt (vt auctor est Sigebertus in chron.) anno Domini 1109. De eo itē alij plerique scriptores, ac nouissimè Trithem. de vir. illustr. ordinis sancti Benedicti lib. 3. cap. 328.

[g] Roberti abbatis.] Extat eius vita scripta ab Odone abbate Molismense, quam retulit Surius in tom. 2. hac die. Excessit ex hac vita anno Domini 1098. vt testatur Sigebert. in chron. Huic successit Albericus, cui subrogatus est Stephanus, de quo superiùs actum est.

[h] Catharinæ.] Acta eius nobilissima scripsit beatus Raimundus Capuanus, ordinis Prædicatorum magister, necnon Ioan. Tolosanus Latinè edidit. multa præterea ex dialogorum libris, ac eius epistolis colligi possunt de eius rebus gestis. Migrauit ex hac vita anno à Christo Domino millesimo trecentesimo octogesimo: quam Pius Papa Secundus anno 1461. adscripsit in Sanctarum numero. Plura de eadem sanctus Antoninus in 3. par. tit. 23 cap. 14. Legimus in cod. manuscrip. luculētam orationem, quam idem Pontifex Pius habuit in publico Cōsistorio ea die qua eam relaturus erat in numerum Sanctarum. est eius exordium: Catharinam Senensem in catalogum hodie sanctarum Christi virginum relaturi, &c. Leguntur ibidem litteræ Apostolicæ de canonizatione eiusdem, datæ vndecimo Kalen. Nouembris, anno tertio Pontificatus eius, quæ sic incipiūt: Ezechielis Prophetę magna est sentētia, &c.

xxix. A **Pridie Kalend. Maij. Luna.** 30

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
20	21	22	23	24	25	26	27	26	27	28	29	1	2

LAMBESE in Numidia natalis sanctorum martyrum Mariani [a] lectoris, & Iacobi diaconi: quorum prior, cùm iampridem infestationes Decianæ persecutionis in confessione Christi vicisset; iterùm cum clarissimo collega tentus est, & ambo mirabiliter post dira & exquisita supplicia diuinis reuelationibus secun-

ſecundò confortati, nouiſſimè cum multis alijs gladio conſummati ſunt. Apud Santonas beati Eutropij[b] Epiſcopi & martyris, quem ſanctus Clemens Pontificalis ordinis gratia conſecratum direxit in Galliam, peractaque diu prædicatione, ob Chriſti teſtimonium colliſo capite, victor occubuit. Cordubæ ſanctorum martyrum Amatoris[c] presbyteri, Petri monachi, & Ludouici. Nouariæ ſancti Laurentij[d] presbyteri, & puerorum martyrum, quos ille ſuſceperat educandos. Alexandriæ ſanctorum martyrum Aphrodiſij[e] presbyteri, & aliorum triginta. Epheſi S. Maximi[f] martyris, qui in perſecutione Decij coronatus eſt. Firmi in Piceno ſanctæ Sophię[g] virginis & martyris. Neapoli in Campania S. Seueri[h] Epiſcopi, qui inter alia admiranda, mortuum de ſepulchro excitauit ad tempus, vt mendacem creditorem viduæ & pupillorum falſitatis argueret. Euoreæ in Epiro S. Donati[i] Epiſcopi, qui tempore Theodoſij Imperatoris eximia ſanctitate refulſit. Londinij in Anglia S. Erconualdi[k] Epiſcopi, qui multis miraculis claruit.

APRILIS 30.

MARIANI & Iac.[a]] De his item hac die Vſuardus, & Ado pluribus, Petrus item in catalogo lib. 4. cap. 104. Extant horum Acta, quæ recitat Sur. tomo 2.

[b] Eutropij Epiſcopi.] Vſuardus item, Ado, & alij hac die, Petrus in catal. lib. 4 cap. 105. Meminit eiuſdem Gregorius Turon. de glor. martyr. cap. 56. Petrus Cluniacen. epiſt. 2. Extat epigramma Venantij Fortunati de baſilica S. Eutropij per Leontium Epiſcopum reſtituta. De eodem Eutropio ſcripſit carmen laudis Franc. Bonad. ſanctor. lib. 2. monod.

[c] Amatoris, & ſoc.] Horum martyrij res geſtas ſcripſit ſanctus Eulogius in Memoriali ſanct. lib. 3. c. 13. Paſſos teſtatur hac die, æra octingenteſima nonageſimatertia, à Chriſto autem anno octingenteſimo quinquageſimoquinto.

[d] Laurentij, & ſoc.] De his etiam tabulæ eccleſiæ Nouarienſis, quas vnà cum rebus geſtis prædictorum ſanctorum martyrum Romam miſſas accepimus. Plura de ijſdem in vita ſancti Gaudentij eiuſdem ſedis Epiſcopi, quam recitat Mombritius tomo primo vit ſanct. Paſſi ſunt hi temporibus Valentiniani Imp. ſubita graſſatione Gentilium in eoſdem irrumpente, vt factum eſt etiam eodem ſæculo in martyres Anaunenſes. Placuit hîc deſcribere antiquum epigramma exſculptũ in marmoreo ſepulchro, quod dictorum ſanctorum martyrum ſacris oſſibus eſt refertum, ex quibus medicus liquor manare conſueuit. Eſt enim huiuſmodi:

Aſpicis hoc marmor tumuli de more cauatum?
Id ſolidum eſt intus, rima nec vlla patet,
Vnde queat tellus occultas mittere lymphas:
Manat ab ingeſtis oſsibus iſte liquor.
Si dubitas, medio ſudantes tolle ſepulchro
Relliquias. dices: Vnda ſalubris vbi eſt?

[e] Aphrodiſij, & ſoc.] Agunt de his item hac die Beda, ac recentiores, aſſentiunturque vet. manuſcripta.

[f] Maximi.] De eo etiam hac die Vſuard. Ado, & alij. Extant eius Acta, quæ quò breuiora, eò fideliora eſſe noſcuntur. Habet ea Surius to. 2. Accepta videntur ex Actis publicis, quæ Proconſularia dicebantur: ſic enim ea apud Auguſtinum contra Donatiſtas appellata reperiuntur.

[g] Sophiæ.] De qua etiam tabulæ Firmanæ eccleſiæ, vbi & ſacra eiuſdem pignora condita debito honore coluntur.

[h] Seueri Epiſcopi.] Huius Acta ex antiquis monumentis nuper edidit Paul. Regius. Claruit temporibus Valentiniani Iunioris. Hunc illum ipſum puto Seuerum, ad quem extat S. Ambroſij epiſtola. Irrepſit error in eius Acta, dum Valentinianus Iunior, Senior eſt exiſtimatus. Paulò ante Seuerum ſedit ibi Maximus Epiſcopus Catholica fide præſtantiſſimus, qui cùm reſiſteret Arianorum perfidiæ, poſt Conciliabulum Ariminenſe actus eſt in exilium. De eo mira ſcribit Marcellinus presbyter in libello, quem obtulit Theodoſio Imperatori. Extat Neapoli S. Seueri Epiſcopi nomine vetus eccleſia, quæ annis præteritis conceſſa eſt Fratribus Prædicatorum, qui ibidem ſub piæ memoriæ, ac ſpectatiſſimæ noſtrorum temporum ſanctitatis viro R. magiſtro Paulino Lucenſi, reſtitutore priſtinæ obſeruantiæ regulæ ſancti Dominici, ſumma cum laude ſanctiſſimæ vitæ inſtitutum, ſicut in alijs pleriſque locis, in ea vrbe primùm aggreſſi, feliciſſimè propagarunt.

[i] Donati Epiſc.] Græci etiam de eodem hac die in Menologio. Scribit eius res geſtas Sozom. hiſt. lib. 7. cap. 25. Niceph. lib. 12. c. 45. Ado Viennen. in chron. anno 396. Mombrit. tomo 1. vit. ſanct.

[k] Erconualdi Epiſc.] Scribit res ab eo geſtas Gothzelinus Morimnenſis, vt conſtat ex catalogo ſcrip. Britan. De eo prætereà Beda de geſtis Anglorum lib. 4. cap. 6. item Trithemius de viris illuſtribus ordinis S. Benedicti lib. 4. cap. 163. Vixit circa annum Domini ſexcenteſimum ſeptuageſimum.

xxviij. E Kalendis Maij. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3			

NATALIS beatorum Apostolorum Philippi [a] & Iacobi [b]: ex quibus Philippus postquam omnem pęnè Scythiam ad fidem Christi conuertisset, apud Hierapolim Asiæ ciuitatem cruci affixus, & lapidibus obrutus, glorioso fine quieuit: Iacobus verò, qui & frater Domini legitur, & primus Ierosolymorum Episcopus, è pinna templi præcipitatus, confractis cruribus, ac fullonis fuste in cerebro percussus interijt, ibiq; non longè à templo sepultus est. In Ægypto sancti Ieremię [c] Prophetæ, qui à populo lapidibus obrutus, apud Taphnas occubuit, ibiq; sepultus est: ad cuius sepulchrum fideles (vt refert sanctus Epiphanius) supplicare consueuerunt, indeque sumpto puluere, aspidum morsibus medentur. In Gallijs, territorio Viuariensi, beati Andeoli [d] subdiaconi, quem sanctus Polycarpus vnà cum alijs ab Oriente misit in Galliam ad prędicandum verbum Dei. Hic sub Seuero Imperatore spinosis fustibus cæsus, demum ense ligneo capite in quatuor partes in modum crucis conscisso, martyrium consummauit. Oscæ in Hispania sanctorum martyrum Orentij [e] & Patientiæ. Seduni in Gallia passio S. Sigismundi [f] Regis Burgundionum, qui in puteum demersus occubuit, ac posteà miraculis claruit. Antisiodori sancti Amatoris [g] Episcopi & cõfessoris. Auscij sancti Orientij [h] Episcopi. In Anglia sanctorum Asaphi [i] Episcopi, & VValburgę virginis. Bergomi sanctę Gratę [k] virginis.

M A I I 1.

PHILIPPI & Iacobi. [a]] De Philippo & Iacobo Beda, ac ceteri Latinorum hac die agunt, Græci verò in Menologio xviij. Kalend. Decemb. de Philippo, de Iacobo autẽ seorsum xiij. Kalend. Iulij. Vetus autem inscriptio aliter se habebat; quæ ex antiquis manuscrip. Martyrologijs & ex Sacramentarijs apud Microlog. cap. 55. ponitur in hunc modum: Festiuitas sanctorum Apostolorum Iacobi & Philippi, & omnium Apostolorum, &c. Huius inscriptionis ratio ibidem ponitur. Præter ea quæ de Philippo in sacro leguntur Euangelio, Clemens Alexandrinus libro 3. Stromat. hunc illum fuisse scribit, cui Dominus dixit: Sine mortuos sepelire mortuos suos, tu me sequere. Lucæ 9. Ob conuenientiam nominis cum Philippo diacono vno ex septem ab Apostolis ordinatis, factum reperitur, vt confusis ipsorum rebus gestis, quod vnius est, alteri tribuatur; vt inter cetera, filiæ quæ ex Act. Apostolorum c. 6. & 21. Philippi diaconi esse noscuntur, ipsæ à nonnullis Philippo Apostolo tribuuntur, vt de eo fecisse videtur Clemens Alexan. quem citat Eusebius hist. lib. 3. c. 24. idẽque Polycrat. apud Hier. de script. Eccles. in Polycrate. licet ex eodẽ aliter legat Euseb. hist lib. 2. c. 25. qui & ipse aliquando easdem Apostoli esse filias scribit lib. 3. c. 33. quamuis superiùs diaconi filias esse dixisset. Filias itẽ tribuit ei Isidorus libro de vit. & mort. sanct. c. 75. licet alterius cuiuspiam potiùs quàm Isidori sit illud opus. sed cùm hæc longiori indigeant examine, in Annalibus opportuniori loco de his egimus. Quòd autẽ hìc dicitur, omnem pænè Scythiam ad fidem Christi cõuertisse: Philippũ Apostolum in Asia Superiori Euãgelium

geliũ prędicasse, Scythiam insuper peragrasse, ac demum reuersum in Phrygiam, martyrio occubuisse, tradunt Niceph. hist. lib. 2. cap. 39. Metaphrast. in Actis ipsius, quæ recitat Lipom. tomo 6. & Surius to. 3. Isidorus de vit. & obit. sanct. c. 75. qui addit & Gallis Euangelium prædicasse; sed puto, Galatis, pro Gallis esse restituendum. Galatæ enim Gallorum coloni, Phrygiæ partem incoluere. Plinius lib. 5. c. vlt. De Hierapoli in Phrygia, vbi passus, & honorifica sepultura conditus est, hæc S. Ioan. Chrysost. in homil. in duodecim Apostolos: Philippus miraculis conseruat Hierapolim. De mortis genere scribit Euseb. in chron. anno duodecimo Claudij Philippum Apostolum cruci affixum, ac lapidibus insuper obrutum: diuersa tamen refert Metaphrastes vbi suprà, & Nicephorus lib. 2. c. 39. Apud Hippolytum in commentariolo Grçcè scripto legi Philippum tempore Domitiani Imp. esse crucifixum capite inuerso: accepimus illum è biblioth. Card. Sirleti. Feruntur pleraque de Philippo sub incerto auctore lib. de passionibus Apostolorum, & alia sub nomine Abdiæ, quæ licet apocrypha censeantur, vera tamen nonnulla ibi esse, mihi facilè persuadeo. Est celebris Romæ memoria sanctorum Apostolorum Philippi & Iacobi, vbi sacra eorum corpora requiescunt; de qua hæc Hadrianus Papa in epist. ad Carolum Magnum Imp. de imaginibus. Pelagius Papa, atque successor eius Ioannes, miræ magnitudinis ecclesiam Apostolorum ædificantes, historias diuersas tam in musiuo, quàm in varijs coloribus cum sacris pingentes imaginibus, & à tunc vsque hactenus à nobis veneratur. Hæc Hadrianus. Rursus autem in libro de Roman. Pontificibus in Pelagio Papa Primo hæc leguntur: Eodem tempore initiata est basilica Apostolorum Philippi & Iacobi: quæ dum initiaretur fabricari, mortuus est. Hæc ibi. Et in Ioanne eius successore: Hic, inquit auctor, perfecit ecclesiam sanctorum Philippi & Iacobi, & dedicauit eam. Porrò titulus sanctorum Apostolorum nomine longè ante prędictorum Pontificum tempora Romæ erat, cuius frequens est mentio in Concilio secundo Romano sub Symmacho Papa, & in Concilio Romano sub S. Gregorio Pontifice.

[b] Iacobus.] Hic frater Domini, Iustus, idemque Minor est appellatus, quem à S. Petro ordinatum fuisse Episcopum Ierosolymorum, ex Clemente Alexan. refert Euseb. hist. lib. 2. cap. 26. Ioannes Chrysostomus in Ioan. homil. 84. & alij. De eius cathedra Episcopali adhuc superstite tẽporibus Constantini, scribit Eusebius hist. lib. 7. cap. 14. De lamina aurea, quam vt summus sacerdos eius ecclesiæ gestare consueuit, scribit auctor de excid. Ierosol. qui dicitur Hegesippus, Eusebius lib. 2. cap. 22. Hieron. de script. Ecclesiast. in Iacobo, & Epiphan. in Panar. hęres. 78. qui omnes & eiusdem institutum vitæ describunt. Illam verò quorumdam sententiam de tribus Iacobis, qua Iacobus Alphæi à Iacobo Iusto distinguitur, in Annal. Ecclesi. pluribus confutauimus. Huius martyrium ex Hegesippo describit Eusebius hist. lib. 2. cap. 22. Perpauca verò Iosephus Antiquit. lib. 20. cap. 8. Origenes libro primo contra Celsum, Metaphrast. & alij de eodem pluribus.

[c] Ieremiæ Prophetæ.] De eodem non tantùm Latini omnes, sed & Græci hac die agunt in Menologio. Præter ea quæ de Ieremia in diuinis Scripturis leguntur, scribit de eo Iosephus Antiquit. lib. 10. c. 6. 7. 10. & 11. Epiphan. de vit. & interitu Proph. cap. 8. Hieron. cap. 1. in Ierem. & cap. 23. & in præfat. 118. Isid. cap. 38. Ieremiæ foueam Constantinus miro exornauit ædificio, vt scribit Nicephorus hist. lib. 8. cap. 30. Cur autem in diuinis Scripturis non sunt scriptæ neces Prophetarum, quos à Iudæis occisos esse Christi testimonio comprobatur; vide quæ scribit Origenes ad Africanum, cùm agit de Susannæ historia. De ossibus Ieremiæ Proph. translatis ad Tetraphilum, vide in Prato spirit. cap. 77.

[d] Andeoli.] De eo item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij pluribus agunt. Quod pertinet ad territorium Viuariense, eiusdem nominis Cassiodorus erexit nobilissimum monasterium, quod illustrius reddidit præclara bibliotheca, quam magno cum labore & impensa collegit, quam descriptam habes in duobus illis libris quos scripsit eruditissimè de Instit. diuin. lect. De ipso autem monasterio Viuariensi habes ibid. lib. 2. c. 29. An autem in eodem territorio Viuariensi fuerit monasterium Cassiodori, non auderem affirmare; cùm pręsertim, secundùm descriptionem Cassiodori, alio in loco potiùs esse positum videatur.

[e] Orentij & Patientiæ.] In Flore sanct. Hisp. ex vet. monumentis Oscensis ecclesiæ leguntur hi parentes fuisse S. Laurentij martyris.

[f] Sigismundi.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Scribit de eo Gregorius Turonensis histor. Francor lib. 3. cap. 5. & 6. & exactiùs de gloria martyrum cap. 75. Aim. lib. 2. c. 4. Ado Viennen. in chron. anno Domini 492. Sigebertus refert eius necem anno Christi 515. & alij plures, nouissimè verò Papirius Maso, qui etsi breuiùs, diligentiùs tamen ceteris (mea sententia) res Francorum conscripsit.

[g] Amatoris Episcopi.] Vsuardus, Ado, & alij de eodem hac die. Huius vitam eruditè conscriptam extare dicit Molanus, sed nobis hactenus incognita est: ea tantùm legimus de S. Amatore Episcopo, quę Constãtius scripsit in Actis S. Germani Episcopi Antisiod. lib. 1. c. 2. 3. 4. & quę Surius refert tomo 7. hac die. Mentio de eodem habetur in vita sancti Patricij Episcopi Hibernorum. Huius operâ delata esse in Gallias corpora sanctorum Quirici & Iulittæ, habẽt Acta eorumdem martyrum, quæ recitat Mombrit. tom. 2. De eodem Vinc. lib. 20. cap. 6. Mentio habetur de ipso etiam in vita sancti Mamert. apud Mombrit. tomo 2. vit. sanct. pag. 70. Agit de eodem Petrus in catalogo lib. 4. cap. 113. & alij. Vixit temporibus Honorij Imperatoris. Sedit annos triginta. Obijt anno Domini quadringentesimo vigesimoprimo. Numeratur sextus eius ciuitatis Episcopus in tabulis Democharis.

[h] Orientij Episc.] De eo hac die Vsuardus, Ado item, sed eum Tolosæ ponit.

[i] Asaphi Episc. & VValburg.] In Anglicana ecclesia de his vnà simul agi percepi. Beda autem hac die tantùm de Walburga, cuius Acta atque miracula recitat Surius tomo 7. Scriptam esse vitam eius à Wilibaldo Episcopo, tradit Molanus in annot. ad Vsuard. De ea item Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 250. Claruit circa annum 750.

[k] Gratæ.] De ipsa etiam tabulæ ecclesiæ Bergomensis, ex quibus etiam alij.

xxvij. C Sexto Nonas Maij. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	28	29	1	2	3	4			

ALexandriæ natalis ſancti Athanaſij [a] eiuſdem vrbis Epiſcopi, ſanctitate & doctrina clariſſimi, in cuius perſecutionem vniuerſus pęnè Orbis coniurauerat: ipſe tamen Catholicam fidem à tempore Conſtantini vſque ad Valentem aduerſus Imperatores, Præſides, & innumeros Epiſcopos Arianos ſtrenuè propugnauit; à quibus plurimas perpeſſus inſidias, profugus toto Orbe actus eſt, nec vllus ei tutus ad latendum ſupererat locus: tandem ad ſuam eccleſiam reuerſus, poſt multos agones, multaſque patientiæ coronas, quadrageſimoſexto ſui ſacerdotij anno migrauit ad Dominum, tempore Valentiniani & Valentis Imperatorum. Romæ ſanctorum martyrum Saturnini [b], Neopoli, Germani, & Cæleſtini, qui multa paſſi, in carcerem demum coniecti, ibi in Domino quieuerunt. Item ſanctorum martyrum Exuperij [c], & Zoes vxoris eius, Cyriaci & Theoduli filiorum, qui ſub Hadriano Imperatore paſſi ſunt. Hiſpali ſancti Felicis [d] diaconi & martyris. Eodem die S. Vindemialis [e] Epiſcopi & martyris, qui vnà cum ſanctis Epiſcopis Eugenio & Longino, doctrina & miraculis aduerſus Arianos decertans, ab Hunnerico Rege capite obtruncari iubetur. Abulæ in Hiſpania ſancti Secundi [f] Epiſcopi, de quo etiam infrà Idibus Maij cum alijs agitur. Florentiæ ſancti Antonini [g] Epiſcopi, ordinis Prædicatorũ, ſanctitate ac doctrina celebris.

MAII 2.

ATHANASII Epiſcopi [a].] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, Græci etiam eadem die in Menologio: qui & de eodem iterùm agunt xv. Kal. Februarij, vt conſtat ex conſtit. Emmanuelis Imp. Puto illa die agi, more maiorum, de eius ordinatione. Habuit S. Gregorius Nazianzenus in eius celebritate luculentam orationem; plurima in laudem eiuſdem in oratione ad Epiſcopos Ægypti, & alijs in locis: S. Baſilius etiam de eo præclara; cuius extant ad ipſum ſcriptæ epiſtolæ 47. & ſequen. vſque ad 52. Habentur eius Acta in vnum collecta ex Socrate, Theodoreto, & Sozomeno; alia inſuper, quæ edidit Metaphraſtes: quæ etſi multa magnáque videantur, breuiſſima tamen & quaſi ieiuna mihi videntur, ſi conferantur cum amplioribus, quæ cùm ex ipſius ſcriptionibus, tum ex priſcis auctoribus tam Græcis quàm Latinis colliguntur: quæ & nos pro virili ſummo cum labore per annos ſingulos digeſta deſcripſimus in Annal. Eccleſ. Satis tibi ſit, Lector, ex Gregorij Nazianzeni elogio hîc tantùm libaſſe tanti Patris excellentiam, qui in ea oratione quam in laudem Heronis ſcripſit, hunc ipſum poſt alias laudes, oculum Orbis, ſacerdotum Antiſtitem, vocem ſublimem, fidei columen, Chriſti lucernam, & ſecundum Præcurſorem appellat. Migrauit autem ex hac vita, Modeſto & Arintheo Coſſ. cùm ſediſſet annos ſex ſupra quadraginta: numeratur hic annus Domini (ſecundùm Faſtos Onuphrij) 372. Venerandum corpus eius Venetias tandem trãſlatum, illic honorificentiſſimè aſſeruari audiuimus. Porrò cùm olim vrbs Romana, Petri Apoſtoli ſedes, Athanaſio magnis oppugnationum procellis agitato tutiſſimus portus fuerit, & tamquã aſylum & perfugium calamitatũ omnium ſanctiſſimi viri; non ſine diuino conſilio factũ videtur, vt fortiſſimus fidei defenſor religionis in Oriente propagandæ & Eccleſiaſticæ vnionis conciliandæ cauſa iterùm quodammodò poſt annos mille ducentos & ampliùs ad Vrbem redierit, præclaro ei conſti-

tuto

tuto domicilio. Nam Gregorius XIII. Pont. Max. studiosissimus Catholicæ fidei propagator, cupidissimusque Orientalis Ecclesię vnionis & pacis, Romæ templum egregium S. Athanasij nomine construxit, collegiumque Gręcorum instituit, vbi complures adolescẽtes bonis moribus & Orthodoxæ fidei doctrina erudiuntur; ex quo seminario vberes aliquando pietatis fructus ad Orientalem Ecclesiam venturos, Dei benignitate, & S. Athanasij patrocinio, sperare licet.

[b] Saturnini & soc.] Agunt de his item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores.

[c] Exuperij & Zoës.] De his etiam hac die Gręci in Menologio. Erexit Iustinianus Imp. nobilem ecclesiam nomine S. Zoë martyris, de qua Procop. lib. 1. de ædif. Iustiniani Imperatoris.

[d] Felicis diaconi.] De eo item in Breuiario Toletano, vbi plura in eius officio ecclesiastico.

[e] Vindemialis Episc.] Meminit Vindemialis Episcopi Victor Vticensis in appendice ad tertium librum, vbi agit de martyrio septem fratrũ. Fuit (vt ait) Episcopus Capsensis ciuitatis: de cuius martyrio agit Gregorius Turonensis hist. Franc. lib. 2. cap. 3. licet diuersè Petrus in catalogo lib. 4. cap. 116. sed perperàm, vt apparet.

[f] Secundi Episcopi.] Fuit hic vnus ex illis primis Episcopis, qui à sancto Petro ordinati, ab eodem in Hispaniam missi sunt. Porrò in Breuiario Toletano non tantùm de Secundo, sed & de ceteris hac die agitur, hymnusque sacer de omnibus ibidem legitur: de quibus omnibus chron. Hispan. & alij scripsere.

[g] Antonini Episcopi.] Huius res gestæ iussu Clementis VII. Rom. Pont. à F. Vincentio Mainardo ordinis Prædicat. exactè conscriptæ sunt. De eodem plura Franc. Castel. lib. 3. de vir. illustr. ordinis Prædicat. Migrauit ex hac vita anno à Christo Domino 1459. Relatus est autem in numerum Sanctorum ab Hadriano Sexto Papa anno 1523.

3 Quinto Nonas Maij. Luna. D xxvj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s	
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
23.	24	25	26	27	28	29	30	29	1	2	3	4	5				

IEROSOLYMIS Inuentio [a] sacrosanctæ Crucis Dominicę, sub Constantino Imperatore. Romæ via Numentana passio sanctorum martyrũ Alexandri [b] Papę, Euentij & Theoduli presbyterorum: ex quibus Alexander sub Hadriano * Principe & Aureliano Iudice post vincula, carceres, equuleum, vngulas, & ignes, punctis [c] creberrimis per tota membra confossus, ac peremptus est: Euentius verò & Theodulus post longos carceres ignibus examinati, ad vltimũ decollati sunt. Narnię sancti Iuuenalis [d] Episcopi & confessoris. Constantinopoli sanctorum martyrum Alexandri [e] militis, & Antoninæ virginis, quæ in persecutione Maximiani sub Præside Festo ad lupanar damnata, & ab Alexandro, qui pro ea ibi remanserat, mutato habitu clàm educta, cùm eo postmodum iussa est torqueri: & ambo simul præcisis manibus in ignem pro Christo iniecti, egregio peracto certamine, coronantur. In Thebaide sanctorum martyrum Timothei [f], & Mauræ coniugis, quos Arianus Præfectus post multa tormenta cruci iussit affigi, in qua nouem diebus viui pendentes, ac se ipsos in fide roborantes, martyrium consummarunt. Aphrodisiæ in Caria sanctorum martyrum Diodori [g] & Rodopiani, qui in persecutione Diocletiani à ciuibus suis lapidati sunt.

*Traiano

MAII 3.

INVENTIO sanctæ Crucis. [a]] Beda ac ceteri Latinorum hac die: Græci tantùm de Exaltatione xviij. Kal. Octobr. tam ex vet. Menolog. quàm ex constit. Emmanuelis Imp. Item Niceph. lib. 13. cap. 37. & Metaphrast. in vita S. Ioannis Chrysostomi, in fine. Inuentionem Crucis cùm Græci non habeant in Menologijs, ea esse causa videtur, quòd inter mobilia Festa eadem adnumerabatur: tertia enim die à Resurrectione Domini celebrabatur

batur Crucis resurrectio, cùm nimirum sursum emergens, miraculis coruscauit. Id enim habes ex oratione in sanctam Crucem habita à Sophronio Episcopo Ierosolymitano, quam in Latinum à se translatam edidit noster Achilles Statius. Quoniam autem Gelasius in decreto de libris apocryphis apud Grat. dist. 15. cap. Sancta Romana, non ita probat scripturam de Inuentione S. Crucis; sanè putandum est illam quidem diuersam esse ab ea historia quæ à S. Ambrosio narratur ac probatur in ea oratione quam habuit in funere Theodosij Imperatoris, & à S. Paulino in epistola 11. ad Seuerum, ab ipso insuper Sulpitio Seuero hist. lib. 2. Rufin. lib. 1. cap. 8. Socrat. libro 1. cap. 13. Sozom. lib. 1. cap. 1. ac denique à Theodoreto lib. 1. cap. 18. & alijs, qui ab his accepisse videntur. In Inuentione S Crucis mortuum restitutum ad vitam, Paulinus atque Seuerus affirmant: Grecorum autem aliqui ægrotantem potiùs conualuisse testantur. Verùm vtrumque factum esse, Niceph. tradit lib. 8. cap. 29. Testatur idem Paulinus stupendum planè ac perenne miraculum de ligno sanctæ Crucis toti Orbi notissimum: nam cùm vndique è remotissimis etiam regionibus Ierosolymam religionis ergô Christiani confluere consueuissent, acciperentque de ligno eiusdem sanctæ Crucis particulam, illud, diuina quadam virture operante, nullam sentiebat ex diminutione iacturā. S. Cyrillus etiam catech. 10. affirmat totum terrarum Orbem ligno sanctæ Crucis Ierosolymis accepto esse locupletatum. Erat custodia Crucis demandata vni ex sanctioribus cleri Ierosolymitani, cuius muneris mentio habetur in Concil. Chalcedonensi: at Paschatis tempore ex adytis templi eadem populo adoranda producebatur, vt in eadem epistola testatur S. Paulinus. Illud non omittimus, Græcos aliam etiam de S. Cruce celebrare consueuisse solemnitatem ad xvj. Kalend. Iunij, qua recolitur memoria admirandæ illius apparitionis Crucis signi supra Ierosolymam meridie factæ; cuius rei gestæ historiam S. Cyrillus tunc eiusdem ecclesiæ Episcopus exactè describit post catecheses: testantur hæc ipsa eorum Menologia, & Metaphrastes.

[b] Alexandri Papæ.] De eo hac die Beda, & alij Latinorum. Extant eius Acta, quæ retulit Surius in tom. 3. De eius successione scribit Irenæus lib. 3. cap. 3. Eusebius in chron. & hist. lib. 4. cap. 4. Epiph. in Panar. hæresi 27. August. epistola 165. & alij. Vnus Optatus recensens seriem Romanorum Pontificum lib. 2. contra Parmen. Alexandrum prӕterijsse videtur; quod vitio librariorum potiùs accidisse credimus: nam in tabulis ecclesiæ Africanæ, quas recenset S. Augustinus, Alexander adnumeratur post Euaristum. Emendatum hîc fuit, quod quadam incuria irrepserat, hunc passum sub Aureliano Principe: qui quidem longè post Alexandri tempora imperauit. Pro Principe, Iudex est positus, qui hisce Hadriani temporibus in Christianos gladium potestatis acuerat, vt constat ex Actis aliorum sanctorum martyrum, qui passi sunt sub Hadriano Imp. Irrepsit item mendum, vt loco Hadriani, Traianus positus haberetur: porrò Hadrianus adoptatus à Traiano, dictus est Traianus Hadrianus. At verò sub Hadriano Imp. Alexandrum Rom. Pont. consummasse martyrium, in nostris Annal. Eccles. pluribus demonstrauimus; id ipsum eius Acta profitentur.

[c] Punctis creberrimis.] Non ad cruciandum tantummodò, sed & ad inferendam necem eiusmodi supplicium excogitatum est à Caio Caligula sæuissimo Principe, de quo hæc Sueton. in Caio cap 30. Non temerè in quemquam nisi crebris & minutis ictibus animaduerti passus est, perpetuo notoque præcepto ita fieri, vt se mori sentiant. Hæc Sueton. qui & in Galba cap. 17. minutissimis ictibus ipsum Galbam fuisse excarnificatum testatur. Porrò diuersum erat hoc supplicium ab illo, quod ad excruciandum tantùm, non autem ad occidendum inferri solitum erat, quod Stimuleum dictum, furibus seruis admoueri cōsueuit; de quo sępiùs Plautus, vt in Milite glorioso his verbis: Neque nisi supplicium Stimuleum de te datur. In Asinaria: Vtinam stimulus in manu mihi sit. Et in Menæchmis: At ego te pendentem fodiam stimulis triginta dies. Stimulis lateta sanctorum martyrum esse sępè confossa, eorum Acta testantur. De Hippolyto Prudentius hymno 11.

Iliaq; infestis perfodiunt stimulis.

[d] Iuuenalis Episcopi.] De ipso etiam Beda, Vsuard. Ado, & alij hac die. Extant eius Acta, quę in compendium redacta Surius recitat tomo 7. hac die. Cùm autem tam eius gestă, quàm etiam cuncta Martyrologia, tum edita, tum manuscripta testentur hunc absque martyrio in pace quieuisse; planè constat hunc aliam esse ab eo quem S. Gregorius homilia 27. in Euang. appellat martyrem, eumdemque Narniæ sepultum dicit. Duos potiùs eiusdem ecclesiæ fuisse Iuuenales, sicut Veronæ Zenones, & Rauennæ Vitales, verius existimamus, quàm errasse S. Gregorium. His accedit, quòd Nonis Maij, tam in Romano Martyrologio, quàm apud Bedam, Vsuardum, Adonem, ac ceteros, de alio agitur Iuuenale, eodemque martyre, quem illum esse putamus Narniensem martyrem, cuius meminit S. Gregorius in dicta homilia. Erat olim in eius sepulchro in sacra crypta posito eiusmodi epitaphium:

Secreti locus est intus, sanctiq; recessus,
Quem famulus Christi sanctus Iuuenalis amauit,
Sanctorum socius, meritis euectus in astra:
Rupe caua placuit tumulari membra sepulchro,
Ne polluta manus sacrum contingere possit.

Exscriptum est ex cod. manuscripto ecclesiæ Catanen. vbi & eius vita legitur, sed admodum deprauata. Non tantùm Narniæ, sed Fossani in Taurinis etiam eius sacra pignora translata, magno in honore habentur, vbi eius venerandum corpus translatum haberi dicitur: est solemnissima memoria sancti Iuuenalis; in cuius officio ecclesiastico vtrosque Iuuenales confusos reperi, dum in oratione, eademque peruetusta (vt apparet) appellant martyrem, in lectionibus autem confessorem. In honorem S Iuuenalis Belisarius monasterium apud Hortas erexit, vt in lib. de Rom. Pont. in Vigilio legitur.

[e] Alexandri & Antoninæ.] Agunt de his Græci etiam in dicto Menol ad vj. Idus Iunij, vbi rei gestæ historia fusiùs enarratur. Iidem testantur ibidem eorum corpora Constantinopoli asseruari Scribit & de his Niceph. hist lib. 7. cap. 13. licet nomina eorum reticeat. Nec quis existimet ob simile certaminis genus eosdem hos esse cum Theodora & Didymo, de quibus suprà quarto Kalend.

Kalend. Maij. Cùm etenim frequenter Chriſtianæ feminæ ad proſtibulum damnarentur, ſæpiùs ſimilis caſus potuit accidiſſe: quinetiam Palladius in Lauſiacis id ipſum de alia virgine Corinthi accidiſſe ex Hippolyto deſcribit cap. 54. Porrò eiuſmodi fallaciæ artem eludendi cuſtodes mutatione habitus, primæ omnium ſuo exemplo docuerunt feminæ Lacedæmoniorum, quæ iiſdem technis maritos ſuos à nece ſubduxerunt, ſe ipſas loco illorum tradentes. hæc apud Valer. de amore coniug. lib. 4. cap. 6. exter. cap. 3. Horum Acta, quæ hîc compendio deſcribuntur, longè vberiùs Metaphraſtes deſcripſit: extât Latinè reddita à Lipom. tom. 7. apud Surium tomo 3. Qualis autem eſſet harum virginum conditio, quæ lenonibus tradebantur, conſule dicta ſuperiùs in Agnete.

[f] Timothei & Mauræ.] Græci item de his agunt hac die in Menologio, ibique eorum Acta fuſiùs explicantur.

[g] Diodori & Rodop.] De his item hac die Græci in Menologio, vbi & quæ paſſi ſunt tormenta numerantur.

4 Quarto Nonas Maij. Luna. E 25. xxv.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6			

APVD Oſtia Tiberina natalis ſanctæ Monicæ [a] matris beati Auguſtini, cuius ille præclaram vitam in libro nono Confeſſionum teſtatam reliquit. In metallo Phennenſi Palęſtinæ natalis beati Siluani [b] Gazæ Epiſcopi, qui in Diocletiani perſecutione, Maximini Cæſaris mandato cum plurimis ſuis clericis martyrio coronatus eſt. Item ſanctorum vndequadraginta [c] Martyrum, qui ibidem ad metalla damnati, poſt ferri candentis aduſtionem, & alia tormenta, ſimul capite cæſi ſunt. Ieroſolymis ſancti Cyriaci [d] Epiſcopi, qui cùm loca ſancta [e] viſitaret, ſub Iuliano Apoſtata cęſus eſt. In Vmbria S. Porphyrij [f] martyris. Nicomediæ natalis ſanctæ Antoniæ [g] martyris, quæ nimiùm torta & varijs afflicta cruciatibus, altero brachio tribus diebus ſuſpenſa, & in carcere biennio detenta, ad vltimum à Priſcilliano Præſide in confeſſione Domini flammis exuſta eſt. Lauriaci in Norico Ripenſi ſancti Floriani [h] martyris, qui ſub Diocletiano Imperatore, Aquilini Præſidis iuſſu, ligato ad collum ſaxo in flumen Aniſum præcipitatus eſt. Tarſi ſanctæ Pelagiæ [i] virginis, quæ ſub Diocletiano in bouem æneum candentem incluſa, martyrium compleuit. Coloniæ ſancti Paulini [k] martyris. Mediolani ſancti Venerij [l] Epiſcopi, cuius virtutes ſanctus Ioannes Chryſoſtomus in epiſtola ad eum ſcripta teſtatas reliquit. In territorio Petragoricenſi ſancti Sacerdotis [m] Epiſcopi Lemouicenſis. Antiſiodori ſancti Curcodomi [n] diaconi.

MAII 4.

MONICÆ. [a]] Huius præclaras res geſtas inde à pueritia ſcripſit S. Auguſtinus, beatæ matris glorioſus filius, lib. 9 Confeſſ. à cap. 8. vſque ad 13. cetera autem ſuprà lib. 5. cap. 8. & lib. 6. cap. 12. Quo autem potiſſimùm anno ex hac vita migrarit, inde etiam colligi poteſt, quòd ſanctus Auguſtinus eius obitum contigiſſe narrat, cùm eſſet reuerſurus Carthaginem vnà cum ea. Porrò idem ipſe lib. 4. cap. 25. contra Petilianum ait ſe ex Italia rediiſſe in Africam occiſo Maximo tyranno: quem conſtat necatum eſſe Theodoſio ſecundùm &

Cynegio Consulibus, mense Augusti. Sequenti itaque anno, Timasio & Promoto Coss. (qui secundùm Fastos Onuphrij ponitur annus à Christo Domino 389.) S. Augustinus vnà cum matre nauigaturus in Africam, cùm ad Ostia Tiberina consedisset, mense Maij, hac ipsa die, post suauissima de regno cælesti colloquia, sanctissimam matrem ad cælos abeuntem præmisit, annum ætatis agenrem quinquagesimumsextum, vt ipse scribit lib. 9. Confessionum cap. 11. in fine.

[b] Siluani Episcopi.] De eadem hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij. De eius martyrio & sociorum, ac de loco vbi sunt passi, scribit Eusebius hist. lib. 8. cap. 17. 22. & 25. ex quo Nicephorus lib. 7. cap. 16. & 27. & alij.

[c] Vndequadraginta mart.] De his item Beda, Vsuardus, & Ado. His autem quæ hîc emendatá sunt, consentiunt Græcorum historici, Eusebius lib. 8. cap. 22. & Nicephorus lib. 7. vbi suprà. Longè verò grauior error illius est, qui putat hos illos esse martyres, qui passi sunt temporibus Valentis Imp. quando defuncto S. Athanasio, Petrus electus fuit Episcopus Alexandrinus, aduersante Lucio Arianorum Episcopo; cuius rei gestæ historiam monumẽtis mandauit Theodoretus hist. lib. 2. cap. 20. Hi etenim, de quibus nunc agimus, passi sunt anno octauo persecutionis Diocletiani Imperatoris, vt exactè describit Euseb. hist. lib. 8. cap. 22. & Nicephorus lib. 7. cap. 16. Nec hi cum illis aliquid commune habent, præter locum Phennensium metallorum: nam alioqui nec numero, nec mortis genere conueniunt; non enim illi, vt isti, capite truncati sunt.

[d] Cyriaci Episc.] De hoc item Beda, Vsuardus, Ado, & alij; à quibus omnibus cùm passus dicatur Ierosolymis temporibus Iuliani Apostatæ, non tamen quòd fuerit Episcopus Ierosolymorum: eo etenim tempore S. Cyrillus illic sedebat, qui superuixit vsque ad Theodosij tempora, interfuitque Concilio œcumenico Constantinopolitano. Hic verò, de quo agitur, fuit Episcopus Anconitanus, cuius & Acta accepimus ab eius ecclesia, sed quæ aliqua indigeant castigatione. Celebratur eiusdem translatio Nonis Octob.

[e] Cùm loca sancta visitaret.] Quàm frequẽs ea tempestate ex toto Orbe fuerit peregrinatio fidelium ad loca sancta, testis est sanctus Hieron. qui ea quæ vidit, scriptis consignauit. In prooemio enim lib. 7. in Ezech. ad Eustoch. habet hæc verba: Fateor me explanationem in Ezechielem multo antè tempore promisisse, & occupatione de toto Orbe huc venientium implere non posse: dum nulla hora, nullumque momentum est, in quo non fratrum occurramus turbis, & monasterij solitudinem hospitum frequentia commutemus; tantùm, vt claudendum nobis sit ostium, aut scripturarum, per quas aperiendæ sunt fores, studia relinquenda. Et ad Paulinum epistola 13. De toto, inquit, huc Orbe concurritur; plena est ciuitas vniuersi generis hominum, & tanta vtriusque sexus constipatio, vt quod alibi ex parte fugiebas, hîc totum sustinere cogaris, &c. Ex vniuerso insuper orbe Christiano Ierosolymas mitti eleemosynas consueuisse, idem testatur, scribens aduersus Vigilãtium. Sicut autem S. Hieronymus Paulinum tyrocinium monasticæ vitæ auspicantem à peregrinatione eiuscemodi reuocat, ita & S. Gregorius Nyssenus monachos ac sacras virgines eisdem teneri studijs ægrè tulit; cùm ea occasione illi solitudinis, istæ verecundiæ, sanctique pudoris dispendium pati ob nimiam hominum frequentiam cogerentur: in eamque sententiam, vt apparet, libellum illum scripsit de his qui adeunt Ierosolymam, quem recitat Lipom. tomo 2. His exceptis, quàm laudanda, vtilis, & fructuosa sit eiusmodi peregrinatio, pluribus docet S. Hieronymus epist. 17. ad Marcellam.

[f] Porphyrij.] Habetur mentio de eo in Actis S. Venantij, qui passus est Camerini; legimus ea manuscrip. sed in nonnullis emendanda.

[g] Antoniæ.] De ea Beda, Vsuardus, Ado, & alij, Græci autem in Menologio pridie Id. Iunij. Diuersa hæc est ab Antonina, de qua ijdem agunt pridie huius diei.

[h] Floriani.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Habentur eius Acta relata à Surio in tom. 3. Mombrit. tom. 1. Petrus in catalogo lib. 4. cap. 121. Plura de eodem in Breuiario Polon. & Cuspin. in Austria. Legimus insuper eius res gestas manuscrip. Extat de eodem elegans epigramma Bonad. Santon. lib. 2. monod. 59.

[i] Pelagiæ.] De Pelagia Tarsensi agunt hac die Græci etiam in Menologio. Pluribus descripta eius Acta ex Metaphraste recitat Lipom. tom. 7. & Surius tom. 3.

[k] Paulini.] De eo Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesin. ex tabulis ecclesiæ Coloniensis.

[l] Venerij Episc.] Meminit S. Venerij Paulinus in vita S. Ambrosij, Anastasius Papa in epistola ad Ioannem Episcopum Ierosolymitanum, S. Hieronymus in apologia 2. aduersus Rufinum, S. Paulinus Nolanus epist. 16. ad Seuerum. Extat de eodem elegans epigramma S. Ennodij Episcopi Ticinensis: incipit: *Forma pudicitiæ*, &c. Sedit temporibus Anastasij Papæ, vt habent Acta Concilij Carthaginensis, quod celebratum est post Consulatũ Stiliconis, anno Domini, secundùm Fastos Onuphrij, quadringentesimo primo. Extat in bibliotheca Card. Sirleti S. Ioannis Chrysostomi epistola ad Venerium scripta.

[m] Sacerdotis Episcopi.] De quo etiam Molanus in addit. ad Vsuardum. Successit hic Aggerico, numeraturque trigesimus Lemouicensis Episcopus in tab. Democharis, claruitq; circa annum Domini quingentesimum decimumquintum.

[n] Curcodomi.] De eo etiam Vsuardus hac die. De eius miraculis agit Constantius in vita sancti Germani Episcopi Antisiod. lib. 1. cap. 16.

Tertio

5 Tertio Nonas Maij. Luna. F xxiiij.

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24
t u A B C D E f F G H M N P
25 26 27 28 29 30 1 2 2 3 4 5 6 7

ROMÆ ſanctæ Creſcentianæ [a] martyris. Ibidem ſancti Siluani [b] martyris. Alexandriæ ſancti Euthymij [c] diaconi, ob Chriſtum in carcere quieſcentis. Theſſalonicę natalis ſanctorum martyrum Irenæi [d], Peregrini, & Irenes, ignibus combuſtorum. Antiſiodori paſſio ſancti Iouiniani [e] lectoris. Leocatæ in Sicilia S. Angeli [f] preſbyteri, ordinis Carmelitarum, qui ab hæreticis ob defenſionem Catholicæ fidei trucidatus eſt. Ieroſolymis ſancti Maximi [g] Epiſcopi & confeſſoris, quem Maximinus Cęſar poſt effoſſum oculum, pedemque ignito ferro aduſtum, ad metalla damnauit. Edeſſæ in Syria ſancti Eulogij [h] Epiſcopi & confeſſoris. Arelate in Gallia ſancti Hilarij [i] Epiſcopi, doctrina & ſanctitate conſpicui. Viennæ ſancti Nicetij [k] Epiſcopi, venerabilis ſanctitatis viri. Bononię ſancti Theodori [l] Epiſcopi, meritis clari. Eodem die ſancti Sacerdotis [m] Epiſcopi Saguntini. Mediolani ſancti Geruntij [n] Epiſcopi. Ibidem conuerſio [o] ſancti Auguſtini Epiſcopi & Eccleſiæ doctoris, quem beatus Ambroſius Epiſcopus fidei Catholicæ veritatem docuit, & hac die baptizauit.

M A I I 5.

RESCENTIANÆ [a].] De ea vet. manuſcript. Erat olim titulus Romæ ſanctæ Creſcentianæ, cuius mentiō habetur in Conc. 1. Rom. ſub Symmacho Papa.

[b] Siluani.] Vet. manuſcrip. Legitur in libro de Rom. Pontificibus, Bonifacium Papam Primum ornaſſe ſepulchrum S. Siluani martyris.

[c] Euthymij.] De quo item Beda, Vſuard. Ado, Petrus in catal. lib. 4. cap. 132. & alij recentiores.

[d] Irenæi, & ſociorum.] De his ijdem qui ſuprà hac die, Græci autem in Menologio tantùm de Irenæo.

[e] Iouiniani.] De ipſo etiam Vſuardus hac die. Eius Acta deſcripta habentur in rebus geſtis ſancti Peregrini Epiſcopi & martyris, qui à Sixto Papa in Gallias miſſus eſt.

[f] Angeli presb.] Scripſit eius res geſtas Enoch Ieroſolymitanus: de eodem etiam Molan. in addit. ad Vſuardum hac die. habes eaſdem in compendium redactas in Theſ. concion. tomo 2. hac die.

[g] Maximi Epiſc.] Græci itidem. De eo Sozom. hiſt. lib. 2. cap. 19. & lib. 3. cap. 20. 21. Theodoretus lib. 2. cap. 27. Hieronymus in chron. Nicephorus lib. 11. cap. 26. & Nicephorus Epiſcopus in chronic. Hic eſt tertius eiuſdem nominis Epiſcopus Ieroſolymitanus: nam primus Publio, ſecundus Capitoni, hic autem ſucceſſit Macario: ſedit temporibus Conſtantij, cuius Imperatoris anno decimoquinto moritur.

[h] Eulogij Epiſc.] Plura de eo ſcribit Theodoretus hiſt. lib. 4. cap. 16. Hic etiam reperitur interfuiſſe SS. Concilio Conſtantinopolitano œcumenico, vt ex eius ſubſcriptione apparet.

[i] Hilarij Epiſcopi Arelaten.] De eodem hac item die Beda, Vſuardus, Ado, cęteríque omnes, ac etiam vet. manuſcripta. Fateor me de hoc Hilario magna aliquamdiu fuiſſe dubitatione perplexum, cùm legiſſem aduerſus eum ſcriptas acerrimas litteras S. Leonis Papæ ad Epiſcopos Galliarum Prouinciæ Viennenſis; ſunt autem inter eius epiſtolas num. 89. quibus quidē conſentit conſtitutio Valentiniani Imperatoris aduerſus eumdem Hilarium promulgata; extat inter nouel. Theodoſ. & Valentiniani tit. de ordinat. Epiſcoporum poſt Codicem Theodoſianum deſcripta. Arguebatur enim Hilarius, quòd inconſulto atque contradicente Rom. Pōtifice, ſibi ſumpſiſſet ordinationes Epiſcoporum ad alios Metropolitanos ſpectantium. Vt autem hiſtorię veritas eluceſcat, in primis dicimus id ipſum non ab Hilario primùm eſſe tentatum: Patroclus enim Arelatenſis ſedis inuaſor, qui pulſo Heroте illic ſedit, eiuſmodi facinus aggreſſus eſt, vt conſtat ex Proſpero in chron. anno quinto Honorij Imp. & ex litteris Bonifacij Rom,

Rom. Pontificis, quas aduersus eum scripsit ad Hilarium Episcopum Narbonésem; cuius decretum Cælestinus Papa etiam ratum habuit, scribés ad Episcopos Viennensis & Narbonensis prouinciæ, epist. 2. cap. 4. De eadem re actum apparet in Conc. Taurinensi cap. 1. vbi demum contentioni is finis impositus est, vt qui ex duobus Episcopis Arelatensi & Viennensi suam ciuitatem metropolim comprobasset, is totius Prouinciæ obtineret primatum. Quæ sanè controuersia agitata fuit vsque ad tempora Hilarij, de quo agimus, qui successit S. Honorato. Visus est autem Hilarius paulò ardentiùs (quasi Arelatensi ecclesiæ competerent iura primatus) eam causam S. Leonis Papæ tempore pertractasse, & in alios sibi plus æquo vsurpasse, vnde eiusdem S. Leonis indignationem incurrit. Studiosior enim, quàm par erat, ampliandę ecclesię Arelatensis aliquanto fuisse videtur; de quo & sanctus Prosper, qui eum mirificè laudat in lib. 2. cap. 9. de vita contemplatiua, hæc ait: Quid S. Hilarius? nónne & ipse omnia bona sua aut parentibus reliquit, aut vendita pauperibus erogauit? Is cùm merito perfectionis suæ fieret Episcopus Arelatensis; quod illa tunc habebat ecclesia, non solùm possedit, sed etiam acceptis fidelium numerosis hereditatibus ampliauit, &c. Constat tamen eumdē pœnitentia emendasse, quidquid zelo tuendæ ecclesię suę iuris, tam in sanctum Leonem, quàm in Gallicanos Episcopos deliquisset. Verùm quod hîc anteà fueramus opinati de eius spontanea abdicatione Episcopatus, & reuersione ad pristinam vitam monasticam in insulam Lirinensem, corrige ex his quæ diximus tomo sexto nostrorum Annalium. Porrò Hilarij sanctitas non huiusmodi fuit, vt in angulis tantùm paucis innotuerit: nam S. Honoratus Episcopus Massiliensis, qui iisdem temporibus vixit, eam toto Orbe vulgauit, dum (vt ait Gennadius de vir. illustr. cap. 99.) illius præclaras res gestas scriptorum monumentis æterna memoria consignauit. Hunc ipsum S. Prosper (vt vidimus) exornat laudibus: hunc etiam S. Eucherius tollit præconijs, scribens ad Salonium eius discipulum in præfat. libri quæstionum vet. & noui Test. Constantius denique non mediocris inter eruditos ac pios eius ætatis viros auctoritatis, cuius summa laus est apud Sidonium Apollinarem, in vita quam scripsit S. Germani Episcopi Antisiod. lib. 1. cap. 33. hæc habet: Aduenientem beatissimum virum vrbis Arelatēsis Episcopum religiosa gratulatione suscepit, Apostolicum instar sui temporis sacerdotem suscipiens. Illustrabatur eo tempore ciuitas Hilario sacerdote multimoda virtute pretioso. Erat enim fidei igneus torrens cælestis eloquij, & præceptionis diuinæ operarius indefessus, qui venerabilem sanctum virum Pontificem affatu vt patrem, reuerentia vt Apostolum sublimabat. Hęc Constantius. Gennadius insuper de vir. illust. c. 69. mirificis eumdem laudibus cumulat. Ado Episcopus Viennensis, quamuis ei ob controuersias inter Arelatensem & Viennensem ecclesiam fortasse parum gratus esse posset; illum tamē, vt ceteri, miris laudibus extollit, dum de eo agit in chron. anno Domini 458. Hæc autem omnia recitata de S. Hilario Patrum elogia post eius obitum prolata videntur. Si quis verò eius primordia, immensosq; labores illos ab eo vnà cum S. Prospero pro tuenda fide Catholica aduersus Pelagianos susceptos, cùm illi S. Augustini scripta maculis aspergere, calumnijs labefactare, & canino dente corrodere nitebantur, scire cupiat; habetur hac de re testimonium S. Cælestini Papæ in ea epistola quam pro illis ipsis scriptis S. Augustini dedit ad Episcopos Gallicanos. Fuerat enim idem Hilarius olim S. Augustini discipulus, vt ipse profitetur in epistola ad Aug. scripta, quæ habetur apud illum tomo 7. pag. 546. edit. Louan. Augustinus autem tam ad ipsum, quàm ad sanctum Prosperum Aquitanum inscripsit admirandos libros illos de Prædestinatione sanctorum, & de Bono perseuerantiæ, necnon & epistolam, quę extat in fine tomi septimi, ead. edit. pag. 542. Hæc iam satis, vt omnis prorsus legentibus scrupulus & ambiguitas tollatur de tanti Antistitis fama & sanctitate. Deprompsimus hæc ex nostris Annalibus Ecclesiasticis, atque huc in lectoris gratiam transtulimus: quibus nos laboribus liberasset vita S. Hilarij à S. Honorato Massiliensi Episcopo conscripta, si non excidisset. Ex his etiam multò magis refellitur patentissimus illorum error, qui Hilario Pictauiensi Episcopo tribuunt epistolam Hilarij Arelatensis.

k Nicetij Episc.] De eodem hac die Vsuardus, Ado, & alij. Nicetum hunc appellat Ado in chron. an. 379. Hic interfuit Concilio Valentino in Gallijs celebrato, Gratiano tertiùm & Equitio Coss. anno Domini trecentesimo septuagesimoquinto: numeratur hic decimusquartus eius sedis Episcopus in tab. Demochatis.

l Theodori Episcopi.] Successit hic Laurentio eius ciuitatis Episcopo, circa annum Domini quingentesimum trigesimum, vt in eiusdem Bononiensis ecclesiæ tabulis vidimus.

m Sacerdotis Episc.] De eo tabulę ecclesiæ Saguntinæ, & Flos sanct. Hispan.

n Geruntij Episc.] De eodem tabulæ ecclesiæ Mediolan. Extat de eodem epigramma Ennodij Episcopi Ticinensis. Successit Eusebio, vixitque temporibus Valentiniani Tertij Imperatoris.

o Conuersio S. Augustini.] In priori Notationum editione, cùm egi de ætate S. Augustini, qua ad Christum conuersus, & anno quo baptizatus fuit, locus eiusdem in Confessionum lib. 9. c. 11. penitus deprauatus me hæc non putantem errare coëgit, dum ibi legitur in fine: Ergo die nono ægritudinis suæ, quinquagesimo & sexto anno ætatis suæ, trigesimo & tertio ætatis meæ, anima illa religiosa & pia corpore soluta est. Hæc cùm ibi legerem, nulla alia habita diligentiori inuestigatione, dixi ipsum conuersum anno suæ ætatis trigesimo. Re autem accuratiùs perspecta, & ex pluribus alijs Augustini locis examinata, aliam annorum eius cogimur inire rationem. Ac illud in primis ex eodem auctore de ipso referimus, quòd vsque ad annum suæ ætatis vigesimumoctauum Manichæus, in errorem ductus, perseuerauerit, alios seducere conatus. Nam libro 4. Confess. cap. 1. ait: Per idem tempus annorum nouem vsque ad duodetrigesimum seducebamur & seducebamus, &c. Anno sequenti, vigesimonono suæ ætatis, audiuit Faustum Manichęum profitentem Carthagine. id ipse affirmat Confess. lib. 5. cap. 3. his verbis: Proloquar in conspectu Dei mei annum illum vndetrigesimum. Iam venerat Carthaginem quidam Manichæorum Episcopus Faustus, &c. Sequenti verò anno suæ ætatis

ætatis trigeſimo, nimirum ante Conſulatum Bautonis (vt ipſe teſtatur cōtra litteras Petiliani lib. 3. cap. 25.) venit Mediolanum. Numeratur hic annus in Faſtis Panuini trecenteſimus octogeſimusquartus: de quo anno ſuæ ætatis idem Auguſtinus Confeſſ. lib. 6. cap. 11. Ecce iam tricenariam ętatem gerebam in eodem luto hęſitans, auiditate fruendi præſentibus, &c. Trigeſimoprimo, annum aperiente Bautone Conſule, qui eſt Domini annus trecenteſimus octogeſimusquintus, Kal. Ianuarij habuit encomiaſticam orationem pro gratiarum actione dici ſolitam: quod ipſe teſtatur citato ſuperiùs loco contra litteras Petiliani lib. 3. c. 25. Cumque ibi idem ipſe teſtetur, ſe poſt Maximi tyranni mortem in Africam ex ea peregrinatione reuerſum, conſtetque Maximum occiſum Coſſ. Theodoſio ſecundùm & Cynegio, menſe Auguſto, anno Domini trecenteſimo octogeſimooctauo; cumque quarta die menſis Maij (vt ſuperiùs viſum eſt) apud Oſtia Tiberina S. Monica ſit defuncta, qua ſepulta, ipſe nauigauit in Africam: neceſſe eſt dicere, ſequenti anno ab obitu Maximi, Timaſio & Promoto Coſſ. Chriſti anno trecenteſimo octogeſimo nono, S. Monicam eſſe defunctam, & Auguſtinum redijſſe in Africam. Si igitur Auguſtinus (vt dictum eſt) ante Conſulatum Bautonis, trigeſimum agebat annum: cùm ab eo tempore vſque ad Conſulatum dictorum Timaſij & Promoti, ſecundùm omnium chronologorum ſententiam, quinque anni numerentur; opus eſt affirmare ex neceſſaria aſſumptione, Auguſtinum tempore obitus matris, cùm eſt reuerſus in Africam, egiſſe annum ætatis trigeſimum quintum, & non trigeſimum tertium, vt mendosè legitur. Cùm præſertim ex eiuſdem ſcriptis liquidò appareat, anno ſuæ ætatis trigeſimotertio eum nondum fuiſſe baptizatum: nam idem ipſe relegens libros quos adhuc ſcripſit catechumenus, Retract. libro 1. cap. 1. 4. tradit ſe nondum baptizatum ſcripſiſſe libros contra Academicos & Soliloquia. Porrò libro tertio contra Academicos, cap. 20. hæc habet verba: Sed cùm trigeſimum & tertium ætatis annum agam, non me arbitror, &c. Et Soliloq. libro 1. cap. 10. Nam cùm trigintatres annos agam, quatuordecim ferè anni ſunt ex quo iſta cupere deſtiti. Alludens nimirum ad id quod ait lib. 8. Confeſſ. cap. 7. Fortè duodecim anni, ex quo ab vndeuigeſimo anno ætatis meæ, lecto Ciceronis Hortenſio, excitatus eram ſtudio ſapientiæ, & differebam, contempta felicitate terrena, &c. Habet eadem in libro de Vita beata. At non eo anno quo ea ſcribebat catechumenus eſt baptizatus, ſed ſequenti. Nam libros contra Academicos ipſum ſcripſiſſe conſtat ante menſem Nouembrem: quod ex eo facilè demonſtratur, dum ipſe libro 1. Retract. cap. 2. teſtatur ſe ſcripſiſſe librum de Beata vita eo anno, dum ruri eſſet: porrò libros de Beata vita ſcripſiſſe ait tempore natalis ſui, qui erat (vt ibi ait) Idibus Nouembris: qua ratione neceſſariò dicendum eſt, ipſum non ante ſuæ ætatis annum trigeſimumquartum eſſe baptizatum: nam (quod ſcribit Poſſidius in vita ipſius cap. 1.) Paſchali tempore eſt baptizatus. Conuerſio autem ipſius contigit ſequenti anno ab eius Mediolanum aduentu, nempe trigeſimoprimo ſuæ ætatis anno: quod colligitur ex his quæ ſcribit lib. 8. Confeſſ. cap. 7. quo ſe tunc annum ætatis agere trigeſimumprimum cùm teſtetur; ſequentibus cap. 8. 9. 10. 11. 12. planè ſignificat ſe eo anno plenè ad Chriſtum fuiſſe conuerſum.

6 Pridie Nonas Maij. Luna. G xxiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

ROMÆ ſancti Ioannis [a] ante portam Latinam, qui ab Epheſo iuſſu Domitiani vinctus Romam perductus, & iudicante Senatu, ante eamdem portam in olei feruentis dolium miſſus, purior & vegetior inde exijt, quàm intrauit. Antiochiæ ſancti Euodij [b], qui (vt beatus Ignatius ad Antiochenſes ſcribit) primus ibidem à ſancto Petro Apoſtolo ordinatus Epiſcopus, glorioſo martyrio vitam finiuit. Cyrenæ ſancti Lucij [c] Epiſcopi, quem in Actibus Apoſtolorum ſanctus Lucas commemorat. In Africa ſanctorum martyrum Heliodori [d] & Venuſti, cum alijs ſeptuagintaquinque. In Cypro ſancti Theodoti [e] Epiſcopi Cyriniæ, qui ſub Licinio Imperatore grauiſſima paſſus, in pace tandem Eccleſiæ ſpiritum Deo reddidit. Damaſci natalis beati Ioannis Damaſceni [f], ſanctitate & doctrina celebris, qui pro cultu ſanctarum imaginum verbo & ſcriptis

aduerſus

aduersus Leonem Isauricum strenuè decertauit: cuius iussu cùm ei dextera manus amputata fuisset, imagini beatæ Mariæ Virginis, quam defenderat, seipsum commendans, protinus dexteram integram sanamque recepit. Carrhis in Mesopotamia sancti Protogenis [g] Episcopi. In Anglia sancti Eadberti [h] Episcopi Lindisfarnensis, doctrina & pietate insignis. Romæ sanctæ Benedictæ [i] virginis. Salerni translatio sancti Matthæi [k] Apostoli, cuius sacrum corpus olim ex Æthiopia ad diuersas regiones, & demum ad eam vrbem delatum, ibidem in ecclesia eius nomine dedicata summo honore conditum fuit, tempore Gregorij Papæ Septimi.

MAII 6.

OANNIS ante portam Latinam [a].] De eadem solemnitate hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Historiam hanc scribit Tertullianus libro de præscrip. aduersus hæret. Eamdem Hieronymus libro 1. contra Iouinian. & in Matth. cap. 20. Euseb. de demonstrat. Euangel. lib. 3. cap. 7. item Acta S. Ioannis, qualiacumque sint, quę Prochori nomine inscribuntur: eam & alij recentiores, qui ab eisdem acceperunt auctoribus.

[b] Euodij Episc.] De eodem hac die Beda, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio ad septimum Idus Septembris. Eiusdem meminit sanctus Ignatius epist. 12. ad Antiochenos, & in epist 9. ad Philadelph. Recenset eumdem inter illos sanctos, qui virgines permanserunt. Scripsisse videtur Euodius nonnulla, quæ exciderunt, ex quibus Niceph. fragmentum recitat libro 2. cap. 3. Peruenit vsque ad Galbæ & Othonis Imperium, vt Eusebius in chron. testatur. Vide notata superiùs Kalend. Februarij in Ignatio.

[c] Lucij Episc.] De quo Act. Apost. c. 13. Alius hic putatur ab eo cuius Paulus Apostolus meminit ad Romanos cap. 16. Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri.

[d] Heliodori & Venusti.] Vsuardus de ijs agit hac die, & alij recentiores.

[e] Theodoti Episcopi.] Græci etiam de Theodoto hac die in Menologio, ibique eius Acta narrantur, ac iterùm superiùs ad xiiij. Kalend. Februarij in eodem Menologio.

[f] Ioannis Damasceni.] De quo alij alia agunt die: Græci etiam diuersis diebus, nimirum tertio Kalend. Decembris, vel pridie Nonas eiusdem. Extant eius res gestę conscriptæ à Ioanne Episcopo Ierosolymitano, quæ habentur in apparatu operum eius Billianæ edit. & apud Lipom. tom. 5. & Surium tom. 3. De ipso hist. Miscel. lib. 12. in anno secundo Constantini Copronymi, Cedren. in comp. hist. in Leone Isaurico, Suidas, & alij. Arbitrati sunt aliqui Ioannem Damascenum vixisse temporibus Theodosij Senioris, putãtes fortasse hunc illum esse Ioannem sanctitate nobilẽ, qui Theodosio multa prędixit, de quo & superiùs actum est: sed ille fuit Ægyptius, hic autem Syrus. Alij rursus eumdem Ioannem, de quo agitur, secant in duos; quorum alterius, qui vixit sub Theodosio, sint libri de fide Orthodoxa; alterius autem, qui vixit temporibus Leonis Isaurici, sint orationes illæ de imaginibus. Laborarem pluribus in confutando de duobus Damascenis commentum, nisi eruditus Billius præripuisset laborem, cuius sententiæ non inuitus subscribo.

[g] Protogenis Episc.] Scribit de eo Theodoretus lib. 4. cap. 16. & Niceph. lib. 11. c. 23. & lib. 12. cap. 5. Clarnit temporibus Valentis Imp. aduersus quem Catholicam fidem strenuè defendit: peruenit vsque ad tempora Theodosij, quando ex humanis ipso sublato, in locum eius suffectus est Vitus, qui interfuit Concilio œcumenico Constantinopolitano. Ex his itaque corrigendus est Sozom. lib. 6. cap. 33. dum ait, Protogenem successisse Vito, cùm contrarium appareat: subscripsit enim Vitus Carrharum Episcopus dicto Concilio Constantinopolitano sub Theodosio, Protogenes autem floruit sub Valente. Ea verò quæ de Constantino refert Sozom. Theodosio sunt aptanda: nisi dicere velimus, duos eiusdem nominis, eiusdemque ciuitatis fuisse Episcopos; quorum alter præcesserit, alter verò Protogeni in Episcopatu successerit: quod nobis non probatur. Alius eiusdem nominis Protogenes Episcopus Sardicensis vixit temporibus Constantini Magni, qui præsens fuit Magno Concilio Nicæno, & ipse clarus meritis, & sanctitate nobilis, de quo & Athanasius orat. 1. in Arianos. Ad eum extat Constantini Magni rescriptum L. 1. C. de his qui in ecclesi. manum.

[h] Eadberti Episcopi.] De huius ordinatione & obitu scribit Beda hist. de gest. Angl. lib. 4. c. 29. in fine, & cap. 30. & in vita S. Cudberti eius prædecessoris, c. 42. & 43. Qui quidem creatus est Episcopus eo anno quo Egfridus Rex obijt, vt idem scribit lib. 4. cap. 27. & in epit. anno 685. & cùm duos tantùm annos sedisset, redijt in monasterium: tertio autem anno suffectus est Cudberto Eadbertus de quo agitur; qui sedit annos vndecim, vt ex eodem auctore colligitur lib. 4. cap. 30.

[i] Benedictæ.] De ea S. Gregorius lib. 4. dialog. cap. 13. vbi agit de S Gallæ obitu, quam Benedicta post diem trigesimum (vt S. Petrus Apostolus prædixerat) secuta est ad coronam.

[k] Translatio S. Matthæi.] Extat de ea Gregorij Papæ Septimi epistola ad Alfanum Episcopum Salernitanum, in qua primùm illi gratulatur de inuento sacro Apostoli corpore, monetque vt

digno

digno honore sacras reliquias prosequatur, agatque cum Roberto Principe & eius coniuge, vt pia religione colant sacra pignora. Scripsit hæc Gregorius Papa (vt apparet in eius registro) anno octauo sui Pontificatus, tertia Indict. viij. Kalendas Maij, anno Domini 1080. Constat autem eumdem Robertum peramplam basilicam eidem sancto Apostolo erexisse, vt scribit Leo Ostiensis in chron. Cassin. lib. 3. cap. 44. Reuerendissimus M. Antonius Marsilius Columna Archiepiscopus Salernitan. vir morum honestate & doctrina clarus, de vita, translatione, & miraculus S. Matthæi Apostoli egregium volumen edidit.

Nonis Maij. Luna. A xxij.

7

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9			

CRACOVIÆ in Polonia natalis sancti[a] Stanislai Episcopi & martyris, qui à Boleslao impio Rege necatus est. Tarracinæ in Campania natalis beatæ Flauiæ Domitillæ[b] virginis & martyris: quæ cùm esset Flauij Clementis Consulis sororis filia, & à sancto Clemente sacro velamine[c] consecrata, in persecutione Domitiani ob testimonium Christi, cum aliis plurimis in insulam Pontiam exilio deportata, longum ibi martyrium duxit: nouissimè verò Tarracinam deducta, cùm doctrina & miraculis plurimos ad fidem Christi conuertisset, iussu Iudicis incenso cubiculo, in quo simul cum suis virginibus Euphrosyna & Theodora morabatur, cursum gloriosi martyrij consummauit. Eodem die sancti Iuuenalis[d] martyris. Nicomediæ sanctorum martyrum Flauij[e], Augusti, & Augustini fratrum. Ibidem S. Quadrati[f] martyris, qui in persecutione Decij sæpiùs ad tormenta repetitus, demum capite truncatus est. Romę sancti Benedicti[g] Papæ & confessoris. Eboraci in Anglia S. Ioannis[h] Episcopi, vita & miraculis clari. Papiæ sancti Petri[i] Episcopi. Romæ Translatio[k] corporis sancti Stephani Protomartyris, quod Pelagio Summo Pontifice è Constantinopoli ad Vrbem allatum, atque in sepulchro sancti Laurentij martyris in agro Verano positum, ibidem magna piorum religione colitur.

MAII 7.

STANISLAI[a].] Scripsit huius sanctissimi viri res gestas Ioannes Longinus canonicus Cracouiensis, quas reperies apud Sur. tom. 2. qui ex Alberto Crantz. alia addidit. Plura de eodem Chromerius, & alij, qui prosecuti sunt res Polonorum. Passus est anno septimo Gregorij Papæ Septimi, à quo Rex impius eius interfector regno solemni ritu priuatus est, & excommunicatus, pariterque ipsum Poloniæ regnum sacris est interdictum. Relatus est in Sanctorum numerum ab Innocentio Quarto Summo Pontifice. Eius verò festum S. D. N. Clemens VIII. hac die duplici officio vbiq; celebrari præcepit, quòd dies natalis ipsius, quo passus est, octauo Idus Maij, Apparitionis S. Michaëlis Archangeli solemnitati sit dicatus. Translatio autem eius corporis contigit quinto Kalend. octobris. Accepimus nonnulla alia de eodem sanctissimo martyre ex veteribus monumentis Polonorum ecclesiæ à Stanislao Reschio S.R.E Protonotario, optimi illius atque doctissimi Stanislai Cardinalis alumno, quem ob morum egregiam integritatem & insignem eruditionem plurimi facio.

[b] Flauiæ Domitillæ.] De eadem Beda hac die, Vsuardus, Ado, & alij. Extant eius Acta intexta vnà cum rebus gestis sanctorum Nerei & Achillei. Proscripta est, & in Pontiam insulam relegata

anno decimoquinto Imperatoris Domitiani, vt scribit Eusebius hist.lib.3.c.14.& in chron. anno decimoquinto Domitiani,&Niceph.lib.3.cap.9. Eius autem Acta non tantùm à Christianis, sed etiam à Gentilibus scriptoribus, ob præclarissimum eius genus, commendata sunt monimentis historiarum. Brutius enim illorum temporum nobilis historicus de ea scripsit, vt idem Eusebius restatur in chron. Tantæ enim virginis constantia non tantùm sunt illustratæ Ethnicorum historiæ;sed ipsa quoque loca exilij,eius præsentia sunt reddita clariora; de quibus S. Hieronymus epist.27.cùm nauigationem sanctæ Paulæ Ierosolymam describit, hæc ait: Delata ad insulam Pontiam, quam clarissimæ quondam feminarum sub Domitiano Principe pro confessione nominis Christiani Flauiæ Domitillæ nobilitauit exilium: vidensque cellulas, in quibus illa longũ martyrium duxerat, sumptis fidei alis,&c. Fuit Flauia Domitilla, de qua agimus, filia sororis Flauij Clementis Consulis, vt scribit Eusebius hist. lib.3.c.14. Clemens hic autem(vt auctor est Dio Cassius in Domitiano) cùm gereret Consulatum, relictis Romanorum diis, ad Iudæorum religionem se contulit (eo etenim nomine scriptores Gentiles religionem Christianam olim appellare consueuerunt, eò quòd à Iudæis illata videretur: congessimus de his plurima testimonia in Annalibus Ecclesiast.) qui idem Clemens eadem ex causa à Domitiano iussus est occidi, additque eiusdem vxorem, Flauiam Domitillam etiam appellatam, eiusdemque Imperatoris propinquam,in insulã Pandatariam fuisse relegatam, Glabrionemque Consularem virum, qui nuper cum Traiano Consul fuerat, ob eamdẽ religionis causam, aliasque res obiectas, iussum interfici. Ex his autem Dionis verbis (nisi in accuratissimo historico insit error) euidẽter apparet, duas fuisse Flauias Domitillas, ambasque tum genere, tum etiam fide Christiana præstantes: quarum altera (teste Dione) vxor fuit Flauij Clemẽtis Consulis, Domitiani Imperatoris neptis, quam ille in Pandatariam insulam Christianæ religionis causa relegauit: altera verò, de qua nunc agitur, virgo, eiusdemque Flauij Clementis Consulis ex sorore neptis,quę in insulam Pontiam (vt vidimus) relegata fuit. Cùm itaque illa nupta, hæc virgo; illa vxor Clementis,hęc ex sorore neptis;illa denique in insulam Pandatariam, hæc in Pontiam relegata fuerit:non vnam eamdemq; esse,luce clariùs constat. Agit de his insulis Plinius lib.6. cap.3. aitque: Aduersum Formias Pontiæ, in Puteolano autem sinu Pandataria. Exstat illustris memoria sanctæ Flauiæ Domitillæ virginis Tarracinæ, vbi vnà cum sociis martyrium consummauit. Omittimus dicere de aliis Domitillis Gentilibus feminis clarissimis, vt de Flauia Domitilla matre Titi & Domitiani Imperatorum,aliaq; eius filia atque horum sorore, de qua Suetonius in Domitiano, & Philostratus libro octauo. Harum altera fuit inter diuos relata, erantque sacerdotes diuæ Domitillæ, vt docet vetus inscriptio, quam recitat Panuinus in Rom.ciuit.pag. 360. erat gentis Flauiæ templum in Regione sexta, de quo Suetonius in Domitiano. De huius sanctæ virginis corporis translatione vide quæ infrà notamus 12. eiusdem mensis in SS. Nereo & Achilleo.

c Sacro velamine consecrata.] De sacro velamine, quo virgo Deo consecratur, hæc sanctus Hieronymus epist.8. ad Demetriadem: Scio ad imprecationem Pontificis flamen virginale sanctum operire caput, &c. De eodem etiã meminit epist.48.ad Sabinianum. Ambrosius libro ad virg. lapsf. pluribus agit de sacro ritu seruari solito, cùm virgini Deo dicandę sacrum velamen imponitur, S.Augustinus de eodẽ epist.179.ad Probam & Iulianam in fine. Quibus diebus solemnibus id esset faciendum, Gelasius monuit epistola ad Episc. Lucan. & alios cap.14.eadẽ 20.quęst.1. cap. Deuotis. cuius auctoritate viduę velari prohibentur. eadem epist.cap.15. Virgines enim,quòd spiritualiter nubant, idcircò (vt in nubentibus olim fieri consueuerat) à sacerdote velantur: id Innocentius Papa epistola ad Victticium scribit cap.12. eadem 27.q.1. cap. Quæ Christo. Sunt de velandis sacris virginibus alia Roman. Pontificum decreta, & diuersorum canones Conciliorum. Hæc modò satis sint de iis quæ ad sacrum velamen pertinent, cuius hîc habetur mentio. Ceterùm Christiana modestia optimè consuluit femineo pudori, agens nimirum, vt omnes virgines à pubertatis annis, nuptæ etiam ac viduæ velatæ incederent,non quidem sacro,sed communi tectę velamine. Est de his in primis Apostolica institutio, Paulo id decernente,& scribẽte ad Corinthios 1. cap.11.quod retinuit consuetudo,atque probauit vsus, vt de his fusiùs disputat Tertullianus libro de velandis virginibus: vsque adeò, vt vel nocte velum dimisisse, piaculum fuerit; quod idem auctor ibidem exemplo docet. Porrò non tantùm velamine caput tegere,sed & vultum adumbrare, Christianis mulieribus per Apostolum iussum esse, contendit Clem. Alex.lib 2. Pædag. cap.10. in fine, & lib.3. cap.11. Sanè quidem id in primis exemplo S. Soteris martyris S. Ambrosius cõfirmat in exhort.ad virgines his verbis: At illa, vbi audiuit hanc vocem, vultum aperuit, soli inuelata & intecta martyrio, & volens iniuriæ occurrit, vt ibi martyrij fieret sacrificium, vbi solet esse tentamentum pudoris, &c. Hieronymus ad Eustoch. epist. 22. hæc in eamdem sententiam: Excuses licet, atque causeris, obducto velamine ora contexi. Et paulò inferiùs: Dimittunt, inquit,supercilium; & operta facie, vix vnum oculum liberant ad videndum. Hæc ille. Verùm enimverò non omnes velamine, sed complures pallio, vt virgines, illæ præsertim quæ essent Deo dicandæ, caput tegebant. De his Hieronymus epistola 12.ad Gaudentium in hunc modum: Solent quædam, cùm futuram virginem spoponderint, pulla tunica eam induere, & furuo operire pallio, auferre linteamina. Idem ad Demetriadem epist. 8. sic: Vili tunica induitur, viliori tegitur pallio, &c. His itaque assuetæ Christianæ mulieres, grauissimum dispendium se pati pudoris existimabant, si capitis velamine nudarentur. Vnde hæc sentiens aliquando persecutor, ea ignominia vt graui supplicio Christianas mulieres afficiendas esse mandabat; prout Acta Arethæ martyris, & quidem germana his verbis demonstrãt. Cùm ille audisset, iam corde succensus aspexit eos qui aderant: & cùm dixisset, Quàm impudenter se gerit aduersus nos hæc execranda mulier! iubet eius capitis auferri tegumentum,& eius filiarum, & sic eas nudo capite & promissa coma in castra deduci per ignominiam, &c. Hæc ibi. Porrò etsi

velandi

velandi capitis legem Christianæ feminæ tam piè ac sanctè seruarint; non tamen existimes, illis tantummodò eam fuisse præscriptam: siquidem ante Christi Redemptoris nostri aduentum eidem Iudæi, Romani, Græci, ac Barbari paruere. De Iudæis Tertul. lib. de coron. milit. sic habet: Apud Iudæos tam solemne est feminis eorum velamen capitis, vt inde dignoscantur,&c. De Romanis satis esse potest exemplum quod Valerius Max. lib.6. cap. 3. de seueritate 13. sic describit: Horridum C. quoque Sulpicij Galli maritale supercilium: nam vxorem dimisit, quòd eam capite aperto foris versatam cognouerat. In hanc sententiam Tacit. lib.14. de Poppæa Sabina sic ait: Rari in publicum egressus, idque velata parte oris, ne satiaret aspectum, vel quia sic decebat. Hæc ille. Docent hæc etiam antiqua numismata, vt quæ Liuiam, Faustinam, Martiam Augustas, & alias velatas exprimunt. Insuper alia complura visuntur habentia feminæ velatum caput, eiusmodi inscriptione notata, PVDICITIA. Sanè quidem Plutarchus testus est in Probl. quæst. Rom. 14. feminas velato capite incedere consueuisse; nam ait: Solent ferè mulieres tectis, mares nudis capitibus in publicum progredi. De Græcis autem Apuleius de asin. aur. lib. 7. sic: Mitella textili contecto capite. Et lib. 11. Mulieres candido splendentes amicimine. Porrò Lacænæ virgines aperta facie, vxores autem velatæ in publicum prodire consueuerunt: illæ, vt sic maritos inuenirent; istæ verò, quòd haberent, non iam alteri, quàm viro placere studerent. Hæc Plutarchus Apoph. Lacon. in Charillo. Quod autem ad barbaros pertinet, de Arabiæ Ethnicis mulieribus hæc scribit Tertullianus lib. de virg. veland. Iudicabunt, inquit, nos Arabiæ feminæ Ethnicæ, quæ non caput, sed faciem quoque ita totam tegunt, vt vno oculo liberato, contentę sint dimidiam frui lucem, quàm totam faciem prostituere. Hæc Tertul. Eiusmodi velamen, seu pallium, theristrum esse appellatum, auctor est Isidorus li. 19. orig. cap. 24. de palliis fem. Quo, inquit, vsque hodie Arabiæ & Mesopotamiæ mulieres velantur, quibus in ęstu tutissimo teguntur vmbraculo, de quo in Isaia legitur. Hæc ille, qui & aliorum velaminum recenset atque declarat nomina; vt regillum, quod erat reginarum amiculum; pallam; stolam, sic dictam, quæ, inquit, cooperto capite & scapula, à dextro latere in lęuum humerum mittitur; stola enim Græcè vocatur, quòd superemittatur: eadem & recinium Latino nomine appellatur, eò quòd dimidia eius pars retrò reiicitur, quod vulgò mauortem dicunt. Hæc ille. Habes id appellatum maphortem seu mauortem in Actis martyrij sancti Pauli Apostoli, quæ feruntur Lini nomine, cùm agitur de Plautillæ velamine, maphorte dicto, Paulo exhibito. In Actis insuper sanctorum martyrum Faustæ & Euilasij, quorum fragmẽtum recitat Beda in Martyrol. 20. Septemb. hæc de maphorte: Iussit Faustam nudam & sine maphorte flagellatam, incarceratam, caput terebrari,&c. Sed de mauorte item Hieronymus epist. 21. ad Eustoch. Per humeros hyacinthina læna mauorte volitans. Cassianus lib. 1. cap. 7. de habitu monachi agens, angustum palliolum quo monachi colla & humeros tegerent, maphortem appellat. Vide ibi notationem Petri Ciacconij. Habes apud eumdem Isid. & anaboladium, sic dictum, inquit, amictorium lineum feminarum, quo humeri operiuntur, quod Græci & Latini sindonem vocant: amiculum autem dictum esse pallium lineum, quod vsui erat meretricibus, quo & amiciebantur matronæ deprehensæ in adulterio, idem testatur: verùm amiculum pro omni velaminis genere frequentiùs vsurpatum reperi.

[d] Iuuenalis martyris.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Huius meminisse opinor S. Gregorium homil. 27. in Euangel. Vide quæ notata sunt superiùs, quinto Nonas Maij, in Iuuenale Episcopo.

[e] Flauij & soc.] De his idem qui suprà Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri.

[f] Quadrati, aliàs Codrati.] De eo agunt hac item die Græci in Menologio, vbi eius cruciatus narrantur.

[g] Benedicti Papæ.] Beda item & Ado hac die. Hic secundus huius nominis fuit, Iunior dictus, successitq; Leoni Secundo Rom. Pontifici: cuius tanta fuit opinio sanctitatis, vt Heraclius Constantinus Imp. vsurpatam à prædecessoribus suis in Romanorum Pontificum electione pecunia impartiri solitam assensionem omnino remiserit. Sanctus Gregorius Papa eiusmodi temeritatem (sic enim ipse appellat) acerbissimè deplorat, vocatque Dei Ecclesiæ captiuitatem; atque inuehitur in Imperatorem talia sibi illicitè vendicantem in explan. Psalm. 4. pœnit. vers. Tota die exprobrabant mihi inimici mei. Id primus excogitauit Odoacer Herulus Arianus Rex Italiæ, cuius conatibus Gelasius restitit. sed de his pluribus in Annalibus Ecclesiasticis egimus.

[h] Ioannis Episc.] Scribit eius res gestas Beda hist. de gest. Angl. lib. 5. cap. 2. & sequent. Porrò integram vitam eius, ac post mortem miracula edita Folcardus Dorobernensis monachus scriptis illustrauit, vt habetur in catal. scrip. Britan. De eodem Trithem. de vir. illustr. ordinis S. Benedicti lib. 4. cap. 68. Migrauit ex hac vita anno Domini septingentesimo vigesimoprimo.

[i] Petri Episcopi.] De quo etiam hac die tabulæ ecclesiæ Ticinensis. De eodem summa cum laude scribit Paul. diac. lib. 6. c. 18. Vixit temporibus Luithprandi Regis Longobard.

[k] Translatio corporis sancti Stephani.] Habentur rei gestæ vetera monumenta scriptis mandata à Lucio archidiacono, sed quæ non modica castigatione indigeant. Legimus ea in cod. manuscrip. monasterij sanctæ Cæciliæ Transtiberim. Petrus diac. Cassin. in lib. de vir illustr. monast. Cassin. cap. 35. testatur, sanctum Brunonem Episcopum Signinum de ea translatione scripsisse sermonem; idemque capite 45. addit, alium insuper sermonem conscriptum esse à Petro eiusdem monasterij bibliothecario de eadem translatione Constantinopoli facta Romam.

xxj. B Octauo Idus Maij. Luna. 8

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

N monte Gargano Apparitio [a] sancti Michaëlis Archangeli. Mediolani natalis sancti [b] Victoris martyris, qui natione Maurus, & à primæua ætate Christianus, cùm esset in castris Imperialibus miles, compellente Maximiano vt idolis sacrificaret, in confessione Domini fortissimè perseuerans, primò grauiter fustibus cæsus, sed Deo protegente doloris expers, deinde liquenti plumbo perfusus, sed nihil penitus læsus, nouissimè gloriosi martyrij cursum capitis abscissione compleuit. Constantinopoli sancti Acathij [c] centurionis, qui in persecutione Diocletiani & Maximiani à Firmo tribuno delatus quòd Christianus esset, & à Bibiano Iudice Perinthi sæuissimè tortus, Byzantij demum à Flaccino Proconsule capitis damnatus est: cuius corpus ad Scyllacium litus diuinitus posteà delatum, ibi honorificè asseruatur. Viennæ sancti Dionysij [d] Episcopi & confessoris. Antisiodori sancti Helladij [e] Episcopi. In territorio Bisuntino sancti Petri [f] Episcopi. In Scotia sancti Vuironis [g] Episcopi.

MAII 8.

PPARITIO sancti Michaëlis Archangeli [a].] Hanc factam esse sub Gelasio Rom. Pontifice, anno Domini 488. scribit Sigebert. in chron. sed in numero annorum decipitur: Gelasius enim sedere cœpit anno 492. Habemus in nostra biblioth. vet. manuscript. eiusdem rei gestæ historiam, qua quidem traditur, eam factam esse anno Domini 536. Indict. 14. Aliam recitat Sur. tom. 5. die 29. Septembris. Constat quidem fuisse olim frequentissimam ea ex causa ad montem Garganum peregrinationem: nam (vt cetera prætereamus) narrat Petrus Damian. scriptorum integerrimus, Othonem Imp. Roma ad mõtem Garganum nudis pedibus perrexisse, idque monitu S. Romualdi, vt crimen paulò antè commissum ea corporis afflictatione expiaret. Hæc scribit idem auctor in vita S. Romualdi. Inuenies eam apud Lipom. tom. 8. Huic similis facta est in Galliis apparitio S. Michaëlis Archangeli, anno à Christo Domino septingentesimo nono, vbi ad similitudinem montis Gargani erecta est insignis ecclesia, curante S. Autberto Episcopo, vt scribit Sigebert. in chron. dicto anno: cuius rei gestæ historiam refert Petrus in catal. lib. 9. cap. 71. Porrò longè ante dictas apparitiones agi consueuisse Romæ solemnitatem sancti Michaëlis Archangeli, alterius cuiusdam apparitionis occasione, Drepanius Florus vetustissimus poëtarum Christianorum scribit his versibus:

Clarent Angelici sublimia festa diei
Allatura piæ dona beata animæ.
Hunc etenim Michaël aulæ cælestis alumnus
Conspicuo nobis consecrat ore diem,
Dignatus Petri Pauliq; inuisere sedem,
Imperiumq; fouens inclyta Roma tuum.
Qui proceres inter pia mœnia luce coruscos
Egregio vultu splenduit ore nouo:
Cùm Deus expulsis lucem depromeret vmbris,
Conderet & stabilem, nocte ruente, diem, &c.

Drepanius poëta, qui hæc scripsit, ille esse videtur, cuius meminit Sidonius lib. 8. epistola 11. ad Lupum, cuius ingenij extant pauca quædam monumenta in collectione poëtarum Christianorum. Fuit alter Pacatus Drepanius, clarus orator, qui panegyticum dixit Romę Theodosio seniori. Legitur in Codice Theod. rescriptum Theodosij Imp. ad Drepanium L. 4. de exhibendis reis. Sed quod ad præsentis diei solemnitatem spectat, in bibliotheca Vaticana plut. x. num. 221. inest codex, qui inscribitur, Sermones S. Augustini & aliorum: ibidem legitur sermo nomine S. Gregorij Papæ in festiuitate S. Michaëlis Archangeli. est eius exordium: Angelorum & hominum natura,

tura,

tura,&c. Non prætermimus, inter alias nobiles Romæ erectas ecclesias in honorem S. Michaëlis Archangeli, fuisse illam quæ in summitate molis Hadriani olim à Bonifacio Papa excitata est, de qua plura inferiùs dicturi sumus ad tertium Kal. Octobris, illam quoque esse nobilem ac perantiquam, quæ posita est in Foro piscario: itemque illam esse celebrem, quam Leo Quartus Papa ob Sarracenos deuictos atque fugatos apud Vaticanum erexit, vt docet vetus inscriptio in marmore incisa, quæ in eadem ecclesia hactenus asseruatur, licet scriptoris vitio Carolus pro Ludouico ponatur. Sicut in Occidentali Ecclesia, ita & in Orientali frequens fuit Michaëlis Archangeli apparitio: nam qui vniuersalis Ecclesiæ à Deo patronus atque protector est institutus, idem virtute miraculorum vbique voluit innotescere. Facta est enim alia eius apparitio prope Byzantium, in cuius memoriam amplissima illic basilica est erecta, quæ & multis est miraculis illustrata, vt scribit Sozomenus hist. lib. 2. cap. 2. & Niceph. libro 8. cap. 32. ea ecclesia Sostenium est appellata: quam vetustate collapsam restituit Basilius Imp. vt auctor est Georg. Cedren. in compend. hist. in Basilio. Alia rursus & æquè celebris fuit illa apparitio facta in Chonis apud ciuitatem Colossensium; cuius rei gestæ historiam descripsit Metaphrastes, quam & recitat Lipom. tomo 6. Agunt de ea Græci in Menologio octauo Id. Septemb. anniuersariam celebritatem, cuius & meminit Emmanuel Imp. in constit. de feriis. Frequentes olim erectas fuisse ecclesias in honorem sancti Michaëlis Archangeli, vetera monumenta testantur. Porrò nobilissimam & antiquissimam illam memoriam S. Michaëlis in Chonis profanauit Alexius pseudoimp. qui meritas de sacrilegio pœnas dedit. De his Niceta Choniata hist. lib. 3. pag. 48. Temporibus etiam Diocletiani Imper. eam extitisse S. Michaëlis nomine ecclesiam in Bithynia, fidem faciunt Acta S. Eutonomi Episcopi, quæ recitat Sur. tom. 5. Procop. lib. de ædif. Iustiniani Imp. sex numerat basilicas ab eodem Imp. in honorem sancti Michaëlis excitatas. Frequentes fuisse ecclesias S. Michaëlis, & aliorum Angelorum, argumento est L. Quoniam. Cod. de sacrosanct. eccles.

[b] Victoris Mauri.] De quo hac die Beda, Vsuardus, Ado, Vuandelb. & alij recentiores. Meminit eiusdem Victoris S. Ambros. in Lucam lib. 7. cap. 13. recensetque eum inter martyres Mediolanensis ecclesiæ. De eodem hæc Ennodius Ticin. de se ipso: Continuò me ad beati Victoris martyris præsidia sæpè experta transuexi, &c. Eius Acta refert Sur. tom 3. ante eum Mombrit. tom. 2. Petrus in catal. lib. 4. cap. 113. De eo etiam miraculum recitat Gregorius Turon. lib. de Glor. mart. cap. 45.

[c] Acathij.] Græci autem de Acathio in Menolog. pridie huius diei. Descripsit eius Acta Metaphrastes, quæ Latinè à se translata refert Lipom. tomo 7. & Sur. tom. 3. Historiam de translatione ipsius Scyllacium facta, cuius hîc habetur mentio, legimus ab eius ecclesia Romam missam. Meminit Niceph. de ecclesia erecta Constantinopoli in honorem S. Acathij mart. lib. 13. c. 38. quam vetustate labefactatam à Iustiniano Imp. in angustiorem formam excitatam esse, scribit Procop. lib. 1. de ædif. Iustiniani Imp. quam ipsam rursus à Basilio Imp. restitutam refert Georgius Cedren. in comp. hist. in Basilio. Non prætermittimus hîc referre, quod scribit Niceph. hist. lib. 13. cap. 38. adhuc temporibus Arcadij Imp. superstitem fuisse arborem illam nucis Constantinopoli, in qua martyr Dei Acathius appensus, tormentis fuerat excruciatus; licet Socrat. lib. 6. c. 21. dicat fuisse castaneam. Effecerunt planè dicti historici scriptis suis, vt arbor illa felicissima, sanguine tanti martyris irrigata, adhuc virens in memoria hominum perseueret, & sit in posterum permansura, longè beatior, mea sententia, ficu Romulea, Athenarum olea, Deli palma, vel Mariana quercu, quam clarissimus orator scriptorum suorum monumentis perpetuitati consecrandam putauit lib. 1. de legibus. Est nobilis sententia S. Gregorij Nazianzeni iterùm repetita, quòd quæuis tenuia monimenta martyrum eamdem vim aduersus dæmones, & ad virtutes sanitatum præstandas, quam & eorum corpora, quam & animæ in cælo existentes obtineant. id ille orat. 2. in Iulianum, & in carm. de humilitate, castitate, & temperantia. Quare eodem consilio non indignum fore sum arbitratus, si sanctorum martyrum memorias, quas constat non fuisse erectas, nisi vbi aliqua ipsorum martyriorum essent antiqua vestigia, vel eorumdem reliquię positę essent, id præcipientibus sacris regulis Ecclesiasticis, Concil. African. c. 50. easdem ipsas iam temporis diuturnitate collapsas, atque hominum impiorum iniuria planè dirutas, his meis annotationibus aliquando commemorem. Hac enim arte absque sumptu aliquo fore speramus, vt templa collapsa restituantur, collabentia sarciantur fulcianturque; & quæ manent, integra aduersus omnem iniuriam temporum conseruentur.

[d] Dionysij Episc.] De eo Beda hac die. Scribit Ado eiusdem ciuitatis Episcopus hunc claruisse temporibus Ælij Pertinacis. Successit hic sancto Iusto, numeraturque sextus eius ecclesiæ Episcopus in tabulis Democh. ex eodē Adone collectis.

[e] Helladij Episc.] De eo Molan. in addit. ad Vsuard. Successit S. Valeriano, seditque temporibus Constantini Imp. poniturque quintus ordine eius sedis Episcopus in tab. Democharis.

[f] Petri Episc.] Fuit hic Archiepisc. Tarentasij: cuius vitam Gaufridus abb. iubente Lucio Papa, scripsit. extat apud Sur. tom. 3 hac die. Migrauit ex hac vita anno Domini millesimo centesimo septuagesimoprimo, cùm sedisset annis trigintatribus.

[g] Vuironis Episcopi.] Descripsit eius Acta Sur. tom. 3. hac die. Floruit circa annum Domini septingentesimum quinquagesimum. De eodem Trithem. de viris illustr. ordinis sancti Benedicti lib. 3. cap. 263.

xx. C Septimo Idus Maij. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ	9
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11				

NAZIANZI natalis beati Gregorij [a] Epiſcopi, ob ſingularem diuinarum rerum doctrinam cognomento Theologi: qui collapſam Conſtantinopoli Catholicam fidem reſtituit, hæreſeſque inſurgentes compreſſit. Romæ ſancti Hermæ [b], cuius Apoſtolus Paulus in Epiſtola ad Romanos meminit. Hic dignè ſemetipſum ſacrificans, acceptabiliſque Deo hoſtia factus, virtutibus clarus cæleſtia regna petiuit. In Perſide ſanctorum martyrum trecentorum & decem [c]. Callij via Flaminia paſſio ſancti Gerontij [d] Epiſcopi Ficodenſis. In caſtro Vindecino depoſitio ſancti Beati [e] confeſſoris. Conſtantinopoli Tranſlatio ſanctorum [f] Andreæ Apoſtoli, & Lucæ Euangeliſtæ de Achaia, & Timothei diſcipuli beati Pauli Apoſtoli ab Epheſo: corpus autem ſancti Andreę longo pòſt tẽpore Amalphim delatum, ibi pio fidelium concurſu honoratur: ex cuius ſepulchro liquor ad languores curandos iugiter manat. Romæ item Tranſlatio ſancti Hieronymi [g] preſbyteri & Eccleſiæ doctoris ex Bethlehem Iudæ ad baſilicam ſanctæ Mariæ ad Præſepe. Barij quoque in Apulia Tranſlatio S. Nicolai [h] Epiſcopi ex Myra ciuitate Lyciæ.

MAII 9.

GREGORII Epiſcopi [a].] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac denique ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio xiiij. Kalend. Februarij, qua die (vt aiunt) exaltationem corporis Gregorij Theologi celebrant: rurſus autem viij. Kalend. Februarij de eodem ſolemniorem agunt diem, vt apparet ex conſtit. Emmanuelis Imp. tit. de feriis. Suas res geſtas carminibus ipſemet ex parte digeſſit: vnde & Gregorius preſbyter, quæ in encomio de Gregorio Nazianz. ſcripſit, accepiſſe videtur. Addidimus nos quamplurima ex auctoribus vetuſtis atque probatis petita, quæ per annos ſingulos in Annal. Eccleſ. digeſſimus; vnde etiam vitam ipſius, amicis efflagitantibus, deſcripſimus: quam Summo Pontifici Sanctiſſimo D. N. Gregorio XIII. tanti Patris ſtudioſiſſimo obtulimus, eo potiſſimùm tempore, quo ille totius Vrbis exultatione celeberrimam corporis eius à ſacrarũ virginum ordinis ſancti Benedicti monaſterio in Campo Martio ad Gregorianum ſacellum præclariſſimo opere ac maxima impenſa in Vaticana baſilica Principis Apoſtolorum extructum, tranſlatione peregit; de qua inferiùs ſuo loco dicemus.

[b] Hermæ.] Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij Latinorum, Græci autem in Menologio Non. Martij. Hic auctor eſt illius voluminis, quod titulo Paſtoris inſcribitur, vt teſtatur S. Hieron. de ſcript. Eccleſ. in Herma. Conſentiunt omnes de hoc agere Paulum ad Romanos ſcribentem c. 16.

[c] Martyrum trecentorum & decem.] Sic Vſuardus, Ado, & vet. manuſcrip. Beda autem quadringentos numerat: quando verò hi paſſi ſint, nullus prodit.

[d] Gerontij Epiſcopi.] Putatur hic ille Gerontius, qui affuit Symmacho Papæ in Cõcilio quarto Romano, Coſſ. Rufo & Auieno, anno à Chriſto Domino 502. Alius eiuſdem nominis eodem ſæculo vixit Epiſcopus Camerinenſis, interfuitq; Romano Concilio ſub Hilaro Papa. Rurſus alius in Galliis temporibus ſancti Leonis Rom. Pont. numeraturque inter eos Galliarum Epiſcopos, ad quos ſanctus Leo ſcripſit epiſt. 52. Quo etiam tempore claruit ſanctus Gerontius Epiſcopus Mediolanenſis, de quo ſuprà iij. Non. Maij. Legimus huius, de quo hîc agitur, res geſtas, quæ incipiunt: Ab exordio naturæ, &c. ſunt eiuſmodi tamen, vt indigeant exacta eruditorum cenſura, vt expurgentur.

[e] Beati.] Agit de eodem hac die Beda, Vſuardus, & alij recentiores, itemque Conſtantienſis Eccleſiæ monumenta.

[f] Tranſlatio ſanctorum Andreæ, Lucæ, & Timo-

Timothei.] De eadem Vsuardus; Beda autem & Ado hic tantùm de translatione Timothei, ea de causa puto, quoniam seorsum ab his translatę sunt reliquiæ S. Timothei, anno vigesimoprimo Constantij Imp. vt scribit S. Hieron. in Chron. Porrò Andreæ & Lucæ reliquias translatas esse anno 23. eiusdem Imp. idem auctor affirmat: licet in libro de scriptoribus Ecclesiast. in Luca dicat, tam sancti Andreæ, quàm S. Lucæ reliquias Constantinopolim esse translatas anno vigesimo Constantini, vel (vt alij codices habent) Constantij. Agens idem auctor aduersus Vigilantium, easdem sub Constantino profitetur esse translatas, dum hæc ait per ironiam: Sacrilegus fuit Constantinus Imperator, qui sanctas reliquias Andreæ, & Lucæ, & Timothei transtulit Constantinopolim, apud quas dæmones rugiunt, & inhabitatores Vigilantij illorum se sentire præsentiam confitentur? Hęc Hieron. Quæ quidem verba conuenire Constantio non posse, compertum est; quem Arianum fuisse, omnes norunt. Mirum sanè in vnius eiusdemque auctoris scriptis tantam reperiri discrepantiam. Verùm si fides adhibenda est Artemij martyris Actis, quæ recitat Metaphrastes die 28. Octobris, quibus & adstipulatur Niceph. hist. l. 10. c. 11. Constantij & non Constantini temporibus id factum esse, fatendum est: siquidem ipse Artemius Augustali præfectura nobilitatus, eiusmodi translationis negotium sibi tamquam viro religiosissimo traditum à Constantio Imperatore curauit. Theodorus lector li. 2. collectan. id etiam sub Constantio factum affirmat: additque Andreæ & Lucæ reliquias translatas quintò Nonas Martij, Timothei autem ad octauum Kalend. Iulij, hisque diebus locatas esse Constantinopoli in magno templo sanctorum Apostolorum. Procopius libro 1. de ædif. Iustiniani Imp. de restitutione eiusdem basilicæ, deque iterùm adinuentis tunc ibi dictorum Apostolorum sacris corporibus hæc ait: Erat antiqua apud Byzantium ædes Apostolis consecrata, lõgitudine temporis iam emota, & quæ (vt suspicabatur) ampliùs stare non poterat: hanc instaurauit Iustinianus Imp. pro dignitate. Vbi latomi & artifices, effosso fundamento, inuenerunt ligneas arcas tres, insculptis litteris indicantes, trium scilicet Apostolorum esse corpora, Andreæ, Lucæ, & Timothei; quæ Rex ipse & omnes Christiani maximo cum honore conspexerunt, &c. De iisdem in vita sancti Eutychij Episcopi Constantinopolitani Eustathius presbyter agit. Fuerat olim templum illud à Constantino Magno erectum, vt testatur Eusebius in vita Constantini lib. 4. cap. 50. & 60. & Socrat. lib. 1. cap. 12. & 26. in fine, vbi hæc ait: Quam quidem Ecclesiam eam ob causam Constantinus ædificauerat, ne Imperatores & sacerdotes Apostolorum reliquiis aliquando destituerentur, &c. Quibus profectò annuit, aliquas Apostolorum reliquias illuc tempore Constantini esse translatas. In re autem ambigua ita animo affectus sum, vt definire controuersiam, certamque de ea re ferre sententiam, non præsumam. De translatione sancti Andreæ iterùm facta Amalphim, in archiuis illius ecclesiæ rei gestæ monumenta continentur. De perenni miraculo scaturientis inde liquoris medici ad curandos morbos, totus pænè Christianus orbis est testis: in omnes enim regiones ex eo fonte fluxere riui. Et si de his quæris testimonium antiquorum, habes Gregorium Turonen. libro de gloria mart. cap. 31. Ad hæc addimus, quòd in bibliotheca Vaticana plut. 3. num. 153. est codex peruetustus dialogorum sancti Gregorij Papæ, ante cuius exordium prima pagina describitur historia de legatione eiusdem Gregorij Constantinopolim, cùm esset diaconus, ad Tiberium Imp. à quo obtinuit brachium S. Andreæ Apostoli, nec non & brachium S. Lucę Euangelistæ, quæ sacra pignora secum detulit Romam. Est quidem ea pagina præ nimia antiquitate pęnè cõsumpta. Ibidem autem post libros dialogorum mentio habetur de eodem Gregorio, quòd anno secundo sui Pontificatus dedicauit ecclesiam S. Andreæ ad Cliuum Scauri, vbi adhuc eiusdem S. Apostoli brachium asseruatur. Caput autem eiusdem sanctissimi Apostoli ad ædes sacras eius germani Romam in Vaticanum à Pio Secundo delatum, ibi decentissimè asseruatur; cuius rei gestæ historiam tunc editam in manuscr. codice legimus: est eius exordium: Si quæ sunt memoriæ commendanda, &c. vbi & pientissima oratio legitur, qua sanctissimus Papa trans pontem Miluium flexis genibus, madidis oculis, excepturus venerandum caput, sic effari cœpit: Aduenisti tandem, ô sanctissimum, &c. Legitur ibidem & sacer hymnus de eadem re editus eiusdem Pontificis iussu ab Agabito Episcopo Anconitano, itemque luculentissima oratio Bessarionis Cardinalis amplissimi, necnon & Rom. Pontificis ad eum responsio, aliaque solemnia sacrosanctè peracta narrantur.

[g] Translatio sancti Hieronymi.] Agit hìc Petrus in catal. lib. 4. cap. 145. de duplici translatione corporis sancti Hieronymi: quarum prima, quam recenset factam sub Cyrillo Episcopo Ierosolymitano, nullius auctoris testimonio contestatam, veluti falsam respuimus: obiit enim sanctus Cyrillus ante Hieronymum, vt ipsius Hieronymi auctoritate probatur, dum ait, eum tantùm peruenisse ad octauum annum Theodosij Imp. qui fuit annus à Christo 386. Sanctus Hieronymus autem ex humanis desiit Theodosio Iuniore nonùm & Constantio tertiùm Coss. qui est annus à Christo 420. Secundam autem translationem, quam factam asserit cùm Sarraceni Palæstinam inuasissent, vt veram libenti animo suscipimus atque probamus, in cuius memoriam præsens celebritas annis singulis agi consueuit.

[h] Translatio sancti Nicolai Episcopi.] Huius rei gestę historiam scripsit Ioannes archidiaconus ad Vrsionem Barensem Episcopum, vt testatur Vinc. li. 25. c. 83. Recenset eam Sur. to. 7. hac die. Scripsisse insuper eamdẽ historiam Nicephorum Barensem, adhucque in manuscrip. latitare, tradit Molanus. Sigebert. in chron. de ea agens, factam scribit anno Domini 1087. id ipsum idem Ioannes testatur. Ex eiusdem sancti Antistitis corpore, vt è perenni quodam charismatum fonte, stillat liquor salubris, sicut olim cùm esset Myræ: quamobrem Emmanuel Imp. dum de eo agit in constit. nouella de feriis, his titulis eum exornat: Nicolaus miraculis insignis, vnguentorum fragrantia scatens, &c. Extat apud Theod. Balsam. in nomoc. Photij titul. 7. cap. 1. Deus opt. maximus cùm multis modis sanctorum suorum cineres illustrarit, eo etiam honore dignatus est, vt ex aridis ossibus (vt olim ex asini maxilla,

qua Samſon Philiſthæos deleuit, aquæ fontem manare fecit, Iudic. cap. 15.) liquorem medicamenti vim habentem ad curandas malas valetudines, & impios hagiomachos conuincendos, iugiter fluere voluerit: idque non tantùm Andreæ Apoſtoli, ac Nicolai, ſed & aliorum complurium ſanctorum ſacris reliquiis præſtitit; de quibus ſuis locis dicetur inferiùs.

xix. D Sexto Idus Maij. Luna. 10

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
30	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9	10	11	12			

ROMÆ via Latina natalis ſanctorum Martyrum Gordiani [a] & Epimachi; quorum prior pro confeſſione nominis Chriſti tempore Iuliani Apoſtatæ diu plumbatis cæſus, & ad vltimum capite truncatus, noctu à Chriſtianis ſepultus fuit eadem via in crypta, in quam beati Epimachi martyris reliquiæ paulò antè tranſlatæ fuerant ab Alexandria, vbi ille pro Chriſti fide martyrium compleuerat. In terra Hus ſancti Iob [b] prophetæ, admirandæ patientiæ viri. Romæ beati Calepodij [c] preſbyteri & martyris, quem Alexander Imperator gladio fecit occidi, & corpus eius per ciuitatem trahi, atque in Tiberim iactari; quod inuentum Calliſtus Papa ſepeliuit. Decollatus eſt etiam Palmatius [d] Conſul cum vxore & filiis, & aliis promiſcui ſexus quadragintaduobus de domo ſua: Simplicius quoque ſenator cum vxore, & ſexagintaocto de familia ſua: item & Felix cum vxore ſua Blanda: quorum capita ſuſpenſa ſunt per diuerſas portas Vrbis ad exemplum Chriſtianorum. Item Romæ via Latina ad Centum aulas natalis ſanctorum martyrum Quarti [e] & Quincti, quorum corpora Capuam tranſlata ſunt. Apud Leontinos in Sicilia ſanctorum martyrum Alphij [f], Philadelphi, & Cyrini. Smyrnæ ſancti Dioſcoridis [g] martyris. Apud Tarentũ ſancti Cataldi [h] Epiſcopi miraculis clari. Mediolani Inuentio [i] ſanctorum martyrum Nazarij & Celſi, quando beatus Ambroſius Epiſcopus ſancti Nazarij corpus recenti adhuc ſanguine conſperſum reperit, atque ad baſilicam Apoſtorum tranſtulit, vnà cum corpore beati Celſi pueri, quem idem ipſe nutrierat, & Anolinus in Neronis perſecutione ſimul cum eo gladio feriri iuſſerat quinto Kalendas Augusti, quo die feſtiuitas eorum martyrij celebratur.

MAII 10.

GORDIANI & Epimachi [a].] De his item Beda, Vſuardus, & alij, Greci autem in Menologio pridie huius diei. Horum Acta recitat Surius tom. 3. & Mombrit. tom. 1. Qua quidem in re admonemus iterùm Lectorem, carnificinas illas, quas Romæ in Chriſtianos exerceri ſolitas temporibus Iuliani ferunt, non ab ipſo Iuliano, ſed àb Aproniano Præfecto Vrbis inſtitutas. Quæ vt dilucidiora fiant, ſcire oportet, Iulianum, antequam inuaderet Imperium, cùm in Galliis moraretur cum exercitu, ne cordis impietatem eo tempore conſiliis ſuis nondum opportuno proderet, ſe Chriſtianum profeſſum eſſe, atque ad Chriſtianorum ſynaxes etiam conuenire conſueuiſſe, vt ex Ammiano Marcellino ſatisliquet. Inſuper(vt auctor

eſt

est sanctus Hilarius libel. aduersus Constantium) Idem Iulianus fauit Catholicis, deq; Orthodoxa fide tunc ab Arianis vexata est optimè meritus. Postquam verò ab exercitu acclamatus est Imperator, e uestigiò recedēs è Galliis, in Orientem aduersus Constantium duxit exercitū: quo interim defuncto, cùm esset Antiochiæ, tacitam aduersus Christianos exercuit persecutionē, delectis ad hoc iis prouinciarū Præsidibus, quos infestissimos esse nouerat Christianis: & inter alios (vt idem Marcellinus testatur) Romanę vrbis præfecturam delegauit Aproniano; qui in Christianos, non Christianitatis titulo, sed quasi in maleficos, hoc est, veneficiis & magicis cantionibus deditos exercuit quæstiones, grauissimaque insontibus supplicia irrogauit. Accessit ad sæuitiam hominis exacuendam, quòd eo tempore diuino iudicio orbatus altero oculo, id acceptum tulit maleficiis Christianorum. Concitarūt etiam pessimi hominis impetum infideles, dum eodem tempore Romæ Apollinis templum incendio conflagrauit. Hæc habes ex eodem auctore lib. 21. 23. & 26. Ex quibus omnibus tam horum martyrum Acta, quàm ceterorum, potiùs sub Iuliano, quàm coram Iuliano Romæ actitata intelligas. Illum enim Romę aliquando fuisse, præsertim post adeptum Imperium, nullus probatorum antiquorum auctorum testimonio poterit affirmare. Horum sanctorum martyrum, de quibus agitur, sacras reliquias translatas esse in Alemaniam, scribit Hermannus in chron. anno Domini 770. de iisdem martyribus extat nobile epigramma Bonad. lib. 2. mon. 62.

[b] Iob Prophetę.] De eodē hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij Latinorū, Gręci autem in Menologio octauo Id. Maij: iidemq; eumdem Prophetam appellant ob multa præuisa atque prænuntiata vsque ad sæculi consummationem diuina consilia: quę tum S. Gregorius in Moralibus, tum alij plerique qui in ipsum commentarios scripserunt, communi omnium sententia profitentur.

[c] Calepodij.] Agunt de eodem iidem qui suprà, Beda, ac ceteri. Eius res gestæ habentur in Actis sancti Callisti Papæ, apud Sur. tom. 5. 14. Octob. Fuit nomine Calepodij nobile cœmeterium via Aurelia, extra portam Ianiculensem, & ostenditur adhuc (vt ferunt) in ecclesia S. Pancratij. Habetur de eo frequens mentio in Martyrologiis. Extat de eodem Calepodio carmen Bonad. li. 2. monod. 61.

[d] Palmatius Consul.] In iisdem Actis S. Callisti de eodem agitur. Cùm hic Consul dicatur, non puto ordinarium, cùm non recenseatur in Fastis; sed ex suffectis, seu allectis opinor; de quibus quidem Ausonius in oratione habita in suo Consulatu ait, sub quibus Consulibus hi Consulatum gessissent, quærere opus fuisse. De Simplicio senatore ac ceteris, quorum hîc mentio habetur, consule eadem Callisti Acta.

[e] Quarti & Quincti.] De his item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Horum nomine cœmeterium est appellatum, de quo Panuinius lib. de cœmet. ex tabulis Vaticanis.

[f] Alphij & soc.] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio. Legimus horum Acta è Gręcis Latinè reddita, excusaque ab ecclesia Leontina accepta: in quibus tamen aliqua sunt corrigenda, atque in primis quòd habent hos passos sub Licinio Imperatore, cui quidem aptare non possunt quæ ibi narrantur, sed potiùs Decio. At ne mihi alienos labores sumere videar, hæc ipsa Acta, aliaque pęnè omnia ex diuersis extra Vrbem ecclesiarum archiuis accepta, quorum in his annotationibus frequenter meminimus, in vnum colligere, fuit operis & industriæ R. P. Antonij Talpæ Seuerinatis, nostræ congregationis bibliothecæ pręfecti, qui in his colligendis diligens studium officiumque laudabiliter impendit.

[g] Dioscoridis.] Agunt de eodem hac die Gręci in Menologio, vbi etiam eius certamen paucis enarratur.

[h] Cataldi Episcopi.] De eo Petrus in catalogo libro quarto, capite 143. Agitur hac die venerandi corporis eius inuentio, natalis autem dies octauo Idus Maij. legimus eius Acta in officio ecclesiastico eiusdem sancti nuper restituto iuxta ritum sanctæ Romanæ Ecclesiæ.

[i] Inuentio sanctorū martt. Nazarij & Celsi.] De qua etiam tabulæ ecclesiæ Mediolanensis. Rei gestæ historiā scribit Paulinus in Ambrosio, Præfatio eiusdem, aliaq; vetera monumenta. Plura de his dicturi sumus inferiùs in natali die ipsorum.

11 Quinto Idus Maij. Luna. E xviij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11	12	13			

ROMÆ via Salaria natalis beati Anthymi [a] presbyteri, qui post virtutum & prædicationis insignia, in persecutione Diocletiani in Tiberim præcipitatus, & ab Angelo exinde ereptus, oratorio proprio restitutus est: deinde capite punitus, victor migrauit ad cælos. Eodem die S. Euellij [b] martyris, qui cùm esset de familia Neronis, ad passionem S. Torpetis in Christum credidit, pro quo & decollatus est. Item Romæ sanctorum martyrum Maximi [c], Bassi, & Fabij, qui sub Diocletiano via Salaria cæsi sunt. Camerini

merini sanctorum martyrũ [d] Anastasij & sociorum, qui in persecutione Decij sub Antiocho præside cæsi sunt. Auximi in Piceno sanctorũ martyrum Sisinij [e] diaconi, Diocletij, S. Florentij discipulorum S. Anthimi presbyteri, qui sub Diocletiano lapidibus obruti, martyrium compleuerunt. Varennis S. Gangulphi [f] martyris. Viennæ S. Mamerti [g] Episcopi, qui ob imminentem cladem solemnes ante Ascensionem Domini triduanas Litanias in ea vrbe [h] restituit*: quem ritum posteà vniuersalis Ecclesia recipiens comprobauit. Apud Siluiniacum depositio S. Maioli [i] abbatis Cluniacensis, cuius vita sanctis meritis fuit preclara. In Piceno apud Septempedanos S. Illuminati [k] confessoris.

*instituit:

MAII II.

NTHIMI [a].] De eodem hac die die Beda, Vsuardus, Ado, aliique recentiores. Extãt eius Acta, quæ retulit Sur. in tom. 3. vbi etiam recitat sermonem Petri Damiani de eodem martyre.

[b] Euellij.] Beda de eo item agit hac die. Eius res gestæ iunctæ sunt Actis S. Torpetis martyris, quæ legimus in manuscrip. Edidit ea Mombrit. tom. 2. Meminit & Petrus in catal. lib. 5. cap. 8.

[c] Maximi & soc.] Agitur de his etiã in Actis S. Anthimi mart. cuius nuper meminimus.

[d] Anastasij & soc.] Legimus horum Acta in rebus gestis S. Venãtij martyris, acceptis ab ecclesia Camerinensi, sed censura aliqua castigandis.

[e] Sisinij & soc.] Horum res gestæ intextæ habentur in prædictis Actis S. Anthimi.

[f] Gangulphi.] Extant eius Acta, quæ recitat Sur. tom. 3. Plura habentur de eo in Breuiario & Missali ecclesiæ Augustanæ. Henricus de Erford. cap. 67. Vincentius lib. 3. cap. 159. Martin. Polon. in chron. anno Domini 756. & alij plures.

[g] Mamerti Episcopi.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Qualis autem quantúsve hic fuerit, indicant epistolæ Sidonij Apollinaris, qui eum nouit, & familiarissimè vsus est, epist. 11. lib. 4. & lib. 7. epist. 1. De eo prætereà Alcimus Auitus, qui secundus post eum factus est Viennensis Episcopus, in homilia quam de Rogationibus habuit; Gregor. Turon. hist. Franc. li. 2. cap. 34. Ado Viennen. in chron. ann. Dom. 396. & 452. quę & Surius collegit in vnum to. 3. hac die. Hi etiam qui agũt de diuin. offic. eiusdem meminerunt, vt Albin. Flac. c. 67. Amal. cap. 37. & alij, vt Sigebertus in chron. an. 468. Regino an. 421. Fuit alius eiusdem nominis Episcopus Lingonicensis, de cuius corporis inuẽtione agitur in vita S. Annonis Episc. Colon. li. 1. c. 38. apud Surium to. 6. die 4. Decemb. quem Martinum ab aliis dictum reperi.

[h] In ea vrbe restituit.] Sic positum, vt intelligas longè ante sanctum Mamertum Rogationes illas ante Ascensionem Domini fuisse solitas celebrari, vt ex Augustino & Sidonio Apollinari superiùs demonstrauimus in not. diei 25. Aprilis. Porrò S. Mamertus solertiori cultu easdẽ in Viennensi ecclesia celebrandas indixit: quem ritum (vt hîc habet Martyrologium) vniuersalis Ecclesia recipiens, comprobauit. Consule quæ de Rogationibus dicta die superiùs sunt notata.

[i] Maioli abb.] Suffectus est hic Ademaro anno Domini nongentesimo quadragesimo quarto, peruenitque vsque ad annum 993. vt scribit Sigebertus in chron. Numeraturque tertius ordine eiusdem cœnobij Cluniacensis abbas. Meminit eiusdem S. Bernardus in apol. ad Gulielm. abbatem. pluribus Petrus Cluniacen. lib. 2. mirac. cap. 31. Lambert. in chron. anno 995. Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Bened. lib. 3. cap. 230. Porrò eius res gestas vberiùs cumulatas Surius habet tomo 3. hac die.

[k] Illuminati.] Eius sacrum corpus religiosè seruatur & colitur apud Sancto seuerinates, qui olim Septẽpedani dicebãtur, in monasterio S. Mariani.

xvij. F **Quarto Idus Maij. Luna.** 12

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14			

OMÆ via Ardeatina sanctorum martyrum Nerei & Achillei [a] fratrum: qui primò cum Flauia Domitilla, cuius erant eunuchi, in insula Pontia longum pro Christo duxerunt exilium; postmodum grauissimis verberibus attrectati sunt: deinde cùm à Memmio Rufo Consulari equuleo & flammis ad

ad immolandum compellerentur, dicerentque se à beato Petro Apostolo baptizatos, nulla ratione posse idolis immolare, capite cæsi sunt. Horum sacræ reliquiæ Romæ ex diaconia S. Hadriani in restauratum antiquorum eorum Titulum, vbi olim reconditæ asseruabantur, solemniter iussu Clementis Papæ Octaui translatæ sunt pridie huius diei. Ibidem via Aurelia [b] S. Pancratij [c] martyris, qui cùm esset annorum quatuordecim, sub Diocletiano martyrium capitis obtruncatione compleuit. Item Romæ S. Dionysij [d] patrui eiusdem beati Pancratij. In Sicilia S. Philippi [e] Argyrionis, qui à Romano Pontifice ad eam insulam missus, magnam illius partem ad Christum conuertit: cuius sanctitas in liberandis energumenis maximè declaratur. Salaminæ in Cypro sancti Epiphanj [f] Episcopi, qui multiplici eruditione & sacrarum litterarum scientia excellens, vitæ quoque sanctitate, zelo Catholicæ fidei, munificentia in pauperes, & virtute miraculorum extitit admirandus. Constantinopoli sancti Germani [g] Episcopi, virtutibus & doctrina insignis, qui Leonem Isauricum aduersus sacras imagines edictum promulgantem, magna fiducia redarguit. Treuiris sancti Modoaldi [h] Episcopi. In ciuitate Calciatensi sancti Dominici [i] confessoris.

MAII 12.

EREI, & Achillei, aliàs Archillei [a].] De his hac item die Beda, Vsuard. Ado & alij. Eorum Acta recitat Surius to. 3. Fuit vetus Romę Titulus nomine horum martyrum, cuius habetur mentio in regist. S. Gregorij Papæ li. 4. epist. 44. vbi idē Gregorius habuit homil. 28. in Euang. Erant ibidem sepulta eorumdem martyrū corpora, simulq; Flauiæ Domitillę; quibus alludit, cùm ait: Sancti isti, ad quorum tumbam consistimus, florentem mundum mentis despectu calcauerunt, &c. Quæ tria sacra corpora hoc ipso anno, quo hæc denuò cudimus, M.D.XCVII. quinto Id. Maij, ex diaconia S. Hadriani, quo sub Gregorio Nono translata fuerant, ac demū sub Sixto V. ab Augustino Cusano eiusdem ecclesiæ tunc diacono Card. in altari maiore à se magnificentiùs extructo decentiùs collocata, nos restituto Titulo, S.D.N. Clemente Octauo concedente, in suum pristinum locum celebri pompa reduximus vnà cum eorum capitibus thecis auratis inclusis. Horum item sanctorum nomine appellatum est cœmeterium via Ardeatina, quod restituit Ioannes Papa, vt legitur apud Anastas. in lib. de Rom. Pontif. in Ioanne Papa Primo.

[b] Item via Aurelia.] De duplici via Aurelia, veteri & noua, consule ea quæ Panuin. lib. de Vrbe Roma pag. 107. 109. & 122. pluribus scribit.

[c] Pancratij.] Iidem qui suprà de eodem agunt hac item die. Extant eius Acta, quæ & sincera in aliquibus ecclesiis legi consueuerunt. Habet ea Surius to. 3. De miraculis ad sepulchrum eius aduersus periuros fieri solitis ait Gregorius Turon. de glor. mart. c. 39. Extat vetus memoria eiusdem via Aurelia, vbi S. Gregorius Papa habuit homil. 27. in Euang. Ibidem & venerandum corpus eius sepultum est. Vnde hæc ibi in fine: Ad martyris tumbam consistimus, qui ad cæleste regnum ex qua morte peruenerit, scimus, &c. Abstulit olim eam ecclesiam idem S. Gregorius à presbyteris negligenter curantibus, deditque monachis, qui (vt ait) ad sanctissimum martyris corpus quotidie opus Dei peragerent. Exstat de his epist. 18. lib. 3. registr. De eiusdem reliquiis idem lib. 7. epist. 86. & lib. 8. epist. 63. Porta Ianiculensis, seu Aurelia antiquitus dicta, ex eiusdem sancti nomine appellata est Porta S. Pancratij; nec id nouiter, sed antiquitus, vt constat ex Procop. lib. 1. de bell. Goth. De reliquiis eiusdem sancti in Gallias translatis agit Gregorius Turon. lib de glor. mart. c. 83. Scripsit de S. Pancratio epigramma Bonad. in monod. 63. lib. 2.

[d] Dionysij.] De eo item Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Certamen & corona eius describitur in prædictis Actis S. Pancratij.

[e] Philippi.] De quo plura scribit Fazel. de rebus Siculis decad. 1. lib. 10. Accepimus eius res gestas manuscriptas, quarum est exordium: In diebus Arcadij Imperatoris, &c.

[f] Epiphanij.] De eodem hac die Latini omnes, & Græci in Menolog. vbi iidem testantur eum vixisse annos centum & quindecim minus mensibus tribus. Pluribus de eo S. Hieron. lib. de script. Eccles. in epist. 61. ad Ioannem Episcopum Ierosolymitanum, & in apol. 2. aduersus Ruffinum. Adeò spectatæ sanctitatis vir fuit, vt licet aduersus Arianos semper strenuè decertasset, ipsi tamen Ariani, & eorum patronus Valens Imperator eum essent reueriti, quidquam molestiæ ei inferre ausi non sint, vt idem S. Hieron. scribit epist. 61. his verbis: Epiphanius Episcopus Cypri à Va-

à Valente non tangebatur: tantæ enim venerationis semper fuit, vt regnantes hæretici ignominiam suam putarent, si talem virum persequerentur. Hæc S. Hieron. Cùm autem alicubi Salaminæ, alicubi verò Constantiæ Episcopus dictus reperiatur; non existimes hæc inter se pugnare: nam Salamina etiam Constantia dicta est: quod & expresè testatur S. Hieron. in epist. 27. in epitaphio S. Paulæ ad Eustochium. Exstat Theophili Episcopi Alexandrini ad eum epist. 67. apud Hieron. tom. 2. eumq; summopere laudat. De eo plura Socrat. hist. lib. 6. cap. 11. & sequen. Sozom. lib. 7. c. 26. & lib. 8. c. 14. & 15. & Niceph. lib. 2. c. 46. lib. 13. c. 13. & 14. & illi omnes etiam qui scripserunt res gestas Ioannes Chrysostomi, vt Leo Imp. Georgius Alexand. Metaphrastes, Suidas, & alij. Pluribus autem eius Acta conscripta edidit Metaphrastes, de quorum parum fida integritate egimus in Annal. Eccles. Mentio habetur de eodem in Nicæna Synodo secũda; & quem prætetieram, meminit eiusdem S. Aug. lib. de hæres. ad Quodquultdeum. Longęuam ætatẽ Epiphanij ex eo considerare possumus, quòd ab ineunte ętate versatus est cum sancto Hilarione, vt scribit S. Hieron. in Hilarione, & Sozom. lib. 6. c. 32. Eratq; adhuc iuuenis S. Hilarion, quando S. Epiphanius iam adolescens monasticam amplexatus est disciplinam, vt eius Acta testantur: qui quidem Hilarion octoginta annos natus vita functus est anno Domini trecentesimo septuagesimo secundo, vt ostendemus inferiùs in natali die ipsius: S. Epiphanium autem constat superstitem adhuc fuisse septimo anno Arcadij Imp. Vincentio & Frauitta Coss. qui adscribitur à recentioribus annus à Christo Domino quadringentesimus primus. Sepulchrũ S. Epiphanij pluribus esse nobilitatum miraculis, scribunt Sozom. lib. 7. cap. 26. & Niceph. lib. 12. c. 46. Fuit eidem post obitum erecta basilica, eademque sacris imaginibus exornata, vt apparet ex Act. 6. sanctæ Synodi Nicænæ secundæ.

[g] Germani Episcopi.] Agunt de eo item Græci hac die in Menologio, vbi eius natalis, genus, & Acta narrantur. De eo Nicephorus Episcopus in chron. Zonaras in Leone Isaurico, & Cedren. in comp. histor. miscel. anno 14. eiusdem Imp. lib. de Roman. Pontificibus in Gregorio Secundò Papa, Constantius Episc. in encomio de translatione reliquiarum S. Euphemiæ, quod recitat Lipom. to. 6. Excessit ex hac vita, annum agens suæ ætatis nonagesimum, vt in Gręcorum Menologio legitur. Reliquit inter alia sui ingenij monumenta theoriam rerum Ecclesiasticarum.

[h] Modoaldi Episcopi.] Huius Acta recitat Surius tomo 3. scripta à Stephano abbate Leodien. apud quem lib. 3. agitur de miraculis eius. Vixit sub Pipino Rege Francorum, cuius tempore ordinatus est Episcopus, vt in vita ipsius habetur lib. 2. cap. 8. Cœpit Pipinus regnare anno Domini septingentesimo quinquagesimoprimo.

[i] Dominici.] De eodem etiam Molanus in addit. ad Vsuardum edit. secundæ. Pluribus in Flore sanct. Hispan. De ipso agitur & in Thesaur. concion. tomo 2. Migrasse ferunt ex hac vita circa annum Domini millesimum & sexagesimum.

xvj. G Tertio Idus Maij. Luna. 13

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	10	11	12	13	14	15			

ROMAE Dedicatio [a] ecclesiæ sanctæ Mariæ ad Martyres, quam beatus Bonifacius Papa Quartus, expurgato deorum omnium veteri fano, quod Pantheon vocabatur, in honorem beatæ semper Virginis Mariæ & omnium Martyrum dedicauit, tempore Phocæ Imperatoris. Constantinopoli beati Mucij [b] presbyteri & martyris, qui sub Diocletiano Imperatore, & Laodicio Proconsule, primò Amphipoli multis pœnis atque cruciatibus ob Christi confessionem afflictus, posteà Byzantium vsque perductus, capitali sententia occubuit. Heracleæ sanctæ Glyceriæ [c] martyris Romanæ, quæ sub Antonino Imperatore & Sabino Præside passa est. Alexandriæ commemoratio [d] plurimorum sanctorum martyrum, qui ob fidem Catholicam ab Arianis in ecclesia Theonę occisi sunt. Apud Traiectũ sancti Seruatij [e] Tungrensis ecclesię Episcopi; ad cuius meritum omnibus demonstrandũ, cùm tempore hiemis omnia in circuitu nix repleret, sepulchrum eius numquam operuit, donec industria ciuiũ basilica super illud ædificata est. In Palęstina S. Ioannis [f] Silentiarij.

EDIC. eccles. S. Mariæ ad Martyres[a].] Agit de eadem solemnitate Beda hac die. Quantum obseruare potui, comperi vsque ad S. Gregorij Papæ tempora idolorum templa à Christianis vt plurimùm vel fuisse deiecta, vel si quæ intacta remanserunt, eadem, vt loca dæmonum, indigna existimata esse, in quibus Deo vero religionis cultus exhiberetur, secundùm illud Apostoli 2. ad Corinth. cap.6. Qui consensus templo Dei cũ idolis? Vnde idem S. Gregorius Papa, qui Bonifacium Quartum, qui Pantheon in Dei ecclesiã mutauit, vix spatio trium annorum præcessit, scribens ad Regem Anglorum nuper ad Christum cõuersum epist.60. li.9. Indict. 4. monuit vt idolorum templa euerteret. Inde autem considerans, infirmis adhuc in fide concedendum aliquid scribens ad Mellitum Episc. epist. 71. lib.9. Indict. 4. pręcepit ne idolorum templa destruerentur, sed iuxta ritum ibi præscriptum expiarentur primùm, indeq; sanctorum illatis reliquiis, sanctificarentur: quod & posteris deductum est in exemplum. Si enim optassent Christiani idolorum templa in ecclesiarum vsum conuertere, nullatenus mirifica illa templa Serapidis Alexandriæ, Marnæ Gazæ, Iouis Apameæ, Cælestis Carthaginis, & alia innumerabilia, quæ ob ingentem structuram visa sunt miracula mundi, solo æquassent. Qui quidem zelus si vsquam incaluit, Romæ in primis Christianorum corda succenderat, vt S. Hieronymi auctoritate probatur, dum in proœm. lib.2. comment. epist. ad Galat. hæc ait: Vbi alibi tanto studio & frequentia ad ecclesias & martyrum sepulchra concurritur? vbi sic ad similitudinem cælestis tonitrui, Amen, reboat, & vacua idolorum templa quatiuntur? hæc ibi: & alibi ad Lætam epist. 7. de oppignorata fide Gracchi in demoliendis Romæ deorum delubris pluribus agit. Illud etiam famosissimum Iouis Capitolini templum iam excisum esse, testatur li.2. in Iouinian. in Oriente etiam Theodosius Iunior sanctionem de his ipsis promulgauit, in qua hæc inter alia leguntur: Cuncta eorum fana, templa, delubra, si qua etiã nunc restant integra, præcepto magistratuum destrui, collocationeque venerandæ Christianæ religionis signi expiari præcipimus, &c. L. vlt. de Pagan. Cod. Theod. Cur autẽ Pantheon templum intactum remanserit, ea fuit causa; quòd dum prædicta Romæ, temporibus Hieronymi, aduersus idolorũ ædes agerentur, Honorius Imp. lege sancita, eiusmodi impetum Christianorum compescuit, hæc rescribens: Sicut sacrificia prohibemus, ita volumus publicorum operum ornamenta seruari, &c. L.15. de Pagan. Cod. Theod. Puto diuina dispensatione factum, vt inter tot idolorum fana prostrata, & in anathema obliuionis euersa, Pantheon velut insigne quoddam ac perenne trophæum de expugnatis hostibus permaneret, cederetque triumpho omnium martyrum, qui omnes Gentilium deos Christi cruce subegerant. De eius dedicatione per Bonifacium facta scribit Beda de gest. Angl. lib.2. cap.4. & de sex ætat. in Phoca Imp. Ado Vien. in chron. anno 604. Paulus diac. de gest. Longob. libro 4. cap. 11. Marian. Scot. in chron. anno 610. Sigebertus anno 609. & alij. Legi in eius ecclesiæ codice manuscripto, templum illud dicatum in primis in honorem Dei genitricis Mariæ, omnium sanctorum martyrum & confessorum: illataque illuc esse reperi duodetriginta curribus ossa sanctorum martyrum, è diuersis Vrbis cœmeteriis effossa, solemniterque comportata, ac decentissimè collocata. Cetera autem de ea solemnitate inferiùs ad Kalendas Nouembris.

[b] Mucij.] Græci Mocium appellant, de quo etiam hac die Vsuardus; Græci autem in Menologio ad sext. Id. Maij, vbi etiam narrãt in honorem huius martyris à Constãtino Imp. fuisse templum erectum, quo eiusdem martyris sacras reliquias inferri mandauit. Iustinianus Imp. etiam ædem amplissimam eidem martyri erigendam curauit, de qua Procop. lib.1. ædif. Iustiniani Imp. his verbis: Præterea templum Mocio martyri consecratum, magnitudine sua cetera superans, posuit. Cedren. in Basilio Imp. addit, eiusmodi templum vetustate collapsum ab eodem Basilio Imperatore à fundamentis fuisse restitutum. De S. Mocij basilica mentio habetur etiam in Actis Concil. Ephes. edit. Peltan. tom.2. cap.19. & 20.

[c] Glyceriæ, aliàs Glycerij.] De eadem hac die Græci agunt in Menologio, vbi & eius martyrium describitur. Metaphrastes recenset eius res gestas, agique de ea scribit (nisi error sit in nota numeri) sext. Id. Maias: habet eas Lipom. tom.7. & Surius to.3. ea die. Percelebre fuit Heracleæ templum S. Glyceriæ, ibique sacrum eius corpus positum pluribus est miraculis illustratum. Ex eius enim ossibus iugiter vnguentum curandi vi præditum emanare solebat, vt auctor est Nicephorus hist. lib. 18. cap.28. & 32. De reliquiis eiusdem martyris habetur mentio in encomio Constantini Episcopi de inuentione reliquiarum S. Euphemiæ apud Lipom. tomo 6.

[d] Commemoratio plurimorum sanctorum martyrum.] Horum martyrium scripsit Petrus Episcopus Alexandrinus; qui fuga lapsus dedit de his epistolam ad vniuersos Christi fideles, quam recenset Theodoretus histor. lib.4. c.20. De clade eo tempore illata Catholicis per Lucium pseudoepiscopum Arianum, agit S. Gregorius Nazianz. in orat. in laudem Heronis, Rufin. hist. lib.1. c.2.3. & 4. Socrat. lib.4. cap. 16. 17. 18. & 19. Sozom. lib.6. c.19. 20. & Niceph. hist. lib. 11. c.29. Eamdem Catholicorum stragem non tantùm scriptis, sed & voce pręfatus Petrus Romę, cùm illuc confugisset, prædicauit, ostendens ibidem occisorum vestes sanguine cruentatas; ad quod miserandum spectaculum Vrbs conuersa est ad lacrymas. De ecclesia Theonæ, cuius hîc habetur mentio, agit S. Epiphanius in Panar. hæresi 69. Eodem tempore Lucij pseudoëpiscopi complures sanctorum monachorum ex Ægypto & Thebaide ob fidem Catholicam fuisse relegatos ac damnatos ad metalla Ponti & Armeniæ, auctor est Ioan. Cassian. collat. 18. cap.7. in fine.

[e] Seruatij Episcopi.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Seruationem hunc appellat Sulpicius Seuerus lib.2. histor. sacr. Quæ hîc de eo scripta sunt, inuenies etiam apud Gregor. Turon. de glor. cõfess. cap.72. qui de eodem item

agit lib. 2. c. 5. de geſt. Franc. ante omnes S. Athanaſius in apolog. ad Conſtantium, & in apologia ſecunda, cùm agit de Patribus qui interfuerunt Concilio Sardicenſi, cui etiam præſens fuit Seruatius, anno Domini trecenteſimo quadrageſimoſeptimo, Rufino & Euſebio Coſſ. interfuit etiam Concilio Agrippinenſi celebrato poſt Conſulatum Amantij & Albini, anno 346. Ex prædictis Conciliis ſatis liquet, quibus temporibus hic vixerit. Hæc idcircò inculcamus, quoniam nonnulli ſcribunt, eum functum eſſe legatione ad limina Apoſtolorum poſt centum ferè annos ab eo tempore quo vixit. Itaque ea legatio Synodalis Seruatij non debet referri ad tempora Attilæ Regis Hunnorum, ſed potiùs ad illas atrociſſimas clades, quibus tota ferè Gallia à barbaris deuaſtata eſt, illis ipſis Seruatij temporibus. Meminit illarum omnium S. Hieronymus epiſt. 11. ſcribens ad Ageruchiam. Portentoſa quædam de Seruatio ſcribit Sigebert. in chron. anno Domini 399. eum nimirum conſanguineum ſecundùm carnem fuiſſe Domini noſtri Ieſu Chriſti, eiuſque patrem fuiſſe filium Eliud, fratrem S. Elizabeth matris S. Ioannis Baptiſtæ, eumdemque pluſquam trecentis annis vixiſſe. Id ipſum Petrus in catal. refert lib. 5. c. 162. quæ etiam firmarentuntur teſtimonio Cæleſtini Tertij Papæ, quaſi ea Acta fuerint eius auctoritate firmata. De his quid ſentiendum ſit, nemo non intelligit. Agit de eodem nouiſſimè Molanus in Indic. ſanctorum Belgij. In tabulis Epiſcoporum Tungrenſium numeratur Seruatius decimus eius ſedis Epiſcopus, apud Democh. de ſacrific. Miſſæ, vbi etiam plura de Seruatio leguntur.

[f] Ioannis Silentiarij.] Huius vitam fideliſſimè ſcripſit Cyrillus monachus; qui etiam geſta ſanctorum Sabæ & Euthymij litteris commendauit, ſuorum temporum texens hiſtoriam. Deſcripſit eam Lipom. tomo ſexto, & Surius tomo tertio, hac die. De eo etiam idem auctor in vita S. Sabę. Floruit temporibus Zenonis Imperatoris, agensque iam tunc quartum ſupra centeſimum annum, adhuc erat in humanis, cùm idem auctor ſcriberet eius res geſtas.

xv. A Pridie Idus Maij. Luna. 14

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16			

NATALIS ſancti Bonifacij [a] martyris qui ſub Diocletiano & Maximiano apud Tarſum Ciliciæ paſſus, Romam deinde tranſlatus, via Latina ſepultus eſt. In Gallia ſancti Pontij [b] Martyris, cuius prædicatione & induſtria poſtquā duo Philippi Cæſares ad fidem Chriſti conuerſi ſunt, ipſe ſub Valeriano & Gallieno Principibus martyrij palmam adeptus eſt. In Syria ſanctorum martyrum Victoris [c] & Coronæ, ſub Antonino Imperatore: ex quibus Victor à Sebaſtiano Iudice variis & horrendis affectus eſt cruciatibus: quem Corona vxor cuiuſdam militis cùm cœpiſſet beatum prædicare ob martyrij conſtantiam, vidit duas coronas de cęlo lapſas, vnam Victori, & alteram ſibi miſſam: cumque hoc audientibus cunctis teſtaretur, ipſa quidem inter arbores ſciſſa [d], Victor verò decollatus eſt. In Sardinia ſanctarum martyrum Iuſtæ [e], Iuſtinæ, & Henedinæ. Romæ ſancti Paſchalis [f] Papæ, qui plurima ſanctorum martyrum corpora è cryptis leuauit, & in diuerſis eccleſiis honorificè collocauit. Ferenti in Tuſcia S. Bonifacij [g] Epiſcopi, qui (vt refert beatus Gregorius Papa) à pueritia ſanctitate & miraculis claruit. Neapoli in Campania ſancti Pomponij [h] Epiſcopi. In Ægypto S. Pachomij [i] abbatis, qui plurima in ea regione monaſteria erexit, & regulam monachorum [k] ſcripſit, quam Angelo dictante didicerat.

ONIFACII martyris [a].] De eodem hac die Vsuardus, Ado autem Nonis Iunij, Græci verò in Menologio ad quartumdecimum Kalend. Ianuarij; qua item die eum ponit Metaphrastes, qui eius Acta descripsit. refert eadem Lipom. tom. 5. & Sur. to. 3. Nonis Iunij. Legimus in vet. manuscrip. monasterij S. Cęciliæ Transtiberim Acta eiusdem martyris, in quibus aliqua habentur, quæ in Græcis exemplaribus desiderantur. Est illustris ac vetus memoria Romæ eiusdem Bonifacij, quæ ob sepultum in ea S. Alexium, eius etiam nomine nuncupatur, numeraturque in antiquo Romano Cærimoniali, vna ex vigintiduabus abbatiis, quæ Romæ erant. Extat de eodem Bonifacio epigramma Bonad. lib. 2. monod. 64.

[b] Pontij.] Agit de eodem item hac die Vsuard. Edita eius Acta ex manuscriptis habentur apud Surium tom. 7. hac die, Mombrit. ante eum to. 2. sed aliquantò diuersè. De duobus Philippi Cęsaribus ad Christum conuersis, quorum hîc mentio fit, pluribus in Annalibus Ecclesiasticis egimus. Est de eodem Pontio elegans epigramma Bonad. lib. 2. monod. 67. Colitur potissimùm Niciæ in Gallia, vbi eius venerandum corpus reconditum habetur. Hac die sepultus martyr fuit, passus verò vndecima eiusdem mensis.

[c] Victoris & Coronæ.] De quibus item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij Latinorum, Gręci autem in Menologio ad iij. Id. Nouembris. Eorumdem Acta edidit Metaphrastes. Refert eadem Lipom. tom. 7. & Surius tom. 3. Mombrit. tom. 2. & alij, licet nonnihil inter se diuersè.

[d] Inter arbores scissa.] Plutarchus in Alexandro exactè agit de huiusmodi supplicio, quod vocat diasphendonem, cùm incuruatis violenter duarum erectarum arborum acuminibus, alligatum corpus missis arboribus scinditur. Ab Aureliano Imp. id ipsum mortis genus esse exhibitum aduersus militem violantem torum hospitis, auctor est Flauius Vopiscus in Aureliano, cùm ait: Solus denique omnium militem, qui adulterium cum hospitis vxore commiserat, ita puniuit, vt duarum arborum capita inflecteret, quas ad pedes militis deligaret, easdemque subitò dimitteret; vt scissus ille, vtrimque penderet. Hæc Vopiscus.

[e] Iustæ & soc.] Agit de his item qui nunc est prosecutus res Sardoas Franc. Fara.

[f] Paschalis Papæ.] Extant Acta eius in vet. cod. manuscr. monast. S. Cęcilię Transtiberim, descripta per lectiones, sicut in ecclesia legi consueuerant. Successit hic Stephano Papæ Quarto huius nominis. Cetera de eo in Annal. Eccles. egimus.

[g] Bonifacij Episcopi.] Scribit de eo S. Gregorius lib. 1. dialog. Claruit circa tempora Iustini Imp. Nomenclaturæ similitudine facilè quis potest decipi. Est enim Ferentis seu Ferentum in Tuscia, de quo Plin. libro 3. cap. 5. cuius adhuc vestigia in agro Viterbiensi extare dicuntur. Est & Ferentinum apud Hernicos ciuitas nobilis, à qua Ferentinates seu Ferentini, sicut à Ferento Ferentani, vel à Ferente Ferentes; licet aliquando hæc inter se nomina confusa reperiantur. Erant & Ferentani populi inter Samnites & Pelignos positi, de quibus Ptolemæus libro 3. tab. 6. Strabo lib. 5. & Plin. lib. 3. cap. 11. Est mentio vtriusque sedis in Concil. Rom. sub Gregorio Primo Papa in lib. 4. regist. cap. 88. quarum Episcopi eidem Synodo subscripti habentur. Porrò de Ferenti in Tuscia, & non de Ferentino apud Hernicos, siue in Latio posito, agere S. Gregorium, ex eius verbis apparet.

[h] Pomponij Episcopi.] De eodem tab. ecclesiæ Neapolitanæ.

[i] Pachomij abb.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuard. Ado, ac ceteri Latinorum, Græci etiam hac die in Menolog. Huius præclaras res gestas Græcè conscriptas Dionysius abbas Rom. Exiguus cognomento Latinè conuertit ante annos plus mille ac centum: extat eius præfatio ante vitam S. Pachomij; habes eam in prima par. Vit. sanct. Patr. c. 54. Miramur eam à Lipomano & Surio prætermissam: quæ, vt tanti viri ingenij laudatissimi monimentum, prætereunda non fuit; qualis enim quantúsve sanctitate & eruditione fuerit, consule Cassiodorum illi æqualem libro institut. ad lect. diuin. Habet Acta Pachomij Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 3. De eo prætereà Sozom. lib. 3. cap. 13. Pallad. in Lausiacis, Cassiod. trip. Niceph. libro 4. cap. 14. & alij. Nomen Pachomij, monasteriorumque ab illo institutorum disciplinam Athanasius primus in Vrbem aduexit, vt auctor est S. Hieronymus epist. 16. ad Principiam. De tempore eius obitus Sigeb. in chron. anno Domini 406.

[k] Regulam monachorum scripsit.] De regulis S. Pachomij, quas ipse, Angelo dictante, excepit, meminit Gennad. de vir. illustr. cap. 7. qui etiam testatur ab eodem esse scriptas nonnullas epistolas, quarum titulum recenset. Ipsas Pachomij regulas Ægyptiacè scriptas, translatas in Græcum, Latinè reddidit S. Hieronymus, rogante Siluano monacho, eo tempore quo S. Paula ex hac luce migrauit. Honorio vj. & Aristeneto Coss. anno Domini iuxta Fastos Onuphrij 404. Easdem temporis vetustate pęnè abolitas, mendis purgatas, ac restitutas edidit noster Achilles Statius, vir probitate & eruditione insignis; quas, vt nobile vetustatis monumentum, posuit in appendice sui Cassiani, quem summo cum labore restituit, illustrauitque eruditis annotationibus D. Petrus Diaconus Toletanus presbyter, vir quidem frugi atque disertus, quem scimus in restituendo Arnobium, Tertullianum, ac S. Hilarium, laboris plurimum insumpsisse; hisce lucubrationibus in dies magis magisque Catholicæ Ecclesię profuturum, nisi citò nimis, dolore omnium, ex humanis sublatus esset.

Idibus Maij. Luna.

xiiij. B

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17			

IN Hispania sanctorum Torquati[a], Ctesiphontis, Secundi, Indaletij, Cæcilij, Hesychij, & Euphrasij, qui Romæ à sanctis Apostolis Episcopi ordinati, & ad prędicandũ verbum Dei in Hispanias directi sunt: cumque variis vrbibus euangelizassent, & innumeras multitudines Christi fidei subiugassent, in ea prouincia diuersis locis quieuerunt, Torquatus Acci, Ctesiphon Vergij, Secundus Abulæ, Indaletius Vrci, Cæcilius Iliberi, Hesychius Carteiæ, & Euphrasius Illiturgi. Eboræ in Lusitania sancti Mancij[b] martyris. In insula Chio natalis beati Isidori[c] martyris, in cuius basilica extat puteus, in quem fertur fuisse iniectus, de cuius aqua infirmi sæpiùs potati sanantur. Lampsaci in Hellesponto passio sanctorum Petri[d], Andreæ, Pauli, & Dionysiæ. Fausinæ in Sardinia S. Simplicij[e] Episcopi & martyris, qui Diocletiani tempore sub Barbaro Præside perfossus lancea martyrium consummauit. Aruernis sanctorum martyrum Cassij[f], Victorini, Maximi, & sociorum. In Brabantia sanctæ Dympnæ[g] virginis & martyris, filiæ Regis Hiberniæ, quæ pro fide Christi & virginitate seruanda, à patre iussa est decollari.

MAII 15.

TORQVATI & soc.[a]] Agunt de his omnibus hac item die Beda, Vsuard. Ado, & alij. In Breu. Toletano ad Kalend. Maias de his sacer hymnus conscriptus habetur, aliaque plura, quæ antiquitatem illam purissimam redolent. Horum meminit Gregor. Septimus Papa in epistola ad Alphonsum, seu Adelphonsum Regem, scripta xiiij. Kal. Aprilis, Indict. 12. his verbis: Septem Episcopos ab vrbe Roma ad instruendum Hispaniæ populos à Petro & Paulo Apostolis directos fuisse, qui destructa idololatria, Christianitatem fundauere, & religionem plantauere, ordinem & officium in diuinis cultibus ostendêre, & sanguine suo ecclesias dedicauere, &c. De his prætereà ceteri auctores qui res Hispanicas sunt prosecuti, quos mittimus enumerare. Horum autem singulorum in propriis ipsorum ecclesiis certis diebus solemnitas agitur. Cùm verò ex his aliquot inueniantur dicti martyres à nonnullis, licet eorum martyrij Acta non habeantur, antiquæ tamen traditioni ecclesiarum, in quibus vt patroni coluntur, acquiescendum putamus. De his omnibus in Thes. concion. tomo 2. & Flor. Hispan. agitur.

[b] Mancij.] De quo plura in Breuiariis Eborensi & Burgensi, ex quibus etiam Flos sanctor. Hispan. Texitur eius historia in Thes. conc. to. 2. hac die, & Vasæus in chron. anno 100. Molan. ad xij. Kalend. Iunij agit de eodem.

[c] Isidori.] De eo item hac die Beda, Vsuar. Ado, & alij Latinorum, Græci autem in Menolog. pridie huius diei, vbi & eius martyrium paucis describunt. De miraculis eius, quorum hîc habetur mentio, agit etiam Gregorius Turonens. lib. de glor. mart. cap. 102. Legimus Acta eius in vet. cod. manuscrip. monast. S. Cæciliæ Transtiberim, vbi & scribitur passus Gallo & Volusiano Coss. sub Numerio seu Numeriano magistro militum. Pauca de eo Petrus in catal. lib. 5. cap. 2.

[d] Petri & soc.] Apud Bedam, textu deprauato, legitur Damasci, loco Lampsaci. Agit de his etiam hac die Vsuard. Ado, & alij Latinorum, necnon & Græci in Menolog. qui his addunt & Christinam virginem, Lampsacique eos esse passos affirmant.

[e] Simplicij Episc.] Accepimus eius martyrij Acta & sociorum ex Sardinia insula Romam delata. Meminit horum etiam Fara libro 1. de reb. Sardois.

f Cassij

f Cassij & soc.] De his Gregorius Turon. hist. Franc. lib. 1. cap. 53. & Molanus in addit. ad Vsuard. adstipulanturque vet. manuscrip.

g Dympnæ.] Cuius Acta conscripta à Petro Cameracensi recitat Surius tom. 3. hac die. Pluribus item de ea Molanus in Indic. sanctorum Belgij, & in addit. ad Vsuard. Claruit circa annum Domini 600.

16 Decimoseptimo Kalend. Iunij. Luna. C xiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	13	14	15	16	17	18			

IN Isauria natalis sanctorum martyrum Aquilini[a] & Victoriani. Antisiodori passio S. Peregrini[b] primi eiusdem ciuitatis Episcopi, qui à beato Sixto Papa in Gallias cum aliis clericis missus, Euangelicæ prædicationis munere expleto, capitali sententia damnatus, coronam meruit sempiternam. Vzali in Africa sanctorum martyrum Felicis[c] & Gennadij. In Palæstina passio sanctorum Monachorum[d] à Sarracenis in Laura sancti Sabæ interfectorum. In Perside sanctorum martyrum Audæ[e] Episcopi, septem Presbyterorum, nouem Diaconorum, & septem Virginum, qui sub Isdegerde Rege variis tormentorum generibus cruciati, gloriosum martyrium compleuerunt. Eugubij sancti Vbaldi[f] Episcopi, miraculis clari. Ambiani in Gallia sancti Honorati[g] Episcopi. Apud Cenomanos sancti Domnoli[h] Episcopi. Trecis sancti Fidoli[i] confessoris. In Scotia sancti Brandani[k] abbatis. Apud Forum Iulij sanctæ Maximæ virginis[l], quæ multis clara virtutibus in pace quieuit.

MAII 16.

AQVILINI & Victoriani[a].] Agunt de his etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri recentiores.

b Peregrini Episcopi.] De eo ijdem qui suprà, Beda, ac ceteri. Vincentius li. 10. c. 119. Antonin. par. 1. tit. 7. c. 5. & Petrus in catal. lib. 5. cap. 5. eius res gestas referunt.

c Felicis & Gennadij.] Meminit horum sanctorum martyrum auctor commentarij de miraculis S. Stephani Protomartyris, qui Euodij Vzalensis Episcopi nomine inscribitur, lib. 1. c. 2. Exstat apud S. Augustini opera, tom. 10. in append. edit. Louan.

d Sanctorum monach.] Actum est superiùs de monachis cæsis in monte Sina, deque his qui in Ægypto à Sarracenis trucidati sunt; hîc autem de his qui occisi sunt in Palæstina in Laura S. Sabæ tempore Heraclij Imp. Agunt de his item hac die Græci in Menologio. Quæ autem edita sint miracula, cùm Sarraceni in prædictum monasterium sancti Sabę olim irruerunt, vide in Prat. spirit. c. 4. 22. & 99. De his & Cyrillus monach. in Actis eiusdem Sabę, & in Euthymio, cùm refert quamdam grassationem Sarracenorũ factam in sanctos monachos temporibus Anastasij Imp. Porrò Antiochus monachus in epistola quam scripsit ad Eusthathium, qua agit de quadragintaquatuor monachis à Sarracenis itidem in eodem monasterio occisis, eorum natalem diem celebrari solitum ait xv. Maij: vnde hos eosdem esse cum illis censeo; errorẹque typographi vel librarij diem interceptum esse illic existimo. Necati sunt hi tempore quo Modestus præfuit ecclesiæ Ierosolymitanæ, temporibus Heraclij Imp. vt idem Antiochus eadem epistola significat, quæ intexta est tom. 9. bibl. sanct. Patr. De eodem Antiocho, qui ea scribit, habes in Actis S. Theodori Sicẹotæ apud Metaphr. die 22. Aprilis, & Lipom. tom. 7. Extant eiusdem Patris complures homiliæ.

e Audæ Episc. & soc.] Hic & Abda dicitur. Agunt de his hac item die Gręci in Menolog. necnon & prid. Kal. April. De Abda Episcopo scribit historiam Theodoretus lib. 5. cap. 38. causamque martyrij eam fuisse tradit, quòd dirutum à se templum, magorũ iussu noluerit restituere. Hic licet de exciso fano non laudetur, tamen abstinuisse à templi excitatione, eaque de causa subiisse martyrium, plurimùm commendatur: quam quidem causam ad martyrij coronam promerendam satis esse idoneam, in casu simili scribit S. Ambros. ad Theodos. Imperat. epist. 17. lib. 2. edit. Rom.

f Vbaldi Episc.] Habes res eius præclarè gestas apud

apud Sur. editas tom. 4. hac die. Agit de eo item Petr. in catal. lib. 5. c. 6. Vixit in Episcopatu vsque ad Alexandri Papæ Quarti tempora, vt ex eius Actis colligitur. Scripsit eius res gestas Stephan. Cremonensis. Molanus de eo item hac die in additione ad Vsuardum.

[g] Honorati Episc.] Agit de eodem hac die Molan. in addit. ad Vsuardum. Numeratur hic quartus eius sedis Episcopus. De eo Petrus in catal. lib. 2. cap. 87. Democh. in tabulis Ambianensium Episc. lib. de sacrificio Missæ.

[h] Domnoli Episc.] De eodem Molan. in addit. ad Vsuard. Hic interfuit secundę Synodo Turon. cui subscripsit. Alius hic ab illo de quo agit Sidonius Apol. epist. vlt. lib. 4. De hoc item Greg. Turonen. de gest. Franc. lib. 6. c. 9. Eius Acta recitat Sur. to. 3. hac die. Successit hic S. Innocentio, numeraturque nonus eius sedis Episcopus; sedit annos 46. menses 11. dies 19. secundùm tabul. Democh. Claruit temporibus Clotarij filij Clodouei Reg. Franc. & eius filij Chereberti, ac successoris eius Chilperici, circa annum Domini 570. quo tẽpore prædictæ Synodo interfuit. Meminit eiusdem Fortunatus in carmine ad Felicem Episcopum, cùm interfuit dedicationi basilicæ, licet ibi mendosè Domnutus pro Domnolus legatur.

[i] Fidoli.] De eodem hac die Beda & Ado, qui eum presbyterum, & non Episcopum dicunt. Sanè quidem in tabulis Trecensium Episcoporum nullus eius nominis recensetur Episcopus à Demochare.

[k] Brandani, aliàs Bredani.] Plura de eo Sigeb. in chron. anno 561. & in actis S. Maclouij, quæ idem Sigeb. scripsit. Recitat ea Sur. tom. 6. die 15. Nouemb. Vincent. lib. 22. c. 81. Petr. in catal. li. 5. c. 117. eum dicit Episcopum, multaque apocrypha cumulauit. De eodem Trith. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. c. 31. Claruisse eum dicit anno Domini 570. Habemus eiusdem Acta manusc. in nostra bibliotheca, quorum est exordium: Beatus Brandanus natus est, &c.

[l] Maximæ.] Agunt de eadem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij, Petrus item in catal. lib. 5. cap. 7.

xij. D Sextodecimo Kal. Iunij. Luna. 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19			

PISIS in Tuscia sancti Torpetis [a] martyris, qui magnus in officio Neronis primùm fuit, vnusque ex his, de quibus Paulus Apostolus ab vrbe Roma ad Philippenses scribit: Salutant vos omnes sancti, maximè autem qui de Cæsaris domo sunt. sed posteà pro fide Christi, iubente Satellico, alapis cæditur, verberibus durissimè afficitur, ac bestiis deuorandus traditur, sed minimè lęditur: tandem martyrium suum decollatione compleuit tertio Kal. Maij: sed tamen festiuitas eius celebriùs hac die recolitur ob sui corporis translationem. Neapoli in Campania sanctæ Restitutæ [b] virginis & martyris; quæ, Valeriano imperante, à Proculo Iudice in Africa variè torta, & in nauicula pice & stupa referta, vt in mari combureretur, imposita, immisso igne, cùm in incensores flamma conuerteretur, ipsa in oratione spiritum Deo reddidit: cuius corpus cum eadem nauicula Dei nutu ad Ænariam [c] insulam prope Neapolim deuectum, à Christianis magna veneratione susceptum est, & in eius honorem Constantinus Magnus basilicam posteà Neapoli erigendam curauit. Nouioduni sanctorum martyrum Heradij [d], Pauli, & Aquilini, cum duobus aliis. Chalcedone sanctorum martyrum Solochani [e] & sociorum militum sub Maximiano Imperatore. Alexandriæ sanctorum martyrum Adrionis [f], Victoris, & Basillæ. Herbipoli sancti Brunonis [g] Episcopi & Confessoris.

TORPETIS [a].] De eo hac item die Beda, Vsuard. Ado, ac ceteri. Huius res gestas tunc temporis ab Artemio dictatas Audax exceptor scripsit: habet eas Mombrit. tomo 2. Legimus easdem manusc. ex veteribus monumentis Pisanæ ecclesiæ, quorum exemplaria Romam sunt missa. Agit de eodem summatim Petrus in catalog. lib. 5. cap. 8. Extat carmen laudis de Torpete mart. quod scripsit Franc. Bonad. Sancton. lib. 2. monod. 72.

[b] Restitutæ.] Extant eius Acta ex eiusdem ecclesię antiquis tabulis edita. Non tantùm Neapoli celebris fuit, quò translatum est venerandum corpus eius; sed & Carthagine in Africa, vbi passa est: eius etenim nomine censetur illa basilica Restitutæ dicta, in qua nonnulla Concilia celebrata habentur. Hæc cùm dicatur passa sub Valeriano Imperatore, sciendum tamen quòd in eiusdem officio ecclesiastico passa legitur sub Numeriano; quod errore librariorum factum putatur. Claruit ibidem in Africa temporibus Maximiani Imp. alia Restituta insignis nobilitate & pietate matrona, ad Christum conuersa per Felicem & Donatum martyres, cuius res gestæ narrantur in Actis sanctorum duodecim fratrum. Extat adhuc Neapoli vetus ecclesia, in huius de qua hîc agimus Restitutæ honorem erecta (vt ferunt) à Constantino Imperatore, quę amplioribus spatiis sic aucta est, vt tamen egregium pristinum illud vetustatis monumentum in suo statu integrum perseueret.

[c] Ad Ænariam insulam.] Eamdem Græci dicunt Pithecusam, de qua Ptolem. tab. 6. Italię, & Plin. lib. 3. c. 6. qui & cur ita dicta sit, declarat; Ouidiusque corrigitur, dum lib. 14. Metamorph. eam à Pithecis dictam putat in fabula Cercopum. Ex eodem Plinio corrigitur & Pomp. Mela de situ Orb. lib. 2. dum Pithecusam distinguit ab Ænaria, sicut & Solinus in Polyhist. cap. 8. qui Ithacesiam appellat. Accepit Ænariam insulam olim Resp. Neapolitana à Tiberio, loco insulæ Capreæ, vt tradit Sueton. in Tiberio cap. 92. Nobilitata est eadem insula dictis sacris reliquiis sanctæ Restitutæ, ibique illustris memoria eius hactenus clara habetur.

[d] Heradij & soc.] Agit de his item hac die Beda, Vsuardus, & Græci etiam in Menolog. hac die, vbi pluribus ipsorum martyrij Acta referunt, passosq; tradunt in persecutione Diocletiani Imp.

[e] Solochani & soc.] De his item hac die Græci in Menologio, ibique fusiùs Solochani res gestæ conscribuntur.

[f] Adrionis & soc.] Beda item de his agit hac die, consentiuntque veteres manuscripti.

[g] Brunonis Episc.] Multa sanè de hoc mentitus est Auentinus lib. 5. Annalium Boiorum: tu autem ne illius nugacitate decipiaris, consule in Vaticana biblioth. registra Gregorij Noni, atque Innocentij Quarti Rom. Pontificum, in quibus extant litteræ de testimoniis miraculorum eius. Numeratur hic eius sedis Episcopus decimus nonus, electus anno à Christo Domino 1033. præfuit annis vndecim, vno mense, & diebus quatuordecim, vt habent tabulæ Democharis, in quibus egregiæ eius virtutes summatim narrantur. Libuit hîc fragmenta ex litteris tam Greg. Noni, quàm etiam Innocentij Quarti, ex eorum registris accepta describere, quo hagiomachi impietas ac temeritas retundatur. Gregorius Nonus anno duodecimo sui Pontificatus, xj. Kalend. Maij, de miraculis S. Brunonis Apostolicas litteras dedit, quarum est exordium: Mirabilis Deus in sanctis suis. & infrà: Sicut enim venerabilis frater noster Episcopus Herman. & dilectus filius N. Decanus, & Capitulum ac populus Herbipolensis nobis per nuntios suos & litteras intimarunt, Dominus tantam piæ memoriæ Brunonis Episcopi Herbipolensis concedit gloriam, quòd sepulchrum eius tot & tantis dat coruscare miraculis, vt inter alios sanctos eius non inuocari suffragia, sit indignum, &c. Innocentius Papa Quartus anno quinto sui Pontificatus, Nonis Nouemb. Lugduni scripsit ad eumdem Episcopum & Capitulum Herbipolense; est huiusmodi earum litterarum initium: Dudum venerabili fratri nostro Episcopo, & dilecto filio N. & Capitulo Herbipolensi. & infrà: Quòd sanctæ memoriæ Bruno Herbipolensis Episcopus, qui olim degens in mundo, magnis pollebat meritis: nunc viuens in cælo, tot coruscat miraculis, vt eius sanctitas apertis indiciis comprobetur: & eius inter alios sanctos non inuocari suffragia, est indignum, &c.

18 Quintodecimo Kalend. Iunij. Luna. E xj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20			

IN Ægypto sancti Dioscori [a] lectoris, in quem Præses multa & varia tormenta exercuit, ita vt vngues eius effoderet, & lampadibus latera inflammaret; sed cælestis luminis fulgore perterriti ceciderunt ministri: nouissimè laminis [b] ardentibus adustus, martyrium consummauit. Camerini in Vmbria sancti

cti Venantij [c] martyris qui annos quindecim natus, sub Decio Imperatore & Antiocho Præside, vnà cum aliis decem gloriosi certaminis cursum ceruicibus abscissis impleuit. Spoleti * sancti Felicis [d] Episcopi, qui sub Maximiano Imperatore martyrij palmam adeptus est. In Ægypto sancti Potamionis [e] Episcopi, qui primò sub Maximino confessor, deinde sub Constantio Imperatore & Philagrio Præside Ariano martyrio coronatus est. Ancyræ in Galatia sancti [f] Theodoti martyris, & sanctarum Thecusæ eius amitæ, Alexandriæ, Claudiæ, Fainæ, Euphrasiæ, Matronæ, & Iulittæ virginum, quæ à Præside primùm prostitutæ, sed Dei virtute seruatæ, lapidibus ad colla ligatis in paludem mersæ sunt: quarum reliquias collectas cùm Theodotus honorificè sepelisset, comprehensus à Præside, sæuissimè dilaniatus est, ac demum ense percussus, martyrij coronam accepit. Vpsali in Suetia sancti Erici [g] Regis & martyris.

* al. Spalati

MAII 18.

IOSCORI [a].] De eo item hac die Beda, Vsuardus, & alij; vberiùs Petrus in catalogo libro 5. cap. 11.

[b] Laminis ardentibus.] Vetus est genus cruciamenti. Plautus in asin. Stimulos, laminas, crucesque, Act. 3. Cicero in Verr. 7. Quid, inquit, cùm ardentes laminę, ceterique cruciatus admouebantur? De iisdem Gellius meminit. Cyprianus libro de laude martyrij sic: Corpus extentum candentes stridet ad laminas. Et Prudentius hymno 5. de S. Vincentio:

Stridensq; flammis lamina, &c.

Et in Romano, hymno 10.

Nec inusta laminis ardet cutis.

Hisce tormentis Acta martyrum sunt referta, meminitque de his frequenter Eusebius. Recensentur adustiones laterum ignibus inter pœnas publicas L. 1. C. de emend. seruorum.

[c] Venantij.] Vidimus tabul. ecclesiæ Camerin. necnon eius Acta & sociorum martyrum, quæ tamen ob nimiam temporis vetustatem superinducta mendis, censura indigent & castigatione non modica.

[d] Felicis Episcopi.] Vsuardus de eodem hac die & Petrus in catal. lib. 5. cap. 13. licet pro Spoletino, Spalatensem dicat Episcopum. Sed non tantùm eius causa addita est in margine varia lectio, sed quòd Spalatenses eumdem Felicem sibi vt suum vendicant. Vidimus de ea re litteras Synodales ad S. D. N. Sixtum Papam Quintum, vnà cum publica attestatione de eiusdem martyris corpore nuper refosso, & honestiori loco recondito.

[e] Potamionis Episcopi.] De eo item hac die Beda. Fuit hic Episcopus Heracleæ in Ægypto; interfuit atque subscripsit SS. Magno Nicęno Concilio: fuitque vnus ex eorum confessorum numero, quibus persecutionis tempore effossus est oculus. Hic licet aliquando Meletio in schismate adhæsisset, inde tamen referens pedem, pro Catholica fide aduersus Arianos egregiè decertauit, & contra Eusebium Cæsariensem in conciliabulo Tyrio ab hæreticis aduersus S. Athanasium coacto, agens pro eodem Athanasio, magna constantia stetit. Hæc omnia scribit S. Epiphanius in Panar. hæresi 68. S. Athanasius in epist. ad solitarios huius martyrij Acta generatim complexus est his verbis: Potamonem quoque & ipsum confessorem, qui oculum in persecutione perdiderat, ita conciderunt plagis in ceruicem, non antè desinentes, quàm ibi illum pro mortuo abiicerunt, adeò vt vix post aliquot horas curationibus fomentisque spiritum collegerit, Deo quidem illi concedente vitam, sed admodum breuem: paulò enim pòst ex dolore & plagis ex hac vita decessit, adeptus in Christo gloriam iterati martyrij. Hæc S. Athanasius de Potamione, quem & Potamonem dicit.

[f] Theodoti & sociorum.] Agunt de his item hac die Græci in Menologio, vbi & Acta dictorum martyrum narrantur, prout etiam hîc posita habentur.

[g] Erici Regis.] De eodem etiam hac die Molanus in addit. ad Vsuardum, itemque Saxo Grammat. lib. 14. de rebus Danic. & Ioan. Olaus de rebus Goth. lib. 19. cap. 1. Necatus est anno à Christo Domino, millesimo centesimo quinquagesimoprimo.

Quar-

19 Quartodecimo Kal. Iunij. Luna. F

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21

ROMÆ ſanctæ Pudentianæ [a] virginis, quæ poſt innumeros agones, poſt multorum martyrum venerabiliter exhibitas ſepulturas, poſt omnes facultates ſuas pauperibus pro Chriſto erogatas, tandem de terris ad cælos migrauit. Ibidem ſancti Pudentis [b] ſenatoris, patris ſupradictæ virginis, qui ab Apoſtolis Chriſto in baptiſmo veſtitus, innocentem tunicam vſque ad vitæ coronam immaculatè cuſtodiuit. Item Romæ via Appia natalis ſanctorum Caloceri [c] & Parthenij eunuchorum; quorum prior cùm eſſet præpoſitus cubiculi vxoris Decij Imperatoris, alter verò alterius muneris Primicerius [d], nolentes idolis ſacrificare, ab eodem occiſi ſunt. Nicomediæ ſancti [e] Philoteri martyris, filij Paciani Proconſulis, qui ſub Diocletiano Imperatore multa paſſus, martyrij coronam accepit. Ibidem ſanctarum ſex Virginum [f] & martyrum, quarum præcipua erat Cyriaca, quæ cùm liberè Maximianum impietatis obiurgaſſet, diriſſimè cæſa & dilaniata, ad vltimum igne cremata eſt. Eodem die ſancti Petri de Morono [g], qui ex anachoreta Summus Pontifex creatus, dictus eſt Cæleſtinus Quintus: ſed Pontificatu ſe abdicans, & in ſolitudine religioſam vitam agens, virtutibus & miraculis clarus migrauit ad Dominum. Cantuariæ ſancti Dunſtani [h] Epiſcopi. In Britannia Minori ſancti Iuonis [i] presbyteri & confeſſoris, qui pro Chriſti amore cauſas pupillorum, viduarum, ac pauperum defendebat.

M A I I 19.

PVDENTIANÆ. [a]] De ea item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Plura de Pudentiana leguntur in Actis S. Praxedis & Nouati, quæ à Paſtore presbytero ſcripta dicuntur. Recitat ea Ado Treueren. ad xij. Kalend. Iulij. Habet Mombrit. Acta Pudentianæ to. 2. Habemus eadem paulò diuerſa manuſcr. in noſtra bibliotheca. Meminit S. Gregorius de eccleſia S. Pudentianæ erecta in Numidia lib. 2. regiſtr. epiſt. 33. An autem huius fuerit, non audeo affirmare; cùm præſertim ſciam, Pudentis, Pudentillæ, & alia huiuſcemodi nomina fuiſſe in Africa, vt conſtat ex Apuleij apologiis.

[b] Pudentis.] Agunt etiam de S. Pudente non tantùm Vſuardus, Ado, & alij Latinorum, ſed & Græci in Menolog. ad xviij. Kal. Maij. Putatur hic ille, cuius meminit S. Paulus epiſtola 2. ad Timoth. cap. 4. in fine; quæ quidem epiſtola (vt conſtat) ſcripta eſt Romæ, vbi aderat Pudens ſenator. Maiorum firma traditione præſcriptum eſt, domum Pudentis Romæ fuiſſe primùm hoſpitium ſancti Petri Principis Apoſtolorum, illicque primùm Chriſtianos cōueniſſe ad ſynaxim, coactam eccleſiam, vetuſtiſſimumque omnium Titulum Pudentis nomine appellatum, qui item & Paſtoris nomine dictus reperitur, hodie vulgò eccleſia S. Pudentianæ nuncupatur. de Pudentis domo & titulo, in prædictis Actis Nouati, Pudentianæ, & Praxedis pluribus agitur, mentioque de eo habetur in Romanis Conciliis, atque in his præſertim quæ Romæ ſub Symmacho Papa ſunt acta.

[c] Caloceri & Parthenij.] De his hac die Beda, Vſuar. Ado, & alij; à quibus etiam eorum martyrium paucis comprehenſum narratur.

[d] Primicerius.] Dictum ferunt Primicerium, primum Notariorum, ſic appellatum à cera, cùm in ceratis tabulis eſſet olim ſcribendi vſus; ſic & Secundicerius, ſecundus Notariorum ſic dictus.

Fuit

Fuit hæc ſententia Alciati in annot. in tres poſter. libros Codicis lib. 12. tom. 2. B. pag. 124. Recitat eadem Cæl. Rhodig. antiq. lect. lib. 12. c. 6. in fine. Hanc etiam ſententiam hîc ſequitur Molanus in not. ad Vſuard. hac die. Diſcrepat ab his Briſſon. lib. 14. de verb. ſignif. aitque; Primicerius non eſt, vt quibuſdam videtur, iunctum verbum: non enim aliud in eo verbo notandum eſt, quàm primus; reliquum extenſionis loco additum eſt. Itaque benè Suidas πριμικήριον interpretatur τὸν πρῶτον τῆς τάξεως: nam qui in quocumque ordine primum locum obtinet, Primicerius vocatur, &c. Probat hoc ipſum ex multis. Tu ipſum conſulas; cui ego libentiùs adſtipulor, his addens S. Auguſtinum, vel S. Fulgentium (vtriuſuis eſſe dicas ſer. de ſancto Stephano) eadem ratione appellare S. Stephanum Primicerium martyrum, hoc eſt, primum martyrum. Habes id præterea expreſſum apud S. Greg. lib. 7. epiſt. 17. primæ Indictionis, vbi in inſcriptione epiſtolæ præfixus eſt titulus de priuilegio Primicerij defenſoris, cùm in epiſtola agatur de promotione in priorem locum eiuſdem muneris. Quod autem ſpectat ad Primicerium Notariorũ, ille tantùm qui fuiſſet Notarius Principis, poſt emeritam militiam in eo ordine dignè adminiſtratam ad Primiceriatus dignitatem euehebatur, ac inter ſenatores adnumerabatur. Habes id expreſſum apud Caſſiod. Variar. lib. 6. form. 16. Præſcribitur enim ibi forma Notariorum, cùm videlicet illud officium ab Imp. alicui deferretur; vbi hæc inter alia leguntur: Sed quoniam te probatis moribus inſtitutum venatrix bonæ conuerſationis ſolicitudo noſtra reſpexit; ab illa Indictione Notarium te noſtrum eſſe cenſemus, vt ordine decurſo militiæ, ad Primiceriatus feliciter peruenias ſummitatem; honor qui efficit ſenatorem, cui Patrum aula reſeratur, &c. Præter multos diuerſi ordinis Primicerios à prædictis enumeratos, notatos alios habes in vetuſto illo monumento Notitiæ prouinciarum Romani Imperij, in qua ſub officio Comitis ſacrarum largitionum hi magiſtratus poſiti deſcribuntur: Habet, inquit, Primicerium totius officij, Primicerium ſcrinij canonum, Primicerium ſcrinij tabulariorum, Primicerium ſcrinij numerariorum, Primicerium ſcrinij aureæ maſſæ, Primicerium ſcrinij auri ad reſponſum, Primicerium ſcrinij veſtiarij ſacri, Primicerium ſcrinij argenti, Primicerium ſcrinij anularenſis, Primicerium ſcrinij à pecuniis, Secundocerium officij, qui Primicerius eſt exceptorum, Terciocerium officij, &c.

[e] Philoteri.] Agunt de eo Græci etiam in Menologio, ibique eius Acta narrantur.

[f] Sex virginum.] De his item hac die Greci in Menologio ex Actis ſancti Philoteri, ibiq; harum vnius tantùm nomen recenſetur, ſcilicet Cyriacæ ſororis S. Theotimi.

[g] Petri de Morono.] Extant eius res geſtæ conſcriptæ à Petro de Aliaco Cardinali Cameracenſi. Deſcripſit eaſdem Surius tomo tertio hac die. Plura Antoninus in 3. part. 20. cap. 8. ac nouiſſimè Paulus Regius vberiùs eſt proſecutus. Relatus eſt in numerum ſanctorum à Clemente Papa Quinto, anno Domini 1313. vt conſtat ex Bernardini chronico.

[h] Dunſtani Epiſcopi.] Scripſit eius Acta Oſbertus monachus, eaque retulit Surius tomo tertio. Agitur de eodem in rebus geſtis ſanctæ Editæ virginis. De eodem Trithem. de viris illuſtr. ordinis ſancti Benedicti lib. 3. cap. 221. & lib. 4. c. 100. Migrauit ex hac vita anno Domini 988. ſuæ verò ætatis ſeptuageſimo, cùm ſediſſet annis triginta-tribus, vt idem auctor teſtatur.

[i] Iuonis presbyteri.] Huius Acta recitat Surius tomo 3. & Petrus in catalog. lib. 5. cap. 21. Hunc Clemens Papa Sextus anno Domini milleſimo trecenteſimo quadrageſimoſeptimo, hac ipſa die recenſuit inter ſanctos, vt conſtat ex ipſius diplomate.

xj. G Tertiodecimo Kalend. Iunij. Luna. 20

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22			

ROMÆ via Salaria natalis ſanctæ Baſillæ [a] virginis, quæ cùm eſſet ex regio genere, & illuſtriſſimum ſponſum haberet, illumque dimiſiſſet, accuſata ab eo quòd eſſet Chriſtiana, decretum eſt à Gallieno Auguſto, vt aut ſponſum reciperet, aut gladio interiret: quæ conuenta de hoc, cùm reſpondiſſet Regem regum ſe habere ſponſum, gladio tranſuerberata eſt. Nemauſi in Galliis ſancti Baudelij [b] martyris, qui comprehenſus, cùm ſacrificare nollet, & in fide Chriſti immobilis inter verbera & tormenta perſiſteret, martyrij palmam pretioſa morte ſuſcepit. Edeſſæ in Syria ſanctorum martyrum Thalalæi [c], Aſterij, Alexandri, & ſociorum, qui ſub Numeriano Imperatore paſſi ſunt. In Thebaide

ſancti

ſancti Aquilæ[d] martyris, qui pectinibus pro Chriſto dilaniatus fuit. Apud Bituricas in Gallia ſancti Auſtregiſili[e] Epiſcopi & confeſſoris. Brixiæ S. Anaſtaſij[f] Epiſcopi. Papiæ ſancti Theodori[g] Epiſcopi. Aquilæ in Veſtinis ſancti Bernardini[h] Senenſis, ordinis Minorum, qui verbo & exemplo Italiam illuſtrauit. Romæ ſanctæ Plautillæ[i] feminæ Conſularis, matris beatæ Flauiæ Domitillæ, quæ à S. Petro Apoſtolo baptizata, omnium virtutum laude refulgens quieuit in pace.

MAII 20.

BASILLÆ[a].] De eadem hac item die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habentur res geſtæ ipſius ſimul coniunctæ cum Actis S. Eugeniæ, quæ recitat Lipom. tomo 5. & Sur. tom. 6. Eadem ſummatim collecta habet Petrus in catal. lib. 5. cap. 23.

[b] Baudelij.] Agunt de eo iidem qui ſuprà, Beda, & alij. Eius Acta breui compendio recitat Petrus in catal. lib. 5. cap. 24. De miraculis ad ſepulchrum eius editis agit Gregorius Turonen. de glor. mart. cap. 78.

[c] Thalalæi & ſoc.] De his item hac die Græci in Menologio, vbi & eorum martyrij Acta paucis narrantur. De martyrio, eccleſia videlicet S. Thalalæi, habetur mentio in Actis ſancti Auxentij, quæ deſcripſit Lipom. tom. 5. & Sur. tomo 1. die 14. Februarij. Procop. lib. 5. in fin. de ædif. Iuſtinian. Imp. ſcribit inſtauratum à Iuſtiniano Imperatore templum ſancti Thalalæi poſitum in Palæſtina.

[d] Aquilæ.] Græci etiam de Aquila in Menologio hac die; traduntque ibidem, hunc paſſum in Ægypto temporibus Diocletiani ſub Ariano Præſide, qui & ipſe (vt ſuperiùs dictum eſt) in Chriſtum credens, libentiſſimo animo martyrium ſubiit pro Chriſti glorioſa confeſſione.

[e] Auſtregiſili Epiſcopi.] Agit de eodem hac die Vſuardus. Edidit eius vitã ex manuſcrip. Sur. to. 3. Vincentius item de eo lib. 23. cap. 26. & Sigebertus in chron. qui eum floruiſſe ſcribit temporibus Heraclij Imp. an. Domini 627. Succeſſit hic (vt eius Acta teſtantur) Apollinari, ſeditque annos duodecim, numeraturque in tabul. Democh. triceſimus eius ſedis Epiſcopus.

[f] Anaſtaſij Epiſcopi.] De eodem tabulæ eccleſiæ Brixianæ; meminit & Rambertus eiuſdem ſedis Epiſcopus in ſermone de tranſlatione S. Philaſtrij Epiſcopi.

[g] Theodori Epiſcopi.] De quo etiam hac die tabulæ eccleſiæ Papienſis, quas accepimus.

[h] Bernardini.] Huius egregia facta recitat Sur. tom. 3. hac die, & tom. 7. Marcus Vlixipponenſis Minorita collector chronic. ordinis Minorum lib. 2. par. 3. c. 19. affirmat Aquilę in eccleſia ſancti Bernardini nomine Deo dicata, ſuper arcum maioris altaris hanc poſitam eſſe inſcriptionem: Sanctus Bernardinus Senenſis obiit in ciuitate Aquilæ, die xx. Maij, anno Domini 1444. ſedente Eugenio Quarto, &c. Addit etiam, eius corpus primùm ſepultum eſſe in eccleſia monaſterij ſancti Franciſci, deinde cùm adſcriptus eſſet ſanctorum numero à Nicolao Papa Quinto, anno 1450. dedicato eius templo, anno ſequenti x. Kalendas Octobris illuc tranſlatum eſſe. In eodem libro ſunt litteræ Apoſtolicæ præfati Nicolai de canonizatione eiuſdem ſancti, datæ nono Kalendas Iunij, anno quarto Pontificatus ſui. Hæc præter ea, quæ de eodem ſancto teſtata reliquit ſanctus Antoninus in 3. par. titul. 22. & tit. 24. cap. 7. & alij. Extant eiuſdem ſanctiſſimi viri ſermones manuſcripti, aliaque ſcriptorum eius egregia monumenta, quæ omnia proximè excudenda accepimus.

[i] Plautillæ.] De ea agitur in Actis ſanctorum martyrum Nerei & Achillei, extant apud Sur. tomo tertio, die 12. Maij. Mentio habetur & de Plautilla in Paſſione S. Pauli Apoſtoli, quæ fertur nomine Lini.

21 Duodecimo Kal. Iunij. Luna. A viij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23			

N Mauritania Cæſarienſi natalis ſanctorum martyrum Timothei[a], Polij, & Eutychij diaconorum, qui in eadem Regione verbum Dei diſſeminantes, pariter coronari meruerunt. Cæſareæ in Cappadocia natalis ſanctorum martyrum Polyeucti[b], Victorij, & Donati. Cordubæ S. Secundini[c] martyris. Eodem die ſanctorum martyrum Syneſij[d] & Theopompi.

Cæſa-

Cæſareæ Philippi natalis ſanctorum martyrum Nicoſtrati [e] & Antiochi tribunorum, cum aliis militibus. Eodem die S. Valentis [f] Epiſcopi, qui cum tribus pueris necatus eſt. Alexandriæ commemoratio ſanctorum martyrum Secundi [g] presbyteri & aliorum, quos ſacris diebus Pentecoſtes ſub Conſtantio Imperatore Georgius Epiſcopus Arianus ſæuiſſimè occidi præcepit. Item ſanctorum Epiſcoporum [h] & presbyterorum, qui ab Arianis exilio relegati, ſanctis confeſſoribus ſociari meruerunt. Niciæ in Gallia S. Hoſpitij [i] confeſſoris, virtute abſtinentiæ, & prophetiæ ſpiritu inſignis.

MAII 21.

IMOTHEI & ſociorum [a].] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & Petrus in catalogo libro 5. cap. 28.

[b] Polyeucti.] Iidem qui ſuprà hac die, Græci autem in Menologio quinto Idus Ianuarij; paſſumque tradunt ſub Decij perſecutione. Sed illi de Polyeucto, qui paſſus eſt Melitenæ in Armenia, de quo ſuperiùs die decimatertia Februarij: hic autem, qui vnà cum Victorio & Donato paſſus habetur Cæſareæ Cappadociæ, ab illo diuerſus eſſe cenſetur: de quo plura ſuperiùs dicta ſunt.

[c] Secundini.] De eodē hac die Vſuardus. Recenſet hunc Vaſæus in chron. cū ſanctis martyribus, qui paſſi ſunt in perſecutione Diocletiani, anno 306. Agitur de eodem in Flore ſanctorum Hiſpan.

[d] Syneſij & ſociorum.] Recenſet eorum res geſtas Petrus in catal. lib. 5. c. 33. paſſoſque refert in perſecutione Diocletiani: ſed dum ait Theopompum tunc temporis præfuiſſe eccleſiæ Nicomedienſi, temporum ratio parum conſentire videtur: nam illis Diocletiani temporibus primò Cyrillum, deinde Antimum ſediſſe conſtat, prout etiam ſuprà diximus. De Theopompo eſt epigramma Bonad. lib. 2. monod. 76.

[e] Nicoſtrati & ſoc.] Habentur horum Acta intexta in Procopio martyre apud Metaphraſtem viij. Iulij, vbi & hac ipſa die paſſi leguntur in perſecutione Diocletiani.

[f] Valentis Epiſcopi.] Agunt de eodem hac die Beda, Ado, & alij, conſentiuntque manuſcript.

[g] Secundi & ſoc.] Horum omnium agonem exactè deſcribit ſanctus Athanaſius in epiſtola ad ſolitarios col. 481. Quot autem tunc cæſi ſint martyres, idem refert in apologia quam ſcripſit de fuga ſua, col. 335. & 336.

[h] Sanctorum Epiſc.] Agit de his item S. Athanaſius in eadem apologia de fuga ſua, col. 336. his verbis: Illi autem ex Ægypto & Africa hos Epiſcopos ad fugam exiliumque compulerunt, Ammonium, Muum, Gaium, Philonem, Hermem, Plinium, Pſinoſirim, Palemonem, Agathonem, Anagamphon, Marcum, Ammonium, & alterum eiuſdem nominis Marcum, Dracontium, Adelphium, Athenodorum, presbyteros verò Hieracem & Dioſcorum: quos tanta acerbitate rapuerunt, vt quidam in via, quidam in exilio mortem oppetierint, &c. Hæc Athanaſius.

[i] Hoſpitij.] De eo plura Greg. Turonen. hiſt. Franc. lib. 6. cap. 6. & 7. & de gloria confeſſ. c. 97. Paulus diaconus de geſt. Longobard. libro 3. cap. 1. Sigebert. in chron. anno Domini 581. Petrus in catal. lib. 5. cap. 27. & alij. Eius venerandum corpus in cathedrali eccleſia Nicienſi aſſeruari dicitur, coliq. die decimaquinta Octobris.

vij. B **Vndecimo Kal. Iunij. Luna.** 22

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24			

OMÆ ſanctorum martyrum Fauſtini [a], Timothei, & Venuſti. In Africa ſanctorum martyrum Caſti [b] & Æmilij, qui per ignem paſſionis martyrium conſummarunt. Hos (vt B. Cyprianus ſcribit) in prima congreſſione deuictos, Dominus victores in ſecundo prœlio reddidit; vt fortiores ignibus fierent, qui ignibus antè ceſſiſſent. In Corſica ſanctæ Iuliæ [c] virginis, quæ crucis ſupplicio coronata eſt. Comanæ in Ponto S. Baſiliſci [d] martyris, qui ſub

Ma-

Maximiano Imperatore, & Agrippa Præside, ferreas crepidas ignitis clauis confixas calceatus, multaq; alia passus, demum capite obtruncatus, & in flumen proiectus, martyrij gloriam consecutus est. In Hispania sanctæ Quiteriæ [e] virginis & martyris. Rauennæ sancti Marciani [f] Episcopi & confessoris. In Pago Antisiodorensi beati Romani [g] abbatis, qui sancto Benedicto ministrauit in specu: inde in Gallias proficiscens, ædificato monasterio, relictisque multis sanctitatis alumnis, quieuit in Domino. Apud Aquinum sancti Fulci [h] confessoris. Antisiodori sanctæ Helenæ [i] virginis.

MAII 22.

FAVSTINI & soc [a].] De his item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij tecentiores.

[b] Casti & Æmilij.] Agunt de his hac die Vsuardus, Ado, & alij, Beda autem pridie huius diei. Scribit de his S. Cyprianus in lib. de lapsis. Habuit in eorum die natali tractatum sanctus Augustinus, vt testatur Possid. in Indiculo.

[c] Iuliæ.] De eadem hac die Vsuardus & Ado, Beda autem prid. huius diei, Petrus in catal. lib. 5. c. 29. Passamque ferunt eo tempore, quo à Vuandalis Carthago capta est: quod contigit (vt scribit Prosper in chron. Theodosio xvij. & Festo Coss. est hic annus à Christo Domino (secundùm recentiorum veriorem supputationem) 439. Illud verò minimè mirandum est, si temporibus illis Christianorũ pientissimorum Augustorum Christiana ancilla homini à fide Christi alieno vendita, ob fidei confessionem martyrio occubuerit, vt eius Acta à dicto Petro relata testantur: constat enim tunc temporis Ethnicorum superstitionem quodammodò reuixisse: & vt prætereamus quæ scribit Saluianus Massiliensis in libris de Prouidentia Dei, & alij; satis esse potest ad id demonstrandum nouella constitutio Theodosij, eodem anno, quo capta est Carthago, iisdemque Consulibus promulgata. habetur inter nouellas constit. tit. 3. ex qua quis facilè intelliget illorum temporum statum infelicissimum.

[d] Basilisci.] De eo prętereà Græci in Menologio hac ipsa die; ibique eius Acta compendio conscribuntur. Pallad. in dialog. de rebus gestis S. Ioannis Chrysostomi scribit hunc Gommanæ ciuitatis in Ponto fuisse Episcopum, passumque esse temporibus Maximiani Imp. Meminerunt eiusdem, qui Acta sancti Ioannis Chrysost. conscripserunt, vt Theodoret. hist. lib. 5. cap. 34. Niceph. lib. 13. c. 37. Metaphrast. Georgius Alexand. & alij.

[e] Quiteriæ.] De qua ex antiquis monumentis in Flore sanct. Hispan. plura habes, necnon in Thes. concion. tom. 2. hac die.

[f] Marciani Episc.] Habet Beda loco Marciani: Rauennæ natalis S. Martyriæ. sed puto esse mendum in codice: nam nec in tabulis ecclesiæ Rauennatis, nec in historiis Rauen. aliqua prorsus est mentio de Martyria. Marcianum autem temporibus Hadriani Imper. martyrium subiisse, scribit Hieron. Rub. hist. Rauen. lib. 1. secundæ editionis.

[g] Romani abb.] Alius hic ab illo de quo suprà prid. Kal. Martij. De hoc scribit S. Gregorius li. 2. dialog. c. 1. In Actis item S. Mauri abb. agitur de eius accessu ad Gallias, longè antequam illuc proficisceretur Maurus, vt eadem Acta significant, apud Sur. die 15. Ianuarij.

[h] Fulci.] De eo vet. monumenta ecclesiæ Aquinatis, vbi de eo natalis dies agitur.

[i] Helenę virginis.] De eadem item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & Petrus in catalog. lib. 11. Mentio habetur de eadem in rebus gestis sancti Amatoris. Vixit temporibus Theodosij Senioris, & Honorij eius filij, vt ex iisdem Actis colligitur.

23 **Decimo Kalend. Iunij. Luna.** C vj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	20	21	22	23	24	25			

APVD Lingonas in Gallia passio sancti [a] Desiderij Episcopi, qui cùm plebem suam ab exercitu Vuandalorum vexari cerneret, ad Regem eorum pro ea supplicaturus accessit: à quo statim iugulari iussus, pro ouibus sibi creditis ceruicem libenter extendit, & percussus gladio migrauit ad Christum. Passi sunt autem cum eo & alij plures de numero gregis sui, qui apud eamdem

dem vrbem conditi sunt. In Hispania sanctorum martyrum Epitacij [b] Episcopi, & Basilei. In Africa sanctorum martyrum Quinctiani [c], Lucij, & Iuliani, qui in persecutione Vuandalica passi, æternas coronas meruerunt. In Cappadocia cõmemoratio [d] sanctorum martyrum, qui in persecutione Maximini confractis [e] cruribus necati sunt: item eorũ qui eodem tempore in Mesopotamia [f] appensi pedibus in sublime, capite verso deorsum, suffocati fumo, & lento igne consumpti, martyrium compleuerunt. In territorio Lugdunensi sancti Desiderij [g] Episcopi Viennensis, qui Theodorici Regis iussu lapidibus obrutus, martyrio coronatur. Synnadæ in Phrygia sancti Michaëlis [h] Episcopi. Ipso die sancti Mercurialis [i] Episcopi. Neapoli in Campania S. Euphebij [k] Episcopi. Apud Nursiam sanctorum monachorum Eutychij [l] & Florentij, quorum meminit beatus Gregorius Papa.

MAII 23.

Desiderii Episcopi & soc. [a]] Agũt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catal. li. 5. cap. 31. & alij recẽtiores. Sigebertus in chron. recenset eius martyrium anno Domini quadringentesimo vndecimo, eumque passum refert vnà cum Vincentio eiusdem Ecclesiæ archidiacono: verùm cùm Desiderius Lingoniensis Episcopus reperiatur interfuisse Cõcilio Agrippinensi, celebrato post Consulatũ Amantij & Albini, qui numeratur annus Domini (iuxta Fastos Onuphrij) trecentesimus quadragesimussextus; propter tam longam temporis distantiam huius martyrium non referendum ad ea tempora arbitramur Valentiniani Imp. quando Vuandali longè lateque effusi sunt per Gallias, atq; Hispanias, & in Africam vsque venerunt; sed quando primũ illa gens iuncta aliis barbaris nationibus Gallias inuasit, de qua illata clade meminit S. Hier. epist. 11. ad Ageruchiam. Ponitur hic in tabulis Democharis tertius ordine eius ciuitatis Episcopus, nec alter eius nominis ibi Episcopus reperitur. De eodem extat epigramma Bonad. Sanct. lib. 2. monod. 75.

[b] Epitacij & Basilei.] De his etiam vet. manuscript. & recentiores, necnon & Flos sanct. Hisp.

[c] Quinctiani & sociorum.] Fuit Quinctianus Siccensis Episcopus in Africa tempore Hunnerici Vuandal. Reg. de quo Victor de persecut. Vuandal. lib. 2.

[d] Commemoratio sanct. mart.] De his videtur scripsisse Euseb. hist. lib. 8. cap. 24. ex quo Nicephorus, & alij recentiores.

[e] Confractis cruribus.] Errant qui putant supplicium crurifragij non aliud fuisse, quàm cũ cruci affixis crura suffringerentur: nam crucifixorum crura frangere, vt citiùs morerentur, apud Iudæos tantummodò erat in vsu, quibus lege præcipiebatur, vt eadem die corpora illorum deponerentur de cruce, atque sepelirentur. Deuter. cap. 21. Gentiles autem vsque ad putrefactionem ea sinebant permanere, vt diximus suprà. Ceterùm quòd legerim in Actis martyrum, ac libris Gentilium, crurifragium erat supplicium à ceteris distinctum; quod descriptum habetur in Actis S. Hadriani martyris, quę quidẽ germana esse noscuntur. Incus enim parabatur vnà cum vecte ac malleo ferreo: iubebantur miseri tibias imponere super incudem, quas ferus carnifex vecte vel malleo validis ictibus suffringebat. Meminit huius supplicij Plautus in Pœnul. dum ait: Ex Syncerasto crurifragium fecit. Cicero pro Rosc. Amer. Opinor, inquit, iis crura suffringantur. Polyb. histor. lib. 1. de eadem sæuissima pœna pluribus. Irrogari solitum erat eiusmodi supplicium vilioribus tantùm personis, vel ob aliquod immane scelus. Seruus Apollonij senatoris, de quo superiùs, domini sui delator, ex Senatus sententia crurifragio peremptus est. Ceterùm complures nobilium, quòd Christiani essent, & ob hanc causam vilioris conditionis habiti, crurifragio necati reperiuntur, vt de Hadriano martyre accidit, cuius nuper meminimus. Crurifragium hodie esse in vsu apud barbaras nationes accepimus.

[f] In Mesopot.] Agunt de his item Euseb. & Niceph. vbi suprà. Porrò eiusmodi immẽsi supplicij genus fertur excogitatum esse primùm ab Auidio Cassio tyranno, qui ad stipitem octoginta vel centum pedum à summo ad imum vsque damnatos cùm obligaret, ad ima igne subiecto, fiebat, vt aliis ardentibus, alij fumo præfocarentur, aut terrore exanimarentur. Vulc. Gal. in Auidio Cassio.

[g] Desiderij Episc.] De eodem Beda, & Ado hac die. Hîc quippe agitur natalis dies eius, translatio autem tertio Idus Februarij, vt testatur idem Ado, dictis diebus. Tu vide quæ superiùs ea die notata sunt de S. Desiderio.

[h] Michaëlis Episcopi.] Græci etiam de eodem agunt hac die in Menologio his verbis: Memoria S. Patris nostri Michaelis confessoris, Episcopi Synnadarum. Hic primùm monachus, posteà est factus Episcopus: qui cùm esset rectæ fidei obseruantissimus, Leonis Isaurici hęresim redarguens, propter sanctarum imaginum venerationem, quam libera voce profitebatur, in exilium missus; cùm bonum certamen & cursum consummasset, migrauit ad Dominum. Hæc ibi.

[i] Mercurialis Episcopi.] De eo item vet. manuscr. Agit de Mercuriali Episcopo Limensi Petrus in catal lib. 10. cap. 107. Sed deprauatè legitur, Limensi, pro Liuiensi: nam constat fuisse Episcopum Foroliuiensem: siquidem anno Domini 1576. R. D. Antonius Iannotus Foroliuiensis Episcopus eius corpus reperit in marmoreo loculo conditum, serico tectum, vbi in lamina plumbea intus posita hæc notata erat inscriptio: HIC REQVIESCIT CORPVS BEATI MERCVRIALIS EPISCOPI LIVIENSIS: OBIIT ANN. CLVI. PRID. KALEND. MAII. Habentur hæc memoriæ prodita in libello ab eodem Episcopo scripto de modo celebrandi Iubilæi, Cesenæ impresso apud Bartholomæum Raccenium.

[k] Euphebij.] De eo tab. ecclesiæ Neapolitanæ. Eius res gestæ habentur descriptæ ex vetustis codicibus à Paulo Regio. Migrauit ex hac vita anno à Christo Domino 713. Legi & libellum miraculorum eius.

[l] Eutychij & Florentij.] Horum res gestas scribit sanctus Gregorius dialog. lib. 3. cap. 15. ex quo Petrus in catal. lib. 2. cap. 11. Plura de iisdem habentur in veteri manuscripto ecclesiæ eiusdem S. Eutychij apud Nursiam, vbi ipsius corpus religiosè reconditum asseruatur.

24 Nono Kalendas Iunij. Luna. D v.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	23	24	25	26

NTIOCHIÆ natalis sancti Manahen[a], Herodis Tetrarchæ collactanei, doctoris & prophetę sub gratia noui testamēti, in eadem vrbe quiescentis. Item beatæ Ioannę[b] vxoris Chuzæ procuratoris Herodis, quam Lucas Euangelista commemorat. In Portu Romano natalis sancti Vincentij[c] martyris. Brixiæ sanctæ Afræ[d] martyris, quæ sub Hadriano Imperatore passa est. Nannete in Britannia Minori beatorum martyrum Donatiani[e] & Rogatiani fratrum, qui sub Diocletiano Imperatore pro constantia fidei in carcerem missi, & in equuleo suspensi ac laniati, deinde lancea militari confossi, nouissimè capita eorum præcisa sunt. In Sicilia S. Agrippinæ[f] virginis & martyris sub Valeriano Imperatore. In Istria sanctorū martyrum Zoelli[g], Seruilij, Felicis, Siluani, & Dioclis. Eodem die sanctorum martyrum Meletij[h] ducis exercitus, ac sociorum eius ducentorum & quinquagintaduorum, qui diuerso mortis genere martyrium compleuerunt. Item sanctarum martyrum[i] Susannæ, Marcianæ, & Palladiæ prædictorum militum coniugum, quæ vnà cum paruulis suis confractæ sunt. Mediolani sancti Robustiani[k] martyris. In monasterio Lirinensi S. Vincentij[l] presbyteri, doctrina & sanctitate conspicui. Bononiæ Translatio[m] sancti Dominici confessoris, tempore Gregorij Papæ Noni.

MAII 24.

ANAHEN[a].] De quo Act. Apost. cap. 13. Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & Petrus in catalog. lib. 5. cap. 34.

[b] Ioannæ.] De ea Lucas Euangel. cap. 8. & 24. Beda, Vsuard. Ado, & alij hac die.

[c] Vincentij.] De eo item hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac recentiores, adstipulanturque vet. manuscrip.

[d] Afræ.] De ipsa item tabulę ecclesię Brixianæ. Eius Acta à S. Philastrio fuisse scriptis mādata, testatur Galesinus, quę nos nondū vidimus. Diuersa est hęc ab illa quæ passa est Augustę Vindelicorū.

[e] Donatiani & Rogatiani.] Agunt de his item hac die Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catal. libro 5. cap. 37. & alij recentiores. Recitat horum res gestas Sur. tom. 3. Meminit eorumdem Gregor. Turon. de gloria mart. cap. 60.

f Agrippinæ.] Accepimus eius res gestas à R. D. Ludouico de Torres, Archiepiscopo Montisregalis, sed quæ erant admodum deprauatæ. Constat tamen eius cultum celebrem esse in Sicilia, vbi eius corpus conditum est. Recitatur de eadem officium Ecclesiast. extatque ipsum in Breuiario Gallicano.

g Zoeili & soc.] De his iidem qui suprà, Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores.

h Meletij & soc.] Græci itidem de his agunt in Menologio hac die, vbi & eorum Acta pluribus referunt.

i Susannæ & soc.] Agunt de his item Græci in Menologio, recensentque harum res gestas iunctas Actis prædictorum Meletij & sociorum.

k Robustiani.] De quo & tabulæ ecclesf. Mediolanensis, ex quibus etiam Galesinus hac die in suo Martyrologio.

l Vincentij.] De eo item Molan. in addit. ad Vsuard. De Vincentio Lirinensi plura Gennadius de vir. illustr. cap. 64. Non est hoc loco prætermittendum, errare eos qui Vincentianas (sic enim appellant) obiectiones illas aduersus S. Prosperū sancti Augustini scripta defendentem, Vincentij huius existimant fuisse, eò quòd illis temporibus vixerit. sed huius rei falsitas ex hoc cognosci potest, quòd hic non tantùm non impugnauit defensores S. Augustini, sed magnopere laudauit: nam eo libro quem scripsit aduersus hæreses cap. 43. vehementer commendauit Cælestini Romani Pontificis epistolam in defensionem scriptorum S. Augustini, datam ad Episcopos Galliarum aduersus eos qui tanti Patris doctrinam ausi fuerant impugnare. Sed vt intelligamus quisnam ille fuerit Vincentius, qui pugnacissimas illas conscripsit obiectiones: sciendum est, eodem sæculo alterum Vincentium claruisse in Gallia, de quo idem Gennadius scribit eodem lib. cap. 80. cui potiùs opus illud tribuendum putarem. Quidquid sit, constat quidem lucubrationes illas esse Pelagiani hominis, nec dignas quæ tribuantur Vincentio Lirinensi, qui aureo planè illo opusculo fidem Catholicam egregiè testatam reliquit, quo cùm omnes hæreses, tum maximè hæresim Pelagianam cum auctoribus suis impugnat, vt constat ex eodem libro cap. 2. & 14. Hæc modò de Vincentij fide satis. Claruit temporibus Honorij Imp. magnamque sui nominis in Ecclesia Catholica laudem reliquit.

m Translatio S. Dominici.] De eadem iidem qui scripserunt eius Acta, de quibus suo loco inferiùs prid. Non. Augusti. Facta est eiusmodi translatio anno sexto Gregorij Noni Rom. Pont. anno Domini 1233. Indict. sexta, ab obitu eius anno 13. de qua & videas Antonin. in tertia par. tit. 9. cap. 4.

iiij. E **Octauo Kalend. Iunij. Luna.** 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27			

OMÆ via Nomentana natalis beati Vrbani [a] Papæ & martyris, cuius exhortatione & doctrina multi (in quibus fuere Tiburtius & Valerianus) Christi fidem susceperunt, & pro ea martyrium subierunt: ipse quoque pro Ecclesia Dei multa passus, tandem ceruicibus abscissis, martyrio coronatus est. Dorostori in Mysia natalis sanctorum martyrum Pasicratis [b], Valentionis, & aliorum duorū simul coronatorum. Mediolani sancti Dionysij [c] Episcopi, qui ab Imperatore Constantio Ariano in Cappadociam pro fide Catholica relegatus, ibidem propiore martyribus titulo spiritum Deo reddidit. Eius sacrum corpus ab Aurelio Episcopo Mediolanum transmissum est ad beatum Ambrosium Episcopum: cui piæ actioni officium quoque sancti Basilij Magni accessisse traditur. Romæ sancti Bonifacij [d] Papæ Quarti, qui Pantheon in honorem beatæ Mariæ ad Martyres dedicauit. Salerni depositio beati Gregorij [e] Papæ Septimi, Ecclesiasticæ libertatis propugnatoris ac defensoris acerrimi. Florentiæ natalis S. Zenobij [f] eiusdem ciuitatis Episcopi, vitæ sanctitate ac miraculorum gloria conspicui. In Britannia sancti

Adel-

Aldelmi [g] Episcopi Schireburgensis. In territorio Tricassino sancti Leonis [h] confessoris. Assisij in Vmbria Translatio [i] S. Francisci confessoris, tempore Gregorij Papæ Noni. Verulis in Hernicis Translatio [k] S. Mariæ Iacobi, cuius sacrum corpus plurimis miraculis illustratur.

M A I I 25.

RBANI Papæ [a].] De ipso item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. De huius successione Eusebius in chron. & histor. lib. 6. cap. 15. & 22. Optat. libro 2. contra Parm. Augustinus epist. 165. Nicephorus in chronic. & alij. Eius Acta, quæ extant intexta rebus géstis S. Cæciliç, recitat Metaphrastes. Pluribus nos de eo in Annalibus Ecclesiasticis.

[b] Pasicratis & Valentionis.] Agunt de his iidem qui suprà, Beda, ac ceteri. Habentur de his mentio in Actis S. Iulij martyris apud Bedam & alios ad vj. Kalend. Iunij. Dorostorum in Mysia, de quo hîc habetur mentio, alij Dorostolum dicunt, & in Thracia situm volunt, vt Theodoretus histor. libro 3. cap. 6. Alio nomine hunc locum dictum Distram, tradit Cedrenus in compend. in Ioanne Imp.

[c] Dionysij Episcopi.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij omnes. Huius meminit sanctus Athanasius in epistola ad solitar. & in lib. de Synodis, sanctus Hilarius ad Constantium, sanctus Ambrosius concione prima de basil. non trad. & serm. 15. de sanct. edit. Rom. Seuerus hist. sacr. lib. 2. Lucifer Calarit. lib. 2. pro Athanasio, Socrat. hist. lib. 2. cap. 29. Mentio de eodem habetur in Actis sancti Eusebij Episcopi Vercellensis. Recitat eius res gestas Mombrit. tomo 1. Vit. sanct. de eius translatione ex Cappadocia Mediolanum, antiqua Mediolanensis ecclesiæ monumenta à Galesino expurgata atque illustrata testantur.

[d] Bonifacij Papç.] Successit hic Bonifacio eius nominis Tertio, anno Domini 606. Plura de ipso in Annalib. Ecclesiast. diximus.

[e] Gregorij Papæ Septimi.] Sanctissimi Pontificis gloria numquam valuit schismaticorum scriptorum schismaticis Regibus fauentium calumniis obscurari, vel aliqua ex parte labefactari; quin potiùs longè clarior est semper reddita atque illustrior: sicut olim sancto Magno illi Athanasio fidei propugnatori contigit, cùm & ipse circumuentus ac pænè obrutus esset falsis obiectionibus Arianorum. Qui enim ab Ecclesia Catholica non desciuerunt, resque huius sanctissimi Pontificis præclarissimè gestas sinceræ mentis oculis sunt contemplati, immensis eum præconiis, si quem alium antiquorum sanctorum Patrum, sunt prosecuti. Et vt omittamus hîc referre testes pænè innumeros, satis sit tibi modò Lambertus, qui sui temporis per annos singulos puram ac germanam digessit historiam, eiusque Acta conscripsit. Hic inter cetera tanti Pontificis ornamenta recenset, eum, dum vixit, miraculis claruisse. Consule, si libet, & Marianum Scorum, qui illis ipsis etiam temporibus claruit, candideque res eius per annos singulos conscripsit, quales fuerint calumniæ schismaticorum, & qualia tanti Pontificis merita, çqua lance librans. Multa hîc essent addenda, vt quæ Desiderius abbas Cassinensis lib. 3. dialog. quæ etiam Petrus Damian. aliique de eo scripserunt. Porrò qualis quantúsve fuerit, qui zelus ipsius, quæ animi constantia, pastoralis vigilantia, vigor, & disciplina, ac denique ceterę virtutes tanto culmine dignæ in eo Pontifice enituerint, registrum ipsius epistolarum, quod asseruatur in Vaticana bibliotheca, facilè indicat.

[f] Zenobij Episcopi.] De eo Paulinus in vita sancti Ambrosij; porrò eius vitam ex antiquis collectam monumentis Ioannes Aretinus conscripsit. Agit de eodem S. Antonin. in 2. par. tit. 10. cap. 12. Petrus in catalog. lib. 5. cap. 41. & alij recentiores.

[g] Aldelmi Episcopi.] Scribit de eo Beda de gest. Angl. lib. 5. cap. 19. Feruntur eius Acta esse conscripta à S. Eugenio, necnon etiam à sancto Osmundo, de quibus agitur in catal. scriptorum Britanniæ. Epitomen autem rerum ipsius recitat Sur. tom. 3. Excessit ex hac vita anno Domini 719. Extant eiusdem auctoris plurima scriptorum monumenta.

[h] Leonis.] Agit de eodem Vsuardus hac die, atque recentiores.

[i] Translatio S. Francisci.] De qua S. Bonauentura in vita ipsius cap. 15. & Marcus Vlixippon. Minorita in chron. ord. Minor. lib. 2. cap. 75. egregiè meminerunt.

[k] Translatio sanctæ Mariæ Iacobi.] Eius rei gestæ historiam accepimus editam à Verulana ecclesia, vbi eius corpus decentissimè asseruatur. Habentur ibidem complura de ea re scripta miracula: alia insuper de his manuscripta accepimus ab ecclesia Pistoriensi prædictis consentientia.

iij. F Septimo Kalend. Iunij. Luna.

										k	l	m	n	p	q	r	ſ
a	b	c	d	e	f	g	h	i								
										8	9	10	11	12	13	14	15
29	30	1	2	3	4	5	6	7								
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28			

ROMÆ ſancti Eleutherij Papæ [a] & martyris, qui multos nobiles Romanorum ad fidem Chriſti perduxit, & ſanctos Damianum & Fugatium in Britanniam miſit, qui Lucium Regem vnà cum vxore ac toto ferè populo baptizarunt. Item Romæ ſanctorum martyrum Simitrij [b] presbyteri, & aliorum vigintiduorũ,qui ſub Antonino Pio paſſi ſunt. Athenis natalis beati Quadrati [c] Apoſtolorum diſcipuli,qui perſecutione Hadriani Eccleſiam grandi terrore diſperſam, fide & induſtria ſua congregans, librum pro Chriſtianæ religionis defenſione valdè vtilem, & Apoſtolica doctrina dignum, eidem porrexit. Viennæ ſancti Zachariæ [d] Epiſcopi & martyris,qui ſub Traiano paſſus eſt. In Africa ſancti Quadrati [e] martyris, in cuius ſolemnitate ſanctus Auguſtinus ſermonem habuit. Tuderti natalis ſanctorum martyrum Feliciſſimi [f], Heraclij, & Paulini. In territorio Antiſiodorenſi paſſio ſancti Priſci [g] martyris,cum ingenti multitudine Chriſti fidelium. Cantuariæ in Anglia ſancti Auguſtini [h] Epiſcopi, qui illuc vnà cum aliis à beato Gregorio Papa miſſus,genti Anglorum Chriſti Euangelium prædicauit,ibique virtutibus & miraculis glorioſus obdormiuit in Domino.

MAII 26.

ELEVTHERII Papæ [a].] De quo Beda pridie huius diei. De eius ſucceſſione ſcribit ſanctus Irenæus lib. 3. cap. 3. Optat. Mileuit. li. 2. Auguſt. epiſt. 165. Euſebius in chron. & hiſt. lib. 5. cap. 21. Niceph. Epiſc. in chron. & alij. De legatione miſſa ad Britannos, de qua hîc agitur, ſcribit Beda de geſt. Angl. lib. 1. c. 4. & lib. de ſex ætat. in Antonino Vero, Ado in chro. ſub Commodo, Marian. Scot. in ſex. ætat. anno Domini 177. quibus item adſtipulantur cuncta ver. Martyrologia. Nec mireris, ſi redacta iam Britannia in prouinciam, Regibus extinctis (vt auctor eſt Sueton. in Claudio c. 17. & Tacit. lib. 12.) iterùm in Britannia Lucium regnare audias. Nam & aliis ſæpè prouinciis id fuiſſe conceſſum inuenies. Iudæa enim poſtquam redacta eſt in prouinciam, habuit Reges ac Tetrarchas; Armenia etiam conceſſione Hadriani Imp. Regem habuit, vt tradit Spartianus in Hadriano. ſunt & in his alia exempla, quæ breuitatis cauſa prætermimus. Quin & ipſam Britanniam, redactam iam in prouinciam, inuenies tempore Neronis habuiſſe Regulum: is erat Præſutagus, de quo Tacitus Annal. lib. 14.

[b] Simitrij.] De ipſo item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & Petrus in catal. lib. 5 c. 58. Agitur de eodem in Actis S. Praxedis apud Mombrit. tom. 2.

[c] Quadrati.] Beda, ac ceteri alij hac die, Græci autem xj. Kalend. Octob. in Menolog. Scribit de eodem Euſeb. hiſt. lib. 3. c. 31. & lib. 4. cap. 3. & 22. Hieron. de ſcript. Eccleſ. & in epiſt. 84. ad Magnum, Niceph. hiſt. lib. 3. cap. 21. & alij.

[d] Zachariæ Epiſc.] Agit de eodem hac die Beda, Ado Epiſcopus Vien. in chron. anno Domini 101. Succeſſit hic Creſcenti, numeraturque ſecundus eius ſedis Epiſcopus in tabul. Epiſcoporum Vien. quas deſcripſit Demochares lib. de ſacrif. Miſſæ.

[e] Quadrati.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. De ſermone, quem in die natali ipſius habuit S. Auguſtinus, mentionem facit Poſſidius in Indiculo.

[f] Feliciſſimi & ſoc.] Beda item ac ceteri: quibus etiam conſentiunt manuſcript. necnon & tabulæ eccleſiæ Tudertinæ.

[g] Priſci & ſoc.] Agit de iiſdem hac die Vſuard. Summatim horum res geſtas complexus eſt Petrus in catal. lib. 5. cap. 50. Plura de his in Breuiar. Antiſiodorenſi inuenies.

[h] Auguſtini Epiſc.] De eodem Beda, Vſuardus, &

& alij. De legatione Augustini & sociorum, eorumque prædicatione, miraculis, & Anglorum conuersione, agit in primis sanctus Gregorius in regist.lib.5.epist.53. vsque ad 59.lib.7.epist.112. lib.9.epist.48. vsque ad 60. & epist.71. & lib.12. in fine: Beda autem pluribus de gest.Angl. lib.1. c.23. 24. & sequentibus,& lib.2.c.2. & 3. in epitome, & de sex ætat. Ioannes diac.in vit.S.Gregorij Papæ,Marian.Scot.in chron.anno 600.Sigeb. item in chronico per annos singulos eius Acta digessit, idemque refert migrasse ex hac vita anno Domini sexcentesimo nono. De eodem prætereà recentiores, vt Polydorus Virg. Trithemius, in catal.script. Britan. & alij.

27 **Sexto Kalend. Iunij. Luna. G** ij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	29			

ATALIS sancti Ioannis Papæ [a] & martyris,quem Theodoricus Italiæ Rex Arianus Rauennam euocauit: ibique propter Orthodoxam fidē in carcere diu maceratus vitam finiuit. Dorostori in Mysia passio beati Iulij [b],qui tempore Alexandri Imperatoris, cùm esset veteranus & emeritæ militiæ, comprehensus ab officialibus [c], Maximo Præsidi offertur: quo præsente cùm idola execraretur, & Christi nomen constantissimè confiteretur, capitali sententia punitus est. Soræ sanctæ Restitutæ [d] virginis & martyris, quæ sub Aureliano Imperatore & Agathio Proconsule [e], fidei certamine suscepto, dæmonum impetus, parentum blanditias, & tortorum sæuitiam superauit: demum cum aliis Christianis capite truncata,martyrio decorata est.In pago Atrebatensi sancti Ranulphi [f] martyris. Arausicæ in Galliis sancti Eutropij [g] Episcopi, virtutibus atque miraculis illustris. Eodem die depositio venerabilis Bedæ [h] presbyteri, sanctitate & eruditione celeberrimi.

M A I I 27.

IOANNIS Papæ [a].] Vsuardus de eo hac die, Beda autem & Ado die sequenti. Commemoratur hac die eius translatio; quando Rauennâ, vbi glorioso martyrio occubuit, corpus eius Romam delatum est: natalis autem dies, quo excessit ex hac vita, est ad xij. Kal. Iunij. De hoc sanctissimo Pontifice quàm mendaciter dicant aliqui, ipsum functum esse legatione apud Imperatorem pro restituendis ecclesiis Arianis: cùm multa alia, etiam eius epistola scripta ad episcopos Italiæ apertè declarat. Plura autem de eo ex veteris monumentis accepta digessimus in Annalibus Ecclesiasticis. Extat de eodem epigramma Bonad. libro secundo monod. 79.

[b] Iulij. Agunt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores: certamen autem eius compendio describit Petrus in catalogo lib. 5. cap. 56.

[c] Ab officialibus.] Officiales ab officiis dicti sunt. Quæ essent officia, Ambrosius in epist. ad Marcellinam declarat his verbis: Palatina omnia officia, hoc est, Memoriales, Agentes in rebus, & Apparitores diuersorum Comitum. Hęc Ambros. At in Actis martyrum, aliisq; antiquioribus monumentis, per officium Præsidis Apparituram, & per officiales ipsos Apparitores intelligere debes, L.1.§.Si quis vltrò. ff.de quęstion.L.5.in fin. ff.de aduoc.fisci.sic & L.1.de filiis offic.l.xi.Cod. Accipitur & pro aliis ministris magistratuum, vt L.6. §. Ne tenuis.ff.de offic. præsid. Est & tit. de diuersis offic.lib.xi.Cod.Clariùs id habes in Notitia prouinc.expressum, nomine officij contineri omnes qui sub quolibet magistratu militiæ Palatinæ militant. Erant & lictores, qui & Viatores dicti reperiuntur à Valer. Max. lib.9.cap.5.2. eò quòd è collegio Viatorum deligerentur, vt auctor est Gellius lib.12.c.3.Sic dicti lictores,quòd officium ligandi haberent. Sed vnde dicti sint lictores,consule Plutarchum in problem. Rom.q.67. Ceterùm lictores fuisse à carnificibus differentes, ex Liuio colliges lib.3.decad.1. cùm ait de Appio Claudio: Carnificibus, non lictoribus stipatus. Sic etiam officij nomine non includi carnifices, habes ex Augustino epistola 50.ad Bonif. Comit. cùm ait: Nonnumquam & à Iudicibus transeuntibus extorquebant violenter, vt à carnifi-

nificibus, vel ab officio ferirentur. Apparitores autem erant infimæ militiæ milites Iudicibus seruientes, quibus nec ad altiorem militiam aspirare licebat. Est de his L. 19. & 20. de diuers. offic. Cod. Theodos. Brutianos eidem muneri fuisse mancipatos ex senatusconsulto, eò quòd ipsi primi se tradidissent Hannibali, auctor est Festus verbo Brutiani.

d Restitutæ.] Asseruantur eius martyrij Acta in ecclesia Sorana, in nonnullis tamen corrigenda: quę licet sine auctoris nomine ferantur, post multum tandē laboris inuenisse opinamur auctorem. Petrus etenim chartularius diac. monasterij Cassin. in lib. quē scripsit de vir. illust. monast. Cassin. c. 32. cùm agit de Gregorio olim monacho Cassinen. inde autem Episcopo Tarracinensi, recensetq; commentarios ab eo conscriptos, hæc inter alia: Scripsit passionem sanctæ virginis Restitutæ, necnon Acta sanctorū martyrum Casti & Cassij. Hæc ille. Extat adhuc memoria in insula Fibreni fluminis, vbi martyrio coronata est; illeque putatur locus, quem Tullius lib 2. de legibus describit his verbis: Ventum in insulam est: hac verò nihil est amœnius: vt enim quasi rostro finditur Fibrenus, & diuisus æqualiter in duas partes, latera hęc alluit, rapideque dilapsus, citò in vnum confluit, & tantum complectitur, quod satis sit modicæ palæstrę loci, &c. Verè factus est palæstræ locus, vbi posteà Christi virgo nobile certamen pro Christo subiit, victrixque est coronata martyrio vnà cum sociis. Putatur ex carnificina sanctorum martyrum illic exerceri solita, ipsum Fibrenum flumen hodie vulgò dici Carnellum, quasi carnarium. In Actis S. Placidi martyris, quæ scripsit Gordianus, idem flumen, Carnellus reperitur appellatum; vt scias non esse recentem nomenclaturam.

e Agathio Proconsule.] Augustus Imperator ex Mæcenatis sententia dedit Italiæ ciuitatibus Consulares cum iure gladij; sunt iidem & Proconsules appellati. de his agit pluribus Dio libro 52. & 53. Ab eodem datum esse Proconsulem Soræ, haud dubium est: nam vna ex trigintaocto coloniis numeratur à Frontino lib. de colon. quas Augustum in Italiam duxisse scribit Suetonius in Octau. Aug. cap. 46. vbi & de iure colon. plura. ante etiam L. Genucio & Seruio Cornelio Coss. anno ab Vrbe condita 451. nobilitata fuit ea ciuitas colonia Romanorū, vt auctor est Liuius li. 10. Paterc. lib. 1. & vetus marmori incisa, quæ in eadem ciuitate habetur, docet inscriptio. Cicero in orat. pro Planco recensere videtur eamdem ciuitatem inter municipia, quæ in quibusdam præstare coloniis demonstrat Gellius lib. 16. c. 13. Quod item ad Consulares iudices spectat, quorum est frequens mentio in Actis sanctorum martyrum; auctor est Iulius Capitolinus in Antonino Pio, ab Hadriano Imp. quatuor fuisse institutos Consulares, qui toti præessent Italiæ. Addit Aurelius Victor in Hadriano, eamdem formam magistratuum & officiorum, quam in Romano Imperio Hadrianus instituisset, vsque ad sua tempora, nempe sub Theodosio, esse seruatam. De Consularibus agens Iustinianus Imperator, recenset eos inter illos qui medias administrationes gerunt. Authen. coll. 3. tit. 4. de mand. princ. circa princ. Dabantur olim etiam aliquibus Italiæ ciuitatibus Præfecti, quorum duplex genus erat: alij enim eorum populi Rom. suffragiis, alij verò à Prætore Vrbano quotannis mittebantur. De his omnibus Festus his verbis: Præfecturæ eæ appellabantur in Italia, in quibus & ius dicebatur, & nundinæ agebantur; & erat quædam earum Respublica: neque tamen magistratus suos habebant; in quas legibus Præfecti mittebantur quotannis, qui ius dicerent: quorum genera fuerint duo: alterum, in quas solebant ire Præfecti quatuor, qui auctore vigintisex virûm numero, populi suffragio creati erant in hęc oppida, Capuam, Cumas, Casilinum, Vulturnum, Linternum, Puteolos, Acerras, Suessulam, Atellam, Calatium: alterum, in quas ibant, quos Prætor Vrbanus quotannis in quæque loca miserat legibus, vt Fundos, Formias, Cære, Venafrum, Alliphas, Priuernum, Anagniam, Frusinonem, Reate, Saturniam, Nursiam, Arpinum, aliaque complura. Hæc Festus verb. Præfecturæ. At verò Præsides non dabantur nisi prouinciis: si quando tamen in Martyrologio inuenis alicuius ciuitatis Italiæ Præsidem, impropriè scias dictum, loco Præfecti. Hæc autem ea potissimùm ex causa hîc descripsimus, quòd in Martyrologiis & Menologiis sub Consularibus, Proconsulibus, Præfectis, atque Præsidibus martyres passi reperiuntur, vt ex his harum vocum proprietatem intelligas.

f Ranulphi.] De eodem Vsuardus hac die, aliique recentiores agunt.

g Eutropij Episcopi.] Beda de ipso hac die, & alij. Acta eius conscripta esse à Vero Episcopo, testantur Vsuardus, Ado, & Sigebertus de script. Eccles. cap. 73. Agit de eo item Petrus in catalogo lib. 5. cap. 57. floruisseque eum scribit temporibus Valentiniani Secundi Imperatoris.

h Bedæ.] De eo in dicto vet. manuscripto codice monast. S. Cyriaci. Hic ab aliquibus inconsultè nimis putatur, ob id quòd venerabilis dictus reperitur à nonnullis, sanctus dici non debere. Sanè quidem sanctitatis titulo ornauerunt eum maiores. Ab Ilduino clarissimo viro in Areopagiticis Beda sanctus presbyter dictus habetur. Marianus Scotus, scriptor non ignobilis, qui ante quingentos annos vixit, lib. de sex ætat. anno Domini 678. hæc ait: Sanctus Beda presbyter Anglicus, computator, his temporibus clarus habetur. Hæc ille. Bedę res gestas cōscriptas esse ab Cuthberto monacho illi æquali, testatur Molanus; nos nondum vidimus: illa autem perbreuis narratio, quæ in fronte operum ipsius edita habetur, alia omnino censetur ab illis; quemadmodum & ea quæ in fine posita sunt tomi octaui operum eiusdem, accepta (vt apparet) ex Petro in catal. lib. 5. c. 55. Epistolam autem illam de obitu Bedæ illic positam, & à Surio relatam in tom. 7. die 10. Maij, germanam atque sinceram esse, nullus qui eam legerit, iure poterit dubitare. De Beda illud etiam vulgatum constat esse figmentum; fuisse nimirum oculis orbum. Nemo id veterum testatur: quod sanè tacendum non fuisset ob viri eximiam doctrinam, & inexhaustum in scribendo laborem. Traditur & fabella quędam de sepulchri ipsius epitaphio, quam his verbis idem Petrus refert in catalogo: Cùm, inquit, discipulus eius, ipso defuncto, titulum sepulchro ponere disposuisset, vnico carmine Leonino sic incipiens: *Hac sunt in fossa.* velletque, finire: *Bedæ sancti, vel presbyteri ossa*, nec metrum stare posset, nec vllum

ei vocabulum aliunde occurreret: tædio affectus, tandem iniit dormitum: & ecce manè in tumulo angelicis manibus reperitur insculptum:

Hac sunt in fossa Bedæ venerabilis ossa.

Hæc Petrus, & alij; quos iure irridet atque redarguit falsitatis Trithem. lib. 2. de vir. illustr. ord. sancti Benedicti cap. 21. aliter enim se habere dicit epitaphium ad eius sepulchrum inscriptum, quod recitat lib. 3. c. 115. estque huiusmodi:

Presbyter hic Beda requiescit carne sepultus.
Dona, Christe, animam in cælis gaudere per æuum:
Daq; sophiæ illum debriari fonte, cui iam
Suspirauit ouans intento semper amore.

Hæc ibi: ex quibus irritum prorsus redditur de Leonino versu commentum. Hæc fortasse pluribus: sed meâ sententiâ pernecessaria, cùm ea de Bedæ sepulchro penes complures fidem inuenerint. De tempore autem eius obitus diuersę feruntur sententię. Auctor catalogi scriptorum eius, qui habetur excusus post præfationem libri de temporibus, testatur Bedam obiisse diem anno Domini 734. Scribit Sigebertus in chron. Bedam ex hac vita migrasse anno Domini septingentesimo tricesimoprimo. Ea puto ratione id eum existimasse, quòd ad illud vsque tempus perduxit gentis Anglorum historiam: sed cùm idem Beda opus epitomes perducat vsque ad septingentesimum sexagesimumsextum Christi annum, profiteaturque ibidem in fine, se anno suæ ætatis quinquagesimonono Anglorú historiam, aliaque super diuinam Scripturam opera absoluisse; planè constat diutiùs vixisse. Sed nec illis facilè assentimur, qui tradunt eum diem obiisse annos natum septuaginta, vel duos ampliùs: qui item cùm tradant, oculos eius præ longæua ætate caligasse; ad diuturniorem ætatem peruenisse, fatendum est: ipse etenim (vt ex dicta epistola constat) iam migraturus, multum vixisse se temporis testatus est. Quantum autem ex scriptis ipsius elicere licuit, reperimus eum vsque ad nonagesimumquartum suæ ætatis vixisse annum, quorum octogintaseptem exegit in monasterio: septennis enim (vt ipse scribit) traditus est S. Benedicto abbati in monasterium sanctorum Apostolorum Petri & Pauli positum in Anglia ad Vuirimundam & Ingiruum. Horum omnium rationem, quoniam longiorem exigit narrationem, hîc subtrahimus: in Annal. autem Eccles. fusiùs prosecuti sumus.

28 ## Quinto Kalend. Iunij. Luna. A j.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	25	26	27	28	29	30			

IN Sardinia sanctorum martyrum Aemilij[a], Felicis, Priami, & Luciani, qui pro Christo certantes, coronati sunt. Carnoti in Gallia sancti Carauni[b] martyris, qui sub Domitiano Imperatore capite amputato martyrium sumpsit. Corinthi sanctæ Helconidis[c] martyris, quæ primùm Gordiano Imperatore sub Perennio Præside multis tormentis afflicta, deinde sub Iustino eius successore iterùm cruciata, sed ab Angelo liberata, demum dissectis mammis, ferisque obiecta, atque igne probata, capitis obtruncatione martyrium compleuit. Item passio sanctorum Crescentis[d], Dioscoridis, Pauli, & Helladij. Thecuę in Palæstina sanctorum Monachorum[e] martyrum, qui tempore Theodosij Iunioris à Sarracenis occisi sunt: quorum sacras reliquias accolæ colligentes, summa veneratione illas habuerunt. Lutetiæ Parisiorum sancti Germani[f] Episcopi & confessoris, qui quantæ sanctitatis, quantique meriti fuerit, quibus etiam miraculis claruerit, Fortunatus Episcopus litterarum monimentis consignauit. Mediolani sancti Senatoris[g] Episcopi, virtutibus & eruditione clarissimi. Vrgellæ in Hispania Tarraconensi sancti Iusti[h] Episcopi. Florentiæ S. Podij[i] Episcopi & confessoris.

AEMILII & soc.ª] De his hac item die Beda, Vsuardus, Ado, & alij, nuper autem Fara de rebus Sardois.

[b] Carauni.] Agit de eodem Vsuardus hac die. Eius verò Acta ex antiq. manuscript. edidit Mombrit. tom. 1. vit. sanct. paucis autem Petrus in catal. lib. 5. cap. 60. Scripsit de eodem epigramma Bonad. in lib. 2. monod. 81.

[c] Helconidis.] De ea item agunt Greci in Menologio hac die: ibi & eius martyrij Acta compendio habentur descripta.

[d] Crescentis & soc.] De his præterea Græci in dicto eorũ Menologio hac item die agunt. de iisdem mentio est in vita S. Nicolai Episc.

[e] Sanctorum monachorum.] Hi illi esse videntur, de quibus agit Ioannes Cassian. in collat. sexta de nece sanctorum cap. 1. 2. & seq.

[f] Germani Episcopi.] Beda, Vsuardus, Ado, aliiq; omnes hac die. Scripsit eius res gestas Fortunatus Episcopos Pictauiensis, quas recensuit Sur. tom. 3. hac die. De eodem Greg. Turon hist. Franc. lib. 4. c. 51. & li. 5. c. 8. & de gloria confess. cap. 92. Sæpiùs idem Fortunatus, vt in carmine ad clerũ Parisiensem, vbi ostendit quàm florens esset illa ecclesia eius tempore. Idem in vit. sancti Martini carmine scripta lib. 4. & in vita sanctæ Radegundis. Epitaphium ad eius sepulchrum inditum recitat Aimoin. lib. 3. de gest. Franc. cap. 9. & 16. De eo etiam Ado in chron. In Actis S. Vrsicini Episcopi Bituricensis, quæ extant apud Greg. Turonen. de glor. confess. cap. 80. plura de eodem: itemque in Actis sancti Domnoli Episcopi Cenomanen. apud Sur. tom. 3. die 16. Maij. Vinc. lib. 21. cap. 63. 64. Antonin. par. 2. tit. 22. cap. 6. & nouissimè Papir. Mas. Annal. Franc. lib. 1. in Cheberto. Migrauit ex hac vita anno Domini 579. vt tradit Sigebert. in chron. quod etiam colligitur ex Greg. Turon. lib. 5. cap. 8. Numeratur decimus nonus eius sedis Episcopus in tabulis Democharis. Historia translationis eius extat apud Sur. tomo 7. die 25. Iulij. Aimoin. scripsit duos libros de miraculis ipsius, qui ibidem editi habentur. De eius item miraculis post mortem factis agit Greg. Turon. hist. Franc. lib. 8. c. 33.

[g] Senatoris Episc.] De quo etiam tabulæ ecclesiæ Mediolanen. Extat de eodem egregium epigramma Ennodij Ticinensis, cuius est exordium: *Qui vicit trabeas*, &c.

[h] Iusti Episc.] Hac die natalem eius celebrari, cõstat ex tab. eius ecclesiæ, & ex Flor. sanct. Hisp. Agit de eodem S. Isidorus de vir. illustr. c. 21. & ex eo Honorius, & alij. Interfuit S. Iustus Concilio Toletano secundo, vt eius Acta indicant. Claruit temporibus Iustiniani Imperatoris.

[i] Podij Episc.] Hic successit Ioanni, anno Domini millesimo & tertio, vt constat ex Actis S. Zenobij, quæ à Ioanne archipresbytero Aretino edità extant apud Sur. tom. 3.

* B Quarto Kalend. Iunij. Luna. 29

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1			

ROMÆ via Aurelia natalis sancti Restituti [a] martyris. Apud Iconium Isauriæ ciuitatem passio sanctorum Cononis [b], & filij eius annorum duodecim; qui sub Aureliano Imperatore craticulæ prunis suppositis, & oleo superinfuso, suspensionis in equuleo, atque ignis pœnam constanter passi, malleo ad extremum ligneo manibus eorum contritis, spiritum emiserunt. Eodem die natalis sanctorum martyrum Sisinij [c], Martyrij, & Alexandri, qui tempore Honorij Imperatoris in Anauniæ partibus (vt scribit beatus Paulinus) persequentibus Gentilibus, martyrij coronam adepti sunt. Cæsareę Philippi sanctarum martyrum Theodosiæ [d] matris sancti Procopij martyris, & aliarum duodecim nobilium matronarum, quæ in persecutione Diocletiani capitis obtruncatione consummatæ sunt. In Vmbria passio sanctorum [e] mille quingentorum & vigintiquinque martyrum. Treuiris beati Maximini [f] Episcopi & confessoris, à quo S. Athanasius Episcopus persecutionem

Con-

Constantij fugiens, honorificè susceptus fuit. Veronæ sancti Maximi[g] Episcopi. Arcani in Latio sancti Eleutherij[h] confessoris.

MAII 29.

RESTITVTI[a].] Agit etiam de eo hac die Beda, Vsuardus, Ado, & ceteri denique recentiores. Eius martyrij Acta habentur in cod. scripto S. Mariæ Maioris ad Præsepe dictæ, quibus narratur passus esse sub Diocletiano Imp. damnatusque ab Hermogeniano Præfecto Prætorio, de quo consule tomum secundum Annalium. est illorum exordium: Sub Diocletiano & Maximiano Augustis, &c.]

[b] Cononis & filij.] De his item iidem qui suprà. Eorum passionis Acta paucis refert Petrus in catalog. lib. 5. cap. 62.

[c] Sisinij, Martyrij, & Alexandri.] De his Beda, Vsuardus, Ado, & alij hac die. Horum martyriũ scripsit S. Vigilius Episcopus Tridentinus ad S. Simplicianum Episcopum Mediolanensem; recitat eum commentariolum Lipom. to. 2. & Surius tom. 3. Dicti sunt hi martyres Anaunenses, eò quòd in valle Ananiæ passi sint. Horum etiam meminit S. Augustinus scriberis ad Marcellinum epist. 158. Paulinus in vita S. Ambrosij, S. Gaudentius Episcopus Brixianus in sermone babito in dedicatione basilicæ, dictę, Concilium Sanctorum. Habet horum Acta Mombrit. to. 1. vit. sanct. Sur. t. 3. Pet. in catal. lib. 5. c. 63. Idem mentionem facit de eisdem in vita S. Vigilij Episc. lib. 6. c. 10. In his autem Actis quæ Mombritius recitat, passi hi habentur hoc mense & die, Stilicone Consule; numeratur is annus (secundùm Fastos Onuphrij) quadringentesimus, quo Romanæ Ecclesiæ præerat S. Anastasius, Mediolanensi autem sanctus Simplicianus, Imperatoris Honorij anno vj. quo etiam Consulatu S. Vigilium ab eisdem Gentilibus occisum esse, Vsuardus auctor est die 26. Iunij. Horum veneranda corpora ante triennium transtulit Illustriss. ac R. D. sanctæ memoriæ Card. Borromæus.

[d] Theodosiæ.] Agunt hac item die Græci in Menologio de Theodosia, sed ea quæ Byzantij passa est. De hac autem Cæsariensi Acta habentur in vita sancti Procopij martyris, quam refert Metaphrastes octauo Id. Iulij: extat apud Lipom. tomo 6. & Sur. tom. 4. Agitur ibidem de martyrio aliarum nobilium matronarum, quarum hîc item mentio habetur.

[e] Mille quingentorum, &c.] De his agitur in Actis martyrij S. Venantij: passique habentur in persecutione Decij Imperatoris sub Antiocho Præfecto.

[f] Maximini Episcopi.] De eo hac item die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri. Huius res gestas à Lupo quodam conscriptas recitat Sur. tom. 3. hac die. Interfuit hic Concilio Agrippinensi, celebrato post Consulatum Amantij & Albini, anno Domini (secundùm Fastos Onuphrij) trecentesimo quadragesimosexto. De eodem Hieron. in chron. aitque ab eo susceptum hospitio, S. Athanasium, cùm Treueris exularet; qui ibidem mansit integro biennio & mensibus quatuor, vt scribit Theodoretus histor. lib. 2. c. 1. Præsens fuit idem Maximinus Concilio Sardiceno. S. Athanasius cùm recenset Episcopos Galliarum, qui illuc conuenerunt, primo loco ponit Maximinum in apol. 2. col. 423. licet alicubi, deprauato codice, Maximianus pro Maximino legatur. Mortuus est eiusdem Constantij Imp. temporibus, vt constat ex eodem Athanasio in apolog. ad Constant. Passus & ipse grauia ab eodem Imperatore Ariano, eò quòd faueret Catholicis, & impugnaret hæreticos, vt diffusè scribit Nicephorus hist. lib. 9. cap. 12. De eo præterea recentiorum plures, quos mittimus numerare. In tabulis Episcoporum Treuerensium adscribitur Maximinus vigesimus sextus Episcopus apud Democh. De miraculis ad sepulchrum eius fieri solitis agit Greg. Turon. de glor. confess. cap. 93.

[g] Maximi Episcopi.] De eo item tabulæ ecclesiæ Veronensis, & sępiùs citatus commentarius de Episc. Veron. pag. 9. & 40.

[h] Eleutherij.] De quo vetera monumenta ecclesiæ Aquinatis.

30 **Tertio Kal. Iunij. Luna.** C xxix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2			

ROMÆ via Aurelia natalis sancti Felicis[a] Papæ, & martyris, qui sub Aureliano Principe martyrio coronatus est. Turribus in Sardinia sanctorum martyrum Gabini[b] & Crispuli. Antiochiæ sanctorum Syci[c] & Palatini, qui pro Christi nomine multa tormenta passi sunt. Rauennę sancti Exuperantij[d] Episcopi

scopi & confessoris. Papiæ sancti Anastasij [e] Episcopi. Cæsareæ in Cappadocia sanctorum Basilij [f] & Emmeliæ coniugis eius, parentum sancti Basilij Magni: qui tempore Maximini extorres facti, Ponticas solitudines incoluere, & post persecutionem, filiis suarum virtutum relictis heredibus, in pace quieuerunt.

MAII 30.

Felicis Papæ [a].] De eo item hac die agunt Beda, Vsuardus, Ado, & alij. De eius successione scribit Euseb. in chron. & hist. lib. 7. cap. 24. Optat. libro 2. contra Parmen. August. epist. 165. Huius est epistola quæ citatur à S. Cyrillo contra Nestorium, & in apologia, atque in Actis Concilij Ephesini, necnon à Vincent. Lirinen. lib. aduersus hæreses: nam Maximianus Episcopus Alexandrinus, ad quem scripsit, eius tempore sedit, suffectus nimirum S. Dionysio. Quòd autem hic passus sit sub Aureliano, & non sub Claudio, vt alij tradunt, pluribus diximus in Annal. Ecclesiast. vbi & de ipso locupletiùs.

[b] Gabini & Crispuli.] De quibus Beda, Vsuar. Ado, & alij recentiores, Fara etiam lib. de rebus Sardois. Extant prædictorum Acta, quę in ecclesia ipsorũ leguntur. Porrò putatur hęc esse dies translationis: nam dies natalis agitur 25. Octob. mira celebritate, vnde & Sardi mẽsem Octobrem Gabinum appellant. Est etiam celebris apud eos dies dedicationis eius Ecclesiæ, quæ est cathedralis, factæ quarta Maij, anno Domini quingentesimo decimoseptimo, vt eiusdem ecclesiæ vetera monumenta testantur. Sanctus Gregorius in regist. lib. 7. epist. 7. meminit de monasterio nomine sanctorum Gabini & Luxorij in Sardinia.

[c] Syci & Palatini.] Beda, & Vsuardus, & alij de iisdem agunt hac die.

[d] Exuperantij Episc.] De eo tabulæ Ecclesiæ Rauen. & Hieronymus Rub. hist. Rauen. lib. 2. Claruisse eum ferunt temporibus Honorij Imperatoris. Est & alius eiusdem nominis Exuperantius Episcopus Dertonensis, qui interfuit vnà cum sancto Ambrosio Concilio Aquileiensi. Fuit eiusdem nominis Exuperantius, aliàs Superantius, Episcopus in Lucania, sanctitate insignis, cuius meminit Vranius in transitu S. Paulini Episcopi Nolani apud Surium tomo 3.

[e] Anastasij Episcopi.] De ipso etiam tabulæ ecclesiæ Papiensis. Hic ex Ariano factus Catholicus, egregia claruit sanctitate, vixitque temporibus Rotharis Regis Longobardorum. Scribit de eo Paulus diaconus hist. Longobard. libro 4. cap. 15.

[f] Basilij & Emmeliæ.] Agit de his S. Gregor. Nazianzenus in luculenta illa encomiastica oratione habita in funere S. Basilij, circa principium: idemque de Emmelia meminit in epistola 8. ad Basilium edit. Billianæ. Gregorius Nyssenus etiam in epistola ad Olympium monachum, de Actis S. Macrinæ.

xxviij D Pridie Kalend. Iunij. Luna. 31

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
21	22	23	24	25	26	27	28	28	29	30	1	2	3

Romæ sanctæ Petronillæ [a] virginis, filiæ beati Petri Apostoli, quæ Flacci [b] nobilis viri coniugium spernens, acceptis triduanis ad deliberãdum induciis, interim ieiuniis & orationibus vacans, tertia die mox vt Christi sacramentum accepit, emisit spiritum. Aquileiæ sanctorum martyrũ Cantij [c], Cantiani, & Cantianillæ fratrum, qui cũ essent ex illustri Aniciorum [d] progenie, sub Diocletiano & Maximiano Imperatoribus ob Christianæ fidei constantiam vnà cum pędagogo suo Proto capite plexi sunt. Turribus in Sardinia sancti Crescentiani [e] martyris. Apud Comanos in Ponto sancti Hermiæ [f] militis, qui sub Antonino Imperatore ab innumeris & sæuissimis tormentis ope diuina liberatus, carnificem ad Christum conuertit, & eiusdem martyrij coronæ participem fecit, quam

quam tamen ipse primus gladio obtruncatus accepit. Veronæ sancti Lupicini [g] Episcopi. Romæ sancti Paschasij [h] diaconi & confessoris, cuius meminit beatus Gregorius Papa.

MAII 31.

PETRONILLÆ [a].] De eadem Beda, Vsuard. Ado, & Wandel. his versibus:

Tum pridie Petronilla Petri de germine sancto
Fulgida virgo micat Christi trabeata decore.

De eius obitu agitur in Actis sanctorum Nerei & Achillei. De eius corporis inuentione vide in libro de Rom. Pont. in Paulo Primo. Cuius autem fidei sit eius historia, consule S. Augustinum lib. contra Adimantum, cap. 17. Nonnullas de ea dubitationes disseruimus in Annal. Eccles. Erat olim Romæ nomine sanctæ Petronillæ cœmeterium nobile, in quo Gregorius Tertius Papa anniuersariam statuit stationem, vt constat ex eodem lib. de Rom. Pont. in Gregorio Tertio. Non prætermittendum hîc (quando sese offert occasio) etiam de sancti Petri vxore mentionem habere: quam martyrio occubuisse, Clemens Alexandrinus vetustissimus Theologorum libro 7. Strom. scribit his verbis: Aiunt certè beatum Petrum, cùm vidisset vxorem suam duci ad mortem, lætatum quidem esse propter vocationem, & quòd domum reuerteretur. Valdè autem exhortando & consolando, proprio nomine eam compellantem, dixisse: Heus tu, memento Domini. Hæc Clemens.

[b] Flacci nobilis viri.] In prædictis Actis SS. Nerei & Achillei legitur: Flacci Comitis: quã lectionem non improbamus. Portò vt huius vocis clarior notitia habeatur, sciendum in primis, pro diuersitate temporum, diuersi generis Comites fuisse. Ante Constantini Imp. tempora hi dicti erant Comites, qui Proconsules, Præsidesq. prouinciarum comitantes, erant in negotijs publicis obeundis illorum administri & adiutores, ijdemque assessores eorumdem cùm essent, ius dicebãt, vt declarant complutes leges, L. 16. de off. præsid. L. 4. ff. de offic. assess. L. 41. §. 1. de excus. tut. L. 6. §. Si quos comit. ff. de pœn. L. 5. ff. ad leg. Iul. repet. & L. 1. §. Sed. ff. de extra. cognition. De ijsdem Sueton. in Iulio, & in Tiberio, & Plin. lib. 9. c. 30. Ex his vnus erat Flaccus, de quo agimus, ceterique omnes qui in antiquis Actis martyrum Comites dicti reperiuntur. A temporibus autem Constantini Imp. & non Hadriani (vt putauit Gelenius) ea vox alio sensu accipi consueuit. Idem etenim Imperator, Christiana quadam humanitate, quosdam è magistratibus sibi subditis Comites dici voluit, quasi consocios in administratione Imperij: erantque hi triplicis ordinis, nempe primi, secundi, & tertij, vt scribit Eusebius in vita Constantini lib. 4. cap. 1. Mutationem magistratuum à Constantino factam esse, Zosimus etiam asseuerat lib. 2. Plura de his Alciat. lib. de Magistrat. In Not. prouinc. habentur Comitiuarum diuersarum descripta insignia: sunt de ijsdem Comitibus complures tit. in Cod. lib. xij. itemq. formulas eorumdem magistratuum habes apud Cassiodorum variar. lib. 6. & 7.

[c] Cantij, Cantiani, & Cantianillæ.] De his item hac die Beda, ac ceteri omnes. Extat de his sermo S. Maximi Episcopi Taurinensis, qui & adscribitur S. Ambrosio. Feruntur eorumdem Acta eiusdem S. Ambrosij nomine. est illorum exordium: Seruus Christi Ambrosius, &c. Descripsit ea Mombritius tomo primo, summatim autem Petrus in catalog. lib. 5. cap. 70. Fuerunt condita eorum veneranda corpora Aquileiæ. De quibus & Venantius Fortunatus his versibus:

Aut Aquileiensem si fortè accesseris vrbem,
Cantianos Domini nimiùm venereris amicos, &c.

[d] Ex illustri Aniciorum prosapia.] De ea familia meminit Prudentius lib. 1. aduersus Symmachum, aitque primum omnium senatorum Anicium nomen dedisse Christianę militię, quod his versibus explicat:

Fertur enim ante alios generosus Anicius Vrbis
Illustrasse caput: sic se Roma inclyta iactat, &c.

Habes apud Liuium lib 45. Lucium Anicium de Illyrijs ac Rege Gentio triumphasse. De Aniciorum nomine & significatione, ac perillustri stemmate scribit S. Gaudentius Brixianus in sermone de Machabæis, & S. Hieron. epist. 8. ad Demetriadem his verbis: Illustris, inquit, Aniciorum sanguinis genus, in quo aut nullus aut rarus non meruit Consulatum, &c. De eadem Cassiodorus variar. lib. 10. epist. 11. & 12. Erant iam in prouerbio opes, ædificiorum moles, & splendor ædium familiæ Anicianæ. Hinc Secundinus ad Augustinum: Ego namque fateor, non tali diligentia, nec tanta industria Anicianę domus micare marmora, quanta tua scripta prælucent eloquentia. Hæc ipse apud August. tom. 6. At hęc pro huius loci ratione satis. Fuit autem ea familia illustrata non tantùm Consulibus & Imperatoribus, sed & nobilitata martyribus & confessoribus: nam pręter martyres de quibus hîc agitur, ex ea etiam prosapia clarissimæ illæ sanctitate mulieres Probæ, Iulianæ, & Demetriades prodiere; ille item pietate atque doctrina celeberrimus Consul ordinarius & confessor illustris Anicius Manlius Seuerinus Boëtius, & alij: de quibus pluribus in Annal. Ecclesiast.

[e] Crescentiani.] Beda, Vsuardus, & Ado de eodem agunt hac dię: adstipulantur vetera manuscript. & recentiores omnes, itemque Fata de rebus Sard.

[f] Hermiæ.] Agunt de eodem hac die Gręci in Menologio, vbi & summatim eius Acta referunt, consentientia his quæ hîc leguntur de Hermia.

[g] Lupicini Episcopi.] De eo tabulæ ecclesiæ Veronen. & Augustinus Valer. eius Episcop. & Card. in comment. de antiquis mon. ecclesiæ Veron. pag. 9. & 39.

[h] Paschasij diac.] Scribit de eo S. Gregorius Papa lib. 4. dialog. c. 40. & 41. Vixit ijsdem temporibus alius Paschasius presbyter Romanus, tituli S. Eusebij; qui stetisse reperitur pro Symmacho aduersus Laurentium schismaticum, vt docent Acta secundę Synodi tunc Romæ celebratę.

Quod autem pertinet ad Paschasium de quo agimus, de schismate sic excusat eum sanctus Gregorius, cùm ait: Quia enim non malitiæ, sed ignorantiæ errore peccauerat, purgari post mortem à peccato potuit. Hæc Gregorius, excusans eum. Vnde quod idem sanctus Gregorius paulò superiùs ait, ipsum in sua sententia vsque ad diem sui exitus perstitisse; ea verba vel sunt exclusiuè intelligenda, quasi sic perstiterit in sententia, vt tandem die obitus pœnituerit: vel dicere necesse est, Paschasium diaconum, vertente adhuc illa de electione Symmachi controuersia, ex hac vita migrasse. Ceterùm peracta Synodo illa Palmari dicta (cuius nominis rationem reddidimus in Annalium tomo 6.) qua totius Catholicæ Ecclesiæ calculo adiudicata est causa Symmacho: nulla certè eum excusare potuisset facti vel iuris ignorantia, quin anima eius supplicium subijsset æternum. Prędictorum itaque alterum præcessisse necesse est, cùm eius sanctitati egregij virtute miraculi adstipulari visus sit Deus: nam (vt inquit sanctus Gregorius) eius dalmaticam feretro superpositam dæmoniacus tetigit, statimquè sanatus est. Quod autem ad dalmaticam pertinet, vt & hanc vocem explicemus, Fuit dalmatica vetus genus indumenti, sic dictum (inquit Isidorus libro 19. orig.) quòd primùm in Dalmatia texta est, habens clauos ex purpura. Vsi sunt aliquando ea Reges: vnde de Commodo scribit Lampridius, quòd dalmaticatus processit in publicum; quam vestem Dio in Commodo nominat tunicam manicatam, sericam, albam: vt ex his satis possit intelligi, qualisnam dalmatica vestis fuerit. Meminit & Iulius Capitolinus de dalmaticis chirodatis, hoc est, manicatis, quibus Pertinax Imp. vtebatur. Trebellius Pollio in Claudio nominat singilones Dalmatenses. Tunicam senatoriam, dalmaticam appellat Ioannes diaconus, dum agit de Gordiano patre sancti Gregorij libro 4. cap. 83. Habes in Actis passionis sancti Cypriani Episcopi Carthag. eumdem indutum esse dalmatica. Sunt hæc verba ibi descripta: Cùm se dalmatica expoliasset, & diaconibus tradidisset, in linea stetit, &c. Extant ea in prologomen. in S. Cyprian. edit. Pamel. Eademque ibidem leguntur in alijs eiusdem Actis ex Paulo diacon. licet alia loco dalmaticæ habeant tunicam. Siluestri Papæ fuit institutio, vt diaconi Romanæ ecclesiæ vterentur dalmaticis in ecclesia, sed tantùm diebus solemnibus in signum lætitiæ. dist. 76. cap. de ieiunio. exteris autem non nisi ex priuilegio à Romano Pontifice concesso vti dalmaticis fas erat, vt Gregor. in regist. libro 7. epist. 111. ad Aregium Episcop. & distinct. 23. cap. Communis filius. Symmachus Papa sancto Cæsario Episcopo Arelatensi Romam aduenienti, quo tantum virum digno prosequeretur honore, inter alia tribuit, vt diaconi ecclesiæ Arelatensis, sicut & Romani diaconi, dalmaticis vterentur, vt auctor est Cyprian. in Actis sancti Cæsarij, quæ habes apud Surium tom. 4. Qualis fuerit olim forma dalmaticarum, quibus vtebantur diaconi, egregiè expressum habes ab Ammiano Marcellino libro 14. his verbis: Pectoralem tuniculam sine manicis textam Maras quidam nomine (vt appellant Christiani) diaconus, per latera scripta Græco sermone, &c. persimilem enim fuisse chlamydi Imperiali, demonstrat. Retinet & nunc idem nomen, vt quam ille tuniculam dicit, Italicè appelletur tonicella; licet ipsa non eamdem prorsus formam retineat: nam vsque ad cubitum manicata hodie fit. Palmatam Consularem vestem litteris inscribi solitam, & ab Impp. Consuli tribui, testatur Ausonius in gratiarum actione pro suo Consulatu, cùm hæc habet ex verbis Gratiani Augusti: Palmatam tibi misi, in qua Diuus Constantinus parens noster intextus est. Me beatum, cuius insignibus talis cura præstetur. Hæc planè, hæc est picta, vt dicitur, vestis, non magis auro tuo, quàm tuis verbis, &c. Eiusmodi planè fuisse dalmaticam diaconorum, quam Ammianus tuniculam appellat, qua & Imperator indui posset, apertè ipse significat. Ex his perpende, quanto augustius atque magnificentiùs legali veteri cultu Noui testamenti ministerium apparetur: cùm olim Leuitis nec linea vti stola concessum esset, quam tandem illi contra leges sacras ab Agrippa Rege precariò obtinuerunt, vt auctor est Iosephus Antiquit. libro 20. cap. 8. edit. Gelen. Quod autem hodie non tantùm diaconi, sed & subdiaconi in sacris dalmaticati ministrent, id quidem non ex veteri instituto: nam sanctus Gregorius Papa antiquum esse vsum Romanę Ecclesiæ dicit, vt subdiaconi tunicis induti lineis procederent, libro 7. registr. epist. 63. ad Ioannem Episcopum Syracusanum. Sed vt tandem eò vnde deflexisimus, reuertamur, ad ipsum scilicet vsum dalmaticarum, quibus corpora defunctorum tegebantur: sciendum, non tantùm diaconorum feretrum tegi dalmatica, moris fuisse, sed Summorum Rom. Pontificum, vt auctor est idem Greg. in regist. lib. 12. ex Synodo Rom. cap. 4. Quod certa ex causa fieri vlteriùs vetuit; ne honor, qui olim sanctis martyribus tantùm impendi consueuisset, cuiusque vitæ meriti hominibus impartiretur: Eutychianus enim Papa statuisse reperitur, ne quis martyrem sine dalmatica, vel purpurato collobio sepeliret. lib. de Rom. Pont. in Eutychiano.

IV-

IVNIVS.

Kalendis Iunij. Luna. E xxvij.

1

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

OMÆ ſancti Iuuentij [a] martyris. Cæſareæ in Palæſtina beati Pamphili [b] presbyteri & martyris, viri admirandæ ſanctitatis & doctrinæ, atque in pauperes munifici, qui ob Christi fidem in perſecutione Maximini, primò ſub Vrbano Præſide cruciatus, & in carcerem truſus, deinde ſub Firmiliano iterùm reuocatus ad pœnas, vnà cum alijs martyrium conſummauit. Paſſi ſunt etiam tunc Valens diaconus, & Paulus, alijq. nouem, quorum memoria alijs diebus celebratur. Auguſtoduni ſanctorum Reueriani [c] Epiſcopi, & Pauli presbyteri, cum alijs decem, qui ſub Aureliano Principe martyrio coronati ſunt. In Cappadocia ſancti Theſpeſij [d] martyris, qui ſub Alexandro Imperatore, & Simplicio Præfecto, poſt alia tormenta decollatus eſt. In Ægypto ſanctorũ martyrum Iſchyrionis [e] ductoris militum, & aliorum quinq. militum, qui ſub Diocletiano Imperatore pro fide Christi diuerſo mortis genere perempti ſunt. Item S. Firmi [f] martyris, qui in perſecutione Maximiani acerbiſſimis plagis affectus, lapidibus percuſſus, ac demum capite cæſus eſt. Peruſiæ ſanctorum martyrum Felini [g] & Gratiniani militum, qui ſub Decio varijs tormentis cruciati, martyrij palmam glorioſa morte perceperunt. Bononiæ ſancti Proculi [h] Epiſcopi & martyris, qui ſub Maximiano Imperatore paſſus eſt. Ameriæ ſancti Secundi [i] martyris, qui ſub Diocletiano in Tiberim proiectus, martyriũ conſummauit. Apud Tiphernum in Vmbria S. Creſcentiani [k] militis Romani, ſub eodem Imperatore martyrio coronati. In Vmbria ſancti Fortunati [l] presbyteri, virtutibus & miraculis clari. In monaſterio Lerinenſi ſancti Capraſij [m] abbatis. Treuiris ſancti Simeonis [n] monachi, qui à Benedicto Papa Nono in ſanctorum numerum relatus eſt.

IVNII I.

VVENTII [a].] De eo vet. manuſcr. ex quibus Molanus hac die. [b] Pamphili & ſoc.] De Pamphilo hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio ad Nonas Nouembr. Horum Acta conſcripſit Euſebius hiſt. lib 8. c. 17. & Metaphraſtes; quæ recitat Surius tom. 3. Porrò eius vitam tribus fermè voluminibus ab eodem explicatum, auctor eſt S. Hieron. ad Marcellam epiſt. 191. De Pamphilo item agit S. Hieronymus lib. de ſcript. Eccleſ. epiſt. 65. ad Pammachium contra Rufinum, & epiſt. 83. ad Magnum oratorem, eum ſummis laudibus celebrat. De eius inſigni bibliotheca idem Hieron. ſæpè meminit. ab eo Euſebius cognomentum accepit.

c Reueriani Episcopi & socior.] Vsuardus item hac die, Petrus lib. 5. cap. 73. & alij recentiores.

d Thespesij.] Agunt de eodem hac die Greci in Menolog. vbi & eius martyrium pluribus describitur.

e Ischyrionis & soc.] De ijsdem apud Grecos. Alius hic ab illo, cuius meminit Dionysius Alexand. apud Eusebium hist. lib. 6. cap. 34.

f Firmi.] Itidem Græci in Menolog. de eodem hac die agunt.

g Felini & Gratiniani.] De his vetera monumenta ecclesiæ Perusinæ, quæ manuscripta accepimus.

h Proculi.] De quo & tab. eccles. Bononien. Percrebuit hucusque de S. Proculo martyre ea opinio, quòd passus sit temporibus Theodorici Arianorum Regis, ea de causa, quòd zelo fidei in Arianum Præfectum Catholicis infestissimum insiliens, eum occidisset, vt habent quædam Acta, quæ tom. 7. Sur. recitat: sed hęc omnia redduntur irrita ex his quæ scribit S. Paulinus Nolanus Episcopus, qui longè præcessit tempora Theodorici Regis; agensq. in Natali nono S. Felicis de nonnullis Italiæ martyribus, ac de his etiam qui Bononiæ in persecutione Diocletiani & Maximini passi sunt, hos scribit versus:

Vitalem, Agricolam, Proculumq; Bononia condit:
Quos iurata fides pietatis in arma vocauit.

Huius tanti viri auctoritate Illustriss. ac Reuerendiss. Gabriel Paleottus Cardinalis ampliss. Archiepiscopus Bononien. emendauit tabulas pristinas eius ecclesiæ. De natali die S. Proculi martyris solemniter celebrari solito scribit S. Greg. lib. 1. dialog. c. 9. in Bonifacio, circa medium. De illo etenim, & non alio, vt de martyre celeberrimo, cunctis notissimo, ibi agi persuademur.

i Secundi.] De quo tabulæ ecclesiæ Amerinæ, & vet. monumenta eiusdem ecclesiæ, quibus eius Acta descripta habentur.

k Crescentiani.] Eius ecclesiæ antiquæ memoriæ de eius martyrio fidem faciunt.

l Fortunati.] Eius res gestas ex manuscr. Spoletinæ ecclesiæ acceptas legimus: est earum exordium: Fuit quidam vir venerabilis, &c.

m Caprasij.] De quo etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Eius Acta ex vet. manuscriptis recitat Sur. tom. 7. Meminit eiusdem Sidonius Apollinaris in carmine Eucharistico ad Faustum; vbi dum relegit insulæ Lerinensis sanctos, hæc de Caprasio:

——— Quantos illa insula plana
Miserit ad cælũ montes: quæ sancta Caprasij
Vita senis, &c.

De eo item in vita S. Honorati lib. 1. Vixit temporibus Theodosij Imp. & Honorij eius filij.

n Simeonis.] Apud Bedam & alios de eo hac die. Eius Acta ab Eueruino conscripta recitat Surius tom. 3. De eius canonizatione agitur in chron. Hirsaugien. Scribit de eodem Sigebertus in chron. anno Domini 1015. & Trithem. de vir. illust. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 238.

25. xxvj. F

Quarto Nonas Iunij. Luna. 2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	1	30	1	2	3	4	5			

ROMÆ natalis sanctorum martyrũ Marcellini presbyteri [a], & Petri exorcistę, qui multos in carcere ad fidem erudiētes, sub Diocletiano post dira vincula & plurima tormenta à Sereno Iudice decollati sunt in loco qui dicebatur Silua Nigra, quæ posteà in honorem sanctorum cõmutato nomine Silua Candida appellata est. Horum corpora in crypta iuxta sanctum Tiburtium sepulta sunt, eorumq. sepulchrum S. Damasus Papa versibus posteà exornauit. In Campania S. Erasmi Episcopi [b] & martyris, qui sub Diocletiano Augusto primùm plumbatis cæsus, deinde fustibus grauiter mactatus, pòst resina, sulphure, plũbo, pice, cæra, oleoq. perfusus, illęsus apparuit: deinde Formijs sub Maximiano diuersis atque immanissimis supplicijs iterùm cruciatus, sed ad confirmandum ceteros à Deo seruatus: tandem vocante Domino, martyrio clarus, sancto fine quieuit: cuius corpus Caietam posteà translatum est. Lugduni sanctorum martyrum Photini [c] Episcopi, Sancti diaconi, Vetij, Epagathi, Maturi, Pontici, Biblidis, Attali, Alexandri, & Blandinæ, cum alijs multis, quorum fortia &

tia & iterata certamina tempore M. Aurelij Antonini, & Lucij Veri, ecclesiæ Lugdunensis epistola ad ecclesias Asiæ & Phrygiæ scripta recenset. In his sancta Blandina sexu infirmior, corpore imbecillior, conditione deiectior, diuturniora & acerbiora certamina subiens, & fortis adhuc permanens, gladio iugulata, ceteros secuta est, quos hortabatur ad palmam. Romæ sancti Eugenij [d] Papæ & confessoris.

IVNII 2.

MArcellini & Petri [a].] De his hac item die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Extant eorum Acta, quæ retulit Surius tom. 3. & Petrus in catal. libro 5. cap. 74. qui hos passos hac die tradit. Olim autem, mense Decembri horum solemnitas agebatur, vt constat ex inscriptione homiliæ sextæ S. Gregorij in Euangel. habitæ ad populum in basilica sanctorum Marcellini & Petri Dominica tertia Aduentus, die natali ipsorum, nisi sit mendum in codice. Horum illustri martyrio nobilitatus est locus, vbi sunt passi. Siquidem Silua olim Nigra dicta, Candida est appellata, accepitque Episcopalis cathedrę ornamentum, vt constat ex veterum Romanorum Conciliorum monumentis; sed postmodum à Callisto Secundo vnita est ecclesiæ Portuensi. Epitaphium sancti Damasi, cuius hîc habetur mentio, intextum habetur in prædictis horum martyrum Actis. In honorem prętereà eorumdem Constantinus Imp. erexit basilicam via Lauicana, quam & muneribus exornauit, ac reditibus locupletauit, ibique sanctæ Helenæ martyris corpus sepeliendum curauit. Extat de munificentia Constantini libellus in libro de Romanis Pontificibus, in Siluestro, vbi de his agitur. Est Romę antiquus Titulus nomine ipsorum martyrum, cuius mentio habetur in registro sancti Gregorij lib. 4. cap. 88. in Synodo tunc Romę habita. De horum translatione in Gallias agit Sigebertus in chronic. anno 826. Aim. de gest. Franc. libro 4. cap. 115. factam refert sub Gregorio Quarto Rom. Pontif. Cuius rei gestæ historiam Einardus libris quatuor illustrauit. Extant prædicta Acta apud Surium tomo septimo. Putatur eiusdem quoque auctoris esse vita eorumdem martyrum versibus scripta, quæ ibidem recitatur. De his & Marian. Scot. in chron. anno Domini 828. nouissimè autem Molanus in Indic. Sanct. Belgij.

[b] Erasmi Episcopi.] Agit de eodem hac die Beda, Vsuardus, ac recentiores, Ado autem sequenti die. Huius Acta reperimus in nonnullis vet. manuscriptis; habemusque eadem charactere Longobardo conscripta. eadem ferè Mombrit. tomo 1. Vit. sanct. Quæ cuncta etsi auctore careant; nihilominùs Petrus diaconus Cassin. in lib. de vir. illustr. monasterij Cassinen. cap. 46. testatur, Gelasium Secundum Rom. Pontif. cùm adhuc esset Cassinensis cœnobij monachus, scripsisse vitam sancti Erasmi Episcopi & martyris, aliorumque sanctorum. De memoria eius apud montem Soractem Gregor. regist. lib. 1. epist. 23. Fuit sanctus Benedictus eiusdem martyris studiosissimus: nam in eius honorem duas nobiles erigendas curauit ecclesias, Verulis alteram, alteram verò Romæ, vt habent Acta sancti Placidi à Gordiano scripta. Erat olim corpus S. Erasmi Formijs, vt scribit sanctus Gregorius in regist. lib. 1. epist. 8. eratque Formiana ecclesia sedes Episcopalis, cui idem sanctus Gregorius vniuit ecclesiam Minturnensem; sed vtraque in propinquum locum, Caietam, vnà cum corpore eiusdem sancti martyris, quod ibi decentissimè asseruatur & colitur, translata est. Adnumeratam legimus Caietanam ecclesiam inter illas sedes, quæ sub nullo Metropolitano positæ, immediatè subiectæ sunt Romano Pontifici, quarum Episcopi, suffraganei dicebantur Papæ vrbis Romæ. Hæc ex libro censuum, qui asseruatur in Vaticana bibliotheca.

[c] Photini Episcopi & soc.] De ijsdem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri. Horum omnium Acta scripta habentur ab ecclesia Lugdunensi tunc temporis, quando ijdem passi sunt, in epistola quę extat apud Eusebium hist. lib. 5. cap. 2. & 3. Horum martyrú, quorum cineres in fluenta Rhodani mersi sunt, meminit sanctus Augustinus libro de cur. agend. pro mort. item Eucherius Lugdun. in sermone de sancta Blandina, qui falso titulo Eusebij Emeseni inscribi hactenus consueuit. Recenset Gregorius Turonen. de gloria mart. cap. 49. item hîc Ado nomina quadragintaocto martyrum, qui tunc Lugduni passi sunt. Agunt de his prętereà quàm plurimi recétiorum, quos mittimus hîc referre; cùm omnes non aliunde, quàm ex prædicta epistola acceperint.

[d] Eugenij Papæ.] Vet. manuscripta hac die, quidam verò die sequenti; sed re vera hic est dies natalis eius, vt constat ex libro de Rom. Pontificibus. Hic suffectus est sancto Martino Papæ & martyri, eiusque non tantùm sedis, sed & sanctitatis successor extitit.

25. xxiiij. G Tertio Nonas Iunij. Luna. 3

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	1	2	1	2	3	4	5	6			

ARETII in Tuſcia ſanctorum martyrum Pergentini [a] & Laurentini fratrum, qui in perſecutione Decij, ſub Tiburtio Prȩſide, cùm eſſent pueri, poſt dira ſupplicia tolerata, & magna miracula oſtenſa, gladio cæſi ſunt. Conſtantinopoli ſanctorum martyrum Lucilliani [b], & quatuor puerorum, Claudij, Hypatij, Pauli, & Dionyſij: cum quibus Lucillianus ex ſacerdote idolorum Chriſtianus factus, poſt varia tormenta in fornacem iniȩctus eſt; ſed flamma imbre extincta, omnes illæſi euaſerunt: denique ipſe cruci affixus, pueri autem gladio obtruncati, ſub Siluano Præſide conſummati ſunt. Ibidem ſanctæ [c] Paulæ virginis & martyris; quæ cùm prædictorum martyrum ſanguinem colligeret, comprehenſa, virgis cæſa, & in ignem coniecta, ſed liberata, demum & ipſa eodem loco vbi ſanctus Lucillianus crucifixus fuerat, decollata eſt. Cordubæ in Hiſpania beati Iſaac [d] monachi, qui pro fide Chriſti gladio necatus eſt. Carthagine S. Cȩcilij [e] presbyteri, qui ſanctum Cyprianum ad Chriſti fidem perduxit. In territorio Aurelianenſi S. Liphardi [f] preſbyteri & confeſſoris. Lucæ in Tuſcia ſancti Dauini [g] confeſſoris. Pariſijs ſanctæ Crotildis [h] Reginæ, cuius precibus vir eius Clodoueus Rex fidem Chriſti ſuſcepit. Anagniæ S. Oliuæ [i] virginis.

IVNII 3.

PERGENTINI & Laurentini [a].] Agunt de his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac recentiores. Horum paſſionis Acta recitat Sur. tom. 3. Petrus in catalogo lib. 5. cap. 80. Accepimus eadem ab eccleſia Aretina.

[b] Lucilliani & ſoc.] De his itē Grȩci hac die in Menologio, vbi eorum res geſtas fuſiùs referunt.

[c] Paulæ.] Græci itidem hac die in Menolog. ibique eius præclarum certamen deſcribitur.

[d] Iſaac monachi.] De eodem etiam Vſuardus. De eius nece ſcribit ſanctus Eulogius lib. 2. memor. ſanct. cap. 2. narratque hac die paſſum, feria ſexta, æra octingenteſima octogeſimanona, à Chriſto Domino anno 851.

[e] Cæcilij presbyteri.] De quo item manuſcr. Agunt de eo Pontius diac. in vit. S. Cypriani, & S. Hieron. de ſcrip. Eccleſ. in Cypriano. Quantum licet opinari, hunc exiſtimo fuiſſe Cȩcilium ſiue Cȩcilianum (vtroque enim modo legimus) clarum oratorem, magiſtrum olim Diadumeni Cȩſaris pueri laudatiſſimi, de quo Ælius Lampridius in Diadumeno: fuit etenim Afer, rhetor, & optimis moribus imbutus. Ab eo ſanctus Cyprianus Cæcilij cognomentum accepit, vt teſtatur S. Hieronymus de ſcript. Eccleſiaſt.

[f] Liphardi.] De quo hac die Vſuardus, Beda autem ſequenti. Huius vitam ex manuſcr. acceptam retulit Sur. tom. 3. Petrus in catalogo lib. 5. cap. 58. Trithem. de vir. illuſtr. ordinis ſancti Benedicti lib. 3. cap. 164. Floruit temporibus Clodouei Regis.

[g] Dauini.] Huius Acta manuſcripta ab eccleſia Lucenſi accepta vidimus.

[h] Crotildis.] Scribit de ea plura Gregorius Turoner. de geſt. Francorū lib. 2. c. 2. 3. & 4. Aimon. lib. 1. cap. 14. & Sigebertus in chron. anno Domini 499. & 554. Molanus in addit. ad Vſuardum edit. primæ. Fuit eiuſdem nominis, & religione non impar eius filia, quæ iuncta coniugio Amalarico Regi Ariano, grauia multa ob fidem Catholicam paſſa eſt, vt idem ſcribit Gregorius Turonen. de geſt. Francorum lib. 3. cap. 10. De obitu S. Crotildis, de qua agimus, deque eius funere meminit Gregorius Turonenſis hiſt. lib. 4. c. 1. deceſſiſſeq. ait eo tempore, quo S. Iniurioſus prȩerat eccleſiæ Turonenſi, qui (vt ex eodem Gregorio colligitur) ſedere cœpit anno Domini 532. ſeditq. annos

annos 17. Verùm Sigebertus in chron. anno Domini 553. recenset obitum Crotildis.

[i] Oliuæ.] Eius vitæ Acta, itemque venerandum ipsius corpus Anagniæ asseruari firma assertione Episcopi eius sedis accepimus. Alia rursus est Oliua, cuius his verbis meminit Thomas Fazellus de rebus Siculis decade 1. lib. 8. Panormus, inquit, maximè insignis facta ortu Oliuæ & Nymphæ virginum, quarum clara gesta habentur. Hæc ipse.

Pridie Nonas Iunij. Luna. A xxiij.

4

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7			

ROMÆ sanctorum martyrum Aretij [a] & Daciani. Sisciæ in Illyrico sancti Quirini [b] Episcopi, qui sub Galerio Præside pro fide Christi (vt Prudentius scribit) molari saxo ad collum ligato, in flumen pręcipitatus est; sed lapide supernatante, cùm circumstantes Christianos, ne eius terrerentur supplicio, néve titubarent in fide, diu fuisset hortatus, ipse vt martyrij gloriam assequeretur, precibus à Deo vt mergeretur obtinuit. Brixiæ sancti Clatei [c] Episcopi & martyris sub Nerone Imperatore. In Pannonia sanctorum martyrum Rutili [d] & sociorum. Atrebati sanctæ Saturninæ [e] virginis & martyris. Tibure sancti Quirini [f] martyris. Constantinopoli sancti Metrophanis [g] Episcopi & confessoris insignis. Mileui in Numidia sancti Optati [h] Episcopi, doctrina & sanctitate conspicui. Veronæ sancti Alexandri [i] Episcopi.

IVNII 4.

ARETII & Daciani [a].] Rom. Martyrolog. vetus, & vet. manuscr. ex quibus ceteri recentiores.

[b] Quirini.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri omnes. Eius nobile martyrium Prudentius cecinit hymno sacro. Meminit eiusdem Venantius Fortunatus libro 7. cùm ait:

Africa Cyprianum dat, Siscia clara Quirinum.

Extant eiusdem Acta fusiùs scripta apud Mombrit. tom. 2. quibus fertur passus in persecutione Diocletiani sub Maximo, aliàs Maximino Præside, quem Prudentius Galerium appellat: nulla tamen est discrepantia: nam & Galerius ipse, Maximinus dictus est, qui posteà ab eodem Imperatore Cæsar est appellatus. Ceterùm fuit alius Galerius Maximinus, qui vixit temporibus Valeriani Imp. & Proconsulatum gerens in Africa, in S. Cyprianum Episcopum Carthag. vltimi supplicij sententiam tulit, & paulò pòst infelix obijt. Hęc habes in Actis passionis S. Cypriani positis in prolegom. operum eius edit. Pamel. Eiusdem sancti Quirini corpus, cùm barbari Pannonias deuastarent, Romam translatum est, atque reconditum ad S. Sebastiani ad Catacumbas, vt Beda & Ado hic item profitentur: inde autem per Angibertum Mediolanensem Episcopum Mediolanum fuisse delatum, prædicta Acta testantur: verùm Molanus in notis ad Vsuard. secundæ edit. & Cuspinianus in Austria, dicunt translatum fuisse Bauariam temporibus Pipini Regis; idque certis testimonijs Molanus comprobat.

[c] Clatei Episc.] De quo & tabulæ ecclesiæ Brixianæ, ceteraq. vet. monumenta eiusdem.

[d] Rutili & soc.] De eo vet. manuscr. ex quibus & Molan. in priori addit. ad Vsuardum.

[e] Saturninæ.] De qua etiam prædicta vet. manuscr. ex quibus recentiores accepere.

[f] Quirini.] Alius hic ab illo Sisciensi, de quo suprà. Huius corpus (vt accepimus ex veteribus monumentis ecclesiæ Tiburtinæ) reconditum ibi habetur in basilica S. Laurentij, sub altari sanctissimi Saluatoris.

[g] Metrophanis.] Agunt de eodē hac item die Græci in Menologio, vbi & eius Acta summatim comprehensa narrantur: quibus assentiuntur ea quæ scribit Niceph. hist. lib. 8. cap. 6. & Niceph. Episc. Constantinopol. in chron. Habetur mentio de eodem in oratione de sanctis Patribus Nicænæ Synodi, quam recitat Metaphrastes sexto Idus Iulij, & Lipom. Latinè redditam tom. 6.

[h] Optati Episcopi.] Confundunt hunc aliqui cum Optato Episcopo Antisiodori, vt Petrus in catal. li. 7. cap. vlt. qui ea die de hoc agit, qua à ceteris celebratur dies natalis Optati Antisiodorensis. De hoc S. Hieron. lib. de scrip. Eccles. Honorius

rius Augustod. & alij. Claruit tẽporib. Valentis & Valentiniani Impp. quando (vt idẽ testatur S. Hieronymus) aduersus Parmenianum eruditos illos scripsit commentarios. At cùm in eius lib. 2. retexitur ab eo series Romanorum Pontificum, eaque perducitur vsque ad Siricium Papam; necesse erit affirmare, eum vsque ad Siricij tempora peruenisse, qui sedit temporibus Theodosij. Putauit autem, & iure quidem, Balduinus in annot. ad Optat. ea verba: Damaso Siricius: non esse eiusdem auctoris, sed superaddita: quod quidem duplici ratione firmamus: Primò quidem, quòd sanctus Augustinus, cùm de eo sæpiùs agit, non tamquam de homine sui temporis & æquali, sed vt de eo qui ipsum longè præcesserit, meminisse videtur, præsertim de doctrina Christiana lib. 2. c. 40. præerat enim illis Augustini temporibus sedi Mileuitanæ Seuerus, vt idem S. Augustinus testatur, cùm agit de ordinatione Eradij successoris, epist. 110. & serm. 50. de diuers. tom. 10. Prætereà ipse Optatus lib. 1. & iterùm lib. 3. ab indicta persecutione Diocletiani vsque ad illud tempus quo ea scribebat, numerat annos 60. & (vt ait) quod excurrit. Cùm auté constet ex publicis edictis, eam persecutionẽ indictam esse anno Domini trecentesimo secundo; satis liquet primis temporibus Valentis & Valentiniani (iuxta sententiã Hieronymi) Optatum ea scripsisse, nec ad tẽpora Theodosij & Siricij peruenisse; nisi illud: Et quod excurrit: præter morem, laxatis habenis, longiùs nimis quis ad libitum sinat excurrere. Qualis autem, quantúsve fuerit S. Optatus, ex eo reputa, quòd aduersus Donatistarũ erumpentem eluuionem, totamq́. Africam inundantem, solus ipse eo tempore scriptorum suorum opposuit aggerem. De Mileuio, cuius Optatus erat Episcopus, frequens est mentio in Concilijs Africanis, & epistolis sancti Augustini: ibi & celebratum est Concilium Mileuitanum dictum, quod inconsultè nimis dixit aliquis celebratum in insula Melite: eius enim Synodica ad Innocentium Papam, literæq́. Augustini & aliorum ad eumdem Pontificem, & aliæ ad Hilarium scriptæ, illud Mileuij in Numidia actum esse, luce clariùs manifestant.

i Alexandri Episc.] De quo & tabulæ ecclesiæ Veronensis, ex quibus August. Valerius eius ecclesiæ Episcopus & Card. in libello quem scripsit de eius sedis Episcopis agit.

xxij. B Nonis Iunij. Luna. 5

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

IN Ægypto natalis sanctorum martyrum [a] Marciani, Nicanoris, Apollonij, & aliorum, qui in persecutione Maximini illustre martyrium consummarunt. Perusiæ sanctorum martyrum Florentij [b], Iuliani, Cyriaci, Marcellini, & Faustini, qui in persecutione Decij capite cæsi sunt. Cæsareæ in Palęstina passio sanctarum Zenaidis [c], Cyriæ, Valeriæ, & Marciæ, quæ per multa tormenta gaudentes ad martyrium peruenerunt. Tyri sancti Dorothei [d] presbyteri, qui sub Diocletiano multa passus, & vsque ad Iuliani tempora superstes, sub eo annum agens septimum supra centesimum, venerandam senectam martyrio honestauit. Eodem die sancti Bonifacij [e] Episcopi Moguntini, qui de Anglia Romam veniens, & à Gregorio Secundo in Germaniam missus, vt fidem Christi illis gentibus euangelizaret; cùm maximam multitudinem, præsertim Frisonum, Christianæ religioni subiugasset, Germanorum Apostolus meruit appellari: nouissimè in Frisia à furentibus Gentilibus gladio peremptus, martyrium consummauit cum Eobano & quibusdam alijs seruis Dei. Cordubæ in Hispania beati [f] Sancij adolescentis, qui etsi in aula regia educatus, pro Christi tamen fide in persecutione Arabica martyrium subire non dubitauit.

MARCIANI & soc. [a]] De his Vsuardus, Ado, & alij recentiores hac die, & ad Nonas Aprilis; Greci etiam hac die in Menologio, ibique & sociorum nomina exprimuntur.

[b] Florentij & soc.] De quibus & antiqua manuscripta eius ecclesiæ.

[c] Zenaidis & soc.] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio, vbi & earum martyrij Acta pluribus describuntur.

[d] Dorothei.] De eo etiam Græci in Menologio hac die, & iterùm ad septimum Idus Octobr. Errore lapsi videntur nonnulli, qui hunc fuisse Tyri Episcopum dixerunt: nam licet patriâ Tyrius fuerit; tamen Eusebius, qui de ipso agit lib 7. c. 26. & Niceph. lib. 6. c. 37. illum presbyterum tantùm fuisse tradunt: exploratum enim habetur, quinam Episcopi illis Dorothei temporibus Tyriæ ecclesiæ præfuerint. Siquidem, vt rem altiùs repetamus, sedit illic Methodius tempore nouissimæ persecutionis, vt scribit sanctus Hieronym. de script. Ecclesiast. in Methodio: posteà subrogatus est Paulinus temporibus Constantini, vt constat ex Eusebio histor. lib. 10. cap 4. Eoque ex humanis sublato, regimen eius ecclesiæ capessiuit Zeno, qui interfuit subscripsitque Nicæno Concilio, quiq. longæua ætate peruenit vsque ad tempora Theodosij, præsensque fuit Concilio œcumenico Constantinopolitano, vt apparet ex subscriptione Episcoporum: at Dorotheum, de quo agimus, constat temporibus Iuliani Apostatæ martyrio esse vita functum. Rursum de Dorotheo alius increbuit error, vt putarint nonnulli, hunc ipsum auctorem esse libelli illius qui Dorothei Synopsis inscribitur. Græci in eo quod citare consueuimus Menologio, xviij. Kalend Maij, cùm de quibusdam Pauli Apostoli discipulis agunt, quorum meminit Dorotheus, hæc de ipso auctore habent his verbis: Hæc beatissimus Dorotheus, cùm esset Romæ, Romana lingua scripta reliquit: non solùm autem de his, sed & de reliquis Apostolis, & alijs sanctis viris, & sacris Prophetis historiam accuratè cōscripsit: fuit enim vir ille & multarum rerum peritia insignis, vt quiuis alius. Hæc ibi. quæ quidem nulla ratio patitur vt de illo Tyrio dicantur, cuius nulla est memoria quòd aliquādo fuerit Romæ; & sanctus Hieronymus, qui omnes, quos nouit, collegit scriptores Ecclesiasticos, nullam prorsus de eo habuit mentionem. In bibliotheca Vaticana eumdem Dorotheum, abbatem, inscriptum inuenimus: quod nec ignorauit Petrus in catal. qui dum eum allegat, abbatem appellat. Porrò quod ad Synopsim spectat, quam scripsit: nonnulla in ea habet, quæ castigatione sunt digna. Non omittimus dicere, claruisse temporibus Leonis Imp. alterum Dorotheum, re vera Episcopum Tyri, cuius simul & aliorum Episcoporum extat egregia epistola ad ipsum Leonem Augustum conscripta de fide Catholica. habetur tom. 2. Concil. recentioris editionis pag. 244. De Dorotheo presbytero & martyre, de quo hîc agitur, eadem ferè quæ in Romano Martyrologio recitantur, fusiùs scripta legimus in chron. Anastasij Bibliothecarij, quod manuscript. accommodatum nobis fuit ab Illustrissimo ac Reuerendissimo Cardinale Sirleto: vbi Edessæ in Syria cum sub Iuliano Apostata martyrium consummasse, centesimum quintum annum agentem, idem testatur auctor.

[e] Bonifacij Ep sc.] De quo hac die etiam Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Scripsit eius vitā Wilibaldus eius discipulus, quā exscripsit Vicellius in Hagiolog. Contexta est etiam de eo epistolaris historia, quam retulit Sur. in tom. 3. Rursus autem Ruthardus, Rabani discipulus, eius martyrium scripsit heroico metro, vt testatur Trith. in chron. Hirsaug. Plures epistolæ Romanorum Pontificum ad eum scriptæ extant in cod. manuscript. quas & descripsimus in Annal. Eccles. De eo item agitur in Actis S. Burcardi Episcopi Passus est (vt scribit Beda in epitome) anno Domini 754. Id ipsum profitetur Sigeber. in chron. Trithem. autem de viris illustr. ord. S. Benedicti li. 2. c. 24. sequenti anno 755. martyrio obijsse scribit: sed prioribus citatis auctoribus inhæremus. Eiusdem Bonifacij scitè dictum de sacerdotibus ligneis & aureis recitatum habes in Concilio Triburiensi, cap. 18. Eadem de consecrat dist. 1. cap Vasa quibus.

[f] Sancij] Scripsit eius martyrium S. Eulogius lib. 2. mem. sanct. c. 3. passumq tradit æra octingentesima octogesimanona, à Christo Domino anno octingentesimo quinquagesimoprimo.

6 Octauo Idus Iunij. Luna. C xxj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9			

CÆSAREÆ in Palæstina natalis beati Philippi [a], qui fuit vnus de septem primis diaconis. Hic signis & prodigijs clarus, Samariam ad fidem Christi conuertit, & Candacis Æthiopum Reginæ eunuchum [b] baptizauit, ac demum apud Cæsaream requieuit: iuxta quem tres virgines eius filiæ prophetissæ

tissæ tumulatæ iacent: nam quarta filia eius plena Spiritu sancto Ephesi occubuit. Romæ sancti Artemij [c], cum vxore sua Candida, & filia Paulina: qui Artemius ad prædicationem & miracula sancti Petri exorcistę in Christum credens, & cum omni domo sua à sancto Marcellino presbytero baptizatus, iussu Sereni Iudicis plumbatis cæsus [d], & gladio percussus est: vxor verò eius & filia in cryptam impulsæ, lapidibus ruderibusque sunt obrutæ. Tarsi in Cilicia sanctorum Martyrum viginti [e], qui temporibus Diocletiani & Maximiani sub Simplicio Iudice per diuersa tormenta glorificauerunt Deum in corporibus suis. Nouioduni in Gallijs sanctorum martyrum Amantij [f], Alexandri, & sociorum. Fesulis in Tuscia sancti Alexandri [g] Episcopi & martyris. Mediolani depositio sancti Eustorgij [h] secundi, Episcopi & confessoris. Veronæ sancti Ioannis [i] Episcopi. Vesontione in Gallijs sancti Claudij [k] Episcopi. Eodem die sancti Norberti [l] Episcopi Magdeburgensis, fundatoris ordinis Præmonstratensis.

IVNII 6.

PHILIPPI [a].] De quo Act. Apost. c.6.8.& 21. Beda, ac ceteri Latinorum de eodem agunt hac die, Græci autem in Menologio quinto Idus Octobris. Hunc autem, ob Apostolicum munus susceptum, nonnulli Apostolum appellarunt; vnde non modica exorta est ambiguitas ex confusione gestorũ, dum quod est huius, Philippo Apostolo tribuitur. quæ quidẽ quoniam longiori indigent examine, hîc pręterimus. Recens adhuc erat Cęsareæ maritimæ in Palęstina, temporibus S. Hieronymi, memoria Philippi diaconi, & filiarum eius: nam ædicula Philippi, & filiarum cellulæ adhuc integræ permanebant, quas omnes S. Paula profectura Ierosolymam inuisit, vt idem S. Hieronymus scribit epist. 27. ad Eustochium.

[b] Eunuchum baptizauit.] De quo hęc Dorotheus in Synopsi, in fine: Eunuchus Candacis Reginæ Æthiopum in Arabia Felici, & in insula Taprobana, inque vniuersa Erythra Euangeliũ Domini nostri Iesu Christi prædicauit. Fertur etiam martyrium gloriosè tulisse, ibique sepultus esse: & cœmeterium ipsius monumentum insuperabile est fidelibus, barbaros sceleftos fugans, morbos pellens, & sanationes operans vsque in hodiernum diem. Hęc Doroth. Hieronymus in Isai. c. 53. appellat eum Apostolum Æthiopum; agit de eodem epist. 103. ad Paulinum. Ante eum S. Irenęus meminit de eius Apostolatu ad Æthiopas lib. 3. c. 12. & Cyrillus Ierosol. in catech. 1. Euseb. lib. 2. c. 1. Niceph. lib. 2. c. 6. & alij. De fonte, in quo baptizatus est, agit S. Hieron. de locis Hebraicis. Si autem Æthiopum religionem altiùs repetas; habes ex Herodoto, quem citat Iosephus Antiq. lib. 8. cap. 4. illos circumcisionem ab Ægyptijs didicisse: sic vocat Hebræos, qui in Ægypto aliquando vixerunt.

[c] Artemij & sociorum.] De his hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Horum res gestæ connexæ habentur cum Actis SS. Marcellini & Petri, apud Sur. tom. 3. secunda Iunij. Corpora Artemij & Paulinæ translata reperiuntur à Sergio Iuniori in titulum Equitij, vt vetus illic posita testatur inscriptio in marmore incisa.

[d] Plumbatis cæsus.] Erat id genus tormentorum, quasi flagellum ex funiculis, in quorum summitatibus glandes plumbeæ erant impactæ; his terga ac collum damnati hominis verberabantur. De his Prudentius Peristeph. hym. 10. in Romano, his versibus:

Tundatur, inquit, tergum crebris ictibus,
Plumboq; ceruix verberata extuberet.

Et paulò post:

Pulsatus ergo martyr illa grandine, &c.

Porrò plumbatarum verberibus viliores tantùm personas torqueri consueuisse, leges indicant. nam L. 2. de quęst. Cod. Theod. hęc habet: Plumbatarum verò ictus, quos in ingenuis corporibus non probamus, sed decem primos tantùm ordinis curiales ab immanitate huiusmodi verberum segregamus. & L. 80. de decur. Cod. Theod. Omnis ordo curialis ab ictibus plumbatarum habeantur immunes. Constantinus Magnus, ac filij ab huiusmodi supplicij genere exemerunt debitores, qui olim his affici consueuerũt. L. 4. & 7. de exact. Cod. Theod. Viguit id genus supplicij etiam temporibus Honorij Imp. qui turpissimum Iouinianum hęresiarchã contusum primùm plumbo, vnà cum suis gregalibus damnauit exilio, vt constat ex L. 54. de hæret. C. Theod. Porrò etsi huiusmodi plumbatarum verbera non essent ad inferendam mortem (nam ciuilium legum præscripto cædere reum vsque ad mortem vetitum erat) complures tamen inter ictus plumbatarum efflasse spiritum reperiuntur, vt testatur Ammian. Marcel. lib. 28. Ambros. epist. 17. lib. 2. edit. Rom. cùm ait: Quid respondebo posteà, si compertum fuerit, data hinc auctoritate, aliquos Christianorum aut gladio, aut fustibus, aut plumbis necatos? Hęc ille. Prętermittimus recensere innumeros ferè martyres, qui ad obitum vsque plumbatarũ verberibus sunt affecti. Erant & plumbata spicula bellica, de quibus

quibus Veget. de re milit. lib. 1. cap. 17. lib. 2. cap. 15. sed de his nihil in præsentiarum. Erant & pondera plumbea, non ad cædendum, sed ad distrahendas iuncturarum compagines, cùm damnatis sublimè suspensis, reuolutis brachijs, einsmodi pondera deorsum ad pedes alligarentur. De his Ammianus lib. 29. Expediuntur, inquit, pondera plumbea, &c. Erat & pœna liquentis plumbi, cuius est frequens mentio in Martyrologio, de qua & Horatius:

——— nec seuerus
Vncus abest, liquidúmve plumbum.

Constantinus ad Populum rescripsit, vt eius meatus oris & faucium, qui nefaria hortamenta prodendæ castitatis protulerit, liquentis plumbi ingestione claudatur. L. 1. de rapt. virgin. lib. 9. tit. 24 Cod. Theod.

[e] Martyrum viginti.] Ado de his hac die, & Petrus in catal. lib. 5. c. 93. Passi sunt Tarsi Ciliciæ sub ijsdem Imp. & Iudice, quibus passus legitur S. Bonifacius, de quo suprà pridie Idus Maij. Cùm autem ibi (vt eius Acta testantur) corpora martyrum distraherentur pretio, eadem prędictorum viginti martyrum corpora coëmpta, translata sunt in Africam. Illuc etiam eadem ex causa, vt emeret corpora sanctorum martyrum, profectus est S. Bonifacius, qui & ipse eadem est donatus corona martyrij. Miram itaque habent consensionem, quę de his martyribus scribuntur, cum rebus gestis S. Bonifacij. Erat Hippone regio celebris memoria horum martyrum, ibiq. editum est præclarum illud miraculum descriptum à sancto Augustino de ciuit. Dei lib. 22. c. 8. Occisorum corpora à militibus vendebantur aliquãdo: quod etiam & de Gentilium cadaueribus factum reperitur; vt de Pisonis & Galbæ corporibus tradit Tacitus lib. 17. de alijs Valer. Max. lib. 9. c. 4. 3.

[f] Amantij & Alexandri.] Agit de his Vsuard. hac die, Beda verò sequenti de Amantio: mendosè autem loco Alexandri, ponit, Alexandriæ.

[g] Alexandri Episc.] Extant eius res gestæ ex antiquis monumentis nuper editæ à Reuerendiss. Francisco Cattano Episcopo Fesulano.

[h] Eustorgij secundi.] De eo etiam tabulę ecclesię Mediolanensis. Extat ad hunc Theodorici Regis apud Cassiod. variar. lib. 1. epist. 9. Idem scribens ad Agilam Comitem, meminit eiusdem Eustorgij, ac beatissimum virum appellat lib. 2. epistol. 29. Spectatæ sanè sanctitatis hominem etiam Rex Gothus & Arianus plurimi fecit.

[i] Ioannis Episc.] De quo etiam tab. ecclesiæ Veronensis. Eius Acta, sicut & aliorum Veronensium Episcoporum, Reuerendiss. Augustinus Valerius Episcopus Veronen. nunc S. R. E. Cardinalis, paucis complexus est.

[k] Claudij Episc.] De eo Beda die sequenti. Eius res gestas ex vet. monumentis edidit Sur. tom. 4. Extant aliæ vberiores, quarum Molanus meminit. Reperitur hic interfuisse Conc. Epaunensi, cui & subscripsit, vt eius Synodi Acta demonstrant. Migrauit ex hac vita anno quarto Childeberti Tertij Regis Francorum.

[l] Norberti Episcopi.] Huius Acta sincerissimè scripta extant apud Sur. tom. 3. Diem obijt anno Domini 1134. vt eius Acta testantur, ac etiam Sigebert. in chron. eo anno; vbi & hæc de ipso: Norbertus Archiepiscopus, vir potens opere & sermone, multorum monasteriorum fundator, & sanctæ religionis eximius propagator, Innocentij Papæ Catholici æquissimus fautor, Petri verò schismatici iustissimus execrator, &c. Addit & plura de progressu ordinis Præmonstratensium. Adscribitur in tabulis Episcoporum Magdeburgensium decimusquintus eius sedis Episcopus.

7 Septimo Idus Iunij. Luna. D xx.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	1	2	3	4	5	6	5	6	7	8	9	10			

CONSTANTINOPOLI natalis S. Pauli [a] eiusdem ciuitatis Episcopi, qui sæpè ab Arianis ob fidem Catholicam pulsus, & à S. Iulio Romano Pontifice restitutus, demum à Constantio Imperatore Ariano ad Cucusum oppidulum Cappadociæ relegatus, ibidem Arianorum insidijs crudeliter strangulatus, ad cælestia regna migrauit: cuius corpus, Theodosio Imperatore, Constantinopolim summo honore translatum [b] fuit. In Ægypto sancti Lycarionis [c] martyris, qui laniatus, virgis ferreis ignitis cæsus, aliaq. sęuissima passus, gladio demum percussus, martyrium consummauit. Cordubæ sanctorum martyrum Petri [d] presbyteri, VValabonsi diaconi, Sabiniani, VVistremundi, Habentij, & Ieremiæ monachorum. In Anglia sancti Roberti [e] abbatis ordinis Cistertiensis.

PAvli Epiſcopi [a].] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac cęteri Latinorum, Græci autem in Menologio octauo Idus Septembris. Eius Acta ex antiquis monumentis collegit Metaphraſtes; recitat ea Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 3. De eius electione ex præcedentibus prophetijs, habetur mentio in Actis ſancti Metrophanis. De tempore quo ſubrogatus eſt in locum Alexandri, ſcribit Socrat. lib. 2. cap. 3. Sozom. lib. 3. cap. 3. & alij poſt eos. In Annalibus refutauimus errorem aſſerentium ſancti Alexandri iudicio prælatum eſſe Macedonium Paulo in futura ſucceſſione. De huius rebus geſtis, atque his præſertim, quas ob tuendam fidem Catholicam paſſus eſt, ſcribit ſanctus Athanaſius in apologia ſecunda, & in epiſt. ad ſolit. vbi eum non ſemel, ſed quater pro fide exulaſſe tradit primò in Ponto, inde in Meſopotamia, tertiò Edeſſę, quartò demum Cucuſi. De eius perfugio ad Iulium Romanum Pontificem ſcribit Socrat. lib. 2. cap 9. & 10. De acceſſu ad Gallias ad S. Maximinum Epiſcopum Treuerenſem agit Niceph lib. 9. cap. 12. De nece ſæuiſſima illi ab Arianis illata ſcribit idem ſanctus Athanaſius in apologia de fuga ſua, & in epiſtola ad ſolitarios, Theodoret. hiſt. lib. 2. cap. 5. Socrat. lib. 2. cap. 12. & Sozom. lib. 3. cap 8.

[b] Tranſlatum fuit.] Facta eſt eiuſmodi ſolemnis tranſlatio tempore Concilij œcumenici Conſtantinopolitani, magnaque clariſſimorum Epiſcoporum frequentia reconditum fuit in eccleſia nuper ablata Macedonianis, quorum ſæuitia ſæpiùs pulſus, & grauia paſſus erat. De his Socrat. hiſt. lib. 5. cap. 9. Sozom. lib. 5. cap. 8. & Niceph. lib. 9. cap. 29 & lib. 12. cap. 14. ijdemque tradunt, poſteros, rei geſtæ ignaros, exiſtimaſſe ex nomine Pauli, illic conditum eſſe corpus ſancti Pauli Apoſtoli: quæ quidem res apud aliquos ex vulgo fidem inueniens, etiam tranſmiſſa videtur ad ſucceſſores. Inde accidit, vt temporibus Clementis Papæ Quarti à Græcis in Gallia ad Reginam Francorum deferretur pro egregio munere caput, quod dicebatur eſſe Pauli Apoſtoli. Rei nouitatem admirata Regina, conſuluit de his prædictum Pontificem; qui ad eam reſcripſit epiſtolam, quæ in eius regiſtr. extat numero 477. qua quidem errorem redarguit, nec alibi quàm Romæ, vbi eſt paſſus, reperirii caput Apoſtoli, pluribus docet.

[c] Lycarionis.] De eo item Græci hac die in Menologio, vbi etiam eius cruciatus narrantur.

[d] Petri & ſociorum.] Vſuardus de his hac die. Horum martyrij Acta deſcribit ſanctus Eulogius in Memor. ſanct. lib. 2. cap. 4. Paſſi ſunt (vt ait) æra 889. anno Domini octingenteſimo quinquageſimoprimo.

[e] Roberti abbatis.] De eo item hac die Molan. in addit. ad Vſuardum. Extant eius Acta apud Sur. tom. 3. quibus habetur, eum migraſſe ex hac vita, anno Domini milleſimo centeſimo quinquageſimonono.

xix. E Sexto Idus Iunij. Luna. 8

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	1	2	3	4	5	6	7	6	7	8	9	10	11			

AQvis in Gallia ſancti Maximini [a] primi eiuſdem ciuitatis Epiſcopi, quem Domini diſcipulum fuiſſe tradunt. Eodem die ſanctæ Calliopæ [b] martyris, quæ ob Chriſti fidem mammis abſciſſis, atque aduſtis carnibus, ſuper teſtulas volutata, capite demum truncata martyrij palmam accepit. Apud Sueſſiones in Gallijs natalis ſancti Medardi [c] Epiſcopi Nouiomenſis, cuius vita & mors pretioſa glorioſis miraculis commendatur. Rhotomagi ſancti Gildardi [d] Epiſcopi, fratris eiuſdem ſancti Medardi, qui eodem die nati, eodemq. Epiſcopi conſecrati, vno quoque die de hac vita ſubtracti, ſimul in cælum migrarunt. Apud Senonas ſancti Heraclij [e] Epiſcopi. Metis ſancti Clodulphi [f] Epiſcopi. In Piceno ſancti Seuerini [g] Epiſcopi Septempedani. In Sardinia ſancti Salluſtiani [h] confeſſoris. Camerini ſancti Victorini [i] confeſſoris.

IVNII 8.

a Maximini Episcopi [a].] Hunc vnum ex septuagintaduobus discipulis fuisse tradunt; cuius res gestæ intextæ habentur cum Actis sanctæ Marthæ, & Mariæ Magdalenæ. De eo item Petrus in catalog. lib. 5. cap. 101. & Democh. in tab. Episc. Aquensis ecclesiæ.

b Calliopæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, eiusque martyrij Acta referunt.

c Medardi Episcopi.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij omnes. Eius Acta scripta à Fortunato tunc presbytero, posteà Episcopo Pictauiensi, recitat Sur. tom. 3. De eius obitu, atque miraculis post mortem editis, extat item Fortunati carmen libro 2. idemque agit de ipso etiam libro 4. vit. sancti Martini, & in vita sanctæ Radegundis, Gregor. Turonen. de glor. confess. cap. 95. & de gest. Francorum libro 4. cap. 19. Scribit Sigebertus in chronic. eum ex hac vita migrasse anno Domini 556. Præ excellentia meritorum tanti viri sanctus Gregorius Papa indulsit, vt eius monasterium caput esset omnium monasteriorum totius Galliæ, aliaque superaddidit priuilegia; & quæ olim à sancto Ioanne Papa eidem fuerant elargita, confirmauit, stabiliuitque. extant de his eiusdem sancti Gregorij litteræ Apostolicæ in regist. lib. 12. Indict. 7. cap. 32. Erat eiusmodi monasterium in suburbio Suessionensi sub nomine sancti Medardi & sancti Sebastiani, vt constat ex Actis Synodicis Concilij illic habiti anno xiij. Ludouici Pij Imp. sub Hincmaro Episcopo Rhemensi, qui Synodo præfuit. In tabulis Democharis de sacrificio Missæ adscribitur hic decimusquartus eius sedis Episcopus: agit & de eo Molanus in Indic. Sanct. Belgij.

d Gildardi Episcopi.] De ipso etiam Vsuardus hac die, & alij recentiores. Extat de eodem carmen sancti Audoeni, & Antiphona Gregorij Turonen. quæ cuncta recitat Sur. tomo 3. De Gildardo & Medardo fratribus hæc Sigebert. in chronic. anno Domini 535. Clarent, inquit, in Gallijs fratres vterini, vno eodemque die nati, & Pontifices consecrati, Medardus ad titulum Nouiomensem, Gildardus ad Rhotomagensem; & vno die absoluti à seculo, assumpti sunt à Christo. Hæc ille. Molanus testatur Gildardi vitam manuscriptam haberi: agit de eodem Petrus in catal. lib. 5 cap. 97. & 98. Reperitur interfuisse Gildardus Concilio primo Aurelianensi celebrato temporibus Clodouei Regis Francorum, vt ex eius Actis apparet; numeraturque eiusdem sedis Rhotomagensis Episcopus decimusquintus in tabulis Democharis.

e Heraclij Episcopi.] De eodem hac die Vsuardus, atque recentiores. Migrauit ex hac vita anno quingentesimo septimo, numeraturque eius sedis Episcopus decimusquintus in tabulis Episcoporum Senonensium, quas recitat Demochar. libro de sacrificio Missæ.

f Clodulphi Episc.] Extant Acta Episcoporum Metensium, vbi plura de Clodulpho, de quo etiam in vita sancti Trudonis, apud Sur. tomo sexto, die 23. Nouemb Sigebert. in chron. anno Domini 640. Fuit hic patre Arnulpho & matre Doda progenitus, sanctis ambobus, & in sæculo clarissimis. Ponitur in tabulis Episcoporum Metensium tricesimussecundus eius sedis Episcopus.

g Seuerini Episcopi.] Celebris fuit memoria sancti Seuerini apud Septempedanos, adeò vt etiam suam ipsorum ciuitatem eius nomine appellari voluerint. Ambigua adhuc & subobscura remanet de sancto Seuerino narratio ob omnimodam ferè similitudinem quam in omnibus habere videtur cum sancto Seuerino Episcopo Neapolitano, quocum non tantùm nomine & dignitate Episcopatus conuenit, sed (quod mirandum sit) vterque fratrem habuit nomine Victorinum: vnde facillimè contingere potuit, vt quod esset alterius, tribueretur alteri: quod quidem Ado sexto Idus Ianuarij, & Nonis Septembris fecisse videtur; dum Victorinum illum, qui in eremo perarduam vitam duxit, germanum existimauit Seuerini Neapolitani, cuius quidem frater eremum minimè coluit, sed longè antè martyr factus est. Nec mirandum est duos Seuerinos duos fratres Victorinos habuisse; cùm moris Christianorum fuisse constet, suis filijs nomina sanctorum imponere, quo illorum sectantes vestigia, etiam patrocinio fulcirentur. Dionys. Alexand. apud Euseb. lib. 7. cap. 20. Horum autem fratrum Seuerini & Victorini Acta legimus accepta ab ipsorum ecclesia, ex quibus nouimus hos fratres fuisse vterinos, eremiticamq. vitam excoluisse: quorum Victorinus cùm aliquando lapsus fuisset, arctioribus se disciplinæ vinculis mancipauit, ac sancto fine quieuit: Seuerinus autem ad regimen Episcopatus assumptus, sanctitate clarus migrauit è vita, cuius venerandum corpus ante quadriennium repertum, honorificentiùs reconditum est. Floruerunt ambo temporibus Iustiniani Imp. cùm Vigilius Romanæ Ecclesiæ (vt ipsorum Acta testantur) præsideret.

h Sallustiani.] Agit de eo item hac die Vsuardus: meminit eiusdem Fara de rebus Sardois.

i Victorini.] Hic ille germanus S. Seuerini, de quo modò egimus, cuius & Acta iuncta habentur vitæ sancti Seuerini.

Quinto Idus Iunij. Luna.

xviij. F

9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	7	8	9	10	11	12			

ROMÆ in monte Cælio natalis ſanctorum martyrum Primi [a] & Feliciani, ſub Diocletiano & Maximiano Imperatoribus. Hi glorioſi martyres longæuam in Domino vitam ducentes, & nunc ſimul paria, nunc ſingillatim diuerſa & exquiſita [b] perferentes tormenta, tandem felicis pugnæ curſum, à Promoto Præſide Nomentano gladio animaduerſi, conſummauerunt. Agenni in Gallia paſſio ſancti Vincentij [c] Leuitæ & martyris. Apud Antiochiam ſanctæ Pelagiæ [d] virginis & martyris, quam ſancti Ambroſius & Ioannes Chryſoſtomus magnis efferunt laudibus. Syracuſis ſancti Maximiani [e] Epiſcopi, cuius ſanctus Gregorius Papa ſæpiùs meminit. In Scotia ſancti Columbi [f] presbyteri & confeſſoris. Edeſſæ in Syria ſancti Iuliani [g] monachi, cuius præclara geſta ſanctus Ephræm diaconus ſcripſit.

IVNII 9.

PRIMI & Feliciani [a].] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij omnes. Horum Acta ex Adone fuſiùs ſcripta recitat Sur. tom. 3. itemq́. Mombrit. tom. 2. & Petrus in catal. lib. 5. c. 99. Sunt tamen in eis pauca quædam quæ corrigantur. Theodorus Papa prædictorum martyrum corpora, quæ erant in arenario via Nomentana, eleuauit, & in Vrbem tranſtulit, reconditítq. in baſilica ſancti Stephani protomartyris, multáque dona obtulit. Hæc in libro de Rom. Pontificibus in Theodoro. In eadem antiqua ſancti Stephani protomartyris memoria, in monte Cælio poſita, adhuc extant vetuſtiſſimæ ipſorum ſacræ imagines, muſiuo opere intextæ, vbi & eorum corpora fuerunt recondita. Reperiuntur duo alij ijſdem nominibus appellati, Primus & Felicianus germani, de quorum martyrio agitur in Actis S. Fidei apud Surium tom. 7. die 6. Octobris.

[b] Exquiſita perferentes tormenta.] Cyprianus ad Demetrianū: Admoues, inquit, in laniandis corporibus noua tormenta; excogitat nouas pœnas ingenioſa crudelitas, &c. Euſeb. hiſt. lib. 8. c. 24. Has quidem, inquit, pœnas ingenioſi illi, & æqui ſcilicet Iudices, quo ſuam ſolertem indolem & ingeniorum acumen oſtenderent, & perinde ac ſi ſingulare quoddam ſapientiæ ſpecimen in ea re eluxiſſet, attentiùs excogitarunt: atque in nouis ſuppliciorum generibus adinueniendis, non aliter atque in certamine, præmia aſſequi laborabant, ſeque inter ipſos ſuperare obnixè contendebant. Hæc Euſeb. Sed quid de Chriſtianis ad illos Tertullianus in apolog. in fine? Exquiſitior (ait) quæque crudelitas veſtra, illecebra eſt magis ſectæ. Plures efficimur, quoties metimur à vobis: ſemen eſt ſanguis Chriſtianorum. Hæc ille. Inuehitur & Seneca in exquiſitam tormentorum inuentionem eo libro quem de Clementia ſcripſit ad Neronem, c. 25. Multiplicia exquiſitorum tormentorum genera recenſet Ioſephus lib. de Machab. ad Polyb. cuius hęc ſunt verba: Singula proferri in medium tormenta mandauit. exhibentur itaque rotæ, radij, vngulæ, rotabula, catapultæ, lebetes, cataſtæ, frixoria, digitaria, pugillaria, manus ferreæ, ſubulæ, ſuccenſoria, ollæ æneæ, ſartago. hæc illis nomina eſſe reperimus, &c. Hæc Ioſephus de his quæ ſpectant ad exquiſita tormentorum genera: ſed ex textu & verſione Eraſmiana: aliter tamen ſe habet communis Gręca editio, quæ habetur præ manibus, quam ad verbum ferè recitat Gregorius Nazianz. in orat. de Machab.

[c] Vincentij.] Agunt de eodem hac die ijdem qui ſuprà, Beda, Vſuardus, Ado, & alij. De cuius Actis, atque miraculis ad eius ſepulchrum editis agit Greg. Turonen. lib. de gloria mart. c. 105. & hiſt. de geſt. Franc. lib. 7. c. 35. Huic ſancto martyri, Patres in Concilio Cabilonenſi congregati, pro vitá Clodouei Regis preces obtulerunt, vt conſtat ex eius Synodi Actis c. 1. De huius baſilica, & miraculis ibi factis, ſcripſit Venantius Fortunatus elegans epigramma: extat lib. 1. carm.

[d] Pelagiæ.] De hac S. Ambroſius lib. 3. de virgin. & ad Simplicianum. Hanc & S. Ioannes Chryſoſt. duabus laudauit orationibus, quas habet Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 3. qui & in oratione

de

de translatione S. Ignatij, eiusdem meminit, aitq. eius memoriam celebrari solitam pridie eius diei, qua agi consueuit solemnitas translationis S. Ignatij; Græci autem in Menologio de ea agunt ad 4. Idus Iunij: iidem etiam eius Acta referunt, mentionemq. faciunt de prędictis encomiasticis orationibus à S. Ioanne Chrysostomo de ea dictis; in eodemq. Menologio, octauo Idus Octob. agunt de alia Pelagia Antiochena, quæ antequam teneretur à persecutoribus, orans ne dispendium pateretur virginitatis, in pace quieuit. Cùm in Martyrologio de vnâ eademq. Pelagia Ambrosius & Chrysostomus æquè citentur: conueniunt prędicti in martyris nomine & loco; nimirum quòd Pelagia nomine, & patria fuerit Antiochena; quòd insuper, ne iacturam pateretur virginitatis, mortem voluntariam oppetierit. verùm inter se discrepant, dum Ambrosius eam vnà cum matre & sorore fluuio mersam testatur, Chrysostomus autem è sublimi tecto se dedisse præcipitem dicit. Quid ad hæc dicamus, non habemus. Ceterùm Ambrosio adstipulari videtur Augustinus de ciuit. Dei lib. 1. cap. 26. vbi eiusdem Pelagiæ ac sociarum martyria in Ecclesia Catholica veneratione celeberrima frequentari testatur: excusatque eas, quòd priuato quodam Dei consilio sibi ipsis necem intulissent. Scribit & Athanas. in apolog. quòd nonnullæ virgines Alexandrinæ, dum grassarentur in eas Ariani, sese in puteos præcipites egerint. Sunt alia complura de his exempla admiranda quidem, sed non imitanda. Fuit non tantùm Antiochiæ, sed & Constantinopoli celebris memoria sanctæ Pelagiæ, cuius egregiam basilicam impius Constantinus Copronymus demolitus est, vt testatur Cedren. in compend.

[e] Maximiani Episc.] De quo scribit S. Gregorius homil. 34. in Euangel. & dialog. lib. 3. c. 36. Huic suas vices delegauit in omnibus ecclesijs Siciliæ, vt apparet in regist. lib. 2. epist. 13. Agit de eius obitu, scribens ad Cyprianum diac. lib. 4. epist. 19. ex qua apparet, eum migrasse ex hac vita Indictione decimatertia, anno Domini 596. Commendat plurimùm eius vigilantiam in cura pastorali lib. 12. epist. 13. Agit de eodem Ioannes diac. in vit. S. Greg. lib. 1. cap. 6. & 33.

[f] Columbi, aliàs Columbæ, vel Columbani.] De eo hac die Beda, & alij recentiores; pluribus de eo idem Beda hist. de gest. Angl. lib. 3. c. 4. & 25. vbi eumdem appellat Columbanum, Columbam autem in epitome anno Domini 565. quo anno ex Hibernia se contulit in Britanniam, vixitque ibi annis trigintaduobus, vt idem restatur auctor: sicque peruenisse videtur vsque ad annum Domini 597. de quo & Sigebert. in chron. anno 596. & 598. vbi semper Columbanum appellat. Scripsit eius vitam Adamandus eidem æqualis, de quo Sigebert. de vir. illustr. cap. 64. Nec moueat quemquam, quòd Columba hic præter morem Ecclesiæ Pascha celebrabat decimaquarta Luna. excusat enim eum Beda hist. Angl. lib. 3. c. 4. in fine, & Walfridus apud eumdem eod. lib. 3. cap. 25. Alius ab hoc est sanctus Columbanus abbas Luxouiensis, de quo inferiùs ad xj. Kalend. Decembris.

[g] Iuliani.] Agunt de eo item Sozomen. hist. lib. 3. c. 13. & Niceph. hist. lib. 9. c. 15. quorum testimonio constat eius res gestas scriptis mandaras à S. Ephræm diac. eccles. Edessenæ.

10 ## Quarto Idus Iunij. Luna. G xvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13			

ROMÆ via Salaria passio beati Getulij [a] clarissimi & doctissimi viri, sociorumque eius Cærealis, Amantij, & Primitiui: qui iussu Hadriani Imperatoris à Licinio Consulari tenti, primò cæsi, deinde in carcerem trusi, postremò incendio traditi, cùm nullo modo ab igne læsi fuissent, fustibus illiso capite martyrium compleuerunt: quorum corpora Symphorosa beati Getulij vxor collegit, & in arenario prædij sui honorificè sepeliuit. Item Romæ via Aurelia natalis sanctorum Basilidis [b], Tripodis, Mandalis, & aliorum viginti martyrum, sub Aureliano Imperatore, & Platone Vrbis Præfecto. Nicomediæ sancti Zachariæ [c] martyris. Prusiade in Bithynia sancti Timothei [d] Episcopi & martyris sub Iuliano Apostata. In Hispania sanctorum martyrũ Crispuli [e] & Restituti. In Africa sanctorum martyrum Aresij [f], Rogati, & aliorum quindecim. Coloniæ S. Maurini [g] abbatis & martyris. Petræ in Arabia S. Asterij [h] Episcopi,

ſcopi, qui ob fidem Catholicam ab Arianis multa paſſus, & à Conſtantio Imperatore in Africam relegatus, confeſſor glorioſus occubuit. Antiſiodori ſancti Cenſurij [i] Epiſcopi. In Scotia ſanctæ Margaritæ [k] Reginæ, amore in pauperes, & voluntaria paupertate celebris.

IVNII 10.

GETVLII & ſoc. [a]] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Horum Acta ex antiquis codicibus eruta edidit Sur. tom. 3. hac die. In agro Tiburtino extat horum vetus memoria iam vetuſtate collapſa: cenſeturq. ille locus, Arenarium, vbi S. Symphoroſa prædictos martyres ſepeliuit. Habemus in vet. cod. manuſcr. horum martyrij Acta, quorum eſt eiuſmodi exordium: Iam quaſi tempeſtate, &c. In his enim Getulius item & Zoticus dictus reperitur maritus ſanctæ Symphoroſæ, de quo item ſuperiùs die 12. Ianuarij, quo idē Zoticus vnà cum Amantio poſt ignem ſuperatum, à militibus, eradicatis (vt eadem habent Acta) vinearum fuſtibus, occiſus eſt.

[b] Baſilidis & ſoc.] Agunt de his ijdem qui ſuprà, Beda, ac ceteri. Eorum Acta recitat Mombrit. tom. 1. Petrus in catal. lib. 5. c. 103.

[c] Zachariæ.] De eo præterea hac die Beda, Vſuardus, ac recentiores.

[d] Timothei Epiſcopi.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio his verbis: Apud Pruſiam, ſacroſancti martyris Timothei, eiuſdem ciuitatis Epiſcopi, qui ſub Iuliano Imp. Apoſtata, cùm eccleſiam ſuam benè regeret, & multorum miraculorum fama eſſet illuſtris, à Iuliano Chriſtianæ fidei deſertore obtruncatus eſt: cuius dies feſtus in ſanctiſſimo eius Martyrio celebratur. Hæc ibi.

[e] Criſpuli & Reſtituti.] Agit de his item Beda hac die, Ado autem die ſequenti.

[f] Aretij & ſoc.] De his etiam hac die Beda, adſtipulanturq. vetera manuſcripta.

[g] Maurini.] Molanus de eodem hac die ex tab. eccleſiæ Colon. Scribit de eodem Trithem. de vir. illuſtr. ord. S. Bened. lib. 3. c. 134. Inuentionis eius hiſtoriam habet Surius tom. 3. hac die. Claruit (vt idem Trithem. auctor eſt) anno Domini ſexcenteſimo ſeptuageſimo.

[h] Aſterij.] De quo & Græci. Huius egregiam confeſſionem ſcribit S. Athanaſius in epiſtola ad ſolitarios col. 459. Receſſit hic ab Arianis venturus ad Synodum Sardicenſem, vt conſtat ex Synodica eiuſdem Concilij, quam recitat Athan. in apolog. 2. itemque interfuit Concilio Alexandrino ab Athanaſio celebrato temporibus Iuliani, functuſq. eſt legatione ex eadem Synodo ad Antiochenos, vt patet ex epiſtola Synodica eius Concilij, quę extat apud Athanaſium col. 87. Longè hic alius à perditiſſimo illo Aſterio, cuius idem auctor meminit lib. de Synodis.

[i] Cenſurij, aliàs Cenſorij.] De quo hac item die Beda, Vſuardus, & alij. Extat Sidonij Apollinaris ad hunc epiſt. 10. lib. 6. ad quem etiam Conſtantius de vita S. Germani Epiſcopi Antiſiodorenſis aliam dedit epiſt. quę extat apud Surium tom. 4. die 31. Iulij. In tabulis Epiſcoporum Antiſiodorenſium hic adſcribitur decimus ordine eius ſedis Epiſcopus, vbi & hæc ponuntur: Cenſurius ſedit annos 38. menſes 3. dies 6. obijt quarto Idus Iunij, ſepultus in eccleſia S. Germani. Hæc ibi apud Demochar. de ſacrif. Miſſæ.

[k] Margaritæ Reginæ.] Scripſit eius nobilia facta Dei donatus libro 12. hiſt. Scotorum, Turgotus etiam Prior Dunelmenſis idipſum præſtitit: eadem in compendium redacta Surius habet tom. 3. Vide Molan. in annot. ad Vſuardum die 16. Nouembris editionis ſecundæ.

xvj. A Tertio Idus Iunij. Luna. 11

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14			

NATALIS ſancti Barnabæ [a] Apoſtoli, qui natione Cyprius, à diſcipulis cum Paulo Gentium Apoſtolus ordinatus, multas regiones cum eo peragrauit, Euangelicæ prædicationis iniunctum ſibi opus exercens: poſtremò Cyprum profectus, ibi Apoſtolatum ſuum glorioſo martyrio decorauit: cuius corpus [b] tempore Zenonis Imperatoris, ipſo reuelante, repertum eſt, vnà cum codice Euangelij ſancti Matthæi ſua manu deſcripto. Aquileiæ paſſio ſanctorum Felicis [c] & Fortunati fratrum, qui in perſecutione

tione Diocletiani & Maximiani equuleo suspensi, atque ardentibus lampadibus circa eorum latera appositis, & mox diuina virtute extinctis, per ventrem feruenti oleo sunt perfusi, & ad vltimum, cùm in confessione Christi persisterent, capite truncati. Bononiæ sancti Parisij [d] confessoris, monachi ordinis Camaldulensis. Romæ Translatio [e] sancti Gregorij Nazianzeni: cuius sacrum corpus è Constantinopoli ad Vrbem anteà delatum, atque in ecclesia Dei genitricis ad Campum Martium diu asseruatum, Gregorius XIII. Pontifex Maximus in Cappellam [f] à se in Basilica sancti Petri magnificentissimè exornatam summa celebritate transtulit, ac postridie sub altari digno honore condidit.

IVNII 11.

BARNABÆ Apost. [a]] Tam Latini quàm Græci de eodem agunt hac die. De eius Apostolatu Act. Apost. cap. 13. Erat autem vnus ex septuaginta duobus discipulis, vt scribit Euseb. lib. 2. cap. 1. Epiphan. in Panar. lib. 1. prope finem, Beda Act. Apost. c. 4. Alexand. monach. in encom. de sancto Barnaba, & Hippolytus matt. libel. de 72. discip. vbi & de aduentu Barnabæ Mediolanum, de quo item Doroth. in Synopsi, & alij. Fertur nomine Ioannis cognomento Marci, cuius est mentio in Actis Apost. cap. 12. passio Barnabæ; quæ cùm multa habeat falsa, & quæ repugnent ijsdem Actis Apostolicis à Luca conscriptis, indigna prorsus est quæ illi tribuatur, vt in Annal. Eccles. dissetuimus. Rursus ea quæ in illo apocrypho, Clementis nomine, Itinerario scripta habentur de Barnaba, quòd primus Romæ Euangelium prædicauit; à veritate prorsus aliena esse noscuntur, licet illis nonnulli fidem præstiterint, vt prædictus Alexander, Dorotheus, & si qui alij, affirmantes illum tunc venisse Romam, cùm Antiochiæ vnà cum Paulo, monente Spiritu sancto, segregatus, prædicandi Euangelij munus accepit. Sed hæc non consistere, pluribus probauimus in Annalibus Ecclesiasticis, vbi satis demonstrauimus, non fuisse facultatem Barnabæ in Italiam aduentandi ante annum Claudij nonum, quando diuisus à Paulo, assumpto Marco (vt habent Acta cap. 15.) recessit iterùm Antiochiâ: neque enim ad illud vsque tempus semel iunctus Paulo, ab eo recessit. Romam autem concessisse, illicque Euangelium prædicasse, quamdiu Claudius vixit, minùs ei permissum fuisse videtur, prohibente illo Iudæos Romæ agere. Petrum verò Romam venisse anno secundo Claudij, omnium auctoritate constat. Nec est quòd quis dicat, ante coniunctioné cum Paulo Barnabam Romam esse profectum: nam necdum apertum erat ostium Gentibus, quod Petrus, & non Barnabas, primus reserauit, Act. c. 10. & 11. Nec vlla patitur ratio, vt anteà Barnabas sit profectus, quàm per Spiritum sanctum segregatus in Euangelium, missus fuerit. Cetera de sancto Barnaba vberiùs vbi suprà in Annalibus Ecclesiasticis diximus.

[b] Cuius corpus tempore Zenonis.] Cetera Martyrologia Bedæ, Vsuardi, Adonis, & aliorum eadé de inuentione corporis eius testantur. Huius rei gestę historiam prolixiùs scribit Alex. monach. in Barnaba apud Sur. tom. 3. hac die, Theodorus lector lib. 2. collectan. Niceph. lib. 16. c. 37. Cedren. in compend. anno 4. Zenonis, Sigebertus anno 489. Marian. Scot. anno 483. & alij plures.

[c] Felicis & Fortunati.] Agunt de ijsdem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Venantius Fortunatus de his agit lib. 7. his versibus:

Felicem meritis Vicentia læta refundit,
Et Fortunatum fert Aquileia suum.

Et in vita sancti Martini lib. 4. post alios recensitos sanctos ait:

Et Fortunati benedicti martyris vrnam.

Horum Acta ex antiquioribus codicibus manuscripta edidit Mombrit. tom. 2. Petrus item in catal. lib. 5. cap. 167.

[d] Parisij.] De quo tabulæ ecclesiæ Bonon. Habentur eius Acta summatim expressa apud Surium tom. 7. hac die. Migrauit ex hac vita anno Domini 1267. annum ętatis agens circiter sextumdecimum supra centesimum, vt eadem Acta declarant.

[e] Translatio S. Gregorij Nazianz.] Primam eius translationem Constantinopoli Romam factam, firma certaq. traditione didicimus, eam ob causam, quòd grassantibus barbaris in eas regiones, sanctimoniales feminæ, in quarum ecclesia tantus thesaurus erat conditus, fuga suæ pudicitiæ consulentes, acceptum venerandum corpus, impositumq. nauigio, ad tutum pietatis asylum Romam confugientes, detulerunt, atque in templo sanctæ Mariæ in Campo Martio sibi ab Apostolica sede concesso condiderunt, ibique in adiacente domo, in qua habitabant, more patrio diuinas laudes per dies singulos persoluebant: quibus iam vita functis, cessit locus Romanis virginibus, quę ibidem non sub regula S. Basilij (vt illæ olim) sed sub institutis S. Benedicti hactenus perseuerant. Eadem etiam exigente occasione, alię sanctimoniales ex Oriente profugæ, deferentes & ipsæ secum ecclesiæ suæ sacra pignora, reliquias venerandas, & inter alias sacrum caput S. Gregorij Armeni Episcopi, cùm appulissent ad litus Campanum,

panum, à Neapolitanis honorificentissimè exce- ptæ sunt; erectoque templo in honorem tanri Episcopi, ac monasterio superaddito, ibidem sanctè pieque vixerunt: quibus succedentes Nea- politanæ virgines, vsque ad præsens sæculum sub habitu & regulis sancti Basilij vixerunt; licet post- modum, cùm Latinas sub Latinorum monacho- rum regulis monasticam vitam colere congruere magis esset visum, & ipsæ se S. Benedicti regulis subdiderint. Hæc autem, Neapoli cùm essem, ex antiquis eiusdem ecclesię monumétis didici. Sed vt ad nostri Gregorij Theologi rranslationem re- deamus: sicut illa prima translatio ob fugam ce- lerem fuit subobscura; ita secunda, de qua hac die solemnis memoria agitur, clarissima planè extitit, ac celeberrima. Merui, licet indignus, tanti Patris, quem præcipuè veneror, triumphum hisce oculis cominus intueri: cùm amplissimæ gloriæ causam mente reuoluens, Ecce tibi (me- cum dicebam) Sol Orientis, occasum nesciens, nebulis & densa caligine inuidorum obfusus ali- quando, quibus modò coruscat fulgoris radijs! En sacer vertex Orientalis Ecclesiæ, fortissimus fidei propugnator & propagator, qui collapsam penitus Constantinopoli Catholicam fidem re- stituit, auxit, in rutoque collocauit: victisque ac profligatis gladio verbi hæreticorum turmis, vrgente vehementi Catholicorum ex inuidia concitata procella, vt paci Ecclesiæ vniuersalis consuleret, non quæ sua sunt quærens, cessit se- di, & recessit inglorius. Sed quid tandem? Ecce pro Byzantio Deus rependit Romam, pro noua antiquam, pro illa exigua Anastasia augustissi- mam Basilicam Vaticanam, Vrbis ornamentum, Orbis miraculum; pro tenui denique sepulchro fornicem triumphalem, amplissimum (inquam) Sacellum, quod in honorem sui Gregorij Gre- gorius noster Pontifex construxit, magnificen- tissimeque exornauit atque illustrauit. Non est meæ facultatis, nec præsentis instituti, mirifi- cum illud opus describere; cùm præsertim eru- diti complures viri, ac præcipuè noster D. Lau- rentius Frizolius, poëticis litteris benè excultus, præclaro poëmate id egregiè præstiterit. Trans- lationis historiam nobili commentario testatam reliquit R. D. Franciscus Mocantius Magister cærimoniarum.

[f] In Cappellam.] Putarunt aliqui, dictam esse Cappellam à capiendo, sicque ex Latina & Græca voce nomen esse compositum, quasi ca- piens λαὸν. sed planè errant. Francum vocabu- lum potiùs esse putatur à cappa deriuatum, quæ tegumen significat, quod veluti tentorium fa- ctum secum veherent Reges, cùm essent in ex- peditione, ad vsum rerum sacrarum. Vel (quod scribit Durand. lib. 2. cap. 10. num. 8.) dicta Cappella à Cappa sancti Martini, quam religio- nis ergô Francorum Reges procedentes ad præ- lia secum portarent. Sanè quidem consueuisse Reges Francorum in expeditione secum ferre sanctorum reliquias, sacerdotesque eidem mu- neri mancipatos dictos esse Cappellanos, testatur epistola Carlomanni Ducis Francorum, data an- no Domini 742. quæ descripta habetur in Capi- tular. Franc. lib. 5. cap. 2. in qua hæc leguntur: Seruis Dei per omnia omnibus armaturam por- tare, vel pugnare, aut in exercitum & in hostem pergere, omnino prohibemus: nisi illis tantum- modò, qui propter diuinum ministerium, Missa- rum scilicet solemnia adimplenda, & sanctorum patrocinia portanda, ad hoc electis: id est, vnum, vel duos presbyteros cum Cappellanis presbyte- ris, Princeps secum habeat. Hæc ibi. Equitare consueuisse Reges Francorum, sacris reliquijs præcedentibus, demonstrat Gregor. Turon. hist. Franc. lib. 6. cap. 27. vbi ait de Chilperico Re- ge: Reliquijs multorum sanctorum præceden- tibus, vrbem ingressus est. Pro Oratorijs Cap- pellas accipi, item habes in Capitular. lib. 5. cap. 182. vbi hæc leguntur verba: Ne Cappellæ in nostro palatio vel alibi sine permissu Episcopi, cuius est parochia, fiant. Sic & in Concil. Tri- bur. c. Concedimus. de consec. distinct. 1. Ve- teres enim loca illa, quæ nos Cappellas dicimus, Oratoria dicere consueuere; antiquiores verò constat eadem appellasse Cubicula, secundùm ea quæ Saluator noster apud Matthæum 6. ait: Intra cubiculum tuum, & clauso ostio, ora Pa- trem tuum, &c. Habes hanc vocem eo sensu vsurpatam à sancto Paulino in epistola 12. ad Se- uerum, in qua, dum describitur extructum tem- plum, hæc habet verba: Cubicula intra porticus quaterna longis basilicæ lateribus inserta, secretis orantium, vel in lege Domini meditantium. Et paulò pòst: Omne Cubiculum binis per limi- num frontes versibus prænotatur, &c. Sic intel- ligas quod liber de Romanis Pontif. habet in Marcellino: Hic sepultus est in cœmeterio Pri- scillæ in Cubiculo claro. Itemque in Symma- cho Papa appellantur ipsa Oratoria Cubicula, cùm dicitur: Fecit autem Oratoria duo, S. Ioan- nis Euangelistæ, & S. Ioannis Baptistæ, infra quo- rum confessiones fecit arcus argenteos pensantes libras 30. quæ Cubicula omnia à fundamento perfecta construxit. Hęc ibi. In veteri Pœniten- tiali, quod apud nos extat manuscrip. hæc etiam leguntur: Cùm venerit aliquis ad sacerdotem confiteri peccata sua: mandat ei sacerdos, vt ex- pectet modicum, donec intret in Cubiculum ad orationem, &c. Eodem sensu etiam à Cubiculo dicti sunt Cubicularij ijdem quos nos modò di- cimus Cappellanos: sicque accipias illa verba in Leone Romano Pont. quibus dicitur: Hic etiam constituit & addidit super sepulchra Apostolo- rum ex Clero Romano custodes, qui dicuntur Cubicularij. Hodie tamen diuerso sensu ea vox accipitur: est enim ordo familiæ Palatinæ laicis etiam communis. Scias etiam eiusmodi Cubicu- la, vel Oratoria secundùm antiquiorem illum loquendi vsum impropriè dici Sacella: nam si priscam eius vocis repetas significationem, inue- nies apud Festum Sacella dici loca dijs sacrata sine tecto: verùm recentior vsus obtinuit, vt ea- dem etiam Sacella dicantur.

Pridie

12

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	10	11	12	13	14	15			

ROMÆ via Aurelia natalis ſanctorum martyrum Baſilidis [a], Cyrini, Naboris, & Nazarij militum, qui in perſecutione Diocletiani & Maximiani ſub Aurelio Præfecto ob Chriſtiani nominis confeſſionem detruſi in carcerem, & ſcorpionibus [b] lacerati, capite truncati ſunt. Nicææ in Bithynia ſanctæ Antoninæ [c] martyris, quæ in eadem perſecutione à Priſcilliano Præſide iuſſa eſt fuſtibus cædi, ſuſpendi in equuleo, lateribus laniari, & flammis incendi, ac demum gladio necari. In Thracia ſancti Olympij [d] Epiſcopi, qui ab Arianis ſede pulſus, confeſſor occubuit. In Cilicia ſancti Amphionis [e] Epiſcopi, qui tempore Maximini confeſſor fuit egregius. In Ægypto ſancti Onuphrij [f] anachoretæ, qui vaſta [g] eremo ſexaginta annis vitam religioſè peregit, & magnis virtutibus ac meritis clarus migrauit in cælum: cuius inſignia geſta Paphnutius abbas conſcripſit.

IVNII 12.

BASILIDIS & ſoc. [a]] De his Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri recentiores. De horum tranſlatione in Gallias, cuius meminit hîc Beda, agit etiam Sigebert. in chron. an. Domini 764. Qui hîc ponuntur Nabor & Nazarius, diuerſi ſunt à Nabore & Nazario qui paſſi ſunt Mediolani. Ille etenim Nabor vnà cum Felice ibi paſſus eſt, Nazarius alio tempore vnà cum Celſo, hi autem Romæ cum Baſilide & Cyrino. Alius adhuc reperitur Nabor martyr in Africa, de quo inferiùs vnà cum ſocijs, ad ſextum Idus Iulij.

[b] Scorpionibus lacerati.] De eiuſmodi genere tormentorũ habetur mentio etiam in lib. 3. Reg. c.12. & 2. Paralip. c.10. cùm dicitur: Pater meus cecidit vos flagellis, ego autem cędã vos Scorpionibus. Quid autem per Scorpionẽ intelligas, habes ex Iſidoro lib. 5. Orig. cùm ait: Virga ſi eſt nodoſa, vel aculeata, Scorpio recentiſſimo nomine vocatur, quia arcuato vulnere in corpus infigitur. His ſimiles erant virgę palmeę, aculeos habentes, qui inhęrerẽt cęſorum lateribus; quibus Catholicos Alexandriæ ab Arianis eſſe ſæpè verberatos, Athanaſius tradit in lib. de fuga ſua. Eiuſdẽ generis & illæ viſę ſunt, quę à Victore de perſecutione Wandalica ſic deſcriptæ habentur: Iubet in modum ſecarum fuſtes robuſtos, veluti palmatos, cum ſtirpibus fieri: qui quatientibus tergis non ſolùm oſſa confringerent, ſed etiam terebrantes aculei intrinſecus remanerent. Sic & Græci interpretes σκορπίους appellant. Ceterùm eſt & Scorpio telum militare; quod à Cretenſibus eſſe adinuentum, auctor eſt Plinius nat. hiſt. lib. 7. c. 56.

[c] Antoninæ.] Græci etiam de eadem agunt hac die in Menologio, vbi eius paſſionis Acta deſcripta habentur.

[d] Olympij Epiſc.] Fuit hic Epiſcopus Ænos in Thracia: meminit eius ciuitatis Plin. lib. 4. cap. 11. Huius glorioſum pro fide certamen & graues ærumnas, quas tam ipſe quàm Theodulus Epiſcopus Traianopolis paſſi ſunt ab Arianis, ſcribit S. Athanaſius in epiſtola ad ſolitar. & in apolog. de fuga ſua col. 334. & 335.

[e] Amphionis Epiſc.] Hic fuit Epiſcopus Epiphanię in Cilicia, cuius ciuitatis item Plinius meminit lib. 5. cap. 27. & Iuſtinus hiſt. ſæpè. Agunt de eodem Græci; interfuit Magno Nicæno Concilio, à quo ob ſpectatam ſui virtutem ſuffectus eſt in ſedem Nicomedienſem loco Euſebij Arianorum anteſignani, vt auctor eſt S. Athanaſ. in apolog. 2. col. 397. Theodoret. hiſt. lib. 1. c. 20. in fine, & Sozom. lib. 1. c. 10.

[f] Onuphrij.] Græci etiam hac die de eodem agunt in Menolog. his verbis: Sancti Patris noſtri Onuphrij Ægyptij: qui cùm eſſet in cœnobio in vrbe Hermopoli Thebarum, & audiret de Eliæ Prophetę & Ioannis pręcurſoris vita, egreſſus ex cœnobio, habitauit eremum annos ſexaginta, hominem omnino non videns. Vbi poſt admirabilem monaſticę vitæ conuerſationem in cælum migrauit, quem magnus Paphnutius ſepeliuit; cuius dies natalis celebratur 12. Iunij in ſanctiſſimo eius oratorio, in monaſterio S. Alipij. Hæc ibi. Extant eius Acta ab eodem ſancto Paphnutio ſcripta conſignata in Vir. Patr. c. 52. Alia autem ab his diuerſa habet Metaphraſt. quę recitat

Sur. tom. 3. die 11. Iunij. Habemus item in nostra bibliotheca vitam eiuſdem Sancti peruetuſto charactere Longobard. conſcriptam. Alius item fuit Onuphrius, qui vixit tempore quo Gentilium in Chriſtianos perſecutio ſæuiebat, de quo eſt mentio in Actis ſanctorum Galationis & Epiſtemis, quæ recitat Metaphraſt. Nonis Nouembris. Habet eadem Lipom. tom. 5.

g In vaſta eremo.] Inter immenſas Ægypti ſolitudines primum locum obtinet illa quę appellata eſt Oaſis, eademq. duplex eſt, maior, & minor. De his Ptolem.lib.4. Vtraq. in Notit.prouinc. Imperij Rom. ponitur ſub Duce Thebaidos. Errat planè Zonar. qui in 3. parte Annal. in fine ponit Oaſim in Arabia. Mentio eiuſdem Oaſis habetur in Prato ſpirit. c.112. & 113. Dicta videtur eadem ſolitudo ab Oaſi ciuitate illi proxima. Meminit Procop. lib.1. de bello Perſico de Oaſi ciuitate in extremis Ægypti finibus poſita. In magnam Oaſis ſolitudinem relegabantur facinoroſiſſimi homines: aliquando etiam ſanctiſſimi viri à perſecutoribus in eamdem Oaſim deportabantur. Meminit eiuſdem Oaſis Athan. apol. de fuga ſua col. 336. & ſanctus Hieron. epiſt. 3. cùm agit de Timaſio Exconſule in Oaſim relegato. Deſcribitur is locus à Zoſimo lib. 5. pag. 90. (licet pro Oaſi, Aſſe, mendosè legatur.) Is, inquit, erat locus inſigniter ſterilis, à quo nemo poſſet euadere, qui deportaretur: nam terra in medio arenoſa & vaſta prorſus & inhabitata notitiam tendentibus huc omnem adimit; partim quòd venti arena veſtigia compleant & oboleant; partim quòd nec arbor vlla, nec domicilium ſit, quæ indicium aliquod iter facientibus ad coniecturam relinquere poſſint. Hæc Zoſimus de Oaſi. Locus quidem complurium ſanctorum exilio illuſtratus olim fuit, vt S. Athanaſius ſcribit in apolog. de fuga ſua: eadem ſolitudo S. Hilarionis præſentia, qui tempore Iuliani Apoſtatæ illic annum egit (vt ſanctus Hieronymus ſcribit in Hilarione) eſt clarior reddita: ſed poſteà exilio impij Neſtorij, qui illuc eſt relegatus (vt tradit Euagr. lib. 1. c.7.) eſt infamis effecta. Nota legibus fuit huiuſmodi relegatio; dicta enim fuit deportatio Oaſena: ſic appellatam inuenies in li.1. tit. de Nili aggeribus, C. Theod. Quod quidem nomen nondum planè germaneq. explicatum hactenus reperi penes interpretes Iuriſconſultiſſimos.

xiiij. C Idibus Iunij. Luna. 13

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	11	12	13	14	15	16			

PATAVII ſancti Antonij [a] Luſitani confeſſoris, ordinis Minorum, vita & miraculis ac prædicatione illuſtris. Romæ via Ardeatina natalis ſanctæ Feliculæ [b] virginis & martyris, quæ Flacco nolens nubere, nec idolis immolare, tradita eſt cuidam Iudici, qui eam in confeſſione Chriſti perſeuerantem, poſt tenebricoſam cuſtodiam, & famis inediam, tamdiu fecit in equuleo torqueri, donec emitteret ſpiritum; & ſic demum deponi, & in cloacam præcipitari: quam ſanctus Nicomedes eadem via ſepeliuit. In Africa ſanctorum martyrum Fortunati [c] & Luciani. Bybli in Palæſtina ſanctæ Aquilinæ [d] virginis & martyris, quæ annos duodecim nata, ſub Diocletiano Imperatore & Voluſiano Iudice ob fidei confeſſionem colaphis & verberibus cæſa, & ſubulis [e] candentibus perforata, demum percuſſa gladio, virginitatem martyrio conſecrauit. In Pelignis ſancti Peregrini [f] Epiſcopi & martyris, qui à Longobardis pro fide Catholica in Aternum flumen demerſus eſt. Cordubæ ſancti Fandilæ [g] preſbyteri & monachi, qui in perſecutione Arabica amputato capite pro fide Chriſti martyrium ſubijt. In Cypro S. Tryphillij [h] Epiſcopi.

ANTONII Lusitani [a].] Extant eius egregia facta apud Sur. tom. 3. De eo plura S. Antonin. in 3. par. tit. 24. c. 3. & alij plures. nouissimè verò collecta habes eius Acta in chronic. Franciscanorum tomo 1. libro 5. per totum. Migrauit ex hac vita anno Domini 1231. sequenti verò anno à Gregorio Nono Rom. Pont. receptus est in Sanctorum numerum. Cuius extant de ea re Apostolicæ litteræ ad omnes Ecclesiarum Præsides datæ Spoleti Kalend. Iunij, anno sexto sui Pontificatus: est illarum exordium: Cùm dicat Dominus per Prophetam, &c. Demum ex præcepto Sanctiss. D. N. Sixti Papæ Quinti iussum est hac die in eius solemnitate recitari officium ecclesiasticum, quod dicitur Duplex.

[b] Feliculæ.] De ea etiam hac die Beda, Vsuard. Ado, ac ceteri recentiores. Eius martyrij Acta continentur in rebus gestis sanctorum martyrum Nerei & Achillei, apud Sur. tom. 3. die 12. Maij. Petrus item in catal. lib. 5. c. 112. de eadem agit.

[c] Fortunati & Luciani.] De his item Beda hac die, necnon & recentiores, adstipulanturque vetera manuscripta.

[d] Aquilinæ.] De eadem agunt etiam Græci in Menologio hac die, eiusque martyrium compendio explicant, sed fusiùs Metaphrast. ex vetustioribus codicibus eius Acta descripsit, quæ refert Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 3. hac die.

[e] Subulis candentibus.] De huiusmodi tormenti genere Iosephus libro de Machab. ad Polyb. his verbis meminit: Subulis etiam ferire pendentis latera ad viscera iubet, vt per eas quæ his ductæ erant in longum tramitem rimas, ad intimas fibras flamma perueniret. Hæc Iosephus, sed ex textu & translatione Erasmiana, quam diuersam à ceteris haberi diximus. Reperitur in Actis martyrum, complures illorum eiusmodi cruciamento esse vexatos.

[f] Peregrini Episcopi.] Extant eius Acta manuscripta, ex quibus Petrus in catal. libro 5. c. 113. Claruit temporibus S. Gregorij Papæ, vt eadem Acta significant.

[g] Fandilæ.] De hoc item Vsuard. Petrus in catal. lib. 5. cap. 114. & alij recentiores. Acta verò martyrij eius scripsit S. Eulogius in Memor. sanct. lib. 3. cap. 7. passumque tradit æra 891. à Christo autem anno 853.

[h] Tryphillij Episcopi.] Agunt de eodem Græci hac die, necnon recentiores Latinorum. Fuit hic Episcopus Ledrensis in Cypro, vt scribit Sozom. hist. lib. 5. c. 10. & Niceph. lib. 8. c. 42. Agit de eodem S. Hieronymus de script. Eccles. eumque Constantij Imp. temporibus claruisse testatur: meminit de eodem, vt de viro celebri inter scriptores Ecclesiasticos in epist. 84. ad Magnum oratorem. Vnus tantùm Metaphrastes refert eum fuisse Episcopum Callinicensem; pluraque de ipso refert in vita S. Spiridionis Episcopi. Interfuit Tryphillius vnà cum Spiridione Concilio Sardicensi, vt testatur Athanas. in apolog. 2. Agit de eodem Suidas in historicis.

14 Decimooctauo Kal. Iulij. Luna. D xiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	12	13	14	15	16	17			

ÆSAREÆ in Cappadocia ordinatio sancti Basilij [a] Episcopi, qui tempore Valentis Imperatoris doctrina & sapientia insignis, omnibusq. virtutibus ornatus, mirabiliter effulsit, & Ecclesiam aduersus Arianos & Macedonianos mira constantia defendit. Samariç in Palæstina sancti Elisæi [b] Prophetæ, cuius sepulchrum dæmones perhorrescere sanctus Hieronymus scribit: vbi & Abdias Propheta quiescit. Syracusis S. Marciani [c] Episcopi, qui à beato Petro ordinatus Episcopus, post Euangelij prædicationem à Iudæis occisus est. Apud Suessiones sanctorum martyrum Valerij [d] & Rufini, qui in persecutione Diocletiani à Præside Rictiouaro post multa tormenta iussi sunt decollari. Cordubæ sanctorum martyrum Anastasij [e] presbyteri, Felicis monachi, & Dignæ virginis. Constantinopoli sancti Methodij [f] Episcopi. Viennæ sancti Ætherij [g] Episcopi. Apud Ruthenos sancti Quinctiani [h] Episcopi.

ASILII [a].] Hęc est dies ordinationis eius: natalis autem cùm ex hac vita migrauit, suprà Kal. Ianuar. Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum. Contigit autem Basilij ordinatio post Eusebij prædecessoris obitum, Valentiniano & Victore Consulibus: est annus Domini secundùm veriorem supputationē 369. Agit de eius ordinatione sanctus Gregorius Nazianzenus in oratione de laudibus Basil. & in ea quam habuit in funere patris, insuper epist. 22. 23. 24. ad diuersos, & 29. ad S. Eusebium Episcopum Samosatensem, cùm conuenisset ad electionem Basilij. Luculentissimum encomium in sanctum & Magnum Basilium insigni oratione descripsit beatus Ephręm Syrus, illustris & antiquus Ecclesiæ scriptor S. Basilio σύγχρονος & amicissimus: est inter nondum impressa, quæ à se è Gręco conuersa, & scholijs, vbi opus est, illustrata, propediem vnà cum alijs eiusdem auctoris operibus, quotquot hactenus Gręcè reperiri potuerunt, in lucē editurus est R. D. Gerardus Vossius S. Theologiæ Doctor Germ. mihi Romæ longè amicissimus. Encomiū autem illud in Magnum Basilium esse S. Ephręm Syri, vel ex ipsa inscriptione conijcitur, vel quòd se ipsum nō semel in eadem oratione encomiastica nominet, & quæ ipsi cum Basilio acciderint, inter alia commemoret. est eius exordiū: Κλίνατέ μοι τὰς ἀκοάς, ἀδελφοὶ ἀγαπητοὶ, διηγήσομαι ὑμῖν καλλίστην διήγησιν. Hoc est: Præbete mihi aures, fratres charissimi, & pulcherrimam vobis historiam enarrabo, &c. Quin idem Ephręm eiusdem sui ipsius encomij meminit in oratione in Quadraginta martyres, qua etiam præclaris laudibus exornat eumdem S. Basilium, retexens eius certamen aduersus Arianos susceptum. Reperitur & perelegans quędam sub nomine incerti, sed antiqui auctoris Gręci, σύγκρισις, aut si malis ὁμοίωσις, antehac non edita, sanctorum Basilij & Ephręm, copiosam laudationem vtriusq. continens; quam ex vetustorum manuscriptorum codicum Gręcorum collatione, licet anonymam, simul cum operibus S. Ephręm, idem auctor breui est editurus: qui illam ex probabilibus coniecturis tribuit Amphilochio Episcopo, tantorum sanctorum studiosissimo. Incipit autē σύγκρισις illa: Ἀδελφοί, διήγησιν βούλομαι ποιήσασθαι ὠφέλιμον, φημὶ δὴ Βασιλείου τοῦ ἀοιδίμου, καὶ Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου. hoc est: Fratres, vtilem vobis narrationem institui facere de celebri Basilio, & Ephręm Syro, &c. Ceteras autem sanctissimi viri in Episcopatu ręs præclarè gestas, per annos singulos, vt se habuerunt, digessimus in Annal. Ecclesi. idcircò hîc parciùs. Consule prætereà, quæ suprà notauimus Kalend. Ianuarij in eius obitu.

[b] Elisæi prophetæ.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & ceteri Latinorum, necnon & Græci in Menologio. De eius sepulchro Samariæ posito, deque miraculis ibi fieri solitis S. Hieron. epist. 27. in epitaphio Paulæ ad Eustochium, & in Abdiam Prophet. c. 1. in princ. Epiphan. de vit. & interit. Prophet. c. 6. ignotus auctor apud Isidor. de vit. & mort. sanct. c. 36. Niceph. lib. 10. cap. 13. Metaphrastes in Artemio die 20. Octob. qui & recitat de Elisæo encomium Basilij Seleuciæ. De Elisæi reliquiarum translatione facta Alexandriam agit Cedren. in compend. anno septimo Leonis Magni Imp.

[c] Marciani Episc.] De quo vet. manuscript. ex quibus recentiores, Maurolycus, Molanus, & Galesinus. Meminit de eodem Sophron. in orat. habita in natali Apostol. apud Metaphrast. 29. Iunij. Legimus eius Acta manuscript. accepta ab ecclesia Caietana, apud quam illius venerandæ reliquiæ asseruantur, illuc translatæ, cùm Sarracenorum incursionibus Sicilia insula vexaretur. est illorum exordium: Post triumphalem, &c. ibi & de titulo martyrij mentio habetur. Agunt de eodem Gręci in Menologio ad tertium Kal. Nouembr. vbi eius martyrij Acta breui compendio referunt, quomodo à Iudæis occisus sit.

[d] Valerij & Rufini.] Agunt de his Beda, Vsuardus, Ado, Wandel. ac recentiores. Extant horum Acta, quæ descripsit Mombrit. tom. 2. Petrus item in catal. lib. 5. cap. 116.

[e] Anastasij & soc.] Scripsit horum egregium martyrium S. Eulogius in Memorial. sanct. lib. 3. cap. 8. eosque hac die passos testatur, æra octingentesima nonagesimaprima, à Christo Domino anno octingentesimo quinquagesimotertio.

[f] Methodij Episc.] Agunt & Gręci de eodem hac die in Menologio his verbis: S. Methodij, qui sanctas imagines oppugnantium errorem grauissimis diuinarum scripturarum testimonijs redarguēs, Orthodoxam Ecclesiæ Dei fidem protegens, multas ærumnas ab hæreticis perpessus, pro sancto venerabilium imaginum cultu conseruando laborans, æternam requiem adeptus, peccatorum remissionem nobis exposcit. Eius natalis celebratur in sanctissimo sacello, in quo pretiosæ eius reliquiæ intra diuinum templum celeberrimorum Apostolorum repositæ sunt. Hæc ibi. Porrò Methodius, antequam ordinatus esset Episcopus, functus est legatione Apostolica missus à Leone III. Rom. Pontifice Constantinopolim, vbi eius ciuitatis ordinatus est Episcopus, anno Domini octingentesimo septimo, vt testatur Anastasius Biblioth. in epist. ad Carolum Caluum, apud Sur. tom. 5. in Dionysio, vbi hæc habet de sancto Methodio: Hic à sede Apostolica Constantinopolim presbyter missus, eiusdem vrbis tenuit Pontificium, & ex tunc inter sanctos ab omnibus ob suæ confessionis & agonis certamen veraciter veneratur & colitur, &c. De eodem Cedren. in Michaële Imperatore, vbi etiam agit de alia legatione, qua Constantinopoli missus est Romam; de qua item Glycas in Theophilo Imp. De huius electione plura Theophanes in panegyrico de S. Nicephoro, apud Metaphr. 13. Martij. Migrauit ex hac vita anno Domini octingentesimo quadragesimoseptimo, vt testantur Acta S. Ioannicij abb. vbi & alia plura de Methodio, apud Metaphrast. die 4. Nouembr. Lipom. tomo 5. & Sur. tom. 6. Fuit & alius eiusdem nominis Methodius Episcopus Patarensis, sanctitate & eruditione conspicuus, quem citat S. Ioannes Damascen. orat. 3. de imag. in fin. de quo Græci in Menologio ad 10. Kal. Iulij. Alius item Methodius Episcopus Tyri, de quo infrà ad xiiij. Kal. Octobr. Iidemq. tres omnes selectissima lucubrationum suarum monumenta reliquerunt.

g Ætherij

[g] Ætherij Episc.] De eodem hac die Beda, & alij recétiores. Meminit eiusdem Ado in chron. anno Domini 604. numeraturque hic vigesimusnonus eius sedis Episcopus, claruitque temporibus Dagoberti Regis Francorum.

[h] Quintiani Episc.] Agunt de eodem Vsuardus, & alij; sed cùm presbyterum dicunt, errare noscuntur. Scribit de eo Greg. Turon. hist. Franc. lib. 2. cap. 36. & lib. 3. cap. 2. Sigeber. in chron. anno 506. Repetitur hic interfuisse Concilio primo Aurelianensi habito temporibus Clodouei, necnon Aurelianensi quinto, temporibus Childeberti eius filij. Habetur mentio de eodem in rebus gestis S. Galli Episcopi Aruernensis.

15 Decimoseptimo Kal. Iulij. Luna. E xij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
7	8	9	10	11	12	13	14	13	14	15	16	17	18

N Lucania apud Silarum flumen natalis sanctorum martyrum Viti[a], Modesti, atque Crescentiæ, qui sub Diocletiano Imperatore è Sicilia illuc delati, ibidem post ollam feruentis plumbi, post bestias & catastas diuina virtute superatas[b], cursum gloriosi certaminis peregerunt. Dorostori in Mysia sancti Hesychij[c] militis, qui cum beato Iulio comprehensus, sub Maximo Præside post eum martyrio coronatus est. Cordubæ in Hispania sanctæ Benildis[d] martyris. Zephyrij in Cilicia sancti Dulæ[e] martyris, qui sub Præside Maximo ob Christi nomen virgis cæsus, in craticula positus, feruenti oleo incensus, aliaque passus, martyrij palmam victor accepit. Palmyræ in Syria sanctarum martyrum Libyæ[f] & Leonidis sororum, & Eutropiæ puellæ annorum duodecim, quæ per diuersa tormenta ad coronam martyrij peruenerunt. Apud Valencenas depositio sancti Landelini[g] abbatis. Aruernis S. Abrahæ[h] confessoris, sanctitate ac miraculis illustris.

I V N I I 15.

Iti, Modesti, & Crescentiæ [a].] Agunt de his etiam Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Horum Acta ex antiquis codicibus manuscript. primùm edidit Mombrit. tom. 2. Petrus in catal. lib. 5. c. 118. in compendiũ redegit; fusiùs eadem Sur. tom. 3. Habemus eadem manuscr. vetusto charactere Longobard. Corpus venerandum S. Viti translatum esse Româ Parisios, scribit Sigeb. in chron. anno Domini 755. Inde verò (vt idem ait) in Saxoniam delatum est anno à Christo 836. vnde, inquit, Franci testati sunt, quòd ab illo tempore gloria Francorum in Saxones translata est. De eadem translatione, & religioso cultu S. Viti apud Saxones, plura scribit Witichindus lib. 1. gest. Saxon. Saxo Grammat. hist. Dan. lib. 14. Martin. Polon. Albertus Crantz. in Metrop. Saxon. lib. 3. c. 6. nouissimè Sur. tom. 7. ex auctore recitat, qui præsens interfuit, factamq. refert dicto anno Domini 836. Indict. 14. Ludouici Imp. anno xxiij. Quod pertinet ad translationẽ aliorum sanctorum martyrum corporum Româ in Gallias, vel in alias Transalpinas prouincias sæpè factas: nosse debemus id agi cœptum eo tempore quo Franci Romanam Ecclesiam à Longobardis alijsq. tyrannis vindicantes, multis officijs de eadem sunt optimè meriti: quod enim olim aliàs fuerat intentatum, tunc à Romanis Pontificibus consequi cœperũt. Nam vetus Romanæ Ecclesiæ consuetudo non tantùm abhorruit vt corpora sanctorum Româ transferri pateretur, verùm nec tenues reliquias ex eis detrahi quoquo modo permisit. In hac sententia S. Gregorius in regist. lib. 3. epist. 30. ad Constantiam Aug. hæc ait: Romanis namque vel totius Occidentis partibus omnino intolerabile est & sacrilegum, si sanctorum corpora tangere quis fortasse voluerit: quòd si præsumpserit, certum est quia hæc temeritas impunita nullo modo remanebit. Pro qua re de Græcorum consuetudine, qui ossa leuare sanctorum se asserunt, vehementer miramur, & vix credimus, &c. His consentiunt, immò & planiùs declarant ea quæ S. Germanus ac eius collegæ legati Apostolici rescripserunt ad Hormisdam Papam sub Consulatu Rustici, anno Domini 520. Constantinopoli cùm essent; & inter alia hæc verba: Iustinianus filius vester magnificus,

gnificus, res conuenientes fidei suæ faciens, basilicam Apostolorum, in qua desiderat sanctorum Apostolorum Petri & Pauli & beati Laurentij reliquias esse, constituit: sperat per paruitatem nostram, vt prædictorum sanctorum reliquias celeriter concedatis. Habuit quidem petitio prædicti viri secundùm morem Græcorum; & nos contrà, consuetudinem sedis Apostolicæ exposuimus. accepit rationem. Et quia talis est eius feruor fidei, qui meretur quidquid de sede Apostolica depopoſcerit; & talis est, qui sperat vnde & salus animæ & fidei accrescat: talibus desiderijs postulata competit non negare. Vnde si beatitudini vestræ videtur, Sanctuaria beatorũ Apostolorum Petri & Pauli, secundùm morem, ei largiri præcipite; & si fieri potest, ad secundam cataractam ipsa Sanctuaria deponere, vestrum est deliberare, &c. Extant ad eosdem legatos Hormisdæ Papæ de eadem re scriptæ litteræ, aliæ itidem ad Iustinianum; significantis se tantùm Sanctuaria mittere. extant dictæ litteræ apud nos manuscriptæ ex codice Vaticano acceptæ. Per Sanctuarium autem, velum intelligere debemus, quod S. Gregor. in nuper citata ad Constantiam epistola Brandeum appellat, ex quo sanguis effluxit, cùm à sancto Leone Papa (vt ait) forcipibus incideretur, alibi autem idem appellat velamen, quod admoueri solitum erat sanctis martyrum corporibus, vt lib. 4. epist. 44. ex Synodo Romana, & lib. 12. decret. 4. Brandeum item appellat velum illud Ioannes diac. in vita sancti Gregor. libro 2. cap. 42. cùm ingens de ea re miraculum narrat. Ex quibus omnibus liquet, non corpora, non fragmina ossium, vel tenuem rasuram illorum, sed tantùm velum sacris admotum reliquijs, pro magno munere consueuisse Romanos Pontifices ad clarissimas personas, illas cupientes, transmittere. Græcorum autem ab his fuisse diuersam consuetudinem, ex prædictorum assertionibus vidimus.

[b] Superatas.] Beda & Ado in suis Martyrologijs inter alia tormenta addunt, sanctum Vitum à Valeriano Iudice catomis cæsum. alij codices habent, Catomo cæsum. Molanus multùm laborat circa huius vocis intelligentiam; multaq. eruditè cùm dicat, nec tamen rem assecutus sibi ipsi visus est. Arbitratus sum aliquando textum esse deprauatum, vt pro catomis, latomijs, sit restituendum. de eo etiam genere tormentorum hæc Isidorus lib. 5. Orig. Latomia (licet alij plerique codices habeant Lautumna) est supplicij genus ad verberandum aptum, inuentum à Tarquinio Superbo ad pœnas sceleratorum. Iste enim prior latomia, seu lautumias, tormenta, fustes, metalla, atque exilia adinuenit, &c. Acquiescerem prædictæ Isidori interpretationi, nisi Festus, Liuius, Plautus, alijq. antiquiores latomias, seu latumias, vel lautumias (vt legitur apud Plautũ in Penul.) lapidicinas intelligerent, vel ipsa loca cæsis lapidibus execta: quo sensu & carcer Syracusanus, de quo Cic. in Ver. lib. 7. latomia est appellatus, sic & omnis carcer, vt l. 9. ff. ex quibus causis maior: Inclusos veluti latomijs, vinctorum numero haberi placet; quia nihil interſit, parietibus, an compedibus teneantur. Habent eamdem vocem, catomum, Beda, & Ado die 18. Nouembris in Romano mart. sed in alio sensu, cùm dicant: Catomo suspendi eum ac verberari iussit: per catomum vinculum quoddam intelligentes, quo martyr ad verbera suspensus esset. Arridetet mihi quod Molanus è Græca voce deducit, vt κάτωμος, idem quòd demissis armis, pedibus videlicet in altum suspensis, sic martyr ad verbera expositus fuerit: sed quoniam eiusmodi non leguntur in Actis eiusdem martyris, neque apud Prudentium in Romano, neque apud alios qui passionem eius retexerunt; sicut ipse, ita & ego his minùs assentior. Sed cùm secundam editionem nostrarum Notationum meditarer, accidit vt de re adeò ambigua agerem cum nostro domino Latinio, viro insigniter erudito, & in rebus Ecclesiasticis admodũ versato: quem eiusmodi reperi esse sententiæ, vt idem esset, catomis aliquem cædere, quod solent ludimagistri ad humeros alicuius appensis pueris in eorum nates infligere verbera. Sicque tum Vitum, tum Baridam, quòd pueri essent, puerorum more iussos esse virgis verberari. Ceterùm more puerorum, maioris ignominiæ irrogandæ causa, haberi apud Victorem cæsum esse catomis venerabilem senem Thomam sanctissimum Episcopum: quod ille de persecutione Wandal. lib. 1. sic describit: Quodam tempore venerabilem senem in publica facie catomis ceciderunt. Adducebat adhuc ille, Hippocratem lib. 1. de Articul. κατωμίζειν, vti pro, in humeros leuare aliquem. Probantur hæc à nobis, eoque magis, quòd Iosephus in Iudaicis Antiq. lib. 5. c 10. κατωμαδὸν, vtitur pro eo quod habet Latina versio, humeris impositas Gazæ portas à Samsone. quod & obseruat Suidas in verbo κατωμαδὸν.

[c] Hesychij.] De eo item Beda, Vsuardus, Petrus in catal. lib. 5. c. 119. & in Iulio martyre eod. lib. cap. 56. & alij recentiores.

[d] Benildis.] Scripsit nobile certamen eius S. Eulogius in memor. sanct. lib. 3. cap. 9. passamque tradit æra octingentesima nonagesimaprima, anno à Christo Domino octingentesimo quinquagesimotertio.

[e] Dulæ.] Agunt de eodem Græci in Menologio, vbi de eo pluribus; fusiùs autem Metaphrastes, quem Latinè à se redditum recitat Lipom. tom. 7. ex quo Sur. tom. 3. De Zephyrio ciuitate, de qua hìc habetur mentio, agit Plin. lib. 5. cap. 27. & alij.

[f] Libyę & Leonidis.] Harum martyrium narrat S. Brienna in Actis S. Febroniæ, quæ extant apud Lipom tom. 7. & Sur. tom. 3. his verbis: Recordare Libyam & Leonidem, sorores illas duas, quę martyrium gloriosè pertulerunt: è quibus Libya ipsa gladio percussa, capite priuata est; Leonis verò in ignem coniecta fuit. Recordare, quemadmodum puella Eutropia, duodecim annos nata, martyrium sustinuerit, &c.

[g] Landelini.] Huius Acta retulit Surius in tom. 3. Diuersa ab his scripta fuisse à Philippo abb. testatur Molanus in addit. ad Vsuard. qui & de eo pluribus agit in Indic. SS. Belg. Trithem. etiam de viris illustr. ord S. Benedicti lib. 3. cap. 100. eumque claruisse ait anno Domini 660. Constat quidem vixisse temporibus sancti Martini Papæ & martyris, à quo & munus prædicandi suscepit, nauiterq impleuit.

[h] Abrahæ.] Scripsit eius res gestas Gregorius Turon. lib. sanctor. Patrum cap. 3. Agit de eodem in histor. de gest. Franc. lib. 2. cap. 21. in fin. De hoc ipso scripsit egregium epitaphium Sidonius

Sidonius Apollin. quod vnà cum epiſtola dedit ad Voluſianum Epiſcopum lib. 7. epiſt. 18. Claruit circa annum Domini quadringenteſimum ſexageſimum.

16 Sextodecimo Kal. Iulij. Luna. F xj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19			

VESONTIONE in Gallijs ſanctorum martyrum Ferreoli [a] presbyteri, & Ferrutionis diaconi, qui à beato Irenæo Epiſcopo ad prædicandum verbum Dei miſſi, poſteà ſub Claudio Iudice diuerſis pœnis excruciati, gladio feriuntur. Tarſi in Cilicia ſanctorum martyrum Quirici [b] & Iulittæ matris eius, ſub Diocletiano Imperatore: quorum Quiricus triennis puellus, cùm matrem, quæ ante Alexandrum Præſidem neruis diriſſimè cædebatur, implacabili luctu lugeret, ad gradus tribunalis illiſus interijt: Iulitta verò, poſt dira verbera & grauia tormenta, martyrij ſui curſum obtruncatione capitis impleuit. Moguntiæ paſſio ſanctorum Aurei [c], & Iuſtinæ ſororis eius, & ceterorum martyrum, qui ſynaxim in eccleſia agentes, ab Hunnis Germaniam diripientibus trucidati ſunt. Amathuntæ in Cypro ſancti Tychonis [d] Epiſcopi, tempore Theodoſij Iunioris. Lugduni depoſitio beati Aureliani [e] Epiſcopi Arelatenſis. Nannete in Britannia Minori ſancti Similiani [f] Epiſcopi & confeſſoris. Miſnæ in Germania ſancti Bennonis [g] Epiſcopi. In Brabantia ſanctæ Lutgardis [h] virginis.

IVNII 16.

FERREOLI & Ferrutionis [a].] De his item Beda hac die, Vſuardus, Ado, & alij. Horum martyrium deſcriptum habetur in Actis ſanctorum Felicis & Fortunati, apud Sur. tom. 2. die 23. April. & tom. 7. De miraculis ad ipſorum ſepulchrum agit Gregor. Turon. lib. de gloria martyr. cap. 71. Fuit prætereà Ferreolus alius martyr & Epiſcopus Viennenſis, de quo ſuo loco plura inferiùs ad xiiij. Kalend. Octobris.

[b] Quirici & Iulittæ.] De his Beda, Vſuardus, Ado, & ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio Idibus Iulij, vbi Tarſi Ciliciæ eos occubuiſſe martyrio tradũt: quod verum eſſe, legitima eorumdem Acta teſtantur. Ex his plerique Latinorum ſunt corrigendi, qui Antiochiæ eos paſſos referunt. Exciderunt proculdubiò ea Acta Quirici & Iulittę, quę S. Gelaſius Papa, vt commentum hæreticorum, ex quibus & ſubſannandi tribueretur occaſio, procul reiecit in Decret. de ſcript. apocryph. apud Gratian. diſt. 15. cap. Sancta Rom. Diuerſa omnino ab illis cenſentur ea quæ recitat Metaphraſtes, quæ & retulit Lipom. in tom. 6. & Sur. in tom. 3. necnon Mombrit. licet paulò diuersè in tom. 2. quorum ſummam Græci referunt in Menologio, & hîc breuiùs cõprehenſa narrantur. Molanus in addit. ad Vſuard. 2 edit. poſt Lipomani & aliorum eruditorum ſententiam, dum probat eadem à Metaphraſte edita Acta prędictorum martyrũ, addit, Gelaſium non intellexiſſe de illis ipſis Actis Græcè conſcriptis, ſed quæ Latinè edita in vet. manuſcrip. habentur: ea videlicet, quorum eſt exordium: Domino fratri & coëpiſcopo Zoſimo Theodorus, &c. De erudito ac prudentiſſimo viro quid iure dicam, nihil habeo, niſi hoc vnum, quòd inciderit in eadem Acta deprauata. Siquidem illa Acta Quirici & Iulittæ, quæ ſcripſit Theodorus Epiſcopus ad Zenonem coëpiſcopum, quæ & in vetuſtiſſimo codice habemus in noſtra bibliotheca, ſunt ſanè eiuſmodi, vt in omnibus conueniant cum ijs quæ vel Metaphraſtes edidit, vel in Græcorum Menologio, vel hîc ſummatim collecta narrantur: ſed & eo fideliora exiſtimanda ſunt, quòd certus inſcribitur auctor, qui (vt ipſe profitetur) in id prę- ſertim incumbit, vt vera certaque de ijſdem ſanctis martyribus Acta ex antiquis monimentis edendo, falſa illa, vt ait, inſulsè, mendaciter, ac denique hæreticè à Manichæis de ijſdem ſanctis conſcripta, abolenda, & ab Eccleſia Catholica

lica prorsus proscribenda curet. Ex huiusmodi Theodori Episcopi pręfatione satis notatur, quænam illa fuerint horum martyrum Acta à Gelasio improbata: de eo enim Actorum libello hæc ibidem Theodorus: Tali, inquit, erat execratione digestus, vt meritò huic coaptetur illa sententia, quam quidam contulit Patrum: Verè (inquiens) ranæ & culices digni sunt ista scriptura. Nam (quia textus ille satis declarat) datur conijci (Deo amabilis) vt Manichæorum sit ista descriptio, qui crucem Christi scandalum & stultitiam putant. Hæc & alia ibi Theodorus, qui & sincerissima istorum Acta edidit, accepta (vt ait) à Martiano Tribuno Notario, qui eadem nactus fuerat à Zenone Isauriæ Episcopo. Exscripsisse ea Theodorus videtur temporibus Iustiniani Imp. longè ante tempora Metaphrastis. Translata fuisse horum sanctorum martyrum corpora in Gallias per sanctum Amatorem Episcopum Antisiodorensem, prædecessorem sancti Germani, cùm in Orientem peregrinatus esset, tradit Mombrit. vbi suprà.

c Aurei & Iustinæ.] Agunt de his hac item die Beda, Ado, & recentiores. De grassatione Barbarorum in Moguntinam ecclesiam scribit in primis Ammianus Marcellinus lib. 27. itemque S. Hieronymus epist. 11. ad Ageruchiam. An autem illarum cladium tempore hi passi sint, vel quando posteà Attila irrupit in Gallias, nobis non satis est exploratum. Sanè quidem tam S. Hieron. quàm Ammianus testantur, tunc temporis multa millia hominum fuisse Moguntiæ in ecclesia trucidata. De miraculis sancti Aurei conscriptum esse libellum, testatur Molanus in annot. ad Vsuardum.

d Tychonis Episc.] De eo item hac die Græci in Menologio, vbi tradunt hunc à sancto Epiphanio Episcopo Salaminæ Cypri fuisse ordinatum Episcopum temporibus Arcadij Imperatoris.

e Aureliani Episcopi.] De eo hac die Vsuardus, Ado, & alij. Nonnulli hunc Aurelium dicunt, atque ita subscribitur Concilio Aurelianensi quinto: cui lectioni consentit sancti Gregorij Papę epistola ad Vigilium Episcopum Arelaten. 115. lib. 7. regist. Indict. 2. At verò Aurelianus, & non Aurelius dictus habetur in Actis quintæ Synodi. Ad hunc ipsum Aurelianum Episcopum Arelatensem extat epist. Vigilij Papæ, quæ recitatur in quinta Synodo collat. 7. Dicta Synodus Aurelianensis, cui interfuit Aurelianus, celebrata est anno tricesimooctauo Childeberti filij Clodouei Regis Francorum; est annus Domini quingentesimus quinquagesimussecundus.

f Similiani Episcopi.] Vsuardus de eodem hac die, adstipulanturque vetera manuscripta.

g Bennonis Episc.] Hunc Hadrianus Sextus Rom. Pont. num. Sanctorum adscripsit, vt ex eius Actis apparet: idq; in eiusdem Hadriani Itinerario testatum habetur. Scripserat iam olim Trithemius abb. ad Iulium Papam epistolam 64. id exposcente Georgio Duce, pro canonizatione sancti Bennonis, in qua hęc inter alia de eius vita atque miraculis: Vita Bennonis sanctissima, plena virtutibus, à vetustioribus, suisq; contemporaneis luculenter habetur descripta: & multa quotidie in ecclesia Misnensi ad eius tumulum fiunt miracula. Hæc ille. De eodem Cochlæus in comment. de Act. & script. Luth. anno Domini 1524. Extat de eius canonizatione Pontificium diploma, quod hactenus asseruatur Romæ in ecclesia sanctæ Mariæ de Anima, nationis Teutonicorum, quo quidem significatur, anno Domini 1523. die Dominico, in die festo sanctissimæ Trinitatis, qui fuit 31. Maij, à dicto Pontifice canonizatos esse S. Bennonem Episcopum Misnensem, & sanctum Antoninum Archiepiscopū Florentinum, solemnitatemq. sancti Bennonis relatam esse ad decimamsextam diem mensis Iunij, atque ab eodem Pontifice concessam plenariam indulgentiam, eamdem ecclesiam ea die visitātibus. Huius autem præclarissimas res gestas Hieronymus Emser scriptis mandauit: recitantur apud Sur. tom. 7. Ibidem est eiusdem auctoris carmen, & sacer hymnus Bartholomæi Steni. Migrauit ex hac vita anno à Christo Domino 1106. ætatis suæ nonagesimosexto, sedis autem quadragesimo.

k Lutgardis.] Eius Acta conscripsit Thomas Cantipratensis, descripsit verò Sur. tom. 3. De ea item agit Molanus in Indic. SS. Belgij, & in additione ad Vsuardum hac die. Defuncta est anno Domini millesimo ducentesimo quadragesimosexto.

x. G Quintodecimo Kal. Iulij. Luna. 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20			

OMÆ natalis sanctorum ducentorum [a] & sexagintaduorum Martyrum, qui in persecutione Diocletiani pro fide Christi necati, positi sunt via Salaria veteri ad Cliuum Cucumeris. Tarracinæ sancti Montani [b] militis, qui sub Hadriano Imperatore & Leontio Consulari, post multa tormenta, martyrij coronam accepit. Apud Venafrum sanctorum martyrum Nican-

Nicandri [c] & Marciani, qui in persecutione Maximiani capite cæsi sunt. Chalcedone sanctorum martyrum Manuelis [d], Sabelis, & Ismaelis, qui pacis causa apud Iulianum Apostatam pro Rege Persarum legatione fungentes, cùm Imperatoris iussu idola venerari compellerentur, idque constanti animo recusarent, gladio feriuntur. Apolloniæ in Macedonia sanctorum martyrum Isauri [e] diaconi, Innocentij, Felicis, Ieremiæ, & Peregrini Atheniensium, qui à Tripontio Tribuno variè torti, capite obtruncati sunt. Ameriæ in Vmbria sancti Himerij [f] Episcopi, cuius corpus Cremonam translatum est. In pago Bituricensi sancti Gundulphi [g] Episcopi. Aurelianis sancti Auiti [h] presbyteri & confessoris. In Phrygia sancti Hypatij [i] confessoris. Item sancti Bessarionis [k] anachoretæ. Pisis in Tuscia sancti Rainerij [l] confessoris.

IVNII 17.

DVCENTORVM sexagintaduorum martyrum [a].] De his item hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac recentiores. Positi dicuntur ad Cliuum Cucumeris: eo enim nomine erat appellatum vetus cœmeterium via Salaria, vt constat ex indice cœmeteriorum Vrbis, quem exscripsimus ex manuscripto Vatican. lib. Censuum.

[b] Montani.] Cuius vitæ Acta accepimus ab ecclesia Caietana. est illorum exordium: Montanus miles & ciuis Romanus, &c.

[c] Nicandri & Marciani.] Horum illustre martyrium etiam in Orientali Ecclesia anniuersaria die recolitur: agunt etenim de his Græci in Menolog. sexto Idus Iunij, vbi passionis ipsorum cruciamenta his verbis narrantur: Certamen sanctorum martyrum Nicandri & Marciani, qui propter Christianæ fidei confessionem sub Præside Maximo in carcerem coniecti, cùm ad negationem adigi non possent, ferreis vngulis lacerantur, & in excelsis trabibus suspensi, atque detracti, super carbones ignis extensi, virgis desuper verberantur, salsoq. aceto perfusis plagis, testis acutis perfricantur, lapidibus ora contusa, & facies confractæ, postremò linguæ gladio excisæ, & ense percussi migrauerunt ad Dominum. Hactenus ibi. Petrus in catal. lib. 5. cap. 90. nonnisi vltimum horum supplicium refert: additque passos esse prid. Non. Iunij inter Atinam & Venafrum; corpusque Nicandri Venafrum, Marciani verò Atinam ait delatum: porrò Nicandri vxorem, quę virum ad martyrium roborauerat, post triduum capitalem subijsse sententiam, tradit. Vigent hactenus in Æquicolis horum martyrum priscæ memoriæ. S. Nicandri ecclesiam apud Vrbem positam, via Lauicana, Gelasius Papa dedicauit, vt apparet ex libro de Rom. Pont. Petrus diac. bibliothec. Cassin. in lib. de viris illustr. eiusdem monasterij c. 45. testatur à Petro eiusdem cœnobij diacono scriptum esse sermonem legendũ in Vigilijs prædictorum martyrum, additumque ab eodem officium ecclesiasticum recitandum in die eorum celebritatis. Horum martyrum Acta manuscripta extant in biblioth. nostræ Congregationis.

[d] Manuelis, Sabelis, & Ismaelis.] Græci etiam de his in Menolog. hac die, ibique eorum certamen referunt; vberiùs autem Metaphrastes ex antiquioribus monumentis; eadem & Lipom. tom. 6. & Surius recitat tom. 3.

[e] Isauri diac. & sociorum.] Agunt de his item hac die Gręci in Menologio, ibique eorum martyrium explicant.

[f] Himerij Episc.] De quo Petr. in catal. lib. 15. cap. 122. & Molanus in addit. ad Vsuardum.

[g] Gundulphi Episc.] De eodem Molan. in addit. ad Vsuard. & Galesin. in suo Martyrol.

[h] Auiti presbyteri.] Agunt de eodem hac die Vsuardus, Ado, & alij recentiores: licet apud Bedam Vitus pro Auito mendosè legatur. Scribit de eo Greg. Turonen. hist. Franc. li. 3. cap. 6. idemque de alio Auito abbate libro de glor. confess. cap. 99. De eodem Auito presbytero, de quo agimus, scribit Ado Vien. in chron. & Sigebert. in chron. anno 495. Eius verò res gestas atque miracula edita fusiùs scripta refert Sur. tom. 3. Fuit eiusdem nominis Episcopus Viennẽsis, qui secundus sedit post S. Mamertum, de quo plura Ado Vien. in chron. Vixit & alius eiusdem nominis in Oriẽte Auitus monachus, cuius meminit Suidas.

[i] Hypatij.] De quo item Græci agunt in Menologio, eiusque Acta ibidem paucis referunt.

[k] Bessarionis.] Græci itidem de eo in Menologio, eiusque vitam breui compendio comprehensam referunt. Est frequens mentio de Bessarione, eiusque disciplina, in Vit. Patr. par. 2.

[l] Rainerij.] Agit de eodem Molan. in additionibus ad Vsuardum edit. 2. testaturque eum ex hac vita migrasse anno Domini 1161.

ix. A **Quartodecimo Kal. Iulij. Luna.** 18

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	16	17	18	19	20	21			

ROMÆ via Ardeatina natalis ſanctorum martyrum Marci [a] & Marcelliani fratrum, qui in perſecutione Diocletiani à Iudice Fabiano tenti, & ad ſtipitem alligati, in pedibus clauos acutos acceperunt: cumque non ceſſarent laudare Chriſtum, lanceis per latera transfixi, cum gloria martyrij ad ſiderea regna migrarunt. Malacæ in Hiſpania ſanctorum martyrum Cyriaci [b] & Paulæ virginis, qui lapidibus obruti, inter ſaxa animas cælo reddiderunt. Tripoli in Phœnicia S. Leontij [c] militis, qui ſub Hadriano Præſide, vnà cum Hypatio Tribuno, & Theodulo, quos conuertit ad Chriſtum, per acerba tormenta peruenit ad coronam martyrij. Eodem die S. Ætherij [d] martyris, qui in perſecutione Diocletiani poſt ignes & alios cruciatus gladio cæſus eſt. Alexandriæ paſſio S. Marinæ [e] virginis. Burdigalæ S. Amandi [f] Epiſcopi & confeſſoris. Apud Saccam in Sicilia S. Calogeri [g] eremitæ, cuius ſanctitas in energumenis liberandis maximè effulget. Sconaugiæ ſanctæ Eliſabeth [h] virginis, monaſticæ vitæ obſeruantia celebris.

IVNII 18.

[a] MARCI & Marcelliani [a].] De his Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri omnes. Scriptæ ſunt horum res geſtæ in Actis ſancti Sebaſtiani, apud Sur. tom. 1. die 20. Ianuarij.

[b] Cyriaci & Paulæ.] Vſuard. item de his hac die, Petrus in catal. lib. 5. c. 125. Vaſęus in chron. item Flos SS. Hiſpan. & Theſ. concion. tom. 2.

[c] Leontij.] Agunt de eo & Græci in Menolog. vbi & eius Acta ſummatim collecta narrantur, quę prolixiùs Metaphraſt. eſt proſecutus, ex quo Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 3. referunt eadē. Meminit huius Leontij, vt perilluſtris martyris, Theodoretus in commentario de Euangelica veritate lib. 8. de Martyribus in fin. Tradit Procop. lib. 3. de ædific. Iuſtin. Imp. eidem martyri ab eodem Iuſtiniano extructam eſſe magnificentiſſimam baſilicam. Erat & Tripoli in Phœnicia nobilis memoria Leontij martyris, cuius mentio eſt in Quinta Synodo, Act. 1.

[d] Ætherij.] Græci itidem de eo agunt in Menologio, eiuſque martyrium paucis deſcribunt.

[e] Marinæ.] De ea & Ado hac die, qui martyrem eam dicit, cui tamen vet. manuſcript. contradicunt. Hæc etenim illa eſt, quæ virili habitu monaſticam exercuit diſciplinam, Marinuſque nomine dicta eſt: cuius res præclarè geſtæ narrantur in Vit. Pat. par. 1. cap. 44. Petr. in catal. lib. 6. cap. 108. ex quibus & alij accepere.

[f] Amandi Epiſc.] De eodē antiquæ tabulæ, ex quibus etiam Molan. in addit. ad Vſuard. Succeſſit hic S. Delphino, ad quem extāt Paulini epiſtolæ, qui & ad Amandum ſępiùs ſcripſit; extantque ſex ad eum datæ epiſtolæ, quarum aliquæ ſcriptæ videntur antequam eſſet Epiſcopus, cùm adhuc S. Delphinus ſuperſtes eſſet. Meminit eiuſdem Amandi ex verbis Paulini Gregor. Turon. de geſt. Franc. lib. 1. c. 19. & de glor. confeſſ. c. 45. Claruit tēporibus Honorij Imperatoris. Huic accepta ferimus ea quę S. Paulini Epiſcopi Nolani reperiuntur ſcriptorū monumenta: cùm ille, ſicut diuitiarum, ac ſui ipſius, ſic & lucubrationum ſuarum contemptor eſſet: & licet eas S. Hieron. ac etiam S. Auguſtinus, & alij mirificè prędicarent; ipſe tamen eaſdem floccifaciens, perire ſineret. Tantæ iacturæ occurrit S. Amandus, ad quem Paulinus hęc aliquando: Legimus, inquit, in tergo epiſtolæ annotationem epiſtolarum, quas meas eſſe indicaris: nam verè propè earum omnium immemor eram, vt meas eſſe non recognoſcerem, niſi veſtris litteris crediſſem. Vnde maius accepi documentum charitatis veſtræ: quia plus me vobis, quàm mihi, notum eſſe perſpexi. Hymnos, quos deſiderabam, accepiſſe gaudeo, &c. Extat hæc Paulini citata epiſtola manuſcripta in archiuo Nolano, quam inde deſcriptam ab erudito viro mei ſtudioſiſſimo R. D. Antonio Agellio, clerico regulari, pro magno accepi munere.

g Calo-

g Calogeri.] De eo hac die Maurol. qui illum ipsum fuisse opinatur, cuius meminit S. Gregorius Papa dialog. lib. 4. cùm de interitu Theodorici impijssimi Regis à solitario quodam præuiso sermonem habet. De eodem plura Breuiar. Gallic. item Facel. de reb. Sicul. lib. 6. prioris decad. c. 3. licet in quibusdam mendosa. Claruit hic sanctus & viuens & post obitum multis miraculis, quibus eius sanctitatem Deus in toto Siciliæ regno testatam fecit. Ipsius nomen in Romanum Martyrologium referri, S.D.N. Clemens VIII. mandauit.

h Elizabeth virginis.] De ea & Molan. in addit. ad Vsuardum; aitque eius Acta scriptis mandata per Ecbertum monachum; itemque Einichonem abb. ipsius laudes scripsisse tradit Trithem. lib. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 2. cap. 120. pluribus autem lib. 3. cap. 315. Obijtque (vt ait) anno Domini 1156. suæ ætatis 36.

19 Tertiodecimo Kal. Iulij. Luna. B viij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	17	18	19	20	21	22			

MEDIOLANI sanctorum martyrum Geruasij [a] & Protasij fratrum: ex quibus priorem tamdiu iussit Astasius Iudex plumbatis cędi, quousq. spiritum exhalaret; sequentem verò fustibus cęsum capite truncari. Horum corpora [b], Domino reuelante, beatus Ambrosius sanguine conspersa & ita incorrupta reperit, ac si eo die fuissent interempti: in quorum translatione cæcus feretri tactu lumen recepit, & plurimi vexati à dæmonibus liberati sunt. Rauennæ S. Vrsicini [c] martyris, qui sub Paulino Iudice post plurima tormenta in cōfessione Domini immobilis permanēs, capitis abscissione martyrium compleuit. Sozopoli S. Zosimi [d] martyris, qui in persecutione Traiani sub Domitiano Præside post acerbos cruciatus capite amputato victor migrauit ad Dominum. Aretij in Tuscia sanctorum martyrum Gaudentij [e] Episcopi, & Culmatij diaconi, qui tempore Valentiniani furore Gentiliū cæsi sunt. Eodem die S. Bonifacij [f] martyris, discipuli beati Romualdi, qui à Romano Pontifice ad prædicandum Euangelium in Russiam missus, cùm per ignem transisset illæsus, Regemque ac populum baptizasset, à furente Regis fratre necatus, optatam martyrij coronam accepit. Rauennæ sancti Romualdi [g] anachoretę, monachorum Camaldulensium Patris, qui collapsam in Italia eremiticam disciplinam restituit, ac mirificè propagauit.

IVNII 19.

GERVASII & Protasij [a].] De his etiam Beda, Vsuardus, Ado, & alij Latinorum, Græci autem in Menologio pridie Idus Octobris. Feruntur horum res gestę scriptę à sancto Ambrosio ex libello Philippi: eas refert Mombrit. tom. 1. Lipom. tom. 1. ac demum Sur. tom. 3. Descripsit autem & alia horum Acta Metaphrastes, quæ Lipomanus super diuersitate narrationum vtcumq. concordare conatus est: recitat eadem Sur. tom. 3. His non dissimilia sunt ea quæ Actis sanctorum Syri & Euentij intexta habentur: descripsit eadem Sur. tom. 7. die 12. Septembris ex manuscr. At non tantùm me reddit ancipitem, quòd in prędictis Actis nomine S. Ambrosij editis nulla de Nazario & Celso habeatur mentio, vel quòd sub diuerso Præside passi habeantur, quæ & Lipom. excusat: sed quod me maiori difficultate inuoluit, est illud in primis, quòd non tantùm in prędictis nulla habeatur de Nerone mentio, vel alterius cuiuspiam Imperatoris, sed Augustorum plurium tunc simul regnantium idem auctor meminerit; adeò vt ad alia tempora potiùs quàm Neronis illorum martyrium referre videatur. Huc accedit, quòd dum de bello Marcomannico ibi mentio fit; nihil sanè est, vt ea ad Neronis tempora possint accom-

modari: siquidē nullum tale bellum tunc gestum esse, perspicuum est. Cùm itaq. ex illis Actis exploratum habeatur, plures Augustos tunc simul imperasse, insuper & Marcomannicum bellum excitatum esse; cogimur vel inuiti in eam ire sententiā (si tamen ea Acta certa firmaq. & Ambrosij esse dixerimus) vt credamus hos passos esse tēporibus Marci Aurelij Antonini & Lucij Veri Augustorum, quorū Imperij anno nono Marcomannicum bellum exortum est. Sanè quidē nec Beda, nec Vsuard. vel Ado, aut antiquorum aliquis, vel vetera manuscr. cùm de his martyribus agunt, vel de eorum parente Vitale ad iiij. Kal. Maij, vllam de Nerone faciunt mentionem. Hæc tamen alijs expendenda relinquimus. Meminit eorumdem martyrum S. Ambrosius in Luc. lib. 7. cap. 13.

[b] Horum corpora.] De horum inuentione extat serm. S. Ambrosij 5. de sanct. & lib. 7. epist. 53. & 54. edit. Rom. Agit de eadem S. August. sępius, vt in li. 9. Confess. c. 7. Ser. 39. de diuers. c. 5. & de Ciuit. Dei lib. 22. c. 8. Paulinus in vita S. Ambrosij, Auctor libri de vita perfecta apud Hieronym. tom. 9. Greg. Turon. de glor. martyrum cap. 47. Legi & de ea hymnum in Breuiar. Tolet. Constat autem prędictorū sanctorum martyrum reliquijs quamplurimas ecclesias esse locupletatas, eorumque nomine erectas esse memorias. Romæ etenim Vestina illustris femina in ipsorum honorem basilicam construxit, quam S. Innocentius Papa dicauit, & Titulo exornauit, Vestinęq. Titulus, vel sanctorum Geruasij & Protasij dictus reperitur. de his in lib. de Rom. Pontificibus in Innocentio Papa, & in regist. S. Greg. lib. 9. epist. 22. Dicitur hodie Titulus S. Vitalis, cuius ornamento insignitus est presbyter Cardinalis Illustrissimus ac Reuerendissimus Donatus Cæsius, de nostra Cōgregatione optimè meritus. Sanctus Paulinus eorumdē reliquias in Fundana basilica à se erecta collocauit, vt ipse scribit ad Seuerum epist. 12. S. Gaudentius eadem sacra pignora cōdidit in basilica ad Conciliū Sanctorum dicta, vt ipse refert in serm. de eius dedicatione habito. Gallia etiam ferè tota ijsdem reliquijs ditata est. Testis est de his Gregor. Turonen. vbi suprà cap. 47. cùm de his agens, ait: Per totum Galliarū ambitum, Deo propitio, sunt delatæ. Et paulò pòst: Ex hoc enim eorum reliquiæ affatim collectæ, per vniuersam Italiam & Galliam sunt diuisi. Idemque libro 10. c. 31. hist. Franc. agēs de ecclesia erecta Turoni, sui horum reliquias positas, eorumque nomine eam appellatam esse testatur. Parisijs etiam in basilica S. Vincentij eas esse positas, testatur Aim. lib. 2. cap. 20. Ad Noricos vsque easdem esse delatas, scribit Eugipius abbas in vita S. Seuerini Noricorum Apostoli. Constat insuper transmarinas Africanę ecclesię oras tantis fuisse muneribus exornatas. Cùm etenim scribat sanctus Augustinus de Ciuitate Dei lib. 22. cap. 8. in Victoriana villa nomine prędictorum martyrum erectam esse memoriam; consequens est, vt eorum martyrum reliquijs minimè caruerit: nam absque reliquijs martyrum in eorum honorem ecclesias erigi prohibuerat Concilium Africanum can. 50.

[c] Vrsicini.] De eo item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Recenset eius Acta Petrus Damiani in serm. de SS. Vitale & Valeria: refert eum Sur. tom. 2. die 28. Aprilis, & Mombrit. in sancto Vitale tom. 2. Hieron. Rub. hist. Rauen. lib. 1. Venantius Fortun. in vita sancti Martini lib. 4. agens de Sanctis Rauennatis ecclesiæ, hos scribit versus:

Inde Rauennatum placitam pete dulciùs vrbem:
Pulpita sanctorum per relligiosa recurres:
Martyris egregij tumulum Vitalis adora,
Mitis & Vrsicini, Pauli sub sorte beati,
Rursus Apollinaris pretiosi limina lambe,
Fusus humi supplex, & templa per omnia curre.

[d] Zosimi.] De eodem item Græci hac die in Menolog. Descripsit eius Acta Metaphrast. quæ retulit Lipom. in tom. 7. & Sur. tom. 3. hac die.

[e] Gaudentij & Culmatij.] Horum Acta manuscripta accepimus ab ecclesia Aretina.

[f] Bonifacij.] Huius egregia facta Petrus Damiani conscripsit in vita S. Romualdi, quæ extat apud Lipom. tom. 8. & Sur. tom. 3. hac die. Vixit temporibus Othonis Imp. cuius erat affinis, circa annum Domini millesimum.

[g] Romualdi.] Scripsit (vt nuper diximus) eius præclara Acta Petrus Dam. qui eum affirmat vixisse annos centum viginti, quotum viginti in sæculo, tres in cœnobio, reliquos verò exegit in solitudine. Translatum tradunt eius corpus Fabrianum oppidum in Piceno, vbi magna veneratione colitur. Translationis historiam manuscriptam accepimus. De eodem sancto vide superiùs die 7. Februarij.

vij. C Duodecimo Kal. Iulij. Luna. 20

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22	23

NATALIS sancti Siluerij [a] Papæ & martyris, qui cùm Anthimum Episcopum hæreticum ab Agapito prædecessore suo depositum restituere noluisset, agente impia Theodora Augusta, à Belisario in exilium pulsus ad insulam Pontiam [b], ibidem pro fide Catholica multis ærumnis confectus defecit. Romæ

Romæ depositio sancti Nouati [c], filij beati Pudentis senatoris, & fratris sancti Timothei presbyteri, & sanctarum Christi virginum Pudentianæ & Praxedis, qui ab Apostolis eruditi sunt in fide. Horum domus in ecclesiam commutata, Pastoris Titulus appellatur. Tomis in Ponto sanctorum martyrum Pauli [d] & Cyriaci. Petræ in Palæstina sancti Macarij [e] Episcopi, qui ab Arianis multa passus, in Africam relegatus quieuit in Domino. Hispali in Hispania sanctæ Florentiæ [f] virginis, sororis sanctorum Leandri & Isidori Episcoporum.

IVNII 20.

SILVERII Papæ [a].] De quo item hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac reliqui. Successit hic Agapeto, anno Domini 536. Egimus de eo cumulatè in Annalibus Ecclesiasticis. Illic de Belisario, cuius hîc habetur mentio, locupletiùs; vbi & de eius calamitate plura diximus.

[b] Ad insulam Pontiam.] Licet hæc de insula Pontia in libro de Romanis Pontificibus scripta habeantur: tamen Liberatus diaconus, qui eodem sæculo claruit, in Breuiar. hæres. Nestorianæ & Eutych. cap. 22. apertè testatur sanctum Siluerium missum fuisse in exiliũ Pataram Liciæ: sed loci illius Episcopo apud Iustinianum agente, Romam reuerti iussum, ab aduersarijs in Palmaria insula esse detentum; illicque custoditum, inedia defecisse. Hæc cùm scribat Liberatus, ac de Pontia insula verbum nullum faciat; existimamus (nisi sit error in codice) ipsum errasse in nomine insulæ, cùm sint sibi proximæ, ac Palmariam loco Pontiæ posuisse.

[c] Nouati.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Extant eius Acta à Pastore presbytero scripta, quæ recitat Ado. Copiosiùs descripta habentur in rebus gestis sanctarum Pudentianæ & Praxedis, quarum suprà meminimus. Erant Romæ thermæ Nouati in Viminali, quæ patuerunt olim Christianis ad sacras synaxes, quæ & Timothinæ dictæ reperiuntur, à fratre eius Timotheo: erant enim hi filij Pudentis senatoris, fratres verò prædictarum sanctarum virginum, vt ex prædictis Actis apparet. Habetur mentio de thermis Timothinis in Actis martyrij sancti Iustini philosophi, quæ legitima germanaque esse, superiùs demonstrauimus. extant apud Sur. tom. 3. die 12. Iunij. Pastoris titulus, de quo hîc agitur, etiam Pudentis dictus reperitur, vt est exemplum in Concil. Roman. 2. sub Symmacho: Pudentis idcircò appellatus, quòd cùm eius domus priùs fuisset, ad titulum erigendum inde Pastori concessa est. Non ignobile vel obscurum erat Romæ Nouati nomen temporibus Neronis: ad Nouatum enim extant tres libri Senecæ de Ira conscripti; meminit idem auctor & de Nouatilla in lib. de Consolat. ad Martiam.

[d] Pauli & Cyriaci.] De his hac item die Vsuardus, & alij recentiores.

[e] Macarij Episcopi.] Hic & Arius in Græcorum codice dictus reperitur; Ariusque mutatus est in Macarium, ob odium scilicet infausti nominis. Scribit de eo sanctus Athanas. in epist. ad solitarios: legiturque inter Episcopos, qui subscripserunt Concilio Sardicensi, tam apud Athanas. in apologia 2. quàm etiam in tomo 1. Conciliorum.

[f] Florentiæ.] De eadẽ hac die Beda, & Breuiar. Toletan. plura, & Flos sanct. Hispan. Ad hanc scripsit S. Isidorus eius germanus libros duos contra nequitiam Iudæorum, vt testatur sanctus Ildefonsus libro de viris illustr. in Isidoro. Idipsum Braulio in vita sancti Isidori, addit q. ad eamdem scripsisse libros duos de virginitate. Agitur de eadem in Thesaur. concion. tom. 2. die 14. Martij.

21 Vndecimo Kalend. Iulij. Luna. D vj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	19	20	21	22	23	24			

ROMÆ sanctæ Demetriæ [a] virginis, quæ sub Iuliano Apostata martyrio coronata est. Syracusis in Sicilia natalis sanctorum martyrum Rufini [b] & Martiæ. In Africa sanctorum martyrum Cyriaci [c] & Apollinaris. Moguntiæ sancti Albani [d] martyris, qui ob Christi fidem post longos labores &

dura certamina factus est dignus corona vitæ. Eodem die sancti Eusebij [e] Episcopi Samosateni, qui tempore Constantij Imperatoris Ariani sub habitu militari incognitus ecclesias Dei visitabat, vt in fide Catholica illas confirmaret: deinde sub Valente in Thraciam relegatur: sed reddita pace Ecclesiæ, tempore Theodosij, ab exilio reuocatus, cùm iterùm ecclesias visitaret, tegula ab Ariana muliere desuper immissa, confracto capite, martyr tandem occubuit. Iconij in Lycaonia sancti Terentij [f] Episcopi & martyris. Papiæ S. Vrciceni [g] Episcopi & confessoris. Apud Tungrenses S. Martini [h] Episcopi. In pago Ebroicensi S. Leutfridi [i] abbatis.

IVNII 21.

DEMETRIÆ virginis [a].] Agunt de eadem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij omnes. Res gestæ ipsius continentur in Actis S. Bibianæ, de qua inferiùs; de ea item Petrus in catal. lib. 5. c. 135.

[b] Rufini & Martiæ.] De his ijdem qui suprà agunt, necnon & Wandelbertus, adstipulanturque vetera manuscripta.

[c] Cyriaci & Apollinaris.] Vsuardus item, & recentiores de his hac die agunt.

[d] Albani.] De eodem hac die Beda agit pluribus, quem & secuti sunt nonnulli. Huius res gestas metricè scripsit Rubertus monachus monasterij S. Albani, vt testatur Trith. in chron. Hirsaug. idemq. in epist. ad Albertum Episcopum Moguntinum refert Acta eius scriptis mandata à Sigeardo monacho eiusdē monasterij. De tempore martyrij huius magna inter scriptores varietas reperitur: siquidem Beda, & alij eum secuti, passum referunt temporibus Diocletiani; contrà verò alij, vt Petrus in catal. lib. 10. cap. 97. & Gales. dum agunt de Theonesto eius martyrij socio, die 30. Octobris, temporibus Damasi ab Arianis necatum affirmant; profitetur idipsum Molanus in addit. ad Vsuardum edit. 2. hac die. Diuersè ab his omnibus Sigebert. in chronic. dum Albani & sociorum martyrium refert contigisse anno Domini 425. Habemus in vet. cod. manuscripto vitam sancti Albani, cuius est exordium: Erat olim in partibus Aquilonis, &c. sed quæ videatur apocrypha, nullamque sibi verisimilem saltem vendicet auctoritatem.

[e] Eusebij Episcopi.] Nonnulli nescientes Eusebium Episcopū Samosatensem, de quo hîc agitur, perperàm addiderunt nomen Cæsareæ Palæstinę, falsò putantes de illo hac die agi. Hi quidem sicut Eusebium Samosatensem ignorarunt, & nomen Samosatensis ob Paulum hæresiarcham fortasse exhorruerunt; ita etiam res Eusebij Cęsariensis parùm perspectas habuisse videntur: nam etsi in SS. Nicæno Concilio, ad tempus morem gerens Constantino, palinodiam cecinit; tamen posteà in conciliabulo Tyrio, alijsque eorum conuenticulis stetisse pro Arianis, omnibusq. studijs fauisse Ario, apparet: quam ob causam sanctus Hieronymus sæpiùs eum appellat antesignanum Arianorum: S. Epiphanius, alijq. veteres eamdem illi notam inurunt. Quo loco autē posteriores eum habuerint, consule Patres qui interfuerunt Synodo secundæ Nicęnæ, Act. quinta & sexta; videbisque eumdem ab omni Orthodoxorum classe separatum, execratumque. Agitur hîc itaque de sancto Eusebio Episcopo Samosatensi, de quo & Græci agunt in Menologio die sequenti, his verbis: Sancti martyris Eusebij Episcopi Samosatensis, qui fuit sub Constantio Imperatore feruentissimus Orthodoxæ fidei æmulator: nam tantum fortitudinis & rerum terrenarum contemptus in ipsius animo inerat, vt in id tantùm studeret, quo pacto pietas ipsa, & Orthodoxa fides incrementum acciperet; licet Imperator ipse tam contrariæ esset opinionis, quàm nemo alius vmquam fuerat. Itaque cùm Imperator Constantius comminatus illi aliquando fuisset, se illius manum abscissurum, nisi diuersum sentiret: ipse vtramque manum extendit; vt significaret, libentiùs se illarum abscissionem passurum, quàm quod proponebatur, facturum, aut pietatem proditurum. Hunc beatum virum post Constantium & Iulianum, Valens Imperator Ariana perfidia corruptus, ab Episcopali sede deiecit, & ad Istrum fluuium exulare coëgit. Verùm defuncto Valente, ad ecclesiam suam reuersus, post multa certamina & victorias, palmam etiam martyrij hoc pacto assecutus est. Femina quędam, Arianæ perfidiæ sectatrix, è tecto quodam tegulam in viri sancti transeuntis caput demisit: cui tamen mulieri beatus martyr veniam largitus, & benè precatus est, neminem in illam permittens vlcisci, Christum Dominum & Stephanum imitatus. Hæc ibi in Menologio; quæ quidem omnia à probatis Gręcis auctoribus sibi vendicant testimonium. Eadem etenim, aliaque plura describit Theodoretus hist. lib. 2. cap. 31. lib. 4. cap. 12. 13. 14. & de eius obitu lib. 5. cap. 14. S. Greg. Nazian. hunc mirificè coluit, cuius ad eumdem quatuor reperiuntur datæ epistolæ in editione Billiana, quarum prima, tertia, & quarta num. 27. 28. & 30. eum pro fide exulem consolatur: secunda autem, quæ est 29. agit de ecclesia Cæsariensi destituta pastore, cùm eius suffragio substitutus est S. Basilius. Quantus hic fuerit, vt ex eiusdem Theologi præclaro elogio intelligas, hæc accipe: Vnde, inquit, tuarum laudum exordium ducam, & quo nomine te propriè appellabo? an columnam & firmamentum Ecclesiæ te vocabo, aut luminare in mundo,

aut glorificationis coronam, aut Dei donum, patriæ adminiculum, an fidei regulam, aut veritatis legatum, aut hæc omnia simul, & his plura? At hanc laudum exuberantiam, fidem propè excedentem, per ea quæ vidimus confirmabo, &c. Hęc Gregorius. Voluimus hęc omnia retulisse, vt insignem martyrem in Martyrologiũ quasi postliminiò redeuntem, meritis illum præconijs venerantes, digno etiam susciperemus honore.

f Terentij Episcopi.] Agunt de eo etiam Græci hac die in Menologio.

g Vrciseni Episcopi.] De eodem agunt tabulæ ecclesiæ Papiensis, ex quibus etiam Galesinus hac die.

h Martini Episcopi.] De quo & Molanus hac die in addit. ad Vsuard. pluribus autem in Indiculo Sanct. Belgij. In tabulis Episcoporũ Tungrensium septimus hic ponitur ordine, Hasbanorumque Apostolus appellatur: eumque obijsse tradunt anno Domini 276. Plures eiusdem nominis reperiuntur Episcopi sanctitate nobiles, vel eruditione conspicui. Et vt pręteream Martinum Turonensem, & Martinum Romanum Pontificem famâ notissimos; fuit & Martinus Episcopus Moguntinus, qui interfuit Concilio Agrippinensi anno Domini 346. itemque Concilio Sardicensi, vt apparet ex Athanasij apologia secunda; Martinus Episcopus Tolosanus, qui interfuit Concilio secundo Arelatensi, temporibus Constantini; Martinus Viennensis, de quo Ado in chronic. anno 101. Recensetur inter nobiles Episcopos Treuerenses à Mariano Scoto Martinus successor Mosis. Fuit & martyr, de quo inferiùs 19. Iulij. Eiusdem quoque nominis extitit Martinus Gallicieusis, de quo Gregor. Turon. de gest. Franc. lib. 5. c. 37. & ad quem extat carmen Venantij Fortunati; Martinus Bracharensis, qui interfuit secundo Concilio Hispalensi, & præfuit Bracharensi; Martinus Dumiensis, de quo Isid. de vir. illustr. ac denique Martinus Episcopus Aquinas, quem Trithem. multùm commendat lib. 4. de vir. illustr. ordinis sancti Benedicti, cap. 262.

i Leutfridi.] Agunt de eodem hac die Vsuardus, Petrus in catal. lib. 5. cap. 136. & alij recentiores. Claruit temporibus Iustiniani Imp. & successorum. Agit de eo Trithem. de vir. illustribus ordinis S. Benedicti lib. 3. cap. 136.

22 Decimo Kalendas Iulij. Luna. E v.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
14	15	16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25

APVD Nolam Campanię vrbem natalis beati Paulini [a] Episcopi & confessoris, qui ex nobilissimo & opulentissimo factus est pro Christo pauper & humilis, & quod supererat, se ipsum pro redimendo viduæ filio, quem VVandali [b] Campania deuastata captiuum in Africam abduxerant, in seruitutem dedit. Claruit autem non solùm eruditione, & copiosa vitæ sanctitate, sed etiam potentia aduersus dæmones: cuius præclaras laudes sancti Ambrosius, Hieronymus, Augustinus, & Gregorius scriptis suis celebrarunt. Eius corpus Romam translatum, in ecclesia sancti Bartholomæi in Insula vnà cum corpore eiusdem Apostoli honorificè asseruatur. In monte Ararath passio sanctorum martyrum decem millium [c] Crucifixorum. Verolamij in Britannia sancti Albani [d] martyris, qui tempore Diocletiani pro clerico hospite, quem susceperat, se ipsum tradens, post verbera & acerba tormenta capite plexus est. Passus est etiam cum illo vnus de militibus, qui eum ducebat ad supplicium, qui in via conuersus ad Christum, proprio sanguine meruit baptizari. Samariæ sanctorum mille [e] quadringentorum octoginta Martyrum, sub Cosrhoe Rege Persarum. Eodem die sancti [f] Nicææ Romatianæ ciuitatis Episcopi, doctrina, sanctisque moribus clari. Neapoli in Campania sancti Ioannis [g] Episcopi, quem

beatus Paulinus Episcopus Nolanus ad cælestia regna vocauit. In monasterio Cluniacensi sanctæ Consortiæ [h] virginis.

IVNII 22.

PAVLINI Episc. [a].] De quo Beda, Vsuardus, Ado, & alij omnes. Eius obitum scripsit Vranius ipsi Paulino optimè notus; meminit enim eius epist. 17. Recitat eam Vranij scriptionem Sur. tom. 3. hac die. De primordijs Paulini complura scripsit Ausonius Gallus, qui eum humanioribus litteris erudiuit. De eius migratione è Senatu ad eremum, agit S. Ambrosius ad Sabinum epist. 30. edit. Rom. & Hieron. epist. 13. Quanti autẽ hunc fecerit S. Augustinus, eius ad ipsum scriptæ epistolæ declarant, videlicet epist. 32. 34. 65. & 260. meminit eiusdẽ de ciuitate Dei lib. 1. c. 10. & libro ad ipsum scripto de cura agẽda pro mortuis. Scribit de eodem S. Gregor. lib. 3. dialog. cap. 1. & 2. S. Prosper de vit. contempl. c. 9. Venantius Fortunatus in vita S. Martini lib. 2. Seuer. in dialog. Gregor. Turonen. de glor. confess. c. 107. S. Eulog. in martyr. docum. ad Floram, & alij recentiores. Legimus in vet. monumentis bibliothecę Vaticanæ Honorij Imperatoris epistolam, rogantis Paulinum, vt adesse dignaretur indictę Synodo causa schismatis Eulalij aduersus Bonifacium Papam; ex qua quidem, quantę Paulinus fuerit ęstimationis, satis apparet. Paratus vir illustris Acta S. Paulini versibus scribere instituit, vt testatur prædictus Vranius vbi suprà. Carmen Eucharisticum, quod Ephemerides Paulini inscribitur, non huius quidem, vt pręsefert falsa inscriptio, sed Paulini Consularis, cuius extant alia monimenta in in collectione Christianorum poëtarum, esse constat. Paulinus de quo agimus (vt de eo scribit Vranius) ex humanis excessit Basso & Antiocho Consulibus, anno Domini 431. De eius corpore Romam translato hæc legimus in cod. manuscr. vit. sanct. quem apud nos habemus. Eius corpus nunc videtur esse cõiunctum corpori S. Bartholomęi in insula Lycaonia in ecclesia S. Adalberti, quæ nunc vocatur sancti Bartholomęi, quorum trium sanctorum meritis ibi pręstantur beneficia plurima. Hæc ibi. Porrò horum Confessio instaurata ac nobiliter illustrata est hisce diebus ab Illustrissimo ac Reuerendissimo Iulio Antonio Sanctorio, eius ecclesiæ Cardinale.

[b] Quem VVandali.] Ingressi sunt Wandali in Africam (vt auctor est S. Prosper in chron.) Hierio, aliàs, Hierone, & Ardaburio Coss. Est is annus Domini, secundùm veriorem supputationẽ, 427. ante Paulini obitum annus quintus, quo tempore Wandali, comparata classe, oras Campaniæ infestantes, inde abduxere captiuos, quibus cum & Paulinus volens abductus est: vbi cùm esset (vt idem Paulinus prædixerat) Rex Wandalorum defunctus est, vt auctor est sanctus Gregorius dialog. lib. 3. cap. 1. Porrò si hæc ad Gensericum Regem referas, falsa esse, necesse est affirmare: nam longè post Paulini tempora decessit Gensericus, qui regnauit in Africa annis 37. peruenitq. vsque ad annum Domini 464. Sentiens hanc difficultatem Balduinus in schol. Optat. ea quæ scribuntur de Paulino captiuo, ad Alarici tempora referre conatur, secundũ ea quæ de eodẽ Paulino scribit S. August. de ciuitate Dei lib. 1. c. 10. Verùm eo tempore Paulinum permansisse Nolæ, nec ductum fuisse captiuum, satis demonstrat liber eiusdem August. ad ipsum Paulinum scriptus de cura agenda pro mortuis. Pręterea nullo modo fieri potuit, vt eo tẽpore Paulinus duceretur captiuus in Africam: nam Italia ab Alarico deuastata, Africa libera remanserat, illucq. complures Romanorum nobilium confugerant, vt tradit S. Hieronymus in epist. 8. ad Demetriadẽ, & alij. Reliquum est ergo, vt ea quæ scribit S. Gregorius de obitu Regis Wandalorũ, non ad Gensericum, vel alium, sed ad Guntharium eius germanum, regnantem in Africa, referamus. Fuit enim Guntharius germanus Genserici, ambo filij Modogischli Regis Wandalorũ, qui diem obijt in Hispania, ambo heredes in regno, amboq. traiecerũt in Africam, sed Guntharius quamprimũ decessit, summaq. rerum tandem potitus est Gensericus. Agit de Gunthario Procopius de bello Wandal. lib. 1. pag. 185. & historia Miscel. lib. 14. pag. 431. Paulinus itaque sub genero Guntharij mansit captiuus; quo sublato de medio, Gensericus solus potitus est regno.

[c] Decem millium crucifixorũ.] De his hac die Beda, cui adstipulantur & vet. manuscr. recentiores etiam, vt Petrus in catal. lib. 5. c. 137. Mombrit. tom. 1. Maurolycus, atque eruditus Petrus Galesinus. Grçci etiam de ijsdem agunt in Menologio hac die. Licet autem Latinorum quàm Grçcorum assertione ijdem martyres comprobentur: tamen Radulphus Tungrens. de canon. obseru. propos. 11. hęc de his ait: De decem millibus martyrum, quę fabulosè (dicã donec aliud videro) fingũtur omni genere passionis Christi perpessi fuisse in mõte Ararath, prope Alexandriã; nec eorum passio in aliquo Martyrologio authentico annotatur, nec ipsorum diem Romæ in aliquo Kalendario antiquo potui reperire, &c. Miramur virum alioqui eruditum & grauem tam festinam de his martyribus protulisse sententiam: qui Romani saltem Martyrologij auctoritate contineri debuisset; nec frustrà excipere de Kalendario Romano, cùm alia sit ratio Martyrologij, alia Kalendarij, vbi tantùm illi Sancti scribi consueuerunt, quorum recitatur officium Ecclesiasticũ. Sed etsi rei veritas tam Latinorũ quàm Grçcorum testimonio satis firma videri possit: tamen operępretium ducimus hîc de his agere, illaq. stabilire, quæ alicui fabulosa & minùs credibilia videri possunt. Ignoscat interim lector, si mensuram notationis videamur excedere. Quòd autem habetur in primis in eorum Actis, hos passos esse in monte Ararath, prope Alexandriam; constat quidem diuinæ Scripturæ auctoritate, regionem sic dictam esse in Maiori Armenia, vt patet ex Isaia cap. 37. in fine, iunctis his quæ leguntur lib. 4. Reg. c. 19. in fine, & quæ sanctus Hieronymus scribit in Isaiam lib. 11. cap. 37. Quòd verò in dictis Actis ponitur idem mons prope Alexandriam, data est ex eo aliquibus occasio subsannandi, existimantibus

intelligi Alexandriam quæ est in Ægypto, quæ longè admodum distat à monte Ararath, qui in Maiori Armenia situs est. Sed non est dubitandũ, plures eius nominis fuisse ciuitates, & inter alias Alexandriam iuxta Tigrim positam, cuius meminit Plinius lib. 6. cap. 27. & alij: qui quidem amnis interluit Maiorem Armeniam, vt idem auctor tradit lib. 6. cap. 9. & de hac loqui illa Acta, satis apparet ex eo, quòd ibi de Eufratensibus agitur. Hæc de loci ambiguitate satis. Quod autem ad tam ingentem numerum crucifixorum spectat, ex quo huiusmodi historia visa est alicui esse commentum: sanè quidem neque id nouum aut portentosum videri poterit, si quis legerit ea quæ scribit Iosephus de bello Iudaico lib. 6. cap. 12. vbi dum Iudæorum cladem recenset, inter alia miseratione digna refert, Iudæos omnes è muris lapsos, à Romanis comprehensos, in dies singulos quingentos, & aliquando plures contra Ierosolymorum mœnia cruci esse affixos; adeò vt cruces segetibus densiores esse viderentur, atque (vt ait idem Iosephus) propter multitudinem quam cepissent, iam spatium crucibus deesset, & corporibus cruces. Hæc Iosephus, & auctor qui fertur nomine Hegesippi de excid. Ierosol. lib. 5. Si hæc scribunt hi de Tito naturâ clementissimo, & de loco vbi ingens erat lignorum penuria; quid de Hadriano inhumaniori, & de loco vbi densissimæ essent arborum siluæ, quis non poterit verum existimare? At si vetustius de his quæris exemplum, Q. Curtius lib. 4. hist. de rebus gestis Alexandri Magni, vbi de Tyri expugnatione agit, hæc ait: Triste deinde spectaculum victoribus ira prębuit Regis: duo millia, in quibus occidendi defecerat rabies, crucibus affixi, per ingens littoris spatium pependerunt. Hæc ille. De ingenti etiam numero crucifixorum Iudęorum rebellantium ab Alexandro eiusdem gentis Rege, meminit Iosephus Antiquit. lib. 13. cap. 22. Rursus autem idem auctor lib. 17. cap. 18. Antiquit. tradit à Syriæ Pręside Varo ad duo millia Iudęorum seditiosorum supplicio crucis extinctos. Et, si Orosio credimus, sena millia seruorum ab Augusto, vno eodemq. tempore in crucem acta, testatur lib. 6. cap. 17. Posset adhuc quis dubitare, dum in ijsdem Actis mentio habetur de Sapore, vel Sabore, cuius consilio ijdem martyres crucis supplicium subiere. At cõstat ibi non agi de Sapore Rege Persarum, qui vixit temporibus Constantini, sed de alio (vt habent Acta) qui tunc erat Rex Armeniæ. eam enim prouinciam Romano subiectam Imperio, Traianus Imp. per legatos administrauit: Hadrianus autem (vt auctor est Spartianus in Hadriano) permisit Armenis Regem habere. Nec quemquam moueat, si coram Hadriano istæc facta dicantur: esto quòd non fuerit præsens Hadrianus; scimus tamen (quod & superiùs admonuimus) commune esse multis martyrum Actis, vt quę sub aliquo Imperatore à Pręfectis sunt facta, coram ipso factitata dicantur. Accedit ad hęc omnia auctoritas laudatissimi viri, qui eadem Acta à Gręcis accepta dedit Latinitati. Anastasius enim Bibliothecarius, vir quidem disertissimus, id egregiè præstitit, cuius adhuc extat præfatio ad Petrum Episcopum Gabinensem, eiusmodi inscriptione atque principio: Anastasius Bibliothecarius Petro Episcopo Gabinensis ecclesiæ. Post translatam à me passionem Petri Alexandrini Episcopi, &c. Actorum autem est eiusmodi exordium: Saluatore nostro apparente, &c. Legimus hæc omnia in peruetusto codice manuscripto monasterij S. Cæciliæ trans Tiberim positi, à quibus non sunt valdè dissimilia quæ Mombrit. edidit tom. 1. Non negamus tamen in his (quod in alijs ferè omnibus contigit) inesse aliqua, quæ leui quadam indigeant emendatione. Hæc de his satis: quæ quidem si Radulpho innotuissent, nequaquam ea scripsisse, sed in contrariam sententiam potiùs abijsse, facilè existimamus.

[d] Albani.] De quo & Beda, Vsuardus, Ado, & alij omnes hac die. Agit de eius martyrio Gilda Sapiens de excidio Britanniæ, circa princip. Beda de gestis Anglor. lib. 1. cap. 6. & 7. Venantius Fortunatus hoc versu meminit de eodem sancto Albano:

Egregium Albanum fœcunda Britannia profert.

Eius Acta fusiùs scripta esse ab Vnuone, testatur Molanus. De ecclesia sancti Albani, quam sanctus Germanus Episcopus Antisiodorensis inuisit, cùm Apostolica legatione fungeretur in Britannia, meminit Constantius in vita ipsius Germani lib. 1. cap. 20.

[e] Mille quadringentorum.] Extant horum Acta in nuper citato codice S. Cæciliæ monasterij trans Tiberim positi. habemus eadem apud nos breuiùs enarrata.

[f] Nicææ Romatianæ ciuitatis Episcopi.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Alicubi Nicæta pro Nicæa legitur, sed vsitatior prima lectio. Diuersa lectio item diuersorum codicum reperitur de ciuitatis nomine: dum apud aliquos Romatiana, vt hîc ponitur, apud aliquos autem Romanæ, vel Romaniciæ ciuitatis Episcopus dicitur. Agit de eo Gennadius de vir. illustr. cap. 22. & Honorius Augustod. cap. 27. Quænam fuerit ista ciuitas, cuius Nicæas fuit Episcopus: diu multumque, fateor, quærens laboraui; ac tandem (ni fallor) rem mihi videor assecutus. Censeo enim illam esse Aquileiam, Nicæamq. vel Nicętam esse eius ciuitatis Episcopũ, ad quem extat S. Leonis Papæ epistola septuagesimanona. Successit hic S. Chromatio, de quo frequenter meminit S. Hieronymus, cuius tempore Nicæas ipse erat eiusdem ecclesiæ subdiaconus, vir quidem eruditione & morum probitate nobilis, ad quem extat S. Hieronymi epistola 42. eiusmodi antiqua inscriptione: Hieronymus ad Nicæam hypodiaconum Aquileiæ. Hic (vt diximus ex historia Aquileiensi lib. 1.) successit S. Chromatio, superstesq. fuit post excisam Aquileiam ab Hunnis, vt ex dicta sancti Leonis epistola apparet, data sub Consulatu Maioriani, anno Domini (secundùm supputationem veriorem) quadringentesimo quinquagesimooctauo. Cur autem Aquileiensis Episcopus, Romatianæ, siue Romanæ, vel Romaniciæ inueniatur scriptus Episcopus, ea ratio esse videtur, quam ex prædicta historia Aquileiensi deprompsimus: nam ex eo quòd Aquileia fuisset nobilissima Romanorum colonia, Romana seu Romatiana dicta ciuitas reperitur. Sicut & Ausonius in carm. de nobilibus vrbibus, Arelaté nominat Romam Gallicam. Suffragatur maximopere huic veritati, dum S. Chromatius prædecessor S. Nicęę, de quo agimus, in egregio cõmentario quem scripsit de octo beatitudinibus, in eius titulo

titulo inscriptus reperitur: Chromatius Episcopus Romanus. edidit eum ex antiquis codicibus Margarin. in tom. 7. bibliothecæ suæ. Quamobrẽ hallucinatur planè Sixtus Senẽsis, dum ait Chromatium dictum reperiri Romanum Episcopum, quòd Romanus patriâ esset. Sed vbi, quæso, & penes quos eiusmodi nomenclaturam inuenit, vt ciuis Romanus, factus alicuius ciuitatis extra Vrbem Episcopus, diceretur Episcopus Romanus? Verùm Chromatiũ fuisse ciuem Aquileiensem, florereq. cœpisse cùm S. Valerianus illi præesset ecclesiæ, cui successit post Fortunatianum Arianum hominem, qui legerit epistolam Hieron. 43. ad ipsum Chromatium, Iouinum, & Eusebium fratres, facilè intelliget. Leander, recens cosmographus, dum agit de Aquileiensi ciuitate, eam secundam Romam vocatam dicit.

[g] Ioannis Episc.] Constat eũ die Sabbati, quod pręcedit sanctum Pascha, ex hac vita migrasse; cur autem in hanc diem translatus sit natalis eius, me latet. Scribit eius ad Deum transitum Vranius in vita S. Paulini Episcopi Nolani in fine. extat apud Sur. tom. 3. die 22. Iunij, vbi post alia hęc ait: Sabbato autem, secunda hora diei, lętus ad ecclesiam processit, & ascenso tribunali ex more populũ salutauit, resalutatusq. à populo orationem dedit, & collecta oratione, spiritũ exhalauit, &c. Quorum verborum hîc videtur esse sensus. Cùm enim ait: Ex more populum salutauit: indicat illud, cùm Episcopus ante orationem dicere consueuit: Pax vobis. Cùm subdit: Resalutatus à populo: significat quod populus respondere solet: Et cum spiritu tuo. Cùm autem addit: Orationem dedit: est illud quod ante orationem præmittitur: Oremus. Et quod sequitur: Collecta oratione: idem est, quod, Recitata oratione: quando (vt ait) spiritum exhalauit. Ex his autẽ cur collecta oratio dicatur, videtur explicari. Nam cùm salutato populo, & resalutatus à populo Episcopus dat, hoc est, indicit orationem, dicendo, Oremus: tunc cùm populus aliquantulũ orauit in silẽtio, Episcopus populi communes preces vnica sua voce recitabat, & vt sacerdos Deo offerebat; vnde vt populi preces à Deo exaudiantur, sæpè collectæ continent. Hoc etiam sensu accipit collectam orationem Microlog. cap. 5. Plura de his essent dicenda, sed satis ad antiqui vsus explicationem. Iam ad Ioannem Episcopum redeamus. Scimus Neapoli nobilissimas ecclesias sancti Ioannis nomine Deo dicatas esse: quòd autem nulla illarum Ioannis Episcopi, sed Ioannis Baptistæ nomine nuncupetur, id iniuria temporum factum puto, & veterum monimentorum inopia, vt huius ecclesia dicta S. Ioannis, transierit in nomen S. Ioannis Baptistę, cuius quidem rei & in alijs locis alia inuenimus exempla.

[h] Consortię virginis.] De eadẽ hac die Beda. Fuerunt Consortia & Tullia duæ filię S. Eucherij posteà Episcopi Lugdunensis: meminit de his Ado ad xvj. Kal. Decembris, cùm agit de S. Eucherio. An autem Consortia, de qua agimus, eadem sit, condita postmodum in Cluniacensi cœnobio, nobis hactenus incompertum habetur.

iiij. F Nono Kal. Iulij. Luna. 23

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

VIGILIA [a] sancti Ioannis Baptistæ. Romæ S. Ioannis [b] presbyteri, qui sub Iuliano Apostata via Salaria veteri ante simulacrum Solis decollatus est, & corpus eius à beato Concordio presbytero iuxta Martyrum Concilia [c] sepultum. Item Romæ sanctæ Agrippinæ [d] virginis & martyris sub Valeriano Imperatore, cuius corpus in Siciliam translatum, multis miraculis coruscat. Sutrij in Tuscia sancti Felicis [e] presbyteri, cuius os tam diu iussit Turcius [f] Præfectus lapide contundi, donec emitteret spiritum. Nicomediæ commemoratio plurimorum [g] sanctorum Martyrum, qui in montibus & speluncis tempore Diocletiani latentes, pro Christi nomine martyrium læto animo subierunt. Philadelphiæ in Arabia sanctorum martyrum Zenonis [h], & Zenæ serui eius, qui catenas domini sui vincti exosculans, eumque rogans vt se in tormentis participem dignaretur habere; à militibus tentus, parem cum domino martyrij coronam accepit. In Britannia sanctæ Ediltrudis [i] Reginæ & virginis, quæ sanctitate & miraculis clara migrauit ad Dominum: cuius corpus vndecim post annis inuentum est incorruptum.

IVNII. 23.

a Vigilia S. Ioannis Bapt.] De ea etiam Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Meminit eiusdem Greg. Turonensis de gestis Francorum lib. 10. cap. 31. in Perpetuo Episcopo.

b Ioannis presb.] Agunt de eodem iidem qui suprà, Beda, ac ceteri, simulque recentiores.

c Iuxta martyrum Concilia sepultum.] Huius vocis interpretationem Molanus mihi videtur feliciter assecutus, vt Concilij martyrum nomine locus ille intelligatur, vbi multorũ martyrum corpora requiescant: quemadmodum & Ecclesiæ nomen, quæ sui natura importat conuentum fidelium, pro loco ipso quo iidem conueniunt, accipi consueuit. Habes apud Ambrosium aduersus Symmachum eamdem vocem in eumdem sensum vsurpatam, dũ sanctarum virginum collegium appellat Concilium virginitatis. Sic & locus vbi multi collecti sunt martyres, meritò martyrum Concilium sit appellatum. In hanc sententiam Molanus citat in primis Gaudentium Brixianum in sermone habito in dedicatione Cõcilij martyrum; addit librum de Romanis Pontificibus in Damaso, necnõ & Acta S. Stephani Papę & martyris. Tu insuper egregium de hoc locum vide in S. Hieronymi epistola ad Heliodorum 3. in epitaphio Nepotiani, vbi ait: Hoc idem possumus & de isto dicere, qui Basilicas ecclesiæ, & martyrum Cõciliabula diuersis floribus & arborum comis, vitiumq; pampinis obumbrauit, &c. Sicque locum illum in lib. de Rom. Pontificibus in Damaso, vbi hæc scribuntur de Damaso: Hic multa sanctorum corpora requisiuit & inuenit, quorum etiam conchylia atque sepulchra versibus declarauit, & adornauit. Pro, Conchylia, Concilia, restituendum esse, prædicta suadent.

d Agrippinæ.] Agunt de ea etiã Græci hac die 23. Iunij eiusmodi elogio: Sanctę martyris Agrippinæ, quæ in illustri vrbe Roma orta & educata, virginitate & fortitudine decorata, & Deo ipsi desponsata, forti & alacri animo ad martyrij palmam cucurrit, & propter amorem & claritatem sponsi sui Christi multis cruciatibus se ipsam tradidit. Itaque virgis cæsa, vinculis, carceribus, & tormentis afflicta, in tormentis ipsis animam Deo commendãs, martyr excessit. Eius corpus Bassa, Paula, & Agathonices clàm susceptum ex vrbe Roma in Siciliam transferentes, reposuerunt. Cùm primùm verò Sicilia illud accepit, tenebricosis dæmonum erroribus liberata est. Cumque Agareni ausi fuissent castrum diripere, in quo beatæ martyris corpus seruabatur, repentino interitu perierunt. Ex eo tempore ad hanc vsque diem, leprosi cum fide illuc accedentes purgantur, & reliqui morbi S. Agrippinæ intercessione abiguntur. Hęc in dicto Menologio. Extant eius Acta, quibus eius martyrium vberiùs describitur.

e Felicis presbyteri.] De eo item hac die Vsuardus. Extant eius Acta iuncta illis sanctæ Mustiolæ, quę leguntur apud Surium tomo 4. die 3. Iulij, & Petrum in catal. lib. 5. cap. vltimo.

f Turcius Præfectus.] In veteribus inscriptionibus in marmoribus incisis de Turcio Præfecto mentio habetur, vt Romæ ad sanctos Apostolos his verbis: EX AVCTORITATE TVRCII APRONIANI V. C. PRÆFECTI VRBIS, &c. Et in ædibus Capranicis: L. TVRCIO APRONIANO V. C. FILIO LVCII TVRCII APRONIANI, &c. Habes has integrè descriptas ab Aldo Manutio in lib. de Orthographia.

g Plurimorum sanctorum martyrum.] Quantum in Christianos sæuitum sit Nicomediæ temporibus Diocletiani Imp. qui illuc diutiùs consedit, scribit Eusebius lib. 8. c. 1. 2. 3. & 4. & res gestæ SS. Indes & Domnæ apud Metaph. die vigesimasexta Decembris.

h Zenonis & Zenæ.] Agunt de his item hac die Græci, in quorum Menologio ipsorum Acta habentur expressa: passique feruntur sub Maximiano Imperatore.

i Ediltrudis.] De ea hac item die Beda, Vsuard. Ado, & alij recentiores: huius res præclarè gestas scribit Beda de gestis Anglor. lib. 4. cap. 19. & 20. ibique describitur eius Epitaphium. Agit de eadem Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 22. Floruit circa annum Domini 680.

24 Octauo Kalend. Iulij. Luna. G iij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27

NATIVITAS[a] sancti Ioannis Baptistæ præcursoris Domini, Zachariæ & Elizabeth filij, qui Spiritu sancto repletus est adhuc in vtero matris suæ. Romæ commemoratio sanctorum plurimorum [b] Martyrum, qui sub Nerone Imperatore de Vrbis incendio per calumniam accusati, diuerso mortis genere ab eodem iussi sunt sæuissimè interfici: quorum alij ferarum tergis contecti, laniatibus canum expositi sunt; alij crucibus affixi; aliique incen-

incendio traditi, vt vbi defecisset dies, in vsum nocturni luminis deseruirent. Erant hi omnes Apostolorum discipuli, & primitiæ martyrum, quas Romana Ecclesia, fertilis ager martyrum, ante Apostolorum necem transmisit ad Dominum. Ibidem sanctorum martyrum Fausti[c], & aliorum vigintitrium. Satalis in Armenia sanctorum martyrum septem fratrum Orentij[d], Herois, Pharnacij, Firmini, Firmi, Cyriaci, & Longini militum, qui à Maximiano Imperatore, eò quòd Christiani essent, cingulo militari priuati sunt, & abinuicem separati, atque in diuersa loca abducti, in doloribus & ærumnis positi quieuerunt in Domino. In territorio Parisiensi, in vico Christolio, passio sanctorum martyrum Agoardi[e] & Agliberti, cum aliis innumeris promiscui sexus. Augustoduni depositio sancti Simplicij[f] Episcopi & confessoris. Laubiis Theodulphi[g] Episcopi. Apud Stylum in Calabria sancti Ioannis[h] cognomento Theresti, monasticæ vitæ laude & sanctitate insignis.

IVNII 24.

NATIVITAS S. Ioannis Baptistę[a].] De qua tam Latini, quàm Græci hac die. Latini olim tribus Missis eiusmodi celebritatem agere consueuerunt, vt Ordo Rom. Albinus Flac. & Amalarius testantur; redduntque rationem vsus pristini. Homilias sanctorum Patrum tam Latinorum quàm Gręcorum eo die dictas in vnum collectas descripsit Lipom. to. 8. & Sur. to. 3. quibus accedunt aliæ eiusdem generis S. Ambrosij, Augustini, Petri Chrysologi, & aliorum. Cur autem non alicuius alterius martyris, aut Prophetæ, Patriarchæ, vel Apostoli ortus dies celebretur, docet S. Augustinus sermone secundo de natal. Ioan. Bapt. est 23. de Sanctis. Extat de eodem natali die egregium carmen Paulini Consularis, quod intextum habetur in collect. Christianorum poëtarum.

[b] Plurimorum mart.] De his martyribus, & Vrbis incendio, falsò à Nerone illis adscripto, ipsi etiam Christiani nominis hostes, Gentiles historici sunt testes; è quibus Cornelius Tacitus lib. 15. Annalium historiæ veritate compulsus, falsas Neronis in Christianos calumnias in ipsum retorquet: id ipsum Suetonius, Dio, & alij omnes ingenuè profitentur: immò id etiam Subrius Flauius eidem Neroni palàm exprobrare non timuit, vt idem Tacitus scribit. De eadem Vrbis conflagratione, & Christianorum afflictatione, extat epistola Senecæ nomine ad Paulum, de cuius fide in Annalibus egimus pluribus. Neronis sæuitia tunc in Christianos exhibita ab eodem Tacito breui compendio describitur. Cœpta est huiusmodi tam dira Vrbis incensio xiiij. Kal. Sextilis, sexque diebus durauit, Basso ac Frugi Coss. qui annus à recentioribus numeratur à Christo Domino sexagesimusquintus: contigitque horum martyrium triennio ante passionem Apostolorum; meritoque primitiæ nobiles Romanorum martyrum esse dicuntur.

[c] Fausti & soc.] Agit etiam de his Beda, licet in mendoso codice Fiscus pro Fausto legatur: Ado de his item, ac recentiores.

[d] Orentij & soc.] De his item Græci hac die in Menolog. vbi pluribus eorum passio recensetur. De ecclesia Satalorum in Armenia, cuius hîc mentio habetur, S. Basilius agit in epist. 6. ad Terentium, in addit. Cuius fidei constantia spectatissima temporibus persecutionis Arianorum eadem epistola commendatur.

[e] Agoardi & soc.] De his item hac die Vsuardus & manuscripta.

[f] Simplicij Episc.] De quo etiam Beda & Vsuard. hac die; pluribus Greg. Turon. de glor. confessor. c. 74. 76. & 77. Floruit hic temporibus Constantij Imp. interfuitque vnà cum S. Seruatio Concilio Agrippinensi celebrato post Consulatum Amantij & Albini, anno Domini 346. Fuit eiusdem nominis insignis meritis Simplicius Episc. Bituricensis, cuius egregias laudes scribit Sidonius lib. 7. epist. 10. Est decimusquintus eius sedis Episcopus.

[g] Theodulphi Episcopi.] De eo plura Molanus in addit. ad Vsuardum, & vberiùs in Indiculo Sanctorum Belgij, eiusque Acta conscripta fuisse à Fulquino abbate testatur. Agit de eo Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. cap. 296. qui eum Rhemensium Archiepiscopum fuisse dicit: at in tabulis Rhemensium Episcoporum, quas descripsit Demochares, nulla prorsus de Theodulpho mentio habetur.

[h] Ioannis.] Extant eius Acta fideliter conscripta, quæ & mihi enarrata fuerunt ab Illustrissimo ac Reuerendissimo Cardinali Sirleto, qui & de eius cognomento, cur à metendo Theresti fuerit appellatus, reddidit ex Actis eius certam rationem. Diuersus ab hoc est Ioánes Syresti monachus, qui claruit temporibus Agapeti Papæ, de quo est mentio in Actione prima Quintę Synodi.

25 Septimo Kal. Iulij. Luna. A ij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	23	24	25	26	27	28			

APVD Berœam natalis ſancti Soſipatri [a] diſcipuli beati Pauli Apoſtoli. Romæ ſanctæ Luciæ [b] virginis & martyris, cum aliis vigintiduobus. Alexandriæ ſancti Gallicani [c] martyris, viri Conſularis, qui triumphalibus infulis ſublimatus, & Conſtantino Auguſto charus, à ſanctis Ioanne & Paulo ad fidem Chriſti conuerſus eſt: qua ſuſcepta, cum ſancto Hilarino ad Oſtia Tiberina ſecedens, hoſpitalitati & infirmorum ſeruitio totum ſe dedit: cuius rei fama in toto Orbe diuulgata, multi vndique illuc venientes videbant virum ex Patricio & Conſule lauantem pauperum pedes, ponentem menſam, aquam manibus effundentem, languentibus ſolicitè miniſtrantem, & cetera pietatis officia exhibentem. Qui poſtmodum ſub Iuliano Apoſtata inde expulſus, Alexandriam perrexit: vbi cùm à Rauciano Iudice ſacrificare cogeretur, & contemneret; percuſſus gladio, Chriſti martyr effectus eſt. Sibapoli in Syria ſanctæ Feboniæ [d] virginis & martyris, quæ in perſecutione Diocletiani ſub Lyſimacho Præſide, ob fidem & pudicitiam ſeruandam, primò virgis cæſa, & equuleo torta, deinde pectinibus laniata, atque igne ſuccenſa, demum excuſſis dentibus, mammiſque abſciſſis, capitis damnata, tot paſſionum ornata [e] monilibus migrauit ad Sponſum. Veſontione in Galliis ſancti Antidij [f] Epiſcopi & martyris, qui ob fidem Chriſti à Vuandalis occiſus fuit. Apud Regium ſancti Proſperi Aquitani [g], eiuſdem vrbis Epiſcopi, eruditione ac pietate inſignis, qui aduerſus Pelagianos pro fide Catholica ſtrenuè decertauit. Taurini natalis ſancti Maximi [h] Epiſcopi & confeſſoris, doctrina & ſanctitate celeberrimi. In Hollandia ſancti Adelberti [i] confeſſoris, diſcipuli ſancti Vuillibrordi Epiſcopi. In territorio Guleti prope Nuſcum ſancti Gulielmi [k] confeſſoris, Patris eremitarum Montis Virginis.

IVNII 25.

SOSIPATRI [a].] De quo Acta Apoſt. c.10. & Paul. ad Rom. c.16. Agunt de eodem hac die Beda, Vſuard. Ado, & alij. Hanc Origenes in epiſt. ad Rom. ait ordinatum fuiſſe Theſſalonicenſem Epiſcopum, licet Doroth. in Synop eum ſediſſe Iconij aſſeueret. Hippolytus etiam libel. de 72. diſcip. Iconij eum fuiſſe Epiſcopum teſtatur. Extat epiſt. Dionyſij ad Soſipatrum.

[b] Luciæ, aliàs Luceiæ, & ſoc.] De his Beda, Vſuardus, Ado; & Petrus in catal. lib. 6. cap. 4. eorum Acta deſcribit.

[c] Gallicani.] De quo Vſuardus & Ado pluribus, conſentiuntque vet. manuſcript. Huius res præclarè geſtæ in Actis ſanctorum Ioannis & Pauli continentur, recitatq; eas Sur. tom. 3. die ſequenti. Geſſit Conſulatum Ouinius Gallicanus anno 25. Conſtantini Imp. qui adſcribitur in Faſtis Onuphrij annus à Chriſto Domino 330. De perarduo illo & difficili bello aduerſus Sauromatas, quod

 per

per Gallicanum confecit Constantinus, scribit Eusebius in vita Constan. lib.4.cap.5.6.& 7.quo bello feliciter gesto, secundum meruit Consulatum; post quem sæculo renuntians, humillimum vitæ genus ob Christi amorem sectatus est, Orbe toto mirante. Habetur de Gallicano mentio in libro de Rom. Pont. in Siluestro, cùm agitur de munificentia Constantini. Pluribus de eo egimus in Annalibus Ecclesiasticis.

[d] Februniæ.] De qua etiam Græci hac die in Menologio. Porrò eius Acta recitat Metaphrastes, quę olim Thomaïs sanctimonialis fidelissimè scripserat; habet eadem Lipom.tom.7.& Sur.tomo 3.die 15.Iunij, Mombritius tom.1.& alij, qui ex prædictis eius Actis accepere.

[e] Tot passionum ornata monilibus.] Vetus Christiana locutio; vnde & Cyprian.de habit. virg. hæc verba: Si in carne sit gloriandum; tunc planè, quando in nominis confessione cruciatur, quando fortior femina viris torquentibus inuenitur, quando ignes, aut cruces, aut ferrum, vel bestias patitur, vt coronetur: illa sunt carnis pretiosa monilia, illa corporis ornamenta meliora. Hæc Cypranus.

[f] Antidij Episcopi.] De eo item Molan. in addit.ad Vsuard. Sigebert. in chron.anno Domini 411. sed quædam admiscet apocrypha, & à veritate aliena; quæ cùm magiam magis quàm pietatem redoleant, meritò reiicienda sunt. Agit de eodem Petrus in catal.lib.8. c. 32. sed errare conuincitur, dum ait fuisse Episcopum Turonensem. Quinam sederint Turoni vsque ad annum Domini ferè sexcentesimum, satis explicat Greg. Turonensis de gest. Franc. lib.10. cap.31.

[g] Prosperi Episc.] De quo Gennadius de vir. illustr.c.84. Honorius Augustod.& alij qui agunt de scrip. Eccles. Extat de eo epistola Cælestini Papæ ad Episcopos Galliarum. Eius scripta comprobat commendatq; Gelasius Papa in cap. Sancta Rom.dist. 15. Ado Vien. & alij tradunt hunc fuisse ab epistolis S. Leoni Papæ, ab eoque scripta fertur famosissima illa epistola S. Leonis ad Flauianum de Incarnatione Verbi; quod non tantùm Gennadius, Honorius, & alij Latinorum, sed & Marcellinus Comes testatur in chronico sub Consulatu Olybrij & Rustici. Eius res gestas collectas à Ioanne Anton. Flamin. recitat Sur. tom. 3. hac die. De eius Actis aduersus Pelagianos & laboribus pro scriptis S. Augustini susceptis, pluribus egimus in Annal. Meminit de eodem Cassiod.lib.1.Instit. diuin. lect. Ne cui autem errandi detur occasio, aduertendũ est, vixisse iisdem temporibus in Galliis alium eiusdem nominis Prosperum Episcopum Aurelianensem, successorem S. Aniani, ad quem extat scripta epistola Sidonij Apollinaris 15. libro 6. quem illum esse opinamur, qui subscriptus habetur Concilio Vasensi, atque Carpentoratensi. Migrauit S. Prosper, de quo hîc agitur, ex hac vita anno Domini 466. Ex Flaminij sententia, vel sexagesimoquinto, vt scribit Petrus in catal. lib.6.cap.7.

[h] Maximi Episcopi.] Plura de eodem Gennad. de vir illustr. c.40. qui tamen dum ait eum diem obiisse Honorio & Theodosio Impp. omnino errare videtur: nam constat peruenisse ad tempora Valentiniani & Marciani Augg. Reperitur enim interfuisse Synodo Mediolanensi sub Eusebio eius ciuitatis Episcopo, cuius Synodica extat ad S.Leonem Papam conscripta. Præsens fuit etiam Synodo Romanæ habitæ sub Hilaro Papa, Coss. Basilisco & Herminerico, an. Domini 465.

[i] Adelberti.] De eodem Molanus in addit. ad Vsuardum his verbis: In Egmunda partium Hollandiæ S. Adelberti confessoris & Leuitæ, regalis stirpis Anglicanæ, discipuli sancti pręsulis Vuillibrordi. Hæc ibi. Pluribus tamen de eius rebus nobiliter gestis, in Indiculo Sanctorum Belgij: idem exstare testatur eius vitam conscriptam à cœnobitis Medolacensibus iussu Egberti Episcopi Treuerensis, aliam rursus manuscript. per monachum Egmundæ.

[k] Gulielmi.] Habentur eius Acta nuper edita à R.P.Felice Renda, Priore monasterij Mõtis Virginis. Migrauit ex hac vita anno Domini 1142.

j. B Sexto Kalend. Iulij. Luna. 26

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	24	25	26	27	28	29			

ROMÆ in monte Cælio sanctorum martyrum Ioannis[a] & Pauli fratrum, quorum primus erat Præpositus domus, secundus Primicerius Constantiæ virginis, filiæ Constantini Imperatoris: qui posteà sub Iuliano Apostata martyrij palmam gladio cędente perceperunt. Apud Tridentũ sancti Vigilij[b] Episcopi, qui cùm reliquias idololatriæ penitus extirpare conaretur, à feris & barbaris hominibus lapidum imbre percussus, pro Christi nomine martyrium impleuit. Cordubę in Hispania natalis sancti Pelagij[c] adolescentuli, qui ob confessionem fidei iussu Abdarameni Sarracenorum Regis forcipibus[d] ferreis membratim præcisus, martyrium suum glo-

gloriosè consummauit. Apud Valencenas passio sanctorũ Saluij [e] Episcopi Engolismensis, & Superij [f] martyrum. Item memoria S. Anthelmi [g] Episcopi Bellicensis. In pago Pictauiensi sancti Maxentij [h] presbyteri & confessoris, qui miraculis claruit. Thessalonicæ sancti Dauid [i] eremitæ. Eodem die sanctæ Perseuerandæ [k] virginis.

IVNII 26.

OANNIS & Pauli [a].] Agunt de iisdem hac die Beda, Vsuard. Ado, ac ceteri. Feruntur horum Acta à Terentiano conscripta, quæ retulit Surius in tom.3. Mombritius tom.2.& Petrus in catalogo lib. 6. cap.9. Vetus est Romæ titulus ipsorum nomine, qui & Pammachij dictus reperitur, cuius mentio habetur in Concilio 2. Romano sub Symmacho Papa: de eo & Gregorius in registro lib.4. c. 88.in fine. Habuit ibidem S.Gregorius homiliam 34. qui de eadem ecclesia optimè meritus est, multaque est illi largitus, vt apparet ex antiquis monumentis eius ecclesiæ in marmorea tabula incisis. Præest hodie huic Illustrissimus ac Reuerendissimus Antonius Carrafa, eiusdem tituli Cardinalis amplissimus, S.R.E. Bibliothecarius, cuius egregia eruditio, spectatissima morum integritas, atque pro Christiana religione ardentissimum studium, non tantùm titulum illum, ipsamq; Romanam Ecclesiam, sed totum Christianum orbem illustrat. De horum martyrum reliquiis in Gallias translatis tempore Pelagij Papæ, meminit Gregorius Turonensis de gloria martyrum cap. 83. De basilica eorumdem martyrum nomine Rauennæ posita, deque egregio miraculo illic edito meminit Paulus diaconus de gest. Longobard. lib.2. cap.9. & Fortunatus lib. 4. de vita S.Martini, in fine.

[b] Vigilij Episcopi.] Vsuardus de eo agens, passum refert sub Consulatu Stiliconis. Ponitur primus Cõsulatus Stiliconis anno Domini quadringentesimo, secundùm veriorem supputationem. Ad hûc, cùm creatus est Episcopus, S.Ambrosius scripsit epistolam de institutione Episcopi, est 24. lib.3.edition.Rom.qua illud in primis monuit, ne eius ecclesia (vt ait) fieret corpus commune, Gentiles Christianis admiscendo. Hoc Vigilium constat totis neruis curasse, ac nauiter implesse, atque eam ob causam etiam martyrium subiisse, incumbentibus in id ipsum vnà cum eo Alexandro, Sisinio, & Martyrio, qui antè & ipsi martyrio coronati sunt, quos idem S.Vigilius sepeliuit, atque eorum Acta conscripsit ad Simplicianum Episcopum Mediolanens. vt testatur Gennadius de viris illustribus cap. 33. Extant ea apud Lipomanum tomo 2. Mombritium tom.1. & Surium tom. 3. Legi res gestas S. Vigilij, quæ extant ante eius commentarios contra Eutychen, quorum est exordium: Cùm verò tanti viri, &c. Ibidem præfixa est præfatio Curterij, qui eos commentarios edidit. Inibi autem inconsultè nimis fertur ille Vigilius vnus idemque esse cum hoc, de quo agimus, martyre; qui (vt vidimus) vixit temporibus sancti Ambrosij & Simpliciani, & martyr occubuit sub Consulatu Stiliconis primo, vel saltem secundo, qui incidit in annum Domini quadringentesimum quintum: quando non tantùm Eutychis hæresis, sed nec Nestorij exorta erat. Quomodo ergo potuit hic scripsisse aduersus Eutychen, qui diu ante illũ martyr ex hac vita migrauit? Legi illos quinque libros Vigilij aduersus Eutychen scriptos, ex quibus facilè potest intelligi, auctorem vixisse temporibus Zenonis & Anastasij Imperatorum, quando aduersus sacrosanctum Concilium Chalcedonense, & epistolam sancti Leonis Papę ad Flauianum grauissimę concitatæ sunt turbæ, post annos circiter septuaginta à martyrio S. Vigilij Tridentini. Si alius fuit illis temporibus eiusdem Ecclesię Tridentinę Episcopus eiusdem nominis, qui & martyrio coronatus sit, vt habent alia quædam eiusdem Vigilij Acta breuiùs incerto auctore conscripta, quæ sic incipiunt: Vigilius patriâ Romanus, &c. extantque ante libros eius affixa tom.5. Bibliothecæ sanctæ: dicendum esset, duos diuersis temporibus, sed eiusdem nominis fuisse illius ciuitatis Episcopos, eosdemque viros eruditos, & ex eadem causa martyres: quod non facilè quis admissurus erit. Compertum tamen habemus, eiusdem nominis Episcopum interfuisse Concilio Agathensi in Gallia celebrato sub Consulatu Messallæ, anno Domini quingentesimo sexto, atque eadẽ circa tempora vixisse sanctum Vigilium Episcopum Brixianum, qui post sanctum Philastrium, qui sedit temporibus sancti Ambrosij, septimus ordine numeratur, quorum tempore illas agitatas esse contentiones in Ecclesia, certum est. Meminit & Cassiodorus de alio Vigilio Episcopo Africano, claro inter scriptores Ecclesiasticos, de Instit. diuin. lect. c.9. An autem ipsorum aliquis ea scripserit, nihil audeo temerè affirmare. Sanè quidem Gennadius de viris illustribus cap. 37. nec non Honorius Augustodunensis, cùm agunt de Vigilio Tridentino, qui ad S.Simplicianum de martyribus libellum scripsit, recensentque eius scripta; nullam prorsus faciunt mentionem de libris contra Eutychen scriptis, recensentque eum inter illos scriptores Ecclesiasticos, qui vixerunt temporibus Honorij Imp. ponuntque etiam ante S. Augustinum: vt quibus temporibus vixerit, ex his saltem possit intelligi.

[c] Pelagij.] Passus est S. Pelagius anno Domini nongentesimo vigesimoquinto, sexto Kalend. Iulij, die Dominico, vt tradit Ambrosius Moral. in addit. ad S.Eulogium ex codice ecclesiæ Toletanæ, Sanctorali smaragdino, & antiquis monumentis Tudensis ecclesiæ. Testatur idem auctor, Rosuintham virginem heroico carmine nobile eius certamen scripsisse; additque plura de eius sacri corporis translatione Ouetum facta, ęra millesima sexagesimaprima, anno Domini millesimo vigesimotertio, vj. Id. Nouembris. De eodem

Vasæus in chron. Hispan. in Flore sanct. Hispan. recensetur eius martyrij historia scripta à Raguele presbytero illi æquali. De eodem agitur in Thesauro concionum tomo 2. hac die.

d Forcipibus ferreis.] Triplicis generis erant forcipes quę adhibebantur in carnificinis sanctorum martyrum. Harum aliæ erant ad incidendum, vt hæ de quibus agimus; aliæ autem ad comprimendum & contorquendum compositæ: harum meminit Synesius Episcopus Epistola quinquagesimaoctaua, cùm agit de Andronici Præsidis feritate, aitque: Nasi forcipe, auribus apprehendendis & labiis obtorquendis parato instrumento, &c. Agit illic item auctor de digitali & pedali tormento, ac de prælo. Tertij generis erant forcipes dentatæ, quæ quidem tribus ferreis aculeis cutem martyris perforabant, cùm stringerentur; quæ crudeliter nimis membra carpentes, vellebant. Asseruatur hactenus eiusmodi genus instrumenti in basilica Vaticana inter sanctorum reliquias, licet scorpiones à quibusdam falsò esse credantur: sed qui verè fuerint scorpiones tortorij, diximus superiùs duodecima huius mensis. Meminit & Iosephus libro de Machab. de forcipe dentata, cùm ait: His dictis, ignea forcipe eius lingua cauteriatur, &c. Huic simile erat genus illud cruciamenti, quod Victor libro secundo de persecutione Vuandalica appellat palos dentatos, dum ait: Illicò palis minoribus dentatis iactis in capite, crinibusque in eisdem colligatis, ac vehementiùs stringentes, simul cum capillis omnem pelliculam capitis auferebant. Hæc Victor.

e Saluij Episcopi.] De eo hac die Vsuardus in editione secunda, Molanus autem in prima ad Kalend. Iulij. Eius martyrium contigit anno Domini octingentesimo primo, vt auctor est Sigebertus in chron. qui illud recenset; Vincentius item libro 24. cap. 24. Antoninus par. 2. tit. 14. cap. 4. §. 11. licet Ambianensem dicat fuisse Episcopum. Pluribus autem Molanus in Indiculo Sanctorum Belgij. Fuit eiusdem nominis Saluius Episcopus Albigensis, & ipse sanctitate celebris, de quo plura Gregor. Turonensis hist. Francorum lib. 5. cap. 50. lib. 6. c. 29. lib. 7. cap. 1.

f Superij.] De eo Molanus in Indiculo Sanctorum Belgij hæc ait: Sanctus Superius coniungitur sancto Saluio, cum quo martyr occubuit apud Valencenas.

g Anthelmi Episcopi.] Extant eius res gestæ, quas ex priscorum memoriis recitat Surius to. 3. hac die. Vixit temporibus Alexandri Tertij Romani Pontificis, circa annum Domini millesimum centesimum sexagesimum.

h Maxentij.] Agit de eodem hac die Vsuard. Plura de eo Greg. Turonensis in hist. Franc. lib. 2. cap. 37. Sigebertus in chron. anno 506. Petrus in catalogo lib. 6. cap. 14. Floruit temporibus Clodouei Regis Francorum.

i Dauid eremitæ.] De quo etiam hac die Græci agunt in Menologio, & multis quidem narrant eius res gestas: in eoque præcipuè magnam sibi apud Deum & homines laudem comparasse ferunt, quòd frequentem populum ad tuguriolum suum aduentantem salutaribus imbuens disciplinis, à peccatis liberos, & sinceritati Christianæ disciplinæ restituit.

k Perseuerandæ.] Agunt de eadem hac die Vsuardus, atque recentiores.

* C Quinto Kalend. Iulij. Luna. 27

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	25	26	27	28	29	1			

IN Galatia sancti Crescentis [a] discipuli beati Pauli Apostoli, qui in Gallias transitum faciens, verbo prædicationis multos ad fidem Christi conuertit: rediens verò ad gentem cui specialiter datus erat Episcopus, cùm Galatas ipsos vsque ad finem vitæ suæ in opere Domini confirmasset, demum sub Traiano martyrium consummauit. Cordubæ sanctorum martyrum Zoili [b] & aliorum decem & nouem. Cæsareæ in Palæstina sancti Anecti [c] martyris, qui in persecutione Diocletiani sub Vrbano Præside, cùm alios ad martyrium hortatus esset, & oratione sua idola prostrasset, à decem militibus verberari iussus, manibus [d] pedibusque præcisis, truncatus capite, martyrij coronam accepit. Constantinopoli sancti Sampsonis [e] presbyteri, pauperũ exceptoris. In pago Turonico sancti Ioannis [f] presbyteri & confessoris. Varadini in Hungaria sancti Ladislai [g] Regis, qui clarissimis miraculis vsque ad diem hodiernum coruscat.

RESCENTIS discipuli [a].] De eo item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij; qui omnes testantur, Crescentem non tantùm in Galatia, sed etiam in Galliis Euangelium prædicasse, & Viennensem, necnon & Moguntinam sedem erexisse, reuersumque in Galatiam, martyrij corona donatum esse. Id enim absque aliqua ambiguitate profitetur Ado Episcopus Viennensis in chron. de institutione sedis Viennen. De sede Moguntina tradit Petrus Cluniacensis lib.2.epist.1.Trithem.in vita S.Maximi Episc.Mogunt. & ipsæ integræ tabulæ Episcoporum Moguntinorum, quas recitat Demochares, aliaque eiusdem nobilissimæ ecclesiæ antiqua monumenta. De prædicatione Crescentis in Galliis adstipulatur S. Epiphanius in Panar. hæresi 51. vbi dum agit de textu epistolæ secundæ Pauli ad Timotheum c.4.vbi legit Vulgata: Crescens in Galatiam: legendum esse contendit: Crescens in Galliam. Sunt hæc verba eius: In epistolis suis idem Apostolus dicit: Crescens in Galliam. non enim, in Galatiam, vt quidam decepti putant, sed, in Galliam, legendum est. Hęc S.Epiphanius. Cui maximè fauet, quòd Ammianus Marcellinus lib.15. cùm agit de Gallorum origine, Gallos dictos esse Galatas affirmat: ita inquit, Gallos sermo Græcus appellat. In quam sententiam & Theodoretus in epist.2.ad Tim.cap.4. vbi Crescentem ad Galatas missum legens: Sic, inquit, Gallias appellauit. Ceterùm scire debemus, Gallos & Galatas, sicut nomine, sic re coniunctos fuisse: Galatasque coloniam fuisse Gallorum, quod pluribus docet Iustinus hist.lib.24.&.25. item sanctus Hieronymus in procemio lib.2. comment.in epist. ad Galat. Galatiamq; Gallogræciam olim dictam fuisse confirmat. De coloniis Gallorum per Brennum in Orientem deductis, agit post Iustinum Suidas, & alij, vt Clitophor. lib.1.rerum Galat. Crescens itaque cùm dicitur profectus in Galatiam; pro Galatia Galliam esse intelligẽdam, quę dicta sunt, significant. Ceterùm quòd alij complures per Galatiã, non Gallias, sed ipsam Minoris Asiæ prouinciam esse sic dictam intellexerunt; dicere opus est, si consultum quoque velimus verbis hîc in Martyrologio positis, quòd idem Crescens, cùm accepisset Apostolatum in Gallias, Galatas quasi eiusdem gentis populos sibi erudiendos existimauit: sicque secundũ prædictorum auctoritatem, eiusque res gestas, Gallos primùm, ac Galatas demum imbuit Euangelio. Nescio quid sibi velit Dorotheus in Synopsi, cùm ait, Crescentem Chalcedonis, quę est in Gallijs, factum esse Episcopum. Puto textum esse deprauatum, vt pro Vienna, habeat Chalcedonem.

[b] Zoili & sociorum.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij de iisdem hac die. Zoëllum, vel potiùs Zoillum hunc Prudentius hym.4.appellat. Eius Acta, & inuentionem corporis describit Surius ex historia Lucij tom. 7. De ecclesia ab eo denominata, vbi & corpus eius asseruatur, scribit sanctus Eulogius in memoria sanctorum lib. 2. cap. 6. quem ibi functum munere clericatus, testatur Aluar. in vita sancti Eulogij. In Breuiario Toletano est sacer hymnus de Zoilo, qui incipit: Martyris gesta Zoili, &c. De eo etiam Vasæus in chronic. Hispan. Flos sanct. Hispan. Passumque ferunt temporibus persecutionis Diocletiani & Maximiani Imperatorum. Eadem in Thesaur. concion. tom. 2. hac die habentur.

[c] Anecti.] Agunt de eodem Græci diffusè in Menologio hac die. De præfectura Vrbani, de qua hîc habetur mentio, scribit Eusebius histor. lib. 8. Ibi & de his quæ dignè passus est sæuissimus martyrum carnifex.

[d] Manibus pedibusque præcisis.] Auidius Cassius tyrannus eiusmodi genus pœnæ excogitauit aduersus milites desertores, aliis manus excidens, aliis crura atque poplites, dicens: maius exemplum esse viuentis miserabiliter criminosi, quàm occisi. Hæc Vulcatius Gal.in Auidio Cassio. At hæc Christianis non erant ignominiæ notæ, sed monumenra victoriæ.

[e] Sampsonis presbyteri.] Græci item de Sampsone hac die in Menologio pluribus: eius autem Acta à Metaphraste descripta refert Lipom. to.6. & Surius to.3. Numeratur solemnitas sancti Sampsonis inter eas quibus Græci vacarent à iudiciis, ceterisque negotiis, vt constat ex constitutione nouella Emmanuelis Imperatoris de feriis: recitat eam Theodorus Bals. in Nomoc. Phot. tit. 7. cap. 1. De celebri hospitali sancti Sampsonis agit Procopius lib. 1. ædificiorum Iustiniani Imperatoris, qui illi multa contulit priuilegia, dicebaturque hospitale sanctę Marię Sampson, de quo idem Imperator in Authentic. de ecclesiast. titul. §. vlt. & Authent. Si quidquid. de impens. quæ fier. oport. nouel. coll. 10. constit. 59. Ex his quæ scribit Procopius dicto lib. 1. de ædif. Iustiniani Imp. redarguuntur erroris prædicta Acta Sampsonis à Metaphraste relata, quibus fertur Sampson vixisse temporibus Iustiniani Imperatoris, eiusdemque hortatione eumdem Imp. erexisse xenodochium Sampsonis nomine appellatum. nam Procopius, qui illis vixit temporibus, eaq; ob oculos habuit, testatur hospitale Sampsonis nomine ab eodem Sampsone erectum, olim incendio conflagrasse; cumque vix quædam remansissent vestigia, illud ipsum hospitale ab eodem Iustiniano Imperatore munificentiùs instauratum fuisse, censuq; annuo ingentis pecunię locupletatum. Cùm autem dicta Acta testentur dictum incendium contigisse post obitum Sampsonis, quando & Sophiæ nobile templum exustum est; cumque prædictum incendium factum reperiatur temporibus Anastasij Imp. vt auctor est Marcellinus in chronico: necesse est affirmare, longè ante Iustinianum Imp. Sampsonem diem obiisse. Ex eodem Procopio multò magis redarguitur Cedrenus, dum ait conflagrasse domum Sampsoniam anno penultimo Iustiniani Imp. De miraculis sancti Sampsonis idem Metaph. vbi suprà pluribus agit.

[f] Ioannis.] Scribit de eo Greg. Turonensis de gloria confess. cap.23. ex quo ceteri acceperunt, qui de eo agunt.

[g] Ladislai Regis.] Hunc Cælestinus Papa Tertius recensuit inter sanctos. Plura de eo legimus in Breuiario Polonorum, & apud Bonfin. de rebus Hungaricis lib.4.dec.2.

xxix. D Quarto Kal. Iulij. Luna. 28

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3.	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	26	27	28	29	1	2			

VIGILIA [a] ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli. Romæ ſancti Leonis [b] Papæ ſecundi. Lugduni in Gallia ſancti Irenęi [c] Epiſcopi & martyris, qui (vt ſcribit S. Hieronymus) beati Polycarpi Smyrnenſis Epiſcopi diſcipulus fuit, & Apoſtolicorum temporum vicinus. Is cùm aduerſus hæreticos verbis ac ſcriptis plurimùm decertaſſet, in perſecutione Seueri cum omni ferè ciuitatis ſuæ populo coronatus eſt glorioſo martyrio. Alexandriæ in eadem Seueri perſecutione ſanctorum martyrum Plutarchi [d], Sereni, Heraclidis catechumeni, Heronis neophyti, & alterius Sereni, Rhaidis catechumenæ, Potamiœnæ [e], & Marcellæ eius matris: inter quos præcipuè enituit Potamiœna virgo, quæ primò immenſos innumeroſque agones pro virginitate deſudans, deinde etiam exquiſita & inaudita tormenta pro fide perpeſſa, ad vltimum vnà cum matre igne conſumpta eſt. Eodem die ſancti Papij [f] martyris, qui in perſecutione Diocletiani flagris cæſus, & in lebetem oleo & adipe feruenti plenum iniectus, aliaque horrenda ſupplicia perpeſſus, demum datis ceruicibus coronatur. Traiecti ſancti Benigni [g] Epiſcopi & martyris. Cordubæ ſancti Argymiri [h] monachi & martyris, qui in perſecutione Arabica pro fide Chriſti necatus eſt. Romæ ſancti Pauli [i] Papæ & confeſſoris.

I V N I I 28.

IGILIA ſanctorum Apoſtolorum [a].] De qua & Beda, Vſuardus, Ado, Gregorius Turon. hiſt. Franc. lib. 10. c. 31. Amalarius de ord. antiphon. cap. 50. Radulf. de obſer. can. cap. 19. & 21. & alij recentiores, qui agunt de diuin. offic. Venerabilem illam noctem Vigiliarum Apoſtolorum appellat Valentinianus Imperator in epiſtola ad Theodoſium Aug. De iiſdem Vigiliis, præter antiqua monumenta Romanæ Eccleſiæ, legimus vetus atque ſolemne officium Eccleſiaſticum in Breuiario Toletano.

[b] Leonis Papæ Secundi.] De quo hîc Beda, Vſuardus, Ado, ac recentiores. Succeſſit hic ſancto Agathoni, anno Domini ſexcenteſimo octogeſimoſecundo. Egimus de eo fuſiùs in Annal. Eccleſiaſt. vbi eius Acta per annos ſingulos digeſſimus.

[c] Irenæi Epiſcopi.] Agunt de eodem Beda, ac ceteri qui ſuprà, hac die. Subrogatus eſt hic in locum S. Photini eiuſdem ciuitatis Epiſcopi, vt teſtatur S. Hieronym. in epiſt. 84. ad Magnum: agit de eo etiam in lib. de Script. Eccleſiaſt. & in epiſtola ad Theodorum 29. appellat eum virum Apoſtolicorum temporum, Papiæ auditoris Ioannis Euangeliſtæ diſcipulum. Tertullianus lib. contra Valentinum vocat eum omnium doctrinarum accuratiſſimum exploratorem: commendatur etiam à S. Epiphanio in Panar. hæreſ. 24. & 31. qui & eum appellat ſanctiſſimum priſcumq; Theologum, ſucceſſorem Apoſtolorum. Pluribus de eo Euſeb. hiſt. lib. 5. cap. 4. 7. 8. Greg. Turon. hiſt. Franc. lib. 1. cap. 29. & alij recentiores, vt Feuardentius in apparatu operũ Irenęi, quę nuper edidit. Latuerunt aliquamdiu tam Acta, quàm etiam ſcripta S. Irenæi; adeò vt neque in Galliis, nec in Italia, licet multùm quęſita, potuerint inueniri, vt ſcribit S. Gregorius in regiſtr. lib. 9. epiſt. 50. ad Ætherium Epiſcopum. Habemus in noſtra bibliotheca tomo 9. Acta martyrij S. Irenæi ac ſociorum eius: eſt illorum exordium: Quamquam nonnullis inuicta, &c. ſed (quod non mediocriter dolemus) vna ſublata pagina, ſunt imperfecta.

d Plu-

[d] Plutarchi & soc.] De his etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Horum res gestas scribit Euseb. lib. 6. c. 4. Niceph. lib. 5. c. 4. & 5.

[e] Potamiœnæ.] De qua Eusebius & Niceph. vbi suprà. Passa hæc est temporibus Seueri Imp. Alia ab hac diuersa eiusdem ferè nominis est Potamœnia dicta, quæ subiit martyrium æquè illustre temporibus Maximiani Imp. quod, referente Isidoro presbytero, describit Palladius Galata cap. 1. de vit. sanct. Patrum ad Lausum.

[f] Papij.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, ac pluribus eius Acta referunt.

[g] Benigni Episcopi.] De ipso Molanus item agit in addit. ad Vsuard. & Galesinus ex tab. ecclesiæ Traiecten. Fortasse hic ille S. Benignus Episcopus, de quo scribit Greg. Turon. de gloria confess. cap. 17. Extat epistola decretalis Pelagij Papæ Secundi ad Benignum Episcopum sedem mutare cupientem, ac de ea re sedem Apostolicam consulentem.

[h] Argymiri.] De eo scribit S. Eulogius lib. 3. memor. sanct. c. 16. passumque tradit æra octingentesima nonagesimaquarta, anno à Christo octingentesimo quinquagesimosexto, vt idem auctor testatur.

[i] Pauli Papæ.] Successit hic Stephano Tertio, anno Domini septingentesimo quinquagesimoseptimo: cetera de eodem in Annal. Eccl. diximus.

29 Tertio Kalend Iulij. Luna. E xxviij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3			

ROMÆ natalis sanctorum Apostolorum Petri[a] & Pauli, qui eodem anno, eodemque die passi sunt sub Nerone Imperatore: quorum prior in eadem vrbe capite ad terram verso cruci affixus, & in Vaticano iuxta viam Triumphalem sepultus, totius Orbis veneratione celebratur: alter verò gladio animaduersus, & via Ostiensi sepultus, pari habetur honore. In castro Argentomacho sancti Marcelli[b] martyris, qui pro fide Christi vnà cum Anastasio viro militari capite plexus est. Genuæ natalis sancti Syri[c] Episcopi. Narniæ sancti Cassij[d] eiusdem ciuitatis Episcopi, de quo sanctus Gregorius refert, quòd nullus penè dies vitæ eius abscedebat, quo omnipotenti Deo hostias placationis non offerret: cui & concordabat vita, quia cuncta quæ habebat, in eleëmosynis tribuens, in hora sacrificij totus in lacrymis diffluebat: demum natalitio Apostolorum die, quo singulis annis Romam venire consueuerat, cùm Missarum solemnia celebrasset, & corpus Dominicum pacemque omnibus dedisset, migrauit ad Dominum. In Cypro sanctæ Mariæ[e] matris Ioannis, qui cognominatus est Marcus. In territorio Senonensi sanctæ Benedictæ[f] virginis.

IVNII 29.

PETRI & Pauli[a].] De eadem solemnitate tam Latini quàm Græci etiam hac die agunt: qui tamen cùm in ea peragenda celebritate aliquantulum tepuissent; Festus senator Romanus, cùm legatum ageret apud Anastasium Imp. indigno id ferens animo, totis viribus operatus est, vt frequentissimo populo ac splendidissimo cultu eadem solemnitas ageretur, vt auctor est Theodorus lector lib. 2. collectaneorum. Bis festa dies hæc dicitur à Prudentio hymn. 12. atque in ea duplicare sacra vota consueuisse Romanum Pontificem testatur, cùm ait:

Transtiberina priùs soluit sacra peruigil sacerdos,
Mox huc recurrit, duplicatq; vota.

Ipsum populum frequentissimo cœtu vtramque basilicam tam Petri in Vaticano, quàm Pauli via Ostiensi ea die inuisere solitum, idem auctor eodem hymno profitetur. Sanctus Ambrosius in hymno huius diei, non duabus tantùm (vt ait Prudentius) sed tribus viis huiusmodi festum diem Romæ celebrari solitum, quasi tria loca à

populo ea die visitarentur, testatur his versibus:

Tanta per Vrbis ambitum
Stipata tendant agmina:
Trinis celebratur viis
Festum sanctorum martyrum.

Existimamus etenim, non solùm ipsas basilicas Apostolorum hac die populum frequentasse; sed vel locum vbi Petrus cruci affixus est, vel vbi Paulus capite truncatus, aut ipsum carcerem sacrosanctum redditum, vbi vterque diu detentus est (vt hodie videmus) adiisse: prædictę enim omnes antiquæ memoriæ non solùm in ipso natali die Apostolorum, sed & per Octauas à cœtu fidelium in hanc diem ardenti pietatis studio visitantur. Constat etiam ad eamdem solemnem diem ex diuersis Orbis regionibus innumerabilem hominum multitudinem, religionis ergò, Romam confluere consueuisse. Hinc Galla Placidia Augusta scribens ad Pulcheriam Imperatricem, cùm reddit causam sui Romam aduentus, hæc ait: Vt Romam frequentibus concursionibus adæquè desideremus inspicere, causa nobis est amplectendæ religionis, vt terminis sanctorum nostram exhiberemus præsentiam: quos certum est pro sua virtute in cælestibus constitutos, neque inferiora despicere. Nos itaque sacrilegum esse credimus, si solemnium ordinem denegemus, &c. Episcopos etiam hincinde ad eamdem solemnitatem olim confluere consueuisse, ex epistola 13. Paulini ad Seuerum, & 16. ad Delphinum, vbi solemnem hanc appellat consuetudinem, satis exploratum habetur. Vt autem semel in anno omnes Episcopi limina adirent Apostolorum, Anacleti & Zachariæ Papæ decretis statutum est; de quo distinctione 93. c. Iuxta sanctorum. Exegisse hoc ab Episcopis Siculis videtur S. Gregorius scribens ad Petrum subdiaconum lib. 1. regist. epist. 70. De iugi protectione Apostolotum, qua Vrbs fulciri consueuit, cùm innumera sint exempla, satis modò sit locum S. Gregorij Papæ in epist. 22. ad Rusticianam patriciam libro 7. regist. prænotasse, & quod pulchrè Venantius Fortunatus his versibus docet:

A facie hostili duo propugnacula præsunt,
Quos fidei turres Vrbs caput Orbis habet.

Quàm autem barbaris Romani Imperij hostibus, & Catholicæ fidei aduersariis Petri & Pauli basilicæ Romæ in suburbiis positæ fuerint venerabiles, quantamque erga eas obseruantiam præstiterint, dicemus inferiùs in Dedicatione ipsarum. Plura hîc etiam dicenda essent aduersus quorumdam sententiam, qui licet vna die, non tamen eodem anno eosdem sanctos Apostolos passos ferunt: aliaque disserenda de eorum rebus gestis, quæ vulgò circumferuntur, quibusnam fides vt veris adhibenda sit, & quæ tamquam apocryphæ refellendæ: sed cùm non sint eiusmodi, vt hîc paucis perstringi possint, contenti erimus eas vberiùs explicuisse in Annalibus Ecclesiasticis, vbi etiam pluribus demonstrauimus eosdem sanctos Apostolos subiisse martyrium Lucio Fonteio Capitone, & Caio Iulio Rufo Coss. tertio Kalendas Iulij, anno à Christo Domino secundùm veriorem supputationem sexagesimonono. De horum martyrio Hegesippus Iunior de excid. Ierosol. libro 3. cap. 2. & Acta passionis ipsorum, quæ feruntur Lini nomine, agunt.

[b] Marcelli.] De eodem Vsuardus, Petrus in catalogo libro 6. cap. 24. & alij recentiores. Alius adhuc fuit Marcellus martyr Cabilonensis, clarus in Galliis, de quo Gregor. Turonensis de glor. mart. cap. 52.

[c] Syri Episcopi.] Hunc sanctus Gregorius libro 4. dialog. cap. 53. appellat martyrem, dum agit de eius ecclesia, quam vetustate collapsam, his diebus, Clerici regulares in augustiorem amplitudinem restituerunt, addideruntque nobile cœnobium; vbi, sicut & in aliis præcipuis Italiæ ciuitatibus, pristinam illam Apostolicam viuendi formam ex integro redditam sanctè pieque colunt. Ab eorum Præposito R. D. Marco Parasc. viro singulari eruditione & vitæ integritate spectatissimo, de sancto Syro & aliis sanctis eius ciuitatis Episcopis hæc antiquitatũ digna monumenta inde missa percepimus, eademq; testata publici Notarij fide, cuius authentica scriptura expressum habetur, anno Domini 1283. die 8. Ianuarij, cùm ab Ogerio abb. eiusdem ecclesiæ primarium restitueretur altare; quòd eius mensa lapidea perfracta esset, tres distinctos loculos repertos esse, in quibus tria sanctorum corpora recondita erant. In eorum primo plumbea lamina, quid intus lateret, his descripta litteris significabat: ✠ M. S. HIC REQVIESCIT CORPVS SANCTI SYRI EPISCOPI IANVENSIS. OBIIT III. KAL. IVLII. FILIVS ÆMILIANI. In secundo autem loculo alia plumbi lamina sic scripta inuenta est: ✠ M. S. HIC REQVIESCIT SANCTVS FELIX EPISC. IANVENS. QVI VIXIT ANN. LXX. REXIT EPISCOP. XX. RECESSIT VII. ID. IVLII. In tertio autem loculo nulla erat inscriptio, sed (vt habent eadem publica Acta) corpus illic positum existimatur esse sancti Romuli eiusdem ciuitatis Episcopi. Accepimus ab eodem eiusdem sancti Syri Acta quædam manuscripta, sed perpauca ex multis quæ desiderantur.

[d] Cassij Episcopi.] Agit de eo S. Gregor. in homilia 37. in Euangel. & dialog. lib. 3. cap. 6. & lib. 4. cap. 56. Claruit temporibus Iustiniani Imperatoris. Sedere enim cœpit anno eius decimo, migrauitque ex hac vita, eiusdem anno trigesimoprimo, prout constat ex eiusdem sepulturæ epitaphio, quod extat Narniæ in ecclesia cathedrali supra ianuam cryptæ sancti Iuuenalis, vbi & corpus sancti Cassij requiescere creditur. Est inscriptio incisa in marmore oblongo, in cuius medio Crucis forma expressa est, itemque duo agni exsculpti, qui se è regione aspiciunt. Creditur S. Cassius, cùm de suo obitu diuinitus esset admonitus (vt est apud S. Gregorium) sibi viuenti sepulchrum posuisse, atque suum epitaphium sex hisce versibus conscripsisse:

Cassius immeritò Præsul de munere Christi,
Hic sua restituo terræ mihi credita membra.
Quem fato anticipans consors dulcissima vitæ,
Ante meum in pacem requiescit Fausta sepulchrum.
Tu, rogo, quisquis ades, prece nos memorare benigna,
Cuncta recepturum te noscens congrua factis.

SD. ANN. XXI. M. IX. D. X. RQ. IN PACE. PRID. KAL. IVL. P. C. BASILII. V. C. ANN. XVII. Numeratur hic annus Domini quingentesimus quinquagesimusoctauus; Iustiniani Imp. trigesimussecundus. Porrò illa verba post car-

mina posita, Sedit, &c. eo mortuo fuisse addita, certum est.

e Mariæ.] De qua Act. Apost. cap. 12. Pluribus in Actis Barnabæ descriptis ab Alexandro monacho apud Sur. tom. 3. die 11. Iunij.

f Benedictæ.] De eadem Vsuardus hac die: Trithemius de vir. illustr. ordinis sancti Benedicti libro 3. cap. 264. agit de sancta Benedicta abbatissa, cuius solemnitas agitur xvj. Kalend. Decembris, quæ videtur ab hac esse diuersa.

Pridie Kalend. Iulij. Luna. F xxvij.

30

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	28	29	1	2	3	4			

COMMEMORATIO sancti Pauli[a] Apostoli. Lemouicis in Gallia sancti Martialis[b] Episcopi, cum duobus presbyteris Alpiniano & Austricliniano, quorum vita miraculorum signis admodum effulsit. Ipso die sanctorum Caij[c] presbyteri, & Leonis subdiaconi. Alexandriæ passio sancti Basilidis[d] sub Seuero Imperatore: qui cùm sanctam Potamiœnam virginem, quam ad supplicium ducebat, ab impudicorum hominum petulantia tutatus esset, religiosi officij mercedem ab ea recepit: nam ipsa post triduum illi apparens, & eius capiti coronam imponens, non solùm eum conuertit ad Christum, sed etiam breui agone certantem, suis precibus martyrem gloriosum effecit. Romæ sanctæ Lucinæ[e] Apostolorum discipulæ, quæ facultatibus suis sanctorum necessitatibus communicans, Christianos in carcere detentos visitabat, ac martyrum sepulturæ inseruiebat, iuxta quos & in crypta à se constructa sepulta est. Ibidem sanctæ Æmilianæ[f] martyris. In territorio Viuariensi sancti Ostiani[g] presbyteri & confessoris.

I V N I I 30.

COMMEMORATIO S. Pauli.[a]] De ipsa hac item die Beda, Vsuardus, Ado, & alij omnes. Græci autem in Menolog. agunt hac die commemorationem omnium Apostolorum. Porrò Latini totam hanc Octauam in laudibus Apostolorũ Petri & Pauli impendunt. At licet pridie huius diei tam Petri quàm Pauli agatur solemnis celebritas: tamẽ hac potissimùm die solius Pauli commemorationem fieri debere, ex S. Gregorij Papæ institutione docet Microlog. c. 42. Idemque recentiores, qui agũt de diuinis officiis. Cuius quidem rei gerendæ illa mihi magis probatur causa, quæ ex hymno Prudentij 12. satis posse colligi videtur, dum antiqui vsus meminit, consueuisse nimirum Romanam Pontificem vna eademque die Pontificias functiones in vtraque basilica exercere. Cum hoc autem propter nimiam locorum inter se distantiam non sine nimio ac intolerabili ferè labore perfici posse videretur; consultius visum est, prima die in basilica Vaticana vtriusque celebrare solemnitatem, sequenti autem die in basilica Pauli sacra peragere, vberiusque persoluere, quod pridie ea de causa ibidẽ loci videretur omissum.

b Martialis Episc.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Eius Acta circumferuntur scripta ab Aureliano eius successore; citantur autem, tacito auctoris nomine, ab Innocentio Tertio extra. de sacra vnctione in fine, vbi & glos. Meminit eiusdem Martialis Gregor. Turonen. lib. 1. hist. cap. 30. & de glor. confess. cap. 27. qui tamen insigniter errat, dum tempore Decij Imp. eum cum aliis, qui illic describuntur, in Gallias venisse testatur. Meminit eiusdem Martialis Petrus Cluniacen. lib. 1. epist. 2. Petrus in catal. lib. 6. cap. 29. qui tradit eum diem obiisse anno tertio Vespasiani Imp. De duabus eius epistolis nuper inuentis egimus in Annalibus Ecclesiast. ibi etiam de Cephæ nomine, quod tribuunt Martiali. Hunc autem non tantùm Lemouicensis sedis auctorem, sed & Aniciensis, Rhutenensis, Aruernensis & Mimmatensis erectorem fuisse tradunt. de his Democh. in tabul. Episcoporum Lemouicensium.

c Caij & Leonis.] De his item hac die Vsuardus, & recentiores omnes.

d Basilidis] Scribit de eo Eusebius hist. lib. 6. cap. 4. & Nicephorus lib. 5. cap. 7.

e Lu-

ᵉ Lucinæ.] Agunt de eadem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij: mentio habetur de ipsa in actis sanctorum martyrum Processi & Martiniani. Alia insuper vixit Lucina Romana temporibus Diocletiani Imperatoris, quæ non minùs quàm ista pietatis operibus addicta, celebris fuit; de qua sæpiùs in Actis sancti Sebastiani, atque in rebus gestis sancti Marcelli Papæ agitur.

ᶠ Æmilianæ.] Erat Romæ titulus S. Æmilianæ, de quo in Concilio primo Romano sub Symmacho habetur mentio.

ᵍ Ostiani.] Agit de eo etiam Vsuardus hac die. Exstare eius Acta, testatur Molanus in additione ad Vsuardum.

IVLIVS.

xxvj. G Kalendis Iulij. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	30	29	1	2	3	4	5			

I

OCTAVA [a] sancti Ioannis Baptistæ. In monte Hor depositio sancti Aaron [b] primi sacerdotis ordinis Leuitici. In Britannia sanctorum martyrum Iulij [c] & Aaron, qui post sanctum Albanum in persecutione Diocletiani passi sunt: quo tempore ibidem quamplurimi diuersis cruciatibus torti, & sæuissimè lacerati, ad supernæ ciuitatis gaudia consummato agone peruenerũt. Machliniæ passio sancti Rumoldi [d] martyris, Scotorum Regis filij, & Episcopi Dublinensis. Sinuessæ sanctorum martyrũ Casti [e] & Secundini Episcoporum. Viennæ sancti Martini [f] Episcopi, Apostolorum discipuli. Aruernis sancti [g] Galli Episcopi. In territorio Lugdunensi depositio sancti Domitiani [h] abbatis, qui primus illic eremiticam vitam exercuit, & cùm plurimos ibi in Dei seruitio congregasset, magnis virtutibus & gloriosis miraculis valdè clarus, collectus est ad patres in senectute bona. In territorio Rhemensi sancti Theodorici [i] presbyteri, discipuli beati Remigij Episcopi. Engolismæ sancti Eparchij [k] abbatis. Apud Emesam sancti Simeonis [l] confessoris, cognomento Sali, qui stultus propter Christum factus est: sed altam eius sapientiam Deus magnis miraculis declarauit.

IVLII I.

OCTAVA sancti Ioannis Baptistæ ᵃ.] De ea Beda, Ado, & Rudulphus de obseru. canon. cap. 19. vbi agit de differentia maiorum ac minorum Octauarum. Numeratur hæc autem inter maiores Octauas.

ᵇ Aaron sacerdotis.] Agunt item de eo hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Præter ea quæ in diuinis scripturis de eo scripta habentur, Iosephus de ipso scribit lib. 2. Antiquit. cap. 6. & sequen. & de eius obitu lib. 4. cap. 4.

ᶜ Iulij & Aaron.] De his vet. manuscripta. Eorumdem meminit Gilda Sapiens libro de excidio Britan. Beda de gest. Anglorum libro 1. cap. 7. in fine, Petrus in catalogo libro 6. cap. 53. & alij.

ᵈ Rumoldi.] Eius Acta scriptis mandauit Theodoricus abb. S. Trudonis, vt testatur Sigebert. de vir. illustr. cap. penult. descripsit eadem Sur. tom. 7. hac die. Plura de eodem in vita S. Gummari apud Sur. tom. 5. die 11. Octobris, & Molanus in Indiculo sanctorum Belgij; atque huius solemnitatem agi hac die, auctoritate Alexandri Quarti Romani Pontificis; coronatumque martyrio refert anno Domini septingentesimo septuagesimoquinto, octauo Kalend. Iulij. Fuit & alius Remoldus dictus, monachus, & ipse corona martyrij donatus, cuius natalis dies agitur

agitur septimo Idus Ianuarij: de quo Trithem. de viris illustribus ordinis sancti Benedicti lib. 3. cap. 249.

[e] Casti & Secundini Episcoporum.] Petrus diaconus biblioth. monasterij Cassinen. in lib de vir. illust. cap. 29. hęc ait: Benedictus, qui & Guaipherus, sanctitate & religione conspicuus, suauis eloquio, ingenio magnus, & sermone facundus, scripsit ad Troianum Episcopum vitam sancti Secundini, & cantum eius, sermonem & hymnos de eodem. Rursum etiã c. 32. hęc ait: Gregorius Tarracinensis Episcopus, paruulus & ipse in Cassino oblatus, memoria tenax, ingenio viuax, tantæ fuit grauitatis, suauitatis, & eloquentiæ, vt à nonnullis columna diceretur Ecclesiæ: scripsit passionem sanctorum Casti & Cassij, &c. Habemus Acta eorumdem martyrũ incerto auctore, quæ accepimus ab ecclesia Caietana: est illorum exordium: Postquam beatissimi, &c. & sermonem de iisdẽ, cuius est exordium: Hodierna die solemnitatem, &c.

[f] Martini Episcopi.] De quo etiam Beda hac die. Ado Viennen. in chron. anno 101. tertium hunc ponit eius sedis Episcopum, successoremque S. Zachariæ, ac prædecessorem sancti Veri.

[g] Galli Episcopi.] Scribit de sancto Gallo Episcopo Gregorius Turonensis de gest. Francorum lib. 4. cap. 5. & 6. vberiùs in vita sanctorum Patrum cap. 6. Eius epitaphium & virtutes egregias scripsit carmine Venantius Fortunatus lib. 4. Interfuit per legatum tertio Concilio Aurelianensi, præsens autem quarto & quinto subscripsit, vt ex illorum monumentis apparet: ex quibus facilè potest intelligi, quibus temporibus vixerit: quinta enim Synodus Aurelianensis celebrata est anno tricesimooctauo Regis Childeberti, qui numeratur annus Domini 552. Interfuit etiam Concilio Aruernensi celebrato post Consulatum Paulini Iunioris, vt eius Acta testantur. Ponitur hic in tabulis Episcoporum Aruernensium vigesimusseptimus ordine apud Domochar. de sacrif. Missæ.

[h] Domitiani abbatis.] De quo item Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Eius Acta extare testatur Trithemius de viris illust. ordinis sancti Benedicti libro 5. cap. 296. Fuit eiusdem nominis Episcopus Tungrensis, de quo agitur 7. Maij. vbi Molanus de eo, & in Indic. Sanct. Belgij; interfuitque quinto Concilio Aurelianensi. agit etiam de ipso Sigebertus in chron. anno 528.

[i] Theodorici.] Agit de eo Vsuardus hac die; eius autem gesta descripsit Surius tom. 4. hac die. Claruit temporibus Clodouei Regis Francorum.

[k] Eparchij abb.] De eo item hac die Vsuardus. Acta ipsius, etsi incerti auctoris, tamen veritatem profitentis, refert Sur. tom. 4. hac die. De eo pluribus etiam Gregorius Turonensis de gestis Francorum libro 6. cap. 9. Migrauit ex hac vita anno Domini 583. vt ex dicto auctore colligitur. Fuit eiusdem nominis, sed longè antè Eparchius Episcopus Aruernensis, sanctitate insignis, cui successit Sidonius Apollinaris, vt scribit idem Gregorius Turonensis de gestis Francorum libro 2. cap. 21.

[l] Simeonis Sali.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio. Scripsit eius res gestas humanum captum excedentes probatissimus auctor Leontius Episcopus in Cypro, quas descripserunt Metaphrastes, Lipomanus, & Surius hac die: id etiam testantur Acta Synodi secundę Nicenæ, vbi Act. 4. de eodem auctore hæc leguntur: Pater, qui lectus est, in vna ex ciuitatibus Cypri decenter & sanctè conuersatus est, multaque encomia & panegyricas illius orationes etiam habemus, inter quas extat oratio de transfiguratione Domini. scripsit & Ioannis, Misericordis appellati, Episcopi Alexandrini vitam, præterea beati Simeonis, &c. De eodem Simeone agit Euagrius histor. libro 4. cap. 33. & alij plures.

2 ## Sexto Nonas Iulij. Luna. A 25. XXV.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6			

VISITATIO [a] beatæ Mariæ Virginis ad Elisabeth. Romæ via Aurelia natalis sanctorum martyrum Processi [b] & Martiniani, qui à beato Petro Apostolo in custodia Mamertini baptizati, sub Nerone, oris contusionem, equuleum, neruos, fustes, flammas, scorpionesque perpessi, nouissimè gladio cæsi, martyrio coronati sunt. Item Romæ passio sanctorum trium [c] Militum, qui in martyrio beati Pauli Apostoli ad Christum conuersi, cum eo cælestis gloriæ participes fieri meruerunt. Eodem die sanctorum martyrum Aristonis [d], Crescentiani, Eutychiani, Vrbani, Vitalis, Iusti, Felicissimi, Felicis, Marciæ, & Symphorosæ, qui omnes apud Campaniam, cùm Diocletiani Imperatoris persecutio

cutio deſæuiret, martyrio coronati ſunt. Vuintoniæ in Anglia ſancti Suuithuni [e] Epiſcopi, cuius ſanctitas gratia miraculorum effulſit. Bambergæ S. Othonis [f] Epiſcopi, qui Pomeranis Euangelium prædicans, eoſdem conuertit ad fidem. Turonis depoſitio ſanctæ Monegundis [g] religioſæ feminæ.

IVLII 2.

VISITATIO beatæ Mariæ [a].] Hæc quidem ſolemnitas ab Vrbano Papa Sexto inſtituta, & à Bonifacio Nono cōfirmata, vel potiùs publicata eſt; idque occaſione vrgentis ſchiſmatis, ad quod componendum eiuſdem Dei genitricis opem Dei Eccleſia propenſiùs (ea aucta celebritate) ſtuduit implorare: idque anno Domini 1389. Extantque de ea re diplomata excuſa in ſecunda parte Legend. In bibliotheca Vaticana plut. 4. num. 226. nactus ſum tractatum manuſcriptum Ioannis Pragenſis contra Adalbertum eius ſolemnitatis impugnatorem; in quo, cùm plura eruditè diſſerat, texit etiam nonnulla diuina miracula, & certas reuelationes, quibus Deus dictam ſacratiſſimam ſolemnitatem manifeſtiſſimè comprobauit.

[b] Proceſſi & Martiniani.] De quibus etiam Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri recentiores. Horum paſſionis Acta ex antiquis codicibus deſcripſit Mombritius tom. 2. & Surius to. 4. hac die. Erat olim Romę in prędictorum ſanctorum martyrū honorem erecta baſilica, in qua ſanctus Gregorius Papa habuit homiliam 32. in Euang. vbi & de miraculis ad eorum ſepulchrum fieri conſuetis meminit. Diruta autem prædicta eccleſia, tranſlata ſunt eorum corpora in baſilicam Vaticanam ſancti Petri Apoſtoli, vbi hactenus aſſeruantur.

[c] Trium militum.] Agunt de his item hac die Vſuard. Ado, & alij, adſtipulanturq; vet. manuſc. ex quibus etiam nomina ſingulorum produntur: ſunt autem hęc, Longinus, Aceſtus, & Megiſtus. Mentio prædictorum habetur etiam in paſſionibus Apoſtolorum Petri & Pauli, quibus adſtipulari videtur præclara illa encomiaſtica oratio ſancti Ioannis Chryſoſtomi de Principibus Apoſtolorum. Habetur tomo 5. col. 1533. edit. Niuel. vlt. vbi tamen non tantùm tres, ſed trigintaquinque vnà ſimul coronatos martyrio, refert his verbis: Qualis locus tuum, Paule, ſanguinem excepit, qui lacteus apparuit in eius veſte qui te percuſſit: qui quidem ſanguis barbaricum illius animum reddens melle dulciorem, vt ipſe vnà cum ſociis ad fidem traduceretur, ita effecit? Sit mihi inſtar coronæ gladius ille, qui triginta & quinque viros ſumma ad ſeruiendum alacritate Deo Domino mancipauit, &c. Hæc ibi.

[d] Ariſtonis & ſociorum.] De his etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij, omneſq; ex Actis ſancti Sebaſtiani martyris, quæ refert Surius tomo primo, 20. Ianuarij, vbi horum paſſiones deſcribuntur.

[e] Suuithuni Epiſcopi.] Scripſit eius res geſtas Gothzelinus, quas retulit Sur. in tom. 4. eas autem ſcriptis mandatas à Lanfrido monacho, prodit catal. ſcrip. Britan. Exceſſit ex humanis anno à Chriſto Domino 862.

[f] Othonis Epiſcopi.] Acta ipſius recitat Surius tomo 4. hac die; ſed alia longè prolixiora eſſe videntur, quæ duobus libris ſcripta dicuntur. De eodem plura Albertus Crantz. in hiſtor. Eccleſ. Saxon. lib. 6. cap. 5. & in Metropol. libro 5. c. 44. & 45. vbi de eius Apoſtolatu ad Pomeranos ei credito à Calliſto Romano Pontifice: in chronic. item Bambergenſ. & hiſtor. Pomer. lib. 4. cap. 17. & ſequent. Extat epiſtola ipſius ad Paſchalem Secundum Romanum Pontificem, qua ſe excuſat, inuitum per manum laicam accepiſſe inueſtituram, petens (ſi placeat) ab eo confirmari, &c. Profitetur in ea ingenuè Apoſtolicæ ſedis auctoritatem. Interfuit hic Concilio Moguntino anno Domini milleſimo centeſimo trigeſimoprimo, vt teſtatur de eo chronic. Hirſaug. Adſcriptus fuit in Sanctorum numerum à Clemente Papa Tertio, anno Domini milleſimo centeſimo octogeſimonono, vt habetur in chronic. Bambergen. Tunc etiam venerandum corpus eius tranſlatum eſt. Migrauit autem ex hac vita anno Domini milleſimo centeſimo trigeſimonono.

[g] Monegundis.] De qua etiā Vſuard. hac die. Scripſit eius res geſtas Gregorius Turonen. in vita ſanct. Patr. cap. 19. & de gloria confeſſ. cap. 24.

xxiiij. B Quinto Nonas Iulij. Luna. 3

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

ALEXANDRIÆ ſanctorum martyrum Tryphonis [a] & aliorum duodecim. Conſtantinopoli ſanctorum Eulogij [b] & ſociorum martyrum. Cæſareæ in Cappadocia ſancti Hyacinthi [c] cubicularij Traiani Imperatoris, qui accuſatus quòd Chriſtianus eſſet, plagis variè afflictus, & in carcerem truſus, ibi

ibi consumptus fame expirauit. Clusij in Etruria sanctorum martyrum Irenæi [d] diaconi, & Mustiolæ matronæ, qui sub Aureliano Imperatore diuersis atrocibusque suppliciis cruciati, coronam martyrij meruerunt. Eodem die sanctorum martyrum Marci [e] & Muciani, qui pro Christo gladio cæsi sunt: quos cùm puer paruulus, ne immolarent idolis, alta voce moneret, verberibus iussus est cædi: cumque vehementiùs Christum confiteretur, vnà cum quodam Paulo martyres exhortante necatus est. Laodiceæ in Syria sancti Anatolij [f] Episcopi, qui non solùm religiosis viris, sed & philosophis admiranda scripta reliquit. Altini sancti Heliodori [g] Episcopi, doctrina & sanctitate insignis. Rauennæ sancti Dathi [h] Episcopi & confessoris. Edessæ in Mesopotamia Translatio sancti [i] Thomæ Apostoli ex India: cuius reliquiæ Ortonam posteà translatæ sunt.

IVLII 3.

TRYPHONIS & soc [a].] De quibus Vsuardus hac die, & manuscripta agunt.

[b] Eulogij & sociorum.] Agunt de his etiam hac die Græci in Menologio. Passi sunt autem sub Valente Imp. ob fidem Catholicam, quam strenuè professi sunt.

[c] Hyacinthi.] Græci itidem de eo in Menol. ibiq; eius passionis Acta compendio describunt.

[d] Irenæi & Mustiolæ.] De his hac die Vsuardus. Horum Acta ex antiquis codicibus edidit Sur. tom. 4. hac die, Petrus in catalog. libro 6. cap. 48. & alij ex iisdem.

[e] Marci & Muciani.] De iisdem etiam Græci hac die in Menologio, vbi pluribus describunt eorum martyrium.

[f] Anatolij.] De eo Vsuardus, Ado, & alij. Eusebius pluribus libro 7. hist. cap. 26. Hieron. de script. Ecclesiast. & in epist. ad Magnum orat. 84. Niceph. histor. lib. 6. cap. 36. & ex iisdem alij descripserunt.

[g] Heliodori Episcopi.] Agit etiam de eo Molanus in addit. ad Vsuardum 2. edit. Hic ille, cuius frequenter meminit S. Hieron. ad quem etiam scripsit epist. 1. de laude vitę solitarię, & de obitu Nepotiani epitaphium epist. 3. Mentionem facit eiusdem in epist. 2. ad Nepot. & ad Iulianum 37. & pręfat. 110. & 115. Reperitur interfuisse Côc. Aquileiensi, vbi aduersus ingruentes Arianos vnà cum S. Ambrosio, côiunctis viribus, strenuè decertauit.

[h] Dathi Episcopi.] De eodem hac die tabulæ ecclesi. Rauennatis: pluribus Agnellus & Hieron. Rub. hist. Rauen. lib. 1. Claruisse eum tradunt temporibus Commodi Imperatoris.

[i] Translatio S. Thomæ.] De qua item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. S. Thomæ Apostoli venerandum corpus translatum olim fuit Edessam in Syria, atque in eius honorem amplissima est erecta basilica, ad quam ex longinquis remotisque Orbis regionibus Christiani religionis causa confluebât, vt scribit Socr. hist. lib. 4. c. 14. & Sozom. lib. 6. cap. 18. De eadem translatione Rufin. lib. 2. cap. 5. Greg. Turonensis de gloria martyrum cap. 31. & Venantius Fortunatus hoc versu:

Producens Thomam munus Edessa pium.

His alludit S. Ioannes Chrysostomus, cùm in homilia 26. in epist. Pauli ad Hebræos, notum esse ait, & veneratione habitum sepulchrum sancti Thomæ, sicut & Petri ac Pauli Apostolorum. Non omittimus dicere, quòd Hieronymus Osorius Episcopus Siluensis Lusitaniæ libro 3. res Indicas prosecutus, testatur Indos nuper recipientes Euangelium affirmare, penes se esse corpus S. Thomæ Apostoli, à quo olim acceperunt Euangelium, illudque vsque hodie multis fulgere miraculis. Sed cùm de translatione Edessam facta luce clarius constet; dicere de hoc cogimur, quòd frequenter de aliis reperitur, nempe vnius corporis partes in diuersa loca distributas, occasionem dedisse multis opinandi, vel hîc vel alibi contineri vnum idemque corpus. De translatione sancti Thomæ reliquiarum Ortonam facta, cuius hîc mentio habetur, extat vnà cum vita eiusdem Apostoli, eiusdemque miraculis libellus editus à Ioanne Baptista Ortonensi. De perenni miraculo Edessæ fieri solito ad corpus S. Thomę, consule Petrum in catalogo lib. 6. cap. 44.

xxiij. C **Quarto Nonas Iulij. Luna.** 4

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

OSEE[a] & Aggæi Prophetarum. In Africa natalis ſancti Iucundiani[b] martyris, pro Christo in mare merſi. In territorio Bituricenſi ſancti Lauriani[c] Epiſcopi Hiſpalenſis & martyris, cuius caput Hiſpalim in Hiſpania delatum eſt. Sirmij ſanctoum martyrum Innocentij[d] & Sebaſtiæ, cum aliis triginta. Madauri in Africa ſancti Namphanionis martyris, & ſociorum, quos ille roborauit ad pugnam, & ad coronam prouexit. Cyrene in Libya ſancti Theodori[f] Epiſcopi, qui in perſecutione Diocletiani ſub Digniano Præſide plumbatis cæſus, & lingua abſciſſa, in pace tandem confeſſor occubuit. Eodem die natalis ſanctorum Flauiani[g] ſecundi Epiſcopi Antiocheni, & Eliæ Epiſcopi Ieroſolymorum; qui pro Synodo Chalcedonenſi ab Anaſtaſio Imperatore in exilium acti, victores migrarunt ad Dominum. Auguſtæ in Rhætia ſancti Vldarici[h] Epiſcopi, miræ abſtinentiæ, largitatis, & vigilantiæ, ac miraculorum gratia illuſtris. Turonis tranſlatio ſancti Martini[i] Epiſcopi & confeſſoris, & dedicatio eius baſilicæ hoc ipſo die, quo etiam is ante aliquot annos in Epiſcopum fuerat ordinatus.

IVLII 4.

OSEE & Aggæi Prophetarum[a].] De his hac die Beda & Ado, Vſuardus de Oſea tantùm, Græci autem ſeorſum ab inuicem: agunt enim de Oſea xvj. Kalend. Octobris, de Aggæo xvij. Kalend. Ianuarij in Menologio. Præter illa quæ de Oſea in diuinis Scripturis leguntur, agit de eo S. Epiph. lib. de vit. & interit. Proph. cap. 11. Hieronym. in præfat. 121. & in procem. in Oſeam. Apud Iſidor. de vit. & mort. ſanct. cap. 41. Doroth. in Synop. cap. 1. & 10. De Aggæo Ioſephus antiq. lib. 11. c. 4. Epiphan. vbi ſup. cap. 20. Hieron. in procem. in Aggæum, & apud Iſidor. cap. 59.

[b] Iucundiani.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij omnes, Petrus item in catal. lib. 6. cap. 54.

[c] Lauriani Epiſcopi.] De eodem iidem qui ſuprà. Vaſæus in chronic. Hiſpan. anno. 544. paſſum refert ſub Totila Gothorum Rege. Pluribus agitur de eo in Flor. ſanct. Hiſpan. & in Theſaur. concion. tom. 2. hac die.

[d] Innocentij & ſoc.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores.

[e] Namphanionis & ſociorum.] Sunt hæc ſociorum nomina, Migdon, Sanaën, Lucitas; ceterorum autem ignorantur. Sunt hæ Punicæ voces. Porrò Namphanion, idem quod apud nos, Bonus euentus. Fuit hic præclariſſimus martyr in Africa, adeoq; celebris, vt Archimartyris titulo fuerit inſignitus: in quem præ ceteris Madaurenſes Apuleij conciues idololatræ omne genus blaſphemiæ & contumeliarum iactabant. Extant de his litteræ Maximi Madaurenſis ad Auguſtinum 43. & rurſus Auguſtini epiſt. 44. ad ipſum reſcripta.

[f] Theodori Epiſc.] Agunt de his hac die Græci in Menologio, vbi & eius paſſio recitatur.

[g] Flauiani & Eliæ Epiſcoporum.] Agitur hic de ſecundo Flauiano: primus enim ſedit temporibus Theodoſij in ſchiſmate aduerſus Euagrium; hic autem præfuit eccleſiæ Antiochenæ ſub Anaſtaſio Imp. à quo & diriſſima paſſus eſt; habuitque in eo pro fide Catholica ſuſcepto certamine fortem commilitonem Eliam Epiſcopum Ieroſolymorum: horum ſpectatiſſima virtus teſtimonio ſancti Sabæ laudata, in ſeptima Synodo Act. 5. repetita eſt. Plura de iiſdem Cyrillus monachus in Ioanne Silentiario, in Euthymio, & in Actis ſancti Sabæ abbatis. Niceph. hiſt. lib. 16. cap. 32. 34. 38. hiſt. Miſcel. lib. 15. Cedren. in Anaſtaſio, & alij. De ipſorum autem obitu admiranda ſcribuntur in Prat. ſpirit. cap. 53. vbi habetur, poſt duos dies ab obitu Anaſtaſij Imperatoris prædictos Flauianum & Eliam migraſſe ad Dominum. In Actis autem ſancti Sabæ decem dies ponuntur interceſſiſſe ab eiuſdem Imp. morte,

morte, vsque ad prædictorum exitum; ibidemque habetur, nono die mensis Iulij Anastasium ex hac vita excessisse: idemque ex Euagrio hist. lib. 4. cap. 1. exploratum habetur, dum ait, eadem die nona mensis Iulij Iustinum seniorem ex Senatusconsulto Imperium cepisse. Cur itaque hac potissimùm die de his agatur, nulla mihi certa suppetit ratio, cùm multæ esse possint, nempe translatio, vel basilicæ dedicatio, vt de aliis factum videmus. Iam reliquum est vt Flauianum ab hæreticorũ calumniis vindicemus. Recitat Euag. lib. 3. cap. 31. & ex eo Niceph. lib. 19. c. 18. litteras quasdam monachorum Palæstinæ ad Alcisonem de Flauiani lapsu, quasi ex parte damnasset Concilium Chalcedonense. Rursus autem in Actis S. Sabæ, quæ ex Metaphraste descripsit Lipom. to. 5. habetur, quòd coactus ab hæreticis, damnarit Synodum Chalcedonensem. Quod ad litteras monachorum ab Euagrio recitatas spectat, scias deprauatas esse ab hæreticis; quod quisque, licet cæcutiens, dissimulare non poterit. Quid est quòd ibi dicitur, Flauianum ingenuè professum esse Concilium Chalcedonense in his quæ spectãt ad damnationem Nestorij & Eutychis; in his autem quæ essent fidei, non item? hæc quidẽ inter se inuicem pugnant, vt simul vera esse nõ possint: nam vtriusq; hæresiarchę damnationem recipere, non aliud est quàm rectæ fidei normæ ab eodẽ Concilio contra prędictos editę cõsentire. Quid insuper est, quòd idem Euagrius ibidem in fine dicit, Flauianum ab hæreticis in exilium esse pulsum; nisi ipsum illis aduersarium demonstrasse? Quæ item sequenti c. 32. scribit Euagrius de constantia Flauiani pro Chalcedonẽsi, prędicta omnia aduersus illum conficta mendacij arguunt. Quòd item ex vita Sabæ lapsus Flauiani comprobari videatur; locum illum ab aliquo nebulone deprauatum ac mutilatũ esse, Acta Nicænæ secundæ Synodi manifestè declarãt. In Actione enim prima eius Synodi idem locus hisce verbis descriptus habetur: Itaque variis modis Flauianũ afflixerunt & vexarunt; cogentes interim & obtorto collo huc trahentes, vt Acta Chalcedonensis Concilij anathemate prosequeretur: quo nolente, Episcopatu suo priuatus, in exilium quoque damnatus est. Hæc ibi; quibus quidem Seuerianorum impostura de Flauiani lapsu detegitur. Marcellinus Comes in chron. exilium Flauiani nulla alia ex causa contigisse testatur, nisi quòd Seuerianorũ procellę, qui Sydone conuenerant, se viriliter opposuisset. Qua autem æstimatione post mortem ab Orthodoxis habitus sit Flauianus, consule Acta Synodi Constantinopolitanę, quæ celebrata est Iustino Aug. & Euthario Coss. vbi totius populi festiuas acclamationes de S. Flauiano reperies; quibus, vt eius nomen ab hęreticis erasum restitueretur in diptycha, eiusque venerandæ reliquiæ transferrentur, petitum sæpius esse cognosces. Non tantùm Flauianus, sed & Elias, de quo agimus, iisdem aspersus calumniis ab hæreticis reperitur, quibus inconsultè nimis fidem adhibens Theodorus lector lib. 2. collectaneorum hæc scribit: Ipse solus Nestorium, Eutychen, Diodorum, & Theodorum, & Synodum Chalcedonens. anathemate condemnauit. Hæc ille. Sed quæ hæc aduersantiũ sibi rerum consarcinatio? Si damnauit Eutychen & Nestorium; damnantem illos Synodum Chalcedonensem suscepisse oportuit. At litteræ eius ad Anastasium Imp. ceteræque res gestę ipsius à Cyrillo monacho in Actis S. Sabæ relatæ, Acta Synodica, ac ceterorum testimonia, non tantùm ab omni hæreseos sordis labe purgatum reddunt; sed adeò illi fauent, vt cognoscas perditissimis illis temporibus, inter tot naufragia Episcoporũ, ipsum solum cum Flauiano Antiocheno, & Ioanne Episcopo Palti stetisse intrepidum aduersus innumeras hæreticorum phalanges. Hæc autem pluribus in Annalibus Ecclesiasticis pertractauimus.

[h] Vldarici Episc.] De eodem Beda, licet pro Vldarico legat, Valricum: Ado de eodem, & alij. Scripta sunt eius Acta à Bernone abbate, quæ habet Sur. tom. 4. hac die. De eo item Sigeber. in chron. anno 976. Trithem. de vir. illustr. ordinis S. Bened. lib. 3 cap. 223. & lib. 4. cap. 222. Diem obiit anno Domini 973. suæ ætatis octuagesimo, ordinationis quinquagesimo.

[i] Translatio S. Martini.] De ea etiam Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Rei gestę historiam describit Greg. Turonen. hist. de gest. Franc. lib. 2 c. 14. & lib. 10. cap. 31. in Perpetuo Episcop. Turonens. Hæc est enim illa translatio, quæ à præfato Perpetuo Episcopo facta est; qui in nouam augustioremque basilicam à se ędificatam beatissimi Martini corpus transtulit 4. Non. Iulij. Nam & aliàs, irruentibus in Galliam Danis, S. Episcopi corpus in Burgundiam ad tempus translatum fuit, atque inde postmodum, cessantibus illorum incursionibus, Turonos relatũ est. Eius rei gestæ historiam narrat S. Odo Cluniac. abbas, scribens ad Fulconem.

5 Tertio Nonas Iulij. Luna. D xxij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9

ROMÆ sanctæ Zoæ[a] martyris, vxoris beati Nicostrati martyris, quæ dum ad Confessionem beati Petri Apostoli oraret, sub Diocletiano Imperatore à persecutoribus artata, & in custodiam obscurissimam trusa, deinde collo & capillis in arbore suspensa, adhibito subter horribili fumo, in confessione

Domini emisit spiritum. In Syria natalis sancti Domitij [b] martyris, qui virtutibus suis multa incolis præstat beneficia. Cyrene in Libya sanctæ Cyrillæ [c] martyris, quæ in persecutione Diocletiani ardentes carbones cum thure super manum positos diu tenuit, ne prunas excutiendo, thus obtulisse videretur: deinde sæuissimè laniata, proprio sanguine decorata migrauit ad Sponsum. Ierosolymis sancti Athanasij [d] diaconi, qui pro sancta Synodo Chalcedonensi ab hæreticis comprehensus, & omnium cruciatuum genera expertus, ferro tandem necatus est. In Sicilia sanctorum martyrum Agathonis [e] & Triphinæ. Tomis in Scythia sanctorum martyrum Marini [f], Theodoti, & Sedophæ. Treuiris sancti Numeriani [g] Episcopi & cõfessoris. Apud Septempedanos in Piceno sanctæ Philomenæ [h] virginis.

IVNII 5.

ZOÆ [a].] De ea etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri omnes. Eius Acta intexta habentur martyrio sancti Sebastiani apud Surium tom. 1. 20. Ianuarij. De Confessione S. Petri Apostoli, de qua hîc habetur mentio, vide quæ habentur notata die sequenti in Tranquillino, cùm agitur de Confessione S. Pauli Apostoli; ibi de vtriusque Confessionibus plura.

[b] Domitij.] Agunt de eodem hac die iidem qui suprà auctores. Alius hic videtur ab illo de quo Gregorius Turonen. de gloria mart. cap. 100. agit.

[c] Cyrillæ.] De qua & Græci in Menologio hac die, ibique eius passionis Acta summatim referunt his consentientia, quæ hîc narrantur.

[d] Athanasij diaconi.] Huius initum pro Catholica fide certamen, consummatumque martyrium describit Nicephorus hist. lib. 15. c. 9. Agunt Græci hac die de alio Athanasio abbate.

[e] Agathonis & Triphinæ.] De his etiam hac die Beda, & alij recentiores.

[f] Marini & sociorum.] Agunt de his item Beda, & alij qui suprà auctores.

[g] Numeriani Episcopi.] Recenset eumdem hac die Molanus in addit. ad Vsuardum. Successit hic S. Rodoaldo. Claruit circa annum Domini sexcentesimum quadragesimum.

[h] Philomenæ.] Huius corpus honorificè asseruatur & colitur apud Septempedanos, nunc Seuerinates dictos, in ecclesia S. Laurentij, quò Totilæ Regis Gothorum tempore translatum fuit à S. Seuerino Episcopo, vt vetus inscriptio docet, quæ vnà cum corpore reperta est sub maiore altari anno Domini 1527. cùm illud in elegantiorem formam restitueretur, procurante Antonio S.R.E. Cardinale de Monte.

xxj. E Pridie Nonas Iulij. Luna. 6

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

OCTAVA [a] sanctorum Apostolorum Petri & Pauli. In Iudæa sancti Esaiæ [b] Prophetæ, qui sub Manasse Rege sectus [c] in duas partes occubuit, sepultusque est sub quercu Rogel iuxta transitum aquarum. Romæ natalis sancti Tranquillini [d] martyris, patris sanctorum Marci & Marcelliani, qui ad prædicationem sancti Sebastiani martyris conuersus ad Christum, à beato Polycarpo presbytero baptizatus, & à sancto Caio Papa presbyter ordinatus est Is cùm ad Confessionem [e] beati Pauli die Octauarum Apostolorum oraret, sub Diocletiano Imperatore à Paganis tentus & lapidatus, martyrium consummauit. Fesulis in Tuscia sancti Romuli [f] Episcopi & martyris, discipuli beati Petri Apostoli; qui ab eodem

missus ad prędicandum Euangelium, cùm in multis Italię locis Christum annuntiasset, rediens Fesulas, sub Domitiano Principe martyrio coronatus est cum aliis sociis. In Campania sanctæ Dominicæ [g] virginis & martyris, quæ sub Diocletiano Imperatore cùm fregisset idola, ad bestias damnata, sed ab illis nil læsa, demum capite obtruncata migrauit ad Dominum: cuius corpus Tropeæ in Calabria summa veneratione asseruatur. Eodem die sanctæ Luciæ [h] martyris, quæ natione Campana, à Rixio* Vicario tenta, & acriter cruciata, eumdem conuertit ad Christum: quibus adiuncti sunt Antoninus, Seuerinus, Diodorus, Dion, & alij decem & septem, qui in passione collegæ, & in corona fuere consortes. In pago Treuirensi sancti Goaris [i] presbyteri & confessoris. *Varo

IVLII 6.

OCTAVA sanctorum Apostolorum [a].] De qua Beda, Ado, & alij recentiores, vt inter alios Radulph. Tung. de obseruat. canon. cap. 19. Est de eadem antiqua mentio in Actis sancti Tranquillini martyris in martyrio S. Sebastiani. Exstat sermo S. Leonis Papæ eadem die habitus, quo demonstrat, ea Octauarum die anniuersaria repetita, populum conuenire consueuisse ad persoluendas gratias pro liberata Vrbe à furore Attilæ: quod ibi S. Leo non obscurè significare videtur.

[b] Esaiæ Prophetæ.] De eodem Beda, ac ceteri Latinorum hac die, Græci autem ad septimum Idus Maias in Menologio. Præter illa quæ de Isaia leguntur in diuinis Scripturis, Iosephus etiam Antiquitat. lib. 10. de eodem agit: S. Zeno Veronensis Episcopus sermonem habuit 28. de Esaia, ac sæuissima eius cæde. Cur autem in diuinis Scripturis nulla mentio habeatur de nece Prophetarum, quam Dominus Iudæis exprobrat apud Matthæum cap. 23. consule Origenem, cùm de Susannæ historia agit, scribens ad Africanum. De eodem Esaia Epiph. lib. de vita & obitu Prophet. cap. 7. Doroth. cap. 14. De reliquiis eiusdem Prophetæ aduectis Panneadem, collocatisque in basilica S. Laurentij, anno tricesimoquinto Theodosij Iunioris Imperatoris, scribit Cedren. in comp. eo anno.

[c] Sectus in duas partes.] Peremptos esse eiusmodi sæuissimo supplicij genere non tantùm sanctos antiquæ legis, testimonio sancti Pauli in epistola ad Hebræos c. 11. exploratum habetur: sed & quamplurimos martyres eodē affectos esse, certissimum est. Hoc suppliciū licet irrogatum lege xij. tabularum constet: aliquem tamen sectum fuisse, nec se legisse vel audisse, testatur Gellius l. 12. c. 2. Barbaricam potiùs quàm Romanam eam fuisse sæuitiam, Val. Max. monstrare videtur lib. nono, cap. 2. exter. 4. Primus qui hoc tam immane spectaculum oculis Romanorum ingessit, reperitur fuisse Caius Caligula, de quo Suet. c. 27. in Caio.

[d] Tranquillini.] Agunt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij omnes. Habentur eius res gestæ in Actis sancti Sebastiani.

[e] Cùm ad Confessionem.] De Confessionibus Apostolorum hæc Cassiodorus Var. libro 10. epist. 2. Tenemus aliquid Apostolorū proprium, si peccatis diuidentibus non reddatur alienum: quando Confessiones illas, quas videre vniuersitas appetit, Roma felicior in suis finibus habere promeruit. Hæc Cassiod. Quod autem ad ipsum nomē spectat, Confessio apud nos idem est, quod apud Græcos Martyrium: quamuis nō idem prorsus apud illos, qui apud nos, earum vocum sensus sit. Nam Græci Martyrij nomine nonnumquam totam basilicam martyribus dicatam appellant; vt videre est ex Chalcedonensi Concilio, vbi sępè de Martyrio sanctæ Euphemiæ fit mentio, & apud alios sæpissimè. Martyrium enim appellandum esse locum in quo martyr sepultus sit, habetur ex L. vlt. de sepulchris violatis, Codic. Theod. Non tantùm ecclesiæ in honorem martyrum erectæ Martyrium dici consueuerunt, sed & aliæ: nam auctor est Cyrillus catech. 14. ecclesiam Ierosolymis, Resurrectionis appellatam, in Golgotha positam, Martyrion esse dictam: qui etiam, cur eo dicta sit nomine, declarat. Latini verò (quod viderim) partem tantùm illam in ecclesia, vbi conditæ sunt reliquiæ sub altari, non ipsam integram ecclesiam appellant Confessionem. Factum est aliquando, interpretis errore vim Latinæ vocis minimè assecuti, vt quod Græci pro ecclesia martyrum, Martyrium dixerunt, ille eamdem vocem Latinè dixerit Confessionem, vt apparet in can. 20. Concilij Gangrensis, prioris editionis, in quo cùm Græcè legatur, τὰς συνάξεις τῶν μαρτύρων, hoc est, martyrum conuentus, interpres Confessiones martyrum transtulit, pro ecclesiis martyrum. Non igitur Latini basilicam, Confessionis nomine aliquando intellexerunt, vt falsò ex illo canone nonnulli sunt arbitrati; sed magis ea significatione ea vox dicta reperitur, vt locus ille intelligeretur sub maiori altari positus, quo reliquiæ sanctorum martyrum, seu integra ipsorum corpora conderentur; idque ex antiquo vsu Ecclesiæ, & Apostolica traditione, secundùm illud Apocalypsis cap. 6. Vidi subtus altare animas interfectorum propter Verbum Dei, & propter testimonium quod habebant, &c. Hoc itaque sensu liber de Romanis Pontificibus in Hilaro Papa ait: In oratorio S. Crucis fecit Confessionem, ibi posuit lignum Domini: in Confessione

sione fecit argenteas ianuas, &c. Pluribus ibidem de Confessione facta in oratorio S. Ioannis Baptistæ, & alia in oratorio S. Ioannis Euangelistæ. In eodem sensu idem liber in Sixto, his verbis: Fecit Confessionem beati Laurentij martyris cum columnis porphyreticis, & ornauit transennam, & altare, & Confessionem sancti martyris Laurentij de argento purissimo, &c. Sunt & alia de his innumera loca, quæ breuitatis causa referre omittimus. In hoc itaque sensu illa verba hîc posita accipienda sunt, quibus dicitur: Cùm oraret ad Confessionem beati Pauli. ad locum ipsum videlicet, vbi sacrum corpus eius esset positum. Latini ecclesias in honorem sanctorũ martyrum erectas, non Martyria, nec templa, sed magis proprio vocabulo Memorias dicere consueuerunt. Vnde S. Augustinus de ciuitate Dei lib. 22. cap. 10. Nos, inquit, martyribus nostris non templa, sicut diis, sed Memorias, sicut hominibus mortuis, quorum apud Deum viuunt spiritus, fabricamus. Hæc Augustinus, qui eo nomine frequenter est vsus. Caius antiquus Theologus ipsas quas dicimus Confessiones Petri & Pauli, Apostolorum Trophæa appellat apud Eusebium hist. lib. 5. cap. 24.

[f] Romuli Episcopi.] Huius Acta ex antiquioribus monumentis nuper edidit R D. Franciscus Cattaneus Episcopus Fesulanus. De eodem S. Antoninus plura in prima parte tit. 6. cap. 26. §. 4. Volaterranus, & alij.

[g] Dominicæ virginis.] De qua hac etiam die Maurolycus & Galesinius pariter agunt.

[h] Luciæ & sociorum.] Agunt de his item Græci in Menologio hac die, vbi pluribus horum Acta describunt.

[i] Goaris.] Beda de eodem agit hac die. Huius res gestæ à Vuandelberto diacono scriptis mandatæ extant apud Surium tomo 4. hac die. Scribit de eodem Sigebertus in chron. anno 600. Regino in chron. in Mauritio, Vincent. Spec. lib. 22. cap. 13. & Petrus in catalogo libro 6. cap. 62.

xx. F **Nonis Iulij. Luna.** 7

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

ROMÆ sanctorum martyrum Claudij [a] commentariensis, Nicostrati primiscrinij [b], Castorij, Victorini, & Symphoriani, quos sanctus Sebastianus ad fidem Christi perduxit, & beatus Polycarpus presbyter baptizauit. Eosdem in perquirendis sanctorum martyrum corporibus occupatos Fabianus Iudex comprehendi iussit, & per decem dies minis & blãditiis exagitans, cùm in nullo penitus posset commouere, iussit tertiò torqueri, ac posteà in mare præcipites dari. Dyrrachij in Macedonia sanctorum martyrum Peregrini [c], Luciani, Pompeij, Hesychij, Papij, Saturnini, & Germani, qui natione Itali, in persecutione Traiani ad eam vrbem confugientes, cùm sanctum Astium Episcopum ibi pro fide Christi in cruce pendentem viderent, Christianos se esse palàm confessi, iussu Præsidis tenti, atque in mare demersi sunt. Alexandriæ natalis sancti Pantæni [d], viri apostolici, & omni sapientia adornati: cui tantum studij & amoris erga verbum Dei fuit, vt etiam ad prædicandum Christi Euangelium gentibus quæ in Orientis vltimis secessibus reconduntur, fidei & deuotionis calore succensus profectus sit: ac demum Alexandriam reuersus, sub Antonino Caracalla in pace quieuit. Brixiæ sancti Apollonij [e] Episcopi & confessoris. In Saxonia sancti Vuillebaldi [f] primi Eistetensis Episcopi, qui vnà cum sancto Bonifacio laborans in Euangelio, multas gentes conuertit ad Christũ. Aruernis sancti Illidij [g] Episcopi. Vrgellæ in Hispania Tarraconensi sancti Odonis [h] Episcopi. In Anglia sancti Heddæ [i] Episcopi Saxonum Occidentalium. Ibidem sanctæ Edilburgæ [k] virginis, Anglorum Regis filiæ.

CLAVDII, Nicostrati, & soc.[a]] De his hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij omnes. Horum pro fide Christi agones narrantur in Actis S. Sebastiani, apud Sur. tom. 1. Diuersi omnino sunt hi ab illis martyribus, qui iisdē nominibus sunt appellati, agiturque natalis eorum inferiùs ad sex. Idus Nouembr. prout diuersa ipsorum Acta declarant.

[b] Primiscrinij.] Diuersi ordinis Primiscrinios positos habes in Notitia Prouinciarū Imp. Rom. Omnes militabant sub officio Comitis rerum priuatarum: sunt hi: Primiscrinius beneficiorum, Primiscrinius Canonum, seu rationum, Primiscrinius securitatum, ac Primiscrinius largitionum priuatarum. Erat & Magister Scriniorum memoriæ, epistolarum & libellorum. Erant & Primiscrinij diuersorum magistratuum tum Palatinæ, tum etiam Castrensis militiæ. Erat & schola Scriniariorum, eorum scilicet, qui scriniis, hoc est, arcis publicis scripturarum præerant. Primiscrinij emeriti promouebantur inter Notarios & Tribunos: id habes ex Cassiod. Var. lib. 11. c. 20. & 21. ibi de forma Primiscrinij, qui accedit, deque eo qui egreditur. Horum magistratuum frequens est mentio in Codice Theodos. & Iustinianeo, necnon in Nouellis eiusdem.

[c] Peregrini, Luciani, & soc.] Agunt de his hac item die Græci in Menologio, vbi eorum acta pluribus describuntur.

[d] Pantæni.] De quo & Beda, Vsuard. Ado, ac ceteri Latinorū. Plura de Pantęno Euseb. hist. l. 4. c. 10. & 11. Ante eum Clemens Alex. eius discipulus lib. 1. Strom. circa principium, licet ipsum expressè non nominet; Hier. de script. Eccles. & in epist. ad Magnum orat. 84. Niceph. hist. lib. 4. c. 32. lib. 5. c. 10. 13. & 18. & alij recentiores. Nos quoq; de eo pluribus egimus in Annal. Ecclesiast.

[e] Apollonij Episcopi.] De quo tabulæ eccles. Brixianæ, vnde & Galesinius hac die. Numeratur hic quintus ordine eius ecclesiæ Episcopus.

[f] Vuillebaldi Episc.] De eodem hac die Ado & alij. Scripsit præclaras res gestas ipsius Regi-noldus Episcopus: ipse verò vitam S. Bonifacij Episcopi Moguntini, cui accessit socius prædicationis, scriptis mandauit. De eo Trithem. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. c 187. Vixit temporibus Gregorij Tertij, & Zachariæ Romanorum Pontificum, circa annum Domini 755.

[g] Illidij Episc.] Agit de eo Gregor. Turon. qui eum mirificè laudat lib. 1. hist. Franc. c. 45. pluribus tamen in vit. sanct. Patr. cap. 2. Numeratur hic quartus eius sedis Episcopus in tabul. à Democh. descriptis.

[h] Odonis Episcopi.] De eo mentio habetur in Flore sanct. Hispan. ibique agi hac die natalem eius, auctor testatur.

[i] Heddæ, aliàs Heddi Episcopi.] De eo Beda de gest. Angl. lib. 3. c. 5. & lib. 5. cap. 19. Trithem. de vir. illust. ord. sancti Benedicti lib. 1. cap. 164. Migrauit ex hac vita anno Domini 705.

[k] Edilburgæ.] De ea etiam Beda de gest. Angl. lib. 3 cap. 8. & lib. 4. c. 9. Trithem. vbi suprà lib. 3. c. 74. Alia rursus fuit Edilburga soror S. Erchonualdi Episcopi, de qua item Trithem. eodem libro cap. 220. eamque claruisse refert anno Domini sexcentesimo octogesimo.

8 Octauo Idus Iulij. Luna. G xix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
30	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9	10	11	12

IN Asia Minori sanctorum Aquilę[a] & Priscillæ vxoris eius, de quibus in Actibus Apostolorum scribitur. In Portu Romano sanctorū quinquaginta[b] Militum Martyrum, qui in confessione sanctæ Bonosæ ad fidem adducti, & à beato Felice Papa baptizati, in persecutione Aureliani occisi sunt. In Palæstina sancti Procopij[c] martyris, qui sub Diocletiano Imperatore ab Scythopoli ductus Cæsaream, ad primam responsionum eius confidentiam à Iudice Fabiano capite cæsus est. Constantinopoli passio sanctorum monachorum[d] Abrahamitarum, qui ob cultum sanctarum imaginum resistentes Theophilo Imperatori, martyrium consummarunt. Herbipoli in Germania sancti Chiliani[e] Episcopi, qui à Romano Pontifice ad prædicandum Euangelium missus, cùm multos ad Christum perduxisset, vnà cum sociis Colomanno presbytero & Totnano diacono trucidatus est. Treuiris sancti Auspicij[f] Episcopi & cōfessoris.

QVILÆ & Priscillæ [a].] De his Acta Apost. c. 18. Paulus ad Roman. cap. 16. 1. ad Corinth. c. 16. & ad Timoth. 2. c. 4. licet pro Priscilla Prisca ponatur aliquando. Agunt de his item hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij Latinorum, Græci autem de Aquila in Menologio pridie Idus Iulij. De his plura S. Ioannes Chrysost. homilia in illa Pauli verba: Salutate Priscam & Aquilam. Tradit Dorotheus in Synopsi, Aquilam fuisse præfectum ecclesiæ Heracleæ: sed vnde id acceperit, non inuenimus. Erat Romæ celebris memoria Aquilæ & Priscillæ, vt dictum est superiùs in Prisca 18. Ianuar. Fuit item Romæ nobilissima matrona Priscilla nomine, mater Pudentis senatoris, auia Pudentianę & Praxedis virginum: de qua mentio habetur in Actis S. Pudentianæ à Pastore conscriptis, quorum suprà meminimus. Celebre fuit Romæ Priscillę nomine cœmeterium via Salaria, de quo frequens mentio habetur in Martyrologiis, & Actis sanctorum martyrum; egimus de eo superiùs: aliud item ad Vrsum pileatum, de quo inferiùs 3. Octobr.

[b] Quinquaginta militum.] Horum martyrum Acta sunt iuncta simul cum rebus gestis sanctæ Bonosæ martyris, quas habemus apud nos manuscriptas.

[c] Procopij.] De eo Beda, ac ceteri Latinorum hac die; Græci itidem in Menologio, festumque celebrant diem, vt constat ex nouel. constitut. Emmanuelis Imp. tit. de feriis, apud Theodor. Balf. in nomoc. Phot. tit. 7. c. 1. Huius fortissima certamina ex antiquis codicibus edidit Metaphrastes, quæ habes apud Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 4 hac die: quæ citata reperiuntur in secunda Synodo Nicæna Act. 4. ibique ex iisdem Actis recitatur elegans exemplum de cultu sanctarum imaginum. Niceph. lib. 7. cap. 15. De eius basilica meminit Suidas in histor. Alius esse videtur ille Procopius de quo agit Euseb. lib 8. c. 12.

[d] Monachorum Abrahamitarum.] Agit & de his Cedren. in compend. traditque hos non tantùm ob cultum sacrarum imaginum, sed etiam quia monachismum (quem Theophilus Imp. execrandus hæreticus impugnabat) Patrum scripturis, traditione, & exemplis in Ecclesia Dei semper sacrosanctum esse habitum, libera voce professi sunt. Addit & hæc in fine: Eorum cadauera insepulta, in solum proiecta, diu admodum integra permanserunt, donec quidam pij ea humauerunt, & eodem quo Christi martyres honore dignati sunt. Hæc ille in Theophilo.

[e] Chiliani Episcopi & sociorum.] Beda tam de eo, quàm sociis ipsius, pluribus agit; Ado item, & alij. Horum omnium res nobiliter gestas recitat Sur. tom. 4. Sigebert. in chron. an 685. Otho Frising. lib. 5. c. 13. Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Benedicti lib. 3. cap. 131. & lib. 4. c 172. Plura de his etiam Demochares, dum seriem describit Herbipolensium Episcoporum in lib. de sacrific. Missæ; aitque horum veneranda corpora per S. Burchardum Episcopum eleuata, & in Basilica à se erecta esse recondita; eumdemque à Romano Pontifice impetrasse, vt iisdem sanctis honor martyribus debitus deferretur. In eius templi crypta hos versus fuisse scriptos, eosdemque hactenus ibidem legi, idem auctor testatur:

Hi sunt, Herbipolis, qui te docuere magistri,
Qua verum coleres relligione Deum:
Impia quos tandem iussit Geilana necari,
Celauitq; sub hunc corpora casa locum.
Ne turpi sine laude situ defossa iacerent,
Corpora Burchardus sub monumenta locat.

[f] Auspicij Episcopi.] Agit de eo etiam Molan. in addit. in Vsuard. Numeratur quartus eius ecclesiæ Episcopus in tab. Democh. Fuit alius eiusdem nominis Tullensis Episcopus, ordine quintus, sanctitate ac doctrina conspicuus; cuius extat insignis epistola metro scripta ad Arbogastum Comitem: vixitque temporibus Theodosij Imp. Diuersus ab his omnibus habẽdus est ille Auspicius, ad quem scribit Sidon. Apollin. epist. 11. li. 7.

xviij. A Septimo Idus Iulij. Luna. 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ	
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
1	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11	12	13				

OMÆ ad Guttam iugiter manantem, natalis sanctorum martyrum Zenonis [a], & aliorum decem millium ducentorum trium. Gortyne in Creta sancti Cyrilli [b] Episcopi, qui in persecutione Decij sub Lucio Præside flammis iniectus, cum incensis vinculis euasisset illæsus, ac stupore tanti miraculi à Iudice dimissus esset, rursus pro instanti & alacri fidei prędicatione facta de Christo, ab eodem capite plexus est. In ciuitate Thora [c] apud lacum Velinum passio sanctorum Anatoliæ [d] & Audacis, sub Decio Impe-

Imperatore: quorum Anatolia Christi virgo, postquam plurimos per totam Piceni prouinciam variis languoribus affectos curasset, & in Christum credentes fecisset, iubente Faustiniano Iudice diuersis pœnarum generibus vexata, cùm ab immisso serpente liberata Audacem conuertisset ad fidem, nouissimè extensis manibus orans gladio transuerberata est: Audax quoque in custodiam datus, sine mora capitali sententia coronatur. Alexandriæ sanctorum martyrum Patermuthij[e], Copretis & Alexandri, qui sub Iuliano Apostata cæsi sunt. Martulæ sancti Brictij[f] Episcopi, qui sub Marciano Iudice pro confessione Domini multa passus, cùm magnam populi multitudinem ad Christum conuertisset, confessor in pace quieuit.

IVLII 9.

ZENONIS & soc[a].] De his etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. De loco vbi sunt passi qui hîc ponitur, Ad Guttam iugiter manãtem: in secunda editione Molani hæc adduntur: Quæ aliàs dicitur ecclesia sanctæ Mariæ fontis olei Transtiberim. Mirati sumus hęc in textum Vsuardi ex alicuius interpretatione perperàm facta irrepsisse. Locus etenim, vbi prædicti martyres passi sunt, est dictus ad Aquas Saluias, tertio vel ampliùs ab Vrbe lapide, vbi & prædictorum martyrum sacræ reliquiæ asseruantur. Ipsa traditio, veteraque monumenta prædictos martyres ibi coronatos esse testantur; vt nullus remaneat de hoc ambigendi locus: alia prorsus ac diuersa est ratio de fonte olei Transtiberim posito. Sed & magna differentia est inter locum dictum, Gutta iugiter manans, &, Gutta largè fluens: nam hæc erat iuxta portam Capenam, de qua Martialis libro 3. Epigram. ad Faustinum de Basso:

Capena grandi porta, quà pluit gutta.

[b] Cyrilli Episcopi.] De eo Vsuardus, & alij, Græci etiam in Menologio hac die, vbi pluribus martyrium eius describitur sub Diocletiano consummatum. Acta autem eius, quæ recitat Sur. tom. 4 sub Decio passum esse testantur; quod & verius existimamus. Celeberrimi habiti sunt Cretenses martyres, vel ex ea causa, quòd illorum meritis ea insula custodiens semper Catholicam fidem, illæsa permanserit ab omni hæresum labe; prout Martyrius Episcopus Gortinæ in Creta vnà cum collegis Episcopis scribens ad Leonem Magnum Imp. recenset his verbis: Dicimus tranquillitati tuæ, quia ab initio totius hæreticæ blasphemiæ inexperta est vestra Creta, decem martyribus passionis tempore deprecantibus, vt libera à tentationibus hæreticis, semper ab æstu eorum prouincia seruaretur, &c. Extat ea epist. tomo 2. Concil. edit. 2. Colon. pag. 275. & 276.

[c] In ciuitate Thora apud lacum Velinum.] Legebatur in aliis Martyrologiis: Tyri ad lacum Vulsinum; sed pro Thyro, seu Thurio, vel Thyre, Thora, & pro lacu Vulsino, Velinus est positus. In martyrum Actis, Thurensis, pro Thorensis, seu Thorana, mendosè legitur. Vetera enim monumenta eius ecclesiæ, firmaque traditio populi, hos de quibus hîc agitur martyres ibi passos esse, absque aliqua ambiguitate testantur. Non ignoramus tamen, lacum Vulsinum, Tirensem esse appellatum; cuius mentio habetur in decreto Desiderij Regis Longobardorum, quod ex tabulis Viterbien. exscripsit Aldus Manut. in lib. de Orthograph. sed nulla (vt accepimus) in eius loci oppidis de his martyribus extat memoria; quæ virens recensque in prædicta Thorana ecclesia perseuerat, quæ est (vt accepi) in diœcesi Reatina. Hęc accepimus à R.D. Curtio Franco Canonico S. Petri in Vaticano, qui in his perquirendis plurimum laborauit. Porrò Thora à Dionys. Halycarnas. lib. 1. Tiora dicitur, quam à Reate Latinam viam versus stadiis 40. distare testatur. Corrupto vocabulo, *n*, est mutata in h, vt loco Tioræ Thora dicatur.

[d] Anatoliæ & Audacis.] De his Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Horum Acta ex antiquis codicibus Surius edidit tom. 4. De iisdem Aldelmus in libro de laud. virginitatis pluribus agit. De sancta Victoria, quæ eodem tempore passa est in Trebulano, agemus suo loco inferius. Petrus diac. Cassin. in libro de viris illustr. cœnob. Cassin. cap. 46. testatur vitam S. Anatoliæ scriptam esse à Gelasio Secundo Romano Pontifice.

[e] Patermuthij & soc.] Agunt de his item Gręci hac die in Menologio, ac eorum Acta summatim comprehensa referunt. Legi horum Acta in vet. cod. Basilicæ sancti Petri in Vaticano, sed quæ censura & emendatione indigeant.

[f] Brictij Episcopi.]De eodem Vsuardus & Ado pluribus, Petrus in catal. lib. 6. cap. 74. quos & secuti sunt recẽtiores. In Actis sanctorum Abundij & Carpophori (qualiacumque sint) multa de Brictio scripta habentur de his quæ passus est sub Marciano Proconsule temporibus Diocletiani Imperatoris, apud Mombrit. tomo 1.

Sexto

xvij. B Sexto Idus Iulij. Luna. 10

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14			

ROMÆ paſſio ſanctorum ſeptem fratrum [a], filiorum ſanctæ Felicitatis martyris, id eſt, Ianuarij, Felicis, Philippi, Siluani, Alexandri, Vitalis, & Martialis, tempore Antonini Imperatoris, ſub Præfecto Vrbis Publio: ex quibus Ianuarius poſt verbera virgarũ, & carceris macerationem, plumbatis occiſus: Felix & Philippus fuſtibus mactati: Siluanus præcipitio interemptus: Alexander, Vitalis, & Martialis capitali ſententia puniti ſunt. Item Romæ ſanctarum virginum & martyrum Ruffinę [b] & Secundæ ſororum, quæ in perſecutione Valeriani & Gallieni tormentis ſubactæ, ad vltimum altera gladio capite illiſo, altera cæſa ceruice migrarunt in cælum: quarum corpora in baſilica Lateranenſi prope Baptiſterium debito honore ſeruantur. In Africa ſanctorum martyrum Ianuarij [c], Marini, Naboris, & Felicis decollatorum. Nicopoli in Armenia ſanctorum martyrum Leontij [d], Mauritij, Danielis, & ſociorum, qui ſub Licinio Imperatore & Lyſia Pręſide variè excruciati, tãdem in ignem coniecti, martyrij curſum confecerunt. In Piſidia ſanctorum martyrum Bianoris [e] & Siluani, qui ſæuiſſima pro Chriſti nomine paſſi, demum ceruicibus abſciſſis coronantur. Iconij ſancti Apollonij [f] martyris, qui per crucem inſigne martyrium conſummauit. Apud Gandauum ſanctæ Amelbergæ [g] virginis.

IVLII 10.

SEPTEM fratrum [a].] Agit de his Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri. Deſcribitur horum nobile certamen in Actis ſanctæ Felicitatis eorum matris, quæ breuiùs enarrata recitat Mombrit. tom. 1. & Sur. tom. 4. Meminit horum martyrum ac matris ipſorum S. Gregorius in homil. 3. in Euangelium, quam habuit in eccleſia eiuſdem S. Felicitatis. Habemus prædictorum Acta fuſiùs ſcripta in noſtra bibliotheca.

[b] Ruffinæ & Secundæ.] De his item Vſuard. hac die, Ado autem longè vberiùs. Extant harum ſanctarum virginum Acta martyrij, quæ Mombrit. tom. 2. Petrus in catal. lib. 6. cap. 78. & Sur. deſcripſit tomo 4. Habemus eadem & manuſcripta. Agit de his pluribus S. Aldelm. in libro de virginitate. Extat Romæ in regione Tranſtiberina vetus memoria prædictarum ſanctarum. Locus vbi ſunt paſſæ, via Aurelia, decimo ab Vrbe lapide, auctus eſt ſede Epiſcopali, quam & titulo Siluæ candidæ inuenimus ſæpiùs appellatam.

[c] Ianuarij & ſoc.] De quibus hac die etiam Beda, Ado, & alij recentiores. Nabor & Felix, quorum hîc recitantur nomina, diuerſi ſunt ab illis de quibus inferiùs ad quartum Idus Iulij: nam illi in Italia; hi autem, de quibus agimus, in Africa paſſi ſunt.

[d] Leontij & ſoc.] Agunt de his etiam hac die Græci in Menologio. De Nicopoli in Armenia à Pompeio Magno condita ob Mithridatem ibi deuictum, habes auctorem Dionem Caſſ. lib. 36. hiſt. De Nicopolitana eccleſia in Armenia, eiuſque laudibus, quòd temporibus Valentis Imp. inconcuſſa ſteterit aduerſus Arianorum procellas, pluribus meminit S. Baſilius in epiſtol. addit. 6. 9. 10. 11. & 12. edit. Nut. Eam enim, vt par eſt, mirificè prædicat.

[e] Bianoris & Siluani.] De his itidem Græci agunt hac die in Menologio, eorumque res geſtas copiosè deſcribunt.

[f] Apollonij.] De quo & Græci agunt hac die, in eorumque Menologio eius Acta narrantur.

[g] Amelbergæ.] De ea item Molanus in addit. ad Vſuardum, pluribus autem in Indiculo Sanctorum

ctorum

ctorum Belgij, refertque eius res gestas esse scriptas à S. Trudone, necnon à S. Radbodo. De ipsa etiam Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Bened. lib. 3. c. 190. qui testatur eam ex hac vita emigrasse anno Domini 772. Fuit prætereà & alia eiusdem nominis Amelberga vidua, & ipsa sanctitate celebris, cuius Acta describit Sur. tom. 4. hac die. porrò festa dies eius non sexto Idus Iulij, sed Iunij agitur, vt testatur Molanus, de ipsa agens in Indic. Sanctorum Belgij.

11 **Quinto Idus Iulij. Luna.** C xvj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	10	11	12	13	14	15			

ROMÆ beati Pij [a] Papę & martyris, qui in persecutione Antonini martyrio coronatus est. Nicopoli in Armenia natalis sanctorum martyrum Ianuarij [b] & Pelagiæ, qui equuleo, vngulis, & testarum fragmētis diebus quatuor cruciati, martyrium impleuerunt. In territorio Senonensi sancti Sidronij [c] martyris. Iconij sancti Marciani [d] martyris, qui sub Perennio Præside per multa tormenta peruenit ad palmam. Sidæ in Pamphilia sancti [e] Cindei presbyteri, qui sub Diocletiano Imperatore & Stratonico Præside post multa tormenta in ignem iniectus, & nil læsus, demum in oratione reddidit spiritum. Brixiæ sanctorum martyrum Sauini [f] & Cypriani. Bergomi sancti Ioannis [g] Episcopi, qui ob tuēdam Catholicam fidem ab Arianis occisus est. Cordubæ sancti Abundij [h] presbyteri, qui cùm in Mahumetis sectam inueheretur, martyrio coronatus est. In territorio Pictauiensi sancti Sabini [i] confessoris.

I V L I I II.

[a] PIi Papæ.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij omnes hac die. De eius successione agit S. Irenæus lib. 3. c. 3. Euseb. in chron. & hist. lib. 4. c. 10. Epiphan. in Panar. hæres. 27. Optatus Mileuit. lib. 2. contra Parmen. Augustinus ad Generosum epist. 165. licet tam ipse, quàm Optatus Pium numerent post Anicetum, quem successisse Pio, ceteri omnes testantur. De eodem Niceph. hist. lib. 3. cap. 25. & Niceph. Episcopus in chron. Cetera de ipso fusiùs in Annal. Eccles. diximus. Quod autem spectat ad eius martyrium, re vera ipsum martyrem vita functum, vetera quæque ecclesiastica monumenta testantur, Missales, Breuiaria, ac Martyrologia cuncta. At licet ab Antonino Pio nulla in Christianos fuerit indicta persecutio, vigētibus tamen adhuc priorum Augustorum edictis, illorum vigore complures Christianos sub prædicto Antonino neci traditos esse, apologia Iustini philosophi certam fidem facit. Porrò etsi sub Antonino Pio Pius noster vixit; tamen si fidem adhibemus libro de Rom. Pont. qui fertur nomine Damasi, eum sub Marco Aurel. Antonino & Lucio Vero finem viuendi fecisse, constat; quo tempore sæua persecutio vastauit ecclesias.

[b] Ianuarij & Pelagiæ.] De his iidem qui suprà, Beda, & alij. Petrus in catalog. libro 5. cap. 85. hos passos esse sub Licinio refert.

[c] Sidronij.] De eodem hac die Vsuardus, & alij recentiores, adstipulanturque dicta vetera manuscripta, quæ his addunt Lucianum, Sabinum, & Cyprianum; sed hi duo Brixiæ ponuntur.

[d] Marciani.] Græci etiam de eo hac die in Menologio, pluribusque eius certamen describunt.

[e] Cindei.] De quo item hac die Græci in Menologio, eiusque Acta his quæ hîc ponuntur consentientia referunt.

[f] Sabini & Cypriani.] De his tabulæ eius ecclesiæ, quibus adstipulantur prædicta vet. manuscripta.

[g] Ioannis Episc.] De quo Paul. diac. de gest. Longobard. lib. 6. c. 3. Interfuit hic Synodo Romanæ sub Agathone Papa, vt cōstat ex eius Actis, quæ recitātur in sexta Synodo œcumenica Act. 4. Habita est ea Synodus Romæ anno à Christo Domino 680. Agunt prætereà de dicto Ioanne quamplures recentiorum, vt Platina, Sabellicus, ac nouissimè Sigonius de Reg. Ital.

[h] Abundij.] De cuius martyrio agit sanctus Eulogius in Memor. sanct. lib. 3. cap. 12. passumque refert æra 892. anno à Christo Domino octingentesimo quinquagesimoquarto.

[i] Sabini.] De quo etiam hac die Vsuardus & recentiores omnes agunt.

xv. D Quarto Idus Iulij. Luna. 12

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16

MEDIOLANI ſanctorum martyrum Naboris[a] & Felicis, qui in perſecutione Maximiani paſſi ſunt. In Cypro beati Iaſonis[b] antiqui Chriſti diſcipuli. Aquileiæ natalis ſancti Hermagoræ[c], diſcipuli beati Marci Euangeliſtæ, & primi eiuſdem ciuitatis Epiſcopi: qui inter miracula ſanitatum, & prædicationis inſtantiam, ac populorum conuerſionem, plurima pœnarum genera expertus, tandem vnà cum Fortunato diacono, ſuo capitali ſupplicio perpetuum meruit triumphum. Lucæ in Tuſcia beati Paulini[d], qui à ſancto Petro primus eiuſdem ciuitatis Epiſcopus ordinatus, ſub Nerone ad radices montis Piſani poſt multos agones martyrium ſuum cum aliis ſociis conſummauit. Eodem die paſſio ſanctorum Procli[e] & Hilarionis, qui ſub Traiano Imperatore & Maximo Præſide per acerbiſſima tormenta ad palmam martyrij peruenerunt. Apud Leontinos ſanctæ Epiphanæ[f], quæ ſub Diocletiano* Imperatore & Tertyllo Præſide vberibus præciſis reddidit ſpiritum. Toleti ſanctæ Marcianæ[g] virginis & martyris, quæ pro fide Chriſti beſtiis obiecta, atque à tauro diſcerpta, martyrio coronatur. Lugduni ſancti Viuentioli[h] Epiſcopi. Bononiæ ſancti Paterniani[i] Epiſcopi. In monaſterio Paſſiniano prope Florentiam S. Ioannis[k] Gualberti abbatis, inſtitutoris ordinis Vallisumbroſæ.

*Decio

IVLII 12.

NABORIS & Felicis[a].] De his item Ado, atque alij recentiores hac die. Horum acta ex antiquis monumentis edidit Mombrit. tom. 2. habemus eadem manuſcripta: eſt eorum exordium: Regnante impio Maximiano, &c. De eorum venerandis corporibus Mediolani poſitis, & frequenter viſitari ſolitis, agit Paulinus in vita S. Ambroſij. De iiſdem martyribus ſanctus Ambroſ. in Luc. lib. 7. cap. 13. deque eorum baſilica idem Ambroſ. meminit ſcribens ad Marcellinam de inuentione corporum ſanctorum Geruaſij & Protaſij.

[b] Iaſonis.] De eo Acta Apoſt. cap. 17. & 21. Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio quarto Kal. Maij, vbi & plura habentur de ipſo: referunt enim, præfectum fuiſſe Tarſenſi eccleſiæ Epiſcopum; quod etiam teſtatur Dorotheus in Synopſi: in Syria autem fuiſſe Epiſcopum, auctor eſt Hippolytus mart. lib. de 72. diſcipulis. Verùm duo fuerunt Iaſones: quorum alter, de quo agimus, Mnaſon alio nomine dictus reperitur, idemq. Cyprius genere, de quo in Act. c. 21. Alter verò Theſſalonicenſis, apud quem Paulus eſt hoſpitatus, de quo Act. 17. eumq. conſtat ipſius Pauli fuiſſe diſcipulum; quem illum ipſum puto, cuius idem Paulus ſcribens ad Romanos cap. 16. meminit. Sicque optimè accidere potuit, vt alter eorum Tarſi in Cilicia, alter verò in Syria ſit factus Epiſcopus.

[c] Hermagoræ.] Agunt de eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Feruntur eius Acta conſcripta à Gregorio, cuius filia obſeſſa à dæmone, ab eodem ſancto fuit incolumitati reſtituta: recitat ea Mombrit. tom. 2. Petrus in catal. lib. 6. c. 86. eadem ſummatim refert, idemq. in Actis SS. Euphemiæ & Dorotheæ lib. 8. cap. 29. & alij recentiores, vt Vincentius, Antoninus, Sabellicus, Volaterranus, Hier. Rubeus, & edita nuper hiſtoria Aquileiæ.

[d] Paulini Epiſc.] Huius Acta manuſcripta accepimus ab eccleſia Lucenſi. Incipiunt: Multi fuerunt Reges, &c.

[e] Procli & Hilarionis.] De his item hac die Græci

Græci agunt in Menologio, eorumque martyrium pluribus narrant.

f Epiphanæ.] Huius agones descripti habentur in Actis sanctorum martyrum Leontinorum, Adelphij, & soc. quæ è Græcorum priscis monumentis in Latinum reddita, sunt typis excusa, in aliquibus tamen corrigenda; ex quibus, sub Decio potiùs passam fuisse, colligi posse videtur, non sub Licinio, vt ibi mendosè ponitur.

g Marcianæ.] De qua hac die etiam in Breuiario Toletano, vbi sacer hymnus de eius martyrio conscriptus habetur, & capitula quibus eius martyrium egregiè describitur. Agitur de eadem die 9 Ianuarij; sed altera est dies natalis, altera verò translationis.

h Viuentioli Episc.] Agunt de eodem Beda, & alij eum secuti. Interfuit hic cum aliis Episcopis Concilio Epaunensi: enumeratur vigesimusnonus eius sedis Episcopus in tabulis Episcoporum Lugdunen. apud Democh.

i Paterniani Episc.] De quo tab. ecclesiæ Bononien. successit hic S. Petronio, adscribiturque septimus ordine eius ecclesiæ Episcopus. Plura de eo Sigon. in comment. quem scripsit de ecclesia Bononiensi, quem nondum editum nobis legendum tradidit.

k Ioannis Gualberti.] Extant eius res gestæ fidelissimè scriptæ, quas retulit Sur. in tom. 4. hac die. De eius causa cum Episcopo Florentino, multa collegimus ex epistolis Petri Damiani. Migrauit ex hac vita anno Domini 1073. vt eius Acta testantur. Agit de eodem Anton. in 2. part. tit. 15. cap. 17. Citantur de eius approbatione litteræ Cælestini Papæ Tertij. Porrò eiusdem sancti commemorationem in Ecclesiastico officio hac die fieri, Clemens Papa VIII. præcepit.

13 Tertio Idus Iulij. Luna. E xiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17			

ROMÆ sancti Anacleti[a] Papę & martyris, qui post sanctum Clementem Ecclesiam Dei regens, eam glorioso martyrio decorauit. Eodem die sanctorum Ioëlis[b] & Esdræ[c] Prophetarum. In Macedonia beati Silæ[d], qui cùm esset de primis fratribus, & ab Apostolis ad ecclesias Gentium vnà cum Paulo & Barnaba destinatus, prædicationis officium gratia Dei plenus instanter consummauit, atque in passionibus suis Christum clarificans, postmodum requieuit. Item sancti Serapionis[e] martyris, qui sub Seuero Imperatore & Aquila Præside per ignem peruenit ad coronam martyrij. In insula Chio sanctæ Myropis[f] martyris, quæ sub Decio Imperatore & Numeriano Præside vectibus contusa, migrauit ad Dominum. In Africa sanctorum confessorum Eugenij[g] Carthaginensis Episcopi, fide ac virtutibus gloriosi, & vniuersi cleri eiusdem ecclesiæ, qui ferè quingenti, vel eo ampliùs in persecutione sub Hunnerico Rege Ariano cæde inediaque macerati (inter quos plurimi erant lectores[h] * & infantuli) gaudentes in Domino procul exilio crudeli extrusi sunt. Erant etiam in eis nobilissimi archidiaconus nomine Salutaris, & Muritta secundus in officio ministrorum, qui tertiò confessores effecti, gloriosæ in Christo perseuerantiæ titulo illustrati sunt. In Britannia minori sancti Turiani[i] Episcopi & confessoris, miræ simplicitatis & innocentiæ viri.

* infãtuli

NACLETI Papæ[a].] De quo item Vſuardus, & alij recentiores, & Græci omnes, licet pro Cleto eum ponere videantur, quem prætereunt. Agunt de eo ſanctus Ignatius in epiſtola ad Mariam Caſſobolitem, Irenæus lib. 3. cap. 3. Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 3. cap. 2. & Niceph. Epiſcopus in chron. & alij Græcorum; Latinorum autem præter librum de Rom. Pont. Optatus contra Parmen. lib. 2. Auguſt. epiſt. 165. Cetera autem de geſtis ipſius pluribus egimus in Annal. Eccleſiaſticis.

[b] Ioëlis.] De Ioële, præter ea quæ leguntur in diuinis ſcripturis, ſcribit S. Epiph. lib. de vit. & interit. Prophet. cap. 14. Doroth. in Synop. cap. 4. S. Hieron. in præfat. in Ioëlem. Alius eiuſdem nominis fuit filius Samuelis Prophetæ, de quo & Ioſephus Antiq. lib. 6. cap. 3.

[c] Eſdræ.] Eſdra Propheta extra numerum duodecimum ponitur ab omnibus, exceptis his qui Hebræis conſentientes, eumdem putant eſſe cum Malachia, prout ſcribit ſanctus Hieronymus in prooemio in Malachiam, qui de eodem agit in præfatione lib. 1. Reg. 106. & 109. Epiphan. in Pan. lib. 1. in octaua Iudæorum ſecta, Ioſephus Antiq. lib. 11. cap. 5. & recenter Sixtus in Bibliotheca ſua.

[d] Silæ.] De eo Act. Apoſt. cap. 15. 16. 17. & 18. Sanctus Hieronymus in epiſt. 143. in fine ſcribés ad Damaſum, húc ait eumdem eſſe cum Siluano, qui ponitur in inſcriptione Pauli epiſtolę ad Theſſal. Sunt hæc verba Hieronymi: Sciendum Silam collegam Pauli lingua Hebræa Apoſtolum dici, qui cum eo nonnullas epiſtolas ſcribit: & vitiosè Siluanus legitur pro Sila, cùm Siluanum in Apoſtolorum Actis non legamus. Hęc S. Hieron. Græci autem Silam & Siluanum non vnum, ſed duos putant, aguntque de ambobus ſimul in Menologio tertio Kalend. Auguſti. Diuerſos item inter ſe conſtituit Dorotheus, dum Silam Epiſcopum Corinthiorum, Siluanum verò Theſſalonicenſium tradit: ſicque magis vulgatę ſacrorum librorum editioni conſentiunt. Eadem & Hippolytus martyr libel. de 72. diſcip.

[e] Serapionis.] De quo & Græci hac die in Menologio, vbi eius martyrij Acta explicant.

[f] Myropis.] Græci itidem hac die, ac iterùm ad tertium Nonas Decembr. & fuſiùs referunt eius Acta.

[g] Eugenij Epiſcopi.] De quo item Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Huius pręclaras res geſtas ſcripſit Victor Vticenſis de perſecut. Wand. libro 2. & 3. pluraque de eodem Gregor. Turon. de geſt. Franc. lib. 2. cap. 3. licet inconſultè dicat Hunnericum ſucceſſiſſe Traſamundo; cùm certum firmumque ſit, Hunnericum ſucceſſiſſe Genſerico patri: quod Victor, Procopius, Marcellinus, & ceteri qui proſecuti ſunt res Wandalicas, atteſtantur. Succeſſit Eugenius Deogratias Epiſcopo, claruitque Zenonis temporibus. Agit de eodem Sigebert. in chron. anno Domini 483. & 487. traditque eum reuocatum ab exilio anno 392. De reliquis autem, quorum hîc mentio habetur, idem Victor pluribus agit libro 3. Laudatur ſummopere ſanctus Eugenius à S. Gelaſio Papa in ea epiſtola quam ſcribit ad Epiſcopos Dardaniæ, quam integram habemus apud nos manuſcriptam: quæ enim typis excuſa legitur, mutilata eſt.

[h] Lectores & infantuli.] Dum infantulos puerulos legis, non eo ſenſu accipias, vt loqui neſcirent; cùm eodem Victore teſte, iidem ad canendos modulos eccleſiaſticos eſſent inſtructi. Vetus enim mos fuit, & in præſens viget vſus, vt impuberes pueri ob vocis elegantiam ad canendas res eccleſiaſticas modulis muſicis imbuerentur; quod quidem non tantùm hîc expreſſum habetur, ſed & Venantius Fortunatus lib. 2. in carm. ad clerum Pariſiacum, quo deſcribit florentiſſimum ſtatum & pulcherrimam effigiem eius eccleſiæ ſub ſancto Germano eius Epiſcopo, hæc ait:

Hinc puer exiguis attemperat organa cannis,
Inde ſenis largam ructat ab ore tubam.
Cymbalicæ voces calamis miſcentur acutis,
Diſparibuſq; tropis fiſtula dulcè ſonat.
Tympana rauca ſenum, puerilis fiſtula mulcet,
Atque hominum reparant verba canora lyram.

Et in fine iterùm idem Venantius:

Pontificis monitis, clerus, plebs, pſallit & infans, &c.

Quòd autem iidem pueruli tam hîc, quàm etiam ab Vſuardo (ſi magis placet ea lectio) dicantur lectores; non eo ſenſu accipias velim, vt iidem eo ordine eccleſiaſtico fuerint initiati, qui inter inferiores Acolythatum præcedit, is etenim ordo in eccleſia Africana nonniſi prouectæ ætatis, meritis inſignibus, & eruditione claris dabatur perſonis, & in primis conſtat ex Cypriano de Celerino & Aurelio epiſt. 33. & 34. edit. Pam. & de Saturo epiſt. 24. & 32. qui (vt apparet ex epiſt. 55.) poſteà fuit ordinatus acolythus. De lectoris enim miniſterio in eadem Africana eccleſia eſt canon octauus Concilij quarti Carthaginenſis. Qui autem cantorum munere fungebantur, erant infimę claſſis: qui non dicebantur propriè lectores, ſed pſalmiſtæ, vt apparet ex eodem quarto Concilio Carthag. can. 10. Itaque magis probatur ea lectio, vt dicat, Lectores, & infantuli, quàm, Lectores infantuli, vt legit Vſuardus: cùm præſertim apud Victorem nulla ſit mentio quòd hi fuerint lectores, niſi lata quadam ſignificatione lectoris dictionem accipiamus pro pſalmiſtis atque cantoribus. Erant hi numero duodecim, qui nec blanditiis, nec minis cedentes, ne à Catholica diuellerentur Eccleſia, fortiter viriliterque agentes, martyrij ſunt adepti coronam; quos (inquit Victor lib. 3.) nunc Carthago miro colit affectu, & quaſi duodecim Apoſtolorum chorum ſuſcipit puerorum.

[i] Turiani Epiſcopi.] De quo etiam Vſuardus hac die, & alij recentiores agunt.

Pri-

Pridie Idus Iulij. Luna.

14 F xiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	13	14	15	16	17	18			

LVGDVNI depoſitio ſancti Bonauenturæ[a] Cardinalis & Epiſcopi Albanenſis, confeſſoris & Doctoris, ordinis Minorum, doctrina & vitæ ſanctitate celeberrimi. Romæ ſancti Iuſti[b] militis ſub Claudio Tribuno, qui, apparente ſibi diuinitus Cruce, credidit in Chriſtum, & mox baptizatus, omnia ſua pauperibus erogauit: tentus deinde à Magnetio Præfecto, verberari neruis, galea ignita contegi, & in rogum immitti iuſſus, nec in capillo quidem læſus, in confeſſione Domini reddidit ſpiritum. Synope in Ponto ſancti Phocæ[c] martyris, eiuſdem ciuitatis Epiſcopi, qui ſub Traiano Imperatore carcerem, vincula, ferrum, ignemque pro Chriſto ſuperans, euolauit in cælum: cuius reliquiæ Viennam in Gallia delatæ, in baſilica ſanctorum Apoſtolorum conditæ ſunt. Alexandrię ſancti Heraclæ[d] antiſtitis, ob cuius celeberrimam opinionem Africanus hiſtoriographus memorat ſe Alexandriam ad eum viſendum properaſſe. Carthagine ſancti Cyri[e] Epiſcopi, in cuius feſtiuitate ſanctus Auguſtinus de eo ſermonem ad populum habuit. Nouocomi ſancti Felicis[f] primi eiuſdem ciuitatis Epiſcopi. Brixiæ ſancti Optatiani[g] Epiſcopi. Dauentriæ in Belgis ſancti Marcellini[h] preſbyteri & confeſſoris. Bambergæ ſancti Henrici[i] primi Imperatoris, qui cum vxore ſua Chunegunde perpetuam virginitatem ſeruauit, & ſanctum Stephanum Hungarorum Regem cum vniuerſo ferè eius regno ad fidem Chriſti ſuſcipiendam perduxit.

IVLII 14.

[a] BONAVENTVRÆ.] Eius pręclaras res geſtas Octauius Sueſſanus luculenta oratione recitauit coram Sixto Quarto Romano Pontifice, cùm ab eo relatus eſt in Sanctorum numerum: deſcripſit eamdem Sur. tom 4. hac die. Extant eiuſdem Pontificis diplomata in tom. 2. opuſculorum eiuſdem Sancti; ibique habetur relatio Actorum eius ad eumdem Pont. pro canonizatione faciēda. De iiſdem plura S. Antoninus in 3. par. tit. 24. c. 8. & 9. & alij recentiores, at chron. Franciſcan. copioſiùs.

[b] Iuſti.] Agunt de eodem in Menologio Græci hac die, ibique egregium certamen eius deſcribitur conſentiens his quæ hîc paucis narrantur.

[c] Phocæ.] De eo etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Huius Acta ſummatim complexus eſt Petrus in catalog. lib. 6. c. 98. prolixiùs autem Mombritius tom. 2. Verùm ne oſcitanter aliquibus errandi cauſam ſinamus; ſciendum reuera duos fuiſſe Phocas, amboſque martyres illuſtres; alterum de quo hac die, alterū verò de quo 3. Nonas Martij agitur. Idque non ſolùm Latinis, ſed etiam Græcis notum fuiſſe videtur, quamuis illi de ambobus agant x. Kalend. Octobris, amboſque Synope oriundos affirment. diuerſitas tamen tum munerum, tum loci vbi paſſi leguntur, diuerſumque mortis genus, duos eſſe fateri compellit. Siquidem noſter hic fuit Epiſcopus, vt geſta eius teſtantur, & comprobat Ado Viennenſis in chron. anno 101. vbi etiam, quomodo oſſa eius Viennam tranſlata ſint, refert: at verò ille, de quo 3. Nonas Martij, hortorum cultor & hoſpes fuiſſe perhibetur. Inſuper quod ad martyrij locum pertinet, illum Antiochiæ, hunc Synope in Ponto paſſum tradūnt. Et quod denique ad martyrij genus attinet, hic de quo agimus, poſt multa tormenta demum abſque gladio migrauit in cælum; illle autem truncatus capite ſolutus eſt.

Quo fit, vt existimem Asterium Episcopum in oratione de Phoca, quam recenset Lipom. tom. 6. communione nominis deceptum (quod sæpiùs in aliis factum vidimus) alterius gesta alteri tribuisse; eumdemque errorem nonnullos Græcorum secutos fuisse: atque adeò certiora, multoque veriora esse, quæ de vtroque scribunt auctores Latini, in quibus omnibus legitur, Phocam hunc ex nauta Episcopum esse factum, illumque ipsum esse quem nautæ in tempestatibus tanto studio consueuerint inuocare; atque huius esse, quæ de nautis Asterius ea oratione prosequitur. Quæ verò Asterius de horti cultura, hospitalitate, & martyrij genere pertractat, ad Syrum illum Phocam spectare existimamus, de quo etiam scribit Gregorius Turonensis de glor. martyrum cap. 99. quem & capite plexum, tam Græcorum Menologia, quàm etiam Asterius profitentur.

[d] Heraclæ Episc.] De quo Vsuardus hac die. Plura Eusebius de eo in chronic. & hist. lib. 6. cap. 12. 14. & 24. & 28. vbi testimonium ex Africano recitatur: Nicephorus, & alij ex eodem Eusebio eadem referunt.

[e] Cypri Episcopi.] Possidius in Indiculo cap. 8. tradit S. Augustinum de eo tractatum habuisse ad populum.

[f] Felicis Episcopi.] Ad hunc proximè celebraturum diem natalem suæ ordinationis extat sancti Ambrosij epistola 60. lib. 8. Rom. edit. Erat is dies Kalend. Nouembrium, vt ibidem testatur S. Ambrosius.

[g] Optatiani Episc.] Vixit hic temporibus Valentiniani Tertij Imperatoris, cùm Romanæ Ecclesiæ præesset S. Leo Papa, cuius tempore interfuit Mediolanensi Synodo sub Eusebio Episcopo Mediolanensi, cuius extat Synodica ab Episcopis qui aderant scripta ad S. Leonem, vbi in subscriptione Episcoporum pro Optatiano, Octanianus mendosè legitur. Meminit eiusdem Rampertus Episcopus Brixiens. in sermone de translatione S. Philastrij, septimumque hunc numerat à Philastrio. Huic successit Vigilius.

[h] Marcellini.] De eo etiam Molan. in addit. ad Vsuard. & pluribus in Indic. Sanctorum Belgij. Agitur de ipso item in vita sancti Suitberti Episcopi, cap. 14.

[i] Henrici Primi.] De eo item hac die Molan. in addit. ad Vsuard. licet Henricum Secundum appellet respectu Henrici alterius, qui anno Domini 919. successit Conrhado Imp. Sed ille pientissimus, præ humilitate dici noluit Imperator, vt scribit Vuitichindus mon. in Annal. Sax. lib. 1. Albert. Crantz. in Metropoli Saxon. lib. 3. cap. 2. & hist. Ecclesiast. Sax. lib. 5. cap. 14. & alij omnes. Ex quibus apparet, Henricum hunc, de quo agimus, primum eius nominis fuisse Imperatorem, licet plerique respectu illius hunc secundum appellent. Sed re vera nemo tunc vocabatur Imperator, nisi quem Papa coronasset, vt apertissimè constat ex scriptoribus illorum temporum, & diplomatibus Pontificum & Impp. Regumq; Germaniæ, & epitaphiis ad eorum sepulchra positis, quæ Spiræ leguntur. Sed de his pluribus Panuin. lib. de Comit. Impp. Huius præclarissimas res gestas scriptas fuisse ab Adelbodo Episcopo Vltraiectensi, tradit Sigebert. de vir. illustr. cap. 139. Præter ipsum Vuitichindũ, & alios, qui res Saxonum sunt prosecuti, plura de eodem in diuersorum sanctorum Actis scriptis mandata reperiuntur, vt in vita sancti Hereberti Episcopi Colonien. in Actis S. Cunegundis Augustæ eius vxoris in rebus gestis sancti Stephani Regis Hungarorum, in vita sancti Romualdi, sancti Popponis abbatis Sabulensis, & aliis innumeris pænè locis diuersorum auctorum.

xij. G Idibus Iulij. Luna. 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19			

IN Portu Romano natalis sanctorum martyrum Eutropij[a], Zosimæ, & Bonosæ sororum. Carthagine beati Catulini[b] diaconi, de cuius laudibus sanctus Augustinus sermonem ad populum habuit; & sanctorum Ianuarij, Florentij, Iuliæ, & Iustæ martyrum, qui positi sunt in basilica Fausti. Alexandriæ sanctorum martyrũ Philippi[c], Zenonis, Narsæi, & decem infantum. In insula Tenedo sancti Abudemij[d] martyris, qui sub Diocletiano passus est. Sebaste sancti Antiochi[e] medici, qui sub Hadriano Præside capite obtruncatus est: cumque ex eo lac pro sanguine manaret, Cyriacus carnifex conuersus ad Christum, & ipse martyrium subiit. Papiæ sancti Felicis[f] Episcopi & martyris. Nisibi natalis sancti Iacobi[g] eiusdem vrbis Episcopi, magnæ sanctitatis viri. Hic miraculis & eruditione clarus,

clarus, vnus fuit ex numero confessorum sub persecutione Maximini, qui in Nicæna Synodo peruersitatē Arij, homousij oppositione damnarunt: cuius & Alexandri Episcopi oratione ipse Arius condignam suæ iniquitatis mercedem, effusis visceribus, Constantinopoli recepit. Neapoli in Campania sancti [h] Athanasij eiusdem ciuitatis Episcopi, qui ab impio nepote Sergio multa passus, ac sede pulsus, Verulis confectus ærumnis migrauit in cælum, tempore Caroli Calui.

IVLII 15.

EVTROPII & sociorum[a].] De his Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Habemus horum Acta tom. 7. vit. sanct. manuscript. in nostra bibliotheca: est eorum exordium: Ab incarnatione Domini, &c. Alia autem prolixiora vidimus accepta ab ecclesia sanctæ Bonosæ trans Tiberim posita.

[b] Catulini & sociorum.] De quibus etiam Petrus in catal. lib. 6. cap. 103. Hic ille Catulinus, in cuius laudem S. Augustinum tractatum habuisse, scribit Possid. in Indiculo c. 9. De basilica Fausti, cuius hîc mentio habetur, meminit Concil. Carthag. 6. in princ. & Conc. African. cap. 74. Victor item de persecutione Vuand. libro 2.

[c] Philippi & soc.] Agunt de his etiam Beda hac die, ceterique Latinorum.

[d] Abudemij.] De quo etiā Græci hac die in Menologio agunt, pluribusq; eius acta cōmemorant.

[e] Antiochi.] Græci item de Antiocho hac die, eiusque martyrium in dicto Menologio referunt: ibi etiā & de Cyriaco ex carnifice martyre. Olim autem post diem sequentem agebatur natalis S. Antiochi martyris, vt constat ex Actis sancti Theodori Sicæotæ apud Lipom. tom. 7.

[f] Felicis Episcopi.] De quo tabulæ ecclesiæ Papiensis, ex quibus & Galesinius hac die.

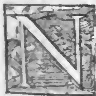
[g] Iacobi.] De eo Beda, Vsuardus, Ado, ceteriq; Latinorum, Græci autem pridie Kal. Nouembris in Menologio. Scribit eius res gestas Theodoretus in Theophilo cap. 1. & hist. lib. 1. c. 7. & lib. 2. cap. 30. Gennad. de vir. illustr. cap. 1. ex quo Cassiod. & Niceph. hist. lib. 8. cap. 14. & lib. 9. c. 28. Interfuit hic non tantùm magno Nicæno Concilio, sed etiam Antiocheno pro Catholicis contra Arianos. Mentio de eo habetur in Actis sancti Alexandri Episcopi Constantinopolitani.

[h] Athanasij Episcopi.] De eo tabulæ ecclesiæ Neapolitanę. Eius res gestę nuper editę habētur à Paulo Regio. Vidimus in registro Ioannis Octaui Romani Pontificis, quod manuscriptum extat in Vaticana bibliotheca, nonnullas eius epistolas scriptas ad Athanasium. Verùm diuersus ille est ab eo de quo hîc agitur; quippe qui nepos illius senioris sancti Athanasij esse dicatur, & eiusdem Sergij de quo hîc est mentio, frater. Duo itaque fuerunt Athanasij Episcopi Neapolitani; senior, cuius hac die celebritas agitur; & eius nepos, ad quem extāt litteræ Ioannis Octaui 42. 76. 251. 281. & 307. Meminit eiusdem Athanasij Iunioris Leo Ostien. chron. Cassin. lib. 1. cap. 42.

16 Decimoseptimo Kal. Augusti. Luna. A xj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20

NATALIS sancti Fausti [a] martyris, qui sub Decio cruci affixus, quinque diebus in ea vixit, ac demum sagittis cōfossus, migrauit in cælum. Sebaste in Armenia sanctorum martyrum Athenogenis [b] Episcopi, & decem discipulorū eius, sub Diocletiano Imperatore. Antiochiæ in Syria natalis beati Eustathij [c] Episcopi & confessoris, doctrina & sanctitate celebris, qui sub Constantio Imperatore Ariano ob Catholicæ fidei defensionem Traianopolim Thraciæ pulsus exilio, ibidem in Domino requieuit. Eodem die S. Hilarini [d] monachi, qui vnà cum sancto Donato in persecutione Iuliani comprehensus, cùm nollet sacrificare, fustibus cæsus, Aretij in Tuscia martyrium sumpsit: cuius corpus ad Ostia Tiberina translatum est. Treuiris S. Valentini [e] Episcopi & martyris. Cordubæ

in Hispania sancti Sisenandi [f] Leuitę & martyris, qui pro fide Christi à Sarracenis iugulatus est. Santis in Gallia sanctorum martyrum Raineldis [g] virginis, & sociorum eius, qui à barbaris pro fide Christi cæsi sunt. Bergomi sancti Domnionis [h] martyris. Capuæ sancti Vitaliani [i] Episcopi & confessoris.

IVLII 16.

FAvsti [a].] De eo etiam hac die Gręci agunt in Menologio, vbi pluribus martyrium eius describunt.

[b] Athenogenis Episcopi, ac sociorum.] Agunt de iisdem hac die Græci in Menologio; Metaphrastes autem descripsit horũ Acta, refertque die sequenti, dissentitque à ceteris, dum ait, eum in pace absq; gladio quieuisse in Domino: cùm tamen post multa tormenta vnà cum ceteris capite truncatus, in dicto Menologio conscribatur. Diuersus planè hic ab illo Athenogene, quem constat, S. Basilij auctoritate, per ignem martyriũ consummasse, de quo & superiùs actum est.

[c] Eustathij Episcopi.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, Græci verò in Menologio nono Kal. Martij, ac iterùm Nonis Iunij agũt de eius translatione, quando temporibus Zenonis Augusti venerãdum corpus eius delatum est Antiochiam; de qua translatione scribit etiam Theodorus lector in collectaneis libro 1. Sanctus Athanasius in epist. ad solitarios col. 453. eiusmodi de Eustathio profert elogium: Fuit Eustathius Episcopus Antiochiæ, vir cõfessione clarus, religione pius, quem magno studio pro veritate stantem, & Arianam hæresim odio prosequentem, aduersantes homines Arianæ opinionis apud Constantium accusarunt, &c. Hic quidem præ meritorum excellentia inter tot tantosque sanctissimos Episcopos, qui magno Concilio Nicæno interfuerunt, delectus fuit, qui in eo sacra perageret, vt scribit Theodoretus histor. lib. 1. cap. 7. & 8. & Greg. presbyt. in encomio de sanctis Patribus eiusdem Concilij: id etiam quædam Acta eius S. Synodi, quæ extant, satis declarant. Agit prætereà de eo S. Hieron. in chron. & de scrip. Eccles. in epist. 84. ad Magnum, in apologia aduersus Rufinum, & ad Euagrium epist. 126. vbi hæc de eo: Primus Antiochenæ ecclesiæ Episcopus contra Arium clarissima tuba bellicum cecinit. Hæc ibi. Citatur in dicto Gręcorum Menolog. de eo eiusdem S. Hieronymi testimonium, necnon & sancti Ioannis Chrysostomi, cùm dicitur: Extat beati Ioannis Chrysostomi in hunc virum sanctum nobilissima laudatio: hunc & beatus Hieronymus suo testimonio insigni commendauit. Hæc illi. Errare verò de Eustathio omnino videntur Sozomenus, Socrates, Theodoretus, & alij hos secuti, dum dicunt ipsum à Constantino Augusto in exilium esse amandatum. Maioris sanè fidei penes nos est vel vnus Athanasius, qui ea omnia ob oculos habuit: nam à Constantio, non à Constantino in eum decretum exilium esse, apertè testatur dicta epistola ad solit. col. 453 & 454. Sed de his fusiùs egimus in apologia pro Constantino conscripta, in Annalibus Ecclesiasticis intexta; vbi etiam diximus, quonam modo hic dicatur præfuisse Nicæno Concilio.

[d] Hilarini.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Habetur mentio de Hilarino in Actis sanctorum martyrum Ioannis & Pauli, necnon in vita sancti Donati Episcopi Aretini, licet admodum deprauata.

[e] Valentini Episcopi.] Successit hic sancto Maximino: ponitur vicesimus septimus eius ciuitatis Episcopus in tabulis Democharis; agitq; de eo hac die Molanus in additione ad Vsuardum.

[f] Sisenandi.] Describit eius martyrij Acta S. Eulog. in memor. Sanct. lib. 2. cap. 5. aitque eum esse passum feria 5. æra 889. anno autem Domini octingentesimo quinquagesimoprimo.

[g] Raineldus & sociorum.] Habẽtur eius Acta apud Sur. tom. 4. Plura de ea in vita S. Gudulæ eius sororis, atque alumnæ S. Gertrudis, apud eumdem tom. 1. Acceperunt ambæ sacrum velamen à sancto Authberto Episcopo Cameracensi, qui vixit vsque ad annum Domini 650. vt scribit Sigebert. in chron. Molanus item de ea agit in addit. ad Vsuard. & in Indic. Sanctorum Belgij.

[h] Domnionis.] De quo tabulæ ecclesiæ Bergomensis, & Galesinius hac die.

[i] Vitaliani Episcopi.] De eo in Breuiario ecclesiæ Capuanæ.

x. B **Sextodecimo Kal. Augusti. Luna.** 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21

ROMÆ sancti Alexij [a] confessoris, filij Euphemiani senatoris, qui prima nocte nuptiarum, sponsa intacta, è domo sua abscedens, ac post longam peregrinationem ad Vrbem rediens, decem & septem annos tamquam egenus in domo paterna receptus hospitio, noua mundum arte deludens, incog-

incognitus mansit: sed post obitum, & voce per Vrbis ecclesias audita, & scripto suo agnitus, Innocentio Primo Pontifice Maximo, ad ecclesiam sancti Bonifacij summo honore delatus est, vbi multis miraculis claruit. Carthagine natalis sanctorum martyrum Scillitanorum[b], Sperati, Nartali, Cythini, Beturij, Felicis, Aquilini, Letarij, Ianuariæ, Generosæ, Bessiæ, Donatæ, & Secundæ: qui iussu Saturnini Præfecti post primam Christi confessionem in carcerem missi, & in ligno confixi, deinde gladio decollati sunt. Sperati reliquiæ[c] cum ossibus beati Cypriani, & capite sancti Pantaleonis martyris ex Africa in Gallias translatæ, Lugduni in Basilica sancti Ioannis Baptistæ religiosè conditæ fuerunt. Amastride in Paphlagonia sancti Hyacinthi[d] martyris, qui sub Bastritio Præside multa passus, quieuit in carcere. Tibure sancti Generosi[e] martyris. Constantinopoli sanctæ Theodotæ[f] martyris, sub Leone Iconoclasta. Romæ depositio S. Leonis[g] Papæ Quarti. Papiæ sancti Ennodij[h] Episcopi & confessoris. Antisiodori sancti Theodosij[i] Episcopi. Mediolani sanctæ Marcellinæ[k] virginis, sororis beati Ambrosij Episcopi, quæ Romæ in basilica S. Petri à Liberio Papa velum consecrationis accepit: cuius etiam sanctitatem idem beatus Ambrosius scriptis suis testatam facit. Venetiis Translatio sanctæ Marinæ[l] virginis.

IVLII 17.

A LEXII[a].] De eodem hac die Beda, aliique recentiores. Extant eius res gestæ Latinis & Græcis notissimæ: recitat eas Mombrit. tom. 1. Petrus in catal. lib. 6. cap. 107. & alij complures; Græcis autem edidit eadem Acta Metaphrastes, quæ retulit Lipom. tomo 7. & Sur. tom. 4. in nonnullis tamen corrigenda. Vixit item Romæ iisdem temporibus Innocentij Papæ, & Honorij Imperatoris, eiusdem ferè nominis Aletius nobilitate generis, & virtutum meritis spectatissimus, qui fuit gener S. Paulæ; vxorem enim duxit eius filiam Ruffinam; quę cùm decessisset ex hac vita, S. Paulinus Nolanus Episcopus scripsit ad eum egregiam epistolam de illius funere, vbi hæc in fine de illa: Est enim coniunx fidei, soror virginitatis, filia perfectionis, cui Paula mater, soror Eustochium, tu maritus. Hæc Paulinus.

[b] Scillitanorum, Sperati, & sociorum.] De his Beda, Vsuardus, Ado, & alij. In horum laudem tractatum habuisse S. Augustinum, testatur Possidius in Indiculo cap. 9. Habemus horum sanctorum martyrum Acta, prout excepta fuerũt à Notariis, & relata in Acta Proconsularia, absque vllo aliquo fuco vel additamento inde descripta, nobis quidem quouis thesauro cariora; est illorum eiusmodi exordium: Præsente Claudiano Consulari, aliàs Proconsule, &c. Hallucinantur prorsus hi qui hos Carthagine in Hispania passos dicunt: nam ex prædictis ipsorum Actis errores coarguuntur, & aliis antiquorum monumentis: nam in Breuiario Toletano secundùm regulam sancti Isidori, dum de sancto Sperato agitur, hęc in hymno sacro de eodem scribuntur:

Hunc vrbs præpollens Africæ
Carthago seruat martyrem, &c.

[c] Sperati reliquiæ.] De translatione S. Sperati agit hîc Beda, sed Ado Treueren. decimooctauo Kalendas Octobris, Ado Viennen. in chron. anno 806. & Sigeber. anno 802. Itemque de translatione reliquiarum S. Sperati, Cypriani, & Pantaleonis martyrum, est carmen Agobardi Episcopi Lugdunensis, quod Pamelius descripsit in apparatu editionis sui Cypriani: vbi & alia de eadem re ex archiuis deprompta subnectit. Ceterorum autem reliquiæ Romam translatæ sunt, atque reconditæ in titulo Pammachij, in ecclesia scilicet SS. Ioannis & Pauli, vt vetera eiusdem ecclesiæ monumenta indicant, vbi & eius translationis vetus pictura ipsam historiam repræsentans, vsque ad nostros dies illæsa permansit.

[d] Hyacinthi.] De quo etiam Græci hac die in Menologio, vbi & eius passio describitur.

[e] Generosi.] De eo tabulæ, ac vet. monumenta ecclesiæ Tiburtinæ, quæ accepimus. Huius venerandum corpus asseruari sub maiori altari ecclesiæ sancti Laurentij, ex iisdem didicimus.

[f] Theodotæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, vbi plura, & inter alia hęc de causa necis eius: Hęc cùm ex facultatibus suis tres sanctas imagines fieri procurasset, vnam Christi Domini, Dei genitricis alteram, tertiam verò S. Anastasiæ, reliquis opibus erogatis in pauperes; vnà cum aliis religiosis feminis, iussu Leonis Imperatoris gladio percussa, martyrium consummauit. Hæc ibi.

g Leonis Papæ Quarti.] Successit hic Sergio Secundo. Res ab eo præclarè gestas, quas conscripsit Anastasius Bibliothecarius, qui his téporibus claruit, aliaque de ipso ex antiquis codicibus accepta digessimus in Annalibus Ecclesiasticis. Agit de eodem hac die Petrus in catal. lib. 6. cap. 106.

h Ennodij Episcopi.] De eodem hac die tabulę Ticinenses. Successit hic sancto Epiphanio, cuius etiam Acta conscripsit; sedit temporibus Hormisdæ Papę, à quo iterùm missus est legatus Constantinopolim ad Anastasium Imperatorem. Legimus harum legationum commonitoria eiusdem Hormisdæ Pontificis. Gesta Ennodij ad illud vsque tempus, quo diaconus ordinatus est, ipsemet descripsit, imitatus nimirum sanctum Augustinum in libris Confessionum. Incipiunt: Oraculum est, &c. Extant eruditissimi viri præclarissima scriptorum monumenta, quæ Illustrissimus ac Reuerendiss. Card. Sirletus in sua bibliotheca, nobilissimo antiquitatum promptuario, recondita habet.

i Theodosij Episcopi.] De eo tabulæ Episcoporum ecclesiæ Antisiodorensis: legitur enim in eis, hunc successisse S. Vrso, sedisse annos octo & dies vigintiocto, hacque die ex hac vita ad Deum migrasse. Claruit temporibus Clodouei Regis Francorum, interfuitque primo Concilio Aurelianensi, eius tempore celebrato, vt eiusdem Synodi Acta indicant.

k Marcellinæ.] De sacro velamine à Liberio Papa Romæ suscepto, cuius hîc mentio habetur, scribit sanctus Ambrosius lib. 3. de Virgin. vbi idem recitat eiusdem Liberij sermonem eo die in illis solemnibus habitum. Idem sanctus plura de ipsa in sermone habito in funere fratris, & in epistola ad Siagrium 47. libro 6. edit. Rom. in fine, vbi meminit domus paternæ, Romæ positæ, in qua sancta Marcellina degebat vnà cũ aliis sanctis virginibus: quæ quidem semel eidem vsui dicata, hactenus perseuerat: est enim ibi ecclesia & monasterium monialium nomine sancti Ambrosij non longè à Capitolio prope Forum Piscarium. Superuixit sancta Marcellina post obitum sancti Ambrosij, vt ex Paulino in vita sancti Ambrosij colligi potest. Quanti verò eam fecerit S. Ambrosius, ex citatis locis ipsius, & epist. 13. lib. 2. edit. Rom. quam ad ipsam scripsit, satis accipitur.

l Translatio sanctæ Marinæ.] De eius gestis, atque translatione facta Venetias, agit Petrus in catal. lib. 6. cap. 108. De ea item in vit. Patrum par. 1. cap. 44. Græci autem in Menolog. hac die agunt de alia Marina martyre Antiochiæ Pisidiæ, filia Ædesij sacerdotis idolorum, quam plerique Latinorum Margaritam appellant.

ix. C Quintodecimo Kal. Augusti. Luna. 18

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22			

TIBVRE sanctæ Symphorosę [a] vxoris sancti Getulij martyris, cum septem filiis suis, Crescente, Iuliano, Nemesio, Primitiuo, Iustino, Stacteo, & Eugenio: quorum mater sub Hadriano Principe ob insuperabilem constantiam primò palmis diu cæsa, deinde crinibus suspensa, nouissimè saxo alligata, in flumen præcipitata est: filij autem stipitibus ad trochleas extensi, diuerso mortis exitu martyrium compleuerunt. Eorum corpora posteà Romam translata, Pio Quarto Summo Pontifice in Diaconia S. Angeli in Foro Piscario inuenta fuerunt. Carthagine sanctæ Gundenis [b] virginis, quæ iussu Ruffini Proconsulis ob Christi confessionem quater diuersis temporibus equulei extensione vexata, & vngularum horrenda laceratione cruciata, carceris squalore diu afflicta, nouissimè gladio cæsa est. Dorostori in Mysia sancti Æmiliani [c] martyris, qui tempore Iuliani Apostatæ sub Capitolino Præside in fornacem iniectus, martyrij palmam accepit. Traiecti sancti Friderici [d] Episcopi & martyris. Gallæciæ in Hispania sanctæ Marinę [e] virginis & martyris. Mediolani sancti Materni [f] Episcopi, qui sub Maximiano Imperatore pro fide Christi, & pro ecclesia sibi commissa, in carcerem detrusus, & sæpè verberibus cæsus, tandem multis confessionibus

nibus clarus obdormiuit in Domino. Brixiæ natalis sancti Philastrij [g] eiusdem ciuitatis Episcopi, qui aduersus hæreticos, præsertim Arianos, à quibus multa passus est, plurimum verbis scriptisque pugnauit, demum clarus miraculis confessor in pace quieuit. Metis in Gallia S. Arnulphi [h] Episcopi, qui sanctitate & miraculorum gratia illustris, eremiticam vitam deligens, beato fine quieuit. Signiæ S. Brunonis [i] Episcopi & confessoris.

IVLII 18.

SYMPHOROSÆ & filiorum [a].] De his hàc item die Vsuardus, Beda, autem & Ado ad quintum Kalen. Iulij. Habemus eorum Acta manuscripta: edidit ea Mombritius tom. 2. scripta (vt præfert titulus) ab Africano, nobili illo antiquo scriptore, qui vixit temporibus Decij Imperatoris. Recitat eadem compendio descripta Petrus in catalog. lib. 6. cap. 111. Extat adhuc Tribure cisterna sicca, vbi illis persecutionis temporibus sancta Symphorosa cum filiis aliquando delituit: Via etiam Tiburtina habetur nobilis ac peruetusta S. Symphorosę memoria. Horum reliquię Romam translatæ, nostris temporibus inuentę sunt in Diaconia S. Angeli in Foro Piscario, ac vnà cum eis plumbi lamina his verbis descripta: HIC REQVIESCVNT CORPORA SANCTORVM MARTYRVM SYMPHOROSÆ, VIRI SVI ZOTICI, ET FILIORVM EIVS, A STEPHANO PAPA TRANSLATA. Mentio habetur de Symphorosa in Actis sancti Getulij in fine, apud Sur. to. 3. die 10. Iunij. Getulius enim, Zoticus item dictus reperitur, de quo superiùs pluribus egimus.

[b] Gundenis.] De qua etiam hac die Beda, Ado, & alij; habentque Consules, sub quibus prædicta virgo passa est: licet pro Zeta, Geta sit restituendus: gessit enim Consulatum Septimius Geta vnà cum Septimio Plautiano temporibus Seueri Imper. anno Domini ducentesimo quinto. De his etiam tabulæ Cassiodori.

[c] Æmiliani.] De eo item Vsuard. ac Gręci etiam in Menologio hac die his verbis: Sancti martyris Æmiliani: hic fuit ex Dorostoro vrbe Mysiæ, seruus Græci cuiusdam, temporibus Iuliani Apostatæ, & Capitolini Præsidis. cùm verò Christum coleret, & idola execraretur; nactus opportunum tempus, arrepto malleo, ingressus in templum, idolorum simulacra omnia contriuit, & sacrificia dispersit, adiensque Præsidem, seipsum denunciauit: quocircà verberatus, & in fornacem iniectus, spiritum Deo commendauit. Hæc ibi. In eamdem sententiā sanctus Hieronymus in chron. anno primo Iuliani Apostatæ hæc ait: Æmilianus ob ararum subuersionem Dorostori à Vicario incenditur. De eodem Theodoretus lib. 3. cap. 6. & Cassiod. lib. 6. cap. 16. Ex legibus Constantini & Constantij eius filij Augustorum, templa, arasque subuerti, & idola frangi, legitimum fuit. Restituit ecclesiam Æmiliani martyris Basilius Imp. vt scribit Cedren. in compen. in Basilio.

[d] Friderici Episcopi.] De eo tabulæ ecclesiæ Traiectensis, Molanus in addit. ad Vsuard. at pluribus in Indiculo sanctorum Belgij. Gesta autem eius fusiùs scripta recitat Sur. to. 4. ex quibus alij plures, qui de ipso scripsere, accepisse noscuntur: Martyrio occubuit anno Domini 838. ea de causa, quòd, sicut & sanctus Ioánes Baptista, hic coarguit Regem ob introductam pellicem consanguineam; cuius artibus, missis sicariis, occisus est.

[e] Marinæ.] De qua pluribus in Flore sanctorum Hispan. & in Thesauro concion. tomo 2. die sequenti.

[f] Materni Episcopi.] Agit de eodem hac die Beda, simulque tabul. Eccles. Mediolanen. Eius Acta recitat Mombrit. tom. 2. extatque de eo præfatio Ambrosiana.

[g] Philastrij Episcopi.] Extat sermo S. Gaudentij Episcopi, eius successoris, quo describitur vita ipsius. De translatione autem est sermo Ramperti eiusdem ecclesiæ Episcopi. habet ea omnia Lipom. tomo 2. & Sur. tom. 4. Vixit Philastrius sub Theodosio seniore, interfuitq; vnà cum sancto Ambrosio ceterisque sanctis Episcopis Concilio Aquileiensi aduersus Arianos, vt apparet ex Actis eiusdem Cõcilij. Meminit eiusdem sanctus Augustinus libro de hæresibus ad Quoduultdeū, seque eum nouisse testatur: obiit autem diem, cùm adhuc superstes esset sanctus Ambrosius, vt apparet ex sermone sancti Gaudentij, eius successoris; habito in ordinatione sua. Vnde constat vel mendosum esse codicem, vel ab aliquo superadditum, quod habetur apud Philastr. de hæresib. cap. 112. à Christo Domino vsq; ad illud tempus cùm ea scriberet, intercurrisse annos quadringentos triginta: cùm liquidò appareat sanctum Ambrosium, qui ei superuixit, longè ante ea tempora ex humanis desiisse, Cæsario & Attico Consulib. anno Domini trecentesimo nonagesimoseptimo. Sed Latinius noster, qui in mendis illapsis cognoscendis lynceos habet oculos, sic iure putat locum esse restituendum, leuissima facta mutatione, nimirum vt nota numeri CCCCXXX. sic sit corrigenda, CCCLXXX.

[h] Arnulphi Episcopi] De eodem hac die Beda, Vsuardus autem & Ado ad xvij. Kalend. Septembris, quo die eius venerandum corpus translatum est. Extant eius Acta apud Bedam tomo 3. incerto auctore. Paulus diac. de gest. Longobard. lib. 6. cap. 5. meminit de libro gestorum ac miraculorum eius, quem asseruari dicit in Metensi ecclesia, hæcque subdit: De hoc sanctissimo viro Arnulpho quædam miranda scripsi, quæ superfluum duxi modò replicare. De eo Otho Frisingen. Episcop. lib. 5. cap. 9. Vincentius in specul. libro 23. cap. 72. & sequen. & alij plures ex recentioribus. Migrauit ex hac vita (vt tradit Sigebert. in chron.) anno Domini 640. Mirati sumus, viros alioqui eruditos confundere hunc Arnulphum Meten-

Metensem Episcopum cum Arnulpho Suessionensi Antistite, cuius Acta habet Surius tom. 4. die 15. Augusti. nam etsi nulla alia differẽtia alterũ ab altero distingueret, temporum saltem distantia diuersitatem significaret: siquidem (vt diximus) hic Metẽsis, de quo agimus, migrauit ex hac vita anno Domini 640. ille autem Suessionensis anno 1087. vt tradit Trithem. de vir. illustr. ordinis sancti Benedicti lib. 3. cap. 326. & Molanus in Indic. *Sanctorum* Belgij: quod quidem & eius Acta apertè testantur. Confusio autem de duobus Arnulphis non tantùm ex nomine eodem euenisse videtur, sed etiam quoniam vtriusque natalis incidit in eumdem diem: in fine enim vitæ sancti Arnulphi Suessionensis hæc leguntur: Quo die sancti Arnulphi Metensis Episcopi feriæ celebrantur, eodem huius sancti viri Arnulphi Suessionensis in ecclesia beati Petri Apostoli corpus conditum fuit.

[i] Brunonis Episcopi.] Huius Acta typis excusa ab ecclesia Signina accepimus. Plura de eo Leo Ostiensis in chron. Cassin. lib. 4. cap. 33. & in literis Paschalis Papæ; item Petrus diacon. Cassinen. lib. de vir. illustr. monasterij Cassin. cap. 34. Migrauit ex hac vita sub Callisto Secundo Romano Pontifice.

viij. D Quartodecimo Kal. Augusti. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P.			
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23			

NATALIS sancti Epaphræ [a] quem sanctus Paulus Apostolus concaptiuum appellat. Hic ab eodem Apostolo Colossis Episcopus ordinatus, clarus virtutibus ibidem martyrij palmam pro ouibus sibi commendatis virili agone percepit: cuius corpus Romæ in basilica sanctæ Mariæ Maioris conditum est. Hispali in Hispania passio sanctarum virginum Iustæ [b] & Ruffinæ, quæ à Præside Diogeniano comprehensæ, primò equulei extensione, & vngularum laniatione vexatæ, pòst carcere, inedia, & variis torsionibus afflictæ; tandem Iusta in carcere spiritum exhalauit, Ruffinæ verò ceruix in confessione Domini confracta est. Cordubæ sanctæ Aureæ [c] virginis, quæ aliquando lapsa, sed facti pœnitens, iterato certamine hostem effuso sanguine superauit. Treuiris sancti Martini [d] Episcopi & martyris. Romæ sancti Symmachi [e] Papæ, qui schismaticorum factione diutiùs fatigatus, demum sanctitate conspicuus migrauit ad Dominum. Veronæ sancti Felicis [f] Episcopi. Apud Scetim Ægypti montem sancti Arsenij [g] Romanæ Ecclesiæ diaconi, qui Theodosij tempore in solitudinem secedens, virtutibus omnibus consummatus, & iugi lacrymarum imbre perfusus, spiritum Deo reddidit. In Cappadocia sanctæ Macrinæ [h] virginis, sororis sanctorum Basilij Magni & Gregorij Nysseni.

IVLII 19.

EPAPHRÆ [a].] De eo Paulus ad Colossen. cap. 1. & 4. & in epist. ad Philemonem. Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & Petrus in catalogo libro 6. capite 116. Eius venerandum corpus asseruari Romæ in basilica sanctæ Mariæ Maioris ex certis eiusdem ecclesiæ veteribus monumentis accepimus.

[b] Iustę & Ruffinę.] De his hac die Beda, Vsuar. Ado, & Petrus in catal. lib. 6. cap. 117. In Breuiario Toletano extat vetus sacer hymnus, quo ipsarum res gestæ narrantur. incipit:

Adsunt Punicea flosculа virginum, &c.

Ioannes Maldonatus, vir quidem disertissimus, inter alia multa præclarissima ingenij sui monumenta reliquit harum Acta à se paucis descripta, magis consulens historiæ veritati, quàm studio eloquentiæ. Pluribus de eisdem in Flore sanct.

Hispan.

Hiſpan. & in Theſaur. concion. tom. 2. hac die.

[c] Aureæ.] Huius certamen exactè deſcribit S. Eulogius in memor. ſanct. lib. 3. cap. 17. aitque eam paſſam eſſe æra octingenteſima nonageſima-quarta, à Domino autem anno octingenteſimo quinquageſimoſexto.

[d] Martini Epiſcopi.] Agit de eo item Molanus in addit. ad Vſuardum 2. edit. Diuerſus hic ab illo qui ſucceſſit ſancto Agritio, qui interfuit Cōcilio ſecundo Arelatenſi, præceſſitque ſanctum Maximinum, qui reperitur inter Patres qui præſentes fuerūt Concilio Agrippinenſi, & ſedit circa vltima tempora Conſtantini, numeraturq; vigeſimusquintus eius ſedis Epiſcopus in tabulis à Democh. deſcriptis: hic autem decimus ponitur.

[e] Symmachi Papæ.] Hic ſucceſſit Anaſtaſio Secundo, magnamque adeptus eſt laudem & titulum ſanctitatis, quòd aduerſus ſchiſmaticos ſtetit intrepidus: quo quidem tempore ob eam cauſam complures necati ſunt, vt inter alios Digniſſimus & Gordianus Romani preſbyteri. Hîc mihi occurrit aurea illa ſancti Dionyſij Alexandrini Epiſcopi ſententia, qua, ſcribēs ad Nouatum ſchiſmaticum, ait his verbis: Oportuerat omnia incommoda pati potiùs, quàm Eccleſiæ Dei diſcidiſſe concordiam. At illud martyrium, quod quis patitur ne dirimatur Eccleſiæ conſenſio, non minus certè, ſed multo plus, meo quidem iudicio, habet commendationis, quàm illud quod ſuſcipitur ne idolis omnino immoletur. Hęc Dionyſius apud Euſebium hiſtor. lib. 6. cap. 37. Nouimus ea de cauſa inter celebres martyres eos adnumeratos, qui adhærentes ſancto Ioanni Chryſoſtomo tunc exulanti, occiſi ſunt Conſtantinopoli, cùm nollent communicare cum Arſatio intruſo atque ſchiſmatico, quorum dies natalis agitur 12. Ianuarij.

[f] Felicis Epiſcopi.] dictus aliàs Felicinus. De eo ex antiquis monumentis Epiſcoporum Veronenſiū Auguſtinus Valerius Epiſcopus Veronen. & Card. pag. 6. & 38.

[g] Arſenij.] Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij Latinorum, Græci autem in Menologio octauo Idus Maij. Collegit eius Acta ex antiquis codicibus Metaphraſtes, quæ refert Lipom. tomo 6. & Sur. tomo 4. De ceteris actis, ſcitiſque eiuſdem ſententiis, confertus eſt liber qui inſcribitur Vitæ Patrum in 2. & 3. parte. Adnumeratur inter præcipuos eremi cultores; vnde & Hieron. epiſt. 27. Quid, inquit, narrem Macarios, Arſenios, Serapiones, & reliqua columnarum Chriſti nomina? &c.

[h] Macrinæ.] Hæc reſpectu S. Macrinæ auiæ, de qua ſuprà actum eſt, iunior ſeu minor Macrina dicta eſt. Huius præclariſſima geſta in epiſtola ad Olympium vertex ille eloquentium Theologorum Gregor. Nyſſenus germanus eius conſcripſit, quam Latinè redditam recitat Lipom. to. 2. & Sur. tom. 4. hac die. Qualis autem, quantáve fuerit virgo hæc, & quo ſanctitatis & doctrinæ faſtigio ſublimata, ex his quæ idem Greg. frater in lib. de anima ſcribit, facillimè poteſt intelligi: dum ſe illius eſſe diſcipulum, illam verò magiſtram, ſæpè ingenuè profitetur: ab ipſa enim abdita quæque Chriſtianæ Theologiæ, purgatis tantùm mentibus peruia, ſe accepiſſe teſtatur.

20 Tertiodecimo Kal. Auguſti. Luna. E vij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24			

ANTIOCHIÆ paſſio ſanctæ Margaritæ [a] virginis & martyris. In monte Carmelo ſancti Eliæ [b] Prophetæ. Eodem die natalis beati Ioſeph [c], qui cognominatus eſt Iuſtus, quem Apoſtoli cum beato Matthia ſtatuerunt, vt locum Apoſtolatus Iudæ proditoris impleret: ſed cùm ſors cecidiſſet ſuper Matthiam, ipſe nihilominùs prædicationis & ſanctitatis officio inſeruiens, multamque pro fide Chriſti à Iudæis perſecutionem ſuſtinens, in Iudæa victorioſo fine quieuit: de quo etiam refertur, quòd venenum biberit, & nihil ex hoc triſte propter Domini fidem pertulerit. Damaſci ſanctorum martyrum Sabini [d], Iuliani, Maximi, Macrobij, Caſſiæ, & Paulæ, cum aliis decem. Cordubæ S. [e] Pauli diaconi & martyris, qui cùm infideles principes Mahumeticæ impietatis ac ſæuitiæ argueret, & Chriſtum conſtantiſſimè prædicaret, eorum iuſſu necatus, ad præmia euolauit in cælum. In Luſitania ſanctæ Vuilgefortis [f] virginis & martyris, quę pro Chriſtiana fide ac pudicitia

decertans, in cruce meruit gloriosum obtinere triumphum. In pago Boloniensi in Gallia S. Vulmari [g] abbatis, admirandæ sanctitatis viri. Treuiris sanctæ Seueræ [h] virginis.

IVLII 20.

Margaritæ [a].] Hanc aliter Marinam dicit Beda, & Vsuardus xiiij. Kalead. Iulij. Græci verò, qui eam Marinam etiam dicunt, agunt de ea in Menolog. xvj. Kal. Augusti: in veteri autem Romano Martyrologio, cui adstipulantur antiqua manuscripta atque recentiora Martyrologia, hac die agitur. Errare noscuntur hi qui ipsam Alexandriæ passam referunt, cùm constet Antiochiæ Pisidiæ id factum, quod & Græci tradunt. Vetus fuit in Ecclesia Occidentali etiam huius sanctæ martyris cultus; in antiquis enim Litaniis Rom. Ecclesiæ, quæ & positæ habentur in Ordine Romano, inter alias sanctas virgines & martyres hæc recensetur. de eiusdem celebri festa die habetur mentio in Conc. Oxoniensi. Quod autem spectat ad Acta ipsius, hæc Radulphus Tung. de obser. can. c. 11. Passionem, inquit, beatæ Margaritæ vidi Romæ apud Lateranum in dicto canone beati Gelasij apocryphis adnumeratam. Hæc ipse: quæ vehementer miramur, cùm nec in antiquis manuscriptis, quorum plurima suppetunt exemplaria è diuersis quæ Romæ extant bibliothecis, nec in his qui typis excusi sunt codices, aliquid tale in decreto Gelasij potuerimus inuenire. Non tamen imus inficias, in Actis eius, quæ edidit Metaphrastes, & recitat Lipom. tomo 6. & Sur. tom. 4. quæ etiam è Latinis codicibus accepta descripsit Mombritius tomo 2. quæ denique legimus in pluribus manuscriptis peruetustis codicibus, vt inter alios, S. Mariæ ad Martyres, & sanctæ Cæciliæ trans Tiberim: non (inquam) negamus, in eis nonnulla reperiri, quæ indigeant emendatione non leui. Cùm autem omnes tradant hanc fuisse filiam Ædesij idolorum sacerdotis, in mentem subiit ille Ædesius addictissimus idolorum cultui, rerum Christianarum hostis acerbissimus, de quo plura scribit Eunapius Sardianus in vitis philosophorum. Extat de eadem Margarita epigramma Bonad. Sant. libro 3. monad. 31. Cecinit & eius martyrium egregiè Hieron. Vida Alben. Episcopus, addiditque epigramma de eius ecclesia restituta. Itidem Baptista Mantuanus Carmelita præclarus poëta S. Margaritæ agonem heroico poëmate pulcherrimo decantauit.

[b] Eliæ Prophetæ.] Agunt & Græci de eodem hac die in Menologio; sicque colunt, vt abstineant à seruilibus operibus, vt apparet ex Emmanuelis Imp. constitutione apud Theodorum Balf. in nomoc. Photij tit. 7. cap. 11. Præter ea quæ in diuinis scripturis de Elia leguntur, Iosephus etiam de eo scribit lib. 8. Antiquit. cap. 7. & sequen. Epiphan. de vita & interit. Proph. cap. 5. & Metaphrastes, quem recitat Lipom. tom. 6. & Surius tom. 4. De æde Eliæ nomine, Dominicum, nuncupata, extat epigramma sancti Gregorij Nazianzeni in edit. Leuuencl. Rursus autem de templo Eliæ per Basilium Imp. restituto meminit Cedrenus in compen. histor. in Basilio.

[c] Ioseph Iusti.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij ex Act. Apost. cap. 1. Fuisse hunc ex numero septuagintaduorum discipulorum, scribit Clemens Alexand. quem citat Beda in retract. in Act. Apostol. qui cùm etiam Barsabas cognominatus legatur; hinc factum est, vt errore ducti aliqui existimarent illum eumdem esse cum Barnaba, qui & ipse dictus est Ioseph, vt testantur Acta Apostolorum cap. 4. secundùm editionem vulgatam. Est præterea mentio in iisdem Actis c. 15. de alio discipulo, qui Iudas nomine, & ipse cognominatus est Barsabas: quos omnes inter se diuersos fuisse, ipsa Actorum historia patefacit. Quæ autem hîc habentur de Ioseph, accepta sunt ex Papia; eaque recenset Eusebius hist. lib. 3. cap. 33. Tradit Dorotheus in Synopsi, hunc factum esse Episcopum Eleutheropolis in Palæstina.

[d] Sabini & soc.] De quibus Beda, Vsuardus, Ado, & alij denique recentiores.

[e] Pauli.] Agit de eodem Vsuardus hac die: martyrium autem eius describit S. Eulogius in memor. Sanct. lib. 2. cap. 6. passumque dicit hac die, æra octingentesima octogesimanona, anno à Christo Domino octingentesimo quinquagesimoprimo.

[f] Vuilgefortis.] Eadem ipsa, quæ de ea hîc habentur, recitat Molanus in additionib. ad Vsuardum.

[g] Vulmari abbatis.] De eo item Vsuardus in recentiori editione, Ado, & alij. Res gestas eius habet Sur. tom. 3. die 17. Iunij, & tom. 7. hac die, Trithem. de vir. illustr. ordinis sancti Benedicti lib. 3. cap. 293. & Molanus in Indic. sanct. Belgij. Vixit circa annum Domini sexcentesimum octogesimum.

[h] Seueræ.] De ea tabulæ ecclesiæ Treuerensis, ex quibus Molan. in addit. ad Vsuard. hac die. Fuit hæc soror S. Modoaldi Episc. Treuerensis, & Ittæ coniugis Pipini Ducis. Plura de ea in vita S. Modoaldi, quam recitat Sur. tom. 3. die 12. Maij. ibique lib. 2. cap. 14. agitur de S. Seueræ obitu: de eadem Trithem. de vir. illust. ord. S. Benedicti lib. 3. cap. 156. Claruit circa annum Domini sexcentesimum sexagesimum.

Duo-

Duodecimo Kal. Augusti. Luna. F vj.

21

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
13	14	15	16	17	18	19	20	20	21	22	23	24	25

ROMÆ ſanctæ Praxedis[a] virginis, quæ in omni caſtitate & lege diuina erudita, vigiliis & orationibus atque ieiuniis aſſiduè vacans, quieuit in Chriſto; ſepultaque eſt iuxta ſororem ſuam Pudentianam via Salaria. Babylone ſancti Danielis[b] Prophetæ. Maſſiliæ natalis S. Victoris[c], qui cùm eſſet miles, & nec militare, nec idolis ſacrificare vellet, primò in carcerem truſus, ibique ab angelo viſitatus, deinde variis cruciatibus punitus, nouiſſimè contritus in mola piſtoria martyrium conſummauit. Paſſi ſunt cum eo & tres milites, Alexander, Felicianus, & Longinus. Trecis ſanctæ Iuliæ[d] virginis & martyris. Ibidem paſſio ſanctorum Claudij[e], Iuſti, Iucundini, & ſociorum quinque ſub Aureliano Imperatore. Comanæ in Armenia S. Zotici[f] Epiſcopi & martyris, qui ſub Seuero coronatus eſt. Argentorati ſancti Argobaſti[g] Epiſcopi, miraculis clari. In Syria ſancti Ioannis[h] monachi, collegæ ſancti Simeonis.

IVLII 21.

PRAXEDIS[a].] De eadem hac die Beda, Vſuardus, Ado, cæterique omnes. Plura de ipſa ex Paſtore presbytero in Actis eius, Nouati, & Pudentianæ, quorum ſuprà meminimus: habemuſque eadem manuſcripta vnà cum epiſtola Timothei fratris earumdem ſanctarum Praxedis & Pudentianæ, ibiq; de erectione tituli ſanctę Praxedis. eſt horum exordium: Virgo venerabilis, &c. tom. 10. vit. ſanct. Non longè ab his diuerſa ſunt ea quæ Mombrit. deſcripſit tomo 2. vit. ſanct.

[d] Danielis Prophetæ.] Agunt de eodem hac die Beda, ac ceteri Latinorum, Græci autem vnà cum tribus pueris ad xvj. Kal. Ianuarij in Menologio. Præter multa, quæ de Daniele in libris diuinarum Scripturarũ leguntur, ſcribit de eo Ioſephus Antiq. lib. 10. c. 14. Epiph. de vita & interit. Prophet. cap. 10. vbi hæc habet in fine; Humatus eſt in auguſta cauerna honoribus magnis; extatq; monumentum eius vſque ad hoc ſæculum noſtrũ in Babylone cunctis notiſſimum. Hęc Epiphanius. De eodem Daniele Doroth. in Synop. cap. 17. & apud Iſidor. de vir. & obit. ſanct. cap. 40. Extat inſuper commentariolus Metaphraſtis de Daniele & tribus pueris apud Sur. tom. 4. Tranſlatas eorũ reliquias Babylone Alexandriam, & in eccleſia ſanctorum Ioannis & Cyri poſitas, Acta eorumdem ſignificant, eaſdemque Venetias tranſlatas accepimus; inſuper & Vercellis crus S. Danielis aſſeruari percepimus, theſaurum planè incomparabilem: ceterùm eorumdem trium puerorum ſacrorum pignorum magnam partem Romæ in diaconia S. Hadriani reconditã religioſè aſſeruari ſcimus. Ne quid prætereamus; eiuſdem Danielis inter leones poſiti ſtatuam ære conflatam, auroq; ornatam, Conſtantinus Magnus Imp. Conſtantinopoli in medio foro poſuit, vt auctor eſt Euſeb. in vita Conſtantini lib. 3. c. 48. Antiquus mos Chriſtianorum fuiſſe reperitur, vt in ſuis ſepulchris inter alia reſurrectionis ſymbola, Danielem in lacu inter leones liberum ſtantem ſculperent. Extant eius rei in veteribus lapideis ſepulchris complura exempla. Ea fortaſſe de cauſa, quòd de reſurrectione mortuorum cap. 12. apertiſſimè ſit locutus: ſeu quòd è lacu ipſe liber egrediens, quodammodò hieroglyphicum hominis è tumba reſurgentis expreſſerit.

[c] Victoris.] De quo Beda, Ado, Petrus in catal. lib. 6. cap. 122. & alij recentiores hac die. Scribit de eo Gregor. Turonen. lib. de glor. mart. cap. 77. Venant. Fortunat. hoc verſu libro 7. ad Bod. ducem:

Maſſilia Victor martyr ab vrbe venit.

Reperimus in Vaticana biblioth. huius martyris Acta metro conſcripta in codice notato nu. 137. cuius exterior inſcriptio eſt: Sancti Ambroſij opera. Paſſus hic traditur in perſecutione Diocletiani & Maximiani AA. Fuit inſuper alius Victor, ſeu Victorinus Maſſilienſis, qui eruditione clarus vixit temporibus Theodoſij Iunioris & Valentiniani Imperatorum, de quo Gennadius de viris illuſtribus cap. 6. Ado in chron. & alij.

[d] Iuliæ.] De ea etiam Vſuardus hac die, ibi & Molanus de tranſlatione eiuſdem.

e Claudij & ſoc.] Agit & de his Molanus in addit. ad Vſuardum hac die.

f Zotici Epiſc.] Meminit huius magna cum laude Apollinaris Epiſcopus Hierapol. apud Euſeb. lib. 5. cap. 15. vbi legitur, hanc adnumeratum inter Epiſcopos fuiſſe ex vico Comana; licet Nicephorus dicat eum presbyterum Otrenum lib. 4. cap. 23.

g Arbogaſti Epiſc.] Huius acta eſſe conſcripta ab Vthone eiuſdẽ eccleſiæ Epiſcopo, teſtatur Guilielmus Einſengren. Suffectus eſt hic S. Amãdo, anno Domini 646. seditque annos duodecim, vt habent tabulæ Epiſcoporum eius eccleſiæ deſcriptæ à Demochare in libro de ſacrificio Miſſæ.

h Ioannis.] De eodem item Græci agunt hac die in Menologio. Huius res geſtæ intextæ ſimul ſunt cum Actis S. Simeonis, quę (vt diximus, cum de eo ſuprà egimus) ſcripſit Leontius Epiſc. in Cypro, citatque ea Septima Synodus; habent eadem Lipom. tom. 6. & Surius tom. 4.

v. G Vndecimo Kal. Auguſti. Luna. 22

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	23	24	25	26

APVD Maſſiliam natalis ſanctæ Mariæ [a] Magdalenæ, de qua Dominus eiecit ſeptem dæmonia, & quæ ipſum Saluatorem à mortuis reſurgentem prima videre meruit. Philippis ſanctæ Syntyches [b], cuius beatus Paulus Apoſtolus meminit. Ancyræ in Galatia natalis S. Platonis [c] martyris, qui ſub Agrippino Vicario verberibus cæſus, vncis ferreis laniatus, aliiſque immaniſſimis tormentorum generibus cruciatus, demum abſciſſo capite, inuictam animam Deo reddidit: cuius miracula in ſubueniendis captiuis Acta ſecundæ Synodi Nicænæ teſtantur. In Cypro ſancti Theophili [d] Prætoris, qui ab Arabibus tentus, cùm nec donis nec minis flecti poſſet vt Chriſtum negaret, gladio cæſus eſt. Antiochiæ ſancti Cyrilli [e] Epiſcopi, doctrina & ſanctitate conſpicui. In territorio Aruernenſi ſancti Menelei [f] abbatis. In Blandinio monaſterio ſancti Vuandregiſili [g] abbatis, miraculis clari. Scythopoli in Palæſtina ſancti Ioſeph [h] Comitis.

IVLII 22.

MARIÆ Magdalenę [a].] De eadem hac die Beda, ac ceteri omnes Latinorum; Græci etiam in Menologio. De famoſiſſima & antiquitus diſputata quæſtione, an vna vel plures fuerint Magdalenæ, diſſeruimus pluribus in Annalibus Eccleſiaſticis; ibique vnam tantùm fuiſſe Magdalenam, profeſſi ſumus. Multa quidem de eadem apocrypha legimus, vt hiſtoriam quamdam Ioſeph nomine, cuius eſt principium: In diebus Claudij, &c. Libellum inſuper de eius acceſſu ad ſenatũ Romanum, vt Pilatum de nece Chriſti poſtularet iudicio, & alia eiuſmodi, nobis quidem inſulſa viſa. De acceſſu autem eius cum Martha & Maximino in Gallias, cùm vetus traditio, tum etiam antiqui manuſcripti codices edocent: quibus adde ea quę nouiſſimè ſcripta ſunt à Siluestro Prierate Dominicano in Aurea roſa in expoſitione Euangelij feriæ quintæ infra Octauas Paſchæ quę recitat Sur. tom. 4. hac die. Lege & ea quæ Petrus in catal. ſcribit lib 6. cap. 124. & alia id genus: in omnibus ſeruans Apoſtoli regulam, vt cuncta probans, quod bonum eſt teneas. Sigeb. agẽs de eius tranſlatione anno Domini 745. hæc compendio deſcribit: Perſecutione poſt lapidationem Stephani protomartyris mota, Maximinus vnus de ſeptuagintaduobus diſcipulis ad Gallias tranſiens, Mariam Magdalenam ſecum adduxit, & eam apud Aquenſem vrbem, cui præſidebat, ſepeliuit defunctam. Aquenſi verò vrbe à Sarracenis deſolata, corpus eius à Gerardo Comite Burgundiæ ad cœnobium Viceliacum à ſe cõſtructum tranſfertur. Quamquam aliqui ſcribant, quòd illud apud Epheſum quieſcat, nullum ſuper ſe tegumen habens. hæc Sigebertus. Fuit etenim Græcorum opinio, quòd corpora Mariæ Magdalenæ & Lazari quieſcerent Epheſi: vnde Cedrenus in comp. hiſt. in Leone Imp. Baſilij filio hæc ait: Condidit templum ſancto Lazaro ſacrum, inque eo Lazari & Magdalenæ reliquias Epheſo allatas depo-

fuit. Hæc Cedrenus in compend. hist. in Leone Philosopho. Insuper Zonaras lib. 3. Annal. testatur S. Lazari corpus è Cypro insula translatum Constantinopolim, necnon & S. Mariæ Magdalenæ simul condita esse à Leone Imp. cognomento Philosopho, in basilica à se erecta: sed Latinis magis assentimur. Inter alia de sancta Maria Magdalena Patrum encomia, celebrior habetur oratio ab Origene conscripta, quamquam Latinum scriptorem potiùs redoleat.

a Syntyches.] De qua Paul. ad Philippens. cap. 4. Agunt de eadem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri.

c Platonis.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij, Græci autem in Menologio xv. Kal. Ianuarij. Extant res gestæ ipsius à Metaphraste editæ, quas retulit Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 4. De miraculis virtute S. Platonis editis scripsit S. Nilus historiam ad Heliodorum, quæ recitata est in Septima Synodo, Actione quarta. Iustinianus Imp. in honorem S. Platonis amplissimum erexit monumentum, vt scribit Procopius, agens de ædific. Iustiniani Imp. de quo Cedren. in Basilio Imperatore: Platonis, inquit, templum, quod corruerat, excitauit.

d Theophili.] Eius certamen describitur in historia miscella. Martyrij coronam adeptus est Constantino & Hirene imperantibus, anno Domini septingentesimo octogesimoquarto.

e Cyrilli Episcopi.] De eo hac die Beda. Adscribitur hic decimusnonus eius sedis Episcopus. Agit de eo Eusebius in chron. & hist. lib. 7. c. 26. Niceph. Callist. hist. lib. 6. cap. 34. atque etiam Niceph. episc. Constantinop. in chron. Habentur eius Acta iuncta illis sanctorum Claudij & Nicostrati, quæ ex antiquis codicibus edidit Mombrit. tomo 1. vbi scribitur, ipsum ob Christi fidem passum, ac tandem in carcere Deo spiritum reddidisse.

i Menelei.] De eo item hac die Vsuardus, & alij recentiores.

g Vuandregisili.] Eius Acta sincerè conscripta refert Surius tomo 4. ex quibus constat, migrasse ex hac vita anno Domini sexcentesimo sexagesimoquinto, Indict. octaua, temporibus Vitaliani Papæ, licet malè Sigebert. referat ad annum 692. sicut & Trithem. de viris illustribus ord. S. Benedicti lib. 3. cap. 96. Scribit de eodem Petrus in catal. lib. 6. c. 127. & nouissimè Molan. in Indiculo Sanct. Belgij.

h Ioseph.] De quo & Græci. Eius verò admirabilem ad Christum conuersionem & fidei constantiam aduersus Arianos, pluribus describit S. Epiphanius in Panar. hæresi 30. contra Hebionitas. Apud hunc hospitio susceptus est S. Eusebius Episcopus Vercellensis pro fide Catholica exul, quando eum inuisit idem Epiphanius, qui hæc refert.

23 Decimo Kal. Augusti. Luna. A iiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27			

NATALIS sancti Apollinaris [a] Episcopi, qui ab Apostolo Petro Romæ ordinatus, & Rauennam missus, pro fide Christi diuersas & multiplices pœnas perpessus est: posteà in Æmilia Euangelium prædicans, plurimos ab idolorum cultu reuocauit: tandem Rauennam reuersus, sub Vespasiano [b] Cæsare gloriosum martyriũ consummauit. Romæ sancti Rasyphi [c] martyris. Ibidem passio sanctæ Primitiuæ [d] virginis & martyris. Item sanctorum martyrum Apollonij [e] & Eugenij. Eodem die natalis sanctorum martyrum Trophimi [f] & Theophili, qui sub Diocletiano Imperatore lapidibus cæsi, & igne incensi, demum gladio percussi, martyrio coronantur. In Bulgaria sanctorum plurimorum [g] Martyrum, quos Nicephorus impius Imperator, ecclesias Dei deuastans, diuerso mortis genere, ense, laqueo, sagittis, diutino carcere, & fame necari fecit. Cenomanis in Gallia sancti Liborij [h] Episcopi & confessoris. Romæ sanctarum virginum Romulæ [i], Redemptæ, & Herundinis, de quibus scribit sanctus Gregorius Papa. Eodem die transitus sanctæ Brigittæ [k] viduæ, quæ post multas sanctorum locorum pere-

grinationes, diuino afflata Spiritu, Romæ quieuit: cuius corpus in Sueciam posteà translatum fuit.

IVLII 23.

Pollinaris Episcopi [a].] De quo etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac reliqui omnes, necnon & Græci in Menologio. Huius gesta, quæ in antiquis manuscriptis codicibus latitabant, edidit Mombritius tomo 1. & Sur. tomo 4. Petrus item in catalog. lib. 6. cap. 128. & alij qui res ecclesiæ Rauennatis sunt prosecuti. Extat de eodem sermo sancti Petri Chrysologi, alij etiam Petri Damiani. De eius ecclesia religiosè adeunda, hæc Venantius Fortunatus:

Rursus Apollinaris pretiosi limina lambe.

De sepulchro eiusdem, & iuramento illic præstari solito, agit S. Gregorius in regist. lib. 5. epist. 33.

[b] Sub Vespasiano Cæs.] Nō sic quidem, vt aliqua illius tempore fuerit in Christianos excitata persecutio: sed quod ait Sueton. in vita ipsius cap. 15. his verbis: Non temerè quis punitus insons reperitur, nisi absente eo, & ignaro, aut certè inuito, atque decepto. Hæc de eo Suetonius.

[c] Rasyphi.] De quo vet. manuscript. ex quibus & alij recentiores.

[d] Primitiuæ.] Agit de eadem Petrus in catalog. lib. 11. num. 200. & alij.

[e] Apollonij & Eugenij.] De his etiam hac die Græci in Menologio agunt.

[f] Trophimi & Theophili.] Græci item in eodem Menologio hac die, ibique pluribus eorum martyrium referunt.

[g] Plurimorum martyrum.] Agunt itidem de his Græci in Menologio his verbis: Commemoratio eorum qui sunt apud Bulgariam interfecti sub Nicephoro Stauratio Imp. anno nono Imperij eius: quorum alij letalibus plagis acceptis, cùm Christum negare non paterentur, multiplicibus & acerbissimis tormentis subiecti, è vita decesserunt, aliique ense obtruncati, alij funibus vincti & suffocati, alij sagittis confossi, alij denique carceribus & fame consumpti expirarunt, & corona martyrij donati sunt. Hæc ibi. Erat autem prædictus Imperator sectâ Manichæus; de cuius immani crudelitate meminit Theodorus Studita in panegyrico S. Platonis. De his etiam histor. Miscel. in anno octauo eiusdem Imp. Cedrenus etiam in compendio, anno nono. Facta hæc tradunt anno Christi 804. Indict. 5. sed secundùm veriorem supputationem, anno Domini octingentesimo vndecimo.

[h] Liborij Episcopi.] Agit de eodem hac die Ado. Res gestas ipsius retulit Surius in tom. 4. Ponitur quintus eius sedis Episcopus: sedit annos 49. temporibus Valentiniani, Gratiani, & Theodosij Augustorum. Facta est autem corporis eius translatio anno Domini 836. Indictione 14. Ludouici Imperatoris anno 23.

[i] Romulæ & soc.] Agit de his S. Gregorius Papa lib. 4. dialog. cap. 15. vbi & de ecclesia S. Mariæ, apud quam manebant. Porrò earumdem Romulæ & Redemptæ veneranda corpora asseruari Romæ in basilica S. Mariæ Maioris, inscriptio musiuo opere in apside posita his verbis declarat: IN HAC SACRA BASILICA CORPORA SANCTORVM MATTHIÆ APOSTOLI. HIERONYMI DOCTORIS. ROMVLÆ ET REDEMPTÆ VIRGINVM RECONDVNTVR. Hæc ibi; licet & Tiburtini eadem sibi vendicent, de iisdemque hac die solemnitatem agant. Verùm aliquam partem, non ipsa integra corpora eos accepisse putamus.

[k] Brigittæ, aliàs Birgittæ.] Hanc Bonifacius Nonus Rom. Pontifex adscripsit in Sanctarum numerum. Vitam eius sincerè conscriptam habet Sur. tomo 4. Moritur anno Domini millesimo trecentesimo septuagesimotertio.

iij. B Nono Kalend. Augusti. Luna. 24

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
16	17	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28

Igilia sancti Iacobi [a] Apostoli. Tyri in Tuscia apud lacum Vulsinium sanctæ Christinæ [b] virginis & martyris: quæ in Christum credens, cùm patris idola aurea & argentea comminuisset, ac pauperibus erogasset, eius iussu verberibus dilaniata, aliisque suppliciis dirissimè cruciata, & cum magno saxi pondere in lacum proiecta, sed ab angelo liberata: deinde sub alio Iudice patris sui successore acerbiora tormenta constanter perferens, nouissimè à Iuliano Præside post fornacem ardentem, vbi quinque diebus illæsa permansit; post serpentes Christi virtute superatos,

ratos, abſciſſione linguæ, & ſagittarum infixione martyrij ſui curſum compleuit. Romæ via Tiburtina ſancti Vincentij [c] martyris. Amiterni in Veſtinis paſſio ſanctorum Militum [d] octogintatrium. Emeritæ in Hiſpania ſancti Victoris[e], viri militaris, qui cum duobus fratribus Stercatio & Antinogene in perſecutione Diocletiani per diuerſa ſupplicia martyrium conſummauit. In Lycia ſanctarum martyrum Nicetæ [f] & Aquilinæ, quæ beati Chriſtophori martyris prædicatione ad Chriſtum conuerſæ, martyrij palmam capitis obtruncatione ſumpſerunt. Item ſanctorum martyrum Menei [g] & Capitonis. Apud Senonas ſancti Vrſicini [h] Epiſcopi & confeſſoris.

IVLII 24.

IGILIA S.Iacobi [a].] De ea etiam Beda, & alij recentiores.

[b] Chriſtinæ.] Ponitur hæc paſſa Tyri apud lacum Vulſinium, qui ab eadem ciuitate nomen accipiens, dictus eſt (vt iterùm diximus) lacus Tyrenſis: ſic enim appellatus reperitur in edicto Deſiderij Regis Longobardorum, quod extat Viterbij inciſum in marmore. Tyri enim ſanctam Chriſtinam paſſam eſſe, cùm vetera illorum locorum monumenta, & firma certaque à maioribus accepta traditio, tum etiam veteres manuſcripti codices confirmant. Porrò Tyrus ciuitas illic olim poſita à lacus excreſcentia abſorpta eſt, vt Vulſinienſes oppidani olim illi vrbi vicini teſtantur. Hæc de loco ſatis ſint dicta. Agunt etiam de eadem Chriſtina hac die Beda, Vſuardus, ac ceteri Latinorum, ac Græcorum, in quorum Menologio eius Acta narrantur conſentientia iis quæ à Latinis ſcribuntur, quæ poſt Mombrit. tomo 1. & Petrum in catalog. libro 6. cap. 130. Surius ex Martyrologio Adonis ſummatim deſcribit tomo 4. Vincent. libro 12. cap. 86. Antonin. part. 1. tit. 8. & alij. Habemus in noſtra bibliotheca eius Acta fuſiùs ſcripta, aliaque legimus in vetere codice ſanctæ Cæciliæ trans Tiberim. eſt priorum eiuſmodi exordium: Erat quædam ſancta & ſacra puella ex Aniciorum perilluſtri familia, &c. Illa autem quæ extant in dicto codice S. Cæciliæ, ſic incipiunt: Beatiſſima, &c. Putarunt aliqui de hac agere S. Auguſtinum in Pſalm. 120. Fefellit fortaſſe eos mendoſus codex: non enim de Chriſtina, ſed de Criſpina agit, perilluſtri martyre in Africa, de qua idem Auguſtinus ſæpiùs meminit, vt loco ſuo dicemus inferiùs: Criſpinam, & non Chriſtinam legit editio Louanienſis. Corpus ſanctæ Chriſtinæ Panormi in Sicilia ſumma veneratione aſſeruari percepimus, nec aliam ab iſta eſſe tradunt. Meminit ſanctæ Chriſtinæ Aldelmus Epiſcopus de laudib. virginitatis, & alij recentiores.

[c] Vincentij.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Eſt Tibure eccleſia ſancti Vincentij, huius quidem, & non alterius Vincentij; vt multi credunt, dicta nomine, atque dicata.

[d] Militum octoginta.] Ponuntur hi paſſi Amiterni, quę fuit olim nobiliſſima ciuitas in Veſtinis; licet in alia edit. errore typographi, Amiternum in Sabinis ſit poſitum; nam Furconium, & Aquila, loca illi proxima, in Veſtinis ponuntur inferiùs. Amiternum eſſe in Veſtinis, ſcribit Cato libro orig. Ptolemæus libro 3. tabula ſexta Europæ id apertè docet. Strabo id ipſum libro 5. A Varrone meliùs diſces, vbi ſit Amiternum, & cur ita dictum: nam lib. 4. de lingua Latina ſic ait: Qui circum Aternum habitant amnem, Amiternini ſunt appellati. Porrò de Aterno flumine Veſtinos alluente meminit Strabo libro 5. & Vibius Sequeſt. libro de flum. & alij. Vnus tantùm Plinius lib. 3. cap. 12. ponit Amiternum in Sabinis, ea (vt puto) occaſione deceptus, quòd dicti reperirentur Amiternini Sabinorum, ea nimirum ex cauſa, quòd Amiternini à Sabinis venirent, vt auctor eſt Varro lib. 5. de lingua Latina. Dicta eſt alio nomine illa regio Prouincia Valeriæ, de qua ſuperiùs locuti ſumus. Fuerunt huius cohortis præcipui Florentius & Felix, vt ex manuſcriptis Aquilâ tranſmiſſis accepimus.

[e] Victoris & ſoc.] De his Vſuardus, Ado, & alij recentiores: alij prò Stercatio habent Eſtertium. De his Vaſæus in chron. Hiſpan. item Flos ſanctorum Hiſpaniæ.

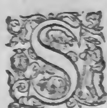
[f] Nicetæ & Aquilinæ.] Agunt de his etiam hac die Vſuardus, Ado, Petrus in catalog. lib. 6. c. 132. & alij recentiores. Habentur earum Acta iuncta illis S. Chriſtophori martyris; de his etiam Vincent. in Spec. lib. 13. cap. 25.

[g] Menei & Capitonis.] De his item hac die Græci in Menologio agunt.

[h] Vrſicini Epiſcopi.] Succeſſit hic ſancto Polycarpo, adſcribiturque in ſerie Epiſcoporum Senonenſium decimus ordine: claruit circa annum Domini 310. vt apparet ex tabulis Democharis lib. de ſacrificio Miſſæ.

ij. C Octauo Kalend. Augusti. Luna. 25

à	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	29			

SANCTI Iacobi [a] Apoſtoli, fratris beati Ioannis Euangeliſtę, qui prope feſtum Paſchæ ab Herode Agrippa docollatus eſt. Eius ſacra oſſa ab Ieroſolymis ad Hiſpanias tranſlata, & in vltimis earum finibus apud Gallæciam recondita, celeberrima illarum gentium veneratione, & frequenti Chriſtianorum concurſu religionis & voti cauſa illuc adeuntium, piè coluntur. In Lycia ſancti Chriſtophori [b] martyris, qui ſub Decio virgis ferreis attritus, & à flammæ æſtuantis incendio Chriſti virtute ſeruatus, ad vltimum ſagittarum ictibus confoſſus, martyrium capitis obtruncatione compleuit. Barcinone in Hiſpania natale beati Cucuphatis [c] martyris, qui in perſecutione Diocletiani ſub Daciano Præſide plurimis tormentis ſuperatis, percuſſus gladio, victor migrauit in cælum. In Palæſtina ſancti Pauli [d] martyris, qui in perſecutione Maximini ſub Firmiliano Præſide capitis damnatus, exiguo orandi ſpatio impetrato, primùm pro contribulibus ſuis, deinde pro Iudæis & Gentilibus, vt fidei veritatem agnoſcerent, poſteà pro circumſtantium multitudine, demum pro Iudice qui ipſum damnauerat, & pro carnifice à quo feriendus erat, Deum toto corde precatus, abſciſſis ceruicibus, martyrij coronam accepit. Ibidem ſanctæ Valentinæ [e] virginis, quæ ad aram vt immolaret adducta, cùm eam calcibus euertiſſet, diriſſimè cruciata, vnà cum ſocia virgine in ignem coniecta, cucurrit ad Sponſum. Furconij in Veſtinis ſanctorum martyrum Florentij [f] & Felicis Sipontinorum. Cordubæ S. Theodemiri [g] monachi & martyris. Treuiris ſancti Magnerici [h] Epiſcopi & confeſſoris.

IVLII 25.

IACOBI Apoſtoli [a].] De eodem Beda ac ceteri Latinorum; Græci autem in Menologio agunt pridie Kalend. Maij, in quem diem natalem eius, quando ab Herode occidi iuſſus eſt, transferunt: Latini verò hac die agunt, quando eius venerandum corpus ex Iria Flauia Compoſtellam tranſlatum eſt, vbi hactenus celeberrimo totius Chriſtiani orbis officio colitur, vt conſtat ex Apoſtolicis litteris Calliſti Papæ Secundi, quibus etiam expreſſum habetur, vt tertio Kal. Ianuarij celebretur eius tranſlatio Ieroſolymis facta Gallæciam, itemque electio: rurſus autem, vt quinto Nonas Octobris ſolemnitas agatur, qua recolantur eiuſdem S. Iacobi miracula. Kalendis verò Iunij agitur Compoſtellanæ eccleſiæ dedicatio facta à Turpino Epiſcopo Rhemenſi, & aliis ſexaginta Epiſcopis, id curante Carolo Magno Imp. vt idem Turpinus teſtatur. De eius acceſſu & prædicatione in Hiſpanias, hæc liber qui inſcribitur nomine S. Iſidori de vita & mort. ſanct. cap. 73. Hiſpaniæ atque Occidentalium locorum populis Euangelium prædicationis infundit, &c. Hæc ibi: licet ille, an ſit Iſidori, non immeritò adducatur in controuerſiam, cùm complura in eo indigna Iſidoro reperiantur coagmentata mendacia. Rurſus autem in Breuiario Toletano inſtitutionis S. Iſidori, habetur ſacer hymnus, quo de eius acceſſu in Hiſpaniam agitur: vbi etiam inter alios hi verſus deſcripti habentur:

Magni deinde filij tonitrui,
Adepti fulgens prece matris inclyta,

Vtri-

Vtrique vitæ culminis insignia:
Regens Ioannes dextra solus Asiam,
Et læua frater positus Hispaniam, &c.

Beda etiam in collectaneis agēs de diuisione Apostolorum, Iacobum hunc in Hispanias esse profectũ testatur: id ipsum Turpinus in libro de rebus gestis Caroli Magni Imp. id denique Callistus Papa Secundus (eius enim nomine litteræ Apostolicę scriptæ reperiuntur) affirmare videtur. Sed cùm omnium Apostolorum primus S. Iacobus martyrio ex hac vita migrarit, idque etiam ante diuisionem Apostolorum: inde nonnullis de ea re dubitandi occasio orta est. Verùm Iacobi in Hispaniam profectio tunc potissimùm potuit contigisse, cùm post necem Stephani protomartyris secuta est statim dispersio omnium discipulorum: & licet dicat S. Lucas in Actis, omnes dispersos esse præter Apostolos, intelligendum ex maiori parte; sicut cùm ibidem ait, omnes discipulos dispersos esse per regiones Iudææ atque Samarię: cùm tamen constet, inter alios Ananiam tũc temporis profectum esse Damascum Syriæ, illicque Euangelium prædicasse. Sanè quidem & horum matrem, vxorem Zebedæi, Mariam, eadem dispersione fugatam, in Italiam aduentasse, & apud Hernicos, itinere fatigatam, in pace quieuisse, produnt vetera monumenta ecclesiæ Verulanæ, vbi eius venerandum corpus religiosè asseruatur. Hæc autem dę accessu Iacobi in Hispanias nuper dicta non sic accipias, vt illic prædicauerit Gentibus Euangelium (nondum enim decreto Apostolorum illis fuerat ostium reseratum) sed Iudęis tantùm, suis gentilibus, Christum annuntiarit; nec sic quidem, vt aliquã illic fundarit ecclesiam: eoque sensu sunt accipienda verba Innocentij Papæ in epist. ad Decentium, quòd nullus Apostolorum in Hispania vel Gallia populum Gentilem docuerit, sed illi tantùm, quos in eas regiones misisset Petrus Apostolus. Prędicta autem non sic mordicus defendimus, vt his inuitos adstipulari cogamus; sed potiùs vt ostenderemus, quę dicuntur de profectione eius in Hispaniã, non esse adeò impossibilia, vel haberi pro mõstro, vt putant aliqui. Addimus & illud de eodem Apostolo; ipsum nimirum, sicut Ioannem, virginem permansisse: id etenim testatur S. Epiphanius in Panar. hæresi 58. his verbis: Quinam igitur hi fuerint, quàm generosi Apostoli, ac monasticam vitam degentes, ac deinceps virgines? Ioannes quidem & Iacobus, filij Zebedæi, qui manserunt in virginitate. Hæc Epiphanius. Agit de eodem Suidas in Herode, recitatq; historiam de martyrio illius qui illum accusauerat, & quomodo veniam precatus, martyrium subiit. Trithemius de vir. illustr. dum recenset Callisti Papæ commentarios, ait illum copioso sermone & maxima diligentia tractatum scripsisse de miraculis S. Iacobi. Legimus eiusdem Callisti nomine de ea re quinque libros digestos, quibus continentur miracula eiusdem Apostoli virtute edita, licet (vt constat ex ratione annorum numeri) aliqua fuerint superaddita, atque illis admista. Habentur & eiusdem Callisti sermones de translatione S. Iacobi, itemque de ea re epistolæ, necnon & litteræ Leonis Papæ Tertij de trãslatione S. Iacobi in Hispaniam facta tertio Kalend. Ianuarij. est earum exordium: Noscat fraternitas vestra, &c. Itemque litteræ Innocentij Papæ Secundi habentes subscriptionem S.R.E. Cardinalium, qui illis vixere temporibus, quibus eiusdem Callisti commentar. comprobatur. recitatur in eo & epigramma Fortunati de martyrio S. Iacobi.

[b] Christophori.] Martyr est tam Latinis quàm Græcis notissimus, de quo hac item die Beda, Vsuard. Ado, & alij omnes recentiores; Græci autem de eo agunt in Menologio ad septimum Idus Maias. Huius quidem Acta deprauata ac inter se diuersa admodum reperiuntur. Edidit ea primùm Mombrit. tomo 1. vit. sanct. Petrus in catalogo lib. 6. cap. 135. Vicellius in Hagiolog. ex Ruggero Fuldensi paucis contraxit. Legimus eadem in nonnullis antiquis codicibus; quæ & Sur. retulit in tomum quartum: sed omnia quæ censura indigeant. Irrepsit inter alia, vt pro Decio Imperatore Dagnus quidam sit positus: sub Decio etenim esse passum vnà cum ceteris Christianis commilitonibus, constat ex veteri hymno sacro, qui legitur in Breuiario Toletano secundùm regulam S. Isidori, quo etiam eiusdem martyris Acta describuntur: quæ quidem præ ceteris omnibus nobis arrident. Asseruantur ibidem (vt in eodem Breuiario legimus) eiusdem martyris venerandæ reliquiæ. Frequens erat ac religiosus in Hispaniis Christophori martyris cultus. Erat etiam Cordubę nobilis ac vetus memoria S. Christophori, ecclesia & monasterium ab eo denominatum, cuius meminit S. Eulogius, dum agit de alio Christophoro eiusdem monasterij alumno; qui sicut & nomen, ita etiam eum imitatus, martyrij coronam est consecutus tempore persecutionis Sarracenorum. De alio monasterio nomine eiusdē S. Christophori dedicato meminit S. Gregor. in regist. lib. 8. epist. 33. Hæc de antiquis eius memoriis. Quod pertinet ad giganteam staturam, qua pingi consueuit, quid dicam, non habeo: referam hîc tantùm ex hymno præfato hos versus, quibus eius imago describitur, immò potiùs tantummodò adumbratur:

Elegansq; statura, mente elegantior,
Visu fulgens, corde vibrans, & capillis rutilans,
Ore Christum, corde Christum Christophorus insonat.

Et in capitulo sic dicitur: De minimo grandis, vt ex milite dux fieret fidelium populorum, &c. Porrò ea cuncta quę de S. Christophoro ferũtur, de palma, flumine, statura procera; ea, inquam, omnia Hieronymus Vida Episcopus Albæ allegorico sensu interpretata egregio cecinit epigrammate. De symbolicis picturis Christianis antiquitus pingi solitis diximus superiùs 23. Aprilis in Georgio.

[c] Cucuphatis.] De quo & Beda, Vsuardus, Ado, & alij hac die. Prudentius hymno quarto de eo hoc versu meminit:

Barchinon claro Cucuphate freta
Surget, &c. Huius Acta ex anonymo descripsit Surius tomo 4. Mombritius tomo 1. Petrus in catalogo lib. 6. cap. 136. sed eadem feliciùs canuntur sapphico carmine, hymno sacro, qui legitur in Breuiario Toletano. Plura de eodem in Flore sanct. Hispan. & in Thesauro concion. tomo 2. Kal. Augusti; ibi & de Felice agitur.

[d] Pauli.] Agit de eo Eusebius histor. lib. 8. cap. 18. passumque tradit anno sexto persecutionis Diocletiani Imp. qui est annus Domini 307.

Va-

e Valentinæ.] Eadem ipsa eo passa est tempore, quo & Paulus, de quo modò actum est. Scribit de ea idem Eusebius hist. lib.8. c.18.

f Florentij & Felicis.] Sunt hi duo ex numero illorum octogintatrium militum, de quibus agitur pridie huius diei; ibi & de his diximus. Furconij cùm hi ponantur, sciendum est, nobilem fuisse ecclesiam Furconiensem in Vestinis, cuius mentio habetur in Concilio Romano sub Agathone, quod recitatur in Sexta Synodo Act.4. Adnumeratam eamdem inueni inter eas, quarum Episcopi dicebantur olim Suffraganei Romani Pontificis, nec erant sub ditione alicuius Archiepiscopi, sed tantùm immediatè subiecti Romano Pontifici, vt habet codex manuscript. bibliothecæ Vaticanæ, qui inscribitur Liber censuum.

g Theodomiri.] De quo agit S. Eulogius in memor. sanct. lib.2. cap.6. aitque eumdem 25. Iulij, die Sabbati, martyrij coronam esse adeptum, æra octingentesima nonagesimanona, anno à Christo Domino octingentesimo quinquagesimoprimo.

h Magnerici Episc.] Agit de eodem hac die Molan. in addit. ad Vsuar. Acta eius scripsit Ebruinus abbas. Habetur de eo mentio in Actis S. Gauderici, quæ recitat Sur. to.4. 11. Augusti, Gregor. Turonensis de gest. Franc. lib.8. c.37. lib.9. c.10. & in tabulis Episcoporum Treuerensium post Nicetium. De hoc extare carmen Fortunati, tradit Molanus: verùm in libris Fortunati nuper editis Calari, non de Magnerico Treuerensi, sed de Agerico Virdunensi carmen extat lib. 3. Vixit circa annum Domini 505.

j. D Septimo Kal. Augusti. Luna. 26

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	25	26	27	28	29	30			

DORMITIO sanctæ Annæ [a] matris genitricis Dei Mariæ. Philippis in Macedonia natalis S. Erasti [b], qui illic à beato Paulo Apostolo relictus Episcopus, ibidem martyrio coronatus est. Romæ via Latina sanctorum martyrum Symphronij [c], Olympij, Theoduli, & Exuperię, qui (vt in gestis S. Stephani Papæ legitur) ignibus combusti, martyrij palmam adepti sunt. In Portu Romano sancti Hyacinthi [d] martyris, qui primò in ignem iniectus, deinde in profluentem præcipitatus, illæsus euasit: post hæc à Leontio Consulari sub Traiano Imperatore gladio percussus, vitam finiuit: cuius corpus Iulia matrona in prædio suo iuxta Vrbem sepeliuit. Item Romæ sancti [e] Pastoris presbyteri, cuius nomine Titulus [f] extat in Viminali apud sanctam Pudentianam. Veronæ sancti Valentis [g] Episcopi & confessoris. In monasterio sancti Benedicti in agro Mantuano sancti Simeonis [h] monachi & eremitæ, qui multis miraculis clarus, in senectute bona quieuit.

IVLII 26.

ANNÆ [a].] Græci autem de ea pridie huius diei agunt in Menologio: in constitutione Emmanuelis Imp. ponitur inter eas solemnitates, quibus vacandum est religionis gratia. De eadem Dei genitricis matre meminit S. Epiphan. in Panar. hær.78. & 79. itemq; in commentariolo de laudibus Deiparæ. Antiochus monachus, qui doctrina & sanctitate claruit temporibus Heraclij Imperatoris, de eadem agit in hom. 10. Ioannes Damascenus de fide Orthodoxa lib.4. c.15. in oratione prima de dormitione beatæ Mariæ, & orat. 1. & 2. in natiuitate eiusdem. Andreas Cretensis plura in Natali Deiparæ, & in sacris hymnis. Multa prætereà de ea apud Cyrum Prodromum. Est de eadem sermo Fulperti Episcopi Carnotēsis. In Breuiario Toletano inest de ea vetus officium ecclesiasticum cum sacro hymno eodem die canendo. Habemus in nostra bibliotheca tom. 7. de eadem sermonem, cuius est initium: Beatissimæ & multiplici, &c. Ibique carmina quędā in laudem ipsius scripta sunt, in aliqua ecclesia cani solita. Fertur de eadem apocryphum quoddam, nomine S. Hieronymi, quod incipit: Postulatis, filiæ, &c. De miraculis S. Annæ Trithemius scripsit. Eius venerandum caput asseruari Duræ, quod est oppidum Iuliacense, testatur Molanus in addit. ad Vsuardū edit. 2. annulus autem eius Romæ in ipsius Eccle-

sia custoditur. Iustinianus Imperator eidem erexit Constantinopoli augustissimam basilicam, vt auctor est Procop. lib. 1. ędif. Iustiniani Imperatoris, de qua habetur mentio in Actis S. Stephani Iunioris: eamdem tandem vetustate collabentem Basilius Imp. restituit, vt scribit Cedren. in Basilio. Plura in laudem sanctæ Annæ tam carmine quàm soluta oratione à recentioribus scripta sunt, vt à Vicellio, & aliis. Constat ex prædictis, tam in Orientali quàm Occidétali Ecclesia peruetustum fuisse sanctæ Annæ cultum; quem Sanctissimus Dominus noster Gregorius XIII. Papa, diuino afflatus Spiritu, Apostolicis litteris datis hoc anno Domini 1584. Kal. Maij, sui Pontificatus anno duodecimo, firmauit auxitque: præcipiens nimirum, vt perpetuis futuris temporibus beatæ Annę dies festus septimo Kal. Augusti per totius Orbis ecclesias Duplici officio quotannis recolatur, Romanisque ac aliarum ecclesiarum Kalendariis addatur, & Duplex ei adscribatur.

[b] Erasti.] De quo Acta Apostolorum c. 19. Paulus ad Romanos cap. 16. & ad Timoth. cap. 4. Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Hunc creatum fuisse Episcopum Paneadis, scribit Dorotheus in Synopsi; licet ceteri omnes, quibus magis assentimur, Philippensem eum dicant factum Episcopum.

[c] Symphronij & soc.] De his hac die Vsuardus, & alij. Res gestæ ipsorum descriptæ habentur in Actis S. Stephani Papæ, apud Surium tomo quarto, die secunda Augusti.

[d] Hyacinthi.] Agunt de eo etiam Beda, Vsuar. Ado, & alij recentiores: Acta verò ipsius recitat Surius tomo 4. hac die.

[e] Pastoris.] Non tantùm in vet. Romano Martyrologio, sed & in antiquis manuscriptis de eo agitur hac die. Plura de ipso scripta habentur in Actis sanctarum Pudentianæ, Praxedis, Nouati, & Timothei, quorum suprà meminimus. Mentio de eodem habetur in libro de Rom. Pontificibus in Pio Papa. De eius obitu agitur in litteris eiusdem Pontificis ad Iustum Episcopum Viennensem; quas esse germanas, monstrauimus in Annalibus Ecclesiast. In eis hæc de Pastore scripta habentur: Pastor Titulum condidit, & dignè in Domino obiit. Hæc ibi. Habemus in nostra bibliotheca res gestas sancti Pastoris, seu potiùs panegyrim in die natali eius alicubi in ecclesia legi solitam. Est eius exordium: Sanctorum vestigia, &c. Ibi etiam ea die de alio Pastore agitur discipulo S. Erasmi Episcopi, qui passus est Romæ via Salaria, temporibus Diocletiani, atque sepultus ad Cliuum Cucumeris. De scriptis S. Pastoris, quorum penes Græcos vsitatior fuit lectio, in Annalibus pluribus egimus.

[f] Titulus.] Idem Titulus, quod Memoria, seu Ecclesia; sic dictus, quòd in loco vbi erat ecclesia erigenda, crux poneretur in titulum. sic L. vlt. de Pagan. Cod. Theod. & L. Decernimus C. de Episc. & cleric. Nouel. 117. cap. 7. ex Iulian. & const. 4. c. 1. Auth. coll. 5. tit. 17. Vt nullus fabric. c. Nemo ecclesiam. de consecrat. distinct. 1. ex Concil. Aurelianensi & in Capitularibus Franc. libro 5. cap. 239. Ord. Roman. de diuinis officiis c. de ædif. eccles. pag. 107. Habes de Titulo hæc ex Prudentio hym. 5. Peristeph. de sancto Vincentio:

Iam nunc & ossa extinxero,
Ne sit sepulchrum funeris,
Quod plebs gregalis excolat,
Titulumq; figat martyris.

Et hymno 12. de passionibus Apostolorum, in hunc modum:

Parte alia Titulum Pauli via seruat Ostiensis.

Romæ autem obtinuit vetus loquendi vsus, vt non omnis ecclesia, martyrúmve Memoria Titulus diceretur, sed tantùm insigniores ecclesiæ, quibus præficerentur presbyteri Cardinales.

[g] Valentis Episcopi.] De eo tabulæ ecclesiæ Veronensis, & in antiquis monumentis Episcoporum Veronensium, quæ collegit Illustriss. ac Reuerendissimus, hodie Cardinalis, Augustinus Valerius eiusdem ciuitatis Episcopus.

[h] Simeonis.] Huius res gestas scripsisse fertur Hilarion monachus ord. S. Benedicti: eas nos non vidimus, nisi sint illæ quæ in bibliotheca Vaticana manuscriptæ leguntur absque auctoris nomine, in codice qui habet numeri notam 709. vbi traditur, hunc Armenum fuisse genere, ordine Leuitam, professione monachum; venisse in Italiam, ac multis egregiis operibus illustratum quieuisse in Domino anno à Christo millesimo decimosexto, Indict. 14. septimo Kal. Augusti, Henrico Imp. Quibus temporibus etiam Treuiris in Galliis claruit alius eiusdem nominis & professionis, ordinisque S. Benedicti; qui in turri inclusus, ibidem vsque ad obitum vixit, de quo Sigebert. in chron. anno Domini 1015. & Trithemius de vir. illustr. ord. B. Benedicti libro 3. cap. 238.

27 Sexto Kalend. Augusti. Luna. E *

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1			

NICOMEDIÆ passio S. Pantaleonis [a] medici, qui à Maximiano Imperatore pro fide Christi tentus, & equulei pœna, ac lampadarum exustione cruciatus, sed inter hæc Domino sibi apparente refrigeratus, tandem ictu gladij martyrium consummauit. Ibidem sancti Hermolai [b] presbyteri, cuius doctri-

doctrina beatus Pantaleon ad fidem conuersus est; sanctorum quoque Hermippi & Hermocratis fratrum, qui post multas pœnas sibi illatas, ab eodem Maximiano capitali sententia ob confessionem Christi damnati sunt. Nolæ sanctorum martyrum Felicis [c], Iuliæ, & Iucundę. Vigiliis in Apulia sanctorum martyrum Mauri Episcopi, Pantaleemonis, & Sergij, qui passi sunt sub Traiano. Apud Homeritas commemoratio [d] sanctorum Martyrum, qui sub Dunaan tyranno ob Christi fidem incendio traditi sunt. Cordubæ in Hispania sanctorum martyrum Georgij [e] diaconi, Felicis, Aurelij, Nataliæ, & Liliosę, in persecutione Arabica. Ephesi natalis sanctorum septem Dormientium [f], Maximiani, Malchi, Martiniani, Dionysij, Ioannis, Serapionis, & Constantini. Antisiodori depositio beati Ætherij [g] Episcopi & confessoris. Constantinopoli beatæ Anthusæ [h] virginis, quæ sub Constantino Copronymo ob cultum sanctarum imaginum verberibus cæsa, & exilio relegata, quieuit in Domino.

IVLII 27.

ANTALEONIS, aliàs Pantaleemonis [a].] De quo hac item die Beda, Vsuardus die sequenti, Græci in Menologio hac item die agunt, festumque colunt, vt apparet ex Emmanuelis constitutione tit. de feriis. Huius Acta ex antiquioribus monumentis edidit Metaphrastes, quę Latinè à se reddita descripsit Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 4. Legimus eadem in vet. manuscript. cod. ex quibus etiam Mombritius tomo 2. & Petrus in catal. lib. 6. cap. 146. Agit de eodem Niceph. lib. 7. c. 14. huius templum Constantinopoli vetustate collapsum, in ampliorem formam Iustinianus Imp. restituit, vt scribit Procop. de ædif. iustiniani Imp. libro 1. Excitauit & aliud in honorem eiusdem martyris in Palæstina, vt idem refert lib. 5. Caput eius ex Africa in Gallias translatum esse anno Domini 802. scribit Sigebertus in chron. Extat de eadem translatione carmen Abogardi Episcopi Lugdunensis. Constantinopoli etiam eius sacræ reliquiæ conditę erant in loco qui dictus est Concordia, vbi sacrosancta Synodus œcumenica est cèlebrata, quę ex quatuor secũda ordine posita est. De his Ioannes Damascenus lib. 3. de imaginibus.

[b] Hermolai & soc.] De his hac die Beda. Vsuardus, Ado, & alij Latinorum, Græci autem in Menolog. pridie huius diei. Horum omnium Acta intexta habentur cum illis S. Pantaleemonis. Scribit de eodem Nicephorus hist. lib. 7. cap. 14.

[c] Felicis & soc.] Agit de iisdem hac die Beda, adstipulanturque vet. manuscript.

[d] Commemoratio sanct. Mart.] De his Nicephorus hist. lib. 17. c. 6. Vberiùs autem horum Acta descripsit Metaphrastes, quæ recitat Lipom. tom. 6. & Sur. to. 5. die 24. Octobris.

[e] Georgij & soc.] De his Vsuard. sexto Kal. Septembris; sed hic est dies natalis ipsorum, vt apparet ex S. Eulogio, qui de his multis agit in Memor. sanct. lib. 2. c. 10. passosq; tradit æra 890. à Christo autem anno octingẽtesimo quinquagesimosecundo: ibi idem Eulogius recitat Georgij epistolam ad vniuersos Christianos in Hispania consistentes, qua eos ad subeundem martyrium roborauit. est eius exordiũ: Cognoscite, ô fratres charissimi, meum introitum in Hispaniam, &c.

[f] Septem Dormientium.] De his hac item die Vsuardus, ac recentiores omnes, Græci autem in Menolog. prid. Non. August & xj. Kal. Nouemb. nimirum quando inclusi sunt in specu, & quando demum sunt inuenti. Cur autem hi dicti sint dormientes, duplex affertur ratio: Altera, quòd hi martyres temporibus Decij consummarint martyrium intra speluncam clausi, ac demum specus ostio reserato, inuentis eorum corporibus, velut rediuiui, iterùm apparuissent; dictiq; dormientes consueto diuinæ Scripturæ loquendi vsu, quo eos qui piè religioseque vita functi sunt, dormientes cõsueuit appellare. Altera verò, quòd iidem temporibus Decij vsque ad vltima tempora Theodosij Iunioris intra specum clausi, somno capti, ad ducentos ferè annos re vera dormierint. Qui hæc putarint, sunt in primis ex Græcis Metaphrastes, qui rei gestæ historiam texuit, quam recitat Sur. tom. 4. hac die, Nicephorus lib. 14. c. 45. Cedren. in compẽd. anno 23. Theodosij. Ex Latinis Greg. Turon. de gloria confess. cap. 95. Sigebert. in chron. anno 447. Quid simile de aliis septem dormientibus in Germania scribit Paulus diac. de gestis Longobard. lib. 1. c. 3. quos illos esse putamus, de quibus Greg. Turon. epistolam scripsit ad Sulpitium Episcopum Bituricensem, qua illorum recenset originem; quos tamen re vera obiisse diem, expressè testatur, recitatq; eorum nomina, quæ sunt ista, Clemens, Primus, Lætus, Theodorus, Gaudens, Cyriacus, & Innocentius. Si & ex Gentilibus de longo tempore dormiente exemplum cupis, habes Plin. qui lib. 7. cap 52. puerum quemdã annos septem & quinquaginta dormisse tradit. Sed & Apuleius in Florid. tradit Epimenidem Creticum à parente ad custodiendum pecora missum, in quodam antro dormiisse annis quin-

quinquaginta septem: vnde versum est in prouerbium, Dormire somnum Epimenidis. Sed hæc credat qui volet. Iam vt ad eos de quibus agimus, reuertamur; sententiæ illorum qui putant hos non ob mortem dictos esse dormientes, sed quòd verè eo temporis spatio somno fuerint oppressi, magnopere refragatur, quòd ipsi aiunt, id miraculum diuinitus factum ob eam causam, quòd eo tempore de resurrectione carnis hæresis esset orta; cùm re vera nihil tale téporibus Theodosij Iunioris contigisse reperiatur. Nam nec in sacrosancto Concilio Ephesino, quod sub eodem Theodosio celebratum est, neque in sacrosancta Synodo Chalcedonensi post illud proximè habita, vlla vnquam mentio de eiusmodi hæresi facta inuenitur, quę prima omnium Patrum sententia damnari debuisset. Pręterea si ad astruendá fidem resurrectionis, voluit Dominus hos martyres excitare: manifestum est eos re vera fuisse mortuos: alioqui enim dormientium quidem à somno excitatorum, sed non mortuorum resurgentium, quę fidem resurrectionis facerent, fuissent testimonia. His accedit, quòd nullus illorum scriptorum, qui illis vixere temporibus, rem tam insignem, miraculum adeò grande, scriptorum monumentis commendaru nt: quę omnia illos latuisse, verisimile non est: puta sanctum Prosperum, qui illorum temporum res gestas per annos singulos digessit; aut Marcellinú, vel alium ex illorum temporum scriptoribus. Addimus etiam, quòd Stephanus Episcopus Ephesinus, cuius sedis tempore id euenisse refertur in Actis quæ scribit Metaphrastes, intrusus fuit armorú vi in eam sedem, pollutusq. communione Eutychetis atq. Dioscori in Latrocinio Ephesino, vt habent Acta ipsa quę recitátur in SS. Concilio Chalcedonens. Act prima & vndecima; cuius quidem communionem prędicti Dormientes meritò execrari ac vitare debuissent. Hęc sunt quæ his obstare vidétur. Quid autem in hac re sentiendum sit, ego minimè decerno; nec mihi tantum sumo, vt hæc audeam definire, quamuis in priorem sententiam sim procliuior. Quidquid sit, optimo iure dicimus, tam Latinos quàm Græcos religiosè ac piè colere ac celebrare horum sanctorum anniuersariam solemnitatem, cùm grauia passi sint temporibus Decij, atque re vera in Domino obdormierint.

g Ætherei Episcopi.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, & alij. Adnumeratur decimusoctauus eius sedis Episcopus, cui præfuit annis sex; hacque die obijt, sepultus in ecclesia sancti Germani, vt habent tabulæ Democharis libro de sacrif. Missæ.

h Anthusæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, vbi eius Acta breui compendio describuntur.

28 Quinto Kalend. Augusti. Luna. F xxix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2			

ROMÆ passio sancti Victoris [a] Papæ & martyris. Item Romæ sancti Innocentij [b] Papæ & confessoris. Mediolani natalis sanctorum martyrum Nazarij [c] & Celsi pueri, quos Anolinus [d] sub rabie persecutionis, quæ per Neronem excitata est, diu maceratos & afflictos in carcere, gladio feriri iussit. Thebaide in Ægypto commemoratio plurimorum [e] sanctorum Martyrum, qui in persecutione Decij & Valeriani passi sunt, quando Christianis optantibus pro Christi nomine gladio percuti, callidus hostis tarda ad mortem supplicia conquirens, animas cupiebat iugulare, non corpora: ex quorum numero vnus post equuleos, laminas, ac sartagines superatas, melle perunctus, ligatis manibus post tergum, sub ardentissimo Sole fucorum ac muscarum [f] aculeis expositus fuit: alius inter flores molliter vinctus, cùm ad eum impudicissimum scortum venisset, vt in libidinem concitaret, præcisam morsu linguam in blandientis faciem expuit. Ancyræ in Galatia sancti Eustathij [g] martyris, qui varijs tormentorum generibus excruciatus, atque in flumen demersus, sed inde ab Angelo ereptus, demum columba è cælo adueniente, ad præmia æterna vocatus est. Mileti sancti [h] Acatij martyris,

tyris, qui sub Licinio Imperatore post diuersas pœnas in fornacem iniectus, ac Dei ope seruatus illæsus, martyrium capitis abscissione compleuit. In Britannia Minori sancti Sampsonis [i] Episcopi & confessoris. Lugduni sancti Peregrini [k] presbyteri, cuius beatitudinem miraculorum gloria testatur.

IVLII 28.

VICTORIS Papæ [a].] Successit hic sancto Eleutherio, vt patet ex libro de Romanis Pontificibus, Eusebio in chron. & hist. lib. 5. cap. 22. & sequen. Optat. Mileuitan. lib. 2. contra Parmen. Augustin. epist. 165. & alijs: nosque de eo egimus in Annalib. Eccles. vbi & pro eodem scripsimus apologiam aduersus eos, qui nimiæ seueritatis, ob res ab eo gestas aduersus hæreticos Quartodecimanos, redarguunt.

[b] Innocentij Papæ.] Hic suffectus est in locum S. Anastasij, vt constat ex lib. de Rom. Pontificibus, Prospero, Marcellino, & Nicephoro Episc. in chron. Eius autem Acta per annos singulos digessimus in Annal. vindicauimusque eum à calumnijs Zosimi Ethnici scriptoris Christianis infensissimi. Eius corpus translatum esse à Sergio Iuniori in titulum Equitij, docet vetus inscriptio ibidem posita.

[c] Nazarij & Celsi.] De his hac die Vsuardus, & alij: nonnulli autem ad pridie Idus Iunij, qua sanè die inuentarũ reliquiarum per S. Ambrosium solemnis dies celebrabatur: hodie autem illorum dies natalis colitur, de quo extat sermo S. Ambrosij 14. de sanct. edit. Rom. quem etiam habet Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 3 19. Iunij. Meminit idẽ de Nazario in comment. in Lucam lib. 7. c. 13. Describit eorumdẽ Acta Metaphrast. quę & Lipom. & Surius in ijsdem locis referunt. Alia insuper fusiùs scripta recitat Mombrit. tom. 2. Narrantur insuper horum martyrum res gestæ in Actis sanctorum Syri & Iuuentij, quę extant apud Surium tom. 7. die 12. Septemb. Agunt etiã Gręci horum martyrum annuam commemorationẽ prid. Idus Octobr. vt constat ex dicto ipsorum Menolog. De adinuentione ipsorum corporum scribit Paulinus in vita S. Ambrosij, cuius liberalitate eorumdem sacræ reliquiæ in diuersas orbis Christiani regiones diuisæ sunt. Accepit eas S. Paulinus, qui in Fundana atque Nolana basilica collocauit, vt ipse scribit ad Seuer. epist. 12. & in Natali 9. S. Felicis. Sanctus Gaudentius Brixianus Episcopus easdem ab eodem acceptas condidit in basilica, quam dedicauit, vt ipse scribit in sermone in eius dedicatione habito. Misit Nazarij reliquias ad Episcopos Africanos eas exposcẽtes Ennodius Ticinensis, cuius ad eosdem extat epistola: translatæ sunt etiam in Gallias Ebredunum: sed ob frequentes barbarorum incursus iam obliuione sepultæ, ac iterùm inuentę, occasionem dederunt, vt Gregor. Turonensis de gloria martyr. cap. 47. rerum gestarum inscius, existimaret dictos martyres Ebreduni in Gallia esse passos, secutus fidem cuiusdam apocryphi. De basilica S. Nazarij in Gallijs, quam in augustiorem formam restituit Leontius Episcopus, scribit epigramma Venantius Fortunatus lib. 1. De alijs eorumdem reliquijs Parisijs collocatis Aim. lib. 2. de gest. Franc. cap. 20. Erat & Constantinopoli memoria S. Nazarij, cuius basilicam vetustate collapsam restituit Basilius Imp. vt scribit Cedren. in compend. in Basil. Imp. Naboris item & Nazarij sacras reliquias rursus translatas in Gallias anno septingentesimo sexagesimo, tradit Herman. in chron. Quem tamen putamus intelligere de Nabore & Nazario Romæ passis, de quibus suprà 12. Iunij, secundùm ea quæ ibi notata sunt ex Sigeberto.

[d] Anolinus, aliàs Anulinus.] Non tantùm Neronis temporibus Anolinus Præfectus aduersus Christianos exercuit gladium, sed & temporibus Maximini Imp. qui successit Alexandro, alius eiusdem nominis Anolinus dictus gessit sub sæuissimo Principe præfecturam prætorij, de quo Iulius Capitolinus in Maximino filio. Tertius Anulinus etiam fuit, qui vixit sub Aureliano & Gallieno Impp. cuius mentio habetur in Actis sanctarum Maximæ, Donatillæ, & Secundæ. Rursus etiam Diocletiani & Maximini Impp. temporibus quartus reperitur Anulinus Proconsul in Africa, qui aduersus Christianos diras exercuit quæstiones, vt Acta martyrum testantur: meminit eiusdem Optat. Mileuit. lib. 3. aduersus Parmenianum, & sanctus Augustinus sæpiùs agens aduersus Donatistas, vt in Breuic. collat. diei 3. c. 12. & alibi.

[e] Commemoratio plurimorum sanctorum martyrum.] Horum certamina breui summa describit S. Hieronymus in vita S. Pauli primi eremitæ, in eius exordio.

[f] Muscarum aculeis expositus.] Huius supplicij exemplum aliqua ex parte desumptum videtur ab Apuleio de Asin. aur. lib. 8. vbi hęc conscripta habentur: Arreptum seruulum eius, qui causam tanti sceleris luxuriæ suæ pręstiterat, nudum ac totum melle perlitum firmiter alligauit arbori ficulneæ, cuius in ipso carioso stipite inhabitantium formicarũ nidificia bulliebant, & vltrò citroque commeabant multiuaga scaturigine; quæ simul dulcem ac mellitum corporis nidorem persentiscunt, paruis quidem, sed numerosis & continuis morsiunculis penitus inhærentes, per longi temporis cruciatum, ita carnibus atque ipsis visceribus adesis, homine consumpto, membra nudarunt, vt ossa tantùm viduata pulpis, nitore nimio candentia funestæ cohærerent arbori. Hæc ille. Reperitur ab antiquis genus tormenti, de quo hîc agitur, dictum esse Cyphonismus, à Cyphone, quod erat vinculum ligneum, siue ferreum, quo quis ad ignominiam ligatus detinebatur melle delibutus, sic expositus muscis. Dicitur Cyphon ἀπὸ τῶ κύπτειν id est, à capitis proclinatione. Apud quosdam ita cautum animaduerso: Vt quisquis per audaciam, legum placita risui habuisset, diebus viginti archiuo vinctus

Cyphone

Cyphone perseueraret nudus, melle ac lacte delibatus, vt apibus, muſciſq. eſſet pabulum; dilapſis verò his, muliebri indutus veſte, deturbaretur in præceps. Hæc Cæl. Rhodig. antiq. lect. lib. 10. cap. 5. in fine. Delibuti etiam lacte & melle exponebantur muſcis, qui patiebantur Scaphiſmum, ſic dictum id genus cruciamenti, quòd damnatus ad Scaphiſmum, inter duas ſcaphas incluſus, prominentibus capite, manibus, ac pedibus tantùm, ad volatilium aculeos ſic perunctis, ad Solis radios exponeretur: cumque in eodem vaſe corporis fæces exonerare cogeretur, vermibus ex putredine exortis, intus infelix depaſcebatur. Agit Eunapius Sardianus de Scaphitmo pluribus in vit. Philoſ. pag. 113. At quoniam eiuſmodi genus tormenti non ſemper ſcaphis exhibitum reperitur, ſed corio bouis arido, quo miſer ſic conſumendus inſuebatur; dictum puto Scaphiſmum, non à ſcaphis, ſed à ſcaphio, quod eſt vas ſtercorarium, vt habes ex L. 29. §. penult. ff. de auro & argento lega. Habes de Chryſantho martyre, obuolutum corio, expoſitumq. Soli, Scaphiſmi ſupplicium paſſum eſſe; itidem alios nonnullos martyres. Huic ſimile erat illud cruciaméti genus, cùm quis non ſcaphis, vel corio claudebatur, ſed intra mortuum animal, ſolo capite prominente, inſuebatur; quale genus ſupplicij Maximinum in miſeros ſontes exercuiſſe, auctor eſt Iulius Capitolinus in vita ipſius; de quo etiam Valer. Max. lib. 9. cap. 2. de crudel. exter. 11. his verbis: Mactatorum pecudum inteſtinis & viſceribus egeſtis, homines inſuere, ita vt capitibus tantummodò emineant; atque vt diutiùs pœnæ ſufficiant, cibo & potione infelicem ſpiritum prorogare: donec intus putrefacti, laniati ſint animalibus, quæ tabidis corporibus innaſci ſolent. Hæc ibi. Huic ſimile eſt ſupplicium illud, quod Apuleius lib. de Aſin. aur. in fine narrat in hunc modum: Hunc aſinum iugulare craſtino placeat, totiſq. euacuato præcordijs, per medium aluum nudam virginem inſuere, vt ſola facie prominente, ceterum corpus puellæ nexu ferino coerceat: tunc ſuper aliquod ſaxum ſcrupoſum inſititium & fartilem aſinum exponere, & Solis ardentis vaporibus tradere, &c. ſic enim patebat incluſa volucrum & canum morſibus, ac ſcatentibus vermibus. Id ferè generis erat portentoſum illud à Mezentio excogitatum ſupplicium, cùm viuorum corpora cadaueribus aduerſa aduerſis alligaret atque conſtringeret, ita vt ſingulæ membrorum partes ſingulis eſſent accommodatæ, ſimulq. tabeſcerent: Virgil. Æneid. 8. & Valer. vbi ſuprà 10. Sed vt ad Scaphiſmũ redeamus, ſpeciem quamdã Scaphiſmi præſeferebat cruciamentũ illud à Caio Caligula excogitatũ, de quo Suet. ſcribit in Caio c. 27. quo miſeros homines perbreui cauea coercebat, vbi ſuarum egeſtionũ putredine conſumerentur. Quod autem hîc habetur de Chriſtianis vinctis ad radios Solis expoſitis: huic ſimile cruciamentũ refert Gellius lib. 6. c. 4. dum agit de Attilio Regulo, quem à Carthaginenſibus, apertis oculis, ſurſum ac deorſum deductis, conſutis palpebris, ad Solis radios fuiſſe expoſitum tradit. Porrò ſupplicium Reguli hoc ampliùs habuit, quòd eiuſmodi arca clauſus, vndiq. extrinſecus eſt clauis cõfixus, vt teſtatur poſt alios Tertullianus lib. ad martyres. Vt tandem de Chriſtianorum ſupplicijs vno verbo dicamus: quotquot diuerſis temporibus diuerſorum tyrannorum ſæua crudelitas excogitauit genera tormentorum, ea omnia Gentilium rabies in innocentes Chriſtianos conuertit, prout diuerſorum martyrum Acta teſtantur.

[g] Euſtathij.] De eo hac die Græci in Menol. vbi eius paſſionis Acta deſcripta reperiuntur.

[h] Acatij.] Agunt de eo hac die Græci in Menolog. eiuſque martyrium referunt.

[i] Sampſonis Epiſcopi.] Huius vitam conſcripſit Baldricus Dolenſis Epiſcopus: agit de eodem Petrus in catalog. lib. 6. cap. 150. Vincent. in Spec. lib. 2. cap. 105. Trithem. de vir. illuſtr. ordinis S. Benedicti lib. 3. cap. 41. Claruit circa annum Domini ſexcenteſimum.

[k] Peregrini.] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores.

29 Quarto Kalend. Augusti. Luna. G xxviij.

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ
4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20
t u A B C D E f F G H M N P
21 22 23 24 25 26 27 28 27 28 29 1 2 3

TARASCI in Gallia Narbonenſi ſanctæ[a] Marthæ virginis, hoſpitæ Saluatoris noſtri, & ſororis beatæ Mariæ Magdalenæ, & ſancti Lazari. Romæ via Aurelia S. Felicis[b] Secundi Papæ & martyris, qui à Conſtantino Imp. Ariano ob Catholicę fidei defenſionem è ſede ſua deiectus, & Ceræ[c] in Tuſcia occultè gladio necatus, glorioſè occubuit. Eius corpus inde à clericis raptum, eadem via ſepultum fuit: poſteà verò ad eccleſiam ſanctorum Coſmæ & Damiani delatum, ibidem Gregorio XIII. Summo Pontifice repertũ eſt ſub altare, vnà cum reliquijs ſanctorũ martyrum

Marci, Marcelliani, & Tranquillini, atque in eodem loco pridie Kalendas Augusti ſimul cum eis reconditum. In quo etiam altari inuenta fuerunt corpora ſanctorum martyrum Abundij presbyteri, & Abundantij diaconi, quæ non multò pòſt ad eccleſiam IESV ſolemniter tranſlata ſunt pridie natalis eorum. Item Romæ via Portuenſi ſanctorum martyrum Simplicij [d], Fauſtini, & Beatricis, temporibus Diocletiani Imperatoris: quorum duo primi poſt multa & diuerſa ſupplicia iuſſi ſunt capitalem ſubire ſententiam: Beatrix verò eorum ſoror in confeſſione Chriſti præfocata eſt in carcere. Romæ prætereà ſanctorum martyrum Lucillæ [e] & Floræ virginum, Eugenij, Antonini, Theodori, & ſociorum decem & octo, qui ſub Gallieno Imperatore illuſtre martyrium obierunt. Gangræ in Paphlagonia ſancti Callinici [f] martyris, qui virgis ferreis verberatus, alijſque ſupplicijs cruciatus, tandem in fornacem iniectus, ſpiritum Deo reddidit. In Noruegia ſancti Olaui [g] Regis & martyris. Trecis in Gallia ſancti Lupi [h] Epiſcopi & confeſſoris, qui cum beato Germano ad expugnandam Pelagianorum hæreſim in Britanniam perrexit, vrbemque Trecas à furore Attilæ, Galliam omnem deuaſtantis, aſſidua oratione defendit: demum quinquagintaduobus annis ſacerdotio venerabiliter functus, in pace quieuit. In ciuitate Briocenſi ſancti Gulielmi [i] Epiſcopi & confeſſoris. Item depoſitio beati Proſperi [k] Epiſcopi Aurelianenſis. Apud Tudertum ſancti Fauſtini [l] confeſſoris. In ciuitate Mamienſi ſanctæ Seraphinæ [m].

IVLII 29.

MARTHÆ [a].] De qua item Vſuardus, & alij. Præter illa quæ ſancti Euangeliſtæ Luc. 10. & Ioannes 10. & 12. de ea ſcripſerunt, feruntur quædam Acta nomine Marcellæ pediſſequæ, quæ recenſet Mombritius tomo 2. ſed quæ re vera magis recentiorem aliquem præſeferant ſcriptorem, licet multa contineant, quæ non tantùm ſcriptis, ſed & traditione firmentur. Eiuſdem ferè generis eſſe noſcuntur ea quæ Petrus breui compendio refert in catalog. libro 6. cap. 151. Ad eius ſepulchrum in Gallia Regem Clodoueum curatum, & incolumitati reſtitutum, aliaque complura miracula ibi fieri ſolita, eadem Acta teſtantur. De eadem nouiſſimè in Theſauro concionum tomo 2. hac die: extat de eadem epigramma Bonad. Santonenſis libro 3. monod. 26.

[b] Felicis Secundi Papæ.] Quomodo autem ſe habuerit, vt integra ſaluaque Catholica fide Liberij Romani Pontificis, qui ab ea licet excidere viſus ſit, numquam rei veritate omnino deſciuit; ipſoque adhuc viuente, ſederit Felix: pluribus egimus in Annal. Eccleſiaſticis, quos proximè, Deo dante, edituri ſumus: non enim leuis eſt quæſtio, quæ hîc paucis poſſit abſolui. De inuentione reliquiarum eius agitur in libello Tranſlationis ſanctorum Abundij & Abundantij, quem nuper venerabiles ijdemque eruditiſſimi Societatis Ieſu Patres in Vrbe typis excudendum curarunt.

[c] Ceræ.] Ita emendatum loco Coræ: nam non Coræ, ſed Ceræ oppido in Faliſcis via Aurelia, decimoſeptimo ab Vrbe lapide, eiuſdem ſancti Felicis reliquiæ aſſeruantur, & ab accolis eiuſdem S. Felicis natalis ſolemni memoria celebratur, Coræ autem nequaquam.

[d] Simplicij & ſociorum.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Horum agones deſcripti habentur in Actis ſancti Anthimi, apud Surium tomo 3. die 11. Maij, & Mombritium tomo 2. Seorſum poſita ſunt apud nos manuſcripta quæ incipiunt: Temporibus Diocletiani, &c. De horum venerandis corporibus hæc leguntur in libro de Romanis Pontificibus in Leone Papa Secundo: Hic fecit eccleſiam in vrbe Roma iuxta S. Bibianam, vbi corpora ſanctorum Simplicij, Fauſtini, & Beatricis, & aliorum martyrum recondidit, & ad nomẽ beati Pauli Apoſtoli dedicauit. Hæc ibi. In ſacrario baſilicæ S. Mariæ Maioris

in

in tabula lapidea eiusmodi legitur epitaphium: MARTYRES SIMPLICIVS ET FAVSTINVS, QVI PASSI SVNT IN FLVMEN TIBERE, ET POSITI SVNT IN CEMITERIVM GENEROSES SVPER FILIPPI.

e Lucillæ, Floræ, & soc.] Agit de his item Molanus in addit. ad Vsuardum. Extat manuscr. sermo Petri Damiani in die natali prædictarum virginum & martyrum: incipit: Gaudeamus, fratres, &c. Quæ autem Petrus in catalog. lib. 6. cap. 157. de his scribit, apocrypha omnino esse noscuntur, nec vlla penitus veritate subsistunt. Eiusdem generis esse probantur ea quæ legimus in manuscript. quorum est exordium: Tempore quo Marcus Antoninus cum Aurelio Commodo, &c. Habet complura, quæ nec temporum, nec rerum veritati vlla ex parte consentiunt. Nec meliora his nactus videtur Petrus Damiani, dum de ijsdem Actis sermonem texens, quasi anceps, per latum campum excurrentem orationem freno quodam coërcens, ait: Si tamen rei fides est adhibenda, qua dicitur, &c. Dolemus clarissimarum martyrum germana Acta perijsse; sed magis dolemus à nescio quo otioso ac imperito quædam fabulosa commenta illorum loco esse supposita. Legimus libellum de earumdem sacrorum corporum translatione, qui sic exorditur: Anno Dominicæ incarnationis 861. Ioannes humilis Episcopus Aretinus, &c. Has passas esse sub Gallieno Imperatore, Petrus Galesinius in suo Martyrologio etiam profitetur.

f Callinici.] De eo etiam Græci hac die in Menologio. Eius Acta fusiùs explicata descripsit Metaphrastes, quæ retulit Lipom. tomo 6. & Sur. tom. 4. Olim autem festum sancti Callinici celebrari solitum fuit viij. Kalend. Nouembris, vt apparet ex Actis SS. Synodi Chalcedonens. ea enim die, sexta Actio eius Concilij est habita. Verùm ea verba, quę in translatione Dionysij Exigui post subscriptionem Episcoporum in ea Actione reperiuntur, in Græco textu desunt hodie. De eius nominis ecclesia, ac sacris reliquijs eius, Gangræ positis, habes in hist. Miscel. lib. 15. anno 25. Anast. Imp. Cedren. eodem anno de ijsdem agit in compend. hist.

g Olaui.] Hunc in baptismate Iacobum dictum ferunt. Scribit de eo Saxo Grammat. lib. 10. historiæ Danicæ, & Ioannes Olaus pluribus hist. Goth. lib. 17. cap. 21. 22. 23. & lib. 18. cap. 1. & 5. vbi agitur de nece ipsius.

h Lupi Episcopi.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Eius Acta extant apud Sur. tom. 4. De ipso item scribit Beda de gest. Anglor. lib. 1. c. 17. & sequen. Constantius item in vita sancti Germani Episcopi Antissiodori lib. 1. cap. 19. & sequen. Sidon. Apollinaris lib. 6. epist. 1. & 4. lib. 7. epist. 14. & in carmine Eucharistico ad Faustum. Gildam Sapientem scripsisse huius res gestas, testatur catalog. scriptorum Britan. Gregor. Turonensis item de eo lib. de gloria confess. cap. 67. 68. Ado in chron. anno 452. Sigebertus anno 435. & 436. alijque recentiores, qui res Attilæ prosecuti sunt.

i Guhelmi Episc.] Scripsit eius res gestas Godefridus Episc. Bituricensis, quas recenset Sur. tom. 4. Excessit ex humanis anno Domini 1241. Retulit eum in Sanctorum numerū Innocentius Papa Quartus, cuius extant de ea re litteræ Apostolicæ, datæ anno vndecimo Pontificatus sui, vt vidimus in registro ipsius, anno 11. num. 532.

k Prosperi Episcopi.] De quo Beda hac die. Successit hic sancto Aniano: extant ad hunc litteræ Sidonij Apollinaris lib. 9. epist. 15. Vixit temporibus Leonis Magni Romani Pontif. ęqualis sancti Prosperi Aquitani.

l Faustini.] De quo vetera monumenta ecclesiæ Tudertinę, quæ ad nos allata sunt.

m Seraphinæ.] Tam in Martyrologio antiquo Romano, quàm in vet. manuscript. de ea habetur mentio hac die.

30 Tertio Kalend. Augusti. Luna. A xxvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

ROMÆ sanctorum martyrum Abdon [a] & Sennen Persarum, qui sub Decio catenis alligati Romam adducti, pro Christi fide primùm plumbatis cæsi, deinde gladio interfecti sunt. Tuburbi Lucernariæ in Africa sanctarum virginum & martyrum Maximæ [b], Donatillæ, & Secundæ: quarum duæ primæ in persecutione Valeriani aceto & felle potatæ, deinde plagis acerrimis cæsæ, & equulei extensione cruciatæ, craticulis etiam exustæ, & calce perfricatæ, postmodum cum Secunda virgine duodecim annorum ad bestias simul proiectæ, sed ab his intactæ, nouissimè gladio iugulatæ sunt. Assisij in Vmbria sancti Rufini [c] martyris.

Cæsareæ in Cappadocia sanctæ Iulittæ [d] martyris, quæ bona sua à quodam potente sibi vsurpata in iudicio repetens, cùm ille exceptionē daret, quòd vt Christiana non deberet audiri, mox à Iudice iussa est thus idolis offerre, vt posset audiri: quod illa constanter recusans, in ignem coniecta, spiritum Deo reddidit: corpus autem à flamma remansit illęsum. Eius pręclaras laudes sanctus Basilius Magnus egregio encomio celebrauit. Antisiodori S. Vrsi [e] Episcopi & confessoris.

I V L I I 30.

Abdon & Sennen [a].] Agunt de his hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Narrantur horum res gestæ in præambulis historiæ martyrij sancti Laurentij; seorsum autem Mombrit. tom. 1. Petrus in catalog. lib. 6. cap. 158. & alij. Continent easdem vet. manuscripta quæ tamen castigatione indigent.

[b] Maximæ, Donatillæ, & Secundæ.] De his item Beda, ac ceteri omnes; Ado autem vberiùs harum Acta refert, ac Petrus in catalogo. lib. 6. cap. 159. qui cùm dicant, has passas esse sub Anulino Iudice; consule quæ superiùs diximus die 28. huius, plures eiusdem nominis reperiri Christianorum persecutores, qui diuersis temporibus, sub diuersis Imperatoribus, in Christianos sæuierunt.

[c] Rufini.] Extat de eodem sermo Petri Damiani, necnon sacer hymnus: quæ omnia habes apud Surium tom. 4. hac die.

[d] Iulittæ.] Agunt prætereà de eadem Græci hac die in Menologio. Extat de eadem luculenta oratio S. Basilij, vbi de eius diei celebratione hæc ait: Hunc diem vobis indiximus celebriter agendum, &c. De eius verò sepulchro hęc habet: Corpus autem honore præcipuo venerabile asseruauit affinibus & cognatis incolume, nec vlla sui parte læsum: quod sanè in ornatissimo primarij templi vrbis totius vestibulo conditum, loco quidem affert venerabilem sanctimoniam; nec minùs qui eo loci conueniunt, efficit sanctiores, &c. Sequitur narrare de fonte, qui ibidem, cùm illuc perlatum est martyris sacrum corpus, diuino miraculo è terra mox erupit.

[e] Vrsi Episcopi.] De eodem hac die Beda. Adnumeratur hic vndecimus eius sedis Episcopus in tabulis Episcoporum Antisiodorensium. Sedit annos sex, & menses quatuor; obijtque hac die, sepultus in basilica sancti Germani: ponitur inter illos qui scripserunt Synodicam ad Leonem Papam. Hæc ex Demochare de sacrif. Missæ.

xxv. 25. B Pridie Kalend. Augusti. Luna. 31

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	30	30	1	2	3	4	5			

Cæsareæ passio beati Fabij [a] martyris, qui cùm ferre vexilla præsidalia recusaret, primùm diebus aliquot in carcerem trusus, deinde interrogatus semel & iterùm, cùm in confessione perduraret, mox à Iudice capitali sententia condemnatur. Mediolani sancti Calimerij [b] Episcopi & martyris, qui in Antonini persecutione comprehensus, vulneribus confossus, ceruicibusque gladio transuerberatis, præceps in puteum deiectus, martyrij cursum confecit. Synnadæ in Phrygia Pacatiana sanctorum martyrum Democriti [c], Secundi, & Dionysij. In Syria sanctorum trecentorum quinquaginta [d] Monachorum martyrum, qui ob defensionem Synodi Chalcedonensis ab hæreticis occisi sunt. Rauennæ transitus sancti Germani [e] Antisiodorensis Episcopi, genere, fide, doctrina, & miraculorum gloria

gloria clarissimi, qui Britanniam à Pelagianorum hæresibus penitus liberauit. Tagaste in Africa sancti Firmi [f] Episcopi, gloria confessionis illustris. Senis in Tuscia natalis beati Ioannis [g] Columbini, institutoris ordinis Iesuatorum, sanctitate ac miraculis clari.

IVLII 31.

Fabii [a].] Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri recentiores de eodem hac die; Petrus item in catalog. lib. 6. cap. 165. & Surius ex Adone tom. 4. eius Acta descripsit.

[b] Calimerij Episcopi.] De eo tabulæ ecclesiæ Mediolan. præfatio Ambrosiana, & alia monumenta eius ecclesiæ, quæ citat Galesinius: habetur mentio de eodem in Actis sanctorum Faustini & Iouitæ.

[c] Democriti & soc.] Beda hos ponit in Africa, sed Vsuardus & alij Synnadæ passos tradunt.

[d] Trecentorum quinquaginta Monachorum.] Cæsi sunt hi temporibus Anastasij Imperatoris. Extat de ipsorum nece libellus vigintiquatuor archimandritarum ad Hormisdam Rom. Pontific. de execrandis facinoribus Petri Gnaphæi & Seueri hæresiarcharum: ibique hæc de his leguntur: Euntibus nobis ad Mandram domini Simeonis pro causa Ecclesiæ, insidiati sunt nobis in itinere perditi, coinquinati: & superuenientes occiderunt ex nobis trecentos quinquaginta, quosdam autem vulnerauerunt; alios verò, qui potuerant ad colenda altaria fugere, ibidem peremerunt, & monasteria incenderunt, &c. Est apud nos eiusmodi libellus supplex manuscr. itemque alius extat de eorumdem martyrio libellus monachorum Syriæ oblatus Synodo Constantinopolitanæ sub Menna Episcopo celebratæ post Consulatum Belisarij, anno Domini 536. vt eiusdem Synodi Acta declarant.

[e] Germani Episcopi.] Agunt de eodem hac die Beda, & alij omnes. Scripsit eius res præclarè gestas Constantius, scriptor illorum temporum non ignobilis, cuius frequens est mentio apud Sidonium Apollinarem, & Isidorum de vir. illustr. in Paulino presbytero cap. 4. Ex eodem auctore Constantio ceteri accepisse noscuntur, vt Beda lib. de sex ætat. & de gest. Angl. lib. 1. cap. 12. & sequen. De eodem sancto Germano agit S. Prosper in chron. sub Consulatu Florentij & Dionysij, Greg. Turonen. de glor. confess. cap. 41. licet malè, eum Romæ obijsse, dicat. De eodem Ado Viennen. in chron. & Sigebertus, qui ait, Herminum monachum scripsisse eius vitam versibus, & obtulisse Carolo Imperatori. Adscribitur hic septimus eius sedis Episcopus: seditq. annos 30. & dies 25. temporibus Honorij Imp. & eius successoris Valentiniani, vt liquet ex tab. ecclesiæ Antisiod. Omittimus referre innumeros recentiorum auctorum, qui de ipso scripserunt, cùm omnes nonnisi ex prædictis antiquioribus eadem referant. et in Martyrologio 1. octob.

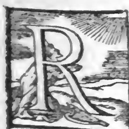
[f] Firmi Episcopi.] Scribit sanctus Augustinus de eodem Firmo Episcopo Tagastensi lib. contra mendacium ad Consentium cap. 13. aitque: Fecit hoc Episcopus quondam Tagastensis ecclesiæ, Firmus nomine, firmior fide, &c.

[g] Ioannis Columbini.] Huius ac sociorum res gestæ scriptæ sunt à Phæo Belchario, quæ typis excusæ leguntur, magnamque redolent pietatem.

AVGVSTVS.

I Kalendis Augusti. Luna. C xxiiij. xxv.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	1	2	1	2	3	4	5	6			

Romæ in Esquilijs dedicatio [a] sancti Petri ad Vincula. Antiochię passio sanctorum septem fratrum Machabæorum [b], cum matre sua, qui passi sunt sub Antiocho Epiphane Rege. Eorum reliquiæ Romam translatæ, in eadem ecclesia sancti Petri ad Vincula conditæ fuerunt. Romæ passio sanctarum virginum Fidei [c], Spei, & Charitatis, quę sub Hadriano Principe martyrij coronam adeptę sunt. Item Romę via Latina sanctorum martyrum Boni [d] presbyteri, Fausti, & Mauri, cum alijs nouem, qui in Actis S. Stephani Papæ describuntur.

Philadelphiæ in Arabia sanctorum martyrum Cyrilli [e], Aquilę, Petri, Domitiani, Rufi, & Menandri, vna die coronatorum. Pergæ in Pamphilia sanctorum martyrum Leontij [f], Attij, Alexandri, & aliorum sex agricolarum, qui in persecutione Diocletiani sub Flauiano Præside decollati sunt. Gerundę in Hispania natalis S. Felicis [g] martyris, qui post diuersa tormentorum genera à Daciano tam diu iussus est laniari, donec inuictum Christo spiritum redderet. Vercellis S. Eusebij [h] Episcopi & martyris, qui ob confessionem fidei Catholicę à Constantio Principe Scythopolim, & inde in Cappadociam relegatus, postmodum ad ecclesiam suam reuersus, persequentibus Arianis, martyrium passus est. In territorio Parisiensi S. Iustini [i] martyris. Viennæ sancti Veri [k] Episcopi. VVintoniæ in Anglia sancti Ethelwoldi [l] Episcopi. In pago Lisuino sancti Nemesij [m] confessoris.

AVGVSTI I.

EDICATIO sancti Petri ad Vincula [a].] Quod in primis pertinet ad Kalendas Augusti; certum est errare omnes illos, qui putarũt eas in honorem Augusti olim celebrari solitas, eò quòd Sextilis mensis Augusti nomine sit nuncupatus. Cuinam Augusti Kalendę dicatę essent; hęc à Dione scribuntur: Quę enim equestria certamina Kalendis Augusti (qui est natalis Claudij Imp.) exhiberentur, instituta sunt, propterea quòd ea die Martis ædes consecrata fuit. Hęc Dio lib. 60. Quod autem spectat ad dedicationem basilicæ sancti Petri ad Vinculã eadem die peractam; agunt de ea solemnitate Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum. Græci etiam festum diem de catenis S. Petri agere consueuerunt ad xvij Kalend. Februarij, in quorum Menologio ea die hæc leguntur: Veneratio pretiosæ illius catenæ, qua beatus Apostolus Petrus, Christi causa, Herodis iussu, vinctus est. Hęc ibi. Duabus catenis S. Petrum vinctum esse Ierosolymis, produnt Acta Apostolorum cap. 12. Harum altera ab Eudocia Augusta Constantinopolim est delata, altera autem ab eadem Romã missa est ad Eudoxiam Augustam eius filiam, Valentiniani Imp. coniugem: vtrobique autem festa dies statuta est. Extat de ijsdem encomium apud Lipom. tomo 7. & Sur. tomo 4. quod aliqui tribuunt Ioanni Chrysostomo; sed S. Procli potiùs esse videtur, vel S. Germani: nam tẽporibus Ioannis Chrysostomi nondum prædictæ catenæ erant repertæ, vt dicemus paulò inferiùs. Sanè quidem non videtur hoc vacare mysterio, quod de Petri tantùm catenis tam in Oriente, quàm in Occidente agatur solemnitas, non autem de vinculis alicuius alterius Apostolorum: vt cuius est in ligandis atque soluendis alienis vinculis potestas pręcipua in Ecclesia, eius etiam vincula à cunctis Fidelibus in honore haberentur. Petri etiam vincula, quibus Romæ in carcere vinctus fuit, à maioribus semper in veneratione sunt habita, & fidelissimè custodita; de quibus hęc in Actis S. Alexandri Papę leguntur: Dixit Alexander: Desine has osculari boias (erant boiæ, inquit Isidor. lib. 5. orig. torques damnatorũ, quasi iugum boum. vox antiqua, cuius meminit Plaut. in Asin. & Festus de eadem agit) inquire autem domini mei Petri Apostoli vincula, & ea potiùs osculare. Albina, his auditis, cum multo studio ac desiderio peruenit tandẽ ad illa beata vincula, &c. Non tantùm Petri catenæ, quibus Romæ etiam vinctus fuit, sed & Pauli fuerunt à maioribus asseruatę; quas multis fuisse miraculis illustratas, scribit S. Gregorius ad Constantiã Augustam in regist. lib. 3. epist. 30. Fertur apocrypha scriptura, & meritò in angulum reiecta, nomine sancti Hieronymi ad Eustochium de Vinculis Petri, qua mendax auctor testatur eiusmodi Vinculorum solemnitatem à Siluestro Papa ex Constantini decreto statutam: quæ quidem scriptio cùm nullius priscorum auctorum testimonio fulciatur, & firmæ auctoritates contrarium persuadeant, ab omnibus improbatur. Aliorum insuper corrigendus est error, dicentium basilicam Eudoxiæ, vbi recondita sunt prædicta Petri vincula, erectam fuisse ab Eudoxia Augusta Arcadij Imper. vxore. Id etenim legitur in quodam sermone Bedæ tributo, cuius est exordium: Solemnem obseruantiã, &c. Vbi sunt etiam alia multa, quę corrigantur; vt quòd habet, Arcadium ante Eudoxiam diem obijsse, contradicentibus historicis omnibus. Quisquis autẽ ille fuerit auctor, vel si qui alij id senserunt, Eudoxiæ nomine decepti sunt, hanc illam esse putantes, quæ famosissima est ob persecutionem grauissimam ab ea in S. Ioannem Chrysostomum excitatam. Verùm illa ex humanis excessit longè antequã prędicta Petri vincula Ierosolymis essent reperta. Porrò Eudoxia auctrix Tituli, neptis fuit Eudoxię senioris, filia nimirum Theodosij Iunioris & Eudociæ Augustæ, quæ peregrinata est iterùm Ierosolymam, vt testantur Socrat. libro 7. cap. 46. Euag. lib. 1. c. 20. Niceph. lib. 14. c. 23. 49. & 50. vita S. Melaniæ Iunioris, atque Acta S. Euthymij abbatis: de Eudoxia autem Arcadij vxore nusquam legitur adijsse Ierosolymam, sed tantùm (vt diximus) Eudocia Augusta vxor Theodosij id egit: quæ prędictas catenas dono accipiens, illarum alteram Cõstantinopoli voluit asseruari,

alteram verò Romam misit ad Eudoxiam filiam. At sicut Constantinopoli in honorem alterius catenarum est erecta basilica, vt patet ex encomio Vinculorum Petri suprà citato; ita etiam Romæ Titulus est erectus, qui tum Eudoxiæ, tum etiam Vinculorum Petri nomine dictus reperitur in antiquis memorijs. Rei gestæ historiam inter alios etiam Sigebert. describit in chronic. anno Domini 438. licet (vt in plerisque alijs) librariorum vitio, pro Eudocia inuentrice, Eudoxia ponatur; cùm Eudoxia filia fuerit, quæ erexit ecclesiam. Peregrinata est Eudocia Ierosolymam anno sequenti à nuptijs Eudoxiæ filiæ, vt scribit Euagrius libro 1. cap. 20. Factæ sunt ipsæ nuptiæ (vt refert Socrates) Isidoro & Senatore Consulibus, anno à Christo quadringentesimo tricesimosexto, vel sequenti, si fidem habemus Marcellino, qui prædictas nuptias recenset sub Consulatu Ætij & Sigisuulti. Hæc spectant ad historiæ veritatem. De insigni autem miraculo vinculorũ Petri, cuius habetur mentio in Romano Breuiario, meminit etiam Sigebert. in chronic. anno Domini nongentesimo sexagesimonono, additq. de annulo illius catenæ Theodoro Metensi Episcopo concesso. De limatura catenarum Petri pro ingenti munere ad Reges & Principes, aliosque viros primarios de Dei Ecclesia benemeritos à Romano Pontifice mitti solita, quamplurimæ epistolæ sancti Gregorij positæ fidem faciunt. Moris enim erat eam includere aureæ claui ab altari Petri Apostoli accepta, & ad absentes transmittere. Hi verò, ad quos paruula clauis mittebatur, religiosè accipientes, eam suspendebant ad collum, vt Apostoli muniti præsidio, à malis imminentibus tuti essent: id etenim idem sanctus Gregorius scribit inter alios ad Childebertum Regem Francorum lib. 5. epist. 6. Indictione 14. & in epistola 23. lib. 6. Indict. 15. Recenset idem grande miraculum de terribili vltione diuina in Longobardum eiusmodi religiosi instituti contemptorem. Petijt & ab Hormisda Papa Iustinianus V. C. posteà verò Imperator, vt earumdem catenarum limaturam ad se mitteret. Extant de his epistolæ manuscriptę quas descripsimus in Annalibus Ecclesiast. vt scias non à temporibus Gregorij Papæ eiusmodi consuetudinem de mittendis hisce sacris muneribus ortum habuisse.

[b] Machabęorum.] Non tantùm Latini, sed & Gręci hac eadem die agunt de Machabęis. Vetus quidem huiusmodi celebritas est, quam maiores propensiori studio coluerũt, vt testantur complures sanctorum Patrum orationes ea solemni die in ecclesia recitatæ, vt S. Greg. Nazianzeni oratio; homil. 2. Ioannis Chrysostomi, quæ habetur tomo 1. operum eius; alia S. Gaudentij Episcopi Brixiani, qui & rationem eius celebritatis reddit; sancti Augustini serm. 109. & 110. de diuersis: in sermone autem 109. hęc habentur inter alia: Sanctorum Machabæorum basilica esse in Antiochia prædicatur, in illa scilicet ciuitate quæ Regis ipsius persecutoris nomine vocitatur: Antiochum quippe Regem persecutorem impium pertulerunt, & memoria martyrij eorum Antiochiæ celebratur, vt simul sonet & nomen persecutoris, & memoria coronatoris. hæc basilica à Christianis tenetur, & à Christianis ædificata est, &c. Hæc Augustinus. Est & de eisdem sermo sancti Leonis Papæ, quo significat, hanc solemnitatem frequenti populo Romæ peragi consueuisse; qua item non tantùm prædictorum martyrum consueta solemnitas celebraretur, sed etiam anniuersaria commemoratio dedicationis eius ecclesiæ, quam (vt suprà diximus) Eudoxia Augusta vxor Valentiniani Imp. erexit in Titulum, & catenarum munere exornauit. ait enim: Festiuitatis magnificentiam etsi sermo non indicet, congregatio tamen ipsa testatur, & rectè: duplex enim causa lætitiæ est, in qua & natalem ecclesiæ colimus, & martyrum passione gaudemus, &c. De eadem solemnitate olim agi consueta meminit S. Ambrosius scribens ad Theodosium Imperatorem epistola 17. lib. 2. edit. Roman. Est de eadem serm. S. Maximi, nomine Eusebij Emisseni, itemque sermones quatuor de S. Eusebio Vercellensi, in quibus sicut de illo, ità etiam agitur de Machabæis, cùm vna eademq. die ipsorum omnium ageretur natalis dies. Cur autem præ ceteris martyribus veteris Testamenti hi potissimùm colantur in Christi Ecclesia: ijdem qui suprà sancti Patres reddunt rationem. quibus adde quæ sanctus Isidorus scribit libro allegoriarum, dicens: Machabæi septem, qui sub Antiocho acerbissima perpessi tormenta, gloriosissimè coronati sunt, significant Ecclesiam septiformem, quæ ab inimicis Christi multam martyrum stragem pertulit, & gloriæ cælestis coronam accepit. Hæc Isidorus. Vide quid de his S. Bernardus scribat epist. 313. Horum autem martyrum historia non tantùm in Canonicis scripturis habetur expressa, sed & Iosephus Iudęus eam conscripsit ad Polybium Megalopolitanum, quod & S. Hieronymus testatur in lib. de Scriptoribus Ecclesiast. Extat ipse commentarius ad Polybium Megalopolitanum scriptus. De ijsdem Cyprianus lib. de exhort. ad mart. c. 11. Marius Victorinus heroico carmine eamdem cecinit; S. Ambrosius lib. de Iacob c. 10. & 12. eamdem historiam paraphrasticè narrat; Theophilus Alexandrinus in Paschali epistola tertia, Prudentius, & alij: licet in generibus tormentorũ non omnium sit vna narratio. Nomina prædictorum Machabęorum Iosephus in dicto commentario recenset. sunt hęc: Mater ipsarum dicta est Salomona, filius maior natu Machabæus, huic ętatis gradu proximus Aber, tertius Machir, quartus Iudas, quintus Achas, sextus Arath; septimus verò, vltimo loco natus, Iacob est appellatus. Omnes autem è castello Iudææ Sosandro, omnesque dicti sunt Machabęi. Hęc ex Iosepho, sed versione Erasmiana, ex diuerso textu (vt apparet) ab eo qui communiori vsu receptus est. Quod autem ad vocem Machabæi spectat, nomen est Hebraicum, quod nostris litteris sic scribitur MACABAI, cuius singulę litterę singulas dictiones significant sumptas ex Cantico Moysi Exod. 15. vbi hæc verba sunt, MICHE MOCHA BAELIM IEHOVA, Hebraicis characteribus: quod Latinè est: Quis similis tui in fortibus, Domine? Quæ verba per singulas primas tantùm notatas litteras sic in vexillis fecit inscribi, M. C. B. I. ijsdemq. vti pro tessera militari; vnde ipse ac posteri eius Machabæi dicti sunt. Hæc de significatione huius vocis Sixtus lib. 1. biblioth. sanct.

[c] Fidei, Spei, & Charitatis.] De his item hac die Vsuardus. Metaphrastes harum Acta ex antiquioribus monumentis descripsit XV. Kalend.

lend. Octobris, quo die etiam Græci de iisdem agunt in Menologio: eadem Latinè reddita habet Lipom. tom.6. & Sur. tom.4. Mombrit. tom.2. & Petrus in catal. lib.7. c.7.

d Boni & sociorum.] De his Vsuardus etiam & alij Latinorum, Græci autem in Menologio die sequenti. Agitur de his martyribus in Actis sancti Stephani Papæ & martyris, ex quibus ceteri acceperunt.

e Cyrilli & soc.] Agunt de his item Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores, Petrus etiam in catalogo lib.7. cap.10.

f Leontij & soc.] De his item Græci hac die in dicto Menologio, vbi horum Acta fusiùs expressa habentur.

g Felicis.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij de eo hac die. Meminit eiusdem Prudentius in Peristeph. hymno quarto, cùm ait:

Parua Felicis decus exhibebit
Artubus sacris locuples Gerunda.

Sanctus Eulogius in memor. Sanctorum inter alios martyres qui sese martyrio sponte obtulerunt, recenset Felicem hunc, quem ait Cæsareâ Mauritaniæ Gerundam vsque martyrij cupidum perrexisse. De eodem Gregorius Turonensis libro de gloria martyrum cap 92. vbi agit de eius miraculis. In Breuiario Toletano legi de eodem martyre sacrum hymnum, quo eius Acta narrantur. Incipit:

Fons vitæ Deus, &c.

Scribunt de eo alij plures ex recentioribus, vt Vincentius in specul. lib.13. c.134 & 153. & alij.

h Eusebij Episcopi.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Non tantùm vetera Martyrologia hunc dicunt martyrem, sed etiam in epitaphio in sepulchro eius inuento acrosticis versibus EVSEBIVS EPISCOPVS ET MARTYR inscribitur. Eiusmodi inscriptiones hoc carminum genere antiquitus conformari, ac primis versiculorum litteris nomen aliquod exprimi consueuisse, exemplo est vetus epitaphium sanctæ Eugeniæ martyris Cordubensis, quod recitat Ambrosius Moralis in appendice ad Eulogium. Vitam sancti Eusebij cùm ex antiquis monumentis ecclesiæ Vercellensis, tum etiam ex sanctorum Patrum elogijs contextam, vnà cum translatione ipsius recenter facta, Reuerendissimus D. Ioannes Franciscus Bonhomius, eius sedis Episcopus, edendam curauit. Eadem autem eius Acta nonnihil locupletata per annos singulos, vt gesta sunt, iam diu intexuimus in Annalibus Ecclesiasticis, restituimusque locum Epiphanij in Panar. hæres. 30. vbi Eusebius Fregellæ mendosè pro Vercellis legitur. Cur autem hic martyr dicatur, quem sanctus Ambrosius & alij antiqui scriptores semper confessorem appellant, ibidem non paucis explicuimus. De miraculis in eius ecclesia fieri solitis scribit Gregorius Turonensis libro de gloria confessorum c.3. vbi etiam ipsum confessorem appellat, & inter confessores adnumerat.

i Iustini.] Agit de eodem Vsuardus, & Molanus in additione, qui de eius corpore posito Parisijs in basilica sanctæ Mariæ meminit. Diuersus ab eo est Iustinus presbyter, de quo Gregorius Turonensis de gloria confessorum cap.49.

k Veri Episcopi.] De eodem Beda, & alij. Ado eius ecclesiæ Episcopus tradit in suo chronico, claruisse hunc Traiani temporibus; sed peruenisse vsque ad Pij Papæ Pontificatum, eiusdem Pontificis litteræ ad eum scriptæ significant. habentur tom. 1. biblioth. sanct. Sed & illud admonendum putamus, tres reperiri Viennenses eius nominis Episcopos diuersis temporibus: nimirum hunc, de quo est sermo; secundum, qui interfuit Concilio Arelatensi secundo sub Constantino; tertium, qui vixit temporibus sancti Gregorij Papæ, cuius ad eum extant scriptæ litteræ; qui ab Adone ponitur sedisse anno Domini quingentesimo octuagesimotertio, numeraturque vigesimussextus eius sedis Episcopus.

l Ethelvvoldi Episcopi.] Agit de eodem Molanus in additione ad Vsuardum, extantque eius Acta, quæ habes apud Surium tom.4. Scripta ea esse à Wolstano monacho, testatur catalogus scriptorum Britanniæ libro 2. cap.36. Migrauit ex hac vita anno Domini nongentesimoquarto.

m Nemesij.] De eo etiam Vsuardus hac die, & alij recentiores.

xxiij. D Quarto Nonas Augusti. Luna. 2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7			

ROMÆ in cœmeterio Callisti natalis sancti Stephani [a] Papæ & martyris, qui in persecutione Valeriani, dum Missæ sacrum perageret, superuenientibus militibus, ante altare intrepidus & immobilis cœpta mysteria perficiens, in sede sua decollatus est. Nicææ in Bithynia passio sanctæ Theodotæ [b] cum tribus filijs suis: ex quibus primogenitum nomine Euodium, Christum fiducialiter confitentem, fecit primò Nicetius Consularis Bithyniæ

chyniæ fustibus cædi, deinde matrem cum omnibus filijs igne consumi. In Africa sancti Rutilij [c] martyris, qui cùm sæpiùs de loco in locum persecutionem fugisset, & periculum interdum etiam pecunia redemisset, ex inopinato aliquando comprehensus, & Præsidi oblatus, tormentis plurimis cruciatur: demum ignibus traditus, egregio martyrio coronatur. Patauij sancti Maximi [d] eiusdem ciuitatis Episcopi, qui miraculis clarus beato fine quieuit.

AVGVSTI 2.

STEPHANI Papæ [a].] De quo non tantùm Beda, ac ceteri Latinorum hac die, sed & Græci in Menolog. agunt, vbi ipsius ac sociorum Acta sub compendio describuntur: ampliora autem ex antiquis monumentis edidit Metaphrastes: repetuntur eadem non ex Græcorum, sed Latinorum fontibus in vet. manuscr. codic. quæ & apud nos habemus. De eius successione meminit Eusebius in chron. & hist. lib. 7. cap. 3. & 4. Cyprianus, Optatus, Augustinus, Nicephorus, & alij. Eius autem celeberrima & admiranda planè gesta, cùm, aduersante Orbe ferè toto, de Baptismate imitatus est maiorum traditionem, digessimus in Annal. Ecclesiast. ibiq́ue eumdem vindicauimus à calumnijs Firmiliani Episcopi Cæsareę Cappadociæ. Interim vide, quid de his scribat Vincentius Lerinensis aduersus hær. nou.

[b] Theodotæ & fil.] De ijsdem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio ad quartum Kalend. Augusti. Eius Acta ac filiorum recitantur in vita sanctę Anastasiæ, quam habes apud Surium tom 6. Mombritius tom. 2. & Petrus recitat in catalogo lib. 7. cap. 14. Nobile templum in huius honorem erexit Iustinianus Imperator in suburbijs Constantinopolitanis, vt auctor est Procop. lib. 1. de ædif. Iustiniani Imperatoris.

[c] Rutilij.] Quę hîc de Rutilio dicũtur, habentur etiam apud Tertullianũ lib. de fuga temp. persecut. cùm tamen auctor ipse Montani afflatus spiritu, negaret fugiendum esse tempore persecutionis vrgentis. De redemptione martyrij, de qua hîc agitur, consule ea quæ suprà diximus, cùm egimus de temporibus Commodi, die 18 Aprilis.

[d] Maximi Episc.] De quo tabulæ ecclesiæ Patauinæ. Habetur de eo mentio in Actis sancti Prosdocimi, ex quibus Scard. lib. 2. Annal.

3 Tertio Nonas Augusti. Luna. E xxij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

IEROSOLYMIS Inuentio [a] corporis beatissimi Stephani Protomartyris, & sanctorum Gamalielis, Nicodemi, & Abibonis, sicut Luciano presbytero diuinitus reuelatum est, Honorij Principis tempore. Constantinopoli natalis sancti Hermelli [b] martyris. Apud Indos Persis finitimos passio sanctorum [c] Monachorum, & aliorum fidelium, quos Abenner Rex, persequens Ecclesiam Dei, diuersis afflictos supplicijs cædi iussit. Neapoli in Campania sancti Aspren [d] Episcopi, qui à S. Petro Apostolo ab infirmitate curatus, & deinde baptizatus, eiusdem ciuitatis Episcopus ordinatus fuit. Augustoduni depositio sancti Euphronij [e] Episcopi & confessoris. Anagnię S. Petri [f] Episcopi, qui monastica primùm obseruantia, deinde pastorali vigilantia clarus, quieuit in Domino. Philippis in Macedonia sanctæ Lydiæ [g] purpurariæ,

purariæ, quæ prædicante ibidem sancto Paulo Apostolo, prima omnium credidit Euangelio. Berœæ in Syria sanctarum mulierum Maranæ [h] & Cyræ.

AVGVSTI 3.

INVENTIO corporis beatissimi Stephani Protomartyris [a].] De eadem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri omnes; in quos tamen librariorum vitio errorem irrepsisse putandum, dum eiusmodi inuentio facta dicitur anno septimo Honorij Imperatoris, cùm de ea nullus relictus sit errandi locus: nam litteræ Luciani, ab omnibus comprobatæ, notant Consules, quibus ea contigerunt, nimirum Honorio decimũ & Theodosio sextũm Coss. qui quidem annus est Honorij Imperatoris 21. Nec verò quis putet mendosam esse epistolam Luciani: nam Marcellinus Comes in chron. & Niceta in oratione de ea re habita, ijsdem Consulibus id factum confirmant. De integritate litterarum Luciani, quibus agitur de huiusmodi inuentione, nullus hactenus dubitauit: illis etenim adstipulantur Gennadius de vir. illustr. cap. 46. & 47. qui testatur eadem à Luciano Græcè scipta, Latinè reddita esse ab Auito. Marcellinus in chron. Nicephorus hist. lib. 14. cap. 9. Beda in Retract. in Act. Apost. & de sex ætatibus, & alij recentiores. Eam quidem historiam, ipsasque Protomartyris venerandas reliquias primus omnium ad oras Occidentales detulit Orosius presbyter Hispanus, qui illis temporibus peregrinatus est Ierosolymam, tantisque pignoribus ditauit illustrauitque Ecclesiam Africanam; dum tot tantaque ex illis edita sunt miracula, quę S. Augustinus pluribus in locis fidelissimè recitat, vt lib. 22. de ciuit. Dei cap. 8. serm. de diuersis 31. 32. 33. & epist. 103. ad Quinctianum; Euodij præterea Episcopi Vzalensis nomine de ijsdem duo libri conscripti extant. Agit de ijsdem S. Prosper libro de prædict. dimid. temp. cap. 6. Cùm autem postmodum Wandali in Africanam prouinciam grassarentur, fertur sanctus Gaudiosus Episcopus ampullam vitream concreti sanguinis sancti Stephani inde Neapolim Campaniæ vrbem fugiens secum asportasse; quæ hactenus ibidem in ecclesia eiusdem sancti Gaudiosi religiosè asseruatur: vbi adhuc miraculum perseuerat, vt super altare ampulla posita, dum sacra Missarum solemnia peraguntur, liquescere, velut recens effusus sanguis, aliquando conspiciatur: idque hac ipsa die, qua sancti Stephani corporis inuentio celebratur. Sed illud planè admiratione dignissimum, quòd cùm olim annis singulis tertio Augusti id fieri consueuerit; ipso etiam anno quo auctoritate sanctiss. mem. Gregorij Papę XIII. restitutum est Romanum Kalendarium, ad formam reductionis anni, non vt olim decem post dies, sed eadem ipsa festa die, sanguis visus est ebullisse, sicq. annis sequentibus: idemq. accidit de sanguine S. Ioannis Baptistæ. Est eius rei fidissimus ac sincerissimus testis inter alios Illustriss. ac Reuerẽdiss. D. Franciscus Maria Tarusius S.R.E. nunc Cardinalis, qui nostræ Congregationis Oratorij Neapoli existentis olim Pręfectus, cùm in altari, vbi ampulla sanguinis erat, sacras Missas ageret, concretus instar lapidis visus est sanguis liquescere totus in guttas. Alia complura his similia in diuersis orbis Christiani partibus accidisse audiuimus: vt ex his planè constet, diuinis suffragijs, quæ in sancta Catholica Ecclesia, ab ipsoque Rom. Pontifice sunt constituta, probari atque firmari. Quod ad eamdẽ ampullam sanguinis Protomartyris spectat, quã per S. Gaudiosum ex Africa Neapolim diximus fuisse delatam; hanc illam ipsam opinamur, vel saltem illi admodum similem, cuius idem qui suprà auctor commentarij, qui fertur nomine Euodij Episcopi Vzalensis, meminit, cùm agit de reliquijs & miraculis Protomartyris Stephani lib. 1. cap. 1. his verbis: Ampulla quędam ei demonstratur intra se habens sanguinis quamdam aspersionem, & aristarum quasi ossium significationem. Et paulò pòst: Ampullam, sicut oculis suis viderat ancilla Dei in somnij reuelatione, sic inter manus suas accepit posteà sacerdos. Hæc auctor, qui licet perperam inscribatur Euodius, cùm potiùs ad Euodiũ scripserit, de eius tamen sincerissima fide nõ dubites. Produnt enim eiusdem Luciani litteræ, non tantùm articulos martyris, sed & terram ipsam sanguine madefactam ob Orosio in Africam transportatam. Non prætermus, eodem tempore Honorij Imper. eiusdem Protomartyris reliquias esse perlatas in Minoricam insulam; quarum virtute vniuersa gens Iudæorum, quæ insulam incolebat, ad fidem Christi mirandis prodigiis conuersa est. Extat de his insignis epistola Seueri Episcopi Minoricensis, quam manuscrip. nacti sumus in bibliotheca Vaticana; cuius fidei integritati adstipulatur prædictus auctor commentarij de miraculis S. Steph. lib. 1. c. 2. his verbis: Epistola quoque ad nos delata cuiusdam sancti Episcopi Seueri Minoricensis insulæ de pulpito in aures Ecclesiæ cum ingenti fauore recitata est, &c. Scripta habetur xv. Kal. Martij, Asclepiodoto & Mariniano Coss. est is annus octauus ab inuentione prædictarum reliquiarum, à Christo autem annus quadringentesimus vigesimustertius. In Gallias etiam eiusdem Protomartyris reliquiæ fuerunt delatæ, de quibus Greg. Turon. hist. lib. 1. cap. 31. & de glor. mart. cap. 33. vbi & de miraculis editis. Illud etiam ad annotationem præsentis diei solemnitatis spectare magnopere videtur; quid est quòd hac potissimùm die eiusmodi inuentio celebretur, quam constat ex Luciani litteris factam esse mense Decembri, translationem verò Ierosolymam ad vij. Kalend. Ianuarij: aliam autem translationem Constantinopolim ad quintum Kalend. Octobr. auctor est Theodorus lector in collectaneis lib. 2. in fine. Rursus autem tertiam Romam factam esse translationem pridie Nonas Maij, eius Acta testantur, quorum supra meminimus. Cùm autem nec inuentio, nec translatio aliqua hac die contigerit: existimarunt nonnulli, hac ipsa die S. Stephanum Protomartyrem martyrium subijsse: quorum quidem sententiæ

maiorem

maiorum refragatur auctoritas: siquidem S. Augustinus, Fulgentius, & alij tam Latinorum quàm Græcorum Patrum in homilijs, quas ea die habuerunt, absque vlla hæsitatione profitentur S. Stephanum consummasse martyrium postridie Natalis Domini: idque adeò firmum ratumq. maiores habuere, vt licet in eam dilata fuerit translatio illa prima Ierosolymam facta; nihilominùs remanserit, vt erat, ea dies consecrata natalitio Protomartyris, & solemnitatem Inuentionis maluerunt in hunc diem transferre. Sed qua (inquam) ratione factum sit, vt hac potiùs die, quàm ceteris, memoria hæc ageretur: dicam quid acceperim à D. Antonio Geronio Tarraconensi, Ecclesiasticarum antiquitatum apprimè erudito, quocum de ambiguitatibus rerum Ecclesiasticarum ad historię veritatem spectantibus familiariter disserere sępissimè cōsueui: cuius hęc de ea re est sententia; vt existimet longè ante inuentionem sancti Stephani hanc ipsam diem in honorem eiusdem Protomartyris esse dicatam, postmodum autem redditam solemniorem ex commemoratione prædictæ inuentionis. Id etenim in primis maximè persuadent antiqua monumenta, vt vetus illud, cuius sæpè meminimus, Martyrologium sancti Cyriaci, in quo nulla habetur hac die de inuētiōne mentio, sed tantùm hęc verba: Sancti Stephani Protomartyris in Ancona, vbi haberi dicitur vnus de lapidibus, quibus percussus est. Hæc ibi. Eadem Beda; licet apud eum mendosè, Antiochia, pro Ancona ponatur his verbis: In Antiochia S. Stephani Protomartyris, vbi haberi dicitur vnus de lapidibus, quibus in brachio percussus est, & multas ex eo virtutes sanitatum fieri. Hæc Beda. Quibus omnibus si addas quę scribit S. Augustinus serm. 31. & 32. de diuersis pag. 488. 489. edit. Louan. vbi agit de perantiqua Memoria eiusdem Protomartyris Anconæ posita, deque illo saxo quo idem in cubito percussus est, quod collegit, qui lapidationi illius interfuit, & in Italiam detulit, & Anconæ reliquit, ex quo tempore illic memoria S. Stephani esse cœpit, vt idem scribit dicto serm. 32. Hæc, inquam, omnia si prædictis antiquioribus Martyrologijs iungas, facilè intelliges, longè ante inuentionem Protomartyris celebrari consueuisse hac die memoriam eius, vel saltem in Italiæ regionibus. Celebris itaque olim fuit cultus memoriæ eius martyrij ex illo lapide: postmodum autem, venerando corpore inuento, aucta ea dies est celebriori solemnitate, quæ iam semel lapidis eius memoriæ dicata erat. Vnde apud Bedam, & aliqua alia manuscripta, non tantùm hac die agitur de inuentione prædicta, sed & de viuo lapide illo, ex quo multa etiam miracula, velut mel de petra (iuxta Propheticum illud) oleumque de saxo durissimo, emanabant. Hæc prædicto diserto viro accepta ferimus, cuius sententiæ libenter subscribimus. De ecclesia S. Stephani Anconæ meminit etiam sanctus Gregorius lib. 1. dialog. cap. 1.

[b] Hermelli.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, alijque recentiores.

[c] Sanctorum Monachorum.] De his scribit S. Ioannes Damascen. in vita SS. Barlaham & Iosaphat, de quibus suo locó inferiùs.

[d] Aspren Episcopi.] Fortasse Asprenatis. De eodem tabulæ ecclesiæ Neapol. extantque eius Acta typis nuper excusa, à Paulo Regio scripta. Quamuis hoc sit nomen Romanum: reperies enim gessisse Consulatum Asprenatem vnà cum Clemente anno decimotertio Domitiani Imp. vt habent tabulæ Cassiodori: quo etiam sæculo hic, de quo agimus, vixisse reperitur. Meminit Asprenatis etiam Dio libro 56. Sueton. in Augusto cap. 43. ait ab eo tempore Asprenates dictos etiam fuisse Torquatos. De eodem nomine Seneca controuers. 24. Plinius item de domo Asprenatum agit.

[e] Euphronij Episcopi.] Scribit de S. Euphronio Greg. Turon. lib. 2. cap. 11. De eodem Sidon. Apollin. lib. 4. c. 25. & ad eum lib. 7. epist. 8. & lib 9. epist. 2. Interfuit Concilio Lugdunensi, subscripsitq. cum alijs epistolam Fausti damnantis cunctos Pelagianorum errores.

[f] Petri Episcopi.] De quo etiam tabulæ ecclesiæ Anagninæ, indeque eius Acta accepimus.

[g] Lydię.] De ea Acta Apost. c. 16. Dicta est Purpuraria à purpura tingenda. Erat eiusmodi opificium non ignobile; non enim liberum erat cuique tingere purpuram, vel cuilibet petenti impartiri, vt constat ex Ammiano Marcellino lib. 14 Erat enim inter alios magistratus Præfectura tingendę purpuræ, qua velut magno munere donatus est Dorotheus Tyrius ab Imperatore, vt scribit Eusebius hist. lib. 7. cap. 26. Sunt de tinctura purpuræ leges seuerissimæ Codic. lib. xj. de vestibus.

[h] Maranæ & Cyræ.] Scripsit harum feminarum præclaras res gestas Theodor. in Theophil. cap. 29.

4 Pridie Nonas Augusti. Luna. F xxj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9			

BONONIÆ sancti Dominici [a] confessoris, fundatoris ordinis Fratrum Prædicatorum, viri sanctitate & doctrina clarissimi: qui virginitatem perpetuò illibatam seruauit, & ob singularem meritorum gratiam tres mortuos suscitauit: cumque prædicatione sua hæreses compressisset, ac plurimos ad re-

 ligiosam

ligiosam & piam instituisset, octauo Idus mensis huius in pace quieuit: eius tamen festiuitas ex constitutione Pauli Papæ Quarti hac die celebratur. Thessalonicæ natalis beati Aristarchi [b] discipuli & comitis indiuidui sancti Pauli Apostoli, de quo ipse ad Colossenses scribit: Salutat vos Aristarchus concaptiuus meus. Is ab eodem Apostolo Thessalonicensium Episcopus ordinatus, post longos agones sub Nerone coronatus à Christo, quieuit. Romæ via Latina passio beati Tertullini [c] presbyteri & martyris, qui sub Valeriano Imperatore post impiam fustium mactationem, ignium circa latera exustionem, oris quassationem, atque in equuleo extensionem, neruorumq. cæsionem, data sententia, capitis amputatione martyrium consummauit. Constantinopoli sancti Eleutherij [d] martyris, ordinis senatorij, qui pro Christo in persecutione Maximiani gladio cæsus est. In Perside sanctarum martyrum Iæ [e] & sociarum, quæ cum nouem millibus Christianis captiuis sub Sapore diuersis pœnis afflictę martyrium subierunt. Coloniæ sancti Protasij [f] martyris Veronæ sancti Agabij [g] Episcopi & confessoris. Turonis sancti Euphronij [h] Episcopi. Romæ sanctæ Perpetuæ [i], quæ à beato Petro Apostolo baptizata, Nazarium filium, & Africanum virum ad fidem Christi perduxit, & multa sanctorum martyrum corpora sepeliuit [k], ac tandem bonorum operum meritis cumulata migrauit ad Dominum.

AVGVSTI 4.

DOMINICI [a].] Huius sanctissimi viri pręclarissima gesta octo libris digessit Theodoricus eiusdem ordinis frater, quę Surius refert tom. 4. S. Antoninus in tertia parte tit. 23. cap. 1. 2. 3. 4. & sequen. Ioannes Garzonius de vir. illust. ord. Prædicat. M. Antonius Flaminius; ac nouissimè R.D. Franciscus Diacetius Episcopus Fesulanus egregium de eadem re commentariũ ad sanctissimæ memorię Pium Papam Quintum conscripsit. Migrauit ex hac vita octauo Idus Augusti, feria sexta, hora sexta, agens suę ętatis annum quinquagesimumprimum (vt auctor est S. Antoninus) anno à Christo Domino 1221. Facta est autem eius translatio anno Domini 1233. Gregorio Nono Rom. Pontif. anno sexto sedis eius. De canonizatione autem eius extant litteræ Apostolicæ eiusdem Gregorij Noni, datæ Spoleti v. Kalend. Septembris, anno octauo Pontificatus ipsius; recitat eas Anton. dict. 3. par. tit. 23. cap. 4. §. 17. quibus etiam pręcipitur, vt ad Nonas Augusti, ante diem obitus eius, quo relatus est inter Sanctos, anniuersaria eius solemnitas in Ecclesia ageretur. At Sanctiss. D.N. Paulus Quartus Rom. Pontif. in hanc retulit diem ob festum beatæ Mariæ ad Niues, quòd in eamdem diem incideret.

[b] Aristarchi.] De quo Act. Apost. cap. 19. 20. & 27. Paul. ad Coloss. cap. 4. & ad Philemonem. Agunt de eodem hac die Beda, Vsuard. Ado, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menolog. ad xviij. Kal. Maij.

[c] Tertullini.] Agunt de eodem Beda, Vsuard. Ado, & alij. Eius autem res gestæ extant in Actis S. Stephani Papæ & martyris.

[d] Eleutherij.] De eodem hac item die Græci agunt in Menologio, ibique eius Acta breui compendio referunt.

[e] Iæ.] Græci item de eadem hac die agunt in Menologio, narrantq. breuiter eius martyrium. Huius nomine templum vetustate pænè collapsum restituit Iustinianus Imperator, vt scribit Procop. lib. 1. ædif. Iustiniani Imperatoris.

[f] Protasij.] De eo etiam Galesinius hac die, qui eiusdem ecclesiæ citat tabulas.

[g] Agabij Episc.] Agit de eo Reuerendiss. ac Illustr. D. August. Valerius eiusdem ecclesiæ Episcopus, S. R. E. Cardinalis, in lib. antiquorum monumentorum Episcoporum Veronensium.

[h] Euphronij Episcopi.] Præcessit hic Gregorium Turon. qui de eo plura scribit de gest. Franc. lib. 10. cap. 31. & de glor. confess. cap. 18. 19. & 20. Extant Venantij Fortunati ad hunc epistolæ, quarum posteriore egregias eius virtutes contexit: extatque de eadem re eiusdem auctoris carmen lib. 3. De eodem item agit in carm. ad Felicem Episcopum, cùm interfuit dedicationi basilicæ. Idem præsens fuit etiam Concilio Parisiensi: eius epistolam ac collegarum Episcoporum ad Radegundem Reginam habet idem Gregorius Turonensis lib. 9. cap. 39. Numeratur hic sedis Turonensis Episcopus vicesimus ordine.

[i] Perpetuæ.] De qua & tabulæ ecclesiæ Mediolanensis.

diolanensis. Narrantur eius res gestæ in Actis sanctorum Nazarij & Celsi, quæ habet Mombrit. tomo 2.

k Sepeliuit.] In sepeliendis sanctorũ martyrum corporibus, & condiendis eis aromatibus, effusæ erant impensæ Christianorum, vt auctor est Tertull. in apolog. de ijsdem Prudent. in Cathemer. hym. in exequijs defunct. Greg. Nyss. in orat. in funere Meletij, Gregorius Nazianz. epist. 18. ad Sophr. & alij. Ex Iudæis ea traditio manauit ad Christianos: sic enim mos erat Iudæis mortuos sepelire, Ioannis 19. Præ ceteris id diligentiùs præstitisse videntur Ægyptij, qui ea arte sic desiccabant corpora defunctorum, vt eadem quasi ænea redderent, appellarentque lingua Ægyptia Gabbaras, vt tradit Augustinus serm. de diuersis 120. cap. 12. Inde est, quòd impius Eunapius Sardianus in Ædesio Ægyptios Christianos, ipsos Alexandrinos, in quos inuehitur ob demolitum templum Serapidis, irridet, quòd religionis ergô ostentarent salita capita damnatorum: sic Ethnicus Christianorum hostis appellat sanctos martyres, quos Alexandrini maximo honore habebant. Porrò condiendorum corporum vsum ab Ægyptijs mutuatos esse Iudæos, auctor est Tacitus lib. 21. Annalium.

5 ## Nonis Augusti. Luna. G xx.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	1	2	3	4	5	6	5	6	7	8	9	10			

OMÆ in Esquilijs dedicatio [a] Basilicæ [b] sanctæ Mariæ ad Niues. Item Romæ passio sanctorum Martyrum [c] vigintitrium, qui in persecutione Diocletiani via Salaria veteri capite truncati, ibidem sepulti sunt ad cliuum Cucumeris. Augustæ Vindelicorum natalis sanctæ Afræ [d] martyris, quæ cùm esset Pagana, per doctrinam sancti Narcissi Episcopi ad Christum conuersa, & cum omni domo sua baptizata; pro confessione Christi igni tradita est. Asculi in Piceno sancti Emygdij [e] Episcopi & martyris, qui à sancto Marcello Papa Episcopus ordinatus, & illuc ad prædicandum Euangelium missus, in confessione Christi sub Diocletiano Imperatore martyrij coronam accepit. Antiochiæ sancti Eusignij [f] militis, qui annum agens centesimum decimum, cùm Constantini Magni fidem, sub quo militauerat, Iuliano Apostatæ exprobraret, eumque vt patriæ pietatis desertorem redargueret, ab eodem iussus est capite cædi. Item sanctorum martyrum Cantidij [g], Cantidiani, & Sobelis Ægyptiorum. Catalauni in Gallia sancti Memmij [h] ciuis Romani, qui à sancto Petro illius ciuitatis Episcopus consecratus, populum sibi commissum ad Euangelij veritatem perduxit. Augustoduni beati [i] Cassiani Episcopi. Apud Theanum sancti Paridis [k] Episcopi. In Anglia sancti Osuualdi [l] Regis, cuius actus venerabilis Beda presbyter commemorat. Eodem die sanctæ Nonnæ [m] matris beati Gregorij Nazianzeni.

DEDICATIO Basilicæ S. Mariæ ad Niues a.] De ea solemnitate, eiusque institutionis causa habentur vetera manuscripta eius ecclesiæ, quæ paucis complexus est Petrus in catal. lib. 7. c. 21. Dicta est hæc Basilica Liberij, de qua hæc in libro de Romanis Pontificibus in Liberio: Hic fecit basilicam nomine suo iuxta Macellum Libiæ. Meminit eiusdem Marcellinus presbyter, cùm agit de schismate Vrsicini. Quod autem spectat ad Macellum Libiæ: erat in quinta Vrbis Regione, quæ Esquilina dicitur, Macellum Liuianum appellatum, de quo Sext. Rufus de Region. Vrbis, & Publius Victor. De eadem Basilica etiam in eodem libro de Rom. Pontificibus in Sixto Tertio hæc leguntur: Hic fecit basilicam S. Mariæ matris Domini, quæ ab antiquis, Liberij cognominabatur. Hadrianus Papa in epist. ad Carolum Magnum Imperatorem de imag. hęc ait: Sixtus Papa, successor Cęlestini, fecit basilicam sanctę Dei genitricis Marię, cognométo Maiorem, quę & apud Pręsepe dicitur: simili modo & ipse tam in metallis aureis, quàm in diuersis historijs, sacris decorauit imaginibus. Hæc Hadrianus. Hactenus extant ferè integræ sacræ illæ historiæ musiuo opere contextæ, atque super maiorem arcum eodem opere exornatum eiusmodi inscriptio perseuerat: SIXTVS PLEBI DEI. A Sixto Sixtiana basilica dicta reperitur apud Ioannem diac. in vita S. Gregorij Papę lib. 4. c. 68. De eiusdem basilicæ excellentia, deque miraculis cereorum illic incendi solitorum, scribit Petrus Cluniac. lib. 2. c. 30. De alijs item cereis Natalis Domini die illic poni solitis cum nota annorum currentium à passione Dominica, meminit Beda de temporum ratione cap. 45. Cetera autem eiusdem Basilicæ antiqua monumenta habent hi qui scripserunt de septem Vrbis ecclesijs. At ne intentus tantùm veteribus, recentiora prætermittam; eadem Basilica his diebus nostris longè augustior ac illustrior redditur à sanctissimo D.N. Sixto Quinto Rom. Pont. tum ob nobilissima illic monumenta excitata, ac præsertim magnificentissimum sacellum, quo sacrosanctum Domini Præsepe contineatur; tum etiam ob apertas directasque vndique vias, quibus populo Christiano facilior ac gratior pateat ad eam accessus. Sed in his omnibus describendis commentario potiùs quàm notatione opus esset.

b Basilicæ.] Vox ista quidem etsi à Gentilibus accepta videatur, non abhorret tamen à phrasi diuinæ Scripturæ: nam atrium illud maius templi Salomonis, Basilica dicitur in 2. Paralipom. c. 4. & 6. licet Gręcè αὐλὴ legatur, quod alij vertunt, atrium. Apud nos autem loquendi vsus obtinuit, vt non quæcumque ecclesiæ appellentur Basilicæ, sed illæ tantùm, quarum augustior esset amplitudo. Vnde autem id acciderit, vt eiusmodi ecclesiæ dicerentur Basilicę, Isidorus lib. 15. Originum hęc ait: Basilicę priùs vocabantur Regum habitacula, vnde & nomen habent: nunc tamen ideò Basilicę diuina templa nominátur, quia ibi Regi omnium Deo cultus & sacrificia offeruntur. Hęc Isidorus: eadem Amal. de Ecclesiast. offic. lib. 2. c. 2. & Walfridus Strabo de rebus Ecclesiasticis c. 6. Hęc licet sint vera; eiusmodi tamen nomen vnà cum re à Gentilibus ad Christianos deriuasse, mihi magis probatur. Nam Basilicę illę Gentilium in ecclesias Christianorum aliquando commutabantur. Est de his locus egregius Ausonij Galli in gratiarum actione pro suo Consulatu ad Gratianum Augustum his verbis: Basilicæ olim negotijs plenæ, nunc votis, votisque pro tua salute susceptis, &c. Nec quis putet, apud Gentiles, sicut apud nos, eiusdem esse significationis Basilicas, & templa. Erant enim illę (vt scribit Vitruuius lib. 5. c. 1.) loca venalium rerum Foris coniuncta, in quibus hieme potissimùm publicę conciones & negotiantum conuentus habebantur. ea etiam significatione sumuntur L. Peculios. §. Item cùm. ff. de auro & argen. legat. & L. Inter stipulanté. §. Sacram rem. ff. de verb. obligat. Dicebatur ius etiam in Basilica, vt apparet ex Plinij epistola 21. lib. 5. cùm ait: Descenderam in Basilicam Iuliam, auditurus quid proxima comperendinatione respōdere debeam. Sedebant Iudices, &c. De eadem eodem sensu & Seneca lib. 3. de ira c. 33. cùm ait: Fremitu iudiciorum Basilicę resonant, &c. Eius generis ea esse putatur, quam Theodosius Iunior Imperator ab ergasterijs, tabulatis, & intromissione equorum liberam esse voluit. C. de oper. publ. L. Basilicam. Erant & priuatorum Basilicæ ad inambulandum constructæ, & magno sumptu ornatæ; quarum meminit S. Hieronymus scribens ad Marcellam epist. 18. aitque: Vbi (Romę scilicet) instar palatij priuatorum extructæ Basilicæ, vt vile corpusculum hominis pretiosiùs inambulet, & quasi mundo quidquam possit esse ornatius, tecta sua magis velint aspicere, quàm cælum. Hæc ille. Quod autem ad ipsarum structuram spectat; erant plures simul in longum iunctæ porticus suffultæ columnis, ęquis inter se distantibus spatijs, epistylijs desuper iunctis, velut intextis inuicem. His respondent quę Cicero ad Atticum lib. quarto scribit his verbis: Paulus in medio Foro Basilicam pęnè texuit ijsdem antiquis columnis, &c. Secundùm ea quæ à Vitruuio sunt descripta lib. 5. c. 1. eiusmodi ferè structurę esse ipsas Christianorum antiquas Basilicas, nullus ignorat: nam paucis mutatis, vel additis, ex ipsis aliquæ, vel (quod frequentiùs accidit) ipsarum Basilicarum columnę in vsum Christianæ religionis transiere cum nomine. Ab aliquibus vsurpatam hanc vocem, Basilicam, pro quacumq. ecclesia inuenimus, vt apud Optatum libro primo, cùm ait de his quæ Romæ erant ecclesijs: Inter quadraginta, & quod excurrit, Basilicas, &c. Verùm vsitatiori vocabulo dictas fuisse ab antiquis ecclesias ipsas domos Dei, & templa, sanctus Zeno in Psalm. 126. significare videtur his verbis: Conuentus quidem ecclesiarum, siue templi, quos ad secretam Sacramentorum religionem ædificiorum septa claudunt, consuetudo nostra vel domum Dei solita est nuncupare, vel templa. Hæc ille. Verùm non his tantùm nominibus loca Deo sacrata nominari consueuisse, sed & alijs, nempe dici Memoriam, Martyrium, Dominicum, alibi diximus.

c Martyrum vigintitriū.] Habetur mentio de ijsdem martyribus in Actis SS. Abundij, Abundantij, & Marciani, de quibus suo loco inferiùs.

d Afræ.

a Afræ.] De eadem hac die Vsuardus, Ado, & alij; Beda autem ad septimum Idus Augusti, vt in ecclesia Augustana, in qua hac die agitur de sancto Afro martyre. Extant eius Acta, quæ recitat Sur. tom. 4. hac die. Sinceriora mihi ea videntur, quæ ex Actis publicis descripsit Vicelius in Hagiologio. In Augustano Breuiario atque Missali libro eiusdem res gestæ narrantur; cumque simul omnia monumenta eam olim fuisse meretricem tradant, miror vehementer, quomodo Venantius Fortunatus eam appellet virginem his versibus in libro quarto vitæ S. Martini Episcopi Turonensis:

Pergis ad Augustam, quam Vindo, Licusq; fluentant:
Illic ossa sacra venerabere virginis Afræ.

Cùm hanc tradant à sancto Narcisso Episcopo ad Christianam fidem esse conuersam, putant aliqui, inter quos Petrus in catalogo lib. 7. c. 28. hunc illum esse Narcissum Episcopum Ierosolymitanum laudatissimum, de quo scribit Eusebius lib. 6. c. 9. Alij autem dixerunt hunc fuisse Narcissum martyrem Gerundensem; idque testantur eius Acta, ac ceteri, vt Vincentius lib. 7. cap. 28. Anton. 1. par. tit. 8. c. 1. §. 18. & nouissimè Flos Sanctorum, quibus magis assentior.

e Emigdij Episc.] Petrus in catalogo lib. 7. c. 24. refert eius Acta, sed eiusmodi quæ censura indigeant.

f Eusignij.] Agunt de eodem hac die Græci in Menolog. ibique describunt eius certamen.

g Cantidij & soc.] De his item Græci hac die vbi suprà in Menologio agunt.

h Memmij Episcopi.] Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri de eodem hac die, pluribus autem Gregorius Turonensis de gloria confess. cap. 66. Vincent. & Antonin. par. 1. tit. 6. c. 27. Petr. in catal. lib. 7. c. 25.

i Cassiani Episc:] De quo Beda, & alij qui suprà. Meminit eiusdem Constantius in vita S. Germani Episcopi Antisiodor. lib. 2. cap. 7. Gregor. Turon. de glor. confess. c. 24. Petr. in catal. Vincent. Antonin. & alij. Molanus testatur eius Acta extare: sed ea hactenus nobis sunt incognita.

k Paridis Episc.] Tam ipsius, quàm aliorū plurimorum sanctorum totius prouinciæ Campaniæ & adiacentium regionum Acta percepi collegisse in vnum summa cum diligentia ac labore Illustr. ac Reuerendiss. D. Iulium Antonium Sanctorium Cardinalē sanctæ Seuerinę dictum, sanctæ Rom. Ecclesiæ ornamentum; eaque aliquando ab ipso edi ac peruulgari, vehementer optamus.

l Osualdi.] De eo hac die Beda, qui & de eodem in gest. Anglorum lib. 2. cap. 4. & in epitome: quæ cuncta simul collecta recitat Surius tom. 4. Migrauit ex hac vita anno Domini sexcentesimo quadragesimosecundo.

m Nonnæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio: eius autem egregia facta recenset eius filius S. Gregorius Nazianzenus in oratione habita in funere patris, ac item alia quæ dicta ab ipso est in funere Cæsarij fratris, atque illa quam habuit in obitu sororis Gorgonię, itemque in carmine de rebus suis, & de vita sua ad populum Constantinopolitanum. Quod autem ad nomen spectat: Nonnæ dicebantur moniales, vt notat Cæl. Rhodig. lect. antiq. lib. 5. c. 13. in fine, idemque habes lib. 5. Capitularium Regum Franc. c. 2. & 3. In eodem fortè sensu sanctus Hieronymus epist. 22. ad Eustochium de cust. virginit. ait: Maritorum expertæ dominium, viduitatis præferunt libertatem: castæ vocantur, & nonnæ, &c. At non tantùm apud Gręcos eiusmodi nomen appellatiuum aliquando transiuit in proprium, sed & apud Latinos: nam & S. Augustini mater eodem fermè nomine est appellata, licet pro Monacha, Monica dicta sit, quod est idem quod Nonna. Sicque duæ amplissimorum ecclesiæ Doctorum matres eodem dictæ nomine habentur.

6 Octauo Idus Augusti. Luna. A xix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	1	2	3	4	5	6	7	6	7	8	9	10	11			

IN monte Thabor Transfiguratio [a] Domini nostri Iesu Christi. Romæ via Appia in cœmeterio Callisti natalis beati Sixti Secundi [b] Papæ & martyris, qui in persecutione Valeriani, gladio animaduersus, martyrij coronam accepit. Item sanctorum martyrum Felicissimi [c] & Agapiti, eiusdem beati Sixti diaconorum, Ianuarij, Magni, Innocentij, & Stephani subdiaconorum, qui omnes cum eo pariter decollati sunt, atque in cœmeterio Prætextati sepulti. Passus est etiam cum eis beatus Quartus, vt scribit sanctus Cyprianus. Compluti in Hispania sanctorum martyrum Iusti [d] & Pastoris fratrum, qui cùm adhuc pueri litteris imbuerentur, proiectis in schola tabulis,

ſponte ad martyrium cucurrerunt: & mox à Daciano Præſide teneri iuſſi, & fuſtibus cædi, cùm ſe mutuis exhortationibus conſtantiſſimè roborarent, extra ciuitatem perducti, à carnifice iugulati ſunt. Romæ ſancti Hormiſdæ [e] Papæ & confeſſoris. Amidæ ſancti Iacobi [f] eremitæ, miraculis clari.

AVGVSTI 6.

TRANSFIGVRATIO Domini [a].] De hac ſolemnitate non tantùm Latini, ſed & Græci hac die agunt; vt conſtat tam ex eorum Menologio, quàm ex conſtit. Emmanuelis Imp. quę extat apud Theod. Balſ. in Nomoc. Photij tit. 7. cap. 1. Pluribus agunt de eadem, qui ſcripſerunt de diuinis offic. Sicardus, Durandus, Belethus, & alij; traduntque eam eſſe inſtitutam à Calliſto Papa Tertio: idque affirmat Platina, additque ab eodem conſcriptum eſſe officium Eccleſiaſticum de ea die, & cum indulgentijs promulgatum iiſdem quæ conceſſæ ſunt in ſolemnitate Corporis Chriſti. Sed hæc quidem à Calliſto de inſtitutione diuini officij ea die ſolemniter recitandi: at verò inſtitutio eius ſolemnitatis longè ante eius tempora facta conſpicitur; id etenim non tantùm vetuſtiſſima Græcorum Menologia & Martyrologia manuſcripta teſtantur: ſed & Wandelbertus, qui (vt ſcribit Trithem. de vir. illuſtr. ord. ſancti Benedicti libro 2. cap. 36. & de ſcript. Eccleſ. & Sigeb. cap. 129.) vixit temporibus Lotharij Imp. circa annum Domini octingenteſimum quinquageſimum: in ſuo Martyrologio, quod ſcripſit carmine, de eadem ſolemnitate agit hac die his verſibus:

Idibus octauis mortem paſſura crucemq́;
Chriſti ſancta caro æthereum dedit antè figuram.

Acta ſecundæ Nicænæ Synodi, dum recenſent egregia Leontij in Cypro Epiſcopi ſcriptorum monumenta, orationem ſcripſiſſe de Transfiguratione Domini teſtantur, Actione 4. De eadem Transfiguratione Domini extat ſermo S. Ephrem Syri, alius item Baſilij Seleuciæ, necnon etiam Andreæ Cretenſis: habentur Græcè ſcripti in bibliotheca Sfortiana cod. manuſcript. num. 33. prope finem. Ioannes Damaſcenus etiam de eadem ſolemnitate habuit orationem, cuius eſt exordium: Agedum, ô pie cœtus, hodiernum hunc diem lætis animis celebremus, &c.

[b] Sixti Secundi, aliàs Xyſti.] Beda, Vſuardus, Ado, ac reliqui de eodem agunt hac die. De eius ſucceſſione Euſebius ſcribit in chronic. & hiſt. lib. 7. cap. 4. Optatus lib. 2. Aug. epiſt. 165. Niceph. Calliſt. lib. 6. cap. 34. & alij recentiores. De eius martyrio Cyprianus ad Succeſſum epiſtol. 82. Pontius in Cypriano, Auguſtinus in Ioan. tract. 27. Maximus Taurin. hom. 1. & 2. de ſancto Laurentio, Petrus Chryſol. ſerm. de eod. Prudentius in Periſteph. hymn. 2. Acta Laurentij, & alij plures. De reliquijs S. Sixti in Angliam à ſe miſſis agit S. Gregorius in regiſt. lib. 12. reſp. 9. ad Aug. Sed cuiuſnam fuerint Sixti martyris, iſtiúſne, an prioris, vel alicuius non Pontif. Sixti martyris, non liquet. Cetera de eo in Annal. Eccleſ. ibique de genere martyrij ab eo ſuſcepti egimus. De eccleſia S. Sixti Romæ via Appia poſita meminit S. Gregorius Papa dial. lib. 4. c. 26.

[c] Feliciſſimi & Agapiti.] De iiſdem Beda, Vſuardus, Ado, atque alij. Huic Agapito S. Felix Papa Tertius erexit baſilicam iuxta eccleſiam S. Laurentij, vt auctor eſt lib. de Rom. Pontific. in Felice Tertio. Quod ad Quartum ſpectat, de ipſo S. Cyprianus in dicta epiſt. ad Succeſſum hęc ait: Sixtum autem in cœmeterio animaduerſum ſciatis, & cum eodem Quartum, &c. At licet in prædictis Actis de Quarto nulla ſit mentio, tamen Beda, Vſuardus, & alij recentiores, Cypriani auctoritate, de eodem agunt hac die.

[d] Iuſti & Paſtoris.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Recitantur eorum Acta apud Sur. tom. 7. quæ & plenè explicantur in ſacro hymno, eodemque peruetuſto, qui extat in Breuiario Toletano. De his & Prudentius in Periſtephan. hymn. 4. his verſibus meminit:

Sanguinem Iuſti, cui Paſtor hæret,
Ferculum duplex, geminumq́; donum
Ferre Complutum gremio iuuabit
Membra duorum.

Meminit ſumma cum laude eorumdem S. Eulogius in memor. ſanct. lib. 1. & ibi Ambr. Moral. in ſchol. Petrus in catal. lib. 7. cap. 32. Flos ſanct. Hiſp. & Theſaur. concion. tom. 2. hac die.

[e] Hormiſdæ Papæ.] Agunt de eodem hac die Beda, & recent. Succeſſit hic S. Symmacho. Huius fortiſſimos agones pro Catholica fide ſuſceptos digeſſimus in Annal. Eccleſ. per annos ſingulos, ex codicibus antiquis manuſcriptis.

[f] Iacobi Eremitæ.] Qualis autem, quantúſve hic fuerit, ex his quę ſcripſit Procop. lib. 1. de bello Perſico, facilè poteſt intelligi; vbi eum à Cadabe Perſarum Rege viſitatum fuiſſe tradit. Alter eiuſdem nominis ſanctitate nobilis claruit in Syria tempore Theodoſij Iunioris, de quo Theodoret. in Theoph. cap. 21. Meminit eiuſdem Euagr. hiſt. lib. 2. cap. 9. in fine.

Septimo

Septimo Idus Augusti. Luna. B xviij.

7

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	7	8	9	10	11	12			

RETII in Tuſcia natalis S. Donati [a] Epiſcopi & martyris, qui inter cetera virtutis opera (vt ſcribit B. Gregorius Papa) fractum à Paganis calicem ſanctum [b] orando inſtaurauit. Is in perſecutione Iuliani Apoſtatę à Quadratiano Auguſtali cõprehenſus, cùm idolis ſacrificare renuiſſet, gladio percuſſus martyriũ conſummauit. Paſſus eſt etiã cum eo beatus Hilarinus monachus, cuius feſtiuitas decimoſeptimo Kalendas Auguſti celebratur, quando eius corpus ad Oſtia Tiberina tranſlatũ fuit. Romę ſanctorum martyrum Petri [c] & Iuliani, cum alijs decem & octo. Mediolani S. Fauſti [d] militis, qui ſub Aurelio Commodo poſt multa certamina martyrij palmam adeptus eſt. Nouocomi paſſio ſanctorum martyrũ Carpophori [e], Exanthi, Caſſij, Seuerini, Secundi, & Licinij, qui in confeſſione Chriſti capite truncati ſunt. Niſibi in Meſopotamia S. Dometij [f] monachi Perſæ, qui cum duobus diſcipulis ſub Iuliano Apoſtata lapidatus eſt. Rhotomagi S. Victricij [g] Epiſcopi, qui adhuc miles, ſub eodem Iuliano pro Chriſto abijciens cingulum, à tribuno multis tormentis afficitur, & capitis damnatur; ſed carnifice, qui ad eum cædendum miſſus fuerat, cæcitate percuſſo, ipſe vinculis ſolutis liber euaſit: poſteà Epiſcopus factus, Morinorum & Neruiorum gentes indomitas verbi prædicatione ad fidem Chriſti perduxit, & demum confeſſor in pace quieuit. Catalauni in Gallia S. Donatiani [h] Epiſcopi. Meſſanę in Sicilia ſancti Alberti [i] confeſſoris, ordinis Carmelitarum, miraculis clari.

A V G V S T I 7.

ONATI Epiſc.[a]] De quo Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri hac die. Eius martyrij Acta ſinceriſſimè olim ſcripta fuiſſe apparet, ex quibus S. Greg. Papa lib. 1. dial. cap. 7. de fracto calice mutuatur exemplum. ſcripta eſſe feruntur à Seuerino Epiſcopo, qui quartus à Donato Aretinę eccleſię pręfuit. Vtinam (ſicut ille edidit) integra permanſiſſent; & non aliquis ſibi viſus nimis ſapiens, aliqua ſuperaddidiſſet, quibus cetera reuocantur in dubium. Legimus ea in pluribus codicibus manuſcr. edid itq. eadem Mombritius tom. 1. vit. ſanct. & Petrus in catalog. breui compendio lib. 7. cap. 33. Diſplicent ea quæ de Iuliani educatione Romæ ſub Pigmenio vnà cum Donato narrantur. Vbi enim Iulianus puer vixerit vnà cum Gallo fratre in Cappadocia; vbi & adoleſcentior Athenis eruditus fuerit; vbi demum in Gallijs exercitibus præfuerit, ſatis conſtat ex Græcorum ac Latinorum antiquis hiſtoricis, ac in primis ex eiuſdem Iuliani epiſtolis. Illud etiam ab omni ratione alienum eſt, vt Iuliani perſecutionis tempore, qui nec integro biennio imperauit, idem ſanctus Donatus lector fuiſſe dicatur, indeque conſecratus diaconus, ac poſt multos annos preſbyter ordinatus, ac denique adhuc eo imperante, decedente Saturo Epiſcopo, ſuffectus ſit in locum ipſius; inſuper & adhuc eodem viuente Iuliano, fuerit martyrio coronatus. Quomodo etiam temporibus Iuliani lector adhuc fuiſſe perhibetur, qui à Iulio Pontif. Rom. ibidem dicitur Epiſcopus ordinatus? Quid autem de ea re ſentiam, abſque aliquo veritatis pręiudicio libenter ac liberè dicam. Puto Donati pueritiam & educationem Romæ factam, parentumque necem, non ſub Iuliani Imperio, ſed ſub Diocletiano, circa extrema illius perſecutionis

tempora contigisse: ab illis enim temporibus vsque ad Iulianum quinquaginta duorum annorum spatium intercedit, quo Donatus fugâ lapsus, se contulit Aretium, ibique sacris ordinibus à Saturo Episcopo initiatus, ac deinde illo defuncto, à S. Iulio Papa in eius locum subrogatus, & demum sub Iuliano Imperatore martyrio fuit coronatus. Hæc si dicamus, cetera omnia, quæ in Actis eius leguntur, remanent inconcussa: quòd si secùs fiat, omnia sub prædictorum errorum caligine inuoluuntur. Sed cùm dicunt Donatum ętate iuniorem consummasse martyrium, id profectò non aliunde emanasse cognoscitur, quàm ex dictis Actis deprauatis, vbi biennij spatio Donatus puer, lector, diaconus, presbyter, Episcopus, & martyr describitur: vel fortasse antiquæ eius imaginis forma, rasa barba (more maiorum) depicta decepit, vt iunior videretur. Hęc eadem memini me respondisse, cùm de ambiguitatibus prędictorum Actorum consultus essem, pluraque his adderem, si id ferret instituti ratio.

[b] Calicem fractum.] Vitreum fuisse calicem, Acta eius declarant. Vitreus calix & patenę vitreę olim erant vsui in sacris ministerijs. De patenis vitreis habes in lib. de Rom. Pontif. in Zephyrino Papa. De vitreo calice Hieronymus epist. 4. ad Rusticum, agens de S. Exuperio Episcopo Tolosano: Nihil, inquit, illo ditius, qui corpus Domini canistro vimineo, sanguinem portat in vitro. Rursus etiam Cyprianus Gallus in vita sancti Cæsarij Episcopi Arelatensis, qui claruit temporibus Theodorici Regis Italiæ: An non, inquit, in vitro habetur sanguis Christi? A temporibus enim Apostolorum vitreus calix in vsu fuisse videtur: vnde Marcus hæresiarcha illis temporibus proximus, & ipse æmulatus Catholicam Ecclesiam, vtens calice vitreo in suis sacris, impostura quadam per magicam artem exhibita populum dementabat; dum vini color albus, qui foris apparebat in vitro, quibusdam præstigijs mutabatur in rubrum, adeò vt vinum conuersum in sanguinem videretur. de his Epiph. in Panar. hæres. 34 In Concilio autem Rhemensi, quod temporibus Caroli Magni est celebratũ, calix vitreus vetitus est; idque laudabiliter, ob periculum quod immineret materiæ fragili. De his habes can. Vt calix. de consecrat. distinct. 1. De calice ligneo item vetito cap. Vasa in quibus. ead. dist. 1. Porrò hęc sic accipias de patenis & calicibus vitreis; non quòd apud omnes essent huiusmodi, nec in illa primitiua Ecclesia fuerint ad sacrum ministerium vasa aurea vel argentea: nam illis temporibus persecutionis Ecclesiæ, vasa sacra facta esse argentea ab Vrbano Papa, habes in lib. de Rom. Pontif. in Vrbano. Rursus de temporibus Diocletiani Imp. extat egregium monumentum apud S. Augustin. epist. 165. vbi ex Actis Proconsularibus legitur, inter vasa ad vsum ecclesiæ composita, adnumeratam Capitulatam, & Lucernam argenteam: erat Capitulata illa, quam hodie Italicè dicimus *Lampadario*. Optatus Mileuitanus & ipse de illis ipsis temporibus persecutionis Diocletiani agens, hęc ait: Erant ex auro & argento quamplurima ornamenta, quæ nec fodere terrâ, nec secum portare poterat, &c. hæc Optatus lib. 1. contra Parmen. Itemque Augustinus contra Crescon. lib. 3. c. 29. ex Actis Proconsularibus: In Breui (quod est idem quod nos dicimus Inuentarium) sic: Calices aurei duo, item calices argentei sex, &c. hæc Aug. Vasa sacra ministerialia argentea effossa esse è cryptis, in quibus sancti martyres sacra peragentes delitescebant, testatur Gregorius Turon. de glor. martyr. cap. 38. Hæc ante Christianos Imperatores: posteà autem quàm abundarint ecclesiæ vasis aureis & argenteis pretiosissimis, superfluum est dicere: erant enim etiam ipsis Gentilibus in admiratione. Vnde Iulianus Præfectus Orientis, auunculus Iuliani Apostatæ, illa Antiochiæ intuens, & obstupescens, dixit: En quàm sumptuosis vasis filio Mariæ ministratur. hæc ille apud Theodoret. hist. lib. 3. cap. 11.

[c] Petri, Iuliani, & soc.] Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri de ijsdem hac die agunt.

[d] Fausti.] De quo etiam Beda, ac ceteri, tabulæ insuper & vetera monumenta ecclesiæ Mediolanensis.

[e] Carpophori & soc.] Agit de ijsdem Galesinius, citatque vet. monumenta eccles. Mediolanensis, Bergomensis, & Aquileiensis.

[f] Dometij.] Græci de eodem agunt hac die in Menologio, ibique certamen eius describitur.

[g] Victricij Episcopi.] Adscribitur hic in tabulis Episcoporum Rhotomagensium octauus ordine; cuius egregia facta describit S. Paulinus Nolanus Episc. in epist. 26. ad ipsum scripta, ad quem etiam dedit epist. 25. Innocentius Papa ad hunc ipsum scripsit insignem illam epistolam decretalem ordine secundam.

[h] Donatiani Episcopi.] Agit de eodem Molanus in addit. ad Vsuardum; ponitur que in tabulis Episcoporum eius ecclesiæ secundus ordine. Hic falsò ille esse perhibetur, qui interfuit Concilio Agrippinensi, licet (textu deprauato) Cabilonensis pro Catalaunensi scribatur. Sed quòd vixerit temporibus Constantij Imperatoris, diuersum ab eo esse oportuit: nam is proximus fuisse legitur temporibus Apostolorum, sancti Memmij discipulus.

[i] Alberti.] Eius res gestas Surius recitat tom. 4. & Petrus in appendice cap. 13. Cecinit eiusdem Acta Sapphico carmine Baptista Mantuanus Carmelita. Migrauit ex hac vita anno à Christo Domino millesimo ducentesimo nonagesimosecundo.

Sexto Idus Augusti. Luna.

C xvij.

8

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13			

ROMÆ ſanctorum martyrum Cyriaci [a] diaconi, Largi, & Smaragdi, cum alijs viginti, qui in perſecutione Diocletiani & Maximiani paſſi ſunt decimoſeptimo Kalend. Aprilis. Eorum corpora à Ioanne preſbytero via Salaria ſepulta, S. Marcellus Papa in prædium Lucinæ via Oſtienſi hac die tranſtulit: quæ poſteà in Vrbem delata, in Diaconia [b] ſanctæ Mariæ in via Lata recondita fuerunt. Anazarbi in Cilicia ſancti Marini [c] ſenis, qui ſub Diocletiano Imperatore & Lyſia Præſide flagris cæſus, in ligno ſuſpenſus ac laniatus, feris tandem obiectus interijt. Item ſanctorum martyrum Eleutherij [d] & Leonidis, qui per ignem martyrium conſummarunt. In Perſia ſancti Hormiſdæ [e] martyris ſub Sapore Rege. Cyzici in Helleſponto ſancti Æmiliani [f] Epiſcopi, qui pro ſacrarum imaginum cultu à Leone Imperatore multa paſſus, demum in exilio vitam finiuit. In Creta S. Myronis [g] Epiſcopi, miraculis clari. Viennæ in Gallia S. Seueri [h] preſbyteri & confeſſoris, qui ex India Euangelij prædicandi cauſa laborioſam peregrinationem ſuſcepit, & ad præfatam vrbem deueniens, ingentem Paganorum multitudinem verbo & miraculis ad fidem Chriſti conuertit.

AVGVSTI 8.

CYRIACI, Largi, & Smaragdi [a].] De his etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores hac die. Horum martyrij certamẽ deſcriptum habetur in Actis S. Marcelli Papę. Erexit eccleſiam S. Cyriaco via Oſtienſi, ſeptimo ab Vrbe lapide Honorius Papa, vt apparet in lib. de Roman. Pontificibus. Eſt vetus Romę Titulus S. Cyriaci in Thermis, cuius mentio habetur in Actis ſecundæ Synodi Romanæ ſub Symmacho Papa, & in regiſt. S. Gregorij lib. 9. epiſt. 22. Non tantũ Diaconia S. Marię horum martyrum ſacris corporibus locupletata eſt, vt narratur in Martyrolog. ſed & Titulus Equitij (vt vetus epitaphium eodem in loco poſitum docet) eorumdem reliquijs nobilitatus eſt per Sergium Iuniorem Romanum Pontificem.

[b] Diaconia.] Erant Diaconiæ loca ſacra, vbi Diaconi regionarij per ſingulas Vrbis regiones reſidentes ſtipem miniſtrabant egentibus; viduarumque, pupillorum, aliarumque miſerabilium perſonarum neceſſitatibus conſulebant: erant etenim veluti quędam eleemoſynarum promptuaria. Tenebantur huiuſmodi Diaconiarũ miniſtri rationem reddere de ſua adminiſtratione Summo Pontifici, niſi ab eodem eximerentur. dicebantur hi exhibere diaconiam; idemq́. erat, quod pauperibus, erogando eleemoſynas, miniſtrare. Eſt de his epiſtola 24. S. Greg. Papæ ad Ioannem lib. 9. regiſt. in qua hęc inter multa: Igitur te Ioannem, religioſo intentionis tuæ ſtudio prouocati, menſis pauperum, & exhibendæ diaconiæ eligimus præponendum: ne qua tibi ex hac adminiſtratione naſcatur dubietas, hac te munitione proſpeximus fulciendum: conſtituentes, vt de hoc, quòd menſas pauperum, vel diaconiæ exhibitionem ſuſcepiſti, ſiue ſubinde perceperis erogandum, nulli vmquam hominũ quolibet modo, ſeu ingenio cogaris ponere rationem, &c. Eius muneris functionem expreſſam habes in Actis S. Laurentij martyris, & ſi recentiora quęras tempora, in Tito diacono, cuius meminit S. Proſper in chron. anno Domini 429. Habet eadem vox, Diaconia, & alias ſignificationes: nam aliquando ſic dicta reperitur collecta ſolita fieri in eccleſia; ſic apud Caſſian. collat. 18. cap. 7. vt notat ibi diſertus vir D. Petrus Ciaconus ex epiſt. 2. Paul. ad Corinth. c. 8. & 9. qui eadẽ vtitur voce, cùm ait: περὶ μὲν διακονίας, &c. Accipitur ab eodem auctore Diaconia pro ipſa œconomia, ac monaſterij diſpenſatione, collat. 21. c. 1. 8. & 9. Diſpenſationem

etenim,

etenim, Latina voce, idem munus appellat lib. 5. c. 40. Differt à diaconia diaconion, quod idem est apud Græcos, quod apud Latinos secretarium, vt expressum habes ex Concilio Agathen. can. 66. vbi hæc leguntur: Quoniam non oportet insacratos ministros licentiam habere in secretarium (quod Græci diaconion appellant) ingredi, & contingere vasa Dominica. Hæc ibi, & apud Grat. distinct. 23. cap. Non oportet.

[c] Marini.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, ibique eius Acta summatim comprehensa referunt.

[d] Eleutherij & Leonis.] Græci itidem de his agunt in Menologio.

[e] Hormisdæ.] Cuius illustre certamen describit Theodoretus histor. lib. 5. cap. 38. Nicephorus libro 14. cap. 20. & Cassiod. ex eodem Theodoreto in Tripart. Agit de eodem Petrus in catalog. lib. 7. cap. 31.

[f] Æmiliani Episc.] De quo & Græci hac die in Menologio, eiusque res gestas referunt.

[g] Myronis Episcop.] Hunc autem Græci ob præclaram miraculorum operationem Thaumaturgum appellant, vt constat ex eorum Menologio hac die.

[h] Seueri.] Agunt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Errare videtur Petrus in catalogo lib. 7. cap. 56. & alij eum secuti, qui dicunt eum Episcopum, cùm constet fuisse tantummodò presbyterum. Nec enim Ado Viennensis Episcopus, cùm de eo scribit in chron. anno Domini 452. nec tabulæ Viennensium Episcoporum eum recensent inter eius ciuitatis Episcopos. Pręfuit autem huius temporibus illi ecclesiæ Isicius, inde Auitus, posteà Iulianus, ac ceteri successores. Diuersus est hic Seuerus presbyter ab eo, de quo Gregorius Turonensis de gloria confessorum cap. 5. & 51.

xvj. D Quinto Idus Augusti. Luna. 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14

VIGILIA [a] sancti Laurentij martyris. Romæ sancti Romani [b] militis, qui confessione beati Laurentij compunctus, petijt ab eo baptizari; & mox exhibitus, ac fustibus cæsus, ad vltimum decollatus est. In Tuscia natalis sanctorum martyrum Secundiani [c], Marcelliani, & Veriani, qui tempore Decij à Promoto Consulari primùm cęsi sunt, deinde in equuleo suspensi, & vngulis abrasi, atq. igne lateribus apposito assati, triumphalē martyrij palmā capite cęsi meruerunt. Veronę sanctorum martyrum Firmi [d] & Rustici, tempore Maximiani Imperatoris. In Africa commemoratio plurimorum [e] sanctorum Martyrum, qui in persecutione Valeriani, hortante eos sancto Numidico, in ignem coniecti, martyrij palmam adepti sunt. Ipse autem Numidicus, licet cum alijs in rogum iniectus, & lapidibus obrutus fuisset, à filia tamen effossus, & semiuiuus repertus, curatus est, ac posteà ob eius virtutem in ecclesiæ Carthaginiensis presbyterum à beato Cypriano meruit cooptari. Constantinopoli sanctorum martyrum Iuliani [f], Marciani, & aliorum octo, qui ob Saluatoris imaginem, quam in porta ænea constituerant, impij Leonis Imperatoris iussu post multa tormenta gladio necati sunt. Catalauni in Gallia sancti Domitiani [g] Episcopi & confessoris.

AVGVSTI 9.

VIGILIA S. Laurentij. [a]] De ea etiam Beda, Vsuardus, Ado, Amalarius de ordin. antiph. cap. 6. Gregor. Sacrament. & alij. Cur autem præ ceteris martyribus sancti Laurentij agantur Vigiliæ, id quidem non alia de causa factum putamus, quàm ex pristina illa Fidelium obseruatione, qui propensiori studio ad corpus tanti martyris vigilare cœperunt, vt eius Acta testantur: sic enim habent: Cùm tradidissent sepulturę sanctū Laurentium,

duum, ieiunantes celebrarunt vigilias noctis triduo cum multa Christianorum frequentia, nec cessarunt à luctu & lacrymis: beatus verò Iustinus presbyter obtulit sacrificium laudis, & participes facti sunt omnes. Hæc ibi. Quod quidé sacratissimú institutum, etsi non triduanis vigilijs, vnus saltem anniuersaria die obseruandú, retinuit sancta Ecclesia vsque in hodiernum diem. Scio tamen alios alias reddere rationes; sed hæc mihi magis probatur, quæ ex Actis eius accipitur.

[b] Romani.] De eodem ijdem qui suprà, Beda, & alij. Eius Acta narrantur in rebus gestis sancti Laurentij martyris.

[c] Secundiani & sociorum.] De his Vsuardus hac die. extant horum res gestæ apud Mombrit. tom. 2. & Sur. tom. 4. De his item & Petrus in catal. lib. 7. c. 41.

[d] Firmi & Rustici.] De ijsdem Beda, ac recentiores. Horum Acta recitat Mombrit. tomo 2. Petrus in catalog. libro 7. cap. 42. Tabulæ ecclesiæ Veronensis, & Illustrissim. ac Reuerend. D. Augustinus Valerius Episcopus Veronens. S. R. E. Cardinal. libro de antiquis mon. Episcoporum Veronens. pagina 21. & 49.

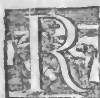
[e] Plurimorum martyrum.] Horum egregia certamina inuicto animo suscepta & consummata, Numidico fortissimo agonotheta hortante, scribit S. Cyprianus epist. 35. qui & de Numidico iterùm epist. 40. edit. Pamel.

[f] Iuliani & sociorum.] De his item hac die Græci in Menologio, referuntq. ceterorum nomina, quę sunt, Ioannes, Iacobus, Alexius, Demetrius, Photius, Petrus, Leontius, & Maria patricia, horumque martyrium recolunt.

[g] Domitiani Episcopi.] Successit hic sancto Donatiano, de quo suprà septimo Idus Aug. Agit de eodem Molanus hac die in addit. ad Vsuard. & Demochares in tab. Episcoporum Catalaunensium. Si verum est quod habent Acta S. Memmij eiusdem ciuitatis Episcopi, quę hunc vixisse ponunt proximum temporibus Apostolorum; alium oportuit esse eius nominis & ciuitatis Episcopum, qui interfuit secundę Synodo Turonensi anno sexto Regis Chariberti, qui est Domini 570. Agit de eodem Fortunatus lib. 3. in carm. ad Felicem, cùm interfuit dedicationi basilicæ.

10 Quarto Idus Augusti. Luna. E xvi.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	10	11	12	13	14	15			

ROMÆ via Tiburtina natalis beati Laurentij [a] archidiaconi, qui in persecutione [b] Valeriani, post plurima torméta carceris, verberum diuersorum scorpionum, fustium, & plumbatarum, & laminarum ardentium, ad vltimum in craticula ferrea assatus, martyrium compleuit: cuius corpus à beato Hippolyto & Iustino presbytero sepultum fuit in cœmeterio Cyriacæ in agro Verano. Item Romæ passio sanctorum centum sexagintaquinq. [c] Militum martyrum sub Aureliano Imperatore. Bergomi sanctæ Asteriæ [d] virginis & martyris, in persecutione Diocletiani & Maximiani Imperatorum. Alexandriæ commemoratio [e] sanctorum Martyrum, qui in persecutione Valeriani sub Præside Æmiliano diuersis exquisitisque tormentis diutiùs cruciati, vario mortis genere martyrij coronam adepti sunt. Carthagine sanctarum virginum & martyrum Bassæ [f], Paulæ, & Agathonicæ. Romæ sancti Deusdedit [g] confessoris, qui quod in hebdomada manibus suis operando lucrabatur, die sabbati pauperibus erogabat.

AVGVSTI 10.

LAVRENTII [a].] De eodem Beda, ac ceteri Latinorum, Græci etiam in Menologio hac die. Habentur Acta eius apud Surium tomo 4. quorum exordio præmittuntur res gestæ sanctorum Abdon & Sennen & aliorum; quæ cùm ob styli diuersitatem, tum ob historiæ varietatem & inconstantem veritatem, alterius cuiuspiam auctoris esse apparent: multa etenim in illis apocrypha, multaque veritati contraria,

præsertim illa de obitu Decij & Valeriani, esse noscuntur. Hoc idcircò dixerimus, vt sciat prudens lector illa à germanis Actis S. Laurentij separare. Eiusdem S. Laurentij certamen Prudentius cecinit sacro hymno, S. Ambros. offic. lib 1. cap. 41. lib. 2. cap. 28. Augustin. in Ioan. tract. 27. serm. 3. de sanct. & serm. 37. 38. 111. & 123. de diuersis, edit. Louan. Maximus Taurin. serm. 1. 2. & 3. sanctus Leo Papa serm. 1. Petrus Chrysolog. serm. 135. & alij recentiorū. Fuit etiam notissimus Gręcis: agit de eo Euseb. in chron. Metaphrastes eius Acta Gręcis edidit, accepta eadem ab antiquis Græcorum monumentis: qui solemni cultu eamdem sancti Laurentij celebritatem agere consueuerunt. in Actis enim S. Matronæ hæc leguntur apud Metaphrastem: Celebrabatur quidem publicum & venerandum festum Laurentij martyris, in cuius templum confluxerat maxima multitudo populi, & diem in eo transigebant, &c. S. Pulcheria Augusta erexit Constantinopoli basilicam S. Laurentij, in eaque eius reliquias, atque Agnetis Roma petitas, vnà cum sancti Stephani collocauit, vt scribit Marcellinus in chron. Theodorus lector in collectan. lib. 2. in fin. Niceph. hist. lib. 14. cap. 10. & Beda de sex ætat. in Theodosio Iuniore: eamdem basilicā Iustinianus Imper. amplioribus spatijs auxit, vt scribit Procop. lib. 1. ędific. Iustiniani Imp. Idem Iustinianus dum adhuc esset Patricius, per S. Germanum Episc. Capuanum, & alios tunc missos legatos Constantinopolim ad Iustinum Imp. petijt ab Hormisda Papa ad se mitti de reliquijs sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, necnon de craticula S. Laurentij: extant de ea re litteræ legatorum ad Hormisdam apud nos manuscriptæ. De eadem craticula S. Laurentij multis miraculis illustrata meminit sanctus Gregorius Papa in regist. lib. 2. epist. 33. De parte eius in Gallias translata, vide in Actis S. Domnoli apud Sur. tom. 3. die 16. Maij. De sepultura eiusdem, & prodigijs quæ in ea acciderunt tempore Pelagij Papæ Secundi, idem Gregor. lib. 3. epist. 30. De miraculis ad reliquias eius Greg. Turonen. de gloria mart. cap. 42. vbi & carmina Venantij Fortunati de basilica sancti Laurentij conscripta recitat.

[b] In persecutione Valeriani.] Ex hoc non tantùm cetera Martyrologia corriguntur, sed & prædicta Acta S. Laurentij, aliorumque omnium opinio, qui sub Decio eum passum dixerunt. Eius rei auctor videtur Eusebius, qui & ceteris errandi fuit occasio, dum in chronico Laurentium passum in persecutione Decij Imp. testatur. Licet verius sit, ea non ab Eusebio scripta, sed ab alio aliquo superaddita: nam qua ratione anno Domini ducentesimo quinquagesimoquarto sub Decio potuit posuisse martyrium S. Laurentij, si post annos quatuor Sixti Papę ponit ingressum? Vt autem cuncta de ea re certa, explorataq. habeantur; ex tempore martyrij S. Sixti Papæ, cuius S. Laurentius erat diaconus, quem & post triduum secutus est ad martyriū, certa sententia de tempore passionis Laurentij est deducenda. Constat quidem sanctum Sixtum occubuisse sub Valeriano Imper. idque ex S. Cypriani auctoritate, qui tunc viuebat, & de rebus tunc Romæ gestis certum accepit nuntium, qui & ea omnia de martyrio Sixti scripsit in epistola ad Successum 82. Pontius quoque diac. in Actis S. Cypriani apertè docet, eodem anno quo S. Cyprianus martyrium subijt, Sixtum Rom. Pontific. illum præcessisse ad palmam. Porrò manifestè constat ex Actis eius sanctum Cyprianum capite plexum esse, Basso, & Fusco, aliàs Tusco Coss. anno videlicet septimo Valeriani Imperatoris. Hæc autem cùm luce meridiana sint clariora, miramur adhuc nonnullos perstitisse in ea sententia, vt dicerent Laurentium ac Sixtum passos esse sub Decio Imp. & Valeriano Pręfecto, nō Imp. Arbitror hos non legisse prędictam S. Cypriani epistolā ad Successum, qua apertissimè Valerianum dicit Imperatorem, & non Præfectum: nec eosdem animaduertisse ex Flauio Vopisco, temporibus Decij, præfecturam Vrbanam Cornelium Secularem, Prætoriam verò administrasse Bebium Macrum, Valerianū verò creatum esse Censorem. Rursus alij, vt prædictam sententiam de Decio tuerentur, illud excogitarunt: Gallienum scilicet Valeriani filium, qui vnà cum patre imperauit, dictū esse Decium Gallienum. sed hæc planè ridicula esse videntur, quæ nullis fulciuntur antiquitatis testimonijs: nā cùm veteres illarum rerum scriptores, tum inscripti lapides, numismata, & alia antiqua monumenta declarant, quibus sit nominibus Gallienus appellatus, nimirùm, Publius Licinius Gallienus. Alij rursus commodiùs dixerunt, persecutionem Decij & Valeriani vnam eamdemque esse existimatam: suppetuntque de his plura exempla in Martyrologijs, Actisque martyrum, auctoritas insuper sancti Hieronymi in Paulo primo eremita, & de scrip. Ecclesiast. in Methodio; quibus in locis vnam persecutionem sub Decio & Valeriano Impp. nominat: idem Opt. lib. 3. Sed sciendum est, auctores grauissimos, qui persecutiones Ecclesiæ enumerant, harum alteram ab altera distinxisse, eamq. sub Decio septimam, sub Valeriano autem octauam posuisse, vt Seuerus hist. sacr. libro 2. Oros. lib. 7. cap. 27. August. de ciuitate Dei lib. 18. cap. 52. Cùm autem hæc ita se habeant, queri adhuc potest, cur aliquando sub vtriusque simul nomine, alterius eorum persecutio denominetur? Existimauit Zonaras, id ea ex causa accidisse, quòd Decius sibi adsciuerit Valerianum collegam Imperij: quod quidem nullius antiquorum probatur auctoritate. Rei veritas, mea sententia, aliunde petenda est; eamq. hanc ipsam, quam subinferimus, esse putamus. Scribit Trebellius Pollio in Valeriano, Decium Imp. ex Senatus consulto amplissimam potestatem Valeriano tribuisse, nec tantùm illi Censuram, more maiorum, sed eamdem auctam potestate scribendarum sponte legum tradidisse; indeque factum, vt sicut cetera edicta, ita ea quæ aduersus Christianos sunt promulgata, Decij & Valeriani nominibus inscriberentur; quo titulo persecutio primùm indicta, eodem nomine perseuerauit in posterum; cùm pręsertim nihil opus fuerit Valeriano nouas leges sancire in Christianos, vigentibus illis, quas idem ipse iam tulerat, Decio imperante. Dicere adhuc possumus, persecutionem Valeriani sæpè Decij nomine appellari, ea de causa, quòd ab auctore qui eam indixit, quæ sub successore est facta, perseuerauit denominari. Est de his patens exemplum de persecutione Diocletiani & Maximiani: nam cùm eam illi indixissent, atq. duobus tantùm annis eam in Christianos exercuissent; nihilominùs & octo sequentes anni, quibus imperauit

...æ Galerius Maximianus acerbissimus Ecclesiæ persecutor, inscribuntur nomine persecutionis Diocletiani & Maximiani, vt patet ex multorum martyrum Actis, ac potissimùm ex his quæ scribit Eusebius histor. lib. 8. qui per annos singulos eam testatam suorum scriptorum monumentis reliquit. Sub vno typo leonis persecutionem Decij & Valeriani à Daniele ostensam, scribit Optat. lib. 3.

[c] Centum sexagintaquinque milit.] De his Beda, Vsuardus, Ado, & Petrus in catal. lib. 7. cap. 44. in dictis manuscrip. vbi Claudius, Seuerus, & Romanus inter ceteros nominantur.

[d] Asteriæ.] De qua & Galesinius ex tabulis ecclesiæ Bergomensis.

[e] Commemorat. sanctorum martyrū.] Agit de his Eusebius hist. lib. 7. c. 10. ex epist. S. Dionysij Episcopi Alexandrini ad Domitium & Didymum scripta, quam idem Eusebius recitat.

[f] Bassæ & sociarum.] De his etiam prædicta antiqua manuscripta: quando autem sint passæ, non produnt.

[g] Deusdedit.] Scribit de eo sanctus Gregorius Papa dialog. lib. 4. cap. 36.

11 Tertio Idus Augusti. Luna. F xiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	11	12	13	14	15	16			

ROMÆ inter duas lauros natalis sancti [a] Tiburtij martyris, qui sub Iudice Fabiano in persecutione Diocletiani, cùm nudis plantis super carbones ardentes ingressus Christum maiori confiteretur constantia, duci in tertium [b] ab Vrbe milliarium, atque ibidem gladio animaduerti iubetur. Item Romæ S. Susannæ [c] virginis, quæ cùm esset nobili prosapia orta, & beati Caij Pontificis neptis, martyrij palmam, tempore Diocletiani, capitis obtruncatione promeruit. Comanæ in Ponto sancti Alexandri [d] Episcopi, cognomēto Carbonarij, qui ex philosopho disertissimo eminentem Christianæ humilitatis scientiam adeptus, & à sancto Gregorio Thaumaturgo in thronum illius ecclesiæ sublimatus, non solùm prædicatione, sed etiam per ignem consummato martyrio fuit illustris. Eodem die passio sanctorum Rufini [e] Marsorum Episcopi, & sociorum, sub Maximino Imperatore. Apud Ebroicenses in Gallia sancti Taurini [f] Episcopi, qui à beato Clemente Papa illius ciuitatis Episcopus ordinatus, Euangelij prædicatione Christianam fidem propagauit, ac multis pro ea susceptis laboribus, miraculorum gloria conspicuus obdormiuit in Domino. Cameraci in Gallia sancti Gaugerici [g] Episcopi & confessoris. In prouincia Valeriæ S. Equitij [h] abbatis, cuius sanctitas beati Gregorij Papæ testimonio comprobatur. Tuderti sanctæ Dignæ [i] virginis.

AVGVSTI II.

TIBVRTII [a].] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Huius martyrium describitur in Actis sancti Sebastiani apud Sur. tomo primo, 20. Ianuarij.

[b] Tertium ab Vrbe milliarium.] Non ab ipsis Romanę vrbis portis milliarium numerari incipiebat, sed à columna in Foro Romano ad hoc posita, vt auctor est Plinius lib. 3. c. 5. Dicebatur columna illa Milliarium aureum, quòd aurata esset: in ea etenim omnes nobiles viæ Italiæ incisæ erant, vt testatur Plutarchus in Galba. Sub æde Saturni fuisse positam, tradit Tacitus, cùm agit de Othone Imp. lib. 17. id ipsum Suetonius in Othone. Ab Augusto erectum fuisse Milliarium aureum, auctor est Dio hist. lib. 54. Verùm quòd

Milliarium aureum dictum sit columna milliaria, apud neminem legimus, nisi apud Plutarch. licet à Xilandro fuerit incuriâ prætermissum.

[c] Susannæ.] Beda, ac ceteri qui suprà de eadem agunt hac die. Extant eius Acta, quæ ex vet. manuscrip. Mombrit. inde Sur. edidit tom. 4. Romę Titulus S. Susannę in Quirinali hactenus perseuerat, qui & sacrarum virginum S. Bernardi monasterio auctus, & ab Illustrissimo ac Reuerendiss. D. Hieronymo Rusticuccio S.R.E. eiusdem Tit. presbytero Cardinale magnificentissimè restitutus & exornatus est. habetur de eo mentio in Concilio primo Rom. sub Symmacho Papa, & Greg. in regist. lib. 9. epist. 22. Traditur illic fuisse olim domus eius, quæ (vt eadem Acta testantur) erat in Regione sexta, in Quirinali, in Vico Mamuri, ante Forum Sallustij; de quibus ipsis locis consule P. Victorē, & Sextum Rufum.

[d] Alexandri Episc.] Eius eminentem philosophiam, & nobile pro Christi fide certamen describit Greg. Nyssenus in vita S. Gregorij Thaumaturgi Episcopi Neocæsareæ.

[e] Rufini Episc.] Agitur de eodem hac die in Ecclesia Marsicana. Legi tam eius quàm S. Cæsidij eius filij martyrij Acta ab eadem ecclesia accepta; quæ tamen non leui indigent emendatione. Reperimus verò alia illis fideliora, sed imperfecta, nobis impartita ab ecclesia Pistoriensi, producta tantummodò vsque ad Rufini carcerem, in quem Romæ detrusus fuit. cetera autem quæ desiderabantur in primo exemplari, ab alio aliquo sunt superaddita, qui maluit ea suo ingenio ad finem perducere, quàm relinquere imperfecta; quibus tradit Rufinum solutum vinculis quieuisse in pace tertio Idus Februarij, Cæsidiumque filium absque martyrio decessisse sexto Idus Aprilis: quibus quidem tum prędicta Acta, tum etiam vetus traditio prædictæ ecclesiæ, & antiqua monumenta contradicunt; quibus constat sanctum Rufinum vnà cum Silone & Alexandro apud Reate fuisse truncatum capite, tertio Idus Augusti, Cæsidium autem passum esse Transaquas, apud lacum Fucinum, pridie Kalend. Septemb. Viget ibidem vtriusque martyris religiosa memoria multis miraculis illustrata.

[f] Taurini Episcopi.] Agit de eodem Vsuardus hac die, Petrus in catal. lib. 4. cap. 50. & Vincent. in spec. lib. 11. cap. 78. 79. tabulę prętereà eiusdem ecclesiæ à Demochare descriptæ lib. de sacrif. Missæ.

[g] Gaugerici Episcopi.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Extant eius res gestæ apud Sur. tom. 4. Agit de eodem Sigebertus in chron. anno Domini 594. & Molanus in Indiculo Sanctorum Belgij. Ponitur hic quintus sedis Episcopus, qui sedit annis 39. vt habent tabulæ eius ecclesiæ à Demochare recitatæ.

[h] Equitij abbatis.] De quo sanctus Gregorius dialog. lib. 1. c. 4. Hactenus viget religiosus cultus atque clara memoria sancti viri in prouincia Valeriæ in loco prope Aquilam, qui dicitur Pizolum, quod oppidum possident nunc domini de Torres; quorum vnum in primis Rev. D. Ludouicum vtr. Signat. S.D.N. Papę Referendarium, ob eius doctrinam, prudentiam, & pietatem mirificè colo, tantumque ei tribuo, vt eius iudicij statera hosce meos labores priùs examinari voluerim, quàm in hominum conspectum prodirent.

[i] Dignæ.] De qua vet. monumenta manuscrip. ecclesiæ Tudertinæ, quæ inde accepimus.

xiij. G Pridie Idus Augusti. Luna. 12

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	12	13	14	15	16	17			

ASSISII in Vmbria sanctæ Claræ [a] virginis, primæ plantæ pauperum feminarum ordinis Minorum, quam vita & miraculis celebrem Alexander IIII. in numerum sanctarum Virginum retulit. Catanæ in Sicilia natalis sancti Euplij [b] diaconi, sub Diocletiano & Maximiano Augustis: qui cùm diutissimè pro confessione Domini torqueretur, tandem martyrij palmam gladio cædente percepit. Augustæ Vindelicorum sanctæ Hilariæ [c] matris beatæ Afræ martyris; quæ cùm ad sepulchrum illius excubaret, ibidem pro fide Christi à persecutoribus igni tradita est cum Digna & Euprepia & Eunomia ancillis suis. Passi sunt etiam eodem die in præfata vrbe Quiriacus [d], Largio, Crescentianus, Nimmia, & Iuliana, cum alijs viginti. In Syria sanctorum martyrum Macarij [e] & Iuliani. Nicomediæ sanctorum martyrum Aniceti [f] Comitis,

mitis, & Photini eius fratris, cum alijs pluribus sub Diocletiano Imperatore. Faleriæ in Tuscia passio sanctorum Graciliani [g], & Felicissimæ virginis, quorum pro fidei confessione ora lapidibus primò contusa sunt; dehinc gladio percussi, optatam martyrij palmam susceperunt. Eodem die sanctorum martyrum Porcarij [h] abbatis monasterij Lerinensis, & quingentorum monachorum, qui pro fide Catholica à barbaris cæsi, martyrio coronati sunt. Mediolani depositio sancti Eusebij [i] Episcopi & confessoris. Brixiæ sancti Herculani [k] Episcopi.

AVGVSTI 12.

CLARÆ [a].] Extant eius preclarissima vitæ Acta apud Surium tom. 4. iussu Alexandri Quarti Romani Pontificis scripta, qui eam inter Sanctas censuit adnumerandam anno Domini millesimo ducentesimo quinquagesimoquinto, cùm iam ante biennium ex hac vita migrasset. De eadem Antonin. in tertia par. tit. 24. cap. 6. & nuper pluribus chron. Franciscanorum, & alij.

[b] Euplij.] Agunt de eodem hac die Beda, & Vsuardus, necnon & Greci in Menologio, vbi fusiùs eius Acta referunt, vberiùs autem Metaphrastes eadem die, quæ habet Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 4. Sed fideliora his omnibus nobis probantur, quę ex publicis Actis accepta sunt, conscripta olim à notarijs exceptoribus. habemus eadem apud nos in nostra bibliotheca tom. 10. vit. sanct. manuscript. est illorum exordium: Diocletiano nouies & Maximiano octies Coss. Plura illic referantur vetustatis monumenta: qualia sunt de lectione diuinorum librorum Imperatorum legibus interdicta, de sacris codicibus exhibendis ex edicto Diocletiani Imper. de modo quæstionis habendæ in Christianos, deque sententia in eos ex tabella recitata, atque alia eiusmodi in Christianos adhiberi solita. Describimus ea integra in Annal. Ecclesiast. Theodorus Papa erexit in honorem sancti Euplij oratorium Romę prope portam sancti Pauli, vt habet liber de Rom. Pontificibus in Theodoro. Meminit de huius martyris reliquijs S. Gregor. in regist. lib. 12. epist. 10. ad Felicem Episcopum Messanensem.

[c] Hilariæ & sociarum.] De his hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Narratur harum constans martyrium in Actis S. Afræ, quorum suprà meminimus Nonis Augusti.

[d] Quiriacus & soc.] Vsuardus de his etiam, & Petrus in catal. lib. 7. cap. 55. vbi nonnullorum ex illis nomina exprimuntur.

[e] Macarij & Iuliani.] Agunt de his etiam Beda, Vsuardus, Ado, ex quibus ceteri.

[f] Aniceti & Photini.] De quibus etiam Græci hac die in Menologio.

[g] Graciliani, aliter Gratiliani, & Felicissimæ.] Quoniam apud Vsuardum & nonnullos alios manuscr. Falari legebatur loco Faleriæ: idcircò & irrepsit error, vt Falari in Piceno legeretur: nam Falaris est ciuitas in Piceno iam pænè diruta, vulgò dicta Falarone. Falarienses in Piceno ponit Plinius lib. 3. c. 13. eratque Falaris sedes Episcopalis, cuius Episcopus sedisse reperitur in Concilio Romano sub Martino Papa. At verò non Falari, sed Faleriæ esse legendum, vetera monumenta ecclesiæ ciuitatis Castellanæ, vbi horum sanctorum sacra corpora asseruantur, & digno honore coluntur (posita sunt enim in ecclesia cathedrali) nos adeò certiores reddiderunt, vt nullus prorsus remaneat dubitandi locus. De Faleria Faliscorum meminerunt Ptolemæus, Plinius, Strabo, & alij.

[h] Porcarij abbatis.] Legitur huius ac sociorum martyrium in commemoratio qui fertur Fausti nomine; recitat eum Margar. in tomo 9. bibliothecę suæ: sed alterius potiùs cuiusuis auctoris opus, quàm Fausti, esse cognoscitur. In vita sancti Honorati libro 3. cap. 20. & 24. hæc habentur: Horum, scilicet Porcarij & sociorum, passionis historia publicè in sancta Dei Ecclesia legitur die natali eorum, qui pridie Idus Augusti celebris habetur. Agitur adhuc etiam de eodem in vita sancti Cæsarij Episcopi Arelatensis, quam recitat Surius tomo 4. die 27. Augusti: Porcarius enim abbas sanctum Cæsarium monasticis imbuit disciplinis.

[i] Eusebij Episcopi.] De quo etiam tabulæ ecclesiæ Mediolanensis. Vixit temporibus sancti Leonis Papæ, quando habita Synodo aduersus hæresim Eutychianam nuper Chalcedone à SS. Patribus damnatam, misit inde Synodicam ad eumdem Pontificem. Scribit de eodem epigramma S. Ennodius Ticinensis Episcopus, quod incipit: Eusebius Ligurum, &c.

[k] Herculani Episcopi.] De eo in tabulis ecclesiæ Brixianæ. Meminit eiusdem Rempertus eius ciuitatis Episcopus in sermone de translatione sancti Philastrij.

xij. A Idibus Augusti. Luna. 13

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29.	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	13	14	15	16	17	18			

ROMÆ beati Hippolyti [a] martyris, qui pro confessionis gloria sub Valeriano Imperatore post alia tormenta ligatis pedibus ad colla indomitorum equorum, per carduetum & tribulos crudeliter tractus, toto corpore lacerato emisit spiritum. Passi sunt etiam eodem die beata Concordia eius nutrix, quæ ante ipsum plumbatis cæsa, migrauit ad Dominum; & alij decem & nouem de domo sua, qui extra portam Tiburtinam decollati sunt, & vnà cum eo in agro Verano sepulti. Apud Forum Syllæ natalis sancti Cassiani [b] martyris, qui cùm adorare idola noluisset, vocatis à persecutore pueris, quibus docendo exosus factus fuerat, data est eis facultas eum [c] perimendi: quorum quanto infirmior erat manus, tanto grauiorem martyrij pœnam dilata morte faciebat. Tuderti sancti Cassiani [d] Episcopi & martyris sub Diocletiano Imperatore. Burgis in Hispania sanctarum [e] Centollæ & Helenæ martyrum. Constantinopoli sancti Maximi [f] monachi, doctrina & zelo Catholicæ veritatis insignis: qui cùm aduersus Monothelitas strenuè decertaret, à Constante Imperatore hæretico præcisis manibus ac lingua in Chersonesum relegatus, reddidit spiritum. Tunc etiam duo Anastasij eius discipuli, alijque plures diuersa tormenta & dura exilia sunt experti. In Germania S. VVigberti [g] presbyteri & confessoris. Pictauis sanctæ Radegundis [h] Reginæ, cuius vita miraculis & virtutibus claruit.

AVGVSTI 13.

HIPPOLYTI & soc. [a]] De his omnibus Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri: meminit eiusdem diei natalis Prudentius hymn. 11. Peristephan. his versibus:

Si benè commemini, colit hunc pulcherrima Roma
Idibus Augusti mensis, vt ipsa vocat.

Narratur horum martyrium in Actis S. Laurentij. Scripsit de S. Hippolyto hymnum idem Prudentius, licet (vt superiùs diximus) ex tribus Hippolytis vnum faciat. Erat Romæ celeberrimus natalis dies sancti Hippolyti, ad quem (vt idem auctor pluribus scribit) non tantùm populus Romanus, sed & adiacentes prouinciæ confluere consueuerant. Fuit olim illustris memoria S. Hippolyti, quam eodem hymno Prudentius describit. Patebat inde accessus ad cœmeterium Cyriacę, non Callisti, vt aliquis existimauit: est ibi & basilica S. Laurentij in agro Verano, à quo non longè posita erat ecclesia S. Hippolyti, cuius antiqua vestigia inter vineta adhuc extare dicuntur. Habetur prætereà perelegans sacer hymnus in Breuiario Toletano institutionis S. Isidori, quo eiusdem Hippolyti nobile certamen describitur, & omnia quæ passus est tormenta adnumerantur, illudque præcipuè, cùm ab equis indomitis raptatus atque discerptus dicitur ad similitudinem antiquioris Hippolyti Thesei filij, de quo Euripides in Phædra: id enim huic profuit nomen Hippolyti, illudente Gentilium crudelitate, vt ex nominis similitudine, consimili mortis genere idem dilaniaretur.

[b] Cassiani.] De eodem hac die Beda, ac ceteri qui suprà. Eius insigne martyrium Prudentius cecinit sacro hymno: Mombrit. tom. 1. & Sur. tomo 4. idem soluta oratione conscriptum referunt, quod & nos manuscript. habemus ex quibus illud etiam compertum habetur, hunc ipsum Cassianum fuisse Episcopum Brixiensem, indeq. pulsum, Romam venturũ, Imolę consedisse, ibique

ibique ludum litterarium aperuisse, ac tandem martyrium consummasse. hæc ferè eadem habet Petrus in catalog. lib. 7. cap. 58. At non assentior dicentibus hunc ordinatum esse Episcopum à Fortunatiano Episcopo Aquileiæ, quem constat vixisse temporibus Constantij Augusti, & sectâ fuisse Arianum, vt testatur Hieron. de scrip. Ecclesiast. cap. 97.

[c] Eum perimendi.] Graphijs puerorum confossum Cassianum martyrem, eius Acta testantur. Eiusmodi genus supplicij, cùm quis graphijs confoderetur, acerbissimum existimabatur. de eo habes apud Senecam de clementia ad Neron. lib. 1. cap. 14. cùm agit de Erixonis equitis Romani populari supplicio: de eodemq. mortis genere Suet. in Caio cap. 28. hæc ait: Cùm discerpi senatorem concupisset, subornauit qui ingredientem curiam repentè hostem publicum appellantes inuaderent, graphijsque confossum lacerandum ceteris traderent. Hæc ibi: & paulò superiùs de alio meminit, ab eodem traditum esse pueris verberandum, cap. 27. Testatur idem de Galba c. 17. minutissimis ictibus fuisse excarnificatum. Hæc autem omnia simul ob Christi gloriosam confessionem expertus est noster Cassianus, vt à pueris & minutissimis graphiorũ ictibus sit confossus. Non tantùm autem ad inferendam tardam necem stimuli adhibebantur, sed etiam in quæstionibus ad extorquendam veritatem: vnde Porcia ad Brutum virum suum hęc inter alia: Neque enim adeò muliebri sum natura, vt me ad efferendum arcanum vel flamma, vel flagra, vel stimuli adigere possint. Hęc apud Dionem lib. 44. At de huius cruciamenti genere superiùs dictum est die 3. Maij. c.

[d] Cassiani Episcopi.] Accepimus eius Acta ab ecclesia Tudertina, quorum est exordium prooemij: Hortaris me, venerande Pater Bassiane, &c. Passus habetur in persecutione Diocletiani sub Venustiano Consulari.

[e] Centollę & Helenę.] Pluribus de his agitur in Breuiar. Burg. De his Vasæus in chron. Hispan. ex Ioan. Maldonado, Flos sanct. Hispan. & Thesaur. concion. tom. 2. vbi agitur etiam de translatione earum sub Alfonso Decimo facta.

[f] Maximi & sociorum.] Agunt de Maximo Græci pluribus in Menologio: de eo item in Actis sancti Martini Papæ & mart. in hist. Miscel. ex Theophane anno 8. & 9. Heraclij Imp. Cedren. anno 16. Constantis nepotis Heraclij, Zonaras in eodem. Multò his plura ex Actis Synodicis de eodem scripsimus in Annal. Eccles. Extant eiusdem Maximi quamplurima scriptorum monumenta nondum Latinè edita in bibliotheca Sfortiana.

[g] VVigberti.] De quo hac die Beda, qui & de eo sermonem scripsit; est primus ordine inter varios tomo septimo colum. 473.

[h] Radegundis.] Beda de eadem hac die. Huius egregia facta vno libro scripsit Venantius Fortunatus, altero verò Bandomina monialis: habet vtrumque Sur. tom. 4. hac die, & Mombrit. tomo 2. vit. sanct. Gregor. Turonen. Episc. qui eius temporibus vixit, eamque sepulturæ mandauit, plura de ea testata reliquit lib. 9. hist. Franc. c. 2. & cap. 39. recensetq. epistolam Episcoporum ad eam scriptam. De eius miraculis in lib. de glor. confessor. cap. 106. Multa prætereà de ea Fortunatus scripsit carmin. lib. 8. in cuius exordio eius mirificas canit laudes. de eadem lib. 11. Fuit enim illi familiarissimus idem Fortunatus, eamque prę‍ dilectione & obseruantia matrem appellat, sicut & sanctum Germanum Parisiensem dicit patrem: vnde ipse de his aliquando:

Hinc retinet mater, me vocat inde pater:
Dulcis vterque mihi, voto amplectente, cohæsit.
Plenus amore Dei, dulcis vterque mihi.

De eadem Sigebertus in chron. an. Domini 557. Vincentius in spec. lib. 21. cap. 79. 80. & 85. Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Benedicti lib. 3. cap. 30. & alij plures de ea scripserunt. Migrauit ex hac vita (vt ex Gregor. Turonen. colligitur lib. 9. cap. 2.) anno Domini 590. ipse est annus 12. Childeberti Regis Franc.

14 Decimonono Kal. Septembris. Luna. B xj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19			

VIGILIA [a] Assumptionis beatæ Mariæ Virginis. Romæ natalis beati Eusebij [b] presbyteri, qui à Constantio Imperatore Ariano ob Catholicæ fidei defensionem in quodam cubiculo domus suæ inclusus, ibique menses septem in oratione constanter perseuerans, dormitionem accepit: cuius corpus Gregorius & Orosius presbyteri colligentes, in cœmeterio Callisti via Appia sepelierunt. In Illyrico sancti Vrsicij [c] martyris, qui sub Maximiano Imperatore & Aristide Præside, post multa & diuersa tormenta, pro Christi nomine gladio cæsus est. In Africa sancti Deme-

Demetrij [d] martyris. Apameæ in Syria sancti Marcelli [e] Episcopi & martyris; qui cùm Iouis delubrum diruisset, à furentibus Gentilibus occisus est. Tuderti sancti Callisti Episcopi & martyris. In Ægina insula sanctæ Athanasiæ [g] viduæ, monastica obseruantia & gratia miraculorum illustris.

AVGVSTI 14.

VIGILIA Assumptionis [a].] De eadem Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Plura de ea Ordo Roman. Amalar. in Antiphonar. cap. 62. Microlog. de obser. Eccles. cap. 48. & alij qui scripserunt de diuinis offic. Habemus sermonem manuscrip. in tom. 1. vit. Sanct. qui alicubi ea die legi consueuit in ecclesia. incipit: Felix puerperium, &c.

[b] Eusebij.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri recentiores. Recitat eius Acta Mombrit. tom. 1. habemus eadem manuscripta. Est Romæ vetus Titulus S. Eusebij, cuius mentio habetur in Concilio primo Romæ habito sub Symmacho Papa. Asseruantur illic veneranda corpora sanctorum Eusebij, Orosij, atque Paulini, multæque aliorum martyrum reliquiæ, vt eiusdem ecclesiæ vetera monumenta declarant. Eamdem ecclesiam Zacharias Papa vetustate collapsam restituendam curauit; hæcque tam inscriptiones in marmore incisæ, quàm etiam liber de Roman. Pontificibus testantur.

[c] Vrsicij.] Agunt de eodem hac die etiam Græci in Menologio, eiusque martyrij Acta ibidem referunt.

[d] Demetrij.] De quo in veteri Romano Martyrologio, cui adstipulantur manuscripta, & alij.

[e] Marcelli Episcopi.] De eodem hac die Græci in Menologio. Eius Acta describit Sozomen. histor. lib. 7. cap. 15. Theodoret. libro 5. cap. 21. Nicephorus lib. 12. cap. 25. 26. Cassiodorus in Tripart. & alij. Passus est Gentilium factione anno vndecimo Theodosij Imperatoris ea de causa, quòd delubrum illud famosissimum Iouis Apameæ, diuino fultus præsidio, est demolitus. In dicto Græcorum Menologio nonnulla de eo habentur, quæ desiderantur in prædictis historicis, vt de munere præfecturæ, qua idem functus est ante Episcopatum, & alia.

[f] Callisti Episcopi.] De quo vet. monumenta ecclesiæ Tudertinæ, quæ manuscripta Romam missa accepimus.

[g] Athanasiæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio. Eius autem Acta descripsit Metaphrastes, quę Surius retulit in tom. 4. hac die. In quibus dum mentio habetur de S. Ioannicio, qui ea quæ de ipsa essent futura præuidit, colligi potest, eam vixisse circa tempora Michaëlis & Theodoræ Augustorum. Alia fuit eiusdem nominis clarissima femina, quæ Constantinopoli vixit cum sancta Matrona; de qua plura in Actis eiusdem Matronę apud Lipom. tomo 5. Itemque eiusdem nominis alia, de qua inferius ad septimum Idus Octobris.

x. C Decimooctauo Kal. Septemb. Luna. 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20			

ASSVMPTIO [a] sanctissimæ Dei genitricis Virginis Mariæ. Romæ via Appia sancti Tharsicij [b] acolythi, quem Pagani cùm inuenissent corporis Christi sacramenta [c] portantem, cœperunt disquirere quid gereret: at ille indignum iudicans porcis prodere margaritas, tam diu ab illis mactatus est fustibus & lapidibus, donec exhalaret spiritum: & reuoluto eius corpore sacrilegi discussores, nihil sacramentorum Christi in manibus, aut in vestibus inuenerunt: Christiani autem corpus martyris collegerunt, & in cœmeterio Callisti honorificè sepelierunt. Tagaste in Africa sancti Alipij [d] Episcopi, qui beati Augustini olim discipulus, posteà in conuersione socius, in munere pastorali collega, & in certaminibus aduersus hereticos commilito strenuus, ac de-

ac demum in cælesti gloria consors fuit. Suessione in Gallijs sancti Arnulphi [c] Episcopi & confessoris.

AVGVSTI 15.

ASSVMPTIO sanctissimę Dei genitricis Mariæ [a].] De eadem celeberrima solemnitate non tantùm Beda, ac ceteri Latinorum hac die agunt, sed & Græci in Menologio, & in Nouel. constit. Emmanuel Imp. Mentio habetur de eadẽ in prędictis Actis S. Athanasię, de qua pridie actum est. In Sacramentario S. Greg. habetur de eadem solemnitate prefatio: agitur de eadem in Ordin. Roman. Concil. Mogunt. sub Carolo Magno canone 36. alijsq. monumentis, quę scripta sunt de diuinis officijs. Antiquitus celebrari consueuisse, Romę presertim, festiuitatem Assumptionis Dei genitricis Marię, argumento est, quòd Nicolaus Papa scribens ad consulta Bulgarorum c. 4. dum commemorat ieiunia antiquitus seruari solita à sancta Romana Ecclesia, recenset inter ea ieiunium celebrari consuetum ante solemnitatem Assumptionis beatæ Mariæ Virginis. Est sermo sancti Athanasij nomine, quo præclara quidem & mirifica de Dei genitricis Assumptione scribuntur: meritoq. ea die in Ecclesia legendus ponitur. Verùm ille sermo non in die Assumptionis, sed Annuntiationis habitus apparet ex eius exordio: quem potiùs Cyrilli quàm Athanasij esse puto: nam dogma Nestorij auctor insectatur. Feruntur item duo alij sermones nomine sancti Augustini; quos, vt alterius cuiuspiam auctoris potiùs, quàm Augustini, schola Louaniensis in appendice collocauit. Rursus autem extat sermo titulo sancti Hieronymi ad Paulam & Eustochium scriptus: quem nonnulli existimarunt esse illius Sophronij, cuius idem S. Hieronymus meminit in libro de script. Ecclesiasticis; sed neutrius puto: quin potiùs constat esse alicuius auctoris, qui vixit circa vel post tempora Concilij Ephesini, & Chalcedonensis: multùm enim versatur in destruendis Nestorij atque Eutychetis dogmatibus: quæ quidem longè post tempora Hieronymi atque Sophronij in Ecclesiam irruperunt. Quod autem scribit Nicephorus lib. 17. c. 28. eiusmodi solemnitatem edicto Mauritij Imperatoris statutam; sic accipias, vt eam anteà ab Ecclesia institutam, ipse in Oriente sanctione edita, promulgarit. Sanctus Bernardus ad canonicos Lugdunenses epist. 174. non aliunde, quàm à sancta Dei Ecclesia hanc solemnitatem se accepisse testatur: in Gallijs verò circa tempora Caroli Magni receptam esse apparet: nam in lib. 1. Capitul. Reg. Franc. cap. 163. quo agitur de ferijs, hæc scribuntur in fine: De Assumptione sanctę Marię interrogandũ relinquimus. hæc ibi. Libro autem 2. cap. 35. & lib. 6. cap. 186. ea celebritas Assumptionis inter ceteras recensetur; sicut & in Concilio Moguntino, cap. 36. Extant de eadem celebritate plures Græcorum sermones, Ioannis Damasceni, Andreæ Cretensis, Metaphrastis, & aliorum; ex Latinis autem sancti Bernardi, Absalonis abbatis, Petri Damiani, Honorij Augustodunensis, Authperti abbatis Cassinen., Pandulphi Capuani mon. Cassinen. Gregorij Episcopi Tarracinæ, & sancti Brunonis Episcopi Signini, vt testatur Petrus diaconus mon. Cassin. libro de vir. illustr. dum agit de prædictis auctoribus. Extant de eadem Guerrici abbatis Igniacen. sermones quatuor. Dicta est eadem solemnitas ob eius excellentiam, Dies Dominæ; sic etenim & Hunni eamdem appellare consueuerunt, vt scribit Carthuitius in vita Stephani Regis, qui amplissimam basilicam in honorem eiusdem solemnitatis erexit. Quod autem spectat ad historiam de Assumptione Dei genitricis; ne quid præterijsse videamur, scire debemus, improbatam fuisse ab Ecclesia Catholica opinionem Collyridianorum hæreticorum asserentium beatam Virginem diuinæ fuisse naturæ, prorsusque mortis expertem, vt de his scribit sanctus Epiphan. in panar. hæres. 78. & 79. Humanę autem tantùm eam naturæ fuisse, sed auctam multis immensisque prærogatiuis, Catholica Ecclesia profitetur. idque cùm omnes Orthodoxi antiqui Patres, tum inter eos idem sanctus Epiphan. aduersus prædictos agens, pluribus comprobet; tamen de eius obitu non audet certi aliquid definire, cùm ait: Non autem omnino definio hoc, & non dico quòd immortalis mansit, sed neque affirmo an mortua sit. Rursus fuit quorumdam opinio dicentium eam martyrio vitam finisse. His aduersatur auctor, qui dicitur Isidorus, lib. de vit. & obit. Sanct. c. 68. & alij post eum. Supradictę autem omnes opiniones ab Ecclesia Dei reijciuntur: quæ catholicè profitetur, eamdem, vt hominem, naturali exitu vita functam. Rei autem gestæ historia, quæ inscribitur de transitu Virginis, à Gelasio connumeratur inter apocrypha, dist. 15. cap. Sancta Rom. Putatur illa esse, quę nomine Melitonis Sardensis legitur: quam & Beda reijcit in retract. Apost. cap. 8. De eadem Assumptione meminit Dionysius Areopag. de diuin. nom. cap. 3. Greg. Turon. de glor. mart. lib. 1. cap. 4. & 9. Plura item refert Nicephorus lib. 2. c. 22. & lib. 15. cap. 14. eaque ex maiorum traditione à Iuuenale Episcopo Ierosolymitano conscripta; Ioannes Damascenus, Metaphrastes, Glycas, & alij ferè eadem. Quid autem de his senserint maiores (vt prætereamus apocryphum illud sancti Hieronymi nomine conscriptum) Vsuardus & Ado, cùm hac die celebrari dicant Dei genitricis dormitionem, de Ecclesiæ iudicio verba hæc subdunt: Plus elegit sobrietas Ecclesiæ cum pietate nescire, quàm aliquid friuolum & apocryphum inde tenendo docere. Hæc illi. Porrò Dei Ecclesia in eam partem propensior videtur, vt vnà cum carne assumpta sit in cælum: nam in huius diei celebritate illas sanctorum Patrum homilias legendas tradidit, quibus eadem de eius Assumptione firmantur: quæ quidem sententia cùm plurimorum Theologorum auctoritate, tum etiam communi consensu Fidelium iam recepta videtur. Quonam autem tempore sanctissima Dei genitrix ex hac vita migrarit, diuersæ feruntur sententię. Eusebius in primis eius ex hac vita

transitum ponit anno à Christo Domino quadragesimooctauo, aitque: Maria Virgo Iesu Christi mater ad filium ad cælum assumitur, vt quidam fuisse sibi reuelatum scribunt. Hæc ille. Rursus autem ex alia quadã reuelatione scribit S. Antoninus in 3. parte tit. 19. cap. 11. in fine, post annum elapsum ab Ascensione filij, & tot dies, quot intercurrunt ab eo tempore vsque ad decimamquintam Augusti, eam esse defunctam, ac demum post alios quadraginta dies ab eius obitu assumptam esse in cęlum nono Kalen. Octobris. Ex hac sententia addita videntur ad Martyrolog. Bedæ, ea die, hęc verba: Secunda Assumptio S. Virginis Mariæ. De eadem hęc Belethus cap. 147. Mulier, inquit, quędam religiosissima, appellata Elizabeth, quæ nunc etiam in viuis est, habitat in finibus Saxoniæ: ait lib. 4. c. 1. sibi reuelatum, quòd circiter dies quadraginta assumptum fuerit corpus post assumptionem animę; de qua re opusculum quoddam composuit, sed non est in Romana Ecclesia comprobatum, &c. Ex hac itaque aut simili reuelatione alicui placuit ad Bedam adijcere secundam Assumptionem eiusdem Virginis Mariæ. Antoninus autem dum de his agit, dicit eam fuisse sanctam Elizabeth filiam Regis Hungariæ, vxorem quondam Lantgrauij, quam Gregorius Nonus retulit inter sanctos; cuius tamen de ea re sententiam minùs probari testatur, aitque: Nec propterea detrahimus sanctitati eius; quia non semper, quæ sancti viderunt in spiritu, eadem vt Prophetæ viderunt, sed iuxta suas mente conceptas imaginationes. Hæc ille. ac de his satis modò, sed locupletiùs in Annalibus.

[b] Tarsicij.] De quo etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij, ijdemque omnes ex Actis sancti Stephani Papæ & martyris, in quibus eius certamen describitur.

[c] Sacramenta portantem.] Non est quòd mireris, cùm audis acolythum Christi corporis sacramenta portantem: olim etenim, ingruentibus in Christianos persecutionibus, laicis etiam domum ferre Eucharistiam, certis diebus sumendam (quod non esset liberum, cùm vellent ad ecclesiam conuenire, ac synaxim celebrare) permissum erat. Id habes ex Tertulliano lib. 1. ad vxorem, Cyprian. lib. de lapsis, Clemente Alexandrino lib. 1. Stromat. atque alijs. Quod autem magis mireris, illud est; quòd, reddita pace Ecclesię sub Christianis atque Orthodoxis Impp. idem vsus diuturnus aliquamdiu permansit. Habes de his complura exempla, vt ex Gregor. Nazian. oratione in laudem Gorgoniæ, Hieron. apolog. pro libris aduersus Iouin. ad Pammachium, cùm ait: Quod in ecclesia non licet, nec domi licet. Ambrosius in orat. in funere fratris Satyri: ante hos S. Basilius eadem scribit ad Cęsaream Patriciam de perceptione sacramentorum, his verbis: Tempore persecutionis cogi quempiam, absente sacerdote aut ministro, communionem sua manu sumere, minimè absurdum esse, superuacuum est ostendere, cùm eius rei etiam longa cõsuetudo rebus ipsis fidem faciat. Nam omnes qui per solitudines monasticã vitam agunt, vbi non adest sacerdos, cùm domi communionem habeant, per seipsos accipiunt, &c. Hanc epistolam è bibliotheca Cardin. Sirleti acceptam, meus Antonius Agellius, Græcis facultatibus egregiè excultus, in Latinum transtulit, eiusdemque mihi copiam fecit, quam posteà à Cutheberto Tonstallo in priori libro de veritate Corporis & Sanguinis Domini Græcè Latineque simul editam reperi. Sed ne imposturam credas; habes eamdem citatam, & ex ea fragmentum recitatum ab Anastasio Nicæno in libris quæstionum; licet pro Cæsarea, habeat Cæsarium. Suppetunt de eadem re complura alia exempla in Prato spirituali, quibus proditur, perseuerasse eumdem vsum etiam temporibus Zenonis, Anastasij, ac Iustini Impp. quibus temporibus, cùm Hormisda Papa Romanæ præsideret Ecclesiæ, in Occidente celebrata est Synodus Cæsaraugustana, in qua ea consuetudo antiquata habetur his verbis: Eucharistiæ gratiam si qui probatur acceptam non consumpsisse in ecclesia, anathema sit in perpetuum. At in Oriente vsum illum sumendi manibus Eucharistiam diutiùs perseuerasse, satis liquet ex canone 102. sextæ Synodi in Trullo habitæ: ibi & de manuum compositione, secundùm ea quæ habet Cyrillus in mystagog. quinta in fine. De eiusdem ritus vsu in Ecclesia Occidentali, inter alios fidem facit etiam S. Augustinus serm. 252. de temp. dum ait: Omnes viri quando communicare desiderant, lauant manus suas, & omnes mulieres nitida exhibent linteamina, vbi corpus Christi accipiãt. Hæc Augustinus. Porrò ob eam causam illud ipsum linteamen maiores nostri, Dominicalem dicebant; de quo in Concilio Antisiodorensi capite 42. hæc leguntur: Vt vnaquæque mulier, quando communicat, Dominicalẽ suam habeat; quòd si non habuerit, vsque in alium diem Dominicum non communicet. Hinc est, quòd & superiùs can. 36. hæc habet: Non liceat mulieri nuda manu Eucharistiam sumere. Et canone 38. Non liceat mulieri manum suam ad pallas Dominicas mittere. Ex his igitur videmus, etsi viris, feminis tamen inconcessum, nuda manu Eucharistiam sumere, sed tantùm velamine.

[d] Alipij Episcopi.] De eodem sanctus Augustinus frequentissimè, vt lib. confess. 6. cap. 7. & sequentibus, lib. 9. cap. 4. 5. de ciuitate Dei lib. 22. cap. 8. epist. 67. 224. 225. & 241. De eodem S. Hieronym. ad Augustin. epist. sanctus Paulinus Episcopus Nolanus apud August. epist. 24. 33. 35. & 36. Interfuit cum ceteris Africanis Episcopis Concilio Mileuitano, quod (vt superiùs diximus) Mileui in Numidia est celebratum aduersus emergentem Pelagij hęresim; alijs etiam Concilijs Carthaginensibus præstò fuit, functusque est legatione Romam ad Bonifacium Papam, à quo humanissimè susceptus est, vt scribit idem Augustin. lib. contra duas epist. Pelagij cap. 1. & ad Quoduultdeum epist. 4. tomo 6. circa princip.

[e] Arnulphi Episc.] Scripsit eius vitam Lisiardus eius successor, quam habet Surius tom. 4. De eodem Sigebert. in chron. anno Domini 1087. Trithemius de viris illustribus ordinis sancti Benedicti lib. 3. cap. 326. & Molanus in Indic. Sanctorum Belgij. Excessit ex humanis anno Domini millesimo octogesimoseptimo.

Decimoſeptimo Kal. Septemb. Luna. D ix.

16

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	16	17	18	19	20	21			

ROMÆ ſancti Titi [a] diaconi, qui Vrbe à Gothis occupata, pecunias pauperibus diſtribuens, à tribuno barbaro iuſſus eſt occidi. Nicææ in Bithynia ſancti Diomedis [b] medici, qui in perſecutione Diocletiani pro Chriſti fide gladio cæſus, martyrium compleuit. Item ſanctorum trigintatrium [c] Martyrum. Ferentini in Hernicis ſancti Ambroſij [d] centurionis, qui in perſecutione Diocletiani varijs modis cruciatus, nouiſſimè per ignem illæſus tranſiens, demerſus in aquam, eductus eſt in refrigerium. Mediolani depoſitio ſancti Simpliciani [e] Epiſcopi, ſanctorum Ambroſij & Auguſtini teſtimonio celebris. Antiſiodori ſancti Eleutherij [f] Epiſcopi. Nicomediæ ſancti [g] Arſacij confeſſoris, qui ſub Licinio perſecutore militia relicta, ſolitariam vitam ducens, tantis virtutibus claruit, vt & dæmones expuliſſe, & ingentem draconem orando interemiſſe legatur: denique futuram ciuitatis cladem prænuntians, in oratione ſpiritum Deo reddidit. Cracouiæ in Polonia ſancti Hyacinthi [h] confeſſoris, ordinis Prædicatorum, quem Clemens Papa Octauus in Sanctorum numerum retulit. In Gallia Narbonenſi apud Montem Peſſulanum depoſitio beati Rocchi [i] confeſſoris, qui multas Italiæ vrbes à morbo epidimiæ ſigno crucis liberauit: cuius corpus Venetias poſteà tranſlatum fuit. Romæ ſanctæ Serenæ [k] vxoris quondam Diocletiani Auguſti.

AVGVSTI 16.

[a] TITI diaconi [a].] Agit de eodem S. Proſper in chron. Theodoſio duodecimùm & Valentiniano ſecundùm Conſulibus, quo anno trucidatus eſt à Gothis Arianis.

[b] Diomedis.] Græci etiam hac die de eodem agunt in Menologio, vbi & martyrium eius deſcribitur. Cedren. in compend. in Baſilio Imperatore hæc ait: Baſilius porrò celeberrimum in martyrum numero Diomedem pretioſiſſimis & ſplendidis donarijs & prædijs amplos habentibus reditus locupletauit, atque exornauit. Hæc ille. Vſuardus tam de Diomede quàm ſocijs agit quarto Idus Iunij.

[c] Trigintatrium martyrum.] De ijſdem hac die Gręci in Menolog. igniq. abſumptos ferunt.

[d] Ambroſij centurionis.] Huius Acta manuſcripta ab eccleſia Ferentinate accepimus, quorum eſt exordium: Cùm omnipotentis Dei clementia, &c.

[e] Simpliciani Epiſcopi.] De eodem tabulæ eccleſiæ Mediolanen. Scribit de eo Paulinus in vita ſancti Ambroſij, Auguſtin. lib. 8. confeſſ. cap. 2. 3. & 5. Mentio fit de eo in Concilio 3. Carthaginen. cap. 48. Extant ad eumdem ſancti Ambroſij complures epiſtolæ. Ad eum ſanctus Auguſtinus inſcripſit duos libros de diuerſ. queſtionib. quorum meminit in Retract. lib. 2. cap. 1. & de prędeſt. Sanct. lib. 1. cap. 4. Scripſit ad eumdem ſanctus Vigilius Epiſcopus Tridentinus libellum de Martyribus. Extat de eodem epigramma Ennodij Ticinenſis, cuius eſt exordium:

Ambroſius linquens viduatæ, &c.

[f] Eleutherij Epiſc.] Interfuiſſe hic reperitur Concilijs Aurelianenſibus 2. 3. 4. & 5. numeraturq. eius ſedis Epiſcopus decimusſextus: ſedit annos 28. menſes 8. dies 9. temporibus Pelagij Papæ, vt habent tabulæ eius eccleſiæ, quas deſcripſit Demochares libro de ſacrificio Miſſæ.

[g] Arſacij.] Agunt de eodem Beda, Vſuardus,

dus, Ado, qui tamen Vrsacium vocant; sed Græci, qui eius res gestas describunt, dicunt Arsacium, vt Sozomenus hist. lib. 4. cap. 15. & Nicephorus lib. 9. cap. 38. Vixit autem temporibus Iuliani Apostatæ Arsacius alter Rex Armeniæ Christianus, in quem ob odium in Christum idem impius Imperator se illiberalem nimis exhibuit, de quo Sozomen. lib. 6. cap. 1. & Ammianus Marcellinus frequenter meminit.

[h] Hyacinthi.] Extat in archiuo Cracouiensis ecclesiæ vetus liber de beati Hyacinthi vita & miraculis à F. Stanislao lectore Cracouiensi ordinis Prædicatorum ante annos ferè 260. conscriptus. De eodem agunt chron. & historię Polonorum, Hartmannus Schedel artis medicæ Doctor in comment. de Sarmatia, dum agit de Cracouia, Martinus Cromer. lib. 7. & 9. de orig. & reb. gest. Polonorum, Leander Albertus lib. 5. de viris illust. ordinis Prædicatorum, Ferdinandus de Castel. in hist. sancti Dominici lib. 1. cap. 48. & alij, qui chron. & de viris sanctis eiusdem ordinis scripserunt. Demum R. F. Seuerinus Cracouiensis, sacræ Theologiæ magister ex eodem ordine, libellum edidit de vita, miraculis, & actis canonizationis eiusdem Sancti. Decessit sanctus Hyacinthus ex hac vita anno Domini MCCLVII. die XV. Augusti, sanctitate ac miraculis clarus. Eum S. D. N. Clemens VIII. Pontif. Max. anno Domini MDXCIV. Pontificatus sui tertio, XV. Kal. Maias Romæ in Vaticana basilica solemni ritu Sanctorum catalogo adscripsit, eiusque festum decima sexta Augusti die annis singulis in Ecclesia Catholica celebrari statuit: de qua re Pontificium diploma extat eodem anno & die canonizationis datum, cuius initium est: Benedictus Pater misericordiarum.

[i] Rocchi.] Huius res gestę scriptę sunt à Francisco Diedo, & Petro Pino; habetque eiusdem Acta Claud. de Rota in Legend. sanct. cap. 191. Petrus in catalog. appendice cap. 15. De eodem Crantz. in Metrop. Saxon. lib. 9. cap. 25. Scribit idem Died. eum obijsse diem anno Domini 1327. anno autem 1414. innotuisse Patribus Concilij Constantiensis, quorum decreto ad propulsandam ingruentem luem eidem honores Sanctis debiti sunt impensi: nam & solemni pompa eius imaginem, omni comitante populo, per vrbem detulerunt: quo facto, illa pestis mox euanuit. Inde verò exemplum sumptum est, vt vbique locorum eius venerandę imagines, altaria, sacella, ac deniq. templa erecta fuerint. Translatum eius corpus Venetias ferunt anno Domini 1485.

[k] Serenæ.] De qua Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Agitur de ea in Actis sanctę Susannę martyris, itemque in rebus gestis sancti Marcelli Papæ, & alijs martyrum Actis, licet penes scriptores Gentiles de ea nulla mentio habeatur: nec mirum, cùm Diocletiani res gestæ remanserint obscurissimæ, deperditis illorum commentarijs, qui eas exactè fuerant prosecuti.

viij. E Sextodecimo Kal. Septemb. Luna. 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	17	18	19	20	21	22			

OCTAVA [a] sancti Laurentij martyris. Carthagine in Africa sanctorum martyrum Liberati [b] abbatis, Bonifacij diaconi, Serui & Rustici subdiaconorum, Rogati & Septimi monachorum, & Maximi pueri, qui in persecutione VVandalica sub Hunnerico Rege pro confessione Catholicæ fidei, & vnici baptismatis defensione varijs & inauditis supplicijs exagitati, demum super ligna, quibus concremandi erant, clauis confixi, cùm ignis sæpiùs accensus fuisset, ac diuinitus semper extinctus, eius iussu remorum vectibus percussi, & comminutis cerebris enecati, speciosum cursum certaminis sui, coronante Domino, perfecerunt. Cæsareæ in Cappadocia natalis sancti Mamantis [c] martyris, qui à pueritia ad senectutem vsque longum martyrium duxit, & tandem imperante Aureliano, sub Alexandro Præside illud feliciter consummauit: quem sancti Patres Basilius & Gregorius Nazianzenus summis laudibus celebrarunt. In Achaia sancti Myronis [d] presbyteri & martyris, qui sub Decio Imperatore & Antipatre Præside post multa tormenta Cyzici capite truncatus est. Nicomedię sanctorum martyrum Stratonis [e], Philippi, & Euty-

& Eutychiani, qui damnati ad bestias, & nihil læsi, per ignem martyrium consummarunt. Ptolemaide in Palæstina sanctorum martyrum Pauli [f], & Iulianæ sororis eius, qui sub Valeriano passi sunt. Interamnæ S. Anastasij [g] Episcopi & confessoris.

AVGVSTI 17.

OCTAVA S. Laurentij [a].] De eadem Beda, ac ceteri omnes. Radulphus de obseruat. can. cap. 19. adnumerat eam inter maiores Octauas.

[b] Liberati & soc.] Agunt de his hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Eorum res gestas scripsit Victor Vticensis lib. 3. de persecut. Wandal. & libello seorsum posito in appendice eius operis. Cùm ibi passi legantur sexto Non. Iulij, hac tamen die de his prædicti omnes agunt, fortasse ob factam ea die translationem.

[c] Mamantis.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio ad quart. Non. Septembr. Erat olim Romæ celebris huius martyris memoria; in eius basilica sanctus Greg. Papa habuit homiliam trigesimamquintam in Euangelium die natali ipsius. Extat de eodem egregia homilia S. Basilij; agit & de eo S. Gregorius Nazianzenus in oratione in Nouam Dominicam, in fine; vbi de eodem Niceta plura in schol. Metaphrastes ex antiquioribus monumentis edidit eius Acta, quæ refert Lipomanus tom. 6. & Surius tom. 4. Consueuit celebrari in Oriente eiusmodi solemnitas vigilijs præcedentibus, vt ex Actis Danielis Stylitæ apparet. Huic martyri Gallus & Iulianus, Constantij Imperatoris nepotes, seorsum quisque suum conati sunt templum erigere; sed Iuliani, qui simulatè agebat, frustratum est opus, Galli autem perfectum finem consecutum est, vt scribit Sozom. histor. lib. 5. cap. 2. & Niceph. lib. 10. cap. 1. De alia eiusdem Sancti perillustri basilica Constantinopoli erecta agit Nicephorus lib. 18. cap. 41. De ponte ad S. Mamantem, vide Suidam in hist. De reliquijs eius Ierosolymis positis, consule Fortunatum in Actis S. Radegundis lib. 2. vbi de eius digito in Gallias translato.

[d] Myronis.] De quo Græci in Menologio hac die, vbi pluribus martyrij eius Acta describuntur.

[e] Stratonis & soc.] Agunt de his item Græci hac die, Beda autem suprà xviij. Kal. Septembr.

[f] Pauli & Iulianæ.] Græci itidem de his in Menologio. Acta autem eorum fusiùs descripsit Metaphrastes; quæ extant apud Lipoman. tom. 7. & Sur. tom. 4.

[g] Anastasij Episcopi.] De quo tabulæ, ac vetera monumenta eius ecclesiæ.

18 Quintodecimo Kal. Septemb. Luna. F vij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22	23			

PRÆNESTE natalis sancti Agapiti [a] martyris, qui cùm esset annorum quindecim, & amore Christi ferueret, iussu Aureliani Imperatoris tentus est, ac primò neruis crudis diutissimè cæsus, deinde sub Antiocho Præfecto grauiora supplicia passus; exinde cùm ex præcepto Imperatorio leonibus obijceretur, & minimè læsus esset, gladio ministrorum coronandus percutitur. Romæ beatorum Ioannis [b] & Crispi presbyterorum, qui in persecutione Diocletiani multa sanctorum corpora officiosissimè sepelierunt, quorum meritis & ipsi postmodum sociati, gaudia vitæ æternæ meruerunt. Ibidem sanctorum martyrum Hermæ [c], Serapionis, & Polyeni, qui per angusta, saxosa, & aspera loca raptati, animas Deo reddiderunt. In Illyrico sanctorum martyrũ Flori [d] & Lauri artis lapicidinę, qui, cõsumptis martyrio eorum magistris Proculo & Maximo, sub Licione Præside post multa tormenta in profundum puteum sunt

ſunt demerſi. Myræ in Lycia ſanctorum martyrũ Leonis [c] & Iulianæ. Metis in Gallia S. Firmini [f] Epiſcopi & confeſſoris. Romæ via Lauicana S. Helenę [g] matris Conſtantini Magni, pijſſimi Imperatoris, qui primus Eccleſię tuendę atque amplificandę exemplum ceteris Principibus prębuit.

AVGVSTI 18.

AGAPITI [a].] De quo pluribus Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri. Recitat eius Acta Mombrit. tom.1. ſed admodum depravata; Petrus item in catal. lib.7. cap.74. Celebris eſt ipſius memoria Præneſte, vbi ſacræ eiuſdem reliquiæ aſſeruantur.

[b] Ioannis & Criſpi.] Agunt de his Beda, & alij qui ſuprà, necnon Petrus in catal. lib.7. cap.75.

[c] Hermæ & ſoc.] De ijſdem agunt etiam Græci hac die in Menolog. vbi ijdem eorum paſſionis Acta breui compendio referunt.

[d] Flori & Lauri.] Græci itidem de his agunt hac die in Menologio, & genus martyrij deſcribunt, quod paſſi ſunt.

[e] Leonis & Iulianæ.] De quibus ijdem qui ſuprà in eodem Menologio.

[f] Firmini Epiſcopi.] Agit de eodem Molanus in addit. ad Vſuardum. Legitur Firminus Epiſcopus inter alios Epiſcopos qui interfuerunt Concilio Agathenſi in Gallijs celebrato anno Domini quingenteſimo ſexto. Fuit hic vndecimus eius ſedis Epiſcopus, vt produnt tabulæ eccleſiæ Metenſis, quas deſcripſit Demochares libro de ſacrif. Miſſæ.

[g] Helenæ.] De eadem hac die Vſuardus, & Ado, adſtipulanturq. vet. manuſcr. Græci autem ad xij. Kal. Iulij. Scribunt eius res geſtas Euſebius in vita Conſtantini lib.3. c.41. 42. & ſeq. Rufin. hiſt. lib.1. c.7. 8. Seuer. hiſt. li.2. Paulinus epiſt.11. ad Seuerum, Ambroſ. in oratione dicta in funere Theodoſij: de ea item in Actis ſancti Silueſtri, in Concilio Romano ſub Silueſtro can. 20. & in libello de munif. Conſtant. Ex Græcis autem hiſtoricis poſt Euſebium ſcribit Socrates lib.1. c.12. & 13. Sozom. lib.2. cap.1. lib.1. cap.18. Nicephorus lib. 8. cap. 31. & alij recentiores. Romæ eam obijſſe diem, ibique ſepulchro conditam, tradit Niceph. lib. 8. cap. 3. & libellus ſuprà citatus de munif. Conſtant. necnon & Suidas in hiſtoricis in verbo Veſtales. De reliquiarum eius tranſlatione agit Sigebertus in chron. anno 849. Viget nobilis memoria S. Helenę Romę in Atrio Seſſoriano in Baſilica dicta S. Crucis, quam conſtat olim appellatam eſſe Baſilicam Helenianam, vt apparet ex Actis Sixti Papæ Tertij, quibus agitur de damnatione Baſſi Exconſulis. Aliæ ferè de ea innumeræ memoriæ erant, vt Conſtantinopoli, de qua in Authentic. vt determin. ſit num. cler. coll. 1. tit. 3. Itemque Pontus Polemaicus, ſic dictus à Polemone Rege, qui (vt colligitur ex Tacito lib.2.) vixit temporibus Auguſti & ſucceſſorum Imperatorum, Helenopontus ab Helena matre Conſtantini meruit appellari, vt nouella conſtit. 28. de moderatore Helenoponti coll. 10. Erat in Bithynia ciuitas Helenopolis ab ea dicta, & aliæ multæ de ea antiquæ memoriæ, quas enumerare omittimus: de his ſiquidem vberiùs egimus in Annal. Eccleſ. vbi de eadem, quòd Britanna fuerit, & non Græca, aduerſus Græcorum aſſertiones pluribus diſſeruimus.

vj. G Quartodecimo Kal. Septemb. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
13	14	15	16	17	18	19	20	19	20	21	22	23	24

ROMÆ ſancti Iulij [a] Senatoris [b] & martyris, qui Vitellio Iudici traditus, & ab eo in carcerem truſus, iubente Commodo Imperatore tamdiu fuſtibus cæſus eſt, donec emitteret ſpiritum: cuius corpus in cœmeterio Calepodij via Aurelia ſepultum fuit. In Cilicia natalis ſancti Andreæ [c] tribuni, & ſociorum militũ, qui victoria de Perſis diuinitus adepta, ad fidem Chriſti cõuerſi, & hoc nomine accuſati, ſub Maximiano Imperatore in anguſtijs Tauri mõtis ab exercitu Seleuci Præſidis trucidati ſunt. In Palæſtina S. Timothei [d] martyris, qui in perſecutione Diocletiani ſub Vrbano Præſide, poſt multa ſuperata ſupplicia, lento igne combuſtus eſt. Paſſi ſunt etiam ibidem Thecla & Agapius: illa feris expoſita,

earum dentibus laniata transiuit ad Sponsum: Agapius verò plurima tormenta perpessus, ad maiora certamina fuit dilatus. Anagniæ sancti Magni[c] Episcopi & martyris, qui in persecutione Decij necatus est. In Prouincia apud Castrũ Brincolam depositio sancti Ludouici[f] Episcopi Tolosani, vitæ sanctitate & miraculis clari: cuius corpus inde Massiliam translatum, in ecclesia Fratrum Minorum honorificè conditum est. In Gallia in pago Sigisterico beati Donati[g] presbyteri & confessoris, qui ab ipsis infantiæ rudimentis mira Dei gratia præditus, anachoreticam vitam multis annis exegit, & miraculorum gloria clarus migrauit ad Christum. In territorio Bituricensi sancti Mariani[h] confessoris. Mantuæ sancti Rufini[i] confessoris.

AVGVSTI 19.

IVLII[a].] Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores de eodem hac die; addit & Beda alios, qui prædictum Iulium fide Christiana imbuerunt, de quibus inferiùs agitur ad viij. Kal. Septemb. Recitat eius Acta Mombrit. tom. 2. Vincent. lib. 11. cap. 119. quæ & apud Sur. to. 7. habentur die 25. Augusti. Eadem Petrus in catalogo lib. 7. cap. 79. Extant eadem apud nos manuscripta, quorum est exordium: Regnante Commodo, &c.

[b] Senatoris.] Quod autem ad dignitatem Senatoriam pertinet; impossibile erat, Senatorem, cùm in Christum credidisset, in Senatu vlteriùs permanere; nam necesse erat vel Christianum Senatorem à Senatu abire, vel à Christiana religione discedere. Augustus enim Imp. lege statuerat, vt Senatorum quisq; antequam suo loco consideret, thure ac mero supplicaret apud aram eius Dei, in cuius templo coiretur. Hæc Sueton. in Octauio cap. 35. Tantùm enim in templis Senatus cogebatur, immolabaturque sacrificium; atque primũ de rebus diuinis, inde de humanis sermo habebatur. Hęc pluribus ex M. Varrone, & Gell. l. 14. c. 7.

[c] Andreæ tribuni & soc.] De his hac die Vsuard. & Ado; licet Andream cum S. Magno confundant. Græci item de his in Menologio hac die, adduntque duo millia quingentos & nonaginta tres socios, qui cum eo sunt passi. Horum Acta ex antiquis codicibus edidit Metaph. quæ recenset Lipom. tom. 7. & Sur. to. 4.

[d] Timothei, Theclæ, & Agapij.] De iisdem Græci etiam agunt hac die. Horum autem Acta scripsit Eusebius hist. lib. 8. c. 13. & 16. Passi sunt Timotheus & Thecla anno secundo persecutionis Diocletiani, Agapius autem quarto eiusdem martyrium consummauit xj. Kal. Decembris, vt ex prædictis eorum Actis apparet.

[e] Magni Episcopi.] De quo tabulæ & vetera monumenta ecclesiæ Anagninæ, cuius res gestas manuscript. inde missas accepimus; reperimus eadem in nostra bibliotheca to. 7. Plura de eodem in Actis S. Secundinæ, quæ ibidem celebratur, de qua superiùs actum est. Agunt alij hac die de alio Magno martyre, de quo & Petrus in catal. lib. 7. cap. 76. Fuit item alius S. Magnus Episcopus Altinensis, de quo apud eumdem in appendice c. 17.

[f] Ludouici Episc.] Huius Acta recitat Sur. tom. 4. Martin. Polon. in chron. Antonin. par. 3. tit. 24. c. 14. & nouissimè chron. Franciscan. par. 2. lib. 6. Obiit anno Domini 1297. Ioannes Papa Vigesimus secundus retulit eum inter Sanctos; qua de re extant litteræ Apostolicæ, quibus eius res gestæ recoluntur.

[g] Donati.] De eo Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 7. cap. 78. & alij recentiores.

[h] Mariani.] Agit de eodem hac die Vsuardus, pluribus autem Gregorius Turonensis de gloria confessorum cap. 81.

[i] Rufini.] De eo vet. manuscript. ex quibus & Galesinius hac die, & Maurolycus.

20 Tertiodecimo Kalend. Septemb. Luna. A v.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25			

IN territorio Lingoniensi depositio sancti Bernardi[a] primi Claræuallensis abbatis, vita, doctrina, & miraculis gloriosi. In Iudæa sancti Samuelis Prophetæ[b], cuius sacra ossa (vt beatus Hieronymus scribit) Arcadius Augustus Constantinopolim transtulit, & prope Septimum collocauit. Eodem

die sancti Lucij [c] Senatoris, qui perspecta constantia Theodori Cyrenensis Episcopi in martyrio positi, ad fidem Christi conuersus, ad eam etiam Dignianum Præsidem pertraxit: cum quo Cyprum profectus, cùm ibi alios Christianos pro confessione Domini coronari videret, vltrò se ipsum obtulit, & eandem martyrij coronam, capitis obtruncatione, promeruit. In Thracia sanctorum trigintaseptem [d] Martyrum, qui sub Præside Apelliano pro Christi fide manibus pedibusque præcisis, in caminum ardentem iniecti sunt. Item sanctorum martyrum Seueri [e] & Memnonis centurionis, qui eodem mortis genere consummati, victores abierunt in cælum. Cordubæ sanctorum martyrum Leouigildi [f] & Christophori monachorum, qui in Arabum persecutione, pro Christianæ fidei defensione in carcerem coniecti, ac mox ceruicibus abscissis igni traditi, martyrij palmam adepti sunt. Romæ beati Porphyrij [g] hominis Dei, qui sanctum martyrem Agapitum erudiuit in fide & doctrina Christi. In Herio insula sancti Philiberti [h] abbatis. Albæ in Pannonia sancti Stephani [i] Regis, qui diuinis virtutibus exornatus, primus Hungaros ad fidem Christi conuertit. In castro Cainone S. Maximi [k] confessoris, discipuli beati Martini Episcopi.

AVGVSTI 20.

BERNARDI abb. [a]] De eodem hac die cetera Martyrologia. Huius res præclarè gestas Guilielmus abbas Bonæuallis, & Godefridus monachus Claræuallensis digesserunt libris quinque; qui adhuc vberiores redderentur ex ipsius epistolis, aliisque tum eius tum aliorum scriptis. Migrauit ex hac vita anno à Christo Domino 1153. quem Alexander Papa Tertius inter Sanctos censuit adnumerandum. Extant de ea re litteræ Apostolicæ datæ Anagniæ xv. Kal. Februarij, anno sexto Pontificatus eius, Christi autem millesimo centesimo sexagesimoquinto.

[b] Samuelis Prophetæ.] De eo Beda, Vsuard. Ado, & alij recentiores, necnon & Græci hac die in Menologio. Eius Acta ex diuinis Scripturis omnibus patent, quæ & Iosephus prosecutus est Iudaic. antiq. lib. 5. & 6. & alij qui libros Regum exposuerunt. De celebri autem translatione reliquiarum eius agit S. Hieron. lib. aduersus Vigilantium, Niceph. lib. 14. cap. 10. Sub Attico Episcopo Constantinopolitano eas allatas esse Constantinopolim, locatasq; in templo ad Septimum posito, scribit Theodorus lector in collectan. libro 2. De templo in honorem eiusdem Prophetæ Samuelis erecto meminit Procop. lib. 5. de ædificiis Iustiniani Imp.

[c] Lucij.] Agunt de eodem Græci in Menologio hac die, eiusque martyrium referunt, prout etiam hîc narratur.

[d] Trigintaseptem martyrum.] De his item hac die Græci in Menologio.

[e] Seueri & Memnonis.] Græci etiam de iisdem vbi suprà in Menologio.

[f] Leouigildi & Christophori.] Agunt de his hac die Beda & Vsuard. ceterique recentiores; Acta autem ipsorum scripsit S. Eulogius in Memor. sanct. lib. 2. cap. 11. passosque tradit hac die, æra octingentesima nonagesima, anno à Christo Domino 852.

[g] Porphyrij.] De eodem Beda ac ceteri. Eius martyrium descriptum habetur in Actis sancti Agapiti, de quo suprà xv. Kal. Septembris.

[h] Philiberti abb.] Agunt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri recentiores. Extant eius Acta apud Sur. tom. 4. Plura de eodem in gestis S. Aicardi, apud eumdem Sur. tom. 5. & in vita S. Austreberthæ virg. apud Sur. to. 1. die 10. Febr. Sigebert. in chron. anno 649. Vincent. lib. 23. Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. cap. 97. Vixit temporibus Dagoberti Regis Francorum, ac filiorum.

[i] Stephani.] Hac die translatum est corpus eius: migrauit autem ex hac vita xviij. Kal. Septembris, anno Domini millesimo tricesimoquarto. Scripsit eius vitam Chartuitius Episcopus, quam retulit Sur. in to. 4. De eodem plura in Actis S. Gerardi, & in vita sancti Americi, Leo Ostien. in chron. Cassin. lib. 2. cap. 79. nouissimè Bonfin. de rebus Hungaric. decad. 2. lib. 1. & alij.

[k] Maximi.] De eo scribit Greg. Turon. de gloria confess. cap. 22. citatque eius Acta scripta carmine. Vixit temporibus Theodosij Imperatoris. De eodem Molanus in addit. ad Vsuard. hac die.

Duo-

Duodecimo Kal. Septembris. Luna.

21

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

ROMÆ in agro Verano sanctæ Cyriacę[a] viduæ & martyris; quæ in persecutione Valeriani cùm se suaque omnia in Sanctorum ministeria impendisset, demùm pro Christo martyrium subiens, vitam quoque ipsam libenter impendit. Salonæ S. Anastasij[b] Cornicularij[c], qui cùm videret beatum Agapitum constanter tormenta perferentem, conuersus est ad fidem, & pro confessione nominis Christi, iubente Aureliano Imperatore, interemptus, martyr migrauit ad Dominum. In Sardinia natalis sanctorum martyrum Luxorij[d], Ciselli, & Camerini, qui in persecutione Diocletiani sub Delphio Præside gladio cæsi sunt. In territorio Gaualitano sancti Priuati[e] Episcopi & martyris, qui passus est in persecutione Valeriani & Gallieni. Eodem die sanctorum martyrum Bonosi[f] & Maximiani. Fundis in Latio sancti Paterni martyris[g], qui ab Alexandria Romam veniens ad Apostolorum Memorias, & inde in agrum Fundanum secedens, cùm martyrum corpora sepeliret, à tribuno comprehensus, in vinculis expirauit. Edessæ in Syria sanctorum martyrum Bassę[h], & filiorum eius Theogonij, Agapij, & Fidelis, quos in persecutione Maximiani pia mater exhortans, martyrio coronatos præmisit ad palmam, & truncato capite gaudens secuta est cum victoria. Veronæ sancti Euprepij[i] Episcopi & confessoris. Item sancti Quadrati[k] Episcopi.

AVGVSTI 21.

CYRIACÆ[a].] De ea prædicta sæpiùs citata manuscr. in quibus hæc etiam adduntur: Tamdiu scorpionibus cæsa est, atque plumbatis, vsque dum spiritum exhalaret. Habemus eiusdem Acta manuscripta. Plura de ea habentur in Actis S. Laurentij. Huius nomine appellatum est nobile cœmeterium positum in agro Verano, quod describi à Prudentio in hymno 11. de S. Hippolyto, rem accuratè intuenti patebit. Corpus S. Cyriacæ viduæ translatum est à Sergio Papa Secundo in Titulum Equitij, vt docet vetus inscriptio illic marmori incisa.

[b] Anastasij.] De hoc Anastasio plura scripta habentur in Actis S. Agapiti, de quo suprà decimoquinto Kal. Septembris.

[c] Cornicularij.] Quod autem ad Cornicularij nomen spectat; erant in Castrensi militia nobilis ordinis equites merentes Corniculo, quod erat ornamentum militare, à quo dicti Cornicularij: vnde Liuius in 10. Omnes ob insignem in multis locis nauatam operam Papyrius Corniculis armillisq; donat. Plin. de viris illustr. de M. Aurelio Scauro meminit, quòd primus in Hispania Corniculum meruit. idem Suet. de Orbilio in libello de Grammat. Est tit. in Cod. Theod. lib. 8. de cohortalibus principibus Cornicularijs. Porrò non tantùm in Castrensi, sed & in Palatina militia erat ordo Corniculariorũ, de quibus L. 8. & 9. de diuers. offic. Cod. Theod. Cassiodorus Variarum lib. 11. c. 18. 19. præscribit formam Cornicularij accedentis, & Cornicularij egredientis, & merentis inter Tribunos & Notarios. Prætorianos Cornicularios præfuisse exequendis sententiis damnatorum, Maternus libro 2. est auctor. Habes in Notit. prouinc. Rom. Imp. sub quolibet maiori magistratu militiæ Palatinæ Cornicularium militasse.

[d] Luxorij & soc.] Horum Acta recitat Mombrit. to. 2. vit. Sanct. Accepimus eadem synceriora

ex Sardinia insula. Huius Luxorij nomine dictum est monasterium, de quo S. Greg. in regist. lib. 7. ad Ianuarium Episcopum Calaritanum.

[e] Priuati Episcopi.] De quo hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij omnes. Agit de eo Gregor. Turonens. de gestis Francorum lib. 1. cap. 34. & Venant. Fortunatus lib. 7. carm. ad Bodegis. Eius verò acta habet Mombritius tomo 2. & Surius tomo 4. Vincent. autem in specul. lib. 1. cap. 75. & alij.

[f] Bonosij & Maximiani.] De his Vsuard. qui & eorum Acta exstare testatur: sed iam excidisse videntur; nusquam enim reperire potuimus.

[g] Paterni.] De quo vet. monumenta eius ecclesiæ, quibus eius Acta narrantur.

[h] Bassæ & filiorum.] Agunt de his hac item die Græci in Menologio, eorumque martyrij Acta paucis complexa referunt. De templo Bassæ martyris Chalcedone posito meminit Theodorus lector lib. 1. collectaneorum, & Nicephorus hist. lib. 15. cap. 28.

[i] Euprepij Episc.] De quo tabulæ ecclesiæ Veron. pluribus autem August. Valer. Episcopus Veronen. & Cardin. lib antiq. monum. Episcop. Veronen. pag. 6. & 38. huncque S. Petri Apostoli discipulum Veronensi ecclesiæ Episcopum primum fuisse ab eo præfectum testatur.

[k] Quadrati Episc.] Hic sine Episcopatus loci titulo, tam in veteri Romano Martyrologio, quàm in vet. manuscript. hactenus positus reperitur; nec cuinam ecclesiæ præfectus fuerit, aliquis docet.

iij. C Vndecimo Kal. Septemb. Luna. 22

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27			

OCTAVA [a] Assumptionis beatæ Mariæ Virginis. Romæ via Ostiensi natalis sancti Timothei [b] martyris, qui tentus à Tarquinio Vrbis Præfecto, & longa carceris custodia maceratus, cùm sacrificare idolis noluisset, tertiò cæsus, & grauissimis suppliciis attrectatus, ad vltimum decollatus est. In Portu Romano sancti Hippolyti [c] Episcopi, eruditione clarissimi, qui sub Alexandro Imperatore ob præclaram fidei confessionem manibus pedibusque ligatis in altam foueam aquis plenam præcipitatus, martyrij palmam accepit: cuius corpus à Christianis apud eumdem locum sepultum fuit. Augustoduni sancti Symphoriani [d] martyris, qui tempore Aureliani Imperatoris, cùm idolis sacrificare nollet, primò verberibus afflictus, deinde carceri mancipatus, ad vltimum cæso capite martyrium consummauit. Romæ sancti Antonini [e] martyris, qui cùm se Christianum libera voce fateretur, à Vitellio Iudice capitali sententia damnatus est, & via Aurelia sepultus. Item in Portu Romano sanctorum martyrum Martialis [f], Saturnini, Epicteti, Maprilis, & Felicis, cum sociis eorum. Nicomediæ passio sanctorum Agathonici [g], Zotici, & sociorum martyrum, sub Maximiano Imperatore, & Eutholomio Præside. Tarsi sanctorum Athanasij [h] Episcopi & martyris, Anthusæ nobilis feminæ, quam ipse baptizauerat, & duorum eius seruorum, qui sub Valeriano Imperatore passi sunt. Rhemis sanctorum martyrum Mauri [i] & sociorum. In Hispania sanctorum martyrum Fabriciani [k] & Philiberti. Papiæ sancti Guniforti [l] martyris.

A V-

AVGVSTI 22.

Octava Assumptionis [a].] De qua Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores, atque ij qui agunt de diuin. offic. Vt autem Octaua assumptionis Dei genitricis ageretur, ex institutione Leonis Quarti Romani Pontificis prouenisse scribit Sigebertus in chron. anno 847. qua autem occasione id ab eodem Pontifice fuerit institutum, Acta eiusdem Leonis Quarti, quæ ab Anastasio Bibliothecario, qui illis ipsis temporibus vixit, putantur conscripta, declarant. Habemus ea in nostra biblioth. in cod. manuscr.

[b] Timothei.] Agunt de eo post Sacramentariũ S. Greg. Beda, Vsuard. Ado, & alij hac die. Huius res gestæ intextæ sunt in Actis S. Siluestri Papæ; seorsum autẽ positæ, & fusiùs scriptæ extant apud nos. est illorum exordium: Sub persecutione Cõstantini Imp. &c. Petr. in catal. de eo agens, errare omnino conspicitur, dum eum refert passum sub Valeriano Imp. cùm nihil commune habeat Valerianus Imp. cum Melchiade Papa, cuius tempore hunc passum esse idem ipse testatur. Sed & eius martyrium perperàm ponitur apud Cuspinianum sub sexto Consulatu Constantij: nam cùm passus sit sedente Melchiade Papa, nequaquam aptari potest tẽpori illi, quo Romanæ Eccles. Marcellus præerat. In antiquis manuscript. & illis ipsis monast. S. Cyriaci ceteris omnibus vetustioribus, hęc de Timotheo: Natalis S. Timothei, qui ab Antiochia veniens, Romæ sub Melchiade Papa susceptus est in hospitium à Siluestro, qui posteà Episcopus factus est: qui totũ annũ & aliquot menses ibi prædicans, cùm multos ad Christum conuertisset, tentus à Tarquinio Vrbis Præfecto, & lõga carceris custodia maceratus; cùm sacrificare idolis noluisset, tertiò cæsus, & grauissimis suppliciis attrectatus, ad vltimum decollatus est. Hæc ibi. Recenset eadem Ado; quibus assentiuntur tum Acta Siluestri, tum ipsius Timothei, quæ citauimus. Ceterùm cùm tempore Constantini Imp. passum esse constet, perperàm in prædicto codice scripto legimus, in persecutione eiusdem Constantini subiisse martyrium. Licet enim aliquando Constantinus, de consulendis haruspicibus rescribẽs, breui tẽporis spatio à Christianitate visus sit alienus; id tamẽ longè posteà accidit, vt suo loco diximus in Annalibus: Timothei namque martyrium contigit primo anno Melchiadis, cùm Maxentius diram tyrannidem exerceret, & Vrbanam præfecturam Tarquinius Perpenna gereret, antequam Constantinus se Romam conferret: nam alij qui sequuntur Melchiadis Papæ anni aliis Præfectis Vrbanis notati habentur. Decepti verò nos errore scripti codicis, in nostris his Notationibus primæ & secũdę editionis plura hîc superfluè de Cõstantini in Christianos indignatione disseruimus; quę cùm in nostris Annalibus contexerimus, haud ab re fore existimamus, si quæ ibi de his scripsimus, eadem hîc ad verbũ referamus. Anno enim Domini 312. Cõstãtini verò septimo, scripta nostra veritatis amore corrigentes, hæc verba posuimus:

His de pietate Constantini enarratis, nodus ille soluendus est, qui me diutiùs perplexum reddidit: quę enim in Notis nostris soluisse putabam, accuratiùs re perspecta magis implicasse cognoui; adeò vt à priori sententia recedere, & quæ firmiter stabilisse videbar, retractare minimè diffidam. Siquidem quicumque studio veritatis vehementer afficitur, & in ea peruestiganda atque illustranda omnes neruos intendere, omnemq; adhibere conatum, semel in consilio habuit, nihilq; veritate antiquius, eidemq; cuncta post habere decreuit; apud neminem acriùs ac vehementiùs mendacia insectatur, quàm apud semetipsum; nempe cùm ea in sua scripta esse illapsa; acrieri visus obtutu peruiderit. Quòd enim ex veteri quadã inscriptione compertũ haberem, post Maxentij interitum Constantinum Imp. Gentiliciæ superstitionis nominatum esse Pontificem Maximum; quodque de haruspicibus consulẽdis eiusdem quoque rescripta extarent: his atque aliis quibusdam persuasus, in eam sententiã vi quadam trahi videbar, vt certo certiùs opinarer, Cõstãtinum, etsi de Christiana religione optimè meritus esset, non tamen adhuc eo tempore ita fuisse Christianum, vt à deorum cultu penitus desciuisset. Re autem vigilantißimo studio exactiùs peruestigata, atque attentiùs disquisita, à priori à me asserta sententia volens libensq; discedens, in eam potiùs venio, quam veritas ipsa persuadet.

Quod igitur ad Constantini Pontificatum maximum spectat (de aliis enim aduersæ sententiæ obiectionibus inferiùs, seruato temporum ordine, agendum erit) præstat in primis antiquam illam hîc etiam reddere inscriptionem de eius Pontificatu maximo attestantem. Romæ enim in ædibus Cæsiis apud Vaticanum positis, in basi eiusmodi leguntur incisæ litteræ:

MAGNO. ET. INVICTO. IMP. CÆS. C. VAL. AVREL. CONSTANTINO. PIO. FEL. INVICTO. AVG. PONTIF. MAX. TRIB. POTEST. CON. III. P. P. PROC. D. N. CORPVS. CORIARIORVM. MAGNARIORVM. SOLAIARIORVM. DEVOTI. NVMINI. MAIESTATIQVE. EIVS

hæc fidem describentis secutus. Sed cùm, eodẽ lapide diligenter inspecto, inuenta sit eiusmodi in ipsius latere inscriptio: DEDIC. KAL. IAN. DD. NN. DIOCLETIANO. III. ET. MAXIMIANO. CONSS. *planè non Constantini ea esse prima inscriptio videtur, sed Diocletiani, cuius abraso nomine (vt apparet) in odium Ecclesiæ persecutoris, fuerit superinductũ Constantini (vt legitur) nomen; ac deturbata ex illa basi statua Diocletiani, superpositũ fuerit Constãtini simulacrum tẽpore tertij Consulatus eiusdem Imperatoris.*

Quoniam verò in hac inscriptione mentio habetur tertij Consulatus eiusdem Constantini, cui ea statua dicata fuit; iam exploratum redditur, ea conscripta fuisse post præsentem annũ: tertius enim Constantini Consulatus vnà cum Licinio cõtigit anno sequenti. Quomodo igitur dici poterat Christianus, qui adhuc, quod pertinebat ad omnium deorũ cultum, Pontificem Max. agebat? His quoque adstipulantem Zosimum, atque dicentem, omnes Imperatores, etiam Christianos, vsque ad Gratianum, dictos esse Pontifices Maximos, calũniæ nomine, quippe qui de rebus Christianis multa mentitus sit, suspectũ habebam, atq; eo magis, quòd apud antiquos scriptores ea minimè legerentur. Sed quod minùs in scriptis codicibus inueniri poterat memoriæ commendatum, id ex aliis inscriptionibus posteà mihi cognitis atque perspectis affatim suppeditatum est; quarum prior extat in ponte Cæstio iuncto insulæ Tiberinæ, his verbis:

DOMINI. NOSTRI. IMPERATORES. CÆSARES
FL. VALENTINIANVS. PIVS. FELIX. MAXIMVS. VICTOR. AC. TRIVMF. SEMPER. AVG. PONTIF. MAXIMVS
GERMANIC. MAX. ALAMANN. MAX. FRANC. MAX. GOTHIC. MAX. TRIB. POT. VII. IMP. VI. CONS. II. P. P. P. ET

FL. VALENS. PIVS. FELIX. MAX. VICTOR. AC. TRIVMF. SEMPER. AVG. PONTIF. MAXIMVS
GERMANIC. MAX. ALEMANN. MAX. FRANC. MAX. GOTHIC. MAX. TRIB. POT. VII. IMP. VI. CONS. II. P.P.P. ET
FL. GRATIANVS. PIVS. FELIX. MAX. VICTOR. AC. TRIVMF. SEMPER. AVG. PONTIF. MAXIMVS
GERMANIC. MAX. ALAMANN. MAX. FRANC. MAX. GOTHIC. MAX. TRIB. POT. III. IMP. II. CONS. PRIMVM. P.P.P.
PONTEM. FELICIS. NOMINIS. GRATIANI. IN. VSVM. SENATVS. AC. POPVLI. ROM. CONSTITVI. DEDICARIQVE. IVSSERVNT

De Gratiano rursum Emeritæ in Hispania eiusmodi extat inscriptio:

IMP. CÆS. GRATIANVS. PIVS. FELIX. M. VICT. AC. TRIVMPH. SEMP. AVG. PONT. MAX. GER. MAX. ALAMANNVS. MAX. FRANC. MAX. GOTH. M. TR. P. IIII.

Sed & Ausonius Gallus in gratiarum actione pro suo Consulatu Gratianum nominat Pontificem Maximum. Contigit Consulatus Ausonij anno quarto eiusdem Gratiani, quo etiam Theodosius ab eo creatus est Imperator. Porrò tam Constantinum, quàm ceteros vsque ad Gratianum eo titulo nominatos esse Imperatores Christianos, & omnes stolam Pontificis Max. induisse, Gratiano excepto, Zosim. lib. 4. testatur, sic dicens: Simul enim atque summum Imperium quisq; accipiebat, amictus ei sacerdotalis à Pontificibus offerebatur, & continuò Pontificis Maximi titulum vsurpabat. Ac ceteri quidem Principes vniuersi lubentissimis animis hunc honorem accepisse, & hoc vsi titulo videntur: adeoq; & Constantinus etiam potitus Imperio, licet is à recta sacris in rebus via deflexisset, & fidem Christianorum amplexus esset: itemq; post illum reliqui ordine secuti, & Valentinianus, atque Valens. Cùm ergo Pontifices ex more Gratiano talem amictum attulissent, auersatus est id quod petebant; ratus nõ esse fas, illiusmodi habitu Christianum vti. Cumq; sacerdotibus stola reddita fuisset; aiunt eum, qui dignitate Princeps inter eos erat, dixisse: Si Princeps non vult appellari Pontifex, admodũ breui Pontifex Maximus fiet.] hac quippe amphibologia ille Gratianum elusit: maximũ enim Pontificatũ Maximo tyranno ijdẽ qui Romæ erant Pontifices posteà contulerũt.

Ex quibus satis perspecta habetur causa, cur qui Christiani erant Imperatores, maximi Pontificatus titulũ cum insignibus susceperint: quòd scilicet sic videretur Imperatoriæ dignitati summus Pontificatus adiunctus, vt sine maximo Pontificio Imperator esse non posset, in eumq; Senatus populusq; Rom. Gentiliciæ factionis facilè conspirarent, quem non viderent patria religione firmatum. Alia rursus fuit causa Christianis Imperatoribus summũ Pontificatum capessendi, quòd amplissima esset, atque etiam supra Cõsules eius magistratus auctoritas; quippe qui posset comitia, ne fierent, religionis intuitu prohibere, factaq; reddere irrita, decretis à Senatu intercedere, eademq; intercidere; fierent ne bella, ex eius arbitrio penderet; cuius quoque iussu se Consules abdicarent, vt Cicero pluribus, & alij docent: quam quidem auctoritatem omnes Romanæ Reipublicæ Imperatores sibi pernecessariam iudicabant, vt summo religionis iure Senatum in Imperatores sæpè molestum, veluti freno coërcitum, obsequentem in omnibus redderent. Quæ quidẽ ex eo magistratu comparata auctoritas Christianis Imperatoribus magis necessaria videbatur, quòd scirent se, inuito Senatu, regnare, & diuersa religione iam in se Gentiliũ omnium inuidiam atq; odium concitasse. Quæ sanè causa cùm posteà iam cessasset, quòd Senatores essent maiori ex parte Christiani; desierunt pariter Christiani Imperatores summi Pontificatus titulũ & stolam sumere: quorum primus (vt diximus) Gratianus fuit, quem imitatus est Theodosius, cuius tempore constat Romanum Senatum Christianis adeò fuisse refertum, vt horum maior pars esset: quod S. Ambrosius, scribens ad Valentinianum de relatione Symmachi, testatur dicens: Alijs vt hoc Senatus petisse dicatur, pauci Gentiles communi vtantur nomine.] & paulò pòst: Dignum est temporibus vestris, hoc est, Christianis temporibus, vt dignitas Christianis Senatoribus abrogetur, quo Gentilibus Senatoribus profanæ deferatur voluntatis affectus?] Et Prudentius aduersus Symmachum:

Sic consulta Patrum subsistere Conscriptorum
Non aliter licitum prisco sub tempore, quam si
Tercentum sensisse senes legerentur in vnum:
Seruemus leges patrias: infirma minoris
Vox cedat numeri, paruaq; in parte silescat.
Aspice quàm pleno subsellia nostra Senatu
Decernant infame Iouis puluinar, & omne
Idolum longè purgata ex Vrbe fugandum.]

Videas igitur, quibusnam prætextibus absque idololatriæ aliquo crimine tum Constantinus, tum ceteri eo vsi fuerint titulo atque tunica, quam non ad sacra faciendam induebant, sed ad auctoritatem potestatemq; sibi vendicandã capessebant: permisissetq; hoc illis Pontifices Christianos, quorum nulla penitus ea de re, sicut de aliis ab eis patratis criminibus, obiurgatio legitur. At horum omnium multo æquior causa videri poterat Constantini, qui Ethnicis Senatoribus, Senatum repletum inuenit. Si enim inter Christianos Imperatores tantopere tum ab Ambrosio, tum à ceteris Gratianus commendatur, quem tamen ad annos quatuor eo titulo esse vsum inuenimus, cùm numeroso satis Christianorum cœtu Senatus confertus esset: quis hoc nomine deroget Constantino, post cuius imperium, extincto persecutore, cœperunt manifestari aliqui ex Senatoribus Christiani? Rursum verò non sic quidẽ, vt ceteri Gentiliũ, facere consueuerant Christiani Principes, cùm vestem ac titulum sumerent Pontificis Maximi, vt more ipsorũ (quod scribit Prudentius Peristeph. lib. 4.) sub terram alta scrobe mersi, necati in sacrificio tauri sanguinem excipientes atque ebibentes, initiarẽtur, vel quòd Ioui Capitolino, aliisve diis sacra facerent: hæc enim perfecta fuisset apostasia, & Christianæ religionis abdicatio, nec aliquo velamento dissimulanda: sed tantùm (quod ait Zosimus) amictu oblato, eoq; accepto, tunc Imperator titulum Pontificis Maximi vsurparet. Sic igitur nihil penitus est, quod ex titulo huiusmodi Pontificis Maximi Constantinus post debellatum Maxentium argui possit idololatra; sed Christianum fuisse, infimi tamen ordinis atque Classis, militantemq; inter eos qui nomen tantùm Christianæ militiæ dedissent, quæ à nobis sunt recitata declarant.]

Hæc ex Annalibus excerpta verbatim hîc voluimus posuisse. Ceterùm Constantinũ, licet Christianis semper fauisset, tamẽ de consulendis haruspicibus rescriptũ dedisse, atque sub eo à Gentilibus aliquãdo vexatos fuisse Christianos, ob eamq; causam Siluestrum Papam (vt eius Acta referunt) ad mõtem Soractem latuisse, eidemq; Imperatori mala plurima inde euenisse, in iisdem Annalibus demonstrauimus: Cùm ipse domesticorum cæde pollutus, ac lepra à Deo percussus, patratorum scelerũ pœnitens, non aliam expiationem reperit, quàm sacri baptismatis susceptionem, quo quidẽ initiatus est post Crispi & Faustæ necem, quæ (vt auctor est Eusebius in chronico) contigit anno decimonono eiusdem Imperij, cùm videlicet idem Crispus cum Constantino fratre tertiùm ageret Consulatum, & nonus esset annus ex quo Cæsar fuerat appellatus, duodecimus autem à debellato Maxen-

Maxentio, tertius verò à promulgatione edicti nuper citati de consulendis haruspicibus. Suffragantur & his de baptismo Constantini eo anno suscepto Acta Romani Cōcilij, eodem ipso anno, iisdemque Consulibus Crispo & Cōstantino celebrati, quorum hæc sunt verba: Cùm multi nobiles gauderent, quòd Constantinus baptizatus esset à Siluestro Episcopo vrbis Romæ, & mundatus esset à lepra; pro hoc beneficio quod accepit à Domino nostro Iesu Christo per Siluestrum Episcopum, cœpit integrè prædicare Dominum nostrum Iesum Christum, & confiteri eius beneficia, &c. Cōsentit & his Anastasius Bibliothecarius, cuius breue chronicon manusc. accepimus ab Illustriss. ac Reuerendiss. Card. Sirleto: nam in eo profitetur Constantinum baptizatum esse anno decimooctauo sui Imperij: est enim hic ille annus Consulatus prędictorum, quo Imperij eiusdem Constantini decimusoctauus expletur; & decimusnonus inchoatur. Hæc Bibliothecarium Apostolicæ sedis non aliunde quàm ex antiquis eiusdem bibliothecę monumētis accepisse putandum est. Quod autem pertinet ad Constantini lepram, licet eadem tum Actis Siluestri, tum etiam Romanæ Synodi testimonio (vt vidimus) testata habeatur; scimus tamen complures viros eruditos ad hæc multū dubitare, cùm audiunt, consilio sacerdotū Capitolij, sanguine puerorum balneum præparandum fuisse ad curandam Constantini lepram. At in primis quis miretur Constantinum lepræ morbo loborasse, cùm & Constantiam eius filiam eadem tabe affectam, eius Acta certa veraq; testentur? Sanè quidem vbi morbus iste erat frequētior in Ægypto, regias personas eo etiam tangi consueuisse, auctor est Plinius lib. 26. cap. 1. Est egregius locus, quo etiam affirmatur, eosdem Reges ex humano sanguine confecto balneo morbum elephantiacum curare solitos esse. Reddam eius verba, quibus hæc certiora habeātur; suntque hæc ipsa: Ægypti peculiare hoc malum (elephantiæ scilicet) & cùm in Reges incidisset, populis funebre: quippe in balneis solia temperabantur humano sanguine ad medicinam eam. Hæc Plinius, quæ à sacerdotibus Capitolij accepta, ab iisdem Constantino sunt persuasa. Testatur & Minutius Felix, humano sanguine comitialem quoque morbum curari solitum. Hęc modò satis; vt quę habētur in Actis Siluestri; vel alibi de fuga atque latebris Siluestri Papæ in Soracte, de lepra Constantini, eiusque baptismate, nulla ex parte fide careant. Ceterùm quod spectat ad confutandum id quod homo Arianus Eusebius de eiusdē Constantini baptismate in fine vitæ accepto scripsit, de his pluribus egimus in Annalibus Ecclesiasticis, ex quibus modò hæc pauca deprompsimus occasione martyrij Timothei, de quo agitur.

[c] Hippolyti Episc.] De eodem hac die Vsuardus, & alij, Beda autem & Ado die sequenti. Scribit de Hippolyto Portuensi S. Hieronymus in lib. de script. Ecclesiast. in epist. 84. ad Magnum, & in procem. super Matth. vbi eum appellat martyrem. Claruit temporibus Alexandri Imp. vt scribit Eusebius lib. 6. cap. 16. Agens de eodem Niceph. hist. lib. 5. cap. 15. appellat eum Episcopum Portuensem. Miramur quòd Hieronymus de eo agens, cuius ecclesiæ Episcopus fuerit, se non potuisse scire testetur: Gelasius autem in lib. de duabus naturis contra Eutychen, cùm Hippolytum citat, dicit fuisse Episcopum Metropolitanum Arabiæ; quod verum puto, antequam venerit in Italiam. Qualis autem & quantæ fuerit eruditionis, ex eo quis potest intelligere, quòd in eius æmulationem Ambrosius Origenem (vt idem scribit S. Hieronymus) cohortatus est in Scripturam diuinam commentarios scribere, præbens ei septem atque etiam plures notarios, eorumque expensas, & his librariorum parem numerum, incredibili studio ab eo quotidie opus exigens. De hoc Hippolyto Prudentium in hymno vndecimo decipi perspicuum est; dum quod est alterius Hippolyti Antiocheni presbyteri, olim Nouatiani, huic tribuit: sed hæc, dum de illo egimus suprà, satis disseruimus. Rursus autem illud Petri Damiani de Hippolyto Portuensi in epistola ad Nicolaum Secundum Rom. Pontif. qua hunc etiam Nonnum dictum esse testatur, illum (inquam) qui quæstuariam illam Antiochenam ad meliorem frugem reddidit, nullatenus putamus esse consentaneū veritati: ille etenim Nonnus fuit Edessæ Episcopus, vixitque tēporibus Theodosij Iunioris Imp. vt scribit Nicephorus hist. lib. 14. cap. 30. de quo etiam habetur mentio in Concilio Chalcedonensi. At verò de Nonno plura dicturi sumus inferiùs die 2. Decembris. Extant Acta Hippolyti & sociorum, in quibus corrigenda sunt ea quæ de Claudio dicuntur: nam sub Alexandro Imperatore eum claruisse, iidem qui suprà auctores testantur. Quod prætereà de Vlpio in illis scribitur, Vlpianum, pro Vlpio restituendum putamus: is etenim sub Alexandro præfecturam Vrbanam administrans, dirissimas de Christianis sumpsit pœnas. Mentio etiam habetur de eodem Hippolyto in Actis. S. Aureæ, quæ apud nos habemus manuscripta. Viget adhuc in Portu Romano Memoria S. Hippolyti Episcopi, illaq; conspicitur alta fouea aquis plena, in quam proiectus, martyrium consummauit. His adiicimus, ex agro Verano, è Memoriæ Hippolyti antiquæ ruderibus effossum esse eiusdem Hippolyti antiquum marmoreum simulacrum solio insidens, in quo circumcircà Græcis litteris inscripti sunt cycli Paschales annorum sexdecim: quod inde Romam delatum, positum est in Vaticana bibliotheca, operâ Illustriss. ac Reuer. D. Marcelli Ceruini tunc Cardinalis, inde autem Romani Pontificis. Meminit & Eusebius, cùm recenset lucubrationes Hippolyti, eiusdem canonis de sexdecim annorum tempore lib. 6. cap. 16. & alij. Moris fuisse videtur, vt Kalendaria ac Fasti publicæ vtilitatis causa ederentur, & incisi marmori publicè exponerentur. Quid simile scribit Sueton. lib. de Grammat. de Verrio, qui prope suam statuam in hemicyclo positam incidi fecerit Fastos à se ordinatos. Primus omnium qui Fastos in Albo circa Forum posuerit, vt quando lege agi posset, sciretur, fuit C. Flauius Ædilis, vt auctor est Liuius lib. 9. ad finem decad. 1. Permansit diutiùs eiusmodi consuetudo in nonnullis ecclesiis, vt Kalendaria Ecclesiastica in monasterij parietibus describerentur; cuius antiquitatis monumenta adhuc Romæ in aliquibus antiquis monasteriis visuntur.

[d] Symphoriani.] Agūt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Extant eius Acta apud Surium tom. 4. de eodem plura Greg. Turon. de glor. confess. cùm agit de simulacro Berecynthiæ cap. 77. & hist.

& hist.lib.2.cap.15.Celebrabatur eius solemnitas vigiliis præcedentibus, vt idem scribit ibidem lib.10.cap.31.cùm agit de S.Perpetuo. Meminit eiusdem Venant. Fortun.lib.7.ad Bod.in carm.de gaudiis vit.æternæ. De eius basilica idē auctor in vita S.Germani Episcopi Parisiorum, Petrus item in catalogo lib.7.cap.93.& alij recentiores. Alius prætereà Symphorianus egregius martyr est ille, de quo scribitur in Actis S.Stephani Papę & martyris. Scripsit de eodem, de quo agimus, elegans epigramma Bonadius lib.2.monod.40.

[e] Antonini.] De quo iidem qui suprà, Beda, & alij. Plura de eodem in Actis S.Eusebij, quæ extant apud Surium tom.2.die 25.Augusti, & Petr. in catalogo lib.7.c.94.

[f] Martialis & soc.] De iisdem hac die Beda, Vsuardus, & alij, itemq́ue in Actis prædictis S.Hippolyti Episcopi Portuensis.

[g] Agathonici & Zotici.] Agunt de his hac item die Gręci in Menologio. In honorem S.Agathonici martyris Iustinianus Imperator insignem basilicam Constantinopoli erexit, vt scribit Procopius lib.2.de ædific.Iustiniani Imperatoris.

[h] Athanasij & soc.] Extat horum martyrium breui compendio enarratum in prædicto Græcorum Menologio, vbi de iisdem agitur hac die.

[i] Mauri & soc.] De his tabulæ Rhemensis ecclesiæ, ex quibus etiam Molanus agit hac die in addit. in Vsuardum.

[k] Fabriciani & Philiberti.] De his vet. manuscript. & in tabulis ecclesiæ Toletanæ.

[l] Guniforti.] Huius Acta recitat Mombrit. tom.1.ex sermone quodam incerti auctoris.

ij. D Decimo Kal. Septemb. Luna. 23

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
17	18	19	20	21	22	23	24	23	24	25	26	27	28

ANTIOCHIÆ natalis sanctorum martyrũ Restituti [a], Donati, Valeriani, & Fructuosæ, cum aliis duodecim, qui pręclarissimo confessionis honore coronati sunt. Ad Ostia Tiberina sanctorum martyrũ Quiriaci [b] Episcopi, Maximi presbyteri, Archelai diaconi, & sociorum, qui sub Vlpiano Præfecto tēpore Alexandri passi sunt. Ægææ in Cilicia sanctorum martyrum Claudij [c], Asterij, & Neonis fratrũ, qui Christianæ religionis à nouerca accusati, sub Diocletiano Imperatore & Lysia Præside post acerba tormenta cruci affixi, victores cũ Christo triumpharunt. Passę sunt post eos Donuina & Theonilla. Rhemis in Gallia natalis sanctorũ Timothei [d] & Apollinaris, qui ibidem consummato martyrio cælestia regna meruerunt. Lugduni sanctorum martyrum Minerui [e], & Eleazari cum filiis octo. Item sancti Luppi [f] martyris, qui ex seruili conditione, Christi libertate donatus, martyrij quoque corona dignatus est. Ierosolymis sancti Zacchæi [g] Episcopi, qui quartus à beato Iacobo Apostolo Ierosolymitanam ecclesiam rexit. Alexandriæ sancti Theonæ [h] Episcopi & confessoris. Vticæ in Africa beati Victoris [i] Episcopi. Augustoduni sancti [k] Flauiani Episcopi. Aruernis sancti Sidonij [l] Episcopi, doctrina & sanctitate conspicui. Apud Tudertum beati Philippi [m] Florentini institutoris ordinis Seruorum beatæ Mariæ.

AVGVSTI 23.

RESTITVTI & soc [a].] De his hac die Beda, Vsuard. Ado, aliiq; recentiores.

[b] Quiriaci Episcopi & soc.] Beda de his hac die. Horum res gestæ narrantur in Actis sanctæ Aureæ, vbi legitur, hos passos esse tempore Hippolyti Portuensis Episcopi, quem diximus Alexandro Imp. consummasse martyrium: vnde corrigendi sunt qui hos passos temporibus Probi Imp. anno Domini 285. tradunt.

c Clau-

ᶜ Claudij & soc.] De his Beda, Vsuardus, & Petrus in catal. li.7.c.100. Extant horũ Acta germana quidem, & illa ipsa quę excepta sunt à Notariis publicis: recitat eadem Sur. tom.4. Passi sunt vnà cum his Donuina & Theonilla, Coss. Diocletiano secundùm & Aristobulo. & est hic annus à Christo secundùm veriorem supputationem 285.

ᵈ Timothei & Apollinaris.] Beda, Vsuardus, & alij de his hac die: pluribus Gregorius Turonen. de gloria martyrum cap. 54. Petrus in catal. lib.7.cap.95.& alij. Habemus eadem Acta manuscripta, quorum est exordium: Sub Nerone Imperatore, Lampadio Præside, &c.

ᵉ Mineruı & soc.] Agunt de his etiam Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores hac die.

ᶠ Luppi.] De quo hac die agunt etiam Græci in Menologio.

ᵍ Zacchæi Episc.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij, Euseb. in chron. & hist. lib.4.c.5. Niceph. Callist. hist. lib.6. c.25. & Niceph. Episcopus in chron. cùm agit de Episcopis Ierosolymitanis. Hunc autem (nisi sit mendum in codice) S. Epiph. Zachariam appellat in Panat. hæres.66. cùm agens contra Manichæos, texit catalogum Episcoporum Ierosolymitanorum.

ʰ Theonæ Episcopi.] Agunt de eodem Beda, ac ceteri. Meminit de eo item Eusebius in chron. & histor. libro 7. cap. vlt. Niceph. Callist. lib.6. cap.34. & Niceph. Episcop. in chron. De Ecclesia sub Theonæ inuocatione Alexandriæ posita meminit S. Epiph. in Panar. hæres. 69. Mentio de eodem habetur in Actis S. Petri Alexandrini Episcopi.

ⁱ Victoris Episc.] Hic ille, qui de persecutione Vuandalica sub Genserico & Hunnerico sequente tres scripsit libros, & iisdem temporibus vixit: qualis autem, quantúsve fuerit, ex iisdem libris metiri licet. Clatuit temporibus Zenonis Augusti; scripsit (vt apparet ex initio lib.1.) anno sexagesimo, ex quo Vuandali ex Hispania in Africam transierunt; fuit ille annus (vt testatur S. Prosper in chronico) cùm Theodosius duodecimùm, & Valentinianus iterùm renuntiati essent Consules, anno Domini secundùm Fastos Onuphrij 426. vel potiùs (vt correximus in Annalibus) anno Domini 427. sub Consulatu Hierij & Ardaburij. Ex quibus colligitur, ipsum illos scripsisse libros anno à Christo quadringentesimo octogesimoseptimo, decimoquarto Zenonis Augusti, cùm adhuc eadem persecutio fureret, qua etiam sublatus esse putatur. Vixit eodem tempore Genserici Regis alius eiusdem nominis Victor Episcopus Cartennæ Mauritaniæ, qui aduersus Arianos librum scripsit, quem Genserico Regi Ariano per suos offerendum curauit, aliaque nobilissimi ingenij reliquit monumenta, vt testatur Gennadius de viris illustribus cap. 77.

ᵏ Flauiani Episcopi.] De quo tabulæ Augustodunensis ecclesiæ, & vet. manuscrip. necnon recentiores hac die.

ˡ Sidonij Episcopi.] De eius vita & obitu miraculis illusttatis scribit Gregor. Turon. de gest. Francorum lib.2. c.22.23. 24. Gennadius de vir. illustr. cap.92. Extat eiusdem liber epistolarum, & alter carminum, ex quibus viri integritas elucescit. De eodem agit Molanus in addit. ad Vsuardum hac die. Vixit temporibus Leonis Imperatoris.

ᵐ Philippi.] Huius Acta asseruantur penes religiosos Fratres eius ordinis; quibus tum præclaræ illius virtutes, tum etiam egregia miracula enarrantur, omniaque fide dignissima. Ceterùm non hoc vno tantùm beato Philippo nobilissima ciuitas Florentia exornatur, sed & altero eiusdem nominis, institutore ac Patre nostro, nostræque Congregationis Oratorij in Vrbe fundatore beato Philippo cognomento Nerio, sanctitate & puritate vitæ, atque eximia in Deum & proximum charitate clarissimo; quem Sanctorum consortio in cælis perfrui, miracula crebra testantur.

24 Nono Kal. Septemb. Luna. E j.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	24	25	26	27	28	29			

VIGILIA ᵃ sancti Bartholomæi Apostoli. Carthagine sanctorum trecentorum ᵇ Martyrum tempore Valeriani & Gallieni: qui inter alia supplicia, cùm Præses fornacem calcariam accendi iussisset, & in præsentia eius prunas cum thure exhiberi, atque illis dixisset: Eligite è duobus vnum, aut thura super his carbonibus offerte Ioui, aut in calcem demergimini: fide armati, Christum Dei Filium confitentes, ictu rapidissimo se iniecerunt in ignem, & inter vapores calcis in puluerem sunt redacti: ex quo candidatus ille beatorum exercitus, Massa candida meruit appellari. Apud Ostia Tiberina sanctæ Aureæ ᶜ virginis & martyris, quæ, saxo ad collum ligato, in mare demersa est: cuius corpus ad litus eiectum, bea-

beatus Nonnus ſepeliuit. In Iſauria ſancti Tationis[d] martyris, qui in perſecutione Diocletiani ſub Vrbano Præſide gladio cæſus, martyrij coronam accepit. Eodem die ſancti Eutychij[e] diſcipuli beati Ioannis Euangeliſtæ, qui ob Euangelij prædicationem in multis regionibus carceres, verbera, & ignes perpeſſus, in pace tandem quieuit. Item ſancti Georgij[f] Limniotæ monachi, qui cùm impium Leonem Imperatorem reprehendiſſet, quòd ſacras imagines frangeret, Sanctorumque reliquias combureret, eius iuſſu manibus abſciſſis, & capite incenſo, martyr migrauit ad Dominum. Rhotomagi ſancti Audoëni[g] Epiſcopi & confeſſoris. Niuernis ſancti Patricij[h] Abbatis.

AVGVSTI 24.

IGILIA S. Bartholomęi[a].] De eadem Beda, & alij pridie huius diei, Concil. Oxonienſ. Radulph. Tungr. de obſeruat. can. cap. 19. Duran. lib. 6. c. 7. & alij.

[b] Trecentorum Martyrum.] Agũt de iiſdem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Deſcribitur nobile martyrium ipſorum à Pontio diacono in Actis S. Cypriani, & à Prudentio in Peristeph. hymno 13. de S. Cypriano. Dicti ſunt hi Maſſa candida, eò quòd in fornace calcaria martyrium conſummarint. Habuit S. Auguſtinus de his ſermonem centeſimum duodecimum de diuerſ. cuius meminit Poſſidius in Indic. Vticæ autem præcipuè agebatur horum ſolemnitas, atq; ea de cauſa idem S. Auguſtinus ſermone 115. Maſſam candidam Vticenſem dictam eſſe refert. Idem in tract. in Pſal. 49. Audite, inquit, martyrum numeroſitatem, ſola in proximo quæ dicitur Maſſa candida plus habet, quàm centum quinquaginta tres martyres. Legimus de Maſſa candida adhuc alium ſermonem S. Auguſtini in cod. manuſcrip. S Mariæ ad Martyres Romæ, poſitum inter lectiones quę legi conſueuerunt in ſolemnitate omnium Sanctorum. incipit: Dilectiſſimi fratres, natalem martyrum celebramus, &c. Quod autem ad numerum ſpectat; cùm Pontius dicat fuiſſe trecentos, idemque profiteantur omnia Martyrologia; mendum eſſe putatur apud S. Auguſtinum, dum in dicto tractatu ponitur adeò minor numerus.

[c] Aureæ.] De ea in prædicto vet. manuſcr. hac die. Extant apũd nos tam ipſius quàm ſociorum Acta manuſcripta, paſſaque habetur tempore Alexandri Imperatoris ſub Vlpiano Præfecto. Viget adhuc eius memoria ad Oſtia Tiberina, vbi & ſacræ eius reliquiæ aſſeruantur.

[d] Tationis.] De quo etiam Græci agunt in Menologio hac die, eiuſque martyrium referunt.

[e] Eutychij.] Agunt de eo item Græci vbi ſuprà in Menologio, eiuſque Acta deſcribunt.

[f] Georgij.] Recitãtur eius res geſtæ in præfato Gręcorum Menolog. vbi de eodẽ hac die agitur.

[g] Audoëni Epiſcopi.] De quo Vſuard. Ado, & alij recentiores. Habentur eius Acta fideliter ſcripta & recitata per Surium tom. 4. Plura de eodem in vita S. Philiberti abb. apud Surium to. 5. die 20. Auguſti, & in Aicardo, apud eumdem tomo 5. die 15. Septembr. Eadem refert Aim. de geſt. Franc. lib. 4. c. 41. Ado in chron. anno 696. eius obitum refert, Sigebertus autem in chron. anno 690. qui & de eodem agit ſuprà anno 649. Interfuit Concilio Cabilonenſi. Ponitur eius ſedis vigeſimusprimus Epiſcopus, ſecundùm tabulas Democharis.

[h] Patricij abb.] Agũt de eodem Vſuardus, vet. manuſcript. ac ceteri recentiores.

* F Octauo Kal. Septemb. Luna. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	25	26	27	28	29	1			

ANCTI Bartholomæi[a] Apoſtoli, qui in India Chriſti Euangelium prædicauit: inde in Maiorem Armeniam profectus; cùm ibi plurimos ad fidem conuertiſſet, viuus à barbaris decoriatus eſt, atque Aſtyagis Regis iuſſu capitis decollatione martyrium compleuit. Eius ſacrum corpus[b] primò ad Liparam inſulam, deinde Beneuentum, poſtremò Romam ad inſulam Tibe-

Tiberinam translatum, ibi pia Fidelium veneratione honoratur. Lutetiæ Parisiorum sancti Ludouici [c] confessoris, Regis Francorum, vitæ sanctitate, ac miraculorum gloria illustris. Romæ sanctorum martyrum Eusebij [d], Pontiani, Vincentij, & Peregrini, qui primò sub Commodo Imperatore in equuleo leuati, neruis quoque distenti, ac deinde fustibus cæsi sunt, flammis circa eorum latera appositis: & cùm in laude Christi fidelissimè permanerent, plumbatis vsque ad emissionem spiritus mactati sunt. Item Romæ sancti Genesij [e] martyris, qui primùm sub Gentilitate mimus, cùm in theatro, spectante Diocletiano Imperatore, mysteriis Christianorum illuderet, à Deo inspiratus, repentè conuersus ad fidem, & baptizatus est: mox Imperatoris iussu fustibus crudelissimè cæsus, deinde in equuleo suspensus, & vngularum diutissima laceratione vexatus, lampadibus etiam inflammatus, cùm in fide Christi persisteret, dicens: Non est Rex præter Christum, pro quo si millies occidar, ipsum mihi de ore, ipsum mihi de corde auferre non poteritis: martyrij palmam capitis obtruncatione promeruit. Italicæ in Hispania sancti Geruntij [f] Episcopi, qui tempore Apostolorum Euangelium in ea prouincia prædicans, post multos labores in carcere quieuit. Arelate in Gallia beati item Genesij [g], qui exceptoris officio fungens, cùm impia edicta, quibus Christiani puniri iubebantur, nollet excipere, & proiectis in publicum tabulis, se Christianum esse testaretur, comprehensus atque decollatus, martyrij gloriam proprio cruore baptizatus accepit. In Syria sancti Iuliani [h] martyris. Tarracone sancti Magini [i] martyris. Constantinopoli sancti Mennæ [k] Episcopi. Traiecti sancti Gregorij [l] Episcopi. Neapoli sanctæ [m] Patriciæ virginis.

AVGVSTI 25.

BARTHOLOMÆI Apost.[a]] Natalem diem S. Bartholomęi agunt pridie huius diei Beda, Vsuardus, Ado, & alij: Romæ autem xiij. Kalend. Septembris agi consueuisse, testantur vet. manuscr. S. Cyriaci, de quibus suprà. Antiquum manuscript. Kalendarium, quod apud nos habemus, ad viiij. Kalend. Septemb. habet translationem S. Bartholomæi: in Græcorum autem Menologio hac die sic scribitur: Relatio sanctarum reliquiarum S. Apostoli Bartholomæi. At verò natalem diem eius celebrant tertio Idus Iunij: in dicto autem Kalendario agitur ad xv. Kal. Iulij. Ex his apparet, tam Romæ, quàm etiam in Orientali Ecclesia hac die agi consueuisse de translatione S. Bartholomæi. Est de his etiam constitutio Emmanuelis Imperatoris, quam descripsit Theodor. Bals. in Nomoc. Photij tit. 7. c. 1. Quòd autem alij præcedenti die agunt de eadem solemnitate: id (secundùm Innocentium in extrauag. de obser. ieiun. c. Consilium nostrum) relinquendum est cuiusque regionis consuetudini. De Bartholomæo apud nonnullos ea inualuit opinio, vt fuerit Syrus genere, atque à Rege Prolemęo originem duxerit, dictusque Bartholomæus, quasi filius Ptolemæi: sed perperàm quidem: nam Ptolemæi in Ægypto, non in Syria regnarunt: præterea Apostolos omnes Galilæos fuisse, docet diuina Scriptura, quæ ait Act. Apost. cap. 1. Viri Galilæi, &c. & cap. 2. Ecce omnes qui loquuntur, Galilæi sunt, &c. Ceterùm si Bartholomæum hîc genere Syrum dixerimus, quòd Galilæa est in Palæstina, & Palæstina in Syria; eadem quoque ratione ceteros etiam Apostolos Syros esse, dicere debemus. Theodoretus in præfat. de Euang. verit. cùm agit de lib. de Legibus, Bartholomæum, sicut ceteros, nullum excipiens, fuisse piscatorem affirmat, idque etiam Metaphrastes testatur: quod quidem verius mihi probatur: nam secundùm Paul. 1. ad Corinth. cap. 1. Ignobilia mundi & contemptibilia elegit Deus. Ad hæc addimus etiam, Bartholomæum non à Prolemæo esse dictum; sed sicut Iudæus erat genere, ab Hebraicis vocibus sic appellatus, Bar Tholmai, filius Tholmai. Est Tholmai nomen proprium Hebraicum, & in diuinis Scripturis repetitum, vt Num. 15. Iosue cap. 5. Iudic. 1. secundo

Reg. cap. 5. & Paralip. c. 5. Quod autem pro Bartholmai, dicamus Bartholomæum, mirum videri non debet, cùm & in ceteris Hebraicis vocibus id ipsum contingat, vt eadem Latinè vel Græcè reddita, non eodem modo pronuntientur. Nec illis libenter acquiesco, qui eumdem esse putant Bartholomæũ cum Nathanaële, ex leuibus quibusdam coniecturis. Sunt hi, Rupertus abbas, Cornelius Iansenius, & alij hos secuti. Refragatur enim S. Augustini sententia, dum in tractatu in Psalm. 65. & super Ioan. tract. 17. c. 1. scribit Nathanaëlem idcircò à Domino non fuisse electum inter Apostolos, quòd fuerit legis doctor; cuius sententię adstipulor libétiùs. Consentit & S. Gregorius lib. 33. Moral. c. 21. De eodẽ Bartholomęo, præter ea quæ à sanctis Euãgelistis scripta habentur, meminit etiam Dionysius Areopagita in lib. de mystica Theolog. Profectum esse ad Indos, illucque secum lato volumine Euangelij Matthæi, Christum annuntiasse, scribit Eusebius hist. lib. 5. c. 10. & ante eum Origenes in Genes. S. Hieron. de Script. Eccl. in Panteno, Socrat. lib. 1. c. 15. Niceph. hist. lib. 4. c. 32. Fortunatus hoc versu:

Inde triumphantem fert India Bartholomæum.

Lycaonas insuper ad temperantiam instituisse, ait Chrysostomus. De passione eius historiam recitans Gregor. Turon. de glor. mart. cap. 34. Apud Asiam, inquit, passum, agonis ipsius narrat historia, &c. Nec ab his dissentiunt, qui scribunt in Armenia fuisse coronatum martyrio, vt Sophronius apud Hieron. De genere mortis, diuersæ sunt sententiæ: In commentariolo Hippolyti de duodecim Apost. legi S. Bartholomæum capite deorsum pendente esse crucifixum. Testatur etiam Iosephus apud Metaphrasten, fuisse cruci affixum; idque Nicephorus profitetur lib. 2. c. 39. At verò excoriatum fuisse, tradunt alij, vt apud Isidorum (licet Isidori eum non dixerim librum) de vit. & obit. sanct. 177. Idque præfatio Ambrosiana, id antiqua lectionaria, id denique tráditio docet, potuit tamen vtrumque contigisse. Gestorum autem eius quædam feruntur Abdiæ nomine; quædam incerto auctore in libro qui inscribitur, Passiones Apostolorum, habentur: alia his similia extant in antiquis codicibus manuscript. alia quæ scripta à Iosepho recitat Metaphrastes: edidit & alia Petionius, in quibus omnibus (secundùm Apostoli sententiam) sic omnia probet lector, vt, quod bonum est, teneat.

[b] Eius sacrum corpus.] Quod autem ad eius venerandas reliquias spectat: fuit illis in primis illustrata Daras ciuitas in finibus Persidis, vt scribit Theod. lector lib. 2. collectan. & Niceph. hist. lib. 16. c. 37. De eius amplissimo templo illic erecto à Iustiniano Imperatore meminit Procopius lib. 2. ædif. Iustinian. Imp. De translatione Liparim facta, cuius hîc habetur mentio, agit Gregor. Turon. de gloria martyrum cap. 34. Scripsit olim rei gestæ historiam Theodorus Studita, quam Latinitati reddidit Anastasius. Consentit his Molanus in not. ad Vsuardum. Legimus eam in bibliotheca Vaticana plut. 4. num. 234. pag. 24. Incipit: Maximum quidem certamen, &c. Paucis eamdem refert historiam Metaphrastes ex Iosepho apud Surium to. 4. & alij. Facta est autem alia postmodum translatio Beneuentum ex prædicta insula Liparitana anno Domini 832. vt auctor est Sigebertus in chron. Leo Ostiensis lib. 1. cap. 26. factam scribit anno Domini 840. Rursus autem sub Othone Secundo Imp. Romam delatum est corpus eius, vt Otho Frisingensis lib. 6. c. 25. testatur his verbis: Tradunt de Othone Romani, quòd capto Beneuento, beati Apostoli Bartholomæi ossa inde asportauit, ac Romæ in Lycaonia insula in tumba porphyretica ea collocauit, in terramque suam per Tiberim & mare in præfato sarcophago deportare cogitauit: sed eo tamen breui vita exempta, pretiosum thesaurum ibidem remansisse. Hæc Otho. Factum id esse constat anno Domini 983. eiusdem autem Imperatoris vndecimo, quo & ex hac vita migrauit. id ipsum etiam Albertus Crantz. in Saxon. & alij, qui prosecuti sunt res Othonis Imperatoris. Eadem legi in codice manuscripto Vaticano, vbi registrata sunt priuilegia Romanæ Ecclesiæ; hæcque omnia constare ex litteris aureo sigillo munitis, ibidem scribitur.

[c] Ludouici.] Eius præclarissimas res gestas scripsit Gaufridus, ex quibus ea putantur accepta quæ extant apud Sur. to. 4. De eodem Anton. in 3. par. tit. 20 c. 1. §. 12. Iudocus Clictouæus, & alij plures, qui prosecuti sunt res Francorum, ac nouissimè Papyrius Masson. qui ea quæ à ceteris erant prætermissa, summa industria collegit. Migrauit ex hac vita anno Domini millesimo ducentesimo septuagesimo. Bonifacius Octauus Rom. Pont. retulit eum inter Sanctos. Hic eius nominis numeratur nonus, & non quintus, vt alicubi typographi errore positus reperitur; Regum verò Francorum quadragesimustertius ponitur.

[d] Eusebij & soc.] De iisdem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Recitantur horum Acta apud Surium tomo 7. & nos habemus manuscript. quæ incipiunt: Regnante impiissimo Commodo, &c. Plura de iisdem Vincentius in Spec. lib. 10. cap. 119. Mombrit. tomo 1. Petrus in catalogo lib. 7. c. 111. & alij recentiores.

[e] Genesij.] De eodem iidem qui suprà, Beda, & alij. Eius Acta ex manuscr. refert Surius tomo 5. Confundunt hunc cum Genesio Arelatensi Mombritius, & Petrus in catalogo. Eius Acta manuscrip. habemus, quæ incipiunt: Sanctus Genesius martyr, &c. Erat olim Romæ illustris Memoria huius Genesij, quam Gregorius Papa Tertius instaurauit, atque muneribus exornauit, vt constat ex lib. de Romanis Pontificibus in eodem Gregorio Tertio.

[f] Geruntij Episcopi.] De eodẽ hac die Vsuardus, & alij recentiores. Huius Acta describuntur sacro hymno, quem legimus in antiquo Breuiario Toletano: quæ miramur præteriisse eos qui res Hispanicas nouissimè sunt prosecuti, & ieiunè admodum de eo scripsere.

[g] Genesij Arelat.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado & alij. Eius Acta feruntur scripta à S. Paulino Episcopo Nolano, quæ descripsit Surius tom. 4. Recensetur ibidem editum ab eo miraculum, conscriptum à beato Hilario Episcopo Arelatensi, necnon & homilia falsò adscripta Eusebio Emisseno. Meminit de eodem Prudentius hymno 4. cùm ait:

Teq; præpollens Arelas habebit,
Sancte Genesi.

Et Venantius Fortunatus his versibus:

Porrigit ipsa decens Arelas pia dona Genesi
Astris Cæsario concomitante suo.

In Breuiario Toletano legitur vetus sacer hymnus, quo eiusdem Genesij Acta egregiè canuntur. De eodem prætereà agit Gregor. Turon. de glor. mart. cap 66.

[h] Iuliani.] De quo etiam dicta vetera manuscripta, adstipulanturque alij recentiores.

[i] Magni.] Agitur de eodem hac die in Flore sanct. Hispan. ex tab. ecclesiæ Tarraconensis.

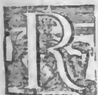
[k] Mennæ Episc.] De quo hac item die Græci in Menologio. Agitur de eo in libro de Rom. Pont. in Agapito Papa, itemque in epistola monachorum Palæstinæ ad Iustinian. Imp. recitata in Quinta Synodo, Act. 1. in cuius sequētibus Actionibus frequens de eodem Menna habetur mentio, sicut & in constitutionibus eiusdem Iustiniani Imp. in Authenticis, & Nouellis. Scribit plura de eo Euag. lib. 4. cap. 35. 36. & 37. Niceph. lib. 17. cap. 25. & 26. Successit hic Anthimo, vt prædicta Synodica Acta testantur. Errat autem Euagtius, qui Epiphanio Mennam substitutum dicit, & Epiphaniū Anthimo: nam præcessit Epiphanius, cui Anthimus, & ei Mennas est subrogatus: ita etiam Nicephorus in chron. & alij. Celebrat egregias laudes Mennæ Agapitus Papa scribens ad Petrum Episcopum Ierosolymitanum: recitatur ea epistola in prima Actione Quintæ Synodi. Hic etsi ad tempus adhæsit Theodoro Episcopo Cæsareæ Cappadociæ, ob quam causam à Vigilio Romano Pontifice sacris est interdictus, vt eiusdem Vigilij litteræ indicant, quæ extant in to. 2. Concil. in Vigilio: tamen tam ipsum, quàm etiam Theodorum, cùm vterque Vigilio satisfecisset, & fidei Catholicæ professionem eidem tradidisset, receptos esse ad Apostolicam communionem, declarat Constitutum eiusdem Vigilij Papæ, quod ex bibliotheca Vaticana depromptum intexuimus Annalibus Ecclesiasticis. Nicephorus etiam lib. 17. cap. 26. de Menna à Vigilio communioni restituto meminit. Porrò multa Mennæ nomine ad Vigilium Papam ab hæreticis fuisse conficta, Sexta Synodus declarauit Act. 3. 12. & 14.

[l] Gregorij Episcopi.] Scripsit eius res gestas S. Ludgerus Episcopus Monasteriensis, quas Surius retulit in to. 2. die 26. Martij. Ad hunc olim presbyterum extat epistola S. Lulli Episcopi Moguntini. Fuit hic, sicut ille, discipulus S. Bonifacij, & ex monacho factus est Episcopus Traiectensis; seditque annos 32. Excessit ex humanis anno Domini 784. Agit de eodem hac die Molanus in addit. ad Vsuardum, & in Indiculo Sanct. Belgij, & Trithemius de viris illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 284. & lib. 4. cap. 188. & alij.

[m] Patriciæ.] Claruit temporibus Constantini Imperatoris, quando vnà cum nutrice & famulabus Constantinopoli in Italiam veniens, veneratura limina Apostolorum, Neapoli in Campania diem clausit extremum; multisque miraculis eius est sanctitas declarata. Est celebris memoria Neapoli huius virginis.

26 Septimo Kal. Septembris. Luna. G xxix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	£	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	26	27	28	29	1	2			

ROMÆ sancti Zephyrini [a] Papæ & martyris. Ibidem sanctorum martyrum Irenæi [b] & Abundij, qui in persecutione Valeriani, eò quòd corpus beatæ Concordiæ in cloacam proiectū leuauerant, in eamdem cloacam demersi fuerunt: quorum corpora à Iustino presbytero inde extracta, in crypta iuxta beatum Laurentium sepulta sunt. Apud Albintimelium Liguriæ ciuitatem sancti Secundi [c] martyris, viri spectabilis, & ducis ex legione Thebæorum. Bergomi in Gallia Cisalpina sancti Alexandri [d] martyris, qui & ipse vnus ex eadem legione, cùm nomen Domini Iesu Christi constantissimè fateretur, martyrium capitis abscissione compleuit. Nicomediç passio sancti Hadriani [e], filij Probi Cęsaris, qui Licinio persecutionem in Christianos commotam exprobrans, ab eodem iussus est occidi: cuius corpus Domitius Byzantij Episcopus, eius patruus, Argyropoli sepeliuit. In Hispania sancti Victoris [f] martyris, qui à Mauris pro Christi fide occisus, martyrij corona donatus est. Capuæ sancti Rufini [g] Episcopi & confessoris. Pistorij sancti Felicis [h] presbyteri & confessoris.

Zephyrini Papæ [a].] De quo hîc Beda, Vſuardus, Ado, & alij. De eius ſucceſſione agit Euſeb. in chron. & hiſt. libro 5. cap. 27. & lib. 6. cap. 15. Optat. lib. 2. cõtra Parmen. Auguſtinus epiſt. 165. Niceph. Calliſt. lib. 4. c. 10. & Nicephorus Epiſc. in chronico.

[b] Irenæi & Abundij.] De iiſdem Beda, ac ceteri qui ſuprà, omneſque ex rebus geſtis S. Laurentij, in quibus horum martyrij Acta deſcribuntur. Quod tam S. Cõcordiæ, quàm horum martyrum corpora in cloacam fuerint proiecta, tum hîc in Martyrologio, tum etiam in prædictis Actis nuper citatis habetur; quod & factum in aliis compluribus martyribus Romę paſſis reperitur. Quales fuerint Romæ cloacæ, conſule in primis quæ admiratione digna ſcribit Plin. lib. 36. c. 15. conſule & Caſſiodor. Variar. lib. 3. epiſt. 30. qui de his mira ſcribit ad Argolicum Vrbis Pręfectum, dum ait: Tantum viſentibus conferunt ſtuporem, vt aliarum ciuitatum poſſint miracula ſuperare. Videas illic fluuios, quaſi montibus concauis clauſos, per ingentia ſtagna decurrere: videas ſtructis nauibus per aquas rapidas non minima ſolicitudine nauigari, ne præcipitato torrenti marina poſſint naufragia ſuſtinere. Hæc Caſſiodorus. Reliquit exemplum de nauigatione cloacarum M. Agrippa, qui cùm eas expurgaſſet, per eaſdem ſubuectus eſt in Tiberim, vt auctor eſt Dio Caſſius lib. 49. prope finem. Hæc de Vrbis cloacis, ſepulchris ſanctorum martyrum, quorum ſæpè corpora in eas proiecta reperiuntur, vt etiam factum conſtat de corpore S. Sebaſtiani clariſſimi martyris, quod (vt eius Acta teſtantur) in cloacam Maximam proiectum fuit.

[c] Secundi.] Agunt de eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Extant eius Acta apud Mombr. tom. 2. vit. ſanct. & Petr. in catal. breuius lib. 7. cap. 117. Albintimelij Liguriæ prouinciæ ciuitate hic paſſus dicitur, quæ diuerſis modis dicta reperitur; aliquando Vintimelium, vel Victimillium, vt à Beda & Vſuardo, Vindimillium, vt ab Antonino; ab aliis Albintimilium, itemque Intemelium, vt à Cælio apud Cicer. epiſt. fam. lib. 8. ſic & Plin. lib. 3. c. 5. qui dictum fuiſſe ait Albium Intemelium, vnde compoſitè Albintimelium, vt hîc ponitur. Eſt Liguriæ prouinciæ ciuitas, vulgò dicta, *Vintimiglia*.

[d] Alexandri.] De eodem hac die Beda; ſed mendoſè legitur, Pergami, loco Bergomi. Vſuard. & Ado pluribus de eo agunt. Extant eius Acta, quæ habet Mombrit. tom. 1.

[e] Hadriani.] Græci etiam de eodem agunt hac die in Menologio, eiuſdemque paſſionis agonem deſcribunt, prout etiam hîc narratur. De genere Probi Imp. vide Nicephori Epiſcopi chron. de Epiſcopis Conſtantinopolitanis, in Domitio.

[f] Victoris.] De eius martyrio vide apud Surium tom. 7. Vaſæum in chron. Hiſpan. anno 950. & Molan. in addit. ad Vſuard. & tabul. Burgenſis eccleſiæ.

[g] Rufini Epiſcopi.] De quo tab. eccleſ. Capuanæ, in cuius Breuiario agitur etiam de eius corporis inuentione tempore Sergij Papæ.

[h] Felicis.] Cuius res geſtas legimus in manuſcr. codice ab eadem eccleſia Romam miſſo.

xxviij A Sexto Kalend. Septemb. Luna. 27

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3			

Capuæ in Campania natalis ſancti Rufi [a] Epiſcopi & martyris, qui cùm eſſet Patriciæ [b] dignitatis, à beato Apollinare ſancti Petri diſcipulo cum vniuerſa familia baptizatus eſt. Ibidem ſanctorum martyrũ Rufi [c] & Carpophori, qui ſub Diocletiano & Maximiano paſſi ſunt. Tomis in Ponto ſanctorũ martyrum Marcellini [d] tribuni, & vxoris eius Mãneæ, & filiorum Ioannis, Serapionis, & Petri. In Sicilia apud Leontinos ſanctæ Euthaliæ [e] virginis, quæ cùm eſſet Chriſtiana, à fratre ſuo Sermiliano gladio cæſa migrauit ad Sponſum. Eodem die paſſio ſanctæ Anthuſæ [f] iunioris, quæ ob Chriſti fidem in puteum merſa, martyrium ſumpſit. Bergomi ſancti Narni [g], qui à beato Barnaba baptizatus, primus ab eo eiuſdem ciuitatis Epiſcopus eſt ordinatus. Arelate ſancti Cæſarij [h] Epiſcopi, miræ ſanctitatis & pietatis viri. Auguſtoduni ſancti Syagrij [i] Epiſcopi & con-

& confessoris. Papiæ S. Ioannis [k] Episcopi. Ilerdæ in Hispania Tarraconensi S. Licerij [l] Episcopi. In Thebaide S. Pemonis [m] anachoretæ. In Piceno apud Septempedanos S. Margaritæ [n] viduæ.

AVGVSTI 27.

RVFI Episcopi. [a]] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri recentiores. Agitur de eo in Actis S. Apollinaris, quæ recitat Surius tomo 4. die 23. Iulij, vnde & ceteri acceperunt, vt Petrus in catal. lib. 7. cap. 119. Hieron. Rub. hist. Rauen. lib. 1. & alij.

[b] Patriciæ dignitatis.] Etsi de Patricia dignitate complures viros eruditos scripsisse repererim: nullum tamen adhuc, mea quidem sentẽtia, nactus sum, qui rem adeò feliciter sit prosecutus, vt nullam prorsus reliquerit ea de re dubitandi occasionem. Dicam paucis (quantum fert ratio instituti) qualis olim apud Gentiles Romanos, qualisve penes Christianos fuerit Patricia dignitas. Constat in primis, auctore Liuio lib. 1. ab Vrbe condita, à Romulo creatos esse centum Senatores, eosdemque honoris causa Patres appellatos, omnesq; subinde qui ex eadem progenie exorti fuissent, esse Patricios nuncupatos; quos & dictos esse Ingenuos, ex Cincio docet Festus. Hęc de antiquis Patriciis nõ tantùm Liuius, sed & alij, vt Dionysius, Plutarchus, Dio, Velleius Paterc. ac ceteri prisci auctores scripsere. Erant hi Patricij Originarij dicti, qui à prædictis ducebant originem; iidemque apud Liuium dicti reperiuntur Patricij maiorum gentium. Rursum autem alij erant Patricij, qui dicebantur minorum gentium, iidemque Allecti sunt appellati: erant hi, qui ex plebe in Senatum, & ex Senatu transibant ad Patriciam dignitatem. De his Sueton. in Octauio cap. 2. Ea gens, inquit, à Tarquinio Prisco Rege inter minores gentes allecta in Senatum, mox à Seruio Tullio inter Patricias transducta. Hæc Suet. Idem in C. Iulio c. 41. ait: Senatum suppleuit, & Patricios allegit, &c. Sicque eueniebat in primis, vt non omnes Patricij essent Senatores: nam filij Patriciorum, iidem Patricij dicti erant, tunc autem & Senatores, quando inter Patres adscripti, iidem dicebantur Patres conscripti. vnde & Suetonius in Octauio c. 10. Quamquam Patricius, nondum Senator, &c. Rursus autem contingebat, vt nonnulli, licet essent Senatores, nondum tamen essent Patricij, vt vidimus ex prædicto loco Suet. in Octau. c. 2. quod & Tacitus etiã his verbis significat: Iisdem diebus in numerum Patriciorum adsciuit Cæsar vetustissimum quemque ex Senatu, aut quibus clari parentes fuerant. Hæc Tacitus. Porrò non tantùm Patricius ordo, sed & Patricius magistratus in antiquorum scriptorum commentariis reperitur, cùm scilicet Patricij in Sacerdotium adsciscerentur; ad quos potissimùm sacrarum rerum cura pertinebat: horum etenim præcipua sacerdotia & Pontificatus erant. In hanc sententiam Cicero orat. pro domo sua hæc ait: Itaque populus Romanus breui tempore neque Regem sacrorum, neque Flamines, neque Salios habebit, nec ex parte dimidia reliquos sacerdotes, neque auctores centuriatorum, neque curiatorum comitiorum: auspicia quoque populi Romani, si magistratus Patricij creati non sint, intereant necesse est, &c. hæc Cicero occasione Clodij, qui è Patriciis ad plebem transierat. Rursus idem ad Brutum epist. 5. Dum vnus (inquit) erit Patricius magistratus, auspicia ad Patres redire non possunt. De eodem Patricio magistratu Liuius sæpè, qui in oratione P. Decij aduersus Patres, & in concione Claudij aduersus Plebeios pluribus docet, magistratum Patricium auspicia curare solitum. Quàm porrò ampla esset huius muneris potestas in cogendis comitiis, creandis magistratibus, atque si opus fuisset, dimouendis etiam Consulibus à Consulatu, pluribus docet Cicero de diuinat. & de legib. Cessante autem superstitione Gentilium, licet extinctus simul fuerit Patricius magistratus, cùm ipsorum sacerdotia, simulque auspicia fuerint antiquata; remansit tamen ipsa dignitas Patriciatus, quæ ex Patricio magistratu illud retinuit, vt sicut in eo Pontificalis dignitas erat perpetua, nec nisi obitu desineret, ita sub Christianis Imperatoribus Patriciatus dignitas perennis esset. Id egregiè expressum habes apud Cassiod. Variar. li. 6. form. 2. qui de eadem amplissima dignitate clarissimis tantùm viris conferri solita agit lib 8. epist. 9 10. & 11. De eadem Zeno Imp. L. 3. de Consul. Cod. lib. 12. hæc scribit: Nemini ad sublimem Patriciatus honorem, qui ceteris omnibus anteponitur, ascendere liceat; nisi priùs aut Consulatus honore potiatur, aut Pręfectura Prętorij Orientis, vel Illyrici, vel Vrbis administratione, aut Magistri militum, aut Magistri officiorum, &c. Adeò itaque erat Patriciatus excellens dignitas, vt non tam ea Consulatu, quàm Cõsulatus Patricia illustraretur dignitate, vt elegãter habes expressum à Iustiniano Imp. L. 1. C. de Cons. adeò vt nec iam (vt olim) Patricij dicerentur à Patribus, qui & Senatores erant; sed quòd Patres dicerentur Imperatoris, vt idem Iustin. testatur L. vlt. Cod. de Cons. Horum insignia (quantum ex nuper citatis Cassiodori locis colligere licet) erant chlamys, cingulũ, calcei picti, & sella sublimis. Institutam hanc dignitatem à Constantino Imp. concessumque Patriciis, vt super omnes etiam Pręfectos Prætorio considerent, auctor est Zosimus lib. 2. Horum etiam auctoritate legationes mitti consueuisse, auctor est Suidas. Hallucinantur omnino, qui eiusmodi dignitatem ab Imperatoribus conferri consueuisse primarum sedium Episcopis, ex prædicta à Cassiodoro recitata formula Patriciatus somniarunt. Sed de his satis occasione Rufi martyris, hominis Patriciæ dignitatis.

[c] Rufi & Carponij.] De iisdem tab. ecclesiæ Capuanę, in cuius Breuiario Acta ipsorum leguntur, sed aliqua leui censura purganda, vt quæ illic de Sibylla sunt addita: nam quibus temporibus Sibyllæ vixerint, Varro & alij plures docent.

[d] Marcellini & soc.] Agunt de iisdem Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores, adstipulanturque vetera manuscripta.

e Euthaliæ.] De eadem hac die Græci in dicto Menologio, vbi etiam describitur eius martyrium.

f Anthusæ.] Hæc iunior Anthusa dicta est respectu senioris, quæ passa est in persecutione Valeriani, de qua suprà xj. Kal. Septemb. Agunt de eadem hac die Græci in Menologio.

g Narni.] De quo tabulæ ecclesiæ Bergomensis, ex quibus etiam Galesinius hac die.

h Cæsarij Episcopi.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Scribit de eo Gennad. de vir. illustr. cap 86. Licet Suffridus in annotationibus ad Gennad. fidem habens Trithemio, & ille Vincentio, existimet ea quæ in Gennadio leguntur de Cęsario, ab aliquo alio esse addita, eò quòd Trithemius de vir. illustr. ord. S. Bened. & de script. Eccles. Cæsarium claruisse dicat anno Domini 690. adhęrens Vincentio, quē citat; qui ait illum floruisse anno Domini 700. Hæc autem quàm sint à veritate remota, perfacile erit ostendere, cùm plures reperiantur scriptores, qui illius temporibus vixerint, atq; de eo scripserint, multaq; insuper extent sacra Cōcilia, quibus ipse pręsens subscripsit. Vixit temporibus Iustini, & successorum Impp Venant. Fortunatus lib. 7. carm. ad Bodeg. ducem, & de gaudiis vitæ æternę meminit de Cæsario Episc. Arelatensi, itemque de eodem lib. 5. in carmine ad Martinum ad ciues Turonicos lib. 8 de seipso, & in carm. de virginitate. At verò res gestæ eiusdem Cæsarij, quas Cyprianus eius discipulus fidelissimè scripsit, recitatque Surius tom. 4. eius tempora satis significant, vixisse eum scilicet temporibus Symmachi Papæ, ad quem Romam venit. Ex his certa firmaque redduntur, quæ scribit Gennadius, eum scilicet claruisse temporibus Anastasij Imp. cuius tempore sedit Symmachus Papa. Reperitur idem Cæsarius interfuisse Concilio Arelatensi tertio, & quarto, quod desideratur, cuius mentio habe- in Concilio Meld. c. 73. itemque Concil. Vasensi, & Carpentoratensi, in quibus omnibus primo loco, vt Metropolitanus, subscriptus reperitur; sicut & Agathensi, quod celebratum est sedis illius temporibus, nimirum sub Consulatu Messallæ, anno Domini 506. Ex his videas, quo iure Trithemius hunc sibi vendicet inter monachos ord. sancti Benedicti, cùm ante ipsum S. Benedictum vixerit, qui anno 529. in Cassino monte cœpit ordinis sui fundamenta iacere. Fuit autem Cæsarius professor cœnobij insulæ Lerini sub Porcario abbate, vt prædicta Acta testantur; quod etiam profitetur ipse homil 20. vbi multa locutus de laudibus illius cœnobij, addit: Ego, inquit, peculiaris alumnus vester, &c. Longè ante tempora S. Benedicti monasticam obseruantiam in eadem insula viguisse, exploratum certumque habetur. Cùm autem idem Trithemius citet eiusdem Cæsarij sermonem tertium, quo se profitetur S. Benedicti esse discipulum, nihil huiusmodi in sermonibus Cæsarij recèns editis potui inuenire: quòd si in aliquo tamen codice id reperitur, alterius potiùs auctoris existimandus est sermo. Extat egregia epist. Ennodij Ticinensis ad eumdem Cæsarium scripta de legatione qua functus est ad Regem Gothorum; eaque eximias Cæsarij virtutes commendat ac prædicat. Incipit: Quod spe conceperam, &c. Non prætermittimus hic meminisse eiusdem Cæsarij sororis, dictæ S. Cæsariæ virginis, ac matris multarum virginum, quæ & ipsa egregia claruit sanctitate. De eadem idem Cyprianus in dictis Actis sancti Cæsarij: & Fortunatus etiam lib. 8. in carm. de virginitate de eadem agit his versibus, dum recenset eam inter illustres sanctitate virgines:

Has inter comites coniuncta Cæsaria fulget,
Temporibus nostris, Arelatense decus.

Et inferiùs:

Dulce decus, vbi sit veneranda Cæsaria præsens,
Præsule Cæsario non caritura tuo.

De eadem S. Cæsaria agit Greg. Turonens hist. Franc. lib. 9. cap. 40. & 42. Ibi de regulis eius, sub quibus S. Radegundis Regina & aliæ monasticam vitam exercuerunt, conscriptis à prædicto S. Cæsario, de quo agimus. Fuit eiusdem nominis Cæsarius monachus scriptor vitæ S. Engelberti, quæ extat apud Surium tomo 6. die 7 Nouembris, qui etiam illa scripsisse putatur, quæ in Speculo exemplorum distinct. 6. recitantur: vixitque circa annum Domini 1250.

i Syagrij Episcopi.] De eodem Beda, Vsuard. Ado, & alij hac die. Scribit de eo Greg. Turonen. lib. 9. de gestis Francorum cap. 23. in fine, Ado Viennensis in chron. anno Domini 557. appellatque eum virum summæ sanctitatis, eumdemque testatur interfuisse primo Concilio Matisconensi Peruenit etiam ad tempora S. Gregorij Papæ, cuius ad eumdem extant plures Epistolæ in regist. lib. 5. epist. 57. & lib. 6. epist. 110. 112. 117. 118. & 119. Ipse autem Romam venit, subscripsitque priuilegio concesso ecclesiæ S. Medardi, Indict. vndecima, anno Domini 593. quibus etiam temporibus obiit, vt apparet ex lib. 11. epist. 10. eiusdem registri. De eo etiam Fortunatus in vita S. Germani Episcopi Parisiorum cap. 65. illicque de eius ordinatione agitur. Fuit & alius Syagrius Niciensis Episcopus, cuius natalem diem colunt Nicienses 23. Maij.

k Ioannis Episc.] De quo tab. eccles. Papiensis.

l Licerij Episcopi.] Agitur de eo in ecclesia Ilerdensi, ex cuius monumentis etiam mentio habetur in Flore sanct. Hispan.

m Pœmonis.] De eo hac item die Græci in Menologio, plura autem in Vit. Patrum.

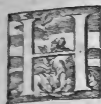
n Margaritæ.] De rebus gestis ipsius sunt apud nos Acta à Seuerinatibus Romam missa. est illorum exordium: Margarita Septempedæ, &c. Dormiuit in Domino anno 1395. Multis fuit illustrata miraculis.

Quinto

Quinto Kalend. Septemb. Luna. B xxvij.

28

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	28	29	1	2	3	4			

IPPONE Regio in Africa natalis ſancti [a] Auguſtini Epiſcopi,& Eccleſiæ Doctoris eximij: qui beati Ambroſij Epiſcopi operâ ad Catholicam fidem conuerſus,& baptizatus, eam aduerſus Manichæos, alioſque hæreticos, acerrimus propugnator defendit: multiſque aliis pro Eccleſia Dei perfunctus laboribus,ad præmia migrauit in cælum: cuius reliquiæ [b] primò de ſua ciuitate propter barbaros in Sardiniam delatæ, & poſteà à Luitprando Rege Longobardorum Ticinum tranſlatæ, ibi honorificè conditæ ſunt. Romæ natalis ſancti Hermetis [c] viri illuſtris, qui (vt in Actis beati Alexandri Papæ legitur) primò carcerali cuſtodiæ mancipatus, deinde cum aliis plurimis gladio cædente martyrium compleuit ſub Aureliano Iudice. Briuate apud Aruernos paſſio ſancti Iuliani [d] martyris, qui cùm eſſet beati Ferreoli tribuni comes, & in habitu militari occultè Chriſto ſeruiret, in perſecutione Diocletiani à militibus tentus, defecto gutture morte horribili necatus eſt. Conſtantiæ in Gallia ſancti Pelagij [e] martyris, qui ſub Numeriano Imperatore & Euilaſio Iudice martyrij coronam accepit. Salerni ſanctorum martyrum Fortunati [f], Caij, & Anthes, ſub Diocletiano Imperatore & Leontio Proconſule decollatorum. Conſtantinopoli ſancti Alexandri [g] Epiſcopi, glorioſi ſenis, cuius orationis virtute Arius diuino iudicio damnatus crepuit medius, & effuſa ſunt viſcera eius. Apud Santonas ſancti Viuiani [h] Epiſcopi. Item ſancti Moyſis [i] Æthiopis, qui ex inſigni latrone inſignis anachoreta, multos latrones conuertit, & ſecum duxit ad monaſterium.

A V G V S T I 28.

VGVSTINI Epiſcopi [a].] Agunt de eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. De anno ac die eius obitus ſcribit Marcellinus in chron. deceſſiſſe Felice & Tauro Conſulibus, ſed veriùs Proſper ſub Conſulatu Theodoſij xiij. & Valentiniani iij. Res geſtas ſuas à teneris annis vſque ad ſuſceptum ſacrum baptiſma, atque receſſum ex Italia, ipſe pluribus proſecutus eſt in libris Cõfeſſ. cetera autem Poſſidius Epiſcopus Calamenſis. His etiam locupletiora collegimus ex epiſtolis, ceteriſque ipſius ſcriptis, aliiſque probatis auctoribus,& per annos ſingulos intexuimus in Annal. Eccleſiaſt. Migrauit ex hac vita, Theodoſio xiij. & Valentiniano iij. Coſſ. dum vocaretur ad Concilium œcumenicum Epheſinum Theodoſij Imp. legatione: eſt is annus à Chriſto Domino quadringenteſimus trigeſimus.

[b] Cuius reliquiæ.] Eiuſmodi tranſlatio primùm facta in Sardiniam inſulam, contigiſſe putatur, quando Traſamundus, Arianus Rex Vuandalorum, omnes Epiſcopos Africanos Catholicos relegauit in Sardiniam temporibus Symmachi Papæ, Cætheo Conſule, anno Domini 504. in quam quidem rem inſudauit induſtria S. Fulgentij Epiſcopi Ruſpenſis. Baculus inſuper, & mitra illuc allata, hactenus in Sardinia aſſeruantur. Adſtipulatur his etiam Oldradus Mediol. Epiſc. in epiſt. ad Carolum Magnũ, & Franc. Fara de rebus Sardois. De tranſlatione autem Ticinum facta, cuius etiam hîc mentio habetur, agunt Beda, Ado, & alij hac die, Paul. diac. de geſt. Longob. lib. 6. cap. 14. Beda de ſex ætat. in fine. Ado Viennenſ. in chron. anno 718. Otho Friſing. eodem anno,

Sigebert. anno 721. Marian. Scot. anno 734. Sigeberto autem assentitur Sigon. de Reg. Italiæ. Sed de his actum est superius die 28. Februarij, quando eiusmodi translationis solemnitas agitur. Vide quæ de ea re supra notauimus ea die.

c Hermetis.] De quo hac die Beda, & alij; Ado autem vberiùs recitat eius Acta ex rebus gestis S. Alexandri Papæ, quas refert Surius to. 3. Errat Ado, dum passum scribit sub Aureliano Imp. Nam Aurelianus ille Iudex erat, & non Imperator, vt prædicta Acta significãt: à tẽporibus enim Alexandri Papę vsque ad Aurelianum Augustum plusquam centum quinquaginta annorum intercedit spatium temporis. Passus est itaque Hadriano Imp. sub Aureliano Iudice, vt eadem Acta testantur. Pelagius Papa Secundus illustrauit cœmeterium S. Hermetis. Erat celebris eius Memoria apud Antium, cuius habetur mentio in Actis S. Bonifacij Papæ tom. 1. Concil.

d Iuliani.] De quo item Beda, Vsuardus, Ado, atque recentiores. Hac die eius celebritatem esse celebrandam, habes à Greg. Turon. lib. 2. de gloria mart. cap. 29. qui ipse integrum librum scripsit de eius agone atque miraculis; recenset eum Lipom. to. 5. & Surius to. 4. Sidonius Apollin. agit de eodem epist. 1. libro 7. Venantius Fortun. in carmine de gaudio vitæ æternę, & ad Bodegis. l. 7. & alij, qui ex prædictis acceperũt.

e Pelagij.] Agunt de eodem hac die Beda, Vuandelbert. Petr. in catal. lib. 7. cap. 120. & alij recentiores. est mentio de Pelagij martyris ecclesia Constantinopoli ædificata, & à Copronymo deiecta, apud Zonaram tomo 3. Annal.

f Fortunati & soc.] De his tabulæ ecclesiæ Salernitani, Breuiarium, & alia eiusdem ecclesiæ antiqua monumenta. Horum translatio celebratur Idibus Maij. Ipsorum corpora asseruantur in ecclesia cathedrali in inferiori crypta: in superiori autem sub altari maiori positum est corpus S. Felicis presbyteri & martyris, cuius anniuersaria celebritas illic agitur 21. Februarij.

g Alexandri Episcopi.] De quo hac die Beda, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio tertio Kal. Septemb. S. Athanasius de ipso scripsit ad Serapionem col. 450. Gregor. Nazianz. in orat. de cathedra Constantinopolitana non affectata, his verbis: Egregij illius Alexandri discipuli estis, magni Trinitatis propugnatoris, qui rebus & verbis impium errorem depulit & profligauit. Neque enim memoriâ vobis excidat Apostolica illa oratio, quæ impietatis auctorem & antistitem sustulit, idque in locis impurissima lingua dignis; nimirum vt contumelia contumeliam vlcisceretur, &c. Hæc Gregorius, tribuens huius precibus interitum Arij. De eodem item Rufin. hist. lib. 1. c. 12. Theodoret. lib. 1. cap. 14. & in Theophilo in Iacobo Nisibita c. 1. Socrates lib. 1. c. 25. & lib. 2. c. 3. & 4. Sozom. lib. 1. c. 17. lib. 2. c. 29. & lib. 3. c. 3. Niceph. hist. l. 8. c. 15. Niceph. Episcop. in chron. & in ea oratione quæ à Metaphraste recitatur de Patribus Niceni Cõcilij: habetur apud Lipo. t. 6.

h Viuani, aliàs Bibiani.] De diuersitate harum vocum inde inferiùs notata in S. Bibiana. Agunt de hoc sancto Vsuardus & Ado hac die. Agit de eo Greg. Turon. de gloria confess. cap. 58. De basilica autem S. Bibiani Venantius Fortunatus carmen scripsit, cuius est exordium:

Digna sacerdotis Bibiani templa coruscant;
Quæ, si iusta petis, dat pia vota fides.

Eiusdem Acta extare, scribit Greg. Turon. vbi suprà. Successit hic Ambrosio eius sedis Episcopo, ad quem extat epistola sexta Sidonij Apollin. lib. 9. poniturque quintus ordine Episcopus Santonensis in tab. Democharis. Extat de eodem epigramma Bonad. Santon. lib. 3 monod. 22.

i Moysis.] De quo etiam hac die agunt Græci in suo Menolog. paucisque referunt eius Acta; vberiùs in Vit. Patrum, & Niceph. hist. lib. 11. cap. 36. Diuersus hic ab illo Moyse anachoreta, de quo Sozom. lib. 6. cap. 38.

xxvij. C Quarto Kal. Septemb. Luna. 29

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	30	29	1	2	3	4	5			

DECOLLATIO [a] sancti Ioannis Baptistæ, quem Herodes circa festum Paschæ decollari præcepit: quę tamen hoc die solemniter colitur, quando [b] eius venerandum caput secundò inuentum fuit: quod posteà Romam translatum, in ecclesia sancti Siluestri ad Campum Martium summa populi deuotione asseruatur. Romæ in monte Auentino natalis sanctæ Sabinæ [c] martyris, quę sub Hadriano Imperatore gladio percussa, martyrij palmam adepta est. Item Romæ sanctæ Candidæ [d] virginis & martyris, cuius corpus Paschalis Primus Papa in ecclesiam sanctæ Praxedis transtulit. Antiochiæ in Syria natalis sanctorum martyrum Nicææ [e] & Pauli. Constantinopoli sanctorum martyrum Hypatij [f] Episcopi Asiani, & An-

& Andreæ presbyteri, qui ob cultum sanctarum imaginum sub Leone Isaurico barba pice illita atque incensa, & cute capitis extracta, iugulati sunt. Perusiæ sancti Euthymij [g] Romani, qui Diocletiani persecutionem fugiens, ibi cum vxore & Crescentio filio quieuit in Domino. Metis sancti Adelphi [h] Episcopi & confessoris. Lutetiæ Parisiorum depositio sancti Mederici [i] presbyteri. In Anglia sancti Sebbi [k] Regis. Apud Smyrnam natalis sanctæ Basillæ [l]. In pago Tricassino S. Sabinæ [m] virginis, virtutibus & miraculis gloriosæ.

A V G V S T I 29.

DECOLLATIO sancti Ioannis Baptistæ [a].] De eadem solemnitate Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum; itemque Græci, qui etiam Decollationem appellant, vt constat ex eorum Menologio, & ex constitutione Emmanuelis Imp. apud Theod. in Nomoc. Phot. tit. 7. cap. 1. Rei gestæ historiam describunt sancti Euangelistæ, Matthæus c. 14. Marcus c. 6. & Lucas c. 9. externorum autem Iosephus antiquit. lib. 18. c. 7. De Herodiade, quæ in caput eiusdē præcursoris insultauit, scribit Hieron. in apolog. aduersus Rufin. deq; sepultura eius corporis seorsum à capite idem epist. 27. in epitaphio Paulæ. De diuina vltione in Herodiadem saltatricem, vide Niceph. hist. lib. 1. cap. 19. & 20. & Metaphrast. in sermone de S. Ioanne, quem recitat Sur. tom. 4. Constat autem cædem S. Ioannis Baptistæ contigisse imminente festiuitate Paschali, vt Beda in Marc. c. 6. testatur, & alij. At quoniam illis temporibus (vt diximus) festa martyrum agi vetitum erat: idcircò, sicut natalis dies S. Iacobi Apostoli, ita etiam eiusmodi celebritas in aliud tempus translata est, & (vt idē Beda testatur) in ipsum diem quando Edessæ inuentum fuit venerandum caput ipsius. Ad hæc addimus, hac item die quarto Kal. Septemb. totius Orbis lætitia dedicatam esse basilicam illam Alexandriæ, super dirutum Serapidis templum magnificentissimè excitatam, Theodosio imperante, per Theophilum Episcopum Alexandrinum; illucque prędicti S. Ioannis sacras reliquias allatas fuisse atque recōditas. De ruina templi Serapidis suprà actum est: de erectione prædictæ basilicæ, & illatione prædictarum reliquiarum agit Rufin. hist. lib. 2. cap. 27. & 28. dum scribit de sepulchro eiusdem S. Ioannis per Iulianum Apostatam profanato; de quo etiam Nicephorus lib. 10. cap. 13. Metaphrastes in Artemio, Ado in chron. anno 361. Beda de sex ætat. in Iuliano, vbi agit de eadem basilica à S. Ioanne denominata, illic erecta. De die quarto Kal. Septembris, quo fuit consecrata, mentio habetur in illo tractatu de reuelatione capitis, qui legitur in appendice Cypriani operum, vbi auctor illucusque sinceram historiæ veritatem prosequitur: de ceteris autem, quæ illic habentur, mox disseremus.

[b] Quando eius venerandū caput inuentum fuit.] Iam superiùs sexto Kal. Martij commemoratio agitur, quando in Palæstina primùm inuentum est præcursoris sacrum caput apud Herodis olim regiam. Porrò non tantū Latini, sed & Gręci etiam secundam eiusdem capitis celebrāt inuentionem, sed alia die, viij. Kal. Iunij. Quod autem spectat ad hanc, de qua agimus, secundam inuentionem; scimus complures auctores eam referre ad tempora Marciani Augusti: id enim in primis reperitur apud Marcellini Comitis chronicon, Opilione & Vincomalo Coss. apud Metaphrastem in vita S. Matronę die 8. Nouemb. idque Beda in Marc. c. 6. & lib. de sex ętat. Ado in chron. itē tractatus ille de reuelatione capitis, qui fertur incerto auctore; ac deniq; nonnulli recentiorum, qui prędictorū fidem secuti sunt, vt Vsuard. Ado, & qui post hos scripserunt Martyrologia. Miratus sum vehementer, manifestissimo errori tot tantosque auctores tam facilè subscripsisse. Constat etenim iam temporibus Valentis Imp. inuentum iterùm sacrum caput, illudque eumdem Imperatorem tentasse Constantinopolim deferre: sed minùs licuit homini Ariano sancta tractare; quod tamē eius successor pientissimus Theodosius Aug. religiosissimè impleuit. Id etenim tum Gręci, tum Latini auctores, qui longè ante tēpora Marcellini, vel aliorum prædictorum vixerūt, testatum suis scriptionibus reliquerunt, vt Sozomenus hist. lib. 7. cap. 21. & S. Prosper in chron. Valentiniano quartùm & Neoterio Coss. vbi hæc habet: Theodosius venerabile Ioannis Baptistæ caput ex vico Coslai Constantinopolim deportans, septimo ab vrbe lapide, in basilica, quam magno sumptu in eius honorem erexerat, recondidit. Hos secuti sunt ceteri, Niceph. lib. 12. c. 49. Cedren. in compend. an. 6. Theodos. Imp. Latinorum post S. Prosperum Sigebert. in chron. an. Domini 392. & alij. Ceterùm anno 13. Theodosij, Domini verò 391. sub Consulatu Tatiani & Symmachi id cōtigisse, probauimus in Annalibus. Quis itaque dicere poterit, factam esse secūdam capitis inuentionem Marciano imperante, cùm ipsum illud iam fuerit à Theodosio Imp. translatum atque reconditum? Nec est quòd quis adhuc spontè dicat illud iterùm deperditum, ac tempore Marciani Imp. inuentum: nulla enim ratio id vel fingere opinarive sinit: nam à temporibus Theodosij vsque ad Marcianum Constantinopolitana ciuitas à barbaris fuit immunis. Cuius autem fidei sit tractatus ille de reuelatione seu inuentione capitis S. Ioannis Baptistæ, declarat censura Gelasij: qui sic ea quæ ibi sunt, reliquit lectoris arbitrio, vt quæ vera vel falsa sint, antè examinet, quàm probet; idque meritò: nam quæ illic in exordio conscribuntur vsque ad dedicationem templi per Theophilum factam, à prædictis auctoribus accepta, vera certaque esse noscuntur; quæ autem subsequuntur de capitis inuentione sub Marciano, ex præfatis historicis refelluntur. Quod item subditur de

Iaranno Episcopo Alexandrino Theophili successore, commentum esse non dubites: Cyrillus enim, & non alius, successit Theophilo; nec aliquis in serie Episcoporum Alexandrinorum eius nominis reperitur Episcopus. Nec etiam alicuius est fidei, quòd illic dicitur, translatum fuisse prædictum sacrum caput Alexandriam, quod constat à Theodosio delatum Constantinopolim, & reconditum in Hebdomo. Mittimus hic cuncta referre, quę in illa tractatione displicēt, vt manifestę veritati contraria. Si quod itaque caput S. Ioannis (vt ibi legitur) Alexandriâ translatum est in Gallias, non quidem Baptistæ fuit, sed alterius Ioannis martyris, qui olim cum Cyro illic passus, illustrissimus habebatur, quorum Acta ex antiquis monumentis Metaphrastes descripsit die 31. Ianuarij, quæ recitat Lipom tom. 5. & Sur. tom. 1. Erat ille Ioannes patriâ Edessenus, sepultusque vnà cum Cyro, cuius domus mutata est in ecclesiam nomine Trium puerorũ erectam, vt eadem Acta testantur; quæ quidem cōcinnitatem quamdam cum his quæ illic scribuntur de translatione capitis, ac Trium puerorum simul cum capite conditorum, habere videntur. Legi etiam ex vita Grati Episcopi Augustensis aliam historiam à prędictis longè diuersam de inuentione & translatione capitis S. Ioan. Bapt. sed eiusmodi quę nullo fulciantur testimonio veritatis. Nos autem (liceat dicere) prædicamus quod scimus, ac certa traditione didicimus. Rursus autem Romanum Martyrologium profitetur, caput S. Ioannis Baptistæ Romæ asseruari in ecclesia S Siluestri in Campo Martio; pars tamen illa capitis, mentum dicta, qua illud caret, Augustæ Prętoriæ in finibus Subalpinorum haberi perhibetur, licet aliæ ciuitates easdem sacras reliquias sibi vendicent. sed hæc non disputo. Memini me legisse in bibliotheca S. Petri in Vaticano litteras Apostolicas Bonifacij Octaui Rom. Pontif quibus elargitur indulgentias inuisentibus prædictam ecclesiam ea die qua illud sacratissimum caput in alio ornatissimo vase tunc affabrè facto repositum est intra argenteum tabernaculum, quod (vt memoria recolunt seniores sanctimoniales eius monasterij) tempore Borbonicæ cladis à militibus direptum est; caput autem cum suo vase, in quo hodie cernitur, seorsum positum atque absconditum à sacris virginibus illæsum seruatum fuit. Ob tam insigne monumentum eadem ipsa ecclesia sancti Siluestri, ad Caput dicta reperitur, vt habes apud Mart. Polon. libel. de quatuor maioribus regnis, cùm agit de palatiis Vrbis. Non omittimus dicere, non tantùm Alexandriam sacrarum reliquiarum præcursoris Domini olim factam esse participem, sed alias etiam vrbes, Orbisque regiones tantis pignoribus locupletatas: eadem enim Cyrum Syriæ ciuitatem ex Palæstina esse delata, scribit Theodoretus in Theophilo cap. 21. in Gallias insuper ad Vasensem ciuitatem, ac in Mauriennam vrbem esse perlatas sacras Ioannis Baptistæ reliquias, scribit Gregorius Turonensis de glor. martyrum cap. 12. & 14. Testatur hoc ipsum de Maurienna Sigebertus in chronic. anno Domini 613, agitque de miraculis illic editis. Nec præterimus, sanctum Paulinum Nolanum Episcopum easdem in Nolana basilica condidisse, vt ipse scribit in Natal 9. sancti Felicis; itemque sanctum Gaudentium Episcopum Brixianum in Basilica à se cōdita collocasse, vt idem refert in sermone habito in dedicatione basilicæ conc. sanct. Porrò sacrosanctum digitum indicem, quo Christum Dominum indicauit, dicens: Ecce agnus Dei, &c. Ierosolymis delatum esse in insulam Melitam à Fratribus Hospitalis sancti Ioannis, illicque magna veneratione haberi, percepi. De translatione manus eiusdem Præcursoris Domini, historiam habes apud Surium tomo 4. ex Metaphraste descriptam.

[c] Sabinæ.] De eadem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Recitat Surius ex Adone eius Acta, & Mombrit. tomo 2. Habemus eadem sincerissima, quæ ex Actis publicis sunt accepta: est illorũ exordium: Illustris femina Sabina, &c. Vetus Romæ extat Titulus S. Sabinæ in Auentino, cuius est mentio in concilio primo Romano sub Symmacho, & apud Gregor. in regist. lib. 9. cap. 22. & lib. 11. cap. 2. quam quidem ecclesiam Eugenius Papa Secundus exornauit, auxitque, vt constat ex libro de Romanis Pontificibus in Eugenio. Sunt alia innumera eiusdem vetera monumenta.

[d] Candidæ.] De eadem Vsuardus. Reperitur in marmorea tabula, quæ est in ecclesia sanctæ Praxedis, inter ceteros ibi conditos martyres descripta S. Candida.

[e] Nicææ & Pauli.] De his etiam in prædicto manuscrip. antiquissimo Martyrologio, & Molan. in addit ad Vsuardum.

[f] Hypatij & Andreæ.] Agunt de his etiam Græci in Menologio x. Kalend. Octobr. ibique sæuum eorum martyrium describitur, cuius quidem genus cruciamenti expressum etiam habes in Actis S. Stephani iunoris, quæ extant in appendice operum S. Ioannis Damasc. & apud Sur. tom. 7. die 28. Nouembris.

[g] Euthymij.] Cuius Acta leguntur in gestis S. Crescentij martyris: accepimus eadem ab ecclesia Perusina.

[h] Adelphi Episcopi.] Ponitur hic decimus ordine in serie Episcoporum Metensium apud Democh. de sacrif. Miss. Agit de translatione eiusdem hac die Molan. in addit. ad Vsuard. Est sermo S. Petri Chrysologi 126. in natali sancti Adelphij: an autem sit ille de quo hîc agitur, non audeo affirmare.

[i] Mederici Episcopi.] Agens de hoc Vsuardus hac die, appellat eum Episcopum, cùm tamen inter Parisienses Episcopos non recenseatur in catal. Democh. De eodem agit Vincent. lib. 37. cap. 92. Trithem. de viris illustr. ord. S. Benedict. lib. 3. cap. 231. appellat eum abbatem.

[k] Sebbi Regis.] De quo plura Beda de gest. Angl. lib. 4. cap. 11. ex quo ceteri.

[l] Basillæ.] De ea tam in veteri Romano Martyrologio, quàm etiam in manuscriptis.

[m] Sabinæ.] Agit de eadem hac die Vsuardus, & Petrus in catal. lib. 7. cap. 134. vbi tamen multa habentur censurâ digna.

30

Tertio Kalend. Septemb. Luna. D xxv. 25.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6			

ROMÆ via Ostiensi passio beati Felicis [a] presbyteri, sub Diocletiano & Maximiano Imperatoribus: qui post equulei vexationem, data sententia, cùm duceretur ad decollandum, obuius ei fuit quidam Christianus, qui dum se Christianum esse spontè profiteretur, mox cum eodem pariter decollatus est. Huius nomen ignorantes Christiani, Adauctum eum appellauerunt, eò quòd sancto Felici auctus sit ad coronam. Item Romæ sanctæ Gaudentiæ [b] virginis & martyris, cū aliis tribus. Ibidem sancti [c] Pammachij presbyteri, qui fuit doctrina & sanctitate conspicuus. Coloniæ Suffetulanæ in Africa beatorum sexaginta [d] Martyrum, qui furore Gentilium cæsi sunt. Adrumeti item in Africa sanctorū Bonifacij [e] & Theclæ, qui beatorum duodecim filiorum martyrum parentes fuerunt. Thessalonicæ S. Fantini [f] confessoris, qui multa à Sarracenis perpessus, atque è monasterio, in quo mira abstinentia vixerat, expulsus, cùm plurimos ad viam salutis perduxisset, demum in senectute bona quieuit. In territorio Meldensi sancti Fiacrij [g] confessoris. Bononiæ sancti Bononij [h] abbatis.

A V G V S T I 30.

FELICIS & Adaucti [a].] De his item Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Recitat eorum Acta Mombrit. to. 1. Habemus eadē manuscrip. quæ incipiunt: Cùm feruor Diocletiani persecutionis, &c. Ex his Petrus in catal. lib. 7. cap. 138. & alij recentiores accepisse noscuntur. Erat Romæ nobile cœmeterium nomine sanctorum Felicis & Adaucti, quod restituit Ioannes Papa, vt apparet ex libro de Rom. Pontificibus in Ioanne.

[b] Gaudentiæ.] Agunt de eadem Beda & Vsuar. quibus adstipulantur vetera manuscripta.

[c] Pammachij.] Frequēs est mentio de eo apud S. Hieronymum, qui ad ipsum scribit epist. 26. 50. & 52. Fuit hic gener sanctæ Paulæ; vxorem enim duxerat Paulinam eius filiā, vt idem S. Hieronymus scribit epist. 27. in epitaphio Paulæ; licet idem S. Hieron. in dicta epist. 26. & in c. 1. super Amos, in Isai. c. 60. lib. 17. & in procem. libri 18. per allusionem filium illius appellet. Hic, defuncta Paulina vxore, monachismum amplexus, xenodochium construxit in Portu Romano, de quo idem Hier. in dict. epist. 26. Primus, inquit, inter monachos, primum sequeris Patriarcham, &c. Erexit quoque Titulum, Pammachij dictum, sanctorum Ioannis & Pauli. Obiit diem, cùm vrbs Romana obsideretur à Gothis, vt idem refert in procem. libri 1. super Ezechielem: est is annus à Christo, secundū Fastos Onuphrij, quadringentesimus decimus. Inter innumeras eius virtutes illa in primis enituit, qua solida firmitate, iunctis manibus cum S. Hieronymo, hæreticos Romam irrepentes impugnabat: meritoque de eo S. Hieronimus in proœmio in Ioëlem: Omni, inquit, arte pugnandi aduersus diabolum dimicas, &c. Eius virtutes retexit etiam Epistola 30. ad Oceanum in epitaph. Fabiolæ prope finem.

[d] Sexaginta Martyrum.] De his scribit sanctus Augustinus epist. 267. Passi sunt hi, quando ex edictis Honorij Imperatoris, quæ recensentur in Codice Theodosiano tit. de Paganis, iussum est omnia simulacra confringi, quarum quidem legum idem August. meminit de ciuit. Dei lib. 18. cap. 54. & Prosper de prædict. cap. 16. Vide de his L. Si quæ in agris sunt templa. eod. tit. tit. de Pagan.

[e] Bonifacij & Theclæ.] Plura de iisdem martyribus leguntur in Actis sanct. duodecim fratrū, quæ apud nos manuscripta asseruantur.

[f] Fantini.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, resque eius præclarè gestas referunt.

g Fia-

g Fiacrij.] Extant eius Acta ex manuscrip. edita apud Sur. tomo 7. Agunt de eodem Molan. in addit. ad Vsuard. & alij.

h Bononij abb.] De quo etiam tab. eccles. Bononiensis, ex cuius antiquis monumentis eius Acta accepta, relata sunt apud Sur. to. 7. Migrauit ex hac vita anno Domini 1026. eiusque sanctitatem probauit Ioannes Papa Vigesimus. ita Sigonius: verùm si (vt eius Acta habent) probatio facta est paulo post mortem eius, à Ioanne Decimonono id factum oportuit: nam Ioannes Vigesimus diu pòst Pontifex creatus est.

xxiiij. E **Pridie Kal. Septemb. Luna.** 31

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

TREVIRIS natalis sancti Paulini[a] Episcopi, qui tempore Arianæ infestationis à Constantio Imperatore Ariano ob Catholicam fidem exilio relegatus, & extra Christianum nomen vsque ad mortem, mutando exilia, fatigatus, tandem apud Phrygiam defunctus, beatæ passionis coronam percepit à Domino. Item sanctorum martyrum Robustiani[b] & Marci. Transaquis in Marsis ad lacum Fucinum natalis sanctorum martyrum Cæsidij[c] presbyteri, & sociorum, qui in persecutione Maximini martyrio coronati sunt. Cæsareæ in Cappadocia sanctorum Theodoti[d], Rufinæ, & Ammiæ: quorum duo primi sancti Mamantis martyris parentes fuerunt, quem Rufina in carcere peperit, & Ammia educauit. Athenis sancti Aristidis[e], fide & sapientia clarissimi: qui Hadriano Principi de religione Christiana volumen obtulit, nostri dogmatis continens rationem, & quòd Christus Iesus solus esset Deus, præsente ipso Imperatore luculentissimè perorauit. Antisiodori sancti Optati[f] Episcopi & confessoris. In Anglia S. Aidani[g] Episcopi Lindisfarnensis, cuius animam cùm sanctus Cutbertus ouium pastor in cælum ferri vidisset, relictis ouibus, factus est monachus. Apud Nuscum sancti Amati[h] Episcopi.

AVGVSTI 31.

PAVLINI Episcopi[a].] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri omnes hac die. Hic in exilium missus est à Conciliabulo Arelatensi anno vigesimo Constantij Imp. vt scribit S. Hieronymus in chron. qui etiam subdit, eumdem anno vigesimotertio eiusdem Imp. in exilio vita functum esse. Agunt de eodem sanctus Athanasius in apologia de fuga sua, Hilarius in libel. ad Constantium, Liberius Papa in epistola ad Lucif. Calarit. Seuerus hist. lib. 2. & Cassiod. lib. 5. cap. 15. Eius venerandum corpus Treuiros relatum est, & in crypta vnà cum sanctis martyribus conditum; ac demum anno à Christo Domino millesimo septuagesimoprimo repertum fuit, vt Sigebertus scribit in chron. his verbis: Treuiris in ecclesia S. Paulini, in crypta subterranea, inuenitur corpus eiusdem S. Paulini, quod olim è Phrygia, vbi exulauerat, reportatum, ibi à Felice Episcopo catenis ferreis fuerat suspensum: & iuxta eum multa corpora sanctorum; ad dexteram scilicet eius Palmatius Consularis & Patricius Treuirorum; ad sinistram Tyrsus vnus de principibus Thebææ legionis, cum multis Thebæorum in hac vrbe à Rictiouaro martyrizatis: ad caput septem senatores Vrbis, Maxentius, Constantius, Crescentius, Iustinus; & tres fratres, Leander, Alexander, & Soter; ad pedes Hormisda, Papirius, Constans, & Iouinianus: & cùm multi alij ibi iacerent, horum tantùm nomina & tempus passionis æreæ litteræ in pariete scriptæ signabant, eosque omnes sub Rictiouaro passos fuisse docebant. Hæc ille.

b Robustiani & Marci.] De his Rom. ve-

ras Martyrolog. cui adstipulantur antiqua manuscripta.

[c] Cælidij & soc.] De quo diximus suprà tertio Idus Augusti, cùm de Rufino Episcopo actum est. Celebris est eius memoria Transaquis apud Fucinum lacum, vbi & multis quotidie miraculis illustratur: inde enim maternum nos genus ducentes, res testatas atque expertas loquimur.

[d] Theodoti & soc.] Agunt de iisdem Græci, quorum Acta iuncta simul cum illis S. Mamantis recitat Metaphrastes: extant apud Sur. tom. 4. die 17. Augusti.

[e] Aristidis.] De quo hîc Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Scribit de Aristide Eusebius in chron. anno 9. Hadriani Imp. & hist. lib. 4. cap. 3. & 5. Hieronymus de script. Ecclesf. & in epist. 84. ad Magnum oratorem,

[f] Optati Episcopi.] De eodem hac die Vsuard. Errore labitur Petrus in catalog. dum putat hunc esse Optatum illum Mileuitanum Episcopum, de quo superiùs actum est. Ille etenim Mileui in Numidia, hic autem Antisiodori in Galliis vixit, atque decimusquartus numeratur eius sedis Episcopus, successorque sancti Gregorij: vixit temporibus Iustiniani Imp. vt ex tabulis eius ecclesiæ constat, quas Demochares edidit.

[g] Aidani Episcopi.] Huius res gestas prosecutus est Beda de gest. Angl. lib. 3. c. 3. 5. 14. vsque ad 17. vbi agitur de eius obitu. De eodem meminit in vita sancti Cutberti cap. 4. Excessit ex humanis (vt idem scribit in Epitome) anno Domini sexcentesimo quinquagesimoprimo.

[h] Amati Episcopi.] Scripsit eius res gestas Felix Renda, Prior monasterij montis Virginis. Migrauit ex hac vita anno Domini 1193. Cælestino Tertio Romano Pontifice.

SEPTEMBER.

1 Kalendis Septemb. Luna. F xxiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

IN prouincia Narbonensi sancti Ægidij [a] abbatis & confessoris. Beneuenti sanctorum martyrũ duodecim [b] fratrum. In Palæstina sanctorum Iosue [c] & Gedeonis [d]. Ierosolymis beatæ Annæ prophetissæ, cuius sanctitatem sermo Euangelicus prodit. Capuæ via Aquaria sancti Prisci [f] martyris, qui fuit vnus de antiquis Christi discipulis. Rhemis in Gallia sancti Xysti [g] discipuli beati Petri Apostoli, qui ab eo primus eiusdem ciuitatis Episcopus cõsecratus, sub Nerone martyrij coronam accepit. Tuderti in Vmbria sancti Terentiani [h] Episcopi & martyris, qui sub Hadriano Imperatore, Lætiani Proconsulis iussu, equuleo & scorpionibus cruciatus, demum abscissa lingua, capitis damnatus, martyrium compleuit. Heracleæ sancti Ammonis [i] diaconi, & sanctarum quadraginta Virginum, quas ille erudiuit in fide, & sub Licinio tyrãno ad martyrij gloriam secum perduxit. In Hispania sanctorum martyrum Vincentij [k] & Læti. Populonij in Tuscia sancti Reguli [l] martyris, qui ex Africa veniens, ibi sub Totila martyrium consummauit. Apud Senonas beati Lupi [m] Episcopi & confessoris, de quo refertur, quòd quadam die, dum præsente clero sacris altaribus adstaret, lapsa est cælitus gemma in eius calicem sanctum. Capuæ item alterius Prisci [n] Episcopi, qui vnus fuit ex illis sacerdotibus, qui in persecutione Vuandalorum ob fidem Catholicam variè afflicti & vetustæ naui impositi, ex Africa ad Campaniæ litora peruenerunt, & Christianam disci-

disciplinam, in iis locis dispersi, diuersisque ecclesiis præfecti, mirificè propagarunt. Fuerunt autem eius socij, Castrensis, Tammarus, Rosius, Heraclius, Secundinus, Adiutor, Marcus, Augustus, Elpidius, Canion, & Vindonius. Apud Aquinum sancti Constantij [o] Episcopi, prophetiæ dono, multisque virtutibus clari. Apud Cenomanos sancti Victorij [p] Episcopi. In territorio Constantiensi ad Aquas duras sanctæ Verenæ [q] virginis.

SEPTEMBRIS I.

AEGIDII abb [a].] De quo etiam Bedæ & Adonis Martyrologia. Ferunt scripsisse vitam eius Fulpertum Episcopum Carnotensem. Habemus eius Acta manuscripta incerto auctore. incipiunt: Sanctus Ægidius natione Græcus, &c. Agunt de eodem Vincent. lib. 23. cap. 139. Antonin. 2. par. tit. 13. cap. 6. §. 33. Petrus in catal. lib. 8. cap. 15. Trithem. de vir. illustr. ordin. S. Bened. lib. 2. c. 2. & lib. 3. c. 162. Claruisse testatur Sigeb. in chron. anno Domini 715. sed errat: nam (vt ex eius vita apparet) constat vixisse temporibus Cęsarij Episc. Arelatensis, qui claruit temporibus Clodouei Regis Franc. & Theodorici Regis Italiæ, vt notauimus superiùs die 27. Augusti, in Cæsario.

[b] Duodecim fratrum.] De his agitur in vet. Rom. Martyrologio, cui adstipulantur etiam antiqua manuscripta. Scripsit horum Acta carmine heroico Alfanus Episcopus Salernitanus, quæ in septimo tomo addito ad Surium descripta habentur. Habemus eadem soluta oratione charactere Longobardo scripta. In quibus omnibus corrigenda sunt, quæ in eis de sancto Cypriano martyre narrantur: longè enim ante tempora Maximiani, quibus hi passi dicuntur, vixit sanctissimus Cyprianus: nisi fortè in iisdem Actis in nomen Imperatoris error irrepsit, & pro Valeriano, sit positus Maximianus. Fuerunt hi omnes Afri, patria Adrumetini, qui illic primùm cruciati, inde in Italiam ducti, diuersis diebus martyrium consummarunt.

[c] Iosue.] De quo præter ea quæ habentur in sacris voluminibus, agit Iosephus antiquit. lib. 3. & sequent. Adnumerabatur olim Iosue inter Prophetas, secundùm Epiphan. in Panar. hæres. 66. prope finem. Vsque ad tempora S. Hieronymi (mirum dictu) extabat sepulchrum Iosue in monte Ephraim, quod S. Paula, circuiens loca sacra, venerata est, vt idem S. Hieronymus in epitaphio Paulæ epist. 27. scribit his verbis: Sepulchra quoque in monte Ephraim Iesu filij Naue, & Eleazari filij Aaron sacerdotis è regione venerata est; quorum alter conditus est in Tamathsare à Sepemtrionali parte montis Gaas, alter in Gabaa filij sui Phinees.

[d] Gedeonis.] De eodem vnà cum Iosue hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri recentiores. Eius Acta narrantur in lib. Iudic. cap. 7. & 8. Adnumeratur inter laudatissimos viros à Paulo in epistola ad Hebræos cap. 11. De eo Iosephus antiquit. lib. 5. cap. 9. Isidor. de vita & morte Sanctorum.

[e] Annæ prophetissæ.] De qua Luc. Euang. c. 2. vbi Ambrosius, qui & in lib. de viduis plura de eadem; & S. Hieronymus epist. 20. ad Furiam de viduitate seruanda, & alij. Agunt de eadem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio ad 5. Kal. Septemb.

[f] Prisci.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij; testanturque simul, hunc fuisse ex numero septuagintaduorum discipulorum. Pluribus de eo Pet. in catal. lib. 8. c 17.

[g] Xysti.] Vsuardus & Ado de eodem hac die. Húc fuisse primum Rhemensis sedis Episcopum, tabulæ eius ecclesiæ, quas descripsit Democh. planè significant; testantur id ipsum Vsuardus, & alij. Suessionensis quoque ecclesiæ ponitur primus Episcopus Xystus tempore Neronis, in tab. eiusdem ecclesiæ apud Democh.

[h] Terentiani Episcopi.] De quo etiam tabulæ ecclesiæ Tudertinæ, vnde eius Acta manuscripta accepimus. In Breuiario Capuano item eiusdem martyrium describitur.

[i] Ammonis & soc.] De his etiam Græci hac die in Menologio, vbi eorum martyrium recensetur. Legem Licinij Imp. cuius auctoritate hi omnes necati sunt, recitat Eusebius in vita Constantini lib. 1. c. 46. Fuit eiusdem nominis egregia sanctitate monachus, de quo Græci agunt quarto Nonas Octobr. cuius animam in cælum deferri vidit Antonius, vt scribit Athan. in vita Anton. Plura de eo in Vit. Patr. c. 30. Suidas, & alij. Alius ab eo est diuersus, qui fuit Origenista, de quo Hieronymus ad Ctesiphontem.

[k] Vincentij & Læti.] Agitur de iisdem hac die in Breuiario Toletano.

[l] Reguli.] Extant de eius martyrio Acta manuscripta, in quibus eum fuisse in Africa Episcopum, & in Italiam venientem, in Tuscia sub Totila occubuisse martyrio, expressum habetur. In iisdem in fine hæc descripta habentur: Cuius dignissimam sanctitatem beatus Beda considerans, etiam memoriam facere curauit in Martyrologio suo, quod versibus hexametris composuit, dicens:

Septembris Regulus tenet, orditurq; Kalendas,
Regulus antistes, sibi qui caput ense peremptum
Portauit binis Christo stadiis faciente.
Cuius relliquias nunc vrbs Lucensis adorat.

Hæc ibi. Porrò Bedæ quod citatur Martyrologium metricè scriptum, excidisse videtur: nam quæ dicuntur Ephemerides Bedæ, alterius auctoris esse noscuntur.

[m] Lupi Episc.] De quo item Beda, Vsuardus, Ado. Extant eius res gestæ, quas recitat Surius tomo 5. Agunt de eodem Sigeb. in chron. anno Domini 616. Vincent. lib. 23. c. 9. & 10. Petrus in catal. lib. 8. c. 20. Adnumeratur inter Episcopos Seno-

nenses vicesimus ordine in tabulis Democh.

a Prisci Episcopi.] Tam de Prisco, quàm de collegis, quorum hîc nomina notantur, agitur in vita S. Castrensis Episcopi, quam manuscriptam accepimus, est eius exordium: Textus sacræ historiæ edocet, &c. cuius superiùs meminimus, cùm de ipso egimus. Quisquis fuerit eius auctor, constat quidem inscitiâ rerum ac temporum, nonnulla veritati contraria admiscuisse, vt ea quæ in eius principio leguntur de Valente & Valentiniano Augustis, quos dicit acerbissimè Dei Ecclesiam persecutos esse, eorumque auctoritate hos sanctos Episcopos Africâ pulsos, nauique cariosæ impositos, ac maris tempestati commissos. De Valente nulla est dubitatio, ipsum Arianorum patronum in Catholicos sæuisse: verùm ille Orientale tantú administrauit Imperium, atque Orientalium tantummodò vexauit Ecclesiam. Valentinianus autẽ germanus eius, qui eodem tempore Occidentalis Imperij regebat habenas, pius fuit & Orthodoxus, sub cuius ditione (haud dubium) erat prouincia Africana. Quæ itaq; in persecutione Vuandalica facta sunt, quando etiam S Quoduultdeus Carthaginensis Episcopus, (vt scribit Victor lib. 1. de persec. Vuandal.) vnà cum suis, pari discrimine nauibus fractis impositus, pelago creditus est; vel quæ id genus à successoribus Regibus Vuandalorum sunt perpetrata, ea ipsa inconsultè admodum auctor ille Valentiniano atque Valenti Imperatoribus adscripsit. Iure itaque hæc in persecutione Vuandalica facta esse, docet Romanum Martyrologium.

o Constantij Episc.] De eo scribit S. Greg. lib. 2. dialog. cap. 16. vbi demonstrat, eum vixisse temporibus S. Benedicti, rursumque lib. 3. cap. 8. vita functũ refert temporibus Ioánis Papæ. Scripsit vitam eius Petrus diaconus bibliothecarius Cassinensis (vt testatur Petrus diac. lib. de vir. illustr. monast. Cassin. c. 45) sed non extat. Alter fuit Constantius, siue Constantinus (vtroque enim nomine appellatum lego) eiusdem ciuitatis Episcopus, qui interfuit Romano Concilio sub Hilaro Papa, & alio sub Felice habito, Boëtio Consule: cui successit Asterius, qui adfuit Symmacho Papæ aduersus Laurentium schismaticum, vt constat ex Actis Conciliorum Roman. sub Symmacho.

p Victorij Episcopi.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, atque alij recentiores. Successit hic S. Liborio eiusdem sedis Episcopo, quintus ordine, seditque annos 24. menses 7. dies 13. vt constat ex tab. eius ecclesiæ, quas descripsit Democh. lib. de sacrif. Missæ. Agit de eo Greg. Turonensis de glor. confess. cap. 56. Claruit temporibus Theodosij Imp. notissimus sancto Martino, vt apparet ex his quæ de eo hîc Beda scribit in Martyrologio. Eius Acta manuscripta Leobiis extare, tradit Molanus.

q Verenæ] De qua Beda hac die, & alij recentiores. De alia, Verona dicta, virgine sanctimoniali, agit Molanus in Indic. Sanct. Belgij, & in addit. ad Vsuard. ad quartum Kal. Septembris.

2 ## Quarto Nonas Septemb. Luna. G xxij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9			

ROMÆ sanctæ Maximæ [a] martyris, quæ vnà cum sancto Ansano Christum confessa, in persecutione Diocletiani, dum fustibus cæditur, reddidit spiritum. Pamiæ in Gallia sancti Antonini [b] martyris, cuius reliquię in ecclesia Palentina magna veneratione asseruantur. Item sanctorum martyrum Diomedis [c], Iuliani, Philippi, Eutychiani, Hesychij, Leonidis, Philadelphi, Menalippi, & Pantagapæ: quorum alij igne, alij aqua, ense alij & cruce martyrium compleuerunt. Nicomediæ sanctorum martyrum Zenonis [d], Concordij, & Theodori filiorum eius. Eodem die passio sanctorum Euodij [e], Hermogenis, & Callistæ germanorum. Lugduni in Gallia natalis sancti Iusti [f] Episcopi & confessoris, mirę sanctitatis & prophetici spiritus viri. Hic Episcopatui cedẽs, & in eremum Ægypti vnà cum Viatore lectore suo secedens, cùm aliquot annis proximam angelis vitam egisset, & dignus suorum laborum finis aduenisset, coronam iustitiæ percepturus migrauit ad Dominum pridie Idus Octobris: cuius sanctum corpus vnà cum ossibus

Ii beati

beati Viatoris eius ministri Lugdunū posteà hac ipsa die relatum fuit. Ibidem sancti Elpidij [g] Episcopi & confessoris. In Piceno item sancti Elpidij [h] abbatis, cuius nomine oppidum appellatum, sacrum eius corpus se possidere congaudet. In monte Soracte sancti Nonnosi [i] abbatis, qui oratione sua ingentis molis saxum transtulit, aliisque miraculis coruscauit.

SEPTEMBRIS 2.

MAXIMÆ [a].] Agitur de ea etiam in vet. manuscriptis, necnon in Actis S. Ansani martyris, & apud Petr. in catal. lib. 1. cap. 14.

[b] Antonini.] De quo item Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Extant eius Acta apud Mombritium tom. 1. & Petrum in catalogo lib. 8. cap. 24. Passus est autem non Apameæ in Syria, vt multi opinati sunt; sed Pamiæ apud Tolosam, vt constat ex tabulis ecclesiæ Palentinæ, in qua eius dies natalis solemniter agitur, vbi sacræ corporis eius reliquiæ requiescunt.

[c] Diomedis & soc.] Agunt de his præterea Græci in Menologio, illicque eorum martyrij Acta describuntur.

[d] Zenonis & soc.] De his tabulæ ecclesiæ Capuanæ, in cuius veteri Breuiario eorum martyrium recensetur.

[e] Euodij & soc.] Græci itidem agunt de his hac die in Menologio, vbi breui compendio Acta ipsorum narrantur.

[f] Iusti Episcopi.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Habentur res gestæ ipsius apud Surium tom. 5. hac die. Agit de eodem Ado Viennensis in chronico anno Domini trecentesimo septuagesimonono. Hic ille Iustus, qui pro omnibus Gallicanis Episcopis interfuit legatus Concilio Aquileiensi, temporibus Gratiani Imperatoris: ponitur eius sedis Episcopus decimustertius ordine in tabulis Episcoporum Lugdunensium, quas recitat Democh. lib. de sacrif. Missæ.

[g] Elpidij Episc.] Agunt de eodem Beda, ac ceteri qui suprà, Petrus etiam in catal. lib. 8. cap. 27. Numeratur eiusdem sedis Episcopus decimusseptimus in eiusdem tabulis.

[h] Elpidij abb.] De quo & Petrus in catal. lib. 8. cap. 28. cumque Cappadocem genere fuisse scribat, illum esse putamus, de quo præclara Palladius narrat cap. 37. Est celebris memoria huius in Piceno: nam præcipuè colitur in oppido quod ab eius nomine S. Elpidius appellatur. Fuit præterea alius Elpidius doctrina & egregiis operibus nobilis, qui temporibus Constantij Aug. functus est legatione in Oriente aduersus Arianos, missus à Iulio Rom. Pontifice, vt patet ex eiusdem litteris, quæ extant apud Athanasium. Scribit Sigebertus, sacras reliquias S. Elpidij, socij S. Eutychij Episcopi, à regione Marsorum translatas esse in Gallias anno Domini 969. Hæc ipse in chron. eo anno.

[i] Nonnosi abb.] Eius res gestas S. Gregorius Papa conscripsit lib. 1. dialog. cap. 7. Meminit eiusdem in registr. lib. 2. epist. 50. Ind. 11. cap. 89.

xxj. A Tertio Nonas Septemb. Luna. 3

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

ROMÆ sanctæ Serapiæ [a] virginis, quæ sub Hadriano Principe cùm esset tradita [b] duobus lasciuis iuuenibus, & minimè potuisset illudi, nec postmodum ardentibus facibus inflammari, iussu Berilli Iudicis fustibus cæsa, dehinc gladio decollata est. Passa est autem quarto Kalendas Augusti, & à beata Sabina in suo monumento iuxta [c] aream Vindiciani sepulta; sed memoria ipsius martyrij hac die celebrior habetur, quando ambarum sarcophagum ibi compositum & ornatum fuit, & locus orationis condignè dicatus. Corinthi natalis sanctæ Phœbes [d], cuius meminit beatus Apostolus Paulus ad Romanos scribens. Aquileiæ sanctarum virginum & martyrum Euphemiæ [e], Dorotheæ, Theclæ, & Erasmæ, quæ

quæ sub Nerone post multa supplicia gladio cæsæ sunt, & à sancto Hermagora sepultæ. Capuæ sanctorum martyrum Aristæi [f] Episcopi, & Antonini pueri. Nicomediæ passio sanctæ Basilissæ [g] virginis & martyris, quæ annos nouem nata, cùm in persecutione Diocletiani sub Alexandro Præside verbera, ignes, ac bestias diuina virtute superasset, in oratione spiritum Deo reddidit. Item sanctorum martyrum Zenonis [h] & Charitonis, quorum alter in lebetem liquati plumbi coniectus est, alter in fornacem ignis immissus. Cordubæ sancti Sandali [i] martyris. Eodem die natalis sanctorum martyrum Aigulphi [k] abbatis Lerinensis, & sociorum monachorum, qui, præcisis linguis, oculisque effossis, gladio obtruncati sunt. Tulli in Gallia sancti Mansueti [l] Episcopi & confessoris. Mediolani depositio sancti Auxani [m] Episcopi. Eodem die sancti Simeonis [n] Stylitæ iunioris. Romæ ordinatio [o] incomparabilis viri sancti Gregorij Magni in Summum Pontificem; qui onus illud subire coactus, è sublimiori throno clarioribus sanctitatis radiis in Orbe refulsit.

SEPTEMBRIS 3.

SERAPIÆ [a].] De eadem Beda, Vsuardus, Ado, & alij ex Actis S. Sabinæ, de quibus superiùs quarto Kal. Aug. & Sur. tom. 5. hac die, extantque eadem vberiùs manuscript. apud nos, estque illorum exordium: Cùm dies, &c.

[b] Iuxta aream Vindiciani.] Aream hîc accipias locum ipsum vbi sepelirétur defuncti Christiani. Habes apud Tertullianum ad Scapulam hæc verba: Sub Hilarino Præside, cùm de areis sepulturarum nostrarum acclamassent: Areæ non sint, Areæ ipsorum non fuerunt: messes enim suas non egerunt. hæc ibi idcircò, quoniam dictæ sunt etiam areæ loca illa ad trituram segetum composita. De area sepulchrorum, quæ & nos cœmeteria dicimus, habes etiam in Actis passionis sancti Cypriani in fine hæc posita: Eius corpus propter Gentilium curiositatem in proximo positum est cum cereis & scholaribus in areis Macrobij Candidi procuratoris.

[c] Tradita duobus lasciuis iuuenibus.] Sæpiùs reperies, Christianas virgines, cũ necandæ essent, anteà in discrimen esse positas castitatis; sed Deus, cuius nutu omnia reguntur, eas saluo pudore voluit immolari. Habes apud Suetonium, more antiquo Romanorum nefas fuisse, virgines violenta morte necare, atque idcircò antè constuprandas curare. hæc enim idem Suetonius in Tiberio c. 61. ait: Immaturæ puellæ, quia (more tradito) nefas esset virgines strangulari, vitiatæ priùs à carnifice, deinde strangulatæ. Hæc ille. Habes hoc ipsum ex Dione lib. 56. necnon ex Tacito lib. 5. cùm agunt de Seiani filia morti addicta. Verùm eiusmodi scelus antiquatum iam fuisse videtur, cùm reperiantur quamplurimæ virgines Romæ passæ martyrium absque aliquo pudoris illato detrimento.

[d] Phœbes.] De qua Paul. ad Rom. c. 16. Agũt de eadẽ hac die Beda, Vsuardus, & alij recẽtiores.

[e] Euphemiæ & soc.] De his vet. manuscript. ex quibus Molanus, & Galesinius hac die; licet in tabulis ecclesiæ Aquileiensis, quas manuscript. accepimus, agi de his repererimus ad xiij. Kal. Octob. Plura de iisdem leguntur in Actis S. Hermagoræ Episcopi, ex quibus Petrus in catal. lib. 8. cap. 29. & Hier. Rub. lib. 1. hist. Rauen.

[f] Aristæi & Antonini.] Beda & Vsuardus, qui de his agunt hac die, horum Acta extare testantur, sed excidisse putamus: quandoquidem nec in sua ipsorum ecclesia reperiuntur; vbi, omisso Aristæo, tantùm de Antonino agi reperimus in eius Breuiario. hinc ducimur coniectura, ob innumeras bellorum clades, illius nobilissimæ ecclesię monumenta esse deperdita.

[g] Basilissæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, quod citare consueuimus, vbi & eius martyrium enarratur.

[h] Zenonis & Charitonis.] Iidem qui suprà in eodem Menologio de his agunt seorsum, quasi indicantes, non vnà simul, sed diuersis in locis eadem die passos esse.

[i] Sandali.] De quo mentio habetur in Flore Sanct. Hisp. ex monumentis ecclesię Cordubẽsis.

[k] Aigulphi & soc.] Horum Acta sincerè descripta refert Sur. to. 5. Passi sunt circa annũ Domini 660. Sigeber. autem ponit in chron. an. 651.

[l] Mansueti Episc.] Agit de eodem hac die Ado. Ponitur hic primus eius ecclesię Episcopus, ac S. Petri Apostoli discipulus.

[m] Auxani Episc.] De quo tabul. eccles. Mediolan. ex quibus etiam Galesinius hac die.

[n] Simeonis Iunioris.] Græci autem in Menologio de eodem agunt, ac matre eius Martha Kal. Septemb. De duobus Simeonibus, iisdemque Stylitis, consule notata superiùs in Simeone seniore, Nonis Ianuarij. Moritur hic sub Mauritio Imp. vt auctor est Euagr. hist. lib. 6. cap. 22.

[o] Ordinatio, &c.] De eadem S. Gregorij

 ordi-

ordinatione in vet. Rom. Martyrol. & aliquibus manuscrip. agitur. In hanc diem transferebatur etiam natalis eius, cùm Quadragesimali tempore de Sanctis agi vetitum esset, vt scribit Radulph. de obseru. can. cap. 16. De eadem ordinatione Gregorius Turonen. hist. Franc. lib. 10. cap. 1. Paul. diac. de gest. Longob. lib. 3. cap. 11. Ioan. diac. lib. 1. c. 37. 38. 39. in vita S. Gregor. Ipsemet Gregorius frequenter cum gemitu lib. 1. & 2. registr. meminit de sua ordinatione. Quod ad tempus spectat, contigit ordinatio S. Gregorij Indictione nona inchoante, anno quinto Mauritij Imperatoris: est is annus Domini quingentesimus nonagesimus, vt ex eius registro epistolarum apertè colligitur, & fusiùs monstrauimus in Annal. Ecclesiasticis.

xx. B Pridie Nonas Septemb. Luna. 4

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

IN monte Nebo terræ Moab sancti Moysis[a] legislatoris & Prophetæ. Ancyræ in Galatia natalis sanctorum trium puerorum Rufini[b], Siluani, & Vitalici martyrum. Cabilone in Gallia S. Marcelli[c] martyris sub Antonino Imperatore, qui cùm à Præside Prisco ad profanum conuiuium fuisset inuitatus, & huiusmodi epulas execrans, omnes qui aderant, cur idolis deseruirent, libera increpatione corriperet, ab eodem Præside inaudito crudelitatis genere, cingulo tenus defossus est in terra, sicque triduo in laudibus Dei perseuerans, incontaminatum spiritum Deo reddidit. Eodem die sanctorum martyrum Magni[d], Casti, & Maximi. Treuiris sancti Marcelli[e] Episcopi & martyris. Eodem die sanctorum Thamelis[f], anteà idolorum sacerdotis, & sociorum martyrum sub Hadriano Imperatore. Item sanctorum martyrum Theodori[g], Oceani, Ammiani, & Iuliani, qui sub Maximiano Imperatore dissectis pedibus in ignem coniecti, martyrium consummarunt. Arimini sancti Marini[h] diaconi. Neapoli in Campania natalis sanctæ Candidæ[i], quę sancto Petro ad eam vrbem venienti prima occurrit, atque ab eo baptizata, posteà sancto fine quieuit. Ibidem sanctæ[k] Candidæ iunioris, miraculis claræ. Viterbij sanctæ Rosæ[l] virginis.

SEPTEMBRIS 4.

MOYSIS[a].] Agunt de eodem hac die non tantùm Latini omnes, sed & Gręci in Menologio. Frequentissimè de eo in diuinis Scripturis, & in Iosepho historico; & Philone, aliisque innumeris Hebræorum, Latinorum, ac Græcorum scriptoribus tam sacris, quàm profanis; quos enumerare, superuacaneum ducimus.

[b] Rufini & soc.] De his item Beda, Vsuardus, & alij recentiores, consentiuntque vetera manuscripta.

[c] Marcelli.] Beda, Vsuardus, Ado, & Petrus in catal. lib. 8. cap. 37. Eius Acta fusiùs scripta extant apud Sur. tom. 5. De eadem festiuitate hoc item tempore solita olim celebrari meminit Gregor. Turonensis de gest. Franc. lib. 9. cap. 3. & de glor. mart. c. 53. De eius basilica erecta à Gunthramno Rege, vide apud Gregor. Turon. de gestis Franc. lib. 11. c. 2. in appendice.

[d] Magni & soc.] Vsuardus hac die de Magno & Casto tantùm. De Maximino in antiq. Roman. Martyrol. & aliis manuscriptis. De translatione corporis S. Magni martyris, deque eius reliquiis reconditis in ecclesia sancti Michaelis Archangeli prope Vaticanum tempore Leonis Quarti Romani Pontificis, docet vetus inscriptio marmori incisa, in eadem collocata.

[e] Marcelli Episc.] Alicubi Marcellinus, vt in tabul. Episc. Treuiren. quas habet Democh. de sacrif. Missæ, vbi adscribitur vigesimus eius sedis Epi-

Episcopus. Agit de eodem hac die Molan. in addit. ad Vsuardum.

[f] Thamuelis & soc.] Greci item de his agunt in Menologio hac die, recitantq; ipsorum martyriũ.

[g] Theodori & soc.] De his etiam Græci vbi suprà in Menologio.

[h] Marini diac.] Vet. manuscrip. sed alicubi Maurus pro Marino ponitur. Habes eius res gestas apud Petrum in catal. lib. 8. c. 36.

[i] Candidæ.] Hæc senior, quæ vixit Nerone Imperatore, cuius Acta typis excusa legi. Plura de eadem in vita sancti Aspren Episcopi Neapolitani nuper à Paulo Regio edita.

[k] Candidæ Iunioris.] Claruit temporibus Mauricij Augusti, vt apparet in veteri inscriptione in sepulchro eius marmoreo scripta, in ecclesia S. Andreæ ad Nidum posita. Eius etiam res gestæ atque miracula iam typis excusa habentur.

[l] Rosæ.] Accepimus eius Acta ab ecclesia Viterbiensi, cui de ea solemnem diem agere, decreto Romani Pontificis est concessum. Est eorum exordium: Inter alias, &c. Claruit temporibus Federici Imperatoris, peruenitque vsque ad tempora Alexandri Papæ Quarti.

5 **Nonis Septemb. Luna.** C xix.

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ

13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29

t u A B C D E f F G H M N P

30 1 2 3 4 5 6 7 7 8 9 10 11 12

ROMÆ in suburbano beati Victorini [a] Episcopi & martyris, qui sanctitate & miraculis clarus, sacerdotium Amiterninæ vrbis, totius populi electione adeptus est: postmodum sub Nerua Traiano apud Cutilias, vbi putentes & sulphureæ emanant aquę, cum aliis Dei seruis relegatus, ab Aureliano Iudice iussus est suspendi capite deorsum: quod cùm per triduum pro nomine Christi passus fuisset, gloriosè coronatus, victor migrauit ad Dominum: cuius corpus Christiani rapientes, honorifica sepultura Amiterni condiderunt. Item in Portu Romano natalis sancti Herculani [b] martyris. Capuæ sanctorum martyrum Quinctij [c], Arcontij, & Donati. Eodem die sancti Romuli [d], aulæ Traiani præfecti, qui cùm sæuitiam Imperatoris in Christianos detestaretur, cæsus virgis, capite truncatus est. Melitine in Armenia passio sanctorum militum Eudoxij [e], Zenonis, Macarij, & sociorum mille centum & quatuor, qui abiicientes militiæ cingulum, in persecutione Diocletiani pro confessione Christi necati sunt. Constantinopoli sanctorum martyrum Vrbani [f], Theodori, Menedemi, & sociorum septuagintaseptem ecclesiastici ordinis, qui à Valente Imperatore pro fide Catholica in nauigio impositi, iussi sunt in mari comburi. Conchæ in Hispania sancti Iuliani [g] Episcopi, & confessoris. In pago Taruanensi, monasterio Sithin, sancti Bertini [h] abbatis. Toleti sanctæ Obduliæ [i] virginis.

SEPTEMBRIS 5.

VICTORINI [a].] De quo hac die Vsuardus, Ado, & alij recẽtiores. Cùm 8. Iunij superiùs egimus de Victorino germano sancti Seuerini Septempedani, satis ostendimus, errare eos qui duos hos Victorinos in vnum confundunt, & huic martyri illa tribuunt, quæ alterius esse noscuntur; nimirum lapsum illum miserandum, quem describit hîc Ado, qui ceteris errandi tribuit occasionem: nam & id ad Bedę Martyrologium additum reperitur; cùm in veteri manuscripto eius Martyrologio nihil huiusmodi legatur, sicut nec in antiquo Romano, vel in Vsuardo. De aquis Cutiliis, vbi hic passus est, scribit Plin. lib. 2. cap. 95. & lib. 3. cap. 12. Huius autem Victorini martyrium descriptum habetur in Actis sanctorum Nerei & Achil-

Achillei, apud Sur.tom.3.die 12 Maij, ex quibus ceteri accepere. Habetur mentio de eodem suprà die 15. Aprilis, vnà cum Marone & Eutychete; licet ibi nulla de Episcopatu mentio fiat.

[b] Herculani.] De eodem hac item die Beda, Vsuardus, Ado, adstipulanturque vet.manuscript. ac recentiores.

[c] Quinctij & soc.] Agunt de his etiam iidem qui suprà, Beda, ac ceteri.

[d] Romuli.] Græci de eodem item hac die in Menologio agunt, eiusque certamen describunt; copiosiùs autem Metaphrastes ex antiquis monumentis eius Acta descripsit, quæ extant apud Lipom.tom. 6. & Sur.tom.5.

[e] Eudoxij & soc.] Græci itidem ex Actis sancti Romuli, quæ à Metaphraste descripta nuper citauimus. Ex horum militum numero, qui Melitine in Armenia coronati sunt, quatuor sacra corpora delata Constantinopolim, reperta sunt temporibus Iustiniani Imp. quorum beneficio idem Imperator letali morbo curatus est. Rem gestam perpetuis dignam monumentis conscripsit Procop.lib.1. de ædif. Iustiniani Imperatoris.

[f] Vrbani & soc.] Agunt de his etiam in Menologio Græci hac die, illustreque certamen eorum describūt: porrò pleniùs Socrates hist. lib.4. cap. 13. Sozom. lib. 6. cap. 13. & 14. luculentiùs autem S. Gregorius Nazianzenus in oratione ad Episcopos Constantinopolitanæ Synodi, itemque in ea quam dixit in laudem Basilij, necnon in illa ad Arianos, ac denique in ea quæ inscribitur, In laudem Heronis: post hos autem alij recentiores, quos præterimus.

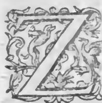
[g] Iuliani Episc.] Migrauit ex hac vita 28. Ianuarij, anno Domini 1207. Claruit sub Innocentio Papa Tertio. Decreto Iulij Tertij Rom. Pontif. translata est eius solemnitas in diem quintam Septembris. Agitur de eodem in Flor. Sanct. Hisp. 28. Ian. & in Thesauro concion.

[h] Bertini abb.] De quo etiam Vsuardus. Eius res gestas Folcardus abbas cōscripsit, quas Surius retulit in tomum quintum. Alia de eodem habes in vita S. Audomari Episcopi, necnon in Actis S. Vuinoci apud Sur. tom.6. Agit de eodem Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib.3. cap. 105. & Molan. in Indic. Sanct. Belg. De monasterij S. Bertini exacta obseruatione monasticæ disciplinæ scribit S Bernardus epist. 141. 142. 143. & 144. Migrauit ex humanis anno Domini 698.

[i] Obduliæ.] De ea in Breuiario Toletano hac die. Fuit & alia eiusdem ferè nominis Odilia virgo de numero illarum vndecim millium virg. S. Vrsulæ sodalium, de qua plura Molan. in Indic. Sanct. Belg. cuius celebritas agitur xv. Kal. Augusti. Si autem vnam eamdemque Obduliam cum Odilia esse quis dixerit; ob aliquam factam translationem reliquiarum Toletum hac die eius solemnitatem celebrari illic intelligat.

xviij. D Octauo Idus Septemb. Luna. 6

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11	12	13			

ZACHARIÆ [a] Prophetæ, qui de Chaldæa senex in patriam reuersus, iuxta Aggæum Prophetam conditus iacet. In Hellesponto sancti Onesiphori [b] Apostolorum discipuli, cuius meminit S. Paulus ad Timotheum scribens: qui ibidē vnà cum sancto Porphyrio iussu Hadriani Proconsulis acriter verberatus, & à ferocibus equis raptatus, spiritum Deo reddidit. Alexandriæ passio sanctorum martyrum Fausti [c] presbyteri, Macarij, & sociorum decem, qui sub Decio Imperatore & Valerio Præside pro Christi nomine abscissis ceruicibus martyrium compleuerunt. In Cappadocia sanctorum martyrum Cottidi [d] diaconi, Eugenij, & sociorum. In Africa sanctorum Episcoporum Donatiani [e], Præsidij, Mansueti, Germani, & Fusculi, qui in persecutione Vuandalica iussu Hunnerici Regis Ariani pro assertione Catholicæ veritatis fustibus dirissimè cæsi, exilio eliminati sunt: inter quos etiam Episcopus nomine Lætus, strenuus atque doctissimus vir, post diuturnos carceris squalores incēdio concrematus est. Veronæ sancti Petronij [f] Episcopi & confessoris. Romæ S. Eleutherij [g] abbatis, serui Dei, quem sanctus Gregorius Papa scribit oratione & lacrymis mortuum suscitasse.

SEPTEM-

ACHARIÆ Prophetæ [a].] De quo hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, Græci autem pridie huius diei in Menologio. Præter illa, quæ de eo extant in diuinis Scripturis, agit de eodem Iosephus antiquit. lib. 11. c. 4. Epiph. de vit. & inter. Prophet. cap. 21. Extat encomium in Prophetam Zachariam Cosmæ Vestiarij in bibliotheca Sfortiana cod. manuscrip. nu. 65. Inuentū est venerandum corpus eius sub Theodosio Iuniore, de cuius inuentione nos egimus in Annalibus anno eiusdē Imperatoris octauo, qui est à Christo 415. De ea re scripsit Sozom. hist. lib. 9. cap. 16. in fin. & c. 17. Niceph. lib. 14. c. 8. Cedren. in Honor. anno. 11.

[b] Onesiphori.] De quo Paul. 2. ad Timoth. c. 1. & 4. Agunt de eodem hac die Beda & Ado, Græci autem tertio Kalen. Maij in Menologio, traduntque hūc creatum fuisse Episcopum Colophonis, Dorotheus autem dicit Coroniæ; iidemque de eodem vnà cum Euodio ad sextum Idus Octobris. Habetur mentio de eodem in Actis sanctæ Theclæ, de quibus suo loco plura inferiùs.

[c] Fausti & soc.] Agunt de iisdem Græci etiam in Menologio, & nomina singulorum referunt: videlicet, post Faustum & Macarium recensetur Dionysius lector, Cyriacus acolythus, alter Faustus, Andronicus miles, Theotistus nauclerus, Andropelagia, & Thecla. Monemus Lectorem, hos Faustos, de quibus hîc agitur, esse diuersos ab illo, qui ibidem loci, eadem vrgente persecutione, multa passus est, vt ex Dionysij Alexandrini litteris constat: nam ille, licet tunc grauia sit perpessus, tamen vsque ad Diocletiani tempora peruenit, vt Eusebius hist. lib. 7. cap. 10. in fine testatur.

[d] Cottidi & sociorum.] De his & Beda, Vsuardus, & alij recentiores hac die agunt.

[e] Donatiani & soc.] Agunt de his item Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Victor Vticens. lib. 2. de persecutione Vuandalica eorum certamen describit. Passi sunt temporibus Zenonis Imp. sub Hunnerico Vuandalorum Rege. Lætus de quo hîc agitur (licet Victor nihil dicat) fuit Episcopus Leptinensis ciuitatis, vt scribit S. Isidorus in historia Vuandalorum. Huius martyris incitatione Iustinianum Imp. commotum fuisse, vt exercitum in Africam, duce Belisario, mitteret, idem auctor testatur.

[f] Petronij Episcopi.] De eo tabulæ ecclesiæ Veronensis, pluribus autem illustriss. & R. D. Augustinus Valerius eius ecclesiæ Episc. & Cardinalis in antiq. monum. Episcoporum Veronen. pag. 10. & 41.

[g] Eleutherij abb.] De quo hac die Ado; apud Bedam autem mendosè additur nomen Episcopi. Huius res gestas scribit S. Greg. lib. 3. dial. c. 33. qui quidem non tantùm scriptione, sed & pictura exprimi voluit acceptum à Deo per Eleutherij preces beneficium, vt Hadrianus Papa ad Carolum Magnum Imperatorem scribit his verbis: Sanctus Gregorius Papa in monasterio suo pulchrum fecit oratorium, & ipsum diuersis historiis pingi fecit, atque sacras ibidem erexit imagines. Vt cùm ipse cum beato Eleutherio pro ægritudine stomachi sui ingressus, in oratione pariter exauditi sunt. Et ille vir sanctus Eleutherius, quem dicunt & mortuum suscitasse, ante ipsas sacras imagines se prosternens, diuinam exorare clementiam cum sancto Gregorio non dubitauit; sed fidem ferentes perfectam, pariter exauditi sunt, & vsque hactenus apud nos venerantur. Hæc Hadrianus.

7 Septimo Idus Septemb. Luna. E xvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14			

ICOMEDIÆ natalis beati Ioannis [a] martyris, qui cùm videret crudelia edicta aduersus Christianos in foro pendere, fidei ardore accensus, iniecta manu, illa detraxit, atque discerpsit: cumque hoc relatum esset Diocletiano & Maximiano Augustis in eadem vrbe constitutis, omnia suppliciorum genera in eum experiri iusserunt: quæ vir nobilissimus tanta alacritate vultus ac spiritus pertulit, vt ne tristis quidem pro his videri potuerit. Cæsareæ in Cappadocia sancti Eupsychij [b] martyris, qui sub Hadriano Imperatore accusatus quòd Christianus esset, in carcerem coniectus est: & paulò pòst inde emissus, patrimonium statim vēdidit, & pretium partim pauperibus, partim accusatoribus tamquam bene-

factoribus distribuit: sed iterùm comprehensus, sub Sapritio Iudice dilaniatus, & gladio confossus, martyrium consummauit. Pompeiopoli in Cilicia sancti Sozontis [c] martyris, qui sub Maximiano Imperatore in ignem iniectus, reddidit spiritum. Aquileiæ sancti Anastasij [d] martyris. In territorio Augustodunensi sanctę Reginę [e] virginis & martyris, quæ sub Proconsule Olybrio, carceris, equulei, ac lampadarum perpessa supplicia, demum capitali sententia damnata migrauit ad Sponsum. Trecis Nemorij [f] diaconi & sociorum martyrum, quos Attila Rex Hunnorũ interfecit. Aurelianis in Gallia depositio sancti Euortij [g] Episcopi, qui primò Romanę Ecclesiæ subdiaconus, dehinc diuino munere per columbam designatus est Pontifex præfatæ vrbis. In Galliis sancti Augustalis [h] Episcopi & confessoris. Capuæ sancti Pamphili [i] Episcopi. In territorio Parisiensi sancti Clodoaldi [k] presbyteri & confessoris.

SEPTEMBRIS 7.

IOANNIS [a].] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Eius autem fidei constantem confessionem & diros cruciatus scribit Euseb. hist. lib. 8. cap. 5. & Niceph. lib. 7. c. 5. & licet nomen non explicent, reapse de eo sentire, certum est.

[b] Eupsychij.] De quo & Græci in Menologio hac die, ibique eius res gestas summa breui describunt. Porrò ne nominis & loci similitudine quis decipiatur, duos Eupsychios martyres Cæsareæ Cappadociæ fuisse constat; quorum alter, de quo hîc agitur, passus est temporibus Hadriani Imp. alter autem, de quo suprà ad quintum Idus Aprilis, Iuliano Apostata imperante, martyrium consummauit; de quo eo die plura superiùs dicta à nobis sunt.

[c] Sozontis.] Agunt de eodem hac die Græci, eiusque Acta pluribus prosecutus est Metaphrastes: extant apud Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. De Pompeiopoli ciuitate, de qua hîc agitur; quomodo à Pompeio restituta sit post debellatos piratas, iisdemque incolenda sit tradita, scribit Dio historiarum libro 36.

[d] Anastasij.] Fuit hic fullo, & pro fidei merito in numerum martyrum cooptatus est; idque ex veteribus manuscrip. Molan. in addit. ad Vsuard. hac die.

[e] Reginæ.] De eadem hac die Beda, Vsuard. & Ado, iidemque pluribus eius res gestas referunt, pleniùs autem Mombrit. tom. 2. vit. Sanct. & Petrus in catalogo lib. 8. cap. 47.

[f] Nemorij & soc.] De eo tabulæ ecclesiæ Trecensis, item Maurolycus, & Molanus in addit. ad Vsuardum. Fuit hic diaconus sancti Lupi eiusdem ciuitatis Episcopi.

[g] Euortij Episcopi.] De quo & Beda, Vsuardus, & Ado. Huius res gestas ex antiquis codicibus edidit Sur. tomo 5. Vincent. lib. 13. Petr. in catal. lib. 8. c. 48. Successit hic S. Desiniano, successoremque habuit præclarum illum sanctitate virum Anianum. Interfuit sanctus Euortius Concilio Valentino, celebrato in Galliis, Gratiano & Equitio Coss. anno Domini 374.

[h] Augustalis Episc.] De eodem hîc Beda; qui licet eum ponat Arelate, tamen dum reperitur idem Episcopus subscriptus Concilio primo Arausicano, tempore S. Leonis Papæ, quo eidem sedi Arelatensi præerat S. Hilarius, qui eidem Synodo interfuit; alterius potiùs ciuitatis videtur fuisse Episcopus: nam & in tabulis Episcoporum Arelatensium, quas descripsit Demochares, nulla habetur mentio de Augustali Episcopo.

[i] Pamphili.] De eo monumenta eius ecclesiæ, quorum Sanctorum indiculum Romam missum accepimus.

[k] Clodoaldi.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Fuit hic filius Clodomiri Regis Francorum. Scribit de eo Gregorius Turonensis de gest. Francorum lib. 3. cap. 6. & 18. Sigebert. in chron. anno Domini 531. Vincentius lib. 21. cap. 60. Petrus in catalogo lib. 8. cap. 50. & alij iuniores.

Sexto Idus Septemb. Luna. A xvj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	10	11	12	13	14	15			

NATIVITAS [a] beatiſſimæ ſemper Virginis genitricis Dei Mariæ. Nicomediæ ſancti Hadriani [b] martyris, cum aliis vigintitribus, qui omnes poſt multa ſupplicia ſub Diocletiano & Maximiano Auguſtis martyrium crurifragio conſummarunt quarto Nonas Martij. Eorum reliquiæ à Chriſtianis Byzantium delatæ, reuerenti honore ſepultæ fuerunt: inde poſteà ſancti Hadriani corpus Romam hac die tranſlatum fuit, in qua ipſius feſtiuitas potiſſimùm celebratur. Alexandriæ ſanctorum martyrum Ammonis [c], Theophili, Neoterij, & aliorum vigintiduorum. Antiochiæ ſanctorum Timothei [d] & Fauſti martyrum. Gazæ in Palæſtina ſanctorum martyrum Euſebij [e], Neſtabi, & Zenonis fratrum, qui tempore Iuliani Apoſtatæ, irruente in eos turba Gentilium, diſcerpti atque necati ſunt. Ibidem ſancti Neſtoris [f] martyris, qui ſub eodem Iuliano ab iiſdem Gentilibus furentibus ſæuiſſimè cruciatus, emiſit ſpiritum, Friſingæ ſancti Corbiniani [g] primi eiuſdem ciuitatis Epiſcopi, qui à Gregorio Secundo Pontifice ordinatus, & ad prædicandum Euangelium miſſus, vberes fructus in Gallia & Germania retulit, ac demum virtutibus & miraculis clarus in pace quieuit.

SEPTEMBRIS 8.

NATIVITAS beatiſſ. [a]] De eadem Beda, ac ceteri Latinorum; Græci etiam hac eadem die celebrant eamdem ſolemnitatem, de qua in Græco codice bibliothecæ Sfortianæ num. 65. ſermones leguntur nomine S. Ioannis Chryſoſtomi, S. Procli, S. Ioannis Damaſceni, Iacobi monachi, & Andreę Cretenſ. In Sacramentario S. Gregorij, quod antiquiſſimum extat in bibliothec. Vaticana manuſcript. habetur de eadem celebritate ſpecialis pręfatio. Eiuſdem meminit S. Ildefonſus lib. de virg. Ordo Roman. de diuin. offic. pag 24. de eadem agens, hæc habet: In natiuitate S. Mariæ leguntur homiliæ ſanctorum Patrum ad ipſam diem pertinentes, &c. ſubditque de Litaniis ea die fieri ſolitis ex inſtitutione Sergij Papæ. Meminit de eadem, cùm agitur de officio Miſſæ pag. 21. Ex quibus profectò valdè errare oſtenduntur, qui hanc ſolemnitatem ab Innocentio Quarto inſtitutam putarunt. Rurſus non rectè ſentire eos exiſtimamus, qui opinati ſunt iam ab Auguſtini ætate eamdem eſſe in Eccleſia celebratam, ea perſuaſi ratione, quòd in Eccleſiaſticis Officiis eius diei legatur ſermo S. Auguſtini de ea ſolemnitate. Quamobrem monitum volumus Lectorem, verè ſermonem illum eſſe germanum S. Auguſtini opus, nequaquam tamen in Natali Dei genitricis habitum; ſed perpaucis mutatis, eidem celebritati accommodatum, qui eſt ſermo ſecundus de Annuntiatione; vbi verba illa: Gaudeat terra noſtra tantæ Virginis illuſtrata ſolemni die: ita piè mutata leguntur in Breuiario: Gaudeat terra noſtra tantæ Virginis illuſtrata Natali. Nec verò mirum hoc cuiquam videatur, quòd ſermonem hunc S. Auguſtini ad beatiſſimam Virginem pertinentem, ſancta Eccleſia ad hanc feſtiuitatem accommodauerit: nam id ipſum in antiphonis & reſponſoriis agere conſueuiſſe, ſatis apparet, dum quæ ſunt alicui ſolemnitati peculiariter accommodata, iiſdem vtatur in aliis. Vt autem omnis prorſus anſa tollatur exiſtimandi Auguſtini tempore hoc feſtum eſſe celebratum, adducam de ea re eiuſdem Auguſtini clariſſima teſtimonia, qui ſermone 21. & 22. de ſanct. teſtatur nullius alterius ortum, quàm ſolius Domini noſtri Ieſu Chriſti, & ſancti Ioannis Baptiſtæ, in Eccleſia celebrari conſueuiſſe. Quonam autem potiſſimùm tempore fuerit eiuſmodi ſolemnitas inſtituta, nuſquam expreſſam reperi, nec quid certi affirmare auſim. Quãtum autem ex hiſtoriis Eccle-

Ecclesiasticis compertum habeo; à Cōcilij Ephesini temporibus, ex quo execranda illa Nestorij hæresis damnata atque proscripta est, qua sanctissimæ Mariæ Virginis titulus ille supremus Dei Genitricis impiè auferebatur, animaduertimus (secundùm ea Prophetæ verba: In tribulatione dilatasti mihi) magis magisque in dies toto orbe Christiano beatissimæ Virginis cultum auctum amplificatumque fuisse; non tamen dicere præsumimus, eo tempore institutam esse præsentem solemnitatem; cùm constet, Gallicanam Ecclesiam etiam temporibus Caroli Magni & Ludouici Pij eam ignorasse, vt apparet ex Concilio Moguntino sub eodem Imp. celebrato, anno Domini 813. can. 36. & ex capitularibus eiusdem Imp.& Ludouici Pij, lib.1.cap.164.lib.2. cap.35. & lib.6. cap. 186. Satis sit, constare eam esse antiquam, & tam Latinos, quàm Græcos eadem animi pietate, concordique studio ac religione permotos, eadem die sacratissimum Dei genitricis Natalitium solemniter celebrandum esse duxisse. Rationem autem eius solemnitatis agendæ S.Bernardus scribit sermone 4. super Salue Regina. De iussis quibusdam diuinitus ostensis cuidam religioso viro de hoc celebrando natali die, agit Petrus in catal. lib.8. cap.51. in fin. & alij. Extant insuper tres luculentæ orationes S.Ioan. Damasc. de Nat. Dei genitricis Mariæ; aliæ Absalonis, Guerrici, & aliorum, quos omittimus recensere.

[b] Hadriani.] De ipsius natali die superiùs ad quartum Nonas Martij agitur, vt in Martyrologio Bedæ, & in antiquis manuscript. aliisque recentioribus notatum vidimus. Vetera aliquot manuscript. hæc habent ea die, quæ & Molanus ad Vsuard. addidit: Nicomediæ S.Hadriani cum aliis vigintitribus, cuius corpus Romam translatum est, atque sepultum sexto Idus Septembris, vbi & eius passio est annotata. Hæc in dictis vet. manuscript. licet in vetustioribus Roman. Martyrologiis nulla prorsus mentio de Hadriano ea die habeatur; sed hac die tantùm, quando simul cum translatione & passio olim celebrabatur. Cum autem die translationis Romæ etiam dies natalis eius recoleretur, inde factum est, vt Nicomediæ poneretur. vnde Adoni & aliis eum secutis errandi manauit occasio, vt putarent hac die translationis sanctum Hadrianum occubuisse martyrio. rectiùs itaque Maurol. ex prædictis manuscriptis natalem eius passionis diem ad quartum Nonas Martij, translationem verò Romam factam hac die ponit. His omnibus subscribit etiam Galesinius in suis Not. ea die Martij. Quòd verò Græci, neque hac die, neque ad quartum Nonas Martij, sed septimo Kal. Septemb. agant commemorationem S.Hadriani; existimo eam eos agere diem, qua prima est facta translatio, cùm Nicomediâ Constantinopolim eius corpus delatum est. Cetera de Hadriano vide notata superiùs in natali ipsius die 4.Non. Martij.

[c] Ammonis & soc.] Vsuardus de iisdem hac die. Scribit de his Dionysius Alexand. apud Euseb. lib.6. cap.34. Alius est item Ammon Alexand. qui vnà cum Fausto & Didio passus est tempore Diocletiani, de quibus Eusebius lib.8. cap.25. & Niceph. lib.7. cap.16. Diuersos hos esse inter se, tum diuersitas temporum, tum sociorum ostēdit.

[d] Timothei & Fausti.] De his item Vsuardus, & alij recentiores hac die.

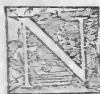
[e] Eusebij & soc.] Horum nobile certamen scribit Sozomenus lib.5. cap.8.

[f] Nestoris.] De quo etiam idem Sozom. vnà cū prædictis martyribus agit vbi suprà lib.5. cap.8.

[g] Corbiniani Episcopi.] Apud Bedam de eodem hac die. Eius res gestas scriptis mandauit Aribo Episcopus Frisingen quas habet Sur. to.5. Plura de eodem Otho Frising. libro 5. cap.23. & 24. Claruit temporibus Gregorij Secundi Papæ circa annum Domini septingentesimum trigesimum.

xv. G Quinto Idus Septemb. Luna. 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16			

NICOMEDIÆ passio sanctorum martyrum Dorothei[a] & Gorgonij, qui apud Diocletianum Augustum honores amplissimos consecuti, cùm persecutionem, quam ille Christianis inferebat, detestarentur, præsente eo, iussi sunt primò appendi, & flagris toto corpore laniari, deinde visceribus pelle nudatis, aceto & sale perfundi, sicque in craticula assari, atque ad vltimum laqueo necari. Interiecto autem tempore, beati Gorgonij corpus Romam delatum fuit, ac via Latina positum, & inde ad basilicam sancti Petri translatum. In Sabinis, trigesimo ab Vrbe milliario, sanctorum martyrum Hyacinthi[b], Alexandri, & Tiburtij. Sebastæ

S. Se-

S. Seueriani [c] militis Licinij Imperatoris, qui cùm quadraginta martyres in carcere detentos frequens visitaret, iussu Lysiæ Præsidis saxo ad pedes ligato suspensus, ac verberibus cæsus, & flagris laniatus, in tormentis reddidit spiritum. Eodem die passio sancti Stratonis [d], qui pro Christo ad duas arbores ligatus, atque discerptus, martyrium consummauit. Item sanctorum martyrum Ruffini [e] & Ruffiniani fratrum. Romæ sancti Sergij [f] Papæ & confessoris. In territorio Taruanensi sancti Audomari [g] Episcopi. In Scotia sancti Querani [h] abbatis.

SEPTEMBRIS 9.

DOROTHEI & Gorgonij [a].] De his Beda, Vsuard Ado, & alij recentiores. Scribit horum res gestas Eusebius hist. lib. 8. cap. 1. & 6. & Niceph. lib. 7. cap. 2. & 5. Plura de iisdem in Actis sanctorum Indes & Domnæ, quæ refert Metaph. die 26. Decemb. vbi tamen Dorotheum capite amputatum, Gorgonium verò molari lapide ad collum ligato martyrium consummasse, eadem Acta testantur. Quòd autem ab his diuersa hæc in Martyrologio sunt posita, quòd prædicti martyres laqueo vitam finierint, ex Eusebio dict. lib. 8 cap. 6. & Niceph. lib. 7. cap. 5. videntur accepta. Quæ verò hìc habentur de ceteris tormentis à prædictis martyribus perlatis, eadem recenset Beda, Vsuardus, Ado, & alij: & licet Eusebius eis Petrum cruciatum esse dicat; tamen cùm ex vnius, quod refert, martyrio, quæ ceteris sodalibus contigerint, se nota facere velle testetur, inde prædicti putarunt in dictos martyres eadem esse illata tormenta. Ruffinus item dum eumdem Eusebij locum in Latinum vertit, iisdem quibus ille, hos suppliciis affectos, ac demum laqueo vitam finisse tradit lib. 8. c. 6. Reliquias S. Gorgonij translatas deinde Româ in Gallias, testatur Sigebert. in chron. anno Domini 764.

[b] Hyacinthi & soc.] Agunt & de his Beda, Vsuardus, Ado, ac reliqui.

[c] Seueriani.] Græci item de eo hac die in Menologio, ibique eius Acta expressa habentur, quæ vberiùs descripsit Metaphrastes ex antiquis codicibus; extant apud Lipom. to. 6. & Sur. tom. 5.

[d] Stratonis.] De eo hac die Græci in Menologio, referuntque eius martyrium.

[e] Ruffini & Ruffiniani.] Græci etiam horum passionem describunt in Menol. hac item die.

[f] Sergij Papæ.] De quo Beda, Ado, & recentiores. Hic substitutus est Cononi. Eius res gestas per annos singulos descripsimus in Annal. Ecclesiast.

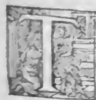
[g] Audomari Episcopi.] De eo etiam Vsuardus, & alij. Recitat eius Acta Sur. to. 5. Vincent. lib. 23. c. 108. Petr. in catal. lib. 8. c. 58. Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 104. & lib. 4. cap. 160. Molan. in Indic. Sanct. Belg. Excessit ex humanis anno Domini 695.

[h] Querani abb.] Agunt de eodem Vsuardus hac die, & recentiores.

10 ## Quarto Idus Septemb. Luna. A xiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17

TOLENTINI in Piceno depositio sancti Nicolai [a] confessoris, ordinis Eremitarum sancti Augustini. In Africa natalis sanctorum Episcoporum Nemesiani [b], Felicis, Lucij, alterius item Felicis, Littei, Polyani, Victoris, Iaderis, Datiui, & aliorum: qui sub Valeriano & Gallieno, exurgente persecutionis rabie, ad primam confessionis Christi constantiam grauiter fustibus cæsi, deinde compedibus vincti, & ad fodienda metalla deputati, gloriosæ confessionis agonem consummarunt. Chalcedone sanctorũ martyrum Sosthenis [c] & Victoris, qui in persecutio-

cutione Diocletiani ſub Priſco Aſię Proconſule poſt vincula & beſtias ſuperatas iuſſi ſunt incendi: at illi ſalutantes ſe inuicem in oſculo ſancto, in oratione poſiti ſpiritum emiſerunt. In Bithynia ſanctarum virginum Menodoræ[d], Metrodoræ, & Nymphodoræ ſororum, quæ ſub Maximiano Imperatore & Frontone Præſide martyrio coronatæ, peruenerunt ad gloriam. Item ſanctorum martyrum Apellij[e], Lucæ, & Clementis. Leodij in Belgia ſancti Theodardi[f] Epiſcopi & martyris, qui animam ſuam poſuit pro ouibus ſuis, & poſt mortem miraculorum gratia illuxit. Romæ beati Hilari[g] Papæ & confeſſoris. Compoſtellæ ſancti Petri Epiſcopi[h], qui multis virtutibus & miraculis claruit. In ciuitate Albigenſi ſancti Saluij[i] Epiſcopi & confeſſoris. Nouariæ ſancti Agapij[k] Epiſcopi. Conſtantinopoli ſanctæ Pulcheriæ[l] Auguſtæ virginis, religione & pietate inſignis.

SEPTEMBRIS 10.

NICOLAI de Tolentino[a].] Huius facta egregia habet Mombrit. tomo 2. & Sur. to. 5. Antonin. nonnulla par. 3. tit. 22. cap. 11. §. 17. & alij recentiores. Exceſſit ex hac vita anno Domini 1306. relatus eſt autem inter Sanctos ab Eugenio Papa Quarto, anno Pontificatus ſextodecimo, Domini autem 1446.

[b] Nemeſiani & ſoc.] Beda, Vſuardus, & Ado hac die. Scribit de his Cyprian. epiſt. 77. Quarum autem ciuitatum fuerint Epiſcopi, poteſt intelligi ex Actis Concilij Carthaginenſis ſub Cypriano. Hi etenim quamuis aliquando erroneam illam ſententiam de baptiſmate hæreticorum vnà cum ſancto Cypriano aduerſus Romanum Pont. Stephanum defendiſſent; tamen ſicut ille, ita & iſti numquam ſe à Catholica vnitate & charitate diuiſerunt; vt de ſancto Cypriano ſanctus Auguſtinus, agens aduerſus Donatiſtas, ſæpè inculcat. Clariſſimus fuit item in Africa eiuſdem nominis Nemeſianus, qui puer adhuc martyrium ſubiit, de quo Auguſtinus ſermone de diuerſ. 39. cap. 3.

[c] Soſthenis & Victoris.] Agunt de iiſdem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habentur res geſtæ iunctæ Actis ſanctæ Euphemiæ Chalcedonenſis. de his etiam Petrus in catal. lib. 88. cap. 61.

[d] Menodoræ & ſoc.] De his & Græci in Menologio hac die: fuſiùs autem Metaphraſtes ipſarum res geſtas deſcripſit, quę extant apud Lipom. tom. 6. & Sur tom. 5.

[e] Apellij & ſoc.] De his adhuc Græci in Menologio agunt hac die.

[f] Theodardi Epiſcopi.] Huius Acta teſtatur Sigebert. ſe ſcripſiſſe luculentiore ſtylo: exſtant ea apud Sur. tom. 5. Agit de eodem Trithem. de vir. illuſtr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 103. & lib. 4. cap 154. Molanus in Indiculo Sanctorum Belgij. Paſſus eſt autem anno Domini ſexcenteſimo quinquageſimoquinto.

[g] Hilari Papæ.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores hac die. Succeſſit hic S. Leoni Magno. Acta eius ex diuerſis antiquis codicibus conquiſita digeſſimus in Annalibus Eccleſiaſticis per annos ſingulos.

[h] Petri Epiſcopi.] Tabulæ Compoſtellanæ, ex quibus Molanus in addit. ad Vſuardum, & alij.

[i] Saluij Epiſcopi.] De eodem hac die Beda. Pluribus de eo agit Greg. Turon. hiſt. Franc. lib. 5. cap. 50. lib. 6. cap. 29. & lib. 7. c. 1. Migrauit ex hac vita an. Domini quingenteſimo octogeſimoſexto.

[k] Agapij Epiſc.] Succeſſit hic S. Gaudentio, ſeditque annos 20. vt docent tabulæ Epiſcoporum eccleſię Nouarienſis, quę tamen in aliquibus ſunt emendandæ.

[l] Pulcheriæ.] Eodem titulo ſanctitatis & virginitatis celebrant eam Græci hac die in Menologio. Licet enim ad optimam adminiſtrationem Imperij Marcianum virum religioſiſſimum ætate grandæuum ſibi maritum delegiſſet; tamen virginitatem, quam ab ineunte ætate ſpoponderat, illibatam ad obitum vſque conſeruauit: quod abſque vlla dubitatione, tam Græcorum, quàm Latinorum hiſtorici omnes affirmant. Scribunt de ea Sozom. lib. 9. cap. 1. Socrat. lib. 7. c. 22. Niceph. lib. 14. c. 2. & 3. Marcel. in chron. & Suidas pluribus. De eadem ſępè Acta SS. Synodi Chalcedonenſis, vbi noua Helena, munimen Orthodoxorum, & gloria eccleſiarum à cunctis Patribus eſt acclamata. Commendatur mirum in modum in epiſtolis S. Leonis Papæ, præſertim epiſt. 59. Appellata eſt in Imperialibus ſanctionibus, venerabilis Auguſta ita L. 2. de collat. luſtrali C. Theod. Mentio de eadem habetur in Actis ſanctæ Melaniæ iunioris. de eadem recentiores Græcorum hiſtorici Zonaras, Cedrenus, Glycas, & alij. Obiit humanum diem (vt auctor eſt Marcellinus in chron.) Opilione & Vincomalo Coſſ. eſt annus à Chriſto Domino 453. Tam ad ipſam, quàm ad ſorores Cyrillus Epiſcopus Alexandrinus de recta fide commentarium ſcripſit. Idem Cyrillus in lib. ad Theodoſium Aug. eamdem Pulcheriam procurantem Imperium his verbis deſcribit: Altera autem & virginali germine ſimul vigens, & nobiliſſimi regni veſtri curam ſibi vendicat, &c. Hæc Cyrillus, qui eamdem pluribus laudat. Porrò Pulcheriæ vitam tam ex Græcis, quàm ex Latinis antiquis auctoribus ſumma induſtria collegit R. P. Thomas Bozzius noſtræ Con-

Congregationis presbyter, Latinis ac Græcis litteris benè excultus: quam proximè ab eo edendam, ſimulque alias nobilis ingenij aduerſus hæreticos elaboratas lucubrationes, ſperamus. Fuit & alia Pulcheria Theodoſij Maioris filia, quæ tenella adhuc ætate ex hac vita deceſſit, in cuius nobili funere S. Gregorius Nyſſenus egregiam habuit panegyrim. Rurſus etiam & alia fuit tenella puella, Pulcheria dicta, filia Theophili & Theodorę Auguſt. de qua Cedrenus in compend. hiſt. in Theophilo, & Zonaras in 3. par. Annal. in eodem Imperatore.

Tertio Idus Septemb. Luna. B xiij.

11

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	13	14	15	16	17	18			

ROMÆ via Salaria veteri in cœmeterio Baſillæ natalis ſanctorum martyrum Proti [a] & Hyacinthi eunuchorũ beatæ Eugeniæ: qui ſub Gallieno Imperatore deprehenſi quòd eſſent Chriſtiani, ſacrificare coguntur; ſed non conſentientes, primò duriſſimè verberati ſunt, ac tandem pariter decollati. Laodiceæ in Syria paſſio ſanctorum Diodori [b], Diomedis, & Didymi. Legione in Hiſpania ſancti Vincentij [c] abbatis & martyris. In Ægypto ſancti Paphnutij [d] Epiſcopi, qui vnus fuit ex iis confeſſoribus, qui ſub Maximiano Imperatore, dextro oculo effoſſo, & ſiniſtro poplite exciſo ad metalla damnati fuerunt: deinde ſub Conſtantino Magno aduerſus Arianos pro fide Catholica ſtrenuè decertauit, & demum multis coronis auctus in pace quieuit. Lugduni depoſitio S. Patientis [e] Epiſcopi. Vercellis S. Æmiliani [f] Epiſcopi. Alexandriæ ſanctæ Theodoræ [g], quæ cùm incautè deliquiſſet, facti pœnitens, mira abſtinentia & patientia in habitu ſancto incognita perſeuerauit vſque ad mortem.

SEPTEMBRIS II.

[a] PROTI & Hyacinthi.] De his item Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri omnes hac die. Extant eorum res geſtæ in Actis S. Eugeniæ, de quorum fide agemus inferiùs viij. Kal. Ianuarij. Erat Romæ illuſtris memoria horum martyrum, cuius Confeſſionem Symmachus Papa exornauit, vt conſtat ex libro de Rom. Pontificibus in Symmacho. Eorum ſacræ reliquiæ ſub Clemente VIII. Pontifice Max. ab eccleſia S. Saluatoris, prope pontem S. Marię trans Tiberim poſita, ad eccleſiã S. Ioannis Florentinę nationis ſolemni pompa fuere trãſlatæ anno Domini 1592. die 21. Iunij.

[b] Diodori & ſoc.] Agunt de his etiam Græci hac die in Menologio, vbi & ipſorum martyrium paucis enarrant.

[c] Vincentij.] Paſſus hic dicitur Gothorum tempore, cùm Arianę perfidiæ repugnaret. De eodem in Flor. ſanct. Hiſpaniæ, & in Theſauro concion. tom. 2. hac die.

[d] Paphnutij Epiſc.] Hic ille illuſtris confeſſor, qui in vltima perſecutione dextro orbatus oculo, & ſiniſtro ſucciſo poplite, adhucque ſuperſtes, conuenit vnà cum ceteris ad magnum Nicænum Concilium, & aduerſus Arianos egregiè decertauit. Fuit & miraculorum patrandorum Apoſtolica virtute præditus, vt de eo ſcribit Rufin. lib. 1. c. 4. & 17. & Socrat. lib. 1. c. 8. vbi ait, Conſtantinum Imperatorem partem illã vultus eius effoſſi oculi exoſculatum eſſe miro religionis affectu. Id ipſum Theodoret. hiſt. lib. 1. cap. 7. Sozom. lib. 1. cap. 22. Niceph. lib. 8. c. 14. & 19. & Suidas. De eodem adhuc monacho ſcribit ſanctus Athanaſius in vita S. Antonij. Longè hic alius ab illo Paphnutio Meletiano, licet & ipſe confeſſor fuerit, de quo ſcribit S. Epiphanius in Panario, hæreſi 68.

[e] Patientis Epiſc.] De eodem hac die Vſuardus, & alij. Scribit Gregor. Turon. de geſt. Franc. lib. 2. c. 24. Sidonium Apollinarem eius virtutes litteris prædicaſſe: agit enim de eo Sidonius lib. 2. epiſt. 10. ad Heſperiũ, & lib. 4. epiſt. 25. ad Domnolum: extatque eiuſdem ad eumdem Patientem epiſt. 12. libri 6. quibus eius res geſtæ narrantur. Ad hunc ipſum Conſtantius inſcripſit vitam S. Germani Epiſcopi Antiſiodorenſis. Interfuit hic item conuentui Gallicanorum Epiſcoporum, in quo cognita & probata eſt fides Catholica

Fausti Lerinensis damnantis dogmata Pelagij: ad quos etiam Lucidus Pelagianus palinodiam recantans, in eiusdem hæresis damnationem scripsit epistolam. Extant hæc tomo 5. biblioth. Margar. Ponitur Patiens vicesimusquartus eius sedis Episcopus in tabulis Democharis. Putat Grauius, non esse legitimam subscriptionem illam ad epistolam Fausti sed de Fausto consule dicta in Analibus, in quibus versipellis vulpeculæ fraus detegitur.

[f] Æmiliani Episc.] De eo tab. eccles. Vercellensis. Huius vitam ex antiquis eius ecclesiæ monumentis se scripsisse testatur Galesinius. Interfuit Æmilianus Vercellésis Episcopus Romanis Synodis tertiæ & quartæ sub Symmacho Papa, vt earumdem Acta testantur.

[g] Theodoræ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, Nicephorus etiam lib. 17. c. 5. pleniùs autem Metaphrastes refert eius res gestas, quas Latinè redditas habes apud Lipom. tom. 6. hac die, & Sur. tomo 5. Vixit temporibus Zenonis Imperatoris.

xij. C Pridie Idus Septemb. Luna. 12

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13 - 14	14	15	16	17	18	19				

ALEXANDRIÆ natalis sanctorum martyrum Hieronidis[a], Leontij, Serapionis, Selesij, Valeriani, & Stratonis, qui sub Maximino Imperatore ob Christi nominis confessionem in mare sunt demersi. In Bithynia sancti Autonomi[b] Episcopi & martyris; qui ex Italia, Diocletiani persecutionem declinans, illuc profectus, cùm plurimos conuertisset ad fidem, à furentibus Gentilibus, dum sacra mysteria perageret, ad altare mactatus, hostia Christi effectus est. Meri in Phrygia passio sanctorum martyrum Macedonij[c], Theoduli, & Tatiani, qui sub Iuliano Apostata ab Almachio Præside post alia tormenta super crates ferreas ignitas positi, exultantes martyrium compleuerunt. Iconij in Lycaonia sancti Curonoti[d] Episcopi, qui sub Perennio Præside capite truncatus, martyrij palmam accepit. Apud Ticinum sancti Iuuentij[e] Episcopi, de quo sexto Idus Februarij. Is à beato Hermagora discipulo sancti Marci Euangelistæ ad eam vrbem vnà cum sancto Syro directus est; & ambo illic Christi Euangelium prædicantes, & magnis virtutibus ac miraculis coruscantes, etiam vicinas vrbes diuinis operibus illustrarunt; sicque in pontificali honore, glorioso fine quieuerunt in pace. Lugduni depositio sancti Sacerdotis[f] Episcopi. Veronæ sancti Siluini[g] Episcopi. Anderlaci S. Guidonis[h] confessoris.

SEPTEMBRIS 12.

HIERONIDIS & soc.[a]] De iisdem hac die Græci agunt in Menologio, vbi eorum martyrium describunt.

[b] Autonomi.] Græci itidem. Porrò eius Acta edidit Metaphrastes, quæ habet Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. hac die.

[c] Macedonij & soc.] Greci etiam de his agunt in Menologio, gestaq; eorum referunt breui compendio; Suidas autem pluribus eorum nobilissimum certamen describit in hist. verb. Almachius.

[d] Curonoti.] Huius Acta martyrij Græci, qui eadem die de eo agunt in Menologio explicant.

[e] Iuuentij Episcopi.] De Iuuentio, seu Euentio, superiùs iterùm sexto Id. Februarij. De Iuuentio & Syro Episcopis hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij agunt. In tabulis autem Ecclesiæ Ticinensis de vtroque seorsum agitur, diuersisque diebus: nimirum de Iuuentio octauo Id. Febr. de Syro autem quinto Idus Decembr. eiusque translationem xvj. Kalend. Iunij celebrant. Fertur Iuuétius,

de

quo agitur, discipulus fuisse S. Hermagoræ, qui passus est temporibus Neronis Imperatoris, tertiusque numeratur eius sedis Episcopus. Iuuentij & Syri res gestas recitat Mombrit. tom. 2. habes easdem apud Sur. tom. 7. hac die, & Petr. in catal. lib. 1. c. 50. & lib. 8. c. 68. De eodem S. Syro Luithprand. Ticin. lib. 3. cap. 2. Bernard. abb. Bonaeual. in vita S. Bernardi lib. 1. cap. 4.

[f] Sacerdotis Episcopi.] De eodē Beda, & Ado. Claruit temporibus Childeberti Regis Francorũ, cuius anno trigesimooctauo interfuit Aurelianēsi quinto Concilio, vt eius Acta significant. Numeratur hic Lugdunēsis sedis Episcopus trigesimus, vel trigesimus secundus, iuxta diuersas tabulas, quas descripsit Democh. lib. de sacrif. Missæ.

[g] Siluini Episcopi.] De quo tabulæ ecclesiæ Veronen. quas illustrauit Illust. ac R.D. Augustinus Valerius Episc. Veron. S.R.E. Card. libro quem scripsit de antiquis monum. Episcoporum Veronen. pag. 10. & 42.

[h] Guidonis Confessoris.] Huius Acta recenset Sur. tom. 5. hac die. Agit de eodem Molan. in addit. ad Vsuardum. Migrauit ex hac vita anno Domini millesimo centesimo duodecimo.

Idibus Septemb. Luna. D xj.

13

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20			

LEXANDRIÆ natalis beati Philippi[a], patris sanctæ Eugeniæ virginis. Hic dignitatem præfecturæ Ægypti deserens, baptismi gratiam assecutus est: quem in oratione constitutum iussit Terentius Præfectus eius successor gladio iugulari. Item sanctorum martyrum Macrobij[b] & Iuliani, qui sub Licinio passi sunt. Eodem die sancti Ligorij[c] martyris, qui in eremo degens, à Gentilibus ob Christi fidem necatus est. Alexandriæ sancti Eulogij[d] Episcopi, doctrina & sanctitate celebris. Andegaui in Gallia sancti Maurilij[e] Episcopi, qui innumeris miraculis claruit. Apud Senonas sancti Amati[f] Episcopi & confessoris. Ipso die sancti Venerij[g] confessoris, admirandæ sanctitatis viri, qui in insula Palmaria vitam eremiticam duxit. In monasterio Romarico in Gallia sancti Amati[h] presbyteri & abbatis, abstinentia & miraculorum gratia illustris.

SEPTEMBRIS 13.

HILIPPI[a].] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores; qui omnes corrigendi sunt, dum ex actis S. Eugeniæ dicunt illum fuisse Episcopum Alexandrinum: nam eius præfectura sæcularis, & non sacerdotalis fuit: Eusebius etenim cùm tam in chronico, quã in historia texit seriem Episcoporum Alexandrinorum, Nicephorus Episcopus, & Nicephorus Callist. & alij qui id ipsum præstiterunt, nullus ipsorum inter Alexandrinos Episcopos adnumerat Philippum. Rursus autem in eodem Philippo sanctę Eugenię patre errauerunt alij, qui putarunt eumdem esse Philippum Imperatorem, vt Cedrenus in Maximino; quos Zonaras iure redarguit in Philippo Imp. Quòd item in prædictorum Martyrologiis legitur hic passus esse Valeriani & Gallieni temporibus, planè repugnant Actis ipsius S. Eugenię, vbi eius certamen describitur. Nec quemquam moueat, si eius filiã Eugenia passa dicatur temporibus prædictorum Imperatorum: nam perlongum temporis spatium inter vtriusque martyriũ intercessisse, eadem Acta significant. Passus est autem Philippus Seuero & Antonino filio regnantibus, vt eadem Acta testantur; quæ tamen tam in his quæ habent de Episcopatu Philippi, quàm in aliquibus aliis superadditis, censura indigent.

[b] Macrobij & Iuliani.] De iisdem Græcorum tabulæ & Menologium hac die agunt.

[c] Ligorij.] Vet. manuscripta de eodem hac die: Petrus in catal. lib. 8. cap. 73. agit de eius martyrio atque translatione.

[d] Eulogij Episcopi.] De eodem Græci etiam. Scribit de eo Euagr. hist. lib. 5. cap. 25. De eodem agitur in Prat. spirit. c. 146. & 147. Nicephorus in chron. numerat eum quadragesimumseptimum eius sedis Episcopum. Claruit temporibus Mauritij Imperatoris, & Phocæ eius successoris. vsus est eo familiarissimè S. Gregorius Papa, cuius ad ipsum quamplurimæ extant epistolæ, vt lib. 1.

 Epist.

epist.13.lib.4.epist. 36. lib.5.60.lib.6.31. & 37. lib.7:30.& 38.lib.8.43.& lib.11.epist.46.47.

[e] Maurilij Episcopi.] Vsuardus, Ado, & alij recentiores de eodem hac die. Extant eius Acta, quæ Mombrit. tom.2.& Sur.tom.5. recitant;quæ à Fortunato fuisse conscripta, testatur Trithemius. Claruit temporibus Theodosij, & Honorij eius filij: consecratusque Episcopus à S. Martino Episcopo Turonensi, sedit annis triginta. Agunt de eodem Petrus Cluniacensis lib. 1.epist. 2. Vincent. lib.17. cap. 20. Anton. par.2.tit.10. cap.13 Petrus in catal. lib.8.cap. 75. Adducit hunc in exemplum Petrus Damian. in apolog.ad Gregorium Septimum Rom. Pont. de abdicatione Episcopatus. Fuit eiusdem nominis alius Episcopus Rhotomagensis, qui vixit circa annum Domini 1070. de quo Trithem. de viris illustribus ord. S. Benedicti lib.3.c.323. & lib.4. cap. 120.

[f] Amati Episcopi.] Huius res gestas ex antiquis codicibus mutuatus edidit Sur. to. 5. Agit de eodem Sigebert. in chron. anno Domini 685.& Molan.in addit.ad Vsuard. & in Indiculo Sanct. Belg. pluribus. Numeratur vigesimussecundus eius sedis Episcopus. Excessit ex hac vita anno Domini 690. vt indicant tabulæ ecclesiæ Senonensis à Demochare descriptæ.

[g] Venerij.] Eius Acta in compendium redacta habet Petr. in catal. lib. 8.c.65.qui subd.t de alio eiusdem nominis sanctitate claro, qui vixit temporibus Othonis Tertij Imp.ibid.cap.66. Hic de quo agimus, claruit temporibus Phocæ Imp.& Gregorij Papæ,qui monasterium eiusdem in Palmaria insula ad canonicam obseruationem restituendum curauit. lib. 1.epist.48. Fuit eiusdem nominis sanctitate clarus alius adhuc Venerius, qui habitauit in montibus Tiburtinis, de quo scribit Petrus Damian. in vita S.Romualdi.

[h] Amati presbyt.] De quo item Beda, Vsuard. & alij. Extant eius Acta apud Sur. tom.5. De eodem Trithem. de vir. illustr. ord. S.Bened. lib.3. cap.88.& 90. Floruit temporibus Dagoberti Regis Franc. anno Domini 630. Idem Trithem. ibidem agit de alio eiusdem nominis & monasterij abbate & martyre lib.3. cap.309.de quo agi putat hac die.

x. E Decimooctauo Kal. Octob. Luna. 14

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21			

EXALTATIO [a] sanctæ Crucis, quando Heraclius Imperator, Cosrhoë Rege deuicto, eam de Perside Ierosolymam reportauit. Romæ via Appia beati Cornelij [b] Papæ & martyris, qui in persecutione Decij post exilij relegationem iussus est plumbatis cædi, & sic cum aliis viginti & vno promiscui sexus decollari. Sed & Cærealis miles cum Sallustia vxore sua, quos idem Cornelius in fide instruxerat, eodem die capite plexi sunt. In Africa passio sancti Cypriani [c] Episcopi Carthaginiensis, sanctitate & doctrina clarissimi: qui sub Valeriano & Gallieno Principibus post durum exilium detruncatione capitis martyrium consummauit sexto milliario à Carthagine iuxta mare. Passi sunt etiam ibidem sancti martyres Crescentianus [d], Victor, Rosula, & Generalis. Romæ sancti Crescentij [e] pueri, filij sancti Euthymij, qui in persecutione Diocletiani sub Turpilio Iudice via Salaria gladio percussus occubuit. Treuiris sancti [f] Materni Episcopi, discipuli beati Petri Apostoli, qui Tungrenses, Colonienses, & Treuirenses, aliosque finitimos populos ad Christi fidem perduxit. Eodem die natalis sancti Ioannis [g] Chrysostomi Episcopi Constantinopolitani, qui inimicorum factione in exilium eiectus, cùm Innocentij Primi Summi Pontificis decreto inde reuocaretur, à custodientibus militibus multa mala perpessus,

ani-

animam Deo reddidit: eius tamen festiuitas sexto Kalendas Februarij celebratur, qua die sacrum ipsius corpus à Theodosio Iuniore Constantinopolim fuit translatum.

SEPTEMBRIS 14.

XALTATIO S. Crucis [a].] De ea etiam Beda, Vsuardus, Ado, & alij: pluribus autem Ordo Rom. de diuin. offic. in fin. Microlog. cap. 55. ac ceteri qui scribunt de diuin. offic. Agunt preterea & Græci hac die solemnitatem Exaltationis S. Crucis, non tamen quando per Heraclium Imp. deuicto Cosrhoë restituta est; sed cùm, Constantino imperante, gloria exaltatę Crucis, maiori fulgore in Orbe effulsit. Extat tractatus egregius Epiphanij Episcopi Orbi de signo Crucis, quod apparuit Constantino magno Imp. Habetur Græcè scriptus in codic. manuscripto biblioth. Sfortianæ num. 91. Græci itaque longè ante Heraclij tempora hac ipsa die eiusmodi celebritatem agebant; qua item die Exaltationis S. Crucis sanctum Ioannem Chrysostomum ex hac vita migrasse, hi tradunt, qui res gestas ipsius sunt prosecuti. De eadem etiam solemnitate hac die agi solita meminit Eustachius presbyter in Eutychio apud Lipom. tom. 7. Latini etiam ante Heraclij tempora hanc diem Exaltationi S. Crucis dicatam coluisse videntur: nam in Sacramentario S. Gregorij de eadem, hac die agitur. Putamus itaque eamdem solemnitatem multo priùs celebrari solitam, tanta deinde parta victoria, auctam, redditamque ex eius rei memoria illustriorem. Quæ verò de restitutione S. Crucis post Heraclij victoriam scripta sunt, contigerunt anno decimonono eius Imp. vt constat ex Theophane in hist. Miscel. Numeratur hic annus à Christo Domino sexcentesimus vigesimusoctauus. De eadem Aim. de gest. Franc. lib. 4. cap. 21. Vide de eadem Exaltatione Suidam in hist. in Heraclio. Rei gestæ historiam multis inuolutam ambagibus legimus manuscriptam, quam penes nos habemus, auctore quodam Nicephoro Episcopo, cuius est initium: Tempore illo quo, &c. Quid autem in ea germanum, quidve spurium sit, diximus in Annal. Ecclesi. Quod doluimus, historiam illam nonnullis auctam mendaciis in quibusdam ecclesiis pictam vidimus. Extant de sancta Cruce S. Ioannis Chrysostomi orationes duę. Sophronius item de Exaltatione S. Crucis scripsit sermonem; alium eiusdem argumenti edidit Leo Imperator; quos habet codex Græcus manuscript. bibliothecæ Sfortianę num. 65. Itemque Iosephus Episcopus Thessalonicæ aliam de S. Cruce scripsit orationem: habetur & ipsa in eadem biblioth. num. 84.

[b] Cornelij Papæ.] De eodem hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij. De cuius successione Euseb. in chron. & hist. lib. 6. cap. 32. Optat. lib. 2. Aug. epist. 165. Niceph. in chron. Res gestas ipsius, & tempus quo sedit, pleniùs scripsimus in Annal. Eccles. De Cæreali & Sallustia, quorum hîc mentio habetur, agit hic item Ado, assentiunturque vet. manuscripta. S. Leo Papa extruxit basilicam S. Cornelij Papæ nomine, iuxta cœmeterium Callisti via Appia, vt constat ex lib. de Rom. Pontificibus in Leone Primo.

[c] Cypriani.] Beda, ac ceteri qui suprà, de eodem hac die. Fuit eius solemnitas etiam Græcis celeberrima, in qua S. Gregorius Nazianzenus præclaram habuit orationem: licet tam ipse, quàm Metaphrastes, ac ceteri Græcorum errore labantur, dum eumdem esse existimant cum Cypriano mago, qui passus est cum Iustina virgine; nomine nimirum & martyrij titulo decepti: cùm re vera multis differentiis constet inter se esse distinctos. Huius Acta descripsit Pontius eius diaconus, vt testatur S. Hieron. de script. Eccles. inde Paulus diac. extant prætereà eiusdem martyrij Acta publica à Notariis excepta: quæ omnia in vnum collecta habet Pamelius, qui & de suo addidit eiusdem Cypriani vitam ex ipsiusmet scriptis locupletatam. Legi in antiquo Breuiario Toletano sacrum hymnum, quo eius martyrium egregiè descriptum canitur. est eius exordium: Orbis magister Tascie, &c. Extant de eodem sermones sancti Augustini, quorum Possidius meminit in Indic. serm. 113. 114. 115. & 116. de diuersis, adhuc alius in addit. Paris. 12. vbi etiam recensentur eiusdem martyrij Acta. Extant prætereà de eodem sermones duo S. Maximi, alius insuper S. Petri Chrysologi 129. In huius martyris honorem duę apud Carthaginem illustres basilicę fuerunt erectæ, vt scribit Victor de persecut. Vuandal. lib. 1. quarum altera vbi passus, altera verò vbi sepultus, extructa fuit. Prior ad Sextum dicta, à sexto videlicet ab vrbe Carthagine lapide: qui ipse locus appellatus est Mensa Cypriani; non quòd (vt ait August. serm. 113. de diuers.) ibi sit vmquam Cyprianus epulatus, sed quia ibi est immolatus. Altera ad Decimum est nuncupata, quòd tot passuum millibus à Carthagine distaret eius sepulchrum; huius meminit Procopius de bello Vuandalico, aitque hanc sibi vendicasse Vuandalos Arianæ perfidiæ sectatores, illa priori ad solum prostrata. Hæc autem (secundùm præcedens de ea re editum propheticum oraculum) subactis per Iustinianum Imp. Vuandalis, reddita est Catholicis. Dicta hæc erat etiam Sepulchrum Cypriani, ad quod è transmarinis vsque regionibus frequens erat accessus Fidelium, vt apparet ex Seuero lib. 1. dialog. De eadem solemnitate & loco scribit Niceph. hist. libro 17. cap. 12. Non tantùm in Africa, sed & in Italia celeberrima fuit huius diei S. Cypriani solemnitas, de qua extat epistola Athalarici Regis ad Seuerum, apud Cassiod. Variar. lib. 8. epist. vlt. Appellabatur enim celebritas Cyprianæa, vt scribit Procop. de bello Vuandal.

[d] Crescentianus & soc.] De quibus Ado, cui adstipulantur vetera manuscripta.

[e] Crescentij pueri.] De cuius martyrio, aliorumque sociorum Acta manuscript. legi, quæ ab ecclesia Perusina accepimus.

[f] Materni Episc.] De eo & Beda, aliique recentiores. Plura de eo in Actis S. Gereonis & soc. quæ recitat Sur. tom. 5. Octobris 10. & Molanus

 in

in Indic. Sanctorum Belgij. Cùm autem omnes vno ore fateantur, hunc fuisse sancti Petri Apostoli discipulum: profectò necesse est dicere, duos eiusdem nominis, eiusdem Coloniensis ecclesiæ fuisse Episcopos, scilicet maiorem hunc, de quo hac die agitur, Petri discipulum; & minorem, qui claruit temporibus Constantini Imperatoris, interfuitq; Concilio primo Arelatensi, vt eius Acta significant, cuius etiam meminit idem Imperator in litteris ad Melchiadem Rom. Pontificem, quas refert Eusebius lib. 10. ipsi etenim ac collegis Episcopis delegata est causa Cæciliani Episcopi Carthaginensis; qui & Romam vocatus est ad Synodum in eadem causa habendam, vt scribit Optat. Mileuit. lib. 1. contra Parmen. Hinc miramur vehementer, quomodo in tabulis Episcoporum Coloniensium, quas descripsit Demochares lib. de sacrif. Miss. vnus tantùm adnumeretur Maternus: qui si (vt in illis idem ponit Demochares) præcessit Euphratem, qui, vt Arianus, damnatus est in Concilio Agrippinensi; manifestè constat, illum non vixisse temporibus Apostolorum, sed potiùs Constantini Magni, vt apparet ex Actis prædictorum Conciliorum. Hunc historiæ nodum cùm aliis soluendum relinqueremus, nec esset in animo aliquid definire: Reuerendissimus D. Lindanus, Episcopus Ruremundensis, cùm istæc ipsa nostra Romæ peruideret, in eam se dicebat ire sententiam, vt duo fuerint eiusdem ciuitatis, eiusdemque nominis, diuersis temporibus, Materni Episcopi; vt in aliis ciuitatibus sæpè vidimus accidisse. Cuius sententiæ, vtpote viri eruditissimi, nos libentissimè subscribimus; id præsertim prædictis rationibus non tantùm suadentibus, sed cogentibus.

g Ioannis Chrysostomi.] De eodem hac die Græci in Menologio, qua ex humanis esse sublatum, qui eius Acta scripserunt, testantur, Pallad. Leo August. Metaph. Greg. Alex. Cassiod. trip. lib. 10. cap. 18. Niceph. lib. 13. c. 17. & alij. Penes Socrat. lib. 6. c. 19. textus deprauatus reperitur, & loco xviij. Kalend. Octobr. legitur xviij. Kalend. Decembr. cuius erroris ea videtur esse occasio, quòd ob solemnitatem S. Crucis Græci transferunt hanc celebritatem S. Ioannis Chrysostomi in eam diem, vel (vt alia habent Menologia) ad Idus Nouemb. vt ponitur etiam in dicto eorum Menologio. Migrauit ex hac vita, Honorio septimùm, & Theodosio secundùm Coss. vt idem Socrates & alij testantur, est hic annus (iuxta Fastos Onuphrij) à Christo Domino 407. Cœpta est hæc eius solemnitas agi Constantinopoli tempore Theodosij Iunioris, postquam opera S. Innocentij Papæ nomen eius, quod per schismaticos fuerat abrasum à diptychis, Catholica Ecclesia gaudente, est in pristinum restitutum. Cetera de S. Ioanne Chrysostomo vide notata superiùs in die translationis eius, sexto Kalend. Februarij: quibus addimus, extare S. Ioan. Damascen. encomium de eodem sancto; insuper & orationem de eius translatione à Constantino filio Leonis Imp. conscriptam. habet hæc omnia codex Græcus manuscript. in bibliotheca Sfortiana num. 65.

ix. F Decimoseptimo Kal. Octob. Luna. 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22			

CTAVA [a] Natiuitatis beatæ Mariæ Virginis. Romæ via Nomentana natalis beati Nicomedis [b] presbyteri & martyris; qui cùm diceret compellentibus se sacrificare: Ego non sacrifico nisi Deo omnipotenti, qui regnat in cælis: plumbatis diutissimè cæsus, migrauit ad Dominum. In territorio Cabilonensi sancti Valeriani [c] martyris, quem Priscus Præses suspensum, & graui vngularum laceratione cruciatum, cùm in Christi confessione videret immobilem, ac læto animo in eius laudibus permanentem, gladio animaduerti præcepit. Marcianopoli in Thracia sanctæ Melitinæ [d] martyris, quæ sub Antonino Imperatore & Antiocho Præside ad Gentilium fana semel & iterùm ducta, cùm idola semper corruerent, suspensa & laniata, ac demum capite plexa est. Hadrianopoli sanctorum Martyrum Maximi [e], Theodori, & Asclepiodoti, qui sub Maximiano Imperatore coronati sunt. Item sancti Por-

Porphyrij[f] mimi, qui coram Iuliano Apostata per iocum baptismum suscipiens, Dei virtute derepentè mutatus, Christianum se esse professus est; ac mox, iubente eo, securi percussus, martyrio coronatur. Eodem die sancti Nicetæ[g] Gothi, qui ab Athanarico Rege ob Catholicam fidem iussus est igne comburi. Cordubæ sanctorum martyrum Emilæ[h] diaconi, & Ieremiæ, qui in persecutione Arabica post longam carceris macerationem, ceruicibus pro Christo abscissis, martyrium compleuerunt. Tulli in Gallia sancti Apri[i] Episcopi. Item sancti Leobini[k] Episcopi Carnutensis. Lugduni sancti Albini[l] Episcopi. Eodem die depositio sancti Aichardi[m] abbatis. In Gallia sanctæ Eutropiæ[n] viduæ.

SEPTEMBRIS 15.

OCTAVA Natiuitatis B. Mariæ[a].] De eadem Beda, Radulph. de obseruat. canon. cap. 19. recenset eam inter maiores Octauas, cuius Officium Ecclesiasticum ab Innocentio Papa Quarto constitutum tradunt. Vide notata superiùs in ipsa die Natiuitatis eius.

[b] Nicomedis.] De quo Beda, Vsuard. Ado, & vet. manuscript. Huius res gestæ describuntur in Actis sanctorum Nerei & Achillei cap. 9. & 10. apud Sur. 12. Maij, tomo 3. Erat nobilis Romæ Titulus S. Nicomedis: mentio de eo habetur in Concilio primo Romano sub Symmacho, quod Secundum perperàm dictum reperitur. eius anniuersaria dedicationis dies agebatur Kal. Iunij, vt apparet ex Martyrologio Bedæ, Vsuardi, & Adonis. Erat insuper Romæ cœmeterium à sancto Nicomede denominatum, de quo in libro de Romanis Pontificibus in Bonifacio Quinto.

[c] Valeriani.] Agunt de eodem Beda & alij. De eius martyrio atque miraculis Gregorius Turonensis de gloria martyrum cap. 54. & Petrus in Catalogo lib. 8. cap. 48.

[d] Melitinæ.] De eadem Græcorum tabulæ, quarum aliæ hac die, aliæ verò sequenti: in Menologio autem, quo vtimur, ponitur die sequenti, ibique pluribus martyrium eius describitur.

[e] Maximi & soc.] Agunt de iisdem etiam Græci die sequenti in Menologio.

[f] Porphyrij.] Græci itidem agunt de eodem hac die in Menologio, resque eius gestas paucis complexi sunt.

[g] Nicetæ.] Huius Acta ex antiquioribus codicibus descripsit Metaphrastes, quæ retulit Lipomanus in tom. 6. & Surius tom. 5. Scribit de eodem Nicephorus histor. libro 11. cap. 48. & Suidas in historicis, in verbo Athanaricus.

[h] Emilæ & Ieremiæ.] De his Vsuardus ad xv. Kal. Octobr. sed hac die passi sunt, vt testatur S. Eulogius, qui ipsorum martyrij Acta conscripsit in Memor. Sanct. lib. 2. cap. 12. coronatosque refert æra octingentesima nonagesima, anno à Christo Domino 852.

[i] Apri Episc.] De quo etiam Beda, Vsuardus, & alij. Ponitur hic septimus ordine in tabulis Episcoporum Tullensium, quas descripsit Democh. Hic ex causidico monachus, & ex monacho est factus Episcopus, de quo S. Paulinus Episcopus Nolan. epist. 27. 28. & 29. in quibus de ipso fusiùs.

[k] Leobini Episcopi.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Vuandelb. & alij. Habetur de eo mentio in Actis S. Auiti presbyteri apud Surium tomo 3. 17. Iunij. Numeratur hic decimus sextus eius sedis Episcopus in tabulis Democharis.

[l] Albini, aliàs Alpini.] De quo etiam Beda hac die, & alij recentiores. Adscribitur in tabulis Lugdunensium Episcoporum decimusquartus eius sedis Episcopus, successitque sancto Iusto, de quo superiùs actum est die 2. Septembris.

[m] Aicardi abb.] Scripta sunt eius Acta à Fulperto, quæ descripsit Sur. tomo 5. Mentio habetur de eodem in vita S. Philiberti apud eumdem tom. 4. 20 Augusti & Molan. in addit. ad Vsuard. Claruit circa annum Domini sexcentesimum octogesimum.

[n] Eutropiæ.] Scribit de hac Sidonius Apollinaris lib. 6. epist. 2. ad Pragmatium. Alia hæc est ab ea quæ tempore cladis Hunnicæ martyrio occubuit, de qua inferiùs decimonono Kalend. Ianuarij.

viij. G **Sextodecimo Kal. Octob. Luna.** 16

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23			

CHALCEDONE natalis ſanctæ Euphemiæ [a] virginis & martyris, quæ ſub Diocletiano Imperatore & Priſco Proconſule, tormenta, carceres, verbera, argumenta rotarum, ignes, pondera [b] lapidum, beſtias, plagas virgarum, ſerras acutas, ſartagines ignitas pro Chriſto ſuperauit; ſed rurſus in theatrum [c] ad beſtias ducta, cùm oraſſet ad Dominum vt iam ſpiritum ſuum ſuſciperet, vna ex iis morſum ſancto corpori infigente, ceteris pedes eius lambentibus, immaculatum ſpiritum Deo reddidit. Romæ ſanctorum martyrum Luciæ [d] nobilis matronæ, & Geminiani, quos Diocletianus Imperator pœnis grauiſſimis afflictos, diuque tortos, tandem poſt laudabilem martyrij victoriam gladio animaduerti præcepit. Item Romæ via Flaminia ſanctorum martyrũ Abundij [e] preſbyteri, & Abundantij diaconi, quos Diocletianus Imperator vnà cum Marciano viro illuſtri, & Ioanne eius filio, quem illi à mortuis ſuſcitauerant, decimo ab Vrbe lapide gladio feriri iuſſit. Heracleæ in Thracia ſanctæ Sebaſtianæ [f] martyris, quę à beato Paulo Apoſtolo ad Chriſti fidem perducta, ſub Domitiano Imperatore & Sergio Præſide variis modis tentata, gladio tandem cæſa eſt. Cordubæ ſanctorum martyrum Rogelli [g] & Seruidei, qui manibus pedibuſque abſciſſis, ad vltimum decollati ſunt. In Scotia ſancti Niniani [h] Epiſcopi & confeſſoris. In Anglia ſanctæ Edithæ [i] virginis, Edgari Anglorum Regis filiæ, quæ in monaſterio à teneris annis Deo dicata, ſæculum hoc ignorauit potiùs, quàm reliquit.

SEPTEMBRIS 16.

EVPHEMIÆ [a].] De eadem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij Latinorum, Græci autem in Menologio quinto Idus Iulij; ſic & in conſtitutione Emmanuelis Imperat. apud Theodor. in Nomoc. Phot. tit. 7. cap. 1. licet olim tempore Concilij Chalcedonenſis ageretur in Oriente natalis dies eius ad octauum Kal. Nouemb. vt apparet ex eodem Concil. Act. 6. Eius Acta ex priſcis monumentis edidit Metaphraſtes, quæ extant apud Lipom. tomo 6. & Surium tomo 5. Deſiderantur autem in eis ea quæ ex nobili pictura expreſſa, deſcriptaque à S. Aſterio Epiſc. Amaſeno recitantur in 2. Concilio Nicęno Act. 4. & 6. Habemus alia eius Acta manuſcripta. Eſt illorum exordium: Diocletiano Imp. &c. Eadem Mombrit. recitat to. 1. In Breuiar. Tolet. eſt vetus ſacer hymnus, quo eiuſdẽ Acta canuntur. incipit:

En feſtum prodiit virginis inclytæ, &c.

De ſacratiſſimis eius reliquiis, ex quibus purus ſanguis emanabat, ſcribit Euagr. lib. 2. cap. 3. & Niceph. lib. 15. cap. 3. & 5. & lib. 18. c. 31. Inuiſit eas S. Melania iunior, cùm pergeret Conſtantinopolim, vt conſtat ex Actis ipſius. Sanctus Paulinus Nolanus Epiſcopus acceptas eiuſdem martyris ſacras reliquias condidit vnà cum aliis in Nolana baſilica, vt ipſe ſcribit natali 9. S. Felicis his verſibus:

Et quæ Chalcidicis Euphemia martyr in oris
Signat virgineo ſacratum ſanguine litus.

Quid autem in eadem veneranda pignora perſumpſerit impius hagiomachus Conſtantinus Copronymus, qui eadem perdenda curauit, & quomodo fuerint inuenta, atque tranſlata, ſcribit Theo-

Theophan. ex quo hist. Miscella, Zonaras, & Cedrenus. Habuit de eorum inuentione præclaram orationem Constantinus Episcopus, qua execrandum facinus sacrilegi Imperatoris describitur. extat apud Metaphrast. 11. Iulij, & apud Sur. tomo 4. ea die Chalcedone in eius basilica celebrata est SS. Synodus œcumenica Chalcedonensis. Fuit etiam Romæ celebris eiusdem inclytæ martyris cultus, cuius basilicam positam via Appia dicauit Donus Papa: aliam rursus ecclesiam eiusdem Euphemiæ apud Tibur positam dedicauit Gelasius Papa, vt apparet in lib. de Romanis Pontificibus, qui creditur esse Anastasij. Romæ item ad radices Esquilini collis hactenus perseuerat eiusdem ecclesia: nisi magis placet dicere, plures fuisse Euphemias.

[b] Pondera lapidum.] Frequens est reperiri in Actis sanctorum martyrum, eosdem inter alia cruciamenta ponderibus aggrauatos. Qualia autem fuerint istæc lapidea pondera, Romæ in basilicis Apostolorum, aliisque in ecclesiis posita inuisuntur: nimirum ingentis ponderis lapides rotundi, vel oblongi, ferreum annulum saxo impactum habentes, quo immittatur funiculus ad ligandum, ac suspendendum ad pedes vel manus in sublime. Miratus sum cuiusdam sententiam, qui putaret globos illos lapideos non ad inferenda cruciamenta, sed ad pensanda onera fuisse compositos: nesciens, quòd quæ erant huiusmodi, habebant inscriptam notam numeri, vt tradunt Isid. lib. 16. Origin. & Alciat. de pond. cap. 1. & alij. Eiusmodi globus lapideus à Iosepho libro de Machab. ad Polyb. Orbiculare appellatum videtur, de quo his verbis: Inhumana crudelitate aliquid maius excogitat: Orbiculare afferri in medium iubet: hinc cùm pedes vnà cum manibus deorsum colligati fuissent, sanctum quoque, chorda orbiculari ventrem circumcingente, in altum vsque contrahit. nec mora, separatur à sede sua dorsi iunctura, crura cum brachiis extrahuntur, eiiciuntur humeri, sicque singulis neruis districtis soluitur martyr inuictus. Hæc Iosephus, ex versione Erasmiana. Diuersa ab his erant illa pondera, quæ lege xij. Tab. exhibebantur debitoribus: erant enim compedes, de quibus Gellius lib. 20. cap. 1. in fin. vbi hæc inter alia: Vincîto autem neruo, aut compedibus quindecim pondo, non minore; aut si volet, maiore vincîto, &c. Vetuit Constantinus Imp. admoueri pondera debitoribus L. 3. de exact. C. Theod. Meminit & Cassiod. Var. lib. 11. cap. 40. de his ponderibus reos aggrauantibus.

[c] Rursus in theatrum.] Frequentissimè est inuenire in Actis sanctorum martyrum, eosdem in theatro, spectante populo, esse cruciatos. Inter alias editiones ad spectantium voluptatem comparatas, exhiberi consueuerunt exquisitæ miserorum damnatorum carnificinę, quas illi (nō dicam homines adeo ab humanitate remotos, sed feras bestias) auide spectare consueuerunt. Et vt omittam quæ in eo genere Suet. & alij testata reliquerunt, locum vnum Philonis in lib. in Flaccum hîc recitare contentus ero. sic enim ait: Antè flagellabantur in medio theatro, igne ferroque torquebantur, spectaculis distributis in hunc modum. Manè vsque ad horam tertiam quartámve Iudæi flagellabantur, rotis alligabantur, damnabantur, per mediam orchestram ducebantur ad supplicium: deinde post tam præclara exempla edita inducebantur saltatores, immò tibicines, aliaque ludicra scenicorum certaminum; &c. Hæc Philo, qui de hisce spectaculis tunc Alexandrię à Flacco Præfecto exhibitis, pluribus agit. Est & epigramma Martialis lib. 1. de pœna Laureoli, quo monstrat Domitianum in theatro tragicos casus acerbos in miserorum corpora reprę̨sentasse. Sed hæc quidem omnia contra antiqua iura Romanorum, quibus vetita erant damnatorum cruciamenta in theatris, cùm ludi agerentur, exhiberi. Quanta autem totius Vrbis clade eiusmodi facinus semel præsumptum fuerit, ac vix tandem expiatum, consule quæ scribit Liuius lib. 2. decad. 1. cùm agit de seruo sub furca in medio circi cæso.

[d] Luciæ & Geminiani.] De his item Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio die sequenti. Recitat horum Acta Mombrit. tom. 2. Habemus ea in vet. cod. manuscript. quorum est exordium: Consulibus Diocletiano octies & Maximiano septies, &c. Habent tamen aliqua quæ corrigantur. Confundunt aliqui hanc Luciam cum illa Syracusana; sicque & ecclesia ab Honorio Papa erecta in Esquilino, dicta, Diaconia S. Luciæ ad septem solia, apud basilicam sancti Siluestri posita, illi tribuitur. Est prætereà iuxta Tiberim ad Quatuor portas vetus memoria eorumdem martyrum, vbi & eorum sacra corpora condita esse dicuntur; licet Lucenses eadem ad se translata testentur: sed accidisse putandum, sicut frequenter in ceteris, vt pars ipsorum, & non integra fuerint translata corpora.

[e] Abundij & Abundantij.] Legimus eorum martyrij Acta in vet. manuscript. à ciuitate Castellana acceptis. incipiunt: Temporibus Diocletiani, &c. eadem verò ex tribus aliis antiquis exemplaribus recognita, emendata, auctaque nobili historia eorumdem sacrorū corporum translationis tertiò factę, notationibusque illustrata, modò edidit Romæ Collegium Patrum Societatis Iesu, in quorum basilicam Farnesianam religiosissima & magnificentissima pompa ex Diaconia sanctorum Cosmæ & Damiani translata sunt xvij. Kal. Octob. anno Domini 1583. Pontificatus Gregorij Papæ XIII. anno duodecimo. Quod autem spectat ad sanctos martyres Marcianum & Ioannem, de quibus hîc mentio habetur; horum veneranda corpora asseruantur & religiosè coluntur in ciuitate Castellana apud Veientes, ibique condita sunt in cathedrali ecclesia sub primario altari, prout ex veteribus eiusdem ecclesiæ monumentis didicimus.

[f] Sebastianæ.] De eadem hac die Græci agunt in Menologio, recoluntque eius Acta, prout hîc etiam enarrantur.

[g] Rogelli & Seruidei.] Agit de his S. Eulogius in memor. sanct. martyrum lib 2. c. 13. passosque tradit hac die, æra octingentesima nonagesima: est annus Domini octingentesimus quinquagesimus secundus.

[h] Niniani Episc.] Scribit de eodē Beda de gest. Angl. lib. 3. cap. 4. & Molan. in addit. ad Vsuard.

[i] Edithæ.] Huius res gestas, & post obitū edita miracula descripsit ex vet. monumentis Sur. to. 5. & Radulph. in Polychron. lib. 6. cap. 7. Claruit circa annū Domini nongentesimū octogesimum.

Quinto-

vij. A Quintodecimo Kal. Octob. Luna. 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24			

ROMÆ via Tiburtina natalis ſancti Iuſtini [a] preſbyteri & martyris, qui in perſecutione Valeriani & Gallieni confeſſionis gloria fuit inſignis. Hic beati Xyſti Pontificis, Laurentij, Hippolyti, aliorumque plurimorum ſanctorum corpora ſepeliuit, ac demum ſub Claudio martyrium conſummauit. Item Romæ ſanctorum martyrum Narciſci [b] & Creſcentionis. In Phrygia ſanctæ Ariadnæ [c] martyris ſub Hadriano Imperatore. In Britannia ſanctorum martyrum Socratis [d] & Stephani. Nouioduni ſanctorum martyrum Valeriani [e], Macrini, & Gordiani. Auguſtoduni ſancti Flocelli [f] pueri, qui ſub Antonino Imperatore & Valeriano Præſide multa paſſus, demum à feris diſcerptus, martyrij coronam adeptus eſt. Apud Leodium beati Lamberti [g] Epiſcopi Traiectenſis, qui cùm regiam domum zelo religionis increpaſſet, à nocentibus innocẽs occiſus, aulam regni cæleſtis perpetuò victurus intrauit. Eodem die ſanctæ Agathocliæ [h] ancillæ cuiuſdam mulieris infidelis, quæ longo tempore verberibus, aliiſque ærumnis ab ea vexata, vt Chriſtum negaret, oblata demum Iudici, & ſæuiùs laniata, cùm in confeſſione fidei perſiſteret, exciſa lingua, in ignem proiecta eſt. Cordubæ ſanctæ Columbæ [i] virginis & martyris. Mediolani depoſitio ſancti Satyri [k] confeſſoris, cuius inſignia merita ſanctus Ambroſius eius frater commemorat. Romæ ſanctæ [l] Theodoræ matronæ, quæ in perſecutione Diocletiani ſanctis martyribus ſedulò miniſtrabat. Commemoratio Impreſſionis [m] ſacrorum ſtigmatum, quibus S. Franciſcus ordinis Minorum inſtitutor, in ſuis manibus, pedibus, & latere, mira Dei gratia, in monte Aluerniæ in Etruria impreſſus eſt. Apud Bingiam in diœceſi Maguntinenſi ſanctæ Hildegardis [n] virginis.

SEPTEMBRIS 17.

VSTINI [a].] De eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri recentiores. Intextæ ſunt eius res geſtæ in Actis S. Laurentij martyris; ſeorſum autem poſitas, & vberiùs conſcriptas habemus in noſtra bibliotheca, vbi legitur, illum non tantùm Valeriani & Gallieni temporibus fuiſſe gloria confeſſionis illuſtrem, ſed etiam ſuperuixiſſe ad tempora Claudij Imp. tuncque martyrio coronatum fuiſſe: ſanè quidem Vuandelbert. & antiquiora monumenta eumdem appellant martyrem.

[b] Narciſſi & Creſcentionis.] De his item Beda, & alij qui ſuprà ex actis S. Laurentij. Erat nomine Creſcentionis dictum nobile cœmeterium Romæ via Salaria, non longè à cœmeterio Priſcillæ, vt indicant tabulæ Vaticanæ, in quibus cœmeteriorum nomina perlegimus.

[c] Ariadnæ.] De eadem Græci quoque in Menologio hac die.

[d] Socratis & Stephani.] Agunt de iiſdem hac die Beda, Vſuard. Ado, & alij; quibus etiam adſtipulantur vet. manuſcripta.

[e] Valeriani & ſoc.] De his etiam ſingulis Beda, Vſuard. Ado, ac ceteri recentiores.

f Flo-

f Flocelli.] Recitat eius Acta Mombrit. to.1. & Petrus in catal. lib. 8. cap. 92.

g Lamberti Episc.] De eodem hac die Bedæ Martyrologium, ac ceterorum. Eius Acta à pluribus auctoribus scripta reperiuntur; ac primùm omnium à Godescalco ecclesiæ Leodiensis diac. inde à Stephano Episcopo Leodiensi, de quo Sigeb. de vir. illustr. cap. 136. & in chron. anno 903. tertio loco ab ipso Sigeberto Gemblacensi, vt ipse profitetur de viris illustr. c. 172. post eum à Nicolao canonico sancti Lamberti; quintò denique à Rainerio monacho. Porrò Stephani tantùm & Nicolai scriptiones reperiri, testatur Molanus; qui de Lamberto agit in annot. ad Vsuardum, & in Indic. Sanctorum Belg. Eius autem vitam, quam recitat Sur. tom. 5. Stephani Episcopi Leodiensis esse apparet. Habetur mentio de eodem in vita sancti Suithberti apud Sur. tom. 2. prima Martij. Agit de eodem Sigebert. in chron. anno Domini 698. Trithem. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 111. & lib. 4 cap. 62.

h Agathocliæ.] De eadē hac die Græci in Menologio, vbi eius nobile certamen describitur.

i Columbæ.] Scripsit eius martyrium S. Eulogius in Memor. sanct. lib. 3. c. 10. passamque tradit hac die, æra octingentesima nonagesima prima; annus est Domini octingentesimus quinquagesimustertius. Cùm autem celebres illi S. Eulogij commentarij aliquamdiu delituissent, & variis cladibus Hispania esset agitata; euenit vt hæc eadem Columba celebraretur pridie Idus Ianuarij, qua itē die agitur de Columba Senonensi: deperditis etenim eius ecclesię tabulis, qua potissimùm die de hac ageretur, remansit obscurum. Hæc Ambros. Moral. in scholiis ad Eulogium.

k Satyri.] De eodem tab. ecclesiæ Mediolanensis. In eius funere S. Ambrosius luculentam orationem habuit. agit prætereà de eodem Mombrit. tom. 2. vit. sanctorum.

l Theodoræ.] Agitur de eadem etiam in Actis sanctorum Abundij & Abundantij, de quibus suprà.

m Commemoratio impress.] De præclarissimo hoc & singulari Dei munere in S. Franciscum luculenter satis ac piè scripsit S. Bonauentura in vita ipsius: nam in cap. 13. totam facti seriem, tantæque rei testes grauissimos diffusè prosequitur; vnde Lector omnia, quæ tum ad deuotionem, tum ad admirationem facere videntur, abundè petere poterit: vt valeat cum Dauide iure ac meritò exclamare: Mirabilis Deus in sanctis suis. Extant de tam immenso miraculo Apostolicæ litteræ Summorum Pontificum, nimirum Gregorij Noni ad vniuersos Christi fideles per Teutoniam constitutos, datæ Viterbij 11. Kal. April. sui Pontificatus anno vndecimo. Aliæ itidem ad Episcopum Olomucensem anno decimo scriptæ extant in eius Registris in biblioth. Vatic. Extant adhuc aliæ Apostolicæ litteræ eodem argumento scriptę ab Alexandro Quarto. Porrò rem adeò admirabilem, ac tantopere testatam, Benedictus Papa XI. anniuersaria solemnitate, Duplici officio Ecclesiastico voluit celebrari: quam nescio quomodo lapsam, in Martyrologio Románo hac die recenseri, hocque loco poni, Sanctissimus D. N. Sixtus Papa Quintus, tanti Patris alumnus, mandauit. Recitantur de eadem re diplomata in amplissimo chronico Franciscanorum, auctore Marco Vlixiponensi Minorita, in prima parte lib. 2. c. 55. 56. 57. 58. & 59. Hæc cùm ad eius rei notationem satis esse videantur: prætermittimus coaceruare innumera aliorum auctorum testimonia, vt Antonini, Vincentij, & aliorum recentiorum. De mandato Sanctissimi Domini nostri Sixti Papæ, cuius suprà meminimus, extat apud nos eiusdem sacrum chirographum, quo non tantùm quo loco huius diei, sed quibus etiam verbis poneretur, est expressum.

n Hildegardis.] Huius vitam conscriptam à Theodorico habet Sur. tom. 5. Ab aliis etiam scriptis mandatam testatur Trithem. de viris illustr. ord. S. Bened. lib. 2. cap. 119. & lib. 3. cap. 334. De eadem Molan. in addit. ad Vsuard. Claruit circa annum Domini 1160.

18 Quartodecimo Kal. Octob. Luna. B vj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
13	14	15	16	17	18	19	20	20	21	22	23	24	25

NATALIS sancti Methodij[a], Olympi Lyciæ & posteà Tyri Episcopi, sermonis nitore ac doctrina clarissimi: qui ad extremum nouissimæ persecutionis (vt scribit sanctus Hieronymus) in Chalcide Græciæ martyrio coronatus est. In territorio Viennensi sancti Ferreoli[b] martyris, qui cùm esset tribuniciæ potestatis, iussu Crispini impiissimi Præsidis tentus, & primò crudelissimè verberatus, deinde graui catenarum pondere onustus in teterrimum carcerem trusus est; vnde solutis Dei nutu vinculis, & ia-

& ianuis carceris patefactis, exiens, ab insequentibus iterùm captus, martyrij palmam capitis obtruncatione percepit. Item sanctarum martyrum Sophiæ [c] & Irenes. Mediolani sancti Eustorgij [d] primi Episcopi, testimonio beati Ambrosij celebris. Gortynæ in Creta S. Eumeni [e] Episcopi & confessoris.

SEPTEMBRIS 18.

METHODII [a].] De eodem hac die Beda, Vsuardus, & Ado: qui omnes testantur martyrio coronatum esse temporibus Diocletiani Imp. eam secuti sentētiam, qua scribit S. Hieron. de Script. Eccles. eum passum esse ad extremum (vt ait) nouissimæ persecutionis: licet, inquit, alij dixerint martyrio occubuisse sub Decio & Valeriano. quam opinionem secutus est & Suidas in Methodio. Sed prior sententia verior esse videtur: nam scriptis nobilissimis editis, Porphyrij vesaniam redarguit, qui à fide apostata, in Christi religionē tres virulentos ediderat cōmentarios: constat enim Porphyrium scripsisse temporibus Diocletiani Imp. cùm Dei ecclesiæ destruerentur, & immanis in Christianos sæuiret persecutio, vt constat ex Lactantio lib. 5. c. 2. qui licet eum non nominet, tamen suis coloribus pingens, ipsum optimè repræsentat. De eodem Methodio S. Epiph. hæresi 64. vbi eum & Eubulium dictum esse tradit.

[b] Ferreoli.] De quo Beda, Vsuardus, & Ado pluribus agunt. Eius res gestas ex antiquis monumentis edidit Sur. tom. 5. De eodem sic Venant. Fortun. lib. 7. carm. ad Bod. ducem, & de gaud. vitæ æter.

Ferreolum pariter pulchra Vienna gerit.

Et lib. 3. de reliquiis sanctorum in fine:

Altera Ferreoli pars est, qui vulnere ferri
Munere martyrij gemma superba nitet.

De eius translatione extat epistola Sidonij Apollinaris ad S. Mamertum eiusdem ciuitatis Episcopum, lib. 7. epist. 1. De alia rursus facta translatione per Vuilicardum Episcopum, scribit Ado Viennen. in chron. anno Domini 719. De S. Ferreoli corpore apud Viennam posito agit Gregor. Turon. lib. de mirac. S. Iuliani cap. 2. de eius item reliquiis Aim. lib. 2. de gest. Franc. cap. 20.

[c] Sophiæ & Irenes.] De quibus Græci etiam agunt hac die in Menologio. Iustinianus Imp. præclaram basilicam erexit Constantinopoli in honorem S. Irenes, vt scribit Procop. lib. 1. de ædif. Iustin. Imp. sed huiúsne, an alterius de qua suprà 5. Aprilis, incertum est.

[d] Eustorgij Episc.] Agunt de eodē hac die Beda, atque recentiores, ipsæque tabulæ Mediolanensis ecclesiæ. Huius meminit S. Ambrosius in Auxentium de traditione basilicæ, his verbis: Absit vt tradam hereditatem patrum; hoc est, hereditatem Dionysij, qui in exilio causa fidei defunctus est; hereditatem Eustorgij confessoris, &c. Huius res gestas ex priscis monumentis edidit Mombrit. to. 1. vit. sanct. Hic dictus est primus respectu iunioris Eustorgij, qui claruit temporibus Theodorici Regis Italiæ, de quo superiùs actū est 6. Iunij.

[e] Eumeni Episcopi.] Hunc Græci ob spectatissimas eius virtutes, & egregiam miraculorum operationem, Thaumaturgum appellant in Menologio, vbi de ipso agunt hac die.

v. C Tertiodecimo Kal. Octob. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	23	24	25	26			

PVTEOLIS in Campania sanctorum martyrum Ianuarij Beneuentanæ ciuitatis Episcopi, Festi eius diaconi, & Desiderij lectoris, Sosij diaconi ecclesiæ Misenatis, Proculi diaconi Puteolani, Eutychis, & Acutij: qui post vincula & carceres capite cæsi sunt sub Diocletiano Principe. Corpus sancti Ianuarij Neapolim fuit delatum, atque honorificè in Ecclesia tumulatum: vbi etiam beatissimi martyris sanguis in ampulla vitrea adhuc seruatur, qui in conspectu capitis illius positus, velut recens liquescere & ebullire conspicitur. Nuceriæ natalis sanctorum martyrum Felicis [b] & Constantiæ, qui passi sunt sub Nerone. In Palæstina san-

sanctorum martyrum Pelei [c], Nili, & Eliæ Episcoporum Ægypti, qui tempore persecutionis Diocletiani cum plurimis clericis pro Christo igne consumpti sunt. Eodem die sanctorum martyrum Trophimi [d], Sabbatij, & Dorymedontis, sub Probo Imperatore: quorum Sabbatius Antiochiæ iussu Attici Præsidis tamdiu flagris cæsus est, donec emitteret spiritum: Trophimus verò Synnadam ad Perennium Præsidem missus, post multos cruciatus cum Dorymedonte senatore capitis decollatione martyrium consummauit. Cordubæ in persecutione Arabica S. Pomposæ [e] virginis & martyris. Cantuariæ sancti Theodori [f] Episcopi, qui à Vitaliano Papa in Angliam missus, doctrina & sanctitate refulsit. Turonis sancti Eustochij [g] Episcopi, magnarum virtutum viri. In territorio Lingoniensi sancti Sequani [h] presbyteri & confessoris.

SEPTEMBRIS 19.

IANVARII & soc. [a]] Non tantùm Beda, Vsuard. Ado, ac ceteri Latinorum de Ianuario ac socijs agunt hac die, sed & Græci in suo Menologio; nec solùm hac die, sed & xj Kalend. Maij. Horum Acta à Ioanne diacono descripta recitat Surius tom. 5. & Mombrit. tom. 2. Habemus alia in nostra bibliotheca in vet. cod. manuscrip. vbi etiam notantur Consules, quibus ijdem martyres sunt passi, nimirum Constantio quintùm & Maximiano Coss. Est hic annus à Christo Domino, secundùm Fastos Onuphrij, 305. Est enim dictorum Actorum huiusmodi exordiũ: Temporibus Diocletiani Imp. Consulatu Constantij quinquies & Maximiani, &c. Descripsit nuper res gestas sancti Ianuarij & soc. Paul. Reg. Habemus in nostra bibliotheca homiliam peruetustã in eiusdem sancti Ianuarij solẽnitate ad populum habitam. incipit: Operante diuina misericordia, redijt communibus votis optata solemnitas & dies, &c. Recensetur ibi immensa illa flammarum eruptio è Vesuuio monte, ex quà quidem non tantùm proximè adiacentis ciuitatis, ac circumcirca positarum regionum, sed totius ferè Europæ conflagratio imminere videbatur, quæ tamen S. Ianuarij est virtute compressa. Ne verò quis hanc putet esse inanem hyperbolem, legat in primis quæ de alia ignium eruptione facta sub Tito Imp. traduntur, quam descripsit Dio, & alij eiusdem temporis scriptores. His adde quę scribit Marcellinus Comes, antiquus chronographus, in chron. sub Coss. Leone Augusto quartùm, & Probiano, Indict. nona, his verbis: Vesuuius mons Campaniæ torridus, intestinis ignibus æstuans, exusta euomit viscera, nocturnisque in die tenebris omnem Europæ faciem minuto contexit puluere. Huius metuendi memoriã cineris Byzantij annuè celebrant octauo Idus Nouembr. Hæc Marcellinus. Est hic annus Domini 471. De eadem solemnitate eam ob causam Constantinopoli annis singulis agi solita scribit Procopius de bello Goth. lib. 2. pagina 301. vbi narrat Vesuuij flammarum eruptiones, atq; post multa: Ferunt namque, cùm Byzantium semel cinis hîc recidisset, sic loci eius homines terruisse, vt ex eo tempore ad nostram ętatem annuis Deũ supplicationibus placent, &c. Ex tam egregio & toto Orbe vulgato miraculo, S. Ianuarij virtute edito, factum putamus, vt Gręci solemni cultu iterato eumdẽ martyrem celebrent, vt diximus ex eorum Menolog. Constat enim ex superiùs citata homilia, ea de causa ex remotis vndique vrbibus frequenti cœtu populos ad venerandum sepulchrum martyris aduentasse Neapolim, & in honorem S. Ianuarij passim erectas esse ecclesias. Erat etiam Romę in suburbijs via Tiburtina templum sancti Ianuarij, cuius meminit sanctus Gregor. lib. 4. dialog. cap. 26. & 54. Mentio habetur de eodem sancto Ianuario in transitu sancti Paulini, quem descripsit Vranius, circa finem. Porrò insigne ac perenne miraculum sanguinis eiusdem sancti Ianuarij, qui cùm ampulla vitrea concretus contineatur, liquescere tamen, & fluere, perinde ac si recens esset effusus, sæpè conspicitur, non eiusmodi est, vt vnius, vel alterius hominis testimonio comprobetur; sed ita manifestum, vt ipse martyris sanguis assidua miraculorum operatione, vocibus quibusdam, velut Abel sanguis clamans, per vniuersum Orbem Christianum intonet.

[b] Felicis & Constantiæ.] De his etiam Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 8. cap. 96. ac ceteri recentiores.

[c] Pelei & soc.] Agunt de his Beda, & alij qui suprà. Eorum autem certamina scribit Euseb. lib. 8. cap. 22. & 25. ex quo Nicephorus lib. 7. cap. 16. & alij recentiores.

[d] Trophimi & sociorum.] Græci etiam de his agunt in Menologio hac die. Gesta autem ipsorum ex antiquioribus monumentis edidit Metaphrastes quę refert Lipom. tom. 6. & Sur. tomo 5.

[e] Pomposæ.] Huius passionis Acta scripsit S. Eulogius in Memorial. sanct. lib. 3. cap. 11. eamque coronatam martyrio scribit hac ipsa die, æra octingentesima nonagesimaprima, anno à Christo Domino 853.

[f] Theodori Episcopi.] De eodem plura Beda de gest. Angl. lib. 3. c.29. & 30. lib.4. c.1. & seq. lib.5. c.8. & in epitome. Ex eodem auctore accepere ceteri omnes qui prosecuti sunt res Anglorum, ac nouissimè Trithem. de vir. illust. ord. S.Bened. lib 2. c.18. lib. 3.c.114 & lib.4.cap.60. Honorificentissima mentio de eodem habetur in litteris Agathonis Papę, quę insertę sunt in Act. 4. Sextæ Synodi. Migrauit ex hac vita anno Domini 690. cùm sedisset annis xxij.

[g] Eustochij Episc.] De quo hac die Beda, & alij recentiores; sæpè de eodem Greg. Turon. de gest. Franc. lib.2. c.1. in fin. & lib.10. cap.31. recensetque Eustochium quintum ordine Episcopum Turonensem S. Britij succcessorem. Sedit temporibus Valentiniani Tertij Imperatoris.

[h] Sequani.] Agit de eodem hac die Beda, licet mendosè, Segoni, pro Sequano legatur: rectiùs apud Vsuardum, & alios recentiores. Scribit de eo Gregorius Turonensis de glor. confess. cap. 88. & Trithemius de viris illustribus ordinis sancti Benedicti lib.3. cap.302.

iij. D Duodecimo Kal. Octob. Luna. 20

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27			

VIGILIA sancti Matthæi [a] Apostoli & Euangelistæ. Romæ passio sanctorum martyrum Eustachij [b], & Theopistis vxoris eius, cum duobus filijs Agapio & Theopisto: qui sub Hadriano Imperatore damnati ad bestias, sed Dei ope ab ijs nil læsi, in bouem æneum candentem inclusi, martyrium consummarunt. Cyzici [c] in Propontide natalis sanctorum martyrum [d] Faustæ virginis, & Euilasij, sub Maximiano Imperatore: quorum Fausta ab eodem Euilasio idolorum sacerdote decaluata, & ad turpitudinem rasa [e], suspensa & torta est: deinde cùm vellet eam mediam secare, & carnifices lædere non valerent, stupens Euilasius, in Christum credidit: & dum ipse etiam Imperatoris iussu fortiter torqueretur, Fausta capite terebrata, clauis toto corpore confixa, & sartagini ignitæ imposita, cum eodem, voce de cælo vocata, transiuit ad Dominum. In Phrygia sanctorum martyrum Dionysij [f] & Priuati. Item sancti Prisci [g] martyris, qui punctim pugionibus transuerberatus, capite plexus est. Perge in Pamphilia sanctorum Theodori [h], & Philippæ eius matris, ac sociorum martyrum sub Antonino Imperatore. Carthagine sanctæ Candidæ [i] virginis & martyris, quæ sub Maximiano Imperatore plagis toto corpore dilacerata, martyrio coronatur. Item sanctarum martyrum Susannæ [k] filiæ Arthemij idolorum sacerdotis, & Marthæ. Eodem die sancti Agapiti [l] Papæ, cuius sanctitatem beatus Gregorius Magnus commemorat. Mediolani sancti Clicerij [m] Episcopi & confessoris.

IGILIA S.Matthæi [a].] De eadem Beda, Innocen. III. de obser. ieiun. Concil. Oxoniens. cap.1.& Radulph. de obseruat. can. cap. 19.

[b] Eustachij & sociorum.] De his Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, necnon & Græci in Menolog. Metaph. ex veter. monumentis descripsit ipsorum res gestas; refert easdem Lipom. tomo 6. & Sur. tomo 5. Habemus & ipsas in vet. codic. manuscript. Agit de ijsdem Niceph. histor. libro 3. cap. 19. & Ioan. Damascen. orat. 3. de imag. Fuit olim Romæ, & hactenus perseuerat eiusdem martyris illustris ecclesia, vbi in memoriam ipsius, qui cuncta sua pauperibus elargitus est, solemnes agapes frequentari consueuerunt, vt reperi in antiquo manuscripto Rituali, vbi & hæc oratio scripta legitur: Da, Domine, famulo tuo N. sperata suffragia obtinere, vt qui pauperes tuos in tua sancta Ecclesia recreauit, sanctorum simul omnium & beati martyris Eustachij & sociorum eius mereatur consortia, cuius nunc est exempla secutus. Per Christum, &c. Quod pertinet ad historiæ veritatem, cui tam Latini quàm Græci adstipulari sunt visi; cùm Eustachius ante Christi fidem susceptam Placidus, aliàs Placidas, diceretur, hic ille ipse videtur, qui in bello Iudaico sub Vespasiano & Tito nobili militiæ titulo meruit, Præfectusque equitum egregiam nauauit operam, vt est auctor Iosephus de bello Iudaic. lib. 3. c. 4. & 13. lib. 4. c. 2. & lib. 5. cap. 3. cuius spectatissima virtus optimè nota erat Traiano, qui in eodem bello Decimę legioni pręfectus Dux erat, vt idem testatur auctor lib. 3. cap. 11. & 16. vt non mireris, si Traianus factus posteà Imperator, quem præficeret exercitui aduersus barbaros profecturo, tam solicitè Placidum perquirendum curarit.

[c] Cyzici in Propontide.] Notissima est ciuitas. Beda ex Theodoro Græco auctore lib. quæstion. quæst. 3. tit. 8. col. 291. hæc ait de carcere Cyziceno: Quosdam audiui astruentes, quòd beatæ memoriæ Theodorus doctissimus vir, & Archiepiscopus quondam gentis Anglorum, ita exposuit illud Pauli ad Corinthios: Nocte & die in profundo maris fui. Quia fuerat in Cyzico quędam fouea nimis alta, ad tormenta noxiorum parata; quæ ob altitudinem immensam, Profundum maris solet appellari, cuius cœnum & obscuritatem Paulus inter alia innumerabilia sustinuit pro Christo. Hæc Beda ex Theodoro.

[d] Faustæ & Euilasij.] De ijsdem pluribus Beda, Vsuardus, Ado, & alij Latinorum, Græci autem in Menologio pridie Nonas Ianuarij. Descripsit eorum Acta Metaphrastes, quæ extant apud Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1. Mombrit. eadem recitat tom. 1. paucis autem Petrus in catal. lib. 8. c. 97. & alij.

[e] Ad turpitudinem rasa.] Eiusmodi ludibrijs affici à persecutoribus consueuisse Christianas feminas, demonstrant Acta S. Charitinis, quæ descripsit Metaphrastes: habes ea apud Sur. to. 5. Sanè quidem turpe esse mulieri tonderi, aut decaluari, significat Paulus Apost. 1. ad Corinth. c. 11. Penes Gentiles etiam id fuisse ignominiosissimum, satis docet sententia Apuleij de asin. aur. lib. 2. cuius hæc sunt verba: At verò (quod nefas est dicere, ne quod sit vllum huius rei tam durum exemplum) si cuiuslibet eximięque pulcherrimæque feminæ caput capillo spoliaueris, & faciem natiua specie nudaueris, licet de cælo eiecta, mari edita, fluctibus educata; licet, inquam, Venus ipsa fuerit, licet omni gratiarum choro stipata, & toto Cupidinum populo comitata, & balteo suo cincta, cinnama fragrans, & balsama rorans, si calua processerit, placere non poterit ne Vulcano quidem suo. Et inferiùs: Tanta denique est capillamenti dignitas, vt quamuis auro, veste, gemmis omnique cetero mundo exornata mulier incedat: tamen nisi capillum distinxerit, ornata non possit videri. Hæc ille. Et in eamdem sententiam Cyprianus libro de idol. vanit. his verbis: Est & Venus calua multo hîc turpior, quàm apud Homerum vulnerata, &c. Hæc probè intelligens prudentissima Christiana virgo, cùm sciret adolescentem quemdam suam deperire formam; vt illum ea cupidine liberaret, adhibita nouacula, cute tenus suos omnes amputauit capillos; sicque abrasam penitus se illi inspiciendam cùm exhibuisset, omnem mox in illo concupiscentiæ flammam extinxit. Recitat hæc Isidorus Pelusiota lib. 2. epist. 53. Quod ad pœnam decaluationis pertinet, perseuerauit id genus supplicij etiam apud Christianos alicubi Penes Francos enim mulieres, quæ in fornicationis crimen lapsę essent, decaluabantur. habes de his c. 2. lib. 6. in Capitularibus Regum Francorum pagina 217. Sed tam apud Gentiles, quàm etiam Christianos, probauit vsus, vt quę opinione hominum viderentur contemptibilia ac ludicra, si religionis causa fierent, non tantùm honesta ac digna, verùm etiam sacrosancta haberentur, vt S. Ambrosius pluribus disputat in epist. 30. ad Sabinum lib. 6. edit. Rom. vnde & Gentiles etiam suas Vestales virgines tondere consueuerunt, vt scribit Plinius lib. 16. c. 44. Id ipsum etiam in Ecclesia hactenus fieri moris esse, omnes norunt. At quoniam in hæc semel incidimus; contrarius his se offert canon 17. Conc. Gangrensis, cuius hæc sunt verba: Quæcumque mulier, religioni iudicans conuenire, comam sibi amputauerit, quam Deus ad velamen eius ad memoriam subiectionis illi dedit; tamquam resoluens ius subiectionis, anathema sit. Hæc canon: quæ quidem tamquam validum quoddam telum hostes Catholicæ Ecclesiæ aduersus nos cùm intorquent; consilij inopes nonnulli ad illud vnum confugiunt remedium, vt dicant, canonem illum prouincialis esse Concilij, nec extra illius prouincię limites vim sibi aliquam vendicare. Sed hęc bella quędam tergiuersatio potiùs videtur, quàm nodi solutio: cùm constet, tam illum canonem, quàm complures alios eiusdem Concilij, in Decretorum libro, quo Ecclesia vtitur, esse contextos. Sed licet non omnia ibi posita iuris vniuersalis sibi vendicent auctoritatem; tamen longè ante Gratiani collectionis tempora, Symmachi Papæ auctoritate, scimus canones eius Concilij comprobatos, cùm idem Pontifex in sexta Synodo Romana tunc celebrata testetur, canones Concilij Gangrensis conditos esse Apostolica auctoritate. Hæc

idcircò Symmachus, quoniam illi Synodo interfuit Osius Episcopus Cordubensis, qui (vt in Annalibus demonstrauimus) missus erat legatus à Romano Pontifice in Orientem. At licet hæc præter institutum; tamen ex quo aduersariorum obiectionem posuimus, soluendæ quæstionis necessitatem quamdam nobis ipsis imposuisse videmur. Aliunde igitur germanus sensus illius canonis est eruendus; ex Sozomeno, inquam, qui vbi agit de Eustachio Sebasteno Episcopo hæresiarcha, aduersus cuius deliria dicta Synodus tela intorsit, hæc inter alia habet lib. 5. cap. 13. Mulieres (inquit) non paucæ adductæ in fraudem, primùm viros deseruerunt: nonnullæ pietatis simulatione caput totondere, & contrà quàm sexum muliebrem deceret, virilem habitum induêre: his de causis Episcopi, &c. Ex his quidem manifestum fit, sanctam Synodum non in sacratas Deo dicatas virgines, sed in hæreticas mulieres viros relinquentes anathematis sententiam tulisse: sicq. alia eiusdem Concilij paradoxa ad historiæ veritatem sunt referenda, vt eorumdem canonum sensus legitimus habeatur. Non imus inficias de tondendis virginibus, ac viduis Deo dicandis diuersas fuisse diuersarum ecclesiarum laudabiles consuetudines: legibus etenim Imp. Valentiniani in Occidentali Ecclesia id vetitum accepimus, est L. 27. de Episc. & cleric. Cod. Theod. Quinetiam S. Ambrosius nonnisi lapsam virginem crinem deponere persuadet in signum pœnitentiæ. id ipse in commentario ad virgin. lapsam. In Ægypto autem & Syria id vsu fuisse receptū, S. Hieronymus in epist. 48. ad Sabinianū testatur his verbis: Moris est in Ægypti & Syrię monasterijs, vt tam virgo, quàm vidua, quæ se Deo vouerint, & sęculum conculcarint, crinem monasteriorum matribus offerant desecandum, non intecto postea contra Apostoli voluntatem incessuræ capite, sed ligato pariter & velato, nec hoc quispiam præter tondentes nouit & tonsas: nisi quod quia ab omnibus fit, pænè scitur ab omnibus. Hoc autem duplicem ob causam ex consuetudine versum est in naturam; vel quia lauacrū non adeunt, vel quia oleum nec capite nec ore norunt, ne à paruulis animalibus, quæ inter cutem & crinem gigni solent, & consuetis sordibus opprimantur. Hæc Hieronymus. Crinem amputare solitas esse Tabennensiotas sanctissimas virgines, quas sanctus Pachomius ab Angelo monitus instruit, auctor est Palladius in Lausiacis.

[f] Dionysij & Priuati.] Vsuardus de ijsdem hac die, ac recentiores, quibus consentiunt vetera manuscripta.

[g] Prisci.] De eo Græcorum Menologium pluribus: eius enim ad Christum conuersionem, confessionem, & martyrium egregiè consummatum describunt. De eo item Galesin. in suo Martyrologio ex ijsdem Græcorum fontibus. Quòd hic punctim transuerberatus dicitur; consule quæ de huiusmodi supplicij genere diximus suprà die 3. Maij. c. & die 13. Aug. c.

[h] Theodori & soc.] Agunt de his etiam Gręci in Menologio hac die.

[i] Candidæ.] De qua etiam in tabulis ecclesiæ Cordubensis, ex quibus etiam Gales. hac die. Fuit altera Candida virgo, quæ claruit Carthagine temporibus Theodosij Imp. de qua Paulinus in vita S. Ambrosij.

[k] Susannæ & Marthæ.] De his etiam Gręci hac die in Menologio agunt.

[l] Agapiti, aliter, Agapeti Papæ.] De eodem Beda x. Kalend. Maij, quo die obijt: sed hæc est solemnitas translationis eius: Græci autem de eodem agunt xv. Kalend. Maij, vt apparet ex eorum Menologio, vbi de eo his verbis: Sancti Patris nostri Agapiti Rom. Pontif. Iustiniani temporibus Cōstantinopolim profecti, viri pietate & miraculis celeberrimi. Hæc ibi. De eius miraculis agit S. Greg. Papa lib. 3. dialog. cap. 3. Huius hæc illa sunt præconia de consecrat. dist. 1. Agapetus vas Catholicum, Euangelij tuba, præco iustitiæ, &c. Scripsimus res gestas ipsius in Annal. Eccles. per annos singulos.

[m] Clicerij Episcopi.] De eodem tabulæ ecclesiæ Mediolanensis. Scripsit de eodem elegans epigramma Ennodius Ticinensis: incipit: Suffusus nimio, &c. Successit S. Materniano, seditque temporibus Bonifacij Papæ.

iij. E Vndecimo Kal Octob. Luna. 21

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28			

NATALIS sancti Matthæi [a] Apostoli & Euangelistæ, qui in Æthiopia prędicans, martyrium passus est. Huius Euangelium [b] Hebræo sermone conscriptum, ipso reuelante, inuentum est vnà cum corpore beati Barnabæ Apostoli, tempore Zenonis Imperatoris. In terra Saar sancti Ionæ [c] Prophetæ, qui sepultus est in Geth. Romæ sancti Pamphili [d] martyris. Item via Claudia, vigesimo ab Vrbe milliario, passio sancti Alexandri Episcopi, qui sub Antonino Imperatore, pro fide Christi, vincula, fustes, equuleum,

leum, lampades ardentes, vngularum laniationem, bestias, ac fornacis flammas superans, tandem gladio cæsus, vitam adeptus est gloriosam. Eius corpus posteà beatus Damasus Papa in Vrbem transtulit sexto Kalendas Decembris, quo die festiuitatem illius celebrandam instituit. In Phœnicia sancti Eusebij [f] martyris, qui vltrò Præfectum adiens, & se Christianum esse denuntians, ab eo multis tormentis afflictus, capite cæsus est. In Cypro sancti Isacij [g] Episcopi & martyris. Ibidem sancti Meletij [h] Episcopi & confessoris. In Æthiopia sanctæ Iphigeniæ [i] virginis, quæ à beato Matthæo Apostolo baptizata, & Deo dicata, sancto fine quieuit.

SEPTEMBRIS 21.

MATTHÆI Apostoli [a].] De quo Beda, ac ceteri Latinorum, Græci autem xvj. Kal. Decemb. De Apostolatu eius ad Æthiopas, de quo hîc mentio habetur, scribunt Origen. in Genesim, Euseb. hist. lib. 3. c. 1. Socrat. lib. 1. c. 15. Dorotheus in Synopsi, & alij. Auctor ille, qui fertur nomine Isidori, lib. de vita & obitu sanct. cap. 78. Macedoniam & Iudæam illi tribuit, Metaphrastes verò Syriam superiorem iuxta Euphratem. Plura de eodem apud Constitut. Apostol. quæ feruntur Clementis nomine. Acta eius, præter ea quæ in Passionibus Apost. incerto auctore feruntur, descripsit etiam Metaphrastes, quæ recitat Lipom. tom. 5. Incipiunt: Iam quidem, &c. Alia diuersa habet Sur. tom. 5. hac die. Perionius alia nuper conscripsit: nouissimè verò ex antiquis monumentis & sanctorum Patrum scriptis collegit R. D. Marc. Antonius Columna Archiepiscopus Salernitanus, & sanè quidem eruditè. In Breuiario Toletano sacri hymni habentur, quibus etiam eius Acta narrantur. Tres insuper hymnos de eodem Apostolo ab Alfano Episcopo Salernitano esse elaboratos, tradit Petrus diac. Cassin. de vir. illust. monast. S. Bened. c. 19. Nonnulla de Matthæo scribit Niceph. hist. lib. 2. cap. 41. sed quæ nullius prorsus sint testimonio comprobata. Apud Hippolytum libello de duodec. Apost. legi Matthęum factum victimam virginitatis: alludente nimirum auctore ad historiam de S. Iphigenia virgine, quæ legitur in Actis eius ab eo Deo dicata. De loco vbi passus est, vel vbi sepultus, potiùs assentior Venantio Fortunato, qui ante annos mille vixit: is etenim dum agit de Apostolis singulis, ipsisque locis vbi passi & conditi sunt, hæc de Bartholomæo atque Matthæo canit:

Inde triumphantem fert India Bartholomæum,
Matthæum eximium Naddauer alta virum.

Hæc in carm. de gaud. vit. æter. & lib. 7. ad Bodog. Ducem. De victu ipsius Clemens Alexan. in Pædag. lib. 2. cap. 1. hæc ait: Matthæus Apostolus seminibus, baccis, atque oleribus, absque carnibus vescebatur.

[b] Huius Euangelium.] De eius Euangelio agit sanctus Hieronymus de script. Eccles. & in Matthęum cap. 2 vbi meminit de Nazarę is, qui se authenticum Matthæi Euangelium habere profitebantur, & Epiph. in Panar. hæres. 29. De eius inuentione vnà cum corpore sancti Barnabæ scribit Theod. lector lib 1. collect. Niceph. lib. 16. cap. 37. Alexander monach. in vita sancti Barnabæ, & alij recentiores.

[c] Ionæ Prophetæ.] Agunt de eodem hac die Græci in Menolog. Pręter illa quæ de ipso leguntur in diuinis Scripturis, & apud earum interpretes, scribit Iosephus antiquit. lib. 9. c. 11. Epiph. de vit. & interit. Prophet. c. 16. Isid. cap. 45. & Doroth. c. 6. De sepulchro Ionæ apud Diospolim, vel Diocęsaream Palæstinæ, agit S. Hieronymus ad Chromat. in procem. super Ionam.

[d] Pamphili.] De quo hac die Vsuardus, adstipulanturque vet. manuscripta. Diuersus est hic ab illo Pamphilo Cæsariensi, de quo Kalend. Iunij actum est.

[e] Alexandri.] Agunt de eodem hac die Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Constat hunc omnino esse diuersum ab Alexandro Papa: cuius autem fuerit ciuitatis Episcopus, nondum inuenimus. Huius martyrium refert Petrus in catal. lib. 8. cap. 102. vbi etiam meminit translationis per Damasum factæ.

[f] Eusebij.] De quo & Græci in Menologio hac die, ibique eius Acta describunt.

[g] Isacij Episc.] Gręci itidem de eodem agunt in Menolog. referuntq eius certamen.

[h] Meletij Episc.] Agunt de eodem ijdem in Menologio. Diuersus hic à Meletio Antiocheno, de quo suprà.

[i] Iphigeniæ.] De qua Petrus in catalog. lib. 8. cap. 101. & alij recentiores. Eius res gestæ describuntur in Actis sancti Matthæi, quorum nuper meminimus.

ij. F Decimo Kal. Octob. Luna. 22

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	29			

SEDVNI in Gallia, in loco Agauno, natalis ſanctorum martyrum Thebæorum, Mauritij [a], Exuperij, Candidi, Victoris, Innocentij, & Vitalis, cum ſocijs eiuſdem legionis, qui ſub Maximiano pro Chriſto necati [b], glorioſa paſſione mundum illuſtrarunt. Romæ paſſio ſanctarum virginum & martyrum Dignæ [c] & Emeritæ, ſub Valeriano & Gallieno: quarum reliquiæ in eccleſia ſancti Marcelli aſſeruantur. Apud pagum Caſtrenſium ſancti Ionæ [d] preſbyteri & martyris, qui cum ſancto Dionyſio profectus in Galliam, iuſſu Iuliani Præfecti verberibus cęſus, gladio martyrium conſummauit. Ratiſponæ in Bauaria ſancti Emmerani [e] Epiſcopi & martyris, qui vt alios liberaret, mortem ſæuiſſimam Chriſti cauſa patienter ſubijt. Antinoopoli in Ægypto ſanctæ Iraidis [f] virginis Alexandrinæ, & ſociorum martyrum: quæ ad hauriendam è proximo fonte aquam egreſſa, cùm vidiſſet nauim confeſſoribus Chriſti onuſtam, relicta hydria, protinus ſe illis adiunxit, ac ſimul cum ijs in vrbem ducta, prima omnium, poſt multa ſupplicia, capite cæſa eſt; deinde preſbyteri, diaconi, & virgines, alijque omnes eodem mortis genere conſumpti ſunt. Apud ciuitatem Meldenſem beati Sanctini [g] Epiſcopi, diſcipuli ſancti Dionyſij Areopagitæ, qui eiuſdem ciuitatis Epiſcopus ab eo conſecratus, primus illic Euangelium prædicauit. In territorio Conſtantienſi, ſancti Lautonis [h] Epiſcopi. In pago Pictauienſi, ſancti Florentij [i] preſbyteri. In territorio Bituricenſi, ſancti Siluani [k] confeſſoris. Lauduni, ſanctæ Salabergæ [l] abbatiſſæ.

SEPTEMBRIS 22.

MAVRITII & ſoc. [a]] De his Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri omnes. Horum Acta ſcripta feruntur à S. Eucherio Epiſcopo Lugdunenſi; extant apud Sur. tom. 5. hac die, & Mombrit. tom. 2. Scripſit de ijſdem carmen Venant. Fortun. lib. 2. Marbodum Epiſcopum Redonenſem eorumdem certamen ſcriptis conſignaſſe, auctor eſt Sigebert. de vir. illuſtr. cap. 159. Meminit & de his Ado Viennen. in chron. anno Domini 283. & 719. De miraculis ad eorum ſepulchrum fieri ſolitis agit Greg. Turon. lib. de glor. mart. cap. 76. Alia refert Sur. tom. 5. ex epiſt. decani & cleri Caſtrinoui in Gall. De horum reliquijs Turonis repertis ſcribit idem Gregor. Turon. hiſt. Franc. lib. 10. cap. 31. in fin. Rurſus etiam de reliquijs Vitalis & Innocentij, quorum hîc habetur mentio, vide in rebus geſtis S. Annonis Epiſcopi Colon. lib. 1. c. 33. apud Sur. tom. 6. Eiuſdem Mauritij lanceam aſſeruari in eccleſia Cracouienſi, auctor eſt Chromerus de reb. Polon. lib. 3. Frequentem fuiſſe Fidelium Occidentalium peregrinationem ad Agaunenſes, quamplurima antiquitatis monumenta produnt. Hîc notandum eſt, quòd Græci etiam habent ſuum Mauritium, & commilitones martyres, qui eadem vrgente perſecutione Diocletiani & Maximiani Impp. paſſi ſunt Apameæ in Syria: quorum res præclarè geſtas deſcripſit Metaphraſtes, quas & recitat Sur. tom. 4. menſe Iulio. Hinc factum eſt, vt plerique vnum eumdemque eſſe

putent illum cum hoc de quo agitur;cui sententiæ & ego aliquando non inuitus adhęsi,culpans Metaphrasten, quasi minùs assecutus esset res Occidentalium martyrum: sed vbi legi Theodoretum Cyri in Syria Episcopú de Euangel veritate lib.8. in fine, illustriores nobilioresq. sibi notos recensentem martyres, Mauritio adnumerato inter illos in hæc verba: Petro, Paulo,Thomæ, Sergio, Marcello, Leontio, Antonino, Mauritio, alijsque sanctis martyribus solemnitates populari epulo peraguntur, &c. à priori sententia recedere coactus sum: his enim sedulò expensis quæ scribit Theodoretus, quis sibi persuadeat, ipsum de alio Mauritio intellexisse, quàm de illo in eadem regione passo Apameæ in Syria, cuius Acta descripta recitat Metaphrastes? Certè mihi non fit verisimile, illum in tam paruo martyrum numero prætermisisse innumeros ferè perillustres martyres in Syria passos, & externos tam longè positos in exemplum adducere voluisse.

b Pro Christo necati.] Primò hi more maiorum decimati iterùm sunt, ac demum omnes sæuissimè trucidati. Polybius dum lib.6.agit de Romani Imperij politia, numerans militariú suppliciorú genera, ponit inter alia illud quod δεκατίαν, id est,decimationem appellat. Habes apud Iulium Capitolinum decimare, vigesimare,& centesimare;ait enim: Cùm seditiones militares pateretur, multos sæpiùs decimauit,aliquando etiam centesimauit,cùm digni essent decimatione,vel vigesimatione. sortiebantur enim qui cædendi essent. sic Liuius lib 2. ab Vrb. cond. Reperitur primus omnium fuisse Cambyses, qui exercitum non ad supplicium,sed ad cibum,ne ceteri perirent, sorte decimauit, vt scribit Seneca lib.3.de ira c.20. Primus auctor huius supplicij inferendi apud Romanos fuit Appius Claudius,de quo Liuius lib.2. dec. 1. De decimatione militari sæpiùs meminit Sueton. in Octauio cap.24.in Caio c.48.in Galba cap.12. Qui autem ex decimatione supererant milites,ob ignominiam ordeo pascebantur,quòd esset cibus gladiatorum. ita factum reperies à M. Antonio apud Frontinum, ab Octauio apud Sueton. c.25.& apud Dionem lib.48.& 49. Meminit de decimatione etiam Tacitus lib.3.his verbis: Decimum quemque ignominiosæ cohortis sorte ductos fuste necat. Et lib.14.Ex fuso exercitu,cùm decimus quisque fuste feritur,etiam strenui sortiuntur. Hęc ille. Quod & factum esse aduersus hos Christianos milites, Maximiani sententia in illos prolata significat, cuius sunt hæc verba: Decimum quemque morti funesta sors præbeat, &c.

c Dignæ & Emeritæ.] De his etiam pleraque vet. manuscripta. Passæ sunt in persecutione Valeriani Imp. sub Gaio Iudice, sepultæq. sunt in cœmeterio Commodillę via Ostiensi, ad sanctos Felicem & Adauctum, vt earum Acta testantur, quorum alia manuscript. incipiunt: Gaius Iudex iussit teneri, &c. aliorum autem prolixiorum est exordium: Temporibus Valeriani, &c. Extant vtraque in nostra bibliotheca, quæ & facilè reperiri credimus in alijs antiquis codic. ecclesiarum vsui accommodatis.

d Ionæ.] De eodem Petr. in catalog. lib. 8. cap. 106. consentiuntque vetera manuscripta.

e Emmerami.] Agunt de eo hac die Beda, Vsuardus, & alij. Scripsit vitam ipsius Cyrinus Episcopus Ratisponensis,quam refert Sur.tom.5. Claruit anno Domini septingentesimo quinquagesimo.

f Iraidis.] Agunt de eadem hac die Gręci in Menolog. Antinoopolis in Ægypto ciuitas, cuius hîc mentio habetur, famosissima est ex Antinoi nomine, quem Hadrianus habuit in delicijs, cui & ex humanis sublato sacra decreuit, inter deos retulit, eiusque nomine dicatam ciuitatem appellari voluit. Allata est ex his factis opportuna occasio sanctis Patribus, qui scripserunt contra Gentilium errores,& ipsorum deorum falsitatem; vt illorum originem & impuritatem non tam ex illorum scriptis, quàm recentiori exemplo ob oculos posito apertiùs demonstrarent, illosque conuincerent; vt Hegesippus fecit, quem citat S. Hieronymus de Script. Eccles. in Hegesip. & in Isaiam, Iustinus philosoph. & martyr in apolog. Theophilus Antiochenus, Athenagoras, Origenes contra Celsum, Epiphanius in epit. fid. Cath. Chrysost. homil. 27 in 2. ad Corinth. & alij. Rem gestam scribunt ex Gentilibus Dio, & Spartianus in Hadriano. In antiquis nummis eamdem Antinoi apotheosim expressam vidimus.

g Sanctini Episcopi.] De eo vet. manuscrip. Petrus in catal. lib.8. c.108. Describit eius Acta Antonin. par.1. tit.6. c.28. §.1.& alij. Ante hos omnes Hincmarus, cùm agit de sancto Dionysio Areopagita apud Sur. tom.5. post Areopagitica Hilduini.

h Lautonis Episcopi.] Non tantùm in veteri Rom. Martyrologio, sed & in plerisque manuscript. de eodem agitur hac die. Claruit circa annum Domini 550. interfuitque secundo, tertio, & quarto Concilijs Aurelianensibus, in quibus subscriptus reperitur. mentio habetur de eodem in rebus gestis sancti Paterni Episcopi Abricensis.

i Florentij.] De quo hac die Vsuardus: pluribus de eo Petrus in catal lib. 8. c. 107. Peruenit vsque ad tempora Theodosij senioris.

k Siluani.] Agit de eodem Vsuardus hac die, alijque recentiores.

l Salabergæ.] De eadem Petr. in catalogo libro 8. cap. 114. Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Benedicti lib. 3. cap. 82. & Molan. in addit. ad Vsuard.

j. G Nono Kalend. Octob. Luna. 23

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	25	26	27	28	29	30			

OMÆ ſancti Lini [a] Papæ & martyris, qui primus poſt beatum Petrum Apoſtolum Romanam Eccleſiam gubernauit; & martyrio coronatus, ſepultus eſt in Vaticano prope eumdem Apoſtolum. Iconij in Lycaonia ſanctæ Theclæ [b] virginis & martyris, quæ à ſancto Paulo Apoſtolo ad fidem perducta, ſub Nerone Imperatore in confeſſione Chriſti ignes ac beſtias deuicit, & poſt plurima ad doctrinam multorum ſuperata certamina, Seleuciam veniens, ibi requieuit in pace: quam ſancti Patres ſummis laudibus celebrarunt. In Campania commemoratio beati Soſij [c] diaconi Miſenatis, quem ſanctus Epiſcopus Ianuarius, cùm de illius capite, Euangelium in eccleſia legentis, flammam videret exurgere, martyrem futurum pronuntiauit: & non poſt multos dies, cùm ipſe eſſet annorum tringinta, martyrium cum eodem Epiſcopo capitis detruncatione ſuſcepit. In Africa ſanctorum martyrum Andreæ [d], Ioannis, Petri, & Antonij. In territorio Conſtantienſi ſancti Paterni [e] Epiſcopi & martyris. Anconæ ſancti Conſtantij [f] eccleſiæ manſionarij, miraculorum gratia conſpicui. In Hiſpania ſanctarum mulierum Xantippæ [g] & Polyxenæ, quæ fuerunt Apoſtolorum diſcipulæ.

SEPTEMBRIS 23.

INI Papæ [a].] Vſuardus item de eo agit, & alij recentiores; conſentiuntque vet. manuſcript. De eodem Paulus in 2. ad Timoth. cap. 4. Succeſſit S. Petro, vt ſcribit Iren. lib. 3. c. 3. Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 3. c. 12. Optat. lib. 2. contra Parmen. Epiphan. hęreſ. 27. & hęreſi 41. dum in ſucceſſione Rom. Pontif. Hyginum ordine nonum ponit. Hieron. de Script. Eccleſ. in Clemente, Auguſtinus epiſt. 165. ad Generoſum, Niceph. Epiſc. Conſtantinop. in chron. Niceph. Calliſt. hiſt. li. 3. c. 2. Gregor. Turon. hiſt. lib. 1. cap. 27. & alij recentiores. In Annalibus Eccleſiaſticis pluribus diſſeruimus aduerſus eos qui ſcripſerũt Linum & Cletum viuente Petro tantùm adminiſtraſſe Romanam Eccleſiam; & eo defuncto, ſuffectum fuiſſe Clementem; conatique ſumus diligenter oſtendere, eam opinionem parum eſſe probabilem, & non ſolùm à ſupraſcriptis auctoribus, ſed ab hiſtoriæ veritate prorſus diſſentire.

[b] Theclæ.] De eadem Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores hac die, Gręci autem in Menologio die ſequenti. Scimus Acta quædam, Pauli & Theclæ dicta, quorum meminit Tertullianus in libro de baptiſmo, & ſanctus Hieronym. de Script. Eccleſ. in Luca, eſſe improbata, & auctoritate Gelaſij Papæ reiecta inter apocrypha: vnde factum eſt, vt nonnulli incautè nimis omnia quæ de Thecla ſcripta reperiuntur, tamquam minùs probata, putent adnumeranda eſſe inter apocrypha, reijciendáque, nullum ponentes diſcrimen, nec delectum habentes inter ea quæ de Thecla vera certáque ſcribuntur, & ea quæ ambigua, vel falſa omnino feruntur. In his laborandum nobis erit, vt pretioſum à vili, & ſancta à profanis diſtinguentes, quæ improbata atque reiecta, quæve ſincera atque recepta de tanta martyre dicta reperiantur, adducamus in medium. Speramus autem benignum Lectorem veniam daturum, ſi cùm de clariſſimæ martyris hiſtoriæ veritate retinenda agamus, præter inſtitutum noſtrum in ea aliquanto ampliùs immoremur. Noſſe primùm oportet, quę ſint Acta Pauli & Theclę, quæ Tertullianus, Hieronymus, ac denique Gelaſius damnant. Illa quidem erant eiuſmodi, vt inde hæretici ſumerent exemplum, & deducerent argumenrum (vt ibi ſcribit Tertullianus) licere mulieribus publicè in eccleſia docere, ac baptizare,

zare, quòd Thecla Paulum secuta, palàm docuisset, ac baptizasset. Addit sanctus Hieronymus, in iisdem Actibus, qui Periodus siue Circuitus Pauli & Theclę dicebantur, narrari de baptizato Leone fabulam quamdam. Hæc quidem de illis Actis apud veteres legimus. At verò si quis ea inuestiget, quæ tam apud Græcos, quàm apud Latinos de S. Theclę martyrio scripta reperiuntur (habentur ea prę manibus) nihil in eis prorsus vel de docendi munere, aut de baptizandi ministerio à S. Thecla indebitè vsurpato, & iniustè vendicato, vel etiam de baptizati Leonis fabula vsquam inueniet. Quòd si quis ea saltem ratione duxerit improbanda quæ de ea scripta habentur, quòd ibidem hæc S. Hieron. dicat: Quale enim est, vt indiuiduus comes Pauli, Lucas scilicet, inter ceteras eius res hoc solum ignorauerit? Ad hæc dicimus, non omnia Pauli Acta S. Lucam esse prosecutum. quod ne quis miretur, Paulum ipsum testem adducam; qui in primis in 2. ad Timoth. cap. 3. multa se Iconij, vbi degebat Thecla, passum esse testatur. insuper & ipse Lucas, cùm fateatur multo tempore Paulum esse commoratum Iconij, tamen res illic gestas tribus ferè verbis potiùs delibat, quàm tractat. Si rursum consideres ærumnas, afflictiones, & cruciatus, quos se passum esse idem Paulus profitetur, scribens ad Corinthios epist. 2. cap. 11. & percurras omnes Actus ipsos, quos S. Lucas conscripsit; planè inuenies maiore ex parte illos ab eodem prætermissos. Expende rursum prædictam S. Hieronymi rationem, quàm egregiè ab ipsomet Hieronymo confutetur, (à nullo æquiùs ac veriùs, quàm à se ipso Hieronymus corrigi potest) qui in commentarijs in epistolam ad Galatas cap. 2. dum agit de contentione inter Petrum & Paulum exorta Antiochię, à Luca tamen prætermissa, hęc in hanc sententiam: Nec, inquit, mirum esse, si Lucas hanc rem tacuerit, cùm & alia multa, quæ Paulus sustinuisse se replicat, historiographi licentia prætermiserit: & non esse contrarium, si quod alius dignum putauit relatu, alius inter cetera dereliquit. denique primum Episcopum Antiochenæ ecclesiæ Petrum fuisse accepimus, & Romam exinde translatum; quod Lucas penitus omisit. Hæc sanctus Hieronymus, quibus ab eodem obiecta de silentio Lucæ omnino euacuantur. His prælibatis, iam reliquum est, vt quibus testimonijs Theclæ passionis historia fulciatur, in medium adducamus: quæ cuncta suo ordine digeremus. Habetur in primis in illis mentio de Onesiphoro Pauli hospite. hic ille putatur, cuius idem sanctus Paulus tanta cum laude meminit in 2. epist. ad Timoth. cap. 1. Agitur & de Tryphæna in illis Actis. Eadem creditur illa, quam idem ad Romanos scribens cap. 16. salutari mandat; quòd tunc Romæ degeret, sicut & plerique alij discipulorum Pauli, qui ex Oriente migrarant Romam, vt inter alios Onesiphorus, Prisca, & Aquila. Habent eadem Acta, Theclam Pauli Apostoli prædicatione ad Christum esse conuersam. Id quidem Gregorius Nyssenus hom. 4. in Cant. cantic. confirmat his verbis, de Thecla sermonem habens: Talem myrrham olim Paulus infundebat ex ore suo mistam cum puro pudicitiæ lilio in sanctæ virginis aures: ea verò erat Thecla, quæ præclarè animo suo defluentibus de lilio guttis, hominem externum morte opprimit, omni cogitatione cupiditateque extincta. Hæc ille. Continent eadem Acta, Theclam iam desponsatam, viro nuntium remisisse, vt Christum sponsum mereretur habere. Ecce quàm bellè huic veritati S. Ephiphanius adstipulatur in Panar. heresi 78. cùm ait: Thecla incidit in Paulum sanctum, & à nuptijs exsoluitur, cùm curatorem, siue sponsum haberet formosissimum, primarium vrbis, valdè diuitem, generosissimum ac illustrissimum in vita: contemnit terrena sancta illa, vt cęlestium potens fiat. Hęc Epiphanius. His consentientia loquitur Faustus apud Augustinum lib. 30. contra Faustum cap. 4. Iam, inquit, timeo Apostolo, ne dæmoniorum doctrinam intulisse tunc Iconium videatur, cùm Theclam oppigneratam iam thalamo, in amorem sermone suo perpetuæ virginitatis incendit. Hæc ibi Faustus: quibus planè S. Augustinus assentiri videtur, cùm non excipiat de apocrypha historia; quod aliàs, aduersus eosdem Manichæos agens, facere consueuit, vt de Actis Thomæ, Andreæ, & aliorum. Quòd insuper in prædictis Theclæ passionis Actis reperitur, ipsam gemmas & muliebrem mundum distraxisse, pecuniaque sibi conciliasse custodes carceris, vt Paulum posset inuisere: id ipsum profitetur S. Ioannes Chrysostomus in Act. Apost. homil. 25. cùm ait: Audi de beata Thecla: illa vt Paulum videret, aurum suum dedit; tu autem vt Christum videas, nec obolum das. Hęc ibi. Et ad populum Antioch. hom. 22. Quęre, inquit, Paulum tamquam Thecla, vt audias quæ per ipsum tibi dicuntur. Hæc de his Chrysost. Rursum autem quę illic leguntur de ira sponsi in eam concitata, cùm eius accusatione damnata est ad bestias, quæ mansuetæ diuinitus redditæ, illi blandiebantur; hæc ipsa S. Ambrosius lib. 2. de virginib. explicat his verbis: Thecla doceat immolari, quæ copulam fugiens nuptiarum, & sponsi furore damnata, naturam etiam bestiarum virginitatis veneratione mutauit: namque parata ad feras, cùm aspectus quoque declinaret virorum, ac vitalia ipsa sæuo offerret leoni; fecit, vt qui impudicos detulerant oculos, pudicos referrent. Cernere erat lingentem pedes bestiam, cubitare humi, muto testificante sono, quòd sacrum virginis corpus violare non posset: ergo adorabat prædam suam bestia, & propriæ oblita naturæ, naturam induerat, quam homines amiserant. Hæc ille; qui & ad Simplicianum scribens, hæc ait: Inter leones virgo exultauit, & prodeuntes bestias expectauit intrepida. Hæc ibi; eademque de leonibus in epistola 25. lib. 3. edit. Rom. ad Vercellensem ecclesiam: Quo, inquit, munere venerabilis Thecla etiam leonibus fuit, vt ad pedes prædæ suæ stratæ, impastæ bestiæ sacrum deferrent ieiunium, nec procaci oculo virginem, nec vngue violarent aspero? Quod præterea ad ignes, quos subijt, spectat, à quibus illa remansit illæsa, hæc S. Cyprianus in oratione pro martyribus: Assiste nobis, sicut Paulo in vinculis, & Theclæ in ignibus, &c. Et in orat. in die passionis: Libera me de medio huius sæculi, sicut liberasti Theclam de medio amphitheatro. Item & S. Zeno Episcopus Veronensis in sermone de timore Dei hæc de Thecla: Aduersus Theclam accusator acerrimus linguæ erexit gladium: cùm suis sibi ministris publicæ leges inseruiunt, stimulis acuitur feritas in ferocitatem, & tamen mitior

hominibus

hominibus inuenitur: ne quid scenæ tam diræ humanitatis deesse videatur, immittuntur etiam marina monstra: lacinijs omnibus expoliatur puella, vestitur incendio. Inter tot instrumenta mortis, spectatore metuente, secura calcat genera vniuersa terrorum. Incolumis quasi Orbe subacto, de illo ferali caueæ iam non miserabilis sed mirabilis funereo habitu excedit, victi sæculi triumphum reportans, quam tot supplicijs omnes crediderant perituram. Hucusque Zeno. Rursum verò de ignibus & bestijs hęc Gregorius Nazianz. ad virgin. exhort. Non te fugit, inquit, Theclam ignium & bestiarum impetum euitasse. Idem in carmine de præcept. ad virgines hæc ait his versibus:

Quis Theclam necis eripuit flammaq; periclo?
Quis validos vngues vinxit, rabiemq; ferarum?
Virginitas. O res omni mirabilis æuo!
Virginitas fuluos potuit sopire leones:
Dente nec impuro generosos virginis artus
Ausi sunt premere, & rigido discerpere morsu.

Id ipsum Maximus Taurinensis sermone de sancta Agnete, cùm ait: Theclam flammarum globos euasisse cognoscis. De his alijsque supplicijs sanctæ virgini irrogatis, ex Actis sanctorum martyrum Terentij & sociorum, quæ refert Metaphrastes die 10. Aprilis, hęc illa ipsorum obtestatio ad Deum facta: Qui Danielem de ore leonum eripuisti, & de manu Pharaonis Moysen seruasti, & sanctam Theclam ab igne, & theatro, & feris, & bestijs taurinis defendisti, &c. In Actis S. Iulianæ, quæ idem recitat 21. Decembr. his similia leguntur. item & in Prat. spirit. cap. 20. de milite Deum obsecrante per ea quæ S. Thecla passa est tormenta. Adde his similia, quę & S. Dei Ecclesia inseruit in illis precibus, quas adhiberi voluit in cōmendatione animæ, quibus dicitur: Sicut beatissimam Theclam de tribus tormentis atrocissimis liberasti, sic, &c. Quod prætereà in ijsdem Actis habetur, pugnanti Theclæ astitisse Dominum Iesum Christum pręseferentē vultum Apostoli Pauli: id ipsum quàm eleganter dicatur à S. Brienna in Actis S. Febroniæ sincerissimè scriptis, accipe: Brienna tendens in cælum manus, & vocem magnam edens, sic precata est: Domine Iesu Christe, qui seruæ tuæ beatæ illi Theclæ certanti sub Apostoli Pauli habitu apparuisti, quæso, &c. Hæc apud Metaph. ex Thomaide 15. Iunij. Præter hæc omnia demum scias S. Hieronymum eadem Theclæ Acta nouisse & comprobasse; quod ex eo exploratum habetur: cùm enim in ijsdem Actis illud etiam enarretur, sanctam Theclam à tormentis liberam, verbi cupidam, magistri auidam, Antiochiam Pisidiæ, quo S. Paulum profectum audierat, aduentasse, sed à sancto Paulo (ne quod offendiculum, vt ait, daret Euangelio) dimissam esse; hæc ipsa, inquam, S. Hieronymus in epist. ad Oceanum scribit his verbis: Thecla post tentationem passionis Antiochię à Paulo prohibetur pariter pergere. Nemo cum vxore pergit ad bellum, &c. Miramur quidem eam epistolam non recensitam inter ceteras à Mariano Victorio, sed in nonum tomum reiectam, suspicante fortasse illam non esse Hieronymi, eò quòd ex vita S. Martini auctor mutuetur exemplum. Sed quid mirum, cùm annis duodeuiginti post illius obitum vixerit sanctus Hieronymus? ita planè, dum S. Martinus defunctus dicitur Arcadio & Honorio quintùm Coss. (vt probauimus in Annal.) qui est annus à Christo 402. Hieronymus autem (vt testatur Prosper in chron.) diem obijt Theodosio Aug. nonùm & Constantio tertiùm Coss. anno Domini 420. Constat insuper ex Seuero, ipsum eius vitam adhuc superstitis conscripsisse, eamque (vt in dialogo cum Gallo profitetur) mox non in Italiam modò, sed in Africam & Ægyptum allatam fuisse. Quî verò credibile fieri potest, eadem Martini Acta vnum latuisse Hieronymum? Ex conuenientia prætereà eius epistolæ cum ea quam scripsit ad Eustochium de custodia virginitatis 22. cùm agit de agapetis virginibus, illam eiusdem esse auctoris, vnusquisque facilè intelliget. vtinam sic integra reperiretur, sicut Hieronymi eamdem esse constat. Quòd si contendas non tantùm esse Hieronymi, sed & Sophronij & Eusebij, vt præsefert epistolæ titulus: non laboro, dum & Hieronymi esse non inficieris. Sed iam, vt ad ea vnde diuertimus, redeamus, sciendum nec ea quidem, quæ de Falconilla in eadem Acta aliunde fortasse irrepserunt, auctoritate carere sanctissimi atque doctissimi viri sancti Ioannis Damasceni in ea oratione, cuius est titulus, De his qui in fide ex hac vita excesserunt. Extat & ipsa vita S. Theclæ auctore Basilio Episcopo Seleucię, quæ Græcè scripta asseruatur in bibliotheca Sfortiana codic. manuscript. num. 45 & 81. qua prędicta de eadem feliciùs explicantur: quam ipsam in Latinum à se redditam proximè editurus est D. Rolandus Vinchelius Belga, alumnus R. D. Lindani Episcopi Ruremundensis, nunc autem Illustr. ac Reuerendiss. Augustini Valerij Episcopi Veronensis S. R. E. Cardinalis pietate ac doctrina præstantissimi eruditus Græcorum interpres. Ne quid verò intactum relinquamus; delituisse aliquando sanctam Theclam intra petram sibi cedentem, produnt Acta sanctę Barbarę, quæ descripsit Metaph. 4. Decemb. Putatur hic ille locus, quem prope Tripolim Palęstinę peregrinantes Ierosolymam inuisunt, referuntque specum illam assiduis miraculis illustrari; eaque non tantùm fidelibus, sed munificentia martyris, etiam infidelibus, penes quos ille locus religiosissimus habetur, impartiri. Mittimus recentiorum auctoritates, quibus ijdem his de Thecla dictis adstipulantur; vt Aldelmus in libris quos tam soluta oratione quàm carmine scripsit de virginitate, vbi breui compendio martyriū eius descripsit. Win- duchindum, aliter Witichindum Saxonem monachum Corbeiensem scripsisse metricè passionem S. Theclę, auctor est Sigebert. de viris illustr. cap. 130. Thecla insuper, sicut Primogenita Pauli, ita & Apostolica, ac etiam Protomartyr inter feminas meruit appellari; quòd prima in certaminis arenam descendit, & de impietate prostrata triumphum reportauit; quam etiam tam Gręci, quàm Latini Patres summo semper in honore habitam laudibus vbique in cęlum ferre, primo loco ponere, primamq. inter feminas in exemplum adducere consueuerunt. Hinc Gregor. Nazianz. Non vi- in inuectiua illa in Iulianum Apostatam: Non victimas, inquit, pro Christo cæsas veritus es? nec magnos pugiles extimuisti, Ioannem illum, Petrum, Paulum, Iacobum, Stephanum, Lucam, Andream, Theclam? &c. Sic S. Epiph. in Panar. hæresi 79. Ambros. idē in citatis locis, & Hieron. ad Eustoch. epist. 22. in fine, apud eumdem (ca-

intimus

iussis sit auctoris) tomo nono in obiurgatione Satanæ, Chrysost. in orat. in sanctos duodecim Apostolos, Sulpit. Seuer. in vita sancti Martini lib. 2. cap. 16. & alij. Hinc etiam vsu euenit, vt cùm quid excellens de femina aliqua dicere vellent, eamdem Theclæ nomine exornarent. Sic S. Hieronymus Melaniam seniorem, adhuc sibi constantem, Theclam in chronico appellauit; sic etiam egregiam illam Macrinam germanam sancti Basilij ob insignes animæ eius virtutes Theclam esse dicendam, diuinus nuntius præsignauit, vt scribit frater eius Greg. Nyssenus in epistola ad Olympium monachum. Erat frequens accessus fidelium Seleuciam Isauriæ ad sanctæ Theclæ sepulchrum, quò aliquando profectus est sanctus Gregorius Nazianzenus, vbi & diutiùs mansit. De eadem in eum locum peregrinatione mentio habetur in Concilio Niceno secundo Act. 5. Theodoret. in hist. relig sanct. Patrum cap. 29. in Marana & Cyra, & Prat. spirit. c. 180. Illic Zeno Augustus amplissimam erexit basilicam, quòd eius auxilio restitutus esset in Imperium, vt scribit Euagr. hist. lib. 3. c. 8. & Niceph. lib. 16. c. 8. Iustinianus Imp. aliam non imparem in eius honorem excitauit ecclesiam, vt auctor est Procop. lib. 1. de ædific. Iustiniani Imp. Pòrrò non in Oriente tantùm, sed & in Occidente longè lateque celeberrimus vbique fuit eiusdem martyris cultus. Hęc iam satis: quę aliquibus fortasse prolixiora, sed Theclam impensiùs amanti pauca videri possunt.

Hæc nostra cùm recognosceret hìc Romæ Reuerendissimus Pater dominus Lindanus Episcopus Ruremundensis, vir non tantùm omnis generis litterarum eruditione clarissimus, verùm etiam egregij confessoris fidei nobilitatus insignibus; quippe qui exilia, proscriptiones, ærumnas incredibiles, ac mortes pænè frequentes, inconcusso robore, fidei causa sustinuit; quem tot victorijs auctum, ac maiora conantem, hisce diebus Romæ videre meruimus: hic, inquam, hæc nobis de Thecla coràm, ac primùm de libris Eusebij in hunc modum: Ex libris (aiebat ille) Martyrum, quos Eusebius Cæsariensis se scripsisse testitur, tres nondum de Græco versos in biblioth. Philippi Hispaniarum Regis pijssimi apud sanctum Laurentium in Escuriaco extare nobis loquitur index eiusdem, quem Catholica Maiestas nobis ad vnam aut alteram noctem deuorandum singulari beneuolentia permisit anno 1579. cùm eousque exilij, quod ciuile bellum ab hereticis excitatum tertiò inflixerat, solandi causa ex Belgio per Italiam & Galliam peruenissemus. In eodem indice sanctus Athanasius de vita sanctæ Theclæ nobis lectus est, de quo, vt & de illis Eusebij de SS. Martyribus Latinè conuertendis, egi prolixè cum doctissimo viro D. Cosma Fontæo Regio Græcorum interprete, vt absoluta Photij bibliotheca tunc ad amussim ferè expressa, nobis illas sanctorum martyrum & in primis sanctæ Theclæ coronas in lucem refunderet: de quo & nunc statui ad ipsum Regem ante discessum scribere, vt habeas vnde aureas illas sanctæ Theclæ atque illorum sanctorum martyrum historias exornatiores & copiosiores reddere queas. Hæc ad me tunc ipse, cùm de rebus varijs Ecclesiasticis subinde perfrueremur colloquijs.

[c] Sosij.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Eius Acta iuncta simul habentur cum rebus gestis S. Ianuarij, de quo superiùs xiij. Kal. Octob. Meminit de Sosio S. Prosper de prædict. dimid. tempor. cap. 6. in fine. In eius honorem S. Symmachus Papa erexit oratorium, & Confessionem exornauit argento, vt constat ex libro de Rom. Pontific. in Symmacho.

[d] Andreæ & soc.] De his item eadem vet. manuscripta, quorum suprà meminimus.

[e] Paterni Episcopi.] De quo etiam Vsuardus. Ponitur hic primus eius sedis Episcopus in tabulis ecclesiæ Constantien. quas descripsit Democh. libro de sacrif. Missæ. Alius est Paternus sanctitate æquè illustris Episcopus Abricensis, cuius Acta descripsit Sur. tom. 2. Aprilis 16. ad quem adhuc abbatem scripsit Venantius Fortunatus carmen de emendatione Codicis. Vixit temporibus Childeberti Regis Franc. circa annum Domini 560. de quo etiam Democh. in tab. Episc. ecclesiæ Abricensis.

[f] Constantij] De eodem S. Gregorius lib. 1. dialog. cap. 5. pluribus agit.

[g] Xantippæ & Polyxenæ.] Agunt de his etiam Græci hac die in Menologio, vbi earum Acta describuntur. Meminit Xantippæ Metaphrastes in sermone de Petro & Paulo Apostolis, die 29. Iunij, apud Surium tom. 3.

24 Octauo Kal. Octob. Luna. A *

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1

AVGVSTODVNI natalis sanctorum martyrum Andochij [a] presbyteri, Thyrsi diaconi, & Felicis, qui à beato Polycarpo Smyrnensi Episcopo ab Oriente directi ad docendā Galliam, ibidē flagellis durissimè cæsi, ac tota die inuersis manibus suspensi, & in ignem missi, sed non combusti, tandē vectibus eorum

eorum colla feriuntur, & ita gloriosissimè coronantur. In Ægypto passio sanctorum Paphnutij [b] & sociorum martyrum. Is vitam in solitudine agens, cùm audiret multos Christianos in vinculis retineri, diuino spiritu concitus, sponte Præfecto se offert, & Christianam religionem liberè profitetur: à quo primùm catenis ferreis constringitur, & in equuleo diutissimè torquetur: deinde cum alijs plurimis ad Diocletianum mittitur, cuius iussu ipse palmę affigitur, ceteri autem ferro necantur. Chalcedone sanctorum quadragintanouem [c] Martyrum, qui post martyrium sanctæ Euphemiæ sub Diocletiano Imperatore damnati ad bestias, & ab ijs diuinitus liberati, demum gladio percussi migrauerunt in cælum. In Pannonia sancti Gerardi [d] Episcopi & martyris Hungarorum Apostoli nuncupati, patricij Veneti, familiæ Sagredorum, qui primus patriam nobili martyrio illustrauit. Aruernis depositio sancti Rustici [e] Episcopi & confessoris. In territorio Beluacensi sancti Geremari [f] abbatis.

SEPTEMBRIS 24.

ANDOCHII & soc. [a]] De his pluribus hîc Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 8. cap. 116. Feruntur horum Acta esse conscripta à Fausto & Symproniano.

[b] Paphnutij Episcopi & sociorum.] Agunt de his hac item die Græci in Menologio, sequenti autem die ijdem de Paphnutio confessore patre S. Euphrosynæ virginis.

[c] Quadragintanouem Martyrum.] Horum martyrium describitur in Actis sanctæ Euphemię virginis & martyris Chalcedonensis, de qua suprà xvj. Kalend. Octobris.

[d] Gerardi Episcopi.] Eius vitam descripsit ex veteribus monumentis Sur. tom. 5. Plura de eodem in Actis S. Stephani Regis, quę idem habet tom. 4. Bonfin. de rebus Hungar dec. 2. lib. 1. & 2. Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. c. 239. atque alij, quos refert R.P. Arnoldus Wion Belga, monachus Benedictinus, in eius vita, quam nuper edidit, & annotationibus illustrauit. Martyrio coronatur anno Domini 1047.

[e] Rustici Episc.] De eius electione scribit Gregor. Turonen. de gest. Franc. hist. lib. 2. c. 23. Successit S. Venerando, numeraturq́. septimus ordine Episc. Aruernensis. Vixit temporibus Honorij Imp. & eius successoris Valentiniani. Claruerunt ijsdem temporibus duo alij sanctissimi Episcopi eiusdem nominis, Rusticus Lugdunensis, & Rusticus Narbonensis, de quibus aliàs pluribus.

[f] Geremari abbatis.] De quo etiam agit Trithem. de vir. illustr. ord S. Bened. lib. 3. c. 93. & Molanus in addit. ad Vsuard. hac die. Vixit circa annum Domini 670.

xxix. B Septimo Kal. Octobris. Luna. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2			

IN castello Emmaus natalis beati Cleophæ [a] Christi discipuli, quem tradunt in eadem domo, in qua mensam Domino parauerat, pro confessione illius à Iudęis occisum, & gloriosa memoria sepultum. Romæ S. Herculani [b] militis & martyris, qui miraculis in passione beati Alexandri Episcopi ad Christum conuersus, sub Antonino Imperatore post multa tormenta gladio cæsus est. Ambiani in Gallia beati Firmini [c] Episcopi, qui in perse-

persecutione Diocletiani sub Rictiouaro Pręside, post varia tormenta, capitis decollatione martyrium sumpsit. Damasci sanctorũ martyrum Pauli [d], & Tattæ eius coniugis, ac Sabiniani, Maximi, Rufi, & Eugenij filiorum: qui Christianę religionis accusati, verberibus, alijsq. supplicijs torti, animas Deo reddiderunt. In Asia passio sanctorum Bardomiani [e], Eucarpi, & aliorum vigintisex martyrũ. Eodem die S. Anathalonis [f] Episcopi, qui beati Barnabę Apostoli discipulus, in eius locum ecclesiæ Mediolanensis Episcopus successit. Lugduni depositio S. Lupi [g] Episcopi ex anachoreta. Antisiodori S. Anacharij [h] Episcopi & confessoris. Blesis S. Solemnij [i] Episcopi Carnutensis, miraculis clari. Eodem die S Principij [k] Suessionensis Episcopi, fratris beati Remigij Episcopi. Anagniæ sanctarum virginum [l] Aureliæ & Neomisiæ.

SEPTEMBRIS 25.

CLEOPHÆ [a].] De quo Lucas Euangelista cap. 24. De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio ad iij. Idus Octobris.

[b] Herculani.] Vsuardus de eodem hac die. mentio habetur de eo in Actis S. Alexandri Episcopi, de quo suprà xj. Kalend. Octobris, & apud Petrum in catalog. lib. 8. c. 102. & 120.

[c] Firmini Episc.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, alijque recentiores. Fuit hic primus eius sedis Episcopus. Errat Petrus, qui appellat eum presbyterum lib. 8. c. 119. Reperitur alius eiusdem nominis, eiusdemq. ecclesię Episcopus, de quo & ipse lib. 7. c. 137. fuitq. tertius ordine, & confessor tantùm: qui & successit S. Eulogio, vt indicant tabulę Episcoporum eius ecclesiæ, quas descripsit Democh. libro de sacrif. Missæ. De eodem in Thesaur. concion. tom. 2.

[d] Pauli & soc.] Agunt de his item Græci hac die in Menologio, Actaq. eorum breui compendio referunt.

[e] Bardomiani & soc.] De his Beda hac die, consentiuntq. vetera manuscripta.

[f] Anathalonis Episc.] De quo & tabulæ ecclesiæ Mediolanensis. Libuit hîc describere peruetustam inscriptionem S. Miroclis eiusdem ciuitatis Episcopi de S. Anathalone in lapide incisam iuxta eius imaginem, his versibus, quos præsens inscriptio pręcedit: D. ANATHALONI ATTICO SECVNDO EPISCOPO.

Petri hospes, sanctèq. Anathalon, Domne probate,
Atque idem socius Barnabæ Apostolici:
Qui Mediolani verbi mysteria tradens,
Te iubet agnatos visere Cenomanos.
Dum tua membra metu rigidis subducta tyrannis
Brixia vicino detinet in loculo:
Hic titulum, & picto venerandos pariete vultus
Mirocles reddit, prestitit alma fides.

MIROCLES EPISCOPVS.

Accepimus ex manuscripto commentario Andreæ Alciati, quem scripsit de rebus patrijs, nondum edito. erat apud Illustriss. ac R. D. Franciscum Alciat. S. R. E. Cardinalem.

[g] Lupi Episcopi.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, ceterique recentiores. Cùm autem hic dicatur ex anachoreta factus Episcopus Lugdunensis; illum putamus, qui in insula Lerini post Lupum Trecensem exercuit vitam monasticam. Meminit Trecensis Lupi Sidonius Apollinaris in epistolis, & in carmine eucharistico ad Faustum Lerinensem, cùm ait:

——— *quæ sancta Caprasij*
Vita senis, iuuenisq. Lupi, &c.

Longè post horum tempora claruit Lupus Episcopus Senonensis, quem ex hac vita migrasse anno Domini 631. tradunt tabulæ Episcoporum eius ecclesiæ, quas recitat Demochares: prædicti autem vixerunt temporibus Valentiniani Tertij, & successorum Impp.

[h] Anacharij Episc.] Diuersis modis scriptus reperitur, vt Aunarius, Aunacharius, & Anguarius. Interfuit hic Concil. Matiscon. primo, & secundo, quod celebratum est anno 24. Regis Gunthramni, vt eius Acta significant: numeratur hic annus à Christo Domino quingentesimus octogesimusoctauus, vt colligitur ex Gregorio Turon. Fuit is decimusnonus eius sedis Episcopus.

[i] Solemnij Episc.] Cuius miracula testata reliquit Gregorius Turonensis libro de glor. confess. cap. 21. & Sigebert. in chron. anno Domini 490. Sedit decimusquartus ordine eius sedis Episcopus, vt apparet ex tab. Democharis.

[k] Principij Episc.] Ad hunc extat scripta epistola Sidonij Apollinaris lib. 8. epist. 14. vbi egregias eius laudes prædicat, item alia lib. 9. epist. 8. Habetur mentio de eodem in vita sancti Remigij apud Sur. tom. 5. Interfuit sacris Concilijs, Carpentoractensi, Arausicanis primo & secundo, vt eorum Acta significant. Claruit circa annum Domini 460. adscribiturq. in tabulis Episcoporum Suessionensium duodecimus ordine. Agit de eodem Molanus hac die in addit. ad Vsuard.

[l] Aureliæ & Neomisiæ.] Harum res gestas, sed nonnihil deprauatas, accepimus ab ecclesia Anagnina.

xxviij. B Sexto Kal. Octob. Luna. 26

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	28	29	30	1	2	3			

NICOMEDIÆ natalis ſanctorum martyrum Cypriani [a], & Iuſtinæ virginis, quæ ſub Diocletiano Imperatore, & Eutholmio Præſide multa pro Chriſto perpeſſa, ipſum quoque Cyprianum, cùm eſſet magus, & ſuis magicis artibus eam dementare conaretur, conuertit ad Chriſtum: cum quo poſteà martyrium ſumpſit. Horum corpora feris obiecta, noctu quidam nautæ Chriſtiani rapuerunt, & Romam detulerunt: quæ poſtmodum in baſilicam Conſtantinianam tranſlata, prope Baptiſterium condita ſunt. Romæ ſancti Calliſtrati [b] martyris, & aliorum quadragintanouem militum, qui in perſecutione Diocletiani, cùm Calliſtratus inſutus culeo, & in mare demerſus, Dei ope euaſiſſet incolumis, conuerſi ad Chriſtum, cum eo pariter martyrium ſubierunt. Item Romæ ſancti Euſebij [c] Papæ. Bononiæ item ſancti Euſebij [d] Epiſcopi & confeſſoris. Brixiæ ſancti Vigilij [e] Epiſcopi. Albani ſancti Senatoris [f]. In agro Tuſculano beati Nili [g] abbatis, fundatoris monaſterij Cryptæ ferratæ, magnæ ſanctitatis viri. Tiferni ſancti Amantij [h] preſbyteri, gratia miraculorum illuſtris.

SEPTEMBRIS 26.

CYPRIANI & Iuſtinæ [a]] De his hac die Beda, ac ceteri Latinorum, Gręci autem in Menologio ſexto Nonas Octobris. Horum Acta Græcis edidit Metaphraſtes, quæ Latinè reddita retulit Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. Communiter penes Græcos irrepſit error, dum hunc Cyprianum cum illo Epiſcopo Carthaginienſi confundunt: qui tamen quampluribus differentijs diſtinguuntur abinuicem, nimirum patria, gradu, genere, tempore, actis, & loco martyrij. Fuit etenim hic, de quo agitur, patriâ Antiochenus, ex mago Chriſtianus, inde diaconus; & vnà cum Iuſtina ſub Eutholmio Præſide temporibus Diocletiani in ſartagine poſitus, Nicomediæ martyrium conſummauit: adeò vt ex his pateat, nonniſi nomen, & martyrij titulum hunc habere communem cum Cypriano Epiſcopo Carthaginienſi. Rurſus etiam errant, qui hunc paſſum ſcribunt temporibus Claudij Imperatoris: nam in eius Actis teſtatum habetur, ipſum initiatum ſacro baptiſmate atque ordine diaconatus ab Anthimo Epiſcopo Nicomedię, quem conſtat temporibus Diocletiani Imperatoris illi eccleſiæ præfuiſſe, vt teſtatur in primis Euſebius hiſt. lib. 8. c. 6. & Acta ſanctorum Indes & Domnæ. Extant horum res geſtę Latinè conſcriptę, fideliorefq. mea quidem ſententia, quàm Acta illa quæ edidit Metaphraſtes. Agit de his Aldelmus tam carmine, quàm etiam ſoluta oratione libro de virginit.

[b] Calliſtrati & ſoc.] De his etiam Græci in Menologio, ſed die ſequenti. Habentur horum Acta à Metaphraſte edita, quæ recenſuit Lipom. tom. 6. & Sur. tom 5. inſunt illis tamen nonnulla, quæ corrigantur.

[c] Euſebij Papæ.] De eodem hac die Ado, conſentiuntque vet. manuſcripta. De eius ſucceſſione Euſeb. chronic. Optat libro 2. contra Parmen. Auguſtin. epiſtol. 165. Niceph. Epiſc. in chron. & alij recentiores. Cetera de ipſo diximus in Annal. Eccleſ.

[d] Euſebij Epiſc] De quo etiam tabulę eccleſię Bonon. Vixit temporibus Gratiani & Theodoſij Auguſtorum; interfuitq. vnà cum S. Ambroſio ac ceteris ſanctis Epiſcopis Concilio Aquileienſi, habito Syagrio & Eucherio Coſſ. anno à Chriſto (ſecundùm Faſtos Onuphrij) 381. Quantum autem Bononienſis eccleſia tanto antiſtite floruerit, ac præcipuè ſacrarum virginum ſobole fecunda fuerit, ſatis apparet ex his quæ ſcribit ſanctus Ambroſius lib. 1. & 3. de virginibus.

[e] Vigilij Epiſc.] Tabulę etiam Brixienſis eccleſię de eo hac die. Meminit eiuſdem Ramper. eiuſdem eccleſiæ Epiſcopus in ſerm. de tranſlatione

ſancti

ſancti Philaſtrij. Vide ſuperiùs notata in Vigilio Tridentino Epiſcopo.

[f] Senatoris.] De quo Vſuardus, Ado, atque recentiores; quibus verò temporibus vixerit, nullus prodit. Fuit autem Senator, ita dictus intimus homo ſancti Germani Epiſcopi Antiſiodorenſis, de quo Conſtantius in vita illius lib. 2. cap. 6. Fuit & alius eiuſdem nominis Romanus presbyter, qui functus eſt legatione cum ſancto Abundio ac ſocijs Conſtantinopolim miſſis à ſancto Leone Papa, vt apparet ex ipſius epiſtola 33. itemque Caſſiodorus dictus eſt cognomento Senator.

[g] Nili abbatis.] Huius res geſtas in eodem monaſterio, cuius hìc habetur mentio, aſſeruari accepimus, quas nondum legimus.

[h] Amantij.] De quo ſcribit ſanctus Gregorius lib. 3. dialog. cap. 35. Quo loco emendatum eſt quod legebatur Tuderti, loco Tiferni: nam Floridus, cuius ibi S. Gregorius meminit, Tifernas Epiſcopus fuit, ſanctitate celebris, quem patronum Tifernates honorificentiſſimè colunt. Id quidem eius eccleſiæ monumenta vetera certa fide teſtantur.

27 Quinto Kal. Octob. Luna. D xxvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4

AEGÆÆ natalis ſanctorum martyrum Coſmæ [a] & Damiani fratrum, qui in perſecutione Diocletiani poſt multa tormenta, vincula, & carceres, poſt mare, & ignes, cruces, lapidationem, & ſagittas diuinitus ſuperatas, capite plectuntur: cum quibus etiam referuntur paſſi tres eorum fratres germani, Anthimus, Leontius, & Euprepius. Romæ ſanctæ Epicharidis [b] mulieris ſenatoriæ, quæ in eadem perſecutione plumbatis cæſa, gladio percuſſa eſt. Tuderti ſanctorum martyrum Fidentij [c] & Terentij, ſub eodem Diocletiano. Cordubæ ſanctorum martyrum Adulphi [d] & Ioannis fratrum, qui in perſecutione Arabica pro Chriſto coronati ſunt. Seduni in Gallia ſancti [e] Florentini martyris, qui vnà cum beato Hilario poſt abſciſſionem linguæ iuſſus eſt gladio feriri. Bibli in Phœnicia ſancti Marci [f] Epiſcopi, qui & Ioannes à beato Luca nominatur. Mediolani ſancti [g] Caij Epiſcopi, diſcipuli beati Barnabæ Apoſtoli, qui ſanctos Geruaſium & Protaſium baptizauit, & multa in perſecutione Neronis paſſus, in pace quieuit. Rauennæ ſancti Aderiti [h] Epiſcopi & confeſſoris. Pariſijs ſancti Eleazari [i] Comitis. In Hannonia ſanctæ Hiltrudis [k] virginis.

SEPTEMBRIS 27.

COSMÆ & Damiani [a].] De ijſdem Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio ad Kalendas Iulias, ac iterùm ad xvj. Kalend. Nouembr. Feruntur Acta ipſorum, Niceta quodam auctore conſcripta: extant apud Metaphraſt. Kalend. Nouemb. ſed erroribus ſcatent, longeque diuerſa à germanis ſincerisq. rebus geſtis ipſorum martyrum, ſicut & ea quæ inſcribuntur nomine Metaphraſtis, quæ cuncta recitat Lipom. & Sur. tom. 5. quæ quidem ſi quis tueri velit, neceſſe eſt affirmet illos diuerſos eſſe ab his, de quibus hìc agitur: cùm ex illis conſtet, eoſdem abſque martyrio in pace quieuiſſe. Rurſus autem alia habentur horum Acta, ac trium fratrum ipſorum, Anthimi, Leontij, & Euprepij: quę ex vet. manuſcript. edita extant tom. 7. apud Sur. quæ parùm differunt ab ijs quę Mombritius edidit tom. 1. quę etiam in antiquis codicibus habemus manuſcripta, mea quidem ſententia, ceteris fideliora. in his enim nihil habetur de ridicula illa & obſtinata contentione inter eos trium onorum causá oborta, ſicuti nec de camelo voce humana loquente. Eadem Acta ſummatim collecta narrat Ado in ſuo Martyrologio, & Aldelmus lib. de laud. virginit. De horum miraculis

agitur in Conc. 2. Nicæno Act. 4. Greg. Turonen. de glor. martyr. c. 98. & de gest. Franc. hist. lib. 10. c. vlt. de ipsorum reliquijs in cellula S. Martini à se positis agit. Horum beneficio Iustinianus Imperator ab ægritudine grauissima liberatus, percelebrem in honorem eorumdem martyrum erexit basilicam, vt scribit Procop. lib. 1. de ædif. Iustiniani Imp. Addidit & aliud in Pamphilia ijsdem martyribus templum, vt idem testatur libro 5. Diuinus ille Sabas paternam domum mutauit in ecclesiam eorumdem nomine Deo dicandam, vt constat ex Actis ipsius, quæ scriptis mandauit Cyrillus monachus. Horum nomine S. Felix Papa S. Gregorij atauus (vt scribit Ioannes diac. in vit. S. Greg. lib. 1. c. 1.) basilicam erexit Romæ iuxta templum Romuli; eadem in lib. de Rom. Pontific. in Felice Quarto: licet alij putent illic olim fuisse templum Castoris & Pollucis, quod in Foro Romano, vt scribit Liu. lib. 2. dec. 1. & Cicer. lib. 3. de nat. deorum, dicatum erat ab Aulo Posthumio, sed prior sententia verior probatur; nam alibi situm esse Romanum Forum, suprà monstrauimus, cùm egimus de carcere Mamertino. Ob celebrem cultum ijsdem sanctis martyribus Romæ exhiberi solitum, euenisse putamus, vt nonnulli eos Romæ passos esse crediderint. Sanè quidem in Græcorum Menologio, quo vtimur, illos Romæ martyrio coronatos esse, habetur Kal. Iulij. De peregrinatione ad ipsorum ecclesiam positam in Palæstina, mentio habetur in Prat. spirit. cap. 127. De his omnibus martyribus extat epigramma Bonadij Santon. lib. 2. monod. 48.

[b] Epicharidis.] De eadem hac die Græci in Menologio, passamque tradunt in persecutione Diocletiani Imperatoris.

[c] Fidentij & Terentij.] Legimus horum Acta accepta ab ecclesia Tudertina. incipiunt: In diebus Diocletiani & Maximiani Imperatorum, &c.

[d] Adulphi & Ioannis.] De his item Vsuardus hac die: pluribus sanctus Eulogius in Memoriali sanctorum lib. 2. cap. 8. Fuerunt patriâ Hispalenses, passique sunt anno Domini octingentesimo quinquagesimoprimo. Consule ibidem scholia Moralis.

[e] Florentini & Hilarij.] Agunt de his Vsuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 8. c. 124. & alij recentiores. passi sunt eo tempore, quo Vandali in Gallias irruperunt, anno Domini quadringentesimo septimo.

[f] Marci.] De quo Act. Apost. cap. 11. & 15. Paulus ad Coloss. c. 4. & 2. ad Tim. c. 1. & ad Philem. Agunt de eodem hac die Græci in Menolog. Alexan. mon. in encomio Barnabæ apud Metaphrast. 11. Maij, Doroth. in Synop. & alij. Hunc autem omnino diuersum esse à Marco Euangelista, pluribus in Annal. Eccles. ostendimus.

[g] Caij Episc.] De eodem tabulę ecclesię Mediolan. Tertius hic ponitur eius sedis Episcopus, qui patriâ Romanus, vnà cum sancto Anathalone Græco adhæsit Barnabæ Apostolo. Vidi de his historiam rerum patriæ nobilissimi scriptoris Andreæ Alciati nondum editam. De eodem agitur in Actis sanctorum martyrum Geruasij & Protasij, quorum suprà meminimus.

[h] Aderiti Episcopi.] Tabulę ecclesię Rauen. de eodem hac die: plura de eodem Rub. lib. 1. histor. Rauen.

[i] Eleazari.] Huius res gestas ex authenticis manuscript. edidit Sur. tom. 5. Hic excessit ex humanis anno Domini 1325.

[k] Hiltrudis.] Claruit temporibus Pipini Regis Francorum: pluribus de eadem Molan. in Indic. Sanct. Belg. & in addit. ad Vsuardum.

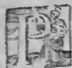
25. xxvj. E **Quarto Kalend. Octob. Luna.** 28

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	1	30	1	2	3	4	5			

ROMÆ sancti Priuati [a] martyris, qui vlceribus plenus à beato Callisto Papa sanatus, inde sub Alexandro Imperatore ob Christi fidem plumbatis cæsus est vsque ad mortem. Ibidem sancti [b] Stactei martyris. In Africa sanctorum martyrum Martialis [c], Laurentij, & aliorum viginti. Antiochiæ Pisidiæ sanctorum martyrum Marci [d] pastoris ouium, Alphij, Alexandri, & Zosimi eius fratrum, Niconis, Neonis, Heliodori, & triginta militum, qui ad miracula beati Marci credentes in Christum, diuersis in locis, varijsque modis martyrio coronati sunt. Eodem die passio sancti Maximi [e] sub Decio Imperatore. In Boëmia sancti VVenceslai [f] Ducis Boëmorum & martyris, sanctitate & miraculis gloriosi, qui in domo fratris sui necatus, victor peruenit ad palmam.

palmam. Tolosæ sancti Exuperij [g] Episcopi & confessoris, qui beatus vir quantum sibi extiterit parcus, quantumque alijs largus, sanctus Hieronymus relatu prosecutus est memorabili. Genuę sancti Salomonis [h] Episcopi & confessoris. Brixiæ sancti Siluini [i] Episcopi. Eodem die sanctę Eustochij [k] virginis, filię beatę Paulę, quę ad Præsepe Domini cum alijs virginibus enutrita, præclaris meritis fulgens migrauit ad Dominum. In Germania sanctæ Liobę [l] virginis, miraculis claræ.

SEPTEMBRIS 28.

PRIVATI [a].] De eius martyrio agitur in Actis sancti Callisti Papæ, quæ descripta habentur apud Sur. tom. 7. Octob. 14.

[b] Stactei.] De eodem Beda, Vsuardus, & alij recentiores, consentiuntque vetera manuscripta.

[c] Martialis & sociorum.] De his item Beda hac die, & alij. Meminit Martialis & sociorum Lucianus in epistol. quæ extat apud Cypr. 22. edit. Pamel. De Laurentio, seu Laurentino ipse Cyprianus epist. 34. An ijdem sint, haud compertum habeo; cùm præsertim de Laurentino agatur iterùm.

[d] Marci & soc.] De his etiam Græci in Menologio, passosque tradunt in persecutione Diocletiani Imperatoris.

[e] Maximi.] De quo etiam vetera manuscripta.

[f] VVenceslai.] Apud Adonem de eodem agitur hac die. Eius vitam scriptam esse à Laurentio monacho Cassinensi, auctor est Petrus diac. in lib. de vir. illustr. monast. Cassin. cap. 6. Plura de eo legimus in Breuiario Polonorum, in Witichindo Saxon. libro 2. Æneа Siluio histor. Boëm. cap. 14. 15. Ioan. Dubrau. histor. Boëm. lib. 4. & 5. quam exscriptam habes apud Sur. tom. 7. hac die.

[g] Exuperij Episcopi.] De eodem Vsuardus, atque recentiores. Ad hunc Exuperium, antequam esset Episcopus, inter claros oratores profitentem extat Ausonij Galli epigramma in commemorat. profes. 18. quem post præfecturam Hispaniarum ad tranquillioris vitę portum secessisse testatur. Nec placet quòd Ios. Scalig. ait, Exuperium rhetorem diuersum esse ab Exuperio Episcopo, ob diuersas vtriusque facultates: quasi qui fuit Episcopus, non potuerit fuisse rhetor; & qui aliquando rhetor, non potuerit idem creari Episcopus: locus, tempus, & vitæ studia, vnum eumdemque fuisse, facilè persuadent. Sed & illud vehementiùs: nam cùm Ausonius in eodem epigrammate in fine testetur Exuperium rhetorem patriâ fuisse Burdegalensem: cumque constet ex epistola sancti Paulini 20. ad Amantium Episcopum Burdegalensem, Exuperium tunc fuisse presbyterum Burdegalensem; vnum eumdemque existimandum esse, non immeritò opinamur, quem tamen his Ausonij temporibus nondum inter clericos meruisse putamus. De eius sanctitate, ac præsertim in pauperes largitate, scribit S. Hieronymus ad Rustic. epist. 4. & ad Ageruchiam de eodem epist. 11. atq; eius meritis Tolosam illæsam à barbaris permansisse. De præclaris eius virtutibus & vitæ meritis idem in proœm. lib. 1. & lib. 2. super Zachariam, & lib. 3. in Amos proœm. ad Pammach. & ad Furiam epist. 10. Extat ad hunc ipsum epistola decretalis Innoc. Papæ; agitque de eo Gregorius Turonen. hist. Franc. lib. 2. cap. 13. ex Paulino.

[h] Salomonis Episc.] Salonium hunc vocat Vsuardus. agit de eodem Petrus in catalog. lib. 11. c. 265. Quod autem ad Salonium spectat, longè diuersus fuit à Salomone, de quo hîc agitur: nam Salonius in Gallijs Episcopus fuit, ad quem sanctus Eucherius Episcopus Lugdunēsis, suas lucubrationes inscripsit, de quo agit Gennad. de vir. illust. c. 63. Extat eius epistola & collegarum Episcoporum ad S. Leonem post 51. Eidem Salonio inscripsit suos libros Saluianus Massil. de recto iud. & prouid. Dei, vt etiam testatur Gennad. cap. 67. quem illum puto Salonium Episcopum Lugdunen. vicesimumprimum ordine successorem sancti Eucherij, de quo tabulæ Episcoporum Lugdunen. quas descripsit Demochares.

[i] Siluini Episcopi.] De eodem tab. ecclesiæ Brixien. Numeratur quartus post S. Philastrium Episcopus Brixian. à Ramperto in serm. de translat. S. Philastrij. De eodem Helias Capreolus in Annal. Brixiæ.

[k] Eustochij.] Hæc & Iulia dicta est, quòd ex Iulo & gente Iulia originem duceret, vt auctor est sanctus Hieronymus in epitaphio Paulæ epist. 27. qui multa de eodem epist. 22. de custodia virginit. & sępè aliàs; ad quam etiam commentarios nonnullos inscripsit. Ad Pammachium idem scribens, eiusmodi eam laudat elogio: Quid Eustochio fortius? quæ nobilitatis portas, & arrogantiam generis Consularis, virginali proposito fregerit, & in prima Vrbe primum genus subiugauerit pudicitiæ? Hæc Hieron. qui de eius obitu meminit scribens ad Alipium & Augustinū epist. 79. Legimus & exscripsimus manuscriptam epistolam Innocentij Papę ad Hieronymum & Eustochium de pressuris quibus affligebantur operâ Ioannis Episcopi Ierosolymitani, eiusdem Hieronymi hostis infensissimi. Migrauit feliciter ex hac vita (vt collegimus, scripsimusque in Annal. Eccles.) anno à Christo Domino quadringentesimo decimonono.

[l] Liobæ.] De eadem Beda, Ado, & alij recentiores. Eius Acta iussu Rabani conscripta,

edidit

edidit Surius tom. 5. Agit de ea Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 173. Vixit temporibus Pipini Regis Francorum, & Caroli Magni Imperatoris, vt eius Acta significant.

xxiiij. 25. F Tertio Kalend. Octob. Luna. 29

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	1	2	1	2	3	4	5	6			

IN monte Gargano venerabilis memoria beati Michaëlis Archangeli [a], quando ipſius nomine ibi conſecrata fuit eccleſia, vili quidem facta ſchemate, ſed cęleſti prędita virtute. In Thracia natalis ſanctorum martyrum Eutychij [b], Plauti, & Heracleæ. In Perſide ſanctæ Gudeliæ [c] martyris, quæ cùm plurimos conuertiſſet ad Chriſtum, ac Solem & ignem adorare noluiſſet, ſub Sapore Rege poſt multa tormenta, cute capitis detracta, ligno affixa meruit obtinere triumphũ. Ibidem ſanctorum martyrum Dadę [d], Saporis Regis conſanguinei, Caſdoę vxoris, & Gabdelæ filij, qui honoribus ſpoliati, ac varijs tormentis dilaniati, poſt longos carceres gladio ſunt animaduerſi. In Armenia ſanctarum virginum Ripſimis [e] & ſociarum martyrum ſub Tiridate Rege. Antiſiodori S. Fraterni [f] Epiſcopi & martyris. In Pontecuruo apud Aquinum ſancti [g] Grimoaldi preſbyteri & confeſſoris. In Palæſtina ſancti Quiriaci [h] anachoretæ.

SEPTEMBRIS 29.

MICHAELIS Archang. [a]] De ea dedicatione Beda, Vſuard. Ado, & alij recentiores. Superiùs octauo Idus Maij de apparitione agitur, hîc autem de dedicatione eccleſiæ; quæ facta videtur hac die, qua omnium Angelorum ſolemnis memoria conſueuit antiquitus in Eccleſia celebrari. De eadem ſolemnitate dedicationis agitur in Capitularibus Regum Franc. lib. 2. cap. 35. & in Concilio Mogunt. cap. 36. De cultu Angeli Michaëlis, conſule quæ ſuperiùs ea die ſunt adnotata, cùm de apparitione egimus. Hîc interim agamus de his quæ Ado hac die in fine ſcribit his verbis: Sed non multò pòſt (à memoria ſcilicet Sipontina) Romæ venerabilis etiam Bonifacius Pontifex eccleſiam ſancti Michaëlis nomine conſtructam dedicauit in ſummitate Circi, cryptatim miro opere altiſſimè porrectam: vnde & idem locus in ſummitate ſua continens eccleſiam, Inter nubes ſitus vocatur. hæc Ado. De quanam baſilica Ado intelligat, facilè quis poterit aſſequi, ſi cuncta ab eo deſcripta conſideret. Certè hæc baſilicæ ſancti Michaëlis in Ianiculo prope Vaticanum poſitæ aptari minùs poſſe videntur; quandoquidem illa non à Bonifacio Papa, ſed à Leone Quarto (vt dictum eſt ex veteri inſcriptione ſuperiùs octauo Idus Maij) erecta fuit: nec (vt habet Ado) proximis temporibus, Gelaſij Papæ videlicet (ſi credimus Sigeberto, qui manifeſtationem in Gargano contigiſſe ſub Gelaſio Papa teſtatur) ſed poſt multa ſæcula; nec in eam eſt altitudinem porrecta, vt Inter nubes locus ſit dictus, quandoquidem vnius ſcalæ, vel breuis cliui ſpatij aſcenſum habeat: nec etiam eſt (vt ait) cryptatim porrecta. At cùm nec alius ſit locus Romæ Michaëlis Archangeli memoria celebris, cui prædicta conueniant; in eam adducor non inuitus ſententiam, vt opiner dictam memoriam Michaëlis, cuius Ado meminit, fuiſſe olim ſitam in ſummitate molis Hadriani, ſuper ingens ſaxum velut eminentem ſcopulum poſitam, ac re vera (vt ait) cryptatim miro opere altiſſimè porrectam: vt meritò locus ille dictus fuerit, Inter nubes: qui quidem & alio nomine à maioribus appellatus inuenitur, nimirum Mons ſancti Angeli: ita etenim vocatum habes apud Petrum Damian. in rebus geſtis ſancti Romualdi: eo autem nomine ab eccleſia in eius ſummitate erecta eſſe dictum, eſt euidens coniectura. Quæ etiam redduntur clariora ex his quæ ſcribit Rodulphus Glaber, quem citat Papir. Maſſonius in vita Gregorij Quinti; agens enim de Othone Tertio, hæc de eo ait: Quod cùm cognouiſſet Creſcentius, illum ſcilicet Vrbi propinquare, conſcendens cum ſuis turrim, quæ ſita eſt extra ciuitatem trans Tiberim (ob altitudinem ſui, Inter cælos vocant) vallauit eam defenſurus pro vita, &c. Cùm antem conſtet Creſcentij turrim non aliam fuiſſe,

quàm

quàm Hadriani molem, turri redditam sublimiorem, eumdemque locum dictum esse munitionem sancti Michaëlis Archangeli; iam satis perspicuum redditur, eumdem locum dictum esse Inter nubes ab Adone, qui à Rodulpho dicitur Inter celos. Quòd autem dicat Ado, in summitate Circi illam ecclesiã esse positam; puto pro, Circi, Circuli, esse legendum: moles enim illa in orbem ducta, Circuli figuram habuit, vt antiqua numismata, quę eam habent descriptam, declarant. Vel si de Circo mauis intelligere; erat illi loco proximus Circus Dometiæ. Sed à quonam Bonifacio Papa fuerit illic ecclesia erecta, inuestigemus. Prętertimus quidem Bonifacium, qui longè ante Gelasium sedit: Bonifacius Secundus fuit, qui post Gelasium, Anastasium, Symmachum, Hormisdam, Ioannem, atque Felicem sedit; sed neque hunc fuisse auctorem construendæ basilicæ existimamus: nam & sequentibus annis, cùm temporibus Siluerij Papæ à Vitige Rege Gothorum Vrbs esset obsessa, nulla adhuc in ea mole Hadriani erat memoria Michaëlis Archangeli; nam cùm adhuc locus ille Hadriani monumentis constaret, necessitate cogente, munitio esse cœpit: quam validè oppugnantibus Gothis, qui propugnabant Romani milites, confractis marmoreis simulacris, ingenti vi saxorum hostes propulsarunt. scribit hæc Procopius, qui tunc Romæ aderat, lib. 1. de bello Gothorum. Ex his itaque Bonifacio Papæ Tertio, vel, qui ei proximè successit, Bonifacio Quarto, eius ecclesiæ excitatio potiùs tribuenda esse videtur: hi autem cùm post Sabinianum successerint Gregorio Papæ, recenti miraculo de Angelo, qui (vt habet antiqua traditio) supra prædictam molem visus est, in signum luis cessantis, gladium exertum in vaginam recondere; in tantæ rei gestæ memoriam, alterum illorum illic erexisse prędictam ecclesiam, par est credere: sed cùm ad eumdem locum, aucta munitione, non pateret omnibus aditus; alia rursum ecclesia prope dictam munitionem in honorem sancti Michaëlis Archangeli ædificata est; quam vetustate collabentem, nostris diebus instauratam vidimus. Hæc satis de his quæ spectant ad ecclesiam sancti Michaëlis super molem Hadriani positam. Licet sciamus ecclesiam sancti Michaëlis in capite Circi, confusis nominibus, dici solitam, quæ ad radices Ianiculi posita, proximior est basilicæ Vaticanæ. sed quæ ab Adone sunt posita, illi minùs aptari posse videntur. Ne quid prætermittamus de gloria S. Michaëlis Archang. ex miraculis ab eo editis; extat Græcè scripta narratio Pantaleonis diaconi de miraculis sancti Michaëlis Archangeli in bibliotheca Sfortiana cod. manuscript. num. 81. & in cod. 65. qui inscribitur Metaphrastes mensis Octobr. atque Nouemb. complures sunt scriptæ Græcorum Patrum homiliæ, & inter alias recensetur S. Ioannis Chrysost. prima in S. Michaëlem Archang. secunda & tertia de Angelis, ac quarta in Seraphim.

[b] Eutychij & soc.] De his item hac die Beda, Vsuardus, & alij, consentiuntque manuscripta.

[c] Gudelię.] Agunt de eadem Græci hac die in Menolog. eiusq. martyrij Acta paucis describũt.

[d] Dadæ & soc.] Græci itidem de his in Menologio hac die; vbi eadem quæ hîc narrantur, notata habentur.

[e] Ripsimis & soc.] Græci autem de his agunt hac die, vel sequenti. Verũ constat ex Actis S. Gregorij Armeni Episcopi, vbi & harum res gestę exactè describuntur à Metaphraste, quæ & Lipom. refert tom. 6. & Sur. tom. 5. has passas esse sexto Kalend. Octob. Hac fortasse die translatio celebratur: quinto autem Kalend. Octobr. Gaiana cum socijs martyrium consummauit.

[f] Fraterni Episc.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Adscribitur nonus hic ordine in tabulis Episcop. Antisiodorensium; quem & martyrio coronatum tradunt. Extant apud Democh. de sacrificio Missæ.

[g] Grimoaldi.] De quo vet. monumenta ecclesiæ Aquinatis, quæ inde accepimus.

[h] Quiriaci.] De eodem Gręcorum tabulę, ac Menologium; vbi habetur, hunc vixisse temporibus Theod. Minoris. Extant eius Acta, quæ & Metaph. descripsit, & Sur. tom. 5. Mentio de eodem habetur in vita S. Euthymij abbatis, cuius fuit discipulus, quam scripsit Cyrillus monachus, qui & de Euthymio multa didicit à Quiriaco. Quod autẽ spectat ad rectam rationem temporũ; constat ex eiusdem Actis, eum anno nono Leonis Imp. ingressum esse monasterium, annos natum decem & octo, vixisseque ætatem annorum centum & septem, sicque peruenisse vsque ad Iustiniani Imp. tempora. Hic cùm esset diaconus in Laura sancti Sabæ, venit cum alijs ad Concil. Constantinopolitanum celebratum post Consulatum Belisarij, anno Domini 536. subscriptusque reperitur libello quem Synodo obtulerunt Archimandritæ, vt eius Synodi Acta significant.

30

Pridie Kalend. Octobr. Luna. G xxiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7			

IN Bethlehem Iudæ depositio S. Hieronymi [a] presbyteri, & Ecclesiæ Doctoris, qui omniũ studia litterarum adeptus, ac probatorum monachorum imitator factus, multa hæresum monstra gladio suæ doctrinæ confodit: demum cùm ad decrepitam vsque vixisset ætatem, in pace quieuit, sepultusque est

ad Præsepe Domini: cuius corpus posteà Romam delatum, in basilica sanctæ Mariæ Maioris digno honore seruatur. Eodem die sancti Leopardi [b] martyris, ex domesticis Iuliani Apostatę, cui caput Romę amputatum fuit, & corpus eius Aquisgranum posteà translatum. Solodori in Gallia passio sanctorum martyrum Victoris [c] & Vrsi ex gloriosa legione Thebæorum, qui primò sub Maximiano Imperatore diris supplicijs excruciati, sed cælesti super eos lumine coruscante, ruentibus in terram ministris, erepti; deinde in ignem missi, sed in nullo penitus lęsi, nouissimè gladio consummati sunt. Placentiæ S. Antonini [d] martyris, ex eadem legione. Eodem die sancti Gregorij [e] Episcopi Magnę Armenię, qui sub Diocletiano multa passus, tandem in pace quieuit. Cantuarię in Anglia sancti Honorij [f] Episcopi & confessoris. Romę sanctę Sophię [g] viduæ, matris sanctarum virginum Fidei, Spei, & Charitatis.

SEPTEMBRIS 30.

IERONYMI [a].] De eodem hac die Beda, Vsuard. Ado, & ceteri Latinorū. Hactenus in vulgus sparsæ dimanarunt res gestæ S. Hieronymi, incerto auctore conscriptę, simulq. epistolę quędam S. Augustini & S. Cyrilli nomine insignitæ, quæ vnius eiusdemq. auctoris esse putantur, cuius & liber ille qui Eusebij Cremonensis nomine conscriptus habetur de obitu S. Hieronymi; quę quidē plena erroribus, & conferta mendacijs, in angulum reiecta, leguntur tomo nono operum eius. Quisnam verò auctor ille fuerit, qui hæc de Hieronymo cōmentatus est, quid dicam, non habeo, nisi quòd Petrus diacon. Cassin. lib. de vir. illust. eius monasterij, cap. 4. hæc ait: Sebastianus beati Benedicti monachus, Hieronymi doctoris egregij vitam describens, legendam ecclesijs tradidit: in qua, quæ ei à puero institutio, quale in iuuentute studium, quæ in senectute ei scientia fuerit, lucidissimè demonstrat. Hæc Petrus diac. Porrò cuiusuis sint auctoris ea quæ diximus, in illis Cyrilli nomine vulgatis litteris se Monothelitam hæreticum præsefert auctor, cogitque eidem hæresi Hieronymum adstipulari, quæ post annos trecentos est exorta. Pręterea tum in his, tum in prædictis alijs multa feruntur, quibus idem S. Hieronymus suis ipsius scriptis contradicit; aliaque coagmentantur, quæ aliorum sanctorum potiùs, vt Gerasimi abbatis, esse noscuntur: quæ singula refellimus in Annal. Ecclesi. Tu interim de rebus gestis S. Hieronymi his fruere, quæ ex scriptis ipsius vera certaq. collecta in vnum summo labore & industria edidit Marianus Victorius Episcopus Reatinus; quibus nonnulla, quæ desiderari videbantur, adiecimus, ac per annos singulos digessimus in Annalibus Ecclesiasticis. Migrauit ex hac vita sanctus Hieronymus (vt scribit S. Prosper in chronico) Theodosio nonùm, & Constantio tertiùm Coss. est is annus à Christo Domino (secundùm veriores chronographos) quadringentesimus vicesimus. De annis quibus vixit, non parua dubitatio est, de qua alibi fusè: non est enim eiusmodi, quæ hîc possit paucis absolui. Doctoris Ecclesiæ cognomentum ob insignem & omnibus sæculis admirandam eruditionē non nuper, sed viuens adhuc, merito iureq. consecutus est. vnde Cassianus li. 7. de incarnat. Verbi, contra Nestorium, eum citans, hæc ait: Hieronymus Catholicorum magister, cuius scripta per vniuersum mundum, quasi diuinæ lampades rutilant, &c. Et Ennodius Ticinensis epist. ad Faustum: Hieronymus noster, inquit, nisi præceptorem suum Gregorium diceret, illo melior censeretur; sed illi applicanda sunt bona nominatim, à quo sumpsisse videntur originem. Hæc ille. Omittimus alia innumera de sanctissimo ac doctissimo viro præconia.

[b] Leopardi.] De eodem Molanus pluribus in Indiculo Sanctorum Belg. & in addit. ad Vsuard.

[c] Victoris & Vrsi.] Agunt de ijsdem Vsuardus, & Ado: pleniùs S. Eucherius in Actis sanctorum Mauritij & soc. cap. 13. Ado Viennen. in chron. anno 288. In appendice ad Gregor. Turonen. hist. Franc. lib. 11. cap. 22. agitur de inuentione prædictorum martyrum corporum, facta anno septimo Theodorici Regis Francorum, de qua Sigebert. in chron. anno 608.

[d] Antonini.] De eodem ijdem qui suprà, Vsuardus, & Ado: qui licet eumdem appellent confessorem, constat tamen ex eius Actis occubuisse martyrio: recitat ea Petrus in catal. lib. 8. cap. 133. vbi etiam agit de inuentione corporis eius, temporibus sancti Sabini eiusdem ciuitatis Episcopi facta, quæ hac die anniuersaria commemoratione recolitur.

[e] Gregorij Armeni Episc.] De quo etiam hac die Græci in Menolog. vbi eius Acta breui compendio describuntur, quę Metaphrast. longè vberiùs est prosecutus: descripsit ea Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. hac die. Nicephorus de eo agens li. 8. c. 14. & cap. 35. quòd ait eum interfuisse Nicæno Concilio, falsum omnino est: non enim ipse, sed filius eius Arostanes eidem sacro conuentui præstò fuit, vt eadem Acta significant. Habetur de

de eodem Gregorio mentio in epistola sancti Niconis aduersus Armenorum errores. Huius venerandum caput, vnà cum catenis quibus vinctus, & virgarum fragminibus quibus cæsus est, Neapolim ex Oriente translatum, in nobili ecclesia in eius honorem erecta apud sanctimoniales ord. S. Benedicti, olim autem S. Basilij, religiosissimè asseruatur.

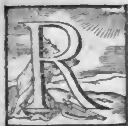
f Honorij Episcopi.] Scribit eius res gestas Beda in Angl. hist. lib. 2. cap. 18. & 19. ex quo auctore ceteri omnes descripsere, vt nouissimè Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Benedicti lib. 3. cap. 62. & lib. 4 cap. 54. Migrauit ex hac vita anno Domini 654.

g Sophiæ.] De ea in Actis filiarum eius pluribus agitur, quarum natalis dies est Kalend. Augusti: recitant ea Metaphrastes, Mombritius, & alij, ex quibus etiam testatum habetur, Sophiam, de qua agimus, hac die in Domino quieuisse. Produnt id ipsum alia Acta ipsarum, quæ in antiquis codicibus manuscripta habemus. est illorum exordium: Sedenti in senatu, &c. Erat nobilis memoria via Aurelia eiusdem sanctæ Sophiæ, quæ hactenus perseuerat.

OCTOBER.

I Kalendis Octob. Luna. A xxij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

HEMIS in Gallia S. Remigij [a] Episcopi & confessoris, qui gentem Francorum conuertit ad Christum, Clodoueo ipsorum Rege sacro fonte baptismatis, & fidei sacramentis initiato: & cùm annos septuaginta in Episcopatu explesset, sanctitate & miraculorũ virtute conspicuus decessit è vita Idibus Ianuarij: eius tamen festiuitas hac die recolitur, qua sacrum ipsius corpus posteà fuit translatum. Romę beati Aretæ [b] martyris, & aliorum quingentorum quatuor. Tomis in Ponto sanctorum martyrũ Prisci [c], Crescentis, & Euagrij. Vlysipone in Lusitania sanctorum martyrum Verissimi [d], Maximæ & Iulię sororum eius, qui in persecutione Diocletiani passi sunt. Tornaci sancti Piatonis [e] presbyteri & martyris, qui cum beato Quinctino, eiusq. socijs ab vrbe Roma in Galliam prędicationis causa perrexit, ac posteà in persecutione Maximiani consummato martyrio migrauit ad Dominũ. Thessalonicæ S. [f] Domnini martyris, sub eodem Maximiano. In Portu Ganda S. [g] Bauonis confessoris. Vrbe Veteri S. Seueri [h] presbyteri & confessoris.

OCTOBRIS I.

EMIGII Episc. [a]] De eodem Beda, Vsuard. Ado, & alij recẽtiores. De eadem solemnitate item agitur in Capitul. Regum Franc. lib. 2. c. 35. & Concil. Moguntin. c. 36. itemq. in Concil. Pistens. c. 3. vbi hęc verba: Communi placito constituimus, vt vsq. ad Missam S. Remigij, id est, Kal. Octob. &c. Missa ibi pro ipsa solẽnitate accipitur, more Francorum; sic & in Capitularibus Reg. Franc. lib. 2. c. 18. legitur: Vt absq. vlla excusatione citò possit emendari, spatium vsque ad Missam S. Martini dare decreuimus. Hęc ibi. De eadem festiuitate hac die celebrari solita agit Gregor. Turon. hist. Franc. lib. 8. c. 21. Porrò hęc est dies translationis, natalis autẽ Idibus Ianuarij. Eius Acta scripta esse ab Hincmaro Rhemẽsi, auctor est Sigeb. in chron. anno 854. & de vir. illust. cap. 100. Extant eadem apud Sur. tom. 1. Eiusdem Hincmari encomium de S. Remigio habetur tom. 7. hac die. Vitam insuper à Fortunato conscriptam, breuitate contractam, idem descripsit tom. 5. Plura de eodem Gregor. Turon. de gest. Franc. lib. 2. cap. 31. vbi agit de baptismo Clodouei Regis. Extat Sidonij Apollinaris ad S. Remigium epist. 7. lib. 9. qua sancti viri mirum in modum eloquentiam celebrat, cùm

cùm ait: Non extat ad præsens viui hominis oratio, quam peritia tua non sine labore transgredi queat, & superuadere, &c. Petrus diac. Cassin. de vir. illustr. monast. Cassin. cap. 1. testatur S.Benedictum duas scripsisse epistolas, earumque primam dedisse ad Remigium Episcopum Rhemensem. De eius ętate Sigeb. in chron. scribit natum anno Domini 449. creatum Episcopum 471. obijsse diem 545. Septuaginta & ampliùs annos in Episcopatu exegisse scribit etiam Greg. Turon. de glor. confess. c.69. Fortunatus etiam ac ceteri testantur, ob singularem & incredibilem animi eius virtutem & expectationem, annum agentem vicesimumsecundum, idque more Apostolico, pręcedentibus prophetijs, esse creatum Episcopum. De eodem alij plures auctores, qui res Francorum sunt prosecuti, quorum innumera est multitudo. Verùm de tempore eius sedis, & obitus, vide quæ diximus in Annalibus anno Domini 541. vbi ex Synodalibus Actis Aruernensis Concilij pręducti auctores erroris arguuntur. Fuit eiusdem nominis clarus inter scriptores Ecclesiasticos Remigius Antisiodorensis monachus ord. sancti Benedicti, non tamen Episcopus, vt multi putant: non enim recensetur in tabulis Episcoporum Antisiodorensium. vixit temporibus Caroli Calui. De eo Sigebert. de vir. illustr. cap. 123. Trithem. de Script. Eccles. & de vir. illustr. ord. S. Bened. lib 2. cap. 52. & lib. 4. cap. 198. & Sixt. Senen. in biblioth.

[b] Aretæ.] De quo Vsuardus, Ado, & alij recentiores.

[c] Prisci & soc.] Agunt de his Beda, Vsuard. Ado, & alij, adstipulanturque vet. manuscrip.

[d] Verissimi & soc.] De his Vsuardus, & alij, Vasæus in chron. & Flos sanct. Hispan. & Thesaur. concion. tom. 2. hac die.

[e] Piatonis.] De quo Vsuard. & Petrus in catal. lib. 9. c. 11. qui eum non cum Quinctino, sed cum Dionysio in Gallias profectũ dicit; sed de Quinctino testantur tabulæ ecclesiæ Tornacensis, vt declarat Molan. in Indiculo Sanctorum Belgij, vbi etiam agit de translatione ipsius.

[f] Domnini.] Agunt de eodem Græci hac die in Menologio, eiusque passionis Acta referunt, adduntque alium Domninum, qui in Perside martyrium consummauit.

[g] Bauonis.] Bauo cognomento dicitur, proprio autem nomine dictus est Alloynus, vt testatur Molanus in Indic. Sanct. Belg. Agunt de eodem hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij. Scripsit eius Acta Theodoricus abbas sancti Trudonis, vt auctor est Sigebert. de vir. illustr. cap. 171. extant apud Sur. tom. 5. Migrauit ex hac vita anno Domini 630. vt scribit idem Sigebertus in chron. vel tricesimoprimo, vt docet Molanus, qui pluribus de eodem agit in Indiculo, Petrus in catal. lib. 9. cap. 10. & alij.

[h] Seueri.] De quo antiqua monumenta eius ecclesiæ.

xxj. B Sexto Nonas Octob. Luna. 2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9			

NICOMEDIÆ sancti Eleutherij [a] militis & martyris, cum alijs innumeris: qui, cùm Diocletiani regia incendio conflagrasset, falsò huius criminis accusati, iubente eodem sæuissimo Imperatore, aceruatim necati sunt: quorum alij gladijs obtruncabantur, & alij ignibus cremabantur, alij in mare præcipitabantur: sed horum primus Eleutherius, cùm diu cruciatus, per singula tormenta validior redderetur, martyrium victoriæ suæ, ignibus velut aurum examinatus, compleuit. In territorio Atrebatensi passio beati Leodegarij [b] Augustodunensis Episcopi, quem varijs iniurijs & diuersis supplicijs pro veritate afflictum, Ebroinus Maior domus regiæ Theodorici interfecit. Item sancti Gerini [c] martyris, fratris eiusdem beati Leodegarij, qui ibidem lapidibus obrutus est. Antiochię sanctorum martyrum Primi [d], Cyrilli, & Secundarij. Constantinopoli S.Theophili [e] monachi, qui pro defensione sanctarum imaginum à Leone Isaurico sæuissimè cæsus, & in exilium pulsus, migrauit ad Dominum. Herfordiæ in Anglia S. Thomæ [f] Episcopi & confessoris.

OCTO-

OCTOBRIS 2.

LEVTHERII & soc. [a]] De quibus Beda, Vsuar. & Ado. De his qui ea de causa subiere martyriũ, scribit Euseb. hist. l. 8. c. 6. ex quo ceteri descripserũt. Quomodo autem à Christianis militibus exordiũ súpserit Diocletiani persecutio, idẽ scribit l. 8. c. 4.

[b] Leodegarij Episc.] De eodem Beda, Vsuard. Ado, & alij. Eius Acta ab Vrsino conscripta retulit Surius tom. 5. Mentio habetur de eodem in vita S. Hermelandi apud Sur. tom. 2. Martij 25. in Actis S. Aicardi tom. 5. die 15. Septembris; Ado Viennen. in chron. Vincent. lib. 23. c. 124. & 125. Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Bened. lib. 3. c. 135. & lib. 4. c. 173. & Molan. pluribus in Indic. S S. Belgij. Martyrio coronatus est anno Domini 685. vt scribit Sigeber. in chron.

[c] Gerini.] De eodem Ado Vien. in chron. sub Theodorico Rege, & Molan. in addit. ad Vsuard. & in Indic. Sanct. Belgij.

[d] Primi & sociorum.] De his agitur in vet. manuscriptis, ex quibus etiam Molanus hac die.

[e] Theophili.] Agunt de eodem Græci in Menologio his verbis: Natalis sancti Patris nostri Theophili, qui fuit monachus religiosus, & timens Deum sub Leone Isaurico, cuius impietatem, & execrabile odium in venerabiles sanctorum imagines euertendas, eius hæresim in faciem exprobrans, redarguit, impium, nefarium, Antichristi præcursorem, & desertorem Christi appellans, aliaque similia obijciens; quibus ad iram incitatus, primùm verberari eum iussit, & in carcerem conijci; inde postmodum eductus, sanctas imagines abnegare cogitur: quod omnino renuens, dira passus, in exilium eijcitur, vbi in pace quieuit. Hæc ibi.

[f] Thomę Episc.] Huius res gestas fidelissimè scriptas recitat Sur. to. 5. Migrauit ex hac vita an. Domini 1287. quem Ioannes Papa XXII. retulit in sanctorũ numerum; de qua re extare dicuntur eiusdẽ litterę Apostolicę in Vaticana bibliotheca.

3 Quinto Nonas Octob. Luna. C xx.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	1	2	3	4	5	6	5	6	7	8	9	10			

ROMÆ ad Vrsum pileatũ S. Candidi [a] martyris. Eodem die sanctorũ martyrum Dionysij [b], Fausti, Caij, Petri, Pauli, & aliorum quatuor, qui primò sub Decio multa passi, demum sub Valeriano ab Æmiliano Præside diu tormentis vexati, martyrij palmam meruerunt. Apud antiquos Saxones sanctorũ martyrum duorum Euualdorum [c], qui cùm essent presbyteri, & Christum ibi prędicare cœpissent, comprehensi sunt à Paganis, & occisi: ad quorum corpora noctu multa lux diu apparẽs, & vbi essent, & cuius essent meriti, declarauit. In Africa S. Maximiani [d] Episcopi Bagaiensis, qui à Donatistis iterùm atque iterùm sęuissima passus, ex alta denique turri præcipitatus, & pro mortuo derelictus, gloria confessionis illustris postmodum quieuit in Domino. In Palæstina sancti Hesychij [e] confessoris, discipuli sancti Hilarionis, & in peregrinatione socij. Apud Belgas in diœcesi Namurcensi sancti Gerardi [f] abbatis.

OCTOBRIS 3.

CANDIDI [a].] De eodem Vsuardus, & alij recentiores. Ponitur hic passus Romæ ad Vrsum pileatum. Erat hic vicus in Esquilijs, regione quinta, vt constat ex Sex. Rufo. Legitur hactenus restituta vetus memoria incisa lapidi in eadem regione, qua describitur ingens martyrum multitudo posita ad Vrsum pileatum. Eum locum fuisse ferunt, vbi nunc extat ecclesia sanctę Bibianę. Cùm autem ponatur cœmeterium Priscillæ ad Vrsum pileatum, cuius mentio habetur in lib. de Rom. Pontif. in Innocentio; cumque cœmeterium Priscillæ extra Vrbem via Salaria fuisse constet; puto hoc alterum ab illo esse.

[b] Dionysij & soc.] Horum loco Beda, Vsuardus & Ado ponunt Dionysium Areopagitam cum socijs, sicut & Græci in Menologio de eodem agunt hac die: at nos agimus de illis inferiùs septimo Idus Octobris. Hi autẽ, de quibus hîc agitur, diuersi sunt omnino ab illis. Agunt & de his hac item die Gręci in Menolog. his verbis: Natalis sancti martyris Dionysij, & sociorum octo. hic

sub

sub Valeriano & Gallieno Impp. adductus ad Presidem Æmilianũ, perseuerans in Christi confessione, exilio primò damnatur, atque proscribitur, ac lapidatur; plura tormenta, quàm olim in Libya sub Decio passus. Conclusus igitur in loco squallido cum Fausto, Gaio, Petro, & Paulo, qui cum illo annos duodecim easdem pœnas tolerauerant, consummatus est in confessione Christi. Hæc ibi.

[c] Duorum Euualdorũ.] De his item hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij. Scribit de horum martyrio Beda de gestis Angl. lib. 5. c. 11. Sigebert. in chron. passos eos affirmat anno Domini 693. De his Trithem. de vir. illust. ord. S. Benedicti lib. 3. cap. 139. & 140. Petr. in catal. lib. 9. cap. 15. De horum altero mentio habetur in Actis S. Annonis Episc. Colon. lib. 3. cap. 6.

[d] Maximiani Episc.] Diuersa lectio reperitur, dum in alijs codicibus legitur Episcopus Sagiensis, in alijs Vagaiensis, vel Bagaiensis; quæ lectio magis consentit his quæ de eodem S. Augustinus scribit, dum de ipso agit epist. 50. ad Bonifacium, & lib. 3. cap. 43. contra Crescon. Laudat eumdem idem S. Augustinus epist. 238. ad Castorium, quòd dispendio proprię sedis, quam sanguine defendisset, sponte cędens, consuluisset paci Ecclesiæ. Erat Episcopus Bagaiensis nobilissimæ sedis in Numidia, quã licet sibi Donatistæ vendicassent, ex parte tamen Catholicorum Maximianus illi præfuit, vbi crudelissima passus, fuga lapsus, preces obtulit Honorio Imperatori, qui in Donatistas seuera dedit rescripta: extant L. 4. & 5. ne sanct. baptis. Cod. Theod. & L. 43. & 44. de hæres. eod. Cod. Theod. De eodem, cùm seci cessisset, agitur in Concil. Africano can. 55. quibus iungas eam quam suprà citauimus epistolam S. Augustini ad Castorium 238.

[e] Hesychij.] Plura de eodem S. Hieron. in vita S. Hilarionis. Ganzenses Ethnici, oblato libello Iuliano Apostatæ, quæsierunt hunc atque Hilarionem ad necem, vt idem auctor testatur.

[f] Gerardi abb.] Extant eius Acta conscripta ad Guntherum abbatem, quæ recitat Sur. tom. 5. Testatur Trithem. libro de scrip. Eccles. sanctum Odonem abbatem Cluniacensem scripsisse vitam sancti Gerardi. Petrus diac. Cassin. libro de vir. illustr. monast. Cassin. cap. 32. narrat vitam sancti Gerardi confessoris scriptam fuisse à Gregorio Episcopo Tarracinensi. Ea itaque quam Surius recitat, potiùs tribuenda videtur pręfato Gregorio, quàm alteri; nam quòd tum soluta oratione, tum etiam carminibus intexta habeatur, eius videtur potiùs esse scriptio; cùm multa ab eodem carmine fuisse conscripta, idem auctor testetur. Agit de eodem Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Bened. lib. 3. cap. 270. & Molan. in addit. ad Vsuardum, & in Indiculo sanctorum Belgij. Obijt anno Domini 958.

xix. D Quarto Nonas Octobris. Luna. 4

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s	
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
29	1	2	3	4	5	6	7	6	7	8	9	10	11				

Assisii in Vmbria natalis sancti Francisci [a] confessoris, fundatoris ordinis Minorum, cuius vitam sanctitate ac miraculis plenam sanctus Bonauentura conscripsit. Corinthi natalis sanctorum Crispi [b] & Caij, quorum meminit sanctus Paulus Apostolus ad Corinthios scribens. In Ægypto sanctorum martyrum Marci [c] & Marciani fratrum, & aliorum pęnè innumerabilium vtriusque sexus, atque omnis ætatis: quorum alij post verbera, alij post diuersi generis horribiles cruciatus flammis traditi, alij in mare præcipitati, nonnulli capite cæsi, plurimi inedia consumpti, alij patibulis affixi, quidam etiam capite deorsum verso, & pedibus in sublime sublatis, beatissimam martyrij coronam meruerunt. Damasci S. Petri [d] Episcopi & martyris, qui accusatus apud Agarenorum Principem, quòd fidem Christi doceret, lingua, manibus, pedibusq. amputatis, cruci affixus, martyrium consummauit. Alexandriæ sanctorum presbyterorum & diaconorum Caij [e], Fausti, Eusebij, Cheremonis, Lucij, & sociorum: ex quibus alij in persecutione Valeriani martyres facti, alij martyribus seruientes, mercedem martyrum receperunt. Athenis sancti Hierothei [f] discipuli beati Pauli Apostoli.

ſtoli. Bononiæ ſancti Petronij [g] Epiſcopi & confeſſoris, qui doctrina, miraculis, & ſanctitate claruit. Lutetiæ Pariſiorum ſanctæ Aureæ [h] virginis.

OCTOBRIS 4.

FRANCISCI [a].] Preclariſſimas eius res geſtas in primis S. Bonauentura conſcripſit: multa preterea eius peregrinationis ſocij ſcriptorum monumentis conſignauere, vt Leo, Rufinus, & Angelus. Plura de eodem S. Antoninus in tertia par. tit. 22. c.10. Vincent. in ſpec. hiſt. & alij quamplurimi. Nouiſſimè verò editum eſt chronicon Franciſcanorum, quo omnia comprehenſa habentur. Migrauit ex hac vita anno Domini 1226. Relatus eſt inter ſanctos à Greg. Papa Nono, anno 1228. Extant de ea re eiuſdem Gregorij Papæ litteræ Apoſtolicæ, quarum alteræ datæ ſunt Peruſij ſeptimo Idus Iulij, anno ſecundo ſui Pontificatus ad vniuerſos Eccleſię Prǽſules; quarum eſt exordium: Sicut phialam auream, &c. alteræ verò ad vniuerſos Chriſti fideles datę xiiij. Kalend. Aug. quæ ſic incipiunt: Mira circa nos, &c. Tranſlatum eſt corpus eius anno 1230. viij. Kal. Iulij.

[b] Criſpi & Caij.] De quibus Paulus ad Corinth. 1. cap. 1. & ad Roman. cap. 15. Act. Apoſt. cap. 18. Agunt de his hac die Beda, Ado, & alij. Hunc eumdem Caium eſſe Beda exiſtimat, ad quem Ioannes canonicam Epiſtolam ſcripſit. Errat de Caio Dorotheus in Synopſi, dum ait, eum poſt ſanctum Timotheum ſubrogatum eſſe Epiſcopum Epheſi: nam ſancto Timotheo ſucceſſit Oneſimus, vt patet ex Ignatij epiſtola ad Epheſios. Hic ille videtur Caius Corinthius, qui ſanctum Paulum excepit hoſpitio, à quo baptizatus eſt vnà cum Criſpo. Fuit & alius Caius Derbeus, & ipſe diſcipulus Pauli, de quo in Actis cap. 19. & 20. mentio habetur.

[c] Marci & Marciani.] Mendoſè alicubi Marcellianus pro Marciano legitur. Diuerſi ſunt Marcellianus & Marcus ab his de quibus hac die agitur. De his etiam Beda, Vſuard. Ado, & alij. Horum martyrium ſcribit Euſeb. hiſt. lib. 8. cap. 8. quamquam eorum nomina ſilentio prætererit.

[d] Petri Epiſc.] De eodem hac die Gręci in Menologio, eiuſq. certamen deſcribunt; pleniùs tamen in hiſt. Miſcel. lib. 21. anno 5. Conſtantini Porphyrogeniti. Paſſus eſt anno (vt ibi numeratur) à Chriſto Domino 735. ſecundùm autem Faſtos Onuphrij anno 742. Meminit eiuſdem Cedren. in compend. anno 2. Copronymi.

[e] Caij, Fauſti, & ſociorum.] De his item Gręci in Menologio, traduntque hos eſſe diſcipulos S. Dionyſij Epiſcopi Alexandrini: ex quibus apparet, hos illos eſſe, quorum idem S. Dionyſius meminit in epiſt. ad Germanum, apud Euſebium lib. 7. cap. 10.

[f] Hierothei.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, hiſque verbis: Natalis ſancti Patris noſtri Hierothei, qui fuit vnus è numero Areopagitarum, qui ab Apoſtolo Paulo eſt inſtructus vnà cum magno illo Dionyſio: cumque religioſè vixiſſet, migrauit ad Dominum. Hæc ibi. De eodem Hierotheo ſæpè Dionyſius de Eccleſiaſtica hierarchia, & de Diuinis nominibus.

[g] Petronij Epiſcopi.] De quo etiam tabulæ eccleſię Bononienſis, in quibus ſcribitur ſucceſſiſſe S. Felici, qui in eadem ſede in locum S. Euſebij ſubrogatus eſt. Ex his autem colligi poteſt, quibus temporibus S. Petronius eam rexerit eccleſiam. Gennadius de eo agens lib. de vir. illuſt. cap. 41. ſcribit obijſſe diem Theodoſio Iuniore & Valentiniano Auguſtis regnantibus: in eadem ſententia eſt Ado Viennen. in chron. anno 425. Ex his profectò tamquam erronea refelluntur ea quę non dicam à Proſpero, ſed potiùs apud Proſperum errore ſcripta reperiuntur in chronico de obitu ſancti Petronij, Conſulibus Merobaude & Saturnino, anno à Chriſto Domino, vt illic numeratur, 306. vel rectiùs ſecundùm Faſtos Onuphrij 383. anno quinto Theodoſij Imp. nam eius anno tertio Syagrio & Euchario Coſſ. S. Euſebius Epiſcopus Bononienſis vnà cum S. Ambroſio interfuit Concilio Aquileienſi aduerſus Arianos, poſt quem conſtat ſubrogatum Felicem, cui demum (vt diximus) eſt ſubſtitutus Petronius. Ex his etiam quę ſcribit S. Eucherius ad Valerianum, tempora eiuſdem S. Petronij explorata habentur; dum ait, ſuis temporibus claruiſſe in Italia S. Petronium: ipſa autem Eucherij tempora docent Acta Synodi Arauſicanæ, cui interfuit; quæ habita eſt ſub Cyri Conſulatu: eſt enim is annus Domini 441. Petronij genus indicat Gennadius, dum ait, eius parentem, Petronium quoque dictum, Prætorij præfecturã adminiſtraſſe; quem illum eſſe opinor, qui Sextus Petronius Probus dictus, geſſit Conſulatum cum Arcadio; nam & præfecturæ munere functum eſſe, data ad eum Imperatoris reſcripta teſtantur. Eo etiam magiſtratu exornatum fuiſſe S. Petronium de quo agimus, affirmare videtur S. Eucherius, dum ait, ex pleniſſima mundanæ poteſtatis ſęde ad Epiſcopatum euectum eſſe. Præfecturam Prætorij fuiſſe ampliſſimam dignitatem, pluribus docet Caſſiod. in proœmio Variarum. Porrò ſi genus antiquum familiæ Petroniæ repetas, eam humili loco natam ad equeſtrem ordinem perueniſſe, ſcribit Valer. Max. lib. 4. c. 7. S. Petronij res geſtę extant apud Sur. tom. 5. conſcriptæ à Galeſinio, vt ipſe teſtatur, licet Sigonij nomine inſcribantur; quem quidem de eccleſia Bononienſi egregium volumen ſcripſiſſe ſcimus. Multa à Vincentio, Antonino, & Petro in catalogo de S. Petronio ſcripta ſunt, quæ cenſura & expurgatione non leui indigent. Vixit iiſdem ferè temporibus in Gallijs eiuſdem nominis Epiſcopus, vt apparet ex Synodica Gallorum Epiſcoporum ad S. Leonem Romanum Pontificem, & ex eius epiſtola 52. ad eos reſcripta, Conſulibus Herculano & Aſporatio, anno Domini 452. Fortaſſe ille, ad quem extant duæ Sidonij Apollinaris epiſtolæ.

[h] Aureæ.] De eadem Vſuardus. Meminit eiuſdem ſanctus Audoënus in vita ſancti Eligij libro

libro 1. cap. 17. & libro 2. cap. 53. Sigebert. in chronic. anno Domini 637. Petrus in catalog. libro 9. cap. 23. Trithem. de viris illustr. ord. sancti Bened. libro 3. cap. 85. Claruit in Galliis temporibus Dagoberti Regis Franc. circa annum Domini 630.

xviij. E Tertio Nonas Octob. Luna. 5

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	7	8	9	10	11	12			

NATALIS beati Thraseæ[a] Episcopi Eumeniæ, apud Smyrnam martyrio consummati. Treuiris sanctorum martyrum Palmatij[b] & sociorum, qui in persecutione Diocletiani sub Rictiouaro Præside martyrium subierunt. Eodem die passio sanctæ Charitinæ[c] virginis, quæ sub Diocletiano Imperatore, & Domitio Consulari, ignibus cruciata, & in mare proiecta, cùm inde incolumis euasisset, manibus & pedibus abscissis, dentibusque conuulsis, in oratione posita spiritum emisit. Messanæ in Sicilia natalis sanctorum martyrum Placidi[d] monachi, discipuli beati Benedicti abbatis, & fratrum eius Eutychij & Victorini, ac Flauiæ virginis eorum sororis; item Donati, Firmati diaconi, Fausti, aliorumque triginta monachorum, qui à Manucha pirata pro Christi fide necati sunt. Antisiodori depositio sanctorum germanorum Firmati[e] diaconi, & Flauianæ virginis. Rauennæ sancti Marcellini[f] Episcopi & confessoris. Valentiæ in Gallia sancti Apollinaris[g] Episcopi, cuius & vita virtutibus fuit illustris, & mors signis ac prodigijs decorata. Eodem die sancti Attilani[h] Episcopi Zamorensis, quem Vrbanus Secundus in Sanctorum numerum retulit. Romæ sanctæ Gallæ[i] viduæ, filiæ Symmachi Consulis, quæ viro suo defuncto, apud ecclesiam beati Petri multis annis orationi, eleemosynis, ieiunijs, alijsque sanctis operibus intenta permansit: cuius felicissimum transitum sanctus Gregorius Papa descripsit.

OCTOBRIS 5.

THRASEÆ Episcopi[a].] De eodem Beda, Vsuard. Ado, ac ceteri recentiores. Scribunt de eo Euseb. histor. lib. 5. cap. 23. Niceph. lib. 4. cap. 25. & 37. alijque ex Polycrate. Claruit temporibus Marci Aurelij & Lucij Veri Imperatorum; idemque ob egregia certamina contra Cataphrygas suscepta mirificè nobilitatus est.

[b] Palmatij & sociorum.] Tabulæ etiam ecclesiæ Treuerens. ex quibus item Molanus hac die. De horum sepultura, & inuentione, vide quę Sigebert. scribit in chronic. anno Dom. 1071. Alius hic Palmatius ab illo qui tempore Alexandri Imperatoris passus est.

[c] Charitinæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, eiusque sęuum martyrium referunt; pleniùs autem Metaphrastes, quod retulit Lipom. in tom. 6. Surius tom. 5. Alia est Charitina, quæ Romæ cum Iustino, Charitone, & socijs passa est; quorum Acta extant apud Sur. tom. 3. 12. Iunij.

[d] Placidi & soc.] De his Beda, Vsuard. Ado, & alij. Extant eorum Acta à Gordiano conscripta, vt ferunt, iussu Imp. Iustiniani, quæ habes apud Lipom. tom. 4. & Sur. to. 5. Sunt in ea nonnulla castiganda. Passi ibi ponuntur anno decimotertio eiusdem Imp. à Christo autem an. 541. sed in numeri notam error irrepsit: annus enim Iustiniani decimustertius, idem est Domini 539. Plerique alij de ijsdem scripsere multa, vt

Leo

Leo Ostiensis in chronic. Cassin. libro 1. Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Benedicti lib. 3. cap. 5. & alij.

[e] Firmati, Fausti.] De his etiam Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores hac die.

[f] Marcellini Episcopi.] De eodem tab. eccles. Rauen. Hieron. Rub. hist. Rauen. lib. 1. anno 230. & alij, qui ante eum res Rauennates sunt prosecuti.

[g] Apollinaris Episc.] Beda, Vsuardus, & alij recentiores de eodem hac die. Interfuit Concilio Epaunensi in Gallijs celebrato temporibus Gelasij Papæ, vt eius Acta significant.

[h] Attilani Episc.] De eodem in Flore sanct. & apud Sur. tom. 7. ex Marin. Siculo, & in Thesau. concion. Claruit circa annum Domini 820.

[i] Gallæ.] Scribit eius vitam & obitum sanctus Gregor. libro 4. dialog. cap. 13. ex quo ceteri, vt Petrus in catalog. lib. 9. cap. 25. Trithem. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 13. Fuit & alia Galla senior, quam S. Augustinus laudat epistola 103. Legitur & eiusdem nominis neptis Symmachi senioris, de qua hæc ipse lib. 6. epist. 33. Non mediocriter nepoticulæ meæ Gallæ infirmitas contrahit otij nostri securitatem. Illam autem, ad quam Fulgentius scripsit epistolam paræneticam de statu viduarum, eamdem esse putamus cum filia Symmachi, de qua hic agitur. Floruit in Gallijs alia item Galla, quæ fuit vxor S. Eucherij, de qua Ado Treuer. 16. Nouemb. cuius sepulchri meminit Gregor. Turon. de glor. confess. cap. 36.

6 Pridie Nonas Octobris. Luna. F xvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1
t	u		A	B	C		D	E	f	F	G	H	M		N	P
2	3		4	5	6		7	8	9	8	9	10	11		12	13

LAODICEÆ beati Sagaris[a] Episcopi & martyris, qui fuit vnus de antiquis Pauli Apostoli discipulis. Capuæ natalis sanctorum martyrum Marcelli[b], Casti, Æmilij, & Saturnini. Agenni in Gallia natalis sanctæ Fidei[c] virginis & martyris, cuius exemplo beatus Caprasius ad martyrium animatus, agonem suum feliciter consummauit. Item sanctæ Erotidis[d] martyris, quæ Christi amore succensa, ignis superauit incendium. Treuiris commemoratio innumerabilium[e] penè Martyrum, qui in persecutione Diocletiani sub Rictiouaro Præside ob Christi fidem vario mortis genere necati sunt. Antisiodori sancti Romani[f] Episcopi & martyris. Opitergij sancti Magni[g] Episcopi, cuius corpus Venetijs requiescit. In Calabria sancti Brunonis[h] confessoris, ordinis Carthusianorum institutoris.

OCTOBRIS 6.

SAGARIS Episcopi.[a]] De quo Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Passus est tempore Marci Aurelij & Lucij Veri fratrum Impp. sub Seruilio Asiæ Proconsule, vt ex Melitone scribit Euseb. hist. lib. 4. cap. 25. & ex Polycrate lib. 3. cap. 23. Niceph. hist. lib. 4. c. 10. & 37.

[b] Marcelli & soc.] Agunt de his etiam Beda, ac ceteri qui suprà auctores, Petrus item in catal. lib. 11. Quod autem ad Castum & Æmilium spectat; cùm hæc nomina noscantur esse Africanorum martyrum, quorum natalis dies agitur 22. Maij; in eam facilè inducimur opinionem, vt existimemus hos esse eosdem cum illis; sed Capuæ etiam celebrari eorum celebritatem, quòd Africani Episcopi tempore persecutionis Wandalicæ ex Africa pulsi, ad Campana littora appellentes, quas secum tulissent reliquias sanctorum martyrum, ibidem collocassent. Quod item ad Marcellum martyrem spectat, eiusdem nominis fuit martyr in Africa, de quo agitur *19. Februar. Ceterùm eiusdem nominis Saturnini multi in eadem prouincia passi reperiuntur, vt ex Martyrologij indice facile est colligere. Porrò hęc nobis tantùm coniectura suppeditat ex his quæ scribit Victor lib. 1. de persecut. Wandal.

[c] Fidei.] De eadem Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Passa est in persecutione Diocletiani sub Præside Daciano. Habet huius Acta Mombrit. tom. 1. Petrus in catalog. lib. 9. cap. 26. Antonin. in prima par. tit. 8. c. 1. §. 24. eadem apud Sur. tom. 7. De ipsa etiam in Flor. sanct. Hispan. & Vasæus in chron. Hispaniæ.

[d] Erotidis.] De qua item hac die Græci agunt

 in

in Menologio, referuntque eius martyrium.
[c] Innumerabil. pæne martyrum.] De his vetera manuſcripta. De horum cœmeterio, vbi ſepulti erant, meminit Sigebert. in chron. anno 1071. quos paſſos refert in perſecutione Diocletiani Imp. ſub Rictiouaro Præſide. Agit de iiſdem Molan. in addit. ad Vſuard.

[f] Romani Epiſc.] Agunt de eodem hac die Beda, Ado, & alij. Adſcribitur decimusſeptimus eius ſedis Epiſcopus, vixitque temporibus Ioannis Papæ Tertij vſque ad Benedictum, vt docent tabulæ Epiſcoporum Antiſiodorenſium, quas deſcripſit Demochares.

[g] Magni Epiſc.] De eodem Petrus in catal. in appendice cap. 17. refertq. eius Acta, & tranſ-lationem hac die factam Venetias anno Domini 1206. in eccleſiam S. Ieremiæ.

[h] Brunonis.] Eius res geſtæ à pluribus auctoribus reperiuntur ſcriptæ, vt à Franciſco de Pet… Lugdunen. Petro Blom. Petro Sutore de vit. Carthuſ. lib. 2. c. 7. Ranulph. lib. 7. c. 4. vitæ S Hugonis Epiſcopi Gratianopol. Extant apud Sur. relatæ in tomo 5. Vita functus eſt anno Domini 1101. relatuſque eſt inter Sanctos à Leone Decimo Rom. Pont. Habes apud Sur. tom. 5. eius vitam conſcriptam à dicto Petro Blomevenne Priore Carthuſiæ Colon. vbi & deſcripta habentur præclara de ſancto Brunone elogia.

xvj. G Nonis Octob. Luna. 7

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14			

ROMÆ via Ardeatina depoſitio ſancti Marci [a] Papæ & confeſſoris. In prouincia, quæ nuncupatur Auguſta Euphrateſia, ſanctorum martyrum Sergij [b] & Bacchi nobilium Romanorum, ſub Maximiano Imperatore: quorum Bacchus tamdiu neruis crudis cæſus eſt, quoaduſque toto corpore diſciſſus in confeſſione Chriſti emitteret ſpiritum: Sergius verò clauatis cothurnis pedes indutus, cùm in fide fixus maneret, data ſententia, iuſſus eſt decollari: cuius nomine locus vbi quieſcit, Sergiopolis appellatus, ob præclara miracula frequenti Chriſtianorum concurſu honoratur. Romæ ſanctorum martyrum Marcelli [c] & Apuleij, qui primò quidem Simoni mago adhæſerunt; ſed videntes mirabilia quæ per Apoſtolum Petrum Dominus operabatur, relicto Simone, Apoſtolicæ doctrinæ ſe tradiderunt, ac poſt paſſionem Apoſtolorum ſub Aureliano Conſulari coronam martyrij reportarunt, ſepulti non longè ab Vrbe. Item apud Auguſtam Euphrateſiam ſanctæ Iuliæ [d] virginis, quæ ſub Marciano Præſide martyrium conſummauit. Patauij ſanctæ Iuſtinæ [e] virginis & martyris, quæ à beato Proſdocimo S. Petri diſcipulo baptizata, cùm in fide Chriſti conſtanter perſiſteret, Maximi Præſidis iuſſu gladio tranſuerberata migrauit ad Dominum. Apud Bituricas S. Auguſti [f] presbyteri & confeſſoris. In pago Rhemenſi S. Helani [g] presbyteri. Eodem die commemoratio ſanctæ Mariæ [h] de Victoria, quam Pius V. Pontifex Maximus, ob inſignem victoriam à Chriſtianis bello nauali eiuſdem Dei genitricis auxilio hac ipſa die de Turcis reportatam, quotannis fieri inſtituit; & Gregorius XIII. prima huius menſis Dominica die annuam ſolemnitatem Roſarij [i] eiuſdem beatiſſimæ Virginis celebrandam decreuit.

MARCI Papæ [a].] De quo Beda, Vsuardus, Ado, & alij. De eius successione agunt Optat. Mileuit. lib. 2. contra Parmen. Augustin. epist. 165. ad Generos. Ruffin. lib. 1. cap. 22. Sozom. lib. 2. cap. 19. & Niceph. in chronic. Acta eius in Annal. Eccles. per annos singulos disposuimus. Vetus est Romæ Titulus sancti Marci, cuius est mentio in Concil. primo Rom. sub Symmacho. De alia rursum eiusdem nomine ecclesia extra Vrbem posita, quam Gregor. Papa Tertius restituit, mentio habetur in libro de Romanis Pontificibus, in Nicolao Papa, vbi & de cœmeterio sancti Marci scribitur. Hadrianus Pontifex in epistola ad Carolum Magnum de imaginib. hæc ait: A tunc vsque hactenus, sanctorum Pontificum, videlicet Siluestri, Marci, & Iulij, miræ magnitudinis sanctæ eorum ecclesiæ apud nos sunt depictæ tam in musiuo, quàm in ceteris historijs, cum sacris imaginibus ornatis. hæc ibi. Habemus eius vitam per lectiones distinctam, quæ in aliquibus ecclesijs legi consueuit.

[b] Sergij & Bacchi.] Beda de his hac die, ac ceteri tam Latinorum, quàm Græcorum. Extant eorum Acta à Metaphraste descripta apud Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. Mombrit. tom. 2. & alia manuscript. De ijsdem Niceph. libro 7. cap. 14. in fine: ibi de eorum martyrio; de miraculis autem sancti Sergij libro 15. cap. 23. ex Euagr. lib. 4. cap. 27. & lib. 6. cap. 20. De Sergiopoli ciuitate à sancto Sergio martyre sic dicta, & reliquijs eiusdem martyris idem Niceph. libro 15. cap. 26. & 27. De Cosrhoë Rege Persarum, qui eidem obtulit dona, idem Niceph. libro 18. c. 21. De peregrinatione ad sanctum Sergium in Araphas, habetur mentio in secunda Synodo Nicæna Act. 5. & in Prato spirit. cap. 180. Agit de eodem Theodoret. de Euangelica verit. lib. 8. in fine. Erexit eidem Sergio Iustinianus Imp. egregiam basilicam Constantinopoli, aliam rursus Ptolemaide, vt scribit Procop. libro 1. & lib. 5. ædific. Iustiniani Imp. Romæ etiam celebris fuit horum martyrum memoria, illicque erat Diaconia horum nomine, quam Gregorius Tertius Papa restituit, auxitque, vt constat ex libro de Rom. Pontificibus. Notissimus etiam in Gallijs sanctus Sergius fuit, de cuius pollice, alijsque eius sacris reliquijs agit Gregorius Turonens. histor. lib. 7. cap. 31.

[c] Marcelli & Apuleij.] Agunt de ijsdem Beda, Vsuardus, Ado, & alij ex Actis sanctorum Nerei & Achillei.

[d] Iuliæ.] De qua Vsuardus, & Petrus in catal. lib. 9. cap. 31. hac die agunt.

[e] Iustinæ.] De eadem tabulæ eccles. Patauinæ. Eius martyrij Acta habet Mombrit. tom. 2. Plura in vita sancti Prosdocimi, apud eumdem tom. 2. Petrus in catalog. lib. 9. cap. 32. Sunt in his aliqua corrigenda, vt quæ habentur de Vitaliano & Maximiano Regibus. Fuerunt hi Præsides sub Romano Imperio constituti: nec enim illis temporibus aliquis erat in Italia Regulus. De Iustina Venantius Fortun. de gaud. vitę æternæ hoc versu:

Et Iustina simul; consociante Thecla.

Et libro 7. ad Bod. Ducem sic:

Iustinam Pataui, Euphemiam hinc Chalcedon offert.

[f] Augusti presbyteri] Scribit de eo Gregor. Turon. de glor. confess. cap. 80. ex quo & Molan. & Galesin. hac die.

[g] Helani.] Tabulæ Rhemenses, ex quibus ijdem qui suprà Molanus & Galesin. hac die.

[h] Commemoratio sanctæ Mariæ de Victoria.] Eo nomine Neapoli nuper erecta est ecclesia, egregium planè diuinæ benignitatis monumentum, cùm nostra memoria, anno salutis 1571. Fidelium classis sanctiss. D. N. Pij Papæ V. ac Catholici Hispaniarum Regis Philippi, necnon inclytę Venetorum Reip. fœdere coacta, gloriosam ac cunctis sæculi memorabilem de Turcis, Christiani nominis infensissimis hostibus, ad Echinadas insulas, captis hostium triremibus centum & octoginta, ceteris dissipatis, victoriam reportauit, fractosque nostrorum animos in eam spem erexit, posse inimicos nostros (modò in vnum Christianorum animi viresque conueniant) nullo negotio profligari atque deleri; præsertim si (vt tum in his actum est) præcipuam in Domino, & non in armis spem ponamus, peccatorumque sordibus expiatis, puræ ad Deum preces offerantur, ac Dei genitricis Mariæ auxilium pijs votis sedulò imploretur.

[i] Rosarij.] Extant litteræ Gregorij Papę XIII. datę sub annulo Piscatoris, anno Dom. 1573. Kal. Aprilis, quarum initium est: Monet Apostolus. vbi singulis annis prima Dominica Octobris, ad memoriam dictæ victoriæ diuinitus obtentæ perpetuò conseruandam, & ad gratias Deo ac Deiparæ Virgini agendas, huiusmodi solemnitatem Rosarij perpetuò celebrandam decernit, atque in ea officium duplex Beatiss. Virginis recitari, in ijs videlicet ecclesijs, vbi eiusdem Rosarij altare aliquod fuerit: cuius quidem Sodalitatis pias preces, ac processiones vbique terrarum ea ipsa die qua victoria parta est (quę tunc fuit prima Dominica Octob.) de more factas, plurimùm profuisse ad opem Dei genitricis pro Christianorum classe obtinendam, piè credendum esse profitetur.

xv. A Octauo Idus Octob. Luna. 8

a b c d e f g h i k l m n p q r s
16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 1 2 3
t u A B C D E f F G H M N P
4 5 6 7 8 9 10 11 10 11 12 13 14 15

NATALE beati Simeonis[a] ſenis, qui in Euangelio Dominum IESVM ſuis in vlnis ſuſcepiſſe legitur. Cæſareæ in Palæſtina paſſio ſanctę Reparatæ[b] virginis & martyris, quæ cùm nollet idolis ſacrificare, ſub Decio Imperatore varijs tormentorum generibus cruciata, demum gladio percutitur: cuius anima in columbæ ſpecie de corpore egredi, cęlumque conſcendere viſa eſt. Theſſalonicę ſancti Demetrij[c] Proconſulis, qui cùm plurimos ad Chriſti fidem perduceret, Maximiani Imperatoris iuſſu lanceis confoſſus martyrium conſummauit. Ibidem S. Neſtoris[d] martyris. Hiſpali in Hiſpania ſancti Petri[e] martyris. Laodiceæ S. Artemonis[f] preſbyteri, qui ſub Diocletiano per ignem martyrij coronam accepit. In territorio Lugdunenſi ſanctæ Benedictæ[g] virginis & martyris. Anconæ ſanctarum Palatiatis[h] & Laurentię, quæ in perſecutione Diocletiani ſub Dione Pręſide in exilium deportatę, laboribus & ęrumnis confectę ſunt. Rothomagi ſancti Euodij[i] Epiſcopi & confeſſoris. Ieroſolymis ſanctę Pelagię[k] cognomento Pœnitentis.

OCTOBRIS 8.

SIMEONIS [a].] De quo Luc. cap. 2. Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, Græci autem ad tertium Nonas Februarij, vt conſtat ex eorum Menolog. & ex conſtitutione Emmanuelis Imp. apud Theodor. in Nomoc. Photij tit. 7. cap. 1.

[b] Reparatæ.] De eadem Beda & Ado. eius Acta habet Mombrit. tom. 2. Legimus eadem copioſiùs ſcripta in cod. manuſcript. monaſter. S. Cæciliæ trans Tiberim.

[c] Demetrij.] De ipſo etiam Beda, atq. alij, Gręci autem in Menolog. ad ſeptimum Kal. Nouemb. Extat encomium in magnum Demetrium martyrem Leonis Imp. in codice Gręc. manuſcr. Sfortianę bibliothecę num. 65. Acta eius ex antiquis monumentis edidit Metaphraſtes, quæ deſcripſit Lipom. tom. 6. & Sur. to. 5. hac die. Donauit olim ea Latinitati Anaſtaſius Bibliothecarius, vt auctor eſt Vincent. lib. 12. c. 150. Frequens concurſus fuit Chriſtianorum ad ſepulchrum S. Demetrij Theſſalonicam, ex quo vnguentum medicum ſcaturire iugiter conſueuit, de quo Glycas in Annal. Cedren. in compend. hiſt. & Zonaras in Michaele Quarto Imp. qui eiuſdem martyris ope Bulgaros profligauit. De baſilica S. Demetrij per Baſilium Imp. reſtituta meminit Cedren. in Baſilio.

[d] Neſtoris.] De eodem Græci in Menologio ad vij. Kalend. Nouembris. Eius res geſtæ intextæ habentur cum Actis ſancti Demetrij, de quo modò egimus. De ipſo item Nicephorus hiſtor. lib. 7. cap. 18.

[e] Petri.] Vſuard. de eodem, Vaſæus in chron. ex Breuiar. Eborenſi, & Flos ſanct. Hiſpan.

[f] Artemonis.] Agunt de eodem hac die Gręci in Menologio, recenſentq. eius martyrium.

[g] Benedictæ.] De eadem Vſuardus hac die, pluribus autem Petrus in catalog. lib. 9. cap. 40. Alia eſt eiuſdem nominis virgo non martyr, cuius natalis eſt dies xvj. Kalend. Decembris. Scribit de ea Trithem. de vir. illuſtr. ord. ſancti Bened. lib. 3. cap. 264.

[h] Palatiatis & Laurentiæ.] Harum res geſtas ex antiquis codicibus deſcriptas accepimus ab eccleſia Anconitana. De iiſdem Petr. in catalog. lib. 11.

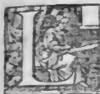
[i] Euodij Epiſcopi.] Ponitur hic decimus eius ſedis Epiſcopus, ſubrogatus in locum S. Innocentij circa annum Domini 422. vt apparet ex tab. Epiſcoporum eius eccleſiæ, quas deſcripſit Democh. Agit de eodem hac die Molan. in addit. ad Vſuardum.

[k] Pelagiæ Pœnitentis.] Agunt de eadem hac die Latini omnes, & Græci, vt conſtat ex eorum Menologio. Vixit temporibus Theodoſij Iunioris, vt patet ex his quæ ſcribit Niceph. hiſt. lib. 14. c. 30.

c.30. Errant qui eam referunt ad tempora Numeriani, dicuntq. hanc ad Chriſtũ conuerſam à Nonno, qui & Hippolytus dictus habetur, Epiſcopo Portuenſi: hęc enim ſuperiùs refellimus. Nonnus enim, qui eam conuertit ad Chriſtum, fuit Epiſcopus Edeſſenus ſubſtitutus in locũ Ibæ, vt ſcribit Liberat. diac. in Breuiar. cap. 12. cumq. ille ſedem recepiſſet in Concilio Chalcedonenſi, Nonnus remanſit Antiochiæ commendatus à Synodo Maximiano Epiſcopo Antiocheno, vt conſtat ex eodem Concil. Act. 10. Porrò ille eum præfecit eccleſiæ Heliopolis ad Libanum poſitæ, cuius meminit Sozomen. hiſt. lib. 5. c. 9. Diuerſa ab ea eſt alia Heliopolis, quæ eſt in Ægypto, quæ Alexandrino, & non Antiocheno ſubdita eſt Epiſcopo. Porrò idem Nonnus poſtmodum redditus eſt eccleſiæ Edeſſenæ, vt apparet ex epiſtola Epiſcoporum illius prouinciæ, ſcripta pro comprobatione Concilij Chalcedonenſis ad Leonem Imp. extat tom. 2. Concil. nouæ edit. pag. 242.

9 Septimo Idus Octob. Luna. B xiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	11	12	13	14	15	16			

LVTETIÆ Pariſiorum natalis ſanctorum martyrum Dionyſij [a] Areopagitę Epiſcopi, Ruſtici preſbyteri, & Eleutherij diaconi: ex quibus Dionyſius ab Apoſtolo Paulo baptizatus, primus Athenienſiũ Epiſcopus eſt ordinatus: deinde Romã veniens, à beato Clemente Romano Pontifice in Gallias [b] prędicandi gratia directus eſt: & ad pręfatam vrbem deueniẽs, cùm ibi per aliquot annos commiſſum ſibi opus fideliter proſequeretur, tandem à Pręfecto Feſcennino poſt grauiſſima tormentorũ genera vnà cum ſocijs gladio animaduerſus, martyrium compleuit. Eodem die memoria S. Abrahæ [c] Patriarchę, & omnium credentium patris. Apud Iuliam in territorio Parmenſi, via Claudia, S. Domnini [d] martyris ſub Maximiano Imperatore: qui cùm vellet perſecutionis rabiem declinare, à perſequentibus gladio tranſuerberatus, glorioſè occubuit. Apud Caſſinũ ſancti Deuſdedit [e] abbatis, qui à Sicardo tyranno in carcerem truſus, illic fame & ęrumnis confectus, reddidit ſpiritum. In Hannonia ſancti Giſleni [f] Epiſcopi & confeſſoris, qui relicto Epiſcopatu, monachi vitam in monaſterio à ſe conſtructo exercens, multis virtutibus claruit. Ieroſolymis ſanctorum Andronici [g] & Athanaſię eius coniugis. Antiochię ſanctę Publię [h] abbatiſſę, quę, tranſeunte Iuliano Apoſtata, Dauidicum illud cum ſuis virginibus canens: Simulacra Gentium argentum & aurum: &, Similes illis fiant qui faciunt ea: Imperatoris iuſſu alapis cęſa eſt, & grauiter obiurgata.

OCTOBRIS 9.

DIONYSII & ſoc. [a]] De eodem Beda, ac ceteri Latinorum, Græci autem quinto Nonas Octobr. Horum Acta in primis conſcripta feruntur ab Ariſtarcho Græco chronographo, indeque à Methodio Epiſcopo Conſtantinopolitano, quæ ab Anaſtaſio Bibliothecario in Latinum conuerſa eſſe ſcribit Hincmarus Epiſcopus; eadem Metaphraſtes, Michael Syngellus, Glycas, Suidas, & alij: Hilduinus autem ex antiquis tum Latinorũ, tum etiam Græcorum monumentis ſcripſit Areopagitica, expoſcente Ludouico Pio Imp. Idemque Anaſtaſius Bibliothec. ad Carolum Caluum dedit epiſtolam aduerſus eos qui dicerent Dionyſium Areopagitã alium eſſe ab illo Pariſienſi Epiſcopo. Hęc omnia ſimul iuncta edidit Sur. tom. 5.

Rursus etiam eadem Acta carmine scripta ab eodem Hilduino, asseruari in monasterio Gemblacensi, testatur Molanus. Nostra ætate Matthæus Galenus scripsit Areopagitica, quibus eiusdem Dionysij scripta vindicauit à calumnijs hęreticorum: addidimus nonnulla in Annalibus Ecclesiasticis, quibus non leues eorumdẽ obiectiones soluimus. Extat Venantij Fortunati carmen de basilica S. Dionysij, ac eius martyrio lib. 1. meminitq. eiusdem lib. 7. ad Bodeg. & in vita sancti Martini lib. 4. Quòd autem sanctum caput suum portauit manibus; id quidem Hilduinus ex Lisbio, atque etiam Metaphrastes in ipso Dionysio, & Nicephorus hist. lib. 2. c. 20. profitentur.

[b] In Gallias.] Sat scio, eam quæstionem de Dionysio Parisiorum Episcopo, sit ne censendus ille idem qui ex Areopago ad Christi fidem, ac inde ad Atheniensis ecclesiæ regimen assumptus fuit, iam ante annos septingentos agitatam, ac definitam, à nonnullis iterùm deduci in controuersiam; quibuscum in Annal. Ecclesi. prolixior est mihi disputatio. Hîc autem (vt instituti patitur ratio) pauca dumtaxat, quæ piæ menti satis esse possint, attingam; reddamque in primis verba Hincmari Rhemensis Episcopi, auctoris illorum temporum non ignobilis, quibus, scribens ad Carolum Caluum Imp. rem ipsam his verbis testatam reliquit, cùm ait: Patrem vestrum Dionysium esse Areopagitam, à beato Paulo Apostolo baptizatum, & Atheniensem ordinatum Episcopum, & in Gallias à beato Clemente directum, ex his quæ Græca testificatio, & S. Romanæ sedis attestatio, & Gallicana intimat contestatio, ratum in hac causa (quod longè ante nos dictum est) recognoscunt. Hæc ille: quæ ne perfunctoriè dicta videantur, singillatim expendere, operæpretium fuerit. Quod igitur ad Græcam, quam dicit, attestationem pertinet; quid aliud professus est Michael Imp. publica legatione, qua ad Ludouicum Pium misit commentarios omnes Dionysij Areopagitæ nuper repertos? qui perlati Parisios ipsis vigilijs sancti Dionysij celebritatis, cuiusnam illi fuerint, miraculis tunc diuina virtute editis, certa fide probati sunt. Narratur rei gestæ historia in ea epistola, quam ad eumdem Ludouicum Imp. Hilduinus conscripsit. Constat insuper, auctore Anastasio S.R.E. Bibliothecario, S. Methodium Constantinopolitanum Episcopum, olim cùm esset presbyter, & legatione Apostolica fungeretur, vitam S. Dionysij Areopagitæ, qua illum in Gallias profectum, Parisiorum ecclesiã curasse confirmat, Romanę Ecclesię tradidisse. hęc etenim idem Anastasius, qui eam in Latinum à se translatã misit ad Carolum Caluum Imp. testatur epistola ad eum tunc data. Metaphrastes insuper Dionysij Acta, hęc ipsa testantia, ex antiquioribus monumentis descripsit: quæ veneratione esse digna, Synodus Florentina, ea citando, monstrauit. Quod item ad Græcos pertinet, Michael Syngellus presbyter Ierosolymitanus in encomio, quod de eodem Dionysio habuit, eadem plus satis testata reliquit: quæ & complures alij Gręcorum recentiorum professi sunt, quos enumerare longum esset. Hęc de his quę spectant ad Græcorum attestationem. Quod autem pertinet ad testimonium S. R. E. quo idem Hincmus eamdem rem comprobatam affirmat; ad id referendum arbitror, quòd Hilduinus, cùm ad eam rem probandam citat antiqua Missalia Gallicana, ea probata dicit auctoritate Romanorum Pontificum Innocentij, Gelasij, atque Gregorij, quorum ea de re epistolas apud eamdem Parisiensem ecclesiam extare testatur. in sacris enim Missæ pręfationibus, moris erat, vitam illius sancti, cuius solemnitas ageretur, summatim collectam publicè recitari, vt etiam in Sacramentario S. Gregorij, & in Missali Ambrosiano hactenus cernitur. His accedit Stephani Papæ factis potiùs quàm verbis testata sententia: nam eo tempore quo ipse Pipinum Regem coronauit in Gallia; cùm ægrotans, S. Dionysij adminiculo è morbo conualuisset, sacris eiusdem reliquijs Romam translatis, in ipsius honorem monasterium erigendum curauit, quod Græcis monachis tradidit, atque indito nomine, Græcorum Scholam nuncupauit: quod obitu eius imperfectum relictum, ab eius successore Paulo Papa est penitus absolutum. Hæc ipsa Ludouicus Imp. ab Hilduino perpetuis monumentis voluit commendari, prout eiusdem Imp. ad eum litteræ scriptæ declarant. Et quid, quæso, causæ fuisse existimamus, quòd S. Dionysij monasterium & Græcis attributum, & Gręcorum Schola dici voluit, nisi vt in ędibus Græci hominis, Græci gentiles eius, veluti iure hospitij, considérent? Sancta insuper Romana Ecclesia huic veritati ea quoque ratione adstipulata videtur, quòd à sancto Methodio allata Romam Dionysij Acta receperit, ac fideliter custodierit; cùm præsertim eiusdem sanctæ sedis Bibliothecarius Anastasius, summæ illorum temporum doctrinæ & auctoritatis vir, eadẽ Latinitate donata ad Carolum Caluum Imp. vnà cum litteris, quæ adhuc extant, in Gallias miserit. Hæc satis de his quæ ad sedis Apostolicæ testimonium spectant. Ad illud etiam quòd idem Hincmarus ait: Et Gallicana intimat contestatio. prædicta sufficere possunt, nimirum antiquorum Missalium fides, & Acta ipsa, quæ ex antiquis monumentis, & à Lisbio Hilduinus collegit; quibus etsi aliquis error inhæsit, vt de Dionysij martyrio perperàm recensito sub Domitiano Imp. vel quid aliud eiusmodi; non tamem idcircò cetera, quæ in eis narrantur, sunt reijcienda; cùm præsertim tot tantosque habeat adstipulatores. Quòd si ob vnum errorẽ, vel alterum in vitis sanctorum inuentum, cetera quæ remanent, fide carere dixerimus: profectò omnes ferè sanctorum vitas in maximum discrimen inducimus; cùm pęnè in omnibus aliquid notari possit, quod corrigendum videatur; sitq. canonicarũ tantummodò scripturarum singularis prærogatiua, vt in eis cuncta vera, inconcussa, certaque narrentur. Quod autem prædictis omnibus de Dionysio ex Gregorio Turonensi opponitur, quòd dicat in hist. de gest. Franc. lib. 1. cap. 30. S. Dionysium missum esse Parisios temporibus Decij: id quidem tam verum est, quàm quod ibidem asserit, Trophimum Arelatem, Paulum Narbonam, & Martialem ijsdem Decij temporibus missos in Gallias; quos omnes liquidò constat ab Apostolis illuc esse directos, prout Acta & antiqua Martyrologia attestantur. Pace Gregorij dixerim; ipsum non tantùm in tam remotis, sed in his etiam quæ suorum sunt temporum, aliquando esse hallucinatum, sæpè superiùs ostensum est. Comgendus est item error ille Hilduini dicentis, Dionysium

ay/ſum annos natum circiter nonaginta, martyrio coronatum anno decimoſexto Domitiani Imp. quod falſum eſſe, ex eiuſdem Dionyſij ſcriptis conuincitur, quibus citat ſanctum Ignatium in epiſt. ad Romanos: quam eodem anno, quo martyrium ſubijt, eſſe ſcriptam, ſatis apparet. Porrò Ignatium Traiani tempore martyrio vita functum, omnes teſtantur. Dionyſij porrò ætatem ex eo facilè inuenies, dum ipſe ſcribens ad Apollophanem, admirandam illam Solis eclipſim tempore paſſionis Chriſti, contigiſſe ait, cùm ipſe ageret annum ſuæ ætatis vigeſimumquintum. ex hac quidem eius annorum ratione, vt Dionyſius Ignatio ſuperuixerit, vtique centeſimum ætatis annum exceſſiſſe eum oportuit. Nec mirum videri debet, tam longam Dionyſio contigiſſe ætatem: cùm diuina quadam diſpenſatione factum ſit, vt complures ex his qui Apoſtolorum temporibus vixerint, ad longiſſimam ætatem peruenirent; nempe vt ea quæ oculis aſpexiſſent, certa ſcientia teſtarentur; vt inter alios Simeon Epiſcopus Ieroſolymitanus, qui centeſimum vigeſimum attigit annum: ſanctus Ignatius, qui ſe Dominum in carne vidiſſe teſtatur, ſcribens ad Polycarpum (citat eam epiſtolam S. Hieronymus de ſcript. Eccleſ. in Ignatio) ad annum vndecimum Traiani, vt idem auctor affirmat, peruenit. Certè Quadratus, qui ſedit poſt Publium, qui Dionyſio ſucceſſit in eccleſia Athenienſi, rexitq. illam temporibus Hadriani, complures ſe vidiſſe tradit, qui Chriſti temporibus ſanati eſſent, & à mortuis ſurrexiſſent, vt de ipſo recitat S. Hieronymus libro de ſcrip. Eccleſ. Quid memorem Hermam Pauli diſcipulum, cuius ipſe meminit, ſcribens ad Romanos, cuius & eſſe dicitur liber Paſtoris? cum conſtat ad vltima vſque Antonini Pij tempora fuiſſe ſuperſtitem. Dicerem de Polycarpo & alijs, niſi me aliò vocaret oratio. Quòd autem Beda & Ado de Dionyſio Areopagita agunt tertia die Octob. die verò nona de Dionyſio Pariſiorum, quaſi hic ſit diuerſus ab illo: dicimus à Græcis mutuatos exemplum; ea enim die Græci de Areopagita agunt; Romę autem hac die ex antiquis eccleſiarum monumentis agi ſolitum, certum eſt, alia fortaſſe de cauſa. ſępè enim accidiſſe vidimus, vt alia ratione Græci, alia verò Latini eiuſdem ſancti agant celebritatem; immò inter ipſos Latinos eamdem inuenies diuerſitatem, quòd nimirum alij celebrent diem natalem, inuentionis, ſeu tranſlationis alij, vel fortè dedicationis eccleſiæ; qua etiam ratione de vno eodemque ſancto iterùm agi ſolemnitatem, facilè inuenies. Ad hæc, ſi attentiùs conſiderentur quæ Beda & Ado ea die tertia Octob. dicant de Dionyſio Areopagita; ijdem noſtræ potiùs fauere videntur cauſæ, quàm contradicere; cùm teſtentur, S. Dionyſium ſub Hadriano Imp. martyrium conſummaſſe: quo quidem tempore Athenienſi eccleſiæ præfuiſſe Quadratum Epiſcopum, & huius præceſſorem Publium, Dionyſij ſucceſſorem, certum eſt: id etenim Euſeb. hiſt. lib 4. c. 22 id etiam S. Hieron. de ſcript. Eccleſ. in Quadrato, id denique ceteri hiſtorici ea tempora proſecuti teſtantur. Quin, ſi fidem pręſtamus Hippolyti libello de 72. diſcipulis, Narciſſum diſcipulum Domini ante prędictos poſt Dionyſium Athenis ſediſſe, dicere opus eſt. Quænam ergo cauſa eſſe potuit, vt Dionyſio adhuc ſuperſtite, vſque ad tempora Hadriani tres Epiſcopi, vel ſaltem duo in eius locum fuerint ſubrogati? haud equidem credendum eſt, talem tantumq. virum, Eccleſię columnam, in maximis illis Eccleſię anguſtijs ſedi nuntium remiſiſſe, vitamq. otioſam tranſegiſſe. Sicque nihil eſt quod conuenientius dici poſſe videatur, quàm (quod eius Acta ſignificant) eum ad maiorē prouinciam ſubeundā à S. Clemente Papa in Gallias amandatum: quo exemplo factū apparet, vt & S. Polycarpus ſuorum diſcipulorum pleroſq. eòdem ex Aſia miſerit, cùm tam ingens oſtium ad Euangelium propagandum patere videret, & in multa meſſe operarios eſſe perpaucos. His iam de Dionyſio expeditis, ac pluribus certè quàm putaram; ſtudioſi lectoris venia, liceat hîc pauliſper adhuc immorari, ac de eiuſdem auctoris ſcriptorum firmitate paucula in medium afferre. Rogatus aliquando cauſam à diſertiſſimo atque ampliſſimo viro, cur nec S. Hieronymus, nec Euſebius, quorum præcipuum fuit ſtudium, rerum Eccleſiaſticarum ſcriptores colligere, Dionyſij Areopagitæ meminerint? Reſpondi: Quod ad S. Hieronymum ſpectat, non eſt quòd quis miretur, cùm ille eos ſolùm cognoſcatur collegiſſe antiquos ſcriptores, quos ab Euſebio inueniſſet recenſitos; illoſq. tantùm addidiſſe, qui poſt Euſebij tempora claruere: profitetur enim hoc idem ipſe in commentarij pręfatione ad Dextrum. Si enim hunc vel alios ab eo pretermiſſos nouiſſet; haud dubium, de ijſdem agere haud deſiuiſſet. Itaque tota iam quęſtio cùm de Euſebio eſſe videatur; res non eſt propterea in eo periculo conſtituta, vt cauſa cadere ſit neceſſe, vnius tantùm non dicam teſtantis, ſed ſilentis hominis teſtimonio. S. Maximus monachus aduerſus Monothelitas egregius Eccleſiæ propugnator, de his agens, clamoſum Euſebij ſilentium affectatum nimis, ac dolo malo ſimulatum demonſtrat; dum affirmat Dionyſij Areopagitæ cōmentarios iam olim notos fuiſſe Dionyſio Epiſcopo Alexandrino, eoſdemq. ab eo fuiſſe ſcholijs illuſtratos; adducitq. in eius rei teſtimonium Anaſtaſium Epiſcopum Antiochenū in libro cuius eſt titulus, ἐν τῷ ὁδηγῷ. Numerat idem S. Maximus alios antiquos Theologos, quorum ſcriptorum nulla ab Euſebio facta eſt mentio; vt librorum Narciſſi, Hymenæi, & aliorum, quos tamen putandum eſt illum non prætérijſſe, cùm locupletiſſimæ bibliothecæ Pamphili martyris factus ſit heres; ſed Arianum hominem hæretica fraude illos occultaſſe: nam Arianorū vexillarius (ſic enim eum appellat S. Hieronymus) auctores illos prodere timuit, quibus Ariana hæreſis ſterneretur. Quænam ab Arianorum inſidijs ſalua eſſe potuerunt, ſi eorū perfidia etiam Niceni canones naufragium paſſi ſunt? Sed vt modò de ſcriptoribus Eccleſiaſticis agimus; vnum tantùm de ea re adducam exemplum. Quęnam, quęſo, fuit cauſa, vt Theologorum antiquorum celeberrimum Theognoſtum Euſebius ſilentio prætereiit, niſi quòd ſciebat eum Arij dogmatibus aduerſari? Porrò probè nouit Theognoſti benè exculti ingenij lucubrationes ſanctus Athanaſius, qui eum citat in libro de Synod. Nicænæ decret. contra hæreſ. Arian. his verbis: Diſcite (inquit) nunc Chriſto rebelles Ariani, Theognoſtum virum diſertum non abhorruiſſe à vocabulo Subſtantię: ſcribens de Filio Dei in 2. Hypotypoſeon, ita locutus eſt, &c. Recitat ibi grauiſſimam eruditi viri ſenten-

sententiam de vna eademq. Filij Dei cum Patre substantia. Idemque Athan. libro de peccato in Spir.sanct.ad Serapionem, eumdem citans auctorem, simul & Origenem, hęc ait: Prisci igitur homines, inter quos & Origenes, vir multarum disciplinarum & multùm industrius, & Theognostus ille admirandus, & perquam studiosus (horum enim opera legebam, cùm tuam epistolam acciperem) tradunt nobis, &c. Quisnam putet nobilissimum Theologorum Eusebio fuisse incognitum, quem præsertim Athanasius ad astruendam Filij Dei diuinitatē, quam ille adeò impugnabat, tam ipsi, quàm ceteris Arianis ob oculos ponit? Videant ergo, quàm firmo nitantur argumento, qui affectatum Eusebij silentium contra Dionysij commentarios in testimonium adducunt. Quod demum spectat ad ceteras obiectiones, quas de Clemente Alexandrino, Timotheo, vel alijs aduersus eiusdem scripta aduersarij obijciunt: præter illa quæ in eo genere à Matthæo Galeno laudabiliter scripta sunt, alia complura, ac (ni fallor) certa atque probata, in Annalibus Ecclesiasticis, proximè, Deo auspice, in lucem prodituris, sedulò explicabuntur.

[c] Abrahæ Patriarchæ.] Agunt de eodem hac die tum Latini, tum Græci, qui addunt & Loth. De Abraham, qui meritò dictus est Pater credentium, præter ea quæ locupletissimè de eo scribuntur in diuinis Scripturis, agunt Iosephus de antiq. Philo Iudæus, & alij Hebræorum, Latinorum, & Græcorum, quos omnes singillatim recensere, & longum & molestum esset. De locis Abrahæ memorijs nobilibus ædificiorum illustratis, vt de quercu Mambre, cellula Saræ, incunabulis Isaac, & loco sacrificij, vbi eumdem Isaac filium voluit immolare, agunt Sozom. hist. lib 2. cap. 3. Hieron. in epitaphio Paulæ epist. 27. & Beda de locis sanctis.

[d] Domnini.] De quo Beda, Vsuardus, & alij. Huius res gestæ editæ habentur apud Mombrit. tom. 1. Sur. tom. 7. & Petr. in catalog. lib. 9. cap. 42.

[e] Deusdedit.] Adnumeratur hic inter Cassinates abbates decimusquintus ordine: successit Apollinari, seditq. annos sex, vt accepimus ex tab. manuscript. abbatum Cassin. De eodem Leo Ostien. in chron. Cassin. lib. 1. cap. 22. Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Benedicti lib. 5. c. 247. additq. de miraculis ad eius sepulchrum fieri solitis. Huic autem successit Hildericus.

[f] Gisleni Episc.] Huius res gestas edidit Sur. tom. 5. Plura de ipso Molanus in Indic. Sanct. Belg. Vixit temporibus Dagoberti Regis, circa annum Domini 640.

[g] Andronici & Athanasiæ.] De his item Græci hac die in Menologio agunt.

[h] Publię.] Gręci itidem de eadem in Menolog. hac die, qui ibidem profitentur hanc ipsam matrem esse S. Ioannis Chrysostomi: at verò qui res eiusdem Chrysostomi sunt prosecuti, Anthusam eam dictam esse testantur. fortasse ita nomine & cognomine Publia Anthusa dicta est. Idem sanctus Ioannes Chrysost. in libro quem scripsit ad viduam iuniorem, spectatissimę virtutis exemplar matrem suam fuisse testatur. De egregia Publiæ confessione agit Theodoretus hist. lib. 3. cap. 17. Amita autem S. Ioannis Chrysostomi dicta est Sabiniana, de qua Pallad. in Lausiacis cap. 29.

xiij. C Sexto Idus Octob. Luna. 10

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
6	7	8	9	10	11	12	13	12	13	14	15	16	17

IN Creta insula beati Pinyti [a] inter Episcopos nobilissimi. Hic Cnosiæ vrbis Episcopus sub M. Antonino Vero & L. Aurelio Cōmodo floruit; & in scriptis suis, velut in quodam speculo, viuentem sui reliquit imaginem. Coloniæ Agrippinæ S. Gereonis [b] martyris cum alijs trecentis decem & octo, qui in persecutione Maximiani pro vera pietate gladijs patienter colla subdiderunt. In territorio eiusdem vrbis sanctorum Victoris [c] & sociorum martyrum. Bonnæ in Germania sanctorum martyrum [d] Cassij & Florentij cum alijs plurimis. Nicomedię sanctorum martyrum Eulampij [e], & Eulampiæ virginis eius sororis, quæ cùm audisset fratrem pro Christo torqueri, exiliens in mediam turbam, eumq. amplexata, sociam se illi adiunxit: atque ambo in ollam feruentis olei coniecti, sed nulla ex parte læsi, vnà cum alijs ducentis, qui eo miraculo permoti crediderant in Christum, obtruncatione capitis martyrium complecuerunt.

uerunt. Eboraci in Anglia S. Paulini [f] Episcopi, discipuli beati Gregorij Papæ, qui cum alijs ad prædicandum Euangelium illuc ab eo missus, Eduuinum Regem, eiusque populum ad fidem Christi conuertit. Populonij in Tuscia S. Cerbonij [g] Episcopi & confessoris, qui (vt sanctus Gregorius refert) in vita & morte miraculis claruit. Veronæ item sancti Cerbonij [h] Episcopi. Capuæ sancti Paulini [i] Episcopi.

OCTOBRIS 10.

PINYTI [a].] De ipso etiam Beda, Vsuard. Ado, & alij. Agunt de eodem Euseb. in chron. anno vndecimo Marci Aurel. Antonini, & hist. lib. 4. cap. 20. & 22. Hieronymus de script. Eccles. Niceph. li. 4. cap. 8. & alij recentiores.

[b] Gereonis & soc.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij de eodem hac die, quorum Acta ex antiquis tabulis excepta ab Elinando habet Sur. tomo 5. Agit de his Ado Vien. in chron. anno 18. Dioclet. Imp. De horum inuentione mentio habetur in vita S. Annonis Episcopi Colon. lib. 2. cap. 17. apud Surium tom. 6.

[c] Victoris & sociorum.] De his item Vsuardus. Recensentur horum res gestæ prædictis Actis sancti Gereonis; numeranturque hi, qui cum Victore sunt passi, martyres trecenti & triginta.

[d] Cassij & Florentij.] Agunt de his etiam Vsuardus & Ado. Recensentur ijdem in ipsis Actis S. Gereonis, & apud Petr. in catal. lib. 9. cap. 46. Sed Veronæ, perperàm legebatur, loco Bonnæ. Est Bonna ciuitas in Germania iuxta Coloniam Agrippinam, vbi horum sanctorum martyrum corpora requiescere accepimus.

[e] Eulampij & Eulampiæ.] Græci etiam de his agunt in Menologio. Horum Acta Metaphrastes prolixiùs est prosecutus, quæ habet Lipom. tom. 9. & Sur. tom. 5. passique referuntur in persecutione Diocletiani.

[f] Paulini Episcopi.] De eodem plura Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores hac die. Gesta eius exactè descripta sunt à Beda de gest. Anglor. lib. 2. cap. 9. & 10. vsque ad 20. & in epitome. Migrauit ex hac vita anno Domini 644. cùm sedisset annis 22. Alij recentiores de eodem scribunt, inter quos Trithemius, sed omnes ex Beda mutuati sunt.

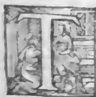
[g] Cerbonij Episcopi.] Scripsit eius res gestas sanctus Gregor. Papa lib. 3. dialog. cap. 11. qui & de eius ecclesia Longobardorum clade prostrata agit in regist. lib. 1. epist. 17. De eodem Sigebert. in chron. anno 536. Habemus in nostra bibliotheca eiusdem vitam manuscriptam, quæ incipit: Vir venerabilis, &c.

[h] Cerbonij, aliàs, Cerboni Episc. Veron.] De quo & tab. eccles. Veron. quas eius ecclesiæ Augustinus Valerius Episc. Cardinalis illustrauit egregio commentariolo; ibi pag. 6. & 38.

[i] Paulini Episcopi.] Tabulæ Capuanæ ecclesiæ de eodem hac die, cuius res gestæ describuntur in ipsius Breuiario.

11 Quinto Idus Octob. Luna. D xij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	13	14	15	16	17	18			

TARSI in Cilicia natalis sanctorum martyrum Tharaci [a], Probi, & Andronici, qui in persecutione Diocletiani longo tempore carceris squalore afflicti, & tertiò diuersis tormentis & supplicijs examinati, in confessione Christi triumphum gloriæ abscissis ceruicibus sunt adepti. In pago Vilcassino passio sanctorum martyrum Nicasij [b] Episcopi Rhotomagensis, Quirini presbyteri, Scubiculi diaconi, & Pientię virginis, sub Pręside Fescennino. Item passio sanctorum Anastasij [c] presbyteri, Placidi, Genesij, & sociorum. In Thebaide sancti Sarmatæ [d] discipuli beati Antonij abbatis, qui à Sarracenis pro Christo necatus est. Veson-

Vesontione in Gallijs sancti Germani [e] Episcopi & martyris. Vzeciæ * in Africa S. Firmini [f] Episcopi & confessoris. In Scotia sancti Canici [g] abbatis. Lyræ in Belgia depositio sancti Gummari [h] confessoris. Apud Rhedones sancti Æmiliani [i] confessoris. Tarsi in Cilicia sanctarum mulierum Zenaidis [k] & Philonillæ sororum, quæ beati Pauli Apostoli consanguineæ, & in fide fuerunt discipulæ. Veronæ sanctæ Placidiæ [l] virginis.

* Venciæ in Gallia Narbonési

OCTOBRIS II.

HARACI & soc. [a]] De his Beda, Vsuardus, & alij Latinorum; Græci autem in Menologio postridie agunt. Horum Acta à Metaphraste descripta refert Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. Nos autem habemus eorumdem Acta pura ac sincera, vt excepta sunt à Notarijs actuarijs. est illorum exordium: Cognoscente Maximo Præside in Tarso Cilicię, Coss. Diocletiano quartùm & Maximiano tertiùm, octauo Kalend. Aprilis, &c. fusiora sunt & vberiora, quàm illa quæ edita habentur à Metaphraste. De horum reliquijs & dedicatione ecclesiæ hæc scribit Cyrillus in Euthymio: Archiepiscopus Martyrius egit synaxim & vigilias: cùm multis lampadibus & suffitibus splendidam & magnificam egit dedicationem, deponens sub ara quasdam partes reliquiarum Tharaci, Probi, & Andronici, septima mensis Maij. Hæc ibi.

[b] Nicasij Episcopi & soc.] Agunt de his Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Fuit hic primus Rhotomagensis sedis Episcopus, illuc missus à Clemente Rom. Pontif. vt declarant tabulę eius ecclesiæ.

[c] Anastasij & soc.] De his item vet. manuscript. quorum meminimus.

[d] Sarmatę.] De eius occubitu S. Hieron. in chron. an. 22. Constantini Imp. his verbis: Sarraceni in monasterium beati Antonij irruentes, Sarmatam interficiunt. Hæc Hieronymus, qui suprà anno 21. ait: Sarmata, Amatus, & Macarius discipuli Antonij insignes habentur.

[e] Germani Episc.] Fuit hic septimus eius sedis Episcopus, occisus ab Arianis anno Domini trecentesimo septuagesimosecundo, vt docent tabulæ Episcoporum eius ecclesiæ, quas descripsit Demochares libro de sacrificio Missæ. Agit de eodem Molanus in additionibus ad Vsuardum.

[f] Firmini Episc.] De eodem Vsuard. hac die, & alij recentiores. Vzecia, cuius hic erat Episcopus, dicta est etiam Vzita, cuius meminit Ptolemæus, & Strabo. Verùm si legas, Venciæ in Gallia, scias hunc Firminum interfuisse quinto Concilio Aurelianensi, & posteriori Parisiensi.

[g] Canici abbatis.] Vsuardus, Petrus in catal. lib. 11. ac recentiores de eodem hac die.

[h] Gummari.] Scripsit Acta eius Theobaldus, quæ habes apud Sur. tomo 5. idemque eadem heroico carmine cecinit, vt testatur Molan. in annot. ad Vsuard. qui de eodem pluribus agit in Indiculo Sanct. Belg. Claruit circa annum Domini 770.

[i] Æmiliani.] De eo vet. manuscript. Maurolyc. & Molan. in addit. ad Vsuardum.

[k] Zenaidis & Philonillæ.] Agunt & de his Græci hac die in Menologio, describuntque paucis Acta ipsarum.

[l] Placidiæ.] Tabulæ ecclesiæ Verónensis, Petrus in catalog. lib. 9. cap. 70. & nuper Illust. & R. D. August. Valerius Episcopus Veronen. Card. libro antiq. monum. Episcop. Veronen. pag. 29. & 57. Eiusdem ferè nominis & Imperatorio genere propagata claruit in Gallijs Placidina olim vxor S. Leontij Episcopi Burdegalensis, eiusq. genus & virtutes Venant. Fortunatus egregiè cecinit lib. 1. carm.

xj. E Quarto Idus Octob. Luna. 12

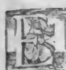
a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19			

OMÆ sanctorum martyrum Euagrij [a], Prisciani, & sociorum. Rauennæ via Lauretina natalis S. Edistij [b] martyris. In Lycia sanctæ [c] Domninæ martyris, sub Diocletiano Imperatore. In Africa sanctorum [d] Confessorum & Martyrum quatuor millium nongentorum sexagintasex, in persecutione

cutione VVandalica ſub Hunnerico Rege Ariano: qui cùm eſſent partim eccleſiarum Dei Epiſcopi, partim preſbyteri & diaconi, aſſociatis ſibi turbis fidelium populorum, pro defenſione Catholicæ veritatis in horribilis eremi exilium truſi ſunt: ex quibus plurimi, dum crudeliter à Mauris ducerentur, haſtilium cuſpidibus ad currendum impulſi, & lapidibus tunſi, alij ligatis pedibus velut cadauera per dura & aſpera loca tracti, & ſingulis membris diſcerpti, ad extremum variè excruciati, martyrium celebrarunt. Erant inter eos præcipui Domini ſacerdotes Felix & Cyprianus Epiſcopi. Celenæ in Pannonia ſancti Maximiliani [e] Epiſcopi Laureacenſis. Eboraci in Anglia S. VValfridi [f] Epiſcopi & confeſſoris. Mediolani ſancti Monæ [g] Epiſcopi, qui, cùm de Epiſcopo eligendo ageretur, cæleſti lumine circumfuſus, eo ſigno mirabiliter in Epiſcopum eſt aſſumptus. Veronæ S. Saluini [h] Epiſcopi. In Syria S. Euſtachij [i] preſbyteri & confeſſoris.

OCTOBRIS 12.

VAGRII & ſoc. [a]] Vet. manuſcr. ex quibus Galeſin. qui addit Ediſtium, ſed hic idem cum illo qui Rauennæ paſſus eſt, vt inferiùs dicemus. In aliquibus codicibus in Syria hi paſſi leguntur.

[b] Ediſtij.] De eo Beda, Vſuard. & alij recentiores. Hieron. Rub. hiſt. Rauen. lib. 2. paſſum hunc ſcribit in perſecutione Diocletiani Imp.

[c] Domninæ.] Agunt de eadem hac die Greci in Menologio, vbi & eius paſſio deſcribitur.

[d] Sanctorum Confeſ. & Martt.] De ijſdem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores, Greci autem in Menolog. ſeptimo Idus Decembris, vbi & eorum cruciatus deſcribunt, quos pleniùs proſecutus eſt Victor lib. 2. de perſecutione Wandal. ſummatim autem conſtitutio Iuſtiniani Imp. Cod. de Præfect. Præt. Africæ.

[e] Maximiliani Epiſcopi.] Huius res præclariſſimè geſtas haberi in bibliotheca Tornacenſi, teſtatur Molanus. Plura de eodem Cuſpinianus in Auſtria.

[f] VValfridi Epiſcopi.] Beda de geſt. Angl. lib. 3. cap. 28. lib. 4. cap. 12. lib. 5. cap. 20. & in epitome de eodem agit, aitque obijſſe diem anno Domini 732 Integra autem eius Acta ſcripta ſunt ab Heddio, Odone Fr degono, ac nouiſſimè à Petro Bleſ. vt conſtat ex catalog. ſcript. Britan. & ex Molano in annot. ad Vſuardum.

[g] Monæ Epiſc.] De quo etiam tabulæ eccleſiæ Mediolanen. ex quibus Galeſinius hac die.

[h] Siluini Epiſcop.] De eodem tab. eccleſ. Veron. Illuſt. & R. D. Aug. Valer. Epiſc. Veronenſ. Card. libro de antiquis monumen. Epiſcop. Veronen. pag. 10. & 41.

[i] Euſtachij.] Beda, Vſuardus, Petrus in catal. lib. 11. num. 283. & alij recentiores.

13 Tertio Idus Octob. Luna. F x.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20			

APVD Troadem Aſiæ Minoris vrbem natalis ſancti Carpi [a] diſcipuli beati Pauli Apoſtoli. Cordubæ in Hiſpania natalis ſanctorum martyrum Fauſti [b], Ianuarij, & Martialis, qui primò equulei pœna cruciati, deinde ſupercilijs raſis, dentibus euulſis, auribus quoque & naribus præciſis, ignis paſſione martyrium conſummarunt. Theſſalonicæ ſancti Florentij [c] martyris, qui poſt varia tormenta igne combuſtus eſt. In Auſtria ſancti Colmanni [d] martyris. Apud Septam in Mauritania Tingitana paſſio ſan-

 ctorum

ctorum ſeptem martyrum ordinis Fratrum Minorum, Danielis [e], Samuelis, Angeli, Domni, Leonis, Nicolai, & Hugolini: qui ob Euangelij prædicationem, & Mahumeticæ ſectæ confutationem, à Sarracenis contumelias, vincula, & flagella perpeſſi, demum capitibus abſciſſis, martyrij palmam adepti ſunt. Antiochiæ ſancti Theophili [f] Epiſcopi, qui ſextus poſt beatum Petrum Apoſtolum eiuſdem eccleſiæ Pontificatum tenuit. Turonis ſancti Venantij [g] abbatis & confeſſoris. Apud Sublacum in Latio ſanctæ Chelidoniæ [h] virginis.

OCTOBRIS 13.

CARPI [a].] De quo Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri Latinorum: Græci autem in Menologio ad viij. Kalend. Iunij agunt, traduntque vnum fuiſſe ex numero ſeptuagintaduorum diſcipulorum. De eo Paul. 2. ad Timoth. cap. 4. & Dionyſ. Areop. epiſt. 8. ad Demophil. ſi tamen vnum eumdemq. eſſe dixerimus. Hunc, de quo agimus, factum eſſe Epiſcopum Berœenſem, auctor eſt Dorotheus in Synopſi. Græci agunt hac die in Menologio de alio Carpo, qui paſſus eſt cum Papila, Agathonice, & alijs, de quibus ſcribit Euſeb. hiſt. lib. 4. c. 14. ſed de his ſuprà 13. Aprilis.

[b] Fauſti & ſociorum.] De his Vſuardus & Ado; Beda autem de Fauſtino, Marco, & Adria; Petrus in catalog. de Fauſto & ſoc. libro 9. cap. 6. Ambroſ. Moral. in appendice ad Eulog. de ſanctis Cordubenſ. Vaſæus in chron. & Flos Sanct. Hiſpan. Habentur apud Sur. tom. 7. horum martyrum Acta ſatis fidelia ex Lucio Marin. de reb. Hiſpan. lib. 5. qui ea deſcripſit ex antiquis monumentis. Eſt de his vetus ſacer hymnus in Breuiario Toletano, quo ipſorum Acta egregiè canuntur. Plura de ijſdem in Theſauro concion. tom. 2. die 28. Septembris.

[c] Florentij.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, eiuſq. certamen deſcribunt.

[d] Colmanni.] Habet eius Acta ſapphico carmine ſcripta à Ioanne Stabio Sur. tom. 5. De eo & Cuſpin. in Auſtria. Patronus etenim Auſtriæ habitus eſt, paſſuſque dicitur anno Domini milleſimo duodecimo.

[e] Danielis & ſoc.] Horum res geſtas refert Antonin. in 3. par. tit. 24. cap. 7. §. 1. Sur. tom. 5. hac die, & nouiſſimè chron. Franciſcan. cumulatè ſatis. Paſſi ſunt anno Domini 1221. agiturque natalis dies eorum, auctoritate Leonis Decimi Romani Pontificis.

[f] Theophili Epiſcopi.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Agunt de ipſo Euſebius in chron. & hiſt. lib. 4. cap. 19. Hieron. de ſcript. Eccleſ. epiſt. 151. ad Algaſiam quæſt. 6. & in prooem. ſuper Matth. Niceph. hiſt. lib. 3. c. 25. & lib. 4. cap. 9. & Niceph. Epiſc. in chron. Extant huius diuinæ illæ lucubrationes ad Autolicum aduerſus Gentiles conſcriptæ.

[g] Venantij abbatis.] Vſuardus de eodem, & alij recentiores. Geſta eius deſcribit Gregor. Turon. in vit. ſanct. Patr. cap. 16. de glor. confeſſ. cap. 15. & hiſt. de geſt. Franc. lib. 10. cap. 31. in Licinio Epiſcopo Turon.

[h] Chelidoniæ.] Huius venerabile corpus ex vetuſta eccleſia in montibus Simbruinis poſita tranſlatum eſt in baſilicam ſanctæ Scholaſticæ apud Sublacum operâ Illuſtriſſ. ac Reuerendiſſ. Marci Antonij Card. Columnæ, viri religioſiſſimi. Eius vitæ Acta in eiuſdem ſanctæ Scholaſticę monaſterio aſſeruari accepimus.

ix. G Pridie Idus Octob. Luna. 14

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
10	11	12	13	14	15	16	17	16	17	18	19	20	21

ROMÆ via Aurelia natalis beati Calliſti [a] Papæ & martyris, qui Alexandri Imperatoris iuſſu diutiùs fame in carcere cruciatus, & quotidie fuſtibus cæſus, tandem è feneſtra domus, in qua cuſtodiebatur, præcipitatus, atque in puteum [b] demerſus, victoriæ triumphum promeruit. Cæſareæ in Palæſtina ſanctę Fortunatæ [c] virginis & martyris, quæ in perſecutione Diocletiani

cletiani post equuleum, ignes, bestias, & alia tormenta superata, spiritum Deo reddidit: cuius corpus posteà Neapolim in Campania delatum fuit. Item sanctorum Carponij [d], Euaristi, & Prisciani, fratrum eiusdem beatæ Fortunatæ; qui post eam gladio iugulati, pariter martyrij coronam perceperunt. Item sanctorum Saturnini [e] & Lupi. Arimini sancti Gaudentij [f] Episcopi & martyris. Tuderti sancti Fortunati [g] Episcopi, qui (vt beatus Gregorius refert) in effugandis spiritibus immundis immensæ virtutis gratia emicuit. Herbipoli sancti Burchardi [h] primi illius ciuitatis Episcopi. Brugis Flandrorum sancti Donatiani [i] Rhemensis Episcopi. Treuiris sancti Rustici [k] Episcopi. Eodem die depositio beati Dominici [l] Loricati. In Latio sancti Bernardi [m] confessoris.

OCTOBRIS 14.

CALLISTI Papæ [a].] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum. De eius successione Euseb. in chron. & hist. lib. 6. cap. 15. Optat. contra Parmen. lib. 2. August. epist. 165. Niceph. Episc. in chronic. & Niceph. Callist. lib. 4. cap. 19. Extant eius Acta apud Sur. ex manuscript. edita tom. 7. hac die. Eadem Mombrit. tom. 2. insunt tamen aliqua, quę corrigantur. Cetera de ipso diximus in Annal. Eccles. Vetus extat Romę memoria S. Callisti Papę, quā instauratam à Gregorio Papa III. habes ex Anastas. Biblioth.

[b] In puteum demersus.] In puteum demergi consueuisse, qui sæuissimè punirentur, ex Plautino penu. notat Cæl. Rhodig. lect. antiq. lib. 10. cap. 5. Extat adhuc ipse puteus, in quem S. Callistus est demersus.

[c] Fortunatæ.] De qua tab. ecclesiæ Neap. Eius Acta ab eadem ecclesia accepimus; quibus tum ipsius, tum fratrum eius Carponij, Prisciani, & Euaristi res gestæ narrantur. Agitur ibi etiam de translatione eius Puteolos primùm, inde Neapolim facta temporibus Constantini & Irenes Augustorum, cùm Romanæ Ecclesiæ præesset Hadrianus. Porrò eædem venerandæ reliquiæ nuper anno Domini 1561. tertio Nonas Martij repertæ sunt Neapoli in ecclesia S. Gaudiosi Episcopi, vbi hactenus asseruantur.

[d] Carponij & sociorum.] De his item agitur in ijsdem Actis sanctæ Fortunatæ, quorum modò meminimus.

[e] Saturnini & Lupi.] Beda tantùm de Lupo, sed in vet. manuscript. de vtroque agitur; sic & recentiores etiam.

[f] Gaudentij Episcopi.] Eius Acta ex priscis monumentis accepta refert Petrus in catal. lib. 9. cap. 63. Vixit temporibus Constantij Imperatoris Ariani, cuius iussu in damnationem vocis Consubstantialis coactum est conciliabulum Ariminense; cùm eidem ciuitati idem Gaudentius tunc præesset Episcopus; qui pro viribus restitit, eorumque Acta, soluta iam Synodo rescidit, quam ob causam à Proconsulis militibus trucidatus est.

[g] Fortunati Episcopi.] De eodem hac die Vsuardus. De eo S. Greg lib. 1. dialog. cap. 10. Claruit temporibus Iustiniani Imp. cùm Totila Rex Gothorum Italiam vastaret. Agitur Tuderti de Fortunato pridie Kalend. Iulij, quo die ciuitatem Fortunati meritis à Gothis liberatam tradunt. De eius reliquijs translatis in Gallias tempore Othonis Imp. scribit Sigebert. in chronic. anno Domini 969.

[h] Burchardi.] Eius res gestas ab Egiluuardo conscriptas retulit Sur. in tom. 5. Plura de eodem in vita S. Bonifacij Episcopi Moguntini, Trithem. de vir. illustr. ord. S Bened. lib. 3. c. 186. & lib. 4. cap. 184. Demochar. in tab. Episcoporum Herbipolen. Consecratus Episcopus à sancto Zacharia Papa, sedit annis XL. Obijt anno Domini septingentesimo nonagesimoprimo.

[i] Donatiani Episc.] Fuit hic secundus Rhemensis Episcopus, de quo plures tractatus habentur in ecclesia Brugensi, vt testatur Molanus, qui eosdem recenset in addit. ad Vsuardum, & in Indic. Sanct. Belgij. De eius translatione ad Brugas habet Surius tom. 5. hac die. Alius ab eo est ille Donatianus Episcopus Cabilonensis, qui interfuit Concilio Agrippinensi, habito post Consulatum Amantij & Albini, anno Domini 346. licet aliquis hos simul confundat.

[k] Rustici Episcopi.] In tabulis Rhemensibus, quas descripsit Democh. numeratur hic xiij. eius sedis Episcopus, agit de eodem Molanus.

[l] Dominici.] Scripta sunt eius Acta à Petro Damiani: recenset eadem Lipom. tom. 8. & Sur. tom. 5. Floruit circa annum Domini millesimum quinquagesimum.

[m] Bernardi.] Legimus eius res gestas manuscriptas, Arpino Romam missas.

viij. A. Idibus Octob. Luna. 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
11	12	13	14	15	16	17	18	17	18	19	20	21	22

ROMÆ via Aurelia ſancti Fortunati [a] martyris. Apud Coloniam Agrippinam natalis ſanctorum [b] trecentorum Martyrum, qui in perſecutione Maximiani curſum ſui agonis compleuerunt. Carthagine ſancti Agilei [c] martyris, in cuius die natali ſanctus Auguſtinus de eo ad populum tractatum habuit. In Pruſſia ſancti Brunonis [d] Epiſcopi Ruthenorum & martyris, qui Euangelium in ea regione prædicans, ab impijs tentus, manibus pedibuſque præciſis, capite truncatus eſt. Lugduni ſancti Antiochi [e] Epiſcopi, qui ſtrenuè adminiſtrato pontificij culmine, ad quod aſſumptus fuerat, regnum cæleſte adeptus eſt. Treuiris ſancti Seueri [f] Epiſcopi & confeſſoris. Argentorati ſanctæ Aureliæ [g] virginis. Cracouiæ ſanctæ Heduuigis Duciſſæ Poloniæ, quæ pauperum obſequio dedita, etiam miraculis claruit: quam & Clemens Papa Quartus numero Sanctorum adſcripſit. In Germania S. Theclæ [i] abbatiſſæ.

OCTOBRIS 15.

FORTVNATI [a].] De eodem Vſuard. Ado, conſentiuntque vet. manuſcript. atque recentiores.

[b] Trecentorum Martyrum.] De his item Beda, Vſuardus, Ado, & alij; licet in eorum numero abinuicem diſcrepent. Agit de iiſdem martyribus Gregorius Turon. de glor. martyrum cap. 62.

[c] Agilei.] Poſſidius in Indic. cap. 9. meminit de tractatu S. Auguſtini habito in natali die ſancti Agilei. De baſilica ſub nomine S. Agilei eſt clara memoria in vita S. Fulgentij Epiſcopi Ruſp. apud Sur. tom. 1. ſanctus Gregorius Papa dono accepit huius martyris ſacras reliquias à Dominico Epiſcopo Carthaginenſi. Extat de his epiſtola eiuſdem S. Gregorij in regiſt. lib. 10. epiſt. 1.

[d] Brunonis Epiſc.] De quo Marian. Scot. in chron. anno Domini 1008. Sigebert. autem 1009. Vrſperg. 1008. Albert. Crantz. in Metrop. Sax. lib. 4. c. 3. & hiſt. Sax. lib. 4 c. 28. Trithem. de viris illuſtribus ord. S. Benedicti lib. 4. c. 116. & alij.

[e] Antiochi Epiſc.] Vſuard. Ado, & alij hac die: ponitur decimusſextus, vel decimusſeptimus eccleſiæ Lugdunenſis Epiſcopus, ſecundùm diuerſas tabulas, quas deſcripſit Demochar. lib. de ſacrif. Miſſę. Plura de eodem leguntur in Actis S. Iuſti Epiſc. Lugdunenſis, apud Surium tom. 5. & Petrum. in catalogo lib. 9. cap. 68.

[f] Seueri Epiſc.] Adnumeratur in tab. Epiſc. Treuir. xxix. eius ſedis Epiſcopus. Plura de eo Conſtantius in vita S. Germani Epiſcopi Antiſ. lib. 2. c. 2. Beda de geſt. Anglor. c. 1. & Acta ſancti Lupi Trecenſis Epiſcopi in fine. Claruit temp. Honorij & Valentiniani Impp.

[g] Aureliæ.] Tabulæ eccleſiæ Argentinen. ex quibus hac die Molanus & Galeſinius.

[h] Heduuigis.] Huius res præclarè geſtæ extant deſcriptæ apud Surium tomo 5. Chromer. libro 7. & alios. Migrauit ex hac vita anno à Chriſto Domino 1243. & relata eſt inter Sanctos anno 1267. tranſlatum eſt autem corpus eius anno ſequenti.

[i] Theclæ.] Habetur mentio de eadem in Actis ſancti Bonifacij Epiſcopi Moguntini apud Sur. tom. 3. die 5. Iunij, & Trithem. de viris illuſtr. ord. ſancti Benedicti lib. 3. cap. 172.

Deci-

16 Decimoſeptimo Kal. Nouemb. Luna. B vij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22	23			

IN Africa ſanctorum Martyrum [a] ducentorum ſeptuaginta pariter coronatorum. Ibidem ſanctorum Martiniani & Saturiani, cum duobus eorum fratribus: qui tempore VVandalicæ perſecutionis ſub Geiſerico Rege Ariano, cùm eſſent ſerui cuiuſdam VVandali, à ſancta Maxima virgine, eorum conſerua, ad Chriſti fidem conuerſi, pro conſtantia fidei Catholicæ primùm nodoſis fuſtibus cæſi ſunt, & vſque ad oſſa laniati: ſed cùm multo tempore talia paterentur, & ſequenti die nihilominùs ſemper incolumes redderentur, exilio tandem relegantur: vbi cùm multos barbarorum ad fidem Chriſti conuertiſſent, & à Romano [b] Pontifice preſbyterum, alioſque miniſtros, qui eos baptizarent, obtinuiſſent, nouiſſimè vinctis pedibus poſt terga currentium quadrigarum, inter ſpinoſa loca ſiluarum iuſſi ſunt pariter interire: Maxima verò poſt multos ſuperatos agones diuinitus liberata, in monaſterio multarum virginum mater ſancto fine quieuit. Item ſanctorum Saturnini [c], Nerei, & aliorum trecentorum ſexagintaquinque martyrum. Coloniæ ſancti Eliphij [d] martyris ſub Iuliano Apoſtata. Item ſancti Bercharij [e] abbatis & martyris. In territorio Bituricenſi ſancti Ambroſij [f] Epiſcopi Caturcenſis. Moguntiæ ſancti Lulli [g] Epiſcopi & confeſſoris. Treuiris ſancti Florentini [h] Epiſcopi. Apud Arbonam in Germania ſancti Galli [i] abbatis, diſcipuli beati Columbani.

OCTOBRIS 16.

DVCENTORVM ſeptuaginta [a].] De his hac die Vſuardus, Ado, & alij, Beda autem die ſequenti. Agit de his Victor lib. 1. de perſec. Wandalica, ex quo ceteri accepiſſe noſcuntur.

[b] A Romano Pontifice.] Rem geſtam exactè pluribuſque deſcribit Victor lib. 1. de perſec. Wandal. Ex his alijſque certiſſimis teſtimonijs tum eiuſdem Victoris, tum aliorum, certa exploratáque redditur vera ſinceraque Africanæ eccleſiæ cum Romana communicatio: vt ſcias falſam eſſe & adulterinam epiſtolam illam, quæ fertur nomine Bonifacij Secundi Romani Pontific. ad Eulalium Epiſcopum Alexandrinum, quæ edita habetur tomo 2. Concil. recentioris edit. qua dicitur, à temporibus Bonifacij & Cæleſtini Rom. Pontific. Africanam eccleſiam operà Aurelij Epiſcopi Carthaginenſis ſchiſmate diuiſam eſſe ab Eccleſia Romama, nec vlteriùs illi communicaſſe vſque ad tempora Bonifacij Papæ Secundi, quando Eulalius Epiſcopus Carthaginenſis pro ineunda cōcordia & recuperanda Romanæ Eccleſiæ communione libellum ſupplicem prædicto Bonifacio obtulerit, ac ſic ad communionem redierit. Intercurrunt à Bonifacij Primi temporibus, quando conflatum dicitur ſchiſma, vſque ad Bonifacium Secundum, centum anni atque ampliùs, quo temporis ſpatio ex prædictarum litterarū ſententia Africana eccleſia in ſchiſmate fuiſſe dicitur. Si hæc vera ſunt, certè quidem expungendi eſſent ex albo Sanctorum, quotquot martyres & confeſſores illo ipſo tempore in Africana eccleſia ſunt coronati martyrio, vel egregiæ ſanctitatis meritis claruere: quos ipſos S. R. Eccleſia in ſuo Martyrologio vel inter martyres numerauit, vel inter confeſſores adſcripſit;

cùm exploratissimum sit mille sententijs Cypriani, Augustini, & aliorum omnium sanctorum Patrum, extra Ecclesiæ vnitatem nec posse esse martyrium, nec aliquam sanctitatem. Quin ampliùs ex collegis Aurelij, qui ea epistola in crimen vocantur, inter alios fuisse constat ipsum Patrem sanctissimum Augustinũ, Catholicę Ecclesię iubar fulgentissimum; qui vt eadem caligine schismatis obscuratus, è classe S.E. Doctorum, è numero sanctorum, necdum ex Martyrologio, sed & è sacro Romanæ Ecclesiæ Kalendario (si illæ veræ sunt litteræ) delendus esset: nam post prędictum Aurelium, intra præfatum temporis spatium ipsum decessisse, certissimum est. Quid numerem Fulgentios, Eugenios, & alios ferè innumeros clarissimos sanctitate & doctrina viros, eadem cum prædictis sorte censendos? Ecce in quod discrimẽ vnus Isidorus Mercator, illarum epistolarum collector, res nostras adduxit: vt ea ex parte periclitari videatur Ecclesia, si quæ ipse collegit, vel potiùs effinxit, firma certaque esse dixerimus. Testimonium illi perhibeo (vtar verbis Apostoli) quod zelum habuit, sed non secundũ scientiam; vt quia sibi visa est paulò ardétior altercatio Aurelij Episcopi Carthaginensis, Augustini, & aliorum Africanorum Episcoporum cum Bonifacio & Cælestino Romanis Pontificibus in causa Apiarij presbyteri; ea epistola nomine Bonifacij conficta, sarciendum, quod scissum putabat, existimarit. Facessant hęc: non innititur, vel fulcitur paleis Dei Ecclesia, quę est columna & firmamentum veritatis. Sed detegamus technam, & aperiamus imposturam, vt omni ex parte sit Catholicæ veritati consultum. Primùm itaque omnium nosse debemus, quòd etsi inter Episcopos Africanos & prædictos Romanos Pontifices Bonifacium & Cælestinum ea est exorta cõtentio: non tamen eò progressa est, vt rupta Catholica vnitate, factum sit schisma: nam vltimæ litterę Africanorum Episcoporum in ea causa ad Cælestinum conscriptæ, quæ recitantur in Concilio Africano cap. 105. hæc mutuæ communionis verba habent in fine posita: Dominus noster sanctitatẽ vestram æuo longiore orantem pro nobis custodiat, domine frater. Hæc ibi. Erant hæc in scribendo mutuæ pacis atque concordiæ symbola, quæ ponebantur in Formatis atque communicatorijs litteris: quæ nequaquam dari consueuerant ad schismaticos, sed tantùm ad Catholicos, vt scribit August. ad Gloriũ epist. 162. & ad Eleusium epist. 163. Rursus etiam quod spectat ad ipsum Aurelium Carthaginensem Episcopum, qui, vt auctor schismatis, ea damnatur epistola; satis sit in testimonium veritatis adducere sanctum Prosperum Aquitanum, virum illorum temporũ eruditum & sanctum, qui in lib. de promis. & prędic. c. 38. occasione quadam prędictum Aurelium nominans, eiusmodi ornat elogio: Pater, & dignæ memoriæ nominandus Antistes Aurelius, cęlestis iam patriæ ciuis, &c. Hęc ille: digna quidem, quæ non schismatico, sed homini qui in pace & cõmunione Catholica & magna opinione sanctitatis diem clauserit, tribuantur. De August. collega Aurelij audiamus eiusdem Cęlestini Papę testimoniũ, qui scribens ad Episcopos Gallię, hęc de ipso c. 2. Augustinum, sanctę recordationis virum, pro vita sua atque meritis in nostra communione semper habuimus, nec vmquam hunc sinistræ suspicionis saltem rumor aspersit, &c. Rursus etiam Capreolum Episc. Carthaginensem successorem Aurelij per litteras atque legatos communicasse certũ est SS. œcumenico Ephesino Concil. cuius legatio honorificentissimè est suscepta, & Cyrilli Episcopi Alexandrini Apostolicæ sedis legati pręconijs commendata, vt ex Actis eiusdem Synodi recitat Vincent. Lerinen. aduers. hæres. cap. 42. & 43. De ceteris successoribus Africanis Episcopis, eorumque vsu, consuetudine, & communicatione cũ Romanis Pontificib. qui posteà successerunt, certa indubitataque sunt testimonia. Ad ipsos enim de nonnullis rebus dubijs consulentes S. Leo Papa scripsit egregiam epistolam decretalem 85. Tempore item Hilari Papæ, successoris Leonis, reperiuntur Episcopi Africani interfuisse Romano Concilio. Quid etiam memorem de communione Symmachi Papæ cum Africanis Episcopis, cùm omnes in Sardiniam insulam à Trasamundo Ariano Rege relegatos idem Pontifex pauerit, atque vestierit? Et (vt multa prętercam) illis ipsis temporibus, quibus eamdem Africanam ecclesiam dira Arianorum Wandalorum persecutio perurgebat, inde ea missa est legatio ad Rom. Pontificem, de qua hîc mentio habetur in Martyrologio. Acturis insuper in publico conuentu Africanis Episcopis Orthodoxis cum Arianis, vide quale testimoniũ coram ipsis S. Eugenius Carthaginensis Episcopus de Ecclesia Romana protulerit: Scribam, inquit, & ego fratribus meis, vt veniãt Episcopi mei, qui vobis nobiscum communem fidem nostram valeant demonstrare, & præcipuè Ecclesia Romana, quæ est caput omnium ecclesiarum. Hæc S. Eugenius apud eumdem Vict. lib. 2. de persec. Wand. Nec prætermittam, apud eumdem auctorem lib. 1. legi, quòd ipsi Ariani Africanos Catholicos appellabant Romanos, non alia de causa, quàm ex communione cum Romana Ecclesia. vnde vnus ex illis, Iocundus nomine, hæc ad Theodoricum Regis filium: Poteris, inquit, eum diuersis afflictionibus interficere: nam si gladio peremeris, incipient Romani martyrem prędicare. Hæc ille. Porrò non tantùm Ariani, qui erant in Africa, ipsos Orthodoxos, ne Catholicos dicerent, Romanos appellabant, sed & vbique gentium: vnde Gregor. Turon. de glor. mart. c. 25. cùm agit de Ariano principe: Cogitauit, inquit, intra se, dicens: Quia ingenium est Romanorum (Romanos enim vocitant homines nostræ religionis) vt ita accidat, & non sit virtus Dei, &c. Idem c. 79. de Arianis qui erant in Gallijs: Quid putatis (dicebat vnus ex illis) quod nunc isti Romani dicant? &c. Et c. 30. Si, inquit, consenseris dictis meis, exercemus hodie cachinnum de hoc Romanorum presbytero, &c. hoc est, Catholico sacerdote. Sunt de his & alia testimonia: vt non mireris, si recentiores hęretici Catholicos homines Papistas dicant, cùm Ariani eadem ratione Romanos consueuerint Catholicos appellare: sed certè nullo sublimiori glorię titulo exornare, nec certiùs eos esse Catholicos demonstrare potuissent, quàm eos nuncupare Romanos, atque Papistas; nam (vt constat ex Optato aduersus Parmenianum, ex Cypriano de vnit. Ecclesię, & alijs tam Latinis, quàm Græcis sanctis Patribus) nullo certiori signo, quàm ex communione cum Romano Pontifice, quis sit Catholicus verus, possit agnosci. Sint igitur nobis viuentibus hæc semper præconia laudum, & post mortem tituli

titulis sepulchrales, vt Romani sic semper dicamur, atque Papistæ. Sanè quidem & ipsi Imperatores in suis litteris, honoris causa, Catholicam fidem religionem Romanã appellant. vnde Theodosius Imp. in epist. ad Acacium Episcopum Beroeensem hæc ait: Vosque probatos Romanæ religionis sacerdotes esse, manifesto argumento declarate. Extat ea epistola in Actis Concil. Ephes. edit. Pelt tom. 5. c. 10. Sed vt eò, vnde digressa est, oratio reuertatur: ipsas iam confictas nomine Bonifacij Papę litteras attendamus. Inscriptę in primis habentur ad Eulalium Episcopum Alexandrinum. sanè quidem non tantùm prædicti Bonifacij Papæ temporibus nullus eius nominis in Alexandrina ecclesia sedisse reperitur (sedit namq. eo tẽpore Timotheus, eius nominis tertius, idemque hęreticus) sed nec prioribus vel posterioribus temporibus aliquis eius sedis Episcopus nominatus reperitur Eulalius ab his qui scripserunt catalogum Episcoporum Alexandrinorum. Quòd insuper in eadem epistola mentio habetur de altero Eulalio tunc Episcopo Carthaginensi, qui libellum pro communione adipiscenda Bonifacio dicitur obtulisse: ignorauit, qui illa finxit, res illorum temporum gestas in Africa: quando regnante Gilimere Rege Ariano, nullus erat relictus in Africa Orthodoxus Antistes; qui anteà fuerant exturbati, nec eò sunt ampliùs reuersi, donec, capto Gilimere, Iustinianus Imp. debellata Africa, pulsis Arianis, omnes ecclesias restituit Orthodoxis. Ecce ex prędictis omnibus litterarum illarum imposturam, & merces Mercatoris agnoscis, & quauis luce clariorem testatam habes communionem Africanæ ecclesiæ cum Romana numquam interruptam, vel intercisam, sed semper integram perseuerantem. Conati hæc pluribus sumus, quàm instituti ratio postulare videretur, sed necessariò tamen, vt integritati Romani Martyrologij aduersus quascumque calumnias obtrectantium hæreticorum possit esse consultum.

[c] Saturnini & sociorum.] De his vet. manuscripta, in quorum aliquibus Saturnino additur nomen presbyteri. Quando passi sint, non inuenimus: dicere necatos esse in persecutione Wandalica, diuinare est, cùm nullius auctoritate probetur.

[d] Eliphij.] Beda, Ado, & alij hac die. Descripsit eius Acta ex priscis monumentis Rupertus abbas Tuitiensis, quæ retulit Sur. in tom. 5. De Iuliano, dum esset in Gallijs cum exercitu, duo sunt tempora consideranda: prius, cùm se non tantùm Christianum esse (vt scribit Ammianus Marcellinus) sacros Christianorum conuentus adiens, profitebatur, sed (vt scribit S. Hilarius contra Constantium) Catholicis aduersus Arianos fauebat: posterius autem tempus, quando ab exercitu acclamatus Imperator, exuens hypocrisim, palàm deos Gentilium coluit, vt ipse testatur in epist. 39. ad Maximum philosophũ, quam tunc scripsit, cùm adhuc esset in Gallijs, quę inter alia hęc habet in fine: Deos publicè & palàm colimus, & totus meus exercitus pietatem amat. nos apertè boues immolamus, dijs gratias agimus multis hecatombis: me iubent dij piè ac castè, quoad potero, viuere: ego verò studeo eis placere, & quidem libenti animo: magnos fructus laborum pollicentur, nisi segniter agamus. Hæc impius Apostata. Inde autem recedens, Galliarum nobilissimam præfecturam legauit Sallustio, vt idem Ammianus testatur, qui quidem de Christianis sæuissimas habuit quæstiones. De eodem Eliphio mẽtio habetur in vita S. Annonis Episcopi Coloniens. lib. 2. c. 18. apud Sur. tom. 6. die 4. Decembris.

[e] Bercharij abbatis.] De cuius natali die & martyrio accepto scribit Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 109. Vincent. lib. 24. c. 114. & 115. ex quo Sur. tom. 5. quem claruisse tradunt anno Domini 660. De eodem Sigebert. in chronic. scribit hæc verba anno 661. Bercharius quoque martyr, qui fuit abbas primus Altiuilarensis, &c. Ne quis autem similitudine nominis, ordinis, tituli, & ministerij decipiatur; scire debet, fuisse & Bertharium abbatem Cassinensem æquè martyrem, necatum, à Sarracenis ante altare S. Martini in cœnobio Cassinensi, anno Domini 884. vt scribit Leo Ostien. in chron. Cassin. lib. 1. c. 35. 46. & 47. Petrus diac. lib. de vir. illustr. mon. Cassin. cap. 12. & Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 321.

[f] Ambrosij Episc. Caturc.] De eodem hac die Vsuardus, consentiuntque manuscripta.

[g] Lulli Episcopi.] Huius Acta ex Breuiario Moguntino descripsit Sur. tom. 5. Plura etiam habentur in vita S. Bonifacij Episc. Mogunt. in Actis S. Burchardi, in epistola Zachariæ Papæ ad Bonifac. De eodem meminerunt Carolus Magnus Imp. in diplomate priuilegij ecclesiæ Bremensis apud Crantz. in Saxon. lib. 2. cap. 15. Vincentius lib. 23. c. 137. nouissimè Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 193. & lib. 4. c. 78. Migrauit ex hac vita anno Domini 787. cùm sedisset annos 32. creatus est enim Episcopus (vt scribit Marian. Scot.) anno Domini 755.

[h] Florentini Episcopi.] Fuit hic vicesimustertius eius sedis Episcopus, successitque S. Seuerino, vt docent tabulæ eius ecclesiæ, quas descripsit Demochares.

[i] Galli abbatis.] De eodem hac die Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Scripsit huius res gestas (vt auctor est Sigebert. de vir. illustr. cap. 71.) Walfridus Strabo: extant apud Surium tom. 5. Migrauit ex hac vita anno Domini 640. De eodem Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 76. & alij plures.

vj. C Sextodecimo Kal. Nouemb. Luna. 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	19	20	21	22	23	24			

ANTIOCHIÆ natalis ſancti Heronis [a] diſcipuli beati Ignatij, qui poſt eum factus Epiſcopus, viam magiſtri pius imitator ſecutus, pro commendato ſibi grege amator Chriſti occubuit. Eodem die paſſio ſanctorum Victoris [b], Alexandri, & Mariani. In Perſide ſanctæ Mameltæ [c] martyris, quæ à cultu idolorum ad fidem angelico monitu conuerſa, à Gentilibus lapidata eſt, & in profundum lacum demerſa. Conſtantinopoli ſancti Andreæ [d] Cretenſis monachi, qui ob cultum ſacrarum imaginum ſub Conſtantino Copronymo ſæpiùs verberatus, tandem amputato altero pede, reddidit ſpiritum. Arauſicæ in Gallia ſancti Florentini [e] Epiſcopi, qui multis clarus virtutibus quieuit in pace. Capuæ ſancti Victoris [f] Epiſcopi, eruditione & ſanctitate conſpicui.

OCTOBRIS 17.

HERONIS [a].] Agunt de eodem Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Ad hunc extat ſancti Ignatij epiſt. 13. Meminit eiuſdem Euſebius in chron. & hiſtor. libro 3. cap. 30. Nicephorus Epiſc. in chronic. Nicephor. Calliſt. hiſtor. libro 3. c. 15. Legi eiuſdem Heronis ad ſanctum Ignatium iam martyrio coronatum piam valdè interpellationem, quam ex Vaticana bibliotheca fideliter exſcriptam retulimus in Annal. Eccleſ.

[b] Victoris & ſociorum.] Petrus in catalog. libro 11. vet. manuſcript. & alij recentiores de iiſdem hac die.

[c] Mameltæ.] Græci autem de Mamelta agunt in dicto Menologio ad tertium Nonas Octobris, vbi & eius res geſtas paucis deſcribunt, prout hîc etiam enarrantur.

[d] Andreæ Cretenſis.] De eodem hac die Græci agunt in Menologio. Eius facta egregia edidit Metaphraſtes, ex quo Lipom. tomo 6. & Surius tom. 5. De eo prætereà Zonaras tom. 3. Annal. hiſtor. Miſcel. ex Theophane, & Cedren. in comp. anno vigeſimoprimo Conſtantini Copronymi. Hic Andreas licet Cretenſis dictus ſit, longè tamen diuerſus ab illo eſt, qui celebris eſt inter Græcos ſcriptores Eccleſiaſticos, cuius celebritas agitur in Menologio quarto Nonas Iulij.

[e] Florentini Epiſc.] De eo etiam Vſuard. Ado, & alij recentiores; conſentiuntq. manuſcr. Numeratur vigeſimustertius eius ciuitatis Epiſcopus in tab. Demochar. prędeceſſor S. Agritij, qui interfuit Concilio Arelatenſi ſecundo. Porrò hac item die in ciuitate Caſtellana apud Veientes agitur ſolemnitas ſancti Florentij martyris, vbi etiam eius ſacræ reliquiæ aſſeruantur.

[f] Victoris Epiſcopi.] Beda de ratione temp. cap. 49. appellat hunc ſanctiſſimum & doctiſſimum virum; eiuſdem meminit Ado in chronic. anno 527. & Marian. Scot. anno 560. Vixit temporibus Iuſtiniani Imp. confutauitque Paſchalem cyclum Victorij, ſeu Victorini Aquitani, vt idem Beda teſtatur: ex quibus omnibus errare conuincitur Trithem. qui eum vixiſſe ſcribit anno 480. ſub Zenone Imperatore. Errat & Sigebert. qui de vir. illuſtr. cap. 20. ipſum Victorinum Aquitanum, iubente Honorio Papa, ſcripſiſſe teſtatur: nam iubente Hilaro Papa, ſcripſit, vt tradit Gennadius de viris illuſtr. cap. 88. Victoris Capuani Cyclus receptus ac comprobatus fuit in quarta Synodo Aurelianenſi canon. primo & ſecundo. Extat eiuſdem Victoris pręfatio in Conſonantiam Euangel. Tatiani Alexandrini.

Quin-

18 Quintodecimo Kal. Nouemb. Luna. D v.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25			

NATALIS beati Lucę[a] Euangeliſtę, qui multa paſſus pro Chriſti nomine, Spiritu ſancto plenus obijt in Bithynia: cuius oſſa Conſtantinopolim tranſlata ſunt, & inde Patauiũ delata. Antiochiæ S. Aſclepiadis[b] Epiſcopi, qui vnus fuit ex præclaro martyrum numero, qui ſub Macrino glorioſè paſſi ſunt. In territorio Beluacenſi ſancti Iuſti[c] martyris, qui adhuc puer in perſecutione Diocletiani ſub Rictiouaro Præſide cæſus eſt. Neocæſareæ in Ponto ſancti Athenodori[d] Epiſcopi, fratris ſancti Gregorij Thaumaturgi; qui doctrina clarus, in perſecutione Aureliani martyrium conſummauit. In Meſopotamia ad ripam Euphratis ſancti Iuliani[e] eremitæ. Romæ ſanctæ Tryphoniæ[f], vxoris quondam Decij Cæſaris, quæ in crypta iuxta ſanctum Hippolytum ſepulta eſt.

OCTOBRIS 18.

LVCÆ[a].] De eodem Beda, ac ceteri Latinorum, necnon & Gręci hac die. Meminit Lucæ Paulus ad Coloſ. cap. 4. ad Tim. 2. c. 4. & ad Philem. Licet autem aliqui dixerint hunc eumdem eſſe cum Lucio, de quo Paul. ad Rom. c. 16. tamen Origenes, quem ſecuti ſunt plurimi, diuerſum eſſe putat, idq. Gręci in Menolog. x. Kal. Maij expreſsè profitentur. De Luca Euangeliſta Euſeb. hiſt. lib. 3. c. 4. & 18. Hieron. de ſcript. Eccleſ. Auctor, qui dicitur Iſidorus, de vit. & obit. ſanct. c. 84. & alij omnes, qui in eius Euangelium ſcripſere commentarios. Auctor eſt S. Epiphan. hęreſ. 51. fuiſſe Lucam vnum ex ſeptuagintaduobus diſcipulis, prędicaſſeq. Euangelium in Gallijs, Italia, Dalmatia, ac Macedonia. An autem martyrio fuerit coronatus, dubium relictum videtur, eò quòd ſanctus Hieronymus ſcribens eum vixiſſe annos octogintaquatuor, de martyrio nihil dicat; quod idem qui ſuprà apud Iſidorum, & Gręci in Menologio, ea ętate obdormiſſe in Domino profitentur; id ipſum etiam Metaphraſtes in ſermone de S. Luca. At Gregorius Nazianzenus, in oratione prima in Iulianum, inter martyres eum recenſuiſſe videtur, cùm in Iulianum his verbis inuehitur: Non victimas pro Chriſto cæſas veritus es, non magnos pugiles extimuiſti: Ioannem illum, Petrum, Paulum, Iacobum, Stephanum, Lucam, Andream, Theclam, &c. Ex Græcorum hiſtoricis Nicephorus id expreſsè profitetur, qui & genus martyrij deſcribit libro 2. cap. 43. & Glycas libro 3. Annal. Latinorum autem Patrum S. Paulinus Nolanus ad Seuerum epiſt. 12. bis verſibus:

His pater Andreas, & magno nomine Lucas
Martyr, & illuſtris ſanguine Nazarius.

Itemq. ſanctus Gaudentius Epiſcopus Brixianus in ſerm. habito in dedic. eccleſ. hæc ait: Horum quatuor habemus in præſenti reliquias; qui regnum Dei & iuſtitiam prædicantes, ab incredulis & iniquis occiſi, Deo ſemper viuere operationum ſuarum virtutibus demonſtrantur: Ioannes in Sebaſte prouinciæ Palæſtinæ, Thomas apud Indos, Andreas & Lucas apud Patras Achaiæ ciuitatem conſummati referuntur. Hæc Gaudentius. De eius reliquiarum tranſlatione ſuperiùs actum eſt. Extant de eo varij ſermones Metaphraſtis, & Petri Damiani apud Sur. tom. 5. Alium habemus manuſcript. S. Betharij abbatis: incipit: Cùm in diuinis, &c.

[b] Aſclepiadis.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Euſebius in chronic. cùm ipſum refert ſub Antonino Caracalla, eiuſque ſucceſſorem Philetum ſub Macrino Imp. ad ea vſque tempora perueniſſe demonſtrat; idem & in hiſt. Eccleſ. libro 6. cap. 10. & 15. De eodem agit Hieronym. de ſcript. Eccleſ. cap. 38. in Clemente Alexandrino, vbi meminit de epiſtola ſancti Alexandri Epiſcopi Ieroſolymorum de ordinatione Aſclepiadis confeſſoris, cùm eam ſedem accepiſſet. Nicephorus item lib. 4. cap. 19. & lib. 5. cap. 10. & 26. Ex quibus omnibus manifeſti erroris arguuntur Vſuardus, Ado, & alij eos ſecuti, qui eum in perſecutione Decij paſſum dicunt.

[c] Iuſti.] De eodem agunt hac die Vſuardus, & alij recentiores. Alij hunc Iuſtinum appellant, cuius Acta rhythmo conſcripta extant apud Bedam tom. 3. Petrus in catalog. libro 9 cap. 80. eadem deſcripſit, & Mombrit. tom. 2. & Surius tom. 5. hac die.

[d] Athe-

[d] Athenodori Episc.] Duo penes Grecos eiusdem nominis reperiuntur martyres, quorum alterum vij. Idus Nouembris, alterum verò ad septimum Idus Decembris celebrant. Hic autem, de quo agimus, non sub Decio, vel Valeriano (vt in quibusdam codicibus mendosè legitur) sed sub Aureliano passus est: ad ea enim vsque tempora eum peruenisse constat; nam reperitur interfuisse Concilio Antiocheno aduersus Paulum Samosatensem temporibus eiusdem Aureliani Imp. habito, vt constat ex Euseb. hist. lib. 7. c. 22. qui & de eodem suprà lib. 6. c. 17. Hieron. de scrip. Eccles. in Theodoro, qui & Greg. Thaumaturgus dictus est, Niceph. lib. 5. c. 20. Suida in Origene, & alijs. Ille alter Athenodorus fuit ex Mesopotamia Syriæ, passusque est temporibus Diocletiani sub Eleusio Præside, vt constat ex eorum Menologio.

[e] Iuliani.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio.

[f] Tryphonię.] De eadem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores, ijdemque ex Actis sancti Laurentij. Cùm autem hæc dicatur vxor Decij; potiùs filij, qui cum patre imperauit, quàm maioris Decij coniugem puto: nam Decij patris vxor Herennia Sallustia dicta est; nisi dixerimus, plures illum habuisse vxores.

iiij. E Quartodecimo Kal. Nouemb. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

ROMÆ natalis sanctorum martyrum Ptolemæi [a] & Lucij, sub M. Antonino: quorum prior (vt scribit Iustinus martyr) cùm impudicam mulierem ad fidem Christi conuertisset, & castitatem colere docuisset, ab impuro viro apud Pręfectum Vrbicium accusatus, multo tēpore squalore carceris maceratus est, & ad vltimū cùm de Christi magisterio publica confessione testaretur, iussus est duci ad mortem. Lucius quoque cùm Vrbicij sententiam improbaret, & se Christianum liberè fateretur, similem sententiam excepit: quibus & alius tertius adiunctus est, qui etiam eodem supplicio damnatus fuit. Antiochiæ sanctorum martyrum Beronici [b], Pelagię virginis, & aliorum quadragintanouem. In Ægypto S. Vari [c] militis, qui sub Maximino Imperatore dum sanctos septem [d] monachos in carcere detentos visitaret, atque reficeret, vno ex ipsis defuncto, in eius locum subrogari voluit, & cum illis sæuissima passus, martyrij palmam adeptus est. Ebroicis sancti Aquilini [e] Episcopi & confessoris. In territorio Aurelianensi depositio sancti Verani [f] Episcopi. Apud Salernum sancti Eusterij [g] Episcopi. In Hibernia sancti Ethbini [h] abbatis. Oxonij in Anglia sanctæ Fredeswindæ [i] virginis.

OCTOBRIS 19.

PTOLEMÆI & Lucij [a].] De his hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij recentiores; qui dum habent eos passos esse Alexandriæ, errare noscuntur: nam S. Iustinus martyr, qui in oratione ad Senatū Romanum eorum martyrium narrat, eosdem Romæ martyrio coronatos esse demonstrat. De his item Eusebius lib. 4. cap. 16. Niceph. lib. 3. cap. 33. ac ceteri omnes ex eiusdem Iustini auctoritate. Fuit & alius Ptolemæus discipulus sancti Petri, idemque martyr: qui ordinatus Episcopus ab eodem Petro, in Tusciam missus est prædicare Euangelium; qui & martyrio coronatus est ix. Kal. Septembris, vt eius Acta declarant, quæ accepimus ab ecclesia Nepesina, quibus etiam complures adstipulantur auctores.

[b] Beronici & soc.] De his itē Beda, Vsuar. Ado, & alij. Licet Beda hîc agens de Pelagia, confundat cum illa pœnitente, de qua suprà die 8. huius.

[c] Vari.] Agunt de eodem etiam Græci hac die in Menologio. Eius tamen martyrij Acta descripta à Metaphraste retulit Lipom. in tomo 6. & Sur. tom. 5.

[d] Septem monachos.] Complures monachos sub Maximino martyrio coronatos esse, non tantùm ex Martyrologijs & Menolog. expressum habes,

habes, sed apud Eusebium hist. lib. 8. Porrò ipsum monachorum institutum non recens, sed ab initio nascentis Ecclesiæ viguisse, ex his quæ scribit Philo de Essæis, & quæ habet Dionys. Areop. & alij, facilè colliges. licet nomen ipsum non adeo vetus fuerit; vnde Augustinus in Ioan. tract. 97. sic ait: Monasteria & xenodochia postea sunt appellata nouis nominibus; res autem ipsæ ante sua nomina erant.

[e] Aquilini Episc.] De quo Beda & alij eum secuti. Res ab eo gestas conscriptas ad sanctum Audoenum Episcopum recitat Surius tom. 5. Sedit annis 24. Claruit temporibus Clodouei Regis Francorum, ac filiorum eius.

[f] Verani Episc.] Licet hic ponatur in territorio Aurelianensi; tamen cùm in tabulis Episcoporum Aurelianensium nullus eius nominis reperiatur scriptus Episcopus, suspicor interim, hunc illum esse Veranum famâ celebrem Episcopum Cabilonensem, cuius meminit Gregorius Turon. hist. Franc. lib. 3. cap. 31. & lib. 9. cap. 4. vbi hęc de ipso: Erat enim eo tempore ipse Pontifex magnis virtutibus prędìtus; ita vt plerumque infirmis signum Crucis imponens, statim sanitatem, tribuente Domino, restitueret. Hæc Greg. Claruit temporibus Childeberti Regis Franc. circa annum Domini 580. Fuit eiusdem nominis Episcopus Lugdunensis, de quo inferiùs ad tertium Idus Nouembris. Fuit prætereà alius S. Veranus Episcopus Venciensis ex monacho Lerinensi, discipulus S. Hilarij Arelatensis Episcopi: quieuisse ponitur in Domino quarto Idus Septembris. Fuit insuper alius S. Veranus Episcopus Cauillicensis, qui vt patronus eiusdem ecclesiæ religiosè colitur. subscriptus reperitur Veranus Cauillicensis secundo Concilio Matisconensi, quod celebratum est anno Domini 588.

[g] Eusterij Episc.] Tab. ecclesię Salernitanę, ac vet. monumenta eiusdem Romam allata vidimus, necnon eiusdem ecclesiæ Breuiariũ. Reconditum est eius corpus in ecclesia cathedrali in crypta inferiori, sub altaris Confessione, vbi & posita sunt aliorum sanctorum Episcoporum eiusdem ciuitatis veneranda corpora, vt Bonosij Episcopi, cuius dies natalis illic agitur 13. Maij, Gramatij Episcopi, de quo 11. Octobris, Valentiniani Episcopi, quem celebrant 3. Nouembris, itemque Veri & Eusterij Episcoporum, de quibus inferiùs agitur. Asseruantur ibidem aliorum sanctorum confessorum corpora, vt Elpidij, Cionij, & Elpigij, quorum celebritas agitur 24. Maij; itemque Cyrini & Quingesij, quorum agitur dies anniuersaria 5. Decemb. Hęc ex antiquis eius ecclesiæ monumentis exscripsimus.

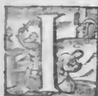
[h] Ethbini abb.] Eius vita extat apud Sur. tom. 5. hac die, Petr. in catal. lib. 9. c. 84. Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. c. 54. eumque vixisse ait anno Domini sexcentesimo decimo.

[i] Fredesuuindę.] De ea tabulę eccl. Oxoniensis, vnde & Molan. hac die in addit. ad Vsuard.

20 Tertiodecimo Kal. Nouemb. Luna. F iij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27

IN Auiensi ciuitate in Vestinis apud Aquilam natalis beati Maximi [a] leuitæ & martyris, qui patiendi desiderio inquirentibus se persecutoribus palàm ostendit, & post responsionis constantiam equuleo suspensus ac tortus, deinde fustibus cæsus, ad vltimum è sublimi loco præcipitatus occubuit. Agenni in Gallia sancti Caprasij [b] martyris, qui cùm rabiem persecutionis declinans lateret in spelunca, tandem audiens qualiter beata Fides virgo pro Christo agonizaret, animatus ad tolerantiam passionum orauit ad Dominum, vt, si eum gloria martyrij dignum iudicaret, ex lapide speluncæ limpidissima aqua manaret: quod cùm Dominus præstitisset, securus ad aream certaminis properauit, & palmam martyrij sub Maximiano fortiter dimicando promeruit. Antiochiæ sancti Artemij [c] Ducis [d] Augustalis, qui sub Constantino Magno præclaris militiæ honoribus functus, à Iuliano Apostata, quem sæuitiæ in Christianos arguerat, fustibus cædi, aliisque tormentis affligi, ac demum capite truncari iubetur. Coloniæ passio sanctarum virginum Marthæ [e] & Saulæ, cum aliis pluribus. Apud Mindam

natalis

natalis S. Feliciani [f] Episcopi & martyris. In Lusitania sanctæ [g] Irenes virginis & martyris. Parisijs sanctorum Georgij [h] diaconi, & Aurelij. In pago Rhemensi sancti Sindulphi [i] confessoris.

OCTOBRIS 20.

MAXIMI Leuitæ [a].] De eodem Vsuardus hac die, & alij recentiores: Petrus in catal. libro 9. cap. 85. passum refert temporibus Decij Imp. Eius martyrij Acta, atque translationis historiam manuscriptam accepimus ab ecclesia Aquilana: ibi etiam plura de accessu Othonis Magni Imp. ad sepulchrum sancti Maximi, deque reliquijs inde acceptis, & in Germaniam translatis. Tunc accidit quod scribit Sigebert. in chron. anno 969. Theodoricum Episcopum Metensem consanguineum prædicti Imp. accepisse Amiterni reliquias sanctorum martyrum Eutychetis, Maronis, & Victorini sociorum.

[b] Caprasij.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij de eodem hac die. Caprasij & Fidei Acta martyrij habes apud Sur. tomo 7. Petr. in catalog. lib. 9. cap. 86. & Mombrit. tomo 1. De basilica sancti Caprasij illic posita meminit Gregor. Turon. hist. lib. 6. cap. 12.

[c] Artemij.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio. Eius autem Acta descripta à Metaphraste recitat Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. De eius occubitu temporibus Iuliani meminit etiam Ammianus Marcellinus lib. 22. licet homo Gentilis, Christianis infensus, alias eius cædis causas enarret. De eo item Theodoret. hist. lib. 3. cap. 17. & Niceph. lib. 10. cap. 35. & alij recentiores.

[d] Ducis Augustalis, aliàs Præfecti Augustalis.] Fuit præfectura hæc amplissimæ dignitatis magistratus, vt qui sex prouincijs Ægypti ius diceret. est titulus in ff. de offic. Præfecti Augustalis. Cur autem Ægypti præfectura, Augustalis est dicta, ex Dione petas originem, qui lib. 51. de his agens, ait Octauianum Augustum, cùm ceteras prouincias Romanis senatoribus administrandas concesserit, Ægyptum tamen ijs tantùm qui essent equestris ordinis, vnde & ipse ducebat originem, tribuisse; idque eo consilio, vt (quod idem testatur auctor) cùm nouarum rerum studiosissimi essent Ægyptij, ne ab aliquo senatorum ad res nouas moliendas instigarentur, omnem aditum in Ægyptum proficiscendi senatoribus intercluderet; vt qui ægro animo ferrent Romanæ Reipublicæ amplitudinem ad vnius hominis Imperium deuolutam. Hæc ex Dione. Tacitus lib. 2. Annal. aliam etiam affert causam; ne qui præesset Ægypto, cùm vellet, fame vrgeret Italiam, leuique præsidio aduersus ingentes copias insideret; additque non tantùm senatoribus, sed & illustribus Romanis equitibus in Ægyptum profectionem inhibitam ab eodem fuisse. Idemque lib. 12. hæc ait: De Augustalium Præsidum auctoritate D. Augustus apud equestres, qui Ægypto præsiderent, lege agi, decretaque eorum perinde haberi iusserat, ac si magistratus Romani constituissent. Idem & lib. 17. hæc verba: Ægyptum iam inde à diuo Augusto equites Romani obtinent loco Regum. Ita visum expedire, prouinciam aditu difficilem, annona fecundam, superstitione ac lasciuia discordem & mobilem, insciam legum, ignaram magistratuum, domi retinere. Hęc ille. Id est enim quod Strabo lib. 17. ait, eiusmodi Præfectos Augustales Regis ordinem gerere. Videbatur ea prouincia esse quodammodò peculiare regnum Romani Imperatoris. Vnde desertus à suis Nero cogitauit inter alia, sibi à Senatu Ægypti præfecturam concedi. Hæc scribit Sueton. in Nerone cap. 47. Vt autem equestris ordinis homines tantùm eam prouinciam administrarent, vsque ad Seueri Imperatoris tempora perdurauit: sub Seuero enim (vt auctor est Dio lib. 51.) Ægyptij ab Imperatore senatores habere meruerunt Præsides, & à filio eius Antonino ijdem Ægyptij in Senatum Romanum adscripti fuerunt. Perseuerauit autem idem titulus, vt qui præesset prouinciæ, diceretur Præfectus Augustalis.

[e] Marthæ & soc.] De his Vsuardus hac die, adstipulanturq. vetera manuscripta.

[f] Feliciani Episc.] Agit de eodem Molanus hac die in addit. ad Vsuard. Cùm nullus Mindensis eius nominis reperiatur Episcopus, fortasse hic ille Felicianus Fulginatis ecclesiæ Episcopus & martyr, cuius venerandas reliquias Otho Magnus Imp. in eam regionem transtulit, vt scribit Sigebert. in chron. anno Domini 969.

[g] Irenes.] Passa est ob tuendam pudicitiam. Agit de ea Vasæus in chron. Hispan. & Flos sanct. Hispan. Passa est anno Dom. 653. Eius martyrium latiùs explicauit Andreas Resendius in Breuiario Eborensi. De eadem in Thesauro concion. tom. 2. hac die.

[h] Georgij & Aurelij.] Translatio potiùs, quàm dies natalis horum sanctorum hîc agitur, cùm eorum reliquiæ in Gallias delatæ, Parisijs conditæ sunt. Exceptionem vocant prædictorum sanctorum veteres tabulæ, ex quibus etiam Molan. hac die. Natalis autem dies Georgij & Aurelij martyrum agitur vj. Kal. Aug. de quibus S. Eulogius in Memor. sanct. lib. 2. cap. 10.

[i] Sindulphi.] Vixit sanctitate clarus circa annum Domini 600. vt scribit Trithem. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. c. 46. Agit de eodem Molan. in addit. ad Vsuard. hac die.

Duo-

Duodecimo Kal. Nouemb. Luna. G ij.

21

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ	
29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
17	18	19	20	21	22	23	24	23	24	25	26	27	28				

IN Cypro natalis ſancti Hilarionis [a] abbatis, cuius vitam virtutibus atque miraculis plenam ſanctus Hieronymus ſcripſit. Apud Coloniam Agrippinam natalis ſanctarum Vrſulæ [b] & ſociarum eius, quæ pro Chriſtiana religione & virginitatis conſtantia ab Hunnis interfectæ, martyrio vitam conſummarunt, & plurima earum corpora Coloniæ condita fuerunt. Apud Oſtia Tiberina ſancti Aſterij [c] preſbyteri & martyris, qui (vt in paſſione beati Calliſti Papæ legitur) ſub Alexandro Imperatore paſſus eſt. Nicomediæ natalis ſanctorum Daſij [d], Zotici, Caij, & aliorum duodecim militum, qui poſt diuerſa tormenta in mare demerſi ſunt. Maroniæ [e] in Syria prope Antiochiam ſancti Malchi [f] monachi. Lugduni ſancti Viatoris [g] miniſtri beati Iuſti Lugdunenſis Epiſcopi. In caſtro Laudunenſi ſanctę Ciliniæ [h] matris beati Remigij Epiſcopi Rhemenſis.

OCTOBRIS 21.

HILARIONIS [a].] De eodem tam Gręci, quã Latini agunt hac die. Huius vitam ſcripſit S. Hieronymus, quam Sophronius in Græcum tranſtulit, vt teſtatur ipſe Hieron. de ſcript. Eccleſ. in Sophronio; ante Hieronymum S. Epiphan. proſecutus eſt eius laudes, vt idem S. Hieronym. teſtatur. Agit de ipſo etiam Sozom. lib. 3. cap. 13. & lib. 5. c. 9. & 14. Niceph. lib. 9. c. 15. lib. 10. c. 8. & lib. 11. c. 29. & alij. Migrauit feliciter ex hac vita an. Domini 372. idque ex eodem S. Hieron. hac ratione colligitur, dum in vita S. Hilarionis ipſum tempore obitus S. Antonij fuiſſe ętatis annorum ſexagintaquinque demonſtrat: migrauit autem ex hac vita Antonius (vt idem auctor ſcribit in chron.) anno vigeſimoptimo Conſtantij Imperatoris, nempe anno Domini 358. inchoato. Cumque idem teſtetur, Hilarionem vixiſſe annos octoginta, ſicque poſt obitum Antonij annis quindecim ſuperſtitem fuiſſe; perſpicuum eſt, perueniſſe ad dictum annum Domini trecenteſimum ſeptuageſimumſecundum iam ferè abſolutum.

[b] Vrſulæ & ſoc.] De ijſdem Beda, Wandelbertus, & alij recentiores hac die. Harum ſanctarum virginum hiſtoriam diuerſimodè à diuerſis auctoribus ſcriptam reperimus, ſiue à Rogerio Ciſterrienſi, ſiue à Richardo Præmonſtratenſi, aut ab incertis auctoribus, vt quæ deſcripſit Mombritius tom. 2. Petrus in catalog. lib. 9. c. 87. Claudius Rota c. 154. Bonfinius de rebus Hungar. decad. 1. lib. 5. aut quæ vberiùs recitat Sur. tom. 5. Hi quidem omnes in eamdem conueniunt ſententiam, Vrſulam vnà cum ſocijs Romam peregrinationem ſuſcepiſſe, ac in itinere incidiſſe in Hunnos, ab ijſdemque ſæuiſſimè trucidatas; idque accidiſſe anno Domini quadringenteſimo quinquageſimotertio, teſtatur Sigebertus in chron. Addunt & de quodam Romano Pontifice Cyriaco nomine, qui eaſdem fuerit comitatus. Accidit in his quidem, vt deperdita vera germanaque earum virginum hiſtoria, quiſquis (vt libuit) ſiue quæ ſuo ingenio commentatus fuerit, ſiue quę ab alijs leui quodam vulgi rumore accepit, ſcripturę monumentis commendarit, non ſine magno veritatis detrimento, cùm grauiſſimam hiſtoriam commentitiam pænè reddiderint. Ego quidem cùm in huius rei veritate inueſtiganda plurimum laboris inſumpſiſſem; ex optato euenit, vt inuenerim tandem codicem Vaticanum peruetuſtum, in quo tractatus erat inſcriptus de rebus Britannicis, auctore Gaufrido Epiſcopo Aſaphenſi, ſub nota numeri 944. in quo agens auctor de rebus Maximi tyranni, qui temporibus Gratiani Imperatoris inuaſit Imperium, de Vrſula quoque perbreuem contexit hiſtoriam, in hanc ſententiam: Cùm Maximus proximas Gallias inuaſiſſet, ac vicinos Armoricos ſedibus expuliſſet, vacuam prouinciam, vberes glebas Britannicis militibus, nouæ coloniæ tribuit, ac diuiſit; vnde & eidem prouinciæ comparatum eſt nomen, vt Minor Britannia diceretur. Quo verò eorum etiam poſteritati conſuleret, ex Magnæ

Britannię insula singulis vxores quęri iussit: singulis militibus singulæ virgines ex gentilibus suis sunt in matrimonium postulatæ. Erat autem prędictorum militum præcipuus post Maximum Dux Connanus, vnus ex Britanniæ Regulis, cui paris nobilitatis coniunx designata est filia Dionoci Regis Cornubiæ, nomine Vrsula. Londini itaque cunctis coactis, inuitæ licet, patrium solum, carosq. suos relinquentes, imponuntur nauigijs: dumque regionem Armoricorum cogitant nautę, mox sęua procella naues impulit in Germanicum litus; vbi dum essent, Melga Pictorum, & Gaunus Hunnorum piratæ, qui comparata classe, icto fœdere cum Gratiano Imp. aduersus Maximum, vt vel hac arte eum à cœptis deturbarent, cùm ad infestandam Britanniam tenderét, in has ad litus iactatas virginum naues incidentes, sic in Britãnas virgines, vt in hostes grassati sunt, vt vim inferendi illarum pudicitiæ, consilium caperent. Quæ omnes hortatu Vrsulæ, mortem dirissimam potiùs oppetere, ac gladijs obtruncari, Christiana constantia decreuerunt, quã ignominiosum quid pati. Cumque ea persisterent animi firmitate: mox illorum libidine in barbaricum furorem mutata; cum aliò properarét, ne longiori mora distinerentur, singulas crudelissimè trucidarunt, indeque in Britanniam nauigarunt, nactamq. eam militibus vacuam aggressi; sed confestim, missis illuc à Maximo duabus militum legionibus, inde pulsi, soluerunt in Hiberniam. Quæ verò post hæc secuta sunt, idem auctor prosequitur, quæ nos referre omittimus: satis nobis visum hæc referre, quæ spectant ad historiam Vrsulæ. Sparsa in finitimis regionibus fama de gloriosa virginum nece, quòd vitæ potiùs quàm pudicitiæ dispendium pati sustinuissent, à vicinorum locorum accolis sacra cadauera cum honore sunt sublata, atque Coloniam Agrippinam delata, debito sanctis martyribus cultu celebrata sunt.

Hæc quidem, quæ ex prædicto auctore descripsimus, nobis longè magis probantur, quàm alia prædictorum figmenta ab omni etiam verisimili ratione remota. Licet autem non omnia quæ ab eo scripta sunt auctore, nobis probentur: quæ tamẽ in tanta caligine rerum ex multis veritati consentientia esse noscuntur, cur respuenda nobis erunt? Nam hęc ex his etiam firmiora redduntur, quæ scribit S. Ambrosius in relatione ad Valentinianum de sua legatione ad Maximum, vbi agit de Hunnorum copijs à Gratiano concitatis, & accersitis contra Maximũ; quas Valentinianus post Gratiani obitum, pacis cupidus, intra terminos consistere mandauit: vbi ostendit Gratianũ Imp. pro virili conatum esse exterorum auxilio Maximi vires infringere. Rursus autem de eadem incursione Gauni Hunnorum, & Melgæ Pictorum Ducum scribit etiam Sigebert. in chron. an. Domini 389. Nec omittimus dicere ex sententia Saluiani Massiliensis lib. 4. & 7. de recto iudicio & pouid. Dei, Hunnorũ gentem fuisse præ ceteris in venerem solutissimam. Hæc de his iam satis. Si quis hæc in fonte ex prædicto auctore videre cupierit, signauimus codicis numerum, quo faciliùs inueniri possit. Hæc nostra cùm recognosceret Reuerendissimus Lindanus Episc. Ruremundensis, simulq. probaret, de loco martyrij tantùm excepit; qui tamen, vt eam solueret difficultatem, hæc quæ sequuntur, suis verbis apposuit:

Superioribus tantùm obstare videtur locus, qui agonis S. Vrsulæ palæstra constanter ab vniuersis in hunc vsq. diem est habitus. Is tunc temporis longiusculè à Colonia Vbiorum (quæ caput erat prouinciolę, cui hodie nomẽ est, plurimas superstites, Vpen & Vben, quod Latini emollierunt, dicentes Vbios pro Vpios) erat dissitus: nunc autem ex Francorum & Iudęorum plurimorũ (quod illorum loquitur antiquissimũ cœmeterium permultis Hebraicis epitaphijs exornatum) incolatu ad flexum Rheni forma hemicycli extensum longissimè. Si quis enim opposito ex litore Coloniam intueatur, verissimè dixerit, Coloniẽses in sigmate conuiuari. Hunc autem locum, vbi nunc visitur sanctæ Vrsulæ collegium virginum nobilium (licet vna vix, aut altera supersit sanctimonialis, Lutheranismo eas ad thalamos maleblandos à suauissimo Christi Domini iugo abliciente) fuisse certaminis arenam, inde pij non imperitè videntur astruere, quòd templi area nullum suscipit sepeliendum, immò pueros recens baptizatos de nocte quasi euomens in superficiem reijcit visendos; cuius rei miracula narrant incolæ non rara, quæ non alibi temerè inueniantur. Quod ne cuipiam videatur paradoxum, obiter viam indicabimus, quam vetus Rheni fluxus peritis rerum Belgicarum obseruatoribus præmonstrabit. Nam quod nostras ait Gaufridus Asaphensis in Anglia (quam S. Bonifacius in epistolis Saxoniam appellat transmarinam) Episcopus, appellans Germanicum litus, vbi illa sit cum suis passa: tu voces cum veteribus Æstuaria Germanica, siue, vt Tacitus, insulas Saxonum: quæ suo nomine (quod nullus veteris regionis Rhenanæ peritus ierit inficiando) complectantur, quidquid hodie habet Oceanum versus non solùm Zelandia, Hollandia, Phrisia, olim Fresia ad Fleuum (qui Rheni fuit brachium Het Vlye ex Wahale in Iselam à Druso deriuatum, vnde & hodie Fossa Drusiana vocatur) sita: sed & longiùs nunc ab Oceano in mediterranea dissita Transyselana, vbi Drentij, nunc Drentenlandt, & Tubantij, nunc Twentenlandt apud Groeningam habitabant insulares; & Cliuia Coloniam vsque pertingens, varijs olim Rheni brachijs, seu anfractibus interclusa. Vnde & olim Cæsaris Wardæa, quam insulam dicimus, nomen habet, haud longè à Colonia, vbi S. Switbertus colitur Kal. Martijs, quòd Rheni circuitu olim ambiebatur, iam mediterranea. Nunc igitur superiùs enarrata prædicti Gaufridi historia nostratibus optimè fuerit testimonijs consentanea, quę habent, istam SS. virginum classem vi procellarum ex Oceano Thielam appulisse, quæ hodie portus est Geldriæ ad Wahalim; inde Coloniam perrexisse: quod tum fuit facillimum, cùm Rhenus fluuiorũ rex adeò abundabat aquis, vt fossas plurimas ad Hollandiam & Geldriam exsiccandam iusserint pij Augusti exemplo Drusi Rom. effodiendas: vt & nostrates posteri in vsum oppidi & agri Traiectensis Leccam à stillando dictam, quòd hieme Rhenus illac sese in Mosam altero suo cornu effunderet copiosiùs. Vnde fortè à Latinis fuit dictus Bicornis ab ostijs nobilioribus: quorum alterum Glareano, alijsque ferè omnibus etiam nunc fuit ignotum, quod ad arcem Britannicam à Romanis contra Britonum incursiones in litore extructã euoluebatur; sed du-

nis vi

nis vi tempestatum permotis obstructum. Si ergo classis illa S. Vrsulæ fuit vi tempestatis ad Wahalim depulsa, nullo negotio naucleris licuit ad rectum Rheni cursum ex internatantibus passim insulis naues dirigere, aut potiùs ventis dare: qui eos in manus Hunnorum (quod & Coloniensis habet historia) inuexerunt hi enim apud Coloniam, vbi Romanum semper fuit contra Saxones ferosque Germanos vltra Rhenum agentes præsidium, agebant, Gratiano August. contra Maximum tyrannum militaturi. sed ex sententia Gaufridi à prædictis piratis tam immane scelus dicitur perpetratum. Hactenus eruditus Lindanus.

[c] Asterij.] De quo Beda & Ado ex Actis sancti Callisti Papę, quę extant apud Surium tom. 7. die 14. Octobris, vnde & ceteri acceperunt. Corpus Asterij à Sergio Iuniori Rom. Pont. translatum est in Titulum Equitij, vt vetus inscriptio in marmore sculpta, quæ in eadem ecclesia asseruatur, fidem facit.

[d] Dasij & soc.] De his item Beda, Vsuardus, Ado, & ceteri recentiores. Restituitur ex antiquis manuscript. Germana lectio est, duodecim militum, loco duodecim millium.

[e] Maronię in Syria.] Erat in Syria olim vicus, Maronia dictus, vbi Malchus vixit; qui posteà creuit in ciuitatem. Fuit eiusdem loci Episcopus insignis Timotheus nomine, qui multa grauiaq. passus est ob communicationem cum S. Ioanne Chrysost. tempore Arcadij Imp. vt scribit Pallad. in dialog. Est mentio de alio Maronię Episc. Dimasio nomine, qui interfuit Concilio Ephesino, vt constat ex Actis ipsius. An autem à prædicta Maronia hi qui hodie dicuntur Maronitæ, sint appellati, an verò à S. Marone abbate, non audemus certi quid definire. Compertum etenim habemus, Maronem abbatem in Syria claruisse sanctitate; fuisseque monasterium dictum S. Maronis in Syria, cuius abbatis, nomine Alexandri, extant litteræ ad Hormisdam Papam, & libellus oblatus Synodo, quæ recitantur in actione prima Quintæ Synodi. Eius itaque monachi appellati sunt Maronitæ, sicut à Studio Studitæ, à Saba Sabaitæ, à Dio Dijtæ, & ab Abrahamio Abrahamitæ dicti reperiuntur. Inde fortasse nomen Maronitarum prouenit, illorum (inquam) Christianorum, qui proprios habentes Episcopos, degentes in monte Libano, magna fidei sinceritate & animi ardore communicant Romanæ Ecclesiæ, quorum est Romæ nobile collegium à Sanctissimo D. N. Gregor. Papa XIII. laudabiliter institutum: quod summa industria, consilio, & ope curat Illustriss. ac Reuerendiss. Antonius Carafa, S.R.E. Card. Bibliothecarius, cuius immensos labores, studia, & animi affectum in restituenda ac propaganda fide Catholica collapsa in Orientali Ecclesia, nouit ille meliùs, qui solus laborem & dolorem considerat.

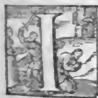
[f] Malchi.] Eius vitam S. Hieronymus egregiè conscripsit. Ab hoc diuersus est (etsi in multis conueniat) monachus ille, quem Sozomenus Malachionem vocat, qui iisdem temporibus vixit, de quo lib. 6. cap. 32.

[g] Viatoris.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Scribit de eo Petrus in catal. lib. 9. cap. 90. Claruit temporibus Theodosij senioris, vt Ado Vien. testatur in chronico.

[h] Ciliniæ.] Plura de ea in vita sancti Remigij; eius tamen vitam seorsum scriptam esse ab Hucbaldo, tradit Molan. Sigebert. de ea in chronic. anno Domini 449. Alia eiusdem nominis Cilinia Meldensis virgo fuit, de qua agitur in vita sancti Genouefæ virg. & apud Molanum hac die.

22 Vndecimo Kal. Nouemb. Luna. A j.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	24	25	26	27	28	29			

IEROSOLYMIS beati Marci [a] Episcopi, clarissimi & doctissimi viri, qui primus ex Gentibus Ierosolymorum ecclesiam suscepit regendam, ac non multò pòst sub Antonino Imperatore martyrij meruit palmam. Hadrianopoli in Thracia natalis sanctorum martyrum Philippi [b] Episcopi, Seueri presbyteri, Eusebij, & Hermetis, qui sub Iuliano Apostata post carceres & flagella incendio cremati sunt. Item sanctorum martyrum Alexandri [c] Episcopi, Heraclij militis, & sociorum. Firmi in Piceno sancti Philippi [d] Episcopi & martyris. Oscæ in Hispania sanctarum virginum Nunilonis [e] & Alodiæ sororum, quæ à Sarracenis ob fidei confessionem capitali sententia punitæ, martyrium consummarunt. Apud Coloniam sanctæ Cordulæ [f], quæ vna

ex sodalibus sanctæ Vrsulæ, cùm aliarum supplicijs & cæde perterrita se occultasset, eius rei pœnitens, postridie se vltrò patefecit, & nouissima omnium martyrij coronam accepit. Hierapoli in Phrygia sancti Abercij [g] Episcopi, qui sub Marco Antonino Imperatore claruit. Rhotomagi sancti Melanij [h] Episcopi, qui à sancto Stephano Papa ordinatus, illuc ad prædicandum Euangelium missus est. In Tuscia sancti Donati [i] Scoti Episcopi Fesulani. Veronæ sancti Verecundi [k] Episcopi & confessoris. Ierosolymis sanctæ Mariæ [l] Salomæ, quæ in Euangelio legitur circa Domini sepulturam solicita.

OCTOBRIS 22.

MARCI Episcopi [a].] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri. Scribit de eo Euseb. in chronico anno 19. Hadriani Imp. & hist. lib. 4. cap. 6. in fine, Epiphan. hæresi 66. cùm agit de successione Episcoporum Ierosolymitanorum, Niceph. Episc. in chronic. & Niceph. Callist. hist. lib. 4. c. 25.

[b] Philippi & sociorum.] Beda, Ado, & alij. Hunc præcessit Liuius, qui successit Eutropio; amboque Constantij temporibus ob defensionē Catholicæ fidei martyrio coronati sunt, prout testatur sanctus Athanasius in apolog. de fuga sua ad Constantium, col. 334.

[c] Alexandri & soc.] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio.

[d] Philippi Episc.] De quo etiam tabulę Firmanæ ecclesiæ, quas Romam delatas accepimus.

[e] Nunilonis & Alodiæ.] Agit de ijsdem Vsuard. Ipsarum martyrium scripsit S. Eulogius in Memoriali Sanct. lib. 2. cap. 7. passasque dicit Æra 889. anno Domini 851. Plura de his conscripta haberi in manuscript. cod. testatur Ambros. Moral. ibi in schol. De his etiam in Flore Sanct. & in Thesaur. concion. tom. 2. agitur.

Quod autem tam hîc, quàm in alijs locis semper, cùm Æræ numerum ad Christi Domini nostri annorum rationem deducimus, ab Æræ nota annos trigintaocto subtrahere consueuimus: rem haud ab instituto alienam facturi videmur, si de Æra paulò diffusiùs disseramus: ea etenim numeri nota tum Acta martyrum, ac sacra Concilia, tum etiam res profanas in Hispanijs consignari consueuisse, exploratissimum est; rarumq. sit inueniri id ab alijs vsurpatum. Hic quidem vsus ab ipso Augusti tempore post mille trecentos & ampliùs annos in aliquibus Hispaniæ regionibus, quin etiam in Lusitania vltra millesimum & quadringentesimum perseuerasse certissimum est, vt habes notatum pluribus à Vasæo in chron. Hispan. c. 22. Quod in primis ad ipsum Æræ nomen spectat; numeri notam esse dictam Æram, affirmat Nonius; in quam sententiam Lucillius lib. 29. his verbis: Hæc est ratio peruersa, Æra numeri subducta improbè. Faustus Regiensis lib. 1. de Spiritu sancto Æram supputationem appellat: quam & ab ære sic dictam putant, quòd in ære esset numeri nota descripta. Reijcitur à Vasęo in chron. & à Didaco Couar. lib. 1. var. resolut. cap. 12. commentum de Æra, quo dictum est, Æram cum aspiratione scribendam Heram, dictamque ab hero, hoc est, domino. Refellit Resendius Genesij Sepuluedæ inuentum de Æræ nomine, quòd scilicet à notarijs alijsq. scriptoribus sic fuerit abbreuiatum; vt quod scribendum esset, Annus erat Augusti Cæs. illi breuitatis causa sic exararent, A.ER. A.Cæs. paulatimq. demptis punctis etiam, scriptum ÆRA. Cæs. Ferè eiusdem rei commentor fuit Couarr. vbi suprà; cùm diceret, primum elementum, A, à ceteris litteris interpunctione esse separandum, ac sic scribendum A. Era. vt diceret, Annus erat. prætulit tamen Couar. suæ sententiæ Sepuluedæ fictionem. Sed quis non videat, cùm cuiusque actionis in præsens factæ tempus in scriptura apponitur, non dici, Annus erat, sed Annus est, &c. Cur non sic potiùs (si licet in re seria ludere) singula per se elementa ponimus A.E.R.A. vt singulas significent dictiones, ac velint dicere, Annus est Regni Augusti? Sed missa istæc commenta: nam Augusti nomē, quod per vltimum illud A. exprimunt, longè post exordium Æræ à Senatu excogitatum, & tributum est Octauiano, anno nimirum decimoquinto à Triumuiratu, & vndecimo post Æram cœptam, cùm scilicet idem Octauianus sextum ageret Consulatum cum collega Agrippa iterùm Consule, vt auctor est Dio hist. Rom. lib. 53. Quęnam ratio patitur, vt in Æra positum sit nomen Augusti, quod necdum à Senatu fuerat adinuentum? Est & Isidori lib. 5. Orig. ea sententia, vt ab ære dando, hoc est, tributo pendendo, Æra sit dicta: quæ an sit vera, dicam inferiùs. Rursus de Æra illud apud omnes eruditos est in confesso, Æram cœptam esse numerari anno trigesimooctauo ante Christi Domini nostri natalem diem. Ad hæc probanda non est quod multis immorer; satis erit ad eam rem demonstrandam S. Iuliani Toletani Episcopi patens assertio, qui lib. 3. contra Iudæos ad Eruigium Regem habet hęc verba in fine: Æra enim inuēta est ante triginta & octo annos, quàm Christus nasceretur. Nunc autē acclamatur Æram esse septingentesimam vigesimamquartam: detractis igitur triginta & octo annis, ex quo Æra inuenta est, vsque ad Christi natiuitatē, residui sunt sexcenti octogintasex anni. hactenus Iulianus; qui dum ait: Nunc autem acclamatur Æram esse, &c. ad illud videtur alludere, quod in Hispaniarum ecclesijs (vt habet can. 9. secundæ Synodi Bracarensis) die natali Domini post Euangelicam lectionem publicè

publicè in ecclesia per diaconum futuri eius anni Paschatis dies annuntiabatur, simulque Æra currens promulgabatur, sicque ea ratione Æra dici videtur acclamata. Sed missis his, iam omnes consentiunt, ante annos triginta & octo diei natalis Domini, Æram cœptam esse numerari; eaque ratione, iureque ijdem omnes referunt ad annum quartum à Triumuiratu. Quod autem disertissimorum virorum non mediocriter torsit ingenia, illud potissimùm est, quidnam fuit in causa, vt eo anno Æræ numerus sit inuentus? Vasæus in his peruestigandis plurimum laboris insumpsit, & quo rem sibi minùs assequi visus est, claros eruditione viros, qui in ea facultate in Hispania florebant, consuluit: fuerunt hi Genesius Sepulueda, & L. Andr. Resendius; eorumque de ea re sententias recitat. hi omnes aliorum commenta refellentes, in eam pedibus sententiam abijsse videntur, vt Æræ numeri eo anno fuerit auspicandi ratio, quòd à Triumuiris facta eo ipso anno Romani Imperij diuisione, Hispania Augusto cesserit. Eamdem affert causam & Didac. Couarr. lib. 1. var. resol. c. 12. Miratus sum (fateor) nobilissima ingenia post multas de ea re lucubrationes errore temporis lapsa, vt putarint partitionem Imperij inter Triumuiros anno quarto Triumuiratus esse factam. Dio Cassius, historicorum clarissimus, qui floruit Romæ temporibus Seueri ac successorum Impp. quique anno octauo Alexandri creatus est Consul ordinarius, resq; Romani Imperij ex antiquis Annalibus peruestigans, cuncta ordine temporum per Consules in annos singulos digessit; hic, inquam, Dio duplicem Imperij Romani partitionem à Triumuiris factam recenset: priorē videlicet ipso primo anno Triumuiratus sub Consulatu Lepidi & Planci, ab Vrbe cond. anno septingentesimo duodecimo, qui & annus primus Imperij Octauiani numerari consueuit: posteriorem autem Imperij Romani inter eosdem Triumuiros partitionem factam ait sub Consulatu Caluini & Pollionis, à Triumuiratu anno tertio, ab Vrbe cond. septingentesimo quartodecimo, post bellum Perusinum confectum, pace inita inter Octauianum & Antonium; qua quidem facta diuisione, eidem Octauiano non tantùm Hispaniȩ, sed Galliȩ, Sardinia, & Dalmatia obtigerunt. Hæc Dio hist. Roman. lib 48. Ex quibus quidem manifestè apparet, neutram Imperij diuisionem, primæ Æræ, quam cœptam esse anno quarto à Triumuiratu & ipsi affirmant, aptari posse. à priore enim partitione vsque ad Christi Redemptoris annum, quadraginta & vnus intercurrunt anni; à secunda autem vsque ad prædictum tempus, anni numerantur triginta nouem, vel quadraginta, si numeres primum Christi annum anno quadragesimo secundo Augusti, vt plerique faciunt: cùm alioquin trigintaocto tantùm numerari necesse sit, ex maiorum omnium assertione, à prima Æra vsque ad Christi Domini nostri natalem diem. Nec insuper aliqua potest ratione subsistere, quod in ea re adhuc sibi ambigua addidit Vasæus, Æram fortasse numerari cœptam à domitis Cantabris & Asturibus, cùm Octauianus vniuersa Hispania tranquilla atque pacata potitus est: nam eodem Dione auctore, certum exploratumque habetur, bellum Cantabricum cœptum esse sub Consulatu nono Octauiani, ab Vrbe condita anno 729. ab ipso initio Æræ anno quartodecimo; idemq. perseuerasse, ijsdem sepiùs rebellantibus, vsque ad Consulatum Sentij Saturnini, anno ab Vrbe cond. 735. Æra vigesimaprima. Hæc Dio hist. Rom. lib. 53. & 54. quibus ea quæ de causa auspicandȩ Æræ à prædictis sunt posita, confutari videntur.

Alia igitur à prędicta est perquirenda causa, cur anno quarto à Triumuiratu, qui est trigesimusoctauus ante Christi diem natalem, ab Hispanis anni singuli ab Æra cœperint numerari. Mea quidem sententia, nulla ex parte veriorem causam ac certiorem quàm ex Dione de ea re venari possumus: qui dum sub vnoquoque Consulatu res gestas recenset, sub Consulatu Marcij Censorini & Caluisij Sabini (est hic ille ipse annus quartus à Triumuiratu, quo sumitur initium Æræ) de Cerretanis in Hispania rebellantibus texit historiam, eosque eo anno perdomitos ab Augusto per Domitium Caluinum enarrat; eumdemque adeò ingentem vim pecuniæ ex Hispanis collegisse, vt quod ab alijs Orbis ciuitatibus ad triumphi impēsas exigi consueuisset, ex solis Hispaniarum ciuitatibus collegerit; eamdemque pecuniam adeò affatim suppeditatam, non tantùm ad triumphi impensas satis fuisse; sed ex ea maiorem partem ad Vrbis Palatium, ipsa antiquæ Vrbis cunabula, vbi Romulus prima iecerat Vrbis fundamenta, incendio absumptum, ex integro restituendum, esse expensam: scribit enim hȩc Dio hist. Rom. lib. 18. ponamq. eius verba, quò hæc certiora ac fideliora habeantur, vt à fonte hæc potiùs requiras, quàm ex epitome Xiphilini, qui non sine veritatis dispendio Dionem in compendium contraxit. sunt hæc, inquam, verba Dionis: Triumpho sibi cōcesso; quod in triumphum conferri ab vrbibus solet, à solis Hispaniæ ciuitatibus accepit; atque eius aliquam partem ad triumphi apparatum insumpsit, maiorem verò in Palatium reficiendum: id enim incendio combustum instaurauit ac dedicauit, cùm alijs rebus splendidè ornatū, tum imaginibus, &c. Hęc Dio: licet quod ad Palatij restitutionem spectat, Suet. in Aug. cap. 57. non ab Hispanis tantùm, sed à ceteris collatam dicat esse pecuniam. Porrò cùm Hispanorum collatio munificentissima prædicetur, eaque ipso anno facta noscatur, quo Æra incipit numerari: mihi facilè persuadeo, ob tam egregiam nauatam operam, vt à re admodum memorabili, ab Hispanis cœpta esse futura tempora numerari. Vnde non displicet, quòd Isidorus lib. 5. orig. Æram ab ære collato, hoc est, tributo penso, putat esse dictam, licet ab eo omnino dissentiam, dum ait, tunc ab Augusto fuisse vniuersum Orbem descriptum: nam eo tempore nominatæ superiùs prouinciæ tantùm sub Octauiani ditione positæ erant; & Orbis descriptio post annos trigintaocto, eo anno quo Dominus nascitur, facta reperitur. Sic itaque Æram nuncupatam ab ære collato existimo, atque à dicta collatione æris, Æram, ipsam notam numeri in Hispania esse acceptam. Hæc sunt quæ de Æra inuenta habui dicere. Si quis his certiora habet quæ dicat, in medium proferat, & agam gratias.

[f] Cordulæ.] Consule quæ dicta sunt pridie huius diei in Vrsula. De huius translatione agitur in vita Alberti Magni par. 2. cap. 9.

[g] Abercij Episc.] De eodem Græci etiam agunt hac die in Menologio. Eius res præclarè gestas

gestas ex antiquis monumentis descripsit Metaphrastes, quas Lipom. habet tom. 6. & Sur. tom. 5. Claruit temporibus Marci Aurelij Antonini, & Lucij Veri fratrum Imperatorum. Extat eiusdem sanctissimi viri epistola ad dictum M. Aurelium Antoninum Imp. quæ Apostolicum redolet spiritum: exhibemus eam integram in Annalibus Ecclesiasticis, acceptam ab Illustrissimo ac Reuerendiss. D. Gulielmo Sirleto Cardinale amplissimo, qui eam Græcè scriptam in antiquo manuscripto codice, vt ingentis pretij margaritam, custodit.

[h] Melanij Episc.] Fuit hic secundus eius sedis Episcopus, subrogatus S. Nicasio, vt habent tabulæ Episcoporum eius ecclesiæ, quas descripsit Demochares. Aliqui hunc Melonem, corrupto vocabulo, appellant. De eo Vincent. lib. 11. c. 74. Petrus in catal. lib. 9. c. 93. & alij.

[i] Donati.] Eius Acta nuper conscripsit Franciscus Cattanius Diacetius Episc. Fesulanus.

[k] Verecundi Episc.] Tabulæ ecclesiæ Veronens. pluribus autem Illustriss. ac Reuerendiss. D. Augustinus Valerius Episcopus Veronen. & S. R. E. Card. in commentario de antiquis monumentis Episcoporum Veronen. pag. 12. & 43.

[l] Mariæ Salomæ.] De ipsa Matth. Euangel. cap. 15. & 16. Agunt de eadem hac die Beda, Vsuardus, & alij recentiores.

* B Decimo Kal. Nouemb. Luna. 23

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	25	26	27	28	29	1			

IN Hispania prope Gades ad fundum Vrsonianum sanctorum martyrum Seruandi [a] & Germani, qui in persecutione Diocletiani sub Viatore Vicario post verbera, squalorem carceris, famis ac sitis iniuriam, & longissimi itineris laborem, quem ferro onusti pertulerunt, nouissimè martyrij sui cursum cæsis ceruicibus impleuerunt: ex quibus Germanus Emeritæ, Seruandus verò Hispali conditus est. Antiochiæ in Syria natalis sancti Theodori [b] presbyteri, qui in persecutione impij Iuliani comprehensus, post equulei pœnam, & multos ac durissimos cruciatus, lampadibus etiam circa latera appositis inflammatus, cùm in confessione Christi persisteret, occisione gladij martyrium consummauit. Constantinopoli sancti Ignatij [c] Episcopi, qui cùm Bardam Cæsarem ob repudiatam vxorem arguisset, ab eo multis iniurijs affectus, in exilium pulsus est: sed à Nicolao Romano Pontifice restitutus, tandem in pace quieuit. Burdigalæ S. Seuerini [d] Coloniensis Episcopi & confessoris. Rhotomagi sancti Romani [e] Episcopi. Apud Salernum sancti Veri [f] Episcopi. In territorio Ambianensi S. Domitij [g] presbyteri. In pago Pictauiensi sancti Benedicti [h] confessoris.

OCTOBRIS 23.

SERVANDI & Germani [a].] De ijsdem hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij. Horum Acta narrantur egregiè hymno sacro in Breuiario Toletano: ex vetustis monumentis eadem alij soluta oratione descripserunt, vt Vasæus in chron. Hisp. Marin. Sicul. de reb. Hispan. lib. 5. Eadem in Thesaur. concion. tom. 2. & in Flore sanct. Hispan.

[b] Theodori.] A nonnullis Theodoretus hic dictus reperitur. Agunt de eodem hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij recentiores. Eius nobile certamē scribit Sozom. hist. li. 5. c. 7. qui Theodoretum appellat ad differentiam alterius Theodori, qui eodem tempore ibidem eadem ex causa dirissima passus est, de quo Ruffin. hist. lib. 1. c. 36. Socrat lib. 3. c. 16. Sozom. lib. 5 c. 19. Theodoret. li. 3. c. 10. ante hos omnes S. Greg. Nazianz. orat. 2. in Iulianum, & S. August. de ciuit. Dei lib. 18. c. 52. Testatur Molan. se vidisse huius martyris Acta ab aulicis Iuliani tunc scripta, eaq. hactenus Carthusiæ asseruari: sed miramur ea præterijsse Surium, & eius in vitis Sanctorum colligendis successorem Mosandrum, ambos Carthusianos.

[c] Ignatij Episc.] Agunt de eo etiam Græci hac dia

die in Menologio. De eo est freques mentio in registro Ioannis Octaui Papę, Nicolai Primi, ac pręterim in eius epistola ad Michaëlem Imp. & alijs plerisque, vt in epistola ad Episcopos Asiæ & Libyæ, itemque ad clerum Constantinop. ac deniq. ad vniuersos Christi fideles conscripta 18. Martij Indict. 13. itemq. in Romana Synodo ab eodem Pontifice celebrata. His addimus Gręcorũ historicos Zonar. lib. 3. Annal. Cedren. in comp. hist. in Michaële, Glyc. in 4. par. Annal. Ex quibus omnibus vita ipsius optimè concinnari posset: si pręsertim adderetur ea, quã Anastasius Bibliothecarius scripsit ad Hadrianum Secundum Rom. Pont. in pręfat. de octaua Synodo; quam historicè scriptam legimus in codice manuscripto Illustr. ac Reuerendiss. D. Antonij Carafæ Card. Bibliothecarij.

[e] Seuerini Episc.] Beda, Vsuard. Ado, & alij de eodẽ hac die. Scripsit eius Acta Fortunatus, vt testatur Greg. Turon. de glor. confess. c. 45. Alia insuper incerto auctore ex vet. manuscr. edidit Sur. tom. 5. De eius electione agitur in appẽdice Concilij Agrippinensis habiti post Consulatũ Amantij & Albini, an. Domini 346. secundùm veriorẽ supputationẽ. Diu multumq sedit: nam tempore obitus S. Martini adhuc superstes erat, vt scribit Greg. Turon. lib. 1. mirac. S. Martini c. 4. Obijsse autem S. Martinum Arcadio & Honorio Augg. quintùm Coss. anno Dom. 402. in Annal. nostris ostendimus. Mentio de eodem Seuerino habetur in Actis S. Euergisli eius diaconi, & inde Episc. successoris, apud Sur. tom. 5. die 24. Octob. in vita S. Annonis Episc. Colon. lib. 2. c. 27. & Sigeb. in chron. anno 399. De translatione eiusdem Sur. tom. 5. hac die historiã recitat. Hic monemus Lectorẽ, scripsisse Petrum Damiani ad Desiderium abbatem commentariolum de quibusdam miraculis, quem descripsit Lipom. tom. 8. vbi de Seuerino Episcopo Coloniensi adhuc in pœnis purgatorijs existente narrat historiam. Id quidẽ nolim quis putet intelligi de S. Seuerino, de quo hîc agimus, qui iam ante annos sexcentos ex hac vita migrarat, sed de aliquo alio, quem auctor dicit nuper illi præfuisse ecclesiæ: licet in editis tabulis Episcoporum Coloniensium nullus alius eiusdem nominis Episcopus reperiatur. quare suspicor in prædictam scriptionem errorem irrepsisse nominis ciuitatis, vel Episcopi. Nisi dicere velimus, illa verba: Nuper Episcopus: non ex dictis ab Adraldo, qui citatur, esse relata, sed potiùs ex scripto esse recitata, nimirum ex exemplari ab eodem misso ad Petrum, qui hæc scribit: nam rem gestam fuisse scriptis consignatam testatur.

[e] Romani Episc.] De quo hęc in dictis manuscriptis: S. Romani Episcopi & confessoris, cuius vita meritis claruit, & mors pretiosa in domo Domini quotidie demonstratur. De eo etiam Molan. hac die. Fuit autem eius sedis Episcopus vicesimus ordine, seditque anno Domini 622. vt tabulæ eius ecclesiæ apud Democharem indicant.

[f] Veri Episc.] De eodem veteres tabulæ, Breuiarium, & alia antiqua monumenta ecclesiæ Salernitanæ. Asseruatur eius corpus in ecclesia cathedrali, in crypta inferiori, vnà cum alijs sanctis, quorum superiùs meminimus 19. huius.

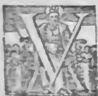
[g] Domitij.] Vet. manuscript. ac etiam Molan. de eodem agit hac die.

[h] Benedicti.] De eodem Vsuard. hac die, & alij recentiores.

24 Nono Kalend. Nouemb. Luna. C xxix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
20	21	22	23	24	25	26	27	26	27	28	29	1	2

VENVSIÆ in Apulia natalis sanctorum martyrum Felicis [a] Episcopi Africani, Audacti & Ianuarij presbyterorum, Fortunati & Septimi lectorum: qui tempore Diocletiani à Magdelliano Procuratore multis diu vinculis & carceribus in Africa & Sicilia macerati, cùm Felix nullatenus sacros libros iuxta Imperatoris edictum tradere voluisset, tandem occisione gladij consummati sunt. Apud Homeritas in ciuitate Nagran passio sanctorum Aretæ [b] & sociorum trecentorum & quadraginta, tempore Iustini Imperatoris, sub Dunaan Iudæo tyranno: post quos Christiana mulier incendio tradita est; cuius filius annorum quinque, cùm balbutiendo Christum confiteretur, nec blanditijs nec minis retineri posset, in ignem vbi mater ardebat, se præcipitem dedit. Coloniæ sancti Euergisli [c] Episcopi & martyris. Constantinopoli sancti Procli [d] Episcopi. In Britannia Minori transitus

ſancti Maglorij [e] Epiſcopi, cuius corpus Lutetiæ Pariſiorum requieſcit. In Vertano monaſterio ſancti Martini [f] abbatis. In Campania ſancti Marci [g] ſolitarij, cuius præclara opera ſanctus Gregorius ſcripſit.

OCTOBRIS 24.

FELICIS & ſoc. [a]] Agunt de iiſdem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Cuius autem ciuitatis in Africa hic Epiſcopus fuerit, varia lectio eſt. Beda legit, Tubrocenſis eccleſiæ; Ado, Tibiurenſis, prout etiam in prędictorum martyrum Actis, quæ extāt apud Sur. tom. 5 legitur. Ex antiquis autem manuſcr. verior lectio ea mihi probatur, quæ habet, Tibirenſis. De Tibirēſi, vel Tibiritana ciuitate mentio habetur in Concil. Carthaginenſi tēporibus Cypriani, vbi ſubſcriptus legitur Vincentius Tibiritanę eccleſię Epiſcopus, & ipſe Cyprianus ſcribit ad Tibiritanos epiſt. 56. In priorem editionem Rom. Martyrologij neſcio quomodo irrepſit error, vt hic Felix Aptungitanus dictus reperiatur, de quo Optatus Mileuitanus meminit lib. 1. contra Parmen. aitque eum manum impoſuiſſe Cęciliano creato Epiſcopo Carthaginenſi. ſed ille reperitur ſuperuixiſſe etiam temporibus Conſtantini, vt apparet ex Auguſtino de act. cum Donatiſt. poſt collat. cap. 33. & epiſt. 162. Nec verò eſt hic ille Felix Epiſcopus Abdiritanus, qui vixiſſe reperitur in Africa temporibus Zenonis Imp. vt conſtat ex Victore libro 2. de perſec. Wandal. Agit de his martyribus Petrus in catal. lib. 9. c. 101. & Mombrit. tom. 1. ſed multa ſunt in eis quæ corrigantur. Græci de iiſdem martyribus agunt xvj. Kal. Maij in Menologio, vbi eorum paſſionis Acta breui ſumma deſcribuntur.

[b] Aretæ & ſociorum.] De his item hac die Græci in Menologio; quorum Acta Metaphraſtes exactè deſcribit: extant apud Lipom. tomo 6. & Sur. tom. 5. De iiſdem Niceph. hiſt. lib. 17. cap. 16. Zonar. in Iuſtino Imp. & Cedren. anno 5. eiuſdem. De Homeritis & eorum Regibus Chriſtianis, quibuſcum Iuſtinianus aduerſus Perſas fœdus inire ſtuduit, pluribus agit Procop. lib. 1 de bello Perſico.

[c] Euergiſli Epiſc.] Agunt de eodem Ado, & alij recentiores. Eius Acta ex veteribus codicibus edidit Sur. tom. 5. Succeſſit hic S. Seuerino, vt conſtat ex tab. eius eccleſiæ, & ex vita ipſius.

[d] Procli Epiſc.] De eodē Gręci etiam hac die in Menolog. Fuit hic primùm anagnoſtes S. Ioannis Chryſoſtomi, ac demum eius ſedis Epiſcopus, de quo Socrat. li. 7. c. 39. 40. 41. 44. Theodoretus hiſt. li. 5. c. 36. Niceph. hiſt. li. 14. c. 38. 39 43. 46. & 47. Mentio de eodē habetur in vit. S. Ioannis Chryſoſt. Inter plurimas eiuſdē viri egregias lucubrationes, celeberrima eſt epiſtola ad Armenos de fide Catholica, cuius meminit Liberatus diac. in Breuiar. quæ & citata reperitur in SS. Concilio œcumenico Epheſino: habetur eadē typis excuſa. De eius rebus geſtis pluribus egimus in Annal. Eccl. ibi & de alijs eiuſdē Sancti lucubrationibus.

[e] Maglori Epiſc.] Eius Acta extant apud Sur. tom. 5. Petrus in catal. lib. 9. cap. 103. de eodem nonnulla habet, itemque Trithem. de vir. illuſtr. ord. S. Benedicti lib. 3. cap. 50. & lib. 4. cap. 47. Guibertus Gemblac. de virtut. S. Martini cap. 14. & Molanus in addit. ad Vſuard. hac die. Claruit anno Domini ſexcenteſimo vigeſimo.

[f] Martini abbatis.] De eo item Vſuardus hac die & alij, Ado autem ad quintum Idus Decembris. Agit de eodem Gregorius Turonenſis de glor. confeſſ. cap. 57.

[g] Marcij.] De quo ſcribit ſanctus Gregor. Papa lib. 3. dialog. cap. 16. Alius iiſdem ferè temporibus claruit in Gallijs in Aruernenſi agro Marcius, cuius res geſtas ſcribit Greg. Turon. in vit. ſanct. Patr. c. 14. ex quo Trithem. de viris illuſtr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 27.

xxviij D Octauo Kal. Nouemb. Luna. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3			

ROMÆ ſanctorum martyrum Chryſanthi, & Dariæ vxoris eius, qui poſt multas quas ſub Celerino Præfecto pro Chriſto ſuſtinuerunt paſſiones, iuſſi ſunt à Numeriano * Imperatore via Salaria in Arenario deponi, atque illic viuentes terra & lapidibus obrui. Item Romæ natalis ſanctorum quadragintaſex [b] Militum, qui ſimul baptizati à Dionyſio Papa, mox

*Valeriano

mox iubente Claudio Imperatore decollati ſunt, ac via Salaria ſepulti: vbi & alij Martyres centum viginti & vnus poſiti ſunt; inter quos fuerunt quatuor milites Chriſti, Theodoſius, Lucius, Marcus, & Petrus. Sueſſione in Gallia ſanctorum martyrum Criſpini [c] & Criſpiniani, nobilium Romanorum, qui in perſecutione Diocletiani ſub Rictiouaro Præſide poſt immania tormenta gladio trucidati, coronam martyrij conſecuti ſunt: quorum corpora poſteà Romam delata fuerunt, atque in eccleſia ſancti Laurentij in pane & perna honorificè tumulata. Florentię paſſio beati Miniatis [d] militis, qui ſub Decio Principe pro fide Chriſti egregiè certans, nobili martyrio coronatur. Turribus in Sardinia ſanctorum martyrum Proti [e] presbyteri, & Ianuarij diaconi, qui à ſancto Caio Papa ad eam inſulam miſſi, tempore Diocletiani ſub Barbaro Præſide conſummati ſunt. Conſtantinopoli paſſio ſanctorum Martyrij [f] ſubdiaconi, & Marciani cantoris, qui ab hæreticis ſub Conſtantio Imperatore necati ſunt. Romæ ſancti Bonifacij [g] Papæ & confeſſoris. Petragoricis in Gallia ſancti Frontonis [h], qui à beato Petro Apoſtolo Epiſcopus ordinatus, cum Georgio preſbytero magnam illius gentis multitudinem ad Chriſtum conuertit, & miraculis clarus in pace quieuit. Brixiæ natalis S. Gaudentij [i] Epiſcopi, eruditione & ſanctitate conſpicui. Gaualis ſancti Hilarij [k] Epiſcopi.

OCTOBRIS 25.

CHRYSANTHI & Dariæ [a].] De his Vſuardus, & alij recentiores; Græci in Menologio ad xiiij. Kalend. Aprilis. Tradunt eorum Acta eſſe conſcripta à Verino & Armenio, S. Stephani Papæ presbyteris: deſcripta eadem à Metaphraſte recitat Lipom. tom. 7. & Surius tom. 5. Habemus ipſa manuſcripta in antiq. codicibus. Plura de iiſdem Gregor. Turon. de glor. martyr. c. 38. ibi & de eorum corporum inuentione, & de epitaphio ſancti Damaſi Papę ad ſepulchrum ipſorum conſcripto, & inferiùs cap. 83. agit de ipſorum reliquijs. Aldel. lib. de laud. virg. de iiſdē pluribus. Quòd autem Daria ex virgine Veſtali ob Chriſtianam religionem ſuſceptam viua vnà cum Chryſantho iuſſa eſt, ſententiâ Iudicis, terra obrui; ſymbolum quoddam habere videtur cum illo ſupplicio, quod apud Ethnicos Romanos iure Pontificio virginibus Veſtalibus irrogari conſueuit. Habes de his poſt multa aliorum teſtimonia elegans exemplum, quod Plinius Iunior egregiè deſcribit lib 4. epiſt. 11. ad Minutianum: quamquam ſtupratoris ſuplicium diuerſum à prædicto fuiſſe, auctor eſt Feſtus in verb. Probrum virginis. Cum inſuper hi dicantur paſſi via Salaria; erat extra portam Salariam, quæ & Collina dicta reperitur, locus ille infamis, dictus Campus Sceleratus, quod illic (vt ſcribit Liuius lib. 8. decad. 1.) Veſtales delinquentes viuæ defoderentur. Quòd autem in aliquibus prædictorum Actis Daria Mineruæ virgo dicatur, non eſt nouum: nam cùm Veſtales penes ſe Palladium haberent, eædem & Palladis virgines dictæ reperiuntur. Palladis ſacerdotes eas appellat Ambroſius lib. 1. de virgin. vbi de his agens, eaſdem poſt emerita caſtitatis ſtipendia nubere conſueuiſſe teſtatur. Id & omnes Ethnici ſcriptores profitentur; vt non mireris, ſi Dariam, tempore nubendi impleto, traditam audias in vxorem Chryſantho, vt eius Acta ſignificant.

[b] Quadragintaſex militum.] De his Beda, Vſuardus, Ado &, alij recentiores ex Actis ſancti Laurentij, vbi eorum martyrij res geſtæ deſcriptæ habentur.

[c] Criſpini & Criſpiniani.] Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri. Extant horum geſta ex antiquis monumentis deſcripta à Mombritio tom. 1. Petr. in catalog. lib. 9. cap. 106. & Sur. tom. 5. De horum martyrum eccleſia Sueſſione poſita agit Gregor. Turon. hiſt. lib. 5. c. 34. in fine.

[d] Miniatis.] De quo Vſuardus, & alij recentiores. Eius Acta ex antiquis tab. deſcripſit Sur. tom. 5. Antonin. in 1. par. tit. 7. c. 8. Petrus in catalog. lib. 9. c. 108. De tranſlatione reliquiarum ipſius in Gallias tempore Othonis Imp. meminit Sigebert. in chron. anno Domini 969.

[e] Proti & Ianuarij.] Horum Acta manuſcripta ex Sardinia miſſa accepimus. Agit de iiſdem Franc. Fara lib. 1. de reb. Sardois.

[f] Martyrij & Marciani.] Agunt de his Græci hac die in Menologio his verbis: Natalis ſanctorum martyrum Marciani & Martyrij cùm

Paulus

Paulus Epiſcopus Conſtantinopolitanus à Conſtantio Imp. Ariano in Armeniam miſſus exul, ab Arianis ſuffocatus, beatum finem aſſecutus eſt, Marcianus & Martyrius propter Orthodoxæ fidei obſeruantiam gladio cæſi ſunt, & ſepulti in porta Melandeſia Conſtantinopolitanæ vrbis; quibus S. Ioannes Chryſoſtomus templum à fundamentis erexit. Hæc ibi.

[g] Bonifacij Papæ.] Hic ſucceſſit Zoſimo. Eius Acta, ac dirum ſchiſma ab Eulalio concitatum, ex manuſcriptis epiſtolis tunc vltrò citróque miſſis deſcripſimus in Annalib. Eccleſiaſticis.

[h] Frontonis Epiſcopi.] Beda, Vſuardus, & alij. Meminit eiuſdem Petrus Cluniac. lib. 1. epiſt. 2. & Petrus in catalog. libro 9. cap. 109. Extat de eodem epigramma Bonad. Santon. lib. 3. monod. 26.

[i] Gaudentij Epiſc.] Hic, defuncto S. Philaſtrio, in eius locum inuitus renitenſque ſubrogatus eſt opera S. Ambroſij Epiſcopi Mediolanenſis, vt ipſemet Gaudentius teſtatur in ſermone habito in ordinatione ſua. De ſuſcepta à ſe in Orientem peregrinatione idem in ſermone de dedicat. eccleſ. Concil. ſanct. pertractat.

[k] Hilarij Epiſc.] De eodem Vſuard. hac die, & alij recentiores.

xxvij. E Septimo Kalend. Nouemb. Luna. 26

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	28	29	1	2	3	4			

OMÆ ſancti Euariſti [a] Papæ & martyris, qui Dei Eccleſiam ſub Hadriano Imperatore ſuo ſanguine purpurauit. In Africa ſanctorum martyrum Rogatiani [b] presbyteri, & Feliciſſimi, qui in perſecutione Valeriani & Gallieni illuſtri martyrio coronati ſunt: de quibus etiam ſcribit ſanctus Cyprianus in epiſtola ad Confeſſores. Nicomediæ ſanctorum martyrum Luciani [c], Florij, & ſociorum. Eodem die ſancti Quoduultdei [d] Epiſcopi Carthaginenſis, qui vnà cum clero à Genſerico Rege Ariano in nauibus fractis abſque remigijs & velis impoſitis, præter ſpem Neapolim appulit, ibique in exilio poſitus, confeſſor occubuit. Narbone ſancti Ruſtici [e] Epiſcopi & confeſſoris, qui claruit temporibus Valentiniani & Leonis Imperatorum. Apud Salernum ſancti Gaudioſi [f] Epiſcopi. Papiæ S. Fulci [g] Epiſcopi. Item ſancti Quadrageſimi [h] ſubdiaconi, qui & mortuum reſuſcitauit.

OCTOBRIS 26.

VARISTI Papæ [a].] Beda, Vſuardus, & Ado de eodem die ſequenti. De eius ſucceſſione Irenæus lib. 3. cap. 3. Epiphan. hæreſ. 27. Euſeb. in chron. & hiſtor. libro 3. cap. 28. Optat. lib. 2. Auguſt. epiſt. 165. Niceph. in chron. & alij. Cetera in Annal. Eccleſiaſt. diximus.

[b] Rogatiani, & Feliciſſimi.] De his item Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Frequenter de his Cyprianus, vt epiſt. 7. 39. 40. & 81. Senior Rogatianus hic dictus eſt reſpectu iunioris. Vixit iiſdem temporibus alius eiuſdem nominis Feliciſſimus, ſed meritis infeliciſſimus; qui ſignifer ſchiſmaticæ factionis, cum ſuis ſocijs à S. Cypriano abſtentus eſt, vt teſtatur epiſt. 39. & 40. Fuit inſuper alius Rogatianus, qui cum Donato paſſus eſt in Gallijs; de quo Gregor. Turonen. de glor. martyr. cap. 60.

[c] Luciani & ſoc.] Beda de his agit, qui etiam addit Heraclium & Marcianum. Luciani autem & Marciani Acta extant apud Mombrit. tom. 2. vit. ſanctor. paſſiq. feruntur temporibus Decij Imperatoris ſub Sabino Proconſule.

[d] Quoduultdei Epiſcopi.] Res geſtas ipſius ſcribit Victor de perſecutione Wandal. libro 1. Succeſſio Epiſcoporum Carthaginen. eius ſæculi ſic ſe habuit: Temporibus Honorij Imperatoris ſedit Aurelius, cuius eſt frequens mentio apud Auguſtinum: poſt quem ſucceſſit Capreolus, de quo Vincent. Lerinen. lib. aduerſus hæreſes in fine; interfuit hic enim per legatos Concilio œcumenico Epheſino. in eius locum ſubrogatus eſt Quoduultdeus, de quo agimus, qui ſedit temporibus Valentiniani, & ſucceſſorum. demum Zenone imperante, creatus eſt ſanctus Eugenius, de quo Victor lib. 2.

[e] Rustici Episcopi.] De eodem Vsuardus. Ad hunc tunc monachum adhuc ætate iuuenem scripsit sanctus Hieronymus egregiam epistolam de viuendi forma; est quarta ordine. factus autem Episcopus peruenit vsque ad tempora sancti Leonis Papæ, qui ad eum dedit epistolam decretalem 92. itemque ad ipsum, aliosque Galliarum Episcopos epistol. 52.

[f] Gaudiosi Episc.] Alios hic ab illo eiusdem nominis sancto Episcopo, qui ex oris Africanis tempore Wandalicæ persecutionis Neapolim appulit, de quo suo loco inferiùs. Constat quidem de his duobus Gaudiosis Acta esse confusa, dum quod est alterius, tribuitur alteri; & aliquando ex duobus efficitur vnus, vt in Actis alterius, quæ extant Neapoli, legimus. Huius corpus reconditum est Salerni in cathedrali ecclesia, in crypta inferiori.

[g] Fulci Episc.] De eodem tab. ecclesiæ Papiensis, & Iacobus Val. de Episc. Papien.

[h] Quadragesimi.] De eius sanctitate & miraculis scribit S. Gregor. Papa dialog. lib. 3. c. 17.

27 Sexto Kalend. Nouemb. Luna. F xxvj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	30	29	1	2	3	4	5			

VIGILIA [a] sanctorum Apostolorum Simonis & Iudæ. Abulæ in Hispania passio sanctorum Vincentij [b], Sabinæ, & Christetæ, qui primùm in equuleo adeò sunt extenti, vt omnes membrorum compages laxarentur; deinde capita eorum lapidibus superposita, vsque ad excussionem cerebri validis vectibus sunt contusa, atque ita martyrium compleuerunt, agente Præside Daciano. Apud castrum Tyle sancti Florentij [c] martyris. In Cappadocia sanctarum martyrum Capitolinę [d], & Erotheidis eius ancillæ, quæ sub Diocletiano sunt passæ. In Æthiopia sancti Elesbaan [e] Regis, qui Christi hostibus expugnatis, misso regio diademate Ierosolymam tempore Iustini Imperatoris, monasticam vitam, vt vouerat, agens, migrauit ad Dominum. Apud Indos sancti Frumentij [f] Episcopi, qui ibi primùm captiuus, deinde Episcopus à sancto Athanasio ordinatus, Euangelium in ea prouincia propagauit.

OCTOBRIS 27.

VIGILIA [a].] De eadem Beda, Ado, Concilium Oxoniense, & alij.

[b] Vincentij & sociorum.] Beda, Vsuardus, Ado, ceterique recentiores de ijsdem agunt hac die. Errore labuntur, qui putant hunc illum esse Vincentium Cæsar augustanum diaconum. Extat de horum passione sacer hymnus in Breuiario Toletano. Plura etiam Vasæus in chron. Flos sanctorum Hispaniæ, & Thesaurus concion. tom. 2. Passi sunt in persecutione Diocletiani sub Daciano Præside.

[c] Florentij.] De eodem ijdem qui suprà, Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores.

[d] Capitolinæ, & Erotheidis.] Agunt de his item Græci hac die in Menologio, passasque tradunt in persecutione Diocletiani Imperatoris, & Zelecinthio Præside Cappadociæ.

[e] Elesbaan.] Habentur eius res gestæ descriptæ in Actis sancti Aretæ martyris apud Metaphrasten 24. huius. De eodem & Nicephorus hist. lib. 17. cap. 6. in fine, & Cedrenus anno quinto Iustini Imperatoris.

[f] Frumentij Episc.] De eodem Græci in Menolog. pridie Kal. Decemb. Eius Acta conscripsit Ruffinus hist. lib. 1. c. 19. Theodoretus lib. 1. c. 23. Socrates libro 1. cap. 15. Sozomenus libro 1. cap. 23. & ex ijsdem Cassiodorus, & alij recentiores, vt Petrus in catalogo lib. 9. cap. 113. Vixit ijsdem temporibus alius Frumentius Episcopus Auxumeos in Ægypto, ordinatus à sancto Athanasio, confessione clarus: multa enim passus est ab Arianis ob tuendam Catholicam fidem: in quem data epistola Tyranni extat apud Athanasium in apologia ad Constant. col. 330.

25. xxv. G Quinto Kalend. Nouemb. Luna. 23

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6			

NATALIS beatorum Apoſtolorum Simonis [a] Chananæi, & Thaddæi [b], qui & Iudas dicitur: quorum Simon in Ægypto, Thaddæus in Meſopotamia Euangelium prędicauit: deinde in Perſidem ſimul ingreſſi, cùm innumeram gentis illius multitudinem Chriſto ſubdidiſſent, martyrium conſummarunt. Romæ ſanctæ Cyrillæ [c] virginis, filiæ ſanctæ Tryphoniæ, quæ ſub Claudio Principe pro Chriſto iugulata eſt. Ibidem ſanctæ Anaſtaſiæ [d] ſenioris virginis & Cyrilli martyrum: illa in perſecutione Valeriani ſub Probo Præfecto vinculis conſtricta, colaphis cæſa, igne & verberibus cruciata, cùm in confeſſione Chriſti immobilis permaneret, abſciſſis mamillis, euulſis vnguibus, dentibus comminutis, manibus pedibuſq. pręciſis, truncata capite, tot paſſionum monilibus ornata migrauit ad Sponſum: Cyrillus autem ei petenti aquam propinans, martyrium pro mercede accepit. Apud Comum S. Fidelis [e] martyris ſub Maximiano Imperatore. Maguntiæ S. Ferrutij [f] martyris. Meldis ſancti Faronis [g] Epiſcopi & confeſſoris. Neapoli ſancti Gaudioſi [h] Epiſcopi Africani, qui ob perſecutionem VVandalorum in Campaniam veniens, in monaſterio apud eam vrbem ſancto fine quieuit. Vercellis ſancti Honorati [i] Epiſcopi.

OCTOBRIS 28.

SIMONIS Chananæi [a].] De quo Beda, ac ceteri Latinorũ hac die; Gręci autem in Menologio ſeorſum à Iuda, ſexto Idus Maij. Errore factum opinatus eſt quidam, hîc de vtroque Apoſtolo Simone & Iuda agi; quaſi mendoſus ſit codex, ac dicere velit: Simonis, qui & Iudas: nam hunc etiam appellatum eſſe Iudam, ſcribit S. Hieronymus in epiſtola ad Galat. c. 4. & contra Heluidiũ, iunctis his quę ab eodem in Matthęum ſcribuntur c. 10. Sed & Sophronius apud Hieron. de Script. Eccleſ. in Simone, & Dorotheus in Synop. itidem aiunt Simonem cognomento dictum eſſe Iudam, eumq. fratrem fuiſſe Iacobi, eidemq. ſucceſſiſſe in ſede Epiſcopali, atque ſub Traiano martyrium conſummaſſe. Sed ad arguendos eiuſmodi errores plura à nobis dicta ſunt in tom. 1. Eccleſiaſticorum Annalium, anno Domini 68. Quod autem pertinet ad præſentem diem, agi hîc re vera de duobus Apoſtolis, non tantùm innumera vetuſta exemplaria fidem faciunt, ſed & ratio perſuadet: nam etſi alter ipſorum in Ægyptum, alter verò in Meſopotamiam profectus, Euangelium prædicauit; ſimul tandem conuenientes, in Perſide martyrio coronati ſunt; vt hîc etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij profitentur ex Actis ipſorum, quę incerto auctore in Paſſionibus Apoſtolorum conſcripta habentur, quorum Beda meminit in retract. in Act. Apoſtol. cap. 1. De vtroque agi eodem die, indicat etiam vetus eccleſiaſticum Officium eo die recitari conſuetum, ac præcipuè antiquus hymnus de ijſdem, qui ponitur in Breuiario Toletano. In qua autem prouincia Simon Apoſtolus Euangelium prædicauerit, antiquioribus ſubobſcurum fuiſſe videtur: nam Origenes, Gregorius Nazianzenus, Euſebius, Chryſoſtomus, Theodoretus, & Socrates, cùm de ceteris agunt Apoſtolis, locaq. referunt peregrinationis & Apoſtolatus eorum, de Simone dicere omiſerunt. Aliorum verò, qui poſt prædictos ſcripſerunt, diuerſæ reperiuntur ſententiæ. Auctor qui nomine Iſidori fertur, de vit. & obit. ſanct. c. 82. & 83. dicit Simonem prædicaſſe Euangelium in Ægypto: Nicephor. lib. 2. cap. 40. addit Africam, eumque tandem ad Britannos perueniſſe teſtatur: id ipſum etiam Dorotheus in Synopſi: quorum ſententiam Græci ſecuti videntur in Menologio, vbi etiam (quod non probatur) dicitur Simon

item Nathanael appellatus. Rursus autem in eodem Apostolo errasse reperiuntur nonnulli, putantes hunc eumdem esse cum illo Simone, qui passus reperitur in persecutione Traiani, de quo Euseb. in chronic. & histor. lib. 3. cap. 26. Fuerunt eius sententiæ idem qui supra auctor de vit. & obit. sanct. cap. 82. Sophron. apud Hieron & Beda, qui tamen in retract. in Act. Apost. recantat palinodiam. Diuersos planè esse, varia ipsorum martyrij Acta testantur, & alia complura, quæ breuitatis causa prȩterimus.

[b] Thaddæi, qui & Iudas dicitur.] De eo etiam hac die Latini omnes, Grȩci autem xiij. Kal. Iulij. Sicut de duobus Simonibus, ita & de duobus Thaddæis exorta est ambiguitas: siquidem alter ex his Apostolus, hic de quo agimus; alter autem fertur ex numero septuagintaduorum discipulorum; qui ad Abagarum missus, in Syria prædicauit Euangelium, vt auctor est Eusebius hist. lib. 1. cap. 13. in fine. Duos item & inter se diuersos fuisse Thaddæos, testatur Beda in retract. in Act. Apost. cap. 1. id ipsum scribit Niceph. hist. lib. 2. cap. 40. ac ceteri Græcorum, qui eiusdem sententiæ esse videntur, dum diuersis diebus de Iuda agunt, ac de Thaddæo; de illo nimirum ad xiij. Kal. Iulij, de alio autem ad xij. Kal. Septembris. Verùm S. Hieron. in Matthȩum cap. 10. contrarium sensisse videtur, vnum eumdemq. fuisse Thaddæum Apostolum cum illo qui Edessam ad Abagarum profectus est, quem Luc. Act. cap. 1. Iudam Iacobi, & Matth. Euang. c. 10. Lebbȩum appellat. in quam quidem sententiam ceteri Latinorum abijsse videntur, cùm Occidentalis Ecclesia nonnisi de vno Thaddæo agat commemorationem. Loca autem vbi prædicauit Euangelium, hæc adnumerantur à Nicephoro libro 2. cap. 40. Iudæa scilicet, Galilæa, Samaria, Idumæa, Arabia, Syria, & Mesopotamia, de qua etiam Isidorus & alij testantur. Extant vtriusq. Apostoli Acta, quæ & per lectiones distincta in aliquibus antiquis manuscriptis cod. inuenimus, vt in aliquibus ecclesijs legi consueuerunt; quæ non satis tuta visa sunt Radulpho Tungrensi de obseru. can. cap. 11. Apud Hippolytum in libello de duodecim Apostolis legi, Thaddæum Berythi consummasse agonem. Reliquias S. Thaddæi Ierosolymis ad se missas S. Bernardus accepit, vt in eius vita legitur prope finem.

[c] Cyrillæ.] De eadem Beda, Vsuardus, Ado, & alij ex Actis S. Laurentij. Vidi quȩ superiùs notata sunt in Tryphonia xv. Kal. Nouembris. Cyrillæ, Memmiæ, Iulianæ, Neopistis, ac Sophiæ virginum ac martyrum corpora transtulit Sergius Iunior in Titulum Equitij, vt vetus inscriptio marmori incisa illic posita testatur.

[d] Anastasiæ senioris, & Cyrilli.] Agunt de his Græci in Menolog. die sequenti. Acta Anastasiȩ à Metaphraste descripta recitat Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. Hæc senior dicta respectu alterius Anastasiæ, quæ passa est in persecutione Diocletiani, de qua inferiùs viij. Kal. Ianuar.

[e] Fidelis.] Beda de eodem hac die. Acta Fidelis & sociorum recitat Mombrit. tom. 1. Sermonem & hymnum de eodem scripsit Petrus Dam. Extant apud Sur. tom. 5.

[f] Ferrutij.] Ado hac die. Scripsit de Actis eius atque translatione corporis sermonem Meginradus, quem Surius habet tom. 5. hac die.

[g] Faronis Episc.] De quo Vsuardus, & alij recentiores. Eius vitam ex antiquis codicibus edidit Sur. tom. 5. Meminit eiusdem Sigebert. in chron. an. 620. Vincent. in Spec. lib. 24. c. 17. 18. 19. Petrus in catal. lib. 9. c. 117. Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 74. & lib. 4. c. 139. Ponitur vicesimus ordine Meldensis sedis Episcopus, qui ordinatus est anno Domini sexcentesimo vicesimo, seditque an. 66. vt eius vitæ Acta & tabulæ Meldensium Episcoporum testantur.

[h] Gaudiosi Episc.] De eo tab. Neap. ecclesiæ: habentur ibidem eius Acta. Vidi eiusdem cœmeterium subterraneum in suburbijs Neapolis, vbi hactenus inter alia nobilia antiquitatis monumēta ipsius tumuli seruatur inscriptio musiuo opere exarata, licet ob vetustatem iam pȩnè diminuta, his verbis: HIC REQVIESCIT IN PACE S. GAVDIOSVS, QVI VIXIT AN...... DIE KAL. NOVEMB...... INDICT. VI. Hȩc ibi. Hic ex Africa profugus, vrgente dira persecutione excitata à Genserico Wandalorum Rege Ariano, Neapolim appulit, eiusq. sanctitas miraculis illustrata, non tantùm Campanis, sed exteris quoque innotuit. In Actis sancti Agnelli hȩc de sancto Gaudioso leguntur: Agnellus abbas electus in monasterio quod beatus Gaudiosus cognomento Septimus Cælius, S. Bitinensis ecclesiȩ Pontifex in Africa, condere studuit in hac Parthenopea ciuitate, eo tempore quo ex Africæ partibus aduenit cum sancto Quoduultdeo & ceteris Præsulibus fugiens persecutiones Wandalorum, &c. Perseuerat solemnis cultus Neapoli, vbi in eius ecclesia, decenti honore, sacra ipsius pignora asseruantur. Claruit circa annum Domini quadringentesimum quadragesimum: ea etenim persecutio in Africa conflata est Theodosio decimumseptimùm & Festo Coss. anno Domini 439. Eiusdem nominis Episcopis Capuanus interfuit Concilio Rom. sub Martino Papa & martyre, vt eius Concilij Acta produnt.

[i] Honorati Episcopi.] De eodem tabulæ ecclesiæ Vercellensis. Meminit ipsius Paulinus in vita sancti Ambrosij. Epitaphium ad eius sepulchrum in marmore incisum, typis excusum habetur ante vitam S. Eusebij eiusdem ecclesiæ Episcopi: incipit: Pontificis sancti, &c. Tertius ibi ponitur eius sedis Episcopus, cuius vitam ex antiquis monumentis eius ecclesiæ se scripsisse testatur Galesinius. Successit hic Limenio, seditque temporibus Anastasij & Innocentij Romanorum Pontificum. Claruit eiusdem nominis Honoratus Episcopus Nouariensis temporibus Symmachi Papæ. Extat ad ipsum scripta egregia epistola Ennodij Ticinensis.

xxiiij. A **Quarto Kalend. Nouemb. Luna.** 29

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

IN Lucania ſanctorum martyrum Hyacinthi [a], Quincti, Feliciani, & Lucij. Sidone in Phœnicia S. Zenobij [b] presbyteri, qui ſub nouiſſimæ perſecutionis acerbitate alios ad martyrium exhortans, martyrio & ipſe dignatus eſt. Eodem die ſanctorum Epiſcoporum Maximiliani [c] martyris, & Valentini confeſſoris. Bergomi ſanctæ Euſebiæ [d] virginis & martyris. Ieroſolymis natalis beati Narciſſi [e] Epiſcopi, ſanctitate, patientia, ac fide laudabilis, qui centum & ſexdecim annorum migrauit ad Dominum. Auguſtoduni S. Ioannis [f] Epiſcopi & confeſſoris. Caſſiope in inſula Corcyræ S. Donati [g], de quo ſcribit B. Gregorius Papa. Viennæ depoſitio beati Theodori [h] abbatis.

OCTOBRIS 29.

HYACINTHI, & ſoc. [a]] De his Beda, Vſuardus, & alij recentiores. De reliquijs ſancti Hyacinthi meminit S. Gregorius in regiſtro libro 7. Indict. 2. epiſt. 12.

[b] Zenobij.] De eodem Beda, Vſuard. Ado, ac ceteri. Scribit de eo Euſeb. hiſt. lib. 8. c. 25. Niceph. lib. 7. c. 16. Longè alius hic ab eo de quo Græci agunt die ſequenti in Menologio.

[c] Maximiliani & Valentini.] Vetera manuſcripta, ex quibus Molanus in additionibus ad Vſuardum hac die.

[d] Euſebiæ.] Tabulæ eccleſiæ Bergomenſis, ex quibus Galeſinius hac die.

[e] Narciſſi Epiſc.] De eodem Beda, Vſuard. Ado, & alij: pluribus Euſebius in chron. & hiſt. libro 4. cap. 19. lib. 5. cap. 12. & lib. 6. cap. 8. & 9. Niceph. lib. 5. cap. 9. & 10. Meminit eiuſdem S. Epiphanius in Panar. hęreſ. 66. & Niceph. Epiſc. in chronic. Confundunt nonnulli hunc cum Narciſſo Gerundenſi, de quo ſuprà. Fuit hic trigeſimus eius ſedis Epiſcopus: claruit ſub Seuero, & ſucceſſoribus Imperatoribus.

[f] Ioannis Epiſc.] De eodem tab. eccleſiæ Auguſtodunen. Eius vita ſcripta fertur à Walfrido eius ſucceſſore.

[g] Donati.] Gregor. Papa in regiſtro lib. 2. epiſt. 2. meminit de corpore eiuſdem S. Donati, pluribus autem inferiùs epiſtola octaua; ibi & de Caſſiope caſtro meminit.

[h] Theodori abb.] aliàs Theodarij, ſic & Molanus, qui de eodem agit hac die.

xxiij. B **Tertio Kalend. Nouemb. Luna.** 30

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

IN Africa natalis ſanctorum Martyrum [a] ducentorum viginti. Tingi in Mauritania paſſio ſancti Marcelli [b] Centurionis, qui capitis abſciſſione martyriũ compleuit ſub Agricolao agente vices Pręfecti Prętorio. Alexandrię ſanctorum martyrum Chronionis [c], Iuliani, Macarij, & aliorum tredecim ſub Decio

Decio Imperatore. Ibidem sanctæ Eutropiæ [d] martyris, quæ martyres visitans, cum illis sæuissimè cruciata, reddidit spiritum. Caralis in Sardinia sancti Saturnini [e] martyris, qui in persecutione Diocletiani sub Barbaro Præside capite truncatus est. Apameæ S. Maximi [f] martyris sub eodem Diocletiano. Legione in Hispania sanctorum martyrum Claudij [g], Luperci, & Victorij, filiorum S. Marcelli Centurionis; qui in persecutione Diocletiani & Maximiani sub Digniano Præside iussi sunt decollari. Ægeæ in Cilicia passio sanctorum Zenobij [h] Episcopi, & Zenobiæ sororis eius, sub Diocletiano Imperatore & Lysia Præside. Altini S. Theonesti [i] Episcopi & martyris, qui ab Arianis occisus est. Parisijs S. Lucani [k] martyris. Antiochiæ sancti Serapionis [l] Episcopi, eruditione clarissimi. Capuæ sancti Germani [m] Episcopi & confessoris, magnæ sanctitatis viri: cuius animam in hora obitus eius ab angelis in cælum ferri sanctus Benedictus aspexit. Potentiæ in Lucania sancti Gerardi [n] Episcopi.

OCTOBRIS 30.

MARTYRVM ducentorum viginti. [a]] De his item Beda, Vsuardus, Ado, consentiuntque vet. manuscripta.

[b] Marcelli.] Beda ac ceteri omnes de eodem hac die. Extant eius martyrij Acta publica à Notariis excepta: descripsit eadem Sur. tom. 5. insuper eius certamen & corona præclarè canuntur hymno sacro in Breuiario Toletano Fuit hic pater duodecim filiorum, qui omnes pari triumpho dignati, parem patri assecuti sunt coronam martyrij. De his omnibus in Breuiario Eborensi, & in chron. Hispan. Vasæi, qui de Marcello agens, passum dicit Fausto iterùm & Gallo Coss. est is annus à Christo ducentesimus nonagesimusoctauus. De eodem in Flor. sanct. Hispan. vbi & de martyrijs duodecim filiorum pleniùs agitur; licet aliqui alij loco illorum ibi ponantur. Quinam fuerint huius filij, habes ex Breuiario Eborensi apud eumdem Vasæum in chron. Hispan.

[c] Chronionis & soc.] Agunt de his Græci etiam in Menologio hac die, & Eusebius ex epistola Dionysij lib. 6. cap. 34. Verùm de Iuliano, & Euno, qui idem est cum Chronione, siue Coronione, agitur etiam superiùs 27. Febr. de Macario autem infrà 8. Decembris.

[d] Eutropiæ.] Græci itidem hac die in Menologio pluribus de eadem agunt.

[e] Saturnini.] Accepimus eius Acta manuscr. passusq. habetur an. vicesimo Imp. Diocletiani, eius Consulatu octauo, tertio Kal. Nouemb. Alia Acta habet Mombrit. tom. 2. vit. Sanct. Meminit eiusdem Fara de reb. Sard. De basilica S. Saturnini in Sardinia mentio habetur in vita sancti Fulgentij Episcopi Ruspensis apud Sur. tom. 1.

[f] Maximi.] Græci agunt de eodem xvij. Kal. Octob. in Menologio.

[g] Claudij & soc.] Fuit Claudius vnus ex filijs S. Marcelli Centurionis, de quo hac die agitur, Lupercus item & Victorius eodem patre geniti. Plura de his in Flore sanct. Hispan. vbi de omnibus eiusdem S. Marcelli filijs agitur; sed quod ad nomina singulorum spectat, consule (vt diximus) Vasæum in chron. anno 306. & Thesaur. concion. tom. 2.

[h] Zenobij & Zenobiæ.] Agunt de his Græci etiam hac die in Menologio, eorumque martyrium describunt; sed pleniùs Metaphrastes eorum Acta refert: extant apud Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. hac die.

[i] Theonesti Episcopi.] Tabulæ eius ecclesiæ, itemque Sigebert. in chron. anno 425. & Petrus in catalog. lib. 10. cap. 9.

[k] Lucani.] De eodem vet. manuscripta, ex quibus Molan. hac die in addit. ad Vsuard.

[l] Serapionis Episc.] Beda, Vsuardus, & alij recentiores de eodẽ hac die. Scribit de ipso Euseb. in chron. an. 10. Commodi Imper. & hist. lib. 6. c. 10. Hieron. de script. Eccles. Niceph. Callist. lib. 4. c. 20. & 27. Niceph. Episc. Const. in chron. In Concil. Alexandrino temp. Athanasij commendatur eius Catholica fides scriptis olim testata, vt de eo item Niceph. lib. 10. cap. 14.

[m] Germani Episc.] Ado, & alij recentiores: pluribus S. Gregorius lib. 2. dialog. c. 35. & lib. 4. cap. 40. hist. Miscel. lib. 15. in Iustino Imp. lib. de Rom. Pontif. in Hormisda, Ioan. Episcopus Constantinop. in libello fidei Catholicæ ad Hormisdam. De eius legatione Constantinopolim, de mandatis acceptis ab Hormisda, de litteris ad eum scriptis, de relatione Germani, rebusq. tunc ab eo gestis Constantinopoli, & cùm reuerteretur Romam, plures extant epistolæ, quas ex codice Vaticano descripsimus, intexuimusque Annal. Ecclesiast. Successio Episcoporum Capuanæ ecclesiæ illorũ temporum sic se habuit: Sub Pontificatu Hilari Papæ sedit Tiburtius, qui interfuit Romano Concilio sub eodem Pontifice celebrato; post quem sedit Constantinus, qui item interfuit Synodo Romę habitę sub Felice Pontifice, vixitq. etiam tẽpore Papę Symmachi, seditq. cum alijs in Concilijs Romanis aduersus Laurentium pro Symmacho, vt prædictarum Synodorum

dorum Acta declarant. Post Constantinum denique sedit sanctus Germanus, de quo hac die celebritas agitur. De eodem habetur mentio in Actis S.Placidi à Gordiano conscriptis.

[n] Gerardi Episcopi.] Tabulæ & vetera manuscripta eius ecclesiæ.

xxij. C Pridie Kalend. Nouemb. Luna. 31

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9			

VIGILIA [a] omnium Sanctorum. Romæ natalis beati Nemesij [b] diaconi, & Lucillæ virginis filiæ: qui cùm à fide Christi flecti nequaquam possent, iubente Valeriano Imperatore, decollati sunt octauo Kalendas Septembris: quorum corpora à beato Stephano Papa sepulta, deinde à beato Sixto via Appia hac die honestiùs tumulata, Gregorius Quintus in Diaconiam sanctæ Mariæ Nouæ transtulit, vnà cum sanctis Symphronio, Olympio Tribuno, Exuperia eius vxore, & Theodulo filio, qui omnes Symphronij opera conuersi, & ab eodem S.Stephano baptizati, martyrio coronati fuerant. Quæ Sanctorũ corpora Gregorio XIII. summo Pontifice ibidem inuenta, sub altari eiusdem ecclesiæ honorificentiùs collocata sunt sexto Idus Decembris. Eodem die sanctorum Ampliati [c], Vrbani, & Narcissi, quorum meminit sanctus Paulus ad Romanos scribens: qui ob Euangelium Christi à Iudæis & Gentilibus cæsi sunt. In Gallia apud Augustam Veromanduorum S. Quinctini [d] ciuis Romani, ordinis senatorij, qui sub Maximiano Imperatore martyrium passus est: cuius corpus post annos quinquagintaquinque, reuelante angelo, inuentum est incorruptum. Constantinopoli sancti Stachis [e] Episcopi, qui à beato Andrea Apostolo primus eiusdem ciuitatis Episcopus ordinatus est. Mediolani S. Antonini [f] Episcopi & confessoris. Ratisponæ sancti VVolfgangi [g] Episcopi.

OCTOBRIS 31.

VIGILIA [a].] De eadem Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Concil. Oxonien. & qui agunt de diuinis officijs.

[b] Nemesij & Lucillę.] Beda de ijsdem, ac recentiores. Agitur de his martyribus in Actis S.Stephani Papæ & martyris apud Surium tom. 4. die 2. Augusti. Adhuc perseuerat locus Lucillæ virginis in cœmeterio Callisti, vbi in lapide sepulchri inscriptio vetus posita legitur. Vltima translatio, cuius hîc habetur mentio, facta est solemniter operâ Illustrissimi & Reuerendiss. Antonij Carafæ tunc diaconi, nunc presbyteri Cardinalis Bibliothecarij, Protectoris monachorũ ordinis S.Benedicti congregationis Montis Oliueti, qui prędictam curant ecclesiam; cuius egregiâ operâ, apud complures illorum pristina illa monastica exactissima disciplina est restituta, quam speramus in ceteros propagandam.

[c] Ampliati & sociorum.] De his Paulus ad Rom. cap. 16. Græci etiam horum omnium diem natalem celebrant hac die in Menologio. Hippolytus mart. in libello de 72. discipulis ait Ampliatum Odyssæ, Vrbanum in Macedonia, & Narcissum Athenarum creatos esse Episcopos: de Ampliato & Vrbano idem profitetur Dorotheus in Synopsi; Narcissum autem Patrarum dicit fuisse Episcopum.

[d] Quinctini.] Agunt de Quinctino Beda, Vsuardus, Ado, ceterique recentiores, cuius martyrij Acta ex antiquis codicibus edidit Sur. tom. 5. agitque de eius sacri corporis translatione. Mentio de eodem habetur in Actis sanctorum Crispini & Crispiniani, de quibus agitur suprà x. Kalendas Nouembris. De miraculis ad sepul-

sepulchrum eius scribit Gregorius Turonensis de gloria martyrum cap. 72. & 73.

[e] Stachis Episc.] De eodem hac die Gręci in Menologio. Hic ille Stachis, cuius Paulus meminit ad Roman. cap. 16. de quo & Niceph. Episc. Constantinop. in chron. & Niceph. Callist. hist. lib. 8. c. 7. Hippolytus in libello de septuag. duob. discip. ex quo eadem Doroth. in Synopsi.

[f] Antonini.] De quo tab. ecclesiæ Mediolanensis, ex quibus & Galesinius hac die.

[g] VVolfgangi Episc.] Eius res gestas ex vet. manuscript. edidit Sur. tom. 5. Legi prætereà libellum ipsius vitam continentem, eamque sactis imaginibus referentem; suntque inibi descripta miracula post obitum facta. De eodem Lambert. in chron. & Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 229. & lib. 4. c. 226. Sedit (vt prædicta Acta indicant) annis vigintiduobus, migrauitque ex hac vita anno Domini 999. licet Lambertus referat eius obitum anno 994.

NOVEMBER.

1 Kalendis Nouemb. Luna. D xxj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10

FESTIVITAS [a] omnium Sanctorum, quam in honorem beatæ Dei genitricis virginis Mariæ & sanctorum Martyrum Bonifacius Papa Quartus, dedicato templo Pantheon, celebrem & generalem instituit agi quotannis in vrbe Roma. Sed & Gregorius item Quartus postmodum decreuit, eamdem festiuitatem, quæ varijs modis iam in diuersis ecclesijs celebrabatur, in honore omnium Sanctorum solemniter hac die ab vniuersa Ecclesia perpetuò obseruari. Tarracinæ in Campania natalis sancti Cæsarij [b] diaconi, qui diebus multis in custodia maceratus, posteà cum sancto Iuliano presbytero in saccum missus, in mare præcipitatus est. In castro Diuione sancti Benigni [c] presbyteri, qui à beato Polycarpo missus in Galliam ad prædicandum Euangelium, postquam sub Marco Aurelio Imperatore à Terentio Iudice grauissimis tormentis multipliciter est afflictus, tandem collum eius vecte ferreo tundi, & corpus lancea perforari iubetur. Eodem die S. Mariæ [d] ancillæ, quæ Christianæ religionis nomine accusata, sub Hadriano Imperatore diris verberibus afflicta, equulei extensione, & vngularum laceratione vexata, martyrium compleuit. Damasci passio sanctorum Cæsarij [e], Dacij, & aliorum quinque. In Persia sanctorum martyrum Ioannis [f] Episcopi, & Iacobi presbyteri, sub Sapore Rege. Tarsi sanctarum Cyreniæ [g] & Iulianæ, sub Maximiano Imperatore. Aruernis sancti Austremonij [h] primi eiusdem ciuitatis Episcopi. Parisijs depositio sancti Marcelli [i] Episcopi. Baiocis sancti Vigoris [k] Episcopi, tempore Childeberti Francorum Regis. Tibure sancti Seuerini [l] monachi. In pago VVastinensi sancti Maturini [m] confessoris.

Festivitas omnium Sanctorum [a].] Agunt de eadem cetera Martyrolog. atque in Ordine Romano hęc scripta habentur: In ipsis Kalend. Nouemb. Romæ, & per totũ Orbem plebs vniuersa, sicut in die Natalis Domini, ad ecclesiam in honorem omnium Sanctorum, ad Missarum solemnia conuenire studeat: illud attendentes, vt quidquid humana fragilitas per ignorantiam aut negligentiam in solemnitatibus ac vigilijs Sanctorum minùs plenè peregerit, in hac obseruatione sancta soluatur. Hęc ibi; eademq. Albinus Flac. de diuin. offic. Annua die nataliria sanctorum martyrũ in ecclesia peragi, ex pristina maiorũ traditione, ab ipso initio nascentis Ecclesiæ, religionis vsus obtinuit: idq. intelligit Tertullianus de coron. milit. cùm ait: Pro natalitijs annua die facimus. Ea de causa S. Cyprianus summa adhibita diligentia diem notari mandat, quo quis martyrium consummasset, epist. 36. quo autem ritu huiusmodi natalitia agi cõsueuissent, idem docet epist. 34. cùm ait: Sacrificia pro eis (vt meministis) semper offerimus, quoties martyrum passiones & dies anniuersaria commemoratione celebramus. Mittimus hîc de his innumera aliorum sanctorũ Patrum testimonia recensere, egimus de his pleniùs in Annalib. Ecclesiast. Vt autem omnium simul martyrũ vna eademq. die celebritas ageretur, ex Bonifacij Papæ IV. institutione Romæ est sumptum exordiũ, cùm anteà ea die Kalend. Nouembrium esset vniuersale ieiunium, de quo Isidorus agit de Eccles. offic. lib. 1. c. 39. Postmodum verò, quod Romæ tantùm peculiariter agebatur, Greg. Papa Quartus ceteris Occidentalis orbis ecclesijs faciendum pręcepit. De Transalpinis Sigebert. in chron. anno Domini 835. docet his verbis: Tunc, monente Gregorio Papa, & omnibus Episcopis assentientibus, Ludouicus Imp. statuit, vt in Gallia & Germania festiuitas omnium Sanctorum in Kalend. Nouemb. celebraretur, quam Romani ex instituto Bonifacij Papæ celebrant. Hæc Sigebertus. Quòd autẽ ante Ludouicum Pium Imp. in Gallijs eiusmodi solemnitas nullatenus peragi consueuerit, satis exploratum habetur ex eo, quòd in Concil. Moguntino habito tempore Caroli Magni Imp. cùm in canone tricesimosexto festi dies in illis ecclesijs agi consueti recenseantur, nulla prorsus mentio fit de eiusmodi celebritate, sicut nec etiam in Capitular. Regum lib. 1. c. 164. lib. 2. c. 36. & lib. 6. c. 186. Quòd verò ferantur sermones aliqui S. Augustini nomine in eadem solemnitate habiti: scire debemus in primis, illum ipsum primum ordine eo titulo pręnotatum, secundùm exactam censuram scholæ Louaniensis, non Augustino, sed Alcuino esse tribuendum; fuitq. fortasse librariorũ mendum, vt pro Alcuino scriberent Augustinum. At verò in antiquo codice manuscript. ecclesiæ S. Mariæ ad Martyres Romæ, vbi ea celebritas primùm agi cœpta est, inuenimus eumdem sermonem sub titulo Odonis abbatis Cluniacensis. Rursus autem sermo ille 14. in additione Parisiensi, qui eodem titulo consignatur, Augustini cùm germanus sit, habitus ab eo noscitur in die natali alicuius virginis & martyris, vt patet ex eius exordio. Reperimus in eodem codice alios sermones S. August. de martyribus, ad eam tamen solemnitatem accommodatos, vt quem habuit de Massa candida, nondum, quod sciam, typis excusum, cuius exordium est: Dilectissimi fratres, &c. Alius est, qui incipit: Delectat videre campos segetum, &c. Tertius ita: Sancta festiuitas, &c. Quartus verò sic: Psalmus qui cantatur, &c. Est hic primus ordine de pluribus martyribus, ceteri autem nondum editi sunt. hi quidem per octauas eius solemnitatis legi consueuerunt vnà cum tractatu in Apocalypsim titulo Pauli Orosij, & sermo de omnibus Sanctis, incipiens à Dei genitrice Maria: qui in aliquibus codicibus adscribitur Maximo Taurinensi, sed in dicto codice ponitur titulo Maximi Tarentini; sicque exorditur: Legimus in ecclesiasticis historijs, &c. Extant de eadem solemnitate inter alios duo sermones Innocentij Papæ. De dedicatione autem Pantheon in honorem Dei genitricis & omnium Sanctorum dictum satis est suprà tertio Idus Maias. Hîc verò non prætereundum putamus, quòd legitur in Martyrologio Bedæ hac die, Pantheon fuisse erectum à Domitiano Imp. Putassem mendum vitio librariorum in codicem irrepsisse, nisi constaret eumdem auctorem idem scripsisse lib. de sex ætat. in Traiano. Id quidem à veritate alienum est; cùm constet Augusti tempore à Marco Agrippa tertiùm Consule excitatum, anno ab Vrbe condita septingentesimo vicesimoseptimo, ante Christi aduentum anno 25. cuius quidem rei etsi nullius antiquorum suppeteret testimonium, ipsa in frontispicio posita vetus inscriptio satis indicat, quæ habetur adhuc temporibus nostris: M. AGRIPPA L. F. CONS. TERTIVM. FECIT. De eodem Dio libro 53. histor. Rom. hæc ait: Pantheum, quod perfecit Agrippa, id sic dicitur fortassis, quòd in simulacris Martis & Veneris multas deorum imagines acciperet: vt verò mihi videtur, quòd forma conuexa fastigiatam cæli similitudinem ostenderet. Voluit Agrippa in eo Augusti quoque statuam collocare, nomenq. operis ei adscribere: neutrum autem eo accipiente, in Pantheo ipso Cæsaris superioris statuam, & suam & Augusti in vestibulo posuit, &c. Hęc Dio. Quòd autem Cybeli deorum matri tradunt fuisse dicatum, aliud testari Plinius videtur, qui hæc propiùs spectauit, atque lib. 36. nat. hist. c. 15. Ioui Vltori fuisse dicatum affirmat. Compresso nimirum bello ciuili, Mar. Antonio & Cleopatra ad Actiacum superatis; M. Agrippa iam secundùm, indeque & tertiùm consul id muneris obtulit Ioui Vindici, cui ob hostes deuictos, aras erigi ac templa, sacrificiaque offerri, fuisse vsitatum, Romanarum rerum antiqui scriptores, inter quos Tacitus lib. 3. & 15. testatum reliquerunt.

[b] Cæsarij.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Huius Acta ex vet. manuscrip. cod. Surius edidit. tom. 6. Plura leguntur de eodem in Actis sanctorum Nerei & Achillei apud Sur. tom. 3. die 12. Maij. Quod autem in ijsdem Actis, necnon in aliquibus Martyrologijs passus legitur sub Claudio Imp. corrigendum videtur: nam si Traiani temporibus pro Christiana fide certauit, & corpora sanctarum Flauiæ Domitillæ &

& sociarum sepulturæ mandauit (vt eadem Acta testantur) qua ratione post annos centū & septuaginta sub Claudio potuit coronari? Si verò de Claudio Nerone (vt videntur significare) intelligatur, rursus etiam patens error deprehenditur, cùm longè ante Traianum Imperatorem Nero sit mortuus. Acta eiusdem martyris scripsisse reperitur Albericus diaconus Cassin. cœnobij, vt auctor est Petrus diac. bibliothec. Cassin. lib. de vir. illustr. eius monasterij, c. 21. Eademq. (vt idem testatur c. 46.) Gelasius, qui ex monacho Cassinensi factus est Papa, versibus exornauit. Erat vetus memoria S. Cæsarij martyris Romæ in Palatio dicta, cuius meminit S. Greg. Papa in regist. lib. 11. c. 1. eratq. ibi abbatia, vna ex vigintiduabus quas notatas vidimus in antiquo Rituali, quod habetur in bibliotheca Vatic. in cod. manuscrip. cuius est titulus, Liber censuum. Quę quidem ecclesia posteà conuersa est in Titulum. Ea diruta, corpus martyris translatum est in basilicam Helenianam, dictam alio nomine sanctæ Crucis ad Ierusalem in Atrio Sessoriano, vbi hactenus religiosissimè asseruatur. S. Bernardus Romam veniens, multis ad martyrē precibus fusis, dentem ex eius capite tandem accipere meruit, vt in eius vita lib. 4. c. 1. legitur. Brachium eiusdem à S. Annone Coloniēsi Episcopo delatū esse Coloniam, in Actis eiusdem Annonis lib. 1. c. 34. habetur expressum, ibiq. c. 35. de miraculis scitu dignis ab eodem mart. Romæ editis pręclarè agitur, apud Sur. tom. 6. die 4. Decembr. Ceterùm eamdem antiquissimam huius sancti ecclesiā iam vetustate collapsam, & inter vineta vepribus situq. obductam iacentem, sanctissimus Pontifex Clemens Octauus hoc ipso anno, quo hęc denuò cudimus, restituere, ornareq. feliciter est aggressus. Agimus de ea octauo Eccles. Annalium tomo in Sergio Primo Rom. Pontif.

[c] Benigni.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, & Ado pluribus. Eius Acta ex antiquis monumentis edidit Sur. tom. 6. Mombrit. tom. 1. Petrus in catal. lib. 10. cap. 3. Plura etiam Sur. in Actis SS. Tergeminorum tom. 1. Porrò non ab Aureliano Imp. (vt aliqui putant) sed sub Marco Aurel. passus habetur. Qui enim fieri potest, vt discipulus Polycarpi peruenerit vsque ad tempora Aureliani? De eius reliquijs Greg. Turon. hist. Franc. lib. 10. c. 31. in fine, qui & agit de eiusdem miraculis lib. de glor. mart. c. 51. De eius venerandi corporis translatione agitur in vita S. Annonis Episcopi Coloniensis lib. 1. c. 38.

[d] Mariæ ancillæ.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij hac die. Pluribus de ea Vincent. lib. 11. c. 86. & 87. Petrus in catal. lib. 10. c. 4. & alij.

[e] Cæsarij, Dacij, & soc.] Agunt de his etiam Græci hac die in Menologio.

[f] Ioannis & Iacobi.] Græci de ijsdem in Menologio hac die.

[g] Cyreniæ & Iulianæ.] De his itidem Græci agunt in dicto sæpiùs Menologio.

[h] Austremonij Episc.] Huius Acta metro scripsit S. Proiectus, vt auctor, qui eius vitam scripsit, testatur, quam habes apud Sur. tom. 7. hac die. Meminit eiusdem Gregor. Turon. hist. Franc. lib. 1. c. 30. pluribus de glor. confess. c. 30. Petrus Clun. lib. 1. epist. 2. & alij.

[i] Marcellini Episcopi.] De eodem Vsuardus hac die. Scripsit eius vitam Fortunatus ad sanctum Germanum Episcopum Parisien. Extat apud Surium tomo 6. Gregor. Turon. de eodem libro de glor. confess. cap. 89. & Petrus in catal. lib. 10. c. 7. Ponitur nonus eius sedis Episcopus in tab. Democharis.

[k] Vigoris Episc.] Agunt de eo Vsuardus, Ado, & alij. Eius Acta recitat Sur. tom. 6. Petrus in catalog. lib. 10. cap. 5. Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 272. & lib. 4. c. 131. Claruit temporibus Childeberti Regis Francorum, fuitq. decimus eius sedis Episcopus.

[l] Seuerini.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Conditum habetur eius venerabile corpus Tibure ad S. Laurentij, vt eius ecclesiæ vetera monumenta significant, quæ manuscripta accepimus.

[m] Maturini.] Vsuardus de eodem hac die. Eius vitæ Acta habet Mombrit. tom. 2. & Petrus in catal. lib. 10. cap. 6. Vixisse fertur temporibus Maximiani Imperatoris.

2 Quarto Nonas Nouemb. Luna. E xx.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

COMMEMORATIO [a] omnium fidelium defunctorum. Eodem die natalis sancti Victorini [b] Pictauiensis Episcopi, qui post multa edita scripta (vt S. Hieronymus testatur) in persecutione Diocletiani martyrio coronatus est. Tergeste passio beati Iusti [c], qui in eadem persecutione sub Manatio Præside martyrium consummauit. Sebastæ sanctorum Carterij [d], Styriaci, Tobiæ, Eudoxij, Agapij, & sociorum martyrum sub Licinio Imperatore. In Perside sanctorum martyrum Acindini [e], Pegasij, Aphthonij, Elpide-

Elpidephori, & Anempodisti, cum plurimis socijs. In Africa natalis sanctorum martyrum Publij [f], Victoris, Hermetis, & Papiæ. Tarsi in Cilicia sanctæ [g] Eustochij virginis & martyris, quæ sub Iuliano Apostata, post dira tormenta, in oratione reddidit spiritum. Laodiceæ in Syria sancti Theodoti [h] Episcopi, qui non solùm verbis, sed rebus & virtutibus fuit ornatus. Viennæ sancti Georgij [i] Episcopi. In monasterio Agaunensi sancti Ambrosij [k] abbatis. Cyri in Syria sancti Marciani [l] confessoris.

NOVEMBRIS 2.

COMMEMORATIO omnium fidelium defunctorum [a].] Non recenter statutum fuit in Ecclesia, vt pro defunctis commemorationes anniuersariæ agerentur. Ex maiorũ traditione (inquit Tertullianus de coron. milit.) pro defunctis annua die facimus. De ijsdem Anniuersarijs repeti consuetis S. Gregorius Nazianzenus in oratione in funere Cæsarij fratris hæc ait: Alia persoluimus, alia daturi sumus, anniuersarios enim honores & commemorationes offerentes, & ij quidem certè qui superstites relinquentur. hæc Gregor. Satisq. sit modò tum ex Latino, tum ex Græco auctore hæc monstrasse; vt tam in Occidentali, quàm Orientali Ecclesia istæc piè religioséque seruari consueuisse intelligantur. alibi enim de his cumulatè egimus. Vt autem vna eademque die vniuersalis ageretur memoria omnium fidelium defunctorum, omnes id in primis acceptum ferunt S. Odiloni abbati Cluniacensi. Testatur id Petrus Damian. in vita ipsius, & Sigebert. in chron. an. Domini 998. Quod etenim ille in suis monasterijs faciendum curauit, id postmodum Romani Pontificis auctoritate vbique locorum seruandum sacris legibus sancitum videtur. vt verò hac ipsa die post solemnitatem omnium Sanctorum; ex ordine officij Ecclesiastici ratio sumpta videtur. Nam ante Odilonem ducentis ferè annis vixit Amalarius Fortunatus Episc. Treuerensis, temporibus Ludouici Pij Imp. ad quem etiam scripsit libros de offic. Ecclesiast. hic (inquam) in libro de ord. antiphonar. cap. 65. hæc ait: Post officium sanctorum inserui officium pro mortuis. multi enim transierunt de præsenti sæculo, qui non illicò sanctis coniunguntur; pro quibus solito more officium agitur. hæc ibi.

[b] Victorini.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, & Petrus in catal. lib. 10. c. 12. Scribit de eodẽ S. Hier. de script. Eccles. & in epist. 13. ad Paulinum, vbi eum appellat inclytum Victorinum martyrio coronatum. idem in epist. 84. ad Magnum, in præfat. in Euangel. Matthæi ad Euseb. & in procem. in Isaiam. Ne mireris, Lector, si huius Victorini opuscula Gelasius Papa in cap. Sancta Roman. distinct. 15. recensuit inter apocrypha: nam (vt scribit S. Hieron. de script. Ecclesiast. in Papia) sectatus est Victorinus vnà cum alijs nonnullis viris sanctis & eruditis sententiam de Millenario, quæ quidem (vt superiùs diximus) vsque ad tempora Damasi Papæ, absq. iactura fidei, vel communionis diuisione liberè ferebatur, nec crimini data est Papiæ, Iustino martyri, vel alijs, quo minùs inter sanctos & Ecclesiasticos viros adscriberentur. At verò, ea damnata sententia, etiam illi fauentes scriptiones iure proscriptæ videntur. Rursus autem de Victorino monemus Lectorem, incerto quodam modo irrepsisse in Synodum Romanam secundam sub Siluestro Papa habitam cap. 2. damnationem Victorini Episcopi Pictauiensis, cyclos Paschales perperã supputantis: nam nihil prorsus illi commune cum Paschali calculo, vel cum Siluestro Papa, cùm iam temporibus Diocletiani fuerit martyrio coronatus. Error supradictus videtur prouenisse ex alio Victorino Aquitano, Ecclesiastici calculi supputatore, cuius cyclos erroris coarguerunt Victor Capuanus, Beda, & alij; qui & vixit tempore Hilari Papæ, vt scribit Gennadius de vir. illustr. cap. 88. Vnde apparet canonem illum non esse illius Romani Concilij habiti sub Siluestro, sed alterius, in illud tamen illapsum. Vel dicendum, de alio quopiam ignoto homine illic agi, & non de Victorino Episcopo Pictauiensi: nam in tabulis Episcoporum eius ecclesiæ vnus tantùm eius nominis, idemque martyr, ac primus eius sedis Episcopus ponitur, de quo hìc agitur.

[c] Iusti.] Eius Acta breui compendio recitat Petrus in catal. lib. 10. cap. 9. De eodem vet. manuscripta, atque recentiores.

[d] Carterij & socorum.] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio, vbi & eorum certamen describitur.

[e] Acindini & soc.] De his item hac die Græci in Menologio. Metaphrastes autem ex antiquis monumentis eorum Acta descripsit; quæ habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6.

[f] Publij & soc.] Beda, & alij recentiores de his agunt hac die.

[g] Eustochij.] De eadem Petrus in catal. lib. 10. c. 10. vbi eius Acta paucis complexa refert.

[h] Theodoti Episc.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Scribit de eodem Euseb. histor. libro 7. cap. vlt. & Nicephorus lib 6. cap. 36.

[i] Georgij Episc.] De ipso Beda, & recentiores. Ado Vien. in chron. ponit anno Domini sexcentesimo nonagesimonono; numeraturque decimusquintus eius sedis Episcopus.

[k] Ambrosij abbatis.] Agunt de eo Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catalog. lib. 10. cap. 15. & Trithem. de vir. illustr. ordinis sancti Benedicti lib. 3. cap. 273.

[l] Marciani.] De eodem hac item die Græci in Menologio: scripsitque eius res gestas Theodoretus in Theophilo cap. 3.

Tertio

3 Tertio Nonas Nouemb. Luna. F xix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
30	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9	10	11	12

NATALIS ſancti Quarti [a] Apoſtolorum diſcipuli. Cæſareæ in Cappadocia ſanctorum martyrũ Germani [b], Theophili, Cæſarij, & Vitalis, qui in perſecutione Deciana optimè duxerunt martyrium. Cæſarauguſtæ ſanctorum innumerabilium Martyrum [c], qui ſub Daciano Hiſpaniarum Præſide mirabiliter occubuerunt pro Chriſto. Viterbij ſanctorum martyrum Valentini [d] preſbyteri, & Hilarij diaconi, qui in perſecutione Maximiani ob Chriſti fidem cum ſaxi pondere in Tiberim præcipitati, & inde ab Angelo diuinitus erepti, demum abſciſſis ceruicibus coronam martyrij perceperunt. In Anglia ſanctæ VVenefridæ [e] virginis & martyris. In monaſterio Claræuallenſi depoſitio ſancti Malachiæ [f] Epiſcopi Connerthenſis in Hibernia, qui multis virtutibus ſuo tempore claruit: cuius vitam ſanctus Bernardus abbas conſcripſit. Eodem die ſancti Huberti [g] Tungrenſis Epiſcopi. Viennæ ſancti Domni [h] Epiſcopi & confeſſoris. Item depoſitio ſancti Pirmini [i] Meldenſis Epiſcopi. Vrgellæ in Hiſpania ſancti Hermengaudij [k] Epiſcopi.

NOVEMBRIS 3.

QVARTI [a].] De quo Paulus ad Roman. cap. 16. Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Hunc Berythi eccleſiæ Epiſcopum datum eſſe, tradit Doroth. in Synopſi, idque ex Hippolyti libello de 72. diſcipulis.

[b] Germani & ſociorum.] Beda, Vſuardus, Ado, & Petrus in catalogo libro 10. cap. 18. vbi ex priſcis tabulis eorum Acta paucis deſcribit.

[c] Innumerabilium Martyrum.] Eadem hyperbole vtitur Vſuardus, dum de his agit hac die. Hi etenim ſunt, quos Prudentius Periſtephan. hymn. 4. cecinit his ſapphicis, dum de Cæſarauguſtana ciuitate agit:

Sola in occurſum numeroſiores
Martyrum turbas Domino paraſti:
Sola prædives pietate multa
Luce frueris.
Vix parens orbis populoſa Pœni,
Ipſa vix Roma in ſolio locata,
Te decus noſtrum ſuperare in iſto
Munere digna eſt.
Omnibus portis ſacer immolatus
Sanguis excluſit genus inuidorum
Dæmonum, & nigras pepulit tenebras,
Vrbe piata.

Et paulò pòſt de ijſdem:

Nec furor quiſquam ſine laude noſtrûm
Ceſſit, aut clari vacuus cruoris:
Martyrum ſemper numerus ſub omni
Grandine creuit.

Agens de ciuitate Cęſarauguſtana Iſidorus li. 15. Origin. dum eam dicit eſſe pręſtantiorem cunctis Hiſpaniæ ciuitatibus, Illuſtrior eſt, inquit, florens ſanctorum martyrum ſepulturis. De his item Petrus in catalog. lib. 10. cap. 17. Vaſæus in chron. Hiſpan. pluribus auctor in Flore Sanct. Hiſpan. Qui omnes tradunt, horum omnium martyrum multitudinẽ appellatam eſſe Maſſam candidam, eò quòd corporum eorum combuſtorum cineres remanſerint niuę candidiores; quo ſigno ab alijs terris cineribus diſcreti, collecti ſunt. De his item agitur in Theſauro concion. tom. 2. hac die.

[d] Valentini & Hilarij.] Horum martyrum Acta manuſcripta accepimus ab eccleſia Viterbienſi, vbi eorum capita cathedralis eccleſiæ magna veneratione conſeruat.

[e] VVenefridæ.] Huius Acta Rupertus abbas Salopienſis conſcripſit, quæ recitat Sur. in tom. 6. In catalog. ſcript. Britan. traduntur eadem ab Elerio Cambrio ſcriptis mandata. Agit de eadem Molanus in addit. ad Vſuardum hac die. Quę autem in ijſdem Actis de perenni fonte & miraculis illic

illic fieri solitis describuntur, maiora his accepi à fidelissimo teste oculato Reuerendiss. D. Thoma Episcopo Asaphensi, Romani Pontificis in obeundis Episcopalibus functionibus Suffraganeo, vitæ sanctitate, fidei confessione, atque doctrina conspicuo, nuper Romæ dolore omnium optimorum ex humanis sublato.

[f] Malachiæ Episc.] Scripsit eius vitæ Acta S. Bernardus, qui eumdem viuenté, ac posteà defunctum mirificè coluit. Extant eiusdem ad eumdem epist. 315. 316. & 317. & sermo in eiusdem festiuitate. Excessit è vita (vt idem testatur) anno Domini millesimo centesimo quadragesimooctauo, quarto Nonas Nouemb. ob commemorationem autem defunctorum translata est eius celebritas in hanc diem, quo solemniùs agi posset.

[g] Huberti Episcopi.] Eius res gestas ab ipsius discipulo fidelissimè scriptas habet Sur. tom. 6. ibique de eius translatione agitur, & de religioso cultu eiusdé memoriç à Regibus impertiri solito. Ordinatus à Sergio Papa anno Domini sexcétesimo nonagesimooctauo, diem obijt anno 730. Numeratur eiusdé sedis Episcopus tricesimus ordine. Plura de eodé Molan. in Indic. SS. Belg. aitq. eumdem dedisse Leodio sigillum publicú sancti martyris Lamberti imagine insignitum, & huiusmodi inscriptione notatum: SANCTA LEGIA ROMANÆ ECCLESIÆ FILIA. Re vera quidem, quod ad fidem Catholicam pertinet, casta & pudica, quæ semper sanctæ matris sectata vestigia, nullo vmquam hęreseon est fœdata contagio: immò hisce ærumnosis temporibus nostri sæculi, cùm hęresum alluuiones Gallias inundarunt, non solùm nullis valuit obrui fluctibus, sed stans constantissimè ex aduerso, opposuit se pro muro domui Israel, facta forma (vt de Thessalonicensi ecclesia scribit Apostolus) omnibus credentibus; cunctisq. circumpositis regionibus illustre edidit seruandæ atque tuendæ religionis exemplum. Sic, faxit Deus, maneat semper: & quod fide prædicat, operibus impleat.

[h] Domni Episcopi.] Dominum hunc appellat Ado Viennen. qui in chronico an. Domini 527. hæc de ipso scribit: Viennensis Episcopus Dominus floruit; hic tam in diuinis, quàm in sæcularibus actibus claruit, amator pauperum, redemptor captiuorum, vitaque probatissimus. Hæc Ado. Agit de eodem hac die Molanus in addit. ad Vsuardum. Ponitur decimusnonus eius sedis Episcopus.

[i] Pirmini Episcopi.] De eodem Beda hac die. Huius vitam conscripsit Warmannus Comes, Episcopus Constantiensis, itemque Henricus Augiensis abbas, vt notat Molan. hac die. De eodem Trithem. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 265. & lib. 4. cap. 191. Numeratur vicesimus eius sedis Episcopus.

[k] Hermengaudij Episcopi.] Tabulæ eius ecclesiæ, & Flos sanct. Hispan. de eodem hac die.

xviij. G Pridie Nonas Nouemb. Luna. 4

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11	12	13			

BONONIÆ sanctorum martyrum Vitalis [a] & Agricolæ, quorum prior posterioris seruus anteà fuit, posteà consors & collega martyrij: in quem persecutores omnia tormentorum genera exercuerunt, ita vt non esset in corpore eius sine vulnere locus; quæ constanter perferens, in oratione spiritum Deo reddidit: Agricolam verò plurimis clauis cruci affigentes interemerunt. Eorum translationi sanctus Ambrosius cùm interesset, martyris clauos, sanguinem triumphalem, & crucis lignum se collegisse refert, ac sub sacris altaribus condidisse. Eodem die natalis sanctorum Philologi [b] & Patrobæ, sancti Pauli Apostoli discipulorum. Augustoduni sancti Proculi [c] martyris. In Pago Vilcassino sancti Clari [d] presbyteri & martyris. Ephesi sancti Porphyrij [e] martyris sub Aureliano Imperatore. Myrę in Lycia sanctorum martyrum Nicandri [f] Episcopi, & Hermæ presbyteri, sub Libanio Præside. Eodem die natalis sancti [g] Pierij presbyteri Alexandrini, qui in diuinis scripturis nobiliter eruditus, vita purissimus, & ad Christianam philosophiam nudus

penitus

penitus & expeditus, sub Caro & Diocletiano Principibus, regente Alexandrinam ecclesiam Theona, florentissimè docuit populos, & diuersos tractatus edidit: post persecutionem verò omne vitæ suæ tempus Romæ versatus, in pace quieuit. Apud Ruthenos in Gallia beati Amantij [h] Episcopi, cuius vita & sanctitate & miraculis extitit gloriosa. In Bithynia sancti Ioannicij [i] abbatis. In Pannonia apud Albam Regalem depositio beati Emerici [k] confessoris, filij sancti Stephani Hungarorum Regis. Treuiris sanctæ Modestæ [l] virginis.

NOVEMBRIS 4.

VITALIS & Agricolæ [a].] De his etiam Vsuardus, & alij recentiores. Eorum martyriū describit S. Ambrosius lib. de exhortat. ad virgin. vbi & de eorum inuentione atque translatione, de qua & Paulinus in vita S. Ambrosij. De horum reliquijs meminit Paulinus Nolanus Episcopus in Natali nono sancti Felicis, Gregorius Turonen. hist Francorum lib. 2. c. 16. & de glor. mart. c. 43. Petrus in catal. lib. 10. c. 21. & alij.

[b] Philologi & Patrobæ.] Quorum meminit Paulus ad Romanos cap. 16. Agunt de his item Græci in Menologio die sequenti. Philologum Synope, Patrobam Neapoli præfectum esse Episcopum, tradit Dorotheus in Synopsi: licet Hippol. martyr libro de 72. discip. testetur Patrobam fuisse creatum Episcopum Puteolanum.

[c] Proculi.] De eodem Vsuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 11. num. 309. & alij recentiores.

[d] Clari.] Vsuardus de eodem & alij, adstipulanturque vetera manuscripta.

[e] Porphyrij.] Agunt de eodem hac item die Græci in Menolog. eiusq. martyrium describunt.

[f] Nicandri & Hermæ.] Græci itidem hac die in Menologio de ijsdem agunt.

[g] Pierij.] De eo Beda, Vsuardus, Ado, & alij; licet deprauatè in aliquibus codicibus pro Pierio, Hierius, vel Irenæus legatur. Scribit de Pierio Euseb. hist. lib. 7. cap. vlt. Hieron. de script. Ecclesiast. & epist. 84. ad Magnum. Erat Alexandriæ ecclesia, Pierij dicta, cuius meminit Epiphan. hæresi 69.

[h] Amantij Episc.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij de eodem. Huius vitam ex antiquis codicibus edidit Sur. tom. 6. conscriptamq. putat à Fortunato. De eodem mentio habetur in Actis sancti Quinctiani eiusdem sedis Episcopi, de quo infrà Idibus Nouembris: transtulit enim ipse eiusdem Amantij corpus, vt testatur Gregorius Turonen. in vita sanctorum Patrum cap. 4.

[i] Ioannicij.] Agunt de eodem Græci hac die in Menologio, ac pluribus res ab eo gestas referunt, quas pleniùs prosecutus est Metaphrastes. extant apud Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6.

[k] Emerici.] Eius vitam descripsit Sur. tom 6. ex antiquis manuscript. Mart. Polonus recenset obitum anno Domini 1032. Chromer. anno 1036. Agit de eodem Bonfin. de reb. Hungaric. dec. 2. lib. 2. Relatus est inter sanctos vnà cum sancto Stephano Rege ipsius patre à Benedicto Papa Octauo, qui dictus est Nonus.

[l] Modestæ.] Plura scripta habentur de ea in vita sanctæ Gertrudis apud Surium 17. Martij, tom. 2. Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Benedicti lib. 3. c. 183. eamq. claruisse ait circa annum Domini sexcentesimum octogesimum. Agit de eadem Molanus in addit. ad Vsuardum.

5 Nonis Nouemb. Luna. A xviij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14			

SANCTI Zachariæ [a] sacerdotis & Prophetæ, patris beati Ioannis Baptistæ. Item sanctæ [b] Elisabeth eiusdem sanctissimi præcursoris matris. Tarracinæ in Campania natalis sanctorum martyrum Felicis [c] presbyteri, & Eusebij monachi, qui cùm sepelisset sanctos martyres Iulianum & Cæsarium, & multos conuerteret ad fidem Christi, quos sanctus Felix presbyter baptizabat, vnà cum eo tentus est, & ambo ad forum Iudicis ducti,

ducti, nec superati, inde in carcerem inclusi, nocte eadem, cùm sacrificare noluissent, decollati sunt. Emesæ in Phœnicia sanctorum martyrum Galationis [d], & Epistemis coniugis; qui in persecutione Decij flagris cæsi, manibus pedibusque & lingua insuper mutilati, denique truncato capite martyrium consummarunt. Item sanctorum martyrum Domnini [e], Theotimi, Philothei, Siluani, & sociorum sub Maximino Imperatore. Mediolani sancti Magni [f] Episcopi & confessoris. Brixiæ sancti [g] Dominatoris Episcopi. Treuiris sancti Fibitij [h] ex abbate Episcopi Treuirensis. Aurelianis in Gallia sancti Læti [i] presbyteri & confessoris.

NOVEMBRIS 5.

ZACHARIÆ [a].] de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorũ, Græci autem in Menologio ad Nonas Septembris. Præter illa quæ de ipso scribuntur à S. Luca Euangel. cap. 1. Epiphanius etiam agit pluribus lib. de vit. & interit. Prophet. c. 23. traditq. occisum esse ab Herode inter vestibulum & altare: eiusdem sententię fuit Origenes in Matth. cap. 25. Petrus Alexandrinus Episcopus & martyr in can. 13. Gregorius Nyssenus in orat. de Christi natiuitate, Basil. homil. de humana Christi generatione, Cyrillus Episc. Alexandrinus libro aduersus Anthropomorphitas; id ipsum in Sacra Valentinianus Imp. ad Episcopos Asiæ, quam recitat Theodoretus hist. lib. 4. cap. 7. qui omnes de hoc Dominum Iesum locutum putant apud Matth. c. 23. cùm de Zacharia occiso ab illis inter templum & altare loquitur. quæ licet minùs probari Hieronymo videatur, dum explicat illum locum Matthęi c. 23. tamen apud me quidem tot tantorumq. veterum Theologorum plurimũ valet assertio. Diuersa prorsus ab his erat commentitia histor. ab hæreticis excogitata de Zachariæ nece, & visione asini, quam refert & reprobat Epiphanius hæres. 26. qui (vt diximus) prioris sententiæ est grauissimus assertor. Tertullianus in Scorpiaco, cùm agit de Zacharia qui necatus est inter templum & altare, testatur perennes eius cruoris maculas silicibus impressas in tẽplo indelebiles esse relictas. Incidi in manuscript. codicem bibliothecę Vaticanę de peregrinatione ad terram sanctam; legiq. inter aliqua quę hactenus relicta sunt templi Ierosolymitani vetera monumenta, illic inesse lapidem, in quo recens cruor aspersus indelebili nota aspiceretur; quem dicerent esse sanguinem Zachariæ, qui inter templum & altare occisus est: licet & Hieronymus vbi suprà hæc ipsa vulgi potiùs opinione iactata, quàm certa veritate constãtia putet. De illa quęstione, an idẽ fuerit summus Sacerdos, satis plenè egimus in Annalibus Ecclesiasticis. Caput autem eius asseruatur Romæ in Laterano, ex quo per dies aliquot olim sanguinem emanasse tradunt. Nec id pętermittimus, quod Iosephus scribit, reperiri adhuc alium Zachariam filium Baruch nobilissimum ac ditissimum Hebræorum, moribusque laudatissimum, occisum in medio templi à Zelotarum factione temporibus Vespasiani tunc ducis exercitus in Iudæa. hæc de ipso Iosephus de bello Iud. lib. 5. cap. 1.

[b] Elisabeth.] Iungitur Zachariæ marito suo Elisabeth, non ea ratione quòd vnà eademque die (quod sciatur) vterque migrarit è corpore: sed cùm eius natalis certæ diei ignorantia aliquando fuerit eius memoria prætermissa; consultius visum est, in commemoratione sanctorum eam coniungere viro suo: nefarium enim est existimatum, sanctissimam feminam, præconio Euangelij celebratam, illiberaliter nimis esse silentio prætermissam; quam sancti Patres præclarissimis laudibus sunt prosecuti, tum qui Lucæ caput primum sunt interpretati, tum etiam qui de Ioannis Baptistæ eius filij natali, vel Dei genitricis visitatione pro concione dixere. Quæ verò ad historiam de ipsa pertinent, collegimus in Annalium tomo primo.

[c] Felicis & Eusebij.] De ijsdem Beda, Vsuardus, & Petrus in catal. lib. 10. cap. 28. Agitur de his pluribus in Actis S. Cæsarij apud Sur. tom. 6. die prima Nouembris.

[d] Galationis & Epistemis.] Agunt & de his Gręci in Menolog. Eorum autem Acta à Metaphraste fusiùs descripta recitat Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6.

[e] Domnini & soc.] De his item Græci agunt in Menologio hac die.

[f] Magni Episc.] De quo & tabulæ ecclesiæ Mediol. ex quibus & Galesinius hac die.

[g] Dominatoris Episcopi.] De eodem tabulæ ecclesiæ Brixian. meminitque eiusdem Rampertus eiusdem ecclesiæ Episcopus in sermone de translatione sancti Philastrij. Numeratur hic decimusquartus post S. Philastrium Episcopus ecclesiæ Brixianæ.

[h] Fibitij abb.] Hic licet alicubi Episc. dictus reperiatur; tamen in tabulis Episcoporum Treuirensium, quas descripsit Demochares, nullus eius nominis legitur Episcopus. Porrò chronic. monast. German. abbatem eum appellat.

[i] Læti.] De quo etiam Vsuardus hac die, & alij recentiores.

Octauo

Octauo Idus Nouemb. Luna. B xvj.

6

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
3	4	5	6	7	8	9	10	10	11	12	13	14	15

THINISSÆ in Africa natalis ſancti Felicis [a] martyris, qui confeſſus, & ad tormenta dilatus, alio die (vt refert ſanctus Auguſtinus, Pſalmum in eius feſtiuitate ad populum exponens) inuentus eſt in carcere exanimis. Theopoli ſanctorum decem [b] Martyrum, qui à Sarracenis paſſi leguntur. Barcinone ſancti Seueri [c] Epiſcopi & martyris, qui ob fidem Catholicam clauo capite confoſſo, martyrij coronam accepit. In Phrygia ſancti Attici [d]. Apud Bergas depoſitio ſancti Vuinoci [e] abbatis, qui virtutibus & miraculis clarus, fratribus etiam ſibi ſubditis multo tempore miniſtrauit. Fundis in Latio ſancti Felicis [f] monachi. Lemouicis in Aquitania ſancti Leonardi [g] confeſſoris, diſcipuli beati Remigij Epiſcopi: qui nobili genere ortus, ſolitariam vitam deligens, ſanctitate & miraculis claruit, ac præcipuè in liberandis captiuis eius virtus enituit.

NOVEMBRIS 6.

FELICIS [a].] Huius meminit ſanctus Auguſtinus tract. in Pſalm. 127. De loco vbi paſſus eſt, varia lectio reperitur: legit Beda, Tumiſſa; Vſuardus & Ado, Toniza, alicubi Thiniſſa: quæ & verior probatur: eſt enim Thiniſſa prope Hipponem in prouincia Numidiæ, de qua Ptolemæus in 2. tab. Africæ. In Itiner. Antonini Toniza dicitur. eius loci Epiſcopus ſubſcriptus reperitur Concilio Carthagin. ſub Cypriano, apud Auguſtin. lib. 3. de baptiſ. contra Donatiſt. c. 13. Alia eſt rurſus Tyniſſa, ſeu Tuniſſa, quæ Tunetum dicitur, vicina Vticæ, hodie Tuneſi vulgò dicta; à Polybio autem, qui eam exactè deſcribit, Tunes appellata reperitur, quam diſtare à Carthagine dicit ſtadiis centum viginti. Hæc lib. 14. hiſt. in fine. Plura de eadem lib. 1.

[b] Decem martyrum.] De his Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. Theopolis, vbi hi celebrantur, Antiochia eſt in Syria. Cur autem, quandòve eo nomine cœpta ſit nũcupari, conſule Niceph. hiſt. lib. 17. c. 3. & hiſt. Miſcel. li. 16. Cedren. an. 2. Iuſtinian. Imp ex quo tẽpore reperies eumdem Imp. Iuſtinianum eamdem ciuitatem in ſuis ſanctionibus Theopolim appellaſſe. Quòd autem hi paſſi dicuntur à Sarracenis; eo tempore id accidiſſe putamus, cùm ſub Coſrhoe Rege Perſarum ea ciuitas à Sarracenis direpta eſt.

[c] Seueri Epiſcopi.] Hunc ferunt paſſum in perſecutione Diocletiani ſub Daciano Prҿſide, & cum eo quatuor ſacerdotes, vt ſcribunt Laurentius de Padilia, & Vaſæus in chron. an. 306. idque pluribus Flos ſanct. Hiſpan. & Theſaur. concion. to. 2. hac die. Molanus autem in addit ad Vſuard. hæc habet: Fuit hic vnus ſeptuaginta Epiſcoporum, qui leges Gothicas in Hiſpania condiderũt: hic à barbaris Gothicis, qui Cathalonſam incolebant, clauo capite confoſſo, martyrio coronatur anno Chriſti ſexcenteſimo triceſimooctauo. Hæc Molan. Vnde autem acceperit, nondum inuenimus: nec alicubi eius nominis Epiſcopum Barcinonenſem legimus in Conciliis quæ frequenter illis temporibus coacta ſunt in Hiſpania, nec etiam apud S. Ildefonſum, qui virorum illuſtrium eorum temporum ſeriem texuit. Fuit & alius Seuerus Epiſcopus Malacitanus, qui ſcripſit aduerſus Vincentium Cæſarauguſtanum Epiſcopum in Arianam hæreſim lapſum circa annum Domini quingenteſimum octogeſimum, vt habet Honorius Auguſtodunenſ. de viris illuſtrib. cap. 30. de eodem Vincentio Cæſarauguſtano lapſo in hæreſim Arianam tempore Leuuigildi Regis Gothorum, meminit S. Iſidorus in chron. Goth.

[d] Attici.] De quo Vſuardus hac die, & recentiores. De alio Attico & ſociis Græci agunt vij. Kalend. Septembris.

[e] Vuinoci abb.] De eodem Ado, & alij. Eius Acta fideliſſimè ſcripta, ſimulque tranſlationem & miracula habet Sur. tom. 6. hac die. Molanus etiam de eo in Indic. Sanct. Belg. Diuerſus hic ab illo de quo Gregorius Turonenſis de geſt Franc. ſcribit lib. 5. cap. 21. & lib. 8. cap. 24. Nam hic, de quo agimus, longè poſt Gregorij tempora claruit, obiitque anno Domini 716.

[f] Felicis.] De quo S. Greg. lib. 1. dial. c. 3. ex quo ceteri acceperunt, qui de ipſo agunt.

g Leonardi.] Beda, Ado, & alij recentiores. Habet eius res gestas Surius tomo 6. Legimus alias in manuscrip. cod. ecclesiæ S. Mariæ ad Martyres Romæ, vbi plura de eius pietate in liberandis captiuis. Agit de eodem Trithem. de viris illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 29. obiisseque tradit anno Domini quingentesimo quinquagesimonono.

xv. C **Septimo Idus Nouemb. Luna.**

7

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16			

PATAVII depositio sancti Prosdocimi[a] primi eiusdem ciuitatis Episcopi, qui à beato Petro Apostolo Episcopus ordinatus, ad prædicandum Dei verbum ad prædictam ciuitatem missus est: vbi multis virtutibus & prodigiis coruscans, beato fine quieuit. Perusiæ sancti Herculani[b] Episcopi & martyris, qui iussu Totilæ Gothorum Regis decollatus est: cuius corpus ita capite vnitum atque sanum quadragesimo post abscissionem die (vt scribit S. Gregorius Papa) repertum est, ac si nulla ferri incisio illud tetigisset. Eodem die sancti Amaranthi[c] martyris, qui apud Albigensem vrbem exacto agonis fidelis cursu sepultus, viuit in gloria. Melitine in Armenia passio sanctorum Hieronis[d], Nicandri, Hesychij, & aliorum triginta, qui in persecutione Diocletiani sub Lysia Præside coronati sunt. Amphipoli in Macedonia sanctorum martyrum Aucti[e], Taurionis, & Thessalonicæ. Ancyræ passio sanctorum Melasippi[f], Antonij, & Carinæ sub Iuliano Apostata. Coloniæ S. Engelberti[g] Episcopi, qui pro defensione Ecclesiasticæ libertatis & Romanæ Ecclesiæ obedientia martyrium subire non dubitauit. Alexandriæ beati Achillæ[h] Episcopi, qui eruditione, fide, conuersatione, ac moribus fuit insignis. In Frisia depositio sancti Vuillibrordi[i] Episcopi Traiectensis, qui à beato Sergio Papa ordinatus Episcopus, in Frisia & Dania Euangelium prædicauit. Metis sancti Ruffi[k] Episcopi & confessoris. Argentorati sancti Florentij[l] Episcopi.

SEPTEMBRIS 7.

PROSDOCIMI[a].] De eodem tabulæ ecclesiæ Patauinæ. Eius res gestas ex antiquis monumentis habet Mombrit. tomo 2. vit. sanct. Petrus in catal. lib. 10. c. 33. & Scard. lib. antiq. vrb. Patau. lib. 2. clas. 6.

[b] Herculani Episc.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores hac die. Eius martyriũ describit S. Greg. Papa dialog lib. 3. c. 13. Mombrit. tom. 2. vit. sanct. eius Acta edidit, passumq; refert anno decimoseptimo Iustiniani Imperatoris: est is annus Domini (secũdùm Fastos Onuphrij) quingentesimus quadragesimusquartus. Sigebert. in chron. de ipso, eodem anno; licet Marian. Scot. passum referat anno 561. nos verò in Annal. ponimus eius martyrium anno Domini 546. Legi & libellum manuscrip. miraculorũ eius, & quidem sincerissimum, nisi quòd in eius exordio ea sunt emendanda, quæ de Iuliani Apostatę temporibus ab aliquo alio præmissa videntur: longè enim discrepant inter se tempora Iuliani, & Iustiniani. Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. cap. 14 adnumerat eumdem S. Herculanum inter monachos ordinis S. Benedicti. Ex monastica quidem vita ad Episcopatum venisse, scribit Gregorius: constat tamẽ iisdem temporibus vtrumq; vixisse, & paulò ante Herculani obitum migrasse ex hac vita S. Benedictũ, qui (vt Leo Episcopus Ostiensis scribit in chron. Cassinen.) excessit ex humanis anno Domini 543. vel secundùm alios 542. quem tamen vsque ad annum saltem 544. peruenisse, ex ipsius rebus gestis cũ Totila Rege colligi potest.

posse nobis videtur. Qui præest hodie eidem Perusinę ecclesię eiusdem cognominis Reuerendiss. D. Vincentius Herculanus, ordinis Prædicatorũ, omni virtutum & litterarum genere ornatissimus, & tanti prædecessoris dignus in Episcopatu successor, in eam sententiam videtur esse proclinior, vt eiusdem nominis duo fuerint eiusdem ciuitatis Episcopi; eò quòd (vt ait) in Actis sanctorum Carpophori & Abundantij martyrum, qui passi sunt temporibus Gentilium Impp. habeatur mentio de S. Herculano Episcopo Perusino. Hæc mihi coràm, cùm nuper Romæ esset. Hoc ipsum profitetur R. P. Ioannes Baptista Brachescus Florentinus, ordinis Prædicatorum, in rebus gestis dictorum sanctorum martyrum, quas vnà cum Actis aliorum sanctorum eiusdem regionis conscripsit. Post S. Herculanum iuniorem (sic enim hunc, de quo agimus, appellare libet) Ioannes eam rexit ecclesiam, cuius mentio habetur in lib. de Roman. Pont. in Vigilio Papa. Fuit alumnus eiusdem S. Herculani S. Floridus Episcopus Tifernas, cuius meminit S. Gregor. dialog. lib. 3. c. 13. & 35. licet mendosus codex habeat, loco Tifernatis, Tudertinæ ecclesiæ fuisse Episcopum.

[c] Amaranthi.] Agunt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Pluribus Gregor. Turon. de glor. mart. c. 57. Petrus in catal. lib. 10. c. 35. Passus fertur temporibus Decij Imp.

[d] Hieronis & soc.] De his item hac die Græci in Menologio. Metaphrastes edidit eorum Acta, quæ describit Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6.

[e] Aucti & soc.] Gręci de iisdem hac die in Menologio, ibique eorum Acta paucis comprehensa narrantur.

[f] Melasippi & soc.] Iidem qui suprà in Menologio hac die, iisdemque verbis.

[g] Engelberti.] Huius egregia certamina Cæsarius monachus scriptis mandauit: extãt apud Sur. to. 6. idemq; auctor addidit librum miraculorum, quæ ab eodem post eius obitum sunt edita. Passus est anno à Christo 1225. cùm sedisset annos sex.

[h] Achillæ Episc.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij hac die. De eodem adhuc presbytero magna cum laude scribit Euseb. hist. lib. 7. cap. vlt. Socrat. li. 1. cap. 13. Cassiod. trip. lib. 1. cap. 12. Niceph. lib. 6. cap. 34. pluraque in Actis S. Petri martyris Episcopi Alexandrini, de quo inferiùs sexto Kal. Decembr. Hunc magnũ Achillam appellat S. Athan. orat. 2. contra Arian. Successit hic eidem S. Petro, vt constat ex eodem Athanasio; Achillæ autem Alexãder, cui Athanasius subrogatur. Aliũ Achillam ponit Epiphan. in Panar. hæres. 69. sedisse immediatè ante Athanasium: sed ab aliis non adnumeratur inter Episcopos Alexandrinos: nam defuncto Alexandro, absente Athanasio, ille tamquam sequester potiùs, quàm vt Episcopus, eidem præfuit sedi mensibus tribus, quousque Athanasius è Comitatu, quò fuerat missus, rediret.

[i] Vuillibrordi Episcopi.] Barbarum ac pronuntiatu asperum nomẽ Sergius Papa, cùm illum Romæ in ecclesia sanctæ Cæciliæ ordinaret Episcopum, mutauit in Clementem: tamen priori nomine potiùs appellatus reperitur. Est ordinatus anno Domini 696. vt testatur Marcellus in vita S. Suiberti cap. 10. qui etiam ibi cap. 6. profitetur se scripsisse eius vitam, quam manuscriptam haberi Molanus refert. Albinus Flaccus eiusdem Acta scriptis mandauit: extant apud Sur. tom. 6. Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij: itemque Beda hist. Anglor. lib. 5. cap. 12. in fin. & de sex ætat. in Iustiniano Secundo. Plura de ipso etiam in vita S. Bonifacij Episcopi Moguntini; ac denique Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Benedicti lib. 3. cap. 137.

[k] Ruffi Episcopi.] De eodem Beda, Ado, & alij recentiores. Agit hîc Beda de eius translatione facta temporibus Clotarij.

[l] Florentij Episc.] Eius vitam ex manuscript. edidit Surius tomo 6. Ponitur hic quartus eius sedis Episcopus. Sedere cœpit anno Domini 663. præfuitque annis duodecim, vt constat ex tabulis eius eccclesiæ, quas descripsit Demochares. Agit de eodem Molanus hac die in addit. ad Vsuardum.

8 Sexto Idus Nouemb. Luna. D xiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17

OCTAVA [a] omnium Sanctorum. Romæ via Lauicana, tertio ab Vrbe milliario, passio sanctorum martyrum Claudij [b], Nicostrati, Symphoriani, Castorij, & Simplicij: qui primò in carcerem missi, deinde scorpionibus grauissimè cæsi, cùm à fide Christi mutari non possent, iussi sunt à Diocletiano in fluuium præcipites dari. Item via Lauicana natalis sanctorum quatuor Coronatorum [c] fratrum, Seueri, Seueriani, Carpophori, & Victorini, qui sub eodem Imperatore ictibus plumbatarum vsque ad mortem cæsi sunt. Horum autem nomina, quæ posteà interiectis annis Domino reuelante ostensa sunt, cùm minimè reperiri tunc potuissent,

statutum fuit vt anniuersaria dies ipsorum vnà cum illis quinque sub nomine sanctorum quatuor Coronatorum recoleretur; qui mos etiam postquam reuelata sunt, in Ecclesia perseuerauit. Romæ sancti Deusdedit[d] Papæ, qui tanti meriti fuit, vt leprosum osculo à lepra sanauerit. Bremæ sancti Vuillehadi[e] primi eius ciuitatis Episcopi, qui vnà cum S. Bonifacio, cuius discipulus fuit, in Frisia & Saxonia Euangelium propagauit. Suessione in Gallia sancti Godefridi[f] Episcopi Ambianensis, magnæ sanctitatis viri. Apud Virodunum sancti Mauri[g] Episcopi & confessoris. Turonis S. Clari[h] presbyteri, cuius sanctus Paulinus epitaphium scripsit.

NOVEMBRIS 8.

OCTAVA omnium Sanct.[a]] Inter maiores Octauas ponitur; de eaque solemniter agi solitum, indicat prædictus manuscript. codex ecclesiæ sanctæ Mariæ ad Martyres.

[b] Claudij & soc.] De iisdem Beda pluribus, Vsuardus, & Ado. Horum Acta edita habentur à Mombrit. tom. 1. sed in nonnullis corrigenda: alia Surius breuiora tom. 6. sed prolixiora nos manuscripta habemus in nostra bibliotheca.

[c] Quatuor Coronat.] Beda & alij omnes de iisdem hac die. Honorius Papa eisdem martyribus ecclesiam erexit, vt constat ex libro de Roman. Pontificibus. Vetus fuit Romæ & adhuc est Titulus nomine sanctorum quatuor Coronatorum, cuius mentio habetur apud S. Gregorium in regist. lib. 4. Indict. 13. c. 44. in fine. Horum martyrum corpora à Leone Quarto Rom. Pont. fuisse inuenta, eiusdem Acta, quæ ab Anastasio Bibliothecario putantur conscripta, testantur; vbi de eorum ecclesia ab eodem restituta, multorumque sanctorum (quas recenset) reliquiis locupletata, exacta mentio habetur.

[d] Deusdedit Papæ.] Successit hic Bonifacio Quarto. Egimus pluribus de eodem in Annalib. Ecclesiasticis.

[e] Vuillehadi Episc.] Eius res gestas fideliter scriptas habet Sur. to. 6. Plura de eodem Crantz. in Saxon. lib. 2. cap. 14. & 15. & in hist. Ecclesiast. Saxon. lib. 1. cap. 7. & 8. Ordinatus fuit eius sedis Episcopus anno Domini 788. De eodem alij plures, ac nouissimè Trithem. de viris illustrib. ord. S. Benedicti lib. 3. cap. 195.

[f] Godefridi Episcopi.] Huius vitam scriptam à Nicolao monacho recitat Sur. tom. 6. Migrauit ex hac vita anno Domini 1013 translatio autem facta est anno 1138. vt eius Acta testantur. Adnumeratur inter Episcopos Ambianenses tricesimusquartus ordine.

[g] Mauri Episcopi.] De quo tabulæ eius ecclesiæ: ponitur secundus eius sedis Episcopus, obiitque diem anno Domini 150. vt apud Democharem legitur.

[h] Clari.] Seuerus de ipso scribit epistola 2. ad Aurelianum diaconum de obitu S. Martini, & in vita S. Martini cap. 25. sepultusq; est in ecclesia quam idem Seuerus erexit, de qua S. Paulinus Nolanus Episcopus in Epist. 12. ad Seuerum, vbi etiam habentur tria epitaphia in sepulchro illius ad perpetuam memoriam describenda, quorum tantùm exordia hîc referimus, estque primi eiusmodi initium:

Nominis vt titulo, sic mentis lumine Clarus
Presbyter hoc tegitur, sed mēbra caduca sepulchro, &c.

Secundi autem est exordium:

Presbyter hic situs est meritis & nomine Clarus,
Martino studiis comes, & meriti modo consors, &c.

Tertium autem ita incipit:

Clare fide, præclare actu, clarissime fructu,
Qui meritis titulum nominis æquiparas, &c.

xiij. E **Quinto Idus Nouemb. Luna.** 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	13	14	15	16	17	18			

ROMÆ dedicatio[a] Basilicæ[b] Saluatoris. Amaseæ in Ponto natalis sancti Theodori[c] militis, qui tempore Maximiani Imperatoris pro Christianæ fidei confessione fortiter cæsus, & in carcerem missus, deinde Domino sibi apparente, ac monente vt constanter & viriliter ageret, releuatus est: nouissimè post-

postquam equuleo suspensus, & vngulis corrasus est, ita vt eius interiora nuda apparerent, ardentibus ignibus comburendus traditur: cuius laudes sanctus Gregorius Nyssenus præclaro encomio celebrauit. Tyanæ in Cappadocia passio sancti Orestis [d], sub Diocletiano Imperatore. Thessalonicæ sancti [e] Alexandri martyris, sub Maximiano Principe. Apud Bituricas sancti Vrsini [f] confessoris, qui Romæ ordinatus à successoribus Apostolorum, primus eidem vrbi destinatur Episcopus. Neapoli in Campania sancti Agrippini [g] Episcopi, miraculis clari. Constantinopoli sanctarum virginum Eustoliæ [h] Romanæ, & Sopatræ filiæ Mauritij Imperatoris. Beryti in Syria commemoratio imaginis [i] Saluatoris, quæ à Iudæis crucifixa, tam copiosum emisit sanguinem, vt Orientales & Occidentales ecclesiæ ex eo vbertim acceperint.

NOVEMBRIS 9.

DEDICATIO Basilicæ Saluatoris [a].] Variis nominibus eadem Basilica dicta reperitur: siquidem in registro S. Gregorij lib. 11. cap. 1. appellatur Basilica Iulij. hæc etenim ibi scripta leguntur: Acclamatum est in Lateranis in Basilica Iulij ab omni clero, &c. Non tamen existimo à Iulio Papa ita dictam: nam duas illum erexisse Basilicas, alteram iuxta Forum, via Flaminia alteram, tradit liber de Rom. Pontific. Vetus enim Vrbis monumentum erat Basilica Iulij, cuius meminit Plin. libro 5. epist. 11. Dicta est etiam Basilica Lateranensis, seu Laterani; ita enim appellant eam S. Hieron. epist. 30. in epitaphio Fabiolæ, & Prudentius contra Symmachum. sic dicta ab ædibus Laterani, quæ (vt Publius Vict. scribit) erant in regione secunda, Cœlimontana nuncupata. Fuisse eas magnificentissimas, testatur Iulius Capitolinus in Marco Aurel. Imp. & Victor in Seuero: quæ posteà temporibus Constantini cesserunt Faustæ Augustæ, ibique sub Melchiade habita est Synodus in causa Cæciliani, vt scribit Optat. Mileuit. lib. 1. contra Parmen. Dicta etiã inuenitur Basilica Constantiniana, quòd dictas ædificiorum moles in ecclesiam mutarit, auxerit, ornaritque. Appellata est etiam Basilica Saluatoris, eò quòd ipsi Saluatori omnium Iesu Christo Deo vero dicata potissimùm esset; cùm alioqui omnes etiam sanctorum ecclesias Deo optimo maximo dicari consueuisse scribat S. Augustinus de ciuit. Dei lib 22. c. 10. Rursus autem adiacentia oratoria S. Ioannis Baptistæ, & S. Ioannis Euangelistæ ab Hilaro Papa constructa in Baptisterio Constantini, effecerunt vt eadem Basilica dicatur etiam nomine S. Ioannis. Non abs re facere videmur, si hîc ponamus de eadem Basilica præclarum elogium Petri Damiani S. Rom. Ecclesiæ Card. Episc. Portuensis, quem ob singularem vitæ sanctitatem, egregiam eruditionem, ac zelum Ecclesiasticæ disciplinæ Hieronymum iuniorem inuenimus appellatum. Is, inquam, in epistola ad Cardinales S. Romanæ Ecclesiæ hæc inter alia scribit: Lateranensis ecclesia, sicut Saluatoris est insignita vocabulo, qui nimirum est caput omnium electorum, ita mater, & quidam apex & vertex omnium per Orbem ecclesiarum. hæc septem Cardinales habet Episcopos, quibus solis post Apostolicum, sacrosanctum illud altare licet accedere, ac diuina mysteria celebrare. &c. De eadem rursus ad Cadaloum schismaticũ his verbis: Hæc igitur ad honorem condita Saluatoris, culmen & summitas totius Christianæ religionis effecta (vt ita dixerim) Ecclesia est ecclesiarum, & Sancta sanctorum. Habet enim intrinsecus beatorum Apostolorum Petri & Pauli diuersis quidem locis constitutas ecclesias, sed sui compage sacramenti (quia videlicet in quodam meditullio posita, quasi caput membris supereminet) indifferenter vnitas. His itaque tamquam expansis diuinæ misericordiæ brachiis, summa illa & venerabilis Ecclesia omnem ambitũ totius Orbis amplectitur; omnes qui saluari appetunt, in materno pietatis gremio confouet, & tuetur. Hac Iesus, summus videlicet Pontifex, arce subnixus, totam in orbe terrarum Ecclesiam suam sacramenti vnitate confœderat; vt vnus Pastor meritò, & vna dicatur Ecclesia, &c. Hęc idcircò hîc descripsisse volumus, vt ostendatur optimo quidem iure eius Basilicæ dedicationem in vniuersa Ecclesia celebrari: vtpote quæ sit parens ac caput omnium ecclesiarum. Quod pertinet ad dedicationem ecclesiarum, adhuc addimus, non solùm olim agi solitam anniuersariam solemnitatem, more maiorum, dedicationis ecclesiæ, sed etiam consecrationis altaris: idque exploratum habetur ex serm. S. Augustini 252. de tempore, itemque ex alio eiusdem 255. de tempore. Porrò vnicuique altari consecrato assistere Angelum Dei, extat egregium exemplum in Prat. spirit. Sophron. cap. 4. At verò non vnum tantùm altare in ecclesia construi & consecrari olim moris fuisse (vt garriunt hæretici) sed plura, habes testimonium S. Gregorij Papæ in registro lib. 5. epist. 50. ad Palladiũ Episc. Sanctonen. vbi agit de ecclesia in honorem Apostolorum, aliorumque sanctorum constructa, deque tredecim ibi altaribus erectis ac dedicandis.

[b] Saluatoris.] De hoc nomine S. Augustinus de Trinitate lib. 3. c. 10. hæc ait: Qui est Hebraicè

 Iesus

Iesus, Græcè σωτὴρ, nostra autem locutione Saluator. Quod verbum Latina lingua anteà non habebat, sed habere poterat, sicut potuit quando voluit. Hæc Augustinus. Quo magis mirandum est, non solùm hæreticos, qui deditâ operâ ab Ecclesiæ Catholicæ consuetudine dissentiunt, sed ex nostris etiam nonnullos Latinę eloquẽtiæ studiosos, à Saluatoris voce tantopere abhorrere: cuius loco Seruatorem dicũt; tamquam hoc sit Ciceronianum verbum, alterum non sit. Atque par esset in negotio fidei, dictionum nostrarum proprietate, Augustino magis, ac ceteris Patribus doctissimis ac sanctissimis, quàm Ciceroni auscultare. Quamquam nũc quidem Tullio saltem ipsi Latinitatis magistro cedendum esset, qui disertis verbis negat Græcam vocem σωτὴρ, vno Latino verbo exprimi posse. Ipsum audiamus, cuius hæc sunt verba in C. Verrem lib. 2. Itaque eum non solùm patronum istius insulę, sed etiam sotera, inscriptum vidi Syracusis. Hoc quantum est? ita magnum, vt Latino vno verbo exprimi non possit. Is est nimirum soter, qui salutem dedit. Hæc ille. Ecce (vt vides) vox vna illa, Seruator, non est visa satis efficax, quæ Græcam vocem Latinè æquè redderet; vnde noua potiùs fuit excogitanda: quod non tantùm in his quæ religionis sunt, sed & in his quæ spectant ad scientias artesque, optimo iure fieri posse ac debere, idem Cicero docet lib. 3. de Finibus, cuius & in eodem libro est illa grauis & tanto Oratore digna sententia, qua ait: Huiusmodi res (ad philosophiam spectantes videlicet) dicere ornatè velle, puerile est: planè autem & perspicuè expedire posse, docti & intelligentis est viri. Hæc ipse. Ego quidem eloquentiæ & Latinè loquendi studium non reprehendo; ita tamen, vt religioni seruiat, non imperet: in qua sententia excellenti doctrina & iudicio viros, fidei nostræ columnas, esse nouimus Augustinum, Hieronymum, Ambrosium, & alios complures, quos recitare perfacilè possem; sed nolo, ne longiùs ab instituti nostri ratione discedam: citabo tamen breuiter aliquot loca. id etenim Augustin. de doctrin. Christian. lib. 2. c. 13. & contra Crescon. lib. 2. c. 1. Ambros. commen. in Luc. c. 2. Hieron. in commen. in Ezechiel. cap. 40. Arnob. lib. 1. aduersus Gentes, Niceph. hist. lib. 8. c. 42. & alij profitentur; nouissimè verò & Molanus vir quidem eruditus de eadem voce agens reprehendit eos qui Seruatorem pro Saluatore ineptè dicere consueuerunt, in annot. ad Vsuard. ad quintum Kalend. Martij in prima edit.

[c] Theodori.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij Latinorum, Græci autem xiij. Kal. Martij in Menologio, & in constit. Emmanuelis Imp. Hic ab eis dictus est Theodorus tyro, ad differentiam Theodori ducis: appellatus est & Amasenus ob locum vbi passus est; dictus & Euchaita, à ciuitate in quam eius corpus translatum est, quæ ab eodem posteà nominata est Theodoropolis à Ioanne Zemisce Imperatore, qui ob ingentem victoriam eius precibus habitam, eidem amplissimam erexit basilicam, annuamque celebritatem auxit, vt scribit Zonaras in 3. part. Annal. in Ioan. Imp. & Cedren. in compend. in eodem. De celebratione eius diei festi habetur in Actis S. Alipij Cionitæ cap. 7. ex Metaphraste die 26. Nouembris apud Sur. to. 6. Huius res gestas, ac pręclarum martyrium descripsit Metaphrastes die 17. Februarij. ibidem etiam recitantur duę orationes in eius laudem, quarum altera dicta est à Greg. Nysseno, altera verò à Nectario Episcopo Constantinopolitano: Constantinopoli etenim percelebris fuit eiusdem martyris cultus, vbi basilicam vetustate pænè collapsam Iustinianus Imperator restituendam curauit, vt scribit Procop. lib. 1. de ædif. Iustin. Imp. De eadem in auth. vt determ. sit num. cleric. collat. 1. tit. 3. Romæ etiam adhuc superest eiusdem martyris ecclesia ad Palatini radices, quam inter diaconias numeratam reperi. Habemus eiusdem martyris Acta manuscripta in nostra bibliotheca. De nobili memoria Theodori martyris apud Damascum posita meminit Ioannes Damascen. de imag. orat. 3. vbi & de miraculo ex imagine eiusdem martyris agitur. Erat celebris peregrinatio in Oriente Euchaitam ad sanctum Theodorum, de qua Pratum Spirituale cap. 180.

[d] Oreitis, aliter Arestis.] De eodem Græci etiam hac die in Menologio. Acta autem eius à Metaphraste edita habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. De ecclesię huius S. Orestis martyris seditibus orta est contentio inter Anthimum Episcopum Tyanæ in Cappadocia, & sanctum Basilium: cuius meminit sanctus Gregorius Nazianz. in oratione dicta in laudem Basilij.

[e] Alexandri.] Agunt de eo item Græci in Menologio, vbi eius nobile certamen describitur.

[f] Vrsini.] De eodem Beda, Vsuardus, & Ado; pluribus autem Gregor. Turon. de glor. confess. cap. 80. Petrus Cluniacens. lib. 1. epist. 2. & Petrus Æquilin. in catalog. lib. 10. cap. 41.

[g] Agrippini Episcopi.] Extant eius acta ex antiquis monumentis Neapolitanæ ecclesiæ, edita à Dauide Romæo, & à Paulo Regio. Legi & libellum miraculorum eius seorsum positum.

[h] Eustoliæ & Sopatræ.] De his etiam Græci in Menologio, earumque Acta referunt.

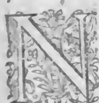
[i] Commemoratio imaginis Saluatoris.] Vetus consuetudo tam in Orientali quàm in Occidentali Ecclesia fuit, & hactenus perseuerat, vt hac die miraculũ ex eadem imagine olim editum annua celebritate recoleretur. In Cõcilio Nicæno secundo, Actione quarta, vbi rei gestæ historia recensetur, hæc ex ea leguntur: Hæc insuper ab eis efflagitamus, vt per annos singulos, mense Nouẽbri, qui apud Hebræos est nonus, apud nos verò vndecimus, nona die ipsius, id est, quinto Idus Nouembris, non minori reuerentia quàm Natalis Domini, aut Paschalis ipsa dies, præcipua obseruatione colatur. Hæc ibi. Contigit eiusmodi insigne miraculum temporibus Constantini Iunioris & Irenes AA. vt in historia manuscript. quæ in aliquibus ecclesiis legi consueuit, quam & in antiquo codice apud nos habemus, apparet; quod & testatur Sigebert. in chron. anno Domini 765. Hæc cùm ita se habeant, planè constat auctorem illius historiæ non esse Athanasium Alexandrinum Episcopum, vt habet recens inscriptio, nec à S. Synodo tamquam Athanasij illius cognitam. cùm etenim alicuius magni Theologi illic de sacris imaginibus citatur sententia, eumdem perhonorificè ac præclaris elogiis nominare consueuerunt. Sanè quidem Ioannes Damascenus, qui tres selectissimas de sacris imaginibus scripsit orationes, in quibus cum à S. Athanasij, multa cete-

ceterorum scriptis testimonia mutuatur, nihil prorsus habet de eiusmodi historia imaginis crucifixæ. Vnde satis esse argumento videtur, post illas Ioannis Damasceni scriptiones id contigisse prædictorum Augustorum temporibus, quorum anno octauo prædicta Synodus celebrata est. Nomen itaque Athanasij Alexandrini aliunde irrepsisse videtur: nam in dicto codice peruetusto hæc charactere Longobardo scripta leguntur: Sermo sanctæ memoriæ Patris nostri Athanasij de imagine Iesu Christi veri Dei æterni, quod factum est miraculum magnum in ciuitate Beryto, tempore Constantini Iunioris, & Irenes vxoris eius. Sustollite oculos, &c. Sequuntur cetera quæ ibidem leguntur. Vnde alicuius alterius potiùs Athanasij in Syria Episcopi, quàm Alexandrini, tractatus ille esse conspicitur; dignus tamen, cui fides integra adhibeatur ab omnibus.

At verò non tantùm de imagine crucifixa, sed & de alia ad Abagarum missa Græci annuam celebritatem agere consueuerunt xvij. Kal. Septembris, vt constat ex eorum Menologio; eamdemq; historiam in aliquibus ecclesiis legi mos fuit, vt inspici potest in cod. manuscrip. ecclesiæ S. Mariç ad Martyres. Scimus Gelasium Papam inter apocryphas recepisse epistolas illas Iesu nomine & Abagari. Sed quid mirum? si probasset vt Christi verba, inter scripturas canonicas fuissent profectò adnumerandæ. At quod ad imaginis historiam pertinet, nihil omnino Gelasius: quam eamdem agnitam nouimus à Patribus prædictæ Synodi Nicænæ Act. quinta. Agnouit ac recepit eam Stephanus Papa in Conc. Romano, vt auctor est Hadrianus Papa, qui eam tuetur historiam in epistola quam scripsit ad Carolum Magnum Imperatorem. Ioannes Damascenus eamdem recipit lib. 4. de fide Orthodoxa cap. 17. Scribit de eadem imagine atque miraculis inde editis Euagr. Schol. hist. lib. 4. cap. 26. Niceph. lib. 2. cap. 7. De eadem est luculenta oratio Constantini Porphyrogeniti Imp. apud Metaphrastem 16. Augusti. In nonnullis sanctorum Actis de eadem celebris mentio habetur, vt in vita sanctorum Samonæ & Guriæ apud Metaphrast. 15. Nouembris, in passione S. Stephani Iunioris, necnon in vita S. Alexij. Et ne quid prętereamus, agunt Græci etiam commemorationem anniuersariam quinto Idus Augusti alterius miraculi ex sacra imagine Saluatoris, quę Constantinopoli à Iudæo ferro percussa, sanguinem fundens, in puteum deiecta est, cuius rei gestæ historiam in eodem vetusto codice apud nos manuscriptam habemus.

10 Quarto Idus Nouemb. Luna. F xij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19			

NATALIS sanctorum martyrum Tryphonis[a], & Respicij, & Nymphæ virginis. In territorio Agathensi sanctorum martyrum Tiberij[b], Modesti, & Florentiæ, qui tempore Diocletiani variis tormentis cruciati, martyrium compleuerunt. Antiochiæ sanctorum Demetrij[c] Episcopi, Aniani diaconi, Eustosij, & aliorum viginti martyrum. Rauennæ sancti[d] Probi Episcopi, miraculis clari. Aurelianis sancti Monitoris[e] Episcopi & confessoris. In Anglia sancti Iusti[f] Episcopi, qui vnà cum Augustino, Mellito, & aliis à beato Gregorio Papa in eam insulam missus ad prædicandum Euangelium, ibidem sanctitate celebris obdormiuit in Domino. In oppido Milleduno sancti[g] Leonis confessoris. Iconij in Lycaonia sanctarum mulierum Tryphennæ[h] & Tryphosæ, quæ beati Pauli pr ędicatione, & exemplo Theclæ, in Christiana disciplina plurimum profecerunt. In Paro insula sanctæ Theoctistes[i] virginis.

NOVEMBRIS 10.

TRYPHONIS & soc.[a]] Latini de his hac die, Græci autem in Menologio de Tryphone tantùm ad Kalendas Februarij. Celebris erat cultus Tryphonis martyris Constantinopoli; in cuius honorem Iustinianus Imp. erexit ecclesiã, de qua Procop. li. 1. de ædif. Iustiniani Imp. Horum martyrum diuersa Acta ferũtur: quorum alia habent, passos esse in Saxonia, alia Apameæ in Syria, alia Nicææ in Bithynia. De Saxonia scribit Petrus in catal. lib. 10. cap. 42. de Apamea Acta ipsorum; de Nicęa Antoninus in prima par. tit. 7. cap. 7 §. 7. Habemus in nostra bibliotheca Tryphonis & Respicij Acta manuscript. quorum est exordium:

Mortuo Gordiano, & successore eius Philippo,&c. vbi hos genere Phrygas tentos esse apud Apameam, ac Nicæam perductos, ibidem consummasse martyrium sub Decio Imp. Aquilino Præfecto, & Pompeiano Primiscrinio traditur. Nymphæ verò seorsum posita habentur Acta, quæ incipiunt: In Sicilia insula, ciuitate Panormo,&c. Fertur in eis, eamdẽ post multa certamina Romam venisse, ibique in pace quieuisse; quæ tamen diuersa videntur ab iis quæ de eadem in aliis Actis leguntur: alia enim Acta habent, diem obiisse in crypta iuxta Suanam, vbi sunt reliquiæ sancti Mamiliani Episcopi Panormitani, quem eodem loco defunctum atque sepultum, eius Acta testantur. Sed & quod habetur in aliis Martyrologiis, In Saxonia: quænam fuerit sententia Reuerendissimi D. Lindani Episcopi Ruremundensis, cùm de his coràm ageremus, paucis perstringam. Dum enim (vt superiùs diximus) occupationes Ecclesiasticæ Romæ eum detinerent, inspiceretque in ecclesia S. Spiritus in Saxia maiori sub altari summo cum honore prædictorum trium martyrum veneranda corpora asseruari: mox in eam perductus est sententiam, vt locus sepulturæ martyrum pro loco passionis in prædictis Actis sit positus. Cùm enim nullus antiquorum vel recentiorum auctorum, qui res Saxonum sunt prosecuti, de prædictis martyribus vel leuiter saltem meminisse reperiatur; adduci minimè potuit, vt iidem in Saxonia passi fuerint; sed ex loco eorum sepulturæ errandi acceptam esse occasionem: existimans locum illum inter Tiberim & basilicam S. Petri positum, qui nunc Saxia nuncupatur, olim Saxoniam, à Saxonibus illic degentibus, esse dictum. Certè Anastasius Bibliothecarius, vel quiuis alius sit auctor, qui res Leonis Quarti Rom. Pont. est prosecutus, locum illum, Vicum Saxonum appellat, meminitque scholæ Saxonum illic positæ. Expugnati etenim Saxones à Carolo Magno Imp. cùm iidem sæpius rebellassent, tandem solum vertere coacti sunt; compluresq; illorum Christiana fide atque Ecclesiastica disciplina imbuendi, Romam sunt missi; qui humanissimè in Vrbe accepti cùm essent, locum illum apud basilicam S. Petri ad habitãdum acceperunt, qui & à nouis accolis nomen accepit, vt Vicus Saxonum, & Schola Saxonum, cuius est etiam mentio in Leone Tertio, diceretur. Hæc est accuratissimi ac disertissimi R. D. Lindani sententia: cui & ego perlibenter adstipulor; ea enim multæ soluuntur ambages.

[b] Tiberij & soc.] De his etiam Beda, Vsuardus, Ado, & Petrus in catal. lib. 10 cap. 46.

[c] Demetrij & soc.] Beda, Vsuardus, & alij recentiores de iisdem agunt hac die.

[d] Probi Episcopi.] Tabulæ ecclesiæ Rauen. Petrus in catalog. lib. 10. c 45 Hier. Rub. in hist. Rauen. lib. 1. vbi & de eius translatione agitur: & Molan. in addit. ad Vsuardum.

[e] Monitoris Episcopi.] De eodem hac die Beda, Ado, & alij. Numeratur vndecimus eius ciuitatis Episcopus in tab. Democh.

[f] Iusti Episc.] Scribit de eo pluribus Beda de gest. Anglor. lib. 1. c. 29. lib. 2. c. 3. 5. 6. 7. 8. & 18. & in epitome, & alij plures auctores, qui prosecuti sunt res Anglorum, eadem quę Beda referentes. Vita functus est anno Domini 632.

[g] Leonis confess.] De eo vetera manuscripta, sicut & in vet. Martyrol. Rom.

[h] Tryphennæ, & Tryphosæ.] Meminit harum Paul. ad Roman. cap. 16. agiturque de his in Actis sanctæ Theclæ, de quorum certa fide superiùs egimus die 23. Septembris.

[i] Theoctistes.] De eadem hac die Græci in Menologio: eius vitam à Metaphraste editam refert Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6.

xj. G Tertio Idus Nouemb. Luna. 11

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20			

TVRONIS in Gallia natalis beati Martini [a] Episcopi & confessoris, cuius vita tantis extitit miraculis gloriosa, vt trium mortuorum meruerit esse suscitator. Cotyæi in Phrygia insignis passio sancti Mennæ [b] Ægyptij militis; qui in persecutione Diocletiani, postquam abiecto militiæ cingulo meruit cælesti Regi secreta conuersatione in eremo militare, procedens in publicum, & se Christianum libera voce declarans, primò diris cruciatibus examinatur; nouissimè fixis in oratione genibus, Domino Iesu Christo gratias agens, gladio cæsus est, ac multis post mortem miraculis claruit. Rauennę sanctorum martyrum Valentini [c], Feliciani, & Victorini, qui in persecutione Diocletiani coronati sunt. In Mesopotamia S. Athenodori [d] martyris, qui sub eodem Diocletiano, & Eleusio

Præside

Præside, ignibus cruciatus, & aliis suppliciis tortus, demum capitis damnatus, cùm carnifex corruisset, nec vllus alius gladio illum ferire ausus esset, orans obdormiuit in Domino. Lugduni sancti Verani [e] Episcopi, cuius vita fide & virtutum meritis fuit illustris. In monasterio Cryptæ ferratæ in agro Tusculano sancti Bartholomæi [f] abbatis, socij beati Nili, cuius vitam ipse conscripsit. In prouincia Samnij sancti Mennæ [g] solitarij, cuius virtutes & miracula sanctus Gregorius Papa commemorat.

NOVEMBRIS II.

MARTINI Episc. [a]] De eodem Beda, & alij omnes hac die: itemque in Capitularibus Regum Franc. li. 6. c. 186. vbi de feriis agitur, his verbis: In transitu S. Martini tertio Idus Nouembr. diem vnum. Scripsit eius res gestas in primis Sulpitius Seuerus commentario de vita ipsius, tribus libris dialogorum, & epistolis tribus. Paulinus Nolanus Episcopus carmine eius Acta cecinit, vt testatur Fortunatus his versibus:

Stemmate, corde, fide, pollens Paulinus, & arte,
Versibus explicuit Martini dogma magistri.

Citat Gregor. Turon. sextum librum carminum S. Paulini de vita sancti Martini, lib. 1. miraculorum eiusdem Sancti. Venâtius Fortunatus & ipse quatuor libris carminum, qui extant, complexus est eiusdem vitę Acta, prout idem Gregor. Turon. testatur. Eiusdem Sancti miracula quatuor libris prosecutus est ipse Gregor. Turonens. egitque de eius translatione. Item S. Odo abbas Cluniacensis scripsit historiam de eiusdem translatione facta in Burgundiam tempore incursionis Danorum, deque eius restitutione; addito de laudibus eiusdem tractatu. Porrò tanti viri res gestæ omni monimentorum genere consecratæ sunt à plerisque Latinorum & Græcorum: nam Zozom. de ipso scribit lib. 3. cap. 13. Niceph. lib. 9. cap. 16. & alij. Fuit dies ordinationis eius, qui & translationis, quarto Nonas Iulij, vt idem Gregor. Turon. scribit lib. 1. miracul. c. 6. & de gest. Franc. hist. lib. 2. cap. 14. hac autem die è vita migrauit (vt ait) Cæsario & Attico Coss. anno Domini (secundùm Fastos Onuphrij) 397. ætatis verò suæ (vt idem auctor scribit) anno octogesimoprimo. At verò perperàm eo anno sub dictis Consulibus S. Martini obitus ponitur. In nostris enim Annal. Eccl. ex testificatione Seueri, aliisque firmis rationibus perspicuè demonstrauimus, migrasse ex hac vita S. Martinum anno Domini 402. Arcadio & Honorio Augg. quintùm Consulibus. Qui enim ex Seueri sententia cap. 3. Vit. ipsius, sub Consulatu Euodij septuagenarius erat, anno nimirum Domini trecentesimo octogesimosexto, cùm damnatæ communionis Episcoporum conuenticulo, vt Maximo satisfaceret, inuitus licet interfuit; idemque eiusdem assertione superuixisse ponatur annos sexdecim; necesse est affirmare dicto anno quadringêtesimosecundo vita perfunctum, agentem ætatis annos octogintasex. Ceterùm quę hic anteà in prioribus editionibus, decepti Seueri auctoritate, de minori numero annorum S. Martini dixeramus, ex iis quæ in iisdem Annalibus posteà disseruimus sunt modò à nobis emendata: ibi enim cum aliis in locis sæpè, tum præcipuè anno Domini 351. occasione baptismi S. Martini de his egimus, perspicuisque rationibus atque ipsiusmet Seueri auctoritate ostendimus, librariorum vitio textum Seueri in ipso exordio Vitæ sancti Martini insigniter deprauatum esse, dum ibi dicitur, annos quindecim natum Martinum militare cœpisse, ac ferè triennium ante baptismum in armis fuisse, ac proinde anno decimooctauo suæ ætatis baptizatum esse, & biennio tantùm post baptismum militem perseuerasse. hæc enim ex iis quæ alibi ipse Seuerus de eodem scribit, firmisque rationibus falsa esse demonstrauimus; ostendentes, Martinum ipso exordio anni ætatis suæ decimiseptimi militiæ nomen dedisse, baptizatum verò annos natum trigintaquinque; & quatuor post baptismum annis in militia iam expletis, missionem legitimam à Iuliano postulasse anno Domini 356. cùm ageret annum ætatis quadragesimum; vitamque propagasse vsque ad annum Domini 402. Quibus omnibus redarguuntur ea etiam quæ idem Gregorius scribit de Ambrosio; quòd per visum interfuit funeri sancti Martini: nam ex prædictis constat ante sanctum Martinum obiisse S. Ambrosium, qui Cæsario & Attico Coss. anno Domini 397. est defunctus. In his enim plus esse deferendum Sulpitio Seuero eius discipulo, quàm ceteris, omnis ratio persuadet. Ceterùm de his pluribus in Annalibus actum est. Non omittêdum, quòd hoc ipso mense, decimaquarta die, de eodem sancto agebatur alia solemnitas, Receptio sancti Martini dicta, vt constat ex primo Concilio Turonensi, in cuius exordio hæc leguntur: Seuero V.C. Consule, sub die 18. Kal. Decembr. cùm ad sacratissimam festiuitatem, qua domini Martini Receptio celebratur, &c. Existimamus autem hanc illam esse diem, qua post altercationes Pictauiensium conantium sibi vendicare corpus eiusdem sancti, à Turonensibus ipsum clàm ablatum, atque nauigio impositum, magna omnium alacritate in Turonensem ciuitatem receptum est, vt scribit Greg. Turon. hist. Franc. lib. 1. cap. vltimo.

[b] Mennæ.] De quo etiam Beda, ac ceteri Latinorum; Græci etiam in Menologio hac die de eodem agunt. Eius Acta à Metaphraste descripta habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. ibique extat præclarum de eo encomium conscriptum à Timotheo Alexandrino, vbi plura de eius miraculis. De peregrinatione ad sepulchrum Mennę mentio habetur in vita sanctæ Apollinaris virginis,

ginis, apud Metaphraſten quinta die Ianuarij.

[c] Valentini & ſoc.] De iiſdem tab. eccleſiæ Rauen. Ado, & alij pluribus, Hieronym. Rub. hiſt. Rauen. lib. 2.

[d] Athenodori.] Agunt Græci de eodem in Menologio ad ſeptimũ Idus Decembris, ibique eius martyrium paucis comprehenſum deſcribitur.

[e] Verani Epiſcopi.] De eo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Petrus autem in catal. lib. 10. cap. 50. hac die ponit Verum Epiſcopum Gabalitanum. Numeratur hic, de quo agimus, viceſimuſtertius ſedis Lugdunenſis Epiſcopus, quartus ab Eucherio. Hunc illum putamus Veranum cuius meminit Gennadius de vir. illuſtr. cap. 63. & 67. & ad quem Hilarus Papa epiſtolam ſcripſit.

[f] Bartholomæi abb.] Huius vitæ vetera monumenta in eodem monaſterio aſſeruari dicuntur: nondum vidimus.

[g] Mennæ.] Scribit de eo S. Gregor. Papa lib. 3. dialog. c. 26. ex quo Sigebertus in chron. an. 579.

x. A Pridie Idus Nouemb. Luna. 12

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21			

NATALIS ſancti Martini[a] Papæ & martyris, qui Romæ coacta Synodo, cùm Sergium, Paulum, & Pyrrhum hæreticos damnaſſet, iuſſu Conſtantis Imperatoris hæretici per fraudem captus, & Conſtantinopolim perductus, in Cherſoneſum relegatus eſt; vbi ob Catholicam fidem ærumnis confectus vitam finiuit, multiſque miraculis claruit: cuius corpus poſteà Romam tranſlatum, in eccleſia ſanctorum Silueſtri & Martini conditum fuit. In Aſia paſſio ſanctorum Aurelij[b] & Publij Epiſcoporum. In territorio Senonenſi S. Paterni[c] martyris. In portu Gandenſi S. Liuini[d] Epiſcopi & martyris. In Polonia ſanctorum martyrum Benedicti[e], Ioannis, Matthæi, Iſaac, & Chriſtini eremitarum. Aueniones ſancti Rufi[f] primi eiuſdem vrbis Epiſcopi. Coloniæ depoſitio ſancti Cuniberti[g] Epiſcopi. Turiaſone in Hiſpania Tarraconenſi beati Æmiliani[h] preſbyteri, qui innumeris miraculis claruit: cuius admirabilem vitam S. Braulio Cęſarauguſtanus Epiſcopus deſcripſit. Conſtantinopoli ſancti Nili[i] abbatis, qui ex Præfecto Vrbis factus monachus, ſub Theodoſio Iuniori doctrina & ſanctitate claruit. Compluti in Hiſpania ſancti Didaci[k] confeſſoris, ordinis Minorum, quem Sixtus Quintus Sanctorum catalogo adſcripſit.

NOVEMBRIS 12.

MARTINI Papæ[a].] Beda autem, Vſuardus, & Ado de eo agunt quarto Idus Nouembr. licet apud Vſuardum ſecunda editione Molan. ponatur hac die, ſicut & in vetuſtiſſimo manuſcript. monaſt. S. Cyriaci: Græci autem, penes quos martyrium conſummauit, de eodem agunt in Menologio Idibus Aprilis, atque iterùm xvj. Kalend. Octobr. eumq́ue præclariſſimis laudibus celebrant. Sanè quidẽ de die natali eius diuerſæ ſententiæ, varięq; lectiones & incertæ reperiuntur: nam in libro de Roman. Pontificibus depoſitionis dies ponitur xv. Kal. Octob. In Actis eius à Surio editis habetur migraſſe ex hac vita xvj. Kal. Decembr. In alijs eius Actis manuſcript. legimus xv. vel xvj. Kalend. Octobris, confuſi videntur dies obitus, & tranſlationis. Porrò hac ipſa die celebritatem eius Romę celebrari cõſueuiſſe, docet antiquum quod diximus Martyrologium, & Kalendarium Romanum. Eius Acta, præter illa quæ in libro de Roman. Pontificibus leguntur, & ea quæ ex antiq. manuſcript. edidit Sur. tom. 6. alia rurſus quę ſunt ſcripta paraphraſticè, exſcripſimus ex codice bibliothecæ S. Petri in Vaticano, quorum eſt exordium: Gloria & magnificentia ſoli Deo, &c. Sed his omnibus præferimus quæ Anaſtaſius

Bibliothecarius scripsit ad Martinum Episcopum Narniensem, tempore Martini Papæ Secundi, aliàs Marini, Indict.15. qui idem auctor Latinitate donauit nonnulla, quæ ex Græcorum monumentis de eodem accepit. Descriptæ illic habentur plures epistolæ eiusdem Martini Pontificis: quarum prima, de his quæ Romæ pateretur à Theodoro Calliopa, scripta est ad Theodorum: alia ad Eliterum, vel Elisæum, de his quæ passus est in itinere, dum captiuus duceretur Constantinopolim, scripta in Naxo insula: est tertia, cuius excidit nomen auctoris, sed tamen alicuius esse constat, qui eius peregrinationis comes erat, vbi agitur de his quæ acciderunt cùm relegaretur in Chersonesum. Duæ insuper epistolæ eiusdem S. Martini in Chersoneso positi, deplorantis ærumnas suas, ac fidei proditionē, sunt eiusmodi, quæ siccis oculis legi non possint. Habemus eas omnes in vetustissimo codice nostræ bibliothecę, edituri cum Annalibus Ecclesiasticis, in quibus singulas describimus: quæ sunt nobis quouis thesauro cariores. vnde benè precamur dignæ memoriæ Achillis Statij, qui legata nobis sua bibliotheca, tam insignia reliquit vetustatis monumenta. Est Romę celebris eiusdem Sancti memoria, quæ Equitij titulus dicitur, vbi reconditum est venerandum corpus eius, positum sub maiore altari vnà cum corpore S. Siluestri Papæ à Sergio Iuniori Rom. Pont. vt docet vetus inscriptio in marmore sculpta, quæ in eadem habetur ecclesia. quæ cùm S. Siluestri, necnon S. Martini nomine dicta inueniatur; nonnulli errore lapsi sunt, vt putarent huius de quo hac die agitur, Martini Papæ & martyris nomine esse nuncupatam; cùm potiùs constet, S. Martini Episcopi Turonensis nomine olim dicatam fuisse: error enim manifestè arguitur: nam longè ante huius Martini Papæ tempora in Concilio primo Romano sub Symmacho Papa habito, quod falsò Secundum dictū reperitur, habetur tertiò mētio de ecclesia S. Martini tituli Equitij. Postquam verò huius sanctissimi Papæ & martyris corpus in eamdem ecclesiam illatum est, eadem cessit eiusdem martyris honori atque memoriæ: licet, more maiorum, Romanus populus eamdem in die natali S. Martini Turonensis Episcopi frequentare ardentiori studio perseueret.

[b] Aurelij & Publij.] Agit de his Beda: licet malè in Africa, pro Asia, ponantur; nam hi fuerunt Asiani Episcopi, qui scripserunt contra hæresim Cataphrygarum, vt patet ex epistola Serapionis, quam refert Eusebius hist. lib. 5. cap. 18.

[c] Paterni.] De quo etiam Vsuardus hac die, & alij recentiores.

[d] Liuini Episcopi.] Tabulæ ecclesiæ Gandensis, ex cuius Breuiario eius Acta descripsit Sur. tom. 6. De eodem Molan. in addit. ad Vsuard. & in Indic. Sanct. Belg. Claruit circa annum Domini 633. quo ipso anno ad infideles munus prædicationis accepit.

[e] Benedicti & soc.] De his pluribus in Breuiario Polon. & chron. ipsorum lib. 2. cap. 9. Sur. tom. 6. ex hist. Bohem. Ioan. Dubrau. lib. 6. & nouissimè Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 311. Passi dicuntur anno Domini 1005.

[f] Rufi Episc.] De eodem vetera manuscripta hac die, ex quibus etiam recentiores.

[g] Cuniberti Episc.] Eius Acta & miraculorum libellus extant apud Sur. tomo 6. Successit hic S. Remedio anno Domini 653. vt habent tabulæ Episcoporum eius ecclesiæ à Demochare editæ.

[h] Æmiliani.] De eodem Vsuardus hac die. Eius vitam esse conscriptam à S. Braulione, testatur S. Ildefonsus lib. de viris illustrib. in Braulione, vbi hæc ait: Vitam Æmiliani cuiusdam monachi, & memoriam eius, & virtutem illius viri suo tenore commendat pariter & illustrat, &c. Extat de eodem in Breuiario Toletano sacer hymnus, quo eius res gestę canuntur. Agitur de eodem in Flore sanct. Hispan. de eo & Vasæus in chron. Hispan. anno 554. Claruit Athanagildo Gothorum Rege. Plura de eodem in Thesaur. conc. tom. 2.

[i] Nili abbatis.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio. Scribit de eo Niceph. lib. 14. c. 30. 53. & 54. vbi de eius lucubrationibus agit. Inter alia nobilissimi ingenij monumenta extat historia ab eo conscripta de incursione Sarracenorum; quæ reperitur apud Lipom. tom. 5. Citantur eius scripta in Concilio Nicæno 2. Act. 4.

[k] Didaci.] Eius vitam in primis scripsit Marcus Vlysippon. in chron. ord. S. Francisci par. 3. lib. 5. cap. 1. & seqq. itemque Petrus Galesinius Protonotarius Apostolicus, & Franciscus Peña Rotæ Auditor, qui eiusdem Sancti res gestas & Acta canonizationis tribus libris complexi sunt. Migrauit ex hac vita pridie Idus Nouembr. anno Dom. 1463. Relatus est solemni ritu in Sanctorum numerum à Sixto V. Romæ in basilica Vaticana, sexto Nonas Iulij, anno Domini 1588.

13 Idibus Nouembris. Luna. B ix.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22			

RAVENNÆ natalis sanctorum martyrum Valentini[a], Solutoris, & Victoris, qui sub Diocletiano Imperatore passi sunt. Aquis in prouincia Narbonensi beati Mitrij[b] clarissimi martyris. Cęsareæ in Palæstina passio sanctorum Antonini[c], Zebinæ, Germani, & Ennatæ virginis, quæ sub Maximino

mino verberibus cæſa, igne cremata eſt: illi verò, cùm libera voce Firmilianum Præſidem diis immolantem impietatis arguerent, capite cæſi ſunt. In Africa ſanctorum martyrum Arcadij [d], Paſchaſij, Probi, & Eutychiani Hiſpanorum, qui cùm in perſecutione Vuandalica in Arianam perfidiam nullatenus declinare paterētur, à Geiſerico *Rege Ariano primùm proſcripti, deinde in exilium acti, atque atrociſſimis ſuppliciis cruciati, poſtremò diuerſo mortis genere interempti ſunt. Tunc & Paulilli puerulì germani ſanctorum Paſchaſij & Eutychiani conſtantia enituit: qui cùm à fide Catholica diuelli non poſſet, fuſtibus diu cæſus, & ad infimam ſeruitutem damnatus eſt. Turonis ſancti Britij [e] Epiſcopi, diſcipuli beati Martini Epiſcopi. Toleti ſancti Eugenij [f] Epiſcopi & confeſſoris. Aruernis ſancti Quinctiani [g] Epiſcopi. Cremonæ ſancti Homoboni [h] confeſſoris, quem miraculis clarum Innocentius Tertius in Sanctorum numerum retulit.

*Gen ſerico

NOVEMBRIS 13.

ALENTINI & ſoc. [a]] De his Beda, Vſuardus, Ado, & alij, tabulæque eccleſię Rauen. ac Rub. hiſt. Rauen. li. 2

[b] Mitrij, aliàs, Metræ.] Agunt de eodem Beda, Vſuardus, & Ado, pluribus autem Greg. Turonenſ. de glor. confeſſ. cap. 71.

[c] Antonini & ſoc.] Græci etiam de his hac die in Menologio, & Euſeb. hiſt. Eccleſiaſt. li. 8. c. 19.

[d] Arcadij & ſoc.] De his item Vſuardus, & alij recentiores, Proſper in chron. Ætio & Sigeſuulto Coſſ. anno Domini (ſecundùm ſupputationem veriorem) quadringenteſimo trigeſimoſeptimo. Extat ad hũc Arcadium egregia epiſtola Antonini Epiſcopi Conſtantinæ in Africa, qua pluribus eum cohortatus eſt ad martyrium ſubeundum: eſt eius exordium: Perge fidelis anima. Alius hic ab eo Arcadio, de quo eſt ſermo S. Zenonis Epiſcopi Veronenſis 49. lib. 3.

[e] Britij Epiſcopi.] Agunt de eodẽ Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Geſta eius antequam eſſet Epiſcopus, à Seuero & Fortunato ſcribuntur in vita S. Martini: cetera autem quę geſſit in Epiſcopatu, Gregor. Turon. hiſt. Franc. lib. 2. cap. 21. & lib. 10. cap. 31. ſcriptis mandauit.

[f] Eugenij Epiſc.] Fuit hic tertius eius ſedis Epiſcopus, præceſſitque ſanctum Ildefonſum, qui de ipſo agit in libello quem ſcripſit de vir. illuſt. c. 14. commendans mirum in modum eius ſanctitatem & eruditionem; ſediſſeque ait annis ferè duodecim temporibus Chindaſunthi & Receſuuinthi Regum; relatumque inter ſanctos eſſe ſcribit Vaſæus in chron. Hiſpan. anno Domini 651.

[g] Quinctiani Epiſc.] Scribit eius res geſtas Greg. Turonen. in vit. ſanct. Patr. cap. 4. & hiſt. Franc. lib. 2. cap. 36. Sigebert. in chron. anno 506. Fuit hic primò Ruthenorum Epiſcopus, interfuitque Conc. primo Aurelianenſi; inde tranſlatus in ſedem Aruernenſem, ſucceſſit Apollinari, vt idem teſtatur Gregorius, ex quo corrigendæ ſunt tabulæ Democharis, in quibus ponitur Quinctianus poſt Aprunculum.

[h] Homoboni.] Eius vitæ Acta edita à Collegio eccleſiæ Cremonenſis leguntur, ſimulque & litteræ Apoſtolicæ Innocentij Papę Tertij de eiuſdem canonizatione. habet eadem Sur. tom. 6. agit & de his Petrus in catalog. lib. 10. cap. 56. Extant eiuſdem Innocentij litteræ in regiſtro ipſius. Laudauit eumdem ſanctiſſimum virum ſacro hymno Hieron. Vida Albæ Epiſcopus, cuius exordium eſt: Beate pauperum pater, &c.

viij. C Decimooctauo Kal. Decemb. Luna. 14

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23			

ERACLEÆ in Thracia natalis ſanctorum martyrum Clementini [a], Theodoti, & Philomeni. Alexandriæ ſancti Serapionis [b] martyris, quem perſecutores ſub Decio Principe crudeliſſimis affecerunt ſuppliciis, ita vt omnes ei iuncturas membrorum priùs ſoluentes, de ſuperioribus domus ſuæ

eum præcipitarent, & sic Christi martyr efficeretur. Trecis in Gallia sancti Venerandi [c] martyris sub Aureliano Imperatore. Item in Gallia sanctæ Venerandæ [d] virginis, quæ sub Antonino Imperatore, & Asclepiade Præside, martyrij coronam accepit. Gangræ in Paphlagonia sancti Hypatij [e] Episcopi, qui à magna Nicæna Synodo rediens, à Nouatianis hæreticis in via lapidibus impetitus martyr occubuit. Emesæ passio plurimarum [f] sanctarum mulierum, quæ sub sæuissimo Arabum duce Mady ob Christi fidem crudelissimè tortæ atque necatæ sunt. Bononiæ sancti Iucundi [g] Episcopi & confessoris. In Hibernia sancti [h] Laurentij Episcopi Dublinensis.

NOVEMBRIS 14.

CLEMENTIANI & sociorum [a].] Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores de iisdem hac die agunt.

[b] Serapionis.] Beda & alij qui suprà de eodem. S. Dionysius Episcopus Alexandrinus in epist. ad Fabium Antiochenum eius certamen describit. extat apud Euseb. histor. lib. 6. cap. 34. Erat Alexandriæ ecclesia S. Serapionis, cuius meminit S. Epiphan. in Panar. hæresi 69.

[c] Venerandi.] Eius martyrij Acta summatim complexa recitat Petrus in catal. lib. 10. cap. 60. Fuit eiusdem nominis Venerandus Episcopus Aruernensis, de quo Greg. Turonen. histor. lib. 2. cap. 13. & de glor. confess. cap. 35. 36. & 37. poniturque octauus eius sedis Episcopus in tabulis Democharis.

[d] Venerandæ.] Recenset eius res gestas idem Petrus in catal. lib. 10. cap. 61.

[e] Hypatij Episcopi.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, narrantque eius martyrium. Nicæno Magno Concilio eumdem præsentem fuisse, Græci testantur, cùm de ipso agunt iterùm pridie Kalend. Aprilis in dicto Menologio.

[f] Plurimarum sanctarum.] De iisdem histor. Miscella ex Theophane. Porrò contigisse earum martyrium narratur anno quinto Leonis Quarti Imperatoris, & (vt supputat auctor) ab incarnatione Domini septingentesimo septuagesimotertio: ibique pluribus de barbarorum sæuitia in Christianos. Agit de iisdem Gregorius Cedren. in compend. eod. Imperatore & anno.

[g] Iucundi Episc.] De eo tabulæ eccl. Bonon. quas Sigonius conscripto commentario illustrauit. Adnumeratur hic decimus eius sedis Episcopus. Claruit circa annum Domini quadringentesimum octogesimumquintum.

[h] Laurentij Episcopi.] Eius Acta purè sincereque scripta habet Sur. tom. 6. Relatus est in sanctorum numerum ab Honorio Tertio Rom. Pont. anno decimo sui Pontificatus. Extant de his litteræ Apostol. in Vaticana biblioth. in regist. eiusdem ann. 10. num 123.

15 Decimoseptimo Kalend. Decemb. Luna. D vij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24			

NATALIS sancti Eugenij [a] Episcopi Toletani & martyris, beati Dionysij Areopagitæ discipuli, qui in territorio Parisiensi consummato martyrij cursu, beatæ passionis coronam percepit à Domino: cuius corpus Toletum posteà fuit translatum. Nolæ in Campania beati Felicis [b] Episcopi & martyris, qui à quintodecimo ætatis suę anno miraculorum gloria claruit, & sub Marciano Præside cum aliis triginta agonem martyrij compleuit. Edessæ in Syria sanctorum martyrum Guriæ & Samonæ, sub Diocletiano Imperatore, & Antonino Præside. Ibidem passio sancti Abibi [d] diaconi, qui sub Licinio Imperatore & Lysania Præside vnguibus laceratus, in ignem coniectus est. In Africa sanctorum martyrum

Secundi [e], Fidentiani, & Varici. In Britannia natalis sancti [f] Machuti Episcopi, qui à primæuo ætatis suæ tyrocinio miraculis emicuit. Veronæ sancti Luperij [g] Episcopi & confessoris. In Austria sancti Leopoldi [h] eiusdem prouinciæ Marchionis, quem Innocentius Octauus Sanctorum numero adscripsit.

NOVEMBRIS 15.

EVGENII Episc. & mart. [a]] De eodem hac die in Breuiario Toletano, Vsuardo, & Adone. Eius præclara gesta recognita olim in Concilio Leodiensi in ecclesia iussa sunt legi, vt constat ex Actis S. Gerardi abbatis Bromiensis cap. 14. apud Sur. tom. 5. die 3. Octob. Agitur ibidem de miraculis ex eius reliquiis editis, cùm in eum locum sunt translatæ. Secunda autem, celebriorque translatio facta est corporis eiusdem sanctissimi martyris ex Galliis in Hispaniam, cùm nostra ætate, anno Domini M. D. LXV. amplissimo apparatu, ac religiosissimo cultu, non rheda aliqua triumphali, sed (quod omnem excedit pompæ amplitudinem) regiis humeris in suam antiquam nobilissimam Toletanam sedem sacer Antistes & martyr illustris delatus est. Siquidem Rex Catholicus, Christianæ fidei robur & ornamentum, Philippus Secundus se sacræ subdidit sarcinæ; ouansque & exultans, humili obsequio augustior redditus, in prædictum locum euexit. De eodem in Flore Sanct. Hispan. & apud Molan. in Indic. Sanct. Belg. & in addit. ad Vsuard. Petrus in catal. lib. 10. c. 62. Vasæus in chron. Hispan. & Marin. Sicul. lib. 6. hist. Hispan. & Thesaur. concion. tom. 2. pluribus. Fuerunt eiusdem Ecclesiæ Toletanæ duo alij eiusdem nominis & pietatis heredes Episcopi, quorum alter S. Iusto successit, alter verò post ipsum est subrogatus. Agit de ambobus S. Ildefonsus libro de viris illustr. c. 12. & 14.

[b] Felicis Episc.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Longè hic alius ab illo quem sanctus Paulinus tot Natalibus celebrauit.

[c] Guriæ & Samonæ.] Agunt de his etiam Græci hac die in Menologio. Eorum Acta Metaphrastes ex antiquis monumentis descripsit, necnon & Aretas Cęsariensis: extant apud Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6.

[d] Abibi diac.] Græci de eodem in Menologio hac die. Eius Acta iuncta simul cum rebus gestis prædictorum martyrum Guriæ & Samonæ Metaphrastes & Aretas Cæsariensis describunt.

[e] Secundini & soc.] Beda de iisdem hac die, consentiuntque vetera manuscripta.

[f] Machuti Episcopi.] Idem & Maclouius dictus reperitur. Eius vitam scripsit Sigebert. quam recitat Sur. to. 6. de quo idem Sigebert. in chron. anno Domini 561. testaturque claruisse temporibus Iustiniani Imperatoris. De eo & Petrus in catal. lib. 10. c. 64. Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 35. Habemus in nostra bibliotheca eiusdem Acta manuscripta, quorum exordium est: Gloriosus Christi confessor, &c.

[g] Luperij Episcopi.] Tabulæ ecclesiæ Veron. pluribus autem R. D. August. Valerius Episcopus Veronen. Cardinalis in lib. antiquorum monumen. ecclef. Veron. pag. 9. & 39. eumque Luperium, & non Liberium, vt alij, appellat.

[h] Leopoldi.] Huius nobilissima gesta recitata sunt in publico Consistorio coram Innocentio VIII. Rom. Pont. atque probata. habet eadem Sur. to. 6. hac die. Ibidem mentio habetur de alio libro quo agitur de innumeris miraculis ab eo editis, atque de canonizatione ipsius, auctore Ioanne Franc. de Pauinis: plura de eodem & hi qui res Austriacas sunt prosecuti.

vj. E Sextodecimo Kal. Decemb. Luna. 16

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	20	21	22	23	24	25			

IN Africa sanctorum martyrum Ruffini [a], Marci, Valerij, & sociorum. Eodem die sanctorum martyrum Elpidij [b], Marcelli, Eustochij, & sociorum: ex quibus Elpidius cùm esset ordinis senatorij, & coram Iuliano Apostata Christianam fidem constantissimè profiteretur, primùm equis indomitis vnà cum sociis alligatus, atque pertractus, deinde in ignem coniectus, gloriosum martyrium consummauit. Lugduni natalis sancti Eucherij [c] Episcopi & confessoris, viri admirandæ fidei & doctrinæ, qui ex nobi-

nobilissimo Senatorum ordine ad religiosam vitam habitumque conuersus, diu intra septa speluncæ sponte conclusus, in orationibus & ieiuniis Christo seruiuit; deinde apud præfatam vrbem in pontificali cathedra, reuelante angelo, solemniter collocatus est. Patauij sancti Fidentij [d] Episcopi. Cantuariæ in Anglia sancti Edmundi [e] Episcopi, cuius sanctitatem Deus miraculorum magnitudine declarauit. Eodem die depositio sancti Othmari [f] abbatis.

NOVEMBRIS 16.

VFFINI & soc. [a]] Vet. manuscrip. & Petr. in catal. lib. 11. num. 322. & alij recentiores.

[b] Elpidij & soc.] De his etiam Græci hac die in Menologio, vbi eorumdem Acta breui compendio describunt.

[c] Eucherij Episc.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij de eodem. Ado eius res gestas paucis complexus est, Gennad. de vir. illust. cap. 63. S. Isid. c. 15. & Honor. Augustodun. licet tam ipse quàm Gennadius eumdem appellent presbyterum, & Honorius duos constituat Eucherios; presbyterum scilicet, cuius sint commentarij illi ad Salonium ac Veranium scripti; & Episcopum, cuius sit de laude eremi opusculum ad Hilarium Episcopum Arelaten. cuius meminit Isidorus. Ego quidem vnum eumdemque existimo, ipsumq; Episcopum Lugdunensem, quē sanctus Mamertus Episcopus Viennensis ei æqualis lib. 2. de statu animæ eiusmodi exornat elogio: Haudquaquam, inquit, Eucherium præterierim, mihimet viuentem doctrina & præsentaneis corā disputationibus cognitum, non porrò nuntiis, aut lectione compertum, qui scilicet viridis æui, maturus animi, terrę dispuens, cæli appetens, humilis spiritu, arduus merito, ac perinde ingenij subtilissimus, scientia plenus, eloquij profluus, magnorum sæculi sui Pontificum longè maximus, editis in rem fidei multijugis variorum operū voluminibus, ad populum quoque his super statu animę concionatus est, &c. Hæc S. Mamertus de S. Eucherio, quem homiliarum illarum quę Eusebij Emisseni nomine falsè inscribuntur, esse germanum auctorem, in Annalibus Ecclesiast. diximus. Ipse quidem ex monacho Episcopus factus, nec monachorum curam, nec instituta deseruit; quod ex eiusdem scriptis facilè quisque intelliget. Meminit eiusdem Eucherij Sidonius ad Claudianum lib. 4. epist. 3. & lib. 7. epist. 10. eiusque dicendi genus ostendit. De eodem Ado in chron. anno Domini 452. itemque Marcellinus in chron. sub Consulatu Ioannis & Varari, anno 456. Agitur de ipso & in vita sancti Cæsarij Episcopi Arelatensis. extat apud Sur. tom. 4. die 27. Aug Ponitur vicesimus eius sedis Episcopus, reperiturque interfuisse tertio Concilio Arelatensi habito Opilione & Vincomalo Coss. anno Domini 453. itemque Arausicano & Carpentoractensi. Vixit alius eiusdem nominis temporibus Caroli Martelli Eucherius Episcopus Aurelianensis, de quo in addit. ad Grat. 16. q. 1. cap. Quia iuxta. not. 2. Sed actum est de eo suprà 20. Febr.

[d] Fidentij Episc.] In tabulis Patauinis confessor tantùm, & non martyr ponitur; Petrus autem in catal. lib. 10. c. 66. martyrio coronatum refert.

[e] Edmundi Episcopi.] Eius res gestas conscripsit Robertus Richius, necnon Robertus Bauonus eius discipulus, quem citat Vinc. lib. 31. c. 67. & catal. script. Britan. Habet eiusdem Acta Sur. ex diuersis collecta to. 6. Petrus in catal lib. 10. c. 68. Excessit ex hac vita anno Domini 1246. cumque Innocentius Quartus inter Sanctos recensuit.

[f] Othmari abb.] Beda de eodem. Scriptæ sunt eius res gestæ à Vualfrido Strabone, quas descripsit Sur. tom. 6. Agit de eodem Trithem de vir. illust. ord. S. Benedicti lib. 3. cap. 233. Obiit anno Christi septingentesimo quinquagesimooctauo, septimo verò Pipini Regis Francorum.

v. F Quintodecimo Kal. Decemb. Luna. 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	23	24	25	26

NEOCÆSAREÆ in Ponto natalis S. Gregorij [a] Episcopi, qui doctrina & sanctitate illustris, propter signa atque miracula, quę cum multa ecclesiarum gloria perpetrauit, Thaumaturgus est appellatus. In Palæstina sanctorum martyrum Alphæi [b] & Zacchæi, qui primo anno persecutionis Diocletiani post multą tormenta capitalem sententiam subiere. Cordubæ sancto-

rum martyrum Aciscli [c] & Victoriæ germanorum, qui in eadem persecutione iussu Dionis Præsidis sæuissimè cruciati, coronas à Domino illustri passione meruerunt. Alexandriæ sancti Dionysij [d] Episcopi, summæ eruditionis viri, qui multis confessionibus clarus, & pro passionum tormentorumque diuersitate magnificus, plenus dierum confessor quieuit, Valeriani & Gallieni Imperatorum temporibus. Aurelianis sancti Aniani [e] Episcopi, cuius mortem in conspectu Domini pretiosam miracula crebra testatur. In Britannia sancti Hugonis [f] Episcopi, qui ex monacho Carthusiano ad ecclesiam Lincolniensem regendam vocatus, multis claruit miraculis, & sancto fine quieuit. Turonis sancti Gregorij [g] Episcopi. Florentiæ sancti Eugenij [h] confessoris, diaconi beati Zenobij eiusdem ciuitatis Episcopi.

NOVEMBRIS 17.

REGORII [a].] De eodem Beda, ac ceteri Latinorum, necnon & Græci in Menologio hac die. Eius res gestas conscripsit Gregor. Nyssenus, cuius auia S. Macrina senior fuit eius discipula, vt auctor est S. Basilius epist. 75. qui & ipse eumdem virum celeberrimum mirificè laudat, eiusq; Acta paucis complectitur lib. de Spiritu sancto cap. 29. & Magnum appellare consueuit, vt in epist. ad Neocæsarienses 62. 63. & 64. De eodem Euseb. hist. lib. 6. c. 23. Socrat. lib. 4. cap. 22. S. Hieron. de Script. Eccles. in Theodoro, & epist. 84. ad Magnum: meminit eiusdem & S. Gregor. Papa lib. 1. dialog. c. 7. De præclaro miraculo ad eius sepulchrum agit Theodor. lector lib. 2. collectan. & Cedren. in anno 12. Anastasij Imp. Extat inter alia eruditissimi atque sanctissimi viri monuméta epistola, canonica à Gręcis nuncupata, quam sexta Synodus recepit. Superuixisse certum est saltem vsq; ad annum duodecimum Gallieni Imperatoris, quando interfuit Antiocheno priori Concilio contra Paulum Samosatensem hæresiarcham, vt refert Eusebius histor. lib. 7. cap. 22. Non tamen placet quod Suidas scribit, perueniße vsque ad tempora Iuliani Apostatæ. Quî enim fieri potest, vt qui Alexandro Imperatore clarere cœpit in schola Origenis anno à Christo 233. idem vsque ad Iuliani tempora superstes fuerit, cuius Imperium sumpsit exordium anno Domini trecentesimo sexagesimoprimo? Errat & in eo Niceph. dum confundit eumdem cum Gregorio Armeno, de quo suo loco superiùs dictum est. De scriptis ipsius pluribus egimus in Annal. Eccles.

[b] Alphæi & Zacchæi.] Agunt de his etiam Græci hac die in Menologio, adduntque his item Michæam æquè martyrem.

[c] Aciscli & Victoriæ.] De his Beda, Vsuardus, & Ado hac die. Meminit Aciscli Prudent. hym. 4. de Martyribus Cæsaraugustan. in Peristeph. De iisdem in Breuiario Toletano est sacer hymnus, necnon capitula. Antiquum est nomen capitulorum in Ecclesiasticis officiis, alterius significationis ab ea qua nunc accipi solent. qualia autem ea fuerint, declarat epistola Vigilij Papæ ad Eucherium his verbis cap. 7. Quoties verò Paschalis, aut Ascensionis Domini, vel Pentecostes, vel Epiphaniæ, Sanctorumque Dei fuerit agenda festiuitas singularis, capitula diebus apta subiungimus, quibus commemorationem sanctę solemnitatis, aut eorum facimus, quorum natalia celebramus: cetera verò ordine consueto prosequimur. Hucusque Vigilius. Se habebant eiusmodi capitula tamquam preces quędam prolixiores, quibus sanctarum solemnitatum præconia, & martyrum triumphi recoli consueuerant, vt apparet ex eodem peruetusto Breuiario Toletano. Eorumdem martyrum Acta conscripta habentur in Flore Sanct. Hispan. licet perperàm recenseantur inter filios S. Marcelli centurionis: quorum nomina recenset ex Breuiario Eborensi Vasæus in chron. Hispan. anno Domini 306. Meminit horum Ambros. Moral. in appendice ad Eulog. cùm agit de sanct. Cordubensis ecclesiæ; necnon alij qui res Hispaniarum sunt prosecuti. In Thesaur. concion. tom. 2. plura de iisdem.

[d] Dionysij Episcopi.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, Gręci autem in Menologio quinto Nonas Octobris. Pluribus de eo Euseb. hist. lib. 6. cap. 33. & seq. & lib. 7. per totum, Hieron. de script. Eccles. & alij recentiores, qui ab Eusebio acceperunt. Erat eius nomine Alexandriæ erecta ecclesia, cuius meminit S. Epiphan. in Panar. hæres. 69. De eodem Dionysio dubitatio alicui posset oriri, dum S. Augustinus libro de Catholico dogmate cap. 3. eum appellat fontem Arianorum, & S. Basilius ad Maximum philosophum epist. 41. in eamdem sententiam hæc de eo: Est autem hæc nostra de illo sententia: Non omnia viri huius laudamus: sunt quæ prorsus etiam damnamus. Ipse propemodum (quantum nobis liquet) primis hominibus impietatis istius Ariomaniæ, quæ iam passim obstrepit, seminaria præbuit. Hęc Basilius: qui tandem eumdem excusans, hæc subdit: Causam verò huius non puto animi malitiam esse, sed quòd vehementer cupit obluctari Sabellio. Soleo itaque illum similem æstimare plantatori cuipiam, qui recentis plantæ correcturus auersionem, ita immoderatè illam retorquet, vt à medio aberret, & in contrarium larus ramum abducat. Hæc ille. In eamdem sententiam S. Athanasius aduersus Arianos agens, pro Dionysio scripsit epistolam apologeticam:

ædemque in epiſtola de Synodo Nicæna contra decreta Arianorum etiam addit, eumdem Dionyſium ea de re iudicio poſtulatum apud Dionyſium tunc Romanum Pontificem, ſcripſiſſe ad eumdem egregiam apologiam, quo ſe immunem liberumque à quauis hæreſi demonſtraret. id & Baſil. ad Amphiloch. de Spiritu ſancto cap. 29. Hieron. etiã de ſcript. Eccleſ. in Dionyſio teſtatur, ipſum ad prædictum Romanum Pont. ſcripſiſſe epiſtolam vnam, & libros quatuor. Niſi vererer ſcholij menſuram excedere, plurimorũ nobilium veterumq; Theologorum eiuſdem generis exempla ſubnecterem, qui dum aliquam hæreſim refellere conati ſunt, in contrariam partem nimis validè rationes inflectentes, à rectitudine ſinceræ fidei declinare viſi ſunt, licet iidem Catholicæ fidei fuerint ſemper propugnatores acerrimi. Vnum tantùm non longè petitum, ſimileque huic, de magno illo Gregorio Thaumaturgo, de quo hac item agitur die, adducam exemplum. Sicut enim Dionyſius laborans contra Sabellium viſus eſt Arianis arma ſubminiſtraſſe; ita & ipſe agens contra Gentiles, conatus illis demonſtrare non eſſe plures Deos, & Chriſtianos omnes nequaquam tres Deos colere, ſed vnum tantùm; viſus eſt aliquibus vnam tantùm conſtituiſſe in Diuinitate perſonam, ſicque Sabellio paraſſe venenum: quod S. Baſilius accuratè notat & excuſat ſcribens ad Neocęſarienſes epiſt. 64. Sed nunc de his ſatis. Moritur S. Dionyſius Alexandr. anno duodecimo Gallieni Imp. vt teſtatur Hieron. vbi ſuprà.

[e] Aniani Epiſc.] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & recentiores. Eius res geſtas ſcribit Gregorius Turon. hiſt. Franc. lib. 2. cap. 7. alia item Sur. ex vet. manuſcrip. tom. 6. & in Actis Euortij, cui ſucceſſit, apud eumdem tom. 5. die 7. Septemb. Ado Vien. in chron. anno 410. Petrus in catal. lib. 10. cap. 71. Qualis autem quantúſve fuerit, accipe ex Sidonio Apollinari lib. 8. epiſt. 15. ad Proſperum eius ſucceſſorem, vbi eũ præ vitæ meritis appellat maximũ conſummatiſſimumq; Pontificem, Lupo parem, & Germano non imparem. Fuit hic ſeptimus eius ſedis Epiſcopus, claruit temporibus Valentiniani Tertij Romani Imperatoris, & Leonis Romani Pontif. Agitur alicubi de eodem xviij. Kal. Iulij, qua die eius meritis liberata eſt Aurelianenſis ciuitas ab Hunnorum imminenti clade. Molanus ea die in addit. ad Vſuardum.

[f] Hugonis Epiſc.] Eius Acta ſcripſere Siluester Gyraldus, & Adamus Carthuſianus, vt ex catal. ſcript. Brit. refert Molanus, qui ait reperiri etiam eius vitam quinque libris digeſtam. Aliam recitat Sur. tomo 6. incerto auctore. De eodem Petrus Sutor de vit. Carthuſ. lib. 2. cap. 5. & alij recentiores.

[g] Gregorij Epiſcopi.] De eodem hac die Beda. Eius vitam à clericis Turonẽſibus ſcriptam habet Sur. tom. 6. Ipſe Gregorius de ſe ipſo, cùm agit de Epiſcopis Turonenſibus lib. 10. cap. 31. Venant. Fortun. ei æqualis ſcripſit ad illum nonnulla epigrammata. De eius ſcriptis quale ſit iudiciũ Hilduini, cõſule ipſum in epiſt. ad Ludouicum Imp. quæ extat in præambulis vitæ S. Dionyſij Areopagitæ. De eo Petrus in catal. lib. 10. cap. 72. & Trithem. de ſcript. Eccleſ. & de vir. illuſtr. ord. ſancti Benedicti lib. 3. cap. 10. & 51. lib. 4. cap. 45.

[h] Eugenij.] De ipſo tabulæ eccleſiæ Florentinæ. Plura in vita S. Zenobij eiuſdẽ ciuitatis Epiſcopi.

18 Quartodecimo Kalend. Decemb. Luna. G iiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27			

ROMÆ dedicatio [a] Baſilicarum ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli. Antiochiæ natalis ſancti Romani [b] martyris, qui tempore Galerij Imperatoris, cùm Aſclepiades Pręfectus in eccleſiam irrumperet, eamque funditus conaretur euertere, ceteros Chriſtianos hortatus vt ei contradicerent, poſt dira tormenta, & linguæ abſciſſionem (ſine qua tamen Dei præconia loquebatur) in carcere laqueo ſtrangulatus, celebri martyrio coronatur. Paſſus eſt etiam ante ipſum puerulus nomine Barula, qui ab eo interrogatus vtrùm melius eſſet vnum Deum colere, an plures deos, cùm in vnum Deum, quem Chriſtiani colunt, credendum eſſe reſpondiſſet, verberibus cæſus iuſſus eſt decollari. Item Antiochiæ ſancti Heſychij [c] martyris, qui cùm eſſet miles, & præceptum audiſſet, vt quiſquis non ſacrificaret idolis, cingulum militiæ deponeret, repentè cingulum ſoluit: ob quam cauſam ligato in dextera eius ingenti

saxo, in fluuium præcipitari iussus est. Eodem die sanctorum Oriculi[d] & sociorum, qui in persecutione Vuandalica pro fide Catholica passi sunt. Maguntiæ sancti Maximi[e] Episcopi, qui tempore Constantij multa passus ab Arianis, confessor occubuit. Turonis transitus beati Odonis[f] abbatis Cluniacensis. Antiochiæ sancti Thomæ[g] monachi, quem Antiocheni, ob pestem eius precibus sedatam, solemnitate annua coluerunt. Luciæ in Tusc a translatio sancti Frigdiani[h] Episcopi & confessoris.

NOVEMBRIS 18.

DEDICATIO Basil. [a]] Longè antequam Apostolorum Basilicæ erigerentur, eo ipso tempore quo beatissimi Apostoli Petrus & Paulus glorioso martyrio coronati sunt, loca sepulchrorum ipsorum magna veneratione sunt habita. De his Caius antiquus Theologus, qui temporibus Zephyrini Rom. Pōt. vixit, hæc ait: Ego Apostolorum trophæa perspicuè possum ostendere: nam si lubet in Vaticanum proficisci, aut in viam quæ Ostiensis dicitur, te conferre; trophæa eorum, qui istam ecclesiam suo sermone & virtute stabilierunt, inuenies. Hæc Caius apud Euseb. hist. lib. 2. cap. 24. Eadem loca frequenti Christianorum concursu celebrari solita, docent Acta martyrum, quorum meminimus: quæ postmodum à Constantino Imperatore amplissimis sunt illustrata basilicis, eædemque ornamentis auctæ, atque ditatæ reditibus, vt docet libellus Damasi de munificentia Constantini conscriptus. Quod autem spectat ad Vaticanam Basilicam, in maiori eius arcu hi versus musiuo opere exarati legebantur:

Quòd duce te mundus surrexit in astra triumphans,
Hanc Constantinus victor tibi condidit aulam.

Ex antiquis Actis Siluestri Papæ illud compertum habetur: Constantinum Imp. in erectione Basilicæ S. Petri primum omnium ligone, ad fundamenta iacienda, terram fodisse, erutamque cophinis asportasse. Quid ni hęc pręstiterit Christianissimus Imp. cùm & Vespasianū Aug. in restitutione combusti Capitolij hæc ipsa egisse auctor sit Suetonius, cuius in vita ipsius, cap. 8. hæc sunt verba: Ipse restitutionem Capitolij aggressus, ruderibus purgandis manus primus admouit, ac suo collo quædam extulit, &c. Hæc Suet. Qualis autem quantáve fuerit ea Basilica, sanctus Paulinus Nolanus epist. 31. scribens ad Aletium, lineamentis quibusdam subobscurè describit. Erexit idem Imperator Basilicam S. Pauli via Ostiensi: quæ cùm ob loci angustiam inter Tiberim amnem & ipsam viam positi, non in eam amplitudinem, vt par erat, excitata videretur; Valentinianus Iunior Imp. de alia ibidem cum viæ Ostiensis detrimento amplioribus spatiis excitanda Basilica scripsit ad Sallustium Vrbis Præfectum. gessit is præfecturam Vrbanam Honorio & Euodio Coss. vt constat ex L. 18. de pistoribus, Cod. Theodos. Est is annus à Christo 386. Eam tunc cœptam posteà Honorius Imp. absoluit. Extant de his litteræ Valentiniani Imp. in bibliotheca Vatic. decerptæ ab iis, qui egerunt de septem Vrbis eccles. Posteà autem Leo magnus Pontifex eamdem Basilicam maiori arcu ingentibus columnis subnixo suffulsit, exornauitque sacris picturis opere musiuo compactis, quæ hactenus perseuerant. De his etenim Hadrianus Papa in epist. ad Carolum Magnum Imp. de imaginibus sic scribit: in Basilica beati Pauli Apostoli arcum ibidem maiorem faciens, & in musiuo depingens, Saluatorem Dominum nostrum Iesum Christum, & secum vigintiquatuor seniores, nomine suo versibus decorauit: & à tunc vsque hactenus fideliter à nobis venerantur. Hæc Hadrianus Papa. Eiusdem Leonis Pontificis esse videtur contestatio illa dexteræ columnæ maioris arcus incisa, & non Leonis III. vt alij existimarunt, ad quos confutandos hæc pluribus scribimus: nam Leonis Primi, qui vixit temporibus quartæ Synodi œcumenicæ, illud opus esse, idem Hadrianus apertè testatur. Hactenus insigne monumentum tanti Pontificis integrum perseuerat, musiuum autem opus nonnihil sensit detrimenti in aliquibus imaginibus vigintiquatuor seniorum.

Quanta autem earumdem Basilicarum extiterit sanctitas atque religio, (audacter dicam cum Moyse) & inimici nostri sunt iudices: nam licet extra murorum ambitum sitæ essent, eas tamen, vt cæleste quoddam asylum diuinitus præscriptum, hostes fidei, ac Romani Imperij perduelles, Gothi inquam, cùm in Vrbem grassarentur, sunt reueriti, nullum illis vel earum ministris negotium facientes; immò & ad illas confugientibus parcere, inuiolabile fuit, vt scribit Oros. hist. lib. 7. cap. 39. S. August. de ciuit. Dei lib. 1. cap. 1. & Procopius de bello Gothico tempore Iustiniani lib. 2. Accipe quid furens hæretica Theodora Augusta dederit in mandatis Anthemio Scriboni, cùm de capiendo Vigilio Papa ad ipsum scribens, hæc ait: Exceptis omnibus, in Basilica sancti Petri parce. nam si in Lateranis, aut in Palatio, aut in qualibet ecclesia inueneris Vigilium, mox impositum naui perduc eum vsque ad nos, &c. Quod autem spectat ad limina Apostolorum, obtinuit annquus vsus, vt præ reuerentia, ac religiosa quadam obseruantia, ipsæ Basilicæ, Limina Apostolorum vocarentur; vnde Claudianus ad Iacobum magistrum equitum hoc versu;

Per cineres Pauli, per cani limina Petri.

Nec tantùm postquam Basilicæ Apostolorum erectæ sunt, sed longè antè obtinuit eiusmodi loquendi vsus. Vnde in Actis S. Alexandri Papæ hæc leguntur: Tu si ad limina S. Petri duxisses eum, &c. De eiusmodi nomenclatura exempla plura

plura habes ex Fortunato, vt in carm. de partu Virginis his versibus:

Quos recipit sacra porta Petri, quos ianua Pauli,
Postis ad Andreæ limen Achaia patet.
Matthæus Aethiopes, Ephesinos valua Ioannis:
Et quem quisquis amat, hunc sua porta rogat.

Moris enim erat adeuntibus Basilicam, ante eius ingressum, ad limina procumbere, postes deosculari, ac preces fundere. Vnde idem Fortunatus hæc de Basilica Rauennate:

Rursus Apollinaris pretiosi limina lambe
Fusus humi supplex, &c.

Et Euodius Vzalensis de mirac. S. Stephani lib. 2. cap. 2. hæc habet: Ante limina gloriosi martyris prostrata, effusos sui cordis dolores expressit. Et post multa: Deinde ante sacra eius limina prostratæ noctu diuque flentes, &c. Chrysost. homil. 30. in epist. 2. Pauli ad Corinth. Templi vestibula & aditum osculamur, cùm alij alios osculamur. At non cernis, quotnam homines etiam hisce templi vestibulis osculum figunt, partim inclinato capite, partim manu tenentes, atque ori manum admouentes? Hęc Chrysost. Habes insuper apud Fortunatum de sancta Radegunde Regina, quòd adiens Basilicam sancti Martini, per singula se prostrabat limina. At de ipsa Vaticana Basilica Sidonius Apollinaris libro 1. epist. 5. ad Heronium hæc ait: vbi priusquam vel pomœria contingerem, triumphalibus Apostolorum liminibus affusus, omnem protinus sensi membris malè fortibus explosum esse languorem. Romam venientibus primùm omnium limina Petri Apostoli adire vsu receptum erat, vt colligitur ex Ennodio in defensione Symmachi Papæ. Ingredi ipsa limina Apostolorum, ibique sacra facere, idem erat quod communicare Catholicæ Ecclesiæ, vt pulchrè expressum habes ab Optato Mileuitano lib. 2. contra Parmen. cùm ait: Ad Petri Memoriam non accedit, quasi schismaticus, contra Apostolum faciens, qui ait: Memoriis Sanctorum communicantes. Ecce præsentes sunt ibi duorum Memoriæ Apostolorum. Dicite, si has ingredi potuit, ita vt obtulerit illic, vbi Sanctorum Memorias esse constat. Hæc Optatus. Addimus quod Prudent. Peristeph. hymn. 2. de S. Laurentio his versibus docet, Christianos sacra Apostolorū ac martyrū limina exosculari solitos:

Ipsa & Senatus lumina,
Quondam Luperci, & Flamines,
Apostolorum ac martyrum
Exosculantur limina.

Recolimus de his etiam nobile illud antiquitatis monumentum: consueuisse maiores, ipsas ecclesias vel atrij portas aliquando sacris reliquiis consecrare. Meminit eius ritus Ludouicus Pius Imp. in sua constitutione, quam Salicis legibus addi voluit, his verbis in fine: Si in atrio ecclesiæ, cuius porta reliquiis Sanctorum consecrata est, eiusmodi homicidium perpetratum fuerit, &c. in Capitul. Franc. lib. 4. cap. 13. Hinc etiam factum videtur, vt miro cultu ipsa sacra ecclesiæ limina ornarentur. Vnde S. Paulinus in Natali 3. sancti Felicis hæc ait:

Aurea nunc niueis ornantur limina velis.

Et paulò pòst:

Limina ceratis adolentur odora papyris.

Et in Natali 6.

—— *Pulchra tegendis*
Vela ferant foribus, seu puro splendida lino,
Siue coloratis textum fucata figuris:
Hi leues titulos lento poliant argento,
Sanctaq; præfixis obducant limina lamnis.

Atque hæc satis. Numerat Optatus Mileuitanus lib. 2. contra Parmen. fuisse Romæ temporibus Constantini basilicas quadraginta & ampliùs: alludens, ni fallor, ad ipsos Romanæ vrbis Titulos, quibus presbyteri Cardinales prępositi erant, quorum numerus temporibus Cornelij Papę erat quadragintasex, vt constat ex epistola eius ad Fabium Antiochenum Episcopum, apud Eusebium hist. lib. 6. cap. 35. vbi de Romanæ Ecclesiæ illius temporis statu hæc descripta habentur: Nouatum omnino prætetiit, scilicet vnum solum Episcopum oportere esse in hac ecclesia Catholica: in qua tamen non ignorabat (quomodo enim poterat?) presbyteros esse quadragintasex, diaconos septem, subdiaconos septem, acolythos quadragintaduos, exorcistas & lectores vnà cum ostiariis quinquagintaduos, viduas & alios morbo & egestate afflictatos mille & quingentos, quos omnes Dei gratia & benignitas abūdè sustentat. Hæc ibi. Ex prędicto itaq; presbyterorum numero Optatū numerasse quadraginta & ampliùs basilicas puto.

[b] Romani.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorū; Gręci etiam in Menologio iisdem ferè verbis: qui quidē hac ipsa die de alio Romano rursus agunt, ipsoq; diacono ecclesię Cæsariensis, de quo Euseb. hist lib. 8. cap. 12. Huius autem res gestas, de quo agimus, cecinit Prudetius hymno. Est de eodem homilia Eucherij, inscripta tamen nomine Eusebij Emisseni. Alia Acta eiusdem ex vet. manuscript. edidit Mombrit. tom. 2. in quibus omnibus de Barula puero martyre mentio habetur. S. Ioannes Chrysostomus de S. Romano præclaram habuit orationem, quam descripsit Metaphrastes, & recitat Sur. to. 5. sed planè de eo quem describit Eusebius: nam nùlla illic fit mentio de pueri martyrio. In antiquo Toletano Breuiario est sacer hymnus, necnon capitula, & orationes de Romano martyre; ibique puerulus ille non Barula, sed Theodulus appellatur. Arbitrati sunt nonnulli vnum eumdemque esse Romanum, & non duos; cùm præsertim nomen, locus passionis, tempus denique, ac genus martyrij in vtrisq; conueniant. Ego verò opinor id ipsum factum à Prudentio de Romano, quod de Hippolytis fecisse compertum est; plures scilicet in vnum aceruando, atque confundendo: adstipulorque libentiùs Græcorum Menologiis, qui duos diuersosque Romanos martyres celebrant: quod & ratio persuadet, dum diuersa martyrij vtriusque causa conspicitur. Nam ille Romanus Eusebij ideircò martyrium subiisse scribitur, quòd ad idolorum delubra properantes libera voce redarguit; hic autem, eò quòd Præfectum in Christianorum ecclesiam irrumpentem auertere conatus est: ille insuper solus, hic autem vnà cum puero passus est: cuius admirādam confessionem nequaquam verisimile est ab Eusebio fuisse prætermissam, cùm tam egregio exemplo magis magisque suam nobilitasset historiam. Sunt & alia, quæ alterum ab altero satis distinguere videntur. Restituit ecclesiam sancti Romani martyris Basilius Imp. vt scribit Cedren. in comp.

[c] Hesychij.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & Petrus in catal. lib. 10. cap. 76.

[d] Oriculi & soc.] De eo vet. manuscrip. ex quibus Molanus apud Vsuardum.

[d] Maximi Episc.] Eius Acta à Trithemio descripta habet Sur. tom. 5. sed dum confundit cum Martino eiusdem ciuitatis Episcopo, manifestè errare conspicitur: nam esse diuersos, non tantùm ex nomine, sed & tempore quo sederunt, tabulæ eius ecclesiæ, quas emendatiores Demochares recitat, satis declarant. cõstat etenim ex Actis Concilij Agrippinensis, Martinum, & non Maximum illi Synodo interfuisse; Martinumque in Galliis Episcopum recenset Athanas. in apolog. 2. cùm agit de Concilio Sardicensi. Præcessit Maximus, subrogatur Sidonius, indeq; Martinus sedit tempore Agrippinensis Concilij, quod celebratum reperitur anno Domini 346. & non 375. vt idem Trithem. ponit: nam post Consulatũ Amantij & Albini habitũ esse, ex Actis eiusdẽ Synodi constat.

[f] Odonis abb.] Huius res gestæ conscriptæ à Ioanne monacho eius discipulo extant apud Sur. to. 6. Meminit eiusdem S. Bernardus in apologia ad Gulielmum abbatem. De eius miraculis agit Petrus Cluniac. lib. 6. epist. 17. De eodem Petrus in catal. lib. 10. cap. 83. & Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 215. & Sigebert. in chron. anno Domini 938. de tempore quo claruit, meminit.

[g] Thomæ monachi.] De eodem Niceph. hist. lib. 17. cap. 24. vbi post multa hæc addit; Huius Thomæ anniuersarium diem magnificentissimè agentes Antiocheni celebrant. Plura de eodem in Prato spirit. cap. 88.

[h] Translatio S. Frigdiani.] De quo satis dictum in die natalis ipsius.

iij. A Tertiodecimo Kalend. Decemb. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28			

NATALIS beati Pontiani [a] Papæ & martyris, qui ab Alexandro Imperatore cũ Philippo presbytero in Sardiniam deportatus, ibique fustibus mactatus, martyrium consummauit: corpus verò eius à beato Fabiano Papa Romam relatum, atque in cœmeterio Callisti sepultum est. Samariæ sancti Abdię [b] prophetę. Romæ via Appia natalis sancti Maximi [c] presbyteri & martyris, qui in persecutione Valeriani passus, positus est ad sanctum Sixtum. Cæsareæ in Cappadocia sancti Barlaam [d] martyris, qui agrestis licet & rudis, Christi sapientia munitus, tyrannum vicit, & ignem ipsum fidei constantia superauit: in cuius die natali sanctus Basilius Magnus celebrem habuit orationem. In ciuitate Astiagensi beati Crispini [e] Episcopi, qui capite amputato, martyrij gloriam adeptus est. Viennæ sanctorũ martyrum Seuerini [f], Exuperij, & Feliciani: quorum corpora post multa annorum curricula, ipsis reuelantibus, inuenta, & à Pontifice, clero, & populo illius vrbis honorificè sublata, condigno honore condita sunt. Eodem die sancti Fausti [g] diaconi Alexandrini, qui primùm in persecutione Valeriani cum S. Dionysio in exilium missus, deinde in persecutione Diocletiani ætate longæuus, gladio animaduersus, martyrium consummauit. In Isauria passio sanctorum Azæ [h], & sociorum centum quinquaginta militum sub Diocletiano Imperatore, & Aquilino Tribuno. In oppido Marpurg in Germania depositio S. Elizabeth [i] viduæ, Andreæ Regis Hungarorum filiæ, quæ pietatis operibus assiduè intenta, miraculis clara migrauit ad Dominum.

PONTIANI Papæ [a].] Agit de eodem hac die Vſuard. Beda autem & Ado die ſequenti. De eius ſucceſſione Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 6. cap. 22. Optat. Mileuit. l. 2. cōtra Parmen. Aug. epiſt. 165. Niceph. Epiſc. Conſtantinop. in chron. Nicephorus Calliſt. hiſt. lib. 5. cap. 26. & alij. Cetera de ipſo diximus in Annalibus Eccleſiaſticis.

[b] Abdiæ Prophetæ.] De eodē Greci agunt hac die in Menologio. Præter ea quæ de ipſo leguntur in diuinis Scripturis, ſcribit Epiphan. libro de vit. & obit. prophet. cap. 15. Iſidor. cap. 43. & Doroth. eadem in Synop. De ſepulchro Abdiæ in Samaria, deque mirandis prodigiis ſcribit S. Hieron. in epiſt. 27. ad Euſtochium, in epitaphio Paulæ, & in comment. in Abdiam cap. 1.

[c] Maximi.] Agunt de eodē Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Hunc illum putat Maximū Pamelius, qui aliquando confeſſor, deinde adhæſit Nouatiano, ac poſteà rediit ad Eccleſiam; ad quem, ſicut ad ceteros confeſſores, ſcribit Cyprianus epiſt. 16. 44. 46. 50. & 51. ſed illum non conſtat martyrio conſummatum. Quiſnam hic fuerit, me latet: compertum illud tantùm habeo ex manuſcript. cod. S. Mariæ ad Martyres, Romæ hac die paſſum eſſe Maximum commentarienſem, qui baptizatus à S. Stephano Papa & martyre, in perſecutione Decij è ponte præcipitatus in Tiberim xiij. Kal. Decemb. martyrium conſummauit. Geſta paſſionis eius habentur intexta ſimul cum Actis SS. Euſebij, Marcelli, & ſoc. quæ in dicto codice ſcripta habentur pag. 94. ſepultuſque hic habetur ad S. Sixtum in cœmeterio Calliſti, vt eadem Acta ſignificant. Sixtus Secundus illic tumulatus habetur, iuxta quem Maximus conditus eſt.

[d] Barlaam.] Agunt de eodem martyre Græci in Menolog. ad xvj. Kal. Decembr. eiuſque martyrij hiſtoriam paucis deſcribunt. Ferunt eumdem à S. Ioanne Chryſoſtomo orationibus encomiaſticis exornatum, quæ tamen excidiſſe videntur: tantùm extat eius laudatio à S. Baſilio egregiè conſcripta.

[e] Criſpini Epiſc.] De eodem Vſuardus, & alij recentiores. Geſta eius hymno ſacro in Breuiar. Toletano deſcribuntur. Agit de eodem Petrus in catal. lib. 10. cap. 84.

[f] Seuerini & ſoc.] Beda, Vſuard. Ado de eodem hac die. Paſſi ſunt Marco Aurelio Ant. & Lucio Vero Impp. vt auctor eſt Ado Vien. in chron. De his item Petr. in catal. lib. 10. c. 82.

[g] Fauſti.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. De eius certamine & corona Euſeb. hiſt. lib. 7. cap. 10. in fine.

[h] Azæ & ſoc.] Agunt de his etiam Græci in Menologio, pluribuſque eorum martyrij Acta referunt.

[i] Elizabeth.] Eius vitam à Iacobo Montano conſcriptam recitat Sur. to. 6. De eadem Antonin. in 3. par. tit. 19. c. 11. Petr. in catal. lib. 10. cap. 79. Crantz. hiſt. Saxon. lib. 7. cap. 48. nouiſſimè Marcus Vlyſſipon. Minorita in chron. ord. Min. lib. 9. c. 10. vſque ad 19. par. 1. Extant duplices litteræ Apoſtolicæ Gregorij Papæ Noni, priores de inquiſitione miraculorum eius ad Epiſcopum Hildeſemenſem & Abbates Moguntinæ diœceſis ſcriptæ anno octauo ſuæ ſedis, poſteriores verò de eiuſdem canonizatione: extant in eius regiſtro, illæ ſub anno 8. num. 24. iſtæ verò ſub anno nono, num. 91. quarum eſt exordium: Glorioſus in maieſtate ſua.

20 Duodecimo Kal. Decemb. Luna. Bij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	29			

MESSANÆ in Sicilia ſanctorum martyrum Ampeli [a] & Caij. Taurini ſanctorum martyrum Octauij [b], Solutoris, & Aduentoris, Thebanæ legionis militum, qui ſub Maximiano Imperatore egregiè decertantes, martyrio coronati ſunt. Cæſareæ in Palæſtina ſancti Agapij [c] martyris, qui ſub Maximino Imperatore damnatus ad beſtias, & ab iis nil læſus, lapidibus ad pedes appenſis in mare demergitur. In Perſide paſſio ſanctorū Nerſę [d] Epiſcopi, & ſociorum. Doroſtori in Myſia ſancti Daſij [e] Epiſcopi, qui cùm nollet in feſto Saturni impudicitiis eius conſentire, ſub Baſſo Præſide cęſus eſt. Nicęę in Bithynia ſanctorum martyrum Euſtachij [f], Theſpeſij, & Anatolij, in perſecutione Maximini. Heracleę in Thracia ſanctorum martyrum Baſſi [g], Dionyſij, Agapiti, & aliorum quadraginta.

In Anglia sancti Eadmundi [h] Regis & martyris. Constãtinopoli sancti Gregorij [i] Decapolitæ, qui ob cultum sanctarũ imaginum multa passus est. Mediolani sancti [k] Benigni Episcopi, qui in magna barbarorum perturbatione ecclesiam sibi commissam summa cõstantia & religione administrauit. Cabilone sancti Siluestri [l] Episcopi, qui quadragesimosecundo sui sacerdotij anno plenus dierum atq; virtutum migrauit ad Dominum. Veronæ sancti Simplicij [m] Episcopi & confessoris.

NOVEMBRIS 20.

AMPELI & Caij [a].] De his item Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores, consentiuntque vetera manuscripta.

[b] Octauij & soc.] Vsuardus & Ado de his agunt hac die. Extat de his sermo sancti Maximi Episcopi Taurinensis, qui & tribuitur S. Ambrosio. Legimus horum Acta manuscripta accepta ab ecclesia Taurinensi.

[c] Agapij.] Is est de quo scribit Euseb. hist. Eccles. lib. 8. cap. 16. traditq; martyrium subiisse hac die, annò quarto persecutionis Diocletiani Imp.

[d] Narsæ & soc.] Agunt de his etiam Græci hac die in Menologio, vbi eorum martyrium paucis describunt.

[e] Dasij Episc.] De quo item Græci in Menologio, referuntq; eius certamen pro fide susceptum.

[f] Eustachij & soc.] Horum Acta iidem qui suprà in Menologio hac die enarrant.

[g] Bassi & soc.] Agit de his hac die Beda, adstipulanturque vetera manuscripta.

[h] Eadmundi.] Scripsit eius res gestas Abbo Floriacensis abbas. extant apud Sur. to. 6. De eodem in vita S. Dunstani apud eumdem tomo 3. die 19. Maij. Duos eiusdem nominis Anglorum Reges impiè cæsos refert Petrus in catal. lib. 10. cap. 89. & 90. Agit de eodem Molan. in addit. ad Vsuardum hac die.

[i] Gregorij.] Græci de eodem hac die in Menologio, eiusque Acta breui compendio referunt.

[k] Benigni Episcopi.] De eodem tab. eccles. Mediolan. Miratus sum vehemẽter Panuinij aliorumq; apprimè eruditorum incuriam, existimantium hunc ipsum Benignum à Gręcis appellatum esse Bencium, eò quòd apud Theodorum Balsam. in Synodo Carthaginensi can. 61. scriptus inueniatur Bencius sacerdos ecclesiæ Mediolanensis. Nam in Græcis canonibus Βενερίῳ, & non Βεντίῳ legitur. Sed nec animaduerterunt canonem illum esse concilij Carthaginensis habiti, (vt ex eodem textu apparet) post Consulatum Flauij Stiliconis, quo tempore ecclesię Mediolanẽsi non Benignus, sed Venerius præerat Episcopus; illicque agi non de Benigno, sed de Venerio. Quòd si consulas Latina exemplaria eiusdem Concilij Carthaginensis, tam manuscripta, quàm edita tomo primo Conciliorum, inuenies non Bencium, sed Venerium dici, deprauatumq; esse Theodori codicem, cùm pro Venerio scribit Bencium. Quod ipsum planius reddit temporum ratio: nam annus ille post Consulatum Stiliconis, numeratur Christi quadringentesimusprimus, quo quidem tempore eidem Mediolanensi ecclesiæ præfuisse Venerius reperitur; Benignus autem, de quo agimus, post annos sexaginta ecclesiam illam gubernauit, circa annum Domini 460. De quo extat epigramma Ennodij Ticinensis.

[l] Siluestri Episcopi.] De eodem Beda, Vsuardus, & alij: pluribus Gregor. Turon. de glor. confess. cap. 85. Reperitur interfuisse Concilio Epaunensi. Mentio habetur de eodem in vita S. Cęsarij Episcopi Arelatensis, qui ab eo in clericum attonsus fuit. extat apud Sur. tom. 5. die 20. Nouemb. Sedit hic annis quadragintaduobus, vt idem Gregor. testatur. Alius ab hoc Siluester Episcopus Lingoniensis, de quo Gregor. Turon. hist. Franc. lib. 5. cap. 5. & de glor. confess. cap. 85.

[m] Simplicij Episc.] Tabulæ ecclesiæ Veron. pluribus autem R. D. Augustinus Valerius Episcopus Veron. Cardinalis lib. antiq. monum. Episc. Veron. pag. 11. & 42.

j. C Vndecimo Kalend. Decemb. Luna. 21

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	25	26	27	28	29	30			

IEROSOLYMIS Præsentatio [a] beatæ Dei Genitricis virginis Mariæ in templo. Eodem die natalis beati Rufi [b], de quo sanctus Paulus Apostolus ad Romanos scribit. Romæ passio sanctorum Celsi [c] & Clementis. Apud Ostia Tiberina sanctorum martyrum Demetrij [d] & Honorij. Rhemis san-

sancti Alberti [e] Episcopi Leodiensis & martyris, qui pro tuenda Ecclesiastica libertate necatus est. In Hispania sanctorum martyrum Honorij [f], Eutychij, & Stephani. In Pamphilia sancti [g] Heliodori martyris, in persecutione Aureliani sub Aëtio Præside: post quem ipsi tortores conuersi ad fidem, in mare demersi sunt. Romæ sancti Gelasij [h] Papæ, doctrina & sanctitate conspicui. Veronæ sancti Mauri Episcopi & confessoris. In monasterio Bobiensi depositio sancti Columbani [k] abbatis, qui multorum cœnobiorum fundator, plurimorum monachorum extitit Pater, multisque virtutibus clarus, in senectute bona quieuit.

NOVEMBRIS 21.

PRÆSENTATIO [a].] Agunt de eadem celebritate Græci hac die in Menologio. habetur eius mentio in constitutione Emmanuelis Imperatoris, quam recitat Theodorus Bals. in Nomoc. Photij tit. 7. cap. 1. Extant de ea re sermones S. Germani Episcopi Constantinopolitani, & Georgij Episc. Nicomediæ, quos Latinè redditos habet Surius tomo 6. Græcè autem scriptos inuenimus in bibliotheca Sfortiana codic. manuscript. num. 19. & 85. In Gallias transiit eiusmodi festa dies temporibus Caroli Quinti Francorum Regis, anno Domini millesimo trecentesimo septuagesimoquinto; de qua re extare dicitur eiusdem epistola ad Nicolaum Antisiodorensem Episcopum, quam citat Molanus in additione ad Vsuardum. De his autem quæ ad historiam spectant, vide quæ tradit R. P. Petrus Canisius, vir eruditissimus, lib. 1. de beata Virgine Maria cap. 12. Alias confectas esse de eadem re scriptiones accepi. Scimus antiquitus Præsentationis solemnitatem eam esse appellatam, qua Dei Genitrix sancto Simeoni infantem Iesum in templo obtulit, vt antiqua Ritualia & alia vetusta ecclesiarum monumenta significant, & ipsa insuper oratio missæ eius diei planè indicat.

[b] Rufi.] De quo Paulus ad Romanos cap. 16. Agunt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Hunc creatum esse Episcopum Thebarum, tradit Dorotheus in Synopsi.

[c] Celsi & Clementis.] De his prædicta antiqua manuscripta monast. S. Cyriaci in Vrbe.

[d] Demetrij & Honorij.] Habetur de his mentio in eodem peruetusto codice.

[e] Alberti Episcopi.] Ex Martyrologio ecclesiæ Bruxellensis de eodem hoc distichon recitat Molanus:

Legia quem genuit, electum Roma probauit,
Rhemis sacrauit, sacratum martyrizauit.

Recensetur hic sexagesimus eius sedis Episcopus, confirmatus à Cælestino Tertio Rom. Pont. Agit de eodem pluribus Molan. in addit. ad Vsuard. & in Indic. Sanct. Belgij.

[f] Honorij & soc.] De his etiam Laurent. Padil. Vasæus in chron. Flos SS. Hispan. & Thesaur. conc. tom. 2. hac die.

[g] Heliodori.] Agunt de his Græci xiij. Kal. Decembr. & pluribus eiusdem martyrij Acta describunt.

[h] Gelasij Papæ.] De eodem Beda & Vsuardus xiij. Kal. Decembris, sed in libro de Romanis Pontificibus hac die natalis eius conscribitur. Eius res gestas ex epistolis ipsius manuscriptis locupletatas per annos singulos degessimus in Annalibus Ecclesiast. Habemus & in antiquo codice eius Acta tribus lectionibus distincta, vt olim in aliquibus ecclesiis legi consueuerunt.

[i] Mauri Episc.] De ipso tab. eccles. Veron. vberiùs autem R. D. August. Valerius Episcopus Veronen. Cardinalis lib. antiq. monumen. Episc. Veron. pag. 9. & 40.

[k] Columbani abb.] Vsuardus, Ado, & alij recentiores de eodem hac die. Scripta sunt eius Acta à Iona monacho eius discipulo, vt testatur Sigebert. de vir. illustr. c. 61. idque præfatio docet, quæ habetur apud Sur. tom. 6. Extant eadem Acta apud Bedam tom. 3. falsò illi aliquando attributa. Plura de eodem in vita S. Vualerici apud Sur. tom. 2. die 1. Aprilis. Sigebert. in chron. anno Domini 598. & 622. Eius obitum recenset Vincentius etiam lib. 23. cap. 4. Antonin. part. 2. tit. 13. cap. 6. §. 11. Petrus in catalog. lib. 10. cap. 95. Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Benedicti lib. 2. cap. 5. & lib. 3. cap. 26. Adnumeratur idem inter scriptores Eccles. à Sigeb. de vir. illustr. cap. 60. Extat eiusdem carmen ad Hunaldum discipulum, quo detestatur auaritiam. habes illud in collectan. Christianorum poëtarum.

De-

* D Decimo Kal. Decemb. Luna. 22

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1			

ROMÆ ſanctæ Cæciliæ [a] virginis & martyris, quæ ſponſum ſuum Valerianum, & fratrem eius Tiburtium ad credendum in Chriſtum perduxit, & ad martyrium incitauit. Hanc Amachius Vrbis Præfectus poſt eorum martyrium teneri, atque illuſtri paſſione poſt ignem ſuperatum gladio fecit conſummari, tempore M. Aurelij Seueri Alexandri Imperatoris. Coloſſis in Phrygia ſanctorum Philemonis [b] & Apphiæ ſancti Pauli diſcipulorum, qui ſub Nerone Imperatore, cùm Gentiles in die feſto Dianę inuaſiſſent eccleſiam, ceteris fugientibus tenti, iuſſu Artoclis Præſidis verberibus cæſi, & in foueam vſque ad renes incluſi, lapidibus opprimuntur. Item Romæ ſancti Mauri [c] martyris, qui ex Africa veniens ad ſepulchra Apoſtolorum, ſub Numeriano Imperatore & Celerino Vrbis Præfecto agonizauit. Antiochiæ Piſidiæ paſſio ſanctorum Marci [d] & Stephani ſub Diocletiano Imperatore. Auguſtoduni ſancti Pragmatij [e] Epiſcopi & confeſſoris.

NOVEMBRIS 22.

[a] CÆCILIÆ.] Tam Latini quàm Græci de eadem agunt hac die. Error irrepſerat penes nonnullos auctores, necnon in eius Acta deprauata, paſſam eam eſſe Commodo imperante: cùm luce clariùs conſtet ex rebus ipſius geſtis, cum Vrbano Papa ſubiiſſe martyrium ſub Alexandro Imp. Quem errorem Molanus etiā correxit in Vſuardo in ſecunda editione. Eius Acta è Latinis accepta, Græcis tradita à Metaphraſte, indeque Latinitati reddita habet Lipom. tomo 5. & Surius tomo 6. Antiquiora ea eſſe ducimus, quæ in antiquo manuſcripto codice aſſeruantur in eius eccleſia Tranſtiberina. At cùm in eis legitur: In aëre balnei ſui incluſa, & ſubtus tota die ac nocte magna vis ardentis ignis adhiberetur, &c. Erat hic ille locus in balneis, vbi erat aër calidus, nullæque in eo aquæ, ſed æſtus ad ſudandum; ſub cuius loci pauimento ignis ſuccendebatur, quo pauimentum feruentius redderetur. Id tum ex his quæ habet Vitruuius lib. 5. cap. 10. tum etiam quę Plinius habet lib. 5. epiſt. 14. ad Acilium, poteſt colligi. Irrogatum interdum reperitur eiuſmodi genus mortis nobilioribus perſonis, cùm pudore femineo ſuadente, ſecretior eſſet mors inferenda: tali quippe ſupplicio & Fauſta Conſtantini Magni vxor Auguſta mori coacta eſt. Sed ad Cæciliam redeamus. De eius ſacri corporis inuentione, ac ſociorum ipſius, Sigebert. in chron. anno Domini 821. hæc ſcribit: Paſchalis Papa corpus S. Cæciliæ virginis, ipſa reuelante, inuenit aureis velatum indumentis ſanguine ipſius perfuſis: quod vnà cum corpotibus ſanctorum Valeriani ſponſi eius, Tiburtij, Maximi, & Vrbani in eccleſiam à ſe eis reædificatam tranſtulit. Hæc Sigebert. Eadem fuſiùs explicata leguntur in vita Paſchalis Papæ, quę in eodem codice conſcripta habetur. In codice Vaticano num. 153. inuenimus litteras Apoſtolicas eiuſdem Pontificis de inuentione corporis S. Cęcilię & ſociorum. illarum exordium eſt: Cùm ſummæ Apoſtolicæ dignitatis apex, &c. In Breuiario Toletano eſt vetus ſacer hymnus, quo eiuſdem martyris corona egregiè canitur. Vetus eſt Romæ titulus S. Cæciliæ, de quo habetur mentio in primo Concilio Romano ſub Symmacho Papa.

[b] Philemonis & Apphiæ.] Agunt de iiſdem hac die Græci in Menologio, pluribuſque eorum martyrium deſcribunt, vt hîc habetur.

[c] Mauri.] De eodem Vſuardus hac die, & vet. manuſcript. Beda autem pridie huius diei. Agit de eodem Petr. in catalog. lib. 10. cap. 93.

[d] Marci & Stephani.] Græci etiam de eodem hac die in Menologio, ibíque eorum paſſionis Acta habentur expreſſa.

[e] Pragmatij Epiſc.] Vſuardus de eodem hac die, cui adſtipulantur vet. manuſcript. Extat ad hunc Sidonij Apollinaris epiſt. 2. lib. 6. Reperitur interfuiſſe Concilio Epaunenſi, claruiſſeque circa annum Domini 490.

Nono Kal. Decemb. Luna. E xxix.

23

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2			

NATALIS ſancti Clementis[a] Papæ, qui tertius poſt beatum Petrum Apoſtolum Pontificatum tenuit, & in perſecutione Traiani apud Cherſoneſum[b] relegatus, ibi alligata ad collum eius anchora in mare præcipitatus, martyrio coronatur: cuius corpus Nicolao Primo Pontifice Romam tranſlatum, in eccleſia, quæ eius nomine anteà fuerat extructa, honorificè reconditum eſt. Romæ ſanctæ Felicitatis[c] matris ſeptem filiorum martyrum, quę poſt eos, iubente Marco Antonino Imperatore, decollata eſt pro Chriſto. Emeritæ in Hiſpania ſanctæ[d] Lucretiæ virginis & martyris, quæ in perſecutione Diocletiani ſub Daciano Præſide martyrium conſummauit. Cyzici in Helleſponto ſancti Siſinij[e] martyris, qui in eadem perſecutione poſt multa tormenta gladio cæſus eſt. Iconij in Lycaonia ſancti Amphilochij[f] Epiſcopi, qui ſanctorum Baſilij & Gregorij Nazianzeni in eremo ſocius, & in Epiſcopatu collega, poſt multa certamina pro Catholica fide ſuſcepta, ſanctitate & doctrina clarus quieuit in pace. Agrigenti depoſitio ſancti Gregorij[g] Epiſcopi. In pago Haſbanio ſancti Trudonis[h] presbyteri & confeſſoris.

NOVEMBRIS 23.

CLEMENTIS Papæ[a].] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alij Latinorum; Græci autem in Menologio poſtridie agunt. Hic ille putatur, cuius Paulus meminit ad Philippenſes c. 4. & Ignatius ad Philadelph. De eo item Hieron. de ſcript. Eccleſ. Auctor lib. de Rom. Pontific. & alij. De eius ſucceſſione poſt Cletum, præter ea quæ ſuperiùs diximus de Lino & Cleto, pleniùs egimus in Annal. Eccleſiaſt. Martyrio occubuit (vt ſcribunt Euſeb. & Hieron.) anno 3. Traiani Imp. Acta autem eius martyrij Metaphraſtes ex priſcis monumentis edidit, quæ extant apud Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. quibus adſtipulatur Greg. Turon. de glor. martyrum c. 35. & 36. Habemus eadem Latinè olim ſcripta, ſed valdè deprauata: habet eadem etiam Mombrit. tom. 1. vit. ſanct. Fortaſſe ea ſunt, quæ Ioannes diaconus, qui Gregorij Papæ vitam contexuit, ſe conſcripturum pollicitus fuit, dum in vita S. Gregorij hæc dicit ad calcem: Ego autem diuinæ ſpei fiducia roboratus, quia Gaudericus Epiſcopus Veliternus expoſtulat, ad Clementem Romanæ vrbis Antiſtitem, ſuffragante Domino, ſtylum conuertam. Hæc ipſe. In Breuiario Toletano Acta S. Clementis ſacro hymno canuntur. Vetus eſt Romæ Titulus S. Clementis, de quo Hieron. de ſcript. Eccleſ. in Clemente in fine: Nominis eius, inquit, memoriam vſque hodie Romæ extructa eccleſia cuſtodit. De eadem eſt mentio in Concilio primo Romano ſub Symmacho Papa: de quo illud non prætereundum, ibi Cæleſtium illum collegam Pelagij, præſente Papa Zoſimo, licet ſubdolè, hæreſim abiuraſſe. habemus de his litteras eiuſdem Pontificis manuſcript. datas Honorio XI. & Conſtantio Conſulibus. De tranſlatione eius corporis Romam facta per S. Cyrillum Epiſcopum Slauorum legitur hiſtoria in Breuiario Polonorum; idem teſtatur Petrus in catal. lib. 10. cap. 98. in fine, & ante hos Leo Oſtien. in chron. Caſſinenſ. De S. Clementis tranſlatione firmius teſtimonium illud putamus, quod ex epiſtola Anaſtaſij Bibliothecarij ad Carolum Regem accipitur, data Kalendis Aprilis Indict. octaua; vbi hæc verba: Vir magnus & Apoſtolicæ vitæ præceptor Conſtantinus philoſophus Romam ſub venerabilis memorię Hadriano Iuniore Papa venit, S. Clementis corpus ſedi ſuæ reſtituit. Hæc Anaſtaſius oculatus teſtis. Diximus de his ſuperiùs die 9. Martij, natali ſanctorũ Methodij & Cyrilli.

De scriptis autem S. Clementis, quæ germana quæve apocrypha habeantur, fusiùs diximus in Annal. Eccles.

[b] Apud Chersonesum relegatus.] Alicubi irrepsisse mendum reperitur, vt Chersonesus Lyciæ dicatur. In Actis S. Clementis nulla certa de Lycia habetur mentio; in quibus de loco exilij Clementis hæc leguntur: Oportere eum vel consentire sacrificantem, aut vltra mare Pontum in desertam ciuitatem sitam prope Chersonam relegari. hæc ibi secundùm veriorem lectionem. alia enim lectio habet: Vltra mare, & Pontum. sed prædicta certior, quam Beda & Ado sunt secuti in Martyrol. est enim Pontus idem quod mare Euxinum, in cuius capite apud Bosphorum Cimmerium est Taurica Chersonesus, in qua versus paludem Meotidem est ciuitas Chersonesus dicta, cuius meminit Strabo lib. 7. appellans eam Cherronesum, quod idem est. Porrò ab aliis Heracliũ etiam (vt à Ptolemęo) appellata reperitur, eò quòd sit Heracliensium colonia. recentiores dixere eamdem ciuitatem, Chersonam; quæ & exilio Iustiniani Iunioris Imperatoris notior facta est. Quòd autem Lycia Chersonesus dicta reperiatur, non vtique ex ea causa, quòd sit in prouincia Lyciæ in Asia, in qua nulla reperitur nominata Chersonesus: sed irrepsisse puto errorem, vt pro Bycia, Lycia, scriptum sit. Alluit enim Bycia palus, sic dicta à Byco fluuio, Chersonesum à superiori parte, vt docet Ptolemæus tab. octaua Europæ. Irrepsit item error in lib. de Roman. Pontific. vbi legitur mendosè, Clemens sepultus in Græcia. Confirmant prædicta de exilij Clementis loco, quòd in ea regione corpus eiusdẽ repertum atque translatum apparet: nam in Actis translationis eius habetur mentio de Episcopo Georgiæ (est hæc illa ciuitas, quam Plin. lib. 4. cap. 12. Georgon appellat; vnde Georgij, de quibus idem Plin. lib. 6. cap. 13.) qui vocatus interfuit inuentioni atque translationi corporis eius. narrat eam breui compendio Petrus in catal. lib. 10. cap. 98. vt dictum est superiùs suo loco.

[c] Felicitatis.] De eadem Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. In huius die natali S. Gregorius Papa habuit ad populum homiliam in eius ecclesia: est 3. in Euang. Petrus Chrysolog. de eadem scripsit sermonem 134. Gesta ex antiquis monumentis recitat Mombrit. tomo 1. Erat Romæ cœmeterium sanctæ Felicitatis nomine, de quo habetur mentio in libro de Romanis Pontificibus in Bonifacio Papa.

[d] Lucretiæ.] Agit de eadem Vsuardus, & recenter Vasæus in chron. Hispan. sub martyribus qui passi sunt Diocletiano Imperatore. Mentio habetur de ipsa etiam in Flore Sanct. Hispan.

[e] Sisinij.] Gręci agunt de eodem in Menologio, eiusque Acta referunt.

[f] Amphilochij Episc.] De ipso etiam hac die Græci in Menologio. Scribit de eo sanctus Hieron. de script. Ecclesiast. Sozom. hist. lib. 7. cap. 6. Niceph. hist. lib. 11. cap. 20. & lib. 12. cap. 9. Res gestas ipsius recitat Metaphrastes: quas Lipom. descripsit tom. 5. & Sur. tomo 6. Frequenter de ipso S. Basilius, & inter alia in prœmio libri de Spirit. sanct. O sacrum, inquit, caput Amphilochij, quem præ ceteris facio plurimi. Sæpius de eodem S. Gregorius Nazianz. cuius ad eum extant duæ epistolæ 12. & 13. cùm versarentur ambo in solitudine Pontica; ex quo tempore magnus inter eos intercessit familiaritatis vsus. Deque eo in carm. ad Olympiadem: Amphilochium [ait] veræ atque Orthodoxæ doctrinæ præconem, decus meum & ornamentum, &c. quem licet dicat cum S. Thecla ad Deum transmisisse, non tamen quis putet ante Gregorium ex hac vita migrasse, sicut & Metaphrasten errare certum est, cùm ait, ipsum ex humanis decessisse tertium post annum, ex quo Constantinopoli, à Synodo œcumenica recedens, Iconium reuersus est: nam adhuc superstes fuisse reperitur, Arcadio tertiùm, & Honorio secundùm Coss. quo anno habita est alia Synodus Constantinopoli, cui ipsum interfuisse constat ex Actis ipsius, quæ descripta extant apud Theodorum Balsam. pag. 390. Fuit is annus xv. Theodosij Imp. Vnde illa verba Gregorij de Amphilochio & Thecla spiritualiter puto intelligenda de contemplatione cælestium. Spectatissima eius Catholica fides meruit etiam Imperiali sanctione laudari, vt apparet ex L. 3. de fide Cathol. Cod. Theod. Præter illa eius scripta, quæ recenset S. Hieronymus, alia rursus citata reperiuntur à Theodoreto in dialogo de immutabili: insuper aduersus Enthusiastas scripsisse commentarium, idem testatur libro 4. hæretic. fabul. Non omittimus de viro sancto hanc quoque proferre laudem, quòd ob ingens studium, quo S. Theclam martyrem prosequebatur, Amator Theclæ dictus fuerit.

[g] Gregorij Episc.] Agunt de eodem Græci hac die in Menolog. Eius vitam à Metaphraste descriptam habet Lipom. tom. 5. & Sur. tomo 6. Niceph. eiusdem meminit lib. 17. cap. 27. aitque ipsum interfuisse Quintæ Synodo, cùm nondum esset Episcopus, vt eius Acta testantur: factus posteà Episcopus claruit temporibus Mauritij Augusti, cùm Romanæ Ecclesiæ S. Gregorius præsideret, apud quem falsò accusatus causam dixit. Extant de ea re nonnullæ eiusdem Gregor. epistolæ in regist. lib. 1. epist. 70. lib. 2. epist 12. Indict. 11. lib. 4. Indict. 14. epist. 11. & lib. 7. Indict. 1. epist. 24. Reperitur alius insuper eiusdem ciuitatis & nominis Episcopus Gregor. Agrigentinus, qui post annos octoginta claruit Agathone Rom. Pontifice, interfuitque Romanæ Synodo tunc celebratæ, cui & subscripsit, vt apparet ex eius Actis, quæ extant in sexta Synodo œcumenica, Actione quarta.

[h] Trudonis.] De eodem Beda, Vsuardus, & alij recentiores. Eius vitam atque translationem scripsit Theodoricus abbas, qui & testatur, prius scriptam à Donato diacono, indeque à Guicardo abbate; extat ea Theodorici apud Sur. tomo 6. De eodem Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. cap. 101. eumque claruisse tradit anno Domini 670. Plura etiam Molan. in Indic. Sanct. Belg. & in addit. ad Vsuardum.

24 Octauo Kalend. Decemb. Luna. F xxviij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
21	22	23	24	25	26	27	28	28	29	30	1	2	3

NATALIS S.Chryſogoni[a] martyris, qui poſt longa vincula & carceres pro conſtantiſſima Chriſti confeſſione toleratos, iubente Diocletiano, Aquileiam perductus, ibidem capite cæſus, & in mare proiectus, martyrium conſummauit. Romæ ſancti Creſcentiani[b] martyris, qui in paſſione beati Marcelli Papæ legitur. Ameriæ in Vmbria ſanctæ Firminæ[c] virginis & martyris, quæ in perſecutione Diocletiani variè cruciata, demum ſuſpenſa, & lampadibus ardentibus aduſta, ſpiritum reddidit. Apud Corinthum ſancti Alexandri[d] martyris, qui ſub Iuliano Apoſtata & Salluſtio Præſide pro Chriſti fide certauit vſque ad mortem. Cordubę ſanctarum virginum & martyrum Floræ[e] & Mariæ, quæ poſt diuturnos carceres in perſecutione Arabica gladio interemptæ ſunt. Peruſiæ ſancti Feliciſſimi[f] martyris. Mediolani S.Protaſij[g] Epiſcopi, qui apud Conſtantem Imperatorem & in Concilio Sardicenſi cauſam Athanaſij defendit, ac pro eccleſia ſibi commiſſa & pro religione multis perfunctus laboribus, migrauit ad Dominum. In caſtro Blauio S. Romani[h] preſbyteri cuius ſanctitatis præconium miraculorum gloria declarat. In territorio Aruernenſi S. Portiani[i] abbatis, qui ſub Theodorico Rege miraculis claruit.

NOVEMBRIS 24.

HRYSOGONI[a].] Beda Vſuard. & Ado de eodem hac die, Græci autem ad xvj. Kalend. Maij in Menolog. Eius Acta iuncta habentur cum Actis S.Anaſtaſiæ; quæ Metaphraſtes refert ad vij. Kal. Ianuarij, & Lipom. tom. 5. Surius tom. 6. ea die, & Mombrit. to. 1. quę ſunt fideliora, habenturque in vet. manuſcrip. quorum exordium eſt: Prætextati illuſtris viri, &c. extant eius litteræ ad Anaſtaſiam apud Nicephorum lib. 14. in fine, & apud Suidam prope finem. Vetus eſt Romæ titulus S. Chryſogoni, cuius mentio habetur in Conc. 1. ſub Symmacho, & in regiſt. S. Gregorij Papæ, eumque Gregorius Tertius Papa ornauit, doniſque auxit, vt conſtat ex lib. de Rom. Pontific.

[b] Creſcentiani.] De eodem Beda, & Vſuard. conſentiuntque vet. manuſcript. Deſcribitur eius certamen in Actis S.Marcelli apud Sur. die 16. Ianuarij, tom. 1. Eius autem corpus tranſlatum eſſe in Titulum Equitij à Sergio Iuniore, eccleſiæ eius vetera monumenta teſtantur.

[c] Firminæ.] De qua tabulæ ac vetera monumenta eius eccleſiæ Romam delata. Incidi in alia, quę ſemilacera in bibliotheca Sfortiana viſuntur, quorum eſt exordium: Temporibus Diocletiani Auguſti cucurrit ſacra præceptio, &c. Habent eam fuiſſe filiam Calphurnij Vrbis Præfecti.

[d] Alexandri.] Agunt de eodem Græci hac die in Menologio, vbi eius martyrium deſcribitur. De Salluſtio, qui apud Iulianum Apoſtatam ob eamdem animi impietatem præcipuas obtinuit præfecturas, meminit Ammian. Marcellin. li. 27.

[e] Floræ & Mariæ.] De his Vſuardus, & alij recentiores. Earum martyrium conſcripſit S. Eulogius in Mem. Sanct. lib. 2. cap. 8. qui ad eas carceribus detentas commentariolum ſcripſit, quod appellauit Documentum martyriale, agitque de iiſdem in apologetico in fin. in epiſt. 2. ad Marcum, & pluribus de earum martyrio atque reliquiis ad Bald. ſororem S.Floræ: omniaque eiuſmodi ita ſcripta ſunt, vt in pyxide Spiritus ſancti calamum intinxiſſe S. Eulogius videatur. Paſſæ ſunt æra 889. anno à Chriſto octingenteſimo quinquageſimoprimo.

[f] Feliciſſimi.] De eodem Vſuardus, atque alij recentiores, & vetera manuſcripta.

[g] Protasij Episc.] De quo tab. eccles. Mediolan. Claruit temporibus Constantij & Constantis Augustorum, interfuitque Concilio Sardicensi, vt apparet ex eius Actis, quæ Athanasius etiam breui compendio refert in apolog. 2. Moritur temporibus Constantij Imp. vt patet ex Athanasio in apologia ad Constantium, vbi eum, licet defunctum, testem vocat.

[h] Romani.] Vsuardus hac die, & Gregorius Turonens. de gloria confessorum cap. 46. Claruit temporibus Theodosij senioris, eiusque corpus S. Martinus Episcopus Turonensis sepulturæ mandauit.

[i] Portiani.] De eo Gregor. Turon. in vit. sanct. Patr. cap. 5. De eodem Molan. in addit. ad Vsuardum hac die.

xxvij. G Septimo Kalend. Decemb. Luna. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

NATALIS sanctæ Catharinæ [a] virginis & martyris, quæ ob fidei Christianę confessionem Alexandriæ sub Maximino Imperatore in carcerem trusa, & postmodum scorpionibus diutissimè cæsa, tandem capitis obtruncatione martyrium compleuit: cuius corpus in montem Sinai ab Angelis mirabiliter delatum, ibidem frequenti Christianorum concursu pia veneratione colitur. Romæ sancti Moysis [b] presbyteri & martyris, quem cum aliis detentum in carcere sanctus Cyprianus per litteras sæpè est consolatus. Is cùm non tantùm aduersus Gentiles, sed etiam aduersus schismaticos & hæreticos Nouatianos infracto animo stetisset, deinum (vt sanctus Cornelius Papa testatur) in persecutione Decij eximio & admirabili martyrio decoratus est. Antiochiæ sancti Erasmi [c] martyris. Cæsareæ in Cappadocia passio sancti Mercurij [d] militis, qui custodientis se Angeli patrocinio & barbaros vicit, & Decij sæuitiam superauit, multisque auctus tormentorum trophæis, martyrio coronatus migrauit in cælum. In Æmilia Italiæ prouincia sanctæ Iucundæ [e] virginis.

NOVEMBRIS 25.

CATHARINÆ [a].] In antiq. codicibus Æcatherina dicta reperitur. Agunt de eadem hac die Beda, Ado, & alij, necnon & Græci in Menol. his verbis: Commemoratio sanctæ magnę Æcatherinę. Meminit eiusdem Euthymius in Psal. 44. vers. Delectauerunt te filiæ regú, &c. ibi de eius sapientia. Metaphrastes ex Gręcis edidit eius Acta, quæ habet Lipom. To. 5. & Sur. tom. 6. ex Latinis autem Rabanus Abbas scripsisse fertur, vt tradit Molan. in annot. ad Vsuard. idemque auctor de ea affirmat, illam quæ Græcis olim erat notior, Latinis etiam factam notissimam ob peculiaria patrocinia præstita in expeditione Terræ sanctæ. In Actis eius haberi aliqua quæ corrigantur, nullus qui illorum temporum res gestas nouerit, inficias ierit: vt inter alia illud de Maxentio, cuius loco Maximinus restitutus est. In Breuiario Tolet. duobus sacris hymnis eius agones atq; miracula conscripta habentur. Extat de eadem epigramma Bonad. Santonen. lib. 3. monod. 30.

[b] Moysis presb.] Est de eius martyrio egregium testimonium S. Cornelij Papæ & martyris in epist. ad Fabium Episcopum Antiochenum, quam recitat Euseb. hist. lib. 6. cap. 35. Habetur de eodem mentio in libro de Romanis Pontificibus in Cornelio Papa, & apud Cyprian. epist. 22. in fine, epist. 25. & 52. ad Antonianum, vbi appellat eum martyrem. Extat eiusdem Moysis & aliorum confessorum egregia ad Cyprianum epist. 26. in editione Pameliana.

[c] Erasmi.] De eodem hac die Vsuardus, & alij recentiores.

[d] Mercurij.] De eo etiam Græci hac die in Menolog. vbi eius res gestę paucis describuntur. Acta eius à Metaphraste fusiùs descripta extant apud Lipom.

L.pom. tom. 5. & Sur.tom.6. Habemus alia manuscript. quæ incipiunt: Decius Imp. &c. De eo præterea Petrus in catal. lib. 10. cap. 106. & alij. De his autem quæ à S. Mercurio in Iulianum Apostatam modo admirando gesta sunt, agit Sozom. hist. lib. 6. cap. 2. licet nomen eius non exprimat. eadem Ioan. Damascen. in orat. 1. de imag. ex vita S. Basilij, scripta (vt ait) ab Helladio eius discipulo, Niceph. hist. lib. 10. c. 34. & 35. & in vita S. Basilij, quæ fertur nomine Amphilochij.

[e] Iucundæ.] De eadem in vet. manuscript. ex quibus etiam recentiores hac die.

26 Sexto Kalendas Decemb. Luna. A 25. xxvj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	1	30	1	2	3	4	5			

ALEXANDRIÆ natalis S. Petri[a] eiusdem vrbis Episcopi, qui cùm esset omnibus virtutibus exornatus, Maximini præcepto capite obtruncatur. Passi sunt etiam Alexandriæ in eadem persecutione sancti martyres[b] Faustus presbyter, Didius, & Ammonius, itemque Phileas, Hesychius, Pachomius, & Theodorus Episcopi Ægyptij, cũ aliis sexcẽtis sexaginta, quos persecutionis gladius euexit ad cælos. Nicomediæ S. Marcelli[c] presbyteri, qui Constantij tempore ab Arianis è rupe præcipitatus martyr occubuit. Patauij S. Bellini[d] Episcopi & martyris. Augustoduni S. Amatoris[e] Episcopi. Constantiæ S. Conradi[f] Episcopi. Apud Fabrianũ in Piceno beati Siluestri[g] abbatis, institutoris congregationis monachorum Siluestrinorum. In territorio Rhemensi natalis S. Basoli[h] confessoris. Hadrianopoli in Paphlagonia sancti Styliani[i] anachoretæ, miraculis clari. In Armenia sancti Niconis[k] monachi.

NOVEMBRIS 26.

PETRI[a].] Beda, Vsuard. & Ado pridie huius diei, Græci autem in Menolog. viij. Kal. Decemb. De celebritate eius diei, in qua Athanasius adhuc puer puerilibus lusibus seria prænuntiauit, agit Ruffin. hist. lib. 1. cap. 14. Sozom. lib. 2. cap. 16. & Niceph. lib. 8. cap. 44. Eius res gestas ex antiquis manuscriptis mutuatus edidit Surius tom. 6. qui easdem esse putat, quas Anastasius Bibliothec. se in Latinum transtulisse testatur. Habemus alia eiusdẽ Petri Acta pleniora in vet. cod. manuscrip. quæ quoniam accuratiùs conscripta noscuntur, Anastasio mea sententia potiùs tribuenda videntur. est illorum exordium: Si omnes mei sensus, &c. Græcè verò scripta extant in bibliotheca Sfortiana cod. manuscript. num. 85. sunt autem in eis aliqua corrigenda, vt ostendimus in Annal. Ecclesiast. Meminit eiusdẽ Petri Athanasius in orat. 2. contra Arian. Euseb. hist. lib. 7. c. vlt. in fine. lib. 8. cap. 25. & lib. 9. c. 5. Niceph. lib. 6. c. 34. Sophron. Prat. spirit. c. 198. Habentur eiusdem Canones pœnitentiales, quos recepit Sexta Synodus c. 2. Idem scripsit librum de Diuinitate, qui citatur in SS. Synodo Ephesina, & reperitur in sacr. Conc. Chalcedonen. Act. 1. Cetera de eodem fusiùs in Annal. Ecclesiast. scripsimus.

[b] Faustus & soc.] De his item Beda, Vsuardus, Ado hac die: pluribus tamen Eusebius hist. lib. 8. cap. 25.

[c] Marcelli.] De eo Beda hac die. Equidem furor Arianæ persecutionis Nicomediæ, cui præerat Episcopus antesignanus Arianæ impietatis Eusebius, vehementiùs sæuiit, quàm in aliis Orientis ciuitatibus. Est lectio Bedæ, qui loco Marcelli, legit, Marculi. Suspicatus est Molanus in libello quem scripsit de Martyrologiis, & posuit in appendice sui Vsuardi secundò editi, hunc fuisse illum Marculum pseudomartyrem Donatistam, cuius meminit Optatus lib. 3. & August. contra lit. Petil. lib. 2. c. 20 & 88. Sed cùm hic Marcellus, ille Marculus, hic Nicomediæ, ille (vt ait) in Numidia ponatur (licet de Numidia nec Optatus, nec Augustinus meminerit;) cũ insuper iste ab Arianis dicatur præcipitatus, ille spontaneo se præcipitio dederit; hic denique presbyter, ille autem nequaquam talis esse reperiatur: iam omnis de Marculo pseudomartyre suspicio cessare debet.

[d] Bellini Episcopi.] Tabulæ eccles. Patauinæ, Scard. lib. 3. clas. 13. Lud. Cæl. lib. 17. cap. 28.

[e] Amatoris Episcopi.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Fortasse hic est ille, qui S. Silucrium Papam exulem litteris est consolatus, & adiu-

adiuuit pecuniis; ad quem eiusdem Siluerij extat reddita de his epistola tom. 2. Concil.

[f] Conradi Episc.] Tab. eius eccl. Molan. etiam hac die. Migrauit ex hac vita anno Dom. 976. claruitque miraculis: recensetur tricesimus eius sedis Episc. in tab. quas Democh. scripsit lib. de sacrif. Missæ, qui ibi pluribus de eodem agit.

[g] Siluestri abb.] Extat ipsius vita in eius monasterio Fabriani, scripta ab Andrea Iacobi Fabrian. monacho eius congregationis. Obiit anno Dom. 1267. hac die 26. Nouemb. ætatis suæ anno nonagesimo. De eo Antonin. in chron. p. 2. tit. 15. cap. 23. §. 2. Cassanæus in catal. par. 2. consid. 56. Io. Lucidus in suo chron. lib. 10. c. 7. August. Florent. Camaldul. in sua hist. Camaldul. lib. 2. c. 41. Hunc in Martyrologium Rom. referri mandauit S. D. N. Clemens Papa VIII.

[h] Basoli.] De eodem vet. manuscrip. Petrus in catal. lib. 9. cap. 69. Trithem. de vir. illust. ord. & Bened. lib. 3. cap. 45. Claruit temporibus Chilperici Regis Franc. Sigebert. meminit eiusdem in chron. anno Domini 567.

[i] Styliani.] Agunt de eodem Græci hac die in Menol. eiusque res gestas pluribus describunt.

[k] Niconis.] Græci etiam de eodem in Menologio, eiusque Acta referunt paucis comprehensa.

xxiiij. 25. B **Quinto Kalend. Decemb. Luna.** 27

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	1	2	1	2	3	4	5	6			

ANTIOCHIÆ sanctorum martyrum Basilei [a] Episcopi, Auxilij, & Saturnini. In Persia S. Iacobi [b] intercisi, martyris conspicui, qui tempore Theodosij Iunioris, cùm in gratiam Isdegerdis Regis Christum negasset, & propterea mater eius & vxor ab ipsius se consuetudine subtraxissent, in se reuersus, pro Christi confessione Regem adiit, à quo irato membratim iussus est concidi, & capite obtruncari: quo tempore innumeri alij martyres ibidem passi sunt. Sebastæ in Armenia sanctorum martyrum Hirenarchi [c], Acacij presbyteri, ac septem mulierum; quarum constantia Hirenarchus ad Christum conuersus, sub Diocletiano Imperatore & Maximo Præside vnà cum Acacio securi percutitur. In Gallæcia apud Cæam fluuium sanctorum Facundi [d] & Primitiui, filiorũ sancti Marcelli martyris, qui sub Diocletiano Imperatore & Attico Præside passi sunt. Aquileiæ sancti [e] Valeriani Episcopi. Apud Regium in Gallia S. Maximi [f] Episcopi & confessoris, qui à primæua ætate omni gratia virtutum præditus, primùm Lerinensis cœnobij Pater, deinde Regiensis ecclesię Episcopus, signis & prodigiis inclytus extitit. Apud Indos Persis finitimos sanctorum Barlaam [g] & Iosaphat, quorum actus mirandos sanctus Ioannes Damascenus conscripsit. Lutetiæ Parisiorum depositio sancti Seuerini [h] monachi & solitarij.

NOVEMBRIS 27.

BASILEI & soc. [a]] Basileus hic, licet Antiochiæ passus habeatur, non fuit tamen Episcopus Antiochenæ ecclesiæ, cuius Episcoporum catalogus certus extat conscriptus. Alius hic item Basileus ab illo Episcopo Amaseno, de quo suprà vj. Kal. Maij. Cùm de his agatur in vet. Martyrol. Rom. atque antiquis manuscriptis: cuius tamen ciuitatis Episcopus fuerit, nusquam reperi.

[b] Iacobi.] Tam Latini quàm Græci in Menologio de eodem agunt hac die: iidemque eius nobile martyrium paucis describunt. Niceph. etiam hist. lib. 14. cap. 20. Eius Acta fusiùs describuntur ex antiquis monumentis à Sur. tom. 6. & 7. Mombrit. tom. 2. Petr. in catal. lib. 10. c. 112. & alijs.

[c] Hirenarchi & soc.] De his etiam Græci hac die, vel sequenti, vt in nostro Menologio, in quo & de Hirenarcho hæc leguntur: Hic ex vrbe Sebastia,

basta, cùm esset carnifex & minister tormẽtorum quæ sanctis martyribus inferebantur: cumque in persecutione Diocletiani & Maximiani exquisitis quibusdam tormentis Christianas feminas cruciasset; admiratus illarũ constantiam & miracula, mente diuino spiritu illustratus, se Christianum esse, liberè professus, iussu Præsidis in paludem inicitur: indeque in rogum immissus, cùm ab vtraque pœna maneret illæsus, capite truncatus, martyrium expleuit. Hæc ibi.

[d] Facundi & Primitiui.] De his antiqua manuscrip. ex quibus etiam recentiores hac die. Porrò eorum certamen describitur in Flor. sanct. & in Thesaur. concion. tom. 2. licet in dictis locis passi dicantur tempore Marci Aurel. Commodi Imp. Vasęus autem in chron. Hispan. ex Breuiario Eborẽsi (vt ait) hos adnumerat inter filios S. Marcelli centurionis, qui passus est in persecutione Diocletiani, Fausto & Gallo Coss. De his etiam Marin. Sicul. hist. Hispan. lib. 5. & sub Daciano passos refert.

[e] Valeriani Episcopi.] De eodem hac die in vet. manuscript. S. Cyriaci. Agit de eo frequenter S. Hieronymus epist. 42. 43. & in chron. anno xj. Valentiniani Imp. Sedit post Fortunatianum Arianum, ecclesiamque illam non solùm omni labe Ariana expurgatam reddidit, verùm Ecclesiastica disciplina adeò illustrauit, vt (quemadmodum idem S. Hieronymus scribit) habita sit quasi chorus sanctorum. Interfuit, primusque ponitur ordine in Concilio Aquileiensi aduersus Arianos Gratiano Imp. coacto. Habuit successorem æquè sanctum & eruditum Chromatium. Meminit eiusdem Valeriani Ruffinus presbyter Aquil. lib. 1. Inuect.

[f] Maximi Episc.] De eo item Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Errore autem factum fuerat, vt Regium Lepidi, quod est in Gallia Cisalpina, poneretur loco Regij in Gallia Narbonensi. Aliud est Rhegium apud Brutios, à quo Rhegini: aliud insuper in secunda Rhetia apud Augustanam ciuitatem, cuius meminit Antoninus in Itin. Extat de S. Maximi laudibus homilia sancti Eucherij, quę fertur nomine Eusebij Emisseni. Scripsit eiusdem sancti vitæ Acta Dinamius Patricius ad Vrbicum Episcopum, Fausti successorem, quem præcessit idem Maximus, de quo agimus. Recitat ea Sur. to. 6. De eodem Sidonius Apollinaris ad eumdem Faustum eius successorem in carmine Eucharistico hæc ait:

——— Fuerit quis Maximus ille,
Vrbem tu cuius monachusq; antistes & abbas
Bis successor agis, &c.

Meminit eiusdem scribens ad Principium lib. 8. epist. 14. Plura de eodem in vita S. Honorati lib. 1 c. 25. & lib. 2. c. 4. & 9. vbi agitur de eius electione. Successisse putatur S. Prospero, obiisseque in Galliis in territorio Taruanensi; ibique quadruplici solemnitate coli, nimirum huius diei Depositionis eius, Octauæ, Relationisque eius prid. Non. Decembr. & Inuentionis Idibus Septemb. vt scribit Molan. in Indic. Sanct. Belg. De miraculis ad sepulchrum eius fieri solitis agit Greg. Turon. de glor. confess. cap. 83.

[g] Barlaam & Iosaphat.] Horum res gestas à Ioanne Damasceno conscriptas habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. Easdem in Græco codice in bibliotheca Sfortiana num. 63. nomine Ioannis Sinaitæ inscriptas inuenimus. Porrò veram esse historiam, & non ab alio quàm ab eodem Damasceno conscriptam, satis demonstrat Billius in præfatione quam in eamdem vitam apud Ioannem Damascenum edidit. Scripserunt de his alij recentiores, sed non aliunde quàm ab eodem auctore accepta, vt Petrus in catalog. libro 10. cap. 114. & alij.

[h] Seuerini.] De eodem vetera manuscripta, Maurolyc. & Molanus in addit. ad Vsuardum.

28 Quarto Kalend. Decemb. Luna. C xxiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7			

ROMÆ sancti Rufi[a], quem cum omni familia sua Diocletianus Christi martyrem fecit. Apud Corinthum natalis sancti Sosthenis[b] discipuli beati Pauli Apostoli, cuius mentionem facit idem Apostolus Corinthiis scribens. Hic ex principe synagogæ conuersus ad Christum, ante[c] Gallionem Proconsulem acriter verberatus, pręclaro initio fidei suæ primordia consecrauit. In Africa sanctorum martyrum Papiniani[d] & Mansueti Episcoporum, qui tempore Vuandalicæ persecutionis sub Geiserico Rege Ariano pro fidei Catholicæ defensione candentibus ferri laminis toto corpore adusti, gloriosum agonem consummarunt. Quo etiam tempore alij sancti Episcopi, Valerianus, Vrbanus, Crescens,

Eustachius, Cresconius, Crescentianus, Felix, Hortulanus, & Florentianus damnati exilio, cursum vitæ suæ impleuerunt. Constantinopoli sanctorum martyrum Stephani [e] iunioris, Basilij, Petri, Andreæ, & sociorum trecentorum & trigintanouem monachorum, qui sub Constantino Copronymo pro sanctarum imaginum cultu variis excruciati suppliciis, veritatem Catholicam effuso sanguine confirmarunt. Romæ beati Gregorij [f] Papæ Tertij, qui sanctitate meritisque præclarus migrauit in cælum.

NOVEMBRIS 28.

RVFI [a].] Beda, Vsuard. Ado, & alij recentiores, Petrus in catal. lib. 10. cap. 120. & vet. manuscript. in quibus legimus hunc vnà cum suis à sancto Chrysogono ad fidem esse conuersum.

[b] Sosthenis.] De quo Act. Apost. cap. 18. & Paulus ad Corinth. 1. cap. 1. Beda de eodem hac die agens, citat Zosimi Papæ epistolam, nobis hactenus incompertam. Agunt de eodem hac die Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio ad septimum Idus Decemb. Hunc Episcopum Colophonis ordinatum, tradit Dorotheus in Synopsi, idque ex Hippolyti libello de 72. discipulis.

[c] Gallionem Proconsulem.] Gallio Proconsul, cuius mentio habetur in Act. Apost. c. 18. fuit germanus L. Annei Senecæ, vt idem Seneca testatur in præfat. lib. 4. quæst. natural. de eius profectione ex Achaia idem auctor meminit lib. 18. epist. 101. Ad ipsum Seneca scripsit librum de remediis fortuitorum, alterum etiam de vita beata. Quod autem spectat ad Achaiam prouinciam factam proconsularem, auctam lege Clodia, ac L. Pisoni primùm traditam, habens expressum in oratione Ciceronis in L. Pisonem.

[d] Papiniani, Mansueti, & soc.] Agunt de his Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Fuit Papinianus Episcopus Vticensis, Mansuetus autem Vricitanus, Valerianus Abensis, Vrbanus Girbensis, Crescens Aquitanus, Eustachius siue Eustratius Sufetanus, Cresconius Eensis, Felix Adrumetinus; Crescentianus, Hortulanus, & Florentianus, duo Tripolitani, & tertius Vicessebratenus. Hæc omnia ex Victore de persecut. Vuandal. lib. 1. & 3.

[e] Stephani & soc.] De iisdem Græci hac die in Menologio, eorumque martyrium recitant. Extant autem horum Acta fusiùs scripta apud Ioan. Damasc. editionis Billianæ, & apud Sur. tom. 6. Meminitque eorum Zonar. in 3. par. Annalium in Constantino Copronymo, Cedren. in compend. anno vigesimoquinto eiusdem Imp. necnon Ioannes Episcopus Ierosol. in vita S. Ioannis Damasceni.

[f] Gregorij Papæ III.] Successit hic Gregorio Secundo: aguntque de eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Gesta eius retulimus per annos singulos in Annal. Ecclesiast.

xxij. D Tertio Kal. Decemb. Luna. 29

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

VIGILIA [a] sancti Andreæ Apostoli. Romæ via Salaria natalis sanctorum martyrum Saturnini [b] senis, & Sisinij diaconi sub Maximiano Principe; quos diu in carcere maceratos, iussit Præfectus Vrbis in equuleum leuari, & attrahi neruis, & fustibus ac scorpionibus cædi, deinde eis flammas apponi, & depositos de equuleo capite truncari. Tolosæ sancti [c] Saturnini Episcopi, qui temporibus Decij in Capitolio [d] eiusdem vrbis à Paganis tentus, atque à summa Capitolij arce per omnes gradus præcipitatus, capite colliso, excussoque cerebro, & toto corpore dilaniato, dignam Christo animam reddidit. Item passio sanctorũ Paramonis [e], & sociorum trecentorum septuagintaquinque sub Decio Imperatore,

& Aquilino Præside. Ancyræ sancti Philomeni [f] martyris, qui in persecutione Aureliani Imperatoris sub Felice Præside igne probatus, manibus pedibusque, ac demum capite clauis confixo, martyrium consummauit. Verulis sanctorum martyrum Blasij [g] & Demetrij. Tuderti sanctæ Illuminatæ [h] virginis.

NOVEMBRIS 29.

VIGILIA S. Andreæ [a].] De eadem Beda, Vsuardus, Ado, & alij omnes qui agunt de diuin. Offic. vt Amalar. de Ordin. antiph. c. 63. Concil. Oxon. Est de ea sermo sancti Bernardi.

[b] Saturnini & Sisinij.] Beda & alij qui suprà de iisdem hac die. Horum martyrium recensetur in Actis sancti Marcelli Papæ apud Sur. to. 1. die 17. Ianuarij. Erat celebris horum memoria via Salaria, quam incendio absumptam restituit Felix Quartus Rom. Pont. cuius hactenus nomen & vestigia remanent. Venerandæ eorũ reliquiæ Romam translatæ in Titulum Pammachij, ibi religiosissimè asseruantur, vt eius ecclesiæ vetera monumenta testantur. Porrò Sisinij corpus olim à Sergio Iuniore translatum fuisse in Titulum Equitij, vetus inscriptio in marmore incisa ibi posita declarat.

[c] Saturnini Episc.] Agunt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri. Eius vitæ Acta atque martyrium ex antiquis monumentis edidit Sur. tomo 6. Citat eius passionis Acta Gregorius Turon. hist. lib. 1. cap. 30. & de gloria martyrum cap. 48. pluribus de eodem agit, & de eius reliquiis lib. de glor. confess. cap. 20. ante ipsum Sidonius Apollinar. cecinit eiusdem martyrium carmine sapphico lib. 9. epist. in fine. Venantius Fortunatus insuper de eius agone atque miraculis carmen scripsit, addidit & epigramma de eius basilica lib. 2. In Breuiario Toletano de eodem est vetus hymnus. De inuentione corpôris S. Saturnini meminit Bernard. in chron. an. Domini 1258.

[d] In Capitolio eiusdem vrbis, hoc est, Tolosę.] Non tãtùm Romæ erat Capitolium, sed & in aliis vrbibus. Meminit Suetonius in Tiberio cap. 40. & in Caio cap. 57. de Capitolio Capuano. S. Cyprianus epist. 55. ad Cornelium Papam de Capitolio Carthaginensi; de eodem in libro de lapsis, S. Hieron. de locis Hebraicis arcem Babyloniæ Capitolium appellat. id ipsum idem in commentariis in Isai. cap. 14. sic declarat: Arx autem, id est, Capitolium illius vrbis. Est prætereà can. 5. Concilij Eliber. quo prohibetur, ne quis Christianus ad idolum Capitolij sacrificandi causa ascendat, & videat: quæ quidem non de Romano, sed de alio quolibet in Hispania constituto Capitolio intelligi debere, nullus ambigit. Erat & Treuiris Capitolium, quod mutatum esse in ecclesiam, habent Acta sanctorum martyrum Thyrsi & soc. Constantinopoli etiam Capitolium fuisse legitur in descriptione eius vrbis, regione 8. De eodem L. 12. C. de ædif. priuat. Erat item Beneuenti Capitolium, in quo posita erat statua Orbilij Beneuentani Grammatici. Locus itaque in vnaquaque ciuitate præcipuus, vbi potissimùm Gentilium superstitio coleretur, idemque murorum ambitu custoditus, Capitolium dici consueuit, vt ex his satis apparet, & quæ habet S. Zeno in serm. de spirituali ædif. domus Dei, cùm ait: Iudæi fortasse cultiùs synagogas ædificant: Gentiles cultiùs erigunt Capitolia, &c.

[e] Paramonis & soc.] De his etiam Græci hac die agunt, eorumque martyrium describunt.

[f] Philomeni.] Græci itidem de eodem hac die in Menologio, vbi recitantur eius Acta, prout etiam hîc descripta habentur.

[g] Blasij & Demetrij.] Vet. manuscript. & antiqua Verulanæ ecclesiæ monumenta.

[h] Illuminatæ.] Claruit temporibus Maximiani Imperatoris, vt constat ex rebus gestis ipsius, quas manuscriptas ab ecclesia Tudertina missas accepimus.

30 Pridie Kalend. Decemb. Luna. E xxj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
27	28	29	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9

APVD Patras Achaiæ natalis sancti Andreæ [a] Apostoli, qui in Thracia & Scythia Christi Euangelium prædicauit. Is ab Ægea Proconsule comprehensus, primò in carcere clausus est, deinde grauissimè cæsus, ad vltimum in cruce suspensus, in ea populum docens biduo superuixit: & rogato Domino ne eum sineret de cruce deponi, circumdatus magno splendore de

de cælo, abscedente postmodum lumine, emisit spiritum. Romæ passio sanctorum Castuli [b] & Euprepitis. Constantinopoli sanctæ Mauræ [c] virginis & martyris. Item sanctæ Iustinæ [d] virginis & martyris. Apud Santonas sancti Troiani [e] Episcopi, magnæ sanctitatis viri, qui sepultus in terris, in cælo se viuere multis virtutibus manifestat. Romę sancti Constantij [f] confessoris, qui fortiter Pelagianis resistens, eorum factione multa pertulit, quæ illum sanctis confessoribus sociarunt. In Palæstina beati Zosimi [g] confessoris, qui sub Iustino Imperatore sanctitate & miraculis fuit insignis.

NOVEMBRIS 30.

ANDREÆ Apostoli [a].] Latinorum omnia Martyrologia, & Græcorum Menologia de eodem agunt hac die. Specialis mētio fit de festiuitate S. Andreæ in Capitular. Regum Franc. lib. 1. cap. 164. lib. 2. c. 35. & lib. 6. cap. 185. necnon in Concil. Mogunt. sub Carolo Magno cap. 36. Acta passionis eius, quæ feruntur nomine ecclesiæ Achaiæ, à Metaphraste descripta, recitat Lipom. tomo 1. & Surius tomo 6. ex quibus Remig. Antisiod. in Psal. 21. & 40. S. Bernard. in serm. de S. Andrea, Lanfranc. contra Bereng. Iuo Carnoten. & alij mutuati sunt exempla. Irrepsit tamen in ea Græcismus ille de Spiritu sancto, quòd à Patre procedat, & in Filio permaneat. sanè quidem in antiquis exemplaribus manuscriptis ea verba non habentur, nec in editis à Mombrit. tom. 1. vit. sanct. De eiusdem Actis, deque libello miraculorũ eius extat scripta historia in passionibus Apostolorum; quibus illa addita videntur à Manichæis, quæ S. Augustinus recitat libro de fide contra Manichæos cap. 38. ea enim à prædictis Actis procul abhorrent. Quod autem ad eius prædicationem spectat: in Scythiam profectum, illisq; gentibus annuntiasse Euangeliũ, scribit Origen. in Genes. lib. 3. cap. 1. Sophronius apud Hieron. de script. Eccles. addit nō tantùm Scythis, sed & Sogdianis, Saccis, atque etiam Æthiopibus verbum Dei prædicasse: idque confirmat Doroth. in Synopsi, & auctor de vit. & mort. sanct. apud Isid. De Achaia ac Scythia meminit Niceph. hist. lib. 2. c. 39. qui & lib. 8. cap. 6. ait eumdem peragrasse Cappadociam, Galatiam, & Bithyniam vsq; ad mare Euxinum. Greg. Nazianz. in orat. ad Arian. addit Epirum: Gręcis autem annuntiasse Euangelium, scribit Chrysost. in orat. in duodecim Apost. eumque post Petrum consummasse martyrium tradit: sic enim accipias illa eiusdem Ioannis Chrysostomi verba in sermone de S. Andrea, quem recitat Metaphrast. habesque eum apud Sur. tom. 6. quibus ait: Posterior Petro in vitam ingressus est Andreas, prior Petrum ad Euangelium allexit, &c. Quæ verba nonnulli perperàm intelligentes, dixerunt Petrum ætate maiorem fuisse Andrea: vt verò Andream Petro seniorem fuisse, testatur sanctus Epiphan. in Panar. hæres. 51. De prædicatione Andreæ in Achaia meminit S. Hieronymus epist. 148. ad Marcellum in fine. Acta Apostolorum Andreæ nomine reiiciuntur in primis ab Innocentio Papa in epist. ad Exuperium in fine, à Philastrio de hæres. cap. 89. ac demum à Gelasio in cap. Sancta Romana. distinct. 15. De eius martyrio apud Patras meminit sanctus Paulinus Episcopus Nolan. in Natal. 9. sancti Felicis. Extat etiam elegans carmen sapphicum sancti Damasi Papę de Andrea crucem passo: habetur in Collectaneis poëtarum Christianorum. Et ne quid de antiquis monumentis lateat, S. Petrus Chrysologus in serm. 133. de S. Andrea hæc habet in fine: Petrus namque crucem, arborem conscendit Andreas, &c. quasi significare velit, ipsum arbori fuisse affixum, illicque subiisse supplicium crucis. id quidem videtur acceptum è commentariolo Hippolyti martyris, quod manuscript. Græcè extat apud Card. Sirletum, vbi hæc leguntur de Andrea: Crucifixus est Patris in Achaia ad arborem oliuæ rectus. De eodem Apostolo consule quæ superiùs in eius corporis translatione diximus 9. Maij.

[b] Castuli & Euprepitis.] Agunt de iisdē Beda ac recentiores, consentiuntque vet. manuscript.

[c] Mauræ.] De eadem agunt Græci; eiusque nomine nobilitata est insula in mari Ionio, quæ S. Maura nuncupatur.

[d] Iustinæ.] Agitur de ea in vet. manuscriptis, sicut & in vet. Romano Martyrologio, aliisque recentioribus.

[e] Troiani Episcopi.] Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 1. c. 11. & Gregor. Turon. de glor. confess. cap. 59. Recensetur octauus eius sedis Episcopus. sedit ab anno Domini trecentesimo octogesimo vsque ad quadringentesimum, vt declarant tabulę Demochar. Est de eodem epigramma Bonad. Santonen. lib. 3. monod. 23.

[f] Constantij confess.] De eodem manuscript. & Prosper in chron. Coss. Honorio decimùm, & Theodosio Iuniore octauùm. Quæ hîc habentur, ex eodem accepta esse noscuntur.

[g] Zosimi.] Alius hic ab illo de quo suprà pridie Nonas Aprilis, de quo agitur in Actis S. Mariæ Ægyptiacę. De hoc autem scribit Euagr. Scholast. hist. lib. 4. cap. 7. & Niceph. lib. 17. cap. 4.

DE-

DECEMBER.

Kalendis Decemb. Luna. F xx.

I

2	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27

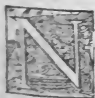
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
28	29	1	2	3	4	5	6	5	6	7	8	9	10

AHVM [a] prophetæ in Begabar quiescentis. Romæ sanctorum martyrum Diodori [b] presbyteri, & Mariani diaconi, cum aliis pluribus, qui, iubente Numeriano Principe, martyrij gloriam meruerunt. Ibidem passio sanctorum Lucij [c], Rogati, Cassiani, & Candidæ. Eodem die sancti Ansani [d] Martyris, qui sub Diocletiano Imperatore Romæ Christum confessus, & in carcerem trusus, deinde Senas in Tuscia perductus, ibidem capitis obtruncatione martyrij cursum perfecit. Ameriæ in Vmbria sancti Olympiadis [e] viri consularis, qui à beata Firmina ad fidem conuersus, sub Diocletiano in equuleo tortus, martyrium consummauit. Arbele in Persia sancti Ananiæ [f] martyris.* Interamne sancti Proculi [g] Episcopi & martyris, qui post multa egregia opera à Totila Gothorum Rege iussus est decollari. In ciuitate Casalensi sancti Euasij [h] Episcopi & martyris. Mediolani sancti Castritiani [i] Episcopi, qui in maxima Ecclesiæ perturbatione virtutũ meritis, ac rerum piè religioséque gestarum laude enituit. Brixiæ sancti [k] Vrsicini Episcopi. Nouiomi in Belgia sancti Eligij [l] Episcopi, cuius vitam admirandam multiplex signorum numerus commendat. Apud Virodunum sancti Agerici [m] Episcopi. Eodem die sanctæ Nataliæ [n] vxoris beati Hadriani martyris, quæ sub Diocletiano Imperatore sanctis martyribus Nicomediæ in carcere detentis multo tempore ministrauit; impletoque eorum certamine, Constantinopolim profecta, ibidem in pace quieuit.

* al. Narniæ

DECEMBRIS I.

AHVM Prophetæ [a].] Græci de eodem agunt in Menologio hac die. Præter illa quæ de ipso legũtur in diuinis Scripturis, multa habet Ioseph. antiq. lib. 9 cap. 12. De eodem scribit Epiph. de vita & interit. Prophet. cap. 17. Hieron. proœm. in Nahum, & Doroth. in Synopsi, auctor de vit. & mort. sanct. cap. 46. apud Isidorum.

[b] Diodori & Mariani.] De his etiam Beda, Ado, & alij recentiores; licet alicubi Marinianus pro Mariano legatur: Vsuardus autem de his agit viij. Kalend. Nouembris. Horum martyrium describitur in Actis sanctorum Chrysanthi & Dariæ, quæ habet ex Metaphraste Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 5. De horum corporum inuentione est conscripta historia, quam recitat Sur. tomo 1. die 17. Ianuarij, vbi & de miraculis ibi editis habetur sermo.

[c] Lucij & soc.] Beda hîc tantùm de Candida: ceteri autem redditi sunt ex prædictis veteribus manuscriptis.

[d] Ansani.] Tabulæ etiam Senensis ecclesiæ, vnde & eius Acta manuscript. Romam missa accepimus. De eodem Petr. in catal. lib. 1. cap. 14. Passus est (vt eadẽ Acta profitentur) Diocletiano octa-

octauùm, & Maximiano septimùm Consulibus: est is annus, secundùm Fastos Onuphrij, trecentesimus tertius à Christo Domino.

[e] Olympiadis.] De eodem hac die in ecclesia Amerina, vbi eius Acta asseruari accepimus.

[f] Ananiæ.] Græci etiam de eodem hac die in Menologio, eiusq; martyrij seriem paucis narrāt.

[g] Proculi Episcopi.] De eodem Vsuardus, & alij recentiores; consentiuntq; vet. manuscript. In codice autem S. Cyriaci omnium vetustissimo sic habetur: Interamne, siue Narnis, natalis S. Proculi Episcopi & martyris. Hęc ibi: quę quidem duplex lectio ambiguitatem de ea re tunc fuisse significat. Si etenim assentimur Petro in catalog. libro 1. cap. 15. Interamnensem fuisse Episcopum affirmare oportet: sed cùm miscet eum cum S. Valentino Episcopo & martyre, cum alio Proculo Interamnensi eum confundere videtur, de quo suprà xviij. Kalend. Maij. De Proculo Narniensi mentio habetur in Actis Abundij & Carpophori apud Mombrit. tom. 1. sed ea erroribus scatent. In tabulis ecclesię Rauen. agitur hac die de S. Proculo Episcopo Rauennate, qui successit sancto Calocero, sextusque numeratur eius sedis Episcopus, de quo Hieron. Rub. hist. Rauen. lib. 1.

[h] Euasij Episcopi.] Vet. Martyrol. Roman. & manuscript. Gales. de eodem hac die ex monimentis (vt ait) Casalensis, Vercellensis, & Bergomatis ecclesiarum, quæ non vidimus.

[i] Castritiani Episcopi.] Tabulæ eccles. Mediolan. & Galesin. hac die, qui se eius vitā contexuisse, & Ambrosiano Breuiario adscripsisse testatur.

[k] Vrsicini Episcopi.] Tabulæ Eccles. Brixiensis, item Galesin. qui de eodem agit hac die; sed in tabulis Remperti, quas citat Vrsicinus, desideratur, sicut & alij plerique, qui post illos eidem præfuerunt ecclesiæ.

[l] Eligij Episcopi.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Scripsit eius vitæ Acta sanctus Audoënus Episcopus Rothomagensis. recitat Sur. tomo 6. Vinc. in Spec. lib. 23. cap. 86. & sequent. Antonin. part. 2. tit. 13. cap. 6. §. 15. & seq. Petrus in catalog. lib. 1. cap. 17. Pluribus etiam Molan. in Indic. Sanct. Belg. Interfuisse reperitur Conc. Cabilonensi, cui & subscripsit, vt eius Acta significant. Extant eiusdem sancti viri aliqua scriptorum monumenta. Migrasse ex hac vita anno Domini 665. auctor est Sigebertus in chron.

[m] Agerici Episcopi.] Ado de eodem hac die: pluribus Greg. Turon. hist. Franc. lib. 7. c. 44. li. 9. cap. 8. 10. 12. & 23. Extant de eodem duo epigrammata Venantij Fortunati lib. 3. quibus eius laudes celebrat. Meminit eiusdem Sigebertus in chron. anno Domini 549.

[n] Nataliæ.] Vsuardus de eadem hac die. Res ab ea præclarè gestæ intextæ sunt in Actis S. Hadriani mart. de quo suprà quarto Nonas Martij, & sexto Idus Septembris. Petrus de eadem in catal. lib. 1. cap. 18.

xix. G Quarto Nonas Decemb. Luna. 2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	1	2	3	4	5	6	7	6	7	8	9	10	11			

ROMÆ passio sanctæ Bibianæ [a] virginis, quæ sub Iuliano Imperatore sacrilego ob Christum tamdiu plumbatis cæsa est, donec redderet spiritum. Ibidem sanctorum martyrum Eusebij [b] presbyteri, Marcelli diaconi, Hippolyti, Maximi, Adriæ, Paulinæ, Neonis, Mariæ, Martanę, & Aurelię, qui in persecutione Valeriani sub Secundiano Iudice martyrium compleuerunt. Item Romę sancti Pontiani [c] martyris, cum aliis quatuor. In Africa natalis sanctorum martyrum Seueri [d], Securi, Ianuarij, & Victorini, qui ibidem martyrio coronati sunt. Aquileię sancti Chromatij [e] Episcopi & confessoris. Apud Forum Cornelij sancti Petri [f] Episcopi Rauennatis, cognomento Chrysologi, doctrina & sanctitate celebris. Veronæ sancti Lupi [g] Episcopi & confessoris. Edessæ sancti Nonni [h] Episcopi, cuius precibus Pelagia pœnitens ad Christum conuersa est. Troade in Phrygia sancti Siluani [i] Episcopi, miraculis clari. Brixiæ sancti Euasij [k] Episcopi.

IBIANÆ [a].] De eadem Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Apud Bedam, & aliqua manuſcripta, Viuiana, pro Bibiana, ſicut ſæpè Sauinus, pro Sabino, idque orthographiæ vitio, vt notat Caſſiod. lib. 1. diuinarū Inſtit. cùm ait: B, pro V. V, pro B. O, pro M. V, pro N. contra orthographiæ præcepta vitioſè poſitas ne relinquas. Et infrà: Orthographos antiquos legant Velium Longum, Curtium, Valerianum, Papirianum, Adamatum, Martyrium de V. & B. &c. Fortaſſe & hęc tertia lectio verior erit, vt legendum ſit, Vibiana, Romanum nomen à Vibio. Habemus Bibianæ Acta manuſcripta: ſed in principio aliqua habent quæ corrigantur, veluti ea quæ ſunt ſuperaddita de Pigmenio & Iuliano Apoſtata. De eadem Petr. in catalog. lib. 1. cap. 19. Eſt vetus & nobilis memoria Romæ iuxta Palatium Licinianum S. Bibianæ, vbi eius venerandum corpus requieſcit; quam S. Simplicius Papa erexit, vt conſtat ex libro de Roman. Pont. in Simplicio.

[b] Euſebij & ſoc.] Reſtituti ſunt ex antiquis manuſcriptis. Horum autem Acta extant in vet. codice ſanctæ Marię ad Martyres Romę, eademque legitima; habent enim diem & Conſules. eſt enim illorū exordium: Valeriano & Lucillo Coſſ. aliàs, & rectiùs, Valerio & Acilio Coſſ. &c. eſt is annus Domini 259. tertius Stephani Papæ & martyris. Prædicti autem martyres licet diuerſis diebus paſſi reperiantur, tamen vnà ſimul de omnibus eadem hac die agitur. Porrò ſacra pignora Hippolyti, Adriæ, Mariæ, Neonis, & Paulinæ, aſſeruantur Romæ in eccleſia ſanctæ Agathæ in Suburra, vt eius eccleſiæ antiqua monumenta demonſtrant.

[c] Pontiani.] De eodē Beda, & vet. manuſcripta, quorum nuper meminimus. Pontianum ab Euſebio curatum paralyſi, eadem Acta teſtantur.

[d] Seuerini & ſoc.] Beda, Vſuardus, Petrus in catal. lib. 1. cap. 21. vbi ex Adone refert hos paſſos in perſecutione Vuandalica.

[e] Chromatij Epiſcopi.] De eo ſæpiſſimè ſanctus Hieronymus; qui cùm ob ſpectatiſſimam vitæ ſanctitatem, tum ob eximiam eruditionem eum cōmendat. Eumdem ſanctus Ioannes Chryſoſtomus in epiſt. 155. ad ipſum ſcripta eiuſmodi elogio celebrat: Clariſſima, inquit, feruentis tuæ & ſinceræ charitatis tuba ad nos vſque ſonum ſuum diffundit, &c. Ad eum Ambr. epiſtolam ſcripſit. De eo & Ruffin. li. 1. inuect. Vixit temporibus Honorij Imperatoris. Extat lucubrationum eius nobile monumentum, duæ videlicet orationes de octo beatitudinibus. cur autem inſcribantur titulo Chromatij Romani Epiſcopi, conſuleque ſuperiùs notauimus in Nicęa Epiſcopo Aquileienſi die 22. Iunij.

[f] Petri Epiſcopi.] Tabulæ Eccleſ. Rauen. de eodem hac die. Eius Actæ manuſcrip. ante ipſius ſermones appoſita habemus in noſtra bibliotheca; eſt eorum exordium: Petrus Archiepiſcopus viceſimusprimus, &c. Alia deſcripſit Sur. ex hiſt. Rauen. Hier. Rub. Aliqua monumenta eius vitæ ex eiuſdem ſermonibus colligi poſſunt, vt de educatione ſub Cornelio Epiſcopo Forocornelienſi ſerm. 165. & alia. Quantum inſuper laboris inſumpſerit pro fide Catholica, eius epiſtola ad Eutychen hæreſiarcham conſcripta facilè demonſtrat. Meminit eiuſdem Conſtantius in vita S. Germani Epiſcopi Antiſiodorenſis in fine, Petrus Dam. in ſerm. de S. Barbatiano, Petr. in catal. lib. 1. cap. 20. & alij.

[g] Lupi Epiſcopi.] De eodem tabulæ eccleſiæ Veron. & Aug. Valerius Epiſc. Veron. Card. in antiq. monum. Epiſc. Veron. pag. 9. & 40.

[h] Nonni Epiſcopi.] De eo Græci, Niceph. hiſt. lib. 14. c. 30. & plura in Actis ſanctæ Pelagiæ pœnitentis. Vide ſuperiùs notata de eodem in Pelagia ad octauum Idus Octobr. Fuit & alter Nonnus Panopolita Ægyptius eloquentiſſimus, qui ſanctum Ioannem Euangeliſtam verſibus heroicis interpretatus eſt. Hæc Suidas. Sed extant eius Paraphraſes in Euangelium Ioannis, & Διονυσιακά, dithyrambico ſtylo & Græcis perdifficili ob compoſitorum frequentiam. Edidit Plantinus noſter ex Ioan. Sambuci bibliotheca.

[i] Siluani Epiſcopi.] Græci etiam; eiuſque miracula edita, vitamque conſpicuam ſcribit Sozom. hiſt. lib. 7. c. 36. & Niceph. lib. 14. c. 39.

[k] Euaſij Epiſc.] Tab. eius eccleſiæ, quæ his ipſis conſentiunt.

3 **Tertio Nonas Decemb. Luna.** A xviij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	7	8	9	10	11	12			

N Iudæa ſancti Sophoniæ [a] Prophetæ. Romæ ſanctorum martyrum Claudij [b] Tribuni, & vxoris eius Hilariæ, ac filiorum Iaſonis & Mauri cum ſeptuaginta militibus: ex quibus Claudium iuſſit Numerianus Imperator ingenti ſaxo alligatum in flumen præcipitem dari, milites verò, & filios ipſius Claudij capitali ſententia puniri. Beata autem Hilaria cùm filiorum

corpora sepelisset, ad eorum sepulchrum orans, paulò pòst à Paganis tenta migrauit ad Dominum. Tingi in Mauritania passio sancti Cassiani [c] martyris, qui exceptoris diu gerens officium, tandem cælitus inspiratus, execrabile duxit, Christianorum neci deseruire; vnde renuntians eidem officio, sub Christiana confessione triumphum meruit obtinere martyrij. Item in Africa sanctorum martyrum Claudij [d], Crispini, Maginæ, Ioannis, & Stephani. In Pannonia sancti Agricolæ [e] martyris. Nicomediæ passio sanctorum Ambici [f], Victoris, & Iulij. Mediolani sancti Mirocletis [g] Episcopi & confessoris, cuius aliquando S. Ambrosius meminit. In Anglia sancti Birini [h] primi Episcopi Dorcestriensis. Curiæ in Germania S. Lucij [i] Britannorum Regis, qui primus ex iis Regibus Christi fidem suscepit, tempore Eleutherij Papæ. Senis in Tuscia sancti Galgani [k] eremitæ.

DECEMBRIS 3.

SOPHONIÆ Prophetæ [a].] Agunt de eodem hac item die Græci in Menologio, Epiphan. de vit. & interit. Proph. cap. 19. Auctor de vit. & mort. sanctorum c. 48. apud Isidor. & Doroth. in Synopsi cap. 9.

[b] Claudij & soc.] Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri recentiores hac die. Eorum res gestæ iunctæ habentur Actis sanctorum Chrysanthi & Dariæ apud Surium tomo 5. die 25. Octobris, & Petr. in catalogo lib. 1. cap. 23.

[c] Cassiani.] De eo item Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Prudentius in Peristeph. hym. 4. huius meminit his versibus:

Ingeret Tingis sua Cassianum
Festa, Massilum monumenta Regum:
Qui cinis gentes domitas coëgit
Ad iuga Christi.

De eodem Petrus in catalogo lib. 1. cap. 22.

[d] Claudij & soc.] Beda, & alij recentiores de his agunt hac die, adstipulanturque vetera manuscripta.

[e] Agricolæ.] De eodem Beda, ac vetera manuscript. & alij recentiores.

[f] Ambici & soc.] De his item Beda ac vetera manuscripta, necnon & recentiores.

[g] Mirocletis.] Tabulæ ecclesiæ Mediolan. Claruit temporibus Cōstantini, & Melchiadis Papæ; interfuitque Rom. Conc. in causa Cæciliani Episcopi Carthaginens. vt scribit Optatus Mileuit. lib. 1. contra Parm. Ex quo erroris arguitur chron. Mediolan. vbi ponitur Mirocles obiisse diem anno Domini 268. nam ex Optati testimonio reperitur sedisse iudex in causa Cæciliani, anno 313. Meminit eiusdem S. Ambrosius in Auxentium. Hic S. Anathalonis eiusdem ciuitatis Episcopi memoriam exornauit, imaginemq; eius addidit, & epigrammate laudauit. Extabant hæc antiquitatis monumenta in ecclesia sancti Geruasij. Sed de his superiùs actum est in Anathalone, die 25. Septembris. Ex prosapia S. Mirocletis Episcopi Mediol. ducere originem sanctum Epiphanium Episcopum Ticinensem, scribit Ennodius Ticinensis in rebus gestis eiusdem Epiphanij.

[h] Birini Episcopi.] De eodem Beda hist. de gest. Angl. lib. 3. c. 7. In catal. script. Britan. legitur Guilielmus Rames. ord. S. Benedicti scripsisse eius vitam; putamus eam quæ extat apud Sur. tom. 6. incerto auctore. De eodem Trithemius de viris illustr. ord. Bened. lib. 3. c. 140. eumque claruisse ait anno Domini sexcentesimo quadragesimo.

[i] Lucij Britan. Regis.] De quo liber de Roman. Pontific. in Eleutherio, Beda de gest. Angl. lib. 1. c. 4. & de sex ætat. in Marco Aurelio & Lucio Vero, Ado Vien. Marian. Scot. in chron. Petr. in catal. lib. 1. c. 24. & alij. Consule quæ superiùs notata sunt in Eleutherio Papa, die 26. Maij. Non prætereundum illud, Lucium hunc martyrem scribi in Actis eius, eumdem in Germaniam fidei causa profectum, Curiæ Episcopum factum, & à Paganis esse lapidatum & occisum.

[k] Galgani.] Eius res gestas scriptis mandauit Gregorius ordinis Prædicat. Migrauit (vt ille ait) ex hac vita anno Domini millesimo centesimo octogesimoprimo; adscriptusque est numero Sanctorum ab Alexandro Tertio Papa, vt idem auctor testatur. Verùm cùm reperiatur Alexander Papa decessisse ex hac vita ante S. Galganum, nimirum eodem anno Domini millesimo centesimo octogesimoprimo, sexto Kal. Septembris, & ille tertio Nonas Decembris; fatendum videtur, vel ante id tempus Galganum diem obiisse, vel ab alio Romano Pontifice inter Sanctos relatum esse.

Pridie

Pridie Nonas Decemb. Luna. B xvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
2	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13

NICOMEDIÆ paſſio ſanctæ Barbaræ [a] virginis & martyris, quæ in perſecutione Maximini, poſt diram carceris macerationem, lampadarum aduſtionem, mamillarum præciſionem, atque alia tormenta, gladio martyrium conſummauit. Conſtantinopoli ſanctorum Theophanis [b], & ſociorum. In Ponto beati Meletij [c] Epiſcopi & confeſſoris, qui cùm eſſet eruditionis prærogatiua præcipuus, virtus tamen animi & vitæ ſinceritas in eo longè magnificentior extitit. Bononiæ ſancti Felicis [d] Epiſcopi, qui anteà Mediolanenſis eccleſiæ ſub ſancto Ambroſio diaconus fuerat. In Anglia ſancti Oſmundi [e] Epiſcopi & confeſſoris. Coloniæ ſancti Annonis [f] Epiſcopi. In Meſopotamia ſancti Maruthæ [g] Epiſcopi, qui collapſas in Perſia Dei eccleſias ob perſecutionem Iſdegerdis Regis reparauit, multiſque miraculis clarus, apud hoſtes etiam meruit honorari. Parmæ S. Bernardi [h] Cardinalis, & eiuſdem ciuitatis Epiſcopi.

DECEMBRIS 4.

BARBARÆ [a].] De eadem Vſuardus & Ado, qui eam in Tuſcia ponunt: ſed antiqua manuſcripta habent Nicomediæ. Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, feſtumq́ue diem celebrant: de quo eſt conſtitutio Emmanuelis Imp. quam recitat Theodor. in Nomoc. Photij tit. 7. c. 1. appellantq́ue præclaram martyrem Barbaram. Extant eius Acta, quæ feruntur nomine Ioannis Damaſceni, & Arſenij; alia à Metaphraſte edita: quæ omnia Sur. retulit in tom. 6. Alia rurſus manuſcripta in nonnullis antiquis codicibus, eademq́ue inter ſe varia habentur: in quibus omnibus non tantùm de loco ea eſt diſcrepantia, dum alij in Tuſcia, alij Nicomediæ ferunt paſſam; ſed plerique ponunt Heliopoli, vt ex Græcis Metaphraſtes, & ex Latinis Mombritius tom. 1. vit. Sanct. Verùm quæ fideliora videntur eius Acta, vt quæ feruntur nomine Ioannis Damaſceni, & alia quæ extant in cod. manuſcripto S. Mariæ ad Martyres, aliiſque perantiquis manuſcript. Nicomediæ martyrio coronatam tradunt. Rurſus etiam, quod ad tempus ſpectat, deprauati videntur nonnulli codices; qui eam referunt ad tempora Maximiani. ſed ea Acta quidem nobis fideliora probantur, quæ & habemus in noſtra bibliotheca, quorum eſt exordium: Poſt Imperatorem Alexandrum Maximinus, &c. quæ eam ſub Maximino Imperatore, qui ſucceſſit Alexandro, paſſam teſtantur; feruntque eam ab Origene litteris ſacris imbutam. Sanè quidem quamplures mulieres ab eo fidem Chriſtianã edoctas, ſcribit Euſeb. hiſt. li. 6. cap. 4. & 7. Si Acta S. Barbaræ Græcè ſcripta cupis, oſtendam vnde haurias: in bibliothecæ Sfortianæ cod. manuſcript. num. 81. & alio num. 93. ea deſcripta, ſed ſine auctore, inuenimus. Extant in Breuiario Toletano hymni duo, quibus eiuſdem martyrij trophæa canuntur, recens item epigramma Bonad lib. 3. monod. 32.

[b] Theophanis & ſoc.] Horum nomina hæc ſunt: Papias, Strategius cubicularius, & Iacobus protoſpatharius, omneſq́ue aulici Leonis Armeni Imperatoris hæretici Iconoclaſtæ. De his agitur in hiſt. Miſcel. anno quinto eiuſdem Leonis. Alius tamen eſt Theophanes, qui hiſtoriam texuit à temporibus Maximiani vſque ad Niceph. Imp. vt tradit Cedren. in principio ſuæ hiſtoriæ, qui & præfectus fuit monaſterio Agri, de quo & præfatio Anaſtaſij in eamdem hiſtoriam Miſcellam: fuit & ipſe confeſſor illuſtris, & doctrina clarus. Rurſus autem pręter hos & alius eſt Theophanes, qui vnà cum Theodoro fratre ob Chriſti fidem grauia paſſus eſt à Theophilo Imperatore: de quibus ſingulis diuerſis diebus agitur ſuprà.

[c] Meletij Epiſcopi.] De eo Vſuardus, & alij recentiores. Scribit de eo Euſeb. hiſt. lib. 7. cap. 9. Citat eum S. Baſilius libro de Spiritu ſancto ad Amphilochium cap. 29. Claruit temporibus Diocletiani Imperatoris. Alius rurſus eſt Meletius Epiſcopus Antiochenus, qui vixit tēporibus Valentis Imp. & obiit Theodoſio imperante. Huius, ni fallor, eſt epiſtola apud Baſilium 69. ad Italos

& Gallos, item Basilij ad illum 56. 57. 58. 59. Alius rursus ab his longè diuersus Meletius Ægyptius, schismatis auctor in ecclesia Alexandrina, temporibus Diocletiani, de quo sæpè Athanasius & Epiphanius meminerunt.

[d] Felicis Episcopi.] De eodem tab. Eccles. Bonon. Scribit de ipso Paulinus in vita sancti Ambrosij. Successit S. Eusebio; recenseturque quintus eius sedis Episcopus. habuit successorem sanctum Petronium.

[e] Osmundi Episcopi.] Fuit hic Episcopus Sarisberiensis, sanctitate & eruditione clarus, scripsitq; inter alia vitam S. Anselmi. De eo Ranulph. lib. 7. cap. 3. & Molan. in addit. ad Vsuard. Claruit circa annum Domini 1050.

[f] Annonis Episc.] Eius Acta sincerissimè tribus libris conscripta recitat Sur. tom. 6. Migrauit ex hac vita anno Domini 1075. sedis suæ anno xxj. Marian. Scot. in chron. refert ad annũ Domini 1077. vbi plura de eodem scribit, necnon Hermannus Contractus, & Lambertus in chronicis, alijque complures. In sanctissimum virum Ecclesiasticę libertatis vindicem & propugnatorẽ declamarunt olim schismatici, obstrepuntq; nunc hęretici Magdeburgenses mendaciorum textores, dicti Cẽturiatores. Tu autem, Lector studiose veritatis, consule auctores Catholicos, qui eiusdem temporibus vixere, quos diximus, Marianum Scotum, & Lambertum, Actaque eius fidelissimè scripta. Intereà accipe de eodem eiusmodi Mariani Scoti elogium, quo ait, Catholicis Domno Apostolico studiosè fauentibus, inter quos erat princeps & signifer iustitiæ dilectus Deo & hominibus Anno Coloniensis Episcopus, cuius memoria in benedictione est, &c. Extat Gregorij Septimi Romani Pontif. epistola ad eumdem Annonem, qua præcipuè monet, vt sibi subditis populis castitatem seruandam inculcet. dat. anno 2. Pontif. 4. Kal. Decemb. quod ipsum Annonem grauiter implesse constat. De eodem hac die Molan. in addit. ad Vsuardum.

[g] Maruthę Episcopi.] Gręci de eodem, Socrat. hist. lib. 6. c. 14. & lib. 7. c. 8. Sozom. lib. 8. c. 16. & Niceph. lib. 14. c. 18. Plurimi eum fecisse videtur S. Ioan. Chrysost. cùm eius meminit in epist. 14.

[h] Bernardi Episc.] Tabulæ Ecclesiæ Parmen. Molanus & alij de eodem hac die. Hic Florentiã oriundus, alumnus monasterij S. Saluij Vallisumbrosæ, ab Vrbano Papa Secundo factus est presbyter Cardinalis Tit. S. Chrysogoni, fungensque legatione Apostolica, Parmam veniens, cùm sedes illa vacaret, postulatus est eius ecclesiæ Episcopus. Migrauit ex hac vita anno Domini 1133. Hęc ex Breuiario monach. Vallisumbrosę.

xvj. C Nonis Decemb. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14			

MVTALÆ in Cappadocia sancti Sabæ[a] abbatis, qui in Palæstina miro sanctitatis exemplo refulsit, & pro fide Catholica aduersus impugnantes sanctam Synodum Chalcedonensem strenuè laborauit. Thebeste in Africa sanctæ Crispinę[b] nobilissimæ feminę, quæ temporibus Diocletiani & Maximiani, cùm sacrificare nollet, iussu Anolini Proconsulis decollata est: quã sanctus Augustinus sæpè laudibus celebrat. Thaguræ in Africa sanctorum martyrum Iulij[c], Potamiæ, Crispini, Felicis, Grati, & aliorum septem. Nicææ apud Varum fluuium sancti Bassi[d] Episcopi, qui in persecutione Decij & Valeriani à Perennio Præside ob Christi fidem equuleo tortus, laminis candentibus vstus, fustibus & scorpionibus cæsus, in ignem iniectus, cùm euasisset illæsus, duobus clauis confixus illustre martyrium consummauit. Papiæ sancti Dalmatij[e] Episcopi & martyris, qui in persecutione Maximiani passus est. Corfinij in Pelignis sancti Pelini[f] Episcopi Brundusini, qui sub Iuliano Apostata, cùm eius oratione Martis templum corruisset, à templorum pontificibus dirissimè cæsus, atque octoginta & quinque vulneribus confossus, martyrij coronam promeruit. Item sancti Anastasij[g] martyris, qui ardore martyrij sponte se persecutoribus obtulit. Treuiris

sancti

sancti Nicetij [h] Episcopi, miræ sanctitatis viri. Polyboti in Asia sancti Ioannis [i] Episcopi, cognomento Thaumaturgi.

DECEMBRIS 5.

SABÆ [a].] De eodem hac die Græci in Menologio, consentiuntq; Latinorum antiqua manuscripta. Scripsit eius vitam Cyrillus monachus, qui eodem sæculo vixit sanctitate clarus. testatur id auctor in in Actis S. Euthymij, quæ scripsit; vbi in fine ait, se duobus annis cùm in Laura quiesceret, vitam prædictorum Sabæ & Euthymij scriptis mandasse. descripsit eamdem Metaphrastes, aliqua superaddens; extat apud Lipom. to. 5. & Sur. to. 6. Plura idem auctor de Saba in vita Euthymij, & Ioannis Silentiarij. Legimus alia manuscript. in antiquo codice sanctæ Mariæ ad Martyres Romæ, vbi hęc in fine: Tradidit animam quinta Decembris, Indict. 10. ab initio mundi seno millenatio atque tricesimosecundo, ab incarnatione Christi quingentesimo trigesimotertio, anno sexto Iustiniani, videlicet Consulatu Lampadij & Orestis: defunctus est nonagesimoquarto suæ ætatis anno. Hæc ibi. Verùm Consulatus Lampadij & Orestis nō incidit in annum Domini 533. sed in 531. quo quidem anno S. Sabam ex hac vita migrasse ostendimus tom. 7. Annal. sicque corrigendum etiam quod in eodem codice legitur, ipsum peruenisse ad annum ætatis nonagesymumquartum: nam nonnisi annos nonagintaduos vixisse probatur, quem Cyrillus natum dicit Coss. Theodosio Iuniori decimumseptimùm, & Festo: est is annus à Christo 439. Habemus in antiquis manuscript. cod. eius Acta, adscriptumque libellum miraculorum eius post obitum editorum, qui sic incipit: Transacta decima Indictione, &c. Citantur Acta Sabæ in Nicæno Concil. secundo, Act. 1. & 4. Vetus est Romæ Memoria S. Sabæ, eiusdemque nomine monasterium, cuius meminit Ioan. diacon. in vita S. Gregor. lib. 1. cap. 9. recenseturque in lib. Censuum, cod. Vaticano, vnum ex vigintiduobus monasteriis, quæ Romæ erant insignia. Porrò venerandum ipsius corpus Venetias translatum accepimus.

[b] Crispinæ.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores de eadem hac die. Meminit eiusdem frequenter S. Augustinus, vt illustrissimæ martyris, nimirum in Psal. 120. in fine, & in Psalm. 137. in ser. 53. de verbis Domini, in lib. de virginit. c. 44. in fine, & ser. 39. de diuers. c. 2. in fin. De Thebeste, vbi hæc passa est, fit mētio in Concil. Carthag. sub Cypriano, cui interfuit Lucius à Thebeste. Erat Colonia Thebeste in Numidia. Anton. Itiner.

[c] Iulij & soc.] De his item Beda, Vsuardus, & alij recentiores, quibus adstipulantur vet. manuscript. de Thagura, vbi passi dicuntur, meminit Anton. Itiner. & alij, poniturque in Numidia.

[d] Bassi Episcopi.] De quo tabulæ eius ecclesiæ, vnde & Acta eius manuscripta accepimus: quæ paucis restricta recenset Petrus in catal. lib. 1. c. 30. De Nicensi ecclesia meminit Hilarus Papa in epist. ad Veranum.

[e] Dalmatij Episcopi.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij hac die. Eius res gestas heroico carmine scriptas à Hieron. Vida Albæ Episc. recitat Sur. tomo 6. & 7. Agit de eodem Petr. in catal. lib. 1. cap. 32. Fuit eiusdem nominis & fidei Catholicæ defensione celebris Dalmatius Archimandrita Constantinopoli tempore Concilij Ephesini; de quo Cyrillus ad Potamium, & Acta Ephesina sæpè.

[f] Pelini Episcopi.] Tabulæ eius ecclesiæ, à qua etiam eius vitam manuscriptam accepimus, sed admodum deprauatam, atque emendatione dignam. Passi habentur hac item die Sebastius, & Gregorius, siue Gorgonius, vt ex iisdem Actis apparet.

[g] Anastasij.] Agunt de eodem Græci in Menologio hac die, eiusque certamen referunt.

[h] Nicetij Episcopi.] De quo Ado eiusdem sedis Episcopus agit hac die, nonnulli verò Kalendis Octobris. Scripsit eius res gestas Gregor. Turon. in Vit. sanct. Patrum cap. 17. ex quibus tempora, quibus vixit, satis perspecta habentur, de eodem idem etiam de glor. confess. c. 94. Numeratur hic tricesimus primus eius sedis Episcopus, subscriptusque habetur Concilio Aruernensi post Consulatum Paulini celebrato, Theodoberto Rege Francorum, anno Domini 541. Scripsit eius epitaphium Venantius Fortunatus, cuius initium est:

Splendor apex fidei veneranda mente Niceti,
Totius Orbis amor, Pontificumq; caput, &c.

Hæc quidem non potestatis, sed egregiæ sanctitatis causa auctorem dixisse, intelligendum est; quemadmodum & cùm eum fidei apicem appellat. Pluribus agit de eodem Sigebert. in chron. anno Domini 528.

[i] Ioannis Episc.] De eodem hac die Græci in Menologio, eiusque res gestas breui compendio referunt. Claruit temporibus Leonis Isaurici Imp. aduersus quem pro venerando cultu sanctarum imaginum strenuè pugnauit.

xv. D Octauo Idus Decemb. Luna.

a b c d e f g h i k l m n p q r ſ 6
16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 1 2 3
t u A B C D E f F G H M N P
4 5 6 7 8 9 10 11 10 11 12 13 14 15

MYRÆ, quæ eſt metropolis Lyciæ, natalis S. Nicolai[a] Epiſcopi & confeſſoris, de quo inter plura miraculorum inſignia illud memorabile fertur, quòd Imperatorem Conſtantinum ab interitu quorumdam ſe inuocantium, longè conſtitutus, ad miſericordiam per viſum monitis deflexit & minis. In Africa ſanctarum mulierum Dionyſiæ[b], Datiuæ, Leontiæ, & religioſi viri nomine Tertij, Æmiliani medici, & Bonifacij, cum aliis tribus, qui omnes in perſecutione Vuandalica ſub Hunnerico Rege Ariano pro defenſione Catholicę fidei grauiſſimis & innumeris ſuppliciis cruciati, confeſſorum Chriſti numero ſociari meruerunt. Ibidem S. Maiorici[c] filij ſanctæ Dionyſiæ, qui cùm eſſet adoleſcentulus, ac tormenta paueſceret, matris obtutibus verbiſque corroboratus, ceteris fortior factus in tormentis reddidit ſpiritum: quem amplexata mater domi ſepeliuit, & ad eius ſepulchrum aſſiduè orare conſueuit. Eodem die ſancti Polychronij[d] presbyteri, qui tempore Conſtantij Imperatoris, cùm ad altare Miſſas ageret, inuaſus eſt ab Arianis, & iugulatus. Romæ ſanctæ Aſellæ[e] virginis, quæ (vt beatus Hieronymus ſcribit) ab vtero matris benedicta, vitam in ieiuniis & orationibus vſque ad ſenectam produxit.

DECEMBRIS 6.

NICOLAI Epiſcopi[a].] Beda, ac ceteri Latinorum, Gręci etiam in Menologio hac die. In conſtitutione Emmanuelis Imp. apud Theodor. in Nom. Phot. tit. 7. cap. 1. hæc verba ſcripta ſunt; Sexta dies Decembris feſtiua eſt propter miraculis inſignem & vnguentorum fragrantia ſcatentem Nicolaum. Eius res nobiliter geſtas, ex vetuſtioribus monumentis erutas, Metaphraſtes, & doctiſſimus vir Leonardus Iuſtinianus Venetus beati Laurētij Patriarchæ germanus ediderunt: quas referunt Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. Habemus in noſtra bibliotheca alia eiuſdem Nicolai Acta à Ioanne diacono conſcripta, quem putamus eumdem cum eo qui etiam S. Gregorij Papæ vitam ſcriptis mandauit: in his enim copioſus fuit. eſt eius præfationis exordium: Sicut omnis maceries ſi ab imperfecto artifice, &c. Teſtatur auctor eadem Acta fuiſſe conſcripta à ſancto Methodio Epiſcopo Conſtantinopolitano: edidit ea Mombrit. tom. 2. vit. ſanct. De eodem præterea digna laus in liturgia S. Ioannis Chryſoſtomi, Niceph. Calliſt. hiſt. lib. 8. c. 14. & 42. necnon Suidas. De eodem extat ſermo Leonis Imp. Græcè ſcriptus in biblioth. Sfortiana. cod. manuſcript. num. 65. Alius adhuc eſt de eo ſermo Petri Damiani. De vnguento ex eius ſepulchro manare ſolito, in ſacro hymno quem legimus in Breuiario Toletano, hi verſus deſcribuntur:

Cuius tumba fert oleum,
Matres oliuæ neſciunt;
Quod natura non protulit,
Marmor ſudando parturit.

Quod miraculum hactenus vigere dicitur. Mirificum templum Iuſtinianus Imperator eidem Nicolao erexit, vt ſcribit Procop. lib. 1. de ædific. Iuſtiniani Imp. reſtituitque Baſilius Aug. vt Cedren. teſtatur in compend. hiſtor. in Baſilio. De corporis eius tranſlatione ſuo loco ſuperius actum eſt die 9. Maij.

[b] Dionyſij & ſoc.] Agunt de iiſdem Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores: harum certamina egregiè deſcribit Victor lib. 3. de perſecut. Vuandalica, ex quo ceteri. Græci autem de iiſdem annuam commemorationem celebrant poſtridie.

[c] Maiorici.] De eodem iidem qui ſuprà, & Victor eodem lib. 3. de perſecut. Vuandalica.

[d] Polychronij.] Græci in Menologio de eodem hac item die agunt his verbis: Commemoratio ſancti martyris Polychronij, viri ſanctitate & miraculorum operatione inſignis. Hic in Synodo

Nicææ

Nicææ celebrata ex lectore diaconus, & deinde presbyter est ordinatus: postquam verò Magnus Constantinus excessit, statim hæresis Ariana multos perturbare cœpit: itaque peruersæ opinionis homines cùm inuenissent S. Polychronium altari assistentem, repentè in eum insilientes, gladus iugularunt, & mystico ac diuino sanguini sanguinem martyris addiderunt. Hæc ibi.

e Asellæ.] Eius vitam admirabilem S. Hieronymus ad Marcellam retexit epist. 15. rursus de eiusdem eruditione & sanctitate epistol. 140. ad Principiam. Extat ad eamdem eiusdem epist. 99. cùm iam egressus esset ab Vrbe. De eadem hæc Palladius cap. 29. Romæ etiam Asellam nomine, bonam valdè Christi virginem noui in monasterio senuisse, feminam mitem atque mansuetam, multarumque illic curam gerentem. Hæc Palladius. Quod ad nomen spectat, erat id cognomen nobili Romanæ familiæ. Meminit Cicero orat. 6. in Verrem P. Annij Aselli: legitur etiá apud Gell. lib. 3. cap. 4. Asellius Tribunus pleb. tempore P. Scipionis. Rursus etiam familiæ Corneliorum additum esse cognomentum Asina, auctor est Macrobius Saturnal. libro primo cap. 6.

7 Septimo Idus Decemb. Luna. E xiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B		C	D	E	f		F.	G	H	M		N.	P
5	6	7	8		9	10	11	12		11	12	13	14		15	16

MEDIOLANI ordinatio [a] S. Ambrosij Episcopi, & Ecclesiæ doctoris, cuius sanctitate & doctrina vniuersalis Ecclesia decoratur. Alexandriæ natalis beati Agathonis [b] militaris, qui in persecutione Decij cùm prohiberet quosdam volentes illudere cadaueribus martyrum, clamor repentè totius vulgi aduersus eum extollitur: oblatus autem Iudici, cùm in confessione Christi persisteret, capite pro pietate damnatus est. Antiochiæ sanctorũ martyrum Polycarpi [c] & Theodori. Tuburbi in Africa sancti Serui [d] martyris, qui in persecutione Vuandalica sub Hunnerico Rege Ariano fustibus diutissimè cęsus, trochleis [e] frequenter in sublime eleuatus, atq; ictu celeri super silices pondere corporis dimissus, & lapidibus acutissimis perfricatus, martyrij palmam adeptus est. Theani in Campania sancti Vrbani [f] Episcopi & confessoris. Apud Santonas in Gallia sancti Martini [g] abbatis, ad cuius tumulum creberrima diuinitus fiunt miracula. In pago Meldensi sanctæ Pharæ [h] virginis.

DECEMBRIS 7.

ORDINATIO S. Ambrosij [a].] Non tantùm Latini, sed & Græci eamdem celebrant solemnitatem, Natalemque dicunt, vt constat ex eorum Menologio hac die. Paulinus (quis ille fuerit, alibi pluribus disseruimus) sanctissimi viri res pręclarissimè gestas conscripsit, rursus autem ex recentioribus Costerius. Legi in bibliotheca Sfortiana cod. manuscript. vitam S. Ambrosij Græcè scriptam sine auctore: quibus omnibus cùm nonnulla adhuc deesse conspicerem, eademq; non parui momenti & auctoritatis; singula in vnum collegi, atque ordine temporum disposui. habes eam editam, ac tomo quinto operum sancti Ambrosij Rom. edit. præfixam, quæ quidem ad scripta de eo in nostris Annalibus conformanda erit. Quod autem spectat ad tempus ordinationis eius, Hieronymum sequor; qui in chronico, quo res gestas illorum temporum per singulos annos digessit, anno vndecimo Valentiniani Imper. Auxentij senioris obitum, Ambrosij creationem, & quæ inde vtilitas prouenit, scribit in hunc modum: Post Auxentij seram mortem, Mediolani Ambrosio constituto, omnis ad rectam fidem Italia conuertitur. Hæc ipse. Quæ verba miratus sum à quibusdam, qui de vnico Auxentio sunt conati firmare sententiam, in alium sensum distorqueri; ac si Hieronymus velit dicere, non priùs omnem Italiam ad rectam fidem potuisse conuerti, etiam Ambrosio constituto Episcopo, quàm post seram mortem Auxentij. Hæc cùm dicant, rogo illos, quonam tempore hæc facta sunt? certè nonnisi eo anno quo recensentur, fateantur oportet: aliter necesse est dicant Hieronymum hallucinatum esse, & oscitantia quadam res suorum temporum ex instituto per annos singulos disponendas,

longè diuersò tempore posuisse. Si ergo eo anno vndecimo Valentiniani, Auxentio mortuo, & Ambrosio Episcopo constituto, tam ingens facta est accessio Catholicę fidei: quisnam, quæso, Auxentius ille est, qui temporibus Valētiniani iunioris, & Iustinæ Augustæ, post tot annos tam ingentes seditiones aduersus Ambrosium concitauit? Sed de certa morte Auxentij senioris ante electionem Ambrosij sunt fidelissimi testes, qui hæc viderunt, atque (vt ita dicam) manibus contrectarunt, ac in primis Paulinus, qui Ambrosij scripsit vitam, & illi erat à manu; item Ruffinus, qui eodem vixit tempore, agitq; de his lib. 2. c. 11. hos secuti sunt ceteri Latinorum, ex Græcis Socrates lib. 4. cap. 15. Sozom. lib. 6. cap. 4. Theodoretus lib 4. cap. 5. & in Decret. distinct. 63. cap. 3. ac denique reliqui omnes. Sed iam audiamus Ambrosium ipsum sæpiùs profitentem. In epistola quam scripsit ad Valentinianum August. (est 13. lib. 2. edit. Rom.) hæc de Auxentio: Quòd si aliquorum peregrinorum assentatione se iactat, ibi sit Episcopus, vnde sunt ij qui eum Episcopatus putant nomine esse donandum: nam ego nec Episcopum noui, nec vnde sit, scio. Hæc Ambros. de iuniori Auxentio, vt de homine nouo; quæ seniori Auxentio nulla ex parte aptari possunt: nam illum probè nouerat Mediolani, cùm fungeretur munere præfecturæ. Sed leuiora sunt hæc, si conferantur cum his, quę idem Ambrosius in concione prima de basilicis non tradendis habita, in eamdem sententiam firmiùs asseuerat, dum ait: Ergo Auxentius eiicitur, Mercurinus excluditur. Vnū portentum, duo nomina. etenim ne cognosceretur quis esset, mutauit sibi vocabulum; vt quia hic fuerat Auxentius Episcopus Arianus, ad decipiendam plebem, quam ille tenuerat, se vocaret Mercurinum. Mutauit ergo vocabulum, sed perfidiam non mutauit; exuit lupum, & induit lupum, &c. Habes ex his in Auxentio iuniore mutandi nominis causam: nimirum quia Auxentij nomen Mediolani erat odiosum ob seniorem Auxentium, qui illic fuerat Episcopus. Certè de duobus illic agi Auxentiis, pronomen, ille necessariò fateri cogit: nam quid, quæso, ille, nisi alium ab isto de quo agitur, Auxentium monstrat? sic enim iste dicitur mutasse nomen, vt deciperet plebem, quam ille tenuerat, Catholicis omnibus infensissimus. Quis sibi persuadeat Auxentium seniorem, qui à temporibus Dionysij in exilium pulsi vsque ad electionem Ambrosij annis decem & nouem eam sedem occupauerat, & ob impietatem, quam egregiè propugnauerat, non illi tantùm vrbi, sed Orbi planè innotuerat, rursus (vt volunt) Mediolanum tempore Ambrosij redeuntem, sub puerili larua, mutatione nominis, ne agnosceretur, delitescere, aliquo modo existimare potuisse: quem certè nec (quæ sunt in fabulis) Orci galea, nec annulus Gygis occultare valuissent? Rursus verò post prædicta verba Ambrosij recitata, alia sequuntur, quæ de duobus Auxentiis certiorem fidem faciunt. reddemus ea singula, ne decurtasse sentētias temerè arguamur: Alius, inquit, in Scythiæ partibus dicebatur, alius hic vocatur: nomina pro regionibus habet. Habet ergo iam duo nomina: & si hinc aliò perrexerit, habebit & tertium. Quonam modo patietur, vt maneat ei vocabulum ad tanti sceleris indicium? minora fecit in Scythia, & ita erubuit, vt mutaret vocabulum: sceleratiora hic ausus est; & volet, quocumque perrexerit, nomine suo prodi? Hæc Ambros. quibus sanè constat, ipsum de Auxentio iuniori verba facere, cùm ea seniori nullatenus aptari possint; qui toto illo tempore decem & nouem annorum, quo occupauit sedem Mediolanensem, semper Auxentius dictus reperitur: qui si in Scythia exulans, itidem dictus habetur Auxentius; quomodo verum est, eum cum regione mutasse nomen? Sed si quis dicat, ipsum in Scythia primùm, vnde ducebat originem, dictum fuisse Auxentium, ac venientem Mediolanum nuncupari voluisse Mercurinum: hæc quidem, toto cælo, repugnant his quæ dicit Ambrosius, nimirum ea ex causa dici voluisse Mercurinum, quòd nomen Auxentij Mediolani esset infame. sicque ex his luce clariùs constat, Ambrosium de duobus locutum Auxentiis: de seniori nimirum, quem non ex Scythia, sed ex Cappadocia oriundum scribit S. Athanasius in epist. ad solitar. & de iuniori, quem è Scythia idem Ambros. venisse dicit. Iam habes ex prædictis duos Auxentios, eosdemq; Arianos Episcopos; quorum prior ante electionem Ambrosij defunctus est; posterior autem tēporibus Valentiniani & Iustinæ de vendicanda sibi basilica negotium fecit Ambrosio. Contingebat illis temporibus, vt vbi fauore Principum Ariani consisterent, ab iis basilicam, vbi suos conuentus agerent, impetrarent: quod & Romę, regnantibus Regibus Arianis, factum esse, S. Gregorius sæpè testatur lib. 3. dialog. cap. 30. & in regist. lib. 3. Ind. 11. cap. 19. Adhuc insuper (ni fallor) in scriptis Ambrosianis & tertius reperitur Auxentius, collega impurissimi Iouiniani hæresiarchæ: inter illos enim qui illi adhæserant, non tantùm in litteris Ambrosij & collegarum Episcoporum lib. 1. epist. 7. edit. Rom. sed & in epist. 6. Siricij Papæ ibid. recensita adnumeratus reperitur: quem tamen si eumdem cum iuniore Auxentio Ariano esse quis contentiosè voluerit affirmare (quod mihi certè non probatur) necesse habet hæc primùm de illo fateri: nimirum recantasse palinodiam, ex Episcopo Ariano factum esse Catholicum, atque monachum in monasterio S. Ambrosij aliquamdiu exercuisse monasticam disciplinam, ibique à Iouiniano in eodem monasterio monacho esse seductum, factumq; apostatam & hæreticum; sententiaque Siricij Papæ, Ambrosij, ac aliorum Episcoporum esse damnatum. Hæc quidem de illis insinuat eiusdem Ambrosij epistola ad Vercellenses. ponitur lib. 5. epist. 25. in edit. Rom. Firmata iam sententia de duobus Auxentiis Arianis Episcopis, eò vnde digressi sumus, reuertentes, dicimus cum S. Hieronymo in chron. ipso anno vndecimo Valentiniani senioris Imp. Gratiano tertiùm & Equitio Coss. anno Domini, trecentesimo septuagesimoquarto, hac ipsa die, S. Ambrosium esse ordinatum Episcopum. Sententiam eorum qui dixerunt ipsum creatum Episcopum anno Domini 369. confutauimus vberiùs in Annal. Eccles. breuiùs verò in vita eiusdem, quam scripsimus.

b Agathonis.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Simile certamen hic subiisse videtur, ac ille de quo ex Dionys. Alexand. Eusebius in translat. Ruffin. lib. 6. cap. 30. qui & in editione Christophersoni Besa appellatur lib. 6. cap. 34. de quo superius agimus tertio

tertio Kal. Martij. Porrò diuersum nomen, & dies natalis, alium ab illo esse persuadet. Eiusmodi enim causa subeundi martyrium communis multis facilè esse potuit.

[c] Polycarpi & Theodori.] De his hac item die Beda, & vet. manuscript. aliique recentiores.

[d] Seueri.] Eius martyrium conscripsit Victor de persecut. Vuandal. lib. 3. De Tuburbo, vbi hic ponitur, est mentio in Concil. Carthag. sub Cypriano, & in Antonin. Itin. est ciuitas in prouincia Zeuzitana in Africa.

[e] Trochleis.] Describitur hîc à Victore Vticensi illud ipsum torquendi genus, quod falsò nonnulli dicũt, torquere fidiculis, cùm fune reus, reuinctis post terga manibus, alligatur, atque in sublime tollitur, rursumq; impetu deorsum mittitur. Quod autem, qualéve fuerit tormentum fidicularum, diximus superiùs in notis 22 Ianuarij. Trochlea enim propriè rota est rotam continens volubilem, per quam funis tractorius immissis ligatum brachiis reuinctum reum sursum trahit, vel remissus deorsum relaxat. eiusmodi itaque tormẽtum dictum reperitur eleuatio ad trochleas. Diuersum tamen est illud quod dicitur extensio ad trochleas, cuius mentio habetur in Actis sanctæ Symphorosæ apud Adonem 27. Iunij; de quo genere torquendi Greg. Turon. hist. Franc. lib. 4. cap. 49. hæc ait: Extensus ad trochleas, cædebatur fustibus, virgis, ac loris duplicibus, &c. Et lib. 6. cap. 8. In terra extenditur ad trochleas, virgis ac fustibus cæditur. Eadem cap. 35. eodem lib. & lib. 7. cap. 32. Itemque de gloria confess. cap. 83. de eiusmodi genere tormentorum habetur mentio.

[f] Vrbani Episc.] De quo tab. eius ecclesiæ. Porrò eius vitæ Acta antiquitus scripta, collecta esse vnà cum aliis multis ab Illustris. & Reuer. D. Iulio Ant. Sanctorio, S.R.E. Cardinali, eruditione & vitæ moribus clarissimo, eademque in lucem edenda percepimus. Faxit Deus, vt diebus nostris solertissimi ingenij mereamur frui laboribus.

[g] Martini abb.] Agunt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Hunc fuisse discipulum sancti Martini Episcopi Turonensis, hic tradit Beda. Pluribus autem de eodem Gregorius Turon. de glor. confess. cap. 57. & hist. Franc. lib. 7. cap. 10. agit de eius basilica.

[h] Pharæ.] De eadem hac die Vsuardus, & alij recentiores. Sigebertus in chron. an. Domini 620. de ea his verbis: Virgo Christi Phara claret in Francia, cuius sanctitatem imitatus est frater Pharo, ex Comite clericus, & ex clerico factus Episcopus Meldensis. Hæc Sigebert. Plura de eadem in vita eiusdem S. Pharonis Episcopi apud Sur. die 28. Octobr. to. 5. Petrum in catal. lib. 1. cap. 39. & Trithem. de viris illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. cap. 55.

8 Sexto Idus Decemb. Luna. F xiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
6	7	8	9	10	11	12	13	12	13	14	15	16	17

ONCEPTIO [a] gloriosæ semper virginis genitricis Dei Mariæ. Romæ beati Eutychiani [b] Papæ, qui per diuersa loca trecentos quadraginta duos Martyres manu sua sepeliuit; quibus & ipse sociatus, sub Numeriano Imperatore martyrio coronatus est, & in cœmeterio Callisti sepultus. Alexandriæ sancti Macarij [c] martyris, qui tempore Decij cùm à Iudice multis verbis ad negandum Christum suaderetur, & eò maiori constantia fidem suam profiteretur, viuus ad vltimum iubetur exuri. Treuiris sancti Eucharij [d], discipuli beati Petri Apostoli, & primi eiusdem ciuitatis Episcopi. In Cypro sancti Sophronij [e] Episcopi, qui pupillorum, orphanorum, ac viduarum defensor mirificus, & pauperum atque oppressorum omnium adiutor fuit. In monasterio Luxouiensi sancti Romarici [f] abbatis, qui cùm in aula Theodoberti Regis primus esset, renuntians sæculo, monastica etiam obseruantia ceteris antecelluit. Constantinopoli sancti Patapij [g] solitarij, virtutibus & miraculis clari. Veronæ ordinatio sancti Zenonis [h] Episcopi.

ONCEPTIO [a].] Tam Latini quàm Græci eamdem celebrant solemnitatem: sed illi non eadem die, postridie tamen; vt constat ex constit. Emmanuelis Imp. quam recitat Theodor. in Nomoc. Photij tit. 7. cap. 1. Extat Leonis Imp. serm. de Concept. beatæ Mariæ in manuscript. cod. bibliothecæ Sfortianæ, num. 65. Alius insuper Georgij Episcopi Nicomed. eod. cod. habetur. Quod ad tempus attinet, quo eiusmodi celebritas apud nos agi cœpta est: non à Sixto Quarto (vt quidam opinatus est) exordium sumpsit; licet ille de ea dederit decretalem ext. tit. de reliq. & ven. sanct. c. Cùm præcelsa. sed longè antè in Dei Ecclesia celebrata reperitur. Planè constat, temporibus S. Bernardi, circa annum Domini 1145. cœptam celebrari in Galliis in ecclesia Lugdunensi, vt patet ex epistola eiusdem Bernardi 174. ad Canonicos Lugdunenses, subindignantis, quòd absque auctoritate Catholicæ Romanæ Ecclesiæ nouam inducerent celebritatem, obtentu cuiusdam supernæ reuelationis: cùm tamen de his omnibus se iudicium Romanæ Ecclesiæ expectare profiteatur. Ceterùm quænam fuerit ista diuinitus facta reuelatio, Petrus in catal. lib. 1. cap. 42. rem gestam refert, ac tribuit sancto Anselmo Cantuariensi Episcopo, qui vixit ante Bernardi tempora, obiitque diem anno Domini 1109. At licet ea reuelatio eodem fermè modo, vt scribit, se habuerit: tamen non est facta Anselmo, sed alij, qui nec temporibus quibus ille factus est Episcopus, claruit; sed paulò antè, circa annum Domini 1070. cùm Guilielmus Normannorum Dux regnaret in Anglia: quando Elsino, aliàs Elpino, Anglo abbati maris tempestate periclitanti diuinitus quoddam visum apparuit, eumque admonuit de eiusmodi celebranda solemnitate; subsecutumque est miraculum in fidei veritatis testimonium. Habemus rei gestæ historiam in antiquo codice manuscripto, cuius exordium est: Eo tempore, quo Guilielmus, &c. Ex quibus omnibus satis compertum habetur eiusmodi celebritatem in Anglia primùm celebrari cœptam, eidemque fauisse sanctum Anselmum, qui & de conceptione Virginis commentarium scripsisse fertur: sed an eius sit, à multis meritò ducitur in controuersiam, cùm habeat multa quæ eidem auctori repugnent, vt notat Ioannes Tur. Crem. in tract. de verit. concept. beatiss. Virg. pag. 6. cap. 3. par. 12. cap. 9. 10. Posteà (vt diximus) recepit eam ecclesia Lugdunensis, sed non sine controuersia. Accessit demum Romanæ Ecclesiæ assensus atque decretum: nouissimeque SS. Concilium Tridentinum, ac Pius V. Rom. Pont. eam seruandam esse firmarunt.

[b] Eutychiani Papæ.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. De eius successione scribit Euseb. hist. lib. 7. cap. 26. Optat. lib. 2. contra Parmen. Aug. epist. 165. Niceph. chron. & alij. Cetera diximus in Annalibus Ecclesiasticis.

[c] Macarij.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Scribit de eodem Eusebius ex Dionysio Alexandrino lib. 6. cap. 34.

[d] Eucharij Episcopi.] Agit de eodem Beda die sequenti. Meminit eiusdem Gregorius Turonens. in vit. SS. Patrum in Nicetio Treuer. Episc. cap. 17. prope finem. De eodem Petr. Cluniac. lib. 1. epist. 2. Marian. Scot. anno Domini 74. Tabulæ ecclesiæ Treuer. quas recitat Demochares de sacrif. Missæ, & alij.

[e] Sophronij Episc.] Græci de eodem agunt hac die in Menologio, eiusque res gestas breui compendio perstrictas referunt.

[f] Romarici abb.] De eius conuersione ex sæculari vita, qua florebat apud Theodobertum Regem Francorum, ad monasticam obseruantiam cœnobij Luxouiensis, mentio habetur in vita S. Eustachij abb. cuius fuit discipulus, cap. 6. De eodem Petr. in catal. lib. 1. cap. 44. & Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Bened. lib. 3. cap. 9.

[g] Patapij.] Agunt de eodem Græci hac die; eius autem Acta Metaphrastes ex antiquis monumentis descripsit: extant apud Lipom. tom. 5. & Surium tom. 6.

[h] Zenonis Episcopi.] De Zenone Episcopo Veronensi consule ea quæ suprà notauimus pridie Idus Aprilis.

xij. G Quinto Idus Decembris. Luna. 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	13	14	15	16	17	18			

OLETI in Hispania natalis sanctæ Leocadiæ [a] virginis & martyris, quæ in persecutione Diocletiani Imperatoris à Præfecto Hispaniarum Daciano dira carceris custodia macerata, cùm grauissimos beatæ Eulaliæ & reliquorum martyrum cruciatus audisset, genibus in oratione positis, impollutum spiritum Christo reddidit. Carthagine S. Restituti [b] Episcopi & mar-

martyris, in cuius ſolemnitate ſanctus Auguſtinus de eo ad populum ſermonem habuit. Item in Africa ſanctorum martyrum Petri [c], Succeſſi, Baſſiani, Primitiui, & aliorum viginti. Lemouicis in Gallia ſanctę Valeriæ [d] virginis & martyris: Veronæ S. Proculi [e] Epiſcopi, qui in perſecutione Diocletiani colaphis ac fuſtibus cæſus, & ciuitate pulſus, tandem in eccleſiam ſuam reſtitutus quieuit in pace. Papiæ ſancti Syri [f] primi eiuſdem ciuitatis Epiſcopi, qui Apoſtolicis ſignis & virtutibus claruit. Apameæ in Syria beati Iuliani [g] Epiſcopi, qui tempore Seueri ſanctitate refulſit. Petragoricis in Gallia ſancti Cypriani [h] abbatis, magnæ ſanctitatis viri. Nazianzi ſanctæ Gorgoniæ [i] ſororis beati Gregorij Theologi, cuius ipſe virtutes & miracula conſcripſit.

DECEMBRIS 9.

EOCADIÆ [a].] De eadem Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri. Plura de ipſa in Breuiario Toletano, vbi ſacro hymno eius Acta canuntur. Tres ibidem baſilicæ in eius memoriam erectæ permanent: quarum prima vbi nata, altera vbi paſſa, tertia verò vbi ſepulta fuit. Leguntur plures Synodi Toletanę habitæ in eccleſia S Leocadiæ. Cùm Sarraceni Hiſpanias inuaſiſſent, venerandum eius corpus in Gallias delatum ferunt, cuius brachium poſteà eccleſiæ priſtinæ redditum Laurent. Padil. & Vaſæus in chron. tradunt. Sed his diebus Romam ipſum venerandum corpus allatum, in Hiſpaniam ſolemni pompa transferendum, accepimus. De eadem Petrus in catal. lib. 1. cap. 48. Marin. Sicul. rerum Hiſpan. lib. 5. Flos ſanct. Hiſpan. & Theſaur. concion. tomo 2. hac die.

[b] Reſtituti Epiſcopi.] De eodem vet. manuſcr. De ſermone S Auguſtini, cuius hîc mentio habetur, ſcribit Poſſid. in Indic. c. 8. ipſe autem deſideratur. De alio Reſtituto preſbytero Calamenſi Auguſtinus meminit lib. 13. de ciuitate Dei, c. 24. miraque de eo ſcribit.

[c] Petri & ſoc.] Agunt de eodem Beda & alij recentiores; conſentiuntque vet. manuſcript.

[d] Valeriæ.] De ipſa habetur mentio in Actis S. Martialis apud Petrum in catal. lib. 9. cap. 29. & in epiſt. quæ S. Martialis fertur ad Toloſanos: Molanus de eadem in addit. ad Vſuardum hac die.

[e] Proculi Epiſcopi.] De quo tabulæ eccleſiæ Veron. & Auguſtinus Valer. Epiſcopus Veronen. Card. de antiq. mon. Epiſc. Veron. pagina decima, & quadrageſima prima: eius vitam in antiquo Lectionario eius eccleſiæ haberi teſtatur. Agit de eodem Petrus in catalogo lib. 1. cap. 49. & lib. 7. cap. 42. in Firmo & Ruſtico. Recenſetur quartus eius ſedis Epiſcopus.

[f] Syri Epiſc.] De eodem hac die etiam tabulæ eccleſiæ Ticinenſis. Tranſlatio autem celebratur ad xvj. Kal. Iunij. Vide quæ notauimus ſuprà in Iuuentio, prid. Idus Septembr.

[g] Iuliani.] De quo & Græci. Eius certamina pro fide Catholica ſuſcepta aduerſus Cataphrygas, eum illuſtriorem reddidere, vt conſtat ex Epiſtola Apollinaris Hierapolitani apud Euſeb. hiſt. lib. 5. cap. 15.

[h] Cypriani abb.] Agunt de Eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij: pluribus autem Gregor. Turon. de glor. confeſſ. cap. 100. Petrus in catal. lib. 1. c. 51. & Trith. de viris illuſtr. ord. S. Benedicti lib. 3. cap. 252.

[i] Gorgoniæ.] Græci itidem. Eius præclaras laudes & res geſtas contexuit ipſius germanus S. Gregorius Nazianzenus clariſſima oratione, quam dixit in eius funere.

10 Quarto Idus Decemb. Luna. A xj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19

OMÆ ſancti Melchiadis [a] Papæ, qui in perſecutione Maximiani multa paſſus, reddita Eccleſiæ pace, quieuit in Domino. Eodem die ſanctorum martyrum Carpophori [b] preſbyteri, & Abundij diaconi, qui in perſecutione Diocletiani primò fuſtibus crudeliſſimè cæſi, deinde in carcerem, negato cibo & potu, retruſi, & rurſum in equuleo torti, & poſt hæc diu in carcere

cere

cere macerati, nouissimè gladio percussi sunt. Emeritæ in Hispania passio sanctæ Eulaliæ [c] virginis, quæ sub Maximiano Imperatore, cùm esset annorum duodecim, iussu Daciani Præsidis pro confessione Christi plurima tormenta perpessa est: nouissimè in equuleo suspensa, & exungulata, faculis ardentibus ex vtroque latere appositis, hausto igne, spiritum reddidit. Item ibidem sanctæ Iuliæ [d] virginis & martyris, quæ beatæ Eulaliæ socia fuit, & illi ad passionem properanti comes indiuidua adhæsit. Alexandriæ sanctorum martyrum Mennæ [e], Hermogenis, & Eugraphi, qui sub Maximiano passi sunt. Apud Leontinos in Sicilia sanctorum martyrum Mercurij [f] & sociorum militum, qui sub Tertyllo Pręside tempore Licinij Imperatoris gladio cæsi sunt. Ancyræ in Galatia S. Gemelli [h] martyris, qui post dira tormenta sub Iuliano Apostata crucis supplicio martyrium consummauit. Viennæ sancti Sindulphi [i] Episcopi & confessoris. Brixiæ sancti Deusdedit [k] Episcopi.

DECEMBRIS 10.

MELCHIADIS Papæ, aliàs Miltiadis [a].] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. De eius successione liber de Rom. Pontificibus, Euseb. chron. Optat. Mileuit. lib. 2. August. epist. 165. Niceph. chron. & alij. Gesta autem eius intexuimus in Annal. Ecclesiast. hîc tantùm ex instituto de successione agimus.

[b] Carpophori & Abundij.] De his Beda, Vsuardus, Ado, consentiuntq́ue vet. manuscripta. Sed magna varietas lectionis, dum penes quosdam codices Hispali, & apud alios Spoleti passi leguntur. Spoleti autem passos esse, Acta eorum, quæ descripsit Mombrit. tom. 1. & manuscrip. quę è Spoletina ecclesia mutuati sumus (licet omnia admodum deprauata) significant: quæ nuper mendis purgata & illustrata edidit R. P. Ioan. Baptista Bracchescus Florentinus, ord. Prædic. Camerini impressa anno Domini 1586. Rursus autem Hispali hos martyrio coronatos, Beda testatur, & ex Breuiario Eborensi tradit Vasæus in chron. Petrus in catal. lib. 1. cap. 33. Flos sanct. & Thesaur. concion. to. 2. Sed quod præstat his omnibus, Catalogus Episcoporum Hispalensium Carpophorum habet Episcopum & martyrem. Omnes tamen in hoc consentiunt, passos esse in persecutione Diocletiani & Maximiani, sub Martiano Iudice. Quorum autem sint potiora iura, & quibus causa sit adiudicanda, non est nostrum definire. Colantur vbique sancti martyres, quorum Deus omnia in omnibus, & diues in omnes qui inuocant eos. Ceterùm error irrepsisse videtur ex confusione nominum ciuitatis; dum complures antiquorum Ecclesiasticorum scriptorum pro Hispalensi dixere Hispalitano, vt Gregorius Papa. lib. 3. dial. cap. 3. ac rursum pro Spoletino, Spolitano, vt item in dial. lib. 3. cap. 14. Sic & in Synodis Romæ sub Symmacho Ioannes Spoletanus. Rursus, quod item Vsuardus habet, apud ciuitatem Hispolitanam, errandi etiam tribuit occasionem.

[c] Eulaliæ.] De eadem Beda, ac ceteri omnes hac die. Eius Acta cecinit Prudentius hymno Peristeph. idemq́; hym. 4. eamdem describit, cùm ait:

Lusitanorum caput oppidorum
Vrbs, adoratæ cineres puellæ
Obuiam Christo rapiens, ad aram
Porriget ipsam.

Appellat Augustam Emeritam, quæ erat Rom. colonia, caput Lusitaniæ, quæ quidem prouincia administrabatur per Legatum Prætorium: reliqua autem Hispaniæ pars, præter Bæticam, per Consularem Legatum curabatur: Bæticę enim ab Augusto populo Rom. attributæ dabatur Prætor cum Quæstore & Legato. Hæc pluribus Strabo, lib. 3. quæ voluimus adnotasse, quòd in Actis sanctorum martyrum, qui in Hispania passi sunt, eos sæpè sub Consularibus vel Legatis passos inuenies, licet eosdem Præsides frequentiùs appellatos reperias, vt habes hîc de Daciano. Vt ad Eulaliam reuertamur, de eadem Venant. Fortun. lib. 7. carm. ad Bod. ducem, & de gaud. vitæ æternæ hoc versu:

Eulalia Emerita tollit ab vrbe caput, &c.

Itemq́ue Aldelm. lib. de laud. virg. His adde miranda admodum, quæ ad eius sepulchrum fieri consueuerunt, quę scribit Gregor. Turon. de glor. mart. lib. 1. cap. 91. Scribit S. Isid. in hist. Goth. æra 491. Gothos ab Emerita abstinuisse, territos ostentis beatissimæ Eulaliæ. Agunt de eadem alij recentiores, vt Petrus in catal. lib. 1. cap. 5. Flos Sanct. Hisp. & Thes. concion. tom. 2. Consule quę superiùs notauimus in Eulalia Barchinonen. pridie Idus Februarij.

[d] Iuliæ.] Agunt de ea iidem qui suprà, Beda, Vsuardus, Ado, & Petrus in catal. lib. 1. cap. 55.

[e] Mennæ & soc.] De his Græci etiã agunt hac die, eorumq́ue Acta recolunt in Menologio: plenius autem Metaphrastes, ex quo Lipom. to. 5. & Surius tom. 6. Alius hic Mennas ab eo, de quo suprà tertio Idus Nouembris; licet nonnulli hunc Mennam, illum esse dicant. Huius corpus translatum

latum est Constantinopolim, in cuius honorem Iustinianus Imp. basilicam excitauit, vt Procop. de ædif. Iustiniani Imp. libro primo testatur.

[f] Mercurij & soc.] Horũ Acta accepimus edita ab ecclesia Leontina, iuncta simul cũ rebus gestis sanctorũ martyrũ Alphij, Philadelphi, & Cyrini.

[g] Gemelli.] Græci item agunt de eodem hac die in Menolog. eiusque martyrium narrant. De templo S. Gemelli martyris mentio habetur in Actis S. Theodori Siceotæ. Metaph. 22. Aprilis.

[h] Sindulphi Episcopi.] Beda, Ado, & alij recentiores. Meminit eiusdem Ado Viennensis in chron. anno Domini 669. Poniturque trigesimusprimus eius sedis Episcopus in tabul. Democh. Alius eiusdem nominis fuit Sindulphus monachus, de quo Trithem. de viris illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 46.

[i] Deusdedit Episcopi.] De eo tabulæ ecclesiæ Brixiens. & Rampert. in sermone de translatione S. Philastrij.

11 Tertio Idus Decemb. Luna. B x.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
9	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20

ROMÆ sancti Damasi[a] Papæ & confessoris, qui Apollinarem hæresiarcham damnauit, & Petrum Episcopum Alexandrinum fugatum restituit: multa etiam sanctorum Martyrum corpora inuenit, eorumque memorias versibus exornauit. Item Romæ passio sancti Thrasonis[b], qui cùm Christianos laborantes in thermis, aliisque operibus publicis fatigatos, & in carcere positos de suis facultatibus aleret, iubente Maximiano tentus, cum aliis duobus, Pontiano & Prętextato, martyrio coronatus est. Ambiani sanctorum martyrum Victorici[c] & Fusciani sub eodem Imperatore, in quorum naribus & auribus iussit Rictiouarus Præses immitti tarinchas[d], & clauis ardentibus tempora transfigi, deinde oculos euelli, ac postmodum eorum corpora iaculari; sicque vnà cum sancto Gentiano eorum hospite, capitibus amputatis, migrauerunt ad Dominum. In Perside sancti Barsabę[e] martyris. In Hispania sancti Eutychij[f] martyris. Placentiæ sancti Sabini[g] Episcopi, miraculis clari. Constantinopoli sancti Danielis[h] Stylitæ.

DECEMBRIS 11.

DAMASI Papæ[a].] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij. De eius successione liber de Roman. Pontificibus, Optat. Mileuit. lib. 2. Ruffin. histor. lib. 2. cap. 10. Augustin. ad Generosum epist. 165. Sozom. lib. 6. cap. 23. Niceph. in chron. & alij plures. Cetera de eo in Annal. vbi cùm eius Acta per annos singulos digessimus, tum apologiam conscripsimus aduersus libellum Marcellini schismatici, quem ille obtulit Theodosio Imp. quo rabido ore in sanctissimum virum inuehitur. Habemus de eodem manuscriptum sermonem, qui per lectiones distinctus, in aliquibus ecclesiis olim recitari consueuit natali eius die.

[b] Thrasonis.] De ipso Beda, & alij. Eius res gestæ intextæ habentur Actis S. Marcelli Papæ, apud Surium tomo 1. die 16. Ianuarij. Mentio habetur de Thrasone etiam in Actis sanctæ Susannę virginis & martyris, apud Surium tom. 4.

[c] Victorici & Fusciani.] Agunt de his iidem qui suprà, Beda, & alij. Eorum Acta Petrus in catal. lib. 1. cap. 57. paucis describit, eademque Mombritius recitat tomo 1.

[d] Tarinchas.] Vox prorsus incognita, nisi ex varia lectione Actorum eorumdem martyrum, genus esse tormentorum, assequi possimus. Aliqua vetera manuscripta, loco tarincharum, habent sudes ferreas; sic etiam legit Mombrit. tom. 1. vit. sanct. in vita dictorum martyrum; sic Vincentius in Specul. lib. 13. cap. 141. sic denique Petrus in catalogo lib. 1. cap. 57. Puto autem tarinchas illas esse, quas Iosephus libro de Machab. ex versione Erasmiana, appellat succensoria; quæ (inquit) erant tenuia ferri tela ad incendendum martyrem comparata.

e Barsabæ.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio.

f Eutychij.] Beda, Vsuard. Ado, & alij recentiores. Prope Gades passum ferunt Laurent. Padil. & Vaseus in chron. Hisp. Agitur de eodẽ in Flore Sanct. Hispan. & in Thesaur. conc. to. 2. hac die.

g Sabini Episcopi.] De eodem hac die tabulæ ecclesiæ Placentinæ. Scribit de eo S. Gregorius Papa lib. 3. dialog. c. 10. vbi refert insigne miraculum ab eo editum. Claruit temporibus Gratiani & Theodosij Impp. Interfuit vnà cũ S. Ambrosio Mediolanensi Episcopo Concilio Aquileiensi, vt eius Synodi Acta significant. Habentur illic grauissimæ aduersus Arianos à Sabino dictæ sententiæ: erat enim non tantùm sanctitate, sed eruditione pręcipuus; cui tantum tribuit S. Ambrosius, vt sua scripta ab eodem voluerit recognosci, censura ipsius examinari, atque iudicio comprobari; vt apparet ex eius epistola 63. lib. 8. edit. Rom. ad eumdem Sabinum conscripta, in qua hæc aurea eius sententia legitur: Vnumquemque fallunt sua scripta, & auctorem prætereunt; atque vt filij etiam deformes delectant, sic etiam scriptorem indecores sermones sui palpant. Hæc ille beatus & egregius doctor Ecclesię. In eamdem item sententiam S. Augustinus scribens ad Marcellinum epist. 7. Ego (inquit) iudices meos veros, & veritate seueros magis intueor, &c. Si hæc tanti doctores Ecclesię, quis interim tantum sibi sumat, vt idoneus de se ipso iudex sibi esse videatur? His itaque admonitus, fateor, non vnum, sed plures scriptionum mearum semper optaui arbitros. Etsi habeam domesticum cognitorem R. P. Franciscum Bordinum, virum planè disertum, quocum ab ineunte ętate iisdem litterarum studiis assueui; tamen præter eum, quo contentus esse possem, alios eruditos rerum nostrarum nõ tantùm inspectores, sed iudices industriâ quæsitos adhibere consueui. Sed ad Sabinum, de quo agimus, reuertamur. Extant eiusdem Ambrosij ad Sabinum aliæ scriptæ epistolæ, videlicet lib. 1. epist. 8. lib. 4. epist. 30. 31. & lib. 8. epist. 65. edit. Roman. in quibus licet cuius sedis Episcopus fuerit, nulla mentio habeatur, tamen illum ipsum esse Sabinum Episcopum Placentinum, collegam in Concilio Aquileiensi, cognitoremque scriptorum ipsius, omnis ratio suadet.

h Danielis Stylitæ.] De eo pariter Græci in Menol. Edidit eius Acta Metaph. quæ & Lipom. tom. 5. & Sur. to. 6. descripserunt. Meminit eiusdem Niceph. hist. lib. 15. cap. 32. & lib. 16. cap. 6. Cedren. & alij in Leone Magno. Citantur eius Acta à sancto Ioanne Damasceno in orat. 3. de imaginibus. Cyrus exconsul columnam Danielis eleganti epigrammate illustrauit, vt eiusdem Danielis Acta testantur.

ix. C **Pridie Idus Decemb. Luna.** 12

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	16	17	18	19	20	21			

ROMÆ sancti Synesij [a] martyris, qui tempore beati Sixti Papæ lector ordinatus, cùm multos conuertisset ad Christum, apud Aurelianum Imperatorem accusatus, gladio percussus, martyrij coronam accepit. Alexandriæ sanctorum martyrum Epimachi [b] & Alexandri, qui sub Decio Imperatore cùm fuissent multo tempore in vinculis, & diuersis suppliciis affecti perdurassent in fide, ignibus tandem consumpti sunt. Ibidem sanctarum mulierum Ammonariæ [c] virginis, Mercuriæ, Dionysiæ, & alterius Ammonariæ: quarum prima in eadem Decij persecutione, inauditis tormentorum generibus superatis, ferro cædente, beatum vitæ finem percepit: tres verò aliæ, cùm Iudex à feminis superari erubesceret, ac dubitaret ne eadem in illas exercens cruciamenta, earum etiam constantia vinceretur, statim iussæ sunt decollari. Eodem die sanctorum martyrum Hermogenis [d], Donati, & aliorum vigintiduorum. Treuiris, sanctorum martyrum Maxentij [e], Constantij, Crescentij, Iustini, & sociorum, qui in persecutione Diocletiani sub Rictiouaro Præside passi sunt.

DECEMBRIS 12.

SYNESII [a].] Celebris inter martyres, Græcis etiam notissimus fuit; qui de eodem agunt hac die in Menologio, vbi & certaminis eius Acta describũt, prout hic narrantur. De eius translatione in insulam Augiensem anno Domini octingentesimo trigesimo facta meminit Hermannus Contract. in Chron. eo anno.

[b] Epimachi & Alexandri.] De quibus hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij: Græci autem de Epimacho agunt natalem diem pridie Kalend. Nouembris: eius verò translationem Constantinopolim factam recolunt quinto Idus Martij. De vtriusque certamine scribit Dionysius Episcopus Alexandrinus apud Eusebium histor. libro 6. cap. 34 & alij ex prædicto auctore accipientes.

[c] Ammonariæ & soc.] Agunt de his mulieribus iidem qui suprà, Beda, & alij hac die: iidemque earum coronas martyrij describunt ex Dionysio, quem refert Eusebius historiar. libro 6. cap. 34.

[d] Hermogenis & soc.] Beda, Vsuard. Vuandelbertus, & alij recentiores hac die. Hos in paludem quamdam esse demersos, ac sic martyrium consummasse, habetur in Thesauro concion. tomo 2.

[e] Maxentij & soc.] Non tantùm hi tres clarissimi eius ciuitatis senatores tunc passi sunt, sed & quatuor alij, quorum hæc sunt nomina, Iustinus, Leander, Alexander, & Soter. De quorum corporum inuentione agit Sigebertus in chronico, anno Domini 1071.

13 Idibus Decemb. Luna. D viij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
11	12	13	14	15	16	17	18	17	18	19	20	21	22

SYRACVSIS in Sicilia natalis sanctæ Luciæ [a] virginis & martyris, in persecutione Diocletiani: quam cùm lenones, quibus, iubente Paschasio consulari, tradita erat, vt à populo castitati eius illuderetur, ducere vellent, nullatenus eam mouere potuerunt, nec funibus additis, nec boum iugis plurimis: deinde verò picem, resinam, feruens oleum nil læsa superans, tandem gladio in gutture percussa martyrium consummauit. In Armenia passio sanctorum martyrum Eustratij [b], Auxentij, Eugenij, Mardarij, & Orestis, in persecutione Diocletiani: ex quibus Eustratius primò sub Lysia, deinde Sebastæ sub Agricolao Præside vnà cum Oreste exquisitis tormentis cruciatus, in fornacem missus reddidit spiritum: Orestes autem in stratum ferreum ignitum positus migrauit ad Dominum: ceteri apud Arabracos sæuissimis agitati suppliciis sub Lysia Præside, diuersimodè martyrium consummauerunt. Eorum corpora posteà Romam translata, in ecclesia S. Apollinaris honorificè sunt collocata. Apud Sardiniam in Sulcitana insula passio sancti [c] Antiochi sub Hadriano Imperatore. Cameraci in Gallia sancti Authberti [d] Episcopi & confessoris. In pago Pontino sancti Iudoci [e] confessoris. In territorio Argentoratensi sanctæ Othiliæ [f] virginis.

DECEMBRIS 13.

LVCIÆ [a].] Agunt de eadem Latini omnes hac die, simul & Græci, eiusque martyrij Acta iisdem omnibus notissima recitat Surius tom 6. Mombrit. tom. 2. & alij plures; reperiunturque in antiquis codicibus manuscr. Carmine autem eadem cecinit Sigebert. qui & translationes corporis eius egregio sermone prosecutus est. profitetur hæc ipse lib. de vir. illust. c. 172. Plura de ipsa S. Aldelmus, tam soluta oratione, quam carmine in lib. de

laude virgin. Itidem Baptista Mantuanus Carmelita præclarus poëta S. Luciæ agonem heroico carmine egregiè decantauit, sicut & SS. virginum Apolloniæ & Margaritæ.

[b] Eustratij & soc.] De his Græci hac etiam die agunt in Menologio. Horum res præclarè gestæ, à Metaphraste descriptæ, extant apud Lipom. tomo 5. & Sur. tom. 6. Legimus easdem in nonnullis codicibus manuscript. & inter alios in eo qui asseruatur Romæ in ecclesia S. Mariæ ad Martyres. est eorum exordium: Regnantibus Diocletiano & Maximiano Impp. Habemus easdem in nostra bibliotheca; in quibus & nomen auctoris, qui ea conscripsit, proditur: nimirum Eusebius monachus Sebastenus, qui ea tradidit Auracinis, penes quos celebrior erat eorum memoria. In his quæ habemus apud nos, aperitur & nomen auctoris, qui ea Latinitate donauit. Fuit is Ioannes seruus S. Ianuarij (sic enim inscribitur) qui vixit Neapoli temporibus Athanasij iunioris, eius sedis Episcopi: hęc etenim habet auctor in præfatione: Athanasius iunior Parthenopensis ecclesiæ Præsul, patrui sui magnifici Præsulis studia secutus, me impulit, &c. Trithem. de scriptoribus Ecclesiast. testatur horum Acta esse conscripta à Dorotheo. Agit de iisdem martyribus Niceph. hist. lib. 7. cap. 14. Asseruantur Romæ horum corpora in ecclesia S. Apollinaris Episcopi, vbi ad reparandas ingentes clades Germanarum ecclesiarum ab hæreticis illatas Gregorius XIII. Papa diuino consilio stabiliuit Collegium Germanicum, addidit & Hungaricum, auxitque amplissimis domibus, ac reditibus.

[c] Antiochi.] De eodem tabulæ eius ecclesiæ hac die. Inde etiam accepimus eius Acta plenius scripta, atque (prout in eius solemnitate recitari solent) per lectiones distincta. incipiunt: Sicut Sanctorum omnium, &c.

[d] Authberti Episcopi.] Agunt de eodem Vsuard. Ado, & alij recentiores. Extant eius vitæ Acta apud Sur. tomo 6. Meminit eiusdem Sigebert. in chron. anno Domini 650. 651. & 658. Plura de eodem Molanus in Indic. Sanct. Belgij. Recensetur in tab. Democharis octauus eius sedis Episcopus.

[e] Iudoci.] Eius res gestas à Florentio abbate conscriptas edidit Surius tomo 6. Agit de eodem Sigebert. in chron. anno Domini 653. Vincent. hist. lib. 24. cap. 105. 106. Petrus in catal. lib. 1. cap 65. & Molanus in addit. ad Vsuardum.

[f] Othiliæ.] De eadem Adonis Martyrologium. Claruit circa annum Domini septingentesimum, vt constat ex chron. Germ. Hæc cæca à natiuitate in baptismate visum recepit, exercuitque monasticam disciplinam in Alsatia. De eadem agit Molanus in addit. ad Vsuardum.

vij. E Decimonono Kalend. Ianuarij. Luna. 14

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22	23			

ALEXANDRIÆ sanctorum martyrum Heronis[a], Arsenij, Isidori, & Dioscori pueri: quorum tres primos Iudex in persecutione Deciana variis tormentis dilanians, cùm pari constantia videret armatos, tradi ignibus iubet: Dioscorus verò multipliciter flagellatus, diuino nutu ad consolationem Fidelium dimissus est. Antiochiæ natalis sanctorum martyrum Drusi[b], Zosimi, & Theodori. Eodem die passio sanctorum Iusti[c] & Abundantij, qui sub Numeriano Imperatore & Olybrio Præside in ignem iniecti, cùm euasissent illæsi, gladio percussi sunt. Rhemis passio sanctorum Nicasij[d] Episcopi, Eutropiæ virginis sororis eius, & sociorum martyrum, qui à barbaris Ecclesiæ hostibus cæsi sunt. In Cypro insula natalis beati Spiridionis[e] Episcopi, qui vnus fuit ex illis confessoribus, quos Maximinus dextro oculo effosso, & sinistro poplite succiso, ad metalla damnauerat. Hic prophetiæ dono, & signorum gloria inclytus fuit, & in Nicæno Concilio philosophum Ethnicum Christianæ religioni insultantem deuicit, & ad fidem perduxit. Bergomi S. Viatoris Episcopi & confessoris. Papiæ S. Pompeij[g] Episcopi. Neapoli

poli in Campania S. Agnelli[h] abbatis, gratia miraculorum illuſtris, qui obſeſſam vrbem ſæpè viſus eſt crucis vexillo ab hoſtibus liberare. Mediolani ſancti Matroniani[i] eremitæ.

DECEMBRIS 14.

ERONIS & ſoc.[a]] De his Beda, Vſuard. Ado, & alij. Scribit eorum certamina Dionyſ. Alexand. quæ recitat Euſebius hiſt. lib. 6. cap. 34. In editione Chriſtophorſoni loco Arſenij, Ater legitur. Græcè habet Α῎τηρ.

[b] Druſi & ſoc.] Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri recentiores de his hac die agunt.

[c] Iuſti & Abundij.] Eius paſſionis Acta deſcribuntur hymno ſacro in Breuiario Toletano, vbi de his pluribus agitur.

[d] Nicaſij Epiſcopi, Eutropiæ, & ſoc.] De his Vſuardus, Ado, conſentiuntque vet. manuſcript. Acta autem ipſorum ex antiquis codicibus edidit Surius tom. 7. Agunt de his Otho Friſing. lib. 4. c. 28. Sigebert. in chron. anno Domini 453. Nicol. Olaus in Attila, Vincent. Spec. hiſt. lib. 21. cap. 37. Petrus in catalog. lib. 1. cap. 69. & Mombrit. to. 2. quorum alij paſſos hos tradunt temporibus Vuandalicę cladis, alij autem ſub Attila Hunnorum Rege. De baſilica S. Nicaſij Rhemis agit Hincmarus in vita S. Remigij.

[e] Spiridionis Epiſcopi.] Beda ac ceteri Latinorum de eodem hac die, Græci autem pridie Idus Decembris in Menologio. Non ſolùm interfuit SS. Nicæno Concilio, ſed & adnumeratur etiam Spiridion, ſeu Spiridon inter Patres qui in Concilio Sardicenſi fidem Catholicam propugnarunt, vt conſtat ex Athanaſij apolog. 2. Eius Acta edita à Metaphraſte habet Lipom. to. 5. & Surius tom. 6. Ruffinus de eodem lib. 1. cap. 5. Socrates lib. 1. cap. 8. Sozomenus lib. 1. cap. 11. Niceph. lib. 8. cap. 15. & 42. Gregorius preſbyter in orat. habita de ſanctis Patribus Nicææ congregatis, Cedren. in Conſtantino, Glycas, & alij. Licet autem Metaphraſtes auctorem qui Acta Spiridionis ſcripſit, non prodat; conſtat tamen (teſte Suida) ea eſſe conſcripta à Triphyllio Epiſcopo eius diſcipulo verſibus iambicis, ſed non extant. De conuerſione philoſophi iidem qui ſuprà agunt, & Euſeb. hiſt. lib. 10. cap. 3.

[f] Viatoris Epiſcopi.] Beda de eodem, licet ponat in Galliis. Agit Galeſinius de eodem ex tabulis eccleſiæ Bergomenſis.

[g] Pompeij Epiſc.] Tabulæ eccleſ. Papien. vnde & eius Acta manuſcripta accepimus: plura de eodem in Actis S. Syri eiuſdem eccleſiæ Epiſcopi.

[h] Agnelli abb.] Tabulæ eccleſiæ Neapol. vbi religioſiſſimè colitur. Extant eius Acta edita à Paulo Regio; habemus & nos manuſcript. in noſtra bibliotheca, vbi & quædam à viro ſancto miracula edita leguntur. Claruit temporibus Gregorij Papæ, & Mauritij Imp. cùm Neapolitanæ eccleſiæ præeſſet Fortunatus, de quo eſt frequens mentio in regiſtro S. Gregorij Papæ. Legi & libellum miraculorum eius, cùm eſſem Neapoli.

[i] Matroniani.] De eo etiam tabulæ eccleſiæ Mediolanenſis, ex quibus Galeſinius.

15 Decimooctauo Kalend. Ianuarij. Luna. F vj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	19	20	21	22	23	24			

OMÆ ſanctorum martyrum Irenæi[a], Antonij, Theodori, Saturnini, Victoris, & aliorũ decem & ſeptem, qui in perſecutione Valeriani pro Chriſto paſſi ſunt. In Africa paſſio ſanctorum Fauſtini[b], Lucij, Candidi, Cæliani, Marci, Ianuarij, & Fortunati. Ibidem S. Valeriani[c] Epiſcopi, qui cùm eſſet annorum plus octoginta, in perſecutione Vuandalica ſub Geiſerico Rege Ariano, conuentus ab eo vt traderet eccleſiæ vtenſilia, idq; conſtanter renuiſſet, extra ciuitatem ſingularis iuſſus eſt pelli: cumque præceptum eſſet, vt nullus eum neque in domo, neque in agro dimitteret habitare, multo tẽpore in ſtrata publica nudo ſub aëre iacens, in confeſſione & defenſione Catholicæ veritatis curſum beatæ vitæ compleuit. In territorio Aurelianenſi S. Maximini[d] cõfeſſoris. Apud Iberos trans

Pontum Euxinum sanctæ Christianæ ancillæ[e], quæ virtute miraculorum gentem illam tempore Constantini ad fidem Christi perduxit.

DECEMBRIS 15.

IRENÆI & soc.[a]] De his vet. manuscript. ex quibus & recentiores hac die.

[b] Faustini, Lucij, & soc.] Agunt de his Beda, atque alij recentiores, adstipulanturque vet. manuscripta.

[c] Valeriani Episcopi.] Beda, Vsuardus, aliique de eodem hac die. Eius res gestas conscripsit Victor Vticensis lib. 1. de persecut. Vuandal. ex quo & ceteri accepisse noscuntur.

[d] Maximini.] Agunt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri recentiores hac die.

[e] Christianæ ancillæ.] Hæc, de qua agitur, eò quòd nomen eius incognitum haberetur, non proprio, sed appellatiuo potiùs nomine Christiana ancilla dicta videtur. De Apostolico munere, quo (Deo dante) hæc functa est, egregiisque miraculis, & Gentilis populi ad Christum conuersione, scribit in primis Ruffinus hist. lib. 1. cap. 10. Socrates lib. 1. cap. 26. Sozomenus lib. 2. cap. 6. Theodoretus lib. 1. cap. 24. Cassiodorus ex prædictis in tripart. lib. 9. cap. 45. Nicephorus lib. 8. c. 34. & 45. Suidas, & alij. Claruit tempore Constantini Imperatoris. Perseuerauit florentissimus Christianismus in Iberia: agit enim de Iberis Christianis summa cum laude Procopius de bello Persico lib. 1. Hi etenim, ingruentibus hæreticorum procellis, fidem Catholicam integram illibatamque seruarunt.

v. G Decimoseptimo Kal. Ianuarij. Luna. 16

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25			

TRIVM puerorum, Ananiæ[a], Azariæ, & Misaëlis, quorum corpora apud Babyloniam sub quodam specu sunt posita. Rauennæ sanctorum martyrum Valentini[b] magistri militum, Concordij eius filij, Naualis, & Agricolæ, qui in persecutione Maximiani pro Christo passi sunt. Formiis in Campania sanctæ Albinæ[c] virginis & martyris, sub Decio Imperatore. In Africa passio plurimarum sanctarum[d] Virginum, quæ in persecutione Vuandalica sub Hunnerico Rege Ariano suspendia, pondera, laminasque ignitas tolerantes, martyrij agonem feliciter consummarunt. Viennæ beati Adonis[e] Episcopi & confessoris. Aberdone in Hibernia sancti Beani[f] Episcopi. Gazæ in Palæstina sancti Irenionis[g] Episcopi.

DECEMBRIS 16.

TRIVM puerorum, Ananiæ, & sociorum[a].] De his Beda, Vsuard. Ado, & alij; Græci autem in Menologio die sequenti. Post multa quæ in diuinis Scripturis de his testata habentur, agit Iosephus antiq. lib. 10. cap. 11. & auctor apud Isid. de vita & obitu Sanct. cap. 60. vbi meminit de ipsorum sepulchro. De manu horum vnius translata Babylone Alexandriam, ac de basilica illic erecta, narratur historia in Actis Cyri & Ioannis, apud Lipom. tom. 5. De aliis reliquiis eorumdem positis iuxta loculum Danielis Stylitæ, habes apud Metaph. in Actis S. Danielis, apud Lipom. to. 5. Athan. serm. 3. contra Arianos appellat hos tres pueros martyres Babylonios, sic dicens: Id cognoscentes etiã martyres illi Babylonij, Ananias, Azarias, Misaël, refutant Arianorum impietatem, &c.

[b] Valentini & soc.] De his Beda, Ado, & alij recentiores: ipsorum martyrium narrat Hieron. Rub. hist. Rauen. lib. 2.

[c] Albinæ.] De eadem vet. manuscript. Eius Acta ex antiquis monumentis ecclesiæ Caietanæ accepimus: est illorum exordium: Tempore adueniente, &c. Fuit Romę eius nomine femina genere & sanctitate illustris, de qua frequenter summa cum laude meminit S. Hieronymus.

[d] Sanctarum virginum.] Harum fortem in confessione constantiam atque coronam martyrij scribit Victor de persecutione Vuandalica lib. 1. Non tantùm pro fide Catholica subiere martyrium; sed etiam, vt calumniosum mendacium in sanctos Episcopos dicerent, cruciatæ sunt sæuissimè; sed præualuit earum subnixa veritate constantia.

[e] Adonis Episcopi.] De eo hîc Bedæ Martyrologium. Hic ille ipse qui chronicon scripsit, perduxitque vsque ad annum Domini 880. Alium ab ipso non inuenimus eius ecclesiæ Episcopum.

[f] Beani.] Vet. manuscr. ex quibus Molanus hac die. Fuit hic Episc. Aberdonēsis, vt idem testatur.

[g] Irenionis Episc.] De quo præclara mentio in Actis sancti Porphyrij Episcopi Gazensis, quæ ex Metaphraste, & ille ex Marco diacono, recenset Lipom. tomo 5. Claruit tempore Theodosij Imperatoris. Ei successit Æneas, ac inde subrogatur Porphyrius; in cuius vita hæc Marcus diaconus: Irenion quoque fuit ciuis Angelicarum potestatum, cuius laudes fieri non potest vt scribantur in digressione; sed opus esset opere separato ad hoc, vt conscriberemus vitam huius dicti inclyti Irenionis: aliis verò id relinquimus scriptoribus, qui eius vitam sciunt accuratè. Hæc ille.

17 Sextodecimo Kal. Ianuarij. Luna. A iiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

ELEVTHEROPOLI in Palæstina sanctorum martyrum Floriani [a], Calanici, & sociorum quinquaginta & octo, qui tempore Heraclij Imperatoris à Sarracenis ob Christi fidem occisi sunt. Massiliæ in Gallia beati Lazari [b] Episcopi, quem Dominus in Euangelio à mortuis suscitasse legitur. Bigardis prope Bruxellam sanctæ Viuinæ [c] virginis, cuius egregiam sanctitatem miracula crebra testantur. Constantinopoli sanctæ Olympiadis [d] viduæ. Andaniæ apud Septemecclesias beatæ Beggæ [e] viduæ, sororis sanctæ Gertrudis. Eodem die translatio [f] sancti Ignatij Episcopi & martyris, qui tertius post beatum Petrum Apostolum Antiochenam rexit ecclesiam: cuius corpus ab vrbe Roma, vbi ipse sub Traiano passus fuerat, Antiochiam delatum, extra portam Daphniticam in cœmeterio ecclesiæ positum fuit: in qua celebritate sanctus Ioannes Chrysostomus concionem ad populum habuit: postmodum verò eius reliquiæ rursus Romam translatæ sunt, & in ecclesia sancti Clementis vnà cum corpore eiusdem beatissimi Papæ & martyris summa veneratione reconditæ.

DECEMBRIS 17.

FLORIANI & soc. [a]] De his Beda, Vsuard. Ado, Petr. in catal. lib. 1. c. 73. & alij. Passi habentur anno trigesimo-septimo Heraclij Imp. De eadem barbarica incursione, & ecclesiarum clade agitur in hist. Miscell. de qua & Cedren. in comp. hist.

[b] Lazari Episc.] Beda, Vsuard. Ado, ceterique recentiores; Græci agunt in Menolog. translationem reliquiarum eius Constantinopolim factam xvj. Kal. Nouemb. Leone VI. Imp. qui nobilem eidem erexit basilicam, vt scribit Cedren. in eodem Imp. De eadem translatione è Cypro insula agit Zonaras in 3. parte Annal. in Leone Philosopho. Extat de sancto Lazaro encomium Andreæ Cretensis Græcè scriptum in Bibliotheca Sfortiana cod. manuscr. num. 11. De rebus gestis ipsius, præter illa quæ in sacro leguntur Euangelio, plura habentur in Actis sanctarum Marthæ, & Magdalenæ, & Maximini.

[c] Viuinæ.] Tabulæ eius ecclesiæ, ex quibus Molanus in addit. ad Vsuard. & in Indic. Sanct. Belgij.

[d] Olympiadis.] De ea vet. manuſcript. Græci autem in Menolog. viij. Kalend. Auguſti, vbi hæc leguntur: Vixit hæc ſub Imp. Theodoſio, Arcadio & Honorio filiis, Aniſij ſecundi Comitis filia, neptis Ablauij Præfecti, deſpõſata Nebridio, cum quo paululum temporis vixit, antequam cum eo copula iungeretur: ſicque virgo ſimul & vidua remanſit, tempus omne tranſigens in ieiuniis, venerata plurimùm ſanctos Dei ſacerdotes, ac prçcipuè ſánctum Ioannem Chryſoſtomum. Hęc ibi. Cùm autem hęc dicatur neptis Ablauij; tenuit hic primum locum apud Conſtantinum Imperatorem, filiamque habuit Olympiadem, quæ iuſſu Conſtantij Imperatoris nupſit Arſaci Armeniæ Regi, vt auctor eſt Ammianus Marcellin. lib. 20. An autem huius ex alio viro Ablauij neptis Olympias fuerit filia, incompertum habemus. Ad Olympiadis nuptias vocatus ſanctus Gregorius Nazianzenus, dolore podagræ ſe impeditum excuſat per litteras, ad Aniſium epiſt. 57. Scripſit tamen ad eam carmen paræneticum, quo eam inſtituit vt ſe gerere debeat in ſancto coniugio. De eadem Olympiade, cùm ad ſecunda vota tranſire per Theodoſium Imperatorem cogeretur, cui reſtitit, pluribus agunt Pallad. in dialog. de S. Ioanne Chryſoſtomo, Sozomenus lib. 8. c. 24. Pallad. Galat. in Lauſiacis cap. 43. Leo Imp. in encomio de S. Ioan. Chryſoſtom. & Niceph. hiſt. lib. 13. cap 24. Extant eiuſdem S. Ioan. Chryſoſt. ad eamdem epiſtolæ ſeptemdecim, quibus quaſi quibuſdã coloribus eius egregiæ laudes panduntur; cùm præſertim hęc vitans ſchiſmaticos, inhærens Catholicis, Ioannis partibus, eius cauſa ad tribunal vſque perducta, bonis mulctata, aliiſq; grauiſſimis ærumnis cõfecta eſt: quando ipſam idem Ioannes Chryſoſt. pluribus litteris eſt conſolatus.

[e] Beggæ viduæ.] Tabulæ eius eccleſiæ, ex quibus Molanus hac die in addit. ad Vſuard. & pluribus in Indic. Sanct. Belg. vbi hæc ſcribit: Sancta Begga matrona patrem habuit Pipinum primum Ducem Brabantiæ & Maiorem domus in Auſtraſia, germanam verò ſororem beatiſſimam Gertrudem. Hæc, Anſigiſo viro ſuo perempto, Romam adiit dominã mundi & Eccleſiæ caput. Vnde cum benedictione Papæ, & donata reliquiis reuerſa, in honorem ſeptem eccleſiarum Romanarum, Andanæ ad Moſam cœnobium Septem eccleſiarum fundauit, &c. ibi enim vixit regularibus diſciplinis; & ſanctitate pollens, hac die migrauit ad Dominum. Voluimus hæc ad verbum deſcripſiſſe, non tantùm vt eius genus & ſanctitas innoteſceret, ſed vt celeberrimum ac vetuſtiſſimum cultum ſeptem Romæ eccleſiarum eſſe conſtaret. De eadem Sigebert. in chron. anno Domini 686. De eius autem obitu anno 698. agit.

[f] Tranſlatio S. Ignatij.] De qua etiam hac die Beda, Vſuard. & alij recentiores. Fuit hæc prima tranſlatio: quando conſummato martyrio, eius diſcipuli, qui eum ſecuti fuerant Antiochiã, illuc victrices reliquias reduxerunt: de qua tranſlatione agitur in fine Actorum martyrij ipſius, eamque graphicè deſcribit egregia oratione S. Ioan. Chryſoſt. Poſitum tunc fuit corpus eius in cœmeterio ad portam Daphniticam. inde autem vltimis temporibus Theodoſij Iunioris delatum eſt ſummo cum honore intra ciuitatem Antiochiam, poſitum in templo quod Fortunæ dicebatur, vt teſtatur Niceph. hiſtor. lib. 14. cap. 44. licet erret, cùm ait, tunc, videlicet tempore Theodoſij, Româ illuc eſſe perlatum: nam arguitur prædictorum auctoritate, necnon etiam S. Hieronymi in lib. de Script. Eccleſiaſt. in Ignatio, dum ait, eius corpus iacere extra portam Daphniticam in cœmeterio. De eadem tranſlatione iterùm facta ſcribit Euagrius Scholaſt. hiſt. lib. 1. cap. 16. De tertia autem, quando Romam delatum eſt, nihil mihi hactenus compertum habetur. Opinor tamen tunc inde ablatas ſanctiſſimi martyris reliquias, cùm Iuſtiniano Imperante, ciuitas illa à Coſrhoe Rege Perſarum igni ferroque vaſtata eſt, anno Domini 540. Agit Procop. de eadem clade lib. 2. de bello Perſico.

iij. B Quintodecimo Kal. Ianuarij. Luna. 18

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27			

PHILIPPIS in Macedonia natalis ſanctorum martyrum Rufi[a] & Zoſimi, qui ex eo numero diſcipulorum fuerunt, per quos primitiua Eccleſia in Iudæis & Græcis fundata eſt: de quorum etiam felici agone ſcribit ſanctus Polycarpus in epiſtola ad Philippenſes. Laodiceæ in Syria paſſio ſanctorum Theotimi[b] & Baſiliani. In Africa ſanctorum martyrum Quincti[c], Simplicij, & aliorum, qui ſub Decij & Valeriani perſecutione paſſi ſunt. Ibidem ſancti Moyſetis[d] martyris. Item in Africa ſanctorum martyrum Victuri[e], Victoris, Victorini, Adiutoris, Quarti, & alio-

aliorum triginta. Mopsuestiæ in Cilicia sancti Auxentij [f] Episcopi, qui olim sub Licinio miles, potiùs elegit cingulum exuere, quàm vuas Baccho offerre: factusque Episcopus, præclarus meritis in pace quieuit. Turonis sancti Gatiani [g] Episcopi, qui à sancto Fabiano Papa eiusdem ciuitatis primus Episcopus ordinatus, multis clarus miraculis obdormiuit in Domino.

DECEMBRIS 18.

RVFI & Zosimi [a].] Beda, Vsuard. Ado, & alij de iisdem hac die. Hi summopere laudantur à S. Polycarpo in epistola ad Philippenses, dum eosdem vnà cum S. Ignatio in exemplum ponit sinceræ fidei, & perfectæ charitatis. De his iterùm apud Bedam, septimo Kal. Ianuarij: sed perperàm additum videtur Zosimo nomen Rom. Pōtificis, quasi fuerit Zosimus Papa, de quo infrà 26. Decembris.

[b] Theotimi & Basiliani.] De his item Beda, & alij recentiores, consentiuntque vetera manuscripta.

[c] Quincti & soc.] Beda de iisdem hac die. Fuit Quinctus Episc. in Mauritania temporibus Decij Imp. ad quem extat S. Cypriani epist. 71. Inscribitur nomen eius in epist. ad Cornelium Papam 54. An autem hic ille idem sit, non satis exploratum habeo.

[d] Moysetis.] De eodem Beda, Vsuardus, & vet. manuscripta, itemque recentiores agunt.

[e] Victuri & soc.] De his eadem manuscripta S. Cyriaci hac die.

[f] Auxentij Episcopi.] De eo Græci; eiusque certamen temporibus Licinij exhibitum describit Suidas, ex quo Lipom. tomo 4. Alius eiusdem nominis est ille qui temporibus Diocletiani ob Christi fidem ad bestias damnatus est, de quo Euseb. hist. lib. 8. cap. 17. Alius insuper qui cum Eustratio atque Mardario passus est, de quo suprà. Prætermittimus alios absque martyrio eius nominis sanctitate nobiles.

[g] Gatiani Episcopi.] Agunt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij hac die; pluribus Gregorius Turonensis de gest. Franc. lib. 1. cap. 30. & lib. 10. cap. 31. Ponitur hic primus Turonen. sedis Episcopus, creatus Æmiliano & Aquilino Coss. Est is annus à Christo 251. secundùm veriorem supputationem.

19 Quartodecimo Kal. Ianuarij. Luna. C ij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	23	24	25	26	27	28			

ALEXANDRIÆ in Ægypto beati Nemesij [a] martyris, qui primò per calumniam quasi latro Iudici delatus, eoque crimine absolutus, mox in persecutione Decij Christianæ religionis nomine Æmiliano Iudici accusatur: à quo geminatis supplicijs excruciatus, cum latronibus iussus est incendi, Saluatoris deferens similitudinem, qui vnà cum latronibus pertulit crucem. Nicææ sanctorum Darij [b], Zosimi, Pauli, & Secundi martyrum. Nicomediæ sanctorum martyrum Cyriaci [c], Paulilli, Secundi, Anastasij, Syndimij, & sociorum. In Mauritania sancti Timothei [d] diaconi, qui ob Christi fidem post diros carceres in ignem coniectus, martyrium consummauit. Gazæ in Palęstina passio sanctarum Meuris [e] & Theę. Antisiodori sancti Gregorij [f] Episcopi & confessoris. Aurelianis sancti [g] Adiuti abbatis, prophetiæ spiritu illustris. Romæ sanctæ Faustæ [h] matris sanctæ Anastasiæ, nobilitate & pietate insignis.

EMESII [a].] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij, iidemque ex epistola S. Dionysij Episcopi Alexandrini, quam recitat Eusebius hist. lib. 6. c. 34. vbi eius certamen ponitur.

[b] Darij & soc.] Agit de Dario Vsuardus hac die; ceteri autem restituti sunt ex prædicto antiquo manuscripto.

[c] Cyriaci & soc.] Beda de iisdem agit, ac recentiores, suffraganturque manuscripta.

[d] Timothei diac.] De quo etiam Græci hac die in Menol. ibique recensent eius martyrium.

[e] Meuris & Theæ.] Græci itidem de his agunt. Marcus diac. in Actis S. Porphyrij Episcopi Gazensis refert harum venerandas reliquias Gazæ positas esse in ecclesia S. Timothei martyris.

[f] Gregorij Episcopi.] De eo Vsuardus hac die. Apud Bedam deprauatè legitur Gregorius Papa. De eodem Ado, & alij recentiores. Numeratur hic decimustertius eius sedis Episcopus: sedit annos duodecim, & menses sex, temporibus Vigilij & Siluerij Rom. Pont. vt constat ex tabulis eius ecclesiæ, quas recitat Demochares.

[g] Adiuti abb.] Vet. manuscripta, ex quibus etiam recentiores hac die agunt.

[h] Faustæ.] De eadem manuscripta. Extat sanctæ Anastasiæ epistola perbreuis ad sanctũ Chrysogonum, vbi de ea his verbis meminit: Fausta mater Christianissima semper vixisse probatur & casta: hæc me inter ipsa cunabula fecit fieri Christianam, &c. Apud Nicephorum lib. 14. in fine, Flauia, pro Fausta legitur, vt est apud Suidam.

j. D Tertiodecimo Kalend. Ianuarij. Luna. 20

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	24	25	26	27	28	29			

IGILIA [a] sancti Thomæ Apostoli. Romæ sanctorum martyrum Liberati [b] & Baiuli. Alexandriæ sanctorum martyrum Ammonis [c], Zenonis, Ptolemæi, Ingenis, & Theophili militum, qui tribunalibus astantes, cùm quidam Christianus in suppliciis positus trepidaret, & iam pęnè ad negandum declinaret, vultu, oculis, ac nutibus illum conabantur erigere: cumque hac de causa totius populi clamor in eos prosiliret, prorumpentes in medium, Christianos se esse testati sunt: per quorum victoriam Christus, qui suis eam animi constantiam dederat, glorisissimè triumphauit. Geldubæ sancti Iulij [d] martyris. In Arabia sanctorum martyrum Eugenij [e] & Macarij presbyterorum, qui à Iuliano Apostata, cùm ipsius impietatem arguissent, sæuissimis plagis affecti, atque in vastissimam eremum relegati, gladio cæsi sunt. Antiochiæ natalis sancti Philogonij [f] Episcopi, qui ex causidico ad eam ecclesiam regendam Dei nutu accersitus, aduersus Arium vnà cum sancto Alexandro Episcopo & sociis primum pro fide Catholica certamen iniit, clarusque meritis quieuit in Domino: cuius annuam festiuitatem S. Ioannes Chrysostomus præclaro encomio celebrauit. Brixiæ sancti Dominici [g] Episcopi & confessoris.

DECEMBRIS 20.

IGILIA S. Thomæ [a].] De eadem Beda, & alij recentiores, Concil. Oxoniens. & qui agunt de diuin. offic. vt Durand. lib. 6. cap. 7. & alij.

[b] Liberati & Baiuli.] Agit de his Beda, Vsuardus tantùm de Liberato in Amphitrea.

[c] Ammonis & soc.] Beda, Vsuard. Ado, ac ceteri de his hac die. Extat epistola S. Dionysij Episcopi Alexandrini, quam recitat Euseb. hist. lib. 6. c. 34. qua eorumdē describitur martyrium.

[d] Iulij.] De eo etiam Vsuardus hac die. Geldubа in Thracia ponitur ab Vsuardo, nisi sit mendum in codice: verùm Plinius lib. 19. cap. 5. dicit Geldubam esse castellum Rheno impositum; aliam Geldubam non inuenimus.

[e] Eugenij & Macarij.] Agunt de his etiam Græci hac die in Menologio, eorumque certaminis compendium breui summa perstringunt. Porrò eorum Acta pleniùs prosecutus est Metaphrastes in vita sancti Artemij martyris, quam descripsit Lipom. to. 6. & Sur. to. 5. die 20. Octobris. Memini me legisse eorumdem certamen in cod. manuscript. bibliothec. S. Petri in Actis Paternuthij.

[f] Philogonij Episc.] Græci etiam de Philogonio hac die in Menologio. Extat homilia S. Ioannis Chrysostomi dicta in die natali ipsius tom. 5. Ex litteris Arij hæresiarchæ, quas recitat S. Epiphan. in Panar. hæresi 69. maxima laus eidem Philogonio comparatur; dum illis significat, hunc ipsum suæ sectæ præcipuum aduersarium esse. De eodem Hieron. chron. Niceph. Episcopus chron. & Nicephorus Callist. hist. lib. 8. cap. 6. 7. 8. 9. & 14.

[g] Dominici Episcopi.] Tabulæ eccles. Brixian. Meminit de eo Rempertus eiusdem ciuitatis Episcopus in sermone habito de translatione S. Philastrij. de alio Dominico confessore agitur hac eadem die in nonnullis ecclesiis Hisp. de quo mentio habetur in Thesauro concion. tomo 2.

21 Duodecimo Kalend. Ianuarij. Luna. E *

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	25	26	27	28	29	1			

ALAMINÆ natalis beati Thomæ[a] Apostoli, qui Parthis, Medis, Persis, Hyrcanis, & Brachmanis Euangelium prædicauit, ac demum in Indiam perueniens, cùm eos populos in Christiana religione instituisset, Regis iussu lanceis transfixus occubuit: cuius reliquiæ ad vrbem Edessam, deinde Orthonam in Apulia translatæ sunt. In Tuscia sanctorum martyrum Ioannis[b] & Festi. In Lycia sancti Themistoclis[c] martyris, qui sub Decio Imperatore pro sancto Dioscoro, qui quærebatur ad necem, se offerens, equuleo tortus, raptatus, ac fustibus cæsus, martyrij coronam adeptus est. Nicomediæ sancti Glycerij[d] presbyteri, qui in persecutione Diocletiani multis tormentis vexatus, in ignem demum coniectus, martyrium consummauit. Antiochiæ sancti Anastasij Episcopi & martyris, qui, Phoca imperante, à Iudęis sæuissimè necatus est. Treuiris sancti Seuerini Episcopi & confessoris.

DECEMBRIS 21.

HOMÆ Apostoli[a].] De quo Beda, ac ceteri Latinorum; Græci autem pridie Non. Octobris, vt constat ex eorum Menologio, & constitutione Emmanuelis Imp. De prædicatione Thomæ, de qua hic agitur, quod ad Parthos pertinet, Origenes testatur lib. 3. in Genes. Euseb. hist. lib. 3. cap 1. Ruffin. hist. lib. 1. cap. 9. Socrat. lib. 1. cap. 15. De Æthiopia meminit Ioannes Chrysost. homil. in duodecim Apostolos, cùm ait: Thomas baptismate Æthiopas dealbat. De prædicatione ad Indos scribit Gregor. Nazianz. orat. ad Arianos, & Greg. Papa

Papa in Euangel.hom.17. De ceteris regionibus, quæ hîc numerantur, agit Sophron.apud Hieron. de Script. Eccleſ. Auctor apud Iſidor. de vita & obitu ſanct. c.76. Dorotheus in Synopſi, Beda in collect. & alij. De veteribus monumentis eius prædicationis apud Indos, conſule Hieron. Oſorium Epiſcopum Siluenſem grauiſſimum Indicarum rerum noſtri temporis ſcriptorem lib. 3. Non tantùm Brachmanis, ſed & Taprobanæ inſulæ accolis Euangelium annuntiaſſe, ſcribit Niceph.hiſt.lib.2.cap.50. Ante eum idem affirmare videtur Theodoretus de legibus. De Actis S. Thomæ Gelaſius meminit, & reiicit inter apocrypha; eadem habet Auguſtinus lib. contra Adimant. Manich.cap.17. contra Fauſt.lib.22.cap.9. & de Ser. Domini in monte, lib. 1.c.20. Extant ea inter paſſiones Apoſtolorum ex anonymo. Reliqua verò ſcripta eius nomine, vt Circuitus, Actus, Euangelium, & Apocalypſis Thomæ dicta, damnata prorſus atq; reiecta reperiuntur in primis ab Athanaſio in Synopſi, Epiph. in Panario hęreſ.74. Innocent. Papa epiſt. ad Exuperium Epiſcopum Toloſanum, Cyrillo in catecheſi 6.ac denique à Gelaſio Rom.Pont.in cap. Sancta Rom. diſt. 15. Thomam enim quemdam Manetis diſcipulum eorumdem ſcriptionum auctorem fuiſſe, ſcribit idem Cyrillus in eadem catech. 6. prope finem, & Epiphan. hæreſ.66. De ſancti Thomæ corporis tranſlatione, cuius hîc mentio habetur, iam ſatis ſuo loco ſuperiùs die 3. Iulij.

[b] Ioannis & Feſti.] De iiſdem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij agunt.

[c] Themiſtoclis.] Agunt de eodem Græci in Menologio, ex quo etiam ceteri.

[d] Glycerij.] De quo Græci in Menologio. Meminit eiuſdem Niceph.hiſt.lib.7.cap.6.& Metaphraſt.in Actis SS. Indes & Domnæ, die 26. Decembris, apud Lipom. tom.5.& Sur.tom.4.

[e] Anaſtaſij Epiſcopi.] Alius hic ab illo, de quo ſuprà xj. Kal. Maij. Vide notata ea die in Anaſtaſio Sinaita. Meminit huius Niceph. hiſt.li.18. cap.44. ſed confundit cum priori, vt ibi diximus.

[f] Seuerini Epiſcopi.] Vet. manuſcr. ex quibus etiam Molanus hac die. Ponitur in tabulis Demochar. viceſimusſecundus eius ſedis Epiſcopus.

xxix. F Vndecimo Kalend. Ianuarij. Luna. 22

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
20	21	22	23	24	25	26	27	26	27	28	29	1	2

OMÆ via Lauicana inter duas Lauros natalis ſanctorum triginta [a] Martyrum, qui omnes vna die in perſecutione Diocletiani martyrio coronati ſunt. Ibidem S. Flauiani [b] expræfecti, qui ſub Iuliano Apoſtata pro Chriſto inſcriptione [c] damnatus, & ad Aquas Taurinas in exilium miſſus, illic orans, ſpiritum Deo reddidit. Apud Oſtia Tiberina ſanctorum martyrum Demetrij [d], Honorati, & Flori. Alexādrię ſancti [e] Iſchyrionis martyris, qui cùm ad ſacrificandum conuitiis & iniuriis cogeretur, atque contemneret, præacuta ſude per media viſcera tranſuerberatus neci traditur. In Ægypto ſanctorum Chæremonis [f] Epiſcopi Nilopolis, & aliorum plurimorum martyrum: quorum alij, ſæuiente Decij perſecutione, fuga diſperſi, in ſolitudinibus errantes, à beſtiis interempti ſunt: alij fame, frigore, ac languore conſumpti, alij à barbaris & latronibus necati, martyrij gloria coronati ſunt. Nicomediæ ſancti Zenonis [g] militis, qui cùm Diocletianum Cereri immolantem deriſiſſet, maxillis confractis, dentibuſque excuſis, capite truncatus eſt.

DECEMBRIS 22.

RIGINTA martyrum [a].] Agunt de his Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores. De loco Inter duas lauros, mentio habetur etiam in libello de munificentia Conſtantini, cùm agitur de baſilica ſanctorum Petri & Marcellini ibi à Conſtantino erecta.

[b] Flauiani.] Fabianus pro Flauiano ponitur in aliquibus vet. manuſcr. Agitur de eo in Actis S. Bibianę martyris. Locũ Aquæ Taurinę dictum,

cums

caius hic habetur mentio, in Tuſcia fuiſſe conſtat: Plinius enim lib. 3. c. 5. Aquenſes Taurinos ponit in Tuſcia. De eodem loco pluribus ſcribit Rutilius Itiner. lib. 1. cùm ait:

Noſſe iuuat Tauri dictas de nomine thermas, &c.

Rurſus verò de Aquis Taurinis, & inde denominata eccleſia Tauricana, ſub diœceſi Centumcellenſi, habetur mentio à S. Gregor. in dialog. lib. 4. cap. 55. vbi plura de balneis ibi poſitis.

[c] Inſcriptione damnatus.] Eiuſmodi ignominia affici ſolitos Chriſtianos confeſſores, docet Pontius diac. in vita S. Cypriani, dum ait: Quis deniq. tot confeſſores frontium notatarum ſecunda inſcriptione ſignatos, & ad exemplum martyrij ſuperſtites reſeruatos, incentiuo tubæ cæleſtis animaret? Hæc ille. Seruorum vultus inſcribi ſolitos, teſtatur Plin. lib. 18. cap. 3. & alij, vt Varro lib. 1. de re ruſtica. Seruos pœnæ etiam; vnde Suet. in Caio cap. 27. ait: Multos honeſti ordinis, deformatos priùs ſtigmatum notis, ad metalla, & & munitiones viarum, aut ad beſtias condemnauit. De ſeruo hiſce notis deformato meminit Valer. lib. 6. cap. 8. Dicebantur eiuſmodi ſerui Stigmatici; ſic apud Dionem hiſtor. Rom. libro 97. itemque aliquando litterati, atque inuſti. Erat itaque inſcriptio antiquum genus ſupplicij, quo ſumma irrogabatur ignominia, cùm liberi hominis facies atris notis perpetuò manſuris profundis characteribus incideretur. Meminit eius ſupplicij Seneca lib. 3. de ira, c. 3. cùm ait: Varia vinculorum genera, varia pœnarum, lacerationes membrorũ, inſcriptiones frontis, &c. Sed frequentiùs de beneficijs lib. 4. c. 137. & 138. vbi de inſcriptione, qua Philippus Rex ingratum militem notandum præcepit. Conſtantinus Imp. eiuſmodi vultus deturpationem lege vetuit, ſic reſcribens ad Eumelium: Si quis in ludum fuerit, vel in metallum pro criminum deprehenſorum qualitate damnatus, minimè in eius facie ſcribatur; dum & in manibus & in ſuris poſſit pœna damnationis vna ſcriptione comprehendi: quo facies, quæ ad ſimilitudinem pulchritudinis cæleſtis eſt figurata, minimè maculetur. L. 2. de pœnis. Cod. Theod. Theophilus Imp. hæreticus Iconoclaſta abolitam antiquatamque pœnam reſtituit, hiſceque non dicam ignominiæ, ſed præclariſſimæ laudis notis rigauit vultus ſanctorum martyrum Theophanis ac Theodori fratrum, quos Methodius illuſtris confeſſor, qui ob Chriſti fidem ab eodem Imp. tenebatur ſepulchro incluſus, per fidum internuntium his ſalutauit iambis:

Quorum libris inſcripta ſunt cæleſtibus
Nomina, piéq; frontes compuncta notis:
Hos, qui ſepultus ante funus eſt ſuum,
Vinctos ſalutat & ipſe vinculis grauis.

Hæc apud Georg. Cedren. in compendio hiſt. in Theoph. Comminatus eſt Theodoricus Rex Italiæ Opilioni & Gaudentio viris clariſſimis, inſcribendas notis ipſorum frontes. Boëtius de conſolat. proſa 4. Thracibus verò notæ in facie ſcriptæ erant in ſignum nobilitatis: vnde in prouerbium adductæ Thraciæ notæ, vt ex Herodoto notat Cæl. Rhodig. lect. antiq. lib. 7. cap. 31. Meminit de Thracijs notis Valer. lib. 9. cap. 14. 2. ext. Dacos ac Sarmatas ſolitos fuiſſe ſuas frontes notis inſcribere, auctor eſt Plin. lib. 22. c. 1. Stigmata fuiſſe etiam Britonum inſignia, teſtatur Tertullianus lib. de virgin. veland. Fuerunt & Syri ſtigmatici: non tamen in vultu, ſed in vola manus, vel in ceruice (vt tradit Lucianus in Dea Syria) ſtigmata incidebant.

[d] Demetrij & ſoc.] De his Vſuardus, Ado, & alij recentiores hac die.

[e] Iſchyrionis.] In Beda mendoſè legitur Chiridonis; in Vſuardo, Schyrionis. ſatis conſtat ex epiſtola Dionyſij Alexandrini ad Fabium Antiochenum, quam recitat Euſeb. hiſt. lib. 6. cap. 34. cùm eius Acta refert, Iſchyrionem dici debere.

[f] Chæremonis Epiſc. & ſociorum.] Beda, Ado, & alij de iiſdem hac die: pluribus autem idem Dionyſ. eadem epiſt. apud Euſeb. libro 6. cap. 34. prope finem.

[g] Zenonis.] Eius certamen deſcribitur in Actis ſanctorum Indes & Domnæ, apud Metaphraſt die 25. Decemb. Habet eadem Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6.

23 Decimo Kal. Ianuarij. Luna. G xxviij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3			

ROMÆ ſanctæ Victoriæ [a] virginis & martyris, quæ in perſecutione Decij Imperatoris, cùm eſſet deſponſata Eugenio Pagano, & nec nubere vellet, neque ſacrificare, poſt multa facta miracula, quibus plurimas Deo virgines aggregauerat, à carnifice percuſſa eſt gladio in corde, rogatu ſui ſponſi. Nicomediæ natalis ſanctorum viginti [b] Martyrum, quos Diocletiana perſecutio grauiſſimis tormentis cruciatos, martyres Chriſti fecit. Ibidem paſſio ſanctorum Migdonij [c] & Mardonij, quorum alter in eadem perſecutione igne crematus, alter in foſſam proiectus occubuit.

Tunc etiam passus est diaconus S. Anthimi Episcopi Nicomediensis, qui cùm litteras perferret ad Martyres, à Gentilibus tentus, & lapidibus obrutus, migrauit ad Dominum. In Creta sanctorum martyrum Theoduli [d], Saturnini, Eupori, Gelasij, Euniciani, Zetici, Cleomenis, Agathopi, Basilidis, & Euaristi, qui in persecutione Decij crudelia passi, capite cæsi sunt. Romæ beati Seruuli [e], de quo S. Gregorius [f] scribit, quòd à primæua sui ætate vsque ad finem vitæ paralyticus iacuit in porticu prope ecclesiam sancti Clementis, & demum Angelorum cantibus inuitatus, transiuit ad gloriam paradisi: ad cuius tumulum Deus miracula creberrimè ostendit.

DECEMBRIS 23.

VICTORIÆ.[a]] De eadem Beda, Vsuard. Ado, & alij recentiores: S. Aldelmus libro de laud. virg. tam prosa quàm carmine Victoriam, ac eius germanam Anatholiam pluribus laudat, earumdemque res gestas commemorat. Habemus vtriusque Acta manuscript. quorum est exordium: Factum est autem vt vir, &c. Petr. in catal. lib.1. c.83. de ijsdem agit, atque alij.

[b] Viginti martyrum.] Beda, Vsuard. Ado, Petr. in catal. lib.1. cap. 84. & alij recentiores hac die.

[c] Migdonij & Mardonij.] Horum martyrium recensetur in Actis SS. Indes & Domnæ, apud Metaphr. die 26. Decemb. ex quo Lipom. tom.5. & Sur. tom.6. Agitur ibidem de diacono Nicomediensi, de quo hîc mentio haberur. De Migdonio item Niceph. hist. lib. 7. c. 5. qui agit & de Gorgonio, quem diuersum esse à Mardonio, Acta superiùs citata significant.

[d] Theoduli & soc.] Agunt de his etiã Greci hac die in Menologio, eorumq. passionis Acta describunt: locupletiùs autem Metaphrastes, ex quo Lipom. tom. 5. & Sur. tom 6. eadem referunt.

[e] Seruuli.] De eo Beda, Vsuard. Ado, ac ceteri. Eius Acta perpetuis scriptorum monumentis sanctus Gregorius Papa mandauit; agit enim de ipso lib.4. dialog. cap.14. & homil.5. in Euangel. Erat eius memoria Romæ apud S. Clementem, vbi & eius vita picturis descripta habetur.

[f] Gregorius scribit.] Etsi mente non exciderit, me notationes tantummodò, & non apologias, vel inuectiuas conscribere: tamen non omnino ab instituto alienum existimo, si cùm sæpè in Romano Martyrologio libri dialogorum S. Gregorij Papę adducantur in testimonium, eosdem (tanti Patris reuerentia ductus) à calumnijs vendicem, non dico hæreticorũ (aliter enim cum illis mihi agendum esset) sed Catholici hominis Melchioris Cani Episc. Canar. dum in suorum quos scripsit locorum Theologicorum commentario lib. 2. cap. 6. aduersus predictos dialogorum libros inconstanter ac inconsultè nimis loqui videatur; & quos iam mille ferè annis tam Occidẽtalis, quàm Orientalis Ecclesia summa fide, digna veneratione, immensisq. est laudibus prosecuta, audeat nouus assertor in controuersiam reuocare, ac fide minuere. At ne nos calumniã agere quis existimet; reddimus eius verba, præteritis nonnullis, quæ eodem capitulo ab ipso dicta, castigatione sunt digna. sic se habent, dum sanctos ac eruditos viros hallucinatos esse aliquando, conatus est demonstrare: Quæ (inquit) ego eadem de Beda atque Gregorio iure fortasse ac verè dicere possum: quorum ille in historia Anglorum, hic in dialogis quædam miracula scribunt vulgò iactata & credita: quæ huius præsertim sæculi Aristarchi incerta esse censebunt. Equidem historias illas probarem magis, si earum auctores, iuxta pręfinitam normam, seueritati iudicij curam in eligendo maiorem adiunxissent: sed quoniam modestè & circumspecto iudicio de tantis viris pronuntiandum est, ne in his quidem duobus reijcienda sunt plurima: pauca enim in eis possis arguere, quamuis historiam Ecclesiasticam reuocare ad seueriora iudicia contendas. Hęc ille: cetera autem, quibus eumdem Gregorium sugillat, dicemus inferiùs. Appello te, vir erudite, qui feriendo demulces, & demulcendo feris (vt interim de Beda taceamus) cur non signas in Gregorij dialogis, illa quæ scribis, miracula vulgò iactata & credita; ne pauca, quæ tuo iudicio sunt arguenda, non arguens, vel reijciens, integrum opus fide minuas, & in suspicionem adducas? Qui sint Aristarchi, qui ea incerta existiment; licet te ab illis subtrahere videaris, cùm tamen eadem vulgò iactata ac credita dicas, re ipsa te inter illos adnumeras. Sed ante omnia te ipsum ad tuam reuoco scriptionem, dum præceptoris tui iudicium de te editum sic describis in duodecimi libri tui præfatione: Fratrem (inquis) Franciscum Victoria, Lector optime, eum quem summum Theologiæ præceptorem Hispania Dei singulari munere accepit, solitum dicere audiui, postquam ab illius schola discessi, se ingenio meo quidem egregiè delectari: sed id vereri, ne huius excellentia quadam elatus & exultans, immoderatè iactarer; & grandior effectus, non lætè moderatè & liberè ingrederer, sed temerè etiam ac licenter pręceptoris vestigia conculcarem. Hęc tu ipse. At vtinam vnius tantùm pręceptoris; & nõ maiorum omnium de dialogis Gregorij iudicium contempsisses, neque tot adstipulatoribus tuam prætulisses sententiam. Prouoco te ad Patres tuos sanctissimos ac eruditissimos viros Hispaniarum doctores, Isidorum, sanctum Illefonsum, eiusque successo-

successorē post Quiricum, S. Iulianum, qui libros prognosticon scripsit. Quantum Isidorus Gregorij scripta omnia plurimi fecerit, ipsum consule lib. de vir. illust. c. 27. vbi post immensa preconia, hęc tandem in fine: Felix (inquit) & nimiùm felix, qui omnium studiorū eius potuit cognoscere dicta. Ildefonsus & ipse de vir. illustr. cap. 2. Tanto (inquit) per gratiam Spiritus sancti scientię lumine preditus, vt non modò illi presentium temporum quispiā, sed ne in preteritis quidem par fuerit vnquam. Ita enim cunctorum meritorum claruit perfectione sublimis, vt exclusis omnium illustrium virorum comparationibus, nihil illi simile demonstraret antiquitas. Vicit enim sanctitate Antonium, eloquentia Cyprianum, sapientia Augustinum, &c. Certè Iulianus in his quæ dissent in libris prognosticon, è dialogorum S. Gregorij libris testimonium petit. Itemq sanctorum Patrum conuentus ex ijsdem dialogis mutuati sunt auctoritatem, ex ijsdemq. citatas historias descripsere, vt in Concilio Triburiensi cap. 17. vbi recitatur mirandum illud prodigium de Valentino ecclesiæ Defensore, de quo S. Gregorius agit li. 4. dialog. c. 53. quod præ ceteris fortè Aristarchi tui commentum esse censebunt. Hadrianus Papa in epistola quam scripsit ad Carolum Magnum, non semel eosdem S. Gregorij citat dialogos. Ijsdem dialogis vt validissimis armis vsus est etiam Ionas Aurelianensis ad confutanda portentosa monstra Claudij Taurinensis. Quanti illos fecerit Zacharias Papa, hęc habes à Ioanne diacono lib. 4. c. 75. Hos libros (inquit) Zacharias, sanctę Ecclesię Romanę Episcopus, Gręco Latinoq. sermone doctissimus, temporibus Constantini Imp. post annos ferè centum septuagintaquinque in Græcam linguam conuertens, Orientalibus ecclesijs diuulgauit. Hæc Ioannes. Quanti autem eos Gręci æstimarint, ex his potes intelligere, dum Gregorium citantes, Dialogum appellant. Quid ad hæc, vir optime, numquid his omnibus cæcutientibus, tu solus vides? ac ceteris dormitantibus, tu solus vigilas? sed ad quam lucernam? tu ipse prodis, dum eodem capitulo hæc de Ludouico Viues: Iustissima est (inquis) Ludouici querela de historijs quibusdam in Ecclesia confectis, &c. Hęc tu de illo, cuius scriptiones quali indiguerint scopa, notum est omnibus. Sed quid in his immoror? Quid de dialogis S. Gregorij sit sentiendum, cùm tecum ago, non alterius quàm tui ipsius appello iudicium. In memoriam, quæso, reuoca, quid de his nuper senseris, quid ipse nuper scripseris: te ipsum enim ad tua scripta iterùm prouoco. Hæc enim ante quatuor paginas eodem capitulo, quo de recta scribendæ historiæ ratione disputas, posita habes: Prima lex (inquis) ex hominum probitate integritateque sumetur. Quæ omnino res locum habet, cùm quæ narrant historici, ea vel ipsi se vidisse testantur, vel ab his qui viderunt, accepisse. Qualia sunt pleraque in epistolis Ambrosij, Cypriani, Hieronymi, Augustini, in libris quoque de Ciuitate Dei, in dialogis S. Gregorij, breuiter in omnibus ferè doctorum Ecclesię probatissimorum scriptis: in quibus mendacium suspicari, quod ad memoriam sempiternam transferre illi scribendo voluerint, piaculum est. Magnis quippe preclarisq. virtutibus viri sanctissimi atque optimi id consequi meruerunt, vt in rebus huiusmodi, quas vel spectasse se, vel ab alijs fide dignis qui spectauerint, se audiuisse testati sunt, fides omnino illis adhibeatur. Hæc tu quidem, cùm statim in Erasmum, & in alios recentiores inueheris, qui stultè nimis à prædictis desciuerūt. His certè nihil grauius, nihil eruditius, nihil denique Catholico homine dignius dici potuit. Sed quæ tanta in re tanta, tantula temporis mora, in tanto homine inconstantia? quid dicam ampliùs non habeo; nisi quòd illa priora diuino afflatus spiritu, veritate suadente, scripsisti, posteriora autem ipse tuo sensu conatus es, quo qui ducitur, mendax est, veritate attestante: Omnis homo mendax, Deus autem verax est. Vt autem ad dictos Dialogorum libros reuertar. Scripsit eos S. Gregorius anno quarto sui Pontificatus, vt colligi potest ex lib. 4. c. 36. cùm pestilentiam, quæ primo anno suæ sedis Romam afflixit, ante triennium essegrassatam affirmat. Quanta autem adhibita diligentia, quantoque studio veritatis, opus elaborarit; cùm quæ viderit, vel à certis probatissimisque viris acceperit, scriptis mandauit; tam ex ijsdem libris, quàm etiam ex epist. 50. lib. 1. registr. ad Maximianum Episcopum Syracusanum scripta, facilè potest intelligi. Sed de his hactenus. Occurrimus etiam eiusdē obiectioni de eodem sancto Gregorio, qui de Sozomeno agens in registro libro 6. epist. 31. Ind. 15. cap. 95. locum illius citat de laude Theodori Mopsuesteni Episcopi; quem quidem cùm predictus Canus apud Sozomenum non reperiri contendat, quasi oscitantiæ Gregorium redarguens, illum locum dicit esse Theodoreti lib. 5. c. 39. sed non animaduertit nos non habere integram historiam Sozomeni, ac complures eius libros excidisse. Nam cùm ipse in præfatione ad Theodosium Imp. testetur, se perducere suam historiam vsque ad decimumseptimum Consulatum ipsius; cumque ea quæ extat, nece Constantij Imp. collegę Honorij terminetur, qui (vt auctor est sanctus Prosper in chronico, & alij) occisus est, Agricola & Eustachio Coss. necesse est affirmare, decem & octo annorum saltem temporis Sozomeni historiam intercidisse, quibus præsertim temporibus, exurgente hæresi Nestoriana, quæ à prædicto Theodoro Mopsuesteno ducit originem, de eodem Theodoro prolixior erat absque dubio narratio. Ecquid mirum, si quod dixerat Sozomenus, à Theodoreto repetitum inueniatur; cùm & alia complura de his exempla in illorum historijs esse constet? Prætermittimus hîc alia, quæ de Theodoreto disputat; memores notationes hîc nos tantùm conscribere, non quascumque controuersias disputare, omnésve aliorum errores corrigere.

xxvij. A Nono Kalend. Ianuarij. Luna.

24

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	28	29	1	2	3	4			

VIGILIA [a] Natiuitatis Domini noſtri IESV Chriſti. Antiochię natalis ſanctarum Virginum [b] quadraginta, quę in Deciana perſecutione per diuerſa tormenta martyrium conſummarunt. Apud Spoletum S. Gregorij [c] presbyteri & martyris, qui temporibus Diocletiani & Maximiani Imperatorum primò nodoſis fuſtibus cæſus, ac deinde poſt craticulam & carcerem, carduis ferreis in genibus percuſſus, ſed & ardentibus lampadibus per latera incenſus, tandem eſt decollatus. Tripoli ſanctorum martyrum Luciani [d], Metrobij, Pauli, Zenobij, Theotimi, & Druſi. Nicomediæ S. Euthymij [e] martyris, qui in perſecutione Diocletiani, cùm multos ad martyrium pręmiſiſſet, ipſe enſe transfixus, ſecutus eſt ad coronam. Burdigalæ S. Delphini [f] Epiſcopi, qui Theodoſij tempore claruit ſanctitate. Romæ natalis ſanctæ [g] Tharſillæ virginis, amitæ S. Gregorij Papę, de qua ipſe teſtatur, quòd in hora exitus ſui IESVM ad ſe venientem viderit. Treuiris ſanctę Irminę [h] virginis, filiæ Dagoberti Regis.

DECEMBRIS 24.

VIGILIA Natiuitatis Domini [a].] De ea Beda, Vſuardus, Ado, Gregorius Turonenſis ante hos omnes de geſtis Franc. lib. 10. cap. 31. Amalarius de ordin. antiph. c. 14. Microlog. c. 32. ac demum ceteri omnes qui agunt de offic. Eccleſiaſt. S. Auguſtinus presbyterum ſibi ſubditum ab officio presbyterij remouendum putauit, quòd inter alia (vt ait) Vigilia Natalis Domini, qua omnes eccleſiæ ſolent ieiunare, apud famoſam mulierẽ prandere ac cœnare præſumpſiſſet. Scribit de his ad Xantippum Numidiæ Epiſcopum epiſt. 236. De tremẽdo iudicio Dei in Eparchium presbyterum eamdem Vigiliam profanantem ſcribit Gregor. Turonen. de glor. mart. cap. 87. vbi & de ſeuera animaduerſione in ſe ipſum diuinitus immiſſa, cùm ſe pauliſper ſomno dediſſet, ſubdit exemplum. Ea legant, attendantque qui ſacratiſſima illa nocte ad iniquitates & peccata vigilant.

[b] Virginum quadraginta.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, Wandelbertus, & Petrus in catalogo libro 1. cap. 89. & alij recentiores.

[c] Gregorij.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij de his hac die pluribus agunt. Eius autem Acta ex antiquis codicibus edidit Mombrit. tomo 2. & Sur. tom. 6. Habemus eadem manuſcript. quibus additur præclarum miraculum eius virtute editum anno Domini milleſimo trigeſimoſeptimo. incipit: Recolentibus vobis, &c.

[d] Luciani & ſociorum.] De his Beda, Vſuardus, & Ado; conſentiuntque vetera manuſcripta.

[e] Euthymij.] De eodem in iiſdem Actis ſanctarum Indes & Domnę habetur mentio, apud Metaphraſt. die 26. Decemb. Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6.

[f] Delphini Epiſc.] Extant ad hunc S. Paulini Nolani Epiſc. epiſtolæ quinque, videlicet 15. 16. 17. 18. & 19. meminitque eiuſdem ſumma cum laude ſcribens ad Amandum, eiuſdem ciuitatis Epiſcopum, epiſtola 21. & 24.

[g] Tharſillæ.] Hanc feliciter ex hac vita migraſſe hac die, ſcribit S. Gregorius, qui eius Acta pluribus refert, dial. lib. 4. cap. 16. & in Euangel. hom. 38.

[h] Irminæ.] De eadem Ado, & alij recentiores, pluribus verò Trithem. de vir. illuſtr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 138. Claruit (vt ait) anno Domini 710.

Octauo

25 Octauo Kalend. Ianuarij. Luna. B xxvj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	30	29	1	2	3	4	5			

NNO [a] à creatione mundi, quando in principio Deus creauit cælum & terram, quinquies milleſimo centeſimo nonageſimonono: A diluuio verò anno bis milleſimo nongenteſimo quinquageſimòſeptimo: A natiuitate Abrahæ anno bis milleſimo quintodecimo: A Moyſe, & egreſſu populi Iſrael de Ægypto, anno milleſimo quingenteſimodecimo: Ab vnctione Dauid in Regem anno milleſimo trigeſimoſecundo: Hebdomada ſexageſimaquinta iuxta Danielis prophetiam: Olympiade centeſima nonageſimaquarta: Ab vrbe Roma condita anno ſeptingenteſimo quinquageſimoſecundo: Anno Imperij Octauiani [b] Auguſti quadrageſimoſecundo, toto orbe in pace compoſito, ſexta mundi ætate, IESVS CHRISTVS æternus Deus, æterniq́ue Patris Filius, mundum volens aduentu ſuo pijſſimo conſecrare, de Spiritu ſancto conceptus, nouemq́ue poſt conceptionem decurſis menſibus, (*Hic dicitur alta voce,*) In Bethleem Iudæ naſcitur ex MARIA virgine factus Homo. (*Hic autem altiùs, & in tono paſsionis:*)

NATIVITAS [c] Domini noſtri IESV CHRISTI ſecundùm carnem. (*Quod ſequitur, legitur in tono lectionis Martyrologij:*) Eodem die natalis ſanctæ Anaſtaſiæ [d], quæ tempore Diocletiani, primò diram & immitem cuſtodiam à viro ſuo Publio perpeſſa eſt, in qua tamen à Chryſogono confeſſore Chriſti multùm conſolata & confortata fuit: deinde à Floro Præfecto Illyrici diutina cuſtodia macerata, ad vltimum manibus & pedibus extenſis ligata eſt ad palos, & circa eam ignis accenſus; in quo martyrium conſummauit in inſula Palmaria, ad quam cum ducentis viris & ſeptuaginta feminis deportata fuerat, qui varijs interfectionibus martyrium celebrarunt. Romæ in cœmeterio Aproniani ſanctæ Eugeniæ [e] virginis, quæ tempore Gallieni Imperatoris poſt plurima virtutum inſignia, poſt ſacros virginum choros Chriſto aggregatos, ſub Nicetio Vrbis Præfecto diu agonizans, nouiſſimè gladio iugulata eſt. Nicomediæ paſſio multorum [f] millium Martyrum, qui cùm in Chriſti Natali ad Dominicum [g] conueniſſent, Diocletianus Imperator ianuas eccleſiæ claudi iuſſit, & ignem circumcircà parari, tripodemq. cum thure præ foribus

 poni,

poni, ac pręconem magna voce clamare, vt qui incendium vellent effugere, foras exirent, & Ioui thus adolerent: cumque omnes vna voce respondissent, pro Christo se libentiùs mori, incenso igne consumpti, eo die nasci meruerunt in cęlis, quo Christus in terris pro salute mundi nasci dignatus est.

DECEMBRIS. 25.

NNO à creatione mundi quinquies millesimo centesimo nonagesimonono [a].] Ita antiquæ tabulæ ecclesiarum, secundùm supputationem septuagintaduorũ Interpretum, ex Eusebij chronico: quam quidem tam Occidentalem, quàm Orientalem Ecclesiam constat esse secutam. Scimus autem de annorũ calculo ab origine mundi varias esse diuersorum sententias; quorum alij in his septuagintaduos Interpretes, alij autem Hebraicam veritatem secuti sunt: rursumque nec in vnam conuenire sententiam, qui prædictos Interpretes, sicut nec qui Hebręorum codices sunt sectati; adeoque inter se dissentire, vt licet tam Latinorum, quàm Græcorum ingens sit numerus, qui tempora supputarint; nullus ferè, qui alteri in omnibus consentiat, inueniatur; iureque in his dici illud possit: Quot capita, tot sententiæ. Non est modò nobis dicendum per singula; nec breui scholio coarctanda sunt, quæ prægrande volumen exposcunt. Satis tibi sit, candide Lector, nos hîc demonstrare eiusmodi annorum supputationem positam esse more maiorum, simulque ostendere Catholicam Dei Ecclesiam in supputando annorum numero septuaginta Interpretes sequi consueuisse. Est de his in primis sancti Augustini testimonium lib. 15. de Ciuit. Dei cap. 11. vbi agens de supputatione temporum: Eos (inquit) in auctoritatem celebriorem suscepit Ecclesia, &c. cùm tamen aliquando idem plus tribuat Hebraicæ veritati; idque (vt ait) non vt deroget dictis Interpretibus, sed quòd qui ex eis descripserunt, aliquo errore lapsi sunt. ita dicto li. 15. cap. 13. Idipsum S. Hieron. de Hebraic. quæstion. in Genes. Insuper Iulianus Episcopus Toletanus doctrina ac sanctitate celebris docet antiquum esse morem Romanæ Ecclesiæ, in supputatione temporum sequi septuagintaduos Interpretes. Agens etenim contra Iudæos, pluribusque differens, ac pręferens eam Interpretum supputationem illi quæ ex Hebraicis codicibus colligitur, post multas rationes, hæc subdit de antiquo Ecclesiæ vsu: Ergo (inquit) illa nobis & sola pro his annis est obseruanda auctoritas septuaginta Interpretum, quæ meritò omnibus editionibus & translationibus antefertur; quam etiam vsque omnes Doctores Ecclesiastici tenuerunt, & in hac præcipuè annorum supputatione secuti sunt. Hæc Iulianus. Docent hæc etiam cùm rerum ecclesiasticarum exempla, tum etiam sanctorum Patrum auctoritates & testimonia. Acta Synodica œcumenica secundùm prædictos Interpretes annos enumerant. Constat id ex sexta Synodo can. 5. apud Theod. Balsam. pag. 198. Antiqui Patres, tam Græci, quàm Latini, pari modo numerarunt, vt Heros Episcopus Antiochenus, Theophilus eiusdem ciuitatis Antistes, Hippolytus Portuensis, Cyprianus, Origenes, Iulius Africanus, Epiphanius, Eusebius, Cyrillus, Nicephorus, Suidas, & alij complures: Latinorum autem Lactantius, Philaster, Augustinus, Orosius, Iulianus Episcopus Toletanus, Albinus Flaccus, & alij plures ex recentioribus, quos omittimus. satis sit modò declarasse, Catholicam Dei Ecclesiam in supputatione annorum ab origine mundi dictos Interpretes esse secutam; quod & antiqua Martyrologia, ex quibus hæc sunt descripta, testantur. At quid dicam nostrates? cùm factum constet à Iudæorum historicorum antiquioribus; quorum qui clarissimus habetur, Iosephum constat numerasse annos ab origine mundi secundùm septuagintaduos Interpretes, non autem secundùm Hebraicam veritatem. quod ex eo facilè intelligi potest, dum in præfatione librorum de Antiquitatibus, & contra Apionem lib. 1. ab origine mundi vsque ad sua tempora numerat quinque mille annos. Quòd si qui ex textu Hebraico colligitur numerus, certior esset; Hieronymus eius sectator atque defensor ad quid in libro 1. comment. in epist. ad Tit. c. 3. hæc ait? Eiusmodi annorum certum numerum aut difficile est inuenire propter librorum varietatem, & (dum paulatim de inemendatis inemendata scribuntur) errores inolitos: aut etsi inuenimus magno studio & labore, nihil profutura cognoscas. Faciunt certam quidē fidem eius rei multiplices supputatores ab inuicem discrepantes, qui licet ex Hebraico fonte numerum deducant annorum mundi, vix vnus vel alter reperitur qui alteri in omnibus consentiat. Cuius rei creditur desperatione victos antiquorum complures, qui ante tempora Constantini scripsere de temporibus commentarios, nonnisi à Moysi tempore annos numerare cœpisse, vt tradit Lactantius lib. 4. c. 5. Quamobrem nullus facessat negotium, si de annis ab origine mundi, ex Hebraica veritate alij, tum antiquiores, tum recentiores, supputauerint annos. Nam si id assequi maioribus minùs licuit; certè quomodo id recentiores sibi tutò vendicent, non intelligo: etenim si codicum restituenda lectio est, nonnisi ex antiquioribus exemplaribus rectè fieri posse continget. At de his satis.

[b] Anno Imperij Octauiani Augusti quadragesimosecundo.] Id etiam profitetur Euseb. in chron. Epiph. in Panar. li. 1. hęres. 20. & iterùm lib. 2. hæres. 51. id in homilia de Indictione, quæ Græcè scripta Ioan. Chrysost. esse dicitur: id ipsum Græcorum ceteri, Beda de sex ætat. & alij. Sed huic sententiæ auctores grauissimi refragari videntur, dum affirmant Dominum nostrum Iesum Christum natum anno quadragesimoprimo Imperij Octauiani Augusti. Id etenim habent in primis Irenęus lib. 3. cap. 25. Tertullianus contra Iudęos, S. Hieronymus iterùm, vt in Isai. c. 2. in

Daniel.

Daniel. lib. 1. cap. 9. Cassiodorus, Iulianus Episc. Tolet. Marianus Scotus, & quidam ex recentioribus hos secuti. Sed huiusmodi discrepantia facillime conciliatur, si annorum Imperij Augusti diuersa supputationis ratio attendatur. Eusebius etenim, Epiphanius, & alij eam sententiam de anno quadragesimosecundo secuti, Augusti annos exordiuntur à nece Cæsaris, qui fuit annus ante Triumuiratum, quo re vera ex Senatusconsulto declaratus est Imperator, eò quòd suo exercitu Romam ab Antonij furore liberasset. Testatū id habes expressè in epistola decimaquinta Ciceronis ad Brutum, cuius quidem epistolæ tempus fuisse annum ante Triumuiratum, faciè quisque intelliget, qui illorum temporum res gestas nouit. Quanta æstimata fuerit illa collati Imperij dignitatis amplitudo, scribens Brutus ad Ciceronem, hæc ait: Itaque timeo de Consulatu, ne Cęsar tuus altiùs se ascendisse putet decretis tuis, quàm inde, si Consul factus sit, descensurum. Hæc ille de ea Imperij Cæsaris maiestate; quam maioribus in dies accessionibus auctam constat, quousque summa rerum potitus, plenissimæ potestatis (vt dicemus paulò inferiùs) Imperator est appellatus. A prædicto itaque tempore complures antiquorum annos Augusti Imp. numerasse, certissimum est. Id etenim Eusebium fecisse, ex eius chronico satis constat: inde etiam Epiphanium numerare cœpisse liquet, vt ostendimus in apparatu ad nostros Annales Ecclesiasticos. Qui verò numerare consueuerunt à tempore Triumuiratus (id etiam vsu quodam receptum fuisse videtur) ij iure natum dicunt Christum Dominum anno eiusdem Imperij quadragesimoprimo. Rursus autem alia ratione Clemens Alexand. li. 1. Stromat. numerans annos Imperij Augusti ab eo tempore, quo debellatis iam cunctis hostibus, summa rerum potitus, Imperator antonomasticè est appellatus, ait Dominum Iesum Christum natum anno vigesimooctauo eius Imperij. Hæc ea quidem ratione, quòd anno septingentesimo vigesimoquinto ab Vrbe condita, Octauiano quintùm & Apuleio Coss. (inquit Dio lib. 52.) idem Octauianus Imperatoris nomen accepit, non quale propter victoriam tribui vetusto more solebat (id enim sæpiùs & anteà & postmodum ex ipsis actionibus reportauit, vicies quidem Imperator dictus) sed quo summa Imperij demonstraretur, &c. Paulò pòst autem accepisse oblatum à Senatu sibi nomen Augusti, idem auctor testatur. Hæc de annis Augusti ex Fastis Consularibus sunt deducta, quibus vsi sunt Patres ad exactam temporum rationem peruestigandam; quos qui contemnit, in multos errores labi necesse est. In quam sententiam S. Augustinus lib 2. de doctrina Christiana cap. 28. hæc ait: Per Olympiades, & Consulum nomina, multa sæpè quæruntur à nobis; & ignorantia Consulatus quo natus est Dominus, & quo passus, nonnullos coëgit errare. Hæc Augustinus. Ex quo autem in hæc semel incidimus, quo annorum ratio ex Fastis Consularibus deducenda, firmior certiorque esse noscatur, hìc obiter insulsæ nimis ac imprudenti quorumdam obiectioni occurrimus, dicentium ex multitudine Consulum suffectorum & allectorum, fallacissimum esse annos per Consules numerare; quasi necesse sit dictos Consules cum illis qui ordinarij Consules sunt dicti, confundere. Vnius Dionis, quæ modò occurrit, sententia his satisfaciat, cuius lib. 43. hist. Rom. hæc sunt verba: Ab eo tempore (anno ab Vrbe condita septingentesimonono, quo Fabio Consule mortuo, suffectus est ad paucas horas Caninius) cœptum est, vt perpauci toto anno Consulatum gererent; sed alij pauciores, alij plures menses diesque, prout casus tulisset, eo magistratu fungerentur: ac nostro quidem tempore (Seueri Imp. videlicet) nemo neque ad integrum annum, neque ampliùs duobus mensibus ferè cum collega aliquo Consul est: in ceteris ab antiquo more nihil discrepamus: annorum autem numerus his qui ab initio eius Consules fuerunt, adscribitur, &c. Hęc Dio, & ipse eodem ordine numerans singulos annos, sicut & fecisse constat Liuium, Tacitum, & alios historicos nobilissimos. Porrò tantum abest vt in annorum numero aliqua ratio haberetur suffectorum vel allectorum Consulum: vt dicat Auson. Gallus in gratiarum act. pro suo Consulatu, sub quibus Consulibus ij Consulatum gesserint, quærere opus fuisse.

[c] NATIVITAS.] Hac ipsa die ex antiqua Ecclesiæ Catholicæ traditione Natalem Domini celebrari solitum, præter ea quæ feruntur in Const. Clem. lib. 5. cap. 13. S. Augustinus testatur in Psalm. 132. & alij. Scimus tamen de die Natali Domini fuisse diuersas sententias, quas recenset Clemens Alexand. lib. 1. Stromat. Ægyptij inter alios à ceteris discrepantes, celebrabant Natalem Christi, quo die agimus nos Domini Epiphaniam. Id etenim constat ex prooemio Paschalis epistolæ Theophili Episcopi Alexandrini, ex qua Cassian. collat. 10. cap. 1. sanctus Epiphanius etiam in eadem videtur perstitisse sententia, vt natus esset Dominus Iesus vndecima die mensis Tubi, ipse est apud nos dies Epiphaniæ. sic ipse in Panar. hęres. 51. quam quidem opinionem refellit S. Hieronymus in Ezechiel. lib. 1. cap. 1. Porrò Græcorum ceteri consentientes Ecclesiæ Latinæ, distinguere norunt diem Natalem Domini à solemnitate Epiphaniæ, vt apparet ex Gregor. Nazianz. & alijs Gręcis Patribus. Extat & de his homil. S. Ioan. Chrysost. Gręcè scripta in biblioth. Sfortiana: idque secuta est etiam ecclesia Africana, vt scribit S. Aug. contra Crescon. lib. 4. c. 37. & serm. 40. de diuersis. Duplici nomine hæc dies dicta à Græcis reperitur, nimirum Natiuitas, & Theophania, vt auctor est Gregor. Nazianz. orat. in Christi Natiuit. vbi Nicetas in schol. Theophania (inquit) diuinitatis, Natiuitas humanitatis. Licet Latini Theophaniam dixerint Epiphaniā, vt Ordo Rom. Albin. Flac. de diuin. offic. & alij hos secuti. In quam autem hebdomadis diem inciderit Natalis Domini, docet sexta Synodus, quæ prima die, quam nos Dominicam appellamus, natum Dominum profitetur, cap. 8.

[d] Anastasiæ.] De eadem Beda, ac ceteri Latinorum, Gręci autem in Menolog ad xj. Kal. Ianuarij. Eius martyrij Acta à Metaphr. edita descripserūt Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. Alia paulò diuersa in antiq. cod. manuscr. habemus, quorum exordiū est: Pręrextati viri illustris, &c. Eadem Mombrit. tom. 1. Pręsefert eorum titulus Anastasium Bibliothecarium auctorem, de cuius præfatione in eadem Acta meminit Molan. in addit. ad Vsuardum. legimus eamdem in dicto codice, quæ sic incipit: Omnia quæ à sanctis gesta sunt, &c.

Duas fuisse Anastasias, superiùs diximus: quarum senior passa est Valeriano Imperatore; agitur de ea v. Kal. Nouemb. Hæc autem iunior dicta, martyrio coronatur temporibus Diocletiani Imperatoris. Duas etiam Anastasias nouit Niceph. hist. li. 7. c. 14. Fuit hęc Romę celeberrima: vetus enim eius nomine Titulus hactenus perseuerat, cuius habetur mentio in Concilio primo Romano sub Symmacho, atque in Ord. Rom. & alijs in locis. Illa autem senior, quæ Sirmij passa dicitur, Constantinopoli erat celebris: quam olim fuisse veneficam, tradit Niceph. hist. lib. 14 c. 10. in fine; vbi ait eius reliquias tempore Gennadij Episcopi Constantinopolitani Sirmio Constantinopolim translatas: id ipsum Theodorus lector lib. 2. collect. in fine; additq. eas esse reconditas in basilica Anastasiæ, non quidem ab ea primùm ita denominata, sed à S. Greg. Nazianz. cùm illic fides collapsa excitata esset, ita dicta: quam quidem olim perexiguam in augustiorem formam à se auctam S. Marcianus in honorem Dei genitricis, & Anastasiæ martyris Deo dicandam curauit, vt Marciani Acta testantur, quæ descripsit Metaphrast. habetq. Lipom. tom. 5. De eadem basilica & insigni miraculo illic edito agit Niceph. hist. lib. 15. c. 22. & eadem quæ diximus Marciani Acta: eam vetustate consumptam ac denuò restitutam Basilius Imperator lapideo exornauit fastigio, vt tradit Cedren. in compend. hist. in Basilio Imperatore. Monemus Lectorem, de vtrisque Anastasijs contigisse, vt ob commune nomen, incuria quadam, Acta communicata atque simul confusa videantur, vt quod alterius est, alteri tribuatur: rursus apocrypha quædam, immò falsa omnino ferri ex anilibus fabulis congesta de S. Anastasia, quòd interfuerit sanctissimo Virginis puerperio, eò quòd scilicet eadem die de ea commemoratio in Ecclesia fiat. Huius autem, de qua hìc agitur, esse epistolas ad Chrysogonum, quas recitant Nicephorus, Suidas & alij, certum est.

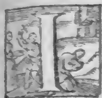
[e] Eugeniæ.] Agunt de eadem Beda, Vsuardus, ac ceteri Latinorum; Gręci in Menol. pridie huius diei. Meminit eiusdem, vt celeberrimæ martyris, Alcimus Auitus Episcopus Viennensis in carmine ad Fuscinam sororem de laude castitatis, lib. 6. c. 20. Fortunat. lib. 8. carm. 4. de virginitate, Aldelmus pluribus lib. de laude virginit. Eius Acta descripta à Metaphr. extant apud Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. Habent tamen aliqua quæ censura indigeant; veluti quòd ibi legitur de Philippo Eugenię patre, facto (vt ait auctor) Episcopo Alexandrino; quod planè commentum esse, tabulæ Episcoporum Alexandrinorum, quæ ab Eusebio in chron. & in hist. & à Nicephoro Episcopo Constantinopolitano describuntur, & alijs, manifestè declarant.

[f] Multorum millium martyrum.] Græci autem, vt horum solemnitatem celebriùs agerent, transtulerunt eam post diem sequentem in Menolog. his verbis: Certamen viginti millium martyrum sub Maximiano Imp. apud Nicomediam combustorum. Pluribus autem de his Niceph. hist. lib. 7. c. 6. vbi & ea quæ hìc leguntur, fusiùs explicantur.

[g] Ad Dominicum conuenissent.] Conuenire ad Dominicum, duplici potest sensu accipi; ac primò, vt idem sit Dominicum, quod ecclesia, quò Christiani conueniunt: ita in Concilio Laodiceno can. 28. οὐ δεῖ τὰς ἀγάπας ἐν τοῖς κυριακοῖς ποιεῖν. quod autem ibi Dominicum dicitur, translatum habetur, Basilica, dist. 42. c. Non oportet. Quo etiam sensu Cyprianus de opere & eleemos. In Dominicum (inquit) sine sacrificio venis? Et apud Ruffin. hist. lib. 1. c. 2. Tunc senior: Si hæc (inquit) ita esse credis, surge, & sequere me ad Dominicum, &c. Erat Antiochiæ nobilissima basilica, Dominicũ aureum, appellata, vt auctor est Hier. in chron. anno 22. Constan. Imp. Porrò huius nomenclaturæ Eusebius in oratione de laudibus Constantini hanc affert causam: Ædes sacras (inquit) & templa vni omnium Deo atque vniuersarum rerum Domino dicanda cõsecrandaq. curauit: vnde etiam templa quæ erant ei consecrata, Domini nomen obtinuerunt: quod nomen non ex hominibus, sed ex ipso omnium Domino illis fuit impositum, & propterea Dominica sunt appellata. Hæc Eusebius: eadem ferè Walfrid. Strab. de reb. eccl. c. 7. Alio autem sensu, conuenire ad Dominicum, idem est, quod ad sacrificiũ mysticum, ad ipsas sacras Missas accedere, idemq. celebrare Dominicum. Est de hoc eiusdem Cypriani exemplum eodem lib. de opere & eleemos. Locuples (inquit) & diues es, & Dominicum celebrare te credis, quæ corbonam omnino non respicis? & epist. 63. ad Cæcilium: Numquid ergo Dominicum post cœnam celebrare debemus? &c. intelligens ipsum diuinum Missæ sacrificium. Veterem eiusmodi loquendi morem docent Acta Proconsularia sanctorum martyrum Saturnini & soc. quę extant apud Sur. to. 1. die 11. Februarij. Vbi sancti martyres iudicio postulati, quòd sacram Synaxim contra Imp. præcepta egissent, sic eorum Proconsuli responderunt: Dominicum cum fratribus celebraui. Et iterùm: Sine Dominico esse non possumus. Et inferiùs ex verbis Proconsulis sic interrogantis: Si in collecta fuisti? Respondit: Quasi Christianus sine Dominico esse possit, aut Dominicum sine Christianis celebrari. An nescis, satana, in Dominico Christianum, & in Christiano Dominicum constitutum? Et post alia: Ego deuota mente celebraui Dominicum, collectam cum fratribus feci, quia Christianus sum. Hæc ibi Felix martyr. Saturninus autem, cùm rogaretur ab eodem Proconsule Anulino his verbis: Tu Saturnine interfuisti? respondit Saturninus: Christianus sum. Ait ille: Non à te quæro hoc, sed vtrum egeris Dominicum? Cui respondit Saturninus: Egi Dominicum, quia Saluator est Christus, &c. Hęc quidem cùm ad prędictam vocem declarandam, tum etiam vt innotesceret, quo ardore fidei, etiam tempore persecutionis, Christiani ad diuinum sacrificium conuenirent; vt est egregium exemplum prædictorum martyrum, simulque horum, de quibus hac die agitur.

26 Septimo Kalend. Ianuarij. Luna. C xxv. 25.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6			

IEROSOLYMIS natalis ſancti Stephani [a] Protomartyris, qui à Iudæis non longè poſt Aſcenſionem Domini lapidatus eſt. Romæ ſancti Marini [b] ordinis ſenatorij, qui ſub Carino Imperatore, & Marciano Præfecto, Chriſtianæ religionis cauſa comprehenſus, equuleo & vngulis ſeruili more punitus, in ſartaginem deinde coniectus, ſed igne in rorem conuerſo liberatus, feris quoque obiectus, & ab illis ſeruatus illæſus, tandem ad aram iterùm ductus, cùm idola oratione eius corruiſſent, percuſſus gladio, martyrij triumphum adeptus eſt. Item Romæ via Appia depoſitio ſancti Dionyſij [c] Papæ, qui multis pro Eccleſia impenſis laboribus, fidei documentis clarus effulſit. Ibidem ſancti Zoſimi Papæ & confeſſoris. In Meſopotamia ſancti Archelai [d] Epiſcopi, doctrina & ſanctitate celebris. Maiumæ [e] ſancti Zenonis [f] Epiſcopi. Romæ ſancti Theodori [g] manſionarij eccleſiæ ſancti Petri, cuius meminit beatus Gregorius Papa.

DECEMBRIS 26.

STEPHANI Protomartyris, qui non longè poſt Aſcenſionem Domini lapidatus eſt [a].] Hæc eadem verba ſunt in vet. Rom. Martyrolog. quibus adſtipulantur antiqua manuſcrip. necnon Beda, Vſuardus, Ado, & alij. His refellitur ea de tempore necis Stephani opinio, quæ Euodij & Hippolyti Thebani fertur nomine, quam refert Niceph. hiſt. lib. 2. cap. 3. & Glycas in 3. parte Annalium. Errore etenim librariorum factum puto, vt loco ſeptem menſium (quod ſpatium temporis interceſſit à Chriſti Aſcenſione vſque ad martyrium Stephani) ſeptem anni poſiti habeantur. Rurſus autem eum terminum necis eius ab Aſcenſione Domini nimis arctant aliqui ex recentioribus, putantes eius martyrium contigiſſe tertio Nonas Auguſti, quo eius ſacri corporis inuentio celebratur: cui quidem ſententiæ S. Auguſtinus ac ceteri aduerſantur, dum in ſuis ſermonibus hac die dictis, hunc diem natalem Stephani, quo necatus à Iudæis palmam martyrij adeptus eſt, profitentur. Id etiam ſuperiùs notauimus ea die inuentionis. Præter ſanctorum Patrum de his teſtimonia, etiam firma ratio perſuadet, ſaltem vſque ad hanc diem Stephani martyrium eſſe dilatum. Nam poſt Aſcenſionem Domini, poſt Spiritum ſanctum datum Apoſtolis (vt habent Acta Apoſtolica) perſeuerauit aliquamdiu Eccleſia in fractione panis; indeque occaſione oborti diſſidij, actum eſt de electione diaconorum, cùm electus eſt Stephanus, qui perſeuerauit aliquod temporis ſpatium faciens ſigna & prodigia magna in populo: qui miniſtrauit & Iacobo Apoſtolo, vt tradit S. Ignatius in epiſtola ad Trallianos. Quæ quidem omnia impleri potuiſſe ab Aſcenſione Domini vſque ad tertium Nonas Auguſti, nulla ratio perſuadet. Quænam verò occaſio fuerit vt ea die de inuentione ageretur, ſuo loco ſuperiùs diximus. Dicitur S. Stephanus tam à Latinis, quàm Græcis Patribus, Archidiaconus, ſiue Primicerius diaconorum, idemque & Protomartyr. Cuius laudes egregijs orationibus proſecuti ſunt Patres, quas omittimus recenſere. Quo loco occiſus lapidibus fuit, ingens baſilica ab Eudocia Auguſta erecta eſt, de qua Niceph. lib. 14. cap. 50.

[b] Marini.] Agit de eodem Vſuardus hac die. Extant eius Acta apud Mombrit. tom. 2. Vincent. lib. 13. cap. 38. & 40. & Petr. in catal. lib. 1. cap. 6.

[c] Dionyſij Papæ.] Vſuardus de eodem hac die, Beda autem poſtridie. De eius ſucceſſione Euſeb.

Euseb. chron. & hist. lib. 2. cap. 24. Optat. lib. contra Parmen. August. epist. 165. Hieron. de scriptor. Eccles. in Dionysio Alexandrin. Nicephorus Episcopus Constantinopolitanus in chronic. & alij. Cetera diximus in Annalibus Ecclesiasticis.

d Zosimi Papæ.] De eodem Beda; sed per errorem confusus habetur cum alio Zosimo, de quo idem suprà xv. Kalendas Ianuarij. De huius successione agit sanctus Prosper in chronic. Marcellinus Comes in chronic. Nicephorus Episcopus Constantinop. in chron. & alij. Eius autem Acta fusiùs scripta sunt à nobis in Annalibus Ecclesiasticis.

e Archelai Episcopi.] Hic primus restitit impio Maneti hæresiarchæ, fuitque Episcopus Cascarorum in Mesopotamia, de quo pluribus sanctus Cyrillus Ierosolym. in Catechesi sexta, & Epiphan. hæres. 66. & lib. de mensuris & ponderib.

f Maiumæ.] Est Maiuma ciuitas in Palæstina, quæ & Nauale, seu Portus Gazæ dicta est: posteà verò à Constantino dicta est Constantia: sed Iulianus Apostata, in odium illius, & nomen & priuilegia in eam collata abstulit, & Gazæis iterùm subiecit; quæ per Synodum in pristinum est restituta. De his Eusebius in vita Constantin. lib. 4. cap. 37. & 38. Sozom. lib. 2. cap. 4. in fine, & lib. 5. cap. 3. Niceph. 8. cap. 33. & lib. 1. cap. 4. Accidit hîc opportunè, vt de Maiuma agamus, quo nomine festum appellatur, de quo est titulus lib. 11. Cod. Iustin. & L. vnic. de eodem, qua Arcadius Imp. pręcipit, vt sic restituatur illa celebritas, vt tamen seruetur honestas, & verecundia castis moribus perseueret. Eadem in L. 15. tit. 6. Cod. Theod. vbi & secunda lex est, qua ab eodem Imperatore Maiuma penitus interdicitur. Certè acquiescere non possumus Suidæ, vel Alciato libro 5. Parerg. cap. 5. eum secuto: dum dicunt fuisse festum à Romanis mense Maio ad Ostia Tiberina celebrari solitum. Nullus enim antiquorum, aut recentiorum, qui res Romanas sunt prosecuti; nec insuper Kalendarium ipsum festorum dierum Gentilium, quod summa cum diligentia nunc est editum, vllum de ea celebratione verbum facit. Certè quidem Plutarchus in Problem. Rom. quæst. q. 86. dum de his agit quæ Romani mense Maio agere solerent, nullam prorsus de his quæ à Suida scribuntur habet mentionem. Præterea non in Occidentalibus oris, sed in Oriente Maiumæ spectaculum viguisse, ex nuper citatis Arcadij Imperatoris legibus satis compertum habetur. Cùm enim in Codice Theodosiano dictæ leges datæ reperiantur Constantinopoli; euidenter apparet, eas ab Arcadio latas ad illorum spectaculorum obscœnitates coërcendas, quæ in Oriente sub ipsius ditione exercebantur. Quænam enim subest ratio, vt Orientis Imperator Constantinopoli daret leges de his quæ Romę agerentur, cùm Occidentali Imperio tunc præesset Honorius? Quænam autem ea essent spectacula, & cur sic dicta, paulò exactiùs inuestigemus. Ea quidem fuisse fœdissima, prædictæ ab Arcadio latæ leges significant; & (ni fallor) ea ipsa videntur, aduersus quæ S. Ioannes Chrysost. declamat in homilia de Dauid & Saule, cùm ait: Non metuis, non expauescis, dum oculis, quibus illic lectum, qui est in orchestra, spectas, vbi detestandæ adulterij fabulæ peraguntur, ijsdem hic sacram mensam intueris? &c. Omnium enim libidinum imagines tam verbis quàm re ipsa repręsentari illis obscœnis ludis, ostendit. idemq. vetuit, ne qui illis spectaculis interfuissent, in ecclesiam ingredi pręsumerent, nisi priùs peccatum per pœnitentiam expiassent. Mihi etiam illud persuadetur, eiusdem Chrysost. declamationibus impulsum fuisse Arcadium Imperatorem, primò vt eam legem ferret, qua à Maiuma, quæ essent fœda, resecaret; deinde verò, vt post biennium, Consule Theodoro, iterùm lege lata prorsus abscinderet, ac prohiberet. Memini me legisse etiam Iulianum Apostatam in Misopogone Antiochenos de Maiumis ferijs redarguisse, cùm ait: Vnusquisque vestrûm priuatim in conuiuijs & ferijs Maiumę pecuniā effundit: pro nobis ipsis & communi salute neque priuatim neque publicè sacrificatis, &c. Quod autem ad nomen pertinet; non aliunde quàm à dicta ciuitate Maiuma originem ducere, existimo: siquidē ibidem impudicissimè colebatur Venus, cuius turpissimum simulacrum in loco, qui dicebatur Tetramphodos, ad Arcadij vsq. tempora libidinum illecebris palàm expositum permansit; quod virtute sanctæ Crucis, agente sancto Porphyrio Gazensi Episcopo, sponte collapsum, perfractum est, eiusdem Arcadij tempore. Scribit eam historiam Marcus diaconus Gazensis; eamque retulit Metaphrastes in diem 26. Februarij.

g Zenonis Episc.] De eodem Sozomenus hist. lib. 7. cap. 27. Niceph. hist. lib. 4. c. 47. & lib. 13. cap. 2. vbi ait, ab hoc ordinatum esse lectorem sanctum Ioannem Chrysostomum: illum esse ratus, de quo Socrates histor. libro 6. cap. 3. sed verius puto, illum fuisse Zenonem Tyrium Episcopum, de quo superiùs 5. Iunij in Dorotheo.

h Theodori.] Agit de eodem S. Gregorius Papa lib. 3. dialog. cap. 34.

27 Sexto Kalend. Ianuarij. Luna. D xxiiij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

PVD Epheſum natalis ſancti Ioannis [a] Apoſtoli & Euangeliſtæ, qui poſt Euangelij ſcriptionem, poſt exilij relegationem, & Apocalypſim diuinam, vſque ad Traiani Principis tempora perſeuerans, totius Aſiæ fundauit rexitque eccleſias. Alexandriæ ſancti Maximi [b] Epiſcopi, qui ſatis clarus & inſignis titulo confeſſionis effectus eſt. Conſtantinopoli ſanctorum confeſſorum Theodori [c] & Theophanis fratrum, qui à pueritia in monaſterio ſancti Sabæ nutriti, cùm poſteà pro ſanctarum imaginum cultu aduerſus Leonem Armenum ſtrenuè decertarent, eius iuſſu verberibus affecti, exilio relegantur: ſed eo mortuo, rurſus Theophilo Imperatori, qui eadem impietate detinebatur, conſtanter reſiſtentes, verberibus iterùm cæſi, in exilium pulſi ſunt, vbi Theodorus in carcere expirauit: Theophanes verò, pace demum Eccleſiæ reddita, factus Nicænus Epiſcopus, quieuit in Domino. Ibidem ſanctæ Niceratæ [d] virginis, quæ ſub Arcadio Imperatore claruit ſanctitate.

DECEMBRIS 27.

IOANNIS Apoſtoli [a].] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, ac ceteri Latinorum: Græci autem in Menologio vj. Kalend. Octobris his verbis: Migratio ſancti glorioſi & celebris Apoſtoli ac Euangeliſtæ Ioannis cognomento Theologi. Hæc illi, re vera vita functum credentes, ſicut & Polycrates Epheſi Epiſcopus ſcribens ad Victorem Romanum Pontificem, quem refert Euſebius hiſtor. lib. 3. c. 25. atque Ioannes Chryſoſtomus in homilia in laudem duodecim Apoſtolorum, vbi de Ioanne ait, quòd poſt mortem tamquam viuus Epheſum curat: idemque de eius ſepulchro non oſſibus vacuo meminit homil. 26. in epiſtolam Pauli ad Hebræos. id ipſum & alij Græcorum profitentur; Latinorum autem antiquior Tertullianus hæc in libro de anima: Tranſlatus eſt (inquit) Enoch & Elias, nec mors eorum reperta eſt, dilata ſcilicet: ceterùm morituri aſſeruantur, vt Antichriſtum ſuo extinguant ſanguine. Obijt & Ioannes, quem in aduentum Domini remanſurum fruſtrà ſpes erat. Hæc Tertullianus. Hieronymus id ipſum aſſeueranter affirmat libro de Script. Eccleſiaſt. in Ioanne, & commentar. in Matth. c. 20. Cęleſtinus Papa in epiſtola quam ſcribit ad SS. Synodum Epheſinam meminit reliquias ſancti Ioannis Euangeliſtæ Epheſi in honore haberi, oſtendens eum iam eſſe defunctum. De ijſdem Synodica Orientalium ad ſenatum Conſtantinopolitanum; extat inter Acta Concilij Epheſini edit. Peltanę tom. 2. c. 14. & tom. 3. c. 6. Præterimus de ea aliorum tam Græcorum quàm Latinorum teſtimonia, qui in commentarijs in Matth. cap. 20. & in Ioan. cap. 21. de his egere. Satis modò ſit, quid de his antiquitas tradiderit, aperuiſſe: quid de his Polycrates eius loci Epiſcopus, quid Ioannes Chryſoſtomus, qui Epheſi interfuit Synodo ſeptuaginta Epiſcoporum, cùm depoſuit Epiſcopum Epheſinum, vt eius vitæ Acta declarant apud Socratem libro 6. cap. 10. Sozomen. lib. 8. c. 6. Pallad. in dialog. de Ioanne Chryſoſtomo, & Metaphraſt. in vita ipſius. Ioanni Chryſoſtomo hæc dicenti adſtipulatur Nicephorus libro 2. cap. 42. Hæc quidem antiquitatis teſtimonia pluris apud me ſunt quibuſuis aliorum recentiorum contentioſis aſſertionibus. De tempore exitus hæc S. Hieronymus: Confectus ſenio, ſexageſimooctauo poſt paſſionem Domini anno mortuus, iuxta vrbem eamdem ſepultus eſt. Adnumeratur hic annus à Chriſti aduentu (ſecundùm Faſtos Onuphrij) centeſimus primus. Inter religioſas Orientales peregrinationes percelebris erat Epheſina, viſitandi gratia ſepulchri eiuſdem Apoſtoli; cùm præſertim certa quadam traditione exploratum haberetur,

habe retur, illic apud eumdem Apostolum Dei genitricem Mariam aliquando permansisse; est de ea egregium testimonium SS. œcumenicæ Synodi Ephesinę in epistol. Synodali ad clerum Constantinopolitanum. extant inter Acta eiusdem Concilij in edit. Pelt. tom. 2. c. 27. Indeq. putamus euenisse, vt illic pręcipua, & inter alias plures basilica augustior esset, quæ nomine Dei genitricis Mariæ appellaretur, vbi & eadem sacrosancta Synodus habita est aduersus Nestorium, Cælestino Romano Pontif. Post eam erat basilica nomine S. Ioannis, quam tunc temporis sibi schismatici vendicarant; eamdem postea dirutam Iustinianus Imperator in honorem eiusdem Apostoli longe ampliorem excitauit, vt scribit Procopius de ædific. Iustiniani Imperatoris libro 5. De tunica eiusdem S. Ioannis Romam allata, ac miraculis illustrata, agit Ioannes diaconus in vita S. Gregorij Papæ lib. 3. c. 28. 57. & 58. Acceperat enim eam idem S. Pontifex à Ioanne abbate, vt indicant eius litterę ad eumdem Ioannem lib. 2. indict. 11. epist. 3. c. 42. Mentio habetur de eadem peregrinatione Ephesum ad sanctũ Ioannem in Prat. spirit. c. 180. De rebus gestis eiusdem Apostoli, pręter illa quæ in sacris litteris scripta reperiũtur, & ea quæ Tertullianus & S. Hieronymus scribunt de dolio feruentis olei, quę recipiuntur ab omnibus; feruntur Acta quędam Procori nomine, quę scatent erroribus, sicut & ea quæ Melitonis nomine edita sunt de transitu Dei genitricis. Alia sunt insuper quæ inter passiones Apostolorũ scribuntur anonyma: quæ autem de sepultura eius ferantur apocrypha, consule Augustinum tract. 124. in Ioannem. De pręedicatione eius in Asia Hieronymus, Ioannes Chrysostomus, ac ceteri testantur. Parthis etiam Euangelium annuntiasse, vetus illa inscriptio eius epistolæ ad Parthos significat. Eumdem Apostolum verbi prædicatione ad Indos penetrasse, declarant litteræ Apostolicorum virorum, ipsorum inquam Patrum Societatis IESV, qui nuper in illis regionibus sacrum Euangelium restituerunt: datæ sunt anno Domini M.D.LV. De rebus gestis ipsius in Phrygia scribit Metaphrastes die 5. Septembris, apud Lipom. tom. 6.

[b] Maximi Episcopi.] De quo Vsuardus, & alij recentiores. Scribit de Maximo Euseb. in chronic. & histor. libro 7. cap. 10. 12. & 14. ex epistola Dionysij, atque successisse Maximum Dionysio anno duodecimo Gallieni Imp. eadem Niceph. hist. lib. 6. cap. 34. Ad hunc Maximum, quem alij Maximianum dicunt, S. Felix Papa, successor S. Dionysij, scripsit epistolam aduersus tunc emergentem hæresim Pauli Samosateni: cuius epistolæ fragmentum recitatur in Actis Synodi Ephesinæ contra Nestorium, reperiturq. deinde intexta in Concil. Chalced. ex scriptis S. Cyrilli Episcopi Alexandrini.

[c] Theodori & Theophanis.] Agunt de iisdem Græci hac die in Menologio. res gestas ipsorum editas à Metaphraste habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. De his etiam Cedren. & Zonaras in Theophilo Imperatore.

[d] Niceratæ.] Ferunt eamdem fuisse medicæ artis peritam Sozom. hist. lib. 8. c. 23. & Niceph. lib. 13. c. 25. Vnde coniectura ducimur opinari, hanc illam esse quæ S. Ioanni Chrysostomo stomacho laboranti salubre parauit antidotum, de qua ipse scribit epist. 4. ad Olympiadem.

xxiij. E **Quinto Kalend. Ianuarij. Luna.** 28

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

IN Bethlehem Iudæ natalis sanctorum Innocentium [a], qui ab Herode Rege pro Christo interfecti sunt. Ancyrę in Galatia sanctorum martyrum Eutychij [b] presbyteri, & Domitiani diaconi. In Africa natalis sanctorum martyrum Castoris [c], Victoris, & Rogatiani. Nicomediæ sanctorum martyrum Indes [d] eunuchi, Domnæ, Agapis, & Theophilæ virginum, & sociorum, qui in persecutione Diocletiani post longa certamina diuerso mortis genere coronam martyrij sunt assecuti. Neocæsareæ in Ponto S. Troadij [e] martyris, in persecutione Decij: cui agonizanti S. Gregorius Thaumaturgus in spiritu adfuit, eumque ad subeundum martyrium roborauit. Arabissi in Armenia inferiori S. Cæsarij [f] martyris, qui sub Galerio Maximino passus est. Romæ S. Domnionis [g] presbyteri. In Ægypto S. Theodori [h] monachi, discipuli S. Pachomij. In monasterio Lerinensi S. Antonij [i] monachi, miraculis clari.

DECEMBRIS 28.

SANCTORVM Innocentium [a].] De his Beda, Vsuardus, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio die sequenti. Antiquissima hęc est solemnitas in Ecclesia, de qua Origen. in Matth. homil. 3. hęc ait: Benè, inquit, & secundùm voluntatem Dei eorum memoriam sancti Patres celebrari mandarunt sempiternam in ecclesiis, velut pro Domino morientium, &c. Eosdem Innocentes consueuerunt antiqui Patres appellare martyres, vt inter alios Irenęus aduersus hęres. lib. 3. cap. 18. De eadem celebritate duo habentur sermones sancti Augustini, totidem ei tributi sunt, 8. 9. 10. & 11. de sanctis; duo item Petri Chrysologi 152. & 153. Celebratur etiam eius solemnitatis Octaua, in qua S. Augustinum duos sermones habuisse testatur Possid. in Indic. Cur autem iisdem infantibus nomen & honor martyrum deferatur, consule Augustinum epistola ad Hieronymum 28. de natura & origine animarum.

[b] Eutychij & Domitiani.] Vsuardus & alij recentiores de his hac die agunt.

[c] Castoris & sociorum.] Vetus Romanum Martyrologium, adstipulanturque vet. manuscr. ex quibus omnibus Molanus etiam hac die apud Vsuardum.

[d] Indes & soc.] Agunt de iisdem Gręci hac die in Menologio. Eorum Acta à Metaphraste edita habet Lipomanus tom. 5 & Surius tom. 6. meminitque de his Nicephorus histor. libro 7. cap. 6.

[e] Troadij.] Eius certamen & coronam descriptam habes à sancto Gregorio Nysseno in Actis sancti Gregorij Thaumaturgi, quæ luculenta oratione narrauit.

[f] Cæsarij.] Græci de eodem. Arabissum ciuitas in Armenia non tantùm huius martyrio illustratur, sed etiam exilio S. Ioannis Chrysostomi, immò hospitio nobilitatur: illuc etenim ad euitandos frequentes barbarorum incursus confugiens, à Treio eius ciuitatis Episcopo humanissimè susceptus est, vt ipse scribit epist. 4. & 69. De Arabisso, Cucuso, Cummana, Sebaste, aliisque Armeniæ ciuitatibus, ipsaque prouincia in quatuor partes diuisa, vide Nouel. constit. collat. 10. tit. 31. de descript. quatuor præs. Armen. Ex Arabisso etiam oriundus fuit Mauritius Imp. vt testatur Eustath. in Eutychio.

[g] Domnionis.] De quo sæpè S. Hieron scribensque ad Desiderium epist. 154 virum sanctissimum, & sui temporis alterum Loth appellat. Ad Domnionem extant eiusdem Hieronymi epistolæ 51. & 109. necnon præfatio in Esdram. Sanctus Paulinus in epistola ad Alipium 35. apud Augustinum, Domnionem sanctissimum, eumdemque Patrem appellat.

[h] Theodori.] Hic spectatissimus sanctitate monachus fuit, de quo agitur in vita S. Pachomij, & in Vit. Patrum par. 1. De eo & S. Nilus in lib. de oratione. Recensetur inter scriptores Eccles. à Gennadio cap. 8. De altero Theodoro monacho discipulo sancti Antonij suprà septimo Idus Ianuarij.

[i] Antonij.] Huius Acta conscripta ab Ennodio Ticinensi legimus manuscrip. in biblioth Vatic. est eorum exordium: Vt præliaturi assurgunt buccinis, &c.

29 Quarto Kal. Ianuarij. Luna. F xxij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	s
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9			

CANTVARIÆ in Anglia natalis sancti [a] Thomæ Episcopi & martyris, qui ob defensionem iustitiæ & Ecclesiasticæ immunitatis, impiorum hominum factione, in basilica sua gladio percussus migrauit ad Christum. Ierosolymis sancti Dauid [b] Regis & Prophetæ. Arelate natalis sancti Trophimi [c], cuius meminit sanctus Paulus ad Timotheum scribens: qui ab eodem Apostolo Episcopus ordinatus, præfatæ vrbi primus ad Christi Euangelium prædicandum directus est: ex cuius prædicationis fonte (vt sanctus Zosimus Papa scribit) tota Gallia fidei riuulos accepit. Romæ sanctorum martyrum Callisti [d], Felicis, & Bonifacij. In Africa passio sanctorum martyrum Dominici [e], Victoris, Primiani, Lybosi, Saturni,

nini, Crescentij, Secundi, & Honorati. Viennæ in Gallia sancti Crescentis [f] discipuli beati Pauli Apostoli, & primi eiusdem ciuitatis Episcopi. Constantinopoli sancti Marcelli [g] abbatis. In pago Oxymensi sancti Ebrulphi [h] abbatis & confessoris, tempore Childeberti Regis.

DECEMBRIS 29.

THOMÆ Episcopi[a].] Huius præclarissimi martyris res gestas complures scripsere, nimirum, Herebertus eius comes indiuiduus, postmodum Cardinalis & Episcopus Beneuentanus, Ioannes Salisburgensis Episcopus Carnotensis, Gulielmus Cantuariensis, Alanus & Benedictus Abbates, necnon Eduardus eiusdem S. Thomæ contemporaneus, cuius commentarium in compendium Surius redigens descripsit tom. 6. Est alia insuper sancti Thomæ vita Parisiis impressa anno Domini 1495. contexta ex prædictis auctoribus vnà cum processu de Ecclesiastica libertate. Habemus apud nos incerto auctore de eodem S. Thoma egregium encomium, vbi describuntur Acta ipsius, ac quamplurima miracula ad sepulchrum eius edita; cunctaq. auctor se vidisse testatur. Extat & Petri Blesensis epist. 27. de nece eiusdem S. Thomæ Episcopi, in qua sanctissimi viri laudes prædicat. Sed (quod his omnibus anteponimus) extat in bibliotheca Vaticana registrum omnium epistolarum S. Thomæ & aliorum, quæ toto illo plurium annorum persecutionis tempore vltrò citroque sunt datæ: quas omnes exscripsimus, retulimusque per annos singulos, vt scriptæ sunt, in Annales Ecclesiasticos. Coronatus est martyrio sanctus Thomas anno Domini 1170. Facta est eiusdem translatio anno octauo Honorij Papæ Tertij: extant de ea re litteræ Apostolicæ, simulq. opusculum à Stephano Archiepiscopo Cantuariensi conscriptum. Habet hæc omnia cod. manuscriptus biblioth. Vatic. num. 722. vbi etiam leguntur litteræ Alexandri Papæ Tertij de eiusdem canonizatione promulgatæ. Videre meruit sæculum nostrum hac ex parte felicissimum quamplurimos Thomas, sanctissimos sacerdotes, aliosque nobilissimos viros Anglicanos ampliori (liceat dicere) martyrio coronatos, duplicisque tituli coronis auctos; cùm non solùm (vt Thomas) pro Ecclesiastica libertate, sed pro fide Catholica tuenda, restituenda, ac conseruanda, nobilissimo martyrio occubuerint; vt inter alios, quos nuper S. Societas Iesu velut agnos innoxios in sacris septis, sanctis eruditionibus ad martyrium, acceptissimas Deo hostias, saginauit; quos Romanum, quos Rhemense sacra collegia, quæ dixerim celsas turres à facie Aquilonis, & fortissima propugnacula fidei, emiserunt ad triumphos, & prouexerunt ad coronas. Macte animo, macte virtute, Anglicanorum nobilissime ac gloriosissime cœtus, qui tam illustri militiæ nomen dedisti, ac sacramento sanguinem spopondisti: æmulor sanè vos Dei æmulatione, cùm vos martyrij candidatos, ac nobilissimæ purpuræ martyres designatos aspicio. Compellor & dicere: Moriatur anima mea morte iustorum, & fiant nouissima mea horum similia.

[b] Dauid Regis.] De eodem hac die Beda, & alij recentiores. Plenæ sunt de ipso diuinæ Scripturæ, multaque de eo Iosephus in libris antiq. De immensis prodigiis ad sepulchrum eius editis, cùm impius Herodes thesaurum inde auferre conaretur, vide eumdem antiquitatum lib. 16. cap. 11.

[b] Trophimi.] De quo Acta Apost. c. 20. 21. & Paul. 2. ad Corinth. cap. 4. Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Meminit eiusdem Greg. Turon. de gest. Franc. lib. 1. c. 30. vbi manifestissimè errat, dum eum temporibus Decij Imp. in Gallias missum affirmat. Agit de eo etiam Ado Vien. in chron. anno Dom. 59. Petrus Cluniac. lib. 1. epist. 2. contra Heinricianos. 5. 8. Dorotheus in Synopsi, & alij. Zosimi epistola, quæ hîc citatur, non habetur.

[d] Callisti & soc.] De his Beda hac die, adstipulanturque vetera manuscripta.

[e] Dominici & soc.] De his Beda, vet. manuscripta, ac recentiores.

[f] Crescentis.] Hic idem cum eo de quo suprà agitur quinto Kal. Iulij, de quo vide quæ ibi notauimus ea die: puto enim hac die translationem celebrari.

[g] Marcelli abb.] De eodem Græci. Eius Acta ex Metaphraste descripta habet Lipomanus tom. 5. ac Surius tom. 6. Claruit temporibus Leonis Imperatoris.

[h] Ebrulphi.] De eodem Vsuardus hac die: eius autem res gestas recitat Sur. tom. 6.

Tertio

30 Tertio Kalend. Ianuarij. Luna. G xxj.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

SPOLETI natalis ſanctorum martyrum Sabini [a] Epiſcopi, Exuperantij & Marcelli diaconorum, ac Venuſtiani Præſidis, cum vxore & filijs, ſub Maximiano Imperatore: ex quibus Marcellus & Exuperantius primùm equuleo ſuſpenſi, deinde fuſtibus grauiter mactati, poſteà vngulis abraſi, & laterum exuſtione aſſati, martyrium compleuerunt: Venuſtianus autem non multò pòſt vnà cum vxore & filijs gladio necatus eſt: ſanctus verò Sabinus poſt manuum detruncationem, & diutinam carceris marcerationem, ad mortem vſque cæſus eſt. Horum martyrium licet diuerſo extiterit tempore, vna tamen die recolitur. Alexandriæ ſanctorum Manſueti [b], Seueri, Appiani, Donati, Honorij, & ſociorum martyrum. Theſſalonicæ ſanctæ Anyſiæ [c] martyris. Ibidem ſancti Anyſij [d] eiuſdem ciuitatis Epiſcopi. Mediolani ſancti Eugenij [e] Epiſcopi & confeſſoris. Rauennæ ſancti Liberij [f] Epiſcopi. Aquilæ in Veſtinis ſancti Rainerij [g] Epiſcopi.

DECEMBRIS. 30.

SABINI Epiſcopi & ſociorum. [a]] De ijſdem Beda, Vſuardus, & alij omnes. Eius Acta manuſcripta habemus. incipiunt: In diebus illis Venuſtianus, &c. Petrus in catalog. lib. 2. cap. 19. eadem paucis perſtrinxit. De inſigni miraculo eius virtute edito ſcribit Paulus diacon. de geſtis Longob. lib. 4. cap. 5. deque eodem martyre, & Petro Epiſcopo Ticinenſi vide eumdem libro 6. cap. 18. De eius ſacris reliquijs Firmum transferendis ſunt epiſtolæ ſancti Gregorij Papæ in regiſtro libro 7. epiſtola 71. ad Chryſanthum, 72. ad Paſſiuum, & libro 11. epiſtola 18. ad eumdem.

[b] Manſueti & ſociorum.] De his item Vſuardus, Wandelbertus, & vetera manuſcripta.

[c] Anyſiæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio. Eius autem Acta à Metaphraſte deſcripta habet Lipomanus tomo 5. & Surius tomo 6. Paſſa eſt in perſecutione Maximiani Imperatoris.

[d] Anyſij Epiſcopi.] Fuit hic ſucceſſor ſancti Acholij. Claruit temporibus Theodoſij Imp. Ad hunc ſcriptæ extant duæ epiſtolæ S. Ambroſij, 60. & 79. Ad ipſum ac ceteros Macedoniæ Epiſcopos ſcripſit Ioannes Chryſoſtom. epiſtolam 163. Mentio habetur de eodem apud Pallad. dialog. de rebus geſtis ſancti Ioannis Chryſoſtomi.

[e] Eugenij Epiſcopi.] Tabulæ eccleſiæ Mediolanenſis, ex quibus Molanus & Galeſinius hac die.

[f] Liberij Epiſcopi.] De eo tabulæ eccleſiæ Rauennat. & Hieronymus Rub. hiſt. Rauen. lib. 1. qui eum perueniſſe ait vſque ad tempora Victoris Papæ, & Seueri Imperatoris.

[g] Liberij Epiſcopi.] De ipſo vetera monumenta eius eccleſiæ, quæ manuſcripta Romam miſſa accepimus. Fuit Epiſcopus Furconienſis; cuius eccleſiæ in Actis Conciliorum aliquando habetur mentio, vt ſuperiùs diximus.

xx. A Pridie Kalend. Ianuarij. Luna. 31

a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

ROMÆ natalis ſancti Silueſtri [a] Papæ, qui Magnum Conſtantinum Imperatorem baptizauit, & Nicænam Synodum confirmauit: multiſque alijs rebus ſanctiſſimè geſtis, quieuit in pace. Item Romæ via Salaria, in cœmeterio Priſcillæ, ſanctarum martyrum Donatæ [b], Paulinæ, Ruſticæ, Nominandæ, Serotinæ, Hilariæ, & ſociarum. Apud Senonas beatorum Sabiniani [c] Epiſcopi, & Potentiani, qui à Pontifice Romano illuc ad prædicandum directi, eamdem metropolim confeſſionis ſuæ martyrio illuſtrarunt. Ibidem ſanctæ Columbæ [d] virginis & martyris, quæ, igne ſuperato, in perſecutione Aureliani Imperatoris gladio cæſa eſt. Rhætiariæ ſancti Hermetis [e] exorciſtæ. Catanæ in Sicilia paſſio ſanctorum Stephani [f], Pontiani, Attali, Fabiani, Cornelij, Sexti, Floris, Quinctiani, Mineruini, & Simpliciani. Eodem die ſancti Zotici [g] presbyteri Romani, qui Conſtantinopolim profectus, alendorum orphanorum curam ſuſcepit. Rauennæ ſancti Barbatiani [h] presbyteri & confeſſoris. Eodem die ſanctæ Melaniæ [i] iunioris, quę cum viro ſuo Piniano Roma abſcedens, & Ieroſolymam proficiſcens, ibi inter feminas Deo ſacras, vir inter monachos religioſam vitam exercuit; & ambo ſancto fine quieuerunt. ¶ Et alibi aliorum plurimorum ſanctorum Martyrum, & Confeſſorum, atque ſanctarum Virginum. ℟. Deo gratias.

DECEMBRIS 31.

SILVESTRI Papæ [a].] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & ceteri Latinorum: Gręci autem Kalend. Ianuarij in Menologio, hiſce verbis: Eodem die S. Silueſtri Rom. Pontificis, qui propter ſummum virtutis gradum, defuncto Melchiade, antiquioris Romæ creatus eſt Epiſcopus. hic multorum patrator miraculorum, Conſtantinum Magnum ad fidem conuertit, cùm animæ & corporis morbos diuino baptiſmate ab eo expuliſſet. Hæc in Menolog. De eius ſucceſſione agit Euſeb. in chron. Optat. libro 2. contra Parmen. Aug. epiſtol. 165. Niceph. in chron. & alij plures.

De Actis Silueſtri eſt cenſura Gelaſij in cap. Sancta Romana. diſtinct. 15. Habemus eadem manuſcript. quorum eſt exordium: Silueſter cùm eſſet infantulus, à vidua matre Iuſta traditus eſt Caritio presbytero, &c. Habet eadem Mombrit. tom. 2. Tribuunt nonnulli ea Euſebio Cæſarienſi (talis enim titulus illi commentariolo affixus reperitur in aliquibus codicibus) ſed error ex multis manifeſtus arguitur, cùm & Gelaſio teſte, Acta Silueſtri incerto auctore ſint ſcripta. Habet & Metaphr. Silueſtri Acta, quę deſcripſit Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. in quibus tamen nonnulla deſiderantur. Citantur Acta Silueſtri Papę vt authentica ab Hadriano Papa in epiſt. ad Carolum Magnum Imperatorem.

De veritate baptiſmatis Conſtantini Imp. per Silueſtrum Romæ exhibiti, ſatis egimus in Annal. Eccleſ. vbi ceteras ipſius res geſtas per annos ſingulos ordine temporis digeſſimus. Breuiter de his diximus ſuperiùs 22. Auguſti in Timotheo; vbi de Conſtantini baptiſmate nonnulla, quibus Euſebij Ariani impoſtura redarguitur, habentur conſcripta.

De feſta die S. Silueſtri ferianda extat can. 1. de conſecrat. diſtinct. 3. ex Gregor. IX. extra de ferijs, cap. Conqueſtus. Ea die ſanctus Gregorius Papa in eccleſia habuit homiliam, quæ eſt

nona in Euangel. & Innocentius III. duas.

Ecclesiam S. Siluestri, quæ Titulus Equitij dicta est (vt habet liber de Rom. Pontif.) Symmachus Papa à fundamentis erexit, seu, quod verius puto, restituit: nam Equitij Titulū ab eodē Siluestro fuisse institutum, idem liber de Rom. Pontif. docet in Siluestro. In eadem ecclesia sub maiori altari à Sergio Iuniori Rom. Pontifice recōditum esse corpus S. Siluestri Papæ, docet vetus inscriptio, quæ incisa marmori, intra cancellos eiusdem ecclesię asseruatur. Rursum de ecclesia S. Siluestri Papæ, & sacris imaginibus ibi positis musiuo opere contextis, meminit Hadrianus Papa in epist. ad Carolum Magnum de imaginibus. Paulus Papa ædes paternas, in quibus natus fuerat & educatus, in ecclesiam & monasterium conuertens, eamdem in honorem sanctorum Stephani Protomartyris, & Siluestri Rom. Pont. Deo dicauit. Extant de ea re eiusdem litteræ Apostolicæ, quę hactenus in eodem monasterio asseruantur: dicta est ea ecclesia, S. Siluestri apud Campum Martium, sicut & antiqua monumenta testantur, vel (vt habet Martinus Polon.) S. Siluestri ad Caput, ob reconditum in ea caput Præcursoris Domini.

[b] Donatæ & soc.] Ado de iisdem agit, ac recentiores, consentiuntque vet. manuscripta.

[c] Sabini & Potentiani.] De his Beda, Vsuardus, ac ceteri omnes. Horum res gestas, atque translationem recitat Petrus in catal. lib. 1. cap. 25. pluribus Mombrit. tom. 2. & tab. Episcoporum Senonensium apud Democharem.

[d] Columbæ.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij. In Breuiario Toletano legimus de ea sacrum hymnum, quo eius martyrium canitur. De eadem Mombrit. tom. 1. & Petr. in catal. lib. 2. cap. 24. Longè hæc alia est à Columba Cordubensi, de qua S. Eulog. in memor. sanct. lib. 3. cap. 9. cuius natalis est dies xv. Kalend. Octobris.

[e] Hermetis.] De eodem Vsuardus, Ado, manuscript. ac etiam recentiores.

[f] Stephani & soc.] De his tab. ecclesiæ Catanensis, vbi celebris est eorum memoria.

[g] Zotici.] Agunt de eodem Græci hac die in Menologio, his verbis: Commemoratio S. Zotici orphanorum nutritoris, qui claris parentibus ortus ex vrbe Roma à Constantino Magno in ciuitatem Constantinopolitanam cum alijs quibusdam nobilibus ductus. Hæc ibi. Mich. Glyc. in 3. parte Annalium recensens illustres viros quos secum Constantinus Romà Constantinopolim duxit, Zoticum inter alios numerat: de quo præclarum est illud elogium in constitutione Leonis & Anthemij Augustorum ad Dioscorum Præf. prætor. L. Omnia priuilegia. Cod. de Episc. & cler. his verbis: Zotici beatissimę memorię, qui primus huiuscemodi pietatis officia inuenisse dicitur. Hæc ibi: licet mendosus codex habeat, Iotici, loco Zotici: verior est itaque lectio, quæ notatur in margine. Quòd autem in ea constitutione Leonis Imp. Zoticus primus dicatur qui pium hospitalitatis officium erga pauperes exercuit, sic accipias, vt ipse Constantinopoli xenodochium primus erexerit, sicut in Portu Romano sanctus Pammachius peregrinorum, & Romæ Fabiola νοσοκομεῖον, vt auctor est sanctus Hieronymus: nam quod ad primam xenodochij institutionem spectat, Hyrcanum illud primum erexisse Ierosolymis, scribit Ioseph. lib. 13. antiq. c. 16. Hegesippus lib. 1. Isidor. lib. 15. orig. c. 2. licet Iosephi locum Gelenius aliter in Latinum verterit, nempe quòd Hyrcanus primus externum militem alere cœperit, non pauperes peregrinos, prout veteres omnes intellexisse videmus.

[h] Barbatiani.] De eodem tabul. eccles. Rauen. Habuit sermonem in die natali ipsius Petrus Damian. quo etiam eius Acta contexuit, apud Surium tom. 6. & iterùm tom. 3. De eo item Petr. in catal. lib. 2. cap. 23. Hieron. Rub. hist. Rauen. lib. 3. & alij. Claruit temporibus Valentiniani Tertij Imp. & Gallæ Placidiæ Aug. eius matris.

[i] Melaniæ iunioris.] De eadem hac die Græci. Res eius gestas ex antiquis monumentis edidit Metaphrast. descripsit Lipom. tom. 5. Hęc iunior dicta respectu senioris, cuius neptis erat: de vtraq. Pallad. c. 33. Non imparis virtutis, aut minoris laudis Melania senior fuit aliquando, sed posteà Origenis fuligine pręclarissima opera obscurauit. De Melania iuniore, eiusq. viro Piniano agit sanctus Augustin. epist. 224. 225. 227. & S. Hieron. epist. 79. Inter eius Acta nobilia, illud celeberrimum non pretermittimus, quòd Volusianum patruum, Romanorum nobilissimum, quem vt ad Christum converteret, S. Augustin. tantopere laborauit (vt ad eum, & ab eo scriptæ epist. 1. 2. 3. & 4. indicant) illum inquam disertissimū virum, & à Christiana lege alienissimum tandem ipsa Melania Christo subegit, vt eius Acta testantur.

FINIS NOTATIONVM.

Laus Deo, Beatæ Mariæ, Sanctísque omnibus.

Libellus supplex Auctoris ad S. D. N. Sixtum Quintum, quo petit prædictas suas lucubrationes cognosci à R. D. VVilhelmo Lindano, Episcopo Ruremundensi, tunc in Vrbe commorante.

Sanctissimo D. N. Sixto Papæ Quinto S.

CVM ad calcem perductum sit, Deo iuuante, opus Notationum nostrarum in Martyrologium Romanum, quo de omnibus quæ in eo habentur, pro viribus ratio redditur: meumque in ea re institutum, cùm de his coràm agerem (Beatissime Pater) apud te adhuc Cardinalem, mirificè commendares, vehementerque ad opus suscipiendum, perficiendumque hortarere, cupiamque in lucem edere, id nonnullis eruditis viris efflagitantibus, auidéque expectantibus: optarem priùs auctoritate Beatitudinis vestræ illud relegi & expendi à Reuerendissimo D. VVilhelmo Lindano, Episcopo Ruremundensi, viro tum in Theologicis facultatibus, tum etiam in Ecclesiastica historia apprimè versato: quem modò hîc opportunè ipsius Ecclesiæ negotia detinent. Cumque fuerit à dicto Præsule eiusmodi opus perspectum, discussum, atque probatum: fas mihi sit illud prælis committere in vsum Christianæ religionis. Deus Beatitudinem vestram (vt opus habet Ecclesia) diutissimè incolumem seruet ac protegat.

Beatitudinis vestræ humilis seruus Cæsar Baronius Soranus, Presbyter Congreg. Oratorij in Vrbe.

P P. Concedimus. cognoscat Reuerendiss. Lindanus.

Sequitur relatio eiusdem VVilhelmi Lindani, Episcopi Ruremundensis, ad S. D. N. Sixtum Pont. Max.

BEATISSIME PATER,

SECVTVS S. V. *mandatum harum tergo inscriptum super Notationibus in Martyrologium Rom. venerandi V. Cæsaris Baronij Sorani, testor hac mea manu, me in ijs perlegendis non reperisse, quæ vllam suspectæ aut nouatæ fidei ingerant labem, nedum quæ sanctæ Catholicæ nostræ officiant Religioni, aut orthodoxæ aduersentur doctrinæ; sed varijs de causis dignissimas equidem arbitror, vt primo quoque tempore in lucem edantur propter admirandam veteris Ecclesiasticæ historiæ doctrinam, & exquisitam atque raram, eamque singularem Christianæ antiquitatis cognitionem. In quorum fidem has meis & sigillo & manu propria signaui. Romæ* XI. *Kal. Septemb. anno* M. D. LXXXV.

Ita attestor
VVilhelm. Damasi Lindanus, Eccl. Ruremundensis Episcopus indignus.

Eiusdem R.D. VVilhelmi Lindani testata fides de Notationibus imprimendis.

DIE *secunda Septembris ann.* 1585. *hunc libellum Sanctiss. D N. retuli, manum & sigillum nostri arbitrij testes ostendens. eius Sanctitas iussit, vt eumdem supplicanti redderem, qui R. P. Magistro S. Palatij exhiberet, vt prælo tradatur. Actum in area Domicilij Sanctiss. D. N. in Quirinali, cùm proximè discessurus Sanctitati suæ Vale dicerem.*

Ita est:
VVilhelmus Lindanus, Eccl. Ruremundensis Episcopus indignus.

Extat de his omnibus originalis scriptio apud Reuerendiss. D. Magistrum sacri Palatij, cuius subscriptio hîc posita ordine sequitur.

DIE *prima Octobris* 1585. *recepta copia istius libri subscripta R.D. Cæsaris Baronij auctoris manu, huic originali subscribo, concedens vt imprimatur.*

F. Thomas Zobbius, sacri Palatij Magister, manu propria.

LECTIO-

LECTIONES
PER TOTVM ANNVM
AD ABSOLVTIONEM
CAPITVLI.

In Aduentu, tam in Dominicis, quàm in ferijs, vsque ad Vigiliam Natiuitatis Domini, Lectio.

DOMINE miserere nostri; te enim expectauimus: esto brachium nostrum in manè, & salus nostra in tempore tribulationis. Tu autem Domine miserere nobis. ℞. Deo gratias.

In Vigilia Natiuitatis Domini, Lectio.

PER quem accepimus gratiam & Apostolatum ad obediendum fidei in omnibus gentibus, pro nomine eius, in quibus estis & vos vocati IESV Christi Domini nostri. Tu autem.

In Die Natiuitatis Domini, Lectio.

IPSI peribunt, tu autem permanebis, & omnes vt vestimentum veterascent: & velut amictum mutabis eos, & mutabuntur; tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient. Tu autem Domine.

In festo S. Stephani Protomartyris, Lectio.

POSITIS autem genibus, clamauit voce magna, dicens: Domine, ne statuas illis hoc peccatum: & cùm hoc dixisset, obdormiuit in Domino. Tu autem Domine.

In festo S. Ioannis Euangelistæ, Lectio.

IN medio Ecclesiæ aperuit os eius, & impleuit eum Dominus spiritu sapientiæ & intellectus, & stolam gloriæ induit eum. Tu autem Domine.

In festo sanctorum Innocentium, Lectio.

HI empti sunt ex omnibus primitiæ Deo & Agno, & in ore ipsorum non est inuentum mendacium: sine macula enim sunt ante thronum Dei. Tu autem.

Dominica infra Octauam Natiuitatis Domini, Lectio.

ITAQVE iam non est seruus, sed filius: quòd si filius, & heres per Deum. Tu autem Domine.

In Octaua Natiuitatis, Lectio.

IPSI peribunt, tu autem permanebis. vt in die Natiuitatis.

In Epiphania Domini, & per Octauam, Lectio.

OMNES de Saba venient, aurum & thus deferentes, & laudem Domino annuntiantes. Tu autem.

Dominica infra Octauam Epiphaniæ, Lectio.

SICVT enim in vno corpore multa membra habemus, omnia autem membra non eumdem actum habent: ita multi vnum corpus sumus in Christo, singuli autem alter alterius membra, in Christo IESV Domino nostro. Tu autem Domine.

In Dominicis diebus, & ferijs per annum ab Octaua Epiphaniæ vsque ad Dominicam primam Quadragesimæ: & ab Octaua Pentecostes exclusiuè, vsque ad Aduentum Domini, Lectio.

DOMINVS autem dirigat corda & corpora nostra in charitate Dei, & patientia Christi. Tu autem.

In Dominica prima Quadragesimæ, & in alijs Dominicis & ferijs vsque ad Dominicam Paßionis.

QVÆRITE Dominum dum inueniri potest, inuocate eum dum propè est. Tu autem Domine.

In Dominica de Paßione vsque ad feriam quartam maioris hebdomadæ, Lectio.

FACIEM meam non auerti ab increpantibus & conspuentibus in me, Domine Deus auxiliator meus, & ideò non sum confusus. Tu autem.

In die sancto Paschæ, & per Octauam, & in omnibus Dominicis & ferijs vsque ad Ascensionem, Lectio.

SI consurrexistis cum Christo, quæ sursum sunt quærite, vbi Christus est in dextera Dei sedens: quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram. Tu autem Domine.

In Ascensione Domini, & per Octauam, Lectio.

VIRI Galilæi, quid statis aspicientes in cælum? Hic IESVS, qui assumptus est à vobis in cælum, sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in cælum. Tu autem Domine.

Dominica infra Octauam Ascensionis, Lectio.

SI quis loquitur, quasi sermones Dei: si quis ministrat, tamquam ex virtute, quam administrat Deus: vt in omnibus honorificetur Deus, per IESVM Christum Dominum nostrum. Tu autem Domine.

In die sancto Pentecostes, & per Octauam, Lectio.

IVDÆI quoque & proselyti, Cretes & Arabes, audiuimus eos loquentes nostris linguis magnalia Dei. Tu autem Domine.

In festo Sanctissimæ Trinitatis, Lectio.

TRES sunt qui testimonium dant in cælo, Pater, Verbum, & Spiritus sanctus, & hi tres vnum sunt. Tu autem.

In festo Corporis Christi, & per Octauam, Lectio.

QVICVMQVE manducauerit panem, vel biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis & sanguinis Domini. Tu autem Domine.

Dominica infra Octauam Corporis Christi, Lectio.

FILIOLI mei, non diligamus verbo, neque lingua, sed opere & veritate. Tu autem.

PROPRIA SANCTORVM CAPITVLA.

In festo sancti Andreæ Apostoli, Lectio.

ISAIAS enim dicit: Domine, quis credidit auditui nostro? Ergo fides ex auditu, auditus autem per verbum Christi. sed dico: Numquid non audierunt? Et quidem, In omnem terram exiuit sonus eorum, & in fines orbis terræ verba eorum. Tu autem.

In Conuersione S. Pauli Apostoli, Lectio.

SAVLVS autem multo magis conualescebat, & confundebat Iudæos qui habitabant Damasci, affirmans quoniam hic est Christus. Tu autem.

In Purificatione beatæ Mariæ virginis, Lectio.

ET placebit Domino sacrificium Iuda & Ierusalem, sicut dies sæculi, & sicut anni antiqui, dicit Dominus omnipotens. Tu autem Domine.

In festo Annuntiationis virginis Mariæ, Lectio.

EGREDIETVR virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet, & requiescet super eum Spiritus Domini. Tu autem.

In festiuitatibus sanctæ Crucis, Lectio.

HVMILIAVIT semetipsum, factus obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis: propter quod & Deus exaltauit illum, & donauit illi nomen quod est super omne nomen. Tu autem.

In Natiuitate sancti Ioannis Baptistæ, Lectio.

REGES videbunt, & consurgent principes, & adorabunt Dominum Deum tuum, & sanctum Israel, qui elegit te. Tu autem Domine.

In Natali SS. Apostolorum Petri & Pauli, Lectio.

ET Petrus ad se reuersus dixit: Nunc scio verè, quia misit Dominus Angelum suum, & liberauit me de manu Herodis, & de omni expectatione plebis Iudæorum. Tu autem.

In Commemoratione sancti Pauli Apostoli, Lectio.

EGO enim sum minimus Apostolorum, qui non sum dignus vocari Apostolus, quoniam persecutus sum Ecclesiam Dei: gratia autem Dei sum id quod sum, & gratia eius in me vacua non fuit. Tu autem Domine.

In festo S. Petri ad Vincula, Lectio.

ET Petrus ad se reuersus, *vt in Natali eiusdem.*

In festo Transfigurationis Domini, Lectio.

SVSTVLIT me in spiritu in montem magnum & altum, & ostendit mihi ciuitatem sanctam Ierusalem descendentem de cælo à Deo, habentem claritatem Dei, & lucerna eius est Agnus. Tu autem Domine.

In festo S. Laurentij, Lectio.

POTENS est autem Deus omnem gratiam abundare facere in vobis, vt in omnibus semper omnem sufficientiam habentes, abundetis in omne opus bonum, sicut scriptum est: Dispersit, dedit pauperibus, iustitia eius manet in sæculum sæculi. Tu autem Domine.

In festo Assumptionis, Natiuitatis, Ad niues, Visitationis, & Conceptionis beatæ Mariæ virginis, & in Officio eiusdem in Sabbato, Lectio.

IN plateis sicut cinnamomum & balsamum aromatizans odorem dedi; quasi myrrha

myrrha electa dedi suauitatem odoris. Tu autem.

In festiuitatibus sancti Michaelis, Lectio.

FACTVM est prælium magnum in cælo: Michael & angeli eius præliabantur cum dracone, & draco pugnabat, & angeli eius: & non præualuerunt, neque locus inuentus est eorum ampliùs in cælo. Tu autem.

In festo omnium Sanctorum, & per Octauam, Lectio.

BENEDICTIO, & claritas, & sapientia, & gratiarum actio, honor, virtus, & fortitudo Deo nostro in sæcula sæculorum, Amen. Tu autem.

In festiuitatibus Apostolorum, Lectio.

IBANT Apostoli gaudentes à conspectu Concilij, quoniam digni habiti sunt pro nomine IESV contumeliam pati. Tu autem Domine.

In festiuitatibus Apostolorum, & Martyrum à Pascha vsque ad Pentecosten, Lectio.

SCIMVS quoniam diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, his qui secundùm propositum vocati sunt sancti. Tu autem Domine.

In Natali vnius Martyris, Lectio.

IVSTVS cor suum tradidit ad vigilandum diluculo ad Dominum qui fecit illum, & in conspectu Altissimi deprecabitur. Tu autem Domine.

In Natalitijs plurium Martyrum, Lectio.

FVLGEBVNT iusti, & tamquam scintillæ in arundineto discurrent: iudicabunt nationes, & dominabuntur populis, & regnabit Dominus illorum in perpetuum. Tu autem Domine.

In festo Confessorum Pontificum, Lectio.

FVNGI sacerdotio, & habere laudem in nomine ipsius, & offerre illi incensum dignum in odorem suauitatis. Tu autem.

In festo Confessorum non Pontificum, Lectio.

IVSTVM deduxit Dominus per vias rectas, & ostendit illi regnum Dei, & dedit illi scientiam sanctorum: honestauit illum in laboribus, & compleuit labores illius. Tu autem Domine.

In festis sanctarum Virginum & Martyrum, Lectio.

DOMINE Deus meus exaltasti super terram habitationem meam, & pro morte defluente deprecata sum: inuocaui Dominum patrem Domini mei, vt non derelinquat me in die tribulationis meæ, & in tempore superborum sine adiutorio. Tu autem Domine.

In festis sanctarum Martyrum tantùm, Lectio.

LAVDABIT vsque ad mortem anima mea Dominum, quoniam eruis sustinentes te, & liberas eos de manu angustiæ, Domine Deus noster. Tu autem Domine.

In festo sanctarum Mulierum, nec virginum nec martyrum, Lectio.

MVLTÆ filiæ congregauerunt diuitias, tu supergressa es vniuersas: fallax gratia, & vana est pulchritudo: mulier timens Deum, ipsa laudabitur. Tu autem.

In dedicatione Ecclesiæ, Lectio.

ET absterget Deus omnem lacrymam ab oculis sanctorum, & mors vltrà non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit vltrà, quæ prima abierunt: & dixit qui sedebat in throno, Ecce noua facio omnia. Tu autem Domine miserere nobis. ℟. Deo gratias.

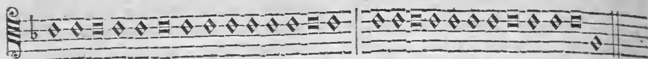
MAR-

MARTYROLOGIVM IN CHORO CANTATVR

in tono Lectionum Matutini, hoc modo.

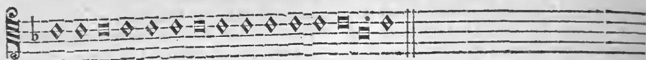

Kalendis Ia nu a ri j Luna prima.

Circumcisi o Domini nostri Iesu Christi, & Octaua Natiuita tis eiusdem.

Et sic terminatur qualibet clausula, etiam in fine Lectionis, præterquam si vltima dictio sit monosyllaba, quæ hoc modo inflectitur.

Tandem gla di o marty rij palmam adepta est.

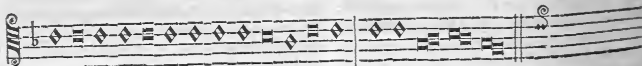
Anno à cre a ti o ne mundi, quando in princi pi o Deus, &c.

vsque ad verba illa, In Bethlehem Iudæ; *in quibus extollitur vox ad quartam superiorem, videlicet:*

In Beth le hem Iudæ nasci tur ex Ma ri a vir gi ne factus homo.

Versus autem sequens in tono Passionis.

Natiuitas Domi ni nostri Iesu Christi secundùm carnem.

Quod sequitur, in tono Lectionis consueto.

FINIS.

INDEX NOMINVM
OMNIVM SANCTORVM
QVI IN HOC MARTYROLOGIO CONTINENTVR, ORDINE ALPHABETICO DESCRIPTVS.

Æthe-

B

Barbara

C

Callistus

Cyrenia

D

S. Mariæ

E

Elesbaan

Eusignius

F

Felix

G

H

Hippo-

I

Illidius

Iulius

L

Leontius,

Marcellus

N

O

P

Q

Quartus

R

S

Siluanus

T

Triginta

V

X

Z

FINIS.

INDEX TOPOGRAPHICVS,

IN QVO

Relatis primùm prouincijs, vrbibus, oppidis, ac locis omnibus, de quibus in hoc Martyrologio fit mentio,

SINGVLIS DEINDE SANCTORVM NOMINA, ad quos pertinent, subnectuntur ordine alphabetico.

Hadriano-

Basilla

Ana-

Archiep-

Brundusij

Canutij

Faustus

N

Simili-

Nolæ

Alexan-

istus M. infra cum Macario

Tripoli

Nomina Sanctorum, quorum locus in Martyrologio non indicatur.

Porphy-

FINIS.

INDEX NONNVLLARVM RERVM QVÆ IN NOTATIONIBVS CONTINENTVR.

SI ſcire cupis, Lector, res quæ tum ad Sanctos, tum ad ceteras Eccleſiæ ſolemnitates pertinent; conſule ſuperiùs deſcriptum Indicem nominum Sanctorum omnium, & ex litterula quam in textu Martyrologij inuenies interpoſitam, Notationem require. Si item nomina vrbium & locorum, quæ in Martyrologio recenſentur, cum Sanctis ad ea pertinentibus, noſſe velis; Topographicum præcedentem Indicem conſule. Cetera autem, qui ſequitur Index, ſuppeditabit. in quo numerus, qui primus ponitur, diem menſis notat; quæ ſequitur littera, Notationem demonſtrat; vltimo autem loco poſitus numerus paginam indicat: quem cum alterius generis aſteriſco adiunctum inueneris, eas quas ante Kalendas Ianuarias poſitas habes, perquire paginas.

A.

Ange-

B

D

D

G

H

Hieronymi

M

Martyrolo-

N

O

Præfecti

4 Augusti. 341.

Præfecti

Q

R

S

 Sca-

FINIS.

IN MARTYROLOGIVM BARONIANIS NOTATIONIBVS ILLVSTRATVM,

AD LECTOREM HEXASTICHON

R. P. Iuuenalis Ancinæ Fossanen. Presb. Congr. Orat.

ECCE *laboratum ternos non ampliùs annos*
Vi magnum, exiguum mole Baronis opus,
Martyribus rutilans sacris iam panditur orbi:
Sic Pater ipse Orbis SIXTVS *ab Vrbe iubet.*
Vt primùm Annales promet, quos parturit annis
Terdenis, Cæsar, dic mihi, quantus erit?

Eiusdem Distichon.

Si sapis, exerto metire ex vngue leonem:
Vel procul hæc index linea Apellis erit.

SVMMA PRIVILEGII.

LBERTVS & ISABELLA CLARA EVGENIA Archiduces Austriæ, Duces Burgundiæ, Brabantiæ, &c. Serenissimi Belgarum Principes, diplomate suo sanxerunt; ne quis *Martyrologium Romanum ad nouam Kalendarij rationem & Ecclesiasticæ Historiæ veritatem restitutum, Gregorij* XIII. *Pont. Max. iussu editum, Cæsaris Baronij Sorani ex Congregatione Oratorij S. R. E. Presb. Cardinalis Tit. SS. Nerei & Achillei, & S. Apostolicæ Sedis Bibliothecarij* NOTATIONIBVS *illustratum*, præter Martinæ Plantinæ viduæ & Balthasaris & Ioannis filiorum Ioannis Moreti p. m. voluntatem, vllo modo imprimat, aut alibi terrarum impressum, in has Inferioris Germaniæ ditiones importet, venaléve habeat. Qui secùs faxit, confiscatione librorum, & alia graui pœna mulctabitur, vti latiùs patet in litteris datis Bruxellæ XVII. Ianuarij. M. DC. XI.

Signat.

S. de Grimaldi.

Et in Concilio Brabantiæ,

I. de Buschere.

Regestum.

* ** *** A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Sf Tt Vu Xx Yy Zz.

Aaa Bbb Ccc Ddd Eee Fff Ggg Hhh.

Omnes sunt terniones, præter Hhh quaternionem.

LABORE ET CONSTANTIA

VETVS ROMANVM MARTYROLOGIVM

HACTENVS
A CARDINALE BARONIO
DESIDERATVM
ET
ADONIS VIENN. ARCHIEPISC.
MARTYROLOGIVM

ad MSS. exemplaria recensitum

Operâ & studio HERIBERTI ROSVVEYDI Vltraiectini
Societatis IESV Theologi.

ANTVERPIÆ,
EX OFFICINA PLANTINIANA
Apud Viduam & Filios Ioannis Moreti.
M. DC. XIII.

SANCTISSIMO
DOMINO NOSTRO
PAVLO V.
PONT. MAX.
BEATITATEM
PP.

OMAM redit, SANCTISSIME PATER, quod Romæ olim conceptum, quod Româ profectum, quod Romam ad originis suæ sedem anhelabat. VETVS id est ROMANVM MARTYROLOGIVM: quod Prædecessores vestri summâ curâ in Vrbe collectum, singulari fide conscriptum, maximo beneficio in Romani orbis diœceses transmiserunt. Et verò redit ad solem radius, ad fontem riuulus, ad stipitem ramus, ad cælum sidus. Romam redit, vbi APOSTOLICAE SEDIS cardo & caput vertitur; vbi VERITATIS origo, FIDEI caput, CAELESTIS MAGISTRI

Anacl. I. epist. 3.
Cypr. de vnit. Eccl. cap. 3.

 doctrina

Sozom. lib 3. c.7. doctrina ſeruatur; vbi PIETATIS viget ſchola, vbi *Chryſoſt. hom. 31. in 7. Rom.* APOSTOLORVM fulget metropolis; vbi clariſſimæ mundi lampades, PETRVS & PAVLVS, lucent.

Ad eum redit, à cuius olim Prædeceſſoribus, ipſo naſcentis Eccleſiæ exordio, originem duxit, à Clemente inquam I. Romano Pontifice, qui primus regionatim Notarios diſtribuit, qui geſta Martyrum ſolicitè & curiosè, per ſuam quiſque regionem, perquirerent. Inde Anteros diligenter perquiſita in Eccleſiaſtica tabularia retulit. Pòſt Fabianus maiorem quoque curam adhibuit, ne quid ſimulatâ fide irreperet, perſpicaces fidóſque ſibi Diaconorum oculos Notarijs adiungendo. Quo quidem munere fortia Sanctorum facta colligendi, vt nihil antiquius apud S. R. E. Præſules fuit, ita nihil præclarius ſuſcipi potuit, quàm eorum memoriam poſteritati commendare, quorum animas in cælum receptas, & Dei fruitione beatas loquuntur miracula, votiuæ teſtantur tabulæ, vt non tam piè id credere, quàm veriſsimè profiteri poſsimus. Habent enim neſcio quam vim ad excitandum vel augendum in mentibus Fidelium internæ religionis ardorem: vt præclarè olim diuus Leo ſcri- *Leo ſerm. de S. Laurentio.* pſerit: Ad erudiendum Dei populum, nullorum eſt vtilior forma, quàm Martyrum eloquentia. facilis ad exhortandum ſit ratio, efficax ad ſuadendum; validiora tamen ſunt exempla quàm verba: & plenius eſt opere docere quàm voce. Habent & robur

robur vel maximum ad Maiorum fidem pectoribus primitùs inſerendam, vel aſſerendam tenaciùs. Magni, inquit magnus Ambroſius, periculi res eſt, ſi poſt Prophetarum oracula, poſt Apoſtolorum teſtimonia, poſt Martyrum vulnera, veterem fidem quaſi nouellam diſcutere præſumas; & poſt tam manifeſtos duces, in errore permaneas; & poſt morientium ſudores, otioſâ diſputatione contendas. Quòd ſi olim illuſtris fidei athleta Athanaſius, ingens ſibi lucrum & vtilitatem duxit, quòd vnius recordaretur Antonij; quas fidei flammas, quos virtutum igniculos in hominum animis excitabunt tot Martyrum trabeatæ, tot purpuratæ, tot ruſſatæ turmæ, ſub vnius Fidei rutilanti flammulâ militantes, & diuerſis victoriæ coronis inſignitæ? tot Confeſſorum, tot Virginum prætextata agmina, in diuerſas cohortes tributa, diuerſóſque Virtutum manipulos cum exultatione circumferentia?

Ambr. ſerm. 93. de Nazario & Celſo.

Inde factum, vt cùm Acta Martyrum tantâ curâ & diligentiâ perquiſita, per Notarios S. R. E. conſcripta, per Diaconos cognita, ac demum per ipſos Romanos Pontifices probata, atque in Eccleſiæ archiuis recondita, in immenſum excreſcerent; breue ex iiſdem Martyrologium confieret, quo dies tantùm & locus paſſionis, vt habet S. Gregorius, notaretur; atque ita faciliùs eorum memoria ſacris diptychis insereretur, & eorumdem in Miſſarum

ſolemnijs commemoratio fieret. Quod quidem Martyrologium Viennenſis Archiepiſcopus Ado, cùm Rauennæ Eccleſiaſticis, vt credo, negotijs occupatus verſaretur, à ſancto quodam Epiſcopo nactus, qui id à Romano Pontifice acceperat, ſuo Martyrologio præfigendum duxit; eius videlicet memor, quod ab Innocentio I. olim ſcriptum: vt inde ſumerent ceteræ Eccleſiæ, velut de natali ſuo fonte aquæ cunctæ procederent, & per diuerſas totius mundi regiones puri capitis incorruptæ remanerent.

Innoc. I. ep. 25. ad Synodum Chalced. apud August. epiſtolâ 91.

Fero nunc ad SANCTITATEM VESTRAM, vetus hoc Romanum Martyrologium, quod Gregorius Pontifex Maximus ad Eulogium Alexandrinum Epiſcopum ſcribens, per Orbem vniuerſum diſperſum & optauit & credidit. Fero, quod Ado annis abhinc octingentis tanti fecit, vt venerabile & perantiquum duxerit, ſibíque velut prima operis ſui lineamenta adumbrata propoſuerit, quod ſuis rurſus coloribus pingeret, lucis ſplendore illuſtraret. Fero, quod ad hunc vſque diem latuit: cuius deſiderio tantopere flagrabat Cardinalis Baronius, vt animi ſui teſtes tabulas exſtare voluerit, quibus editorem excitaret, & gratiam ante beneficium reponeret. Hoc igitur Martyrologium tanto fidentiùs ad SANCTITATEM VESTRAM defero, quanto plurium grauiſſimorum virorum patrocinio comitatum venit.

Adiunxi

Adiunxi ipſius Adonis Viennenſis Archiepiſcopi Martyrologium, eà fide curáque recenſitum, vt affirmare non verear, parum id à calamo mentéque auctoris abeſſe. Intererat profectò Reipublicæ Chriſtianæ, ne quid magni viri titulo legeretur, quod ipſius non eſſet; ne quid corruptum eius nomine circumferretur, alienà adſutum manu; ne viri auctoritatem ſecuta poſteritas, erroris funiculos necteret; ne quoque Adoni quidquam abiudicaretur, cui certiſſimum ab vnanimi codicum ſuffragio teſtimonium eſſet. Id olim tanti fecit Aloyſius Lipomanus Veronenſis primùm Epiſcopus, inde Bergomenſis, vir grauiſſimus, & Concilij Tridentini cum collegis Præſes, vt auro contrà carum duxerit.

Hæc igitur omnia ad ROMANAM SEDEM defero SANCTISSIME PATER, ad cuius olim inſeſſorem Theodorum Papam Africani Patres ſua detulere; magnum vtique & indeficientem omnibus Chriſtianis fluenta redundantem apud Apoſtolicam Sedem conſiſtere fontem, nihil ambigentes. De quo riuuli prodeunt, affluenter vniuerſum largiſſimè irrigantes Orbem Chriſtianorum. Cui etiam in honorem beatiſſimi PETRI Patrum decreta peculiarem omnem decreuere reuerentiam, in requirendis Dei rebus. Quæ omnino & ſolicitè debent, maximè verò iuſtéque ab ipſo Præſulum examinari VERTICE APOSTOLICO:

Epiſcopi Afr. ad Theodor. Pap.

cuius vetuſta ſolicitudo eſt, tam mala DAMNARE, quàm PROBARE laudanda.

Accipe igitur, SANCTISSIME PATER, has primas SANCTORVM primitias: & vt olim PAVLI I. beneficio ſacra Sanctorum lipſana, collapſis vetuſtate cœmeterijs, per titulos, diaconias, & monaſteria fuere diſtributa, vt aris honorarentur, ornarentur memorijs; ita PAVLI V. beneficium loquatur poſteritas, quòd latentes Sanctorum vitæ in apertum producantur, & lucem adſpiciant. Ita voueo

SANCTITATI VESTRAE

deuotus filius

Heribertus Roſweydus S. J.

LECTORI S.

VETVS hoc Romanum Martyrologium expreſſi ex codice MS. S. Pantaleonis, quæ Coloniæ è D. Benedicti familiâ celebris Abbatia eſt, quem mihi perbenignè Carthuſia Colonienſis ſubmiſit. Præfixum hoc erat Adonis Martyrologio, cui Ado ipſe olim præfixerat, vti teſtatur eius Præfatio. Ex eo codice Iacobus Moſander, Carthuſiæ Colonienſis religioſus, ante annos aliquot Adonis Martyrologium expreſſit, omiſſo hoc veteri Romano Martyrologio; magno tamen eius in doctorum virorum animis relicto deſiderio.

Etſi alios duos codices MSS. Martyrologij Adonis habuerim, (de quibus dicam ad ipſum Adonem) in ſolo tamen hoc tertio S. Pantaleonis, Vetus hoc Romanum Martyrologium comparuit. Quare ſicubi error aliquis irrepſerit, memineris, quàm difficile ſit, ex vnius codicis fide, quæ ſubinde vacillat, fideliſſimè omnia exprimere. Operam certè dedi, vt quàm maximâ fide haberes omnia. Hinc paucula, quæ videntur ab exſcriptore inſerta, quòd Adoni deſint, qui veteris huius Martyrologij veſtigijs ſemper inſiſtit, virgulâ notaui, & in margine monui Adoni ea deeſſe. Et quidem inſerta illa, ferè Coloniam, vbi liber hic ſcriptus erat, & vicina loca ſpectant. Eorum rationem hîc in Notationibus inuenies.

Enimuerò, Vetus hoc Romanum Martyrologium, fontem eſſe omnium aliorum Martyrologiorum, qui vel leuiter inſpexerit, non dubitabit aſſerere. Ado certè ex hoc fonte ſuas aquas deriuauit. Et vt fontis latex ab origine ſuâ recedens ſenſim augeſcit, & in riuum aquis vndique confluentibus abit; idem factum huic Martyrologio. quod nunc à Bedâ, nunc ab Vſuardo, nunc ab Adone, nunc ab alijs paulatim increuit. Licebit nunc ad fontem digitum ſemper intendere. Eo enim fine caput fontis, quod hactenus latebat, in apertum produxi.

TER-

TERTVLLIANVS *de coronâ militis cap.* XIII.

CORONATVR & vulgus, nunc ex Principalium proprietatum exultatione, nunc ex Municipalium ſolemnitatum proprietate: & eſt omnis publicæ lætitiæ luxuria captatrix. Sed tu peregrinus es mundi huius, ciuis
Philip. 3. ſupernæ Ieruſalem. Noſter, inquit, municipatus in cælis. Habes tuos cenſus, tuos FASTOS: nihil tibi cum gaudijs ſæculi.

CYPRIANVS *Epiſtolâ* XXXVII.

Dies eorum, quibus excedunt, ANNOTATE, vt commemorationes eorum inter MEMORIAS MARTYRVM celebrare poſſimus.

AVGVSTINVS *lib.* XX. *contra Fauſtum cap.* XXI.

Populus Chriſtianus MEMORIAS MARTYRVM religioſâ ſolemnitate concelebrat, & ad excitandam IMITATIONEM, & vt MERITIS eorum conſocietur, atque ORATIONIBVS adiuuetur.

VETVS
ROMANVM
MARTYROLOGIVM
HACTENVS
A CARDINALE BARONIO
DESIDERATVM.

DE HOC VETERI ROMANO MARTYROLOGIO ELOGIA.

GREGORIVS Papa ad Eulogium Episc. Alexandrinum Epist. XXIX. lib. VII. Ind. I.

NOs pænè omnium Martyrum, distinctis per dies singulos passionibus, collecta in vno Codice nomina habemus, atque quotidianis diebus in eorum veneratione Missarum solemnia agimus: non tamen in eodem volumine, quis qualiter sit passus, indicatur; sed tantummodò locus & dies passionis ponitur. Vnde fit, vt multi ex diuersis terris atque prouincijs per dies (vt prædixi) singulos cognoscantur martyrio coronati. Sed hæc habere vos beatissimos credimus.

BARONIVS in Prolegomenis ad Martyrologium Romanum, cap. VIII.

Hoc ipsum simplex absque alio additamento Romanum Martyrologium, idemq; perbreue, in quo tantùm nomina Martyrum, locus, ac dies passionis positi haberentur, est illud ipsum cuius meminit Ado.

ADO Viennensis Archiepisc. in præfatione Martyrologij sui.

Huic operi, vt dies Martyrum verissimè notarentur, qui confusi in Kalendis satis inueniri solent, adiuuit venerabile & perantiquum Martyrologium ab vrbe Româ Aquileiam cuidam sancto Episcopo à Pontifice Romano directum, & mihi postmodum à quodam religioso fratre aliquot diebus præstitum: quod ego diligenti curâ transcriptum, positus apud Rauennam, in capite huius operis ponendum putaui.

BARONIVS vbi suprà.

Porrò in omnibus quæ viderim Martyrologijs Adonis impressis, illud ipsum Romà acceptum desideratur. Egregiam certè, ac viris eruditis dignam optatamq; nauasset operam Mosander, si eiusmodi illustre vetustatis monumentum, quod in suo manuscripto Adone haberi testatur, vnà cum ipso Martyrologio Adonis, quod post Surium ad septimum tomum vitarum Sanctorum adiecit, edidisset.

VE-

VETVS ROMANVM MARTYROLOGIVM.

ADO PECCATOR LECTORI SALVTEM.

NE putes me in hoc opere in vacuum laborasse, & rem non necessariam executum fuisse, breuiter tibi causam facti aperiam. Primùm fuit imperium ac iussio sanctorum virorum, vt supplerentur dies, qui absque nominibus Martyrum in Martyrologio (quod venerabilis Flori studio in labore Domni Bedæ accreuerat) tantùm notati erant. Deinde collecti vndecumque passionum codices animum in tantum suscitauerunt, vt non solùm præteritas dierum festiuitates, verùm & aliorum, qui per totum annum ibi notatim positi erant, latiùs & paulò apertiùs describerem, infirmioribus fratribus, & minùs legere valentibus seruiens, ad laudem omnipotentis Dei; vt in memorijs Martyrum haberent compendiosam lectionem, atque in paruo codicello, quod multo labore alij per plures codices exquirunt.

Huic operi, vt dies Martyrum verissimè notarentur, qui confusi in Kalendis satis inueniri solent, adiuuit venerabile & perantiquum Martyrologium ab vrbe Româ Aquileiam cuidam sancto Episcopo à Pontifice Romano directum, & mihi postmodum à quodam religioso fratre aliquot diebus præstitum. Quod ego diligenti curâ transscriptum, positus apud Rauennam, in capite huius operis ponendum putaui.

Passiones autem Sanctorum paulò longiùs, maximè circa finem, Martyrologio huic insertas non mireris, cùm tibi ratio superiùs reddita, cur factum sit, suffecerit. Ora tantùm (impensissimè obsecro) vt meritis illorum consocier, quorum triumphos, etsi minùs quàm debui, excolere optaui. Salutatus in Christo vale.

MENSIS IANVARIVS
habet dies xxx. Luna xxx.

1. I A A Kal. Ian. Octaua Domini, & Circumcisio.
Romæ, S. Almachij decollati sub Alippio Vrbis Præfecto.
Et S. Martinæ virginis.
Et apud Spoletum, S. Concordij martyris.
Et in Ruspensi ecclesiâ, S. Fulgentij Episc.

2. II B IV Non. Beati Macarij.
Et Tomis, martyrum Argei, Narcissi, & Marcellini.

3. III B C III Non. Romæ, Anteros Papæ & martyris.

4. IV D II Non. Apud Cretam, Titi Apostolorũ discipuli.
Romæ, martyrum Prisci presbyteri, & Priscilliani, & Benedictæ.
Et Dafrosæ.

5. V C E Nonæ. Romæ, S. Telesphori Papæ & martyris.
Apud Antiochiam, S. Simeonis monachi.

6. VI F VIII Id. Sanctæ Macræ virginis sub Rictiouaro Præside.
Epiphania Domini, id est, manifestatio vel apparitio Domini.

7. VII D G VII Id. Relatio pueri IESV ex Ægypto.
Et sancti Luciani martyris Antiocheni.
Et Cleri martyris.

8. I H VI Id. Neapoli, Seuerini confess. Victorini fratris.

*Ado Martianæ.
9. II E I V Id. In Mauritaniâ Cæsariensi, * Macræ virginis & martyris.
Et S. Iuliani & Basilissę vxoris eius, & Celsi & Martionillæ ac xx. militum.

10. III K IV Id. In Thebaidâ, S. Pauli Eremitæ.
Et in Cypro, Nicanoris de VII. diaconibus.

11. IV F L III Id. Alexandriæ, confessorũ Petri, Seueri, Lucij.
In Africâ, Saluij martyris.

*Ado Apud Achaiam.
12. V M II Id. * Antiochiæ, Satyri martyris.
Arcadij martyris.

13. VI G N Idus. Romæ viâ Lauicanâ, militum XL. sub Gallieno Imperatore.
Pictauis, S. Hilarij.

14. VII \ O XIX Kal. Feb. Nolæ, Felicis presbyteri, in Pincis sepulti.

15. I

15. I H P XVIII Kal. Abacuc & Michææ prophetarum.
Et Macarij Abbatis, Antonij discipuli.
Et Isidori.

16. II Q XVII Kal. Romæ, viâ Salariâ in cœmeterio Priscillæ, S. Marcelli Papæ.

17. III I R XVI Kal. Apud Thebaidem, Antonij monachi.

18. IV S XV Kal. Cathedra S. Petri, quâ primũ Romæ sedit.
Et S. Priscæ martyris.

19. V K T XIV Kal. In Smyrnâ, S. Germanici martyris ad bestias damnati.
Et Spoleti, S. Pontiani martyris XIX. Kal. passi; XV. sepulti; XIV. in sepulchro mutati, quando celebrior dies eius agitur.

20. VI V XIII Kal. Romæ, Fabiani Papæ & martyris.
Et Marij, Marthæ, Audifax, Abacuc.
Et Sebastiani in vestigijs Apostolorum sepulti.

21. VII L A XII Kal. Sanctæ Agnetis virginis.
Athenis, S. Publij Episcopi, qui Militenus à Paulo Episcopus ordinatus.

22. I B XI Kal. S. Vincentij diaconi & mart. in Spanijs.
Ad aquas * Siluias, sancti Anastasij monachi. * Ad Saluias.

23. II M C X Kal. Romæ, sanctæ Emerentianes virginis.
In Mauritaniâ Neocæsareæ, Seueriani & Aquilæ.
Philippis, Parmenæ diaconi de septem.

24. III D IX Kal. Ephesi, Timothei Apostoli.
Antiochiæ, S. Babylæ Episcopi.

25. IV N E VIII Kal. Conuersio S. Pauli Apostoli.
Apud Damascum, S. Ananiæ, qui ipsum Paulum baptizauit.

26. V F VII Kal. S. Polycarpi, discipuli S. Ioannis apostoli, apud Smyrnam passi.
Et Theogenis cum alijs XXXVI.

27. VI O G VI Kal. Constantinopoli, Ioannis Chrysostomi.
Et dormitio S. Paulæ.

28. VII H V Kal. S. Agnetis secundò.
In ciuitate Apolloniâ, Leucij, Thyrsi, martt.

29. I A I IV Kal. Romæ, Papiæ & Mauri militum sub Diocletiano Imp.

30. II K III Kal. Antiochiæ, passio S. Hippolyti.

					Ierosolymis, Matthiæ Episcopi, qui octauus fuit post Iacobum.
					B. Alexandri Decianâ persecutione passi.
31.	III	B	L	II Kal.	Alexandriæ, S. Metrani martyris.
					Trientinæ, S. Vigilij Episcopi & martyris.

MENSIS FEBRVARIVS
habet dies XXVIII. Luna XXIX.

1.	IV	C	M	Kal.	Antiochiæ, Ignatij Episcopi & martyris.
					Smyrnæ, Pionij martyris & aliorum XV.
2.	V		N	IV Non.	HYPAPANTE DOMINI.
					Cæsareæ, Cornelij Centurionis, ipsius vrbis Episcopi.
					Et Aproniani martyris Romæ.
3.	VI	D	O	III Non.	B. Celerini diaconi, & Celerinæ auiæ eius, & Laurentini, & Ignatij.
4.	VII		P	II Non.	In ciuitate Ægypti Thmuis, beati Philææ eiusdem vrbis Episcopi, & Philoromi tribuni, & innumerabilium martyrũ.
5.	I	E	Q	Nonæ.	S. Agathæ virginis, apud ciuitatem Catanensium.
6.	II		R	VIII Id.	Apud Cęsaream Cappadocię, S. Dorotheę virginis, & Theophili Scholastici.
7.	III	F	S	VII Id.	S. Moysetis, qui petente Mauuiâ Sarracenorum reginâ, Episcopus genti illius factus est.
8.	IV		T	VI Id.	SS. Dionysij, Æmiliani, & Sebastiani.
					Alexandriæ, S. Cointæ martyris.
9.	V	G	V	V Id.	Alexandriæ, Apolloniæ virginis.
10.	VI		A	IV Id.	Romæ, Zotici, Irenæi, Hyacinthi & Amantij.
					Et Soteris virginis.
					Viâ Lauicanâ, militum X.
11.	VII	H	B	III Id.	Alexandriæ, S. Euphrasiæ virginis.
12.	I		C	II Id.	Barcinonæ, Eulaliæ virginis & martyris.
					Alexandriæ, Modesti & Ammonij.
13.	II	I	D	Idus.	Agabi prophetæ in nouo Testamento, apud Antiochiam.
					In Militanâ Armeniæ, S. Polyeucti mart.
14.	III		E	XVI Kal. Mar.	Romæ, Valentini presbyteri.
					Et S. Valentini Interamnensis Episcopi.

15. IV

15. IV E F XV Kal. Romæ, S. Cratonis martyris.
Apud Sebasten, passio S. [a] Blauij Episcopi. [a] alias Blaij.
16. V G XIV Kal. S. Onesimi Apostoli.
Et in Cumis, S. Iulianæ virginis.
17. VI E H XIII Kal. In Perside, B. Polychronij Episc. & mart.
18. VII I XII Kal. Ierosolymis, Simeonis Episcopi & mart.
Et Romæ, martyrum Claudij, Præpedignæ, Alexandri, & Cutiæ, & Maximi.
19. I M K XI Kal. Romæ, Gabinij presbyteri & martyris.
20. II L X Kal. Apud Tyrum, Martyrum quorum numerum Dei scientia sola colligit, quos Veturius Magister militiæ, iubente Diocletiano, diuersis tormentis occidit.
21. III N M IX Kal. In Siciliâ, Martyrum LXXIX. sub Diocletiano diuersis tormentis passorum.
22. IV N VIII Kal. Apud Antiochiam, Cathedra S. Petri.
Alexandriæ, Abilij Episcopi.
23. V O O VII Kal. Apud Sirmium, [b] Sinerij monachi. [b] Ado Syreni.
Et [c] XLII. Martyrum. [c] Ado LXII.
Romæ, Polycarpi presbyteri.
24. VI P VI Kal. S. Matthiæ Apostoli.
Et Inuentio capitis Præcursoris.
Apud Cęsaream Cappadociæ, Sergij mart.
25. VII Q V Kal. Apud Ægyptum, Victorini, Victoris, Nicophori, Claudiani, Dioscori, Serapionis, & Papiæ.
26. I R IV Kal. Apud Pergen Pamphiliæ, beati Nestoris Episcopi.
Alexandrię, Alexandri gloriosi senis Episc.
27. II S III Kal. Alexandriæ, Iuliani martyris, & Euni, qui cum ipso sene in cōfessione perdurauit.
28. III T II Kal.

MENSIS MARTIVS
habet dies XXXI. Luna XXX.

1. IV A Kal. Mart. Sanctorum Martyrum CCLX. temporibus Claudij, qui viâ Salariâ arenam fodientes damnati fuerant.
2. V B VI Non. Romæ, Iouini, & Basilei.
Et plurimorum martyrum sub Alexandro capitali sententiâ damnatorum.

3. VI C v Non. SS. Hemitherij & Cheledonij apud Calogurrim martyrio coronatorum.
Cæsareæ, Marini militis,& Asterij senatoris.
4. VII D IV Non. Lucij Papæ & martyris.
Et martyrum DCCCC. qui sunt positi in cœmeterio ad sanctam Cæciliam.
5. I E III Non. Antiochiæ, S. Phocæ martyris.
Et S. Eusebij Palatini,& aliorũ * VIII. martt.
* Ado IX.
6. II F II Non. Nicomediæ, Victoris,& Victorini,qui in carcere cursum vitæ impleuerunt.
7. III G Nonæ. In Mauritaniâ ciuitate Tuburbitanorum, SS. martyrum Perpetuæ & Felicitatis.
8. IV H VIII Id. Apud Carthaginem,sancti Pontiani diaconi B.Cypriani,qui Dominum semper in passionibus suis glorificans, coronam vitæ promeruit.
9. V I VII Id. In Nyssenâ ciuitate,S.Gregorij Episcopi,fratris Basilij.
Barcinonæ, Paciani Episcopi.
10. VI K VI Id. Apamiæ, Alexandri & Caij de Eumeniâ.
In Perside, Martyrum numero XLII.
11. VII L V Id. Apud Sebastem Armeniæ minoris, XL. militum, tempore Licinij Regis.
12. I M IV Id. SS. Pontificum Gregorij & Innocentij.
Nicomedię,Petri martyris,Dorothei & Gorgonij martyrum sodalis.
13. II N III Id. Nicomediæ, Macedonij presbyteri, Patritiæ vxoris, & filiæ Modestæ.
14. III O II Id. Romæ,Martyrum XLVII. qui baptizati sunt à beato Petro Apostolo cùm teneretur in custodiâ; qui omnes Neroniano gladio consumpti sunt.
15. IV P Idus. Thessalonicæ,Matronæ ancillæ & martyris.
16. V Q XVII Kal.Apr. Romę,Cyriaci martyris,Largi,& Smaragdi, & Crescentiani martyris, & aliorum XX.
17. VI R XVI Kal. S. Patritij Episcopi, qui primus apud Scotos prædicauit.
18. VII S XV Kal. S. Alexandri Episcopi, qui cum Narcisso Ierosolymitanæ Ecclesiæ gubernaculum suscepit.
19. I T XIV Kal. In Penarense ciuitate, B.Ioannis,magnæ sanctitatis viri.

Apud

Apud Surrentum, Quinti, Quintilli, Quartillæ, [a] Martiæ, cum aliis [b] VIII. [a] Ado Martii [b] Ado IX.

20. II V XIII Kal. Archippi, commilitonis Pauli Apostoli.

21. III A XII Kal. In Cassino castro, Benedicti Abbatis.
Et Serapionis Anachoretæ.

22. IV B XI Kal. Narbonæ, S. Pauli Episcopi, discipuli Apostolorum.

23. V C X Kal. In Africâ, martyrum Victoriani, Frumentij, item Frumentij, & duorum germanorum VVandalicâ persecutione sub Hunnerico rege passorum.

24. VI D IX Kal. Romæ, Pigmenij presbyteri & martyris, sepulti in cœmeterio Pontiani.

25. VII E VIII Kal. Annuntiatio Dominica, & Crucifixio.
Romæ, Cyrini martyris.
Nicomediæ, Dulæ martyris.
Apud Sirmium, Irenæi Episcopi & martyris.

26. I F VII Kal. Romæ, S. Castuli Zætarij palatij.
Apud Pentapolim Libyæ, Theodori Episc.

27. II G VI Kal. Apud Ægyptum, Ioannis Eremitæ, prophetici spiritus viri.

28. III H V Kal. Apud Cęsaream Palæstinæ, martyrum Prisci, Malchi, & Alexandri, qui persecutione Valeriani bestijs traditi sunt.

29. IV I IV Kal. Apud Africam, confessorum Armogastis, Archinimi, & Satyri, tempore VVandalicæ persecutionis.

30. V K III Kal. Romæ, Quirini tribuni & martyris, patris sanctæ Balbinæ.

31. VI L II Kal. Romæ, S. Balbinæ virginis, sepultæ in cœmeterio Prætextati iuxta patrem Quirinum.

MENSIS APRILIS

habet dies XXX. Luna XXIX.

1. VII M Kal. Apr. Romæ, Theodoræ sororis martyris Hermetis, quæ sub Aureliano martyrizauit. sepulta viâ Salariâ.

2. I N IV Non. Apud Cæsaream Cappadociæ, S. Theodosiæ virginis & martyris capitis cæsæ.

3. II O III Non. Thessalonicæ, virginum Agapes & Chionię.
Tomis, Euagrij & Benigni.

Apud Tauromenium, S. Pancratij.

4. III P II Non. Mediolani, B. Ambrosij Episcopi & confess.

5. IV Q Nonæ. Thessalonicæ, S. Irenes virginis.

Apud Ægyptum, Martianæ, Nicanoris, Apollonij.

6. V R VIII Id. Xysti Papæ & martyris, temporibus Adriani passi.

7. VI S VII Id. Hegesippi, qui vicinus Apostolicorum temporum extitit.

8. VII T VI Id. Turonis, Perpetui Episcopi.

9. I V V Id. Antiochiæ, Prochori diaconi, qui vnus est de septem.

Apud Sirmium, VII. virginum, quæ in vnum coronatæ sunt.

10. II A IV Id. Ezechielis Prophetæ.

Romæ, Martyrum plurimorum, qui ab Alexandro Papâ baptizati sunt.

11. III B III Id. Gortinæ, Philippi Episcopi, qui claruit Antonini Veri & Lucij temporibus.

12. IV C II Id. Viâ Aureliâ, Iulij Papæ & confessoris, sub Constantio Arriano.

13. V D Idus. Apud Pergamum Asiæ, Carpi Episcopi & Papyrij, Agathonicę, & aliarũ multarum.

14. VI E XVIII K. Mai. Romæ in cœmeterio Prætextati, martyrum Tiburtij, Valeriani, & Maximi.

15. VII F XVII Kal. Cordulæ, Olympiadis & Maximi.

In Italiâ, Maronis, Eutychetis, & Victorini.

16. I G XVI Kal. Apud Corinthum, Callisti & Carisij, cum alijs VII. in mare mersorum.

17. II H XV Kal. Apud Africam, S. Mappalici.

Antiochiæ, Petri diaconi & Hermogenis.

18. III I XIV Kal. Apud Mesanam Apuliæ, Eleutherij Episcopi, & Anthiæ matris eius.

Romæ, Apollonij Senatoris.

19. IV K XIII Kal. Apud Corinthum, Timonis diaconi de septem.

In Militanâ, Hermogenis, Caij, Expediti, Aristonici, Rufi, Galatæ.

[a] Deest Adoni. [b] fortè in Stabele.

20. V L XII Kal. [a] Inuentio sanctarum reliquiarum multarum [b] instabet.

Romæ, Victoris Episcopi & martyris.

Sulpitij & Seruiliani.

21. VI M xi Kal. In Perside, S. Simeonis Episcopi & martyris, cum alijs centum, & Vstazadis, & Abdelæ, & Ananiæ, & Pusicij.

22. VII N x Kal. Romæ in cœmeterio Callisti, Caij Papæ.
In Perside, Martyrum plurimorum sub Sapore Persarum rege.
Cordulæ, Parmenij, Helimenæ, & Chrysoteli presbyterorum, & Lucæ & Mucij diaconorum.

23. I O ix Kal. In Perside ciuitate Diospoli, Georgij mart.

24. II P viii Kal.

25. III Q vii Kal. Alexandriæ, Marci Euangelistæ.
* Erminonis confessoris. *Deest Adoni.
Et Romæ, Litania maior ad S. Petrum.

26. IV R vi Kal. Romæ, Anacleti Papæ & martyris.
Et Marcellini Papæ & martyris.

27. V S v Kal. Sancti Anastasij Papæ.
Nicomediæ, Anthimi Episcopi cum innumerâ multitudine martyrum.

28. VI T iv Kal. Rauennæ, S. Vitalis martyris, patris SS. Geruasij & Protasij.
Alexandriæ, Theodoræ virginis, & Didymi.

29. VII A iii Kal. Apud Paphum, Tychici Apostolorum discipuli.
Apud Cirthensem Coloniam, Agapij & Secundini.

30. I B ii Kal. Martyrum Mariani & Iacobi, in Lambesitanâ vrbe cum alijs multis decollatorum.
* Quirini martyris. *Deest Adoni.
Et Vigilia Apostolorum.

MENSIS MAIVS
habet dies XXXI. Luna XXX.

1. II C Kal. Mai. Ieremiæ Prophetæ.
Et Apostolorum Philippi & Iacobi fratris Domini.

2. III D vi Non. Athanasij Alexandrinæ vrbis Episcopi.
Et Saturnini & Neopolis, qui in carcere requieuerunt.

3. IV E v Non. Ierosolymis, Inuentio S. Crucis.
Romæ viâ Numentanâ, Alexandri Papæ, & Euen[illegible]

				Euentij & Theoduli presbyterorum.
4.	V	F	IV Non.	In ciuitate Gazâ, Siluani Episcopi cum plurimis clericorum suorum coronati.
5.	VI	G	III Non.	Alexandriæ, S. Euthymij diaconi in carcere quiescentis.
				Thessalonicæ, Irenæi & Peregrini.
6.	VII	H	II Non.	B. Euodij Episcopi, qui primus ab Apostolis Antiochiæ ordinatus est.
				Et S. Lucij Cyrenensis, qui Cyrenæ ab Apostolis Episcopus ordinatus est.
				Et S. Ioannis Apostoli, quando ante portam Latinam in feruentis olei dolio missus est.
7.	I	I	Nonæ.	Iuuenalis martyris.
				Et Flauiæ Domitillæ.
				Nicomediæ, Augusti & Augustini.
8.	II	K	VIII Id.	Mediolani, S. Victoris martyris.
9.	III	L	VII Id.	In Perside, Martyrum CCCX.
				Apud Nazanzi oppidum, Gregorij Episcopi Theologi.
10.	IV	M	VI Id.	Iob Prophetæ.
				Viâ Latinâ, Gordiani & Epimachi.
				Et Calepodij senis presbyteri.
11.	V	N	V Id.	Romæ viâ Salariâ, S. Anthimi.
12.	VI	O	IV Id.	In cœmeterio Prætextati, Nerei, & Achillei fratrum.
				Viâ Aureliâ, S. Pancratij martyris.
				Et Dionysij.
13.	VII	P	III Id.	Seruatij Episcopi.
				S. MARIÆ ad martyres dedicationis dies agitur, à Bonifacio Papâ statutus.
14.	I	Q	II Id.	In Syriâ, Victoris & Coronæ martyrum.
15.	II	R	Idus.	Torquati, Ctesiphontis, Secundi, Indalecij, Cæcilij, Esicij, Eufrasij, qui Romæ ab Apostolis ordinati sunt.
16.	III	S	XVII K. Iunij	In Isauriâ, Aquilini & Victoriani.
17.	IV	T	XVI Kal.	In Tusciâ, Torpetis martyris sub Nerone.
18.	V	V	XV Kal.	Apud Ægyptum, Dioscori lectoris.
19.	VI	A	XIV Kal.	Romæ, Potentianæ virginis.
				Et Pudentis discipuli Pauli.
				Et Caloceri & Partheni Eunuchorum.
20.	VII	B	XIII Kal.	Viâ Salariâ, S. Basillæ virginis & martyris.
21.	I	C	XII Kal.	In Mauritaniâ Cæsariensi, Timothei, Polij-

22. II

22. II D xi Kal. In Africâ, Casti & Æmilij.
23. III E x Kal.
24. IV F ix Kal. S. Vincentij martyris.
In Istriâ, Zoëlli, Siluani.
25. V G viii Kal. In cœmeterio Prætextati, S. Vrbani Episcopi & martyris.
26. VI H vii Kal. Apud Athenas, Quadrati discipuli Apostolorum.
27. VII I vi Kal. In Mæsiâ ciuitate Dorostorensi, Iulij martyris.
28. I K v Kal. Ioannis Papæ.
In Sardiniâ, Æmilij, Felicis.
29. II L iv Kal. Viâ Aureliâ, Restituti.
Viâ Tiburtinâ, Septem germanorum.
Treueris, S. Maximini Episcopi confessoris.
30. III M iii Kal. Viâ Aureliâ in cœmeterio, Felicis Papæ.
Turribus Sardiniæ, Crispuli & Gabinij.
31. IV N [illegible] Kal. Romæ, Petronillæ virginis.
Aquileiæ, Cantij, Cantiani, Cantianillæ.

MENSIS IVNIVS
habet dies XXX. Luna XXIX.

1. V O Kal. Iunij. Dedicatio S. Nicomedis martyris.
Et S. Pamphili martyris.
2. VI P iv Non. Romæ, Marcellini presbyteri, & Petri exorcistæ.
3. VII Q iii Non. Apud Aretium Tusciæ, martyrum Pergentini & Laurentini.
In Campaniâ, Erasmi Episcopi & martyris.
4. I R ii Non. Apud Illyricum ciuitate Sisciâ, S. Quirini Episcopi & martyris.
5. II S Nonæ. Bonifacij martyris apud Tharsum XIV. die mensis Maij passi, Romæ Nonis Iunij sepulti.
6. III T viii Id. Philippi diaconi de VII. apud Cæsaream.
Romæ, Artemij, Candidæ, & filiæ eorum Paulinæ.
Apud Tharsum, XX. Martyrum.
7. IV V. vii Id. Apud Constantinopolim, Pauli Episcopi.
In Cappadociâ, Luciani martyris.
8. V A vi Id.

9. VI	B	v Id.	Romæ in Cælio monte, Primi & Feliciani martyrum.
10. VII	C	IV Id.	Romæ viâ Aureliâ, Basilidis, Tripodis, & Mandalis, & aliorum xx.
			Et Getulij martyris, & Cerealis.
11. I	D	III Id.	Barnabæ Apostoli.
			Et Sosthenis apud Corinthum, discipuli Pauli.
			Aquileiæ, Felicis & Fortunati.
12. II	E	II Id.	Mediolani, Nazarij & Celsi, quorũ inuentio II. Id. Iunij, martyrium v. Kal. Augusti.
13. III	F	Idus.	Romæ, S. Feliculæ virginis martyris.
14. IV	G	XVIII Kal. Iul.	Elisæi Prophetæ.
			In Cappadociâ, sancti Basilij fratris Gregorij & Petri.
15. V	H	XVII Kal.	In Siciliâ, Modesti, Viti, & Crescentiæ martyrum.
			Dorostori, Esychij militaris.
16. VI	I	XVI Kal.	Antiochiæ, Cyrici & Iulittæ matris eius, & aliorum CCCCIV.
17. VII	K	XV Kal.	Romæ, Martyrum CCLXII.
18. I	L	XIV Kal.	Romæ viâ Ardeatinâ, martyrum Marci & Marcelliani.
19. II	M	XIII Kal.	Mediolani, Geruasij & Protasij.
*Deest Adoni.			*Et Commemoratio Nazarij & Celsi.
			Rauennæ, Vrsicini martyris.
20. III	N	XII Kal.	Romæ, Nouati, fratris Timothei presbyteri, qui ab Apostolis eruditi sunt.
21. IV	O	XI Kal.	Syracusis, martyrum Rufini & Martiæ.
			Romæ, Demetriæ virginis.
22. V	P	X Kal.	Albani martyris.
			Nolæ Campaniæ, Paulini Episcopi.
23. VI	Q	IX Kal.	Sancti Ioannis presbyteri, viâ Salariâ vetere sepulti.
24. VII	R	VIII Kal.	Natiuitas Præcursoris Domini.
25. I	S	VII Kal.	Apud Pyrriberœam, Sosipatris discipuli Pauli.
			Alexandriæ, Gallicani martyris.
			Romæ, Luciæ virginis cum alijs XXII.
26. II	T	VI Kal.	Romæ, Ioannis & Pauli fratrum.
27. III	A	V Kal.	Apud Galatiam, Crescentis discipuli Pauli Apostoli.

Apud

			Apud Tiburtinem Italiæ, Symphorosæ cum VII. filijs.
28. IV	B	IV Kal.	Romæ, Leonis Papæ.
			Alexandriæ, Plutarchi, Sereni, Heraclidis, Herois, Potamiœnæ, Marcellæ, & aliorũ.
29. V	C	III Kal.	Romæ, Apostolorum Petri & Pauli.
30. VI	D	II Kal.	Natalis Lucinæ, discipulæ Apostolorum.

MENSIS IVLIVS habet dies XXX. Luna XXX.

1. VII	E	Kal. Iulij.	In monte Hor, Aaron Sacerdotis primi in Lege.
2. I	F	VI Non.	In cœmeterio Damasi, Processi & Martiniani, ab Apostolis Petro & Paulo baptizatorum.
			Et trium militum, qui cum Paulo Apostolo passi sunt.
			Et martyrum Aristonis, Crescentiani, Eutychiani, Vrbani, & aliorum.
3. II	G	V Non.	Translatio Thomæ Apostoli.
			Apud Constantinopolim, Eulogij.
			Laodiciæ, Anatholij Episcopi.
			Et Gregorij martyris.
4. III	H	IV Non.	Oseæ & Aggæi.
			Iocundiniani martyris.
			Apud Sirmium, Innocentij, Sabbatiæ, cum alijs XXX.
5. IV	I	III Non.	In Syriâ, S. Domitij martyris.
			Romæ, Natale Zoæ, vxoris Nicostrati.
6. V	K	II Non.	Esaiæ & Iohel Prophetarum.
			Et Octauæ Apostolorum.
			Et primus ingressus Apostoli Pauli in vrbem Romam.
			Et Tranquillini martyris.
			Et natalis S. Goaris Confessoris.
7. VI	L	Nonæ.	Alexandriæ, S. Pantæni.
			Romæ, martyris Nicostrati primiscrinij, Claudij, Castorij, Victorini, Symphroniani.
8. VII	M	VIII Id.	In Asiâ minori, Aquilæ & Priscillæ vxoris eius.
			In Palæstinâ, Procopij martyris.

B * Mara-

*Ado die sequẽti. — * Maralanâ ciuitate, Brictij Episcopi.

9. I N VII Id. Romæ ad Guttam iugiter manantem, Zenonis & aliorum ∞. CCIII.
In ciuitate Tyriæ, Anatoliæ & Audacis.
Cyrilli Episcopi & martyris.

10. II O VI Id. Romæ, Septem fratrum.
In Africâ, Ianuarij, Marini, Naboris, & Felicis.
Romæ, Rufinæ & Secundæ.

11. III P V Id. In Armeniâ minore, martyris Ianuarij.

12. IV Q IV Id. Aquileiæ, Hermagoræ Episcopi, discipuli S. Marci.
Apud Cyprum, Nasonis, antiqui Christi discipuli.

13. V R III Id. Esdræ & Iohel Prophetarum.
Et SS. Confessorum Eugenij Episcopi, & vniuersi cleri ecclesiæ.

14. VI S II Id. Apud Pontum, Phocæ Episcopi ciuitatis Synopis.

15. VII T Idus. Nisibi, Iacobi Episcopi.
Romæ in Portu, Eutropij, Zosimæ & Bonosæ sororum.

16. I V XVII Kal. Aug. In Ostiâ, S. Hilarini martyris.
Apud Antiochiam Syriæ, Eustachij Episc.

17. II A XVI Kal. Carthagine, martyrum Scillitanorum, Sperati, Narthali, Cythini, Bethurij, Felicis, & aliorum VII.

18. III B XV Kal. Carthagine, S. Guddenes virginis martyris.

19. IV C XIV Kal. Hispali, SS. Iustæ & Rufinæ.

20. V D XIII Kal. Ioseph, qui cognominatus est Iustus, qui à Iudæis pro Christo multa perpessus, victor in Iudæâ quieuit.

21. VI E XII Kal. Danielis Prophetæ.
Romæ, Praxedis virginis.
Massiliæ, Victoris martyris.

22. VII F XI Kal. S. Mariæ Magdalenes.
Et Syntyches, quæ Philippis dormit.
Ancyræ, Platonis martyris.

23. I G X Kal. Rauennæ, Apollinaris Episcopi & martyris.

24. II H IX Kal. Romæ viâ Tiburtinâ, Vincentij.
Apud Emeritam Hispaniæ, Victoris militaris.

Circa

			Circa lacum Vulsinum in Italiâ, Christinæ virginis.
25. III	I	VIII Kal.	Iacobi Zebedæi Apostoli.
			Ciuitate Samo, Christophori martyris.
26. IV	K	VII Kal.	Romæ in Portu, S. Hyacinthi martyris.
27. V	L	VI Kal.	In Sicilia, Simeonis monachi.
			Nicomediæ, Harmolai presbyteri.
28. VI	M	V Kal.	Nicomediæ, S. Pantaleonis martyris.
29. VII	N	IV Kal.	Romæ, Felicis Papæ & martyris sub Constantio.
			Et Simplicij, Faustini, & Beatricis.
30. I	O	III Kal.	Romæ, Abdon & Sennis.
			Tuburbo Lucernariæ, Maximæ, Donatillæ, & Secundæ virginum.
31. II	P	II Kal.	Cæsareæ, Fabij martyris.

MENSIS AVGVSTVS habet dies XXXI. Luna XXIX.

1. III	Q	Kal. Aug.	Romæ, ad S. Petrum ad Vincula.
			Antiochiæ, SS. Machabæorum.
			Philadelphiæ, martyrum Cyrilli, Aquilæ, Petri, & aliorum.
			Vercellis, Eusebij Episcopi.
2. IV	R	IV Non.	Romæ, Stephani Papæ & martyris.
			In Bithynia, Theodotæ cum tribus filijs.
3. V	S	III Non.	Ierosolymis, Inuentio corporis B. Stephani, Gamalielis, Nicodemi, Abibon.
			Constantinopoli, Hermelli martyris.
4. VI	T	II Non.	Aristarchi discipuli Apostolorum.
			In crypta Arenariâ, Tertullini mart. Romæ.
5. VII	V	Nonæ.	In ciuitate Augustâ in Rhætia, sanctæ Afræ martyris.
6. I	A	VIII Id.	Romæ via Appiâ, Xysti Papæ & martyris.
			Felicissimi & Agapiti diaconorum in cœmeterio Prætextati.
7. II	B	VII Id.	Apud Aretium, Donati Episcopi & mart.
			Romæ, Petri, Iulianæ, cum alijs XVIII.
			Mediolani, Fausti martyris.
8. III	C	VI Id.	Romæ viâ Ostiensi, Cyriaci martyris cum alijs XXI. quando VIII. die mensis Augusti reconditi sunt.

9. IV D v Id. Romæ, Romani militis.
Vigilia S. Laurentij.

10. V E iv Id. Romæ, Laurentij archidiaconi martyris.
Et militum CLXV.

11. VI F iii Id. Romæ inter duas lauros, Tiburtij martyris.
Et Suſannæ virginis martyris.

12. VII G ii Id. Catanæ, Eupli diaconi & martyris.
In Syriâ, Macarij & Iuliani.

13. I H Idus. Romæ, Hippolyti martyris cum familiâ ſuâ, & S. Concordiæ, nutricis eius.
In Foro Syllæ, Caſſiani.

14. II I xix K. Sept. Romæ, Euſebij presbyteri & confeſſoris, ſub Conſtantio Arriano, ſepulti in cœmeterio Calliſti.

15. III K xviii Kal. S. MARIÆ dormitio.
S. Tharſitij acolythi & martyris.

16. IV L xvii Kal. In Niceâ Bithyniæ, Vrſatij confeſſoris ſub Licinio.
Romæ, Serenæ, vxoris Diocletiani Auguſti.

17. V M xvi Kal. In Africâ, martyrum Liberati abbatis, Bonifacij diaconi, Seruij & Ruſtici, & aliorum, ſub VVandalicâ perſecutione.
Cæſareæ, Mammetis martyris.

18. VI N xv Kal. In Præneſtinâ ciuitate, Agapiti martyris.
Romæ, Ioannis & Criſpi presbyterorum.

19. VII O xiv Kal. S. Magni ſeu Andreæ martyris, cum ſocijs ſuis duobus millibus DXCVII.
Romæ, Iulij Senatoris & martyris.

20. I P xiii Kal. Samuelis prophetæ.
Et Porphyrij hominis Dei.

21. II Q xii Kal. Salonæ, Anaſtaſij martyris.

22. III R xi Kal. Romæ viâ Oſtienſi, Timothei martyris.
Et Antonij martyris.
Et peregrinorum martyrum Martialis, Epicteti, Saturnini, cum ſocijs eorum.

23. IV S x Kal. Romæ, Hippolyti, Quiriaci, & Archillai.
Zachæi Epiſcopi.
Theonæ Epiſcopi.

24. V T ix Kal. Bartholomæi Apoſtoli & martyris.
Maſſæ candidæ, Carthagini.

25. VI A viii Kal. Romæ, Geneſij martyris, mimi. Thymelicæ artis magiſter fuit.

Et

				Et S. Genesij Arelatensis.
				Romæ, quatuor martyrum Eusebij, Pontiani, Peregrini, & Vincentij.
26.	VII	B	VII Kal.	Zephyrini Papæ.
				Irenæi, Abundij.
				Bergamis, Alexandri.
				Apud Victimilium, Secundi martyris.
27.	I	C	VI Kal.	Capuæ, Rufi martyris, Apollinaris discipuli.
				Tomis, Marcellini & Manneæ.
28.	II	D	V Kal.	Romæ, Hermetis martyris.
				In Africâ, Augustini Episcopi.
				Constantinopoli, S. Alexandri Episcopi.
29.	III	E	IV Kal.	Romæ ad Arcum Faustini, Sabinæ martyris.
				Eo die veneratur decollatio sancti Ioannis Baptistæ.
30.	IV	F	III Kal.	Viâ Ostiensi, Felicis & * Audacti martyrum. *alias Adaucti
31.	V	G	II Kal.	Apud Athenas, Aristidis, qui Adriano Principi de religione Christianâ libros obtulit.

MENSIS SEPTEMBER habet dies XXX. Luna XXX.

1.	VI	H	Kal. Sept.	Iesu Naue & Gedeon Prophetarum.
				Capuæ, Prisci martyris, de illis antiquis Christi discipulis.
				Apud Cæsaream Cappadociæ, Longini militis & martyris, qui latus Domini in cruce aperuit.
2.	VII	I	IV Non.	Apud Apamiam, Antonini martyris.
3.	I	K	III Non.	Romæ, Seraphiæ virginis, IV. Kalend. Augusti passæ, II. Kalend. sepultæ, III. Non. Septembris memoria passionis eius celebrior.
4.	II	L	II Non.	Moysis Prophetæ.
				Ancyræ, martyrum trium puerorum, Rufini, Siluani, Vitalicæ.
5.	III	M	Nonæ.	Romæ, Victorini martyris, fratris Seuerini, qui post miram pænitudinem Amiterninæ vrbis Episcopus & martyr factus est.
				Romæ, Hercolani.

6. IV N VIII Id. Zachariæ prophetæ.
Et Oneſiphori Pauli diſcipuli.
Et confeſſorum Donatiani, & ceterorum.

7. V O VII Id. Ioannis martyris, qui Nicomediæ ſub Diocletiano librum iniquæ legis minutatim diſcerpſit.

8. VI P VI Id. Natiuitas Dei genitricis MARIÆ.
Et Adriani martyris cum XXIII. martyribus.
Et Nataliæ.

9. VII Q V Id. Nicomediæ, Dorothei & Gorgonij martyrum, quorum vnus, Gorgonius, Romam transfertur.
In Sabinis, Hyacinthi, Alexandri, Tiburtij.

10. I R IV Id. In Africâ, Epiſcoporum, Nemeſiani, Felicis, & aliorum VII.
Apud Chalcedonam, Soſthenis & Victoris.

11. II S III Id. Romæ, Hyacinthi & Proti eunuchorum.

12. III T II Id. Ticini, confeſſoris Syri, & Euentij, diſcipulorum Hermagoræ, Aquileienſis primi Epiſcopi.

13. IV V Idus. In Alexandriâ, Philippi Epiſcopi & martyris, qui primùm præfectus fuit.

14. V A XVIII K. Octob. Romæ, Cornelij Epiſcopi & martyris, & aliorum XXI. & Cerealis & Saluſtiæ.
Carthagine, Cypriani Epiſcopi & martyris.
Exaltatio ſanctæ Crucis, ab Heraclio Imperatore à Perſis Ieroſolymam reportatæ, quando & Romæ lignum ſalutiferum Crucis à Sergio Papâ inuentum ab omni populo veneratur.

15. VI B XVII Kal. Romæ, Nicomedis martyris.

16. VII C XVI Kal. Chalcedone, Euphemiæ virginis.
Romæ, Luciæ & Geminiani martyrum.

17. I D XV Kal. Romæ, Iuſtini preſbyteri, ad quem beatus Laurentius in vico Patricij nocte venit.
Item Narciſſi & Creſcentiani.

18. II E XIV Kal. Methodij, Olympi Lyciæ, & poſteà Tyri Epiſcopi, qui ſub Diocletiano martyrio coronatus eſt.

19. III F XIII Kal. Neapoli, Ianuarij, Soſij, Feſti, Deſiderij, Proculi,

				Proculi, Eutychetis, Acuti.
				Et Pelei, & Nili.
20.	IV	G	xii Kal.	In Cyzico, Faustæ virginis, & Euilasij.
21.	V	H	xi Kal.	Matthæi Apostoli.
22.	VI	I	x Kal.	Mauritij cum socijs, qui Thebæi fuisse referuntur, sub Maximiano passi.
23.	VII	K	ix Kal.	Mesenathæ, Sosij diaconi, annorum XXX. martyris.
				Et Theclæ virginis, Seleuciæ quiescentis.
24.	I	L	viii Kal.	Conceptio Ioannis Baptistæ.
25.	II	M	vii Kal.	Cleophæ, cui Dominus post resurrectionem in viâ apparuit.
26.	III	N	vi Kal.	Romæ, Cypriani Episcopi, Antiochiæ passi, & cum martyre Iustinâ Romam translati.
27.	IV	O	v Kal.	In Ægæâ ciuitate, Cosmæ & Damiani, Anthimi, Leontij & Euprepij.
28.	V	P	iv Kal.	Cordubæ, Fausti, Ianuarij & Martialis martyrum.
29.	VI	Q	iii Kal.	In monte Gargano, venerabilis memoria Archangeli Michaëlis.
				Et Romæ, dedicatio Ecclesiæ eiusdem Archangeli, à beato Bonifacio Papâ constructæ in Circo, qui locus INTER NVBES dicitur.
30.	VII	R	ii Kal.	Bethleëm, Hieronymi presbyteri.

MENSIS OCTOBER

habet dies XXXI. Luna XXX.

1.	I	S	Kal. Octob.	Tomis ciuitate, Prisci, Crescentij & Euagrij.
				Et Remis ciuitate, sancti Remigij Episcopi.
2.	II	T	vi Non.	Nicomediæ, Eleutherij martyris sub Diocletiano, & innumerabilium aliorum, quos iratus Diocletianus pro incenso palatio, diuersis tormentis odio Christiani nominis occidit.
3.	III	V	v Non.	Athenis, Dionysij Areopagitæ, sub Adriano diuersis tormentis passi, vt Aristides testis est in opere, quod de Christianâ religione

ligione composuit: hoc opus apud Athenienses inter antiquorum memorias clarissimum tenetur.

4. IV A IV Non. Apud Corinthum, Crispi & Caij.
Apud Ægyptum, Marci & Martiani fratrum, cumque eis innumeræ multitudinis.

5. V B III Non. Eumeniæ, Thraseæ Episcopi, apud Smyrnam coronati, qui vnus fuit ex antiquis.

6. VI C II Non. Sagaris Episcopi Laodicensis, de antiquis Pauli Apostoli discipulis.

7. VII D Nonæ. Romæ, Marci Papæ.
Et Iuliæ, Sergij, & Bacchi.
Marcelli, & Apuleij, qui primò adhæserunt Simoni Mago, deinde Apostolo Petro: sub Aureliano consulari viro, martyrio coronati.

8. I E VIII Id. Gortinæ, Philippi Episcopi.
Thessalonicæ, Demetrij martyris.

9. II F VII Id. Abrahæ Patriarchæ.
Parisijs, Dionysij Episcopi cum socijs suis à Fescennino gladio animaduersi.

10. III G VI Id. Loth Prophetæ.
In Cretâ, Pyniti inter Episcopos nobilissimi.

11. IV H V Id. Apud Tharsum, martyrum Tharaci, Probi, & Andronici.

12. V I IV Id. Rauennæ, Hedistij.
Apud Africam, sanctorum confessorum quatuor millium DCCCC. LXXVI. sub persecutione VVandalicâ passorum.

13. VI K III Id. Troade, Carpi, Apostoli Pauli discipuli.
Antiochiæ, Theophili Episcopi, qui sextus ab Apostolis fuit.

14. VII L II Id. Romæ, Callisti Papæ & martyris, & Priuati militis.

15. I M Idus.

16. II N XVII K. Nou. Sanctorum martyrum Martiani & Satyriani, cum duobus fratribus eorum, & aliorum CCLXX. pariter coronatorum VVandalicâ persecutione.

17. III O XVI Kal. Marthæ sororis Lazari.
Et Aristionis, qui fuit vnus de LXX. Christi discipulis.

18. IV

18. IV P xv Kal. Lucæ Euangeliſtæ.
Et Aſclepiadis, Antiocheni Epiſcopi.
Romæ, Triphoniæ, vxoris quondam Decij Cæſaris.

19. V Q xiv Kal. Antiochiæ, Beronici, Pelagiæ & aliorum XLIX.
Et Ptolomæi, qui à quodam Centurione Vrbicio Iudici traditur; & Lucij ac Tertij ſimul decollatorum, qui Alexandriæ ſepulti ſunt.

20. VI R xiii Kal. *

21. VII S xii Kal. Nicomediæ, Daſij, Zotici, Caij, cum XII. militibus.
Et S. Hilarionis monachi.

22. I T xi Kal. Ieroſolymis, Marci, qui primus ex gentibus Epiſcopus ibi factus eſt.
Et Salomæ, quæ in Euangelio legitur.

23. II V x Kal. Antiochiæ, Theodoreti preſbyteri.
In Hiſpanijs, Seruandi & Germani.

24. III A ix Kal. Venuſiæ, Felicis Epiſcopi Tubzocenſis, & Audactis & Ianuarij preſbyterorum, & Fortunatiani & Septimi lectorum.

25. IV B viii Kal. Romæ viâ Salariâ, XLVI. militum, qui baptizati à Dionyſio Papâ, iubente Claudio decollati ſunt.

26. V C vii Kal. In Africâ, Rogatiani preſbyteri, & Feliciſſimi martyris.

27. VI D vi Kal. Abelâ ciuitate, Vincentij, Sabinæ & Chriſtetes martyrum.

28. VII E v Kal. Simonis & Thadæi Apoſtolorum.
Romæ, Cyrillæ, filiæ Decij Cæſaris.

29. I F iv Kal. Narciſſi Ieroſolymorum Epiſcopi, viri ſanctitate, & patientiâ, ac fide laudabilis.
Sidonæ, Zenobij preſbyteri & martyris.

30. II G iii Kal. Tingitanæ, Marcelli centurionis & martyris.
In Africâ, Martyrum CCXX.

31. III H ii Kal. Nemeſij diaconi, & Lucillæ filiæ eius, VIII. Kalend. Septembrium paſſi, ſed pridie Kalend. Nouembrium à Sixto Papâ ſepulti.

*In M S. hic erant Sancti ſeq. diei: & 21 die Marcus & Salome; & 22. vacabat. Sed Ado & omnes, vt hic impreſſum.

MEN-

MENSIS NOVEMBER
habet dies XXX. Luna XXX.

1. IV I Kal. Nou. Feſtiuitas Sanctorum, quæ celebris & generalis agitur Romæ.

Cæſarij diaconi & martyris, & Iuliani preſbyteri.

Et Seuerini monachi, de Tiburtinâ ciuitate.

2. V K IV Non. Laodiceæ, Theodoti Epiſcopi, qui arte medicus fuit.

3. VI L III Non. Quarti, diſcipuli Apoſtolorum.

In Cappadociâ, martyrum Germani, Theophili, Cæſarij, Vitalis, ſub Decianâ perſecutione.

4. VII M II Non. Alexandriæ, Hierij preſbyteri, vitâ puriſſimi, in Scripturis nobiliter eruditi.

5. I N Nonæ. Zachariæ Prophetæ, patris Ioannis Baptiſtæ.

Terracinæ, Felicis preſbyteri, & Euſebij monachi.

6. II O VIII Id. Tonizâ Africæ, ſancti Felicis martyris.

Ciuitate Theopoli, XL. Martyrum.

7. III P VII Id. Alexandriæ, Achilleæ Epiſcopi.

Apud Peruſinam, Herculani Epiſcopi & martyris.

8. IV Q VI Id. Romæ, martyrum Claudij, Nicoſtrati, Symphroniani, Caſtorij, Simplicij, artificum inſigniſſimorum.

Et ipſo die, IV. Coronatorum Seueri, Seueriani, Carpophori, Victorini. quorum feſtiuitatem ſtatuit Melchiades Papa ſub nominibus quinque Martyrum celebrari: quia nomina eorum non reperiebantur; ſed intercurrentibus annis cuidam ſancto viro reuelata ſunt.

9. V R V. Id. Euchaitæ, ſancti Theodori martyris.

10. VI S IV Id. Cherſonâ Lyciæ, Martini Papæ, qui ob Catholicam fidem ibi relegatus vitam finiuit.

11. VII T III Id. Turonis, Martini Epiſcopi, miraculorum patratoris.

In

				In Scythiâ, Mennæ martyris, Conſtantinopolim tranſlati.
12.	I	V	II Id.	In Africâ, Archadij, Paſchaſij, Probi, & Eutychiani, VVandalorum perſecutione martyrum.
13.	II	A	Idus.	Rauennæ, Valentini, Solutoris, Victoris martyrum.
14.	III	B	XVIII Kal. Dec.	Alexandriæ, Serapionis, qui ſub Decio præcipitatus martyr efficitur.
15.	IV	C	XVII Kal.	Felicis Epiſcopi, qui à quintodecimo anno miraculorum gloriâ inſignis fuit, & ſub Martiano cum XXX. martyrium compleuit, in Nolenſi eccleſiâ ſepultus.
16.	V	D	XVI Kal.	
17.	VI	E	XV Kal.	[a] Dedicatio ſancti Petri ad [b] Mal m̃ dar.
				Alexandriæ, Dionyſij Epiſcopi, in multis ſæpè confeſſionibus clari, Valeriani & Gallieni temporibus.
18.	VII	F	XIV Kal.	Antiochiæ, Romani monachi & martyris.
				Et ſancti Eſychij Palatini & martyris.
19.	I	G	XIII Kal.	Romæ, Maximi presbyteri & martyris.
				Et Fauſti diaconi, & Euſebij collegæ eius, martyrum viſitatorum.
20.	II	H	XII Kal.	Romæ, Pontiani Papæ & martyris.
				Meſſanæ, Ampeli & Caij.
21.	III	I	XI Kal.	Rufi, quem Apoſtolus ad Romanos ſcribens ſalutat.
22.	IV	K	X Kal.	Romæ, Cæciliæ virginis & martyris.
23.	V	L	IX Kal.	Sancti Clementis Epiſcopi.
				Et Felicitatis, matris VII. filiorum.
24.	VI	M	VIII Kal.	Romæ, Chryſogoni martyris, & Zoili.
25.	VII	N	VII Kal.	Sancti Petri Alexandrini Epiſcopi cum alijs DCLX.
26.	I	O	VI Kal.	Romæ, Lini Papæ.
				Et beati Alexandri Epiſcopi & martyris, paſſi XI. Kalend. Octobr. à Papâ Damaſo VI. Kalend. Decembr. tranſlati, quando feſtiuitatem ei dicauit.
27.	II	P	V Kal.	Bononiæ, Vitalis & Agricolæ martyrum.
28.	III	Q	IV Kal.	Soſthenis diſcipuli Apoſtolorum.
				Et ſancti Rufi martyris cum omni domo ſuâ per Chryſogonum lucrati.

[a] Deeſt Adami. [b] fortè Malmundariu.

In

In Africâ, Papinij & Mansucti Episcoporum.

29. IV R III Kal. Romæ, Saturnini martyris, & Sennis, & Sisinnij diaconorum.

30. V S II Kal. Andreæ Apostoli.

MENSIS DECEMBER

habet dies XXXI. Luna XXIX.

1. VI Kal. Dec. Romæ, Chrysanthi & Dariæ martyrum, & Diodori & Mariniani, cum infinitâ multitudine martyrum.

* aliàs Bibianæ.

2. VII V IV Non. Romæ,* Viuianæ martyris.

Fausti martyris & Dafrosæ filiæ.

3. I A III Non. Romæ, Claudij tribuni, & Hilariæ vxoris eius, & Iasonis & Mauri, & LXX. militum sub Numeriano.

4. II B II Non. Romæ, Symphronij & Olympij, Exsuperiæ & Theodoli die VII. Kalendarum Augusti passorum; à beato Xysto viâ Latinâ II. Nonas Decembris translatorum, quando eorum festus dies celebrior agitur.

5. III C Nonæ. Crispinæ martyris.

Et Dalmatij martyris.

6. IV D VIII Id. Nicolai Episcopi Myrorum Lyciæ.

In Africâ, Dionysiæ, Datiuæ, Leontis, & Æmiliani medici, & aliorum.

7. V E VII Id. Alexandriæ, Agathonis martyris & militis sub Decio.

8. VI F VI Id. Romæ, Eutychiani Papæ & martyris, qui CCCXLII. martyres suâ manu sepeliuit.

Alexandriæ, Macarij martyris, genere Libyci.

9. VII G V Id. Leocadiæ virginis.

10. I H IV Id. Eulaliæ virginis & martyris.

Spoleti, Carpophori presbyteri, & Abundij diaconi.

11. II I III Id. Danielis Prophetæ.

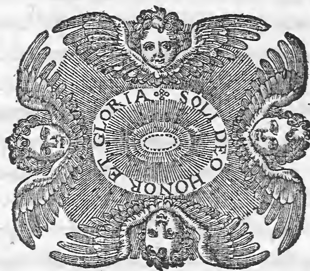
Romæ, Damasi Papæ.

Et martyrum Pontiani, Prætextati, & Thrasonis, qui martyribus de facultatibus suis ministrauit.

12. III

12.	III	K	II Id.	Alexandriæ, Epimachij & Alexandri.
				Et ſanctarum quatuor mulierum, Ammonariæ, Mercuriæ, Dionyſiæ, & Ammonariæ.
13.	IV	L	Idus.	Syracuſis, Luciæ virginis & martyris.
14.	V	M	XIX Kal. Ian.	Antiochiæ, Druſi, Zoſimi, & Theodori.
				Alexandriæ, Heronis, Arſenij, & Iſidori, & Dioſcori.
				In Cypro, Spiridionis Epiſcopi.
15.	VI	N	XVIII Kal.	In Africâ, Valeriani Epiſcopi & confeſſoris, VVandalicâ perſecutione.
16.	VII	O	XVII Kal.	Martyrium ſanctorum Ananiæ, Azariæ, Miſaëlis.
				In Tuſciâ, Barbaræ virginis & martyris.
17.	I	P	XVI Kal.	Tranſlatio Ignatij Epiſcopi & martyris Antiochiæ.
				Et Lazari, quem Chriſtus reſuſcitauit, & Marthæ ſororis eius in Bethaniâ.
18.	II	Q	XV Kal.	Rufi & Zoſimi de primis diſcipulis Chriſti, per quos Eccleſia de Iudæis & Græcis primitiua fundata eſt.
19.	III	R	XIV Kal.	Apud Ægyptum, Nemeſij martyris, qui per calumniam quaſi latro, Iudici delatus eſt.
20.	IV	S	XIII Kal.	Alexandriæ, Ammonis, Zenonis, Ptolomæi, Ingenui, Theophili.
21.	V	T	XII Kal.	Thomæ Apoſtoli.
				In Tuſciâ, Ioannis & Feſti.
22.	VI	V	XI Kal.	Romæ, XXX. martyrum ſub Diocletiano, viâ Lauicanâ inter duas lauros ſepultorum.
				Alexandriæ, Iſchyrionis martyris.
				Et aliorum quamplurimorum, inter quos ſenex Chæremon.
23.	VII	A	X Kal.	Romæ, Victoriæ martyris.
				Nicomediæ, Martyrum XX.
				Romæ, Seruuli ægritudine diſſoluti, in eccleſiâ beati Clementis ſepulti; vbi Dominus per illum mira operari dignatur.
24.	I	B	IX Kal.	Vigilia Natalis Domini.
				Apud Spoletum, Gregorij preſbyteri & martyris.
25.	II	C	VIII Kal.	NATIVITAS DOMINI ſecundùm carnem.

				Romæ, Anaſtaſiæ.
				Et Eugeniæ.
26.	III	D	VII Kal.	Stephani protomartyris.
27.	IV	E	VI Kal.	Ioannis Apoſtoli & Euangeliſtę, apud Epheſum.
28.	V	F	V Kal.	Bethleëm, ſanctorum Innocentium.
29.	VI	G	IV Kal.	Dauid Regis.
				Et Trophimi Epiſcopi, diſcipuli Apoſtolorum.
30.	VII	H	III Kal.	Apud Spoletum, Sabini Epiſcopi, Exſuperantij, & Marcelli, & Venuſtiani cum vxore & filijs: qui paſſi VII. Idus Decembris, feſtiuitatem ſepulturę habent III. Kalend. Ianuarij.
31.	I	I	II Kal.	Romæ, Silueſtri Papæ & confeſſoris.
				Et ſanctæ Columbæ virginis.

QVO

QVO GENERE VEL CVLTV SANCTI MARTYRES VENERANDI SVNT.

Ex libris beati AVGVSTINI Episcopi.

POPVLVS Christianus Memorias Martyrum religiosâ solemnitate concelebrat, & ad excitandam imitationem, & vt meritis eorum consocietur, atque orationibus adiuuetur: ita tamen, vt nulli Martyrum, sed ipsi Deo Martyrum, quamuis in Memoriis Martyrum, constituamus altaria. Quis enim Antistitum in locis sanctorum corporum, assistens altari, aliquando dixit: Offerimus tibi Petre, aut Paule, aut Cypriane? Sed quod offertur, offertur Deo, qui Martyres coronauit, apud Memorias eorum quos coronauit; vt ex ipsorum locorum admonitione maior affectus exsurgat, ad augendam charitatem, & in illos quos imitari possumus, & in illum quo adiuuante possimus. Colimus ergo Martyres eo cultu dilectionis & societatis, quo & in hac vitâ coluntur sancti homines Dei, quorum cor ad talem pro Euangelicâ veritate passionem paratum esse sentimus: sed illos tanto deuotiùs, quanto securiùs post incerta omnia superata; quanto etiam fidentiori laude prædicamus iam in vitâ feliciori victores, quàm in istâ adhuc vsque pugnantes. At illo cultu, qui Græcè λατρεία dicitur, Latinè vno verbo dici non potest, cùm sit quædam propriè Diuinitati debita seruitus, nec colimus, nec colendum docemus, nisi vnum Deum. Cùm autem ad hunc cultum pertineat oblatio sacrificij (vnde Idololatræ dicuntur, qui hoc etiam idolis exhibent) nullo modo tale aliquid offerimus, aut offerendum præcipimus, vel cuiquam Martyri, vel cuiquã sanctæ animæ, vel cuiquam Angelo, & quisquis in hunc errorem delabitur, corripitur per sanam doctrinam, siue vt corrigatur, siue vt caueatur. Etiam ipsi sancti, vel homines vel Angeli, exhiberi sibi nolunt, quod vni Domino deberi norunt. Apparuit hoc in Paulo & Barnabâ, cùm commoti miraculis, quæ per eos facta sunt, Lycaonij tamquam diis immolare voluerunt: conscissis enim vestimentis suis, confitentes & persuadentes se deos non esse, ista sibi fieri vetuerunt. Apparuit & in Angelis, sicut in Apocalypsi legimus, Angelum se adorari prohibentem ac dicentem adoratori suo: Conseruus tuus sum, & fratrum tuorum, Dominum adora. Ista sibi planè superbi spiritus exigunt, diabolus & angeli eius, sicut per omnia templa & sacra gentilium. Quorum similitudo in quibus-

Augustinus lib. 20. contra Faustũ, cap. 21.

Act. 14.

Apoc. 19. & 22.

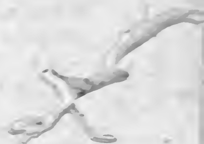
busdam etiam superbis hominibus expressa est: sicut de Babyloniæ quibus-
Dan. 6. dam regibus memoriæ commendatum tenemus. Vnde sanctus Daniel accusatores ac persecutores pertulit, quòd Regis edicto proposito, vt nihil à quoquam Deo peteretur nisi à Rege solo, Deum suum, hoc est vnum & verum Deum adorare deprecariq; deprehensus est. qui autem se in memoriis Martyrum inebriant, quomodo à nobis approbari possunt, cùm eos, etiam si in domibus suis id faciant, sana doctrina condemnet? Sed aliud est quod docemus, aliud quod sustinemus: aliud quod præcipere iubemur, aliud quod emendare præcipimur, & donec emendemus, tolerare compellimur; alia est disciplina Christianorum, alia luxuria vinolentorum, vel error infirmorum; verumtamen & in hoc ipso distant plurimùm culpæ vinolentorum & sacrilegorũ. Longè quippe minoris peccati est, ebrium redire à Martyribus, quàm vel ieiunum sacrificare Martyribus. Sacrificare Martyribus dixi, non dixi sacrificare Deo in memoriis Martyrum: quod frequentissimè facimus: illo dumtaxat ritu, quo sibi sacrificari noui Testamenti manifestatione præcepit: quod pertinet ad illum cultum qui λατρεία dicitur, & vni Deo debetur. [Proinde verum sacrificium, quod vni vero debetur Deo, quo eius altare solus Christus impleuit, in victimis pecorum imitata dæmo-
1. Cor. 10. nia sibi arroganter exposcunt: vnde Apostolus dicit, quæ immolant Gentes, dæmoniis immolant & non Deo. *non quòd offerebatur culpans, sed quia illis offerebatur. Hebræi autem in victimis pecorum quas offerebant Deo multis & variis modis, sicut re tantâ dignum erat; prophetiam celebrabant futuræ victimæ, quam Christus obtulit. Vnde iam Christiani peracti eiusdem sacrificij memoriam celebrant sacrosanctâ oblatione & participatione corporis & sanguinis Christi.] Huius sacrificij caro & sanguis ante aduentum Christi per victimas similitudinum promittebatur; in passione Christi per ipsam veritatem reddebatur; post ascensum Christi per sacramentum memoria celebratur.*

Virgulis inclusa desunt Augustino impresso, citato loco.

MAR-

MARTYROLOGIVM
ADONIS
ARCHIEPISCOPI
VIENNENSIS.

BENEVOLE LECTOR,

Adonis editores primi.

LOYSIVS *Lipomanus, Episcopus Veronensis, illustre Italiæ decus, tomo suo quarto de Vitis SS. anno* M. D. LIV. *Venetiis edito, non pauca ex Adonis Martyrologio MS. delibauit. quod ille tanti fecit, vt ipse scribat:* Omne aurum nihil duxi in comparatione illius. *Deinde Iacobus Mosander, Carthusiæ Coloniensis insignis alumnus, anno* M. D. LXXXI. *tomo septimo de vitis Sanctorum, quem succedaneum Surio dedit, hoc Martyrologium Adonis integrius edidit.*

Quî hæc editio curata.

Sed cùm hic & ordinem mutauerit, & quædam ab alienâ manu inseruerit, paucula dempserit, nonnulla quoque assecutus non fuerit; placuit rursus Adonem recensere, eumq; pristino nitori restituere, & veteri Martyrologio Romano, sicut ipse olim fecit, subnectere. Quod vt ex fide præstarem, tres mihi veteres codices fuere subsidio, perbenignè à diuersis antiquitatis Ecclesiasticæ fautoribus communicati. Primus fuit S. Pantaleonis Coloniæ, quem suppeditauit Carthusia Coloniensis, ex quâ Ado curante Mosandro prodierat. Secundum nactus sum ab Euerbodiensi Abbatiâ iuxta Sichemium: tertium, à Petro Scriuerio. Qui etsi singuli se vetustate suâ probarent, tertius tamen eminebat; nisi quòd huic prima omnia deerant, vsque ad Martium, & pars in Iunio Iulióque. Reliqui integrum Adonem repræsentabant, eo ordine modóque, quo nunc exhibeo. Litteræ singulis Martyrologij diebus præfixæ, in solo erant codice Euerbodiensi.

Ado libellum Apost. à Martyrologio seiunxit.

Quare ne mireris, Lector, hîc in fronte Martyrologij Adonis comparere Libellum de Festiuitatibus SS. Apostolorum, & reliquorum, qui discipuli aut vicini, successoresque ipsorum Apostolorum fuerunt. *Nihil enim sine auctoribus libris, iisq; vetustissimis dedi; nihil in vulgato Adone, nisi iisdem suffragantibus mutaui. Et verò libelli huius auctoritatem tuetur ipse Ado in suo Martyrologio* II. *Iulij, vbi postquam breuiter SS. Processi & Martiniani Martyrum meminit, addit:* Quorum passio in libello Apostolorum suprà notata est. *quæ verba in vulgato Adone desiderantur, vti & nonnulla alia. Quod inde accidit, quòd Mosander libellum hunc Apostolorum, passim Martyrologio Adonis, locis suis inseruerit, iis submotis, quæ breuiculè tantùm de iisdem Sanctis notata erant. Sed aliud Ado ipse consilium inierat. Voluit Apostolos, eorumq; successores viros Apostolicos, velut duces in fronte generosi exercitus apparere, & gloriosos milites velut in aciem educere: voluit eosdem rursus in principiis & post principia (vt strenui duces solent) intercurrere. quod cur mutemus?*

Ado Viennensis, non Treuirensis, huius Maryrologij auctor.

Adonem verò Viennensem Archiepiscopum, non Treuirensem (quod existimarunt Aloysius & Mosander) vti Martyrologij, ita & huius libelli auctorem esse, fidem facit codex Euerbodiensis, qui hunc titulum præfert: Ado Viennensis Archiepiscopus quasi epilogatum compilauit, incipiens a festiuitatibus Apostolorum, aut discipulorum, aut successorum eorum. *Nam quem antè titulum dedi, est è codice S. Pantaleonis, in quo Ado ante vetus Martyrologium Romanum, vt suprà habes, præfatur, nullâ distinctione Episcopatus adiectâ. Viennensis hic Ado multo Treuirensi est antiquior: nam ille vixit tempore Ioannis* VIII. *circa annum* D.CCC. LXXIX. *ad eum enim annum Chronicon suum perduxit: alter verò siue Ado siue Vdo tempore Gregorij* VII. *circa annum* M. LXXVI. *Adonis Viennensis natalis inter Sanctos recensitus habetur* XVI. *Decembr.* Viennæ beati Adonis Episcopi & Confessoris.

Cur initiû Martyrologij à Vigiliâ Natiuitatis.

Quod hîc in Martyrologio Adonis initium sumitur, non à Kalendis Ianuarij, vt hactenus editum, sed à Vigiliâ Natiuitatis Domini, scias hoc ex Romanæ Ecclesiæ ritu factum, quæ anni epocham olim habuit Natiuitatem CHRISTI, *& à Vesperis Vigiliæ ipsius Natiuitatis annum auspicabatur. Constanter ita exhibebant tria MS. exemplaria, quibus vsus sum. Vide & Cl. V. Pauli Petauij Syntagma de Epochâ annorum.*

ADONIS ARCHIEP. VIEN. LIBELLVS DE FESTIVITATIBVS SS. APOSTOLORVM ET RELIQVORVM

QVI DISCIPVLI AVT VICINI SVCCESSORESQ. IPSORVM APOSTOLORVM FVERVNT.

E. III. KALENDAS IVLII. 29. Iunij.

ROMAE Natalis beatorum Apostolorum Petri & Pauli, qui passi sunt sub Nerone, Basso & Tusco Consulibus. Petrus secundo Claudij anno, post Episcopatum Antiochensis ecclesiæ, & prædicationem dispersionis eorum, qui de circumcisione crediderant, in Ponto, Galatiâ, Cappadociâ, Asiâ, & Bithyniâ, ad expugnandum Simonem magum Romam missus est: ibique viginti quinque annis cathedram sacerdotalem tenuit, vsque ad vltimum annum Neronis, à quo & affixus cruci, martyrio coronatus est, capite ad terram verso, & in sublime pedibus eleuatis, asserens se indignum, qui crucifigeretur vt Dominus suus. Sepultus in eadem vrbe, in Vaticano, iuxta viam triumphalem, totius orbis veneratione celebratur. Scripsit duas Epistolas, quæ Catholicæ nominantur; quarum secunda à plerisque eius negatur, propter styli cum priore dissonantiam: sed & Euangelium iuxta Marcum, qui auditor eius & interpres fuit, huius dicitur. Libri autem, è quibus vnus Actorum eius scribitur, alius Euangelij, tertius Prædicationis, quartus Ἀποκαλύψεως, quintus Iudicij, inter apocryphas scripturas repudiantur. *Hieron. de script. Eccl. cap. 1.*

Paulus quoque post passionem Domini XXV. anno, id est, secundo Neronis, postquam ab Ierusalem vsque Illyricum repleuit Euangelium Christi, Romam vinctus missus est; & sicut ipse in secundâ Epistolâ ad Timotheum scribit, liberatus de ore leonis, videlicet ferocissimi persecutoris Neronis, Euangelium Christi in Occidentis quoque partibus prædicauit. Et hic ergo quarto decimo Neronis anno, eodem die quo Petrus, Romæ pro Christo capite truncatur. Sepultusque est in viâ Ostiensi, anno post passionem Domini trigesimo septimo. Scribit autem nouem, ad septem ecclesias, Epistolas: ad Romanos vnam; ad Corinthios duas; ad Galatas vnam; ad Ephesios vnam; ad Philippenses vnam; ad Colossenses vnam; ad Thessalonicenses duas. Prætereà ad discipulos suos; Timotheo duas; Tito vnam; Philemoni vnam. Epistola autem, quæ fertur ad Hebræos, non eius creditur, propter styli sermonisque dissonantiam: sed vel Barnabæ, iuxta Tertullianum; vel Lucæ Euangelistæ, iuxta quosdam; vel Clementis, Romanæ pòst Ecclesiæ Episcopi; quem dicunt, sententias Pauli proprio ordinasse *Hieron. de script. Eccl. cap. 5.*

& ornasse sermone; vel certè (quia Paulus scribebat ad Hebræos, & propter inuidiam sui apud eos nominis, titulum in principio salutationis amputauerat; scripserat autem vt Hebræus Hebraicè, id est, suo eloquio disertissimè) ea quæ eloquenter scripta fuerant in Hebræo, eloquentiùs vertisse in Græcum. & hanc esse caussam, quòd à ceteris Pauli epistolis discrepare videatur. Eius itaque esse, non alterius, tota Ecclesia iam firmissimè tenet. Legunt quidam & ad Laodicenses; sed ab omnibus exploditur. Hic de tribu Beniamin, & oppido Iudææ, * Giscalis fuit. quo à Romanis capto, cum parentibus suis Tharsum Ciliciæ commigrauit: à quibus ob studium legis missus Ierosolymam, à Gamaliele doctissimo viro eruditus est. Cùm autem interfuisset neci martyris Stephani, & acceptis epistolis à Pontifice templi, ad persequendos eos qui Christo crediderant, Damascum pergeret, reuelatione compulsus ad fidem in vas electionis de persecutore translatus est. Cumque primùm ad prædicationem eius Sergius Paulus proconsul Cypri credidisset, ab eo, quòd eum Christi fide subegerat, sortitus est nomen.

al. Gischalis

Act. 7. & 9

30. Nou.

F. II. KALENDAS DECEMBRIS.

In ciuitate Patras prouinciæ Achaiæ, Natalis beati Andreæ Apostoli, qui etiam apud Scythiam prædicauit. Hic beatissimus Apostolus ab Ægæâ proconsule Achaiæ cõprehensus, cùm perseueranter in fide Christi & Euangelij ministerio duraret, insuperabilísque maneret, carcere primùm clausus, inde coram Proconsule grauissimè cæsus, ad vltimum cruce ligatis manibus & pedibus, funibúsque toto corpore tensus, vt longiùs cruciaretur, biduo inibi superuixit, non cessans ea, quæ Christi sunt, populum docere. Cúmque hi, qui per eum Christo Domino crediderant, satis agerent, vt deponeretur; Ægæámque, vt hoc perficeret, nolentem impellerent; Apostolus Domini circumstante populo, & Ægæâ proconsule, vt solueretur, agente, post verba orationis fulgore cælesti ferè vnâ desuper circumfulsus horâ, cum ipso lumine abscedente emittens spiritum, perrexit fine beato ad Dominum. Cuius sanctissimum corpus Maximilla potentissima matronarum reuerenter depositum sepeliuit: sed emergentibus annis, sacratissima eius ossa, vicesimo Constantij Imperatoris anno, ab Achaiâ Constantinopolim translata sunt.

Euseb. in Chron.

25 Iulij.

C. VIII. KALENDAS AVGVSTI.

Natalis beati Iacobi Apostoli, fratris Ioannis Euangelistæ, qui decollatus est ab Herode rege Ierosolymis, vt liber Actuum Apostolorum docet. Huius beatissimi Apostoli sacra ossa ad Hispanias translata, & in vltimis earum finibus, videlicet contra mare Britannicum condita, celeberrimâ illarum gentium veneratione excoluntur.

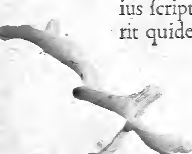
Act. 12.

27. Dec.

D. VI. KALENDAS IANVARII.

Natalis beati Ioannis Apostoli & Euangelistæ, quem Iesus amauit plurimùm: qui secundam post Neronem persecutionem mouente Domitiano, posteaquam in oleo ignito demersus nihil passus est, in Pathmum insulam relegatus vidit Apocalypsim. Interfecto autem Domitiano, & actis eius ob nimiam crudelitatem à Senatu rescissis, sub Pertinace rediit Ephesum. Et quia concussam se absente per hæreticos vidit ecclesiæ fidem, confestim hanc descriptam in Euangelio suo, Verbi Domini æternitate stabiliuit. Rogatus siquidem ab Asiæ Episcopis aduersus Cerinthum aliosque hæreticos, & maximè contra Ebionitarum dogma tunc consurgens, qui asserunt Christum ante Mariam non fuisse, compulsus est scribendi Euangelij sanctum opus suscipere. Ferunt & aliam caussam huius scripturæ; quòd cùm legisset Matthæi, Marci, & Lucæ volumina, probauerit quidem textum historiæ, & vera eos dixisse firmauerit, sed vnius tantùm anni

Hieron. de Eccl. script. cap. 9.

anni, in quo & passus est Christus, & post carcerem Ioannis, historiam texuisse. Prætermisso itaque anno, cuius acta à tribus exposita fuerant, superioris temporis, antequam Ioannes clauderetur in carcerem, gesta narrauit. Sicut manifestum esse poterit his, qui diligenter quatuor Euangeliorum volumina legerint; quæ res & διαφωνίαν, id est dissonantiam, quæ videbatur Ioannis esse cum ceteris, tollit. Ipse autem vsque ad Traiani principis tempora perseuerans, totas Asiæ fundauit rexitque ecclesias; & confectus senio, sexagesimo octauo post Passionem Domini anno mortuus, iuxta eamdem vrbem sepultus est. Scripsit autem & vnam epistolam, cuius exordium est: *Quod fuit ab initio.* quæ ab vniuersis ecclesiasticis & eruditis viris probatur. Reliquæ autem duæ, quarum principium est, *Senior Electæ dominæ & natis eius*; & sequentis, *Senior Gaio charissimo*; Ioannis presbyteri esse ab aliquibus putantur: sed nunc iam generalis Ecclesiæ consensus habet, quòd has quoque epistolas Ioannes Apostolus scripserit.

B. KALENDIS MAII. *1. Maij.*

Natalis beatorum Apostolorum Philippi & Iacobi: ex quibus Philippus cùm penè Scythiam ad fidem Christi conuertisset, diaconibus, presbyteris & Episcopis ibi constitutis, reuersus est ad Asiam, vbi continuâ prædicatione per aliquot annos insistens, multitudinem populorum Christo laboribus piis semper inseruiens lucratus est. Quique apud Hierapolim Asiæ ciuitatem dormiuit, cum patribus suis beato fine sepultus.

Iacobus verò, qui & frater Domini legitur, cognomento Iustus, post passionem Domini statim ab Apostolis Ierosolymorum Episcopus ordinatus est. Hic de vtero matris sanctus fuit, vinum & siceram non bibit, carnem nullam comedit, numquam adtonsus est, nec vnctus vnguento, nec vsus balneo. Huic soli licitum erat ingredi Sancta sanctorum. siquidem vestibus laneis non vtebatur, sed lineis. solúsque ingrediebatur templum, & fixis genibus pro populo deprecabatur, intantùm vt camelorum duritiem traxisse eius genua crederentur. Hic itaque cùm publicè in Cóncilio compelleretur à Iudæis, vt Christum Dei filium denegaret, & ille voce maximâ protestaretur ad populum, dicens; Quid me interrogatis de Filio hominis? Ecce ipse sedet à dextris virtutis Dei, & venturus est cum nubibus cæli; præcipitatus de pinnâ templi, confractis cruribus, adhuc semianimis tollens ad cælum manus, diceret; Domine ignosce eis, quod enim faciunt, nesciunt; fullonis fuste in cerebro percussus occubuit. Hic est de quo Apostolus Paulus scribit ad Galatas: *Alium autem Apostolorum vidi neminem, nisi Iacobum fratrem Domini.* Et Apostolorum super hoc crebrius Acta testantur. Euangelium quoque, quod appellatur secundùm Hebræos, & à beato Hieronymo in Græcum sermonem Latinumque translatum est, post resurrectionem Saluatoris de eo refert: *Dominus autem cùm dedisset sindonem seruo sacerdotis, venit ad Iacobum Iustum & apparuit ei. Iurauerat autem Iacobus se non comesturum panem ab illâ horâ, quâ biberat calicem Domini, donec videret eum resurgentem à dormientibus.* Rursúsque post paulum: *Afferte, ait Dominus, mensam & panem.* Statímque additur: *Tulit panem, & benedixit, & fregit, & dedit Iacobo Iusto, dixitque ei: Frater mi, comede panem tuum, quia Filius hominis surrexit à dormientibus.* Triginta itaque annis Ierosolymę rexit ecclesiam, id est, vsque ad septimum Neronis annum; & iuxta templum, vbi præcipitatus fuerat, sepultus est. Quidam in monte Oliueti eum conditum putant: sed falsa eorum opinio est. Scripsit autem vnam tantum Epistolam, quæ de septem canonicis est.

Hieron. de eccl. script. cap. 2.

Gal. 1.

E. IX. KALENDAS SEPTEMB. *24. Aug.*

Natalis beati Bartholomæi Apostoli: qui apud Indiam Christi Euangelium prædicans, decollatione martyrium compleuit. Huius Apostoli sacratissimum

corpus

corpus primùm ad insulam Liparis, quæ Siciliæ vicina est, deinde Beneuentum translatum piâ fidelium veneratione celebratur.

21. Dec. E. XII. KALENDAS IANVARII.

Natalis beati Thomæ Apostoli, qui Parthis & Medis Euangelium prædicans, passus est in Indiâ. Corpus eius in ciuitatem, quam Syri Edessam vocant, translatum, ibique digno honore conditum est.

21. Sept. E. XI. KALENDAS OCTOBRIS.

Hieron de script. Eccl. cap. 3. Natalis beati Matthæi Apostoli & Euangelistæ; qui primus in Iudæâ Euangelium Christi Hebræo sermone conscripsit, pòst verò apud Æthiopiam prædicans, martyrium passus est. Euangelium, eius stylo scriptum, ipso reuelante, tempore Zenonis Imperatoris inuentum est. Idem autem Matthæus in Euangelio Leui appellatur. Matth. 2. Luca 5.

28. Oct. G. V. KALENDAS NOVEMB.

Luca 6. Act. 1. Natalis beatorum Apostolorum Simonis Cananæi, qui & Zelotes scribitur, & Thadæi, qui etiam Iudas Iacobi legitur; & alibi appellatur Lebæus, quod interpretatur corculus. E quibus Thadęus apud Mesopotamiam, Simon verò apud Ægyptum traditur prædicasse: inde simul Persidam ingressi, cùm fidei Christi innumeram gentis ipsius multitudinem subdidissent, & Ecclesiam Domini latè iam fundatam viderent, martyrium ibi, cursum temporis explentes, beato certamine consummauerunt; honorificè sepulti à populis Christianis, quos Domino ipsi genuerât. Quòd quidam putant Simonem Apostolum vnum de duodecim ipsum esse, qui sub Traiano crucem passus sit, omnino falsum est. Nam & Beda sanctus presbyter, qui hoc super Acta Apostolorum sentit, Isidorum secutus, in libro Retractationum se hoc non benè sensisse reprehendit. Sed & historia Ecclesiastica, non de Apostolo, sed de alio Simone gesta narrat. Isid. de vit. & ob. SS. cap. 81. Euseb. li. 3. cap. 16.

2. Maij. C. VI. NONAS MAII.

InMartyrol. Adonis est 18. Feb. Natalis beati Simeonis Episcopi & martyris, qui propinquus Saluatoris secundùm carnem, Ierosolymorum Episcopus post Iacobum fratrem Domini est ordinatus; & persecutione Traiani multo tempore suppliciis affectus, martyrio consummatus est: omnibus, qui aderant, & ipso iudice mirantibus, vt centum viginti annorum senex crucis supplicium pertulisset. Euseb. lib. 3 cap. 26.

24. Febr. F. VI. KAL. MARTII.

Act. 1. Natalis sancti Matthiæ Apostoli, qui post ascensionem Domini à beatis Apostolis sorte electus, atque in locum Iudæ proditoris Domini subrogatus, apud Iudæam Christi Euangelium prædicauit.

11. Iunij. A. III. IDVS IVNII.

Hieron. de script. Eccl. cap 6. Act. 11. Natalis sancti Barnabæ Apostoli, qui cùm esset Cyprius, cum Paulo gentium Apostolus ordinatus est. Hic posteà propter Ioannem discipulū, qui & Marcus vocabatur, separatus à Paulo, nihilominus Euangelicæ prædicationis iniunctum sibi opus exercuit. Cuius corpus tempore Zenonis Imperatoris, ipso reuelante, repertum est. Hic vnam ad ædificationem Ecclesię pertinentem epistolam composuit, quæ tamen inter apocryphas legitur.

18. Oct. D. XV. KALENDAS NOVEMB.

Hieron de script. Eccl. cap. 7. Natalis sancti Lucæ Euangelistæ, qui fuit natione Syrus Antiochensis, arte medicus, discipulus Apostolorum; Paulum secutus vsque ad confessionem eius, seruiens Domino sine crimine: neque vxorem vmquam habens neque filios. Septuaginta & trium annorum obiit in Bithyniâ, plenus Spiritu sancto. Sepultus
Euseb. in Chron. autem nunc Constantinopoli; ad quam vrbem, vicesimo Constantij anno, ossa eius, cum reliquiis Andreæ Apostoli, translata sunt. Scripsit Euangelium, quod non solùm ab Apostolo Paulo didicit, qui cum Domino in carne non fuerat, sed & à

& à ceteris Apostolis. Quod & ipse quoque in principio voluminis sui declarat, dicens: *Sicut tradiderunt nobis, qui à principio ipsi viderunt, & ministri fuerunt sermonis*. Luc. 1. Aliud quoque volumen edidit egregium, quod titulo Apostolicarum ΠΡΑΞΕΩΝ prænotatur. Cuius historia vsque ad biennium Romæ commorantis Pauli peruenit, id est, vsque ad quartum Neronis annum. Ex quo intelligimus, in eadem vrbe librum esse compositum.

C. VII. KALENDAS MAII.

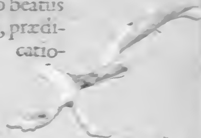
25. Apr. Natalis sancti Marci Euangelistæ. Hic discipulus & interpres Apostoli Petri, rogatus Romæ à fratribus scripsit Euangelium, quod quanto tardius ceteris inchoauit, tantum in longiora scribendo tempora porrexit. (Hieron. de script. Eccl. cap. 8.) Ab initio namque Euangelicæ prædicationis, quod per Ioannem factum cœpit, ad illud vsque tempus narrando peruenit, quo Apostoli idem Euangelij verbum totum prædicando disseminauere per orbem. Quod cum Petrus audisset, probauit, & Ecclesiis legendum sua auctoritate edidit: quo assumpto, idem Marcus perrexit Ægyptum, & primus Alexandriæ Christum annuntians, cõstituit ecclesiam, tantâ doctrinâ & vitæ continentiâ, vt omnes sectatores Christi ad exemplum sui cogeret. Meminit huius Marci & Petrus in primâ Epistolâ, sub nomine Babylonis figuraliter Romam significans: *Salutat vos quæ est Babylone coëlecta, & Marcus filius meus.* 1. Pet. 5. Quique constitutis & confirmatis ecclesiis per Libyam, Marmaricam, Hammoniacam, Pentapolim, Alexandriam, atque Ægyptum vniuersam; ad vltimum tentus est à paganis, qui remanserunt Alexandriæ. Qui videntes eum die sancto Paschæ Missas facientem, miserunt funem in collo eius, & trahebant eum ad loca Bucoliæ, quæ erant iuxta mare sub rupibus, vbi erat ecclesia constructa, & defluebant carnes eius in terram, ac saxa inficiebantur sanguine. Vespere autem facto miserunt eum in carcerem, vbi circa mediam noctem primò angelicâ visitatione confortatus est: deinde ipso Domino ei apparente, ad cælestia regna vocatus est. At manè dum traheretur ad loca Bucoliæ, gratias agens, & dicens, Domine in manus tuas commendo spiritum meum, defunctus est, & à viris religiosis sepultus in loco lapidis excisi cum gloriâ. Ordinauerat autem pro se Alexandriæ Episcopum Anianum. Mortuus est autem octauo Neronis anno.

C. VII. KALENDAS IANVARII.

26. Dec. Natalis beatissimi Stephani Protomartyris: qui non multò post ascensionem Christi ab Apostolis, cùm esset plenus fide & Spiritu sancto, diaconus ordinatur. Hic faciens signa & prodigia magna in populo, plenus gratiâ & virtute, in nomine Domini nostri Iesu Christi, (Act. 6. 7. 8.) à quibusdam, qui erant de Synagogâ, quæ dicitur Libertinorum, & Cyrenensium, & Alexandrinorum, & qui à Ciliciâ & Asiâ, cum eo disputantibus, & conquirentibus atque altercantibus, nec resistere valentibus sapientiæ & Spiritui sancto, quo loquebatur; concitato populo ac senioribus, scribisque aduersus eum commotis; raptus & adductus in concilium est: cumque insimularetur aduersus locum sanctum & legem docuisse, plenus Spiritu sancto ostendit, quomodo Iesus Christus ex lege monstraretur & Prophetis. At illi stridentes dentibus in eum, & frementes in cordibus suis, atque aures suas comprimentes, impetu facto eiecerunt eum extra ciuitatem: & lapidatus martyr obdormiuit. Cuius beatissimum corpus viri timorati comportauerunt, & fecerunt planctum magnum super eum. Scribit beatus Lucas Euangelista beatissimam eius passionem in Actibus Apostolorum.

C. VIII. IDVS IVNII.

6. Jun. Natalis Philippi, qui fuit vnus de septem diaconibus, qui cum beato Stephano statim post ascensionem Christi ab Apostolis sunt ordinati: de quo beatus Lucas in Actibus Apostolorum refert, quod signa & prodigia faciendo, prædicatio-

Act.8.& 21. cation e suâ Samaritas ad fidem Christi conuertit: & Candacis Reginæ Æthio-
Euseb. li.2. pum studiosum in Scripturis eunuchum, in fonte, qui est in vico Bethsoro in tri-
cap.1.& lib.3.c.25. bu Iuda, euntibus ab Æliâ ad Hebron, in vicesimo lapide, baptizauit: qui posteà apud Cæsaream requieuit. Iuxta quem tres virgines filiæ ipsius prophetissę tumulatæ iacent: nam quarta filia illius plena Spiritu sancto in Epheso occubuit. Quidam tamen putant, apud Hierapolim eas tumulatas, vbi Apostolus Philippus vnus de duodecim quiescit. Cuius fuisse filiæ ab aliquibus scriptoribus putatæ sunt.

9. Apr. A. V. IDVS APRILIS.

Beati Prochori diaconi, præclarissimi fide & miraculis viri, apud Antiochiam martyrio consummati, ibíque quiescentis.

10. Ian. C. IV. IDVS IANVARII.

Beati Nicanoris diaconi, gratiâ fidei & virtute admirandi, apud Cyprum gloriosissimè coronati, ibique venerabiliter sepulti.

19. Apr. D. XIII. KALENDAS MAII.

Sancti Timonis diaconi apud Berœam, qui primò Doctor resedit, deinde verbum Domini disseminans venit Corinthum, ibíque à zelantibus Iudæis & nomen Christi persequentibus Græcis traditus, vt ferunt, primò flammis iniectus, sed nihil læsus; deinde cruci adfixus martyrium suum impleuit. Sepultus apud Corinthum gloriosè.

23. Ian. B. X. KALENDAS FEBRVARII.

Sancti Parmenæ diaconi: qui traditus gratiæ Dei, à fratribus iniunctum officium prædicationis plenâ fide consummauit, martyrij gloriam adeptus Philippis quieuit.

24. Ian. C. IX. KALENDAS FEBRVARII.

Natalis sancti Timothei discipuli beati Pauli Apostoli; qui apud Ephesum à beato Apostolo Episcopus ordinatus, post multos pro Christo agones dormiuit. Cuius corpus cum reliquiis beati Andreæ & Lucæ vicesimo Constantij anno Constantinopolim translatum est.

4. Ian. D. II. NONAS IANVARII.

Natalis beati Titi Apostolorum discipuli: qui ordinatus ab Apostolo Paulo Cretensium Episcopus, cui etiam epistolam omni Ecclesiæ Dei celeberrimam idem Apostolus misit, post prædicationis officium fidelissimè consummatum, beatum finem adeptus, sepultus est in ecclesiâ, vbi à beato Apostolo fuerat dignus minister constitutus.

9. Maij. C. VII. IDVS MAII.

Natalis sancti Hermæ, cuius Apostolus Paulus ad Romanos scribens memi-
Rom.16. nit: *Salutate Phlegontham, Hermen, Patrobam, Herman, & qui sunt cum eis fratres.* Hunc adserunt auctorem esse libri, qui appellatur Pastor: & apud quasdam Gręciæ ecclesias etiam publicè legitur. Reuerà vtilis liber, multique de eo scriptorum veterum vsurpauêre testimonia; sed apud Latinos pęnè ignotus est. Qui dignè Deo semetipsum sacrificans, acceptabilisque Deo hostia factus, virtutibus clarissimè fundatus, cæli regna petiuit. Sepultus apud vrbem Romam. Titulus nomine ipsius, iuxta quod baptisterium ex facultatibus sanctæ Praxedis est extructum, & beato Pio discipulo Apostolorum operante studio consecratum, venerabiliter ei statutus est.

16. Febr. E. XIV. KALENDAS MARTII.

Natalis sancti Onesimi, de quo beatus Apostolus Philemoni familiares litte-
Philem.1. ras mittit. *Obsecro te de meo filio quem genui in vinculis Onesimo, qui tibi aliquando inutilis fuit, nunc autem & mihi & tibi vtilis, quem remisi: tu autem illum, id est, visce-*

viscera mea suscipe. quem beatus idem Apostolus Episcopum ordinans, prædicationisque verbum ei committens, apud Ephesiorum ciuitatem reliquit: cui Episcopus post beatum Timotheum & ipse resedit. De quo & beatus Ignatius Ephesiis mittens epistolam, ita dicit: *Quoniam ergo suscepi multitudinem vestram in nomine Domini in Onesimo, dilecto præceptore nostro, vestro autem Episcopo; obsecro eum secundùm Iesum Christum diligere vos, & vos omnes in concordia eius in ipso esse: benedictus enim Dominus, qui vobis talibus talem Episcopum donauit habere in Christo.* Hic Romam perductus, atque ibi pro fide Christi lapidatus, sepultus est Christi martyr primùm ibi; inde ad loca, vbi fuerat ordinatus Episcopus, corpus eius est delatum. *Ignat. ep. 14 ad Ephes.*

E. IX. KALENDAS DECEMB. *23. Nou.*

Natalis sancti Clementis, de quo Apostolus Paulus ait: *Cum Clemente & ceteris cooperatoribus meis, quorum nomina sunt in libro vitæ.* Hic quartus post Petrum Romæ Episcopus, (siquidem secundus Linus fuit, tertius Anacletus) sub persecutione Traiani, trans Pontum mare in eremo, quod adiacet ciuitati Chersonæ, relegatur exilio. vbi cùm per doctrinam eius plures conuerterentur ad Dominum, paganis insistentibus, inuidiosa relatio cucurrit ad Imperatorem Traianum, quæ diceret ibi per Clementem Christianorum populum adcreuisse. Qui misit ducem Aufidianum: qui cùm videret (multos Christianos occidens) fixum in omnibus beatum Clementem, & penitùs mutari non posse, iussit præcipitari eum in mari medio, ligatâ ei ad collum anchorâ. talique martyrio discipulus Petri coronatur: & nominis eius memoriam vsque hodie Romæ extructa ecclesia custodit. *Philip. 4. Hieron. de script. Eccl. cap. 15. Pontificale cap. 4.*

D. KALENDIS FEBRVARII. *1. Febr.*

Natalis sancti Ignatij Episcopi & Martyris, qui tertius post Petrum Apostolum Antiochenam rexit Ecclesiam: qui persecutione Traiani damnatus ad bestias Romam vinctus mittitur. vbi præsente Traiano circumsedente Senatu, pilis plumbeis scapulæ eius primùm contusæ, deinde vngulis latera eius dilaniata, & lapidibus asperis confricata. Pòst expansæ manus eius & igni repletæ, papyro oleo infuso & incenso latera eius adusta. Pòst super carbones pauimento aspersos, vbi sanctæ plantæ illius steterunt. Post lectum flammantem, post dorsum eius vngulis discissum & dilaceratum, post aceto & sale plagas eius perfusas, post vinculis ferreis beata membra illius astricta, & pedes eius in ima carceris ligno conclusos, vbi tribus diebus ac noctibus panem non comedens & aquam non bibens mansit; sedente Traiano pro Tribunali in amphitheatro, concurrente omni turbâ Romanorum, ligatus duobus obiicitur leonibus. Cumque iam proiectus bestias rugientes audiret, ardore patiendi ait: Viri Romani, qui hoc certamen spectatis, non sine causâ laboraui, non propter prauitatem hæc patior, sed propter pietatem: frumentum Christi sum, dentibus bestiarum molar, vt panis mundus inueniar. Hæc illo dicente adcurrerunt ad eum leones, & ex vtraq; parte super eum incidentes præfocauerunt eum tantummodò, & non tetigerunt carnes eius, vt reliquiæ eius tuitio essent Romanorum & magnæ Vrbis, in quâ Petrus crucifixus est, Paulus decollatus, Onesimus lapidatus. Passus est vndecimo Traiani anno, consulatu Attici & Marcelli, Kalend. Febr. Reliquiæ corporis eius à fratribus, qui eum vsque ad martyrium deduxerant, Antiochiam relatæ, iacent extra portam Daphniticam in cœmeterio ecclesiæ XVI. Kalendas Ianuarij delatæ. *Hieron. de script. Eccl. cap. 16.*

G. PRIDIE NONAS MAII. *6. Maij.*

Natalis sancti Euodij, qui ab Apostolis Antiochiæ Episcopus ordinatus est, de quo beatus Ignatius ad Antiochenam Ecclesiam: *Pauli & Petri facti estis* *Ignat. ep. 12 ad Antioch.*

discipuli, nolite perdere depositum, quod vobis commendauerunt. Mementote dignè beatissimi Euodij, pastoris vestri, qui primus vobis ab Apostolis Antistes ordinatus est. Non confundamus patrem, sed efficiamur certi filij & non adulterini. Hic martyr apud Antiochiam vrbem, cui præfuit, sepultus est.

23. *Iulij.* A. X. KALENDAS AVGVSTI.

Vide in Martyrol. Adonis de hoc fusiùs. Natalis sancti Apollinaris Episcopi, qui Romæ ordinatus ab Apostolo Petro Rauennam missus est, qui etiam in Æmiliâ prædicauit, & in partibus Corinthiorum, & in Mæsiâ, & in ripâ Danubij, & in partibus Thraciæ, in quibus locis exilio relegatus est, & vbicumque peruênit, innumeras virtutes fecit, & passiones sustinuit: nam nimiâ cæde pænè mactatus & diutiùs fustibus cæsus, ac nudis pedibus super prunas impositus, rursum cæsus & equuleo appensus, tortus est, & saxo ôs eius contusum est, & cum grauissimo ferri pondere inclusus in carcere horrifico, atque in ligno extensus est, vbi ab hominibus quidem neglectus, sed ab Angelo publicè pastus est: deinde catenatus, & in exilium directus est, in quo rursum diutiùs fustibus cæsus, & rursum in Rauennâ ligatus, à paganis cæsus & vulneratus, & rursum in carcerem missus & cæsus, sic martyrium consummauit sub Vespasiano Cæsare, Demosthene patricio. Rexit Ecclesiam annos XXVIII. dies IV. mensem I.

26. *Ian.* E. VII. KALENDAS FEBRVARII.

Vide in Martyrol. Adonis de hoc fusiùs. Natalis S. Polycarpi, qui beati Ioannis discipulus, & ab eo Smyrnæ Episcopus ordinatus, totius Asiæ princeps fuit. Posteà verò, regnante Marco Antonino, & Lucio Aurelio Commodo, quartâ post Neronem persecutione, Smyrnę sedente Proconsule, & vniuerso populo in amphitheatro aduersum eum personante, igni traditus est. Cum quo etiam alij duodecim, ex Philadelphiâ venientes, apud præfatam vrbem martyrio consummati sunt.

Tunc etiam Germanicus, athleta Christi insignis, glorioso martyrij agone translatus est. Nam cùm à Iudice damnatus fuisset ad bestias, vltrò sibi præparatam bestiam prouocauit, despiciens videlicet temporalem morté, & coronam vitæ æternæ veloci fine adipisci desiderans. Scripsit idem beatus Polycarpus ad Philippenses valdè vtilem epistolam, quæ vsque hodie in Asię conuentu legitur.

13. *Iulij.* E. III. IDVS IVLII.

al. Silæ Natalis sancti *Sileę Apostoli, qui cùm esset vnus de primis fratribus, & ab Act. 15. 16. 17. 18. Apostolis ad Ecclesias gentium destinatus, cum Barnabâ & Iudâ, posteà ab Apostolo Paulo assumptus, prædicationis officium, gratiâ Domini plenus, instanter consummauit, atque apud Macedoniam in passionibus suis Christum clarificans, postmodum requieuit.

19. *Iulij.* D. XIV. KAL. AVGVSTI.

Coloss. 1. & 4. & ad Philem. Natalis beati Epaphræ, qui à beato Paulo Colossis ordinatus Episcopus, clarus virtutibus, martyrij palmam pro ouibus sibi commendatis virili agone percepit. Sepultus apud eamdem vrbem.

26. *Iulij.* D. VII. KAL. AVGVSTI.

Act. 19. Rom. 16. 2. Tim. 4. Natalis Erasti, qui Philippis à beato Paulo Episcopus relictus, ibi martyrio coronatus quieuit.

18. *Dec.* B. XV. KAL. IANVARII.

Polyc. ep. vnic. ad Philipp. Natalis beatorum Rufi & Zosimi, de quorum agone felici sanctus Polycarpus in epistolâ ad Philippenses scribit, dicens: *Deprecor autem vos omnes obedientiæ operam dare, ac meditari patientiam, quam vidistis in Ignatio & Rufo & Zosimo beatissimis viris: scientes quòd hi non in vacuum, sed per fidem & iustitiam cucurrerunt, donec venirent ad locum sibi à Domino præparatum: quoniam quidem passionum eius*

parti-

participes extiterunt, nec dilexerunt præsens sæculum, sed eum qui pro ipsis & pro omnibus mortuus est & resurrexit.

F. II. NONAS AVGVSTI. 4. Aug.

Natalis beati Aristarchi, de quo Apostolus Paulus Colossensibus scribit, *Salutat vos Aristarchus concaptiuus meus*; qui comes indiuiduus Apostolo permansit vsque ad eius confessionem, qui constitutus Thessalonicensium Episcopus, post longos & beatissimos agones à Christo coronatus quieuit. Coloss. 4. Act. 19. 20. 27.

D. VIII. IDVS SEPTEMBRIS. 6. Sept.

Natalis sancti Onesiphori, de quo ad Timotheum scribit Apostolus, *Det misericordiam Dominus Onesiphori domui, quia sæpè me refrigerauit, & catenam meam non erubuit: sed cùm Romam venisset, sollicitè me quæsiuit, & inuenit. Det illi Dominus inuenire misericordiam à Domino in illâ die. Et quanta Ephesi ministrauit, meliùs tu nosti.* 2. Tim. 1.

B. VII. KALENDAS OCTOBRIS. 25. Sept.

Natalis Cleophę, qui vnus fuit de LXX. Christi discipulis. Cui post resurrectionem eunti cum alio condiscipulo in castellum nomine Emmaus, quod Nicopolis nunc dicitur, Dominus apparuit. Quem tradunt in eadem vrbe in eadémq; domo, in quâ mensam, quasi peregrino, Domino parauerat, pro confessione illius, quem ibi ipse recognouerat, à Iudæis occisum, & gloriosâ memoriâ etiam sepultum. Lucæ 4.

D. IV. NON. OCTOBRIS. 4 Oct.

Natalis SS. Crispi & Caij, quos apud Corinthios beatus Apostolus se dicit baptizasse. Cuius Caij meminit idem Apostolus ad Romanos, *Salutat vos Caius hospes meus, & vniuersæ ecclesiæ.* Cuius & beatus Ioannes, scribens ei epistolam, meminit, *Senior Caio charissimo, quem ego diligo in veritate.* 1. Cor. 1. Rom. 16. Ioan. ep. 3.

F. IV. KAL. IANVARII. 29. Dec.

Natalis sancti Trophimi, de quo scribit Apostolus ad Timotheum, *Trophimum autem reliqui infirmum Mileti.* Hic ab Apostolis Romæ ordinatus Episcopus, primus ad Arelatem vrbem Galliæ ob Christi Euangelium prædicandum directus est. Ex cuius fonte, vt beatus Papa Zosimus scribit, totæ Galliæ fidei riuos acceperunt: qui apud eamdem vrbem in pace quieuit. 2. Tim. 4.

D. XI. KALENDAS APRILIS. 22. Mar.

Natalis sancti Pauli, quem beati Apostoli ordinatum vrbi Narbonæ Episcopum miserunt. Quem tradunt eumdem ipsum fuisse Sergium Paulum Proconsulem, virum prudentem: à quo ipse Paulus sortitus est nomen, quia eum fidei Christi subegerat; quíque ab eodem sancto Apostolo, cùm ad Hispanias prædicandi gratiâ pergeret, apud præfatam vrbem Narbonam relictus, prædicationis officio non segniter impleto, clarus miraculis coronatus sepelitur.

D. XII. KAL. FEBRVARII. 21. Ian.

Natalis sancti Publij Athenarum Episcopi, qui princeps insulæ Melite vel Militenę, cùm nauigantem beatum Apostolum Paulum Romam, sub custodiâ detentum per triduum hospitio receptum, humanè tractasset, vt beatus Lucas refert, patrem ipsius Publij contigit febribus & dysenteriâ iacere. Ad quem cùm intrasset beatus Apostolus, & imposuisset illi manus, & orasset, sanauit eum. Quem Publium adhærentem sibi beatus Apostolus posteà ordinatum Episcopum, ad prædicandum direxit: qui postmodum Atheniensium ecclesiam nobiliter rexit, & præclarus virtutibus & doctrinâ præfulgens, ob Christi martyrium gloriosè coronatur: nam primus Dionysius, inde Publius iste Athenis præfuit. Act. 28. Euseb. li. 4. cap. 22.

F. VII. KAL. IVNII. 26. Maij.

Natalis sancti Quadrati Apostolorum discipuli, qui in locum beati Publij Athenarum Episcopi substituitur & Ecclesiam grandi terrore dispersam fide & Hieron. de script. Eccl. cap. 19.

industriâ suâ congregat: cumque Adrianus Athenis exisset hieme inuisens Eleusinam, & omnibus pænè Græciæ sacris initiatus, dedisset occasionem his qui Christianos oderant absque præcepto Imperatoris vexare credentes, porrexit ei librum pro nostrâ religione compositum valdè vtilem, plenumque rationis & fidei, Apostolicâ doctrinâ dignum, in quo & antiquitatem suæ ætatis ostendens, ait plurimos à se visos, qui variis in Iudæâ oppressi calamitatibus, à Domino sanati fuerant, & qui à mortuis resurrexerant: *quia vnà cum filiabus Philippi, & in propheticâ gratiâ celeberrimus fuit.

Act. 21.
* Deest hoc Hieron.

3. Octob.

C. V. NON. OCTOBRIS.

Act. 17.

Natalis sancti Dionysij Areopagitæ, qui, vt liber Actuum Apostolorum indicat, ad prædicationem beati Pauli Apostoli apud Athenas ad fidem Christi conuersus, primus eiusdem ciuitatis Episcopus ab eodem est constitutus.

22. Iulij.

G. XI. KAL. AVGVSTI.

Natalis sanctæ Mariæ Magdalenæ, de quâ, vt Euangelium refert, septem dæmonia eiecit Dominus. Quæ etiam inter alia dona insignia Christum à mortuis resurgentem prima videre meruit.

23. Sept.

G. IX. KAL. OCTOBRIS.

Natalis sanctæ Theclæ virginis de Iconio ciuitate Orientis, quæ à Paulo Apostolo instructa, in confessione Christi ignes ac bestias deuicit, & post multa certamina ad doctrinam multorum veniens Seleuciam requieuit in pace.

3. Sept.

A. III. NONAS SEPTEMBRIS.

Rom. 16.

Natalis sanctæ Phœbes, de quâ beatus Apostolus Romanis scribit: *Commendo autem vobis Phœben sororem nostram, quæ est in ministerio Cenchris, vt eam suscipiatis in Domino dignè sanctis, & adsistatis ei in quibuscumque desiderauerit: vestris etenim ipsa quoque adsistit multis, etiam & mihi ipsi.*

2. Iulij.

A. VI. NONAS IVLII.

Natalis sanctorum Processi & Martiniani, qui cùm essent Magistriani Melloprincipes & viderent mirabilia, quæ faciebat per beatos Apostolos suos Petrum & Paulum Dominus Iesus Christus, mirari cœperunt. Erant tunc temporis beatissimi Apostoli traditi Paulino sub custodiâ Mamurtini in monte Tarpeio, vbi de monte suis orationibus aquam manare fecerunt. Tunc sunt baptizati Processus & Martinianus à beato Petro Apostolo & alij promiscui sexus numero XLVII. Quod cùm nuntiatum esset Paulino, scilicet quòd Processus & Martinianus Magistriani Mellochristiani effecti essent, misit milites & tenuit eos, iussitque in custodiam retrudi. Sequenti die educti cùm constantissimè Christum faterentur, iussit Paulinus, vt lapidibus os eorum contunderetur; sed illi gloriam in excelsis Deo dicebant. Allata est & tripoda, & supra eam Iouis aureus. Illi cùm viderent, risum facientes exspuerunt in Iouem, & in tripodam. Tunc iussi sunt in equuleo suspendi, & adtrahi neruis, & cædi fustibus. Iussumque est, vt flammæ ponerentur circa latera eorum. Erat autem ibi matrona nobilissima nomine Lucina, quæ confortabat eos, dicens: Milites Christi constantes estote, & nolite metuere pœnas quæ ad tempus sunt. Iterùm appensi in equuleo, à militibus cæsi sunt scorpionibus, iterùm retrusi in custodiam, vbi venerabilis femina Lucina ministrabat eis. Post triduum Paulinus arreptus à dæmonio exspirauit. Cæsareus præfectus hoc Neroni intimauit. cui Nero præcepit, dicens: Non tardentur, sed celeriùs extinguantur. Tunc educti foras muros vrbis Romę, in viâ, quę Aurelia nuncupatur, gladio cęsi sunt. Corpora eorum beatissima Lucina collegit, & cùm aromatibus pretiosis sepeliuit in prædio suo in Arenario, iuxta locum, vbi decollati sunt, sub die VI. Non. Iulij.

F. II. KALEND. IVLII. 30. Iunij.

Natalis beatissimæ Lucinæ, quæ à beatis Apostolis baptizata & instructa est, quę de facultatibus suis Sanctorum necessitatibus communicans, vincula & carceres eorum semper subleuare studuit, atque eorum sepulturis venerabiliter inseruire. Quorum meritis & ipsa sociata, pretiosissimam mortem confessione Christi adepta, atria Ierusalem intrare, vota sua Domino persoluendo meruit: ac Romæ in cryptâ laudabili, quam ipsa ad condendum Martyrum corpora construxerat, honorabiliter sepulta. Vide gesta SS. Processi & Martiniani 2. Iul.

G. XII. KAL. FEBRVARII. 21. Ian.

Natalis beatissimæ Agnetis virginis & martyris, quæ tertiodecimo ætatis suæ anno in vrbe Româ passa est. Hæc, dum ab scholis reuertitur, à Præfecti filio adamatur: cuius parentes dum requisisset, cœpit offerre plurima, & plura promittere; denique detulerat secum pretiosissima ornamenta, quæ à beatâ Agnete veluti quædam stercora sunt recusata. Vnde factum est, vt iuuenis maiori perurgeretur stimulo, & putans eam meliora velle accipere ornamenta, omnem lapidem pretiosum secum defert & gloriam; & per se ipsum, & per notos & affines cœpit aures appellare virginis; diuitias, domos, possessiones, familias, atque omnes mundi diuitias repromisit, si consensum suum eius coniunctioni non negaret. Sed cùm beatissimam virginem inclinare nullis donis aut promissionibus posset, insanus iuuenis amore corrumpitur cæco, & inter angustias animi & corporis anhelo cruciabatur spiritu. Inter hæc lecto prosternitur, & per alta suspiria amor à medicis aperitur. Fiunt nota patri, quæ fuerant inuenta à medicis, & eadem paterna voce, quæ fuerant iam dicta à filio, ad petitionem virginis reuoluuntur. Abnegat Agnes beatissima, & se nullo pacto asserit prioris sponsi fœdera violare. Tunc Præfectus cœpit vehementer inquirere, quis esset, de cuius se Agnes potestate iactaret. Extitit quidam, qui diceret hanc Christianam esse ab infantiâ, & magicis artibus ita occupatam, vt dicat Christum sponsum suum. Audiens hæc præfectus Symphronius, lætus efficitur, & missâ apparitione cum ingenti strepitu suis eam tribunalibus præcepit assisti. Quam cùm nec blandimentis, nec terroribus posset ab statu sui propositi mouere, iussit eam exspoliari, & nudam ad lupanar duci sub voce præconiâ dicentis: Agnem sacrilegam virginem, Diis blasphemiam inferentem, scortum traditam lupanaribus. Statim autem vt spoliata est, crine resoluto tantam densitatem capillis eius gratia diuina concessit, vt meliùs eorum fimbriis videretur quàm vestibus tecta. Ingressa autem turpitudinis locum, Angelum illic Domini præparatum ita inuenit, vt circumdaret eam immenso lumine. Cumque se in oratione Domino substrauisset, apparuit ante oculos eius stola candidissima, & apprehendens eam induit se. erat autem ad mensuram corpusculi eius indumentum nimio candore conspicuum. Intereà Præfecti filius venit ad locum, credens se ludibrium exercere: & audacter ingressus, vidit tantum lumen circa eam; sed quia non dedit honorem Domino, cecidit in faciem suam, & præfocatus à diabolo exspirauit. Hunc tamen virgo post paululum orando resuscitauit. qui egressus foràs, cœpit clamare: Vnus Deus in cælo & in terrâ & in mari, qui est Deus Christianorum: nam omnia templa vana sunt, dij qui coluntur vani sunt, & penitùs nec sibi possunt aliquid nec aliis præstare. Præfectus autem videns tanta mirabilia, obstupuit; sed veritus proscriptionem, si contra Pontifices templorum ageret, qui seditionem populorum concitauerant, & Agnem contra sententias suas defensaret, vicarium ad seditionem populi Iudicem derelinquit. Ipse autem tristis abscessit, quòd eam non potuit post resurrectionem filij sui liberare. Vicarius verò Aspasius nomine iussit in conspectu omnium ignem copiosum

ſum incendi, & in medio eam præcepit flammarum iactari. Quod dum fuiſſet impletum, ſtatim in duas partes diuiſæ flammæ hinc atque illinc ſeditioſum populum exurebant. Beata autem Agnes expandens manus ſuas, in medio ignis orationẽ fudit ad Dominum. Completâ oratione ita omnis ignis extinctus eſt, vt nec tepor quidem incendij remanſiſſet. Tunc Aſpaſius ſeditionem populi, qui hoc non virtutibus diuinis, ſed maleficiis reputabant, minimè ferens, in gutture eius gladiũ mergi præcepit: atq; hoc exitu ſanguinis ſui rubore perfuſam, Chriſtus ſibi ſponſam & martyrem conſecrauit: parentes verò eius cum gaudio abſtulerunt corpus eius, & poſuerunt illud in prædio ſuo, non longè ab Vrbe, viâ Numentanâ XI. Kal. Febr. vbi baſilicam poſt aliquot annos petente Conſtantiâ filiâ, Conſtantinus Auguſtus conſtruxit. Fuerat enim ab obſeſſis vulneribus eadem Regina & virgo, ad ſepulchrum Agnetis ſanata, ibíque Mauſoleum ſibi ipſa conſtituit. Paſſa eſt autem beata Agnes ſub præfecto Vrbis Symphronio, vicario eiuſdem Vrbis Aſpaſio.

5. Febr.

A. NONIS FEBRVARII.

Sanctæ Agathæ virginis & martyris, in Siciliâ ciuitate Catanæ ſub Quinctiano proconſule, Imperatore Decio: qui conſularis vir Quinctianus cupiens multifariâ intentione ad eam pertingere, quòd eſſet nobiliſſimis orta natalibus, fecit eam artari, & cuidam matronæ tradi nomine Aphrodiſiæ, quæ habebat nouem filias turpiſſimas, vt mutaret animum eius. Quæ videns mentem eius immobilem, poſt XXX. dies abiit ad Quinctianum, & dixit ei: Faciliùs poſſunt ſaxa molliri, & ferrum in plumbi molliciem verti, quàm ab intentione Chriſtianâ mens iſtius puellæ reuocetur. Iuſſit igitur eam Quinctianus ad Secretarium ſuum adduci, & ſedens pro tribunali, beatiſſimam Agathen interrogat: Cuius conditionis es? Agatha reſpondit: Non ſolùm ingenua, ſed & ſpectabilis genere, vt omnis parentela mea teſtatur. Cui dixit Quinctianus: Et ſi ingenua probaris & nobilis, cur moribus ſeruilem perſonam te habere oſtendis? Cui beata Agatha inquit: Ancilla Chriſti ſum, ideò me ſeruilem habere oſtendo perſonam. Cumque in confeſſione Chriſti fortiſſimè, quæ fidei ſunt, proſequeretur, iuſſit eam Quinctianus alapis cædi; deinde conſtantiùs Chriſtum prædicantem iuſſit ad carcerem trahi. Agathe autem lætiſſima & glorianter carcerem introiuit, & quaſi ad epulas inuitata, ita gaudens agonem ſuum Domino precibus commendabat. Sequenti die iterùm aſpectibus iudicis præſentatur, quam iuſſit in equuleo ingenti ſuſpendi, & torqueri. Tunc poſt alia Agatha Iudici reſpondit: Sicut qui videt, quem diu deſiderabat; aut ſicut qui inuenit theſauros multos, ita & ego delector in his pœnis corporalibus poſita. Non enim poteſt triticum in horreo reponi, niſi theca eius fortiter fuerit conculcata, & redacta in paleas. Ita & anima mea non poteſt in paradiſum Dei cum palmâ intrare martyrij, niſi diligenter feceris corpus meum à carnificibus adtrectari. Iuſſa eſt deinde in mamillâ torqueri, quam diu tortam fecit impius Iudex abſcindi. Recipitur beata virgo iterùm in carcerem, vbi neque panis neque aqua miniſtraretur ei: & ecce circa noctem mediam venit quidam ſenex, qui ſe medicum eſſe commemorabat, ferens diuerſa medicamenta, quem antecedebat puer luminis portitor: qui inter alia virgini dixit: Conſideraui, inquit, & vidi, quia poteſt ſalutem tua mamilla ſuſcipere. Cumque illa verbis ſenis non præberet aſſenſum, putans quòd vellet carnalem adhibere ſibi medicinam: dixiſſetque ſeni inter alia; Habeo Saluatorem Dominum Chriſtum Ieſum, qui verbo curat omnia, & ſermo eius ſolus reſtaurat vniuerſa. ſubridens ſenior; Et me, inquit, ipſe miſit ad te: nam & ego Apoſtolus eius ſum, & in nomine eius ſcias te eſſe ſaluatam: & ſic ab oculis eius ſublatus

latus est. Post quatuor dies reducta iterum ad Quinctianum est, qui testas acutas & carbones iussit spargi, & nudo corpore eam suprà volutari: & ecce subitò totus ille locus commotus est, & pars parietis cecidit & oppressit duos; consiliarium Iudicis, & amicum eius. Quinctianus igitur fugiens, quia ex vno latere terræ motum, ex alio latere seditionem populi formidabat, iterùm iussit eam in carcerem recipi; quæ ingressa expandit manus suas ad Dominum, & dixit: Domine, qui me creasti, & custodisti ab infantiâ meâ, & fecisti me in iuuentute viriliter agere, qui tulisti à me amorem sæculi, qui corpus meum à pollutione separasti, qui fecisti me vincere tormenta carnificis, ferrum, ignem, & vincula; qui mihi inter tormenta virtutem patientiæ contulisti: deprecor vt accipias spiritum meum modò, quia tempus est, vt me iubeas istud sæculum derelinquere, & ad tuam misericordiam peruenire. Hæc dicens, beatum cælo misit spiritum. cuius sacrum corpus auferentes Christiani populi, posuerunt condîtum aromatibus in sepulchro nouo. Cùm autem collocaretur, venit quidam iuuenis sericis vestibus indutus, quem sequebantur ampliùs quàm centum pueri albati & pulchri, & introiuit ad locum vbi condebatur corpus sanctæ virginis, & posuit tabulam breuem marmoream vbi scriptum est: *Mentem sanctam & spontaneam, honorem Dei, & patriæ liberationem*: & tamdiu ibi stetit idem iuuenis, donec sepulchrum cum diligentiâ clauderetur, & abscedens non est vlteriùs visus in totâ prouinciâ Siculorum. Vnde non dubitandum quòd Angelus fuerit. Passa est autem beata Agatha Non. Febr. Quinctianus post hæc iter arripuit vt facultates beatæ Agathæ inuestigaret, & vt teneret omnes de parentelâ eius, qui Dei iudicio in medio flumine interiit.

G. VIII. Kalendas Ivlii. *24. Iunij.*

Natiuitas beati Ioannis Baptistæ Præcursoris Domini, Zachariæ & Elisabeth filij, qui Spiritu sancto repletus adhuc in vtero matris suæ, & antequam exiret inde, sanctificatus, vsque ad diem ostensionis suæ ad Israël, confortatus Spiritu *Marci 1.* agebat in desertis, vestitus pilis camelorum, habens zonam pelliceam circa lumbos suos, esca autem eius erat locusta & mel siluestre. Tricesimo ætatis anno, quinto decimo anno imperij Tiberij Cæsaris, cùm Procurator esset in Iudæâ Pilatus, iamque regnum Iudæorum in quatuor principatus esset diuisum, venit in *Luc. 1. & 3* omnem regionem Iordanis prædicans baptismum pœnitentiæ, in remissionem peccatorum.

C. IV. Kalendas Septemb. *29. Aug.*

Passio & decollatio, vel potiùs Inuentio capitis eiusdem beatissimi Ioannis *Mar. 6.* Baptistæ, quem Herodes Tetrarcha, vt Euangelistæ referunt, tenens ligauit in *Luca 3. Matth. 14.* carcere, propter Herodiadem vxorem fratris sui Philippi, quia duxerat eam. dicebat enim illi Ioannes: *Non licet tibi habere vxorem fratris tui.* Hac de caussâ insidiabatur illi Herodias, & quærebat occidere eum, & non poterat. Herodes autem metuebat Ioannem, sciens eum virum iustum & sanctum esse. Sed cùm Herodes ipse diem natalis sui ageret, filiâ Herodiadis saltante in medio, sæuiente matre, inter delicias & lasciuias conuiuantium, temerè ab Herode iuratur, & impiè quod iuratur, in nece Prophetæ impletur. Non enim poterat seueritas æquo animo tolerare, quod homo Dei monebat, quia vicerat Regem libido. Vinctus autem erat sanctus Baptista in Arabiâ, castello Macherontâ. Misso itaque spiculatore, decollatus est in carcere, & allatum est caput eius in disco, puellæque datum. Quod audientes discipuli eius, venerunt & tulerunt corpus eius, & posuerunt illud in monumento apud Sebasten, vrbem Palæstinæ, quæ quondam

Samaria dicta est: vbi per aliquot annos iacuit vsque ad tempora Iuliani impiissimi Cæsaris. Qui cùm Christianis esset infestissimus, pagani apud Sebasten sepulchrum eiusdē Ioannis Baptistę inuadunt, ossa dispergunt; eadem rursum collecta & cremata, latiùs dispergunt: sed Dei prouidentiâ adfuêre quidam ex Ierosolymis monachi, qui mixti colligentibus, quæquæ ipsi poterant, ablata ad patrem suum Philippum pertulêre. Ille confestim hæc (supra se enim ducebat tantum thesaurum propriis seruare vigiliis) ad Pontificem maximum tunc Athanasium per Iulianum Diaconum suum mittit: quæ ille suscepta, paucis arbitris sub cauato sacrarij pariete inclusa, prophetico spiritu profutura generationi posteræ conseruauit. Cuius præsagium sub Theodosio principe, per Theophilum eiusdem vrbis Episcopum completur. Qui destructo Serapis sepulchro, sancti Ioannis ibidem consecrauit ecclesiam. Porrò caput suum duobus monachis Orientalibus, qui causâ orationis venerant Ierosolymam, idem beatus Ioannes iuxta Herodis quondam Regis habitaculum reuelauit: quod deinceps Emesam Phæniciæ vrbem perlatum, & digno honore cultum est.

8. Octob. A. VIII. IDVS OCTOBRIS.

Natalis beatissimi senis Simeonis, de quo beatus Lucas Euangelista refert:
Lucæ 2. *Et ecce homo erat in Jerusalem, cui nomen Simeon, & homo iste iustus & timoratus, exspectans consolationem Israel, & Spiritus sanctus erat in eo. Responsum autem acceperat ab Spiritu sancto non visurum se mortem, nisi priùs videret Christum Domini. Et venit in spiritu in templum. Et cùm inducerent puerum Jesum parentes eius, vt facerent secundùm consuetudinem legis pro eo, & ipse accepit eum in manibus, & benedixit Deum, & dixit: Nunc dimittis seruum tuum Domine, secundùm verbum tuum in pace.*

1. Sept. F. KALENDIS SEPTEMBRIS.

Natalis beatissimæ Annæ prophetissæ, filiæ Phanuel, de tribu Aser, cuius
Lucæ 2. sanctitatem Euangelicus sermo prodit: *Hæc processerat in diebus multis, & vixerat cum viro suo annis septem à virginitate suâ: & hæc vidua vsque ad annos octoginta quatuor; quæ non discedebat de templo ieiuniis, & orationibus seruiens nocte ac die.*

8. Sept. F. VI. IDVS SEPTEMBRIS.

NATALIS beatissimæ Dei Genitricis MARIAE, perpetuæ virginis, quam Spiritus sanctus custodiuit, & electam sanctificauit, vt ex illius vtero nasceretur homo Deus altissimus. Ad quam missus est angelus Gabriel à Domino in ciuitatem Galilææ, cui nomen Nazareth, cùm esset desponsata viro Ioseph
Lucæ 1. de domo Dauid. Et ingressus Angelus euangelizauit eam, & dixit: *Aue gratiâ plena, Dominus tecum, benedicta tu inter mulieres.* Ipsa autem vt vidit eum, mota est introitu eius, & erat cogitans, quòd sic benedixisset eam. Et ait ei Angelus: *Ne timeas* MARIA, *inuenisti enim gratiam apud Deum: & ecce concipies in vtero, & paries filium, & vocabis nomen eius* IESVM. Quæ tanto nuntio clarificata, Spiritu sancto fecundata, ab illo, qui de illâ sumere carnem dignatus est, præ hominibus sublimata manet in æternum, venerabiliter benedicta. Cuius dormitionem XVIII. Kalend. Septembr. omnis celebrat Ecclesia. cuius & sa-
Deut. 34. crum corpus non inuenitur supra terram. sic nec beati Moysi sepulchrum, quem sacra Scriptura dicit à Domino sepultum. Tamen pia mater Ecclesia, quæ suis obseruationibus integerrimâ fide fundata consistit, eius venerabilem memo-

memoriam sic festiuam agit, vt pro conditione carnis eam migrasse non dubitet. Vbi autem venerabile Spiritus sancti templum illud, id est, caro ipsius beatissimæ Virginis MARIAE diuino nutu & consilio occultatum sit, magis elegit sobrietas Ecclesiæ cum pietate nescire, quàm aliquid friuolum & apocryphum inde tenendo docere. Sufficiunt enim ei ad sanctitatem & vitam Virginis & Matris Domini commendandam Euangelistarum testimonia, nec de eâ quærere vltrà necessarium putat.

MARTYROLOGIVM ADONIS ARCHIEPISCOPI VIENNENSIS.

MENSIS DECEMBER.

A. IX. KALENDAS IANVARII. 24. Dec.

VIGILIA Natiuitatis DOMINI.

Eodem die apud Antiochiam Syriæ, natalis sanctarum Virginum quadraginta, quæ persecutione Decianâ per diuersa tormenta martyrium consummauerunt.

Eodem die, apud Spoletum ciuitatem Tusciæ, natale sancti Gregorij martyris & presbyteri, temporibus Diocletiani & Maximiani Imperatorum, sub iudice Flacco. Quem ad se adductum ita Flaccus aggreditur: Tu rebellis es deorum, & Principum contemptor? Cui beatus Gregorius respondit: Si verè vis scire, ab infantiâ meâ numquam à Deo meo recessi, qui me ex limo terræ formauit. Cúmque perseuerantissimus in fide confessionis maneret, fustibus nodosis dorsum eius verberatum rumpitur: regyratus, venter eius dissipatur. Inde ligatus manus & pedes, in craticulâ superponitur, lignis suppositis. Et continuò terræmotu cecidit vna regio in ciuitate Spoletanâ, & oppressit plusquam trecentos homines idolis seruientes. Pòst ferro constrictus, sub custodiâ militum in carcere retruditur, vbi Angelicâ visitatione consolatur. Eductus è carcere, cardis ferreis in genibus percutitur. Sed & ardentibus lampadibus latera eius sunt incensa, dicente beato Martyre impio iudici: Si totum corpus meum perdas, præstò est mihi medicus Dominus Iesus Christus, qui me sanat & corroborat. Tunc Flaccus iussit Tyrcano cuidam, vt beatum Gregorium tractum in amphitheatro decollaret. Quo facto, iussit Tyrcanus feras terribiles dimitti, vt corpus sancti Martyris absorberent: sed nulla earum corpus sanctum attigit. Quædam autem mulier Abundantia nomine, petiuit corpus Martyris: sed quia non potuit obtinere aliter, datis trigintaquinque aureis Tyr-

Tyrcano, corpus recepit, & vt decuit Martyrem, sepeliuit iuxta pontem lapideum, & riuum qui Sanguinarius appellatur, ad muros ciuitatis, nono die Kalendar. Ianuar.

25. Dec. B. VIII. KALENDAS IANVARII.

IESVS CHRISTVS Filius Dei in Bethleem Iudæ nascitur, anno Cæsaris Augusti quadragesimo secundo, Olympiadis centesimæ nonagesimæ tertiæ, ab Vrbe conditâ anno septingentesimo quinquagesimosecundo: compressis cunctarum per orbem terræ gentium motibus, & firmissimâ verissimâque pace, ordinatione Dei à Cæsare Augusto compositâ: quando Quirinus ex consilio Senatus Iudæam missus, census hominum possessionúmque describebat: sextámque mundi ætatem suo piissimo consecrauit aduentu idem Dominus noster Iesus Christus.

Eodem die, natalis sanctæ Anastasiæ, quæ tempore Diocletiani, primò diram & immitem custodiam à viro suo Publio perpessa est: in quâ tamen à Chrysogono confessore Christi multùm consolata & confortata est. Deinde à Præfecto Illyrici in grauissimâ æquè atque diutinâ custodiâ macerata est. in quâ duobus mensibus refecta est cælestibus escis, per sanctam Theodoten, quæ martyrium priùs passa est. Deinde naui imposita cum ducentis viris, & quingentis feminis, vt demergeretur in mare, perlata est ad insulas Palmarias: vbi per manus & pedes extensa, & ligata ad palos fixos, circa media eius ignis accensus est, in quo martyrium consummauit. Et omnes qui cum illâ venerant, variis interfectionibus martyrium celebrarunt. Inter quos omnes, vnus erat Eutychianus nomine, innocentissimæ naturæ: qui sublatis sibi (cùm diues esset) omnibus facultatibus, tacuit: nihil cogitans, nihílque metuens, nisi hoc, ne facultates ac diuitias fidei perderet. Quotiescumque denique fuisset auditus, quotiescumque interrogatus, nihil aliud dicebat: Christum mihi non tollet, etiam qui caput abstulerit. Tunc Apollonia Christiana matrona, tollens corpus beatæ Anastasiæ, exosculabatur, & aromatibus condiens, dignísque linteaminibus obuoluens, intra viridarium domus suæ fabricatâ basilicâ, vt decuit Martyrem, sepeliuit.

Ipso die Romæ in cœmeterio Aproniani, passio sanctæ Eugeniæ virginis, quæ tempore Gallieni Imperatoris, post multa virtutum insignia, & sacros virginum choros, quas Christo Domino aggregauerat, sub Nicetio Vrbis præfecto alligata saxo, & præcipitata in Tiberim, mergi non potuit. Inde thermis ignitis inclusa, illæsa reperta est. Nouissimè in custodiâ gladio iugulatur: & sublatum est corpus ab affinibus eius Christianis, & positum non longè ab Vrbe, viâ Latinâ in prædio eius proprio, vbi multorum ipsa sepelierat membra.

26 Dec. C. VII. KALENDAS IANVARII.

Vide libellum De festiu. Apost.

NATALE sancti Stephani Protomartyris, non longè post ascensionem Domini passi, eodem scilicet anno passionis Christi.

Pontificale cap. 42.

Eodem die Zosimi Papæ, qui sedit Romæ anno vno. Hic constituit, vt Diaconi læuam tegerent palliis: & præcepit vt nullus clericus poculum in publico propinaret, nisi tantùm in cellis fidelium & clericorum.

27. Dec. D. VI. KALENDAS IANVARII.

Vide libellũ De festiu. Apost.

NATALIS sancti Ioannis Apostoli & Euangelistæ, dilecti Domini, qui obiit anno LXVIII. post ascensionem Domini, ætatis autem suæ nonagesimo nono, Ephesi.

Pontificale cap. 26.

Romæ, sancti Dionysij Papæ, qui sedit in Episcopatu annos sex, sepultus viâ Appiâ in cœmeterio Calixti. Hic ecclesias presbyteris dedit, & parochias diœcesis dedit atque constituit.

E. V. KALENDAS IANVARII. 18. Dec.

BETHLEEM, natale sanctorum Innocentum; quos Herodes, cùm Christi natiuitatem Magorum indicio cognouisset, XXXV. anno regni sui interfici iussit: qui anno XXXVI. morbo intercutis aquæ, & scatentibus toto corpore vermibus, miserabiliter & dignè moritur. Matth. 2. Euseb. li. 1. cap. 8.

F. IV. KALENDAS IANVARII. 29. Dec.

DAVID Regis.

Item apud Arelatem, natalis sancti Trophimi, Episcopi & Confessoris, discipuli Apostolorum Petri & Pauli. Vide libellũ De festiu. Apost.

Eodem die, sancti Crescentis, Apostoli Pauli discipuli, Viennensis Ecclesiæ primi Doctoris. 2. Tim. 4.

G. III. KALENDAS IANVARII. 30. Dec.

APVD Spoletum, passio sancti Sabini Episcopi, Exuperantij & Marcelli diaconorum, & Venustiani cum vxore & filiis, sub Maximiano Augusto. Qui beatus Sabinus cùm esset clarus in omnibus diuinis instructionibus, & sermone eloquentissimus, tentus est à Præside Tusciæ Venustiano, cum duobus diaconibus Exuperantio & Marcello, & multis clericis. Cui Venustianus deum suum Iouem, quem habebat in cubiculo, ex lapide Coralite mirè formatum in vestimentis aureis, ad adorandum obtulit. Quem beatus Sabinus in manibus acceptum, factâ oratione, continuò illisit in pauimentum, & confregit. Quod factum videns Venustianus, cum furore iussit, vt præciderentur ei manus, & in conspectu eius Marcellum & Exuperantium equuleo suspendi, ac fustibus macerari, vnguibúsque radi latera eorum, & ignem supponi. Hoc facto, in confessione Domini spiritum emiserunt. Quorum corpora præcepit iactari in fluuium, Sabinum verò Episcopum in carcerem retrudi. Audiens hoc quidam piscator, & presbyter, collegit corpora Sanctorum, & sepeliuit iuxta viam pridie Kalendar. Ianuar. Serena verò Christianissima vidua curam habens sancti Sabini Episcopi, adduxit ad eum in carcerem nepotem suum Priscianum, qui erat cæcus. Tunc sanctus Sabinus truncos suos super oculos ipsius posuit, & in fide Christi oratione factâ, eum illuminauit. Videntes autem illi, qui in custodiâ erant, miserunt se ad pedes eius, & baptizati sunt eo die numero XI. Quod cùm nuntiatum esset Venustiano Præsidi, (indoluerant enim ei oculi, & præ dolore neque cibum, neque somnum capere poterat) misit vxorem suam, & duos filios suos, vt adducerent beatum Sabinum ad domum eius de carcere. Adducto itaque, prostrauit se ad pedes eius Venustianus cum fletu, vxórque eius & filij, agentes pœnitentiam, & rogantes se baptizari. Mox baptizatus vt de peluc leuatus est, nullum dolorem oculorum sensit. Hoc nuntiatum est Maximiano, qui iratus præcepit Sabinum damnari, & ipsum Venustianum capite truncari. Veniens autem Lucius Tribunus, sine auditione beatum Venustianum cum vxore & filiis necauit in ciuitate Assisinate: sanctum verò Sabinum adduxit in ciuitatem Spoletum, & tam diu præcepit cædi, quousque deficeret. Cuius corpus collegit venerabilis Serena, quæ iam manus eius in dolio vitreo cum aromatibus condiderat, & infra domum suam posuerat, & sepeliuit eum à ciuitate Spoletanâ miliario plus minùs vno, sub die septimo Idus Decembris. Festiuitas tamen eius & supranominatorum Martyrum tertio Kalendas Ianuarij agitur.

A. PRIDIE KALENDAS IANVARII. 31. Dec.

ROMAE, natale sancti Siluestri Episcopi & confessoris, qui post beatum Petrum tricesimus quartus, sedit annos viginti tres, menses decem, dies vndecim. Cuius industriâ Synodus præclarissima toto orbe terrarum, trecentorum, Pontificale cap. 34.

rum,

rum, decem & octo Patrum, apud Niceam vrbem Bithyniæ celebratur, sub consulatu Constantini Augusti, & Licinij, XIII. Kalendas Iulij: attamen Iulij Papæ tempore consummatur. Fecit autem ordinationes sex mense Decembrio, Presbyteros quadragintaduos, Diaconos vigintiquinque, Episcopos per diuersa loca sexagintaquinque. Sedit autem ex die Kalendarum Februariarum vsque in diem Kalendarum Ianuariarum. Sepultus est in cœmeterio Priscillæ viâ Salariâ, miliario tertio ab vrbe Româ, pridie Kalendas Ianuarij: & cessauit Episcopatus eius dies quindecim. Hic constituit Chrisma ab Episcopo confici, & vt baptizatum liniat presbyter: &, vt nullus laicus crimen audeat clerico inferre: & dalmaticis in ecclesiâ vti, & vt pallio linostimo læua eorum tegeretur, scilicet diaconorum.

Apud Senonas, sanctæ Columbæ virginis, quæ superato igni, gladio cæsa est.

Item apud Senonas, natale beatorum Sabiniani & Potentiani, qui à beatis Apostolis ad prædicandum directi, præfatam vrbem martyrij sui confessione illustrem fecerunt.

LITANIÆ INDICENDÆ.

MENSIS IANVARIVS

habet dies XXXI. Luna verò XXX.

1. *Ian.* A. KALENDIS IANVARII.

OCTAVAE Domini.

Romæ, natalis sancti Almachij martyris: qui iubente Alipio Vrbis præfecto, cùm diceret; Hodie octauæ Dominici diei sunt, cessate à superstitionibus idolorum & sacrificiis pollutis; à gladiatoribus hac de causâ occisus est.

Item Romæ, natale S. Martinæ virginis & martyris: quæ cùm esset sublimis genere, & patre Consule nata, diues nimis rerum, quas misericorditer indigentibus erogabat; tenta ab Alexandro Imperatore, iussa est sacrificare Apollini. Sed mox vt orationem fudit beata virgo, terræmotus factus est magnus, vt ciuitas concuteretur. Ac sic pars templi ipsius Apollinis destructa est, simulacrum comminutum, & multitudo magna cum sacerdotibus fani oppressa. Iratus valdè Alexander Imperator, iussit alapis faciem eius cædi, & vncinis palpebras eius disrumpi. Carnifices autem qui ad cædendum eam deputati fuerant, deficientes clamare cœperunt, videre se quatuor viros splendidos, qui eam confortarent, sibique potiùs pœnam inferrent. Inde testarum fragmentis cæsa, cùm inuictissima durasset; illi, quibus hoc impium officium delegatum fuerat, tandem pietate diuinâ circumdati lumine (erant enim octo) crudele ilicò ministerium exsecrantes, crediderunt, ac Dominum verum Christum Iesum confessi sunt. In quos accensus valdè Imperator, suspensis fecit carnes eorum spathis lacerari. Deinde capitibus amputatis sæculi huius vitam finiêre, XVII. die, mense Nouembrio: sicque felicia regna martyres Christi facti petierunt. Iterùm sancta Martina pœnis pulsatur: nam exspoliata vestibus, incisa est toto corpore, ac deinde quatuor palis extensa, à duobus Centurionibus fustibus cæsa. Cùmq; in confessione perseueraret, mutati sunt qui per vices eam cæderent septem Centuriones. Sed illa sibi supplicia illata forti animo risit. Inde recepta in carcerem. Inde adipibus & pinguedine superuncta, & ad Imperatorem iterùm adducta, & iuben-

iubente eo in fanum deorum intromissa. Sed mox oratione factâ ab illâ, ignis de cælo cecidit, & idolum in fauillam redegit; sacerdotes templi exussit, & multitudinem populi occidit. Tunc perculsus terrore Imperator, tradidit eam cuidam Iustino præfecto, vt impelleret eam ad sacrificandum. Qui mox extendi eam iussit in conto, & spathis membra eius incidi, & circa mamillas vngulis attrectari, vsque dum C X V I I I. incisiones ab vncinis fierent. Sed cùm adhuc vt ille sperauerat non exspirasset, deposita de conto recipitur in carcerem. Quæ & iterùm in Amphitheatrum à Iustino præfecto præsentata Imperatori, feris est iniecta. Sed leo immanissimus de caueâ laxatus, rugiendo vsque ad pedes sanctæ Martyris peruenit, vbi statim ferocitatem deposuit, eamque nullo pacto attigit. Sed cùm reduceretur in caueam, Eumenium Imperatoris cognatum interfecit. Et iterùm recepta est, iubente Imperatore, in carcerem. Exinde post duos dies cùm iret ad sacrificandum Imperator, exhibita Martyr, cùm fixa in Domino maneret, suspensa iterùm, vngulis rasa: rasisque capillis, in quibus credebant quòd magica ars consisteret, videntes eam insuperabilem, in templo Dianæ tribus diebus & tribus noctibus eam includunt. Cumq; precibus suis in puluerem redegisset simulacrum, educta de fano, ad vltimum gladio ferienda ab Imperatore destinatur. Huiusmodi fine Martyr venerabilis cæli regnum meruit.

Eodem die apud Spoletum ciuitatem Tusciæ, natalis sancti Concordij martyris temporibus Antonini Imperatoris. Hic ortus est Romæ, cuius pater Gordianus dicebatur, sanctissimâ conuersatione presbyter, de titulo Pastoris, ordinatus Subdiaconus à sancto Pio vrbis Romæ Episcopo. Qui nihil aliud cum patre suo, nisi ieiuniis & orationibus die noctúque vacabat, eleemosynis pauperum semper inseruiens. Factum est, vt cum consilio patris sui apud beatum Eutychen, qui tunc morabatur in prædiolo suo, viâ Salariâ iuxta ciuitatem habitaret. Audiens famam eorum Torquatus Comes Tusciæ, qui versabatur in ciuitate Spoleti mittens accersiuit sanctum Concordium, & dixit ei: Quo nomine vocaris? Respondit sanctus Concordius: Christianus sum. Dicit ei Comes: De nomine requiro, non de Christo tuo. Sanctus Concordius respondit: Christianus sum, & Christum confiteor. Cumque impelleretur ad sacrificandum, & ille in fide Christi fortiter perduraret, iussus est fustibus cædi. Sequenti nocte venit ad eum beatus Eutyches cum Anthimo Episcopo, & rogauerunt Comitem, vt aliquot diebus cum eis permitteretur morari. Erat namq; Anthimus Episcopus amicus Comitis, quíque beatum virum Concordium fecit illis diebus presbyterum. Peractis aliquibus diebus, reuocatus est beatus Concordius, & venit ad Comitem. Cui & dixit Comes: Quid tractasti circa salutem tuam? Sanctus vir respondit: Salus mea Christus est, cui quotidie sacrifico sacrificium laudis. Iratus Comes, iussit eum suspendi in equuleo. Cruciatus diu, reuocatur arctatus ferro in carcerem: vbi meruit consolationem Angelicam. Post tres noctes missi sunt ad eum, qui eum aut sacrificantem laxarent, aut nolentem punirent. Venientes autem missi, dixerunt ei: Aut sacrifica Ioui, aut capitalem sententiam accipies. Ferebant autem statunculam Iouis. Beatus Concordius dixit: Gratias tibi Domine Iesu Christe. Et exspuit in faciem Iouis. Tunc vnus de satellitibus euaginato gladio amputauit caput eius: atque ita in confessione Domini emisit spiritum. Venientes autem duo clerici cum religiosis viris, tulerunt corpus eius, & sepelierunt non longè à Spoleto, in loco vbi aquæ multæ emanant.

Item Romæ viâ Appiâ, coronæ Militum triginta: has sub Diocletiano pro confessione veræ fidei percipere meruerunt.

Apud Africam, natalis sancti Fulgentij, Ecclesiæ Ruspensis Episcopi & confessoris, qui tempore VVandalicæ persecutionis, ob Catholicam fidem & eximiam

miam doctrinam, ab Arrianis multa perpessus, & diu apud Sardiniam exilio relegatus, tandem ad Ecclesiam suam redire permissus, & vitâ & triumpho clarus, sancto fine quieuit, annum sui Episcopatus agens vigesimumquintum, vitæ autem totius sexagesimumquintum.

Apud Alexandriam, sanctæ Euphrosynæ virginis, quæ orationibus patris sui Paphnutij de sterili matre progenita, in puerili ætate constituta, clàm se tonderi fecit, & monasticam vitam expetiit; Smaragdi sibi nomen imponens. Pòst etiam in reclusione viginti & octo annis in omni sanctitate perdurans, tacta ægrotationis incommodo, & mortem sibi adesse cognoscens, manifestauit se religioso & lacrymis multoties quærenti eam patri.

In territorio Lugdunensi monasterio Iurensium, S. Eugendi Abbatis, cuius vita virtutibus & miraculis plena refulsit.

2. *Ian.* B. IV. NONAS IANVARII.

NATALIS beati Macarij Abbatis.

Et in Ponto ciuitate Tomis, trium fratrum, Argæi, Narcissi, & Marcellini pueri, qui sub Licinio inter tyrones comprehensus, cùm nollet militare, cæsus ad mortem, & diu in carcere maceratus, in mare mersus, martyrium consummauit. Corpus eius ad littus delatum, & à religiosis viris depositum, magnis coruscat virtutibus.

3. *Ian.* C. III. NONAS IANVARII.

Pontificale cap. 20. ROMAE, natalis sancti Anteros Papæ & martyris, qui vicesimus post beatum Petrum cùm duodecim annis, mense vno, diebus duodecim rexisset Ecclesiam, passus est sub Maximino: & in cœmeterio Calixti sepultus viâ Appiâ. Hic gesta Martyrũ à notariis diligenter exquisiuit, & in ecclesiâ recondidit.

Apud Parisios, sanctæ Genofeuæ virginis, quæ à beato Germano Autisiodorensi Episcopo Christo dicata, admirandis virtutibus & miraculis latè claruit, & vsque octoginta annos in Christi seruitute consenuit.

Ado in Chron. anno 241. Eodem die sancti Florentij Viennensis Episcopi & martyris, octaui eiusdem vrbis.

4. *Ian.* D. II. NONAS IANVARII.

Vide libellũ De festiu. Apost. NATALIS sancti Titi Apostolorum discipuli.

Apud Africam, natalis sanctorum Aquilini, Gemini, Eugenti, Martiani, Quinti, Theodoti, Tryphonis, præclarissimorum martyrum, quorum gesta habentur.

Eodem die apud vrbem Romam, sanctorum martyrum Prisci presbyteri, & Priscilliani clerici, atque Benedictæ religiosissimæ feminæ, sub tempore Iuliani impiissimi Augusti, qui gladio martyrium compleuerunt.

Item apud vrbem Romam, beatę Dafrosæ vxoris Fabiani martyris, quæ post damnationem beati viri sui primùm relegata exilio, deinde ab impio Iuliano capite iussa est puniri.

5. *Ian.* E. NONIS IANVARII.

Pontificale cap. 9. ROMAE, natalis sancti Telesphori, qui septimus post Petrum Apostolum Pontifex ordinatus, sedit annos vndecim, menses tres, dies viginti vnum, illustréque martyrium duxit. Hic constituit, vt sex hebdomadibus ante Pascha ieiunium celebraretur, & Natali Domini Iesu Christi nocte Missæ celebrarentur, & hymnus Angelicus, id est, *Gloria in excelsis Deo*, horâ sacrificij Missæ diceretur.

Item apud Antiochiam, depositio sancti Simeonis monachi, admirandæ virtutis viri, qui decimotertio ætatis anno huic sæculo abrenuntians, monasterij claustra expetiit, vbi mirâ abstinentiâ vix septimo die cibum sibi indulgens,

Psalterium inter quatuor menses didicit. Deinde nimiâ domandi corporis intentione fune palmiceo renes sibi constringens, duriter laniatus est. Inde in quodam puteo se recludens, & ex eo à fratribus violenter ad monasterium reductus, clàm fugiens, eremum petiit. Vbi multo commoratus tempore, in columnâ editiori sanctitate feruens, se reclusit. Vbi non modò nulli extraneę mulieri, sed nec propriæ matri se videre permisit. Et vsque hodie basilicam columnæ illius feminarum nulla ingreditur. Nam quædam mulier veste induta virili ingredi voluit, & mox vt limen attigit, retrorsum mortua cecidit.

F. VIII. IDVS IANVARII. 6. Ian.

EPIPHANIA Domini.

Eodem die passio sanctæ Macræ virginis, quam cùm Rictiouarus præses torqueri & in ignem præcipitari iussisset, illæsa permansit. Deinde mamillis abscisis, squaloréque carceris afflicta, super testas acutissimas & prunas volutata, orans migrauit ad Dominum.

G. VII. IDVS IANVARII. 7. Ian.

RELATIO pueri IESV ex Ægypto.

Item natalis sancti Luciani Antiochenæ ecclesiæ presbyteri & martyris, viri doctissimi atque eloquentissimi, qui passus est Nicomediæ ob confessionem Christi sub persecutione Maximini: sepultúsque Helenopoli Bithyniæ, quam vrbem (cùm priùs Drepana vocaretur) in honorem eiusdem gloriosi Martyris, Constantinus Imperator instaurans, ex nomine matris suæ Helenopolim nuncupauit.

Item apud Antiochiam, beati Cleri diaconi, qui ob confessionem Christi septies tortus, & in carcere diu maceratus, ad vltimum decollatus martyrium consummauit.

A. VI. IDVS IANVARII. 8. Ian.

APVD Neapolim Campaniæ, sancti Seuerini confessoris, fratris beatissimi Victorini clarissimi viri in miraculis. Qui & ipse fratris imitator, post multarum virtutum perpetrationem, sanctitate plenus quieuit. Sepultus in loco, vbi primùm abstinentissimus, quàm ad Episcopatum vocaretur, conuersatus fuerat. Vide plura de eo 5. Sep.

Beluaci, sanctorum Luciani & Messiani.

B. V. IDVS IANVARII. 9. Ian.

IN Mauritaniâ Cæsariensi, natalis sanctæ Martianæ virginis & martyris.

Eodem die apud Antiochiam, natale sancti Iuliani martyris & Basilissæ coniugis eius. Hi itaque sanctissimo voto casti coniuges, aliquot annos pariter vixerunt, carnem suam Christo virginem seruantes, monasteria de rebus suis, quia erant parentibus & genere clarissimi, instituerunt, vt ad decem millia monachorum pater beatus Iulianus fieret, Basilissa verò multarum mater virginum. Quarum multitudinem cùm iam victricem præmisisset ad Dominum, ipsa conuersatione vitæ, & doctrinæ studiis probatissima, inter verba orationis dulcissimis suspiriis plena reddens Domino spiritum, Angelorum consortio in cælo coniunxit. Iulianus verò postmodum à Martiano præside requiritur, quo tempore rabies crudelitatis ad persequendum sanctos Dei sub Diocletiano & Maximiano exarserat, ad quem multitudo sacerdotum & Ecclesiæ Christi ministrorum confugerat propter immanitatem persecutionis. Comprehensus itaque cum hac ingenti multitudine ipse Presidis audientiæ reseruatur; ceteri serui Dei, iussu crudelis Iudicis ingenti accenso igne, eisque apposito, in quo consistebant loco consumpti sunt. Vbi ad commendandam pretiosam mortem sanctorum, tertiam, sextam, nonam psallentium chori feruntur audiri. Sed & vesper-

ſpertinos, & matutinos hymnos Deo cecinêre. Beatus verò Iulianus primùm auditus, rigidiſſimis fuſtibus cæſus eſt. Cumque cæderetur, vnus miniſtrorum Præſidi neceſſarius oculum amiſit. Quem beato Iuliano orante ilicò recepit, & Chriſto credens ſtatim ab inſano Iudice decollatur. Inde beatus Iulianus ductus ad fanum dæmonum: ſimulacra cryſtallina & electrina, atque diuerſi generis metallo acquiſita, ita comminuta atque in puluerem redacta ſunt, vt quid fuerint omnino non parêret. Deinde ſanctus Martyr vinculis ferreis arctatus, per ciuitatem ſub voce præconis circumducitur. Cumque perueniſſet ad locum, vbi filius Præſidis in ſcholis erudiebatur, puer idem Celſus nomine, vidit multitudinem albatorum circa ſanctum Martyrem, & coronam pretioſiſſimis lapidibus renitentem ſuper caput eius. Quæ viſa cùm ſuis condiſcipulis narraret, ſubitò diuinitùs inſpiratus proiecit volumina magiſtrorum, & veſtimenta quibus erat indutus, & celeri curſu peruenit ad pedes vincti Martyris. Ad quod factum ſtupens tota pænè ciuitas accurrit: cum reliquis Præſes & mater pueri eiulantes adueniunt. Sed cùm puerum à ſocietate beatâ ſeparare non poſſent, cum beato Iuliano imo carceris mancipatur. Vbi diuino lumine conſolati, & odore mirifico ſunt reſperſi, ita vt milites, qui eos ſeruabant, circiter viginti, commoti, & ſtupore perculſi, Chriſto Domino crederent. Ad hos itaque viſitandos in carcerem fratres ſeptem vnà cum Antonino presbytero venerunt: officióque ſancti Antonini presbyteri, tam puer, quàm viginti milites baptizati ſunt. Quod audiens Præſes, ſeptem fratres diu cuſtodiâ maceratos, ad vltimum tradi igni præcepit: porrò milites gladio trucidari. Sícque martyrium victores conſummauerunt. Sanctum verò Iulianum atque Celſum puerum, ſanctúmque Antoninum presbyterum ſibi præſentatos, necnon & Anaſtaſium, quem beatus Iulianus à morte ſuſcitatum participem gratiæ Chriſti fecerat, in cuppas pice & adipe feruentes iniecit, ſub quibus lignorum & ſarmentorum copiam aggregari iuſſit. Sed beati nihil læſi ſub igne, in confeſſione inuicti perſiſtunt. Ducti ergo iterùm ſunt in cuſtodiam. Cum puero autem mater ipſius Martionilla, vt eum mutare poſſet, volens incluſa eſt. Sed dum cupit filium prædam fieri diabolo, ipſa prædata Chriſto, eiúſque ancilla fidelis facta, baptiſmi gratiam recepit. Quo audito, impius coniunx piam Chriſti famulam in ima carceris truſam Martyribus ſociauit. Quos iterùm ſuis conſpectibus præſentari fecit, & ad fanum dæmonum, ſacerdotibus fani intrò expectantibus, vt ſacrificaturi mittuntur. Sed mox ſanctis orantibus templo ad ſolum deiecto, ſacerdotum ad mille, cum paganorum multitudine occiſi ſunt. Sed iterùm ab irato impio Præſide ſancti retruduntur. Qui diuinâ conſolatione nocte ſunt mirabiliter confortati. Sequenti verò luce producti ſunt de cuſtodiâ: oleóque infuſo liciniis, manus & pedes eorum ligantur, ignîſque ita ſupponitur. Sed cùm inuicti perdurarent, Iuliano & Celſo cutem capitis auferri iubet, Antonino & Anaſtaſio lumina effodi, Martionillæ equuleum parari. Hæc cùm illi fortiſſimè peruiciſſent, feris intromiſſis in Amphitheatrum ad deuorandum eos obiecerunt. Sed feræ pedes ſanctorum lingebant. Cumque omnia peruiciſſent, militibus eos ferire iuſſit. Atque tali certamine palmam adepti, regna manſura perceperunt.

10. *Ian.* C. IV. IDVS IANVARII.

APVD Thebaidem, natalis ſancti Pauli primi Eremitæ, qui à ſextodecimo ætatis ſuæ anno vſque ad centeſimum & tertiumdecimum ſolus in eremo permanſit. Cuius animam inter Apoſtolorum & Prophetarum choros ad cælum ferri ab Angelis, ſanctus Antonius vidit.

Pontificale cap. 10. S. Hyginij Papæ, qui ſedit Romæ annos quatuor. Hic conſtituit Clerum, & diſtribuit gradus. Sepultus in Vaticano IV. Idus Ianuarij.

Apud

Apud Cyprum, B. Nicanoris, qui vnus fuit de septem primis diaconibus. *Vide libellum De festis Apost.*
Et aduentio sancti martyris Hermetis.

D. III. IDVS IANVARII.

APVD Alexandriam, natalis sanctorum Confessorum Petri, Seueri, Lucij, quorum gesta habentur. *11. Ian.*

In Africâ, natalis sancti Saluij. In huius natali sanctus Augustinus verbum fecit ad populum Carthagini. *Possid. in indic. c. 3. & 9.*

E. PRIDIE IDVS IANVARII.

APVD Achaiam, natalis sancti Satyri martyris, ciuis Arabiæ, qui transiens ante quoddam idolum, cùm exsufflasset illud, signans sibi frontem, statim corruit: ob quam causam decollatus est. *12 Ian.*

Eodem die natalis S. Arcadij martyris, genere & miraculis clari. *Zeno Veronen. serm. propr.*

F. IDIBVS IANVARII.

ROMAE viâ Lauicanâ, coronæ Militum quadraginta, sub Gallieno Imperatore. *13. Ian.*

Pictauis, sancti Hilarij Episcopi & confessoris, qui ob Catholicam fidem quadriennio apud Phrygiam relegatus. Inter alias virtutes fertur quòd mortuum suscitauerit.

Apud Viennam, sancti Veri Episcopi, qui præsedit Ecclesiæ post sanctum Euantium.

G. XIX. KALENDAS FEBR.

APVD Nolam Campaniæ, natale beati Felicis presbyteri. Hic à Maximo Nolanæ vrbis Episcopo presbyterij honore præditus est. Cùm autem Imperatorum decreta Christianos insequi præcepissent, Maximus Pontifex iam senio prægrauatus, putans se non posse ferre supplicia, siluarum saltus adiit. Quos dum turbidus de persecutione pererrasset, affectus fame, gelu attritus, solo corruit semiuiuus. At beatus Felix presbyter captus, & vinculis adstrictus, ante præsidem Draccum adductus, cùm multa de portentis deorum, quòd nihil essent, disputaret; cùmque Præfectus immolare impelleret; respondit: Inimici estis deorum vestrorum. Ad quæcumque enim me deorum vestrorum templa duxeritis, hoc eis eueniet, quod euenit illis, ad quæ meum fratrem Felicem vos duxisse pœnituit. Sed si vultis probare virtutem Domini mei Iesu Christi, me ad Capitolium ire iubete, vt ipsum Iouem, principem dæmoniorum vestrorum ruere faciam. Mox impius Iudex compressis auribus suis, iussit eum fustibus cædi, deinde equulei tormentis applicari; inde carceri includitur, in quo non mediocribus vinculis adstrictus, cochleis ac testulis suppositis extenditur. Et ecce nocte mediâ Angelus Domini, confractis catenis, scissâque trabe quâ pedes eius conclusi tenebantur, ait illi: Surge & egredere, ac require sacerdotem tuum, inuentúmque reduc ad vrbem, & absconde, ne inediâ ac fame depereat, donec desinat persecutio. Dumque beatus Felix egressus sacerdotem & Episcopum suum requireret, inuenit illum solo prostratum, clausis oculis, strictísque dentibus vix spirantem. Et cùm anxiè requireret, quid alimenti defecto seni porrigeret, ecce subitò de sentibus vuam pendere miratur: de quâ aliquibus granis in os confessoris Christi expressis, paululùm senior refocillatus surrexit. Quem humeris impositum Felix ad ciuitatem detulit, & sub tugurio cuiusdam viduæ commendatum, alimentis pauit. Deinde captus, in exilium deportatur beatus martyr, in monte qui vocatur Circeis, vbi lapides excidebantur, vt ipse cum damnatis pari modo lapidum cæsor esset. Vbi Probi cuiusdam Tribuni filiam à dæmonio liberauit, vxorémque eius ab hydropisi morbo curauit, *14. Ian.*

ipsúmque Probum cum vxore & filiâ, & pluribus aliis, in Christo baptizauit. Pòst deinde cùm regressus esset, crescente persecutione, iterùm mittitur persecutor ex numero apparitorum, qui beatum Felicem teneret. Quem cùm solicitè requireret, & eumdem Felicem interrogaret, si nosset, vbi Felix presbyter lateret: Hac, inquit, Felix parte abiit. Persecutore discedente, Felix latebram petiit. Sed nec mora, persecutor ipse subsequitur. At martyr inter parietes dirutos occulebatur, vbi in ipso primo domus introitu araneorum telæ dependentes, intùs neminem tunc intrasse, fidem fecerunt. Quâ visione delusus inimicus abscessit. Sic martyr ad alium locum demigrans, à muliere quadam per tres menses pastus est: cuius tamen faciem, dum iisdem latibulis celaretur, nullo modo vidit. Postmodum verò apud Nolam pontificem dęmoniorum ad Christum conuertens, templum Apollinis, priùs dæmone, qui responsa dabat, expulso, diuinâ virtute deiecit. Virtutibus itaque adeò illustris, cùm vellet vniuersus populus Nolanus vt leuaretur Episcopus, non consensit, sed alterum in sede Pontificali eligens, ipse post duodecim annos, quos apud Nolam cessante persecutione fecerat, Dominicâ die mysteriis confectis, datâ pace omnibus, se in pauimentum oraturus proiecit: moxque beati viri anima de carnis ergastulo egressa, post grauia tormenta, quæ patienter tulerat pro Christo, felicia regna, ipse verè Felix conscendit. Sepultúsque iuxta vrbem in loco qui dicitur Pincis, vbi claris semper fulget virtutibus, ab Helpidio, venerabili & sancto presbytero. Hic etiam beatissimus martyr & confessor hæreticis inuictissimè restitit.

Ado in Chron. anno 686. Apud Viennam, S. Caœldi Episcopi.

15. Ian. A. XVIII. KAL. FEBRVARII.

ABACVC & Michęæ Prophetarum, quorum corpora sub Arcadio Imperatore diuinâ reuelatione reperta sunt.

Item beati Macarij Abbatis, discipuli beati Antonij, vitâ & miraculis celeberrimi.

Item beati Isidori, sanctitate vitæ, fide ac miraculis præclari.

Apud Bituricas ciuitatem, Translatio Sulpitij Episcopi & confessoris, qui à pueritiâ Sacris litteris eruditus, & sanctæ conuersationis luce conspicuus, etiam laicus virtutibus claruit. Pòst etiam comâ depositâ, monachorum pater extitit: atque inde ad Episcopalem prouectus cathedram, vitâ clarus, miraculis gloriosus quieuit.

16. Ian. B. XVII. KALENDAS FEBRVARII.

ROMAE viâ Salariâ in cœmeterio Priscillæ, natalis sancti Marcelli Papæ, qui iubente Maximino Imperatore, primò fustibus cæsus, & à facie eius quem corripiebat expulsus est. Deinde audiens quòd domum S. Lucinæ, quam ipse proscriptione damnauerat, eò quòd de facultatibus suis Christianis donauerit, ecclesiam faceret, & in eâ Missas celebraret, in mediâ ciuitate iussit in eâdem ecclesiâ plancas sterni ad animalia catabuli publici: & eiusdem stabuli Episcopum ad seruitium animalium deputauit cum custodiâ publicâ. Vbi etiam post multos annos seruiendo, indutus amictu cilicino, defunctus est: & conditus aromatibus à Ioanne presbytero, ac à B. Lucinâ, sepultus in cœmeterio Priscillæ.

Apud Arelatem, sancti Honorati Episcopi, cuius vita doctrinâ ac miraculis illustris refulsit.

17. Ian. C. XVI. KALEND. FEBRVARII.

IN Ægypto apud Thebaidem, beati Antonij monachi, qui sine vllâ scientiâ litterarum, Scripturas diuinas, & memoriter audiendo tenuisse, & prudenter cogitando intellexisse prædicatur. Multorum monachorum pater, vitâ & miraculis præclarissimus vixit. Cuius corpus sub Iustiniano Imperatore diuinâ reue-

reuelatione repertum, Alexandriam delatum est, & in ecclesiâ beati Ioannis Baptistæ humatum.

Apud Linguonas, natale sanctorum geminorum Speusippi, Eleusippi, & Meleusippi. Qui cùm essent vigintiquinque annorum, cum auiâ suâ Leonillâ, & Ionillâ, & Neone, martyrio coronati sunt, tempore Aureliani Imperatoris. Gemini quidem in vnâ arbore suspensi, ligatis manibus sursum, & pedibus * iusum: ita extenti, vt pęnè putarentur ab ipsa membrorum compage separari: & post hæc in ignem præcipitati, nec tamen læsi, inter verba orationum simul migrarunt ad Dominum. Ionilla hoc videns, confessa est se etiam esse Christianam. Et pòst comprehensa à turbis, ac capillis suspensa, multísque afflicta supplicijs, cùm Christum negare noluisset, cum Leonillâ est simul gladio perempta. Neon exceptor gestorum, & ipse Christi nomen confessus, martyrio coronatus est. Docuit autem & baptizauit geminos hos Benignus presbyter, quem misit ab Oriente B. Polycarpus Ioannis Apostoli auditor in Galliam, cum Andochio presbytero & Thyrso Diacono. Sepulti sunt autem iidem gemini in secundo miliario ab vrbe Linguonum. Turbon autem, scribens victorias confitentium Dominum, non post multum temporis martyrium perpessus est.

* id est, deorsum.

Apud Bituricas, Sulpitij Episcopi.

D. XV. KALENDAS FEBRVARII. 18. Ian.

CATHEDRA sancti Petri Apostoli, quâ primùm sedit Romæ.

Eodem die, natalis S. Priscæ virginis & martyris.

Et in Ponto, natalis sanctorum martyrum Mosæi & Ammonij: qui cùm essent milites, primò ad metalla deputati, nouissimè igni traditi sunt.

E. XIV. KALENDAS FEBRVARII. 19. Ian.

IN Smyrnâ, natalis sancti Germanici martyris, qui cùm primæuæ ætatis venustate floreret, per gratiam virtutis Dei, metum corporeæ fragilitatis excludens, sponte præparatam sibi bestiam, damnatus à Iudice iam, prouocauit: cuius dentibus comminutus, vero pani, id est, Domino Iesu Christo, pro ipso moriens, meruit incorporari.

Euseb. li. 4. cap. 14. Vide libell. De festis. Apost. in Polycarpo.

Eodem die, natale sancti Pontiani martyris, apud Spoletum, temporibus Antonini Imperatoris, sub iudice Fabiano. Ante quem adductus, & interrogatus, quo nomine vocaretur, respondit: A parentibus nomen mihi impositum est Pontianus; maius autem nomen, Christianus. Tunc iratus Fabianus, expoliari eum, & virgis cædi iussit, donec videretur sanguis ipsius in terram fluere. Iterùm iussit super carbones nudis pedibus ambulare. Cui beatus Pontianus: Ego in nomine Domini mei Iesu Christi ambulo super carbones ardentes: tu si potes, mitte in nomine Iouis manum in aquam calidam. Iratus Fabianus iussit equuleum parari, & vncinos ferreos fieri, & ibi eum suspendi. Sed deficientibus ministris impiis, truditur martyr Dei in ima carceris, vbi à religiosis viris confortatur ad agonem martyrij. Educitur iterùm ad certamen, circumspectante populo in Amphitheatro, & dimittuntur ei duo leones. Qui mansuefacti, beatum Pontianum minimè tetigerunt. Quod videntes populi, exclamauerunt, Verè magnus est Deus Christianorum: ita vt seditio fieret. Iterùm beatus martyr retruditur in carcerem per duodecim dies, vt fame deficeret, vbi ab Angelo confortatus, & cælesti cibo pastus est. Post duodecim verò dies putantes eum defecisse, ministri venerunt, vt corpus eius tollerent, & inuenerunt eum psallentem, & laudes Deo dicentem. Eductus iterùm de carcere est, & extensus super lectum ferreum, iubente impio Iudice, ac plumbo feruefacto dorsum illius perfusum. Sed cùm martyr talia paruipendens inuictus maneret, confusus Fabianus dictauit sententiam, vt capite minueretur. Sicque ab spiculatore percussus, quieuit in

 pace.

pace. Consummauit autem martyrium suum XIX. Kalendas Februarij. Et sublatum corpus eius à Christianis sepultum est XV. Kalendas. Celebris verò dies ipsius agitur XIV. Kalendas Februarij, quando iterùm sacrum corpus eius mutatum est.

20. *Ian.* F. XIII. KAL. FEBRVARII.

Pontificale cap. 21. ROMAE, Fabiani Episcopi: qui cùm quatuordecim annos, menses vndecim, ac duodecim dies Ecclesiæ præesset, passus est martyrium tempore Decij, & in cœmeterio Calixti sepultus.

Eodem die, natale sancti Sebastiani martyris, qui intantùm charus erat Imperatoribus Diocletiano & Maximiano, vt principatum ei primæ cohortis traderet. Quem Diocletianus vbi Christianum cognouit, nec à fide posse reuocari, iussit ligari in medio campo, quasi signum ad sagittam, & sagittari à militibus. Qui cùm sagittis plenus staret, quasi hericius, putantes eum mortuum, abierunt. Nocte autem veniens quædam mulier nomine Hirene tollere corpus, inuenit eum viuentem, & adduxit in domum suam, & curam eius egit: qui vbi conualuit, multos in fide confortauit. Nec mora, ipsis Imperatoribus apparens, hos, prout digni erant, corripuit. Tunc iussit eum Diocletianus in hippodromum palatij duci, & fustigari donec deficeret: quem mortuum in maximam cloacam miserunt. Sed ille apparuit in somnis sanctæ matronæ Lucinæ, dicens: Iuxta Circum inuenies corpus meum, pendens in vnco: hoc sordes non tetigerunt: dum leuaueris, perduc ad Catacumbas, & sepelies me in cryptâ iuxta vestigia Apostolorum. Quæ ipsâ nocte cum seruis veniens, totum ita compleuit.

Eodem die, Romæ natalis sanctorum martyrum Marij & Marthæ, cum filiis suis, Audifax & Abacuc, nobilium de Persidâ, qui ad orationem venerant Romam tempore Claudij principis: è quibus post toleratos fustes, equuleum, ignes, vngues, manuum præcisionem, Martha in Nymphâ necata, ceteri decollati, & cetera corpora eorum sunt omnia incensa & dissipata.

21. *Ian.* G. XII. KALENDAS FEBRVARII.

Vide libellũ De festiu. Apost. ROMAE, natalis sanctæ Agnetis virginis & martyris, quæ sub Præfecto Vrbis Symphronio, ignibus iniecta; sed his per orationem ipsius exstinctis, gladio percussa est.

Vide libellũ De festiu. Apost. Item apud Athenas, B. Publij Episcopi, ob Christi martyrium coronati.

In Hispaniis ciuitate Tarraconâ, natalis sanctorum martyrum Fructuosi *Prudent. hymn. 6.* Episcopi, Augurij & Eulogij diaconorum: qui tempore Gallieni, sub Æmiliano præside, primò in carcerem trusi, deinde flammis iniecti, exustis vinculis, manibus in modum crucis expansis, orantes vt vrerentur, obtinuerunt. Et mox vnus è fratribus, & filia Præsidis quæ adstabat, viderunt animas sanctorum, cælum conscendere coronatas.

Apud Trecas, passio sancti Patrocli martyris.

22. *Ian.* A. XI. KALENDAS FEBRVARII.

IN Hispaniis, natale sancti Vincentij diaconi & martyris, qui cum S. Valerio Episcopo suo à Cæsaraugustâ ciuitate Valentiam vsque grauibus nexus catenis, iubente Daciano, perductus est: ibique fame & squalore carceris diu maceratus, tormentis equulei & vngularum horrendâ laceratione vexatus, à grabato etiam ferreo diutissimè vstulatus, aruinæ guttis, & crepitanti sale respersus est. Post hoc in teterrimo carcere missus est, diuaricatísque in neruo cruribus, super acutissima testarum fragmenta proiectus est. Vbi nocte lux ingens apparuit, & virtute Dei solutus martyr, inter Angelos, à quibus visitari meruit, hymnum canebat, ita vt ipse custos carceris crederet Christo. Manè autem facto, cùm iussisset eum Dacianus in lecto mollissimo reclinari, vt aliquantulùm recreatus acriùs

actiùs denuò torqueretur, infatigabilem spiritum Christo reddidit. Tunc Dacianus corpus eius in campum proiici, & feris atq; auibus iussit exponi. Sed mox coruus diuinitus ad custodiam eius datus, non solum alias aues arcebat, sed mox & immanem lupum à sancto corpore repulit. Quod cùm Daciano nuntiatum esset, iussit eum insutum culeo, in profundum maris cum grauissimo saxi pondere immergi. Sed prius virtute Dei super vndas innatans ad littus delatus, & arenis conditus est, quàm remiges portum tangere potuissent. Inde autem cùm se sanctus Martyr cuidam fideli anui reuelasset, cessante persecutionis rabie, à Christianis reuerenter sublatus, & in basilicâ conditus est.

Ad aquas Saluias, natale sancti Anastasij martyris & monachi de Perside, qui post plurima tormenta carceris, verberum & vinculorum, quæ in Cæsareà Palæstinæ perpessus fuerat, à Persis postremò in Perside multâ pœnâ affectus, atque ad vltimum decollatus est à Rege eorum Chosroe cum aliis LXX. Reliquiæ corporis eius primò Ierosolymis ad monasterium suum, deinde Romam delatę, venerātur in monasterio B. Pauli Apostoli, quod dicitur Ad aquas Saluias.

B. X. KALENDAS FEBRVARII. 23. Ian.

ROMAE, natalis S. Emerentianæ, virginis Christi & martyris, quæ erat collactanea sanctæ Agnetis: & dum oraret ad sepulcrum eius, ac simul orantes à gentilium læsione defenderet, lapidata est ab eis.

In Mauritaniâ, ciuitate Neocæsareâ, natalis sancti Seuerini & Aquilæ vxoris eius, ignibus combustorum.

Apud Philippos, B. Parmenæ diaconi, qui vnus fuit de VII. diaconibus. Act. 6. Vide lib. De fest. Apost.

C. IX. KALEND. FEBRVARII. 24. Ian.

APVD Ephesum, natalis sancti Timothei Apostoli.

Apud Antiochiam, S. Babylæ Episcopi, qui persecutione Decij, posteaquàm frequenter passionibus suis & cruciatibus glorificauerat Dominum, gloriosæ vitæ finem sortitus est in vinculis. De quo in decimo Ecclesiasticæ historię libro grande narratur miraculum. Nam cùm Iulianus Imperator, ad idolorum cultum cōuersus, quodam tempore, Daphnis in suburbio Antiochiæ, iuxta fontem Castalium litaret Apollini, & nulla ex his, quæ requirebat, responsa susciperet, causasq; silentij percontaretur à sacerdotibus; responderunt dæmones, Babylæ martyris sepulcrum propè assistere, & ideò responsa non reddi. Tunc ille venire Galilæos (hoc enim nomine nostros appellare solitus erat) & auferre Martyris sepulcrum iubet. Mox igitur Christiani conuenientes, magnâ exultatione succincti, sustulerunt arcam Martyris, psallentes in auribus prophani principis, per sex millia passuum summis vocibus & cum exultatione dicentes: *Confundantur omnes qui adorant sculptilia, & gloriantur in simulacris suis.* Psal. 96.

Vide libellum De fest. Apost. Euseb. lib. 10. cap. 34. ex versione Ruffini vel lib. 1. hist. eccl. c. 35.

Item in Neocæsareâ ciuitate, natalis sanctorum martyrum Mardonij, Musonij, Eugenij, & Metelli, qui omnes igni traditi sunt, & reliquiæ eorum in Axum fluuium dispersæ.

D. VIII. KALENDAS FEBRVARII. 25. Ian.

CONVERSIO sancti Pauli. Act. 9. 22.

Eodem die, natalis sancti Ananiæ apud Damascum, qui beatum Paulum baptizauit.

Apud Gabalensem ciuitatem, sancti Seueriani Episcopi, mirandæ sanctitatis & doctrinæ viri.

Item natalis sancti Præiecti Aruernensis Episcopi.

E. VII. KALENDAS FEBRVARII. 26. Ian.

APVD Smyrnam, natalis sancti Polycarpi Episcopi, qui beati Ioannis Apostoli discipulus, & ab eo Smyrnæ Episcopus ordinatus, totius Asię princeps fuit. Vide lib. 2. De fest. Apost.

fuit. Posteà verò regnante Marco Antonino, & Lucio Aurelio Commodo, quartâ post Neronem persecutione, Smyrnæ sedente Proconsule, & vniuerso populo in se acclamationibus incitato, primùm compellentibus & deprecantibus eum suis, ad vicinum locum semel & iterùm succedit. Deinde comprehensus ab inquisitoribus, apponi eis mensam iubet, atque eis epulas largiùs ministrari. Horæ vnius spatio ab eis orationis gratiâ impetrato, instante horâ progreditur. Cúmque interrogaretur à Proconsule, si ipse esset Polycarpus: se esse confitetur. Ergo, inquit, habeto ætatis tuæ reuerentiam, & parcens vltimæ senectuti tuæ, iura fortunam Cæsaris, gerens de prioribus pœnitudinem, & conclama sacrilegos. Tunc Polycarpus, toruo vultu ad populum qui in stadio residebat, adspiciens, eleuatâ ad cælum dexterâ, cum gemitu proclamauit, & dixit: Tolle sacrilegos. Sed insistente Proconsule, & dicente: Iura fortunam Cæsaris, & dic in Christum conuicia, & ego dimitto te. Polycarpus ad hæc dixit: Octoginta & sex annis seruio ei, & nihil me læsit vmquã, quomodo possum blasphemare Regem meum, qui salutem mihi dedit? Cúmque rursus vehementiùs vrgeretur, vt fortunam Cæsaris iuraret, ait: Si hanc iactantiam quæritis, vt ego fortunam Cæsaris iurem, & quis sim ignorare te simulas, cum omni libertate audi à me, quia Christianus sum. Replebatur igitur confidentiâ simul & lætitiâ, ita vt alacritatem vultus eius, responsionúmque constantiam, Proconsul maximo stupore miraretur. Misso igitur curione ad populum, iubet voce magnâ protestari, Polycarpum tertiò confessum, Christianum se esse. Quo audito, vniuersa multitudo, tam Gentilium quàm Iudęorum Smyrnensis ciuitatis, cum ingenti furore acclamabat: Hic est totius Asiæ doctor, & pater Christianorum: nostrorum autem subuersor deorum. Ipse est qui multos docet ne immolent, néve adorent deos. Omnésque pariter conclamabant, vt Polycarpus viuus arderet. Oportebat enim visioné eius impleri. Viderat siquidem in visione, quòd ceruical capitis sui flammis consumeretur. Quæ cùm dicto citiùs gererentur, ipsis populis ligna, vel de balneis, vel de publicis quibusque locis, & sarmenta congregantibus, præcipuè Iudæis ardentiùs ad hæc ex more feruentibus, cũ omni velocitate exstructus est rogus. Tunc depositis senior indumentis, ac zonâ resolutâ, calceamenta quoque de pedibus tentabat educere, quæ numquam nisi à religiosis quibusque, fide & deuotione semetipsos inuicé præuenientibus, resolui consueuerant. Ita namq; in omni reliquâ vitâ suâ venerabiliter etiã ab omnibus colebatur. Vt ergo expedita sunt quæ ad ignem pertinebant: cùm eum vellent rogo impositum, etiam clauis affigere, ait: Sinite me: qui enim dedit mihi ignis ferre supplicium, dabit vt & sine clauorum affixione, flammas immobiliter perferam. Tunc illi omissis clauis, solis vsi sunt vinculis: quibus post tergum manibus reuinctis, velut electus aries, & ex magno grege assumptus, acceptabile holocaustum omnipotenti oblatus est Deo. Orationémque vt compleuit, subiiciunt ignem homines ignis æterni. Cúmque flamma ingens reluxisset, viderunt miracula omnes, quibus ea Deus videre concessit. Flamma etenim in modum cameræ, curuatâ specie, quasi velum nauis vento sinuatum, supra corpus Martyris stetit. Quod corpus in medio positum non erat vt caro ardens, sed tamquam si aurum aut argentum in fornace candesceret. Tunc prætereà odorem naribus circumstantes hauserunt, tamquam incensi, vel pretiosissimi vnguenti. Ad vltimum videntes scelerum ministri, corpus igni non posse consumi, iusserunt propiùs accedere confectores, & corpus, cui ignis cesserat, mucrone transfodere. Quo facto, tam largus profusus est sanguis, vt restingueret rogum. Populus autem cum miraculi stupore discessit. Sed ęmulus totius boni, satis agere cœpit, vt reliquias eius nemo ad sepulturam deferret: Iudæis in hoc maximè instantibus. Vbi autem vidit Cen-

Centurio obstinatam Iudæorum contentionem, positum in medio ipsum corpus exussit: & ita postmodum abusta ossa, pretiosissimis gemmis canora, & omni auro probabiliora per ignem facta, à fratribus colliguntur, ac sicut conueniebat, ex more conduntur. Quo in loco, præstante Domino, solennes aguntur celebrésque conuentus. Cum eo etiam alij duodecim ex Philadelphiâ venientes, apud præfatam vrbem martyrio consummati sunt.

Eodem die, sanctorum martyrum Theogenis cum aliis triginta sex, qui contemnentes temporalem mortem, coronam vitæ æternæ adepti sunt.

F. VI. KALENDAS FEBRVARII. 27 Ian.

NATALIS sancti Ioannis Episcopi Constantinopolitani, qui Chrysostomus appellatur.

Item beati Marij Abbatis monasterij Badonensis: cuius vitam plenam virtutibus vir illustris ac Patricius Dynamius scribit.

Et apud Bethleëm Iudæ, dormitio S. Paulæ, matris Eustochij virginis Christi. Quæ cùm esset ex nobilissimo senatorum genere, abrenuntians sæculo, & opibus suis in pauperes erogatis, Christi consecuta est paupertatem, & apud prefatum oppidulum Dominicâ natiuitate gloriosum, monasterij virginalis extitit mater. Huius vitam virtutibus admirandam S. Hieronymus scribens, testatur eam longo coronatam esse martyrio. Hier. ad Eustoch. ep. 27.

G. V. KALENDAS FEBRVARII. 28. Ian.

NATALIS sanctæ Agnetis secundò.

Et in ciuitate Apolloniâ, Leucij, Thyrsi, & Calenici martyrum: qui tempore Decij Imperatoris, sub præsidibus Combricio, Syluano, & Baudo, diuersis tormentorum generibus excruciati; primus & vltimus abscisione capitis, medius cælesti voce euocatus, spiritum reddens, martyrium consummauerunt in Græciâ.

Eodem die apud Alexandriam, beati Cyrilli Episcopi, qui Catholicæ fidei præclarissimus extitit propugnator.

Item in monasterio Reomanensi, sancti Ioannis presbyteri viri Dei.

A. IV. KALEND. FEBRVARII. 29. Ian.

ROMAE, natalis Papiæ & Mauri militum, tempore Diocletiani. Qui videntes constantiam Saturnini & Sisinnij martyrum, conuersi sunt ad fidem, statimque iussum est à Laodicio præfecto Vrbis, vt eorum ora quibus Christum confitebantur, lapidibus contunderentur, & retruderentur in carcerem, vbi baptizati erant à beato Marcello Papâ. Quos post duodecim dies eductos, iussit sterni in terram, & fustibus cædi: dein leuatos de terrâ, plumbatis percuti donec expirarent. Quorum corpora colligens noctu Ioannes presbyter, sepeliuit viâ Numentanâ ad Nymphas beati Petri, vbi ipse baptizabat. Scriptum est in gestis beati Marcelli Papæ. 16. Ianuar.

Eodem die Treuiris, depositio beati Valerij Episcopi, discipuli sancti Petri Apostoli.

B. III. KAL. FEBRVARII. 30. Ian.

APVD Antiochiam, passio S. Hippolyti martyris, qui Nouati schismate aliquantulùm deceptus, operante gratiâ Christi correctus, ad charitatem Ecclesię rediit: pro quâ, & in quâ, illustre martyrium posteà consummauit.

Ierosolymis, beatissimi Matthiæ Episcopi, de quo mira & plena fide gesta narrantur: qui multa pro Christo perpessus, vltimò in pace vitam finiuit. Hic octauus post Iacobum rexit Ecclesiam. Euseb. l. 4. cap. 5.

Item beati Alexandri. Hic Deciana persecutione, pro confessione fidei, iudiciis sistitur, & vinculis carceris traditur. Quique cùm longæuæ ætatis venerandâ cani-

canitie præfulgeret, postquàm frequenter passionibus suis & cruciatibus glorificauerat Dominum, de vinculis ad tribunalia, & à tribunalibus reuocaretur ad vincula, inter ipsa vicissim sibi succedentia tormenta, bono fine quieuit.

31. Ian. C. PRIDIE KALENDAS FEBRVARII.

APVD Alexandriam, natalis sancti Metrani martyris; quem pagani correptum, iubent impia verba proferre: quod illo recusante, omne corpus eius fustibus colliserunt, vultúmque & oculos acutis calamis terebrantes, extra vrbem cum cruciatibus expulerunt, ibíque quod in eo supererat spiritus, lapidibus eiecerunt.

Item sanctorum Saturnini, Thyrsi & Victoris.

Eodem die apud Trientinam vrbem, beati Vigilij Episcopi & martyris.

LITANIÆ INDICENDÆ.

MENSIS FEBRVARIVS

habet dies XXVIII. in Bissextili verò XXIX. Luna XXIX.

1. Febr. D. KALENDIS FEBRVARII.

PVD Smyrnam, natalis sancti Pionij martyris, qui persecutione Antonini Veri, post insuperabilem responsionum constantiam, & squalorem carceris, vbi multos fratrum ad martyrij tolerantiam suis exhortationibus roborauit, ad vltimum cruciatibus multis vexatus, clauis confixus, & ardenti rogo superpositus, beatum pro Christo finem vitæ sortitus est. Passi sunt cum eo & alij quindecim.

Eodem die B. Ephræm, Edessenæ ecclesiæ diaconi.

Vide libell. De festiuit. Apost. Eodem die apud Antiochiam B. Ignatij Episcopi & martyris.

Item apud Scotiam, S. Brigidæ virginis, cuius vita miraculis claruit. Quæ cùm lignum altaris in testimonium virginitatis suæ tetigisset, viride factum est.

Eodem die, sancti Pauli Episcopi ciuitatis Trecassinę, cuius & vita virtutibus claruit, & mors pretiosa miraculis commendatur.

2. Febr. E. IIII. NONAS FEBRVARII.

HYpapante Domini.

Act. 10. Apud Cæsaream, beatissimi Cornelij centurionis, quem beatus Petrus baptizauit; quíq; apud præfatam vrbem, Episcopi honore sublimatus, quieuit.

De eo inuicti S. Marcelli, 16. Ianuarij. Eodem die Romæ, sancti Aproniani martyris. Qui sub persecutione Maximiani Imperatoris cùm præsentasset adspectibus Laodicij præfecti beatum Sisinnium diaconum eductum de carcere, (erat enim Commentariensis) & subitò factam lucem de cælo vidisset, vocémque pariter hausisset, tremefactus cecidit ad pedes Sisinnij, dicens: Adiuro te per Christum, quem confiteris, ne tardes me baptizare, faciásque me pertingere tecum ad coronam. Quem beatus Sisinnius baptizatum ad consignandum sacro chrismate Marcello Papæ obtulit. Quo Præses comperto, iussit eum capitalem subire sententiam. Perductus itaque viâ Salariâ, miliario secundo, capite truncatus, martyr victórque decessit.

3. Febr. F. III. NONAS FEBRVARII.

IN Africâ, beati Celerini diaconi & confessoris. Et sanctorum martyrum Celerinæ auiæ eius, & Laurentini, & Ignatij. Quorum prior patruus, sequens aun-

auunculus ipsius fuit. De quorum omnium gloriosis laudibus extat beati Cypriani epistola, quæ de his inter cetera ita loquitur: *Auia, inquit, eius Celerina martyrio coronata est. Item patruus eius & auunculus Laurentinus & Ignatius, in castris & ipsi quondam secularibus militantes; sed veri & spirituales Dei milites, dum diabolum Christi confessione prosternunt, palmas Domini & coronas illustri passione meruerunt. Sacrificia pro eis semper (vt meministis) offerimus, quoties Martyrum passiones & dies anniuersariâ celebratione commemoramus,* &c. *Non inuenio quem beatiorem magis dicam, vtrúmne illos de posteritate tam clarâ, an hunc de origine gloriosâ.* *Cyp. ep. 34.*

G. PRIDIE NONAS FEBRVARII. *4. Febr.*

IN ciuitate Ægypti, quæ appellatur Thmuis, passio beati Phileæ, eiusdem vrbis Episcopi, & Philoromi Tribuni militum Romanorum: cum quibus etiam innumera fidelium multitudo ex eadem vrbe, pastoris sui vestigia sequens persecutione Diocletiani, martyrio coronata est. Sedente namque pro tribunalibus sæuissimo Præside, offeruntur innumeri fidelium populi. Quos ille singulos per ordinem confessos se Christianos, capite plecti iubet: cumque certatim se & spontè confessione præmissâ, gladio subijcerent, ille inhumanus & crudus, nec multitudinis contemplatione, nec virtutis eorum magnanimitate permotus, duci nihilominùs omnes & cædi capite iubet. Verùm hi cōstanter & fortiter cum lætitiâ & exultatione mortem præsentem velut æternæ vitæ principia rapiebant. Denique cùm priores quique iugularentur, reliqui non desidiæ, aut torpori animos indulgebant, sed psallentes & hymnos Deo canentes, locum quisque sui martyrij expectabat, vt hæc agentes, etiam extremos spiritus in Dei laudibus exhalarent. O verè mirabilis & omni veneratione dignus grex ille beatorum, turma virorum fortium, corona splendoris gloriæ Christi. Hanc sanè coronam, pretiosior omnium lapis, & gemma nobilior adornabat; hanc turmam præibat ductor illustrior, hunc gregem pastor nobilior decorabat: Phileas huic nomen est, qui erat Episcopus vrbis ipsius. Hic nobilitatem primi generis, secundùm animi virtutem de cælestibus trahebat: de terrenis verò, quantum ad sæculum pertinet, primis in Romanâ Republicâ honoribus functus. Eruditione quoque liberalium litterarum, & omnibus quæ ad animi virtutem pertinent exercitiis, apprimè eruditus. Hic cùm plurimos propinquos & consanguineos nobiles viros in eadem vrbe haberet, frequenter ad Præsidem ducebatur: eiúsque monitis acquiescere, tot & tantis propinquis exorantibus, respectum habere vxoris, & contemplationem suadebatur suscipere liberorum, neque in cœptâ præsumptione persistere. Ast ille velut si saxum immobile vndâ allideretur, garrientium dicta respuere, animos ad cælum tendere, Deum in oculis habere, parentes & propinquos sanctos Martyres & Apostolos ducere. Aderat tunc quidam vir agens turmam militum Romanorum, Philoromus nomine, qui cùm videret Phileam circumdatum lacrymis propinquorum, & Præsidis calliditate fatigari, nec tamen flecti aut infringi vllatenus posse, exclamat: Quid inaniter & superfluè constantiam viri tentatis? Quid eum, qui fidem Deo seruat, infidelem vultis efficere? Quid eum cogitis negare Deum, vt hominibus acquiescat? Non videtis, quòd aures eius vestra verba non audiunt, quòd oculi eius vestras lacrymas non vident? Quomodo potest terrenis lacrymis flecti, cuius oculi cælestem gloriam contuentur? Post hæc dicta, cunctorum ira in Philoromum versa; vnam eamdemque sententiam, eum cum Phileâ subire poscunt. Quibus libenter annuens Iudex, vtrumque plecti capite iubet. Passi sunt hi beati Martyres sub persecutione * Diocletiani.

Euseb. l. 8. cap. 9. 10. ex versione Rufini qui plurima interserit.

* *Male in MS. erat Decimi.*

A. NONIS FEBRVARII.

5. Febr. IN Siciliâ ciuitate Catanensium, passio sanctæ Agathæ virginis, sub Imperatore Decio, Proconsule Quinctiano, quæ post alapas & carcerem, post eculeum & tortiones, post mamillarum abscissionem, sed à Domino sanationem, post volutationem in testulis & carbonibus, tandem in carcere cõsummata est.

Vide libell. de festiuit. Apostol.

Viennæ, B. Auiti Episcopi, cuius fide & industriâ, atque admirabili doctrinâ, tẽpore Gundobaldi Regis, ab infestatione Arianæ hæreseos Galliæ defensæ sunt.

6. Febr. B. VIII. IDVS FEBRVARII.

APVD Cæsaream Cappadociæ, natalis sanctæ Dorotheæ virginis, quæ sub *Apricio, prouinciæ ipsius Præside, primùm eculei extensione vexata, dein palmis diutissimè cæsa, ad vltimum capitali sententiâ punita est. Cumque egrediens de prætorio duceretur ad mortem, Theophilus quidã scholasticus ait ad eam: Eia tu sponsa Christi, mitte mihi mala de paradiso sponsi tui. Quæ statim promisit se esse missuram. Vbi ergo ventum est ad locum in quo iugulanda erat, paulisper oratione factâ, protulit orarium suum; & vocato ad se quodam puerulo annorum sex, misit Theophilo, dicens: Dic ei, Dorothea ancilla Dei mittit tibi mala de paradiso sponsi sui Christi. Accipiens ille, & gratias agens quòd petitionem eius implesset, cœpit sibi faciem tergere, tantaque repentè suauitate perfusus est, ita vt totâ mente mutatus, cum grandi exultatione & clarâ voce sæpiùs replicaret: Benedictum nomen Dñi mei Iesu Christi. Ob quam confessionẽ mox & ipse tentus, ac suspensus in eculeo, tantâ crudelitate tortus est, vt omnes circũstantes horrescerent: nouissimè cęso capite martyriũ consummauit.

*al. Sapricio.

Eodem die, natalis S. Antholiani, qui apud vrbem Aruernam martyrio coronatus est.

7. Febr. C. VII. IDVS FEBRVARII.

IN Britanniis ciuitate Augustâ, natalis sancti Auguli Episcopi & martyris.

Item S. Moysetis venerabilis Episcopi, qui primò quidem in eremo vitam solitariam ducens, meritis ac virtutibus & signis, quæ faciebat per illum Deus, magnificè innotuerat. Qui postmodum petente Mauiâ Saracenorum Reginâ, episcopus gentis illius factus, fidei Catholicæ custodiuit intemerata consortia, & gentem cui datus fuerat Episcopus, ex grandi parte ad fidem Christi conuertit. Sicque perfectus in virtutibus, in pace quieuit.

Ruff. lib. 2. cap. 6.

8. Febr. D. VI. IDVS FEBRVARII.

APVD Armeniam minorem, natalis SS. Dionysij, Æmiliani & Sebastiani.

Eodem die, apud Alexandriam, natalis sanctæ Cointhæ martyris. Hanc pagani correptam ad idola perducentes, adorare cogebant. Quæ cùm illa execrans recusaret, vincula pedibus eius innectentes, & per plateas totius ciuitatis eam trahentes, horrendo supplicio discerpserunt.

Euseb. l. 6. cap. 34. vel 31. ex versione Ruffin.

9. Febr. E. V. IDVS FEBRVARII.

ALEXANDRIAE, sanctæ Apolloniæ virginis; cui persecutores, omnes primùm dentes excusserunt: deinde cùm minarentur, constructo ac succenso rogo, eam se viuam incensuros, nisi cum eis impia verba proferret; illa paululùm, quid ageret, intra semetipsam deliberans, repentè de manibus impiorum prorupit, & in ignem quem minabantur, spontè prosiliuit.

Euseb. l. 6. cap. 34. vel 31. ex versione Ruffi.

10. Febr. F. IV. IDVS FEBRVARII.

ROMAE, natalis SS. martyrum Zotici, Irenæi, Hyacinthi & Amantij.

Eodem die in Oriente, sanctæ Soteris virginis, quæ grauiter & diutissimè alapis cæsa, cùm cetera quoque pœnarum genera vicisset, gladio martyrium consummauit.

Item Romæ viâ Lauicanâ, decem Militum.

G. III.

G. III. IDVS FEBRVARII. 11. Feb.

APVD Viennam, sancti Simplidis Episcopi & confessoris.
Item apud Alexandriam, depositio sanctæ Euphrasiæ virginis, quæ in monasterio mirâ virtute abstinentiæ & miraculis claruit.

A. PRIDIE IDVS FEBRVARII. 12. Febr.

IN Hispaniis, ciuitate Barcinonâ, natalis S. Eulaliæ virginis & martyris, quæ passa est tempore Diocletiani Imperatoris, sub præfecto Hispaniarum Daciano, quando sub eodem, apud Barcinonam sanctum Cucuphatum, & apud Gerundam sanctum Felicem, gloriosas constat martyrij accepisse coronas. Scriptum in passione S. Leocadiæ. 9. Decembris.

In Africâ, passio sancti Damiani militis.

Et in Alexandriâ, Modesti & Ammonij infantum.

B. IDIBVS FEBRVARII. 13. Febr.

NATALIS S. Agabi prophetæ in nouo Testamento, apud Antiochiam: de quo beatus Lucas in Apostolicis Actibus ita dicit: *Conuersantibus nobis Antiochiæ, surgens vnus ex Prophetis nomine Agabus, significabat per spiritum, famem magnam futuram in vniuerso orbe terrarum, quæ facta est sub Claudio Cæsare.* Et iterùm, cùm B. Paulus Ierosolymam Pentecosten facturus pergeret, iamque Cæsaream venisset: *Commorantibus*, inquit, *nobis in Cæsareâ per dies aliquot, superuenit quidam vir à Iudæâ propheta, nomine Agabus, & venit ad nos, & tollens zonam Pauli, ligans sibi manus & pedes, dixit: Hæc dicit Spiritus sanctus: Virum hunc cuius est hæc zona, sic alligabunt eum in Ierusalem Iudæi, & tradent in manus nationum.* Act. 11. Act. 21.

Item in Melitenâ ciuitate Armeniæ, natalis sancti Polyeucti martyris, qui Latinè interpretatur Multùm orans.

C. XVI. KALENDAS MARTII. 14. Febr.

ROMAE, natalis sancti Valentini presbyteri, qui post multa sanitatum & doctrinæ insignia, fustibus cæsus, & sic decollatus est, sub Claudio Cæsare.

Eodem die, natalis sancti Valentini Interamnensis Episcopi, qui tentus à paganis, ac virgis cæsus, & post diuturnam cædem, custodiæ mancipatus, cùm superari non posset, mediæ noctis silentio eiectus de carcere, decollatus est iussu furiosi Placidi, Vrbis præfecti. Tunc Proculus, Ephybus & Apollonius discipuli eius, transferentes corpus eius ad suam ecclesiam Interamnæ vrbis, noctu sepelierunt. Vbi cùm quotidianis vigiliis incubarent, tenti à gentilibus custodiæ sunt traditi, consulare Leontio: quos ille iussit noctis medio suis tribunalibus præsentari: & cùm à fide reuocari nec blandimentis nec minis possent, iussit capite cædi. Qui non longè sunt à corpore S. Valentini sepulti.

Item apud Alexandriam, natalis sanctorum martyrum Bassi, Antonij, Protolici, qui in mare mersi sunt.

Item Cyrionis presbyteri, Moyseos, Bassiani lectoris, & Agathonis exorcistæ, qui omnes igne combusti sunt.

Item Dionysij & Ammonij, decollatorum.

Eodem die Romæ, sanctorum martyrum Vitalis, Feliculæ, & Zenonis.

D. XV. KALENDAS MARTII. 15. Febr.

ROMAE, sancti Cratonis martyris, qui cùm haberet filium Chæremon nomine, scholasticum, qui inciderat in ægritudinem grauissimam, eumque beato Valentino Episcopo ad sanandum obtulisset, sub tali conditione, vt si puer sanaretur, ipse cum omni domo suâ fieret Christianus: sanato puero, quod promiserat impleuit, atque cum vxore & vniuersâ domo baptizatus, non multis pòst diebus, martyrio est consummatus. De eo in gestis Valētini Interam. 14. Febr.

Et apud Sebasten ciuitatem, passio S. Blasij Episcopi: qui multorum patrator mira- *xi. Blasij.

miraculorum, sub præside Agricolao, post diutinam cæsionem, post carcerem, atque inde suspensionem in ligno, vbi * pectinibus ferreis carnes eius disruptæ sunt, post iterùm teterrimum carcerẽ, post demersionem laci, vnde superuadens saluus exiuit, iubente iniquissimo Iudice, capite ad extremum cum duobus pueris truncatur, felicia regna ita cum ipsis ingressus. Ipso autem adhuc agonizante, septem mulieres beatissimæ, quæ guttas sanguinis eius præterfluentes de beatissimis plagis corporis ipsius colligebant, deprehensæ quòd essent Christianæ, post caminum ignis vbi plumbo superfusæ sunt, post pectines ferreos, quibus carnes earum diruptæ, post æreas tunicas excandentes, nouissimè sententiâ datâ, percussæ gladio, datoque pretio sanguinis, vitam mercantur æternam.

*ms. pectinis

In Galliis, ciuitate * Vasionensi, depositio sancti Quinidij Episcopi, cuius mortem in conspectu Domini pretiosam miracula crebra testantur.

*al. VVangionensi,

16. Febr. E. XIIII. KALENDAS MARTII.

Vide libellũ de festiuit. Apost.

NATALE sancti Onesimi Apostoli.

Et in Cumis, natale S. Iulianæ virginis, quæ tẽpore Maximiani Imperatoris, primò à suo patre Africano cæsa, & grauiter cruciata, deinde & à præfecto * Eolasio, quem sponsum habuerat, nuda virgis cæsa, & à capillis suspensa, & plumbo soluto, à capite perfusa, ac rursum in carcerem recepta, vbi palàm cum diabolo conflixit: & rursus euocata, rotarum tormenta, flammas ignium, ollam feruentem superauit, ac decollatione capitis martyrium consummauit. Quæ passa est quidem in Nicomediâ, sed post paucum tempus Deo disponente, in Campaniam translata.

*Eleusio,

Eodem die apud Ægyptum, Iuliani, cum aliis, numero quinque millibus.

17. Febr. F. XIII. KALENDAS MARTII.

IN Perside, natalis beati Polychronij, Babyloniæ & Ctesiphontis Episcopi, qui præsente Decio persecutore, os lapidibus cæsus, manibus extensis, oculos ad cælum eleuans, emisit spiritum. Scriptum in passione sancti Laurentij.

10. August.

18. Febr. G. XII. KALENDAS MARTII.

Vide lib. de festiuit. Apost. in quo 2. Maij.

IErosolymis, beati Simeonis Episcopi & martyris, qui traditur propinquus Saluatoris secundùm carnem fuisse.

De his in gestis Susannæ 11. August.

Eodem die sanctorũ martyrum Claudij & vxoris eius Præpedignæ, ac filiorum Alexandri & Cutiæ, & fratris Claudij beati Maximi: qui cùm essent præclarissimi generis, agente fratre eorum Gabinio presbytero, baptizati sunt à beato Caio Pontifice Romano, & postmodùm tenti sunt iubente Diocletiano, à iudice impio Iulio. Et Claudius quidem, cum vxore suâ & filiis, deportatus est in exilium: deinde incendio concremati, odoriferum sacrificium martyrij Deo reddiderunt, ac sic postmodum apud Ostiam in rheuma iactati: quorum reliquias Christiani perquisitas, iuxta ciuitatem sepelierunt.

19. Febr. A. XI. KALENDAS MARTII.

De hoc in vitâ Susannæ 11. August.

ROMAE, S. Gabinij presbyteri, patris beatissimæ Susannæ, qui à Diocletiano diu in custodiâ vinculis afflictus, pretiosâ morte cæli gaudia comparauit.

20. Febr. B. X. KALENDAS MARTII.

APVD Tyrum, quæ est vrbs maxima Phœnicis, beatorum Martyrum, quorum numerum solius Dei scientia colligit: quos, iubente Diocletiano, Veturius magister militiæ diuersis tormentorũ generibus sibi inuicem succedentibus occidit. Primò flagris per omne corpus martyres Dei carpebantur, post hæc tradebantur ad bestias: adhibebantur leones, vrsi, pardi, atque omne ferarũ genus: apri quoque, sed & tauri, quibus ferro & igni feritas addebatur. Statuuntur denique Dei cultores, nudatis membris, in medio arenæ loco, & bestiæ intra caueas incitatæ, sæuioresque in semetipsis effectæ, proruunt claustris, replent subitò

Euseb. l. 8. c. 7. ex versione Ruff.

ſubitò ſtadium, circumdant eccleſiam martyrum in medio ſitam : circumeunt ſæpiùs, & obluſtrant; ac diuinæ virtutis adeſſe eis cuſtodiam ſentientes, procul ab eorum corporibus abſcedunt. Sed ilicò furor, qui reprimebatur in belluis, tranſit in homines : gladiis ergo peragunt quod beſtiis nequiuerunt, & vt in omnibus oſtenderent ſe belluis eſſe nequiores, prohibebant etiam cadauera mandari terræ, ſed iubebant fluctibus dari. Horum glorioſiſſimam multitudinem, cælíque exercitum, ducebant & incitabant ad victoriam, beatiſſimi Tyrannio Epiſcopus & Syluanus Epiſcopus, qui paruo tempore interpoſito, beſtiarum morſibus martyrium compleuit : & Peleus atque Nilus Epiſcopi, qui igne cum plurimis clericis conſumpti ſunt : Zenobius quoque venerabilis presbyter capite cæſus. *Euſeb. l. 8. c. 22. & 25.*

Item in Alemaniâ beati Galli Abbatis, miræ ſanctitatis viri, diſcipuli ſancti Columbani Abbatis.

C. IX. KALENDAS MARTII. *21. Febr.*

APVD Siciliam, ſanctorum Martyrum ſeptuaginta nouem, qui ſub Diocletiano per diuerſa tormenta, confeſſionis ſuæ coronam, à Chriſto ſibi paratam, percipere meruerunt.

D. VIII. KALENDAS MARTII. *22. Febr.*

APVD Antiochiam Cathedra ſancti Petri.

Eodem die apud Alexandriam, S. Abilij Epiſcopi, qui poſt beatum Marcum ſecundus Epiſcopus, tredecim annos ſacerdotium miniſtrauit.

Apud Hierapolim, ſancti Papiæ Epiſcopi, auditoris S. Ioannis Apoſtoli.

Item beati Ariſtionis, qui fuit vnus de ſeptuagintaduobus Chriſti diſcipulis.

Viennæ, ſancti Paſchaſij confeſſoris atque pontificis, admirandæ ſanctitatis.

E. VII. KALENDAS MARTII. *23. Febr.*

APVD Sirmium, beati * Syreni monachi, qui cùm tempore Maximiani Imperatoris, vnius ex domeſticis eius vxorem, horâ incongruâ in horto, quem ipſe ſibi excolebat, deambulantem, acriùs increpando repuliſſet; iubente Maximiano tentus, & Chriſtianum ſe eſſe confeſſus, capite cæſus eſt. ** al. Syneri*

Item aliorum ſexagintaduorum, qui ibidem paſſi ſunt.

Ipſo die, ſancti Polycarpi presbyteri & confeſſoris, qui cum beato Sebaſtiano plurimos ad fidem Chriſti conuertit, atque ad martyrij gloriam exhortando perduxit. *De hoc in geſtis ſancti Sebaſtiani, 20. Ian.*

F. VI. KALENDAS MARTII. *24. Febr.*

NATALIS ſancti Matthiæ Apoſtoli. *Vide libell. de feſtiuit. Apoſt.*

Et inuentio capitis Præcurſoris, tempore Martiani Principis, quando iſdem Præcurſor duobus monachis, vbi idem caput eius celatum iaceret, reuelauit. Conſtat autem quia imminente feſtiuitate Paſchali fuerit, ſicut in Euangelio apparet, decollatus : & anno poſt hunc ſequente cùm denuò tempus Paſchale rediiſſet, myſterium Dominicæ paſſionis eſſe completum. Et propterea quòd in libro Sacramentorum natale iiij. Kalendarum Septembrium die notatum eſt, & in Martyrologio, quod Euſebij & Hieronymi vocabulis inſignitum eſt, legitur : *Quarto Kalendas Septembris in Emeſâ ciuitate Phœniciæ prouinciæ, natale ſancti Ioannis Baptiſtæ, quo die decollatus* : non ſpecialiter ipſum diem decollationis eius, ſed diem potiùs, quo caput eius in eadem Emeſâ ciuitate repertum, atque in eccleſiâ conditum, deſignat. Siquidem duo monachi Orientales venerant adorare Ieroſolymis, & loca ſancta videre. Quibus per reuelationem aſſiſtens idem Præcurſor Domini, præcepit, vt ad Herodis quondam Regis habitaculum accedentes, caput ſuum ibi requirerent, & inuentum digno honore reconderent. Quod ab eis in- *Vide infrà 29. Aug.*

inuentum & assumptum, sed non multò pòst culpâ incuriæ perditum, perlatum est Emesam ab illis, & in quodam specu, in vrnâ sub terrâ non pauco tempore ignobiliter reconditum: donec denuò sese suúmque caput ostendit Marcello cuidam religioso presbytero, dum in eodem specu habitaret. Ex quo tempore cœpit in eadem ciuitate beati Præcursoris decollatio ipso die, quo caput eius inuentum siue eleuatum est, celebrari.

Item apud Cæsaream Cappadociæ, natalis beati Sergij martyris, cuius gesta præclarissima habentur.

25. Feb. G. V. KALENDAS MARTII.

APVD Ægyptum, natale sanctorum Victorini, Victoris, Nicophori, Claudiani, Dioscori, Serapionis, & Papiæ, sub Numeriano Imperatore, agente Sabino duce. Quorum primus in pilam ex robore cauam, & vndique circumforatam missus, ac per singula foramina diutissimè transpunctus est: cúmque nimius sanguis efflueret, eductus è pilâ, capite cæsus est. Secundus manibus ac pedibus amputatis, in eamdem pilam missus, prioris tormenta sustinuit, & nouissimè gladio cæsus est. Tertius cùm vltrò in pilam fuisset ingressus, indignatus Iudex iussit eum inde produci, & super craticulam prunis substratam aliquantisper assari & inuerti: cúmque in confessione persisteret, sublatus inde, minutatim gladio concisus, spiritum reddidit. Reliquorum quatuor, Claudianus & Dioscorus flammis incensi, Serapion & Papias gladio consummati sunt.

26. Feb. A. IV. KALENDAS MARTII.

IN ciuitate Perge Pamphiliæ, natale beati Nestoris Episcopi: qui persecutione Decij, cùm diu noctuque orationi insisteret, postulans vt grex Christi custodiretur; comprehensus à quodam Irenarcho, qui erat princeps curiæ ciuitatis, velut aries sine malitiâ oblatus est præsidi Pollioni. Et cùm nomen Christi mirâ libertate & alacritate confiteretur, deos autem Gentium dæmonia pessima esse memoraret, iussus ab eodem Præside suspendi in eculeo, & crudelissimè torqueri, lætus psallebat, dicens: *Benedicam Dominum in omni tempore, semper laus eius in ore meo.* (Psal. 33.) Præses verò stupens super tantâ tolerantiâ, & volens eum blandis verbis à fide reuocare, dixit ei: Vis esse nobiscum, aut cum Christo tuo? Cui sanctus Nestor cum magno gaudio respondit, dicens: Cum Christo meo & eram, & sum, & ero. Tunc indignatus Præses dedit aduersus eum sententiam, vt quia Iesum crucifixum sub Pontio Pilato fateretur, tamquam deuotus Deo suo, illius subiret sententiam, & ligno crucifixus resolueretur à vitâ. Ille gratias agens Deo, cùm iam affixus esset patibulo, docebat assistentem populum Christianum, vt persisterent in fide & charitate Christi, & libentissimè compaterentur, vt & simul glorificarentur. Post hæc petens omnem adstantem turbam fidelium, vt genua flectentes orarent cum ipso: cùm complesset orationem, & dixissent omnes, Amen, reddidit spiritum. Consummauit autem martyrium quintâ sabbati, horâ tertiâ.

Euseb. l. 10. cap. 1. & Rufin. l. 1. cap. 1. Eodem die, beati Alexandri, Alexandrinæ ciuitatis Episcopi, gloriosi senis, qui post beatum Petrum, Arium presbyterum suum, hereticâ impietate deprauatum, & diuinâ veritate reconuictum, de Ecclesiâ eiecit: & posteà inter trecentos decem & octo Patres, eumdem in Niceno Concilio damnauit.

27. Feb. B. III. KALENDAS MARTII.

De eo Greg. in præfat. Moralium. APVD Hispaniam, ciuitate Hispali, sancti Leandri Episcopi & cōfessoris: ad quem beatus Gregorius libros Moralium scribit: cuius prædicatione & industriâ, tota Gothorum gens per Reccaredum Regem ab Arianâ impietate conuersa est. Qui etiam fratrem eius Erminigildum Regem, viuente adhuc patre hæretico, ab eâdem Arianâ hæresi ad Catholicam fidem correxit: atque vsque ad

ad gloriosam martyrij passionem suis exhortationibus perduxit.

Item eodem die in Alexandriâ, natalis sancti Iuliani martyris, qui cùm ita podagrâ constrictus esset, vt neque incedere neque stare posset, cum his, qui eum in sellulâ portabant, Iudici offertur: quorum vnus quidem statim negauit, alter nomine Eunus, cum Iuliano sene in Domini confessione perdurat: quique iubentur camelis impositi, per totam circumduci vrbem, & flagris, hinc inde inspectante populo, laniari, vsquequò finem ipsis verberibus sortirentur. Euseb. l. 6. cap. 34.

Item apud Lugdunum, sancti Baldemeris, viri Dei, cuius sepulchrum crebris miraculis illustratur.

C. PRIDIE KALENDAS MARTII. 28. Febr.

IN territorio Lugdunensi locis Iurensibus, beati Romani Abbatis, qui primus illic vitam ereniticam duxit, & multis virtutibus ac miraculis clarus, plurimorum posteà pater extitit monachorum. Venerabile corpus eius situm est in finibus Vesuntionum.

LITANIÆ INDICENDÆ.

MENSIS MARTIVS

habet dies XXXI. Luna XXX.

D. KALENDIS MARTII. 1. Mart.

ROMAE sanctorum Martyrum ducentorum sexaginta, temporibus Claudij, qui viâ Salariâ arenam fodientes, damnati fuerant pro Christi nomine; quos iussit Claudius vt in figlinâ foris muros portæ Salariæ mitterentur, & eo loco inclusi, in ciuitatis amphitheatro militum sagittis interficerentur. De his in vitâ S. Valent. presb. 14. Febr.

E. VI. NONAS MARTII. 2. Mart.

ROMAE viâ Latinâ, sanctorum martyrum Iouini & Basilei, qui passi sunt sub Gallieno & Valeriano Imperatoribus.

Eodem die, Martyrum plurimorum, sub Alexandro Imperatore passorum, quos diu cruciatos, impius Alexander capitali sententiâ in extremo damnauit.

F. V. NONAS MARTII. 3. Mart.

NATALIS sanctorum martyrum Emiterij & Cheledonij, qui primùm apud Legionensem Gallæciæ ciuitatem milites, exurgente persecutionis procellâ, pro confessione nominis Christi plurimis afflicti tormentis, Calagurrim vsque perducti, atque ibi martyrio coronati sunt. Cúmque eorum capita lictor incideret, miraculum populis magnum apparuit. Nam vnius annulus, orariumque alterius nube susceptum, & in cælos euectum est. Viderunt hæc omnes qui aderant, & vsquequò acies oculorum intendere potuit, fulgorem auri, candoremque lintei, attonito sequebantur intuitu. Scribit hæc Aurelius Clemens in libro Coronarum. Prud. hymno 1.

Apud Cæsaream Palæstinæ, sanctorum martyrum, Marini militis, & Asterij Senatoris, sub persecutione Valeriani: quorum prior, cùm accusatus fuisset à commilitonibus, quòd Christianus esset, & interrogatus à Iudice, Christianum se esse clarissimâ voce testaretur, tres illi horæ ad deliberandum indultæ sunt. Cumque à tribunalibus fuisset egressus, à beato Theotecno, eiusdem vrbis Episcopo, plurimùm in fide confortatus, repetens continuò tribunal Iudicis confidentissimè respondit: *Obedire oportet Deo magis quàm hominibus*. Ilicò martyrij coronam capitis abscissione suscepit. Cumque præfatus Asterius Act. 5.

 capite

capite truncatum martyris corpus subiectis humeris & substratâ veste, quâ induebatur, exciperet, honorem quem martyri detulit, continuò ipse martyr accepit. Scriptum in historiâ Ecclesiasticâ libro septimo.

Euseb. l. 7. cap. 14.

4. Mart. G. IIII. NONAS MARTII.

Pontificale cap. 23.

NATALIS sancti Lucij Papæ & martyris, qui persecutione Valeriani & Gallieni, ob fidem Christi exilio relegatus, & postmodum diuino nutu ad Ecclesiam suam redire permissus, martyrium capitis obtruncatione compleuit. Positus est autem viâ Appiâ ad sanctum Sixtum. Hic præcepit, vt duo presbyteri & tres diaconi in omni loco Episcopum non desererent, propter testimonium ecclesiasticum. Sedit autem in Episcopatu annos tres, menses tres, atque dies tres.

Item Romæ viâ Appiâ, sanctorum Martyrum DCCCC. qui positi sunt in cœmeterio ad sanctam Cæciliam.

Eodem die sancti Caij Palatini, in mare mersi.

5. Mart. A. III. NONAS MARTII.

Greg. Tur. de gloriâ Martt. c. 99

APVD Antiochiam, passio sancti Phocæ martyris: qui post multas, quas pro nomine Redemptoris est passus iniurias, qualiter de antiquo illo serpente triumphauerit, hodiéque populis declaratur. Denique si in quempiam in his locis coluber morsum stringens, venena diffuderit, extemplò qui percussus est, vt ianuam basilicæ Martyris credens attigerit, euacuatâ virtute veneni, saluatur.

Item ipso die, sancti Eusebij Palatini, & aliorum nouem Martyrum.

6. Mart. B. PRIDIE NONAS MARTII.

NICOMEDIAE, natalis sanctorum Victoris & Victorini, qui per triennium cum Claudiano, & Bassâ vxore eius, tormentis afflicti, & retrusi in carcerem, ibidem vitæ suæ cursum impleuerunt.

7. Mart. C. NONIS MARTII.

IN Mauritaniâ, ciuitate Tuburbitanorum, passio sanctarum Perpetuæ & Felicitatis martyrũ, & cum eis Reuocati, Saturnini, & Secunduli: quorum vltimus in carcere quieuit; reliqui omnes ad bestias traditi, sub Seuero principe, die natalis eius. Quíque dum adhuc seruarentur in carcere, & Felicitas parturiret, omnium sanctorum commilitonum precibus impetratum est, vt octauo mense pareret. Iam verò Perpetuæ inter alia concessum est, vt eius mens quodam modo auerteretur à corpore, in quo vaccæ impetum pertulit, ita vt adhuc futurum expectaret, quod in se iam gestum esse nesciret.

8. Mart. D. VIII. IDVS MARTII.

Hieron. de script. Eccl. cap. 68.

APVD Carthaginem, sancti Pontij, diaconi beati Cypriani Episcopi: qui vsque ad diem passionis eius cum ipso exilium sustinens, egregium volumen vitæ & passionis ipsius reliquit, atque Dominum in passionibus suis semper glorificans, coronam vitæ promeruit.

9. Mart. E. VII. IDVS MARTII.

Hieron. suprà c. 128.

APVD Nyssenam ciuitatem, S. Gregorij Episcopi, fratris beati Basilij Cæsareensis, viri doctissimi & eloquentiâ clarissimi.

Hieron. suprà c. 106.

Apud Barcinonam, S. Paciani Episcopi, tam vitâ quàm sermone clari, qui optimâ senectute mortuus est Theodosij principis tempore in pace.

10. Mar. F. VI. IDVS MARTII.

Euseb. l. 5. cap. 15.

NATALIS sanctorum martyrum Alexandri & Caij de Eumeniâ, qui apud Apamiam, persecutione Antonini Veri, martyrio coronati sunt. Scribit Apollinaris Hieropolitanus Episcopus, in libro aduersùm Cataphrygas.

In Perside, natalis sanctorum Martyrum numero quadragintaduorum.

G. V. IDVS MARTII.

11. Mar. Basil. in- mili 22.

APVD Sebasten Armeniæ minoris, natalis quadraginta Militum, tempore Licinij Regis, sub præside Agricolao. Qui post vincula & carceres creberrimos, post cæsas lapidibus facies, missi sunt in stagnum, vbi gelu constricta corpora eorum nocte dirumpebantur. Vnus autem de numero quadraginta, effectus pusillanimis, refugit ad balneum: & mox vt attigit calorem, statim resolutus reddidit spiritum. Quod videntes ceteri, in laudes omnipotentis Dei, sancto Spiritu confortati, eruperunt. Et circa horam tertiam noctis resplenduit velut sol lumen feruens super eos, & glacies dissoluta est. Porrò qui eos custodiebant, somno grauabantur, clauicularius tantùm solus vigilabat. Qui audiens eos orantes, vidensque tantam lucem, atque glaciem solutam, respiciens vnde ortum lux ipsa haberet, vidit super sanctos coronas descendentes numero trigintanouem. Cœpitque cogitare secum, dicens: Quadraginta sunt, vnius corona vbi est? Expergefaciens itaque reliquos custodes, proiecit vestimenta sua in facies eorum, & exiliuit in stagnum, clamans & dicens: Christianus sum, Christianus sum. Mane autem facto, impiissimi tyranni satellites inuenerunt clauiculariú ipsum connumeratum Martyribus, vnde vnus ceciderat. Cumque verè fidelem eum comperissent, eosdem omnes tractos ad litus, baculis crura eorum confregerunt, atque ita crurifragio martyrium consummauerunt. Nomina verò horum martyrum hæc sunt: Domitianus, Eunoicus, Sisinnius, Heraclius, Alexander, Ioannes, Claudius, Athanasius, Valens, Helianus, Meliton, Heeditius, Achatius, Vibianus, Helius, Theodulus, Cyrillus, Flauius, Seuerianus, Cyrion, Valerius, Chudion, Sacerdon, Priscus, Eutychius, Smaragdus, Philoctimon, Aëtius, Micallius, Lisimachus, Domnus, Theophilus, Euthycius, Xantius, Aggius, Leontius, Ysitius, Caius, Gorgonius, Candidus. Quorum vnus Meliton nomine cùm esset omniú ætate iunior, & cruribus fractis adhuc superuiueret, timens beatissima mater eius, quę Martyribus adstabat, ne in cruciatibus deficeret, virili animo hortabatur eum, dicens: Fili, modicùm sustine, ecce Christus ad ianuam stat adiuuans te. Cumq; sanctorum corpora birotis, id est plaustris, superposita ferrent ad incendendum ministri diaboli, videns pia mater solum filium relictum, quem ministri ad hoc reliquerant, quia sperabant eius animum posse culturis dæmonú inclinari, si viueret, tollés eum super humeros suos virili gressu sequebatur vehicula. Cumque ferretur puer, inter amplexus maternos animam cælo reddidit. Perueniensq; mulier ad locum, vbi sanctorú corpora cremabantur, superiecit ossa ipsius super ossa Martyrum, vt morte etiam & sepulturâ Martyribus sociaretur. Combusta sunt igitur corpora eorú, & in fluuiú proiecta. Sed diuinâ dispensatione reliquiæ eorú integrę sunt repertę, & honore digno códitæ.

A. IIII. IDVS MARTII.

12. Mar. Pontificale cap. 65. Est Greg. I. Pontificale cap. 41. Est Innocentius I. Euseb. l. 8. cap. 6.

ROMAE, beatorum Pontificum, Gregorij, Doctoris & Apostoli Anglorum, qui sedit ibi annos XIII. menses VI. dies X.

Et Innocentij, qui rexit Ecclesiam an. XV. menses II. dies XXI.

Apud Nicomediam, B. Petri martyris, qui vnus fuit ex Dorothei & Gorgonij martyrú sodalibus, qui in cubiculo Regis erant. Hic iubéte Diocletiano, eò quòd de imménsis martyris sancti nomine suppliciis liberius causaretur, in mediú educitur, atque immolare compellitur. Abnuens, imperatur appendi & flagris toto corpore laniari: videlicet vt doloris necessitate faceret, quod præcipiebatur inuitus. At ille cùm maneret immobilis, visceribus iam pelle nudatis, iubetur aceto & sale perfundi. Cumque etiam id tormenti genus cóstanter ac fortiter tolerasset, craticula prunis subterstrata poni iubetur in medio, ibique quod reliquum fuerat in verberibus absumpti corporis superponi: & non ad subitú, sed sensim paula-

paulatimque succendi; quò scilicet pœna protelaretur in longum. Cumque ministri scelerum, hinc modò corpus, modò inde versantes, per membra singula pœnas inciperent, & supplicia renouarent, sperantes ab eo elicere se posse consensum: ille firmus in fide, & quasi in spe consumptis iam & igne resolutis carnibus suis, vltimum spiritum in fide lætus exhalat. Tali Petrus (hoc enim & nomen eius) martyrio decoratus, verè Petri extitit & fidei heres & nominis.

Item Nicomediæ, natalis sanctorum Egduni presbyteri, & aliorum septem, qui diebus singulis suffocati sunt, vt ceteris metus incuteretur.

* al. Mamiliani. Eodem die, passio sancti * Maximiliani martyris.

13. *Mar.* B. III. IDVS MARTII.

APVD Nicomediam, natalis sanctorum Macedonij presbyteri, & Patriciæ vxoris eius, & filiæ Modestæ.

Niceâ ciuitate, sanctorum martyrum Theusetæ & Horris filij eius, Theodoræ, Nymphodoræ, Marci, Arabiæ, qui omnes igni traditi sunt.

14. *Mar.* C. PRIDIE IDVS MARTII.

De his in passione Processi & Martiniani 2. Iulij. ROMAE, passio sanctorum Martyrum quadraginta & septem, qui baptizati sunt à beato Petro Apostolo, cùm teneretur idem Apostolus in custodiâ Mamurtini, cum coapostolo suo Paulo, vbi nouem menses detenti sunt. Qui omnes sub deuotissimâ fidei confessione, Neroniano gladio consumpti sunt.

15. *Mar.* D. IDIBVS MARTII.

Pontificale cap. 92. ROMAE, Zachariæ Pontificis, qui Romæ sedit annos x.

Apud Thessalonicam ciuitatem, natalis sanctæ Matronæ: quæ cùm esset Plautillæ cuiusdam viduæ ancilla, & occultè Christum colens, quotidie furtiuis orationibus ecclesiam frequentaret, deprehensa à dominâ suâ, & in scamno extensa & ligata, & pænè vsque ad mortem flagellata, atque ita vincta in scamno, obsignatis diligentissimè ianuis, per noctem relicta, ibi die altero diuinitus soluta, ac cum ingenti oris gratiâ orans, inuenta est. Rursumque neruis crudis in eodem scamno constricta, & loris quousque obmutesceret cæsa est, ibique per triduum obsignatis ianuis relicta. Factâ autem die tertiâ, iterùm soluta diuinitus, & orans inuenta est. Tunc robustis fustibus vsque ad mortem cæsa, in confessione Christi incorruptum spiritum reddidit.

16. *Mar.* E. XVII. KALENDAS APRILIS.

ROMAE, natale sancti Cyriaci, qui post longam carceris macerationem, quam sub Maximiano pertulit, cum Sisinnio condiacono suo, & Smaragdo & Largo, post multa facta miracula, in quibus filiam Diocletiani Artemiam, ipsius rogatu à dæmonio curauit, ac baptizauit: filiam quoque Saporis Regis Persarum Iobiam, missus illò pro hoc à Diocletiano, æquè liberauit à dæmonio, ac baptizauit cum ipso Rege, & aliis quadringentis triginta: rediens Romam post mortem Diocletiani, tentus est inter alios Christianos à filio eius Maximino, & in custodiam missus, eò quòd sororem suam Christianam fecisset. Deinde præcepit, vt die processionis suæ nudus, catenisque obligatus, ante rhedam eius traheretur. Et post hoc, eductus de carcere cum sociis Largo, Smaragdo & Crescentiano, per Carpasium vicarium, pice reliquatâ caput eius perfusum est. Et rursum post dies quatuor, eductus denuò de carcere, in catastâ extentus, ac tractus neruis, & fustibus cæsus, post dies iubente Maximiano, capite truncatus est cum Largo & Smaragdo, & aliis viginti. Scriptum est in ge-
16. *Ianuar.* stis Marcelli Papæ: porrò ipso tempore Maximinus interfecit sororem suam Artemiam.

Item apud Viennam, sancti Isicij Episcopi.

F. XVI. KALENDAS APRILIS.

IN Scotiâ, natale sancti Patricij Episcopi & confessoris, qui primus ibidem Christum euangelizauit. *17. Mar.*

Eodem die, natalis sanctæ Geretrudis virginis.

G. XV. KALENDAS APRILIS.

NATALIS sancti Alexandri Episcopi: qui de Cappadociâ ciuitate suâ veniens, cùm desiderio sanctorum locorum Ierosolymam pergeret, & Narcissus Episcopus eiusdem vrbis iam senex regeret ecclesiam; & ipsi Narcisso, & multis Clericorum eius reuelatum est, alterâ die manè intrare Episcopum, qui adiutor sacerdotalis cathedræ esse deberet. Itaque re ita completâ, vt prædicta fuerat, cunctis in Palæstinâ in vnum congregatis, adnitente vel maximè Narcisso, Ierosolymitanæ Ecclesiæ cum eo gubernaculum suscepit. Quique persecutione Decij, cùm iam longæuæ ætatis venerandâ canitie præfulgeret, ductus Cæsaream, & clausus carcere, ob confessionem Christi martyrio coronatus est. *18. Mar.* *Euseb. l. 6. cap. 7. 9. 16. 19. ex versione Ruf.*

A. XIV. KALENDAS APRILIS.

APVD Penarensem vrbem, natale beati Ioannis, magnæ sanctitatis viri, qui de Syriâ oriundus peruenit ad Italiam. Cumque quæreret locum habitationis suæ, orationem fudit ad Dominum: Te deprecor Domine, qui lumen es verum, si prosperum facis iter meum, hoc mihi signum fiat: vbicumque ambulauero, si Psalterium meum dedero, & eadem die mihi redditum fuerit, ibi sit permansionis meæ locus. Factum est. Recepit eum hospitio matrona quædam, cui vir Dei Psalterium suum dedit; requisiuit, eique mox à muliere redditur. Hoc itaque signo, vt stationem suam ibi vir Dei faceret, confirmatur; ac inde non longè plus minúsve quàm duarum sagittarum progressus, habuit Angelum Dei obuium, qui ei dixit: Serue Dei, hîc tibi locus permansionis à Domino parabitur. Erat autem hiems, & sedebat vir Dei sub arbore. Venatores verò cùm per locum transitũ facerent, viderunt eum sedentem, atque arborem illam iuxta illum foliis vestitam. Requirẽtes autem virum quis esset, ob Domini seruitium se de vltramarinis partibus locísve venisse, morarique hîc velle respondit. Nuntiantibus igitur illis, famaque vitam beati viri longiùs spargente, tanta frequentia populi Dei vndequaque illuc aduenit, vt monasterio facto congregatio magna seruorum Dei simul habitantium ibi fieret. Cui præfuit multis clarus virtutibus beatus Ioannes quadragintaquatuor annos: requiescens in pace, depositus est sub die xiiij. Kal. Aprilium in loco vbi præstantur beneficia Dei vsque in hodiernum diem. *19. Mar.*

Eodem die apud Surrentum, sanctorum Quinti, Quintilli, Quartillæ, Marci, cum aliis nouem.

B. XIII. KALENDAS APRILIS.

IN Britanniis, sancti Chutberti, qui ex anachoretâ, Ecclesiæ Lindisfarnensis Antistes, totam ab infantiâ vsque ad senium vitam miraculorum signis inclytam duxit. Cuius dum vndecim annos maneret corpus humatum, incorruptum posthæc, quasi eadem horâ defunctum, simul cum veste quâ tegebatur, inuentum est. Scripsit Beda presbyter de vitâ ipsius. *20. Mar.*

C. XII. KALENDAS APRILIS.

APVD Cassinum castrũ, natale S. Benedicti Abbatis, cuius vitam virtutibus & miraculis gloriosam, in Dialogorũ libris beatus Papa scribit Gregorius. *21. Mart.* *Lib. 2. Dialogor.*

Eodem die beati Serapionis anachoritæ.

Et in territorio Lugdunensi, sancti Lupicini Abbatis Iurensium, cuius vita sanctitatis & miraculorum gloriâ illustris fuit. Corpus eius in finibus Vesontionum, apud Laoconense monasterium celebratur. *Greg. Tur. de vitâ PP. cap. 1.*

D. XI. KALENDAS APRILIS.

22. Mar. Vide libell. de festiuit. Apost.

IN Galliis ciuitate Narbonâ, natale sancti Pauli Episcopi & confessoris, discipuli Apostolorum.

E. X. KALENDAS APRILIS.

23. Mar. Victor Africanus l. 3.

IN Africâ, sanctorum martyrum Victoriani, Frumentij, & alterius Frumentij, & duorum germanorum, qui omnes persecutione VVandalicâ, sub Hunnerico Rege Ariano apud Africam pro constantiâ Catholicæ confessionis immanissimis suppliciis excruciati, egregiè coronati sunt.

F. IX. KALENDAS APRILIS.

24. Mar.

ROMAE, natale sancti Pigmenij presbyteri. Hic Iulianum apostatam & impium à puero nutriuit, & litteris etiam sacris erudiuit. Sed factus Imperator, culturam pietatis postquam reliquit, audito quòd corpora sanctorum Martyrum, qui ab eo necabantur, idem Pigmenius sepeliret, mandauit ei, Perge quò volueris: hîc enim non mercabitur vita tua, tamen seruitiis tuis præmium reddo, non tibi. Tunc sanctus Pigmenius perrexit ad Persidam, vbi demoratus annos IV. factus est cæcus. Inde monetur in somnis à Domino, vt reuerteretur Romam. Cumque post quatuor menses reuersus, cliuum Sacræ viæ cum vno puero stipem petendo conscenderet, factum est vt offenderet Iulianum Imperatorem in rhedâ aureâ sedentem. Qui eminùs conspiciens Pigmenium, vocari eum præcepit, dixitque ei: Gloria diis deabusque meis, quia te video. Cui vir Dei Pigmenius ilicò respondit: Gloria Domino meo Iesu Christo Nazareno crucifixo, quia te non video. Ad hanc vocem iratus Iulianus, iussit eum per pontem in Tiberim præcipitari. Cuius corpus inuentum & collectum, sepultum est in cœmeterio Pontiani, non longè à sanctis Abdon & Sennes.

G. VIII. KALENDAS APRILIS.

25. Mar.

APVD ciuitatem Galilææ Nazareth, Annuntiatio Dominica.

Et in Nicomediâ, natalis S. Dulæ, ancillæ militis, quæ pro castitate occisa est.

14. Februarij. Romæ, sancti Cirini, qui interfectus à Claudio, & in Tiberim iactatus, in insulâ Lycaoniâ inuentus, & in cœmeterio Pontiani conditus est. Scriptum in passione sancti Valentini.

Et apud Sirmium, natale S. Irenæi Episcopi, qui tempore Maximiani Imperatoris, sub præside Probo, primò tormentis acerrimis vexatus, deinde diebus plurimis in carcere cruciatus, nouissimè abscisso capite consummatus est.

A VII. KALENDAS APRILIS.

26. Mar.

ROMAE viâ Lauicanâ, in cœmeterio eiusdem, natalis sancti Castuli, qui cùm esset zætarius palatij, & hospes sanctorum, vt in gestis beati Sebastiani legitur, à persecutoribus arctatus, & tertiò appensus, tertioque auditus, in confessione Domini perseuerans, missus est in foueam, & demissa est super eum massa arenaria, atque ita cum palmâ martyrij migrauit ad Christum.

20. Ianuar.

Eodem die apud Pentapolim Libyæ, Theodori Episcopi, Irenæi diaconi, Serapionis & Ammonij Lectorum.

Et apud Sirmium, natale sancti Montani presbyteri, qui cum Maximâ vxore suâ tentus, & in fluuium præcipitatus est: corpora eorum nono ab vrbe lapide inuenta & sepulta sunt.

B. VI. KALENDAS APRILIS.

27. Mar. Rufin. l. 2. cap. 19.

APVD Ægyptum, beati Ioannis Eremitæ, admirandæ sanctitatis viri, qui etiam prophetico spiritu plenus, Theodosio Imperatori Christianissimo, victorias de tyrannis maximas prædixit.

C. V. KALENDAS APRILIS. 28. Mar.

APVD Cæsaream Palæstinæ, sanctorum martyrum Prisci, Malchi, & Alexandri: qui persecutione Valeriani, cùm suburbanum agellum supradictæ vrbis habitarent, atque in eâ cælestis martyrij proponerentur coronæ: diuino fidei calore succensi, vltrò Iudicem adeuntes, cur tantum in sanguinem piorum desæuiret, obiurgant. Quos ille continuò, pro Christi nomine, bestiis tradidit deuorandos.

Et apud vrbem Cabilonensium, depositio Gunthranni Regis Francorum, viri religiosi, qui ita se spiritualibus actionibus mancipauit, vt relictis sæculi pompis, thesauros suos ecclesiis & pauperibus erogaret.

Item Sixti Papæ, qui Romæ sedit annos octo. Hic criminatorem suum, Bassum nomine, nutu diuino mortuum, manibus suis cum linteaminibus & aromatibus tractans, sepeliuit apud beatum Petrum. *Pontificale cap. 45. Et Sixtus III.*

D. IV. KALENDAS APRILIS. 29. Mar.

DEPOSITIO Abbatis Eustasij, discipuli sancti Columbani, qui pater fermè sexcentorum extitit monachorum: & vitæ sanctitate conspicuus, etiam miraculis claruit.

Eodem die apud Africam, sanctorum confessorum Armogastis, Archinimi, & Satyri: qui apud Africam tempore VVandalicæ persecutionis, sub Geiserico Rege Ariano, cùm essent lucidissima membra Ecclesiæ Christi, & prauitatem Arianorum libertate Catholicâ frequenter arguerent, pro confessione veritatis, multa & grauia perpessi supplicia atque opprobria, cursum gloriosi certaminis impleuerunt. *Victor Afric. sub finem lib. 1.*

E. III. KALENDAS APRILIS. 30. Mar.

ROMAE, natale sancti Quirini Tribuni & martyris, sub Traiano Imperatore: qui cùm ex præcepto eius beatum Alexandrum Papam, & Hermen præfectum in vincula coniecisset, haberetque filiam cuius collum struma circumdederat, auditis exhortationibus beati Hermæ de fide Christi, & visis signis, quæ Deus in martyribus suis Alexandro & Herme operabatur, ipsam eamdem filiam suam obtulit ad sanandum. Cui dixit B. Alexander: Tolle boiam de collo meo, & impone ei. Quod cùm obedienter pater eius exequeretur, diuino nutu subitò sanata est. Vocabatur autem ipsa Balbina. Atque ita pater eius Quirinus & ipsa, cum vniuersis qui in custodiâ tenebantur, omnique domo suâ, baptizatus est. Quod vt nuntiauit Commentariensis Aureliano iudici, iratus iussit adduci Quirinum ad se, & dixit ei: Ego te quasi filium dilexi; tu autem irrisisti me, deceptus ab Alexandro. Dixit ei Quirinus: Ego Christianus sum factus: vis occidere, vis fustigare, vis incendere? aliud non ero. Nam omnes qui erant in carcere, feci fieri Christianos, & dimisi eos, sed noluerunt vsquam ire. Iratus Aurelianus, fecit ei linguam abscindi, deinde in equuleo suspendi. Qui dum Aureliani non cederet iniuriis, iussit ei manus & pedes abscindi, & sic eum decollari, & canibus proiici: sed Christiani corpus eius raptum, in viâ Appiâ sepelierunt, in cœmeterio Prætextati. *Dicto in gestis Alexandri Papæ, 3. May.*

F. PRIDIE KALENDAS APRILIS. 31. Mar.

ROMAE, natale sanctæ Balbinæ, filiæ Quirini martyris. Qui beatus Martyr tollens boiam de collo Alexandri Papę secundùm iussionem eius, cùm pergeret vt collo filiæ suæ strumam habentis imponeret, ecce subitò puer cum faculâ apparuit; quem constat Angelum Dei fuisse, & venit ad puellam, dicens: Salua esto, & in virginitate tuâ permane, & ego te faciam videre sponsum tuum, qui pro amore tuo sanguinem suum fudit. Perueniens igitur pater vt perficeret, quod de boiâ ei iussum fuerat, videt subitò filiam suam sanam, quæ postmo-

dum à sancto Alexandro baptizata est, & instructa in virginitate, plena operibus bonis permansit. Cui sæpè osculanti boiam ipsam B. Alexandri dixit sanctus Alexander: Desine hanc boiam osculari, sed potiùs require domini mei Petri vincula, & ea osculare. Tunc dedit operam, & summo studio post desiderium magnum peruenit ad illa, tradiditque S. Theodoræ religiosissimæ feminæ, sorori S. Hermetis præfecti & martyris. Ipsa verò virgo Balbina post deuictum sæculi huius cursum, sepelitur iuxta patrem suum martyrem Quirinum, viâ Appiâ, in cœmeterio Prætextati, 11. Kal. Aprilis.

LITANIÆ INDICENDÆ.

MENSIS APRILIS

habet dies XXX. Luna verò XXIX.

1. *Apr.* G. KALENDIS APRILIS.

De eâ in gestis Alexand. Papæ 3. Maij.

ROMAE, beatissimæ Theodoræ, sororis illustrissimi martyris Hermetis, quam beatus Alexander Papa & martyr instruxit, baptizauit, atque in fide Christi docuit. Quæ sub Aureliano Imperatore martyrizauit. Sepulta iuxta fratrem suum martyrem, viâ Salariâ, non longè ab vrbe Româ.

Eodem die S. Venantij Episcopi & martyris.

Et in pago VVimnoënsi, sancti VValerici confessoris, cuius sepulcrum crebris miraculis illustratur.

2. *Apr.* A. IIII. NONAS APRILIS.

NATALIS S. Nicetij, Lugdunensis Episcopi, cuius & vita miraculis claruit, & pretiosa mors nihilominùs miraculis commendatur.

Euseb. li. 8. cap. 17. Et apud Cæsaream Cappadociæ, passio sanctæ Theodosiæ virginis: quæ tempore Diocletiani, cùm esset annorum octodecim, vltrò se sanctis confessoribus in custodiâ socians, tenta ab Vrbano præfecto, & in equuleo cruciata: deinde ferro onusta, & in carcerem trusa: ibi virtute Dei, omnia vincula eius disrupta sunt. Post hæc saxo alligata, in mare mersa est: sed mox littoribus incolumis reddita, bestiis in amphitheatro proiecta, & ab his intacta, martyrium capitis abscisione dignè compleuit.

3. *Apr.* B. III. NONAS APRILIS.

THESSALONICAE, natalis SS. virginum Agapis & Chioniæ, sub Diocletiano: quæ primò in carcere maceratæ, pòst in ignem missæ sunt, sed intactæ à flammis, post orationem ad Dominum fusam, animas reddiderunt.

Apud Scythiam, ciuitate Tomis, natalis SS. Euagrij & Benigni.

Apud Tauromenium Siciliæ, S. Pancratij.

4. *Apr.* C. PRIDIE NONAS APRILIS.

MEDIOLANI, depositio B. Ambrosij Episcopi & confessoris: cuius studio, inter cetera doctrinæ & miraculorum insignia, tempore Arianæ perfidiæ, tota Italia ad Catholicam conuersa fidem est.

5. *Apr.* D. NONIS APRILIS.

THESSALONICAE, natalis S. Irenis virginis, quæ post tolerantiam carceris, sagittâ percussa est à Sisinnio comite: sub quo & sorores eius simul Agapes & Chionia martyrizauerunt.

Item

Item apud Ægyptum, natalis S S. Martianæ, Nicanoris, & Apollonij.
Apud Cæsaream Lyciæ, natalis sancti Amphiani.

E. VIII. IDVS APRILIS. 6. Apr.

ROMAE, S. Sixti Papæ & martyris, qui rexit Ecclesiam annos decem, menses duos, diem vnum. Passus est autem temporibus Adriani Imperatoris. Pontificale cap. 8. Ep. Sixti 1.

F. VII. IDVS APRILIS. 7. Apr.

EGESIPPI viri sanctissimi, qui vicinus Apostolicorum temporum, omnes à passione Domini, vsque ad suam ætatem, ecclesiasticorum actuum texens historias, multaque ad vtilitatem legentium pertinentia, hinc inde congregans, quinque libros composuit, sermone simplici, vt quorum vitam sectabatur, dicendi quoque exprimeret characterem. Asserit se venisse sub Aniceto Romam, qui decimus post Petrum Episcopus fuit, & perseuerasse vsque ad Eleutherium eiusdem vrbis Episcopum, qui Aniceti quondam diaconus fuerat. Isdem quoque Egesippus in libris suis refert de cõuersatione suâ, quam habuit à gentili philosophiâ. *Nam & ego ipse*, inquit, *sectis Platonicis institutus, audiens infamari Christianos, & videns eos impauidos ad suscipiendam mortem, atque omne supplicium tolerandum, considerabam quòd impossibile esset, in malitiâ eos & in libidine conuersari.* Hieron. de script. Eccl. cap. 22. Euseb. li. 4. cap. 8. 10. & 12.

G. VI. IDVS APRILIS. 8. Apr.

TVRONIS, S. Perpetui Episcopi, admirandæ sanctitatis viri: cuius operâ, templum super veneranda ossa beati Martini Episcopi, perfectum est, cuiusq; sacrum corpus, de loco vbi primum tumulatum fuerat, ad locum vbi nunc condignè veneratur, translatum & reconditum est.

A. V. IDVS APRILIS. 9. Apr.

APVD Sirmium, natalis septem Virginum, quę in vnum meruerunt coronari quinto Idus Aprilis.

Apud Antiochiam, S. Prochori diaconi, qui vnus fuit de septem primis. Vide lib. De fest. Apost.

B. IV. IDVS APRILIS. 10. Apr.

EZECHIELIS Prophetæ.

Et apud Romam beatorum Martyrum plurimorum, quos beatus Alexander Papa & martyr baptizauit cùm teneretur in carcere, & ipsi relegati pariter cum illo. Hos omnes Aurelianus Imperator, naui vetustæ impositos, in altum mare deduci, & illic collo ligatis lapidibus, mergi in profundum maris fecit quarto Idus Aprilis.

C. III. IDVS APRILIS. 11. Apr.

APVD Cretam, vrbe Cortynæ, B. Philippi Episcopi, qui vitâ & doctrinâ claruit, tẽporibus Antonini Veri, & Lucij Aurelij Commodi Imperatorum.

D. PRIDIE IDVS APRILIS. 12. Apr.

ROMAE viâ Aureliâ milliario tertio, in cœmeterio Calepodij, natale sancti Iulij Episcopi & Confessoris, qui sub Constantio Ariano filio Constantini, decem menses tribulationes & exilia perpessus: post eius mortem, cum magnâ gloriâ ad suam sedem reuersus est. Pontific. cap. 36.

E. IDIBVS APRILIS. 13. Apr.

APVD Pergamum Asiæ vrbem, natalis sanctorum Carpi Episcopi & Papyrij diaconi, & Agathonicæ optimæ feminæ, aliarumq; multarum quę probatis confessionibus martyrio coronatæ sunt. Cum quibus & vir mirabilis Iustinus Philosophus, qui habitu quoque philosophorum incedens, pro religione Christi plurimùm laborauit, intantum, vt Antonino Pio & filiis eius, & Senatui, librum contra gentes scriptum daret, ignominiamque Crucis non erubesceret. Cumque iam secundum librum successoribus præfati Imperatoris, id est, Anto- Euseb. lib. 4 cap. 14. Idem ibid. c. 11. & 12.

nino Vero & Aurelio Commodo, pro religionis nostræ defensione porrexisset, remunerationem linguæ fidelis, martyrij munus accepit.

Apud Hispaniam, natalis S. Herminigildi, quem pater eius Leouigildus Arianus, Gothorum Rex, ob fidei Catholicæ confessionem, inexpugnabilem videns, in carcerem & vincula coniecit: vbi nocte sanctâ Dominicæ resurrectionis, iussu perfidi patris, securi percussus in capite, regnum cæleste pro terreno, Rex & martyr intrauit. Scribit beatus Papa Gregorius.

Greg. lib. 3. Dial. c. 31.

F. XVIII. KALENDAS MAII.

14. Apr.

De his in gestis Cæciliæ 22. Nou.

ROMAE viâ Appiâ in cœmeterio Prætextati, natalis sanctorum martyrum Tiburtij, Valeriani, & Maximi, sub Almachio præfecto: quorum primi fustibus cæsi, & gladio sunt percussi, vltimus tam diu ad plumbatas verberatus, donec spiritum redderet.

Interamnę, sancti Proculi martyris.

Item S. Domnæ virginis, cum sociis virginibus coronatæ.

Apud Alexandriam, sancti Frontonis Abbatis, cuius vita exstitit sanctitate & miraculis gloriosa.

G. XVII. KALENDAS MAII.

15. Apr.

De his in vitâ sancti Laurentij 10. Aug.

IN ciuitate Cordulâ, natalis sanctorum Olympiadis & Maximi nobilium, qui iubente Decio fustibus cæsi, & deinde plumbatis, ad vltimum capita eorum securibus tunsa, donec emitterent spiritum.

Item in Hispaniis, ciuitate Cæsaraugustâ, natalis sanctorum octodecim Martyrum, Optati, Luperci, Successi, Martialis, Vrbani, Iulij, Quinctiliani, Publij, Frontonis, Felicis, Cæciliani, Euoti, Primitiui, Apodemi, & reliquorum quatuor, qui omnes Saturnini vocati referuntur.

De his in vitâ Nerei & Achillei 12. Maij

Apud Italiam, natale sanctorum martyrum Maronis, Eutychetis, & Victorini: qui cum beatâ Flauiâ Domitillâ apud insulam Pontiam longum ducentes exilium, eamque in Christi confessione pio fouentes solatio, inuidiâ atque insectatione Aureliani sponsi, & persecutoris eius, quem illa ob Christum contempserat, postmodum à principe Neruâ eidem Aureliano in seruitutem traditi sunt. Quos ille primùm quasi seruos per sua prædia singulos diuisit, iussitque eos terram fodere per totum diem, ad vesperam verò cantabrum manducare. Deinde cùm plurimos ad fidem Christi conuerterent, & populum credentium ampliarent, repletus irâ à diabolo, misit qui vario genere pœnarum interficerent eos. Nam Eutychen in mediâ viâ tam diu cædi iussit, donec spiritum exhalaret. Cuius corpus rapuit populus Christianorum. Victorinum verò apud eum locum qui Cotilias appellatur, vbi putentes aquæ emanant & sulphureæ, capite deorsum per horas tres suspensum teneri iussit. Quod cùm per triduum pro nomine Christi passus fuisset, migrauit ad Dominum. Cumque vnâ die iussu Aureliani corpus eius inhumatum iacuisset, venerunt Amiternenses populi Christiani, & rapientes in suum territorium transtulerunt. Maronem autem, misso amico suo, nomine Turgio, iussit idem Aurelianus duci, & saxo ingenti opprimi. Sed protegente Domino, in nullo eum lædere potuerunt. Quem Consularis accepto ab Aureliano præcepto interfecit, corpusque eius Christianus populus rapuit, & condigno honore sepeliuit.

A. XVI. KALENDAS MAII.

16. Apr.

APVD Corinthum, Callisti & Carisij cum aliis septem, omnium in mare mersorum.

B. XV. KALENDAS MAII.

17. Apr.

Cypr. ep. 9.

APVD Africam, natale S. Mappalici, qui cum aliis pluribus martyrio coronatus est. Scribit B. Cyprianus in epistolâ ad martyres & confessores de illo

hoc

hoc modo: *Vox plena Spiritu ſancto de Martyris ore prorupit, cùm Mappalicus beatiſſimus inter cruciatus ſuos Proconſuli diceret: Videbis cras agonem. Et quod ille cum virtutis ac fidei teſtimonio dixit, Dominus impleuit. Agon cæleſtis exhibitus, & Dei ſeruus in agonis promiſſi certamine coronatus eſt.* Et poſt pauca: *Hunc igitur agonem per Prophetas antè prædictum, per Dominum commiſſum, per Apoſtolos geſtum, Mappalicus ſuo & collegarum ſuorum nomine, Proconſuli repromiſit: nec feſellit in promiſſo ſuo vox fidelis: pugnam quam ſpopondit, exhibuit; & palmam quam meruit, accepit. Iſtum nunc beatiſſimum Martyrem, & alios participes eiuſdem congreſſionis & comites, in fide ſtabiles, in dolore patientes, in quæſtione victores, vt ceteri quoque ſectemini, & opto pariter & exhortor: vt quos vinculum confeſſionis, & hoſpitium carceris ſimul iunxit, iungat etiam conſummatio virtutis, & corona cæleſtis.* *Item Lucianus Ep. 22 apud eundem de ſocus.*

Apud Antiochiam, natalis SS. Petri diaconi & Hermogenis.

Apud Viennam, S. Pantagathi Epiſcopi.

C. XIV. KALENDAS MAII. *18. Apr.*

APVD* Meſſanam Apuliæ ciuitatem, natalis ſanctorum martyrum Eleutherij Epiſcopi, & * Anthiæ matris eius: qui beatus Epiſcopus cùm eſſet & ſanctimoniâ vitæ, & miraculorum virtute illuſtris, ſub Adriano principe, in confeſſione Chriſti, lectum ferreum ignitum, craticulam, & ſartaginem oleo, pice, ac reſinâ feruentem, ſuperans, leonibus quoque proiectus, ſed ab his illæſus, nouiſſimè, vnà cum matre, gladio iugulatur. * *al. Miſenam* * *al. Euanthiæ*

Item eodem die Romæ, ſancti Apollonij ſenatoris, qui ſub Commodo principe, à ſeruo proditus quòd Chriſtianus eſſet, imperatus vt rationem fidei ſuæ redderet, inſigne volumen compoſuit, quod in Senatu legit. Et nihilominùs ſententiâ Senatus, pro Chriſto capite truncatus eſt: veteri apud eos obtinente lege, abſque negatione non dimitti Chriſtianos, qui ſemel ad eorum iudicium pertracti eſſent. *Euſeb. li. 5. cap 20. 21. Ruffino.*

In Laubaco monaſterio, tranſitus S. Vrſmari Epiſcopi & confeſſoris.

D. XIII. KALENDAS MAII. *19. Apr.*

IN Armeniâ, ciuitate Militanâ, natalis SS. Hermogenis, Caij, Expediti, Ariſtonici, Rufi, Galatæ, vnâ die coronatorum.

Caucoliberi Hiſpaniæ, natalis S. Vincentij martyris.

Apud Corinthum, S. Timonis, de illis VII. diaconibus primis. *Act. 6. Vide lib. De feſt. Apoſt.*

E. XII. KALENDAS MAII. *20. Apr.*

ROMAE, S. Victoris Epiſcopi, qui tertiuſdecimus poſt B. Petrum, rexit Eccleſiam annis decem, & ſub Seuero principe martyrio coronatur. *Pontificale cap. 15.*

Item Romæ, SS. Martyrum Sulpitij & Seruiliani, qui prædicatione & miraculis B. Flauiæ Domitillæ ad fidem Chriſti conuerſi ſunt (quæ etiam ſponſas eorum Theodoram & Euphroſynam ad ſpem vitæ æternæ, & perſeuerantiam ſanctæ virginitatis lucrata fuerat) perſecutione Traiani, cùm nollent idolis immolare, à præfecto vrbis Aniano capite cæſi ſunt. Quorum corpora Chriſtiani rapientes, poſuerunt in prædio eorum, viâ Latinâ, milliario ſecundo. *De his in geſtis Nerei & Achillei 12. Maij*

Eodem die in Galliis, ciuitate Ebredunenſi, S. Marcellini primi eiuſdem vrbis Epiſcopi & confeſſoris: qui diuino iuſſu, cum ſanctis ſociis Vincentio & Domnino ex Africâ veniens, maximam partem Alpium maritimarum, verbo & ſignis admirandis, quibus vſque hodie refulget, ad fidem Chriſti conuertit: ita vt Baptiſterium, quod ipſe apud præfatam vrbem condidit, in ſacroſanctis Paſchalis feſti vigiliis, diuinâ virtute, ſingulis annis aquis ſubitis inundetur, & per ſeptem eiuſdem ſolemnitatis dies, gratiâ exuberante permaneat. Venerabiles ſocij eius apud Dinienſium vrbem conditi, glorioſis nihilominus miraculis commendantur. *Greg. Tur. de glo. Confeſſ. cap. 69.*

21. Apr. F. XI. KALENDAS MAIJ.

Cassiod l. 3 hist. Trip. cap. 2. APVD Persidem, natalis sancti Simeonis Episcopi Seleuciæ & Ctesiphontis, regalium ciuitatum: qui persecutione Saporis Regis Persarum, iubente eodem tyranno comprehensus, ferroque onustus, cùm iniquis tribunalibus exhibitus, de Domino Iesu Christo voce liberâ ac constantissimâ testaretur; primùm carcerali ergastulo cum aliis centum, è quibus alij Episcopi, alij erant presbyteri, alij diuersorum ordinum clerici, longo tempore maceratus est. Nouissimè, cùm in Christi testimonio immobilis persisteret, iussus est cum omnibus pariter decollari: ita vt cùm ceteri iugularentur, adstaret, & ipse vltimus trucidaretur. Cúmque omnes sub eius adspectu cæderentur, & ille singulos paternis exhortationibus alacriter confortaret; extremo lictoris ictu & ipse occumbens, palmam martyrij adeptus est. Erat autem sexta feria septimanæ maioris, in quâ ante Resurrectionis festiuitatem annua Christi passionis memoria celebratur. Passi sunt cum eo etiam Vstazadis eunuchus nutritius Regis & Maior regiæ domus, & Abdella, atque Ananias, venerabiles senes: & Pusitius princeps artificum regalium, eò quòd videns præfatum senem Ananiam sub ictu gladij trementem, exclamauerit confidenter, dicens: Paululùm ô senex claude oculos, & securus esto, mox Christi videbis adspectum. Filia quoque eiusdem Pusitij virgo sacra simul perempta est.

Apud Alexandriam, natalis SS. Fortunati, Aratoris presbyteri, Felicis, Siluij, Vitalis, qui in carcere quieuerunt.

22. Apr. G. X. KALENDAS MAII.

De hoc gesta Sebastiani & Susannæ Aug. 11. Pontific. cap. 29. ROMAE viâ Appiâ, in cœmeterio Callisti, sancti Caij Papæ, qui cùm Ecclesiam vndecim annos, menses quatuor, dies duodecim rexisset, martyrio coronatus est sub Diocletiano principe. Frater namque eius beatus Gabinius presbyter, in multis clarissimis passionibus, iam finierat triumphum victoriæ suæ, sub eodem impio Principe, vndecimo Kalendas Martias.

Cassiod. l. 3 hist. Trip. cap. 2. Apud Persidem, sanctorum Martyrum plurimorum, qui iubente Sapore Persarum Rege, annuo die, quo passionis Dominicæ memoria celebratur, per totam Persidis regionem tenti, ac pro Christi nomine gladio iugulati sunt. In quo fidei certamine passus est Melisius Episcopus, sanctitate & miraculorum gloriâ insignis: Acepsimas quoque Episcopus cum presbytero suo Iacobo, & Mareas & Bicor nihilominùs Episcopi, cum clericis ferè ducentis, & quinquaginta monachis, & sacratis virginibus plurimis: inter quas & Simeonis Episcopi sororem nomine Tarbuam cum pedissequâ suâ, stipitibus alligantes, serraque findentes, crudelissimè necauerunt.

Eodem die in Cordulâ ciuitate, natalis sanctorum Parmenij, Helimenæ, & Chrysoteli presbyterorum, & Lucæ & Mutij diaconorum de Babyloniâ. Quorum primus præcisâ etiam linguâ loquebatur. Omnes primò in equuleo suspensi, & nexibus attracti sunt: dein laminis ardentibus circa latera appositis, vstulati & vnguibus lacerati, ad vltimum gladio trucidati sunt, præsente persecutore Decio. Scriptum in passione S. Laurentij. 10. Aug.

Greg. Tur. de gloriâ Mart. c. 64 Et Lugduno Galliæ, natalis sancti Epipodij martyris, qui persecutione Antonini Veri, post gloriosos quadraginta octo Martyrum agones, qui in eadem vrbe passi sunt, cum Alexandro charissimo collegâ tentus, ipso interim in carcerem truso, primò os diris pugnorum ictibus cæsus, deinde equulei extensione vexatus, postremò martyrium capitis abscisione compleuit.

Viennæ, S. Iuliani Episcopi & confessoris.

A. IX. KALENDAS MAII. 23. Apr.

IN Perside, ciuitate Diospoli, passio S. Georgij martyris: cuius gesta passionis, etsi inter apocryphas connumeratur scripturas, tamen illustrissimum martyrium eius inter coronas Martyrum, Ecclesia Dei venerabiliter honorat. *Dist. 15. ca. Sancta Romana Eccl.*

In Galliis, ciuitate Valentiâ, natalis sanctorum Felicis presbyteri, Fortunati & Achillei diaconorum: qui à beato Irenæo Lugdunensi Episcopo & martyre ad prædicandum verbum Dei missi, cùm maximam partem supradictæ vrbis ad fidem Christi conuertissent, à Duce Cornelio in carcerem trusi: dein durissimâ neruorum flagellatione diutissimè verberati: post etiam reuinctis post terga manibus, cruribusque confractis, circa rotarum vertiginem adstricti, fumi quoque amaritudine suppositâ, die ac nocte continuatâ equulei extensione suspensi, ad extremum gladio consummati sunt.

In Fontenellâ monasterio, sancti VVulfranni Episcopi, præclari in miraculis & doctrinâ viri.

B. VIII. KALENDAS MAII. 24. Apr.

LVGDVNO Galliæ, natalis sancti Alexandri, qui tertio post passionem Epipodij die productus è carcere, primò ita laniatus est crudelitate verberantium, vt crate solutâ costarum, patefactis visceribus, secreta animæ panderentur. Dein crucis affixus patibulo, beatum spiritum exanimatus emisit. Passi sunt cum eo & alij, numero XXXIV. Sepulti ambo ex vtroque altaris latere, in cryptâ, quæ in colle superposito ciuitati, pulchro & antiquo opere exstructa est.

Eodem die, depositio Melliti Episcopi in Britanniâ, qui tertius post Augustinum Episcopum, Dorouernensem Ecclesiam suscepit, quam rexit annos quinque: sepultus in monasterio, in ecclesiâ beati Petri, octauo Kalendas Martij, anno ab incarnatione Domini DCXXIV. *Beda lib. 2. hist. Angl. c. 20. & 3o. & l. 3. c. 2. & seqq.*

C. VII. KALENDAS MAII. 25. Apr.

APVD Alexandriam, natale S. Marci Euangelistæ, qui martyr defunctus, sepultus est in loco lapidis excisi cum gloriâ. Ordinauerat autem pro se Alexandriæ Episcopum Anianum: aliis quoque longè latéque ecclesiis Episcopos, presbyteros, diaconos dederat. *Vide libellũ De festis Apost.*

: Eodem die Romæ, Litania maior, ad S. Petrum.

Apud Viennam, S. Clarentij Episcopi & confessoris.

D. VI. KALENDAS MAII. 26. Apr.

ROMAE, natalis sancti Anacleti Papæ, qui secundus post beatum Petrum, cùm rexisset Ecclesiam annis duodecim, persecutione Domitiani, martyrio coronatus est. *Pontificale cap. 5.*

Ipso die, S. Marcellini Papæ, qui cùm Ecclesiam nouem annis & mensibus quatuor rexisset, temporibus Diocletiani & Maximiani, ab eodem Diocletiano, pro confessione veræ fidei, cum Claudio, Cyrino & Antonino, capite truncatus est, & post dies XXXV. sepultus viâ Salariâ, in cubiculo, à Marcello presbytero, & à diaconibus cum hymnis. Quo tempore fuit magna persecutio, ita vt intra vnum mensem XVII. millia martyrio coronarentur. *Pontific. cap. 30.*

E. V. KALENDAS MAII. 27. Apr.

ROMAE, S. Anastasij Papæ, qui sedit annos tres, dies decem. *Pontific. cap. 40.*

Apud Nicomediam, natalis sancti Anthimi Episcopi & martyris, in memoriis piorum fulgentis in regno Christi. Hic persecutione Diocletiani, ob confessionem Christi, martyrij gloriam capitis obtruncatione suscepit. Quem tamquam bonum pastorem, viam martyrij præeuntem, vniuersa penè gregis sui multitudo secuta est: quorum alios præfatus tyrannus, apud eamdem ciuitatem tunc temporis residens, gladio obtruncari, alios ignibus conflagrari, alios naui-

Euseb. lib. 8 cap. 6. nauiculis impositos, pelago immergi fecit. Ipsis fidelium turbis tanto per Dei gratiam fidei igne inflammatis, vt nec interrogari se paterentur, sed vltrò in flammas irruerent, vel cædentibus gladiis ceruices obiectarent. Scriptum est in Ecclesiasticâ historiâ libro VIII.

28. Apr.

F. IV. KALENDAS MAII.

APVD Rauennam, natale sancti Vitalis martyris, patris sanctorum Geruasij & Protasij: qui militans cum Paulino iudice, Rauennam ingressus est. Et cùm videret in conspectu Iudicis sui Christianum nomine Vrsicinum, arte Medicum, natione Ligurium, post nimia tormenta capitalem accepisse sententiam, & cùm venisset ad Palmam, & expauisset, exclamauit: Noli, noli, Vrsicine medice, qui alios curare consuesti, te ipsum æternæ mortis iaculo vulnerare: & qui per passiones nimias venisti ad Palmam, coronam vis perdere à Domino præparatam? Vtque martyrium consummauit idem Vrsicinus, statim beatus Vitalis corpus eius rapiens intra Rauennatium vrbem sepeliuit, ad Iudicem vltrà venire contemnens. Tentus itaque à Paulino consulari ob id maximè, quia præfatum Vrsicinum in passionis agone positum suis exhortationibus roborasset, post equulei tormenta, iussus est perduci ad Palmam. Locus autem, vbi decollabantur Christiani, hoc habebat vocabulum; eò quòd arbores palmæ illic essent. Et factâ foueâ quousque inueniretur aqua, ibi supinus depositus, & terrâ ac lapidibus oppressus est. Coniunx quoque eius Valeria, cùm reuerteretur ad vrbem Mediolanensium, Syluano sacrificantes incurrit: cumque eam deponentes de sagmario hortarentur de idolothytis manducare, nec sibi omnino licitum testaretur, quia esset Christiana; nimiâ ab eis cæde mactata est, vt vix seminecem sui homines eam ad Mediolanensem vrbem perducerent. Quæ infra biduum migrauit ad Dominum.

Alexandriæ, natale sanctæ Theodoræ virginis, quæ sacrificare contemnens, in lupanar tradita, miro Dei fauore erepta est. Adstante quippe iam ad ostium cellulæ multitudine iuuenum impudicorum, repentè quidam ex fratribus Didymus nomine, plenus fide, diuinitus inspiratus, sumpto militari habitu, primus lupanar irrupit, & sanctæ virgini cur venisset exponens, illi militares imponit exuuias, ipse virginali veste induitur. Sic virgo egressa, & à nullo agnita, ad ciuitatem fugiens euasit. Didymus Præsidi exhibitus, & omne factum constanter exponens, Christianum se esse confessus, abscisso capite igni traditus est. Beata quoq; virgo, quæ pro tuendâ virginitate ex lupanari fugerat, amore coronæ continuò ad stadium regressa, simul cum Didymo percussa, & simul est coronata.

Ambr. l. 2. de virgin. habet, Antiochia.

Eodem die Aphrodisij, Carilippi, Agapij, & Eusebij martyrum.

Item in Pannoniâ, sancti Pollionis martyris.

29. Apr.

G. III. KALENDAS MAII.

Ephes. 6. 2. Tim. 4. APVD Paphum, Tychici Apostolorum discipuli.

In Numidiâ apud Cirthensem coloniam, natalis sanctorum martyrum Agapij & Secundini Episcoporum: qui persecutione Valeriani, post longum exilium apud præfatam vrbem, in quâ tunc maximè Gentilium cæco furore & officiis militaribus ad tentandam iustorum fidem rabies diaboli infestantis inhiabat, ex illustri sacerdotio effecti sunt Martyres gloriosi. Passi sunt in eorum collegio Æmilianus miles, Tertulla & Antonia sacræ virgines, & quædam mulier cum suis geminis.

De his in gestis SS. Mariani & Iacobi 30. Apr.

30. Apr.

A. PRIDIE KALENDAS MAII.

NATALIS sanctorum martyrum Mariani & Iacobi, quorum prior Lector, posterior Diaconus erat. Et cùm iam pridem infestationes Decianæ persecutionis in confessione Christi euicisset Marianus, iterùm cum charissimo collegâ

legâ tentus est apud Cirthensem coloniam. Vbi post dira & exquisita supplicia (ita vt Marianus per summos apices pollicum suspensus, vt graui pondere pedibus innexus, crudelissimè torqueretur) diu in carcere macerati sunt. Sed diuinis reuelationibus mirabiliter confortati: deinde Lambesitanam vrbem directi ad Præsidem, ibi rursum longo tempore carcerali ergastulo mancipati sunt: sed iterum diuinis reuelationibus alleuati, nouissimè cum multis aliis gladio consummati sunt.

Eodem die apud ciuitatem Santonas, natalis sancti Eutropis martyris, qui à beato Clemente Episcopo directus in Gallias: ab eodem etiam Pontificalis ordinis gratiâ consecratus, impleto huius officij ordine, peractâ in incredulis prædicatione, insurgentibus paganis, quos auctor inuidiæ credere non permisit, illiso capite victor occubuit. Denique post multa annorum spatia, cùm Palladius eiusdem vrbis Episcopus, & cum eo alij viri Dei, corpus eius, debiti honoris gratiâ, in basilicam nouam transferrent, reserato sarcophago, contemplati sunt cicatricem capitis, quâ in parte defixum fuerat securis acumen. Cúmque sequenti nocte strauissent sacerdotes membra quieti, apparuit eis per visum, dicens: Cicatricem quam contemplati estis in capite, scitote me per eam martyrium consummasse. *Greg. Tur. de gloriâ MM. c. 56.*

Apud Asiam, passio S. Maximi martyris, cuius gesta habentur.

LITANIÆ INDICENDÆ.

MENSIS MAIVS

habet dies XXXI. Luna verò XXX.

B. KALENDIS MAII. *1. May.*

IEREMIAE Prophetæ.

Et natalis Apostolorum Philippi & Iacobi filij Mariæ, quæ fuit soror matris Domini, vnde frater Domini dicebatur. *Vide libellū De festis Apost.*

In Galliis territorio Viuariensi, in loco qui vocatus est antiquitùs Gentibus, S. Andeoli subdiaconi, quem misit ab Oriente sanctus Polycarpus cum beato Benigno & Andochio presbyteris, & Thyrso diacono, ad prædicandum verbum Dei in Galliam. Cuius prædicatione Cæsar Seuerus compertâ, spinosis fustibus crudelissime flagellatum in carcerem trudi præcepit: & aliâ die productum cùm videret superari non posse, iussit ad similitudinem gladij, de ligno durissimo ensem fieri, & in crucis modum caput eius scindi. Quod cùm factum fuisset, eliso in terram cerebro, gloriosâ morte translatus est.

Item ciuitate Sedunensi, loco Agauno, passio Sigismundi Regis filij Gundebaldi, Regis Burgundionum. Qui cum se cerneret non posse Francis resistere, solus fugiens, comâ depositâ, habitum religionis suscepit, & ieiuniis, vigiliis ac orationibus die nocteque vacans, captus à Francis est, cum vxore ac filiis, in puteumque demersus occubuit. Post verò Abbati cuidam reuelatus, & ab eo reuerenter sepultus, etiam miraculis claruit.

C. VI. NONAS MAII. *2. May.*

NATALIS sancti Patris nostri Athanasij, Alexandrinæ vrbis Episcopi & confessoris. Qui multa Arianorum perpessus insidias, quadragesimo & sexto anno sacerdotij sui, post multos agones, multasque patientiæ coronas, quieuit in pace. *Hieron. de script. Eccl. cap. 15.*

Ruffin.l.1. cap.14. pace. Hic vir acris ingenij, & ecclesiasticis negotiis apprimè vigilans fuit. Huius origo & à puero institutio, tali modo narratur. Tempore quo apud Alexandriam Petri martyris diem Alexander Episcopus agebat, cùm post expleta solennia conuenturos ad conuiuium suum clericos expectaret, in loco mari vicino videt eminus puerorum super oram maris ludum, imitantium (vt fieri solet) Episcopum, atque ea quæ in ecclesiis geri mos est. Sed cùm intentus diutinò pueros inspectaret, videt ab his geri etiam secretiora quædam & mystica. Perturbatus, ilicò vocari ad se clericos iubet, atque eis, quid eminus ipse videret, ostendit. Tum abire eos, & comprehensos ad se adducere omnes pueros imperat. Cumq; adessent, quis eis ludus, & quid egissent, vel quomodo, percontatur. Illi (vt talis habet ætas) pauidi, negare primò. Dein rem gestam per ordinem pandunt, & baptizatos à se quosdam catechumenos confitentur, per Athanasium, qui ludi illius puerilis Episcopus fuerat simulatus. Tum ille diligenter inquirens ab his qui baptizati dicebantur, quid interrogati fuerint, quídve responderint, simul & ab eo qui interrogauerat: vbi videt, secundùm religionis nostræ ritum cuncta constare, collocutus cum concilio clericorum, statuisse traditur illis quibus integris interrogationibus & responsionibus aqua fuerat infusa, iterari baptismum non debere, sed adimpleri ea quæ à sacerdotibus mos est. Athanasium verò atque eos, quos ludus iste vel presbyteros visus fuerat vel ministros, conuocatis parentibus, sub Dei obtestatione eos tradit Ecclesiæ nutriendos. Paruo autem exacto tempore, cùm à Notario integrè, & à Grammatico sufficienter Athanasius fuisset instructus, continuò tamquam fidele Domini commendatũ, à parentibus
1.Reg.1. restituitur sacerdoti, ac veluti Samuel quidam in templo Domini nutritur; & ab eo pergente ad patres in senectute bonâ, ad portandũ post se Ephod sacerdotale deligitur. Huius tanti in Ecclesiâ pro fidei integritate agones fuerunt, vt etiã de
Act.9. hoc videatur dictum esse illud quod scriptum est: *Ego enim ostendam ei, quantum pro nomine meo eum pati oporteat.* In huius etenim persecutiones vniuersus coniurauit orbis, & commoti sunt Principes terræ: gentes, regna, exercitus, coierunt aduersus eum; multasque Arianorum perpessus insidias, toto orbe profugus agi-
Ruff.lib.1. cap. 18. & 19. tur: nullus tutus ad latendum supererat locus. Tribuni, præpositi, comites, exercitus quoque ad inuestigandum eum mouentur. Edictis Imperialibus præmia delatoribus proponuntur, si quis viuum maximè, sin minùs, certè caput Athanasij detulisset. Ita totis regni viribus frustrà aduersus eum (cui Deus aderat) certabatur. Intereà sex continuis annis ita latuisse fertur in lacu cisternæ non habentis aquam, vt solem numquam viderit. Sed cùm iam sibi nullum locum tutum videret, (proditus siquidem fuerat per ancillam, quæ sola conscia erat dominorum officiis, qui ei latebras præbuerant) ad Constantem Galliarum principem fugit, à quo satis honorificè religioseque susceptus est. Quique causâ eius, quam famâ compererat, diligentiùs cognitâ, scribit ad fratrem, pro certo comperisse, quòd sacerdos Dei summi Athanasius iniustè fugatus, exilia pateretur. Reuersus itaque ad Constantium cum litteris, ad Ecclesiam suam permittitur ire. Et rursus post mortem illius fugatus, vsque ad Iouiniani imperium latuit: à quo honorificè & officiosissimis litteris requisitus, ecclesiarum disponendarum, iam statutus in sede suâ, accepit potestatem. Moritur Valentiniani & Valentis Imperatorum tempore.

Eodem die, natalis SS. Saturnini & Neopolis, qui in carcere requieuerunt.

3.Maij. D. V. NONAS MAII.

IEROSOLYMIS, Inuentio sanctæ Crucis ab Helenâ Reginâ, sub Constantino Prncipe, cuius & ipsa exstitit mater. Inuentionis autem pretiosi ligni historiia cognitu digna ita se habet. Adrianus, qui vndecimus Cæsar & Imperator

Romę

Romæ erat, existimans se fidem Christianam loci iniuriâ peremptorum, in loco passionis simulacrum Iouis consecrauit. Et Bethleëm Adonidis fano profanata est, vt quasi radix & fundamentum Ecclesiæ tolleretur, si in his locis idola colerentur, in quibus Christus natus est, vt pateretur: passus est, vt resurgeret: surrexit, vt regnaret; Iudex vel Rex iudicaret. In Bethleëm quoque vbi agnouerat bos possessorem suum, & asinus præsepe Domini sui, ibi Principes hominum inficiati Saluatorem Domini, infames hominum amores mortesque coluerunt. Prodita nouo sidere Regis æterni vbi cunabula supplices cum suis opibus adorauerant Chaldæi, ibi barbaras libidines sacrauerunt Romani. Vbi natum Saluatorem cum exercitu Angelorum concinente, cælesti gaudio salutauerant illustratâ nocte pastores, ibi Veneris amasium mixtæ semiuiris planxêre meretrices. Prô dolor! quæ pietas hominum hanc impietatem compensare poterit! vbi sacra nati Saluatoris infantia vagierat, illic Veneris lamenta fingentium lasciuis luctibus, infamis ritus vlulabat: & vbi Virgo pepererat, adulteri colebantur. Mansit hoc sæculi prioris nefas in tempora Constantini, qui Princeps vt esset Principibus Christianis, non magis suâ quàm matris Helenę fide meruit. Quæ diuino, vt exitus docuit, inspirata consilio, rogat filium vt sibi facultatem daret, cuncta illic loca Dominicis impressa vestigiis, & diuinorum erga nos operum signata monimentis purgare; destructis templis & idolis ab omni profanæ impietatis contagio, & religioni suę reddere, vt Ecclesia tandem in terrâ originis suæ celebraretur. Itaque prompto filij Imperatoris assensu, mater Augusta patefactis ad opera sancta thesauris, toto abusa fisco est, quantoque sumptu atque cultu Regina poterat, & religio suadebat, ædificatis basilicis, contexit omnia & excoluit loca, in quibus salutaria nobis mysteria pietatis suæ, incarnationis, & passionis, & resurrectionis, atque ascensionis sacramentis Dominus redemptor impleuerat. Mirum verò inter hæc, quòd in basilicâ ascensionis, locus ille tantùm de quo in nube susceptus ascendit, captiuam in suâ carne ducens captiuitatem nostram, ita sacratus diuinis vestigiis dicitur, vt numquam tegi marmore, aut * pauiri recepe- rit: semper excussis solo respuente, quæ manus adornandi studio tentauit apponere. Itaque in toto basilicæ spatio solus in sui cespitis specie virens permanet, & impressam diuinorum pedum venerationem calcati Deo pulueris perspicua simul & attigua venerantibus arena conseruat, vt verè dici possit, Adorauimus in loco vbi steterunt pedes eius. Regina illa venerabilis, vt venit Ierosolymam, diligenter & piè locis illic & circà omnibus, diuinorum curiosa insignium, & oculis haurire gestiens fidem, quam piis auribus litterisque perceperat, Crucem Domini studiosissimè perquirere adorsa est. Sed quæ via vel ratio inueniendi subesset, cùm iudex idoneus nemo inueniri posset, vbi memoriam & curam religiosæ conscientiæ vel obseruantię, & antiquitas æui, & superstitionis impiæ diuturnitas aboleuisset? Verùm ipso omnium & terris & animis opertorum conscio & teste Domino, fidelis mulier sanctum Spiritum per affectum pium meruit. Quo adspirante, cùm rem ab humanâ conscientiâ diuinitùs remotam frustrà diligens requisisset, de loco tantùm passionis certior fieri studuit. Itaque non solùm de Christianis doctrinâ & sanctitate plenos viros, sed & de Iudæis peritissimos vt propriæ (quâ miseri & gloriantur) impietatis indices exquisiuit, & accitos in Ierosolymam congregauit. Tum omnium vna de loco testificatione confirmata est. Iussit ilicò, vrgente sine dubio conceptæ reuelationis instinctu, in ipsum locum operam fossionis accingi; parataque mox ciuium pariter & militari manu, breui laborem istius molitionis hausit, & contra spem omnium, sed secundùm ipsius tantùm Reginæ fidem, altâ egestione reseratis terræ sinibus, abditæ Crucis arcana patuerunt. Sed cùm tres pariter cruces, vt quondam fixæ Domino

Isaiæ 1.
Ezech. 8.
Ephes. 4.
* MS. pa- ueri
Psal. 131.

mino & latronibus ſteterant, repertæ fuiſſent, gratulatio repertarum cœpit anxiâ dubitatione confundi: iuſto piorum metu, ne forſitan aut pro Cruce Domini patibulum latronis eligerent, aut ſalutare lignum pro ſtipite latronis abiiciendo violarent. Aderat quidem & titulus ille qui Græcis & Latinis atque Hebraicis litteris à Pilato fuerat conſcriptus, ſed nec ipſe ſatis euidenter Dominici prodebat ſigna patibuli. Reſpexit pias fideliter æſtuantium curas Dominus, & ipſi potiſſimùm, quæ tam piæ ſolicitudinis princeps erat, huius conſilij lumen infudit, vt aliquem recèns mortuũ inquiri & inferri iuberet. Macarius per idem tempus Eccleſiæ illius Epiſcopus præſens erat. Nec mora, verbum factum, cadauer illatum eſt. Deponitur iacenti vna de crucibus, admouetur & altera, ſed eorum ligna mors ſpreuit. Poſtremò Dominicam Crucem prodit reſurrectio, & ad ſalutaris ligni tactum, morte profugâ, funus excuſſum, & corpus erectum eſt: tremefactiſq; viuentibus, ſtetit mortuus; & funebribus, vt Lazarus quondam, vinculis expeditus, ilicò inter ſpectatores ſuos rediuiuus inceſſit. Ergo Crux Domini tot operta ætatibus, & Iudæis in tempore paſſionis abſcondita, neque Gentibus, in ædificatione fani, terram ſine dubio ad ipſam fabricam egerentibus, reuelata; nónne diuinâ manu latuit, vt nunc inueniretur, cùm religioſè quæreretur? Ita vt Crucem Chriſti decuit, experimento reſurrectionis inuenta & probata Crux Chriſti eſt, dignoque mox ambitu conſecratur, conditâ in paſſionis loco baſilicâ, quæ auratis coruſcat laquearibus, & aureis diues altaribus, arcano repoſitam ſacrario Crucis partem ſeruat, quam thecis argenteis incomparabilis fide Regina conditam dereliquit ibi. Namque partem ipſius ligni ſalutaris detulit filio: quam Epiſcopus vrbis eius quotannis, cùm Paſcha Domini agitur, adorandam populo, princeps ipſe venerantium promit. Neque præter hanc diem quâ Crucis ipſius myſterium celebratur, ipſa (quæ ſacramentorum cauſa eſt) quaſi quoddam ſacræ ſolennitatis inſigne profertur: niſi interdum religioſiſſimi poſtulent, qui hac tantùm cauſsâ illò peregrinati aduenerint, vt ſibi eius reuelatio, quaſi in pretium longinquæ peregrinationis deferatur; quod ſolùm Epiſcopi beneficio obtineri ferunt. Quæ quidem Crux, in materiâ inſenſatâ vim viuam tenens, ita ex illo tempore innumeris pænè quotidie hominum votis lignum ſuum commodat, vt detrimentum non ſentiat, & quaſi intacta permaneat; quotidie diuidua ſumentibus, & ſemper tota venerantibus. Sed iſtam imputribilem virtutem & indetribilem ſoliditatem, de illius profectò carnis ſanguine bibit, quæ paſſa mortem, non vidit corruptionem. Clauos quoque, quibus corpus Dominicum fuerat affixum, eadem venerabilis Regina portauit ad filium. Ex quibus ille frenos compoſuit, quibus vteretur ad bellum; & ex aliis galeam, nihilominùs belli vſibus aptam.

Ruff. lib. 1. cap. 8.

Pontificale cap. 7. Eſt Alexander I.

Eodem die Romæ viâ Numentanâ, miliario ſeptimo, ſancti Alexandri Papæ, cum Euentio & Theodulo Presbyteris ſub Traiano Principe, Iudice Aureliano: qui Romanæ Eccleſiæ Epiſcopatum, quintus poſt Petrum, tenuit annos decem, menſes duos, dies decem, & ſanctitate incomparabilis, fide clariſſimus, maximam partem Senatorum vrbis conuertit ad Dominum. Qui poſtmodum iubente Traiano Principe, ab Aureliano comite vtriuſque militiæ, carceri mancipatus, poſt ſtupenda & diuina miracula, vbi per puerum, qui faculam ferebat ardentem, è carcere nocturno ſilentio per feneſtram eductus, ad domum Quirini Tribuni, vbi B. Hermes præfectus ſub cuſtodiâ tenebatur, perducitur; & poſtquam ſanata eſt filia ipſius Quirini, Balbina nomine, & ipſe Quirinus conuerſus baptiſmi gratiam deſiderauit, poſtque liberationem & baptizationem eorum, quos vinculis arctatos in carcere Quirinus ipſe tenuerat, inter quos duos quoque ſanctiſſimos presbyteros inter reos conſtrinxerat, Euentium & Theodulum,

lum, qui de Oriente venerant: post ista omnia, & si qua sunt alia venerabiliter ab eo gesta, Aureliano comiti iterum, Principe adhuc Traiano (siquidem Adrianus nondum imperabat) exhibitus est simul cum ipsis beatis duobus Presbyteris: primoque in eculeum leuatus, & tortus vngulis, atque lampadibus attractatus grauissimè fuit. Cumque nullas daret voces, dixit ei Aurelianus: Quare taces? Sanctus Alexander respondit: Quia tempore orationis Christianus homo cum Deo loquitur. Deposito autem Alexandro, iussit impius Iudex applicari Euentium & Theodulum, & interrogauit B. Alexandrum: Qui sunt isti? Beatus Alexander dixit: Ambo viri sancti, ambo presbyteri. Tunc conuersus ad beatum Euentium Iudex, interrogauit eum: Quando factus es Christianus? Cui beatus Euentius: Ante annos LXX. & annorum XI. sum baptizatus, & annorum XX. presbyter ordinatus fui, & nunc ago LXXX. & vnum ætatis, quem in carcere & vinculis compleui. Et postquam interrogauit etiam Theodulum, & in confessione manentem inuenit, iussit furnum incendi fortiter, & beatum Alexandrum atque Euentium ligatos in medium præcipitari. Cum eis & beatus Theodulus spontè in flammas prosiliuit, decantans cum ipsis & pariter gratias agens: Igne nos examinasti, & non est inuenta in nobis iniquitas. Quod cùm Psal. 16. nuntiatum impio Aureliano esset, fecit beatissimum Alexandrum punctis creberrimis per tota pungi membra, donec deficeret. Huiusmodi fine vir sanctus martyrium suum compleuit. Sancti autem duo Presbyteri gladio consummati sunt. Quorum corpora Seuera femina religiosa collegit, & beatum Alexandrum atque Euentium in vno sepulcro, sanctum verò Theodulum separatim in alio posuit viâ Numentanâ, in prædio suo, v. Nonas Maij.

Ipso die, natalis sancti Iuuenalis Episcopi & confessoris.

E. IV. NONAS MAII. 4. Maij.

IN Palæstinâ, ciuitate Gazâ, natalis S. Siluani eiusdem vrbis Episcopi. Qui *Euseb. l. 8. c. 14. & l. 9. c. 6. Ruffin.* persecutione Diocletiani cum plurimis Clericorum suorum martyrio coronatus est.

Item in metallo Fanensi, SS. Martyrum XL. qui simul capite cæsi sunt.

Nicomediæ, natalis S. Antoniæ: quæ nimiùm torta & variis afflicta cruciatibus ab vno brachio tribus diebus suspensa, & in carcerem biennio detrusa, à Priscilliano præside ad vltimum flammis exusta est.

Eodem die, in Norico Ripensi, loco Lauria, conatalis S. Floriani: qui, Præsidis iussu ligato ad collum saxo, in flumen Anisi præcipitatus est; & mox omnibus, qui circumstabant videntibus, oculi præcipitatoris eius crepuerunt.

Ipso die, B. Quiriaci Episcopi & martyris gloriosi, sub Iuliano Imperatore.

F. III. NONAS MAII. 5. Maij.

APVD Alexandriam, S. Euthymij diaconi in carcere quiescentis.

Thessalonicæ, natalis sanctorum Irenæi & Peregrini & Irenes ignibus combustorum.

In Galliis, ciuitate Arelatensi, S. Hilarij Episcopi, magni, docti & præclarissimi *Gennadius de viris illustr. c. 69.* viri. Qui paupertatis amator, & erga inopũ prouisionem non solùm mentis pietate, sed & corporis sui labore solicitus erat. nam pro reficiendis pauperibus, etiam rusticationẽ contra vires suas, homo genere clarus, & longè aliter educatus, exercuit. Sed nec in spiritalibus neglexit. nam & in docendo gratiam habuit, & absque personarũ acceptione omnibus castigationem ingessit. Inter sua verò opera ingenio immortali, ad multorũ vtilitatem, necessario opere, vitam S. Honorati decessoris sui composuit. Moritur Valentiniano & Martiano Imperatoribus.

Item Viennæ, B. Nicetij Episcopi, venerabilis sanctitatis viri.

Autisiodori, passio S. Iouiniani lectoris & martyris.

G. PRIDIE NONAS MAII.

6. Maij.

Hier. lib. I. cōtra Iouinian. c. 14. & in c. 20. Matth. ex Tertull. de præscr. c. 36

NATALIS S. Ioannis Apostoli ante portam Latinam Romæ: qui ab Epheso iussu Domitiani fratris Titi, secundâ persecutione, quam ipse post Neronem exercuit, ad vrbem Romam perductus, præsente Senatu ante portam Latinam in feruentis olei dolio missus est; agente hoc impio Principe, qui Christianorum infestissimus persecutor erat. Sed B. Apostolus tam liber à pœnâ inde exiit, quàm à corruptionibus carnis fuerat immunis. Tunc in Patmum insulam relegatur exilio, vbi Apocalypsim vidit. Ad commendandam ergo ipsius dignam memoriam, & pro fide Apostolicam constantiam, Christiani ecclesiam, venerationem eius gestantem, in supradicto loco ante portam Latinam præclaro & miro opere construxerunt. vbi festiuum concursum II. Non. Maij vsque hodie faciunt.

Vide libell. de festiuit. Apostol.

Eodem die, beati Euodij, Antiochiæ Episcopi, qui primus ab Apostolis ibi est Episcopus ordinatus.

Act. 19.

Item B. Lucij Cyrenensis, qui apud Cyrenen primus Episcopus à sanctis Apostolis institutus est, quem in Actibus Apostolorum S. Lucas commemorat.

A. NONIS MAII.

7. Maij.

Gregor. homiliâ 27.

NATALIS sancti Iuuenalis martyris.

De eâ in gestis Nerei & Achillei 12. Maij.

Et beatissimæ atque illustrissimæ Dei famulæ Flauiæ Domitillæ. Quæ cùm esset Flauij Clementis Consulis ex sorore neptis, & à S. Clemente sacro velamine ad integritatis perseuerantiam consecrata, persecutione Domitiani, anno principatus eius quintodecimo, ob testimonium quod Christo perhibebat, cum aliis plurimis in insulâ Pontiam exilio deportata, longum inibi martyriũ duxit. Nouissimè, cùm ab Aureliano sponso suo, quem pro Christo contempserat, & cuius accusatione exilio fuerat relegata, translata esset ad Terracinam vrbẽ Campaniæ, & doctrinâ ac miraculis primò Euphrosynam & Theodoram conlactaneas & conuirginales suas, deinde etiam alios ad fidem Christi conuertisset; inter quæ magnalia, etiam prædictus Aurelianus infestissimus persecutor eius, diuinâ virtute extinctus est: à Luxurio fratre eius incenso cubiculo, in quo simul præfatis cum virginalibus suis clausa morabatur, cursum gloriosi martyrij sui consummauit sub persecutione Traiani. Alterâ namque die veniens sanctus Diaconus nomine Cæsarius, inuenit corpora sanctarum virginũ illæsa. in facies enim suas prostratæ, orantes Dominum, recesserunt. Quarum corpora idem sanctus Diaconus in sarcophago nouo simul condiens, in profundo terræ infodiẽs sepeliuit.

Eodem die apud Nicomediam, passio sanctorum martyrum Flauij, Augusti, & Augustini fratrum.

B. VIII. IDVS MAII.

8. Maij.

Greg. Tur. de gloriâ Martyrũ, cap. 45.

MEDIOLANI, S. Victoris martyris: qui natione Maurus, & à primæuâ ætate Christianus, cùm esset in castris imperialibus, miles etiam canitie decoratus, compellente Maximiano vt sacrificaret idolis, in confessione Domini fortissimè perseuerans, primò grauiter fustibus cæsus, sed Deo protegente doloris expers; deinde liquenti plumbo perfusus, sed nihil penitùs læsus; nouissimè gloriosi martyrij cursum capitis abscisione compleuit. Erat autem ciuis sanctorum martyrum Naboris & Felicis, qui in Africâ decollati, simul cum Ianuario & Marino Mediolanum translati sunt.

C. VII. IDVS MAII.

9. Maij.

Hieron. de script. Eccl. cap. 117.

IN Perside sanctorum Martyrum trecentorum decem.

Eodem die apud Nazianzi oppidum, B. Gregorij Episcopi, qui Theologus dicitur, nobilis, Athenis eruditus, collega B. Basilij Cæsareę Cappadociæ posteà Episcopi. Quique, cùm se totum Dei seruitio mancipasset, tantum de collegæ amore

amore præsumpsit, vt sedentem Basilium de Doctoris cathedrâ deponeret, ac secum ad monasterium manu iniectâ perduceret, ibique per annos XIII. omnium Græcorum sęcularium libris remotis, solis diuinæ Scripturæ voluminibus operam dabant. Igitur apud Nazanzon oppidum in loco patris Episcopus subrogatus, hæreticorum turbinem fideliter tulit. Redditâ vero pace, Constantinopolim ad Ecclesiam docendam venire exoratus, non abnuit. Vbi breui tempore intantùm ad emendandum populum; vetustis hæreticorum infectum venenis, profecit, vt tunc primùm Christiani sibi fieri viderentur, & nouellam lucem veritatis adspicere. Sed vbi gloriam subsecuta inuidia est, obniti quidam & præscriptionibus minùs sanis vti cœpere, vt ipso ad propria remeante, alius ordinaretur Episcopus. Quod ille susurrari tantùm & sub dente sentiens ruminari, ipse profert, quia dicere ei nullus audebat: Absit, inquit, vt mei causâ, aliqua simultas in Dei Sacerdotibus oriatur. Si propter me est ista tempestas, tollite, & mittite me in mare, & desinet à vobis quassatio. Tum regressus, in Ecclesiâ suâ quod superfuit vitæ tempus exegit. Et quoniam fessâ iam ætate & corpore inualidus erat, successorem sibi ipse delegit, quo Ecclesiam gubernante, debilitatis & senectutis otio frueretur. *Rufin. l. 2. cap. 9.*

Constantinopoli, natalis S. Timothei, quando ab Epheso eius sacra ossa delata sunt. *Vide lib. de fest. Apost.*

D. VI. IDVS MAII.

IOb Prophetæ. *10. Maij.*

Romæ viâ Latinâ in cœmeterio eiusdem, natalis sanctorum Gordiani & Epimachi: quos Iulianus Imperator Apostata, inter multos Christianos, publicis custodiis mancipauit. Beatum verò Ianuarium senem presbyterum comprehensum, cuidam Vicario Gordiano ad audiendum tradidit. Qui B. Ianuarium patienter audiens, spiritu Dei illuminatus credere cœpit. Quem protinus beatus presbyter, cum vxore Marinâ nomine, & familiâ promiscui sexus numero LIII. & eo ampliùs, baptizauit. Quod factum audiens Iulianus, plenus irâ, damnauit inscriptionibus sanctum presbyterum Ianuarium. Sanctum verò Gordianum similiter damnatum, in custodiâ publicâ posuit; atque cuidam Clementiano, quem Vicarium eius loco dederat, tradidit. Vxorem porrò eius ad aquas * Saluias manere præcepit in seruitio rusticorum. Clementianus autem pro tribunali residens, B. Gordianum vinctum catenis sibi præsentari fecit. Ille in confessione Christi fixus, diu plumbatis cæditur; in vltimo, capite truncatur. Cuius corpus iussit iniquus Iudex ante templū Apollinis in Tellude iactari, vt à canibus roderetur. Quod nocturno tempore Christiani rapientes, miliario plus minùs vno ab vrbe Româ posuerunt in cryptâ, vbi iam pridē corpus beati martyris Epimachi sepultum fuerat. Hic Epimachus apud Alexandriam cum collegâ suo Alexandro, multo tempore in vinculis & in cruciatibus carceris tortus, cùm in frequentibus & diuersis suppliciis confectus perdurasset in fide, ignibus postremùm consumitur, deinde reliquiæ eius Romam translatæ. ** al. Sauias*

Item Romæ, natalis S. Calepodij senis presbyteri, sub Alexandro Imperatore; qui eum fecit occidi à Laodicio, & corpus trahi per ciuitatem, atque in Tiberim iactari, die Kalendarum Maij. Quod inuentum piscatores leuauerunt, & narrauerunt hoc Callisto Episcopo. Acceptum itaque condiuit illud aromatibus & linteaminibus, & sepeliuit in cœmeterio eius, miliario ab Vrbe tertio, in cryptâ, VI. Idus Maij. Tunc decollatus est ab Alexandro Palmatius consul cum vxore & filiis, & aliis promiscui sexus de domo suâ XLII. Cum quibus & Simplicius senator cum vxore & filiis suis, & familiâ suâ, ferè promiscui sexus LXVIII. & Felix similiter cum vxore suâ Blandâ, qui per doctrinam Callisti

Papæ & Calepodij presbyteri, nuper fuerãt baptizati. Hic enim Palmatius consul Alexandro Imperatori adeò charus acceperat ab eo potestatem, vt Christianos cogeret sacrificare. Erat autem multitudo Christianorũ collecta in quodam loco trans Tiberim, inter quos beatus Callistus Episcopus Vrbis cum clero suo, & senex presbyter beatus Calepodius: ad quos tenendos Palmatius consul milites direxit. Qui ingressi vbi erat Sanctorum multitudo, subitò cæci facti sunt. Palmatius hoc videns, timore perterritus, nuntiauit Alexandro, atque milites in conspectu eius exhibuit. Tunc cœpit Alexander clamare: O ciues optimi, videtis artem magicam? Respondit Palmatius: Si per magicam istud factum est, vbi sunt virtutes deorum nostrorum? Iubeat itaque pietas vestra offerri & immolari diis, ne pereat Respublica per eorum incantationes. Statuitur itaque dies, & præconis voce iubentur omnes immolare Mercurio, qui in vrbe Româ erant. Factum est autem, dum funderetur sanguis porcinus, & vitulinus, & sacerdotes virginesque baccharentur per templum dæmonis, vna ex illis Iuliana nomine, arrepta cœpit clamare: Deus Callisti, ipse viuus & verus, ipse indignatus est pollutionibus Reipublicæ vestræ, & conteret Regem mortalem vestrum, quia non adoratis veritatem. Audiens hoc Palmatius, cucurrit ad beatum Callistum trans Tiberim, vbi erat multitudo Christianorum, & cecidit ad pedes eius: Cognoui, inquit, Dominum Christum Deum esse verum, quem dæmones confessi sunt hodie. Per ipsum te coniuro, vt liberes me à culturâ dæmonum, & baptizes me sicut prædicas. Quem beatus Callistus indicto ieiunio catechizauit, & allatâ aquâ baptizauit. Qui baptizatus cœpit clamare: Verè vidi Dominum Iesum Christum, lumen verum, qui me illuminauit. Baptizata autem est & omnis domus eius. Ab eâdem die omnem facultatem suam cœpit pauperibus Christianis erogare, vbicumque inuenirentur, ministrans eis victum & tegumentum. Post dies triginta requiritur ab Alexandro: nuntiatum enim est ei quòd Christianus esset. Tentus igitur à quodam tribuno Torquato, missus est per triduum in custodiâ * Mamurtini, & vinctus præsentatur Alexandro. Quem videns Alexander, iussit solui, cui & dixit: Sic amens es Palmati, vt deseras deos, & quæras hominem mortuum? Inter alia respondit Palmatius: Feci quasi infelix, modò autem cognoui quod verum est. Tunc Alexander tradidit eum cuidam senatori Simplicio, vt reuocaret eum ad culturam deorum mollibus verbis. Sed Palmatius ieiuniis, orationibus & vigiliis studens, non cessabat lacrymis Deum Patrem omnipotentem & Dominum Iesum Christum filium eius deprecari. Veniens autem ad eum quidam Felix nomine, rogabat eum pro vxore suâ, quæ à quatuor annis iacebat clinica. Beatus Palmatius præsente vxore Simplicij & omni familiâ, cecidit in terram, & cum lacrymis orare cœpit: Domine Deus qui illuminasti seruũ tuum, & donasti mihi lumen æternum Dominum Iesum Christum, salua ancillam tuam Blandam, & alleua eam de lecto doloris, vt cognoscant omnes, quia tu es Creator omnium rerum. Quæ ilicò sana surrexit. Quod videntes Simplicius & Felix, & reliqui qui in domo Simplicij erant, cœperunt vrgere beatum Palmatium vt baptizarentur. Qui mittens vocauit sanctum Callistum, & baptizati sunt omnes in nomine Domini Iesu Christi.

al. Mamertini.

Item Romæ viâ Latinâ ad Centum aula, natalis sanctorum Quarti & Quinti.

11. Maij.

E. V. IDVS MAII.

ROMAE viâ Salariâ miliario XXII. natalis S. Anthimi.

Viennæ, beati Mamerti Episcopi, qui ob imminentem cladem, solennes ante Ascensionem Domini Litanias instituit.

F. IV. IDVS MAII. 12. Maij.

ROMAE, in cœmeterio Prætextati, natalis sanctorum martyrum Nerei & Achillei fratrum, qui fuerunt eunuchi B. Flauiæ Domitillæ, quique cum eâ apud insulam Pontiam longum pro Christo duxerunt exilium. Postmodum verò ab Aureliano sponso Domitillæ (quem ipsa ob amorem Christi spreuerat) primò verberibus grauissimis attrectati, deinde * Mominio Rufo consulari sunt traditi, à quo cùm eculeo & flammis compellerentur ad immolandum, & dicerent se à B. Petro Apostolo baptizatos, nullâ ratione posse idolis immolare, capite cæsi sunt. Quorum corpora rapuit Auspicius discipulus eorum, nutritor sanctæ virginis Domitillæ, quæ etiam nauiculæ imposita, adduxit, & in prędio Domitillæ in cryptâ arenariâ sepeliuit, viâ Ardeatinâ, à muro Vrbis miliario vno semis. *al. Mammo, & Memmio

Item viâ Aureliâ, miliario secundo, natalis S. Pancratij martyris: qui cùm esset annorum XIV. sub Diocletiano martyrium capitis detruncatione compleuit. Cuius reuerendum corpus Octauilla illustris femina occultè noctu sublatum, aromatibus condîtum sepeliuit IV. Idus Maij.

Eodem die, B. Dionysij patrui beati Pancratij, cuius studio idem Pancratius & baptizatus, & in timore Domini confortatus ad martyrium animatus est. Ipse cum pręmiis cælestibus, charus & dignus Deo, in pace diem vitæ huius clausit. De eo in gestis eiusdem Pancratij.

Sed & tunc temporis passa est virgo sacratissima Soteris, nomine & genere nobilis, sub Diocletiano Augusto.

Eodem die apud Cyprum, S. Patris nostri Epiphanij, Salaminæ Episcopi.

G. III. IDVS MAII. 13. Maij.

NATALIS S. Mariæ ad Martyres. Phocâ Imperatore, beatus Bonifacius Papa in veteri fano quod Pantheon vocabatur, ablatis idololatriæ sordibus, ecclesiam beatę semper virginis Mariæ & omnium Martyrum dedicauit. Cuius dedicationis sacratissima dies agitur Romę III. Idus Maij.

Ipso die, sancti Seruatij Tungrensis ecclesiæ Episcopi: qui tempore quo Hunni Germaniam vastabant, ne ciuitatis atque Ecclesiæ suę videret excidium, Domini reuelatione commonitus, transiit ad vicum Traiectensium; ibique defunctus, atque in medio publici aggeris est sepultus. Ob cuius meritum hominibus demonstrandum, cùm tempore hiemis omnia in circuitu nix repleret, numquam sepulcrum eius operuit, donec industriâ ciuium basilica super ipsum ædificata est.

A. PRIDIE IDVS MAII. 14. Maij.

SANCTI Patris nostri Pachomij, qui cùm esset factis Apostolicæ gratiæ insignis, fundatorque Ægypti cœnobiorum, scripsit monachorum regulas, quas Angelo dictante didicerat, simul & de tempore Paschali. Gennad. de viris illust. cap. 7.

Ipso die in Syriâ, natalis Victoris & Coronæ, sub Antonino Imperatore, Duce Alexandriæ Sebastiano. Erat autem Victor miles à Ciliciâ, cui Sebastianus in confessione fidei confringi digitos, & euelli iussit vngues à cute, deinde illum in caminum ignis mitti, vbi triduo permanens, non est læsus. Deinde venenum bibere iussus, non est mortuus, sed veneficum potiùs ad fidem conuertit. Posteà iussum est, neruos corporis eius tolli: deinde oleum bulliens mitti in pudendis eius. Post hoc iussit lampades ardentes suspenso ad latera applicari: post hæc acetum & calcem simul misceri, & dari ei in ore: deinde oculos erui. Deinde triduo iussit capite * iusum suspendi; & dum adhuc spiraret, iussit eum excoriari. Tunc Corona cùm esset vxor cuiusdam militis, cœpit beatificare sanctum Victorem pro gloriâ martyrij. Et dum hoc faceret, vidit duas coronas de cælo *al. iosum, i. deorsum.

 lapsas,

lapsas, vnam Victori, & alteram sibi missam. Cumque & hoc cunctis audientibus protestaretur, tenta est à Duce; iussumque est duas arbores palmæ curuari adinuicem, & canabinis funibus ligari Coronam in vtrisque manibus & pedibus, & sic arbores dimitti. Quod dum fieret, diuisa est Corona in duas partes, & sic æternæ vitæ coronam accepit. Erat autem XVI. annorum. Tunc quoque Victor decollatus, & ipse victoriæ perennis triumphum meruit.

15. Maij. B. IDIBVS MAII.

NATALE sanctorum confessorum Torquati, Ctesiphontis, Secundi, Indalecij, Cæcilij, Esitij, Euphrasij. Qui Romæ à sanctis Apostolis Episcopi ordinati, & ad prędicandum verbum Dei ad Hispanos, tunc adhuc gentili errore implicatos, directi sunt. Cumque ad ciuitatem Accitanam venissent, & propter laborem itineris modicum quiescentes, causâ victus emendi discipulos in vrbem misissent; mox paganorum multitudo, qui tunc fortè diis suis festa celebrabant, eos vsque ad fluuium persecuta est, in quo pons miræ magnitudinis & firmitatis extructus, transeuntibus sanctis, Dei nutu, cum omni persequentium multitudine funditus corruit. Ad quod miraculum ceteri territi, & cuiusdam magnæ senatricis Lupariæ (quæ diuinitus inspirata, eos benignè suscipiens, credidit) exemplum sequuti, relictis idolis, Christo Domino crediderunt. Post hoc diuersis vrbibus euangelizantes, & innumeras multitudines Christi fidei subiugantes, Torquatus Acci, Ctesiphon Vergij, Secundus Abulæ, Indalecius Vrci, Cæcilius Eliberri, Esitius * Cartesæ, Euphrasius Eliturgi quieuerunt. Extat vsque hodie illustre miraculum ad commendationem pretiosæ mortis eorum. Nam eadem solemnitate apud pręfatam Accitanam vrbem, ad sepulcrum sancti Torquati arbor oliuę diuinitus florens, maturis fructibus onustatur.

* al. Carceræ,

Apud insulam Chium, natalis S. Isidori martyris. In cuius basilicâ extat puteus, in quo & fertur iniectus. De cuius aquâ energumeni, febricitantesque, vel reliqui infirmi sæpiùs potati saluantur.

Greg. Tur. de gloriâ Martyrum, cap. 102.

Apud Lamosacum, passio sanctorum Petri & Andreæ, Pauli & Dionysiæ.

16. Maij. C. XVII. KALENDAS IVNII.

APVD Isauriam, natalis sanctorum Aquilini & Victoriani, quorum gesta habentur.

Apud Autisiodorum, passio sancti Peregrini, Episcopi primi ciuitatis ipsius.

Et in pago Foroiuliensi, vico qui vocatur Calidianus, sanctæ Maximæ virginis, quæ multis clara virtutibus, in pace quieuit.

17. Maij. D. XVI. KALENDAS IVNII.

IN Tusciâ, natale sancti Torpetis martyris sub Nerone principe. Hic magnus in officio Cæsaris Neronis fuit, & à beato Antonino presbytero baptizatus, & in fide Christi eruditus est. Hunc Nero cùm cognouisset esse Christianum, tradidit cuidam propinquo suo Satellico, vt impelleret eum sacrificare. Sed cùm spiritu Dei confortatus, & in fide fundatus, vir beatus immobilis permaneret, fecit eum Satellicus alapis cædi, & ligatum ad columnam tamdiu verberibus affici, quousque sanguis guttatim de corpore ipsius deflueret. Sed subitò dum Martyr cæderetur, columna cadens oppressit Iudicem, & quinquaginta cum eo viros. Inde tentus à ministris, positus est in rotâ. Posteà feris obijcitur à filio Satellici, nomine Syluio, sed minimè ab his læsus. Cuius constantiam & virtutem quidam consiliarius Neronis Euellius nomine inspiciens, Christo credidit. Ac post paululum baptizatus, decollatus est in vrbe Româ V. Kalendas Maij, martyriique honore coronatus. Sed & beatus Torpes, iubente Syluio foras ciuitatem Pisanam ductus, decollatione martyrium suum compleuit III. Kalendas Maij. Huius corpus ministri sceleris impositum pænè fractæ &

cariosæ naui, simulque canem & gallum proiecerunt in decursum fluminis. Apparens autem Angelus Domini cuidam venerabili feminæ, cuius nomen Celerina, monuit vt perquireret Martyris corpus, & sepeliret. Quod illa celerius complens, inuentum cum omni reuerentiâ sepeliuit, & de facultatibus suis, cessante persecutione, ecclesiam miro opere supra construxit. Agitur festiuitas Martyris & conuentus ciuium XVI. Kalendas Iunij.

E. XV. KALENDAS IVNII.

APVD Ægyptum, natalis sancti Dioscori lectoris: in quem Præses multa & varia tormenta exercuit, ita vt vngues eius effoderet, & lampadibus eius latera inflammaret: sed cęlestis luminis fulgore territi ceciderunt ministri. Nouissimè laminis ardentibus adustus martyrium consummauit. *18. Maij.*

F. XIV. KALENDAS IVNII.

ROMAE, natalis sanctæ Pudentianæ vel Potentianæ virginis, quæ illustrissimi generis, Pudentis discipuli sancti Pauli Apostoli filia fuit: cuius mater Sabinella, soror verò Praxedis: quas piissimus pater earum Pudens in omni religione Christi erudiuit, virginesque Christo reliquit. Quæ post obitum sancti patris in omni exercitatione pietatis ita excreuerunt, vt nocte dieque incessanter hymnis & orationibus cum familiâ suâ Domino inseruirent, beatissimo Pio vrbis Episcopo cum eis in laudibus Dei participante. Remunerationem igitur pro piissimis laboribus suis percepturæ, quos per gratiam Christi fructuosè consummauerant; post innumeros agones, post multorum Martyrum venerabiliter exhibitas sepulturas, post omnes facultates suas in visceribus pauperum inclusas, Christoque fideliter commendatas, tandem de terris ad Christum migrauerunt: Potentiana venerabilis quartodecimo Kalendas Iunij, posita in cœmeterio Priscillæ viâ Salariâ: Praxedis verò virgo æquè sanctissima duodecimo Kalendas Augusti, & ipsa cum sorore iuxta patrem sanctum Pudentem posita. *19. Maij.*

Eodem ipso die, beatissimi Pudentis patris suprà nominatarum virginum, qui ab Apostolis Christo in Baptismo vestitus, innocentem tunicam vsque ad coronam vitæ immaculatè custodiuit & seruauit.

Item Romæ, natalis sanctorum Caloceri & Partheni eunuchorum vxoris Decij Imperatoris: qui cùm essent, vnus prępositus cubili, alter primicerius, nolentes sacrificare idolis, à Decio occisi sunt. Corpora eorum iuxta viam Appiam posita XIV. Kalendas Iunij.

G. XIII. KALENDAS IVNII.

ROMAE viâ Salariâ, natalis sanctæ Basillæ virginis & martyris Christi. Quæ cùm esset ex genere regio, & haberet sponsum illustrissimum nomine Pompeium, per beatam Eugeniam & sanctos Dei viros * Protam & Hyacinthum conuersa ad fidē, accusata est à pręfato sponso suo quòd esset Christiana. Decreuit continuò Gallienus Augustus, qui tunc Christi persequebatur Ecclesiam, vt aut sponsum reciperet, aut gladio interiret. Conuenta de hoc, respondit, se Regem regum sponsum habere, qui est Christus filius Dei. Et cùm hoc dixisset, gladio transuerberata est. *20. Maij. De eâ in gestis S. Eugeniæ 25. Decembris. * al. Protum*

Eodem die in Galliis, ciuitate Nemauso, natalis Baudelij martyris: qui à paganis deorum suorum sacrificia celebrantibus comprehensus, cùm sacrificare nollet, & in fide Christi immobilis inter verbera & tormenta persisteret, martyrij palmam pretiosâ morte percepit. *Greg. Tur. de gloriâ Mart. c. 78.*

A. XII. KALENDAS IVNII.

IN Mauritaniâ Cæsariensi, natalis sanctorum Timothei, Polij & Eutychij diaconorum: qui apud præfatam regionem verbum Domini disseminantes, pariter coronari meruerunt. *21. Maij.*

Item apud Cæsaream Cappadociæ, natalis SS. Polyeucti, Victorij, Donati.

B. XI. KALENDAS IVNII.

22. Maij. IN Africâ, SS. Casti & Æmilij, qui per ignem passionis martyrium consummauerunt. Scribit Cyprianus in libro de lapsis.

Cypr. de lapsis, cap. 6.

Eodem die apud Corsicam, S. Iuliæ, quæ crucis supplicio passa est.

23. Maij. C. X. KALENDAS IVNII.

APVD Linguones, passio sancti Desiderij Episcopi, qui cùm plebem suam ab exercitu VVandalorum vastari cerneret, ad Regem eorum, pro eâ supplicaturus exiuit: à quo statim iugulari iussus, pro ouibus sibi creditis ceruicem libenter tetendit, & percussus gladio, migrauit ad Christum. Percussor verò eius mox amentiâ correptus interiit. Sepultus est ibidem beatus Martyr, in basilicâ iuxta vrbis muros: quod fidelium populus à Christo ei commissus, præcipuo ipsius amore, & piâ deuotione ad tutelam ciuium fieri procurauit. Passi sunt autem cum eo & plures alij de numero gregis sui, & apud eamdem vrbem conditi.

24. Maij. D. IX. KALENDAS IVNII.

Act. 13. NATALIS S. Manahen, Herodis tetrarchæ collactanei, doctoris & prophetæ sub gratiâ noui Testamenti, apud Antiochiam in Christo quiescétis.

Lucæ 8. & 24. Item beatissimæ Ioannæ vxoris Chusæ procuratoris Herodis, quam commemorant Euangelistæ.

Item in Portu Romano, natalis sancti Vincentij martyris.

Greg. Tur. de gloriâ Mart. c. 60. In Galliis, ciuitate Nannetis, natalis SS. martyrum Donatiani & Rogatiani fratrum.

In Histriâ, natalis sanctorum Zoëlli, Seruilij, Syluani & Dioclis.

E. VIII. KALENDAS IVNII.

25. Maij. ROMAE viâ Numentanâ, in cœmeterio Prætextati, natalis sancti Vrbani Episcopi & martyris. Cuius doctrinâ, sub persecutione Alexandri, multi martyrio coronati sunt.

De eo in gestis sanctæ Cæciliæ, 22. Nouëb.

Mediolani, S. Dionysij Episcopi & confessoris. Qui ab Imperatore Constantio Ariano apud Cappadociam pro fide Catholicâ damnatus exilio, ibidem requieuit. Reliquias corporis eius, per sanctum Basilium præfatæ vrbis Episcopum receptas, beatus Ambrosius condigno honore condidit.

Ambrosius epist. 82. ad Vercell.

Eodem die apud Mæsiam, ciuitate Dorostoro, natalis sanctorum martyrum Passicratis, Valentionis, & aliorum duorum coronatorum.

Pontificale cap. 14. Romæ, Eleutherij Papæ. Hic accepit epistolas à Lucio Britannico Rege, vt per eius mandatum Christianus fieret. Sepultus est iuxta corpus beati Petri Apostoli.

26. Maij. F. VII. KALENDAS IVNII.

Vide libell. de festiuit. Apost. APVD Athenas, natalis sancti Quadrati Episcopi, discipuli Apostolorum. Item natalis S. Quadrati martyris, in cuius solemnitate S. Augustini sermones habiti inueniuntur.

Possidonius vnius meminit.

Romæ, beatorum martyrum Symmetrij presbyteri, & aliorum vigintiduorum, quos Antoninus Imperator gladio pro Christo puniri fecit: quorum corpora nocte beata Praxedis collegit, & sepeliuit in cœmeterio Priscillæ, sub die septimo Kalend. Iunij.

Tuder Tusciæ, natalis SS. Felicissimi, Heraclij, Paulini.

In territorio Autisiodorensi, passio sancti Prisci martyris cum ingenti multitudine.

In Britanniis, S. Augustini Episcopi & confessoris. Qui missus à beato Papâ Gregorio, primus genti Anglorum Christi Euangelium prædicauit, atque illic virtutibus & miraculis gloriosus in Christo quieuit.

G. VI.

G. VI. KALENDAS IVNII.

APVD Mæsiam, ciuitate Dorostorensi, natale sancti Iulij, qui tempore persecutionis cùm esset veteranus, & emeritæ militiæ, comprehensus ab officialibus, & Maximo præsidi oblatus, nolens sacrificare idolis, & nomen Domini Iesu Christi constantissimè confessus, capitali sententiâ punitus est. Cumque duceretur ad locum cædis implendæ, Esychius quidam miles, cùm & ipse ob fidem Christi comprehensus detineretur, rogabat eum dicens: Memor esto mei: nam & ego subsequor te. Plurimùm etiam saluta Passicratem & Valentionem famulos Dei, qui nos iam per bonam confessionem præcesserunt ad Dominum. Iulius verò osculatus Esychium dixit: Frater, festina venire, mandata enim tua iam audierunt quos salutasti. Sic accepto orario, ligans sibi oculos, martyrij palmam gladio cædente percepit. 27. Maij.

In Galliis, ciuitate Arausicâ, S. Eutropij Episcopi cuius vitam illustrem virtutibus ac miraculis, Verus Episcopus luculento sermone describit.

A. V. KALENDAS IVNII.

NATALIS sancti Ioannis Papæ, quem (quia orthodoxus erat, & à Iustino Imperatore orthodoxo Constantinopolim veniens gloriosè susceptus fuerat) Theodoricus Rex Arianus reuertentem in Rauennam, in custodiâ tentũ, ad mortem vsque, cum aliis æquè Catholicis viris, perduxit. Huius meminit S. Gregorius in libro Dialogorum. Cuius corpus translatum de Rauennâ, sepultum est in basilicâ S. Petri Apostoli quinto Kalendarum Ianuarij, Olybrio consule. 28. Maij. Pontificale cap. 54. Greg. Dial. l. 3. c. 2. & lib. 4. c. 30.

Eodem die apud Parisium, natalis sancti Germani Episcopi & confessoris.

Item apud Sardiniam, sanctorum Æmilij, Felicis, Priami & Luciani.

B. IV. KALENDAS IVNII.

ROMAE, viâ Aureliâ, sancti Restituti. 29. Maij.

Viâ Tiburtinâ, Septem germanorum.

Treuiris, beati Maximini Episcopi: à quo Athanasius persecutionem Constantij fugiens honorificè susceptus est.

Item passio sancti Cononis martyris, & filij eius sub Aureliano Imperatore, in Iconio, ciuitate prouinciæ Isauriæ, iudice Domitiano. Hic cùm esset fide præclarus, exhibitus Iudici cum filio suo annorum duodecim, Spiritum sanctum in se habitare veraci confessione manifestauerunt. Primùm itaque ignito ferro superpositi, deinde craticulam prunis suppositis & oleo superinfuso constanter superauerunt; inde frixoriam: inde suspensi, & valido igne sub eis adhibito, malleo ad extremum ligneo manus eorum contritæ, in laudem omnipotentis Dei, spiritum emiserunt.

Eodem die, natalis sanctorum Sisinnij, Martyrij, atque Alexandri: qui in Anauniæ partibus persequentibus gentilibus viris, martyrij coronam adepti sunt. Hos Vigilius Tridentinæ vrbis Episcopus & martyr ad regionem vicinam (cui vocabulum Anaunia) ad prædicandum misit. Ex quibus vnus Sisinnius senex venerabilis, genere Græcus, ex prouinciâ Cappadociæ fuit. Igitur dum per aliquod tempus verbum Dei prædicarent, turba gentilium indignè ferens, aduersus sanctos Dei pugnatura consurgit. Contigit autem, vt secundùm gentilem consuetudinem, per quinquennium culturâ ruris sui, diabolicâ pompâ semina sua circumirent, luctuosis ornatibus coronati, Saturno victimas immolaturi. Tunc & ipsi apprehensi à multitudine gentilium, immolare iubentur. Quibus reluctantibus, tantâ cæde sunt mactati, vt vix extremum spiritum traherent. Interim vnâ nocte dilatâ, mox peruenitur ad coronam martyrij: Nam sanctus Sisinnius tubâ æreâ percussus in capite, atque securibus confossus, iuxta ipsius ecclesiæ limina decubuerat. Sanctus verò Martyrius compre-

prehensus stetit immobilis, & agens gratias Deo, vulneratus capite securibus atque sudibus transforatus, ducebatur ad idolum: in quo itinere reddidit spiritum. Multitudo autem gentilium tunc apprehendentes Sanctorum corpora, & in collo S. Sisinnij tintinnabulum suspendentes, insultabant dicentes: Modò te vindicet Christus. Igitur inter corpora sancti Sisinnij & Martyrij viuus Alexander trahendus apponitur, vt per iter asperum membratim corpora disiungerentur. Vbi ergo peruenerunt ad aram Saturni, ignem copiosum factum, Sanctorum corporibus immiserunt. Sanctum autem Alexandrum flagellantes, interrogabant, si vellet euadere flammas, vt sacrificaret Saturno. Sed ille contemnens impias voces, gloriosæ passionis excepit palmam. Hæc cùm sextâ feriâ acta fuissent quando Saluator fuerat crucifixus, vmbra quædam nigra proxima terræ, mox totam texit regionem, fulminibus creberrimis discurrentibus, vt & ipsi impij confiterentur terrore perculsi, hoc Sanctorum causâ fieri. Quorum etiam reliquias cùm postmodum Mediolanenses summâ deuotione susciperent, quidam cæcus ex littore Dalmateno adueniens, tacto loculo
4. *Aprilis.* lumen recepit, vt sanctus Paulinus scribit in vitâ S. Ambrosij.

30. *Maij.* G. III. KALENDAS IVNII.

Pontificale cap. 27. ROMAE viâ Aureliâ in cœmeterio, natalis sancti Felicis Papæ. Qui cùm annis quinque rexisset Ecclesiam, sub Claudio principe, martyrio coronatus est.

Turribus Sardiniæ, natalis sanctorum martyrum Gabinij & Crispuli.

31. *Maij.* D. PRIDIE KALENDAS IVNII.

De eâ in gestis Nerei 12. Maij. ROMAE, S. Petronillæ virginis. Hæc fuit filia beatissimi Petri Apostoli, quæ post multa miracula sanitatum, cùm eam Flaccus Comes suo vellet coniugio sociare, tridui inducias postulans, & cum sanctâ virgine Feliculâ collactaneâ suâ continuis ieiuniis atque orationibus vacans, tertiò celebratis Dominicæ oblationis mysteriis, mox vt Christi Sacramentum accepit, reclinans se in lectulo, emisit spiritum.

Eodem die apud Aquileiam, natalis sanctorum martyrum Cantij, Cantiani, & Cantianillæ fratrum.

Turribus Sardiniæ, natalis sancti Crescentiani.

LITANIÆ INDICENDÆ.

MENSIS IVNIVS

habet dies XXX. Luna verò XXIX.

1. *Iunij.* E. KALENDAS IVNII.

DEDICATIO sancti Nicomedis martyris & presbyteri apud vrbem Romam, cuius martyrium celebratur XVII. Kalend. Octobris.

Apud Cæsaream Palæstinæ, natalis sancti Pamphili presbyteri, viri admirandæ fidei & sanctitatis, qui sub persecutione Maximini martyrio coronatus est. Huius vitam Eusebius Cæ-
Hieron. de Scrip. Eccl. cap. 75. sareensis Episcopus tribus libris comprehendit. Sed & beatus Hieronymus scribit, quædam volumina manu eius exarata se reperisse: *Quæ tanto*, inquit, *amplector & seruo gaudio, vt Crœsi opes habere me credam. Si enim lætitiæ est vnam epistolam habere Martyris, quanto magis tot millia versuum, quæ mihi videtur sui sanguinis signasse vestigiis?*

Ipso

Ipſo die, ſancti Capraſij Abbatis monaſterij Lirinenſis.
Apud Viennam, ſancti Claudij XI. Epiſcopi.

F. IV. NONAS IVNII.

ROMAE, Marcellini presbyteri & Petri exorciſtæ, ſub Diocletiano, iudice Sereno. Factum eſt dum teneretur beatus Petrus in obſcuriſſimo carcere vinculis ferreis adſtrictus, vt cuſtos carceris nomine Artemius haberet filiam dæmoniacam, quam vnicè diligebat. Cui vir Dei Petrus dixit: Audi conſilium meum Artemi, & crede vnigenitum filium Dei viui Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, qui eſt liberator omnium in ſe credentium. Si credideris, ſaluabitur filia tua. Cui Artemius: Miror imprudentiam conſilij tui. Te Deus tuus liberare non poteſt, cùm illi credas, & quotidie pro eius nomine plagas & vincula perferas, quomodo poterit filiam meam liberare ſi ei credidero? Si me vis credere Deo tuo, ecce ego duplicabo ſuper te catenas, & clauſtra omnia carceris muniam: te autem ipſum in ipſa ima tenebroſa ſolum includam. Si de his omnibus liberauerit te Deus tuus, credam ei. Cui beatus Petrus aſſenſum dedit, promittens ad domum illius ſe venturũ: Hoc inquam faciam non ad libitum tentationis tuæ, ſed ad declarationem diuinitatis Domini mei Ieſu Chriſti. Agitans caput Artemius, Iſte, inquit, homo nimiis paſſionibus fatigatus aliena loquitur, & hæc dicens abſceſſit. Narrauitque geſta & dicta vxori ſuæ Candidæ. Et ecce ſubitò noctis initio, adeſt homo Dei Petrus Artemio & Candidæ, indutus veſtibus candidis, tenens in manu ſuâ triumphum Crucis. In cuius veſtigia corruentes illi, clamabant: Verè vnus Deus eſt, & verus Dominus noſter Ieſus Chriſtus. Statimque filia eorum, nomine & corpore virgo Paulina, à ſpiritu immundo vexata, curata eſt. Et cùm hoc fieret, omnes, qui in domo Artemij erant, crediderunt. Conuenitque multitudo vicinorum ampliùs quàm trecentorum, mulierum verò abundantior numerus, clamantium: Præter Chriſtum non eſt alius Deus. Cumque omnes cuperent fieri Chriſtiani, adduxit vir Dei Petrus Marcellinum presbyterum, qui omnes vnanimiter baptizauit. Sed Artemius omnes qui in vinculis erant abſoluit, qui & omnes Baptiſmi gratiam perceperunt. Audiens hoc iudex Serenus, iuſſit Marcellinum presbyterum & Petrum exorciſtam præſentiæ ſuæ exhiberi. Et auditum beatum Marcellinum iuſſit pugnis cædi in ambabus arteriis. At vbi defecerunt cædentes, ab eo Petro ſeparato, iuſſit vt nudus ſuper vitri fragmenta ſterneretur in cuſtodiâ, & victus ei & lumen negaretur. Petrus conuerſus ad Serenum dixit: Cùm ſis nomine Serenus, totum te nubilum & tenebroſum factis oſtendis. Tunc & ipſum Serenus iuſſit in vinculis recipi, & pedes in cippo arctiſſimo conſtringi. Factum eſt dum ſeparati eſſent, apparuit Angelus Domini Marcellino presbytero oranti nudo, & induit eum veſtimentis ſuis, & adduxit eum vbi beatus Petrus erat in cippo & ferro. Sed & ipſum ſoluit, & ambos perduxit ad domum vbi nuper baptizati orabant. Non poſt multum verò, cùm beatus Artemius cum vxore & filiâ ſententiam capitalem ſuſcepiſſent, comprehenſi & illi ab his qui ſanctos Dei Martyres punituri erant, alligati ſunt manibus retrò ad arborem, vſque dum nuntiaretur iudici Sereno de eis. Ille iuſſit eos duci in ſiluam nigram quæ hodie in honore ſanctorum Silua candida appellatur, & in eadem ambos pariter decollari. Cumque ventum fuiſſet in mediâ ſiluâ, ipſi ſibi manibus ſuis mundauerunt locum ab ſpinis, vbi orantes ſimul, & dantes ſibi pacis oſculum, genu poſito decollati ſunt; & qui eos decollauit, vidit animas eorum ſplendide ornatas ab Angelis ferri ad cælos: & pœnitentiam agens, ſub Iulio Papâ baptizatus eſt in ſenectute ſuâ, nomine Dorotheus. Quorum corpora, reuelantibus ſe beatis Martyribus, tulerunt poſtmodum Lucilla & Firmina Chriſtianiſſimæ feminæ,

&

& iuxta ſanctum Tiburtium in inferiori parte cryptæ ſepelierunt quinto Kalend. Septemb.

Euſeb. l. 5. cap. 2. 3. Ruffin. Ipſo die Lugduni, ſanctæ Blandinæ cum XLVIII. Martyribus, temporibus Marci Aurelij Veri & Antonini atque Lucij filiorum eius, quando per multas Romani orbis prouincias, ex acclamatione & ſeditione vulgi, perſecutiones aduerſus Chriſtianos duriſſimæ concitatæ ſunt, ita vt millia multa Martyrũ per loca ſingula fierent. Quo tempore apud Lugdunum & Viennam vrbes Galliæ, erga Dei ſeruos, ſupra omne narrationis genus, ſuppliciorũ & cruciatuum modus exhibitus eſt: ita, vt primò domorũ illis prohiberetur habitatio; tum deinde vſus balnearum: pòſt etiam proceſſus ad publicum: ad vltimum, ne omnino in quolibet loco, domi foriſque, publico priuatoque, viderentur. Denique quodam adſtante Tribuno & Primoribus ciuitatis pro ſolis acclamationibus populi correpti, & in carcerem truſi ſunt Chriſtiani, vſque ad præſentiam Præſidis: cuique aduenienti offeruntur. In quos ille tantâ crudelitate vſus eſt, vt ſæuitiæ eius ſpecies ſingulas nemo poſſit exponere.

Vectius igitur Epagatus, vnus è fratribus, zelo diuino & feruore ſpiritus plenus, cùm crudelia ſeruis Dei ſupplicia videret inferri, & contra ius faſque tot pœnas humanis viſceribus excogitari, indignitatem rei vltrà non ferens, popoſcit ſe audiri. Erat enim inter ſuos nobiliſſimus & eruditiſſimus. Verùm cùm defenſionem eius non reciperet obſtinatio Iudicis, inquirit tantùm ab eo ſi & ipſe Chriſtianus eſſet. Vtque Chriſtianum ſe eſſe clariſſimâ & liberâ voce teſtatus eſt: Tamquam aduocatus, inquit, Chriſtianorum, & ipſe vinctorum numero ſocietur. Ille verò habens in ſe aduocatum pro nobis Ieſum, hoc nomine meruit honorari: ſancti presbyteri Zachariæ (qui erga ſanctos plenitudinem charitatis oſtenderat) ſecutus exemplum. Qui & ipſe dum fratribus adeſt, & defenſionem libertatis, quæ in noſtrâ religione conſiſtit, exequitur, Dominicum ſequutus exemplum, animam ſuam pro ouibus ſuis poſuit, & pro amicis. 1. Ioan. 2.

Verùm beatus Photinus Lugdunenſium Epiſcopus, cùm nonagenario maior eſſet ætate, & corpore, vtpote illius æui, inualidus, cetera iam pænè mortuus, ſolo martyrij amore viuebat; ducitur ad tribunalia, immò potiùs defertur, ſenio & languore reſolutus. Impiæ plebis vndique clamor attollitur, hunc ipſum eſſe inſonant Chriſtum. Tum verò à Præſide interrogatur, quiſnam eſſet Chriſtianorum Deus. Reſpondit: Si dignus fueris, ſcies. Hinc verò cunctos velut rabies immenſi cuiuſdam furoris inuaſit, ita vt qui propè adſtabant, pugnis, alij calcibus ſubigerent ſenem. Illi verò qui longiùs erant, quidquid furentibus teli veniſſet in manibus, eminus iaciebant. In hoc etenim vindicandos deos ſuos eſſe credebant. Quem cùm ſeminecem proieciſſent in carcerem, incontaminatum paulò pòſt reddidit ſpiritum.

Diaconus quoque Sanctus nomine, etiam ipſe ſuprà quàm dici poteſt, & ſuprà quàm humanam fas eſt ferre naturam, acriùs inſiſtentibus miniſtris dæmonum, noua genera pœnarum pertulit. At ille vir Deo plenus intantùm crudelitates eorum riſit, & ferinam in quæſtione ſæuitiam, vt numquam dignatus ſit vel quis eſſet genere, vnde domo, vel patriâ, vel nomen ſaltem ſuum eis fateri. Sed de his ſingulis interrogatus, nihil aliud in omnibus tormentis, niſi Chriſtianum ſe eſſe reſpondit. Hoc mihi nomen, hoc genus & patria eſt. Aliud, inquit, omnino nihil ſum quàm Chriſtianus. Ad vltimum candentes laminas æris & ferri circa inguinis loca & delicatiora quæque membrorum inſtauratis ignibus adhibent. Ex quo carnes quidem eius aduſtæ igne, defluebant: ipſe verò permanebat immobilis, inconcuſſus, intrepidus: omnibus membris martyr erat, &

& toto corpore vnum vulnus horrebat. Perit in eo formæ humanæ agnitio, & non solùm quis esset, sed & quid esset, tormentorum crudelitas, ne agnosci posset, abstulerat. Christus tamen in eo solus per martyrij gloriam recognoscebatur. Sed artifices scelerum nequaquam Martyris erubuere virtutem. Post paucos etenim dies tormenta rursus inferunt, & denuò iam membra putrefacta vexari incipiunt. Verùm (quod vix credi potest) restitutum est in primam speciem corpus per secunda tormenta, ita vt iterata supplicia non ei iam pœnam contulerint, sed medelam.

Attalus quoque Pergamenus ciuis, populi vocibus postulatur. Erat enim valdè nobilis, & quod cunctis nobilius est, vir optimæ conscientiæ, & in fide Christi per omnia exercitia semper martyr. Cumque circumactus fuisset in amphitheatro, titulo se præcedente, in quo scriptum erat, *Attalus Christianus*: tremere in eum vulgi insanientis furor vehementiùs cœpit. Sed cùm Præsidi indicatum fuisset, esse eum Romanæ ciuitatis virum, iubet eum cum ceteris in carcerem recipi. Simul & ad Cæsarem refert, eiusque sententiam, quid de eo iuberet, exspectat. Ex vtraque autem Ecclesiâ, Lugdunensi scilicet & Viennensi, omnes qui studiosi & magni videbantur, & quorum labore & industriâ regebantur Ecclesiæ, vniuersi pariter tenebantur. Talibus denique diabolus machinis oppugnare parabat famulos Dei, quò scilicet afflictione carceris, & pœnali squalore consumpti, ac septimo (vt dicunt) puncto in neruo pedes, contrà quàm credi fas est, distenti, in intimo tenebrarum loco, per omnia pœnarum genera, quę furentium sæuitia excogitare poterat, deperirent. Quàm plurimi ergo hoc genere in ergastulis consumuntur, Domino suscipiente eorum huiuscemodi exitum.

Alcibiades quidam erat in numero eorum, qui pro Christo vincti tenebantur. Hic vitam satis arduam & austeram gerebat, nihil cibi volens accipere, sed tantùm sale & pane cum aquâ vtebatur. Cumque hunc vitæ rigorem vellet etiam in carcere positus obtinere, Attalo (post primam confessionem suam, quam in amphitheatro confessus est) reuelatur, quia non rectè faceret Alcibiades, creaturis Dei & ipse non vti, & aliis formam scandali derelinquere. Quibus cognitis Alcibiades cœpit omnia cum gratiarum actione percipere. Igitur cùm à Cæsare rescriptum fuisset, vt persistentes quidem punirentur, negantes autem dimitterentur; die quodam celeberrimo tribunal ascendens, præsentari sibi Iudex Christianos, & introduci ad suppliciorũ pompam præbendam cunctis qui aderant, iubet. Rursum itaque cruces, rursum pœnæ, rursum tormenta reparantur. Producebantur autem beatissimi Martyres de suppliciis læti, & diuinum nescio quid in ipsis vultibus præferentes, vincula sua sicut monilia pretiosa ducebant. Per squalorem carceris, Christi bonus odor effecti, ita vt viderentur sibi non in ergastulo, sed in myrothecio conclusi. Ingensque ab omnibus gloria Christo conferebatur, pro his qui antè negauerant, & dimitti neque negantes potuerant. Siquidem decem fermè numero fuerant, qui lapsu suo luctum illis & ingentem tristitiam reliquerant: nunc verò (cùm negantibus venia non præstaretur) in confessione persisterent, & de perditionis grege reuocati in numero Martyrum iungerentur. Decernit ergo Iudex, vt si qui fortè ciues Romani reperirentur, capite plecterentur: ceteri verò bestiis traderentur. 2. Cor. 2.

Igitur cùm erga supradictos quæstio haberetur, Alexander quidam genere Phryx, Medicus disciplinâ, vir religiosus & prudens, & vitæ ac morum probitate cunctis charus acceptusque, amore Dei concitatus, cùm assisteret tribunali, nutibus hortabatur ad confessionem, in quos quæstio agitabatur; ita vt omnibus qui adstabant palàm fieret quid animo gereret. Cumque id populi notauissent, indignantes clamauerunt aduersus Alexandrum. Qui iussus à Præside in medium

dium statui, & quis esset interrogatus, Christianum se esse liberâ professione testatur. Quem continuò præparandum bestiis condemnauit: & posterâ die simul cum Attalo producitur. Quem contra præceptum Cæsaris, gratificari populis volens, etiam ipsum tradi bestiis iussit. Sed cùm ferarum nulla, Sanctorum corpora contigisset, omnibus eos verberum ceterarumque pœnarum suppliciis cruciari iubet, beato Alexandro in omnibus quæ perpessus est pœnis, ne vnum quidem penitùs proferente sermonem.

Attalus verò, cùm prunis subteriectis in sellâ ferreâ torreretur, cumque nidor adustæ carnis ad nares & ora inspectantis populi perferretur, voce magnâ clamat ad plebem: Ecce hoc est homines comedere, quod vos facitis. Nos enim neque comedimus homines, neque aliud quid mali agimus. Siquidem serui eorũ comprehensi cùm tormenta pertimescerent, dæmonis instinctu, hoc ipsum aduersus dominos commentati sunt. Et cùm interrogaretur quod nomen haberet Deus, respondit: Qui plures sunt, nominibus discernuntur; qui vnus est, non indiget nomine. His igitur optimis & fidelissimis ducibus vsus omnis reliquus Sanctorum chorus, prompti & alacres, animas suas pro fidei libertate ponebant.

Inter hos Blandina femina beatissima (per quam Christus ostendit, quia ea quæ apud homines despecta sunt, & in contemptu habentur, in magnâ gloriâ apud Dominum ducuntur) gloriosissimè coronatur. Cui à primâ luce ad vesperam tormenta semper innouantes, ad vltimum victos se tortores confitentur. Quæ & secundo die pulsata cruciatibus, non superatur. Tertio quoque die religata ad stipitem, atque in crucis modum distenta, bestiis pabulum præparatur. Quam cùm nulla ex bestiis auderet attingere, rursum reuocatur ad carcerem. Quarto etiam, verberibus acta, craticulis exusta, & multa alia perpessa, ad vltimum gladio iugulatur.

Tunc & Ponticus puer annorum quindecim, per omnia tormentorum genera cum ipsâ circumactus, eius cohortatione roboratus, ante illam martyrium consummauit.

Verùm Maturus, & Sanctus, & Attalus, munerum diebus, innumeris millibus gentium diuersarum ad spectaculum congregatis, statuuntur in medio arenæ. Et rursum Maturus neophytus quidem, sed in fide & patientiâ robustissimus, cum Sancto diacono, quasi nihil priùs passi fuissent, ad omnia tormentorum genera renouantur. Certantibus omnimodis aduersariis, quatenus eorum patientiam frangerent, & ab ipso (vt ita dicam) vertice coronas eorum diriperent. Sed illis eò magis animos roborabat spes vicinę iam glorię, quam sibi iamiamq; manu contingere, & contrectare dextris videbantur. Cumq; & suppliciorũ genera, & spectaculorum pęnè iam tempus esset absumptum, nec moueri vllatenus à sententiâ potuissent; cùm etiam sellæ ferreæ superpositi, consumptam verberibus carnem ignis subter ministratus exureret, ad vltimum infatigabiles Martyrum spiritus, ferro cæsis ceruicibus effugarunt. Igitur inaudito sæuitiæ genere, eorum, qui necabantur in carcere, corpora canibus iubebantur exponi. Adhibita simul custodia die noctuque, ne quis collectas reliquias humanitatis intuitu traderet sepulturæ. Sed & si quid fortè vel bestiis vel igni reliquum ex corporibus Martyrum fuerat, ipsaq; cum truncis suis capita punitorum, insepulta per custodiam militum seruabantur. Neque verò muneribus suadere custodes, neque precibus, aut vllo alio genere copia erat: ita attentè & solicitè curabant, ne daretur extremis ossibus sepultura. Hæc scripta, in historiâ Ecclesiasticâ libro quinto.

Euseb. li. 5. cap. 1. 2. 3. ex versione Ruffini.

Nomina verò quadraginta octo Martyrum hæc sunt: Photinus Episcopus, Zacharias presbyter, Epagatus, Macarius, Alcibiades, Siluius, Primus, Vlpius, Vitalis, Cominus, October, Philuminus, Geminus, Iulia, Albina, Grata, Roga-

Rogata, Æmilia, Potamia, Pompeia, Rhodana, Biblis, Quartia, Materna, Helpes, quæ & Amnas. Hi sunt autem qui bestiis traditi sunt: Sanctus, Maturus, Attalus, Alexander, Ponticus, Blandina. Hi verò qui in carcere spiritum reddiderunt: Aristæus, Cornelius, Zosimus, Titus, Iulius, Zoticus, Apollonius, Geminianus, Iulia, Ausonia, Æmilia, Iamnica, Pompeia, Domna, Iusta, Trophima, Antonia. Hi omnes famuli Christi sub præfatis Imperatoribus pariter coronati sunt. Reliquiæ eorum à persecutoribus incensæ, & in Rhodanum fluuium dispersæ. Sed cùm Christiani maximum mœrorem haberent, quasi deperissent sacræ reliquiæ, nocte apparuerunt Sancti viris fidelibus, in eo loco quo igni traditi sunt, stantes integri & illæsi. Et conuersi ad viros, dixerunt eis: Reliquiæ nostræ ab hoc colligantur loco, quia nullus periit è nobis. Sed ex hoc translati sumus ad requiem, quam nobis promisit Rex cælorum Christus, pro cuius nomine passi sumus. Hæc renuntiantes viri illi, gratias egerunt Deo, & confortati sunt in fide: colligentesque sacros cineres, condigno honore sub sancto altari condiderunt. Vbi semper virtutibus manifestis, se cum Deo habitare declarant. Harum festiuitatem ciues Lugdunensis vrbis, omnibus vndequaque lætanter accurrentibus, per descensum fluminis, cum hymnis & canticis gratulationis concelebrantes, Missarumque solemnia in Apostolorum ecclesiâ (vbi sancti cineres eorum conditi seruantur) festiuè Domino reddentes, ex antiquorum traditione, ipsam diem MIRACVLORVM appellant. Locus in quo passi sunt, Athanaco vocatur: ideoque dicuntur martyres Athanacenses.

G. III. NONAS IVNII. *3. Iunij.*

APVD Aretiam, ciuitatem Tusciæ, natalis sanctorum martyrum Pergentini & Laurentini fratrum, qui persecutione Decij, sub iudice Turtio, cùm essent pueri, post dura supplicia tolerata, & magna miracula ostensa, gladio cæsi sunt, & apud eamdem vrbem conditi.

In Campaniâ, natale beati Erasmi Episcopi & martyris sub Diocletiano & Maximiano. Qui iussu impij Diocletiani Imperatoris primò plumbatis crudeliter cæsus, deinde fustibus diutissimè maceratus, pòst resinâ, sulfure, plumbo, pice, cerâ, oleoque solutis perfusus, ingenti miraculo illæsus apparuit. Quod cùm multi viderent, fidem Christi, reiectis idolis, susceperunt. Inde immenso pondere ferri constrictus, in carcere reclusus est sub dirâ custodiâ. De quâ Angelicâ visitatione soluitur atque eripitur. Verùm postmodum clarissima miraculorum ipsius gesta famâ vulgante, tentus est ab altero Imperatore Maximiano, à quo diuersis suppliciis tortus fuit, intantùm, vt tunicâ æreâ ignitâ vestiretur. Iterumq; in ollâ, quæ plumbo, pice, cerâ, resinâ, & oleo feruefacta erat, missus, virtute Domini omnia superans illæsus exinde progreditur. Sicque tandem ad confirmandum ceteros à Domino seruatus, Campaniam munitus Angelico solatio peruenit. Vbi cùm plurimos siue in fide roborasset, siue ad fidem Christi conuertisset, vocante Domino, martyrio clarus sancto fine quieuit.

A. PRIDIE NONAS IVNII. *4. Iunij.*

APVD Illyricum ciuitate Sisciâ, natalis S. Quirini Episcopi. Qui persecutione Maximiani pro fide Christi, ligato ad manum molari saxo, in flumen præcipitatus est. Et cum circumstantibus diu collocutus, ne eius terrerentur exemplo; vix precibus vt mergeretur obtinuit. Huius reliquiæ translatę sunt Romam, & positæ in Catacumbas. *Prudent. hymn. 7.*

B. NONIS IVNII. *5. Iunij.*

APVD Ægyptum, natalis sanctorum martyrum Martiani, Nicandri, & Apollonij, quorum gesta habentur.

Eodem die natale S. Bonifacij martyris sub Diocletiano & Maximiano apud Tar-

Tarsum ciuitatem passi, sed Romæ, in viâ quæ Latina nuncupatur, sepulti. Qui cùm esset procurator rerum cuiusdam nobilis matronæ nomine Aglahes, & cum eâ in stupro misceretur, tandem vtrique diuino nutu compuncti, consilium habuerunt, vt ad requirendum corpora Martyrum Bonifacius mitteretur, si quo modo seruientes atque obsequentes eis, per eorum orationes saluari mererentur. Perueniens igitur post dies aliquot Tarsum ciuitatem, dicit ad eos, qui cum eo erant, Bonifacius: Viri, euntes requirite nobis hospitium, ego autem ibo videre eos, quos valdè desidero, Martyres certantes. Festinans itaque ad locum, videt beatissimos, alium suspensum per pedes, igne subtus posito; alium in quatuor lignis extensum, & diutissimè afflictum; alium vngulis exaratum; alium manibus abscisum; alium stipitem in collo habentem infixum, & à terrâ eleuatum: & sic per diuersa supplicia, martyria ab impio carnifice disposita. Cùm eminus feruens amore Christi & ipse respiceret, Magnum Deum sanctorum Martyrum clamare cœpit. Et accurrens consedit pedibus eorum, deosculans vincula, & dicens: Certatè Martyres Christi, calcate diabolum, modicùm perseuerate. Paruus quidem labor, sed multa requies, & ineffabilis postmodùm satietas. Adspiciens autem Simplicius iudex, iussit eum applicari ad tribunal, cui & dixit: Quis es tu? Sanctus Bonifacius dixit: Christianus sum, & Bonifacius vocor. Tunc iratus Iudex, iussit eum suspendi, & tam diu corpus eius vngulis radi, donec ossa eius apparerent: deinde calamos acutos sub vngulis manuum eius affigi. Cumque sanctus Dei Martyr in cælum adspiciens alacriter dolores toleraret, videns impius Iudex, iussit aperiri os eius, & plumbum bulliens infundi. Sanctus autem Martyr dicebat: Gratias tibi ago Domine Iesu Christe fili Dei. Deinde Iudex iussit afferri ollam, & eam pice impleri, atque sanctum Martyrem verso capite in bullientem picem mitti. Sed cùm nihil læsus esset, iussit impius Iudex, vt gladio caput eius absciderетur. Quo facto, terræmotus magnus factus est, ita vt multi infideles virtutem Christi in Martyre cernentes, crederent. Conserui verò martyris Bonifacij, circuibant vbique requirentes eum, & non inuenientes, ad inuicem dicebant: Ille modò in adulterio, aut in tabernâ positus epulatur. Cùm ergo inter se colloquerentur, contigit, vt obuiaret eis vnus de Commentariensibus, quem interrogauerunt: Vidisti aliquem virum peregrinum Romanum? Ille ait eis: Hesterno die vir peregrinus abscisus est capite in stadio. Et iterùm interrogant: Qualis erat adspectus eius? At ille dixit: Vir quadratus & crassus, robusto capillo, coccineâ armelausiâ indutus. Et dicit eis: Ille quem quæritis, apud nos hesterno die martyrio est finitus. Aiunt illi: Homo, quem nos quærimus, adulter est & ebriosus. Dicit eis ille: Venite, videte eum. Cumque ostendisset eis corpus, & pretiosum caput eius, dixerunt ei: Iste est quem quærimus, petimus vt des nobis eum. Qui respondit: Ego gratis corpus eius dare vobis non possum. Illi autem dantes ei solidos quingentos, acceperunt corpus sancti Martyris, & vngentes aromatibus, inuoluentesque linteaminibus pretiosis, posuerunt illud in Basternâ, & sic reuertebantur gaudentes, & glorificantes Deum. Angelus autem Domini apparens dominæ quondam ipsius, rem factam beati Martyris indicauit. Quæ confestim cum omni veneratione obuiauit sancto corpori, & ædificans ei domum dignam, reposuit illud in eâ, ab vrbe Româ stadiorum quinque. Martyrizatus est autem sanctus martyr Bonifacius XIV. die mensis Maij apud Tarsum metropolim Ciliciæ, & sepultus est Romæ Nonis Iunij. Beata verò Aglahes abrenuntiauit mundo & pompis eius, distribuens vniuersa quæ possidebat egenis ac monasteriis, relaxans vniuersam familiam suam à iugo seruitutis, & tantam gratiam à Domino promeruit, vt in eius nomine virtutũ signis clarescеret.

ret. Superuixit autem in habitu sanctimoniali annos tredecim, & sepulta est apud præfatum Martyrem, operibus piis consummata.

Eodem die, S. Bonifacij, qui de Britanniis veniens, & fidem Christi gentibus euangelizans, cùm maximam multitudinem in Frisia Christianæ religioni subiugasset, nouissimè à paganis, qui supererant, gladio peremptus, martyrium consummauit cum Eoban coëpiscopo, & aliis seruis Dei.

C. VIII. IDVS IVNII. *6. Iunij.*

SANCTI Philippi diaconi, qui fuit vnus de septem. *Vide hic. De fest. Apost.*

Eodem die apud Tarsum Ciliciæ, Martyrum viginti, sub iudice Simplicio, temporibus Diocletiani & Maximiani Imperatorum, qui per diuersa supplicia glorificauerunt Dominum in corporibus suis. *Aug. li. 22. de ciu. Dei, cap. 8.*

Eodem die Romæ natale S. Artemij cum vxore suâ Candidâ, & filiâ Paulinâ. Hic Artemius cùm esset custos carceris, & clausum teneret beatum Petrum exorcistam in custodiâ, essetque illi filia vnica dæmonio vexata, B. Petri precibus mox vt sanata est, Christo cum vxore pariter & eâdem filiâ credens, à B. Marcellino presbytero baptizatus est, omnisque domus eius & multi alij: ita vt absque mulieribus, virorum fierent trecentorũ. Hoc iudex Serenus audiens factum, Artemium, Candidam, & filiam ipsorum Paulinam sibi præsentatos, immenso pondere ruderum iussit obrui. Sicque Sancti Dei perducti ad passionis locum, B. quidem Artemius gladio percussus, sancta verò Candida atque Paulina per limina cryptæ præcipitatæ, lapidibus sunt obrutæ. *De his in gestis sanctorum Marcell. & Petri 2. Iunij.*

D. VII. IDVS IVNII. *7. Iunij.*

CONSTANTINOPOLI, natalis S. Pauli, eiusdem ciuitatis Episcopi, qui tempore Arianæ perfidiæ, à Constantino Imperatore, apud ciuitatulam quamdam Cappadociæ, Cucusam nomine, ob Catholicam fidem pulsus exilio, Arianorum insidiis crudeliter strangulatus, ad cælestia regna migrauit.

In Cæsareâ Cappadociæ, natalis S. Luciani martyris.

E. VI. IDVS IVNII. *8. Iunij.*

IN Galliis Suessionis ciuitate, natalis S. Medardi Episcopi & confessoris.

Andegauis, S. Licinij Episcopi & confessoris.

Item eodem die, S. Carilefi confessoris.

F. V. IDVS IVNII. *9. Iunij.*

ROMAE in monte Cælio, natale SS. Primi & Feliciani sub Diocletiano & Maximiano Imperatoribus. Qui gloriosissimi martyres in Domino semper viuentes, à Pontificibus templorum apud Imperatores, quòd Christiani essent, accusati sunt & inquisiti. Erant enim ciues Romani, adductique sunt in conspectu Imperatorum, & iusserunt eos ferro vinctos in carcerem recludi, vbi adfuit eis Angelus Domini, qui eos consolaretur. Post aliquot verò dies iusserunt eos Imperatores suis adspectibus præsentari, & iusserunt militibus, vt ducerent eos ad fanum Herculis; & si sacrificare nollent, fortiter eos pœnis affligerent. Verùm cùm nullâ possent eos ratione mouere, sed pro Christi nomine optarent magis mori, extenderunt eos milites, & virgis fortiter mactauerunt. Et cùm renuntiassent Imperatoribus milites quæ gesta sunt, irati valdè iusserunt eos tradi Promoto præsidi ciuitatis Numentanæ, vt diuersis pœnis eos interficeret. Et accipientes eos milites, duxerunt in viam, quæ dicitur Numentana, miliario XIII. ferro vinctos, & miserunt eos in carcerem iuxta forum ciuitatis, vbi iterum Angelicâ visitatione releuantur. Post multum verò temporis iussit sibi Promotus præses in foro ciuitatis tribunal præparari. Et cùm intromissi fuissent Primus & Felicianus, & iubente Præside fuissent post responsionem ab inuicem separati, primò beatum Felicianum iussit Præses cum plumbatis cædi, dicens ei: Vt quid

non deponis istam insaniam pectoris tui, vt eligas dies bonos & iucundos, & non diuersis tormentis corpus tuum maceretur? Beatus Felicianus dixit: Octoginta annos vitæ habeo, suntque anni triginta quòd agnoui veritatem Dei, & nihil de blandimentis huius mundi cogitans, elegi seruire Creatori meo, æterno omnipotenti Deo. Tunc Præses iussit eum ligari ad stipitem, & aculeos in manibus eius ac pedibus figi, & diu torqueri. Et per tres dies neque panis neque aqua, neque vllum genus cibi ei ministratum est. Cumque per triduum continuò maneret in Dei laudibus, iussit eum Præses flagellis cædi, & de stipite sic deponi, & in custodiâ recludi, ac postmodum applicari sibi sanctum Primum. Quem validissimis fustibus cæsum, deinde in equuleo leuatum, lampades circa latera eius iussit apponi: & depositum de equuleo, præcepit reliquari plumbum super beatum Martyrem extensum, & bulliens in os eius infundi. Tunc fecit præsentem esse beatum Felicianum. Sed cùm inuictissimi persisterent sancti Martyres, angustiatus Præses iussit eos ad Amphitheatrum duci, & duos leones eis dimitti. Quibus ad pedes Sanctorum ruentibus, laxati sunt & vrsi ferocissimi: sed & ipsi Martyrum virtute sæuitiam perdiderunt. Quod videntes hi qui ad spectaculum venerant, pænè mille quingenti viri miraculis perculsi, crediderunt in Domino Iesu Christo. Verùm Præses cùm insuperabiles eos cerneret, gladio animaduerti præcepit. Quorum corpora noctu à Christianis fidelibus rapta, sepulta sunt ad Arcus Numentanos, intra arenarium, quinto Idus Iunij, ab vrbe Româ miliario quartodecimo.

In Galliis, ciuitate Aginno, loco Pompeiaco, passio sancti Vincentij leuitæ & martyris.

10. *Iunij.* G. IV. IDVS IVNII.

ROMAE viâ Aureliâ, miliario decimotertio, natalis sanctorum Basilidis, Tripodis, & Mandalis, sub Aureliano Imperatore, præside Platone, & aliorum viginti Martyrum.

Eodem die, natale B. Getulij martyris, tempore Adriani Imperatoris, sub iudice Licinio. Hic in omni lege diuinâ erat doctissimus, & per eius doctrinam multi in fide Christi erudiebantur. Cuius famam Adrianus Imperator audiens, direxit Cerealem vicarium ad tenendum eum. Qui veniens, sanctum Getulium sedentem, & docentem multos reperit. Fuerat autem idem Cerealis in conspectu Adriani cum fratre beati Getulij Amantio acceptus; Amantius verò Tribunus, ob metum Adriani absconsus latebat: quem Cereali beatus Getulius declarauit. Ille eo viso, gauisus est valdè, & instructus diligenter de Domino Iesu ab eis, cùm iam fideliter crederet, venerunt ad vrbem Romam, & accersito beato Sixto Episcopo, assignauerunt ei locum vbi baptizaretur. Quem beatus Sixtus verè Christianam fidem amantem baptizauit. Eodem tempore quidam Vincentius nomine, nummorum arcarius, comperiens vicarium Cerealem Christianum, iratus valdè nuntiauit hoc Adriano. Qui mox Licinium consularem direxit, vt teneret Cerealem: qui, si immolare nollet, incendio cremaretur. Cum quo beatus Getulius, & Amantius, & Primitiuus tenti sunt. Licinius consularis Cereali vicario dixit: Sic desperasti de vitâ tuâ, vt præcepta Principum, qui dominantur in vniuerso mundo, contemnere videaris? Cui beatus Cerealis: Et thesauros publicos declinatione perfectâ tradidi in publicum, & Domino Iesu Christo seruire promitto, & vitâ æternâ me frui credo. Licinius dixit: Si desideras viuere, an mori, dicito. Cui beatus Cerealis: Ego si non desiderarem viuere, Christum non confiterer. Tunc conuersus ad sanctum Getulium Licinius dixit: Sacrifica deo Ioui & Marti. Cuius verba risit beatus Martyr. Licinius verò accensus irâ, iussit eos exspoliari, & cædi; deinde in carcerem diebus vigin-

vigintiseptem recludi. Et veniens Romam, Adriano de eis iterùm innotuit: qui iussit eos incendio tradi. Sanctus verò Getulius cùm in igne superuiueret, fustibus illiso capite martyrium compleuit. Consummati sunt beati Martyres in fundo Capreolis, viâ Salariâ, ab vrbe Româ plus minùs miliario decimotertio, supra fluuium Tiberim, * in partes Auiniensium. Quorum corpora collegit beata Symphorosa, vxor beati Getulij martyris. Quæ non longè post cum septem suis filiis martyrizauit, videlicet vigesimoseptimo die mensis Iunij. Et sepulta est in prædio suo, in Arenario, loco & oppido suprà nominato. *al. in parte Sabinensium.

A. III. IDVS IVNII. 11. Iunij.

NATALIS S. Barnabæ Apostoli, cuius corpus tempore Zenonis Imperatoris ipso reuelante repertum est. Vide lib. 2. De fest. Apost.

Eodem die apud Corinthum, S. Sosthenis, discipuli S. Pauli Apostoli.

Apud Aquileiam, natale SS. martyrum Felicis & Fortunati, sub persecutione Diocletiani & Maximiani Imperatorum, Præside Euphemio. Qui cùm essent germani fratres fide Christi feruentes, deferente Apamio, qui erat vnus ex officio Præsidis, vincti ferro, Aquileiam iudici Euphemio perducuntur. Vbi cùm Christum constantissimè faterentur, ab irato Iudice primùm in equuleo sunt suspensi, ardentibus lampadibus circa latera appositis, sed mox psallentibus Martyribus extinctis, inde per ventrem feruēti oleo superfusi; ad vltimum, cùm in confessione Christi durarent, foràs ciuitatem ducti, ad fluuium qui ciuitati adiacet, capite truncantur. Inde nocte à religiosis viris eiusdem vrbis Aquileiæ sub aromatibus & linteaminibus inuoluti, ablati sunt atque sepulti. At ciues Vicetiæ superuenientes, eorum corpora perducere ad suam ciuitatem meditabantur. Non permittentibus autem Aquileiensibus, & multùm renitentibus, tandem pia contentio ita finita est nutu diuino, vt Felicem Vicetini, Fortunatum haberent Aquileienses: ita tamen, vt caput beati Felicis Aquileia, caput verò Fortunati Vicetia sortiretur. Quod factum in laudem Domini nostri Iesu Christi vsque hodie permanet.

B. PRIDIE IDVS IVNII. 12. Iunij.

MEDIOLANI, natale SS. martyrum Nazarij, & Celsi pueri. Beati Nazarij pater Africanus, mater verò Perpetua, à beato Petro Apostolo baptizati: ipse verò S. Nazarius à sancto Clemente instructus & baptizatus est. Quem Anolinus sub rabie persecutionis, quæ per Neronem excitata est, diu maceratum & afflictum in carcere, & cum eo beatissimum Celsum puerum, quem idem ipse nutrierat, gladio feriri iussit. Quorum corpora Christiani furati, quinto Kalendas Augusti sepelierunt foris portam, quæ dicitur Romana, in propriis hortis. Reuelabant autem se beatissimi Martyres cuidam Ceratio nomine, cui vxor Fortunata, & per visum monuerant se occultari propter rabiem persecutionis, quam Nero impius excitauerat. Latuerunt verò vsque ad tempora Honorij & Arcadij Imperatorum. Quos beatus Ambrosius Domino reuelante reperit. Patefacto autem sepulcro, in quo iacebat corpus sancti Nazarij, (qui quando passus fuerit, vt scribit sanctus Paulinus, vsque tunc temporis ignorabatur) viderunt sanguinem Martyris ita recentem, qui præsentes erant, quasi eodem die fuisset effusus. Caput etiam ipsius, quod ab impiis fuerat abscisum, ita integrum atque incorruptum, cum capillis capitis & barbâ, vt videretur eo tempore, quo leuabatur, lotum, atque in sepulcro compositum. Etiam odore tanto repleti sunt, vt omnium aromatum vinceret suauitatem. Quo leuato, & lecticâ composito, statim ad sanctum Celsum martyrem, qui in eodem horto positus erat, ad orationem sanctus Episcopus perrexit, & transtulit ad basilicam Apostolorum, quæ est in Romanâ. Inuenti autem & translati sunt pridie

Idus Iunij: festiuitas verò agitur de martyrio, quinto Kal. Augusti. Commemoratio etiam eorum publica & celebris in die SS. Geruasij & Protasij à fidelibus populis frequentatur, & venerabiliter excolitur.

Item beati Basilidis, Cyrini, Naboris.

Sed & Nazarij & Celsi, quos duos passos fuisse apud Ebredunensem vrbem, antiquitas memorando celebrat.

C. IDIBVS IVNII.

13. Iunij. De hac in gestis Nerei & Achillei 12. Maij.

ROMAE, natalis sanctæ Feliculæ virginis & martyris. Quam cùm Flaccus Comes post excessum Petronillæ vellet ducere vxorem, atque ad terrendum proposuisset ei, dicens: Vnum tibi è duobus elige, aut esto vxor mea, aut diis sacrifica. responsum ab eâ accepit: Nec vxor tua ero, quia Christo sacrata sum: nec diis tuis sacrificabo, quia Christiana sum. Tunc Flaccus tradidit eam Vicario, qui fecit eam in tenebroso claudi cubiculo, sine cibo, per septem dies. Inde perseuerantem in confessione Christi cùm eiecissent, duxerunt eam ad virgines Vestæ, ibique per alteros septem dies sine cibo permansit, eò quòd nullâ ratione de earum manibus cibum pateretur accipere. Post hoc leuata in equuleum clamabat, dicens: Modò cœpi videre amatorem meum, in quo amor meus fixus est. Cumque ei tortores dicerent, Nega te Christianam, & dimitteris. Illa clamabat: Ego non negabo amatorem meum Christum, qui propter me felle cibatus, & aceto potatus, spinis coronatus, & crucifixus est. Post hæc deposita est, & præcipitata in cloacam. Sanctus autem Nicomedes presbyter in speculis positus, occultè leuauit eam, & per noctem in birote perduxit ad casellam suam septimo ab Vrbe miliario, viâ Ardeatinâ, ibique eam sepeliuit.

14. Iunij. D. XVIII. KALENDAS IVLII.

ELISEI Prophetæ, qui apud Samariam Palæstinæ, quæ posteà Sebastea, id est Augusta, in honorem Augusti ab Herode vocari cœpit, situs est. Vbi & Abdias propheta requiescit, & quo maior inter natos mulierum non fuit Ioannes Baptista. Vbi ad sepulcra Sanctorum tam tremenda fiunt miracula, vt variis illic dæmones rugiant cruciatibus, & homines ab eis obsessi audiantur vlulari luporum vocibus, latrare canum, fremere leonum, sibilare serpentium, mugire taurorum. Cernuntur alij rotare cespite, & post tergum terra verticem tangere, suspensisque pedibus feminis vestes non defluere in faciem. Vbi etiam in monte vicino duæ visuntur speluncæ, in quibus persecutionis & famis tempore, Abdias centum Prophetas aluit pane & aquâ. Scribit beatus Hieronymus in libro de vitâ sanctæ Paulæ. (3. Reg. 18.) (Hier. ep. 27. ad Eustoch.)

Suessionis ciuitate, passio SS. martyrum Valerij & Rufini.

Apud Cæsaream Cappadociæ, sancti Basilij Episcopi, fratris Gregorij & Petri. Qui cùm esset omnibus virtutibus fundatus, & quodam tempore à Valente Imperatore in exilium pro fide cogeretur: exhibitus ad tribunal Præfecti, terroribusque (vt illi moris est potestati) & minis maximis agi cœpit: & nisi præceptis Principis obediret, interitum sibi iamiamque speraret impendere. Tunc ille intrepidus & absque vllâ animi perturbatione hæc sibi minitanti Præfecto respondisse fertur: Atq; vtinam aliquid mihi esset digni muneris quod offerrem huic, qui maturiùs Basilium de nodo follis huius absolueret. Cumque daretur ei nox, quæ erat media, ad spatium deliberandi: respondisse denuò perhibetur: Ego crastino ipse ero, qui nunc: tu te vtinam non mutares. Et illâ quidem nocte vxor Imperatoris velut tortoribus tradita, cruciatur. Filius verò, qui eis erat vnicus, extinctus, paternæ impietatis soluit supplicia. Ita vt ante lucem missi, qui rogarent Basilium, vt precibus suis intercederet pro eis, ne etiam ipsi & quidem multò iustiùs interirent. Sic accidit, vt cùm omnes Catholicos expulerit Valens,

Valens, Basilius vsque ad vitæ exitum intemerato communionis sacramento in Ecclesiâ perdurarit.

Viennæ, sancti Etherij Episcopi.

E. XVII. KALENDAS IVLII.

APVD Siciliam, natale sanctorum martyrum Viti, Modesti, & Crescentiæ. Qui beatus Vitus in puerili ætate virtutibus maturus, primùm à patre suo sacrilego Hilâ, vt à culturâ Dei recederet, tentatus est: deinde à Valeriano iudice catomis cæsus in confessione permansit. Inde redditus patri. At cùm pœnis affligere illum pater meditaretur, monitu Angeli nauem conscendens, comitantibus se Modesto & Crescentiâ nutritoribus, ad Tanagritanum territorium deuenit. Inde propter filiam Diocletiani Imperatoris à dæmonio vexatam quæsitus, & adductus ad Diocletianum, ipsam eius filiam oratione curauit. Sed cùm multis donis promissis ei impius Imperator suadere vellet, vt culturam diis impenderet, eiúsque animum de bono proposito mutare non posset, arctissimis vinculis ferreis adstrictum, in carcerem teterrimum induci iussit, & cum eo pariter Modestum atque Crescentiam. Deinde circumstante populo in Amphitheatro sistuntur. Quos Diocletianus in ollam resinâ & pice succensam, & plumbo soluto feruefactam, iactari præcepit. Vbi sancti Martyres psallentes in modum trium puerorum, hymnum Deo dicebant. Et egressi illæso vultu de ollâ, dimissus est eis leo ferocissimus. Qui mox ad pedes eorum cecidit, & linguâ suâ pedes Martyrum lingere cœpit. Ad vltimum victus per omnia sacrilegus Imperator, simul & videns multitudinem populi miraculo perculsam, ad Christum verum Deum conuersam, catastam parari iussit, & seruos Dei superextendi. Cumque cæderentur Martyres Dei, ossaque discinderentur, tonitruum magnum factum est, coruscationes, atque tam magnus terræmotus, vt templa deorum corruerent, & multos opprimerent. Florentia verò femina illustrissima, corpora sanctorum collegit, & in loco, qui dicitur Marianus, condita aromatibus sepeliuit. 15. Iun. Dan. 3.

Eodem die apud Mæsiam ciuitate Dorostoro, sancti Esychij militaris, qui cum beato Iulio comprehensus, sub præside Maximiano, posteà martyrio coronatus est.

F. XVI. KALENDAS IVLII. 16. Iunij.

APVD Antiochiam, natalis SS. martyrum Cyrici & Iulittæ matris eius: quorum prior post dira verbera etiam calicem cum aceto & sinapi in os accepit: deinde pariter clauis confixi, euulsis oculis in carcerem trusi sunt. Post hæc decaluati & excoriati, super carbones in lecto æreo assati sunt. Ad vltimum serris attriti, amputatis linguis, martyrij sui cursum obtruncatione capitis impleuerunt. Passi sunt cum eis & alij CCCCIV.

Apud vrbem Visontionensem, SS. martyrum Ferreoli presbyteri, & Ferrutionis diaconi, qui à beato Irenæo Lugdunensi Episcopo & martyre ad prædicandum verbum Dei missi, sub Claudio iudice ad trochleas extensi & flagellati, deinde in carcerem reclusi, & manè amputatis linguis prædicabant verbum Dei. Post hæc subulæ triginta vtrisque infixæ manibus & pedibus & pectore: ad vltimum gladio feriuntur.

Ciuitate Nannetis, S. Similiani Episcopi & confessoris.

Lugduni, depositio sancti Aureliani Episcopi Arelatensis.

G. XV. KALENDAS IVLII. 17. Iunij.

ROMAE, SS. Martyrum ducentorum sexaginta duorum, qui positi sunt viâ Salariâ veteri, ad Cliuum cucumeris.

Eodem die S. VVultmari confessoris, admirandæ sanctitatis & religionis viri.

A. XIV. KALENDAS IVLII.

18. *Iun.* ROMAE viâ Ardeatinâ, natalis S S. martyrum Marci & Marcelliani, præclarissimi generis, Tranquillini & Marciæ filiorum: qui primò carcerem pro fide passi, postmodum à Fabiano duce tenti, ad stipitem ligati, in pedibus clauos acutos acceperunt. Quibus cùm diceret insanus Iudex: Infelices ac miseri deponite amentiam, & liberate vosmetipsos à cruciatibus imminentibus: responderunt, Numquam tam benè epulati sumus. Modò cœpimus esse fixi in amore Christi. Vtinam nos sic esse, sicut sumus, tamdiu permittas, quamdiu huius tegimur corporis indumento. Cumque transisset vna dies & vna nox, & illi in psalmis & hymnis laudantes Christum perseuerarent, lanceis per latera transfixi, cum gloriâ martyrij ad siderea regna migrauerunt.

De his in gestis S. Sebastiani 20. Ian.

B. XIII. KALENDAS IVLII.

19. *Iun.* MEDIOLANI, natalis S S. Geruasij & Protasij martyrum. Qui beatissimi cùm per decem annos in vno cœnaculo conclusi, lectionibus & orationibus atque ieiuniis vacassent, vndecimo ad palmam martyrij peruenerunt. Tenti ab Astasio comite. qui primum tam diu iussit plumbatis contundi, quàm diu exhalaret spiritum: sequentem verò, id est Protasium, fustibus cæsum capite truncari. Quorum corpora Philippus vir religiosus vnà cum filio suo furtim abstulit, & in domo suâ, in arcâ marmoreâ sepeliuit. Quorum sepulcra multo pòst tempore Theodosio imperante, Domino reuelante, B. Ambrosius reperit. Et ita incorrupta eorum corpora, ac si eodem die Martyres fuissent interempti. Quæ cùm in vrbem introducerentur, quidam diu cæcus feretri tactu lumen recepit.

Ambrof. serm. 91. & lib. 10. epist. 85.

Apud Rauennam, S. Vrsicini martyris, qui sub iudice Paulino post nimia tormenta in confessione Domini immobilis permanens, capitis abscisione martyrium consummauit. Sepultusque est in eadem vrbe à beato Vitale patre sanctorum Geruasij ac Protasij.

C. XII. KALENDAS IVLII.

20. *Iun.* ROMAE, natale sancti Nouati, fratris Timothei presbyteri, qui à beatis Apostolis eruditi sunt. De quo Nouato scribit Pastor in gestis Pudentianæ & Praxedis virginum ad prædictum Timotheum germanum eius. Venerabilis, inquit, virgo Praxedis post transitum germanæ suæ * Potentianæ, valdè afflicta erat. Ad quam consolandam veniebant multi nobiles Christiani, simul cum sancto Pio Episcopo, inter quos germanus vester Nouatus, & qui est frater noster in Domino, quique multos Christianos pauperes donis suis reficiebat, & vos frequenter cum beatissimo Pio Episcopo ad altare Domini commemorabat. Post annum verò & dies viginti octo, ægritudine detentus est idem Nouatus, & absens erat à conspectu virginis Praxedis. Pio autem Episcopo cogitante de omnibus Christianis vnà cum virgine, requiritur Nouatus vir Dei. Et dum auditum fuisset, quia ægritudine detinebatur, contristati sumus omnes. B. Praxedis dixit ad patrem nostrum S. Pium: Iubeat Sanctitas vestra, vt eamus ad eum, & visitatione nostrâ vnà cum orationibus vestris saluabitur. Et factâ constitutione, nocte vnà cum Pio Episcopo & virgine Domini perreximus ad virum Dei Nouatum. Cumque audisset vir Dei Nouatus, omnes congregatos ad se venisse, gratias cœpit agere Deo, quia meruit à S. Pio Episcopo & virgine Domini, vnà cum nostrâ deuotione visitari. Et fuimus in domo eius diebus ac noctibus octo. Factumque est vt tertiodecimo die ipse Nouatus vir Dei transiret ad Dominum, regni cælestis gloriam percepturus.

** al. Pudentianæ, vide 19. Maij.*

D. XI. KALENDAS IVLII.

21. *Iun.* APVD Siciliam, ciuitate Syracusis, natalis sanctorum martyrum Rufini & Marciæ.

Romæ, sanctæ Demetriæ virginis, quæ fuit beati Fausti filia. Hæc cùm ante impium Iulianum pro fide Christi introduceretur, in confessione spiritum emisit. Sepulta à B. Ioanne presbytero iuxta matrem suam S. Daphrosam, & sororem Iouianam, iuxta palatium Lucianum.

E. X. KALENDAS IVLII.

IN Britanniâ, natale S. Albini martyris, qui tempore Diocletiani in Verelamio ciuitate, post verbera & tormenta acerba, capite plexus est: sed illo in terram cadente, oculi eius, qui eum percussit, pariter in terram ceciderunt. Passus est cum eo etiam vnus de militibus, eò quòd eum ferire iussus, noluerit: diuino vtique perterritus miraculo, quia viderat B. Martyrem sibi, dum ad coronam martyrij properaret, alueum amnis interpositi orando transmeabilem reddidisse. Quo in tempore, persecutio crudelis, Oceani limbum transgressa, etiam Aaron & Iulium Britanniæ, cum aliis pluribus viris ac feminis, felici cruore damnauit. 22. Iun.

Item in ciuitate Nolâ Campaniæ, natalis S. Paulini Episcopi & confessoris, qui se temporibus VVandalorum pro filio cuiusdam viduæ in seruitutem tradens, & terribili visione Regi eorum quis esset agnitus, redditâ sibi omni captiuitate ciuitatis suæ, & oneratis frumento nauibus, cum ingenti gloriâ ex Africa ad propriam sedem reuersus est. Claruit autem non solùm eruditione, & copiosâ vitæ sanctitate, sed etiam potentiâ aduersus dæmones.

Ipso die, depositio beati Niceæ Romatianæ ciuitatis Episcopi. Gennad. De viris illustr. c. 22

F. IX. KALENDAS IVLII.

VIGILIA sancti Ioannis Baptistæ. 23. Iunij.

Eodem die, S. Ioannis presbyteri, quem impius Iulianus inauditum, viâ Salariâ vetere, ante simulacrum Solis decollari præcepit. Cuius corpus à B. Concordio presbytero collectum, & sepultum est iuxta concilia Martyrum.

Apud Britanniam, S. Edeltrudis virginis & Reginæ. cuius corpus cùm annis vndecim esset sepultum, incorruptum inuentum est.

G. VIII. KALENDAS IVLII.

NATIVITAS Præcursoris Domini. 24. Iunij. Vide lib. De fest. Apost.

A. VII. KALENDAS IVLII.

APVD Pyrrhiberœam, S. Sosipatris, discipuli sancti Pauli Apostoli. 25. Iun. Act. 20. Rom. 16.

Item apud Alexandriam, natale S. Gallicani martyris. Qui cùm triumphalibus infulis sublimatus, acceptus esset Augusto Constantino & charissimus, filiam eius sacratissimam virginem Constantiam sibi poscebat vxorem. Constantinus verò Augustus contristari cœpit, sciens filiam suam positam in sancto proposito faciliùs occidi posse, quàm vinci. Quę cùm patris solicitudinem studio sanctitatis conaretur excludere, certa de Deo, dixit patri: Depone omnem solicitudinem tuam, & te daturum illi coniugem repromitte, vt si Scytharum superauerit gentem, victor simul & coniugem me accipiat. Facta sunt omnia sicut virgo disposuit; & veluti subarrationis loco dantur duo fratres eunuchi Ioannes & Paulus ex latere Augustæ Gallicano, & duæ sorores, Gallicani filiæ, Attica & Artemia ipsi Augustæ traduntur: quas virgo ad Dominum conuertit. Igitur Gallicanus à Scythicâ gente in Thraciarum Philippopoli vrbe conclusus, metuens confligere cum eis, quòd exigua illi esset militum manus, hostium verò esset innumerabilis multitudo, insistebat sacrificiis, & Martianas victimas offerebat. Quid multa? Ad vltimum creuit obsidio, & vniuersi tribuni eius ac milites se hostibus tradiderunt. Cumque cuperet fugiendi aditum reperire, Paulus & Ioannes, ex quibus Præpositus vnus, alter Primicerius erat Constantiæ Augustæ, dixerunt ei: Fac votum Deo cæli, quod si te liberauerit, Christianus fias, & eris

De eo in gestis Ioan. & Pauli 26. Iunij.

& eris victor meliùs quàm fuisti. Mox vt votum ore prolatum est, apparuit illi iuuenis staturâ excelsus, ferens in humeris crucem, dicens: Sume gladium tuum, & sequere me. Quem dum sequeretur, apparuerunt ei hinc & inde milites armati, confirmantes eum, & dicentes: Nos tibi præbemus officium, tu ingredere hostium castra, & dextrâ læuaque gladium tenens euaginatum, respice quousque peruenias ad Regem ipsorum. Quò cùm peruenisset cum eis, prostratus Rex pedibus ipsius, postulauit nullum penitùs ex suis occidi gladio. Quod Gallicanus nec fecit, nec iussit. Ita vniuersæ Thraciæ liberatæ, & gens Scytharum tributaria facta est. Ipse verò ita Deo se deuouit, vt etiam coniugio se promiserit abstinere. Reuertens itaque Gallicanus, non priùs ingressus est Romam, quàm ad sacra beati Petri Apostoli limina perrexisset. Constantinus verò Imperator misit se in amplexus eius, postquam cognouit omnia quæ Christi pietate circa illum perfecta sunt, referens ei vniuersa quæ gesta sunt circa filias eius, quomodo sunt virgines Christo vtiliter consecratæ. Tunc cum Augusto intrante palatium Gallicano, occurrit Helena cum filiâ Constantiâ, & filiabus ipsius Gallicani. Fundebantur lacrymæ gaudiis plenæ. Qui cùm vellet priuatus abscedere, rogatus ab Augusto Consul processit: & in fascibus positus, quinque millia seruorum liberos ciuesque Romanos fecit. Quibus prædia domosque donauit: cunctasque facultates suas, excepto iure filiarum, distrahi ac donari pauperibus iussit. Et se in Ostiensi vrbe manenti cuidam sancto viro, Hilarino nomine, sociauit. Cuius habitaculum ampliari fecit ad peregrinorum susceptionem, quam ipse plurimis impendebat. Huic adhæserunt multi ex seruis suis, quos liberos fecit. Et diuulgata est fama eius per totum orbem, ita vt ab Oriente & Occidente venientes, viderent virum ex Patritio exconsule, qui erat amicissimus Augusto, lauantem pedes, ponentem mensam, aquam manibus effundentem, languentibus solicitè ministrantem, & exhibentem cetera sanctæ seruitutis officia. Hic primus in Ostiensi vrbe exstruxit ecclesiam, & ditauit officia clericorum. Huic se sanctus leuita Laurentius reuelauit, adhortans eum, vt in eius nomine ecclesiam fabricaret in portâ, quæ nunc vsque Laurentia nuncupatur. Rogatus autem vt ibi leuaretur Episcopus non consensit, sed ex suâ voluntate ipse qui ordinaretur elegit. Tantam namque ei gratiam contulit Deus, vt dæmonibus pleni, mox vt visi fuissent ab oculis eius, protinus mundarentur: multaque in eo erant sanctitatis insignia. Sed cùm à Constantio Iulianus Cæsar factus esset, dedit legem vt Christiani nihil in hoc sæculo possiderent. Tunc Gallicanus habens in Ostiensi pago quatuor casas, quarum pensiones his operibus quibus diximus, ministrabat; ita habere Deum meruit defensorem, vt quicumque ingrediebatur in eas malitiosè, aut ponere titulos fisci, aut exigere pensiones, statim à diabolo replebatur. Et quicumque actorum eius esset exactor, leprosus fiebat. Tunc interrogata dæmonia dederunt responsum, quòd, nisi sacrificare coactus fuisset Gallicanus, exactores redditiuum eius ista pericula non vitarent. Et quoniam nullus audebat conuenire Gallicanum de hoc scelere, mandauit ei Iulianus Cæsar, dicens: Aut sacrifica diis, aut discede à finibus Italiæ. Qui statim relictis omnibus Alexandriam petiit, & ibi iunctus est Confessoribus Christi per continuum annum. Pòst etiam secessit in eremum, ibique à Rauciano comite templorum, cùm cogeretur sacrificare, & contemneret, percussus gladio in corpore, Christi martyrem fecit, atque ita perrexit ad Dominum gaudens cum triumpho. Cui statim basilicam construxerunt sui nominis: in quâ exuberant beneficia Martyris ex eo, & nunc vsque in sæculum.

Item Romæ, S. Luciæ virginis, cum aliis XXII.

B. VI. KALENDAS IVLII. 26. Iunij.

ROMAE, sanctorum Ioannis & Pauli fratrum natale. Quorum primus præpositus, secundus fuit primicerius Constantiæ virginis, filiæ Constantini. Qui cùm omni die turmas Christianorum recrearent ex his opibus, quas sanctissima virgo Constantia reliquerat, peruenit hoc ad Iulianum. Et misit qui eos conuenirent, dicens, debere sibi eos adhærere. Illi verò responderunt inter alia: Pro iniquitate tuâ destitimus à tuâ salutatione, & à societate Imperij tui nosmetipsos omnino subtraximus. Sumus enim nos non falsi, sed veri Christiani. Quibus Iulianus mandauit: Considerare debetis, quia vos regiâ aulâ nutriti, non debetis deesse à latere meo, vt habeam vos primos in palatio meo. Quòd si contemptus à vobis fuero, necesse mihi erit agere, vt contemni non possim. Paulus & Ioannes dixerunt: Non tibi facimus hanc iniuriam, vt præponamus tibi qualemcumque personam; Deum tibi præponimus, qui fecit cælum & terram, mare, & omnia quæ in eis sunt. Psal. 145. Et scire te volumus, quia numquam ad salutationem tuam, numquam ad culturam tuam, numquam ad palatium tuum veniemus. Quibus Iulianus ait: Decem diebus vobis à me dantur induciæ: decimâ transactâ die spontè ad me venientes, amicos vos habeam; non venientes verò, tamquam hostes publicos punio. Tunc sancti viri Ioannes & Paulus Christianos ad se inuitantes, ordinauerunt de omnibus quæ relinquere poterant, per totos decem dies incessanter die noctuque eleemosynis insistentes. Die verò vndecimâ sunt constricti intra suam domum. Missus namque est Terentianus campiductor ad eos cum militibus horâ cœnandi. Qui ingressus, inuenit eos orâtes, & dixit eis: Dominus noster Iulianus statunculum aureum Iouis ad vos misit, vt adoretis illud, & thura incendatis. Quod si non feceritis, ambo modò gladio feriemini. Non enim decet vos intra aulam nutritos, vt publicè occidamini. Ioannes & Paulus dixerunt: Iulianus si tuus est dominus, habeto partem cum eo: nobis autem dominus alius non est, nisi vnus Deus, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus, quem ille negare non timuit. Et quia semel à facie Dei proiectus est, vult & alios secum in interitum deuenire. Tunc Terentianus fecit fieri foueam intra domum eorum, vt sine strepitu famæ punirentur: & sic decollari, statimque inuolui & reponi iussit; diuulgans, quòd iussu Cæsaris missi fuissent in exilium. Statim autem vt Iulianus in bello Persarum interfectus est, Iouiniano facto Christianissimo Imperatore, apertæ sunt ecclesiæ, & cœpit religio Christiana gaudere. Dæmones autem ex obsessis corporibus intra domum Ioannis & Pauli eiiciebantur, confitentes sanctam passionem eorum, ita vt vnicus filius Terentiani, qui eos decollauerat, veniret intra domum Sanctorum, & clamaret per os eius dæmon, quòd Paulus & Ioannes incenderent eum. Tunc Terentianus veniens, prostrauit se in faciem clamans, quòd nesciens quid faceret homo paganissimus, iussionem Cæsaris adimplesset. Vnde factum est, vt dato nomine suo, proximo die Paschæ perciperet gratiam Christi. Et assiduè orans & flens ad locum illum erat, in quo Sanctorum corpora requiescunt, donec à Sanctis Dei filius eius emundaretur. Et ab ipso Terentiano descripta est passio horum Martyrum. Passi sunt autem VI. Kal. Iulij.

C. V. KALENDAS IVLII. 27. Iunij.

APVD Galatiam, beati Crescentis, discipuli S. Pauli Apostoli: qui ad Gallias transitum faciens, verbo prædicationis multos ad fidem Christi conuertit. Vienne ciuitate Galliarum per aliquot annos sedit, ibiq; Zachariam discipulum pro se Episcopũ ordinauit. Rediens verò ad gentem, cui specialiter fuerat Episcopus datus, Galatas, vsque ad beatum finẽ vitæ suæ in opere Domini confortauit. Tim. 4. Ado in Chron. an. 101.

Apud Tiburtinam Italiæ ciuitatem, natale sanctæ Symphorosæ, beati Getulij martyris vxoris, cum septem filiis, Crescente, Iuliano, Nemesio, Primitiuo, Iustino, Stacteo, Eugenio, cum quibus simul passa est sub Adriano Principe: qui ipsam Symphorosam iussit palmis cædi, deinde suspendi crinibus. Sed cùm superari nullatenus posset, iussit eam alligato saxo in fluuium præcipitari. Cuius frater Eugenius curiæ principalis Tiburtinæ, colligens corpus eius sepeliuit. Manè autem facto, Imperator iussit septem figi stipites, ibiq; filios eius ad trochleas extendi, & Crescentem in gutture transfigi; Iulianum in pectore; Nemesium in corde; Primitiuum in vmbilico; Iustinum per membra distentum scindi per singulos corporis nodos atque iuncturas; Stacteum lanceis innumerabilibus, donec moreretur, in terrâ configi; Eugenium findi à pectore vsque ad inferiores partes. Alterâ autem die Adrianus præcepit corpora eorum simul auferri, & proiici in foueam altam. Et posuerunt pontifices sacrorum nomen loci illius, Ad septem Biothanatos. Natale verò S S. Martyrum est v. Kal. Iulij. Quorum corpora requiescunt viâ Tiburtinâ, miliario nono.

Eodem die Cordubæ in Hispaniis, natalis sanctorum Zoili & aliorum decem & nouem.

Ipso die gesta Septem dormientium.

28. Iunij. D. IV. KALENDAS IVLII.

VIGILIA Apostolorum Petri & Pauli.

Pontifical. cap. 81. Est Leo II. Ipso die, natalis sancti Leonis Papæ.

Hieron. de script. Eccl. cap. 45. & Euseb. lib. 5 cap. 3. 4. 7. 8. 20 26. Ruffin Apud Lugdunum Galliæ, natale S. Irenæi Episcopi. Qui, B. Photino propè nonagenario ob Christi martyrium coronato, in locum eius successit. Quem etiam constat beatissimi Polycarpi sacerdotis & martyris fuisse discipulum, & Apostolicorum temporum vicinum. Posteà verò persecutione Seueri cum omni ferè ciuitatis suæ populo gloriosè coronatur martyrio. Sepultus est à Zachariâ Presbytero in cryptâ basilicæ B. Ioannis Baptistæ sub altari. Cui ab vno latere Epipodius, ab altero Alexander martyr est tumulatus. Huius cryptæ tam reuerenda est claritas, vt meritum Martyrum signare credatur.

*Euseb. l. 6. cap. 4. 5. Ruffin. * al. Rhais* Eodem die apud Alexandriam, sanctorum martyrum Plutarchi, Sereni, Heraclidis, Herois, item Sereni, Potamiœnæ, Marcellæ, & catechumenę *Heræ nomine, Baptismum martyrij consecutæ. Inter quos præcipuè emicuit Potamiœna virgo: quæ primò immensos & innumeros agones pro virginitate desudans, deinde etiam pro martyrio exquisita & inaudita tormenta perpessa, ad vltimum cum venerabili matre Marcellâ ignis suppliciis consumpta, è terris migrauit ad cælum.

29. Iunij. E. III. KALENDAS IVLIAS.

Vide lib. De fest. Apost. ROMAE, natalis sanctorum Petri & Pauli.

30. Iunij. F. PRIDIE KALENDAS IVLII.

Vide lib. de fest. Apost. NATALIS & celebratio iterùm sancti Pauli Apostoli.

Item natalis beatissimæ Lucinæ, discipulæ Apostolorum.

Item Lemouico ciuitate, S. Martialis Episcopi & confessoris.

LITA-

LITANIÆ INDICENDÆ.

MENSIS IVLIVS

habet dies XXX. Luna verò XXX.

G. KALENDIS IVLII. 1. Iulij.

N monte Hor, depositio Aaron sacerdotis primi.

Eodem die, S. Monegundis virginis.

Et in territorio Lugdunensi, loco qui Vallis Vebronna nuncupatur, depositio viri Dei, beatissimi Domitiani Abbatis, qui primus illic eremiticam vitam exercuit, & plurimos sibi in Dei seruitio aggregans, monasterium instituit, magnisque virtutibus & gloriosis miraculis valdè clarus, collectus est ad Patres in senectute bonâ.

Viennæ, beati Martini, tertij eiusdem vrbis Episcopi, ab Apostolis ad præfatam vrbem missi. Ado in Chron. an. 101.

A. VI. NONAS IVLII. 2. Iulij.

ROMAE, in cœmeterio Damasi, natalis sanctorum Processi & Martiniani, qui à beatis Apostolis Petro & Paulo baptizati & instructi sunt, quorum passio in libello Apostolorum suprà notata est. Vide lib. De fest. Apost.

Eodem die, sanctorum trium Militum, qui cum beato Apostolo Paulo passi sunt.

Item ipso die, sanctorum martyrum Aristonis, Crescentiani, Eutychiani, Vrbani, Vitalis, Iusti, Felicissimi, Felicis, Martiæ & Symphorosæ: qui omnes apud Campaniam glorioso martyrio coronati sunt.

B. V. NONAS IVLII. 3. Iulij.

APVD Edessam Mesopotamiæ, translatio corporis S. Thomæ Apostoli. Vide lib. de fest. Apost.

Item ipso die apud Constantinopolim, natalis S. Eulogij.

Apud Laodiciam Syriæ, B. Anatolij Episcopi. Euseb. l. 7. c. 28. Ruff.

Item apud Neocæsaream Ponti, natalis S. Gregorij Episcopi & martyris, beati Anthenodori Episcopi fratris. Qui Gregorius Episcopus, doctrinâ & miraculis clarissimus fuit. Denique quoddam stagnum erat in Ponti regionibus situm, piscibus copiosum, ex quorum capturâ prædiuites redditus dominis præstabantur. Ista possessio duobus fratribus sorte hereditatis obuenerat: sed pecuniæ cupiditas, quæ penè omnium corda mortalium superat, etiam fraternam necessitudinem violauit. Cædes ac bella mouebantur, humanus sanguis pro piscibus fundebatur. Sed Dei prouidentia aliquando affuit: Gregorius videt prælia & mortes virorum, furentesque germanos. Cumque honore aduentus sui vtræque partes paululùm siluissent, Nolite, inquit, ô filioli, rationabiles animas pro mutis animantibus violare, fraternam pacem quęstus cupiditate dissoluere, Dei leges & naturæ pariter iura temerare: & vnà mecum ad oram stagni exitialis accedite, & ego iam vos per virtutem Domini ab omni certamine cruentæ contentionis absoluam. Et cùm hæc dixisset, in conspectu omnium virgam quam tenebat in manu ad primas littoris vndas defigit, & ipse positis genibus palmas tetendit ad cælum, atque Dominum supplicat. Simul vt orandi finem fecit, statim se vnda subducens, & cursu velociore refugiens, à conspectu superno iussa discedere, abyssis suis redditur, & arentem campum germanis iam concordibus derelinquit. Sed & in hodiernum frugum ferax esse dicitur. Iterùm in quodam Hieron. de script. Eccl. cap. 65.

loco ruris angusti, cùm res posceret ecclesiam construi, rupes quædam vicini montis ex parte Orientis obiecta, ex aliâ verò præterfluens fluuius, spatium quantum ecclesiæ sufficeret, denegabat. Et cùm alius omnino non esset locus ad construendam ecclesiam, ille fide plenus pernoctasse in oratione dicitur. Cumque plenâ fide ac deuotione Dominum deposceret, ad lucem coëuntibus populis, inuenta est rupes importuna secessisse tantum, quantum spatij ad condendam quærebatur ecclesiam. Traduntur & huius beati viri & alia quamplurima, quæ fidem & sanctitatem ipsius plurimùm commendant. Sed & inter alia quæ luculentissimè scripsit, etiam Catholicæ fidei expositionem breuiter editam dereliquit. Vnus Deus Pater Verbi viuentis, sapientiæ subsistentis, & virtutis suæ & figuræ, perfectus perfecti genitor, pater filij vnigeniti. Vnus Dominus solus ex solo Deo, figura & imago Deitatis, verbum penetrans, sapientia comprehendens omnia, & virtus quâ tota creatura fieri potuit. Filius verus veri, & inuisibilis ex inuisibili, incorruptibilis ex incorruptibili, immortalis ex immortali, sempiternus ex sempiterno. Vnus Spiritus sanctus ex Deo substantiam habens. Et qui per Filium apparuit, imago Filij perfecti perfecta, viuentium causa, sanctitas, sanctificationis præstatrix, per quem Deus solus super omnia & in omnibus cognoscitur, & Filius per omnes. Trinitas perfecta, maiestate, & sempiternitate, & regno minimè diuiditur neque abalienatur. Igitur neque factum quid, aut seruiens in Trinitate, neque superinductum tamquam ante hoc quidem non subsistens, & quasi posteà superingressum. Neque ita defuit vnquam Filius Patri, neque Filio Spiritus sanctus, sed inconuertibilis & immutabilis eadem Trinitas semper manet.

4. *Iulij.* C. IV. NONAS IVLII.

OSEAE & Aggæi Prophetarum.

Greg. Tur. lib. 2. hist. Franc. c. 14 Turonis, translatio sancti Martini Episcopi, & ordinatio Episcopatus eius, & dedicatio basilicæ ipsius.

Eodem die in Africâ, natalis S. Iucundiani martyris in mare mersi.

Et in territorio Bituricæ ciuitatis, vico Iustino, natalis S. Lauriani martyris: cuius caput Hispalim ad Hispanias deportatum est.

Apud Sirmium, sanctorum martyrum Innocentij & Sabbatiæ, cum aliis triginta.

5. *Iulij.* D. III. NONAS IVLII.

APVD Syriam, natalis sancti Domitij martyris, qui virtutibus suis multa incolis beneficia præstat.

De hac in gestis sancti Sebastiani 20. Ian. Item Romæ, natalis sanctæ Zoæ vxoris beati Nicostrati martyris, quæ dum ad confessionem beati Petri Apostoli oraret, à paganis arctata, ducta est ad patronum regionis Naumachiæ: à quo primùm in custodiam obscurissimam trusa, & per dies sex omni solatio lucis & victus fraudata, septimo demum die à collo & à capillis in corpore suspensa, adhibito subter horribili fumo, in confessione Domini emisit spiritum.

6. *Iul.* E. PRIDIE NONAS IVLII.

NATALIS Isaiæ & Ioël Prophetarum.

Et Octauæ Apostolorum.

Et primus beati Apostoli Pauli ingressus in vrbem Romam, anno secundo Neronis Imperij. Qui cùm iam hæc loca & has prouincias prædicando perlustrasset, ab Antiochiâ ipse cum Barnabâ præmissus à Spiritu sancto, postquam iam in Arabiâ & Ciliciâ verbum Dei, aliisque prouinciis annuntiauerat, peruenit
Act. 13. nit Seleuciam, Cyprum, Salaminam, Paphos, Pergen Pamphyliæ, Antiochiam
Ibid. 14. quæ est Pisidiæ, Iconium: inde ad ciuitates Lycaoniæ, Lystram, Derben, & vniuersam

uersam in circuitu regionem. Inde reuertentes Antiochiam Pisidiæ, deuenerunt Pergen Pamphyliæ. Hinc Antiochiam, vnde missi fuerant, reuertuntur. Inde propter quæstionem Circumcisionis in Gentibus, Ierosolymam proficiscuntur. Deinde rursus Antiochiam redeunt. Vnde cùm inter eos dissensio propter Ioannem, qui Marcus cognominatus est, accidisset: solus Paulus assumpto Silea, à fratribus gratiæ Dei traditus, has regiones & insulas peragrauit prædicans, Syriam, Ciliciam, Derben, Lystram, Phrygiam, & Galatiam regionem, Mysiam, Troadam, Macedoniam, Samothraciam, Neapolim, Philippos, Amphipolim, Apolloniam, Thessalonicen, Beroën, Athenas, Corinthum. Et inde nauigauit in Syriam, & venit Ephesum, & inde Cæsaream & Antiochiam, & Galatiæ regionem, & Phrygiam. Hinc cùm vellet ire Ierosolymam, dixit ei Spiritus sanctus, vt reuerteretur in Asiam. Et cùm peragrasset superiores partes, Ephesum venit. Hinc profectus est in Macedoniam, & accessit Philippos, Troadam, Asson, Mitilenem & contra Chium, Samon, *Trogylion, Miletum, Coum, Rhodum, Pataram. Et inde visa Cypro, & relicta ea ad sinistra, transfretauit in Syriam. Et inde venit Tyrum, Ptolemaidem, Cæsaream, Ierusalem. Ibi ligatur à Iudæis, & traditur gentibus. Et inde destinatur ad Felicem præsidem Cæsaream. Hinc cùm appellasset Cæsarem, Romam ad eumdem Cæsarem, quem appellauit, mittitur: & enauigauit Sidonem, Cyprum, cui iuxtà erat ciuitas Thalassa in insula Militene, Syracusas, Rhegium, Puteolos, Romam: & biennio in libera manens custodia, post hæc ad prædicandum dimittitur. Quo tempore credibile est eum ad Hispanias pertexisse, necdum Nerone in tanta erumpente scelera, quanta de eo narrant historiæ.

*Act. 14. Ibid. 15. Ibid. 16. Ibid. 17. Ibid. 18. Ibid. 19. Ibid. 20. Ibid. 21. *Est in Græco, deest textus Latino. Act. 27. Ibid. 28.*

Romæ, natalis sancti Tranquillini, patris martyrum Marci & Marcelliani, qui ad prædicationem beati Sebastiani credens in Dominum Iesum Christum, die Octauarum Apostolorum, dum ad B. Pauli confessionem oraret, tentus à paganis ac lapidatus, martyrium consummauit.

De eo in gestis sancti Sebastiani 20. Ian.

Eodem die, Depositio beatissimi Goaris confessoris.

F. NONIS IVLII. *7. Iulij.*

APVD Alexandriam, natalis sancti Pantæni, viri Apostolici, & omni sapientia adornati, cuius tantum studij & amoris erga verbum Dei fuit, vt etiam ad prædicandum Christi Euangelium omnibus gentibus, quæ in Orientis vltimis secessibus reconduntur, fidei & deuotionis calore profectus sit, & vsque ad Indiam citeriorem prædicando peruenerit. Vbi reperit Bartholomæum, de duodecim Apostolis, aduentum Domini Iesu iuxta Matthæi Euangelium prædicasse. Quod Hebraicis litteris scriptum, reuertens Alexandriam secum detulit: vbi præclaram & nobilem vitam beato fine conclusit.

Euseb. lib. 5 cap 10. Hieron. de script. Eccl. cap. 36.

Romæ, natalis beatorum martyrum Nicostrati Primiscrinij, Claudij Commentariensis, Castorij, Victorini, Symphroniani, quos B. Sebastianus credere in Christum docuit, & sanctus Polycarpus presbyter baptizauit. Qui cùm corpora Sanctorum per ora Tyberina requirunt, tenti sunt, & ad Vrbis præfectum perducti. Erat iudex Fabianus, qui eos hortabatur ad sacrificandum, per decem dies minis & blanditiis cum eis agens, & nullum penitùs potuit commouere. Tunc fecit de eis suggestionem Imperatoribus: quique iusserunt eos tertiò torqueri. Cumque nulla ratione compulsi cederent, iusserunt eos in mare præcipites dari. Immensis itaque arctati ponderibus, pelagi fluctibus dati sunt, vt in loco mundo inter aquas coronam martyrij celebrarent.

De his in gestis sancti Sebastiani 20. Ian.

Apud Viennam, Euoldi Episcopi, cuius industria delatæ sunt reliquiæ sanctorum martyrum Thebæorum ad vrbem Viennam.

G. VIII. IDVS IVLII.

8. Julij. Rom. 16. 1. Cor. 16. Act. 18.

APVD Asiam minorem, sancti Aquilæ, & Priscillæ vxoris eius, de quibus in Actibus Apostolorum scribitur: apud quos beatus Paulus Apostolus, propter artificium (erant enim eiusdem artis, id est, scenopegiæ, cuius & Apostolus) morabatur & operabatur, postquam ipsi in Achaiam ab vrbe Româ venerunt.

In Palæstinâ, natalis sancti Procopij martyris, qui ab Scythopoli ductus Cæsaream, ad primam responsionum eius confidentiam irato iudice Fabiano, capite cæsus est.

9. Julij.

A. VII. IDVS IVLII.

ROMAE, ad Guttam iugiter manantem, sancti Zenonis, & aliorum decem millium ducentorum trium.

In ciuitate Tyriæ, natalis S S. Anatoliæ & Audacis, sub Decio Imperatore. Quorum Anatolia cùm multos in Piceno infirmos, lunaticos, ac dæmoniacos curasset, ducta est iubente Faustiniano ad ciuitatem Tyriæ, & diuersis plagarum generibus vexata. Deinde cum serpente totâ nocte inclusa, nihil læsa est: quin & ipsum Marsum, qui serpétem dimiserat, nomine Audacem, manè à suo serpente deuorandum eripuit, & ad Christi martyrium conuertit. Nam ipse post hæc ob confessionem veritatis in custodiam datus est. Ipsa quoque virgo Christi transuerberata, cùm staret extensis manibus in oratione, ita vt per dexterum latus gladius missus, per sinistrum exiret. Quæ passa est septimo Iduum Iuliarum: sepulta autem manè à ciuibus Tyriensibus. Audax verò, quia de Oriente erat, ab vxore suâ & filiis illuc translatus est.

Eodem die, natalis S. Cyrilli Episcopi, qui flammis iniectus, illæsus euasit, ac stupore tanti miraculi à Iudice dimissus. Cùm rursus verbum Dei alacriter prædicaret, ac plures efficaciùs ad fidem Christi conuerteret, Iudex pœnitentiâ ductus capite plecti eum iussit, atque optatum martyrij finem consummauit.

In ciuitate Martulanâ, S. Brictij Episcopi & confessoris, qui sub iudice Martiano, os lapide contusus est, & in equuleo crudelissimè excruciatus, in Domini confessione perdurans, in carcerem trusus est. Nocte autem terræmotu graui ciuitas concussa, inter alios plures, etiam Martianum occidit. Et Christi confessor ab Angelo sancto, & à beato Petro Apostolo visitatus, atque ad prædicandum Euangelium confortatus, magnas populorum credentium multitudines omnipotenti Deo lucrifaciens, quieuit in pace. Cuius animam viderunt adstantes in specie columbæ niueæ cælo recipi.

Item apud Ægyptum, S. Serapionis Episcopi & confessoris.

10. Julij.

B. VI. IDVS IVLII.

ROMAE, septem fratrum filiorum sanctæ Felicitatis, id est, Ianuarij, Felicis, Philippi, Syluani, Alexandri, Vitalis & Martialis, sub præfecto Vrbis Publio, tempore Antonini principis. Primùm auditi, deinde per varios Iudices, vt variis suppliciis laniarentur, missi. E quibus Ianuarius post verbera virgarum & carcerem ad plumbatas occisus est. Felix & Philippus fustibus mactati. Syluanus præcipitio interemptus est. Alexander, Vitalis, & Martialis capitali sententiâ puniti.

Eodem die in Africâ, natalis S S. Ianuarij, Marini, Naboris, & Felicis, decollatorum: quorum corpora Mediolanum translata sunt.

Romæ miliario decimo, natale S S. Rufinæ & Secundæ sororum, patre clarissimo genitarum Asterio, matre clarissimâ Aureliâ, sub persecutione Valeriani & Gallieni, iudicibus Iunio Donato præfecto, & Archesilao comite. Harum virginum sponsi Armentarius & Verinus à fide Christianitatis recesserunt. Pro

quâ

quâre volentes beatæ virgines declinare eorum persuasiones insanas, ad prædiolum suum, quod in Tusciæ partibus videbantur habere, basternæ pergebant vehiculo. Quod audientes Armentarius & Vernus, comiti Archesilao suggesserunt, quâ de causâ Vrbem fugerent. Tunc sceleratissimus Archesilaus cum militibus suis equestribus iter agens, sanctas Dei virgines in viâ Flaminiâ miliario decimoquarto comprehendens, atque reuocans ad vrbem Romam, Iunio Donato præfecto obtulit. Qui iussit eas in custodias redigi à se inuicem separatas, & in die tertiâ in secretarium duci. In quo Rufinam ingredi iubens, dixit ad eam: Cùm sis nobilis nata, quid est quòd ad ignobilitatem deuoluta es? & cupis esse captiua in vinculis, magis quàm libera cum marito gaudere? Rufina respondit: Captiuitas ista temporalis æternam captiuitatem excludit, & vincula temporalia, perpetua vinculorum ligamenta dissoluunt. Pręfectus dixit: Istas vanas fabulas & aniles abiice, & sacrifica diis immortalibus, vt possis tuo sponso cum gaudio perfrui, & vsque ad senectutem cum gaudio deliciarum attingere. Rufina respondit: Duo sunt inutilia, quæ persuades, & vnum dubium quod promittis. Nam dicis me debere idolis sacrificare, vt in perpetuum peream; & post hoc maritum accipere, vt gloriam virginitatis amittam. Post ista duo tam contraria promittis, quòd vsque ad senectutem cum gaudio deliciarum attingam, cùm de te ipso incertus sis, an ad diem crastinum attingas. Præses adduci iussit Secundam, vt Rufina soror eius in conspectu ipsius flagellis cæderetur. Quæ cùm vidisset sororem suam flagellis cædi, clamare cœpit ad Iudicem: Quid est quod agis, sceleratissime, & regni cælorum inuisor? quid est quòd sororem meam glorificas & me exhonoras? Dicit ei Præfectus: Vt video, insanior sorore tuâ es. Secunda respondit: Nec soror mea insana est, nec ego insanio, sed ambæ Christianæ sumus, & iustum est vt simul cædamur, quia simul Christum Dominum confitemur. Et cùm liberè fidem veritatis faterentur, tunc iussit eas Pręfectus in tenebroso loco includi, & fumum stercorum fieri. Cùm hoc fuisset factum, fumus ille quasi thymiama exhalabat, & obscuritas illa quasi die medio vincebatur. Iterùm iussæ sunt inde tolli, & in suis balneis includi, atque in solio ardente & non temperato iactari. Vbi cùm fuissent post duas horas ingressi qui earum corpora tollerent, inueniunt intus solium frigidum & vaporatũ. Quod audiens Præfectus, obstupuit, & iussit eas duci, & in medio Tiberis mitti, & vno saxo ligato in collo ambarum, præcipitari. Cum quo post dimidiam ferè horam mersæ sunt: & quæ nudæ missæ fuerant, in superiore parte fluminis siccis vestibus apparuerunt indutę, Christi gloriam decantantes. Quod cùm fuisset Iudici nuntiatũ, dixit Præfectus Archesilao comiti: Istæ quas mihi tradidisti, aut magicâ arte nos superant, aut verè in eis sanctitas regnat. Vnde sicut eas mihi tradidisti, ita eas ego tibi reddo, vt tuo arbitrio vel sententiam accipiant, vel euadant. Tunc Archesilaus iussit eas duci in siluam in viâ Corneliâ, ab vrbe Româ miliario decimo, in fundo, qui vocatur Buxo, & illic eas capite percuti, & sic earum inhumata corpora derelinqui. Sed Domini gratia non defuit in Christo credentibus nec defunctis. Nam Plautilla matrona, in cuius prędio hoc factum est, vidit eas in visu sedentes gemmatas in thalamo, & dicentes sibi: Plautilla desine à flagitiis idolorum, & ab incredulitate impiâ cessa, & credens in Christum, veni in rem tuam, & corpora nostra inueniens, ibi sepeli. Exurgens autem Plautilla, peruenit ad locum, & inueniens sanctarum virginum corpora, adorauit, & credidit, & fabricauit sepulcrum virginum ad laudem Domini Iesu Christi.

C. V. IDVS IVLII. 11. Iulij.

TRANSLATIO S. Benedicti abbatis. Postquam enim (sicut ipse viuens prædixerat) monasterium eius à gentibus est vastatum, Domino reuelante, re-

Huius trãslationis fit mentio in vitâ sancti Aigulphi 3. Septemb. pertum est corpus eius, & in Gallias translatum, atque in territorio Aurelianensi, monasterio quod vocatur Floriacum, condignè sepultum. Translatum est pariter etiam corpus B. Scholasticæ virginis sororis eius, atque in partibus Cenomanensium, religiosorum deuotione conditum. Cuius animam idem vir Dei è corpore egressam, vidit in columbæ specie cæli secreta penetrare: corpusque eius secum in vno iussit poni sepulcro, vt quorum mens vna semper in Deo fuerat, eorum quoque corpora nec sepultura separaret.

Eodem die in Armeniâ minore, ciuitate Nicopoli, natalis sanctorum martyrum Ianuarij & Pelagiæ, qui in equuleo, vngulis & testarum fragmentis diebus quatuor cruciati, martyrium impleuerunt.

Pontificale cap. 12. Romæ in Vaticano, sancti Pij Papæ, qui sedit in Episcopatu annos octodecim. Sub huius tempore Hermes librum scripsit, qui appellatur Pastor, quia in habitu pastoris ei Angelus apparuit.

12. Iulij. D. IV. IDVS IVLII.

APVD Aquileiam, natalis sancti Hermagoræ, primi eiusdem ciuitatis Episcopi, discipuli beati Marci Euangelistæ.

**al. Iasonis, vel Mnasonis, Act. 21.* Apud Cyprum, natalis beati * Nasonis, antiqui Christi discipuli.

Apud Cæsaream, sancti Dij.

Mediolani, translatio SS. Martyrum Naboris & Felicis.

Pontific. cap. 3. Item eodem die, S. Cleti Papæ, qui Romæ sedit annos duodecim. Hic ex præcepto beati Petri Apostoli vigintiquinque presbyteros in vrbe Româ ordinauit: sepultusque est iuxta corpus beati Petri.

13. Iulij. E. III. IDVS IVLII.

ESDRAE & Ioël Prophetarum.

**al. Silæ Vide lib. De fest. Apost.* Item natalis sancti * Sileæ Apostoli.

Apud Africam, natalis SS. confessorum Eugenij Carthaginensis Episcopi, fide & virtutibus ac miraculis gloriosi, & vniuersi Cleri ecclesiæ eiusdem. Qui cæde inediaque macerati, ferè quingenti, vel eo ampliùs (inter quos quamplurimi erant lectores infantuli) gaudentes in Domino, procul exilio crudeli extrusi sunt. In quibus erant nobilissimi, archidiaconus nomine Salutaris, & Muritta secundus in officio ministrorum. Qui plurima pro confessione Catholicâ perpessi supplicia, & tertiò confessores effecti, gloriosæ in Christo perseuerantiæ titulo illustrati sunt.

14. Iulij. F. PRIDIE IDVS IVLII.

APVD Pontum, natalis sancti Phocæ Episcopi ciuitatis Sinopis, qui sub Traiano Imperatore, præfecto Africano, carcerem, vincula, ferrum, ignem etiam pro Christo superauit. Cuius reliquiæ in basilicâ Apostolorum in Galliâ, *Ado in Chron. an. 101.* ciuitate Viennâ habentur.

15. Iulij. G. IDIBVS IVLII.

Gennad. de vir. illust. cap. 1. NISIBI, natalis S. Iacobi Episcopi, magnæ virtutis viri, ita vt ad eius preces sæpè vrbs discrimine liberata sit. Hic vnus fuit ex numero Confessorum sub persecutione Maximiani, & eorum qui in Nicęnâ Synodo peruersitatem Arij homousij oppositione damnauerunt: atque intra muros vrbis suæ ex præcepto Imperatoris Constantini ad tutelam & munimentum sepultus, posteà zelo Iuliani apostatæ extra vrbem elatus & conditus. Sed mox eadem ciuitas, tanti patroni orbata reliquiis, Persarum ditioni succubuit.

Romæ in Portu, Eutropij, Zosimæ & Bonosæ sororum.

Apud Alexandriam, natalis SS. Philippi, Zenonis, Marsei, & x. infantum.

In Carthagine, Catulini diaconi, Ianuarij, Florenti, Iuliæ & Iustæ, qui sunt positi in basilicâ Fausti.

A. XVII. KALENDAS AVGVSTI. 16. Iulij.

IN Ostiâ, natalis sancti Hilarini, qui sub persecutione Iuliani, cùm nollet sacrificare, fustibus cæsus, martyrium sumpsit. *De hoc in gestis Ioannis & Pauli 26. Iunij.*

Apud Antiochiam Syriæ, natalis sancti Eustachij Episcopi & confessoris, qui sub Constantio principe ob Catholicam fidem in Traianopolim ciuitatem Thraciæ pulsus exilio, ibidem requieuit.

B. XVI. KALENDAS AVGVSTI. 17. Iulij.

IN Carthagine, natalis sanctorum martyrum Scillitanorum, id est Sperati, Narthali, Cythini, Bethurij, Felicis, Aquilini, Lethatij, Ianuariæ, Generosæ, Bessiæ, Donatæ & Secundæ, sub Saturnino præfecto. Qui post primam Christi confessionem in carcerem missi, & in ligno confixi, manè gladio decollati sunt. Horum reliquiæ cum ossibus beati Cypriani, & capite sancti Pantaleonis martyris, ex Africâ in Gallias translatæ, venerantur Lugduni in basilicâ beatissimi Ioannis Baptistæ.

C. XV. KALENDAS AVGVSTI. 18. Iulij.

APVD Carthaginem, natalis sanctę Guddenes virginis: quæ* Plutiano & Zetâ consulibus, iussu Rufini proconsulis, quater diuersis temporibus equulei extensione vexata, & vngularum horrendâ laceratione cruciata, carceris etiam squalore diutissimè afflicta, nouissimè gladio cæsa est. ** al. Plautiano & Getâ*

Apud ciuitatem Metensium, S. Arnulphi Episcopi, qui sanctitate & miraculorum gratiâ illustris, eremiticam vitam diligens, beato fine quieuit.

D. XIV. KALENDAS AVGVSTII. 19. Iul.

NATALIS beati Epaphræ.

Item eodem die, sancti Patris nostri Arsenij, de quo in Verbis seniorum refertur, quia propter redundationem lacrymarum tergendam, sudarium semper in sinu vel in manu habuerit. *Vide lib. de fest. Apost.*

Eodem die Hispali apud Hispaniam, natalis SS. Iustæ & Rufinæ: quæ à Diogeniano pręside comprehensę, equulei extensione & vngularum laniatione vexatæ sunt, dein trusæ sunt in carcerem, inediâ & doloribus afflictæ. Post hæc iussit Præses, vt quocumque iret, ipsæ nudis pedibus sequerentur. Tandem Iusta in carcere spiritum exhalauit. Corpus eius in puteum proiectum, & à Gabino Episcopo leuatum, in Hispalensi cœmeterio conditum est. Rufinæ ceruix confracta, & corpus eius igni traditum. Cuius reliquiæ à fidelibus curatæ sunt.

E. XIII. KALENDAS AVGVSTI. 20. Iul.

NATALIS beati Ioseph, qui cognominatus est Iustus: qui cum beato Matthiâ, vt numerum duodenum impleret, ab Apostolis statuitur. Sed Matthiâ locum Iudæ proditoris implente, beatus Ioseph nihilominùs prædicationis & sanctitatis officio inseruiens, multamque pro Christi fide persecutionem à Iudæis sustinens, victoriosissimo fine in Iudæâ quieuit. De quo refertur quòd venenum biberit, & nihil ex hoc triste pertulerit, propter Domini fidem. *Act. 1.* *Euseb. l. 3. cap. vlt.*

Apud Damascum, natalis sanctorum Sabini, Maximini, Iuliani, Macrobij, Cassij, Paulæ, cum aliis decem.

F. XII. KALENDAS AVGVSTI. 21. Iulij.

DANIELIS Prophetæ.

Romæ, natale S. Praxedis virginis. Hæc cum sorore suâ Potentianâ vel Pudentianâ à sanctissimo patre Pudente, qui fuit edoctus in fide ab Apostolo Paulo, in omni castitate & lege diuinâ erudita, post transitum parentis, vigiliis & orationibus atque ieiuniis assiduè vacans, omne patrimonium suum simul cum prædictâ beatâ sorore in sustentatione pauperum & Christi sanctorum erogauit. In titulo verò quem pater earum Pudens, nomine beati Pastoris dedicauit,

vnà cum consilio B. Pij Sedis Apostolicæ Episcopi, fontem Baptismi construere soror & ipsa studens, vt familia earum die sancto Paschæ baptizaretur. Quos ad nonagintasex numero manumissos, B. Pius aquis salutaribus abluit. Inde post innumera pietatis opera, post multorum Martyrum sepulturas, (inter quos beatum Symmetrium presbyterum cum aliis XXII. apud Titulum supradictum manibus suis sepeliuit) qui per martyrij palmam ad regna cælorum transierant: eadem beatissima virgo migrauit ad Dominum, coronam iustitiæ receptura, XII. Kalend. Augusti. Sepulta in cœmeterio Priscillæ viâ Salariâ, iuxta sororem suam atque sanctum patrem Pudentem posita.

Eodem die in Galliis, ciuitate Massiliâ, natalis S. Victoris. Qui persecutione Diocletiani & Maximiani, cùm esset miles, & nec militare, nec idolis sacrificare vellet; primùm à tribuno suo Asterio in carcerem trusus, sed omni nocte ad consolandos & visitandos infirmos ab Angelo eductus est. Deinde iussu Eutychij præfecti, retortis brachiis, loris subtilibus ligatus, & pedibus fune constrictus, per mediam tractus est ciuitatem. Post hæc fustibus crudelissimè cæsus, ac suspensus & taureis cruciatus, cùm exhibuissent aram in quâ sacrificaret, & eam nec respicere sustinens, de manu sacerdotis calce excussisset, pedem ei Præses iussit incidi. Ad vltimum in confessione persistens, missus est in molã pistoriam, in quâ sparsum granum vertigine animalis macerari solet. atque ita contritus, martyrium consummauit. Passi sunt cum eo tres milites, Alexander, Felicianus, & Longinus. Qui dum eum nocturno silentio in carcere custodirent, visitantibus illum Angelis sanctis, tanto claritatis fulgore obstupefacti, atque ad eius genua prouoluti, credentes in Christum, nocte eâdem in mari baptizati sunt; & sequenti die, ante consummationem B. Martyris, gladio iugulati. Puer quoque Deutherius, qui dum ad sepulcrum eius oraret, emisit & spiritum.

22. *Iulij.* G. XI. KALENDAS AVGVSTI.

Vide lib. de fest. Apost. NATALIS sanctæ Mariæ Magdalenæ.

Et beatæ Syntyches, quæ Philippis dormit sepulta: de quâ beatus Apostolus Paulus scribit Philippensibus: *Euodiam rogo, & Syntychen deprecor idipsum sapere in Domino.* Philipp. 4.

Ancyrâ Galatiæ, natalis sancti Platonis martyris: cuius gesta habentur.

23. *Iulij.* A. X. KALENDAS AVGVSTI.

Vide lib. de fest. Apost. APVD Rauennam, natale sancti Apollinaris Episcopi. Hic Romæ ordinatus à beato Petro Apostolo, Rauennam directus est. Vbi cùm peruenisset, non longè ab vrbe Rauennâ mansit apud quemdam militem Irenæum nomine, cuius filius erat cæcus. Quem ad se perductum, facto signo Crucis illuminauit, ac sic parentes illius postmodum baptizauit. Matronam verò cuiusdam tribuni militum nomine Theclam, quæ plurimis annis grauissimâ tenebatur infirmitate, cùm in nomine Domini nostri Iesu Christi, manum apprehendens eius, de lecto sanatam erexisset, tribunum cum vxore eâdem, & filios, ac familiam ipsorum in Christum credentes baptizauit. In cuius domo postmodum intra vrbem Rauennam Missas & Baptismata agebat cũ discipulis suis per duodecim annos. Ordinauit autem duos presbyteros, Adheretum, & Calocerum: Martianum verò nobilissimum virum, & Leucadium philosophum diaconos, & sex clericos statuit, cum quibus die noctuque psalmos canebat. Nuntiatumque est duci Saturnino. Qui producens eum, statuit ante pontifices Capitolij Rauennatis: à quibus nimiâ cæde mactatus, eiectusque ad mare, semiuiuus relinquitur. Quem discipuli eius colligẽtes, adhibuerunt ei curam. Post menses sex Bonifacium nobilissimum virum, qui obmutuerat, sanaturus, ad domum eius veniens, puellam immundum spiritum habentẽ, deinde Bonifacium, soluto vinculo linguæ eius, sana-

ſanauit. Vbi quingenti homines Chriſto crediderunt. Non poſt multos dies à paganis tentus, & diutiſſimè fuſtibus cæſus eſt, ac nudis pedibus ſuper prunas impoſitus, & inde ab vrbe pulſus. Sed non longè à muro habebant Chriſtiani tugurium, vbi Miſſas faciebat, in mari vero baptizabat: ibique timentes Deum de facultatibus ſuis miniſtrabant ei. Poſt plurimos annos etiam ad Æmiliam perrexit verbum Domini prædicare, faciens multas virtutes in nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti. Tempore quo reuerſus eſt, Rufi Patricij filiam à morte corporis ſuſcitauit, quam Chriſto virginem firmauit, matre cum familiâ promiſcui ſexus trecentis quatuor baptizatis. Peruentum eſt autem ad Cæſarem de beato viro, & quòd domus Rufi Patricij obediret Chriſto. Et mittens Rufo ſucceſſorem, ſcripſit Vicario Præfecto prætorij Maſſalino, vt aut diis inclinaret Apollinarem, aut longè in exilium traderetur. Quem accerſitum Vicarius, poſt interrogationem exutum veſte virgis cædi fecit, & aquâ bulliente plagas eius infundi, & equuleo ſuſpenſum torqueri, ac ſaxo os eius contundi, & cum grauiſſimo ferri pondere oneratum includi in carcere horrifico, atque in ligno extendi: vbi ab hominibus quidem negligitur, ſed ab Angelo publicè paſcitur. Quarto die Iudex de carcere productum, catenatũ, in naui poſitum in exilium direxit. Tres autem viri eum de clero ſecuti ſunt, qui & miniſtrabant ei. Mortuis verò omnibus tempeſtate maris & naufragio, ipſe cum clericis & duobus militibus euaſit, quos Chriſto ilicò conſecrauit lotos aquâ ſalutari. Et tranſitum faciens poſt Corinthum per Myſiam, leproſum cute mundatum in Chriſto lauit. Deinde ad ripam Danubij perueniens, multos fide ſibi ſociauit. Et quærentibus eum incredulis occidere, in partes Thracię deſcendit. Et cùm ibi dies aliquot feciſſet, & in templo Serapis, præſentiâ ipſius obticuiſſet dæmon, tandem rogatus ſpiritus reſponſum dedit: Quia diſcipulus Petri Apoſtoli Ieſu Chriſti huc venit, & ligauit me. hic niſi fuerit ab his locis expulſus, vobis dare reſponſa non poſſum. Inquiſitus inuentus eſt beatus Apollinaris, & diſcuſſus diutiſſimè fuſtibus cęditur, & vſque ad mare perductus à Rectore prouinciæ, naui currenti ad Italiam cum ſuis hominibus ſuperimponitur. Itaque poſt tertium annum Rauennam ingreditur: deinde poſt dies aliquot ſubitâ ſeditione ortâ in ciuitate irruentibus paganis, ligatus ad forum perducitur: ibi cæſus ac vulneratus eſt. Exinde pontifices Capitolij egerunt, vt ad templum Apollinis duceretur. Quò cùm perueniſſet, datâ oratione, ſimulacrum ſolutum, & templum deſtructum eſt. Pagani hoc videntes, clamabant: Senex impius interficiatur. Et tradiderunt eum Iudici, cui nomen erat Taurus, qui habebat filium naturaliter cęcum natum, quem in nomine Chriſti ſanctus Apollinaris illuminauit, multis ſtupefactis, & conuerſis ad Dominum. Manſit autem in prædio Tauri præſidis annis quatuor. Erat enim ab vrbe miliario ſexto, vbi concurrebant Chriſtiani, & docebantur ab eo. Et quacumque infirmitate quis detinebatur, ad eum perductus ſanabatur. Igitur inuidioſa relatio pontificum Capitolij cucurrit ad Cæſarem aduerſus B. Apollinarem. Qui mox edixit, vt ſi diis quis temerario ore iniuriam inferret, aut ſatisfaciat, aut vrbe priuetur. Quæ iuſſio mox percurrit ad Demoſthenem Patricium. Qui exquiſitione miſſâ, ſanctum Apollinarem ſibi exhiberi iubet: quem auditum tradidit in cuſtodiâ cuidam Centurioni occultè Chriſtiano, cogitans quibus cruciatibus eum perderet. Qui mediâ nocte laxauit eum, vt fugeret. Cumque fuiſſet paganis cognitum, ſequentes eum, non longè à portâ apprehenderunt; & tam diu cæſus eſt, quouſque æſtimaretur mortuus. Exinde collectus eſt à diſcipulis, & perductus eſt in vicum, vbi leproſi morabantur, & ſeptem dies ſuperuixit, admonens ſemper Eccleſiam, ne à fide Chriſti diſcederet. Ita martyr glorioſiſſimus Apollinaris in laude Chriſti defunctus, ſepultus eſt foris

murum,

murum, & clausum in arcâ saxeâ sub terrâ corpus eius missum est. Hic ab Antiochiâ secutus Apostolum Petrum, & ab vrbe Româ ab eodem Apostolo missus Rauennam, rexit Ecclesiam annis vigintiocto, mense vno, diebus quatuor. Passus vltimum martyrium sub Vespasiano Cæsare, & Demosthene Patricio, x. Kalendas Augusti.

24. *Iulij.* B. IX. KALENDAS AVGVSTI.

EODEM die apud Italiam in Tyro, quæ est circa lacum Vulsinum, natale sanctæ Christinæ virginis: quæ in Christum credens, deos aureos Vrbani patris sui Præfecti contriuit, & pauperibus distribuit. Ob hoc iubente patre, alapis afflicta, verberibus dilaniata, ferro onusta, in carcerem coniecta est. Post hoc cùm diutissimè & crudelissimè dilaniaretur, de carnibus suis patri in faciem proiecit. Cumque alligata rotæ, igni supposito, & fuso desuper oleo torreretur, erumpens flamma mille gentilium interfecit. Iterùm carceri tradita, Angelo visitante, sanata est & refecta. Deinde cum magno saxi pondere in mare, id est in lacum Vulsinum iactata, Angelico præsidio liberata est. Quam successor patris eius Dion multis iterùm suppliciis afflixit. Sed orante illâ, simulacrum Apollinis, quod adorare iubebatur, in fauillam subitò redactum est. Quo miraculo tria millia hominum ad fidem Christi conuersa sunt. Nouissimè successor prædicti Iulianus, post fornacem candentem, vbi quinque diebus illæsa permansit, post serpentes à venefico immissos, sed Christi fide superatos, post abscissionem linguæ, sagittis eam configi præcepit. Sicque martyrij cursum consummauit, anno ætatis suæ vndecimo.

Romæ viâ Tiburtinâ, miliario XIX. natalis S. Vincentij.

Apud Emeritam Hispaniæ ciuitatem, natalis sancti Victoris militaris, qui cum duobus fratribus Stercatio & Antinogeno diuersis examinatus suppliciis, martyrium consummauit.

De his in vitâ sancti Christophori 25. Iulij. Eodem die, natalis sanctarum virginum Nicetæ & Aquilæ: quæ ad prædicationem sancti Christophori martyris, ad Christum conuersæ, martyrij palmam capitis abscisione sumpserunt.

Et apud Amiterninam ciuitatem, Militum octoginta trium.

25. *Iulij.* C. VIII. KALENDAS AVGVSTI.

Vide lib. de fest. Apost. NATALIS beati Iacobi Zebedæi Apostoli.

Eodem die in Lyciâ, ciuitate Samo, S. Christophori, qui virgis ferreis attritus, & à flammis æstuantis incendij Christi virtute saluatus, ad vltimum sagittarum ictibus confossus, martyrium capitis obtruncatione compleuit.

Prudent. hymn. 4. In Hispaniis, ciuitate Barcinonâ, S. Cucufatis martyris, qui ex ciuitate Sillitanâ oriundus fuit, & Barcinonæ sub Galerio proconsule, & Maximiano, & Rufino passus. Primò grauissimè tortus & cæsus, deinde catenis adstrictus in craticulâ superextensus, aceto & sinapi perfusus, assari iussus est. Cùm verò ab igne & flammarum globis illæsus apparuisset, ex præcepto impij Iudicis extra ciuitatem ductus, in ignem copiosum iterùm proiectus est. Quo diuino nutu extincto, iterùm ferro vinctus in custodiâ retrusus est, vbi diuino splendore consolatur. Iterùm cardis ferreis & taureis crudelissimè cæsus, in vltimo, dictatâ sententiâ; Cucufatem rebellem principum, & diis sacrificare nolentem, gladio feriri iubemus; VIII. miliario à Barcinonâ perductus, ferroque animaduersus martyrium consummauit. Cuius corpus à Christianis cum reuerentiâ sepelitur. Vnde postmodum translatum, non longè à Parisiorum ciuitate, in ecclesiâ beatorum martyrum Dionysij, Rustici, & Eleutherij, cum honore tumulatum est.

Eodem die Parisiis, depositio S. Germani Episcopi.

Metis, natalis S. Glodesindis virginis.

D. VII. KALENDAS AVGVSTI. *26. Iulij.*

ROMAE in Portu, natale sancti Hyacinthi, sub consulari Leontio, Luxurio primo ciuitatis Tarracinæ tradente. Qui missus in ignem, nullo modo lædi potuit: inde præcipitatus in validissimum torrentem, incolumis eiectus est ad littus. Nuntiatur hoc consulari Leontio, & misit spiculatorem cum militibus, vt eum comprehensum gladio ferirent. Tunc quædam matrona religiosa, nomine Iulia, veniens nocte cum seruis suis, collegit corpus eius, & cum honore sepeliuit in prædio suo iuxta vrbem Romam, VII. Kal. Augusti.

E. VI. KALENDAS AVGVSTI. *27. Iulij.*

APVD Nicomediam, natalis sancti Hermolai presbyteri, cuius doctrinâ beatus Pantaleon ad fidem conuersus est. Qui tentus à Maximiano, capitali sententiâ ob confessionem Christi punitus est. *De eo in vita sancti Pantaleonis, 28. Iul.*

Eodem die, in Siciliâ, sancti Simeonis monachi.

F. V. KALENDAS AVGVSTI. *28. Iulij.*

NICOMEDIAE, passio sancti Pantaleonis. Qui cùm iubente Maximiano artem disceret Medicinæ, à presbytero Hermolao ad fidem Christi conuersus, multa miracula fecit, patremque suum senatorem Eustorgium Christi fidei subiugauit. Ob quam causam tentus ab eodem Maximiano, equulei pœnâ & lampadarum exustione cruciatus (sed inter hæc Domino sibi apparente refrigeratus) tandem ictu gladij martyrium consummauit.

Eodem die, Lugduni, sancti Peregrini presbyteri, cuius beatitudinem miraculorum gloria testatur.

G. IV. KALENDAS AVGVSTI. *29. Iulij.*

ROMAE, viâ Aureliâ, beati *Felicis Pontificis, sub Constantio filio Constantini. Idem Constantius Augustus, concilium hæreticorum, ac Valentis & Vrsacij Arianorum approbans, quia & ipse Arianus erat, ab Eusebio Nicomediensi rebaptizatus, eiecit sanctum Felicem Vrbis Episcopum de sede Episcopatus sui. Et facta est persecutio magna in clero, ita vt Presbyteri & Clerici plures necarentur & martyrio coronarentur. Depositus sanctus ac beatissimus Papa Felix, habitauit in prædiolo suo, quod est viâ Portuensi. Et agentibus postmodum hæreticis, exinde leuatus, ductus est ad ciuitatem, & capite truncato, martyrio coronatur IV. Idus Nouembris. Exinde raptum corpus eius à Presbyteris & Clericis, & sepultum in basilicâ quam ipse construxit viâ Aureliâ, quintodecimo Kalendas Decembris, in miliario secundo. Cuius natalis celebratur quarto Kalendas Augusti. Sedit autem in Episcopatu anno vno, mensibus tribus, diebus duobus. *Pontificale cap. 37.* *Est Felix II.*

Item eodem die, natale sanctorum martyrum Simplicij, Faustini & Beatricis, temporibus Diocletiani & Maximiani: qui post multa ac diuersa supplicia iussi sunt capitalem subire sententiam; & ligato saxo in collo eorum, iactati per pontem, qui vocatur Lapideus, in Tiberinis rheumatibus. Quorum corpora Dei nutu inuenta sunt à beatâ sorore eorum Beatrice, & à beatis presbyteris Crispo & Ioanne, & sepulta sunt in loco qui appellatur Sextum Philippi, viâ Portuensi, quarto Kalendas Augusti. Beatrix autem soror Martyrum cùm moraretur apud venerabilem Lucinam, factum est, vt quidam vicinus possessor Lucretius ambiret possessiunculam eius. Pro hoc itaque fecit teneri sanctam Beatricem, & duci ad sacrificandum. Tunc beata Beatrix exclamauit: Christiana sum, non sacrifico dæmoniis. Ducta est itaque, & carcerali custodiæ mancipata. Cumque in Dei nomine liberè ageret, fecit eam ambitiosus Lucretius præfocari noctu. Quam venerabilis Lucina iuxta sanctos Martyres germanos eius sepeliuit, quarto Kalendas Augusti. Post hoc ingressus prædium *De his in gestis sancti Anthimi 11. Maij.*

Sanctorum Lucretius, dum ibi epularetur, quædam mulier infantulum lactabat. Qui infantulus coram omnibus in conuiuio vocem emisit: Audi Lucreti; occidisti, & inuasisti, ecce datus es in possessionem inimici. Ad hanc vocem inuasus est à maligno spiritu ibi in conuiuio, & per tres horas vexatus, emisit spiritum.

Greg. Tur. de glor. CC. cap. 67. 68. Eodem die, depositio sancti Lupi Episcopi de Trecas. Qui cum Germano venit Britanniam, & quinquaginta duobus annis Sacerdotio functus est. Qui tempore Regis Attilæ, qui Galliam vastabat, (sicut in eius hymno canitur, *Dum bella, cuncta perderent.*) orando Trecas muniuit.

30. Iulij. A. III. KALENDAS AVGVSTI.

De his in passione S. Laurent. 10. Aug. ROMAE, natale Abdon & Sennes subregulorum, sub Decio Imperatore: quos Decius in Cordulâ ciuitate Persarum sibi præsentari iussit. Quibus & dixit: Sic stulti facti estis, vt non recordemini, quia non colentes deos, traditi estis in manus Romanorum & nostras? Cui beatus Abdon: Magis nos victores facti sumus, Deo fauente, & Domino Iesu Christo, qui regnat in æternum. Iubente igitur Decio, vincti catenis reclusi sunt in arctâ custodiâ. Tunc dixit Abdon ad Sennen: Ecce gloria quam semper sperauimus. Post menses quatuor veniens Decius Romam, & adducens secum beatos Abdon & Sennen catenis vinctos, iussit omnem Senatum conuocari, & fecit conuentum in Tellude cum Valeriano præfecto v. Kalendas Augusti, & iussit sibi præsentari Abdon & Sennen maceratos diuersis pœnis. Et dixit ad Senatum: Dij deæque tradiderunt hostes ferocissimos in manus nostras. Ecce inimici Reipublicæ & Romani Imperij. Et introducti sunt ornati auro & lapide pretioso, vincti catenis: omnisque Senatus mirari cœpit in adspectibus eorum. Et cùm constanter Christum in conspectu eorum faterentur, Decius iratus iussit Valeriano præfecto, vt si non adorarent deum Solem, ferarum morsibus interirent. Qui denudauit eos, & duxit ante simulacrum Solis iuxta amphitheatrum, vt sacrificarent. Verùm illi contemnentes, exspuerunt in simulacrum Solis. Tunc Valerianus iussit, vt plumbatis cæderentur. Deinde introducti in amphitheatrum, & dimissi sunt eis leones duo, & vrsi quatuor, qui rugientes venerunt ad pedes Sanctorum, & nullatenus recedentes custodiebant eos. Valerianus verò plenus furore, iussit gladiatores introire, & beatos Subregulos interficere, & ligare pedes eorum, & ante simulacrum Solis iactare: vbi iacuerunt corpora Sanctorum tribus diebus. Post triduum venit quidam Quirinus Christianus subdiaconus, qui manebat iuxta amphitheatrum, & collegit noctu corpora, & recondidit in arcâ plumbeâ in domo suâ tertio Kalendas Augusti, vbi latuerunt vsque ad tempora Constantini. Tunc se reserantes beati Martyres, leuati sunt, & translati in cœmeterio Pontiani.

Eodem die apud Africam, ciuitate Tuburbo Lucernariæ, natale sanctarum virginum Maximæ, Donatillæ, & Secundæ: quæ persecutione Gallieni sub Anolino Iudice passæ sunt. Qui interrogatione factâ distulit audientiam, & beatas virgines & sorores, Maximam & Donatillam, ad ciuitatem Tuburbitanam perduci iussit, quibus nec panem nec aquam subministrari præcepit, sed aceto & felle potari. Videns autem Beatissimarum fiduciam, exarsit in iram, & iussit vt vrgerentur ambulare. Erat quædam puella in superioribus domus suæ constituta, annorum duodecim, nomine Secunda: cui dum multæ nuptiarum conditiones offeruntur, omnes contempsit, & vnum Deum dilexit. Hæc accensa spiritu Dei, cùm videret commartyres suas Maximam & Donatillam transeuntes, (fuit enim in superioribus domus eius mœnianum, vbi stabat) & sanctarum Virginum pulchritudinem fidei oculis consideraret, cogitauit & decreuit

uit ad ſimilem gratiam peruenire. Et ne aliquis prohiberet honeſtè deſcendere, vt impedimenta vitaret, nec opes, nec nationem ſuam contemplata eſt, nec patrem carnalem curauit: ſed relictis omnibus vnum auctorem caſtitatis Deum quæſiuit, quem in æternum poſſedit, & tenuit. Cùm ergo egrederentur beatæ Martyres & procederent, Secunda feſtina clamabat poſt eas: Nolite me dimittere, veniam vobiſcum. Et ſimul cum illis ciuitatem Tuburbitanam ingreſſa eſt. Aliâ die horâ tertiâ Anolinus proconſul pro tribunali conſedit, & Maximam & Donatillam ſibi præſentari præcepit, & ad tormenta elidi. Et cùm cæderentur, iuſſit calcem ſuper plagas earum ſpargi, & fricari: deinde in equuleo extendi & torqueri, & ſtatiuam ab bibendum offerri: deinde in craticulam & ad carbones igneos ſterni, & prunas ardentes ſuper capita earum adiici: poſtmodum in theatro ad delubrum deponi, & ab omnibus conculcari. Tunc ex officio dictum eſt, Eſſe cum eis puellam aliam, nomine Secundam: quam ſuo iudicio Anolinus proconſul applicari iuſſit. Cumque adeſſet, ait: Chriſtiana es, an pagana? Secunda dixit: Chriſtiana ſum. Statim Anolinus ipſam cum Maximâ & Donatillâ ad beſtias damnauit, & eas ferro vinctas ad ſpectaculum populi adduci præcepit. Quæ cùm inducerentur, in mediâ arenâ oſculatæ ſunt ſe inuicem vt martyrium pace complerent. Vrſus autem ferociſſimus ac ſæuiſſimus ilicò eis laxatus, in manſuetudinem verſus, earum veſtigia linxit potius quàm momordit. Iratus Anolinus, quia ſe furente beſtias mites vidit, locutus cum concilio, ſententiam ex tabellâ recitauit: Maximam, Donatillam, & Secundam, in ſuperſtitione ſuâ perdurantes, quæ diuerſas pœnas pertulerunt, & beſtiis obiectæ ſunt, & diis noſtris ſacrificare noluerunt, gladio animaduerti placet. Maxima, Donatilla & Secunda dixerunt: Deo gratias. Et conſummatæ ſunt tertio Kalendas Auguſti.

B. PRIDIE KALENDAS AVGVSTI. *31. Iulij.*

CÆSAREAE, paſſio ſancti Fabij martyris. Qui cùm ferre vexilla præſidalia recuſaret, primùm diebus aliquot in carcerem truſus eſt: deinde productus ſiſtitur ante tribunal. Interrogatus ſemel & iterùm, in Chriſti confeſſione perdurat: & mox à furibundo Iudice capitali ſententiâ condemnatur. Poſt hæc inhumatum corpus cuſtodiri iubetur: quod poſt triduum reticulo inſutum, in maris profunda, ſeorſum caput, ſeorſum cadauer immergitur. Sed Domini virtute reſciſſo reticulo, membra capiti reuocantur, & ſcapulis ceruix cum indiciis paſſionis adiungitur. Atque ita ſuæ integritati redditum corpus, vndâ blandiore ad *Cartenianum litus euectum, condigno cultu à Fidelibus tumulatum eſt. **al. Cartemianum, vulgò Caternitanum*

Autiſiodori, ſancti Germani, Epiſcopi & confeſſoris.

LITANIÆ INDICENDÆ.

MENSIS AVGVSTVS habet dies XXXI. Luna verò XXIX.

1. Aug. C. KALENDIS AVGVSTI.

ROMAE, ad sanctum Petrum ad vincula.

2.Mach.7. Antiochiæ, natalis sanctorum Machabæorum.

Hieron. de script. Eccl. cap.96. Apud Italiam, ciuitate Vercellis, beati Eusebij Episcopi & confessoris, qui ob confessionem fidei à Constantio principe Scythopolim, & inde Cappadociam relegatus, sub Iuliano Imperatore ad Ecclesiam suam reuersus est. Nouissimè persequentibus Arianis martyrium passus.

Apud Arabiam, ciuitate Philadelphiâ, S S. martyrum Cyrilli, Aquilæ, Petri, Domitiani, Rufi, Menandri, vnâ die coronatorum.

Greg. Turon de glor. Mart. c.92. In Hispaniis, ciuitate Gerundâ, natalis sancti Felicis martyris, qui de Scillitanâ ciuitate oriundus, cùm persecutiones in Hispaniis aduersus Christianos agi cœpissent, ascensâ mercatorum naui, amore martyrij ocyùs accurrit. Et cùm aliquamdiu apud Barcinonam, Empurias, & Gerundam, verbum Dei prædicans plurimos in fide confortasset, & fama eius longè lateque crebresceret, iubente Daciano, repentè à Rufino officiali tentus est. Cumque nomen Christi confidentissimè fateretur, primò fustibus cæsus, & in ima carceris trusus, deinde manibus pebibusque ligatis, negato cibo & potu, in loco squalido proiectus, post hoc etiam catenis grauioribus vinctus, per totas plateas ab indomitis mulis tractus, & pęnè in frusta discerptus est. Deinde missus in carcerem, nocteque ab Angelo visitatus atque sanatus, facto die ad certamina reuocatus est. Tunc vngulis excoriatus, capite inuerso ab horâ tertiâ vsque ad vesperam suspensus, nullum penitus sensit dolorem. Deinde in carcerem Rufinus eum trudi præcepit, vbi per totam noctem splendor copiosus effulsit. Sed & voces Angelorum psallentium auditæ sunt. Quod cùm nuntiatum fuisset Rufino à custodibus, iussit eum manibus post tergum ligatis in maris profundum mergi. Ibi continuò vincula eius dirupta sunt, & Angelis sibi manum tenentibus, super vndas deambulans ad litus peruenit. Tunc Rufinus iussit iterùm cutem eius vngulis detrahi, ac deinde vsque ad ossa laniari, & tam diu vulnera vulneribus instaurari, vsque dum inuictum Christo spiritum reddidit. Corpus eius Gerundæ in monumento, quod ipse sibi præparauerat, conditum est, Nonis Augusti.

2. Aug. D. IIII. NONAS AVGVSTI.

Pontifical. cap.24. ROMAE, in cœmeterio Callisti, natale S. Stephani Papæ & martyris, sub Valeriano & Gallieno Imperatoribus. Qui, cùm persecutio sæua grassaretur, beatus Stephanus congregato vniuerso clero suo, hortabatur eos vt pro Christo coronam martyrij alacriter susciperent. Ordinauerat autem tres Presbyteros, & septē Diaconos, & Clericos sexdecim, cum quibus de regno Dei assiduè docebat. Diuinâ autem gratiâ procurante, occurrebant multi ex gentilibus, & honesti viri, vt baptizarentur ab eo. Inter quos Nemesius tribunus cum omni domo suâ, filiaque ipsius nomine Lucillâ, quę cæca per beatum Stephanum illuminata fuerat, & Olympius alter tribunus cum vxore suâ Exuperiâ, & filio Theodulo, & quot-

quotquot crediderunt in domo Olympij, qui posteà gloriosâ confessione martyrium meruerunt. Celebrabat autem Missas atque concilia per cryptas Martyrum. Factum est autem, vt Valerianus & Gallienus persecutores nominis Christi, summo requirerent studio beatum Stephanum, vt eum & clericos eius diuersis afficerent pœnis. Miserunt itaque multitudinem militum, & tenuerunt eum cum multitudine clericorum, presbyterorum, & diaconorum. Qui veniens ad tribunal Valeriani, solus introiuit. Cui Valerianus: Tu es Stephanus, qui Rempublicam conaris euertere, & persuasionibus atque hortationibus malis populum à deorum recedere suades culturâ? Beatus Stephanus dixit: Ego quidem non euerto Rempublicam, sed hortor, vt derelictis dæmoniis quæ adorantur in idolis, ad Deum viuum & verum redeant, creatorem cæli & terræ, & cognoscant Christum Iesum Filium Dei Deum esse, qui cum Patre & Spiritu sancto solus est sempiternus, vt non pereant cum diabolo in interitum sempiternum. Tunc Valerianus iussit eum duci ad templum Martis, & ibidem dictatâ sententiâ capite truncari, si non acquiesceret adorare nefandi Martis simulacrum. Perductus beatus Stephanus à militibus foras muros Appię portæ ad templum, leuatis oculis ad cælum, dixit: Domine Deus pater Domini mei Iesu Christi, qui turrim confusionis Babyloniæ destruxisti, destrue nunc & hunc locum, vbi diabolicâ superstitione per idolorum culturam animæ pereunt populorum. Et statim facto fragore tonitrui cum terroribus coruscationum, corruit maxima pars templi, & milites pauefacti fugerunt. Beatus verò Stephanus perrexit cum omnibus Christianis ad cœmeterium sanctæ Lucinæ, & multis eos consolatos sermonibus, obtulit pro eis sacrificium Deo omnipotenti. Quæ gesta audiens Valerianus, misit plurimos militum, qui beatum Stephanum punirent. Qui venientes inuenerunt sacrificium Deo offerentem. Quem intrepidum & constantem ante altaris solemnia, & cœpta perficientem, in eodem loco in suâ decollauerunt sede sub die IV. Nonarum Augustarum. Cuius corpus Christiani populi sepelierunt in eâdem cryptâ cum ipsâ sede, vbi adstans sanguis eius effusus est in loco, qui appellatur hodie cœmeterium Callisti. Sedit autem in Episcopatu annos VII. menses V. dies duos.

Eodem die, natale S. Theodotæ cum tribus filiis suis in prouinciâ Bithyniæ vrbe Nicæâ, tempore Diocletiani, sub consulari Nicetio & comite Leocadio. Qui hanc per multos dies blandimentis & terroribus cogere voluit, vt eius coniugio necteretur. Sed cùm sancta femina nullo modo consentiret, ferro vinctam cum filiis consulari Bithyniæ Nicetio destinauit. At ille filium eius primogenitum Euodium, Christum fiducialiter confitentem, in conspectu matris fecit fustibus cædi. Cui mater pia clamabat: Noli fili timere ista verbera, per ipsa enim ad æterna Christi gaudia pertinges. Tunc consularis Nicetius iussit cuidam Hirtaco, vt apprehendens beatam Theodoten, priùs illi illuderet, & postmodum inter publicas meretrices constitueret. Quam ille volens tenere, de naribus eius cœpit sanguis vehementer effluere. Qui clamans dixit Nicetio: Stat iuxta eam iuuenis pulcher, auratis vestibus indutus, ex cuius manu pugnum accepi in naribus. Consularis ergo Nicetius iussit ignem copiosum accendi, & beatam Theodoten cum tribus filiis suis immitti. Quæ gratias referens Deo, dicebat: Benedictum nomen pietatis tuæ Domine, qui me nec in isto sæculo à filiis meis separasti, nec in tui nominis confessione disiungi passus es, nec in martyrio diuidi permisisti. Consummata est igitur cum tribus filiis suis sancta Theodota sub die quarto Nonarum Augustarum.

E. III. NONAS AVGVSTI.

3. Aug.

Act. 5.22. Ioan. 3.19. Gennad. de vir. illustr. cap. 46.

IEROSOLYMIS, Inuentio corporis beatissimi Stephani protomartyris, & sanctorum Gamalielis, Nicodemi, & Abibon, sicut reuelatum est à Domino beato presbytero Luciano, septimo Honorij principis anno. Nam dum quiesceret in basilicâ baptisterij in stratu suo, die sextâ feriâ illucescente, circa horam tertiam noctis, dum adhuc peruigilaret, tamquam in excessu mentis effectus, vidit virum senem, staturâ procerum, vultu decorum, prolixâ barbâ, in vestitu candido, amictum pallio, in cuius summitatibus erant tamquam aureæ cruces contextæ: calceatum caligis, in superficie deauratis, & manu tenebat virgam auream, de quâ tangens eum, dixit se esse Gamalielem, qui nutriuit Apostolum Paulum, & inter alia dixit ei: Summâ cum diligentiâ nostros patefacito tumulos, quia indecenter despecto loco reconditi sumus. Et cùm interrogasset, qui essent cum eo: Vnus est, inquit, domnus Stephanus, à Iudæis pro fide Christi Ierosolymis lapidibus oppressus torrentis: iussuque sacerdotum relictus extra portam, viâ quæ mittit Cedar, bestiis ac auibus deuorandus. Sed hoc omnino prohibuit ille, cui illæsam idem Martyr fidem seruauit. Quo facto, rarescente Iudæorum perfidiâ, conuocans adsciui mihi religiosorum virorum turbam, conuentumque fidelium: ac blandiens, suadensque, affatus sum ita: Obsecro vos, fratres charissimi, vt neminem reuereamini, colligentes sanctum pignus B. Stephani, deferte villulæ nostræ, quam nomine suo nominauerat Caphargamala, quæ vigesimosecundo lapide ab vrbe Ierosolymâ distat: & more solito, solemni cum funere sepelite. Quod & factum est. Ille verò qui huius locello iacet contiguus, ipse est Nicodemus nepos meus, qui vt renasceretur ex aquâ & Spiritu sancto, à Saluatore audiuit: qui à Petro mox & Ioanne est baptizatus. Pro quo postmodum indignati principes sacerdotum, subtracto ei principatus honore, conabantur eum tradere morti. Sed nostri gratiâ, nostræque propinquitatis iure repressi, non fecerunt. Verumtamen expulsum foras vrbem, diripuerunt omnem supellectilem eius, multisque afficientes plagis, semiuiuum reliquerunt. Ego nimirum & hunc collegi, & curam ei adhiberi præcepi. Qui paululùm fuit instanti superstes vitâ, ad optatam & ipse quietem migrauit: quem, exhibitis funeris exequiis, ad Protomartyris pedes iussi tradere sepulturæ. Ille autem tertius, qui mecum quiescendi possidet locum, ipse est Abibas filius meus, qui mecum Christo Iesu, vigesimum agens annum ætatis suæ, vnà credidit, & à præfatis Apostolis æterni fontis vndâ perfusus. Is dum esset legis doctrinâ plenè eruditus, templo Dei cum Paulo sedulò vacans, diuina meditando præcepta, ab illo vitio, cui se genus maximè subdere solet humanum, protectione tuente supernâ, extitit liber, & in hoc castitatis proposito pausauit in pace: cum quibus & ego iaceo. Coniunx quoque mea Ethna, & Selemias primogenitus noster, nolentes credere Christo, sed religionis vnitati & fidei derogantes, in possessione Capharselemiâ sunt tumulati. Verumtamen quo nos repositi sumus, cùm fodere cœperis, inanes eorum reperies tumulos, quia nobiscum non fuerut digni tumulari. Cumque venerabilis Presbyter prædictum virum sciscitaretur: Vbi vos, inquiens, inueniemus Domine? ait ille: In agello nostro, qui Syriacè Delamgabrica, necnon Debatthalia vocatur, id est, virorum Dei seu beatorum possessio. Quæ visio consimilis ei, iterùm iterumque apparuit. Surgens autem venerabilis Presbyter, perrexit in ciuitatem ad Antistitem Ioannem, de quo per visionem monitus fuerat. Cumque illi, cleroque eius particulatim visionis seriem retulisset, ille lacrymis præ gaudio fusis, benedixit Dominum. Reque veraciter vt erat per omnia compertâ, beatus Episcopus sub omni celeritate

Act. 7.

Ioan. 3.

tate ad fratres & coëpiscopos vicinarum vrbium misit. Qui cùm occurrissent, & locum præsignatum fodere cœpissent, terræmotu statim facto, immensi odoris suauitas tanta exinde respersa est, quantam nullorum ætas hominum tunc temporis meminerat se sensisse: ita vt putarent se præsentes in amœnitate paradisi sitos. Et in ipsâ horâ de suauitatis odore LXXIII. animæ sunt curatæ à diuersis infirmitatibus. Aderant tunc temporis testes miraculorum cum B. Ioanne, Eustominus Sebastenus, & Eleutherius Ierichontinus pontifices, cum clericorum sanctissimo comitatu. Qui osculantes beati Stephani pignus, locumque claudentes, cum gaudio ad propria sunt reuersi. Post paucos autem dies corpus protomartyris Stephani in Sion ad sanctam ecclesiam, vbi archidiaconus fuerat ordinatus, VII. Kal. Ianuarij cum psalmis & hymnis detulerunt. Tunc temporis cùm prolixæ siccitatis esset immensitas, sufficiens supernæ pietatis pluuia descendit, quæ sitientem largiùs terram madefaciens irrigauit. Quod meritis beati martyris Stephani nullus ambigit periclitanti populo concessum fuisse. Hanc reuelationem Lucianus presbyter Græco sermone ad omnium Ecclesiarum personam descripsit, quam Auitus presbyter homo Hispanus in Latinum vertit, & per Orosium presbyterum Occidentalibus dedit: qui etiam simul reliquias beati Stephani primus Occidenti detulit, vbi ad memorias sancti Martyris innumera miracula facta sunt. De quibus plurima beatus Augustinus in libris de ciuitate Dei memorat. *Exstat tomo. 10. S. Augustini.* *Sigebert. in Chron. an. 418.* *Aug. de ciuit. Dei, lib. 22. c. 8.*

Constantinopoli, natalis S. Hermelli martyris.

F. PRIDIE NONAS AVGVSTI. *4. Aug.*

NATALIS beati Aristarchi, discipuli S. Pauli Apostoli. *Vide lib. de fest. Apost.*

Item Romæ in cryptâ Arenariâ, natale Tertullini martyris, quem beatus Pontifex Stephanus baptizauit, & in albis presbyterum consecrauit: cui inter cetera monita, hoc præcipuè commendauit: Frater, inquit, cura sit tibi diuersorum requirere sanctorum corpora Martyrum. Qui post biduum ordinationis suæ tentus à Marco præfecto, eductus est ad Valerianum Imperatorem. Quem ille extensum mactari fustibus iussit. Cumque impiè cæderetur, clamabat: Gratias ago tibi Domine Iesu Christe, qui me non separasti à domino meo Olympio seruo tuo, qui me præcessit martyrio consummato. Cumque inter cædes hoc diceret, iussit Valerianus lateribus eius ignem supponi. Cumque lætus & constans perseueraret, diceretque: Fac miser, quod facis, celeriùs, vt me de hoc incendio, licet peccatorem, tamen pro eius nomine, Christo offeras sacrificium: iussit Valerianus eleuari eum, & tradi præfecto Sapricio. Qui primò iussit os eius lapidibus conquassari, deinde extendi eum in equuleo, & neruis diutiùs torqueri, deinde ignibus concremari. Cumque perseueranter Spiritus sancti gratiâ roboratus, Christum Dominum fateretur, mandauit hoc factum Valeriano tyranno. Cui Valerianus remandauit, vt datâ sententiâ eius caput abscideretur. Tunc Sapricius depositum de equuleo, iussit duci viâ Latinâ, in secundo miliario, & ibidem decollari. Cuius corpus S. Stephanus pontifex colligens cum clericis, & hymnis redditis Deo, sepeliuit in eodem loco, in cryptâ Arenariâ, secundo Kal Augusti. Vbi concursus solemnis fit II. Nonas Augusti. *De hoc in vitâ Stephani Papæ. 2. Aug.*

Apud Lugdunum, aduentus corporis sancti Iusti Episcopi de eremo. Qui cùm aliquot annis in eremo Angelis proximam egisset vitam, & dignus adesset finis tantis laboribus, regnum scandens cælorum, beato lucro promeruit. Cuius sanctum corpusculum, venerabilium ciuium Lugduni vrbis cura requisitum, à remotis terræ partibus cum alacritate & religione reportauit, atque in vrbe sacerdotij sui sepeliuit.

5. Aug.

G. NONIS AVGVSTI.

APVD Prouinciam Rhætiæ, ciuitate Augustanâ, natalis sanctæ Afræ martyris. Quæ cùm esset pagana & meretrix, per doctrinam sancti Narcissi Episcopi ad fidem conuersa, & cum omni domo suâ baptizata, pro confessione Domini igni tradita est.

Greg. Tur. de glo. CC. cap. 79. Augustoduni, natalis sancti Cassiani Episcopi.

6. Aug.

A. VIII. IDVS AVGVSTI.

De his in vitâ sancti Laurentij, 10. Aug. ROMAE viâ Appiâ in cœmeterio Callisti, natale S. Sixti Episcopi & martyris. Et in cœmeterio Prætextati, sanctorum Felicissimi & Agapiti, diaconorum eiusdem, sub Decio Imperatore, Valeriano præfecto: qui tenuit beatissimum senem Sixtum Episcopum Romanum cum omni clero suo, & reclusit eos in custodiâ publicâ, & fuerunt ibi clausi multis diebus. Factum est autem, vt Decius Cæsar & Valerianus præfectus iuberent sibi beatum Sixtum Episcopum, cum clero suo pręsentari noctu intra ciuitatem in Tellude. Cui Decius Cæsar dixit: Scis cur tentus, & conuentione publicâ nobis præsentatus es? Respondit Sixtus: Scio, & benè scio. Decius dixit: Ergo si scis, fac vt vniuersi sciant, & tu viuas, & clerus tuus augeatur. Beatus Sixtus respondit: Verè feci & facio, vt clerus meus augeatur. Cui Decius: Ergo sacrifica diis immortalibus, & esto princeps sacerdotum. Ad hoc sanctus Episcopus: Ego semper sacrificaui, & sacrifico Deo Patri omnipotenti, & Domino Iesu Christo Filio eius, & Spiritui sancto, hostiam puram & immaculatam. Tunc ex præcepto Decij duxerunt eum milites ad templum Martis, vt sacrificiis coinquinaretur. Sed contemnentem sacrificare recluserunt eum in custodiâ priuatâ, cum duobus diaconibus Felicissimo & Agapito. Cumque duceretur, his verbis beatus eum Laurentius archidiaconus cœpit compellare: Quò progrederis sine filio pater? Quò sacerdos sancte sine diacono properas? Tu numquam sine ministro sacrificium offerre consueueras. Quid in me ergo displicuit tibi pater? Num degenerem probasti? Experire certè vtrùm idoneum ministrum elegeris. Cui commisisti Dominici sanguinis consecrationem, cui consummandorum consortium Sacramentorum credidisti, huic sanguinis tui consortium negas? Vide ne periclitetur iudicium tuum, dum fortitudo laudatur. Abiectio discipuli, detrimentum magistri est. Quid quòd illustriùs præstantes viri discipulorum certaminibus, quàm
Gen. 22. suis vincunt? Denique Abraham filium obtulit, Petrus Stephanum præmisit. Et tu pater ostende in filio virtutem tuam, offer quem erudisti, vt securus iudicij tui comitatu nobili peruenias ad coronam. Tunc beatus Sixtus ait: Non ego te derelinquo fili, nec desero, sed maiora tibi debentur certamina. Nos quasi senes leuioris pugnæ cursum recipimus, te quasi iuuenem gloriosior manet de tyranno triumphus. Mox venies, flere desiste, post triduum me sequeris. Inter Sacerdotem & Leuitam hic medius numerus decet. Non erat tuum sub magistro vincere, quasi adiutorem quæreres. Quid consortium passionis meæ ex-
4. Reg. 2. petis? Totam tibi hereditatem dimitto. Quid præsentiam meam requiris? Elias Eliseum reliquit, & virtutem non abstulit. Et dixit beatus Sixtus ad beatum Laurentium: Accipe facultates Ecclesiæ vel thesauros, & diuide pauperibus quibus tibi videbitur. Acceptâ potestate beatus Laurentius cœpit per regiones curiosè quærere, vbicumque sancti clerici vel pauperes essent absconsi, & portans thesauros, prout cuique opus erat, ministrabat. Igitur post hoc B. Sixtus reducitur in Telludem, vt audiretur, & cum eo diaconi Felicissimus & Agapitus. Et sedente Decio ac Valeriano, præsentatus est beatus Sixtus. Ad quem Decius iracundiâ plenus: Nos, inquit, consulimus senectuti tuæ, audi præcepta nostra, & sacrifica. Respondit beatus Sixtus: Miser tu tibi consule, & noli blasphe-

blaſphemare, ſed age pœnitentiam de ſanguine Sanctorum, quem effudiſti. Tunc monente Valeriano, iuſſit Decius, vt ducerentur ad templum Martis, & ſi nollent ſacrificare, in eodem loco capite truncarentur. Educti ergo foras murum portæ Appiæ, dixit beatus Sixtus ad templum Martis: Deſtruat te Chriſtus Filius Dei viui. Cumque reſpondiſſent omnes Chriſtiani, Amen, ſubitò cecidit aliqua pars templi, & comminuta eſt. Tunc beatus Laurentius cœpit clamare: Non me derelinquas Pater ſancte, quia theſauros tuos iam expendi, quos tradidiſti mihi. Milites autem audientes de theſauris, tenuerunt beatum Laurentium Archidiaconum: ſanctos verò Sixtum, Feliciſſimum, & Agapitum duxerunt in cliuum Martis ante templum, & ibi decollati ſunt octauo Idus Auguſti. Noctu autem venerunt clerici, & maxima pars Chriſtianorum, & collegerunt corpora Sanctorum, & ſepelierunt beatum Sixtum in cryptâ in cœmeterio Calliſti in eâdem viâ. Sanctos verò Feliciſſimum & Agapitum martyres ſepelierunt in cœmeterio Prætextati. Decollati autem ſunt cum eis & alij quatuor, vt in geſtis Pontificalibus legitur, Ianuarius, Magnus, Vincentius, & Stephanus ſubdiaconi. Paſſus & cum eis beatus Quartus, vt ſcribit beatus Cyprianus. *Cypr. ep. 82* Hic beatus Sixtus apud Athenas natus, & doctus, priùs quidem philoſophus, poſteà Chriſti diſcipulus fuit. Sedit in Epiſcopatu anno vno, menſibus decem, diebus vigintitribus.

Eodem die in Hiſpaniis, ciuitate Compluto, ſanctorum Iuſti & Paſtoris fratrum. *Eulogius lib. 2. c. 11.* Qui cùm adhuc pueri litteris imbuerentur, proiectis in ſcholâ tabulis, ſponte ad martyrium cucurrerunt: & mox à Daciano teneri iuſſi, cùm ſe mutuis exhortationibus conſtantiſſimè roborarent, extra ciuitatem producti, & in Campo laudabili, à carnificibus iugulati ſunt. Vbi etiam in baſilicâ ſui nominis quieſcunt.

B. VII. IDVS AVGVSTI. *7. Aug.*

APVD Tuſciam, ciuitate Aretio, natalis ſancti Donati Epiſcopi & martyris: *Greg. dial. lib. 1. c. 7.* qui nutritus à ſancto Pigmenio presbytero, in titulo beati Paſtoris eruditus eſt, non ſolùm in diuinis, verùm in humanis litteris ſufficientiſſimè. Cum quo & Iulianus creuit, & Subdiaconus ordinatus, reiecto poſtmodum gradu inutilis factus, ad Imperium adſpirauit. Quo tempore beatum Pigmenium Romæ in cuſtodiâ mancipauit, & ſanctos patrem & matrem Donati gladio occidit. Donatus verò Lector fugâ petiit ciuitatem Aretium, & habitauit cum Hilarino glorioſiſſimo monacho, ſeruiens Deo continuis orationibus & ieiuniis. Factum eſt vt mulier nomine Surana gentilis & pagana, capta oculis, & corde verè cæca, cum vnico filio ſuo Herculeo nomine cellam beati Hilarini, cum quo beatus vir habitabat, requireret: quam fide Chriſti inſtructam, ad beatum Satyrum Epiſcopum Hilarinus & Donatus perduxerunt. Qui fidem ipſius vt accepit, gratias Deo agens, indixit ei ieiunium, vt humiliaretur in cilicio & cinere. Et ſic deinde catechizauit eam, & baptizauit tam ipſam quàm filium eius. Et mox aperti ſunt oculi Suranæ, cœpitque clamare: Verè Deus Chriſtus eſt, qui illuminauit oculos meos. Quod factum audiens Apronianus, non multò pòſt attulit filium ſuum dæmoniacum ad beatum Donatum. Quo orante ſimul cum Satyro Epiſcopo & Hilarino, expulſus dæmon puerum ſanum reliquit. Sed & non longo tempore pòſt vir quidam Euſtaſius, rector Tuſciæ, & exactor fiſci, dum occupatus alibi teneretur, ſuperuenientibus hoſtibus, vxor ipſius Euphroſyna pecuniam fiſci abſcondit, & paucis diebus ſuccedentibus, abſente adhuc viro, defungitur. Rediens autem poſtmodum vir eius, inuenit vxorem ſuam mortuam, & pecuniam fiſci ſibi celari. Quâ de re non parùm triſtis, ſimul pro requiſitâ pecuniâ, cùm etiam à principibus curiæ ſupplicia ipſi meditarétur,

fugiens

fugiens idem Eustasius, venit ad beatum Satyrum & Donatum, & indicauit eis anxietatem animi sui. Stans itaque Donatus super sepulcrum vxoris ipsius, voce magnâ clamauit: Euphrosyna, per Christum crucifixum te coniuro, vt dicas nobis quid factum sit de pecuniâ fisci, quia vir tuus pro eâ ab exactoribus valdè affligitur. Quæ mox de sepulcro respondit, In ingressu domus suffossa latet pecunia, quam quæritis. Recepta igitur est pecunia, liberato Eustasio ab impositione calumniæ. Verùm recepto beato Satyro cum patribus suis, eius loco sacerdotium beatus Donatus suscepit. Cumque die quadam Missas celebrasset populo, & de corpore Christi ac sanguine ipsius populus venerabiliter recrearetur: diaconus quidam nomine Antimus tradebat sacrum sanguinem Christi, & subitò paganorum impulsu cecidit, & sanctum calicem comminuit. Vnde valdè tristis tam ipse quàm populus Christi efficitur. Cuius tristitiam Dominus per beatum ilicò Donatum releuauit. Nam collecta sunt fragmenta Dominici calicis, & beato viro allata. Quæ flens ille suscipiens, oratione factâ, vas in pristinam formam restaurauit. Quo signo perculsi pagani, simul cum Christianis Deitatem Christi confessi sunt, ac circiter septuagintanouem animæ in Christum credentes per Baptismũ saluatę sunt. Multis ergo signis Dominus glorificans Sanctum suum, ad coronam martyrij prouexit. Denique tentus tempore Iuliani Imperatoris à Quadratiano Augustali, simul & cum eo Hilarinus vir Dei, iubetur idolis sacrificare. Cui fideliter reluctanti, iussit Quadratianus os lapidibus contundi: Hilarinum verò monachum in conspectu eius tam diu fustibus cædi, donec spiritum emitteret: deinde beatum Donatum in custodiâ recludi. Vbi cùm innumera miracula Dominus per seruum suum operaretur, misit Quadratianus, & gladio percussit, VII. Idus Augusti. Cuius corpus Christiani iuxta ciuitatem cum veneratione sepelierunt. Martyris verò Hilarini ossa in Ostiâ ciuitate tumulata seruantur.

Romæ, S S. martyrum Petri, Iulianæ cum aliis decem & octo.

al. Fausti, Apud Mediolanum, S. Faustini, tempore Aurelij Commodi martyrizati.

8. Aug. C. VI. IDVS AVGVSTI.

* Translatio de Cyriaco & sociis eius habetur in gestis Marcelli Papæ 16. Ian.

ROMAE viâ Ostiensi, miliario septimo, * natale S. Cyriaci martyris. Postquam Maximinus Augustus iussit, vt omnes, qui erant in custodiâ, vnà cum Cyriaco diacono capite truncarentur, & promiscui sexus numero viginti & vnus decollati viâ Salariâ intra thermas Salustij foras muros essent, eorum corpora collegit noctu Ioannes presbyter, & sepeliuit in eâdem viâ sub die septimo Kalendarum Aprilium. Post dies verò octo, veniens B. Marcellus Episcopus cum Lucinâ matronâ Christianissimâ, corpora Sanctorum condiuit cum aromatibus & linteaminibus, deinde sustulit ea, & transtulit in prædium suum viâ Ostiensi, miliario ab vrbe Româ septimo: & manu suâ recondidit in sarcophagis lapideis, cum quibus & B. Cyriacum, octauo die mensis Augusti. Carpasius verò vicarius petiit domum beati Cyriaci, quam donauerat ei Diocletianus Augustus: & eam statim Maximinus Augustus concessit. Et ingressus in eam inuenit locum vbi S. Cyriacus fontem ædificauerat, quem consecrauerat S. Marcellus Episcopus, vbi venientes ad fidem baptizabat S. Cyriacus. In quo loco Carpasius balneum sibi statuit. Et dum lauissent & epulas exhibuissent Carpasius & nouemdecim pariter cum ipso, ac deriderent fidem Christianam, subitò ceciderunt, & mortui sunt. Beatorum autem Martyrum passiones, id est Cyriaci, Largi, & Smaragdi, suis locis in præsenti Kalendario notatæ sunt XVII. Kalendas Aprilis sub Maximino Augusto & Carpasio vicario.

Apud Viennam, Galliæ vrbem, natalis sancti Seueri presbyteri & confessoris: qui, vt eius gesta testantur, natione Indus, fide Christi feruens, causâ Euangelij

gelij prædicandi, laboriosissimâ peregrinatione susceptâ, etiam ad præfatam vrbem deueniens, ingentem paganorum multitudinem verbo & miraculis ad fidem Christi conuertit. Dumque in pace quieuisset, conditus in basilicâ S. Stephani, signis clarus, mirâ fidelium veneratione colitur.

D. V. IDVS AVGVSTI. 9. Aug.

VIGILIA sancti Laurentij.

Eodem die, Romæ, sancti Romani militis, qui in confessione sancti Laurentij compunctus petiit ab eo baptizari: & mox iubente Decio, cum fustibus exhibitus ac decollatus est. De hoc in vitâ sancti Laurentij, 10. Aug.

E. IIII. IDVS AVGVSTI. 10. Aug.

ROMAE, natale sancti Laurentij Archidiaconi & martyris sub Decio. Cui beatus Sixtus omnes facultates Ecclesiæ & thesauros, pergens ad coronam martyrij, tradidit. Hic veniens in Cælium montem, vbi erat quædam vidua, in viduitate trigintaduos annos habens, in cuius domo multi Christiani, & Presbyteri, & Clerici absconsi manebant, tulit vestes & thesauros Ecclesiæ, & cœpit erogare, & pedes omnium Christianorum lauare. Ad cuius pedes Cyriaca vidua cadens, Per Christum, inquit, te coniuro, vt manus tuas ponas super caput meum, quia multas infirmitates capitis patior. Beatus Laurentius facto signo Crucis, posuit manus super caput viduæ, & linteum, de quo extergebat pedes Sanctorum. Transiens autem in vicum, qui dicitur Canarius, inuenit multos Christianos in domo Narcissi Christiani congregatos, & lauit pedes omnium, & dedit eis de thesauro. Erat in eâdem domo homo cæcus, nomine Crescentio, qui cœpit rogare beatum Diaconem, vt poneret manum suam super oculos eius. Tunc beatus Laurentius lacrymans dixit: Dominus noster Iesus Christus, qui aperuit oculos cæci nati, ipse te illuminet: & facto signo Crucis, aperti sunt ocu- Ioan. 9.
li eius. Cùm iam ergo duceretur beatus Sixtus cum duobus Diaconibus, vt martyrium suum consummaret, & beatus Laurentius clamaret adueniens, Non me derelinquas Pater sancte, quia thesauros tuos iam expendi, quos tradidisti mihi, tentus est à militibus, & traditus Parthenio tribuno. Qui nuntiauit Decio, quòd Laurentius, qui haberet thesauros reconditos, Archidiaconus Sixti in custodiâ teneretur. Qui gauisus, fecit eum sibi præsentari, & auditum, tradidit Valeriano præfecto: qui & ipse dedit eum in custodiam cuidam Hippolyto: & Hippolytus reclusit eum cum multis. Erat autem ibi homo, Lucillus nomine, cæcus, ad quem sanctus Laurentius: Crede, inquit, in Filium Dei Dominum nostrum Iesum Christum, & baptizare, & illuminabit te. Respondit Lucillus: Ego semper desideraui baptizari in nomine Domini Iesu Christi. Tunc beatus Laurentius catechizauit eum, & acceptâ aquâ baptizauit, & illuminati sunt oculi eius. Hoc factum audientes multi cæci, veniebant ad beatum Laurentium, & ponebat manum suam super oculos eorum, & illuminabantur. Videns hoc Hippolytus, credidit, & catechizatus atque baptizatus est. Itaque ex mandato adductus est beatus Laurentius ante conspectum Valeriani. qui dixit beato Laurentio: Iam depone pertinaciam, & da thesauros, quos apud te cognouimus esse reconditos. Cui sanctus Laurentius: Da mihi inducias biduo aut triduo, & proferam tibi thesauros. Ab eâdem die cœpit colligere cæcos, & claudos, debiles & pauperes, & abscondit eos in domo Hippolyti. Valerianus autem nuntiauerat Decio, quia promisisset, datis sibi induciis Laurentius thesauros. Completis igitur tribus diebus, præsentauit se in palatio Salustiano. Et dixit ei Decius: Vbi sunt thesauri, quos pollicitus es præsentare? Beatus Laurentius collectam multitudinem pauperum introduxit in palatium, & voce magnâ dixit: Ecce isti sunt thesauri æterni, qui numquam diminuuntur, nec decrescunt: qui

qui in singulis aspergitur, & in omnibus inuenitur. Valerianus præfectus dixit: Quid varias per multa? Sacrifica diis, & obliuiscere artes magicas, in quibus confidis. Cui cùm dixisset beatus Laurentius; Quare vos coarctat diabolus, vt Christianis dicatis, Sacrificate dæmoniis? Decius iratus iussit eum exspoliari, & cædi cum scorpionibus. Qui cùm cæderetur, dicebat: Ego quidem gratias ago Deo meo, qui me dignatus est coniungere seruis suis: tu miser torqueris insaniâ tuâ, & furore tuo. Tunc Decius, Leuate (inquit) eum, & date ante conspectum eius omne genus tormentorum. Et allatæ sunt laminæ ferreæ, & lecti, & plumbati, & cardi. Pòst vinctus catenis ductus est beatus Laurentius in palatium Tiberij, vt ibi gestis audiretur. Et sedit Decius pro tribunali in basilicâ Iouis. Et præsentato Laurentio cùm dixisset, Sacrifica diis, & noli confidere in thesauris, quos habes absconditos: beatus Laurentius liberè respondit: Verè & confido, & securus sum de thesauris meis. Vnde iracundiâ plenus Decius, iussit eum nudum fustibus cædi. Qui cùm cæderetur, clamabat ad Cæsarem: Ecce miser vel modò cognosce, quia triumpho de thesauris Christi, & non sentio tormenta tua. Adhuc Decius fustes augere, & dare ad latera eius laminas ferreas ardentes iubet. Beatus verò Laurentius dixit: Domine Iesu Christe, Deus de Deo, miserere mihi seruo tuo: quia accusatus non negaui; interrogatus, te Dominum Iesum Christum confessus sum. Et cùm diutissimè cum plumbatis cæderetur, dixit: Domine Iesu Christe, qui pro nostrâ salute dignatus es formam serui accipere, vt nos à seruitio dæmonum liberares, accipe spiritum meum. Et audita est vox: Adhuc multa certamina tibi debentur. Porrò extensus in catastâ, & scorpionibus grauissimè cæsus est: qui subridens, & gratias agens, dicebat: Benedictus es Domine Deus Pater Domini nostri Iesu Christi, qui nobis donasti misericordiam, quam meriti non sumus. Sed tu Domine, propter tuam pietatem da nobis gratiam, vt cognoscant omnes circumstantes, quia tu consolaris seruos tuos. Tunc vnus ex militibus nomine Romanus credidit Domino Iesu Christo, & dixit beato Laurentio: Video ante te hominem pulcherrimum stantem cum linteo, & extergentem membra tua: adiuro te per Christum qui tibi misit Angelum suum, ne me derelinquas. Leuatus igitur beatus Martyr de catastâ & solutus, redditus est Hippolyto tantùm in palatio. Veniens autem Romanus afferens aquam, misit se ad pedes beati Laurentij vt baptizaretur: qui benedictâ aquâ, baptizauit eum. Quod factum audiens Decius, iussit eum sibi exhiberi cum fustibus. Non interrogatus cœpit clamare, Christianus sum. Et iubente Decio eductus foras muros portæ Salariæ, decollatus est quinto Idus Augusti. Cuius corpus noctu collegit Iustinus presbyter, & sepeliuit in cryptâ in agro Verano. Decius autem Cæsar pergit noctu ad thermas iuxta palatium Salustij: & exhibitus est ei iterùm sanctus Laurentius, & allata sunt omnia genera tormentorum; plumbatæ, fustes, laminæ, vngues, lecti, batuli; & dixit beato Martyri: Iam depone perfidiam artis magicæ, & dic nobis generositatem tuam. Cui beatus Laurentius: Quantum ad genus, Hispanus sum, eruditus ac nutritus Romæ, & à cunabulis Christianus, eruditus omnem legem sanctam & diuinam. Et Decius: Sacrifica diis; nam nox ista expendetur in te cum suppliciis. Mea, inquit Laurentius, nox obscurum non habet, sed omnia in luce clarescunt. Et cùm cæderetur lapidibus os eius, ridebat, & confortabatur, ac dicebat: Gratias tibi ago Christe, quia tu es Deus omnium rerum. Allatus est autem lectus cum tribus costis: & exspoliatus B. Laurentius vestimentis suis, extentus est in cratem ferream: & allati sunt batuli cum prunis, & miserunt sub cratem ferream. Qui cùm furcis ferreis coarctaretur desuper, dixit Decio: Ego me obtuli sacrificium Deo in odoré suauitatis: quia sacrificium Deo est spiritus cõtribulatus.

Cami-

Carnifices tamen vrgentes ministrabant, carbones mittentes subter cratem, & desuper comprimentes eum furcis ferreis. Sanctus Laurentius dixit: Disce miser, quanta est virtus Dei mei. Nam carbones tui mihi refrigerium præstant, tibi æternum supplicium: quia ipse Dominus nouit, quòd accusatus non negaui, interrogatus Christum confessus sum, assatus gratias ago. Et vultu pulcherrimo dicebat: Gratias tibi ago Domine Iesu Christe, qui me confortare dignatus es. Et eleuans oculos suos in Decium, dixit: Ecce miser, assasti vnam partem, regyra aliam & manduca. Gratias igitur agens & glorificans Deum, dixit: Gratias tibi ago Domine Iesu Christe, quia ianuas tuas ingredi merui: & emisit spiritum. Manè autem primo adhuc crepusculo, rapuit corpus eius Hippolytus, & condìuit cum linteis & aromatibus: & hoc factum mandauit Iustino presbytero. Tunc beatus Iustinus & Hippolytus plorantes, & multùm tristes, tulerunt corpus beati Martyris, & venerunt in viâ Tiburtinâ, in prædium matronæ viduę Cyriacę in agro Verano, ad quam ipse Martyr fuerat noctu, cui & linteum dedit, vnde pedes Sanctorum extersserat, & illud ibi iam horâ vespertinâ sepelierunt, IV. Idus Augusti. Et ieiunauerunt agentes vigilias noctis triduo, cum multitudine Christianorum. Beatus autem Iustinus presbyter obtulit sacrificium laudis, & participati sunt omnes.

Eodem die Romæ, Militum CLXV. Tunc passi sunt Claudius, Seuerus, Crescentio & Romanus, ipso die quo beatus Laurentius, post tertium diem passionis sancti Sixti.

F. III. IDVS AVGVSTI. 11. Aug.

ROMAE, inter duas lauros, natalis sancti Tiburtij martyris, filij Chromatij Vrbis præfecti, quem erudierunt in fide B. Sebastianus & S. Tranquillinus, ac gloriosus presbyter Polycarpus, qui ipsum sacro fonte Baptismatis innouauit, & familiam eius promiscui sexus mille quadringentos cum eo pariter baptizauit. Huius etenim filius Tiburtius, cùm propter immanitatem persecutionis isdem pater eius & ingens multitudo Christianorum cum illo in Campaniam ex consilio Pontificis Caij perrexisset, amore martyrij flagrans resedit in vrbe Româ. Et cùm ieiuniis & orationibus ibi cum beato Caio Papâ occuparetur, quâdam die transiens occurrit homini qui de alto lapsus fuerat, & ita caput & omnia membra quassauerat, vt de solâ sepulturâ eius ageretur. Iuxta quem ipse accessit, & cœpit dicere super vulnera eius lentè orationem Dominicam & Symbolum: & ita factus est homo solidatis membris incolumis, quasi nihil mali contigisset ei. Tunc apprehendens parentes eius, segregauit eos à turbis, & indicauit eis virtutem nominis Christi. Et videns animum eorum fixum fortiter in timore Domini, perduxit eos ad Caium Papam. Qui iuuenem sanatum Deo gratias referentem, & parentes eius pariter baptizauit. Intereà dum procella persecutionis grauiter inundaret, iunxit se quidam simulatâ fide beato Caio. Porrò hic apostata extiterat, & erat fraudulentus in omni sermone, & callidus in omni commissu. Qui dum à beato Tiburtio viro scholasticissimo, & nobili & sancto, frequenter argueretur, quòd capillos super apicem frontis tonsoris arte cóponeret, & quòd assiduè pasceret, & ludendo pranderet, quòd libentiùs feminarum se adspectibus daret, quòd à ieiuniis & orationibus se tolleret, quòd somno deditus non interesset peruigil in hymnis Dei: dum, inquam, pro his à beato Tiburtio acriùs argueretur, simulabat se æquanimiter monitionem accipere, & egit arte quatenus orantem sanctum Tiburtium pagani comprehenderent, in quâ comprehensione seipsum fecit teneri, & simul duci ad secretarium Iudicis. At vbi introducti sunt, Fabianus dixit ad eum, qui se arte tradiderat: Quis diceris? Ille respondit: Torquatus. Quid profiteris? Christianus sum, inquit.

De his in gestis sancti Sebastiani 20. Ian.

inquit. Fabianus dixit: Ignoras quòd iusserunt inuictissimi Principes, vt qui sacrificare diis noluerint, diuersis suppliciis macerentur? Torquatus ait: Hic magister meus est, & ipse me semper docuit: quod hunc videro facere, necesse est vt hoc faciam. Fabianus conuersus ad Tiburtium ait: Audisti quid Torquatus asserit? Sanctus Tiburtius respondit: Torquatus diu est quòd se Christianum esse mentitur; virtus enim ipsa nominis sancti, grauiter fert & molestè, suum nomen non à suis moribus vsurpari. Reuerà enim, vir illustrissime, hoc Christianum vocabulum diuinæ virtutis est, sectatorum scilicet Christi, qui verè philosophati sunt, qui verè Christiani dicti sunt, qui ad obterendas libidines fortiter militarunt. Ne credas, vir illustrissime, hunc esse Christianum, qui in lenocinio sui molliendo capitis * fibras omittit, qui tonsorem diligit, qui in scapulis molliter gestit, qui fluxum gressum improbo nisu distendit, qui viros negligenter agit, feminas diligentiùs intuetur. Numquam tales pestes Christus dignatus est habere seruos. Verùm hic quoniam me se imitaturum asserit, hîc in tuo conspectu probabis eum mentitum. Hic enim qualis semper fuerit, nunc euidenter ostendet. Fabianus dixit: Consultiùs facies, si saluti tuæ consulens, Principum decreta non contemnas. Tiburtius respondit: Ego saluti meæ meliùs non consulo, quàm vt deos deasq; contemnens, vnum Deum Iesum Christum confitear. Torquatus adiecit: Non solùm ipse Christianus crudelis est, verùm etiam multis persuadet & decipit, ac cum suis sociis, cum quibus magicas artes exercet, diu noctuque incantationibus occupatur. Sanctus Tiburtius dixit: *Falsus testis non erit impunitus*: iste quem vides, vir illustrissime, malitiæ suæ curis æstuans, ad nihil aliud Christianis est iunctus, nisi vt cogitaret, quomodo se nobis quasi Christianum ostenderet, & quomodo aliis se fidelissimum mentiretur. Reprehendebam tamen in eo Cyclopæam edacitatẽ, emersum vino putorem, & sepultam diuini nominis sanctitatem. Ebrius patiebatur sitim, & esuriem vomens, nec vt Christianus, sed vt Antonianus quondam ille conuiua, manducabat, bibebat, vomebat: & nunc Christianos arguit, Christianos accusat, in nos mitem Iudicem incitat, gladium nolenti Iudici porrigit, & vt dæmoniis ceruices nostras inclinemus, hortatur. Videmus votum tuum, videmus cruenta consilia, & sceleratâ arte verborum venena tui pectoris intuemur. Accingere nunc ô sceleratissime, vtere carnificis officio, vendica tibi & ipsius Iudicis vocẽ, applica eculeos, appende Christianos, damna, percute, incende, benè nos accipis. Si exilium minaris; hoc philosophantibus totus est mundus. Si supplicium; euadimus mundi carcerem. Si ignes; maiora his incendia in cupiditatibus vincimus. Decerne quidquid libet. Omnis nobis vilis est pœna, vbi pura comes est conscientia. Post hæc Fabianus, cùm verissimè iuuenis sanctissimus Christum confiteretur, iussit ante pedes eius carbones ardentes effundi, dicens ad eum: Elige tibi vnum de duobus, aut thura in istis carbonibus adijce, aut pedibus super eos nudis incede. Ille autem faciens signum crucis constanter super eos nudâ ingressus est plantâ, & cœpit dicere: Depone infidelitatem, & disce quia hic solus est Deus, quem confitemur creaturis omnibus dominari: nam mihi in nomine Domini mei Iesu Christi videtur, quòd super roseos flores ingrediar, quia creatura ipsa Creatoris famulatur imperio. Cui Fabianus: Quis ignorat artem magicam vos docuisse Christum vestrum? Obmutesce infelix, exclamat Tiburtius, & noli auribus meis hanc iniuriam facere, vt audiam te rabido ore latrantem mellifluum nomen & sanctum nominare. Iratus Fabianus dictauit sententiam, vt gladio animaduerteretur. Ductus autem in viâ Lauicanâ tertio miliario ab Vrbe, vno ictu gladij percussus abscessit. In eodem autem loco à quodam parente Christiano sepultus est III. Idus Augusti.

Eodem

* al. vibras committit, *vulgo*, fimbrias admittit,

Prou. 19.

Eodem die Romæ, natale sanctæ Susannæ virginis & martyris, sub Diocletiano & Maximiano Augustis, iudice Macedonio. Fuit autem filia gloriosi presbyteri & martyris Gabinij, fratris Gaij Episcopi & martyris, nobili satis orta progenie, quam pater nutriuerat, & diuinis litteris imbuerat. Audiens itaque Diocletianus de puellâ, quòd pulchritudine & sapiẽtiâ præcelleret, misit ad Gabinium quemdam qui erat ex genere eius consobrinum suum, nomine Claudium, & petiuit eam Augusto Maximino filio suo in coniugem. Veniens denique Gabinius ad filiam suam Susannam, rogauit interesse Gaium Episcopum vrbis, auunculũ eius, & narrauit eis quomodo Diocletianus Augustus direxisset Claudium consobrinum eorum, vt Susannam suo filio Maximino in coniugem peteret. Quæ Spiritu sancto corroborata, coniugium huiusmodi respuit. Et respondens patri & auunculo, dixit: Pater, scio quia de ore tuo sum erudita, vt castitatem studeam seruare, & pudicitiam Domino Iesu Christo exhibere: in eius ergo timore iam constituta, numquam coinquinabor virili commixtione, sed cui me semel tradidisti, ipsi seruio, & in ipso confido. Ipse enim nouit conscientiam meam. Proinde Claudius ipse respondens ei, & aperiens votum Diocletiani, cùm nullo modo eius animum potuisset inclinare, vt coniungeretur Maximino filio eius, sed insuper eruditus & instructus in viâ Dei à beatis Gaio & Gabinio, pœnitentiam de sanguine Sanctorum, quem effuderat, poposcisset, baptizatus est vnà cum vxore suâ nomine Præpedignâ, & filiis Alexandro & Cutiâ, & intantùm in fide conualuit, vt omnes facultates suas venderet, & pauperibus Christianis erogaret: & quoscumque adire poterat, qui in custodiâ tenebantur, victu & vestimentis releuabat, mittens se ad pedes singulorum, atque orationis gratiam ab eis tantùm exoptans. Intereà dum post mensem vnum & dies sexdecim requiritur à Diocletiano, & responsum est ei quòd ægritudine teneretur, misitque fratrem eius ad eum nomine Maximum, comitem rei priuatæ, vt visitaret eum, & ageret cum illo de puellâ Susannâ. Veniens igitur Maximus inuenit Claudium in cilicio orantem, & obstupuit: cumque rem pro quâ venerat per ordinem enarrasset, perduxit eum Claudius ad domum B. Gabinij, & diligenter ei beatus Gabinius & sanctus Gaius viam Domini exposuerunt. Vnde compunctus credidit Maximus, & baptizatus est. Ab eâdem verò die cœpit facultatem suam vendere per quemdam amicum suum nomine Thrasonem Christianissimũ togatum, qui occultus Christianus erat, quem ante multos annos B. Gaius baptizauerat. Qui circumiens nocturnis horis vicos & carceres, pauperibus Christianis necessaria ministrabat, & gesta eorũ colligebat, memoriasque exornabat. Post dies XV. nota facta sunt omnia Diocletiano, & misit Iulium, qui Claudium, & Maximum, Præpedignam, & Alexandrum atque Cutiam puniret: Gabinium verò & Susannam vinculis cõstringeret. Et post dies LV. iussit Diocletianus vt beata Susanna adduceretur ad Serenam vxorem suam, quæ occultè Christiana erat. Cùm itaque hymnis & orationibus cum eâ vacaret, & die noctuque in laude Dei psalmos recineret, nuntiatum est hoc Diocletiano. Tunc idem dixit Maximino filio suo, vt reuocaretur Susanna ad patris sui Gabinij domũ, & ibi abuteretur eâ, vt ipsi liberet. Ipsâ verò nocte postquam reuocata est, ingressus Maximinus in domũ, vbi orabat Susanna, vidit nimiam claritatem super ipsam, & extimuit, & cursim rediit ad palatium. Diocletianus verò hoc arti magicæ deputans, misit Macedonium, qui eam constringeret infra domũ eius, vt sacrificaret. Qui dum vellet eam flectere, vt diis immolaret, expolians eam cœpit fustibus cædere. Beata verò Susanna dicebat: Gloria tibi Domine. Sicq; beata virgo permanens in confessione Domini, gladio percussa est intra domum suam, & spiritum incontaminatum Deo reddidit. Eius corpus collegit

Serena Augusta noctu, & manibus suis cum linteaminibus & aromatibus ornauit, & posuit iuxta corpora Sanctorum in cœmeterio Alexandri in arenario, in cryptâ, iuxta sanctum Alexandrum, tertio Idus Augusti. Sanguinem verò Martyris, qui effusus fuerat in loco domus suæ, velamine detersit, & posuit in capsâ argenteâ in palatio suo, vbi die noctuque furtiuis orationibus semetipsam Domino effundebat. Passa est autem tertio Idus Augusti.

12. Aug. G. PRIDIE IDVS AVGVSTI.

IN Siciliâ, ciuitate Catanensi, natale sancti Eupli diaconi, Diocletiano & Maximiano Augustis. Cùm enim esset extra velum secretarij beatus Euplus, Christianum se confessus, intromissus est, iubente Caluisiano consulari, in auditorium. Et cùm ibi fidem suam profiteretur, Caluisianus dixit: Torqueatur Euplus, quousque confiteatur deos veros omnipotentes, Martem, Apollinem, & Asclepium. Beatus Euplus respondit: Benè dixisti Caluisiane, vt adorarem Trinitatem inseparabilem, vnum Deum. Audiens Caluisianus, putauit eum de diis suis dixisse, & gaudio repletus, ait: Ergo sacrifica. Cui beatus Martyr: Ego sacrifico & immolo me ipsum Patri & Filio & Spiritui sancto. Audiens hoc impius Iudex, commotus irâ, iussit eum ampliùs torqueri. Et vltimò dedit sententiam, dicens: Iubemus Euplum iusto iudicio nostro gladio interfici. Beatus verò Euplus gratias egit Domino nostro Iesu Christo. Et cùm duceretur, repletus Spiritu sancto canebat: Magna est gloria tua Domine in seruis tuis, quos ad te vocare dignatus es. Flectens itaque genua sua, finitâ oratione parauit ceruicem, & decollatus est quarto Idus Augusti. Sepultum est corpus eius conditum aromatibus, in loco venerabili Catanensis ciuitatis, II. Idus Augusti.

De his in vitâ sanctæ Afræ 5. August. Eodem die, sanctæ Hilariæ, matris sanctæ Afræ martyris, quæ cùm ad sepulcrum illius excubaret, ibidem pro fide Christi à persecutoribus igni tradita est cum Dignâ, & Eumeniâ, & Euprepiâ, quæ fuerant puellæ sanctæ Afræ.

In Syriâ, natalis sanctorum Macarij & Iuliani.

13. Aug. A. IDIBVS AVGVSTI.

De hoc in gestis sancti Laurentij 10. August. ROMAE, S. Hippolyti martyris, sub Decio Imperatore, Valeriano præfecto. Hunc beatum Hippolytum vicarium sanctus Laurentius, cùm apud eum esset in custodiâ, baptizauit. Qui de sanctis exequiis Martyris, post tertium diem ad domum suam rediens, dedit pacem omnibus seruis suis & ancillis, & communicauit de sacrificio altaris beati Laurentij martyris. Et positâ mensâ, priusquam cibum sumeret, venerunt milites & tenuerunt, & perduxerunt ad Decium. Quem vt vidit, subridens dixit ei: Numquid & tu magus effectus es, quia corpus Laurentij abstulisse diceris? Sanctus Hippolytus respondit: Hoc feci non quasi magus, sed quasi Christianus. Decius furore repletus, iussit, vt cum lapidibus os eius contunderetur. Et expoliauit eum veste quâ induebatur habitu Christiano, & dixit ei: Sacrifica, & viues: sin aliter, peries per tormenta sicut Laurentius. Sanctus Hippolytus dixit: Exemplum merear beati Laurentij martyris fieri, quem tu miser ausus fuisti ore polluto nominare. Extensus igitur, fustibus & cardis diu cæsus est, donec cædentes deficerent. Inde leuatus est à terrâ, & iussit eum Decius vestiri militari veste, quâ gentilis vtebatur, & dixit ei: Recole militiam, & esto noster amicus, & in conspectu nostro vtere militiâ pristinâ, quam semper habuisti. Cumque beatus Martyr dixisset: Militia mea hæc est, Christianum firmum militare, vnde cupio ad celerem palmam cum fructu venire: iracundiâ plenus Decius, dixit Valeriano: Accipe omnes facultates eius, & interfice eum crudeli examinatione. Valerianus itaque exquisitâ omni facultate eius, inuenit in domo Hippolyti omnem familiam Christianam, quam conspectui suo præsentari fecit. Et iussit beatum Hippolytum foras

foras muros portæ Tiburtinæ cum familiâ suâ duci. Beatus verò Hippolytus confortabat omnes, dicens: Fratres, nolite metuere, quia ego & vos vnum Deum habemus. Et decollati sunt promiscui sexus numero XIX. Beatus verò Hippolytus ligatus pedes ad colla indomitorum equorum, sic per carduetum & tribulos tractus, emisit spiritum. Nocte venit beatus Iustinus presbyter, & collegit corpora, & sepeliuit in campo eodem iuxta Nympham, ad latus agri Verani, Idibus Augusti.

Eodem die, natale sanctæ Concordię, nutricis eiusdem beati Hippolyti. Cùm Valerianus ad familiam beati Hippolyti sibi præsentatam dixisset: Considerate ætates vestras, ne simul pereatis cum Hippolyto domino vestro. respondit beata Concordia: Nos desideramus potiùs cum domino nostro pudicè mori, quàm impudicè viuere. Ad hoc Valerianus: Genus, inquit, seruorum nisi cum suppliciis non emendatur. Et iussit vt beata Concordia cum plumbatis cæderetur. Et cùm cæderetur, emisit spiritum, corpusque eius est in cloacam proiectum. Cumque diu quæreret illud sanctus Iustinus, & non inueniret, ita tristis redditur, vt non cessarent flere oculi eius. Tertiodecimo verò die post passionem sancti Hippolyti, venit quidam miles Porphyrius nomine, ad Irenæum Cloacarium, qui occultè Christianus erat, & dicit ei: Si secretum possis custodire, diuulgabo arti tuæ multum ad quęstum. Ante hos dies iussit Valerianus præfectus in conspectu suo quamdam creditariam Hippolyti plumbatis deficere, & corpus eius in cloacam iactari. Hæc in vestibus suis spero quòd margaritas habet absconsas, vel aurum. Audiens hæc Irenæus, intimauit secretò beato Iustino presbytero. Qui flectens genua gratias egit Deo. Porphyrius autem noctu veniens cum Irenæo, inuenit corpus sanctum. Sed in vestimentis nihil inuenerunt. Beatus autem Irenęus vocauit ad se quemdam Christianum Abundium nomine, & tulerunt corpus eius, & perduxerunt ad beatum Iustinum. Qui gratias agens Deo, illud suscepit, & iuxta corpora martyrum Hippolyti & aliorum sepeliuit, octauo Kalendas Septembris.

Eodem die in Foro Syllæ, natale sancti Cassiani, qui cùm adorare idola noluisset, interrogatus à persecutore, quid artis haberet; respondit, quia pueros notas doceret. Et mox spoliatis vestibus, ac manibus post terga reuinctis, statuitur in medio. Vocatisque pueris, quibus docendo exosus fuerat factus, data est facultas eum perimendi. At illi quantum doluerant discentes, tantum se vlcisci gaudentes, alij eum tabulis ac buxis feriebant, alij stylis vulnerabant. Quorum quantò infirmior erat manus, tantò grauiorem martyrij pœnam dilatâ morte faciebat. Scripsit Prudentius Poëta. *Prudent. hymn. 9.*

B. XIX. KALENDAS SEPTEMBRIS. *14. Aug.*

VIGILIA Assumptionis sanctæ Mariæ.

Eodem die, natale sancti Eusebij presbyteri & confessoris. Qui præsente Constantio cùm fidem Catholicam constantissimè defenderet, & Liberium Papam doleret Arianæ perfidiæ consensisse; ab irato Constantio Imperatore Ariano, includitur in quodam cubiculo domus suæ, habente in latitudine pedes quatuor: vbi multis diebus in oratione constanter perseuerauit. Et nonodecimo Kalendas Septembris, post menses septem, adhuc tamen inclusus, dormitionem accepit. Cuius corpus collegerunt Gregorius & Orosius presbyteri, & sepelierunt in cryptâ, iuxta corpus B. Sixti martyris & Episcopi, viâ Appiâ in cœmeterio Calixti. Vbi & titulum ipsius scribentes, posuerunt ita: *Eusebio homini Dei*. Audiens autem Constantius, quòd Gregorius & Orosius sepelissent corpus beati Eusebij, in eâdem cryptâ vbi illum condiderant, præcepit viuum includi Gregorium. Hunc semiuiuum noctu Orosius presbyter excepit inde. Et post paulu-

paululum defunctum, iuxta corpus sancti Eusebij presbyteri sepeliuit. Factaque est grauissima persecutio in Catholicâ Ecclesiâ ab Arianis, sedem Apostolicam tunc tenente Liberio.

15. Aug. C. XVIII. KALENDAS SEPTEMBRIS.

Vide lib. de fest. Apost. 8. Septēb. in eius natali.

SANCTAE Mariæ dormitio.

Eodem die, sancti Tharsitij acolythi & martyris. Quem pagani cùm inuenissent Christi corporis Sacramenta portantem, cœperunt discutere quid gereret. At ille indignum iudicans porcis prodere margaritas, tam diu fustibus ac lapidibus mactatus est, quousque exhalaret spiritum. Et reuoluto eius corpore, sacrilegi discussores nihil potuerunt in eius manibus vestimentisq; inuenire Sacramentorum Christi. Christiani autem collegerunt corpus Martyris, & sepelierunt in cœmeterio Calixti viâ Appiâ.

De hoc in gestis Stephani Papæ 20. Aug.

16. Aug. D. XVII. KALENDAS SEPTEMBRIS.

Cassiod. l. 5. cap. 33. Hist. Trip.

IN Nicæâ Bithyniæ, natalis sancti Vrsatij confessoris sub Licinio persecutore. Qui derelictâ militiâ, solitariam vitam in quadam turre præfatæ vrbis egit: tantisq; virtutibus claruit, vt & dæmones expulisse, & ingentem draconem orando interemisse legatur. Scriptum in libro quinto historiæ Ecclesiasticæ tripartitæ.

Romæ, sanctæ Serenæ, vxoris quondam Diocletiani Augusti.

17. Aug. E. XVI. KALENDAS SEPTEMBRIS.

APVD Africam, natale sanctorum martyrum, Liberati abbatis, Bonifacij diaconi, Serui & Rustici subdiaconorum, Rogati & Septimij monachorum, & Maximi pueri. Qui persecutione VVandalicâ iussu crudelissimi atque impiissimi Regis Hunnerici, de territorio Capsensis ciuitatis, ex habitaculo monasterij abstracti, atque ad vrbem Carthaginensem perducti sunt. Vbi pro confessione Catholicæ fidei, & vnici Baptismatis defensione, primò carcerali custodiæ mancipati, & crudelibus ferri ponderibus arctati, tenebrosis deputati sunt locis. Vbi cùm die ac nocte Christianum populum in fidei constantiâ roborassent, iussit Tyrannus furore succensus, nauem lignorum manipulis adimpleri, atque omnes pariter alligatos, in pelago, igne supposito, adcremari. Cùm autem pro voluntate infandi Regis, vel crudelium ministrorum, extensis eorum manibus, & pedibus eleuatis, lignis ignis fuisset iniectus, statim imperio diuino videntibus cunctis extinctus est: & dum sæpiùs renouaretur, iterùm atque iterùm extinguebantur globi flammarum. Vnde magis Tyrannus furore simul & pudore repletus, iussit eos remorum vectibus enecari, & ita singulos in modum canum, cerebris comminutis, perimi. Sicque speciosum cursum certaminis sui, coronante Domino, perfecerunt. Corpora eorum in mare iactata, sub eâdem horâ illæsa litoribus reddita, à Christiano populo reuerenter sublata, præeunte clero, cum hymnis solemnibus condita sunt in monasterio contiguo basilicæ, quæ dicitur Celerinæ. Scribit beatus Victor Africanus Episcopus in historiâ eiusdem VVandalicæ persecutionis, quam & ipse cum ceteris sustinuit, & fideli atque illustri stylo digessit.

Victor African. l. 3.

Apud Cæsaream Cappadociæ, natalis sancti Mammetis martyris, qui passus est imperante Aureliano, sub Alexandro præside.

18. Aug. F. XV. KALENDAS SEPTEMBRIS.

APVD Prænestinam ciuitatem, miliario ab vrbe trigesimotertio, natalis S. Agapiti martyris, sub Aureliano Imperatore, præside Antiocho. Cùm esset annorum quindecim, & amore Christi martyrio ferueret, iussu Imperatoris tentus, & primò neruis crudis diu cæsus est, deinde Præsidi vt impelleretur sacrificare traditus. Qui in durissimo atque obscurissimo carcere eum reclusit, & per quatuor dies cibum omnem negauit: inde de carcere exhibitus est Præsidi:

ſidi: qui prunas ardentes ſuper caput eius iuſſit imponi. Et cùm gratias Deo Martyr ageret, flagellis eſt cæſus, & nudus ſuſpẽſus, capite deorſum verſo, acri ſubter fumo facto. Et cùm diceret Præſidi; Sapientia tua & vanitas tua in fumo laborat: iterùm flagellis cæditur à quatuor ſibi inuicem ſuccedentibus: deinde bullientem aquam ſuper ventrem eius miniſtri diaboli effuderunt, & maxillas eius confregerunt. Intereà Iudex de tribunali ſuo cadens, collectus à miniſtris in lecto reclinatur, & ſentiens Dei virtutem in Martyre, poſt modicum triſtem animam emiſit. De beato verò Agapito renuntiatum eſt Imperatori: qui beatum virum iuſſit leonibus ſubijci, ſed manſuetæ factæ feręe, pedibus Martyris ad lambendum ſe inclinauerunt. Hoc videntes ſceleris miniſtri, tulerunt de medio ſanctum Martyrem, & venerunt contra ciuitatem Præneſtinam, vbi ſunt duæ columnæ, & ibi eum gladio percuſſerunt, ſub die quintodecimo Kalend. Sept. Corpus eius noctu ſublatum eſt à Chriſtianis, & poſitum miliario primo à ciuitate in agro, in ſarcophago nouo, nutu diuino ibi inuento.

Eodem die Romæ, in Sexto Philippi, natalis beatorum presbyterorum Ioannis & Criſpi, qui perſecutione Diocletiani & Maximiani multa Sanctorum corpora officioſiſſimè ſepelierunt. Quorum meritis & ipſi poſtmodum ſociati, gaudia vitæ meruerunt.

G. XIV. KALENDAS SEPTEMBRIS. *19. Aug.*

NATALIS ſancti Magni, ſeu ſancti Andreæ martyris, cum ſociis ſuis duobus millibus, quingentis nonaginta ſeptem.

In Galliis, pago Sigiſterico, in monte qui dicitur Iura, natale ſancti Donati presbyteri. Qui ab ipſis infantiæ rudimentis mirâ Dei gratiâ præditus, ex vrbe Aurelianenſi ad præfatum locum, vt ſoli Chriſto vacaret, adueniens, anachoreticam illic vitam multis annis exegit, tantâ miraculorum gloriâ clarus, vt inter cetera geſta magnifica etiam draconem immanem atque terribilem ſuis exinde orationibus effugatum extingueret. Cumque dies vocationis eius inſtaret, adueniente ſancto abbate Mario, cui ita fuerat reuelatum, inter verba orationis migrauit ad Chriſtum. Sepultuſque eſt ab eodem patre in loco ſuo.

Romæ, natale beati Iulij Senatoris & martyris, ſub Commodo Imperatore, iudice Vitellio. Hunc docuerunt beati martyres Euſebius, Vincentius, Peregrinus, & Pontianus. Per quorum manus etiam facultates ſuas pauperibus diſtribuens, à beato Rufino presbytero Baptiſmi gratiam percepit. Quod audiens Commodus, iratus iuſſit eum teneri, & cuidam Vitellio magiſtro peditum tradi, vt omnes facultates eius requireret, & ad ſacrificandum impelleret. Qui coniecit eum in carcerem, & poſt triduum catenis vinctum fecit ſibi præſentari. Et auditum iuſſit tam diu fuſtibus cædi, donec emitteret ſpiritum. Cuius corpus collegerunt noctu beatus Euſebius, Pontianus, Peregrinus atque Innocentius, & ſepelierunt in cœmeterio Calepodij ſub die XIV. Kalend. Septembr. *De his in vitâ ſancti Euſebij 25. Auguſt.*

A. XIII. KALENDAS SEPTEMBRIS. *20. Aug.*

NATALE Samuelis prophetæ. Cuius ſacra oſſa Imperator Arcadius de Iudæâ tranſtulit in Thraciam, portantibus Epiſcopis, & omniũ eccleſiarum populis tantâ lætitiâ occurrentibus, quaſi præſentem viuentemque cernerent atque ſuſciperent: vt de Palæſtinâ vſque Chalcedonem iungerentur populorum examina, & in Chriſti laudes vnâ voce reſonarent. Scribit ſanctus Hieronymus in libro contra Vigilantium. *Hier. contra Vigilant. cap. 2.*

Eodem die, beati Porphyrij hominis Dei, qui ſanctum martyrem Agapitum erudiuit in fide & doctrinâ Chriſti.

B. XII. KALENDAS SEPTEMBRIS.

21. Aug.

Greg. Tur. lib. .. hist. Fräc. c. 34.

IN territorio ciuitatis Gaualitanæ, vico Minatensi, natalis sancti Priuati Episcopi & martyris, qui passus est sub persecutione Valeriani & Gallieni.

Eodem die, natalis sanctorum martyrum Bonosi & Maximiani, quorum gesta habentur.

Et in ciuitate Salonâ, natalis Anastasij martyris. Qui cùm videret S. Agapitum inter tormenta fortiùs Christum confitentem, exclamauit: Magnus est Deus, & non est alius præter eum. Erat autem Cornicularius miles. Ad quem Præses; Sicut video, inquit, seductus es. De quo Præses Imperatori Aureliano renuntiauit. Qui mox perire illum iubet. Et ita martyr factus migrauit ad Dominum.

22. Aug.

C. XI. KALENDAS SEPTEMBRIS.

ROMAE viâ Ostiensi in cœmeterio eiusdem, natalis sancti Timothei. Qui Antiochiâ veniens Romam, sub Melchiade Papâ, susceptus est. Quique cùm annum totum & aliquot menses ibi prædicans, multos ad fidem Christi conuertisset, tentus à Tarquinio Vrbis præfecto, & longâ carceris custodiâ maceratus, cùm sacrificare idolis noluisset, tertiò cæsus, & grauissimis suppliciis attrectatus, ad vltimum decollatus, & iuxta beatum Apostolum Paulum sepultus est. Scriptum inuenitur in historiâ sancti Siluestri. 31. Decēb.

Eodem die Augustoduni, natalis sancti Symphoriani. Qui tempore Aureliani Imperatoris, sub Heraclio consulari, cùm idolis sacrificare nollet, primò verberibus affectus, dein carceri mancipatus, ad vltimum cæso capite martyrium consummauit.

In Portu Romano, natalis sanctorum peregrinorum martyrum, Martialis, Epicteti, Saturnini, Aprilis, & Felicis, cum sociis eorum.

De his in vitâ sancti Eusebij 25. Aug.

Item Romæ, natale beati Antonij martyris, qui cùm esset carnifex, vidit stantem iuuenem cum spongiâ, & detergentem latera sanctorum martyrum Eusebij, Pontiani, Peregrini, atque Vincentij, cùm suspensi in eculeo cæderentur: & mox clamare cœpit: Verè Deus Christus, quem hi prædicant. Fugiens occultè, à Rufino presbytero baptizatus est. Et reuersus ad Vitellium, cùm se Christianum liberè fateretur, capitis sententiâ damnatus, viâ Aureliâ, iuxta formam Traianam, vndecimo Kalendas Septembris sepultus est.

23. Aug.

D. X. KALENDAS SEPTEMBRIS.

NATALIS sanctorum martyrum Donati, Restituti, Valeriani, Fructuosæ, cum aliis duodecim, qui præclarissimo confessionis honore apud Antiochiam coronati sunt.

Euseb l. 7. Eccl. histor. cap. vlt.

Eodem die, beati Theonæ apud Alexandriam, venerabilis & verè Deo digni, qui beatum Petrum Episcopum, pòst & martyrem, nutriuit, in omni puritate & animi virtutibus clari.

Eodem die, beati Zacchæi Episcopi, qui quartus à Iacobo Ierosolymorum ecclesiam clarissimè rexit.

Lugduno Galliæ, natalis sanctorum martyrum Mineruij & Eleazari cum filiis octo, quorum corpora in cryptâ, quæ Vrbi ab Occidente imminet, condita habentur.

In Portu vrbis Romæ, natalis sancti Hippolyti, Quiriaci, & Archillai.

Greg. Tur. de gloriâ Mart. c. 55.

Eodem die, natalis sanctorum Timothei & Apollinaris, qui apud Rhemensium vrbem consummato martyrio cælestia regna meruerunt.

E. IX. KALENDAS SEPTEMBRIS. 24. Aug.

IN Indiâ, natalis beati Bartholomæi Apostoli.

Eodem die apud Carthaginem, sanctorum martyrum Massæ candidæ, qui passi sunt tempore Valeriani & Gallieni. Ferunt enim, inter alia supplicia tunc à Præside clibanum calcis accensum, & in orâ illius prunas cum thure exhibitas, & Præsidem dixisse Christianis: Eligite è duobus vnum, aut thura super his carbonibus offerte Ioui, aut in calcem demergimini. Tunc trecenti viri fide armati, se ictu rapidissimo Christum Dei filium Deum fatentes, iecerunt in ignem, & inter vapores calcis puluerei sunt demersi. Ex quo etiam candidatus ille exercitus beatorum, Massa candida meruit nuncupari. *Vide lib. de ess. Apost. Prudent. hymn. 13.*

F. VIII. KALENDAS SEPTEMBRIS. 25. Aug.

ROMAE, natale sancti Genesij martyris: qui priùs in Vrbe *mimus Themelæ artis magister fuit. Et quadam die cùm vellet Diocletiano Imperatori, cui Christiani, vtpote sæuissimo, exosi erant, de mysteriis Christianæ obseruantiæ ludum exhibere, & huius rei gratiâ spectante Imperatore & omni populo, in medio theatri, quasi ægrotus decumbens se posceret baptizari, mimum in hæc verba proposuit: Eia nostri, grauem me sentio, leuem me fieri volo. Illi responderunt: Quomodo te leuem facimus si grauis es? Numquid nos fabri sumus, & ad runcinam te missuri sumus? Hæc verba exhibuerunt populo risum. Genesius iterùm: Vesani, Christianus desidero mori. Quare? inquiunt. Quibus Genesius: Vt in illâ die veluti fugitiuus in Deo inueniar. Euocato autem Presbytero & Exorcistâ, repentè à Deo inspiratus credidit. Nam illi iuxta lectum ipsius quasi ægrotantis cùm resedissent, dicunt ei: Quid ad nos misisti filiole? Genesius autem non simulatè ac fictè, sed ex puro corde respondit: Quia accipere cupio gratiam Christi, per quam renatus liberer à ruinâ iniquitatum mearum. Cumque Sacramentorum mysteria complessent, & indutus esset vestibus albis, veluti per ludum à militibus raptus, & ad similitudinem sanctorum Martyrum de Christi discutiendus nomine Imperatori fuisset exhibitus, stans in editiori loco ita concionatus est: Audi Imperator, & omnis exercitus, sapientes & populi huius vrbis. Ego quotiescumque Christianum vel nominatum audiui, exhorrui, & in confessione permanentibus insultaui. Ego etiam parentes meos, & affines causâ nominis Christiani execratus sum, & in tantâ derisione habui Christianos, vt mysteria eorum diligenti examinatione perquirerem, & ex eorum sanctificatione ludum vobis exhibere vellem. At vbi me aqua nudum tetigit, & interrogatus, credere me respondi; vidi super me manum cælitus venientem, & Angelos Dei radiantes iuxta me stetisse, qui omnia peccata, quæ ab infantiâ feci, recitarũt de libro, quem mox in ipsâ aquâ lauerunt, in quâ ego in conspectu vestro perfusus sum, & mihi candidiorem niue postmodum ostenderunt. Nunc igitur inclyte Imperator, & vos omnes populi, qui de his mysteriis nescitis, mecum credite Deum verum esse Christum, hunc esse lumen, hunc esse veritatem, hunc esse pietatem, & per ipsum vos ad indulgentiam posse pertingere. Ad hæc Imperator Diocletianus vehementissimè indignatus, statim eum fustibus crudelissimè cæsum, Plutiano præfecto tradidit ad sacrificia compellendum: à quo in equuleo suspensus, & vngularũ diutissimâ laceratione vexatus, lãpadibus etiam inflammatus, cùm in fide persisteret, dicens: Non est Rex præter illũ, quem ego vidi, & adoro, & colo, pro cuius culturâ si millies occidar, ipse ero vt cœpi: Christum mihi de ore, Christum mihi de corde auferre tormenta non poterunt: valdè etenim pœniteo, quòd antè nomen sanctum, & in hominibus sanctis exhorrui, & satis tardiùs ad adorandum verum Regem superbus miles accessi. Martyrij coronam capitis obtruncatione promeruit octauo Kalendas Septembris.

** male in MS. mimus thematiæ*

Ipso

Greg. Tur. de gloriâ Martyrû, cap. 68.

Ipso eodemque die, natalis sancti Genesij Arelatensis, qui ante tribunal Iudicis Exceptoris functus officio, cùm impia, quibus Christiani puniri iubebantur, edicta nollet excipere, proiectis in publico tabulis, se Christianum esse testatus, abscessit. Et post modicum interuallum deprehensus ab apparitoribus, atque in ripâ fluminis Rhodani decollatus, martyrij gloriam proprio cruore baptizatus accepit.

Eodem die Romæ, natale sanctorum quatuor martyrum, Eusebij, Pontiani, Peregrini atque Vincentij, imperante Commodo, Vitellio iudice. Hi primò facultates suas omnes pauperibus dispeserunt, ac deinde prædicationibus suis, Iulium quoque senatorem & omnem domum eius ad fidem Christi conuersos, per beatum Rufinum presbyterum, ad Baptismi gratiam perduxerunt. Qui non multò pòst martyr factus, ab iisdem etiam sepultus est. Pro quo maximè ipsi à Vitellio tenti, & in equuleo leuati, neruis quoque distenti, ac deinde fustibus cæsi sunt: quibus & flammæ ad latera eorum postmodum appositæ. Sed cùm in laude Christi fidelissimè persisterét, tandem depositi ab equuleo sunt. Et cùm nihilominùs in confessione Christi permanerent, iratus Vitellius, Eusebio iussit linguam radicitus abscidi: quam tamen beatus Faustus colligens, in sinu suo abscondit & fugit. Præcisâ linguâ clamabat Eusebius: Gloria tibi Domine Iesu Christe, qui dignatus es me cum seruis tuis ad gloriam connumerare. Reclusi in carcerem cùm hymnis Dei die noctuque personarent, venit quidam iam quatuor annis cæcus sacerdos Capitolij, nomine Lupulus, ad eos; & credens, illuminatus, Baptismi gratiam percepit. Hoc factum custos carceris Simplicius nomine videns, & ipse reiectis idolis baptizatus est. Quæ gesta, Vitellius Commodo cùm renuntiasset, ille iussit eos puniri. Et post triduum de carcere educti, ad Petram sceleratam, plumbatis vsque ad emissionem spiritus mactati sunt. Quorum corpora collegit beatus Rufinus presbyter, & sepeliuit ab vrbe Româ miliario sexto, inter viam Aureliam & Triumphalem, octauo Kalendas Septemb. Sed multo pòst tempore beatorum martyrum Eusebij & Pontiani (largitione Papæ Nicolai) membra ad Gallias translata, in monasteriis sancto Apostolo Petro voto religioso collatis, reuerenter tumulata venerantur.

Sigebertus in Chron. anno 865.

26. Aug.

VII. KALENDAS SEPTEMBRIS.

Pontificale cap. 16.

ROMAE, sancti Zephyrini Papæ, qui rexit Ecclesiam annos octo, menses septem, dies decem.

De his in gestis sancti Laurentij, 10. Aug.

Item natalis sanctorum Irenæi & Abundij, Romæ: quos Decianâ persecutione iussit Valerianus incloacari, eò quòd corpus beatæ Concordiæ in cloacam missum leuauerunt. Et ipsorum quoque corpora leuauit Iustinus presbyter, & sepeliuit in cryptâ iuxta beatum Laurentium.

Apud Victimilium castrum Italiæ, natalis beati Secundi martyris, viri spectabilis, & Ducis ex legione sanctorum Thebæorum, qui ante beatum Mauritium & ceteros, post vincula & carceres, martyriû capitis abscisione compleuit.

Apud vrbem Italiæ, quæ Bergamis dicitur, natalis sancti Alexandri martyris, sub Maximiano Cæsare: qui cùm esset miles vnus ex legione Thebæorum, Christianus factus est. Audiens hoc Maximianus post dies quindecim, mittens accersiuit eum, dicens ei: Pro nullâ re aliâ euocaui te, nisi vt sacrifices. Comperi enim te derelinquentem deos nostros, Christianum esse factum. Et hoc dicens, petiit sibi mensam. Eaque appositâ, & linteamine copertâ, cœpit agere cum beato Alexandro, vt sacrificaret. Sanctus Alexander in cælum adspiciens, dixit: Atque vtinam tantam mihi Deus gratiam daret, qui cuncta per Iesum Christum postulantibus præstat, vt possem & tuam voluntatem ad Dei agnitionem conuertere, & vanissimam istam incredulitaté à te auertere.

Sed

Sed tu quidem insanabile habes malum; ex vetustate huic vanitati adhærens, credere non vis. Me autem vocauit ille, qui ex Gentibus ad suam gratiam olim vocare promisit. Parce consiliis tuis diabolicis, plange & cognosce actus tuos malos, & crede in Deum viuum, qui fecit omnia. Tunc Maximianus, ad tantam eius fiduciam commotus, iussit adstantibus, vt de apposito sacrificio inuito ei offerrent, applicitis armatis econtrà: at ille beatissimus, confundens regiam iniquitatem, & eius præcepta fide armatus contemnens calce mensam percussit, euertens eam cum omnibus suprapositis. Iracundiâ repletus Maximianus, iussit tradi vni ex ministris. Qui euaginato gladio, stetit stupidus, ferire non audens. Cui Maximianus: Adhuc stas male miles? At ille respondit: Caput eius sicut mons est ante me, vnde totus contremisco. Tunc Maximianus tradidit eum aliis vt occideretur. Gaudio itaque repletus Martyr, aquam petiit, & manus suas lauit, flectensque genua, & ceruicem in terrâ humilians, oratione fusâ ad Dominum, animaduersus est. Post aliquot dies quædam matrona castissima, nomine Gratia, collegit corpus eius, & posuit illud in prædiolo suo, non longè à muro ciuitatis Pergamensis. Cuius passio completa est VII. Kalendas Septembris.

A. VI. KALENDAS SEPTEMBRIS. 27. Aug.

APVD Capuam, natalis sancti Rufi martyris, quem docuit & baptizauit beatus Apollinaris, Petri Apostoli discipulus, cùm esset idem Rufus patriciæ dignitatis. *De hoc in vitâ Apollinaris 23. Iulij.*

Tomis, natalis sanctorum martyrum, Marcellini tribuni, & vxoris eius Manneæ, & filij ipsius Ioannis, & Serapionis clerici, & Petri militis.

In Galliis, ciuitate Arelatensi, sancti Cæsarij Episcopi & confessoris, miræ sanctitatis & pietatis & studij viri. *Gennad. de viris illust. c. 86.*

Apud Augustodunum, sancti Syagrij Episcopi & confessoris.

B. V. KALENDAS SEPTEMBRIS. 28. Aug.

ROMAE, natale beatissimi Hermetis martyris. Hunc illustrissimum virum B. Alexander Pontifex & martyr, cùm esset Præfectus vrbis Romæ, baptizauit cum vxore, & filiis, ac sorore Theodorâ, cumque eo pariter mille ducentos quinquaginta seruos eius, vxores quoque & filios eorum, priùs ingenuitate illis concessâ. Et non multò pòst ab Aureliano Imperatore trusus in carcerem, beato etiam Alexandro in custodiâ posito, tribuno Quirino commendatur. Qui dixit ad beatum Hermem: Quæ ratio est, vir illustris, vt vice sacrâ iudicans, non solùm ad istam iniuriam te redigi velis, verùm etiam præfecturæ honore expoliatum, in vinculis te tamquam priuatum trudi æquanimiter feras? Sanctus Hermes ait: Ego præfecturam non perdidi, sed mutaui. Nam dignitas terrena à terris tollitur, ac mutatur; dignitas verò cælestis æternâ sublimitate subsistit. Dicit ei Quirinus: Miror te prudentem virum ad tantam stultitiam deuenisse, vt credas extra istam vitam te aliquid habiturum, postquam cineres humani corporis ita ad nihilum redigantur, vt nec ossa ipsa subsistant. Cui beatus Hermes: Et ego ante hos annos illam deridebam, & istam carnalem vitam vtilem esse dicebam. Et Quirinus: Fac & me probare, vt si ita est sicut tu credidisti, & ego credam. Beatus Hermes dixit: Sanctus Alexander, qui habetur in vinculis, hæc me docuit. Audiens hæc Quirinus, cœpit maledicere Alexandro, & dixit ad Hermem: Ego te rogaui dicens, Fac me probare iustè te credidisse, & tu mihi nominasti hominem magum, quem in vinculis habeo, & in carceris ima conclusum. Si verum est ergo quod dicis, vado ad eum ipse, & triplicabo illi vincula & custodes, si potuerit horâ cœnandi ad te venire, credam quæ docuerit. Iuit, triplicauit vincula, custodes apposuit. Primo igitur noctis initio, venit puer, qui videbatur esse non ampliùs quàm quinque anno- *De his in vitâ sancti Alexandri 3. Maij.*

annorum, ferens faculam ardentem in carcere, & flectens genua sua cum beato Alexandro orauit, dicens orationem Dominicam, & apprehendens manum eius eduxit per fenestram, & perduxit eum ad beatum Hermem in domum Quirini. Quirinus factum hoc vt vidit, exterritus est. Cui post alia beatus Hermes dixit: Ecce nos vides in vnum, quos custodiis mancipasti. Causa cur ego sancto Alexandro crediderim, ista est. Vnicus cùm mihi esset filius in nimio languore positus, qui adhuc ambulabat ad litterarum studia, hicque in Capitolium cùm esset ductus à me & matre suâ, & sacrificassemus diis, & pontificibus præmia dedissemus, mortuus est. Tunc increpare me cœpit nutrix eius, dicens: Si eum ad limina sancti Petri duxisses, & credidisses Christo, filium tuum incolumem haberes. Cui ego respondi: Dum tu ipsa cæca sis facta, & non sis curata, quomodo filium meum reddet incolumem? Si ante istos, inquit, quinque annos credidissem Christo, redditi mihi essent oculi. Cui dixi: Vade, & crede: & si tibi oculos aperuerit Alexander, credam, quòd & mihi reddat filium meum. Abiit ad ipsum cæca, & ecce reuersa est ad me sana, imponensque humeris suis filium meum mortuum, cucurrit, & iactauit eum ante pedes beati Alexandri. At ille oratione factâ resuscitauit eum. Ego confestim misi me ad pedes eius, & rogaui me fieri Christianum. Patrimonium verò matris eius ipsi contuli: aliquanta etiam de meo addidi. Cetera verò aut pauperibus erogaui, aut seruis meis, qui mecum facti sunt Christiani, dedi. Hæc & his similia cùm egisset circa Quirinum beatus Hermes, credidit Quirinus cum omni domo suâ, & baptizatus est. Aurelianus cuncta hæc audiens, dictauit in vltimo sententiam, vt beatus Hermes gladio puniretur. Qui decollatus, à beatâ sorore suâ Theodorâ collectus, in Salariâ vetere non longè ab vrbe Româ, sub die quinto mense Septembrio sepultus est.

Ipso die in Africâ, depositio sancti Augustini Episcopi. Ex prouinciâ ergo hic Africanâ, ciuitate Tagastensi, de numero Curialium parentibus honestis & Christianis progenitus, alitusque est ac nutritus eorum curâ ac diligentiâ, impensisque, sæcularibus artibus eruditus apprimè, omnibus videlicet disciplinis imbutus, quas liberales vocant. Nam & Grammaticam priùs in suâ ciuitate, & Rhetoricam in Africæ capite Carthagine posteà docuit: consequenti etiam tempore trans mare in Româ, & apud Mediolanum. In quâ vrbe tunc Episcopatum administrabat acceptissimus Deo, & in optimis viris præclarissimus sacerdos Ambrosius. Huius intereà verbi Dei prædicatoris frequentissimis in Ecclesiâ disputationibus adstans in populo, intendebat suspensus atque affixus. Et factum est diuinâ præstante opitulatione, vt per illum talem tantumque Antistitem Ambrosium, & doctrinam salutarem Ecclesiæ Catholicæ, & diuina perciperet Sacramenta. Moxque ex intimis cordis medullis spem omnem, quam habebat in sæculo, dereliquit. Iam verò non vxorem, non filios carnis, non diuitias, non honores sæculi quærens, Deo cum suis seruire statuit. Vnde cum his qui eidem adhærebant, Deo viuebat, ieiuniis, orationibus, bonis operibus, in lege Domini meditans die ac nocte. Et de his, quæ sibi Deus cogitanti atque oranti intellecta reuelauit, & præsentes & absentes sermonibus ac libris docebat. Factumque est, vt ordinaretur presbyter in ecclesiâ Hipponensi, omnibus id vno consensu & desiderio fieri perficique petentibus, magnoque studio & clamore flagitantibus. Mox sibi monasterium intra Ecclesiam instituit, & cum Dei seruis viuere cœpit secundùm modum & regulam sub sanctis Apostolis constitutam: maximè vt nemo quidquam proprium in illâ societate haberet, sed essent omnia communia, & distribueretur vnicuique sicut opus erat. Interiecto autem tempore, sancto Episcopo Valerio id agente, omnibus gratulantibus,

atque

atque id fieri ingenti desiderio clamantibus, Episcopatum suscipere suo viuente Episcopo, coactus est. Atque ita factum est, vt Episcopus multo instantiùs ac feruentiùs maiore auctoritate verbum salutis æternæ, alacriter pullulanti atque crescenti Domini Ecclesiæ, prædicaret. Vixit in clericatu vel Episcopatu annis fermè quadraginta, ætatis verò illius anni septuaginta sex. Verbum Dei vsque ad extremam ægritudinem imprætermissè, alacriter & fortiter, sanâ mente, sanoque consilio in Ecclesiâ prædicauit. Membris omnibus sui corporis incolumis, integro adspectu atque auditu, & adstantibus, & videntibus, & orantibus fratribus, obdormiuit cum patribus suis, enutritus in senectute bonâ. Testamentum nullum fecit, quia vnde faceret, pauper Dei non habebat. Tertio obsidionis mense (nam ciuitas eius quatuordecim mensibus conclusa & obsessa est à Wandalis, Alanis, aliisque commixtis gentibus) decubuit febribus, & illâ vltimâ exercitatur ægritudine. Hic beatus Episcopus spiritu diuino tactus, in sanctâ Ecclesiâ Catholicâ ad instructionem animarum fecit libros, tractatus, epistolas, numero mille triginta, exceptis qui numerari non possunt, quia nec numerum designauit eorum. Huius corpus venerabile, primò de suâ ciuitate propter barbaros Sardiniam translatum, nuper à Leutprando Rege Longobardorum, dato magno pretio, Ticinis relatum, & honorificè conditum est.

Briuate, natale sancti Iuliani martyris. Qui tempore persecutionis hortatu beati Ferreoli, cuius in militiâ comes erat, ex Viennensi vrbe clandestino discessu ad præfatum Aruernæ vrbis territorium commigrauit. Vbi ab insequentibus persecutoribus tentus, desecto gutture, morte horribili necatus est. *Greg. Tur. de gloriâ Martyr. libro 2 per totum.*

Constantinopoli, sancti Alexandri Episcopi & confessoris, gloriosi senis: cuius virtute orationis Arius diuino iudicio condemnatus, crepuit medius, & effusa sunt viscera eius. Dormiuit verò idem beatus Pontifex, vitæ suæ anno nonagesimo octauo, Episcopatus trigesimo tertio.

Eodem die apud Santonas, sancti * Bibiani Episcopi & confessoris. ** al. Viuiani. Greg. Tur. de gloriâ Confess. c. 58.*

C. IV. KALENDAS SEPTEMBRIS. *29. Aug.*

ROMAE in Auentino in oppido Vindinensi ad arcum Faustini, natale beatissimæ & illustrissimæ Sabinæ martyris, quæ fuit vxor præclarissimi quondam Valentini, & filia Herodis Metallarij, quæ passa est Adriano imperante, sub præfecto Helpidio. Hanc beata virgo Seraphia, cùm in domo eius conuersaretur, persuasit in fide Domini nostri Iesu Christi. Quæ postmodum eamdem virginem vsque ad locum passionis secuta est. Et cùm ei præses Berillus diceret: Quid tibi ipsa derogas, aut quare temetipsam vilem reddis, aut quare non consideras quæ es, aut cuius filia es? Coniunxisti enim te Christianis, & oblita es natales tuos, & memoriam tanti viri, cuius fuisti; & deorum, quorum iram vereor ne incurras. Reuertere magis ad domum tuam, & dimitte hanc nefandam, quæ maleficiis te & plures demutauit à deorum culturâ. Beata Sabina respondit: Illius sanctæ puellæ, de quâ dicis, maleficiis vtinam & tu suadereris, sicuti & ego suasa sum, vt ab immundis recederes idolis, & verum & certissimum agnosceres Deum, qui bonos ad æternam vocat vitam, & malos in pœnam relinquit perpetuam. Quod Præses audiens, reueritus illam dimisit. Vt verò beata Seraphia gloriosissimo martyrio coronata est, illustrissima Sabina colligens reliquias eius, celebratis venerabilibus exequiis, vt thesaurum sempiternum, vel pretiosam margaritam reposuit in monumento suo, quod ipsa sibi cum summo studio & ornatu fecerat. Deinde interpositis aliquot diebus, comprehensa iudici Helpidio præsentatur. Quam ille videns, Tu es, inquit, Sabina vxor quondam Valentini illustrissimæ memoriæ, & filia Herodis? Cui sancta matrona respondit: Ego sum, & gratias ago Domino meo Iesu Christo,

qui me peccatricem per sanctam famulam suam Seraphiam de multis sordibus & potestate dæmonum liberare dignatus est. Commotus postmodum Præfectus, cùm videret in confessione Christi constantiam eius, dictauit sententiam, dicens: Sabinam diis inobedientem, dominos quoque & Augustos nostros blasphemantem, gladio percuti decreuimus, atque omnes facultates eius publicis titulis præsignari. Passa est autem beata famula Christi Sabina quarto Kalendas Septembris: & à Christianis sublatum corpus eius sepultum est in monumento, vbi ipsa venerabiliter reposuerat magistram fidei suæ virginem Seraphiam, ad arcum Faustini, iuxta aream Vindiciani, in oppido Vindinensi.

Vide lib. de fest. Apost. Itē hic antè 24. Febr. Eodem die veneratur decollatio sancti Ioannis Baptistæ, qui primò in Samariâ est conditus, nunc in Alexandriâ. Porrò caput de Ierosolymis ad Phœniciæ vrbem Emesam delatum est.

30. Aug.

D. III. KALENDAS SEPTEMBRIS.

ROMAE, viâ Ostiensi, miliario secundo ab Vrbe, natale beatissimorum martyrum Felicis & Adaucti, sub Diocletiano & Maximiano Imperatoribus, præfecto & iudice Dracco. Fuêre autem duo fratres nomine & opere Felices, ambo presbyteri. Horum senior Felix ex iussione Imperatorum cùm ad secretarium Iudicis esset perductus iuxta templum Serapis, dum cogeretur ad sacrificandum, exsufflauit in faciem statuæ æreæ, & statim cecidit. Item ductus ad Mercurij statuam in aliam ædiculā, simili modo in illam exsufflauit, & mox cecidit. Item ad simulacrum Dianæ, quod pari modo deiecit. Reductus ad Præfectum imponitur equuleo, & inquisitus quibus hæc maleficiis fecisset, B. Felix respondit: Non maleficiis diaboli, sed beneficiis omnipotentis Dei hoc egi. Furore itaque accensus Præfectus, iussit eum duci extra Vrbem viâ Ostiensi, quia illic arbor excelsissima stabat dæmonibus consecrata, iuxta quam erat templum vt ibi ad sacrificandum impelleretur. Quò perductus, oratione factâ, dixit ad arborem: Præcipio tibi in nomine Domini mei Iesu Christi, vt radicitus corruas, & templum ac simulacrū, vel aram eius funditus comminuas, vt ampliùs cultu tuo animæ non decipiātur. Quæ statim ad verba ipsius ita euersa est, vt & templum ac simulacrū comminueret, & quod fuerat, non parêret. Quod cùm nuntiatum fuisset Præfecto, statim iussit eum decollari, & corpus eius inhumatum canibus & lupis derelinqui. Datâ sententiâ, obuius fuit ei quidam vir Christianus, hominibus quidem absconsus, Deo verò manifestus. Hic cùm didicisset, quòd B. Felix duci fuisset iussus, cœpit clamare & dicere: Et ego ex eâdem lege sum, & ipsum, quem hic sanctus Presbyter confitetur, Dominum Iesum Christum colo. Mox & ipse ab officio Præfecti comprehensus, pariter dato sibi osculo, cum beato Felice decollatus est. Huius nomen quia non inuenerūt Christiani, postmodum Adauctum eum appellauerunt, quòd sancto martyri Felici auctus sit ad coronam, ipsiq; pro fidei confessione corona martyrij aucta. Christiani itaque noctu venientes, in eodem loco vbi arbor steterat, quæ cadens nimiam terræ altitudinem aperuerat, eos sepelierunt. Quorum corpora volentes pagani exinde effodere, quicumque manus apposuerunt, à diabolo correpti sunt. Vbi posteà pacis tempore basilica fabricata est, & Martyrum memoria dignè exculta. Compleuerunt autem martyrium suum III. Kalendas Septembris.

31. Aug.

E. PRIDIE KALENDAS SEPTEMBRIS.

De hoc in vitâ sancti Maximi Episc. Mog. 18. Nouēb. TREVIRIS, natalis sancti Paulini Episcopi confessoris: qui tempore Arianæ infestationis, à Constantio Imperatore, ob Catholicam fidem exilio relegatus, & vsque ad mortem, etiam extra Christianum nomen, mutando exilia fatigatus, ad vltimum apud Phrygiam defunctus, beatæ passionis coronam percepit à Domino.

Eodem

Eodem die apud Athenas, beati Aristidis, fide sapientiaque clarissimi. Qui Adriano Principi de religione Christianâ libros obtulit, & quòd Christus Iesus solus esset Deus, præsente ipso Imperatore, luculentissimè perorauit. Hieron. de scrip. Eccl. cap. 20.

LITANIÆ INDICENDÆ.

MENSIS SEPTEMBER

habet dies XXX. Luna verò XXX.

F. KALENDIS SEPTEMBRIS. 1. Sept.

IESV Naue & Gedeon Prophetarum.

Apud Capuam, viâ Aquariâ, natalis sancti Prisci martyris, qui vnus fuit de illis antiquis Christi discipulis.

Eodem die, natalis Annæ prophetissæ. Vide lib. de fest. Apost.

Item eodem die apud Senonas, beati Lupi Episcopi, sanctitate & signis miraculorum illustrissimi.

Item apud Cæsaream Cappadociæ, beati Longini militis & martyris: quem tradunt illum esse, qui lanceâ latus Domini Iesu Christi pendentis in Cruce aperuit. Hic postmodum baptizatus ab Apostolis, cùm apud Cappadociam sanctitate præcipuus degeret, tandem ab Octauio Præside comprehensus, post confessionem fidei, linguâ abscisâ, & dentibus excussis, capite truncatus est. Simul cum eo coronatus est Aphrodisius Commentariensis, cui & Præses linguam abscidi iusserat: quique post abscisionem expeditè Christum clarâ voce loquebatur. Ioan. 19.

G. IV. NONAS SEPTEMBRIS. 2. Sept.

NATALE sancti Iusti Lugdunensis Episcopi, miræ sanctitatis & prophetici spiritus viri. Hic clàm Episcopatum suum relinquens, ascensâ naue, comitante se vno tantùm puero, qui officio Lector in ecclesiâ erat, nomine Viatore, peruenit ad Ægyptum. Vbi per aliquot annos, sanctis monachis cælum tantùm spectantibus consociatus, humilitate ac sanctitate vitæ incomparabilis vixit. Cursu itaque temporis consummato, ipse quoque virtutibus consummatus, repositam sibi coronam iustitiæ percepturus migrauit ad Dominum pridie Idus Octobris. Corpus eius à religiosis ciuibus Lugdunum cum ossibus beati Viatoris ministri eius relatum, & condigno cultu in basilicâ beatorum septem fratrum Machabæorum & martyrum gloriosissimorum conditum est quarto Nonas Septembris.

Eodem die, beati Helpidij Episcopi apud præfatam vrbem venerabilis depositio. Cuius sacrum corpus honorificè sepultum, in ipsâ eademque ecclesiâ, vbi sancti confessoris Iusti tumulata sunt sacratissima membra, quiescit.

Apud Apamiam, beati Antonini martyris.

A. III. NONAS SEPTEMBRIS. 3. Sept.

NATALIS sanctę Phœbes. Vide lib. de fest. Apost.

Romæ, passio & natalis beatæ Seraphiæ virginis, sub Adriano Imperatore, iudice Berillo. Hæc Antiochena genere, cùm in domo Sabinæ præclarissimæ feminæ apud Vrbem commaneret, rapta ab officio Præsidis, exhibita est in conspectu ipsius. Cui Præses dixit: Sacrifica diis immortalibus, quibus sacrificant domini Imperatores. Beata Seraphia respondit: Timeo & colo omnipotentem Deum, qui fecit cælum & terram, & omnia quæ in eis sunt.

Nam dij quos iubes adorare, non sunt dij, sed sunt dæmonia, & ideò non licet mihi adorare eos, quia Christiana sum. Cumque perseuerantissimè fidem veritatis prosequeretur, iussit eam Præses duobus iuuenibus lasciuis tradi, vt ei nocturno furto insultarent. A quibus perductam in cubiculum obscurissimum, cùm vellent eam tangere, subitò terræmotus factus est magnus, cecideruntque exanimes in terram, membris omnibus resoluti. Diluculo autem cùm venissent à Præside missi, qui requirerent, seu de iuuenibus, seu de virgine; ingressi inuenerunt Sanctam Dei orantem, iuuenes verò impudicos velut mortuos terræ prostratos. Itaque ad rei factum cùm plurimi concurrerent, iterùm Præses iussit pro tribunali eam sibi adduci. Et imperante Pręside deportati sunt ijdem iuuenes, & positi ante conspectum ipsius. Ad quos beata Virgo, factâ oratione, accedens, tetigit illos, dicens: In nomine Domini mei Iesu Christi erigite vos in statu vestro. Ad cuius vocem mox illi steterunt super pedes suos. Quos Præses interrogauit: Quid faciendo hæc mulier dementes vos fecit, & resolutos? Ingressus est, inquiunt, quidam iuuenis decorus, miręque magnitudinis, qui totus splendebat sicut sol, stansque inter nos & puellam hanc, tremore & defectione claritate suâ concussit. Præses ad beatam Seraphiam conuersus, Sacrifica dijs, inquit, ne morte plectaris. Cui Virgo: Non facio voluntatem patris tui satanæ, quia Christiana sum. Tunc Præses iussit lampades ardentes lateribus eius apponi. Sed statim qui eas tenebant, ceciderunt retrorsum. Præses verò iterùm beatæ Virgini dixit: Biothanata & malefica, audi imperiale præceptum, sacrifica dijs immortalibus, & libera te de cruciatibus & morte. Beata Seraphia hoc illi reddidit: Biothanati & malefici vos estis, qui negatis Deum viuum & verum, & dæmonia adorando, cum ipsis pariter estis morituri: Deo autem immortali ego memetipsam offero sacrificium, si me dignatur suscipere, licet peccatricem, tamen Christianam. Tunc fustibus cæditur: & ecce subitò terræmotus factus est magnus. Et excussa de fuste, de quo cædebatur virgo Dei, astella, exiliuit in oculum Præsidis, quem post dolorem luscum fecit. Et iratus dictauit sententiam: Seraphiam imperialis pręcepti contemptricem, & in tantis maleficijs deprehensam, gladio percuti iubemus. Passa est autem quarto Kalendas Augusti, & sepulta iuxta aream Vindiciani in monumento illustris martyris Sabinæ, II. Kalendas Augusti. Compositum verò & ornatum est venerabile sarcophagum ambarum, & locus orationis condignè dedicatus tertio Nonas Septembris, quando & memoria passionis eius celebrior agitur.

Apud Capuam, natalis sanctorum martyrum, Antonini pueri annorum viginti, & Aristæi Episcopi, quorum gesta habentur.

Eodem die, depositio sancti Remacli Episcopi & confessoris.

Et beatissimi Mansueti confessoris atque Pontificis Tullensis.

4. Sept. B. PRIDIE NONAS SEPTEMBRIS.

MOYSIS prophetæ.

Et apud Ancyram Galatiæ, natalis sanctorum martyrum trium puerorum, Rufini, Siluani, & Vitalicæ.

Greg. Turon. de glor. Mart. c. 53 Cabilonæ, natale sancti Marcelli, qui temporibus Antonini Veri, ex numero quinquaginta Martyrum, qui Lugduni in ergastulum trusi fuerant cum Valeriano, patefactis custodiæ, cui mancipati erant, diuinitus claustris, aufugit. Et cùm Latinum quemdam, à quo hospitio susceptus fuerat, cum omni domo suâ ad fidem Christi conuertisset, Cabilonensium expetens ciuitatem, Priscum quemdam præsidem, dijs suis immolantem incurrit. Cumque ab eo ad prophanum conuiuium fuisset inuitatus, & ipse huiusmodi execrans epulas, omnes qui aderant, cur idolis deseruirent, liberâ increpatione corriperet: inaudito

inaudito crudelitatis genere, defodiri eum cingulo tenus erectum Præses iussit. Sicque sanctus Dei Martyr tertio die in Dei amore & laudibus perseuerans, in secundo ab oppido Cabilonensi miliario, incontaminatum reddidit spiritum.

C. NONIS SEPTEMBRIS. 5. Sept.

IN suburbano Romæ, natale beati Victorini martyris. Fuerunt autem duo fratres, Victorinus & Seuerinus. Hi post vtriusque parentis obitum se inuicem pædagogantes, pari custodiâ se mutuis obsequiis æmulantes, germanitatis vinculo probabiles, Deo seipsos hostiam viuam obtulerunt. Cumque intantum excreuissent, vt sua omnia perfectionis intuitu relinquerent, & vendentes res suas, censum earum pauperibus erogassent, Deo expeditius seruituri, nudi facultatibus omnibus remanserunt. Alter itaque seruiens alteri, mutuâ vice & æmulâ charitate seruiebat. Imperium, libertas. Nil deerat illis, cum nihil haberent. Igitur Victorinus spirans altiùs, & idipsum, quòd sibi parebant, imperfectum computans, nec satis sibi factum, si alteri liceret in altero, aut alter alteri seruitium exhiberet: eremum ingreditur, seditque in specu excelsæ rupis, quam subterfluentis aquæ geminum sinuarat abruptum, vni tantùm hospitium viro, vt sedens somnum caperet: vel si reciperet alterum, stans oraret. Texerat ostiolum vimine: assiduus in lectione & oratione manebat. Cernit interim inuidus omnis boni profectum viri, & ferre non valens, simulat se puellam, & ante fores viri gementia verba ingeminat: Heu, inquit, me miseram, siluis, errore, & tenebris vagam. Locus non agnoscitur, iter quæritur. Quisquis es loci huius incola, cælum vndique & siluæ famam virtutum tuarum opusque ferunt: eripe me à frendentibus apris, eripe à sæuientibus lupis, & à rictibus vrsorum. Quod victura sum, tuum erit: si moriar, tuum. Satis superque sufficiat operiri limine tuo. Non longum quæro habitaculum: vnius tantùm noctis hospes ero. Reserat Victorinus cellam, & hostem, dum miseretur, secum includit. Vix horæ spatium intercesserat, dum inter molimina & assiduum corporis motum protenso pede tetigit hominem Dei, & velut compungens vulnere, noxio calore succendit. Addit igniculum dulcedo sermonis, vrget facinus solitudo. Quid moror? Facit casum columna arboris, altâ radice quæ diu fundata steterat. Furtiuus amor scelus perficit. Exclamat iam victor Victorini diabolus: Quid agis, inquit, vir perfectissime, cui etiam frater grauis fuit? Iam iungeris alteri qui recessisti à tuo? Quid agis, qui nouum dogma siluis constituens, suadebas copulis castitatem? Hæc iactans, ex oculis decepti velut fumus euanuit. At is qui ceciderat, velut exanguis iacuit. In se autem aliquando reuersus, siluas deseruit, ad fratrem Seuerinum repedauit: pudore diu vocem supprimens, tandem causam facti exposuit, ipse pœnam sibi statuens. Findens namque arborem, manusque per fissuram inserens, præduratam cuneis pessulans, cicatricem arboris claudit. Sed mox Seuerinus factum pœnamque fratris Episcopo suo nuntiat. Ille veniens, primùm eum soluere tentat: sed vt repugnantem vidit, orat, benedicit, consolatur, discedit. Vir autem Domini, qui se grauissimâ pœnitentiâ damnauerat, Dominicâ tantùm die modicū panis & aquæ coactus à fratre percipiebat, qui etiam se simili cibo & ieiunio macerabat. Igitur in huiusmodi constrictione triennium voluitur. Cumque iam omnes pæne mouisset eius in Christo imitanda humilitas, Episcopus ciuitatis rediens, vix agere potuit, vt sese à pœnâ, quâ ille memor tremendi iudicij se damnauerat, absumptis pæne carnibus, permitteret resolui. Quantæ autem sanctitatis postea fuerit, quamque potens in miraculis, non facilè lingua alicuius explicabit. Electus deinde ab vniuerso populo, Amiterninæ vrbis sacerdotium adipiscitur. Inde postmodum sub Imperatore Neruâ, cum aliis Dei seruis Eutyche & Marone, ab Aureliano iudice

iudice primò relegatus in sexagesimo miliario ab Vrbe viâ Salariâ: deinde apud eum locum, qui Cotilias appellatur, vbi putentes aquæ manant & sulphureæ, in ipsis capite deorsum per horas tres suspensum teneri, ab impio Iudice iussum est. Quod cùm per triduum pro Christi nomine passus fuisset, gloriosè coronatus migrauit ad Dominũ. Cumq; vnâ die iussu Aureliani corpus eius inhumatum iacuisset, venerunt Amiternenses populi Christiani, & rapiẽtes in suum territorium transtulerunt, & honorificâ sepulturâ condiderunt Nonis Septembris.

Item Romæ in Portu, natalis sancti Herculani.

Capuæ, natalis sanctorum martyrum Quinti, Arcontij & Donati.

6. Sept. D. VIII. IDVS SEPTEMBRIS.

ZACHARIÆ prophetæ.

Vide lib. de fest. Apost. Item natalis sancti Onesiphori, Apostolorum discipuli.

Vict. Africanus l. 2. Et apud Africam, beatissimorum confessorum & Episcoporum, Donatiani, Præsidij, Mansueti, Germani, Fuscoli, qui persecutione Wandalicâ apud Africam iussu Hunnerici Regis Ariani, pro assertione Catholicæ veritatis, durissimè fustibus cæsi, & exilio damnati sunt. Inter quos etiam Episcopum nomine Lætum, strenuum ac doctissimum virum, post diuturnos carceris squalores, incendio concremauit. Tunc etiam decreto publico per diuersas prouincias executores dirigens, Episcopis quasi ad Concilium Carthagine congregatis, vnâ die vniuersas ecclesias Africæ clausit, vniuersamque substantiam Episcoporum & Ecclesiarum, suis Episcopis condonauit.

7. Sept. E. VII. IDVS SEPTEMBRIS.

Euseb. l. 8. cap. 5. NATALIS beati Ioannis apud Nicomediam, sub Diocletiano Imperatore. Qui de nobilibus ortus, honore & dignitate illustris, vt vidit aduersus cultores Dei in foro crudelia edicta pendêre, calore nimio fidei ignitus, publicè populo inspectante iniectâ manu, librum iniquæ legis detraxit, ac minutatim discerpsit, Augusto Diocletiano in eâdem vrbe simul cum Maximiano Cæsare constituto. Ad quos cùm relatum esset religiosi & illustris viri factum, continuò omni in eum crudelitatis genere desæuientes, ne hoc quidem solum efficere quiuerunt, vt eum mœstum aliquis videret in pœnis: sed læto atque hilari vultu, cùm iam viscera in suppliciis defecissent, spiritus tamen lætabatur in vultu. Ex quo tortores sui grauiùs cruciabantur, quòd omnia suppliciorum genera consumebant in eum, quem ne tristem quidem ex his reddere poterant.

8. Sept. F. VI. IDVS SEPTEMBRIS.

Vide lib. de fest. Apost. NATIVITAS sanctæ Dei Genitricis.

Eodem die apud Nicomediam, natale sancti Adriani martyris cum aliis XXIII. Maximianus cùm grauissimè persequeretur Christianos, apud Antiochiam oblati sunt ei quidam Christiani, fide ac religione insignissimi: quos ille post veritatis confessionem extensos lignis & neruis crudis cædi iussit, ac deinde lapidibus ora ipsorum contundi, & linguas eorum præcidi. Hæc omnia cernens Adrianus, qui erat prior officij, dixit ad eos: Adiuro vos per Deum vestrum, pro quo hæc patimini, dicite mihi in veritate, quæ est remuneratio vestra, quam exspectatis pro his tormentis? videtur enim mihi magna & mirifica esse. Cui XXIII. Martyres dixerunt: Exspectamus quod nec oculus vidit,
Isaiæ 64. 1. Cor. 2. nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit; inenarrabile bonum, quod præparauit Deus his qui diligunt eum. Audiens hæc Adrianus, statim exiliens stetit in medio eorum, & dixit his qui gerebant exceptoris officium: Annotate confessionem meam cum his sanctis & athletis Dei, quia & ego Christianus sum. Post non multum spatium cùm audisset Maximianus nomen eius recitari inter nomina sanctorum Martyrum, euocato ad se dixit ei: Insanis Adriane? numquid

quid & tu vis tam malè perire? Adrianus respondit: Non insanio, sed de mul-
tà insanià ad sanam mentem reuertor. Cumque perseueranter quæ sunt fidei &
veritatis prosequeretur, furore repletus Maximianus, iussit eum ferro vinctum
cum reliquis sanctis Martyribus ad carcerem pertrahi. Erat autem iuuenis an-
norum viginti octo. Et famâ celeriter currente, didicit vxor illius Natalia cun-
cta quæ circa Adrianum maritum prouenerant. Et gaudio plena, quia erat mu-
lier Christianissima, cucurrit ad carcerem, procidensque ad pedes viri sui, oscu-
labatur vincula eius, dicens illi: Beatus es domine meus Adriane, quia inuenisti
diuitias, quas tibi non dimiserunt parentes tui. Verè iam securus pergis ad Chri-
stum, benè recondens in ipso diuitias, quas inuenies in tempore necessitatis, vbi
de pœnis damnatorum neminem quisquam liberabit: non pater filium, non
mater filiam, non diuitiæ transeuntes, non vllam seruorum ambitio, & patri-
monij amplitudo, ad extremũ nec amicus amicum. Omnes enim tunc propria
sarcina comitabitur. Tu domine meus tecum habens Christum, in quo omnia
tua reposuisti, perge fiducialiter; perge, ne timeas, vt percipias promissa ipsius.
Non reuocet te vllus intuitus rerum velut vmbra transeuntium, non affines,
non parentum gemitus, non pulchritudo ipsa corporis tui, exsecta seductorum
adulationes amicorum: non te terreant species tormentorum. Horum qui te-
cum sunt Martyrum constantiam & patientiam adspice, his solis intende. Hæc
postquam gloriosissima femina prosecuta est, singulorum Martyrum vincula
deosculans: Rogo vos, inquit, serui Christi, confortate hunc Adrianum bea-
tissimis monitis, & lucrificate animã eius in Christo. Vos sitis ei patres, per vos
nascatur æternæ vitæ. Ad quam beatus Adrianus dixit: Perge nunc soror mea
in domum tuam, & cùm agnouero fieri interrogationẽ nostram, accersam te,
vt videas finem rei. Post aliquot dies cùm quæstio immineret, beatus Adrianus
dato pretio custodibus, & datis fideiussoribus, perrexit ad domum suam vocare
beatam Nataliam. Cumque pergeret, vidit eum qui benè illum nouerat, &
præcurrens domum, nuntiauit eum venire. Quod vxor audiens, primò non cre-
didit. Quis, inquit, potuit eum absoluere de vinculis illis? Non mihi contingat
vt absoluatur, nequando separetur à Sanctis illis. Et cùm puer domesticus super-
ueniens affirmaret eum dimissum, suspicata illa, quòd martyriũ refugisset, con-
tristata flebat amarissimè. Et cùm iam videre Adrianum inciperet, proiecit quæ
erant in manibus, & accurrens clausit ostium domus, clamans & dicens: Lon-
gè efficiatur à me hic qui corruit, & mentitus est Domino Deo suo. Non loqua-
tur mihi, nec audiam linguam, quæ dolosè egit in conspectu Factoris sui. Et
conuersa dicit in eum: O sine Deo præ omnibus hominibus, quis te coegit
apprehendere opus, quod non potuisti perficere? Quis te separauit à Sanctis, aut
quis te seduxit, vt recederes à conuentu pacis vel repausationis? Dic mihi, quare
in fugam conuersus es, antequam fieret pugna? Quare proiecisti arma, ante-
quam videres hostem tibi repugnantem? Quomodo vulneratus es, necdum
emissâ sagittâ? Quid faciam infelicissima, quæ coniuncta sum impio? Non
est mihi concessum, vt vocarer vxor Martyris, sed vt dicerer coniunx transgres-
soris. Ad horam fuit exultatio mea, & ecce per sęcula erit opprobrium meum.
Cui beatus Adrianus pro foribus stans dicebat: Aperi mihi soror mea Nata-
lia, quia non sicut tu æstimas effugi martyrium. Veni autem propterea,
quia instat tempus quæstionis nostræ, vt sicut promisi præsens fiam. At illa non
credens: Vide, inquit, quomodo me seducit transgressor? Ecce quomodo
mentitur alter Iudas? Recedas à me homo: nam antè meipsam interficiam,
quàm tibi socier. Cumque beatissimus Martyr de zelo piæ coniugis lætus,
sermonibus suis ei satisfaceret, & nisi citius aperiret, mœrens se facere non

 posse

posse assereret, tandem ei illa aperiens, prouoluitur pedibus eius. Inde verò citiùs exeuntes, properabant ad confessionem, vt in numero coronatorum Adrianus inueniretur. Cumque adhuc essent in viâ, dixit beatus Adrianus: Soror mea dic, quomodo ordinasti substantiam tuam? Cui illa, Noli, inquit, domine meus, noli memorare quæ sunt mundi huius, ne attrahant animum tuum: auferantur ab animo tuo omnia corruptibilia, solummodò illa festina videre, quæ reposita sunt tibi & Sanctis, cum quibus ambulas in viâ Dei. Completâ itaque die vt produceretur, exhibiti sunt beatissimi Martyres in conspectu Maximiani, putrefactis ita iam carnibus eorum præ acerbitate tormentorum, vt vermes de vlceribus eorum scaturirent. Natalia verò applicans se beato Adriano, dicebat: Vide domine meus, vt solummodò ad Deum fiat mens tua; nec tuum cor in aliquo trepidet, dum videris tormenta tibi proposita. Labor quidem nunc modicus, sed in sæcula sæculorum æterna repausatio. Maximianus respiciens Adrianum, ait: Adhuc tu permanes in insaniâ? Beatus Martyr respondit: Pro hac amentiâ & insaniâ paratus sum hanc vitam finire. Iratus post piam confessionem ipsius tyrannus, iussit eum tam crudeliter inuicem sibi succedentibus flagellatoribus cædi, donec apertis costis viscera patefierent. Iterùm constrictus ferro in carcerem mittitur. Et cùm aliquibus diebus cum reliquis Sanctis Dei clausus ibi fuisset, tandem reductus, simul & cum eo alij, quos immensitas pœnarum pænè absumpserat, sistitur Maximiano. Quos ille iam videns irreuocabiles, iussit vt vecte magno ferreo confringerentur tibiæ ipsorum. Confractis itaque cruribus, ac pedibus incisis, insuper beato Adriano manu incisâ, orantes & gratias agentes Domino, emiserunt spiritum. Corpora eorum iussit tyrannus incendi. Sed subitò factæ sunt coruscationes, tonitrua ac pluuiæ, & extinctus est ignis. Plurimique de apparitoribus fulminibus percussi, pauci fugâ vix euaserunt. Accurrentes intereà Christiani, rapuerunt ex igne iam extincto reliquias Martyrum, & ascensis nauibus fugerunt, perueneruntque Byzantium, & reuerenti honore sepelierunt eas ibi. Non longo pòst tempore beati Adriani corpus Romam etiam translatum, honorabili quoque templo exornatum est. Natalia verò ipsa de Nicomediâ sanctorum Martyrum amore Byzantium enauigans, post paucos dies aduentus sui, dormitionem accepit in Domino, & iuxta Sanctorum corpora sepulta est Kalendis Decembris. Passio horum Martyrum sexto Idus Septembris celebratur.

9. Sept.

G. V. IDVS SEPTEMBRIS.

Euseb. l. 8. cap. 6.

PASSIO beatorum martyrum Dorothei & Gorgonij, apud Nicomediam, sub Diocletiano Imperatore. Horum prior Dorotheus magister in officiis quæ intra palatium exhibebantur, erat cubiculi regij præpositus, habens secum officio, fide, & magnanimitate parem Gorgonium. Quorum institutionibus optimis omnes pænè cubiculi ministri in fide Dei vigilanter & liberè persistebant. Hi denique cùm viderent quemdam Martyrem crudelibus atque immanibus suppliciis cruciari, constanter & liberè aiunt: Cur Imperator in hoc solo punis sententiam, quæ in nobis omnibus viget? vt quid in illo crimen ducitur, quod à nobis omnibus confitetur? Hæc nobis fides, hic cultus, & vnanimis eademque sententia. Quos ille cùm in medium nihilominùs venire iussisset, iussit eos appendi, & flagellis toto corpore laniari, & visceribus iam pelle nudatis iubentur aceto & sale perfundi. Cumque etiam hoc tormenti genus constanter & fortiter tolerassent, craticula prunis substrata poni iubetur in medio, ibique quod reliquũ fuerat in verberibus absumpti corporis superponi, & non ad subitum, sed sensim paulatimq; succendi. Ad vltimũ laqueo appensos, iussit necari.

Interiecto tempore beatus Gorgonius Romam transfertur, positusque est venerabiliter viâ Latinâ inter duas lauros. Compleuerunt autem martyrium suum quinto Idus Septembris.

In Sabinis miliario ab Vrbe tricesimo, natalis sanctorum Hyacinthi, Alexandri, Tiburtij.

A. IIII. IDVS SEPTEMBRIS. 10. Sept.

APVD Africam, natalis sanctorum Episcoporum, Nemesiani, Felicis, Lucij. Item Felicis, Litei, Poliani, Victoris, Iaderis, & Datiui: qui sub Decio & Valeriano exurgente persecutionis rabie, ad primam confessionis Christi constantiam grauiter fustibus cæsi; deinde compedibus vincti, & ad fodienda metalla deputati, gloriosæ confessionis agonem consummauerunt. Quorum etiam exemplum secuta multiplex plebis portio, cum eis confessa pariter est & coronata. Extat epistola beati Cypriani ad ipsos, & de ipsis scripta. *Cypr. epistolâ 77.*

Eodem die in Chalcedonâ, natalis sanctorum Sosthenis & Victoris: qui, cùm beata Euphemia sub Prisco consule pro Christi nomine decertaret, apertis sibi diuinitus oculis, viderunt circa illam Angelorum præsidia, sanctarumque Virginum chorum. Atque hoc viso ad Christum conuersi, ob insuperabilem fidei confessionem trusi in carcerem, & inde producti, ad stipites religati sunt: quibus primùm vrsi, ac deinde ferocissimus leo, dimissi, cùm in nullo eos læderent, misit Proconsul ad deferendam cupam, in quâ eos pariter concremaret. Illi verò intereà incumbentes orationi, vocati de cælo, datoque sibi mutuo pacis osculo, spiritum emiserunt. *De his in vitâ sanctæ Euphemiæ 16. Sept.*

B. III. IDVS SEPTEMBRIS. 11. Sept.

ROMÆ viâ Salariâ vetere, in cœmeterio Basillæ, natale sanctorum Proti & Hyacinthi, qui erant eunuchi beatæ Eugeniæ virginis, cum quâ ab Heleno Episcopo baptizati, aliquanto tempore diuinis solùm eruditionibus vacantes, in sancto proposito perstiterunt: atque in seruorum Dei monasterio mirâ humilitate conuersati sunt: & hoc apud Ægyptum. Inde cum beatissimâ virgine Romam reuersi, sub Gallieno Imperatore, quòd essent Christiani, comprehensi, coguntur sacrificare. Sed non consentientes, durissimè verberantur. Cumque Deo fidem seruantes gauderent, pariter decollantur tertio Idus Septembris. Post hæc tenetur sancta Eugenia, & iubetur à præfecto vrbis Nicetio, Dianæ sacrificia exhibere. Quæ stans ante templum, extensis manibus fudit orationem. Qua orante, ita simulacrum Dianę comminutum est, vt sola pulueris eius indicia remanerent. Sed magicis artibus hoc reputantes, ingenti saxo circa scapulas eius constricto, Tiberi eam præcipitem dederunt. Quomodo autem agonem passionis suæ compleuerit, breuiter suprà notatum est VIII. Kalendas Ianuarij. *De his in gestis sanctæ Eugeniæ 25. Dec.*

C. PRIDIE IDVS SEPTEMBRIS. 12. Sept.

APVD Ticinum vrbem, quę & Papia dicitur, natale sanctorum Syri & Euentij. Qui à beato Hermagorâ Aquileiensi pontifice, discipulo sancti Marci Euangelistę, ad præfatam vrbem directi, primi illic Christi Euangelium prædicantes, & magnis virtutibus ac miraculis coruscantes, etiam vicinas vrbes, Veronensem scilicet, Bryxenam, & Laudensem diuinis operibus illustrarunt. Sicque in Pontificali honore, fundatâ & confirmatâ fide credentium populorum, glorioso fine quieuerunt in pace.

D. IDIBVS SEPTEMBRIS. 13. Sept.

APVD Ægyptum, ciuitate Alexandriâ, natale beati Philippi Episcopi & martyris: qui Præfectus primùm fuit, deinde Baptismi gratiâ sanctificatus, Episcopij dignitatem, suffragium ferentibus Christianis populis, assequitur. Et sub Volusiano & Gallieno Imperatoribus, dirigitur Perennius præfectus Alexan- *De eo in passione s. Eugeniæ 25. Dec.*

Alexandriam: cui imperatum est, vt Philippum occideret. Sed cùm hoc implere non posset, quia omnis populus ciuitatis Philippo veluti quibusdam vinculis amoris videbatur adstrictus, immisit quosdam in ecclesiam, qui se fingerent Christianos. Quique ingredientes, percusserunt eum in oratione constitutum. Sepultus modò est in Nitriâ, basilicâ condignâ Martyri supra corpus eius fabricatâ. Sedit autem in Episcopatu anno vno, mensibns tribus. Passus est Idibus Septembris.

Item sancti Amati presbyteri, Abbatis monasterij S. Romerici: qui miræ abstinentiæ, & anachoreticæ vitæ sectator, virtutum & miraculorum gratiâ illustrem conuersationem duxit.

14. Sept.

E. XVIII. KALENDAS OCTOBRIS.

Pontificale cap. 22.

ROMÆ viâ Appiâ in cœmeterio Callisti, natale sancti Cornelij Episcopi: qui sub persecutione Decij cum presbyteris & diaconibus Centumcellis exilio deputatur. Ad quem confortandum multi Christianorũ veniebant. Quo tempore beatus Cyprianus scripsit ei de Celetino lectore, quanta pro fide & confessione Christi sustinuerit. Decius Cæsar audito quòd multi ei scriberent, & de beato Cypriano, rogauit eum sibi exhiberi. Exhibitus Decio interroganti, cur à Cypriano contra Rempublicam litteras accepisset, respondit: Ego de coronâ Domini litteras accepi, non contra Rempublicam. Iratus Decius, iussit vt os eius cum plumbatis cæderetur, deinde ad templum Martis, vt sacrificaret, duceretur. Quod si contempsisset, illic capite puniretur. Cumque duceretur, vnus ex militibus nomine Cerealis, rogare cœpit beatum Papam, vt visitaret vxorem eius, quæ annis quinque paralytica iacebat. Ingressus autem domum eius, tenuit manum Salustiæ, & erexit eam, dicens: In nomine Iesu Christi Nazareni surge, & sta super pedes tuos. Quæ protinus erexit se, clamans & dicens: Verè Christus est Dei filius. Et dixit beato Cornelio: Baptiza me, per Christum te coniuro. & currens impleuit vas aquâ, & attulit ei. Tunc miserunt se omnes milites ad pedes eius, orantes se baptizari. Quos vt vt baptizauit, obtulit pro eis sacrificium laudis: & participati sunt omnes corpore & sanguine Domini nostri Iesu Christi. Audiens hæc Decius, mittens tenuit omnes eos, & iussit vt cum beato Cornelio ducerentur ad sacrificandum, & si nollent parêre, capite plecterentur. Ducti autem foras muros portæ Appiæ, expuentes in templum, decollati sunt vnà cum beatissimo Papâ numero viginti vnus. Sed & Cerealis cum vxore suâ Salustiâ sub die XVIII. Kalend. Octobris. Eâdem verò nocte venit beata Lucina cum clericis & familiâ suâ, & rapuit Martyrum corpora, & sepeliuit ea in agro suo in cryptâ, in cœmeterio Callisti. Huius beatæ Lucinæ rogatu idem beatus Cornelius corpora Apostolorum de Catacumbis leuauit noctu; & posuit, Pauli quidem viâ Ostiensi, vbi decollatus est, Petri autem iuxta locum vbi crucifixus est, inter corpora sanctorum Episcoporum, in templo Apollinis, in monte aureo, in Vaticano Palatij Neroniani, III. Kalendas Iulias.

Cyprian. epist. 34.

Item apud Africam, natale beati Cypriani Episcopi, Valeriano & Gallieno Imperatoribus, Galerio Maximo proconsule. Qui agentibus & elaborantibus gentilibus comprehensus est ex præcepto Aspasij Paterni consulis, & in exilium in ciuitate Corubitanâ missus est. Habitauitque ibi suspensâ ad cælum mente, tantùm ad calcandas passiones huius temporis amore Christi animatus. Quò conueniebant ad eum plures egregij clarissimi ordinis & sanguinis, sed & sæculari nobilitate gloriosi: qui propter amicitiam eius antiquam, secessum subinde suaderent, & ne parum esset nuda suadela, etiam loca, in quæ secederet, ei offerebant. Post dies autem multos regressus de exilio habitabat in hortis suis. Et cùm illic moraretur, venerunt ad eum principes duo

duo ex officio consulis Galerij Maximi, qui Aspasio Paterno successerat, & leuantes eum in curriculo, duxerunt ad Proconsulem in locum Sexti, vbi pro reparandâ sanitate degebat, collectusque ab adstatore officij, secessit in hospitium eius in vicum Saturni. Conuenit autem ad eum omnis populus fratrum. Quod cùm comperisset beatissimus Martyr, præcepit custodiri puellas quæ aduenerant audire verbum Dei, quoniam ante ostium manebant Principis ob amorem Martyris gloriosi. Alterâ die XVIII. Kalendas Octobris mane Galerius Maximus sanctum Cyprianum Episcopum offerri sibi præcepit in atrio secutiolo. Cui inter alia cùm dixisset Proconsul: Iusserunt te sacratissimi Principes cæremoniari. Sanctus Cyprianus dixit: Non faciam. Maximus proconsul dixit: Consule tibi. Sanctus Cyprianus dixit: Fac quod tibi præceptum est: nam in re tam iustâ nulla est consultatio. Maximus proconsul dixit: Diu sacrilegâ mente vixisti, & nefarios tuæ conspirationis homines aggregasti, & inimicum te dijs Romanis & sacris religionibus constituisti, nec te pij Imperatores ad sectam cæremoniarum suarum euocare potuerunt: cùm sis nequissimi criminis auctor & signifer deprehensus, eris ipse documento cum his, quos scelere tuo tecum aggregasti, sanguine tuo sanctientur disciplinę. Et his dictis, decretum ex tabellâ recitauit: Tascium Cyprianum gladio animaduerti placet. Sanctus Cyprianus hoc audiens, dixit: Deo gratias ago. Et cùm duceretur, populus fratrum plangens dicebat: Et nos cum eo decollemur. Et ita perductus gloriosus Martyr post prætorium in agrum Sexti, exuit se lacerno birro, & complicans posuit ad genua sua, dehinc dalmaticam tunicam tulit, & diaconibus tradidit, & stans in lineâ, sustinebat spiculatorem, cui & XXV. aureos dari præcepit. Fratres verò flentes, linteamina & oraria ante eum ponebant, ne sanctus cruor defluens absorberetur à terrâ. Qui cùm lacinias manuales sibi ligare non potuisset, Iulius presbyter & Iulianus subdiaconus ipsi ligauerunt. Ipse autem sibi manu propriâ oculos texit, & genua in terrâ posuit, orationemque ad Dominum fudit, & sic gladio percussus migrauit. Corpus eius propter gentilium curiositatem in proximo collocatum est. Sed ne à gentilibus tolleretur, nocte adueniente ex eodem loco, vbi positum fuerat, sublatum est. Et inde cum cereis & * scolacibus, in areâ cuiusdam Candidi procuratoris, in viâ Mappaliensi iuxta piscinas cum magno triumpho sepultum est.

* mal. valdè scholacibus.

Post multa verò curricula annorum, gloriosissimo Carolo Francis imperante, contigit, legationem Francorum ferentibus, illustres ac sapientiâ circũspectos legatos transitum per Africam fecisse. Hi cùm Carthaginem dirutam, & loca venerabilia sanctorum Martyrum reuertentes à rege Persarum Aaron, qui exceptâ Indiâ totum pænè tenebat Orientem, vidissent, facilè sibi conciliato Principe, ac fauorem in re tali præstante, pro magno munere rogauerunt, vt ossa B. Cypriani eis ferenda permitteret. Quod ille non magni ducens, continuò postulata concessit; vtque pio Imperatori, cuius gratiam omnium, qui in toto terrarũ orbe erant, Regum ac Principum amicitię preponeret, ipsi ea ferrent, libenter assensit. Cumque venerabiles legati ingentia dona, Martyrum scilicet reliquias ferentes (nam & beati Sperati martyris membra, qui vnus fuit ex illis XII. præclarissimis martyribus Scillitanis, caput etiam martyris gloriosi Pantaleonis secũ cum beatis ossibus Cypriani habebant) reuerterentur, prosperis vsi velis, tandem peruenerunt Arelaten. Vbi sacra Martyrum membra signata interim relinquentes, legationem suam glorioso Imperatori renuntiare festinarunt, & vt animum Regis ampliùs sibi de legatione strenuè perfectâ conciliarent, inter alia de Sanctorum reliquiis ab Africâ deportatis eius animos attollunt. Vnde ille plurimùm lætus, eas tam diu apud Arelaten dignâ veneratione reseruari iussit, donec

donec ipse magno aliquo opere in regno suo templum conderet, vbi tam pretiosum pignus ingenti cultu & ornatu reponeret. Sed emergentibus causis, dum opus tardiùs construitur, occasionem nactus Leidradus venerabilis Lugdunensis Episcopus gloriosum Imperatorem rogauit, ad ciuitatem suam deferre beata ossa Martyrum ei liceret. Annuit Imperator. Sed & isdem ocyùs votum suum pius perficit: cum honore infra ciuitatem Lugduni deportata sunt, ibique in maiori Ecclesiâ beati Ioannis Baptistæ ac sancti martyris Stephani aliquanto tempore custodita: & ad defensionem ciuium, Deo id misericorditer operante, & Imperatore iam votum suum de ædificatione templi in longè alia transferente, sanctus Episcopus beatissimas reliquias gloriosorum Martyrum in prædictâ ecclesiâ post venerabile & sacrum altare decentissimâ sepulturâ recondidit, ac posteris ciuibus suis profuturas honorabiliter commendauit.

Sed pòst, interposito tempore, regnante glorioso Rege Carolo Ludouici Imperatoris filio, iterùm reliquiæ beati Cypriani ad monasterium nouum, quod idem Rex augusto opere construxit, in Compendio palatio suo, eo iubente translatæ sunt.

Referuntur autem cum beato Cypriano passi, Crescentianus, Victor, Rosula, & Generalis.

Eodem die, Exaltatio sanctæ Crucis, quæ ab Helenâ Constantini matre inuenta, ita per medium est secta, vt & Crux Constantinopolim sit portata, & Crux Ierosolymis thecis argenteis sit reseruata. Multorum itaque annorũ labente curriculo, Phocâ Romanis imperante, Persæ aduersus Rempublicam, Chosdroë Rege, grauissima bella gerentes, multas Romanorum prouincias, & ipsam Ierosolymam inuadunt. Et destruentes ecclesias, sancta quoque loca profanantes, inter ornamenta sacra, quæ abstulerunt, etiam vexillum Dominicæ Crucis abducunt. Fecerat namque Chosdroë Rex eorũ turrim argenteam, in quâ interlucentibus gemmis thronum extruxerat aureum, ibiq; solis quadrigam & lunæ vel stellarem imaginem collocauerat, atque per occultas fistulas aquæ meatus adduxerat, vt quasi Deus pluuiam desuper videretur infundere. Et dum subterraneo specu equis in circuitu trahentibus, circumacta turris fabricata moueri videbatur, quasi quodam modo rugitum tonitrui, iuxta possibilitaté artificis mentiebatur. In hoc itaque loco sedem sibi parauerat, atque iuxta eam, quasi collega Dei, sibi Crucem Dominicã posuit, filioq; suo Regno tradito, ipse in fano huiuscemodi residebat. Mortuo verò Phocâ, Heraclius Imperator creatur, vir strenuus & armis exercitatus. Qui aduersus Persas bellũ aggressus, occiso Chosdroë, quem in turre iam dictâ sedenté inuenit, Persas in deditionem recepit: lignumq; gloriosissimæ Crucis exinde repedans secum tulit, & Ierosolymam, vnde sublatum fuerat, cum magnâ veneratione restituit. Et renouante Deo antiqua miracula, inter alia mira, quæ tunc cælitus ostensa fuerunt, die eodem mortuus vnus recepit vitam, paralytici quatuor sanati sunt, leprosi decem mundati, cæci quindecim illuminati, plurimi quoque à dæmonio erepti, multiq; à variis infirmitatibus liberati. Offerens igitur Imperator Ecclesiis Dei multa donaria, ex regiis sumptibus eas reparari fecit. Simul & decreto statuit omnibus Episcopis id assentiétibus, vt dies relationis & exaltationis sanctę ac venerabilis Dominicę Crucis, in omni Imperio suo ab omnibus fidelibus populis per singulos annos solénìter ageretur. Sed & procurrentibus annis, Leone Romanis imperante, apud vrbem Romam Papa Sergius in sacrario B. Petri Apostoli capsam argenteam, quæ in angulo obscurissimo diutissimè iacuerat, & in eâ crucem diuersis ac pretiosis lapidibus adornatam, Domino reuelante, reperit. De quâ tractis quatuor petalis, quibus gemmæ inclusæ erant, miræ magnitudinis portionem ligni salutiferi

Dominicæ Crucis interiùs repositam inspexit. Quæ ex tempore illo omnibus annis in basilicâ Saluatoris, quæ appellatur Constantiniana, die exaltationis eius, ab omni osculatur & adoratur populo.

F. XVII. KALENDAS OCTOBRIS. 15. Sept.

NATALE sancti Nicomedis martyris. Quem Flaccus Comes, cùm ad eum perlatū fuisset, quòd corpus sanctæ virginis Feliculæ, quam ipse pro Christo punierat, sepelisset, fecit teneri, & duci ad sacrificandum. Qui cùm diceret, Ego non sacrifico, nisi Deo omnipotenti, qui regnat in cælis, non his excisis lapidibus, qui in templis quasi in carceribus clausi custodiuntur: plumbatis diutissimè cæsus, migrauit ad Dominum. Corpus eius in Tiberim præcipitatum est. Quod à clerico ipsius nomine & opere Iusto collectum, perductumque ad horticellum suum, sepultum est iuxta muros viâ Numentanâ. De hoc in vitâ ss. Nerei & Achillei 12. Maij.

Eodem die, in territorio Cabilonensium, castro Trenortio, natale sancti Valeriani martyris, qui vnus fuit ex numero Sanctorum quinquaginta, qui temporibus Antonini Veri Lugduni in carcerem trusi fuerant, quique cum B. Marcello, patefactis custodiæ, quâ detinebantur, diuinitus claustris, aufugit. Cumq; ad præfatum castrum peruenisset, & Domini Iesu Christi nomen prædicans, plurimos ipso inspirante, ad eius fidem conuertisset, reuertenti ab vrbe Cabilonensium, vbi Priscus beatum Marcellum martyrem necauerat pro Christi nomine, Præsidi Prisco delatus est. Quem ille suis faciens conspectibus præsentari, primùm minis & terroribus frangere conatus est: deinde suspensum, & graui vngularum laceratione cruciatum, cùm in Christi confessione videret immobilem, ac læto animo in eius laudibus permanentem, protinus in eo loco, vbi nunc sacrum ipsius corpus debitâ veneratione excolitur, gladio animaduerti fecit. De eo in vitâ sancti Marcelli 4. Septemb.

Eodem die, depositio beatissimi Apri Tullensis Episcopi & Confessoris.

G. XVI. KALENDAS OCTOBRIS. 16. Sept.

NATALE sanctæ Euphemiæ virginis: quæ martyrizata est sub Diocletiano Imperatore, proconsule autem Prisco, in ciuitate Chalcedonâ. Quæ, deferente iniquissimo Apelliano, cum aliis quadragintanouem, tradita est proconsuli Prisco. Cui Priscus dixit: Honora teipsam, & generis tui dignitatem ne amittas, & immola deo Marti. Beata Euphemia eius iniquam suasionem contemnens, pectus suum signaculo Crucis muniens, imperterrita stetit. Priscus iratus, vt eam superare posset, post tormenta & carceres, etiam verbera & argumenta rotatum, ignes & pondera lapidum angularium, bestias & plagas virgarum, secures & sartagines igneas ei adhibuit: ad vltimum in theatrum duci & leones ac bestias ei laxari iussit. Tunc beata Virgo fundens orationem ad Dominum, dixit: Tu Domine notus omnibus, qui te inuocant fide purâ & integrâ, suscipe animam ancillæ tuæ. Et sicut suscepisti sacrificium patris nostri Abrahæ, Genes. 22. ita suscipere digneris sacrificium humilitatis meæ, quod tibi ob confessionem laudis tuæ immolatur. Tunc vna solummodo de bestiis accurrens, morsum sancto corpori eius infixit: & immaculatum spiritum Virgo Domino reddidit. Veniens autem mater eius Theodora, & Philosophron pater eius, curatum corpus ipsius sepelierunt, quasi mille passus à ciuitate Chalcedonâ. Completum est autem martyrium eius, decimosexto die mensis Septembris.

Eodem die, Romæ, natalis sanctorum Luciæ & Geminiani, Imperatore Diocletiano, iudicibus Apofrasio & Megasio. Manserat autem beata Lucia in viduitate annos trigintasex. Totius autem vitæ eius fuerunt anni septuagintaquinque. Quę accusata à filio suo Euprepio, quod Christiana esset, iussit eam Diocle-

tianus Imperator sibi adduci, & dixit ei: Audio quia reum illum Crucifixum confiteris, & deos nostros derides. Nunc ergo si parata es viuere, parati sunt dij omnipotentes, vt eis offeras thura, vt possint tibi esse propitij, & viuas. Sancta Lucia respondit: Nec sibi sunt propitij, nec cultoribus suis. nam mihi propitiabitur Dominus meus Iesus Christus, pro cuius amore parata sum ignem, vincula, & quas volueris pœnas sufferre. Audiens Diocletianus constantiam fidei eius, iussit eam trahi ad carcerem, vbi consolationem diuinam promeruit. Reducta autem iterùm ante Diocletianum sedentem pro tribunali, extensa est gloriosa femina, & fustibus diutissimè verberata. Et ecce terræmotus subitò factus est, & templum Iouis ita subrutum, vt nec lapis super lapidem ædificij remanserit. Diocletianus autem ollam æream adduci fecit, eamque pice & plumbo iussit impleri, & in circuitu ligna aggregari, & succendi, sanctamq; Luciam infra ollam demergi: vbi Sancta Dei psallens, triduo vixit. Mittens verò Diocletianus, qui renuntiaret ei si tota iam in cineres esset resoluta, is qui missus fuerat, intimauit rediēs Imperatori, quòd absque vllâ læsione sana viueret. Tunc impius tanto miraculo nullo modo ad credendum Christo incitatus, iussit vt onerata ferro & plumbo, per ciuitatis plateas duceretur. Peruenit autē ante domum hominis præpotentis, nomine Geminiani, in cuius domo dæmonum innumera simulacra erant. Dumque sancta Lucia domū ipsam pertransisset, subitò columba alba velut nix descendit de cælo, & super caput Geminiani, tertiò figurans Crucem, resedit. Geminianus respiciens, vidit sibi patêre cælum, & statim arripiens cursum, peruenit ad locum, vbi iam Sancta Dei torquebatur. Et prosternens se pedibus eius, cœpit narrare quod viderat, & Baptismi lauacrum expetere. Reducta est igitur beata Lucia in carcerem. Erat verò quidam sacerdos Protasius nomine, cui nocte apparens Angelus Domini, monuit vt iret ad carcerem, & Geminianum, qui fontem salutis requirebat, baptizaret. Qui cùm euigilasset, festinus abiit, & beatum virum aquâ salutari lauit. Post diem tertiū exhibita est S. Lucia Diocletiano, & cum ipsâ Geminianus, de quo iam Imperator audierat. Quos ille pœnis grauissimè afflictos, diuque tortos, tradidit cuidam peruersissimo Iudici, vt quod deerat pœnarum, ipse suppleret. Qui primò iussit ceruices eorum fustibus contundi, & mox terræmotu facto, camera domus iudiciariæ cecidit, & Iudicem impium oppressit. Deinde sancti Martyres exhibiti sunt Aposrasio, sub quo & septuaginta quinque martyrium impleuêre, qui visis miraculis, quæ circa Sanctos suos Dominus operabatur, crediderant. Hic Iudex impiissimus, post sanctorum horum Martyrum necem, à diabolo equum eius incitante, de lapideo ponte præcipitatus in flumen est. Corpus eius posteà nullo loco repertum. Deinde beata Lucia & sanctus Geminianus, à Megasio viro cōsulari arctati, post laudabilem victoriam martyrij, gladio animaduersi sunt sub die sextodecimo Kalend. Octobris. Quorum corpora rapuit quædam mulier Christiana, nomine Maxima, & vt decuit, Martyres sepeliuit.

17. Sept.

A. XV. KALENDAS OCTOBRIS.

IN Britanniis, sanctorum Socratis & Stephani.

Niuiduno, natalis sanctorum martyrum Valeriani, Macrini & Cordiani.

De hoc in gestis sancti Laurentij, 10. Aug.

Item Romæ viâ Tiburtinâ, ad S. Laurentium, natale B. Iustini presbyteri, quem beatus Sixtus ordinauit. Ad quem beatus Laurentius in vico Patricij in cryptâ Nepotianâ nocte venit, vt thesauros sibi à sancto Sixto commendatos pauperibus erogaret. Cui & dixit: Comple votum meum, vt lauentur pedes Sanctorum & vestri per manus meas. Beatus Iustinus respondit: Hoc Dominicum præceptum est: fiat voluntas Domini nostri Iesu Christi. Et positâ pelue, misit aquam, & lauit omnium virorum pedes. Veniens autem ad B. Iustinum, cœpit

cœpit primò osculari pedes eius & lauare. Et vbi lauit omnium pedes, commendauit se beato Iustino. Hic eiusdem Martyris corpus honorificè sepeliuit in prædio Cyriacæ viduæ. Quam idem Martyr facto signo Christi, & posito super caput eius linteo, de quo exterserat Sanctorum pedes, ab infirmitatibus capitis sanauit. Hic sanctum Hippolytum & Concordiam, Irenæum, Abundium, Cyrillam filiam Decij Cæsaris, martyres, & alios plurimos sepulturis condiuit. Et persecutione Decij, Galli, & Volusiani, confessionis gloria insignissimus fuit.

Romæ in Cryptâ arenariâ, sanctorum martyrum Narcissi & Crescentionis.

Tungrensi diœcesi, in * Leodio, villâ publicâ, natalis sancti Lamberti Episcopi. Qui dum regiam domum zelo religionis accensus increpasset, cùm rediens orationi incumberet, ab iniquissimis viris de palatio regio missis, improuisè conclusus intra domum ecclesiæ, occiditur. Cuius sepulcrum creberrimis miraculis illustratur: ac mors eius nihilominùs pretiosa in conspectu Domini commendatur. De hoc in festo sancti Lamberti, 17. Sept. * nūc Leodio.

B. XIIII. KALENDAS OCTOBRIS. 18. Sept.

NAtalis sancti Methodij, Olympi Lyciæ, & posteà Tyri Episcopi, qui sub Diocletiano in Chalcide Græciæ martyrio coronatus est. Hieron. de scrip. eccl. cap. 83.

Viennæ, natale sancti Ferreoli. Qui persecutionis tempore, cùm esset Tribunitiæ potestatis, iussu impiissimi Præsidis tentus, primò crudelissimè verberatus, dein graui catenarum onustus pondere, in teterrimum carcerem trusus est. Vnde solutis Dei nutu vinculis, & ianuis patefactis carceris, aggerem publicum ingressus, vsque ad Iarem fluuium peruenit. Vbi denuò tentus, vinctis post tergum manibus ad territorium vsque Briuatense perductus est, atque ibi martyrij palmam capitis obtruncatione percepit. Corpus eius cum capite beati Iuliani ad vrbem Viennensium relatum est, & condigno cultu in basilicâ conditum, quam Castulus, vir præcipui nominis de primoribus vrbis Viennensis, adhuc catechumenus, in honore eiusdem Martyris condiderat, tanto opere, quantâ & fide, in ripâ vlteriore Rhodani. Sidonius Apol. l. 7. cap. 1.

C. XIII. KALENDAS OCTOBRIS. 19. Sept.

IN Neapoli Campaniæ, natale sanctorum Ianuarij, Beneuentanæ ciuitatis Episcopi, cum Sosio diacono Mesenatæ ciuitatis, & diacono suo Festo, & lectore suo Desiderio. Qui post vincula & carceres capite cæsi sunt in ciuitate Puteolanâ, sub Diocletiano principe, iudice Dracontio. Qui cùm ducerentur ad mortem, viderunt inter alios Proculum, Puteolanæ ciuitatis diaconum, & duos laicos Eutychen & Acutum, & interrogauerunt quare iusti iuberentur occidi. Quos Iudex vt vidit Christianos, iussit decollari cum illis. Sic omnes septem pariter sunt decollati. Tulerunt autem corpora Christiani. Neapolitani Ianuarium posuerunt iuxta ciuitatem in basilicâ: Mesenates, Sosium æquè in basilicâ: Puteolani, Proculum, Eutychem & Acutum, iuxta basilicam sancti Stephani: Festum verò & Desiderium Beneuentani collegerunt. De hoc in passione eius. 23. Sept.

Eodem die in Palæstinâ, natalis sanctorum martyrum Pelei & Nili Episcoporum, qui persecutione Diocletiani cum plurimis Clericis pro Christo igni consumpti sunt. Euse. l. 8. c. 13. & 14.

Apud Nuceriam, natalis sanctorum martyrum Felicis & Constantiæ, qui sub Nerone passi sunt.

In territorio Linguonicæ ciuitatis, sancti Sigonis presbyteri.

D. XII. KALENDAS OCTOBRIS. 20. Sept.

IN Cyzico, natale sanctorum Faustæ virginis, & Euilasij, sub Maximiano Imperatore. Quam idem Euilasius, cùm esset primus Palatij, iussit decaluari &

& radi ad turpitudinem, dein suspendi ac torqueri. Quo tempore coruscatio de cælis multos ministrorũ percussit. Dein iussit loculos afferri, & eam immissam ac fixam quasi lignum secari mediam. Sed non eam carnifices serris suis lædere valebant. Quæ inter stupens Euilasius, Christo credere cœpit. Et hoc vbi Imperatori nuntiatum est, misit Præfectũ, qui eum suspensum fortiter torqueret. Qui etiam iussit Faustam nudam, & sine mauorte educi de carcere, & ei caput terebrari, ac clauis infigi. Cui postmodum non solùm caput & facies, sed pectus ac totum corpus, vsque ad tibias clauis impletum est. Post hoc, sartaginem iussit igniri, sed hæc, illâ psallẽte, refriguit. Hæc interueniens vox de cælo, vocauit eos, & sic tradiderunt spiritum. Erat autem Fausta annorum XIII. Euilasius LXXX.

21. Sept. Vide lib. de fest. Apost. De eo infrà 26. Nouem.

E. XI. KALENDAS OCTOBRIS.

NATALIS sancti Matthæi Apostoli & Euangelistæ.

Eodem die, passio sancti Alexandri Episcopi, sub Antonino Imperatore.

F. X. KALENDAS OCTOBRIS.

22. Sept.

IN Galliis, ciuitate Seduno, loco Agauno, natale sanctorum martyrum Thebæorum, Mauritij, Exuperij, Candidi, Victoris, Innocentij, Vitalis cum sociis suis, qui sub Maximiano passi pro Christo, gloriosissimè coronati sunt. Vt igitur beatissimæ passionis eorum causâ breuiter loquamur, sub Maximiano, qui Romanæ Reipublicæ cum Diocletiano collega Imperiũ tenuit, per diuersas ferè prouincias laniati sunt atque interfecti Martyrum populi. Idem namque Maximianus erga Dominum cæli profanus impietatem suam ad extinguendũ Christianitatis nomen armauerat. Si qui tunc veri Dei cultum profiteri audebant, sparsis vsquequaq; militum turbis, vel ad supplicia, vel ad necem rapiebantur. Erat eodem tempore in exercitu Legio militum, qui Thebæi appellabantur. Legio autem vocabatur, quæ tunc sex milia ac sexcentos viros in armis habebat. Hi in auxilium Maximiano ab Orientalibus partibus accersiti venerant. Viri in rebus bellicis strenui, virtute nobiles, sed fide nobiliores: erga Imperatorem fortitudine, erga Christum deuotione certabant. Itaque cùm hi sicut & ceteri milites, ad dilaniandam Christianorum multitudinem destinarentur, soli crudelitatis ministerium detrectare ausi sunt: atque huiusmodi præceptis se obtemperaturos negant. Maximianus non longè aberat: nam se circa Octodorum itinere fessus tenebat. Igitur cognito Thebæorum responso, præcipiti irâ feruidus, ob neglecta imperia decimum quemque ex eâdem Legione gladio feriri iubet, quo faciliùs ceteri rebus certis territi, metu cederent. Redintegratis mandatis edicit, vt reliqui in persecutionem Christianorum cogantur. Vbi verò ad Thebæos denũtiatio iterata peruenit, cognitumq; ab eis est, iniungi sibi rursus executiones profanas, vociferatio passim ac tumultus in castris exoritur, affirmantiũ, numquam se vlli in hæc tam sacrilega ministeria cessuros. His deinde compertis Maximianus, omni belluâ cruentior, rursus ad ingenij sæuitiam redit, atque imperat, vt iterùm decimus eorum neci detur: ceteri nihilominùs ad hæc quæ spernerẽt compellerentur. Quibus iussis denuò in castris perlatis, segregatus est atq; percussus, qui decimus sorte obuenerat. Reliqua verò se militũ multitudo mutuo sermone instigabat, vt in tam pręclaro ordine persisteret. Incitamentũ tamen maximũ fidei penes S. Mauritium fuit primiceriũ Legionis eius, qui cum Exuperio (vt in exercitu appellant) campiductore, & Candido senatore militũ, accedebat exhortando singulos & monendo, fidelium commilitonum etiam Martyrum exempla ingerens. His itaq; primoribus suis atq; auctoribus animati beatissimi viri, Maximiano adhuc insaniâ æstuanti mandata mittunt sicut pia, ita & fortia: Milites, inquiunt, sumus Imperator tui: sed tamen serui, quod liberè confitemur, Dei. Tibi militiam debemus, illi innocentiam. A te stipendium laboris

laboris accipimus, ab illo vitæ exordiū sumpsimus. Sequi Imperatorem in hoc nequaquam possumus, vt auctoré negemus Deum: vtique auctorem nostrum, Dominum ac auctorem, velis nolis, tuum. Si non ad tam funesta cópellimur, vt hunc offendamus, tibi, vt fecimus hactenus, adhuc parebimus: sin aliter, ipsi parebimus potiùs quàm tibi. Offerimus nostras in quemlibet hostem manus, quas sanguine innocentiū cruentare nefas ducimus. Dexteræ ipsæ pugnare aduersus impios & inimicos sciunt, laniare pios & ciues nesciunt. Meminimus nos pro ciuibus potiùs, quàm aduersus ciues arma sumpsisse. Pugnauimus semper pro iustitiâ, pro pietate, pro innocentium salute. hæc fuerunt hactenus pretia periculorū. Pugnauimus pro fide: quam quoquo pacto cóseruemus tibi, si hanc Deo nostro non exhibemus? Iurauimus primùm in sacramenta diuina, iurauimus inde in sacramenta regia. Nihil nobis de secundis credas necesse est, si prima perrumpimus. Christianos ad pœnam per nos requiri iubes, iam tibi ex hoc alij requirendi non sunt. Habes nos hîc confitentes Deum Patrem auctoré omnium, & filium eius Iesum Christum Dñm credimus. Videmus laborum periculorumq; nostrorum socios, nobis quoque eorum sanguine adspersis, trucidari ferro, & sanctissimorum commilitonum mortes, & fratrum funera non fleuimus, non doluimus, sed potiùs laudauimus, & gaudio prosecuti sumus, quia digni habiti essent pati pro Domino Deo eorum. Non nos vel hæc vltimæ vitæ necessitas in rebellionem cogit. Non nos aduersum te, Imperator, armauit ipsa salté, quæ fortissima est in periculis, desperatio. Tenemus ecce arma, & non resistimus: quia mori quàm occidere satis malumus, & innocentes interire quàm noxij viuere præoptamus. Si quid in nos vltrà statueris, si quid adhuc iusseris, si quid admoueris, ignem, tormenta, ferrum, subire parati sumus. Christianos nos fatemur: persequi Christianos nos non possumus. Cùm hæc talia Maximianus audisset, obstinatosq́ue in fide Christi cerneret animos virorum, desperans gloriosam eorum constantiam posse reuocare, vnâ sententiâ interfici omnes decreuit, & rem confici circumfusis militum agminibus iubet. Qui cùm missi ad beatissimam legionem venissent, stringunt in Sanctos impium ferrū, mori non recusantes vitæ amore. Cædebantur itaque passim gladiis, non reclamantes saltem, aut repugnantes, sed & depositis armis ceruices persecutoribus præbentes, & iugulū persecutoribus vel intectum corpus offerentes. Victor autem martyr nec legionis eiusdem fuit, nec miles, sed emeritæ iam militię veteranus. Hic cùm iter agens subitò incidisset in hos, qui passim epulabātur læti Martyrum spoliis, atque ab his ad conuescendū inuitatus, prolatam ab exultantibus per ordinem causam cognoscés, detestatur conuiuas, detestatusq; conuiuiū refugiebat. Requirentibusq; ne & ipse forsitan Christianus esset, Christianū se, & semper futurum esse respondit. Ac statim ab irruétibus interfectus, ceteris Martyribus sicut morte, etiam honore coniunctus est. Quid deinde circa Maximianū tyrannum sit consecutū, breui colligere placuit. Cùm dispositis insidijs genero suo Constantino mortem moliretur, deprehenso dolo, apud Massiliam captus est. Nec multo pòst strangulatus, teterrimoq; supplicio affectus impiam vitā dignâ morte finiuit. At verò beatissimorū Martyrū corpora post multos passionis annos sancto Theodoro Episcopo reuelantur, & in eorum honorem basilica honeste componitur. Sed & per longum temporis tractum beati Innocentij martyris membra Rhodanus reuelauit. Quæ non ideò à sinu terræ protulit, vt in gurgitis sui pro-
sepulturâ venerabiliter sociaretur.
cellâ demergeret, sed vt ceteris Martyribus

G. IX. KALENDAS OCTOBRIS. 23. Sept.

NATALE sancti Sosij diaconi Mesenatæ ciuitatis in Campaniâ. Qui cùm esset annorum triginta, martyrium cum beato Ianuario Beneuenti Episcopo,

Episcopo, capitis decollatione suscepit, tempore Diocletiani Imperatoris. Is cùm tempore quodam Euangelium legeret in ecclesiâ Mesenatæ ciuitatis, præsente Episcopo Ianuario, (frequenter enim eum pro sanctitate & prudentiâ eius visitare consueuerat) vidit subitò idem Episcopus de capite eius flammam exurgere, quam nemo alius vidit: pronuntiauit eum Martyrem futurum. Et post non multos dies diaconus tentus, & in carcerem missus est. Ad quem visitandum cùm venisset Episcopus cum diacono Festo, & lectore suo Desiderio, & ipse cum eis simul tentus, ac pariter omnes cum alijs tribus occisi sunt.

Eodem die, natale sanctæ Theclæ virginis, apud Seleuciam quiescentis: quæ de ciuitate Iconio à beato Paulo Apostolo instructa est. Quam mater eius cernens Christianam, & nuptum repudiare, malentem Christo sponso adhærere, quàm corruptioni carnis subiacere: pergens ad Iudicem, accusauit virginem, filiam suam esse Christianã dicens, viuam eam, vt ceteræ mulieres terrerẽtur, debere ardere. Quã sibi cùm iussisset Iudex adduci, & propositũ castitatis eius perdidicisset, rogum fecit parari, vt illam incenderet. Rapta igitur ab apparitoribus, vt in focũ iactaretur, spontè pyram ascendit, & signo Crucis facto, virili animo inter medias flammas stetit. Subitoq; factâ inundatione pluuiarum, ignis extinctus est, & beata virgo illæsa virtute supernâ eripitur. Iterùm cùm ieiunijs, vigilijs & orationibus vacaret, à quodam viro potente cõprehensa, perducta est ad Præsidem, quòd se Christianam diceret. Quam isdem Proconsul interrogans, si verè esset quod accusabatur: respõdit, omnino Christianam se esse. Quam continuò Præses ad bestias damnauit. Interim tamen quò subrigeretur, commendatur cuidam nobili feminæ, quæ propinqua Cæsaris erat, nomine Triphena. Sequenti die productę sunt bestiæ de caueis: sistitur beata Thecla in arenis medijs, stupente populo, quòd eam bestiæ minimè tangerẽt. Reducitur beata Thecla ad domum Triphenæ, vt in crastinum iterùm feris obiiceretur. Quam ministri cùm de domo repeterent, Triphena doloris plena sequitur eam vsque ad spectaculum, vbi clamor vulgi & tumultus erat immensus, beatam Theclam spectantium. Nudatâ verò beatâ virgine, dimittuntur ei leones pariter & vrsi. Sed nulla ferarum eam lædere præsumpsit. Deinde in fossam aquâ plenam, vbi serpentes adunati & collecti fuerant, à furentibus populis cùm vrgeretur, signo Crucis munita insiluit: sed nec ab eis vllo pacto læsa. Iterùm atrociores bestiæ parantur: sed vllo modo tangere eam non sunt permissæ. Verùm nec adhuc sibi crudelitas modum ponit. Alligatur duobus tauris ferocissimis, ferro candente stimulatis, vt eam discerperent. Qui funibus diruptis, vagabundi huc illucq; discurrunt, ac Martyrem nullius mali passam relinquunt. Accersitam denique Proconsul eam requirit, quæ, aut vnde esset, quia nulla bestiarum eam lædere potuisset. Beata Thecla respondit: Dei viui tantùm sum ancilla. Territus autem Proconsul, quòd tantæ virtutis esset, induens eam vestibus, edixit sententiam: Theclam, inquit, pietatis ac Dei cultricem relaxo. Dimissa verò, reuersa est in domum Triphenæ, vbi requieuit paucis diebus, docens Triphenam & domum eius in fide Domini nostri Iesu Christi. Inde egressa, venit Seleuciam, ibiq; exemplo & cõuersatione vitæ, atq; etiam doctrinâ plurimos erudiens, post multa certamina duplicis coronæ, virginitatis & martyrij, requieuit in pace.

24. Sept. A. VIII. KALENDAS OCTOBRIS.

Conceptio S. Ioannis Baptistæ Domini.

Et in Augustoduno, natalis S. Andochij presbyteri, Thyrsi diaconi, & Felicis. Qui à sancto Polycarpo Episcopo ab Oriente directi ad docẽdam Galliam, sub Aureliano principe sunt gloriosissimè coronati. Siquidem flagellis cæsi, in vltimo, toto die inuersis manibus suspensi, & in ignem missi, sed non com-

combusti. Tandem vectibus colla feriuntur, atque ita martyrium suum gloriosissimè compleuerunt octauo Kalendas Octobris.

B. VII. KALENDAS OCTOBRIS.

NATALIS B. Cleophæ, cui Dominus post resurrectionem in viâ apparuit. 25. Sept. Vide ... de fest. Apost.
Lugduni, sancti Lupi Episcopi ex anachoretâ.

C. VI. KALENDAS OCTOBRIS.

NATALE sanctorum martyrum Cypriani Episcopi & Iustinæ: qui passi sunt sub Diocletiano Imperatore, iudice Eutolmio. Iustinæ Pater erat Dusius, apud ciuitatē Antiochiam. Qui viam religionis à diacono nomine Prohelio audientes, baptizati sunt à sancto Episcopo Optato. Virgo autem Iustina Domino seruiens, frequentabat ecclesiam. Hanc Agladius scholasticus videns, exarsit ob amorem eius. Et cùm nullo modo posset pertingere ad illam, rogauit Cyprianum magum, promisitque ei duo talenta auri, si virginem Iustinam in amorem eius excitare posset. Cyprianus autem magus vocatis dæmonibus, cœpit agere vt virginem Christi ei adducerent. Qui semel, bis & tertiò venientes ad beatam Iustinam, nihil apud illam suis deceptionibus valuerunt: sed signo Crucis repulsi, victi recesserunt. Cyprianus verò cùm illorum virtutem aduersus virginem haudquaquam valuisse videret, dicit ad diabolum: Dic mihi, quemadmodum victi estis à virgine Iustinâ? Cui diabolus: Dicere tibi non possumus, nisi priùs iures mihi. Cumque Cyprianus illi iurasset, ait diabolus: Vidi signum Crucifixi, & extimui. Cyprianus dixit: Ergo Crucifixus maior te est? Dicit ei diabolus: Etiam. maior enim est omnium. Quod audiens Cyprianus, contemnens virtutem diaboli, & currens venit ad Episcopum Anthimum, ceciditq; ad pedes eius, rogans vt doceret eum, & Baptismo Christi consignaret. Beatus autem Episcopus gratias agens Deo, catechizauit eum. Et reuertens Cyprianus in domum suam, omnia idola confregit. Tunc rediens ad ecclesiam, diligenter salutis verbum auscultare cœpit. Horâ deinde residens, quâ catechumeni foras mittebantur ecclesiam, monitus est à Diacono, vt cum reliquis catechumenis egrederetur. Conuersus verò ad Diaconum, dicit ei: Seruus factus sum Christi, & foras me mittis? Dicit ei Diaconus: Factus es perfectus seruus Dei? Cyprianus dixit: Viuit mihi Christus, qui dæmones confudit, & mihi misertus est, quia non exeo hinc, nisi perfectus fuero seruus Christi. Diaconus verò Anthimo Episcopo hæc renuntiauit: qui secundùm ordinem instructum baptizauit eum, & non multò pòst etiam Diaconum ordinauit. Qui doctrinâ & moribus plusquam dici possit excrescens, miraculorum gratiâ præclarissimè floruit. Verùm non multo interiecto tempore, factus est Episcopus, sanctamque Iustinam matrem virginum constituit. Quorum virtutē non ferens diabolus, per satellites suos apud Eutolmium comitem Orientis egit, vt comprehenderetur Cyprianus Episcopus, & virgo Christi Iustina. Cuius ante conspectum vinculis ligati, cùm fuissent adducti, Comes dixit ad beatum Cyprianum: Tu es Cyprianus doctor Christianorum, qui per maleficia multos errare fecisti? Beatus Cyprianus dixit: Aliquando in perditione dæmonum positus, multos luxuriosos feci: sed saluauit me Deus per virginem Iustinam, dum eam per dæmonia tentare vellem, quæ illa fide Christi armata per omnia contempsit. Comes iniquus iussit sanctum Episcopum post hęc suspendi, & exungulari: beatam verò Iustinam post alapas, crudis neruis immaniter cædi: deinde sanctum Episcopum in carcere recludi, & sanctam virginem in domo cuiusdam matronæ custodiri. Qui post aliquot dies in sui præsentiam reductos, in sartagine ferreâ iussit torreri, picem, adipem, & ceram desuper ministris infundentibus. Et cùm ibi laudem omnipotenti Deo dicerent, 26. Sept.

Athanasius sacerdos idolorum postulauit Comitem, dicens: Iubeat claritas tua, & in nomine deorum vincam virtutem Christianorum. Et cùm appropinquasset ad sartaginem, erupit flamma & consumpsit illum. Comes acceptis tot miraculis, quæ Christus in seruis suis operabatur, scripsit Imperatori, quid super eis iuberet. Qui rescripsit, vt dirigerentur Nicomediam, & ibi gladio ferirentur. Perducti igitur ad locum sunt decollationis, & vidit eos quidam Christianus * Theognitus, & accurrens osculatus est Cyprianũ. Quod cernens Seruius cognatus Regis, iratus egit, vt cum sanctis Cypriano & Iustinâ Theognitus decollaretur. Et iacuerunt corpora Sanctorum proiecta feris sex diebus insepulta. Quidam autem nautæ Christiani nocte rapuerunt ea, & nauigantes deportauerunt ad vrbem Romam. Et matrona venerabilis Rufina reuerenter excipiens illa, sepeliuit in prædio suo. Passi sunt autem sexto Kalendas Octobris.

* al. Theognidus,

27. Sept. D. V. KALENDAS OCTOBRIS.

Greg. Tur. de gloriâ Martyrũ, cap. 98.

APVD Ægæam ciuitatem, natale sanctorum martyrum Cosmæ & Damiani, persecutione Diocletiani, sub præside Lysiâ. Hi venerabili matre geniti, sacris litteris eruditi, professione artis Medici, virtutibus erant clarissimi. Horum religionem audiens præses Lysias, misit apparitores, qui eos adducerent. Quos adspiciens interrogauit, ex quâ prouinciâ, aut quæ essent eorum nomina. Beatus Cosmas & Damianus responderunt ei: Ex Arabiâ sumus. Nomina nostra Cosmas & Damianus, Christiani sumus: sunt nobis & alij fratres, Anthimus, Leontius, Euprepius. Quos misso officio iussit sibi Præses ilicò præsentari, & cœpit agere vt sacrificarent. Et cùm nullâ ratione fundatos animos eorum supra petram Christum mouere posset, manibus & pedibus vinctos, iussit eos fortiter torqueri, deinde sicut erant concatenati, in mare mergi. Quibus statim Angelus Domini affuit, & diruptis vinculis, è pelago liberauit. Hoc videntes milites renuntiauerunt Præsidi. Ille mox eis ad se reductis, Docete, inquit, me maleficia vestra, & ego sequor vos, communicans operibus vestris. Sancti verò responderunt: Christiani sumus, maleficia nescimus, & in Christi nomine maleficiorum virtutem contemnimus. Recepti sunt, iubente Præside, in carcerem. Et sequenti die Proconsul sedens pro tribunali, fecit copiosum ignem parari, & beatos Martyres de carcere productos inmedio iactari. Sed orantibus Sanctis, ignis virtutem suam amisit. Superatus Præses, & quæ circa Martyres Dei prouenerant, magicis artibus designans, suspendi ac torqueri eos iterùm iubet. Sed cùm grato & hilari vultu superiores tormentis persisterent, paratis crucibus impius Proconsul gloriosos Martyres suspendi atque extendi, ac lapidibus in cruce leuatos persequi iubet. Sed cùm ictus lapidum in iacientes retorquerentur, Præses furore succensus, sagittis eos aggredi iussit, vt saltem leuiori volatu ferrum eis infigeretur. Verùm cùm nec in aliquo Sanctos læsissent, plurimi mittentium ac circumstantium vulneribus earum defecerunt. Cernens itaque Præses malitiam suam virtute diuinâ superari, gladio animaduerti illos iubet. Martyrizati autem sunt beati Cosmas & Damianus, Anthimus, Leontius, & Eutropius, XXVII. die mensis Septembris. Quorum corpora religiosi viri sepelierunt in loco venerabili, non longè à ciuitate Ægæâ. Duorum autem fratrum Cosmæ & Damiani memoriam Roma etiam, templo præclaro opere nomini eorum ædificato, solemniter agit.

28. Sept. E. IV. KALENDAS OCTOBRIS.

IN Hispaniis, ciuitate Cordubâ, natale sanctorum Fausti, Ianuarij, & Martialis: qui primò equulei pœnâ cruciati, deinde rasis supreciliis, & auribus ac naribus præcisis, dentibus quoque superioribus euulsis deturpati, ad vltimum ignis passione martyrium consummauerunt.

F. III. KALENDAS OCTOBRIS.

29. Sept.

IN monte Gargano, venerabilis memoria beati Archangeli Michaëlis, vbi ipsius consecrata nomini habetur ecclesia, vili facta schemate, sed cælesti prædita virtute. Vertice siquidem montis excelsi posita, de corpore eiusdem saxi, speluncæ instar præcauato, ostenditur. Est autem locus in Campaniæ finibus, vbi inter sinum Adriaticum & monté Garganum ciuitas * Sipontus posita est, qui à mœnibus ciuitatis à duodecim milibus præerectus, in cacumine suo supreme hanc toto orbe venerandam gestat ecclesiam. Quę hoc modo mortalibus cognita est. Quidam vir prędiues nomine Garganus, qui ex aduentu suo monti vocabulum indidit, infinitâ pecorum multitudine pollebat. Contigit autem taurum armenti gregis consortia spernentem, singularem incedere solitum, & ad extremum redeunte pecore domum non reuerti. Quem dominus per deuia quæque requirens, inuenit tandem in vertice montis foribus cuiusdam assistere speluncæ: quem cùm sagittâ appetisset, illa velut flamine venti retorta, eum à quo iactata est, mox reuersa percussit. Turbati ciues & stupefacti, qualiter res fuerit effecta (non enim accedere propiùs audebant) consulunt Episcopum, quid facto opus sit. Qui indicto ieiunio triduano, à Deo monuit esse quærendum. Quo peracto, sanctus Michaël Angelus apparuit Episcopo per visionem, dicens: Ego sum Michaël Archangelus, qui in conspectu Dei semper assisto: ipsius loci esse me custodem, atque omnium quæ ibi geruntur inspectorem, hoc volui indicio probare. His reuelatione compertis, consuetudinem fecerunt ciues, hîc Deum precibus, sanctumque intercessorem poscere Michaëlem. Duas quidem ianuas ibi cernentes, quarum Australis, quæ & maior erat, aliquot gradibus in Occasum vergētibus adiri poterat. Sed nec vltra cryptam intrare ausi, præ foribus quotidie orationi vacabant. Intereà Neapolitæ Beneuentanos bello lacessere tentant. Qui Antistitis sui monitis edocti, triduanum ieiunium agunt: & ecce nocte ipsâ, quæ belli præcedebat diem, idem in visione sanctus Michaël apparens Antistiti, preces dixit eorum exauditas, spopondit victoriam, seque eis affuturum. Quod mox veritas facti demonstrauit. Domumque victores reuersi, vota Domino gratiarum ad templum festinant referre, videntque manè iuxta ianuam Septemtrionalem, instar posterulæ pusillæ, quasi hominis vestigia marmori arctiùs impressa, agnoscuntq; beatum Michaëlem pręsentię suę signum voluisse monstrare: vbi posteà culmine apposito, & altari imposito, ipsa ecclesia ob signa vestigiorum APPODONIA est vocata. Et postmodum collatione factâ Sipontini, ad Orientem loci illius, B. Petri Apostolorum Principis nomine condunt ecclesiam. Iterùm Romano Pontifice & Sipontino Episcopo de consecratione loci ipsius quærentibus, ac propterea triduanum ieiunium cum ciuibus suis celebrantibus, nocte ieiunij supremâ sanctus Michaël Episcopo Sipontino per visionem apparens, monuit vt intrarent ecclesiam, quam ipse dicauit, & Missas iuxta morem ibi agerent. Meum, inquit, erit ostendere, quomodo per memetipsum locum consecrauerim. Adueniunt manè cum oblationibus, & magnâ instantiâ precū intrant Regiam Australem. Et ecce longa porticus in Aquilonem porrecta, atq; illam attingens posterulam, extra quam vestigia marmori diximus impressa. Sed priusquam huc venirent, apparet ad Orientem basilica pergrandis, quâ per gradus ascenditur. Hæc cum ipsâ porticu suâ quingentos ferè homines capere videbatur, altare venerandum, rubroq; coopertum palliolo, prope medium parietis Meridiano ostendens. Erat autem ipsa domus angulosa, non in morem operis humani parietibus erectis, sed istar speluncæ præruptis, & sæpiùs eminentibus asperata scopulis. Culmine quoque petroso diuersæ altitudinis, quod hic vertice tangi, alibi manu vix posset attingi:

* al. super Sepontum

attingi: credo, docente Archangelo, Dominum non ornatum lapidum, sed cordis quærere & diligere puritatem. Nullus autem huc nocturno est tempore ausus ingredi: sed aurorâ transactâ, matutinos ibidem cantant hymnos. Ex ipso autem saxo, quo sacra contegitur ædes, ad Aquilonem altaris, dulcis & nimiùm lucida guttatim aqua dilabitur, quam incolæ Stillam vocant. Ob hoc & vitreum vas eiusdem receptui præparatum. Denique nonnulli post longas febrium flammas, hac haustâ stillâ, celeri confestim refrigerio potiuntur salutis. Innumeris quoque & aliis modis ibi & crebrò sanantur ægroti; & multa, Angelicâ tantùm illic potestate, geri miracula comprobantur. Sed non multò post Romę venerabilis etiam Bonifacius Pontifex ecclesiam sancti Michaëlis nomine constructam dedicauit, in summitate Circi cryptatim miro opere altissimè porrectam. Vnde & idem locus in summitate suâ continens ecclesiam, INTER NVBES situs vocatur.

30. Sept. G. PRIDIE KALENDAS OCTOBRIS.

*al. Autulam

IN Gallijs, castro Solodoro, quod est super * Arulam fluuium, passio sanctorum martyrum Victoris & Vrsi, ex gloriosâ legione Thebæorum. Qui cùm illuc furorem Maximiani tyranni declinantes secessissent, ipsius iussu tenti ab Hyrtaco executore, primò diris suppliciis excruciati: sed cælesti super eos lumine coruscante, ruentibus in terram ministris erepti, deinde in ignem missi sunt. Veniente autem mox pluuiâ vehementi, extinctâ pyrâ in nullo penitùs læsi, nouissimè gladio consummati sunt. E quibus sanctus Victor ad vrbem * Ianauensium translatus, miraculorum gloriâ & veneratione Fidelium celebratur.

*al. Ienauensium vulgò Ianuensium

Item apud Bethleëm Iudæ, depositio sancti Hieronymi presbyteri. Hic natus in oppido Stridonis, quod Dalmatiæ quondam Pannoniæque confinium fuit, patre Eusebio, vestem Christi puer Romę suscepit, ibique litteris Græcis ac Latinis à primęuo eruditus est. Postquàm autem omne mundanarum studium litterarum adeptus est, probatissimorum quoque monachorum habitum factumq; imitatus est, Romanæ Ecclesiæ Presbyter postmodum ordinatur. Dumque per triennium continuum charus acceptusque populis veneraretur, omniumque iudicio dignus esse summo sacerdotio decerneretur, quidam ex clericorum monachorumque ordinibus, pro petulantiâ, proque ingluuie discursantes, ad effugandum Vrbe Hieronymum, qui vtrumque eorum scribens vitium deprehenderat, insidias parauerunt. Verùm ipse propter cælorum regna, domum, parentes, sororem, cognatos, Româ egressus dereliquit, & Ierosolymam militaturus Deo pergens, primò ad Gregorium Nazianzenum, tunc Constantinopolitanæ vrbis Episcopum, supplex docilisque discipulus accessit, vt sanctarum Scripturarum studijs erudiretur. Inde in Syriam perrexit, in possessione Euagrij presbyteri aliquantulùm commoratus. Ad deserta deinde loca ita lætus accinctusque accessit, vt volasse eum magis, quàm measse crederes. Quadriennium itaque in illâ vastâ solitudine, quæ exusta solis ardoribus horridum monachis præstat habitaculum, exegit: indeque ad Bethleëm oppidum remeauit, vbi prudens animal ad præsepe Domini se obtulit permansurum. Bibliothecam sanè suam, quam sibi summo studio ipse condiderat, omniumque librorum orationes, quas pænè memoriter retinebat, iterùm relegens, diem ieiunijs ducebat ad vesperam. Plures ad eum religiosorum, quibus vita eius famâ comperta est, protinus confluxerunt, bonumque doctorem, paruo adhuc sub tugurio, boni obseruauere discipuli. Nec multo pòst cellulas ibi ob discipulorum suorum copiam, & propter frequentiam aduentantium, ad Bethleëmiticam portam, quæ ad Occidentem conspicit, & egredientibus ad Septemtrionem videtur, paruulum habitationis locellum construxit.

Quibus

SEPTEMBER.

Quibus verò nisibus, quantísve laboribus Hebraicam linguam atque Chaldaicam, litterasque Hebræas didicerit, verbis eius edicam. *Dum essem, inquit, iuuenis, & solitudinis me deserta vallarent, incentiua vitiorum, ardoremque naturæ ferre non poteram. Quem cùm crebris ieiuniis frangerem, mens tamen cogitationibus æstuabat. Ad quas edomandas, cuidam fratri, qui ex Hebræis crediderat, me in disciplinam dedi: vt post Quintiliani acumina, & Ciceronis fluuium, grauitatemque Frontonis, & lenitatem Plinij, alphabetum discerem, ac stridentia anhelantiaque verba meditarer. Quid ibi laboris sumserim, quid sustinuerim difficultatis, quoties desperauerim, quoties cessauerim, & contentione discendi rursus inceperim, testis est conscientia mea.* Armatus itaque fide, gratiamque Christi adeptus, Hebræorum volumina, quæ in Canone continentur, de Hebræo in Latinam linguam vertit, eaque penè omnia commentatus est. Vt ergo opera eius valdè vtiliter confecta breuiter commemoremus, scripsit Vitam Pauli monachi. Epistolarum ad diuersos librũ vnum. Ad Heliodorum exhortatoriam. Altercationem Luciferiani & Orthodoxi. Chronicon omnimodę historię. In Ieremiam & Ezechielem Homilias XXVIII. quas de Græco in Latinum vertit. De Seraphin, de Osanna, de frugi & luxurioso filio, de tribus quæstionibus Legis veteris. Homilias in Cantica canticorum duas. Aduersus Heluidium de Mariæ virginitate perpetuâ. Ad Eustochium de virginitate seruandâ. Ad Marcellam Epistolarum librum vnum. Consolatoriam de morte filiæ ad Paulam. In Epistolam Pauli ad Galatas commentariorum libros tres. Ad Ephesios commentariorum libros tres. In Epistolam ad Titum librum vnum. In Epistolam ad Philemonem librum vnum. In Ecclesiasten commentarios Quæstionũ Hebraicarum in Genesin librum vnum. De locis librum vnum. Hebraicorum nominum librum vnum. De Spiritu sancto Didymi, quem in Latinum transtulit, librum vnum. In Lucam Homilias XXXVIII. In Psalmos à decimo vsque ad XVI. tractatus septem. Captiuum monachum. Vitam beati Hilarionis. Nouum Testamentum Grææ fidei reddidit. Epistolarum autem ad Paulam & Eustochium incertus est numerus. Sexdecim Prophetarum volumina, quatuor & septuaginta libris editis, commentatus est. Inter has itaque numerosas operis sui paginas, centum & trigintaquinque virorum illustrium Ecclesiasticorum scriptorum nomina, à passione Christi vsque ad quartumdecimum Theodosij Imperatoris annum ordine digessit. Item contra Iouinianum libros duos. Apologeticum ad Pammachium. In Matthæum commentariorũ libros quatuor. Enchiridion in Psalterium. Aduersus Vigilantium contraque Pelagium luculentissima volumina edidit. De mansionibus quoque filiorum Israël, & alia quamplurima ad ædificationem Ecclesię Catholicâ pietate composuit. Tantâ denique lassitudine fatigatus est, vt etiam in stratu suo iacens, funiculo trabe suspenso supinus apprehenso, erigeretur, vt scilicet officium monasterij prout poterat, exhiberet. Tandem post perfectam placitamque Deo conuersationem, nonagesimooctauo ætatis anno, apud Bethleem oppidum in pace quieuit, pridie Kalendas Octobris, duodecimo Honorij Imperatoris anno. Libros suos per quinquaginta & sex annos confecit.

Epist. 4. ad Rust.

LITA-

LITANIÆ INDICENDÆ.

MENSIS OCTOBER

habet dies XXXI. Luna verò XXX.

1. Octob. A. KALENDIS OCTOBRIS.

PVD Autisiodorum, natalis sancti Germani Episcopi, qui multis virtutibus, doctrinâ, & continentiâ clarus extitit. Qui ad confirmandam fidem gratiæ cælestis, Britannias venire, iudicio omnium Gallicanorũ Antistitum compulsus est, adiuncto sibi beato Lupo Trecassinæ ciuitatis Episcopo. Siquidem hæresis Pelagiana fidem Britannorum fœdâ peste commaculauerat. Dum per medium sinum, quo à Gallico Britannias vsque tenditur, secundis flatibus ferretur, subitò inimica vis ventorum concitauit procellas, cælum diemque nox nubium subduxit, & casu ipse Pontifex fractus corpore, lassitudine ac sopore resolutus, naue iacebat. Tum beatus Lupus omnesque turbati, excitant seniorem. Qui confestim Christum inuocat, & assumptum in nomine sanctæ Trinitatis oleum misit in mare, fluctusque sæuientes opprimit, ac tranquillam serenitatem reddit. Decursis verò spatiis pelagi, optati littoris Sacerdotes Dei quiete potiuntur, ac mox Britannorum insulam, opinione, prædicatione, virtutibusque impleuerunt, ita vt passim & fideles Catholici firmarentur, & deprauati viam correctionis agnoscerent. Intereà quidam tribunitiæ potestatis filiam decem annorũ cæcam Sacerdotibus curandam offert. Nec mora, beatus Germanus inuocato Domino, adhærentem lateri suo capsulam cum Sanctorum reliquiis collo auulsam manibus comprehendit, eamque in conspectu omnium puellæ oculis applicuit, quæ statim lumen recepit. Beatus prætereà vir dum aliquamdiu vno loco infirmitatis necessitate teneretur in vicinâ quâ manebat casulâ exarsit incendium: sed hospitium sancti viri expauescens flamma, haudquaquam ausa tangere transiliuit, & inter globos flammantis incendij incolume tabernaculum, quod habitator inclusus seruabat, emicuit. Et cùm idem ipse nihil remedij debilitati suæ pateretur adhiberi, quadam nocte candentem niueis vestibus vidit sibi adesse personam: quæ manu extensâ, iacentem videbatur attollere, eumque consistere firmis vestigiis imperabat. Post horam itaque fugatis doloribus recepit pristinam sanitatem, vt die reddito itineris laborem subiret intrepidus. Sed & bellum Saxonum, Pictorumque aduersus Britones eo tempore iunctis viribus susceptum, diuinâ virtute retunditur, cùm Germanus ipse dux belli factus, non tubæ clangore, sed clamore Alleluia, totius exercitus voce ad sidera leuatâ, hostem immanem in fugam conuertit. Compositâ verò insulâ, reditum moliuntur Pontifices, fitque vt tranquillâ nauigatione suorum desideriis felix carina eos restitueret; nec multo interposito tempore, nuntiatur ex eâdem insula, Pelagianam peruersitatem iteratò paucis auctoribus dilatari. Rursusque ad beatissimum virum preces Sacerdotum omnium deferuntur, vt causam Dei, quod priùs obtinuerat, tutaretur. Quorum petitioni festinus obtemperat. Namque adiuncto sibi Seuero, totius sanctitatis viro, (qui erat discipulus beatissimi patris Lupi Trecasenorum Episcopi, & tunc Treuiris ordinatus Episcopus, gentibus primæ Germaniæ verbum prædicabat) mare conscendit, & consentientibus elemen-

clementis, tranquillo nauigio Britannias petit: expulsisque prauitatis auctoribus, compositisque omnibus, beati Sacerdotes câ quâ venerant prosperitate redierunt. Porrò Germanus post hæc ad Rauennam pro pace Armoricanæ gentis supplicaturus aduenit, ibique à Valentiniano & Placidâ matre ipsius summâ reuerentiâ susceptus, post aliquot dies migrauit ad Christum. Cuius corpus honorifico agmine, comitantibus virtutum operibus, suam defertur ad vrbem.

Tomis ciuitate, sanctorum Prisci, Crescentij, & Euagrij.

Rhemis ciuitate, sancti Remigij Episcopi & confessoris, viri præclarissimæ virtutis & sanctitatis. Hic gentem Francorum, idolorum culturis deditam, conuertit ad Christum, Rege ipsorum sacro fonte Baptismatis & sacramentis fidei priùs initiato. Septuaginta & eo ampliùs in Episcopatu annos expleuit. Hic inter cetera facta, puellam à morte corporis suscitauit.

B. VI. NONAS OCTOBRIS. 2. Oct.

APud Nicomediam, natalis sancti Eleutherij martyris, sub Diocletiano. Cuius tempore contigit aliquam partem palatij incendio conflagrari. Hoc Imperator à Christianis factum falsâ suspicione præsumpsit. Ex quo inæstimabili furore succensus, iubet omnes Christianos aceruatim collectos, alios quidem gladio obtruncari, alios ignibus conflagrari. Horum primus, & qui omnes hortaretur pro Christo fortiter animas ponere, erat Eleutherius. Denique cùm assistentes ministri rogarent singulos, si fortè sacrificaturi vellent dimitti, tam viri quàm mulieres, ne interrogari se quidem patiebantur, sed vltrò vel flammis irruere, vel cædentibus gladijs certatim obiectare ceruices. Cumque iam illis ipsis spectatoribus nimietas crudelitatis horresceret, ministri scelerum partem populi nauiculis iniectam, in medium pelagus abducunt, ibique in sententiâ fidei persistentes, præcipitant in profundum. In tantum verò rabies crudelitatis apud eos exarsit, vt regios pueros Martyres effectos, cùm secundùm humanitatis ordinem fuissent sepulturæ mandati, effoderent denuò, & corpora eorum proijcerent in mare, dicentes: Ne fortè efficiantur dij Christianorum. Verùm beatus Eleutherius, immanissimis tormentis diu excruciatus, cùm ipse per singula tormenta validior redderetur, martyrium victoriæ suæ, ignibus velut aurum examinatus compleuit. Cuius reliquias furtim Christiani auferentes, Nicomediæ sepulturâ venerabili reposuerunt.

[Euseb. lib. 8. cap. 6.]

In Atrebatis, villâ Siricinio, passio sancti Leodegarij Augustodunensis Episcopi, quem varijs iniurijs & diuersis supplicijs pro veritate afflictum, Ebroinus Maior domus regiæ interfecit. Cuius sacrum corpus in diœcesi Pictauorum translatum, in monasterio beati Maxentij honorificè est humatum.

C. V. NONAS OCTOBRIS. 3 Oct.

NATALIS sancti Dionysij Areopagitæ, qui ab Apostolo Paulo instructus credidit Christo, & primus apud Athenas ab eodem Apostolo Episcopus est ordinatus, & sub Adriano principe, post clarissimam confessionem fidei, post grauissima tormentorum genera, glorioso martyrio coronatur: vt Aristides Atheniensis, vir fide sapientiaque mirabilis, testis est in eo opere quod de Christianâ religione composuit. Hoc opus apud Athenienses summo genere colitur, & inter antiquorum monumenta clarissimum tenetur, vt peritiores Græcorum affirmant.

[Act. 17. Vide tom. de script. Apost.]

Apud antiquos Saxones, natalis sanctorum Evvaldorum duorum presbyterorum, qui cum sancto VVillibrordo Episcopo venientes in Germaniam, transierunt ad Saxones, & cum prædicare ibi Christum cœpissent, comprehensi à paganis occisi sunt. Ad quorum corpora noctu multa diu lux apparens, & vbi essent, & cuius essent meriti, declarauit.

[Beda lib. 5. hist. Angl. cap. 11.]

4. Oct. G. IIII. NONAS OCTOBRIS.

Vide lib. de fest. Apost. APVD Corinthum, natalis sanctorum Crispi & Caij, quorum meminit B. Apostolus Paulus Corinthijs scribens.

Euseb. l. 8. c. 8. & 9. Apud Ægyptum, natalis sanctorum martyrum Marci & Marciani fratrum, & cum eis innumerabilium aliorum, non inferioris gloriæ, tam virorum quàm feminarum. Sed & pueri & senes, pro fide Domini nostri Iesu Christi, præsentem vitam paruipendentes, futuræ gloriæ beatitudinem quæsiere. Quidam ex ipsis post verbera, post vngulas, post flagella, aliosque diuersi generis horribiles cruciatus, flammis traditi sunt, alij in mare præcipitati, nonnulli inediâ consumpti, nonnulli etiam capite cæsi, ita vt spontè ceruices suas securibus darent; alij patibulis affixi, ex quibus nonnulli more peruerso capite deorsum presso, ac pedibus in sublime sublatis, passionis beatissimam coronam promeruerunt.

5. Oct. E. III. NONAS OCTOBRIS.

APVD Siciliam, natalis sanctorum Placidi, Eutychij, & aliorum triginta.

In Gallijs, ciuitate Valentiâ, sancti Apollinaris Episcopi: cuius & vita virtutibus insignis fuit, & mors nihilominùs signis ac prodigijs decoratur.

Euseb. li. 5. c. 24. Ruff. Apud Eumeniam, beati Thraseæ Episcopi apud Smyrnam martyrio consummati: qui vnus ex antiquis, quasi ex traditione priorum se accepisse asseruit, Saluatorem præcepisse Apostolis suis, vt ante duodecimum annum ab Ierosolymis ne discederent.

6. Oct. F. PRIDIE NONAS OCTOBRIS.

APVD Capuam, natalis sanctorum Marcelli, Casti, Æmilij, & Saturnini.

In Gallijs, ciuitate Agenno, natalis sanctæ Fidis virginis & martyris, cuius exemplo beatus Caprasius ad agonem martyrij animatus est.

Euseb. li. 5. c. 24. Ruff. Eodem die, beati Sagaris martyris, & Episcopi Laodicensis, qui vnus fuit de antiquis S. Pauli Apostoli discipulis.

7. Oct. G. NONAS OCTOBRIS.

Pontific. cap. 35. ROMAE, viâ Appiâ, natalis sancti Marci Papæ & confessoris, qui sedit in Episcopatu annos duos, menses nouem, dies viginti. Sepultus in cœmeterio Balbinæ, viâ Ardeatinâ, quod ipse insistens fecit.

Eodem die natale sanctorum martyrum Iuliæ, Sergij & Bacchi, sub Maximiano Imperatore. Cuius honoribus sublimati, in palatio eius clari habebantur. Nam Sergius erat Primicerius, Bacchus verò Secundicerius scholæ gentilium. A quibusdam ergo apud Imperatorem accusati, quòd essent Christiani, vocati sunt ab Imperatore, vt sacrificantes Ioui, de sacrificijs oblatis cum eo degustarent. Ingressus Imperator templum, gustauit de sacrificijs, & circumspiciens non vidit Sergium & Bacchum: neque enim ingressi fuerant templum. Mittens igitur milites de adstantibus sibi Imperator, iussit eos introduci. Quibus & dixit: Vt video, facti estis deorum inimici. Accedite ad aram Iouis magni, & sacrificate, ac de sacrificijs eius sicut & ceteri manducate. Responderunt beati Sergius & Bacchus: Habemus Regem verum æternum in cælis, Iesum Christum filium Dei. Huic per singulos dies offerimus sanctum viuumque sacrificium, atque rationabilem culturam: lapides autem & ligna non adoramus. Imperator tunc indignatus, iussit exutos chlamyde indui eos muliebri colobio, & per mediam ciuitatem ad palatium, pertrahi, catenis in ceruicibus positis. Et cùm peruenissent ad palatium, dixit eis Imperator: Sceleratissimi, scitis, quia quem colitis Christum, fabri filius fuit, & antequam nuptiæ legitimæ fierent, de adulterio facto mater eum procreauit? Cui milites Christi responderunt: Erras Imperator. nam quem colimus, Deus verus est, & vita æterna, qui fecit cælum & terram & quæ in eis sunt. Ampliùs igitur veris prosecutionibus eorum iratus Maximianus, iussit

iussit eos Antiocho duci tradi, vt constringeret eos in cippo. Et facto mane sedit in prætorio. Et adducti sunt ante illum Sergius & Bacchus. Et cùm nec blanditijs, nec minis eos à proposito incuruare posset, beatum quidem Sergium iterum iussit in custodiâ recipi: Bacchum verò extensum, neruis crudis tam diu cædi, quousque cædentes lassi deficerent. Et vicissim succedentibus sibi cæsoribus, Martyr gloriosus in confessione Christi totus corpore discissus emisit spiritum, & relicto corpore auibus & feris, abijt Antiochus. At Christiani furtim venientes tulerunt corpus Martyris, & in speluncâ quadam sepelierunt. Sequenti vero die beatus Sergius eductus de custodiâ, præsentatur Antiocho: qui cùm verbis eum flectere non posset, primò cothurnos confixos clauis vestiri eum fecit, & nouem milibus ante se currere. Postmodum in sententiâ fixum manere videns, decollari iussit, quem tunc Christiani in eodem loco sepelierunt. Paruo autem tempore interposito, beatum quoque Bacchum à loco quo tumulatus fuerat eleuantes, honorabili Martyribus loco, iuxta sanctum Sergium composuerunt. Vbi & virgo Iulia, quæ sub Martiano præside martyrium consummauit, sociata Martyribus sepulta quiescit.

Eodem die, sanctorum martyrum Marcelli & Apuleij, qui quidem primò adhsæerunt Simoni mago: sed videntes mirabilia quæ Dominus operabatur per Apostolum suum Petrum, relicto Simone, doctrinæ Apostolicæ se tradiderunt. Et post martyrium Apostolorum confessione Christi & ipsi decorati, Aureliano consulari viro sententiam ferente, martyrij coronam reportarunt. Sepulti non longè ab vrbe Româ.

A. VIII. IDVS OCTOBRIS. 8. Oct.

APVD Cretam, vrbe Gortinæ, beati Philippi Episcopi, magnis virtutibus & optimis studijs præditi viri. *De hoc sup. 11. April. Hieron. de script. Eccl. cap. 30.*

Thessalonicæ, sancti Demetrij martyris.

Et beatissimi senis Simeonis. *Vide lib. de Fest. Apost.*

B. VII. IDVS OCTOBRIS. 9. Oct.

ABRAHAE Patriarchæ.

Apud Parisium, natalis sanctorum martyrum Dionysij Episcopi, Eleutherij presbyteri, & Rustici diaconi: qui beatus Episcopus à Pontifice Romano ad Gallias directus, vt prædicationis operam populis à fide Christi alienis exhiberet, tandem Parisiorum ciuitatem deuenit, & per aliquot annos sanctum opus fideliter & ardenter executus, à præfecto Fescennino Sisinnio comprehensus, & cum eo sanctus presbyter Eleutherius & Rusticus diaconus, gladio animaduersi, martyrium compleuerunt. *Greg. Turon. lib. 1. hist. Franc. cap. 30.*

C. VI. IDVS OCTOBRIS. 10. Oct.

APVD Coloniam Agrippinam, natale sanctorum martyrum Gereonis, & aliorum trecentorum octodecim, quos ferunt Thebæos fuisse, & cum legione illâ beati Mauritij, inde iussu Maximiani Imperatoris in Gallias transitum fecisse, atque circa Rheni litora consedisse, & funestum tyranni imperium respuendo, pro verâ pietate colla patienter gladijs subdidisse.

Loth Prophetæ.

Apud Cretam, beati Pinyti, inter Episcopos nobilissimi, qui in scriptis suis velut in quodam speculo viuentem sui reliquit imaginem. *Hieron. de script. Eccl. cap. 28.*

Item apud Agrippinensem vrbem, natalis sanctorum martyrum Mallosi & Victoris: quorum prior cùm longo tempore, vbinam sepultus fuerit, latuisset, sancto Episcopo eiusdem loci ex diuinâ reuelatione manifestatus est. Cumque corpus eius ex loco abdito leuaretur, tanta odoris suauitas emanauit, vt adstantes Fideles, velut immensi aromatis fragrantiâ replerentur.

Beda hist. Angl. l. 2. c. 9. 14. 16. 17. 20. & lib. 3. c. 14. In Britanniâ, sancti Paulini Episcopi Eboraci, qui ordinatus Episcopus à beato Iusto, qui à sancto Augustino, quem beatus Gregorius ad prædicandum Anglorum genti direxerat, consecratus Episcopus fuerat, gentem Nordanhumbrorum, hoc est eam nationem Anglorum, quæ ad Aquilonem Vmbri fluminis habitabat, cum Rege suo Eduino, verbum fidei prædicando conuertit. Et clarus vitâ, doctrinâ, & miraculis, VI. Idus Octobris in pace quieuit.

11. Oct.

D. V. IDVS OCTOBRIS.

APVD Tarsum metropolim Ciliciæ, natale beatissimorum martyrum Thraci, Probi, & Andronici: qui persecutione Diocletiani sub Maximo præside, longo tempore carcerali squalore afflicti, & tertiò diuersis tormentis & supplicijs examinati, in confessione fidei triumphum gloriæ adepti sunt. Nam neruis crudis grauiter cæsi, & testis asperrimis defricati, etiam papyro ardenti circa ventrem & latera adusti, post maxillarum confractionem, post tormenta tibiarum, post aceti & sinapis naribus infusionem, post obeliscos ignitos, post confixionem digitorum clauis acutissimis, post oculorum transpunctionem, ac linguæ abscissionem, nouissimè in amphitheatro vrsis & leonibus proiecti sunt. Sed cùm nulla ex bestijs Sanctorum corpora auderet attingere, Maximus irâ accensus, iussit eos gladio iugulari, & corpora eorum inter corpora gladiatorum proijci. Noctu autem venientes fideles, & deprecantes Dominum, vt eis ostenderet Sanctorum reliquias, viderunt subitò velut stellam splendidam de cælo missam super singula Sanctorum corpora residentem. Sicque cum ingenti gaudio rapientes ea, præcedente se eiusdem stellæ splendore, gloriosos Christi athletas loco aptissimo condiderunt.

12. Oct.

E. IIII. IDVS OCTOBRIS.

APVD Rauennam viâ Laurentinâ, natalis sancti Edistij.

Vict. Afric. lib. 2. Apud Africam, sanctorum Confessorum & Martyrum, quatuor millium nongentorum septuaginta sex, qui persecutione VVandalicâ, apud Africam, cùm essent Ecclesiarum Dei Episcopi, Presbyteri, & Diacones, associatis sibi turbis fidelium populorum, iussu Hunnerici Regis Ariani, pro defensione Catholicę veritatis, in horribilis eremi exilium trusi, & inter Mauros ferocissimos deputati sunt: inter quos erant Cyprianus & Felix præcipui Domini sacerdotes. E quibus plurimi cùm crudeliter minarentur, & hastilium cuspidibus ad currendum ac lapidibus tunderentur, siue ligatis pedibus, velut cadauera, per dura & aspera loca traherentur, tam diro supplicio per singula membra discerpti, dum per gladios acutos petrarum huic caput conterebatur, alijs latera findebantur, inter manus trahentium spiritum exhalabant. Extat per totum aggerem publicum, tumulis loquentibus, vilis sepultura Sanctorum.

13. Oct.

F. III. IDVS OCTOBRIS.

NATALIS beati Carpi, discipuli Apostoli Pauli, apud Troadam.

Hieron. de script. Eccl. cap. 25. Apud Antiochiam, beati Theophili, qui sextus ab Apostolis Ecclesiæ pontificatum tenuit, viri eruditissimi.

14. Oct.

G. PRIDIE IDVS OCTOBRIS.

** Est Callistus I. Pontif. c. 17.* NATALIS S. * Callisti Papæ, qui sedit in Episcopatu annos septem, menses duos, dies decem, & sub persecutione Alexandri Imperatoris martyrij gloriam adeptus est. Postquam enim Palmachium proconsulem cum omni domo suâ baptizauit, & senatorem Simplicium ac domum eius, & Felicem cum vxore Blandâ, quâ à paralysi curauit; & ijdẽ ipsi ab Alexandro vniuersi occisi, gloriam martyrij consecuti sunt: sed & postquam Calepodius presbyter eius gladio martyrium sumpsit, tentus est ab Alexandro, & diutissimè fame cruciatus, & quotidie fustibus cæsus; atque prohibitum fuit, ne quis ad eum veniret. Si verò aliquis

venire

venire noctu auderet, comprehensus occideretur. Qui cùm multis diebus esset in custodiâ, venit ad eum beatus Calipodius per visum, & consolabatur eum, dicens: Firmus esto Pater, quia corona tua iam perfecta est. Erat ibi miles quidam nomine Priuatus, vlceribus plenus, qui doloribus continuis cruciabatur. Hic misit se ad pedes S. Callisti, rogans vt sanaret eum ab vlceribus & doloribus suis: quem mox sanctus Pontifex ab vlcerum dolore ac fœditate, simul & ab infidelitate in nomine sanctissimæ Trinitatis baptizatú curauit. Quod audiens Alexander, ipsum quidem militem fecit plumbatis deficere: beatum verò Callistum per fenestram domus præcipitari, & ligato ad collum eius saxo in puteum demergi, & in eum per rudera cumulari. Post dies verò decem & septem presbyter eius Asterius cum clericis noctu veniens, leuauit corpus eius, & sepeliuit in cœmeterio Calepodij viâ Aureliâ pridie Idus Octobris.

Eodem die, transitus sancti Iusti in eremo: qui cùm aliquot annis in eremo Angelicam egisset vitam, & dignus adesset finis, tantis laboribus regnum spondens cælorum; atque illis iam extremis sanctæ commigrantis animæ, flens & consternatus mente Viator adstaret, dicens: Cui me Domine derelinquis? respondisse dicitur, ne conturbaretur quasi destitutus solatio, quia breui se illò quoque ipse sequeretur. Quam vtique prophetiam ac reuelationem cito transitu sanctissimi iuuenis ministri eius, qui solus ardore fidei eum Episcopatum fugientem & latere cupientem secutus fuerat, constat fuisse completam.

A. IDIBVS OCTOBRIS. 15. Oct.

IN Galliis, apud Coloniam Agrippinam, sanctorum Maurorum de militibus sancti Gereonis. Qui ex legione sacrâ Thebæorum, cùm essent numero quinquaginta, apud eamdem vrbem martyrium consummantes, conditi sunt in basilicâ, quæ admirabili opere exmusiuo quodammodò deaurata resplendet: vnde & incolæ SANCTOS AVREOS eos vocitare consueuerunt. Greg. Turon. de glor. MM. c. 62.

Eodem die apud Lugdunum, natale beati Antiochi Episcopi, qui cùm adhuc presbyter Lugdunensis esset, pio incitatus officio, vsque ad visendum Episcopum suum, qui in eremo iam morabatur, nomine & actione verè Iustus, pergere animo intendit. Vir districtione præcipuus, & qui non immerito, tempore interiecto, ad eiusdem Pontificij culmen assumptus est. Quo strenuè administrato, regnum cæleste adeptus est. Sepultus in ecclesiâ martyrum Machabæorum, in quâ & sanctus Iustus tumulatus quiescit.

B. XVII. KALENDAS NOVEMBRIS. 16. Oct.

IN Africâ, natale sanctorum Martyrum CCLXX. pariter coronatorum, & sanctorum martyrum Martiani & Satyriani, cum duobus fratribus eorum, & egregiæ Christi ancillæ Maximæ virginis. Qui tempore VVandalicæ persecutionis, sub Geiserico Rege Ariano, pro constantiâ fidei Catholicæ primùm nodosis fustibus cæsi, & vsque ad ossa laniati, cùm multo tempore talia paterentur, sequenti die semper incolumes reddebantur. Pòst etiam durâ carceris custodiâ damnati, cùm fuissent arctati in neruum, mira Dei virtute ingentium lignorum putrescens soluta est fortitudo. Ad quod miraculum Maxima Christi famula suę libertati dimissa, Mater postmodum multarum virginum Dei effecta, in veritatis confessione gloriosa consenuit. Reliqui inter ferocissimos Mauros exilio relegati, cùm prædicatione suâ multitudinem barbarorum Christo Domino lucrati fuissent, iussu impij Geiserici, ligatis pedibus post terga currentium quadrigarum, inter spinosa loca siluarum pariter iussi sunt interire. Cumque ducta atque reducta dumosis lignorum aculeis innocentium corpora carperentur, vicinò currentibus indomitis equis, vale sibi inuicem his verbis dicebant: Frater ora pro me: impleuit Deus desiderium nostrum. Taliter perueniunt ad Vict. Afric. lib. 1.

regnum cælorum. Sicque orando & psallendo, gaudentibus Angelis, pias animas emisere. Vbi vsque in hodiernum diem non desinit ingentia mirabilia Iesus Christus Dominus operari.

17. Oct. C. XVI. KALENDAS NOVEMBRIS.

MARTHAE sororis Lazari.

Item beati Aristionis, qui fuit vnus de LXX. Christi discipulis.

Euseb. l. 3. cap. 30. Ignat. epist. 10. Item beati Heronis, de quo beatissimo Ignatio pergenti ad passionem reuelatum est, quòd Antiochenam post eum recturus esset Ecclesiam. Erat enim hic beati martyris Ignatij tunc diaconus: Episcopus factus, viam magistri pius imitator sequitur, & pro commendato grege amator Christi occubuit.

In Gallijs, ciuitate Arausicâ, sancti Florentij Episcopi, qui multis clarus virtutibus in pace quieuit.

18. Oct. D. XV. KALENDAS NOVEMBRIS.

NATALIS sancti Lucæ Euangelistæ.

Vide lib. de fest. Apost. Euseb. l. 6. cap. 9. Eodem die, sancti Asclepiadis Antiocheni Episcopi, qui vnus fuit ex præclaro Confessorum numero, qui sub Decio gloriosè passi sunt.

De eâ in Actus sancti Laurentij, 10. Aug. Item Romæ, sanctæ Tryphoniæ vxoris Decij Cæsaris. Quæ viro suo post interfectionem beatorum Sixti & Laurentij diuinitus punito, petijt baptizari cum filiâ Decij Cyrillâ, à Iustino presbytero: & aliâ die defuncta est, ac iuxta sanctum Hippolytum in Cryptâ sepulta, quintodecimo Kalendas Nouembris.

19. Oct. E. XIIII. KALENDAS NOVEMBRIS.

APVD Antiochiam Syriæ, natalis sanctorum Beronici, Pelagiæ, & aliorum quadraginta nouem.

Euseb. l. 4. cap. 16. Ruff. 17. Item ipsâ die, beati Ptolomæi, sed & beati Lucij martyrum. Qui beatus Ptolomæus, comprehensus à quodam Centurione, interrogatur si Christianus esset. Hoc Ptolomæus tamquam amator veritatis, nequaquam gloriam suæ professionis occultans, percontanti Christianum se esse cõfessus est. Hunc cõtinuò Centurio in vincula coniecit, & multo tempore squalore carceris maceratum, ad vltimum Vrbicio iudici obtulit. A quo simili modo hoc solùm interrogatus est si esset Christianus: qui rursum tanti boni sibi conscius, diuinam religionem præ se tulit, & de Christi magisterio ac totius boni institutionibus publicâ confessione testatus est. Qui enim negat quod est, sine dubio culpabile iudicat esse quod negat. Continuò ergo post confessionem ab Vrbicio duci iubetur. Lucius autem quidam Christianus vir, videns tam temerè latam sententiam, ait ad Vrbicium: Quid quæso causæ est, quòd neque adulterum, neque corruptorem, aut homicidam, vel latronem, raptorémve, aut alterius cuiuslibet facinoris reum, sed tantùm pro nomine Christiano, quòd hoc se vocabulo confessus est nuncupari, ad mortem hominem duci præcepisti? Non sunt hæc digna pio Imperatore, nec sapientissimo puero filio eius, neque sacro Senatu, quæ agis Vrbici. At ille nihil aliud inquirens, ait ad Lucium: Videris mihi & tu Christianus esse. Cumque Lucius respondisset, Hoc planè sum; etiam ipsum duci iussit ad mortem. Ille, Gratias, inquit, ago, quòd me nequissimis dominis absolutum, ad bonum & optimum Patrem, & Regem omnium Dominum remittis. Sed & Tertius quidam, pari modo libertate vsus, pari quoque sententiâ punitus est. Passi sunt autem sub Antonino, cognomento Pio, & filio eius, hi beati Martyres, & sepulti apud Alexandriam metropolim Ægypti.

20. Oct. F. XIII. KALENDAS NOVEMBRIS.

IN Gallijs, ciuitate Agenno, sancti Caprasij martyris. Qui cùm rabiem persecutionis declinans lateret in speluncâ, audiens beatam Fidem virginem pro Christo fortiter agonizare, animatus ad tolerantiam passionum, orauit ad Dominum,

minum, vt si pro certo eum dignum gloriâ martyrij iudicaret, ex lapide speluncæ illius aqua limpidissima emanaret. Quod cùm Dominus continuo præstitisset, ille securus ad aream certaminis properauit, & palmam martyrij fortiter dimicando promeruit.

G. XII. KALENDAS NOVEMBRIS. 21 Oct.

APVD Nicomediam, natalis sanctorum martyrum Dasij, Zotici, Caij, cum duodecim militibus.

Eodem die, sancti patris nostri Hilarionis, cuius vitam Hieronymus virtutibus plenam scribit. Hic ortus vico Thabatâ, qui circiter quinque millia à Gazâ vrbe Palæstinæ ad Austrum situs est, cùm parentes haberet idolis deditos, rosa, vt dicitur, de spinis floruit. A quibus missus Alexandriam, Grammatico traditus est, ibique quantum illa patiebatur ætas, magna ingenij & morum documenta præbuit. Breui, charus omnibus, & loquendi arte gnarus: quodque his maius est omnibus, credens in Domino Iesu: tota illi voluntas in Ecclesiæ congregationibus erat. Audiens autem celebre nomen Antonij, quod per omnes Ægypti populos ferebatur, incensus visendi eum studio, perrexit ad eremum: & statim vt eum vidit, mutato pristino habitu, duobus mensibus iuxta eum mansit, contemplans ordinem vitæ eius, morumque grauitatem; quàm creber in oratione, quàm humilis in suscipiendis fratribus, seuerus in corripiendis, alacer in exhortandis esset, & vt continentiam cibique eius asperitatem nulla vnquam infirmitas frangeret. Reuersus autem cum quibusdam monachis ad patriam, parentibus iam defunctis, partem substantiæ fratribus, partem pauperibus largitus est, nihil sibi omnino seruans. Erat autem tunc annorum XV. Sic nudus & armatus in Christo, solitudinem ingressus est, sacco tantùm coopertus, & pelliceum habens ependyten, & tenattem quem illi beatus Antonius proficiscenti dederat, saguinque rusticum: quindecim tantùm caricas post solis occasum comedens. Igitur à sextodecimo vsque ad vigesimum ætatis suæ annum, æstus & pluuias, breui tuguriunculo declinauit, quod iunco & carice texerat. Structâ deinceps breui cellulâ, quæ vsque hodie permanet, latitudine pedum quatuor, altitudine pedum quinque, hoc est, staturâ suâ humiliore: porrò longitudine paulò ampliore quàm eius corpusculum patiebatur, vt sepulchrum potiùs quàm domum crederes. Capillos semel in anno Paschæ die totondit. Super nudam humum in stratu iunceo vsque ad mortem cubitauit. Saccum quem semel fuerat indutus, numquam lauans; nec mutauit alteram tunicam, nisi cùm prior penitùs scissa esset. Scripturam quoque sanctam memoriter tenens, post orationes & psalmos quasi Deo præsente recitabat. A vigesimoprimo anno vsque ad vigesimum sextum, tribus annis dimidium lentis sextarium madefactum aquâ frigidâ comedit; alijs tribus, panem aridum cum sale & aquâ. Porrò à vigesimo septimo vsque ad tricesimum, herbis agrestibus & virgultorum quorumdam radicibus crudis sustentatus est. A tricesimo autem primo vsque ad tricesimum quintum, sex vncias hordeacei panis, & coctum modicum olus absque oleo in cibo habuit. Sentiens autem caligare oculos, & totum corpus impetigine & pumiceâ quadam scabredine contrahi, ad superiorem victum adiecit oleum, & vsque ad sexagesimum tertium vitæ suæ annum, hoc continentiæ cucurrit gradu, nihil extrinsecus aut pomorum, aut leguminis, aut cuiuslibet rei gustans. Hinc cùm se videret corpore defatigatum, & propinquam putaret imminere mortem, à sexagesimoquarto anno vsque ad octogesimum pane abstinuit, incredibili mentis feruore, vt eo tempore quasi nouus accederet ad seruitutem Domini, quo solent ceteri remissius viuere. Fiebat autem ei de farinâ & com-

Hieron. tom. 1.

comminuto olere sorbitiuncula; cibo & potu vix quinque vncias appendentibus. Sicque complens ordinem vitæ numquam ante solis occasum, nec in diebus festis nec in grauissimâ valetudine soluit ieiunium. Igitur potentissimus in miraculis, & sanctitate incomparabilis, octogesimo ætatis suæ anno, (cùm absens esset Hesychius, qui eum semper familiarissimè colebat) quasi in testamenti vicem, breuem manu propriâ scripsit epistolam, omnes diuitias suas ei derelinquens: Euangelium scilicet & tunicam saccinam, cucullum & palliolum. Itaque modicus calor tepebat in pectore, nec præter sensum quidquam viui hominis supererat, & tamen apertis oculis loquebatur: Egredere, quid times? Egredere anima, quid dubitas? Septuaginta propè annis seruisti Christo, & mortem times? Inter hæc verba exhalauit spiritum: statimque humo obrutus; quia ipse sic omnes, qui ad ægrotantem venerant, adiurauit, ne puncto quidem horæ post mortem reseruaretur. Quod postquam Palæstinæ sanctus vir Hesychius audiuit, perrexit Cyprum, & cum ingenti vitæ suæ periculo, post decem fermè menses, corpus eius furatus est. Quod Maiumam in Palæstinâ deferens, totis monachorum & oppidorum turbis prosequentibus, in antiquo monasterio condidit: illæsâ tunicâ, cucullo & pallio, & toto corpore quasi adhuc viueret integro, tantisque fragrante odoribus, vt delibutum vnguentis putares.

Eodem die, natalis sancti Asterij presbyteri Callisti: qui cùm corpus eius leuatum de puteo sepelisset, post dies sex audiens hoc Imperator Alexander, præcepit eum per pontem præcipitari. Cuius corpus inuentum est, & à quibusdam Christianis in eâdem ciuitate sepultum. Scriptum in passione sancti Callisti Papæ.

14. Octob. · * De hoc in vitâ Iusti 2. Septemb.

Et ipso die, transitus * S. Viatoris lectoris, in eremo comitis sancti Iusti.

22. Oct.

A. XI. KALENDAS NOVEMBRIS.

Euseb. l. 4. cap. 7.

IEROSOLYMIS, natalis beati Marci, (qui primus Ierosolymis ex gentibus, post Episcopos ex circumcisione, sacerdotium ciuitatis illius accepit) clarissimi & doctissimi viri, ac non multo pòst martyrio consummati.

Matth. 15. 16.

Item beatæ Salomæ, quæ in Euangelio legitur cum reliquis sanctis feminis circa Domini sepulturam solicita.

Apud Adrianopolim Thraciæ, natalis sanctorum Philippi Episcopi, Eusebij, & Hermetis.

23. Oct.

B. X. KALENDAS NOVEMBRIS.

Sozom. l. 5. cap. 7.

APVD Antiochiam Syriæ, natale S. Theodoreti presbyteri: qui persecutione Iuliani impij, sub Præfecto & auunculo eius Iuliano, cùm ab eo Antiochenorum ecclesia spoliata, & religiosi quique fuissent eius terrore dispersi, in ecclesiâ spoliatâ mansit intrepidus: atque ab eo teneri iussus, post equulei pœnam, ac multos ac durissimos cruciatus, etiam lampadibus circa latera appositis inflammatus est. Sed his diuinâ virtute restinctis, cùm milites, qui eas tenebant, Angelorum adspectu territi ruissent in faciem, & credentes Christo, impium ministerium recusarent, iussit eos Iulianus pelago immergi. Quibus beatus Theodoretus ait: Præcedite fratres; ego vos superans inimicum sequar ad Dominum. Sicque in confessione persistens, & prophetico spiritu repletus, Iuliano apostatæ, quem apud Persidem diuinâ vltione incurrit, prædicens interitum, occisione gladij martyrium consummauit.

In Hispanijs, natalis sanctorum Seruandi & Germani: qui post verbera, squalorem carceris, & sitis ac famis iniuriam, & longissimi itineris laborem, quem, iubente Viatore præside, ferro onusti pertulerunt, nouissimè martyrij sui cursum ferro cæsis ceruicibus impleuerunt. Ex quibus Germanus Emeritæ iuxta

B. Eula-

B. Eulaliam sepultus; Seruandus verò Hispalim translatus, circa sanctas Iustam & Ruffinam conditus est.

C. IX. KALENDAS NOVEMBRIS. 24. Oct.

IN Venusiâ, ciuitate Apuliæ, natalis sanctorum Felicis Episcopi ciuitatis Tubzocensis, & Audactis & Ianuarij presbyterorum, & Fortunatiani & Septimi lectorũ. Qui temporibus Diocletiani in suâ ciuitate tenti, à Magnelliano procuratore, inde multis diu vinculis & carceribus macerati, & in Africâ, & in Siciliâ, tandem in occisione gladij consummati sunt. Sunt autem honorificè sepulti inter Carthaginem & Vticam. Felix quinquaginta sex annorum obijt virgo.

D. VIII. KALENDAS NOVEMBRIS. 25. Oct.

IN Gallijs, ciuitate Suessionensi, natalis sanctorum Crispini & Crispiniani, qui persecutione Diocletiani & Maximiani, ad trochleas extenti, & fustibus cæsi, postquam digiti eorum subulis transfixi sunt, & de dorso eorum lora præcisa, ad vltimum gladio trucidati, coronam martyrij consecuti sunt.

Eodem die Petragoricas ciuitate, natalis sancti Frontonis Episcopi, qui Romæ à beato Petro ordinatus, cum Georgio presbytero ad prædicandum Euangelium missus est. Cumque tertio die itineris idem Georgius esset mortuus, mœrens Fronto reuersus est ad Apostolum, acceptoque eius baculo, & super corpus defuncti posito, socium de morte recepit. Sicque ad prædictam ciuitatem veniens, magnam gentis illius multitudinem ad Christum conuertit, & multis miraculis clarus, in pace quieuit.

Ipso die Romæ viâ Salariâ, natalis XLVI. Militum, qui simul baptizati à beato Dionysio Papâ: & mox iubente Claudio Imperatore decollati sunt. Quorum corpora noctu collegerunt beatus Iustinus presbyter & Ioannes, & sepelierunt in cryptâ cum multitudine Christianorum, in viâ Salariâ in Cliuum cucumeris, VIII. Kal. Nouembris, vbi positi sunt & alij Martyres, centum viginti & vnus. Inter quos fuerunt quatuor milites Christi, Theodosius, Lucius, Marcus, & Petrus. Hi videntes ad se venire armatos, rogabant vt primi decollarentur. Scriptum in passione sanctorum martyrum Sixti, Laurentij, & Hippolyti. 10. Augusti.

E. VII. KALENDAS NOVEMBRIS. 26. Oct.

APVD Africam, natalis sanctorum martyrum, Rogatiani presbyteri, & Felicissimi, qui persecutione Decij & Valeriani, illustri sunt martyrio coronati. De quibus etiam scribit beatus Cyprianus in epistolâ ad Confessores, his verbis: *Vt sequamini*, inquit, *in omnibus Rogatianum presbyterum gloriosum senem, viam vobis ad gloriam temporis nostri religiosâ virtute & diuinâ dignatione facientem, qui cum Felicissimo fratre nostro quieto semper & sobrio excipiens ferocientis populi impetum, primum vobis hospitium in carcere præparauit, & metator quodammodò vester nunc quoque vos antecedit.* Cyp. ep. 81.

Commemoratio agitur ipsâ die sanctorum Episcoporum Vedasti & Amandi, quorum vita & mors plurimis existit miraculis gloriosa.

F. VI. KALENDAS NOVEMBRIS. 27. Oct.

IN Hispanijs, Abelâ ciuitate, natalis sanctorum Vincentij, Sabinæ & Christetes, qui primò adeò in equuleo sunt extenti, vt omnes compages membrorum eorum laxarentur: deinde capita eorum lapidibus supposita, vsque ad excussionem cerebri validis vectibus sunt contusa: atque ita martyrium compleuerunt, agente præside Daciano.

Eodem die apud Tyle castrum, natale sancti Florentij martyris.

Romæ, Euaristi Papæ, qui sedit in Episcopatu annos nouem, & sub Traiano martyrio coronatus, sepultus est in Vaticano. Euseb. l. 5. cap. 34. Pontificale cap. 6.

Eodem die, Vigilia Apostolorum Simonis & Iudæ.

28. Oct. G. V. KALENDAS NOVEMBRIS.

Vide lib. de fest. Apost. De eâ in passione S. Laurētij, 20. Aug.

NATALIS sanctorum Simonis & Iudæ.

Romæ, sanctæ Cyrillæ, filiæ Decij Cæsaris, quæ sub Claudio Principe iugulata, & necata est gladio, ac sepulta à Iustino presbytero cum matre suâ, iuxta sanctum Hippolytum.

29. Oct. A. IIII. KALENDAS NOVEMBRIS.

Euseb. l. 6. c. 78. & 9. Ruff.

NATALIS beati Narcissi Ierosolymorum Episcopi, viri sanctitate, & patientiâ, ac fide laudabilis. Accidit aliquando in die solemni Vigiliarum Paschæ, oleum deesse luminaribus; cumque id per ministros innotuisset, mœror populi maximus fuit: sed Narcissus in fide confidens, ministris imperat haurire aquam, sibique deferre; cumque tulissent, orauit, & benedixit aquam, & infundi luminaribus præcepit. Tunc repentè miro & sæculis inaudito genere virtutis, natura aquæ in pinguedinem olei versa, splendorem luminum etiam solito reddidit clariorem. Ad fidem autem rei, à plurimis religiosorum fratrum ex eodem oleo, quod versum de aquâ fuerat, reseruatum est. Is namque cùm inter cetera virtutum suarum bona esset valdè constantis animi, & iusti rectique indeclinabiliter tenax, quidam homunculi nequam malè sibi conscij, metuentes, ne criminum suorum si arguerentur, non possent effugere vindictam, præueniunt factionibus, & circumuenire parant eum, cuius iudicium verebantur. Concinnant igitur aduersus eum infame satis & noxium crimen. Conueniunt auditores, testes ex semetipsis producunt, qui sub sacramenti iuramento, quæ obijciebantur, confirmarent. Quorum vnus testis ita, ne igni consumeretur, vera se dicere testabatur. Alius ita, ne regio morbo corrumperetur. Tertius ita, ne luminibus orbaretur. Et quamuis nec iuramentis quidem istis quisquam fidelium & Dominum timentium crederet, eò quòd vita Narcissi & institutio, ac pudicitia, ab omnibus nosceretur: ipse tamen eorum quæ mota sunt, indignitatem ac molestiam non ferens, simul & secretam ac philosophicam vitam semper habere desiderans, subterfugit Ecclesiæ multitudinem, & in desertis locis atque agellis secretioribus delitescit annis quamplurimis. At non ille magnus diuinæ prouidentiæ oculus quiescit in longum, sed in impios vltionem per ea ipsa quæ sibi in periurijs statuerant maledicta molitur. Primus namque ille testis, paruâ ignis scintillâ noctis tempore domo suâ succensâ, cum omni genere & omni familiâ flammis vltricibus conflagratur. Alius repentè ab imis pedibus vsque ad summum capitis verticem, morbo regio, quo fuerat imprecatus, repletur atque consumitur. Tertius autem priorum exitium videns, & oculum diuinum non latuisse perspiciens, prorupit in medium, & audientibus cunctis, serâ pœnitentiâ, vniuersum concinnati sceleris ordinem pandit. Tantis autem lacrymis immanis commissi facinus deflet, & in tantum die noctuque perdurat in fletibus, vsquequò luminibus orbaretur. Hi igitur figmenti sui huiuscemodi pœnas dederunt. Narcissus verò cùm ita desertum petijsset, ac locis secretioribus se abdidisset, vt vbi iam degeret, nullus agnosceret: necessarium visum est Episcopis, vt alium pro ipso ordinarent, cuius nomen erat Dius: cuique (cùm paruo tempore præfuisset Ecclesiæ) succedit Germanio, & Germanioni Cordius: cùm ecce subitò velut rediuiuus cæloque redditus, ex improuiso apparuit Narcissus; & rursus à fratribus ad præsidendum rogatur Ecclesiæ. Verùm cùm ipse iam senio fessus, pontificatus ministerio sufficere non posset, Alexandrum, qui iam Episcopus esset alterius loci, diuina dispensatio in adiutorium senis euidentissimis reuelationibus vocauit. Expletis autem centum & sedecim annis, relictâ sede ipsi Alexandro, fructum laborum suorum à Domino recepit.

Ipso

Ipso die, apud Sidonem vrbem, natalis sancti Zenobij presbyteri, qui persecutione Diocletiani martyrio coronatur.

In Galliâ, Viennâ ciuitate, depositio sancti ac beatissimi Theodori Abbatis & confessoris. Et translatio ipsius in loco vbi dicitur vallis Rupiana IV. Kalend. Nouembris.

B. III. KALENDIS NOVEMBRIS.

CIVITATE Tingitanâ, passio sancti Marcelli centurionis, qui capitis abscisione martyrium consummauit, sub Agricolao agente vices præfectorum prætorio. 30. Oct.

Apud Africam, natalis Martyrum numero CCXX.

Apud Antiochiam, * beati Serapionis Episcopi, eruditi viri & fide clarissimi.

C. PRIDIE KALENDAS NOVEMBRIS. 31. Oct.

ROMAE, natale beati Nemesij diaconi, & Lucillæ filiæ eius, quos sanctus Pontifex Stephanus baptizauit: quique ipsum Nemesium diaconum constituit, temporibus Valeriani & Gallieni: qui decreuerunt, vt vbicumque inuentus fuisset Nemesius, sine audientiâ puniretur. Nemesius autem Christi gratia roboratus, circuibat cryptas, & concilia Martyrum, vt vbicumq; reperisset Christianum aliquem egentem, prout poterat, de facultatibus suis ministraret. Veniens verò in viâ Appiâ noctis silentio iuxta templum Martis, comperit Valerianum & Maximum in templo Martis sacrificare. Flexis itaque genibus orauit Dominum, dicens: Domine Deus creator cæli & terræ, dissipa consilia artis diabolicæ in nomine Domini nostri Iesu Christi filij tui, quem misisti in hunc mundum, vt resipiscant hi infelices à laqueis diaboli. Statim igitur Maximus consul à diabolo arripitur, & magnâ voce clamare cœpit: Nemesius Christianus me incendit, eius oratio me affligit. Egressi verò quidam de templo, tenuerunt Nemesium, & dum contumelijs eum afficerent, subitò Maximus expirauit. At illi tenentes Nemesium duxerunt ad Valerianum. Dicitque ei Valerianus: Nemesi vbi est prudentia tua, quam semper cognouimus, & in consilio, & in actibus? Nos te hortamur, cogita veritatem, non deseras deos, quos semper ab ipsis cunabulis coluisti. Nemesius diaconus plenus lacrymis respondit: Ego quidem infelix atque peccator semper deserui veritatem, & effudi sanguinem innocentem, & iam nimis oneratus atque cumulatus peccatis, licet serâ pœnitudine cognouerim creatorem meum, misericordiam Christi filij Dei adeptus: hunc timeo, ipsum adoro, ipsi cultum meæ seruitutis offero. nam omnia idola lapidea atque ærea manufacta abijcio. Iratus Valerianus, iussit eum in priuatâ custodiâ mancipari: & post tertium diem exhibetur Valeriano & Gallieno, & filia eius Lucilla: quam ante patris interrogationem fecerunt puniri, credentes, quòd sic potuissent animum beati Nemesij emollire. Sed ipse, cuius interiora possidebat Spiritus sanctus, lætior de martyrio filiæ factus, in confessione Christi ardentior efficitur. Et cùm nullo modo à fide Christi flecti eum posse viderent, iusserunt eum duci ad supplicium. Decollatus verò est viâ Appiâ ante templum Martis, VIII. Kalendas Septembris. Eiusque corpus à beato quidem Stephano Papâ in eodem loco sepultum, sed à beato Sixto Pontifice posteà leuatum, pridie Kalendas Nouembris iuxta eamdem viam Appiam in cryptâ venerabiliter curatum.

In Gallijs, oppido Virmandensi, natalis sancti Quintini martyris: qui sub Maximiano Imperatore martyrium passus est, & post annos quinquaginta quinque inuentum est reuelante Angelo corpus eius, & sepultum octauo Kalendas Iulias.

LITANIÆ INDICENDÆ.

MENSIS NOVEMBER

habet dies XXX. Luna verò XXX.

1. Nou. D. KALENDIS NOVEMBRIS.

ESTIVITAS Sanctorum omnium. Petente namque Papâ Bonifacio, iussit Phocas Imperator, in veteri fano, quod Pantheon vocabatur, & à Domitiano priùs factum erat, ablatis idololatriæ sordibus, ecclesiam beatæ semperque Virginis Mariæ, & omnium Martyrum fieri: vt vbi quondam omnium, non deorum, sed dæmoniorum cultus agebatur, ibi deinceps omnium fieret memoria Sanctorum: quæ ab illo tempore Kalendis Nouembris in vrbe Româ celebris & generalis agitur. Sed & in Galliis, monente sanctæ recordationis Gregorio Pontifice, pijssimus Ludouicus Imperator, omnibus regni & imperij sui Episcopis consentientibus, statuit, vt solemniter festiuitas omnium Sanctorum in prædictâ die annuatim perpetuò ageretur. Quam sanctam constitutionem reuerenti amore suscepit omnis Ecclesia.

Greg. Turon. de glor. Mart. c. 51. Et in castro Diuione, natale sancti Benigni presbyteri. Qui cum Andochio compresbytero, & Thyrso diacono, missus est in Galliam ab Oriente, à sancto Episcopo Polycarpo. Cuius prædicatione comes Terentius compertâ, vinctum eum & cæsum ad se adduci præcepit. Et rursum auditâ sermonum eius constantiâ, neruis durissimis cædi fecit. Post hæc ad trochleas extensus & cæsus, ac rursum carceri mancipatus, manè idola orando destruxit: & reductus est in carcerem. Cui subulas decem calentes in manibus infixerunt, & cum plumbo remisso pedes in lapide perforato fixerunt, & canes duodecim feroces cum eo incluserunt per sex dies: & attulit ei Angelus panem cælestem, subulas abstulit, & eum de plumbo ac ferro eripuit. Ad vltimum collum eius vecte ferreo tundi, & corpus lanceâ forari iubetur. Quo facto, columba niuea de carcere, Christianis adspicientibus, ad cælos ascendit, & odor suauissimus quasi paradisi secutus est. Venit autem beata Leonilla, & conditum aromatibus corpus non longè ab ipso carcere sepeliuit.

Eodem die, natale sancti Cæsarij diaconi, & Iuliani presbyteri. Qui videlicet Cæsarius tempore Claudij veniens ex Africâ ad Tarracinam Campaniæ ciuitatem, dum contra idololatras proclamaret in publico, tentus est à Firmino pontifice, & in custodiam reclusus. Vbi diebus multis maceratus, deinde traditus est Leontio consulari Campaniæ. Quem ille cùm verbis superare nequiret, iussit ante carpentum suum duci ligatis manibus vinctum, & nudum vsque ad templum Apollinis. Quò cùm peruenisset, ad orationem eius corruit templum, & occidit pontificem Firminum. Post hoc reclusus in carcere à Luxurio primo ciuitatis, fuit ibi anno vno, & mense vno. Deinde eductus in forum ab eo, dum oraret, cælesti est luce circumdatus, ita vt ipse Leontius crederet, & Cæsarium qui erat nudus, suâ chlamyde indueret, & ab eo baptizaretur, & corpus & sanguinem Domini acciperet de manu Iuliani presbyteri. Nec mora, dictâ super eum oratione, tradidit spiritum III. Kalendas Nouembris. Tunc Luxurius iussit Iulianum & Cæsarium mitti in saccum, & præ-

& præcipitari in mare. Qui eo die reiecti sunt ad litus, & sepulti ab Eusebio seruo Dei iuxta vrbem Tarracinam. Et idem Eusebius posteà martyrium passus est cum Felice presbytero.

Item eodem die, depositio S. Seuerini monachi, de Tiburtinâ ciuitate.

Item natale S. Mariæ virginis: quæ cùm esset ancilla, & die natalis filij Domini sui ieiunaret, nec vllo modo flecti potuisset vt manducaret de idolothytis: primò duris verberibus afflicta, dein longâ carceris custodiâ, equulei extensione, & vngularum laniatione vexata, martyrium consummauit.

E. IV. NONAS NOVEMBRIS. 2. Nou.

NATALIS sancti Victorini Pitabionensis Episcopi, qui persecutione Diocletiani martyrio coronatus est. Hieron. de script. Eccl. cap. 74.

Apud Laodiciam, natale beati Theodoti Episcopi, viri non solùm verbis, sed etiam rebus & virtutibus ornati. Hic arte Medicus quidem fuit, sed ad animarum à Domino translatus est medicinam. Verè incomparabilis, qui super omnes penè homines fide, misericordiâ, studio, vigilantiâ, atque omnibus optimis institutionibus claruit. In Scripturis quoque diuinis laborem quamplurimum gessit. Quieuit autem in senectute bonâ. Euseb. lib. 7 cap. 29. Ruff.

Eodem die, natale S. Ambrosij Abbatis monasterij Agaunensis, qui priùs apud Lugdunum monasterij Insulę barbarę Pater, & magnis virtutibus clarus, cùm illuc ob religionis egregiæ normam translatus fuisset, beato fine in Domino requieuit.

F. III. NONAS NOVEMBRIS. 3. Nou.

NATALIS S. Quarti, discipuli Apostolorum.

Apud Cæsaream Cappadociæ, natalis SS. Germani, Theophili, Cæsarij, & Vitalis: qui optimè duxerunt martyrium, sub Decianâ persecutione.

Eodem die, depositio S. Huberti Episcopi.

G. PRIDIE NONAS NOVEMBRIS. 4. Nou.

APVD Alexandriam, B. *Hierij presbyteri, viri acris ingenij, in diuinis Scripturis nobiliter eruditi, vitâ purissimi, atq; ad Christianam philosophiam nudi penitus & expediti, doctoris Ecclesiæ incomparabilis, priuatim & publicè mirabiliter disputantis. Hic quieuit tempore Philippi Imperatoris. * al. Pierij Euseb. l. 7. c. 29. Ruff. Hieron. de script. Eccl. cap. 76.

In Galliis, ciuitate Rotenus, natalis S. Amantij Episcopi, cuius vita sanctitate & miraculis extitit gloriosa.

A. NONIS NOVEMBRIS. 5. Nou.

ZACHARIAE Prophetæ, patris Ioannis Baptistæ.

In Tarracinâ, ciuitate Campanię, natalis SS. Felicis presbyteri, & Eusebij monachi, temporibus Claudij Imperatoris. Qui videlicet Eusebius, cùm sepelisset sanctos martyres Iulianum & Cæsarium, & ad sepulcra eorum orans & ieiunans multos conuerteret ad fidem, quos Felix presbyter baptizabat, tenti sunt ambo à Leontio filio Leontij consularis, ob eam maximè causam, quia Cæsarius patrem eius Christianum fecisset. Et ad forum eius ducti, nec superati, inde carcere reclusi, & nocte eâdem, cùm sacrificare nollent, decollati sunt, atque in fluuium iactati. Quorum corpora venerunt vsque ad mare, & reiecta sunt ad litus, atq; à presbytero quodam de Capuâ, nomine Quarto, inuenta. Qui ea mox imposita vehiculo, duxit in casam suam, & curiose quærens etiam capita inuenit: adiunctaque corporibus, sepeliuit iuxta S. Cæsarium. De his in vita sancti Cæsarij 1. Nou.

B. VIII. IDVS NOVEMBRIS. 6. Nou.

TONIZA Africæ, natalis S. Felicis. In huius solemnitate quemdam Psalmum beatus Augustinus videtur exponere ad populum, vbi inter cetera, de eius passione loquitur, dicens: *Felix martyr, verè felix & nomine & coronâ, cuius hodie dies est. Noueritis autem fratres, non eum passum morte, quam alij Martyres passi sunt:* Psal. 127.

Q con-

confessus enim, dilatus est ad tormenta: alio die inuentum est corpus exanime. Clauserant enim illi carcerem corpori, non spiritui: quem illic parabant torquere carnifices, absentem inuenerunt. Perdiderunt sæuitiam suam: iacebat exanimis, sine sensu illis, ne torqueretur: cum sensu apud Dominum, vt coronaretur.

In Oriente, ciuitate Theopoli, SS. decem Martyrum, qui sub Saracenis passi leguntur in gestis sanctorum Quadraginta.

7. *Non.* C. VII. IDVS NOVEMBRIS.

Euseb. lib. 7 cap. 29. Ruff. APVD Alexandriam, Achillæ Episcopi, eruditione, fide, conuersatione, & moribus insignis.

Eodem die, natalis S. Amaranti martyris, qui apud Albigensem vrbem, exacto agonis fidelis cursu, sepultus viuit in gloriâ. Cuius sacrum sepulcrum, virtute Christi, miraculis frequentibus illustratur.

Greg. lib. 3. dial. c. 13. Apud Perusinam Italiæ vrbem, natalis S. Herculani Episcopi & martyris.

8. *Non.* D. VI. IDVS NOVEMBRIS.

ROMAE, natalis SS. martyrum Claudij, Nicostrati, Symphroniani, Castorij, & Simplicij, imperantibus Diocletiano & Maximiano. Hi cùm essent artifices insignissimi, & marmorum cæsores probatissimi, Imperatori Diocletiano valdè facti sunt accepti. Cùm itaque tempore quodam essent quadraturis marmorum intenti, & artem suam signo Crucis munirent, & ad voluntatem ipsorum artificium fieret, horum vnus Simplicius, qui adhuc pagano errore tenebatur, dixit ad quatuor reliquos: Adiuro vos per deum Solem, vt quis iste Deus sit, dicatis mihi, in cuius nomine vos tam benè operamini. Cui Symphronianus: Si potes credere, dicemus tibi, & mox artem consequêris: sed & vitam æternam habebis. Quem cùm in fide sociatum B. Cyrillo Episcopo consignassent, isdem Episcopus baptizauit eum, & Christo Domino credere informauit. Non multo pòst accusati à Philosophis, quòd Christiani essent, & quòd deum Æsculapium fingere, sicut pręceperat Imperator, ex marmore Porphyretico & Proconisso noluissent, Diocletianus iussit cuidam Tribuno nomine Lampadio, sub moderatione verborũ eos audiri. Quibus isdem Lampadius dixit: Adorate deum Solem, vt destruatis consilium Philosophorum. Qui respondentes dixerunt: Nos numquam adoramus facturam manuum nostrarum, sed adoramus Deum cęli & terræ, qui imperat in æternum, Iesum Christum Filium Dei. Reclusi sunt igitur in custodiâ publicâ. Inde cùm mutari à fide Christi non possent, iubente Lampadio exspoliantur, & scorpionibus grauissimè cæduntur. Mox Lampadius à dæmonio correptus expirauit. Hoc factum cùm audisset Diocletianus, nimio furore plenus, iussit cuidam Nicetio togato, vt in loculis plumbeis viui includerentur, ac sic in fluuium præcipitarentur. Post dies autem XLII. venit quidam Nicodemus Christianus, & leuauit cum ipsis loculis corpora Martyrum, & in domo suâ honorificè posuit. Passi verò sunt VI. Idus Nouembris.

Eodem die, natale sanctorum quatuor Coronatorum, id est, Seueri, Seueriani, Carpophori & Victorini. Hi cùm impellerentur ad sacrificandum, reluctantes, nec consensum impiis præbentes, perstiterunt in fide. Nuntiatum est autem Diocletiano Imperatori: qui ilicò iussit vt ante simulacrum Æsculapij ictibus plumbatarum cæsi deficerent. Quorum corpora iussit in plateâ canibus iactari, & iacuerunt ibi diebus quinque. Tunc pij Christiani venerunt, & collecta corpora sepelierunt in viâ Lauicanâ, miliario ab Vrbe tertio, in arenario, iuxta corpora sanctorum martyrum Claudij, Nicostrati, Symphroniani, Castorij & Simplicij. Passi sunt autem sexto Idus Nouembris, post duos tamen annos passionis horum quinque Martyrum. Cùm autem nomina eorum minimè reperirentur, statuit beatus Melchiades Episcopus, vt anniuersaria quatuor Coronato-

natorum dies ſub nominibus ſanctorum quinque Martyrum recoleretur. Intercurrentibus tamen annis, cuidam ſancto viro etiam nomina eorum reuelata ſunt. Feſtiuitas verò vt fuerat ſtatuta, celebris in aliorum Martyrum feſtiuitate permanſit, ac locus quatuor Coronatorum nomine inſignis.

E. V. IDVS NOVEMBRIS. 9. Nou.

NATALE ſancti Theodori martyris, temporibus Maximiani & Maximini Imperatorum. Qui cùm eſſet miles, & verè Chriſtianus, adductus eſt ad Brincam præpoſitum legionis, à quo dilatione acceptâ vt ſententiam fidei mutaret, cùm in ſententiâ irreuocabiliter permaneret, iudici Popilio ſiſtitur: qui iuſſit eum mitti in carcerem, & ſignari oſtium carceris: vbi diuinâ conſolatur viſitatione. Poſt aliquot dies iterùm adductus ante Præſidem, ſuſpenſus eſt in ligno, & vngulis ferreis latera eius raſa, quouſque coſtæ ipſius nudarentur. Deinde dictauit ſententiam, dicens: Theodorum non obtemperantem præceptis inuictiſſimorum Imperatorum, potentiæque deorum, credentem verò Ieſum Chriſtum crucifixum, iubeo ignibus tradi. Igitur beatus Martyr ſignaculo Crucis munitus, manibus poſt tergum ligatis, in focos propellitur. Et proſpiciens, videt in turbâ lacrymantem Cleonicum, qui cum eo tyro adductus fuerat. Et exclamans dixit: Cleonice, expecto te: feſtina, & ſequere me. Et cùm iam flammarum globis vndique vallaretur beatus Martyr, orationem fudit, laudans & glorificans Patrem, & Filium, & Spiritum ſanctum. Sicque ſanctam animam Chriſto reddidit v. Idus Nouembris. Quædam autem mulier, Euſebia nomine, collegit corpus eius, & ſindone mundâ inuoluens tranſtulit in poſſeſſionem ſuam, in locum qui appellatur Euchaita.

Item eodem die apud Bituricas, S. Vrſicini, qui Romæ ordinatus à ſucceſſoribus Apoſtolorum, primus eidem vrbi deſtinatur Epiſcopus. Gregor. Turon. de glor. Conf. c. 80.

F. IV. IDVS NOVEMBRIS. 10. Nou.

IN territorio Agathenſi, in Ceſſarione, natalis SS. martyrum, Tiberij, Modeſti, & Florentiæ: qui tempore Diocletiani variis tormentis cruciati, martyrium compleuerunt.

Item eodem die, S. Martini Papæ: qui ob fidem Catholicam, ab Imperatore Conſtantino hæretico, per Theodorum Exarchum de eccleſiâ raptus, ac perductus Conſtantinopolim, relegatus apud Cherſonam Lyciæ prouinciæ, ibidem vitam finiuit, multis in eodem loco virtutum ſignis vſque hodie refulgens.

G. III. IDVS NOVEMBRIS. 11. Nou.

IN Galliis, Turonis ciuitate, natalis S. Martini Epiſcopi & confeſſoris.

Eodem die in Scythiâ, metropoli Phrygiæ Salutariæ, paſſio ſancti Mennæ martyris: qui perſecutione Diocletiani & Maximiani, cùm eſſet miles nobili genere, ex Ægyptiorum prouinciâ ortus, abrenuntians terrenæ militiæ, primùm cæleſti Regi ſecretâ conuerſatione in eremo militauit. Deinde natalitiis præfatorum Imperatorum procedens ad publicum, ac ſe Chriſtianum liberâ coram ipſis voce declarans, traditus eſt Pyrrho duci torquẽdus. Qui iuſſit eum in carcerem includi, quamdiu Imperatorum natalitia celebrarẽntur. Peractâ igitur feſtiuitate, ac ſedente eo pro tribunali, iuſſit eum ſuis adſpectibus præſentari; cui & dixit: Heſternâ die infauſtè & temerariè auſus es theatrum introire, & vaniſſimis, neſcio quibus, eloquiis prophanare, maximè cùm de te aſſeratur, noſtræ fuiſſe militiæ. Sacrifica diis, vt omnia tibi, quæ per ignorantiam geſſiſti, ignoſcantur, & ad honorem priſtinum reformeris. Ad hæc beatus Mennas cùm reſpondiſſet: Ego hoc ſæculi honore non delector, ſed Chriſti Domini diſcipulus effici cupio: iubente Duce extenſus, & neruis bubulis manibus ligatus, tamdiu à militibus virgis cæſus eſt, donec ſanguine ipſius plateæ locus repleretur. Deinde in

in equuleo exungulatus, & lampadibus circũ latera adustus, ciliciòq; plagę à militibus fricatæ, & carbones ignis super eas impositi, per tribulos quoque & sudes ferreas ligatis manibus ac pedibus tractus, plumbatis etiam collo & maxillis grauiter contusus, in laude & confessione omnipotentis Dei immobilis permansit. Nouissimè Pyrrhus dux sententiam ex tabellâ recitari præcepit: Mennatem ex milite omnium Christianorum auctorem, nolentem acquiescere præceptis Imperatorum, neque volentem sacrificare diis, gladio animaduerti placet, & corpus eius igni comburi. Furtim itaq; à Christianis corpus eius è medio ignis ereptum est, & mundis linteaminibus aromatibusque condîtum, debitâ veneratione in cœmeterio III. Idus Nouembris curatum est. Cuius deinde sacrum corpus Constantinopolim translatum, ciuitate Regiâ digno honore veneratur.

Item Lugduni, sancti Verani Episcopi, cuius vita fidei & virtutum meritis illustris fuit.

12. *Nou.* A. PRIDIE IDVS NOVEMBRIS.

Prosper in Chron. anno 437. APVD Africam, commemoratio SS. Arcadij, Probi, Paschasij & Eutychiani: qui ex Hispaniâ oriundi, cùm apud * Sigericum VVandalorum Regem merito sapientiæ & fidelis obsequij chari clarique haberentur, nec in Arianam perfidiam, cui ipse deditus erat, vllatenus declinari paterentur, excitato in rabidissimam iram barbaro, primùm proscripti, deinde in exilium acti, tum atrocissimis suppliciis excruciati, postmodum diuersis mortibus interempti, illustri martyrio mirabiliter occubuerunt. Puer autem Paulillus nomine, frater Eutychiani & Paschasij, cùm à professione atque amore Catholicæ fidei nullis minis deturbari posset, fustibus diu cęsus, & ad infimam seruitutem damnatus est; ideò, vt apparet, non occisus, vt de superatâ sæuitiâ impij, etiam illa ætas gloriaretur.

*al Geisericum

Eodem die, sancti Melanij Redonicæ ciuitatis Episcopi: qui post innumerabilium signa virtutum, iugiter intentus cælo, emigrauit à sæculo.

13. *Nou.* B. IDIBVS NOVEMBRIS.

RAVENNAE, natalis SS. martyrum Valentini, Solutoris, & Victoris.

Turonis, S. Brictij Episcopi.

In Prouinciâ, apud ciuitatem Aquis, B. Mitrij clarissimi martyris.

14. *Nou.* C. XVIII. KALENDAS DECEMBRIS.

APVD Thraciam, ciuitate Heracleâ, natalis sanctorum martyrum Clementini, Theodoti, & Philumeni.

Euseb. li. 6. cap 34. Ruff. 31. Apud Alexandriam, beati Serapionis, quem persecutores sub Decio, in domo suâ repertum, crudelissimis affecerunt suppliciis, ita vt omnes ei iuncturas membrorum priùs soluentes, de superioribus eum præcipitarent, ac sic Christi martyr efficeretur.

15. *Nou.* D. XVII. KALENDAS DECEMBRIS.

NATALIS sancti Felicis Episcopi, qui à XV. ætatis suæ anno miraculorum gloriâ insignis fuit, & sub Martiano præside, cum aliis XXX. martyrium compleuit. Corpus eius Elpidius presbyter, in Nolensi ecclesiâ sepeliuit.

16. *Nou.* E. XVI. KALENDAS DECEMBRIS.

NATALIS S. Eucherij Lugdunensis Episcopi, admirandæ fidei, vitæ & doctrinæ viri. Qui ex nobilissimo Senatorum ordine ad religiosam vitam habitumq; cõuersus, diu in agro suo super fluuiũ * Druentiam intra septa speluncæ sponte cõclusus Christo seruiuit, ieiuniis & orationibus vacans. Defuncto autem Pontifice Lugdunensi, cùm vniuersa Ecclesia iuxta morem à se antiquitus obseruatũ, triduanis ieiuniis & obsecrationibus, qui gubernationem eiusdem Ecclesię suscipere deberet, sibi posceret à Domino reuelari: cuidam puero apparens inuisu Angelus Domini, Est, inquit, senator quidam Eucherius nomine, super fluuium

* MS. Durentiam

*Druen-

* Druentiam retrusus in specu, qui relictis omnibus quæ possidebat, sequutus est Dominum: ad hunc deducendum pergite, & vobis pastorem illum constituite, quoniam à Deo electus est. Quod cùm puer senioribus diluculò retulisset, omnipotenti Deo, cunctis fratribus conuocatis, gratias egerunt: missoque cum clericis ad præfatum locum Archidiacono, qui tunc Ecclesiæ curam gerebat, inuenerũt eum, sicut eis Dominus reuelauerat. Cumque illi Archidiaconus rem, propter quam venerat, retulisset: cœpit cum iuramento dicere, se voluntariè de specu non egressurum, nec cum eo, nisi ligatus duceretur, iturum. Cumque diu talia repeteret, Archidiaconus effracto muro speluncæ eduxit eum, & iuxta quod ipse iurauerat, vinctũ perduxit Lugdunum. Quem pari animo, vnoq; consensu Clerus & populus sibi eligens sacerdotem, in pontificali cathedrâ solemniter collocauit. Huius vxor Galla, in sancto habitu Deo seruiẽs, speluncã eius ingressa, omne illic vitæ suæ tempus in studio religionis exegit. Duæ ipsorũ filiæ, quarum vna Consortia, altera Tullia vocabatur, virginitatis gratiâ & signorum gloriâ claruerunt.

* ad Druentiam

F. XV. KALENDAS DECEMBRIS. 17. Nou.

APVD Alexandriam, B. Dionysij Episcopi, in multis sępè confessionibus satis clari, & pro passionum tormentorumque diuersitate magnifici, temporibus Imperatorum Valeriani & Gallieni. Denique refertur, insectantibus se persecutoribus cùm ipse adstaret Iudici, respondisse: Quid insectando laboratis? Caput meum pro quo magnopere fatigamini, auulsum ceruicibus sumite, & donũ magnum ad Tyrannum & Imperatorem vestrum ferte. Præses autem Æmilianus erat. Ante quem cùm Dionysius vnum solum Deum prosequeretur, qui cælum fecisset & terram, huncque diceret adorandum, ceteros autem neque esse deos, neque adorari debere: in castrum quoddam deserti, quod Cefro appellatur, in exilium truditur: ob hoc præcipuè electum, quòd loci incolæ gentiles erant, & idolorum superstitionibus satis dediti. Qui exulem Dionysium primò hostili animo & satis aduersâ mente suscipiunt: pòst verò cùm paulatim per Domini gratiam verbum Dei his seminare cœpisset, pars maxima trucis & barbari populi, relictis idolis, conuersa est ad Deum verum, Christoque subiecta. Quo comperto, rursus eum ad alium locum, vicinum quidem Alexandriæ, sed incolis desertum, ac pænè habitatoribus vacuum transtulerunt. Sed & ibi cùm pro vrbis vicinitate nostrorũ populus eum frequentaret, & tamquam pastore recepto grex lætior & constantior agonibus redderetur, rursum missis cum Centurione militaribus viris, ipsum Dionysium, & cum eo Gaium & Petrum catenis constrictos, & diuersis cruciatibus afflictos, in desertum quoddam Libyæ pertraxerunt, ibiq; eos in loco squalidissimo, & omni vsu humanitatis carente, à Parætonio trium dierum itinere in desertum protento, nexos vinculis reliquerunt. Tunc temporis etiam Maximus presbyter, & Dioscorus, Demetrius quoque & Lucius, necnon Faustinus atque Aquila, satis clari & insignes titulo confessionis effecti sunt. Intereà beatus Dionysius regressus Alexandriam, senio grauatus quieuit in pace, decem & septem annis functus sacerdotio.

Eusch. l. 6 cap. 11 Ruf. c. 10. & deinceps.

Eusch. l. 7. c. 10. Ruf.

Eodem die, ciuitate Cordubâ in Hispanijs, passio sanctorum martyrum Asciscli & Victoriæ: vbi ob commendationem pretiosæ mortis eorum eodem die rosæ ortæ diuinitus florentes colliguntur.

Greg. Tur. lib. 1. hist. Franc. c. 7.

Aurelianis, sancti Aniani Episcopi.

G. XIIII. KALENDAS DECEMBRIS. 18. Nou.

ANTIOCHIAE, natale sancti Romani, qui temporibus Diocletiani, cùm Asclepiades Præfectus Ecclesiam irrumpere, eamque funditus conaretur proeuertere, ceteros Christianos hortatus est, vt ei contradicerent. Vnde eum primum vinctum sibi exhiberi iussit, & Christum constantissimè confitentem, primum

Eusch. l. 8. cap. 12. Prudent. hymn. 10.

mùm extendi equuleo, deinde plumbatis grauiter & fustibus cædi, post hæc etiam nouaculâ acutissimâ maxillas ei radi fecit. Tunc ad petitionẽ eius puerum paruulum induci præcepit: quem Romanus Christi nomen inuocans, vtrùm vnum, an plures deos melius esset colere, interrogauit, vt ex eius confessione Præfectus confunderetur. Cumque puer vnum Deum solum credendum esse dixisset; indignatus Asclepiades, catomo suspendi eum, ac verberari, & postremò etiam decollari iussit. Erat autem nomen puero Baralas. Romanus verò rursus equuleo suspensus, vngulisque exaratus, ad rogum ardentem, in quem præcipitaretur, perductus est. Sed orante eo, venit repentè imber inundans, & extinxit ignem. Post hoc iussit ei linguam abscindi. Quo facto, cùm Christum voce clarissimâ collaudaret, reclusus in carcerem, ad extremum laqueo strangulatus est.

Eodem die in eâdem vrbe natalis sancti Hesychij, qui sub præfato Imperatore cùm esset miles, & præceptum audisset, vt quisquis non sacrificaret idolis, cingulum militiæ deponeret; repentè cingulum soluit. Ob hanc causam Imperator colobio indutum, primò in gynæceum eum dedit: deinde ligato in dexterâ eius saxo ingenti, in fluuium præcipitari iussit.

19. Nou. A. XIII. KALENDAS DECEMBRIS.

ROMAE viâ Appiâ, natalis sancti Maximi presbyteri & martyris, qui persecutione Maximini passus, positus est ad sanctum Sixtum.

Apud Viennam, sanctorum martyrum Seuerini, Exuperij & Feliciani: quorum corpora post multa annorum curricula ipsis reuelantibus inuenta, & à Pontifice vrbis, Clero & populo honorificè sublata, in basilicâ sancti Romani, quæ iam dictæ ciuitatis parte orientali sita est, condigno honore condita sunt.

Euseb. li. 7. cap. 10. Die eodem, natale sancti Fausti martyris. Huic tantum fiduciæ & magnanimitatis per Dei gratiam datum est, vt cùm ad eos qui in carcere tenebantur fratres, nemo prorsus humanitatis & ministerij causâ permitteretur accedere, iste vnà cum collegâ suo Eusebio indesinenter & reuiseret, & necessaria ministraret. Et cùm per dies singulos Præsidis furor cresceret, iugulando alios, alios supplicijs & diuersis cruciatuum generibus affligendo, squalore carceris & catenarum ponderibus enecando, & super omnia præcipiendo, ne quis ad eos prorsus accederet, vt & inedia quasi aliud tormenti genus adhiberetur: concessit tamen Deus huic diacono, & collegæ eius gratiam, vt inuitis omnibus, eis ad confessores Christi non negaretur accessus. Grandęuus igitur & plenus dierum Confessor perdurans, perfecto martyrio beatus Faustus obtruncatione capitis consummatus est.

20. Nou. B. XII. KALENDAS DECEMBRIS.

Pontifical. cap. 19. ROMAE, natalis sancti Pontiani Papæ. Qui, Maximino aduersus Ecclesiarum Sacerdotes persecutionem commouente, cum * Hippolyto presbytero Sardiniam deportatus, ibique fustibus mactatus, martyrium consummauit. Corpus eius à beato Fabiano Papâ relatum, atque in cœmeterio Callisti sepultum est. Sedit autem in Episcopatu annos nouem, menses quinque, dies duos.

** al. Philippo*

Apud Siciliam, ciuitate Messanâ, sanctorum Ampeli & Caij.

Gregor. Turon. de glor. Conf. c. 85. Apud Cabilonem, beatissimi Siluestri Episcopi & confessoris, qui quadragesimo secundo anno sacerdotij sui, plenus dierum atque virtutum, migrauit ad Dominum.

21. Nou. C. XI. KALENDAS DECEMBRIS.

Rom. 16. NATALIS beatissimi Rufi, de quo Apostolus Paulus ad Romanos scribit: *Salutate Rufum electum, & matrem eius & meam.*

In Italiâ, monasterio Bobio, sancti Columbani Abbatis, qui multorum cœnobiorum fundator, & innumerabilium pater extitit monachorum, multisque virtutibus clarus, quieuit in senectute bonâ.

D. X. KALENDAS DECEMBRIS. 22. Nou.

ROMAE, natalis sanctæ Cæciliæ virginis, quæ sponsum suum Valerianum & fratrem eius Tiburtium ad credendum Christo perdocuit, ac deinde ad martyrium incitauit. Hanc Almachius post martyrium eorum teneri fecit, & vt thura dæmonibus poneret impelli. Apparitores verò attendentes nimium decorem & prudentiam eius, rogabant eam, ne tale decus amitteret, & tantam pulchritudinem in mortē daret. At illa consilium pietatis eis sufficienter insinuans, & de gratiā omnipotentis Dei eos informans, cùm ad credendum Christo permotos cerneret, dicit eis: Ite, dicite infelici Almachio, quòd ego inducias petam: vt hîc intra domum meam faciam venire, qui vos omnes faciat vitæ æternæ participes. Veniens igitur Papa sanctus Vrbanus, baptizauit plus minùs quàm quadringentos promiscui sexus homines: inter quos vnus clarissimus vir erat nomine Gordianus. Iterùm Almachius beatam Cæciliam sibi præsentari iussit. Et cùm insuperabilem eam in confessione fidei permanere videret, iubet vt ad domum suam duceretur, & ibi flammis balnearibus concremaretur. Vbi inclusa die integro & nocte, quasi in loco frigido integra perstitit sanitate, cùm semper incendia lignis congestis ministrarentur. Quod audiens Almachius, misit qui eam decollaret. Quam spiculator tertio ictu percussit, sed caput eius amputare non potuit. Superuixit autem triduo. Tunc sanctus Vrbanus corpus eius auferens nocte, sepeliuit inter collegas suos Episcopos. Passa est autem beata virgo Marci Aurelij & Commodi Imperatorum temporibus.

E. IX. KALENDAS DECEMBRIS. 23. Nou.

NATALIS sancti Clementis, qui sub persecutione Traiani, martyrio coronatur. Vide libellum de fest. Apost.

Tunc etiam illustrissima & beatissima Dei famula Flauia Domitilla, quæ fuit Flauij Clementis consulis ex sorore neptis, & à sancto Clemente sacro velamine ad integritatis perseuerantiam traditur consecrata, ob testimonium quòd Christo perhibebat, cum alijs plurimis in insulam Pontiam exilio deportata, longum inibi martyrium duxit.

Eodem die, natale sanctæ Felicitatis, matris septem filiorum Martyrum, quæ iubente Antonino decollata est pro Christo. Idem enim Imperator iniunxerat præfecto vrbis Publio, vt eam compelleret cum filijs suis deorum sacrificijs inclinari. Qui blando alloquio ad sacrificium eam prouocans, minatur pœnarum interitum. Cui beata Felicitas: Nec blandimentis tuis resolui potero, nec terroribus frangi. habeo enim Spiritum sanctum, qui me non permittet vinci à diabolo; & ideò secura sum quia viua te superabo: & si interfecta fuero, melius te vincam occisa. Deinde aliā die sedit Præfectus in foro Martis, iussitque eam adduci cum filijs suis, cui & dixit: Miserere filijs tuis iuuenibus bonis, & flore primæ iuuentutis florentibus. Beata Felicitas respondit: Misericordia tua impietas est, & exhortatio tua crudelitas est. Et conuersa ad filios suos dixit: Videte filij cælum, & sursum adspicite vbi vos expectat Christus cum Sanctis suis. Pugnate pro animabus vestris, & fideles vos in amore Christi exhibete. Audiens hoc Publius, iussit eam alapis cædi. Tunc conuocans filios eius, cœpit cum eis agere vt sacrificarent. Ianuarius respondit: Stulta suades. nam sapientia Domini me conseruat, & faciet me omnia tormenta superare. Statim Iudex iussit eum virgis cædi, & in carcerem recipi. Felix dixit: Vnus est Deus, quem colimus, cui sacrificium piæ deuotionis offerimus. vnde tu ne credas, aut me, aut aliquem fratrum meorum à Domini Iesu Christi amore recedere: & si immineant verbera, fides nostra nec vinci potest, nec mutari. Philippus dixit: Isti de quibus dicis, nec dij sunt, nec omnipotentes, sed sunt simulacra vana & misera, & insensibilia, & qui eis sacrificare

ficare voluerit, in æternum peribit. Syluanus dixit: Nos si transitorium timuerimus interitum, æternum incurremus supplicium: & quoniam verè nouimus quæ præmia sunt parata iustis, & quæ pœna sit constituta peccatoribus, idcircò Romanas leges contemnimus, vt iussa diuina seruemus. Alexander dixit: Ego seruus Christi sum, ore confiteor illum, corde teneo, incessanter adoro. Infirma ætas quam vides, canam habet prudentiam. Vitalis dixit: Meliùs viuit, qui verum Deum colit, quàm qui dæmonia optat habere propitia. Martialis dixit: Omnes qui non confitentur verum Deum esse, in æternum incendium erunt. Iudex gesta omnia scriptis Antonino innotuit. Quos ille iussit diuersis supplicijs interire, matre nouissimè consummatâ.

24. Nou. F. VIII. KALENDAS DECEMBRIS.

De hoc in gestis Anastasiæ mart. 26. Dec. ROMAE, natale S. Chrysogoni martyris, qui per biennium iussu Diocletiani coniectus est in vincula: vbi multa perpessus, S. Anastasiæ alimonijs fouebatur. Cùm igitur beatam Anastasiam zelans vir eius Publius custodibus adhibitis ita clausisset, vt nec cuiuscumq; fenestellæ aditum adspectaret, ad hunc confessorē Christi Chrysogonum, qui eam in Christo erudierat, talia scripta dirigit:

Anastasiæ epistola. SANCTO CONFESSORI CHRISTI CHRYSOGONO, ANASTASIA. *Licet pater meus cultor fuerit idolorum, mater tamen Fausta Christianissima semper vixisse probatur & casta. Hæc me inter ipsa cunabula fecit fieri Christianam. Post cuius excessum sacrilegi iugum mariti suscepi. Cuius, Deo miserante, torum mentitâ infirmitate declinans, die noctuque Domini nostri Iesu Christi amplector vestigia. Cùm iste patrimonium meum, ex quo illustratur, cum indignis & turpibus idololatris exhauriat, me quoque veluti magam atque sacrilegam custodiæ tam grauissimæ mancipauit, vt vitam me corporalem amittere suspicer. Nihil enim superest, nisi vt emisso spiritu, morti succumbam: in quâ morte licet glorier de confessione Domini nostri Iesu Christi, tamen in eo mens mea valdè conteritur, quòd opes meæ, quas ego ex asse Deo voueram, alienis à Deo, & turpibus inseruiunt. Et idcircò deprecor te homo Dei, vt instanter Dominum depreceris, vt aut, ad fidem suam venturum si præuidet Publium, sinat viuere; aut, si præuidet eum in hac incredulitatis peruersitate mansurum, iubeat eum dare locum suis cultoribus. Melius est enim ei exhalare spiritum, quàm Dei filium denegare, & eum confitentes impedire. Etenim Omnipotens testis est Christus, quoniam si liberata fuero, Sanctorum vestigijs adhærebo, & curas omnium solicitè exercebo, vt cœperam. Vale vir Dei, & memento mei.* Cùm hanc Epistolam legisset Chrysogonus, oratione factâ cum multis

S. Chrysogoni responsum. confessoribus, ita rescripsit: *Fluctuanti tibi inter procellas & turbines mundi, citò super vndas deambulans Christus adueniet, & diaboli aduersum te flantem spiritum vno iussionis suæ sermone compescet. Patienter, & quasi in medio mari posita, crede ad te Christum esse venturum, & ad temetipsam conuersa, exclama cum Prophetâ, dicens:*

Psalm. 41. Quare tristis es anima mea, & quare conturbas me? Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei, & Deus meus. *Geminum diuini muneris probatur indicium, cùm tibi & terrena reddentur, & donabuntur cælestia. Deus enim beneficium suum ad hoc extremitatibus protrahit, vt non sit nobis vile quod præstat. Vide ne turberis in hoc, quòd piè viuenti tibi inferantur aduersa. Non enim deciperis, sed probaris. Non est tuta defensio, quam per hominem putas posse constare.*

Ierem. 17. *Audi Scripturam dicentem,* Maledictus homo, qui spem suam ponit in homine: & benedictus homo, qui spem suam ponit in Deo. *Caue fortiter, vigilanter, strenuè vniuersa peccata, & à Deo solo quære solatium, cuius iussa conseruas. Citò enim ad te placidum tempus conuertetur, & quasi post noctis tenebras floridum diei lumen adspicies: atque post glaciale frigus hiemis transeuntis, aurea tibi tempora & serena succedent, vt omnibus, qui pro Christi amore affliguntur, præbeas temporalem lætitiam, per quam sine dubio consequeris æternam. Vale in Domino, & ora pro me.*

Hanc

Hanc epistolam legens Anastasia, fortiores fidei vires accepit, tantum de virtute patientiæ gloriari incipiens, quantum prius de oppressione infidelissimi viri se causabatur affligi. Igitur beata Anastasia, cum ita in custodia stringeretur, vt vix ei aqua daretur, æstimans se in ipsâ tribulatione deficere, scripsit epistolam: BEATO MARTYRI ET CONFESSORI CHRISTI CHRYSOGONO, *Altera* ANASTASIA. *Finis venit corporis, memento mei, vt egredientem animam meam ipse* *S. Anastasiæ epistola.* *suscipiat, pro cuius amore ista sustineo, quæ ex ore huius vetulæ recognoueris.* Ad hæc sanctus Chrysogonus talia remisit scripta: CHRYSOGONVS ANASTASIAE. *Chrysogoni* *Semper est vt lumen tenebræ antecedant. Sic etiam post infirmitatem salus reuertitur,* *rescriptum.* *& vita post mortem promittitur. Vno fine concluduntur & aduersa huius mundi, & prospera: ne vel tristibus desperatio, vel lætis elatio dominetur. Vnum mare est, in quo naviculæ corporis nostri velificant, & sub vno corporis gubernatore animæ nostræ nautico funguntur officio. Quorumdam igitur naues fortissimis carinarum nexibus solidatæ, tenebrosi æquoris concitatos fluctus illæsæ prætereunt. Quorumdam verò fragili iuncturá lignorum etiam in tranquillo vicinum morti conficiunt cursum. Prope est enim vt pereant qui non cogitant qualiter ad salutis portum pertingant. Tu autem ô Christi irreprehensibilis famula, Crucis Christi trophæum totá mente constringe, & teipsam ad opus Dei præpara. In quo eius desideriis dum parueris, cum martyrij palmá ad Christum pertinges.* Igitur Diocletianus in Aquileiæ partibus positus, interficiens Christianos, iussit sibi adduci Chrysogonum. Cui cùm diceret, Accipe Præfecturæ dignitatem, sume etiam Consulatum generis tui, tantùm vt adores deos. Beatus Chrysogonus respondit: Vnum Deum mente adoro, corde colo, sinceris actibus veneror: istorum autem deorum vestrorum simulacra, quia omnino dæmonum thecas noui esse, execror, atque abiicio. Tunc iussu Diocletiani ductus est ad aquas Gradatas, & ibidem decollatus. Corpus eius in mare proiectum, post modicum in possessione, quæ dicitur ad Saltus, inuentum est. Quod sanctus Zoilus, senex presbyter collegit, & in locello subterraneo in cubiculo suo posuit. Cui etiam caput eius reuelatum est, ita recens, quasi eâdem die fuisset abscissum, quod corpori eius compaginauit. Passus est autem B. Chrysogonus VIII. Kal. Decembris, V. Kalend. eiusdem mensis conditus. Sanctus verò Zoilus tricesimo die passionis eius, apparente sibi S. Chrysogono, perrexit ad Dominum.

G. VII. KALENDAS DECEMBRIS. *25. Nou.*

NATALE sancti Petri Alexandrini Episcopi. Hic duodecim annos in Epi- *Euseb. l. 7.* scopatu illius vrbis exegit: quorum tres ante persecutionem, reliquos ve- *cap. vlt. &* rò nouem sub diuersis tentationum generibus duxit. Cumque se semper in om- *lib. 9. c. 5.* ni agone persecutionum positus, arctioribus vinculis continentiæ distringeret, *Ruff.6.* & ad vtilitatem atque instructionem Ecclesiæ in verbo Dei nobiliter insisteret, satisque vigilanter erga omnem sacerdotij curam diebus sudaret ac noctibus, nono persecutionis anno, Episcopatus verò sui duodecimo, martyrij coronam capitis obtruncatione promeruit. Ad hunc namque comprehendendum Maximinus tyrannus Tribunum quemdam direxit. Qui ingressus Alexandriam, reperit eum cum multitudine populi, sanctorum Apostolorum commemorationem celebrantem: quem comprehensum, & vinculis alligatum, posuit in custodiâ carceris. Et post dies aliquot Maximinus tyrannus litteris admonuit Tribunum, vt quàm celeriùs eum puniret. Intereà dum in carcere seruaretur, & vniuersus populus vrbis Alexandriæ, fores carceris obseruaret amore Pastoris sui, Arius infelix, qui à beato Petro excommunicatus & degradatus propter dogma erroris habebatur, cognitâ sententiâ Maximini aduersus beatum Petrum, testinè peruenit ad Ecclesiam, obsecrans vt pro eo clerus & populus apud Episcopum intercederet, putans quòd post discessum eius ipse leuaretur Episcopus. Venien-

nientes igitur qui rogati fuerant, cœperunt pro Ario, beatum Episcopum supplicare. Quibus sanctus Episcopus magno suspirio respondit, quòd iam Arius Deo mortuus, à facie Dei proiectus esset, quia grauiter in essentiam Deitatis blasphemasset, dogmatizans Patrem & Filium & Spiritum sanctum non esse vnius essentiæ & naturæ. Et apprehendens duos presbyteros Achillam & Alexandrum de turbâ seorsum, ait illis secretè: Ego quidem etsi peccator sum, tamen scio me vocatione cælesti ad hunc agonem martyrij esse vocatum. Vobis igitur pium est confiteri mysterium Dei, quod mihi reuelatum est, quia vos post martyrium meum, sedem & Episcopatum meum consecuturi estis. Et tu quidem primus Achilla: post te verò Alexander. In hac horâ denique noctis, vt vobis totum de Ario aperiam, cùm solemni consuetudine Deo sacrificium orationum consummassem: ecce subitò apparuit mihi in habitu pueri Christus Dominus meus, ad cuius præsentiam splendore nimio illustratus, vultum Maiestatis eius non valebam adspicere. Erat autem indutus colobio lineo candido nimis, conscisso à summo vsque deorsum: & ambabus manibus coniungebat eum circa pectus suum, quodammodò cooperiens nuditatem suam. Quem vt vidi, timore nimio correptus, tandem confortatus, aio ad eum: Quid est Domine, quòd video tunicam tuam scissam à summo vsque deorsum? Qui respondens, dixit mihi: Quotidie inde tractas, & nescis quomodo scissa est? Arius namq; hoc fecit, qui separauit à me populum hereditatis meæ, comparatum sanguine meo. Præcipio nunc & moneo, ne recipias eum in communionem, nec rogantibus his qui venturi sunt ad te, quos ille direxit, veniam ei præstes. Hæc quæ tibi manifestaui, duobus presbyteris nota facias, vt ipsi post te, eum anathematizando abiiciant, ne illius errore populi decipiantur. Exhortationis igitur sermonem eis faciens, & vt in Catholicæ fidei vnitate manerent, commendans eos Domino in quem crediderant, dimisit in pace. Nimio verò amore illius cùm populi circa carcerem detinerentur, & apertè de carcere educi beatus Petrus non posset: noctis medio Tribunus vnà cum militibus, rupto pariete carceris, per modicum foramen ad locum vbi decollandus erat, eum perduci fecit. Sanctus itaque Petrus oratione factâ ad sepulcrum beati Marci Euangelistæ, & sanctorum successorum eius Aniani, Demetrij, Eraclij & Theonæ, inclinans genua sua, & gratias agens Deo, qui eum Martyribus suis sociasset, extendit ceruicem suam gladiatori, atque ita percussus, martyrij palmam adeptus occubuit. Et reuerenter inde à Christianis sublatus, in locum qui dicitur Leocados, in cœmeterio quod ipse ædificauerat, ad Orientem ciuitatis Alexandriæ, sepultus est. Hic quotiescumque ingrediebatur in Thysiasterium, & ascendebat ad superioris pulpiti locum, oratione factâ, & pace datâ populo, videbat ignis splendorem quasi egredientem de sede. Ad cuius fulgorem, eius mens in nimium amorem contemplationis Dei rapiebatur, tantaque (virtutem antecessorum suorum considerans) humilitate tunc se deponebat, vt numquam in throno eminentiori, vbi ipsi resederant, sed sub scabello pedum illorum sederet. Passus est autem hic beatissimus Episcopus tempore Maximini Imperatoris, qui decimam persecutionem à Diocletiano & Maximiano cœptam in Orientis partibus exercuit. Cum quo simul & alij plures ex Ægypto Episcopi trucidantur cum Clericis & laicis ferè sexcentis sexaginta.

26. Nou.

D. VI. KALENDAS DECEMBRIS.

Pontificale cap. 2.

NATALIS sancti Lini Papæ, qui post Apostolum Petrum, primus Romanam Ecclesiam tenuit annis duodecim, mensibus tribus, ac duodecim diebus: & martyrio coronatus, sepultus est in Vaticano. Huius Lini Paulus in epistolâ ad Timotheum meminit. *2. Tim. 4.*

Apud

Apud Alexandriam, S S. martyrum Fausti presbyteri, & Dij, & Ammonij: qui cum B. Petro eiusdem vrbis Episcopo, iubente Maximino, trucidati sunt. Eus. li. 8. cap. 26. Ruff. 24.

Eodem die, B. Alexandri Episcopi & martyris, sub Antonino Imperatore. Cui beato Episcopo, cùm esset famosissimus in miraculis, quodam tempore delatus est quidam mortuus: cuius parentes cùm hortaretur sanctus vir vt crederét in Christum, spoponderunt se facturos, si isdem mortuus suscitaretur. Tunc sanctus vir oratione factâ, conuersus ad corpus, dixit: In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, surge. Qui statim surgens, clamare cœpit: Audite parentes, & populus vniuersus. Ductus à duobus Ægyptiis vultu teterrimis, itaque plenis, positus sum in obscurissimo loco, vbi erat puteus: subitoque veniente quodam iuuene, nimio splendore corusco, totus ille locus contremuit, & exclamauit iuuenis ille splendidissimus: Remittite puerum, quia vocatur à famulo Dei Alexandro. Et ecce reductus sum in corpore. Nunc domine Alexander, baptiza me in nomine Dei tui, ne vltrà videam, quod hodie vidi. Vocabatur is Lucenus: cum quo baptizati sunt alij centum vigintiquinque. Cumque rumor B. Alexandrum vbique spargeret, Antoninus direxit Cornelianum præsidem, vt Alexandrum Episcopum ei exhiberet: qui inuenit eum die Dominicâ in Ecclesiâ docentem, & Missas agentem: & sicut Imperator iusserat, apprehensum perduxit Romam. Secuti sunt autem eum Crescentianus presbyter, Bonifacius, & Vitalio. Præses verò ligatis manibus eius retrò, obtulit eum Antonino: à quo interrogatus, cùm de Christo constantissimè peroraret, fustibus iussus est mactari, & grauissime cædi, deinde in custodiam claudi. Quò cùm à militibus duceretur, Antoninus post illum clamauit: Quatuor dierum à me tibi dantur induciæ, vt deposito cultu vanitatis tuæ, vltroneus aduenias. Cui sanctus Martyr respondit: Quatuor dies iam æstima præterisse; quod desideras, hodie comple. Misso igitur illo in custodiam, B. Crescentianus sedens sub arbore, cœpit plorare, & præ tristitia soporatus dormire. Cui visus est Angelus Domini, & dixit ei: Iam fui ad Alexandrum, & solui vincula eius, & confortaui eum: & nunc ne sedeatis sub hac arbore, ne fortè tyranno nuntiemini. Eductus igitur de custodiâ beatus Alexander, iterùm sistitur Antonino, & suspensus in equuleo, iubente impio, lampades ardentes circa latera ei appositæ sunt, ac vngulis corpus illius abrasum. Deinde ex equuleo depositus, ductus est ad templum Apollinis. In quod ingressus, statim vt orauit, pars aliqua templi, & simulacrum Apollinis cecidit. Antoninus vero hoc factum magicis artibus deputans, sedens pro tribunali, sanctum Episcopum ad bestias damnauit. Et cùm nulla eum tetigisset, fornacem igneam parari iussit, & beatum virum in eam iactari. Vt autem sanctus Martyr expansis manibus in medio fornacis orauit ad Dominum, totus ignis ita extinctus est, vt nec vestigium caloris remaneret. Tunc Antoninus de fornace sanctum virum eductum decollari præcepit. Cumque iam duceretur à militibus, quidam iuuenis ex officio Antonini, Herculanus nomine, exclamauit, dicens: Antonine insensate tyranne, cur cæcus & surdus perduras? Ecce famulus Dei post virgas, post equuleos tuos, & lampades, atque vngularum attactus, post templi & idoli tui ruinam, post leonum & vrsorum rabiem deuictam, post fornacis ignem extinctum, nunc ad decollandum gaudio repletus vadit. Quis dubitet verum Deum esse, qui ita suos confortat? Antoninus hæc audiens, Infelix, inquit, iuuenis, quid tibi factum est, vt tales sermones loquaris? Et iratus, iussit iuuenem teneri, quem cùm diuersis cruciatibus afflixisset, gladio consummauit. Beatus vero Alexander cùm duceretur, obuiauit ei quædam vidua, quam beatus Martyr rogauit, dicens: Commoda mihi orarium. At illa præstitit ei. Officiales autem dixerunt mulieri: Perdidisti orarium tuum. Facto itaque signo Crucis, expoliauit se beatus Martyr tunicâ,

nicâ, & in lineâ stans, texit sibi de orario oculos, dein positis genibus suscepit gladium viâ Claudiâ, vigesimo miliario ab Vrbe. Et factus est terræmotus, & vicus & thermæ ceciderunt. Sanctus autem Crescentianus, & hi qui cum illo erant, reuelante Martyre, tulerunt sanctas reliquias eius, & sepelierunt in loco vbi orans fornacis ignem extinxerat. Et posuit supra scriptum marmor continens: *Hic requiescit sanctus & venerabilis martyr Alexander Episcopus. Cuius depositio celebratur vndecimo Kalendas Octobris.* Cui Papa Damasus postmodum cryptam condignam faciens, illic eum sexto Kalendas Decembris transposuit, quando & festiuitatem ei dicauit. Orarium porrò illud sibi præstitum, vnde sibi Martyr oculos texerat, mox vt decollatus est, mulieri per quemdam puerulum, quem Angelum fuisse non est dubium, reformatum est. Quod illa non sine grandi stupore recepit, & verè martyrem confessa Alexandrum, Christo credidit.

27. *Nou.* B. V. KALENDAS DECEMBRIS.

NATALIS sanctorum martyrum Vitalis & Agricolæ, qui apud Bononiam Italiæ vrbem, post alia tormenta, vltimò crucifixi martyrium compleuerunt. Quorum corpora postmodum, cùm essent posita inter sepulcra Iudęorum, & populo Christiano prorsus incognita, beatus Ambrosius (ipsis sanctis Martyribus reuelantibus) apud Bononiensem ciuitatem reperit: quæque exstructâ ecclesiâ, cum magnâ fidelium lætitiâ & dæmonum pœnis confitentium merita Martyrum, sub altari deposuit.

Greg. Turon de glor. Conf. c. 83. In Galliis, ciuitate Regiensi, natalis S. Maximi Episcopi, qui à primæuâ ætate virtutum omnium gratiâ præditus, primùm Lirinensis cœnobij Pater: deinde Regiensis Ecclesiæ Episcopus, signis & prodigiis inclytus extitit. Denique inter alia gesta magnifica, tres mortuos viuens: vnum tactu (quod ad sepulcrum vehebatur) loculi, mortuus suscitauit.

28. *Nou.* C. IV. KALENDAS DECEMBRIS.

Act. 18. 1. Cor. 1. NATALIS S. Sosthenis Apostolorum discipuli.

Eodem die, sancti Rufi martyris, quem Dominus noster Iesus Christus, cum omni domo suâ, per Chrysogonum martyrem lucratus est: quem cum omni domo suâ Diocletianus punitum, Christo Martyrem fecit.

Victor Afr. lib. 2. & 3. Eodem die apud Africam, natalis sanctorum martyrum Papinij & Mansueti Episcoporum: qui tempore VVandalicę persecutionis sub Geiserico Rege Ariano, pro fidei Catholicæ defensione, candentibus ferri laminis toto corpore adusti, gloriosum agonem consummauerunt. Quo tempore etiam alij sancti Episcopi, videlicet Quoduultdeus Carthaginiensis, Valerianus, Vrbanus, Crescens, & qui vocabatur Habetdeum, & Eustachius, Crescentianus & Cresconius, & Felix, & Hortolanus, & Florentianus, propter eamdem prædicationis veritatem, grauissimo damnati exilio, in confessione pietatis, cursum vitæ suæ consummauerunt.

29. *Nou.* D. III. KALENDAS DECEMBRIS.

VIGILIA sancti Andreæ Apostoli.

De his in gestis Marcelli Papæ 16. Ian. Et Romæ, natalis sancti Saturnini martyris, Sennis & Sisinnij diaconorum, sub Maximiano: à quo primò inter alios seruos Dei damnati sunt ad fodiendam arenam, ad faciendas thermas Diocletianas: quorum vnum Sisinnium præsentatum sibi, cùm interrogasset idem Maximianus quis vocaretur, respondit: Ego peccator Sisinnius, seruus seruorum Domini Iesu Christi. Cui cùm post alia diceret Maximianus, Aut sacrifica deo Herculi, aut carnes tuas ignibus cremabo. Respondit, Et ego quidem semper hoc optaui (verumtamen si meritus fuero) vt desideratam coronam accipiam. Traditus igitur Laodicio præfecto, missus

missus est in custodiam decem & septem diebus. Inde exhibitus est ab Aproniano commentariensi adspectibus Laodicij. Et subitò lux de cælo facta est, & vox cum luce audita est: *Venite benedicti Patris mei, percipite regnum quod vobis paratum est à constitutione mundi.* Matth. 25. Tunc Apronianus tremefactus cecidit ad pedes Sisinnij diaconi, dicens: Adiuro te per Christum, quem confiteris, ne tardes me baptizare, & facias me tecum pertingere ad coronam. Qui baptizatus, statim obtruncatione capitis coronam martyrij inuenit. Retruditur iterum in custodiam Sisinnius, & senex Saturninus cum illo, vbi multos gentiles venientes ad se docebant, & baptizabant. Post quadragintaduos dies vincti catenis, ac nudis pedibus educti denuò ante Præfectum, delata est tripoda vt sacrificarent. Tunc beatus Saturninus dixit: Conterat Dominus deos Gentium. Et continuo soluta est tripoda ærea velut lutum. Quod videntes duo milites, Papias & Maurus, crediderunt Christo. Et comprehensi à Laodicio, non multò post martyrio coronati sunt. Deinde Laodicius beatum senem Saturninum & Sisinnium in equuleo iussit leuari, & attrahi neruis, ac fustibus & scorpionibus cædi. Quibus etiam postmodum flammas ad latera iussit apponi, & depositos equuleo, deductosque miliario secundo viâ Numentanâ, capite truncari. Quorum corpora cum Ioanne presbytero colligens Thrason vir Christianissimus, qui de facultatibus suis Martyribus multa ministrauerat, sepeliuit in prædiolo suo, viâ Salariâ, sub die tertio Kalendar. Decembr.

Eodem die apud Tolosam, natalis sancti Saturnini Episcopi: qui temporibus Decij, in Capitolio eiusdem vrbis à paganis tentus, eo quòd ad eius præsentiam omnes ipsorum dij obmutefacti, nullum sacrificantibus ex more possent dare responsum: tauro ad victimam præparato funibus religatus est. Quo vehementius stimulato, à summâ Capitolij arce per omnes gradus præcipitatus, capite colliso, excussoque cerebro, & vniuerso corpore dilaniato, dignam Christo animam exhalauit. Cuius nunc sacrum corpus in Ecclesiâ condigno honore veneratur. Greg. Turon. de glor. Mart. c. 48.

E. PRIDIE KALENDAS DECEMBRIS. 30. Nou.

NATALIS S. Andreæ Apostoli. Vide lib. de Fest. Apost.

Ipso die, natalis sancti Troiani Episcopi, apud Santonas, magnæ virtutis & sanctitatis viri: qui sepultus terris, cælo se viuere, multis virtutibus manifestat. Greg. Turon. de glor. Conf. c. 59.

LITANIÆ INDICENDÆ.

MENSIS DECEMBER

habet dies XXXI. Luna verò XXIX.

F. KALENDIS DECEMBRIS. 1. Dec.

NATALE sanctorum martyrum Chrysanthi & Dariæ: qui tempore Numeriani sub iudice Celerino Romæ passi sunt. Chrysanthi pater Polemius, vir illustris fuit, Alexandrinus genere. Hic filium suum cuidam virgini elegantis pulchritudinis coniunxit, quam ex nobilissimis Romanis fuisse constat. Hanc Chrysanthus a beato Carpophoro presbytero in diuinis litteris satis fideliter eruditus, ad fidem Christi conuertens, & prædicatione sua, vt virginitatem suam Deo seruaret instituens, & vt pariter nomen coniugij habentes castè viuerent, efficiens, baptizari fecit. Factumque est vt per Chrysanthum multitudo

multitudo virorum, & per Dariam (sic enim vocabatur) innumerabiles feminæ ad Christi gratiam confluerent. Igitur post aliquod tempus orta est seditio aduersus eos, quòd essent Christiani, Celerino tunc præfecto Vrbis. Qui vtrosque comprehensos, tradidit tribuno Claudio, vt diuersis pœnis eos interficeret. Claudius verò tribunus septuaginta militibus ad torquendũ Chrysanthum dedit. Qui neruis crudis eum adstringunt, sed mox ligamenta omnia resoluta sunt. Deinde in cippo nodosissimo, ita vt in tertio puncto eius tibiam coarctarent, eum mittunt: moxque totum lignum cippi in cinerem resoluitur. Deinde perfundunt eum lotio humano putentissimo, Vt maleficia, inquiunt, tua amittas. sed fœtor in suauem odorem mutatus est. Deinde in corio recenti vitulino constringunt nudum, & ad solem feruentem componunt: sed virtute diuinâ corium vt erat molle permansit. Deinde collum, manus, ac pedes catenis constringentes ferreis, claudunt eum in obscurissimo loco: sed statim catenæ resolutæ sunt, & tanta lux infulsit, vt putarentur illic innumeræ lampades fulgere. Milites ergo renuntiauerunt hæc omnia Tribuno, qui iussit eum sibi exhibitum fustibus cędi. Sed allatæ virgæ rigidissimæ, ilicò cœperunt in manibus cædentium mollescere. Quod videns Claudius, iubet eum erigi, & vestimentis indui: & genibus eius prouolutus, cum vniuersis militibus orabat se fieri Christianum. Quid mora? catechizatus Baptismi gratiam percepit: cum illo & Hilaria vxor, duo filij eius Iason & Maurus, amici & familiares eius, septuaginta milites cum vniuersis suis. Quod factum Imperator audiens, Chrysanthum & Dariam iussit in carcere Tulliano recludi, vnde putor horribilis ascendebat, quia domorum & ciuitatis stercora per cloacarum cuniculos iugiter illuc decurrebant. Exinde Daria in publico meretricum lupanari ponitur. Sed Chrysantho lux diuina, & odoramenta suauia præstantur: Dariæ verò leo de caueâ fugiens, Domini virtute ad tutelam donatur: qui ingressus cellulam, in quâ Sancta Dei in oratione prostrata iacebat, iuxta eam prosternitur, vt venientes & ingredi volentes, vi suâ repelleret. Cumq; plures hoc miraculo perculsi, Christi potentiam venerarentur, Celerinus præfectus iussit ignem copiosum in ingressu cellæ, vbi beata Daria cum leone erat, accendi. Tunc cùm iam leo paueret, ac rugitum daret, ait beata Daria: Egredere securus, & vale, quia ille, quem in me honorasti, ipse te liberat. Exhibitis iterùm, iubente Imperatore, Chrysantho & Dariâ Celerino pręfecto, Chrysanthus equuleo ingenti suspenditur, sed statim omnia ligna equulei comminuta, ac vincula dirupta sunt, lampades quoque applicatæ lateribus eius extinctæ. Hoc Celerinus præfectus vehementer expauescens, nuntiauit Imperatori. Ille hoc maleficijs deputans, iussit eos duci viâ Salariâ in arenario, & viuos deponi, ac terrâ & lapidibus obrui. Passi sunt autem die Kalendarum Decembrium. Ad quorum venerandam Memoriam cùm multa beneficia Deus præstaret, contigit vt ad diem natalis eorum infinita populi multitudo concurreret. Hoc nuntiatur Imperatori: qui iussit vt in introitu cryptæ paries leuaretur. Ac sic factum est, vt omnes pariter dum Sacramenta Christi perciperent, martyrij gloriam celebrarent. Inter quos erat Diodorus presbyter, & diaconus Marinianus, & plurimi clericorum.

Ipso die, beati Eligij Episcopi Nouiomensis, gloriosi in miraculis.

G. IIII. NONAS DECEMBRIS.

2. Dec.

NATALE sanctæ* Viuianæ martyris, beatorum martyrum Fausti & Dafrosæ filiæ. Quæ iubente Imperatore sacrilego, tam diu plumbatis cæsa est, donec spiritum redderet. Cuius corpus biduò, iussu Imperatoris in foro iacuit: tandem raptum à Ioanne presbytero, sepultum est in domo, vbi mater & soror eius Demetria iam sepultæ erant, iuxta palatium Licinianum Romæ, quarto Nonas Decembris.

* al. Bibianæ

De hac in gestis sancti Pigmenij 24. Mart.

3. Dec.

A. III. NONAS DECEMBRIS.

TINGI metropoli Mauritaniæ Tingitanæ, natalis sancti Cassiani martyris gloriosi.

Item, natale SS. martyrum Claudij tribuni, & vxoris eius Hilariæ, ac filiorum Iasonis & Mauri, & LXX. Militum, qui omnes ad prædicationem B. Chrysanthi crediderunt in Christo. Quod vt nuntiatum est Numeriano Imperatori, iussit Claudium tribunum ingenti saxo alligatum præcipitari in medio mari: Milites verò septuaginta, ac Iasonem & Maurum filios Claudij, capitali sententiâ puniri. Erat autem in loco, vbi decollati sunt, cuniculus antiquus. Hunc emundantes noctanter Christiani, simul in vnum omnia corpora sepelierunt, non longè ab vrbe Româ viâ Salariâ. Corpora autem filiorum suorum Iasonis & Mauri collegit sancta Hilaria, relicta martyris Claudij. Quæ dum assiduis obsequiis ad Sanctorum confessionem oraret, à paganis tenta est. Quam dum traherent, rogauit eos dicens: Obsecro vos, permittite me priùs orationem meam complere. Et dum fixisset gradum, accepit Sacramentum Domini, & expandens manus suas, proiecit se in orationem, & dum oraret, emisit spiritum. Qui tenuerant eam, dolentes super repentinum obitum eius, reliquerunt duas ancillas eius quæ cum eâ erant: quæ sepelierunt eam diligentissimè in hortis suis, & super eam breuissimam ecclesiam fabricauerunt.

De his in gestis Chrysanthi & Dariæ 25. Octob.

4. Dec.

B. PRIDIE NONAS DECEMBRIS.

ROMAE, natale sanctorum martyrum Symphronij & Olympij, temporibus Valeriani & Gallieni Imperatorum. Horum vnum Symphronium, creditarium beati Nemesij, sibi præsentatum Valerianus iussit tradi Olympio tribuno, vt ab eo facultates Nemesij requireret, sub pœnarum examinatione. Præsentatus ergo Olympio, & ab eo interrogatus, respondit: Si facultates quæris Nemesij domini mei, iam eas Christo tradidi, quoniam ipsius fuerant, & erunt. Si autem sacrificium offerre me compellis, sacrifico, sed Christo Iesu Domino meo sacrificium laudis & confessionis, cui se obtulit & dominus meus Nemesius. Tunc irâ repletus Olympius, fecit eum extendi in catastâ, atque fustibus mactari, deinde simulacrum Martis aureum vnà cum tripodâ deferri. Quod statim ad verba Symphronij resolutum est. Videns autem Olympius, cœpit admirari, & veniens ad vxorem suam Exuperiam, indicauit ei quomodo in nomine Dei sui Symphronius simulacrum Martis liquefecisset. Eâdem verò nocte venientes cum filio vnico nomine Theodulo, prostrauerunt se ad pedes Symphronij, agentes pœnitentiam, & Baptismum salutis exposcentes. Euocatus itaque beatus Stephanus Pontifex, venit noctu ad domum Olympij, & catechizatum baptizauit; vxoremque eius Exuperiam ac filium Theodulum, & quotquot crediderunt in domo Olympij. Quod vt audierunt Valerianus & Gallienus, nimio furore accensi, iusserunt Symphronium sibi præsentari, missisque militibus, adduxerunt eum vinculis ferreis oneratum, nudumque ac capistratum, simul & Olympium cum vxore suâ, & filio Theodulo. Gallienus itaque dixit Olympio: Adhuc quidem differo pœnarum tibi inferre supplicia, quia de tuâ conscientiâ dubius non sum, quòd nequaquam deseras deos, quos semper adorasti, & alios compellebas adorare: nam & tormentis multis persequebaris vsque ad effusionem sanguinis, qui non præberent consensum sacrificare diis nostris. Olympius respondit: Ego quidem feci non quasi Olympius, sed quasi impius & crudelis. Pro quibus commissis pœniteo, & effundo lacrymas amaritudinis in conspectu eius, cui credo, Deo viuo & vero, Patri, & Filio, & Spiritui sancto, vt dignetur mihi remittere iniquitatem, quam exercui in sanguine Sanctorum eius, quem feci effundi. Tunc data est sententia, vt igne consumerentur. Ducti sunt itaque

De his in actis sancti Stephani Papæ Augusti.

ante statuam Solis iuxta Amphitheatrum, fixisque stipitibus, & ligatis manibus deuincti sunt, & in sarmentorum spinarumque congerie ignis suppositus. Statimque in ipso ignis initio, gratias Christo Domino decantantes, emiserunt spiritum. Relictis autem corporibus eorum, milites abierunt. Adueniens autem sanctus Stephanus Episcopus cum clericis ac religiosis, & hymnis ex more redditis, abstulerunt corpora martyrum Symphronij, Olympij, Exuperiæ ac Theoduli, & sepelierunt iuxta viam Latinam miliario primo, sub die septimo Kalendarum Augusti.] Translata verò à beato Sixto Pontifice, celebrem diem fecerunt secundo Nonas Decembris.

5. Dec.

C. NONIS DECEMBRIS.

August. in. Psal. 120. 137. de virgin. cap. 44. Serm. 53. de verb. Dom. & 39. de diuersis.

IN Africâ apud Coloniam Thebestinam, natalis sanctæ Crispinæ, quæ temporibus Diocletiani & Maximiani, cùm sacrificare noluisset, iussu Anulini proconsulis decollata est.

Eodem die, natale sancti Dalmatij martyris.

Item ipsâ die Treuiris, S. Nicetij Episcopi, totius sanctitatis viri, qui in basilicâ B. Maximini Episcopi sepultus quiescit.

6. Dec.

D. VIII. IDVS NOVEMBRIS.

SANCTI Nicolai Myrorum Lyciæ Episcopi.

Victor Afr. lib. 3.

Apud Africam, SS. Dionysiæ, Datiuæ, Leontis, & Æmiliani medici, & religiosissimi viri nomine Tertij, & Bonifacij, & Seruilij, & Victricis, & Maiorici adolescentis: qui omnes in persecutione VVandalicâ, sub Hunnerico Rege Ariano, pro confessione fidei Catholicæ, apud Africam, & ne ab Arianis rebaptizarentur, grauissimis & innumeris suppliciis excruciati, Confessorum Christi numero sociari meruerunt. E quibus prædictus venerabilis adolescens Maioricus Dionysiæ matris exhortationibus roboratus, in certamine confessionis spiritum reddens, cursum palmiferum consummauit.

7. Dec.

E. VII. IDVS DECEMBRIS.

Euseb. l. 6. cap. 34. Ruff. 31.

APVD Alexandriam, natalis B. Agathonis martyris, sub Decio Imperatore. Qui cùm esset militaris, & assisteret vbi beatissimi Martyres cruciabantur, (inter quos Iulianus & Eunus, in Domini Iesu Christi confessione perdurantes, admiranda spectacula martyrij sui Angelis & hominibus præbuerunt) & quosdam volentes etiam mortuis illudere cadaueribus Martyrum, prohiberet, clamor repentè totius vulgi aduersus eum extollitur. Offertur Iudici fortissimus miles iam Domini, & nusquam se inferior factus, in confessione persistens, capite pro pietate damnatur. Passus VII. Idus Decembris.

Greg. Tur. de glor CC. cap. 57.

Apud Sanctonas, B. Martini Abbatis, discipuli sancti Martini Turonicæ vrbis Episcopi: qui in monasterio, quod ipse ædificauit, in pace quiescit. Ad cuius tumulum creberrima diuinitus fiunt miracula.

8. Dec.

F. VI. IDVS DECEMBRIS.

Pontificale cap. 28.

ROMAE, natalis sancti Eutychiani Papæ, qui rexit Ecclesiam anno vno, & sub Aureliano Imperatore martyrio coronatus, sepultus est in cœmeterio Callisti. qui & ipse per diuersa loca trecentos & quadragintaduos Martyres manu suâ sepeliuit.

Euseb. l. 6. cap. 34. Ruff. 31.

Ipso die apud Alexandriam, sancti Macarij sub Decio: qui gente Libycus, cùm multis verbis à Iudice ad negandum suaderetur, & eò maiore constantiâ fidem suam profiteretur; viuus ad vltimum iubetur exuri.

9. Dec.

G. V. IDVS DECEMBRIS.

NATALIS sanctæ Leocadiæ virginis: quæ tempore Diocletiani & Maximiani à præfecto Hispaniarum Daciano, apud Toletum dirâ carceris custodiâ macerata est. Vbi cùm grauissimos B. Eulaliæ & reliquorum Martyrum, qui

qui à Daciano interficiebantur, audisset cruciatus; genibus in oratione positis, impollutum spiritum Christo reddidit.

Item eodem die, B. Cypriani Abbatis Petragorici, magnificæ sanctitatis, & clarissimi in miraculis viri. Gregor. Tu[illegible] Conf. [illegible]

A. IV. IDVS DECEMBRIS. 10. Dec.

APVD Emeritam Hispaniæ ciuitatem, natale S. Eulaliæ virginis. Quæ cùm esset annorum XIII. iussu Daciani præsidis plurima tormenta perpessa, nouissimè in equuleo suspensa, & exungulata, facibus ardentibus ex vtroque latere appositis, hausto igne spiritum reddidit, & cernentibus Christianis in specie columbæ niueę cælum petiit. Cuius beatum corpus per triduum iussu Præsidis pependit in ligno. Sed cui humana fuerant obsequia denegata, cęlestia fuerunt munera concessa: nam nix desuper corpus puellæ adspersit, vt quod ab vtraque parte appositus ignis ardoris sui incendio conflagrauerat, niuali candore coopertum diuina gratia dealbaret. Sicque à Christianis reuerenter ablata, & deuotione debitâ sub sacro altari deposita, miraculorum gloriâ illustratur. Prudentius [illegible] hymn. 3.

Eodem die, apud præfatam vrbem, passio sanctæ Iuliæ, quæ fuit conuirginalis sanctæ Eulaliæ, illique ad passionem properanti indiuidua comes & sodalis adhæsit.

Item apud * Hispolitanam ciuitatem, S S. martyrum Carpophori presbyteri, & Abundij diaconi, qui persecutione Diocletiani, sub iudice Martiano, in confessione Christi, primò fustibus crudelissimè cæsi, deinde in carcerem, negato cibo & potu, retrusi: vnde per Angelum educti, & verbum Dei prædicantes, iterùm tenti, & ora ipsorum lapidibus contusa sunt: rursumque equuleo torti, & post hæc carcere diu macerati, nouissimè gladio percussi sunt. * al. Spoletanam

B. III. IDVS DECEMBRIS. 11. Dec.

DANIELIS Prophetæ.

Romæ sancti Damasi Papæ, qui rexit Ecclesiam annos octodecim, menses tres, dies duos. Pontificale cap. 38.

Et natalis S S. Pontiani, Prætextati, atque Thrasonis martyrum. Qui Thraso cùm esset potens & locuples, ac Christianissimus; de facultatibus suis, S S. Martyribus in carceribus & metallis damnatis, victum ministrabat per beatum Sisinnium & Cyriacum, quos B. Marcellus ad hoc opus diacones consecrarat. Non multò pòst, & ipse tentus à Maximino, Martyribusque sociatus, palmam martyrij cum duobus aliis prænominatis percipere meruit. De his in gestis Marcelli Papæ, 16. Ian.

In Galliis, ciuitate Ambianis, natalis sanctorum martyrum Victorici & Fusciani, qui gloriosissimam fidei suæ confessionem sanguine passionis decorauerunt.

In Hispaniis, S. Eutychij, cuius gesta habentur.

C. PRIDIE IDVS DECEMBRIS. 12. Dec.

NATALE sanctorum martyrum Hermogenis, Donati, & aliorum viginti duorum. Euseb. l. 6. cap. 34. Ruff. 11.

Apud Alexandriam, beatorum martyrum Epimachij & Alexandri: qui multo tempore, cùm in vinculis & cruciatibus carceris torti, etiam frequenter & diuersis suppliciis confecti perdurassent in fide, ignibus postremo consumi iubentur. Idem ibidem.

Eodem die, natale S S. quatuor mulierum Ammonariæ, Mercuriæ, Dionysiæ, item Ammonariæ. Aduersus primam virginem Ammonariam Iudex summa contentione vtebatur, & immensis eam atque exquisitis cruciatibus affigebat, & maximè, quòd eius sententiam vincere cupiebat, quia laudabili voce decreuerat, nihil se prorsus eorum, quæ sibi contra fas imperabantur, acturam. Idem ibidem.

Quæ statuti sui tenax ad vltimum capite punitur. Secunda verò, Mercuria, anus venerabilis, & fecundissima in filiis, sed quos non prætulit Christo. Tertia, sancta Dionysia: & alia Ammonaria, quarta. dum nimiâ vtuntur constantiâ apud Iudicem, & ille vinci erubescit à feminis, inauditis tormentorum generibus toleratis, finem omnium ferro cædente suscipiunt, gloriosè & venerabiliter apud Alexandriam sepultæ. Scribit B. Dionysius in libro de Martyribus.

Euseb. l. 6. cap. 33. Ruff. 31.

13. Dec.

D. IDIBVS DECEMBRIS.

APVD Syracusam, Siciliæ ciuitatem, natale S. Luciæ virginis & martyris, quę passa est persecutione Diocletiani & Maximiani, sub Paschasio consulari. Hæc nobilissima Syracusanorum, postquam omnia sua (quæ de parentibus ei remanserant) pauperibus, viduis, orphanis, peregrinis, & Deo seruientibus distraxit; à sponso suo, quòd esset Christiana, Paschasio iudici delata, & contra leges Augustorum viuere, impellebatur ad sacrificandum dæmonibus. Tunc beata Lucia Paschasio respondit: *Sacrificium verum & immaculatum apud Deum & Patrem hoc est, Visitare viduas & orphanos in tribulatione eorum.* Ego per istos tres annos nihil aliud egi, nisi sacrificaui Deo viuo: & nunc quia aliud nihil superest, me ipsam offero in sacrificium Deo. Cui Paschasius post talia dixit: Cessabunt verba, cùm fuerit peruentum ad verbera. Lucia respondit: Dei verba cessare non poterunt. Ipse enim dixit: *Cùm steteritis ante Reges & Præsides, nolite cogitare quomodo aut quid loquamini. Non enim vos estis qui loquimini, sed Spiritus sanctus qui loquitur in vobis.* Paschasius iterùm dixit: In te ergo est Spiritus sanctus? Ad hæc Lucia respondit: Quòd castè & piè viuentes templum Dei sunt, & Spiritus sanctus habitat in eis, testatur Apostolus. Et cùm Paschasius iterùm dixisset, Ego faciam te ad lupanar duci, vt dum fueris scortata, fugiat à te Spiritus sanctus. Beata virgo respondit: Numquam coinquinatur corpus, nisi de consensu mentis: nam etsi in manu meâ thura ponas, & per manum meam facias sacrificium, Deus hæc attendit, & ridet. De sensibus enim & voluntatibus iudicat. Sic patitur violatorem castitatis, sicut latronem, sicut barbarum, sicut serpentem: nam si me inuitam violari feceris, castitas mihi duplicabitur ad coronam. Post hæc Paschasius tradidit eam lenonibus, dicens: Inuitate ad castitatem eius populos, & facite eam tam diu illudi, donec mortua nuntietur. Quam lenones nullatenus mouere potuerunt, cùm simul ex officio impellentes accessissent, nec funibus* additis, aut boum paribus plurimis. Tunc præcepit Paschasius ministris, vt ignem copiosum circa eam accenderent, picem verò & resinam, & feruens oleum super eam iactarent. Sed illa in nomine Domini Iesu Christi immobilis stetit, dicens: Ego rogaui Dominum meum Iesum Christum, vt ignis iste non dominetur mihi, quatenus tibi insultem plaudens in Domino, & impetraui ab eo inducias martyrij mei, vt credentibus timorem tolleret passionis, & non credentibus vocem insultationis auferret. Tandem gladio in gutture merso percussa, quamdiu voluit, orauit; quamdiu voluit, turbam circumstantem allocuta est. Nec omnino mortua est, donec venientibus Sacerdotibus, communionem Dominici corporis & sanguinis acciperet. Passa est autem Idibus Decembris, & in loco vbi percussa est, sepulta, basilicâ super corpus eius postmodum fabricatâ. Paschasius verò Romam perductus, eò quòd à Siculis fuisset accusatus, quòd deprædasset prouinciam: ab omni Senatu auditus, accepit capitalem sententiam.

Iacobi 1. Matth. 10. Mar. 13. 1. Cor. 3. *al. aditus

14. Dec.

E. XIX. KALENDAS IANVARII.

APVD Antiochiam, natalis sanctorum martyrum, Drusi, Zosimi, & Theodori.

Euseb. li. 6. cap 34. Ruff. 31.

Apud Alexandriam, natale SS. martyrum Heronis, Arsenij, & Isidori, atque Dioscori. Hi postquam Iudici oblati sunt, Iudex primò omnium puerulum

Diosco-

Dioscorum, tamquam pro ætate facilem flecti (erat enim xv. annorum) ante verbis, pòst etiam verberibus agit. Quem cùm in nullo sibi cedere videret, ferociùs eum cruciare cōtendit. Tum deinde ceteros variis tormentis dilanians, cum pari modo constantiâ fidei videret armatos, tradi ignibus iubet. Dioscorum verò puerum, quòd sibi constanter & sapienter in omnibus respondisset, admiratus Iudex, differri præcepit, sperans eum pro ætate pœnitudinem acturum. Sed ille confessionis gloriâ illustratus, diuino nutu ad consolationem fidelium dimissus est. Acta hæc sub Decianâ persecutione.

Apud Cyprum, natalis S. Spiridionis Episcopi, admirandæ beatitudinis viri, qui vnus fuit ex illis Confessoribus, quos Maximianus dextris oculis effossis, & sinistro poplite succiso, per metalla damnauerat. Quique cùm propheticam vitam duceret, etiam signorum gloriâ inclytus fuit. Ruf. lib. 1. cap. 5.

F. XVIII. KALENDAS IANVARII. 15. Dec.

APVD Africam, sancti Valeriani Episcopi & confessoris natale. Qui tempore VVandalicæ persecutionis (cùm ex præcepto Geiserici Regis Ariani, ad tradendum ministeria diuina & libros arctarentur cuncti Domini Sacerdotes, ita vt iidem impij Ariani etiam de ipsis palliis altaris sibi camisias & femoralia facerent) viriliter, ne Sacramenta diuina traderet, dimicans, extra ciuitatem singularis expelli iussus est: & ita præceptum, vt nullus eum neque in domo, neque in agro permitteret habitare. Cumq; esset plus annorum octoginta, in stratâ publicâ multo tempore iacuit nudus sub aëre. Sicque in confessione Catholicæ veritatis, & defensione sanctimonij, cursum beatæ vitæ impleuit. Victor Afri. con. lib. 1.

Aurelianis, B. Maximini presbyteri, venerabilis sanctitatis viri.

G. XVII. KALENDAS IANVARII. 16. Dec.

MARTYRVM trium virorum sanctorum, Ananiæ, Azariæ, & Misaëlis. Dan. 1.

In Tusciâ, natale sanctæ Barbaræ virginis & martyris, sub Maximiano Imperatore. Hæc primùm à patre suo Dioscoro diu afflicta sub dirâ custodiâ, dein tradita præsidi Martiano, expoliata, neruis & taureis valdè cæsa, discerpta est, & cilicio plagæ eius defricatæ. Inde reclusa in carcere, vbi luce diuinâ consolata est, mox circa latera eius lampades ardentes applicatæ, & caput eius malleis cæsum, & mamillæ eius præcisæ. Deinde nuda per plateas ducta, & flagellis diutissimè afflicta est. Ad extremum gladio data martyrium consummauit decimoseptimo Kalendas Ianuarij. De ea alij 4 Decemb.

A. XVI. KALENDAS IANVARII. 17. Dec.

TRANSLATIO S. Ignatij Episcopi & martyris: qui tertius post beatum Petrum Apostolum, Antiochenam rexit Ecclesiam. De eo 1. Febr. supra.

Item eodem die, beati Lazari, quem Dominus Iesus in Euangelio legitur resuscitasse à mortuis: item beatæ Marthæ sororis eius: quorum venerabilem memoriam extructa ecclesia non longè à Bethaniâ (vbi è vicino domus eorum fuit) conseruat. Ioan. 11.

In Oriente, apud Eleutheropolim ciuitatem, sanctorum Martyrum quinquaginta, qui sub Saracenis passi sunt.

B. XV. KALENDAS IANVARII. 18. Dec.

NATALIS beatorum martyrum Rufi & Zosimi, qui de illis primis discipulis fuerunt, per quos primitiua Ecclesia in Iudæis & Græcis fundata est. Hi requiescunt apud ciuitatem Macedonum Philippis. Vide lib. de fest. Apost.

Apud Africam, natalis S. Moysetis martyris.

Turonis, S. Gatiani Episcopi, qui ad ipsam vrbem primus ab vrbe Româ Episcopus transmissus, multis clarus miraculis, ibi quiescit in pace.

19. Dec. C. XIV. KALENDAS IANVARII.

Euseb. l. 6. cap. 34. Ruff. 31. APVD Ægyptum, natale beati martyris Nemesij: qui primò per calumniam quasi latro iudici delatus est Æmiliano. Quo crimine absolutus, post hoc Christianus esse defertur. In hoc verò nulla à Iudice moderatio reseruatur: sed geminatis suppliciis excruciatum, cum latronibus iussit incendi, ignorans quòd Isa. 53. Ioan. 19. crudelitate suâ optimo Martyri Saluatoris similitudinem detulit, qui pro salute humani generis vnà cum latronibus pertulit crucem.

Greg. Tur. de glor. CC. cap. 99. Aurelianis, S. Auiti abbatis, qui spiritu prophetiæ illustris fuit, & honorificè in eâdem vrbe tumulatus est.

20. Dec. D. XIII. KALENDAS IANVARII.

Euseb. li. 6. cap 34. Ruff. 31. NATALIS beatissimorum martyrum Ammonis, Zenonis, Ptolomæi, Ingenui, & Theophili: qui tribunalibus apud Alexandriam adstantes, cùm quidam Christianus à Iudice torqueretur, & iam pænè ad negandum declinaret, disrumpebantur intra semetipsos, & vultu, oculis ac nutibus, velut erigere conabantur illum, qui in suppliciis positus trepidabat. Interdum etiam manus protendere, ac totius reliqui corporis motibus & habitu diuersè inclinati, tamquam sublevare lapsantis animum gestiebant. Conuersi verò ad eos omnes, & quid de semetipsis profiterentur, ex eorum motibus agnoscentes, priusquam in eos vulgus clamoribus insiliret, ipsi in medium prorumpunt, ac sese Christianos esse testantur. Pro quorum victoriâ, gloriosissimè Christus de antiquo generis humani inimico triumphauit, & versâ vice, ex eorum confidentiâ, persecutoribus terrorem, suis constantiam animi dedit.

21. Dec. E. XII. KALENDAS IANVARII.

Vide lib. de fest. Apost. APVD Edissam Mesopotamiæ ciuitatem, natalis S. Thomæ Apostoli.

Greg. Tur. de glor. CC. cap. 66. Catalaunis, sancti Memmij, Episcopi primi illi ciuitati ab vrbe Româ directi: qui inter alia mircula mortuum suscitauit. cuius nunc sepulcrum creberrimis miraculis illustratur.

Item in Tusciâ, natalis SS. Ioannis & Festi.

22. Dec. F. XI. KALENDAS IANVARII.

ROMAE, viâ Lauicanâ inter duas lauros, natalis XXX. Martyrum, qui omnes vno die persecutione Diocletiani coronati sunt.

Euseb. Eccles. hist. lib. 6. c. 34. Ruff. 31. Apud Alexandriam, natale beati Ischyrionis martyris. Is namque cùm rem cuiusdam potentis sub mercede procuraret, iubetur ab eo idolis immolare. Recusans cogebatur iniuriis: persistens rursum blanditiis mulcebatur. Cùm verò vtrumque contemneret, præacutâ sude validissimè transuerberatus per media viscera neci traditur.

Euseb. ibid. Ipso die, aliorum quamplurimorum Martyrum, qui in desertis & montibus apud Ægyptum oberrantes, fame, siti, frigore, languore, latronibus, bestiisque consumpti sunt: qui omnes imitati electos Dei prophetas, gloriâ martyrij coronati sunt. Inter quos & venerandus senex Chæremon (Episcopus hic erat vrbis Ægypti, quæ dicitur Nilopolis) cùm ad Arabicum montem vnà cum grandæuâ coniuge discessisset, nulli vltrà apparuit.

23. Dec. G. X. KALENDAS IANVARII.

ROMAE, natalis S. Victoriæ virginis & martyris, persecutione Decij Imperatoris. Hæc desponsata Eugenio viro pagano, rogante Tito Aureliano, qui sponsam Anatoliam virginem habebat, ad suadendam eam, vt ei nuberet, perrexit. Cui & dixit: Audi me, domina soror Anatolia: & ego Christiana sum, & noui quia Deus nuptias non condemnat. Prophetæ & Patriarchæ coniuges habuerunt, & posteritas eorum à Deo benedicta est. Nunc ergo audi me, & accipe virum, qui te non prodat, quòd sis Christiana: sed per maritalem gratiam fiet, vt ipse

ipse Christianis consentiat. Hæc dicenti Victoriæ virgo Anatolia respondit: O Victoria vince diabolum, & esto vera victoria. Tunc quando tota terra vacua erat, dixit Deus hominibus: Crescite & multiplicamini, & replete terram. Nunc Gen. 1. plenæ terræ, postquam Filius Dei de cælo descendit, quotidie clamat: Crescite in fide, multiplicamini in charitate, & replete cælos: quia appropinquauit regnum cælorum. Iterùm inter alia & post alia, S. Anatolia intulit: Ego die, quâ explicui pretium ornamentorum meorum in pauperes Christi, vidi per visum iuuenem auro diadematum, splendidum in vestibus purpureis atque gemmatis, qui gratâ facie & læto vultu me inspiciens, ait: O virginitas, quæ morte non vinceris, quæ à morte perpetuâ liberas! O virginitas, quæ non in operibus tenebrarum, sed semper in lumine versaris! Hæc ego audiens, euigilaui, & cœpi flere: & proiiciens me in pauimento, rogaui Dominum, vt is, qui mihi loquebatur, dulcissimos sermones iterùm prosequeretur. Sic mihi oranti & prostratæ, idem qui antè loquebatur, talia mihi subsequitur: Virginitas purpura regalis est, quam qui induit, reliquis fit eminentior. Virginitas gemma est pretiosa. Virginitas thesaurus est Regis immensus. Huic fures insidias tendunt. Hanc tu euigilans solicitè custodi: quantumque te plus habere cognoscis, instantiùs custodi, ne perdas. His & similibus verbis & factis incitata Victoria, omne pretium ornamentorum suorum & ipsa distraxit pauperibus. Sicque factum est, vt agentibus sponsis earum Aurelio & Eugenio, quia nubere illis virgines Christi noluerunt, à Decio Imperatore vrbe Româ pulsæ, ad prædia sponsorum ducerentur: vbi fame & inediâ ita afflictæ sunt, vt vix ad vesperum modicus panis cibarius eis daretur, nulloq; pacto efficere sponsi potuerunt, vt vel ad nubendum, vel sacrificandum animi illarum inclinarentur. Beata igitur Victoria in virginitatis proposito inuincibiliter persistens, post multa facta miracula, inter quæ plurimas virgines Domino aggregauerat, percussa est gladio in corde à carnifice Taliarcho, quem rogatu Eugenij sponsi sui Iulianus pontifex Capitolij & comes templorum, ad hoc opus direxerat. Passa est autem decimo Kalend. Ianuarij. Corpus eius cum omni reuerentiâ curatum. Taliarchus verò percussor eius, leprosus factus, intra sex dies consumptus à vermibus, exspirauit.

Apud Nicomediam, sanctorum Martyrum viginti, quos Diocletiana persecutio grauissimis cruciatos tormentis, Martyres Christo fecit, & beatos Sanctorum numero in cælis coniunxit. *De his Euseb. l. 8. c. 5.*

Item Romæ, beati Seruuli, de quo beatus Gregorius scribit: Qui rebus pauper, meritis diues, quem longa ægritudo dissoluerat: nam à primæuâ ætate vsque ad finem vitæ, paralyticus iacebat. Hic non modò stare, sed ne vnquam in lecto surgere vel ad sedendum valebat. Numquam manum suam ad os ducere, nec se potuit in latus aliud declinare. Quidquid ex eleemosynâ potuisset accipere, hoc pauperibus erogabat. Litteras non nouerat, sed Scripturæ sacræ sibimet codices emerat: & religiosos quosque in hospitalitate suscipiens, hos coram se legere sine intermissione faciebat. Sicque factum est, vt quantum ad mensuram propriam attinet, plenè sacram Scripturam disceret. Studebat in dolore semper gratias agere, hymnis Dei & laudibus, diebus ac noctibus vacare. Hic beatissimo fine glorificatus, sepultus est in ecclesiâ sancti Clementis Episcopi & martyris: vbi ad commendandam eius sanctitatem, ad eius tumbam miracula creberrimè fiunt. *4. Dial. cap. 14. & Hom. 15. in Euang.*

Reliquos dies huius Mensis vide initio Martyrologij Adonis.

PRE-

PRECATIO ADONIS.

CHRISTE, precor, veniam segni des mitis alumno;
Tardus sum, tardè sed tibi nemo venit.
Longus præteritis tenuit nos error in annis:
Sufficiat meritis hæc rogo pœna meis.
Vita breuis superest, in mortem & pronior ætas:
Jam peccare senex non queo, nolo tuus.
SANCTORVM *eximiis* MERITIS, PRECIBVSQVE *beatis,*
Quorum perpetuos memorat liber iste TRIVMPHOS,
Da, PATER OMNIPOTENS, *veniam; da,* CHRISTE, *medelam*
His, qui supplicibus votis ac mente fideli
Committunt sese tantis per sæcla PATRONIS;
Qui zabulo victo, rutilis super astra coronis
Conspicui, de te, quidquid petiere, merentur.

APPEN-

APPENDIX
AD
ADONIS ARCHIEP. VIENN. MARTYROLOGIVM.

AMICE LECTOR,

Abes in hac Appendice, quæ hactenus Adonis Martyrologio fuere inserta, cùm tamen ab alienâ manu sint. Et quidem ea quæ asteriscis notata sunt, etiam Jacobi Mosandri iudicio, qui primus Adonem edidit, aliena ab Adone iudicata sunt. Quorum rationem ita ipse ad Lectorem reddit: Martyrologium hoc ex quatuor peruetustis MSS. *codicibus sibi mutuò correspondentibus manu propriâ exarauimus. Verùm quartus à monacho ordinis S. Benedicti conscriptus, aliquot Sanctorum nomina continebat, qui in ceteris tribus non habebantur. De quibus cùm dubitaremus an essent Adonis, vel potiùs per dictum monachum eius Martyrologio adiecta, doctorum virorum vsi consilio, eosdem Sanctos signo stellæ, sic *, prænotauimus, ad euitandum omnem errorem & scrupulum. Hactenus Mosander.*

Ego verò collatione trium codicum MSS. *Mosandrianis codicibus vetustiorum (de quibus initio Adonis ad Lectorem dixi) multò plura deprehendi Adonis non esse. Quæ in Appendicem quoque retuli, sine asterisci tamen signo, vt constet quæ communi nostro Mosandriq; consensu ab Adone resecanda sint, quæ verò prætereà iudicio trium* MSS. *quos dixi codicum.*

MENSIS IANVARIVS.

KALENDIS IANVARII.

1 Ian. * Eodem die sanctissimi Paragodæ, septimi Viennensis Episcopi.

IV NONAS IANVARII.

2 Ian. * Item sancti Isidori Episcopi & martyris.

III NONAS IANVARII.

3 Ian. Item Octauæ sancti Ioannis Euangelistæ.

II NONAS IANVARII.

4 Ian. Item Octauæ Innocentium.

IDIBVS IANVARII.

13 Ian. Octaua Epiphaniæ.
* Treuiris S. Agritij Episcopi & confessoris.
* Rhemis, depositio S. Remigij Episcopi.

XVIII KALENDAS FEBRVARII.

15 Ian. * Item Mauri Abbatis, discipuli B. Benedicti.

XVII KALENDAS FEBRVARII.

In Marcello, *post* Priscillę, *addit Ado vulgatus*: Hic fecit cœmeteria via Salariâ, & xxv. titulos in vrbe Româ constituit, propter Baptismum & pœnitentiam multorum, qui conuertebantur ex paganis, & propter sepulturas Martyrum. 16 Ian.

XV KALENDAS FEBRVARII.

Et passio sanctorum martyrum Thyrsi, Leuci & * Galenici. 18 Ian.

XIV KALENDAS FEBRVARII.

Ierosolymis, Marthæ & Mariæ sororum Lazari. 19 Ian.

XIII KALENDAS FEBRVARII.

In Fabiano *post* sepultus, *addit Ado vulgatus*: Hic regiones diuisit diaconibus, & fecit 20 Ian.

fecit septem subdiaconos, qui septem Notariis imminerent, vt gesta Martyrum in integro colligerent. Huius tempore superuenit Nouatus ex Africâ, & separauit Nouatianum de Ecclesiâ, postquam Moyses confessor in carcere defunctus est, qui fuit ibi menses vndecim.

22 Ian. XI KALENDAS FEBRVARII.

Ipso die in Galliis, ciuitate Ebreduno, SS. martyrũ Vincentij, Orontij, & Victoris.

Ado in libell. de festiu. Apost. 22 Mart. * Item natalis sancti Pauli, quem beatus Apostolus ordinatum, vrbi Narbonæ Episcopum misit. Quem tradunt ipsum eumdem esse Sergium Paulum proconsulem, virum prudentem, à quo tempore, Pauli sortitus est nomen, quando eum fide Apostolus subegerat Christi. Qui cùm ab eodem ad Hispanias prædicandi gratiâ mitteretur, apud præfatam vrbem Narbonam relictus, & prędicationis non segniter impleto ministerio clarus miraculis, coronatus sepelitur.

X KALENDAS FEBRVARII.

* Et alio loco, passio sanctorum Eugenij, Macarij, & Peruluij. 23 Ian.

VII KALENDAS FEBRVARII.

In Polycarpo *post* consummati sunt *in edito Adone addebatur:* Tum etiam Germanicus, athleta Christi insignis, glorioso martyrij agone translatus est. Nam cùm à Iudice damnatus fuisset ad bestias, vltrò sibi præparatam bestiam prouocauit, despiciens videlicet temporalem mortem, & coronam vitæ æternæ veloci fine adipisci desiderans. Scripsit idem B. Polycarpus ad Philippenses valdè vtilem epistolam, quæ vsque hodie in Asiæ conuentu legitur. 26 Ian. *Acta in edit. in fessa. Apost.*

Item apud Bituricas ciuitatem, beati Sulpitij Episcopi & confessoris, cuius & vita & mors pretiosa, gloriosis miraculis commendatur. *Ado in Martyrol. 17. Ian.*

III KALENDAS FEBRVARII.

Item natalis sanctæ Aldegundæ virginis. 30 Ian.

MENSIS FEBRVARIVS.

2 Feb. IV NONAS FEBRVARII.

Aurelianis, depositio sancti Flosculi Episcopi, & sanctæ Sichariæ, virginis Deo sacratæ, ibidem.

3 Feb. III NONAS FEBRVARII.

* Hamburgi, sancti Anscari Episcopi & confessoris, Hamburgensis primi Episcopi, & Bremensis Archiepiscopi.

*Vienne, S. Euentij Episcopi & confessoris.

6 Feb. VIII IDVS FEBRVARII.

* Item eodem die, Vedasti & Amandi Episcoporum & confessorum.

8 Feb. VI IDVS FEBRVARII.

Item depositio sanctæ Helenæ reginæ.

10 Feb. IV IDVS FEBRVARII.

De eâ in vitâ S. Benedicti 21 Mar. * Item Scholasticæ virginis, sororis sancti Benedicti Abbatis, qui vidit animam eius in columbæ specie cælum penetrare.

11 Feb. III IDVS FEBRVARII.

* Apud Lugdunum natalis sancti Desiderij Episcopi & martyris. hic beatus vir passus est quidem in * Prisciniaco villâ, territorio Lugdunensi decimo Kalendas Iunij: translatus est autem Viennam Episcopatus sui ciuitatem, tertio Idus Februarij.

* Pristiniano.

13 Feb. IDIBVS FEBRVARII.

Pontific. cap. 90. Natalis Gregorij Papæ II. qui rexit Ecclesiam annos XVI. Leonis & Constantini temporibus: hic vir castus, in diuinis Scripturis eruditus: hic in Germaniâ per Bonifacium Episcopum, verbum salutis prędicauit: Hic quadragesimali tempore vt feriâ quintâ ieiunium & Missarum celebritas fieret, quod anteà non agebatur, instituit.

XV KALENDAS MARTII.

Item beati Seueri Presbyteri & confessoris, cuius meminit in dialogo beatus Gregorius. 15 Feb. *Greg. l. 1. Dialog. c. vii.*

Brixiæ, natale sanctorum martyrum Faustini & Iouittæ. Qui nobili progenie in ciuitate Brixianâ sunt orti. Nam parentes eorum in prædictâ ciuitate caput Senatus fuerunt. Iubente Adriano Imperatore, à quodam Italico comite Rhętiarum in iam dictâ vrbe comprehensi, & in carcerem sunt retrusi. Posteà verò Adriano iubente, post multa & diuersa tormenta, traditi sunt ad dilacerandum immanissimis feris, id est leonibus, leopardis, vrsis, atq; superbissimis tauris. Sed ipsæ feræ, Domino mitigante, velut agni in mansuetudinem sanctis Dei conuersæ sunt; ita vt ipsorum pedibus prostratæ, eorum vestigia lingerent, inimicos autem Dei vnà cum ipso Italico, facto impetu interficerent. Nouissimè autem in equuleo alligati, & in ignemissi, positi sunt super ollam ęneam, in quâ hinc inde plumbum liquebatur. Sed ipse ignis nihil sanctos Dei nocuit, inimicus verò illorum, quotquot attingere potuit, vnà cum Pompeio fratre Adriani exussit. Quo viso sanctus Calocerus, qui tunc curam Palatij habebat, credidit cum officio suo ad duodecim millia hominum. Vnde iratus Adrianus ipsis omnibus, excepto Calocero, capita amputari iussit. Deinde admonentibus sanctis Angelis, beatus Apollonius, Brixiensis ecclesiæ Episcopus, sanctum Faustinum consecra-

secrauit presbyterum, & beatum Iouittam diaconem ordinauit. Post hoc autem iubente Adriano, beatus Faustinus & Iouitta vnà cum sancto Calocero, vincti ferro Mediolanum ducti sunt. In quâ ciuitate Adrianus plumbum ferueſcens & liquescens per fistulas in ora ipsorum trium mitti praecepit: sed nihil Sanctos Dei nocuit. Insuper & oculos beatorum Faustini & Iouittæ iussit auferri: sed alterâ die eis oculos Dominus restituere dignatus est. Deinde traditi sunt ipsi tres sæuissimis bestiis, id est tygribus, vrsis, atque superbissimis tauris: sed ipsæ feræ sicut priores, Domino operante, Sanctis Dei in mansuetudinem conuersæ sunt, ex paganis autem maximam multitudinem interfecerunt. Post hæc & alia tormenta, iussit Adrianus cuidam Sapricio primicerio scholæ candidatorum, vt beatum Calocerum in Ambinganum ciuitatem duceret, & ibi eum puniret, si non præceptis eius obtemperaret. Nam ibi amputatione capitis post multa tormenta Martyr Christi effectus, multo tempore quieuit: quamuis posteà Angilbertus Archiepiscopus Mediolanensis eum inde transtulerit, & in suæ diœcesis monasterio, quod vocatur Clauate, summâ cum diligentiâ & honore collocare curauerit. Ipse verò beatus Calocerus cùm in custodiam Ambinganum iret, deuenit in ciuitatem Astensem, & ibi inuenit illustrem virum ipsius ciuitatis, nomine Secundum. Et cùm eidem Secundo Christum prædicaret, & multa de beato Faustino & Iouittâ diceret, qualiter Mediolani pro Christi nomine plurima passi in vinculis detinerentur, credidit ipse, & summâ cum festinatione venit Mediolanum, & à sanctis Faustino & Iouittâ baptizatus in ciuitatem suam reuersus est, & ibi amputato capite à prædicto Sapricio, Christi Martyr effectus est. Post hoc sancti martyres Faustinus & Iouitta, vincti sub custodiâ cuiusdam Antiochi pręsidis, Romam ducti sunt, & ibi diuersis pœnis afflicti, multos ad fidem conuerterunt, plurima per eos Domino faciente miracula. Ibi etiam inuenerunt sanctum Euaristum vrbis Romæ Episcopum, inter sepulcra Martyrum latitantem, quem rogauerunt, vt faceret beatum Calimerum, qui per eorum prædicationem, inter plurimos Romanos credidit, in Mediolanensi ciuitate Episcopum. Quo facto, iterum sub custodia Aureliani comitis ducti sunt Neapolim, & ibi multa ac varia tormenta perpessi, plurimis miraculorum ostensis, Domino iuuante, multos ad fidem conuerterunt. Postea verò manibus pedibusque ligatis, in mare demersi, & ab Angelis Dei liberati, & ad litus deducti sunt. Nouissime autem, iussu Adriani Imperatoris, Brixiam reducti sunt: & ibi à præfato Aureliano, post multa iterum tormenta, amputatis capitibus, Christi Martyres effecti sunt.

XII KALENDAS MARTII.

In Simeone, *post* fuisse, *addit Ado vulgatus:* Constat tamen, quia Cleophas, cuius filius iste fuit, frater erat Ioseph. 18 Feb. Euseb. l. 3, hist. Eccle. c. 17.

XI KALENDAS MARTII.

Item sancti Theodori martyris, fratris sancti Georgij. 19 Feb.

MENSIS MARTIVS.

1 Mar. KALENDIS MARTII.

* Eodem die, Suuitberti Episcopi & confessoris.

2 Mar. VI NONAS MARTII.

Pontific. cap. 48. Romæ, Simplicij Papæ, qui sedit annis quindecim. Hic Acacium Constantinopolitanum Episcopum, & Petrum Alexandrinum Episcopum Eutychianos damnauit.

12 Mar. IV IDVS MARTII.

Pontific. cap. 65. * Romæ, depositio sancti Gregorij Papæ, qui nobili genere liberalibus artibus eruditus est. Deinde defunctis parentibus, sex in Siciliâ monasteria construens, septimum intra Vrbis muros constituit. In quo ipse post sæcularem habitum multis fratribus aggregatis, sub Abbatis imperio strenuè militauit, & suæ nobilitatis lineam moribus extulit, probis actibus decorauit. Nam qui antè sericis vestibus ac gemmis micantibus per Vrbem solebat procedere trabeatus, pòst vili cõtectus tegmine, ministrabat pauper ipse pauperibus. Quibus monasteriis tãtum de redditibus prædiorum delegauit, quantum posset commorantibus ad quotidianum victum sufficere, reliqua verò vendidit, ac pauperibus erogauit. Deinde coactus & multum renitens, factus vrbis Romę summus Pontifex, Anglorum gentem ad fidem conuertit, directis videlicet sui monasterij monachis, Mellito, Augustino, atq; Ioanne, & cum eis aliis pluribus fratribus. Rexit autem gloriosissime Romanam Ecclesiam annis tredecim, mensibus sex, & diebus decem. Augmentauit etiam in prædicatione Canonis: *Diesq; nostros in tuâ pace disponé, &c.*

Pontific. cap.42. Item Romæ, Innocentij Papæ, qui rexit Ecclesiam annis quindecim, mensibus duobus, diebus verò XXI. Hic constitutum fecit de Ecclesiâ: & Pelagium atque Cælestium hæreticos damnauit; & constituit, vt qui natus fuisset de Christianâ, per Baptismum renasceretur, quod Pelagius damnabat.

* In Africâ Ioannis & aliorum quadraginta quatuor.

* Romæ, depositio SS. Innocentij & Rasi Episcoporum.

14 Mar PRIDIE IDVS MARTII.

Pontific. cap.93. Eodem die Zachariæ Pontificis, qui Romæ sedit annos decem. Hic in Patriarchio beati Georgij martyris caput reperit in capsâ reconditum, in quâ † pittacium pariter inuenit, hoc ipsum Grecis litteris exaratum. Sepultus est in ecclesiâ S. Petri Apostoli.

† malè vulgò Epitaphium

16 Mar XVII KALENDAS APRILIS.

* Eodem die sancti Heriberti Coloniensis Archiepiscopi, vitâ & miraculis gloriosi, in monasterio Tuitiensi quiescentis.

19 Mar XIV KALENDAS APRILIS.

* Item eodem die, S. Ioseph nutritoris Domini.

XIII KALENDAS APRILIS.

* Item, natalis S. Archippi, commilitonis B. Pauli Apostoli. 20 Mar

XI KALENDAS APRILIS.

Item sanctarum virginum Herlindæ & Relindæ sororum. 22 Mar

X KALENDAS APRILIS.

In Antiochiâ, sancti Theodori presbyteri & martyris. 23 Mar

VIII KALENDAS APRILIS.

Ierosolymæ, Dominus noster Iesus Christus crucifixus est. 25 Mar

Et in eâdem ciuitate, passio S. Iacobi Apostoli, sicut in Actibus Apostolorũ scribitur. Act. 12.

Eodem die, immolatio Isaac, & transitus filiorum Israël per mare Rubrum.

Et victoria Michaëlis Archangeli contra draconem.

VII KALENDAS APRILIS.

*Eodem die, depositio sancti Lutgeri Episc. 26 Mar

VI KALENDAS APRILIS.

Item Ierosolymæ, Resurrectio Domini. 27 Mar

III KALENDAS APRILIS.

* Aureliâ ciuitate, sancti Pastoris Episcopi depositio. 30 Mar

MENSIS APRILIS.

6 Apr. VIII IDVS APRILIS.

Pontific. cap.8. *In* Sixto *post* Imperatoris, *addit Ado vulgatus*: Hic constituit, vt sacra mysteria non tractarentur nisi à ministris sacris: & quicumque Episcopus euocatus fuisset ad Sedem Apostolicam, rediens ad parochiam suam, non reciperetur, nisi salutationis litteras, hoc est, formatas à Sede Apostolicâ plebi detulisset. Constituit quoque vt intra actionem Missarum, *Sanctus, Sanctus, Sanctus*, ter decantaretur.

7 Apr. VII IDVS APRILIS.

Pontific. cap 44. vbi dicitur obiisse 8. Id Aprilis. Item Cælestini Papæ, qui rexit Ecclesiam annos octo. Hic constituit vt Psalmi Dauidici centum & quinquaginta ante sacrificium Antiphonatim canerentur: nam anteà tantùm Epistola & sanctum Euangelium recitabantur.

9 Apr. V IDVS APRILIS.

* Item quinque Virginum, quarum nomina Deus scit.

Et Mariæ Ægyptiacæ.

10 Apr. IV IDVS APRILIS.

* Item in Antiochiâ, sancti Theodori presbyteri.

11 Apr. III IDVS APRILIS.

Pontific. cap.46. * Eodem die Romæ, beati Leonis Papæ.

12 Apr. PRIDIE IDVS APRILIS.

Pontific. cap.36. *In* Iulio *post* reuersus est, *editus Ado addit*: Hic constituit, vt nullus Clericus causam quamlibet in publico ageret, nisi in ecclesiâ: & notitia fidei per Notarios colligeretur: & siue cautiones, vel instrumenta, aut donationes, aut commutationes, aut traditiones, aut testamenta, aut allegationes, vel manumissiones à Clericis in ecclesiâ celebrarétur.

IDIBVS APRILIS. 13 Apr.

* Item sanctæ Euphemiæ virginis & mart.

XVI KALENDAS MAII. 16 Apr.

* In Mauritaniâ natalis Basillæ.

Item sancti Aniceti Papæ, qui sedit in Episcopatu annis vndecim, & temporibus Seueri & Marci martyrio coronatur, sepultus in cœmeterio Callisti. Hic constituit, vt clerus comam non nutriret, secundùm Apostoli præceptum. Pontific. cap.11. 1 Cor 11

* Eodem die, dedicatio Oratorij S. Gangulphi martyris.

XIII KALENDAS MAII. 19 Apr.

*Eodem die, depositio S. Baldrici Episcopi.

XII. KALENDAS MAII. 20 Apr

In Victore *post* coronatur, *editi hactenus addunt*: Hic constituit vt sanctum Pascha die Dominico celebraretur, & à quintadecimâ lunâ primi mensis vsque ad vigesimam primam obseruaretur: & constituit vt necessitate faciente, siue in flumine, siue in mari, siue in fontibus, sub Christianâ confessione, quicumque hominum ex gentilitate venientes baptizarentur. Pontific. cap.15.

XI KA-

21 Apr. XI KALENDAS MAII.

* Romæ, in cœmeterio viâ Appiâ, SS. Valeriani, Maximi, & Tiburtij.

* In Campaniâ, natalis sancti Amphelici.

Pontific. cap. 13. Romæ, sancti Soteris Papæ, qui sedit in Episcopatu annos nouem, sepultusque est in cœmeterio Callisti. Hic constituit, vt nulla monacha pallam sacratam contingeret in ecclesiâ, neque incensum poneret.

22 Apr. X KALENDAS MAII.

In Africâ, ciuitate Hieropoli, natalis sancti Philippi Apostoli.

In Caio, *post* Martias *addit Ado vulgatus*:

Pontific. cap. 29. Hic Caius constituit, vt per omnes gradus primùm ascenderet si quis Episcopus fieri mereretur, & esset Ostiarius, Lector, Exorcista, Acolythus, Subdiaconus, Diaconus, Presbyter.

Pontific. cap. 58. Eodem die Romæ, S. Agapeti Pontificis, qui sedit menses vndecim. Hic ingressus Constantinopolim ad Iustinianum Imperatorem, Anthimium Episcopum Constantinopolitanum, qui duas in Christo naturas negabat, deposuit, & in eius loco Menam Catholicum consecrauit.

IX KALENDAS MAII 23 Apr.

* Eodem die, passio sancti Adelberti Episcopi & martyris.

* Item eodem die, S. Pysinnæ virginis.

VIII KALENDAS MAII. 24 Apr.

In Babyloniâ, ciuitate magnâ, Sidrach, Misach, & Abdenago, qui & mutato nomine Ananias, Azarias & Misaël dicebantur, de camino ignis ardentis sunt liberati.

VI KALENDAS MAII. 26 Apr.

* Item Romæ, sancti Vindemialis Episcopi & confessoris.

V KALENDAS MAII. 27 Apr.

In Anastasio, *post* decem, *Ado vulgatus addit*: Hic constituit, vt quotiescumque sancta Euangelia recitarentur, Sacerdotes non sedeant, sed curuosè stent, constituitq́; transmarinum hominem in Clerum non recipi, nisi quinque Episcoporum designaretur suffragiis. Pontific. cap. 40.

PRIDIE KALENDAS MAII. 30 Apr.

* Romæ, sancti Quirini tribuni & martyris, de quo supra tertio Kalendas Aprilis.

* Item Sophiæ virginis.

MENSIS MAIVS.

1 Maij. KALENDIS MAII.

* Autisiodoro ciuitate, depositio sancti Amatoris Episcopi.

* Tolosæ, natalis sancti Orientij Episcopi.

* Item depositio sancti Iustini Begorrâ ciuitate.

* Eodem die, sanctæ Vualburgæ virginis.

4 Maij. IV NONAS MAII.

* Eodem die, memoria beatissimi Iusti, Viennensis Episcopi.

6 Maij. PRIDIE NONAS MAII.

* In Galatiæ ciuitate, natalis B. Gerontij confessoris.

7 Maij. NONIS MAII.

Pontific. cap. 82. † Est Benedictus II. * Item † Benedicti Pontificis, qui sedit Romæ menses decem, imperante Constantino. Hic ab ineunte ætate in Ecclesiâ militauit, paupertatis semper amator, sepultus apud beatum Petrum.

8 Maij. VIII IDVS MAII.

Fusius in Martyrol. Adonis 29. Sept. In monte Gargano, apparitio S. Michaëlis Archangeli, quando illa sagitta velut flamine retorta, eum à quo iactata est mox reuersa percussit: & dictum est ad Episcopum: Ego sum Michaël Archangelus qui in conspectu Dei semper assisto.

9 Maij. VII IDVS MAII.

Additis in MS. Eodem die, S. Dionysij Viennensis Episcopi, præclarissimi in doctrinâ viri.

11 Mai. V IDVS MAII.

Eodem die, B. Gangulphi martyris, cuius gesta habentur.

14 Maij. PRIDIE IDVS MAII.

* Mediolani, Victoris, Camoris, Felicis, Rustici, & sanctorum CCCCIIII. Martyrum, qui cum S. Cirico passi sunt.

16 Maij. XVII KALENDAS IVNII.

* Tricassino, depositio Fidoli Presbyteri. & confratris Brendani Abbatis.

20 Maij. XIII KALENDAS IVNII.

* Item passio S. Saturninæ virginis.

21 Maij. XII KALENDAS IVNII.

* Autisiodori, depositio beati Valis presbyteri & confessoris, & Valentis martyris.

22 Maij. XI KALENDAS IVNII.

Natale S. Iuliæ, quæ cum Carthago ciuitas capta esset, ducta est captiua; & sortita in seruitutem deuenit cuiusdam Eucluj ciuis Syriæ Palæstinæ. Cui diligenter seruiens, expleto eius seruitio, acceptaque requie, aut orationi aut lectioni insistebat: nam & corpus suum ieiunus affligebat. Vnde dominus eius quamuis paganus, valde eam admirans, sæpius admonebat, ne taliter se affligeret. Sed illa nec blandimentis, nec etiam monitionibus ab hoc quod inchoauerat, recedebat, excepto die Dominicæ Resurrectionis. Deinde contigit vt dominus

nus ipſius vnà cum ipſâ veniret in Corſicam, & ibi ſacrificantibus aliis, cœpit & ipſe diis immolare. Sed beata Iulia videns errorem illorum, condolebat. Audiens quidam princeps Felix Saxo nomine, quòd illa nollet ſacrificare, quæſiuit eam à domino ſuo, vt receptis in illius vice quatuor ancillis, ſibi ea daretur. Cui ille pro magno eius ſeruitio noluit eam tribuere. Tunc præfatus Felix callidè fecit domino ſuo conuiuium, quatenus ipſo ex nimiâ potatione ſoporato, & ignorante, de naui ipſius eam tolleret. Quod & factum eſt. Nam ipſo inſcio, ducta eſt beata Iulia ante Felicem. Cumque blandimẽtis Felix ei non potuiſſet ſuadere, vt ſacrificaret, præcepit eam alapis cædi, deinde crinibus torqueri, atque flagellari, ad extremum etiam crucifigi, & ſic in ipſo patibulo vltimum efflauit ſpiritum. De cuius ore ſanctiſſimo columba exiuit, & cælum petiuit. Tunc per Angelos, diuinâ diſpenſante gratiâ, nuntiatum eſt hoc quibuſdam monachis in inſulâ Margaritâ, quæ nunc vulgò Gorgona dicitur, conſiſtentibus. Illi hoc audito, aſcenſis nauibus, ſummâ cum feſtinatione venerunt in Corſicam, & inuenerunt ſicut ſibi ab Angelis fuerat reuelatum. Dein ſummâ cum reuerentiâ deponentes corpus eius de cruce, iuuante Domino celeriter ad ſua reuerſi ſunt. Et ibi, videlicet in ipſâ Margaritâ inſulâ condientes corpus eius cum aromatibus, poſuerunt in monumento cum gaudio. Poſteà autem de ipsâ inſulâ, Anza Regina vxor Deſiderij Regis Longobardorum, præcepit corpus eius afferri, & in monaſterio, quod ad honorem ipſius conſtruxit, Brixiæ mirificentiſſimè collocauit.

* Romæ, natalis ſanctorum Fauſtini & Timothei, & aliorum.

* Autiſiodori, depoſitio & tranſlatio ſanctæ Helenæ virginis.

* In Cæſareâ Cappadociæ, natalis ſancti † Polioćti. † Polyeucti.

X KALENDAS IVNII.

Apud Viennam, natalis ſancti Deſiderij Epiſcopi, qui paſſus eſt in territorio Lugdunenſi, in villâ Priſciniaco, ſuper fluuium Calarona, cuius vita plena miraculis refulſit: qui in Viennenſi Eccleſiâ ſepultus honoratur. 23 Mai. Acta in Chron. cap. 83. Erat in MS. ad margin.

VIII KALENDAS IVNII.

In Vrbano *addit vulgatus*: Hic ſedit in Epiſcopatu annos IV. menſes X. dies X. 25 Mai. Pontific. cap. 18.

VII KALENDAS IVNII.

* Item natalis Venerabilis Bedæ preſbyteri & confeſſoris, ac doctoris celeberrimi. 26 Mai

V KALENDAS IVNII.

* Romæ viâ Numentanâ, miliario quartodecimo, natalis ſanctorum Ephycati, Euſtaſij, Victuriæ, Caſtulæ. 28 Mai

IV KALENDAS IVNII.

* In Africâ, natalis ſanctorum Primi, Alcydiæ, Paſſiomoni, & aliorum CLIV. 29 Mai

III KALENDAS IVNII.

* In Antiochiâ ſanctorum Syci & Palatini. 30 Mai

* Item in Nicomediâ, natalis multorum Sanctorum.

MENSIS IVNIVS.

5 Iun. NONIS IVNII.

In Bonifacio Britanno, *poſt* Eobano, *addit Ado vulgatus*, & Adelhario.

* Romæ miliario tertio, Feliculæ, Felicitatis, & aliorum.

11 Iun. III IDVS IVNII.

* Romæ, natalis SS. Baſillæ & Baſiliſſæ, & SS. Criſpoli & Reſtituti.

16 Iun. XVI KALENDAS IVLII.

Apud Viennam, ſancti Domnoli Epiſcopi.

* In Moguntiâ, ſanctorũ Aurei & Iuſtinæ.

17 Iun. XV KALENDAS IVLII.

* Aurelianis, ſancti Auiti presbyteri & confeſſoris.

18 Iun. XIV KALENDAS IVLII.

* In Alexandriâ, ſanctæ Mariæ virginis & martyris, & Balbinæ.

20 Iun. Pontific. cap. 6. XII KALENDAS IVLII.

Romæ, S. Siluerij Papæ, qui ſedit anno vno. Qui conſentiente Iuſtiniano Imperatore à Beliſario patritio depoſitus, & monachus factus, in exilio confeſſor moritur.

XI KALENDAS IVLII. 21 Iun.

* In Cæſareâ, depoſitio ſancti Euſebij Epiſcopi.

VIII KALENDAS IVLII. 24 Iun.

* Romæ, S. Fauſti, cum aliis vigintitribus.

IV KALENDAS IVLII. 28 Iun.

In Leone *poſt* Papæ, *addit vulgatus:* Qui ſedit menſes decem Romæ. Hic eloquentiſſimus & diuinis Scripturis ſufficienter inſtructus, Græcâ Latinaque linguâ eruditus. Hic ſanctam ſextam Synodum, quæ in Regiâ vrbe celebrata eſt, vbi damnati ſunt Cyrus, Sergius, † Honorius, Pyrrhus, Paulus, Petrus, Macarius, Stephanus, & Polychronius nouus Simon, qui vnam voluntatem & operationem in Domino Ieſu Chriſto prædicabant, de Græco in Latinum tranſtulit. Hic conſtituit, vt qui Archiepiſcopus ordinatus fuerit, nullâ conſuetudine pro vſu pallij in diuerſis officiis perſoluere debeat. † Hic cum multis Epiſcopis fidem Pontific. cap. 81. Eſt Leo II. Erat in MS. P. † deeſt vulgat. † Fictitia de Leone Leo Pontificale c. 46

fidem Catholicam exponés, Eutychianam & Nestorianam hæresim damnàuit, & sanctissimum Concilium Chalcedonicum suâ industriâ congregari fecit. Hic constituit† Monacham non accipere velamen capitis benedictum ab Episcopo, nisi priùs probata illius virginitas fuerit.

†Ex alia lectione: infra quadraginta annos dicere. Sanctū sacrificium. &

III KALENDAS IVLII. 29 Iun.

* Romæ, natalis sancti Nouatiani cum aliis 977.

MENSIS IVLIVS.

KALENDIS IVLII. 1 Iulij

* Item Octauæ S. Ioannis Baptistæ.
* Romæ Caij Papæ & aliorum.
* Augustoduni, depositio Leontij Episcopi.
* In Mesopotamiâ, Zeli, cum aliis sex.
* Orion, cum aliis octo.

Pontific. cap. 19. Ado 22. Aprilis.

IV NONAS IVLII. 4 Iulij

* Eodem die, Augustæ, S. Vdalrici Episcopi & confessoris.

NONIS IVLII. 7 Iulij

* Eodem die, Vuilibaldi Episcopi & confessoris.

Et Materniani confessoris.

VIII IDVS IVLII. 8 Iulij

* Apud Herbipolim, Natalis sanctorum martyrum Kiliani & sociorum eius.

Erat in MS. E.

VII IDVS IVLII. 9 Iulij.

* Eodem die, Natalis S. Agilolphi Archiepiscopi Coloniensis & martyris.

V IDVS IVLII. 11 Iulij

* Item Romæ, natalis SS. Stephani, Leontij, & aliorum.
* Treuiris, S. Hildulphi eiusdem vrbis Episcopi & confessoris.

III IDVS IVLII. 13 Iulij

* Eodem die S. Margaritæ virginis & martyris.

IDIBVS IVLII. 15 Iul.

* Eodem die, diuisio Apostolorum.

Ante Catulini *post* Carthagine, *vulgatus interponit*, Natalis sanctorum Philippi.

* Item eodem die, sanctæ Reginsuindæ virginis.

XVII KALENDAS AVGVSTI. 16 Iulij

* Item SS. Monulphi & Gondulphi Episcoporum & confessorum.
* Item alibi, sancti Mammæ.

XVI KALENDAS AVGVSTI. 17 Iulij

* Item Autisiodoro, S. Theodosij Episcopi & confessoris.

XV KALENDAS AVGVSTI. 18 Iulij

Brixiæ, depositio sancti Philastrij, ipsius ciuitatis Episcopi: qui cùm fuisset presbyter ordinatus, ductus amore Dei, relictis omnibus, vniuersum pæne ambitum circuiuit orbis, quatenus secutus vestigia Pauli Apostoli, per singula loca animas fraude diaboli deceptas, de sempiterno suis prædicationibus liberaret interitu. Vnde non solùm contra Gentiles atque Iudæos, verùm etiam contra omnes pæne hæreses; & maximè contra Arianam perfidiam, quæ tunc nimiùm prævalebat, fidei vigore pugnauit: & ob hoc verberibus castigatus, stigmata Domini nostri Iesu Christi suo portabat in corpore. Nam & in Mediolanensi vrbe idoneus custos Dominici gregis fuit, & Auxentio Arianę perfidię Episcopo, priusquam beatus Ambrosius eligeretur, diuinâ gratiâ fultus nimium repugnauit. Romæ etiam non exiguo tempore demoratus, multos & publicâ & priuatâ disputatione est in fide lucratus. Et quia valde hæreticos impugnabat, voluit de eorum singulis sectis atque doctrinis nefandissimis librum componere, quatenus singularum hæresium errore patefacto, nullus ab eis saltem simplex in Ecclesiâ constitutus comprehendi possit. De quo beatus Augustinus ita dixit: Philaster Brixiensis Episcopus in prolixissimo libro, quem de hæresibus condidit, † centum viginti hæreses arbitratus est computandas.

Lib. de hæres. ad Quoduult. … Philast. 118.

XIV KALENDAS AVGVSTI. 19 Iulij

* Lugduni, sancti Rustici presbyteri & confessoris.
* Item Treuiris, S. Martini Episcopi & martyris.

XIII KALENDAS AVGVSTI. 20 Iulij

In Ioseph, *post* Iustus, *omisso* qui *addit Ado vulgatus*, Hic prædicationis & sanctitatis officiis seruiens.

* Item eodem die, Vulmari & Philiberti Abbatum.

XII KALENDAS AVGVSTI. 21 Iulij

* Eodem die, sancti Arbogasti Episcopi & confessoris.

X KALENDAS AVGVSTI. 23 Iulij

* Eodem die, S. Liborij Episcopi ciuitatis Cenomanensis, & confessoris.

VII KALENDAS AVGVSTI. 26 Iulij

* Treuiris, sancti Beati confessoris.

IV KALENDAS AVGVSTI. 29 Iul.

Item Aurelianis ciuitate, depositio sancti Prosperi Episcopi.

III KALENDAS AVGVSTI. 30 Iul.

* Eodem die, ciuitate Autisiodoro, sancti Vrsi Episcopi & confessoris.

MENSIS AVGVSTVS.

2 Aug. IV NONAS AVGVSTI.

In Stephano *post* dies duos *additur in vulgato:* Hic constituit vt Sacerdotes & Leuitæ vestes sacras in quotidiano vsu non haberent, nisi tantùm in ecclesiâ. *Pontific. cap. 24.*

5 Aug. NONIS AVGVSTI.

* Eodem die sancti Iustini presbyteri, de quo ad xv. Kalend. Octobris.

Catalaunis, sancti Memmij Episcopi & confessoris.

6 Aug. VIII IDVS AVGVSTI.

Item Romæ, sancti Hormisdæ Papæ, qui sedit annos septemdecim. Hic composuit Clerum, & Psalmis erudiuit. Sub huius tempore Anastasius Imperator hæreticus, percussus fulmine interiit. Se pultus est idē Pontifex in ecclesiâ beati Petri, * VIII. Idus Augusti. *Pontific. cap. 53.* * *malè in vulgato VII.*

11 Aug III IDVS AVGVSTI.

* Eodem die in Cameracâ ciuitate, natalis sancti Gaugerici Episcopi & confessoris.

IDIBVS AVGVSTI. 13 Aug

Pictauis, sanctæ Radegundæ virginis & Reginæ.

XVIII KALENDAS SEPTEMBRIS. 15 Aug

Eodem die dedicatio Oratorij sanctorum Iacobi Apostoli, Laurentij, Valentini, Scholasticæ virginis, consecrati per Vuillibertum Archiepiscopum. *Alcuin. carm. 8.*

XVII KALENDAS SEPTEMBRIS. 16 Aug

Metis, sancti Arnulphi Episcopi & confessoris.

XVI KALENDAS SEPTEMB. 17 Aug

Item Octauæ S. Laurentij martyris.

XV KALENDAS SEPTEMBRIS. 18 Aug

* Eodem die, sanctæ Helenæ Reginæ.

XI KALENDAS SEPTEMBRIS. 22 Aug

Item Octauę Assumptionis B. Mariæ virg.

IX KALENDAS SEPTEMB. 24 Aug

Eodem die natalis sancti Audoëni Episcopi & confessoris.

VI KALEND. SEPTEMB. 27 Aug

Nolâ ciuitate, Natalis sancti Felicis Episc.

MENSIS SEPTEMBER.

1 Sept. KALENDIS SEPTEMBRIS.

* Item sanctorum confessorum Sixti & Sisinnij.

6 Sept. VIII IDVS SEPTEMBRIS.

Romæ, natale sancti Eleutherij.

7 Sept. VII IDVS SEPTEMBRIS.

Aurelianis, natalis sancti Euortij Episcopi & confessoris.

Gre. Tur hist. Frāc l. 3 c. 8. Vico Nouegento, natalis sancti Clodoaldi confessoris.

Eodem die, sanctæ Reginæ Virginis.

9 Sept. V IDVS SEPTEMBRIS.

† Sergij Papæ, qui sedit annos tredecim Romæ. Hic inuenit miræ magnitudinis portionem ligni salutaris Dominicæ crucis, in sacrario beati Petri. Hic statuit in tempore confractionis Dominici corporis, *Agnus Dei* à Clero & populo decantari, & constituit vt in diebus Annuntiationis Dominicæ, Dormitionis & Natiuitatis sanctæ Dei genitricis Mariæ, ac sancti Simeonis, quod Hypapante Græcè dicitur, Litaniæ exeant à sancto Adriano, & ad sanctam Mariam populus occurrat. *† Est Sergius I. Pontific. cap. 85.*

10 Sept. IV IDVS SEPTEMBRIS.

Romæ, depositio S. Hilarij Papæ. *Pontific. cap. 47.*

11 Sept. III IDVS SEPTEMBRIS.

* In Apuliâ, SS. Felicis & Donati.

Lugduno Galliæ, depositio sancti Patientis Episcopi, & alibi SS. Felicis & Regulæ.

PRIDIE IDVS SEPTEMBRIS. 12 Sept.

* Item in Asiâ, SS. Diophili, Matronæ, & Theclæ virginis.

* Lugduni, depositio S. Sacerdotis Episcopi & confessoris.

* Nicomediæ * S. Ammonæ.

* In Siciliâ, ciuitate Catanas, SS. Eupli & Serapionis.

IDIBVS SEPTEMBRIS. 13 Sept.

Item Andegauis, depositio sancti Maurilionis Episcopi & confessoris.

Turonis, sancti Littorij Episcopi & confessoris.

XV KALENDAS OCTOBRIS. 17 Sept.

Romæ, in cryptâ arenariâ, SS. Martyrum Narcissi & Crescentionis.

XIII KALENDAS OCTOBRIS 19 Sept.

* Treueris, depositio Meletij Episcopi.

XII KALENDAS OCTOBRIS. 20 Sept.

* Romæ, Natalis sanctorum martyrum, Eustachij, Agapiti, Theopisti, atque Philistæ.

IX KALENDAS OCTOBRIS. 23 Sept.

* Item passio sanctarum virginum, Dignæ & Emeritæ.

* Romæ, depositio sancti Liberij Papæ. *Pontific. cap. 37.*

* Item passio Lini, eiusdem Vrbis Episcopi. *Ibid. c. 2.*

VII KALENDAS OCTOBRIS. 25 Sept.

Ambianis, sancti Firmini Episcopi & martyris.

* Item

Ado in Martyrologio 20. Maij & in libello Apost. * Item, natalis sancti Quadrati, Apostolorum discipuli, qui in locum beati Publij Athenarum Episcopi substituitur, & ecclesiam grandi terrore dispersam, fide, & industriâ suâ congregauit. qui vnà cum filiabus Philippi in Prophetiæ gratiâ celeberrimus fuit.

26 Sept. Pontific. cap. 32. & infrà 2 Oct. VI KALENDAS OCTOBRIS.

Romæ, viâ Appiâ in cœmeterio Callisti, depositio S. Eusebij Episcopi & confessoris.

* Et in Albano, natale sancti Senatoris.

* In Sardiniâ, natalis sancti Luxurij.

* Aruernis, depositio S. Apollinarij Episc.

27 Sept. V KALENDAS OCTOBRIS.

In Cæsareâ Cappadociæ, sancti Eleutherij.

* In Tharso Ciliciæ, sanctorum Tharacij, † Presbyteri, & Andronici. De his Ado in Martyrol. 11. Octob. † al. Probi, 28 Sept.

* Eodem die, sancti Florentini martyris.

IV KALENDAS OCTOBRIS.

* Romæ, natalis sancti Stactæi.

* Gennâ ciuitate, depositio Salonij Episc.

* In monasterio Fuldensi, sanctæ Liobæ virginis.

* Item sancti VVenceslai martyris & Ducis.

III KALENDAS OCTOBRIS. 29 Sept.

Eodem die, Autisiodoro, S. Fraterni Episcopi.

PRIDIE KALENDAS OCTOBRIS. 30 Sep.

* In Placentinâ ciuitate, sancti Antonini confessoris.

* In Mediolano, translatio S. Victoris martyris.

MENSIS OCTOBER.

1 Oct. KALENDIS OCTOBRIS.

Treuiris, sancti Nicetij Episcopi & confessoris.

* Eodem die, sanctorum Vedasti Episcopi, & Bauonis confessoris.

2 Oct. Pontific. cap. 32. & suprà 26. Sept. VI NONAS OCTOBRIS.

Eodem die, S. Eusebij Papæ qui sedit in Episcopatu annos septem, sepultus viâ Appiâ in cœmeterio Callisti. sub huius tempore inuenta est Crux Domini nostri Iesu Christi, quinto Nonas Maij. Hic hæreticos inuentos in Vrbe manus impositione reconciliauit.

3 Oct. V NONAS OCTOBRIS.

In Antiochiâ, S. Theugenij. In Africâ, Victoris, Vrbani, Sapargi. Et alibi Felicis, Auponi & Casti.

4 Oct. IV NONAS OCTOBRIS.

* Autisiodori, Marsi presbyteri & confessoris.

* Item Aureæ virginis.

5 Oct. III NONAS OCTOBRIS.

Autisiodori, depositio S. Firmati diaconi, & Flauianæ virginis.

6 Oct. PRIDIE NONAS OCTOBRIS.

Autisiodori, depositio S. Romani, eiusdem ciuitatis Episcopi & martyris.

7 Oct. NONIS OCTOBRIS.

Pontific. cap. 35. *In* Marco *vulgatus post* Ardeatina, *addit:* vbi viuens ecclesiam exstruxit. Hic constituit, vt Episcopus Ostiæ, qui consecrat Episcopos Vrbis, pallio vteretur.

Pontific. cap. 2. Eodem die, Lini Papæ & martyris.

* In Capuâ Campaniæ, Quarti, & Marcellini.

* Bituricas ciuitate, S. Augusti presbyteri & confessoris.

VIII IDVS OCTOBRIS. 8 Oct.

Item Reparatæ & Goclæ virginum.

VII IDVS OCTOBRIS. 9 Oct.

* In ciuitate Laodiciâ Phrygiæ, sancti Diodori.

* In Prouinciâ Rhetâ, ciuitate Augustâ, sanctæ Afræ martyris.

* In ciuitate Viennâ, multorũ Martyrum.

* Romæ, Marcellini & Genuini. Et inter duas lauros, Priminæ.

VI IDVS OCTOBRIS. 10 Oct.

In Mallosо, *post* replerentur, *addit vulgatus:* & aliorum trecentorum triginta, quorum corpora in palustria proiecerunt loca.

Eodem die, Veronæ SS. martyrum, Cassij, Florentij, & aliorum septem. Verona pro Bonna

V IDVS OCTOBRIS. 11 Oct.

Eodem die, natale SS. martyrum Nicasij Episcopi, Quirini presbyteri, Scubiculi diaconi.

Turonis, sancti Venantij Abbatis. Gre. Turon. de glo. Conf. cap. 15. 12 Oct.

IV IDVS OCTOBRIS.

* Bituricas, sancti Opionis presbyteri.

* In Prouinciâ Syriæ, Euagrij, & Prosyriæ. Item Eustachij presbyteri.

* In Campania, SS. Eucharisti, Fortunati, & Prisciani.

III IDVS OCTOBRIS. 13 Oct.

In Hispaniâ, Cordubâ ciuitate, SS. Fausti, Martialis, & Ianparij martyrum.

PRIDIE IDVS OCTOBRIS. 14 Oct.

Apud Viennam, sancti Agrati Episcopi & confessoris, & sancti Castori, eiusdem vrbis Episcopi.

* Cordubæ, sanctorum Lupi & Aureliæ.

* Lugduni in Gallijs, translatio sancti Iusti, Episcopi & confessoris.

* Herbipoli, depositio S. Burchardi Episcopi, successoris sancti Kiliani.

15 Oct. IDIBVS OCTOBRIS.

Apud Viennam, sancti Deodati Episcopi. Romæ, viâ Aureliâ, S. Fortunati mart.

* Item Lubuli, Modesti, & Fortunatæ.

16 Oct. XVII KALENDAS OCTOBRIS.

* Apud Agrippinam Coloniam, sancti Eliphij martyris.

* Item depositio S. Galli Abbatis, multis miraculis clari.

* Eodem die, sancti Lulli Episcopi & confessoris.

18 Oct. XV KALENDAS NOVEMBRIS.

* In Campaniâ ciuitate, Puteolis, Ianuarij, & Eutychis.

16 Oct. XIV KALENDAS NOVEMBRIS.

* In Istriâ, natalis sanctorum Austeri, Neapoli, Sussij, Ianuarij, Festi & Desiderij.

21 Oct. XII KALENDAS NOVEMB.

In Galliis apud Coloniam Agrippinam, sanctaium Virginum vndecim millium. Vna dicitur Vrsula, Sentia, Gregoria, Pinnosa, Mardia, Saula, Brictula, Saturnina, Saturnia, Rabatia, Palladia, Clementia, Grata: & aliarum nomina scripta sunt in libro vitæ.

* In Nicæâ Bithyniæ, Afrigis, Macarij, Dicei, Proculi, Neapoli, Modesti, & aliorum numero septuaginta duorum.

22 Oct. XI KALENDAS NOVEMBR.

* Eodem die, sancti Seueri, Episcopi Rauennæ.

X KALEND. NOVEMBR.

Coloniæ, depositio sancti Seuerini Episcopi & confessoris. 23 Oct.

IX KALEND. NOVEMBR.

Item † Bonifacij Papę, qui sedit Romæ annos tres. Hic sepultus est viâ Salariâ iuxta corpus sanctæ Felicitatis: hic constituit seruum Clericum non fieri, nec obnoxium curiæ, vel cuiuslibet rei. 24 Oct.

† Est Bonifacius I. Pontific. cap 43. Aut habent cum

Coloniæ, S. Euergisli Episcopi & martyris. 25 Oct.

VI KALEND. NOVEMBR.

In Euaristo *post* Vaticano, *addit Ado vulgatus:* Hic titulos in Vrbe diuisit Presbyteris: & septem Diaconos ordinauit, qui custodirent Episcopum prædicantem. 27 Oct.

Autisiodori, depositio sancti Desiderij Episcopi & confessoris.

* Item sancti Florentij presbyteri & confessoris.

V KALEND. NOVEMBR. 28 Oct.

Eodem die, sancti Ferrutij martyris.

III KALENDAS NOVEMBRIS. 30 Oct.

* Item passio sancti Feliciani cum sociis suis.

* Ciuitate Capuæ, depositio sancti Germani Episcopi & confessoris, cuius animam in sphærâ igneâ beatus Benedictus Abbas vidit ab Angelis in cælum deferri.

PRIDIE KALEND. NOVEMBR. 31 Oct.

* Eodem die, sancti VVolfgangi Episcopi & confessoris.

* Item Vigilia omnium Sanctorum.

MENSIS NOVEMBER.

1 Nou. KALENDIS NOVEMBRIS.

In Cæsareâ Cappadociæ, sancti Macedonij.

* In Sithiu monasterio, depositio sancti Audomari Episcopi.

* Augustoduni, S. Primi Episcopi.

* Baiocas ciuitate, S. Vigoris Episcopi.

2 Nou. IV NONAS NOVEMBRIS.

Apud Viennam, sancti Georgij, eiusdem vrbis Episcopi.

* Item passio sancti Eustachij, vxoris ac filiorum eius.

3 Nou. III NONAS NOVEMBRIS.

Apud Viennam, sancti Domnini confessoris & Episcopi gloriosi.

4 Nou. PRIDIE NONAS NOVEMBRIS.

* Augustoduni, sancti Proculi Episcopi.

* Item sanctarum virginum Modestæ & Perpetuæ.

5 Nou. NONIS NOVEMBRIS.

* Capuâ ciuitate, sanctorum Euras, & Quarti, & Pardi martyrum.

VIII IDVS NOVEMBRIS. 6 Nou.

* In ciuitate Regidonas, depositio sancti Melanij Episcopi & confessoris.

* Item eodem die, sanctorum Leonardi confessoris, discipuli sancti Remigij Episcopi, & Vuinoci Abbatis.

VII IDVS NOVEMBRIS. 7 Nou.

Item Epternaco monasterio, natalis sancti VVillibrordi Episcopi & confessoris.

* Item sanctorum Rufi Episcopi & Herculani presbyteri & martyris.

VI IDVS NOVEMBRIS. 8 Nou.

* Item ipso die, sancti VVillehadi Episcopi & confessoris.

V IDVS NOVEMBRIS. 9 Nou.

* Romæ, sanctorum Clementis & Symphoriani.

* In Hispaniâ SS. Fausti, Ianuarij, & Martialis martyrum.

* In Beryto ciuitate, crucifixio Imaginis Domini nostri Iesu Christi.

IV IDVS

10 Nou. IV IDVS NOVEMBRIS.

* In Antiochiâ, sanctorum Demetrij Episcopi, Amani diaconi, Eustosij, & sociorum eorumdem.

* In ciuitate Aurelianensi, depositio sancti Monitoris Episcopi & confessoris.

11 Nou. III IDVS NOVEMBRIS.

* Rauennę, SS. Feliciani & Victorini mart.

12 Nou. PRIDIE IDVS NOVEMBRIS.

Pontific. cap. 67. † Est Bonifacius III. Natalis † Bonifacij Papæ, qui Romę sedit menses octo, dies XXII. Hic obtinuit apud Phocam principem, vt Sedes Apostolica beati Petri Apostoli, caput esset omnium Ecclesiarum Romana, quia Ecclesia Constantinopolitana primam se omnium Ecclesiarum scribebat.

Apud Viennam, sancti Isicij Episcopi, qui post B. Pantagatum præsedit Ecclesiæ.

* Item sanctorum Liuini martyris, & Cuniberti confessoris, Episcoporum.

* In Cæsareâ Cappadociæ, natalis sanctorum Germani, Theophili, Cæsarij, & Eusebij.

* Dauentriæ, S. Lubuini presbyteri & confessoris.

13 Nou. IDIBVS NOVEMBRIS.

* Apud Viennam, S. Leonici eiusdem Ecclesiæ miraculis clari.

* Rotenis ciuitate, S. Amantij Episcopi & confessoris.

14 Nou. XVIII KALENDAS DECEMBRIS.

* Item S. Eraclij Episcopi & confessoris.

15 Nou. XVII KALENDAS DECEMBRIS.

Item sancti Eugenij Episcopi & martyris.

16 Nou. XVI KALENDAS DECEMBRIS.

* Eodem die in Sueuiâ, monasterio S. Galli, natalis beati Othmari, eiusdem monasterij post obitum S. Galli primi Abbatis.

17 Nou. XV KALENDAS DECEMBRIS.

Viennæ, sancti Manati Episcopi & confessoris.

* Item natalis S. Gregorij Episcopi & martyris apud Pontum.

* Item S. Ioannis monachi.

18 Nou. XIV KALENDAS DECEMBRIS.

* In Hispaniis, ciuitate Cordubâ, S. Acisoleni.

* Item Eracleâ, S. Cortheri, & aliorum quadraginta.

19 Nou. XIII KALEND. DECEMBRIS.

Pontific. cap. 50. Erat in solo P. sed prac. dic. Romæ, S. Gelasij Papæ, qui sedit in Episcopatu annos quatuor. Hic Messenum Episcopum, quem Felix antecessor ipsius damnauerat, reuocauit, & communioni Ecclesiæque suæ restituit. Hic libros aduersus Eutychen & Nestorium composuit.

* In Eracleâ, sanctæ mulieres cum viduis quadraginta.

* Augustoduni, sancti Simplicij Episcopi & confessoris.

XII KALENDAS DECEMBRIS. 20 Nou.

* Item Regensledis virginis.

IX KALENDAS DECEMBRIS. 23 Nou. Pontific. cap. 4.

In Clemente *(de quo fusius habes in libello Apostolorum) post* in libro vitæ editi *interserunt:* Hic septem regiones diuisit Notariis fidelibus Ecclesiæ, qui gesta Martyrum sollicitè & curiosè perquirerent. Hic ex præcepto B. Petri suscepit Ecclesiæ Pontificatum. Linus & Cletus ideò ante eum scribuntur, quia ab ipso principe Apostolorum ad ministerium sacerdotale Episcopi sunt ordinati.

Vico Sarchinio, depositio S. Trudonis presbyteri & confessoris.

VII KALENDAS DECEMBRIS. 25 Nou.

* Eodem die, S. Catharinæ virginis & martyris.

* Item S. Mercurij martyris, qui passus est sub Decio Imperatore.

VI KALENDAS DECEMBRIS. 26 Nou. Pontific. cap. 2.

In Lino, *post* meminit, *additur in vulgato:* Hic ex præcepto beati Petri constituit, vt mulier in ecclesiâ velato capite introiret.

* Item Augustoduni, depositio sancti Amatoris Episcopi.

IV KALENDAS DECEMBRIS. 28 Nou. Pontific. cap. 91. Et Gregorius III.

Romæ, S. Gregorij Papę, qui rexit Ecclesiam annos decem. Hic constituit in Canone à Sacerdote dicendum: *Quorum solemnitas hodie in conspectu gloriæ tuæ celebratur, Domine Deus noster toto orbe terrarum: intra quorum nos consortium,* &c. Sepultus est in ecclesiâ sancti Petri.

Apud Viennam, sancti Philippi, eiusdem vrbis Episcopi.

In Sosthene, *post* discipuli *addebatur in vulgato*, sancti Pauli, cuius meminit idem Apostolus in primâ Epistolâ ad Corinthios: 1 Cor. 1. & sancti Trophimi, de quo scribit Apostolus ad Timotheum: *Trophimum reliqui infirmum Mileti.* 2 Tim. 4. Hic ab Apostolis Romæ ordinatus est Episcopus, & ad Arelatem vrbem Galliæ, ob Christi Euangelium prædicandum directus. Ex cuius fonte (vt beatus Papa Zosimus scribit) tota Gallia fidei riuos accepit. Qui apud eamdem vrbem in pace quieuit. De Trophimo Act. 20. 24. Dat. [illegible]

III KALENDAS DECEMBRIS. 29 Nou.

* Item Romæ, Arasonis, Saturnini, Crysanthi, Mauri, & Dariæ, & aliorum septuaginta duorum.

PRIDIE KALENDIS DECEMBRIS. 30 Nou.

* Eodem die † festiuitas sancti Ambrosij Mediolanensis Episcopi.

MEN-

MENSIS DECEMBER.

1 Dec. KALENDIS DECEMBRIS.

Item ipſo die, Virdunenſi ciuitate, tranſitus beatiſſimi Agerici Epiſcopi.

4 Dec. PRIDIE NONAS DECEMBRIS.

De eâ Ado 16. Decemb. *In Tuſciâ, ſanctę Barbarę virginis & mart.

VII IDVS DECEMBRIS.

7 Dec. Item Octauæ S. Andreæ Apoſtoli.

8 Dec. VI IDVS DECEMBRIS.

In Eutychiano, *poſt* ſepeliuit, *addit Ado*

Pontific. cap. 28. *vulgatus*: Hic conſtituit, vt fruges ſuper altare, tantùm fabę & vuæ benedicerentur: & conſtituit, vt qui Martyrem ſepeliret, ſine dalmaticâ, aut colobio purpureo nullâ ratione ſepeliret.

* Item Zenonis Epiſcopi apud Veronam.

Ipſo die Treuiris, ſancti Eucharij Epiſcopi & confeſſoris.

10 Dec. IV IDVS DECEMBRIS.

Pontific. cap. 33. Romæ, ſancti Melchiadis Papæ, qui ſedit in Epiſcopatu annos quatuor, ſepultus eſt in cœmeterio Calliſti. Hic conſtituit, vt die Dominicâ, aut quintâ feriâ, nullus fidelis ieiunaret: quia ipſos dies pagani, quaſi ſacro ieiunio celebrant. Et hic conſtituit, vt ex conſecratu Epiſcopi oblationes propter hæreticos per eccleſias dirigerentur.

Viennæ, S. Sindulphi Epiſcopi & confeſſ.

11 Dec. III IDVS DECEMBRIS.

Pontific. cap. 38. *In* Damaſo, *poſt* duos, *additur in Adone vulgato*: Hic conſtituit, vt Pſalmi die noctuque canerentur per omnes Eccleſias: & in fine, *Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto*. Hic multa corpora Sanctorum requiſiuit, & inuenit, quorum Memoriam etiam verſibus declarauit. qui ſepultus eſt viâ Ardeatinâ in baſilicâ ſuâ, iuxta matrem & germanam ſuam.

13 Dec. IDIBVS DECEMBRIS.

* Ipſo die, ſancti Autberti Epiſcopi & confeſſoris.

* Item ſanctæ Othiliæ virginis.

XIX KALENDAS IANVARII.

Eodem die, beati Lupicini, Viennenſis Eccleſiæ octaui Epiſcopi. 14 Dec.

* Lugduni, ſancti Nicaſij eiuſdem vrbis Epiſcopi & martyris.

XIII KALENDAS IANVARII.

* Autiſiodori, beati Gregorij Epiſcopi & confeſſoris. 20 Dec.

XI KALENDAS IANVARII.

* In Antiochiâ, ſancti Baſilei Epiſcopi. 22 Dec.

* Ciuitate Oſtiâ, ſanctorum Demetrij, Honorati, & Flori martyrum.

* Romæ, viâ Portuenſi, depoſitio ſancti Felicis Epiſcopi.

* Item paſſio ſanctæ Theodoſiæ virginis, & Didymi monachi.

X KALENDAS IANVARII.

* Item Romæ, natalis ſanctorum Eugenij, Eleutherij, Vrbani, Cornelij, Traiani, Victoris, Caſtulæ, Eutychiani, ac ſociorum eius, & aliorum octingentorum triginta duorum. 23 Dec.

VI KALENDAS IANVARII.

* Item ipſo die, ordinatio ſancti Iacobi fratris Domini, qui ab Apoſtolis primus ex Iudæis Ieroſolymis eſt ordinatus Epiſcopus, & in medio Paſchâ martyrio coronatus. 27 Dec.

III KALENDAS IANVARII. 30 Dec.

* Item in inſulâ Oyâ, ſanctorum, Florentij, Sereni, Pauli, Stephani, Papiani & Cleti.

* Turonis ciuitate, ſancti Perpetui Epiſcopi & confeſſoris. Gre. Tur. hiſt. Fra. l. 1. c. 14.

31 Dec. PRIDIE KALENDAS IANVARII.

* Rhætiariæ, beati Hermetis exorciſtæ.

* Romæ, Donati, Pauli, Rogatæ, Dominandæ, & Hilarinæ.

* In prouinciâ Siciliâ, ciuitate Catanâ, ſanctorum Stephani, Potiani, Attali.

HERI-

HERIBERTI ROSWEYDI
E SOCIETATE IESV
NOTATIONES
IN
HORVM MARTYROLOGIORVM
DIFFICILIORA ALIQVOT LOCA.

E exſpectes, Lector, amplas hîc Notationes. Habes eas apud virum, omnis antiquitatis Eccleſiaſticæ exequentiſſimum, Cardinalem Baronium. Et quid celox ferat poſt onerariam? Satis mihi nunc erit loca quædam attingere, vel ab alijs prætcrita, vel deprauata, vel minùs intellecta. Nihil ſine veterum librorum fidè mutaui, tranſpoſui. Memineris multa alia in textu Adonis correcta, quorum hic rationem non reddo. Longæ enim id operæ eſſet, & minùs fortaſſis gratæ. Rariora tantùm quædam delibaui.

Quæ ſi non ingrata fuiſſe intellexero, & pari felicitate nanciſci aliquando detur Bedam, Vſuardum, alioſque veteres Martyrologos, à vetuſtâ & incorruptâ manu (cuius rei partem nunc accepi, & porrò ſpes lautior ab amicis inuiolatæ antiquitatis amatoribus affulget) fors erit, vt omnia veterum Martyrologia vnà cum Græcorum Menologio, ſub vnum quandoque conſpectum ſtatuam, breuibus Notis illuſtrata. Ita fiet, vt colliſis inter ſe vnionibus, hoc eſt, collatis inter ſe Sanctorum geſtis, & gemmarum ſpiritualium immortalis claritas ſeſe reuerberans mutuati luminis detrimenta non noſcat, & amico radiorum concurſu magis magiſque effulgeſcat.

Si quæ locutionum formulæ minùs notæ, nec ad Priſciani ſemper regulam, in his Martyrologiis ſubinde intercurrant, dabis eas ſæculo: quas intactas relinquere viſum, vt ſæculi ſui auctorem proderent. In ciuitatum tamen nominibus, quæ MSS. plerumq; accuſandi caſu ponunt, ſecutus ſum ferè ſæculi noſtri morem, ne & in textu affectatam interpretareris barbariem, & in me ſcrupuloſam ſuperſtitionem reprehenderes. Cuius tamen rei nunc indicium ad fidem facio.

Et ſanè poſt omnem diligentiam adhibitam, vereor, vt non ſatis cauerim, ne quid alienum ab Adone in eiuſdem Martyrologium irreperet. Si quæ fortè talia Sanctorum nomina irrepſerunt, ſunt ferè Epiſco-

Episcoporum aliquot Viennensium,& quorumdam aliorum Sanctorum,haud multùm ætate Adonis superiorum,quæ non semper omnes tres codices MSS. repræsentabant. Nam Scriuerij libro, qui omnium vetustissimus erat, quædam horum deerant. Non dubium mihi, quin quod aquæ contingit,idem libris euenire.Quò enim illa à fonte magis recedit, eò impurior est, trahens semper aliquid ex puris minùs, quos perlabitur, locis. Ita quò quis liber vetustior proximè ad auctoris ætatem accedens,eò integrior,& minus admixtionis habens à librariorum per ætates succedentium manu.Nota hæc antiquariis, quibus MSS. librorum fuit inspectio.Ego certè,qui millenos aliquot eiusmodi tractaui, numquam aliter deprehendi.

Codicum MSS. quibus nunc vsus sum, hæc notatio est.

E. notat codicem Euerbodiensem.

P. notat codicem S. Pantaleonis.

S. notat codicem Petri Scriuerij.

IN VETVS ROMANVM MARTYROLOGIVM.

2.Januar. pag.2.

IV. NONAS IANVARII.

BEATI MACARII] *Pòst* XV. *Januarij:* Et Macarij Abbatis Antonij discipuli. *Duo hi sunt Macarij celebres, in Ægypto olim monachi, & monachorum Patres. Non dubium existimant designari Ægyptium & Alexandrinum. Sed quis quo die, hoc verò non æquè certum.Et vereor ne hactenus aliter notatum,quàm oportuit. Volunt Alexandrini natalem celebrari* II. *Ianuarij, Ægyptij verò* XV. *eiusdem. quod nescio quibus auctoribus adstrui possit.Certè hoc Martyrologium, & cum eo Beda, Vsuardus, Ado, non aliter hos Macarios distinguunt, quàm quòd eum, cuius natalis est* XV. *Ianuarij, vocent Antonij discipulum. Atqui Antonij discipulus non Ægyptius, sed Alexandrinus fuit, vt colligere est ex Palladij Lausiacâ historiâ cap.* XX. *vel tertius aliquis. Vide Notationes nostras ad Vitas-Patrum.*

8.Ianuar. pag.2.

VI. IDVS IANVARII.

NEAPOLI SEVERINI CONFESSORIS VICTORINI FRATRIS] *Pòst* v. *Septembris*: Romæ Victorini martyris, fratris Seuerini,qui post miram pœnitudinem Amiterninæ vrbis Episcopus & martyr factus est. *Non igitur tam Ado (quod existimauit Baronius ad diem* VIII. *Iunij) Victorinum hunc fratrem fecit Seuerini Neapolitani, quàm vetus Romanum secutus Martyrologium, vti se res verè habuit, hac quidem in re expressit.*

22.Ian. pag.3.

XI. KALENDAS FEBRVARII.

AD AQVAS SILVIAS SANCTI ANASTASII MONACHI] MS. *liber disertè hîc habet* Siluias. *Sic in vitâ S. Gordiani* X. *Maij:* Vxorem eius Marinam in pago quodam, quem Aquas Siluias vocant, rusticorum seruituti adduci

adduci præcepit. *vbi tamen Excerpta apud Adonem exhibent* Saluias. *Seu* Siluias *legas cum* M S. *seu cum vulgato* Saluias, *eumdem tamen locum putem designari. Vide Baronium ad diem* XXIII. *Ianuarij, & IX. Iulij.*

XII. KALENDAS MAII.

INVENTIO SANCTARVM RELIQVIARVM MVLTARVM INSTABEL] *Hic verò non mediocriter hæsi, & etiamnum hæreo. Nihil huius rei in Adone vel in alio Martyrologio occurrit. Suspicor additum hoc ab exscriptore, & designari celebre monasterium apud Eburones* Stabeletum *seu* Stabuletum. *Suspicionis meæ fundus est, quòd hic posteà habetur* XVII. *Nouembris:* Dedicatio S. Petri ad Mal m̃ dar, *quod* Malmundarium *esse, vicinum Stabuleto monasterium, ibi firmabimus. Sed quæ multa hæ, & quando inuentæ reliquiæ in Stabuleto? Certiùs dixerim, quando recondita & occultatæ sint. Sigebertus in Chronico anno Christi* DCCC.LXXXII. Eodem anno Godefridus & Sigifridus Reges Northmannorum, cum inæstimabili multitudine iuxta Mosam in loco Hasslon considentes, Leodium, Traiectum, Tungros, Coloniam Agrippinam, Bonnam cum adiacentibus castellis comburunt. Aquis in palatio equos stabulantes, opidum & palatium incendunt. Præterea monasterio Stabulaus, Malmundarium, Indam, Prumiam, sacri Ordinis in vtroque sexu ministri, vbi poterant opportuniùs, latebant; & Sanctorum corpora & pignora locis tutioribus absconderant. *Paria habet Anselmus Canonicus Leodiensis in Gestis Pontificum Leodiensium cap.* XXXVII. *qui exhibet,* apud Halos iuxta Mosam conscendentes. *Atque hæc Northmannica vastatio aliquot annos tenuit. Vnde fieri potuit, vt reliquiæ ante annos aliquot occultatæ pòst inuentæ fuerint, & Inuentionis memoria in sacros Fastos relata.* 20. Apr. pag. 8.

Vocis etymon exprimit Harigerus, abbas Lobiensis, in Gestis Episc. Leodien. cap. LII. Inuenit tandem locum (*Remaclus*) operi futuro competentem, cui ob confluentiam ferarum vndique illuc vel ad potum vel ad pastum concurrentium, velut ad stabulum, inditum STABVLAVS antiquitus erat vocabulum. *Ita vocis affinitate etymon venatur Harigerus. Non minùs festiuè Euerhelmus, abbas Altimontensis, in vitâ S. Popponis Stabulensis abbatis* XXV. *Ian. cap.* XXI. STABVLAVS, vbi stabilis laus à fidelibus perpetuò concinitur. *Vt appareat nullo horum respectu nomen olim inditum, sed pòst pro cuiusque captu etymon accommodatum. Conditum hoc fuit monasterium anno* DCLI. *à Sigeberto Rege, Sigeberto teste in Chronico. Vide infrà ad diem* XVII. *Nouembris, vbi de Malmundario.*

VII. KALENDAS MAII. 25. Apr. pag. 9.

ERMINONIS CONFESSORIS] *Deest hic Adoni, & in nullo Martyrologio, eâ quidem terminatione, comparet. Existimo indicari S. Erminum, Episcopum & Abbatem Lobiensem; quem hoc die inuenio in Martyrologio Vsuardi, aucto à Carthusiis Coloniensi anno* M. D. XXI. *de quo ita Molanus in Additionibus ad Vsuardum* XXV. *Aprilis ex proprio loci Martyrologio:* Laubiis, transitus S. Ermini, Episcopi & confessoris. *Ex quo Baronius Martyrologio Romano à se aucto inseruit. Sed vetusta Ermini memoria in hoc veteri Romano Martyrologio. Quamquam cum* Erminus *Adoni desit, qui Sanctos omnes veteris Romani Martyrologij exprimit, videtur Adonis tempore non fuisse in veteri Romano Martyrologio, sed pòst additus. Fors à religiosis S. Pantaleonis Coloniæ, vbi liber hic scriptus est.*

Meyerus lib. I. *Annal. Flandriæ notat eum successisse S. Vrsmaro in regimine Episcopatus & abbatiæ anno* DCCXIII. *Florarium meum Sanctorum* MS. *ponit eius obitum anno Christi* DCCXXXVII. *Meminit eius Trithemius De vir. illustr. Ord. sancti Benedicti lib.* III. *cap.* CLX. *& lib.* IV. *cap.* CLXXX. *vbi vtrobique* Herwinus *pro* Erminus. *Meminit & Molanus in Indiculo & Natalibus SS. Belgij. Acta eius Laubiis seu Lobiis in monasterio apud Binchium reperiuntur scripta à synchrono.*

Nec mirum hîc Erminonem *dici, ab aliis* Erminum. *Sic qui nunc vsitatè* Seruatius *dicitur, dictus est olim etiam* Seruatio, *vt habetur apud Seuerum Sulpitium libro* II. *Hist. sacr.*

30. *Apr.* *pag.* 9. PRIDIE KALENDAS MAII.

QVIRINI MARTYRIS] *Deest hic hoc loco Adoni, aliisque Martyrologis. Puto intelligi Quirinum tribunum martyrem, cuius natalem hîc antè habes* XXX. *Martij. Hoc autem loco rursus insertus est à Martyrologij huius exscriptore ob translationem corporis eius. de quâ ita Carthusia Coloniensis ad Vsuardum* XXX. *Aprilis:* In diœcesi Coloniensi, oppido Nussiâ, Translatio S. Quirini tribuni & martyris. Cuius sacrum corpus nobilis domina Gepa Abbatissa à Papâ impetratum, ab vrbe Româ Nussiam transtulit, & in suo monasterio venerabiliter collocauit. *Atque hinc existimo sua Molanum ad Vsuardum hausisse.*

10. *Iunij.* *pag.* 12. IV. IDVS IVNII.

ET S. MAVRINI MARTYRIS] *Deest hic Adoni. Non expressi hunc in textu, quia adscriptus erat recentiori manu: haud dubiè à religioso S. Pantaleonis, libri huius exscriptore: nam Coloniæ in S. Pantaleonis templo, corpus S. Maurini in veneratione habetur. Ibidem martyrio coronatus est die* X. *Iunij, cuius sepulcrum vsque ad annum* DCCCC. LXVI. *occultum fuit. Quod quomodo detectum sit, post obitum Brunonis Archiepiscopi Coloniensis, Præsule Folcmaro eius successore, vide apud Stephanum huius Inuentionis descriptorem circa annum Domini* DCCCC. XC. *ad Christianum Abbatem, cuius Inuentionis memoria recolitur* XIII. *Octobris. Hac autem die passum testatur sarcophagi inscriptio, quæ apud eumdem extat:*

HIC REQVIESCVNT OSSA BONAE MEMORIAE MAVRINI
QVI IN ATRIO ECCLESIAE MARTYRIVM PERTVLIT
SVB DIE QVARTO IDVS IVNII.

Quo verò anno hic martyrium pertulerit, non inuenio expressum: nam quòd Baronius ad diem X. *Iunij, & Erhardus VVinheim in Sacrario Agrippinæ, notant annum* DCLXX. *ex Trithemio de vir. illustr. Ord. S. Benedicti lib.* III. *cap.* CXXXIV. *vereor vt labantur. Non enim de nostro hoc Maurino agit Trithemius, sed de alio, Claroangi olim in Aruerniâ Abbate, socio S. Praiecti Episcopi, quorum natalis dies in Romano Maryrologio apud Baronium extat* XXV. *Ianuarij. qui Maurinus nunc Marinus, nunc Marianus, nunc Amarinus dicitur. Labendi occasionem dedit, quòd Maurinus noster dicatur in atrio Ecclesiæ martyrium pertulisse. Et paria de altero Maurino scribit Trithemius: quamquam in Praiecti & Maurini martyrio* XXV. *Ianuarij nulla* atrij Ecclesiæ *mentio habeatur, sed occisi dicantur* in loco quodam, quem Volonicum appellant: *vnde fortè Trithemius, quod de Maurino Coloniensi martyre in sarcophago legitur, Maurino Aruerno martyri attribuit.*

11. *Iunij.* *pag.* 12. III. IDVS IVNII.

ET SOSTHENIS APVD CORINTHVM, DISCIPVLI PAVLI] *Infrà* XXVIII. *Nouembris:* Sosthenis discipuli Apostolorum. *Ita Martyrologium hoc duos videtur facere Sosthenes, & alterum ab altero distinguere. Duplex Sosthenis memoria in Sacris litteris. Actorum cap.* XVIII. Apprehendentes autem Sosthenem, Principem Synagogæ. *&* I. *Corinth.* I. Paulus vocatus Apostolus Iesu Christi per voluntatem Dei, & Sosthenes frater. *Interpretes vnum eumdemque hunc statuunt. Quæ si vera sententia, potuit eiusdem diuerso die diuersas ob causas memoria agi.*

19. *Iunij.* *pag.* 12. XIII. KALENDAS IVLII.

ET COMMEMORATIO NAZARII ET CELSI] *Deest quidem horum commemoratio hoc loco in Adone, tam vulgato quàm* MS. *Idem tamen* XII. *Iunij, cùm de Inuentione Nazarij & Celsi agitur, addit:* Commemoratio etiam eorum publica & celebris in die sanctorum Geruasij & Protasij à fidelibus populis frequentatur, & venera-

nerabiliter excolitur. *qui hic ipse dies est. Cum quo conuenit Florarium Sanctorum* MS. *quod* XII. *Junij, in die Inuentionis S S. Nazarij & Celsi habet:* Apud quosdam in die sanctorum Geruasij & Protasij agitur eorum (*Nazarij & Celsi*) festiua commemoratio. *Quare vides, non sine ratione vetus hoc Martyrolog. Romanum, hoc die, quo de Geruasio & Protasio agitur, etiam iunxisse commemorationem Nazarij & Celsi.*

X. KALENDAS IVLII. 22. Junij, Pag 12.

ALBANI MARTYRIS] *Correctum erat* Albini, *vti etiam in Adone est. Quod factum puto in posterioribus exemplaribus scriptis post annum* * DCCCCXCI. *Nam cùm eo anno Theophania Ottonis II. vxor, S. Albani corpus Româ Coloniam transferens, sanctorum Geruasij & Protasij templo huic, olim sic vocato, nunc S. Pantaleoni sacro donasset, veniens ex itinere Moguntiam, ad differentiam Moguntinensis Albani, de consilio eius loci Episcopi, hunc Albinum, qui sub Diocletiano ann.* CCLXXXVI. *mēse Junij* XXII. *passus est, vocauit. Ita Erhardus VVinheim in Sacrario suo Agrippinæ pag.* CXLI. *Vide Serarium nostrum rerum Moguntiacarum lib.* II. *cap.* XXVIII.

* Alij 33[illegible]. [illegible] in Martyrol. [illegible]. in SS. Germanis.

V. KALENDAS AVGVSTI. 28. Julij, Pag. 15.

NICOMEDIAE S. PANTALEONIS MARTYRIS] *Scripta hæc erant capitalibus, iisque miniatis litteris, quòd scilicet hic Patronus sit templi & monasterij S. Pantaleonis Coloniæ, vbi Martyrologium hoc exscriptum est. Habent ibi caput sancti Pantaleonis, quod eò Constantinopoli delatum est ab Equite Henrico van Vlmen, an. Christi* MCCVIII. *Cuius translationis memoria Coloniæ celebratur* XVIII. *Januarij, vt habet Martyrologium Germanicum P. Canisij. Alius igitur Pantaleon, cuius caput Lugdunum delatum, vt habet Sigebertus in Chronico anno Christi* DCCCII. Legati Imperatoris Caroli ab Aaron Amirâ venientes, inter cetera munera, etiam ossa Cypriani Carthaginiēsis martyris, & Sperati primi Scillitanorum martyrū, & caput Pantaleonis martyris in Franciam adferunt. *Fortassis hic Pantaleon vnus fuit è sociis Sperati, aliorumque Scillitanorum martyrum; etsi inter eos Pantaleonis nomen in Martyrologiis non exprimatur. Colligere quis possit ex Adone in Chronico anno* DCCCVI. Tunc temporis delata sunt ossa beati Cypriani à Carthagine cum reliquiis beatorum Scillitanorum martyrum, Sperati sociorumque eius, & posita sunt in Ecclesiâ beati Ioannis Baptistę in ciuitate Lugdunensi. *Non meminit hic Ado Pantaleonis fors eum sub Sperati sociis comprehendens. Quamquam idem in Martyrologio* XVII. *Iulij exprimit caput Pantaleonis, & à reliquiis Scillitanorum martyrum distinguit. Agobardus quoque Lugdunensis Episcopus carmine de harum Reliquiarum aduentu Pantaleonis nomen exprimit. Plures igitur fuerint Pantaleones. Certè in Martyrologio Romano* XXVII. *Iulij, & Pantaleonem Medicum Nicomediæ habes, & Pantaleemonem Vigiliis in Apuliâ. Pantaleon autem & Pantaleemon idem quibusdam nomen: nam qui Pantaleon Romano Martyrologio, Pantaleēmon in Menologio dicitur: vbi & alius Pantaleon occurrit* XVII. *Septembris, socius Charalampi martyris.*

V. NONAS OCTOBRIS. 3. Octob. Pag. 19.

ATHENIS DIONYSII AREOPAGITAE, SVB ADRIANO DIVERSIS TORMENTIS PASSI, &c.] *Mox* IX. *Octobris:* Parisijs, Dionysij Episcopi cum sociis suis à Fescennino gladio animaduersi. *Vides auctoritate huius Martyrologij, duos distingui Dionysios die & loco. Nec aliter vetusti Martyrologi, Beda, Vsuardus, Ado, Notkerus. Vt suspicio esse non possit apud hos aliquid pòst additum, cùm ipsi, quod in veteri hoc Romano Martyrologio inuenerint, ex fide dederint. Accuratam huiusce rei disquisitionem audio in viri docti manibus esse; quare supersedeo.*

IX. KALENDAS NOVEMBRIS. 24. Octob. Pag. 21.

DEDICATIO S. PANTALEONIS] *Hoc additum erat ad marginem, post Sanctos eo die positos. Quare non expressi in textu. Certum enim hoc adscriptum postea à religioso S. Pantaleonis, Martyrologij huius exscriptore, qui solemnitatem suæ Ecclesiæ hic*

quoque exstare voluit. Nam & Adoni deest, qui antiquior est illâ dedicatione: cùm ille circa annum Domini DCCCLXXIX. *vixerit, & Romanum Martyrologium acceperit: Ecclesia verò S. Pantaleonis primùm fundata sit anno Christi* DCCCCLIV. *à Brunone Coloniensi Archiepiscopo, vti habet Sacrarium Agrippinæ à F. Erhardo VVinheim edito, pag.* CXLI.

17. Nou. pag. 23.

XV. KALENDAS DECEMBRIS.

DEDICATIO S. PETRI AD MALMVNDAR] *Nulla huius memoria apud Adonem exstat: nec dubium mihi, quin & hoc addititium sit. Voluit Coloniensis exscriptor duo antiquissima & celeberrima, in Arduennæ saltu ad agrum Eburonum, hîc intexere monasteria. Suprà* XX. *April. habuimus* Stabuletum, *vulgò* Stauelo, *hîc verò* Malmundarium, *vulgò* Malmedy. *De vtroque ita Sigebertus in Chronico anno Christi* DCLI. Rex Sigebertus, de posteritate prolis desperans, duodecim monasteria hinc inde Deo construxit, in quibus STABVLAVS & MALMVNDARIVM eminebant, cooperante sibi in his Maiore domus Grimoaldo, & Traiectensium Episcopo Remaclo. Qui Remaclus non multò pòst pertæsus sæcularium tumultuum, in ipso STABVLAVS monachicæ vitæ assumpsit habitum.

Quòd verò S. Petro dedicatum sit Malmundarium, eius rei memoria exstat apud Notgerum in vitâ S. Remacli III. *Sept. cap.* XX. *vbi hoc Regis Sigeberti fundatoris diploma:* Sancta ac venerabilia monasteria STABVLAVS siue MALMVNDARIVM cognominata, vbi vir venerabilis Remaclus Episcopus & Abba, Christo auspice præesse videtur, quæ vir illustris Grimoaldus, Maior domus, in honore S. Petri ac S. Pauli vel S. Martini, seu ceterorum Sanctorum, suo opere in vastâ eremi Ardennensis construxit, quemadmodum nos loca ipsa ad ipsa monasteria ædificanda pro nostrâ præceptione ex foreste nostrâ concessimus, *&c.*

Nescio an de hac primâ monasterij templique dedicatione intelligendus sit locus hic Martyrologij. Nec enim certum diem vel Sigebertus vel Notgerus exprimit. Quare certius, ad secundam monasterij templique Malmundariensis dedicationem respicere Martyrologium. Ita enim Gesta MS S. *Abbatum Malmundariensium*: XV^tus^ Abbas Absalon, anno DCCCI. Hic anno DCCCXVII. Indictione X. renouari fecit monasterium Malmundariense, tempore Ludouici Regis pijssimi, cuius adiutorio & sumptu renouatum fuit. Quod XV. Kal. Decembris dedicatur ab VVilliberto Archiepiscopo Coloniensi. *quod Gestorum indicium R. P. Ægidio Bouchier, strenuo Chronologiæ indagatori, debeo.*

De nominis etymo Harigerus Abbas Lobiensis cap. LV. *de Gestis Leodien. Episc. vbi de S. Remaclo:* Et quia eumdem locum à superstitionum emundauit pollutione, Malmundarium, quasi à malo mundatum, placuit vocitare. *Ita videlicet tunc placuit ex syllabarum aucupio etymon quoque captare.*

IN

IN
ADONIS LIBELLVM
DE
FESTIVITAT. APOST.

IX. KALENDAS DECEMBRIS. 23. Nou. pag. 37.

RANS PONTVM MARE IN EREMO QVOD ADIACET CIVITATI CHERSONAE] *Ad verbum, ex Actis apud Mombritium tom. I. quibus consentiunt mea* MSS. *Ita Beda quoque & Rhabanus. Menæa* XXIV. *Nouembris:* Ἐν ἐρήμῳ πόλει παρακειμένῃ τῇ Χερσῶνι, in desertâ ciuitate, quæ adiacet Chersoni. *Metaphrastes eâdem die cum Menæis :* Vltra mare & Pontum, in desertam ciuitatem, sitam prope Chersonem. *Ita vides* πόλιν *à quibusdam coniunctam cum* ἐρήμῳ, *vt quasi* ἐρημόπολις *seu* deserta-ciuitas *indicetur; ab aliis verò cum* Χερσῶνι, *vt quasi eremus adiacens ciuitati Chersonæ insinuetur.*

Sed quis locus exilij S. Clementis Papæ fuerit, nondum video clarè explicatum. Breuiarium Romanum ante postremam correctionem exhibebat : A Traiano Imperatore relegatus est in insulam Lyciæ. *nunc pro* in insulam Lyciæ, *substitutum*, trans mare Pontum. *Vtrumque in Actis Clementis habes apud Mombritium. Quòd autem Baronius ad diem* XXIII. *Nouembris ait in Actis Clementis nullam de Lyciâ haberi mentionem, rectè quidem, si de Actis apud Metaphrastem intelligat. Nam apud Mombritium tom. I. ad calcem Actorum ita habetur :* Passus est autem venerabilis Dei Sanctus, Clemens Episcopus vrbis Romæ, sub Traiano Imp. & Aufidiano duce in Chersonâ ciuitate Lyciæ sub die IX. Kalend. Decembris. *Quamquam hæc in* MSS. *Actis desint in fine. Quidquid sit, creditum olim Clementem passum in* Chersonâ Lyciæ *vel* insulâ Lyciæ, *vt Breuiarium olim exhibebat.*

Sed quæ hæc Chersona *vel* insula Lyciæ? *Baronius ad Martyrologium Romanum* XXIII. *Nouemb. respiciens, opinor, ad verba Breuiarij Romani ante vltimam correctionem, ait: Quòd autem Lycia Chersonesus dicta reperiatur, non vtique ex eâ caussâ, quòd sit in prouinciâ Lyciæ in Asiâ, in quâ nulla reperitur nominata Chersonesus, sed irrepsisse puto errorem, vt pro* Bycia, Lycia *scriptum sit. Alluit enim Bycia palus, sic dicta à Byco fluuio, Chersonesum à superiori parte, vt docet Ptolomæus tab.* VIII. *Europæ. Atque hactenus Baronius.*

Plausibilis sanè coniectura, si litterarum affinitatem spectes. Sed non est passus Clemens in Chersoneso Byciæ paludi proximâ, sed in aliâ Insulâ, Chersoneso vel Chersonæ proximâ. Clarè Acta inuentionis corporis eius apud Petrum à Natalibus in Catalogo SS. lib. X. *cap.* XCVIII. *quæ & ipse Baronius recitat tom.* X. *Annalium anno Christi* DCCCLXVII. Leo, *inquit*, Episcopus Ostiensis tradit, quòd tempore Michaelis Imp. Constantinopolitani, quidam Philippus Sacerdos Chersonam veniens, de his quæ narrantur in historiâ S. Clementis, de maris apertione habitatores interrogauit. Qui nihil de hoc scire professi sunt, eò quod aduenæ magis quam indigenæ erant. Siquidem miraculum illud iamdudum ob habitantium culpam cessauerat; & ab incursu barbarorum templum illud destructum erat, & arca cum corpore marinis fluctibus obruta. Tunc assumpto Episcopo Georgio

ciuitatis cum Clero & populo accesserunt ad Insulam in quâ putabant esse Martyris corpus. Vbi diuinâ reuelatione fodientes corpus inuenerunt, & anchoram cum quâ fuerat in mare proiectum. *Quare alia insula Chersonæ vicina inuestiganda est.*

Venia, spero, mihi dabitur, si certum exilij locum, in quem Clemens Papa relegatus fuit, coner producere; idque non tam coniecturis, quàm certo indicio. Existimo igitur eum in Leucam *insulam (quæ Achillea insula dicitur) Chersonæ proximam relegatum. Quòd si quis* Leucæ *nomen pòst in* Lyciæ *migrasse velit, non magnopere refragabor. In Leucam autem insulam ablegatum Clementem Papam astruo:*

Primò, quia Anastasius Bibliothecarius in vitis Pontificum cap. IV. *de Clemente ait:* Qui etiam sepultus est in Græciâ. *quem locum Baronius Notation. ad Martyrol. Romanum* XXIII. *Nouembris mendosum existimauit. At verò sanum esse vel inde patet, quòd Marius Niger, homo Geographiæ peritissimus, asserit etiam hodierno die* Leucam *insulam vocari vulgò* Græciariam. *quod quàm parum abit ab Anastasij* Græciâ? *apud quem fortè etiam* Græciaria *legendum quis diuinauerit. Fortè* Græcia *vel* Græciaria *dicta ea insula, quòd Taurica Chersonesus, in quâ hæc insula teste Ammiano Marcellino lib.* XXII. *plena sit coloniarum Græcarum, vt ibidem habet.*

Secundò, quia hæc insula exiliis aptissima, quia deserta. Arrianus in Periplo Ponti Euxini: Ἡ δὲ νῆσος ἀνθρώπων μὲν ἐρήμη ἐστιν. Insula hæc deserta est ab hominibus. *Ammianus Marcellinus lib.* XXII. In hac Tauricâ (*Chersoneso*) insula Leuce sine habitatoribus vllis Achilli est dedicata. In quam si fuerint fortè quidam delati, visis antiquitatis vestigiis, temploque & donariis eidem Heroi consecratis, vesperi repetunt naues. Aiunt enim non sine discrimine vitæ illic quemquam pernoctare. *Atqui in Actis Clementis locus exilij eius* ἔρημος *seu desertus dicitur.*

Tertiò, quia insula illa tota saxosa. Vnde Festus Auienus in Orbis terræ descriptione:

——— vbi concaua vasto
Cedit in antra sinu rupes; vbi saxa dehiscunt
Molibus exesis, & curuo fornice pendent.

Iam verò in Actis Clementis habes: Inuenerunt ibi ad secanda saxa ampliùs quàm duo millia Christianorum, diuturnâ relegatione damnatos.

Atque hæc de insulâ, in quam S. Clemens Papa relegatus fuit, disputata sunto; tum ad lucem veteris Breuiarij, tum ad Anastasij lectionem stabiliendam & explicandam. quæ omnia doctiorum iudicio submitto, non tam docere quàm discere paratus.

2. *Iulij, pag.* 40.

VI. NONAS IVLII.

MAGISTRIANI MELLOPRINCIPI] *Locus hic mirè hactenus deprauatus fuit. Ado vulgatus legit:* Magistri Animelli principis. *Surius in Actis horum Martyrum* II. *Iulij:* Magistriani Melloprincipis; *notatque in margine,* Animelli. *Ita vel* Mellum *vel* Animellum *propriū Principis alicuius nomen existimarunt. Mombritius tom.* II. *in horum Actis habet:* Magistri Principes. *quem puto* Mello *vel* Animello *omisisse, tamquam nihili verbum. Vera lectio est, quam exhibui, quæ nunc explicanda.*

Magistriani *seu* Magisteriani *ex officio sunt militiæ Palatinæ, qui &* Agentes in rebus. *Glossæ Latino-Græcæ:* Agens in rebus, Μαγιστριανός. *quos eosdem cum* Castrensiis *seu* Castrensianis *faciunt Glossæ Basilicorum, in quibus* Μαγιστριανὸς, ὁ Καστρήσιος. *Codex Iustin. l.* XII. *diuerso titulo Agentes in rebus à Castrensianis distinguit. Castrensiani tamen etiam Magistro officiorum suberant (vti Magistriani) vt habet titulus* XXVI. *Alij sunt Magisteriani apud Suidam, qui &* Καστρίσιοι *dicti à* καστρίω, canistro, *qui magistratus est Ecclesiasticus: vide Meursium in Glossario Græco-barbaro. In Glossis Basilicorum* Μαγιστριανὸς *dicitur quoque* Μανδάτωρ. *Magisteriani occurrunt in Actis sancti Abercij Episcopi Hieropolitani* XXII. *Octobris apud Metaphrastem, vbi Antoninus*

Imp.

Imp. Valerium & Bassianum Magisterianos diuinorum nostrorum officiorum misimus. *Et apud Euagrium lib.* III. *cap.* XVI. Οὐ μὴν ἀλλὰ τῆς Μαγιστριανῆς ἀπηλαύσατο. *Malchus in Byzanticis :* Ἀδαμάντιος δὲ ταῦτα πυθόμενος, ἐκπέμπει τῶν ἑαυτοῦ τινὰ βασιλικῶν τινὰ, ὃς Μαγιστριανὸς ἐκαλεῖτο.

Melloprinceps *est, qui proximus est principatui, qui proximè futurus Princeps. Ita* μέλλων *Græcum & cum Græcis & cum Latinis vocibus componitur. Græca compositio notior, quàm vt exemplis sit opus. Latina rarior. Apud IC^tos habes* Melloproximos, *Cod. Iustin. lib.* XII. *tit.* XIX. L. V. VII. *&* XIV. *id est, qui proximi sunt ad gradum proximatus, seu qui futuri sunt proximi Scriniorum.*

Sed quis hic Princeps, *cui proximus est* Melloprinceps *? Turbat hic varia Codicum lectio. Si legas,* qui erant Magistriani Melloprincipi *vel* Melloprincipis, *videtur insinuari, quòd Processus & Martinianus mox futuro Principi alicui inseruierint. Sed nullus Neronis Imperio proximus fuit ad principatum. quippe cui nec proles fuit, qui Princeps iuuentutis esse posset, nec vllus alius adoptatus. Quare veriorem lectionem hanc quorumdam* MSS. *iudico :* qui erant Magistriani Melloprincipes. *Inter Magistrianos seu Agentes in rebus quidam erant Principes. Vnde Cod. Iustin. lib.* XII. *titulus est* XXII. De principibus agentium in rebus. *vbi* L. I. *dicitur :* Agentes in rebus post palmam laboris emeriti principatus honore remuneramus. *Hinc qui proximi erant huic principatui, dicebantur* Melloprincipes. *Tales erant Processus & Martinianus, non* Magistriani *tantùm, sed &* Melloprincipes. *Formulam Magisteriæ dignitatis, cui subseruiebant Magistriani, & de eius excellentiâ habes apud Cassiodorum lib.* VI. *form.* VI. *vbi eius officia exprimuntur ; & tandem dicitur :* Sic nominis sui grauitate perfunctus ornat actibus principatum. *Et pòst :* Officium verò eius tantâ genij prærogatiuâ decoratur, vt militiæ perfunctus muneribus, ornetur nomine principatus.

IV. KALENDAS SEPTEMBRIS. 29. *Aug. pag.* 43.

QVOD DEINCEPS EMESAM, &c.] *Loco huius clausulæ Euerbodiensis Codex substituit, sed recentiore manu :* Quod inuentum, sed negligenter seruatum, perditum fuit. Sed ab aliis inuentum apud Edissam ciuitatem Phœniciæ delatum, & ignobiliter repositum latuit, donec Iurioramus eiusdem ciuitatis Episcopus, indicante Marcello Abbate, cui se, caputque suum idem Ioannes ostenderat, reinuentum honorificè collocauit, & ex eâ die decollatio eius celebrata est. *Vide apud Adonis Martyrologium* XXIV. *Februarij de hac re fusiùs. Sigebertus in Chronico anno Christi* DCCLXI. *iuxta Aquicinctinum & Ortelianum codicem:* Caput Ioannis Baptistæ in Emesâ ciuitate transfertur. *Vbi ex Lipsiano codice alia fusior attexitur historia.* Caput Ioannis Baptistæ ab Alexandriâ in Aquitaniam transfertur hoc modo. Quidam laudabilis vitæ monachus, nomine Felicianus, ex Galliarum partibus, cum paucis sociis Ierosolymam gratiâ orationis adiit, & post expleta piæ deuotionis obsequia, angelicâ allocutione commonitus, Alexandriam expetiuit, & caput Baptistæ Ioannis à loco in quo olim à Theophilo, eiusdem vrbis Episcopo, reconditum fuerat, eodem Angelo reuelante sustulit, & ad Aquitaniam in territorio Engolismo detulit. Pipinus Rex tunc morabatur ibidem in palatio, quod Angiriacum dicitur, cernensque per eum quotidiana indigenis beneficia, sibique crebras ex hostibus Aquitanicis victorias prouenire, regij operis basilicam construxit, non longe à Vultumi fluminis litore, & in eâ, ciborio constructo mirifici operis, caput decenter adornatum recondidit Præcursoris. Monachorum etiam cœnobium illic constituit, & prædiis regiis magnificè ditauit. Idem Rex fecit fontem lacunarium, de quo à duobus ferè millibus sub terrâ, per ædificia cœmentaria in palatium eius aquæductus influebat, & ipsam diuidens aquam, in basilicam sancti Ioannis Baptistæ per ferrum & æs intro-

introduxit, ita vt sub ciborio per marmoream columnam interiùs concauam ebulliret, ibiq; sacri Baptismatis ablutio, in honore Domini nostri IESV Christi & sancti Ioannis Baptistæ fieret, atque iterùm in ipsa lacunaria remearet. Hoc cœnobium Anglisz vocatur. *Hactenus apud Sigebertum, à Miræo, amico nostro, recensitum.*

IN
ADONIS ARCHIEP. VIENN.
MARTYROLOGIVM.

Pag. 48.
ITANIAE INDICENDAE] *Hoc singulis mensibus in* MSS. *tribus præmittitur. Unde apparet, olim initio cuiusque mensis Litanias indictas fuisse: sed quæ illæ, & quo die celebratæ, non habeo affirmare. Præter duas per totam Ecclesiam solemnissimas Litanias*; maiorem *videlicet, auctore Magno, vt fertur, Gregorio, quæ* XXV. *Aprilis, qui D. Marco fixus & permanens dies sacer est, peragitur*; & minorem, *auctore Mamerto Viennensi Archiepiscopo, cui triduum rogationum ante Domini ascensionem impenditur; plures aliæ Litaniæ in anno celebrari solitæ pro Ecclesiarum diuersitate. Gregorius Magnus lib.* VII. *epist.* LXXVI. *Indict.* II. *ad Castorium Notarium Rauennæ, quatuor aut quinque solemnium meminit Litaniarum, quibus Episcopus Rauennatium pallio vtebatur, cuius vsum eidem concedi non vult in aliis Litaniis communibus, seu non solemnibus.*

Menstruanarum aliquot Litaniarum, certo solemnitatis die, meminit Anastasius Bibliothecarius in vitis Pontificum, in Sergio I. *circa annum Domini* DC. LXXXVII. Constituit autem, vt diebus Annuntiationis Domini, Natiuitatis & Dormitionis sanctæ Dei genitricis semperque virginis Mariæ, ac S. Simeonis, quod Hypapantem Græci appellant, Litania exeat à S. Adriano, & ad sanctam Mariam populus occurrat. *Ubi* II. *Februarij diem habes pro Hypapante*; XXV. *Martij pro Annuntiatione Dominicâ*; XV. *Augusti pro Dormitione S. Dei Genitricis*; XXV. *Decembris pro Domini Natiuitate.*

Hebdomadariarum Litaniarum, & quidem stato Sabbati die, mentio apud eumdem Anastasium in Honorio I. *circa annum Domini* DC. XXVI. Hic fecit constitutum in Ecclesiâ, & decreuit, vt per omnem hebdomadam Sabbato die, exeat Litania à B. Apollinare, & ad B. Petrum Apostolum cum hymnis & canticis populus omnis occurrere debeat. *Apud eumdẽ in Stephano* III. *circa annũ Christi* DCCXXXII. Hic beatissimus vir pro salute prouinciæ, & omnium Christianorum, omni Sabbatorum die, Litaniam omni postposito neglectu fieri statuit, vno quidem Sabbato ad sanctam Dei genitricem Ad præsepe; alio verò ad B. Petrum Apostolum, & alio ad B. Paulum Apostolum.

Pridianæ Litaniarum indictionis memoria exstat apud Gregorium I. *Papam lib.* XI. *Registr. cap.* II. Crastinâ die primo diluculo ad septiformem Litaniam iuxta distributionem inferiùs designatam deuotâ mente cum lacrymis veniamus. *Quæ Litania procedebat* XXX. *Augusti die. De quâ vide Baronium tom.* VIII. *Annalium anno Christi* DXC. & *aureolos Serarij nostri libellos Litaneuticos.*

Litaniarum Sanctorum originem refert VValafridus Strabo ad Martyrologium. Ita enim ille lib. de rebus Eccles. cap. XXVIII. Litania autem Sanctorum posteà creditur in vsum assumpta, quam Hieronymus Martyrologium, secutus Eusebium Cæsariensem, per anni circulum conscripsit.

V. IDVS

V. IDVS IANVARII.

OLEOQVE INFVSO LICINIIS MANVS ET PEDES EORVM LIGANTVR] *Ita restitui ex* MSS. *Malè vulgò* lignis *pro* liciniis. *quod posterius, quia rarius est, & minùs intellectum, errorem rati,* lignis *substituere. Sed qui lignis pedes & manus ligentur?* Liciniis *igitur ligati, id est, funiculis stuppeis aut xylinis, è quibus candelarum & lychnia fiunt, materiâ vtique, cui oleum infundatur, aptâ. Isidorus Orig. lib.* XX. *cap.* X. Lucerna à licinio dicta est, vnde & breuis est lux, vt Persius: 9. Ian. Pag. 52.

Dispositæ pinguem nebulam vomuere lucernæ.

Si enim à luce diceretur, non staret versus. Licinius autem quasi lucinius; est enim cicindela lucernæ. *Vide eumdem lib.* XIX. *cap.* XIX. *& lib.* XVII. *cap.* VI. *Glossarium Camberonense* MS. Lucinium dicitur illud, quod de licinio candelæ ardentis in fumo exstinguitur. *Omitto alia recentiorum Glossographorum loca.*

IV. IDVS IANVARII. 10. Ian.

ET ADVENTIO SANCTI MARTYRIS HERMETIS] *Non rectè in vulgato* Inuentio. *Intelligit enim S. Hermetis translationem Româ in Gallias. Atque huc refer, quod Molanus exactissimus Sanctorum historiæ indagator, in natalibus SS. Belgij ad diem* XXVIII. *Augusti notat, se in vetusto quodam Martyrologio annotatum obseruasse:* IV. Idus Ianuarij, Aduentio S. Hermetis martyris apud Indam. *Atque hæc de die primæ Translationis. Annum exprimit Sigebertus in Chronico* DCCCLI. Reliquiæ S. Hermetis martyris per Lotharium Imperatorem in Gallias mittuntur, & apud Indam monasterium honorificè conduntur. *Inda locus est iuxta Aquisgranum, vbi S. Cornelij monasterium, in quod hæ reliquiæ primò fuere illatæ. Inde Rothnacum, quæ villa Brabantiæ est, anno* DCCCLX. *deductæ* VI. *Iulij, vt habetur in Martyrologio propriæ Ecclesiæ:* Ipso die, Translatio corporis S. Hermetis martyris in Rothnaco. *Hinc Danis Belgicam vastantibus, Othone Imperatore rursus Indam relatæ. Pòst rebus pacatis ad Rothnacenses rediere.* Pag. 53.

XVI. KALENDAS FEBRVARII. 17. Ian.

LIGATIS MANIBVS SVRSVM, ET PEDIBVS IVSVM] *Ita constanter* MSS. iusum *vel* iosum: *pro* iursum, iorsum, *pro quo vulgò substitutum*, deorsum. *Sic infrà* XIV. *Maij:* Deinde triduo capite iusum suspendi; *vbi non rectè vulgatus:* deinde iussit capite suspendi. *Præcessit enim* iussit. *quod & illi membro respondet. Iussit igitur Sebastianus Dux Alexandriæ Victorem* capite iusum suspendi, *id est, deorsum. Non dubium mihi, antiquum aduerbium esse, eâ formâ, quâ* susum. *Habes apud Varronem libro* IV. *de LL. & Catonem de re RR. cap.* CLVII. *pro* sursum. *Ita* susum, iusum *vel* iosum *olim dictum, quod posteà* sursum, iorsum *seu* deorsum. *Scaliger quoque ad lib* V. *Manilij ex vetustissimo Martyrologio prid. Eid. Maij citat,* capite iorsum suspendi: *qui hic ipse locus est* XIV. *die Maij, quem produxi.* Pag. 55.

VII. KALENDAS FEBRVARII. 26. Ian.

IVSSERVNT PROPIVS ACCEDERE CONFECTORES] *Eusebius lib.* IV. *cap.* XIV. *hoc ipso Latino* confectoris *verbo in eâdem de Polycarpo narratione vtitur:* Πέρας γοῦν ἰδόντες οἱ ἄνομοι μὴ δυνάμενον τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ πυρὸς δαπανηθῆναι, ἐκέλευσαν προσελθόντα αὐτῷ κομφέκτορα παραβῦσαι τὸ ξίφος. *vbi Christophorsonus* κομφέκτορα carnificem *vertit.* Ad extremum igitur cùm nefarij & impij homines eius corpus ab igne minimè posse consumi viderent, carnifici mandata dederunt, vt propius ad roguin progressus, illum ense constricto confoderet. *Sed propriè* confectores *ferarum sunt, vt apud Suetonium Augusto cap.* XLIII. In circo aurigas cursoresque, & confectores ferarum, & nonnumquam ex nobilissimâ iuuentute, produxit. *Non plura de his, quia res iam nota. Quod in Glossis Basilicorum est* κομφέκτωρ, [illegible], *non est* confector, *vt exponit Meursius in Glossario Græco-barbaro, sed* compactor, *huc non spectans.* Pag. 58.

X. KA-

20. Febr. X. KALENDAS MARTII.

pag. 65. BESTIARVM MORSIBVS MARTYRIVM COMPLEVIT] *Ita* MSS. *Malè vulgò*, compleuerunt. *Nec enim Tyrannio & Syluanus Episcopi, pari mortis genere palmam martyrij adepti sunt. Nam Tyrannio non bestiis fuit obiectus, sed in mare demersus. Eusebius libro* VIII. *cap.* XXV. Ὁ μὲν θαλαττίοις παραδοθεὶς βυθοῖς ὁ ἐπίσκοπος, Tyrannio Episcopus in profundos maris vortices demergitur. *De Syluano verò & aliis sociis:* Ἀλλὰ οὗτος μὲν θηρίων βορὰ μεθ' ἑτέρων ἐπ' αὐτῆς Ἐμίσης γενόμενος, χοροῖς ἀνελήφθη μαρτύρων. Hic Syluanus cum aliis in eâdem vrbe Emesâ bestiarum præda factus, in Martyrum chorum relatus fuit.

24. Febr. VI. KALENDAS MARTII.

pag. 65. IN LIBRO SACRAMENTORVM] *Intelligit, opinor, librum Sacramentorum diui Gregorij, in quo* IV. *Kalendarum Septembrium habes:* Eodem die, decollatio seu passio S. Ioannis Baptistæ. *Quem librum diuo Gregorio asserit doctissimus Pamelius in Prolegomenis ad tomum* II. *Liturgicorum.*

11. Mar. XV. IDVS MARTII.

pag. 69. SANCTORVM CORPORA BIROTIS ID EST PLAVSTRIS SVPERPOSITA] *Explicatio hæc* birotarum, *quæ vulgato deerat, ita erat in* MSS. Birota, *vehiculi genus, nomen suum à duabus rotis sortitur. Infrà etiam occurrit* XIII. *Junij, vbi non* birota *sed* birotis *dicitur:* Et per noctem in birote perduxit ad casellam suam. *Mentio eius in Cod. Theod. de curs. publ.* Statuimus rhedæ mille pondo tantummodò superponi, birotæ ducenta, veredo triginta.

10. Maij, VI. IDVS MAII.

pag. 87. IN TELLVDE] *Idem occurrit infrà* XXX. *Julij, &* VI. *Augusti. Acta* MSS. *Cornelij Papæ* XXIV. *Septembris:* Exhibitusque est ei noctu, & in Tellude, Præfecto quoque Vrbis præsente auditus. *Acta Hippolyti, Eusebij & sociorum,* II. *Decemb.* In Tellude sibi tribunal parari fecit. *Templum est, in quo sæpè Senatus cogi consueuit, vt apparet ex Cicerone, Dione & alijs. Vbi locus hic fuerit, exprimunt Acta Abundij & sociorum:* Iussit Diocletianus produci Sanctos de custodiâ Abundium & Abundantium, & præsentari in Tellude, in foro, ante templum. *Omnino videtur compositum, vt* Telludis *sit quasi* Telluris *ædes.*

XVII. KALENDAS IVLII.

25. Iunij, CATOMIS CAEDI.] *Infrà* XVIII. *Nouembris* catomo suspendi. *Existimo*

pag. 105. catomis *&* catomò *aduerbialiter vsurpata. Nihil enim est aliud quàm suspendi vel cædi capite deorsum: quod fiebat maximè in pueris, cùm ex alterius humeris, erectis in altum pedibus suspendebantur: quod & viris & feminis quandoque ignominiæ caussâ factum. Acta S. Afræ* V. *Aug.* Catomis nudam te cædi iubebo. *quod ineptè Scaliger ad Manilij librum* V. *interpretatur,* nudatam in ceruice plumbatis cædi. *Victor libro* I. *persec. VVandal.* Quodam tempore venerabilem senem in publicâ facie catomis ceciderunt. *Aristoph. in Irene & Acharn. dicitur* κατωκάρα. *Josepho lib.* V. *cap.* X. *antiq. Iudaic.* κατωμαδόν.

27. Iunij. V. KALENDAS IVLII.

pag. 110. AD SEPTEM BIOTHANATOS.] *Christiani olim ab Ethnicis ignominæ caussâ* Biothanati *dicti, quòd tam promptè se morti exponerent, & violentâ morte è vitâ excederet, non naturali. Infrà* III. *Sept.* Biothanata & malefica. *Apud magicæ vanitatis auctores vox hæc vsitata, vt ostendit Tertullian. lib. de Animâ cap.* LVII. Aut optimum est hîc retineri, secundùm ahoros: aut pessimum, secundùm Biæothanatos, vt ipsis iam vocabulis vtar, quibus auctrix opinionum istarum Magica sonat. *Item apud Physicos. Seruius* IV. *Æn.* Dicunt Physici, biothanatorũ animas non recipi in originem suam. *Apud Genethliacos vox ea crebra. Lampridius in Heliogabalo:* Et prædictum eidem erat à sacerdotibus Syris, biothanatum se futurum. *Sic apud Julium Firmi-*

Firmicum mors biothanata. *Græcis dicitur* βιοθάνατος, *&* βιαιοθάνατος; *&* βιοθανής, *à* βία *vis &* θάνατος *mors; non vt est apud Isidorum libr.* x. *Orig. litterâ* B. Biothanatus, quod est bis mortuus. *Immò à violentâ morte, quam vel sibi quis consciscit, qui aliàs* αὐτοθάνατος, *vel quam quis spontè incurrit. Cassianus Collat.* XI. *de Discretione cap.* v. *de Herone sene, qui à diabolo deceptus se in puteum præcipitem dederat:* Quamobrem pro meritis laborum tantorum, & annorum numerositate, quâ in eremo perdurauit, ac miseratione & humanitate summâ, ab his, qui eius compatiebantur exitio, vix à presbytero & Abbate Paphnutio potuit obtineri, vt non (inter Biothanatos reputatus) etiam memoriâ & oblatione pausantiũ iudicaretur indignus.

III. KALENDAS AVGVSTI. 30. *Iulij.*

ET STATIVAM AD BIBENDVM OFFERRI] *Ita* MSS. *omnes. Hactenus editum:* & statuam ad libandum offerri. *quod supposititium & affictum. Intelligit aquam statiuam, quæ Plinio stagnans, Varroni reses dicitur.* Pag. 123.

IV. IDVS AVGVSTI. 10. *Aug.*

BATVLI] *Omnino intelliguntur, qui aliis dicuntur* batilli, *vel* batilla. *Plinius libro* XXXIII. *cap.* VIII. Argenti duæ differentiæ: batillis ferreis candentibus ramento imposito, quod candidum permaneat, probatur. *& lib.* XXXIV. *cap.* XI. Experimentũ in batillo ferreo. *Trebellius Pollio in Claudio:* Coctilium quotidiana batilla quatuor. *Horatius Sat.* v. — prunæq; batillum. *Abdias lib.* IX. *hist. Apostolicæ:* Alij cum vatillis & thuribulis. *Minora fortè hæc igniaria vascula* batilli *dicti, vnde Glossis* vatillũ πυράμμη *vel* πυράμη; *maiora* batuli, *vti hic bis habes, quibus Sancti superponuntur.* Pag. 132.

XVIII. KALENDAS OCTOBRIS. 14. *Sept.*

CVM CEREIS ET SCOLACIBVS] *Hæc sincera lectio. atque ita vetustissimi libri* MSS. *de vitâ S. Cypriani. Vulgò hactenus in omnibus libris impressis fuit* scholaribus. *quod Baronio in Notation. ad Martyrol. Roman.* VI. *Februarij occasionem dedit, vt* scholares *interpretaretur* diuersarum classium clericos. *Sed vera lectio est, quam dixi: quæ nunc explicanda, quia apud paucos auctores mihi hactenus occurrit. Isidorus Orig. lib.* XX. *cap.* x. Funalia sunt, quæ intra ceram sunt, dicta à funibus, quos ante vsum papyri cerâ circumdatos habuere Maiores, vnde & funera dicuntur. Funalia autem Græci scolaces dicunt, quòd sint scoliciæ, hoc est mortis. *Lege,* quòd sint σκολιαὶ, hoc est intorti. *Ad eam lectionem viam aperiunt Glossæ Isidori:* Scolaces, quod nos funalia dicimus, eò quòd sint scoliæ, hoc est, intorti. Hos Romani funes & funalia nominabant. *Petrus Damianus libro* VI. *epist.* XVII. Quis enim accendit lucernam vt videat solem: quis scolacibus vtitur, vt stellarum micantium videat claritatem? *Cypriani igitur funus & cereis & scolacibus cohonestatum est. Sic in funeribus antiquorum sæpissimè iunctum cerei & faces, vti hic cerei & scolaces.* Pag. 155.

V. IDVS NOVEMBRIS. 9. *Nou.*

IVDICI POPILIO SISTITVR.] *Vulgati:* Iudici & populo sistitur. *Quis vulgata legens, errorem subesse fuisset suspicatus? Rectè* MSS. *nomen iudicis* Popilium *exhibent, quem Metaphrastes* Iudicem & Præsidem Publium *vocat. Acta* MSS. *quæ nactus sum ex Bibliothecâ Fuldensi:* Cronides verò tabularius, cùm cognouisset hoc factum metu, perterritus comprehendit B. Theodorum, & obtulit eum Popilio Præsidi. *Ita & in Historijs plurimorum Sanctorum, editis Louanij anno* 1485. *Malè apud Mombritium tom.* II. Populi Præsidi. *Rectius apud Adonem* Popilius, *quàm apud alios* Populius. *Notissima* Popilia *inter Romanas familias.* Pag. 183.

PRIDIE IDVS NOVEMBRIS. 12. *Nou.*

APVD SIGERICVM VVANDALORVM REGEM] *Ita constanter* MSS. *Vulgò* Gensericum, *vel vt alij vocant* Geisericum, *fortè rectiùs: quare & hoc in margine apposui. Existimo errorem ex litterarum transpositione ortum, vt* Sigericum *scripserint* Pag. 184.

pro Gisericum. *Certè* Geisericus *VVandalorum Rex fuit, vt habes apud Prosperum in Chronico anno Christi* CCCCXXXVII. *in hac ipsâ Martyrum narratione; ex quo Ado desumpsit:* Sigericus *verò Gothorum Rex apud Isidorum in Chronico Gothorum Æra* CCCCLIV. *anno* VII. *Theodosij iunioris. Quòd verò Victor Africanus in VVandalicâ persecutione horum Martyrum non meminerit, causam existimat Baronius tom.* V. *anno Christi* CCCCXXXVII. *quòd VVandalicas clades in Numidiam aliasque illi proximas prouincias illatas scribere haud admodum laborarit, rebus tantùm Ecclesiæ Carthaginensis, vbi agebat, intentus.*

22. Dec. pag. 200.

XI. KALENDAS IANVARII.

VIA LAVICANA INTER DVAS LAVROS] *Locus ita Romæ dictus viâ Lauicanâ, multorum Sanctorum martyrio nobilitatus. Eumdem hoc die Martyrologium Romanum repræsentat. Anastasius Bibliothecarius de vitis Pontificum cap.* XXXIV. *in Silvestro de munificentiâ Constantini:* Fecit basilicam viâ Lauicanâ inter duas lauros B. Petro & Marcellino martyribus, & mausoleum, vbi beatissimam Augustam matrem suam posuit in sarcophago porphyretico. *Ita hæc exhibet* MS. *Bertinianus. Ado Viennensis in Chronico circa annum Christi* CCCVI. Fecit basilicam viâ Lauicanâ inter duas lauros B. Petro & Marcellino martyribus, & mausoleum, vbi matrē suam posuit in sarcophago purpureo. *Meursius in Glossario suo Græco-barbaro duobus his postremis locis mutabat* lauros *in* lauras. *sed iam facilè perspiciet nihil mutandum. Est & alius viâ Latinâ, apud Adonem suprà* IX. *Septembris, ad quem S. Gorgonius fuit translatus,* positusque est viâ Latinâ inter duas lauros. *nisi mendosus sit locus, &* Lauicanâ *legendum sit, quo modo habet Breuiarium Romanum* IX. *Sept. in lectione de S. Gorgonio. Tamen* MSS. *Adonis cum vulgatâ eius lectione conspirant.*

IN APPENDICEM
AD ADONIS MARTYROLOG.

NOMINVM *huius Appendicis fidem non præsto. Nec enim emendare mihi quidquam visum sine libris. Non dubito multa corrupta nomina intercurrere, ex vulgatis & promiscuis Martyrologijs inserta. Quin & dies sæpè ab alijs Martyrologijs dissentit. vt Mosander suo Adoni hæc inseruerat, ita seorsum ea nunc repræsento. Vnius loci à me correcti, & alterius inserti, ecce rationem habe.*

14. Mar. pag. 206.

PRIDIE IDVS MARTII.

IN QVA PITTACIVM PARITER INVENIT.] *Quia hoc minùs intellectum fuit ab editore, ideò substituit* epitaphium. *Sed auctor* pittacium *scripsit, vti* MSS. *exhibent. Glossæ,* πιττάκιον, pittacium, breuis. *Glossæ Isidori,* Pictatium, epistola breuis & modica. Pictatiuncula, membrana. *Vtitur eâ voce Lampridius in Alexandro:* De promouendis etiam militibus sibi adnotabat, & perlegebat cuncta pittacia. *Occurrit & apud Cassiodorum. Celsus lib.* III. *cap.* X. Deinde habere duo pittacia, quæ latitudinem frontis, longitudinemque æquent. *Plura non congero, hæc ad lucem sufficiunt.*

15. Aug. pag. 210.

XVIII. KALENDAS SEPTEMBRIS.

DEDICATIO ORATORII] *Hæc inserui ex* MS. *E. qui solus habebat. Haud dubiè inserta hæc Adoni ab eo, qui eum codicem scripsit vbi Oratorium hoc dedicatum est, cùm alijs desit. Codex mihi vetustior videtur fundatione ipsius Euerbodiensis Abbatiæ. Oratorium hoc, cùm dicatur consecratum per VVillibertum Archiepiscopum, valdè vetustum est. VVillibertus enim Archiepiscopus Coloniensis obijt circa annum Domini* DCCCXC. *Omnino librum illum Adonis Euerbodium delatum existimo ex veteri aliquâ Abbatiâ vel Ecclesiâ diœcesis Coloniensis, vbi VVillibertus Oratorium hoc consecrauit.*

INDEX
OMNIVM SANCTORVM
QVI IN HIS MARTYROLOGIIS
OCCVRRVNT.

T vno velut conspectu haberes, beneuole Lector, quæ de singulis Sanctis in his Martyrologijs propria occurrunt, ecce Indicem, qui diem mensis, nomen, conditionem, aureolam, locum & tempus martyrij vel depositionis exprimit.

Quia verò velut quadruplex hic Martyrologium habes, vetus Romanum, Adonis, quod ille in Libellum de festiuitatibus Apostolorum, & Martyrologium distinxit; item ea quæ Adoni ab alienâ manu accesserant, in Appendicem reiecta; suo singula charactere distinximus. Hæc autem characteris quadruplicis designatio est.

R. *designat vetus Romanum Martyrologium.*

L. *Libellum Adonis de festiuitatibus Apostolorum.*

M. *ipsum Adonis Martyrologium.*

A. *Appendicem ad Adonis Martyrologium.*

Vbi in Indice non exprimitur vel conditio, vel aureola, vel locus, vel tempus, (etsi eorum pleraque aliunde certò hauriri possent) ea scias in textu horum Martyrologiorum non satis exprimi, quorum hic vestigiis institimus. In Aureolâ verò M *signat Martyrem,* C *Confessorem.*

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
22 Iun. M	Aaron		M	in Britanniâ	Dioclet. Imp.
1 Iulij. R. M	Aaron	Sacerdos primus in Lege	C	in monte Hor	
20 Ian. R. M	Abacuc	Nobilis	M	Romæ	Claudio Principe
15 Ian. R. M	Abacuc	Propheta	C		
21 Apr. R. M	Abdella	Senex	M	in Perside	Sapore Rege
24 Apr. A	Abdenago			Babyloniæ	
30 Iul. R. M	Abdon	Subregulus	M	Romæ	Decio Imp.
3 Aug. R. M	Abibon Inuētio			Ierosolymis	Honorio Imp.
22 Feb. R. M	Abilius	Episcopus		Alexandriæ	
9 Octob. R. M	Abraham	Patriarcha			
26 Aug. R. M	Abundius		M	Romæ	Decio Imp.
10 Dec. R. M	Abundius	Diaconus	M	Spoleti	Diocletiano
22 Aprilis M	Acepsimas	Episcopus	M	in Perside	Sapore Rege
11 Mart. M	Achatius	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
7 Nouemb. R. M	Achilleas	Episcopus		Alexandriæ	
23 Apr. M	Achilleus	Diaconus	M	Valentiæ in Galliis	Cornelio Duce
12 Maij, R. M	Achilleus	Eunuchus	M	Romæ	Memmio Rufo Cōsulari
18 Nouemb.	Acisolenus			Cordubæ in Hisp.	
19 Sept. R. M	Acutus	Laicus	M	Neapoli in Campaniâ	Dioclet. Principe
29 Maij A	Acydias		M	in Africâ	
30 Aug. R. M	Adauctus		M	Romæ	Dioclet. & Maximiano
23 Apr. A	Adelbertus	Episcopus	M		
5 Iun.	Adelharius	Coëpiscopus	M	in Frisiâ	
8 Septemb. R. M	Adrianus	Prior officij	M	Nicomediæ	Maximiano Imp.
2 Iun. M	Æmilia & Æmilia alter		MM	Lugduni	M. Aurel. Vero & Antonino
8 Feb. R. M	Æmilianus			in Armeniâ minore	
29 Apr. M	Æmilianus	Miles	M	in Numidiâ	Valeriano Imp.

V 6 Dec-

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
12 Sept.A	Ammona			Nicomediæ	
12 Dec. R.M	Ammonaria, & Ammonaria alte(ra		MM	Alexandriæ	
18 Ian.M	Ammonius	Miles	M	in Ponto	
12 Feb.R.M	Ammonius	Infans		Alexandriæ	
14 Feb.M	Ammonius		M		
26 Mar.M	Ammonius	Lector		apud Pentapolim Libyæ	
26 Nou.M	Ammonius		M	Alexandriæ	Maximino
2 Iun.M	Amnas, *al.* Hel-(pes		M	Lugduni	M. Aurelio Vero & Antonino Impp.
20 Nou.R.M	Ampelus			Messanæ in Siciliâ	
21 Apr.A	Amphelicus			in Campaniâ	
5 Apr.M	Amphianus			Cæsareæ in Lyciâ	
26 Apr.R.M	Anacletus	Papa	M	Romæ	Domitiano
25 Ian.R.M	Ananias			Damasci	
21 Apr.R.M	Ananias	Senex	M	in Perside	Sapore Rege
16 Dec.R.M	Ananias		M		
25 Dec.R.M	Anastasia		M	in insulâ Palmariâ	Dioclet. Imp.
22 Ian.R.M	Anastasius	Monachus	M	in Perside	Chosroë Rege
27 Apr.R.M	Anastasius	Papa		Romæ	
21 Aug.R.M	Anastasius	Cornicularius	M	Salonæ	Aureliano Imp.
9 Iul.R.M	Anatolia		M	Tyriæ	Decio Imp.
3 Iul.R.M	Anatolius	Episcopus		Laodiciæ Syriæ	
1 Maij, M	Andeolus	Subdiaconus	M	in Gallijs territ. Viuariēsi	Seuero Imp.
24 Sept.M	Andochius	Presbyter	M	Augustoduni	Aureliano Principe
15 Maij, M	Andreas		M	Lamosaci	
19 Aug.R.M	Andreas, *al.* Magnus		M		
30 Nou.R.L.M	Andreas	Apostolus	M	Patris Achaiæ	Ægeâ Proconsule
7 Dec.A	eiusdē Octaua				
26 Sept.A	Andronicus			Tarsi in Ciliciâ	
11 Oct.R.M	Andronicus		M	Tarsi in Ciliciâ	Diocletiano Imp.
10 Nou. A	Anianus	Diaconus		Antiochiæ	
17 Nou. M	Anianus	Episcopus		Aurelianis	
16 Apr.A	Anicetus	Papa	M	Romæ	Seuero & Marco
1 Sept.L.M	Anna	Prophetissa			
3 Febr.A	Anscarus	Archiepiscopus		Hamburgi	
3 Ian. R.M	Anteros	Papa	M	Romæ	Maximino Imp.
18 Apr.R.M	Anthia	mater Eleuthe-(rij		apud Messanam Apuliæ	Adriano Principe
27 Apr. R.M	Anthimus	Episcopus	M	Nicomediæ	Diocletiano
11 Maij, R.M	Anthimus	Presbyter	M	Romæ	
27 Sept.R.M	Anthimus		M	Ægeæ	Dioclet. Imp.
6 Feb.M	Antholianus		M	Aruernis	
24 Iul. M	Antinogenus	frater Victoris	M	Emeritæ in Hispaniâ	
15 Oct.M	Antiochus	Episcopus		Lugduni	
29 Apr.M	Antonia	Virgo sacra	M	in Numidiâ	Valeriano
4 Maij, M	Antonia		M	Nicomediæ	Priscilliano Præside
2 Iun. M	Antonia		M	Lugduni	M. Aur. Vero & Antonin.
26 Apr.M	Antoninus		M	Romæ	Dioclet. & Maximiano
2 Sept.R	Antoninus		M	Apamiæ	
3 Sept.M	Antoninus	Puer	M	Capuæ	
30 Sept.A	Antoninus		C	Placentiæ	
14 Feb. M	Antonius		M	Alexandriæ	
17 Ian.M	Antonius	Monachus		Thebaide in Ægypto	Iestiniano Imp.
22 Aug.R.M	Antonius	Carnifex	M	Romæ	Vitellio.
28 Apr.M	Aphrodisius	Commētarien-(sis	M		
1 Sept.M	Aphrodisius		M	Cæsareæ Cappad.	Octauio Præside
21 Oct.A	Aphryx			Niceæ in Bithyniâ	
15 Apr.M	Apodemus		M	Cæsaraugustæ in Hisp.	
23 Iul.R.L.M	Apollinaris	Episcopus	M	Rauennæ	Vespasiano Cæsare
23 Aug.M	Apollinaris		M	Rhemis	
5 Oct.M	Apollinaris	Episcopus		Valentiæ in Galliâ	
26 Sept.A	Apollinarius	Episcopus		Aruernis	
9 Febr.R.M	Apollonia	Virgo	M	Alexandriæ	
14 Feb.M	Apollonius	discip. Valētini	M	Interamnæ	Leoncio Consulari
5 Apr.R.M	Apollonius			apud Ægyptum	
18 Apr.R.M	Apollonius	Senator	M	Romæ	Commodo Imp.

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
2 Iun.M	Apollonius		M	Lugduni	
5 Iun.M	Apollonius		M	apud Ægyptum	M.Aurel.Vero & Antonino
22 Aug.M	Aprilis	Peregrinus	M	in Portu Romano	
2 Febr. R.M 29 Nou. M	Apronianus	Cõmentariẽsis	M	Romæ	
15 Sept. M	Aprus	Episcopus	C	Tullensis	Maximiano Imp.
7 Oct.R.M	Apuleius	Discipulus Petri	M	Romæ	
23 Ian.R.M	Aquila	Vxor Seueriani	M	Neo cæsareæ in Maurit.	Aureliano Consulari
8 Iul.R.M	Aquila	Coniux Priscillę		in Asiâ minori	
1 Aug.R.M	Aquila		M	Philadelphiæ in Arabiâ	
24 Iul.M	Aquila	Virgo	M		
17 Nou.M	Aquila		C	Alexandriæ	
4 Ian.M	Aquilinus		M	in Africâ	Valeriano & Gallieno
16 Maij,R.M	Aquilinus			in Isauriâ	
17 Iul.M	Aquilinus		M	Carthagine	
13 Mar.M	Arabia		M	Nicææ	Saturnino Præfecto
2 Ian.R.M	Argeus		M	Tomis in Ponto	Licinio Imp.
29 Nou.A	Arason			Romæ	
21 Apr.M	Arator	Presbyter	M	Alexandriæ	
21 Iul.A	Arbogastus	Episcopus	C		
12 Ian.R.M	Arcadius		M		
12 Nou.R.M	Arcadius		M	in Africâ	Geiserico Rege
23 Aug.R.M	Archillaus			in Portu Romano	
29 Mart.R.M	Archinimus		C	in Africâ	Geiserico Rege
20 Mart.R.A	Archippus	Cõmilito Pauli			
5 Sept.M	Arcontius		M	Capuæ	
2 Iun.M	Aristæus		M	Lugduni	M. Aurel. Vero & Antonino
4 Aug.R.L.M	Aristarchus	Episcopus			
3 Sept.M	Aristeus	Episcopus	M	Capuæ	
31 Aug.R.M	Aristides			Athenis	Adriano Principe
22 Feb.M 17 Oct.R.M	Aristion	Discip. Christi			
2 Iul.R.M	Ariston,& alij		MM	in Campaniâ	
19 Apr.R.M	Aristonicus		M	Militanæ in Armeniâ	
29 Mar.R.M	Armogastes		C	in Africâ	Geiserico Rege
18 Iul.M 16 Aug.A	Arnulphus	Episcopus	C	Metis	
19 Iul.M	Arsenius				
14 Dec.R.M	Arsenius		M	Alexandriæ	Decio
6 Iun.R.M	Artemius	Cõiux Candidæ	M	Romæ	Sereno Iudice
17 Nou.M	Asciclus		M	Cordubæ in Hispaniâ	
18 Oct.R.M	Asclepiades	Episcopus	M	Antiochiæ	Decio Imp.
3 Mar.R.M	Asterius	Senator	M	Cæsareæ Palæstinæ	Valeriano Imp.
21 Oct.M	Asterius	Presbyter	M		Alexandro Imp.
11 Mar.M	Athanasius	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
2 Maij,R.M	Athanasius	Episcopus	C	Alexandriæ	Valentiniano & Valente
2 Iun.M	Attalus	Nobilis	M	Lugduni	M. Aurel. Vero & Antonino
31 Dec.A	Attalus			Catanæ in Siciliâ	
24 Oct.R.M	Audactes	Presbyter	M	Venusiæ in Apuliâ	Diocletiano Imp.
9 Iul.R.M	Audax		M	Tyriæ	Decio Imp.
20. Ian.R.M	Audifax	Nobilis	M	Romæ	Claudio Principe
24 Aug.A	Audoënus	Episcopus	C		
1 Nou.A	Audomarus	Episcopus		in Sithiu monasterio	
7 Febr.M	Augulus	Episcopus	M	Augustæ in Britanniâ	
21 Ian.M	Augurius	Diaconus	M	Tarraconæ in Hispaniâ	Gallieno Imp.
7 Maij,R.M	Augustinus		M	Nicomediæ	
26 Maij,M	Augustinus	Episcopus	C	in Britannijs	
28 Aug.R.M.	Augustinus	Episcopus	C	in Africâ	
7 Maij,R.M	Augustus		M	Nicomediæ	
7 Oct.A	Augustus	Presbyter	C	apud Bituricas	
5 Feb.M	Auitus	Episcopus	C	Viennæ	Gundobaldo Rege
17 Iun.A	Auitus	Presbyter	C	Aurelianis	
19 Dec.M	Auitus	Abbas		Aurelianis	
3 Oct.A	Auponus				
4 Oct.A	Aurea	Virgo			
14 Oct.A	Aurelia			Cordubæ	

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus*
1 Feb.M	Brigida	Virgo		in Scotiâ	
14 Oct.A	Burchardus	Episcopus		Herbipoli	
	C				
22 Nou.R.M	Cæcilia	Virgo	M	Romæ	M.Aurelio Vero & Com- (modo Impp.
15 Apr.M	Cæcilianus		M	Cæsaraugustæ in Hisp.	
15 Maij,R.M	Cæcilius		C	in Hispaniâ	
7 Apr.A	Cæleſtinus	Papa			
27 Aug.M	Cæsarius	Episcopus	C	Arelate in Galliis	
1 Nou.R.M	Cæsarius	Diaconus	M	Tarracinæ	Claudio
3 Nou.R.M	Cæsarius		M	Cæsareæ Cappadociæ	Decio
12 Nou.A	Cæsarius			Cæsareæ Cappadociæ	
4 Mar.M	Caius	Palatinus	M		
10 Mart.R.M	Caius	de Eumeniâ	M	Apamiæ	Antonino Vero
11 Mart.M	Caius	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
19 Apr.R.M	Caius		M	Militanæ in Armeniâ	
22 Apr.R.M	Caius	Papa	M	Romæ	Dioclet.Imp.
1 Iul.A	Caius	Papa		Romæ	
4 Oct.R.L.M	Caius	Hospes Pauli		apud Corinthum	
21 Oct. R.M	Caius		M	Nicomediæ	
20 Nou.R.M	Caius			Messanæ in Siciliâ	
10 Maij,R.M	Calepodius	Presbyter	M	Romæ	Alexandro Imp.
18 Ian.A } 28 Ian M }	Callinicus, *malè* Galericus		M	Apolloniæ	Decio Imp.
16 Apr.R.M	Callistus		M	apud Corinthum	
14 Oct.R.M	Callistus I.	Papa	M	Romæ	Alexandro Imp.
15 Feb. A	Calocerus		M	Ambingani	Adriano Imp.
19 Maij,R.M	Calocerus	Eunuchus	M	Romæ	Decio Imp.
14 Maij,A	Camor		M	Mediolani	
6 Iun.R.M	Candida	Vxor Artemij	M	Romæ	Sereno Iudice
11 Mart.M	Candidus	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
22 Sept.M	Candidus	Senator militū	M	Seduni in Galliis	Maximiano Imp.
31 Maij,R.M	{ Cantianilla, Cantianus, Cantius }	Fratres	M M	Aquileiæ	
14 Ian.M.	Caældus	Episcopus		Viennæ	
1 Iun. M	Caprasius	Abbas		in monasterio Lirinensi	
20 Oct.M	Caprasius		M	Agenni in Galliis	
8 Iun.M	Carilefus		C		
28 Apr.M	Carilippus		M		
16 Apr.R.M	Carisius		M	apud Corinthum	
8 Nou.R.M	Carpophorus		M	Romæ	Diocletiano Imp.
10 Dec.R.M	Carpophorus	Presbyter	M	Spoleti	Diocletiano
13 Apr.R.M	Carpus	Episcopus	M	Pergami in Asiâ	Antonino Vero & Aure- (lio Commodo
13 Oct.R.M	Carpus	Discip.Pauli		apud Troadem	
5 Aug.M	Cassianus	Episcopus		Augustoduni	
13 Aug.R.M	Cassianus		M	Romæ	
3 Dec.M	Cassianus		M	Tingitanæ in Mauritan.	
10 Oct.A	Cassius		M	Veronæ	
20 Iul M	Cassus			Damasci	
7 Iul.R.M	Castorius		M	Romæ	Fabiano Iudice
8 Nou.R.M	Castorius	Marmorū cæsor	M	Romæ	Dioclet. & Maximiano
28 Maij,A	Castula		M	Romæ	
23 Dec.A	Castula			Romæ	
26 Mar.R.M	Castulus	Zætarius palatij	M	Romæ	
14 Oct.A	Casturus	Episcopus		Viennæ	
22 Maij,R.M	Castus		M	in Africâ	
3 Oct.A	Castus				
6 Oct.M	Castus			Capuæ	
25 Nou.A	Catharina	Virgo	M		
15 Iul.M	Catulinus	Diaconus		Carthagine	
3 Feb.R.M	Celerina	Auia Celerini	M	in Africâ	
3 Feb.R.M	Celerinus	Diaconus	C	in Africâ	
9 Ian.R	Celsus				
12 Iun.R.M	Celsus	Puer	M	Mediolani	Nerone Imp.
19 Iun.A	eius commem.				
10 Iun.R	Cerealis		M	Romæ	Adriano Imp.

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
14 Sept.R	Cerealis			Romæ	
22 Dec.R.M	Chæremon	Episcopus	M	Nicopoli in Ægypto	
3 Mart.R.M	Cheledonius	Miles	M	Calagurri Gallæciæ	
3 Apr.R.M	Chionia	Virgo	M	Thessalonicæ	Diocletiano Imp.
27 Oct.R.M	Christete		M	Abelæ in Hispaniâ	Daciano Præside
24 Iul.R.M	Christina	Virgo	M	Tyri in Italiâ	
25 Iul.R.M	Christophorus		M	Sami in Lyciâ	
29 Nou.A	Chrysanthus			Romæ	
1 Dec.R.M	Chrysanthus		M	Romæ	Numeriano Imp.
24 Nou.R.M	Chrysogonus		M	Romæ	Diocl.
22 Apr.R.M	Chrysotelus	Presbyter	M	Cordulæ	Decio Imp.
11 Mart.M	Chudion	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
20 Mart.M	Chutbertus	Episcopus		Lindisfarnẽsis in Britan.	
14 Maij,A	Ciricus		M	Mediolani	
25 Mart.R.M	Cirinus		M	Romæ	Claudio Imp.
25 Apr.M	Clarentius	Episcopus	C	Viennæ	
25 Feb.R.M	Claudianus		M	apud Ægyptum	Numeriano Imp.
6 Mart.M	Claudianus		C	Nicomediæ	
18 Febr.R.M	Claudius	Cõiux Præpedignæ	M	Ostiæ	Dioclet. Imp.
11 Mart.M	Claudius	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
26 Apr.M	Claudius		M	Romæ	Diocl. & Maximiano
1 Iun M	Claudius	Episcopus		Viennæ	
7 Iul.R.M	Claudius	Cõmẽtariensis	M	Romæ	Fabiano Iudice
10 Aug.M	Claudius		M	Romæ	Decio Imp.
8 Nou.R.M	Claudius	Marmorũ cęsor	M	Romæ	Dioclet. & Maximiano
3 Dec.R.M	Claudius	Tribunus	M	Romæ	Numeriano Imp.
9 Nou.A	Clemens			Romæ	
23 Nou.R.L	Clemens	Papa	M	Romæ	Traiano
21 Oct.A	Clementia	Virgo	M	Coloniæ Agrippinæ	
14 Nou.M	Clementinus		M	Heracleæ in Thraciâ	
25 Sept.R.L.M	Cleophas	Discip. Christi	M	in Emmaus	
22 Apr.M	Clerici ferè cc.		M M	in Perside	Sapore Rege
4 Maij,M	Clerici plurimi		M M	Gazæ in Palæstinâ	Dioclet.
19 Sept.M	Clerici plurimi		M M	in Palæstinâ	Dioclet.
7 Ian.R.M	Cletus	Diaconus	M	Antiochiæ	
13 Iul.R.M	Cletus eccl. Carthag.		C		
12 Iul.M	Cletus	Papa		Romæ	
30 Dec.A	Cletus			in Oyâ insulâ	
7 Sept.A	Clodoaldus		C	in Vico Nouegento	
8 Feb.R.M	Cointha		M	Alexandriæ	
31 Dec.R.M	Columba	Virgo	M	apud Senones	
21 Nou.M	Columbanus	Abbas		in monast. Bobio in Ital.	
2 Iun.M	Cominus		M	Lugduni	M. Aurel. Vero & Antonino
13 Aug.R.M	Concordia	Nutrix Hippolyti	M	Romæ	Valeriano Præf.
1 Ian.R	Concordius		M	Spoleti in Tusciâ	Antonino Imp.
12 Oct.R	Confess. 4976.			in Africâ	in persecut. Wandalicâ
6 Dec.R.M	Confessores alij			in Africâ	Hunnerico Rege
29 Maij,M	Conon cũ filijs		M M	Iconij	Aurelio Imp.
19 Sept.M	Constantia		M M	Nuceriæ	Nerone
17 Sept.M	Cordianus		M	Niuiduni	
2 Feb.R.M	Cornelius Centurio	Episcopus		Cæsareæ	
2 Iun.M	Cornelius		M	Lugduni	M. Aur. Vero & Antonin.
14 Sept.R.M	Cornelius	Papa	M	Romæ	Decio
23.Dec.A	Cornelius			Romæ	
14 Maij,R.M	Corona		M	in Syriâ	Antonino Imp.
18 Nou.A	Cortherus			Heracleæ	
27 Sept.R.M	Cosmas		M	Ægeæ	Dioclet. Imp.
15 Febr.R.M	Craton		M	Romæ	
27 Iun.R.M	Crescens	Episcopus		Galatiæ	
27 Iun.M	Crescens	F. Symphorosæ	M	Tibure	Adriano Principe
28 Nou.M	Crescens	Episcopus	M	in Africâ	Genserico Rege
29 Dec.M	Crescens	Discip. S. Pauli		Viennæ	
15 Iun.R.M	Crescentia		M	in Siciliâ	Dioclet. Imp.
16 Mart.R	Crescentianus		M	Romæ	
31 Maij,M	Crescentianus		M	Turribus Sardiniæ	

INDEX NOMINVM SANCTORVM.

Dies Mensis.	Nomen.	Conditio.	Aureola.	Locus.	Tempus.
14 Sept. M	Crescentianus		M	in Africâ	Valeriano & Gallieno
2 Iul. R. M	Crescentianus		M	in Campaniâ	
17 Sept. R	Crescentianus		M	Romæ	
28 Nou. M	Crescentianus	Episcopus	M	in Africâ	Geiserico Rege
10 Aug. M	Crescentio		M	Romæ	Decio Imp.
17 Sept. M. A	Crescentio		M	Romæ	
1 Oct. R. M	Crescentius			Tomis	
28 Nou. M	Cresconius	Episcopus	M	in Africâ	Geiserico Rege
5 Dec. R. M	Crispina		M	Thebeste in Africâ	Dioclet. & Maximiano
25 Oct. M	Crispinianus		M	Suessione in Gall.	Dioclet. & Maximiano
25 Oct. M	Crispinus		M	Suessione in Gall.	Dioclet. & Maximiano
11 Iun. A	Crispolus		M	Romæ	
30 Maij, R. M	Crispulus		M	Turribus Sardiniæ	
28 Mart. M	Crispus			Cæsareæ in Palæstinâ	Valeriano Imp.
18 Aug. R. M	Crispus	Presbyter		Romæ	Dioclet. & Maximiano
4 Oct. R. L. M	Crispus			apud Corinthum	
3 Maij, R. M	S. Crucis Inuēt.			Ierosolymis	
14 Sept. R. M	eius Exaltatio			Ierosolymis	Constantino Imp.
15 Maij, R. M	Ctesiphon		C	in Hispaniâ	
25 Iul. M	Cucufas		M	Barcinonæ in Hisp.	Galerio Procos.
12 Nou. A	Cunibertus	Episcopus	C		
18 Feb. R. M	Cutias	Filius Claudij	M	Ostiæ	Diocletiano Imp.
9 Dec. M	Cyprianus	Abbas		Petragoricis	
14 Sept. R. M	Cyprianus	Episcopus	M	Carthagine	Valeriano & Gallieno
26 Sept. R. M	Cyprianus	Episcopus	M	Romæ	Dioclet. Imp.
16 Mart. R. M	Cyriacus	Diaconus	M	Romæ	Maximiano
8 Aug. R. M	Cyriacus	Diaconus	M	Romæ	Maximino Aug.
16 Iun. R. M	Cyricus	Filius Iulittæ	M	Antiochiæ	
28 Oct. R. M	Cyrilla	Filia Decij	M	Romæ	Claudio Princ.
28 Ian. M	Cyrillus	Episcopus		Alexandriæ	
11 Mart. M	Cyrillus	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
9 Iul. R. M	Cyrillus	Episcopus	M		
1 Aug. R. M	Cyrillus		M	Philadelphiæ in Arabiâ	
26 Apr. M	Cyrinus		M	Romæ	Dioclet. & Maximiano
12 Iun. M	Cyrinus				
14 Feb. M	Cyrion	Presbyter	M		
11 Mart. M	Cyrion	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
17 Iul. R. M	Cythinus		M	Carthagine	Saturnino Præfecto
	D				
5 Decemb. R. M	Dalmatius		M		
11 Dec. R. M	Damasus	Papa		Romæ	
12 Feb. M	Damianus	Miles	M	in Africâ	
27 Sept. R. M	Damianus		M	Ægææ	Dioclet. Imp.
21 Iul. R. M	Daniel	Propheta			
11 Dec. R. M	Daniel	Propheta			
4 Ian. R. M	Dafrosa	Vxor Fabiani	M	Romæ	Iuliano Imp.
2 Dec. R. M	Dafrosa		M		
29 Nou. A	Daria			Romæ	
1 Dec. R. M	Daria		M	Romæ	
21 Oct. R. M	Dasius		M	Nicomediæ	Numeriano Imp.
6 Dec. R. M	Datiua		C	in Africâ	Hunnerico Rege
10 Sept. M	Datiuus		M	in Africâ	Decio & Valerian. Impp.
29 Dec. R. M	Dauid	Rex			
21 Iun. R. M	Demetria	Virgo		Romæ	Iuliano
8 Oct. R. M	Demetrius		M	Thessalonicæ	
10 Nou. A	Demetriꝰ cū soc	Episcopus		Antiochiæ	
17 Nou. M	Demetrius		C	Alexandriæ	Valeriano & Gallieno
22 Dec. A	Demetrius		M	Ostiæ	
15 Oct. A	Deodatus	Episcopus		Viennæ	
11 Feb. A	Desiderius	Episcopus	M	apud Lugdunum	
23 Maij, A	eius Trāslatio			Viennæ	
23 Maij, M	Desiderius	Episcopus	M	apud Lingones	
27 Oct. A	Desiderius	Episcopus	C	Autisiodori	
19 Sept. R. M	Desiderius	Lector	M	Neapoli in Campaniâ	Diocletiano Principe
19 Oct. A	Desiderius			in Istriâ	
21 Iun. M	Deutherius	Puer	C	Massiliæ in Galliâ	Dioclet. & Maximiano

21 Oct.

Dies Mensis.	Nomen.	Conditio.	Aureola.	Locus.	Tempus.
21 Oct.A	Diceus			Nicææ in Bithyniâ	
28 Apr.R.M	Didymus		M	Alexandriæ	
22 Dec.A	Didymus	Monachus	M		
12 Aug.M	Digna	Discip. S. Afræ	M		
23 Sept.A	Digna	Virgo	M		
24 Maij,M	Diocles			in Istriâ	
9 Oct.A	Diodorus			Laodiceæ in Phrygiâ	
1 Dec.R.M	Diodorus	Presbyter	M	Romæ	Numeriano Imp.
15 Maij,M	Dionysia		M	Lamosaci	
6 Dec.R.M	Dionysia		C	in Africâ	Hunnerico Rege
12 Dec.R.M	Dionysia		M	Alexandriæ	
8 Feb.R.M	Dionysius			in Armeniâ minore	
14 Feb.M	Dionysius		M		
9 Maij,A	Dionysius	Episcopus		Viennæ	
12 Maij,R.M	Dionysius	Patru' Pancratij	C		
25 Maij,M	Dionysius	Episcopus	C	Mediolani	Constantio
3 Oct.L.R.M	Dionysius Areopagita	Episcopus	M	Athenis	Adriano Principe
9 Oct.R.M	Dionysius	Episcopus	M	Parisiis	Fescénino Sisinnio Præf.
17 Nou.R.M	Dionysius	Episcopus	C	Alexandriæ	Valeriano & Gallieno
27 Dec.M	Dionysius	Papa		Romæ	
12 Sept.A	Diophilus			in Asiâ	
25 Feb.R.M	Dioscorus		M	apud Ægyptum	Numeriano Imp.
18 Maij,R.M	Dioscorus	Lector	M	in Ægypto	
17 Nou.M	Dioscorus		C	Alexandriæ	Valeriano & Gallieno
14 Dec.R.M	Dioscorus	Puerulus	M	Alexandriæ	Decio
12 Iul.M	Dius			Cæsareæ	
26 Nou.M	Dius		M	Alexandriæ	Maximino Imp.
31 Dec.A	Dominanda			Romæ	
11 Mar.M	Domitianus	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
1 Iul.M	Domitianus	Abbas		in territ. Lugdunensi.	
1 Aug.M	Domitianus		M	Philadelphiæ in Arabiâ	
5 Iul.R.M	Domitius		M	in Syriâ	
14 Apr.M	Domna cũ soc.	Virgo	M		
2 Iun.M	Domna		M	Lugduni	M.Aurelio Vero & Antonino Impp.
3 Nou.A	Domninus	Episcopus	C	Viennæ	
16 Iun.A	Domnolus	Episcopus		Viennæ	
11 Mar.M	Domnus	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
17 Iul.M	Donata		M	Carthagine	Saturnino Præfecto
24 Maij,M	Donatianus		M	Nannete in Galliis	
6 Sept.R.M	Donatianus	Episcopus	M	in Africâ	Hunnerico Rege
30 Iul.R.M	Donatilla	Virgo	M	Tuburbi in Africâ	Gallieno Imp.
21 Maij,M	Donatus			Cæsareæ Cappadociæ	
7 Aug.R.M	Donatus	Episcopus	M	Aretij in Tusciâ	Iuliano Imp.
19 Aug.M	Donatus	Presbyter		Sigisterici in Galliis	
23 Aug.M	Donatus		M	Antiochiæ	
5 Sept.M	Donatus		M	Capuæ	
11 Sept.A	Donatus			in Apuliâ	
12 Dec.M	Donatus		M		
31 Dec.A	Donatus			Romæ	
27 Iun.M	Dormientes VII				
6 Feb.M	Dorothea	Virgo	M	Cæsareæ Cappadoc.	Apricio Præside
9 Sept.R.M	Dorotheus	Præpositus cubiculi regij	M	Nicomediæ	Dioclet. Imp.
14 Dec.R.M	Drusus		M	Antiochiæ	
25 Mar.R.M	Dula	Ancilla	M	Nicomediæ	
	E				
23 Iun.M	Edeltrudis	Virgo Regina		in Britanniâ	
12 Oct.	Edistius		M	Rauennæ	
12 Mar.M	Egdunius	Presbyter	M	Nicomediæ	
7 Apr.R.M	Egesippus				
22 Aug.M	Eleazarus cũ filijs		M.M	Lugduno Galliæ	
17 Ian.M	Eleusippus		M	apud Lingonas	Aureliano Imp.
18 Apr.R.M	Eleutherius	Episcopus	M	Apud Messanam Apuliæ	Adriano Principe
25 Maij,M	Eleutherius	Papa		Romæ	
6 Sept.A	Eleutherius			Romæ	
27 Sept.A	Eleutherius			Cæsareæ Cappad.	

1 Oct.

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
2 Oct.R.M	Eleutherius		M	Nicomediæ	
9 Oct. M	Eleutherius	Presbyter	M	Parisijs	Dioclet.
23 Dec. A	Eleutherius			Romæ	Fescennino Sisinnio Pref.
1 Dec.M.	Eligius	Episcopus		Nouiomensis	
14 Iun.R.M.	Elisæus	Propheta		apud Samariã Palæstinæ	
16 Oct.A	Elyphius		M	Coloniæ Agrippinæ	
23 Ian.R.M	Emerentiana	Virgo	M	Romæ	
23 Sept.A	Emerita	Virgo	M		
3 Mart.R.M	Emitherius, *al.* Hemitherius	Miles	M	Calagurri Gallæciæ	
5 Iun.M	Eobanus	Episcopus	M	in Frisiâ	
19 Iul.L.M	Epaphras	Episcopus	M	Colossis	
14 Feb.M	Ephybus		M	Interamnæ	
28 Maij A	Ephycatius		M	Romæ	Leontio Consulari
1 Feb.M	Ephræm	Diaconus		Edessenus	
22 Aug.R.M	Epictetus	Peregrinus	M	in Portu Romano	
10 Maij,R.M	Epimachus		M	Romæ	Iuliano Apostatâ.
12 Dec.R.M	Epimachus		M	Alexandriæ	
12 Maij, M	Epiphanius	Episcopus		Salaminæ in Cypro	
22 Apr.M	Epipodius		M	Lugduno Galliæ	Antonino Vero
10 Sept.R	Episcopi VII.			in Africâ	
14 Nou.A	Eraclius	Episcopus	C		
3 Iun.R M	Erasmus	Episcopus	M	in Campaniâ	Dioclet. & Maximiano (Impp.
26 Iul.L	Erastus	Episcopus	M	Philippis	
15 Apr.R	Erminon		C		
6 Iul.R.M	Esaias	Propheta			
13 Iul.R.M	Esdras	Propheta			
15 Maij,R.M	Esitius		C	in Hispaniâ	
27 Maij,M	Esitius	Miles	M	Dorostori in Mæsiâ	Maximo Præside
18 Nou.R.M	Esychi⁹, *al.* He-(sychi⁹	Palatinus	M	Antiochiæ	Dioclet.
15 Iun.R.M	Esychius	Miles	M	Dorostori	Maximiano Præside
14 Iun.M	Etherius	Episcopus		Viennæ	
3 Apr.R.M	Euagrius			Tomis in Scythiâ	
1 Oct.R.M	Euagrius			Tomis	
12 Oct.A	Euagrius			in Syriâ	
27 Oct.M	Euaristus	Papa	M	Romæ	Traiano
12 Oct.A	Eucharistus			in Campaniâ	
8 Dec.A	Eucharius	Episcopus	C	Treuiris	
16 Nou.M	Eucherius	Episcopus		Lugdunensis	
17 Maij,M	Euellius	Consil. Neron.	M	Romæ	Nerone Imp.
3 Feb.A	Euentius	Episcopus	C	Viennæ	
3 Maij,R.M	Euentius	Presbyter (ræ	M	Romæ	Traiano Imp.
12 Sept.R.M	Euentius	disc. Hermago-	C	Ticini *siue* Papiæ	
24 Oct.A	Euergislus	Episcopus	M	Coloniæ	
1 Ian.M	Eugendus	Abbas		in monast. Iurensium	
25 Dec.R.M	Eugenia	Virgo	M	Romæ	Gallieno Imp.
23 Ian. A	Eugenius				
24 Ian.M	Eugenius		M	Neocæsareæ	
13 Iul.R.M	Eugenius	Episcopus	C	Carthagine	in Africâ
27 Iun.M	Eugenius	Symphorosæ F.	M	Tibure	Adriano Principe
15 Nou.A	Eugenius	Archiepiscopus	M		
23 Dec.A	Eugenius			Romæ	
4 Ian.M	Eugentus		M	in Africâ	
20 Sept.R.M	Euilasius		M	Cyzici	Maximiano Imp.
12 Feb.R.M	Eulalia	Virgo	M	Barcinonæ	Diocletiano Imp.
10 Dec.R.M	Eulalia	Virgo	M	Emeritæ in Hisp.	Daciano Præside
21 Ian.M	Eulogius	Diaconus	M	Tarraconæ in Hisp.	Gallieno Imp.
3 Iul.R.M	Eulogius			Constantinop.	
12 Aug.M	Eumenia	Discip. S. Afræ	M		
11 Mar.M	Eunoicus	Miles	M	Sebastę in Armeniâ min.	Licinio Rege
27 Feb.R.M	Eunus		M	Alexandriæ	
7 Dec.M	Eunus		M	Alexandriæ	Decio Imp.
6 Maij,R.L.M	Euodius	Episcopus	M	Antiochiæ	
2 Aug.M	Euodius		M	Nicææ in Bithyniâ	Dioclet.
7 Iul.M	Euoldus	Episcopus		Viennæ	
7 Sept.A	Euortius	Episcopus	C	Aurelianis	
15 Apr.M	Euotus		M	Cæsaraugustæ in Hisp.	

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
11 Mart M	Flauius	Miles	M	Sebastæ in Armenia	Licinio Rege
7 Maij,M	Flauius		M	Nicomediæ (thensi	
10 Nou.M	Florentia		M	Sessarione in territ. Aga-	Dioclet.Imp.
28 Nou.M	Florentianus	Episcopus	M	in Africâ	Geſenco Rege
27 Sept.A	Florentinus		M		
3 Ian.M	Florentius	Episcopus	M	Viennæ	
10 Oct.A	Florentius		M	Veronæ	
17 Oct.M	Florentius	Episcopus		Arausicæ in Galliâ	
27 Oct. A	Florentius	Presbyter	C		
27 Oct.M	Florentius		M	apud Tyle castrum	
30 Dec.A	Florentius		M	in Oyâ insulâ	
15 Iul.M	Florentus			Carthagine	
4 Maij,M	Florianus		M	in Norico Ripensi	
22 Dec.A	Florus		M	Ostiæ	
2 Feb. A	Flosculus	Episcopus		Aurelianis	
15 Oct.A	Fortunata				
24 Oct.R.M	Fortunatianus	Lector	M	Venusiæ in Apuliâ	Dioclet Imp.
21 Apr.M	Fortunatus		M	Alexandriæ	Cornelio Duce
23 Apr. M	Fortunatus	Diaconus	M	Valentiæ in Galliis	Dioclet.& Maximiano
11 Iun.R.M	Fortunatus		M	Aquileiæ	
12 Oct.A	Fortunatus			in Campaniâ	
15 Oct A	Fortunatus		M	Romæ	
29 Sept.A	Fraternus	Episcopus		Autissiodori	Dioclet & Maximiano
[illegible] Ian.M	Fratres VII.		MM	Antiochiæ	Hunnerico Rege
23 Mart.R.M	Fratres duo		MM	in Africâ	
29 Maij,R.M	Fratres VII.		MM	Romæ	Antonino Imp.
10 Iul.R.M	Fratres VII.	FF.S.Felicitatis	MM	Romæ	
14 Apr.M	Fronto	Abbas		Alexandriæ	
15 Apr.M	Fronto		M	Cæsaraugustæ in Hisp.	
25 Oct.M	Fronto	Episcopus		Petragoricis	
23 Aug.M	Fructuosa		M	Antiochiæ	Gallieno Imp.
21 Ian.M	Fructuosus	Episcopus		Tarraconæ in Hisp.	
23 Mart.R.M	Frumenti' & Frumentius alter		M M	in Africâ	Hunnerico Rege
1 Ian.R.M	Fulgentius	Episcopus	C	Ruspæ in Africâ	
11 Dec.M	Fuscianus		M	Ambiani in Galliâ	Hunnerico Rege
6 Sept.M	Fuscolus	Episcopus	C	in Africâ	
	G				
19 Febr.R.M	Gabinius	Presbytor	M	Romæ	Diocletiano
30 Maij,R.M	Gabinius		M	Turribus Sardiniæ	
19 Apr.R.M	Galatas		M	Militanæ in Armeniâ	Decio Imp.
18 Ian.A	Galericus, *sed lege* Callinicus		M	Apolloniæ	
25 Iun.R.M	Gallicanus	Patricius	M	Alexandriæ	Rauciano Comite
20 Feb.M	Gallus	Abbas		in Alemaniâ	
16 Oct.A	Gallus (tio	Abbas			
3 Aug.R.M	Gamalielis Inué			Ierosolymis	Honorio Imp.
11 Maij,A	Gangulphus		M		
26 Apr.A	eius Dedicatio				
18 Dec.M	Gatianus	Episcopus		Turonis	
11 Aug.A	Gaugericus	Episcopus	C	Cameraci	
1 Sept.R.M	Gedeon	Propheta			
19 Nou.A	Gelasius	Papa		Romæ	
2 Iun.M	Geminianus		M	Lugduni	M.Aurel Vero & Anto-(nino
16 Sept.R.M	Geminianus		M	Romæ	Dioclet.Imp.
4 Ian.M	Geminus		M	in Africâ	M. Aurel. Vero & Anto-(nino
2 Iun M	Geminus		M	Lugduni	Valeriano & Gallieno
14 Sept M	Generalis		M	in Africa	Saturnino Præfecto
17 Iul.M	Generosa		M	Carthagine	
25 Aug.R.M	Genesius Arelat.	Exceptor	M		Dioclet.Imp.
25 Aug.R.M	Genesius	Mimus	M	Romæ	
3 Ian.M	Genofeua	Virgo		Parisiis	
9 Oct.A	Genuinus			Romæ	
23 Apr.R.M	Georgius		M	Diospoli in Perside	X 10 Oct.
2 Nou A	Georgius	Episcopus		Viennæ	

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
10 Oct. M	Gereon	Miles	M	Coloniæ Agrippinæ	Maximiano Imp.
17 Mart. M	Geretrudes	Virgo			
19 Ian. R. M	Germanicus		M	Smyrnæ	
26 Ian. L. A	Germanicus		M	Smyrnæ	M. Anton. & L. Aurelio (Commodo
28 Maij, M	Germanus	Episcopus	C	Parisiis	
25 Iul. M	Germanus	Episcopus		Parisiis	
31 Iul. M	Germanus	Episcopus	C	Autisiodori	
6 Sept. M	Germanus	Episcopus	C	in Africâ	Hunnerico Rege
1 Oct. M	Germanus	Episcopus	C	Autisiodori	
23 Oct. R. M	Germanus		M	in Hispaniâ	Viatore Præside
30 Oct. A	Germanus	Episcopus	C	Capuæ	
3 Nou. R. M	Germanus		M	Cæsareæ Cappad.	Decio
12 Nou. A	Germanus			Cæsareæ Cappad.	
6 Maij, A	Gerontius		C	Galatiæ	
19 Iun. R. M	Geruasius		M	Mediolani	Astasio Comite
10 Iun. R. M	Getulius	Cõiux Sympho (rosæ	M	Romæ	Adriano Imp.
25 Iul. M	Glodesindes	Virgo		Metis	
6 Iul. R. M	Goar		C		
8 Oct. A	Gocla	Virgo			
16 Iul. A	Gondulphus	Episcopus	C		
10 Maij, R. M	Gordianus		M	Romæ	Iuliano Apostatâ
11 Mart. M	Gorgonius		M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
9 Sept. R. M	Gorgonius	cubic. Reg. prępositus	M	Nicomediæ	Dioclet. Imp.
2 Iun. M	Grata		M	Lugduni	M. Aurel. Vero & Antonino
21 Oct. A	Grata	Virgo	M	Coloniæ Agrippinæ	
21 Oct. A	Gregoria	Virgo	M	Coloniæ Agrippinæ	
13 Feb. A	Gregorius II.	Papa			Leone & Constantino
9 Mart. R. M	Gregorius	Episcopus		Nyssæ	
12 Mart. R. M. A	Gregorius I.	Papa		Romæ	
9 Maij, R. M	Gregorius	Episcopus		Nazianzi	
3 Iul. R. M	Gregorius	Episcopus	M	Neocæsareæ in Ponto	
17 Nou. A	Gregorius	Episcopus	M	apud Pontum	
28 Nou. A	Gregorius	Papa		Romæ	
20 Dec. A	Gregorius	Episcopus	C	Autisiodori	
24 Dec. R. M	Gregorius	Presbyter	M	Spoleti in Tusciâ	Dioclet. & Maximiano
18 Iul. R. M	Guddene	Virgo	M	Carthagine	Plutiano & Zetâ
28 Mart. M	Guntrannus	Rex		Cabilone	
	H				
28 Nou. M	Habetdeum	Episcopus	M	in Africâ	Geiserico Rege
14 Feb. M	Hammonius		M		
11 Mart. M	Hecditius	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
12 Oct. R	Hedistius				
8 Feb. A } 18 Aug. A	Helena (Transl.	Regina			
22 Maij, A	Helena & eius	Virgo		Autisiodori	
11 Mart. M	Helianus	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
22 Apr. R. L	Helimenas	Presbyter	M	Cordulæ	Decio Imp.
11 Mart. M	Helius (nas	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
2 Iun. M	Helpes, *al.* Am-		M	Lugduni	M. Aurel. Vero & Antonino
2 Sept. M	Helpidius	Episcopus		Lugduni	
3 Mart. R. M	Hemitheri9 *al.* E	Miles	M	Calagurri Gallæciæ	
28 Iun. M	Hera (mitheri9	Catechumena	M	Alexandriæ	
28 Iunij, R. M	Heraclides		M	Alexandriæ	
11 Mart. M	Heraclius	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
26 Maij, M	Heraclius			Tuderti in Tusciâ	
26 Iul. A	Herastus	Episcopus	M	Philippis	
5 Sept. R. M	Herculanus			Romæ	
7 Nou. A	Herculanus	Presbyter	M		
7 Nou. R	Herculanus	Episcopus	M	Perusij in Italiâ	
26 Nou. M	Herculanus	Iuuenis	M		Antonino Imp.
16 Mart. A	Heribertus	Archiepiscop.		in monasterio Tuiciensi	
22 Mart. A	Herlinda	Virgo			
12 Iul. R. M	Hermagoras	Episcopus		Aquileiæ	
9 Maij, L	Hermas	Discip. Pauli		Romæ	
3 Aug. R. M	Hermellus		M	Constantinopoli	
28 Aug. R. M	Hermes	Præfectus	M	Romæ	Aureliano Imp. *vel potius* Indice)
10 Ian. M	eius aduentio				

INDEX NOMINVM SANCTORVM.

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
22 Oct. M	Hermes			Adrianopoli in Thracia	
31 Dec. A	Hermes	Exorcista		Rhætiæ	
13 Apr. M	Herminigildus	Rex	M	in Hispania	Leouigildo Rege
17 Apr. R. M	Hermogenes			Antiochiæ	
19 Apr. R. M	Hermogenes		M	Militanæ in Armenia	
12 Dec. M	Hermogenes		M		
27 Iul. R. M	Hermolaus	Presbyter	M	Nicomediæ	Maximiano Imp.
17 Oct. M	Hero	Episcopus	M	Antiochiæ	
14 Dec. R. M	Hero		M	Alexandriæ	Decio
28 Iun. R. M	Heros		M	Alexandriæ	
18 Nou. M	Hesychius, *al.* Esychius (n°	Palatinus	M	Antiochiæ	Diocletiano Imp.
4 Nou. R. M	Hierius, *al.* Pie-	Presbyter		Alexandriæ	Philippo Imp.
30 Sept. R. M	Hieronymus	Presbyter		in Bethleem Iudæ	Honorio Imp.
12 Aug. M	Hilaria	Mater S. Afræ	M		
3 Dec. R. M	Hilaria	Vxor Claudij	M	Romæ	Numeriano Imp.
31 Dec. A	Hilarina			Romæ	
16 Iul. R. M	Hilarinus		M	Ostiæ	Iuliano Imp.
7 Aug. M	Hilarinus	Monachus	M	Aretij in Tuscia	Iuliano Imp.
21 Oct. R. M	Hilarion	Eremita	C		
13 Ian. R. M	Hilarius	Episcopus	C	Pictauis	
5 Maij, M	Hilarius	Episcopus		Arelate in Gallijs	Valentiniano & Martiano Imp.
10 Sept. A	Hilarius	Papa		Romæ	
11 Iun. A	Hildulphus	Episcopus	C	Treuiris	
30 Ian. R. M	Hippolytus		M	Antiochiæ	
13 Aug. R. M	Hippolytus cũ familiâ suâ		M	Romæ	Decio Imp.
23 Aug. R. M	Hippolytus			in Portu Romano	
16 Ian. M	Honoratus	Episcopus		apud Arelatem	
22 Dec. A	Honoratus		M	Ostiæ	
6 Aug. A	Hormisdas	Papa		Romæ	
13 Mart. M	Horres	Filius Theusetæ	M	Nicææ	
28 Nou. M	Hortolanus*	Episcopus		in Africâ	Geiserico Rege
3 Nou. M	Hubertus	Episcopus			
10 Feb. R. M	Hyacinthus		M	Romæ	
26 Iul. R. M	Hyacinthus		M	in Portu Romano	Leontio Consulari
9 Sept. R. M	Hyacinthus			in Sabinis	
11 Sept. R. M	Hyacinthus	Eunuchus	M	Romæ	Gallieno Imp.
10 Ian. M	Hyginus	Papa		Romæ	
	I				
25 Mart. A } 25 Iul. R. L. M }	Iacobus Zebedæi	Apostolus	M	Ierosolymis	Herode Rege
22 Apr. M	Iacobus	Presbyter	M	in Perside	Sapore Rege
30 Apr. R. M	Iacobus	Diaconus	M	in Vrbe Lambesitanâ	Decio
15 Iul. R. M	Iacobus	Episcopus	C	Nisibi	Maximiano Imp.
1 Maij, R. L. M	Iacobus	Apostolus	M	Ierosolymis	Nerone Imp.
23 Dec. A	eius Ordinatio			Ierosolymis	
10 Sept. M	Iader		M	in Africâ	Decio & Valeriano Imp.
2 Iun. M	Iamnica		M	Lugduni	M. Aurel. Vero & Antoni
17 Iul. M	Ianuaria		M	Carthagine	Saturnino Præfecto (no
10 Iul. R. M	Ianuarius		M	in Africâ	
10 Iul. M } 23 Nou. M }	Ianuarius	F. S. Felicitatis		Romæ	Antonino Imp.
11 Iul. M	Ianuarius		M	in Armenia minori	
15 Iul. M	Ianuarius			Carthagine	
6 Aug. M	Ianuarius	Subdiaconus	M	Romæ	Decio
19 Sept. R. M	Ianuarius	Episcopus	M	Neapoli in Campania	Diocletiano Principe
28 Sept. R. M } 13 Oct. A } 9 Nou. A }	Ianuarius		M	Cordabæ in Hisp.	
18 Oct. A	Ianuarius			Puteolis in Campania	
19 Oct. A	Ianuarius			in Istriâ	
24 Oct. R. M	Ianuarius	Presbyter	M	Venusiæ in Apuliâ	Dioclet. Imp.
12 Iul. M	Iason *al.* Nason	Discip. Christi		in Cypro	
3 Dec. R. M	Iason	Filius Claudij	M	Romæ	Numeriano Imp.
1 Maij, R. M	Ieremias	Propheta			
1 Sept. R. M	Iesus Naue	Propheta			

22 Oct.

INDEX NOMINVM SANCTORVM.

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
3 Feb.R.M	Ignatius	Auunculus Celerini	M	in Africâ	
1 Feb.R.L.M	Ignatius	Episcopus	M	Romæ	Traiano Imp.
17 Dec.R.M	eius Translatio			Antiochiæ	
15 Maij,R.M	Indaletius		C	in Hispaniâ	
15 Iul.M	Infantes x.			Alexandriæ	
20 Dec.R.M	Ingenuus		M	Alexandriæ	
28 Dec.R.M	Innocentes		M M	in Bethleem Iudæ	Herode Rege
12 Mart.A	Innocentius	Episcopus		Romæ	
12 Mart.R.M.A	Innocentius I.	Papa		Romæ	
4 Iul.R.M	Innocentius		M	Sirmij	
22 Sept.M	Innocentius	Miles	M	Seduni in Galliis	Maximiano Imp.
24 Maij,M	Ioanna	Vxor Chusæ			
27 Ian.R.M	Ioannes	Episcopus		Constantinop.	
28 Ian.M	Ioannes	Presbyter	C	in monast. Reomanensi	
11 Mart.M	Ioannes	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
12 Mart.A	Ioannes			in Africâ	
19 Mart.R.M	Ioannes	Abbas		apud ciuit. Penarensem	
27 Mart.R.M	Ioannes	Eremita		in Ægypto	Theodosio Imp.
28 Maij,R.M	Ioannes	Papa	M		Theodorico Imp.
23 Iun.R.M	Ioannes	Presbyter	M	Romæ	Iuliano Imp.
24 Iun.R.L.M	Ioannis Bapt. Natiuitas				Tiberio Cæsare
24 Febr.R.M	eius cap. Inuētio			Ierosolymis	Martiano Principe
29 Aug.R.L.M	eius Decollatio			Macherontæ in Arabiâ	Herode Rege
24 Sept.R.M	eius Conceptio				
26 Iun.R.M	Ioannes	Frater Pauli	M	Romæ	Iuliano Imp.
18 Aug.R.M	Ioannes	Presbyter		Romæ	Dioclet. & Maximiano
27 Aug.M	Ioannes	F. Marcellini	M	Tomis	
7 Sept.R.M	Ioannes	Nobilis	M	Nicomediæ	Dioclet. Imp.
17 Nou.A	Ioannes	Monachus			
21 Dec.R.M	Ioannes			in Tusciâ	
27 Dec.R.L.M.	Ioannes	Apost. & Euāg.	C	Ephesi	Traiano Principe
6 Maij.R,M	idem ante portā Latinam			Romæ	Domitiano Imp.
10 Maij,R.M	Iob	Propheta			
6 Iul.R.M	Ioël	Propheta			
13 Iul.R.M	Ioël	Propheta			
19 Mart.A	Ioseph	Nutritor Dñi			
20 Iul.R.M	Ioseph Iustus			in Iudæâ	
17 Ian.M	Iouilla		M	apud Lingones	Aureliano Imp.
5 Maij,M	Iouinianus	Lector	M	Autisiodori	
2 Mart.R.M	Iouinus		M	Romæ	Gallieno & Valeriano Impp.
15 Feb.A	Iouitta		M	Brixiæ	Adriano Imp.
10 Feb.R.M	Irenæus		M	Romæ	
25 Mart.R.M	Irenæus	Episcopus	M	apud Sirmium	Maximiano Imp.
26 Mart.M	Irenæus	Diaconus		apud Pentapolim Libyæ	
5 Maij,M	Irenæus			Thessalonicæ	
28 Iun.M	Irenæus	Episcopus	M	Lugduni in Galliis	Seuero Imp.
26 Aug.R.M	Irenæus		M	Romæ	Decio Imp.
5 Apr.R.M	Irene	Virgo	M	Thessalonicæ	Sisinnio Comite
4 Maij,M	Irene		M	Thessalonicæ	
25 Mar.A	Isaac immolatio				
22 Dec.R.M	Ischyrion, *al.* Schyrion		M	Alexandriæ	
16 Mart.M } 12 Nou.A. }	Isicius	Episcopus		Viennæ	
2 Ian.A	Isidorus	Episcopus	M		
15 Ian.R.M	Isidorus				
15 Maij,M	Isidorus		M	apud Chium insulam	Decio
14 Dec.R.M	Isidorus		M	Alexandriæ	
4 Iul.R.M	Iucundianus		M	in Africâ	
28 Oct.R.L.M	Iudas	Apostolus	M	in Perside	
22 Maij,M.A	Iulia		M		Felice Saxone
2 Iun.M }	Iulia & Iulia altera		M M	Lugduni	M. Aurelio Vero & Antonino
15 Iul.M	Iulia				
7 Oct.R.M	Iulia		M	Carthagine	Maximiano Imp.
10 Dec.M	Iulia	Socia S. Eulaliæ	M	Emeritæ in Hispaniâ	Daciano Præside

16 Feb.

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
17 Aug. R.M	Liberatus	Abbas	M	in Africâ	Hunnerico Rege
23 Sept. A	Liberius	Papa		Romæ	
23 Iul. A	Liborius	Episcopus	C	Cenomanensis	
8 Iun. M	Licinius	Episcopus	C	Andegaui	
23 Sept. A	Linus	Episcopus		Romæ	
7 Oct. A	Linus	Papa	M	Romæ	
26 Nou. R.M	Linus	Papa	M	Romæ	
28 Sept. A	Lioba	Virgo		in monasterio Fuldensi	
11 Mar. M	Lisimachus	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
10 Sept. M	Liteus		M	in Africâ	Decio & Valeriano
13 Sept. A	Littorius	Episcopus	C	Turonis	
12 Nou. A	Liuinus	Episcopus	M		
21 Iul. M	Longinus	Miles	M	Massiliæ in Galliâ	Dioclet. & Maximiano
1 Sept. R.M	Longinus	Miles	M	Cæsareæ Cappad.	Octauio Præside
10 Oct. R	Loth	Propheta			
12 Nou. A	Lubuinus	Presbyter	C	Dauentriæ	
15 Oct. A	Lubulus				
22 Apr. R.M	Lucas	Diaconus	M	Cordulæ	Decio Imp.
18 Oct. R.L.M	Lucas	Euangelista	C	in Bithyniâ	
25 Iun. R.M	Lucia	Virgo		Romæ	
16 Sept. R.M	Lucia	Vidua	M	Romæ	Dioclet. Imp.
13 Dec. R.M	Lucia	Virgo	M	Syracusis in Siciliâ	Dioclet. & Maximiano
7 Ian. R.M	Lucianus	Presb. Antioch.	M	Nicomediæ	Maximo
8 Ian. M	Lucianus			Beluaci	
28 Maij, M	Lucianus			in Sardiniâ	
7 Iun. R.M.	Lucianus		M	Cæsareæ Cappad.	
31 Oct. R.M	Lucilla	Filia Nemesij	M	Romæ	Valeriano & Gallieno
30 Iun. R.I.M	Lucina	Discipul. Apost.		Romæ	
11 Ian. R.M	Lucius		C	Alexandriæ	
4 Mart. R.M	Lucius	Papa	M	Romæ	Valeriano & Gallieno
6 Maij, R.M	Lucius	Episcopus		Cyrenæ	
10 Sept. M	Lucius	Episcopus	M	in Africâ	Decio & Valeriano
19 Oct. R.M	Lucius		M		Antonino Pio Imp.
25 Oct. M	Lucius	Miles	M	Romæ	Claudio Imp.
17 Nou. M	Lucius		C	Alexandriæ	Valeriano & Gallieno
16 Oct. A	Lullus	Episcopus	C		
15 Apr. M	Lupercus		M	Cæsaraugustæ in Hisp.	
21 Mar. M	Lupicinus	Abbas		in territ. Lugdunensi	
14 Dec. A	Lupicinus	Episcopus		Viennæ	
29 Iul. M	Lupus	Episcopus		Trecis	
1 Sept. M	Lupus	Episcopus		apud Senonas	
25 Sept. M	Lupus	Episcopus		Lugduni	
14 Oct. A	Lupus			Cordubæ	
26 Mart. A	Lutgerus	Episcopus			
26 Sept. A	Luxurius			in Sardiniâ	
	M				
23 Ian. A	Macarius				
13 Mart. R.M	Macedonius	Presbyter		Nicomediæ	
1 Nou. A	Macedonius			Cæsareæ Cappad.	
2 Ian. R.M	Macarius	Abbas			
15 Ian. R.M	Macarius	Abbas			
2 Iun. M	Macarius		M	Lugduni	M. Aurel. Vero & Anto-(nino
12 Aug. R.M	Macarius			in Syriâ	
21 Oct. A	Macarius			Nicææ in Bithyniâ	
8 Dec. R.M.	Macarius		M	Alexandriæ	Decio Imp.
1 Aug. R.M	Machabæi			Antiochiæ	
6 Ian. R.M	Macra (tiana	Virgo	M		Rictiouaro Præside
9 Ian. R.M	Macra, *al.* Mar-	Virgo	M	in Mauritaniâ Cæsariensi	
17 Sept. M	Macrinus		M	Niuiduni	
20 Iul. M	Macrobius			Damasci	
6 Aug. M	Magnus	Subdiaconus	M	Romæ	Decio Imp.
19 Aug. R.M	Magnus, *al.* Andreas		M		
6 Dec. M	Maioricus	Adolescens	C	in Africâ	Hunnerico Rege
28 Mart. R.M	Malchus		M	Cæsareæ Palæstinæ	Valeriano Imp.
10 Oct. M	Mallosus		M	Agrippinæ	

11 Maij,

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
11 Maij. M	Mamertus	Episcopus		Viennæ	
12 Mar. M	Mamilianus, *al.*				
	Maximilianus		M	Nicomediæ	
16 Iul. A	Mammas				
17 Aug. R.M	Mammes		M	Cæsareæ Cappadociæ	
24 Maij. M	Manahen	Doct & Proph.		Antiochiæ	Aureliano Imp.
17 Nou. A	Manatus	Episcopus	C	Viennæ	
10 Iun. R.M	Mandalis	(ni	M	Romæ	
27 Aug. R.M	Mannea	Vxor Marcelli-	M	Tomis	Aureliano Imp.
3 Sept. M	Mansuetus	Episcopus	C	Tullensis	
6 Sept. M	Mansuetus	Episcopus	C	in Africâ	
28 Nou. R.M	Mansuetus	Episcopus	M	in Africâ	Hunnerico Rege
17 Apr. R.M	Mappalicus		M	in Africâ	Geiserico Rege
28 Iun. R.M	Marcella		M	Alexandriæ	
18 Iun. R.M	Marcellianus		M	Romæ	Fabiano Duce
2 Ian. R.M	Marcellinus	Puer	M	Tomis in Ponto	Licinio Imp.
20 Apr. M	Marcellinus	Episcopus	C	Ebreduni in Galliâ	
26 Apr. R.M	Marcellinus	Papa	M	Romæ	Dioclet. & Maximiano
2 Iun. R.M	Marcellinus	Presbyter	M	Romæ	Dioclet. Imp.
27 Aug. R.M	Marcellinus	Tribunus	M	Tomis	
7 Oct. A	Marcellinus			Capuæ in Campaniâ	
9 Oct. A	Marcellinus			Romæ	
16 Ian. R.M	Marcellus	Papa	M	Romæ	Maximino Imp.
4 Sept. M	Marcellus		M	Cabilone	Antonino Vero
6 Oct. M	Marcellus			Capuæ	
7 Oct. R.M	Marcellus	Discipul⁹ Petri	M	Romæ	Aureliano Consulari
30 Oct. R.M	Marcellus	Centurio	M	Tingitanæ	Agricolao
30 Dec. R.M	Marcellus	Diaconus	M	Spoleti	Maximiano Aug.
13 Mar. M	Marcus		M	Nicææ	
19 Mar. R.M	Marcus, *al.*			Surrenti	
	Martia				
25 Apr. R.L.M	Marcus	Euangelista	M	Alexandriæ	
18 Iun. R.M	Marcus	Nobilis	M	Romæ	Fabiano Duce
4 Oct. R.M	Marcus	frater Marciani	M	in Ægypto	
7 Oct. R.M	Marcus	Papa	C	Romæ	
22 Oct. M	Marcus	Episcopus	M	Ierosolymis	
25 Oct. M	Marcus	Miles	M	Romæ	Claudio Imp.
21 Oct. A	Mardia	Virgo	M	Coloniæ Agrippinæ	
24 Ian. M	Mardonius		M	Neocæsareæ	
22 Apr. M	Mareas	Episcopus	M	in Perside	Sapore Rege
13 Iul. A	Margarita	Virgo	M		
19 Ian. A	Maria (ca	Soror Lazari		Ierosolymis	
9 Apr. A	Maria Ægyptia-				
18 Iun. A	Maria	Virgo	M	Alexandriæ	
22 Iul. R.L.M	Maria Magda-				
	lena				
1 Nou. M	Maria	Virgo	M		
30 Apr. R.M	Marianus	Lector	M	in vrbe Lambesitanâ	Decio
1 Dec. R.M	Marinianus	Diaconus	M	Romæ	Numeriano Imp.
3 Mar. R.M	Marinus	Miles	M	Cæsareæ Palæstinæ	Valeriano Imp.
10 Iul. R.M	Marinus		M	in Africâ	
20 Ian. R.M	Marius	Nobilis	M	Romæ	Claudio Principe
27 Ian. M	Marius	Abbas		monasterij Badonensis	
15 Apr. R.M	Maro		M	in Italiâ	Neruâ Principe
15 Iul. M	Marseus			Alexandriæ	
4 Oct. A	Marsius	Presbyter	C	Autisiodori	
19 Ian. A }	Martha	Soror Lazari		Ierosolymis	
17 Oct. R.M }					
17 Dec. R.M	eius Translatio			in Bethaniâ	
20 Ian. R.M	Martha	Vxor Marij	M	Romæ	Claudio Principe
21 Iun. R.M	Martia		M	Syracusis in Siciliâ	
2 Iul. M	Martia		M	in Campaniâ	
19 Mar. R	Martia, *al.*			Surrenti	
	Marcus				
15 Apr. M	Martialis		M	Cæsaraugustæ in Hisp.	
30 Iun. M	Martialis	Episcopus	C	Lemouicis	

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
10 Iul.M 23 Nou.M	Martialis	F. S. Felicitatis	M	Romæ	Antonino Imp.
22 Aug.R.M	Martialis	Peregrinus	M	in Portu Romano	
28 Sept.R.M 13 Oct.A 9 Nou.A	Martialis		M	Cordubæ in Hispaniâ	
4 Ian.M	Martianus		M	in Africâ	
9 Ian.R.M	Martiana, *al.* Macra	Virgo	M	in Mauritaniâ Cęsariensi	
5 Apr.R.M	Martiana			apud Ægyptum	
4 Oct.R.M	Martianus	Frater Marci	M	in Ægypto	
5 Iun.M	Martianus		M	in Ægypto	
16 Oct.R.M	Martianus cum fratribus		M	in Africâ	Geiserico Rege
1 Ian.R.M	Martina	Virgo	M	Romæ	Alexandro Imp.
2 Iul.R.L.M	Martinianus		M	Romæ	Nerone Imp.
1 Iul.M	Martinus	Episcopus		Viennæ	
19 Iul.A	Martinus	Episcopus	M	Treuiris	
10 Nou.R.M	Martinus	Papa		Chersonæ in Lyciâ	
11 Nou.R.M	Martinus	Episcopus	C	Turonis in Gallijs	Constantino Imp.
4 Iul.M	eius Trãslat. &c.				
7 Dec.M	Martinus	Abbas		apud Santonas	
9 Ian.R	Martionilla				
1 Ian.M	Martyres VIII.			Romæ	Alexandro Imp.
9 Ian.M	Martyres multi			Antiochiæ	
26 Ian.R.M	Martyres XXXVI				Dioclet. & Maximiano
26 Ian.L.M	Martyres XII.			Smyrnæ	M. Antonino & L. Aurel. (Commodo
1 Feb.R	Martyres XV.			Smyrnæ	Antonino Vero
4 Febr.R	Martyres innumerabiles			Thmuis in Ægypto	Diocletiano Imp.
15 Feb.A	Martyres M.CC.			Brixiæ	Adriano Imp.
16 Feb.M	Martyres 5000.			in Ægypto	
20 Feb.R.M	Martyres plur.			apud Tyrum Phœniciæ	Dioclet. Imp.
21 Feb.R.M	Martyres LXXIX			in Siciliâ	Dioclet. Imp.
23 Feb.R.M	Martyres XLII. *al.* LXII.			Sirmij	
1 Mar.R.M	Martyres CC.LX			Romæ	Claudio Imp.
2 Mar.R.M	Martyres plur.				Alexandro Imp.
4 Mar.R.M	Martyres DCCCC			Romæ	
5 Mar.R.M	Martt. VIII. *al.* IX				
10 Mar.R.M	Martyres XLII.			in Perside	
12 Mar.M	Martyres alij			Nicomediæ	
14 Mar.R.M	Martyres XLVII.			Romæ	Nerone Imp.
16 Mar.R	Martyres XX.			Romæ	
19 Mar.R	Martyres VIII. *al.* IX.			apud Surrentum	
10 Apr.R.M	Martyres plur.			Romæ	Aureliano Imp.
15 Apr.M	Martyres XVIII.			Cæsaraugustæ in Hisp.	
16 Apr.M	Martyres VII.			Corinthi	
17 Apr.M	Martyres multi			in Africâ	
21 Apr.M	Martyres C.			in Perside	
22 Apr.R.M	Martyres plur.			in Perside	Sapore Rege
22 Apr.M	Martyres XLVIII			Lugduno Galliæ	Antonino Vero
24 Apr.M	Martyres XXXIV			Lugduno Gallię	
4 Maij,M	Martyres XL.			in metallo Phanensi	
9 Maij,R.M	Martyres CCC.X.			in Perside	
10 Maij,M	Martyres XLII. & LXVIII.			Romæ	Alexandro Imp.
14 Maij,A	Martyres CD.IV			Mediolani	
22 Maij,A	Martyres aliqui			Romæ	
23 Maij,M	Martyres alij			apud Lingones	
25 Maij,M	Martt. multi Martyres duo			Romæ Dorostori in Męsiâ	Alexandro
26 Maij,M	Martt. XXII. Martt. plur.			Romæ in territ. Autisiodorensi.	Antonino
29 Maij,A	Martyres C.LIV.			in Africâ	

5 Iun.

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
5 Iun. A	Martyres			Romæ	
6 Iun. R. M	Martyres XX.			apud Tarsum Ciliciæ	Dioclet. & Maximiano
9 Iun. M	Martyres M.D			Romæ	Dioclet. & Maximiano
10 Iun. R. M	Martyres XX.			Romæ	Aureliano Imp.
16 Iun. R. M	Martyres CD.IV			Antiochiæ	
17 Iun. R. M	Martt. CC.LXII			Romæ	
22 Iun. M	Martyres plur.			in Britannia	Diocletiano Imp.
24 Iun. A	Martyres XXIII.			Romæ	
25 Iun. R	Martyres XXII.			Romæ	
2 Iul. R	Martyres			Romæ	Nerone Imp.
4 Iul. R. M	Martyres XXX.			Sirmij	
9 Iul. R	Martt. 10203.			Romæ	
17 Iul. R. M	Martyres Scillitani			Carthagine	Saturnino Præfecto
1 Aug. R	Martyres			Philadelphiæ	
7 Aug. R. M	Martyres XVIII.			Romæ	
8 Aug. R	Martyres XXI			Romæ	Maximino Augusto
17 Aug. R	Martyres multi			in Africâ	Hunnerico Rege
19 Aug. R. M	Martyres 2597.				
22 Aug. R	Martyres aliqui peregrini			in Portu Romano	
23 Aug. M	Martyres XII.			Antiochiæ	
8 Sept. R. M	Martt. XXIII.			Nicomediæ	Maximiano Imp.
14 Sept. R. M	Martyres XXI.			Romæ	Decio
2 Oct. R	Martyres innumerabiles			Nicomediæ	Diocletiano Imp.
4 Oct. R M	Martyres innumerabiles			in Ægypto	
5 Oct. M	Martyres XXX.			apud Siciliam	
9 Oct. A	Martyres multi			Viennæ	
10 Oct. A	Martyres VII.			Veronæ	
12 Oct. M	Martt. & Confessores 4976.			in Africâ	Hunnerico Rege
16 Oct. R. M	Martt. CC.LXX.			in Africâ	Geiserico Rege
19 Oct. R. M	Martyres XLIX.			Antiochiæ in Syriâ	
30 Oct. R. M	Martt. CC.XX.			in Africâ	
6 Nou. R. M	Martyres XL. *al.* X.			Theopoli	
15 Nou. R. M	Martyres XXX.			Nolæ	Martiano Præside
25 Nou. R. M	Martyres DC.LX			Alexandriæ	Maximino Imp.
1 Dec. R. M	Martyres diuersæ conditionis			Romæ	Numeriano Imp.
12 Dec. M	Martyres XXII.				
17 Dec. M	Martyres L.			Eleutheropoli in Oriente	
22 Dec. R.	Martyres multi			Alexandriæ in Ægypto	
22 Dec. R. M	Martyres XXX.			Romæ	Diocletiano Imp.
23 Dec. R. M	Martyres XX			Nicomediæ	Diocletiano Imp.
25 Dec. M	Martyres DCC.			in insulâ Palmariâ	Diocletiano Imp.
29 Maij, M	Martyrius		M	in Anauniâ	
24 Aug. R. M	Massa Candida		M M	Carthagine	Valeriano & Gallieno
2 Iun. M	Materna		M	Lugduni	M. Aurelio Vero & Antonino
7 Iul. A	Maternianus		C		
15 Mart. R. M	Matrona	Ancilla	M	Thessalonicæ	
12 Sept. A	Matrona			in Asiâ	
21 Sept. R. L. M	Matthæus	Apost. & Euang.	M	in Æthiopiâ	
30 Ian. R. M	Matthias	Episcopus		Ierosolymis	
24 Febr. R. L. M	Matthias	Apostolus			
2 Iun. M	Maturus		M	Lugduni	M. Aurelio Vero & Antonino Impp.
15 Oct. M	Mauri L.	Milites	M M	Coloniæ Agripp.	
13 Sept. A	Maurilio	Episcopus	C	Andegaui	
22 Sept. R. M	Mauritius	Primicerius	M	Seduni in Gallijs	Maximiano Imp.
15 Ian. A	Maurus	Abbas			
29 Ian. R. M	Maurus	Miles	M	Romæ	Diocletiano Imp.
29 Nou. A	Maurus			Romæ	
3 Dec. R. M	Maurus	Filius Claudij	M	Romæ	Numeriano Imp.
26 Mart. M	Maxima	Vxor Montani	M	Sirmij	

Dies Mensis.	Nomen.	Conditio.	Aureola.	Locus.	Tempus.
4 Dec.R.M	Olympius	Tribunus	M	Romæ	Valeriano & Gallieno
1 Nou.R.M	Omniũ Sanctorum festiuitas			Romæ	
16 Feb.R.L.M	Onesimus	Episcopus	M	Romæ	
6 Sept.R.L.M	Onesiphorus	Discipulus Pauli			
12 Oct.A	Opio	Presbyter		apud Bituricas	
15 Apr.M	Optatus		M	Cæsaraugustæ in Hisp.	
1 Maij,A	Orientius	Episcopus		Tolosæ	
1 Iul.A	Orion				
22 Ian.A	Orontius		M	Ebreduni in Gallijs	
4 Iul.R.M	Oseas	Propheta			
16 Nou.A	Othmarus	Abbas		in monast.S.Galli in Sue-(uiâ	
13 Dec.A	Otylia	Virgo			
	P				
14 Maij,M	Pachomius				
9 Mart.R.M	Pacianus	Episcopus		Barcinonæ	Theodosio Principe
21 Oct.A	Palladia	Virgo	M	Coloniæ Agrippinæ	
10 Maij,M	Palmatius cum familiâ suâ	Consul	M M	Romæ	Alexandro Imp.
30 Maij,A	Palatinus			Antiochiæ	
1 Iun.R.M	Pamphilus	Presbyter	M	Cæsareæ Palæstinæ	Maximino Imp.
3 Apr.R.M	Pancratius			apud Tauromeniũ Sicil.	
12 Maij,R.M	Pancratius		M	Romæ	Diocletiano Imp.
7 Iul.R.M	Pantænus			Alexandriæ	
17 Apr.M	Pantagatus	Episcopus		Viennæ	
28 Iul.R.M	Pantaleon	Medicus	M	Nicomediæ	Maximiano Imp.
29 Ian.R.M	Papias	Miles	M	Romæ	Dioclet.Imp.
22 Feb.M	Papias	Episcopus		Hierapoli	
25 Feb.R.M	Papias		M	apud Ægyptum	Numeriano Imp.
30 Dec.A	Papianus			in Oyâ insulâ	
28 Nou.R.M	Papinius	Episcopus	M	in Africâ	Geiserico Rege
13 Apr.R.M	Papyrius	Diaconus	M	Pergami in Asiâ	Antonino Vero & Aure-(lio Commodo
1 Ian.A	Paragodas	Episcopus		Viennæ	
5 Nou.A	Pardus		M	Capuæ	
23 Ian.R.L.M	Parmenas	Diaconus	M	Philippis	
22 Apr.R.M	Parmenius	Presbyter	M	Cordulæ	Decio Imp.
19 Maij,R.M	Parthenus	Eunuchus	M	Romæ	Decio Imp.
22 Feb.M	Paschasius	Papa	C	Viennæ	
12 Nou.R.M	Paschasius		M	in Africâ	Geiserico Rege
25 Maij,M	Passicrates		M	Dorostori in Mæsiâ	
29 Maij,A	Passiomonus		M	in Africâ	
30 Mart.A	Pastor	Episcopus		Aureliæ	
6 Aug.M	Pastor	Puer		Compluti in Hispaniâ	Daciano
11 Sept.A	Patiens	Episcopus (nij	M	Lugduno Galliæ	
13 Mart.R.M	Patricia	Vxor Macedo-		Nicomediæ	
17 Mart.R.M	Patricius	Episcopus	C	in Scotiâ	
21 Ian.M	Patroclus		M	Trecis	
27 Ian.R.M	Paula	Virgo	C	in Bethleem Iudæ	
20 Iul.M	Paula			Damasci	
6 Iun.R.M	Paulina	Filia Artemij	M	Romæ	Sereno Iudice
22 Iun.R.M	Paulinus	Episcopus	C	Nolæ in Campaniâ	Tempore Wandalorum
31 Aug.M	Paulinus	Episcopus	M	Treuiris	Constantio Imp.
26 Maij,M	Paulinus			Tuderti in Tusciâ	
10 Oct.M	Paulinus	Episcopus		Eboraci in Britanniâ	Eduino Rege
10 Ian.R.M	Paulus	primus Eremita		in Thebaide	
1 Feb.M	Paulus	Episcopus		Tricassij	
22 Ian.A / 22 Mar.R.L.M	Paulus	Episcopus	C	Narbonæ in Galliis	
15 Maij,M	Paulus		M	Lamosaci	
7 Iun.R.M	Paulus	Episcopus	M	Constantinop.	Constantino Imp.
26 Iun.R.M	Paulus	Frater Ioannis	M	Romæ	Iuliano Imp.
29 Iun.R.L.M	Paulus	Apostolus	M	Romæ	Nerone Imp.
25 Ian.R.M	eius Conuersio				
29 Iun.M	eius Celebratio				
6 Iul.R.M	eius primus ingressus in Vrbẽ				Neronis anno 2.

Dies Mensis.	Nomen.	Conditio.	Aureola.	Locus.	Tempus.
30 Dec. A	Paulus			in Oyâ insulâ	
31 Dec. A	Paulus			Romæ	
11 Iul. M	Pelagia		M	in Armeniâ minori	
19 Oct. R. M	Pelagia		M	Antiochiæ in Syriâ	
20 Feb. M	Peleus	Episcopus	M	apud Tyrum in Phœniciâ	Dioclet. Imp.
19 Sept. R. M	Peleus	Episcopus	M	in Palæstinâ	Dioclet. Imp.
5 Maij, R. M	Peregrinus		M	Thessalonicæ	
16 Maij, M	Peregrinus	Episcopus		Autisiodori	
28 Iul. M	Peregrinus	Presbyter		Lugduni	
25 Aug. R. M	Peregrinus		M	Romæ	Commodo Imp.
3 Iun. R. M	Pergentinus		M	Aretij in Tusciâ	Decio Imp.
7 Mar. R. M	Perpetua		M	Tuburbi in Mauritaniâ	Seuero Principe
4 Nou. A	Perpetua	Virgo			
8 Apr. R. M	Perpetuus	Episcopus		Turonis	
30 Dec. A	Perpetuus	Episcopus	C	Turonis	
23 Ian. A	Peruluius				
31 Maij, R. M	Petronilla	Virgo		Romæ	
11 Ian. R. M	Petrus		C	Alexandriæ	
12 Mar. R. M	Petrus		M	Nicomediæ	Dioclet. Imp.
17 Apr. R. M	Petrus	Diaconus		Antiochiæ	
15 Maij, M	Petrus		M	Lamosaci	
2 Iun. R. M	Petrus	Exorcista	M	Romæ	Dioclet. Imp.
29 Iun. R. L. M	Petrus	Apostolus	M	Romæ	Nerone Imp.
18 Ian. R. M	eius Cathedra			Romæ	
22 Febr. R. M	eius Cathedra			Antiochiæ	
1 Aug. R. M	eius Vincula			Romæ	
17 Nou. R.	eius Dedicatio			Malmundarij	
1 Aug, R. M	Petrus		M	Philadelphiæ in Arabiâ	
27 Aug. M	Petrus	Miles	M	Tomis	
25 Oct. M	Petrus	Miles	M	Romæ	Claudio Imp.
25 Nou. R. M	Petrus	Episcopus	M	Alexandriæ	Maximino Imp.
7 Aug. R. M	Petrus		M	Romæ	
16 Maij, A	Phidolus	Presbyter		Trecassini	
4 Feb. R. M	Phideas	Episcopus	M	Thmuis in Ægypto	Diocletiano Imp.
18 Iul. A	Philastrius	Episcopus		Brixiæ	
20 Iul. A	Philibertus	Abbas			(Comodo
11 Apr. R. M	Philippus	Episcopus		Gortynæ in Cretâ	Anton. Vero & L. Aurel.
22 Apr. A	Philippus	Apostolus		Hieropoli in Africâ	
1 Maij, R. L. M	Philippus	Apostolus	M	apud Hierapolim Asiæ	
6 Iun. R. L. M	Philippus	Diaconus		Cæsareæ	
10 Iul. M } 23 Nou. M }	Philippus	F. S. Felicitatis	M	Romæ	Antonino Imp.
15 Iul. A	Philippus			Carthagine	
15. Iul. M	Philippus			Alexandriæ	
22 Oct. M	Philippus	Episcopus		Adrianopoli in Thraciâ	
13 Sept. R. M	Philippus	Episcopus	M	Alexandriæ	Volusiano & Gallieno
8 Oct. R. M	Philippus	Episcopus		Gortynæ in Cretâ	
28 Nou. A	Philippus	Episcopus		Viennæ	
20 Sept. A	Philista		M	Romæ	
11 Mar. M	Philoctimon	Miles (tum	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
4 Feb. R. M	Philoromus	Tribunus mili-	M	Thmuis in Ægypto	Dioclet. Imp.
14 Nou. M	Philumenus		M	Heracleæ in Thraciâ	(nino
2 Iun. M	Philuminus		M	Lugduni	M. Aurelio Vero & Anto-
5 Mar. R. M	Phocas		M	Antiochiæ	
14 Iul. R. M	Phocas	Episcopus	M	Sinope in Ponto	Traiano Imp.
3 Sept. L. M	Phœbe				(nino
2 Iun. M	Photinus (rius	Episcopus	M	Lugduni	M. Aurelio Vero & Anto-
4 Nou. M	Pierius, *al.* Hie-	Presbyter		Alexandriæ	Philippo Imp.
24 Mar. R. M	Pigmenius	Presbyter	M	Romæ	Iuliano
21 Oct. A	Pinnosa	Virgo	M	Coloniæ Agrippinæ	
1 Feb. R. M	Pionius		M	Smyrnæ	Antonino Vero
11 Iul. M	Pius	Papa		Romæ	
5 Oct. M	Placidus		M	in Siciliâ	
22 Iul. R. M	Plato		M	Ancyræ in Galatiâ	
28 Iun. R. M	Plutarchus		M	Alexandriæ	
10 Sept. M	Polianus		M	in Africâ	Decio & Valeriano Imp.
21 Maij, R. M	Polius	Diaconus	M	in Mauritaniâ Cæsariensi	

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
22 Maij, A	Polioctus, *al.* Polyeuctus			Cesareæ Cappad.	
28 Apr. M	Pollio		M	in Pannoniâ	
26 Ian. R. L. M	Polycarpus	Episcopus	M	Smyrnæ	M. Antonino & L. Aure- (lio Commodo
23 Feb. R. M	Polycarpus	Presbyter	C	Romæ	
17 Feb. R. M	Polychronius	Episcopus	M	Babyloniæ in Perside	Decio Imp.
13 Feb. R. M	Polyeuctus		M	Melitenæ in Armeniâ	
21 Maij, M	Polyeuctus			Cæsareæ Cappad.	
2 Iun. M }	Pompeia, & Pompeia altera		MM	Lugduni	M. Aurelio Vero & Anto- (nino
19 Ian. R. M	Pontianus		M	Spoleti	Antonino Imp.
25 Aug. R. M	Pontianus		M	Romæ	Commodo Imp.
20 Nou. R. M	Pontianus	Papa	M	Romæ	Maximino
11 Dec. R. M	Pontianus		M		Maximino
2 Iun. M	Ponticus	Puer	M	Lugduni	M. Aurel. Vero & Anto- (nino
8 Mar. R. M	Pontius, *al.* Pontianus	Diaconus		Carthagine	
20 Aug. R. M	Porphyrius				
2 Iun. M	Potamia		M	Lugduni	M. Aurel. Vero & Anto- (nino
28 Iun. R. M	Potamiœna		M	Alexandriæ	
19 Maij, R. M	Potentiana. *al.* Pudentiana	Virgo		Romæ	
31 Dec. M	Potentianus			apud Senonas	
31 Dec. A	Potianus			Catanæ in Siciliâ	
25 Ian. M	Præiectus	Episcopus		Aruernis	
18 Feb. R. M	Præpedigna	Vxor Claudij	M	Ostiæ	Dioclet. Imp.
6 Sept. M	Præsidius	Episcopus	C	in Africâ	Hunnerico Rege
91 Maij. M	Praxedes	Virgo		Romæ	
21 Iul. R. M	Praxedes	Virgo		Romæ	
11 Dec. R. M	Prætextatus		M		Maximino
28 Maij, M	Priamus			in Sardiniâ	
9 Oct. A	Primina				
15 Apr. M	Primitiuus		M	Cæsaraugustæ in Hisp.	
27 Iun. M	Primitiuus	F. Symphorosæ	M	Tibure	Adriano Principe
29 Maij, A	Primus		M	in Africâ	
9 Iun. R. M	Primus		M	Romæ	Dioclet. & Maximiano
2 Iun. M	Primus		M	Lugduni	M. Aurel. Vero & Anto- (nino
1 Nou. A	Primus	Episcopus		Augustoduni	
18 Ian. R. M	Prisca	Virgo	M		
12 Oct. A	Priscianus			in Campaniâ	
8 Iul. R. M	Priscilla	Vxor Aquilæ		in Asiâ minori	
4 Ian. R. M	Priscillianus	Clericus	M	Romæ	Iuliano Augusto
4 Ian. R. M	Priscus	Presbyter	M	Romæ	Iuliano Augusto
11 Mar. M	Priscus	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
28 Mart. R	Priscus		M	Cæsareæ Palæstinæ	Valeriano Imp.
26 Maij, M	Priscus		M	in territ. Autisiodorensi	
1 Sept. R. M	Priscus	Discip. Christi	M	Capuæ	
1 Oct. R. M	Priscus			Tomis	
21 Aug. M	Priuatus	Episcopus	M	in vico Minatensi	Valeriano & Gallieno
14 Oct. R	Priuatus	Miles		Romæ	
11 Oct. R. M	Probus		M	Tarsi in Ciliciâ	Dioclet. Imp.
12 Nou. R. M	Probus		M	in Africâ	Geiserico Rege
2 Iul. R. L. M	Processus		M	Romæ	Nerone Imp.
9 Apr. R. L. M	Prochorus	Diaconus	M	Antiochiæ	
8 Iul. R. M	Procopius		M	in Palæstinâ	Fabiano Iudice
14 Feb. M	Proculus		M	Interamnæ	Leontio consulari
14 Apr. M	Proculus		M	Interamnæ	
19 Sept. R. M	Proculus	Diaconus	M	Neapoli in Campaniâ	Dioclet. Principe
21 Oct. A	Proculus			Nicææ in Bithyniâ	
4 Nou. A	Proculus	Episcopus		Augustoduni	
29 Iul. A	Prosper	Episcopus		Aurelianis	
12 Oct. A	Prosyria			in Syriâ	
19 Iun. R. M	Protasius		M	Mediolani	Astasio Comite
14 Feb. M	Protolicus		M	Alexandriæ	
11 Sept. R. M	Protus	Eunuchus	M	Romæ	Gallieno Imp.
19 Oct. R. M	Ptolomæus		M		Antonino Pio Imp.

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
20 Dec.R.M	Ptolomæus		M	Alexandriæ	
21 Ian.R.L.M	Publius	Episcopus	M	Athenis	
15 Apr.M	Publius		M	Cæsaraugustæ in Hisp.	
19 Maij,R	Pudens	Discipul. Pauli			
19 Maij,R.M	Pudentiana, *al.* Potentiana	Virgo		Romæ	
23 Apr.A	Pusinna	Virgo			
21 Apr.R.M {	Pusitius	Artifex Regius	M M	in Perside	Sapore Rege
	Pusitij filia	Virgo sacra			
10 Oct.R.M	Pynitus, *al.* Pinytus	Episcopus		in Cretâ	
	Q				
26 Maij,M	Quadratus		M		
26 Maij,R L M } 25 Sept.A }	Quadratus	Episcopus		Athenis	
2 Iun.M	Quartia		M	Lugduni	M. Aurelio Vero & Antonino
19 Mart.R.M	Quartilla			apud Surrentum	
10 Maij,M	Quartus			Romæ	
6 Aug.M	Quartus		M	Romæ	Decio Imp.
7 Oct.A	Quartus			Capuæ in Campaniâ	
3 Nou.R.M	Quartus	Discip. Apostolorum			
5 Nou.A	Quartus		M	Capuæ	
8 Nou.M	Quatuor Coronati		M M	Romæ	Diocletiano Imp.
15 Feb.M	Quinidius	Episcopus		Vagione in Galliâ	
15 Apr.M	Quintilianus		M	Cæsaraugustæ in Hisp.	
19 Mart.R.M	Quintillus			apud Surrentum	
31 Oct.M.	Quintinus		M	Virmandæ in Gall.	Maximiano Imp.
4 Ian.M	Quintus		M	in Africâ	
19 Mart.R.M	Quintus			apud Surrentum	
10 Maij,M	Quintus			Romæ	
5 Sept.M	Quintus		M	Capuæ	
4 Maij,M	Quiriacus	Episcopus	M		Iuliano Imp.
23 Aug.R.M	Quiriacus			in Portu Romano	
30 Maij,R.M } 30 Apri.R.A }	Quirinus	Tribunus	M	Romæ	Traiano Imp.
4 Iun.R.M	Quirinus	Episcopus	M	Scissiæ in Illyrico	Maximiano Imp.
11 Oct.A	Quirinus	Presbyter	M		
28 Nou.M	QuoduultDeus	Episcopus	M	in Africâ	Geiserico Rege
	R				
21 Oct.A	Rabatia	Virgo	M	Coloniæ Agrippinæ	
13 Aug.A	Radegunda	Virgo Regina		Pictauis	
12 Mart.A	Ratus	Episcopus		Romæ	
20 Nou.A	Regenfledis	Virgo			
7 Sept.A	Regina	Virgo			
15 Iul.A	Reginsuinda	Virgo			
11 Sep.A	Regula				
22 Mart.A	Relinda	Virgo			
3 Sept.M	Remaclus	Episcopus	C		
1 Oct.R.M	Remigius	Episcopus	C	Rhemis	
13 Ian.A	eius Depositio			Rhemis	
8 Oct.A	Reparata	Virgo			
29 Maij.R.M	Restitutus			Romæ	
11 Iun.A	Restitutus			Romæ	
23 Aug.M	Restitutus		M	Antiochiæ	
7 Mart.M	Reuocatus		M	Tuburbi in Mauritaniâ	Seuero Principe
2 Iun.M	Rodona		M	Lugduni	M. Aurelio Vero & Antonino
2 Iun.M	Rogata		M	Lugduni	M. Aurelio Vero & Antonino
31 Dec.A	Rogata			Romæ	
24 Maij,M	Rogatianus		M	Nannete in Galliis	
26 Oct.R.M	Rogatianus	Presbyter	M	in Africâ	Decio & Valeriano
17 Aug.M	Rogatus	Monachus	M	in Africâ	Hunnerico Rege
28 Feb.M	Romanus	Abbas		in territ. Lugdunensi	
9 Aug.R.M	Romanus	Miles	M	Romæ	Decio Imp.
6 Oct.A	Romanus	Episcopus	M	Autisiodori	
10 Aug.M	Romanus		M	Romæ	Decio Imp.

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
10 Aug.M	Romanus	Miles	M	Romæ	Decio Imp.
18 Nou.R.M	Romanus	Monachus	M	Antiochiæ	Dioclet.Imp.
14 Sept.M	Rosula		M	in Africâ	Valeriano & Gallieno
10 Iul.R.M	Rufina	Soror Secundæ	M	Romæ	Valeriano & Gallieno
19 Iul.M	Rufina		M	Hispali in Hispaniâ	Diogeniano Præside
14 Iun.R.M	Rufinus		M	Suessione	
21 Iun.R M	Rufinus		M	Syracusis in Siciliâ	
4 Sept.R.M	Rufinus,	Puer	M	Ancyræ	
19 Apr.R.M	Rufus		M	Militanæ in Armeniâ	
1 Aug M.	Rufus		M	Philadelphiæ in Arabiâ	
27 Aug.R.M	Rufus	Patricius	M	Capuæ	
7 Nou A	Rufus	Episcopus			
21 Nou.R.M	Rufus	Discip.B. Pauli			
28 Nou R.M	Rufus cum suis		M M		Dioclet.Imp.
18 Dec. R.L.M	Rufus	Discip. Christi	M	Philippis in Macedoniâ	
14 Maij, A	Rusticus		M	Mediolani	
19 Iul. A	Rusticus	Presbyter	C	Lugduni	
17 Aug R.M	Rusticus	Subdiaconus	M	in Africâ	Hunnerico Rege
9 Oct.M	Rusticus	Diaconus	M	Parisiis	Fescennino Sisinnio Pref.
	S				
4 Iul.R.M	Sabbatia, *al.* Sebastia		M	Sirmij	
29 Aug.R.M	Sabina	Vxor Valentini	M	Romæ	Adriano Imp.
27 Oct.R.M	Sabina		M	Abelæ in Hispaniâ	Daciano Præside
31 Dec. M	Sabinianus		M	apud Senonas	
20 Iul.M	Sabinus			Damasci	
30 Dec. R M	Sabinus	Episcopus	M	Spoleti	Maximiano Aug.
11 Mart.M	Sacerdon	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
12 Sept.A	Sacerdos	Episcopus	C	Lugduni	
6 Oct.R.M	Sagar	Episcopus	M	Laodiceæ	
22 Oct.R.M	Saloma			Ierosolymis	
28 Sept.A	Salonius	Episcopus		Genuæ	
11 Ian.R.M	Saluius		M	in Africâ	
14 Sept.R	Salustia			Romæ	
13 Iul.M	Salutaris	Archidiaconus	C	in Africâ	
20 Aug. R.M	Samuel	Propheta			
30 Maij, A	Sancti multi			Nicomediæ	
2 Iun.M	Sanctus	Diaconus	M	Lugduni	M.Aurel. Vero & Anto-(nino
3 Oct.A	Sapargus			in Africâ	
21 Oct.A	Saturnia	Virgo	M	Coloniæ Agrippinæ	
20 Maij, A	Saturnina	Virgo	M		
21 Oct.A	Saturnina	Virgo	M	Coloniæ Agrippinæ	
7 Mart.M	Saturninus		M	Tuburbi in Mauritaniâ	Seuero Principe
15 Apr. M	Saturnini IV.		M M	Cæsaraugustæ in Hisp.	
31 Ian.M	Saturninus				
2 Maij, R.M	Saturninus				
22 Aug.R. M	Saturninus	Peregrinus	M	in Portu Romano	
6 Oct.M	Saturninus			Capuæ	
29 Nou.R.A	Saturninus		M	Romæ	Maximiano
29 Nou M	Saturninus	Episcopus	M	Tolosæ	Decio Imp.
29 Nou M	Saturninus		M	Romæ	Maximiano Imp.
16 Oct.R.M	Satyrianus cum fratribus		M M	in Africâ	Geiserico Rege
12 Ian. R.M	Satyrus		M	in Achaiâ, *al.* Antiochiæ	
29 Mart.R.M	Satyrus		C	in Africâ	Geiserico Rege
21 Oct. A	Saula	Virgo	M	Coloniæ Agripp.	
10 Feb. A	Scholastica	Virgo		apud Cenomanenses	
11 Iul.M.	eius Trãslat.				
22 Dec.R.M	Schyrion, *al.* Ischyrion		M	Alexandriæ	
17 Iul.M	Scillitani Martt.			Carthagine	Saturnino Præfecto
11 Oct.A	Scubiculus	Diaconus	M		
4 Iul.R	Sebastia, *al.* Sabbatia		M	Sirmij	
20 Ian.R.M	Sebastianus	Miles	M	Romæ	Dioclet.& Maximiano
8 Feb.R.M	Sebastianus			in Armeniâ minore	

10 Iul.

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
10 Iul.R.M	Secunda	Soror Rufinæ	M	Romæ	Valeriano & Gallieno
17 Iul.M	Secunda		M	Carthagine	Saturnino Præfecto
30 Iul.R.M	Secunda	Virgo	M	Tuburbi in Africâ	Gallieno Imp.
29 Apr.R.M	Secundinus	Episcopus	M	in Numidiâ	Valeriano
7 Mart.M	Secundulus			Tuburbi in Mauritaniâ	Seuero Principe
15 Maij,R.M	Secundus		C	in Hispaniâ	
26 Aug.R.M	Secundus	Dux	M	Victimilij in Italiâ	
26 Sept.A	Senator			Albani	
30 Iul.R.M	Sennes	Subregulus	M	Romæ	Decio Imp.
29 Nou.R.M	Sennes	Diaconus	M	Romæ	Maximiano Imp.
21 Oct.A	Sentia (tes	Virgo	M	Coloniæ Agrippinæ	
27 Ian.M	Septē Dormien				
17 Aug.M	Septimus	Monachus	M	in Africâ	Hunnerico Rege
24 Oct.R.M	Septimus	Lector	M	Venusiæ in Apuliâ	Dioclet.Imp.
3 Sept.R.M	Seraphia	Virgo	M	Romæ	Adriano Imp.
27 Aug.M	Seraphion	Clericus	M	Tomis	
25 Feb.R M	Serapion		M	apud Ægyptum	Numeriano Imp.
21 Mart R.M	Serapion	Anachoreta			
26 Mart.M	Serapion	Lector		apud Pentapolim Libyæ	
9 Iul.M	Serapion	Episcopus	C	apud Ægyptum	
12 Sept.A	Serapion			Catanæ in Siciliâ	
30 Oct.M	Serapion	Episcopus		Antiochiæ	
14 Nou.R.M	Serapion	(ni	M	Alexandriæ	Decio Imp.
16 Aug.R.M	Serena	Vxor Diocletia-		Romæ	
28 Iun.R.M	Serenus & Serenꝰ alter		M M	Alexandriæ	
30 Dec.A	Serenus			in Oyâ insulâ	
24 Feb.R.M	Sergius		M	Cæsareæ Cappad.	
9 Sept.A	Sergius	Papa		Romæ	
7 Oct.R.M	Sergius	Primicerius	M		Maximiano Imp.
23 Oct.R.M	Seruandus		M	in Hispaniâ	Viatore Præside
13 Maij,R.M	Seruatius	Episcopus		Tungrensis	
20 Apr.R.M	Seruilianus		M	Romæ	Traiano Imp.
24 Maij,M	Seruilius			in Istriâ	
6 Dec.M	Seruilius		C	in Africâ	Hunnerico Rege
17 Aug.R.M	Seruus	Subdiaconus	M	in Africâ	Hunnerico Rege
23 Dec.R.M	Seruulus			Romæ (niâ	
23 Ian.R.M	Seuerianus	Coniux Aquilæ	M	Neocæsareæ in Maurita-	
25 Ian.M	Seuerianus	Episcopus		Gabalæ	
11 Mart.M	Seuerianus	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
8 Nou.R.M	Seuerianus		M	Romæ	Dioclet.Imp.
8 Ian.R.M	Seuerinus	Episcopus	C	Neapoli in Campaniâ	
23 Oct.A	Seuerinus	Episcopus	C	Coloniæ	
1 Nou.R.M	Seuerinus	Monachus		Tibure	
19 Nou.M	Seuerinus		M	Viennæ	
11 Ian.R.M	Seuerus		C	Alexandriæ	
15 Feb.A	Seuerus	Presbyter	C		
8 Aug.M	Seuerus	Presbyter	C	Viennæ in Galliâ	
10 Aug.M	Seuerus		M	Romæ	Decio Imp.
22 Oct.A	Seuerus	Episcopus		Rauennæ	
8 Nou.R.M	Seuerus		M	Romæ	Dioclet. Imp.
2 Feb.A	Sicharia	Virgo		Aurelianis	
24 Apr.A	Sidrach			Babyloniæ	
1 Maij,M	Sigismundus	Rex	M	Seduni	
19 Sept.M	Sigon	Presbyter		in territ. Lingonicę ciuit.	
13 Iul.L.M	Sileas, *al.* Silas	Apostolus		in Macedoniâ	
2 Feb.M	Siluanus	Episcopus	M	apud Tyrum in Phœniciâ	Diocletiano Imp.
4 Maij,R.M	Siluanus	Episcopus	M	Gazæ in Palæstinâ	Dioclet.
24 Maij,R.M	Siluanus			in Istriâ	
10 Iul.M, 23 Nou.M	Siluanus	F. S. Felicitatis	M	Romæ	Antonino Imp.
4 Sept.R.M	Siluanus	Puer	M	Ancyræ	
20 Iun.A	Siluerius	Papa	C	Romæ	Iustiniano Imp.
20 Nou.M	Siluester	Episcopus	C	Cabylone	
31 Dec.R.M	Siluester	Papa	C	Romæ	Constantino
21 Apr.M	Siluius		M	Alexandriæ	

9. Nou.

Dies Mensis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
9 Nou. A	Symphorianus			Romæ	
27 Iun. R.M	Symphorosa	Vxor Getulij	M	Tibure	Adriano Principe
2 Iul. M	Symphorosa		M	in Campaniâ	
7 Iul. R.M	Symphronian⁹		M	Romæ	Fabiano Iudice
8 Nou. R.M	Symphronian⁹	Marmorũ cęsor	M	Romæ	Dioclet. & Maximiano
4 Dec. R.M	Symphronius		M	Romæ	Valeriano & Gallieno
10 Dec. A	Syndulphus	Episcopus	C	Viennæ	
22 Iul. R.M	Syntyche (ri⁹			Philippis	
23 Febr. R.M	Syrenus *al.* Sine	Monachus	M	Sirmij	Maximiano Imp.
12 Sept. R.M	Syrus	Disc. Hermago- (ræ	C	Ticinij, *siue* Papiæ	
	T				
22 Apr. M	Tarbua cum pedissequâ	Soror Simeonis	M M	in Perside	Sapore Rege
5 Ian. R.M	Telesphorus	Papa	M	Romæ	
19 Oct. R.M	Tertius		M		
6. Dec. M	Tertius		C	in Africâ	Hunnerico Rege
29 Apr. M	Tertulla	Virgo sacra	M	in Numidiâ	Valeriano
4 Aug. R.M	Tertullinus	Presbyter	M	Romæ	Valeriano Imp.
11 Oct. R.M 27 Sept. A	Tharacus, *al.* Tharacius		M	Tarsi in Ciliciâ	Diocletiano Imp.
15 Aug R.M	Tharsitius	Acolythus	M		
22 Sept. M	Thebæi		M M	Seduni in Galliâ	Maximiano Imp.
12 Sept. A	Thecla	Virgo		in Asiâ	
23 Sep. R.L.M	Thecla	Virgo	M	Seleuciæ	
29 Oct. M	Theodarius eius Trãslat.	Abbas	C	Viennæ in Galliis	
13 Mart. M	Theodora		M	Nicææ	
1 Apr. R.M	Theodora	Soror Hermetis	M	Romæ	Aureliano Imp.
28 Apr. R.M	Theodora	Virgo	M	Alexandriæ	
23 Oct. R.M	Theodoretus	Presbyter (gij	M	Antiochiæ in Syriâ	Iuliano Imp.
19 Feb. A	Theodorus	Frater S. Geor-	M		
23 Mar. A	Theodorus	Presbyter	M	Antiochiæ	
10 Apr. A	Theodorus	Presbyter		Antiochiæ	
26 Mar. R.M	Theodorus	Episcopus		apud Pentapolim Libyæ	
9 Nou. R.M	Theodorus	Miles	M	Euchaitæ	Maximiano & Maximi- (no Imp.
14 Dec. R.M	Theodorus		M	Antiochiæ	
2 Apr. R.M	Theodosia	Virgo	M	Cæsareæ Cappad.	Diocletiano Imp.
22 Dec. A	Theodosia	Virgo	M		
17 Iul. A	Theodosius	Episcopus	C	Autisiodori	
25 Oct. M	Theodosius	Miles	M	Romæ	Claudio Imp.
2 Aug. R.M	Theodota & tres filij		MM	Nicææ in Bithyniâ	Diocletiano Imp.
4 Ian. M	Theodotus		M	in Africâ	
2 Nou. R.M	Theodotus	Episcopus		Laodiceæ	
14 Nou. M	Theodotus		M	Heracleæ in Thraciâ	
11 Mar. M	Theodulus	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
3 Maij, M	Theodulus	Presbyter	M	Romæ	Traiano Imp.
4 Dec. M	Theodulus	Filius Olympij	M	Romæ	Valeriano & Gallieno
26 Ian. R.M	Theogenes		M		
23 Aug. R.M	Theonas	Episcopus		Alexandriæ	
6 Febr. R	Theophilus	Scholasticus	M	Cæsareæ Cappad.	Apricio Præside
11 Mar. M	Theophilus	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
13 Oct. R.M	Theophilus	Episcopus		Antiochiæ	
3 Nou. R.M	Theophilus		M	Cæsareæ Cappadociæ	Decio
12 Nou. A	Theophilus			Cæsareæ Cappadociæ	
20 Dec. R.M	Theophilus		M	Alexandriæ	
20 Sept. A	Theopistus		M	Romæ	Antonino Pio Imp.
3 Oct. A	Theugenius			Antiochiæ	
13 Mar. M	Theuseta		M	Nicææ	
21 Dec. R.L.M	Thomas	Apostolus	M	in Indiâ	
3 Iul. R.M	eius Translatio			Edessæ in Mesopotamiâ	
5 Oct. R.M	Thraseas	Episcopus	M	Eumeniæ	
11 Dec. R.M	Thraso		M		Maximino
18 Ian. A 28 Ian. R.M	Thyrsus		M	Apolloniæ	Decio Imp.
31 Ian. M	Thyrsus				

Dies Menſis.	*Nomen.*	*Conditio.*	*Aureola.*	*Locus.*	*Tempus.*
24 Sept.M	Thyrſus	Diaconus	M	Auguſtoduni	Aureliano Principe
14 Apr.R.M	Tiburtius		M	Romæ	Almachio Præf.
21 Apr.A	Tiburtius		M	Romæ	
9 Sept.R.M	Tiburtius			in Sabinis	
11 Aug.R.A	Tiburtius	F.Chromatij	M	Romæ	Fabiano Iudice
10 Nou.M	Tiberius		M	Seſſarione in territ. Agathenſi	Dioclet.Imp.
19 Apr.R.L.M	Timon	Diaconus	M	Corinthi	
24 Ian.R.L.M	Timotheus	Epiſcopus		Epheſi	
9 Maij,M	Timotheus			Conſtantinopoli	
21 Maij,R.M	Timotheus	Diaconus	M	in Mauritaniâ Cæſarienſi	
22 Maij,A	Timotheus		M	Romæ	
22 Aug.R.M	Timotheus		M	Romæ	Tarquinio Præf.
23 Aug.M	Timotheus		M	Rhemis	
4 Ian.R.L.M	Titus	Epiſcopus		in Cretâ	
2 Iun.M	Titus		M	Lugduni	M. Aurel. Vero & Antonino
17 Maij,R.M	Torpes		M	in Tuſciâ	Nerone Imp.
15 Maij,R.M	Torquatus		C	in Hiſpaniâ	
23 Dec.A	Traianus			Romæ	
6 Iul.R.M	Tranquillinus		M	Romæ	
10 Iun.R.M	Tripus		M	Romæ	Aureliano Imp.
30 Nou.M	Troianus	Epiſcopus		apud Santonas	
2 Iun.M	Trophima		M	Lugduni	M. Aurel. Vero & Antonino
28 Nou.L	Trophimus	Epiſcopus		Mileti	
29 Dec.R.L.M	Trophimus	Epiſcopus	C	Arelate	
23 Nou.A	Trudo	Presbyter	C	in Vico Sarchinio	
4 Ian.M	Tryphon		M	in Africâ	
18 Oct.R.M	Tryphonia	Vxor Decij		Romæ	
29 Apr.R.M	Tychicus	Diſcip. Apoſtol.		apud Paphum	
20 Feb.M	Tyrannio	Epiſcopus	M	apud Tyrum in Phœniciâ	Dioclet.Imp.
	V				
11 Mar.M	Valens	Miles	M	Sebaſtæ in Armeniâ	Licinio Rege
21 Maij,A	Valens		M	Autiſiodori	
14 Febr.R.M	Valentinus	Presbyter	M	Romæ	Claudio Imp.
14 Feb.R.M	Valentinus	Epiſcopus	M	Interamnæ	Placido Præfecto
13 Nou.R.M	Valentinus		M	Rauennæ	
25 Maij,M	Valention		M	Doroſtori in Mæſiâ	
28 Apr.M	Valeria		M	Mediolani	
14 Apr.R.M	Valerianus		M	Romæ	Almachio Præfecto
21 Apr.A	Valerianus		M	Romæ	
23 Aug.M	Valerianus		M	Antiochiæ	
15 Sept.M	Valerianus		M	Trenortij in territ. Cabilionenſi	
17 Sept.M	Valerianus		M	Niuiduni	
28 Nou.M	Valerianus	Epiſcopus	M	in Africâ	Geiſerico Rege
15 Dec.R.M	Valerianus	Epiſcopus	C	in Africâ	Geiſerico Rege
29 Ian.M	Valerius	Epiſcopus	C	Treuiris	
11 Mart.M	Valerius	Miles	M	Sebaſtæ in Armeniâ	Licinio Rege
14 Iun.M	Valerius		M	Sueſſione	
21 Maij,A	Valis	Presbyter	C	Autiſiodori	
4 Iul.A	Vdalricus	Epiſcopus	C	Auguſtæ	
2 Iun.M	Vectius Epagat[9]	Aduoc. Chriſt.	M	Lugduni	M. Aurel. Vero & Antonino
6 Feb.A	Vedaſtus	Epiſcopus	C		
1 Oct.A	Vedaſtus	Epiſcopus			
26 Oct.M	eius Cōmemor.				
1 Apr.M	Venantius	Epiſcopus	M		
11 Oct.A	Venantius	Abbas		Turonis	
30 Dec.R.M	Venuſtianus, cū vxore & filiis		M M	Spoleti	Maximiano Aug.
11 Nou.M	Veranus	Epiſcopus		Lugduni	
13 Ian.M	Verus	Epiſcopus		Viennæ	
21 Oct.M	Viator	Lector			
11 Mart.M	Vibianus	Miles	M	Sebaſtæ in Armeniâ	Licinio Rege
22 Ian.A	Victor		M	Ebreduni in Galliis	
31 Ian.M	Victor				
25 Feb.R.M	Victor		M	apud Ægyptum	Numeriano Imp.
6 Mart.R.M	Victor		M	Nicomediæ	
20 Apr.R.M	Victor	Epiſcopus	M	Romæ	Seuero Principe

8 Maij,

Dies Mensis.	Nomen.	Conditio.	Aureola.	Locus.	Tempus.
25 Maij, R.M	Vrbanus	Episcopus	M	Romæ	Alexand. Imp.
2 Iul. R.M	Vrbanus		M	in Campaniâ	
3 Oct. A	Vrbanus			in Africâ	
28 Nou. M	Vrbanus	Episcopus	M	in Africâ	Geiserico Rege
23 Dec. A	Vrbanus			Romæ	
16 Aug. R.M	Vrsatius	Solitarius	C	Nicææ in Bithyniâ	Licinio Imp.
19 Iun. R.M	Vrsicinus		M	Rauennæ	Paulino Iudice
9 Nou. M	Vrsicinus	Episcopus		apud Bituricas	
18 Apr. M	Vrsmarus	Episcopus	C	in Laubaco monasterio	
21 Oct. A	Vrsula	Virgo	C	Coloniæ Agrippinæ	
30 Iul. A	Vrsus	Episcopus	M	Autisiodori	
30 Sept. M	Vrsus	Miles	M	Salodori in Galliâ	Maximiano tyranno
21 Apr. R.M	Vstazades	Eunnchus	M	in Perside	Sapore Rege
1 Maij. A	VValburga	Virgo			
1 Apr. M	VValericus		C	in pago VVimnoënsi	
28 Sept. A	VVenceslaus	Dux	M		
7 Iul. A	VVilibaldus	Episcopus	C		
8 Nou A	VVillehadus	Episcopus	C		
7 Nou. A	VVillibrordus	Episcopus	C	in Epternaco monasterio	
6 Nou. A	VVinocus	Abbas			
31 Oct. A	VVolfgangus	Episcopus	C		
23 Apr M	VVulfrannus	Episcopus		in Fontenellâ monast.	
17 Iun. M	VVultmarus		C		
20 Iul. A	Vulmarus	Abbas			
11 Mar. M	Xantius	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
11 Mart. M	Ysitius	Miles	M	Sebastæ in Armeniâ	Licinio Rege
	Z				
23 Aug R.M	Zachæus	Episcopus		Ierosolymis	
14 Mar. M.A	Zacharias	Pontifex		Romæ	
2 Ian. M	Zacharias	Presbyter	M	Lugduni	M. Aurel. Vero & Antonino
6 Sept. R.M	Zacharias	Propheta			
5 Nou. R.M	Zacharias	Propheta			
14 Feb. M	Zeno		M	Romæ	
9 Iul. R.M	Zeno			Romæ	
15 Iul. M	Zeno			Alexandriæ	
8 Dec. A	Zeno	Episcopus		Veronæ	
20 Dec. R.M	Zeno		M	Alexandriæ	
1 Iul. A	Zelus			in Mesopotamiâ	
20 Feb. M	Zenobius	Presbyter	M	apud Tyrum in Phœniciâ	Dioclet. Imp.
29 Oct. R.M	Zenobius	Presbyter	M	Sidone	Dioclet. Imp.
26 Aug. R.M	Zephyrinus	Papa		Romæ	
5 Iul. R.M	Zoa	Vxor Nicostrati	M	Romæ	
24 Maij, R.M	Zoëllus			in Istriâ	
27 Iun. M	Zoilus & alij XIX			Cordubæ in Hisp.	
24 Nou. R	Zoilus		M	Romæ	
15 Iul. R.M	Zosima	Soror Bonosæ		in Portu Romano	
2 Iun. M	Zosimus		M	Lugduni	M. Aurel. vero & Antonino
14 Dec. R.M	Zosimus		M	Antiochiæ	
18 Dec. R.L.M	Zosimus	Discip. Christi	M	Philippis in Macedoniâ	
26 Dec. M	Zosimus	Papa			
10 Febr. R.M	Zoticus		M	Romæ	
2 Iun. M	Zoticus		M	Lugduni	M. Aurel. Vero & Antonino
21 Oct. R.M	Zoticus		M	Nicomediæ	

FESTA CHRISTI.

25 Dec. R.M	Natiuitas IESV CHRISTI in Bethleem, Augusto Cæsare
1 Ian. R.M	Octaua Domini
6 Ian. R.M	Epiphania Domini
7 Ian. R.M	Relatio pueri IESV ex Ægypto
13 Ian. A.	Octaua Epiphaniæ
2 Febr. R.M	Hypapante Domini
25 Mar. R.A	Crucifixio Domini nostri IESV CHRISTI Ierosolymis
27 Mar. A	Resurrectio Domini Ierosolymis
9 Nou. A.	Crucifixio Imaginis Saluatoris in Beryto

FESTA B. VIRGINIS MARIÆ.

8 Sept. R.L.M	Natiuitas Dei Genitricis MARIÆ, in Nazareth Galilææ
25 Mar. R.M	Annuntiatio Dominica, in Nazareth Galilææ
15 Aug. R.L.M	Dormitio S. Dei Genitricis MARIÆ
22 Aug A	Octaua Assumptionis B. MARIÆ Virg.
13 Maij, R.M	S. MARIÆ ad Martyres, Romæ.

FINIS.

APPROBATIO.

HOc Vetus Romanum Martyrologium, hactenus à Cardinali Baronio desideratum, vnà cum Adonis Viennensis Archiepiscopi Martyrologio ad MSS. exemplaria recensito, operâ & industriâ R. Patris Heriberti Rosweydi Vltraiectini, Societatis IESV Theologi, multum splendoris & vtilitatis Ecclesiæ adferet contra horum temporum hæreticos, qui ex professo Sanctorum (cum quibus partem non habebunt in æternum) obscurationi student. Quod testor IV. Augusti, anno M.DC.XIII.

Egbertus Spitholdius S.T.L. Canonicus & Plebanus Antuerpiensis, librorum Censor.

SVMMA PRIVILEGII.

ALBERTI & ISABELLÆ CLARÆ EVGENIÆ, Archiducum Austriæ, Ducum Burgundiæ, Brabantiæ, &c. Serenissimorum Belgicæ Principum Priuilegio cautum est; nequis *Vetus Romanum Martyrologium, hactenus à Cardinale Baronio desideratum, & Adonis Viennensis Archiepiscopi Martyrologium ad* MSS. *exemplaria recensitum, operâ & studio Heriberti Rosvveydi Vltraiectini Societatis* IESV *Theologi,* præter Martinæ Plantinæ viduæ & Balthasaris & Ioannis filiorum Io. Moreti p. m. voluntatem vllo modo intra octennium imprimat, aut alibi impressum in Inferioris Germaniæ ditiones importet, venaléve habeat. Qui secùs faxit, confiscatione librorum & aliâ graui pœnâ mulctabitur, vti latiùs patet in litteris datis Bruxellæ XXIX. Augusti, M.DC.XIII.

Signat.

Buschere.

ERRATA.

Pag. 3. *xxij. Ian.* In Spanijs ad aquas Siluias, *lege* Ad aquas Siluias; *&* in Spanijs, *iunge priori lineæ in fine. Error hic in ducentis primis tantùm exemplaribus contigit.*

Pag. 40. *ij. Iulij.* Melloprincipi, *lege* Melloprincipes. *ibidem* Mellichristiani, *lege* Mellochristiani.

Pag. 57. *xxiv. Ian. in margine,* Euseb. l. 10. cap. 35. ex versione Ruff. *scribe,* Ruffinus l. 1. hist. suæ cap. 35. *Nam decimus ille liber non Eusebij est, sed à Ruffino additus Eusebio.*